

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

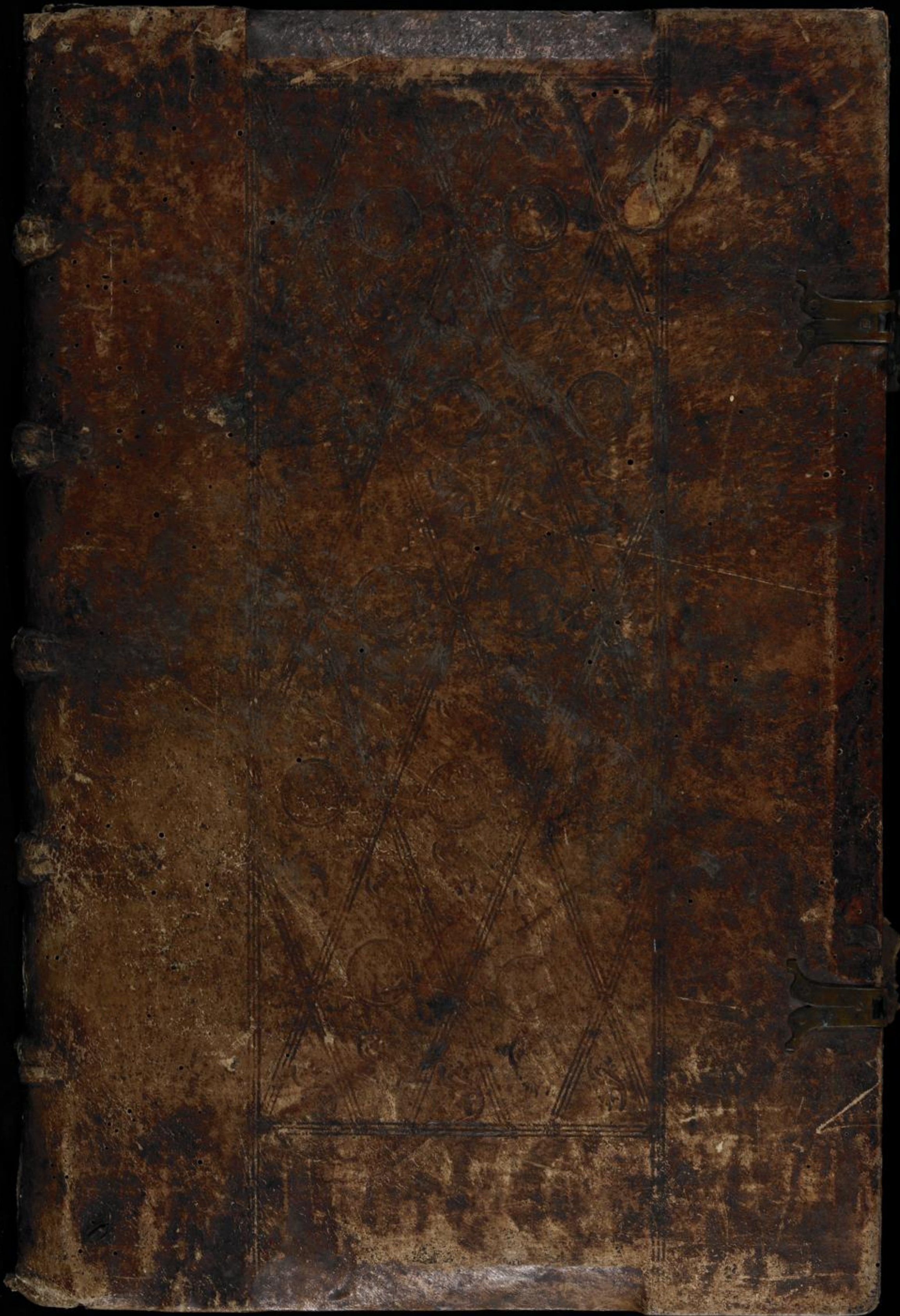
Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

X
E 6 gi

~~190~~

AN 233
AN 234

H

**Bartolus super secunda
Infortiati.**

De legatis primo.

Rubrica.

Ex. l. sequenti.

Statutum q̄ exequata sit cōditio nobiliū z populariū qualiter d̄z intelligi: ibi. Et faciūt. Et q̄ liter legata fideicommissis exequata sint: ibi. Unde. Et aliquas d̄rias iter fideicommissa uniuersalia z legata particularia uide: ibi. Tertia regula Et i q̄b̄ fideicommissa particularia sint exequata legatis particularibus: ibi. Quero uideo. Et p̄ quib̄ legatis cōpetat actio p̄sonalis. Et q̄liter competat actio i rez z qualiter hypothecaria: ibi. Quero. Pro quibus.

Er omnia

erequata. Dicitur tex. f. deicommissis. l. singularibus z pecuniariis seu particularibus. By. vel dic fideicommissis in q̄bus circuitus erat inutilis fm̄ De. tu dic legata singularia sunt exequata fideicommissis singularibus: z uniuersalia uniuersalib̄ per oia: n̄ aut particularia uniuersalibus. C̄pp. q̄ nō per oia sint exequata. imo differūt i quattuor. Solue et uide glo. C̄pretea si hec lectura esset uera Justinianus seruiss̄et nobis de uento i. l. ii. C. cōia de leg. vbi exequat legata z fideicommissa. p̄pter q̄ dicit Ja. de are. q̄ p̄ h̄ac. l. uires legatorū sūt attribute fideicommissis: nō eō: nisi hodie per Justinianū i. d. l. ii. C. cōia de le. z isti. e. §. nostra aut. hec nō pl̄z: q̄a d̄ h̄uc. tex. magis enī sonat q̄ vires fideicommissorū sint attribute legatis.

Pro cui⁹ declaratione sciēdū est q̄ q̄iqz plura adequatur seu exequat ad iuicē: z tunc hoc i portat q̄ illud qd̄ una res h̄z plus q̄ altera attribuat alteri z ecōuerso: vt. l. ii. C. cōia de leg. et d. §. n̄ra aut. z. §. si quis omis. cā. tel. l. q̄ autēz. §. si nō n̄ i ciderit: z. C. de suis z leg. auē. i. successioe: z qd̄ ibi nō. i. gl. z i. auē. de here. ab. intes. §. si nō neqz fratres: z qd̄ ibi nō. q̄iqz una res adequatur ad aliā: z tūc illi rei ad quā fit adequatio nihil aduicē: s̄ rei adēq̄te attribuit q̄cqd̄ est pl⁹ iuris i ea ad quam fit adequatio. exemplū princeps adequat sibi augustā hoc est p̄uilegia sua dat auguste: ut. l. p̄nceps. §. de legi. Itē cōditio mulierū equipat masculis: ut. l. maximū. C. de libe. p̄te. hoc est iura masculorum habēt locū i feminis. Itē ad p̄positū cū hic legata adequant fideicommissis nō pōt̄ intelligi q̄ iura legatorū fideicommissis denf: s̄ magis ecōtra sonat. unde h̄ expositio nō ē bona. Et faciunt p̄dicta ad. q̄. In ciuitate qd̄a fuit factū statutus q̄ exequata sit cōditio nobiliū z populariū qd̄ ip̄ortēt ista ūba Certe inspicienda sunt uerba. aut adequant ad i uicē: aut adequat unus alteri: ut ex p̄dictis patz unde ego dico q̄ ē intelligēdū q̄ q̄cqd̄ plus cōmodi hēnt nobiles trahit ad populares z econtra: z pro hoc do. rex. l. ii. C. cōia de leg. z. §. sed nō usqz. isti. e. ti. z auē. i. successioe. C. d̄ suis z le. z i auē. de success. ab. intes. §. si uero neqz: z i qua libet eaz. nō. z hoc si statutū pariter disponit super utroqz: ut posui in. q̄. Si uero non disponeret pariter: sed diceret uolum⁹ q̄ nobiles equiparetur popularibus: tūc ex p̄sona nobilium nihil haberent populares: sed nobiles tūc ex p̄sona popularium. ar. l. p̄nceps. §. de legi. z. C. de libe. p̄re. l. maximum. C̄. Nunc reintro glo. que soluit sic: quia circa hoc cōsideranda sūt tria iur

ra. Jus antiquum fm̄ q̄ erant dicte differentie. Media iuris prudentia: de qua loquitur hic q̄ est hodie approbata per Justinianus: ut. d. l. ii. C. cōia de leg. z. d. §. n̄ra aut. Nec sol. sapit ueritatez. tu tamen clarius dicas q̄ quattuor sunt iura. Primū est ius antiquissimum fm̄ qd̄ illud uerbum legare est generalissimum: z comprehēdebat legata institutōnes z fideicō. tutele datio nes z oia relicta: ut. l. ūbis legis. ff. de uer. sign. Secundum fuit ius antiquum fm̄ quod significatio huius uerbi est coartata z restricta: ut. d. l. uerbis legis. in fi. z proprie legata intelliguntur que relinquuntur ab herede in testamento: z h̄z illud ius sunt ille quattuor d̄rie que ponuntur i glo. Tertiu⁹ ius fuit digestorū. fm̄ qd̄ exequata sunt legata fideicommissis: ut hic. Itē fideicommissa legatis. hoc autem non habemus bene expressum per regulam: sed ex multis legibus digestorum colligif: maxime. j. de le. iii. l. si res. ubi pro fideicommissio datur actio sicut pro legato. Est quartum ius ubi hoc est expressum z declaratū scilicet q̄ fuerunt adequata fideicommissa legatis: z legata fideicom. p̄ Justinianum: ut. d. l. i. C. cōia de leg. z insti. de le. §. nostra autem. alie due sol. ponuntur in glo. que nihil sunt. ideo n̄ recito eas. C̄pp. ii. q̄ adhuc hodie sit d̄ria inter legata z fideicommissa: ut patet in libertate directa z fideicō. z i hereditate. Et similiter sol. glo. q̄ illa differentia est hodie quo ad nomen: non quo ad effectum. uide glo. Istam sol. tenet glo. insti. eo. §. s̄ nō usqz: z. C. cōia d̄ leg. l. ii. i. gl. super uerbo in rem. dum dicit q̄ est correctā. l. generaliter de fideicō. liber. §. fi. z. l. cuz uero. §. apparet eo. ti. Istud reprehendūt oēs By. Ja. de are. z ultramō. z Ly. refert in. d. l. ii. naz etiā fm̄ tpa Justiniani est differentia in effectu iuris inter libertatem directam z fideicommissariam: ut. l. fi. C. de manu. tes. z. l. pe. C. de fideicō. li. et. l. pe. C. qui ma. non pos. Item inter fideicommissariam hereditatem z legata hodie est differentia: ut. l. pe. C. ad treb. Istud ultimum uidef tenere glo. h̄. ut. j. dicam. ideo doc. moderni: ut cesset hoc ad diderunt ad istam. l. quod dixi legendo l̄am. f. exequata sunt legata fideicommissis. f. singularibus z pecuniariis fm̄ By. Ideo dicit singularibus: ut tollat contrarium de fideicommissio uniuersali. Ideo autem dicit pecuniarius: ut tollat contrarium de fideicommissaria libertate: hoc non placet: ut infra dicam. De. ue ro h̄ dixit fideicommissis. f. in quibus circuit⁹ erat inutilis: ut tollat contrarium de fideicommissaria libertate: in qua circuitus est utilis propter ius patronatus: z de fideicommissaria libertate i qua circuitus est utilis propter retentionem quarte. Hoc non placet: quia si legatarius de manu heredis capere deberet possz esse utilitas heredis propter multa. Primo propter retentionē seruitutis uel alterius iuris: ut. l. papinia. de serui. z. l. si seruus titi. j. eo. Item quia forte possz sol uere alteri ad euadendum penā ad quā forte tenebatur: ut. l. imperator. §. i. j. ti. i. Et ego indistincte dico tria. f. q̄ legata particularia sūt exequata fideicommissis particularibus z ecōtra per omnia. Secundo q̄ fideicommissa uniuersalia z legata uniuersalia sunt exequata in omnib⁹ z per omnia. Tertio q̄ fideicommissa uniuersalia sūt exequata legatis singularibus z ecōuerso. Prima regula probatur h̄: z in. d. l. ii. z in. d. §. nostra aut. Non ob. qd̄ dicit de fideicommissaria libertate: quia pro huius declaratione debem⁹ scire q̄ nos habemus tria. Quedā z uere z rea

de credito- ris h̄itit bo na debitoris obligata cū cōstituto re alienatā per debitore p̄. pria auctori tate igressus fuerit an pe. nā mereatur Uide ēt ro. p̄silio. lxxij. ubi dicit de his ūbis i oī bus z p̄ oia eē meliores tex. q̄ sit i iu re i. l. ij. §. fa riosus. ff. de iure. codicil. z uide pul. chre oldra. cōsi. ecc. sc̄n̄ tale ē i quan tū ēt tangit alex. an castz unitū ciuita ti debeat re. gi statutis ci uitatis uide q̄ pulchre cō. uluit ro. i ciuitate pi farum vnita florētie p̄si. cexviiij. in quātū ēt tā git an ciuis uigore statu ti sit uere ci uis uis bar. p̄si. lxxij. Ber landrianus. b̄ C̄ Tertius ADDE fm̄ alex. q̄ cō. ter doct. se. quūtur in h̄ bar. excepto fulgo.

Erola p̄ AD DE gloriose ūgi nis marie p̄ sidio iuocato. iquātum alex. i euidē. ciali p̄mo uī def residere q̄ ūbū lego sit aptū p̄. bēdere istitu tōne heredis allegādo ag. p̄si. clxiiij. in cipiēte i det noie dicit. li. bellus q̄ eo nūero in ip̄f h̄ōe uenēta i caput mech⁹ uitalis d̄ spo leto. nec de ūbo lego sit mētio s̄ cōsi lio. clxviij. in cipiēte testa tor i ultimis uerbis dicit z uerbum le gandi p̄t in stitutionē i portare: ut id. l. ūbis nec pl⁹ d̄e p̄silio vo. clxviij. i. cipiēte. d. q̄ ricus altius exordit z re fert opi. vl. tramōtano. rū. tū d̄ q̄ opi. sit ueri or si decido de quo uide pulchre bal. p̄si. decio in cipiēte i xpi noie. sup. p̄. mo puncto quarto li. et ro. cōsilio. c lxxi. Et in quātū etiāz alex. d̄ dicit uerbis i oī bus z p̄ oia alle. ag. cōsi. vi. ad eun. d̄ ag. cōsi. lxx. i. fi. vbi ponit d̄ quo dam statuto florētie dis. ponēte q̄ q̄ libz iudex q̄ ad exequatio. nē finariū cō sulū h̄eat in oīb⁹ z p̄ oia eēdē p̄tatem q̄ h̄et p̄tāo florētie: z uī de ēt p̄ eūdē cōsi. clxiiij. et p̄ bal. cōsi. c. xiiij. v. li. ubi an h̄ate uno statuto q̄ possessio de. facti trāseat i heredes et alto q̄ cessio narinis h̄eat i oīb⁹ z p̄ oia loco cedētio si cessionari us q̄ h̄eat cōz ab here.

liter ut dominiū rerū n̄faruz: z i istis p̄t testator disponere q̄s uult: siue p̄ legata siue p̄ fideicommissa: z trāsit recta uia: z actiōes sūt eedē z filia. Quedā nō habemus uere sed causatiue: quia i mediate a nobis possum⁹ p̄ducere: ut dñs. lz n̄ h̄at usufructum uel seruitutē in fūdo suo: tñ p̄t eū imediate cōstituire cui uult: z in istis idē: q̄a p̄t testator trāssere i aliū: z trāssere imediate siue p̄ legatū siue p̄ fideicommissuz: ut. l. si p̄tē. §. i. quēadmo. ser. amit. z no. i. l. corruptionē. C. d̄ usufru. Quedā sūt q̄ nō habemus uere nec causatiue: ita q̄ imediate non possum⁹ p̄ducere nisi p̄ media: ut si uellē tibi dare rē alienā non possum nisi redimam ab illo: uel ille cōsentiat: z in istis siue directo siue per fideicommissū testator relinquat nūq̄ trāssere directo: sed p̄ manū heredis: ut si legaret uel per fideicommissum relinqueret rem heredis s̄m uerā opi. uel rē alteri⁹ redimendā: ut. l. si heredis seruus: z. l. si quis inquilinos. §. i. j. e. z. l. nō dubiū. j. de leg. iij. Et iō dicit. l. q̄ seruo alieno nō p̄t dari libertas directo ut. l. seruo. C. de ma. ref. z. l. ii. §. i. s̄. ti. i. Rō q̄a nō erat apud testatorē illa facultas dādi libertatem: nec uere nec causatiue: de cā imediata loquor. Nūc ad p̄positū qñ testator reliquit fideicommissariā libertatem puidet duobus. i. suo cui relinquit libertatē. Itē manumittenti cui reliquit iuspatronatus: ut. l. plane. el. ii. z. l. seruo. §. si. j. e. Sed illud iuspatronatus nō erat apud testatorē uere nec causatiue cā imediata: ut pbabo. ergo merito p̄ manū heredis debet capi illa libertas sicut i q̄libet re alia relicta q̄ nō eēt apud testatorē: ut dictū est. Declaro. nam lz testator posset manumittere seruum z habere iuspatronatus: tñ illud ius n̄ est trāsmittibile ad alios extrancos heredes: ut no. i. l. si nō sortem. §. libertus. de condi. ide. z ideo illud ius q̄s uoluit habere cum qui rogatus est māmittere nullo mō erat apud testatorē. Idē dico in filio si rogatus esset manumittere. illud eniz ē iuspatronat⁹ q̄s quis habet a se. aliud q̄s h̄y a p̄re: ut. l. si fili⁹. §. erit. de fideicō. liber. Secunda regula est q̄ equiparantur uniuersalia uniuersalibus. quam examinabo. j. eo. ti. i. l. si quis seruum. §. si. cuz. l. se. Tertia regula est q̄ uniuersalia non equiparantur particularibus z econtra. illud probatur hic per glo. in. fi. q̄ ponit unā dñiam: nam ab uniuersali fideicommissario cogitur heres adire n̄ a particulari: ut. l. si qs omiffa. §. si. s̄. fi. qs omiff. cā tes. cū similibus: z hic i glo. uera differentia. Ratio quia fideicommissari⁹ uniuersalis ideo cogit: quia sibi uniuersaliter restituit particularis nō cogit: quia sibi nō debet uniuersaliter restitui: z esset iniquū q̄ heres propter eū esset obligat⁹ hereditati q̄ lex nō uult: ut. l. apud iul. §. aristia z. l. nam q̄s. §. si. j. ad treb. Addit dy. aliā dñiam q̄a singulare transit recta uia i legatariū: ut. l. a titio. de fur. uniuersale nō nisi facta restitutione ut. l. restituta. j. ad trebel. forte in hoc nō est differētia. nā in uniuersali non transit dñium reruz q̄a res nō sūt relicte p̄ncipaliter: sed p̄ cōsequentiā. Idē i particulari: q̄a in rebus relictis p̄ cōsequentiā nō trāsit dñium: ut colligif i. l. seruū filii. in. fi. j. e. z ibi dicā. Itē actiōes nō trāseūt que cōpetūt ipsi heredi. Idem i fideicommissio singulari. nō enī trāsit actio p̄mi legatariū ad secundū nisi cedat: ut. l. imperator. in prin. j. ti. i. Itē addit dy. q̄ lz nō ualeat singulare cum hereditas non est soluendo uniuersale ualeat sicut in testō heredis: ut. l. si heres ab eo. j. ad treb. z istud ē uerum. Ratio quia per illud nō fit deterior q̄di

tio creditorū: z eodē mō pono q̄ si eēt possibile fieri aliq̄ legatū particulare p̄ q̄s cōditio creditorū nō fieret deterior q̄ ualere etiā hereditate existēte nō soluēdo q̄s apparet maxie hodie si heres nō facit iuētariū. nā tenet ad itēgra debita z legata. Itē dicit dy. differre i alio s̄z quof dā: ut no. glo. j. e. l. cū filio. s̄z aliter ibi dices. ista sūt s̄ba dy. z ibi dicem⁹. Alia glo. ponit aliā differētiā: q̄a fideicommissuz uniuersale nō trāsmittitur ad suos. fideicommissario decedēte p̄dēte cōditio: ut. l. i. de his q̄ ate aper. tab. i glo. secus i singulari relicto: ut no. i. l. is cui. de actio. z obli. sed illa gl. ē falsa: ut. l. i. §. sinaūt. C. de cadu. tol. z Ly. eā reprobat i. l. i. C. cōia de le. Ad dō aliā dñiaz. nā s̄m glo. singulare cedit a tempore mortis: uniuersale ab adita h̄rditate: ut. l. quidā ita ad treb. q̄s dicit ibi: z i. l. cū filio. j. eo. Itē particulare p̄t restitui p̄curatori i rē suā: sec⁹ in uniuersali: ut. l. si mulier. §. ex asse. de iure do. Itē si fratribus minoribus relinquit fideicommissuz uniuersale nō ualeat: q̄a nō sūt capaces hereditariū: ut. l. c. xxiij. de paradiso. de uer. sig. §. q̄a igf alias ē. §. cupiētes. in de. sec⁹ si relinquit particulare fideicommissuz: ut plene dixi i libro minori carū. Quero uideo q̄ particularia particularibus sūt exequata: quero in quibus. Rñ. i p̄sonis reliquētiū: q̄a q̄ p̄t relinquere legatū z fideicommissuz. Itē i p̄sonis eoz quibus relinquitur: q̄a cui potest relinqui unum z aliud. itē i rebus: q̄a q̄ p̄t relinqui uno modo z alio. item in modo relinquēdi: quia per que uerba relinquantur legata z fideicommissa: ut. l. i. z. l. ii. C. cōia de le. Bene ergo dicit glo. fraternizat hodie legata z fideicommissa. Circa istud ultimum quedam examinemus. constat q̄ pro legatis z fideicommissis cōpetūt tres actiones. i. personalis ex testamento in rem z hypothecaria: ut. C. cōia de le. l. i. Quero pro quibus legatis competat actio p̄sonalis. Rñ. quedam sunt legata z fideicommissa que alterius utilitatem continent z de iure cōi ualeat: z p̄ istis p̄petit actio ex testō siue i testō siue i codicillis reliquatur: ut. C. cōia de le. l. i. z. eo. ti. l. ii. z ibi no. z. l. si. in uerbo agnatōis. C. de codicil. Quedā sūt legata que alterius utilitatem nō cōtinēt: sed solū ad cōseruandū honorē z auctoritatē testatoris pertinent: z ad ista nulla actio competit. sed officium iudicis: ut. l. qui tus. de annu. le. Quedā sunt legata que alterius utilitatem continent: tamen non ualere de iure cōmuni: ut quando conditio que non est impleta habetur pro impleta: z dicitur dicam. j. de condi. z demō. l. in testamento. in ul. q. Tertio dixi q̄ cōpetit actio in rem. circa quod dicitur aut ē legatum uniuersale: aut singulare: aut generale Si uniuersale: aut est uniuersale. iō quia legatur pars hereditatis defuncti: z tunc equiparatur fideicommissio uniuersali: z ideo non competit uendicatio nisi facta restitutione: ut dictum est: z probatur. j. ti. i. l. si quis seruu. §. si. z no. j. ad treb. l. mulier. §. si. aut est alias uniuersale: ut q̄a legatur peculium grex z similia: z cōpetit uendicatio: ut. l. si peculii. in prin. de pecu. lega. Secundo casu. i. quādo generale: aut est legatum omnium bonorum z habet uim fideicommissi uniuersalis: ut. l. quotiens. §. si. de usufruc. con iuncta. l. cogi. in prin. ad treb. z dicam. j. ti. i. l. si quis suum. §. si. cum. l. se. z ideo nō competit uendicatio nisi facta restitutione: aut ē generale partibus bonorum: z dicitur. l. non amplius. §. si. j. eo. Tertio casu quando est legatum singulare: aut consistit in quantitate: aut i genere: aut i specie

ADDE an possit legari fratrib⁹ minorib⁹ ultra aler. federi. 26. iij. bald. 26. lxx. i. li. z ibi qd d̄ p̄ dicatōibus s̄ medicin. bus p̄ de ach. 26. ccc. lxx. pleniss. me per abb. 26. lxxij. lē. piēte quodā dñia. i. l. ubi p̄salut q̄ ualuit d̄natio sc̄i p̄ illā dō minā d̄. rvi. florentino anuo fratri minorip̄ emendis libris et aliis necessariis studiū an sit heres legatū factuz fratris uel minorib⁹ possit cū bona cōsciētia retinere uide p̄ d̄ ach. 26. cc. z age. consilio cxxx.

a Res testatoris. AD DE dñ alex. dicit q fallit i legato usu fructu reru q usu consumitur i qbus si trahit dñuz recta uia al legado pe. dñ. cōsi. ecc. li. icipientie pncipale du bñi q i istis terminis ab alio scriptuz si inuenit. qd federi. dñ. fēio q dñ aliq do cto. cōsulue rnt ei' consilio. xvi. tu dñ qre pe. dñ. scb. loco al legato qa affi nec post per multa pñlia ego nō iuēi.

b C Seruus filij AD DE hz alex. q b impugnat imol. ut hic per cum.

c Rei uendicatio AD DE hz alex. cy. i. l. i. iij opp. C. cōia de lega.

d C Officiuz iudicis AD DE ut hz alex. an i casu q testator mādāt legata deberi hereditate nō adita vel statutum ita dispōit p legato cōpetat hypothe caria cui in quātū tāgit an legata ad pias cas de beant here ditate si adita add ro. cōsi. ccccxxv iij i pñ. pe. dñ an eba. pñ. xliij bal. pñ. xxx. i. ll. q pñ. lv. z. cxxxv. iij li.

e C Actio psonalis AD DE i quātū alex. i. h. dicit q cōcurrit rei uēdicatio z actō psonalis cum donatari' si pñat alimen ta donatori iuxta cōuēta ro. cōsi. ecc. ccc. z bal cōsi. lxxvij. i. li bro.

f C Utra uoluntas AD DE an dōtio cā mortis magis af. similes pētui

certa primo casu cōstat q nō cōpetit uēdicatio. secūdo casu idē q nō cōpetit uēdicatio nisi facta electione. l. apud auidiū. de opti. lega. l. iij. §. sciendum. el. i. ad exhibēdū. tertio casu aut ē legatū alternatiue. aut simpliciter. pmo casu nō cōpetit uēdicatio nisi electioe facta: ut. d. l. apd auidiū. j. e. l. huiusmodi. §. stichū. z. j. ti. i. l. staturiberū. §. stichū. secūdo casu qñ legatū simplici ter. aut legatū expresse z cōpetit uēdicatō: ut. l. i. C. cōia de le. z. l. si tibi hō. §. cū fuus. j. e. qd est uerū si legatū res testatoris. aut legatū res aliena z nō cōpetit: ut. l. cū alienā. C. e. z. l. nō dubium. j. tit. ii. aut legatū res heredis: z dic ut hī in. l. si heredis fuus. j. eo. qñqz legatū res ut uendat: z dic ut. l. uxore. §. agriplagā. j. ti. ii. si nō legatur res tacite: z tūc nō trāsit dñuz: z sic nō cōpetet uēdicatio: ut. l. seruū filiū. §. si. j. e. qd dic: ut ibi. sed qd si legatū expresse res pro qua testator hz publicianā: dic ut. l. cū spōsus. §. i. s. d. publi. z ibi no. Quarto dixi q p legatis cōpetit actio hypothecaria. circa qd dic. aut est tale legatum pro quo nō cōpetit uēdicatio: sed actio psonalis: z tūc nō ē dubiū q cōpetit hypothecaria: ut. l. i. i. fi. C. cōia de leg. etiā de iure antiquo: ut. l. creditoribus. de sepa. lz aliter inuat gl. i. l. is cui §. post q: ut i pos. le. z ibi dicā. si nō nō cōpetit actio i rē: tūc dñ alias res defūcti competit hypothecaria in illa re legata. nō qa res sua nō pōt eē sibi obligata: ut. l. neqz pignus. j. de re. iur. z ita itelligit glo. in st. e. §. nostra aut. uel possum' dicere q cōpetat hypothecaria cū sit legatari' do minus de iure speciali. ergo zc. ut. l. in bello. §. si qd seruū de capt. si uero nō cōpetit actio psonalis uel i rē: sed solū officiū iudicis: z tūc puto q ea dē rōne q heres cōpellit: eadē possint compelli res: ut. l. hereditas. de pe. here. z facit optie tex. j. de polli. l. de pollicitationib'. in fi. z sic hz sal tē locū utilis hypothecaria. Quero quō pōt cōcurrere actio psonalis seu hypothecaria z in rē. Dic ut no. i. §. nra at. z p Ly. C. cōia de le. l. i. Ex. l. sequenti.

C Si statutū phibet minorem. xxv. annis testari an uideat phibere codicillari uel si statutū dicat q in testō sufficiāt quqz testes an in codicillis sufficiant tres: ibi. Quero.

Sciendum. Dixi. §. q legata z fideicomis sa egparatur i psonis relinquētū qd p hāc. l. probaf. C. Op. q dicit ius hz ut sic se referat ad ius: nō ad pntem facti: ut. l. cōficiunt. §. i. s. ti. pximo z qui sūt isti: dic ut i glo. C. Op. j. de dona. cau. mor. l. tā is. Rñ. gl. aliud i donatione causa mor. q nō ē legatum nec fidei commissuz. dic donatio cā mortis ē ultima uoluntas: ut. l. fi. C. de do. cau. mor. z. l. fi. C. de cōdi. tñ sapit etiā naturā dētū itē uiuos. qd apparet: qa fit a pñte pñti: ut. l. illud. cū. l. se. j. de do. cā mor. z no. in. l. ii. in prin. j. de do. ple. Et ideo potest fieri a filio uolente pñe: qa nō ē act' qui in pura uolūtate cōsistat. facit qd dixi in. l. q i aliena. in prin. §. d. acqui. here. uerūtāmē Ja. d. ra. dixit q bodie filiuffa. potest codicillari qd re probāt doc. in. l. feniū. C. de test. z dixi i. d. l. taz is. C. Op. de. l. i. §. i. s. ti. ii. Sol. fateor q quqz codicilli facilius pfirmātur: sicut i eis facilior solēntas requiritur. tamē semp requirit q hēant ius testandi tpe mortis: z uide circa hoc qd no. dy. in. c. nō firmatur. de re. iur. li. vi. C. Op. ex tra glo. de aut. si q mulier. C. de sac. san. ecc. ubi monacha non habet ius testandi tamē codicillatur. So. fm diuersas opi. ibi positas. qdā dī

cūt q illa diuisio est testamentum: z sic non ob. uel dic q ibi est casus spālis. C. Item op. de. l. si arrogator. §. de adop. So. h regula habet locū ut ille qui potest testari sibi pōt fideicommissuz re linquere ab herede suo: sed non hz locum: ut ille qui potest testari alii: ut ab alio fideicommissum relinquat. sed ab heredibus illius quqz sic: ut. l. si fundum p fideicommissum. §. si. cum. l. se. j. eo. Quero statutū phibet minore. xxv. annis testari utrū poterit codicillari. Dico q non: lz enī statutum nō debebat extrēdi tñ lex antiqua se extendit ad statutū. Ista enī lex dicit q qui nō hz ius testandi non habet ius codicillandi. sed p statutu non habet ius testandi. ergo zc. pro hoc. l. i. §. ii. ad. l. fal. z. l. i. §. i. de mu. z ho. z qd not. p glo. in. l. qd uero. §. de legi. Sed qd si statutum diceret q i testō sufficiāt quqz testes. uel dicit q in testō rustici sufficiāt quqz testes. utrū z per cōsequēs in codicillis sufficerēt tres. Credo q nō. quia per nullam legē reperimus hanc regulam q semp i codicillis sufficiāt duo testes pauciores q in testō. ad qd facit. l. illud. cū ibi no. C. de sacrosan. ecc. z. l. in dñibus. circa prin. C. de nō nu. pecu. z. d. l. tā is. §. i. de dona. cā mor. p gl. Ex. l. sequenti.

C De dictione si: ibi. Op. Et an expfio eorum q tacite insunt p moduz conditionis aliqd opef By. Et an testator possit facef q conditio q tacite uest sit conditio z suspendat: ibi. Quero. Et an expfio eorū q tacite insunt p modū dispositi onis aliqd opetur: ibi. Quero utrū. Et an si ar biter condēnando expfist die q itrat a lege cla pso die possit purgari mora: ibi. Et hec. Et an si dcta est societas cū pacto q si qua iuxta here ditas obuēniat ab itestato q illa diuidat z con tingat q ille cui ego successurus erā ab itestato me istituat heredē an hereditas debeat diuidi: quia iusta: ibi. Secūdo. Et an expfio eoz que tacite insunt aliquid operetur uide in fi.

Ec uerba. Expressio con ditionis p cum modū p' quē ex necessitate tacite uest nil opatur. b. d. C. Quero que est ratio differentie. Dicit glo. quia idē esset etiam conditioe si ap posita. dicit By. ratio est: quia expressio eorum que tacite insunt nihil operatur: z in idem reci dit cum dicto glo. C. Oppo. dicitio si. facit con ditionem: ut. l. si quis titio. quando di. le. ce. z d condi. in de. l. qui promisit. cum si. So. quando per dictionem si additur aliquid quod de neces sitate requiritur: tunc ponitur si pro quia: ita h. secus si aduiceretur aliquid quod haberet se ad esse z non esse uide glo. z hoc apparet ex regula grāmaticē. De conditione casuali dicam plene in. l. i. de codi. z de. C. Op. de. l. si titio in fi. quā do di. le. ce. So. hic in secunda parte. l. loquitur quando unus erat institutus. z sic tacite inerat de necessitate q ipse adiret: ibi quando plures quia de necessitate non erat q unus adiret: qa testamentum poterat confirmari aditione alio rum. C. Op. de. l. in conditionibus. §. i. de con di. z de. So. dicunt quidam q ibi primus erat proprium nomen z unus tantum erat heres. tu dic q ibi plures fuerunt instituti: sed ab uno tā tum fuit legatum relictum sub conditione si he res erit: z ideo non est legatum conditionale: quia dicta conditio tacite uest ad hoc ut debeaf prout testator uoluit. f. ab eo a quo reliquit. sile in. d. l. si titio. in fi. qñtum ad partem eius here dis de cuius persona apponitur conditio i lega to non est conditionale: sed quātuz ad partes

qz ultie uo: lūtat. bald. cōsi. cxxij. z .cxxxvi. i. li. et ibi hēs deci sionē et' q b tāgit alexā. an usurari' possit causa mortis dōa re. Et i quā. tū alex. alle. pe. de ācha. cōsi. cccxvi. ad decisionē .q. an statu tū phibens mulierē pbe re absqz cer ta solēntate uideaf et p bibere dona re cā mortif tu uis cōsil. .cccxxxv. et i quātū uli mo tpe alex. tāgit q i do natōe causa mortis scā a miore adul to. tu uide pulebre ro. cōsi. cxxx. g C Statutu phibet. AD DE qd si sta tutū phibet minore pbe re iter uiuof z cā mortis donare sine cōsēsu cura torie: ut est papie an mi norpoteritte stari uel codi cillari uis bal. cōsi. c. i. lib. b C Lōditio nale. AD DE eūdem bar. i. l. figs cū nullū. §. titu. i. z ibi bal. z ag. ta. de arc. nico. de nca. imo. fulg. pau. de ca. i. l. ex du obuo. §. i. b uulg. z pup. z i. l. si testō cū gl. §. figs omiffa cā.

aa iij

aliorum. Non ob. si dicas q̄ p̄t deberi ab alio illo non adente: quia hoc non erit s̄z q̄ t̄stator uoluit: sed ex. l. dispositione que facit portionē deficientem accrescere cum onere suo: z ex hoc sequitur q̄ cessat obiectio que fieri possz ad hāc. l. de titulo si quis omīssa cā testamenti. lz enim legata possint debere ex illo titulo hereditate ēt repudiata ex testamento: tamen tunc non debet retur s̄m q̄ testator uoluit: sed ex illius edicti dī s̄positione. secus dicerem si in testamēto essz illa clausula si non ualet iure testamenti ualeat iure codicillorum: tamen tunc h̄ uerba apposita q̄ quis mihi heres erit faciūt legatū cōditionale: q̄ nō uest tacite. p̄nt enī deberi illa legata ab iur testato ex uolūtate testatoris expressa in testō.

C Op. s̄. de lib. z posth. l. iiii. §. si filius. ubi si ex hereditatio fiat p̄ h̄ s̄ba q̄s q̄s mihi heres erit zc. non ualet: lz conditio tacite intelligit: ut. l. filium. §. cū exhereditatio. j. de s̄ta. **P** Op. dixit h̄ duo s̄ba p̄ que se uult expedire de oibus p̄trariis ex pressio eorū que tacite s̄unt nihil opatur: ut hic ubiq̄ reperias contrarium est casus sp̄alis: ut. l. si in diem. §. seruo. de condi. z demō. sed per hoc nō r̄ndetur ad cōtrariuz. tu dic s̄m **P**e. q̄ ibi exprimit p̄ aliū modū q̄ p̄ eū q̄ tacite inest. Declaro exhereditatio habet ante aditā hereditatē vnū effectū: q̄ heres institutus n̄ ipedit adire p̄pter filiū exhereditatuz: z post aditā hereditatē cōsequetur alios effectus de quibus loquit. d. l. filium. §. sed cum exhereditatio de cōtra ta. Sed quādo testator dicit q̄s q̄s mihi heres erit filiū meū exheredo: apparet q̄ ante aditā hereditatē filiū nō ē exhereditatus: sed repitur p̄teritus: z sic aditione z ipedit. alio ergo mō testator exprimit q̄ uest tacite. ita loquit. §. si filiū. **C** Op. po. de. l. si ita. §. illi si uolet. j. eo. **R**ū. ibi nō ierat tacite. nā legatarius poterat habere legatū etiā si nō uelit: ut puta si ignoret: ut. l. cum pater. §. surdo. j. ti. i. **I**sta ergo cōditio lego tibi si uoles si ierat tacite: merito aliquid opaf. **Q**uero utz testator possit facere q̄ talis cōditio q̄ tacite uest sit cōditio z suspēdat. **R**ū. q̄ sic. casus ē. l. in cōditionibus. §. i. j. de cōdi. z demō. **E**t aduerte q̄ glo. h̄ exponit si p̄ q̄: ut dixi. s̄. t̄i. tex. uidet ibi exponere si pro quādo: z quelibet expositio p̄t tolerari. **C** Op. q̄ tacita cōditio suspendat sicut pura: ut. l. itē q̄. s̄. de pac. dic ut ibi: z hoc sufficit circa expressionē cōditionis que inest tacite. **Q**uero utrū exp̄ssio eorū q̄ tacite insūt p̄ modū dispositiōis aliquid opaf. **T**ex. uidet q̄ n̄ in. l. si arrogator. s̄. de adop. z ibi **P**e. r̄git melius istā materiā q̄ r̄git alibi. Sed ad hoc op. j. e. l. talis scriptura. Sol. ibi exprimit illud q̄ tacite inest ex uoluntate. sed in. l. si arrogator. ta cite inerat de necessitate. **C** Op. de. l. si. de isti. z substi. cōiuncta. l. p̄cibus. C. de ipu. z ali. substi. ubi exp̄ssio pupillaris substitutiōis q̄ tacite inest aliquid opatur. q̄n̄ expressa m̄sem excludit: ta cita nō. **R**ū. tacita pupillaris uest ex uoluntate defuncti p̄sumpta: ut. l. iā hoc iure. de uul. z pupil. z iō p̄pter exp̄ssū cessat tacitū: quia iaz tacite nō uest de necessitate: z sic aliquid opaf. secus si i esset tacite ex necessitate: ut hac. l. **A**rtē opp. j. ad. l. fal. l. titia. **P**e. laborat multū in sol. huius s̄rii. tu dic q̄. l. titia nihil facit ad p̄positū: q̄a sicut anq̄ exprimeretur poterat detrahi fal. ita z post exp̄ssionē: sed uolūtas exp̄ssa hoc opaf: ut illud q̄ nō erat uolūtas: mō sit uolūtas: z sic ante p̄missionē falcidie inerat tacite s̄ uolūtatē nūc exp̄mit p̄ aliū modū. f. q̄ detrahat s̄m uolūtatē defuncti: z iō aliquid opaf. **C** Op. j. si pen.

C Clausula ADDE s̄m alexā. q̄ rapha. cu. dic q̄ si inuenit doct. reprobatē bar. t̄i s̄be aliquatit spugnat: ut h̄ p̄ alex.

ap. mors iterue. l. i. **R**ūdet ut ibi. dico publicatio bonorū uenit ad sniam capitalē accessorie: z ideo si accessorie exprimat in snia nihil opaf: s̄z si i snia exp̄meret principaliter tūc aliquid opatur q̄a exp̄mitur aliter q̄ tacite isit. ita loquit ibi. cōdēnauit enī capitaliter z publicauit bona p̄ dictionem: z que h̄z principaliter z p̄ se unire. sec̄ si dixisset cū: q̄a dicitio cū habet accessorie unire ut. l. i. i. fi. cū. l. se. de pecu. lega. **E**t hec materia p̄t induci ad duas. q̄. **P**rimo certū ē q̄ si dies exprimit ab arbitro exp̄resse nō p̄t purgari mora. secus si nō exprimat sed a lege itelligat: ut. l. si cum dies. §. si. cū. l. se. z. l. celsus. de arbi. **A**ndō pone q̄ arbiter cōdēnādo exp̄ssit diē que tacite inerat a lege. utrū post diē poterit purgari mora. **Q**uidā q̄ sic. p. l. cū tale. §. meuiē. de cōdi. z de. ubi exp̄ssio t̄pis mortis nil opaf: q̄a tacite inest: z hoc uidet tenere gl. i. l. iiii. §. si q̄s dēnat̄ de re iudi. **P**e. s̄. q̄a arbiter q̄n̄ exp̄ssit ille q̄ nō paruit offendit legē z eius ministrū: sicut q̄n̄ exp̄pressit aliud t̄pis q̄ q̄ tacite ierat. **E**t h̄ plac̄ q̄a t̄pis q̄tuor mēsum uest tacite nō r̄q̄ p̄sumatur iudicē sic uoluisse: sed ex indulgētia legis: ut. l. si cū multi. §. i. de compensa. z ideo si arbiter exprimit declarat uolūtatē suā: nō exp̄mit p̄ eū modum q̄ tacite ierat: ut. l. titia. ad. l. fal. z modo declarauit. s̄. **P**reterea tale t̄pis ierat tacite: nō de necessitate sed de uoluntate: q̄a arbiter poterat aliū diē statuere. siue enim cō siue iniqua zc. ut. l. diem. §. stari. de arbi. ergo ei exp̄ssio aliquid opaf: ut. l. talis scriptura. j. e. z. s̄. dixi. **N**ō ob. §. meuiē: q̄a t̄pis illud ierat tacite i cōditione reprobata. **E**t eodē mō reprobaf si exp̄mas. sed i. q̄ n̄a exp̄sse z tacite erat licitū. **N**on ob. glo. §. si quis cōdēnatus: q̄a loquit i iudice q̄ h̄z necesse illud t̄pis statuere. sed arbiter h̄ facit uolūtate: unde ibi inest ex necessitate. **P** Secūdo facit ad aliā. q̄ illa dī iusta h̄ ditas q̄ obuēit ab itef. ut. l. iiii. §. de illo. p̄ soc. p̄e ergo q̄ facta est societas si qua iusta hereditas obuenerit sit cōmunis. cōtingit q̄ ille cui succedebat ab itef. me instituit: an talis hereditas cōcabit: quidā q̄ sic. in legitima que debebatur ex necessitate. in alia uero secus. ar. d. l. si arrogator. **P**e. s̄imo q̄ to ta cōcabit: q̄a tacite tota debebat ex p̄sumpta uolūtate defuncti: ut. l. conficiuntur. in prin. s̄. ti. i. ergo si exprimitur nil operatur: q̄a iter tacitū z exp̄ssum non est differētia: ut. l. cū quid. si cer. per. q̄o puto uerū: ut patebit ex diffinitione quas statiz dabo. **E**t de ista materia liquet: dic bre uiter q̄ quādo exp̄mit illud q̄ tacite uest: aut p̄ modū cōditiois: aut p̄ modū dispositiōis. **P**rimo casu aut exp̄mitur p̄ eū modū p̄ que tacite inest z nil opatur: ut hac. l. cū similib̄. **D**ico aut tacite inesse q̄n̄ dispositio n̄ p̄t sortiri effectū aliter q̄ ex dispositione illa: etiā si aliū de posset sortiri effectū: nō t̄i ex dispositiōe testatoris uel alteri disponētis: ut supra p̄batū ē. si nō exp̄mit p̄ aliū modū tūc operatur: ut. j. e. l. si ita legat̄. §. illi si uolet: z. l. iiii. §. filius de lib. z posth. **S**ecundo casu q̄n̄ inest tacite p̄ modū dispositiōis: aut in est tacite ex necessitate s̄ uolūtate exprimentis: aut p̄ter uolūtate: aut s̄m uolūtate lz tacitā. **P**rimo casu si exprimat nil operat in p̄iudiciū eius in cuius fauorem tacite inerat: ut. l. si arrogator de adop. sed in ei fauore sic: ut. l. titia. ad. l. fal. sic p̄t itelligi. l. iiii. §. si quis cōdēnatus. de re iudi. **S**ecūdo casu q̄n̄ inest tacite p̄ter uolūtatem tūc operatur: ut amodo illud tacitum cesset: ut. l. talis scriptura. j. eo. z q̄o dixi. s̄. in. q̄. arbitri. **T**ertio casu talis exp̄ssio nil opatur: ut. l. cū q̄d.

C Placet ADDE ut refert alex. q̄ opi. s̄riaz tenet ja. de are. andre. s̄ p̄sis z bal. s̄ z bal. i. repe. l. z post tres. s̄. sigs. cu. tionib̄. ag. i. l. iiii. §. sigs. cōdēnat̄. j. de re iudi. bal. i. l. si arroga tor. s̄. s̄. ad op̄tionib̄. ag. i. l. si iulā de ver. ob. s̄ly. i. l. si pacto q̄ pens. s̄. s̄. p̄a etis z cū uis alex. et tra. sit.

C Ad. q̄s. ADDE q̄ cū decisione bar. i. hac. q̄. cōter. m̄se. unt doct. ut refert alex. z ultra alex. s̄ an exp̄ssio ei q̄ tacite i est aliquid ope tur ubi i pul chro. cal. bal. cōfi. cy. xij. libro.

si cer. pe. 7. l. que dubitationis. de re. iur. 7. qd dixi. s. i. q. de hereditate legitima predicta vera: nisi exprimat per alium modum qd tacite insit: ut supra probatum est.

Ex. l. sequenti.

Qualiter probetur qd testator errauerit i noie pprio fundi legati. Et dumo cofinia cōcordēt. uel qualitas fū di cū re de qua agitur illud magis inspicit qd uocabuluz: ibi. Quero. Et qualiter pbādū sit qd testator errauit in corpore rei legatē: ibi. Secūdo. Et si non ualet legatuz rei pp errorem in corpore. an ualet ei rei quā legare i tendebat: ibi. Quero si. Et an error nois pprii uitiet ali os actus: ibi. Quero utrum. Et quid si cōstet de uoluntate testatoris qd i noie appellatiuo errauit an uitiet legatum: ibi. Quero qd. Et qd sit dicere qd rerū uocabula sunt immutabilia 7 oīum mutabilia. Et an error nois adiectiui uitiet uide in fi.

¶ Quis i fūdi uocabulo

Error nois pprii nō uitiat legatū. secus si erratur in corpore uel in noie appellatiuo. h. d. C. op. q. error nois appellatiui non uitiat: ut. l. libroruz. §. qd tñ. j. ti. ii. Rñ. tibi ppter multā pximitatē quā hēbat unum appellatiuum cum alio non nocet: ut si qs putauerit libros cōtineri appellatōe chartaz. C. op. j. de suppel. leg. l. labeo. §. nec mirū. So. noia appellatiua sūt imutabilia ab uno hoie sed a cōi usu pnt mutari: ut ibi not. 7. d. l. librorum. ¶ Quero qualiter pbabit qd errauerit in noie pprio. Rñ. ut qa fines pōbit uel aliquā demōstratiōe: quia dixit oliuetū qd congruit alteri fundo testatoris qui nō habebat illud nomē. uide gl. Ex qd singulāriter no. qd si cofinia cōcordāt uel qualitas fundi cuz re de qua agit illud magis inspicimus qd uocabulū loci seu fundi. hoc declaro plene in. l. demōstratio. j. de cōdi. et demō. ¶ Secūdo quero quō pbabit qd errauerit in corpore. Rñ. si testator ante factū testm cōferēs cū aliquib⁹ dixit qd uolebat 7 itēdebat legare si postea in testō aliud ponit. pbatur qd errauit i corpore ex pcedentib⁹ uerbis dictis. hoc sentit glo. hic dū dicit qd itēdebat 7 c. pbaf. s. de here. istitu. l. quotiēs. §. i. 7. §. ii. ¶ Quero si nō ualet legatū rei noiate propter errorem i corpore an ualet legatū eius rei quā legare itēdebat. Gl. dicit qd nō. 7. bñ. ¶ Quero utrū error nois pprii uiciet alios actus iter uis uos uel i uli. uolūtate. glo. hic ex cōcordātiis qis allegat ponit qd nō. nō enim uiciat stipulationē: ut. l. si in nomie de uer. ob. nec heredis istitutionē: ut. l. si qs i noie. C. d. test. nec iudiciū: ut. l. pompo. scribit si frumētū. §. pe. s. de rei uē. ¶ Quero qd si cōstet de uolūtate testatoris qd in noie appellatiuo errauit. glo. hic uidef sibi cōtradice re. uide eā vt declares glo. dic aut cōstat testatorē errasse in noie appellatiuo tacite ppter aliqua inditia. puta qa ante dixit se aliquid uelle legare: 7 tūc nihilominus legatum uitiat: ut i pn. glo. ita loquit ite tex. rō quia noia appellatiua sūt ita cōia qd lex nō psumit aliqē errasse in h ex aliqbus inditiis. sicuti enī stultū est errare in noie suo mer. pprio: ut. l. si. C. de here. isti. ita quod dāmō i nomie appellatiuo. fallit ppter multā cōformitatē nois: ut. d. l. librorū. §. qd tñ. j. ti. ii. fallit si ex cōi usu aliter appellat: ut. l. labeo. §. nec mirū. de suppel. le. si qd constat expse testatorē uoluisse noiare equū p mulo: tūc legatū ualeret. ita loquit scōa ps glo. idē si esset res psens 7 eaz testator digito demonstraret: sub alio tñ noie appellatiuo: ut si diceret hunc equū tibi lego cū eēt bos: ut. l. qd ex trisecus: 7 ibi no. de sb. ob. ¶ Quero quid uult dicere tex. rerū uocabula sūt imutabilia: hoīum mutabilia. Respon. qdā uocabula rerū appellāt ea que res hnt eo qd res ex cōi appellatiōe generis sic noiant. noia hoīum dicitur ea que ab hoibus iposita dicūt singulariter certis rebus nō generi. hec est bōa expositio. Alii exponūt uocabula hoīum hoc est uocabula quib⁹ hoies nuncupantur: ut lutiū titiū 7 similia. qd licet sit uerū in se tñ nō cōgruit huic. l. qd patet ex prin. huius. l. dū dicit d no

minibus propriis appositis rebus ab hominibus.

Quero que est rō differētie iter nomina propria 7 appellatiua. Dic ut in glo. Quero qd si erretur i noib⁹ adiectiuis: ut appello que albū cū eēt niger. Glo. dicit idē qd i ppriis: 7 bñ. Tex. uidef in. l. pe. j. de re. du. alia circa hāc materiam dic ut i. l. demōstratio. s. cōdi. 7 de

¶ Si quis heredes.

Distributiuum requirit duo uerba sm qd distribuit actum primi uerbi. ita distribuit actum secundi uerbi. h. d. C. oppo. de. l. q filiabus. §. i. j. eo. So. ibi distributiū actus pmi uerbi attribuit cuilibet isolidū. dixit enī si qua filia mibi nascef 7 natiuitas cuiuslibet est insolidum. ideo actuz secundi uerbi attribuit cuilibet insolidum. hic secus.

Ex. l. sequenti.

Quot requirantur ad hoc ut electio ualeat cum electio sui legata est uide in prin. Et an ex eo qd qs dicat uolo eligere sit electio: ibi. Quero utrum.

¶ Erui electione.

In ultimis uoluntatib⁹ non possumus i electionib⁹ uariare. hoc dicit. C. op. j. de op. leg. l. ii. So. si electio nō ualuit pōt eligere iterū: ut ibi. hic uero ualuit. Quot aut requirantur ad hoc ut electio ualeat. Gl. ponit. v. vel. vi. quā uide 7 no. 7 declaraf sic. in electione requirit primo cā ualida ex qua alicui deferatur ius eligendi: 7 propter hoc requiritur primo qd hereditas sit adita: ut glo. dicit. alias testamētum non est ualidum. secundo requiritur qd persona eligens sit habilis 7 idonea ad eligendum: ideo requirit qd sit maior 7 sui iuris. alias in eo non cadit pfecta deliberatio 7 electio: ut. l. pupillus. s. de acqui. heredi. Tertio requiritur deliberatio. cum enim electio h sit acceptare unā rē magis qd aliam: hoc non posses facere nisi circa omnes illas res deliberes: 7 ideo requirit qd oēs ille res exhibeantur. Quarto requiritur qd eligatur una ex rebus in quas cadit deliberatio: ideo si eligeret res qd non est testatoris non ualet: ut dicit glo. Quinto requiritur actus electionis: 7 ideo glo. dicit oportet qd dicam eligo non uolo eligere: quia illud uerbum uolo eligere est suspensiuum: ut. l. si stipulatus. de uer. ob. ideo dicit lex qd electio non potest fieri sub conditione: ut. l. actus de reg. iur. ratio quia conditio suspendit actuz: 7 electio requirit actum deliberatum 7 licitum: ut. s. uidistis. hoc autem quod dixi de uerbo uolo eligere statim examinauo. C. op. de uer. ob. l. cum qui. §. si. glo. non soluit. so. dic aliud in contractibus ubi post electionem licet uariare. aliud in ultimis uoluntatibus: ut hic ratio: quia i ultimis uoluntatibus electio trahit secum executionem. nam statim cum elegeris efficietis dominus illius rei: ut. l. apud auidius. de op. le. no. in. l. huiusmodi. §. Stichū. j. eo. ut ibi dicam. ¶ Quero utrum hoc sit uerū quādo dico uolo eligere qd non sit electio. De hoc interrogauī plures magistros 7 bacalarios in theologia. Et contra istaz glo. faciebāt talem rationem: si agens est liberum 7 non impeditum: 7 patiens est dispositum si uult agere immediate agit. hoc in philosophia est notum. probatur in. l. paulus respondit per procuratorem. de acqui. here. 7. l. iam dubitari in fi. de here. insti. in quibus. ll. pbatur qd statim qd uolo esse heres: statim sum heres. ita hic cum uolo eligere: statim sequitur electio cum nulluz impedimentuz sit: 7 uoluntas sit libera. So. vt ex dictis eorum potui comprehendere: dicebant sic: aut tu assumis electionem pro toto hoc. s. deliberare recte: 7 rez acceptare: 7 tunc uerum dicit glo. si dico uolo eligere illam rem: non sequitur ergo eligo: quia uoluntas mea nō est libera ad hoc cum non deliberauerim ad huc: 7 illa uerba uolo eligere hanc rem intelliguntur. i. primus meus motus fertur in hanc rem: non tamen deliberate si tu intelligeres electionem pro ultimo actu acceptationis si pcessit deliberatio: tunc glo. non diceret uerum: quia statim cum uolo eligere: eligo cum nullum impedimentuz

Proprii ADDE dū alex. limitat h uerz nisi est set error no minis pprii ipi disponē tis. uel et si lix idē esse si eēt error in noie patrio ipi disponē tio: utputa si testator dice ret petr⁹ antonij cū esset petr⁹ frācisci ut consuluit ro. cōsi. clx viii. icipiēte Amplissime doctor 7 cō filio. cccvi. Qualitat ADDE in quātū alex. refert bal. h dicere qd si accusaf titi⁹ de uulnere cōmissio i palatio alic⁹ ci uiratis nō eē necesse apone re phinia cū loc⁹ sit cer tus pp qualitatē expsa p allegata h p cū. q. bal. cōfil. liij. ici piente casus breuis 7 ar duus uidef uoluisse qd licet locus sit notori⁹ tātū dbeat apponi cōfinia ui de i. ij. colū. iij. libro. Errauit. ADDE an error suppli cātis de inia lata p iudicē cū esset lata per cōsultorē uitiet re scriptū bal. cōfilio. cccc. lxxij. iij. lib. et uis io. an. oino d p d. ctif i add. ad spec. i. ti. d re scrip. presen tatione. §. fi.

aa iij

a C. §. propositu. AD DE ultra h dicta p alex. de intellectu .d. §. pau. d ca. cōf. clxxviii.

b C. ultimo ADDE de hac .q. pulchre p ro. cōf. cccxcij.

c C. d. cōmune rē. ADDE ultra alex. que uoluit cal. cōf. xxij. sub rubrica d. f. bē. ubi pōit an si papa re seruauit sibi beneficia in aliqua dio; cessi exceptis his q̄ prinēt ad collatōez lēpī q̄ n̄ ē cōprehendens illa quarum collatio spectat ad capitulū r̄ ep̄m cōf. r̄ bald. p̄f. cccxviii. ij. li. ubi ponit q̄ si capitulatus fuit q̄ res ēpta fuit de pecunia alterius ex socijs q̄ n̄ debz̄ itelligi de cōi q̄a q̄ cōe ē p̄prie meū n̄ ē r̄ q̄ cōe ē si fit p̄ priū meū ui de q̄ pulchre consu. luit abb. p̄f. lxxxiij. ij. li.

d C. Resphen dit. ADDE bal. idē tenē tē p̄filiō. lxxij. li. r̄ uide q̄ uoluit an ge. cōf. clxxij. s. q̄ si frater possedit lōgo tpe bona cōia con fratre defūcto r̄ ueniēs ad mortē de dictis bōis disponat p̄ hoc nō dicitur adire hereditatē fratris s̄ soluz disp̄dere de iure q̄ in re tāq̄ cōmuni habet.

fit: r̄ hoc puto esse uertum: quia si datus esset tibi terminus ad deliberandum quid uelles eligere: r̄ tu respōde res p̄ h uerba uolo eligere hanc rem: tūc electionē idu ceret. tex. est i simili in .l. sed si alio. ii. r̄. j. ad trebel. r̄ .l. oēs qui. e. ti. dixi hoc alias i. l. si quis suus. de iure delib. idem si ad it̄rogationē alterius cuius it̄eres r̄ r̄ideres uolo eligere hāc rē induceret electio: r̄ quia r̄f̄sio que fit alteri debet intelligi certa: ut sic ille certus remaneat. ita no. in .l. i. emētis. C. d. hē. emp. sed si ista uerba eēt simpliciter plata nō ad it̄rogationē alterius: nec dato termino ad deliberandū: tunc ista glo. p̄cederet r̄ itelli geres: ut p̄mo modo dixi. facit ad p̄dicta quod dixi uo bis in .l. gerit. de acq. here. in .q. illa qd si dicā uolo adire. Itē cōtra hāc glo. facit .l. pamp̄philo. §. propositu. j. ti. ii. ubi si dico uolo relinquere statz̄ sequit̄ ergo relinquo. C. Pro cuius declaratiōe dic breuiter uerbū uolo nihil iportat p̄ se nisi rōne adiūcti. aut enī uerbū uolo habet determinationē certe rei r̄ inducit dispōnē: ut si dicerem uolo illā rem: eē electio: ut .l. ii. de op. leg. r̄ .l. huiusmodi. §. si stichū. j. eo. r̄ .d. l. ap̄d auidiū. aut habz̄ determinatione alicuius uerbi i finiti: r̄ tūc aut actus im portatus p̄ illud uerbū uenit explicandus ab alio aut a uolente. si ab alio r̄ inducit dispositionē: ut .l. i. s. man. r̄ .l. de tes. l. nō dubiū: r̄ .l. cōia de le. l. ii. ratio quia i uolente nō est faciēdū aliud nisi explicare uolūtātē suā qd facit per uerbū uolo: r̄ ad idē .l. i. C. de sum. tri. r̄ qd dixi ibi i repetitione quā feci. quādoqz̄ actus est explicādus a uolente: r̄ tūc aut ille actus nō cōsistit in nuda uoluntate: r̄ tūc nō inducit dispositionē illius actus: ut si dico uolo ascendere arborē: nō sequitur ergo ascēdo: ut .l. in euentis: r̄ ibi no. C. de hē. emp. aut ille actus pōt expli cari nuda uolūtate: r̄ tūc aut de natura illius actus ē p̄dere in futurū: ut i ultra uolūtate: tūc inducit dispositionē ut si dico uolo relinquere: ut .d. §. p̄positu. cū enī natura ultime uolūtatis sit p̄dere usqz̄ ad mortē: ut .l. iiii. de adi. le. r̄ .l. cōficiūt. §. si. s. ti. i. merito ista uerba uolo relinquere: lz̄ bēant quādā depēdētā cōueniūt illi actui. quādoqz̄ aliquis actus q̄ debet expediri incōtinenti: r̄ de illius natura nō debet p̄dere. tūc distigue ut dixi. s. aut illa s̄ba fuerūt plata ad partis it̄rogationē uel ali as deliberatē uel ideliberatē ut dixi. s. q̄nqz̄ actus depē det ex uolūtate p̄ferētis r̄ alterius: ut i d̄ctibus. exēpluz̄ in emptiōe. si dicam uolo emere tūc aut p̄fertur ab uno tantū r̄ nō sufficit. aut ab ambobus: r̄ tūc aut per uerba p̄ntis t̄p̄is: aut futuri: ut no. i. d. l. in emētis. C. ultimo d̄y. inducit hūc. §. in ar. ad. q. de eo cui data ē electio seu ptās eligēdi p̄tatem si eius electio non ualeat: an poterit eligere secundo. quod habetis plene ex his que dixi i. l. ii. j. de opti. lega.

Ex. §. sequenti.

CAn q̄ commune est meum sit.

Labeo. Qd cōe ē meū ē q̄rū ad dispositionē mee partis. h. d. C. Op. de. l. in tantuz̄ . §. uniuersitatis. s. de re. di. r̄. s. cōi diui. l. sabinus. r̄ .l. s̄ si hac lege. §. qui manumittit. s. de in ius uoc. Glo. soluit istud brocardū duobus modis. primo qd cōe ē meum est: ubi repitur exp̄ssum. in dubio secus ita no. i. l. ii. de cōdi. insti. alibi dicit qd cōe est meū est: f̄cte nō uere: ut no. i. d. l. id qd nostrū. de reg. iur. dicit d̄y. aliter h̄ r̄ i .c. in re cōi. de re. iur. li. vi. nō tamē plene. Dic ergo aut est aliquid cōe pluribus ut uniuersis: r̄ qd cōe ē meū nō ē: ut .l. in tārū. §. uniuersitatis. de rex. diui. r̄ .l. sed si hac . §. qui manumittit. de in ius uo. cū si. aut ē cōe pluribus ut singulis: tunc aut queris an sit meum quo ad dispositionē partis mee: r̄ dico q̄ sic. vt h̄: r̄ .l. ii. de cōdi. insti. r̄ .l. i. C. qui tes. fa. pos. aut quo ad dispositionē partis so cū: r̄ tūc nō est meū: ut .l. falso. C. d. cō. re. ali. aut quo ad dispositionē sup̄ toto: r̄ tunc aut res erat ad hoc destina ta: r̄ dicitur meum: ut .l. in tantū. §. in cōe. s. de re. diui. r̄ .l. si cdes. s. cōi diui. aut nō erat destinata ad hoc r̄ nō dicit meū: ut .l. sabinus. s. cōi diui. Fallit. C. de uen. re.

fit. cū priua. cōi. l. i. li. x. r̄ hoc fauore fisci. Fallit i. l. stipu latio. §. si. de no. ope. nū. rō quia ibi factū unius prodest alteri sociorū nō nocet. Fallit in .l. i. §. d̄ni. ad filf. rō quia ibi domus non posset esse aliter tuta: ut .e. l. in p̄n. item fallit. s. de act. emp. l. iulianus. §. idem celsus. ubi ipeo to futuro euentu qd cōe est pōt dici meū. rō propter ne cessitatem adiudicationis que fit in cōi diuidendo: ubi cūqz̄ aut dixi quod cōe est meū ē: itellige f̄cte non uere: ut no. in .l. id quod nostrum. de regu. iur. r̄ probatur in .l. illud. de ritu nup.

Ex. §. sequenti.

CSi testator leget rem in qua habet partem: r̄ post legatum redimat aliā p̄tē an tota cedat legato: ibi. Quero ergo. Et an cū testator legat dimidiā fundi i quo ipe hz̄ tantū dimidiā dimidiē qd ueniat in legato: ibi. Quero quid. Et an cū legat fūdū qui totus erat suus: sed alteri debebat p̄tē actione personali: an totus debeatur uide in fine.

Cum fundus. In dubio legādo res uideatur quis legare partes quā hz̄ in re. h. d. C. Op. de no. ope. nūc. l. stipulatio. §. si. glo. non soluit. D̄y. dicit ibi erāt uerba i definita: h̄ p̄ priū ius p̄fone p̄ferentis significatiua. D̄y. q̄si dicat ex eo qd dixi fundū meū hoc importet qd est contra id qd ipse idem dixit super hac. l. ut statim dicam. dic ergo qd ibi dispositio unius prodest alteri r̄ nemini ipeoz̄ nocet h̄ secus eēt. C. Op. si totus eēt alienus totus deberetur ut isti. e. §. si rem. r̄ .l. de le. l. cū alienā. si ergo pars ē alterius nihilominus debeatur totū. Glo. dicit hoc ibi iō quia dixit meum: unde ius qd habet legare uidef: ut .j. .e. l. si domus. §. si. D̄y. hoc reprehēdit: quia nō refert si dicā meum uel non: ut .l. cum fundus. de fun. i. stru. et .l. meuius. §. pe. de le. ii. r̄ ibi no. r̄ .l. uxoz̄. Idem r̄ Ly. C. e. l. cum alienam. que reprehēdit p̄cedit referendo istā opi. ad rex. ut ipsi faciūt. Sed glo. nō habuit istā it̄lectū: sed opponit ad. q. quam fecit in prin. glo. ut patebit statim recitando: r̄ tunc glo. dicit optie. Quero ergo qd si post legatum redimit aliā p̄tē. Dicit glo. qd non debetur. ar. l. si ita. de aur. r̄ ar. le. C. Sed h̄c determinationem op. qd si totus fuisset alienus totus deberetur si sciuisset: ut insti. de le. §. si res. sed constat qd h̄ testator sciuit partē eē alienā ex eo qd postea redemit. ergo r̄. Rū. glo. hoc ideo quia dixit suuz̄: unde dicit legare ius quod hz̄ de presenti: ut .l. si domus. §. si. r̄ .d. l. si ita: r̄ hoc uidef uerū. unde referēdo hāc opi. ad rex. nō p̄cedit referendo ad. q. optime p̄cedit r̄ notabiliter. Itē cōtra hanc determinationem facit. j. e. l. ex toto. in prin. ubi dicitur qd debeatur pars redempta. So. dicunt doc. D̄y. r̄ Ja. de are. h̄ uidetur legare p̄tē quāz̄ habebat: ut dictum est. iō pars redēpta nō cedit legato sicut noua uestis redēpta non cedit legato uestis: ut .d. .l. si ita. sed in .l. si ex toto. legauit fundum totū uere. uide de quicquid accedit illi toto: totum accedit legato. hoc quod dicit de parte redempta intelligit Ja. de are. nisi quis redemerit necessario p̄ adiudicationē: tūc debet totus. per. l. iul. §. idem celsus. de ac. emp. Itē quero quid si testator legauit rem quam habebat cōem cū herede suo. Rū. tota debet sicut si eēt sua: ut .l. cum filius. §. d̄ns. j. ti. i. quod intelligo nisi testator dixerit funduz̄ meum r̄. quia tunc uidetur legare ius quod habet per ea que dicta sunt. Quero qd si testator legauit dimidia am fundi corneliani cū ad ipsuz̄ pertineret solū dimidia dimidiē. Uidef qd hec. l. nō hēat locum: quia loquit̄ q̄n portionē nō nominauit: sed credo idem qd. s. f. q̄ solū dimidia dimidiē debetur: ut sit idem iuris de parte quo ad partem: quod de toto quo ad totum. s. d̄ rei uen. l. que de tota. Uidef enī dicere lego ius quod habeo in parte dimidiā sicut cum legat fundum uidetur legare ius quod habet in fundo: arguendo de toto ad partem: r̄ si aliam partem redimerem non cederet legato p̄ ea q̄ dicta sunt. Item hec lex r̄ oia p̄dicta locū h̄nt

Quisuel
g. ADDE d
 relatio qd
 uel qui ultra
 alex. oldra.
 cōf. cxxvi. p
 bal. cōf. cc.
 cxxv. icipiē
 te dubiū. qd
 nis. ij. li. ubi
 latius de eo
 qd tūgit alex.
 bic. i. iij. limi
 tatōe i dñe.
 fallit. i. si te
 stator dicat
 lego. x. q. titi
 us d3 si titi
 nibil debeat
 an ualeat le
 gatū.
Alienau
ADDE in
 quātu alex.
 i. h. refert di
 dicere qd si
 cōcedo fun
 dū alicui p
 mortē meaz
 qd si illū alie
 no i uita qd
 cōfēt renoca
 ta pōtōio /
 h idē cōf. l.
 uit ro. cōf. l.
 . cxxix. et si
 talis cōf. l.
 . ccc. et facta
 ecclesie alle
 p dy. c. casu
 i. l. marcell
 . s. paul. j. b
 donatio. ca
 mortis.
Dicit sta
tutus. AD
 DE ultra al
 legata p ale
 xi. q. bal. uo
 luit cōf. x. in
 pñ. iij. li. et
 facit qd uolu
 it abb. cōf. l.
 . lxxij. icipiēte
 Quidā rat
 neri. ij. li. qd
 si testator ha
 bēs quattu
 or filias dis
 pōat qd due
 tradit nup
 tui i aliqua
 familia alij
 qd nubāt ut
 possit qd si
 oēs moriāt
 una excepta
 illa i illa fa
 milia d3 col
 locari.
Patri
 uel domino
ADDE in
 quātu alex.
 qrit an ab
 bat possit be
 reditātē de
 latā mona
 cho repudia
 re ag. cōf. l.
 . xci. r. cxx
 iij. ubi plene
 an monach
 filio uel suo
 eqparet. i. i
 quātu alex.
 reprobato
 federi. pñ. ix
 t3 qd fiat. h
 possit lega

nisi testator dixisset totum fundū: uel oēm fūdū
 z similia pba: qd tūc totū deberet: ut. l. iul. i. pñ.
 j. de le. iij. idē puto si testator reliquisset ad mē
 surā. i. tot iugera: qd illa debet habere integra si
 cut si dixisset totum. alias nō hēret illā mēsurā
 quā testator dixit. Sed qd si legauit fundum
 qui erat totus suus sed partē debebat alteri acti
 one psonali. Rñ. illa pars quā debet nō cedit le
 gato: ut. l. qui concubinam. §. q. fūdū. j. de le. ii.
 Ex. l. sequenti.

AN cōditio iuducta p relatiuū sit tacita uel ex
 pressa: ibi. Quero. Et an cōditio possit diuidi:
 ibi. Extra. Et an si āte statuto qd mulier nō pos
 sit hēre sine cōfēsu duorū ppinuorū ex parte
 patris si habuerit: z si nō habuerit adhibeātur
 ex pte matris z cōtingat qd sit tantū vnus propi
 quus ex pte patris an debeat cōiūgi cū altero ex
 pte matris: ibi. Secundo facit.

Stichum.

Relatiuum quis
 uel qui iunctū uer
 bo furari tpsis iuducit cōditionē. iunctū
 uero uerbo pñtis tpsis demōstratōnē. h. d. z no.
 l. notabilē z mēti tenēdā a capite usqz ad finēz.
Op. qd etiā iūcta uerbo futuri tpsis faciat de
 monstratōnem: ut. l. scribit. in fi. de aur. z ar. le.
 So. dictio magis hic posita tollit hñū: ut i glo.
Op. de. l. ii. s. de here. insti. So. glo. qd ibi in
 stitutio nō est cōditionalis: s; adiectio partium:
 qa alias totū testm̄ periret: innuit glo. qd illud iō
 fit ne testm̄ pereat. que so. tollit p sequēs dñum
 signatū in glo. s. de here. insti. l. talē. §. i. ubi si i
 stituo stichū qd meus erit eo alienato nō ualeat in
 stitutio: z ideo dic ut hic. Glo. uidet uoluisse sē
 tire qd relatiuū iūctū uerbo futuri tpsis facit condi
 tionale suū aīcedēs. ita loquit h. aut ergo ante
 cedēs suū ē aliquid i quo cōsistat substantia dis
 positōis: z tota dispositio erit cōditionalis: ut
 hic: qa antecedēs erat stichus. i. res legata in. d.
 l. talē. ibi ātecedēs erat psona iustituta i qua con
 sistsit substantia dispositōis: sed in. l. ii. de hēf.
 insti. antecedēs erat qdā q̄litas. i. distributio pri
 um: unde ista distributio erat cōditionalis insti
 tutio erat pura. remanet ergo pura. **Op.** de
 l. talē. §. i. s. de here. insti. So. apparet ibi ex tex.
Op. de. l. i. in diē. de cōdi. z demō. So. nō ē
 cōtra. **Op.** de. l. si decē cū petiero. de h. obli.
 z. l. si ita qd. in pñ. eo. ti. rñ. ubi nō ē dictio si: nec
 dictio qd. hec so. nō est pfecta. sed dic qd illud iō
 quia tacite inerat: uel sm̄ De. dic qd illa uerba
 referuntur ad executionē magis qd ad substantiā
 dispositōis: ut ibi dixi: z plene in. l. i. j. de p̄di. z
 de. Quero utrū p̄ditio iuducta p relatiuum sit
 cōditio tacita uel exp̄ssa. Glo. h. notabiliter dic
 qd est cōditio tacita: ut hic dñi i glo. qd icipit tacita
 Cōtra hāc glo. uidet tex. i. l. nup. j. de le. iij. z. l.
 . ii. s. de cōdi. insti. z. d. l. ii. de here. insti. ubi iter
 si z qd nō ē dñia. sed dico qd ista glo. ē uera. text. ē
 in. l. i. j. de cōdi. z demō. ubi hoc examinabo.

Quero qd si alienauit partē stichi an adhibe
 at illa distinctio an alienauerim ex uolūtate uel
 ex necessitate. Glo. ul. uidetur dicere qd sic. duz
 in prin. sui dicit. dic ut. j. ti. ii. li. xi. z de adi. le. l.
 si rē legatā. sed hoc nō esset uerum referēdo ad
 casum. l. quādo dixit stichus qd meus erit: qa si
 ue alienet ex necessitate siue ex uolūtate condi
 tio deficit: ut. l. scribit. de auro z ar. le. in fi. s; qñ
 rem legasset simpliciter: tūc procederet. ita dicit
 Dy. Extra glo. op. hic dñi qd debet itelligi qui
 meus erit. i. quatenus meus erit. s; cōditio i ple
 ri d3 i totū: nec d3 scidi: ut. l. cui fūdū d3 p̄di. z de.
 z. C. de p̄di. i. ser. l. pe. cuius cōtrariū hic dicitur

Rñ. z no. hoc. quādoqz cōditio p̄fertur in eius
 ptātem cui relinquitur: z tūc si cōsistit cōditio
 i dādo nō pōt diuidi: ut. d. l. cui fundus. idēz si
 in faciendo non pōt diuidi: nisi sm̄ distinctiōnē
 positā in. d. l. pe. de cōdi. infer. qñqz cōditio nō
 cōferit in potestatem alicuius: sed in aliquē eue
 tū: z tūc aut cōditio est iplenda in ipsa circa ip
 sam rem de qua sit dispositio: z tunc diuiditur:
 ut si dicat si hoc erit. i. quatenus erit: eadē rōne
 in dispositione que cōfertur in istius cōditōis
 defectū: ut. j. declarabo. si uero cōditio conferit
 in aliquā aliā rem extrinsecā ab eo de quo sit di
 spositio: tūc non pōt scindi: ut. d. l. pe. de cōdi. i
 ser. z. l. si ita fuerit suis de ma. ref. Et faciūt ista
 ad. q. primo ad clausulam illam si nō ualeat iure
 testamenti: ualeat iure codicillorum. i. quatenus
 iure testamenti zc. ratio apparet: quia cōditio
 confertur circa id de quo sit dispositio: ut hic: et
 dixi in. l. i. in. viii. q. s. de iure codici. Secundo
 facit ad aliud dicit statutum qd mulier non pos
 sit cōtrahere sine cōfēsu duorū cōsanguineorū:
 ex parte patris si eos habuerit: si nō habuerit ad
 hibeantur ex parte matris. cōtingit qd una mul
 er habebat unū cōsanguineum tm̄ ex parte pa
 tris: utrū ille debeat adhiberi cū vno alio ex par
 te matris. dixi illa uerba adhibeātur duo ex pte
 patris si habuerit. itelligūt. i. q̄tenus habue
 rit: ut hic: quia circa idēz cōditio z dispositio
 adhibet: ut hic uidet. sed huic contradicit di
 spositio sequēs que dicit si eos nō habuerit ad
 hibeantur z duo ex pte matris. hec est cōditio
 circa aliud: z dispositio circa aliud. nā cōditio
 dicit si nō habuerit ex parte patris: adhibeant
 duo ex pte matris. Sed respōdeo ista cōditio si
 nō habuerit apposita est in defectum prime. vñ
 d3 regulari i dñis casuz sicut p̄ma. hoc ē q̄tenus
 p̄ma deficit ista dicat extare: ut. l. aliquādo. d. cō
 di. z demō. z. l. pecuniā. h. cer. pe. z. l. legata iuti
 liter. de adi. leg. qñ dies le. ce. l. qd pure.

Legatum.

Hāc. l. examina:
 ut dixi in. l. is qui
 §. si. de acq. hēf. **Op.** j. ti. i. l. titia. §.
 lutio. So. ut ibi sm̄ glo. **Op.** de. l. is q. §. si. s.
 de acq. here. So. ut i glo. quā gl. rep̄hēdit Ray. p
 . l. placet. s. de acq. here. ubi dicit quia idē in fi
 lio z seruo. z Dy. j. si a pa. q. fue. ma. l. i. vñ ipse
 dicit aliud i hereditate: ut i dñio. aliud i legato
 ut hic. rō qa legatorū dies cedit icōtinētī z acq
 rif patri uel dñio: sed hereditas non acqrit nisi
 aditiōe scā: ut. j. de reg. iur. l. q. legata: z isti. de
 here. insti. §. alienus. h. so. est s; casuz. l. i. §. p ser
 uum. j. de suc. edic. qre dic qd glo. que est h z in
 l. dñia est uera. tamē glo. nō bene dicit in. l. ex re
 pudiatōe. C. de fideicō. z pro hac solu. facit qd
 no. in. l. i. C. qui admit. ad bo. pos. po. z. l. i. z. ii.
 . C. de repu. here.

Ex toto.

Si rei legate dtra
 haf legatū minui
 tur: si adiciatur legatum: augef. h. d.
 uel aliter. Qd operat additio quo ad augmen
 tum operatur detractio quo ad diminutionem
Op. s. eo. l. sui electione. §. si. cū sua gl. Sol.
 hic legauit totum fundum: ibi certam partēz li
 mitatam: ut ibi dixi.

Ex. §. sequenti.

Alternatiua iuducatur cōstitutionem duorū reo
 rum: z an per receptionē pñis iuducatur diuisio:
 z q̄ sit differētia inter alterū z alterutrum.

Si ita scriptum.

Alternati
 ua posita in
 ter grauatos: facit eos tenere insolidū: ut duos

tuz repudia
 re dic tu qd
 federi. seqe
 ro. pñ. cxxx
 iij. icipiēte
 uisū narra
 tio ē referēs
 . d. io. d. ana
 ni a cōsuluis
 se z ibi d bal.
 facit mētio
 nez qd fuit h
 bi dñi z plu
 ra adducit p
 opi. federi. q
 uide ibi.
C Augmē
 tū. ADDE
 i quātū alex.
 post dy. pōit
 an h limitat
 fit cōcessa all
 cui ille tene
 atur pueniē
 tia ex nona
 cā bal. cōf. l.
 . cxxxij. v.
 l. z ro. cōf. l.
 . cccxxvi.
 ubi dy. z io.
 an. alle.

dñio: l3 seruo liberet dari: ut heredi noiato: ut. d. l. q. be-
 redi. non ergo uidef uera differētia q̄ sit i glo. iter filii
 z seruū. ¶ Ex p̄dictis potest r̄ideri ad duo dubia. p̄mū
 nūqd̄ illud q̄s dicit i. l. si p̄sa. de here. isti. z isti. de uul.
 sub. in fi. f. de seruo iustitudo quez pars putabat liberum
 habeat locum in filiofami. quem quis putabat sui iuris
 Ja. de ra. q. non: q̄a filiusfa. quo ad aliqd̄ ē h̄s seruus
 nullo modo: ut hic in glo. ¶ De. 3. ut refert L. y. in. d. l. cū
 p̄ponas i. ult. q. cuius opi. p̄ualet de iure: q̄a q̄tuz ad h̄
 nulla ē differētia iter seruū z filiū: ut dixi. z h̄c opi. tenz
 glo. i. l. si q̄s filii. in p̄ma gl. de acq. he. l3. ¶ De. nō allegat
 eā. ¶ Secūdo cōsueuit dubitari q̄ scā ē substitutio pu-
 pillaris p̄ bec h̄ba q̄s mibi h̄s erit zc. z frus uel fili-
 adiuit portionē suā iussu p̄ris uel dñi postea tpe mortis
 pupilli reperiunt sui iuris. utrū poterūt eē h̄des ex sub-
 stitutiōe. Ja. d. ra. i. l. iiii. de uul. z pu. dicit q̄ filius pote-
 rit eē h̄s: q̄a remāsit h̄s p̄ ea q̄ h̄ no. Ego dico q̄ inter
 filiū z suū quo ad hoc nulla ē differētia: ut dixi. s. ad h̄
 facit. l. si solus. s. fi. de acq. here. ¶ Op. 3. h̄c p̄tē: z v̄f
 q̄ extraneū p̄r uel dñs nō possit trebellianicā deduce-
 re. sicut fideicommissarius p̄mus nō detrahāt a scōo: ut. l. i.
 s. idē neratius ad trebel. So. dñi obtinet q̄i ē legatus
 ex p̄sona sua. sed h̄ ex p̄sona heredis scripti detrahāt. fa-
 cit. l. si patroni. s. q. fideicommissaria ad trebel. ¶ Op. et
 uidet q̄ aduersus filiū possit detrahere trebel. naz si p̄r
 h̄z actiones utiles: z sic est h̄s effectū. l3 nō sit h̄s noie:
 p̄t detrahere trebel. sicut dicim̄ i bono. pos. q. nō ē h̄s
 noie: ut isti. de bo. pos. s. quos aut. tñ q̄a h̄z oia iura: ut
 ibi: z no. s. de bo. pos. here. pe. l. i. detrahāt trebellianicā
 ut. l. i. s. bonorū. ad trebel. z sic pater quo ad filiū debz
 posse detrahere: l3 nō sit heres noie. So. bono. pos. h̄z
 illud beneficiū a p̄tore mortuo z uiuo n̄ ab alio. merito
 p̄ alios utif dicto beneficio. sed hic p̄r uel dñs h̄z h̄ b̄nifi-
 ciū a filio unde illo n̄ utif p̄ ipm̄ filiū p̄ ea q̄. s. dicta sunt
 ¶ Op. C. ad trebel. l. iubemus. s. deniqz. So. glo. z b̄n
 q̄ ibi pater fuit iustitudo z rogatus de restituēdo filio. h̄
 ipse fili- fuit iustitudo z pater rogat- de restituēdo sibi.
 ¶ Genio ad q̄rtā p̄tē z op. p̄mo rō legis dz eē cōcludēs
 z necessaria ita q̄ cessante rōe cesset lex. ut. l. adigere. s.
 q̄uis. j. de iurepa. z. l. cū tale. s. falsaz. de cōdi. z dmon.
 h̄z rō hic posita nō ē huiusmōi: q̄a idē eēt i quolibz extra-
 neo cui fideicommissus eēt relictū p̄ mortē p̄ris: ut. l. si cū
 heres. q̄n di. le. ce. z. l. h̄s me- de cōdi. z demō. Sol. gl.
 duobus modis. p̄mo fatef dñiuz z h̄ subaudit maxie. q.
 idē in filio q̄s i extraneo. Gl. sup. h̄bo reteturū hoc non
 plz. nā ex illatiōe q̄ colligit ibi ex dictione z ex rōne scōa
 posita in fi. l. apparet q̄ iuriscōsultus p̄pter illā rōnē po-
 suit h̄c p̄clusionē. q. d. als secus eēt. Scōo mō soluit gl.
 uidet q̄ nō sit idē in extraneo cui eēt relictū post mortē
 i extraneo dico q̄ nō sit mortu-: sed uiuit l3 fili- decesserit
 z ista fuit opi. 330. vt. pbabil i gl. se. Istō displicet p̄-
 q̄ p̄cedēs dictū: q̄a fm̄ hoc nō eēt rō differētie iter filiū
 z extraneū. ista q̄ dicit i tex. f. q̄a ex p̄sona p̄ris uires acci-
 pit. 331. rō dñe eēt accidētia scā: q̄a filius decessit extrane-
 us nō q̄s ē cōtra mētē hui- l. Aliū ergo ut Ja. de are. in-
 telligūt h̄c p̄tē alio mō penit- extraneo. Pro cui- euidē-
 tia debetis scire q̄ ille q̄ rogat- ē restituere q̄qd̄ ad eum
 puenit nō tenet restituere fructus: ut. l. qd̄ h̄is h̄bis. j. d.
 le. iiii. z hoc si est rogatus restituere extraneo. sed si filio
 suo: tunc in restitutione ueniunt fructus: ut. l. in fideicō.
 s. cū pollidius. s. de usu. z hoc p̄pter uotū parētū q̄s ē
 ut filius semp acq̄rāt: ut. l. scripto vñ liberi: z. l. nihil. s. i.
 d. bo. li. Hoc p̄missio sic pone casū si p̄r ē rogat- p̄ mortē
 suā restituere filio suo q̄s ad se p̄rez puenit ex hereditate
 vel legato filio relictis. z sic fruct- interī p̄cepti ueniebāt
 si filius morif uiuo p̄re oīno id patrē reteturū. i. cōpēdi-
 um fructus. subaudi q̄a si fili- uiueret nō retineret: z ad
 h̄c subauditū casū de uita filii uenit rō que seq̄r q̄ fidei-
 commissus uires recipit ex p̄sona p̄ris: l3 et- uotū ē q̄rere si
 lius. ita itelligit ip̄e. certe licet iste intellectus sit in se uerus
 q̄tū ad. l. ē oīno extraneus cū h̄ de fructib- nulla fiat mē

tio. Preterea cū. l. ista tota loquat de filio z suo h̄z lect.
 quā. s. tenui. Ista lec. nō cōgrueret nisi i filio cū n̄ sit uo-
 tū dñi q̄rere seruo sicut patris q̄rere filio. iō ego lego h̄c
 l. alio mō dare z apte. Pro cui- euidētia debetis scire
 q̄ q̄i p̄mo testator religit aliqd̄ alicui z postea iubet ter-
 tiā p̄sonā accipere z post tps legatario dare q̄ legatum
 dicitur eē purū z legatarius ante tps decedēs trāsmittē-
 ret ad heredē: z ille tertius q̄ iussus ē accipere z dare le-
 gatario uidet electus ut nudus mīster: ut. l. a filia. s. alū
 no. ad treb. z. l. liberto. s. largius. j. de annu. le. cum fili-
 bus. Itē posito q̄ ad heredē nō trāsmitteret legatarius
 nō remaneret apud illuz nudū mīster: ut. l. si q̄s titio. j.
 ti. i. Hoc p̄missio casus ē clarus q̄a p̄mo fuit relictus filio
 postea fuit iussus p̄r ipi filio restituere post mortē ipi-
 p̄ris si filius morif interiz. querit an apud patrē debeat
 remanere. Videbat q̄ nō q̄i p̄r sit nudus mīster. tam-
 iuriscōsultus determinat h̄ dñi: q̄a p̄r nō ē nudus mī-
 ster. sed ex p̄sona ei- capit uires legatū. secus si aliqs eēt
 iussus dare extraneo. q̄s ipi extraneo eēt relictum ut ex
 p̄dictis patet h̄c casum credo uerū. ¶ Op. q̄ iste h̄. vi-
 det destruere oia p̄cedētia. inuit enim q̄ nō uidebat re-
 lictum post mortē p̄ris nisi exp̄mat cui- dñi uidet dictū
 s. So. s. dixi q̄ uidet fideicommissus dilātū i tps exītie
 sui iuris q̄s p̄t eē morte uel emācipatiōe. h̄ loquit q̄i
 exp̄sse fuit collatū post mortē: z sic i unū casum tātū. Ex
 pediui de dñis. ¶ Geniam- ad. q. q̄ro p̄mo: q̄a regula ē
 q̄ lis nulla p̄t eē iter p̄rez z filiū quo iure aget fili- cui ē
 fideicommissus relictū cōtra patrē. Rūdeo aut ē iustitudo
 pater aut fili-. Primo casu aut p̄r nō uult adire z nō p̄t
 cogi per filiū: nisi postq̄ erit sui iuris fm̄ glo. i. l. cogi. s.
 si p̄r. ad trebel. l3 Ja. de ra. aliter dicat q̄s dic ut ibi. aut
 pater adiuit h̄ nō uult restituere: z tūc aut fuit relictus fi-
 deicō. statiz z nō ualet: ut no. j. e. l. a filio: z. s. dixi. aut fu-
 it dilātū in tps exītie sui iuris z nō ē dubiū q̄ p̄t habe-
 re actionē ex testō. si uero filius ipse fuit iustitudo: ut in ca-
 su nostre. l. tunc aut p̄r nō uult iubere filiū adire: z tunc
 nō p̄iudicat filio qn factus sui iuris possit adire: ut. l. is q̄
 h̄s. s. fi. de acq. here. Hodie statiz p̄t fili- adire p. l. fi.
 . C. de bo. que lib. si h̄o filius iussu p̄ris adiuit z sic patri
 q̄sita ē hereditas. tūc cū fideicommissū sit dilātū in tps exī-
 stētie sui iuris: ut dixi. s. nō ē dubiū q̄ fact- sui iuris agit
 actōe ex testō z h̄ fm̄ ista iura. ¶ Sz q̄ro nūqd̄ bec. l. ob-
 tinet fm̄ iura hodierna. pone quidā iustitudo filiū z roga-
 uit p̄rem de restituēdo filio uel extraneo. Vidēduz ē de
 uirib- fideicommissi. Bices tu i hereditate p̄fecticia h̄z lo-
 cū hodie sine dubio: q̄a nihil ē hodie imutatur q̄s n̄ plz
 imo dic q̄ p̄ma ps hui- l. put dicit q̄ a p̄re p̄t relinq̄ fi-
 lio iustitudo, procedit sine dubio z olī z hodie i p̄fecticia
 scōa pars ut dicat capere a p̄sona filii q̄n relinq̄ eēneo
 a p̄sona patris q̄n relinquit ipi filio. etiā fm̄ ista tpa non
 heat locū i h̄ditate p̄fecticia h̄ ē in ea q̄ erat relicta filio
 cōtēplatiōe p̄ris. tūc enī semp uidet capi a p̄sona p̄ris
 q̄a eius respectu ē relictū. ar. s. de here. isti. l. qd̄ cū fili-
 um: z. s. de stip. ser. l. pe. Cessant enī ille rōnes q̄s dixi. f.
 q̄ p̄r habuerit a filio uel dñs a suo imo h̄nt a se l3 p̄ me-
 diā p̄sonā filii uel serui. Si h̄o loq̄r de h̄ditate aduēti-
 cia hoc ē de relicta cōtēplatiōe filii uel serui uel simplr
 q̄s idē est: ut. l. aditio. s. de acq. here. z de usufruc. le. l.
 si serui: z. l. se. tūc p̄ncipiū hui- l. n̄ uidet h̄re locū: q̄a pa-
 tri q̄ritur sol- usufruct- z si filio restitueret illud idēz sibi
 q̄retur: z h̄ uidetur dixisse rog. i. iiii. glo. h̄ posita. Tu di-
 cas q̄ i suo sine dubio nil est imutatur. In filio h̄o tenen-
 do opi. quā ego teneo q̄ fideicommissū v̄f delatus in tps
 mortis uel existētie sui iuris. hoc non uidetur p̄cedere
 q̄a illo tpe usufruct- q̄ ritur p̄ri reuertitur ad p̄prietatē
 ipi iure absqz alia restitutione fienda per patrez. Sz po-
 tes dicere q̄ p̄r habebit usufructū dum uiuit z illis fru-
 ctibus utetur z cōmodo fructuū. i. tps aut existētie sui
 iuris restituet fructus quos p̄cepit medio tpe. p. h̄. l. i.
 fi. fm̄ lec. Ja. de are. remanebit ergo apud patrez solum
 cōmoditas utendi illis fructib- ex illo cōmodo medio

repudiare: ut no. in. d. §. si titius. aut alio modo cedat in
 suu i commodu ad commodu tri repudiatis z pr repu
 diare. ita loquitur hic. z qd. s. dixi. **Op.** dicitur hic qd si
 qd petit ex una ca n potest petere ex alia. Contra quan
 do due cause lucratue hnt originē i psonis diuersoruz
 lz ad unum deueniat ex utraqz ca poterit ille solidu con
 sequi: ut. l. si seruus legatus. §. i. j. eo. z. l. si is qui. de ac.
 z ob. z doc. tenent in. l. qui pupille. C. de ne. ge. So. illd
 uerz qn ille due cae diuersoru hēbāt effectū solide exac
 tionis in quēlibet. lz hic non erat istud. nā si ambo uiue
 rent uel facerent sibi pres p cursuz si eēt legatum distū
 ctum uel quilibet admitteret ad pre suā qn fuit legatus
 pūctū dixi. l. meui. §. duob. j. ti. i. **Op.** d. l. n. ē no
 uū. s. ac. emp. So. i eodē libello dz peti: ut ibi. n. possit
 petere uel iure meo ul hēditario. **Querit** glo. utrum
 possim petere partē iure meo partē iure hēditario. Qui
 dā variauerūt. tu dicas indistincte qd sic. pbatur i. l. reos
 i pri. de duo. re. Nec ob. d. l. nō ē nouū: qd fateor qd de
 beat peti i vno libello: sed tūc petā uel totū iure meo ul
 totū iure hereditario: uel pre iure meo ptē iure hēdita
 rio. **Quero** qd si peto simpliciter rem totā ex una ca.
 Rūdeo tacite ex alia repudiare uideor: ut hic inuit text.
 facit. l. si. C. de codicillis. **Ultimo** dy. iducit hoc pnc.
 ad. q. utrū cessionarius possit cogi eligere an agat dire
 cta uel utili. Et uidet hic tenere qd nō. **Triū** uidet tenere
 i. l. si duo. de so. dic ut ibi dixi plene: z iō hic non dico.

Si quis seruos. In testamētis diffi
 cultas pstatōis sub
 ducit z legatū firmū remanet. b. d. Et no. §. z signa tex.
 ibi z angustias. **Op.** qd ista ipossibilitas uitiet legatū
 insti. de le. §. si. z. C. de his qd pe. no. l. i. So. ibi fuit lega
 tū ab initio ipossibile hic nō. nā testator potuit tantum
 uiuere qd serui potuerūt duā rome. Istā t3 glo. i. d. l. i. z
 By. in. c. nemo pot. de re. iur. li. vi. Sed hoc uidet con
 tra regulā cationianā q uult qd legatū qd nō ualeret si tūc
 moriretur testator nec possit cōfirmet. Glo. iō transiit ad
 aliā so. f. qd hoc remouet qd ē impossibile. f. festinatio: z
 hāctz **Pe. z Li. C.** de his qd pe. no. l. i. z est uera: ut. j. di
 cā. Tertiā so. dat gl. insti. de le. §. si. uidelz qd testator di
 cit qd heres se cōstitueret soluturū ifra tridūū. que so. nō
 cōgruit lfe. nā dicit qd dā nauit heredē ad dādū non ut
 cōstitueret se soluturū. iō tene pcedētē so. **Sed** ad hāc
 op. z affumo prin. glo. qd uidet 3 tex. isti. de pbo. ob. §.
 loca. z. l. ii. §. si quis ita. d. eo qd cer. lo. So. ibi iter uiuos
 hic in ultima uolūtate. hāc tenet glo. j. de uer. obl. l. si. §.
 si iter. de re. iur. l. in testamētis. qd so. est uera sic itelligen
 do uidelz qd aliud sit i cōtractibus inter uiuos. f. stricti iu
 ris. Nā i cōtractibus bonēfidei angustie tēporū subdu
 cuntur sicut i legatis: ut. l. si iulā. §. pe. s. lo. z eodē mō
 in ultimis uolūtātib⁹ que hnt istar bonēfidei: ut. l. i. mō
 rū. C. i. qui. cau. i. ite. re. nō ē ne. z hoc tenēt doc. i. d. l. i.
Op. gl. d. l. itē illa de cōsti. pe. nō soluit. Bicas qd ibi
 angustie tēporū nocēt. i. nō profunt ut reus cōstituat in
 mora: ut ibi no. **Ultio** uides in hoc. §. qd ipossibilitas
 fuit adiecta grauato nō tū uicīaf dispositio qd est 3 cōe
 dictū glo. nostroz. dixi plene i. l. i. de condi. insti.

Regula Seru⁹ dicit eē capax si capax ē dñs
 hoc dicit. **Op.** de. l. z maxime de
 ser. le. z. l. si debitor. §. si. j. ti. i. Solu. ibi speciale. uel dic
 quādo dño nō possumus legare mere propter conditi
 onē dñi pcedit ista regula. sed quādo nō possumus le
 gare mixta cōsideratione eius z rei legatē nō pcedit ista
 regula ut in contrariis. sed certe nec primo casu pcedit
 regula idistincte: qd dicit ut. l. si seruus ci. de acq. heredi.
 Ex. §. sequenti.

Si ademptum sit legatū pmo pure. deinde sub cōdi
 tione: an secūda ademptio aliquid operetur: ibi. **Querit**
 Et an si testator i pmo testamento dixit qd nō liceret pe
 nitere si faciat secūdū an ualeat: ibi. **Ultimo.** Et an si i
 perator det priuilegiū aliquibus creandi tabelliones
 z dandi eis potestatem ubiqz consiciendi instrumenta

si per ciuitatem fiat statutum qd instrumenta nō ualeāt ni
 si facta a notario q habeat potestate a cōi: an hoc statu
 tum preiudicet priuilegio uide in fi.

In legatis. Sequēs uolūtas seruat nisi p
 cedēs sit derogatoria. hoc. d.
Querit glo. quid si ademi tibi legatū pure postea sub
 cōditione an posterior adēptio aliqd opatur. **Dicit** gl.
 qd uideor dare sub cōtraria cōditōe. nā qui dicit diuor
 tium p supponit fuisse matrimoniū: ut in auz. q. mo. na.
 effi. sui. §. qui aut addo. s. de diuor. l. iulianus. sic qd po
 nit ademptio. necessario p supponit legatū pcedere. et
 sic ptrāsibat dy. **Ja.** dare. tenet **Triū** z huius opi. sum se
 cutus: qd ademptio fit ad diminutionē. ergo si opatur
 augmētum seu iductionē legatū: ut. l. legata inutiliter. j.
 eo. z. l. ex facto. de here. insti. z. l. cū tale. §. fallā de p di. z
 demō. z no. in. l. si ita legatum i pn. j. eo. **Materialia** istaz
 ntrū ad positionē puationis sequaf positio habitus. exa
 minauī plene in. l. decē. de uer. ob. **Ultio** glo. qrit si te
 stator in pmo testō dixit qd nō liceret sibi penitere utrū
 ualeat fm qd postea fecit. **Dicit** glo. qd sic. si prioris uolū
 tatis expresse peniteat. uide glo. **Ja.** de are. intelligit qd
 a pma uideat recedere per secūda etiā si de prima exps
 se non peniteat: z nō puto istaz glo. uerū dicere in termi
 nis hic positis i glo. dicit eniz qd sibi nō liceret penitere
 hoc nō pot facere testator. non enim pot sibi auferre li
 beram testamēti factōne quia ē 3 bonos mores: ut. l. sti
 pulatio hoc modo. de uer. ob. z ista pba nō cōtinent p
 testationē p quam in sequēti uideatur uolūtas deficere
 sed solum tendūt ad auferendum sibi potestatem peni
 tendi: qd non licet. declarabo plene in. l. si quis i pnc. te
 stamenti. j. de le. iiii. **Ultimo** dy. inducit ad qōnem i
 perator concessit quibusdam comitibus qd possint crea
 re tabelliones z eis cōcedere potestatem faciendi instru
 mēta iter oēs psonas cuiuslibet loci nō obstante aliqua
 cōstitutione uel statuto. post cōcessionē factū ē statutum
 in aliqua ciuitate qd instrumenta facta a nullo tabelliōe ual
 leant nisi habeat licētiā a cōi. dubiū ē. an statutū supue
 niēs p iudicet tabellioni hnt priuilegiū ab illis comiti
 bus. Et uidet qd sic: qd concessio pncipis tollit effectuz
 statutorū presentū non futuroz. ar. l. si stipulatus. §. cū
 stipulamur: z. l. si a colono de uer. ob. z. l. rutilia: z. l. i. l. e
 ge. s. de p hē. emp. z. l. si ita de au. z ar. le. **Ectra** qd nō:
 qd omnes effectus cuiuscūqz statuti i **Triū** obuiantis sūt
 sublati. ar. l. plz. de libe. z posthu. **Preterea** tollere po
 tuit effectū hui⁹ statuti futuri. ar. huius. §. z. j. de le. iiii. l.
 sigs i pn. testamenti. dico finaliter qd in dubio sustulisse
 uidetur etiam ea que in futurum poterāt obstare. ar. l. si
 seruitus. s. de ser. ur. pre. ita dicit **By.** ad litteram.

Um incertus. In legato ge
 neris is uidet
 legatus qui postea legitime est solutus. b. d. **dic.**
Nota qd stichus non fuit legatus sed facta solutione
 de eo fingitur legatus fuisse: z sic in obligatōne generis
 interim nihil est in obligatione sed id uidebitur eē quod
 soluetur. **Op.** j. ti. i. l. meuius. §. duobus. So. obliga
 tio generis oēs cōtinet ut quilibet possit solui nō qd dica
 tur eē in obligatione ut ibi plene dixi.
 Ex. l. sequenti.

An referat si limitatio contractus ponatur in princi
 uel sine anteq sit perfectus.

Ita sit scriptum Siue adē
 ptio pce
 dat siue sequat in eodē testamēto legatū peri
 mit ipso iure z quod minimum est debetur. b. d. **Mo**
 ta tex. ibi z ait zē. z forte ratio dubitandi fuit in ista. l. qd
 dicta uerba cui bis legauero debeant intelligi de lega
 to facto de eadem re uel de eadem summa qd hic remo
 uet. **Item** an sit uerū si legat hoc modo ticio lego fun
 dum z centum. siue dicat ticio lego fundū: z. j. dicā. itē
 ticio lego centum: qd hic remouet. **Item** no. qd nō re
 fert uerū ptestatio uel limitatio aliqua ponatur in princi

Si quis
 suos. AD.
 DE iquātū
 alex. pōit qd
 si testator ius
 serit legatus
 pstatūm. j.
 mēsem a die
 mortis sue
 dz suppleri
 z a die adite
 hereditatis.
 z qd si testa
 tor mandat
 cōstrui op⁹
 j. qnquēni
 um qd nō po
 tuit exeq qd
 si hēbūt lo
 cū. ll. puniē
 tes qd h lati
 us hēf per
 ro. cōsi. ccc.
 cir. z ro. cō.
 si. cccxviij.
 ubi uult qd i
 gratis pa
 pe angustia
 tps subdu
 catur.
Mo lice
 ret. ADDE
 p alex. dum
 pōit an si te
 stator dicat
 nolo aliū te
 stamētū uali
 dū eē nisi sit
 scriptū aue
 maria zē. qd
 iterminis cō
 suluit bal. cō
 si. cxxxviij. z
 qd uoluit ro.
 cōsi. cccvi.

pío uel in fine contractus facti si in ipso contractu ponit hoc est ante contractum sit solutus a partibus: ut l. scitus .C. de fide instru. facit. l. ii. C. de edil. ac. C. de p. q. ipso iure non perimatur: ut l. i. §. sed hoc ita. z. §. sed cōsulto de his que in te. delē. So. glo. istud uerū quādo i eodē testō sit ademptio. si in alia uoluntate distingue: aut perfecta est qā est aliud testm: z idē ut. l. si iure. j. ti. ii. aut ipse facta ut in codicillis: z tunc ope exceptionis: ut in Fris. Lerte codicilli dicunt perfecta z solēnis uolūtas qm ad emptionē legatorū: ut insti. de adē. le. in prin. z. C. de fideicō. l. datā. z. l. fideicōmissus: z ibi no. vñ ipso iure perimētur. De alia ergo uolūtatē minus perfecta loquit. d. l. i. sed hoc ita: z. §. sed cōsulto ut ibi patet. in hoc tamē est differētia: quia quando ademptio sit in ipso testamēto nō est necessaria exceptio facti neq; iuris: quia ipsi testamento inest adēptio nec pōt iudici nō liquere. Sed si ademptio sit in alia uolūtatē perfecta uel imperfecta. si est perfecta requirit salte exceptio facti uel itentiois: qā pōt iudici nō liquere: ut l. ii. de exceptio. Si imperfecta requirit exceptio iuris: ut d. §. sed hoc ita: z. §. sed cōsulto. Idē si tacite adimatur: ut l. iii. §. si. de adē. le. Secundo dicitur hic q. prestat exiguū. C. de p. glo. de. l. si fuerit d. re. du. So. ut in glo. ibi ē ambiguitas psonarū hic reruz C. de p. de. l. qui lance. j. de au. z ar. le. So. ut ibi. C. de p. po. de. l. si ticia. §. seia. e. ti. so. ut ibi. C. de p. j. p. ep. l. emptor fundi. Et dicit so. ut ibi: quia ibi nō apparet q. sit minimū: z ita tenet B. C. de p. de. l. scribit. §. idē. d. au. z ar. le. hoc cōtrariū debuit poni pcedē. gl. quia uadit in prin. So. qā ibi ademit tacite iō nō tollit ipso iure: B. expresse. C. de p. de. l. idemq; j. de cōdi. z demō. So. ut in glo. quia ibi in libertate in qua accipimus quod ē uti lius. dy. inducit hāc. l. in ar. ad. q. quam dicam in. l. qui duos. j. eo.

Ex l. sequenti.

Cum testator uoluit legare plus z legauit minus in qua quantitate ualeat legatum.

Uti quartam Voluntas testatoris probata preualet scriptura in augmento z diminutione legati.

h. d. C. de p. q. minor qm itas inest maiori siue loquamur in quantitate continua siue discreta: ut B. z. l. i. §. si stipulati. de uer. ob. C. circa secundum quando uoluit legare plus z scripsit minus. dicitur hic q. ualeat legatum. sed nō declarat in quo. ideo quero in quo ualeat. Uide tur q. ualeat in minus. z hoc innuit littera prout habet in littera. sed si plus sine z quasi illa uerba sed si aduersetur in facto z in iure ut preualeat magis scriptura q. uoluntas: ut. s. l. proxima. in fi. In contrarium facit littera ista prout habetis s; z si plus. quasi aduersetur in facto z non in iure: ut no. in. l. ii. §. nequis cum qui in ius uoc. est ut exi. z. l. sed z si lege. §. de peti. heredita. Et uideretur. de here. insti. l. quotiens. §. sed si non i corpore. gl. soluit z bene recte intelligendo. nam ista nomina signifi cantia qm itatem sunt appellatiua. Si ergo apposuit minus cū uellet dicere plus errauit in nomine appellatiuo ergo non debetur legatum in illo pluri: ut l. si quis i fundi. §. eo. nisi probetur testatorem aliud uoluisse expresse z clare: ut no. in. d. l. si quis in fundi: z. d. l. quoti. §. s; si i corpore. sed quādo plus relinquit z uoluit relinqre minus non requiritur probatio in ista parte: quia in maiori summa minor inest.

Si quis una. Nomina collectiua seu appellatiua relata ad plures cōiunctionē ybalē inducūt z inter eos ē ius accrescēdi. hoc d. C. Quero quō cōstat q. de posthuma senserit. dicit glo. si de ea facit mentionē: ut. l. qui filiiab. i. pn. j. eo. Tu dic q. ex eo q. unā filiā uiuā habuit solā z legauit filiabus in plurali constat q. de una non senserit. als B. dicitio pluralis numeri non uerificaretur. ar. l. h. j. ad tre. C. Quero q. cōiunctio erit iter illas ex qua iducit ius accrescēdi. rñdeo cōiunctio uerbalis que inducit per hoc

nomen filiabus relatum ad plures: ut probatur hic: z. l. interdum. de here. insti.

In duobus Qui nō est sed eē speratur facit pte. hoc dicit.

C. de p. C. de cad. tol. l. i. §. i. p. rō. z. §. p. secūdo. So. hic nō erat i rerū natura. sed eē sperabatur. ibi nullo modo sperat. p. cor. j. e. l. si. Hāc so. tenet oēs alii ut B. z Jo. dicit q. hic loquitur quando legatum erat i causa caduci. quo casu fm ista tempora applicabitur fisco qd bodie corrigitur per dictum titulum de cad. tol. tenet glo. Jo. q. fm tempora digestorum caduca applicabantur fisco pro quo facit. §. de peti. here. l. item ueniunt. §. pridie. Lōiter tenetur contrarium. nam tempore digestorū caduca applicabantur cōiuncto: ut j. ea. l. in fi. z. j. ti. i. l. celsus. §. pe. z si. tpe cuiusdam guerre fuit facta. l. papia. per quam cautū fuit q. caduca applicarentur fisco. z circa istam fuit factum senatusconsultū de quo fit mentio i. d. §. pridie. sed cessante guerra fuit sublata. l. ut i. d. ni. d. cad. tol. in prin. z. §. si. sed quia illud senatusconsultum de petitiōe hēditatis multa utilia continebat ad alia iō ipz z eī interpretatiōes l. ff. posite fuerūt. uel possum dicitur q. in. §. pridie. bona erant caduca z nullus erat cōiunctus uel succedens ab intest. iō applicabantur fisco.

Hereditas Heres tenetur ad totum onus iniunctum sibi z ei qui a testatore grauari nō potuit. b. d. C. de p. de. l. celsus. §. pe. z si. j. ti. i. So. glo. primo ibi repudiātem tñ dānauit hic utrūq; herē ē uera. Declaro quando q. legatum est simpliciter relictum non noiātim ab aliquo herede. tunc portio deficiēs accrescit coheredi cum onere suo siue sit pro nō scripta siue caduca siue q. si: ut l. i. §. bis ita d. cad. tol. q. q. legatū relinquitur nominatim: z tunc aut nominatim ab eo cui accrescit portio z ab alio cuius portio ē pro non scripta uel caduca z accrescit cum onere. hic est casus in. §. nō. qui in prima parte probat de pro non scripto. in secunda de caduco. Si uero nominatim tñ ab eo cui portio deficiēt z tunc cōiunctus non debet: ut d. l. celsus. §. si. j. ti. i. Examabo i. l. q. cōditio. j. de cōdi. z de. ubi q. h. ponit. tāgā i. l. ciuitatib. §. luti. j. e. Scō mō so. gl. q. i. l. celsus. §. si. erat unus solus institutus z ille omisit hanc tenet B. in. d. §. bis ita. de cadu. tol. licet si faciat mentionem de hac glo. Sed est contra tex. legis cōtrarie i. si. ideo tene precedēt. C. Quero pro declaratione littere in fi. §. Respondeo ut in glo. z dy. sentit. pone casus q. tres uel quattuor instituti fuerunt. duo cōiuncti a quib. noiātim fuit relictum legatū. Lerte si portio vni deficiēt accrescit alteri tāq. cōiuncto non aliis disunctis: z est ponendum q. ille cuius portio deficiēt non habebat substitutū als ad ipm reuertet potius q. ad cōiunctum.

Si titio Qui nō est i rerū natura nec eē spat non facit partem sed totum debetur cōiuncto re tantum uel re z uerbis uel uerbis tñ. b. d. z habet tres partes. Primo loquitur i cōiunctis re tā. Scō i cōiunctis re z uerbis. Tertio in cōiunctis s; b; tñ. ptes patent. Dicit tex. legatū. sed cōiunctis re tñ ut dicit ferat a sequēti. Dicit tex. uendicabit per ius nō decrecēdi. dicit tex. uoluisse non exprimēdo z sic cōiunctum re z uerbis. Dicit tex. posthumo. z hoc ultimo cāu per ius accrescēdi. C. de p. s. e. l. in prin. So. hic certū erat posthumum non nascaturū ibi nasci sperabatur. C. de usufru. accre. l. pe. so. ibi fuit relictum a diuersis. hic ab uno. C. de p. s. ti. i. l. z proculo. sol. glo. z non bit. dicit ergo q. ibi non erant cōiuncti aliqua cōiunctione bo minis sed cōiunctione legali in qua non habet locum ius accrescēdi i legatis: ut l. suus cōis ab extero. §. d. acq. ren. here. dixi. j. ti. ii. l. re cōiuncti. dicit ut ibi.

Ex l. sequenti.

Verbum ambiguum positum in una parte testamenti declarat p alia q. testator dixit i eodē testō. Et legatario d; dari ē illa plicula q. declarat uerbu ambigui legati. Et qm appellatione filiarū contineatur posthuma.

Aut iperfecta. AD. DE qm adēptō legatū facti possit per duos testes pbari bald. p. si. cccxxv. i. libro.

Inest maior. AD. DE ultra alex. an i dicitis testū in maiori summa ist mior bal. cōfi. cc. xxx. i. fi. i. li.

Pluralis. AD. DE iquātū alex. tāgit an pluralis numerus uisicef i singulari q. uoluit rom. cal. consilio. l. v. ubi dicit q. cū qdem subscriptio mercatoris diceret tñ? z socii rñdit q. si erat falsa cū si hēret nisi vñ socii u; uis ē q. uoluit oldr. cōfi. cxi. factū tale ē q. si testator s; stituit posthumū q. mater n̄ excludit si vñ tā. tū posthumū nascat z moriat z q. uoluit pau. de ca. cōfi. cxi. ij. q. si testator mandat bona distribui i pauperes poterūt distribui in unum.

Hereditas. AD. DE in quātū alex. refert pau. d. ca. facere mentionē d. bar. i qdā cōfi. in cipiēte. qdā sibi heredes instituit: q. casus n̄ ē talis put pōt s; ibi pōt q. testator instituit filios nepoti reliquit alimēta p diuidia in domo testatoris p alia diuidia i bōis fratris ipso fratre pntē. z cōfētiēte ē pdictū cōfiliū numero cccj.

Fragmentary text from the right edge of the page, including words like 'hereditas', 'legatum', and 'titio'.

U filiabus.

Appellatione filiarum continetur posthuma si de ea testator aliquo iditio appareat sensisse. hoc dicit. Nota qd hunc ambiguum positum in vna pte testamēti declarat per alia que testator dixit in eodez testamēto. Et puto qd qm legatario datur pte testamēti dō ei dari illa pars in qua cōtinet aliqd per qd declarat verbum ambiguum positum in legato. Cōp. de. l. nomē filiarum de h. sig. Glo. ibi dicit indistincte qd q legat filiabus vñ legare posthūe. Et fm hoc dō h subaudi maxie. qd est cōtra istuz tex. Rñdeo ergo qd nomē filiarum porrigit ad posthumā: vt ibi si apparet aliquo iditio testatorē voluisse: vt hic sic illa determinat fm istā r pbat in. l. figs ita. §. si. de test. tu. Cōp. isti. q. da. tu. pos. §. si. r. l. si qd filiabus. §. de testa. tu. So. glo. hic loqitur in legato qd datur rōne affectiōis. ibi in tutela que dat rōne filiatiōis. Istā rōne dicitur qd sic declarat legatū dat rōne affectiōis qd nō cadit in posthumā. Declaro legatū datur pp precedēs meritū: vt. l. nec adiecit. §. p. so. sed in posthumo nō cadit meritū nec demeritū. l. figs in suo. §. legis. C. de inof. test. tutela dat rōne filiatiōis. que filiatio cadit i posthumā sicut in iaz natā. Nec so. nō plz. nā si in posthūo cadit filiatio. ergo r affectō. sola eniz filiatio est cā affectiōis: vt. l. scripto in fi. vñ lib. r. l. isti quidē in fi. qd me. ca. r eoipso qd est fili dō mereri: nisi pbat de demeritis: vt. l. oino. §. i. C. de inof. te. dic ergo qd significatio vocabuli extendit ad posthumā: vt. l. nomē filiarum. de h. sig. si tñ mēs testatoris extēdat: vt hic. sed si dubitaf: an testator de ea senserit. dic qd certū est testatorē sensisse de posthumo: r tūc admittit sine dubio: vt. l. vtrum de re. du. qd certū est testatorē nō sensisse de posth. vt qd putabat uxore sterile: r tūc nō admittit posthumū: nec i tutela nec i legato: vt. l. figs ita. §. pe. de test. tu. Qñqz ē dubiū: r tūc in tutelā interpretat ius i dubio qd testator voluerit puidere posthūo: vt. d. l. figs filiabus: r ist. q. da. tu. pos. §. pe. r. si. Si in legatis nō ita de facili hoc iterpatur. iō qd si cogitasset se plures filios habuisse nō fecisset tot legata: vt. l. pe. in fi. §. ti. i. que rō i tutela cessat. iō in legatis o3 apparere aliq3 pecturas. prio si de posthumo fecit mentionē in aliqua pte testi: vt h. scōo fm Ja. de are. si eñei eēt instituti. alle. p hoc. C. de inof. test. l. iij. r coia vtri. iud. l. si. Itē qñ p hēbat magnū patrimoniū ita qd erat verisile qd ex primoniū qritate hōo respectu ad numex filioz testator tñ posthume reliqisset. ar. l. si filie. j. ti. ij. Itē qñ testator dixit filiabus in plurali cuz vnā tñ viuaz hēret. nā dicitio pluralis numeri nō verificatur: nisi de posthuma sensisset. ar. l. si. ad treb. r. §. e. l. q quartā in fi. idē forte si quocūqz mō testator sciuisset uxore pregnantē: ur. l. si cū uel in utero. C. de testa. mili. Cōp. de li. r po. l. ij. Sol. vt in glo. Cōp. dō hic qd legando filiabus vñ legare posthume: ita demū si in aliqua pte testi de posthūa fecerit mentionē. alias nō. Contra qd si de ea nō fecerit mētionē testm nō v3: qd pterita nec pōt dicere qd legata cōfirmen p auē. ex cā: qd fm veraz opi. nō h3 locū in pteritiōe posthumi. So. pōt dicere qd hic factū fuit testm. r adiecta cā si non v3 iure testi rē. r sic legata ab itestato debent. alias dic qd in substituēdo filias vñ instituere posthumā: vt. l. plz. de lib. r posthu. r. l. iij. de inof. test. r sic testm valebit: r vide quod dixi in l. fundus. de fun. instru.

Si quis ita.

Distributiū figs actū primi vbi attribuit plurib' insolidū r eos isolidū ad emolumētuz vocat. h. d. Cōp. de. l. si qsticio. in fi. j. ti. i. So. h facit charitas liberor. dicit gl. hoc nō est uerū p. l. vtrum de re. du. r. l. cū inter. C. de si deicō. libe. Nec pōt dicere qd ibi sit spāle fauore libertatis pp dictionē maxie que est ibi. q denotat idē i alijs casib'. Cūde glo. so. scōo mō r notabiliter qd hec sunt vba distributiua qd hoc opant. vide hanc sol. r no. eam hoc itellige qñ distributiū primi vbi attribuit cuilibz insolidū actū primi vbi. secus si p parte: vt. l. iij. §. si. §.

eo. r. l. ab oibus. in pn. j. e. nisi res relicta eēt talis qd cui libet insolidū sui natura cōgrueret: vt. l. cū inter. C. de si deicō. lib. De istis distributiuis plenissime dixi in. l. hoc articulo. de here. insti. Cōp. de. l. ij. §. de lib. r posthu. Sol. i odiū exheredatōis est ibi qd regitur noiatio. Al timo By. inducit istū. §. ad. q. de duob' ingrediētibz prio castrū ita qd nō apparet qd prior vel posterior v3 quilibet dō hēre premiū insolidū. De quo dixi in. d. l. h articulo. r Jac. de are. tangit in pria constitutione ffoz. §. discipuli.

Si uni.

Qui repudiat hereditatē cōsegrtur pre legatū totū. h. d. cū. l. se. Cōp. j. ti. i. l. miles. §. i. Sol. glo. hic loqitur in suo. ibi in eñeo. q sol. est §. l. filio. j. e. vnde sol. aliter hic in ipō abstinēte. ibi in eius herede. hec est vera. rōnez ibi videbitis. r in. l. filio j. eo. Cōp. j. de dol. exce. l. apud celsuz. §. si ex vnica. et. l. si. §. si. Sol. vt in qualz earū no. Cōp. de. l. si psoni. §. quid ergo. ad fi. ibi nec pceptio. ad treb. Glo. nō sol. dic fm doct. ibi solus erat institut': vnde repudiatione eius testm irritatur. Materā hui'. l. dicaz plene in. l. filio. j. eo. vbi glo. ponit.

Ex. l. sequenti.

Si testis prio examinat' taliter qd dictū suuz nō ualz pp solēnitatis defectuz. Si secundo rite examinatus dicat dico p oia: ut dixi in prio: an valeat eius dictum: ibi. Facit. Et an si comes i castro suo iprobauit qdā: an alia videatur approbare. vide in fi.

Legata.

Verbū hoc amplius iducit re petitionē per quā legata prece dentia inualida pfirmant. secus in adiectione qd fit ad dilationē cōcedendā heredi. h. d. Primo loquit qñ repetitio facta est in primo gradu. Scōo qñ dilatio solutioni est concessa. Tertio qñ repetitio est facta in secūdo gradu. scōa ibi. diuersum. tertia ibi. idē in eodem. Prima glo. ponit casuz. Rō hui' principij est: qd natura cōparatiui est relinqre formā positui in extremo. vñ cū dico lego tibi hoc amplius est dicere. relinquo tibi h amplius illo legato: r sic illud tibi relinquo: vt dixi in. l. si tibi pure. j. ti. ij. Cūero quō primū legatū erat inutile. Glo. dicit prio pp defectuz solēnitatis. bonū exem plus est. C Sed op. rupto testō rūpuntur codicilli: r si nō adit ex testō nec data in codicillis ualēt: vt. l. figs cū nullū. in fin. r. l. ab intestato. §. ti. i. r. l. i. C. de codicillis. sol. Pria loquuntur qñ testm ualuit: r sic codicilli ceperūt primo dependere a testō. hic qñ testm ab initio fuit nullum. ita dicit By. r bene. Facit in ar. qd si testis primo fuit examinat' taliter qd dictū suū nō ualebat pp solēnitatis defectū. r in secūda examinatione dicit. dico p oia put dixi prio qd tale dictū ualeat. dico nō determinādo C Scōo glo. ponit exēplū qñ legatū prio erat inutile pp inepta verba. Hoc qbusdā nō plz: qd cū fit repetitio intelligit facta p eundē modū: r sic vitiat in secundo si cut in prio ar. l. i. §. i. que sen. sine ap. rescā. r no. in. l. i. re petēdis. j. ti. ij. Dic qñqz in uerbis erat quedā ineptitudo insepabilis: nisi de nouo reformaret: vt qd in nomie appellatiuo errauit: r tūc nō vident cōfirmata. ar. d. l. i. §. i. que sen. sine ap. rescā. Qñqz sunt quedā uerba inepra que pnt separi a legato: vt figs dixerit filio meo ma ledicto lego centū. nā tunc illud maledictū nō intelligitur repetitū: vt. l. si. de si deicō. l. i. r. l. seruo aliēo. §. si ab ipubere. j. e. ita loquit hec glo. Si vero in prio testō ponere primū legatū eē inutile rōne persone legatarij: qd nō capax uel ratione rei: qd legari nō possit: r tūc sine dubio nō confirmaret. ita dicit glo. By. dicit qd etiā tūc possit cōfirmari per repetitionē si cā impedimēti cessaret tpe repetiōis facte in codicillis: vt. l. i. §. i. r. l. si de portati in pn. j. ti. ij. r bene dicit. Hoc idē dicit glo. in positio ne casuz. C Venio ad secundā partē. Quero que est rō hui' partis. Rñdeo: qd inducta ad diminutionē nō debet inducere seu opari augmentū: vt hic. r. l. legata. de adi. le. l. cū tale. §. si. de condi. r demō. r hoc veruz qñ in bb

In posthuma. ADDE limitandū h3 pau. de ca. h nisi testator legasset id ad qd de necessitate teneret: utputa dote si legasset dote cūqz filiaturū ad quā tenebat vigore statuti: qd tunc posthuma cōprehēdetur h3 ip3 sol' erat. ad bal. p. c. c. r. quarto lib. C Hoc aplū ADDE bar. l. si tibi pure de leg. iij. r in. l. qui ita j. de dote ple. ter. in. l. si seru' legat' §. si ita scriptum. j. eo. C Nōo deter minando. ADDE ang. dicit qd bar. in. l. eo3 j. de sal. dicit qd i arbitrio iudicis anve lit admittere dictā de pos. r idē t3 bal. in. l. gesta. de re. iudi. pe. d anc. in cle. te sib' de testi. d. an. in. c. cū tue de testi. sal. in. l. iuris iuran. C. de testi. d Augmen tuz. ADDE q ang. r gui. de cu. i. l. nul la. §. de lega. decidit. q. qd si testator legauit domū uxori cū hoc qd si v3 min centū qd he res suppleat qd si v3 plus illud erit v3 rior: qd induc ta' ad augmētuz nō debet opari dimi nutionem.

Electio.
ADDE post alex. i alterna tiuis qñ elec tio fit debito ris. bal. pñ. filij. ij. li. 2 in alternatia ces siois bonoz cui fit electio & qualiter ne gligētia cre ditoy deuol uif electio ad uolentē cede re ro. pñ. cccc xxx.

Grege.
ADDE grex quid fit nō in. l. fina. §. i. j. de abi. ge. & qualiter differat ab ar mēto. vid gl. & ibi bar. i. l. militares. C. de mili. velle li. xj. vid etiā bal. in. l. i. de sta. ho.

In vno boie ADDE qñ idē voluit abb. pñ. xv. & xxxvij. ij. li. q. collegiū possit reſide re penes vnū alijs mortuis & in quārum alex. tangit an collegiū destructū au ctoritate sup ioris retieat priuilegia. vi de q. pulchre pñ. cccij. i. ci. piēte viſo in strumēto. iij. li. de quodaz castro princi pis auctori ta te destructo & restituti uo de q. voluit idē bal. d. ho spitali destru cto cōfi. ccc. xvij. in fin. iij. lib.

Ad aliqd ADDE qñ de imol. §. q. imo de. beaf extima tio: vt h. lat. per alex.

Sigs p ADDE qñ voluit ro. pñ. cccxij. & bal. pñ. cccc xlv. iij. li. an specialē vica rium vel po testatē posi tuz in aliquo castro subdi to ciuitati vi deat derogatuz iurisdicōi matoris offi cialio.

ducit diminutionez simplr sine aliquo augmento. Si eniz aliquo mō augetur. licet in alio minueret induce ret repetitionē & cōfirmationē: vt. l. si tibi pure. cuz glo. i. j. ti. ij. Exēplū qñ pecunias legauit pure eas volo dari in diē & interi p̄stari vsuras. p hoc qd de vsuris dixi indu ceretur repetitio & cōfirmatio inutilium: vt. l. ij. C. d. do. pñ. **Electio** ad tertiā ptē. rō eius ē eadē q̄ in prima **Quero** vtrū habeam^o ponere istū ipuberē exheredatū vel institutū. Rog. ponebat eū exheredatū. & sic ē idem qd in primo casu: vt nō inducatur repetitio. dy. dicit qñ etiā in filio exheredato pōt dici q̄ inducatur repetitio. vt si substitutus exheredati eēt heres patris. tūc enī possēt ab eo legata relinq: vt. l. in rōe. la. p̄ia. §. si. ad. l. fal. & l. ita tñ. §. a patre ad trebel. **Glo.** pōt i impubere insti tuto a quo fuit inutiliter relictū. Sz qro exēplū. dicit gl. dic inutiliter eo mō quo. §. dy. dicit p verba inepta. Sim autē aliter dicas vide quō pcedit. **By.** vult dicere si po neremus legata eē inutilia ppter defectuz testī nō vale ret substitutio eadē rōe. & sic nō possēt deberi. ex repeti tiōe possēt eēt poni si eēt inutilis rōe p̄sone legatarij vel rei lelegate: si tñ vitū eēt purgatū tpe repetitiōis: vt. §. dixi. **Quero** dī hic qñ si p̄ heres extiterit & dēcesserit qd si nō extiterit heres. **Glo.** dicit idēz. quia pupillaris continet in se tacitaz vulgare. & ideo exponit & p vel. Et aduerte: qz eo casu quo pupillus heres extitit: si legata fuissent ualida heres ipuberis deberet ex p̄sone ipube ris: nō ex sua: ut. l. si fundū sub cōditione. §. si p̄. j. eo. **Altio** **By.** inducit hāc. l. ad vnā. q. quidā comes re probauit quedā facta in castro: an videat alia approba re. Et videt qñ nō: qz facta ad diminutionē nō inducūt augmentum: vt hic cū s̄tibus. In cōtrariuz: qz cū p̄hibebat in vno in alijs v̄f permittere: vt. l. cū pretor. §. de iudi. & l. tribun. §. i. §. de test. mili. & §. de testa. l. ex. ea. **Pōt** dici qñ si plura capita fuerūt corā eo exposita: tūc qdaz reprobādo alia v̄f approbasse. ita dicit **By.** facit eēt de p̄sup. c. nōne. & §. de mino. l. & si sine. §. §. qd papi.

In legato. Si ptes nō adijciunt in legato i telligunt eque. b. d. Non intelli gas qñ p hoc tollit iunctio realis: & hoc opatur plus expressio testatoris de partib^o qñ si nō exprimeretur: vt §. e. l. si duobus. §. si. l. §. De. cōtra: dixi plene in. l. re con iuncti. j. de lega. iij.

Ex. l. sequenti.

Cuius sit electio cū testator hñs duos equos vnum legat hospitalarij: alium predicatoribus.

Ui duos. Si legat incertuz de certis legatarij est electio. h. d. **Glo.** signat plura cōtraria & soluit & bñ. **Mate riaz** videbitis in. l. legato gñaliter. j. e. **By.** in. l. si ita. §. eo. format vnā. q. quidā dñs habēs duos equos: religt vnū hospitalarijs. aliū fratrib^o predicatorib^o. quero qñ hēat electionē. v̄f qñ predicatorē: qz sunt ultimo noiati nā primo v̄f relictū minimū: vt. l. si ita. §. eo. In **Strium** qñ sit electio hospitalarij: qz p̄rio noiati: vt. l. quōtēs. de vsufu. **Finalr** dy. determinat cū cuius relict^o sit equus incertus de certis legatis. legatarij est electio: vt hac. l. vñ hospitalarij prius legerunt. per. d. l. quotiens.

Rege. Vniuersitati legare accedūt po stea nata. b. d. **C**ppo. qñ nō ce dāt: nisi a tpe more: vt. j. e. l. sigs bonoz. & l. i. & ij. C. de vsu. & fruc. leg. So. qñqz legat vniuersitas que daz: vt grex & peculū & similia: & cedūt etiā oīa q̄ accre uerunt in vita testatoris: vt hic. & l. peculū. j. ti. i. Qñqz legatur certa spēs: tūc aut testatoris erat & veniunt fru ctus & accessiones a tpe mortis vel saltē hereditatis adi te: qz extūc fuit legatarij. aut nō erat testatoris: & veniūt vsure a tpe more: vt. l. herēnius. alias paulus de vsuris: & per doc. in. l. ij. de vsu. & fruc. lega.

Grege. Vniuersitate legata qd sup est tpe mortis debet. l. muta ta fuerit vel ad vnuz puenerit. b. d. **C**pp. qñ in

vno resideat vniuersitas: vt. l. sicut §. si. qd cuiusqz vni uer. Sol. gl. ibi noie durat: nō re & illā tenet **By.** vel die ibi loqtur in vniuersitate boiuz in qua sunt p̄sideranda duo. s. ipsi boies: & res & iura eoz. vñ pp iura in vno bo mine dī remanere vniuersitas & ius vniuersitatis hīc lo gtur in vniuersitate reruz que nō hz bona neqz iura. iō si deuenerit ad vnū nō est pp qd dicatur remanere no men vniuersitatis. **Hec** est scōa so. glo. quā t̄z **Per.** & iō no. illud aut qd hic dī de area examinabo. j. e. l. seruum filij. §. si aree. & l. si ita. §. si. **By.** inducit hanc. l. ad duas .q. quas dicam. j. eo. l. quod in rerum. §. si.

Quis bonorum. Legatarius partis bonoz nō petit fruct^o: nisi a tpe more. b. d. **Hoc** verū nisi de voluntate testatoris expresse vel presumptiue aliud appareat: vt in glo. **C**pp. ex glo. cū trāseat dñiuz ab adita hereditate veniunt vsure: vt. l. herēnius. de vsuris. Sol. qñ pars bonoz legat nō tran sit dñiuz recta via in legatariū: vt hic. j. e. l. nō amplius. §. si. & ibi videbitis rationē. ideo fructus nō veniunt ni si a tempore more.

Quod in rerum. Quod futuruz legari potest b. d. **Querit** glo. vtrū hoc legatū sit conditio nale. Et dicit qñ nō. qd intellige veruz quo ad trāmissio nē: quo ad alia est cōditōale: vt. l. i. in fi. de p̄di. & demō. Ex. §. sequenti.

Csi qñ legat emphiteosiz que debebat finire in sua p̄sone videtur legare ius q̄ habet.

Si usufructus. In dubio v̄f qñ lega re ius qd hz in re. l. §. a morte sit periturū. b. d. **Ho.** vnū dicit directo. s. qñ vsu fruct^o nō debet nisi p̄prietate redimaf. Aliud dicit a cō trario sensu qñ p̄prietate redempta debet vsufructus. **C**pp. ad primū: qz pōt legari res aliena: vt. l. cū alie naz. C. e. Sol. hic errabat credēs posse trāsmitti ad be redē. **Vel** afr & verius hic hēbat ius in fundo. ergo i du bio v̄f legare ipsius p̄tēplatiōe: l. §. deberet extingui mor te: vt. l. v̄tor. C. e. & l. sticho. de vsufr. leg. & ista faciūt ad .q. sepissime occurrent. quidā hēbat funduz in empbi teosiz que i p̄sone sua finiebat legauit illū. **Erte** heres nō tenet ad aliqd^o: vt hic. & d. l. sticho. **C**pp. ad scōm de. l. i. j. de re. ca. Sol. vt in glo.

Si quis post. Si res legata auget legatū crescit diminuat decre scit. b. d. qd dic: ut. l. si ex toto. in prin. §. e. **C**Ho. qñ fun dus p̄stituit destinatione patris. per regiōes. dom^o ve ro interiectōe parietis: vt dicit glo. & probatur in. l. si qñ duas. §. si partem. cōia prediorum. Ex. §. sequenti.

Csi ex hoibus qui erant in collegio: & fecerant cōpro missuz: qñqz vel septē moriant: an cōpromissuz sit extin ctuz: & an excoicato collegio si aliq substituantur: sint & ipsi excoimunicati.

Et si nauem. Eadē est nauis que destrui tur & reficif eadē carina ma nēte. b. d. **Et** carina dī v̄ter nauis. **Itē** scias qñ cū quolibet nauis noiāf suo nomie p̄prio. si nauis legatēf sim pliciter noie p̄prio nō adiecto eēt distinguen dū sicut i domo: vt. l. si domus. in pn. j. e. Sz legatū fundi nō ad iecto noie nō valeret: vt no. i. l. legato gñaliter. in fi. j. e. & ibi dicā. Sz si nauis legat noie p̄prio. aut nō destruit & nullū est dubiū. aut destruit: & tūc aut manēte carina: & tūc est eadē. aut nō manēte carina: & tūc distigue quo p̄posito fuerit soluta: vt in glo. p̄bas in. l. q. res. §. areā. de so. in. l. si grege. §. e. ti. **Omisi** duas. q. qñ dy. format querif si collegium in quo sunt boies. x. cōpromissuz. & .v. uel. vii. ex eis mortui sunt: an extinguat cōpromissuz. **Et** videt qñ sic: ut. l. diē p̄ferre. §. i. & l. fed. & si interpel las. §. si ab altera. de arbi. & hac. l. cū similib^o. **C**ōtrariū determinat dy. qñ vnū collegiū & idē remanet: ut. §. di

etū ē. facit. l. pponēbat. s. de iudi. Itē inducit ad. q. si excoicatur collegiū: an hi q post in locū mortuorū interueniūt sint excoicati. qd examinaui in. l. iter stipulatē. s. sacra. i. si. de n. ob. z ibi dedi remissioes ad iura canoica.

Filio. Al filio heredi pōt legari pfi. sed si adiuerit iussu p̄is nō v̄ legatum.

b. d. C. Op. q. illatio q̄ est ibi igi zc. non sequitur ex pmissis. Diuis timore hec lex legif duob^o modis. p̄mo vt loquat̄ sm iura antiqua. sm hoc dictio igi: referatur ad casuz subauditū: z in tex. nō expressuz colligit̄ tū in glo. i. z in glo. sup verbo p̄is. scōo mō legif: vt loquat̄ur sm iura noua sm que cū pprietas remaneat apud filiū in aduēticijs: z iō cū queraf p̄i pōt a filio legari p̄i: z filius deducet a p̄e falcidiā: tūc istud igi sequitur ex pmissis: z hoc tangit̄ in p̄ia glo. in fi. z in vl. glo. Ex qua lec. no. q. fili^o a p̄e detrahit falcidiā. Ista tū lect. nō plz glo. q: nō est verisite q̄ iuriscōsultus diuinauerit de lege futura que isto tpe nō erat: tene ergo primā. C. Op. ad istaz. l. insti. e. s. an seruo. Dicit glo. bñ pōt relinqui a filio herede p̄i: nō aut ecōuerso a p̄e herede filio: vt in s̄rio. Rō est ipedimentū regule catoniane: qz si a patre relingtur filio pure z testator statiz decederet acgreret̄ p̄i indubitatē: qz quo ad acquisitionē ispicitur tps quo dies legati cedit. i. mortis: vt. l. que legata. de reg. iur. et sic v̄ relinq a p̄e ipsi p̄i. nec pōt cōfirmari: si filius tpe aditiōis vel mortis repiatur sui iuris ipediēte regula ca to. sed qñ a filio relingtur p̄i si testator statiz decederet nō esset legatū nullū: qz possibile est q̄ hereditas nō acgratur p̄i: si tpe aditiōis fili^o repiatur sui iuris. iō tūc tēpus aditiōis inspicif: vt hic. z. d. s. an seruo. C. Op. cōtra p̄dicta de. l. cū filio. s. e. Sol. vt ibi dicā. C. Altio dicit glo. ex hoc tex. apparet q̄ hec. l. loqtur in castrēsi vel quasi. P̄rio ga dicit de hereditate adēdū iussu p̄is. Scōo ga dicit de detrahēda falcidiā q̄ de testō militis nō detrahit. Dicit dy. hic qd de falcidia dicit nihil ad ppositū. nā potuit esse castrēse peculii z detrahet falcidia. Quid enim si priuat^o instituit filiū cōtēplatōe militie. nō enī hic tractat de detractōe ex testō filiū q̄ hz castrēse peculii: sed ex testō eius qui filiū facit heredem.

Non amplius. Illud videtur qd habere quod re-

manet^o deducto ere alieno. b. d. Oppo. glo. j. ad. l. fal. l. ad veterani. s. i. Et soluit z bene. quā so. nor. Ratio: quia heres nō cōputat sibi in falcidiā: nisi quod habet iure hereditario. quod plene examinaui in. l. in quartam. j. ad. l. falci.

Si certum. Species legata perit periculo legatarij. b. d. Glo. signat ar. cōtra. z nō soluit. Dy. glo. s. de. l. proculus. Sed dic q̄ ibi improprie dicit dānum: vt. l. iij. de dam. infecto. Vel dic q̄ legatarius patiat dānum cū recta via in eū dominiuz transit: z sic perdit qd est suum. Vel dic q̄ tex. non dicit q̄ patiat dānum: sed sit deterior cōditio eius: qd est etiam perdēdo lucruz. quod p̄: qz ob hoc minor restituit. l. iij. s. si quid minori. cum seq. s. de mino.

Ex. s. sequenti.

Quid sit in obligatione cuz legatur pars bonorum.

Cum bonorum. Legatario p̄tis bonorum potest heres soluere extimationez: vel p̄tes rerum vel rem prout sibi placebit z iudici videbit hoc expedire. b. d. Primo ponitur questio z opinio iuriscōsultorum. Secūdo determinatio auctoris legis. secūda ibi: sed oportet p̄ma ps. l. est clara. secūda est obscura. ratio: qz qd est quid sit in obligatione seu in legato. Iuriscōsultus nō determinat hoc: sed dicit qd est in solutione: z procedit hoc modo primo dicit q̄ heredis electio est soluere partez rez vel estimationē: z si solueret estimationem: nulla est dubitatio: sed si uellet soluere partē rerū: tunc nō permittet̄ sibi in rebus que nō recipiunt diuisionē: vel que ex diuisione multū incommodantur. Ex quo sequit̄ q̄ in his

que cōmode diuidunt̄ potest soluere partes. hoc dicit. vsqz ad. l. potest. Ibi dicit iuriscōsultus q̄ potest soluere partē in vna re vel rebus: si de hoc fuerunt in concordia heres z legatarius: sed si essent discordes: iudex erit medius. hoc dicit vsqz ad p̄si. nec necesse. Ibi queritur qualiter debeat formari libellus per legatarium partis bonorum. Et respondetur q̄ nō habet necesse vendicare partem in qualibet re. b. d. C. Oppo. inst. de fideicō. here. s. si quis. z ad. l. falci. l. linea margaritarum in fine Sol. ibi fuit relictū fideicōmissuz vniuersale: z sic bona transeunt cum onere suo. merito res restituitur: hic fuit legata pars bonorū que debetur sine onere: merito nō restituitur res ipsa de necessitate: vt hic. qualiter eniz cognoscam vtrum sit fideicōmissum vniuersale vel non. vtrum transeat cum onere vel nō. dicam in. l. si quis seruuum. s. si. j. ti. i. C. Op. secundo inuito creditore aliud pro alio solui nō potest: vt. l. ij. in prin. s. si cer. peta. hic soluitur aliud pro alio. ergo zc. Dicit glo. hic relinquit̄ pars bonorum in genere: nō pars rerū singularium: qz tunc secus. Primo intelligas verba glo. z differentiam vtrum relinquitur pars bonoruz vel pars rerum singularium: sed si diceret partē rerum mearū simpliciter idē esset: acsi diceret partē bonorum meoruz: qz appellatio rerum generalis est sicut bonorum: vt. l. i. in fi. si cert. peta. z. l. naz quod. s. si. ad. treb. Sed per hoc nō apparet responsum ad p̄trarium: qz si legatur pars bonoruz quomodo soluit̄ pecunia. Pro cuius declaratione habemus examinare. q. positā in tex. de qua fuit contentō iter iuriscōsultos. nec est determinata. i. qd sit in obligatione quando legatur pars bonoruz. Quidā dicebāt: vt tex. dicit q̄ estimatio est in obligatione: sed hoc est falsum: qz si hoc esset post moram deberentur vsure nō fructus: qz estimatio nō facit fructus. quod est cōtra casuz. l. si quis bonoruz. s. eo. Alij dicebant rerum partes eē legatas. pro quibus facit. l. prox. in fi. j. eo. vbi dicit nec necesse habere legatariū in oibus rebus vendicare portionē. potest ergo si uult. Preterea videt̄ casuz in. d. l. si quis bonoruz: qz si veniunt fructus. ergo z ipse res erūt legate: z istud est verū: qz rerum partes sunt legate: tūc ob. contrariuz quomō soluit̄ aliud pro alio. Respondeo propter difficultatē prestationis soluit̄ quantitas p̄ re. vt. l. si pluribus. j. e. z. l. si domus. s. qui constitetur. j. e. z. j. ti. ij. l. nō dubium. Sed in legato partis bonorū iminet difficultas prestationis: cum enim bona intelligantur deducto ere alieno: vt dictum est: z es alienum respiciat totum patrimoniū: vt. l. fideicōmissi. s. tractatū de iudi. nō possent solui partes reruz: z ideo deuenitur: vt detur facultas heredi soluēdi sm formaz huius. l. Apteriam aut quando aliud pro alio possit solui habes in l. ij. si cer. pe. C. Quero qualiter potest agere z formare libellum legatarius partis bonorū. Respondeo potest petere actione personali partem bonorum sicut legata est: nec habet necesse vendicare certaz portionē in qualibet re: vt hac. l. potest. in fi. Item potest vendicare portionem in qualibet re. Sed aduerte: qz si cōstat q̄ in hereditate nullum est es alienum: tunc potest vendicare portionem certam in qualibet re si qua sibi est relicta. Si in hereditate esset es alienū propter quod dubitat̄ quotam partē debeat habere in qualibet re: tunc possit vendicare cum adiectione partis incerte: vt. l. que de tota. s. i. de rei ven. l. z tamen vendicatio permittatur heredi. superest tamen facultas soluēdi res vel estimationez sm formaz huius. l. z. l. generaliter. s. si. j. de vsufruc. le. C. Glo. inducit hanc. l. ad questionē vtruz falcidia possit deduci in vna re. De quo in. l. ij. C. ad. l. falci. dicam in. l. in quarta. e. ti. Secundo Dy. inducit in ar. ad. q. de eo qui hēt domū cōmunem^e cum malefactore: cui^o domus debet destrui. De quo dixi in. l. artheius. in. s. si. de aqua plu. arcen.

Ex. l. sequenti.

Si ei qui est creditor ex actioe stricti iuris legetur de bb ij

Remanet ADDE vltra alex. duz all. bal. iduce re hūc tex. ad decisionē. q. q̄ si delegato v̄ solui gabella duorū denariorū: z si legatū fa. etū de. xxx. cū onere soluēdi. x. bēdi q̄ gabella si v̄ solui: nisi p. xx. q. p̄ h̄ fac q̄ idē p̄soluit. p̄si. xvj. incipiente d̄ritur de gabella. iij. li. s. q̄ stāte statuto q̄ heres soluat gabel. lā h̄z extimationē existētē i castro z alie ni obuenerit hereditas gra uata ere alieno q̄ si v̄ ille soluere h̄z statutu h̄z est imationē sien daz arbitrio boni viri qui considerabit gra uamia et qualitātē hereditatis.

In vna re ADDE vltra alex. an legitia deat de duci i vna re bal. p̄. xvij. z sequēti. ij. li. z mel^o p̄si. clxxvij. iij. li. z inquatū dicit ipse alex. legitiaz si possit p̄stari i est imatione. et si testator exp̄se mādauerit q̄ debeat solui in pecunia q̄ bal. p̄. ce. celtj. incipiēte qdaz frāci scus i. ij. col. s. p̄fertiz. ij. li. dicit q̄ pater ipse pōt p̄uidere filio i legitia i qua libet re: z q̄ iura p̄ia loquunt̄ cū legitie suppletio uebet̄ ex dispositōe legati: an at pater possit in vsufructu filio legitiaz p̄stituere. vide pe. de ancb. q̄ nō p̄filio. clxxvij. z qd e s. vide bal. p̄. clxxij. iij. libro.

Cōmunez ADDE vltra alex. qd si i destrueda p̄te inferiori venit hēda aliq̄

ipensa ne pti
supiori detur
danz cui ex
pessio debeat
fieri io. an. i
addi. ad spe.
i ti. de exp.
m pn. r de p
dicta. q. vide
vnu sbuz p
bal. p. cccc.
xxvij. ij. lib.
C Si credi-
tori. ADDE
qd si debitor
legat credito-
ri cu h q am-
plius petere
no possit: an
si acceptat le-
gatu: si illud
sit min' debi-
to: an possit
ulteri' petere
pau. de cast.
p. cccxxv.
C Centum.
ADDE q
bald. Raph.
imol. dicunt
hanc decisi-
onem esse ve-
raz qn pecu-
nia fuisse in
sacculo desi-
gnata taqua
spes secus si
ad numeruz
tanqua qua-
titas ce.

bitum: an valeat.

Creditori. Si creditori debitor le-
gat debitum ita demum vult
si creditoris interest. h. d. cu. l. se. C. Op. ad pri-
mum dictum de l. legau. de libe. le. So. intelligas quoniam legat
debitum expressa certa quantitate: ut hic. si enim simpliciter re-
linqueret quod debitor non valeret: quia non releuaret aliquid: ut. d.
l. legau. r. l. si preter. so. ma. Venio ad. h. id quod videtur
quod non valeat: quia creditoris non interest. ergo r. ut. j. l. p.
ri. Rn. glo. imo interest: quia actio priora erat temporalis: illa
est civilis et perpetua. Ad illud op. quia actio surrogata
deest eius nature cuius est actio in cuius locum surrogat
ut. l. si eu. s. q. iniuriarum. si quis cauit. Dicitur glo. hoc idem: quia
testator voluit. tu dic quod lex contraria loquitur quando
una actio accedit alteri accessorie hic una actio accedit
alteri eque principaliter sicut alia. ita dicit Petrus. dixi
plene in. l. i. s. hec actio si quis res. li. esse ius. fu. hoc tamen iter
esse temporis non placet: quod per. l. non curat. ut. l. paterfa. de ca-
stren. pec. in fi. no. in. l. qui bis. de ver. obli. Dicitur ergo idem
vult: quod iure priorio esset debitum: iure civili erat indebi-
tum quo iure legata consistunt: ut in sti. de testa. in prin. r.
l. lege obuenire. de h. sig. ideo illo iure plene interesset
ut glo. dicit. r. est vera. Venio ad h. marcellus. Op.
j. l. prox. vna est sol. q. ista determinet per illa. f. q. hic
loquitur quando debitum erat in die vel sub conditione. Alij
dicunt quod hic loquitur quoniam debet certa res. unde interest cre-
ditoris propter dominium quod transit incotinenti: ut. l. iij.
s. si re. j. ti. ij. Glo. in sti. eo. s. ex h. r. dicit quod propter interesse
non valet legatum: quod non est plus altero de quatuor modis:
ut in sti. de acti. s. plus. que glo. est contra. d. l. iij. s. si rem.
j. ti. ij. nec ob. si non est plus altero de quatuor modis:
quod est quatuor modus essendi plus qui sufficit ad legata.
Ita notabiliter dicitur gl. j. ti. i. l. meuius. in pn. h. debitor
aut. C. Op. q. falcidia refecit illud legatum in. l. i. s. credi-
tori. ad. l. fal. Sol. refecat. in comodo representationis.
ita dicitur gl. C. Quero duo. primo si legat debitum in die
r ante mortem testatoris veniet dies: vtrum legatum extin-
guatur. dic ut in glo. hic r per glo. in. l. h. bis. ad. l. falc. r
per dy. in. c. factum legitime. de reg. iur. li. vj. C. Quero quod
si ei qui est creditor actioe stricti iuris legatur debitum vtrum
valeat. Videtur quod sic: quod interest creditoris habere actionem
ex testamento que habet instar bone fidei. In contrarium est tex. in. l.
aurelius. s. h. de lib. leg. nec curat de dicto interesse: quia
illud non potest: nisi quo ad usuram debitore existente in
mora: r sic debitore delinquente quod presumere non de-
bemus. h. autem constat legatum: vtrum ipsum debitum quod est pu-
rum r liquidum potest peti ex testamento. puto tamen quod si creditor non
habet bona hypothecata quod illi debito adijciat hypotheca
per testamento: quod fieri potest: ut. l. i. C. coia dele. r pbat ex ge-
neralitate. l. si debitor. j. de lib. leg.

Ex. l. sequenti.

Appellatione pecunie quod ueniat: r an si testator le-
get centum que sunt penes capsorem: r si ea non prestaret le-
get vineam: si heres illa centum accipiat r uelit aliam centum
dare: an liberetur. vide in fi.

Alis scriptura. Scriptura p
quam legata
pecuniaria quibus dies non est adiecta proganf
non pertinet ad corpora nec ad legata: quibus dies est gra-
tia deferende solutonis vel multiplicande obligationis:
vel inducende conditionis adiecta: r porrigit ad legata:
precedentia r sequentia. etiam postea in codicillis relicta. h.
d. tota lex. Diuide. Primo ponit verba testatoris. Se-
cundo exponit verbum quas pecunias. Tertio exponit verba
quibus dies adiectum non est. dices quod potest intelligi de die
quadrupliciter: ut patet ex casu sumario. Quarto exponit
verbum legatum. secunda ibi: ad corpora: r ibi ad h. itez si le-
getur. que hic iunge. tertia ibi: r ad ea. quarta ibi hanc
autes. Legatum per pres. dicitur tex. dato. s. dubitat quali-
ter intelligit. id iuriscosultus exponit ea: r incipit expo-
nere quas pecunias. C. No. q. verbum pecunia a testato

re platur referat ad ea tamen que consistunt in potestate nume-
ro vel mensura. secundo quod pecunia designata in sacculo vel i
arca non continetur appellatione pecunie: sed debetur: ut
spes: ut hic r. j. eo. l. plane. s. sed hoc. r. l. sed si certos.
C. Op. j. ti. ij. l. quisquis. Glo. dicit ibi dixit sumas: hic pe-
cunias. quod non plus: quod ibi appellatio pecunie est ita la-
ta sicut appellatio sume: ut. l. na quod. s. fi. ad treb. So-
lu. glo. secundo ibi fuerunt verba futuri temporis: hic presentis.
Nec hoc plus: quod istud preteritum trahit ad futurum: ut bac
l. s. fi. cum. l. seq. Dicitur ergo quod ibi tractat de legato apli-
cando quod est favorabile. hic de restringendo quod non est
favorabile: nec tamen odiosum: quod fit secundum voluntatem defun-
cti. C. Op. secundo quod appellatio pecunie largius sumatur
ut. l. pecunie. j. de ver. sig. So. glo. fateor quod quicquid sumit
largius: hic non: quod facile erat ei dicere que legauit non ad-
ijcere pecunias. C. Not. ex hac glo. quod si testator dixit quod
legauit non adijciendo pecunias: porrigit ad corpora. quod
plus: ut. l. si mihi r tibi. s. fi. s. eo. Licet hoc verum sit tamen.
glo. non multum plus. nam semper possem dicere facile fuisset
legi vel testatori hoc non apponere. Tamen dicas si sic in
aliqua dispositione perferat verbum pecunie r dubitat quod co-
prehendit. Dicitur autem preteritum aliqua dispositio ad qua refer-
tur: tunc limitat secundum illam precedentem: ut continet omnia: sicut
precedens continebat: ut. l. cum stipulamur de h. ob. r. l. si
creditori. in pn. s. de pecul. juncta. l. ij. s. puenisse: r. l. i.
si venditor. de here. vel ac. ven. aut non preteritum aliqua talis
dispositio: r tunc aut verbum pecunie perferat in casu mere fa-
uorabili: r omnia comprehendit: ut. l. na quod. s. fi. ad tre. l. ppe-
mors. r. l. pecunie la. i. r. l. pecunie la. ij. de h. fi. Aut in casu
mere odioso: r tunc accipit stricte per pecunia numerata:
ut. l. i. coijuncta. l. sed r iulianus. s. mutui. s. ad macedo.
Ita videtur tractat de aliquo obligando contra sua volun-
tatem cuius de iure non tenetur: ut. l. si. h. s. fi. solu. mar.
Aut loquitur in casu non favorabili nec odioso: r tunc eligit
ut media via: ut comprehendat ea tamen que consistunt in po-
dere numero vel mensura: ut hic r quicquid tractat de ali-
quo obligando de iure communi vel secundum suam voluntatem: ut. l. ij.
s. si cer. pe. r. l. ij. C. de consti. pec. Nec. ob. si dicitur quod ibi
omnia comprehendit: quod ibi illud est ex extensione: ut ibi dicitur in
tex. non ex propria significatione. Predicta h. de iure sunt
vera: tamen forsitan secundum consuetudinem nostram vsum non admitteret
cum appellatio pecunie strictius accipiat. Dicendum est
ergo secus esse de usu communi quod preualet omni constitutioni: ut
l. libror. s. quod tamen cassius. j. ti. ij. r. l. labeo. de suppl.
leg. C. By. inducit hanc. l. ad. q. testator legauit mihi cer-
tum que erant apud capsorem: r si ea non prestaret vol-
luit quod heres deberet mihi prestare vna vineam. heres
illa que erant apud capsorem expenderat: r volebat dare
alia centum vtrum possit. Videtur quod sic: ut. l. quida. j. e.
By. dicitur quod fuit determinatum contrarium per istum tex. in
h. fi. item si legetur. fuit enim legata species: r species per
alia specie solui non potest. ad idem. l. plane. h. fi. sed hoc
ita. r. l. h. si certos. j. e. Non ob. l. quida: quod ibi erat pecu-
nia legata in genere seu quantitate potius quam in specie: ut ibi
videbitis.

Et ad ea. Dicitur incipit exponere verba quibus
dies expositus non est: r primo di-
cit pertinere ad legata pura. secundo dicit non pertinere
ad legata quibus dies apponitur gratia designationis
tertio dicit non pertinere quando dies apponitur causa
multiplicande obligationis. quarto dicit non pertinere:
quando dies adijcitur gratia inducende conditionis.
secunda ibi: quod si forte. tertia ibi: quod si in annos. quarta
ibi: sed si sub conditione. C. Op. de dona. prelega.
l. cum vulgari. sol. glo. ibi erat dies appositus saltem a
a lege. pro hac sol. facit. j. de ali. r. ci. leg. l. libertus quoa
s. posthumus. vbi hec clausula non extenditur ad lega-
tum alimentorum quod habet dies tacita: ut. l. pecunie. e.
ti. In d. riu. facit. s. hac. l. h. q. si forte: quod tacite igitur de-
berent presentia: r tamen porrigit ad ea hec clausula:
nisi exprimat. Ex quo apparet quod testator voluit sentire.

luit. Itē posset eē damnosa tutori: q; tutela est onus: s; hic in omnē euentū est cōmodū legatario. C. Ho. ergo q; tūc permittit heredi declaratio volūtatis defūcti qm̄ nemo per hoc posset dānificari: l; per hoc posset aliqd̄ lucri perdere: q; forte heres eliget viliore. secus si aliqs̄ damnificaret. ad predicta facit qd̄ no. p. Dy. ex de reg. iur. c. in. obscuris. li. vj. C. Op. glo. z uidet q; declaratō sit iudicis: vt. l. i. in fin. s. de iure deli. Glo. nō sol. dic q; ibi incertitudo erat in uerbis p̄toris. iō declaratio est iudicis hic in uerbis testatoris: iō declaratio est heredis: z hoc quādo constat testatorem aliqd̄ certum sensisse. Si aut̄ hoc nō constaret: z aliquod uerbū esset ambiguum: tunc esset in declaratione iudicis: vt. l. uolūtas. C. de fideicō.

Ex. s. sequenti.

CAn pars expulsa de ciuitate possit iudicū constituere: z an secte ciuitatis legari possit. Et an ps que remanet possit ciuitatem alteri submittere.

Si parti. **H**abet qd̄ relingitur parti ciuitatis. h. d. Lambertus de rāponibus dicebat per istuz tex. q; pars expulsa de ciuitate pōt facere iudicū. p. hāc. l. z siles. Dy. dicebat s̄riuz: q; collegiū est reprobatū eoipso q; nō ē approbatū: vt. l. i. de col. illi z. l. i. s. qd̄ cuiusq; vniuer. no. Credo. d. Lab. dicere vep̄ q; posset facere iudicū. ar. p. hoc. s. de ori. iuris. l. ij. s. exactis. vbi pars expulsa fecit leges que approbate fuerunt. ar. pro hoc: q; cuiuslibet est permissus facere collegiū ad sui iusticiam consequendā: vt dicit. l. i. s. i. qd̄ cuiusq; vniuer. no. in glo. unde si faciūt iudicū ad cōpōmittēdum cū intrinsecis: vt pacē possint facere ualet. et ita de facto seruaf. C. Quero qd̄ si legatur vni parti ciuitatis: vt secte. Rū. illud nō v; q; est collegiū improbatum: quoniā per sectas illas in damnuz reipublice contendit: vt. l. si qs̄ ingenuā. s. in ciuilib. de capti. In quibusdam tamē ciuitatibus ex eoz̄ statutis talia collegia approbant: ut in ciuitate ista. vbi sunt capitanei partis guelfe. C. Quero vna pars est expulsa de ciuitate: pars que remanet intus submittit ciuitatē alteri: z etiā pars que est ex: quelibet sepatim: an ualeat. Arguendo dico uidet q; nō: q; debēt conueniri in simul in unū: ut. l. ij. C. de decu. li. x. z. l. z suum. s. h. s. de pac. z hoc uidetur sensisse Bonifacius papa in quibusdā litteris p̄ eum ad perpetuā rei memoriā concessis ciuibus tudertinis. vbi iam ille casus occurrit.

Ex. l. sequenti.

Preoccupatio: an requirat lītis cōtestationē vel sniaz ibi. Dico ergo. Et quādo res legat̄ duobus ita q; cuiuslibet debetur insolidū anteq̄ lītis p̄testetur cui? sit dñiuz: ibi. Quero. Et qualiter sit practicanda hec. l. vide in fi.

In pluribus. **S**i pluribus eadē res legatur p̄iunctim cuiuslibet debetur pars: si disunctis partes sibi faciūt per cōcursum: nisi testator voluerit p̄io adimere vel cuiuslibet insolidū cōcedere. h. d. cū p̄n. l. se. C. Dicat hic q; qd̄ p̄io occupare per lit. cōtes. Cōtra imo regitur: vt pueniat ad sniaz: ut. l. figs a multis de noxa. z. l. si vero. de pecul. Dicit glo. q; qñq; ad p̄occupandū sufficit cōtestatio lītis: qñq; requirit snia. Dicit dy. aut loqmur de iure querēdo: z sufficit cōtestatio lītis: vt alijs p̄feratur: vt. l. pluribus. de pcur. z. l. si ticius. de s̄b. ob. aut de iure quesito p̄ferendo z regitur snia: vt. l. figs a multis. z. l. si s̄o. s. alle. Ista distinctio nō v̄ vera p. l. ex duobus la. i. de duo. re. z. l. fideicōmissa. j. ti. ij. s. plerūq;: vbi in iure q̄sito p̄ferendo sufficit cōtestatio lītis. Unde repio q; p̄e. distingit plenius sic. aut q̄rim̄ de prelatiōe faciēda rōne officij vel iurisdicōis. aut rōne debiti p̄ncipalis. P̄mo casu sufficit lit. p̄tes. vt q; p̄feratur: vt. l. plurib. de pcur. z. l. q; prior. de iudi. Secō casu aut agif s̄ nullo iure obligatū: vt qñ agif reali actione: z tūc regitur vt q; pueniat ad sniam: vt dicitis. l. figs a multis. z. l. si s̄o. z. s. de rei ven. l. si is a quo. Si vero agif cōtra obli-

gatum: vt qñ agif personali actiōe: z tunc subdistingue. Aut id ad qd̄ agif per vtrūq; est unū debituz numerō. aut sunt plura debita. p̄mo casu sufficit lit. p̄tes. vt hic. z. l. si ticius. de s̄. ob. z. l. ex duob. la. ij. de duo. re. Si sūt plura debita regitur snia: vt. l. inter duos. de re iudica. Ista sunt verba p̄e. que verba nō sunt vera. p̄mo: q; in iurisdicōe sufficeret p̄uenire per citationē: vt. l. si quis postea. de iudi. Preterea nō est vep̄ q; in hac. l. si quis a multis. z. l. si s̄o agaf reali. imo personali agif. Preterea nō est vep̄ q; in hac. l. sit vnū debitū imo sunt plura: z vnus h̄ rez z alius estimatiōe. Preterea qd̄ detent̄ est ex nullo istoz̄ mēbrorū colligif rōne dñe. ¶ Dico ergo sic. qñq; tractat de iure p̄lationis occasiōe facte p̄ocupatiōis: z tūc d̄ q; p̄occupasse qñ puenit ad aliquid qd̄ est ipsuz vel cā p̄ima ip̄sus de quo p̄occupādo tractat: vt oident mēbra sequētia. Distingue ergo sic. aut tractat de p̄ocupatione exercij iurisdicōis: z tūc p̄occupasse d̄ p̄ citationē: q; citatio de exercitio iurisdicōis est: vt. l. figs postea. z. l. ubi acceptū. de iudi. Quñq; tractatur de p̄ocupatione in ordie p̄cedendi: z ille d̄ p̄occupare: q; p̄io dedit libellū: q; de ordine p̄cedēdi est: vt. l. in trib. z. l. q; prior de iudi. Quñq; tractat de p̄ocupatione respectu effect̄ eius de quo agif: z tūc aut plures agunt ad idē. aut ad diuersa. Si ad idē: aut ex eadē cā: aut ex diuersa. Si ex eadem: aut nō est possibile istas duas cās esse simul veras: z tunc ille d̄ p̄occupasse qui prius puenit ad sniaz: q; de illo saltez p̄sumptiue icepit prius cōstare q; hēbat bonā cām: vt. l. si is a quo. de rei vend. z. l. pe. de peti. here. Si vero possunt simul esse vere ille cause z sunt: z tunc aut habuerūt originē eodem tpe: z ille d̄ preoccupare q; puenit prius ad lit. cōtestationē. hic est casus h. z. l. ex duob. la. ij. de du. re. z. l. fideicōmissa. s. plerūq; j. de le. ij. Rō: q; ius agendi an hēbat. ergo p̄occupasse v̄ ius exigēdi seu eligēdi in ex actione. Si vero nō habuerūt originē eodē tpe: tunc ille d̄ preoccupasse qui prius h̄ ius petēdi: vt. l. in opis. s. loca. Si vero nō petif idē: sed diuersuz vel ex diuersis causis: tūc per lit. p̄tes. nemo pōt dici occupare. qm̄ cuiuslibet petitiō tēdit ad diuersa: sed o; q; ueniat ad sententiā que est cā imediata executionis: z ille in executōe p̄occupasse d̄: vt. l. figs a multis de noxa. z. l. si s̄o. s. de pecu. In alijs aut̄ que corporalia sunt q; p̄occupasse dicat. dicā in. l. quo minus. in. v. q. de fluminib. ¶ Quero qñ eadē res legatur duob: ita q; cuiuslibet debeaf insolidū anteq̄ lītis cōtestet cui? sit dñiuz z obligatio interiz Jo. r̄idet: vt bētis in glo. Videtis q; Joā. habz duas opt. Prima q; interiz nullius sit dñiuz vel obligatio. qd̄ nō v̄ verum: q; s̄m hoc non posset agere z litē p̄testari: cui? s̄riuz dicit tex. Itē scōa opinio Jo. nō procedit. Bic̄ enī q; pro p̄te quesitū est dñiuz interiz qd̄ nō est vep̄ q; si hoc eēt: heres insolidū vni soluere nō posset: cū iaz pro p̄te sit factuz alterius z nō posset auferre dñiuz eo iuito s̄ casuz. l. ticius. in fi. j. e. z. l. si res mibi. j. ti. ij. dicēdū est ergo q; dñiuz interiz nullius est ex legatarijs: nec in totū nec in partē: sed est heredis. qd̄ ps: q; pōt transferre in aliuz: vt dixi. preterea cōsequif per cōtestationē legatarius ius eligēdi: vt hac. l. sed in relicto alternatiuo nō h̄ quis dñiuz ante electionē: vt. l. apud auidiū. de op. le. sed interim q̄libet habet actionē personale insolidū. casus est in. l. duos. j. de vsufr. le. nec est incōueniēs aliqd̄ q; actio p̄sonalis cōpetat plurib. insolidū ad eandē rem: vt. l. si is q. de ac. z ob. z. l. si seru. legat. s. l. j. e. z hac. l. z fiet exactio a quolibet insolidū p̄ eum moduz quo poterit: nō q; q̄libet hēat rem insolidū qd̄ est ip̄osibile: s; vn̄ rem: alius estimatiōe: vt hic dicit tex. ¶ P̄io ergo Jo. nō est vera qcqd̄ dy. dicat z est legatū purum: z in eo nulla est cōditio: put videtis. ¶ Sed quero practicā hui. l. ille q; uult p̄occupare: vt hēat ius eligēdi qd̄ peret. R̄n̄. est cōsiliuz q; narret quō legatū est factuz sibi z alteri: z in p̄clusionē petat heredē condēnari ad illud quod relictum est nō exprimēdo q; petat condēnari

Per citationem AD DE an p citatione nulla go dicat p̄ occupasse ro. s̄i. cccxij. z cū duo iudices ingruunt de eodē delicto qualif al leg. preoccupasse dicatur vide bal. s̄i. cc. iij. lib.

111 41

ad rem et post litem contestatam poterit eligere utrumque vel rem vel estimationem: et hoc vult hic textus. Si enim rem expressim se peteret: et super petitione rei litem contestaret in ipsa contestatione eligeret: nec videtur opus alia electione: ut l. i. ad dubitari. in fi. s. de here. insti. postquam autem unus eligeret vel res sibi soluta fuerit: alius necesse habet directo petere estimationem rei: ut d. l. si res. j. tit. ij. Scias etiam quod hic est quedam glossa super verbo portioni. que non dicit bene: sed melius dicit in l. plane. in prin. ut statim videbitis.

Ex l. sequenti.

Si delegatus commisit alicui incapaci vices suas: an pro hoc amiserit iurisdictionem.

Mane. C. p. ex glo. s. ex qui. cau. ma. l. nec vtilem. fol. ibi in iure effica cetero quesito quod non potest ab aliquo auferri: nisi in alium transferat. hic in iure quod queri sperabatur. Vel aliter: ut dicat. j. p. i. contrario. C. p. s. de rei vendi. l. si is qui. Sol. hic loquitur in his que ex mera nostra voluntate dependet merito reuocant: sed transferant in non capacem: quia voluntas reuocandi est. l. tria loquitur in his que non dependet ex mera voluntate nostra. facit ad predicta quod non. p. dy. in. c. non prestat impedimentum. et c. utile p. inutile. s. reg. iur. li. vi. Et ista inducit dy. ad. q. quod si delegatus alicui non capaci commisit vices suas. propter hoc non amiserit iurisdictionem: quia non erat in sua mera potestate a se abdicare ut ex predictis patet. facit quod non. in. c. super questionibus in verbo tota. de offi. dele. Ultimo uide glossa super verbo potestate. Ista glossa verum dicit. et illa que est in l. precedenti uerum non dicit. que est super uerbo portionem. fm dy. et oes et hic fit finis pro hoc mane.

Ex s. sequenti.

Si legata sit res et estimatio an utrumque debeatur. et an si per testes appareat de numeratione: et de eadem quantitate diuerso tempore appareat promissio per stipulationem an presumant diuersa debita.

Si eadem res. Si circa idem corpus multipliciter a testatore legatum non debet nisi semel. secus si a diuersis testatoribus. sed si circa quantitate uel genus pluries debet si de uoluntate testatoris processit. h. d. Querit dy. circa primam partem. quod si uni legat res et estimatio rei: an debeatur utrumque. Et dicit ipse ar. q. non. j. de do. ple. l. ij. s. mela. Bene dicit arguendo: non determinando: quia contrarium est ueritas casus est in l. si alij in fi. s. de usufructu. et l. fundum cornelianus. de noua. et dy. hoc determinat in. c. bona fides. circa fi. de reg. iur. li. vi. probatur et in l. nutu. s. i. j. tit. ij. Ad h. sed si duorum. op. glo. de l. nec ulla. s. pe. s. pe. here. Rn. intelligo quod primo habet consecutus estimatum nem tunc poterit petere rem. secus si prius re: ut in glo. Ad h. sed si non corpus. op. de l. quinquaginta. s. de p. bati. Sol. glo. optime ibi in diuersis uoluntatibus: hic in una. nota ea facit quod si apparet de numeratione per testes: et postea apparet promissio diuerso tempore de eadem quantitate per stipulationem quod diuersa debita presumant. quod dicitur in l. cum certum. de adi. le. et dixi in l. triticum. de h. ob. Item quod iuris si diuersa essent quantitates. dicitur ut dicitur. l. dixi tamen ad tollendas istas dubitationes presuevit apponi h. c. in istis computata in hac p. uisione que omnia alia numeratione: p. uisione uel confessione que de dicto debito apparet.

Ex s. sequenti.

Si res legata efficitur mea quid petat.

Quod si rem. Si res legata efficitur mea eatenus uel legatus quatenus per eam mibi abest. h. d. C. p. de l. ad veterani. s. i. ad. l. fal. Sol. ut in glo. et clarius in l. non amplius. in pn. s. e. C. p. ex glo. C. e. l. pprias. in fi. et j. e. l. cetera. s. i. So. res que est mea tempore legati facti non potest mibi legari pure: et si legatur non uel: sed si tempore legati facti non est mea legatum ualeat: et tunc si mea postea efficitur ex causa onerosa: legatum non extinguitur: ut hic. Querit extra gl. si res est effecta mea quod petat in libello: an rem an estimationem que

mibi abest. Uide quod estimationem: ut hic dicitur in tex. Contrarius quod debeat peti res: sed estimatio fit in solutione. p. bari ut per. l. si seruus. in fi. de ver. ob. quod tenet glo. i. fi. e. s. si res. et idem ut tenere in l. cum alienas. C. e. in. ij. gl. Ego dico quod legatariis habet electionem petendi rem uel estimationem: ut l. si filio. la. i. s. i. et l. illud. s. i. de dona. ca. mor. que leges hoc probant: et per h. concordat glo. predicta cum legibus b. et gl. que inuunt precium petendum: ut hic. et l. si res mibi. j. tit. ij. et j. e. l. sed si res. et glo. j. ad. l. fal. l. fundo. Ad. l. si seruus. in fi. de h. ob. et in dictis. ll. de dona. ca. mor. Querit quod si res sibi legata emit magno precio. Rn. heres non tenebit nisi ad precium congruum: ut l. q. per binam. s. fi. et l. non dubius. j. tit. ij.

Ex s. sequenti.

Si vnus est institutus pure alius sub conditione: an institutus pure interim habeat totum: ibi. Henio.

Si coniunctim. Coniunctus in cuius consistat legatum uel sperabat consistere facit partem coniuncto h. d. C. p. q. non admittit ad partem nec admitti speratur non facit partem: ut l. si duobus in fi. s. e. et j. p. i. s. dy. i. distinctione quam hic ponit dicitur in h. i. legatus est inutile ex persona legatarij hic mixta consideratione legatis et legatarij q. erat seruus proprius. Ista so. ponit diuersitate casuum non rationis. Dic ergo quod legatum ibi nullo modo ualebat in persona legatarij. id non facit partem hic in persona serui: sed non ualeat in rigore: ut actio def. tamen ualeat in equitate sed quam heredes debent dare seruo: ut l. quidam. s. illo. C. s. necess. ser. here. insti. ita sentit glo. hic et optie. Materiam istam l. dy. ponat hic dicat in l. huiusmodi. s. si ticio. j. e. vbi gl. ponit C. p. ad secundam partem ex glo. si eadem res legatur in testamentis diuersorum legatarij non dicuntur coniuncti: nec faciunt sibi partem inuicem: ut l. si sub conditione. qui. mo. v. s. ar. s. e. l. s. i. Sol. hic non sunt testamentaria penitus diuersa: quod quo ad multa patris et filij vnus est testamentum: ut l. prius et filij de uul. et pupi. maxime quo ad coacervationem legatorum: ut l. si in ratione. s. quod vulgo. j. ad. l. fal. C. s. o. op. q. quod relinquitur a diuersis heredibus non dicuntur coniuncti: nec partem inuicem faciunt: ut l. si de usufructu. accre. et l. quod ergo. s. si quod duos. j. e. r. n. illud uerum quod relinquitur a diuersis heredibus succedentibus in diuersis portionibus. hic quod relinquitur ab instituto et ab eius substituto quod habent loco vniuersi. C. p. et huc casum quod inter legatarios eiusdem rei a pupillo et eius substituto dicitur esse coniunctio: ita quod faciunt sibi partes. Querit utrum interim legatarius habeat totum uel partem. Jo. dicit partem suam tantum. Ho. et Hug. dicunt quod totum. uide gl. et est ista diuersitas per questionem notatam in l. ij. si pars here. pe. quam statim dicat. in proposito tamen puro Jo. uerit dicere. primo per text. huius. l. que dicit sed et fi. que inuit diuersitate in facto identitate in iure: ut l. ij. et ibi no. s. ne quis eum qui in ius uo. et l. s. et si lege. in pn. de peti. here. Sed si h. etis in littera: sed si sine tunc non faceret per Jo. sed pro eo est casus in l. si dno. j. co. Henio ad. q. no. in l. ij. si pars here. pe. si vnus est institutus pure: aliter sub conditione: utrum interim institutus pure haberet totum uel partem. Glo. arguit ibi per h. et ponit opi. et determinat. aut sunt coniuncti re: et sic cuilibet res assignata in solidum et interim institutus pure habet totum. aut sunt coniuncti uerbis et interim etiam habet partem. ita dicit ibi glo. et sic intel ligo ar. per h. et cocor. opi. Hac. q. tagit in l. si quod ita scripserit. s. de here. insti. et ibi dy. ut tenere opi. Jo. tangit etiam glo. in l. filium. in prin. j. quod di. le. ce. tangit etiam l. quod ergo. ij. r. j. e. dicas sic. aut loqueris in hereditate: aut si fideicommissio vniuersali: aut in legato singulari. pmo casu si quid queris utrum institutus habeat interitum totum uel partem tene distinctionem glo. in. d. l. ij. non tamen dico quod eo casu quo interitum totum habet sit heres in totum interitum: quod si selet heres non posset desinere esse heres: ut l. ei qui soluendo. in fi. de here. insti. et dy. tangit in. d. l. si ita scripserit. sed dico quod an sit heres in totum uel non pendet ex futuro eue

Voluntati. bus. ADDE qm eadez summa legat plures vno vel diuersis testif an plures debatur ultra alex. bal. p. f. cccxxiiij. li. lib. et p. f. ccl. iij. li.

bb iij

tu: q: si deficiat conditio coheredis in totum semp fuit heres: cu nung sibi aliqd decreuerit: sed si existat conditio no fuit retro heres: nisi pro pte sua. nec mireris si interis in totum admittit: lz sit dubiu: q: z aliter vete pleno admittere filius p qrtia parte. lz possibile fit septem nasci: z euentus declarabit in quantu retro fuit heres: vt l. qui antiqui. z. l. illud. si ps here. pe. z. l. cu qd. s. suu de acq. here. lz glo. in. d. l. ij. inuat euz in totu heredē: lz intellige. i. totum retinebit tanq si in totu esset heres. Si vero loqtur in fideicomisso vniversali sic relicto vni pure alteri sub condicione. distingue aut heres adiuit coactus: z distingue: vt colligif ex text. z glo. in. l. i. s. sed z quoties. j. ad treb. aut adiuit sponte: z est idē quod i legato in quo dic. aut loqtur in legato pprietatis: z interrim bz partē suā tantu: etiā si sunt re tm conuicti: vt hic z. l. si domino. j. e. z. j. e. l. qd ergo. ij. Rñ. z ibi tangitur ratio diuersitatis est: q: in hereditate no est alius qui interim retineat: z ad que ptineat. iō heres cui relictū est totū interis retinet totū: vt. s. dixi. sed in legato est q interis retineat: vt heres. Si vero loqtur in legato vsufructus: tūc apud eū cui relictus est pure interis totū erit: vt. l. idē. s. si mibi. s. de vsufr. acc. Rñ diuersitatis est: q: res legata z ei pprietas est eadē mō que erit tpe existētis vel deficiētis conditiōis: z iō cū in ea sit spes q ali ad mittat interim facit partē: sed vsufructus qui est illo medio donec conditio pēdet no est idē cū eo qui erit post conditionē existētē vel defectā: q: vsufr. quotidie constituit z finitur: vt. l. i. in fi. de vsuf. acc. facit. l. si vsufructus mibi in bienniu. de vsufr. le. merito cū ad illū vsufructū no speret q alius admittat interis vsufructuarius habz totū. Idē si vni esset legat⁹ fundus pure alij fructus sub condicione: vel ecōuerso: q: ille cui legat⁹ est pure totuz habebit interis eadē rōne: vt. l. i. s. si decē. j. vt le. no. ca. Cōtra predictā distinctionē facit bec. l. scriptura i fi. de condi. z demō. vbi vī idem in hereditate z legato: lz responde ut ibi dixi.

Si duobus. Heres idēqz legatarius ab initio no facit partē collegatario. secus si collegatari⁹ per psonaz mediā heres fiat. b. d. primū z tertiu rñsum debent iungi simul sm glo. Cōp. de pn. ad. h. plane. Sol. in prin. ab initio legatū nullo mō pñstir: in fi. legatū ab initio cōsistit i iure actionis: z adhuc durat iure retentionis. Dices tu nōne i pn: pōt dicere heres ego hēo ius retentionis. Dicūt qdam vt Pe. istud ius retentionis no est vetustius legato: nec vnquā habuit ius actiōis secū. sed si eēt vetustius: tunc partē facerz: vt. l. bmoī. s. si ticio. j. e. Idē si ab initio habuit ius actionis: vt in. h. plane. qd qualiter pcedat dicā in. d. s. si ticio. Cōduerte tñ q istā. l. intelligo qñ testator relinqt eandē rez heredi: z legatario p iunctis re. vel re z verbis: ita q inter eos est loc⁹ iuri no decrescendū: vt. l. cōiunctis: z ibi no. j. de le. iij. sed si essent p iuncti hōbis tñ: ita q testator ptes assignasset: tūc legatari⁹ no pōset petere nisi partē suā: aliā pōt heres retinere: vt. j. ea. l. s. si. expressius in. l. lutiū. in pn. j. ad treb. ius ergo heredis no facit q legatario decrescat. sed pmittit z facit q no accrescat: vt dictis. ll. z ita intelligo istā materiā Cōp. inducit istā materiā ad. q. qd si erāt. v. filij quoz vnus est exheredatus: vtrū alij hēbunt legitimā tanq si eēt quattuor no pputato exheredato. an exheredatus pputabit qui no facit partē. Ista esset repetitio multum longa quā ego posui in. l. i. in fi. de cōtra tab. in his qui priuant a lege: z in his qui priuant a testatore. dixi in. l. i. s. si pñ. j. de coniu. cum emā. li. verba dy. examiaui in repetitione. l. pater filium. de inof. test.

Inde dicitur. Si a legatario legat heres: dibus: heredes admittuntur p hereditarijs portionib⁹. b. d. sm primā lect. Vel aliter si heredes grauant inuicē prestare corp⁹ hereditariuz qliber capiet pro hereditaria portione alteri⁹. b. d. sm aliā lec. Cōp. s. pxi. s. si duob⁹. Sol. hic no relin

quit alicui a se ipso: sed a coherede vel collegatario: Cōp. j. de sta. li. l. si ita. s. i. dic q ibi ppria nomia fuerunt expressa. hic non.

Si ita. In alternatiua: si referunt hba executiua ad legatariū eius erit electio. b. d. hoc declarat in. l. lucio. j. ti. i. Cōd illud qd hic dicit q duo legata sūt op. de. l. si ex toto. s. si ita. s. e. l. Sol. vt ibi.

Sed et si quis. Pars fundi dī fund⁹ si de mēte legatis appareret. b. d. Hides hic q aliā partē retinebit heres: q: testator partē expse assignauit. facit qd dixi. s. e. l. s. si duob⁹.

Heres. Interitu spēi sine culpa heres liberatur. b. d.

Ex. l. sequenti.

Exciptis obscure in ea succumbit. Et qualiter negatiua pbetur ex inspectione scripture.

Scie textores Si duobus diuerse spē seruorum legant serui q participat⁹ de vtraqz debet siue fuerunt excepti obscure: siue no excepti. b. d. Buide. pmo legauit z legādo exceptit obscure. scdo legauit z nil excepit. tertio legauit z excepit clare. scda ibi: hoc eni. tertia ibi: q si hoc. Et pone casum q testator hēbat in pñmo nio quosdā seruos textores no uernas. quosdā uernas z no textores. quosdā uernas z textores. Licet glo. aliter legat z no bene: vt statz dicā. Cōp. ex hac. l. i. q excipere obscure z no excipere paria sunt. Ende q pponit exceptionē obscure succumbit in ea: vt. l. scire o: s. scire. de excu. tu. l. i. s. labeo. j. de stu. dixi plene in. l. i. de exce. Cōp. no. q qñqz negatiua pōt probari ex inspectione scripture. si nego alij esse legatū apparet ex inspectione insti: vt hic z. l. si. C. de re. credi. facit qd probet aliquē no esse allibratū in ciuitate si no reperitur i libro libre: vel no soluisse collectā si non reperitur in libro soluentium. Cōp. de. l. seruis vrbans. s. si. j. tit. ij. Dicit glo. solue vt ibi. tu dic q ibi legauit vni genus alteri specie. erant aut oēs uerne: z illud erat genus. lz quidā ex his essent textores. vnde spēs derogat generi. hic autē no erant oēs uerne: nec oēs textores: sed quidam uerne tantū. quidā textores tñ. quidā uerne z textores: z sic hēbant le vt spēs differentes. merito fit diuisio: vt ponitur hic z in. d. l. seruis vrbans. s. si. jō glo. que hic dicit q oēs erant textores no dicit bene. sm dy. z alios: q: d. l. seruis. Cōp. de. l. seruo manumisso. j. de pecul. le. So. vt ibi. cetera dic vt in glo.

Nihil. Inter z: z cū: no ē dñia qñ ponuntur inter psonas. b. d. Cōp. de. l. i. z. ij. de pecul. le. z de fū. instr. l. ficui. So. in cōiungēdo no ē dñia: quia qlibz cōiungit: vt h. z. l. triplici. j. de h. sig. i. mō cōiungēdi ē dñia: quia aut ponit inter psonas quaz natura ē q vna alteri no accedat: vt. l. iustissime. de edi. edi. z tunc inter z: z cū: nulla ē dñia: vt hic. aut apponit inter res q rum natura ē: q vna alteri accedat: z tūc ē dñia: quia z cōiungit principaliter. cū accessorie: vt. d. l. i. z. ij. z. d. l. si cui. z qd no. in. l. z si ancilla. j. de pecul. le. z qd no. l. i. e. s. si qd ancillas. z no. l. y. in. l. fundo. C. d. h. si. z p. dy. in. c. accessoriū. extra de reg. iur. li. vi.

Si alteri. Si qñtas debet respectu spēi pempta spē debitor liberat. b. d. Cōp. solutiōe facta vni alteri dōbetur estimatio: vt. l. si res mibi. j. ti. ij. ergo interitu no liberat: vt. l. incendium C. si cer. pe. z. l. in rōne. s. incertum. j. ad. l. fal. So. dicit dy. z Ja. de are. hic no tenebat ad quāritatē pñse: lz ad qñtatē si spēs no daret. iō pempta spē liberat: vt. l. si ad libertatē. de nox. ad idē. l. si is q de act. z ob. Tel dic q hec quāntitas debet respectu certe speciei: merito pempta specie liberatur: vt. l. quidā. s. si tibi. j. eo. z. l. in nauē safeli. s. loca.

Ex. l. sequenti.

Can valeat relictum legatū in genere qualiterqz accipiatur genus: ibi. Ad primū. Et cui⁹ sit electio cū legat

Exheredatus. ADDE ultra alex. an q si admittet ad petenduz legitimā facit at alijs pinguore prem ang. pñ. cv. z an pertineat portio talis ad frēs p ius accrescēdi. vi de bald. pñ. ccvij. i. li. et an in legitima hēat locū ius accrescēdi p eundez. xcix. v. lib.

Partic. pñ. ADDE ultra alex. qñ sub simplici bō pñtatur caus mixt⁹ ang. pñ. cxc. vij. z. cclvj. z i quantū tā git de legato facto filio su dēti d libris zc. vid q cō suluit bal. cō fl. clij. i. li. z i quātz tāgit si fit vn⁹ pñcialis iudex i cāis pupillo rū z ali⁹ i cāis no trāscēdētib⁹. x. libras z ptingat q pupillus hēat cāz. x. libraz qd cognoscez vide q i alia q. pñsultit ro. de filia mercatorisqz rōe administrate tutele puenit baf coraz iudice mercantie q in alijs cāis cognitio nez no hēbat tñ qz ex lōga cōsuetudine cognoscebat de alijs cāis rñdit q cognoscere poterat de cā tutele: vt eius pñ. ecc. pñ.

Et z cum. ADDE q voluit p. de anch. pñ. ecc. lxxj. icipiēte in themate pposito i pn. q. col.

in genere: ibi. Circa secundū. Et an ille cui cōpetit electio possit libere eligere quē velit: ibi. Ad tertium.

Legato generaliter.

In legato generis electio est legatarij: vt mediocri eligat: sed si testator sensit de certo electio est heredis. h. d. **C** Pro declaratione huius. l. videndum est primo: an valeat relictū legatū in genere. scō si valet cuius est electio. tertio an ille cuius est electio possit eligere quē vult libere. **A**d primū assumā glo. ibi vbi incipit distigue: aut est genus generalissimū zc. Et pro euidētia hui' gl. habes scire arborē porphyrij. appellat eniz hec glo. genus generalissimū illud qd supra se nō hz aliquod predicabile: vt substantia siue res. Genus subalternū appellat ea que continētur sub illo: tū predicat de plurib' differētib' spē: vt corpus: aial z filia. quoddā est gen' in seruis z illud appellat glo. qd predicat de plurib' differētib' numero. qd apud logicos dī spēs: vt hō equus z filia. Aut ergo relinquitur in genere generalissimo vel genere subalternō: vt aial: z nō v3: qz dando muscā liberatur: aut relinquitur in genere inferiori: z dic ut in glo. z idē no. in. l. cū post. §. gener. de iure do. dixi plene in. l. si ita stipulatus in pn. de s. obl. circa s'ria prime partis. **C** Circa scōz qd hēat electionē fuit opi. inter Jo. z bul. postea Jo. distinguit. cuius distinctionē tenem' hic z in s'ri. eo. §. si generaliter. z. l. heredes. §. si incerto. s. fa. her. Examinem' qn testator relinquit illud in genere qd habz certos fines a natura: vt hōies vel bouē. aut relinquit ista in suo patrimonio z eligit legatari' vt hic. z. d. §. si generaliter. z. d. §. si incerto. z. d. §. gener. z. l. si seru'. §. cum hō. j. eo. Rō: qz legando genus v' trāfferre electionem in legatariū: vt. l. si quis a filio. §. si qd plures. s. eo. z ibi no. in glo. hec eniz v' voluisse: vt eligeret vnuz ex seruis quos hēbat in primonio: z est rō. nā cū p legato ppetat ples actiōes z sit electio legatarij: vt. l. cui' fili'. §. varijs. j. ti. i. si auferret legatario electōz re: auferret ei electōz actionū: qd ius nō patit: vt. l. ij. §. g'iastr. diffinit sceuola. s. de eo qd cer. lo. z istā rationē ponit tex. in. l. si seru'. §. cū hō. j. e. aut testator non relinquit in patrimonio seruos vel boues: z tunc dicit glo. est electio heredis: vt. l. iij. in prin. z. l. iij. de ui. tri. z ole. le. Sed dicit Byn'. qz ille. l. nō faciunt: qz loquunt in quātitatibus in quibus hz sit in genere debiti: tū est electio debitoris z pōt minimū solvere: vt. l. minimis. j. ti. ij. z. l. si fideiusorē. s. mā. z. l. q. cōcubinas. §. i. j. titu. ij. sed adduci pōt. j. e. l. hōi. §. si cui hō. ita dicit Byn'. **C** Hīdeam' rōnem quare nūc electio est heredis in precedenti casu legatarij. Rō qz qn testator nō hz seruos in patrimonio nō v' relinquit legatario optionē: qz res aliena nō pōt optari: vt no. in. l. serui. in pn. j. e. Itē nō hz legatari' electionē actionū: qz nō pōt cōpetere rei v' dicitatio pro re aliena: hz solū actio psonalis: z sic cessant rōnes predicte. Sed in quo dī grauat' heres. s. redimere vel dare: merito est eius electio: videtur eniz grauat' in quātitate: z iō bene faciūt. l. alle. per glo. Itē predicte vera nisi verba executiua legati dirigerent ad aliquē tunc enim illius eēt electio. qd eniz in primo casu si dixisset testator heres meus dato vnuz ex seruis meis. vel in scōo dixisset qz legatari' accipiat sibi vnū bouē. certe illius eēt electio: vt. l. plane. §. pe. s. e. z qd no. in. l. lucio. j. ti. i. z v' expressuz. j. ti. ij. l. qui cōcubinas. §. i. Et predicte vera vbi testator legauit incertum de i certis. Si aut legauit incertū de certis distigue: aut sensit de certo aut nō: vt hic in glo. rōnez vidistis in. l. si qd a filio. §. si qd plures. s. e. Alia quantū ad ppositū dic ut i glo. **A**d tertiu' qro: an ille cui ppetit electio poterit eligere libere quē vult. dic ut in gl. hic in pri. z p Byn'. in. c. i obscuris. de re. iur. lib. vj. **P**redicte oīa vident' destrui per. l. si ita sit scriptū. s. e. vbi nulli datur electio. sed qd minimū est videtur relictū. Rū. in predictis vbi cūqz datur electio heredi p'dicta. l. non contradicit cū presumpcio est: ut eligat minimū: vt. j. e. l. apud. §. scio. Sed con

tradicit casibus vbi data est electio legatario. Sed tūc rīdeo qz predicta s'ia qn testator reliquit vnū de certis vel incertis adeo qz electio pōt intelligi translata i legatariū. sed in. l. si ita sit scriptū verba ita fuerunt pposita qz nullo mō potest intelligi relictā optio: merito debet quod est minimū. **C** Querit glo. qn testator de certo se sit: v' legatū valeat de rigore vel de equitate. Et v' dicere qz de eqtate. de rigore secus: vt. l. duo sunt ticij. de testa. tu. Tu dic ut. l. si qd a filio. §. si quis plures. s. e. **C** Quero qd si testator nō habeat aliquē fundū z legādo sensit de certo cuius erit electio. Dicit glo. qz erat legatarij: vt in seruis dixi. S3 certe tūc est electio heredis etiā in seruis quādo nullū hz in patrimonio. Itē probatur per si hui'. l. z hoc z Byn'. z Pe. qz vbi cūqz de certo sensit electio est heredis. nō habetis alia. sed signa illaz glo. ut magistrā in hoc titulo.

Legatarius.

Actio p legato diuidit inter heredes: et ideo pōt vnus agnoscere alter repudiare. hz defunctus nō possit. h. d. **C** Op. de. l. cui fundus. in fi. de cōdi. z demō. Sol. glo. sed ex ea nō hēs intellectū. vide eam. **D**ic ergo ibi in eo qd est dandū cā conditiōis iplē de que cōditio inter heredes nō diuidit per. l. xij. tab. l5 vero loqitur in legato pro quo cōpetebat actio que iter heredes diuidit: vt. l. i. c. si cert. pe. z. l. p hereditarijs. de here. ac. **C** Opp. ij. j. de. s. obl. l. ij. §. i. vbi ex psona heredis nō d3 variari cōditio obligatiōis. Glo. sol. vno mō hic: alio mō ibi. z ibi plene de claro. dic tū breuiter: ut glo. hic dicit: qz ibi in obligatiōe erat aliqō indiuiduū merito nō diuiditur inter heredes. hic erat in obligatiōe ne diuiduum.

Si legatum.

Non dī legatū ex quo ē repudiaturum. **E**x. l. sequenti.

C Ad quē ptineat opa z sumptus in p'grendo re legata que est in longinquo.

Am seruus.

Seruum existentē in fuga vel in lōginquo testi tpe heres d3 suis sumptib' p'oseq z legatario dare. h. d. **A**d acgrendū seruu fugitiuum vel absentem duo regruntur. s. opa z sumptus. querit ad quē ptineat: z quod dico de seruo intelligo idē de quacunqz re legata que eēt in loco longinquo. Glo. hic solēnter distinguit quattuor tpa. Aut eniz seruus aut alia res solēnter legata erat absens tpe testi: z tunc ad heredē ptinet sumptus z opa: vt hic z si dubites an res sit cauebit heres s'm formā hui'. l. z. l. seruo legato. §. pe. j. e. Sed cōtra hoc v' j. e. l. cū res. §. i. z quod no. s. de iudi. l. qd legatur. vbi heres d3 dare rem vbi est So. qn res est absens multū a lōginquo vel alias ignorat. vnde in p'qui rendo rem regritur magnus sumpt': tūc spectant sumpt' ad heredē: vt hic. Rō: qz si spectarent ad legatariū nullum haberet cōmodum quod testator sensisset non videret: cū illud eēt tpe testamēti: vt hic sed si res eēt absens nō multū a longinquo: tūc heres liberat dādo eā ubi est: vt. l. s'ria. Ratio qz hz sumptus in reducendo fiat per legatariū ad huc legatū sibi manet cū emolumēto. hāc rōnez z d'iaz tex. facit in sili. l. si res obligata. j. e. Scōz tps est qn res cepit esse absens post testm' aī mortē: tūc videt' glo. dicere qz labor p'one sit heredis in p'sequēdo sumptus dēat fieri per legatariū. Ratio: qz testator nō v' grauasse heredē in sumptu: cū hoc nō eēt testatoris tpe testamēti: vt. l. si seruus legatus. in prin. j. eo. Tertiu' tps est post mortē z aditā hereditatē: z hec gl. distinguit. aut fuit culpa heredis: aut nō. z bene. S3 ad vnuz aduerte qz qn heres est in culpa. Glo. mag. hic videtur dicere qz petatur estimatio. glo. i. hui'. l. relata ad tex. inuit qz petatur ipse seruus. quelibet pōt esse bona. **A**idē eniz qz qn res nō reperitur culpa heredis: si dicat se reddituruz rem d3 statui modicū tps ad reddendum. alias in estimatiōe condēnabitur. pro hoc facit. l.

C Nō videt' adde s'm pau. de cast. quem legatur alex. hoc v'z cū testator sit scio. secus si ignorat qz res eēt in lōginquo.

Solet. ADDE vltra alexan. qd opi. bar. seq. tur ang. p. fil. -cccviij.

Momen. ADDE vltra alexa. an aliud sit legare nome ddi tois: et aliud legare actōz qd hōo p. ipz bald. p. fil. iij. libro.

Persona le. ADDE vltra alex. an cōcessio i du bio dicat rea lis vel psona lis pe. de an. p. cccxxviiij et inquantuz alex. tangit: an pater pot sit filio pū dicare in em piteosi. vid qvoluit bal. de feudo p. lxxxij. et ccc. pcvj. i. li. et cō si. lxxxij. et c. lxxxvij.

Preteri to. ADDE qd consuluit bal. consilio. cxxij. i. libro

Furiosus. ADDE vltra alex. qua liter p. bef qd furiosus. pe. de anch. p. fil. lxxij.

Impossibi le. ADDE abb. p. fil. xlv. -ij. li. et ibi an si leget res ecclesiastica debeat esti matio.

Podere ADDE qd si testator fa ciat ut h die bar. de in sub dat: et si de iu re fieri si pōt dicta p. dicitio hēatur p nō appōsita: an legatū extin guat vel de. beat estimatio sed. cōsi. clxxv.

Forensi. ADDE ut plene per ro. p. fil. ccccix.

Ecclēsiā. ADDE ab. ba. p. rie alle gato. p. fil. xlv. ij. lib. et an de beat estimatio cū aliqd fratrib' mio rib'. vide an ge. p. cccxxij et sede. cōsi. xij.

si constante. §. si vxor. §. so. mat. Quartū tempus est qñ post mortē ante aditā hereditatē. dic vt in glo. In oib' aut casibus in quibus dixi fieri sumptibus et opa heredis potest intelligi hec lex.

¶ **De iulianum.**

Ex §. sequenti.

Qui tenetur de fructibus percipiendis tenet de illis quos percipere potuit petitor nō possessor.

Fructus. Heres post morā tenetur de fructibus pceptis: et q potuerunt pāpi et de interitu et oī casu. h. d. C. Not. qd ille q tenet de fructibus pāpiendis tenet ad eos quos pāpere potuit petitor nō possessor: vt. l. si nauis in fi. de rei ven. et no. glo. in. l. fructus. et. l. ex diuerso. et. l. i. vlt. p. l. domū. C. de rei ven. et male: qd casus est hic tam in predijs rufsticis qñ in vrbanis qñ in alijs qbuscūqz. Nō ob. l. domū iō eniz ibi dixit quos pāpere potuit possessor: qd cōiter quilibet pōt tñ pāpere ex pēsonib' domoz. qd nō est ita in alijs rebus vbi opa pōne magis exigif. s. si in domibus eēt varietas inspiciet qd pāpere potuit petitor vt h. ergo illa. l. se retulit ad istud qd cōiter euēre soly.

Si ticius. Res mea testatori debita pōt mihi legari: et in quo cōsistat legatuz declarabit euent'. Idē i re aliena testatori debita. h. d. Primo legauit rez meā sibi debita. scōa rem alienā sibi debita. scōa ibi: idē iulianus. Tres pria subdiuidit i tres primo legauit rez empta ante q traderet et precū solue retur: et testator deceffit post rez traditā et precū solutū scōa post traditionē et ante pācij solutionē. tertio post solutionē precij et ante traditionē rei. scōa ibi: si nō duret. tertia ibi: idē qz. C. p. ad primā partē. C. e. l. pprietas et. l. cetera. §. i. j. e. So. hec res nō erat libere legatarij: qz tenebat dare defuncto. C. p. §. hoc: qd h. hoc v. testa torē legasse liberationē. quod legatū extinguit si testa tor exegit viuēs: vt. l. nō solū. §. liberatio de li. leg. et ar. l. fideicommissaz. §. si rem. j. ti. ij. sol. dic qd hic recepit a spō te soluēte et nō exegit in iudicio. vel dic veri' et notabili' aliud est qñ legatū liberatio expresse. vel legatū nome': vt in contrarijs. aliud qñ legatū res ipsa simpliciter. in ipsa enim re: tūc legatū cōsistit. v. eniz grauarus heres: vt rē accipiat: et sibi det: sed cā minue dōz actū vnus act' oc cultatur: si res est apud legatariū: vt. l. iij. §. si. de dona. iter vi. et vxor. et iō dixi i sumario qd euent' declarabit qd fit in legato: qz si res est exacta petet ipsa res: ut i pmo ca su. §. et etiā i vltio. Si nō est exacta peteret liberatio: ut i prio casu et in vltio peteret cessio. C. Quero circa vltiaz partē: dī qd heres tenet cedere actionē ex empto. sed qd soluit precū uenditori. Ja. de are. dicit qd heres: vt. l. qd cōcubinā. §. qui hortos. j. de leg. iij. pro hoc: qd q tenet ad nomē dōz dare ipsum: ita qd nō obstat exceptio: vt. l. si nomē cum. l. seq. de here. vel act. ven. sed nisi soluat precū actori ex empto obstat exceptio: vt. l. iulianus. §. offerri de act. emp. ergo et. p. hoc facit. §. pr. rii. vbi cō segtur rem et precium. C. Quero qd si illa emptio sit re scissa: et res cepit pertinere ad testatorem ex alia cā. Bi cam in. l. seruum filij. §. i. j. e.

Si quis alicui. Si verba legati referuntur ad factū i dubio cōcessio intelligit personalis. h. d. C. No. bñ hunc casum qñ aut priuilegiū vel beneficiū debeat dici psonale' vel in rem. dixi plene in. l. qz personale. §. so. ma. In alijs cō cessionib' dixi in. l. pe. de ser. lega.

Heres. Unus tributū et vectigalis spectat ad heredē p tpe pterito. h. d. C. p. et so. vt in glo. C. Quero que est rō qd heres tenet. Rñ. qz res est obligata. ergo heres tenet eam luere: vt. l. si res. j. e. fm Jac. de are.

Scio. In dubio debet quod minimuz est: si be res vult. h. d. Ex §. sequenti.

Sermo appositus in testō facit quē presumere furio sus. Et qd expediri nō pōt sine licētia pncipis presumif ipossibile. Et si legat' fratrib' minorib' podere cū hoc qd emāt locū vbi morent certi freres nō valet on' adiectū vt i pñ. l. Et an valeat legatū rei ecclesiastice fundi dota lis: et rei minoris. vide in fi.

Constat. Res que nō est in cōi cōmertio vel est cū magna difficultate nō pōt le gari. secus si est in cōmertio cōi. sed non legatarij absqz eius delicto: qz estimatio tūc debet. h. d. c. l. sequenti. C. No. prio qd ex sermonib' appositis in testō qd pōt mitor furiosus: vt. l. quidā in suo. de cōdi. insti. C. Se cundo no. qd illud qd nō pōt expediri absqz licētia prin cipis est ita difficile qd reputat ipossibile: vt no. gl. in. l. cōtinuus. §. cū qd. de ver. obli. et ibi no. et Dy. in. c. qd se mel deo dicatū. de reg. iur. lib. vj. Ex hoc dicebā reing tur istis fribus medicantibus podere' cū illo onere qd de beat ibi cōstruere locū vbi morent certi fratres. dixi plu ries: qd illud onus adiectuz nō valet: qz ē ipossibile: hoc est multū difficile cū nō possint nouū locū assumere: vt in. c. vlt. de reli. do. li. vj. nisi romano pōtifice cōsulto: vt ibi. C. p. ad prin. de fi. Sol. in pñ. loqur de difficulta te nō magna. secus si est magna: vt in fi. C. p. de. l. pa cta. §. si. de cōtraben. emp. sol. ut in glo. C. p. j. e. l. si qd inqinos. in pñ. et. j. l. p. §. si duob'. Dy. dicit cōtra ria loquūtur in re extimabili: nō debet estimatio. hoc nō pōt: qz res sacra et quelibet alia hic noiata est estimabilis nō considerata illa qualitate: qz sacra vel publica: vt. C. de sa. fan. ec. l. sancim'. et auē. preterea. vnde p. soluit aliter: qz ibi loqur in re qd nō ē cōi cōmertio pp aliquā qualitatē: qz iniuncta edibus vel seru' ascript' glebe hic in re que nō est in cōi cōmertio pp se: nec h. p. qz ideo res hic nō est in cōi cōmertio pp qualitatē quā h. qz sa cra vel publica. vel qz deseruit pncipi. dic ergo qd in con trarijs res erat in cōi cōmertio. nō tñ sola. sed cū alio. s. cū domo vel fundo. hic loqur in re que nullo mō erat i cōmertio. Distingue ergo circa hāc. l. vt in glo. quaz di stinctionē vide et signa. et examinaui plenius in. l. multū de h. ob. vbi glo. ponit. Itē no. glo. que dicit hic iudeū esse: esse delictū: qd puto verū p. l. i. C. de sum. tri. nō tñ est delictū pumbile per nos. C. de iudeis. p. totum. De heretico nō est dubiū: qz est delictū. sed dubiū est: qz tē pore istarū legū nō erant ille leges ne iudeus mancipiū xpianuz et. Ponit ergo exēpluz in foren' qui est p. h. b. tus per statutū hic emere aliqd imobile. vel est p. h. b. per iudicē: vt. l. in quorū. cū glo. de pig. dixi fm Jac. de are. in. d. l. multū. Itē aduerte in casu huius. l. qz p hoc dicim' qd fratrib' minorib' quibus relictus est fundus quē hēre nō possunt. dōz dari estimatio. qd plene examia vt tibi dixi in secūdo libro minoricaruz. C. Quero qd si relinquat res ecclesie. dicit Inn. qd nō v. legatū nec de betur estimatio: qz nō est in cōmertio nisi cū magna dif ficultate. ita no. in. c. filius. extra de testa. De fundo rei publice v. mibi qd dixerim in. c. cōtinuus. §. cū qd. de h. ob. C. Quero quid si legat' fundus dotalis. Glo. in. l. dotalē. de testa. mili videt dicere qd fundus dotalis nō sit in cōmertio. tangit p. doc. et glo. in. l. si prediū. C. de iure do. C. Quero quid si legat' res minoris. Rñ. certe illa bene illa est in cōmertio: sed nō in p. iudiciū minoris: ut. l. et si is. C. de pre. mi. et not. in. l. cū lex. de fideiussio. C. Nota tex. in fi. qui dicit estimationē deberi: et sic esti matio est in obligatione et pōt peti: vt dixi in. l. plane. §. qd si rem. §. e.

Etera. Omnia pōt legari que nō sūt prohibita et intelligunt iter p. hibita que sunt edib' iniuncta. h. d. Illud qd dī qd oīa iura possunt legari: itellige que sunt in nō cō mertio. nō eniz pōt legari ius agnatiōis et libertas pro pria: vt. l. ius agnatiōis. de pac. et. l. iura sanguinis. de re gu. iur. C. p. j. e. l. §. si duob'. So. glo. qd nō pōt lega ri: vt ipse res debeant: sed debet estimatio. hoc tñ Dy. et

Pe. z oēs hz glo. aliter dicat in. l. qui dotem. s. fo. ma.

Ex. s. sequenti.

Que est rō q̄ regula cationiana nō hz locū in legatis conditionalibus.

Tractari. Legatū purū ab initio inualidū nō p̄firmat impedimēto cessate. secus in legato cōditionali. h. d. C. p. j. de re. cato. l. iij. Sol. hic in legatis quoz dies cedit a morte testatoris: ibi i bis i qb̄ dies cedit ab h̄ditate adita i qb̄ nō hz locū re. cat. h̄ tñ fallit dicit gl. in. l. si optio. de optio. le. Sz certe illud ē iō: q̄ ibi tps̄ mortis z adite h̄ditatis ē vnū ut. l. si post mortē. in p̄n. j. e. C. p. extra gl. de. l. seruuz filij in p̄n. j. e. fo. vt ibi. C. p. extra glo. de. l. legata inuuliter. s. e. R. n. q̄ ab initio est inutile nō cōfirmat per legē impedimēto cessante: vt hic. sed p̄ testatorē nō p̄hibetur cōfirmari: vt. l. s̄ria. C. p. q̄ hoc legatū nō est ab initio inutile. vj enim quo ad estimationē: vt s̄. dixi. z p̄ batur i. s. si duob̄. ergo ex postfacto pōt p̄firmari cir ca rē: vt. s. l. p̄. s. si tici. So. ibi ab initio p̄sistit legatū i re ipsa: q̄ si lego liberationē v̄ mibi restituta z a me tibi data: vt. l. l. de iure do. z. l. iij. s. si. s̄ do. iter vi. z vj. Que rit glo. qd si talis est p̄ditio que tpe mortis iplēf: an habeat locū regula cation. R. n. dicit glo. q̄ sic q̄ est s̄. l. i. s. si. j. de re. cato. hoc ēt patebit ex rōne quā statim dicam.

Quero q̄ est ratio q̄ regula cato. nō hz locū i legatis cōditionalib̄. By. i. c. nō firmat extra de reg. iur. li. vj. dicit q̄ rō est: q̄ pendēte cōditione nō sunt legata: ideo nō possunt cōfirmari p̄ reg. cato. Lerte nec legatū purū ēē viuo testatore. Sic ergo q̄ rō est: q̄ ex eo q̄ testator apponit cōditionē apparet q̄ nō vult q̄ inspiciatur tps̄ testi: s̄ aliud tps̄ futurū: z iō non habet locū reg. cato. C. Altio p̄ istaz. l. cōiuncto pri. reprobo vnā opi. po sitā in. l. si. de re. cato. q̄ est q̄ regula illa nō hz locū in senatuscōsulto. q̄ est cōtra hanc. l. nā bec p̄hibitio fuit in ducta per senatuscōsultum: vt supra vidistis.

Item queri. Ex vnus edib̄ p̄nt res affixe in alias trāfferri si vnus est dñs vtriusq̄ isolidū. secus si vnus vel p̄ pte. h. d. cū. s. si ex duob̄. C. Quero a quo p̄stabil estimatio. R. n. a legatario. ipse eniz erat grauatus: vt hic p̄. C. Sed quero hic of q̄ estimatio p̄statur nō dicit: an sit in obligatione an ergo sit in obligatōe: vt possit peti. R. n. q̄ sic: vt. s. l. proxij. si eniz res ipsa esset in obligatione z in legato regula cato. nō hz locuz cū ab initio legatū cōsisteret: que tñ hēt locū: vt. s. p̄xi. Manifeste ergo appet q̄ estimatio est in legato z in obligatione.

Ex. s. sequenti.

Stante statuto q̄ de qualibet negociatōe soluat gabella nō dz solui de legato. Et statutū p̄hibens extrahi frumentū nō dz intelligi de eo q̄ quis vsus sui cā ēbit.

Sed z si quis ad opus. Pōt detrahi z legari ex edibus ad vtilitatē reipublice in cuius territorio est res nō alterius. h. d. C. p. nulla dom̄ d̄ rustica: vt. l. i. s̄. cōi. pre. z. l. urbana. de verb. sig. Sol. hic i proprie d̄ rustica. i. in rure posita. Itē no. glo. que h̄ dicit q̄ legatū est quoddā cōmertū seu negociatio dñi. si intelligas negociationē. i. trāllationē sine dubio legatū est trāllatio. Sed si intelligamus negociationē qñ aliqd sit hinc inde: vt glo. hic intelligit: z p̄bat in. l. legatis. j. ti. ij. tūc legatū nō est negociatio s̄a quod apparz: q̄ ēē neo penitus ignoto pōt legari: vt. l. extraneū. C. de her. insti. Itē posthumo alieno: vt insti. e. s. posthumo. z. l. pe. j. e. quod ēt p̄z ex glo. que dicit q̄ legata nō queruntur nobis ex opa n̄a: vt. C. de cōdi. i. ser. l. si vxorez z isti. de ver. ob. s. ex cōditionali. Unde si statutū dicit q̄ ex q̄ libet negociatōe seu mercācia soluat gabella nō debēt solui de legatis: ut. d. l. legatis. in p̄n. z ibi dixi. l. gl. h̄ aīr inuat. Bices tu si legatū nō est p̄merciū quare prohibetur legari. R. n. q̄ rō prohibitionis est ne vrbs deformatur ruinis: vt. l. negociadi. C. de edi. priua. que rō i lega

to locū habet. C. Altimo no. bicar. q̄ si statutum p̄hibet frumentū extrahi de comitatu nō intelligit de eo q̄ quis extrahit sui vsus cā: vt hic. z. s. s̄. itē queri potest. Item q̄ hic dicit q̄ nō potest portari in aliā ciuitatē: intelligit q̄ hoc pōt prohibere illa ciuitas vnde extrahitur nō ciuitas media: per cui⁹ territoriū transit z portat: vt l. si q̄ post bec: de edi. priua. quod facit ad. q. de eo qui emit frumentū in vna ciuitate portat ad aliāz transeundo per territoriū alterius ciuitatis. quod dic vt ibi per doc.

Hoc senatus. Hoc senatuscōsultū hēt locum vbiq̄: z pro debito publico domus nō dz destrui. h. d. Not. ergo q̄ non dz destrui domus nō soluentiū collectas vel cōdemnationes. Itē no. q̄ nō p̄nt accipi regule de tecto vel ostia vt vendant pro debito publico: vt hic z. s. se.

Ex. s. sequenti.

Appellatione dom̄ an veniat porticus z an appellatione edium v̄iat porticus. Et an factum in ostio dicitur factum in domo.

Hoc senatus. Prohibitio senat⁹ extenditur ad oē edificium: vt ei iniuncta nō detrahant. secus in his que nō sunt affixa. hoc dicit. C. Per hūc text. dicit quidā q̄ appellatione domus cōtinetur porticus: z si statutū dicit de domo intelligitur de porticu. sed potius facit in s̄rium: q̄ text. dicit extendit que interpretatio extensua nō hz locum in statutis. l. z melius probat in. l. qui edes. de incen. rui. z nau. vbi text. dicit q̄ porticus cōtinetur. Sed certe ibi d̄ q̄ continet appellatione edium. Edes aut dicunt ab edo edis: q̄ idē est q̄ edifico seu cōpono. vñ edes idēz est q̄ edificium: merito porticus cōtinetur: q̄ edificium est: sed cū dico domū nō continet quodlibet edificium: nisi hēt solū z superficiē hoc est parietes z tectū: vt. l. soluz cū glo. de rei ven. sed portic⁹ nō hz parietes vndiq̄ igit nō est realiter dom⁹. Fateor tñ q̄ est dom⁹: hoc est accedit domui: z domus est casus genitiui. multa eni sunt cō domū que sunt domus isto mō sumēdo: vt. s. de contra hen. emp. l. si aqueductns. p̄ hoc. j. de dā. infec. l. quod p̄clauē. z. s. cōi. diui. l. arbor. s̄. de vestibulo. Dico ergo q̄ factū in porticu nō d̄ esse factum in domo: vt. l. i. s̄. i. flumine. j. de flu. Sed bñ d̄ factū ad domū. arg. l. quidaz hiberus: z quod ibi no. de ser. vrb. pre. z quod not. Ja. de are. in. l. item labeonē. s. cōiunctum. de iniur. z ibi dixi. C. Sed quero an illud q̄ fit ab aliquo existente in ostio dicatur factum in domo. dixi in. l. i. de cloa. in eo quod ibi dicit de tubo.

Ex. s. sequenti.

Stante statuto q̄ nullus emat frumentū nisi pro suo victu sub pena: si scholaris emit p̄ toto anno: z penitēs vult recedere: an puniat eo: q̄ emit pro toto anno: ibi. Per hoc. Et an destinatio de re legata aliquid operet vide in fine.

Sed et si parauerit. Licet res sit edibus destiata nō p̄hibetur legari: sed legatū extinguit: si postea p̄ testatorē iniungit. secus si per heredes. C. p. j. ti. ij. l. fideicomissa. s. si rem. glo. nō soluit. dic q̄ beces iniuncta d̄ desisse extare: q̄ per se nō censetur: vt. l. qui vniter sas. de acq. pos. C. p. ad illud q̄ dicit de hee de de. l. in sūma. s. pe. de cōdi. inde. Glo. nō soluit hic: sed soluit i p̄trario. Tu dic q̄ natura cōditionis indebiti est: vt q̄ teneatur in quāz factus est locupletior: vt. l. nā natura. z. l. si nō sortē. s. libertus. de cōdi. ind. Si vero ignorans manumist ibi in nullo est locupletior: z sic nō tenet in aliquo. hic vero loqm̄ur in actiōe ex testō que est alterius nature. Preterea si iniunxit domui sue satis effectus est locupletior. Sed cōtra vbiq̄z res est perempta sine culpa debitoris debitor liberat: vt. l. si ex legati cā de v̄b. ob. z. l. nō amplius. s. i. s̄. e. glo. in. d. l. i. sūma. s. si. dicit illud statuit s̄ herede qui cōmodū sentit ex persona defuncti. subaudi: z res facta heredis pe

Itē queri ADDE i q̄ tum alex. tangit an statuetes ligentur statuto Ro. p̄. l. viij. old. cō. xciij. et in quāz tā git: an viticū ingressus cū ingrediēs re seruat bonavide bal. p̄. l. cxvj. ij. li. ag. cō. cxi. plene p̄ and. sic. p̄. l. iij. ij. lib. b̄ Domus ADDE q̄ pau. de ca. q̄ rit. an statuz senenē di. sponēs q̄ nullus possit capi in domo hēt locuz i eo qui capif in apotheca de quo vide ei⁹ cō. xliij.

¶ Destina-
tio. ADDE
vltra aler. in
quatu refert
q. l. y. bal. et
ang. inducunt
hic dicta ad
-q. statuti di
sponentis q
mortua vro
re: mobilia
spectent ad
viruz imobi-
lia vo ad he-
redes vrozil
z sit pecunia
parata ad ep
tionē pdiorū
q. nihilomi-
nus debet
marito z q
bec opi. e. tu-
tior q. opi.
Ro. z alb. q.
ro. p. fil. clxxx
viii. 73 q. siue
sit deposita
ad emptionē
pdiorū siue ut
ande capiant
annui reditū
q. cōputatur
iter mobilia
de pmo. alle.
cauz. in. l. iij
z. l. y. suraf. s.
d. p. r. actōe
tute. de scdo
allegat casuz
in. l. iij. s. nec
v. usufruct. z
s. lapidicin
s. vel cui ius
alteri. mate-
ric. j. de reb
coruz.

riit. Ideo nō ob. d. l. amplius. §. i. Tu declara: vt dixi i
.l. si seruū. §. ij. de p. ob. C. Op. d. hic siue sciuit siue
ignorauit. Contra heres semp presumit scire scripta in
testō: vt. l. cum heres. de lib. le. Sol. hic erat scriptum in
codicillis: z sic heres pōt ignorare: vt. l. nō est ferendus
de trāfac. Vel dic q. erat heres suus q. ēt pōt ignorare:
vt. l. ei. q. in puincia in si si cer. pe. Vel dic q. ignorabat
supine. De presumpōe aut scie heredis dixi in. l. qui ro-
me. §. duo fratres. de ver. ob. C. Op. de. l. nutu. §. si. de
le. iij. Sol. vt in glo. C. Op. q. res destinata poni in edi-
ficio pinde est ac si ēt edificata: vt. l. fundi. §. si. z. l. gra-
naria. de act. emp. So. pōt hic itelligi q. res erat destina-
ta ad edificiu que nunq. fuit in edificio: ibi semel fuit lz
deposita. Cōtra hoc facit iste tex. ibi translaturus i alias
domū: z sic inuit q. semel fuit in aliquo edificio. Unde
dic q. ibi erat destinata reponi in illud edificiu de quo
sumpta erat. hic vero in aliud. Vel aliter s. Guil. de cu.
nō curo: vtrum eēt ordinata reponi in illud edificiu vel
aliud: s. hoc solū attēdo: si a pncipio qn leuatur de do-
mo habuit aiū reponēdi in eandē domū: vel in aliam
suaz: z sic habuit primū ppositū licitū: lz ergo postea
mutauerit pposituz nō puniē: z sic licuit quere in ali-
um usum. hic est casus nō. hic s. m. euz. ¶ Per hoc deter-
minat qōnem. statutū est hic q. nullus emat frumentuz
in platea nisi p suo victu. Contingit q. scholaris emit p
suo victu pro toto āno: postea mutauit ppositū z vult
recedere z vendit frumentū: querit an puniat. Et dicit
ipse q. nō: q. primū ppositū fuit licitū z bonū. p. hāc
.l. facit. l. i. §. vnde qrit ossilius. de exerc. z ibi ipse h. p. v-
nit. hoc aut intelligo si de prio pposito constet. alias p-
sumitur ab initio tale fuisse pposituz sicut postea fecit:
vt. l. sed z iulian. §. pinde. s. ad maced. Et predicta ve-
ra qn primū ppositū est licitū: nō obligatoriu. Si s. o
primū ppositū erat obligatoriu aut erat obligatoriu
sui vel alterius q. sibi mādauerat: z inspicit primū ppo-
sitū: vt. d. §. vñ querit ossilius. Aut erat obligatoriu alte-
rius q. nō mādauerat: z nō sufficit pposituz primū: ni-
si sit secutus euentus: vt. l. iij. de in rem p. s. sed si sic.
C. Op. z vñ q. destinatio rei hēatur p facto: vt. l. si quid
eoz. §. itereff. de le. iij. z. l. z. si nō sunt. §. qd ergo de au.
z arg. le. Pe. dicit hic tractat de legato restringēdo. iō
destinatio nil opatur: ibi de legato ampliādo. Sed hec
solu. tollit per. l. ligni. §. si lignū. j. ti. ij. Quare dic q. hic
legat. res ipsa: vñ destinatio nil opatur. Sed in p. rarijs
res ipsa destinata expresse nō legat. Sed dubitatur an
legato alterius rei accedit pp destinationem. Dic ergo
vtruz destinatio aliqd operetur. aut legat ipsa res z nil
operat vt hic. aut dubitat vtrū cedat legato alteri rei:
z tūc aut fuerūt legate res destinate z nō est dubiū: ut. l.
si qd eorum. §. interuentū. j. ti. ij. aut nō est facta mētio
de eis: z tūc aut erat res destinata in antiquū esse: z tūc
destinatio hētur p facto: vt. l. fundi. in fi. z. l. granaria.
de act. emp. z. l. argumēto. §. pe. j. de au. z ar. le. aut erat
destinata in nouuz eē: z tūc aut nō erat ceptuz opus fie-
ri z destinatio nil opatur: vt. l. ligni. §. si lignū. z. l. lana. j.
ti. ij. aut erat op. ceptū: z tūc aut erat opus valde remo-
tuz ab illo in quo res erat destinata. aut erat ppinquuz
primo casu destinatio nil opatur: vt. l. librorū. §. s. neqz
cepti. j. ti. ij. z. l. vestimēta. de au. z ar. le. scdo casu opus
ceptuz habet p perfecto z destinatio opatur: vt. l. z si nō
sūt. §. qd ergo. d. au. z ar. le. z. l. libroz. §. s. scripti. j. ti. ii.

Enatus.

¶ Marcellus. Parua domuncula rustica
pōt destrui z per consequens
legari. b. d.

¶ Legatum. Seipsaz sūmat. Circa hunc §.
distingue ut in glo. aut ponitur
in voluntate heredis: aut legatarij: aut e. nei. si heredis
aut in volūtate libera: aut arbitriū boni uiri: si legatarij
indistincte v3: vt hic. si extranei: aut in voluntate expres

sa: aut in velata.
Qui ab hostibus. Hic est singularis
casus i quo pōt le-
gari liber hō in quo nō est cōmertium. z hoc fit loco sū-
marij.

Ex. l. sequenti.

¶ Si rem tibi legauī quā habeā in emphyteosim z su-
pueniat plenū dñuz an debeat tibi: ibi. Per p. dicta.
Eruuz filiū. Regula caroniana nō
bz locū in legatis i qui-
bus ipedimentū cessat ex cā que retrotrahitur.
b. d. C. Op. de. l. cū alienā. C. e. z. s. e. l. apud iulianum.
§. cōstat. Solu. glo. testator vñ hic legare ius qd bz in re
de hoc miror. nā p nullū aliud ius bz: nisi p occupandi
iure peculij si filius p. decedat: vt. l. ij. ff. de cas. pecu. Qd
aut illud cogitauerit est cōtra votū parentū z naturalez
ordinē: vt. l. scripto. unde liberi. z. l. nā z si parētibz de
inof. test. Dico ergo hic ponendū eē casum altero de tri-
bus modis. primo q. p. in uita filij credebatur se hēre ius
in illo seruo sicut in reb. p. fecticis: z sic errabat in iure.
Vel scdo q. p. credebatur filiu esse mortuū tpe testi cum
in veritate nō eēt: sed postea decessit. z iō si p. tūc deces-
sisset legatū erat inutile. S3 si filius postea p. moritur leg-
atū cōfirmat. Nec ob. regula cato. pp fictionē: vt dicit
text. z dixi in sūmario. vel tertio posset poni q. p. crede-
bat rem eē suā ex alia cā cū nō esset: z idē iuris est qd. s.
C. S3 quero qd si fili. fecisset testm z p. reliquisset. Rn.
tunc legatū nō valeret: q. p. capit vt heres ex testō filij:
q. retro nō trahit. z hoc sentit glo. hic z tex. vñ velle. Ex
quo nō. q. ius supueniēs testatori nō p. d. est legatario.
Cōtra. s. e. l. qd in rerū. §. i. Sol. ibi in legato usufructus
in quo nō bz locū regula cato. q. cedit ab edita heredi-
tate. ¶ Per predicta determinat Jac. de are. talē. q. Si
ego legauī tibi rem quā hēbaz in emphyteosim: si postea
puenit ad me plenū dñuz. certe nō debet tibi legatario
nisi esset ius supueniēs tale q. ius primū ad se haberet
illud: vt. l. si tibi. s. de usufru. quē ad. caue. facit. l. si tibi.
ff. g. mo. usufr. amit. ita dicit ipse. hoc vñ. l. si ex toto. in
prin. s. e. augmentū eniz contingēs in re legata nō solū
circa ius: sed etiā circa substantiā rei p. d. est legatario: vt
ibi p3: sed dico sic: si testator dixit fundū meum. vel alio
mō expressit se legare ius qd hēbat ius supueniens non
auget legatuz: vt. l. serui electioe. §. si. z qd ibi nō. s. e. ita
intelligo Jac. de are. sed si legauit fundū simpliciter nō
adijciendo meū neqz restringēdo se ad ius qd habebat
z sic nō limitate: tunc oē augmentū in iure vel substantia
rei cederet legatario: vt. d. l. si ex toto. z. l. qd in reruz. §.
si qd poss. s. e. Et hoc ueruz qn legatū ab initio t3. secul
fi ab initio nō t3: q. tunc nō p. firmat ipediēte regula
cato. nisi supueniente cā que retrotrahit: vt hic.

¶ Si quis rem. Qui rē sibi legatam igno-
rans legat siuea ceptet si-
ue repudiet v3 legatū factuz a se. b. d. Quidā habēt hic
vnā additionē per quā dy. querit an heres cogat ad rē
redimendā eo casu quo testator legatū repudiavit. Et
dicit q. nō: q. repudiādo vñ legatū ademisse: sicut quā-
do donat: vt. l. rem legatā. de adi. le. Vel uerius ibi lo-
gur qd illud ius qd bz videat legare qn illud se hēre fac-
bat: vt. l. si domus in fi. j. e. cū si. Sed qn nullū ius se ha-
bere credebatur: si postea supuenit z repudiat vñ remāssit
se in eadē uoluntate: ita loq. tur hic. Querit dy. vtruz
cōfessio cedētis noceat cessionario. Qd plene examino
in. l. facta. §. si heres. ad treb. C. Ultimo no. tex. g. dicit
retro ipsi. fuisse. vñ q. a tpe mortis res est legatarij sicte
a tpe adite h. d. itatis vere: vt. l. si tibi hō. §. cū seru. j. e.

Ex. l. sequenti.

¶ Cū mutatio materie vel forme rei legate faciat desi-
cere legatum.

¶ Si pocula. Si fiat mutatio de materia in
formaz vel ecōtursio legatū nō
mutatur si testator volūtate nō mutauit. b. d. C. Op. j.

ti. ij. l. lana. z de au. z arg. le. l. seya. in fi. Sol. ibi testator mutauit: hic heres. hec est vna sol. gl. h. qua t3 in. l. si co uenerit. §. si. de pip. act. quod vñ mibi s istu tex. ad qd eniz dubitaret hic de mutatoe uoluntatis testatoris non video. dic ergo q hic testator fecit mutatione de mate ria in forma vel eouerso. Sed dic aut pstat q mutauit uoluntate: z tuc no debet. aut costat q no mutauit z le gatū debet: vt hic aut dubitat: z tuc distingue: vt tex. in .l. quefitu. §. illud fortasse. j. ti. ij. l. aut forma est reduci bilis ad materia: aut no ut ibi. Jo hic in poculis z mas sa no psumet mutatio uoluntatis in dubio. in lana secus.

Ex §. sequenti.

Si domus legata ad areas reducat: an debeatur.

Si aree. Qd edificat in area legata debet le gatario. b. d. C. Op. de. l. si chorus. §. area. j. ti. ij. Sol. dicit glo. ibi uoluntate mutauit testa tor qd est diuinare. Ja. s. are. dicit q hic edificauit testa tor cuius res erat: ibi edificauit eñneus cui rē testator legauerat. iō heres no tenebat ad area: q no poterat se parari a domo: sed tenebat ad ei* estimatione. ita loqtur ibi. ar. s. e. l. cetera. §. si duob. z iō domo destructa ad buc poterit peti area: q legata nunq̄ fuit extincta: ita loqtur hic: z hoc teneo. C. Quero qd ecōtra qñ legat domus que reducitur ad area. Glo. hic dicit q legata ex tinguat. Illud est .l. si grege. s. e. Et iō dic qñ legatur area in qua postea edificat: z tunc aut edificatur a testa tore: aut ab eñneo cui* erat res: vt dixi. s. qñq3 legat do mus que postea ad area reducitur: z tunc aut in ea iteruz edificuz no reponit z debet area: vt. l. si grege. s. e. aut in ea iterū edificatur z legata extinguitur: vt. l. si ita. §. si domus. j. eo. quod iutellige: ut ibi dicam.

Sum qui cirographum.

Ubi est eadē rō licitū est arguere de sc̄tib* ad vltias vo luntates. b. d. C. Op. j. ti. i. l. gatus. Solu. ibi no legauit cyrographuz sp̄aliter. dicit glo. ad de q̄ fecit legatuz ge nerale in quo no cōtineret cyrographū. secus si vniuer sitatē iuris reliq̄set veluti calendariū: vt. l. q̄ filiu in pn. j. ti. ij. Distingue ergo tres casus: vt no. per L. C. loca. l. certi iuris. in. vj. alias in. v. q̄ C. Altio. D. ponit hic distinctionē. vtrū sit licitū arguere de sc̄tib* ad vltimas voluntates bonā z perfectā quā ponit gui. de verbo ad verbū in. l. pactum. s. de pac.

Si idem. Legatū libertatis inualidū ipsius serui legatuz no perimit. hoc dicit.

C. Op. q si fraudatur creditores no v3 legatū nec liber tas. Sol. vt in glo. C. Op. de. l. iij. §. si. de fun. instruc. le. Sol. glo. tu dic q ibi fuit in vita manumissus p qd lega tum vñ reuocare: hic in vltia voluntate in qua inest qd̄ tiō: vt no tollat primū per sc̄o3: si secundū sit inualiduz vt. l. si iure. j. ti. ij. C. Op. ex glo. de. l. plane. in pn. s. eo. vbi legatū inualidū reuocat primū sol. libertatis fauore est q siue pcedat relictu3 libertatis siue sequat si est va lidū semp pualet alteri legato: vt. l. si idē sit seru*. j. ti. i. Sed qñ legatū libertatis est inualiduz si pcedat no vi tiat legatū: vt hic. sed segtur et si libertas sit iualida re uocat primuz. arg. d. l. plane. in pn. z glo. t3 hoc. j. tit. i. l. q̄ restō. Sed huic vñ p̄dicere tex. q dicit si idē seruus le gat* z liber eē iustus: z sic inuit q fuerit secuta libertas. Sz dic q hec sunt s̄ba iuriscōsulti no denotātia ordinē testatoris. z hoc mō possumus dicere forte melius q̄ su pra. Ad dictā. l. iij. in fi. de fun. instru. leg. l. q̄ ibi secuta est manumissio. hic vero precessit.

Si statuliberum. Legato statulibe ro expedit heredi

ipsum soluere potius q̄ estimationem. b. d.

Si duos. Qui legat usufructū in fundo vñ

legare viā p aliū si aliunde no h3. b. d. C. Pro declaratoe lfe quero quō redimet heres. Glo. itelligit redimere. i. retinere. vel p̄dicere etiā nullo dato. Contra si legatari* ad hoc teneat. ergo p̄ euz pōt p

usufructuariū agi: vt. l. i. §. i. si usufr. pe. Roge. fatef ac tione reali: vt ibi. no psonali: vt hic qd glo. reprehendit cū h no fuerit seruit* cōstituta. iō no pōt agi actōe reali. Contra p vltimā uoluntate p̄stituit seruit* ipso iure: vt .l. i. de serui. le. z. l. si partē. §. i. s. que ad. ser. amit. So. di cit Ja. de are. illud verū si seruit* fuerit legata exp̄sse. se cus si tacite: vt hic qd no. multū: q qñ res legat tacite n̄ trāsit dñiuz ipso iure. do tex. cū glo. in. l. emptor. §. ancil la de rei ven. dixi in distinctione quam supra posui in. l. i. C. Quero i pprietate legata: an videat legata via. glo. tangit in. l. iij. §. loci. de adi. leg. dixi plene in. l. i. de f. le.

Ja substituto.

Qd cōtingit me dio tpe no uitiat legatū. b. d. C. Quero qd si emisset sciēter. glo. dicit idē z subaudit maxie. Tu examina hoc p dy. in. l. qui rome. §. duo fratres. z ibi dixi. j. de s̄bo. obli.

Heres. In legato gñis heres de euictioe tene tur. secus in legato sp̄i. Jdē in stipula tione rē tradi. b. d. C. Ro. distinctionē huius. §. de quo plene in. l. si dom*. §. de euictioe. j. e. tit. C. Ad. l. que de legato. op. vbi dare p̄mittit no liberaf q3 nisi accipien tis faciat: vt. l. ubi aut in fi. de s̄bo. ob. Sol. glo. parua ex pone dare. i. tradere. z cessat s̄riuz glo. i. que distinguit. vtrū ista sit alternatiua legis vel testatoris nil ad p̄posi tu3. Ro. ergo qñ p̄mittit dare indistincte d3 fieri accipi entis. z idē dico si testator expresse graualet heredē q̄ daret. Qñq3 p̄mittit tradere: z tuc aut p̄mittit de aliq̄ re i gñe z d3 tradi taliter q̄ euelli no possit: vt bac. l. aut p̄mittit de certa re in sp̄e: z tuc si p̄mittit ex ti. lucratiuo sufficit quocūq3 mō tradat: vt bac. l. que de legato. si ti tulo oneroso d3 ita tradi q̄ euelli no possit: vt. l. iij. i. pn. de ac. emp. z. l. ratio. in prin. e. ti.

Am res.

Hec est magistralis. l. Ex q̄ colligit distinctio quā gl. po nit in. l. qd legat. de iudi. z. l. ij. C. vbi fideicō. pe. de. z ponit tot casus q no recipit cōgruā sūmationem. Sed diuidit s̄m D. y. prio ponit in quo loco debeat sol ui res legata. sc̄o qd iuris sit si res legata no appareat. tertio qliter culpa heredis estimef circa rez legata. sc̄o ibi: itaq3. tertia ibi: culpa. Prima subdiuidit i duas: qz prio loqtur de sp̄e. sc̄o de eo qd cōsistit pōdere nūero. vel mēsurā. sc̄o ibi: sed si petat. C. Op. sp̄e legata si ve niunt vsure: vt. l. in fideicōmissi. §. si auro. z. l. cū qdam. in fi. de vsur. So. hic erat legata pecunia in sp̄e. site in. l. ij. iij. z. iij. C. depo. C. Op. de. l. cū seruus. s. eo. Sol. qñ res multū est a lōginquo p̄sumit q testator voluerit q sumptib* heredis p̄quiratur z reducat: vt ibi dixi. iō in telligo hic q̄ res hō erat multū a lōginquo. Et ad istā verifilitudinē adde glo. que ponit alia verifilia q̄ est sup s̄bo verifilia. s̄. itaq3. hec sc̄o ps subdiuidit in duas. p mo loqtur qñ legata est sp̄es. sc̄o in legato alternatiuo sc̄o ibi: sed si stichus. C. Op. s. de rei ven. l. si a bone fi dei. z. l. si vero. z. l. si culpa. Glo. no soluit. Lerte cōcor dāt: qz hic z ibi tenetur de restituēdo cauere: l3 no de p sequēdo. C. Op. ad hoc. s. de p̄posi. l. sed si sine. Dic qñz quis tenet ad rē actioe psonali descēdente ex p̄ctu vel q̄ si celebrato ḡra vtriusq3 vel gratia debitoris cōuenti: z tuc indistincte d3 cauere de restituēdo: vt hic. z. l. si filio . §. si qs. s. sol. ma. Si vero est celebratus ḡra creditoris tunc no tenet cauere: vt. l. si sine. s. depo. Fallit in p̄cu ratore qui adeo grauat q tenetur de culpa leuissima. iō grauat etiaz in cauēdo: vt. l. si procurat or. in fi. s. mā. z. l. si pecuniā. §. si is. de cōdi. ob cau. Si vero qs conue nitur actione reali: tuc indistincte d3 cauere: vt. l. si a bo ne fidei. z. l. si vero. de rei ven. si vero cōuenit actione p sonali in rem scripta idē: vt. l. celsus. §. si. ad exbi. Et per hoc dico q si ille qñ p̄ctus qui celebrat aditioe heredi tatis magis diceref celebrari ḡra legatarij q̄ heredis: tunc heres no tenet cauere ad instar depositarij si p̄ue niref actioe psonali: vt. l. si sine. s. depo. qñ aut dicat ce lebrari ḡra heredis vel legatarij. dicā statuz in. s̄. culpa.

Cum qui. ADDE i q̄ tum alex. q. tagit: an anul latio p̄ct? sit pena bal. p̄. lxxv. z i qua tu3 alle. pau. de ca. p̄ilio. lxxxix. ad. q. de qua h per eū ego hēo. .c. i. b. C. l. i. ADDE q̄ consuluit bal. cōsi. cxxc. §. iij. libro.

Op. q. seruus debeat peti nō estimatio: vt. l. cū seru^o s. e. So. hic dicit estimatiōe prestandā nō tñ negat qn seru^o sit in obligatiōe: z q. possit peti. vel dic q. est in electione legatarij q. petat: vt. l. illud. §. i. de do. cau. mor. Op. q. statim nō possit pueniri ad estimatiōe: vt. l. si cōstante. §. si vxor. so. ma. So. dic q. vbi heres ē i dolo statiz possit cōdēnari ad estimatiōe: vt. h. si in culpa puto q. sibi postulati dēat dari modicū tps ad inueniēdaz rem z restituendā: vt. ibi. sic pōt intelligi. j. e. l. s. item si res. C. Venio ad h. sed si stichus qui loqtur de alternatiua. Op. de. l. stichū aut pāpbiluz. in pn. de so. So. i. tellige istā sū illā. Op. s. de noxa. l. si ad libertatem. vbi vno pempto liberaf debitor in totū. Sol. glo. z male. hic in alternatiua vtrūqz erat in obligatiōe: ibi alter tñ. l. seruus. In hoc male: q. imo pecunia est in obligatiōe in cā noxali: seru^o in solutione: vt. l. miles. §. de cez de re iudi. sed dic q. ibi q. titas erat in obligatiōe res pectu speciei. vñ specie pempta liberaf. sise in. l. ticie. in fi. s. e. z. l. quidā. §. sine. j. e. z. C. de iure emphi. l. i. z. l. i. na ue. s. loca. C. Venio ad. h. itē si ref. No. q. paria sunt rē nō extare: z rem nō reperiri.

Culpa. Quā testm vī factū pncipaliter cā here dis tenef de leuissima culpa. hoc dicit Op. j. e. l. si seru^o legat^o. §. cū qd. So. intelligas q. h nō tenef de leuissima culpa s3 glo. Hug. s. vñ dic qñqz ille qñi sctus q. celebraf aditiōe hereditatis p quā obligatur heres legatarijs z fideicōmissarijs fit grā legatarij vel fideicōmissarij tñ. qd est qñ maior pars vadit ad legatariū vel fideicō. z tūc heres nō tenef nisi de dolo z lata culpa. l. mulier. §. si heres. ad tre. qñqz est celebraf sctus grā heredis: vt qñ apud heredē maior ps remanet: z tūc tenef etiā de leuissima: vt hic. Quāqz celebraf grā vtriusqz: q. modicū plus vadit ad legatarios q. ad heredē vel ecōtra: z tūc tenetur de leui tñ. hanc distinctionē facit tex. in. l. si seru^o legatus. §. cū qd. j. e. Dices tu nōne semp fuit grā heredis. cū apud eū remanet ceta portio. Rn. pncipaliter vī fecisse testator in fauorez eorū qbus plus relinqt: illud inspiciatur qd pncipaliter agebat: vt. l. si quis. in prin. s. si cer. pe.

Item si fundus. Post morā piculus interit^o pñet ad heredē. h. d. C. Glo. hic itrat illa. q. vtrū dēat adhiberi distinctione: an res eēt eo mō pītura penas actorē. vel si. qd dixi plene i. l. nemo. rē. de ver. ob. z. l. quod te. si cer. pe.

Heredis seruus. Legatarius agit heredē ex facto serui heredis circa rē legatam h. d. Op. legatari^o bz actionē furti cū recta via transeat ad eū dñuz: vt. l. a ticio de furtis. z. l. legatū ita. j. ti. i. ergo nō bz actionē in factū: q. cū alia nō pcurrit: vt. l. quotiēs de pscip. s. Duius timore est facta tota glofa. Rog. dixit q. vniuersitate inspecta seru^o est heredis. als cōditio surrogaf. aut ipsa re p se inspecta nō heredis: sed legatarij sit. fateor q. vniuersital rez pōt eē vni^o: z tñ aliqua res singularis nō est ei^o: vt. l. ij. z. iij. de rei vē. z. l. cū q. edes. z. l. rez mixtura de vsuca. tñ hic pñideraf res singulariter nō put est in vniuersitate: z sic nil ad ppositū So. ergo gl. ut h. dicae i factū. i. actio furti pp factū: nō ut sit nomen actionis: vt in. ij. z. iij. solu. quā t3 dy. z oēs coiter. Vel dic s3 Ja. de are. legatari^o pōt intētare actio nez personalē si vult: z realē si vult: ut in. i. e. §. nra aūt. Si ergo vellet eligere psonalē z nō realē: tūc ageret i factuz: vt hic. s3 si eligeret realē p seruo pcedit h. sol. q. p furto agef furti. B3o soluit alr q. hic res legata erat heredis nō testatoris. No. sūm hāc sol. q. si legaf res heredis nō teāst dñuz^o recta via in legatariū. Cōtrariū nō. in. l. ij. C. cōia de leg. s3 cū hac glo. pcor. alia glo. in. l. papinian^o. s. de serui. z. in. l. ticius. la. i. de ac. emp. z. l. hereditatū. §. si. ad. l. fal. z. iste glo. sunt vere. pbañ in. l. si tibi hō. §. si fundus. j. e. que qliter inducaf ibi videbitis. z i. si. e. §. si res legata. s. si vero heredis. z. j. e. l. si q. ingli

ADDE. vlt. tra alex. bal. cōfi. lxxii. icā piente. v. af. marius. iij. l. vbi ponit an testator possit transferre dñuz rei heredis: s3 hereditatem.

nos. §. cū seruū. z. j. qui z a qbus. l. heres pprū. z. l. seruuz. §. de illo. j. de v. ob. in glo. Est ergo ista s3a so. in se. s3 quātuz ad. l. pñet aliquā diuinationē. Sol. ergo alio mō q. hec hereditas nō erat adita. qd nō plz per. l. a ticio. de furtis. z. l. buic scripture. ad. l. acgl. Ex predictis ergo distingue. aut legaf res heredis: aut res testatoris z hoc casu aut legatari^o elegit p re actionē psonalē z p furto hēbit actionē in factū. aut realē: z p furto habebit actionem furti: vt ex predictis patet.

Si vnus. Heres delinquēs tenef nō cohere des. b. d. C. No. qñ obligatio hēt originē ex psona heredis vnus nō tenef ex facto alteri^o si. in. l. si. ad fille. secus si ex psona defuncti: vt. l. ij. in fi. z. l. eadē. §. cato. j. de ver. obli.

Ex. l. sequenti. C. An qñ adijcā tps certe etatis debeat eē cōplet^o vltimus annus: ibi. Op. Et an cū aliqd debef annua bina trina die debeat fieri solutio i. fi. cuiusqz termini: ibi. Op. z vñ. Et an tps pstatōis legatarij cūcurrat a die testū vel mortis testatoris: ibi. Ad tertiū. Et si uendo libru z faciam terminū vniuf anni de solutione qñ tps icāpiet currere. vide in fi.

I cui legetur. Si legatū cōfertur in tps certe etatis vltim^o annus d3 eē cōplet^o ut debeaf: z exinde dies prestatiōis adiect^o currit: nisi pp sciaz testatoris aliud inducaf. b. d. multū. C. No. q. qñ adijcā tps certe etatis d3 esse cōplet^o vltimus annus: z nō sufficit q. sit ince ptus. C. Scōo not. q. qñ debef aliqd annua bina trina die: z sic p plures terminos d3 solui in fine cuiusqz termini. C. Tertio nota. q. tps prestatiōis icāpiet currere a tpe testū. Op. glo. ad primū de. l. si ita fuerit. de ma. te. sol. aliud est dicere cū erit. xiiij. annoz. aliud quarto decimo anno: vt ibi. qd nō plz Be. s3 dicit eē spāle fauore liber tatis. Ego puto glo. hñ dicere. Pro cui^o declaratiōe distingue: aut tps etatis apponit p genitiū: vt cum erit. xiiij. annoz. z requirit q. vltim^o ann^o sit cōplet^o: vt hic. hoc eniz iportat significatio h3oz: vt hic. Aut p ablati uuz: vt hēat i. xiiij. anno. z tūc sufficit q. sit icēpt^o vltim^o ann^o: vt. d. l. si ita. z. l. i. §. qbus. j. de suc. edic. nā in q. cū q3 pte āni sit in. xiiij. anno sit. vñ significatio h3oz hoc iportat. Aduerte tñ q. si h3a executia referunt ad legatariū d3 h3e ifra annū qñ vult. ar. d. l. si ita. Si referunt ad heredē vel debitorē: tūc d3 dare ifra annū qñ vult: z sic pōt in fi. anni dare: vt. l. q. hoc anno. de h. obli. si vero tps etatis apponit p accusatiū: tūc ann^o vltimus d3 eē cōplet^o: vt hic. z. l. nō putabā. de p. di. z. de. z. l. se. faturni n^o ad tre. ita sentit gl. S3 h3 eē dubiū qñ termin^o apponit p dictionē ad: cū accusatiū. vñ. n. sufficere q. q3 appro pinquet ad terminū: vel eū tangat: vt. l. si vicē. §. si ad ia nuā. qd ui aut clā. z. l. qdā biber. de h. v. pr. z. d. i. l. cetera. §. h. senatus. s. e. z. iō dic q. hoc nō est ex natura accusatiū: s3 ex natura h3bi puenerit vel puenisset: qd rē pfectā significat: vt. l. vrbā. la. i. s. si. de h. fi. t. l. g. pcura tor. in pn. s. de pcur. Adē si diceret si uenerit ad. xiiij. an nuz: q. ē futurū sybiūctiui qd rē pfectā significat si ceptā vt. l. i. in fi. pñuncto pn. eiusdē. s. qd q3 iuris. S3 si dice ret legatari^o hēat i. āno. x. etatis: vel i. annū. x. idē iporta ret. Predicta fallūt in. l. q. filiū. §. pe. ad tre. rō ibi p3 in tex. z in. l. ad rēpublicā. j. de mu. z. ho. C. Quero an dicat vltim^o vltimi anni dēat esse cōplet^o. Videatis in. l. q. etate. s. de ref. facit ad p dicta qd no. in. l. iij. §. minorē. s. de mino. C. Op. ad scōz de. l. iij. de ānu. le. Sol. itelligit h3 sū illā. Op. z vñ q. debeaf in pn. cuiusqz termini: vt. l. i. qñ di. le. ce. So. gl. ibi est legatū annuū simplr: bic se cus. Declaro hoc ab initio fuit legatū vñū: s3 solutio di uisa p tpa hāc adiectionē annua bina trina die: z sic illō tps adijcā cā differēde solutiōis z fauore heredis: meri to in fine anni d3 solui: z p heredē interpretatur: vt hic. z. l. lecta. si cer. pe. qñz sunt plura legata annua: z tūc tps est adiectū fauore legatarij cā multiplicandē obligatiō

nis. id in pn. cuiuslibz anni d3 solui: vt. d. l. i. qñ di. le. ce. z eo. ti. l. nec semel. Fallit si est relictu annuū rōne neces-
 sitatis: qz tūc d3 solui tpe necessitatis iminētis. Itē fallit
 qñ pstatio est hēda de certo redditu: tūc d3 solui qñ red-
 ditus p cipit: vt. l. nec semel. §. si in hitatione. j. qñ di. le.
 ce. z. l. firmio. §. si p cū glo. e. tit. plene dixi in. l. q h āno
 de h b. ob. ¶ Ad tertiū dictū op. z vī q a die mortis: vt
 .l. q duos. §. i. de ma. tes. z alibi dī a die adite hēditis: vt
 .l. si in diē. in prin. de cōdi. z de. z. l. iij. §. si qz heredi. de
 sta. li. vbi cedit a die adite hereditatis: et si sit dictū q ce-
 deret a tpe mortis. Dic ergo qñz dies apponit dispōni
 qñz apponit cōditioni. pmo casu itelligit a die mortis
 vt. l. q duos. §. i. de ma. tes. Fallit si p testatorē aliud sit
 exp̄sum: vt hic. nā hic testator vī voluisse q a die finite
 etatis currat tps annua bina trina die. Scōo casu si qui
 dē p ditiō est iplenda in psonaz heredis incipit a die ad-
 te hereditatis: vt. l. iij. §. si qz heredi. de sta. li. si hō nō ē
 iplenda in psonā hēditis: tūc a tpe testi pōt ipleri in vita
 vel post mortē h3 distinctionē. l. ij. de p di. z de. S3 hoc
 facit. l. thais. §. heredis. de fideicō. li. h3 ibi d3 ipleri in p-
 sona heredis: nō ut hēditis: sed vt filij. id testi tps inspicit
 tur. Circa hoc qro ego uēdo unū librū z facio termi-
 nu3 de precio vni^o anni: qñ incipit currere illud tps: an
 tpe celebrati dēt^o vel libri traditi: vel qñ si fuit facta sub
 cōditione: an currat tpe celebrati dēt^o vel p ditiōis exi-
 stētis. Dic q incipit currere a tpe pfecti dēt^o vltia pfe-
 ctione etiam traditionis: vt. l. tali stipulatione. in pn. de
 iur. do. quod est multū nō. sed h3 hoc facit. l. i. §. biduuz.
 quādo ap. sit. sed vide per teipsum.

Hoc aut legatum. Tempus certe etatis honorati facit cōditionē. secus in tpe simplici. b. d. C Quero qre vni tps magis hēat cōditionē q aliud. So. dies simpli- ceter sine aliquo euentu est dies: qz certū est euentuz: sed cū aliquo euentu facit p ditiōnē: qz est dubiū de illo euen- tu: z ita est hic. facit. l. iij. in fi. s. de cōdi. insti. C Op. z vī q tps certe etatis nō facit cōditionē. h3 diē: vt. l. ex bis qñ di. leg. ce. Dicit glo. solue ut ibi. Tu dic ibi tps certe etatis post legatū pfectuz adijcī pstatōni. hic hō adij- citur sube legati. C S3 op. qz cū pstatōi apponit facit p ditiōnē. l. qbus dieb^o. §. qdaz ticio. de cōdi. z de. So. si pstatōni adijcī tps incertū facit cōditionē: vt ibi. se- cus si certū tps. z hāc sol. firmat gl. in. l. seius saturnin^o. ad tre. in. l. cū testator. C. de ma. te. C Op. de. l. si ita scri- ptuz. l. iij. de ma. tes. Sol. ibi est spāle fauore libertatis. ut ibi dicit tex. C Itē op. de. l. seius saturnin^o ad tre. so. ibi facit diē ex presūpta uolūtate defūcti q colligit ex tri- bus: qz fili^o: qz minor: z qz pna hereditas ē sibi debita. h3 si qd istoz deficeret nō sufficeret: hoc dico vt eū adap- tez ad istū text. ibi qz si testm zē. vbi loqtur i filio: z facit p ditiōnē. C Itē op. de. l. libertus. §. ab heredib^o. s. ali. z ci. le. Ja. de are. dicit qz ibi pstatat qz ibi voluit facere diē. sed certe ibi loqtur qñ est dubiū. qre ego dico qz hic loqtur qñ tps adijcī psonē honorati: ibi qñ adijcī tps certe etatis psonē grauari. z est rō: qz. l. dicit qz testator presūmit magis diligere primū heredē q scō3: vt. l. pu- bli^o. §. i. de p di. z de. Hoc pmissio qñ tps etatis grauato apponit: voluit testator qz heres grauat^o cū erat in illa etate pstat ergo multo magis voluit qz heres illi^o bere- dis pstatet cū ipsuz nō tm diligebat. h3 qñ apponit tps etatis honorati: tūc cū testator diligit magis primuz q scō3 heredē: h3 velit dare prio. tm n̄ vult dare scōo. C S3 hoc vī h3 casuz. l. si ita. de ma. tes. h3 ibi fuit appositū tps etatis certe psonē: z ius spāle in libertate ponit: sed se- cus i alio legato qd est de iure cōi. Itē h3 me facit. l. si ser- uus liber. de sta. li. Rn. ibi fuit tps appositū p si. z sic cō- ditiō nō fauore libertatis. Itē h3 me vī casuz. l. si fideicō- missaria libertas. §. etiā. de fideicō. li. Sol. ibi fuit appo- sitū tps certe etatis psonē grauari p hāc dictionē post: que facit cōditionē magis qz dicitō cū ut. l. inter illa. de ver. sig. vñ est idē qd in dictione si: que facit cōditionem

regurati fallit fauore libertatis: vt. d. §. etiā. Sed h3 p dī- cta facit. l. thais. §. libertatis de fideicō. li. So. ibi conti- net ius cōe nū spāle fauore libertatis. Et id qd ibi dicit humaniore interpretatiōe zē. Intellige de illa hūanitate que d3 fieri in qlibet vltia volūtate: vt in. l. testis de reg- iur. nō qz aliqd sit ibi spāle fauore libertatis. Itē facit h3 me. l. si qz a filio. in pn. s. e. h3 intellectū glo. h3 rideo sub- stitutus nō pstatat. l. incōtinēti. f. adueniēte tpe. xiiij. an- noz. sicut in. l. ex bis. C. qñ di. le. ce. z tex. in. d. l. si qz a fi- lio. h3 inuit. quāf dicas tria h3ba. qñz tps post legatū pfe- ctuz adijcī pstatōni: z tūc aut adijcī tps certū aut i- certū. si hō tps certe etatis adijcī substātie legati: z du- bitaf: an testator voluit facere diē vel cōditionē. dic aut adijcī tps certe etatis honorati vel grauari aut tertij. Primo casu facit p ditiōnē: vt hic. Scōo casu aut appo- nitur dies p cuz. z facit diē: vt. l. libertis. §. ab heredibus de ali. z ci. le. z nō ob. l. thais. §. libertatē. de fideicō. li. qz dico qz ibi ponit ius cōe. Aut p si. vel p post. z facit p di- tiōnē. fallit fauore libertatis: vt. l. si seru^o liber. de sta. li. z. l. fideicōmissaria. §. et de fideicō. li. Tertio casu facit p ditiōnē nisi libertatis fauore: vt. l. si ita. j. de ma. testa. Fallit si apparet exp̄sse vel tacite aliquibz ptecuris testa- torē uoluisse facere diēz: vt. l. seius saturninus ad treb.

Ex. §. sequenti.

C Remissive an fideiussor possit eē iudex in cā pncipa- lis: z an etiā testis in debitorē z principalem.

Siticio. Si legatari^o grauat^o soluere credito- ri defuncti heres z fideiussor agere pnt nō creditor. b. d. C Op. qz legatuz v3 in psona cre- ditoris: qz eius itereft plures debitores h3re: vt. l. iij. i fi. de li. le. Sol. glo. plurib^o mōis. tene tertiā qz hic nō relī- quit contēplatiōe creditoris. qd pbat i tex. i. l. fideicōmis- sa. §. interdū. j. ti. ij. C Glo. vltio tangit vñ verbū qz le- gatū v3 p hoc interesse. f. qz hēo actionē bone fidei p ac- tione stricti iuris qd reprobaui in. l. si creditori. in fi. s. e. qz est h3 casuz in. l. aureli^o. in fi. de lib. le. C Vltio dy. idu- cit hūc. §. ad duas. q. an fideiussor possit eē iudex in cā rei principalis. de qua vide in spe. de iudi. dele. §. super- est. h. sed nūqd fideiussor. Scōo nunqd fideiussor pos- sit eē testis in cā inter creditorē z debitores. De qua vi- de in spe. de teste. §. i. h. quid de fideiussore.

Ex. l. sequenti.

C Si nō v3 expressum an valeat tacitum.

Fideiussor. Vitiato expresso nō vitiatur tacitū eā pnci- pale. b. d. C Op. si v3 exp̄sum: nō v3 tacitū: vt. l. idē. §. si. s. de ser. ru. pre. Circa h3. Pet. facit vñā disti- ctionē quā Ly. recitat in auē. ingressi. Tu breuius z cla- rius dic. qñqz est eadē rō vitiandi tacitū que est vitiādi exp̄sum: vt si exp̄sum fuit factū dolo uel metu: tūc vitiā- to exp̄sum vitiat tacitū: vt. l. debitū. C. de remis. pign. z. l. metu. §. cū aut. z. §. si. qd me. cau. Qñqz nō est eadē rō: z tūc aut act^o celebratus est sufficiēs ad dispōndū sup- tacito z exp̄sum pnciplr z vitiato exp̄sum nō vitiat tacituz vt hic. z. l. i. §. i. in fi. qui. mo. pi. vel. hyp. sol. Declaro h3 legatū pōt relinq tacite z nutu: vt. j. ti. ij. l. fideicōmissa. §. interdū. z. l. nutu. qd h3 fuit factuz. Si hō actus cele- bratus nō eēt sufficiēs ad inducendū tacitū principalr: sed illud tacitū venit in quandā cōsequētiam: tūc vitiā- to exp̄sum vitiat tacitū: vt. l. si sponsus. §. i. de do. inter- vi. z vxo. z. l. itē. §. si. de ser. ru. pre.

Ex. §. sequenti.

C Si heres sit dānatus vendere z eptor obtulit p̄ciuz: an pfecta sit venditio z translatū dñiuz. Et an cum cō- promissuz ē sub pena z arbiter mādat aliqd fieri ab vna partiu z illa facit z deinde hūenit an euitet penaz.

Reminisse. Dānatus vēdere intelligit iuz- sto precio. b. d. dy. querit vñā .q. in qua p̄suluit si heres dānatus est uēdere: z emptor obtulit precū. heres noluit accipere: an sit pfecta vēdi- tio: z an sit translatū dñiuz. Qd Ly. tāgit in. l. i. C. coīa

a C fideiussor
 ADDE an si
 deussor pos
 sit esse testis
 ang. pñ. cccx
 v. vide tñ qz
 voluit ro. de
 cessionario p
 si. cccxxxij.

de le. in. ix. q. qd ego examino in. l. vxorem. §. agriplaga. j. ti. ij. Et de primo oēs dicit q sic: vt. l. labeo scribit si bibliotheca. §. de. Ben. emp. Sed de scdo vñ q nō. naz est dānatus ad factū: vt. l. cū filio in fi. de cu. fu. z sic nō est trāslatus dñiuz. Sed dy. determinat. §. p. d. §. agriplaga. vbi dicit q petere pōt. s. petere est agere in rē. ergo dñiuz est trāslatū. Et hāc dico verā: q ille q dānatus est vēdere nō est simplr dānatus ad factū: sed ad dādū si dñs est: vt. l. ex empto. in pn. §. de act. ep. z no. in. l. certi p dictione. in pn. §. si cer. pe. z. l. in quētionib. j. de n. obli. ergo fuit dānat⁹ ad dādū: merito trāssert dñiuz incōtinēti: si dñiuz erat apud testatorē. Sz hāc sol. facit qd dixi in. l. seruuz filij. in pn. §. e. vbi nō trāsit qñ qd ē tacite grauat⁹. Sz rñ. q ibi est grauat⁹ expse cum hba hoc iportēt ar. eo. q no. p dy. z doc. in. l. sciēdū. j. de n. obli. Quero de. q. quā hūi de facto scā vēditioe si res euincat vtrū possit agi actōe ex testō. vel deat agi actōe exempto. Vel pone in terminis in qbus hūi: arbirer con dēnauit ptē ad locandū domū in gnquēniuz ps locauit domū: nō stat locatiōi: vtrū possit peti pena cōpromissi: an pena cōpromissi faciendo locatiōe z agendū est amodo ex dctu locatiōis. casus est in. l. in nūerationib. in fi. de sol. z. l. seruuz si heredi. de sta. li. meli⁹ in. l. stichū. §. si heres. e. titu. z glo. in. l. i. in fi. magne glo. C. de pac. s. z me vñ casus in. l. fundi partē. de hē. emp. So. ibi fuit cōuentū: vt pductor hfer qd nō iplēf sola locatiōe: s. p patientiā in toto tpe. s. hic fuit cōdēnatus q locaret qd sola locatiōe iplēf. Itē p me vñ casus in. l. iter castellia nū. de arbi. So. ibi arbirer diuisit z uoluit sic rē eē diuisam. nō aut dānauit eoe diuidere: z sic nō ipletur nisi in diuisiōe pmanerit. Itē p me vñ casus in. l. si heres. §. ac. empt. Rñ. ibi rei vēdite accedūt multa. z p illis pōt agi actiōe prima: qz cedāt uendicatiōi: nō tñ sunt empta: vt. l. nauē. z. l. vacce. §. de euict. apponaf ergo in snia qz locet z qz patiaf eū in pductione p sistere. alias sola locatiōe ipletur: vt. d. l. in nūerationibus.

§. Servus.

Ex. §. sequenti.

Contra quē debēt agere legatarij cū snia est lata contra hēdes: z an qd possit dicere sniaz p se latā male latā.

Si hereditatis. Snia lata hēredes nō defendentes: vel culpabiliter nō appellante legatarij nō preiudicat: z qd nō pōt suaz turpitudinē allegare. h. d. C. Op. z vñ q p iudicet quo ad oēs: vt. l. si supatus. §. i. de pig. sol. gl. ibi nō fuit collusum. Quero p quē agant legatarij. Glo. variāt. vna est in. l. q repudiātis. in fi. de inof. te. alia est i. l. si suplusorio. §. si. de ap. Ja. de are. distinguit quādo qz daf snia hēredē nō defendētes vel colludentem: z tūc nō preiudicat: vt hic. z. d. l. si suplusorio. §. si. de ap. z. l. q repudiātis. in fi. de inof. test. z. l. si iō cuz si. de euic. z tūc pōt pueniri ipse heres: vt hic. z. j. §. pe. Item poterit cōueniri possessor rei vēdicatiōe: nō actōe ex testō: vt gl. d. l. si repudiātis. in fi. z tex. in. l. si plusorio. §. si. j. de ap. qñqz datur snia hēredē defendente z nō colludente: z tūc aut heredi nulla pōt iputari culpa: z ipse non tenet z p iudicat legatarijs: siue fuerit actum querela de ioficiōsi. testi: vt. l. papi. §. si ex cā. de inof. test. siue testm fuit dictuz nullū vel irritū: vt. l. si. C. de peti. her. siue fuerit dictū falsum: vt. C. e. l. si in fraudē. si hō heredi pōt iputari aliqua culpa nō p iudicat legatarijs. Culpa autē est si nō appellauit si iuste potuit: vt hic. Itē si iustas al legatiōes omisit: vt. j. §. proxi. Itē si iudicē h se puocauit: vt. l. exceptiōes de fideiuz. z tunc h legatarijs possit agere: hēredē nō pōt agere h vinctē: qz tutus est: vt. l. si supatus. §. de pig. cū fi. z hoc vñ si snia fuit lata ad petitionē legitimi. s. si ad petitionē substituti: tūc si legata nō sunt repetita a substituto tacite vel expse. idēz qd in precedētibus eadē ratiōe. si vero sūt repetita: tunc

substitut⁹ dy p rō cōueniri: vt hic. si nō eēt soluedo: tūc dy rediri ad primū pp dolum z culpā suā. ar. preal. l. fa. cit. l. j. §. si qd omif. cā test. Predicta hā in snia. in trāf actione. dic vt plene non in. l. controuersias. §. de trāf acti. C. Altio no. bene text. q sniam latā pro se quis nō pōt dicere male latāz. qd est verū si pro se in totū est lata secus si pro pte. tūc enim pōt h partē venire: vt. l. et. §. i. de mino. facit. l. fi. C. qñ puo. nō est ne. Qñ aut liceat ali cui allegare turpitudinē suā vel nō dixi in. l. iusiurandū. §. si. z. l. seq. de iureiur.

Si quis. Hereditas trāsit ad fisci cū onere legatorū. h. d. C. No. tex. ibi vel minus plene defendit q culpabiliter defendēs nō excusat dixi. §. pr. §. Inducit tex. iste p glo. ad. q. q ponit in. §. figs aut nō iplēf. de here. z fal. z. l. si is q solidū. §. de here. isti. C. Altio no. gl. que icipit in fisco q ponit formā deferēdi: vt qñ qd defert in fiscoz dy dferre noie fisci. dixi plene in. l. i. j. de iure fisci.

Si numerus. Legatū obscurū declaratur ex cōiecturis hac. l. ex pressis. h. d. C. Op. q p suetudo testatoris nō deat i p i c i: vt. l. cū certuz. de vi. tri. z ole. le. sol. hic i p i c i cōsuetudo loquēdi nō p suetudo vtendi: vt in dñis ita dicit glo. qd nō plz. ar. l. de qbus. in fi. §. de le. Tū tenēdo istā sol. glo. op. de. l. dānas. §. si. de usufru. le. z de adi. le. l. pe. in quibus expectaf cōsuetudo vtendi. Glo. nō sol. Dy. dicit cū dubitaf: an sit legatuz z quantū cōsideraf consuetudo utēdi: ut ibi. sed cū cōstat legatum eē z dubitatur quale: tūc inspiciatur cōsuetudo loquēdi: vt hic. fm Dy. Addit Pe. nisi nō inspecta cōsuetudine vtendi legatū redderet inutile: vt. l. ex usu. j. de vi. tri. z ole. leg. z dicta. l. dānas fm Pe. que uerba nullū saporem habēt. Dy co ergo plene: vt dixi in. d. l. cū certum. C. Op. dicit hic consuetudo regionis in qua uersat⁹ z c. Contra imo cōsuetudo regionis. vnde fuit: vt. l. minimis. j. de lega. iij. Sol. intelligas illā fm istā vnde fuit. nō intelligo vbi natus est: sed vbi cōuersatus est. C. Item op. q bec voluntas debeat ex qri per iudicē: vt. l. uoluntatis. C. de fidei cō. Sol. fateor q recurrit ad iudicē: sed iudex declarat fm cōiecturas hic positaf. Ordine ponit dy. i. c. i. obscuris. de reg. iur. lib. vij. z in regula inspiciamus. eo. ti. no. ergo glo. que ponit istas cōiecturas. Quero quid si alijs legatiō ex quib⁹ dy declarare reperit varietas. Rñ. inspiciatur qd est minus fm Pe. ut. j. ti. i. l. si ita legatum in fi. z. l. apud iul. §. scio. §. e. Inducit iste. §. per Dy. ut ex modo cognoscēdi cognoscatur: an quis cognouerit vt arbirer an vt arbirator. De quo in. l. i. §. de iudi. z in Spe. de arbi. §. seqtur. §. sed pone q sic. z melius in. §. sed si sit cōpromissuz. dixi in repetitione. §. arbiror. l. si societatez. ff. pro soc. C. Altimo no. l. sed z si certus. ad id qd dixi in. l. talis scriptura. §. e.

§. Cui. Dictio cuz: ponit augumētatiue: non taxatiue. h. d. Ex. §. sequenti.

AN si accusat⁹ de adulterio cū scia vxore tici rīdeat sciaz cognouisse carnaliter: an p hoc cōstet adulteriū.

Si a filio. Repetitio a substituto facta simpliciter intelligitur pure z impube re aduente debetur ex primis tabulis: nisi relicuz sit al tra vel coniunctus sit datus. hoc dicit cum prin. l. seq. C. Oppo. de. l. cuz pater. §. a substituto. j. ti. i. Solu. distingue ut in glo. quā vide. C. Oppo. extra glo. de. l. fi. j. de fidei cōmis. li. ubi in repetitione testatoris intelligitur repetita conditio: nisi sit talis que uittet conditionē Sol. hic testator repetijt legata simplr: vt legata predicta: vel q legauit. z c. ibi magis gñaliter. §. qquid legauit vel caui z c. Et ista faciunt ad. q. Quidam fuit accusatus de adulterio cōmisso in sciam vxorez tici qui respondēdo accusationi dixit. Consteor me cognouisse dicram scia carnaliter: an p hoc videaf cōstiteri cam vxore tici Spe. rāgit hoc i ti. depo. §. vij. §. xi. z nil boni dicit. Tu

a C No pzeiu dicat
ADDE an snia lata hē redē p iudicēz legatarij bal dus p. ccc. xviij. iij. li.
b C Deferen di. ADDE vltra alex. an factū aliquo pcurate de beat p dēse ei q pcurauit q p sultit bal d p. h. iij. li. z ro. p. clij z i qstuz ale tāgit: an hā nit tencat ad collectas. vi. de late ro. cō fi. lxxij.
c C Arbirer. ADDE quō iudicari de beat: an qd p cesserit: ut ar biter vel ar biterator bal. p. h. cccclxxvi iij. libzo.

an possit tutori testator remittere cōfectioēz iue
tarij: ibi. Querit dy. Et an p pactū possit appel
lari a snia arbitri: ibi. Querit h. Et an valeat pa
ctum ne seruituti quam habeo i fundo p̄scriba
tur: ibi. Querit. Et an statuto quo dispōitur q̄
ōbito p̄scribat decēnio possit renūciari: ibi. Que
ro. Et an cū testator vult h̄dem p̄stare legatuz
in aliquo loco possit alibi cōueniri: ibi. Tenio.

Nemo pōt. Brevis est nec
declaratiōe. p̄mo pōit dictū. secūdo il
lud pbat p tria exēpla. secūda ibi: q̄a nec tpe.

Casus i terminis apparebit ex his q̄ infra dicā re
spōdēdo ad cōtraria. Cōp. uolūtas testatoris
ē seruāda in vltis volūtatib: ut. l. in cōditōib.
de p̄di. z de h̄ d̄ p̄trariū. So. q̄dā sūt q̄ p̄tinet
ad substātia testā sine q̄bus testm̄ nō est. vide
licet q̄ sint. vij. testes liberi rogati: z similia p̄t
nētia ad solēnitatē. Itē q̄ sit institutio h̄dis sine
qua testm̄ nō est: ut. l. p̄ri. de his q̄ in tes. dele. z
has testator phibere nō pōt. ut h̄. R̄ō. q̄a h̄ di
cēdo p̄tinet repugnātiā. cū enī sint de substātia
sine q̄b testm̄ nō est subducere ista ē facere q̄ n̄
sit testm̄. q̄ ergo dicit q̄ leges non hēant locū z
sit testm̄: idē ē dicere ach diceret q̄ n̄ sit testm̄:
z sit testm̄. hoc cē nō pōt: ut de re. iur. l. ubi repu
gnātia. z de usu z ha. l. p̄ seruū. §. i. Quēdā sunt
q̄ nō respiciūt solēnitatē testā: s̄ tenorē ip̄ius. z
i illis uolūtas testatoris suaf: ut. l. p̄traria. z sic i
telligit p̄ma gl. h̄ posita. Cōp. p̄tra. j. r. i. l. codi
cil. §. fi. So. glo. z bñ q̄ ibi erat solēnitās suffici
ens ad codicillos. iō v̄z iure codicilloz. Contra
h̄ op. glo. C. de fideicō. li. l. fi. vbi sufficit q̄ i fide
heredis ponaf absqz aliqua solēnitatē secūduz
unā lec. So. ibi ē casus sp̄alis: uel aliter pone in
fide h̄dis: ita q̄ h̄s p̄mittat h̄ d̄fucto sapit na
turā p̄tractus. z ita heres q̄ h̄ p̄misit ad hoc cō
uenit. ar. l. qdā cū filiū de here. isti. z. l. spadonē
§. i. de excu. tu. C̄ Itē ad p̄dicta op. ex gl. s̄. de
testa. mi. l. i. So. p. l. pōt fieri z remitti solēnitās
iuris ciuilis nō p̄ testatorē: ut hic. z sic vides q̄
p̄ncipiū hui: l. loqtur i p̄uato. Per statutū enī
bene possit fieri ne leges locū haberēt in testō.
Cōp. C. de usufru. l. i. z. C. ut in pos. leg. l. pen.
Glo. mag. h̄ in fi. hoc t̄git dicēs q̄ cautio d̄ vtē
do fruēdo arbitrio boni iuri ē in fauorē h̄dis:
vñ h̄ nō sit de solēnitatib testā p̄ testatorē non
pōt tolli solū enī circa ea q̄ ip̄m testatores respici
unt seu ius testatoris pōt disponere: s̄ h̄ sol. v̄f
p̄tra. l. unū ex familia. §. fi rez. j. ti. i. ubi de re be
redis pōt testator disponere: ut de suo: unū glo. i
l. pe. ut i pos. le. dic q̄ cautio illa si est solū i fauo
rē h̄dis: s̄ iō est i ducta ne q̄s iutef ad delinquē
dū. iō p̄ testatores nō pōt tolli: ut. l. cōuenire. s̄.
de pac. do. z ista ē bōa. Cōp. ad h̄ op. C. ar. tu.
l. fi. vbi pōt remitti cōfectio inuētarij. z tñ illd̄ in
uentū est ne q̄s inuētēf ad delinquēduz. Sol. ut
dicā. j. in q̄stioib. Cōp. C. ad. l. fal. aut. s̄. cū te
stator: vbi testator pōt phibere detrahi falcidiā
respicientes ius publicū: ut. l. qd̄ de bōis. §. i. ad
l. fal. So. l. falcid. fuit inducta i fauorē testatoris
ut hēat h̄des: ut isti. ad. l. fal. in p̄n. itez i fauorē
publicū: q̄a publice interest: ut testā hōiuz effe
ctū hēant: ut. l. uel negare. s̄. quēad. ref. aperi. s̄.
si testator de iure antiquo potuisset phibere fal
cidiā uenisset p̄tra utilitatē publicā: q̄a h̄f repu
diādo rūperet testm̄. iō phiberi nō poterat: ut
d. l. qd̄ d̄ bōis. §. i. s̄. hodie si testator phibet fal
cidiā: z h̄s nō adit h̄ditatez: testm̄ remanet va
lidū: ut in aut. de here. z fal. §. fi nō exp̄ssiz. qd̄
est notādū: q̄a casus singularis est ubi ualz te

C Nemo potest. AD
DE in quan
tum Alex.
tangit: an le
gatus de la
tere possit
causas p̄mit
tere sumarie
simpliciter
zē. Ange. cō
filio. cclxxxj.
z Abb. con
filio. cx. z an
possit quem
restituere ad
appellanduz
per eundem
consilio. lxx.
ij. lib. Et in
quātum tan
git an stante
statuto q̄ de
bitor possit
capi ad req̄si
tōdem credi
toris: an tūc
debeat cita
ri v̄d qd̄ cō
suluit Ro.
consilio. ccc
xij. z. cclxj.

C Notādū.
ADDE
Dau. d̄ ca.
consilio. ccc
lxxxj. Ro.
consilio. lxxj.
i penul. col.
C A deo.
ADDE
Dau. d̄ ca.

stamētū sine aditiōe h̄ditatis: vñ phibere falcid
diā hodie nō ē p̄tra publicā utilitatē: merito ua
let. z h̄ est rō urgēs. Est alia p̄suadēs. nā iuriscō
sultri erāt pagani: z de p̄mio uite eterne nō cogi
tabāt. iō putabāt q̄ si h̄s cōmodū pecuniariuz
nō p̄sequeret repudiaret. Justinian⁹ aut ut ca
tholic⁹ cogitauit q̄ satis hēat cōmodū a deo ex
eo q̄ uolūtatē defūcti exeq̄: ut dicit tex. in. d.
§. si exp̄ssiz. C̄ s̄ iuxta h̄ gro an q̄rta trebellia
nica detrahat p̄tra uolūtatē testatoris. dicit q̄
dā q̄ nō. sicut z q̄rta debita iure institutiōis ho
die nō detrahit p̄tra uolūtatē testatoris i aut. d̄
here. d̄ fal. §. si nō exp̄ssiz. i. h̄. z in aut. s̄. cū testa
tor. C. ad. l. fal. Alij cōtra q̄ detrahat cōtra uo
lūtatē testatoris. C. ad. l. fal. l. si ut allegaf. z ff. ad
l. fal. l. ticia. z isti. de fideicō. here. §. s̄. q̄a zē. z
C. d̄ test. l. fācim. z. C. de ap. l. p̄cipim. i. fi. z h̄
ueni⁹ v̄f. ita t̄z Albert⁹ in margarita. in ti. an fru
ctus p̄putent in q̄rta trebellianicā. C̄ Quero cir
ca h̄ac p̄tes. in ciuitate ista est statutū q̄ testm̄ ist
nuef. alias nō valet: an testator possit phibere i
sinuationez. R̄. nō. Casus est h̄: q̄a iura p̄tinent
tia ad solēnitatē act⁹ n̄ possūt phiberi p̄ testatē:
ut h̄. Ad idē qd̄ no. Ly. i. l. fi. i. C. d̄ dona. ubi
d̄ q̄ legib⁹ q̄ p̄cipiūt donata i sinuari nō pōt re
nūciare. P̄terea oīa q̄ statuūtur p̄ euitādā
falsitatez: uel picula nō p̄nt remitti p̄ testatores
uel p̄trahentes: ut. l. cōpatiōes. C. de fide i stru. d̄
hoc p̄ Ja. de bel. i. §. q̄a nō: ubi in aut. ut ma. de
bi. uel credi. q̄ iste solēnitates sūt inuente: ut fal
sitatez cessent: ut. l. iubem⁹ in fi. C. d̄ test. ergo n̄
p̄nt p̄ testatores phiberi an possit remittere h̄
potestati. C̄ Quero an testator possit facere ne
bona p̄ legatis sint tacite obligata. Gl. q̄ sic. C.
ut i pos. le. l. ij. C̄ Quero an testator possit face
re q̄ legatariuz possit igredi possessiōez rei lega
te sua aucte. Glo. q̄ sic. ut. j. ti. i. l. ticia. cūz testō
§. luca. qd̄ dicit ubi dixi z exaiui pleni. C. de
pig. l. creditores. i. ij. q̄. C̄ Quero an renūciatio
exceptiōis fictiōis z simulatiōis ualeat. R̄. q̄ n̄
nā si iter nos agit q̄ p̄tractus sit simulatus: z sic
deficiat in substātia n̄ ē p̄tract⁹: ut. l. imaginariā
j. de re. iur. s̄. de ri. nup. l. simula. de aq̄ plu. ar.
l. lēptor. z si i eodē p̄tractu renūciat⁹ exceptiō
nī simulatiōis. idē ē dicere q̄ si simulat⁹ n̄ simu
lat⁹ merito nō ualeat: ut hac. l. in p̄n. h̄z rōnē quā
posui in p̄mo p̄trario. P̄terea sicut p̄tractus
ip̄e fuit simulat⁹: ita renūciatio fuit simulata. ex
go nō ē renūciatio. Opponā ergo exceptionez
q̄ tot⁹ ille p̄tract⁹ z q̄cqd̄ p̄tinet in illo instrumē
to est simulatū: nec poterit mihi replicari de re
nūciatiōe uel pacto d̄ nō opponēdo: q̄a oīa ista
fuerūt simulata: secus tñ esset si ex iteruallo tale
pactuz uel renunciatio fieret: ut. l. ij. qd̄ me. cā.
C̄ Querit Dy. an testator possit remittere tuto
ri⁹ p̄fectionē inuētarij. Et dicit q̄ sic. per. l. fi. C.
arbi. tu. Al̄dar. fil. disputauit h̄ac. q̄ z determina
uit q̄ testator pōt remittere: si tñ appareat h̄ac
remissionē esse cōtra utilitatē pupilli: iudex non
d̄z uolūtatē testatoris seq̄: ut. l. in p̄firmādo. s̄. d̄
p̄fir. tu. z. l. utilitatē. e. ti. z. s̄. vbi pu. edu. de. l. i.
§. i. z de h̄ in spe. de tutore. §. gñaliter. h̄. h̄ aut
notādū. z de istru. edi. §. dicto. h̄. tutor aut. pōt
enī q̄nqz esse q̄ nō p̄ficere inuētariuz p̄tinet ad
utilitatē pupilli ne ei⁹ paup̄tas p̄dat⁹: ut. l. ij.
de ali. pu. pref. z. C. q̄n z q̄. q̄r. pf. de. l. ij. p̄ hoc
ē tex. i. l. tutor q̄ reptoriuz. i. p̄n. s̄. de admi. tu.
C̄ Querit h̄ Dy. an p̄ pactuz possit fieri q̄ a sen
tētia arbitri possit appellari. Et istā qōnem reci
tat Ly. C. de ar. l. i. do. L̄aber. de rap. disputa
uit eā quā qdā h̄nt p̄ dy. in. l. ex p̄sensu. j. de ap.

consilio cen
tesimo p̄mo
in principio.
C̄ Renunct
are. An legi
bus loquen
tibus de mā
nuatōibus
possit remun
ciari etiā cū
iuramento.
ultra hic alle
gata p̄ Alex.
uide Bal. cō
filio. xcvij. e
xcviij. ij. li.
Abb. consi
l. ij. lib. pan.
de ca. consi.
j. Ang. cō
fil. cxxvij.
z Old. cōf.
cixxij. q̄ tenz
q̄ etiā absqz
iuramento nō
possit renū
ciari.
C̄ Quod le
gatar⁹. AD
DE Ang. cō
filio. cix. cir
ca finē z q̄
possit legata
rius p̄pria
auctoritate
capere lega
tuz uide ro.
consilio. ccc
xij.
C̄ Simulati
ōis ADDE
palcbre pe
de ancha. cō
fil. cxxvij.
Et an ualeat
statutū ph
bens oppo
ni exceptiōez
simulatiōis
z an tūc pos
sit adiri c̄ps
unū Bal. cō
filio. v. l. iij.
C̄ Tutor.
ADDE. qd̄
cōsuluit An
ge. consilio
cxxx. super
statuto cor
tonij dispo
nētē q̄ non
obstante re
missiōe testa
toris tutor
teneatur cō
ficere inuen
tariuz z ra
tionem red
dere z an tu
tori possit re
mittere confe
ctio inuenta
rij nō hēre
di uide pau
de ca. consi
lio. ccc.
C̄ P̄anda
tur. ADDE
quādo ma
ter excuset
a cōfectiōe
inuentarij: ita
q̄ successiōe
nō suaf q̄
dicit filios
egenos. pe
de ancha. cō
filio. cix. is
ij. col.

et inclinatur. q. valet pactum. primo p. cam. l. ex consensu. Itē q. valet pactum ut nō liceat appellare: vt. j. q. ap. nō l. i. §. i. z. C. de tēp. ap. l. fi. i. fi. ergo valebit pactum q. liceat appellari. Et tenet contrariū: q. p. hoc pactum venimus contra ius publicū. Baref enī iurisditio arbitro qd nō pōt fieri p. hāc. l. z. s. de pac. l. ius publicū. z. C. d. iur. om. iudi. l. priuatoz. z. idē tenet Rai. sed Spe. i. ti. de ap. §. in qbus. §. xvi. cū. §. se. t. z. opi. By. p. l. ex consensu. Ad hoc examinādū sciēdū ē q. ex cā snia arbitri hodie qūqz orif actio. s. qm cōpromissum est factū sine pena z. est emologatū expsse vel p. cursum. x. dieruz: vt. C. de arb. l. cū antea. Itē si fuisse appposita pena cum illa clausula rato manente pacto: vt. l. i. §. de arbi. z. ibi nō. alias ex snia arbitri nō orif actio: vt. l. i. C. de arbi. In casu ergo i quo hodie orif actio videam? an possit appellari et sine pacto. Glo. in. l. i. C. de arbi. q. nō: q. aut emologat expsse z. si pōt appellari: q. approbauit aut nō emologat: z. tūc atē. x. dies nō pōt appellare: q. nō v. snia post. x. dies sero puocat. cōtranū dico. rō q. re nō poterat appellari erat: q. snia nō pducebat actiōne: vt. d. l. i. sed cū hodie pducatur appellari pōt. Et si dicit nō pducit actiōne nisi emologat: z. per emologatiōne p dicitur ius appellādū falsum est: q. sniam possuz emologare tanq. lata: nō tanq. bñ lata: vt. dicitur i snia lata cū falso pcuratore: vt. l. i. §. falsus. rē ra. ha. facit qd nō. de neg. gest. l. pōponius. vñ statim cū appello a snia arbitri v. snia: z. appellando eā approbo tāq. lata nō tāq. bñ lata: sed obstat: q. p. hoc videt dari iurisditio arbitro qd nō pōt fieri: vt. l. puatoz. Rñ. p. hoc nō dat iurisditio nec repugnat q. appellet ab eo q. non hz iurisditio: si tñ actus eius tenet z. hz effectū iuris pos sit appellari. Appellat enī ab exccutore: vt. l. ab exccutore: de ap. z. C. quoz. ap. nō re. l. ab exccutore: z. pstat exccutore nullā hēre iurisditio: vt. l. exccutores. C. de exec. rei iudi. In ciuitatib. nō italie in qbus ex forma statutoz ex snia arbitri orif actio incōtinenti nō video qd dubij sit qn a tali snia possit appellari. In illis vero casib. in qbus ex snia arbitri nō orif actio: sed metu pe ne paret nō ē dubiū q. de iure appellari nō pōt: vt. l. i. C. de arbi. Sed an tūc valet pactum q. liceat appellare. Dico q. sic. nō tñ pprie erit appellatio de qua loq. ti. de ap. cū illa sic quedaz rescissio snie: vt. l. i. in fi. ad turpil. §. snia arbitri cū sit nulla nō pōt rescindi p. pactū: s. hoc pactū iportat hoc q. te possit ad iudicēz puocare vt reuideat an arbitet bñ iudicauerit. Pro hoc. §. q. fa tūda. co. l. arbitro. sm vñ lec. z. l. fi. a. q. ap. nō li. C. Al timo qdā circa istā ptē tractat materiā an possit qs iur publico renūciare. De quo dixi plene in. l. ius publi cū. §. de pac. z. p. doc. i. l. penul. C. de pac. C. Henio ad scōam partē. p. cui. declaratione qro quo p. ista exēpla pbat dictū. Rñ. debes scire q. obligatio inheret offi bus nris adeo q. a nobis separari nō pōt: vt. §. d. pecul. l. qs ergo casus: z. iprimif i nos sicut character in aia. ita dicit glo. in. l. i. §. p. soc. Bonam ergo exēplū in cha ractere corporali si cū ferro igneo iprimaf alicui chara cter in aliq. pte corpis hoc iprimif vt ppetuo sit: nec ex volūrate iprimētis pōt finiri tpe neqz loco neqz p ditione euētu. hoc enīz eēt cōtra naturā ipstus characteris ipressi. Hūc ergo dicē iuriscōsult. dictū est in pñia pte. l. testator nō pōt facere ne leges q. respiciūt substātiā vel solēnitatē testi hēant locū in suo testō. qd appet: q. nō pōt facere q. obligatio sniaf tpe loco z. cōditione: q. effect. s. substātiā z. naturā obligatiōis. C. Reassumo ergo primū q. dicit tps: z. op. j. §. ac. z. ob. l. obligatiōuz fere. §. placet: z. §. de serui. l. i. §. Sol. glo. q. nō finitur tpe ipso iure: vt. hic: sed ope exceptiōis: vt. in dñis z. bñ. Sed dices ergo in pñia pte. l. i. non valeat p. hbitio testatoris ipso iure valeat in effectu ope exceptiōis vt replicationis vt sit bona silitudo q. sequit. Rñ. istud q. testm hēat banc solēnitatē est inductū a iure ciuili. z. iō

si illa solēnitās nō seruettur ex testō oritur obligatio na turalis s. gl. vt. no. §. de iur. z. fac. igno. l. cū qs. de reg. iur. l. cui. p. errorē. z. l. i. de cōdi. ide. Hūc fateor q. si ali qs possideret sine vitio rē sibi relictā in testō nō solēni esset tut. exceptiōe: q. possidet rē sibi naturalr debitā vt. l. militis. §. veteranus. §. de testa. mili. z. de ppē. l. et s. petere nō posset: q. nō hz actionē: ita i pñia pte hui. l. si testator voluit obligatiōne finiri tpe vel loco vt cō ditiōe. hoc nō pōt fieri p. statutū iuris ciuilis qd ē ut i pñiaf i nos sicut character: z. nos seq. ubiqz: ut dicit tex. l. fi. C. de p. scrip. lō. tēp. tñ d. naturali eqtate finif. iō huic cōuēto ppetit exceptio: merito cadit silitudo pmi cāus. C. Ad scōm op. C. de. le. l. fi. gl. dicit sol. ut ibi nil est dicere. Dico q. hic loq. i obligatiōe psonali q. offib. z. p. sone ibereat ut character: ut dixi ibi loq. de iure re ali qd ita nō iberet offib. merito pōt ad tps hēre dñiuz z. tpe finiri: si sic i digito mitteres unū anulū cū chara ctere: q. offib. nō iberet. pōt enī p. tpe portari z. tpe nō z. certo loco portari z. certo loco nō. C. Sed s. hoc op. §. de sui. l. i. ubi loq. de iure reali z. tñ tpe nō finif. So. qd. §. dixit loquit in iure reali mero: hoc ē de iure dñiuz qd nullū hēs obligatū: ut isti. de act. §. i. §. l. i. §. de sui. loq. in iure psonali z. reali fil. nā hz habeā ius silitutis in fundo tuo: tñ tu es mibi psonaliter obliga tus pati me vti: nec p. pstitutionē silitutis quā fecisti es liberat. a pmissione: vt. no. i. l. plurib. §. i. de §. obl. z. C. de usufr. l. corruptionē. z. ista qliter obligatio tpe si niaf plene examināui in. d. l. i. §. de serui. C. Op. de. l. stichū. §. stipto. de §. obl. Sol. ut in gl. z. bñ. Querit By. an valet pactum ne silituti quā hēo i fundo tuo pre scribas. Hides q. nō valet: ut. §. z. l. plane. in fi. cū. l. se. j. e. z. l. cordonē. j. §. ope. li. ecōtra q. ualeat: q. p. pactū pōt pstitutio fieri. ergo multo magis retineri: ut. no. i. l. cū qs. §. si qs. p. reo de sol. ats est. §. si qs. a reo. Itēz p. pactū pōt pscriptio interrūpi: ut. l. cū nonissimi. §. s. si q. C. de p. scrip. xxx. anno. ergo multo magis ipediri ne i cipiat: ut. C. de usu. l. acceptā. z. l. si ptē in prin. cum si. quead. ser. amit. z. hanc partem tenet dy. q. in prescri bēda silitute reqrif bona fides: ut. l. si p. cario. §. ceterū. §. cōl. p. di. Pro hoc iducit ipse. §. de pac. l. si unus. §. qd i spē. z. de edil. edi. l. q. si nolit. §. si qs. ita. Ego dico q. usucapio z. pscriptio est itroducta p. bonū publicū principat: ut. j. de usuc. l. i. §. fi. ergo p. pactū nō pōt re mitti: ut. l. ius publicū. §. de pac. Hō ob. q. i p. scribēda silitute uel libertate reqrif bona fides: q. qdā sunt iu ra s. q. p. scribit sine bona fide: ut. j. de usuca. l. seq. §. si uia. In illis hō i q. bona fides reqrif: ut. l. h. at iura. d. ser. ru. §. fateor q. nō currit pscriptio nō ex silitute pacti s. q. nō adsunt ea q. reqrunf ad p. scriptionē. z. iō si res trāsiret i aliū q. hēret bonā fidē p. scriberet nō obstate pa cto. Hō ob. de pac. l. si unus. §. qd in spē. q. ibi loq. in dilatiōe q. ē fauore libertatis itroducta: merito pōt ei re nūciare. q. nra loq. in p. scriptionē q. est itroducta i fauo re publicū. Hō. ob. l. q. si nolit. §. si qs. ita. de edil. edi. q. illa p. scriptione hz locū qm nil est actū: sed qm dñiuz est actū i dispōne legis cessat p. scriptione. Hō ob. q. p. pactū pōt interrūpi. ergo pōt ipediri ne ichoef: q. fateor q. p. pactū pōt interrūpi: hoc ē tolli effectus p. scriptionis p. ce dētis: q. p. hoc renūciat paciscēs iuri iā sibi q. silito: s. p. pactū ne currat i futurū renūciat iuri ob. utilitē publi cā itroducto qd fieri nō pōt. Querō statutū ē q. debi to p. scribas. x. annis: an huic statuto possit renūciari. Rñ. nō: q. h. p. scriptione currit negligētia nō petētis: ut. l. fi. i. fi. de edi. diui. adri. tol. z. no. p. dy. in. c. possessor. de reg. iur. li. vi. ergo debitor nō pōt renūciare iuri itrodu cto in odiū creditoris: ut dicim. i macedoniano: ut. §. ad mace. l. tā z. fi. Itē p. hoc est rō p. cedens: q. p. bono publico ē itroducta p. scriptione. s. an eēt aliqd remediuz q. actio nō perimat tpe. Rñ. q. sic. l. ut agat q. finiatu dicta obligatio. x. āno. z. iterū deberi icipiat: ut. l. sicut

Appella. r. ADDE an a snia arbitri possit appellari tā de iure canoni co q. ciuili epm alex. in Rub. de ap pel. l. xx. col. Ro. consilio. xxvij. b. Nō solē ni. ADDE an cū quis possedit lon go tpe bona que ex testō nullo ptine ant ad filiaz prescribat z. sit in bona fi de bal. cōfil. lxx. iij. lib. c. Non pōt remitti. AD DE bal. cōfil. lxx. iij. lib. ubi ponit an ualeat pactū de possēdo semper rem veditam re emere. d. Prescri batur. x. an nis. ADDE q. Ro. cōfil. cci. dicit q. licet nō pos sit renūciari p. scriptioni su ture q. tñ sit renūciari p. scriptioni cō plete. An aut p. dictū statu tū ualeat ut de remissue in dicto cōfil. lio. z. p. pē. d. ancha. cōfil. ilo. cclviij. in pñ. ubi te net q. nō va leat h. de fa cto seruetur z. ita dicit te nere Jo. an. ibi vide.

C Dolo.
 ADDE De hoc pulchre p oldra. con filio. iij. vbi refert fecun dū cōfiliū suū ita fuisse iudicatu p fenescalcū i curia aquen si.

C Ado val.
 ADDE in quantum alex. tangit an expēsa facta in re sub iecta restitu tioni debeat cū fructibus compensari Pau. d. ca. cōfiliū. xvij. z in quantum tangit de expēsa in custodia castri vide bal. cō filio. cclij. secundo li bro. z i quātū tangit an incendium presumas factum culpa inhabitanti uz allegādo bal. in cōfiliū adde eū dem bal. cō filio. xij. pmo libro. z cōfiliū. xrv. quarto libro z per pe. de ancha. cōfiliū. cccxlvij. z qñ incēdiū ascribat ca sui fortuito per bar. cōfiliū. clix. quarto libro z quot modis icēdiū possit euenire per eūdē cōfiliū. cccc xxx. quarto libro. Et qñ pp incendiu domus uici ni dstruitur qd ad dāna teneat per ang. cōfiliū. cxcvij. p bal. cōfiliū. clvij. secūdo lib.

in annos. q. mō. usufr. amit. Quero an qñ obligatio finif. tpe remaneat natural. Dixi plene .l. h. j. rē ra. ha. dic ut ibi. Genio ad hz exēplū d eo qd idic loco: z qro exēplū. Rū. dic glo. pone qz testator dixit volo pueniri heredē vbi hz domiciliū z heres ibi nō reperit: vltorē domiciliū mutauit de loco ad locū facto suo: vel digni tate obuēiēte: vel pone qz mutauit for. mutādo statū vt si de laico effect⁹ ē clericus: vel de plebeio miles. nā de iure poterit alibi cōueniri: vt .l. i. s. de eo qd cer. loc. Sed addit glo. qz forte ē tur⁹ exceptiōe si alibi pueniat sicut sup dictū est i tpe. dicit Ja. de are. nisi dolo mutauit domiciliū. Tu dic qñqz dicit testator qz heres p fter certo loco: z sic qd possit in illo loco pueniri: nec p hibz qñ alio loco pueniri possit: z tūc poterit alio loco pgruo pueniri: vt .d. l. i. s. de eo qd cer. loc. Qñqz testa tor iubet p stare heredē certo loco: z iubet qz alibi non teneat nec possit pueniri: tūc de rigore quolibet loco ē obligat⁹: qz sicut character ita obligatio seqf eū vbiqz vt .l. h. C. de pscip. lō. rēp. hz de eqtate obstat exceptio pp volūtate testatoris: vt h. nisi dolo faciat ne ibi pos set pueniri. tūc eniz d eū dare replicatio doli. ar. l. h. dī ctū in fi. s. de euic. cū si. Quero vidimus an obligatio possit restringi ne vbiqz pueniaris: hz an possit āplia ri: ut vbiqz possit pueniri: dic ut .l. h. puenit. d iuridī. om. iu. Genio ad tertium exemplum. s. de conditio ne. quero exemplum ponit glo. in conditione tacita: ut cū pmissi tibi centū corbes frumētī ex tali fundo: ut si in p uel in scōo āno deficiat nō iō definit teneri heres ut .l. iter stipulatē. s. sacra. de hb. ob. z .l. i. de p di. z de. Istud exēplū nō vī bonū: qz p ditione tacita ipedit nati uitatē actiōis sicut expsa: ut no. in .l. itē qz. s. de pac. p bas de hb. ob. l. iter dū. nō ergo eēt dicēdū vtz talis cō ditio extinguat actionē vel nō cū nūqz fuerit nata. Pre terea inuit ista gl. qz si in pmo uel scōo āno fruct⁹ nō na scunt p ditione deficiat: z hz debitor nō liberet ipso iure: liberaf ope exceptiōis sicut ē dictū in tpe z in loco. qd est .l. iter stipulatē. s. sacra. de hb. ob. Tū glo. ponit exēplū scōo mō z ipsamet rep hēdit. Tū tertio mō po nit exēplū in p ditione expsa in sinitute p diali in .l. iij. d serui. qz itellige i p ditione expsa q apponit ad extingue dū sinitute p diale iā pstitutā: ut plene no. p glo. in .d. l. iij. Sed qro qre dicit gl. in sinitute p diali possit ne poni in obligatiōe mere psonali: ut lego tibi centū quo ad iperato uenerit ad italiā. Certe nō: nā hoc esset le gatū ānuū ut .l. legatū. d ānu. leg. z iō p pmo anno eēt purū: p sequētib⁹ p ditione nec p ditione q apponit ad extingue dū: hz ad icōādū. iō glo. ponit i sinitute p dia li. In stipulationib⁹ uero istud exēplū sine dubio pce deret: ut .l. si stichū. s. stipulatio. de uerb. ob.

Legati. Stipulatio erronea i effectu nō obligat. b. d. ul aliter. Stri pulatio accessoria limitat hz naturā sui pncipa liter. b. d. fm aliā lec. C. Op. de .l. hz z si qz. s. h. s. si qz caut. sol. hic heres p errorē pmissit. ista est una lec. que apponit in scōa glo. Scōo mō legit i distincte i seq. gl. z tūc rīde sic stipulatio fugitiuū nō eē iterponit sup le gato: z sic ē stipulatio accessoria. dz ergo itelligi fm na turā legati: ut .l. si stipulat⁹. s. d. usur. q natura ē ut spēs legata p fter talis qñs ē: ut .l. si a substituto. s. i. s. e. Nō ergo teneat nisi culpa sua aliqd in re p tingerit: ut .l. cū be res. s. culpa. s. e. Illa ergo stipulatio itelligit fugitiuū nō eē. s. culpa sui heredis: hz si eēt fugitiuus absqz culpa heredis nullū dānū dē facere heres: z sic stipulatio nō cōmittit. hoc vult dicere iste tex. z glo. Ja. de are. vī di cere qz si ista stipulatio fuerit iterposita a sciēte z uerba expse istū casum p tinerēt non teneat heres. ar. C. de pac. pi. l. i. z .l. si edibus. z .l. fluminū. s. uitiū. j. de dan. infec. Sed nō placet: qz si heres ad hoc se uellet obli gare possit sine dubio: ut .l. dāni. s. cū parietē. de dā. i. fec. z patet i donatiōe: ubi qz nō teneat d euictiōe. tñ si

se obligat teneat: ut .l. aristo. in fi. de dona. Nō ob. C. de pac. pi. l. i. qz ibi pactū erat iprobatū. Non. ob. l. si edib⁹ bus: z .l. fluminū. s. uitiū: qz ibi casus qz omittit nō fuit in stipulatione p p hensus sicut h. fm itellectū quē sup posui. Sed huic ob. qz i stipulatiōe uenit itereffe: hz le gatarij nil itereff: qz danū nō patif. ergo stipulatio nō cōmittit: z isto mō pōt itelligi ista .l. i. h. s. minime placz qz si legatarij non interfit qz cessat: dānū tū itereff: qz lucruz cessat: z ideo ad hoc poterat se obligare si uole bat. C. Op. de .l. si ita. s. de euic. Sol. ut in glo. Ex. l. sequenti.

Res obligata. Relegatā cor trib⁹ casib⁹: z i illis mōis qz hac. l. expmif. b. d. Primo dicit in qb⁹ casib⁹ heres teneat luere. Scōo di cit p quē modū hēs cogit. scōa ibi: qz si testator. C. Se quit in tex. aliēo: z dic qz ad luēdū cogit heres actione ex testō si testator hoc expsferit: hz si nil dixerit hz locuz qd seqf. C. Op. qz qlibet psumit scire factū suū: ut .l. qz qz. s. ad uell. So. itellige hic qñ res erat obligata p aliū nō p testatorē: ut puta p seruu ut pcuratorē: uñ no. istā distinctionē. Site. no. in .l. si qz delegauerit. z .l. se. j. de noua. Hoc aut qd dicit qz psumit scia in facto suo itel lige nisi sit factū antiquū: ut no. p dy. in .c. psumit. c. d re. iur. li. vi. facit. l. p egre. in pn. de acq. pos. Itē itelligo nisi sit factū multū iplicitū. ar. l. eptor. s. lucr⁹. s. d. pac. z .l. fidei cōmissuz: z ibi dixi de p fter. facit qd no. p Lp. i l. cū alienā. C. eo. C. Aduerte qz ego itelligo istā. l. qñ res erat obligata p debito nō hereditario: tūc heres te neat luere: ut .s. e. l. apud iulianū. s. heres. Probo p ra tionē ad hypothecariā nō pōt deueniri et fm ista tpa nisi debitor sit in mora: ut .l. debitores. C. d. pig. Sz h auferit res legata a legatario culpa uel dolo heredis er go teneat heres: ut .l. cū res. s. culpa. s. e. z .l. qd ergo. s. si heres. z .s. se. Nō ergo h dē qz testator iussit rē obliga ri itelligo p debito alieno. Tel si dicit p debito suo itellige istā. l. qz ptra hē dē nō possit agi actōe ex testō ut luat pign⁹ nisi in trib⁹ casib⁹ h expsferit. hz re euicta p by pothecariā agef ptra heredē actiōe ex testō: qñ res sit euicta pp culpā suā cū debitū suū deberet soluere. Itē ptra p dictionē facit scōa ps hui⁹. l. q loqf i cessiōe actiōis. si enī debitū nō eēt hē ditionariū ad qd p dicitur cessiō ac tiōis p hē des cū nō tenebant. Rū. tenēdo primū casū qz h res erat obligata p alio. dicas qz debitū erat ipf⁹ hē dīs p p riu nō hē ditionariū. vñ p dicit cessiō ptra eū. facit .j. e. l. si feru⁹ ticij. z ibi dicā. Tenēdo at qz erat obliga ta p debito hē ditionario: z tūc tex. pcedit dare. C. Hēio ad scōaz pte. op. post solutionē factā nō pōt fieri cessiō ut .l. modestinus. j. de sol. Huius timore sunt h i glo. tres lec. vna qz cessiō petatur hic post sententiam ante rei restitutionē uel solutionē. Et ista est clarissima qz ex ceptio cessiōis pōt opponi post sniaz: ut .l. si fideiul. in fi. j. de fideiul. Alij itelligūt qz h petat cessiō post restō nē aū solutionē: z ista ē notāda. nā ē ille qz nō possidet fm istū casuz petit cessiōē sibi fieri qd p r. Rō ē qz dñs rei. alias nullus possz hoc petere nisi possessor: ut .s. q. mo. pig. uel byp. pos. l. paul⁹. s. fi. z .l. nulla. C. d. sol. fac j. de fideiul. l. fideiul. s. h. z qz ibi no. Tertia qz ē qz post restōnez z solone pōt hoc peti: z soluēdo nō vī fa cere hoc aīo tollēdi debitū. istā tē dy. ar. l. papi. s. mā. z de sol. l. stichū. s. si mādato: z ibi p glo. z p dy. in .d. l. modestinus. C. Querit glo. quo iure petatur cessiō actiōis. hic tex. exprimit. s. per doli exceptionē uel offi cio iudicis: z per dy. in .d. l. modestinus: z ibi dixi per Lp. in .l. cum alter. C. de fideiul.

Onus. Expse facte i repetēda re sub tūnt i spectro ualore. hoc h tex. dic. Ex tñb⁹ sic itellige qz hēs i reficiēdo expēdit cētū: postea sup puit

tm q edificiu non pot durare nisi qnqz annis. Certe
extimat quatu mo ualet edificiu: no qruz expedit hfo
sm Ja. de are. COp. q no possit deducere: ut. l. si qs
scies. C. de rei uen. Sol glo. ut in ea z ille aius psumif
cu quis no psumatur donare de facili: ut. l. cu de idebi
to. s. de proba. COp. de. l. si ita in fi. j. e. sol. ut ibi.

Uod si nulla. COpp. de. l. si in
area. s. d. p. di. ide.

Glo. soluit hic. By. vt refert Ly. i. l. si qs scies
.C. de rei ue. dicit q qcuqz ignoras solués hz pditione
icerti: hz no pditione idebiti. gl. m. i. l. q exceptione. s. si
pars. de pdi. ide. dicit z meli q pditio idebiti orif ex
negocio gesto. sz qn i re tua ipedo z ea sibi restituo q/
q ignorater iter te z me nullu negociu gerif: ga hēbas
dnuuz pmo. sz h z in. d. s. si qs iter hēde z legatariu ge
rif: ga ab herede trāsit dnuuz in legatariu: merito orif
pditio icerti. hoc pbat tex. si bñ ispiciafi. d. l. si i area.

Amptus. Cōtinuat ad pcedētia z
legif duob modis. pmo
in suprib factis a legatarijs q heres no deduc
z hoc ponit in pma glo. z i scda in fi. scdo mo legif i sū
tib factis ab hēde. z hoc ponit in pn. scdo gl. COp.
ad pmo q si pñt dicit expesse neērie fce respectu legata
rij: ga n erat dñs tuc ad h soluēdu tēdit finis scdo glo.

J ancilla. Dicitio cu: dicitō z: appo
sita iter psonas seruoꝝ le
gatoꝝ pūgit pncipalr. h. d. cu. l. se. Jstas. ll. de
clara ut in. s. si qs acillas. isti. eo. facit. l. si cui. i pn. s. e.
Ex. l. sequenti.

**Si testator legauit centu distribuenda in pauperes
ad voluntate fideicommissarioꝝ an ualet.**

Aptatorie. Legatu qd in alterius
voluntate pferri no ualet
h. d. COpp. de. l. fideicommiss. j. de fideico. lib.
So. spale in libertate: qd dic vt ibi. COp. de. l. i. j. ti. i.
sol. q ibi fuit collatu in arbitriu alteri: qd itelligit boi
viri: h in libera voluntate alteri. By. iducit ad. q. si te
stator reliqt cetū distribuēda iter paupes ad voluntate
fideicommissarioꝝ an ualet. Et idē p ista. l. q no. Con
trariu determinat: ga hic no substātia legati. sz electio p
sonay pmittit in alteri voluntate qd fieri pot: vt. l. vtru
.s. i. j. de re. du. z. l. vnū ex familia. j. de leg. ij. z. l. cu pf
.s. hēditate. z. s. a filia. Et pot eligere quos volet. etiā
idignos: vt. j. ti. i. l. cu qdā ita dicit dy. Jdē Cy. in. l. ca
ptatorias. C. de testa. mili. z p hoc vt casus i. l. fideico
missaria libertas i fi. de fideico. li. Hoc ē vey si relictu
etiā esset ad pias cas. nā relicta ad pias cas valent et si
sint captatoria: vt. i. c. cu tibi. ex d test. z ibi p gl. z Jnn.
Ex. l. sequenti.

De verbo do. z relatio quantu.

J ita. Dicitio pter: hz excludere eos ad
quos refert. h. d. COp. ex glo. si
nulli iueniunt in pñimonio debebunt. x. ex pñ
moniu: vt. l. hmoi. s. si cui hō. j. e. z no. s. e. l. legato ge
neraliter. So. dicit Ja. de are. fateor Jriuz: id dic q te
stator dixit. x. ex his q sunt in pñimonio reliquo. als p
cederet Jriū. COp. d. hē. emp. l. cu pphēsus. sol. vt i
glo. CQuero pōe q ticio nil erat relictu: an p ista ver
ba testator videat legare. Et dicit glo. q no. ar. l. ticie i
pn. j. ti. i. By. dicit q illa nil facit: ga ibi erat hba enun
ciatiua futuri euēt q no iducit dispōnes hz pditione:
hic erat hba enūciatiua de pterito: sed adduci pot. j. d
pdi. z de. l. cu tale. s. si. ita dicit dy. facit de here. isti. l.
ex facto etiā agitatū. In Jriū facit qd no. in. l. si mibi z
tibi. s. h. s. e. sz illā glo. ibi respōdit: ut ibi dixi. CAlti
mo no. de hbo do. qd platū in pma psona facit legatū
directū: qsi p ipm testatorē def. sec. si apponere i ter
tia psona: vt. l. fundi trebatiani. de vsufu. le. CNo. et
q hoc relatiuū quātū: quod est relatiuū qntitatis ponit
p relatiuū numeri: z sic dz expōi quātū. i. quot. sm Ja.

de are. z de istis dictionibus exceptiuis dixi in. l. si ely
.s. q iniuriar. s. si quis cautio.

Illi si uolet. Expōsio eoz q tacite isunt p
aliū modū q isunt aliqd ope
raf. h. d. COp. z vt no valere: vt. C. de hē. emp. l. in
venden. dicit glo. hoc iō ga tacite ierat: tu dic ibi Jcti
bus de cui natura ē q hincide oriaf obligatio. vñ si cō
ferf in volūtatē alteri vitiaf: h in vltimis volūtatibus.
COp. q no sit pditioale: vt. l. iij. s. e. Dicit glo. ibi cō
ditio fuit tacite appōsita in psona hēdis hic legatarij.
Nil est dicere. dic ergo q h exprimif p alium modū q
tacite iest. nā legatū acqritur mibi etiā ignorati: vt. l. cu
pf. s. surdo. j. ti. i. sed hic exprimif pditio si velit expsse
z sic aliter q insit. ita no. in. l. si quis ita. s. de cōdi. isti.
z. l. aliquādo: de condi. z demon. tene menti.

Si domus. Si domus legata pncipalr re
ficial legatū no extinguit. sec
si totuz destruat z a testatore reficial. h. d. COp. s. e.
.l. seruum filij. s. si aree. So. glo. ibi est casus ecouerso.
COp. de. l. si fundus. s. si res de pig. So. glo. ibi agif
de dāno vitādo: hic de lucro captādo. Jsta nō ē vera
p. l. dom. s. e. dic ergo ibi dispō est pfecta: ita q alteri
est ius qsitū qd in ptractib fit incōtinēti in legatis post
mortē testatoris: z tuc si domus legata destruat z refici
at: tuc adhuc durat ius alteri qsitū: ut. d. l. dom. z. d.
.s. si res. sz h n erat ius iā qsitū: ga adhuc viuebat testa
tor. COp. de. l. si grege. in fi. s. e. sol. glo. ibi fuit cōbu
sta z nō resecta: z sic nil fuit ibi factū a testatore: sed hic
fuit destructa z resecta a testatore: p qd vt mutari uolū
tas. Dices tu qre non eodē mō vt mutari uoluntas qñ
aree legatē testator domū imponit: ut. l. seruu filij. s. si
aree. s. e. Rñ. qñ legat area z iponit domus debebit le
gatario sicut quodlibet augmētū rei legatē: ut. l. qd in
rerū. s. si qs post. s. e. z. l. si ex toto in pn. Sz qñ legatur
domus tota q postea destruit: area q remāet nō dētur
tanq res legata: sz tāq ps rei legatē: ut no. p. glo. in. l.
scire debem de h. ob. dixi sm Ja. de are. i. d. l. suū fi
lij. s. si aree. si ergo testator iter postea domū iponit il
la area nō pot peti tāq ps rei legatē: ga tuc cedit alteri
domui: nec tanq pncipaliter legata trahit ad se totū:
ga nūq fuit pncipalr legata z legatū partis nō recipit i
cremētū: ut. l. sui electioe. s. h. s. e. z qd ibi no. CAlti
iduc dy. i. ar. d eo q ē elect prior a canōicis z oēs mor
tui sūt an pfirmationē: z alij noui nolūt dic ut ibi p eū.
Ex. l. sequenti.

**Cū res tātū ualet quātū uēdi pot: qualr dicef iustū
precium cum res emptorem nō inuenit.**

Si equo. Valet legatū de re emē
da iusto precio. hoc. d.

**Quenit cū res tm ualet qtu uēdi pot: ut. l.
si seruus de cōdi. fur. z. l. mortis ca. de dona. cau. mor.
quō potuerit dici iustū pciū rei q emptorē nō repit. Rñ.
ut tex. ponit z sepe accidit qñ qs uult uēdere pp neces
sitate ēptores onidunt se nolle emere ut melius emāt.
emptorē ergo iuenisset nisi necessitas uēditoris subessz
z illo mō pciū extimabil. Vel pone q erat liber iuris q
in una ciuitate nō emif: ga ibi nō erat studiuz. als si nō
repiret ēptorē pp uituz rei nō ualet. qro qs extimabil
iustū pciū: Rñ. iudex. ar. l. hac edictali. d. secū. nup. i. s.
illud. z. l. si. C. de iure do. z de fideico. li. l. si aliā. s. h.**

Eruius. Traditio rei legatē deserf ex
cā ltima. h. d. Per istū tex. di
cit dy. q si pcurator alicuius est pdenatus ad
mortē q ad petitionē dñi dz differri executio dōec red
dat rōnē. ad idē. l. suo legato. s. si seru. j. e. z p. Ly. i. l.
i. c. de bo. dā. dixi i. l. si. i. d. publi. ubi vt casus qd no.

Si ex pluribus. Nominati p nomia
ppria uocatur in ui
riles hoc dicit. dixi in. l. turpia. in fi. s. e.
Ex. l. sequenti.

Si vnus dñs dicat seruo tuade ad potem z si obuiaueris libero liber esto: z alius dñs sit dicat seruo suo: si isti inuicē se obuient an ambo erunt liberi.

Alienatio adde vt p pau. de ca. cōsilio deci. mo: vbi de hoc.

Post mortē. Quo ad acquisitionem ispicit dies legati cedētis z si pcurrat i pūcto fauemus ei cui legatū est. b. d. C. Op. j. ti. i. l. peculiu. §. si ricio. So. vt in glo. h. §. facit qd iter mortē z aditionē nō est mediuz suo herede exite. de quo glo. varie sūt qd dico plene i .l. fi. de p. di. insti. Hoc qd h. d. de pūcto iducit p Guil. ad. q. in. l. aretusa. §. de sta. ho. vn. dñs dixit seruo suo: vade sup potē z si obuiaueris libero: liber esto. ali. dñs dixit alteri suo vade sup pontē si obuiaueris suo liber esto. Isti duo inuicē se obuiauerūt. qñf qd eoz si liber. Dec. l. facit qd i istis qōnib. de pūcto debeamus interp. tari in ptē fauorabiliore. In dñi vñ casus in. d. l. aretusa. ga ibi terti. fil. q. nascit facit matrē liberā. in illo pūcto ipse nō est liber tāq. nat. de mfe sua. Dic ergo qdā cōcurrūt in pūcto successiue. hoc est statū deficiēte vno icipit aliud: z in istis iudicamus de vno p. pus: de alio p. poster. ita loq. l. aretusa. vbi pus nascit puer: z p. cta natiuitate in illo pūcto mē libera q. an erat sua. vñ vere nat. est ex serua. ad idē. j. de sol. l. si sub p. ditione: z .l. quoties. de noua. vbi in puncto qd obligat z liberaf vbi pcedit obligatio: z statū extriguat z succedit liberaf tio. Quisq. duo pcurrūt in pūcto pariter z nō successiue z tūc qñq. ad validationē actus de quo loq. nō est neceffe qd vnū pcedat aliud: sed sufficit qd vnū nō sequat post aliud: z tūc iudicat pariter de vtroq. ut h. in .p. p. terq. z. j. de re. du. l. si iter virū. Si nō ē neceffe qd vnū pcedat aliud: tūc si illa duo cōcurrūt simul tūc ille act. vitiaf: ut. l. si fuerit d. re. du. l. qñq. i dubio psumat ali. qd eoz pcessisse. f. qd est fauorabilius: ut. d. l. si fuerit: i. fi. z. l. q. duos. §. ij. de re. du. z. d. l. si fuerit in fi. C. hūc ad ppositū ille cui fuit dictū si obuiaueris seruo nō est liber: ga in actu i quo obuiauit ille erat seruus. Ille cui fuit dictū si obuiaueris libero nō erit liber: ga in pūcto in quo obuiauit seruo: l. successiue statū fact. sit liber. facit ad. q. quā disputauit Ja. bu. de capitaneo q. ppo. fuit in p. filio de reb. aniendo ex dñitū cum etiā statuo caueat qd si hoc pposuerit definat eē capitaneus. vtrū ppositio uideatur facta a capitaneo d. quo dixi in. l. si quis id qd. §. i. de iurisdic. om. iudi.

Si pure. Datio libertatis directa sub p. ditione. sed si def. in die oino extitū legatū vñ simplr reuocatū. b. d. C. Op. de. l. peculiu. §. si. j. ti. i. Glo. sol. z bñ. C. Et glo. op. tacita p. ditione nō ipedit legatū quo ad trāsmiffionē: ut. l. iij. z. l. p. ditiones q. extrinsec. de cō. di. z. de. So. ista p. ditione tacita uenit ex ipso testō. Dña lo quunt in p. ditionibus tacitis que ueniunt extrinsecus.

Seruo legato. Seruo p. prio le. gato pōt qd lega re: z dies cedit ab adita h. d. itate. b. d. C. Quid si ab c. neo reliquat seruo legato. Bicit glo. qd si dies legati cedit an aditā h. d. itate eius q. legauit seruu q. ref. seruo: z p. seruu h. d. itate. C. s. q. ro utru heres eo casu cogat restituere legatario. glo. j. ti. i. l. q. seru. tenet q. sic. Adē Ja. de are. p. l. si tibi hō. §. cū seru. j. e. z. p. als. .ll. hic allega. in glo. Pe. in. l. fi. C. de usu. z fruc. leg. t. z. p. trariū: z ibi glo. hoc videt sentire. idē i. l. herēni. §. s. b. usur. Duto istā glo. uerā ut iterim acgrat heredi: sed heres tenet restituere: z sic ipso iure nō q. rif legatario p. dictā. l. q. seru. j. ti. i. exp. s. ius in. l. huic scripture. §. ad. l. acquil. z. §. e. l. apud iulianū. §. i. p. z. si seru. ubi dicit q. qd p. seruu fuerit acgratū heres debet prestare.

Ex. §. sequenti.

Si promittēs nō alienare sub pena alienet rem sub iectam restitutioni nō incidit in penam

Si seruū. Alienatio rei sub cōditione legate uires legati nō pimit. b. d. C. Op. j. q. z. a. q. l. gñaliter. §. i. So. glo. q. alienare pōt iterim nō manumittere. rō ē: ga datio libertatis ē irreuocabil. C. Op. de auc. res. q. C. cōia de leg. dicit glo. q. bodie etiā iterim nō ualet alienatio. Idē no. C. cōia de leg. l. fi. §. sinaut auaritia. z. j. de p. di. z. demō. l. q. fūdū: z ad. treb. l. marcellus. §. res: z. l. plerūq. circa h. j. de re. iur. in p. trariū no. in. l. cū p. f. §. libertus. j. ti. i. z. auc. de resti. z. ea q. pa. in. p. n. in. §. alienari: z. istā ultimā tenet Pe. z. Ly. in. d. auc. res. q. z. dy. hic tangit. nō ob. auc. res. q. ga ibi nō inouat in modū p. hibitiōis alienatiōis: s. a. p. hibitiōe. l. ātīqua excipit duos casus: z p. hoc pōt solui qd h. Pe. aliq. p. misit nō alienare sub pena: z alienat rem q. subiacet restitutioni: an icidat in penā: z. fm. istā glo. nō icidit in penā: ga alienatio nō ualet. Facit. C. si mā. ita fue. ali. l. eq. dē. §. fm. alias glo. z. docto. icidit in penā: ga alienatio ualet qd norādū est. Bart.

Si testator. Ille agit ex legato cuius iter est: l. ad eū s. ba nō dirigūt b. d. C. Glo. op. trib. mōis ut in glo. Per istā. l. z. s. ites dixi pluries in statutis q. ex eis oriaf actio illis quoq. i. terest: l. ad eos nō dirigant s. ba dispositiua: ut ecce di. cit statutu q. filia femina nō succedit extānb. masculi: hoc statuto exp. s. nō disponat q. masculi succedat. tñ ga eoz fauore sit: ipi agēt ex ipso statuto tāq. p. eis cēt. fcm: ut h. z. l. h. deico. §. cū eēt: z. §. iterdū. j. ti. ij. qd nō.

Si fundus. Spēs legata d. dari talis q. l. if. ē nisi aliud sit exp. s. m. b. d.

Seruus. De isto. §. dic. ut. l. seruus uni. §. eo.

Si res. Si dubitat an res legata existat h. d. s. d. z. cauē de p. sequēdo z. restituēdo si eā iuenerit. b. d. z. hoc declara: ut no. in. l. cū seru. §. e.

Si seruus. Si res p. q. uel i. q. ius h. d. p. uenit ad me sub spe resti. tuēdi possuz p. retēdiōez p. seruari ius meū. b. d. C. Op. q. ius meū. i. actio furti sit ipso iure salua: ut. l. le. gatarius. §. i. §. e. z. l. a. ricio. j. de fur. Sol. glo. hic fuit legatū sub p. ditionē uel in die. C. Op. eī glo. de. l. cum alienā. C. e. z. §. e. l. si res obligata. Sol. itellige q. h. testator ignorauit nec iteruenit aliqd de his q. ponūtū i. l. si res obligata. §. e. p. q. colligat q. testator noluerit q. ad heredē p. nueret istud onus: s. si testator sciuisset uel iteruenisset aliqd de his q. iducit p. s. tione q. h. s. de beret luere re legatā: tūc onus eēt h. d. is: ut ibi. ita se. tit glo. in. l. qd ergo. §. si heres. in. una sol. §. e. ti. C. s. p. tra hoc op. testator pōt legare ius suū: z. ius h. d. is sic suū: nec ad h. b. e. f. distictio utru sciuerit uel nō: ut. l. unū ex familia. §. si re. j. ti. i. So. aut heres h. d. is in re iure dñij in totū uel in partē: uel ius illud qd ē pars dñij: ut usufruct. z. loq. p. trariū. sec. si h. aliō ius pignoris uel fuituris: z. s. ite: ut h. ita soluit tex. j. ti. i. l. cū fili. §. dñs. Fallit fauore libertatis: ut. j. de man. tes. l. si fructuari.

Si domus. Legatū icertū rei q. h. si nes factō boīs ualet si in p. fimonio repiaf. als. secus. b. d. C. Op. z. vt q. electio sit legatararij: ut. l. legato gñaliter. §. e. Sol. bu. ius timore sorte dicit gl. q. h. testator sensit de certa re: l. z. nō appet de q. si ista glo. eēt s. a. frustra distigueretur iter fundū z. domū in. d. l. legato gñaliter. §. e. z. in. l. cū post. §. gener. §. de iure do. cū etiā legatū fundū factū simplr si testator sensit d. certo ualeret: ut. d. l. legato ge. neraliter. §. i. dicēdū ē ergo q. hic testator nō sensit de certo: z. ita itelligit. d. glo. z. dy. in. c. i. obscuris. de reg. iur. lib. vi. Nō ob. p. trariū qd dicit q. d. z. eē electio lega. tarij: ga illud uer. i. reb. q. habēt certos fines a natura: ut bos uel equus z. s. ites i. q. bus legatari. eligēdo nō p. t. multū grauare heredē: ga i. estimatione modicū distat bos a boue cū de mediocri tractat: ut. d. l. legata gñali.

ter: nel hō ab hoīe: ut. d. l. fi. §. i. C. cōia de le. §. hic loq
 tur in reb^o q̄ hnt fines scō hoīs: ga dom^o p̄stituit parie
 te iteriecto: ut. l. q̄ i rep. §. si qs post. §. e. Et inter do
 mū z domū pōt eē maxia dñā. vñ si legatari^o possit eli
 gere possit grauari multū hēdē. Idē si legat^o cyphus
 q̄ hz formā facto hoīs: vt electō sit hēdēs: vt. d. l. legato
 gñaliter: ne nimis grauef heres. hāc rōnē ponit glo. in
 fili in. l. hēdes. §. si i certo. §. fa. ber. C. Op. §. d iure do.
 l. cū post. §. gener. Glo. dicit aliud i legato fundi: aliō
 in legato dom^o. rō ga fundus hz fines sola distictione
 p̄fisa. domus facto hoīs iteruente. z hāc opi. tenet
 oēs: z dy. i. d. c. i obscuris. de re. iur. li. vi. gl. i. d. l. cū p^o
 §. gener. tāgit opi. quorū dā q̄ dicebāt idē eē in fundo
 qd i domo: quā seq̄bat Ja. de are. z Be. Ego sustineo
 glo. qd examio in. l. fi ita stipulatus. in pn. de hbo. ob.

Ex. §. sequenti.

CAn heres teneat de euictione rei legate z an sit denū
 ciādum heredi z qd petet legatarius: ibi. Quero.

De euictione.

Re legata euicta nō p̄sti
 ta cautioe agif ex testō. §. z
 an q̄ euicaf officio iudicis cautio postulat. h. d. P̄rio
 format vnā. q. scōo p̄mittit vnā regulā. tertio ex illa re
 gula isert ad solutionē qōnis. scōa ibi: z regulariter. ter
 tia ibi: cetex. In p̄ma pte casus ē clarus: z in scōa etiā.
 In tertia ponit sic casū. ex regula p̄cedētī q̄ ē q̄ re uicta
 pōt agi ex testō: isert iuriscōsult^o sic. ergo si re euicta p̄
 agi an q̄ euicaf pōt cautio peti offō iudicis deseruēt e
 actioi ex testō p̄ quā res legata i iudicio petif: sed si res
 legata fuerit soluta ex iudiciū: an cautio possit peti nō
 dicit aliqd. P̄ria ps nō hz b̄ria neqz dubiū. C. Ad ex
 peditionē scōe q̄ro ad cuius determinationē veniāt illa
 hba sine iudicio. Dicit glo. ad determinationē illi^o verbi
 p̄fita: n̄ illi^o h̄bi euicaf: z b̄n: ga si euiceref sine iudicio
 de euictione agi nō pōt: vt. l. nō tñ. z. l. si dictū. §. i. §. de
 euic. z. l. vtiqz. §. de rei vē. z d neg. gef. l. at q natura i fi.
 Circa tertiā pte q̄ro si res ē p̄fita ex iudiciū: an pos
 sit peti cautio. Quia tex. nō dicit. glo. dicit q̄ nō: ga nō
 est actio cui seruit. ē enī solutiōe sublata. vide glo. ij. ar.
 p hoc. C. depositi. l. iij. C. Cōtra hāc sol. v̄f tex. i. l. iul.
 §. i. de hbo. ob. De. dicit q̄ ibi fuit solutū adiecto: hic
 p̄cipali. Lerte h̄ possit eē fuga q̄rū ad illā. l. tñ hoc ē
 §. l. etiā de so. q̄re dy. dicit glo. istā nō v̄f dicit: imo ēt
 re p̄fita possit peti cautio: vt. d. l. iul. §. i. z. d. l. ēt de so.
 Hō ob. tex. h: ga h̄ dicat q̄ re euicta possit agi ex testō.
 z q̄ si petif in iudicio pōt peti cautio: z nō negat qn re
 soluta ex iudiciū pōt cautio peti. hoc ē ipsa res pp cau
 tionē habēdā: vt. d. l. iul. §. i. z. l. etiā. Nec ob. l. ij. C. de
 positi: ga ibi vult agere pp accessionē: h̄ pp cautioez q̄
 respicit totū ius rei legate. iō re soluta ad huc agif acti
 one p̄ma pp cautionez. C. Quero z itro tertiā gl. vtruz
 cautioe p̄fita remanet actio ex testō. Rñ. sic. nisi fuerit
 iterposita aīo nouādi: vt. l. iij. §. si ex p̄uētiōe. j. de re iu
 di. Quero vtrum heres teneat de euictione rei legate.
 Glo. h̄ distinguat examinem^o quodlibz mēbrū. P̄riuz
 mēbrū est qn legat^o res i genere: quo casu debet euictio
 magis ex q̄litate q̄ titulo: sine obligatiōis spē. Ro. filia
 hba ponit in. l. q̄ cubinā. §. si heres. j. ti. ij. vult dicere
 q̄ hoc ē ex q̄litate obligōnis: ga in genere. Et regula ē
 q̄ vbi qs tenet i genere tenet rē facere accipientis: z p
 p̄is de euictioe. iō emptor q̄ tenet ad p̄ciū i genere: dz
 facer p̄ciū accipientis. v̄ditor q̄ tenet ad spēm nō: vt. l.
 ex ēpto. in pn. de act. emp. z iō puto si qs venderet fru
 mētū in gñe facere dz accipientis: z qd Ro. dicit q̄ hoc
 nō p̄cederet ex titulo siue ex spē obligōnis: vult dicere
 titulus legati ē titulus lucratiū cui^o natura ē vt qs nō
 teneat de euictioe nisi p̄mittat: vt. l. aristo. i. fi. §. dona.
 z no. i. l. ij. C. de euic. z tex. in. l. ad res donatas. de edil.
 edic. p̄dicta h̄a qn res legat in gñe simplr. secus si lega
 ref icert^o de certis: vt lego vnū ex suis meis: ga tūc eq̄
 paraf legato spēi: vt. l. i. rōne. §. diligēter. z. §. se. j. ad. l.

sal. z. j. §. sol. l. q̄ decē. §. stichū. i. fi. §. z p̄dicta h̄a qn res
 legat gñaliter. i. vna res ideterminata de gñe. secus si le
 garef vniuersale: vt lego peculū v̄f h̄ditatē: tūc si qdē
 euiceref esset dānū legatarij: vt. C. de euic. l. i. Scōm
 mēbrū ē qn legat^o spēs certa q̄ est ipsi^o testatoris. tūc dic
 glo. frustra q̄rū d̄ euictioe nisi forte eēt pignorata: vt. l.
 p̄dia. C. de h̄deicō. z isti. e. §. si rē. vult dicere qn testōr
 legat rē p̄p̄riā nō pōt euici nisi p̄ iniuriā iudicis: q̄ iniu
 ria nō dz nocere h̄dī: vt. l. si p̄sprudētiā. de euic. itelli
 ge nisi heres dederit cām donatiōis iuste ga noluit ex
 hibere infra legatario: vt. C. de h̄deicō. l. infra. ar. l. qd
 ergo. §. si heres. §. e. Et hoc ē v̄f qn aliqs euiceref rē
 i totū iure directi dñij. §. si rē i totū n̄ euiceref. h̄ aduer
 te aut euicit rōne alicui^o iuris qd hēbat i re z heres nō
 tenet: ga testator nō v̄f legare nisi ius qd hēbat: vt hac
 l. i. fi. §. si illud ius p̄ qd euicaf: h̄ nō eēt ius dñij auferret
 rē legatario in totū p̄ hypothecariā. tūc distigue ut ha
 bef i. l. si res. §. e. z istud uerū nisi testōr exp̄sse aliud di
 xit: ut. l. suo legato. §. si fund^o. §. e. Tertiu mēbrū ē qn
 legat^o res aliena alicui a sciētē. tūc dicit glo. tenet de eu
 ctioe: ut. l. cū alienā. C. e. qd itellige qn sciuit alienā sim
 pliciter. sec^o si respectu alicui^o iuris: ga tūc v̄f legare ius
 qd hz: ut hac. l. i. fi. z. l. serui electioe i fi. §. e. Quartū mē
 brū ē qn legat rē alienā errās uel ignorās utz sit aliēa.
 Hoc casu dicit glo. si legat ex̄neo nō debet. si legat cō
 iūcte p̄sone debet nisi error p̄cedētis cāe nulle uel finit
 re aliud iducat. Quid vult dicere error cāe nulle pone
 exēplū. §. e. l. qd i rep. §. i. z. C. e. ti. l. si uxor. z. j. de usuf.
 le. l. sticho. i. fi. ubi legabat testōr ius qd morte finiebat.
 Quid vult dicere error cāe nulle. Ja. de are. dicit q̄ te
 stator putabat rē esse suā ex ui ēptiōis facte a pupillo q̄
 ēptio est nulla: quo casu nō ualet legatū ēt si fiat p̄iūcte
 p̄sone qd nō. ga ex hoc habes q̄. l. cū alienā. C. e. hz lo
 cū qn testōr simplr putabat eē rē suā n̄ respectu alicui^o
 cāe. sec^o si putabat suā ex certa cā: ut h̄. facit. l. suū filij
 in pn. §. e. z qd ibi nō. Sz p̄dicta facit. l. cū p̄f. §. euic.
 j. ti. i. Gl. i. l. cū alienā. C. e. dicit ibi sp̄ale ne oriat iuidia
 iter f̄fes. ultramō. dicit q̄ illud ē sp̄ale i h̄dib^o. n̄ curo
 si sint f̄fes uel nō. qd an sit uerū z q̄ sit rō: ibi uidebitis.
 Quero ad hoc ut possit agere d̄ euictioe utrū sit ne
 cesse q̄ denūciat heredi z qn. Dic ut. l. q̄ cubinā. §. si
 h̄s. j. ti. ij. C. Quero qn agif de euictioe qd petif. Rñ.
 petef illa res legata q̄n nūq̄ soluta: ut h̄. z. d. l. q̄ cubi
 nā. §. si qs h̄s. sec^o qn agif ex ēpto de euic. ga tūc agif
 ad itereffe ex ēpto. l. uēditor hoīs. §. de euic. ga res est
 euicta. nā actio p̄ma qua tenebatur. f. ad tradendus est
 sublata traditione: ut. l. ab emptione. de pac. z auē. sa
 cramenta. C. si aduer. uendi.

In pecunia legata.

Cōfētū sit p̄
 ceptū z termi
 nus dat ad soluēdū z ex cā p̄mittit ut soluat ex tatio p
 spē sine cā nō. h. d. C. Mo. p̄mo p̄cticā q̄ ponit i. l. si d̄bi
 tori. §. de iudi. q̄ p̄fētū sit p̄ceptū de soluēdo ifra t̄ps
 modicū: qd t̄ps hodie p̄suetudo iterptaf vsqz ad. x. di
 es: z ibi nō. C. Mo. scōo q̄ p̄ p̄fessionē nō sit cōtestatio
 lit. qd est uerū qn qs p̄fitef nō aīo lit. p̄ref. h̄ aīo fugiēdi
 iudiciū. nā si qs dato libello p̄fiteret ad istū finē ut dā
 naretur ex ipso libello tūc induci: ut p̄testatio: ut no. in
 l. i. C. de lit. cōref. facit. l. si reus. §. de pcur.

Qui cōfitetur.

Mo. h̄ q̄ ex cā soluitur
 aliud p̄ alio. Scōo no.
 qd habet rō affectiōis. qd itelligo nō ut p hoc res plus
 extimet ga esset §. l. p̄cia rerū. j. ad. l. fal. §. ad aliū finē:
 ut. l. cū seru^o. §. man. Tertio no. q̄ p̄tra p̄fētentē officii
 iudicis est qnqs facere solui aliud p̄ alio sicut p̄tra euz
 quem cōdemnat. ad idē. j. de cōfēf. l. iulianus.

Ex. l. sequenti.

Cfundus emphiteoticus an possit donari uel legari.

Si fundus.

Ei q̄ hz dñiuz directū pōt le
 gari ab eo q̄ hz v̄tile: z in du
 cc iij

a C De euic
 ctione. AD
 DE vt per
 abb. cōfiliō
 xlv. secundo
 libro.

a Legari donari. AD DE vltra a lex. bal. cōf. lio. cccix. p. i. mo lib. vbi dicit qd hūc casuz habuit in aduocato nibus cum bart. r vide oldra. confilio. cclix. ab. confilio. lxx. iij. secundo libro. Et in quatuor alex. tigit an emphiteosif pos sit diuidi ir. reqsito dño adde bal. q sic cōf. lio. c. xxviii. inci. piēte diuisio quarto lib. Et an possit locari ad lō. gum tēpus: vñ bal. cōf. lio. cccxvii. tertio lib.

b Facere ADDE q ang. cōf. lio. cclxxvii. in. cipientē pū ctus. q. Joā nes de flozē ria tenet per ter. q. si testa tor in suo te stamēto isti. tuto filio r si lie facto le. gato relicto q. et fratre exccutore te stamēti dece dat ptingat etiā decede re fratre exe cutore qui si milititer insti tutis suis fi. lijs dicat itē lego iubeo r mado q. p. dicit here / des mei exe cutioni mā. det testamē tum fratris mei. q. p. bec verba q. r. of. ficuz exccu toris ad be. redē nō trā. fit videat te stator man. dasse vt fol. nant legatū factum filie alterius te. statoris cui ipse erat exe cutor.

c Licet ADDE in q. tū alex. p. Jo. d. mol. tāgit an pos sit eligi duo ipatores q. consuluit ol. dra. confilio xxij. an si fue rint electi duo iperato

bio vñ qd legare ius qd hz in re. h. d. C. Ho. q. q. hz fun. dū uectigalē pōt legare dño qd itelligo etiā si illud ius. dz finiri morte legātis: ut. l. qd i rerū. §. i. s. e. z. l. sticho. de vsufr. le. C. Quero vtrū fund' ēphiteotic' possit le. gari r donari. Hic vñ q. sic. ad idē. l. i. z. uctiōib'. j. d. h. sig. r. ibi p. Ja. de are. no. glo. i. l. fi. C. de iure ēphi. Trū. no. in. l. i. C. de fun. pa. li. xi. r. hoc puto verū i alio ēphi. teota q. reipublice p. l. fi. C. de iure ēphi. vbi nō solum veditio s. ois aliēatio phibet: r hoc ibi r. De. Ad ob. ista. l. r. siles. ga loquūf i ēphiteota reipublice. rō ga tē. ad quēcūq. vadit res coipso q. ē possessor tenet ad ve. ctigal: vt. l. fi. C. sine cē. vel re. z. l. ipator. de pub. vñ nō itereft reipublice: s. i alio ēphiteota secus: cū nou' pos. sessor nō tenet ad pensionē cū ipse nil pmisit. r iō nō pōt alienare sine p. sensu dñi. In ēphiteota ecclie puro q. nō sit dubiū: ga nec vēdēdo nec donādo nec aliquo. mō pōt alienare: ut. l. i. z. ij. C. ne rei do. vel tēplo. Et p. dictā rōnē dicebā qñ plures q. p. duxerūt i sit ēphiteosif iuicē alienāt: forte nō esset phibitū: ga qlibet ē obligat. us ad pēnsionē ecclie. dixi i. l. fi. mibi r. ticio. j. d. h. ob.

Ex. l. sequenti.

C Si uendo fundū excepto iure coloni r nullus sit co. lonus an debeā habere medietatē fructuum.

I quis legauerit. Exceptio rei q. nō re. perit nihil iportat. h. d. no. file de exceptiōe ob. scura. dixi i. l. ticio. r. extores. s. eo. C. Op. de. l. certo ge. neri. in. pñ. s. de ser. ru. p. di. So. solū p. tines appellatōe vinee si ibi sūt vites: ut ibi. sec' si nō sūt ut hic. Ja. d. are. q. rit si vēdidi tibi fundū excepto iure coloni q. hēat me. dietatē fructuū: si null' repit colon' an ipi vēditori d. beat medietas. Et dicit q. ista exceptio nil opaf: ut h. z. s. de vsufr. l. fi. sub p. ditiōe. r. cōi. p. di. l. fi. q. s. duas. §. si i uēditiōe de hē. emp. l. fi. de ac. emp. l. fi. i mercedē in fi. de euic. l. minor. in fi. qd itellige nisi iter ptes p. sta. bat nullū esse colonū nisi ipsum uenditorē: tunc vñ itel. ligi debere q. ipse uenditor habeat ius coloni: ut. d. l. fi. quis duas. §. si in uenditiōe. cōi. predi. q. s. no.

I heres. Qui iussus est facere q. ut ha. beam tenet mibi dare. h. d. C. Op. de. l. illa stipulatio. §. eū. de. h. ob. Glo. dicit hoc spāle in vltimis uolūtatib'. meli' soluit i. l. illa. §. euz. all. in glo. ga aut alqs grauaf ut det: r dz dare: ut. l. ubi aut in fi. de. h. ob. aut grauaf ad faciēdū aliqd r sifr dz dare: ut hic. qñq. q. s. grauaf ad curandū ut q. s. hēat: r tē sufficit q. det reū locupletē: ut. l. tria. z. l. fi. fi. cer. pe. plus ergo iportat qui obligatur facere q. q. obli. gatur curare. iō in instis apponitur bodie utrūq. §. q. pmisit se factuz r curatur: r ista sunt cōia tam in con. tractibus q. in vltimis uolūtatibus.

Ex. l. sequenti.

Uicis. Uicis pōt legari sicut ciuitatibus. h. d. C. Quero q. ē dñia iter citatē r uicū. glo. h. dic' q. ciuitas honoraf qbusdā dignitatib' q. b' nō ho. noraf uicus. In usu nō cōi dignitas epalis q. sit i loco facit ciuitatē: r ita vñ sentire Fede. ipator in p. stitutiōe illa de pace p. stātie. Inno. d. hoc tractat i. c. q. i eccliarū. et de p. sti. Uicis nō r uilla dicunt q. istas dignitates nō hñt r est nomē generis: ut. l. q. ex uico. j. ad municipa. Castrū nō distiguit a uilla: ga uilla nō ē muris uel ual. lis circūdata: ut hac glo. r per glo. in. l. ex hoc iure gen. tiū de iusti. r iur. r p. Jo. an. in. c. fi. ciuitas d. sen. excōi. li. vi. Inducitur iste uer. q. ps ciuitatis possit facere sin. dicū qd dixi in. l. fi. quis a filio in. fi. s. e. S. z. quid dices d. uno burgo. Certe vñ uniuersitas approbata: ut. C. de fundo rei priua. l. pe. l. xi.

Ex. l. sequenti.

C Euidēter apparere qd dicat r q. dicant multa uide. in pñ. Et legata ab istituto itelligantur repetita a substi.

tuto: ibi. Op. Et an cōditio adiecta istitutiōi uideat re. petita i legato scō eidē: ibi. Circa. Et an p. ditio appo. sita in psonā unius uideat apposita in psonā eius q. est sibi p. iuctus: ibi. Quero. Et an regula hui'. l. hēat locū i h. cōi. ibi. Quero utrū. Et an i legib' r statutis dicta in uno caplo itelligant repetita in alio uide in fi.

I cet. Relicta ab istituto uideat repetita a substituto uulgariter nisi aliud p. cōiecturas appeat. h. d. Ho. q. ois lex q. pietu. ras uolūtatē alteri' dz itelligi nisi aliud de uolūtatē dis. ponētis appeat euidēter. Scōo no. q. euidēter appere. d' illud qd appet ltimis p. iecturis: s. nō fuerit exp. ssum ut hic: sm Ja. de are. ubi euidēte uolūtatē appellat q. p. cōiecturas p. bas. facit p. hoc tex. in. l. fi. q. s. locuples de. ma. tes. Tertio no. q. multa dicunt tria: ut p. h. dū die. ex multis: r ponit tria tm. s. ite. s. ad silt. l. i. §. hoc rescri. ptū. insti. de liberti. §. multis. C. Op. s. de testa. ml. l. q. rebaf. §. fi. So. glo. ibi q. ibi nō fuit substitut'. s. scōo loco istitut': ut p. zibi in ter. C. Op. j. ti. ij. l. fi. plures. in. fi. So. ibi fuit relicū ab istituto noiat: s. noie appella. tiuo nō noiat. r sic est aliud. ar. q. noluerit a substituto repetere sile i. l. i. §. id qd ex substitutiōe. j. ad. l. fal. z. qd. ibi no. C. Op. j. ti. ij. l. i. in fi. So. ibi est alius casus. s. fi. q. ras an relicta ab uno succedēte ab itestato debeant in sequēti gradu q. succedit. de quo in. l. cū p. §. cū estima. ret. j. ti. i. §. Op. de. l. fi. sub cōditioe. de here. isti. So. p. declaratiōe hui' r alioz dic' q. si q. ras an relicta ab insti. tuto uideant repetita a substituto aut sūt relicta p. mo. dū p. ditiois: aut p. modū dispōnis. s. legati uel fideicō. missi. p. mo casu nō est nra materia: sed dicit. d. l. fi. sub. cōditioe. r dicemus in. l. q. p. ditio. de cōdi. z. de. Scōo casu aut loq. ris de substituto uulgariter: aut d. substituo pupillariter. Primo casu aut fuerūt relicta noiatim noie p. po r nō uident repetita: ut. d. l. fi. plures. §. fi. j. ti. ij. z. l. i. §. fi. in substitutiōe. j. ad. l. fal. Aut fuerit relicta sub noie appellatiuo. r tūc aut institutus a quo relique. bas nō erat in rerū natura illo tpe: r dicit. l. qdā refer. runt. in. pñ. s. ti. i. aut erat in rerū natura: r tūc i dubio uident repetita: nisi aliud p. iecturas appareat: ut h. Cōiecturas uidentis h. Scōo casu. s. d. substituto pupil. lariter. dic' aut succedit ex tacita uulgari: r uident repe. titā: ut. l. q. fundū. §. q. filii. j. ad. l. fal. Aut succedit ex. pressa pupillari r nō q. relicta ab istituto uident repe. titā a substituto tacite siue sint pura siue cōditionalia. sed ea debet p. stare substitutus tanq. quilibet heres i. p. ueris: ut. l. i. §. interduz. j. ad. l. fal. z. l. in rōne. C. qd. uulgo. e. ti. z. d. l. q. fundū. §. qui filii. sed si essent repe. titā expressa p. testatore: tunc si dies legati cessit in uita i. p. ueris: repetitio nil releuat: ut. j. e. l. fi. fundū sub cō. ditioe. §. si p. nisi in eo qd plus esset relicū: ut. l. quid. ergo in. pñ. s. e. Sed si dies legati nō cessit: tunc debet a substituto: ut. d. §. si p. Nec ob. glo. ibi posita q. imit. q. i pupillari substitutio sit tacita repetitio: ut ibi uide. tis. Ex p. dictis dico q. ista tria exēpla q. hic ponūt in. qbus nō vñ facta repetitio nullo mō p. gruit substituto pupillari. C. Examinem' quo d. libet. primū est si eidē le. gatario aliud est relicū a substituto certe si substitutus succederet ex pupillari: legatarius h. ret vtrūq. si primi legati dies cessit: ga cū substitutus debeat tanq. heres i. p. ueris habet quod amō ut es alienū: ut. d. l. in rōne. §. qd. uulgo. ad. l. fal. z. p. bas. i. l. qd. ergo i. pñ. s. e. r sic. d. §. qd. uulgo itelligo siue a substituto pupillariter sit relicū diuersis siue eidē. nec determinaf p. istā. l. Scōm exēplū est qñ certa cā fuit reliquēdi ab istituto q. cessat a substituto. Exēplū poneat Oldr. si relinqt ab istituto vt legatarius admistraret bona istituti: q. rō cessat i sub. stituto q. forte ē diligēs. certe ista nec plus nec minus i. pediet peti a substituto pupillariter: nisi sicut ipeditet peti a quolibet herede c. rneo sm materia. l. seio. in. pñ. j. de anu. leg. Tertiu exēplū est qñ fideicōmissari' est

substitutus p pte qd exēplū dy. iducit^r ad. q. si testator
 istituī filiū pupillū z uxori legauit usufructū. z si filius
 decessit in pupillari etate substituī msem z exnēū: q. si
 mī succedit ex substitutōe q. n̄ deat h̄re usufructū: vt h̄
 z. j. ti. i. l. latin^r. ita dicit dy. Qd̄ itelligo si mī succedit si
 lio ex tacita vulgari. sec^o si ex pupillari. tūc enī cū ex pso
 na filij habuisset initiū tanq̄ debitū illud aī pte dedu
 ceret: vt. d. §. qd̄ vulgo. z. C. d. bo. auc. iu. pos. l. i. f. Cir
 ca materiā hui^r. l. q̄ro vtrū p̄ditio adiecta istituīōi vi
 deat repetita legato facto eidē. dic vt. l. cū vn^r. de p̄di.
 isti. z de p̄di. z de. l. auiā. z. j. e. l. ab oibus. §. cū qd̄ā. de
 doli excep. l. si. §. si. f. Quero vtrū p̄ditio apposita in p
 sona vni^r videat apposita i psona ei^r q̄ ē sibi p̄iunctus. z
 eodē mō an apposita in vna re itelligant̄ repetita i alia
 re sibi p̄iuncta p copulatiuā. z sic de frute repetitiōis q̄
 iducit p copulatiuā. dic vt. j. de p̄di. z de. l. iulij paulus
 de fun. istru. l. scio. §. gaio. z ibi dixi. Quero vtrū le
 gata i vno testō videant̄ repetita i alio testō postea scō
 dic ut. l. cū tacitū. de pba. z. j. d. iure fil. l. stati. Quo
 ro de repetitiōe q̄ iducit p h̄c dictionē apli. dic vt scri
 psi in. l. si tibi pure. j. ti. ij. Quero de repetitiōe istius
 dictionis itē. Dixi in. l. i. repetēdis. j. ti. ij. Quero qd̄ i
 sc̄tib^r. pmo vtrū ea q̄ dicitur i p̄fatiōib^r videant̄ repe
 tita i sequētib^r. De quo i. l. ticia. §. idē r̄dit. j. d. h̄. ob.
 z ibi dixi. z. l. itē qa. s. de pac. f. Quero vtrū regula hui^r
 l. h̄eat locū i sc̄tib^r: videlz vt dicta i vno sc̄tu videatur
 repetita i eo q̄ loco ei^r substituī. hoc enī pōt fieri duo
 bus mōis. pmo vt vn^r sc̄tus substituī loco alteri^r p no
 uationē. z tūc dic vt dixi in. l. alia. j. de noua. z. r̄gū i. l.
 i. C. et ob cyrographa. pec. Scō mō sit substituēdo p
 prie: vt si pcedit tibi in ep̄biteosim z post mortē tuā si
 līs tuīs: de quo vide in. l. p̄ cū filio. in fi. s. de pac. do.
 Quero vtrū dies z p̄ditio apposita i p̄ncipali videat
 apposita i accessorio seu repetita i adiecto. Tex. ē q̄ sic
 l. i. h̄. §. si. s. h̄. ob. Quero vtrū dcā i p̄ncipali videat
 repetita i fideiusore. Dic vt. l. si vt pponit. j. d. h̄. de iur.
 Quero vtrū psona v^r q̄litas aliq̄ adiecta i vno caplo
 stipulatiōis itelligit̄ repetita i sequētib^r. Dic ut. l. si ita
 stipular^r. §. grifogon. j. de h̄. ob. z ibi dixi multa d̄ hac
 materia. Quero vtrū dies apposita i p̄ditōe uideat
 repetita i substitutiōe. Dic ut. l. in illa. z. l. hoc iure. d. h̄.
 ob. Quero qd̄ i legib^r seu statutis vtrū dicta i vno ca
 pitulo itelligant̄ repetita i alio. Dic aut ē una c̄a ge
 neral^r p se: z dic ut dixi in. l. talis scriptura. i. h̄. s. e. aut ē
 qd̄ā q̄litas accessoria uni caplo. z illa an itelligat̄ repe
 tita i alio: dic ut dixi i. l. p̄tor. j. vi bo. rap. Quero qd̄
 de rescrip. Et dic ut. l. si iudex. s. de iudi. z ex de rescri.
 .c. cam q̄. z etiā p glo. ibi z p Inno. circa qd̄ uide remis
 siones ad spe. quas dedi in. l. talis scriptura. in fi. s. e.

Ex. l. sequenti.

Can valeat legatū pmissuz in volūtate heredis p ver
 bū videbit̄ vel placebit̄: vel iudicio suo. Et qd̄ iportet
 cū aliqd̄ est pmissum in liberā volūtate alicuius.

I sic legatū.

Valeat legatū si i ar
 bitriū heredis tāq̄
 boni viri pmissif. h. d. Mo. q. h̄ba h̄ posita ipor
 tat̄ arbitriū boni viri: nō liberā volūtate. C. Op. de. l. se
 natus. §. legatū. s. e. So. ibi fuit legatū i liberā volūta
 tē. Quero qd̄ de h̄bo v^r. Rū. iportat arbitriū boni
 viri: vt. l. fideicomissa de fideicō. liber. C. Quid de uer
 bo placebit. Rū. idē ut. l. thais. §. sororē de fideicō. li.
 z. l. luci. la p̄ma. iūcta. l. fideicō. e. ti. Quid si dico iudi
 cio tuo vel iudicio talis. Tex. v^r q̄ iportat liberā volū
 tatē. in. d. l. thais. §. luci. Quero qd̄ i sc̄tib^r. r̄n. sub
 stātia ptract^r nō pōt pferri i arbitriū alteri^r p̄bētū etiā
 p h̄ba iportātia arbitriū boni viri: ut. l. qd̄ sepe. §. i. d. h̄
 h̄. emp. fallit i dote: ut. l. cū post. §. gener. s. d. iure do.
 z. l. i. C. de do. p̄mis. accidētalia sc̄tus b̄n p̄nt pferri in
 arbitriū alteri^r p̄bētū ut. l. h̄ uēditio. de p̄ben. ep̄. Ista
 aut̄ h̄ba q̄ sapiūt arbitriū boni viri si heberēt determinā

tionē ex alia dictionē p̄nt iportare liberā volūtate: vt si
 dicat h̄eat liberū arbitriū vel plenū arbitriū: ut. l. fidei
 comissa. §. q̄. j. ti. ij. Quero qm̄ v^r pmissuz i liberaz
 volūtate qd̄ pōt ille facere. Rū. pōt arbitrari qm̄ vult
 etiā iniuste: ut. l. cum quidā. j. ti. i. dū tamen dolus ma
 lus absit: ut. l. creditor. §. lucius. s. man.

Ex. l. sequenti.

Conditio nō est pprie de p̄terito vel presenti. Et si
 comes cōcedit quicqd̄ iuris habet in tali loco nō valet
 nisi de iure pcedentis appareat.

Si mibi.

Legatū ē iutile si reliquat̄ in tertia
 vel i scōa psona siue q̄ntitas exp̄ma
 rur siue nō. h̄ in p̄ma valet q̄ntitate exp̄ssa. als iutile cō
 stituit. h. d. fm Dy. uel aliter. Relatiuū iunctū scōe vel
 tertie psonē q̄ntitate exp̄ssa uel nō: p̄ditionē iducit. sed
 iunctū p̄me q̄ntitati exp̄ssa demōstratōe: si nō sit exp̄ssa
 iducit p̄ditionē. h. d. h̄. Bl. tu dic defect^r debiti demō
 strati q̄ntitate nō exp̄ssa facit deficere substātia legati.
 Idē si q̄ntitas exp̄mat̄ z ipsi debitori ut tertio reliquat̄
 sec^o si p̄ debitorē creditori. h. d. Si lego tibi. x. q̄ debeo
 lz nō appeat q̄ teneat̄ testator ad illa. x. r̄n legatū valet
 hoc dicit scōa ps hui^r. §. Sz in p̄mo casu iō n̄ valet: qa
 nō apparet q̄ntitas: h̄ apper. In tex. ibi lego. f. eidē ti
 cio ut differat a casu pcedētē z seq. Quero q̄ est rō
 d̄rie iter hos casus. Dicit glo. in uno casu loq̄ testator
 per uerba prime psonē in alio per uerba secūde z ter
 tie. Idem Dy. z Oldr. ut patet ex sūmario eoz: quod
 non placet: qa etiā in primo casu posset loq̄ testator p
 h̄ba tertie psonē. Bone q̄ ipse testōr uocaret̄ ticius: z
 diceret sic. Cētū q̄ d̄z tici^r scio legat: p̄stat q̄ ualeret le
 gatū. dic ergo in p̄n. §. qm̄ q̄ntitas nō exprimit̄ rō est eui
 dēs: ut tex. dicit. In scōo qm̄ debitor legat creditori q̄
 titate exp̄ssa grauat heredē i q̄ntitate: z sic substātia rei
 legate repit̄: z tūc falsa demōstratio nō uitiat. In scōo
 casu legat creditor debitori cētū q̄ d̄z: tūc grauat here
 dē solū in liberādo. h̄ si debitū nō apper: deficit substā
 tia rei legate. iō nō valet legatū. In tertio casu si qs le
 gat alicui qd̄ d̄z tertio v^r legare actionē: q̄ si nō ē deficit
 substātia rei legate. als nil videtur legasse: ut euidenter
 tex. dicit. Idem probatur in. l. legauit de li. le. per tex. z
 glo. C. Op. relatiuū iunctū h̄bo p̄ntis t̄pis uel p̄teriti
 nō facit p̄ditionē: ut. l. stich. s. e. h̄ d̄z h̄. qd̄ uidebat̄
 tenere Old. in sūmario qd̄ trussa est. h̄itas ē q̄ nūq̄ de
 p̄nti uel p̄terito ē p̄ditio p̄pe: ut. l. si stipulat^r fuero h̄c
 de h̄. ob. z tex. q̄ h̄ appellat p̄ditionē: z. l. cū ad p̄ns. s.
 si cer. pe. iprope loquūf: ut h̄ sentit gl. no. Loq̄ ergo
 hic de demōstratiōe cui^r defect^r extinguit substātia rei
 legate. z p̄ p̄ns legatū sicut defect^r p̄ditōis. iō h̄ appel
 lat eā p̄ditionē. C. Op. q̄ falsa cā nō uitiat legatū: ut. l.
 cū tale. §. falsa. de cōdi. z de. Sol h̄ erat talis cā seu de
 mōstratio q̄ faciebat deficere substātia legati. ad idē. l.
 si seru^r. §. q̄ ḡnqz. j. e. Dy. iduc h̄c. §. i ar. qd̄ā comes^r
 p̄cessit cuidā ecclie qcqd̄ iuris h̄bat i tali loco. certe nil
 opaf̄ nisi diure pcedētis appareat: ut h̄. z. l. legauit. d. li. le.
 Incertitudo enī ipedit acq̄sitionē possessiōis: z p̄ p̄ns
 usucapionis: ut. l. iij. §. icertā. z. l. locus. z. l. si qs fundū
 de acq. pos. z de usuc. l. si fur. §. incerta fm dy. facit qd̄
 no. in spe. de instru. edī. §. nūc aut. h̄. ij.

Ex. l. sequenti.

Can p̄tas eligēdi trāseat in cessionariū z an si minor
 q̄ h̄z actionē ad fundū p centū an ualeat cessio.

Si quis ita.

In alternatiua obligatiōe si
 legat qd̄ debet̄ cogit̄ h̄es ad
 cedēdū. si legat una de rebus cogit̄ ad agēdūz si legat
 utraqz res diuersis cogit̄ h̄es utriqz satisfacere in soli
 dū. h. d. pmo erat electio creditoris z legauit qd̄ debet̄
 In scōo erat electō debitoris z legauit unā tm̄ ex reb^r.
 In tertio erat electio creditoris: z legauit utraqz rē di
 uersis. scōa ibi: pinde. tertia ibi: q̄ si qs. C. Mo. ex p̄nci
 pio q̄ p̄tas eligēdi trāsit i cessionariū. Cōtra de. l. si ita

res z ab vno
 fuerit impe
 tratuz an va
 leat.

a Dy. idu
 cit. ADDE
 q̄ bal. illam
 sequitur cō
 lio. cclxx. ter
 tio libro vbi
 voluit q̄ si
 testator isti
 tuat vniuer
 saliter filios
 ipuberes et
 filiā i re cer
 ta eidemqz
 leget aliqd̄ z
 vltra vsum
 fructum cō
 decētē vsqz
 quo nubet:
 deinde illaz
 substituāt fra
 tribus suis
 vna cū sorō
 re testatoris
 z sicut amita
 q̄ si eueniat
 casus substi
 tutionis de
 beat habere
 etiam vsum
 fructuz z le
 gata.

b Repetita
 ADDE vt
 p Ro. p̄lino
 cccxvi. z. cc
 cxxvij.

c Videtur
 ADDE qd̄
 de verbo vi
 def. abb. cō
 filio. ex. z cō
 filio. iij. ubi
 etiā de ver
 bo placebit
 z qd̄ de ver
 bo phibito
 volūtatis p
 bal. consilio
 lvij. primo
 libro.

d Tibi. x.
 ADDE An
 valeat lega
 tū si testator
 dicat lego
 cētū q̄ mibi
 ticius debet
 cū nihil de
 beat bal. cō
 filio. cccx
 xlv. secundo
 libro.

e Comes.
 ADDE Ol
 dra. consilio
 clxij. icipiē
 te viso priui
 legio.

In cessio narium AD DE inquatu alex. tangit de villa que pmissit purgare riuu q illam legatur bal. consilio lxxvij. tertio libro. r i qua tu tangit q stante statu to q d bitoz debeat capi ad instantia creditoris q poterit capi ad instantia cessionarij q ide consuluit ro. consilio. cxlij. etiam absq eo q citetur qd fa cit ad dicta hic p alex.

stipulat. i pn. r. l. h. i pn. de h. ob. glo. nec h nec ibi bñ sol. Dic prās eligēdi nō trāsīt i cessionariū uino credi tore h eo mortu trāsīt ad heredē q psumit uolūtatē defūcti scire: vt. l. n. q s a filio. §. si q s ptes. s. e. r sic post q trāsīt ad heredē cepit illa prās eē cessibilis. iō trāsīt i cessionariū: vt. hic. ar. l. p. §. qndecū. j. ti. ij. Pro q so. facit qd no. i. l. i. C. q. p. sua iuris. r p. Guil. in. l. i. j. de of. ei. cui mā. est iurisdī. videly merū iperū post q semel ē delegatū pōt subdelegari. Preterea legatarius in re legata dñ heres: vt. l. ad tps. de vsuca. iō sicut in heredē trāsīt: ita in legatariū. C. Op. ad scōam pte de. l. cū alie nā. C. e. r. l. q. apud iul. §. si. s. e. So. h legauit respectu iuris qd hēbat ppe rē vel in re. facit. l. seruū filij. i. pn. s. .e. r no. istud q lz nō haberē ius in re: si tñ putabā me hēre actionē psonalē p re videor legare respectu illi iū ris. Op. q. agat ex actiōe ex testō: vt. l. i. C. cōia. de leg. So. fateor q pcurrit cū p ditiōe icerti. C. Op. ad tertiā partē de pcedēti rīso. So. h hēbat electionē heres: i p cedēti debitor. C. Op. de. l. h. tici. j. ti. i. Sol. ista itelliy gū fm illā. C. Quero vides q heres cogit agere qd est nouū dicere. ago enī vt agas. s. ite. i. l. cū ptes. §. messem. §. loca. r. s. ad. l. rbo. de iac. l. ij. §. pe. r. de act. emp. l. iul. §. penul. r ne quid in lo. pub. l. ij. §. idēz labeo. el. i. C. Quero ergo vtrum in istis casibus ille qui uenitur liberetur cedēdo actionē. Glo. q. sic in. d. §. idēz labeo. Sed forte in casu huius. §. si exigendo regreretur ma gna expēsa ad heredē spectet labor r sūpt. fm diffictō nē quā habuistis i. l. cū seru. §. e. C. Alitio p. l. istā. p. su lui. i. q. vos scitis fm cōem opi. q actio iudicaf mobilis vel imobilis fm naturā rei q in ea p tines: vt no. p dy. s. de auc. tu. l. pōt. r p gl. C. si ad ver. trāsac. l. i. r in auc. s. nō ali. §. i. p. bas. C. de p. di. mi. l. si ad rē soluēdā. Item scitis q minor nō pōt alienare imobilia sine decreto. mō quidā minor habebat actionē ad fundū vel ad cen tum alternatiue cessit actionē suā. dixi q erat i potesta te debitoris si enī soluet fundum nō ualet cessio: sed si soluet centum cessio ualet. Casus est hic.

I pecuniā. Debitor potest grauari onere si deicōmissi. h. d. **I deicōmissū.** Circa istā. l. distin guit Ja. de are. sic aut legatari pcepit r agnouit legatū r tenet p stare: vt hic. r. l. ipator. j. ti. i. aut agnouit r nō pcepit: r tenet cedere actiōes. d. l. ipator. j. ti. i. r. l. si legatari. j. ti. ij. aut nō agnouit nec pcepit: r nō tenet sed remanet apud heredē cū onere suo: ut. l. si ab eo. j. de vsufu. le. ita dicit ipse. adde si heres hz rē tenetur eā dare. si esset apud legatarium debet heres cedere actionem: vt. l. si seruus. §. qui margaritam. j. ti. i.

I quis testō. Qui reliqt. x. nō vñ relinqre. xx. h. d. no. istā. l. C. Quero qd si bis noiauit. x. an itelligat eadē. x. an diuersa. dic aut fuit vna ofo: ut ticio. x. r seio x. lego: r tē itelligat eadē. x. ut. l. eū q i pn. r. l. sti. ista. §. eū q. s. ob. Si hō fuerit diuerse ofoes: ut ticio lego. x. r seio lego. x. tē itellige s diuerfis. x. pp diuerfitatē ofo nū r psonarū: ut. l. plane. §. hz si nō corpus. s. e. dixi i. l. re cōiuncti. j. s. leg. iij. C. Quero utrū iter. xx. r dena sit differentia. Dic ut. l. ubi fideiussor. de solu.

Apud iulianū. Propter defectū facul ratū r ppter salciadi sit legatoz diminutio pro rata. hoc dicit. **I fundū.** Per legatū heredis nō au ferī dñuz legatario. h. d.

Si seruo cōi. Unus ex dñis pōt legatū factū seruo cōi repudiare. hoc dicit. an inter istos duos sit locus iuri accrescendi dic ut. l. pculo. j. ti. i.

Stichū. Existēte cōditiōe substitutiōis facte legatario legatū trāsīt i substitutū. h.

d. C. Op. r vñ q succedat p hō r faciat eū liberū: utij. l. C. si mā. ita fue. alie. Glo. ponit plures so. dic hz Pe. q tū ad ppositū q hic nō succedit pstitutio. iō qa testa tor disposuit qd futurū esset de seruo post tps. C. Sed cōtra hoc op. qa testator nō pōt facere q pstitutio nō habeat locū: ut. l. nemo pōt. s. e. rñ. ut ibi no.

Ex. §. sequenti. **Can legato arboris cedat solum ubi est arbor.** **Qui fundū.** Qui excipit edificū vñ excipe solū in quo pstitit i dubio r p rē legatā dz heredi cōstitui ius eūdi sicut ibat testōr. b. d. C. Op. qñ testōr sensit de supficie nō pōt deberi iter r actus: cū res sua nemini seruiat: ut. l. i. s. cōi p di. Sol. dicit glo. tūc nō eēt ppe seruit: ut. l. olympico. de ser. ur. pre. C. Op. put testator sensit de solo. nā fuit ipso iure nō ē pstituta: ut. l. suū filij i h. s. e. Glo. fatef hñ r tex. expone ut i glo. Materā hui. §. dixi plene i. l. j. de ser. le. gl. iducit i ar. p eo q legauit arborē q uideaf solū legare cui coheret r uia. Hoc ē uer. qñ legauit nu cē. hoc est arborē rōne fructuū. sec. si legauit rōne ma terie: qa uolūtas testatoris nō porrigit ad fundū: ut. l. ligni. j. ti. ij. Idē inducit ad qōnez de eo q exceptit arbo rem r fuit incisa r postea pullulauit. de qua in. l. obliga tionū fere. §. placet. j. de act. r ob. r ibi glo. r de dam. infec. l. dāni. §. si is q uicinas. r ibi dixi plenus.

Ex. §. sequenti. **Si testator legando uxori dixit: lego tales res q ualent. cc. siue plus siue minus ualeāt nō pōt nec ipsa pe tere supplementum nec heres detrabere.**

Si libertus. Unus ex heredib. i spē be reditaria grauat. p portioe sua tm grauat. vñ i re estatio testōris nihil opaf. b. d. C. Op. de. l. ab oib. in pn. j. e. So. ibi fuit grauat i spē nō hereditaria: quo casu vñ grauat i solidū: h i spē be reditaria quo casu tenet p portioe sua tm: ut h. nisi eēt aliqō idiuuiduū legatū ut libertas: ut. l. cuz qñ. §. si ptes. j. de fideicō. li. Sz si grauat i spē nō hēditaria hz ipsius heredis uel alteri: r tūc sicut tenet i solidū: ut. j. e. l. si tibi hō. §. i. fm q ibi dy itelligit: lz qdā s. ut ibi dicit. r hoc ponit Guil. i. l. auus. s. de pac. Dy. iducit finē huius. §. ad qōnē: testator ueniens ad mortē reliqt vxori certas res quas extimauit. cc. q si ualēt plus heres nō potest detrabere. si ualent minus nō pōt uxor petef q sibi suppleaf p istā. l. r. l. cū pater. §. pater q filio. j. ti. i. qa ista estimatio nil operatur fm Dy.

Ticio fundū. Liberatio habet p solu tiōe ēt quo ad pditionē i plēdā. h. d. Circa h vñ. l. iul. j. s. p di. r de. r qd ibi dixi.

Si ticius. Dñū qd erat apud defūctū trās sit i legatariū. ēt si defunct. igno rabat r possessio apud eū nō erat. h. d. C. No. bonū ca sum r bñ. Dic dñ si heres nō repudiavit. inuit ergo q possit heres repudiare. S. de. l. si pte. §. si fund. quēad. ser. amit. So. gl. pmo r nō bñ: qa an aditā hēditatē nul lū ius hz repudiadi. dic gl. q h nō dñ q repudiatio te neat r est uerū q repudiare nō pōt. casus ē in. l. liberto octuagita. j. de bo. li. dixi in. l. si mihi r tibi. i. pn. s. eo.

Si paterfa. Repetitio scā a substituto i puberis hz locū si legata nō ceperūt deberi ab istituto. h. d. Prio legauit hic alicui fundū. postea a substituto pupilli reliqt eidē fundū qd nihil opaf ut in pmo casu. C. Op. j. ad. l. fal. l. i. §. iter. dū. ubi ēt relicta sub p ditiōe a pupillo debent a substi tuto ex psona pupilli: non ex persona substituti. Rñ. ibi nō fuit scā repetitio p testatorē expssa. vñ nō itelligit ta cita. lz sec. sit i substituto vulgari: ut dixi. l. lz. s. e. Hic hō fuit facta repetitio expsse: r hoc qd dñ hic i glo. sup hōbo legata de tacita repetiōe itelligam. hoc ē ut sub stitūt teneaf rāq heres pupilli: nō q uideaf repetitus ab eo. C. An op. sic dicit glo. expssa. i. e. secū dñ tabu

b. C. Si pater ADDE vt per bal. consilio. lxx. tertio libro.

Vertical text in the right margin, partially cut off, containing various legal references and commentary.

lis: s; ex tacita. i. ut heres pupilli. uel dic q; etiã h; locũ tacita repetitio qñ succedit ex tacita uulgari: ut. l. q fun dũ. §. q filiũ. j. ad. l. fal. C. Opp. de. l. seruo. §. si ab ipu bere. j. e. So. ut i glo. uel dic q; p cordet cũ isto. §. s; dy. C. Op. de condi. z de. l. nã ad ea. So. ut in glo. uel dic sm dy. q. l. cõtraria loqtur qñ ab eadẽ psona z eodez gradu relinqtur: hic a diuersis z diuerso gradu.

Ex. §. sequenti.

Qualiter intelligatur cuz papa scribit q; uel omnes uel alter ex hijs debeat exequi.

His uerbis. Nec uerba uobis uel alteri uestrũ itelligũtur si oēs non supsunt. h. d. Effect. e q; si unũ supuuit hẽbit totũ ex dispõne defũcti: nõ ex iure accrescẽdi. z sic nõ sustinet onera collegatarij. z uis gl. q; dic ex ordie lre hõ colligif fac ad qõnẽ. papa pmittit qõnẽ pñib q; ut oēs vñ alter ex his deat expedire: uel p reformatioez pcedit pñib vñ uni ex his: qõ itelligif si oēs hñi n̄ poterat: z sic deat cedere discussio. fac. l. pedi. i. h. s. de arbi. z. l. nõ disti guem. §. cũ i pñes. e. ti. s; hoc e ß casuz. eẽ de offi. dele. c. cũ i pñes. li. vi. dic ut dicã i. l. hñ def. mei. §. i. j. ad treb.

Cũ statuliber. Defectus cõditionis li bertatis ualidat legatũ serui. hoc dicit cum. §. seq. Ex. l. sequenti.

An p re legata sub cõditioẽ icõtinenti possit agi. **On quocũq;** Si res ex cã lucra tina nobis debita ad nos puenerit sub spe recedẽdi. alia actio ex cã lucratia ppetẽs nõ pimif. h. d. C. Op. d. l. cũ alienã. C. de le. So. ut i gl. C. Quero utrũ possit agere p re le gata icõtinẽti an habeã expectare p ditiõis euẽtũ. Gl. pñit h duas opi. vnã q; agã statũ alia q; agã re mibi ab lata. dy. z vltimã p tex. hui. l. ibi exñte p ditiõẽ agef po tero zc. n̄ ob. l. cũ qs. §. q; hoies. d. so. q; a ibi ille q; soluit erat dõitor i gñe. ita dic dy. Idẽ t; p. l. nerati. s. d. p dũ. ide. s; gl. i. l. iter stipulatẽ. §. si rẽ. j. d. h. ob. determi nat q; statũ possit agi. Ja. d. are. distiguit: aut uolo statũ agere ad estimatiõez illi dubij euẽtus: z possũ. ar. j. fa. ber. l. idẽ labeo. i. h. z. l. se. z. l. i. §. heres. j. ad treb. Aut uolo agere ad totalẽ itereffe: z nõ possũ nisi exñte p ditiõẽ: ut h. qõ placet. z ita loq; iste tex. ubi i pmo casu in nuit q; statũ possũ agere. in scõo dicit exñte p ditiõẽ.

Si ex bonis. Regla catoniana cessat qñ ipedimẽtũ subest vere: nõ tamen iuris fictione. h. d. Quero vsucepi rem minoris postea restitui aliq; legat mibi illã rẽ quã vsucepi: utz ualeat legatũ. Rñ. q; sic. C. Op. de. l. mea res. j. d. p dũ. z de. z. j. d. re. cato. l. i. z. l. certa. §. i. s. e. So. lz eẽt hẽ mea tñ tẽ fingebat n̄ mea. nõ. n. vsucepisse vñ is a quo aufer ri pñ: ut. l. nemo. s. d. resti. i iteg. facit. l. suũ filij i pñ. s. e.

Fundus. Quaten ex te ad me ex cã lucratia ua puenit: eaten actio ex alia cã lucratia pimif. h. d. C. Ho. q; qñ usufructus reuertif ad pprietatẽ dicitur domũs pprietatis acgrere ex cã lucratia. materiã istã de duabus causis lucratiauis uĩ debitis in. l. meuius. §. duobus. j. ti. i.

Julianus. Quo titulo puenit ad me acilla eodẽ ti. dicit partũ puenire. h. d.

Qui gaiũ. Si duob; sepatiz ß singulos ex duob; reis actio leges cuilibz iso lidũ satisfaccere ppelet: lz exactõẽ vni facta p testatorẽ vtriusq; legatũ pimaf. h. d. rõnẽ hui. §. hũstis p glo. i. l. si sic. §. h. s. e. C. Op. j. ti. i. l. si ticius. So. q; h heres hẽbat electionẽ cõueniẽdi quẽ uolebat: ibi erat electio debitoris: ut no. s. e. i. l. qõ si qs. fm dy. z hoc pur ßriũ vadit ad pñã pñẽ. §. s; pur op. ad fi. dic qõ ibi i solutõẽ debitoris: hic i liberatiõẽ scã p testatorẽ: p quã psumif mutatio uoluntatis. Ja. de are. inducit hũc. §. ad. q. q; si cessio scã e uni: nõ pñ fieri alteri: ut h. z. j. ti. i. l. q; duos. Dic qñ q; sup actioẽ fit talis ßctus ex quo pferẽ uilis: vt i casib; no. i. l. i. C. de ac. z ob. C. e. l. ex legato nois: z

tũc nõ pñt fieri cessio alteri vt uilis trãsserãt. ita loq; h z. d. l. q; duos. Sz i directa q; remanet apud cedẽtẽ q; si pñt trãsserri p cessione poss; aliq; pñt uĩ pcur. i rẽ suã z hñet effectũ: q; pñt ei solui pñter q; i casib; no. i. l. iij. C. d noua. vñ aut semel trãssata i vnũ: i aliũ apli trãsserri n̄ pñt: ut no. i. l. eptor. d here. uel ac. vñ. pbal i. l. i. §. d illo z. l. ex asse. j. ad treb. Si ßo n̄ eẽt trãssata vñ ex p ßctu possit alteri cedi sic res uẽdita añq; tradat pñt alteri uẽ di z trãsserri dñiũ. qõ. n. opaf traditio i reb; corpaliõ; illud opaf cessio i actioib;: ut no. i. l. i. C. qñ hñ. vñ pua.

Cũ mibi stichus. Si vna ex reb; al ternatiue debitis ex cã lucratia efficiatur mea: aliaz petere potero. h. d. C. Quero utrũ heres possit mibi soluere estimatiõez eius qui factus e meus. Rñ. sic. si eius erat electio. f. he redis: ut. l. stichũ. in prin. z ibi no. j. de solu.

Icius. In re q; nõ pñt ad oculũ demõ strari due cãe lucratiaue pñt pcur rere. h. d. hoc uerũ si legauit pñt simplr: nõ scã aliq; demõstratiõẽ. als sec;: ut i. l. meui. §. duob; . j. ti. i.

Uiusmodi. Legatũ sub cõditioẽ si cauerit de aliquo dãdo vel faciẽdo assilat legato cui i viz modi vel fidei cõmissi onus iponif. h. d. Op. fm hoc legatari; grauaf de cauẽdo añq; hẽat aliqd a testatore: z sic q; nõ hono raf grauaf. §. l. labeo. C. de fideicõ. melius ad ppositũ in. l. fideicõmissuz. s. e. So. glo. q; h pus pñt petere cẽtũ q; caueat: vt. l. pe. ad. l. fal. z. l. pe. z. l. mulier. §. i. d. p dũ. isti. no. hñ. inuit ista glo. q; qñ p ditiõẽ e iplẽda ex re lega ta pus pñt peti legatũ q; iplẽaf p ditiõẽ. z sic e nou; itelle ctus. ad. l. pe. C. ad. l. fal. doc. i. d. l. pe. dicit q; imo illõ pus soluet: z sic iplẽbif p ditiõẽ: s; postea qõ plus e datũ repeterẽ poterit. sicut dicit canoniste d eo q; iurauit se nõ repetituz vsuras iuxta. c. debitores. de iureiu. z no. Ep. i. d. l. pe. Istud qõ gl. dicit si placet doc. q; sp cõdi tio d; pmo ipleri: ut. l. q; hñ di. i. h. de cõdi. z de. z. l. iij. C. de his q; sub mo. Itẽ mibi nõ placet qõ doc. dicit i. d. l. pe. q; pus soluaf totũ. nã cũ. l. fal. rescet ipso iure: vt. l. linea. z. l. plaut; ad. l. fal. sufficit q; soluaf qñtũ pmittit. l. fal. Remanet ergo adhuc ßriũ factũ pmo. Glo. so. h; q; hic nõ grauaf si nõ uult: si spõre uult cauere pñt. Tu dic meli; q; istud legatũ n̄ dñ relictu sub p ditiõẽ s; sub mõ. Nã cũ qõ nõ admittif ad petẽdũ nisi pñter cautionẽ d iplẽdo modũ: ut. l. si tibi legatũ. j. ti. iij. si testõr hoc exp mit q; caueat expmit qõ a iure tacite ierat z p eũ modũ quo ierat. iõ nõ e relictu p ditiõale. h; tex. dicit i. l. qb; die bus. §. termili. de p dũ. z de. z hoc e qõ h dñ queadmõz qõ alicui legaf vt ex cã fideicõ. restituaaf zc. C. Op. z vñ q; ista stipulatio nõ ualeat: q; pmittif hñ di de dãdo al teri: s; alteri stipulari zc. vt. l. stipulatio ista. §. alteri. d. h. ob. Du. dicit q; illi alteri cauebit. qõ est ß tex. hui. l. uel dic dic gl. q; hñ di d; cauere ita q; ualeat. f. sibi stipulatũ p illo cui; itereff. z ista satis e bõa: uel dic fm Ja. d. are. nõ e curãdũ an ualeat vel nõ: q; p ditiõẽ d; ipleri: lz effe ctũ nõ hẽat: vt. l. meui. d. p dũ. z de. qõ nõ placet: q; nõ est p ditiõẽ: ut dixi. s. Bie ergo q; satis est si hñ di caueat simplr cui; itereff vt uolũtas defũcti iplẽaf: lz cõseraf i aliũ: vt. l. ticio cẽtũ. de cõdi. z de. z iõ semp. ll. dicit q; cautio de iplẽdo modũ pñstaf hñ di: vt dic. l. si tibi. cũ si. j. ti. iij. dixi plene i. d. l. qb; dieb; . §. termili. d. p dũ. z de.

Querit gl. qd si iste legatari; pmo nõ uult agnoscef legatũ. Rñ. q; nõ cogif s; remãet apud hñdẽ cũ onere suo: vt. l. si ab eo d vsufr. leg. dixi i. l. fideicõmissuz. s. e.

Si sempronius. Due cause lucratiaue ex psona duoz q; habẽf loco vni iudicanf ach ex testõ vni; pcederẽt. h. d. C. Op. d. l. plane. h. s; si duoz. s. e. So. ibi fuerũt testã duoz penit; diuerfoz: h duoz q; habẽf loco vni; . f. defũcti z hñdis. C. Op. d. l. qd ergo. §. i. s. e. So. ibi fuit relictu a diuersis hñdib; penit;: h a duobus quoz vnus succedit i loco alteri. C. Quero qd si legatari; a

Postea legat. AD DE CIT per pau. de ca. consilio. l. iij. an cuz auus legat nepri dotez pater post ea illa dotez vel eandē le get an videatur fecisse aio cōpēfandi vide ang. p. consilio. lxxviii bal. consilio eccclvj. q. rto libro. Et in quātū alex. tangit si pater pmo dedit mille i do tem secūdo mille alijs mi le nō exactif an videatur pater velle compensare adde an eo casu quo pater dat filie plus secūdo marito si ex eo nō extent liberi z moriā filia an illud q. plus dedit secun do debeat p tinere filijs pmi matri mōij vel ad patrem bal. cōsilio. cccv. vij. secūdo libro.

quo res relicta ē legat eā. Videt q. nō hēat locū iste. §. ga ipse nō representat psonā defūcti sicut heres. Priū pu to: ga quo ad rē legatā loco heredis est: vt. l. ad tps. j. de vsuca. C. Quero qd si ille q. mibi dō rē ex stipulatiōe ex cā lucratia mibi legat eā. Rñ. idē: ga vtraqz cā lucra tiua ab eadē psoa pcedit. fac. j. ti. ij. l. iij. §. si rē. qd no. **Sicui.** Debitor generis re obligata pēpta lī berē. h. d. C. Op. q. in legato gñis sit electō legatarij: nō hēdis: vt. l. legato gñaliter. §. e. So. glo. q. hic sui nō erat in pñmonio. qd tenet dy. z oēs. rōnez ponit glo. i. l. si heredē. §. fa. ber. C. si icerto. Aliā dedi in. l. legato: z illū passuz q. qñ seruū nō sūt i pñmo nio: electio est heredis pbat iste. §. melius q. alibi.

Edes quibus. Actō ex testō durat ad rē si res ē tradita nō pfecte. h. d. Ro. qd dixi in sūmario. C. Op. z vñ q. edes trāseūt cū iure sūitūtis: vt. l. a ticio. j. d. fur. So. itellige q. h fuerūt legate sub p ditiōe ita q. aliquo tpe fuerūt hēdis. dicit gl. C. Op. q. agat de dolo: vt. l. elegāter. §. nō solū. d. dolo. Hui' tiorē dy. ponit illā totā diffictio nē gl. i. §. nō solū. p. allegat. qd doc. examināt i. l. exhibi tiōis. ad exhibē. ego pono plene i. l. iul. §. i. j. de h. ob. quātū ad ppositū dic q. Priū loqf qñ res erat obita ex pctu stricti iuris. h. debet ex testō qd hz istar bonefidei: vt. l. i. minor. C. ex q. cau. in ite. resti. nō est ne. §. de. l. si heres gñaliter seruū. j. e. Sol. ibi dōz expōi de dolo. i. ex testō noie doli. facit plene qd videbitis i. l. meui'. §. fun do. j. ti. i. Et no. ex ista. l. q. habeo rē z ipsaz tñ peto: ga nō ē plene tradita. qd plene dic vt. d. l. iul. §. i. de h. ob.

Qui seruū testō. Qui rem legatā sibi emit dōz hē rē z p cū nō soluere. q. si soluerit p̄t repetere medijs cōpetētib' hic exp̄ssis. h. d. Priū loqf qñ res nō erat tradita nec p̄ciuz solutū. scōo qñ p̄ciū erat solutū z res nō tradita. tertio qñ p̄ciū erat solutū z res tradita sm dy. scōa ibi: q. si p̄cō. tertia ibi: q. si iudicō. Op. q. emit seruū sibi le gatū emit rē suā: ergo nulla ē ēptio: vt. l. sue rei. de hē. emp. z sic ex ēpto nō p̄t agi. So. dic q. erat legatā sub p ditiōe vel i diē. z sic erat res testōris hz vnā lec. vel dic q. erat legatā res hēdis: z sic nō trāsit dñiuz i legatariū vt dixi i. l. si hēdi seru'. §. e. z istā tenz glo. h. i. p̄ma glo. C. Aduerte q. i h' p̄ncipio ē varietas: ga qdā itelligūt q. h legatari' emit ab hēde. qdā q. emit ab exneo: vt di cā i gl. magna. C. Quero sup p̄ma pte qualr formaf iu diciū vt absolutio seq̄tur a p̄cio. Dic vt i gl. sup h̄bo ex vēdito. scōa ps ē clara. C. Ad tertiā pte op. q. dōz agi ex empto: nō ex testō: vt. l. cui res. de act. emp. z. l. fūdo. j. ad. l. fal. Hui' tiorē iste. §. legif duob' mōis. p̄mo q. le gatari' egerat ex ēpto z pegerat: ga p̄secut' fuit rē. scōo mō q. egerat z nō pegerat. Iste lec. tāgūf i gl. pua sup h̄bo actū. z i gl. magna. Itē p̄ma lec. variat trib' mōis. p̄mo q. dria loquūf qñ qd emit ab hēde. hic hō emit le gatari' ab exneo. Hui' dicit lra in p̄n. q. dicit ab hēde emit hz p̄cta post dictionē hēde z cessabit p̄trariū. Itē huic ob. q. i si. dicit q. hōiez actoris nō fac: qd tñ hēdi cōuenit. Rñ. ut i gl. tenēdo istā lec. Itē huic lec. ob. §. i ver. q. si i p̄cio. si enī nō emisset ab hēde nō possz eū cō uenire acti eēt euict'. Hui' tiorē glo. i. l. fundo. j. ad. l. fal. itelligit q. in p̄ma z tertia pte. h. ab exneo emit. i me dio emit ab herede. certe hz i se sit verū q. qñ ab exneo emo: heredē ueniā ex testō: vt. l. plane. §. qd si rē. §. e. Tñ ista variatio hic nō placz: ga tot' iste. §. vñ loq vno casu. variat ergo ista lec. alio mō. f. q. in toto. §. emit ab hēde. z q. h dōz agi ex testō. expone. i. ex ēpto occasiōe testi. qd ēt verū est i se. z hocz Ja. de ra. Tñ nō est de mēte hui' lre q. facit dñiam iter actionē ex ēpto z actōez ex testō. vñ ista lec. i si. gl. ibi. uel dic pleni' uariat tertio mō. f. q. agat ex testō z petit legatari' illud qd hz: ga n̄ vñ hēde ex cā legatā nisi rebēat p̄ciū. z qd in tex. dō hōiez actoris fecit. expone. i. factū ex cā ēptiōis: ex cā legatā si bi dimisit. z ista ē hā. declaro si ego hēo rē ex cā ēptiōis

q. mibi legatā est ego possuz p̄stituere in aio meo me rē hēde ex cā legatā z agere p̄ te ex ēpto qñ mibi ip̄si euicē rim: ita loqf. l. fundo. j. ad. l. fal. z. l. cui res. de ac. emp. Item possuz sicut ipsam rem habeo ex cā emptionis: uelle me habere ex causa emptionis: nec mutare titulū in meispo: z tunc ago ex testō: qñ nō uideor habere rē mibi legatā cū nō hēo ex illo ti. ita loqf iste finis. C. Se cūda lec. p̄ncipalis i isto h. ē q. legatari' egerat ex ēpto z nō pegerat qd nō erat lata snia nec scā solutio. postea cognoscēs rē sibi legatā pponit actionē ex testō: hz iu re nō potuerit. dicit gl. tñ nō dēbit absolui nisi p̄ciū re stituat z hōiez actoris fecerit. ista lec. ponit i gl. magna ibi: siue etiā p̄pe. z tāgūf in p̄cedēti gl. uide eā. Hoc qd glo. dicit q. d iure nō potuerit agi rebēdit dy. vt col ligif p̄ eū i. c. nullus plurib'. de reg. iur. li. vi. vñ dicit q. qñ sunt due actiōes p̄petēs ad eādēz rē q. nō sūt dñie nec electiōe tollūtur. z absolutoria lata i vna parit exce ptionē rei iudicare i alia admittit cumulario: z allegat istū. §. z sic inuit z bñ q. d iure possit pponi utraqz actō nā ex actiōe scā ex una nō p̄tigit liberatio ex alia: ut hac l. patet. z ad p̄dicta allegat L. y. hūc. §. in. l. edita. C. de eden. circa finē sui. Ex. §. sequenti.

Si pater doret deide leger an debeat: qd ecōtra: ibi. Quero. Et quid si pater relinquat genero cui pmi serat: an uideat uelle cōpensare: uide in fine.

Cū pater. Si p̄ pmo dotez p̄mittēdo po stea legat': vñ p dote legat'. h. d. C. Op. de. l. cū p̄. §. de iure dot. Rñ. qñ agūt separim loqf ibi qñ siml' p̄currūt hz locū iste. §. ut gl. Op. de rei vxo. ac. l. i. §. sciēdū. sol. aliud i p̄re q. legat filie. aliud in viro q. legat vxori. z diē gl. q. hoc iō: ga p̄ ad dotādā filiā tenet ex legali dispōne: z sic ex necessitate. vñ id qd relinqt uidef relinqre aio cōpēfandi: hz marit' tenetur uxori ad dotē ex p̄po p̄ctu liberaliter scō de quo. j. ti. i. l. creditorē. z. l. si cū dotē. §. si p̄. fo. mo. C. Op. ex gl. de. l. si p̄ p filia. j. d. coll. do. Dicitur. sol. dū dicit eadē cētū. hz gl. dicit q. hoc i dubio p̄sumit vñ dñiū remāet. Hic ergo q. p̄ legauit q̄titatē: z q̄titatē p̄miserat: ibi aliud legauit q̄ p̄miserat: puta p̄miserat spēm z legauit q̄titatē uel ecōuerso. z ita istā. l. itelligo. dic ergo qñ p̄ pmo dotez p̄mittēdo. scōo allegat z exp̄mit se p dote legare z nō tenet heres nisi ad alterutrū: ut h. z. l. ticia. §. q. i uita. j. ti. i. aut n̄ exp̄ssit: z tūc aut legauit aliud q. p̄miserat z dōz hēde utruqz: ut. l. si p̄ p filio. d. colla. do. aut legauit illud idē uel tātū dē: z i dubio n̄ legare aio cō pēfandi z dōz eē p̄tēta alterutrū: ut hac gl. z. l. si cū dotē §. si p̄. fo. ma. C. Quero qd si p̄ pmo dotez tradēdo z postea legat. De hoc ut casus. j. ti. i. l. cuz p̄. §. p̄ filie. Hoc. ut Ja. z Old. dicit qñqz postea legat ip̄m corp' hereditariū als dotale qd erat traditū. qñqz legat dotē simplr. p̄mo cāu ualet legatū z filie debet estimatio: ga ei ut relicta res aliena: ut. d. §. p̄ filie. scōo casu ualet le gatū si q. aliqd ultra filia p̄sequat: hz hoc opaf: ga dos tāqz legatā nō uenit i collationē. ita itelligūt. l. ticia. §. q. i uita. j. ti. i. z ar. l. filia. la. ij. z ar. l. a p̄re. C. d. coll. Si hō legaret aliud a dote z corpe rei dotal: tūc ualet legatū z id nō p̄ferret: dotē hō cōferret: ut. l. filie. C. de col. z. j. de col. do. p. totuz. De intellectu tñ. d. §. p̄ filie dicā ibidē. C. Quero qd ecōtra si p̄mo legat postea dotez. Rñ. si p̄mo legauit noie dotis z postea dotez: ut d p̄rio legato dotez: ut. l. lucius. el. i. j. ti. i. z. C. e. l. filia. Si hō p̄mo legauit simplr. scōo dotez: tūc deberet hēde utruqz ar. l. quinqzinta. §. de pba. z qd no. in. l. plane. §. i. §. e. C. Quero in casu hui'. §. qd si p̄ nō legauit filie hz ip̄si genero cui p̄miserat. Rñ. aut legat noie dotis z nō ua let: ga legat creditorī suo nisi p̄tineat aliqd p̄modū: ut l. creditorī. z. l. se. §. e. Si hō nō legat noie dotis hz sim pliciter tūc gener dōz hēde utruqz: nec ut relicta aio cōpē sandi: ut. l. creditorē. j. ti. i. z. l. i. §. sciēdū. de rei vxo. actio. Ex. §. sequenti.

Stāte statuto q. creditor nō cogat soluere nisi istim

reddat cācellatū si creditor amittit sufficē si liber dōitorē
Sita. Cōditio de instris reddēdis p̄tinet i se
 et liberationē p̄stari qd̄ solū sufficē si instra
 reddi nō p̄t̄. h. d. C. Op. de. l. ab oibus. §. i. testō. j. e.
 So. ut ibi. C. Op. de. l. labeo. §. d. pac. So. dy. p. reddi
 tionē instris liberaf qd̄ ope exceptiōis: iō nō sufficē nisi
 liberaf p̄ acceptationē: ut h. Jste. §. facit ad. q. Statu
 tū ē i civitate qd̄ debitor nō cogat solvere nisi creditor
 reddat instrū cācellatū. Erte si creditor nō hz qa ami
 sit: sufficē qd̄ debitorē liberet: ut h. pbabit. n. amissioez
 p̄ facim: vt. l. si. C. de fide instru. §. dy. z. Ja. de are. hic.
 An aut de iure cōi creditor teneat reddere debitori in
 instrū. Dic vt. l. dissolue de p̄di. sine cā. C. z. l. plures. C.
 de si. instru. z. dixi i. l. fullo z. sarcinator. z. l. q. tabulas. j. d.
 fur. C. Alitio aduerte ad p̄ncipiū. §. qa loqf qn̄ qf iussit
 instrū reddi p̄ deliberatiōe. si ergo alia fuit cā cessaret
 dispō hui. §. exēplū cū puenirem ad pacta iuicē: z tu
 diceres qd̄ p̄ meus pmiserat tibi. x. ex cā mutui. ego p̄
 misi tibi illa decē si mibi instrū ostēderes. si postea dicis
 te nō habere z velle me liberare nō sufficē: qa instrū
 volebā nō solum ad liberādū hz etiā ad sciendū si verū
 ē. vt ergo instrū exhibeat ut aliter d̄ debito faciat fidē.
 Ex. §. sequenti.

Qualiter qui nō admittit ad partē faciat partem.

Siticio. Qui nō admittit ad p̄tē iure actio/
 nis facit p̄tē si hz ius retētionis etiā
 iure suo. h. d. C. In tex. ibi admittit. Dic. l. iure legati.
 Glo. istā materiā tradit ponēdo casus singulares i qb̄
 qd̄ nō admittit ad p̄tē z nō facit p̄tē. z econtra qn̄ facit
 p̄tē. scōa ibi. itē legat mibi z nō capaci. Ex his tñ n̄ hēs
 rōnez legis. Dy. in. l. plane. §. si p̄iunctis. §. e. hoc tradit
 p̄ q̄tuor regulas: q̄ regule nec rōnē hnt i se nec vere sūt
 vt statū dicā. Ego pono duas regulas. Prima q nō ad
 mittit ad p̄tē nec admitti sperat aliquo iure actiōis re
 tētiōis vel alteri egratis p se vel p aliū iste nō facit p̄tē
 ita loquūtur casus positi i p̄ma pte glo. Scōa regula ē.
 ille q aliquo ex p̄dictis modis ad legatū admittit facit
 p̄tē. ita loqf scōa ps gl. Rñ. est i euidēti: qa ex eo qd̄ ali
 quo mō admittit aufert tibi p̄tē cū eadē res pluriū esse
 nō possit: vt. l. si vt certo. §. si duob vebiculū. §. cōmo.
 Declaremus ergo casus i qb̄ qd̄ admittit quoquo
 mō: ita qd̄ p̄tē facit. C. Prim. qn̄ legatū valet in p̄sona
 collegatarij oī iure: z ipse petit: z tūc nō ē dubiū qd̄ p̄tē
 facit: vt. l. si plurib. §. e. j. ti. ij. l. re p̄iuncti. Scōs qn̄ non
 admittit hz admitti sperat vt i posthumo: vt. l. si duob
 in p̄n. §. e. Terti. z nūc itro glo. qn̄ legat mibi z nō ca
 paci tūc facit mibi p̄tē: ut. j. ti. i. l. si ticio. la. p̄ma. ita dic
 glo. Intelligo de nō capaci cui res aufert tāq̄ ab indi
 gno: merito facit p̄tē: qa hz nō admittat ipse: admittit
 aliū. l. fiscus. sicut enī faceres mibi p̄tēz si mecū come
 deres: ita si aliū ponis loco tui i mēsa. C. Quart. casus
 qn̄ legat mibi z tibi res tua: vt h. rō qa p̄ legatū rei alie
 ne i me nō trāferet dñiuz ipso iure: hz hēs dz redimere z
 mibi dare: vt dare estiationē iure ergo retētiōis p̄sulit
 sibi: hic ē casus h. C. Sz hoc op. §. e. l. plane. §. si duo
 bus. qn̄ legat mibi z heredi: vt enī qd̄ heres possit sibi
 p̄sulere iure retētiōis ibi sicut h. Rñ. illū. §. itelligo qn̄
 est legatū corp. h̄ditariū p̄iunctis re: vel re z h̄bis: si enī
 legaret res h̄dis mibi z h̄di: tūc hēs facef mibi p̄tē
 qa legat mibi z dñi: vt h. Si hō legaret res aliēa mibi
 z heredi: tūc idē puro eadē rōne: qa cū dñiū nō trāseat
 in legatariū hēs pōt sibi p̄sulere p viā retētiōis. p hūc
 §. z qd̄. j. dicā. Si hō legat q̄titas vel aliud in gñe: ita
 qd̄ manu h̄dis dz dari legatario: tūc idē p eadū rōnē
 vt h. hz qn̄ legat corp. h̄ditariū mibi z h̄di: heres ad
 illud nō admittit iure h̄ditario: qa testōr sp̄aliter le
 gavit. z sic illud ab vniuersitate exemit: nec pōt venire
 vt legatari: qa sibi nō pōt legari a seipso z dñiuz recta
 via trāsit i legatariū vñ nō pōt retinere p̄tēx alicuius
 iuris qd̄ habuerit vel h̄e speret: merito nō facit partē:

vt. d. §. si duobus. z. l. legatū. §. i. j. e. z iō est p̄siliū lega
 tario isto casu qd̄ agat h̄ heredē rei vē. nō actiōe p̄sona
 li: vt. d. l. legatū. §. i. j. e. Ex hoc appet intellectus. l. si qd̄
 ticio. §. d. v̄sufu. accre. vbi si qd̄ legat ticio z h̄ h̄dis suis
 v̄sufu. ticius hēbit dimidiā z h̄ h̄des p̄tē faciūt. itel
 ligo enī illā l̄ram vt iacet de h̄ h̄dis suis. l. testōris q iō
 faciūt p̄tē: qa apud eos remanet ius dñiuz z sic ius v̄su
 fruct. causal. merito p̄ retētiōe p̄tē p̄sulere sibi: hz glo.
 ibi aliter itelligat. Itē dixi qd̄. d. §. itelligit qd̄ relinquat
 p̄iuncti re: vel re z verbis: z sic iure suo legatari ad to
 tū admittit z heres secū nō cōcurrit. si aut̄ effet relicū
 dñiuz re p̄iunctim v̄bis tñ: qa testōr dñiuz: z tūc lega
 tari nō admittit nisi ad p̄tē suā: ut. d. l. plane. i. si. §. e.
 z. j. ti. i. l. si. §. luci. z. j. ad treb. l. lucius. i. p̄n. C. Quint.
 casus ē qn̄ legat mibi z seruo testōris: tē seruo facit p̄tē
 ut. l. plane. §. si coniunctis. §. e. rō est qa de eqtate ip̄si
 seruo debet: ut. d. §. si p̄iuncti. i. glo. C. Sextus casus ē
 qn̄ legat mibi z suo meo: ut. j. ti. i. l. si mibi pure. rō est
 eadē. C. Septim. casus ē qd̄ ponit i tex. z i gl. i. l. si duo
 p̄oni. i. p̄n. §. de iure iur. vbi aliqs admittit ipso iure: hz
 nō ope exceptiōis. tñ qa aliquo iure admittit p̄tē facit.
 vbi cūqz aut̄ nullo iure admittit nō facit p̄tē: ut dictū ē.
 Exēpla ponūtur i p̄ma pte gl. q̄ est multū clara: z hoc
 uerū: qa talis nō facit mibi p̄tē: hz p̄tē ē qd̄ ego repellor
 a pte p̄p aliā cām: qd̄ dic ut. l. re p̄iuncti. j. ti. ij. In tertia
 q. p̄ncipali. Ex p̄dictis appet qd̄ distinctio dy. nihil v̄z.
 dicit enī aut̄ legatū est iutile in p̄sona legatari rōne rei:
 qa est ei. p̄pā z facit p̄tē: ut h. z iste casus verus est i se:
 hz nō est v̄lis. Quid enī si ego reliquo seruo militiā libe
 ri cū ignorare eū seruū. Erte legatū ē iutile p̄p p̄sonā
 legatarij z rei legatē mixti: ut no. in. l. hz z si. cū gl. z. l. si
 deicōmissa. §. si seruo. j. ti. ij. z tñ nemo dixerit qd̄ ptem
 facit cū tale legatū sit iutile z p nō scriptū. ergo accre
 scit p̄iuncto: ut. C. de cadu. tol. §. i. p̄mo. scōo dicit ipse
 qn̄ legatū est iutile p̄p defectū p̄sone legatarij tñ. tunc
 aut p̄p delictū z facit p̄tē: ut. l. si ticio z ei. j. ti. i. Et po
 net exēplū in oibus casib. q no. isti. de lega. §. legari. in
 glo. hoc ē falsuz. nā i dicto. §. legari. i. gl. noianf p̄sone
 q̄ sunt oīno nō capaces: hz p̄ eas nō acq̄rit fisco: hz p̄tē
 nō scripto z p nō scripta accrescūt p̄iuncto: ut. d. §. i. p̄ri
 mo. hz z. l. si ticio z ei q. loqf qn̄ aufert ei ut ab indigno
 ut. §. dixi: z ibi dicā. Itē dicit ipse si legatū est iutile p̄p
 defectū legatarij: ut qa credebaf viuer cū esset mortu.
 uel nō nat. z in hoc dicit uerū qd̄ nō facit p̄tē p. ll. i. gl.
 all. Itē si post testū moriaf ut repudiat: ut i. §. p scōo
 C. de ca. tol. C. Tertiu casuz ponit ipse qn̄ legat h̄di
 a seipso: tūc qa legatū est iutile mixta p̄sideratiōe lega
 tarij z ei. a quo relinqf nō facit p̄tē: hoc itellige ut dixi
 §. C. Quart. casus est h̄m eū qn̄ legatū est iutile mixta
 p̄sideratiōe legatis z ei. cui reliquit: ut si relinqf seruo
 p̄pō: z tūc nō facit p̄tē: ut. d. l. plane. §. si p̄iunctim. ista
 regula nō ē vera nisi i casu illi. §. p̄iunctim. qa seruo de
 eqtate admittit. Sz pōe qd̄ religt tibi z filio suo spurio
 Erte qa spurio i illa eqtate admittit: z hoc mixta rōne
 legatis z legatarij: qa pōt spurio legari a quocūqz alio
 p̄ter q̄ a p̄te z p̄ pōt legare cuiqz alij q̄ spurio: ut in
 auē. q. mo. na. effi. sui. §. pe. z ibi no. z az. i. l. ūma. C. d. na
 tu. libe. Erte iste spurio nō facit p̄tē: qa legatū ē p non
 scriptū: ut. l. luci. §. i. j. e. z ibi dicā. C. Alitio gl. signat
 qd̄ d̄ria q̄ examio i. l. re p̄iuncti. j. de le. iij. i. vltia qōne.

Stichū aut. Et q hz electionē ex vltima
 volūtate variare nō. l. h. d.
 C. Op. de. l. si qd̄ stipulat. de h. ob. Glo. ponit plures
 sol. tene illā: aliud in stipulatiōib. aliud in legatis. rō
 qa in legatis scā electiōe statiz ius facit executionē: qa
 transit dñiuz in legatariū: vt. l. apud auidiū. j. d. opti.
 leg. ista rō est bona qn̄ legat res testōris. hz si legat res
 aliena dic rōnez qa vltime volūtats nō debēt eē in p̄
 det̄: ut. l. si. i. h. §. cōi. p̄di. Gl. signat d̄ria z nō sol. ibi i
 . l. iij. §. pe. de sepul. vio. So. qd̄ ibi nō erat alij ius q̄sitū

a C. Per sa
 cramentum.
 ADDE Fe
 dri. consilio
 xij. pau. de
 ca. i. l. instru
 mēta. C. de
 fideicō. z ibi
 qd̄ de amif
 sione littera
 rū cambij. z
 iquātū alex
 ponit de hā
 nito reciso
 cuius bānū
 nō erat can
 cellatū z tñ
 soluerat bā
 num adde
 bal. consilio
 xxxi. quarto
 libro. pau. d
 cas. consilio
 xxxij. z. xciij
 ang. cōsilio
 cclxxxvij.

b C. In p̄dē
 ti ADDE
 abb. cōsilio
 . xi. scūdo li
 bro.

efficaciter: ga penituerat. By. uel istud fauore vltime voluntatis. Seqf in gl. s. depof. l. pe. Sol. put no. C. s. act. z ob. l. ficut dy. z ibi meli^o Ly. Seqf in glo. l. euz g certaru zc. So. put resposum fuit ad pmu p rariu.

Legatu. Qui est i fuga v^o esse i loco a quo recessit. h. d. Facit ad. q. vtru^o rep^osalie co^ocesse s^o ciues citatis possint exerceri s^o exbanitos ciues illi^o ciuitatis. Et hic videt q^o sic: ga si sunt i fuga^o videtur esse in loco v^o aufugerut. qd^o dic vt in tractatu meo represaliaru. in. vij. qone principali.

Si ticio. Si vna ex reb^o alternatiue legatis a testore donat alia i legato remanet h. d. No. ex pnci. s. q^o si testor dat illud qd^o heres d^odo liberaref no^o ptingit liberatio fm dy. C. Op. dy. j. ti. i. l. luci. sol. ibi testator dedit totu^o qd^o legauit: hic vna pte.

Quibus ita. L^oiunctio h^obalis no^o iducit ius accrescedi i reb^o prorsus diuersis. h. d. z pluries vidi de facto. Testator istituit filias suas in centu^o p qualibet^o. Lerte inter eas no^o est locus iuri accrescendi: ga separata quantitas assignat cui liber: vt. l. i. in prin. s. de usufruc. acc. z. l. ij. i pn. s. qui. mo. usufruc. amit. dixi in. l. re co^oiuncti. j. ti. ij.

Si is cui. Plures simul venientes ad legatu^o p^ocordare coguntur qua actione agat^o. secus si veniat separi. h. d. cu. l. se. Tex. ibi pueni re ad petitione rei: vt no. p. Ly. C. coia de le. l. fi. in pn. C. Op. j. l. pri. So. ibi venieb^oat sepatim: hic venieb^oat simul. C. Op. s. de usufru. l. quoties. vbi d^o q^o legatu^o e^otinguat si no^o p^ocordat. gl. no^o sol. h. s. in. l. fi. i pn. C. coia de leg. dicit q^o ibi ali^o casus e^o tu dic qn^o plures habetes id e^o ius discordat: sig^o de aliquo iure pot^o p^opedi q^o aliq^o p^oferat ille p^ofer: ut. C. s. dona. l. facim^o. s. ne aut. z. d. l. quoties. i. r^o. si no^o p^o p^opedi: z^o t^o aut discordat i p^oiu dicitu^o tertij: z^o tuc cogat^o p^ocordare p iudice ad petitione^o partis q^o ledit: vt h^o aut discordat i p^oiudiciu^o ipso^o: z^o t^o aut alter vult q^o sorte diuidat: z^o diuidit sorte: vt. l. fi. in pn. C. coia. de. Si no^o neuter h^o vult dispositio effectus n^o p^oseqf: ut. d. l. quoties. ij. r^o. p. doc. i. d. l. fi. C. coia de leg.

Tibi. Si res mea pignoratamibi soluen do pign^o liberare. h. d. C. Op. res mea no^o pot^o mibi legari: ut. l. pprias. C. e. So. h^o erat mea s^o alij obligata. C. Op. q^o heres no^o teneat soluere alij debitum: ut l. i. j. s. libe. le. Glo. dicit q^o ibi legauit creditor q^o h^obat re obligata: hic ali^o. hoc tenet dy. z est ue^o. ro qn^o aliq^o h^oz re obligata: est veritate q^o no^o liberaret ea nisi solutioe i^o testor videt grauat herede ut soluat: ut hic. Sed qn^o ipsemet h^oz re obligata v^o grauare herede i hereditate sua inquatu^o min^o pot^o: ut sufficiat liberare pignus remanete actioe psonali. C. Pro declarada ista. l. dic qn^oq^o testor legat re sua obligata: z tuc dic ut. l. fi. res z. l. fi. ser uis tici. s. e. Qn^oq^o testor legat re mea obligata alteri: z tuc aut est exneus q^o legat z v^o grauare herede ut luat ut h^o. in eo q^o tex. dicit luaf qd^o fit i estimatioe debiti pncipalis: ut. C. de lui. pig. p totu. Qn^oq^o legat ipse testor q^o h^oz re obligata: z tuc sufficit q^o heres deberet remanete psonali obligatioe: ut. l. i. s. libe. le. qd^o itelligo nisi res e^ot obligata p tato q^o verisim^o ea dimittebat. tuc eni v^o relinq^ore q^osi ppria: vt. l. q^o habebat in pn. j. ti. ii. Et p^odi cta oia itelligo qn^o testator sciebat re aliena e^o. si eni pu taret sua no^o valeret legatu^o nisi factu^o e^ot co^oiuncte p^oone vt. l. cu aliena. C. e. qn^oq^o legat q^o re aliena z obligata n^o legatarij: z tuc sine dubio heres tenef luere: ga tenef s^o euictioe: vt. l. fi. dom^o. s. de euictioe. z qd^o ibi no. s. e. z. d. l. cu aliena. C. Op. de. l. suuz. s. cu q^o cyrographuz. s. e. So. aliud in legato cyrographi: aliud in legato pigno ris: z una ro reddi. s. de pac. l. iij. dic rone: ga legado pignus qd^o e^o accessoriu^o no^o seqtur remissio obiti qd^o e^o pncipale: ut. l. ex pupillari. s. de vul. z s^o pu. S^o nuq^o hoc e^o veru^o siue testator sciuerit siue ignorauerit re pignoratam

z dico si qd^oz sciuit no^o e^o dubiu^o. Id e^o si crederet aliena. multomagis ga heres tenef de euictioe. s^o eo casu quo credidit re aliena t^o ignorabat pignoratam e^o: tuc credo q^o legatu^o no^o ualet: ga debem^o respicef qd^o testator cogi tauit: ut. l. quo loco. s. de here. l^oti. z. l. i. co^oditioib^o. i. pn. s. co^odi. z. de. z. l. seruo maumisso. s. de co^odi. ide. C. Op. j. ti. i. l. meu^o. s. pe. So. ibi plene: l^oz glo. hic non soluat. ultimo no. q^o in casu hui^o. l. in libello directo peref be red e^o co^odemnari q^o pignus luat ut h^o: quod no.

Si testor. Qui co^osecut^o e^o estiatione totu^o a gra uato ultra. h. d. Tria inuit iste. s. pmo q^o si reliq^o a plur rib^o heredib^o separati no^o tenef insolidu^o: imo semel t^oz legatari^o ab oib^o habere. scdo q^o si grauet unu^o in cer ta spe ille teneat i totu^o. inuit eni h^o q^o si codicilli no^o e^ont ille singulariter grauatus insolidu^o tenebat. Tertio dicit q^o solutioe estimatiois sca ab uno alij liberant ipso iure C. Ad quodlibz op. z ad pmu op. de. l. qd^o ergo. s. i. s. e. So. glo. ibi a plurib^o sp^oaliter: h^o ab uno sp^oaliter ab ali is g^oaliter. Ista so. no^o h^oz rone in fe. i^o dic q^o ibi fuit sp^oaliter exp^ossuz q^o qlibz tenef insolidu^o: h^o sec^o. un^o i dubio ad eu^o semel t^oz priere uoluit: ut h^o: z. l. meu^o. s. cu. j. ti. i. ubi glo. z ista so. C. Op. j. ti. i. l. meu^o. circa pn. So. glo. remittedo se ad ibi no. C. Ad scdm op. z v^o q^o gra uat^o in spe generaliter no^o teneat ad totu^o s^o p^o h^oditaria portioe: ut. s. e. l. si fundu^o. s. si libert^o. So. s^oz Ja. s. are. ibi in actioe reali: hic in psonali. pot^o eni p re aliena q^o actione psonali teneri: uel dic s^oz cu^o de. q^o ibi testor gra uauit quosda^o sub noib^o appellatiuis. h^o p^ops. tu dic q^o ibi fuit grauat^o unus in spe h^oditaria: h^o uero in re p^opa ip^osi h^oditis. un^o tenef h^oz isolidu^o. ita dicit dy. h^o z Sul. in. l. auus. de pac. z glo. inuit i. d. l. meuus. s. cu. j. ti. i. Sed s^o hoc v^o j. e. s. si fundus. i^o dic q^o vna sp^oes legat^o semel t^oz ab oibus heredib^o: z loqtur. s. si fundus: aut legat^o semel t^oz ab vno herede: z dic ut dixi. d. l. si fundum. s. si libertus: aut legat^o pluries a diuersis heredi bus: z tuc aut fuit dictu^o q^o qlibet insolidu^o tenef: aut no^o: ut p^oz ex p^odictis. Ad tertiu^o op. z v^o q^o h^oz unus soluat res possit uediciari p partib^o alio^o: ut. d. l. meuus. s. cu. j. ti. i. So. ille. s. legat^o duob^o mo^ois. pmo put itelligit i re q^o erat unu^o ex h^oditib^o. expone ibi tex. ab oib^o q^o rere. i. a nullis q^o rere. fm dy. z p^ocordat cu^o ista. S^oz put ibi itelli git p re h^oditaria appet so. ga ibi fuit legata res unu^o ex heredib^o. v^o p^o pte alio^oz no^o pot^o trasire d^onum in lega tariu^o. v^o solutioe sca de estimatioe alij liberant: ut h^o. s^o ibi fuit legata res h^oditaria. v^o si unus soluit estimatio ne no^o ipedit qn^o p^o p^orib^o alio^oz trasieat d^onum: z sic lega tarius poterit uedicare. ille ergo q^o soluit protinus est^o matoez repetet pte illo^oz taq^o idebit: ut ibi uidebitis. C. Quero an heres sp^oaliter obligatus si soluit be^oat re gressu^o s^o alios h^odes. Rn^o. i casu hui^o. s. qn^o repiunt alij sp^oaliter grauati: tuc h^oz regressuz s^o eos: s^o qn^o alij no^o s^ont grauati: tuc secus imo plus: ga qn^o e^ot res h^oditaria eo casu quo tenef isolidu^o solus deberet parte redimere a coheredibus: ut. l. cu querit. s. si plures. s. si deico. li.

Cu seruus. Rei legate uere d^onum trasit ab adita h^oditate z eod^o mo^o debent que rei legate accedut h. d. C. No. rex. ibi uel heredis. ad id qd^o ista dicat. C. Op. q^o legatarij dicitur d^oni a tpe mortis: ut. l. a ticio. s. fur. z. l. s^o si danu^o. s. i. s. de pecu. So. dicit glo. illud fm fictione istud fm veritate. Dic clarius ut ex hoc tex. colligif. si qd^o legatari^o repudiat nunq^o v^o fuisse suu^o: ut dicit hic z in. d. l. seru^o filij. s. i. s. e. ubi no^o legatarius acceptata tpe mortis v^o fuisse suu^o fm fictione: ut. l. a ticio. j. de furtis. z. d. l. s^o si danu^o. s. i. s. i. tpe adite hereditatis fuit suus uere: ut h^o. t^oz reuocabiliter: ga poterat repudiare a tpe acceptato nis uere: ut hic. z no. in. l. si q^o ita. s. de co^odi in l^o. z hoc ueru^o in re legata pure. na^o si e^o relicta sub p^oditioe: si qd^o p^oditio extitit an^o adita hereditate z post morte testoris

In fuga. ADDE in quatu^o alex. tangit de natio in aliqua ciuitate per transitu: an sint ciues illius ciuitatis z dicit e^o no^o tanta ad ista tuta p^ohibe^otia aliq^o al sumi ad collegia: q^o con suluit bal. su per statuto verone: an natus in riperia verone possit recipi in collegio doctoru^o eius co^osilio xvi. primo libro. **In p^obal. co^osilio.** xciij. quinto lib. **Actione agant DE DE** inquantuz alex. no. q^o plures possunt uno libello vnum puenire ro. co^osilio. cxi. z ibi etia^o an vnus possit plures eod^o libello co^ouenire.

ē idē qđ. s. s. post mortē testōris et post aditā hereditatē: tūc ē legatarij a tpe exiētis et ditiōis: nec fingit retro sua a tpe mortis: ut. l. i. §. serui. s. ad fil. et. j. e. l. legatū. §. si. et hoc sētūt gl. hic sup uerbo in suspēso. **Cōp. j. e. l. qđitū. §. pe. Sol. ea qđ seru^o qđrit aū mortē testōris sine dubio nō prinēt ad legatariū: ut in dōrio. S. i. his qđ qđrit post mortē: dic aut fuit legata res aliena et nō debet legatario nisi a tpe mortis. Idē in fructib^o ex re aliēa legata pceptis ut. l. herēni^o. s. s. v. sur. et. c. de vsu. et fru. le. l. i. et. ij. s. si testōr legauit rē pprīā: tē qđsi ta post aditā hēditatē sūt legatarij vere: ita qđ ea pōt vēdicare: ut h. S. qđsi ta aū aditā hēditatē sūt hēdis: s. ea d. y. restituere legatario: et p illis nō cōpeteret vēdicatio: s. p his nō cōpetat actio. qđā cōtra: ut dixi in. l. seruo legato. in prin. s. eo.**

Si fundus. Actiōe psonali ex testō nō pōt pueniri hēso nisi p hēditariā portiōe etiā si insolidū rē possidebat h. d. **Cōp. s. ea. l. §. i. So. ut ibi dixi. Cōp. rei legatē trāsire dñiū i legatariū: ut. s. pxi. §. ergo si possidet pōt pueniri insolidū: ut. l. ij. i. si. de pto. stip. So. si trāsiret dñiū s. riu. s. eēt verū: s. h. legatā fuit res hēdis nō testātis. iō nō trāsiret dñiū h: sed agēdū est actiōe psonali qđ nō pōt dari nisi p hēditarijs portiōib^o: ut hic. ergo hic ē casus si legat res heredis nō trāsiret dñiū i legatariū: ut dixi in. l. si heredis serui. s. e. **Cōp. qđ teneat solus ille cui^o ē res: ut. l. fideicommissaria. §. ij. j. de fidei. cō. li. So. ibi testōr putabat rē eēt hereditariā vñ noluit coheredes grauari ut redimāt: h. sciebat esse vni^o ex hēdis. **Cōp. qđ etiā actiōe psonali possit possidēs insolidū pueniri: ut. l. iij. §. heres. s. pmo. So. p. ex bis qđ ibi dixi et. l. iij. §. cato. in. iij. op. de verb. obli.******

Valer. Dicit idem qđ. l. si domus. in fi. s. e. iō dic ut ibi.

Filio pater. Suus vel emācipat^o si se abstinet plegatū i totū psequi nisi testōr aliud voluerit vel plegata loco hēditatis posuerit. h. d. vsqz ad. l. qđitū. In. l. nā nec. in tex. ibi: ptor enī dicit qđ si pbat rectā eēt silitudinē iter filiū et emācipatū et in pte pns exiētē. **Cōp. de. l. miles. §. p pte. j. ti. i. So. glo. ibi puaq hereditate moriēdo hic repudiādo: et assignat rōnez quā vide qđ pmo casu et ditiō plegati nō extitit eo viuō: s. scō casu sic. et hēc ē vera so. s. gl. ponit alias so. sed istā tene. **Cōp. Sed hoc op. si inest tacita cōditio si repudiauerit: ergo si ipedit trāsmissionē ut. l. et ditiōes qđ extrinsecus. de cōdi. et. de. Sol. h. est cōditio tacita depēdēs ex volūtate legatarij. als secus. dicā in. l. dōrio. **Cōp. de doli excep. l. si. §. si. So. ibi legatū hēbat in se aliā et ditiōē qđ istā: si heres nō erit. qđ cōditio apposita i cōstitutione videbat repetita in legato. **Cōp. de. l. si psoni. §. qđ ergo ad treb. So. dy. qđ ibi fuit fili^o solus istitutus: vñ repudiādo ipugnat defuncti iudiciū: hic hēbat coheredē: vñ repudiādo defuncti volūtate nō ipugnat: ut hac. l. filio i si. et. l. qđitū. s. acq. here. et. l. ita tñ. §. qđ suspectā. ad tre. Ex his distigue: aut heres cui est aliqd plegatū est exclusus morte: et non consequitur prelegatū pro parte sua: ut. l. miles. §. pro parte. j. ti. i. aut est exclusus conditionis defectu: et idem: ut. l. si. de do. exce. als. j. ti. i. Aut est exclusus repudiatiōe: et tunc aut cōstat de voluntate testatoris tacita uel expressa et stam^o ei: ut. d. ll. aut dubitat: et tunc: aut fuit istitutus solus: aut cum aliō ut pater ex predictis.********

Am nec. **Cōp. qđ i multis exiētia sui heredis etiaz hodie aliqd opatur: ut. l. apud hostes. s. suis et. le. et. l. fili^o. et. l. iul. s. de acq. here. Sol. ista equiparatio sui et emācipati pcedit qñ suo hoc est utile ut exiētia sui heredis nil opef. secus si ei eēt dānosum: ut in dōrio: pbat in. l. si filius qđ pxi. in pñ. s. s. vul. et. pu. et. ibi dixi. **Cōp. Querit dy. an iter mortē et aditionem sit mediū in herede suo. De quo sunt glo. uarie. dixi in. l. si. de pdi. insti. Itē querit an suus et necessarius in dubio psumatur imiscere. dic ut dicā in. l. si filius. et. l. cum bonis. de acq. here. No. equiparationem inter suū et emācipatū ppter beneficiū abstinenti.****

Ad ergo. **Cōp. s. e. l. filio et. l. qđ filiab^o. in fi. cū. l. seq. Hic sunt plures glo. pma et scōa qđ dicat nescit. Penultima et finalis ponit veritatē. nā h in y. plane repudiādo excludit a plegatis: qđ diuidēdo oīa bona vel maiorē pte iter filios apparet volūtate defuncti: qđ illa plegata succedūt in locū portiōis hereditarie sibi date in testō. vñ sicut diuisiōe scā p testatorē nihil habiturus eēt si repudiaret hereditatē ita mō. assument enī sibi naturā hereditatis plegata in cui^o locū succedūt: ut. l. i. pperator. §. si. et. l. se. j. ti. i. et. s. cōdi. et. de. l. filie. §. i. et. de. do. iter vi. et. vyo. l. si donate. §. spōsus. sm. Dy. qđ multū no. nā per hoc puto qđ eo casu quo alias plegata nō veniūt in fideicomisso: qđ testator portiōē noīauit. tñ isto casu quo oīa bona vel maiorē partē inter filios diuisit veniūt in fideicomissum sicut portio hereditatis. casus ē hic videbitis in. l. marcellus. §. quidam. j. ad treb. quod not.**

Ex. l. sequenti. **Quod nepos consequitur ab auuo materno nō dicitur profectitium.**

Uesitū. A filio istituto pōt legari pxi uel alteri cuiusqđ eadē pte constituto. h. d. **Dec lex legis duob^o modis. pmo qđ fili^o fuit istitutus a patre suo. scōo qđ fuit istitutus ab exneo: ut i pma glo. **Cōp. qđ a pte non pōt legari filio: ut insti. e. §. an seruo. sm. pma lec. oportet te dicere qđ ista. l. loqtur sm iura nona sm que aduēticia nō qrunf p filiū pxi: et hoc tangit in fi. glo. si. s. hoc no. qđ ea qđ nepos h. ab auo dicunt aduēticia respectu pxi: ut h. et no in. l. a filio. s. e. facit. l. qđ in aliena. §. interdū. s. de acq. here. et hoc h. in se sit uerū: tñ nō pgruit huic. l. qđ loqt i filio et seruo: in suo nihil est imutatū: vñ nō pōt dici qđ loquat sm iura noua. **Teneamus ergo secūdā lec. qđ fili^o hic fuit istitutus ab exneo. Ad dñiū rñdeo: qđ ibi p. bibet legari a pte filio qđ in ipi^o pte: hic legatur a pte filio qđ est in pte aui nō pxi a quo legat et eodē mō si legat seruo pxi: qđ valet acti legare ipi pxi: ut hic dicit tex. **Rōnē uidistis in. l. a filio. s. e. **Ista est ka. Glo. dat alias sol. qđ sūt diuinare. Ex hac. l. no. qđ illud qđ nepos cōseqf ab auo materno nō dī. pfectitiū quo ad pte in cui^o pte reincident. facit. l. auus. de iure do. et. s. col. bo. l. dedit dotem. qđ tene menti.**********

Presenti. Si libertatis dies et legati cedit simul vel libertatis p us valet legatū. secus si pus cedit dies legati. h. d. et no. subtilē. **Cōp. j. ti. ij. l. qđ cōcubinā. §. qđ testō. So. hic reliqt libertatē sub et ditiōe legatā pure hoc expmēdo. als si simplr legaret cōditio adiecta libertati vñ repetita in legato: ut. l. dōrio. **Cōp. de. l. cū serui. s. de pdi. insti. so. eodē****

Quid est go ADDE ut per pau. de castro cō filio. l. xij.

Test. q. tu. s. si seru. facit ad que stione. Unde qn qd dicit dono tibi hereditate meam: an valeat. et sic accipitur in hac q. hereditas p patrimonio altis aut no tm esset phibitu donari inter viuos: sed etia ca mortis q coparat vlti me voluta. ti. ita voluit glo. no. uncto. tex. in l. licet. C. de pac. Ang. h. simpliciter dicit id qd bar. et idem pau. de ca. h. et bal. h. que vide caue tm q: si paret q pmississet hereditatem. i. ius succedendi no valet. l. cum donatione. in fi. C. de transac. not. bal. et doct. l. si. hoc mo de ver. obl. cu si nisi fiet mentio mortis: qz tunc pacto valeret: per no. l. i. fi. C. de pact. vbi omnino vide bar. in ver. quero. et ibi ponit. qd de hac. q. dono hereditate et vide tenere q no valeat et forte meli us: qz impediret libera testameti factione. l. cuz dona. C. de transac. et d. l. stipulatio q: copbedit pntia et futu ra. fm Ly. bar. et bal. in d. l. fi. nisi expisse se retulisset ad hereditate qua tunc habet. et isto casu pcedat dictu bar. et cu bar. to. hic trahit simpliciter pau. de cast. l. d. l. h. et ibi scripsi post bar. b. C. Cofensit alienationi. Not. qn qd cofensit alie

mo. **Quero** pone q institutus est heres necessarius: tm seruo mortuo testore incotinēti implevit conditione: an psequat legatu. Gl. dicit q sic. idē si fuerit impleta pditio testatore viuo: sed **De** reprehendit vtrūqz. **Primu** qn inter morte et aditione no est mediū. dicit ipse. **Declaro** necessari in pūcto quo morit efficit heres a lege: vt. l. si p morte i pn. s. e. si ergo seruo impleat pditione post mortem illud de necessitate fit in aliquo tpe. et sic postq ibi est heres. qn eni factū boīs relinqt requirit aliqd iteruallū rpiō: vt. l. forame. s. de ser. vt. pre. ergo anteceffit dies legati q libertatis. se cus si implevit testatore viuo. **De** reprehendit: qz conditiones potestatiue de qbus hic loqitur non possunt impleri viuo testatore: ut. l. ij. de pdi. et de. sed intelligendo de cōditionib⁹ causalibus glo. dicit verū. **Mo**. glo. que dicit q inter mortem et aditione non est medium.

Duobus. Si seruo legato viuo testatore obuenit libertas relictu eidē debetur. hoc dicit.

Ex. s. sequenti.

Donatio an valeat cū dico dono tibi hereditatem meam.

Si seruus. Ea q acquirunt p seruis viuo testatore no debet legatario. sec⁹ i qstis post morte et aditā hereditate. h. d. cū. s. se. **Op**. de. l. si tibi bō. s. cū seruu. s. eo. So. vt ibi. **Op**. h. appellat hēditate viuētis. s. l. i. s. d. here. vel ac. ven. et s. l. i. j. p herede. So. gl. expone hereditati. i. bonis q sūt futu hereditas. **Facit** ad. q. dixit qd dono tibi hereditate meā an valeat ista donatio. **Quidā** q no: qz testor errauit in noie appellatiuo. ergo et. vt. l. si qz in fundi vocabulo. s. e. Ja. de are. et **De**. dicit dñi: qz tūc error i noie appellatiuo vitiat qn iter nomē expessus et verū est multa difformitas. sec⁹ si esset multa pformitas: vt. l. libro ruz. s. qd tm. j. ti. ij. p hoc induco spāliter istū. s. cum glo. **De**. ponit istaz. q. in brocardis suis in d. l. i. s. de here. vel act. ven.

Cū homo. Si legat hō alien⁹ fruct⁹ et accessioes veniūt a tpe lit. core. b. d. dic. ut. l. si tibi bō. s. cū seruus. s. eo. Ex. l. sequenti.

An qd cofentiendo alienationi alicuius rei si bi puidicet ibi. **Et** iō. **Et** qua actioe coseq⁹ pūū q cofensit alienationi: ibi **Quero**. **Et** qd si pntio alicui donati uel legati re meā vide in fi.

In fundū. Qui sentit alienatiōi rei a testore pure sibi relicte pōt ad huc petere pūū: s. heres sol uendo re liberare se possit. h. d. et no. l. difficilez. **Pone** relicto est mihi fundus sub pditione: heres ante aditione rogauit me q pntire veditio: ego feci: an possum petere pūū. **Rñ**. q sic. **Duo** habes. pmo q ille q pntit alienationi puidicat sibi in re: no in pūo. scōo qn aliqs tenet ad pūū et sic ad qritate respectu rei soluendo re liberaf. **Ad** primū op. j. ti. i. l. codicillis. s. i. so. dic q h cofensit saluo iure suo. ita dicit glo. et hoc tenz dy. et tenedo hāc itelligo q dixit saluo iur suo. l. in pūo. als no puidicaret sibi etiā in ppriate. **De**. dicit q hic fiebat veditio ppter es alienuz hereditariū: et sic ex necessitate: ibi secus. **Prece** dens sol. ibi no placet: qz cōtinet diuinationez. **Ter**te nec ista sol. **De**. placet: qz si fit ex necessitate est maior cā psumēdi donatione: ut. l. cū qd. s. si cer. pe. et ibi no. vñ ego dico sic. in l. tria no erat legata res: s. aliqs redditus ex re: vñ cofen

tiendo alienationi rei no pōt ibi intelligi remitti aliud q ius picipēdi illū redditū. **Vel** aliter ibi ille q cofensit erat libertus defuncti iō facilius p cofensum presumit donatio: vt. l. si vero. s. idez papi. s. māda. hic vero erat qdam cēneus: et ista satis placet. **Op**. j. e. l. nihil. s. i. et j. ti. i. l. cum pater. s. libertis. Sol. glo. eodē mo quo pūū cō trariū. **Tu** dic q ibi res erat puentura ad me in penā heredis alienatis ptra voluntate defuncti. si ego cofensit alienationi feci q heres no deligr. ergo ipediui id qd erat cā pueniendi ad me. hic vero erat res mihi legata simpliciter. **Op**. cū glo. de. l. mater. C. de rei ven. sol. Ja. s. are. q ibi qd veditit re meā a me possessam: h vendidit re meā a se possessam. **Dec** so. est s. l. qui seruū. s. si cer. pe. **Ande** dicit q ibi hēbat ratū in subsidiū fm glo. vel aliter et meli⁹. ibi qd veditit rem meā ut suā: hic veditit re meā tanq meā: vñ videtur gerere negociū meū et ego pntiēdo videor vel mādare uel ratū habere. et sic habeo ad precium actionē mandati vel negocioz gestoz. **Ista** sol. pbat in l. ab vno. C. de neg. ges. et fami. herc. l. i familie. **Quod** aut hic uēdiderit tanq meā aparet: quia mei legatarij consensum requirebat. **Et** iō p declaratione huius l. breuiter dic: q qd cofensit alienationi alicuius rei: aut illa res erat sua: aut erat sibi debita: aut sibi obligata. pmo casu aut ille q uendidit re eandē mihi donauerat et uideor pntire aīo donadi: ut. l. si uero. s. idez papi. s. man. aut no donauerat ipse: sed auctor suus donauerat uel legauerat: qz legatū est donatio: et sic donauit pdecessor: et tunc aut ille q cofensit erat libertus ipsius legatis et cofentiendo uidef remittere: ut. l. codicillis. s. i. j. ti. i. aut no erat libert⁹: et tūc puidicat sibi in re no in pūo: ut hic. **Scōo** casu qn res no erat cofentiens tis: sed erat debita uel spe uel uere: et tūc aut qd cofentiendo alienatiōi ipedit existētiā illius conditionis ppter quā debebat ad se puenire et pūū dicat sibi: ut. l. ml. s. i. j. et. l. cū pf. s. libertus. j. .e. ti. i. aut hoc no impedit: qz ex alio euentu debebat ad eū deuenire et sibi tunc no puidicat siue sciens siue ignorans fuerit: ut no. p glo. i. l. si a substituto. in prin. s. eo. et per dy. in l. qui ro me. s. duo fratres. de uer. obl. et dic ut ibi dixi in .xij. q. **Tertio** casu qn quis consentit alienationi rei sibi obligate. dic ut. s. de remis. pig. p totū: et dixi anno in l. sicut. s. h. s. q. mo. pig. uel hypo. sol. **Op**. s. de pig. act. l. gaius. et j. ti. i. l. ticia. s. lucia. Sol. ibi no cofensit alienationi sed fuit presens ut testis: qd plene dico in l. que dot. so. ma. **Quero** p declaratione predictoz. qualiter iste petet precium et qua actione. **Rñ**. aut ille cui uendēti cofensio alienauit illā re ut meā: et repetam actione mādati: si tūc iteruenit cofensus cū uendebatur: si post actione neg. ges. ut. l. ab uno. C. de neg. ges. l. mater. C. de rei uē. uel si res eēt cōis aliquo iudicio diuisorio: ut. d. l. familie. s. fa. herc. **Si** uēdiderit re meā ut suā: si qdē res esset pempta uel prescripta habeo actionē neg. ges. ratū habēdo in subsidiū: ut. C. de rei. uen. l. mater. **Possit** etiā mihi cōsuli ratū habēdo: et si res extet: ut dixi. in l. si eum seruū. s. si cer. pe. **Quero** qd si consentio alicui donati re meā. **Rñ**. ut. l. in codicillis. in pn. j. ti. i. nā nihil possuz petere. ar. l. ij. C. si aduer. dona. et l. si seru⁹ cōis s. de dona. inter ui. et uxō. **Quero** quid si cofensio alicui legati re meā. **Hic** ē dubius casus. nā si pntio tibi possidenti no est dubiū q daf exceptio: ut. l. gaius. s. d. pig. ac. et l. sicut. s. et ge

nationē alicuius rei an sibi puidicet. et de quo habet latius per bar. i. l. que dot. sol. ma. et ibi J. mo. et bal. in l. si sine. C. ad uell. et i. l. cū pponas. post glo. C. de pac. et sa. ly. et plene p bal. in l. ma. ter. C. de rei ven. i. vi. colū. **Quid** autē dē eo q legat re meā alteri me cofentiēte. vide bar. in l. cuz qd deccēda in pn. l. ti. ij. qd si fideiubet in instrumēto alienationis. vide in l. excep. C. de tuc. et qd dixi post imol. in d. l. que uolū. et pulchre bal. in l. cū alie. nā in. s. sed pone. cū h. C. de leg. et Ja. de are. bal. et Imol. in l. uolūtes in. ij. not. s. sol. ma. ang. hic simplici ter sequitur distinctionē bar. **Et** adde que no. bar. i. l. q. rōe. s. fi. i. viij. col. de uer. ob. et bal. i. uer. res que i. h. C. de leg. ADDE quo ad pūū bal. cō. filio. cl. viij. secundo libro. **Quo** ad secūdu bar. pūū. c. xij. incipiente q daz instrum. filio. **Op**. s. et vide glo. et bar. in l. cuz ppos. l. i. C. de pac.

Titio. Aliter loquitur hic imol. et vide in l. q b. s. termi. l. j. d. codi. et dmo. 3re limita nisi modus d. ne cessitate inef set legato. fm Ray. et doc. in s. ti. tio genero. in l. titio ce tu. de codi. et demon. ADDE vt p bal. et post pau. de cast. b. Tuod q fidei. comif. fu. vide bal. in l. si arro. gator in. iij. op. d. adop. c. Lane. p. Istum tex. no. bal. in l. i. in fi. C. e. Qui te. stamto vide bar. i. l. l. C. e. de leg. C. Mo. dici. tur. An qui hz libertate dicat locu. pletior vide bar. et doc. i. l. cu. pponaf. C. de dolo et adde. l. ti. tius. et ibi do. eto. C. de ope. liberto. ADDE fm pau. de cast. q nec hns tus patrona tus dicit lo. cupletior vt possit grana ri p no. in. l. ii. s. h. de p. scrip. ver.

neraliter. s. qui. mo. pig. vel hypo. sol. s. q actō legatario def. ptra p. sentiente vide ptra. l. cu. q. s. decedens. j. ti. ii. Sed heres defuncti tenet inso. lidu: et hz actione m. adati: vel de dolo ptra p. sentiente: qa forte als nō eēt legatarius. ar. l. qdā cū filiū. s. de here. insti. dic. ut. d. l. cū q. s. decedens. j. ti. ii. et in l. codicill. in p. n. j. ti. i. C. Quero qd si cōsentio tibi q. uedas rē meā nō q. tradas: q. actione agat ptra me. Rū. actione mandati: si precessit mandatum. alias de dolo: vt. l. si mibi. s. de dolo.

Titio. 23 modus p. casu deficiat debetur legatū. h. d. C. p. C. de insti. et substi. l. i. Sol. ibi in cōditiōe mixta q. si deficiat p. casuz facit relictuz deficere. hic uero in mō. De hoc ibi per gl. et j. de codi. et demō. l. in testō. C. p. de. l. titio. n. sed cū an nuptias de codi. et demon. Solu dixit dy. ibi modus erat cā finalis relictū: hic uero in pulsua qd nō placet. nā quā docūq. modus respicit cōmodū alterius: put hic erat d. cā finalis vt. l. titio in p. n. j. de codi. et demō. dic. ergo q. in. d. ver. sed cū ante nuptias. fuit cōditiō: et tex. expone: vt ibi dixi.

Sicuti. Pōt relinqui fidei cōmissuz a succedētibz ab intestato pupil lo qd expirat pubertate adueniēte. h. d. vsq. ad. s. qui rogat in. l. plane: et est casus valde singu. laris. C. p. q. pater nō possit grauare filiu. p. fidei cōmissū: vt. l. ex tribus. C. de inof. test. Sol. nō pōt grauare filiu in bonis ipsius filii: vt. l. co. heredi. s. cū filie. s. de vulg. et pu. sed succedē. tes ab intestato ipsi filio pōt grauare: ut hic ita dicit dy. in. l. i. s. de vul. et pu. et Ly. in. d. l. ex tri. bus. rō qa cū pater possit filio substituere: extra. neū nō substituēdo videtur dare uenientibz ab intestato: ut. l. cōficiuntur in p. n. s. de iure codi. cil. ita dicit glo. ista est bona istud uero quod di. cit glo. q. pater pōt codicillari filio. intellige eo. mō quo. s. l. grauādo ueniētes ab intestato nō ipsum filiu in p. prio. Et no. bene q. glo. dicit q. etiā pater si testamētū sibi nō facit: hoc p. cedit. Et ista faciūt ad. q. quā dixi i. l. i. s. ti. i. et similes vtrū illa clausula si nō ualet iure testamti. ualet et. vtrum porrigatur ad pupillarem substitutio. nem. quod no. bene.

Mod fidei cōmissū C. Quero de rōne. Rū. infra tps. puber. tatis ueniētes ab intestato habere ex di. spōne defuncti q. aliū poterat substituere: postea uidēf habere ex casu: et sic nō possūt per fidei cō. missū grauari: ut. l. s. si sic. s. h. j. ti. ii. et dicit dy. q. ista. l. nō est alibi: et dicit etiā p. istā. l. q. fidei cō. missum de quo loquit. l. sceuola. j. ad trebel. nō ualet post pubertatem: ut ibi.

Lane. Doc. examinat doc. C. e. l. cū qdā dicemus i. l. qui fundū. s. qui filios. j. ad. l. fal. facit. j. e. l. antepe. et quod ibi dicemus.

Qui rogatus. Hēditōr sui he. redis de restituē. do rogati tenet fidei cōmissario si est soluendo. alias ptra emptorem habet regressus. h. d. con. cor. l. vlti. s. de eo per quē fac. erit.

Si cui stichus. Grauatuz da. re vnā de rebus alternatiue relictis tenet ad illam etiam si alias elegerit. h. d.

Qui testamēto. Qui est p. sū non pecuniari ter grauari nō p. h. d. C. Mo. q. qui nō hnt cō.

modū pecuniariū nō pnt granari onere fidei cō. missi. cōcor. j. ti. ii. l. iii. s. si rē. Pōset etiā poni exēplū in. l. si creditor. s. i. s. e. C. Mo. qui hz li. bertate nō dicit locupletior: ut. l. nemo. j. s. re. gu. iur. qd intellige: vt no. in. l. naturalis. s. si. s. de p. scrip. ver. dicā in. l. si uero. s. de uiro. s. sol. ma. C. Mo. q. nō pnt p. fidei cōmissū iponi ope seruo manumisso et si testator uoluit. simile i. l. cerdonē. de ope. li. fallit i filio testatoris: ut i gl.

Vidam testamēto.

Designatio vñ legatū soluat post lega. tū relictū apposita ipsū p. ditiōale nō facit. h. d. C. p. j. e. l. si seruus. s. qui qnq. et. s. e. l. si sic. s. i. So. hic pmo. relinquit legatū pure. postea designauit vñ soluat: ibi in ipsa substātia legati apposuit designatione rei. vñ si nō reperit defu. cit substātia legati: aliud enim est dicere lego ti. bi. x. q. in archa habeo uel que titius d. mibi: et tunc loquūt p. traria. Aliud est dicere lego ti. ti. x. q. soluant de his q. titius mibi d. vel de eo qd habeo i archa: vt hic. et. j. ti. ii. l. paulo. s. i. et p. Ly. s. ista materia in. l. si qs argētū. C. de do. na. ego dixi plene in. l. inter stipulatē. s. sacra. s. verb. ob. facit. s. de p. trahē. emp. l. si debitor. s. vñsile: et de anu. leg. l. anua. facit. l. si cui. s. e.

Quotiens. Bona vadūt ad fiscū cū onere legator. h. d. an regraf q. heres adiuerit hereditatē. dixi in. l. sequēs gradus. s. ad fil. C. p. nā hereditate nō adita nō debent legata: ut. l. nemo. s. de tes. tu. Dicit Jac. de are. intellige q. fuit hereditas adita. s. p. pter delictū heredis fuerunt scā bōa vacātia: ut. l. si seruus plurium. s. ii. s. e.

Si tibi. Qui tenet ad p. cū rei re pem. netur ad q. titatē respectu sp. i. pempta sp. i. libe. ratur. h. d. C. p. de. l. in cēdiū. C. si cer. pe. Solu. ibi tenet ad q. titatē simpliciter: hic respe. ctu certe sp. i. vñ sp. i. pempta liberatur: et iste ca. sus nō est alibi. Dy. dicit habuistis idē licet nō exp. se. s. e. l. titie textores. s. h. et not. de noxa. l. si qs ad libertatē in p. n. et loca. l. in naue. et. C. de iure emphi. l. i. dixi. s. e. l. cu. res. s. h. si stichus.

Si scriptus. Executor nō d. s. an. pecuniam petere q. p. ditio legati extiterit. h. d. Mo. istū casū p. exe. cutoribus q. hnt actionē: ut. l. nulli. C. de epis. et de. Scōo no. q. executor petit sibi caueri. dicā. j. e. l. si a pluribus. plenius in. l. si qs titio. j. tit. i. et. l. diuus. si cui plusq. per. l. fal.

Cum statuliber. Ille q. dat aliqd cā cō. ditiōis iplende pōt onere fidei cō. grauari. h. d. Mo. istū casū. fac. s. s. do. cā mor. l. q. statuliber. C. p. de. l. si qs sub cōditiōe si qs omif. cā tes. Sol. vt ibi. quod est nota. multum.

Mibi stichus. Fidei. cōmissū iniuctū de re legata p. stat: ut accipif. si de alia p. stat i i. tegrus. h. d. C. p. j. ad. l. fal. l. penalis. s. h. Di. dicit q. ibi fuit relictū quāti. tatis. hic sp. i. qd dy. reprobat per. l. maritus. s. liberto. j. ad. l. fal. dic. ergo q. hic fuit rogat. re. stituere totū q. accepit. ibi uero partē: et de hoc distingue plenius: ut. l. plautius. j. de codi. et. s. mon. et. l. facta. s. titius. j. ad trebel.

Eruus. Is in quo est ius post. liminiū p. t legare. h. d. qd dic. ut. l. id. qd. s. e. ti. qd no. C. Ex. l. sequenti.

Si papa p. cessit alicui p. bēdā de primo vacā. d. d.

Titio. q. testō. sol. hic primo. adde qd no. dy. et bar. i. l. talis scriptura. s. e. in fi. ADDE fm pau. de cast. in cōtrariuz. l. luitus. s. ciuib. j. ti. i. cū isto cō. cordat. l. paulo cal. maco. s. h. d. lega. iij. C. Quoties. Et intellige istū text. fm dy. q. bona publicant p. pter delictū heredis scō. q. bona pu. blicant pro. pter delictū defuncti. p. l. cū filius. s. h. j. ti. i. et rō. ibi p. quod bñ no. ADDE q. pau. de cast. dicit q. intel. lectus Jaco. bi de arena nō satisfacit qa bona p. prie nō dicū tur vacātia propter deli. ctū s. cū nō repit aliqd qui uelit adi. re vt. l. sine herede d. ad. mi. tu. vñ di. cit posse di. ci q. hic nul. lus uoluit adire et hnt acceptauit et si dicit qua. liter tenetur fiscus ad le. gata que nō fuerūt cōfir. mata pōt di. ci aliud in fi. sco p. text. in. l. recusare. s. hnto. j. ad. treb. q. e. sin. gulare fm. ipsum. h. C. Si scri. pt. Ad istū tex. et que h. no. vid. bal. in. l. ex. d. bo. C. de fidei. cō. li. allega. tur et bal. in. auē. h. apliuf. in fi. iij. col. in ver. item q. ro. C. de fi. deico.

¶ dmi
a no. Ad
intelle
ctū huius. l.
vide imo p
doc. in. l. pla
ne. §. si cōiū
cti. §. e. z dū
tenet bar. h
q legatum
optionis sit
legatus spēi.
idē t3 bal. in
.l. si. §. i. in
vij. colū. C.
cōi. delega.

turay in aliqua dioceſi quā duxerit acceptā dā ſi
deinde in eadē dioceſi p̄bēdaz alicui ſpecialiter
concedat an p̄me ſit derogatū.

¶ In domino. Cui optio ē le
gata pōt optare
ſerū ſpecialiter alteri legatū. h. d. p̄cor.
j. de op. le. l. ſi heres. l3 glo. ſignet pro p̄traria.
Cōp. de. l. ſeruo. de pecu. le. z de oibus legib
q̄ dicit: q̄ generi p̄ ſpeciē derogat: vt. l. vxor. §.
codicillis. z. l. ſeruus vrbānus. §. ſi. j. tit. ii. Sol.
gl. p̄mo q̄ hic nō erant: niſi duo in patrimonio.
vñ de neceſſitate teſtator ſenſit de his: q̄ ille qui
ſp̄aliter erat legatus poſſet optari. Iſta l3 ſit ve
ra in ſe tñ diuinationes ſapit. Aliū q̄ hic loq̄ de
rigore: de equitate ſecus. nec hoc placz: qa hoc
eſt dicere q̄ hec. l. nō bene dicit. vñ ia. d. are. dy.
z oēs dicit q̄ p̄traria loquūtur q̄ vni legat̄ ge
nus: alteri ſpēs. hic vero legatur vni ſpēs certa.
aliū ſpēs ex genere incerta. l. quā optauerit. vñ
de q̄libet eſt legatarius ſpēi. iſta eſt ſa. Cōp.
de. l. cū ita. §. i. j. de opt. le. Rñ. ibi ſp̄ale fauore
libertatis: z p̄ hoc apparet q̄ ſi papa p̄ceſſit ali
cui p̄bēdā d̄ p̄mo vacaturā in tali dioceſi quā
duxerat acceptā dā. poſtea aliū p̄ceſſit ſp̄aliter in
vna ecclia illius dioceſis: q̄ ille ſcōs nō p̄ferit q̄
ſi generi p̄ ſpēm deroget. imo p̄ferit p̄mus. quia
cuilibet videt ſcā p̄ceſſio in ſpē hoc dēclarauit ple
ne in. l. q̄ſitū. §. i. j. de fū. iſtru. z iſtr. le. Querit
glo. qd ſi teſtator me inſtituit: z ſeruo optiones
legauit: an valeat. Gl. q̄ ſic. dy. p̄tra: qa legatus
optionis h3 in ſe cōditionē tacitā nō exp̄ſam: z
iō regula cato. h3 locū i ea. vt. l. ſi optio. j. d. op.
le. Cō. hic caſū q̄ q̄n res legat̄ duobus cōiū
ctim re: vni pure alteri ſub cōditione. ille cui pu
re relinquitur interim habebit partē tñ. dixi ple
ne in. l. plane. §. ſi cōiūctim. §. eo.

bC Dixi ple
ne. vid q̄ di
xi in. l. i. de
regu. cato.

¶ In mibi. Biſpoſitio heredis nō
tollit diſpoſitionē defū
cti. h. d. Mo. q̄ dicit ex teſtō defuncti: nō
aut dicit ex teſtamēto heredis: ut not. in. l. iiii. §.
ex plurimis. j. de acq. poſ. l3 By. ibi aliter dicit:
z male: ut ibi dixi. Cōppo. q̄n legat̄ in teſtis di
uerſorū debet ex vtroqz teſtō: vt. l. plane. §. ſi ſic
§. e. dixi plene in. l. huiusmodi. §. i. §. eo.

¶ In ſeruo. Qui repudiat ex p̄ſōa
ſui pōt agnoſcere ex
ſua. hoc dicit.

¶ Si ei qui. Qui decedit apud hoſtes
videt mortuus tpe captiui
tatis. q̄ reuertit videt ſemp fuiſſe in ciuitate. h.
d. Cōp. q̄ nō poſſit poſtliminio p̄firmari im
pediēte regula cato. vt. l. i. j. de reg. cato. l. cetera.
§. i. §. e. Sol. hoc eſt p̄pter fictionē poſtlimi
nij. ſacit. §. e. l. ſerū ſilū in pn. q̄ oia no. multuz.

¶ In minor. Legatū pure relictū
ſuo non iuſte manu
miſſo nō valet: nec p̄firmat ſi poſtea ma
numiſſat. h. d. Cōp. cū tpe mortis rep̄ſat ſui
iuris videt ſibi deberi legatū: ut. §. e. l. queſtituz
§. ſuo. So. ibi relinquit ſeruo legatō: h reliqui
tur ſuo ſimpr. Nec ob. q̄ erat manumiſſus: qa
manumiſſio nō valebat. Cōquero q̄ ē rō q̄ non
p̄firmat legatū. Dicit gl. qa teſtator videt ei re
liquiſſe: ſi ex hac manumiſſiōe ad libertatē pue
nerit: ut. l. ſeruo. §. de p̄di. inde. Sed dy. dicit z
Ja. de are. q̄ rō eſt p̄pter regulā cato. q̄ ipedit
cōfirmari. dictū gl. plus placet. nā q̄n legatū de
ſicit mixta cōſideratione legantis: z legatarij: vt
in p̄poſito regula cato. h3 locuz ſi teſtator tunc
p̄tra impedimētū poterat p̄uidere: z dare liber
tatē ſeruo: ut. iſti. §. an ſeruo. ſed q̄n teſtator p̄

uidere nō poſſet regula cato. locuz nō haberet:
vt. l. ſi nō intelligit. §. q̄n autē. j. de iure ſif. dixi i
.l. i. j. de reg. cato. Sed hoc p̄ teſtātē nō poterat
p̄uideri: qa erat minor. xx. annis. ergo zc. igitur
no. omnia iſta.

¶ In tacitis. Cū in fraudē vi
def q̄ ſidē aſſume
re q̄n nō publice ſz ſecrete de reſtituēdo
p̄mittit. hoc dicit. Cōſcias p̄ huius dēclaratio
ne: q̄ q̄n relinquitur nō capaci palā non applicat
ſiſco: vt. l. nō intelligit. §. ſi q̄ palā. j. de iure ſif.
no. in. l. luci. §. i. j. e. ſed q̄n relinquitur clā. tūc au
ferit eitanq̄ ab indigno: z applicat ſiſco. vñ ſi p̄
mittere teſtatori de reſtituēdo p̄ publicū inſtru
mētū nō applicareſ tūc ſiſco. ſed q̄n p̄mittit ſim
pliciter: z facio ſcripturā priuatā manu mea: z
tūc dicit fieri clā. ita loq̄ h. hoc aut qualiter p̄
bet dixi in. l. nō intelligit. §. tacita. j. de iure ſif.

¶ Ex. l. ſequenti.
Cōſtante ſtatuto q̄ comitatēſ teneant ſolue
re ſalariuz poteſtati ſi eximat aliq̄ villa: an ceteri
teneantur ſoluere totū. Et an in cōtractibus libe
rato vno ceteri teneantur.

¶ In omnibus. Si teſtator
vñ ex here
dit̄ exemit ab onere. ceteri ad onus ite
grū tenebūt. h. d. Cō. hūc caſū facit q̄ ſi ſta
tutū dicit q̄ comitatēſ teneant ſoluere ſalariuz
poteſtati. poſtea eximit aliq̄ uilla: q̄ ceteri teneā
tur ad ſalariū itegrū: vt h3 Ja. de are. Cōp.
de. l. ſi ſūdū. §. libertus. §. e. So. h3 legatō quā
titatis: ibi in legatō ſpēi. Cōp. de. l. ſi pupill. §. d
admi. tu. gl. nō ſol. dy. dicit q̄ ibi pupill. nō po
terat liberare vñ ex tutorib. i p̄iudiciū aliorū.
h3 hic teſtator poterat. Cōp. d. l. cuz ab vno. j.
ti. i. So. illa p̄cordat: l3 ſignet p̄ ſria. Cōquero
qd i ſcribitur an liberato vno: ceteri teneant ſoli
dū. Gl. inuit q̄ ſic. dū ipſa allegat p̄ p̄cordātia
.l. pen. j. de duo. reis. z. l. ſi ſtipulatus. §. ſi. de ſi
deiu. h3 ibi loq̄ q̄n oēs tenebāt ſolidū: merito
ſi vñ eximit remanēt ceteri obligati ſolidū. ſed
ſi oēs tenent i viriles nō poſſet liberare vñ i p̄
iudiciū aliorū: ut. l. ſi vnus. §. ante. oia. §. d. pac.
z. l. pacto ſucceſſor. C. de pac. z hoc poſt diſpo
ſitionē factā. h3 ſi in inſtro p̄tinereſ oēs uos pro
mittit cētū excepto titio. fateor q̄ tē ad itegra
cētū ceteri tenent p̄ hac. l. Cōltio no. hāc. l. q̄
exceptio ſiue fiat incōtinēti ſiue ex interuallo eſt
idē dūmō fiat an p̄tractū p̄fectū. vt hac. l. cōiun
cta. l. an p̄. j. de duo. re. Itē no. qd dixi d̄ diſtr
butiuz q̄ ſi. l. ſi q̄ ſi ſi d̄: z. l. ſi ſi. §. i. §. eo.

¶ In teſtamēto. Legatario mor
tuo an p̄ditōis exi
ſtētā poſſibilē legatū extinguit. ſec. i p̄ditōis ipſi
ſibili. h. d. Cōp. de. l. hmōi. §. ſi ita. §. e. Sol.
gl. z dy. t3 eā dēclarādo ſic. ſi tabule nō extāt nec
debitū: tūc ē ipſoſibi p̄ditio. ar. de dote p̄le. l. q̄
dote. ſi tabule extāt: z debitū p̄ditio ē poſſibilis
z d3 ipleri: vt hic. ſi tabule nō extāt. h3 extāt obvi
tū: tūc p̄ditio ē poſſibilis quo ad liberatōes: z ex
illa pte d3 ipleri: vt. d. l. hmōi. §. ſi ita. nō aut d3
ipleri quo ad redditionē tabular: qa fieri nō p̄t.
ita d3 itelligi iſta materia. Cōp. p̄ditio ipſoſi
bilis tūc nō reſciſ: q̄n teſtator ſciēbat eā ipſoſi
bilē. ſec. ſi teſtator credebat eā poſſibilem: ut. l.
ſuo manumiſſo. §. d̄ p̄di. ide. h3 h3 teſtator crede
bat poſſibile p̄ditionē reddēdaz tabular: ergo
d3 bēri p̄ nō adiecta. Rñ. teſtator hic nō crede
bat eā poſſibile vel nō poſſibile. nō emz erat cer
tus vry tabule extaret vel nō: ſed i p̄trario puta
bat eam oino poſſibile. quod no.

Maci
tis. ſi
as vid
bal. in. l. cuz
quā limitatē
hanc doctri
nam in p̄nc.
vij. col. C.
de fideiſ.
d Thom
i n̄caf.
not.
hūc caſū. ad
de bis q̄ de
xi poſt bart.
in. l. iij. §. h
actor. §. de
re iudi. p̄ lo.
an. in. c. non
minus. de i.
mu. ecclie. e
aliquo p̄ imo.
hic e p̄ p̄ d
ancha. l. eccl.
p̄iti. de cōſ.
e p̄ io. an. e
alios i. c. p̄
uenit de im
mu. eccl. e la
te p̄ do. add.
in. c. accede
tes d̄ p̄ ſeri
ſpecu. in. n.
de cōſ. §. h.
§. qd ſi vni
uirtutis. per
guil. de cu
e. b. in. l. h
vñ. §. e. ge
neraliter. §.
de pact. e p̄
bal. in. l. cū
viti. col. C.
de execu. ri
iudi. e plus
concordia
imol. h. e. vi
def. not. per
bar. pulch. i
l. iij. C. de
apo. pu. li. §.
e aliq̄ p̄ re.
i. l. iij. i. p̄.
§. d̄ re. iud.
e adde. bar.
i. l. muneruz
§. h. d. mi
e ho. e. ad
no. p̄ bart. h
adde. pau. b
ca. in. l. i. i
h. §. de pac.
ADDE. pau.
de ca. h. q̄ vi
cū ſp̄. ſi. d̄
centi. tunc
p̄riū e. Jol.
an. in. c. non
minus. de in
mu. ecclie.
de quo vide
et eius p̄.
cxxxij. e vi
cū ſp̄. loq̄
pe. de an. c.
p̄lio. cxxij.

a C Si titio ita. Ad istu ter. vide bal. l. l. plautius .j. de codi. r dno. b C Facit ad .q. yde con sulut bart. in pfi. i. qd i cipit cotine tur statuto q si dñum dat e. r seg tur ang. hic e io. an. d. c. fi. s. i. ad fi. r add quod no. io. an. in .c. cu no de. ceat. d. elect. c. Dicit co. stituto. Et ides r dy. r angel. b. sed bal. r tu co rorda. vt b per inol. ADDE io. an. in addi. ad spe. in ti. de c. fi. s. i. vbi allegat mar. de fa. no. r dy. hic r de rescrip to i collegio q solut ali / qd an dbeat here partez vide io. an. i addi. ad spe. in rub. de so lutiobus. d C Item co missa. Qñ e comissa elec tio pluribus an possint vnu ex scip. sis eligere. add qd dixi .s. d. au. tu. i. l. i. r vide no. p. spe. i. ti. d. seu. in pñ. r in ti. d. fin. dico. s. i. v. h. qd si omis so. l. iij. col. dicit rñ ino. in. c. cu in iu re perit. de elect. q vbi regeretur oium cocor dia i electio ne no possit vnu ex scip. sis eligere. secus si suffi ciat mior pf eligenti. ar. ebi. c. d. s. l. u. i. r dicit e. vti le q q eligif no deponat voces sua p modum ele ctiois: s; per modu cuius da consensu accedentis electiois alio ru ita nota. ipe. vij. q. i. q episco. patu: r vide no. in. l. i. fi. ti. bi madaue. ro. s. fi tibi

Ex. s. sequenti.
C State statuto q si rustici no ceperint malefa ctore ipsi teneant danu restituere: an ille q pas sus est danu teneat contribuere. Et si statutu di cat q pdenatio eoz q no veniunt ad pfiliu diuidi: an ille q fuit pdenatus debeat here partez r an comissa electione pluribus possint vnu ex se eligere.

Si titio ita. Gl. h. sup verbo here di meo. diuidit. s. i tres ptes: r ipm. s. sumat. Bone ergo casu in termi nis sic. Testator instituit qnqz heredes iter quos instituit titiu: r dixit qsqz mihi heres erit det titio .x. Lerte oes dabut. x. detracta parte titiu: r sic dy here. viii. h. d. prio. C Op. s. eo. l. plane. s. fi duobus. Gl. dicit aliud in spibus: vt ibi aliud in q titatibus: vt hic. qd no placet. na ide si spes he reditaria eet mihi relicta ab oib. na totu habe rez a coheredib. excepta pte media qua habeo iure meo: vt. d. s. fi duob. r. l. q filiab. s. fi. s. eo. Preterea ibi uni legatur a coherede: h vni ab oibus hoc expfo: r sic pmo cau dy here totu s; scdo casu dy here deducta parte sua: vt. l. odu cta. s. acceptis numis. j. ad treb. r. l. cu pater. j. ti. i. Itē iste. s. facit ad. q. fm dy. dicit statutu q si rustici no ceperit malefactorē ipsi teneant danu restituere. certe ille q passus e danu dy co tribuere vna cu aliis: r soluere partē suā. Itē si ciuitas iponit collectā p soluēdo debito ciui suo q et ille ciuis contribuet. Itē facit dicit statutu q pdenatione scā de pfiliariis q no veniunt ad co filiu diuidat iter eos pena. certe ille q e codēna tus hēbit partē. Itē facit dicit pdenatio q cano nic no admittat ad pbēdā: nisi det fructus pmi ani canonicis: certe q dat admittit ad pte p istu .s. Itē pmissa fuit electio plurib: an pnt eli gere vnu ex se qd dic: vt no. i. l. plane. s. qd cuius qz vniuer. Ad pdictas. q. facit qd no. Ja. s. are. in. l. amicissimos. s. lutiis. s. de excu. tu. facit qd no. p. guil. in spe. de c. fi. s. nū. d. d. d. s. h. qd si danu. Itē no. h. hui. s. q. qñ duo sūt instituti eqliter i testō: r e adiecta clausula q ualeat iure codicilloz q ipi inuicē aliqd no possint petere: qa tñ dberet vn dare quatū recipe: qd dicā i. l. si qz seruū. j. de codi. r demon.

Cū quidā. Lōditio adiecta in insti tutioe non videt repeti ta i legato eidē ab alio gradu relicto. h. d. Hel dic q pditio tacita vel expressa que tacite inerat trāsmiſsionē nō ipedit. h. d. C Op. legatario mortuo ante existētiā cōditiois legatuz nō trās mittit: vt in. s. ne aut. C. de ca. tol. r. s. e. l. i. s. i. So. hic erat pditio tacita. nā nō pōt legatū de beri a substituto: nisi sit heres: r si ē expssa nō re leuat: qa est expssio eius qd tacite inest: ut. l. iij. s. e. C Op. de. l. cū filio. cū gl. sua. s. e. So. pdi tio ista si heres nō erit. ibi depēdet ex uolūtate heredis: qa erat institutus pure. iō facit cōditio male legatū. h nō depēdet ex uolūtate heredis: qa erat institutus sub pditione. s. qñ mater dce dit. S; ptra: qa tex. in fi. videt dicere q ista con ditio si heres nō erit moriēdo i pleaf. Idē in. l. fi. j. qñ di. le. ce. ergo trāsmiſsionē nō ipedit. cui p trariū dicit in gl. in. d. l. fi. So. vt dicā in. l. mi les. s. p parte. j. ti. i. nā credo q ista pditio i ac tu moriēdi nō implet: s; eo pfecte mortuo: vt in .d. gl. r ita itelligo hūc tex. p. d. l. miles. s. p par te. j. ti. i. tñ qa tacita pditio inerat nō ipedit trās missionē. C Op. pditio adiecta in institutioe vi det repetita in legato: vt. l. fi. in fi. de doli excep. r de condi. r demon. l. auic. ergo hic legatum nō fuit purificatū p mortē si mater testatoris vi

uebat. So. ibi fuit relictū legatū a pmo gradu i stitutorū: hic ab alio gradu. qd no. C Op. s. l. si nemo. s. de testa. tu. So. hic legatū nō pēdet ex instōne: imo ex defectu institutiois pendet ex substitutioe. C Op. j. ti. i. l. si pecuniā. s. i. Glo. nō soluit. Sol. q hic nō erat relictū legatū post mortē alicui. s; institutio fuit collata post mor tē. qd nō videt repetitū in legato: vt. s. dixi.

Si socero. Heres restituit fideicō missū deducto eo qd si bi debet. h. d.

Legatū. Qui legat q alius sibi dy videtur legare actio nes. hoc dicit.

In testamēto. Ratio ipsecta pficit ex psumpta volūtate defūcti. h. d.

A pluribus. Legata rii pnt que nire oēs heredes p hereditaria portioe vel eū heredē q fact. ē executor insoliduz. h. d. Duo habes pmo q executor p r ueniri a lega tariis. qd dicā. j. ti. i. l. si qz titio. Scdo hēs q exe cutor cogitur cauere. dicam in. l. diuus. j. si cui plusq per. l. fal.

Si quis seruuz. Dic vt i gl.

I seruus. Seruus q fugit p testm an mortē dy pseq sūptib. legatariū. h. d. h. impēse sūt legatariū: tñ onus r sollicitudo ē heredis fm gl. in. l. seruus. s. e. C Quero ergo vtrū legatarius dy dare equū heredi: vt vadat r pquirat p suo. Rñ. hoc est faciēdū fm psonā r qlitetē heredis vt. s. māda. l. idēqz. s. lab eo: r ibi no.

Si id quod in testō. Due cause lucratue q habuerūt originē in psonis diuerso rū pnt i eadē re pcurrere. h. d. C Op. in. l. e. s. si res. So. gl. q hoc vey: nisi i rē meā sit versum vlratū habueri. Istō dñū ē uey qñ suo meo sol uif: ut dicit in fi. hui. s. S; qñ qz donat seruo meo tūc idistice possuz petere mihi legatuz: ut h inuit i pn. s. in eo qd dicit maxime p bas hoc p rōne: qa iste sūt due cāe lucratue q hnt origi nē in psonis diuersoz: merito pnt cōcurrere: ut .l. qd ergo. s. i. s. e. r. l. si is. de ac. r ob. r facit. s. eo. l. plane. s. i. r qd ibi no. r hoc r; p. in. l. qd pupillo. C. de neg. ges. C Op. r v; q seruo pos sit solui: vt. l. qd fu. s. depo. r. s. de pac. l. si vn in pn. Sol. illd qd debet dño ex facto hui p r suo solui: ut in p trariis: r. l. si suus. j. de sol. s; qd mi hi debet nō pōt solui suo: r si soluat nō cōtiget liberatio: nisi dñs ratū hēat vel in rē suā vertat: vt hic dicit tex. r gl. C Op. q statiz cū daf seruo acgraf dño: ut. l. acgrif. j. de acq. re. do. So. di cit dy. itellige q puenit ad utilitatē dñi vere: r realiter nō intelliges de illa adquisitioe que a iu re fit. qd not. bene.

Cum homo. In legato generali legatariū est electio. h. d. No. q q h; electionē actionis h; electōez rei. qd dic vt dixi in. l. legato generaliter. s. eo.

Huiusmodi. Potest legari vni ex duobus q prius pditionē i pleuerit. h. d. C Op. q incertitudo vi tiet legatū. vt. l. si dom. s. i. s. e. r. l. cuz post. s. gener. de iure do. s; hic ē incertū: qa alternatiua i ducit incertitudinē: ut. l. ptor. s. qd ait. de iniur. So. ista incertitudo venit certificāda ex futuro euentu. r sic nō ob. ad idēz. l. si fuerit. de re. du. r in. l. de le. s. incertis. C Op. de. l. seruus cōis

cētū. s. mā. r ad. q. bar. add cy. dy. ray. r inol. p illū tex. i. l. q heredi. s. fi. j. de codi. r demō. qd no. in. ca. it. co. de simo. r vid q no. p bal. i. l. or do in. ij. col. de execu. rei iud. r an qz possit elige re scipsū vid p io. an. i re gula in toto in mercur. r pau. de liaz. in cōmento .c. nullus in .iij. q. d. cle. ADDE q p soluit abb. p filio. xv. r .xxxvi. li. ij. s. Ja plu s rib. vi de p in tellectu hu. us. l. eūdez i. l. nemine .j. ti. i.

C Dicit ma xime. Sed ob. multum tex. i. l. si mi hi r tibi in pn. s. co. dic vt ibi p bar to. r p itelle ctū bar. h vi de Jaco. de bel. isti. e. s. si res aliena i h. add bar. in. l. iij. in fi. s. fo. ma. ADDE an executor pos sit a credito ribus cōue niri pau. de cast. cōsilio. .c. lviij. r se. quenti.

dd ij

ita de stip. ser. So. ibi in stipulationib' q' no pnt esse in pendenti. legata vero pnt pendere anteq' dies eoz cedat: ut. l. si. coia prediorum.

Stichu. Due cae lucratue no pnt co currere circa ide nisi ex altera aliqd abfit ex ipsa re uel eius occasione. b. d. de hoc vidistis in. l. no quocuz. s. e. dcaz in. l. meuius. s. duobus. j. ti. i. q' no. bene.

Ex. s. sequenti.

Si statutū dicat q' si prās pdenauerit aliquē plusq' deberet teneat restituere tpe sindicatus Si pdenat indebite in tota sūma: an vigore dicitū statuti possit pdenari?

Si ita scriptū Dicitio amplius quādo facit cōparationē actus ad actū nō inducit repetitionē s' si rei ad rē: tūc repetitionē inducit. si repetit qd' repetat. b. d. cū. s. se. C. pp. j. ti. ii. l. si tibi pure: z. s. e. l. legata inutiliter in pn. Sol. dicitio hoc tollit p' trariū: ut dicit glo. z. bñ dicit. Declaro verbū amplius positū simpliciter cum sit ad uerbiū referat ad ipsū h' bñ: z. hoc iportat aplius lego tibi cētū. hoc ē aplius vtor actu legadi. sic si dicerē ego cucurri ampli' curro. sed qñ apponit dicitio hoc: tūc pparatiuū amplius facit cōparationē rei ad rē: z. hoc iportat legauit titio sū dū. hoc amplius seio. x. hoc ē ampli' illo fundo lego seio. x. Idē si dicerē eo apli': ut. l. lecta. s. si cer. pe. Idē si dicerē aplius q' cētū q' tibi legauit lego titio. x. ita loq' l. q' ita. de do. ple. vii. ibi ap paret q' facit cōparationē rei ad rē. lz. gl. bic i. fi. ad dictā. l. q' ita. det aliā so. quam plures doc. tenēt. s' trussa est: q' nō h' rōnē in se. z. so. pcedēs est euidētissima: z. clara: q' eodē mō pōt puidicare testator legatario sicut heredi. C. pp. s. se. ver. nā z. v' ratū. So. ibi nihil dicit vtrū iducal repetitio vel nō. dic ergo: ut ex predictis appareret. C. pp. ad p'dicta de. s. si enim q' q' r' f. Sol. ibi nihil repetit: quia nō inuenit quid repetat.

Quero qd' si testator nō est v' sus h' bo aplius s' h' bo plus. Rñ. idē iportat. tex. e. j. si cui plus q' p. l. fal. l. i. in pn. Istud facit ad. q. statutū ē h' q' si potestas cōdenauit aliquē plusq' debeat teneat ei restituere tpe sindicatus. cōtigit q' quē dā dānauit indebite in tota sūma: an ex illo statuto possit pdenari. Et videt q' nō: q' statutū loq' qñ in aliquo pdenauit debite. Cōtrarium est vey: q' tūc facit pparatiōez qñ reperit aliqd ad qd' cōparet: ut hic: z. tex. in. l. i. s. hec verba. j. si cui plusq' p. l. fal. p. hoc facit id qd' dicitur i dicitōe minus. nā ēt qd' nihil est dicitur min': ut. l. illud de tributo.

Si seruus. Utile legatus p inutile libertatis donationem nō vitiat. b. d. C. Mo. q' libertas data directo seruo alieno nō ualet: nec trahit ad fideicommissum. C. Lōtra hoc op. de. l. cogi. s. si pater ver. sed si seruo. j. ad trebel. So. hoc qd' dicit h': q' pcedit regulariter. fallit i casibus no. ibi: z. l. seruo. C. s' manu. tes. C. pp. j. ti. i. l. si q' quof. So. vt ibi. C. pp. de. l. i. s. si. de sū. instru. Glo. sol. vt h' p eā. tu dic vt dixi. s. e. l. seruū filij. s. si idē seruus. C. pp. instru. qui. mo. tes. instru. s. i. z. instru. g. mo. tol. obl. s. p'terea. Glo. nō sol. dic q' ibi nō erat oīno inutile: ut ibi pater: z. p. dy. in. c. utile p inutile. de reg. iur. li. vj. **Ex. s. sequenti.**

Si testator legat frumētū q' h' in domo vxori: deinde supuiens illud consumat: z. repōat aliud: an illud debeat.

Qui quinqz. Defectus demonstratiōnis p quē deficit

substantia legati legatū pimit. b. d. v' sic. Demōstratio falsa adiecta rei q' nō reperit vitiat legatū. b. d. C. pp. s. de ac. emp. l. si q' cum. Dicit gl. ibi affirmat certa dōlia esse qd' nō placz: q' h' affirmat certā quātitatē eē. Solu. ergo alio mō: q' ibi in ptractibus: hic in legatis. Ista ē vera rō: q' iterest ptractibus nō decipi in quātitate eoz q' pferunt. C. pp. de. l. heredes. s. si. s. fa. herc. dicit glo. sol. vt ibi: q' ibi fuit relicta ut q' ritas: hic vt spēs. C. Itē op. de. l. si in pn. j. de vino tri. z. ole. leg. So. vt ibi. C. Ad huius materie declarationē aduertēda sūt uerba testatoris aut in pmo reliq' q' ritate postea p relatiuuz q' uel q' designat vñ obeat solui: z. videt relicū vt q' ritas: vt. l. qdā. in pn. s. e. z. ibi dixi. idē si reliq' sūmā: z. adijcit locū vbi est p hoc nomē q' rita: relatiuū q' ritate istō pbat. tex. cū gl. i. l. hec veditio. s. pe. s. de ptractē. em. C. pp. de. l. si ita stipulatus fuero hāc sūmā. de h' b. ob. So. vt ibi. Al'timo ia. de are. b' iducit hūc finē in arg. vir legauit vxori sue frumentū qd' h' in domo: z. supuiens illud psumpsit: z. aliō reposuit: an illō aliud qd' repit tpe mortis debeat ia. de are. dicit. arg. q' sic. vt bic i. uer. q' si mortis. do. old. allegat de libe. le. l. si. facit. l. luti' in pn. j. ti. i. z. j. de cōdi. z. demō. l. filie. p hoc facit gl. s. so. ma. l. fruct' vbi fructus vltimi āni succedūt in locū fructuū pmi. facit qd' dixi in. l. si ita. de aur. z. ar. leg.

Si seruus. Post moram heredis res legata est in periculo eius. hoc dicit.

Cum quid. In legatis: z. fideicommissis dol': z. culpa uenit ad similitudinē cōtractuum bone fidei. b. d. hoc dixi in. l. cum res. s. i. s. e. Glo. querit vnaz. q. dic ut in ea.

Qui margaritā. Licet h'ba legati referatur ad debitore actio ppetit ptra herede cui in dubio v' onus iposituū. b. d. C. Mo. bñ casū h' nō aut iurādū. C. pp. de. l. si pecunia. s. i. s. e. so. a debitore p' relinq' fideicommissū. si h' agnoscat: ut ibi. als heres teneat cedere actionē: vt hic. C. pp. de. l. eā quā. C. de fideicō. gl. nō sol. dic q' ibi hereditas nō fuit adita p herede. v' aliter vt ibi s'm diuerfas lecturas.

Auidius. Onus s' mutuādo alicui in ret reddi. dic ut dixi. l. si penā. j. de uerb. oblig.

Quando quis. Verba debent intelligi: ut aliqd openf. b. d. Facit. s. de vsur. l. si ita stipulatus: z. ad municip. l. i. in fi. C. pp. de. l. stipulatio ista. s. eū q. d. uer. ob. gl. non sol. dy dicit q' hic in ultia uoluntate i q' sit itēptatio fauorabilior: qd' satis placet. nā h'ba q' ibi pferūt: si pferent in ultima uolūtate. ille q' admittit ad pte hēret totū p ius accrescēdi. qd' ius nō h'z locū i p'ctib'. C. pp. de. l. q' sic. de. h' ob. So. ibi sequens stipulatio aliqd opaf. s. no. uationē q' h'z multos effect'. **Quero v' illa pfirmatio q' fit exp'sse hēat vim legati vel fideicōmissi: an v' o egparet donationi iter virū z uxore q' morte tacite pfirmat. inter hec eni est d'ria magna: ut no. i. l. res. C. s' dona. iter. ui. z. ux. Rñ. de hoc est tex. in. l. ex h'bis. C. de dona. iter. vi. et ux. tñ gl. illud inuoluit. idē dic aut testator dicit lego vel fideicōmitto: z. ualet: ut legatū: z. fideicōmissū: ut hic: z. uidet recedere a donatiōe: ut. l. illud de acq. here. aut dicit pfirmo te vel vxor mea hēat uel filia h'ba dubia: z. tūc in eo qd' fuit**

Si ita scriptū. v' bo plus. De v' bo plus qñ fiet cōparatiue: z. quaz do nō. facit. l. si. C. s' de re. insti. in v' bo residuuz. l. vxori in pnci. cū ibi no. C. s' leg. vbi appella. tōe pnt v'it totum. AD DE h'z pau. d. ca. q' ang. refert fuisse cōsultū. Glo. rentie q' dicitio isup nō fit repetitiua allegat d' heretico. c. q. cūq.

Qui qn. s. s. d. are. No. q. qui. do uir legat. v' rori frumētū qd' h'z in domo. z. ill' v' uēs cōsū. pnt rē. z. idē z. h' angel. h' aliud frumētū z. testator subrogauit. sec' h' nō per modū subrogatiōis aliō fuit repōitū. l. si ita de aur. z. ar. le. s'm cū. AD DE et itelli. ge s'm pau. de cast. hoc ē bal. l. si ita. j. de aur. et arg. le. q' frumētū debet v' h' ad concurrit quātitatem non vltra.

C. Qui mar. gariti. Per istū tex. dicit bal. in. l. i. ad si. C. vt ac. ad here. q' si testator dicit lego post mortē tñ: videt legat' re heredi. tñ. qd' no. e. idē bal. in aut. s' qñ de p' h' pec. ite. tex. est vñ: q' in ultim' voluntatiōe ipsonalitas inerat: q' re referat ad herede v' uer. salē adde tñ q' si testator dicit vico me nō ē do minus talis rei. z. ita uero q' post h' est ita p'ona lis cōfessio nil releuat s' bal. in. qd' obtinet. C. de p'v. arg. l. huius. s. oīus. j. co.

Si donatio inter p'ugos testō pfirmat an p' ea p'etur vt legatū. C. v' bal. l. d. l. ex h'is uerbis

Ultimo no. Mo. praeticam qua utunt iudices dicitur admittit si: et in qtu qz ni hil opatur. Adde quod no. bar. in. l. q sub p ditione de auct. tu. r. ibi scripsi. r. ad ista vide no. i. c. cu ptingat. de offi. dele. opaf tn bec clausula vnu vt dixi in. l. qdam p fule bat. d. re iu. r. adde no. p. bar. in. l. am bitiosa i. pe. col. de d. cre. ab or. fa. r. d. hac practica vid. bal. i. c. i. s. bec qz de succ. feu. sed qd d. co firmatione. vide h. per imo. cui ad de q. licz co firmatio in forma coi si tribuat ius tribuit tam cam p fribu di fm abb. antiqua i. c. dudum. de de ci. facit qd no. bal. in. l. i. c. fm. re. r. ange. in. l. post mortez p glo. ibi. s. de adoptio. vbi vult q titulus nul. lus dat cam p fribu di: et ad practica d. qua p bar. h. vide alle. per ro. in. l. i. ad fi. s. de arbi. r. adde q ista clau. sula si iuuat in penalibus s. bar. in. l. ij. in fi. C. b. epif. au. tu. uat tn in iu. dice deferet te appellato ni. fm bart. in. l. edita. in xxx. col. de ede. secus in non iudice: ut ibi p. eu. z dicit et bal. i. l. i. i. col. C. quo r. qn iu. q. si di co admittit positione si r. i. q. i. itel. ligif. f. de iu. re: r. ad bar. tol. h. adde imol. in. l. iu. dex. post qz ad fi. d. re iu. dic. Et de iu. dice admittit.

set tacite confirmatū p mortez valet: ut donatio: nō ut legatū: vt. d. l. his s. bis. in eo vero q non esset tacite pfirmatū p mortē: vt si excedebat le gitimā sumā: tūc ualere ut fideicommissum: ut. l. donationes in fi. C. de do. inter vi. r. ux. q pbat utruqz membrū. C. ultimo no. r. alioquin in arg. ad ea q tota die sunt. iudex dicit confirmo hoc si ualet de iure vel admitto in qtu de iure debeo q aliquid non releuet: vt h. r. hoc dixi ali. quātulum in. l. iudex. j. de re iudi.

Heres Facultas soluendi aliud p alio transit ad singularē successorē .h. d. C. Op. h. inuit. tex. q fundus petebat: ut ibi fundi persecutionez r. r. ibi si fūdus nō p fte tur. cōtra in obligatione alternatiua libellus d. z esse alternatiua: r. snia alternatiua: ut. j. d. h. ob. l. ubi autēz. s. q illud: r. insti. d. ac. s. curare. Sg. itellige h. qn fundus fuit relicto: r. si fundus nol let dare dberet dare cētū: ita expōit dy. ia. s. are. r. pe. r. sic solus fundus erat i legato: pecunia erat i solutiōe. Ex hoc seqt q gl. i. huius. s. q itelligit h. legatus esse alternatiuus nō loqf: nec tex. pro cedēt. C. Op. fm hoc si fundus tm erat in legato pōt heres partē fundi soluere. vt. j. de sol. l. si sti pulatus. s. h. dicit s. ruz. Rū. illud uex. qn spēs est i obligatiōe simpfr r. in solutiōe nihil aliud. secus si esset spēs i obligatiōe: r. qritas in solu tione uel econtra: ut hic: r. l. antepe. s. si ex nox. cā ag. r. hoc per rōnē ne perueniat ad illud icon ueniēs: q pars soluat i re. pars i extimatiōe cō tra. l. executione. s. p. re. j. de h. ob. r. s. d. cō di. inde. l. si nō sortē. s. si. r. C. Op. in legato al ternatiuo nō trāsit dñium nisi a tēpore electōis vt. l. hmōi. s. stichū: r. ibi no. s. e. r. l. apō aufidiū .j. d. opt. le. ergo h. nō pōt fundus uēdicari ante q p eū q d. eligere eligat. Rū. vt dixi h. nō fuit le gatū alternatiue: s. fuit legatus fundus: s. pecu nia eēt in solutiōe si noller fūdū soluere. quod no. trāsit enī dñium rei legatē simpliciter s. aliō fit in solutiōe. nec pōt dici q hic nō agat rei ven dicatione s. hypothecaria. nā tūc nō extimaret fūdus: vt in. fi. l. dicit. sed liberaret qz soluēdo id qd petif: vt. l. paul. in fi. s. q. mo. pign. vel hy po. sol. C. Quero practica huius. l. Rū. qdā q s. bēt ferri due snie. vna s. p fado fūdō: alia si fun d' nō p fte de p fadīs cētū. qd gl. nō t. z bñ: qa illud h. locū in arbitriū. s. in actiōib' bone fi dei nō serūf due snie: ut no. dicit gl. i. l. in. i. gl. s. de ac. emp. S. actio ex testō s. sit stricti iuris h. istar bone fidei: ut. l. in minoz. C. i. q. cau. i in teg. resti. nō est ne. r. no. j. l. pxi. r. iō dicit glo. q an sniam iterrogabil qd velit dare si rñderit de fūdō: p dēnabit in fundo. alias i quātitate. vide gl. r. no. Site no. in gl. i. d. l. i. in pn. s. de ac. ept. facit qd no. in. l. ii. s. itē si in facto. j. de uer. obli. C. s. ptra hoc op. qn vnu est i obligatiōe aliud in solutiōe p lit. ptes. p mittit facultas soluendi: vt. l. si ita stipular' fuero. x. i. melle. j. de sol. Rū. illud uerū est qn vnu est in obligatione aliud in solutiōe ex dispōne p trahētis. secus si ex dispōe legis. tūc enī pcludit via soluēdi donec agat iu dicati: ut. l. itē ueniūt. s. idē recte. de peri. here. s. h. hic est vnuz in obligatiōe: aliud in solutiōe ex uolūtate testatoris. q. l. est vt in auct. de nupr. s. disponat. j. ad. l. fal. l. i. in pn. Sed ptra hoc op. qa etiā qn ex dispōe testatoris: vnu est in obliga tione aliud in solutiōe per lit. ptes. pcludit via soluēdi: ut. l. i. s. itez si ita. j. ad. l. fal. r. l. i. de pe. leg. qn di. le. ce. l. si penū. Rū. illud uerū quādo vnu reliqf pncipaliter: aliud adijcā in solutiōe penaliter. hic uero nō i penā: s. in fauorem here dis fuit i ductū: ut si fundus nollet soluere possy

soluere cētū. Si aut cognoscat vtrū sit in penā uel nō. dicit. j. de his q pene noie. l. fi. C. Ultio practica que hic ponit in glo. no. ad ea que dixi in. l. eum q certarū in fi. j. de uerb. ob.

Heres Qui soluit seruū ma/ lū actione de dolo te nef ad dānū: r. actione pma tenef ad rē legatā. h. d. C. Op. s. s. pig. ac. l. si seru' pigno ri. So. gl. primo q hic dat de dolo. i. ex testō no mine doli. r. hāc tenet dy. r. pe. r. cōiter oēs. Se cūdo sol. gl. q agif de dolo: qa actio ex testō est stricti iuris i srio erat bone fidei i hoc q dicit q bec actio ē stricti iuris dicit uex: ut hēf i. l. i. actō nibus in fi. r. l. se. de iure iur. Tñ qa h. y instar bo ne fidei nō recurrif. ad actionē de dolo: vt. l. hu iusmodi. s. edes. s. e. ppter q doct. recedūt ab ista solutiōe puto q qlibet sol. pōt sustineri. aut enī uolo agere ad dānū tm: r. ago actiōe de do lo: vt hic in pn. l. aut uolo agere ad rē cū nō fit li beratus tradēdo malā: r. ago actiōe ex testō: ut hic in ver. sed qm. Nec ob. l. si seruus pignori. s. pig. ac. qa ibi fuit ptractū sup illo pignore. iō ve nit i actione ex eo ptractu. hic fuit legat' seruus gñaliter. Tñ iste q est tradit' cū sit malus nō vi det legatus: ut. l. legato gñaliter. s. e. vñ de eo qd factū ē ab eo nō agif ex testō. C. Itē opp. qa hic dicit q heres liberaf tradēdo p noxa. cōtra qa imo tenef ad itegrū dānū: ut hic i pn. r. s. de noxa. l. ii. Rū. hic dimittit p noxa. legatario vo lēti. C. Ad hoc op. gl. qa idē eēt i qlibet alia re qa aliud p alio pōt solui creditore uolente. So. gl. qd ē uerū: nō tñ q liberatio ptingat ipso iure: vt. l. fi. s. fi. de ver. ob. Hoc nō est ueruz: qa imo liberatio ipso iure cōtingit si soluit aliud p alio creditore uolēte: ut. l. solutiōe. j. de sol. secus si soluat adiecto: ut. l. fi. s. fi. s. uerb. ob. Nec ob. l. si seruus pignori: qa aliud in ptractu. So. gl. r. alio mō. q hic in fi. corrigif qd. s. dixerat. Hoc rep hēdit dy. p. l. si seruus. s. cū qd. s. e. r. ergo primā sol. l. q dimittat p noxa legatario uolēti. r. ad hoc pcedit hoc ordine: qa legatari' petet dānū actiōe de dolo: vt hac. l. in pn. Itē petet rē actiōe ex testō: tūc dicit heres redde mihi seruuz que tibi dedi. qd pōt dicere: ut. l. si cū aurū. j. de so. r. l. elegāter. s. q reprobos. s. de pig. act. tūc pōt dicere legatari' nō reddo tibi rez nisi prius emēdes dānū uel seruū p noxa dimittas.

Tiam si pars. Quis p parte re culatū facit legatariū p dere totum. h. d. C. Op. pena nō d. egredi delictū: ut. l. rescriptū .j. de his q. ut indi. So. hic psumif delictū totū cōtēplatiōe partis a q se excusauit fm dy. vel fm Pe. hoc iō: qa legatario nō p mittit scindere le gatam: ut. l. legatarius in princi. s. e.

Quis inquilinos. Si legal res cui nō ē pmeritū sepati ab alia debet extimatio. h. d. C. Op. de. l. apud iulianū. s. fi. s. e. Dicit gl. ibi rei nō erat cōmer tiū alicui. hic sic. Glo. hoc rep hēdit: qa ē h. nul li ē cōmeritū. Pet. r. di. dicit aliter: ut dixi in. l. sria. Tu dic q hic est oib' cōmeritū istoz huoz nō tñ sepatiz a terra: ut in p trario dixi plene.

Cū seruū. Qui alienat rez lega tā tenef legatario ad extimatiōe. h. d. C. Op. s. l. suū. de manumif. So. ibi seruus legat' erat testatoris: hic heredis: r. sic habes casū q rei heredis legatē non trāsit dñium. dixi in. l. si heredis seruus. s. e. C. Op. s. l. in sūma. s. i. de cond. inde. Solu. vt dixi in. l. cetera. s. fi. s. eo.

re te si r. i. q. tū de iure te nef. vide an ge. in conā. c. lxxx.

asse. s. de iure do. vbi nō pōt fieri restitutio per
 treb. pcuratori. i. rē suā: z ista pcedūt dare si itel
 ligis filiis debere restitui sub p ditione emācipatiō
 nis. s. si itelligis sub alia p ditione: tūc vtrū actōes
 trāseāt p trebellianū adueniēte p ditione pēderet
 ex hoc: an ipff sint sui iuris: z oēs illi qbus scā ē
 restitutio viuāt. Sz op. lz actiones nō trāseāt p
 treb. nōne trāseūt ex uirtute donatiōis: ut. l. illā
 z. l. in donatiōe. C. de dona. Rñ. bñ trāsiret: nō
 tñ iste restituēs hēret bñficiū treb. vt eēt tutus
 exceptiōe ptra creditores sicuti vēdēs heredita
 tē: ut. s. de here. vel ac. ven. l. ii. Itēz ille cui scā ē
 restō nō hz ita pfecte ex donatōe sicut ex trebel.
 ut. l. iii. C. de dona. pūcta. l. scā. §. ii. j. ad treb. z
 ibi dicā. C. Itē op. de. l. z heredi. §. pe. s. d pac.
 ubi fili? pōt pacisci de nō petēdo illō qō ē sibi re
 lictū sub p ditione. Rñ. fateor s. h nō ē pactū d nō
 petēdo: s. ē uolūtas q sibi soluat p quā solutio
 nē heres nō liberat: qā nō fit ut dz. vt hic dicā.
 C. Ad si. op. de. l. acgrif in pñ. de acq. re. do. z i
 sti. p qōs pfo. no. ac. p totū. ubi p filiū uel suū qri
 tur pñi uel dno nō ecōtra. So. h ē casus spālīs i
 quo sicuti ei pōt qri legatū si tpe quo cedit dies
 legati erat sui iuris: ita pōt p pñem uel dñm qri
 eis: qā ista stipulatio uel missio de qua loqf. h li
 mitat s. naturā legati: qā ē seruus isto casu pos
 set se. p ipō sibi pñi stipulari. facit. l. i. h. z. iii. j. vt
 le. no. ca. C. Ultimo hic ē qdā gl. sup. hbo deces
 serit. q inuuit q fideicommissario mortuo postq
 dies fideicommissi cessit an restitutionē q nō trās
 mittit ad heredē. simile no. in. l. cū filio in pñ. s.
 eo. sed ibi reprehendī.

C. Ex. §. sequenti.

C. Lū phibitio fit legatario semp cōtinet como
 dū alterius. s. heredis: z familie iō videt scā pbi
 bitio eoz fauore lz nō sit expñsus: ibi. Et p hoc.
 Et cum testator vetuit uasallos alienari satis di
 citur eē causa rōe affectiōis ipsius rei ipoz uasa
 loz affectio: ibi. No. Et qñ est scā phibitio fa
 uore alicuius psonē sit modus q res possit alie
 nari: ibi. Sum? Et an res phibita alienari fauo
 re psonē uel cāe possit. p dote alienari: ibi. Que
 ro. Et an p statutū possit phiberi alienatio: ibi.
 Quero an. Et an p tractū possit phiberi alie
 natio: ibi. Quero. Et an p sniam arbitri. z p pre
 ceptū iudicis possit phiberi alienatio: z dñij trās
 latio: ibi. Quero an. Et an phibita alienatōe ui
 deat phibita heredis institutio: z phibita vendi
 tiōe videatur phibita oīs alienatio: ibi. Quero.
 Et an phitio scā filio uel heredi extēdat ad ne
 potē uel heredē heredis: ibi. Querit Dy. Et an
 res phibita alienari possit usucapi si alienet z si
 cut nō ualet nudū pceptū testatoris ita nec ualet
 et iudicis pceptū uide i fi.

Cū quis rogatus.

Quo ad cō
 ditiōis defectū sufficit extare liberos lz nō sint he
 redes. h. d. C. Op. z vñ q nō sūt heredes. ha
 bēt p mortuis: vt. l. i. §. si pñ. j. de cōiū. cuz emā.
 li. So. qñqz decedit qō cū liberis existētib? here
 dibus: z nō est dnbiū q p ditiō dñcit: ut. l. i. C. d
 p dī. iser. Qñqz decedit qō cū liberis? institutis: et
 sic pñt eē heredes si uolūt: z tūc idē: qā cōditio
 dñcit etiā forte si nō adeāt hereditatē: ut h. Qñ
 qz qō decedit cum liberis q nō pñt heredes eē si
 uolūt: qā exheredati: tūc nō facit deficere p ditiō
 nē: ut. d. l. i. §. si pñ. j. de pñi. cū emā. li. ita sentit
 gl. hic. quā no. qā filioz cā uidet apposita p diti
 tio: ut gl. dicat. C. Cōtrariū lz gl. in. l. ex scō. §. fi.
 j. ad treb. z istud lz Ja. de are. p. ll. hic alt. i pñ.
 gl. Idē lz Be. z cy. in. d. l. i. C. de p dī. iser. Assu
 gnat rōnē: qā in p ditiōibus ispicimus meruz fa

ctū. ut. l. q heredi. in pñ. z. l. meū? d p dī. z dñō.
 z ad. l. i. §. si pñ de coniūg. cū emā. li. rñdet q ha
 bēt exheredat? p mortuo quantū ad suū cōmo
 dū. nō aut quo ad cōmodū alterius. Sz certe i
 .d. §. si pñ habet p mortuo ad cōmodū alterius
 .s. nepotū q admittūt in totū: cū alias nō admitt
 terent: nisi p pte. Rñ. glo. h filii faciebāt dñficere
 fideicommissū sicut defect? cuiuslibz p ditiōis adie
 cte. iō nō attēdit sūt heredes vñ nō: vt dictū est
 ibi filius excludēbat nepotes a medietate: quia
 pcurabat cū eis. ipso ergo excluso p exhereda
 tionē nō pōt cōcurrere. iō nepotes hñt totuz. p
 dicta oīa sūt hā qñ filius poterat succedere: sed
 excludit uolūtate sua uel uoluntate testatoris: s.
 ubi excludit a lege ex alia cā: ut qā deportatus:
 tūc nō faceret p ditionē deficere: ut. l. ex scō. §. ex
 facto. j. ad treb. z d ptra ta. l. i. fi. z de bo. li. l. si
 necem. §. dportatus: z p hoc dico q si aliqs de
 cedit cū filio q est d ordine minorz q nō pōt ha
 bere nec i p pñio nec in cōi. q dicit dcedere sine
 liberis: qō pono? in qrtō libro minoricaz.

Diui. Prohibitio alienatōis scā sine cā
 nō respectu certe psonē nō ualet.
 als ualere nisi in p iudicium creditorz. h. d. usqz
 ad. §. cū pñ. Pñio ponit dictū qñ phibitio ē scā
 sine cā z absqz respectu certe psonē. Scōo qñ ē
 scā respectu certe psonē. Tertio illud scōz dictū
 limitat. scōa ibi: q si liberis. tertia ibi: s. hoc ne
 qz. C. Op. q h sit mala grāmatica. nā accusatiū?
 eos posit? in pñ. caret regimine. ptra. l. plautius
 de aur. z ar. le. So. gl. z fatef opposituz. uel dic
 aliter: ut in glo. C. Op. z intro primā gl. magnā
 nā sp repit psona cui? p ditione sit scā phibitio
 .s. psona heredis: ut. l. peto. ii. rñso. j. ti. i. Pñius
 timore h. §. legif i pma gl. trib? modif. Pñio q
 h phibitio fuit scā heredi q sol? erat. An nō est
 ali? cui? iterfit. arg. l. mutiane. in fi. d p dī. z de. s.
 tūc obstat: qā uidet dictū p ditione ueniētū
 ab itestato: ut. j. de p dī. z dñō. l. is cui sub cōdi
 tione. So. ut ibi. scōo z tertio mō legif q ista p
 hibitio fuit scā heredi q habebat coheredē. uel
 fuit scā legatario: tūc ob. Pñiū de. d. l. peto i pñ.
 sol. hic loqf in phibitione alienatōis q p tinet fa
 uorē psonē phibite cui fauori alienādo p t renū
 ciare. ibi dñpō p tinebat grauamē: z sic uidet fa
 ctū grā coheredū. C. No. ergo q tūc est uez q
 simplex phibitio alienatōis non ualet qñ conti
 net fauorē psonē phibite? solū qō isra dclarabo
 p plura pñia. C. Op. ex glo. C. de usuca. p emp.
 .l. ii. ubi non fuit respectu certe psonē scā phibi
 tio: z tñ ualet. So. gl. q ibi fuit scā phibitio cuz
 cā: hic sine cā. Que lo. nō est hā. nā ibi cā respit
 cit fauorē psonē phibite. vñ est idē iuris sicut
 qñ sine cā: ut. j. d p dī. z dñō. l. titio cētū in pñci.
 Sic ergo q ista simplex phibitio nō ualet: ut p
 hibit? ipediā alienare cū erit perfecte etatis: s.
 bñ ipediā alienare per se uel tutores uel curato
 res suos qñ non ē etatis legitime: tunc enī illi fa
 uori alienando renunciari non p t: ut in p trario.
 C. Op. j. de adimē. le. l. iii. §. si qō ita. So. hic lo
 qf qñ phibitio respicit fauorē phibiti tñ: ibi cō
 tinet etiā fauorē alterius. s. heredis q lederetur
 alienatione scā: ut ibi dicit tex. iō non p t aliena
 re in dānuz alterius. Et per hoc no. q semper
 cuz phibitio scā legatario cōtinet p moduz alte
 rius q legatariū. s. heredis uel familie q lederet
 per alienationē in eoz fauorē uidet scā phibitō
 lz nō sit expñsus. hoc sentit gl. C. d fideicō. l. quo
 tiēs. put loqf de cā tacita: z Ep. ibi clarius i exē
 plo qō ponit de turri. C. Op. j. de fideicom. li. l.
 generaliter. §. si petitā. So. hic loqf qñ est phi
 bita alienari res inaiata: ibi qñ fuit phibit? alie

bC Qd po
 no. Uide eb
 in. l. iii. in fi.
 de bo. pos.
 §. ta. z quod
 no. in. l. i. §.
 filium co. fi.
 C. Diui. ha
 buisti cōmē
 tatū iō eum
 omitto. z ve
 nio ad. l. etā

dC Probi
 bite ADDE
 ang. pñ. cxx.
 xvij. z paul.
 de ca. pñlio.
 cxxxij. old.
 cons. ccv. z
 an si testator
 phibeat alie
 nari nisi i fi
 lios ipsius te
 statoris legi
 timos z na
 turales pos
 sit alienari i
 filios filiorū
 ipi? testato
 ris legitima
 tos p subse
 quēs matri
 moniū uide
 bald. cōsilio
 cccxxxv. li.
 .ij.

dd iiii

C. Cū libe
 ris. Uid no.
 p Angel. et
 Imol. in. l. lu
 tius. s. d he
 re. isti. z vid
 in. d. l. ex fa
 cta. §. fi.

ADDE iqs tu alex. dicit qd triu tenet ang. raph. z imol. ga ci / tari no dz il le q bz ius i re ex post fa cto sicut in snia lata h i stitutu non e necessaria citato sstutu ti vel fideico missarij d h vltimo vide bal. coh. cc. circa medi. um li. i.

nef in nouu dnm pestilencior. vn si ptra fieret ser uus erit liber. No. ergo q qn res q phibetur alienari e talis q i ea cadit affectio z iterec rone seu fauore ipsius rei. phibite videt sca phibitio. vnde si testator phiberet alienari vasallos lz sim pliciter z sine ca phibitio valet. p. d. l. est enim fauor vasalloy. C. Op. j. de pdi. z demo. l. titio cetu in pn. dicit gl. q ibi apparet sol. Sed certe ibi nulla uideo solutione. vn dicit qda ibi phibitio fuit sca pteplatione aluni min idustriof: z sic respectu certe psona: h simpliciter. Hoc non ualet: qa tuc admitteret ad reuocadu ipe alun vt heres: ut ibi dixi. Dico igit sic. qnqz res lega ta trasit directo in legatariu: z tunc simplex phi bitio no valet: vt hic. Qnqz no trasit directo: sz de manu heredis q bz necesse emere: z illi trade re: tuc qa heres tradit sub illa conditioe no pot alienari: sicut si tale pactu de no alienado appo neres i scibus: vt. l. ea lege. C. de codi. ob cau. C. Op. j. de manu. re. l. stich. fu. Solu. dico q oes leges de hac materia loquetes determinaf p illa. Na qn testator vetuit alienari pteplatioe certe psona: aut e vltus futuro subiectiui. dicen do: z si alienaueris deueniat in tale: z no ipedit alienatio: tuc eni cu pfecta e alienatio: z re i aliu traslata vocat p testorem psona cui pteplat: o ne e phibita alienatio. qd fieri non pot. sz si ute ref verbo idicatiui modi: vt si alienabil dueniat i tale: tuc alienatio ipedit. ita loqz h: z gl. ita in telligit du gl. magna dicit. ita dixisset testator ne alienet hoc. j. dica. Lerte ad. l. stich. pot dicere q ibi no fuit phibita: h fuit tacite: qa tacita phi bitio alienatione no ipedit: ut. l. cu pf. s. libertis z ibi no. j. de le. ii. vn si testator phiberet re alie re expsse: z si alienauerit dueniat ad titiu. uidef q dicta phibitio ipedit alienationez. Ad. s. dixi no phiberi alienatione intellige. i. dnij traslatio ne. sz ipsi fideicomissario cui pteplatioe e sca p hibitio debet estimatio: vt. d. l. ea lege. cu gl. de pdi. ob. cau. Lotra pdicta facit. j. ti. i. l. codicill. s. iustitudo: z. j. ti. ii. l. pater. s. qndeciz. Si n ob stit si bn inspiciant. C. Op. j. ti. i. l. codicillis. s. matre. So. ibi fuit certa psona cui pteplatioe fa it sca prohibitio. uel aliter ibi prohibitio fuit sca odio certe psona: hic fauore. vn qn fit in odium admittit ad reuocadu heres defuncti ad quem in dubio videt relata volutas: vt. l. cu ita legatu de condi. z demon. z ita intelligit Guil. in. l. cuz bi. s. si vni. de trasfac. z Ly. C. de fideico. l. quo tiens in additione quam fecit ex dictis Guil. C. Venio ad ultim. i. particul. p cui itellectu q ro cui bona uedebant z p cui creditores. In glo. est triplex opinio. Prio q uedebant bona testatoris p creditores heredis. qd reprobant z bn. Alij ecota q uedebant bona hrdis p credi tores testatoris. hac qda danat dicetes q isto iu re no tenebat heres ultra uires hrditatis qd est falsu. ut gl. dicit i. l. fi. s. fi. C. diure deli. expsi de iure isto. s. so. ma. l. q dotis. Veritas e q ista secu da lec. no e bona: qa phibitio alienatiois si refer tur ad bona hrdis nil iportat: ut. j. q. z a. q. l. be res ppriu. z. l. si qs inglinos. s. i. s. e. z. l. si hrdis fu. Dic ergo q h uedebant bona heredu. l. q nuc sunt heredu. z q quonda fuerut testatoris z vdedebant p creditores testatoris. hec e tertia lec tura z uera posita in glo. C. Sed op. q etia alie natio sca p creditores reuocat post morte here dis: ut. j. ti. i. l. peto. s. pdiu. So. ibi fuit sca uedi tio p creditores heredis: z sic ualet donec uiuit heres. hic p creditores testoris fm lectura quaz tenui: ideo ppetuo ualet. Sz si teneres q p cre

ditores heredis fm lec. pma supra posita quaz reprobauit: tuc pcederet scda sol. posita hic i gl. s. q hic intelligat fm illa. Pro hoc. j. de fideic. li. l. cu fideicomissum. in. fi. z qd ibi no. per glo. Sum expediti de oibus gl. Circa materiam qro utru phibitione sca respectu certe psona sit aliq remediu: q possit fieri alieatio. duo daf re media. Prio q heres ut legatariu patiat fun du uedicari: z se succubere: ut. l. iii. s. itez qri. de rebus eoz. no piudicaret snia talis. Sz certe si il la collusio detegeret no nocet ei cui pteplatio ne sca est phibitio: ut. l. seruus pluriu. s. i. s. co. Itē forsā no piudicaret talis snia nisi ille fuisset citatus: ut. l. in cōcedēdo. de aq plu. ar. facit d re iudi. l. sepe. Daf aliud remediu. s. q pmo faci at unā alienationē in psonā pmissam. postea po terit alienare simpliciter: ut. j. ti. ii. l. pf. s. qndecim. sz alio casu loquit ut ibi ptz. Preterea si di ceret q pma alienatio esset sca fite no piudica rer: ut. l. nuda. de ptabe. emp. z. l. eptor. de aq plu. ar. Quero utru h fundus respectu psona uel cae alienari phibit possit alienari ppter do te vel donatione ppter nuptias. Jac. de are. q sic. ar. l. mulier. s. cu pponeret. z. l. a filia in pnc. ad treb. z au. res. q. C. coia dele. z i corpore vn sumif. Quero an p statutū ciuitatis possit fie ri phibitio alienatiois. pōe statutū e h q no ua let alienatio q fieret in no subiectū. hac qonem do. Old. disputauit: z reduxit ea ad duo dubia. pmo utz h phibitio ualeat respectu no subiecto rū laicoz: vt forēsiū. Et dterminauit q ualet: vt. C. de ptabe. emp. l. dudū. z. C. no licere metro comie. ha. l. i. li. xi. Do tex. que ipe no allegat. s. de ptabe. emp. l. si in eptione. s. i. ibi mos ciuita tis zc. Scdm dubiu e an ualet phibitio respectu ecclesiarū: z monasterioz q no sūt subiecta. Et dterminauit q statutū no ualet: qa est ptra liber tatē ecclesie. ergo no ualet: ut au. cassa. C. d sac. san. ec. q aut sit ptra libertatē ecclesie. p. baf. Ea q sūt ptra puilegia ecclesie iducta p sū mos pon tifices: z impatores sūt ptra libertatē ecclesie: vt no. p Inno. in. c. nouerint. de se. excō. z per Ly. in. d. au. cassa. dixi plene. j. qruze. ac. no daf. l. i. s. que onerāde. Sz in puilegio est cōcessū ec clesie: vt possit emere: z ex eo solo contractu sine traditioe ei qraf dnium: ut. l. fi. C. de sac. san. ec cle. ergo statutū factū i ptrariū no ualet: z puto q huic puilegio no possit renuciari: qa est factū in fauore publicū. s. de pac. l. ius publicum: z. l. nemo. s. eo. z ibi dixi. Quid autem operetur hec phibitio legalis. declarari de verbo. obli gatio. l. si ita quis. s. ea lege. dic ut ibi. Quero an per contractū possit phiberi alienatō. Certū e q pt quātū ad hoc q si ptra fiat cōmit taf obligatio ad interesse vel penā: ut. C. de co di. ob. cau. l. ea lege. de uer. ob. l. si ita qs. s. ea le ge. sz an possit phiberi taliter q dnij traslatio im pediaf. gl. q no: nisi in libertate: ut no. in. d. s. ea lege. z in. d. l. ea lege. C. de codi. ob. cau. z. C. de re. ali. no alie. l. fi. Quod dicit de libertate iō est: quia e irrenocabil. un idē puto i quacunqz alienatōe irrenocabili eadē rōe. est ali casus. l. qn quis pacto apposito de no alienado reserua uit sibi aliquid ius reale in re phibita alienari: tuc ipedit dnij traslatio: ut. l. si creditor. s. fi. s. de distrac. pig. put est ibi in lra nullā esse uedi tionē: q e uera lra put uideri fecim cum de scō occurreret in libro pādedarū pifis. pro hoc. C. de iure emp. l. fi. z ex hoc dico q si tradidi tibi re sub pacto de non alienado h acto q ipsa res mihi obligata remaneat p hoc q ipeditur dnij

li. i. q. tamē eccexy. lib. iij. sup statu to brixie di sponente q null' audeat dōa alienare nec pñam transfere de bonis snis i comitatu brixie alicui no suppo. to z q non subeat one. ra zc. confu luit q tale sta tutū no ua let in pñoi cū ecclesia. rū de q vū q lati' post in. l. conctof populos et cū aler. tāgt an statuum phibēs acg rere pphen. dar volentē acgrere ob ecclesia adō q volum bal. coh. xxi. li. iij. Et inqz tū alie. ang. ph. pñu. die q ang. dicit hoc dico no decidēdo sz potius alle gādo. Et in qntū dicit q ang. rēpden dit iaco. bu. uolētē q ualet statu tū q clerici sint extra p tectionez cō munio. dic q ang. pñ. p cedēti alle ga to p ipz aler. cōsuluit sup statuto fio rētie quo ca uet q decli nati iurisdic tionē cōis florēre no redaf mo q qda pñyter fuisset cap' q p phibitio rā epi rele xatuo. deide ille pñyter aliū capi fecer at q debe ret similiter relezari lz il le pñyter de ceret q ipse inphibitōem no impetra uerat qz die ang. q ide bat pñytere. C. Op. p. cō tra. AD DE bal. con silio. eccexy. ij. li. iij. z ibi an iuramen tū sit sancti. en ad impe diēdu vñi traslatioez q ang. con silio. cccij.

translatio: vt. d. l. si creditor. §. si dixi in. d. §. ea lege. Aliud remediū ad impediendā translationē domini pōit d. l. q. abñti. §. i. d. acq. pos. Aliud ponit d. do. z. cy. refert. C. d. re. alie. nō alie. l. si. §. q. in pacto apponāf h. yba. pmittis mibi non alienare: z. si ptingeret te ad aliqūe actus alienationis: z. ueditiōis puenire: tūc eo ipso res reuertat ad me: z. in illū casū pstituitis te meo nomine possidere: tūc te icipiēte alienare dñiūm ad me reuertit. ita q. nō pōt trāfire ad aliū. Bico h. remediū eē: nō tñ est necessariū q. ita expmatur si ad aliqūe actū z. c. h. si dicat si alienabis satis est q. te icipiēte alienare dñiūm reuertit ad me. casus ē no. in. l. fideicō. §. si. cū. l. se. d. fideicō. li. sed si diceret si alienaueris sec. eēt: q. pferret in tps alienatiōis pfecte: vt. l. flich. seruul. d. manu. tes. z. hoc mō itellige qōnē de pposita fienda p capi tancū: q. distigūe. an statutū loqf p yba pñtis tps: vt si pponat: uel yba futuri subitūctiui. vt si pposuerit. Quero an p sniam arbitri pphibē. tis alienationē possit ipediri dñiū trāslatio. Rñ. nō: q. arbitriū sumit tūres ex pacto. iō non pōt plus q. pactū: ut. l. nō distigūe. §. d. officio. s. d. arbi. z. l. i. C. de arbi. h. z. inno. ex d. ref. c. rainald. Quero an pceptū iudicis ipediat trāslationē dñiū inno. in. d. c. rainald. z. q. non. h. nil allegat. Ego puto ptrariū. casus ē in. l. si sciens de ptabē. ep. facit. l. diuus de peti. here. z. d. manu. l. suus hac lege. z. d. iure fil. l. iul. cū si. Quero pphibita alienatione an uideat pphibita heredis institutio. El. q. sic d. tractat. i. l. p. §. iul. j. ti. ii. dixi in. l. si ita q. §. ea lege. de yb. ob. dic. vt ibi. Quero pphibita ueditiōe. vtz. uideat pphibita oīs alienatio. El. q. sic de vsuc. p. emp. l. ii. z. ibi p. cy. z. plenius ibidē p. Guil. facit ad h. C. de fideicō. l. uolūtas. Quero pphibita donatione utz. alij ptract. uideat pphibiti: nō ex aīo. h. uir de de hoc tex. in. l. sicut. §. ueditiōis: z. §. seq. s. qui. mo. pig. uel hypo. sol. facit. l. h. z. qd. ibi dixi d. p. di. decu. C. li. x. z. l. h. de iure emp. h. Quero rit. d. y. pphibitione scā filiū: an uideat scā nepotib. uide tex. in. au. de resti. z. ea q. pa. §. nos er. go. col. iiii. Quero utz. pphibitione scā heredi uideat scā heredi h. d. s. Facit bñ ad hoc text. in. l. sicut. §. pe. s. q. mo. pig. uel. hypo. sol. z. licz. ibi loqf in pmissiōe. idē tñ puto i. pphibitiōe. ar. j. pxi. §. z. j. ti. ii. l. p. §. fundū. Quero vtruz. res pphibita alienari si alienetur possit vsucapī. El. q. nō. C. de usuca. p. ep. l. ii. sed. guil. ibi d. ter. minat illō eē uey. h. pphibet alienari res ei. q. nō est pfecte eratis. sec. h. pfecte: tūc enī usucapitur uel p. scribitur: ut. C. cōia. de le. l. h. §. pe. z. l. qui heredi. §. si. ps. de p. di. z. demō. Itē q. a. talis res pñt uedī p. sensu oīuz quoz. iterest: ut. l. nihil. §. oībus. j. e. z. j. ti. i. l. cū. p. §. libert. h. patiēdo p. scribi uidef. p. sentire: ut. l. alienatiōis. de yb. sig. imo lōge plus ē pati p. scribi: vt. l. lōge: z. ibi. no. de diuer. z. tēp. p. scrip. F. Alimo hec. l. iducif. q. sicut nudū pceptū testatoris nō ualet. ita nec nudū pceptū iudicis. ita dicit cy. in. l. quotiēs. C. d. fideicō. h. bec. l. nō facit: q. a. nudū pceptū testatoris nō ualet fauore ei. cui p. cipif. Preterea iudex si in pcepto adūcit penā: h. f. scus illā penā ca. pit: ut. l. mulctaz. C. de mō multa. z. x. coll. que sint rega. c. i. Bicēdū est ergo q. sūt qdā in qb. requir. cāe cognitio: z. isto casu nudū pceptū nisi cā cognita non ualet: vt. C. cōmi. uel. epif. p. torū qdā sunt in quibus iudex pōt cōmūnari sine cāe cognitioe: z. tunc nudum pceptum ualet: z. in telligo nudum a cāe cognitione h. ex aliq. cā ap. pareat iudicē hoc facere: vt. l. ius alimētoz. §. p. us. vbi pupil. edu. de.

a Arbitri. ADDE an p sniaz arbitri vel arbitroris ipediatur dñiū trāslatō bal. pñ. ccc. l. vij. li. iij. b C Preceptū iudicis. ADDE pau. d. ca. pñ. xli. z. and. sicu. consilio. xij. lib. i. c Heredis institutio. ADDE bal. cū pñtis p. rime allegatō. z. pñ. cc. xlviii. li. ii. ang. pñ. lvi. pau. de cast. cōf. c. xlii. z. c. lxx. oldr. pñ. ccv. d Alii contractus ADDE an pphibitus alienare possit per mutare pau. de ca. consi. xvi. e Heredi heredis. ADDE ro. cōf. ccc. l. vii. f Usucapī. ADDE pau. de cast. pñ. ccc.

Cū pater. Ad reuocandum fundū alienatū uiuo herede admittunt filii eius emanipati i ptate vero retēti eo mortuo si ei heredes nō sūt. Itē nō uidef. ex familiā alienatū si oībus ineqliter uel vni tñ est relictu. h. d. C. oppo. q. emācipati nō pñt petere cū defnāt eē d familia: ut. l. tutelās. de capi. di. z. l. pñciatio. §. familie de ybo. signi. Rñ. q. sufficit fuisse de familia tpe mortis: ut. j. titu. i. l. cum ita. §. in fideicōmissō. Quero cū iubet restitui familiē d q. familia in telligat. Rñ. in dubio de sua: ut. l. cū accuissimi. C. de fideicō. Quero an exheredati in totuz reuocent. Rñ. gl. in. l. is. q. j. tit. ii. Veritas est q. p parte instituti nō reuocāt: ut. l. unū. ex familia. §. si vno. §. i. j. ti. i. fm. Ja. de are. Quero qd si filius ē institutus tñ in legitima: an admittef ad reuocādū fūdū totuz. Rñ. sic. vt. l. i. z. ii. C. si qd in frau. pa. z. l. cū a mīe. C. de rei uen. z. l. si. §. in cōputatione. C. de iure deli.

Interdū. Per interitum spēi pluribus insolidū debite q. s. libe ratur ab oībus. h. d.

Hoc. Istud facit ad. q. d. cre ditore qui dixit debitori ego egerem illa pecunia uel similia yba: an ex hoc iducat iterpellatio. de quo p. l. i. l. in minorū. C. in qui. cau. in iteg. rest. nō ē ne. di. pi. s. de ag. here. l. si q. s. mibi bona. §. pater filio.

Legatū est. Pōit hic diffini tiōnē legati. h. d. Aliter diffinit i. l. legatū. j. ti. i. dic. vt i. gl.

Heredi. Quatenus relinqf heredi a seipso nō ualet: z. accrescat cō iūcto. h. d. Materā istā dixi in. l. h. mōi. §. si titō. s. e. uide gl. j. in fi. h. ibi iure hereditario z. c. z. di xit q. male dixit Rog. in se. gl. z. l. plane. §. si duo bus. s. e. Nec ob. l. filiā. j. de aur. z. ar. leg. vt ibi pater. quod no.

Alienus. C. p. s. e. l. cū filio. Solu. ibi loqf iu aliena re: h. i. c. i. ser uo: z. rō ē q. colligif ex his que no. in. l. h. si i. p. di tione. §. si. in. fi. magne gl. s. de here. insti.

Fundus. Seruitutes prediū legati aditione hereditatis p. fufe sunt restaurande. h. d. qd bene no.

Quid. Qd relinqf in honorez ciuitatis ualz. hoc dicit. C. Mo. q. illud qd relinqf in alimentis pauperū uidef relinqf in honorez ciuitatis: vt h. ex hoc dico q. illud qd relinqf fratribus minori bus q. sunt positi in altissima pauprate. p. alimē tis uidef relictu in honorez ciuitatis: z. sic qlibet de populo admittet ad petēdū p. eis: ut h. dixi in scōo libro minoricaz. z. no. istā legem.

Seruus. Remissio reddēda rū rōnū se extendit ad reliqua nec ad dolū nec ad peculiu. h. d. Mo. tex. h. est: vt iō z. c. materiā istam decla ro in. l. aurelius. §. i. de lib. leg. C. p. q. si relin qf ista liberatio suo: aut est liber: z. non tenet ex ante gesto: ut. C. an seruus ex suo facto. per totū z. s. de neg. gest. l. que utiliter. §. si pure: aut re manet seruus: z. tūc legatū factū p. prio seruo nō ualet: vt. l. seruus. C. e. Preterea dñō nō tenet ciuilitet. So. fm. Ja. de are. hoc importat si ser uo legat cū libertate peculiu nō deducif de pe culio qd dñō debebat rōne negligētie. Itē libe rat remanēs suus ab obligatione naturali.

Lib. Onus pstandoz. reddituz alienationē p. prietatis nō im pedit. h. d. Quert glo. utrū possessor

b Hoc uide bar. in siml. l. i. in .iii. q. j. de ope. no. nū.

b qd qlibet de po pulo. Uide j. e. in. l. ci uitatibus.

et tria. Quia testator relinquit non capaci palam: et aperte: ut tali filio meo spurio: et tunc legatum non valet nec applicat fisco: sed remanet apud eos a quibus relictum est ut. d. l. non intelligitur in prin. Quia testator nullam mentionem facit de incapace: sed alicui relinquit: et in eius fide posuit tacite: ut daret non capaci: et tunc aufertur ab eo et applicat fisco. Quia testator exprimit cui restituat sed non clare: et tunc aliquis presumptio fraudis est. non tamen tanta quae sufficiat nisi probetur relictum non capaci: ut hic in vl. gl. dicitur. Item prima aliter inuat: et hoc est verum secundum Iam. de ar. l. ab ea parte. de pba. No. ergo istam distinctionem circa primum membrum si aliquid relinquitur palam filio suo spurio. utrum admittat ad reuocandum quilibet heres etiam extraneus. Ter. quod non. in. l. i. in fi. C. de natu. li. et glo. in. l. hereditas. j. de his qui. ut in di. dicitur ut dixi in. l. i. j. de his qui. ut in dig. Circa ultimum quod testator instituit uxorem et eam rogauit restituendo post mortem suam illis quibus sibi videbitur ista ueniens ad mortem instituit heredes filios spurios testatoris: an ex hoc presumat tacite fideicommissum. Dixi quod non: quia ex eo quod uxorem instituit non est presumptio tacite fideicommissi: ut in. l. i. in prin. de his qui. ut in di. et in. l. i. pe. de bo. li. Preterea ista. l. dicitur quod est quilibet presumptio quae testator sensit de certa persona: sed in quod est proposita testator de nullo sensit: imo posuit in arbitrium mulieris. dixi de hoc in. d. l. i. de his qui. ut in dig.

Heredes. Nominati nomine proprio tenentur in uiriles. si appellatio: tenent in hereditarias portiones. h. d. quod dicitur ut plene dixi in. l. turpia. §. si. §. e. Ex ista. l. potest sumi ratio. l. i. l. utius. §. meuius. j. ad treb. ubi si nominat nomine appellatiuis non significatibus hereditate uocatur per hereditarias portiones. quod id est: quia non sufficit tamen nomine proponere. sed requiritur quod enumerentur hoc est ut distincte ponantur: ut hic in tex. sed pro illa nomine appellatiua non fit enumeratio personarum ergo etc.

Heres. Sicut legata per tabulas patrum minuuntur: ita perceptiones hereditum. h. d. de hoc in. l. plauti. j. de p. d. et de om.

Exheredati. A substituto uel legitimo exheredati non potest legatum relinque. secus in instituto quod beneficio preteriti succedit per contra tab. h. d. Principium huius. l. declara: ut dicam in. l. qui fundum. §. qui filios. j. ad. l. fal. dixi plene in. l. plane. et in. l. i. in pn. §. eo. facit. l. si. j. de legatis. iii.

Cum a posthumo. Relicta a posthumo in instituto obentur a substituto non nato posthumo.

Eredi. Posthumo alieno potest legari et potest heres institui. h. d. de h. ple. ne in. l. gallus. §. ille casus. de lib. et posthu. h. d.

Tutor. Qui accipit uxorem illegitime scienter ab ea non capit: sed ipsi relinque potest. h. d. Hoc quod dicitur de muliere intellege si fuit ignorans. secus si sciens: ut no. j. de usufru. l. i. uxori maritus: et l. perfectus. de ritu nupt. dixi in. l. ii. de his qui. ut in dig.

Explicit liber. xxx. Incipit. xxxi. de legatis et fideicommissis secundo. Rubrica. si. vij.

Ex. l. sequenti. An ualeat legatum relictum arbitrio legatarij. ibi. Primo. Et an ualeat si conferat in potestatem heredis. ibi. Secundo. Et an possit conferri in uoluntatem tertij. ibi. Quero. Et an ille in cuius arbitrium est collatum cogat arbitriari. ibi. Quero glo. Et quo iure cogat quod arbitriari. ibi. Quero quo. Et an ualeat legatum cum talis non arbitrat. ibi. Quero pone. Et quomodo cognoscat quod ille nolit arbitriari. ibi. Quero quomodo. Et quis debeat arbitriari tertio non arbitrate. ibi. Quero ille. Et si arbitratu est: et male ad que recurritur. ibi. Sed quero. Et quod

sint uerba importantia arbitrii boni uiri. ibi. Quero quod. Et qualiter bonus uir debeat arbitriari. ibi. Quero qualiter. Et an debeat arbitriari presente herede. ibi. Quero extra. Et an omnes persone quas quis possit eligere debeant regi. ibi. Quero an. Et an instrumenti possit peti executio cum contineat interesse uel aliquid incertum. ibi. Et per hoc. Et an eo casu quo recurrit ad iudicem et ipse arbitrat an appelletur ab eius sententia uide in fi.

Arbitrium. Si legatum in arbitrium alterius conditionaliter conferatur suspenditur: sicut per quolibet aliam conditionem. sed si non conditionaliter non suspenditur. h. d. Diuide ut in gl. super uerbo. sed cum in duas partes. Primo loquitur quando legatum conferatur in arbitrium alterius conditionaliter: expressa certa quantitate uel re. Secundo dicitur quando conferatur in arbitrium alterius non conditionaliter: sed non expressa quantitate uel re. scilicet ibi: sed cum ita. In tex. ibi que eni. dicitur quod nullam. Videtur enim testator certam quantitatem expressisse. et hoc sequitur. Quero an omnia quod mouet glo. ad dicendum quod in prima parte fuit in legato certa quantitas expressa. Respondeo quod si nulla fuisset expressa legatum fuisset inualidum tanquam incertum: ut in. l. cum post. §. gener. §. de iur. do. cum eni dico relinquo titio: si seius arbitratu fuerit: hic suspensio dicitur: et in arbitrium seius referat hoc. utrum sibi placeat quod sit legatum uel non. non autem quod uel quantum legat. unde si arbitrat quod sibi placeat legatum esse remaneret tamen legatum inualidum propter incertitudinem rei legatę: ut. d. §. gener. Sed quando arbitrium non ponitur conditionaliter: ut lego pupillo arbitrio tutori: et tunc dicitur est certa: quia testator legat. sed in arbitrium alterius committit quod et quantum leget. His premisuris op. h. in prin. inuitur quod ualeat legatum relictum sub conditione si uoluerit. Contra. j. ti. i. l. fideicommissa. §. quia. et §. de here. insti. l. si quis sempronium. et l. nonnunquam. de conditione et demon. So. exponere si uoluerit. l. arbitriari: et sic non fuit collatum in meram uoluntatem. Vel dicitur secundum Rog. ut dicitur ibi. quod eni interest exponat. i. aliquid interest. Quilibet legat. est uera in se. prima tamen magis est clara. Ex his no. quod sicut non dicitur referri liberam uoluntatem per ista uerba. si capitulum ascenderit. ita nec per h. uerba si arbitrat fuerit. secus per ista si uoluerit. Intro gl. h. et op. incertitudo uoluntatis legatę: ut. d. l. cum post. §. gener. So. h. incertitudo uoluntatis declaranda per arbitrium alteri. C. d. l. si ita legatum. §. illi uolet. §. ti. i. et §. l. si ita expressum. de p. d. et demon. So. ibi referat in liberam uoluntatem legatarij. quod fieri potest. C. d. l. utrum. §. i. de re. du. So. ibi debet intelligi arbitrio heredis: hoc est in libera uoluntate. quod non ualeat. C. Henio ad materiam et glo. hic sumat distinguendo tres casus quos examinauo. Primo quod an ualeat legatum relictum arbitrio legatarij. Glo. quod sic. siue dicat ad arbitrium: siue si uoluerit: ut. l. si ita. de p. d. et demon. Addit dicitur quod non refert conferat in liberam uoluntatem uel non: ut. j. de opti. leg. p. totum et l. senatus. §. legatum. §. ti. i. Tu hoc dicit clarius: aut testator dicit ad eum arbitrium: et sic non conditionaliter: et ualeat: ut h. aut hoc exprimit conditionaliter: et tunc aut quantitate non expressa: et non uoluerit. in pn. huius. l. a contrario sensu secundum quod glo. intellegunt: et dicitur aut testator exprimit certam quantitatem uel rez: et tunc aut dicit si arbitrat fuerit: et ualeat. tamen est necesse quod arbitretur: ut h. in pn. et l. is qui heres. §. si acq. here. l. glo. ibi non bene sentiat: aut dixit si uoluerit: et ualeat si declarat se uelle: ut. l. si ita. §. illi si uolet. §. ti. i. et l. si ita expressum. de p. d. et demon: aut dixit cum uoluerit: et ualeat. et si si declarat uoluntatem suam. nam moriendo uel uelle: ut. l. fideicommissa. §. sic relictum. j. ti. i. et l. uxore. §. pe. j. titu. i. Secundo quod si referat legatum in parte heredis. Dicitur glo. tunc refert utrum dicat ad arbitrium. an si uoluerit. Tu circa hoc dicit latius: aut dixit ad arbitrium heredis non conditionaliter: et ualeat: ut purum: ut h. aut conditionaliter re uel quantitate non expressa: et nullum ut in pn. huius. l. a contrario sensu: aut expressa re uel quantitate: et tunc aut dixit si arbitratu fuerit: et ualeat legatum: ut. l. si sic. in pn. §. ti. i. tanquam conditionaliter per ista. l. i. in pn. id est necesse

nat. §. ad h. ga fratribus q. decisio est posita. de v. bo. sig. li. vi. Et istud reperi in lecto. alexa. de Imol. ADDE quod uoluit ro. co filio. lxxviii. in principio. a. Utius. l. i. §. i. te flame. to applicatur fisco. vi. de bar. in. l. in tacit. C. e. et quod ibi dixi. b. B. ex. a. here. dati. L. imita ut p. bal. in. l. cum qda. C. d. le. gi. C. L. u. a. po. ssumo. Al. legat. Bal. hunc. §. in. l. si. in v. q. ro. qda. de isti. et substituo. C. De legatis secundo. Rubrica. d. Ar. i. bitrii. Quia hac. l. come. tau. id eam. omitto: et uenio ad. l. si ita.

¶ Tertij
ADDE ut
p angel. pfi.
cc. 7 bald.
pfi. xviii. li.
ii.
bC Tit. l. nē.
senus. AD
DE vt per
bal. pfi. cel.
vij. lib. iij.
ro. pfi. c. vij.
c. c. xvij. Et
in q̄tū alex.
tagit an exe
cutor possit
alij vices su
as comitte
re vid q̄ pul
ebre cōsilio
ccccv. li.
ij. p̄sūdo
sup testamē
to cuiusq̄z
cardinalis d
capacis qui
alios card
inales 7 epof
exerutores
fecerat: an
qs cogatur
exequi vide
unus verbū
p bal. p̄silio
clviii. li. i.
cC Recurri
tur ad aliūz
ADDE vlt
tra plene dī
cta p alex. b
bellissime
ro. pfi. c. lxi.
que omnino
uide.
dC Presen
te herede
ADDE vt
p pet. de an
cha. pfi. ccc
lxxij.

q heres arbitretur: uel sit in mora arbitrandi: vt. l. thais
§. fororē. j. de fideicō. li. x. l. iure ciuili. de p̄di. 7 demō. 7
h vult tex. j. ti. i. l. fideicōmissa. §. quāq̄. i. rñ. ubi dicit le.
gatū debetib. itellige si fuerit arbitrat⁹ vel p euz steterit
q̄ inuit s̄bz obetur. q̄ ē futuri t̄pis. Postea in tertio
rñso dicit oīno debet: 7 sic vñf s̄bo p̄ntis t̄pis: qa ibi
nulla est suspētio: aut dicit testōr si h̄s voluerit: 7 nō v̄z
vt h̄ i glo. 7 tex. i. d. §. q̄q̄. aut dixit cū uoluerit h̄s: 7 v̄z
7 p̄t differre uelle usqz ad mortem: vt. d. l. fideicōmissa
§. si fideicōmissū: 7 l. vxorē. §. pe. j. ti. i. ¶ Quero v̄z le
gatū possit p̄ferri i uolūtate: tertij. gl. dicit aut dixit si uo
luerit: aut si arbitrabif: ut in gl. Declaro qm̄ testōr dixit
si uoluerit ex̄neus nō v̄z: qa est captatoria uolūtas: vt. l.
nō nūq̄. de cōdi. 7 demō. q̄d itellige uex p̄ter q̄ in reli
ctis ad pias cās: ut in. c. cū tibi. ex de test. dixi. i. l. capta
torie. §. ti. i. Fallit etiā in relictis libertatū: ut. l. fideicō
missaria libertas. j. de fideicō. li. S3 si dixit euz uoluerit
ex̄neus: puto q̄ ualet: ut dictū est. §. de herede 7 legata
rio. nā moriēdo videt uelle: ut. d. l. fideicōmissa. §. quā
q̄. Scōo dicit glo. si testōr dixit ad arbitriū: 7 tūc ualet:
ut purum: ut hic. ii. rñ. aut dixit si arbitraref: 7 tūc v̄z. ita
demū si arbitref: ut h̄ in p̄n. 7 j. dīcā in q̄dñb. q̄d itelli
ge qm̄ fuit i legato exp̄ssa certa q̄ntitas. alias sec: vt i p̄n.
huius. l. Predicta s̄a in ultimis uolūtātib. s̄ in s̄ctib.
siue dicat arbitrio talis siue si uoluerit semp facit p̄ditō
nē: ut. l. h̄. C. de p̄trabē. emp. 7 l. si qs arbitratu. j. de h̄.
ob. 7 ibi plene dixi de p̄tractib. doc. 7 glo. in. l. in emen
tis. C. de p̄trabē. emp. p hoc q̄ habet in gl. in. l. in p̄so
nam. §. generaliter. j. de re. iu. ¶ Querit glo. an ille in
cuius arbitriū p̄ferf cogat arbitrarī. Rñ. gl. q̄ nō memi
nit se legisse: dy. arguit p 7 cōtra: 7 q̄ nō cogat p̄bas i. l.
fi. §. s3 7 si qs. C. cōia de le. In p̄trariū facit tex. in auē. §.
ecclē. ti. §. sinaut. q̄ hoc fatet: ut no. gl. C. de epif. 7 de.
l. nulli licere. Teri. tñ ē q̄ nō cogat arbitrarī p̄cise: sed
cātiue: qa p̄dit relictū si uolūtate nō exequat: ut no. i. l.
cū ita. §. i. j. e. 7 l. h̄mōi in p̄n. §. ti. i. 7 §. de uen. inspi. l. j.
§. apud eū. 7 §. ubi pu. edu. debe. l. i. §. q̄uis: 7 hoc te
nēt doc. in. d. l. nulli addunt tñ doc. eē uex si tale officij
nō agnouit. s3 si agnouit idistincte cogef arbitrarī: ut. l.
iij. §. tā etfi. C. de arbi. hoc ponit Ly. in. l. id q̄d paup̄
bus. C. de epif. 7 de. i. iij. q. 7 l. h̄. C. de contrabē. emp. 7
spe. de istru. edit. §. nūc aliq̄. h̄ hoc ē querif. vbi plene.
¶ Aduertēdū tñ ē q̄ gl. solū q̄rit de eo cui officij ē ar
bitrarī. Dy. arguit de his quoz officij ē exeg. Tñ h̄ s̄a
tis ē pbabile: qa eadē rō ē. Sic ergo latius: aut talis exe
cutor acceptauit officij. 7 cogif illō facere: ut. d. l. iij. §.
tā etfi. acceptare dicit siue i testō sibi ascripserit: uel ascri
pto p̄sensit in uita siue post mortem: vt. l. vxori. §. i. j. ad
l. cor. de sal. 7 ibi no. aut nō acceptauit: 7 tūc aut erit ei
aliquid relictū in testō. aut nō. p̄rio casu: aut negligit exe
qui: qa nō p̄t ēt si uellet: ut sūt fratres minores q̄ non
p̄nt eē exerutores: vt in. c. exiui. de uer. sig. in de. 7 habe
būt legatū l3 nō administrēt: ut. C. e. l. ab administratio
ne. aut p̄t s3 nō uult: 7 tūc cogif cātiue: ut dy. dicit. Si
enī nō exegf p̄dit relictū: ut. d. §. sinaut: 7 l. si qs sepul
chr̄. §. fun. de relig. 7 sump. fu. cū aliis allegatis p dy.
¶ Aduertēdū tñ est q̄ oliz erat distigūēdū: an legatus eēt
relictū ob hoc uel nō: ut. l. nēsenius. de excu. tu. tñ hoc
hodie ē indistincte vey: ut in auē. de here. 7 sal. §. bis om
nibus: 7 no. p̄ Ja. de bel. eo. ti. §. 7 h̄ q̄dem in ultri. q. Si
h̄o nihil fuit relictū tūc nō cogif: ut. d. §. fun. 7 l. iij. §.
de arbi. 7 de cura. bo. dā. l. ii. §. q̄rif. 7 §. de p̄cu. l. filius
§. inuitus. Hoc aut itelligo q̄ nō possit cogi. f. ut exe
cutor testamētarius: s3 qa ista executio deuoluit ad ep̄z
ut. d. §. sinaut. 7 d. l. nulli licere. uel ēt ad p̄fidē puincie
vt. l. iij. §. de ali. 7 ci. leg. q̄ iudices p̄nt ad h̄ vnuz p̄stue
re: ut exegf: ut. d. l. iij. tūc iudex p̄t ex suo officio cogere
sicut p̄t cogere quēlibet cui delegat: ut. l. i. C. qui p̄ sua
iurisdic. Ubicūqz aut dixi aliquoz cogi arbitrarī itellige
si arbitriū p̄ditionaliter sit insertū. si enī cogeref nō eēt
cōditio. q̄d est p̄tra p̄n. l. nfe. ¶ Quero quo iure cogetur

elo. in. l. nulli. C. de epif. 7 cleri. dicit officio iudicio uel
actione ex testō. Idem spe. in. d. h̄. hoc etiā q̄rif. cū h̄i.
se. Tu dic aut executori erat aliqd relictū: 7 potest cogi
actioe ex testō: si agnouit relictū: ut. l. ii. C. de bis q̄ sub
mō. als officij iudicis locum h̄z. cessat enī actio ex testō
cū nullū cōmodū pecuniariū ex eo p̄sequat: ut. l. plane.
el. ii. in fi. §. ti. i. ¶ Quero pone q̄ talis nō arbitrat: an le
gatū ualet. Gl. q̄ sic. hoc itelligo ueruz si cōmittat ad ar
bitriū alterius nō p̄ditionaliter. Si enim p̄ditionaliter: 7
ille nollet arbitrarī legatū eēt nullū: vt h̄ in p̄n. dicit enī
q̄ iter h̄ac p̄ditionē: 7 illā si capitoliū ascederit nō ē dis
ferentia: s3 capitoliū ascedere nō cogif. ergo 7 c. 7 hoc se
tit gl. magna h̄ in. l. h̄. l3 aliter dicit gl. in. l. is q̄ heres. §.
de acq. here. tñ tex. illius. l. p̄bat illud q̄d dico. ¶ Quero
quō sciā q̄ ille nollet arbitrarī. Rñ. p̄mo si hoc exprimit
vt. l. fi. §. sed si qs. C. cōia de le. Sed si hoc nō exprimit:
s3 tacet q̄tū tēpus d3 currere: vt uideatur non arbitrarī.
Dic aut qs d3 arbitrarī ad cōmodū suū. et p̄t arbitrarī
donec def sibi termin⁹ a iudice: ut. l. mācipioruz. de op.
leg. Aut ad cōmodū alterius: 7 tūc aut arbitriuz cōsistat
circa eligēdas p̄sonas: 7 p̄t arbitrarī donec interpella
tus in iudicio sit in mora: ut. l. cū qdā. j. e. Aut arbitriuz
cōsistat circa res: 7 tūc d3 infra ānū arbitrarī: ut. l. h̄. §. s3
7 si qs. C. cōia de le. ita itelligo istā. l. ibi scōo rñ. 7 j. ti. i.
l. fideicōmissa. §. quāq̄. Fallit in cāu vbi p̄t differre ar
bitrarī donec uiuat: ut. l. seruos. j. de manu. test. Rō. qa
ibi uidef testator uoluisse: ut seruus eēt obediens herē
di in uita ei. Et p̄dicta i ultimis uolūtātibus in p̄traci
bus dicit: ut dixi in. l. si qs arbitratu. de h̄. ob. ¶ Quero il
lo tertio nō arbitrate qs d3 arbitrarī. Dicit gl. q̄ recurri
tur ad aliū: ut. l. in p̄sonā. §. generaliter. j. de regu. iur.
tñ nō dicit ad quē. Tu dic aut arbitriū p̄sistit i aliq̄ re
ligēda ex certis: 7 tūc arbitriū duoluit in ipsū legatariū:
ut. d. §. s3 7 si qs. Si h̄o p̄sistit in eligēda re uel q̄ntitate i
certa: ut in casu huius. l. in scōa pte: 7 tūc recurrit ad iu
dicē. ar. l. cū qdā. j. e. Si h̄o arbitriuz p̄sistit in eligēda p
sona: tunc aut p̄sona erat oīno incerta: ut relictuz paup̄
b⁹ uel in redēptionē captiuoz: 7 arbitrabif in dex: ut. d.
l. nulli. C. de epif. 7 de. aut arbitriū erat i eligēda p̄sona
incerta d certis: 7 tunc illo nō arbitrate nō recurrit ad ali
um. s3 oēs illi d q̄d debebat fieri electio admittunt in ui
riles: ut. l. h̄ qs titio i fi. 7 ar. l. cū qdā. j. e. 7 h̄ qm̄ nul
lo mō arbitrat⁹ ē. ¶ S3 q̄ro qd si arbitrat⁹ ē 7 male. gl.
dicit q̄ recurrit ad aliū: ut. d. §. ḡraliter. H̄o dicit ad
quē. dicit q̄ indistincte recurrit ad iudicē: ut. d. l. in p̄sonam
§. generaliter. de reg. iur. 7 l. p̄tinu. §. cuz ita. j. de h̄.
ob. 7 l. si societate. §. arbitroz. §. p̄ soc. 7 ibi dixi: 7 hoc
in ultimis uolūtātib. In p̄tractib. h̄o q̄liter recurrit
ad arbitriū alteri. Hoc tāgunt i. l. in emētis. C. de p̄tra
ben. emp. 7 ibi gl. plenius dixi i. l. si qs arbitratu. d h̄.
ob. ¶ Quero q̄ sunt h̄ba q̄ significat arbitriuz boni uiri
uel liberā uolūtate. dixi i. l. si sic. in p̄nc. §. ti. i. ¶ Quero
q̄liter bon⁹ uir deat arbitrarī gl. dicit p uirtibus bonoz
testōris. p̄sideratis meritis legatariū: 7 fm̄ q̄litate seu q̄
titate: ut i gl. quā uide. Tu dic aut relictuz ē sc̄m ob cer
tā cām. ut cā dotis uel alimētoz uel studij ut sūt: 7 tunc
d3 arbitrarī q̄tū ei sufficeret ad illō p̄sideratis q̄litate
p̄sonaz: ut. l. si filie. j. ti. i. 7 l. q̄ro. §. de iure dot. saluo si
tāta eēt q̄ntitas q̄ absorberet q̄si totuz p̄rimoniuz relin
quētis: tē eēt min⁹ arbitrio iudicis: ut. l. qdaz testō. j. e.
Si h̄o eēt relictū simplr absqz exp̄ssioe cāe: tūc erit arbi
trij bōi uiri: ut gl. dicit exēplū h̄ i. l. si testōr legauit pu
pillo arbitrio tutoris d3 p̄siderari q̄tū eēt equū reliq̄ ipi
pupillo p̄siderata q̄litate pupilli: 7 p̄siderato p̄rimonio
testōris: 7 charitate quā hēbat ad pupilluz uel p̄sidera
tis meritis si reliq̄sset maiori. Possēt ēt colligi quāntitas
ex q̄litate relictoz: q̄ testōr fecit i s̄ti: ut. l. cuz un. §. si. §.
ali. 7 ci. le. 7 l. si fuus pluriuz. §. si. §. ti. i. ¶ Quero eēt gl.
an qs d3 arbitrarī p̄siste herede⁹ uel saltē requisito. Rñ.
vbi testōr nō taxauit q̄ntitate: ut. in scōo cāu h̄m. l. p̄to
herede⁹ regreduz. ar. l. si qs arbitratu. j. d h̄. ob. 7 q̄d ibi

dixi. si si q̄titatē taxavit arbitrariū ē tñ circa eli-
gēdas p̄soas: ut circa distributionē faciēdā iter-
cas: tunc nō d̄z regri: ut. l. nulli. §. cū autē. C. de
ep̄is. z de. vbi sufficit q̄ post t̄ps manifestet p̄si-
di. hoc ē apparet: q̄a ex h̄ heres nō ledit. ¶ Que-
ro an oēs p̄sone q̄s q̄s possēt eligere debeat̄ req̄-
ri: videt̄ q̄ sic: q̄a req̄siti possent trahere electo-
rē in hoc: ut se eligeret. Cōtrariū puto p. l. vnū
ex familia. p. totā. l. j. e. vbi talis electio pōt fieri
in testō institūdo vel legādo. qd̄ nō possēt si re-
greret p̄ntia alterius: q̄a tūc nō eēt mere: z libe-
re vltima volūtas. Itē q̄a pōt fieri eis inuitis. er-
go eis absentib⁹. ut. l. iiii. §. ii. de fideicō. li. z dixi
in illa. q. qu. i. disputavi q̄ incipit: filium heredes
instituit. Nō ob. q̄ possēt eū trahere in suā sniam
q̄a h̄ tractat̄ de lucro captādo. Ultimo videtis
h̄ q̄ l̄ q̄titas arbitrio alterius d̄z declarari. tñ ob-
ligatio nō dicit̄ h̄ere p̄ditionē neq̄z d̄icē. l̄z enī dif-
ferat̄ executio. tñ obligatiōnū respectu p̄sens est
vt gl. dicit̄. ¶ Et p̄ hoc apparet si aliq̄s p̄mittit i
instrō intereē vel aliqd̄ incertū: q̄ illius instrō p̄t
peti executio ex forma statutorū. sicut si p̄tineret
certā q̄titatē: tūc in iudicio d̄clarabit̄ q̄titas: vt
. C. de sen. q̄ sine cer. q̄ti. l. i. facit. s. de edē. l. i. in
p̄n. z. l. defensiōis facultas. de iure fil. q̄ not. bñ.
C̄s̄ q̄ro eo casu quo recurrat̄ ad iudicē si ip̄e
arbitrat̄. an ab ei⁹ snia poterit appellari. Dic q̄
vbi cūq̄z iudex aliqd̄ vt bonus vir arbitrat̄ nūq̄
appellat̄. Ita dicit̄ inno. i. c. p̄nti eē d̄ rescriptis.

Notiens. Si plures res nomi-
nent̄ plura sūt lega-
ta. secus si vno vñ noīe cōprehēdant̄. h.
b. h̄ac. l. declara: vt d̄icā in. l. neminem. j. e.

Ita. Valer legatū etiā si cōserat̄
in p̄ditionē q̄ in alterius po-
testate p̄sistit. h. d. C̄ Quero de quo loq̄-
tur h̄ dū dicit̄ nō ascēdit. Glo. ponit tres opi. q̄
loq̄t̄ de herede: z v̄z legatū: q̄a nō p̄ferit̄ in eius
exp̄ssaz volūtatē: sed relatā: ut. l. si q̄s sempr̄d̄iuz
. s. de here. insti. z. l. nōnūq̄. de condi. z demon.
C̄s̄ tūc q̄ro q̄n dicit̄ ista p̄ditio impleta. Vi-
det̄ q̄ d̄z expectari q̄ desinat̄ posse ascēdere: ut
. l. ita stipulat⁹. de v. ob. Heritas ē q̄ vñ impleta
q̄n trāsiuit̄ tñ t̄ps q̄ cōmode ascēdere potuiss̄z
z nō ascēdit: ut. l. h̄ p̄ditio. d̄ p̄di. z demō. Alia
lec. est q̄ hic dicit̄ si c̄neus capitolii nō ascēde-
rit. z ista etiā ē bona: z d̄z expectari donec d̄sinat̄
posse ascēdere: qd̄ ē v̄z: nisi eēt p̄sona legatariū
p̄iuncta: q̄a tūc p̄stat̄ cautio mutiana: ut. l. cū ta-
le. §. i. de p̄di. z demō. Tertia lec. est si ip̄se lega-
tarius capitolii nō ascēderit: tūc valet legatum
z ē locus cautioni mutiane: ut in glo.

Ex. l. sequenti.
C̄ An ille cui relictus fuit legatū: z fuit p̄stitut⁹
executor possit repudiare legatū: ut euitet onus
satisfactiōis z acceptare executionem.

Emine. Si vna res legatur sub
noīe collectiuo nō pōt
vna acceptari alia nō secus si plures no-
minat̄: nisi illa q̄ repudiā h̄eat onus ānerū. h.
. d. cū duabus se. C̄ Oppo. C. de cadu. tol. l. i. §.
vbi aut̄. Glo. so. h̄ legat̄ vna res vni: vbi plurib⁹
vñ portio accrescēs p̄t repudiari. C̄ In. l. si duo
bus. q̄ro q̄no itelligat̄ de duob⁹ legatis nō pōt
repudiari unū qd̄ onus h̄z ānerū. rñ. si p̄ hoc fie-
ret p̄iudiciū heredi: vt in exēplo h̄ posito. Idez
si fieret p̄iudiciū alteri: ut. l. si legatario in p̄nc. j.
de fideicō. li. Et p̄ hoc dixi in q̄oe de facto. uos
scitis q̄ executor q̄ sentit cōmodū d̄z satisf̄dare:
vt. l. si a pluribus. §. ti. i. z no. i. l. liberto. §. largi⁹
de ānu. leg. als secus: vt. l. diuus. §. si cui plusq̄
p. l. fal. Cōtingit q̄ qd̄ fuit cōstitutus executor

z legatū sibi fuit relictū iste vult repudiare lega-
tū: vt euitet onus satisfactiōis: z vult eē executor.
Certe nō pōt p̄ istaz. l. q̄ loq̄t̄ in onere iposito a
lege facit. d. l. si legatario. j. §. fideicō. li. C̄ Que-
ro si repudiatio v̄z: z onus remanet: an cogatur
h̄ere vtrūq̄. Rñ. repudiatio v̄z i p̄iudiciū repu-
diatis: ut hic. Sed ē aduertēdū si qd̄ ille in cu-
ius fauorē legatū repudiatū h̄ebat onus pōt si-
bi cōsulere illo nō agnoscente legatū: z nō cogit̄
agnoscere: vt hic vbi heres deducet falcidiaz: z
retinebit suū legatū cū onere suo. Si nō nō pōt
sibi cōsulere: nisi ille agnoscat: tūc cogit̄ legata-
rius agnoscere nō obstāte repudiatiōe: ut. d. l.
si legatario. j. de fideicō. li. q̄ est no. Et ē aduer-
tēdū q̄ q̄n vna pars legat̄ p̄ agnitiōē partī vi-
det̄ scā agnitiō totius: vt. l. si cui res. j. e. S̄z q̄n
scā sunt plura legata quoz vnum h̄z onus agno-
scēdo vñ nō videt̄ agnoscere aliō: s̄z noua agni-
tione op⁹ est: z sic est casus in quo legatari⁹ par-
ticularis cogit̄ legatum agnoscere. l̄z regulariter
p̄. d. l. si q̄s omīssa. §. si q̄s omīf. cā test. C̄ Altiō
q̄n deferunt plures hereditates vel plures par-
tes vni hereditatis. dixi in. l. si. §. de acq̄rē. here.
S̄z q̄n deferunt plura legata vel vnuz dicēdum
est hic. Ergo dicas q̄ aut legat̄ vna res: aut plu-
res. p̄mo cū: aut legat̄ simul aut p̄ ptē. si simul
aut legat̄ vni: z durat vnus: z ptē nō potest tñ
agnoscere: vt hac. l. neminē. aut d̄uenit̄ ad plu-
res: z tūc secus: ut. l. legatari⁹ in p̄n. §. ti. i. z. j. e.
. l. z p̄culo. Qd̄ itelligit̄: nisi onus adiectus ali-
ud iduceret. ar. hui⁹. l. S̄z si relinq̄t̄ p̄ partes: tē
pōt vna ps agnosci alia repudiari. arg. l. i. §. ubi
aut̄. C. de cad. tol. scōo casu aut plures res legā-
tur sub noīe vñ seu collectiuo: z nō pōt vna tñ
agnosci: ut. l. grege. j. e. Aut legat̄ copulatiue: z
tūc pōt tñ vna agnosci: nisi altera h̄eat onus: vt
hac. l. si duobus. Si nō legant̄ plures alternati-
ue. dicit̄ ut. l. si ex toto. §. ti. i.

Titio qui. Qui n̄ capit par-
tes: q̄a indignus
facit partē. h. d. Pone casū q̄ fuit lega-
tū titio: z cuiā alij q̄ nō poterat capere: q̄a por-
tio idigni applicat̄ fisco: ut in d̄portato: ut. j. ti.
. i. l. si deportati. h̄z vñā opi: ut ibi dicit̄. Vel po-
ne exēplū in vxore q̄ legauit viro q̄ eā duxit p̄tra-
iter dicta legū: vt. l. si. §. ti. i. z. l. ii. j. de his q̄ vt in
dig. C̄ Op. C. de cadu. tol. §. in p̄mo. z. §. p̄ se-
cūdo: z de p̄tra tabu. l. post mortē. §. liberi. vbi
portio deficiēs accrescit p̄iuncto. So. dicit̄ glo.
sp̄ale est hic: z. l. plane. §. si cōiuncti: z. l. huiusmo-
di. §. si titio: z. l. si duobus i p̄n. §. ti. i. Tu dic q̄
p̄trarius loq̄t̄ q̄n in persona collegatariū legatū
deficit oīno: sed hic legatū valebat z auferebat̄
ab eo tanq̄ ab indigno: z veniebat ad fiscū. alie
leges in q̄bus dicit̄ glo. q̄ fallit̄: itelligunt̄: ut i
eis dixi plene in. l. huiusmodi. §. si titio. §. titu. i.
C̄ Op. de p̄di. z demon. l. mulieri. Sol. glo. tu
dic q̄ ibi id: q̄a legatarius veniebat de iure sp̄ali
vñ sibi nō potest accrescere: ut ibi dicit̄. C̄ Op.
ad id qd̄ dixi de. l. si. §. scio. j. e. sol. vt ibi patet:
C̄ Op. de. l. papi. §. q̄m aut̄ q̄rta. §. de inof. tes.
Sol. ibi licet nō admittebat̄: sperabat̄ admitti:
z sic concordat cum eo quod dixi. C̄ Op. de. l.
q̄ quartā. §. si. So. nō est p̄tra: ut ibi patet.

Quis seruum. C̄ Op.
de. l. cuz
seruus. §. ti. i. So. ibi fugerat tpe testam̄-
ti: hic post. C̄ Scōo op. de. l. cuz res. §. i. z. ii. §.
ti. i. Sol. itelligit̄. q̄ hic aufugit culpa heredis.
C̄ Op. ad. l. acq̄. l. inde neratius. §. ii. So. ibi au-
fugit post mortē: z aditā hereditatē. vnde cum
legatari⁹ sit d̄ns pōt sibi p̄ actionē. l. acq̄. p̄suli.

Interesse
ADDE vt
p̄ bal. p̄silio.
cccxiij. lib.
ij. z ro. p̄silio.
lxxvj. in pe-
colū.

Ita. l.
h̄ con-
ditio.
Melius fac̄
. l. i. §. itez si
ita legatum
ad. l. fal. naz
. l. h̄ p̄ditio.
loq̄t̄ in lega-
tario. hoc in
herede.

a q qo
s fuu. z
ista eve
ra h legtur
ange. p. d. l.
cu fuus z p
hanc gl. aliq
h p. p. qbus
est glo. in. d.
. l. cu; fuus.
b C Si inter
duos. Et in
materia hic
vid no. bal.
cuius dicta
refert imol.
m. l. demon
stratio falsa
de codi. z d
mo. z adde
no. qd bal. i
. l. si qsa filio
. s. i. s. tit. i.
dicebat q si
testator vi
xit do tituz
executorem
testamti mei
z plures sint
titij q ad be
redē spectat
declaratō p
. d. s. i. sed
imo. ibi per
glo. q est ibi
iuncta cum
isto tex. dicit
Bria: cu pro
officio one
roso agat z
egparet offi
ciu tutoris:
z commissarie
iuxta glo. in
. l. antepe. s.
de tutel. vi
de bar. in. d.
. s. i.

Quero de quo heres debet cauere quando aufugit viuo testatore. Glo. dicit q de restituendo non de prosequendo. Sed contrarium dicit glo. in. d. l. cum seruus. f. q ipse heres debet prosequi. z ista vera. pbatu hic in textu dum dicit de reducendo eo. z. l. si fuus in pn. s. ti. i. materiā istā dixi in. d. l. cu seruus. s. ti. i.

Sita Legatū alternatiue cōfēt plura quo ad rerum nominationē. vñū quo ad prestationem. h. d. C. Op. j. e. l. si illud. ij. rñ. Gl. i. fo. q ibi dicitur vñū quo ad unam sol. sunt tñ plura quo ad nominationē: ut hic: z sic cōcordat cum si. huius. s. Istud respēdit glo. p. l. cum illud. quādo di. leg. ce. z sol. q aut loquimur in legato alternatiue i quo vtrūqz est ab itio i obligatōe z loqf. l. Bria: ga vñū legatū ē aut loqmur i legato alternatiuo quoz vñūz ponitur in defectuz alterius: z sic nō cōcurrunt in idē tps: z tñc sunt plura legata: ut hic. istud dicituz glo. est contra. d. l. si illud. ii. rñ. j. e. iō tene primā sol. quam tenet glo. in. l. si ex toto. s. fi. s. ti. i. z dy. ibi: z eodem modo intellige. l. cu; illō j. quādo di. leg. ce.

Si quis. Si legatur certum corpus illud debetur qd ex illo corpore reperit. h. d. C. Op. q debeat tota quantitas: z falsa demonstratio non vitiet: ut. l. si sic. s. i. s. ti. i. So. ibi legata fuit qritas: h spēs q nō reperitur in rerum natura. simile. s. ti. i. l. si seruus. s. qui quinqz. C. Op. de. l. quidam in princ. s. ti. i. Sol. ibi fuit adiectus locus vnde solueretur post perfectum legatum. ideo non videt appositā causa taxationis: sed magis designatiōis z cōsiliū vnde solueret. site in. l. paulo. s. fi. j. ti. h uero in ipō legato fuit incertum vnde solueret. C. Ex. s. sequēti.

Si legatū sit clarucie in parrochia sancte marie: z vna dedita parrochia petat legatum non potest repelli per heredem q sit alia clarucia: nisi pber q testator de alia senserit.

Si inter duos. Si testator sē sit de certo legatario: nec apparet de quo pōt heres eligere quē vult. h. d. C. Op. q heres nō teneat alicui solvere ppter incertitudinē: vt. l. si fuerit. j. de re. du. So. expone h debet. i. pōt. C. Lōtra hoc op. s. l. iiii. s. si duobus. de adi. le. Sol. ut ibi. C. Op. q legatum valeat: z heres cogatur eligere: ut. l. apō iul. s. seio. s. e. ti. i. fo. ibi erat incertitudo circa res. h circa psonas. rōnē ponit dy. in. c. in obsecuris. de reg. iur. li. vi. C. Sed op. si incertitudo circa psonas facit nō valere legatū frustra est posita ista. l. Quis enim dubitat q heres potest solvere: z donare de suo qd vult. Rñ. legatū ē nullum in veritate. deficit enim pbatio. nō ius: vt. l. duo sunt titij. de testa. tu. z. l. cum ex pluribus. j. de manu. test. z iō si heres soluit legatariū pofsidebit ti. p legato: nō p donato. z istud legatū ueniret in cōtributionē ipōnēdam ratione legis falcidie sicut cetera legata: z ideo positus est. s. iste. C. Sed quero h dicitur si ābo veniāt. quid si non uenit: nisi vnus: alter nil dicit vel expresse renunciat. Rñ. ideo q heres non coget soluere quoniam agens non ostendit testatorem sensisse de se: z sic non fundat suam intentiōem: vt. d. l. duo. z. l. si plures. j. de vsufruc. le. z. l. si fuerit. de re. du. z. l. cum ex pluribus. de manu. test. verum tamē heres ad repellendum agentez debet facere fidem in iudicio quomodo alius titius reperitur habens eandem demonstratiōes: vt ex hoc colligatur incertitudo: ut. l. ita fidei. in

C. i. potest.
Add bal. in
. l. voluntas
. C. de fidei.
cō. i. vlti. col.
in fi.

prin. j. de iure fil. Et hoc dixi in. q. de facto. qdā reliquerat centū clarucie in parrochia sacte marie quedam nomine clarucia de dicta parrochia petebat dicta centum. heres dicebat q nō debebat sibi solvere: quia poterat esse alia clarucia i dicta parrochia. certe nō sufficeret dicere q poterat eē alia clarucia: vt. d. l. ita fidei. j. s. iure fil.

Certam. Si in petendo legatariū: z substitutus sibi cōcurrerāt in dubio est primus legatariū preferendus. h. d. C. Op. p. legatario primo agnoscere substitutus repellitur omnino: vt. l. post aditam. C. s. impu. z ali. substi. Sol. glo. intelligit substitutū hic per fideicommissum: quare tenebatur ei restituere legatariū. C. Op. tunc quia fideicommissarius non habet actionem contra heredem nisi sibi cedatur: ut. l. imperator. in prin. j. e. z. l. si legatariū. j. ti. i. Huius timore Ja. de ra. intelligit hic in substituto directo: z q erat inter eos contentio: ga quilibet dicebat se principalem legatariū. Sed hoc est contra mentes littere. Tamē sustinendo hanc lec. dic q substitutus dicebat legatariū primū repudiāsse: z est bona lec. z lecturam glo. etiam puto bonā. Ad contrariū responde q non habet actionem cōtra heredez nisi cedatur. f. directam: sed vñlem sic. cum enī habeat actionem cōtra legatariū: habet obligatam illam actionem quā legatariū habet cōtra heredem: z sic habet vñlem: ut. l. nōmē. s. i. que res pig. ob. pos. potest eniz interesse fideicommissarij q sibi soluatū prius q legatario: forte quia legatariū statim esset cōsumpturus si accepisset. C. Op. q preferatur fideicommissarius: vt. l. is cui. s. fi. j. ut in pos. leg. Sol. hic loquitur quando nulla culpa potest legatario imputari. alias secus: ut ibi. C. Op. s. i. l. i. si a plurib⁹ in princ. Solu. dicit dy. q loquitur quādo cōcurrat legatariū primus: z fideicommissarius cui debet restitui. In contrario concurrerant mer⁹ executor: z ille cui debet restitui. quo cū ille cui debet restitui indifficte preferatur. C. Altiō no. ex hoc. s. z precedenti q tertius venit ad impediendaz iudicis exactionē eius: quod tu legatariū petis a me tanq ab herede. facit. s. sol. ma. l. titia: z quod ibi. no. z ibi dico: z. l. ita tamē. s. quoties. j. ad treb. z ibi dicā.

C. An in legato bonorum uel partis veniāt one ra uel debeat intelligi deductis oneribus: ibi. Ego. Et an testator instituit aliquē in aliq parte hēditatis: z grauet illū de restituendo vctam partem sub uocabulo bonorum: an erit fideicommissum vniuersale: ibi. Sed quero. Et an delegatis deducantur debita sicut cuz legatur pars bonorum vide in fi.

Si cui certam. Si legatur pars hereditatis iteligitur cum honoribus z oneribus. si pars bonorum intelligitur deductis oneribus. hoc dic. C. Op. ad istum. s. de. l. se. sol. Ro. intellexit q hic loquatur sm tempora antiquissima. uel q quis legauit certam partem hereditatis hoc est rem que facit partē hereditatis. lex uero seqns loquitur in duobus casibus specialibus. quod nihil est dicere. nam est cōtra. l. non amplius. s. cum bonorum. s. ti. i. z. l. generali. s. fi. j. de vsufruc. le. Dic ergo hz Alzo. q hic legauit certā partem hereditatis. merito onera diuiduntur: quia legauit partem bonorum que intelliguntur deducto ere alieno: ut. l. sub signatuz. s. bona: z. l.

C. Debeat sibi solvere. Adde quod no. bar. in. l. si rem. s. de rei uendi.

C. Certā op. po. s. Post q hoc cōstat pcedere p tñ ca su ductū bar. to. alias pu. to esse kral dā itionez testantiz. q si uoluit ad legatariū h. mo loco peruenire legatariū debe ret preferri vt hic i. ter. in h. s. pau. de cast. in. l. fideicommissarij. s. i. n. i. cer. te positō q dicituz bar. indifficte es set nerū non posset nega ri qn si concurrat fidei commissarius habēs uñlem cū legatario habētē vñe ctas. z in co. dē tpe q s. ferri debeat legatariū ba. def. directus vt not. p. gl. s. doc. i. l. i. C. de nouis sic in doc. cāu bene di. cit. pas. h. ca. z imol. h. ad. h. s. de uno multū dubi. to circa di. ctū bart. q. nō respit i. lu. re q in dho. casu fideicō. missariū ba. beat obliga. tā z h ipote. catā illaz ac. tionē quā le. gatariū hz. p. heredem. nec. i. l. C. e. de legat. hoc dicit vñ. cum fideicō. missariū nul. lā beat actio. nē psonaz. h. heredem. si cessit. fa. cta. j. ipera. tor. j. e. ergo. nec h ipote. cā. l. fidei. sol. obligari. in princ. de. fidei. cō.

a C Si cui certā. cōtra diceret. Ut de p. ange. z alios i. l. mulier. §. fi. ad trebel.

b C Ois sub stātia: z idēz qd̄ t3 bar. h. t3 Ange. i. l. nō amplius. §. fi. s. ti. i. z vid̄ ibi pe. de bellaper. z Ly. in. l. fi. lū. C. fami. her. dū loq̄ d̄ trebel. ita seq̄ imol. i. l. cum filius in vlti. col. i. pnci. s. de vulg. z pup. z vide. l. fi. d̄ usufr. leg.

c Trāseant debita. Qñ legatur certa ps here ditatio: seu certa ps bonorum qd̄ i portent z re leuēt ista ver ba. adde qd̄ no. bar. in. l. centurio. de vul. z pup. z vide. Ja. de bel. insti. z fi. deic. here. post pnc. in. iij. col. z gl. ibi i. §. z sin gulis in s. solebant.

ADDE qñ relinq̄ certa pars bonorum bal. p. li. iij.

bonorum. de uerbo. signifi. ista est uera. **C** Sed ad istud oppo. j. ad treb. l. cogi. in pñ. vbi si reli quūtur bona intelligitur cum oneribus z cū ho noribus. solu. dicit Dy. aut bona relinquūtur iu re legati: z loquit ista lex. Aut iure fideicommissi. z loquitur. l. p̄traria. ita tenet dy. in. l. pnceps bo na. j. de uer. sig. Et gl. videt idē tenere in. l. sub signatū. §. bona. de uer. sig. Certe si ista opinio eēt uera p̄diceret illi regule quaz dedi in. l. i. s. titu. i. l. q̄ legata vniuersalia: z fideicommissaria vniuersalia sint exequata. quod dixi me examina turum h. unde Ja. de ra. p̄. z Ly. qui hoc re fert in. l. ii. cōia de leg. In tertio contrario dicitur sicut exequata sunt legata particularia particu laribus fideicommissis. ita vniuersalia vniuersali bus fideicommissis. Ad. l. cogi. nī. q̄ ibi oīa bona relinquūtur. hic pars bonoz: z ita p̄trāseūt ipi. ¶ Ego opi. istoz teneo. p̄ eis do casū in. l. quo tiens. §. fi. de usufr. ubi si legant omnia bona i telligit. i. omnis substantia quod est idēz q̄ he reditas: vt. j. ad trebel. l. cogi. in prin. z pbatur j. de usufr. le. l. uxori. vbi legato usufru. bonoz uenit calendarium quod p̄tinet debita: z credita secus si certe partis bonorum legetur usufructus vt. l. generat. §. fi. de usufr. le. Rō qñ testator legat oīa bona si intelligeret d̄ducto ere alieno ex hoc sequeret q̄ legatarius haberet totum cō modū: z apud heredes remaneret oīa icōmoda qd̄ e icōueniēs: ut. l. si nō fuerit. §. i. s. p. soc. Et iō intelligitur uniuersaliter: ut trāseant debita. z credita. Sz qñ ps bonoz relinq̄ cessat p̄dictuz icōueniēs: z iō dicit hoc casu legatū particulare siue ergo oīa bona reliquū iure legati vel fidei cōmissi legatarius uel fideicommissarius habebit bñficiū trebelliani: ut in eo actiones debeāt trā s̄re: ut. l. mulier. §. fi. ad treb. z qd̄ ibi no. Idem si pars hereditatis ut tota hereditas: ut h. z no. in. d. §. fi. Sed si pars bonoz relinq̄tur non ha bebūt beneficium treb. cū in eū nō trāseāt actio nes: ut hac. l. cū aut. Sz p̄tra hoc facit ad trebe. l. cogi. §. generaliter i. glo. sup uerbo uniuersa tis. que dicit tota uel pro pre: sed illud intelligit qñ utitur p̄bo hereditatis. secus si uerbo bono rū: ut hic. ¶ Sed q̄ro qd̄ si testōr instituit me he redē in certa parte hereditatis: z rogauit me re stituere illā partē vtēs vocabulo bonoz. Rñ. si fideicommissū dicit vniuersale: ga totū qd̄ mihi re linḡ sum rogatus restituere: z sic h3 locū ratio precedēs. idē si rogatus sum restituere medietā tē vni. medietatē alteri: ita q̄ apud me nihil re manet. ideo dicit fideicommissū vniuersale p̄ eā dē rōnez. l3 prima facie videbat̄ relicta pars bo noruz. Sz q̄ro aliqs testator reliquit partēz bo noruz: z in his cum heredē instituit. an deducenē debita z credita. Videt q̄ nō: ga reliq̄ iure he reditario. p̄trariū est uerū. nam partem bonorū reliquit. ergo zc. z illud qd̄ seq̄tur: z in his cum heredē instituo itelligit. l. in his q̄ continent le gatum certe partis bonorum: z sic heres institu tus erit in re certa. nam natura illius dicitōis in his z similitum est: ut faciat relationem p̄ceden tium cum omnibus suis q̄litatibus: ut. l. a filio. §. testōr: z §. sequen. z ibi dicā. j. de ali. z ci. leg. ¶ Quero quādo legatur pars bonorū es alienū dz deduci: ut hic: z solutio debet fieri s̄m formā. l. nō amplius. §. fi. s. ti. i. qd̄ dicendum de lega tis an deducant. Rñ aut fuit legata species he reditaria vni: z ps bonoz alteri: tūc illa spēs de ducitur non per istaz. l. sed per regulam q̄ est q̄ generi p̄ specie derogat: vt. l. uxorem. §. codical lis: z l. seruis vrbānis in fi. j. ti. i. secus si uni lege tur spēs alteri usufructus certe partis bonorū

d C Certe p̄tis bonoz vide bal. i. l. quotiens in fi. fami. her.

vt. l. sempronio in prin. j. de usufr. le. quod dicit vt ibi. Si uero legatur q̄ritas: tunc aut est tale le gatum ex quo non detrahif falcidia: z illud de ducitur: ut hic. dum dicit de precio seruorū. Et aduerte q̄ glo. dicit de seruis quos precepit re dimi z manumitti: ut ostendat nō fuisse disposi tum de spē hereditaria h3 d̄ quātitate. Idem er go in legatis ad pias causas de quibus nō d̄tra hitur falcidia. vt in auē. similiter. C. ad. l. fal. Si uero sunt legata de quibus falcidia detrahatur: z ista isto modo non detrahunt quod pater: ga uenit ad contributionem. l. fal. nam estimabitur quātum ualeat illa pars bonorum non deductis legatis: z estimabuntur legata alia: z sic contri buentur: z uidebitur an sit locus falcidie: ut. l. q̄ q̄dringenta: z l. marcellus in pnci. j. ad trebel. ¶ Predicta uera: nisi de mente testatoris aliō ap paret: vt si post multa legata facta dixisset alioz uero bonorum meoruz partem dimidiam lego tali. nam per hoc q̄ dicit aliorum. uidetur uelle prius legata detrahi. vt uidebitis in. d. l. qui qua dringenta. z. d. l. marcellus.

e C Mō d̄tra hit. ad d̄ bar to. m. l. ex af se. ad. l. fal.

Um fundus. Quod reile gate accedit ad legatariū p̄tinet. h. d. C. Op. q̄ p̄is tēpus dz īspici: ut. l. si ita. de aur. z ar. le. Sol. ibi cōtingit augmētum in aliis rebus sepatim: hic i eadem re. quod dicit ut. l. serui electione. §. fi. z. l. si ex toto. in prin. s. titu. i. qd̄ not.

Tatuli berum. Statu libero nō potest h̄s legare: nisi sub conditiōe libertatis: vel si moriēte herede seruus futurus sit liber. h. d. C. Op. in auē. vt liberti d̄ cetero. §. si q̄s. sol. dicit gl. fallit ibi: z i aliis casib3 vbi q̄ suo p̄prio legat. Dic q̄ q̄s p̄t suo p̄prio legare qñ legatū e tate efficacie q̄ eēt libertatem tribuat: vt in. d. §. si quis. Item p̄nt legari alimēta: vt. l. ser uis. de ali. z ci. le. s. ti. i. l. suo alieno. §. i. Itē po test legari suo cōi: ut. l. plautius. j. ad. l. fal. Itēz seruo p̄po legato: ut. l. suo legato in pñ. z. l. si a pluribus. §. fi. s. ti. i.

f Tatuli beruz. §. sti. chuz. Adde. l. cū aduer sus de neg. gest. z. l. ma trē. d̄ excep. z. l. nō soluz. §. sed vt p. bari. j. de ope. no. nū. qd̄ facit ad. q. nota. de qua ibi per Barto.

C Ex. §. sequēti.

Stichum. Permissum ad tps post tēpus uidet̄ prohibitus eē: z post electionē sola res electa uidetur esse in legato: z variare nō l3. h. d. Mo. q̄ ei qui potest aliquid facere si ad faciendum statuat̄ tēpus z infra tempus non facit: post tempus uidet̄ eē prohibitus. siue statuat̄ tempus a testatore: ut hic. siue a iudice: vt. l. mancipiorum. j. de op. le. z. l. si ea. C. qui accu. non pos. z. l. titia. j. d̄ ac cu. facit. l. imperatores. s. de postul. vbi ecōtra prohibutum ad tempus: post tēpus uidetur p̄ missū. C. Mo. q̄ post morā heredis in eligendo trāssert̄ electio i legatariū. Idē si electio rei trā s̄fert̄ in tertiu: ut. C. cōia de leg. l. fi. §. sed z si q̄s.

C Mo. q̄ nō licet uariare post electionē factam cōtra. j. de uer. ob. l. si q̄s ita stipulatus sit stichū aut pampphiluz. Bl. so. hic dixi in. l. huiusmodi. §. stichus. s. ti. i.

Pecunia. Pecunia legata etiam si in bonis nō esse repif ex hereditate soluēda e. h. d. Ita. l. nō p̄cederet hodie herede faciente i uentarium. nam ille tenetur satisfacere de rebus hereditariis si eas nō p̄t vendere: vt. l. scimus. §. z si p̄fatam. C. de iure deliberā. Et hoc in quantitatibus in speciebus secus: ut. l. cū ita. §. species. j. e.

Quod ita legatum. Dies incertus

tus habetur p conditione. b. d.

Ex. l. sequenti.

Si testator leget nomē obitoris: et heres illō cedat legatario an legatario agenti possit obici compensatio ex psona hēdis.

Ubi duos. Quā scō heredis d

bitor liberat iputa-
tur hēdi. b. d. No. ex ista. l. q. q. cedit ac-
tionē ptra vnū ex correis ali' liberat a cedēte: ut
hic: z. l. si sic. §. si. cum. l. sequē. §. ti. i. multo ma-
gis p cessionem debet intelligi liberatus ille con-
tra quem facta est cessio. Et hoc vey quādo ces-
sio non fit ad cōmodū cedētis: s; cessionariū: ut
.l. scā. §. si. j. ad trebel. z. ibi tibi dixi p istā. l. dice-
baz in qōne de facto. testōr reliquit alicui actio-
nē quā hēbat ptra titium quam heres legatario
cessit: legatario agenti opponēbat compensatio
ex psona hēdis qd fieri pōt: s; m determinationē
dy. in. c. si qs in ius. de re. iur. li. vi. z. glo. tangit i
.l. si qs rē. §. de p. nā legatari' habebit regres-
sū contra hēdem: quia facto eius qui non soluit
quod debet: debitor liberatur: vt hic. facit. l. qui
solidum. §. fina. j. e.

Si is qui. Si idem legatur duobus

insolidum vni debetur res
alii estimatio. hoc dicit. C. oppo. j. ti. i. l. v. rez
. §. i. Glo. dicit sol. ut ibi. Dy. tenet illam q. ibi p
mo legauit totum. secundo partem. ideo vide-
tur adimere a primo quod legauit secundo: ut
.l. cum questio. C. de leg. De. tenet aliam: q. ibi
fuit legata species: h. quātitas. q. non placet: q.
legando q. titius debet non videtur legata quā-
titas: sed actio: z. sic spēs: ut. l. si sic. §. i. §. tit. i. z.
ideo vbi testator dixisset expresse insolidum sa-
cerent sibi partes per concursum: ut. l. si a pluri-
bus. §. ti. i.

Idem seruus. In du-

bio li-
bertas preualet legato. hoc dicit. Exami-
na vt. l. seruum filii. §. si idem. §. ti. i.

Quis. Atriūsq; rei legate alter

natiue nō pōt pars pre-
stari: sed una solida debet solui. hoc dicit.
Ex. l. sequenti.

Si unus ex duobus reis credendi exegit to-
tum: an cogatur alteri cōmunicare.

Titio. Duo rei credēdi p dictō

nē alternatiuā pnt consti-
tui: z. ille erit potior q. pns litē cōtestabit
. b. d. C. No. q. duo rei credēdi p dictio-
nē alternatiuā. s; ite i rei obendi: vt. l. si ex toto. §.
. i. §. ti. i. z. auē. si qñ. C. d. p. pec. C. Op. C. d. n.
fig. l. cū qdā vbi alternatiua posita iter honora-
tos resoluatur in coniunctam. Solu. electio da-
ta heredi tollit contrarium. dixi in. d. l. si ex toto
. §. i. C. Op. de. l. qui pecuniaz de sta. li. Glo. nō
sol. Dy. hic dicit q. h. heres dānatus ē dare alter
natiue: ibi simpliciter: z. iō cuilib; p pte. Que-
rit gl. qd si un' exegit totuz: an cogat restituere
alteri. Gl. q. sic. p. act. neg. gest. ut. l. i. C. d. duo
reis. s; illa loquit in reis debēdi: s; in reis credē-
di. glo. ē hic: z. in. l. frater a fratre. §. de condi. in
de. in glo. pma magna. Alibi dicit glo. q. ita de-
mū tenetur alteri correo si erāt socii: ut. l. qui ho-
minē. §. i. de so. Veritas est: ut distinguamus: an
erāt socii omnium bonoz vel illius obligatiōis
z. debēt cōicari actiōe p socio: ut. d. l. q. hominē
. §. i. z. qd ibi no. aut nō erāt socii: z. tūc aut debi-
tū erat ptractū d pecunia cōi: z. tūc alter ab alte-

Tri du
os vid
bal. in
.l. ex legati i
.ij. q. C. de
lega.

I qd
titio.
op. hoc
tamē limita
in casu. l. cū
filio. §. tit. i.

ro pōt repetere z. isto casu pōt dicere vey ista gl.
z. in. l. frater a fratre: z. sic nō est ista gl. referēda
ad tex. si vero erāt creditores ex cā lucratia: q.
aio donādi fuit eis pmissū vel legatū: ut in casu
huius. l. tūc alteri alter non d; cōicare: ut. l. in le-
ge fal. hoc obseruādū. j. ad. l. fal. dixi in materia
duorū reorum.

Ex. l. sequenti.

Quis dicat nudus minister: ibi. Quero. Et
an merus executor habeat actionem ptra here-
dem ad petēdū legata quoz executio est sibi co-
missa: ibi. Quero an. Et quā actionē habet exe-
cutor eo casu quo sibi competit actio: ibi. Que-
ro in casibus. Et oē relictū p aia an dicatur reli-
ctum ad pias cās. Et q̄liter executori cōsulatur
in casibus in qbus nō h; actionē: z. an executor
possit pueniri a legatariis: z. cogi acceptare offi-
cium executiōis vide in fi.

Quis titio. Quā fideicom-

missū deficit le-
gatū remanet penes legatarium: nisi sit
nudus minister. b. d. C. Opp. d. de. l. filio. §. ma-
ter. j. de adi. le. gl. h. dicit q. ibi m' erat nuda mi-
nistra. gl. est cōtra tex. illius. §. Dic h. q. ibi fidei-
cōmissū deficit ex voluntate defuncti expressa: z.
iō tūc deficit legatū. H. uero dicit ex casu. f. mor-
te fideicōmissariū. C. Op. j. co. l. codicillis i pnc.
glo. sol. tu dic: ut ibi dicā. C. Opp. q. istud fidei-
cōmissū debebatur heredi fideicōmissariū. quia
trāsmittit ad heredē post diē legati cedētē: vt. l.
. i. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. So. intelligat
h. fideicōmissariū mortuū vno testatore. s; dy.
vel pēdēte p ditiōe vel sine herede s; pe. Que-
ro qs dicat nudus minister. gl. hic dicit ille qui
nullū sentit cōmodū. ad hoc allegat Ja. de are.
. l. sulphitius. als incipit si mulier. j. de dona. inter
vi. z. v. q. multum facit. Tu tamen dicas clarus
sic. qñq; in aliquē cōferunt hba dispositiua: ut
in hoc exemplo lego titio. x. que uolo restituere
seio: tūc est legatarius: vt hic. Itē si disposito in
eū pferē tacite: ut q. voluit eū restituere post ali-
qd tps: z. sic voluit euz sentire aliqd cōmodū ex
legato: z. erit tūc legatari': ut. d. l. sulphit' facit. l.
si qs' eū. j. de cōdi. z. demō. Si uero in eum nō
cōferunt hba dispositiua tacite vel exp'sse. s; solū
ei cōmittit executio facti: tūc si qd d; habere cō-
modū ex dispōne defuncti: nō ex dicto legato s;
aliunde: ut si unum ex heredibus facit executor-
rem: uel executori aliquid legauit retinendū p
se: tūc dicitur executor. s; nō merus: q. pōt pueni-
ri a legatariis: ut. l. si ex pluribus. §. ti. i. z. d'bet sa-
tis dare: ut. l. cum quidam. §. pe. §. ti. i. qd nō fac-
merus executor: ut. l. diuus. j. si cui plusq; per. l.
fal. z. ibi dixi d. hac satisfactiōe. Ad istuz tūc execu-
rem nō merū legata: z. fideicōmissa dñficiētia non
redēt: ut. l. pecunie. de ali. z. ci. leg. Si nō in eū
nō confertur dispositio tacite v' exp'sse: nec com-
modū aliquod sentit ex voluntate defuncti: tūc
est merus z. nudus executor: de quo loquit ista
. l. z. facit. l. diuus. z. alie leges de quibus dicam.
Quero an executor' merus vel nō: hēat actio-
nem contra heredem ad petenda legata quo-
rum executio est sibi cōmissa. glo. dicit regula est
q. non: ut. l. luitius. §. i. j. ad trebe. fallit in casib'
. i. si relinquatur ad pias causas: uel alimenta.
quod not. Quero in casibus in quibus dicit
quod habet actionem quam actionem habeat
executor. Respon. non habet nouam actionem
sed exercitiū illarum actionum que compe-
tūt legatariis qbus debet solui: ut. l. nulli: z. l. si
qs ad dclm. ad. C. de epif. z. de. ita tenet ibi pe.

fin lec. bar.
z. est singuli
mitatio. s; m
ang. ibi.
C. Et dicit
h. vide bal.
z. doct. ista
materia l.
nulli in li-
col. de epif.
z. cle. p. Jo.
an. m. addi-
spec. in ti. de
instru. edic.
. §. nūc uero
aliqua in ad-
di. q. incipit
p superiore
z.
d. C. facti. l. d.
qs. Et vide
bal. z. doct. i
l. si a pluri-
. §. ti. i. z. co-
ti. l. qdā. sic
scrip'. z. an
actio cōpe-
tar ptra exe-
cutorē vide
bal. i. d. mul-
li. m. i. colū.
bar. in. l. fir-
mio. j. quan-
do di. le. ce.
C. Q. uero
an. An exe-
cutor hēat
actionem p
heredē bal.
vo idēfictē
z. q. sic. m. l.
id qd paup'
b' m. v. col.
d. epif. z. cle.
z. et p. debi-
tores: ut ibi
z. vide in. l.
si qs ad dclm.
nā dā p. bar.
de epif. z. cle.
z. bal. in. d. l.
nulli i. col.
p. Jo. an.
in ad. l. pe-
in titu. de m-
stru. edic. h.
nūc uero in
iij. col. z. vi
de bal. i. l. ex
verbo. C. d.
fideicō. libe-
z. an hēat rei
ven. bal. q.
nō. l. i. l. C.
cōmuna de
leg.
ADDE vt
p. p. h. ca-
colū. q. v. i.
f. C. S; exerci-
tum. S; an
isti execu-
tores agūt no-
mie p. p. i.
Tūc i. h. p.
in. d. §. nūc
aliqua in §.
nūq; an litē
dald. in. l. ad
qd paup'
m. v. col. de
epif. z. cle. ad
de bar. in. l.
heredatū. la-
ij. de here-
di. l. i. l. bal.
in auē. her.
. C. de natu-
libe.

C. Et dicit
h. vide bal.
z. doct. ista
materia l.
nulli in li-
col. de epif.
z. cle. p. Jo.
an. m. addi-
spec. in ti. de
instru. edic.
. §. nūc uero
aliqua in ad-
di. q. incipit
p superiore
z.
d. C. facti. l. d.
qs. Et vide
bal. z. doct. i
l. si a pluri-
. §. ti. i. z. co-
ti. l. qdā. sic
scrip'. z. an
actio cōpe-
tar ptra exe-
cutorē vide
bal. i. d. mul-
li. m. i. colū.
bar. in. l. fir-
mio. j. quan-
do di. le. ce.
C. Q. uero
an. An exe-
cutor hēat
actionem p
heredē bal.
vo idēfictē
z. q. sic. m. l.
id qd paup'
b' m. v. col.
d. epif. z. cle.
z. et p. debi-
tores: ut ibi
z. vide in. l.
si qs ad dclm.
nā dā p. bar.
de epif. z. cle.
z. bal. in. d. l.
nulli i. col.
p. Jo. an.
in ad. l. pe-
in titu. de m-
stru. edic. h.
nūc uero in
iij. col. z. vi
de bal. i. l. ex
verbo. C. d.
fideicō. libe-
z. an hēat rei
ven. bal. q.
nō. l. i. l. C.
cōmuna de
leg.
ADDE vt
p. p. h. ca-
colū. q. v. i.
f. C. S; exerci-
tum. S; an
isti execu-
tores agūt no-
mie p. p. i.
Tūc i. h. p.
in. d. §. nūc
aliqua in §.
nūq; an litē
dald. in. l. ad
qd paup'
m. v. col. de
epif. z. cle. ad
de bar. in. l.
heredatū. la-
ij. de here-
di. l. i. l. bal.
in auē. her.
. C. de natu-
libe.

Caduerte tñ qñqz isti executores iustinet vice
 hñdū: ut si testator iussit bōa sua dari paupib⁹:
 z facit aliquē executorē suū: ut. d. l. si qñ ad decli
 nād. i. z i. c. cū tibi. ex d. te. z ibi p Inno. z i. c. cū
 ioānes z ibi p Jo. an. e. ti. z p Ros. i. libel. in ti. d
 ac. ex testamēto. z p spe. in ti. de istru. edi. §. nūc
 aliqua. Circa qñ uide. q. quā disputau: q̄ icipit
 filium institui. ¶ No. etiā illā glo. q̄ innuit q̄ oē
 qñ relinquit p aia videt relictu ad pias causas.
Quero in casibus in quibus dicit glo. q̄ nō
 hz actionē q̄liter executori p̄sulat. Rñ. officio iu
 dicis: vt. l. quint⁹. j. de annu. leg. ¶ Quero vtrū
 executor possit pueniri a legatarijs. glo. q̄ nō.
 in. l. firmio. §. h. j. quādo di. le. ce. dic vt ibi dixi.
Quero an executor possit cogi acceptat offm̄
 executiois. dixi i. l. i. §. e. alia circa executores po
 nit L. y. in. l. id qñ paupibus. C. de epi. z cleri.
 Qualiter autē executores possint uēdere bona
 hereditaria de hoc feci repetitionez in. l. alio be
 rede. j. de alimen. z aba. lega.

Si heres. Legitima ei⁹ qui pōt eli
 gere unuz ex certis facit
 oēs ad legatuz admitti. h. d. Mo. nouū casum.
Cop. de. l. si qñ seruū. §. si inter duos. §. e. gl.
 nō sol. By. dicit q̄ ibi testator sentit de certo:
 qa eū nōtauit noie p̄prio: hic nō reliqt incerto
 de certis. facit qñ nō. §. ti. i. l. si qñ a filio. §. si qñ
 plures. ¶ Cop. q̄ qlibet insoliduz admittat. ut
 .§. l. pxi. glo. nō sol. dare. dic q̄ ibi testator lega
 uit duob⁹ alternatiue. hic vni de certis quē he
 res elegerit: vñ eo nō eligēte oēs simul admittū
 tur z uocatur. ¶ Cop. q̄ ille p̄ferat qui p̄mo pe
 tijt: ut. l. cū qdā. j. e. So. ut ibi dicā. ¶ Quero i
 fra q̄tuz tēpus heres eligere debeat ne dicat ne
 gligēs. Rñ. deo cū primū pōt. z si fuit negligens
 poterit purgare morā usqz ad litis cōte. factam
 ab vno: ut. d. l. cum qdā. j. e.

Eredem. Pōt mihi lega
 ri res mea sub cō
 ditiōe. si mea esse desierit. h. d.

Is cui. Per petitionē vl
 solutiōem vni⁹ ex
 rebus alternatiue legatis ius eligendi

cōsumit etiā si eā solā qñ legatā putauit. hoc. d.
CExtra glo. op. de. l. pe. C. de cōdi. inde. Qui
 dā dicit q̄ illa corrigit istā. Docto. ibi dicit q̄
 ibi loqtur qñ utraqz res fuit soluta z dōbeatur
 alternatiue. §. hic qñ altera tñ. ¶ Ad hoc op. z
 vñ q̄ etiā isto casu possit repeti res soluta: ut. l.
 cū is. §. si. de cōdi. inde. glo. soluit duob⁹ modis
 qñ sol. reprobat in contrario. z bñ. dic ergo q̄
 ibi loqtur in obligatiōe generis nō alternatiua.
 z tex. expone: ut ibi nō. ¶ Cop. fm̄ By. errās nō
 trāssert dñūm: ut. l. cū in corpus. de acq. re. do.
 z. l. dedi. §. subtili⁹. §. de cōdi. ob cau. By. dicit
 hic ē error in cā que nō ipedit trāssatiōem dñij:
 ut in toto ti. de p̄di. inde. Sz p̄tra qa imo hic er
 raut in dñio. Si enī puto stichū tuū tibi legatū
 credo tuū. z sic trado ut tuū: uñ nō trāssert do
 miniū: ut. d. l. cū in corp⁹. z. d. §. subtili⁹. By. nñ
 sol. dic q̄ tūc error in dominio ipedit trāssatiō
 nē dominiij: cū dominiū trāssert ex uolūtate tra
 dētis. Sz hic dominiū trāssert ex legis dispositi
 one eoipō q̄ elegit istū dari. ¶ Cop. si cer. pet.
 .l. si ego. ubi error in cā ipedit trāssatiōem domi
 nij. By. nō sol. dic eodē mō: qa hic nō trāssert
 ex uolūtate tradētis: sed ex dispositiōe legis. §. z
 p̄tra fortiter facit: qa in legato alternatiuo non
 trāssert dominiū nisi a tpe electiois: ut. l. statuli
 berū. §. stichū. §. e. sed hic nō fuit electio. Error
 enī uel ignorātia circa res q̄ debent eligi ipedit

electioez: ut no. in. l. serui electioe. §. ti. i. Respō
 deo illud uerū quādo relinqtur optio rerū sim
 pliciter: hic quādo plures res reliquūtur alter
 natiue: quo casu qlibet ab initio est in obligatio
 ne. iō error electioez nō impedit qñ ē no. ¶ Al
 timo no. q̄ hiciō nō pōt fieri reuocatio erroris:
 qa in p̄mo casu facta est executio a lege statū enī
 cū legatari⁹ petit trāssatiū est dominiū in euz. l.
 apud aufidiū. de op. le. In scdo casu facta ē exe
 cutio ab hoie⁹: qa soluit. z p̄ istā. l. By. in. l. si ser
 uuz. §. segtur. j. de h. ob. dicit q̄ post factā exe
 cutiōe siue a iure siue ab hoie nō est loc⁹ pur
 gatiōi more p̄ hoc allego. l. qui ob rē. §. de con
 di. ide. z dixi plene i. l. si isulā i. iij. q. de h. ob.

Proculo. In legato p
 prietatis con
 iunctio legalis nō inducit ius accrescen
 di. h. d. ¶ Cop. de usufru. acc. l. i. §. i. Quidā di
 cūt hic de rigore: ibi de eqrate. tu dic hz glo. ibi
 in usufructu q̄ facili⁹ accrescit: hic in p̄prietate.
 Sed p̄tra ubi nulla est p̄iunctio etiā i usufructu
 nō est loc⁹ iuri accrescēdi: ut. l. i. d. usufru. accre.
 So. h. nulla est p̄iunctio hois: hz est p̄iunctio le
 galis qñ ex p̄sona unius deuenit ad plures: ut
 .l. ij. §. i. de usufru. acc. q̄ cōiunctō sufficit i usufru
 ctu: nō in p̄prietate: ut h. ¶ Cop. q̄ etiā in p̄p
 tate suffic: ut. l. si seru⁹ cōis ab extero. d. acq. hñ.
 So. ibi in hereditate: hñ in legato. rō no. in. l. cō
 traria. ¶ Cop. de. l. si duobus. j. e. So. ut ibi.
Cop. de. l. filius. §. i. j. de fal. sol. ut ibi. naz ibi
 est casus ecōuersus: qa ibi loqtur de duob⁹ ser
 uis unius domini. z sic est p̄iunctio h̄balis.

Um quidā. Falsa demon
 stratio q̄nta
 tis expressa legatū nō uitiat. h. d.
 Ex. l. sequenti.

Legatarius quō pbare dz q̄ testator habuit
 anium duplicādū legatū eo q̄ sibi soluit i uita:
 ibi. Quero. Et an si p̄f leger. cc. pro ea maritā
 da deinde illā maritet z det ei cētū: an filia pos
 sit alia cētū petere: ibi. By.

Ucius. Legato scō a testato
 re postea soluto legata
 rio actō dnegat nñ p eū d testatois mē
 te doceatur idē de parte soluta. h. d. ¶ Cop. q̄
 legatuz nō datur de fructibus medio tpe p̄ce
 ptis: vt. l. cū p̄f. §. filia. j. e. So. hoc iō: quia dixit
 cum cōmodis suis: vt glo. dicit. Secūdo op. q̄
 eoipso q̄ testator vendidit militiam sit fundata
 intētiō heredis q̄ legatū sit reuocatu: ut. l. h̄dei
 cōmissa. §. si rē. j. ti. i. So. dicit glo. no. ibi loq̄
 quādo legauit rē simpliciter: hic quando lega
 uit rē uel estimatiōe: uide glo. q̄ icipit. §. precij
 quā no. ¶ Tertio op. dicitur hic in h. p̄cij sup
 esse exactionē. Lōtra imo nō pōt peti p̄ciū: sed
 res: ut insti. e. §. q̄ si rez. Dicit glo. illā fateor si
 res erat simpliciter legata. z esset ex necessitate
 alienata res ipa petere. §. qa h̄ fuit dictū siue e
 stimatiōe: iō petis estimatio. Ego teneo etiam
 q̄ quādo res ē legata simpliciter pōt peti estia
 tio. dixi i. l. plane. §. qñ si rē emisse. §. ti. i. ¶ Que
 ro quō poterit pbare legatari⁹ q̄ testator habu
 it animum duplicādū legatū. glo. hic dicit si testa
 tor p̄ciū exegit: z ipm in suos usus p̄uertit: z ali
 am pecuniā legatario soluerit: tūc uidet dupli
 care legatū. sec⁹ si illud idē testator p̄ciū exegit
 z ipm in suos usus p̄uertit: z illā pecuniā lega
 tario soluerit: tūc uidet repudiare legatū. secus
 si illud idē precij soluisset: ut hic in gl. q̄ incipit
 p̄sumit quā uide. Lōtra hoc uidet. §. ti. i. l. hu
 iusmōi. §. pater: ubi ois solutio in dubio uidet

a C Pias
 causas. No.
 q̄ oē qñ reli
 gtur pro aia
 dicit ad pias
 cas. vide. d. l.
 nulli. in glo.
 eius. z spec.
 oino in. d. §.
 nūc uero ali
 qua. v. z sci.
 as. cl. ij. z
 Bal. in aut.
 similiter. ad
 .l. fal. z bar. i.
 .l. alio. j. de
 alimē. z ci.
 lega. p quo
 uide tex. sin
 gulares fm̄
 Imol. z ro.
 in. d. l. illud
 iūcta gl. C.
 de fac. h. ec.
 qñ Ange. re
 putat singu
 led aliū ad
 dit Imo. in
 .l. diuus. ff.
 ad. l. fal. z p
 ista glo. ē ca
 sus i. ca. i. §.
 dona. hz bal
 ibi in ti. qua
 ois scu. alte
 poterat. i vñ
 bus feudoū
 b C Ho. q̄ si
 nec a credi
 toribus fm̄
 Jo. an. in. d.
 .§. nunc vō
 aliqua i ad
 di.
 c Qualiter
 autē. Vide
 Bar. in. l. a
 filio in pñ. j.
 de alimē. le
 ga. z Bal. in
 .l. nulli in. ij.
 col. C. d. epi.
 z cle. z imo.
 i. e. q̄ntaual
 lis in. xij. dif
 ferentia. de
 iureiurā.
 d Si heres. l.
 si qñ seruuz
 Ad intelle
 ctum huius
 littere uide
 Imol. p̄ dy.
 in. l. q̄ h̄liab⁹
 .§. i. §. ti. i.
 e I si cui
 s Opp. si
 cer. pe.
 adde hñc fm̄
 gu. casuz ad
 ea que no.
 .§. de offi. p.
 cu. ceta. l. i.

f C Ab hoie.
 ut. l. apud au
 fidū. d. opt.
 leg.

S I pro
 e culo.
 Vide
 bal. in. l. i. §.
 ubi aut i an
 tepe. col. de
 ca. rol.

b Uci⁹.
 l ad istū
 tex. an
 quādo testa
 tor rem quā
 legauit i ui
 ta tradidit
 legatario ut
 datur sibi
 donare cau
 sa mortis uel
 eā satisfaciē
 di legatū. ui
 de Bal. i. l.
 .ij. i. iij. col.
 .C. de iure
 do.
 i C Secūdo
 op. uide gl.
 i. l. qui post
 .C. de lega.

a In uita sua. Vide tñ Bar. i. d. s. cū pater. q. uidef tenere hriū p. l. qn
quagita d pba. etiā uide no. p. imo. i. d. s. cū pater i fi. r. ibi late t3 q bar.
hic faciūt no. p. bar. in. l. triticū. de vñ. ob. s3 qd si testator legat fūdū pro
dote: aut cētū r uicinus dedit in dotē. an remaneat legatū in cētū. bal. q
sic. p. illū tex. i. l. huiusmodi. s. si ticio sticbus. s. ti. i. qd limita: ut ibi p imo.
r tex. i. l. cu3
pater. s. pa-
ter cētū. e. r.

b Utrū fi-
lia. Si pater
legat. cc. fi /
lie: r postea
dat cētū i
dotē an aget
ad residuum
vide Sal. in
. l. filie lega-
tū. C. de le-
ga. ptra bar.
r bal. idē te-
nentē. AD
DE pau. d
ca. h. sequē.
opt. Dy. r
Bal. consil.
. cccclvij. ij.
lib.

c Ucius
l est lega-
tarij.
An in alter-
natis electō
sit legatarij
r qd in gra-
tius r benefi-
ciji: r quid i
alijs uide
bal. r imol. i.
. l. q duos. s.
ti. i. r qd ibi
no. dixit bar-
to. r no. mo-
der. inli. d
act. s. hui-
cāt i pñ. r qd
no. in. l. cum
pponas ab
ea. C. de trā-
fac. r imol. i.
. l. cū ref. s. fi
sticbus. s. ti.
. i. ADDE
in alternati-
uis cuius sit
electio Felii-
in. c. iter ce-
teras de re-
scrip. r quan-
do i alterna-
tis electio
sit debitoris
heredis uel
legatarij uel
iudicis uide
bal. consilio
. xliij.
d Et in du-
bio. Sed cō-
tra hoc forti-
ter ob. tex. i.
. l. q cōcubi-
nā. s. i. j. ti. i.
sed potes sol-
vt p Imol.
. l. i. plane. s.
penul. s. ti. i.
r alle. bar. in
. l. legato ge-
neraliter. s.
ti. i.
e Idē disti-
guitur. adde
bar. r doc. i.
. l. q duos pal-
le. s. i. s. ti. i.

f Utrū qdam. ualet relictū. Ualet relictū qñ electio p mittit i alteri
c uolūtate. r adde qd ēt in ptractibus talis electio psonarum pōt cō-
mitti i uolūtate tertij. ita p illū tex. firmat bal. in. l. in emētis in. iij.
col. C. de cōtrabē. emp. ADDE Ang. pñ. ccj. r bal. cōsi. clxxv. i. lib.
g No. q qñ. Adde qd idē etiā uidef dicēdu3 in arbitratore cui facta est
comissio in liberā eius uolūtate ut ab eius dicto nō reclamēf ad arbitri
fcā: ut exoneret legatum. Rñ. ibi loquitur q /
gal qñtitas in gñe: tūc solutio qñtatis cuiuslibet
psumit facta ob illā cām legati. h nō fuit legara
spēs uel qñtitas respectu spēs: vñ nisi soluaf qñ-
tas ide redacta nō vñ satisfactū legato. r ista mul-
tū no. p his q faciūt relictā ad pias cās q soluūt
i uita sua. r By qñt hic de. q. pater legauit filie
. cc. p ea maritāda: postea eā maritauit r dedit
ei cētū3 noie dotis. utrū filia pōssit petere resi-
duū. hic in fi. vñ tex. q sic. Lōtrariū dicit By. nā
hic loqf qñ legatū fuit simplex. sed in. q. pposita
legatū fuit ob cām. f. ob eā maritāda3 q cā cū sit
finita: qa est maritata: ergo ē finitū legatū: ut. l. li-
bertis in pñ. el. ij. j. de ali. r ci. lega. r qd no. in. l.
qnquagita. s. de pba. nō dicit plus By. S3 q
filia pōssit petere residuū: facit optie. j. e. l. ticia
. s. q inuita. s3 pōt rñderi: qa ibi pater pmo dota-
uit: postea legauit. r iō cū p dotationē sit ius qñ-
tū nō pōt pater filie ius diminuerē legādo. s3 hic
pmo legauit qd pōt postea dotādo minuerē. s3
Dld. dicit q filia pōt petere residuū: qa qñ le-
gatū ē factū taxata certa qñtitate nunq̄ minuit p
adiectionē cāe: ut. l. creditor. s. si iter. s. māda.
r. l. lucā. de ali. r ci. le. r ita h cū sit legara qñtitas
certa nō d3 pp hoc minui: qa adiecit p ea mari-
tāda. hō ob. l. libertis: qa ibi i scōo legato cōri-
nef plus qñ in pmo. r hoc puto bñ dictū qñ testa-
tor dixit p ea maritāda: qa ea maritata est finita
cā. S3 si testator dixit lego p dote filie seu noie
dotis: tūc nō ē dubiū: qa ea maritata cā legati nō
est finita: cū cōstāte matrimonio pōssit dos auge-
ri: ut. l. pe. r aut. s3 iā. C. de dona. ante nup. ma-
teriā nō qñ pater filiā dotat: r eā dotem ei legat
dixi in. d. l. huiusmodi. s. cū pater. s. ti. i. qd no.
dixi anno in. l. filie dotem. C. e. ti.

g Utrū uolet. Adde p̄dau. de ca. in consil. lxxx. incipiente dña Hyalina i
suo testō fororē. rē. hC Ex quo no. dic ut in. l. ij. s. i. j. de ope. lib.
r aliquatiter etiā in. l. qdam. de reb. dub.

um boni uiri: licet partē leserit dūmodo dolus absit: ut hic: qd no. fing-
pro liberādo arbitro bñdi. de barzio. r i hac materia lmita aliter: ut hic
per Bal. adde Bar. in. l. filiuffa. de dona.

b Dy. ad. q. In cōmissa electioe pauperū priori p̄dicato ri pōssit eligere
fratres suos. adde qd no. Bar. in. l. unū ex familia. s. si duos. j. co. an pōf
sit eligere
pauperes ex
trancos: an
ctues: uide
bar. i. l. h. C.
d anno. li. xi.
r io. an in ti.
d istrumen-
edi. s. nunc
vero aliqua-
i vlt. char. et
uide bart. in
aut. quibus-
cunq3. r qd
ibi dicit. C. d
facr. san. ec. r
vtrū3 pōssit
eligere filiū-
no. bar. in re-
pe. l. i. C. de
fac. san. eccl-
in. xvij. col.
Iaco. d are.
r bal. in. l. id
qd pauperi /
b. in. vi. col.
C. de epi. r /
cle. r ibi i. r.
colū. an pōf-
sit eligere
spuriū testa-
toris. adde
io. an. in ti. d
instru. edi. s.
nūc uero ali-
qua. quē seq-
tur p̄. de
anch. i. cle. i.
d testa. et an
pōssit oia di-
stribuere in
vnum. uide
bal. i. repe. d.
. l. i. i. r. col.
r i. d. l. id qd
pauperibus.
. i. r. col. uide
an pōssit eli-
gere nō ido-
nū r inimi-
cū3 uel odio
suz testatoris
cogita. Sed
ad hoc uide
. l. illud. r qd
ibi no. quod
cuiusq3 vni-
uer. r adde
qd etiā bal. i.
. d. l. id quod
pauperib3. i.
. r. colū. uide
tur uelle q
electio r tē
cutio iniuste
scā pōssit p
eū reuocari-
ergo non est
puat officio
ADDE pe-
de anch. con-
si. lxxxij. vbi
an abbatissa
que cū certis
alijs fuerit re-
licta execu-
trix potuerit
i suas monia
leo distribuere.
Et an qd
pōssit i propi-
quos suos uel
testatoris dis-
tribuere p eūde
pñ. cccxxvij.
Et an pōssit
eligi spurius
testatoris pro
paupe p bal. consil.
lxxx. iij. lib. r
. cccclvij. ij. lib.

tates nō soluit. S3 qlibet glo. ue3 dicit. nā i pri-
ma gl. hba executiua referūt ad iudicē. In se-
cunda gl. referunt ad prez de quo dixi plene i. l.
. i. s. i. j. de effracto.

Ex. l. sequenti.
c Si pmissa sit electio paupum pori fratry p̄di-
catoruz. an possit eligere fratres monastrii: ibi.
Et istud. Et an cu3 qs eligit idignū statū p̄uetur
electione: ibi. Venio ad scōm. Et si reprobat ele-
ctio cu3 ille cui fuit pmissa tāq̄ bono uiro eligi-
tū idignū lz potuerit meliorē eligere: ibi. Que-
rit glo. Et si testator leget mile illis pauperi-
bus quos ticius elegerit: licet ticius p annum fu-
erit negligēs poterit tñ eligere post ānu3: ibi. Et
per predicta.

Am quidā. Primo ponū
tur quattuor
dicta marcelli. scōo rep̄hēso scēuole cir-
ca ultimuz dictuz. tertio rep̄hēso Alpiani circa
idē. quarto limitatio circa p̄dicta. scōa ibi. scēuol-
la. tertia ibi: vñ enī. quarta ibi: nisi forte. r hoc di-
cit. Si electio p̄sone p̄mittit in liberā uolūtatem
h̄dis p̄t eligere idignū. secus si i arbitriū. r si eli-
gere differat omēs vocāf: r ad heredes trāsmi-
tunt: nisi ipsi in petendo negligentes fuerint. h.
d. Ex p̄mo dicto i quo ponit r̄hema no. q̄ ualet
relictū: lz electio p̄sonaz p̄mittit i uolūte alte-
rius. hō enī substātia relictū p̄mittit: qa tūc eēt
legatū captatoriū: ut. l. captatorie. s. ti. i. secus si
p̄mittat electio p̄sonaz: qd ualet: ut h. r. l. utru3
. s. cū qdā. j. de re. dub. Ex scōo dicto. l. ubi po-
nit p̄mū dictuz marcelli no. q̄ qñ p̄mittit i libe-
rā uolūtate alteri p̄t eligere idignū. Qd itelli-
ge dū tñ malus dolus absit: ut. l. creditor. s. lu-
cius. s. mā. r Et istud iducit By. ad. q. si ē cō-
missa electio paupū pori fratru3 p̄dicatorū pōf-
sit eligere f̄res suos. Et dicit q sic. qñ p̄mittit p
p̄bū uolet. sec3 si p̄mittat ei p̄ p̄buz qd ip̄ortat
arbitriū bōi uiri: qa tūc d3 eligere: ut bon3 uir. f.
illos paupes q ponunt i. l. si qs ad declinādaz
r. l. nulli. C. de epi. r cle. Et hoc ultimū nō plac3
nā qñ p̄mittit p hba q sapiūt arbitriuz boni ui-
ri: sufficit q nō eligat idignuz. nec reprobat ele-
ctio si poterat eligere digniorē: ut statū dicā. Lō
uētus ergo f̄rus nō ē idignus. ergo ual3 electio.
r Venio ad scōm dictū marcelli ex quo no. q̄ il-
le q eligit idignū statū puaf electioe seu iure eli-
gēdi: nec expectat alia mora. qd p3: qa dicit tex.
cu3 glo. q cu3 idignū eligit statū oēs ali3 uocan-
tur quod uide r no. i glo. sup h̄bo offēderit. qd
i electionib3 q fuit ab istis religiosus est determi-
natuz p decretales. an aut hoc p̄cederet i electi-
onib3 laicor3 q eligunt sibi p̄ates uel rectores uel
alios officiales: nō dico nō. dicā alibi. CSecū-
do no. q qlibet ē dignus q nō p̄bat idignuz: ut
in tex. dicit eos q nō offēderunt petere posse. fa-
cit. j. de manu. tes. l. suos. r Querit gl. qd si sūt
aliq plus digni q̄ ali3. Rñ. glo. nō ē uis: ut. l. cu3
p̄. s. rogo. j. e. Ex hoc no. diligēter q lz p̄mitta-
tur electio i aliq̄ tanq̄ i bonuz uiruz nō repro-

possit i propi-
quos suos uel
testatoris dis-
tribuere p eūde
pñ. cccxxvij.
Et an pōssit
eligi spurius
testatoris pro
paupe p bal. consil.
lxxx. iij. lib. r
. cccclvij. ij. lib.

i Utrū uolet. Adde p̄dau. de ca. in consil. lxxx. incipiente dña Hyalina i
suo testō fororē. rē. hC Ex quo no. dic ut in. l. ij. s. i. j. de ope. lib.
r aliquatiter etiā in. l. qdam. de reb. dub.

Male dicitur. Ad qd l3 executores male eligat paupes recurrat ad iudicē h3 bal. i aut. pterea i. iij. col. C. vñ vir z ux. z uide imol. i. l. captato rie. s. ti. i. z ibi et uide ip3 referēte io. an. i. c. i. de reli. do. i. vi. i nouella te nētē qd hīs distribuere iter paupes pōt distribuere iter religiosos mēdi cātes p necessitatib' suis. z an possit uel beat necesse eligere supiorē. ut qd habetur m. l. si qd ad declinādaz. z qd ibi bal. i. iij. colū. C. de epi. z ele. ADDE qñ electio pau perū pūma tur fraudulē ta pe. de an. consi. xliij. b. Circa pso nas. Bal. di cit hoc pce dere qñ de bet eligi una psona d cer tis. sec' si icer ta d incertis ut qz iustit restitui pau pibus xpi q eligetur: qz tūc habebit annū. p no. i l. nullū epi. z ele. qd etiā no. z uide bar. in. l. cū pater. s. ro. go. s. co.

ba' ei' electio: l3 potuerit meliorē eligere. suffic enī q' idignū nō eligat. Ex hoc apparet q' ma le dicitur. i. q. quā recitavi. s. i. pcedēti ver. C. Venio ad. h. idē ait. No. hic q' statū cū negli git eligere ius petēdi trāssert ad oēs qd dclarat in. h. vñ enī. z. s. e. l. si qsticio in fi. Scdo no. q' istud vñ pñti die datur. C. Ad hoc op. j. e. l. i. fi. cū gl. ibi posita: ubi dicit q' ante q' eligat d' lega tuz pditionale. So. illud est uer' infra illud modi cū tps qd datur heredi ad eligendū infra qd est cōditionale. hic vero post q' heres fuit in mora: z istud modicū tps pterijt ab ista hora videtur pñti die datū. dclarabo in drio. C. Venio ad. h. plane. in quo nō ē necesse q' dicā aliqd: ga iuris p'sultus ipse examinat illud rep'hēdēdo z limitā do. C. Venio ad. h. scouola. z op. si d'functi pete re noluerūt: nō trāssert ad heredes: vt. l. i. c. d' his q' ante aper. tab. Huius timore dicit glo. voluerūt. nō tñ exp'sse repudiauērūt sed simplr nihil dixerūt als ob'stare d'ruy. C. Quero quid vult dicere tex. ibi vtiqz si vno petente z c. glo. di cit q' notare debem' ex isto tex. ordinē: q' pmo opz q' heres sit in mora eligēdi psonā. z extunc trāssert ius petēdi in legatarios: tñ h's p't pur gare morā quousqz petat ab uno petitiōe facta puaf h's iure purgādi morā. z h' uult dicere il le tex. h3 gl. C. Lōtra istud op. ius eligēdi durat anno: ut. l. si. sed z si qd. C. cōia de le. Sol. qñ electio cōsistit circa res pcedit p'trariū: h3 qñ cō sistit circa psonas: tūc d'z eligere statū: ut hac. l. quod est no. dixi i. l. i. s. e. Rō pōt eē: ga ē peri culū si differat eligere. qm moriēdo ad h'rdem nō trāssmitteret: ut hac. l. i. fi. C. Itē op. ad idēz si heres est i mora lex facit executionē incōtinen ti: ga oibus cōpetit petitiō: ergo heres nō pōt purgare morā: ut. l. si is cui. s. e. Rū. lex nō facit executionē q' trāseat d'niuz rei legate in istos li bertos: l3 solū actio psonalis ad petēdū: ut. j. di cā. C. Et p'dicta dixi i. a. in. q. de scō. C. Cōstitutioe epi cauef q' executores vltimarū uolūtātū debe ant exeq' ista annū. als executio ad ep'm trāsse rat': mō testator reliqt mille illis paupib' quos talis elegerit: ille nō elegit ista anū: h3 post: ipse ep's uolebat; eligere dicēs ad eū eē ius eligēdi deuolutū p' p'stitutionē. dixi q' ille poterat elige re nō ep's. nā de iure cōi q' h3 ius eligēdi circa p sonas pōt eligere. z si fuit in mora pōt eā purga re' donec petat legatū: ut h. Et itelligo peti p lit. pte. ut. l. ampli. j. rē ra. ba. de iure ergo cōi il le cui fuit cōmissa electio nō excludit. Itē nec ex forma p'stitutiōis excludit: ga p'stitutio dicit q' executores debeāt exeq' ista annū. h3 iste nō est executor: ut ostēdā. ergo z c. quod p'bo iter euz q' declarat. z iter executorē lōga ē d'ria quod p3 qa iudex d' ille qui declarat z sniat. Executor nō d' ille q' h3 nudū ministeriū facti: ut. l. execu torē. C. de exec. rei iud. Itē ergo nō d' execu tor. nō enī ipse h3 soluere de facto. Officiū ergo exequēdi trāsserat ad ep'm p' p'stitutionē illā nō ius eligēdi. C. Venio ad. h. vñ enī. q'ro qd sit illō modicū tps. glo. dicit q' ē arbitrio iudicis: ga nō pōt exp'mi: ut. l. i. s. itē si ita. j. ad. l. fal. Deinde subdit glo. hoc at ptingit cū ē in mora eligēdi uel eligit idignū. quod no. sicut. s. dixi qñ eligit idignū sine aliquo iterallo iure eligēdi puaf. C. Venio ad. h. nisi forte. hic dicit q' infra illud

ADDE ut pulchre p' Bal. consilio. clyviii. lib. i. p' de. de ancha. consilio .cccxxxviii. Abb. consilio. ex. per. Pau. de ca. in consilio. clyvii. p' Ro. plene consilio. cccxxviii.

Infra annū. Adde quod si fiat infra annū aliquod preceptum execu tori per episcopum: z sit cōtumar in obediēdo poterit episcopus incon tinenti ip'suz officio puare fm bal. i. l. iij. C. de p cur. g. C. Mudum ministeriū. Facit differe ntiam iter executorem z electorem Adde bar. i. d. l. execu tor. z in. d. l. h. s. si quis .C. de lega. b. Itē ē s. consili um. Adde Barto. in. l. iij. s. p'ctor m. u. colun de dā. infec. z in. l. i. de li be. ag. z in. l. iij. in penul. q. de du. re.

Itē oppo nide bal. i. l. captatozias in fi. C. de te stamē. mili. z bal. in. l. pe. ubi est tex. .C. de fidei. cō. z bal. i. d. s. sed z si q' in. v. quero de tali.

Ad ep'm trāsserat. Quid aut si executor te stamēti ē ef fectus mōa. chus. an de clarabit mo nāstrū. dic ut p' Bal. in .l. si duobus .s. i. C. co. d leg.

Purga re. dicit An ge. in hac. q. se d' facto ob tinuisse q' si testator dicit uolo talē tā tum eligere q' epus stan te ista consu etudine non poterit ela p'lo anno eli gere: qz hoc esset contra mentē testa toris p' d'vū tātum quaz .l. regit ob suari ad un guē. l. nulli .C. de epi. z ele. z idē uo luit Bal. in .l. id qd pau perib'. eo. ti. quod tene menti.

ADDE ut pulchre p' Bal. consilio. clyviii. lib. i. p' de. de ancha. consilio .cccxxxviii. Abb. consilio. ex. per. Pau. de ca. in consilio. clyvii. p' Ro. plene consilio. cccxxviii.

Infra annū. Adde quod si fiat infra annū aliquod preceptum execu tori per episcopum: z sit cōtumar in obediēdo poterit episcopus incon tinenti ip'suz officio puare fm bal. i. l. iij. C. de p cur. g. C. Mudum ministeriū. Facit differe ntiam iter executorem z electorem Adde bar. i. d. l. execu tor. z in. d. l. h. s. si quis .C. de lega. b. Itē ē s. consili um. Adde Barto. in. l. iij. s. p'ctor m. u. colun de dā. infec. z in. l. i. de li be. ag. z in. l. iij. in penul. q. de du. re.

Sicut ē necessaria excussio bonoz ut cogno scat an qd sit soluēdo ita est necessaria discussio psonaz an qd repiat. iō cuz sit citatio ad domū nūcius d'z dicere q' pquisiuit diligenter.

Item. Pro hui' .l. decla ratioe quero de. q. quā ponit glo. q' incipit ex sup'stitib': an vn' petēs afferat alijs legatarijs ius. Videt q' sic: vt. l. ex duob'. d. duo. reis. z. l. si nō ticio z seio. s. eo. In d'rium videt iste tex: ga oēs vocant simul nō qliber insolidū. Et hic si bñ declarat. Distin gue sic. qñqz relinquit plurib' alternatiue: ita q' sunt plures rei credendi: z tūc ille q' primo petit appropat sibi legatū i. d. l. si nō ticio. z ibi no. s. co. Qñqz relinquitur incerto d'ceris data alicui ele ctiōe: z tūc post morā eligentis debet oibus nō isolidū h3 eqliter: vt h. z. l. cū p'f. s. rogo. j. e. z. l. si qsticio. s. h. s. e. tūc si vnus petat z alij negligāt: ille q' petit appropriat sibi legatū. Si vero vn' petit z alij nō negligāt: tūc petēs alijs lega tarijs nō p'iudicat: h3 soli heredi vt ipediat eū de certo purgare morā: vt h. ita tenet glo. j. e. l. vnū ex familia. s. si duos. in. gl. sup. h'bo petēt. z hoc t3 Be. z Dy. Ex hoc p3 q' p morā heredū nō dicat scā executio vt i oēs trāseat d'niuz. nā si h' esset negligēdo petere nō p'iudicaret eis. z quia vn' petēdo p'iudicat alijs negligētib': iō fuit scā ista lex si tñ: q' ponit practicā q' ē talis. un' ex lega tarijs uenit ad petēdū z petit totū: cū nō possit totuz petere nisi alijs negligētib' quō hoc p'bat Rūdet iuriscōsult' cā cognita hoc statuēduz est faciēdo discussiōe de hoc statuēdo tps ista qd ueniat z explorādo: an sint petitori. qd no. mul tū. sicut enī sit discussio bonoz: ut uideat an ali quis sit soluēdo: ita d'z fieri discussio psonaz: an aliqs reperiat. facit. l. ait p'tor. s. h. s. ex qui. cau. ma. Et ex hoc cū de iure cōi dicat: q' tunc ps d'z citari ad domū qñ nō repit in psona: ut. l. i. s. i. s. de lib. ag. est p'filiuz q' nunci' dicat i relatiōe q' euz pquisiuit diligētē: z ga euz inuenire nō potuit: ideo citauit ad domuz: ut hic.

I cuius. Heres nō pōt retine re usufructuz in re le gata antea sibi debituz. h. d. Lōcor. j. eo. l. cuz filius. s. dñs. z ibi plene uidebitis.

Illud. Legatuz alternatiue bus relictuz ē unuz respectu un' solu tiōis. h. d. C. Op. s. e. l. si qd seruum. s. si qd ita. So. ut ibi dixi z in. l. si ex toto. s. h. de leg. i.

Am patronus. Pri. uilegi um psonale nō trāsit ad h'rdem. h. d. Istā materiā Dy. tractat i. c. puilegiuz psonale ex de reg. iur. li. vi. dixi in. l. q' psonale. s. lo. mat. C. Altiō Dy. iducit istā. l. ad. q. utruz substitu tio pupillaris euanescat instituto moriēte i uita testōris. d' q' dixi i. l. lex cornelia d' vul. z pu. z fac ad. q. quā dicā in. l. nō ticio. s. h. j. e.

Elsus. Legata caduca rema nent apud h'rdem cum

Uz pa tron'. Per istā .l. limitat An ge. hic. l. qñ in poribus de in offi. te sta. q' habet locum nisi si lius repudi et: quia tunc in legitima que transir ad aliū pote rit imponi onus. secus si non repu diaret: quia filius uellet habere: ut hic.

cc i j

a Egato rū que ritur vt rum. Tūde que dīc bal. in hac mate ria i. l. iiii. C. de neg. gest. z latius per bar. in. l. iiii. §. i. d. re iud. b. Et ibi dī. xi. Tūde que dīc p' imo. i. l. cū filius. de ver. ob. i. prin.

Egatorū. Nō tenet qd ad legatū ex psona coheredis qui nō ē soluedo. hoc dicit. **Querit** utrū hypothecaria possint cōueniri coheredes p pibus alioz. Terte qd hic dī i psonali idē in hypothecaria: ut. l. i. in fi. C. cōia d leg. z facit. l. ista ptra cōsuetudinez ciuitatis per quā si vnus rusticus nō est soluedo exigit ex alio pro hoc. C. ut nul. ex uica. pro alie. delic. exiga. li. xi. l. i. z ibi dīxi.

Qui plures. Clausula gñalis re / stringit ad specifica ta tm si plura fuerūt. h. d. Cōtra istā. l. v. tex. j. e. l. meui. §. euz. Sol. ut. ibi. C. Op. j. l. pri. §. pe. Sol. ibi fuit casus eōtra: qd pmo reliqt in ge nere postea ab vno i spē. Glo. assignat. ar. ptra de. l. si cū fundus. de h. sig. Dicit Dy. qd hic p cedētia declarāt z limitāt sequētia. ibi sequētia declarantia z limitant precedētia z sic nō ē cō tra. Itē h nō dī q oēs dānauerit i codicillis: s; q scripserit codicillos ad oēs. Dy. no. istam. l.

Icia autem. Verba enū ciatiua de fu turo emissa ppter aliud uel enūciatiua de pterito sine expōsitiōe rei dispositiōem nō idu cūt. h. d. C. Op. in pn. dicit tex. qd dicit testator se legaturū: postea dicit tex. qd dicit se legasse: so lu. expone legasse. i. legaturū esse. Vel dic z meli us q iuriscōsult' arguit q dicta vba enūciati uia de futuro dispositiōez nō iducūt: qd etiam si essēt vba enūciatiua d pterito sine expōsitiōe rei dispositiōem nō iducūt. C. Op. j. ti. i. l. pāpbi. i pn. Solu. ibi fuerūt vba enūciatiua emissa pnci paliter ppter se: hic ppter aliud. C. Op. q ier. tūdo nō uiter legatū: ut. l. qdam. §. e. glo. sol. q ibi spāle. C. Op. de. l. ex hac scriptura. de do. fo. ut ibi dīxi. Ex. §. sequenti.

Substitutio cōpēdiōsa facta p uerba cōia in fra tpa pubertatis debet itelligi directa ex psū pta mēte defuncti quādo sunt appōsita illa vba q substitutus possit capere ppria auctoritate. z testator pōt dare licentā ingrediēdi ppria au ctoritate: pcedit etiā libellus in quo dicit peto talē uillā. n. at si dī peto qd possides i tali uilla.

Lucius. Verba testatoris ex ppriam significatiōem uerboz intelli gūtur: ut legatū nō reddat inutile. h. d. C. Que ro qualiter ista vba debent itelligi. Glo. dīc q habent quoz expositiōes: duas malas z tres bo nas. due male reprobātur h in tex. pma expositiō est a seipō. i. qrtum pōt iure hereditario. ista est mala h: qd fideicōmissū reddere inutile: ut tex. dicit. Sz ubi nō uitiaret ista esset bona: ut. j. dīcā. Scōba expositiō ē a seipō. i. ut pncipz soluat. ista re probat i fi. §. Alie expositiōes sūt bone a seipō. i. n. p mediā psonā filij uel serui. Vel a seipō. i. d manu alteri: s; per se directo. qd no. p istuz. §. dīxi q substitutio cōpēdiōsa facta per vba com munita ifra tēpora pubertatis debet itelligi di recta ex psūmpta uolūtate defuncti quādo ap ponit vba illa q substituit' possit bona accipere sua ppria auctoritate seu uolūtate. hoc enī ipor tat directo nō per fideicōmissū de manu alteri uide gl. Et sic tm iportabit a se. i. iure heredita rio: nec tūc uitiat institutionē: s; facit eam ualidīo rem. Tertia expositiō ē ut accipiat a se. i. sua au ctoritate ingrediatur possessiōem. C. Mo. ergo q testator pōt dare libertatē in testamēto ingre diendi possessiōem sua auctoritate. sicut dīcim' in ptractibus: ut. l. creditores. C. de pig. C. Al timo iducitur iste. §. q ualeat libellus' n dīco pe

e Icia at igredia tur pos sessionez per bart. in. l. cre ditores. de pig. in. ij. q. princi. z bal. in. l. i. C. cōia d le. i. iij. col.

to talez uillā. secus si dicerez peto qd possides i tali uilla: ut in. c. cū ad sedez. ex d resti. spo. z ibi per Inno. facit. j. d ope. no. nū. l. d pupillo. §. q nūciat. z ibi per Ja. d are. z ibi dīxi. facit qd not. glo. in. l. rei appellatiōe. la. ij. d v. sig.

Lucia. Qui est adhibit' ut testis nō p iudicatūri suo. h. d. C. Op. §. d pig. l. fideicōmissor. §. pater. z. l. si fūduz p fidei cōmissū. in pn. §. ti. i. So. glo. aut fuit presens ta li actui quez poterat ipedire ptradiceōdo: aut nō z idem no. in. l. gatus. §. d pig. act. per. l. sepe. de reg. iur. qd dīco in. d. l. si fūduz p fideicōmissum. z examiabo in. l. q dotis. §. so. ma.

Saius seius Verba enūciatiua nō iducūt dispositi ones ultra vborū significatiōez. h. d. C. Op. j. d condi. z de. l. cū tale. §. falsam. glo. dicit qd bec vba enūciatiua fuerūt plata non expōsa certa re uel qritate: ideo nō iducūt dispositiōem: ut. §. .e. l. in pn. Eodem modo sol. in. l. q uxori. j. d au ro z arg. leg. Hoc nō placet: qd h nō solum fue runt uerba enūciatiua: s; dispositiua. dīxi enim inqetari nolo. Preterea s; nō exprimere certaz qritatez uel rem dispositiōem uiter quo ad ob ligāduz: nō tamē quo ad liberādu: ut. l. emptor. §. luci. §. d pac. z. l. z uno. §. i. d accep. An dy. dicit qd bec sūt vba enūciatiua negatiue plata q dispositiōem nō iducūt. qd no. si esset ueruz. Tamē hoc uidet cōtra casuz. l. rationes. z aut. qd obtinet. C. d pba. unde Ja. d are. dicit: ut cy. refert in. l. vba. C. d tes. dīc qd hic sūt vba enūciatiua abnegatiua dñij que dispositiōez nō in ducunt: s; in. l. rationes. z aut. qd obtinet. sūt vba enūciatiua negatiua alterius obligatiōis. cer te vba enūciatiua qritū ad inducēdu exceptionē uidētur eodē modo sufficere in actione reali s; cut in psonali: ut. l. emptor' in fi. d rei uen. Pre terea eodē modo dīcī liberatio ab actiōe reali sicut a psonali: ut. d. l. z uno. d acceptila. So. er go ut soluit hic in alia glo. super uerbo penes: qd bec uerba enūciatiua uel dispositiua nō indu cunt dispositiōem ultra significatum uocabuli: s; significatiō hui' uerbi penes uxorez meā nul lam pecuniā esse zc. non includit translatā pos sessionez uxoris per uirū: ut. j. de vbo. sig. l. pe nes. ita etiā soluit glo. in. l. i. C. d fal. cau. adiec. le. C. Quero qd si uxor aliquas res uiro amoue rit: z uir fuerit usus his vbis. an uideat relique re liberationez. glo. q sic. ubi testator sciuerit ni si per heredē pbetur cōtrariū: s; certe si testator iurauit heres non potest pbare ptrarium. ut in aut. qd obtinet. C. d proba.

Si ea. Si non stat per legatariū uidet iplera pditio. h. d.

Qui inuita. Si pater legat filie q iuita dotem exegerit si lia debet esse contenta alterutro uisi plus sit in dote. h. d. no. tex. ibi: cū nō sit vñsimile zc. C. Op. q maritus sit liberatus p solutionez factā patri ut. l. dotez. §. so. ma. sol. hic mulier habebat cāz dīcedi. C. Op. dī h utriqz nō ignorā. §. qd imo idē si ignorās: ut. l. ij. i fi. §. so. ma. So. subaudi maxime. C. Op. hic dī q d3 esse contenta alteru tro. Contra immo debet habere vtrumqz. l. i. §. sciendum. de rei vxo. act. fo. pater hic expōse le gavit nomine dotis. Vel dīc: aliud in patre ali ud i viro legante: vt no. in. l. si cum dorem. §. si pater. §. solu. ma. C. Querit gl. an fili' possit re pudiare legatū z agere p dote. dīc q sic z bñ.

Lucius. Dispositiō spālis derogat ge nerali. Itēz uerba generalia

d C. Talet li. bellus. Mo. formā libelli adde bart. in l. i. post prin. §. de eden. z dīxi ibi per imo. in. c. i. d lib. obla.

e C. Saius se sus. uidetur contra casū uide bal. in .d. l. rōnes. z aut. ibi po sitam.

f C. Ut. l. em ptor. Adde glo. in. d. l. eptor. §. an cilla. z quod ibi dīxi.

g C. Qui inui ta. Habet tū ex hoc lega to filia talis cōmodū: qz nō tenebit dotē confer re. ita sing. dīxi bart. in .l. pater. §. si lio. j. e. quod ppetuo no.

Quia. Querit By. uide bal. in. l. fi. C. de ind. uid. in. v. ite postet. z Bar. in. l. mulier. s. cu pponereur. j. ad trebel. in. v. quero quid si dixit testator relinquo dnam z massaria. uide no. per Bal. in bac. q. z in. d. l. fi. de inci. uid. plen. per Spe. z Jo. an. in ti. qui filij sint legitimi. in prin. i v. quid si quis ita dixit in testameto. z qd no. Bal. Ang. z Jmo. in. l. fili? a patre de li be. z postbu. z Bal. in. l. id qd. de e. pisco. z cleri. et in. l. extra. neuz. de her. mlti. z i auē. quod si. de sec. nup. z in. l. voluntatis. C. d. fideicō. mis. z vide. ad hoc bar. l. consi. icipiē. in xpi nomi. ne bertoldus fecit testamē tum z in cō. filio incipiē. petrus ma. z thiol. et Jo. an. z alio i. c. si pater i prin. de te. flamen. i. vj. z limita istā materiaz sin gu. nisi testa tor specialiter legasset alimēta z et eam simplici ter reliq. set usufru. ctuaria fm Jdau. d. ca. in consilio ecclxxvij. i eipi. i ipi no mie q uxoz zē. z qn d. c. solummō reliquo uo rem meam usufructua riam extanti bus filijs q ueniat usu fructus. te net Bal. p illum tex. in l. si pater. C. de usufruc. uide etiam cum in. d. l. fi. C. de idi. iudi. Quid econtra si v. por reliquat maritum do minum mas sariuz z usu fructuariuz dicit bal. in aut. qd locū in fi. C. si se cū. nup. qd idē est. z ibi etiā p Ang. de hac mate ria. Quid si testator sim pliciter dixit uxori relin quo habita tionem i do mo cū filijs an debeat ha bere alimēta bal. q sic in. d. l. fi. de in dic. uidu. z dic ang. no. in. l. fi. rex amo. q per

obscura declarāf p pcedētia clara. b. d. C. Op. q ppter generalem clam oēs teneant ad legata n solū tici: vt. s. r. i. l. si tibi hō. s. i. z. j. e. l. meui? .s. eū q. So. h pcessit gūalis z secuta ē spālis: ibi ecōtra. ad pdcā op. gl. s. scōm dictū hui? .s. de. l. si stipular? .j. de so. z nō so. Dicit By. q ibi sunt uerba quoz significatio pōt aliqd certū iducere hic nō: qa simplr dixit onera. sicut enī incertitu do reddt legatum inutile: ut. l. cum post. s. ge ner. s. de iure do. ita red dīt inutile onus. ar. l. cū pater. s. fi. j. e. s. j. By.

Ex s. sequenti.

Quid habere debeat uxoz relicta dña z usu fructuaria: ibi. Querit. Et quid si fuit dictuz do minā z massaria uel dñam z dñatricē: ibi. Que ro qd. Quid āt filijs istitutis dbeat habere uxoz relicta dña z usufructuaria: ibi. Sed. Et qd ha bere debeat cū institutus fuit filius z extraneus: ibi. Quero pone. Et quid habere debeat cū fili us est institutus z exneus substitut? ibi. Quero.

Licia. Verba dispositiua ad quēcuqz directa fideicōmissi petitionē in ducūt. Item qui uoluit res ad aliquem pertine re ad tpe: post illud vī velle ad suum heredem redire. b. d. Not. quod dixi in sumario z vide bitis in. l. vnū ex familia. in fi. z. l. peto. in prin. j. e. Quero vtrū maritus interim habeat pro prietatē: qa dixit ad vite usufructū. gl. ex isto tex. arguit pro z cōtra. Veritas est q interim habet proprietatē. Aliud enī est relinquer usufructū: aliud relinquere fundū ad usufructū sicut hic. quo casu legat dñiuz. de quo p Ly. i. l. si mulier. C. de iure dotiū. z ibi glo. tangit. z gl. in. l. dona tiones. s. species. de do. dixi plenius in. l. liber/ tos quos. s. i. j. de ali. z aba. leg. Quero quid si tpe quo vir decedit heres institutus decesserit vtrū fideicōmissum debeat heredi heredis. Lerte in pmo casu qñ dixit erunt tua z filiorum tuozū: tunc debetur filijs: sed in alio casu quan do testator reliquit viro qdū vixerit z nihil vl tra dixit uidetur velle q reuertat ad heredē suū nō habito respectu ad personā s; magis ad ius hereditariuz: vt. l. si ita. j. de sta. li. z ideo debebi tur heredi heredis. facit. l. in annalibus. C. e. Querit By. qd si testator dixit relinquo vxoz rem meā dñam z usufructuariam quid impor tant ista verba. Hides q nō valeat: qa cōtinent repugnantia: quia nō potest esse quis dñs z usu fructuari? vt. l. vti. frui. s. si usufru. pe. By. dicit de iure mulier pōt eligere vel pprietatē plenam vel usufructū tm. z sic dicitio z: ponat p vel: vt. l. si ticio fundum. de usufr. leg. z ideo tenet Ja. de are. in. l. si cū exhibuissent. s. quod aut. j. de pu bli. z no. p Ly. i. l. i. C. si secū. nup. mul. z ibi glo. dicit q de cōsuetudine obtenta i curia Bul. hz solū alimenta liberis existentibus. secus si extra neis institutis. z curia Bul. est cōtrata quedā in ciuitate Bono. vbi stetit Bul. z ad fugiendas cōtentiones tpe ipsius Bul. fuerūt ibi redacta quedam in scriptis que fuerunt bono. obtenta z de cōsuetudine approbata: inter que hoc fuit scriptum. que cōsuetudines seruantur per oēs partes italie i quib? fuit hoc. qd qualiter debet itelligi pz infra. Querō quid si dixerit testator relinquo dominā z massaria: uel dñam z dñatri cem quero quid importent ista verba. Rūdeo nō iportant dñiuz sed quandā preeminentiam

illa vba reliquo uxore meā dñaz zē. uidet relicta alimēta cū ptate accipiē di ea pprta auctoritate: s; i alijs sec? reputat no. Et si testator reliqt vxoz re dominā usufructuaria donec uoluerit habitare cū filijs. pone q filij mortui sūt utrū tale legatū deficiat p mortē ipoz. z sic p casu uide pe. de anch. cōh. clxx. alias. lxxix. icipi. q. uidet magis dubia quā appareat zē.

I domo: sicut erat peminens añ mortē usri dñi: vt. l. i. rerū amo. z. l. i. s. si vir. s. ad fil. z. l. si cum exhibuisset. s. i. j. de publica. z ibi Ja. de are. z l. pnūciatio. s. i. j. de sb. sig. z hoc t3 Spec. i. ti. q si. sint leg. s. i. v. qd si uir. Sz quero qd si di xit reliquo uxore dñam z usufructuaria filijs isti tutis. Dicit glo. q debet habere alimēta tm: s; i extraneis dicit sec?. Ad qd intelligēdū scienduz est q hoc sbū dñam in hac dispositioe posituz nō iportat q uideat relictū dñuz bonoz: s; pre eminētia qdam: ut dicitur est. z hoc colligat ex cō muni usu loquēdi: qa hoies uxores appellāt do minas dom?: ut. l. ticia. s. q marco. als est in. l. q marco. in pn. j. de anu. leg. z. l. etiā appellat eaf dñas: ut. l. i. s. rerū amo. z. l. i. s. si uir. s. ad filla. hoc etiā pater: qa testator aliu heredē instituit: vñ nō est uerisimile q uoluerit uxore habere do minū rex illorū z illū fecerit heredē in uanam. Simile i. l. iij. s. h si ita. de anu. lega. ubi dicit do trina die itelligit. i. trib? annis tā ex usu loquen di q ex itēptatioe que pfueuit fieri in sermone cōposito. l. annua bina trina die q z uo: qa nō est uerisimile testatorē ita modicā dilationem adiecit. z ista determinatio est cōis z bona siue sint instituti filij siue extranei. C. Secō aduerte: qa in hac dispositioe pōit uerbū z usufructua rīā. z istud fauore filioz est itēptandū qd ad so la alimēta porrigit fm cōsuetudinē: ut no. in. d. l. i. C. si secū. nup. mul. Sz dic in cōneo q de in re debet habere usufructū oium bonoz dedu cta fal. ut. l. uxori mee d usufru. le. z. s. d. usufru. l. oium. Eodē modo puto dicta vba debere i telligi si simplr pferātur: ut relinquo uxore meā dñam: uel relinquo eā usufructuaria oium bo norū: s; si relinquit usufructuaria alicui? fundi tūc cessat dicta cōsuetudo z debet habere usu fructū ita sentit Bdo. Querō pone q testa tor instituit exneū z filiu z uxore relinqt dñam z usufructuaria. Dixi q qtrū ad filium ista vba importat alimēta tm: s; pro pte extranei habet usufructuz sue ptis: cū enī fauore filiorū sit itro ductū q tm habeat alimēta nō extēdet ad exne um. pro hoc. l. si ita scriptū. i. pn. j. de manu. te sta. z. l. hac cōsultissima. s. ex impfecto. C. de tes. z. l. fi. C. fa. her. Querō pone q filius est insti tutus. z exneus sibi substitutus z uxore reliquit dñam z usufructuaria: z hereditas deuenit ad substitutū vulgarē. quid debeat habere mulier. Respōdeo si loqmur in substitutioe vulgari de bet mulier habere usufru. cuz a substituto cepit habere vires: vt. l. qui fūdum. s. qui filius. ad. l. fal. z in psona substituti qui est extraneus cessat itēptatio cōsuetudis. z etiā uidetur casus. s. e. l. cū patronus. z. l. z si cōtra. s. de vulg. z pu pil. Sz in substituto pupillariter ad quē heredi tas peruenit qd debet habere ista uxoz pōt du bitari. Et uidetur q debeat habere alimēta: qa filius fuit heres patris. z sic iam legatū ex pso na filij cepit vim habere. ergo substitutus non pōt teneri in plus q filius: vt. l. fundū. s. qui fi liū. j. ad. l. fal. ego dixi q debes inspicere uerba relictū. Si enī dicis relinquo vxorez dñam z usu fructuaria: z sic est vnū legatū z non uariat: tūc precedēs ratio pcedit: sed si dicis reliquo dñaz z usufructuariaz donec caste uixerit: tunc ex eo q dicit donec: uidet esse legatuz anuū: ut. j. de annu. lega. l. legatū. z pro primo anno est purū

z p cū i pfil. cxxx. icipi. qñ pmo q sito modica uidet zē. z sup isto cāu cōsulerunt. d. io. bap. d. casulupis. z. d. Bar. de sozi. qd no. ADDE qd habere dbe at uxoz reli cta usufruc tuaria z ad ministratiz z an p illa v ba uideatur data turtiz. bal. cōh. ccc. cxxviij. iij. uol. z qd ha bere debeat qñ est relicta dña oiu3 bo noruz istitu to filio uel extranco p eūdē cōh. ce. ccc. iij. uol. z qd si sit re lictus usufru ctus iteger z uic? z ue stitus. an de beat habere utruq: p eū dem cōh. ce. vij. z. cxxv. ij. z p eūdez de uxore re licta usufru ctuaria cōh. lvi. z. lxxvi. iij. z. cccxx. xi. ii. z pau. d. ca. cōh. ce. xl. z. ex. qd aut habere debeat cū fi liuz institut? mortuus est etiā relicto substituto vi de Ro. cōh. cccxxvi. Et qd habere debeat cum mater ē insti tuta uis pe. de anch. con lio. c. cxxvii. ij.

b Querō pone. Adde Bar. in. d. l. si ita scriptū de manu. te. Querō. p bal. in. fi. i. vl ti. col. C. d. i dic. uidui. z. i. l. volunta tis. C. d. fidei cōmis. z in. l. z si contra. z ibi p Jmol. s. de vulg. z pu. z p sicut Bar. i. cōh. incipi. nico laus ser do natū institut z i p. qd i ci pit. quidam

a Quio. m. s. a me herede legat extra- neus. bene faciunt que not. per glo. z ibi Bar. in. l. si prior so. ma. z i. l. cū quis cir- ca pñ. cū ibi no. per glo. z bar. de do. pteleg.

b C Regasus Et per istum tex. cōsuluit bar. z fran. d. alberg. q. si relinqua ec- cle. ptegrāde q. relicta ve- bent tradi et cū fructibus medij tps. i. B eni relicto si apponit di- es fauore he- redis: quia si monasteriuz fuisse pstru- ctū tpe testa- menti reliq. ser de pñenti z pro hoc est tex. in. c. nos quidem ibi sine diminu. d. ref. vbi ita refert z pon- derat abbas ficul.

c C Oratio le- gatarij. quid in dubio dic- gratia debi- toris: vt i. l. qui rome. s. flauus. i. fi. glo. mag. de ver. obl.

d C Si ita. op- po. i. alterna- tiua. Adde bart. i. d. l. si duos. de s. obl. z bal. in. l. cū quidā si. de s. sig.

e I pluri- bus an dictō q. libz: iportet insoliduz tu vide no. bal. in. l. ea que C. commin. vel epi. quid in dictione vterqz. per bal. in. l. si. s. fnautes es C. d. bo. que libe.

f C Indefini- ta equipollz vniuersali. v- trū indefini- ta equipolle- at vniuersali gl. in. d. l. i. d. re. iur. q. sic idez io. an. in c. vt circa. in glo. in v. ali- ter. de ele. in vi. io. an. cō- cor. cū dy. z ang. i. d. l. i.

istā distinguit. z sic iste. §. glosat totū n. de dote prele- gata. Et aduerte q. glo. nō curat an fuit vir vl' extrane- us qui legauit: s; curat de modo legandi: qa aut dixit q. cquid peruenit. aut lego dotē. Ita tenet Dy. p. hoc facit. s. d. iureiurā. l. cū qui. §. si mulier. gl. C. d. fal. cau. adiec. in. l. ij. distinguit utrū leget extraneus an iur. qd. tex. hic pma facie inuit cōiter tenet glo. hic posita z s; eā sūmaui. Jac. bu. aliter dicit in. d. l. ij. C. de fal. cau. adiec. leg. l. q. aut qd. legat per s; bñ pteriti tēporis scilicet. q. cqd. puenit: z tūc ipse nō deducitur. Aut p. ver- bū pñtis tēporis. z tūc secus. hoc ipse probat per glo. h. posita sup. s; bo. q. cqd. z ita puto z uide eū in. d. l. ij.

C Sed ptra hoc op. q. s; bñ puenisse siue pferat i cō- tractib' siue in ultimis uolūtātibus intelligat. f. cūz esse- ctu: ut. l. ij. §. puenisse. s. de h. act. uel uē. z. l. q. cōcubi- nā. §. cū ita. j. ti. i. z. j. ad trebe. l. cogi. §. i. ergo hic d; i- telligi q. cqd. puenit. f. cū effectu deductis ipensis. opz e- rgo dicit q. iste. §. cōtineat quādā specialitatē fauore dotis: z ideo cū ptra ius cōe loq̄t z s; ppriā uerboz si- gnificationē non debet extēdi ultra casū suuz: ut. l. ius- singulare. z. l. qd. vero. s. de legi. nō ergo habebit hic locū nisi cōneo sic legāte. h. tamē sub dubio dimitto.

C Quero an i istis s; bñs. q. cqd. ad te puenit ptegrā fru- ct'. Puto q. nō: ut. l. heredes mei. in pñci. j. ad trebe- scit. j. c. l. lucius.

Umel. Qu partē trā capit propter se pot solidū capere ppter aliū h. d. De hoc. j. ad trebe. l. cogi. §. hi qui soli- dum. z. l. cam quā. C. de fideicō.

Ex. l. sequenti.

C Oratio vniuersalis q. dicat que particularis z q. sin- gularis z que indefinita.

Ita. Ista lex habet diuersas lecturas s; m. uerā. h. d. Indefinita eqpol- let uniuersali. sec' in oratiōe particulari q. si est dubia i- interpretat in minore partē. h. d. C. Ad euidentiā pre- mitte q. o'fo vniuersalis dicit illa cui s; ponitur signuz vniuersale oīs vel nullus z si. Oratio particularis ē cui s; ponitur signum particulare: vt qdā aliquis vel vnus z si. Oratio indefinita est quado ponit terminus cōis sine aliquo signo: vt hō heres filius z si. Oratio singu- laris est qñ ponit in oratione nomē propriū nō termi- nus cōis: ut ticius scius. his premissis hic s; m. uerā lec- debet esse l'ra quātum heres. z sic indefinita sine aliquo signo. C. Quidā habent in l'ra in prin. q̄tum quintus z sic ista uerba quātum quintus heres meus habet: im- portāt quantū omnes heredes mei habent. z est rō s; q. dicūt qa glibet potest dici quintus. Ista nō ē bona lec. qa quintus nō potest dici nisi ille q. quinto loco no- minat' est incipiendo a pmo: ut. l. quotiēs. s. de usufu. z. l. cū uero. §. generaliter. de fideicō. l. i. Et si diceret q. libet potest dici quintus s; m. q. nūerare incipiet. z ego dico glibet pōt dici unus s; m. q. eū designauit. eadem ratiōe hec dictio q̄ntus: nō est significatiua nisi unius de plibus: unde ista l'ra nō placet. Alij habēt quātum qd. z tūc est sensus q. si aliqz reliq. quātuz quis heres meus habet. hoc itelligit quātuz oēs heredes mei ha- bent. z si opponis q. dictio qd. est signū particulare. Respōdeo uerū est. s; est particulare indefinitū qd. po- test cui libet cōgruere. ergo ad oēs refert. ita dicit glo. sed nō placet: qa etiā unus: est signū particulare inde- finitū. pōt enī referrī ad quēlibet quē d; signas. Prete- rea istud pnomē qd. uel qui. positū in singulari debet referrī nisi ad unū trū: ut. l. si ita fuerit. j. de re. du. Ue- ra ergo l'ra est q̄tuz heres. z sic sine aliquo signo. d. hac- matera dicam. j. l. p.

Pegasus. Relictū in diem debet sū fru- ctibus medij tēporis si gratia heredis fuit appositus. secus si gratia legatarij. h. d. C. Op. de. l. in fideicōmissaria. j. ad trebe. Sol. illa de- bet intelligi s; m. distinctionē hui'. l. z qd. nō. s. de usur.

l. in fideicōmissi. §. cū pollidius. z d. annu. leg. l. cū qd. alias incipit iabolenus.

Ex. §. sequenti.

C In alternatiua sūmarū: an utrūqz sit in obligatōe. **S**ita In alternatiua sūmarū uel tēporū inspi- cū illud qd. min' est in obligatiōe. h. d. In tex. ibi esset potestas. i. si diceremus etiā. x. z. xx. so- re legata heredis esset electio: ut possit eligere mini- mū. tamē in ueritate. x. solū sunt legata: ut. s. dixi. licet glo. aliter dicat. facit ad istam legē. l. si ita stipulat' de- cē uel. v. z. l. inter stipulatē. §. ij. de uerbo. ob. Opp. in alt. ernatiua' utrūqz est in obligatiōe: ut. l. illud. aut illud. de cōsti. pecu. z. l. si duo rei de s; bñ. ob. Sol. glo. dicit fateor q. hic nedū est utrūqz in obligatiōe: sed etiā heres pōt eligere solū minus. z qa presumptio ē q. min' eliger. iō dñ legata minor q̄ritas. Alibi dicit gl. z meli' dicit q. solū minor q̄ritas ē i obligatiōe i. l. iter sti- pulatē. §. ij. de uerb. obli. z ita probat hic in tex. z in legibus. s. alle. Ad cōtrariuz respōdeo in alternatiuis utrūqz est in obligatiōe. uerū est quando ponit iter ref inter quas cadit affectio. Sed quado ponit inter sum- mas nō cadit affectio: ideo minus tm̄ est in obligatiō- ne: adeo q. si heres uellet soluere. xx. illa. x. non solue- ret ex causa legati: sed ex causa donatiōis. z hoc tenet doc. in. l. cum qdam. C. de uerb. sig. ideo ego dico q. si in q̄ritatibus caderet affectio ppter adiectiōem p- sone cui debet solui: uel loci ubi debet solui q. tunc eti- am in quātitatib' utrūqz est in obligatiōe: ut. j. de sol. l. qui res. §. qui mihi. rome. z de noua. l. si is. z in qua- libet earum dixi. C. Op. de. l. plane. §. pe. s. ti. i. Solu. ibi dabat electio creditori. ideo utrūqz est in obliga- tiōe: qa forte eliger minus: nec est p̄sumptio semper q. quis eligat plus: ut tota die uidetis. S; quado da- tur electio debitori lex h; pro certo q. soluet minus. h. tenet doc. in. d. l. cum qdam. C. Op. q. electio debet esse legatarij: ut. l. lucio. s. c. Sol. h. uerba enunciatia fuerunt directa ad heredē: ibi ad legatarium uel erat dubium. **Ex. l. sequenti.**

C An libellus possit formari cōtra ples isolidū. uide i- pñ. Et que sit dria inter oīs z quilibet: ibi. Quero. Et an indefinita eqpollet uniuersali: ibi. Quero utrū.

I pluribus. Indefinita eqpol- let uti. h. d. C. No. q. indefinita eqpollet uti. f. uti distributiue: nō uti collectie. nō enī glibet h; s; tenet: s; oēs tenent: ut hic. C. Prio q̄ro qd. si testator dixisset glibet h; s; me' det. v. dicit gl. q. glibet tenet ad. v. isolidū. ar. C. si plu. una sē. l. i. ubi idē dñ i snia. dy. dicit h; q. d. snia dñ eē uez si ta- liter eēt formata petitiō q. q̄bet fuit i solidū p̄denat' als si simplr glibet tenet p uirili: ut. d. l. i. C. si plu. una sē. z. l. paul' d. re. iur. qd. eē uez si taliter formata eēt peti- tiō cū snia debeat petitiōi p̄formari: ut. l. si sū. s. cōi di. ita dicit dy. Dicit ergo ipse q. libell' p̄t formari d; ples pe- tēdo quēlibz p̄denari isolidū qd. eē uez si i libello iserāf- peto p̄denari isolidū: ita q. una sol. sufficiat: ut no. gl. i. l. si mādato tici. §. paul' rñdet. s. mā. z i aut. h. ita. C. d. duo. re. z uis. l. credi. §. duob'. s. mā. z i corpe unū su- mis. fac. l. i. executiōe. §. isolidū. j. d. s; ob. s; h. illa s; ba- nō ponerēt. f. ita q. una solu. sufficiat: tūc libell' d; reiici- ut. l. i. C. d. fideiur. tu. dixi i. l. ij. de du. re. §. Quero scōo q. ē dria iter oīs z quilibet. glo. dicit q. oīs ē collectiuum z attribuit rē oib' sit. glibet ē distributiū z attribuit rē cui libet isolidū. qd. no. pbat i. l. nō distiguem'. §. cū in- ples. s. de ar. z de natura istoꝝ distributiūoꝝ dixi i. l. hoc articulo. de here. isti. §. Quero utrū hoc sit uez q. indefinita eqpollet uti. Dy. hoc pōt de re. iur. li. vi. i ru- bri. Pe. d. hoc facit magnā distictiōez z multa posuit z qdā nō bene. C. Et iō p. eoz declaratiōe. pmo q̄ro utrū indefinita eqpollet uti s; m. ppaz significatiōem: an s; m. iterptatiōez. Dicit Pe. s; m. iterptatiōem. nā ppe lo- quēdo: aliud est dicere oīs hō currit: qa falsificat uno

p bal. in. l. fi. de li. 2. post. 7 ibi aliqd p ang. vide ali qd de mate. ria. s. l. pr. i pnc. 7 adde bar. m. l. i. s. fi. de ven. in pos. mit. ADDE an i dffinita eq polleat vno sal bal. cofi. cxxx. pmo li.

non currente. aliud est dicere ho currit: vt pbat de re. du. l. fi is qui ducenta. s. vtz 7 bn dicit casus est. s. de ser. vr. pre. l. si fuitus. ibi 7 humani 7c. vbi declaraf q indefinita eqpollet vli ex humanitate 7 iterpratione: no ex ppria significatio ne vocabuli. Quero q di oratio indefinita. vi de gl. sy tu dic vt dixi. s. l. pxi. no. i. l. i. i. gl. magna de reg. iur. 7 ibi dixi. Tertio pmitto q cu querit an indefinita eqpollet vli dz itelligi de indefinita p lata ab hoie. na. plata a lege sine dubio eqpollet vli: qa etiā ofo singularis 7 lex scripta ad singu larē psonā vli itelligit: vt i pma pfti. C. vt. l. iura nō singulas. s. de le. 7 itelligit vli hoc mō: vt ois ille in cui psona emergit illud sup quo lex dispo nit lege cōphēdaf. vñ oēs. ll. q dicit vēditore hnt locū in oi hoie q est vēditōr. 7 q dicit de ho micida hnt locū in oi hoie q est homicida 7 sic d fi. Restat ergo dubiū qn profert ab hoie. quo casu dic aut profert in materia q inest necessario 7 eqpollet vli: ut cū dico homo est aial equipol let vli omnis homo 7c. vel cum dico obligatio ē iuris vinculum. actio est ius 7c. eqpollet vli: ois obto 7c. vel ois actio 7c. qa cuilibet de necessita te pgrit dffinitio. aut profert in materia cōtin gente 7 tūc aut pferf negatiue: 7 tūc equipollet vli: ut. l. fi is q ducenta. s. vtz. de re. du. ibi q nō feci. i. nihil eoz feci: 7 de h. ob. l. ij. i. fi. 7. l. in illa stip. vbi si pmitto p heredē meū nō fieri itelligit. i. p nullū fieri. lz hz ppriā 7 logicālē significatio nē aliud eēt. Si ho ponit affirmatiue: 7 tūc aut huic termino cōi indefinite. plato adijct aliquid qd ei pōt ptingēter inesse ex aliquo euentu pter uolūtātē disponētis: 7 tūc eqpollet vli. vel nō eq pollet fm q casus ptingētie dederit. vbi gra: si dico hō currit ex uolūtātē mea nō dependet an ois hō currit uel nō. si ergo ptingat q ois hō cur rat ista indefinita eqpollet vli: qa p dicit de oib. Si ptingat q qdā hō currit 7 qdā non currit: tūc nō eqpollet: qa nō p dicit de oibus. do exēpla le galia si dico sui mei textores seqf ne q oēs serui mei sunt textores. Lerte nō. sed si ptingit q oēs sint textores ista eqpollet vli. als nō: ut. l. huius vr banis. s. ti. i. Si ho ptingētia depēdet ex uolūta te pferētis: ut heres meus dānaf esto: dare si vo lo q itelligat de oibus: itelligit de oib. als nō. vel lego lanā. Si volo itelligere q sit legata: ois lana legata erit. als nō. In dubio qualiter intelli gat. Dicit dy. 7 bn. aut ē eadē rō oium ptentoz sub indefinita. aut nō: vt ipse dicit d re. iur. li. vi. sup rub. Pe. dicit latius aut pferf ista indefinita circa res. aut circa psonas. si circa res: aut p vba pluralia: aut p vba singularia. Si singularia nō eqpollet vli: ut si lego fundū corn. nō videor le gare omnem fundū cor. vt. l. apud iul. s. scio. s. ti. i. Sed certe ista nō est indefinita sed singula ris: qa res fuit nominata noie pprio. iō hic po ni nō debuit. aut p uerba pluralia: ut bona mea 7 tūc aut ē eadē ratio oium ptentoz sub indefi nita 7 eqpollet vli. aut nō: 7 tūc secus: ut l. obli gatiōe generali. de pig. 7. l. i. C. q ref pig. ob pos. Ista dffinctio inter vba pluralia 7 singularia nō placet: qa si lego velle: si lego lanā vel argētū vli sita adhuc indefinita eqpollet vli: ut. l. si cui la na j. de le. iij. 7. l. ij. s. de li. 7 postb. Iō aliter ē di cēdum. qnqz ofo indefinita q ponit ē ita incerta q vtiat dispō: vt no. in. l. legato generalr. s. ti. i. tūc i pnti inuestigatione nō cadit: qnqz dispō re manet valida: 7 tūc dffingue qn cadit iter res: vt dicit dy. de re. iur. li. vi. sup rub. Si ho cadit i ter psonas: 7 tūc aut i casu odioso 7 nō eqpollet vli: ut. s. de li. 7 postb. l. ij. 7 de vē. i. pos. mit. l. i. s. itē qnif. aut i casu fauorabilī 7 eqpollet vli: ut. s.

de tes. tu. l. fi qd ita. s. i. 7. l. q filiabus. i. pñ. s. ti. i. Dicit enī ē fauor hfdis q oēs simul teneat: qa te nebūf i min. CSz si qnif qn indefinita eqpollet vli an eqpollet vli collectiue an vli distributiue. dic aut id qd iportaf p orōnē indefinitā attribuit cuilibz isolidū 7 eqpollet orōni vli distributiue ar. s. ti. i. l. q filiab. s. i. aut cuilibz p pre: ut i di ctiōe hfs: 7 tūc eqpollet vli collectiue: ut h. qd ē vey si onus adiectū pōt iter eos diuidi. secus si adijceret res idiuifibilibz: ut. l. ij. in fi. de h. ob. 7. l. eadē. s. cato. e. ti. By. inducit hoc pñ. cū gl. i ar. ad. q. si pcedo duob fratribz fundū in feu dū vt pftent qtertiuz bouis 7 quattuor opaf sin gulis annis. aut dī ut pftent oēs aut quilibet aut dubiū est. 7 in dubio tenēf oēs tm ad unū quar terium 7 qttuor operas hz eum. quod tene mēti. Ex. s. sequenti.

AN cum legat alicui pluries an sepi debeaf. Si ita. Si vni a diuersis heredibus qnti tal relinquat in dubio ab utroqz dbebit tota. b. d. C. Op. s. pr. So. ibi dānauit i definite que indefinita equipollet vli. h singulariter. C. Op. qn dānaf singulariter qlibet tenef isolidū. h vno soluēte alius liberat: ut. l. ille aut il le. j. ti. i. Sz dic aut dānaf vli: aut indefinite: aut singulariter. pmo casu tenef p hereditariis por tionibus: ut. l. turpia. s. fi. s. ti. i. s. e. l. legatarius i pñ. secundo casu idē: ut. s. pxi. qd dic ut ibi. ter tio casu aut dānaf i eadē orōne verboz aut i di ues. pmo casu aut copulatiue 7 vli tenent: ut. l. si heredes noiatim s. ti. i. aut dffinitiue: 7 tūc isof lidū. h vno soluēdo alios liberat: ut. l. ille aut il le. j. ti. i. 7. s. ti. i. l. fi ex toto. s. i. So. i diuers. ora tionibz tūc qlibet tenef isolidū 7 vnius solutio nō liberat alios: ut h 7. s. ti. i. l. suo alieno. s. fi qd a pmo. fm dy. C. Op. qn eidē legat sepi qntitas nō duplicat legatū: ut. l. plane. s. i. s. ti. i. Sol. di cit glo. ibi fuit legata bis qntitas vni ab uno: h a diuersis. Sz ad hoc op. j. ti. i. l. l. l. uca. s. i. puberē so. gl. p dicit qn qntitas legat. s. rium qn spēs. Et iō p declarāda ista materia dy. dffinguit plenissi me sic. qn vni legat sepi: aut legatur qntitas: aut spēs. si qntitas: aut a plurib hfdib: aut ab vno. si a plurib: tūc a quolibet debet: ut hoc. s. 7. s. ti. i. l. suo alieno. s. fi qd a pmo. qd itellige hz dffinctionē pmissaz. Si ab vno 7 tūc aut i eadem scriptura: aut i diuers. si i eadē: i dubio semel de bet. qa nō ē hffisse testatorē uoluisse duplicare ni si legatari pber s. ruz: ut. s. ti. i. l. plane. 7 d adi. le. l. cū cētū. si i diuers. scripturis: 7 tē aut eiusdē uolūtatis: ut qa unū testm scriptū ē i duab char tis: aut diuersaz uolūtātū: ut i testō 7 codicillis. pmo casu vna debet qntitas: si sunt diuerse de bet minor: ut. j. e. l. sempronio. si diuersaz: tūc aut se nō cōpatiūf: ut qa una derogat alteri: tūc semel tm dbebet: ut h i fi. 7. s. ti. i. l. fi mihi 7 tibi. s. i legat. 7. l. fi ita sit scriptū. aut se cōpatiūf: 7 tūc aut ē relictū simplr 7 debet vtrūqz: ut. l. qn qgin ta. de pba. aut ob cām: 7 tūc p secūdū vñ a pmo recessum: ut. l. libertis. la. ij. i pñ. de ali. leg. Scdo casu pncipali qn legat spēs: tūc aut i eadē uolū tate aut i diuersis. si i eadē: aut ab uno hfdē 7 semel tm debet: ut. l. plane. s. fi eadē. s. tit. i. si a plurib: tūc aut simplr aut a quolibet isolidū. si simplr semel dbebet: ut. l. si tibi hō. s. i. s. s. le. i. 7. l. l. uca. s. i. puberē. j. e. si a quolibz isolidū. dic idē suari qd i testis diuersoz: ut. l. qd g. s. fi qd du os. s. r. i. si ho legat i diuers. uolūtātib: 7 tē aut eiusdē aut dffoz. si eiusdē: tē aut ab uno hfdē aut a plurib: 7 idē p oia qd. s. qn legat i eadēz uolūtate p eadē. ll. fac. j. e. l. meui. s. eū. Si ho erāt dffse uolūtates diuersoz. tē aut loco um

a C. Dy. indu cit. Item al leg. bal. in. c. i. s. fi. d suc cess. seu. ubi oino vide.

b C. Si ita op po. j. ti. i. l. du te dffinctioi adde no. per bar. in. l. cuz centuz. de a. di. le. 7 in. d. l. meui. s. eū qui. j. co. 7 i. d. l. si tibi homo. s. i. s. ti. i. 7 Spec. in ti. d. tes. s. i. ver. ut po ne. A. instituta filium.

Ita scri...
a pti. s. si
sub conditioe
ad fi. vid no.
p bal. i. d. l. i.
. C. de pac.
b Ita scri
psisset.
ADDE q
pau. de ca. re
fert Jo. an.
psuluisse per
hic tex. cu te
stator madaf
set heredi vt
solueret oia
debita fratris
sui q teneba
tur et soluere
dotez vxori
fratris o. ma.
c Empro
s nius. z
ad hac
. l. vide ang.
z Imo i. l. cu
q i pn. s. d ac
gr. bere. z di
cit no. bal. in
. l. scripture.
. C. de fide in
stru. q ista. l.
non haberet
locu i pti. b
onerosis. Et
qd i duobus
istru. m. p
curatioe fa
ctis i psona
vnius eodez
die. vid bal.
i. l. falsus. in
. xliij. col. . C.
de fur. z ad
bar. hic q scri
ptura dicat
originalis. vi
de bald. i. l.
. ij. i. r. q. C.
de testa. z i. l.
nostroz i. iij.
col. eo. ti.
d C Scriptu
ra pncipalis.
no. q exem
plar dicit scri
ptura princi
palis exepi
sepius exem
plati. itez ad
hoc no. adde
oino bald. z
Imo. i. l. cu
z pponat ad fi.
s. e. vbi et di
cit qd iuris
qsi due repe
riunt scriptu
re originalez
sup eodez scd
qz nulli credi
tur: z qd no.
i. l. scripturis
. C. s. fi. istr.
ad de et q si
ptinet plus i
strumetu qz
repiat i ptho
collo si daf si
des istru. mto
vt declarat
do. anto. i. e.
studu. d con
uer. coing. z
vz istru. m. t
lz nullu repe
riat pthocol
lu fm bald. i
ru. C. de fi. i

habebant: ut qa legat defunctus z eius heres:
z tuc idē qd si leges i testō vnius: ut. l. hmoi. §. si
sempronius. s. ti. i. qd vñ si voluntate afferat
vt comodū dilationis. sec' si nullā: qa tuc idē qd
i testis exneoz: ut. l. meur. i. pn. j. e. qd dic vt ibi.
Si no diuersoz. pñsus tuc aut pmo pseq' re ex te
stamēto vni' z tollit petitiō ex testō alteri': sed si
pus pseq' estimatiōe ex testō vni' pōt pseq rez
ex testō alteri': vt isti. de le. §. si res. z. s. ti. i. §. pla
ne cū ibi no. ita dz itelligi. d. l. plane. §. si duoz:
z. l. si suus legat'. §. i. s. ti. i. z. j. e. l. meur'. §. duo
b'. Sz hūc passuz. i. d. §. duob': pleni' examiabo

Ita sit scriptum.

Masculinū pcepit femininū n̄ eō. b. d.
C Op. de. l. i. §. si icertū. de vñ. i. pos. mit. Sol.
ibi tractat de odio. iō masculinū nō pcepit femi
ninū. C Op. d. l. sicur. i. pn. z. §. si. j. de ope. li. so.
ibi apparet rō diuersitatis. Itā materiā Ly. po
nit i. l. qcuqz. C. d ser. fug. ego dicā i. l. i. j. d. h. fi.

Si sub conditione.

vel p ditiōis legatū n̄ pōt repudiari. b. d. C No.
de eo qd dicit de legato i die certū q an̄ diez ad
nos nō pñnet. C Ad qd op. de. l. cū dies. qñ di.
le. ce. z. l. i. §. cū igit. z. §. is aut. de ca. tol. Sol. an̄
die certū cedit dies legati quo ad trāsmisionez.
Itē quo ad actionē psonalē lz obstat exceptō: vt
. l. i. qñ di. vusuf. le. ce. z. l. nemo pōt. s. ti. i. nō at
q' rū ad dñuz: qa nō trāsit nisi adueniēte die. gl.
allat. l. an̄pe. §. si. tex. ē. j. de vsufr. le. l. sempron'
attalus. vñ an̄ die ad nos n̄ pñnet: merito re
pudiare nō possumus. No. ergo q illud p quo
possumus habere actionē q n̄ pōt esse inefficax
ope exceptiōis nō pōt repudiari: sicut illud pro
quo solā spem habemus de futuro. Alij timētes
hoc dñi dicit q hic fuit certa dies quo ad noia
tionē: nō quo ad euētū: ut dies mortis. ita dice
bat Ros. §. pmentē hui' lfe est. tene ergo istam.
C Op. §. C. de pac. l. i. So. aliud i repudiatiōe: vt
hic aliud i pacto: vt ibi. de hoc s. de acq. bere.
. l. is q. z. l. i. p. r. z. l. q supstiri. z. j. d. cur. bo. dā. l. i.

Ex. §. sequenti.

De aduerbio nisi.

Si pater. Cōditio nuptiaz itelligit
d futuris nuptiis nisi testa
tor ignorauerit pñtes. b. d. C No. q p aduer
biū nisi: iducit p ditiō. dixi. j. de p di. z. de. l. i. op.
q pp pctas nuptias de facto nō iplē p ditiō: vt
. l. hec p ditiō. de p di. z. de. sed nuptie facte a filia
patre ignorāte sunt nulle: ut. l. paulus. d. sta. bo.
ergo nō ē impleta p ditiō. Sol. dicit glo. intellū
ligas q hic filia erat emancipata.

Ita scripsisset.

sentis tēporis nō porrigunt ad debita
i die vel p ditiōalia nisi aliud exprimat. b. d. no.
q debitū i die nō dñ debitū d pñti. rō qa ista ver
ba dare facere. intelligit. f. cū effectu. lz nō dicit
debitor q nō pōt exigi obstatē exceptiōe: ut. l. de
bitor. de §. sig. C Querit gl. qd si dies uenisset
tpe mortis q nō uenit tpe testi. Rñ. q nō debe
bit: ut. l. si ita. de aur. z ar. leg. C Ad hoc op. j.
. e. l. si qs ita. So. ibi. pp hūm pōt: qd ē extensiu
uum. C Op. j. e. l. cū filius. §. heres. so. vt in glo.
Itā. l. iducit dy. ad. q. de cla q apponit in testō
si nō vñ iure testi valeat iure codicilloz. nā si vñ
inspecto pñti tpe lz postea irritef clā illa locū non
bz nisi dicatur si nō vñ vel valebit. dixi plene i. l. i.
. s. de iure codicil.

Ex. l. sequenti.

Exemplar q dicatur z q exemplum.

Empronius.

Si i dua
ris pncipalibus eiusdē testi apparet di
uerse qñitates legate mior debet. b. d. C Op. d
pba. l. qñqinta. sol. ibi erāt diuerse scripture di
uersaz uolūtati. h vni' uolūtatis tñ dicit glo.
C Op. s. h' q dz stari originali. ut. l. si qs ex argē
tariis. §. pe. z. h. s. de edē. so. hic vtraqz scriptu
ra erat pariter pncipalis nō magis vna ē origina
lis q' alia: z hoc idē tex. ibi cā exēplari: vñ ex utra
qz poterat sūmi exēplū. Exēplar enī dñ scriptura
pncipalis. exēpluz scriptura exēplata de fi. istru.
. l. ij. z. C. de edē. auē. si qs i aliquo. z. l. celsus. s.
d pba. z iō si' pduceref due scripture. f. istfz pu
blicū z pthocolū notarij starē potius pthocol
lo: qa ista potius ē originalis scriptura: ut pba
f. d. l. si qs ex argētariis. §. pe. z i auē. de tab. p to
tū: z ita hic si pstatet vñā scripturā pmo factam
z aliā idē exēplata: pme starē. lz si n̄ appareret ob
tineret h. l. Sz qñ pferunt due scripture dñie:
neutri stat: ut. C. d. fi. istr. l. scripture. So. itellige
q hic pferēbā a diuersis: una ab herede: alia a
legatario. secus si ab eodē: vt i dñio. op. gl. vlt. d
. l. libertis. so. ut. l. qñqinta. quod no.

Scinius.

Fruct' z part' pce
pti p ditiōe pēdente
ad legatariū nō pñnet. b. d. rō hui' . l.
p3 ex sumario. z gl. ponit. C Quero qd si marit'
legauit mācipia pure. Rñ. glo. certe tuc haberet
mācipia z estimati. Itē part' editos post aditaz
hereditatē. qd no. multū. C No. si vir legat vxor
ri simpli rē quā estimat. i accepit in dotē vxor ha
bebit rē actiōe ex testō: z actiōe d dote hēbit esti
mationē. Cōtra hoc videt casus. j. d. do. ple. l. ij.
. §. si. dic vt ibi dixi. C Op. j. de pec. le. l. h. gl. n̄
sol. dic q in exercendo vsuras noluerit augere le
gatū: qa filij noiē fenus exercuit. C Op. j. e. l. cū
pater. §. pater filie. dic ut ibi.

Honoruz.

Curator q bonoz pos
sessoriē p demēte acce
pit z agnouit tenef ad legata cautiōe recepta. b.
. d. C Op. de cur. fur. l. fi. §. tali. Rñ. n̄ iteriz n̄
ē qñta nisi ad sanā mentē puenerit z cōprobaue
rit: lz habet p qñta. iō legata soluūf exacta cau
tiōe: qd itellige de successione extranei. nā here
di patris in cuius potestate erat queritur uere:
vt. l. fi. §. i. de cur. fur. fm vnum z vez intellectū.

Ortuo.

Quod supest mibi ex
re debita an̄ morā pem
pra n̄ debet. b. d. C Op. qd ex re mea
supē meū ē: ut. l. solū. §. i. de rei vñ. so. itelligat q
Hes legata non erat effecta legatarij: qa legata
sub p ditiōe: vñ qa n̄ erat legatarij effecta: z eodē
mō dicit glo. i. domo legata z postea destructa.
C No. primo distinguendū aut mibi debet ac
tione psonali. aut qa est mea: z sic cā petere pos
sum actione reali. primo casu re pempta nō obe
tur mibi aliqd: qd itellige qñ perit illud qd pri
cipali' erat i re: ut spiritus vitalis vel anima sensi
tiua in boue. secus si principalis pars remane
ret: vt domo destructa area superest: qa illa obe
tur: vt. l. grege. s. ti. i. Itā rō pba f in. l. peculiu
z. j. e. vñ id quod gl. hic dicit de domo destructa
nō dicit bene. vbi vero rem possum petere tanq̄
meā qd supest meū est siue cōpenit actio realis:
ut. d. l. solū. §. i. siue personalis: vt. l. si seruus. §.
boue. de condi. fur. z ibi de hoc dixi plene.

Si ticio.

Legatum cuius estimatio de
betur ita ad heredem trāsmi
titur sicut quando res legata debetur. b. d.

stru. z uide
vnu qd nor.
scripsi. i. l. in
fraudē. §. ne
qz de iure fñ
z q dixi i. d. l.
si librari'. ad
p ditiā adde
no. i. c. cū. p.
de fi. istru.
ADDE cuz
reperiunt di
uerfa istru. m
ta de cadē re
cui magis sit
stādū z qd si
istru. m. tū sit
diuersuz ap
thocollo bal.
cō. xliij. z qd
si istru. m. tū
apparet pro
thocolloz p
eundē confi.
cxxx. ij. libro.
C Et ideo si
Uide bar. in
. d. §. phibet.
z in. d. auē. si
qs i aliquo d
edē. z vide q
dixi post bar.
i. l. i. §. si qs i
duob'. j. d. se
cū. ta. z no. i
. c. qñ. s. d. p
ba. imo dixit
no. bal. l. i. h.
. C. de eden.
post butri. q
si notarius p
deret pp incē
dia sua ptho
colla pōt coi
gere illū cui
reddiderat i
strumētū ut
faciat ipi co
piaz q penez
eū stare dz. z
adde q suffi
cit q protho
collū repiat i
chartio quō
cūq: vt pbat
tex. i. auē. de
tabellio. z p
thocollo di /
mittat i char
tis stāte potit
sime pñctue
dine notarij.
no. p bal. i. l.
. ii. C. ad vell.
z i. d. ru. d. fi.
istru. z i. e. cū
dilecti. de fi.
istru. bene fa
cit tex. z qd
ibi not. in. d.
. l. ii. in prin.
de secū. tab.
z ad bar. hic
adde bal. i. d.
. l. nostram. i
. iii. col. de te
vide bonum
dictum. bar.
in probe. Lo
dicio

te persone possit per se separatim ab omni alia ca queri: ut. l. de etate. s. d. mino. z d. ferijs. l. ij. ibi: z etates probentur: z. l. cu te minore. C. d. pba. Sol. ibi qrit de etate que est talis qlitas que red dit personaz inhabile ad iudiciu exercendu. vn bi potest de hoc queri ante omne iudiciuz. hoc est talis qualitas q tangit merita cause: lz eni eet no capax: no pp hoc erat inhabilis ad iudiciu exercedu: lz deficit iusticia sua. Ex. l. seq.

Actio personalis hereditaria datur p vnu ex heredibus insolidum etiam ad quantitatem.

Am ab uno.

Si legatus ab uno herede relicto aio copensandi cu debito deficiat ille hfs illius debiti onus sustinet: z debitu qd qf isolidu sustinet: i totu coputat i poneda rone falcidie. h. d. z e. sing. l. ista qua no. z no. diligenter qd i summario dixi. C. Rot. h. casum q actio psonalis hereditaria dat p vnu ex hfdibus isolidu et ad qritate qd e singulare. Op. s. ti. i. l. suo legato. s. si testator. z. j. ti. i. l. nome. s. vni. z fa. her. l. filia. z. C. de pac. l. pacto successor. So. Gl. trib. mo. is. pmo q spale sit fauof dotis ne mulier heat necesse agere cum plurib psonis: z ista e pa qua t3 By. z. Lp. i. l. p hfditarijs. C. de here. ac. Sca. lo. e. q i cu dat actio no directo: lz p obliquu: qa oes hfdes pueniret actioe de do te. iste pueniret ab alijs actioe ex testto. C. tra b. facit tex. q die eos teneri ex testamento. lz respo de id est actione ex testamento noie dotis. hanc t3 guil. i. l. auus. s. de pac. qd e huc tex. i. q no pot glosari cu dotē tota soluat: vt es alienu: non ut legatu. tene ergo prima. Tertia so. redit i ide cu ista z eode morbo laborat. C. Op. ad fi. s. de here. isti. l. ex facto. z ad. l. fal. l. n. senius. Sol. re spectu mulieris e es alienu: z io quo ad ceteros legatarios vt es alienu habet i coputatiōe falcidie quo ad coheredes ut legatum habetur.

I cui fundus.

Valet legatum rei vedende p iusta estimatione. h. d. Ex. l. sequenti.

De verbo video.

I ticio.

Habuitis. s. ti. i. l. si mi hi z tibi. in pn. dic ut ibi no. In tex. ibi placere videor. hoc ad intellectu metis no ad sensuz corporis referet: z lz Ja. de are. s. te i oibus legibus q icipiunt videam vt. l. videam. s. d. i. l. iur. a. z. l. ite apud labeone. s. si suo. de iniur. z. l. videam. de vsur. z siles lz Ja. de are. facit q istud dicere video: possit referri ad oem sensum p quem representat aliqd intellectui im Ja. de are. z doc. facit. l. testiu. s. de testi. facit. l. ij. s. idem labeo. de aqua plu. arcen.

Si eo herede.

Hereditas representat psonaz defuncti no hfdis. h. d. Op. de. l. vsuf. j. de sti. ser. So. aliud de usufructu q requirit factum psona vtētis. aliud i hfditate seu pprietate: ut ibi parz. C. Op. de. l. hfditas de acq. re. do. sol. aliis i hfditate relicta suo q i legato: qa i ea qrenda reqrit dñi iustus. lz hfditas iacēs no pot iubere: vt. l. hereditas. z. l. i. multis. de acq. re. do. Op. j. e. l. obi tor. s. suo. so. vt ibi. C. Op. de. l. nouatio. de noua. vbi suus repñtat psonā hfdis. sol. iacēte hereditate psonā defuncti repñtat: vt h. z. l. mortuo. de fidelis. z ea adita retrofingit representasse psonā hfdis: vt. l. hfs qñqz. de acq. here. z. l. si ex rebus. i. fi. de sti. ser. z. l. ois hfditas. z. l. oia. s. j. d. re. iur. q fictio no hz locu nisi p ea pte p q qd pt succedere: ut h. pz. C. Op. si iustitit ille q p parte

e capax seqf q qd decedit p parte testat. z pro parte itestatus ea q habent i. l. ius nry de reg. iur. dic ut no. i. d. l. ius nry. z. C. d. sec. nup. l. i. qd no. bñ. Ex. l. sequenti.

Fortior est dignitas qua qd habet p se qd per aliu. io si relinqt epo sub nomine dignitatis tra fit ad successorem no sic in uicario.

Ad principii.

Relictus sub noie dignitatis trāsfit ad successore i dignitate si dignitai qd hēbat p se sec. si p pñtiat alterius. h. d. C. Op. si legatari. decedit anq ce dat dies legati no trāsmitit legatu: ut. C. de ca. tol. s. i. nouissimo. Gl. dicit q aliter cedebat dies oli aliter hodie. qd no e vez. imo eode mo: ut. l. i. ij. z. iij. j. qñ di. le. ce. z. l. i. C. de ca. tol. Colligif quoddā ius mediū: ut. l. papi. z dixi i. l. celsus. s. ti. i. Itē dicit gl. q istud e spale in pncipe. Lerte si pncipi e relictu sub noie dignitatis nulla e specialitas: ut. l. annua. s. i. de annu. le. lz si e relictu sub noie pprio tuc pot pcedere gl. C. Et op. j. tit. i. l. ex ipfecto. z. l. cu hfdes. C. qui tes. fa. pos. gl. fol. ibi quo ad solēnitatē. h. quo ad trāsmissio nē. lz ut dixi et quo ad trāsmissione ista. l. pñnet ius cōe si ponim relictu sub noie dignitatis: ut tex. inuit. C. Op. j. l. px. nā augusta hz eadē pui legia q pnceps hz: vt. l. pnceps. s. de leg. Die gl. fallit h. vel hic fuit pñscriptu. s. l. pxi. fuit cadu cu vel qñ. Tu dic q. s. l. px. fuit relictu ei q habebat dignitatē pncipalē z p se i. l. si auguste fuit relictu ei q habebat dignitatem p aliu: ut. l. fmine. s. de sena. z hoc t3 Be. z. Lp. refert i. l. cu hfdes. C. qui tes. fa. pos. Rō qa fortior est dignitas qua quis hz per se q illa qua quis hz p aliu: ut. l. i. z. ij. s. de of. pco. z. l. e. sic facit ista. l. q si relinquitur episcopo sub noie dignitatis trāsfit ad successorem: sec. si reliqueretur uicario: quia tunc no trāsfiret in sequentem uicarium.

I cui res.

Qui agnoscit partem vñ agnoscere totu legatu. h. d. qd no.

I mibi.

Pot qd ex sua psona repudiare z ex psona sui agnoscere. h. d. ista. l. declara: ut. l. si mibi z tibi. in prin. s. e.

Alianus comodū.

Si fideicommissum deficit legatu remanet penes legatariu z ad heredē no redit. h. d. z hāc. l. declara sicut. l. si qd ticio. in prin. s. e.

I ticio.

Si portio no grauata accedit grauata fit co tributō z legata solida pstat. h. d. Que rit gl. qd e si portio grauata accrescit no grauata. Et dicit idem h. qd glo. dicit e vez. q ille cui accrescit portio grauata tenetur ad illa legata: tñ fit contributio ut augeatur portio sua no grauata: ut. l. i. s. si coheredum. j. ad. l. fal. q est no.

Julianus ait.

Portio deficiens accrescit cu onere succedentibus ab intestato. h. d. C. Op. j. ti. i. l. i. s. fi. vbi vadit sine onere. sol. q hic ambos grauauit. Decfo. vñ t3 tex. ibi cu eet ab eo fideicommissuz relictu: vñ alij dicit q hic erat abo i eode gradu: vñ abo succedūt ex psumpra uolūtate d. functi: ibi erat vnus in vno gradu: alius in sequenti: tuc sequēs no succedit ex tacita voluntate defuncti: cu de eo defunctus no cogitauit. C. Sed cōtra h. op. s. de codic. l. pe. z. l. si quis cu nullu ubi no videt fieri dñia siue sint in eode gradu siue i dispari. vñ gl. t3 primam sol. By. tenet secun

Am ab vno primo q speciale z hoc expresse fauore dotis tenuit etiam Barto. in. l. debitore. s. de pactis. z no. p. imol. i. l. seruo legato. s. si testator. s. ti. i. sed bal. in. d. l. p hereditarijs in. iij. col. s. quarto aliter dicit de intellectu huius. l. per bar. z docto. in. l. con tinuus. s. fi. de verbo. ob liga. ad fi.

Ciod hñ q cipi. Ad materi am buius. l. vide Bald. in rub. C. de iure fil. in pn ci. z qñ relin quitur aliqd sub nomine dignitatis: vt episcopo z si milibus: an transeat ad successorem. adde no. per glo. in. l. z qa ad fi. d. iurid. dic. om. iudi. z bal. i. l. hac pultissima. i. i. col. qui te. fa. pos. z bar to. in. l. ciuili bus. de reb. dub.

C In. l. si auguste. Et facit hec. l. si auguste. q si reliquo pxi ri sub nomi ne appellati uo an transe at ad secundam vxores. bal. q no. in. l. si. i. j. col. C. de indic. vidu. tol. ad fi. per barto. z bal. in. d. l. z qua ad fi. z dixi p bar to. in. l. qui li beris. s. bec vba. de vul. e pup. z bal. in. l. hac con sultissima. in. i. col. C. qui tes. fa. pos. p doc. in. c. qm abb. de offi. dele. vbi ali qui p bar.

Um p
c poneba
tur. Et
tene metri qd
dicit bal. i. c.
.i. s. itez si va
fallus. si de i
uesti. cotto.
fuer. p banc
glo. vbi om
nino vide: z
no. etiam ro.
in. l. admonē
di. de iuretu.
z bal. in. l. ij.
.C. de secun
tab. ad fi. Et
istum tex. cu
glo. inducit
sing. bal. i. c.
si qd feuduz
si de inuesti.
iter do. z va
lis ori. q vbi
lex requirit
tacatum nu.
merum testi
um ad actuz
fiendū q dū
factū p pau
ciores pba
ri non potest
nec etiam er
ror facti: vt
hic l. y bar. b
aliter intelli
gat: z vide
bal. in. l. si for
tidianum. C.
de le. z i. l. er
ror. C. de te
sta. adde ta
men qd vbi
nō esset erra
tū circa sub
stantialia in
strumenti p
bare error
per duos te
stes fm glo.
in. l. heredes
palam. s. sed
si notam. s.
de tes. z vid
bar. in. d. l. er
ror: z quali
ter probet er
ror vide no
per bar. in. l.
quotiens. s.
tantūdem. s.
here. in. l. i. z i
.l. si librarī.
in fi. de reg.
iur. z ibi dixi
z fm bald. in
.l. si. i. pe. col.
.C. de eden.
hec. l. est fin.
q error in
strumenti v3
plenē proba
ri.

dam Nec. ob. d. l. pe. z. l. si quis cu nullū: qd ibi
testor grauauit simplr venientes ab intestato: h
noiatum. Itēz i. d. l. pe. succedebat qd pter spes
defuncti: qd de eo si cogitauit: h no cogitauit s
eo. s3 huic so. ob. qd iuriscōsultus pbat h p exē
plū de substituto. s3 relicta noiatim ab instituto
debenf a substituto: vt. l. si plures. j. ti. i. z. l. i. s. i
substōne. j. ad. l. fal. Dicendū est ergo q ambe
solutiōes mixte sint hē. s. q ambo erāt in eodez
gradu: vt pbat lra que dicit coheredē eius. Itē
ābos noiatū grauauit. vñ accrescit alteri cū one
re suo: vt. l. si duob. s. i. z. l. ciuitanibus. s. lucius
.s. ti. i. secus si vnū tm grauauit noiatim: qd tūc
nō accrescit cū onere: ut. l. celsus. s. pe. z. h. s. e. z
pbat p exēplū de istituto z substituto: vt dixi. s.
de hoc dicem. i. d. l. cū pater. s. cū estumaret. j. e.

Alienus. Si p suū nō q
s h sibi manumisso tenef ad onera dño i
posita. h. d. C. Op. q suus teneat directo cū pf
vel dñs teneat ex psona ipsius filij vel sui. gl. sol.
inuit q naturalis obfo diuidat i vtilē z directam
qd vñ s. l. si eius. j. ad. reb. Huius timore glo. lo
qur dubitative dū dicit vtilē vt ita dixerit zc. q. d. i
prope loquor q natural. n̄ diuidit i directā z vti
lē. s. riuū istō declara vt dixi. i. d. l. cū filio. de leg. i.

Heres. Si p hēz res le
s gata sine dolo con
summat legatario p i factū actionē suc
currit. h. d. C. Op. s. d. di. ide. l. i. summa. s. pe.
glo. dicit hoc ideo quia cōmodū habuit a defun
cto: ideo nō distinguit sciens vel ignorās. s. quo
dixi. in. l. cetera. s. h. z. l. se. s. ti. i. z. l. si seruū. s. s
illo. j. de verbo. obliga.

Ex. l. sequenti.

Fideicō. quibus cōiecturis probari possit. Et
p quot testes obeat pbari dispositio testatoris.

U3 propōebatur
Verba enunciatiua iducit pbationez
eoz q i testō sunt gesta. h. d. C. Op. q nō indu
cunt pbationē: vt. l. aurelius. s. h. j. d. li. le. z. l. lu
cius. s. i. j. ni. i. So. s3ba enunciatiua in vltimis vo
luntatibus inducunt pbationez eoz q gesta di
cuntur in testō: vt hic: z non eoz q dicunt gesta
eī testm. C. Op. de. l. ex scō et agitatū. s. de her.
isti. so. ut ibi. C. Quero dñ hic q fideicōmissum
pōt pbari ex p̄iecturis. q sunt iste p̄iecture. Di.
dicit hic q testator p̄us dixit se uelle substituere.
postea dicit per errorē se omisisse hoc sufficeret.
Itē sufficit ad pbādum s3 enunciatiue scripsit hic
i testō: ut hic i rex. vide glo. z no. eā. C. No. q si
testator ante q̄ ueniret ad testm dixit se uelle sub
stituere: z postea n̄ substituit q n̄ p̄sumit q p er
rorē omiserit nisi ipse postea dixerit se omisisse i
testō uel i alia ultima uoluntate dixerit se hoc fe
cisse. Cōtra hoc vñ. s. de here. isti. l. quotiēs. s. i.
z qd dixi. l. i. si q i fundi uocabulo. s. ti. i. So. ut
statim dicā. C. Quero p quot testes v3 hoc pba
ri. glo. dicit hic q per septē in testō. per qnq3 in
codicil. Cōtra hoc uidef. s. de te. l. heredes. s. s3
si notā. Distingue: qnq3 quis uult probare dis
pōnem testōris. qnq3 dispō testatoris ē certa: sed
vult quis pbare erratū in aliqua q̄litate vel quā
titate. pmo casu siue quis uelit pbare dispōnem
directo siue p cōiecturas regrūf. vij. in testō z. v.
i codicil: etiā ad probandū illas p̄iecturas: vt. l.
fi. C. de codicil. z ita loqf glo. ij. z fi. hic. scōo ca
su sufficit pbatio p minore numez testiu3: vt. d.
.s. sed si notā. z ibi no. Itē sufficit testatorē pba
re dixisse ante q̄ ad testm ueniret: ut. d. l. quotiēs

Fideicō. quibus cōiecturis probari possit. Et
p quot testes obeat pbari dispositio testatoris.

U3 propōebatur
Verba enunciatiua iducit pbationez
eoz q i testō sunt gesta. h. d. C. Op. q nō indu
cunt pbationē: vt. l. aurelius. s. h. j. d. li. le. z. l. lu
cius. s. i. j. ni. i. So. s3ba enunciatiua in vltimis vo
luntatibus inducunt pbationez eoz q gesta di
cuntur in testō: vt hic: z non eoz q dicunt gesta
eī testm. C. Op. de. l. ex scō et agitatū. s. de her.
isti. so. ut ibi. C. Quero dñ hic q fideicōmissum
pōt pbari ex p̄iecturis. q sunt iste p̄iecture. Di.
dicit hic q testator p̄us dixit se uelle substituere.
postea dicit per errorē se omisisse hoc sufficeret.
Itē sufficit ad pbādum s3 enunciatiue scripsit hic
i testō: ut hic i rex. vide glo. z no. eā. C. No. q si
testator ante q̄ ueniret ad testm dixit se uelle sub
stituere: z postea n̄ substituit q n̄ p̄sumit q p er
rorē omiserit nisi ipse postea dixerit se omisisse i
testō uel i alia ultima uoluntate dixerit se hoc fe
cisse. Cōtra hoc vñ. s. de here. isti. l. quotiēs. s. i.
z qd dixi. l. i. si q i fundi uocabulo. s. ti. i. So. ut
statim dicā. C. Quero p quot testes v3 hoc pba
ri. glo. dicit hic q per septē in testō. per qnq3 in
codicil. Cōtra hoc uidef. s. de te. l. heredes. s. s3
si notā. Distingue: qnq3 quis uult probare dis
pōnem testōris. qnq3 dispō testatoris ē certa: sed
vult quis pbare erratū in aliqua q̄litate vel quā
titate. pmo casu siue quis uelit pbare dispōnem
directo siue p cōiecturas regrūf. vij. in testō z. v.
i codicil: etiā ad probandū illas p̄iecturas: vt. l.
fi. C. de codicil. z ita loqf glo. ij. z fi. hic. scōo ca
su sufficit pbatio p minore numez testiu3: vt. d.
.s. sed si notā. z ibi no. Itē sufficit testatorē pba
re dixisse ante q̄ ad testm ueniret: ut. d. l. quotiēs

.s. i. z dixi. in. l. si quis in fundi uocabulo.
Peculium. Si legat vniuersi
tas augmentuz z
diminutio cōtingens ēt viuo testatore
ad legatariū pertinet. h. d. istud pncipium.

Quadrige. Si legat res ex plurib
corporibus p̄sistens si
extinguit qd ibi est pncipale perit legatum. h. d.
C. Op. s. pxi. vbi qd qd sup̄est ex legato debet.
so. dicit qdā q h decessit ille equus qui demō
strabat qdrigā: s3 gl. dicit q nō curat qd equus s
q̄ttuor decesserit. Ad s̄riuz dico q qd ibi re
manebat retinebat nomē peculij z familie. h̄ no
vno pempto definit eē nomē qdrige. Cōtra h̄
vñ. l. grege. s. ti. i. vbi si ex grege remaneret vnus
ille debet sol: rñ nō ē grex. s3 pōt dici s3 vn̄ nō
sit grex. retinet tñ nomē gregis. vt. l. sicut muni
cipiū. s. qd cuius. vni. no. Hoc nō placet: qd si le
gat dom̄ z remanet area debet area: s3 nō retine
at nomē domus: vt. d. l. grege. s. ti. i. dicas ergo
q i corpore qd vno spiritu cōsistit: vt hō bos z
fi. eo pempto nō debet qd sup̄est: vt. l. mortuo. i
pn. s. e. rō qd perit ps pncipal. s. spūs vitalis: vt
ibi dixi. ita i qdriga si perit ps pncipalis. s. ille
equus q demōstrabat qdrigā z eā dirigebat nō
debet qd remanet. sec̄ si alī equus decesserit: z
ita vult dicere iste tex. ita in area. nā domo s̄stru
cta sup̄est area q ē potētissima ps dom̄: vt. l. eū
q edes. j. de vsu. s3 si p̄ret area casmate forte vel
pp abundātiā aque: tūc cemēta q remaneret for
te nō deberet: vt ar. d. l. mortuo. s. e. ar. hui. s.
Ticio. Si legatū relinqf ab vno sub cō
ditiōe q ex eī psona dependet si
legatū trāfferat ad aliū nō trāfferet cōditio. h. d.
C. Op. h̄ dñ q dies legatū cedit adita h̄ ditate.
s̄. imo tale legatū ē nullū: vt. l. post mortē. s. s3 si
suo. s. ti. i. so. h̄ nō fuit relictu suo s3 ticio. C. s3
s̄ hoc op. qd p̄ualet legatū libertatis z legatum
de suo nō v3. d. l. post mortē. s. fi. So. dicit glo.
ibi q hic fuit relicta libertas p fideicōmissum: z
hoc t3 dy. s3 hoc vñ s̄ rex. hic qñ dicit libertas cō
perit: z ibi liber eē iustus zc. vñ Ja. de are. dicit
q hic fuit relicta libertas directe z fatef s̄rium
q legatū nō v3: z ponit q hic legatū fuit factuz
suo sub eadē die z p̄ditiōe q libertas: z punctat
hic i pn. post ditionē legatū. Si tenef pm̄ j expo
nes tex. ubi dicit libertas cōperit. s. fideicōmissa
ria: z vbi dicit eē iustus ē intellige p fideicōmissū.
C. Ultimo iduco istā. l. p casu ad. q. ego tenui q
p auē. ex cā p̄seruat vñ fideicō. ut. l. ita tñ. s. quo
tiēs. j. ad. tre. z. s. si qd omif. cā te. l. si suū. s. i. po
ne ergo q testor grauauit h̄z vñ vt restituat p fi
deicōmissuz post mortē suā: h̄ ditas venit ad ve
niētes ab intestato. Certe nō tenef ad fideicōmis
suz nisi illo istituto moriēte: ut hic. facit. l. iij. j. de
noua. z. l. cū pf. s. ab istituto. j. e.

Ticio. Si legatū relinqf ab vno sub cō
ditiōe q ex eī psona dependet si
legatū trāfferat ad aliū nō trāfferet cōditio. h. d.
C. Op. h̄ dñ q dies legatū cedit adita h̄ ditate.
s̄. imo tale legatū ē nullū: vt. l. post mortē. s. s3 si
suo. s. ti. i. so. h̄ nō fuit relictu suo s3 ticio. C. s3
s̄ hoc op. qd p̄ualet legatū libertatis z legatum
de suo nō v3. d. l. post mortē. s. fi. So. dicit glo.
ibi q hic fuit relicta libertas p fideicōmissum: z
hoc t3 dy. s3 hoc vñ s̄ rex. hic qñ dicit libertas cō
perit: z ibi liber eē iustus zc. vñ Ja. de are. dicit
q hic fuit relicta libertas directe z fatef s̄rium
q legatū nō v3: z ponit q hic legatū fuit factuz
suo sub eadē die z p̄ditiōe q libertas: z punctat
hic i pn. post ditionē legatū. Si tenef pm̄ j expo
nes tex. ubi dicit libertas cōperit. s. fideicōmissa
ria: z vbi dicit eē iustus ē intellige p fideicōmissū.
C. Ultimo iduco istā. l. p casu ad. q. ego tenui q
p auē. ex cā p̄seruat vñ fideicō. ut. l. ita tñ. s. quo
tiēs. j. ad. tre. z. s. si qd omif. cā te. l. si suū. s. i. po
ne ergo q testor grauauit h̄z vñ vt restituat p fi
deicōmissuz post mortē suā: h̄ ditas venit ad ve
niētes ab intestato. Certe nō tenef ad fideicōmis
suz nisi illo istituto moriēte: ut hic. facit. l. iij. j. de
noua. z. l. cū pf. s. ab istituto. j. e.

Ex. l. sequenti.
An ualeat legatum factum creditori.
Eius. Debitor partis fundi
si creditori sub eadem
cōditiōe qua debebat legauit: intelli
gitur aliam partem nō illā quā debebat legare
.h. d. primo ponitur thema z qd. secundo deter
minatio questionis. tertio responsio ad unam
obiectionem que fieret in contrarium. quarto re
sponsio q fieret ad aliam. secunda. ibi: uolunta
tis. tertia. ibi: sane. quarta. ibi: debitor at. C. Op.
q i dubio nō ē nisi q testor grauauit heredes
suum duplici prestatione: ut. l. ticia. s. q i uita. s.
.e. z. j. e. l. s. eū. So. ibi. i eodē testō: hic i diuers.
vt tex. dicit. C. Sed op. q heres z testator p eo

fi. z quod ibi
glo. z bal. in
uj. col. C. fa
ber. vbi etiaz
per bar. alle
gat ēt bald.
hanc glo. i. l.
.ij. vñ. ex his
.C. de secun
tab. z in. l. fi.
in. v. col. C. s
fideicō. z ibi
etiaz i vi. col.
vbi vid: z cū
bar. concor
dat bal. ang.
z imol. in. l.
quotiens in
prin. iuncto
.s. i. s. de he
re. z ad nota
ta per bar. h
vide do. de
rota. in con
clu. m. m. cc
lxxv.

Peculū
p. s. ticio
vid ad
intellectum
imo. i. l. post
mortē. s. fi.
.s. ti. i.

Done er
go. adde bar
to. i. l. fundū
.s. s. act. em.
z in. l. cuz pa
ter. s. ab isti
tuto. in fi. j.
eo. ti.

Glo. diē.
istam glo. al
legauit tibi ēt
in. l. si libra
rius. de reg.
iur. ad fi. z d
materna pro
bandi uolun
taten testato
ris z p quot
testes vide. l.

de habet q̄tū ad h: vt. l. hmoi. §. i. s. ti. i. So. ibi
 hēs expresse legauit illud q̄ defunctus legauerat.
 sed hic significatio legati facta p herede p̄t
 aliud ip̄ortare q̄ q̄ defūct' legauerat. f. aliā par
 tē que significatio accipitur ne legatū sit inutile.
 C. Op. de. l. q̄ bis de v. ob. Glo. dicit expone vt
 ibi: tu dic q̄ alia res ē i hō legatō q̄ i p̄. C. Op.
 q̄ valeat legatū sc̄m̄ creditorī: hō p̄tineat plus
 vt. l. si creditori. §. id q̄s. s. ti. i. So. fateor: q̄ ibi
 nō p̄tinet plus altero de q̄tuor modis q̄ ponūf
 isti. de ac. §. plus. hō p̄tinet plus q̄nto mō. q̄ de
 clara vt ibi dixi. Alit̄o vt ista materia liq̄at h. dy.
 ponit vnā distinctionē. Tu distigue aliter. aut q̄
 legatū i q̄titate aut sp̄e. si q̄titate: distigue: aut le
 gatū p̄tinet aliq̄s cōmodū: aut nō: vt. l. si credito
 ri. s. ti. i. si sp̄e: t̄ tūc aut debet mibi ex d̄ctu: t̄ v̄
 p̄ illū modū q̄ p̄ōf i. l. iij. §. si rē. j. ti. i. aut erit mi
 bi debita ab eo q̄ legabat ex alio testō: tūc aut le
 gat illō idē q̄s debebat t̄ nō v̄: vt. l. hmoi. §. i. s.
 ti. i. aut legat aliō hē vel p̄sūptiue: t̄ v̄ legatū: vt
 h: q̄a v̄ legare aliā p̄tē. C. Quero qd si hēs nō
 reliq̄set totū fundū hō p̄tē fūdi sub eadē p̄ditio
 ne: an valeat. Rñ. aut dixit p̄tē simplr t̄ itelligit
 d̄ alia p̄tē vt valeat legatū: aut exp̄ssit p̄tē sibi de
 bitā ex testō meū t̄ nō v̄: vt. p̄bat h: t̄. j. p̄. §.

Ex. §. sequenti.

C. Quot modis accipiat gen': ibi. Scdo. Et an
 sit v̄x q̄ due cāe lucratiue nō possint simul cō
 currere: ibi. Et igil'. Et an cā lucratiua t̄ q̄si lu
 cratiua simul p̄currat: ibi. Expedit'. Et an cū il
 lud q̄ mibi debet ex cā lucratiua alius obligat'
 naturaliter t̄m̄ dat mibi ille alius debitor sit libe
 ratus: ibi. Secūdo. Et an cū aliq̄s ē obligat' ad
 fundū dādū mulieri ex cā lucratiua t̄ fund' daf
 a marito i dotē mulieri t̄ soluit matrimoniū fun
 dusq̄ reuertit ad mulierē sit liberat' ille obliga
 tus ad fundū: ibi. Tertio. Et an exceptiōi q̄ p̄ce
 dit ex regula q̄ due cāe t̄. possit renūciari: ibi.
 Quarto. Et an si dñs post triēniū recepit p̄sio
 nē an videat remississe caducitatē: ibi. Alit̄o. Et
 si sit p̄suetudo i ecclesia q̄ si vn' ex canonicis mo
 rial' ceteri lucrif fructus an si duo mortif eodē
 anno debeāt lucrari fruct' duoz annoz: ibi. Se
 cūdo. Et an stāte statuto q̄ si aliq̄s ex hat bladū
 ex comitatus p̄dat aial sup quo portat. Et alio
 statuto q̄ de nocte pene maleficioz duplicēf. si
 cōtingat aliq̄e ex here bladū d̄ nocte an teneat
 ad duos mulos: Quid si diuersi hoies sup eodē
 mulo extraxerūt: ibi. Tertio. Et an stāte statuto
 q̄ p̄stēti diminuaf q̄rta pars pene si p̄mus t̄ se
 cūdus sunt p̄fessi t̄ p̄mus soluit tres partes aia
 lis an ēt secūdus soluere teneatur: ibi. Tertio.

Duobus. Iste. §. p̄suevit i putari dif
 ficilis. pro cui' euidentia p̄
 mitto q̄ regula ē q̄ due cāe lucratiue nō p̄t i ea
 dē re p̄currere: vt isti. eo. §. si res. t̄. j. d̄ ac. t̄ ob. l.
 oēs. t̄ de sol. l. quotiēs. cū si. Scdo p̄mitto q̄ ge
 nus in iure assumit altero d̄ trib' modis. p̄mo ge
 nus accipit p̄ his q̄ p̄sistunt pondere nūero vel
 mensura q̄ i genere suo recipiūt functionē: vt. s.
 si cer. pe. l. ij. in p̄n. t̄. §. i. t̄ de h̄ gñe nō tractat h̄
 in tex. h̄ ego tāgā. j. p̄sequēdo materiam. Scdo
 mō accipit p̄ q̄titate q̄dā: puta si mibi debetur
 tertia vel q̄rta vel dimidia alicuius rei p̄ idiuiso
 d̄ mibi deberi gen': vt. s. si pars here. pe. l. i. §.
 pe. t̄ no. j. ad tre. l. deducta. §. nūmis. i. si. ma. gl.
 t̄ no. j. e. l. vnū ex familia. §. si de falcidia. Tertio
 mō d̄ gen' q̄ apud dialecticos d̄ sp̄e: vt hō.
 vn' q̄ d̄ hoīem simplr ē debitor gñis: vt. s. ti. i. l.
 legatō gñaliter: t̄ q̄s ibi no. cū s̄ibus: t̄ d̄ debi
 to gñis istis modis accipiēdo tractat iste. §. His

p̄missis omiffa diuisione dy. t̄ alioz iste. §. diu
 dif i tres partes p̄ncipales. p̄ma loquit de lega
 to generis. i. q̄titate sc̄o simplr nō adiecta certa
 demōstratiōe: vt q̄a legata ē pars fundi q̄ meūf
 ē. sc̄o loquit d̄ legatō gñis. i. q̄titate sc̄o simplr
 nō adiecta certa demōstratiōe. tertio loq̄ de le
 gato generis alteri: puta hoīs i gñe. secūda ibi:
 h̄ si pars. tertia. ibi. nō idē: t̄ qlibet pars subdiv
 uidit i alias particulas q̄s p̄sequor ponēdo ca
 sum i terminis. C. Venio ad casum summarū: t̄
 h. d. Due cāe lucratiue i eūsdē p̄sona t̄ i eadēz
 sp̄e q̄ hē possit ad oculū demōstrari nō p̄t con
 currere eodē tpe quo ad effectū solide exactiōis
 h. d. t̄ cessant q̄si oīa d̄ria. C. Venio ad casum
 i terminis t̄ pone p̄ partes p̄mitte t̄ q̄ i p̄ma t̄
 sc̄da p̄te isti duo testatores legauerūt rē alienam
 sciēter: t̄ erat p̄iūcta p̄sona adeo q̄ legatū v̄: vt
 C. de le. l. cū alienā: t̄ no. s. ti. i. l. nō quocūq̄. in
 p̄n. Dic ergo q̄ p̄ma pars subdividit i duas: q̄a
 p̄mo ponit vn' q̄nōis determinationē. sc̄do po
 nit determinationē alterius q̄oms descendētis
 ex p̄ma. sc̄da. ibi. neq̄ postea. Casus p̄z p̄ se. t̄ rō
 p̄mi dicti ē ne due cāe lucratiue p̄currat i eadē
 re. C. Ad sc̄dam partē p̄ncipalē venio: t̄ illa sub
 diuidit i tres. p̄mo ponit vnū dictū diuersum a
 p̄mo i iure t̄ sc̄o. sc̄do ponit determinatiō vnius
 q̄nōis depēdētis ex dicto. tertio ponit rō vtrius
 q̄s dicti. sc̄da. ibi. atq̄ t̄. tertia. ibi. neq̄. n. p̄ma t̄
 sc̄da ps ē clara. i. tertia. ibi. neq̄z enī q̄ ē magis dif
 ficilis pars. §. pone casum. Dictuz ē. s. q̄ q̄ ps
 ē legata simplr: q̄ vna solō nō tollit alterā actio
 nē: h̄ eadē ps poterit itez solui. Que ē rō q̄ p̄t
 h̄ p̄currere plures cāe lucratiue Rñdēf q̄ regu
 la q̄ due cāe lucratiue nō p̄t i eadē re p̄currere
 h̄z locū i eadē re q̄ possit ad oculū demōstrari.
 ergo regula nō extēdit ad casuz quādo p̄currūt
 i eadēz re q̄ nō possit demōstrari ad oculū. p̄bat
 ista littera. neq̄z enim t̄. Nā plures in vno fun
 do cōmuni p̄ idiuiso non obtinent diuim cer
 te partis q̄ possit ad oculū demōstrari: h̄ solū
 iuris intellectu: q̄s est v̄x nō facta diuisione cor
 poris. nā an diuisionē nō potest demonstrari in
 fundo aliqua pars quā possit dicere hec ē mea
 q̄ ea ēt nō sit socij. h̄ post diuisionē potes dice
 re hec ē mea: hec tua: t̄ hoc vult dicere tex. iste h̄z
 Jo. t̄ H̄. q̄ ad eundē finē tendūt: t̄ illud q̄s gl.
 hic dicit q̄ quidā subaudiūt. n. qdā si. nec leuat
 nec ponit h̄z De. C. Ad tertiā partē accedo ibi:
 nō eisdē. Et ista subdividit i tres particulas. pri
 mo ponit dictū diuersuz a p̄cedēti i hoīe legatō
 i gñe. sc̄do illō extēdit ad stipulationē. tertio assu
 gnaf rō d̄ci. sc̄da. ibi. eadē. tertia. ibi. hoīs. C. Et
 aduerte ne erres i isto h̄. hoīs cāz ponit rō dicti:
 nō rō diuersitatis iter hūc casuz t̄ p̄cedentē. illā
 nō ponit iuriscōsult': q̄a ē manifesta. nā illud de
 bitū gñis nō p̄t ad oculū demōstrari. hic hō hō
 solut' bñ p̄t ad oculū demōstrari: t̄ iō n̄ p̄t
 solui ne p̄currat due cāe lucratiue: t̄ ista ē rō di
 uersitatis. h̄z i hoc h̄. p̄ōf illa rō. q̄re n̄ p̄t solui q̄
 sumit ex alia regula q̄ dicit q̄ ea q̄ apponunt ad
 obligationē si in his n̄ p̄sistit obligatiō nec solu
 tiō: vt. j. de sol. l. q̄ decē. §. stichū. i. p̄nc. t̄ d̄ h̄. ob.
 l. si duo rei. Ad p̄positū i legatō generis oēs sui
 p̄tinent q̄tū ad solonē. t̄ ille q̄ solueref videtef
 ab initio fuisse i obligatione. sed pone tpe legatū
 hēo quosdā suos i his nō p̄t cōsistere obliga
 tiō ab initio q̄a q̄ meū n̄ p̄t fieri ampli' meū:
 vt. C. e. l. p̄p̄at t̄. t̄. s. ti. i. l. cetera. §. i. ergo nec
 solutio eadē rōe i suis q̄ postea ceperūt esse mei.
 nā ceperūt nō eē i obligatiōe. t̄ sic nec i solutiōe
 h̄z defināt esse: t̄ hoc vult dicere iste. h̄. cū sit i ob

ligatioe z ifra plenius declarabo. Expedita ifa collige notabilia p teipm. **C**lenio ad oppositioes i qb^o tenbo huc ordine: qa pmo opponā ordinate ad q̄libz particulā declarādo tex. z glo. postea opponā de aliqbus modis ad declarationē materie q̄liter p̄nt p̄currere due cāe lucratiue. **C**Prio op. ad p̄mū: h̄ fuit legata ps p̄ diuiso z sic gen^o: ut. s. dixi. s. q̄n gen^o debet a duob^o ex duab^o caus. lucratiuis solutioe facta ab vno si liberat ali^o. s. facit q̄ illa spēs generis q̄ ē ab vno soluta n̄ possit ab alio solui: vt. j. e. n̄. idē. h̄ at dicit q̄ p̄tingit liberatio. Sol. q̄n gen^o debet repositū sub certa demonstratioe: tūc p̄inde ē acti. debere spēs: vt. s. ni. i. l. talis. s. itē si leges. z. l. s. si certos. fac. s. si cer. pe. l. certum. s. h̄ fuit appositā certa demonstratio: quia dixit pars fūdi q̄ meuij ē. iō ē p̄inde ac si debere certa spēs. iō p̄tingit liberatio ne due cāe lucratiue p̄currāt. **C**Secūdo op. regla de duab^o causis lucratiuis nō h̄z locuz in rebus q̄ nō p̄nt ad oculū demonstrari: vt. j. ver. neqz enī: sed h̄ pars meuij nō p̄t ad oculū demonstrari. ergo ex h̄tute dicte regule nō p̄tingit liberatio. **S**o. **D**y. fate tur h̄riū eē difficile: sed dic q̄ aliter nō p̄t dici nisi q̄ h̄ op̄ere certa d̄mōstratio scā d̄ p̄sona ticij i legādo vt sit p̄ide acti ad oculū possit demonstrari: s. ibi fuit legata simplr sine demonstratioe. **C**Tertio d̄ istā so. insto: qa si hoc eēt q̄ certa demonstratio faceret rē h̄ri p̄inde ac si posset ad oculū demonstrari: iō sequeret q̄ i sequēti pre eadē ps q̄ ē soluta solui nō posset: qd̄ ē h̄. atqz ēt p̄bo p̄ntiaz i sequēti pre: h̄z res i legādo nō fuerit demonstrata certa demonstratioe: tūc i soluendo fuit certa demonstratio quia soluit partē que fuit meuij. ergo in solutioe potest dici ad oculum demonstrari propter certā demonstratioe. s. res q̄ i solutioe p̄t ad oculū demonstrari itē p̄t solui: ut. j. n̄. idē. ergo p̄cludit q̄ certa demonstratio n̄ facit rē eē p̄inde ac si posset ad oculū demonstrari: tūc cū releuat tū dico dy. b̄n̄ dicere nā debes scire q̄ demonstratio d̄z p̄siderari tūc cū releuat. als nō. videtis. n. q̄ q̄n i legādo designat certa species de demonstratioe nō curat: qa siue h̄a siue falsa v̄z legatū. s. si nō exprimit certa spēs nec res tūc curat d̄mōstrari vt p̄ eā validet z certificez legatū qd̄ alias eēt iunte pp̄ icertitudinē: z tūc falsa demonstratio vitiat: vt. j. de p̄di. z de. l. demonstratio: z ibi no. i. i. z. iij. gl. z. j. de le. iij. l. nup. ita i p̄posito i p̄mo casu q̄n res fuit demonstrata i legādo d̄z p̄siderari demonstratio ēt i soluendo qa expedit. nā si nō solueret ps q̄ meuij ē nō solueret id qd̄ debet. s. hic fuit legata ps q̄ meuij ē hoc non p̄siderat: qa nō expedit. nā q̄cūqz ps soluat soluit qd̄ debet. **R**n̄. ergo breuif ad h̄riuzibi nō curat demonstratio: qa nō expedit: z iō n̄ v̄f res ad oculū demonstrata. h̄ curat d̄mōstratio qa expedit z v̄f res ad oculū d̄mōstrata. **C**Quarto d̄ istō op. z v̄f q̄ ex quolibet testō p̄seqr̄ solidā rē: ut. s. ti. i. l. plane. s. si duob^o. **S**o. aut p̄mo p̄sequor rē h̄e z h̄z locū regula d̄ duab^o caus. lucratiuis: qa p̄tingit liberatio ex alia: ut h̄. aut p̄mo cōsequor fictē quia p̄mo consequor estimationez: z tūc regula non habet locum: vt ibi no. z probatur insti. e. s. si res: ideo dixi in summano uere zc. **C**Quinto op. d̄ hoc z v̄f q̄ si p̄mo p̄sequor estimationē q̄ ex alia cā p̄rigat liberatio: ut. l. h̄mōi. s. si sempronij. s. ti. i. fo. ut ibi: qa q̄ dixi h̄nt locū i testō vni^o vel duoz q̄ habebat loco vni^o. rō qa n̄ p̄sumit testatorē uoluisse legatū duplicare: ut ibi no. sec^o i testis pluriū penit^o diuersorū. **N**ec ob. huic so. l. qd̄ ergo. s. i. s. ti. i. qa ibi testator reliq̄t diuers h̄rib^o: z exp̄ssit q̄ qlibet tenerez ad solidā rē: v̄n̄ h̄z locū regula p̄ide acti eēt relicti i testis diuersoz. h̄s ergo clarā istā p̄ticulā. **C**Sexto. op. ad h̄. nec post mortē: z v̄f q̄ actio semel exticta refuscitēf: ut. s. si ex nox. cā. aga. l. ij. i. h̄. sol. dicit gl. j. d̄ so. l. q̄ res. s. area. q̄ h̄ ē regula. cetera sūt sp̄alia vbi iusta cā iteruenit. s. h̄z dy. i. l. d̄ria. fuit iusta cā: qa res n̄ v̄f p̄fecte fuit se ei^o ex quo p̄t p̄ restitutionē i itēg^o aduocari. **A**lij dicit q̄ regula ista nūq̄ fallit: qa actio semel exticta non

reuiuiscit eadē nūcro. s. alia vtilis vel alia datiuā non natiuā. **I**stoz opi. recitat **L**y. C. si aduer. trāfac. l. ij. in prin. **L**ōtra ista opi. non ē h̄a p. l. si cū qs i si. j. de fur. vbi d̄f q̄ eadē reuiuiscit. **A**n. zaphi. dicit q̄ p̄t dici q̄ illud ē pp̄ fictionē postliminiū. v̄n̄ distiguit. aut reuiuiscit ex cā q̄ h̄z tractū retro: aut nō. **I**stō nō pl̄z p. l. d̄ferre. s. si. j. d̄ iur. h̄. vbi videt restitui eadē directā etiā ex cā q̄ h̄z tractū retro p̄ fictionē. **L**y. i. d. l. ij. C. si aduer. trāfac. dicit q̄ reuiuiscit eadem: s. hoc ē miraculose sicut homo non reuiuiscit h̄m cōem cursū nature s. miraculose: vt i lazaro. **I**stō dictū oīno displicet sp̄aliter in materia illa. C. si aduer. trāfa. **N**ā sup̄pōit q̄ actio que restituit ei q̄ trālegit cū minore petita restōne a miore sit eadē cū p̄ma. hoc est multū iniquū. **N**ā cū actio q̄ daf ipsi restituito sit vtil rescissoria ānalis: vt. C. ex qui. cau. ma. l. ab hostib^o. z. j. d̄ ac. z obl. l. in honorarijs. n̄. s. cū rescissa. z isti. de ac. s. rursus. **I**sta q̄ daf ei aduersus que ipetraf si ē eadē cū p̄ma erit directā z p̄petua ergo haberet plus q̄ minor. **S**l. si iudex circūuēto. ff. d̄ mio. **P**reterea ē h̄ casū. l. nā actio q̄ restituet ei aduersus que minor petit restōne ē vtilis: vt. s. d̄ tu. z ra. dif. l. alti^o: z de euic. l. si cū v̄ditor. s. si is. ergo nō ē eadē cū p̄ma: qd̄ dicem^o. **D**ico gl. i. s. areaz. optime dicere: qa regula ē q̄ nō reuiuiscit: vt hic cetera sūt sp̄alia ex cā v̄trū aut ex casibus i qb^o reuiuiscit sit eadē cū p̄ma uel alia sic distiguit. **A**ut est exp̄ssum i iure v̄trū sit eadēz vel alia: tūc sto illi d̄spōi. **A**ut non: z tūc aut refuscitat eā p̄tor mortu^o vel uiu^o: z tūc ē v̄n̄. vt. d. l. ij. si ex nox. cā. ag. z i toto t̄. de mio. z ex q̄. cau. ma. z de capi. di. cū si. **A**ut refuscitat eā p̄stitutio alia ciuilis: z tūc erit eadē cū p̄ma: ut. d. l. si cū qs. s. si. de fur. z de iur. h̄. l. de ferre. s. si. sic itelligo. l. q̄uis. ff. ad vell. p̄dicta h̄a q̄n esset actio i totū exticta. sec^o si eēt elisa p̄ exceptionē: qa tūc ēt p̄tor remouēdo obstaculū exceptōis faceret p̄mā actionē durare: vt no. i. d. l. ij. si aduer. trāfac. **C**Accedam^o ad scōaz p̄tē p̄ncipalē: z ad eā p̄mo op. d̄f h̄ q̄ ps fundi fuit legata simplr. **S**z istud legatū nō v̄f valere q̄n lego funduz simplr nō adiecta certa demonstratioe vt h̄f. s. de iure do. l. cū post. s. gener. z no. s. tit. i. in. l. legato ḡn̄aliter. **S**o. dico q̄ fund^o fuit demonstrat^o certa demonstratioe: qa dixit lego p̄tē fundi sempronij vel fundi q̄ ē iter tales fines z n̄ fuit d̄signata cui^o ps legata tur qa tūc h̄eret locū p̄n. z iō h̄ d̄f q̄ ps fuit legata simplicif: nō at fund^o fuit noīat^o simplicif: z hoc sentit gl. parua q̄ icipit puta zc. sup̄ h̄bo legat. **C**Scōo ad idē op. legatū q̄ntitatis nō v̄z q̄ntitate nō adiecta: vt. d. l. cū post. s. gener. z. j. de h̄. ob. l. ita stipulat^o. no. s. e. l. qd̄ testō. s. h̄ q̄n p̄f fuit legata simpliciter: s. sit adiecta certa demonstratio fundi: nō tūc est adiecta certa demonstratio quote: qa n̄ ē dictuz v̄z de dimidia tertia v̄ q̄nta: z sic v̄f q̄ legatum nō valeat. **S**o. h̄riuz loquit i legato q̄ntitatis: hic in legato quoritatit: z in dubio appellatione partis intelligitur de dimidia: vt. j. de h̄. si. l. no. mē filiaz. s. i. z hoc dicit gl. **E**t p̄t eē rō: qa in quotitate ip̄m totum est certū qd̄ nō p̄tingit i q̄ntitate simpliciter legata. **C**Tertio op. ad h̄. atqz ēt. h̄ d̄f h̄c eadē partem zc. **S**ed d̄ istud p̄nomē hic bec hoc ē demonstratiuū ad oculū: ut. l. nemo dubitat. i p̄n. s. de here. i sti. fa. l. certuz. s. si cer. pe. s. pars p̄ diuiso nō p̄t ad oculum demonstrari. ergo male dicit h̄c eandēz zc. quidā fatent h̄riuz: quia male loq̄t iuriconsult^o. non enim debuit ponere distinctionē hanc. z hoc sentit. gl. in prin. tu dic q̄ bene loquitur iuriconsult^o: quia pronomen hic bec hoc est demonstratiuū pro re que ē de presenti. z hoc bene fateor. tū potest demonstrare rez corporalē que est in conspectu z certam rē incorporalem que de presenti intellectu concipitur. v̄n̄ dicit lex bec actio zc. s. de eden. l. fi. z de calum. l. h̄ actio. cum mille si z tamen constat actiones esse inuisibiles z intellectuales. **I**tem dicit seruitutes rusticorum p̄diorum sunt bec zc: ut. s. de serui. rus. p̄di. l. i. tū sunt incorporales z inuisibiles: ut isti. de re. cor. z icor. tū iō ponit ibi.

a Enius.
m s. duo
bus. h̄
reuiuiscit.
Qu actio se
mel. extincta
reuiuiscat. p
pter hoc vid
no. q. quam
ponit bar. j.
e. s. i. pe. col
i v. vl. s. iste.

a C Secundo op. addo bar. in. l. i. in pn. j. d. ope. no. nuncia.

signu demonstratiuu: qa tunc de pnti cocipiebat iitel lectu. ita i pposito cu s illa parte solura eet smo: z tuc in intellectu cociperef merito posuit hac dictione hac demonstratiua de presenti. Quarto op. ad n. neqz eni. hic dicit qd no h3 locu regula: qa res no pot ad oculu demonstrari. Sed s. s. ti. i. l. no quocuz. s. fundum. vbi si usufructus puenit ad me ex ca lucratiua no possum postea cu petere. th constat qd usufructus est ius incorporale qd no pot ad oculu demonstrari: ut isti. d. re. cor. z icor. s. i. sol. qn ab initio aliquid certa demostatione designatu est in obligatiõe siue id possit ad oculu demonstrari siue no: semp h3 locu regula: ut i pn. no stri. s. sed qn aliqd pncipaliter debet: tunc h3 locu illa distinctio vtru possit ad oculu demonstrari vel no: vt h. modo rñdeo: qa in. s. fundu debeaf fundus: z sic p prietas z usufructus causalis illius fundi q non est nisi vnus solius: z sic certa demostatione demostat: vn si usufructus ille ad me puenit ex ca lucratiua extinguit oblo pp regulã. Sed si poneres casum q duo testatores simpliciter legassent mihi usufructum vnus fundi qui valeat centum: z vnus heres constituit mihi usufructu in fundo sciano q desit ee meus alter heres poterit i eodẽ fundo soluere mihi usufructu: qa usufructus no pot ad oculu demonstrari: z ab initio no fuit certus in obione: z sic regula non ipedit. In casu ergo in quo vna solo cofueuit tollere alia obligatiõe ex ca lucratiua ppter regulã que e qn res certa ab initio est in obligatiõe illa distinctio vtz res ad oculu possit demonstrari vel no: no h3 locu: sed i casu i quo vna solo impedit eandẽ rẽ ex alia ca solui pt: qd e qn debitũ e in gñe tunc distinctio vtz possit demonstrari ad oculu vñ no: h3 h3 locu: z istud multu declarat istã materiã. C Tercio ad tertiã partẽ pncipalẽ: z ad eã pmo op. dñ hic no idẽ zc. imo vñ idẽ qd. s. nã sicut ibi vna solutio no tollit alia obligatiõe sic h. Sol. dicit glo. z bñ. idẽ est qd. s. qtu ad effectuz tollẽde obligatiõis qa nec h nec ibi simpliciter itelligit: s3 diuersum e quo ad effectum impediende solutionis in eadẽ re: qa ibi simpliciter non ipedit: hic sic: z e rõ: quia hoc pot ad oculuz demonstrari. sed istam sol. instatur de. l. si qs duos. s. i. d. so. vbi eadẽ pecunia q pot demonstrari ad oculuz potest solui. so. qn debetur qritas vel illud quod in suo genere recipit functione: tunc regula de duabus causis lucratiuis no h3 locu: ut ibi: z pbatur. j. e. l. ticia scio. in pn. z iõ tex. insti. e. s. si res. dicit i eadẽ spẽ zc. z ibi hoc no. i. gl. z dixi in summario. C Scdo op. ad n. eandẽz quoqz z vñ qd si homo desijt esse meus q ille idẽ iteru solui poterit: vt. j. de so. l. q. x. s. stichu. Istud strariuz est forte. gl. hic z ibi dat duas sol. vna est que est i fi. gl. qd hic de rigore ibi d eqtate. Alia e sol. qd hic debebat homo i genere ex duab causis lucratiuis: si homo est solutus ex vna ca: lz desinat ee meus non pot solui ex alia ne due cause lucratiue cõcurrãt cu sit res que pot ad oculu demonstrari. sed ibi debebat mihi homo in genere ex vna ca tñ z forte no lucratiua: iõ si vnus qui erat meus stipulationis tpe desinat esse meus poterit mihi solui: qa hic no h3 locu regula de duab causis lucratiuis. Istã so. t3 dy. z Pe. z an. d. pñs. Istã sol. e ex presse cõtra istũ. s. i. fi. sui. vbi habes expresse q in his seruis q ab initio fuerunt legatarij: lz postea desinat ee sui no pñsist solutio et ex vna ca: z egparat istos duos casus ee suos ab initio z effici suos ex postfacto. Quid dicemus. dico doc. bñ dicere. No ob. hic finis: qa hic loquitur de rigore. l. q. x. s. stichu de eqtate: vt in alia so. gl. Cõcludo ergo aut homo debet i genere ex duabus causis lucratiuis: z tunc si homo mihi soluitur ex vna ca lucratiua lz desinat ee meus no poterit mihi solui ex alia: nec de rigore nec de eqtate: ut hic aut debet mihi hõ i genere ex vna ca tñ: z ille q meus erat tpe stipulationis desinat esse meus no poterit mihi solui d rigore: vt hic sed de eqtate sic: vt in. s. stichum z ita cre

b C Quarto op. Quid sit in obligatiõe generis plene p bar. in. l. ij. s. i. de ver. oblig.

do glo. z doc. intellexisse: alias dicerent male. Assigno ronez in casu istius. s. due sunt regule impediendes solutione. s. regula de duab causis lucratiuis: z regula qa i eo hoie in quo no pñsist obligatio. ergo nec solutio: vt dixi. s. ponẽdo casum. iõ tex. no introducit specialia duo s duas regulas. iõ et de equitate in eo non consistit solo. ar. C. de do. pmif. l. i. z quod ibi no. z. s. de iure do. l. cum post. s. gener. sed in. s. stichum. vna regula tñ ipedit solutione. s. qa i eo no possit pñsistere obligatio. iõ de rigore no pot solui: vt hic sed de eqtate ibi s istã regulã dispensat. Tertio op. vñ qd et istã vnã regulã no admittat dispensatio illa vt de equitate possit solui: ut. d. s. stichum. in pn. z de s. ob. l. si duo. ij. rñ. Sol. qdã gl. que est. j. de s. ob. in. l. stichuz. i. pn. videt dicere qd in dictis legibus admittat solutio d eqtate si ille qui erat stipulator tpe pmissionis desinat esse suus. sed illa glo. cõiter ibi reprobat: z spãliter p do. Rai. nã e d dictu. s. stichum. vbi est dña inter alternatiua obligatiõe z obligatiõe generis. sed dicta sol. p supponit idẽ ee in vtroqz ergo zc. So. ergo ibi loqf i obligatiõe alternatiua: vt si pmittis mihi stichuz aut pamphilum: cu pamphilus esset meus: pstat qd vterqz ab ipis pñsistentibus adijciebat ad obligatiõe. sed i pãphilo no pñsist obligatio: nec solutio nec lex dispstat ptra factu istoz pñsistentiu. sed qd. s. dixi loqf i obligatiõe generis in qua pñsistentibus nil apponit ad obligatiõe. sed solutione postea facta de sticho lex fingit illum stichu ab initio fuisse in obligatiõe: vt statim dicã. ppter quã fictione obstat illa regula qd si in eo non pñsist obligatio nec solutio s istam suam fictione lex d facili dispensat: ut. l. celsus. s. de arbitris. C Quarto op. z videt qd hoie legato in genere nil videatur legatu: ut. s. ti. i. l. cõ certus. hic aut dicit qd singulos cõtinet hoies ergo zc. so. dicit gl. i pn. qd singulos pñtinet hoies q ad solone: ut h. Null. aut e i obione: ut. l. i. s. rã: z no. s. de pñ. ide. l. cu his. s. fi. alia opi. ponit gl. l. l. si vnus. s. s. si gñalif. s. de pac. Istã opi. no vñ va: qa si nil e i obione nil possit peti. pñterea vñ d tex. j. de excep. l. z p iusuradũ. s. si is q hoiem ubi dñ qd acceptione pimif tota oblo. g. aliqd erat in obione: vñ qdã sustinẽtes pñm dicit dicit q null. hõ spãlis e i obligatiõe: ut. l. cõ cert. s. s. e i obione ipz gen. qd pñtinet singulos q ad so. ut h. istã e falsa rñ. nã uos debetis scire qd hõ put e gen. e qdã idea seu qdã imaginatio q no e i nro cõmercio nec pot subijci dñio nro. g. nã cadit i obione: ut isti. d. iuti. sti. i. pn. vñ alij ut Ja. d. are. dixerunt q nullus e i obione pure: ut. l. cuz icert. s. s. sub pñtitiõe si soluat ut i eo q solueret existat pñtitiõe i ceteris deficiat: z p hoc vñ tex. j. q. z a. q. l. iij. Hoc no e verũ qa sm hoc legatari. deccedẽs no trãsmittet. qd e s. l. hñ des. s. si icerto. s. fa. her. Itẽ no possit ager pedẽte pñtitiõe solonis: ut. l. cedere die. de n. sig. qd e s. s. p terea. isti. de ac. z illa. l. iij. q. z a. q. loqf i fi. sui solũ de legato optiõis: qd s3 istã tpa erat pñtitiõe: lz hodie aliõ ut isti. de le. s. optiõis: z lz illa. l. iij. i. pn. faciat mẽtionẽ optiõis de legato generis: tñ finis d3 restringi: ut. s. di xi. Al rñde aliter vt statũ dicã. Quid dicem. dic qd gl. hñ si. ponit veritatẽ. s. q nullus e in obligatiõe cert. z determinatus: sed determinãdus p solutione: adeo qd ille q erat solut. fingit ab initio fuisse i obione: z h est casus. l. cõ cert. s. si bñ aduertat. dñ hic tñ hic singulos pñtineri: qa singuli pñt solui: z sic d3 itelligi. l. si vn. s. s. si gñaliter. s. de pac. z ita tenet Pe. z An. d. pñs. z oes qñ. Itẽ ppter istã icertitudinẽ q e añ solutione pot dici qd i. d. l. iij. q. z a. q. dñ istud legatu pñtitiõe quodã modo. No. de nbo quodãmodo qd notat iproprietatẽ: ut. j. de acq. pos. l. si me i vacuã: z ibi no: z sic et d3 itelligi gl. q. e. j. de opti. le. l. si pãphilo. z. l. si hominẽ. vñ delz q legatu hois i gñe sit pñtitiõe. s. iproprie. als eẽnt false glo. p rones pñctas. Expediti de oppositiõibus q directo respiciunt. s. p declaratione nostre

materie op. ad regulā que dicit duas cās lucratiuas nō posse cōcurrere in qua fundat^o est noster. §. **C** Et op. pmo q male sit formata ista regula. nā cā dīctus vel qsi. Itē oblo q inde descēdit. Itē actio q ex obligatiōe descēdit et catur: vt. j. de excep. rei iu. l. an eandē. §. acti ones. et ibi no. quocūqz mō hic accipis cām male dicit. nā cū h. l. et siles dicāt q vno debitore soluēte alter libe ras. ergo vterqz tenebat: et sic pcesserat. Itē obligatō Ex cā ergo pcurrūt due cāe lucratiue. So. fateor. Sicut nā dicitur: obligatio et actio ex cā lucratiua pcurrūt: nō tū quo ad effectū solide exactionis ex qlibet cā. nā soluti one facta ex vno tollit alia. et isto respectu dīctas duas cās lucratiuas nō posse cōcurrere. et hoc dixi in sumuario. **C** Scdo op. et vī q possint pcurrere quo ad effectū solide exactionis: vt. j. de n. ob. l. existimo. n. aut si h. v. zc. vbi si res est mihi debita sub cōditiōe ex cā lucratiua: et pendēte p ditiōe mihi soluat solida ex alia cā lucratiua si desinit eē mea: et postea p ditiō pme obligatōis extite rit: iterū petā eam: ut solida mihi soluat. et sic pcurrunt due cāe lucratiue quo ad effectū solide exactionis. Sol. eodē tpe nō pnt pcurrere: ut h. diuerso sic: ut ibi. nam ibi cū fuit soluta ex vna oblonē lucratiua alia nō erat na ta: sed pdebat p ditiō et desinit eē mea anteq̄ existeret p ditiō. et sic nō fuit dare q eodē tpe pcurrēt. ita et esset in hac. l. si res debita ex testō vni^o mihi soluat viuo alio testatore et desinit eē mea: eo viuo iterū potero dictā rē petere ex alio testō: vt hic dicit glo. hui^o. §. l. ponat sub dubio forte: sed nō debuit dubitare: qz due cāe concur runt diuersis tpe^o sū dy. Et est casus in. d. l. existimo. h. ipsi nō allegarēt eā ad hoc. **C** Tertio ptra id op. et vī q hec solutio ē ptra oēm rōnē. nā videt debere dici to tū p trariū cū eadē res possit eē mea ex pluribus causis pcurrentibus eodē tpe nō at ex plurib^o causis nō pcur rētib^o: vt. l. in numeratōib^o. j. d. so. et no. j. d. acq. pos. l. iij. §. ex plurimis. So. fateor q vna res pōt eē mea ex duab^o causis lucratiuis pcurrentibus eodē tpe p iura p dicta. Nec p hoc infringit regula q hz locū quo ad ef fectū solide exactionis ex vtraqz cā. S3 oppositio conclu dit qn eadē res seml soluta efficiat mea ex duab^o cāis qd non ē ptra regulā n fāz. nec dicas q istud nō reperit ex duab^o causis lucratiuis. qz do tibi casū. j. ad. l. fal. l. ver bis. ij. rñ. vbi dbebat qz aliqd in diē reip. ex pollicitatio ne. et sic ex cā lucratiua legauit illud idē reipu. Certe si dies debiti extitit ex vtraqz cā debet. et si soluit reipu blice efficiatur sua ex vtraqz cā nec infringitur regula. qz vna ē solutio et habēt locū not. i. §. ex plurimis. vbi dy. vī hoc tenere. **C** Quarto op. et vī q eodē tpe quo ad effectū solide exactionis pcurrāt due cāe lucratiue: vt. j. d. act. et ob. l. si is q sticū. So. dicit glo. ibi q ibi debet ex duab^o cāis: quaz vna est lucratiua vt legati. alia nō lucratiua vt stipulatiōis. hoc ē diuinare. Preterea de bitū ex stipulatione simpliciter intelligit ex cā lucratiua ar. l. si stipularus. §. d. vsu. et de ope. li. l. cāpan^o. vñ pe. t3 vltimā solonē posita i. l. p traria. l. q regula hz locū qn due cāe lucratiue pcurrūt i eadē psona ab initio. h. i. l. p traria ab initio habuit originē i diuersis psonis: h3 ex postfacto deueniat ad vnā. Itanc sol. credo verā et p baf p tex. l. p trarie. et. §. ti. i. l. si seru^o legat^o. §. i. et iō im pator isti. e. §. si res dicit i eūdē hominē et c. et iō dixi in casu sumario i eiusdē psona et c. Itāc opi. t3 An. de pif. als An. zaphi. et Ly. hoc dicit. C. d. nego. ge. l. q pupil le. S3 ptra istaf fortiter. qz hec sol. vī ptra casuz. l. si mi hi et tibi. i. pri. §. ti. i. l. sol. h3 De. ibi ab initio habuit ori ginē ex psonis duoz. nō tū quo ad effectū solide exac tionis. nā ipediebāt se pcurfu. vñ si ex postfacto deueni at ad vnū nō variat natura duaz ablonū. h. l. si is. et. l. si seru^o legatus. §. i. loqf qn ab initio qlibet psona po terat petere solidū. **C** Quinto op. dicit hic i. l. q h3 ali qd dederit cā p ditiōis iplēde. p legato qz nihilominus dicit lucratiua cā: vt. j. ad. l. fal. l. ad veterāi. §. i. et. l. si fū dus legat^o. et no. p Ja. d. arc. §. si qz omis. cā tel. l. h3. S3

alia lex dicit q si res sit mea ex cā legati et dedi aliquid cā p ditiōis iplēde q ex alio testō possum eā petere: vt §. ti. i. l. plāe. §. q si rē. vlti. rñ. ergo dīct q due cāe lucrati ue in eadē psona eodē tpe pcurrūt quo ad effectū solide exactionis. So. dico q cuz aliqd dat a legatario p le gato titulus dīct lucratiū simpliciter: h3 sūm qd dicit one rosus: vt no. in. d. l. ad veterāi. §. i. §. ti. i. l. nō ampli^o. in pñ. eo ergo respectu quo ē onerosus vna solutio nō tol lit aliā oblonē. et sic due cāe pcurrūt. ita loqf. §. q si rez **C** Sexto op. ad p ditiā. §. ti. i. l. nō quocūqz. i. pri. et. §. i. Sol. ibi res q puenit ex vna cā lucratiua nō puenit p fecte et irreuocabiliter. nā erat discessura p ditiōe aduē ente. S3 de vno dubitat^o vī iterū pendente p ditiōe possit agi an expectet p ditiōis euēt^o. et sic desinat habe ri ex prima solutiōe. Glo. pua in. d. l. nō quocūqz pōit vtrāqz opi. et se nō firmat. Dy. t3 qz agat exiētē p ditiō ne: vt p baf i ver. nā et si stipu. ea dē. l. idē t3. Pe. tamē glo. t3 p trariū. j. de ver. ob. l. inter stipullātē. §. si rē. Tu dic sūm Ja. de arc. aut vult qz agere ex alia cā vt psequa tur totā rē: et d3 expectari p ditiōis euētus. vt. d. l. existio et ita loqur opi. Dy. aut vult agere vt psequat estimati onē dubij euētus: et tūc poterit agere statiz. et sic pcedit alia opi. ar. d. h. §. fa. herc. l. itē labeo. §. si. cū. l. se. Et igit^o totā istam materiā colligas sub qdam distinctione scias q vna regula ē q due cāe lucratiue possūt pcur re: vt. d. l. nō solū. §. d. ac. emp. Itēz alia regula ē q due cāe quaz vna ē lucratiua alia onerosa. et pnt pcurrere vt. l. ex pmissiōe. j. de ac. et ob. et. §. ti. i. l. plāe. §. si rem. et hic est alia regula de qb^o nil ad pñs. Tertia regula est q due cāe lucratiue nō pnt simul pcurrere. et de hoc est dicēdū. Ista qdē regula sūm diuersos terminos opaf di uersuz effectū. nā qn debet gen^o opatur effectū ipediē de solonis i eadē re: vt hac. l. ver. nō iō. S3 qn debet spēs opatur effectū tollēde obligationis. nā i solutione scā ex vna cā tollit oblo ex alia: vt hic i pñ. et. j. de ac. et ob. l. oēs. et instit. eo. §. si res. Aut ergo qris qn regula locū h3 qruz ad primū effectū ipediēde solonis et qn debet gen^o. et dic aut debet tale genus qd in suo genere reci pit functionē. qz i his p sisteret mutuū: vt. §. si cer. pe. l. ij. et tūc regula nō hz locū: vt. j. de sol. l. si qz duos. §. i. et. j. e. l. titio scio. i. pñ. et qd no. isti. e. §. si res. Aut est ta le gen^o qd nō recipit functionē: et tūc aut res soluta p t ad oculū demonstrari et h3 locū regula: vt hic. n. nō idēz aut nō pōt ad oculū demonstrari: et tūc h3 locū regula vt h. n. h3 si ps. et. n. neqz enī. Nec distingo vtrū fuerit adiecta certa demonstratio vel nō: qz tūc habet vt pmiss for spēs: vt. §. dixi. et hēbit locū distinctio quā faciā in p ximo casu Si vero qris de scdo effectu oblonis tollēde qn debet spēs: tūc aut ille cāe cōcurrunt diuerso tpe: et nō h3 locum regula: ut. j. de n. obli. l. existimo. vt no. in hoc. §. circa pñ. Aut eodē tpe: tunc aut ex vna cā fit so lutio eiusdē rei fice. puta qz soluit p cū: et tunc aut il le due cāe lucratiue descēdebant ex testō vni^o uel duoz q hēbant loco vni^o. aut ex testō. pñs diuersoz. Pñō cāu h3 locū regla: vt. §. ti. i. l. hmoi. §. i. et hoc si relinqf ab eodē. si a diuersis sec^o: ut. l. qdā. §. i. §. e. Scdo casu qn ex testō. pñs diuersoz: et tūc nō h3 locū regula: vt isti. e. §. si ref. et. §. ti. i. l. plāe. §. si duos. aut soluit eadez spēs vere: et tūc aut ab initio habuit originē i psonā di uersoz: aut vnus. pñō casu aut abo vocabant ad soli dā exactionē et nō h3 locū regula: vt. j. d. ac. et ob. l. si is q. et. §. ti. i. l. fu^o legat^o. §. i. aut sibi faciebāt p tē: et h3 lo cuz regula: vt. §. ti. i. l. si mihi et tibi. i. pñ. Scdo casu qn habuerūt originē i psonā vni^o: et tūc aut vna illaz cāz h3 qd ē onerosa. et pcedit pcurfus alteri^o: vt. §. ti. i. l. pla ne. §. q si rē. ij. rñ. aut oīno ē lucratiua: et tunc aut ē res ex vna cā soluta reuocabiliter et nō pcedit regla: qz po terit agi ex alia: vel statiz vī expectato euētū: vt. l. nō quo cūqz. §. i. i. pri. §. §. ti. i. et. §. dixi aut ē soluta irreuocabili ter: et pcedit regula. qz sp liberatio fit ex aliq cā nō disti cto vīz possit ad oculū demonstrari vt nō: vt h. i. pri. et. §.

^a C Sed de vno dubitat Adde bar. in d. l. non quo cūqz et ibi ro.

ff

ti. i. l. nō quocūq. §. sū dū. z isti. eo. §. si res. cū si. ¶ **Ex**pedi^o d' p' rarijs veniā ad aliq's. q. Et p'io q'ro vtrū cā lucratia z q' si lucratia p'currat. Declaro q' d'betis sci re q' nō solū ē cā lucratia z onerosa d' q' b' d'ictū ē. s. s. ē ē q' vocat q' si lucratia: vt ē cā noxalis z alie siles: vt. j. de doli excep. l. apud celsuz. §. si q's at. h. ceterz. z q' d' ibi no. Itē cā d'āni i'fecti q' egparat noxali: vt. j. de dā. i'fec. l. p'tor. §. hoc edictū. z no. p. Bz. e. ti. l. si finita. §. si p'lef

Bone ergo debes mibi seruū alienuz ex cā lucratia. suus ē effect' me' ex cā noxali. vtrū sis liberatus. Elide tur q' sic. nā si ex cā lucratia ad me puenissz eēs libera tus. sed cā lucratia z q' si lucratia egparant: vt. d. ll. ergo p' hoc videt casus. s. de noxa. l. si alien'. de fur. l. q' d' d'f. §. videt. nam q' nā cā s'm qd est onerosa non hz lo cū regula: vt. s. ti. i. l. plane. §. si rē. z. s. dixi. s. ista cā d'f cā q' si lucratia: q' s'm qd est onerosa. ergo zc. ¶ **Prete**rea euidenti' hoc appet in alio exēplo si rez dignā ma gno p'cio emā modico: d'f q' si lucratia: vt no. in. d. h. ceterū. Sed tūc nō est dubiū q' in q'tū dedi p'ciū durat actio ex alia cā: vt. d. l. plane. §. q' d' si rē. ergo zc. **C**redo q' ista scōa ps sit hā. nā qui boiem ex noxali cā accepit minus accepisse videt q' q' boiem hz noxiz solutū. hic videt cāus. j. de dona. cā mor. l. mortis cā capim'. §. si. z de so. l. q. x. §. hoiez. Et ideo q' illū stichū debet nō liberabitur eo respectu: q' min' hz creditor p' bec iura p' hac pte allegata. Sed si pones talē casum q' q's l'v beraret soluedo suuz obligatū noxiz vel domū ruino/ sam: tūc nō eēt dubiū q' ptingeret liberatio. **A**d 3'ia rīdeo. nā egparatio pcedit. put est eadē rō q' hic cessat ad. l. si alien'. z. l. q' d' d'icif. z q' d' ibi no. rī. q' d' ibi nō ptingit liberatio pp regulam de duab' cāis lucratia: s'z p' pter aliā regulam q' ponit in. d. l. q' d' d'icif. ¶ **Q**uero hō pone q' illd' q' d' mibi debes ex cā lucratia alius q' erat mibi obligat' naturalr tūc mibi dat. vtrū sis liberatus. rī. sine argumētis. aut ille erat obligat' ex naturali ob/ ligatōe q' beneficentib' bñfacere debem'. de qua log tur. s. de pe. here. l. sed si lege. §. p'suluit: z tūc solo ē do natio. z ideo eris liberat': ut no. in. d. §. p'suluit. hoc p'z i legato q' d' fit ex p'cedentib' meritis: ut. s. pro so. l. nec adiecit. tū d'f cā lucratia: ut h. z. §. si res. l. ap' d' celsum §. si q's aut. l. z q' d' d' d'ixerūt legatū non esse cā lucratia. quoz opī. refert glo. j. de acti. z ob. l. si is q' z male. q' d' p'dicta iura. Si hō erat obligat' naturalr: ut pupillus cui mutuata erat pecunia: vel absolut' a hō debito p' sē tentiā: tūc talis solo nō diceret donatio: ut. l. hoc iure. §. si. j. d' do. z ideo nō eēs liberatus. ¶ **T**ertio q'ro' ego sum obligat' mulieri ad fundū sibi dandū ex cā lucra tiua: nūc dicit' fundus ē dicte mulieri a hō dño datus in dotē. demū m'rimoniū est solutū: z fundus reuertit' ad mulierē. q'ritur vtrū ego sum liberat'. Elidit' q' nō. ga fundus reuertit' ad mulierē ex cā dotis q' respectu mari ti d'f onerosa: vt. j. de acti. z ob. l. ex p'missione. ergo zc. p' hoc videt tex. z glo. j. e. l. cū p'f. §. p'f filie. ¶ **L**ōtrari um credo esse verū. vos debetis scire q' si aliq's dat do tem p' muliere ista cā dotis respectu mariti d'f onerosa q' recipit pp onera m'rimonij supportada. Sed q' nā va dit ad mulierē: vadit ex cā lucratia: q' quo ad eaz est donatio. de hoc est tex. j. de his q' in frau. cre. l. si. §. si a focero h. ac si neuter. z no. s. so. ma. l. meua. §. si. i. vlti. gl. Si hz ex cā lucratia. ergo ero liberat'. **A**d 3'ia rī. q' dico q' est onerosa quo ad maritū tūc. ad. §. p'f filie. **R**ī. q' rō ibi posita in glo. nō est bona p' d'icta iura: s'z rō est ibi: q' illa mācipia non erāt p'state m'rimonio mu lieris: s'z esset spes reuertēdi ad eā. cū ergo nō hēret hē cessat regula de duab' cāis lucratia: sed si cōtingeret q' mancipia reuertent' ad filiā soluto m'rimonio ante q' heres p'ris solueret estimationē mancipioz: crederē ipm heredē liberatū p' ea q' d'icta sunt. Sed dices q' p' d'icta sunt 3' casum. C. de ipo. lu. descri. l. i. §. lucratiaas li. x. vbi dicit q' hz dos reuertat' ad mulierē ex cā donati onis: tū nō d'f hēre effectū lucratiaū. **R**ī. q' nō hz esse

ctum cāe lucratiaue q'rtum ad illā descriptionē seu p'sta tiōem q'rtuor siliquarū de qua loqtur ille ti. als sec': vt p'z p' d'icta iura. z istud est vtile scire' p'pter p'fes q' do/ tant filias spurias. nā v' q' veniētes ab i'testato possint reuocare ab ipsa muliere. q' nō dos est reuerfa ad eaz. cū dos quo ad eā sit donatio: z ei donari nō pōt: vt. l. i. C. de natu. li. z de incol. nup. auē. ex p'plexu: z in cor. vnde sumit ergo zc. sed istud forte nō pcederet de iure cano nico' quo iure spurij sunt alēdi: vt extra de eo q' dur. in matri. quā pol. p' adul. c. cū h'et. ergo eadē rōne sūt do tande. facit q' d' no. **L**i. de admi. tu. l. nō oī. ¶ **Q**uarto q' ro vtrū q's possit exceptioni que pcedit ex illa regula re nūciare. Et v' q' sic p. l. si q's in cōscribēdo. C. de pact. cū si. Itē v' tex. j. ti. i. l. nutu. §. i. vbi v' q' volūtas testō ris tollat hāc exceptionē: z p' hoc facit glo. s. de trāssa. l. de his. **L**ōtrariū dico. nā si bene aduertam' tex. isti. eo. §. si res. ista exceptio nō est introducta in fauorē rei sed pp iuris rigorē q' est: ut quod meū est amplius non pōt fieri meū: vt p'bas in. l. quotiēs. j. de so. ergo nō po test renunciari: ut. l. tā z si. ad mace. z. s. ti. i. l. nemo po test. cū si. **P**reterea i. d. §. si res. d'f duas cāis lucratiaas cōcurrere nō posse. ergo zc. sed h' b'ū pōt: cū aduerbio negatiuo iportat necessitatem: vt. j. de fur. l. non pōt. z no. p. Jo. an. c'x de re. iur. c. i. l. vi. Sed si possit huic re gule renūciari eēt in volūtate: q' d' esse d'z de necessitate. **P**reterea p' hoc induco casū. s. ti. i. l. qd ergo. §. si q's duos. vbi exp'sse testator voluit q' vterq's heredū tene/ ref ad solidā rē. z sic voluit q' regula nō hēret locū. z tū non obstare sua volūtate hz locū regla: vt distingua/ mus vtrū ad legatariū p'mo pueniat estimatio: aut res ut ibi p'z. facit. j. de ope. li. l. cerdonē. hoc ē videt tene/ re glo. s. ti. i. l. hmōi. §. i. hō ob. l. nutu. §. i. q' d' ibi testōr alijs h'bis vsus est q' d'f estimatio. secus si simplr p'bi buisset regulā hēre locū. hō ob. glo. l. de his. q' vtrum sit hā sunt opi. ¶ **A**ltimo. §. iste' cū sua materia iducit' ad mltas vtilēs z quotidianas. q' p'mo Bz. iducit' hūc tex. q' dicit actiōem extintā non resuscitari ad. q' si dñs possit triēniū recipit pensionē ab emphiteota: vtruz ius emphiteote restauret. de quo dicit: vt hic p' eū. z hēs in l. ij. C. de iure e'phi. p' glo. z plenissime p' Ly. ibidem in iij. q. ¶ **S**cōo inducit' p' Bz. p'suetudo est in ecclia p'f sana: q' si vn' ex canonicis moriat': canonici lucent' fru ctus p'mi anni. demū accipit de vna p'benda q' vacauit bis eodem anno. vtrū debeant habere fruct' duorum annorū. Et dicit **P**etr' q' vltra montes in quadaz ec clesia vbi fuit hec cōsuetudo: fuit determinatuz q' fru ct' vnus ani tūc deberēt hēre: ne due cāe lucratiaue eius dem fructus p'currāt. z hoc t'z An. zaphi. z qdam alijs. ¶ **T**ertio ego induco in ar. ad alias. q' vno statuto ca uel: q' si q's portauerit bladū ex comitatu q' p' dat aial sup quo portaret z p'demef in. x. alio statuto cauetur q' in oibus maleficijs p'missis de nocte pene duplicent' mō pone qdam sup mulo ex'it frumentū de nocte vtz teneat' ad duos mulos. **L**erte nō: ne due cāe lucratiaue cōcurrāt: nec distingo vtrū. p'mo soluat rē vel estima tiōnē cū hic sit debitū ab eadē p'sona: vt. l. hmōi. §. i. s. de le. i. z. s. dixi. pro hoc do casuz. j. e. l. luti'. §. i'puberē vbi p'z q' statutū de penis duplicādīs hz locū in penis existētib' in q'ritate: nō in spē vel corpore. **S**z pone' q' duo hoies diuerso tpe extraxerūt sup eodē mulo. vtrū qlibet debet p' dere vnū mulū. Et certe ex p'dictis p'z solo: q' aut p'm' soluit estimationē: z scōs teneat' ad mu lum. aut p'm' soluit mulū: z alius liberat' p' regulam de duab' cāis lucratiaas. Sed ad ista duo dicta videt ob/ stare casus. l. q' cūq's. C. de ser. fu. vbi duplicat' spēs. sed rī. q' ibi lex hoc exp'sse statuit. als secus. ¶ **S**cōo vide tur obstare. nā certe sunt cāe lucratiaue q' ponunt. C. de ipo. lu. descrip. l. i. §. lucratiaas. li. x. iter q's nō est illud q' d' acgraf ex cā pene. ergo zc. **S**o. dico' q' illud q' d' q'ritur ex cā pene h'f ti. lucratiauo: ut. C. de mo. mulc. l. mul ctarū. ibi p'pēdia p'bas ex rōne. l. in sūma. z. l. q' d' placuit

A Tertio q' ro. s'z an suffic q' res sit mi bi legata si si suz nact' pos sessionē ad h ut nō possim agere ex alia cā lucratia cū dñuz rei legate trāsse raf recta via vide pau. de ca. i. l. iter sti. pu. §. si rē. d' v. ob. q' non p' illuz tex. in v. nactus.

B Cā lucra tiua. an ti. do tis dicat lu cratiū vel e. s'z. vide q' d' d' cit bar. l. i. cū pater. §. filie j. eo.

C Utile sci re. vide bar. l. i. §. si a so cio. q' in frau. credi.

D Jus cano nico. No. q' hodie tene mur alere no stros filios spurios. s'z vi det tenuisse bar. l. i. vxozē. §. pater na turalis. d' le. iij. z ad bal. l. i. mater. C. de iure do.

E Utlio. §. iste. vide bar. l. i. j. C. d' iur re e'phi.

F Ad alias q. z vid bar. l. i. sanctio. s. de pe.

G S'z pone. vid bar. i. d. l. factio. cir. fi.

H So. vico adde tex. i. l. si miores. ad fi. de ad. tu. Et id q' d' q'ri tur ex ludor: an dicat ex cā lucratia. vide bal. i. l. i. §. si qd in frau. pa. z no. q' si aliqd hētur p' p'cio illicite soluto dicit' hēri ex cā lucratia: ut no. bar. p' glo. i. l. i. §. si. cū. l. se. §. h'q' omif. cā test. q' d' no. z ibi scripsi.

.j. de iur. fis. z. C. pe. fis. credi. pferri. l. i. li. x. z est tex. in
 auē. d. nup. §. si ho altera. vbi illud qd pdit ille q dedit
 cam diuortio d' alteri' lucru. p hoc. C. de sac. san. ec. l.
 iudem. §. sane. z hoc pz ad sensu: qz p hoc fisco nil ab
 est. Non ob. §. lucratiuas: qz illud est veru q̄tum ad il
 lam p̄stationē q̄ttuor siliquaruz. **T**ertio d' obfatare.
 qz regula hz locuz in eo q est debitor sp̄i. z sic sp̄s ē in
 obfatare: vt h. z. l. oēs. d. ac. z obl. cū si. h. ille q portat d' d
 ueritū amittit stati: vt. l. p̄missa. j. d. pu. z stati hz fise' do
 miniū. ergo deliquēs nō d' debitor cū nō sit obligatus
 vt isti. de ac. §. i. ergo in isto casu regla nō hz locū. Rū.
 qz nō publicat' stati hz expectat' snia. Nā debes scire qz
 lex q̄qz exprimit qz ipō iure p̄ficef. tūc hz locū. l. p̄mis
 sa q̄qz nō exprimit: z tūc aut vti' h̄bo p̄teriti t̄pis. pura
 fit puat': z tūc ē intelligit' ipō iure. aut vti' h̄bo futuri
 t̄pis: vt priuef vel amittat: z tūc aut ē ibi h̄bus mox: vel
 stati: z idē qd ipō iure als expectat' sentētia. h. p̄bas. C.
 de sa. fāc. ec. l. iudem. §. p̄conom. i glo. sup h̄bo. p̄uef
 z in auē. d. icel. nupr. §. i. i glo. hz nūqd. coll. ij. Lū ergo
 h̄ statutu nō exprimat nec vtaf h̄bo p̄teriti t̄pis nō p̄fi
 scaf ipō iure. Preterea posito qz si eēt scōs portās su
 per eodē aial: nō tenef ad illud aial per illam regulaz
 q̄ res mea nō pōt fieri apli' mea. **T**ertio ex p̄missis i
 surgit alia. q. statuto cauef qz p̄tēti dimiuaf q̄rta ps
 pene mō p̄mus z scōs sūt p̄fessi: z prim' soluit fisco tres
 p̄tes aialis: nungd scōs tenebif ad integras tres p̄tes.
 Quidē qz sic. nā q̄libz tenef ad tres p̄ indiuiso nō desi
 gnatas certa demōstratiōe q̄ nō p̄it ad oculū demon
 strari. ergo regula nō hz locū: vt h. Sol. dico qz scōs nō
 tenef nisi ad aliā q̄rtā p̄tē quā fise' nō hz. Nā oēs sci
 re qz iste. §. hz locum q̄ illa ps. p̄ indiuiso que debef a
 duob' bis repif in eadē re. Nāz q̄libz dicaf dimidia. qz
 vna res hz duas dimidias. hz vnu aial diuisū i q̄ttuor p̄
 tes nō hz bis tres p̄tes. oñdo p̄ fise: si eadez res ē mibi
 legata in testō diuersoz: si i quolibz iminet falcidia an
 glz heredū tenef ad tres p̄tes. Certe nō. hz solū ad illā
 p̄tē q̄ ad legatariū nō puenit. **I**stud videt' iuriscōsult'
 velle i fite si bñ itueamur. s. ti. i. l. nō quocūqz. §. fundū
 in fi. §. vbi si fundus ē mibi donat' vel legat' z p̄tē emi
 ps mibi dōata vel legata ē p̄ indiuiso. vñ hz ps quā h̄eo
 ex cā lucratiua nō possit ad oculū demōstrari. tñ nō p̄
 tā totū fūdū. nā totus nō pōt bis repiri: hz petā id solū
 qd mibi abest. i. id qd h̄eo ex cā onerosa. ad qd facit qd
 dixi. s. in q̄rta op. scōe p̄tis huius. §. nullas ergo huius
 §. subtilitates rāq̄ iuriles asp̄natis. videtis enī hāc ma
 teriā vtilē z quotidianā. Et ergo h̄m p̄siliū pauli effica
 citer aduertēdū: vt. j. de li. le. l. legatū i p̄n. deo gratias
 amē. **H**ic. §. fuit repetit' p me bar. de saxoferrato mini
 mū iter legū doctores nūc iforciatū legētē in alma ciui
 tate pisay sub anno dñi. M. ccc. d. mēse Junij zc.

In fundo. Si res legata tradit nō pfecte ac
 tio ex testō adhuc durat ad ipsā
 hoc dicit. Mo. istū modū estimādū seu examinādū istaz
 rē dotalē. fite. s. fami. her. l. meū. §. si. **C**Mo. qz solu
 ta re adhuc durat actio ex testō dixi. l. h̄mōi. §. si edes
 s. ti. i. **C**Op. qz def actio in factum: vt. l. si heres. s. e.
 Sol. vt in glo.

Ex. §. sequenti.

Et qui. An q̄ dispositio ḡnialis droget sp̄ali z e' vide i fi.
 Bispō ḡnialis sequēs derogat sp̄ali
 p̄cedēti q̄ cadit inter grauatos. h. d.
 difficilis. §. e. **C**Op. s. ti. i. l. si tibi h̄o. §. i. p̄pter qd h.
 §. legif p̄ncipaliter duob' modis. p̄mo qz h̄ fuit legata
 sp̄s hereditaria. z iō ille heres p̄mus q solus fuit gra
 uatus nō tenef nisi p pte sua: vt. l. si fundū sub p̄ditio
 ne. §. si libertus. s. ti. i. z not. h̄ic i p̄ma glo. **A**lij ergo q
 postea fuerūt grauati i codicillis ḡnalf tenef p portōi
 b' suis. Et iō bñ dicit tex. ab oib' nō q̄rere. i. a q̄busdā
 fit z q̄busdā n̄: qz ille q soluit i tertiā iā ē liberat' p pte
 sua. p p̄tib' nō alioz q̄rif dñiuz. hz. l. tria loq̄ q̄n erat
 legata res nō hereditaria. z iō p̄m' grauatur tenebatur

isolidū vñ solue do totā estimatiōe liberat se z alios. z
 sic ab alijs nil q̄rif. z istā tenuit Dy. z Ja. de are. z hāc
 p̄legatur h̄ glo. i. z glo. iij. in p̄n. vsqz ibi: hz videt' qz nec
 p p̄tib' zc. ibi icipit p̄leg aliā lec. qz h̄ic fuit legata res
 ē nō hereditaria. z sic p̄m' heres nō tenebat isolidū.
CSz tūc op. de. l. si tibi h̄o. §. i. s. d. lega. i. vbi alij non
 tenef. **T**imore hui' ista lec. variat duob' modis. **A**no
 mō hz op. vt loquat' an traditiōz scāz. z dico qz p̄cordat
 cū h̄rio vt expōam' h̄ic ab oib' nō q̄rere. i. a nullo q̄re
 re. qz negatio postposita facit eq̄pollere suo h̄rio: vt. l.
 legiuimos. s. d. legi. tu. z ista ē h̄a i se. **S**cōmō legif h̄i
 glo. vt dicam' fateor qz ceteri heredes nō tenebāt sol
 uere: nec poterat ab his v̄dicari: vt i h̄rio. sed hoc spō
 re soluerūt: vñ p p̄tib' aliorū trāsīt dñiuz: nō p pte ei'
 q p̄mo soluit estimatiōe: imo q estimatiōem totā sol
 uit. p p̄tib' alioz repetet tanq̄ in debitū. **C**Sz op. qz
 ēt p pte ei' q soluit estimatiōe trāsēat dñiuz si ponū
 mus eū p̄sensisse traditionē. **E**rror enīz nō īpedit dñiuz
 trāslationē: vt i toto ti. de p̄di. inde. **F**atef glo. qz trāsīt
 hz reuocabiliter vide eā. **C**Op. qz videaf sepius legare
 q̄n legat in testamēto z codicillis: vt. l. q̄nq̄gita. s. de p
 ba. **S**o. ibi q̄ritas legabat' h̄ic sp̄s. **C**Op. qz solū pri
 mus singlr grauatus teneaf. nō ob. cā ḡnialis posita i
 codicillis: vt. s. e. l. legatoz. §. plures. **S**o. glo. ibi sp̄ali
 ter fuerūt rogati plures. vñ clausula ḡnialis pōt h̄ifica
 ri in eis: h̄ sp̄aliter fuit rogat' vnus. vñ clausula ḡnialis
 non pōt adaptari vni soli. q̄ so. est bona: hz etiā alio mō
 possit solui. f. qz ibi in codicillis nō fuerunt grauati oēs
 hz oēs fuerint scripti. tñ ista q̄ h̄ic ponit' est notabilior.
COp. z videt' qz ille solus teneaf q sp̄aliter est grau
 tus: vt. l. ticia. §. lutiuz. s. e. **P**ro cuius declaratiōe ad
 uerte q̄n dispō ḡnialis z sp̄alis p̄cedit circa p̄sonas gra
 uatas sic dic. aut p̄cedit ḡnialis z seqtur sp̄alis. z p̄ illa
 recedit a ḡniali z solus sp̄aliter grauatur tenef: vt. d. §. lu
 tiuz. aut p̄cedit sp̄alis z seqtur ḡnialis: z tunc aut legat'
 q̄ritas aut sp̄s. **S**i q̄ritas vni p̄ aliaz nō derogabitur
 sed sepius debet: ut. l. si plurib'. §. i. s. e. z. s. ti. i. l. si ser
 uo. §. figs a p̄mo. z hoc not. aut legat' sp̄s: z tunc aut
 sp̄s hereditaria: z sp̄ali p̄ ḡnalem nō derogat: qz cum
 p̄mus tenebat p portione hereditaria tñ p̄ clam ḡna
 lem alij tenebunt p portionib' suis: ut h. h̄m p̄mā lec.
 aut legat' sp̄s nō hereditaria: z tūc ḡnali p̄uisioni per
 sp̄alem derogat nō: ut minus debeaf: qz tota res debe
 tur: sed alio mō. nā p̄mus sp̄aliter grauat' non tenebif
 nisi p pte sua hereditaria: cū ibi n̄ esset cā ḡnialis tene
 retur insolidū: vt h. h̄m scōam lec. z. d. l. si tibi h̄o. §. i. s.
 ti. i. **F**allit si h̄ba ḡnalia possent restringi ad sp̄alia: vt si
 plures essent sp̄aliter grauati: ut. l. legatorum. §. i. s. e.
 z hoc no. in glo.

Ex. §. sequenti

Qualr i p̄ma pte. §. forme libellus: ibi. **Q**uero. Et
 an q tradit rem q̄ d' alteri seruitutē dicaf illam tradere
 vacuam: z an si vacuā an liberam: ibi. **Q**uero aliqs cuz
 sequēti verfi. **E**t an ius seruitutis dicaf esse in fundo.
 vide in fine.

Fundo. Heres tenef si fundus tradit dimi
 nutus in iure vsufruct': vel pignora
 tus: vel ab alio possessus. secus si alteri fuit. **I**tem nō
 valet legatū rei mee pp seruitutē alij debitā. h. d. **P**ri
 mo loqtur q̄n mibi legat' res aliena in q̄ deficit ius Se
 cūdo q̄n mibi legatur res mea in q̄ ius aliqd deficit. se
 cūda ibi: sinat'. **I**te p̄ma subdiuidit in quattuor. p̄mo
 q̄n deficit ius vsufruct'. scōo r̄idet cuidam obiectioni.
 tertio loqtur q̄n res ē pignorata: vt ab alio possessa. q̄r
 to loqtur q̄n deficit ius alteri' seruitutis. scōa ibi: vsufr
 ctus enī. tertia ibi: fundo enī. q̄rta ibi: nō ideo. **C**U
 nio ad casuz in termis que pone sic. **H**eres tradidit mi
 hi fundū legatū: tñ in eo alius h̄bat vsufructū. q̄ritur
 q̄liter mibi legatario d' heredes p̄sulat. **R**e. qz ille vsu
 fruct' q deficit petēdus est ab herede actione ex testō.
 h. d. **I**n tex. ibi fundo legato. subaudi z tradito ab he

CMo publi
 cas. adde bar
 to. i. l. ipator
 j. de iur. fis.
CMo q̄ pro
 pte sua. z vid
 bar. i. l. cōis.
 §. h. de s. ob.
 ad fi.
CMo pro por
 tionib' suis. et
 vid plene no.
 p bar. in. l. si
 plurib'. §. i.
 s. e. z i. d. l. si
 tibi h̄o. §. i.

ff ij

rede. Sequitur nihilominus petendus est. f. usufructus. nec enim potest referri ad fundum salua ratione recti sermonis. **C**lenio ad secundam partem in qua sic forma casum. Dicitur est quod usufructus quod deficit est petendus. huic ut ostendat quod in re legata soluta deficit aliquid ius: tunc adhuc ipsa res legata peti non illud quod deficit: ut. l. hmoi. §. edes. §. ti. i. §. e. l. §. in fundo. Ad hoc respondet iurisconsultus. fateor quod persistit legatum in iure rei non in parte quota. tamen usufructus est tale ius quod continet emolumentum rei: et ideo de parte dicitur: quod ex usufructu et proprietate constituit plenum dominium. **S**ria ergo loquuntur quod deficit aliquid ius fuitutis: vel aliud quod rei emolumentum vel usufructum non continet. h. d. **C**lenio ad tertiam partem et forma sic casum. Quid si heres tradidit mihi fundum pignoratim vel fundum ab alio possessum: et sic possessionem non vacuam: an legatarius ob hoc possit agere. **R**. iurisconsultus et dicit quod sic. Et adverte diligenter quod iurisconsultus non dicit quod agat ut luat: vel quod possessio vacuetur. sed dicit quod agit ob hoc. h. est actio ex testamento ad ipsam rem: ut hoc sequatur. **C**lenio ad quartam partem quod incipit: non ideo dicit sic. pone quod heres tradidit mihi fundum legatum quod debebat servitute alteri fundo: an propter hoc poterit proveniri a legatario. **R**. quod non. h. d. **C**lenio ad secundam partem principalem. pone testator legavit mihi fundum meum quod habebat fundo suo: an legatus valeat: ut videat mihi per hoc relinquere liberationem ab illa fuitute. **R**. quod non. h. d. **C**ad primam partem operis et ut quod usufructus sit alienus non possit proveniri heres: quod testator: videat legare ius quod in re habebat: ut. l. si dominus. §. si. §. ti. i. **D**ivus timore ista lex legitur duobus modis. primo quod testator legavit fundum suum. secundo quod legat alienum: et hoc tangit in glo. pua quod incipit f. testatoris. Si intelligis in fundo alieno. h. est non testatoris neque heredis. intelligas in casibus in quibus legatus rei aliene: ut. §. ti. i. l. apud iul. §. si. et l. cum aliena. et. c. e. vñ cum heres teneat facere fundum plene legatarij: et teneat de evictioe: ut. l. si domus. §. i. §. ti. i. procedit iste. §. sine scrupulo. **N**ec ob. **S**riu: quod hic nullum ius habebat in re: sed legavit rem alienam: Item potest intelligi in fundo alieno. i. non testatoris sed heredis: et tunc procedit sine scrupulo: quod heres debet dare perfecte: ut. j. l. p. §. si re. **T**ertio potest intelligi in fundo testatoris: et usufructus erat alienus. i. heredis tunc et procedit sine scrupulo: ut. §. e. l. is c. et. j. e. l. cum fili. §. dominus. **Q**uarto modo potest intelligi quod fundus erat defuncti et usufructus alterius heredis. tunc ob. **S**riu: quod testator: videat legare solutum ius quod habet: sed quod dicitur non dicitur fallit hic in usufructu quod continet emolumentum rei ne alias legatum sit inutile. **L**erte non est inutile legatum proprietatis. vñ ista lex non procederet: nisi poneret testator dixisse expresse quod fundus iteger prestaret. **C**op. quod non debeat peti usufructus sed ipse fundus: ut. l. hmoi. §. edes. §. ti. i. **A**d hoc respondet iurisconsultus h. in tex. ut dixi ponendo casum in secunda parte. quod tamen declarabo melius. j. p. quones. **C**lenio ad h. fundo op. quod heres non teneat luere fundum p. l. si res obligata. §. ti. i. **S**o. h. potest intelligi primo in fundo alieno: et tunc procedit sine scrupulo: quod tunc heres tenet perfecte facere legatarij: et tenet de evictioe. **I**tem potest intelligi in fundo heredis et sic procedit clare eadem ratione. sed si intelligam in fundo testatoris obligato ex neo: tunc ista. l. debet intelligi secundum distinctiones. d. l. si res obligata. §. ti. i. ut loquitur hic in illis casibus in quibus luitio spectat ad heredem. **S**ed si ponam quod fundus testatoris erat obligatus heredi: tunc debet intelligi secundum ea quod dixi in. l. si servus ticij. §. ti. i. **C**op. h. dicit quod heres debet tradere vacuam possessionem: ut glo. inuit h. du allegat. l. ij. §. de act. emp. **S**ed imo non tenet tradere vacuam: ut. l. si domus. §. si. §. ti. i. **R**. si quidem testator legavit rem alienam scilicet: tunc iste. §. procedit sine dubio: quod heres tenet facere rem perfecte legatarij. **S**ed si poneret quod testator legaret rem propter aliquam aliam possideret: tunc videtur legare ius quod habet in re: ut. d. l. si domus. §. si. et tunc heres liberat cedendo actionem si qua habet: ut. l. apud iul. §. si ticius. §. ti. i. fallit in casu si pro recuperanda possessione est necessarius magnus sumptus: tunc pertinet ad heredem. sicut dicitur in suo le

Cfundo. q. ro aliq. vtz trades rez q. v3 alteri fuitutem dicat tradere possessione vacua vel libera et adde bar. i. l. ij. §. i. ff. de ac. ep. i. l. vtz facit. ff. de vi et vi ar. et bal. i. l. fi. C. de pactis. iter ep. et ang. i. l. puetione. §. si q. vacua. ff. de v. ob. i. c. cu io. anes. i. gl. ij. de fi. istr. qd aut de pacifi ca possessione vide p. pau. d. lia. i. cle. gra. tic. d. rescrip.

gato quod erat in fuga ex longinquo: ut. l. cum fuuo. §. ti. i. p. ronez positam in. l. si res obligata. §. ti. i. **C**lenio ad h. non ideo. **C**op. quod propter ceteras fuitutes heres teneat. ut. l. suo legato. §. si filius. §. ti. i. **S**ol. ibi legavit fundum vti optimus maximusque est h. simpli. et iste passus declarat. j. e. l. cum filius. §. dominus. **C**lenio ad secundam partem principalem **C**op. quod propter istas causas legatum rei mee: quod ut legare ius quod habet in re: ut. l. si tibi h. in pn. §. ti. i. **S**olu. glo. quod isto referat solum ad fuitutes: et ad ius usufructus quod moriente legatario redibat ad proprietatem absque legato: h. si est talis usufructus quod non rediret tunc valeret legatum: ut. d. l. si domus. §. si. §. ti. i. **C**ad ideo op. de. l. apud iul. §. si tici. §. ti. i. **D**ivus timore glo. h. distinguit plene et clare. vide ea et signa. **C**duero in prima parte h. §. quater forme libellus: et ad quod conclusit. glo. dicit quod in primo casu petis usufructus. in secundo et tertio petes fundus: ut per hoc aduersarius adhuc cogat luere vel possessionem vacuam tradere. vide glo. quod incipit. f. usufructus: et istud est verum. et hoc dicit aperte tex. ut dixi ponendo casum. **S**riu t3 glo. i. l. eu quita. §. pe. j. de v. ob. vbi dicit quod fundus petes: ut habeat usufructum. et per illa videt casus in. l. si ita stipulat. §. ticius. de v. ob. vbi dicit quod fundo soluto sine usufructu. in nullo contingit liberatio. **D**y. t3 ista glo. in. d. l. eu quita. §. pe. re probata illa. ad. §. tici. rñ. quod h. non contingat liberatio in aliquo: tamen illud quod deficit tamen debet peti. sicut. l. si non sorte. §. si x. d. di. ide. **S**3 di. et gl. vñ tex. h. quod dicit quod usufructus non potest sit in parte. f. quota. n. n. potest sit in parte tertia quarta. n. n. usufructus potest dici tertia quarta pars fundi: h. potest sit in parte itegrali: quod ex proprietate nuda et usufructu constituit plenum dominium: ut. l. recte dicitur. j. de v. ob. et quod ibi no. meli. §. alibi. **I**tem debet eos ut quod usufructus non est in oblatione: ut. l. p. iusuradum. §. illud. j. de accep. ergo non est in petitione. **R**. et dico quod imo est in oblatione: ut. l. si a reo. j. de fideiuf. **A**d. §. illud rñ. ut ibi dixi. teneo ergo glo. h. positam. et **D**y. p. casu h. §. et per tex. in. d. l. eu quita. §. pe. et ibi dixi. **C**duero aliquis tradit rem quod debet alteri fuitute. vtrius videat tradere possessionem vacuam. **H**ic est casus quod sic. nam primo dicit quod heres tenet tradere possessionem vacuam. postea dicit quod non tenet heres si tradit rem servam. per hoc vñ tex. §. de evict. l. quo ad fuitute. pñcta. l. ij. in pn. §. de ac. emp. **C**sed quod pone quod in instrumto est promissum tradere possessionem liberam et vacuam si tradit fuitute. **F**ateor quod vñ tradere vacuam: ut dixi. **S**ed an videat tradere liberam. **P**uto quod non quod per fuitute aufert aliquid de iure rei: ita quod libere et heres et possidere non debet: ut. l. stipulatio ista. §. i. j. d. v. ob. **P**reterea debet ei qui sibi asserit servitute debere dari iterdictum vti possidentis: ut. l. si duo. §. si vicin. §. vti pos. **S**i ergo appet quod per hoc turbat possessionem: et sic non est libera. et hoc vñ expresse in. l. vim facit. in fi. j. de vi et vi ar. **S**3 hoc facit quod h. dicit in vlti. glo. f. quod ius fuitutis est rem. ergo per h. possessio rei non debet minui libera: sed ratio patebit ex seq. q. **C**duero ergo vtrius ius fuitutis dicat esse in fundo. **G**lo. h. dicit quod non. **I**n **S**riu videt. j. d. d. inf. l. eoz facit. §. de noxa. l. in noxalib. et h. dicit **J**a. de ar. tu dic quod fuitus in fundo durante est ius ei cui debet ista servitus: et in eo ex hoc aliquid plus ponit: ut. l. quod in aliena. in fi. de ne. ges. sed in fundo seruiente non est aliquid ius positum sed pñctiuum: quod per hoc illi fundo et iuri eius detrahatur: ut. l. stipulatio ista. §. i. de v. ob. et pbat in. l. arbor. §. si. §. coi di. **E**t ideo si lego tibi fundum tuum servitute non videor legare liberationem servitutis: quod in eo nullum ius habeo quod ponat aliquid in me. sed ius illud est in fundo meo durante que tibi non lego.

A municipibus. **M**unicipibus potest usufructus reservari: quod potest extinguere. h. d. **C**duero quod modis possum amittere usufructum. **D**ic et respondeas: ut h. in glo.

Ex. l. sequenti. **P**aupes nullam habent actionem ex electione ex eo quod testator iusserit bona sua distribui inter eos: sed habent ex testamento legatarij quo ad heredes h. loco creditoz. et suffi

cit si illi qbus comissa est electio dicat eligo: et de instro electiois no dz solui gabella: qz nullu ius ex illa qrit pauperibus.

Aut ex familia.

Diuidit i tres sex et qlibet ps allegat p. s. et p ptes legam. fa ibi: si de falcidia. tertia ibi: si vno. qrtā ibi: si duos. qnta ibi: si fundū. sexta ibi: rogo. Et est materia de eo q est rogat restituerē vni ex certis et vsqz ad. s. si re. pseqtur vnā materiā multum solēniter. et istud pncipiū hoc itendit. Iustus restituerē vni ex certis cuz moriet sufficit q eligat et vsqz ad mortē pōt variare. h. d. Istud pncipiū ponit tres. q. et sol. ipsaz et rōne solutionū. fa ibi: et ei. tertia ibi: vtrūqz ergo. Et ad euidentia totius. l. gl. pmittit q qdā testōr q vocat ē semprounius fecit heredē ticiū: et eū rogauit de restituen do fundū herodianū vni ex familia cū morietur ista vba colligunt. j. e. l. s. rogo. v. possum dice re q testōr dixit q vni ex familia fundū relinqt: vt colligif. j. e. l. s. si fundū. ex eo. n. qd dī relin quat itelligif cū moriet: qz vbi relinqndi tradit ad vltimā volūtate: ut. l. vbi relinqedi. d. p. si. z. l. i. i. h. s. de ta. exbi. C. Mo. q si testōr iussit bona distribuī iter paupes per executores suos q paupes electi nullā hnt actionē ex electioe: s; ex testō pmo. C. Mo. ii. q legatarij ex pmo testō q tū ad heredē hēnt ut creditores: vt. l. i. C. de bo. auc. iu. pos. C. Tertio no. q talis electio p mutari. C. Op. ad p mū q heres nō hz necesse elige re: ut. j. e. l. s. rogo. rñ. nō hz necesse p cāse: s; eo si eligēte oēs de familia admittunt: s; si vult vnuz pferre hz necesse eligere: ut h. C. Op. dī h here dē debere eligere cū moriet. Cōtra imo statū cū pōt: ut. l. cū qdā. s. e. So. h fuit dcm cū morieris restituas: ibi simplr. Vel hic fuit dicitur relinqs. qd itelligif p vltimā volūtate: vt. s. dixi. C. Op. dī h q frustra legat. s. j. e. l. s. si fundū. So. p legare: ut hēat vim electiois: ut in dno nō vim le gati: vt h. Mo. ergo diligēter q isti qb comittit electio pauperū et distributio sufficit q dicat ta les eligo: nec ē necesse q dicant pcedo: tū si dixē rint nō vitiaf. Ex h apper q ex instro electiois nō dz solui gabella: cuz ex eo nullū ius qraf paupi electo: s; ex testō pmo. C. Op. q postq elegit nō possit mutare volūtate: ut. s. e. l. statulibez. s. si chū. z. l. hmoi. s. stichū. s. ti. i. Sol. h iō: qz elegit ante tps. sec. si eēt iustus restituerē simplr: qz tūc statim electo qretur ius. nec variari possit: ut in dno. ita tenet et bene.

Ex s. sequenti.

Si adunatia gñalis elegit illū que pores no minauerit noiat stati censet elect: ibi. Mo. Et si testator relinqt. c. distribuēda in pias cās put executor: elegerit: et executor eligat fabricā ecclie eps nō hēbit qrtā: qz illa cā cēset expssa a testōre et de illa nō debet quarta: ibi. Et.

Si de falcidia.

Profegtur eā dē materiā. z. h. d. Elect nō capit ex testō eligētis: s; ei q iussit re stitui. z hz illō falcidie rō nō minuit: z vno electo ceteri excludunt. h. d. Primo so. vnā. q. z ponit duas rōnes solonis. Scdo so. aliā z annectit rō nē. fa ibi: itaqz. Mo. q elect vñ noiatas in pri mo testō qd ē no. ad mtra. Adunatia gñalis ele git illū quez pores noiatuerit. Certe elect vñ ab adunatia spāliter noiat: vt hic ibi ac si noiatim zē. z. l. itē eoz. s. si decuriones. s. qd cuiusqz vni. Et By. inducit ad. q. scire debetis q epi de bent hē qrtā de relictis ad pias cās nisi sint reli cta ad certos determinatos vsus: ut ad faciēda

ecclesia vel sitia: vt ex de testi. c. si. Bone mō q testōr relinqt. c. distribuēda ad pias cās put exe cutor elegerit: et executor eligat fabricā ecclie. certe tps pinde nō hēbit qrtā ac si in pmo testō eēt illa cā a testōre expssa: ut. h. z. l. asse toto. s. d ber. insti. z. l. institutio talis. de p. di. insti. z. l. san ctio legū. j. de pe. C. Op. q heres nō hz necesse eligere: vt. j. e. l. s. rogo. solu. vt dixi. s. in pnci. l. C. Op. h inuit q ista electio facit legatū p dītōa le. s. de insti. de le. s. optōis. So. ibi in optōe re rū h in electioe psonaz. dixi in. l. cū qdaz. s. ti. i. C. Op. de quolibet legato detrahif falcidia: ut. l. i. j. ad. l. fal. ergo et de isto. h. qrtū ad p mūz te statorē iste elect capir: ut legatarius. z iō ut ex il lo detrahif falcidia qrtū ad scdm capir vt credi tor: ut. s. pri. z. C. de bo. auc. iu. pos. l. i. iō ex illo nō detrahif falci. C. Altiō ex h. s. not. duo. pmo q talis electio pōt fieri i vltia volūtate: ut colligi tur h. z. in se. s. z sic p q nō regrit pntia psone electi: vt. j. e. l. cū p. s. donatiōes. dixi. s. e. l. i. in .q. quā disputauī q incipit: hliū istituit. C. Scdo no. q nō hz necesse eligere digniore vel p mior rem: vt in v. itaqz. sic ille cui comittit electio pau perum nō habet necesse eligere pauperiores. di xi in. l. cū quidam. s. co.

Sed si uno.

Si vn ex certis insti tuat z fūdus exneo le get ab eo vēdicabil deducta portōe heredis. h. d. h iuriscō. determinat duo dubia circa eādē ma teriā. z sic hz duas ptes. fa ibi: vey. C. Op. h dī q instituēdo heredē nō vñ eligere. s. j. e. l. s. si fundū. C. Op. hic dicitur q si p pēlatio. s; qz cōpensa tio est debiti et crediti iuicem contributio. quod hic non est. z sic ob. l. i. s. de compensatio. Glo. fatef qz hic nō ē ppe p pēlatio s; retētio. Vel dic q p pēlatio dī facta a testatore q instituēdo vnū heredē vñ voluisse p pēlare cū eo illā ptez fundi quā possit petere a legatario. pp qd opponet si bi doli exceptio si ipse agit. z ēt si legatarij pueni antur ab alijs coheredib ex psona ipsius oppo net doli exceptionē p m glo. ut. s. de pac. l. si tibi. s. pactū. z. j. e. l. s. si rem. C. Mo. q sicut testōr pōt legare rē heredis: vt. d. s. si rē. ita pōt legare rem a se debitā ipsi heredi: ut p h. ic.

Ex s. sequenti

Can instituendo qz videatur eligere.

Si duos

Si ples ex certis instituunt z ps fundi exneo flinqual illa vēdicabil excepta pte q institutis cōpeteret. h. d. C. Mo. q ille q est iustus restituere vnā rez vni ex certis: pōt ex illis certis ples eligere. qd est mirādū: cū testōr dixerit vni restitui: ut p h. gl. q est in pnci. l. z ex tex. q dicit vnū ex familia zē. p/ bas. j. pri. s. C. Scdo no. q pōt diuidere rē: et sic in pte aliquā eligat z in ptez negligat v3 electio. q p3: qz heredes vidēt electi. p pte: z p pte lega ta exneo vñ neglectū. z sic p3 qz isti q debēt distri buere bona iter paupes pnt facere distributōez p ticularē. z si in pte faciūt: in pte negligūt valz. C. Mo. q instituēdo que heredē vñ qz eligere. et sic facit q si qz ē iustus post mortē suā bona sua distribuere iter paupes: q illū que istituit videat ur eligere in paupem. qd putare verū si hospita le qdā vel paupem institueret. sec. si aliū forte filū vel silem hoīem diuitē: qz tūc nō eligeret ex his quos testōr voluit. C. Querit glo. qliter ad pte relictā exneo illi de familia admittant. gl. di cit q pmo admittant q sunt in p miori gradu: vt. l. peto. s. frē. j. e. z ex illis pferf: qz petēdo pte occupat si aliū negligēt: vt dixi in. l. cū qdaz. s. e.

C. De mō adde qui. de suz. l. d. l. sigf ad declinan daz. z qd ibi bal. in. xvij. col. de epif. z cle.

C. Si duos no. q ille. al. le. lud. no. ce. cxviii. s; qd eē si testator loqtur p v. buz pluribus nieri. vide bal. l. i. h. de op. le. z p p. no. h. vid. ca. sū i. l. cū qdā de le. ij. z ro. no. cccxix. ADDE an i situendo qz videat elige re bal. p. h. cc. cclvi. ij. lib. C. Mo. q in situēdo. z h idē allegat h alle. bal. i. cō. si. incip. mibi scda facie vi debaf q ista z cetera. b. C. Querit glo. adde qd no. bar. m. l. cū qdā. s. e. ff. iij

a v Num ex familia. s; qd si elec tio facta ē in certa p execu torē. vid bal. l. i. h. qz ad d. elinādā i. vi. col. de epif. z cle. z bar. l. i. qdam. de re. dub. b. C. Solui ga bella. de istru mēto ex quo nullū ius qrit tur nō dz sol ui gabella. fa eit ad idēz. l. si suo. de he. re. isti. z add no. p. bar. l. i. si pupillus. j. ad. l. fal. z q dixi p. bar. l. i. ab ept. ff. d. pac. s; an iter ascēdentes z descēdentes d beat solui ga bella. z qd in zctu donati onis. vide no. bar. l. i. l. C. d ipo. lu. d. cri. lib. x. z adde qd. l. y. i. l. h. s; qz neces se. C. e. de le. dicebat q si nō dz alitatio non dz solui gabella qd se gtur bal. i. c. i. in si. p. de natu. seu. in vna addi. z q dixi ad p dca i. l. ij. s. si rē. de le. ij. Et si dōctū depo. sū nō dz sol ui gabel. ego dpono: ut va das p me ro m. an d hoc pacto debeat solui gabella q bal. in rub. C. depo. i. vij. q. ADDE qd dōctū nul lo si dz solui gabella Ro. cōsi. lxxvij. c. Si de fal cidia. z istum tex. asse. bal. i. l. qz. de iur. oi. in. in pnc. i. p. col. z bal. l. i. more maioz alias l. i. z qz. e. ti. in. q. ij. d. C. D. y. idu. cit. de quar. tis deoitis epō d legato ad pias cās p bal. i. auē. si milit. C. ad. l. fal.

Ultimo glo. op. de. §. soluto. in aut. de nupt.
et non soluit. **Dic** so. istud est regulare: illud specia-
le: ut no. §. d. acq. here. l. si quis mihi bona. §. iussu.

Ex. §. sequenti.
Verba cui voles aut quibus voles quod signifi-
cat: ibi. **No.** Et an cum omnia est electio et distribu-
tio inter pauperes et ille eligat grauetque electum de re-
stituendo. post mortem alij an valeat: ibi. **Quero.**

Sed si fundum.

Eligens si potest ele-
ctum grauari ut al-
teri restituat nisi ei tantum relinquitur: et tunc est pote-
rit ab eum vendicari si dominus fuerit: ne exeat de fa-
milia. **b. d. pmo** soluit unam. q. et ponit limitationem
Secundo soluit aliam et ponit illationem ex ea. **scda** ibi: quod
si talia. **¶ No.** illa verba cui voles aut quibus voles. quod
intelligo quod fuit disunctiva legis non testatoris. q.
d. si testator dixerit relinquo cui voles siue qui-
bus voles. et sic si dixit quibus voles potest unum eligere
quod est not. **pbaf. §. e. l. cu** qda. facit quod dixi. §. pxi.
§. q. si in singulari dixi cui voles et potest plures eli-
gere. ergo eadem ratione si dixit quibus voles potest unum
eligere. **In** prius facit. j. de annu. l. iij. §. q. si ita
Op. h. dicit quod si quis electus sit rogatus de re-
stituendo alteri est satisfactum voluntati defuncti. §.
d. §. si vno. §. e. l. **Glo.** magna soluit pluribus mo-
dis. **Ista** est vera quod si specialiter elegit unum sibi fun-
dum prelegando. id est fundus vadit ad eum ad aliquod
tempus: sed sit rogatus de restituendo. si supra quedam
vniuersali herede instituit et fundum alteri directo
legauit. unum fundus nullo modo fuit heredis. et
sic in eo non potest videri electus. **Op.** quod quis possit
grauari ultra quod sibi relinquitur: ut. j. e. l. **impator**
§. i. So. ut ibi. **¶ Quero** executor cui omnia est ele-
ctio et distributio bonorum inter pauperes eligat ali-
quem in pauperem in vno fundo hoc pacto quod post
mortem restitueret eundem alteri: vel quod daret certam
quantitatem alteri post mortem. an istud onus valeat
Dic ut casus quod non. et est verum si ponerem illud alium
cui debet restitui non est de numero pauperum. sicuti si
videbas dare ei quod erat ex ne et non ei quod erat de fa-
milia. si est de numero pauperum: puto quod valet si-
cut enim potest diuidere rem inter heredes: ut. §. pro-
xi. ita potest diuidere inter pauperes: ut. l. miles ita. §. et
quod diximus. §. de tes. mili. **¶ Tenio** ad h. quod si ta-
lia. **Op.** quod heres heredis liberet dando fundum
cum onere suo: ut. §. ti. i. l. si a substituto. §. heres
Sol. hic testator legauit sciebat conditionem fundi.
CS hoc op. si testator habebat aliquid ius in re sed
sit tale quod morte deberet extinguere illud ius: tunc vi-
detur legatum: ut. l. stichum. de usufru. l. e. l. quod in re
§. i. §. ti. i. l. vxor C. de leg. So. dy. videtur dicere
quod hic constat quod testator sciuit et cogitauit fundum
debere restitui vni ex familia quod aliquantulum repu-
gnat littere: quod videtur loqui in dubio dum dicit onera-
tum intelligi. et sic videtur loqui in casu dubij. potest ergo
dicere quod si familia vendicat pro factum heredis qui
dat ex neo: ut si heres hoc faciat iussu testatoris non
excusat quod teneat: ut. l. q. duos. §. eo. et. l. non quo
cumque. §. q. gatiu. §. ti. i. **Op.** quod illi de familia sta-
tiz potest petere: non expectata morte heredis: ut. l.
cum pro. §. libertus. j. e. So. dy. h. id. quod heres dedit
ex necessitate sibi imposita a defuncto. pbatur. j.
e. l. peto. §. predium et ibi dicam.

Ex. §. sequenti.

An si iussus distribuere inter pauperes decedat
antequam distribuatur oes pauperes admittentur.

Rogo.

Iussus cum morietur eligere potest do-
nec viuere eligere. et an nullus ad-
mittitur: si eo non eligente oes. **b. d. Op.** quod non est
verum quod sit datum vni: ut per ex pro. §. Sol. non est datum
vni certo: sed vni eligendo. id est si nullus eligat oes vo-

canf. Quero quiter oes vocant. **Rn.** ut. §. e. l.
§. si duos. **Quero** iussus est aliquis bona distri-
buere inter pauperes decedit atque distribuatur: vtrum
oes pauperes admittantur. **R.** ista lex loquitur quod
iussus erat restituere vni ex certis: et ideo si aliquis esset
iussus distribuere inter pauperes vni hospitalis vel
vnius vicinie: tunc oes illi admittantur. si vero inter
pauperes simpliciter: tunc episcopus succedit: ut. l. nulli. C. de
epi. et de. et in auc. de eccle. ti. §. sin autem.

Sirem.

Si testator legat rem heredis: ut
sua vel legatum. **b. d. Quero**
quod si testator legat rem quam habet cum herede. **Rn.**
tota debet: ut. j. e. l. cum filio. §. dno. **Quid** si le-
gat rem quam debet heredi. **idem:** quia tota debet
tur: ut. §. e. l. §. sed si vno. **Quid** si legat rem
quam debet heredi pro parte et pro parte ex neo. **Rn.**
pro parte heredis tamen debet legatario: ut. d. §. sed
si vno. et. §. si duos. **Ultimo glo.** signat prius
de. l. si domus. §. i. sol. ut ibi no.

Si omnia.

Verba defuncti tamen debet si
ex mente colligatur. **b. d. ex** pluribus ponit glo. multis
modis. tu tene secundum.

Item marcus.

Verba enunciativa
futura euertunt ad gra-
uatam directa fideicommissum inducunt. **b. d. Supra**
dixit de verbis defuncti: h. de verbis enunciativis
futura euertunt. **Op.** j. d. usufru. l. generalis. **Sol.** ibi
fuerunt verba ad honoratum directa: h. ad grauatam
videbitis pro glo. in. l. peto. j. e. **Op.** j. e. l. cum pa-
ter. §. modo. **So.** ibi fuerunt verba confirmatoria: hic
non. **Op.** §. e. l. ticia cum testis. in pro. **Sol.** ibi fue-
runt verba enunciativa de futuro emissa pro alio d:
hic principaliter pro se. **Op.** de. l. iul. §. ex his. j. ti.
i. **So.** ut ibi dixi in sol. prius. l. generali. quod no.

Eques questio.

Et quod
peret alio herede ex ne non: ut ex vltima vo-
luntate in fideicommissum generale non veniunt. **b. d. et**
est casus multum singularis. **Op.** quod veniat in fi-
deicommissum: ut. l. cum virum. C. de fideico. **So.** alio
in istis dona. quod si morte firmen non veniunt in fi-
deicommissum: ut. h. ro quod non capiunt ex testis: nec
firmantur ex aditione hereditatis: sed ex sola mor-
te. et ideo est spes tertia differens a donatione inter vi-
uos ex legato: ut no. in. l. res. C. de do. inter vir. et
vx. sed. l. cum virum. loquitur in legatis et fideicommissis
quod ex testis debent: ut in glo. ibi et pro doc. dixi in. l.
marcellus. §. qda. j. ad tre. **Op.** hic dicit quod res
donate sunt ex causa bonorum. **Nota:** quod diuisum non
exiuit de bonis defuncti. ergo est in bonis: ut. l.
re in bonis. j. de acq. re. do. **So.** dicit quod si loquitur
in reb. quod non sunt prohibite donari. quod est si ista
. l. in si. vni alij dicitur quod sunt ex causa bonorum. i. sunt
separate a bonis: et ideo magis potest dici non esse ex bo-
nis quod in bonis: ut. j. vi bo. rap. l. iij. §. in hac. et in
sti. vi bo. rap. §. si. et hoc possit tolerari. **Alij** dicunt
quod non dicitur esse in bonis: quod retrotrahit: ut gl. dicit
et sic inuit quod confirmatio donationum trahit retro
et quo ad diuisum. **idem** no. in. l. sub. j. de sol. ve-
ritas est quod non trahit retro nisi quo ad usufru. ut
. l. donationes. C. de do. inter vi. et vx. et. l. ij. C. de
inof. do. vni quod ad prius principale potest dicere
quod tales sunt ex causa bonorum. i. quod capiunt ex vltima
voluntate. nam ex precedenti donatione capis confirmata
morte non aditione: ut dixi. **Ultimo no.** quod si. i. l.
filiu quem hentem. C. fa. her. posuit casum si istam
. l. ut dy. dicit. et ly. ibi refert. **Secundo no.** quod glo.
j. ti. i. l. iij. in pro. dicit si casus h. l. in si. **Quero**
quod si has donationes testator confirmauit expressis: an
vxor capiet ex testis: an ut ex donatione morte

CS si re. vt.
de qm legat
res cois. ad-
de i. l. sui ele-
ctoe. §. i. r. ij.
. d. ti. i. et ad
istu ter. vide
no. p. imol. i.
. l. si heredis
suus. d. le. i.
b. l. Eques.
qo. hie
casus valde
sing. et ita et
eu alle. ang.
l. l. pe. §. filiu
i. h. j. p. here.
Op. p. q. ve-
niat. et quali-
ter iste dona-
tioes veniat
i fideicom-
sum. vide i. l.
marc. §. qda
ad tre. et doc.
marc. bal. in
. l. filiu quem
hnt. i. xi. ali-
as. iij. col. C.
fa. here. et ad
istam. l. vide
glo. et bar. i. l.
si mulier. in
pnci. §. ti. i. et
du bar. h. di-
cit quod donatio
inter piuges
q morte pfr
maf no req-
rit adi. here-
ditatis. add
ter. et ibi bar-
to. et bal. i. l. i.
. C. d. do. inter
vi. et vxo.
CS no trahi-
tur retro. v-
tru donatio
inter vi. et vx.
morte cofir-
mata trahit
retro. et ad
gd vide i. l.
italis scriptu-
ra. §. ti. pri-
e dixi p bar-
to. d. l. si sub
p ditione.

firmata: dixi in. l. si qñ. in pn. s. ti. l. Ex. l. sequenti.

Donatio facta filio in pmiuz emācipationis: an cōputetur in legitimā. vide in fi.

Eto. Verba dispositiua seu pceptiua ad grauatū uel honoratū directā fideicommissi petitiōem inducunt. h. d. Prima glo. h. l. ponit diuisionē. vide eaz. C. Mo. ex pma pte qz hba dispositiua lz sint defectiua in eo qz nō appet psona grauati inducunt fideicommissum z vī grauat^o heres. s. l. i. l. si fu^o. s. q. margaritā. C. Mo. scdo qz si hba sūt defectiua respectu psona cui dz dari itelligit testōr puidere heredi instituto. s. l. j. de sta. li. l. si ita. z melius in. l. labeo. z l. q. pecuniā. e. ti. C. Tertio no. qz si nō est heres ex testō cui possit itelligi pui sum itelligit de herede ab itestato. Et ex p dictis apparet qz iuriscōsult^o a. l. vnū ex familia. s. si omiſsa vsqz huc psecut^o est eadē materiā: qz pmo dixerat de hba dispositiuis defectiuis que hnt defectū ex pte hbi. scdo dicit de hba enūciatiuis. tertio h dicit de hba dispositiuis defectiuis ex pte psona eius a quo relinqtur uel ei^o cui relinqtur. C. Op. j. de usufru. le. l. gñali. in prin. So. dicit glo. qdā sunt hba dispositiua seu pceptiua z illa ad quēcūqz referunt dispositōez inducunt: ut hic. qdā sunt hba nō dispositiua: lz magis enūciatiua futuri euetus uel depcatiua: z illa si referant ad grauatū inducūt dispositiōem: ut. l. vnū. s. si. s. e. si hō referant ad honoratū non inducūt dispositiōem: ut. d. l. gñali. i. pn. vide gl. z no. C. Op. j. e. l. cū pī. s. pater q filio. so. ut ibi. C. Op. qz qñ hba nō pñet cui uoluerit puideri nō ualet dispositiō: ut. l. filiussa. s. diui. s. tit. i. dicit gl. h tacite vī puidisse ne uideat decedere p pte testat^o z pro pte itestat^o. Ista rō nō ē bona: qz cū ipse heres institut^o hēat restituere non pōt uideri decedere p pte testat^o z pro pte itestat^o siue restituat siue nō. Bic ergo qz in. s. diui fuerūt hba qz pñet comodū seu puiſionē ei^o ad quē diriganz z pñitū. s. ne alienet. vñ in dubio uidef dictuz gra eius nō alterius. bic hō sunt hba qz pñet grauatē eius ad quē diriganz. z sic nō pñt itelligi^o plata gra eius sed alteri^o. s. cohreduz uel uenſctū ab itestato. facit. j. e. l. cū pī. s. mādo. Eltimo istū tex. induco ad. q. lex dicit qz donatio scā a filio in pmiū emācipatiōis nō cōputat^o sibi in legitimā nisi dicat^o: ut. l. si qñ. s. pe. C. de inof. tes. z l. etiā. j. s. bo. li. dixi in. l. iiii. j. ad. l. fal. ptingit qz qdam donauit filio p pte sua ali qd: an ex hoc qz dicit pro pte sua uideat uelle qz sibi cōputef in legitimā. Tex. hic uidef qz sic in. ij. rñ. facit de bo. li. l. etiā. s. pe.

Ex. s. sequenti.

C. Fraus qz res phibita alienari: possit alienari.

Medium. Res phibita pōt alienari ex cā necessitatis. h. d.

C. Op. qz fūdo alienato pp es alienū nunqz fiat fuocatio: ut. l. filiussa. s. diui. s. ti. i. s. l. ibi fuit scā aliēatio pp es alienū dñcti h pp es alienū h dñctū Op. qz statiz scā aliēatiōe reuocet^o: ut. j. e. l. cū pī. s. libert^o. Sol. ibi fuit uolūtaria alienatio: h necessaria. z sic hēs distinguere. aut est aliēatio uolūtaria: aut necessaria. si necessaria: aut pp es alienū heredis aut testatoris: ut p. s. Et ex hoc sumūt qdam fraudē qz si res phibita alienari qz supponāt aliquos qz fingāt se creditores z ingrediant possessionē ex pmo z scdo decreto ne incendant in penā: ut. d. s. diui. C. Quero de intellectu huius. s. ibi qz ex ter^o heres z c. Glo. legif tri bus moīs. tene vltimā quā t. s. Dy. z est notabilis

lee. Ex qua hēs qz sicut herede uiuēte nō potest reuocari: ita nec eo mortuo. si herede fecit vnuz de familia: z sic dz itelligi qd habuisti in. l. vnuz. s. sed si fundū. ver. sed si talia. s. e. z ibi dixi.

Ex. s. sequenti.

C. Quid operet institutio filij facta p matrē cui etiā dedit tutorem.

Mater. Relicta a tutore uidentur relicta a pupillo. z iō ualent lz tutoris datio nō sortiat^o effectuz. h. d. Primo ponit vnū dictū de mīe. secūdo illud pbat p sise d pte. tertio qz dixerat de tutore extēdit ad curatores. qzto qz dixerat qñ tutele datio nō ualet ab initio extēdit ad casū qñ deficit ex postfacto. qnto ex p dictis ponit vnā illationē. scda ibi: nā z si. tertia ibi: idē ē. qzta: nec iterē. qnta ibi: dēiqz. Mo. tex. ibi sufficit enī z c. C. Op. qz mater possit dare tutore filio ut teneat ipso iure: ut h. z. l. pī. s. d. tes. tu. z l. mī. C. de testa. tu. Glo. sol. tu dic dari^o mī nō pōt dare tutore filio ut teneat ipso iure: ut h. s. dz pfirmari. lz hoc ē differētia qz si mī instituit filiū pfirmat cū minori ingstitiōe qñ nō instituit cū maiori: ut dictis. ll. pbat. z h. z. dy. C. Ad secundaz pte op. si testm pñis nō ualuit. ergo legata eñcis nō debent: ut. l. hac pultissima. s. ex i pfecto. C. de tes. So. dicit qdā h fuit institutus vnus ex liberis z legata fuerūt facta alicui ex liberis. z hoc satis pī sustineri. z h. z. hēs h casuz qz i testō ipfecto nō v. z tutoris datio ne pūlegiū filij puidet tutore qz ē eñce. lz dñuz inuat gl. i. l. q. a pte. s. de pñ. tu. rāgif i. l. ij. C. s. pñ. tu. z i. d. s. ex ipfecto. alij dicit^o z ista tenet qz h testm nō ua lebat quo ad testatoris dationē. qz dedit cū filio emancipato: uel dedit quē dare nō poterat. sed quo ad alia testamentum erat validum.

Ex. s. sequenti.

An h dñs institutio habeat p alienatiōe: ibi. Et iō. Et an aliō sit dicere phibeo ne alienes uel ne ticius alienet: ibi. Tenio ad quartam.

Fratre. Res alienata ex familiaz p phibitionē testatoris reuocatur p oēs de familia ordine successiuo. lz pmo cauet d restituēdo seqntib^o. z si cautio^o omittat nō cō dicit res: lz casu ueniēte uendicat^o z sufficit quez fuisse in familia tpe testamēti. h. d. pmo ponitur thema. scdo ponunt sex. q. z eaz solutiones p ordi nē. ptes istra patebūt. pma ps ponit thema. iō nō h. z. dñia. C. s. qz cū testator iussit i familiaz relinq simpliciter: de q familia itelligit. Rñ. d. familia ipsi^o testatoris in dubio: ut. l. cū acutissimi C. de fideicō. z ita t. dy. Pe. z oēs. C. Tenio ad scdam pte h habes qz institūdo eñcei heredez uidef alienare. Cōtra. j. ti. i. l. pī. s. fundū. Quidā dicit qz lz sit alienatio tñ dñuz in herede trā sit. qd ē fallū p istā. l. qz pmittit uendicatiōez illis de familia. Bic ergo qz ibi: iō qz aliēatio fuit tñ phibita i uita. h simplr. Et iō p huius declaratiōe z alioz qz sūt in glo. si qñ vtz h dñs insti tutio habeat p alienatiōe. Bic aut lex uel testator alienationē pmittit aut phibet. si pmittit pmissus institūdo uidef alienare in casuz pmissū ut. C. de sec. nup. l. si qs priore. s. cetex. z. s. e. l. vnū ex familia. s. si duos. scdo casu qñ prohibet. aut ē scā phibitio simplr: aut limitatiue. pmo casu nō itelligit phibita trāmissio ad heredez testamētariū uel legitimū: ut. l. i. s. de sun. dō. z. j. de acq. re. do. l. qdā rō: qz non pōt qs facere qñ decedat z herede hēbit. Et aduerte qz illud mē brū nō pgruit uolūtati. qz si i ea eēt facta simplr phibitio nō v. z: ut. l. fili^o. s. diui. s. ti. i. z. l. pī. s. iul. agrippa. j. ti. i. sed pgruit phibitioni le

q. z add no. p bal. i. l. ij. d. fin. si aduer. v. pig. z no. bal. i. auc. et q. in. xv. col. C. s. bo. auc. iu. pos. bar. i. l. pater. i. pn. j. ti. i. z in. l. filiussa. s. di. ui. s. ti. i. C. Mater. z iste. s. fac ad q. fm bal. h. de qua i. l. si vrbana. de cōdi. inde.

C. Frē. istuz tex. alle. bal. i. l. nō solū. s. morte. d. op. no. nū. i. pn. f. C. Cautio. ADDE qd dicit se obtinuisse pau. d. ca. h sup. statuto pataulo disponēte qz appellās debeat cauere de restituēdis expensīs aliter pcessus fact^o nō uale at qz dz itelligi si petaf.

ff iiii

a p Eto. nō pñt itel. ligi. add bar. to. l. d. l. quo rief. s. si duo s. de her. in. sti. i. si. i. col. b. C. Mo. cōputat. vtrū datū i pmiū emācipatiōis filio pputef illegitimā. ad de bal. i. l. bu. mātatis. C. de ipu. z pro vltimo dco bar. h ē tex. expūs. z ibi bar. i. l. scim^o in pn. C. de iof. te. z bal. i. c. si pater. i. vlti. c. bar. de testi. in. vi. ADDE pau. lū de ca. pñ. cel. z uide qz no. dicit hic in lec. p. tex. istuz i dco p pte tua. z de inde uide ol. dra. pñ. xvi. z bal. pñ. ecc. cxiij. ij. li. C. Sumūt qdā. Mo. limi. ta ad auc. ref.

gis vel hēris. scdo cāu qñ phibitio nō ē scā sim
 plr s; limitatiue. Bic aut limitatio ē scā circa mo
 dū: ut q; phibitū ē quē aliēare dolose vñ fraudē
 z nō vñ phibita trāmissio ad hēdēz: q; i ea cessat
 dolus: ut. l. ex hēdicto. §. i hēdē. §. de ali. iu. mu.
 cau. fa. aut phibitio limitata ē scā respēu tpiis: ut
 q; phibitū aliēare in vita z nō phibet i morte: iō
 pōt heredē istituere: ut. d. l. pñ. §. fūdū. j. ti. i. aut
 phibitio ē scā limitatiue rēspēu psonē i quā nō
 d; fieri aliēatio: z tūc vñ phibita trāmissio iure
 hēditario i illā psonā: ut. j. e. l. codicilli. §. a mfe.
 z. l. sigs ita. §. ea lege. j. dñ. ob. z ibi dixi. aut phibitio
 ē scā limitatiue rēspēu psonaz in q; pōt
 aliēari: z vltra eas ē phibitō scā gñal: ut i cāu isti
 §. z tūc aut trāmissio fit ad hēdē eñneū ex testō
 z vñ phibita aliēatio: ut h. aut ad hēdē legitimū
 z nō vñ phibita: ut. j. e. l. cū pñ. §. cū inf. z h; gl.
 i. i. fo. l. pñ. §. qñdēci. j. ti. i. Jdē tenet cōiter i. d. l.
 pñ. §. fūdū. ita t; d; z. Ja. d. ar. Ex his sūt soluta
 dria q; hūt i gl. Jstā ptē. C. hēio ad. iij. ptē. f. ad
 §. qd ergo h; d; q; pñm q; q; vocaf. Lōtra. §. e.
 l. cū ita. §. fi. So. ibi aliq; fuerūt noiati vñ pferūt
 h; simplr familia. C. hēio ad qrtā ptē. f. ad h. nec
 tñ. Op. z vñ q; post q; pñm vēdicauerit res fit scā
 aliēabilis i qñcūq;: ut. l. pñ. §. qñdēci. j. ti. i. gl. fi
 gnat istō dñū ad h; ptē. s; ibi nō bñ cadit: s; h; p
 prie. dic ergo q; ibi fuit phibitū aliēare q; p pte
 sua. vñ ps q; sibi obuēit a socio illā pōt aliēare: q;
 nō ē phibitū. h; nō scā fuit simplr z i rē. siue dom
 alienē: s; ut i familia reliqua. aliō ergo ē dicere
 phibeo ne alienes vñ ne tici alienet: tūc cū sit p
 sonalis si res trāstret ad aliū sel. licite d; cetero p
 aliēari. s; qñ phibitio ē i rē: tūc phibitio sp durat
 vt h. C. hēio ad gntā. f. ad h. q; si cautio. op. q;
 possit d; d;: vt. l. h; senat. §. i. d; vsufr. ea. re. q; vsu
 pñ. Gl. fo. p. q; h; poterat pñli alio mō: ibi nō.
 qd nō pl; q; ēt ibi alio mō pñli: ut ibi p; solue
 ergo h; mō q; h; nō itereft: q; forte nūq; ē bitur
 ibi sic qd declaraf. ille a quo vēdicabaf erat eñne
 us. vñ i nullū casū ē bitur ipe cū nō sit d; familia
 z cautio q; dēbat pñari erat pñada suo publico
 in fauorē familie. vñ nō pñ d; dicere. Jlli nō de fa
 milia quoz itere nō pñt vēdicare. q; pñm vēdica
 uit z nō h; ab eis: s; ab alio possidēte. Jtē illis d;
 familia pōt eē pñli alio mō. f. ex ti. vt legatorū
 noiē caueaf p officū iudicis. C. hēio ad sextā
 ptē. f. ad h. s; si dom. Op. cautio q; nō pōt pmit
 ti nō d; iterpōi: ut. l. h; stiplo. §. diu. vt le. no. ca.
 Quidā dicūt q; h; ē spāle. dicūt ali; q; h; pñt pmit
 ti. z q; h; dicit q; ille erat vltim i telligo q; ali esse
 spabaf: vel ali erat i eqli gradu: vel dic q; nulluf
 erat i pñtate: s; dubitabaf an eēt. C. Circa istā p
 tē qñ q; fit ista cautio. gl. dicit sup h. cautioz: dic
 vt i gl. C. hēio ad vlti. ptē. f. ad h. sigdez. z op.
 q; emācipat nō ē de familia: vt. l. tutelaz. §. d; ca
 pi. di. So. qdaz dicūt imo ē hodie cū sublata sit
 dñia emācipatōis. tu dic q; nō erat d; familia nūc
 s; tpe testi erat: ut. l. si cognatis. j. de re. du.

¶ Quidēci
 ADDE pau
 lū de ca. pñ.
 c. xxiij.

bi pator
 §. si cen
 tum legatio
 no. q; nō pōt
 q; grauari i
 plus q; pce
 perit a defū
 cto. fallit in
 casu multuz
 not. l. si mibi
 stichus. §. ti.
 i. qñ testōr le
 gavit vni rē
 z illuz in alia
 re grauauit.
 q; p acceptō
 nē legati te.

Legatari tenet cedē
 hōicōmissario actioz vñ
 rē h; h. d. h. a. c. l. dclara: ut. §. ti. i. l. hōicōmissū
 legatis. Onerat i qñtitate nō
 pōt vltra grauari q; fit illa z ei
 vsure si on i qñtitate pñstaf. sec i i spē pñ. h. d.
 hūc. §. declarabo. j. §. pñ. D; dicit q; iste cāus nō
 ē alibi. Ex. §. sequenti.
An q; possit i pñs grauari q; oneret: ibi. Tu tñ.
Cū quidā. Onerat i quota nō pōt
 grauari i alia quota vltra
 vires relicti. h. d. reassume. §. si cētū. §. pñ. i pñ.
 Dicit q; h; rō vsuraz qñ qd erit hodie cū vsuf

sint in totū phibite. h; d; hēri rō ei lucri q; pōt
 honeste z licite picipi s; formā. c. p. vñ. ex d; do.
 iter vi. z vñ. hēio ad h. nec mutāda. quē dic d;.
 nō ē alibi z verū dicit ita expse. s; rōnē eius ha
 bem. si enī ex aliquo negotio psecutus est pmo
 dū pp h; nō pōt grauari. q; hūt a fortūa: nō iu
 dicio testatoris: vt. l. s; si sic. j. ti. i. facit. l. locū q; i
 eo. §. p soc. Jtē si penā euasit z sic euitauit dam
 nū pp h; nō pōt grauari. hē i eo q; euitat dānū ex
 pēlarū: vt. l. iij. §. si rē. j. ti. i. C. hēio ad h. hoc fi
 ita. z op. de isto. §. cū qdā. So. h; fuit legata qñti
 tas pecunie z grauat i spē certa z ppria. vñ tñ
 vñ extimasse rē suā: nec pōt i ignorantia pñtende
 re. s; in. §. cū qdā fuit relicta quota cui valorem
 poterat pbabiliter ignorare. iō nō imputaf sibi
 hū occasiōe gl. h; enumerat casus in q; pōt
 q; i pl^o grauari q; oneretur. quam vide z signa.
 Tu tñ distigue aut relinq; qñtitas aut spē cer
 ta aut quota. pmo casu: aut grauat i qñtitate z nō
 pōt i pl^o grauari q; fit illa qñtitas z pmoduz vsu
 raruz: vt h; in. §. si cētū. aut grauat i spē: z tunc
 aut i spē ppria z pōt in pl^o grauari: z sibi iputef
 si agnouit: vt h; i h. h; si ita. z. l. si minor. §. de mi
 no. aut i spē aliena redimēda: z tūc nō tenet ex
 pēdere vltra q; fit legatū ēt si agnouit: vt. l. sed si
 nō hū. in pñ. j. ad. l. fal. h; nō legal spēz: z tē aut
 legal simplr aut alternatiue. pmo casu nō pōt in
 pl^o grauari q; fit pñcū illi spē cū fructib;: vt. l. ci
 uitatib;. §. si. §. ti. i. z. l. fili. §. apō marcellū: scōo
 casu qñ alternatiue: tunc pōt grauari qñtū v; illa
 res q; pluris ē ēt si minorē agnouerit: vt. l. plane
 el. ij. §. si cui. §. ti. i. tertio casu pñcipali qñ quota
 relinq; alicui vel aliqd vñ qd pñtreat d; bira z cre
 dita. tūc aut qñs vñ pñt grauari p testatorez
 vltra valorē ipñ quote. z nō pñt: vt h; i. §. cū qdā
 aut qñs vñ ille cui relinq; possit grauari ex na
 tura ipñ rei relicte: vt si portio hereditaria ē dā
 nosa z pōt grauari. q; tenet oia debita agnosce
 re. idē si legal calēdarius vñ mēsa: vt h; §. z. l. cuz
 pñ. §. mēse. z. l. cū fili. §. luti. z. l. luto. §. q; mari
 to. j. e. Ex. §. sequenti.

nebit in alia
 re. s; plus va
 lente. facit. e.
 ti. l. plane. §.
 scut. Jtē p
 viam cōditi
 onis pōt q;
 in plus gra
 uari q; fit e.
 molumentū
 qd percipit.
 ita intelligit
 i. cuitatib;
 §. si. §. ti. i. al
 le. §. pñ. §. de
 in vim mo.
 di. l. planto.
 z ibi no. j. de
 condi. inde.
 C. Cum qui
 daz. vide cū
 dem in. l. di.
 uuo. j. ad. l.
 fal.

An qñ h; h; vnā rem p alia an vciat i peti
 tiōe hereditatis vñ restitutiōe: ibi. Jtē. Et cui in
 cubat onus pbadi q; vna res sit empta de pñcio
 alterius. vide circa fi.

Cū aut. Preciū z res pparata ex p
 cio succedit loco rei in vltibus
 h. d. C. Op. q; pñcū loco rei nō succedat: vt. l. mī
 C. de rei vñ. So. ibi in iudicaz singularib;: h; vñ
 bus. ita no. §. de peti. he. l. si rē z pñcū. facit. j. de
 h. sig. l. labeo. §. i. z ibi dixi. C. Op. de. l. s; si lege
 §. i. §. de pe. here. Sol. dicit glo. h; emis noiē he
 reditario: ibi suo. h; sol. nō pl; q; h; loq; simplr
 Jtē q; i dubio vñ emer q; pprio noiē: vt. l. z ma
 gis. j. de sol. Brete rea h; tex. loq; in casu dubij
 qd apparet. q; sup dubio pñsumit. dicit enī dimi
 nuisse non vñ zc. si enī emisz noiē hēditario z p
 pñtati poneret q; nō dimiuit nō vteref illo h; bo
 vñ q; referf ad casū dubij. pñtea ista so. ē. l. idē
 suandū. j. pñ. ti. q; cū ista pñtinaaf: ibi soluit cre
 ditorib; pprijs qd nō pōt fieri noiē hereditario
 pñtea q; l. s; si lege. §. i. distiguaf: aut emir noiē
 pprio vñ hereditario nō pōt eē vñ. nā ibi loq;
 i bōfidei possessore q; se heredē putabat. vñ hē
 ditas iā eēt pñcū cū suo pñimonio: vt. l. s; si pñ
 res. §. filio. de vul. z pu. vñ idubitatē noiē ppo
 emit. nec h; cadit tal distictio. C. hēio p declarati
 one hui^o materie q; subtilis ē z quotidiana. disti
 gue qñ h; h; vnā rē p alia rē: vñ veniat i peti
 tiōez hēditatis vñ restitutiōe. dic aut loq; in
 possessore hēditatis: aut i h; hēde rogato de re

¶ Cum au
 tez. ADDE
 vidēdū Jo.
 an. i. addi. ad
 spec. in ti. de
 emptiōe et
 venditiōe. §.
 tertio loco.
 in ver. si au
 tē habēs ius
 in fideiōmis
 so.

nebit in alia
 re. s; plus va
 lente. facit. e.
 ti. l. plane. §.
 scut. Jtē p
 viam cōditi
 onis pōt q;
 in plus gra
 uari q; fit e.
 molumentū
 qd percipit.
 ita intelligit
 i. cuitatib;
 §. si. §. ti. i. al
 le. §. pñ. §. de
 in vim mo.
 di. l. planto.
 z ibi no. j. de
 condi. inde.
 C. Cum qui
 daz. vide cū
 dem in. l. di.
 uuo. j. ad. l.
 fal.

stituedo pmo cau siqdez e bone fidei possessor. aut ad eu puenit aliqd directo ex ipso actu hito sup re hrditara: ut q veditit z hnt pciu: vel pmutauit re vna p alia z hnt pena z circa h vnt in petioe z restone hrditatis vt. s. de pe. her. l. si possessor. s. boe fidei. z. l. iuruz. z. l. se. e. ti. adeo q si vellet ipam re hereditaria restituere. z id qb p ea hnt retinere possit: ut. l. si z re z pciu. s. pe. be. aut ad eu puenit no directo ex ipso actu s3 p circulu q: pmo veditit re z hnt pciu. deide ex pciu alia re coparavit: tuc q postea ppavit no tenet restituere s3 pciu qten fact e locupletior: ut. d. l. s3 z si. s. i. s. pe. her. sile in eo qb emit ex re pupillari: q: effiaf pupilli. sec in eo qb emit ex pecua hita de veditioe rez pupilli: ut. l. ticiu. s. altero. s. d. ad. tu. z. C. coia vtriuqz. l. l. si patru. us. si ho eet male fidei possessor: tuc aut ad eu puenit i mediate ex actu hito sup re hrditara: ut q: vendidit z hnt pciu: vel ex pecua hrditara ppavit re: z tuc aut h fecit sponte no q eet necessarii vel expediens hrditatis: z eet in electoe petitoris. qd vnt in petioe hereditatis: vt. s. de pe. her. l. si a dno. s. si pdo. aut erat expediens uel necessarii hrditatis: z tuc vnt illd in petioez z restitudoz qd ad eu puenit ex actu hito sup re hereditara: ut. l. ite vntur. in pn. s. pe. her. si ho ad eu vnt p circulu: ut q: res hrditarias veditit z ex pciu aliqd coparavit: tuc qd coparavit in petioez hrditatis no vnt. ar. d. s. altero. z. d. l. si patru. sed tenebit qsi dolo deserit possidere. scdo ho cau qn logtur in ho herede rogato de restituendo: tuc aut fuit rogat simplr: aut qcqd superit. p cau aut iuste ignorabat se grauatu. z id e qd i boe fidei possessore dcm e: ut solui teneat ad illd qd ad eum puenit: ut. l. si. s. h. s. e. aut sciebat se grauatu z alieauit tuc id e qd. s. dixi in male fidei possessore: ut. l. heres isti tur. s. i. j. ad tre. z. l. mlier. s. si eni. j. ad tre. z. s. d. fide. here. pe. l. i. z qd no. j. ad tre. l. marcellus. s. res. p. gl. et p by. scdo cau qn fuit rogat restituere qcqd superit. z h3 locu iste. s. Ma aut pstat q fecit aio iterueniendi fideicomissum z de iure antiquo h3 locu. l. tici. z. l. rogatus. j. ad tre. bodie sufficit: ut fuet qtra: ut in au. s. rogat. C. ad tre. aut pstat q si fecit tali aio: z sine dubio vnt i restone. ar. l. b. s. aut dubitat quo aio fecit: z tuc si ex pciu aliqd coparavit vel aliqd vtile sibi fecit: z i du bio no vr facere aio diminuedi fideicomissu. als sec. h e casus z sic appet q e casus prfus distict a. d. l. s3 z si le ge. s. i. C. Quero d h q de pciu rez veditaz aliqd coparat cui incubat on. pbadi qd ex illo pciu sit coparatu tex. in. l. si. C. de pig. vr velle qd qn qd coparat sibi videatur in dubio coparasse ex illa pecua qua constat ad eu puenisse qd e notadu. z io no. bu. C. Quero in. l. idez seruadu d h. no. n. assumit in corpore zc. qd e hoc dictu dicit dy. q tm retineri vr in primonio cu tato min dicebat pmo hfe qd erat creditorib obligat. q expositio congruit ad casum h. l. m. Sed referedo ad oia supradicta dic q tm in primonio posuit qruz diminuit. posuit aut redimedo vel se liberando.

I quod ex paphila Par-
tuz d f
qs bere ex titulo quo h3 msem. h. d. C. Op. s. s. s. e. uic. l. vacce. z. l. si pgnas. vbi pt no vr empr. So. par tu vere no emit s3 msem carior pp ptu: io no vr hfe ex ca lucratua. C. opp. j. ad. l. fal. l. in. l. falcidia placuit. vbi pp ptu no d f ancilla emi carior. So. vt ibi. C. Que ro qd si aliqs emit msem no pgnare. Glo. h vr dicere secus. l3 Rog. dubiter: ut p3 ex pma z fa glo. puto tm q si m fuit epta no pgnas q dbeat hri ro sumptuu facto ru ad h: vr pt hberet: vt q: ancilla tanq pgnans no potuit opari. Nullus e. n. casus in quo h deductio expesa ru factaz ca acqrendoz fructuu no fiat: vt. l. si fundus s. fa. her. C. Alitio no. ex. l. q. l3 i iudicio no sit pbatu de valore rei iudex ex officio suo dz estimare. facit. j. qd vi aut cla. l. sp. s. in hoc iterdicto. z qd ibi no. p. doc. i. l. i. C. de sen. q. p. co. in. q. qliter itereffe. p. bef. in. fi.

Icio. Prolongatio diei legatorz sca sim
plr referit et ad ea que die hnt. h. d.
C. Op. de. l. si talis scriptura. s. ti. i. fo. vt ibi. s. i.
Iles. No refert cu quo qs loquitur qua
do nba dispositiua proferant. h. d.
Dic vt. s. e. l. peto in prin.

Pro parte. Prelegata no veniunt i sub
stoe vulgari. h. d. Et e bonus
casus. huic z cor. j. ti. i. l. sextilia. Mo. q l3 qs no sit hrs
no debz bere totu plegatu. C. Ad h op. s. ti. i. l. q filia
bus. s. h. Glo. h z i. l. filio. s. ti. i. soluit plib modis. Ele
ritas e q plegata qten e in portioe hrditara videns p
legata sub pditioe si hereditate no adierit: z io si repu
diat dz bere portioe i q ab initio pstitit legatu vt pro
pte coheredu z alia in q ab initio no pstitit legatu. qz
repudiado extitit pditio eo viuo. s3 si decedit ante q re
pudiet p pte hrditara no pot ad heredem trasmittere
qz no extitit pditio eo viuo. ita loqf h. C. S3 h ac opi.
ista pditio si heres no erit i plet eo viuo z in actu mori
endi existere. vr dz ad h3 dez trasmitti: vt. l. si. qn di. le.
ce. z. l. ab oib. s. cu qda. s. ti. i. So. h inest tacita pditio
si repudauerit. no si heres no erit. z ita no i plet eo mo
riete: qz nuq repudiauit. z ita h3 dy. vr vbi dicit qz dicit
p glo. q inest pditio si no adierit. itellige. i. si repudia
uerit. C. Op. ista pditio e tacita. ergo no ipedit trasmis
sione: vt. l. pditioes q extrinsecus. j. de pdi. z de. So. h
inest tacite ex volutate defuncti. It e depedet ex voluta
te legatarij. z io q q sit tacita ipedit trasmisione sicuti
expssa: vt. l. si ita. s. illi si volet. s. ti. i. C. Op. de. l. ticia.
s. i. s. e. Sol. vt in glo.

Um filius. Si testm rupit p pte p
legata n debet sicut nec
legata exneis libertates debent z pstant insoli
du. p fuiture actio dat isolidu. s3 p pte obstat exceptio
nisi ptis estimatio offerat. h. d. fm dy. C. Ad pn. op. q
qs no pot decedere. p pte testat z p pte intestat: vt. l.
ius nrm. j. d. reg. iu. lo. vey e ab initio. s3 ex postfacto se
cus: vt. l. circa. s. de inof. tes. C. Op. q et rupto testio p
qrela legata valeat: vt in au. ex ca. C. de li. pre. So. fa
teor q ista. l. hodie corrigif. ita glo. h3 hic in glo. q inci
pit. l. in totu z in glo. h. huius pn. qua no. Id e no. in. l.
papinius. s. h. ex ca. de inof. tes. z. l. qnta. e. ti. z. l. iure
nro. s. de. tes. l3 qda p. l. ticia. s. inof. tes. Dy. refert
opi. in au. ex ca. ego teneo ista glo. p tex. in corpe q di
cit ne fili falsis accusatiob pdenet zc. z sic loqf in ca
su quo qs e exheredatus ca inserta l3 no va. C. Venio
ad scdam ptez z op. z videt q libertates no ppetat iso
lidu: nisi qs pstat pre estimatiob sui: vt. l. iudicati d ex
cep. rei iudi. So. glo. fatef q dz pstant pars estimatiob
sui. Alij aliter dicunt vt no. in. l. cu duob. C. de inof. tes.
C. S3 op. q: si eet vey h nulla eet dria iter libertates z
fuitures. qd est istu tex. So. vt stat dicat. Ueio ad ter
tia pre. s. ad h. qd no erit. pmo qro de intellectu ei. Glo.
legif duob modis. pmo q referat ad pne. z sic e plana
scdo q referat ad primu z tuc ob. s. p. qd. s. p. i. feci:
qz no vr differetia iter fuitute z libertate. Pro cui de
claratiob scias q si totu testm valeret libertas stat ppe
teret. z et fuit sine noua pstitutiob. sicuti eni trassertur
dnuz ita fuit pstituit: vt. l. si pre. s. i. quead. sui. amit.
z. l. i. de sui. le. s3 qn testm rupit p pte libertas ipso iure
ppetit eode mo: l3 su pstante cogat estimatiob ptez p
officiu iudicis: vt. d. l. iudicati. s3 fuitures ipso iure n co
petut. s3 actio psonalis p fuiture ppetit insolidu. z hoc
vult dicere iste tex. C. Op. fuitures ex postfacto pnt co
seruari p pte: vt. l. p pte. s. de sui. So. post q testm re
scindif fingit ab initio no valuisse: z p pns fuitute nul
lo tpe pstituta. C. Quero practica hui pris dicit glo. si
heres puenit ad itegra fuitute: tuc h3 neceffe puenit
cu filio: vt patiat iponi. qd si no facit pdemnat ad iter
esse. h no pl3 dy. q: e istu tex. non eni pdemnat ad in
teresse: s3 liberaf dado pte estimatiobis. ista iter se mul

Notaduz
ADDE fm
pau. d. ca. i. l.
h. s. i. pputa
tioe. de iure
deli. h tps z
qstias pati
ant. alias se
cus p. l. h. ff.
de exer. z vi
de ro. p. cc
cxvii.
C. Lu aut q
ro. z p h de
clarat bal. in
l. vbi adhuc
i vlti. col. de
iur. vo. qz do
fruct. vican
tur psumpti
c. s. qd ex
phaphi
la officio suo
no. iudice ex
offi suo pos
se valore rei
estiare si va
lor no pbat
vide bar. i. l.
vnuz. si cer
pe. z no. s3
in. l. pta rez
ad. l. fal. z vi
de bar. l. i. i.
vlt. q. z q ibi
dixi post euz
de sen. q pro
eo qd intere
proferuntur
ADDE qd
si iudex adca
tur ex urbai
tate ad exti
madu valo
re rei q elec
tio extimato
ribus dicit p
siaz diffin
tiu ad iudi
cam t alia bo
na ticio que
sua erit ista
pe. de anch.
p. cccxxiiij.
d m Iles. s.
pro pte
bere portio
ne. adde qd
dixi p bar. i.
d. l. pditio. p
ang. z imo. i.
l. h. de pdi. i.
fi. in. iij. col.

tū differūt. q: itereē posset mltū ascēdere practicā ergo pōit tex. clarā z bii: q: hīs puent^o ad solidā fuitutē pōt se liberare dādo ptē estimatiōis. vel si vult pūēiat cuz hlio z det itegrā fuitutē recepta pte estimatiōis. **U**ltimo no. illū tex. q dicit ptis estimatio. i. ps estimatiōis q: seruitus diuisionem non recipit.

Ex. §. sequenti.

Un legatū hereditatis dicat vte vel pticulare. et an legatario hereditatis debeāt deduci dōbita hereditaria soluta p defunctū: z an si testōr exegit dōbita: an pecūia sit restituēda legatario: z an heres z legatarius debeāt inuicem cauere.

Lutio ticio. Legatari^o hereditatis d3 sustinere pmoda z icōmoda illi^o. h. d. Et ē bonus. §. z sepe de scō accidit. **U**ero pmo vtz^o legatū hereditatis dicat vte vel pticulare. R. aut qd legat hereditatē iph^o legatōis: z vī fideicommissuz vte: vt. l. mulier. §. si. ad trebel. aut qd legat hereditatez quā hūit ab alio nō suā: z tūc nō ē fideicommissuz vte: vt. j. ad trebel. l. cogi. §. sz z si miles. §. z qūis. qd ē ea rōne q: testator: vel legauerat vel legādo adiit. z sic pfunditur cuz suo p rimonio: vt. l. sz z si ples. §. filio. §. de vul. z pu. vī āmodo nō ē hereditas illi^o pmi defuncti pprie loquēdo. z sic trebel. nō hz locū: vt. d. §. z qūis. **U** ex h seq^o q: dies hēditatis legati cedit a tpe mortis sicut alteri^o rei singularis legate. qd ē mirādū. cū h ē tale legatū qd pōt hēre incōmodū. vī videt eadē rō q i hereditate. sz tū hūit ē h vt vidistis. **U**ero qd de fructib^o medio tpe pceptis: vtz^o debeant huic legatario. nū. non: vt. j. l. pxi. §. filia. nisi eo mō quo infra dicam. **U**ero qd si defunctus soluit dōbita hereditaria: an ab isto legatario dōbeat deduci. R. nō qren^o pōt cū pce ptis fructib^o p pēfari: vt. l. luci. §. q marito. j. e. secus si nō posset p pēfari cū fructib^o: vt. j. de p di. z de. l. quib^o dieb^o. z qd ibi nō. z sic intelligo. l. istā q dicit ad legatarium nō trāsire onera que non p seuerant vsqz ad mortem. l. si onera sunt extincta de fructibus vel als naturalr. sec^o si eēt solutū de p pō testatoris: vt. l. q p cubinā §. cū ita. j. ti. i. **U**ero qd si testator exegit debita an illa pecūia restituēt huic legatario. **U**ic tex. vt q si duz dicit sicut vice mutua p stabunt actōes q ē p stare poterūt. q. d. si sunt extincta nō debēt ei qd puto vtz^o si extincta sūt: z testō: locupletior nō ē fact^o secus si in suū p rimonii p uertisset: vt. §. e. l. impator. §. si. cū. ll. se. z. d. l. q p cubinā. §. cū ita. j. ti. i. **U**ero vtz^o dēant inuicēz p sta^o cautiōes. R. q sic. l. p legatariū q subiit oia onera hēditatis: vt. j. l. pxi. §. mēse. z. d. l. q p cubinā. §. cuz ita z ecōuerso p heredē cauebit legatario de dādo sibi qcqd ad eū puenit ex dicta hereditate: vt. l. ij. in prin. z. §. puenisse. §. de here. vel act. ven.

Dominus. Heres nō pōt retinere vsufu ctū vel ptē rei legate secus i ceteris fuitutib^o. h. d. no. qd dixi in sūmario. **U**o p. §. ti. i. l. legatū. §. fundus. So. distictio hui^o. §. tollit hūi. q: aliud i vsufu ctu: vt h aliud i ceteris fuitutib^o vt ibi. z sic p cordat cū. ij. rñ. **U**o p. de. l. iij. j. d. vsufu. le. So. ibi legauit p pētatē qd intelligit de nuda: h legauit fundū. **U**o p. si hz testator i re ptē illā solū videt legare: vt. l. serui electiōe. i. si. §. ti. i. So. illud verum quā alia ps erat exnci: h alia ps erat heredis qd est not. **U**ero quid si pars erat heredi debita. Rñ. idem: vt dixi in l. vnū. §. si rē. §. e. **U**ero h loq^o i fundo legato sub cō ditiōe. qd si fuerit legatū pure. R. idē vt. §. e. l. is cui. z ibi no. hoc enī p3 ex rōne posita i si. §. qñ ps erat hēdit in q nō cadit pfusio. qd no.

Ex. §. sequenti.

Uictio exponitur pro propter. **H**eres meus. **U**o videt eē falsuz qd iu uaf p mordio fuitatis. h. dicit. pmo ponit dictū seu thema. scōo rñdet ānectēdo rōnē q falsa demōstratio nō vitiet legatū. tertio ānectit

aliā rōnē ibi: nec in totū zc. **P**ro cui^o declaratione de bes scire q de natura dictiōis ex: ē denotare cām p rōxi mā: vt. C. d leg. l. nō dubiū. z. l. eo tpe. in fi. §. de pec. cū ergo testator dixerit sibi deberi ex testō nō videbat posse referri ad id qd ex stipulatiōe debet occasiōe testamēti. z sic illi^o debiti testm ē cā pma z remota: nec est p rōxi q: dictio ex pōt pōi p dictiōe pp cāz vitā di d rietatē vel absonū itellectū: vt. l. i. C. si seru^o extero. iuriconsultus dicit h q dicta cā nō ē oino falsa. q: dictio ex: pōt itelligi vt denotet cāz p rōxiā z remotā. **U**o p. §. ti. i. l. si sic §. i. z. §. eo. l. si ita scripsisset. So. ibi debitū fuit extictū. h nō fuit trāslatū in aliā obligatiōez. **U**o p. q nō inspiciam^o originē obligatiōis: vt. l. i. §. sine. §. de cō. sine cau. sol. ibi cā oblonis deuenit ad nō cāz: h venit d vna cā ad aliā. **U**o p. j. de capti. l. in bello. §. codicilli. So. ibi nō inspicit tps quo codicilli sunt facti. q: ppe illud nō dicit tpe originis codicilloz: sz inspicit tps facti testamēti a quo codicilli p firmant: vt ibi p3. **U**o p. de. l. i. de here. vel act. ven. Glo. nō sol. sz nō ē §. **U**o p. de. l. iij. §. idē scribit. §. d pec. So. ibi ex mutatiōe tituli mutal rō legis. nā p iudiciū d r qñ d r cū filio de peculio qd in origie actiōis ibi nō erat. sz h ex mutatiōe tituli nō ptingit mutatio volūtatē defuncti p rōes hic positas in tex. de hoc dixi in. l. tutor. j. de fideiuz.

Seruus. Si aliquo casu libertas ipedit tpe quo cedit dies legati vitia^o legatū h. d. **U**o p. C. ad fil. l. pe. so. fallit ibi p rōnē posita in tex. **U**ero q sunt iste cāe q ipediūt libertatē serui. **U**ic vt in glosa.

Ex. §. sequenti.

Uictū testis deponentis q talis possedit. x. annis z plus illud plus nihil operatur.

Pater. Qui legat vni ex certis pl^o vī oibus legare: z excessum in illo in heredis arbitrio ponere. h. d. **U**o p. q de natura pparatiui ē reli qre formā positiui i exneo. z ista ē rō qre oib^o vī relictū scōo no. q si testator dicit alicui pl^o dandū nec ponit vba q sapiāt liberā volūtatē vel arbitriū boni viri videtur i dubio itelligi de arbitrio boni viri: vt h i tex. dixit enī hie plus tribuas nec dixit q tū volueris vī q ruz pu taueris: vel q ruz arbitrat^o fueris: vī aliqd simile. z tū referret ad arbitriū boni viri. vt p3 ex tex. q dicit arbitriū filie daf qd ē notādū. **U**ero vsqz ad quā q ritate potest arbitrari. R. modicum: vt. l. h adiectio. j. de p. sig. **U**ero qd si nō fuit arbitrat^o. Glo. ponit opi. veritas ē q stabit arbitrio iudicis. qd p3 ex tex. dū dicit arbitriū filie daf zc. vt. l. i. §. e. **U**ltimo iste. §. inducit ad q. de teste^o q dicit ticiū possedisse. xij. ānis z plus. d quo p glo. i. l. ab hostib^o. §. sz qd simplr. §. ex q cau. ma. z p guil. in. l. z si p tres. §. sigs cauti. veritas ē q illa verba z plus nū releuāt in teste. q: iudicē icertū reddūt: vt. l. i furti. §. de in lit. iuran. z ibi dixi.

Non iure. Ille per quē nō stat quo minus tutela suscipiā nō puaf legato. h. d. **U**ic hoc dicit vt dixi de exccutore q noluit officiū assumere: vt dixi in. l. i. §. e. de hoc in. l. nenseniuz. cum. l. se. §. de exc. tu.

Qui mutianā. Qui venit d cautionem mutianā tenet restituēt rez cū fructibus. h. d. de hoc dicit plene in. l. mutiane. de condi. z demon.

Ex. §. sequenti.

Uo ē ratio q actiōes q electione tolluntur nō pnt simul proponi z quare electiōe tollant z qñ debeat eligi: z an qñ sunt plures heredes vnus testatoris possit d vnum proponi vna actio d alium alia.

Variis. Quā sūt plres actiōes q electiōe tollū tur non admittit cumulatō. h. d. **U**ic ad tex. ibi vt nō pōt dic petēdo partē p vnā actionē ptē p aliā: z ad hoc tēdit pma rō vī petēdo totū p vtrāqz actionē. z ad h tēdit scōa rō. ibi: nō enī zc. **U**o p. i. auē.

U m fili^o
§. lutio
ticio. qro p
mo vtz^o legatū hēditatis sit vniuersale. z ita t3 bal. in. l. ex legato. in. i. col. C. d leg. b C Dis cetero fuitutib^o vide p^o bar. gl. in. l. si vn^o §. itē si pact^o §. de pac. et dclara ex notabiliter dicitis post bar. l. si fu^o ticij. §. ti. i. z add^o Barto. in. l. si vnum. §. si rem. §. e. z ē fin. iste tex. fm ang. in. l. sui electio. §. si. §. ti. i. z ibi etiā istū tex. alle. bar. z illū limitat. c C Paf dicit enī. Facit qd no. bar. i. l. iij. i pnc. j. de annu. le. d C De teste. z vide bart. i. l. cū furti. §. d in lit. iurā.

¶ Variis p
 dy. h. dy te
 nuit dñi in
 regula null
 pluribus. de
 re. iur. i. vi. z
 vide bar. i. l.
 edita. C. de
 eden.
¶ Sed qro
 adde qd no
 bar. i. l. h. be
 redio. j. ti. i.
¶ Repeten
 dox. istu tex.
 alle. bal. in. l.
 decernimus
 C. de sa. fan.
 C. q. tyrān.
 nō pōt testa
 ri.
¶ Um pat
 s. mater
 fili. qro vtz
 Et ista gl. vi
 detur pbare
 no. q. p. pñiaz
 donatarij si
 reuocet do
 natō cā mor
 tis. qd not. ē
 sing. glo. fm
 pau. de ca. in
 .l. ij. s. ti. i. et
 ibi eā allega
 ui p. qm. z
 scripsi p. bar.
 in. l. ij. in pñ.
 j. de do. ple.
 z hāc gl. dic
 eē elegantez
 ro. i. l. i. i. ij.
 col. s. d. acq
 here.
¶ Heredita
 tē. h. hoc vi
 det casus in
 l. sba. j. d. v.
 fi. z ibi bar.
¶ Eligere
 paupes. vide
 bar. in. l. a. fi
 lio. s. de ad.
 z ci. le. z qd
 ibi dixi. z vi
 de no. q. bal.
 d. effecto mo
 nacho. i. l. fi.
 s. fi. i. iij. co
 lū. cōia dele.
¶ Tertio no
 ta. an p. igres
 sum religiois
 beat locū fi
 deicōmissuz
 inunctū ali
 cui cū deces
 serit. et vide
 qd no. bar. i.
 l. iteridit. j.
 de p. d. z de.
 z gl. no. z ibi
 doc. i. l. fi. cū
 dotē. in pñ. i.
 glo. mag. so.
 ma. facit qd
 no. i. l. ex pte
 .s. i. insulam
 de v. ob. z in
 l. gallus. s. z
 qd si tñ. d. li.
 z postb. z sci
 as q. mors
 ciuilitis nūqz
 eqpoller na
 turali nisi qñ
 hoc ē iure ex
 pressuz. glo.
 c. no. xvi. q. i.

de fideius. s. h. neqz. So. itelligas h de pluribus
 actioib' pncipalib': vt pponēdo actionē ex testō
 z rei vēdicatiōē sec' si pponeret psonalē z h'p
 pothecariā qd pōt: vt no. in dñio. z no. p. dy. in.
 c. nullus. de reg. iur. li. vi. z dixi in. l. fundi. z l. sū
 dū. j. de excep. **¶** Quero q' ē rō q' iste actioēs nō
 possunt simul pponi. R. q' pñz petis ab vna pti
 ab alia. z rō ē. q' legatū nō pōt diuidi: vt in tex.
 z sic v' q' si essent plura legata legatarij nō p
 hibeaf vtraqz pponere p diuersis rebus. s. si p
 vna re pponeret vtraqz actio simul: tūc cumula
 tio nō admittit. q' electioē tollit: vt i. tex. **¶** Sz
 qro' vñ h' q' electioē tollit. R. tenēdo glo. q' ē in
 sti. co. s. nra at rō ē euidēs. q' eligēdo rei vendi
 catioēs nō hz actionē psonalē cū p re ppria nō
 def actō psonalis nisi s' furē: vt. l. h. s. vlsfr. quē
 admodū caue. s. alias eligēdo psonalē nō hz rei
 vēdicatiōē: vt no. in. d. s. nra. s. si tenerem' opi.
 quorū dā modernoz quā Lx. refert i. l. ij. C. co
 munia de lega. s. q' iste actioēs pcurrat origine ē
 rō: q' sic pstitutū ē: vt h'z cogat eligere: vt h' d' i
 tex. **¶** Quero qñ dz eligere. R. tpe dati libelli.
 Dicit glo. vt. l. edita. C. de edē. fallit in. l. i. s. qd
 at. s. quoz lega. p rōnē q' ponit in. l. qd i heredē
 s. eligere. de tribu. **¶** Quero qd si sunt ptes he
 redes vni' legatarij. R. idē: vt. l. hmoi. s. fi. cū. l.
 se. s. ti. i. dic vt ibi. **¶** Querit gl. qd si sint duo he
 redes vni' testatoris an possit vñ pponi vna
 actio: s' aliu alia. Et t' q' sic. q' puto vey. q' p. l.
 xij. tab. illa actio ē diuisa ptra illos heredes. p h
 facit. j. iudi. sol. l. iā tñ. s. pe. z qd ibi plene dixi.

¶ Repetendorum. Damna
 ta mēoria
 testatoris repetit' legata soluta. h. d. Qualit' aut
 fiat pcessus vel pdenatio alicui' cuius memoria
 dānat. Glo. dicit in. s. p p'rarinz. insti. de here.
 que ab intestato. dixi in. l. qui a latronibus. s.
 i. s. de testa.

¶ Am pater filios. Si
 bet retieri spēs z pecūia. spēs de tota he
 reditate dducit: pecūia de pte restituētis tñ. h.
 d. pone sic casuz in terminis. p' instituit filium z
 vxorē: z rogauit vxorē vt restitueret filijs retēto
 sibi fundo z centū. Lerte p'ciū deducet de tota
 hereditate: z pecūia deducetur de pte sua. h. d.
¶ Quero qd ē effectus hui' inuestigatiōis. Rñ.
 in portiōē dbita iure falcidie nō imputat: nisi id
 qd qz hz iure hereditario: vt. l. id at. z l. in quar
 ta. z l. qd at. j. ad. l. fal. vñ de fundo medietatem
 quā hz iure hereditario sibi iputabit i qrtā d pe
 cunia sibi totā iputauit in qrtā cū totā hz de pte
 sua. z sic iure hereditario. qd secus esset si eā dbe
 ret recipere de cōi. qd dic: vt dixi in. d. l. in quarta.
¶ Et si queris qre aliud in pecūia q' in fundo.
 Tex. dicit in. l. deducta. s. nūmif. j. ad treb. z ibi
 videbitis. **¶** Sz. z v' q' totā sūmaz capiat a co
 herede q' v' p hec verba grauat': vt. l. post emā
 cipationē. s. i. j. ti. i. So. grauat' v' q' patiat ip
 sum de parte sua deducere. z sic ipse minus p'ci
 piebat de parte sua. ita dicit glo. z bene.

¶ Forum quibus. Donationi
 cā mortis p't
 fideicōmissū iponi. z ex ea detrahif falcidia q' de
 tracta fideicōmissuz intrinsecū minuet. secus in
 extrinsecō. h. d. Huius. s. materiaz expedit glo.
 j. de p. d. z de. l. plauti'. z ad treb. l. facta. s. fi tici
 us. z ibi sunt glo. magistre. tangif in. l. penales.
 s. fi. j. ad. l. fal. **¶** Quero qd in onere extrinsecō
 ex alia cā q' alimētoz. Glo. dicit idēz z bene: vt.
 l. si mibi flicus. s. ti. i. z l. plauti'. j. s. p. d. i. z de.

**¶ Quero qd vult dicere tex. in fi. q' dicit de ma
 iori pecūia p'fari nō dubie voluit itegra z c. Glo.
 ad huius declarationē ē facta: tñ ē magis obscu
 ra q' tex. iō glo. sic itellige qñ ab initio onus fuit
 maius q' emolumētū necesse hz sustinere. Idēz
 si ex postfacto est maius: q' emolumētū fuit d'fal
 catū p falcidiā: tñ hoc nō ē vey generaliter nisi
 qñ on' ē extrinsecū. ita vult dicere glo. h nō ē ve
 rū. nā ita demū tenet qd ad integrū onus si illō
 qd remāet sufficit ad integrū onus impositū: vt.
 l. liberto. s. i. j. de anu. leg. z l. marito. s. liberto.
 j. ad. l. fal. fm dy. z Ja. de are. expone ergo tex.
 sic de maiori pecūia subaudi q' eēt res legata: qz
 pp rem legatā de toto p'rimonio legatarij volu
 it p'fari alimēta nō tñ de re vel pecunia donata
 vel legata. fm Ja. de are.**

¶ Water filius. Legatario eidēqz
 debitori nō solū ac
 tio cōpetit s' exceptio. h. d. **¶** Mo. q' mī nō pōt
 donare filijs vulgo qñtis q' itellige vt no. C. ad
 orf. l. si qua illustris. z insti. ad orf. s. nouissime.
¶ Quero vtrū' isti filij legatarij seu donatarij pos
 sint dicere volum' acceptare. Videt' q' nō qz se
 mel stipulādo v' irreuocabiliter acceptare. Idē
 no. in. l. si cui. de do. cau. mor. q' itellige verum
 nisi ab initio fuerit stipulat' sub p' ditiōē si volēt.
 pōt enī pferri stipulatio in volūtate stipulantis:
 vt. l. senar'. s. legatū. s. ti. i. l. a ticio i fi. z ibi. no.
 j. de ver. ob.

¶ Surdo. Legati on' z emolumentum
 querit' ēt ignorantibus. h. d.
¶ Sz. s. ti. i. l. si tibi hō. s. cū seru'. so. fice qñf
 a tpe mortis. vere a tpe adite hereditatis: s' cō
 mutabiliter a tpe mortis incōmutabiliter a tpe
 agnitiois: vt. l. si qz ita: z qd ibi no. s. d. p. d. i. isti.
 Ex. s. sequenti.

**¶ Fratres minores possūt eligere paupes lz nō
 possunt eē executores: z ingressus religionē nō ha
 bet p mortuo vt cedat dies fideicōmissi.**

¶ Hereditatem. Adutatioē sta
 tus nō p' d' ius
 eligēdi: z mors ciuilitis nō facit p' ditionē existere
 s' naturalis. h. d. **¶** Mo. q' p deportationē non
 p' d' ius eligēdi: qd facit a d. q. q' excōicat' qui
 equiparat' deportato possit eē arbitrator. s' quo
 dixi in. l. ex scō. s. si qz rogat'. j. ad trebel. vbi est
 idē tex. **¶** Sz. no. q' lz fratres minores nō pos
 sint eē executores testamētoz. tñ eligere paupe
 res' possunt sicut hic ille q' in iudicio esse nō pōt
 vt deportatus q' p' d' oia q' iuris ciuilitis sunt po
 test pauperes eligere. quod dixi plene in libro
 meo mioicaz. **¶** Tertio no. q' si aliqz igredif
 religionez cū habeat' pro mortuo ciuilit' pp h
 nō cedit dies fideicōmissi sibi inuncti eū decesse
 rit: sed dz expectari mors natural': vt h. z. d. s. fi
 quis rogat'. z l. stati'. de iure fisc. z ibi p. Dy. qd
 lz sit vey i alijs religiois q' aliqd pñt h'ē i cōi tñ
 nō pcedit i fratrib' minorib' q' nō pñt h'ē i cōi.
 vñ q' tū ad hoc habent' p mortuis. qd plene dixi
 in quarto libro minoricarum.

¶ Qui dotale Qui legat p'ciū rei v' f
 legare aio ppenfandi
 cū re. h. d. **¶** Sz. q' empor teneat' ad fideicō
 missuz: vt. l. si pecuniā. i. fi. z l. si seru'. s. q marga
 ritā. s. ti. i. So. hui' timore h. s. legif duob' mo
 dis. Primo q' empor nō soluit totū debitū. z
 tūc pcedit due pme so. posite i glo. scōo intelli
 gif q' totū p'ciū soluit: tñ q' fundus erat vendit'
 minus iusto p'cio. iō testato: iussit emporē solue
 re residuū qd nō pōt. z tūc pcedit tertia sol. gl. q'
 ē Ja. **¶** Sz. p. d' h' q' mulier oblato p'cio repellit'

c. placuit. i. v.
 mortu' ē deo
 qd not. ppe.
 tuo. z ē glo. i
 c. susceptū. d
 refcri. in. vi.
 ar. l. h. C. de
 bis q' ve. eta.
 ipe. cum si. z
 vide Inn. in
 rub. c. de te
 sta. z i. l. i. s.
 de testi. bal.
 i auē. si qua
 mulier. in. i.
 col. C. d. sa. f.
 ec. z bal. no.
 in. l. i. in. rvi.
 col. C. d. fac.
 s. ec. i repe.
 z vide bonā
 gl. i. cle. ne ro
 mani. de ele.
 z Jo. d. imo.
 in. c. h. epō. d
 sup. neg. pla.
 i. vi. p aliqz
 i. c. cū sis. de
 puer. piug. z
 ad no. p. bar.
 h. vide not. i
 d. auē. si qua
 z cū bar. bic
 pcor. pau. de
 lia. in. q. inci
 piē. substitu
 tus. in pmo
 dubio. AD
 DE an mort'
 ciuilitis eqpa
 ref natural'
 oldr. cōh. cc.
 lxxxij. z pe.
 de anch. con
 s. cccxvij.

doli exceptioe. Contra imo. d3 here vtrūq3. vt. l. i. §. sciēdū. d rei vro. ac. R. hoc id: q3 marit' dixit ampli' ei p'ciū rē. r sic videt reliq3se animo compensandi: secus si simplr reliquisset.

Meuio Qui soluit p'templatiōe mādati reuocati sciēter donare videt secus si ignorāter. h. d. vel aliter r sic. Mādatū simplex cui' effectus p'ferf post mortem reuocatur morte si mādatarius sciuerit: secus si ignora uerit. h. d. r ē difficilis. §. C In tex. ibi accepisse nō videt rē. dic. f. ex donatiōe inter viuos a me uio in eū collata sciēter soluēdo postq3 cognouit mādatū reuocatū. C Pro declarando isto. §. sciendū est q3 legitur quattuor modis. tribus in glo. q3to ex glo. nā pōt q3 donare alteri causa mortis trib' modis. Primo si donās cū donatario nihil facit: s3 soluz mandat donās debitori suo q3 donatario soluat. Scdo qñ donās p mittit donatario p stipulationē vel pacto nudo causa mortis: postea mādat debitori: vt donatario soluat. Tertio qñ donās nō p'bit cū donatario: s3 mandat debitori: vt promittat illi cui vult donare cā mortis. r differt ista tertia a pma: q3 h mādat vt p mittat. ibi mādat: vt soluat. Itē differt a scda q3 hic debitor se obligat dōtario ibi nō: pme due tangunt in pma glo. tertia ponitur in vltima glo. Examinemus ergo istas lecturas Si legitur fm p'mū modū op. q3 tale mādatum nō reuocet morte: vt. l. si nō nō remunerādi. §. si. s. mā. r. j. de dona. cau. mor. l. mortis cā. §. ticia. So. i. s3rijs mādatū nō fuit collatū post mortē. hic nō mandatū de soluēdo fuit factū simplr s3 effect' p'feret post mortē. S3 tūc op. q3 si hoc eēt qñ debitor soluit ignorās totū deberet reuocari: q3 totū ē indebitum. cui' s3rius dicit in fi. §. vñ pp hoc oēs recedūt a pma lec. vide glo. que lect. r ei' reprobatio colligit ex p'n. pme glo. ibi alioquin nō video q're in sequenti rē. q3 sic expōe alioquin. i. si donator nihil p'mississet donatario s3 solū mādasset debitori q3 legatū solueret. Legit ergo scdo mō. f. q3 donās p'misit donatario p stipulationē: ut in pri. pme glo. s3 tūc op. q3 nō sit necessaria stipulatio: ut. l. si quis argentū. C. de do. so. fateor q3 hodie sufficeret pactū nuduz q3 no. doc. tenēt in. l. ul. C. de dona. cau. mor. h ē tangit in fi. glo. C Scdo oppo. q3 tale mādatū nō reuocet morte: ut. l. si uero nō remunerandi. i. fi. s. mā. r. l. mortis cā. §. ticia. de dona. cau. mor. So. dicit glo. ibi mandatū p'ferabatur expref se post mortē hic simpliciter: s3 effectus p'ferabatur post mortē quo casu media uia eligit. f. ut si pueniat ad noticiā mādatarij mandatū sit reuocatū: ut in glo. als secus. r sic distigue tres casus aut mādatū p'ferf in uita aut post mortē: aut cōferf in uita: sed effectus post mortē. r de hoc feci unū mēbz distinctiōis qliter mandatū reuocet morte: vt. l. ij. §. pe. j. de do. cau. mor. C Cōtra p'dicta op. ignorātia mādatariū pdest dōtario q3 si ignoret ualet donatio. als sec'. q3 ē cōtra. l. inq'ssimū. s. de iur. r fa. igno. Glo. fatetur s3rium r dicit q3 hoc ē mirabile r spāle hoc colligit ex glo. pe. in fi. r glo. fi. in p'n. Concludit ista lec. q3 si mandatarius ē sciēs reuocat mādatuz r donatio post mortē secus si est ignorās. hoc nō placet: q3 mors nō ē causa reuocādi donationez cā mortis sed confirmandi: ut. l. i. r. l. in mortis. C. de dōa. cau. mor. r. l. nō oēs. s. si cer. pe. Nec ob. si dicit q3 mādatū reuocat. q3 p hoc nō seqf q3 sit reuocata donatio q3 iā pfecta erat p pmissi onē factā a donante donatario. unī ista accessoria renocant: nō seqf ergo reuocat pncipale: ut

C Meuio. l. figs argenti. an. l. figs argenti. C. d. dona. hēat locū in donatiōe cā mortis. gl. q3 sic s3 an sit vera vide imo. i. l. i. edib'. s. de do. s3 ipa va cillauit i. l. i. d. do. cā mor. r ibi late ro. videt tenere d iuris subtilitate gl. esse falsam. h3 in p'sulēdo non recedez ab opi. gl. r tan toz virorū. scdo gl. hāc alle. bar. i. d. l. i. de dona. cā mor. r late p imo. l. i. ex cā. d. re iu di. s3 ang. in q. icip. hāc alle. gl. h. fin. in hoc. r ipā seqtur bal. i. l. i. executorē in. iij. col. C. de execu. rei iudi. r in. l. i. C. de dona. cā mor. r i. l. si donatiōis C. d. p. em pti. Quid in donatiōe an nup. vid. gl. r bal. i. l. i. C. d. do. an nup. r hāc glo. limita: vt per bal. i. auē. ex testō. in fi. iij. col. C. d. colla. bal. in. l. ij. de le. i. istam seqtur. r i. l. sicut. i. fi. C. de ac. r obli.

l. si cui legef. §. si. r. l. se. s. ti. i. Unī huius timore forte s3o legit tertio mō q3 meui' debitor promisit pecuniā cā mortis ticio iussu creditoris q3 ēt iussit solui. Ista lec. s3o. nō ē uera: q3 si p'missio fuit scā. r sic iste donatarius h3 actionē de cetero mādatū nō reuocat morte: ut. l. fi. in p'n. j. de solu. C. Lego ego istū. §. q3to mō r p'cordat cū scda lec. in facti narratiōe: s3 discordat i iuris dispositiōe. pone ergo q3 creditor donauit ticio debitori suo: ut ipsi ticio solueret. demū mortu' est creditor donās. Lerte donatio est cōfirmata r in hoc differt ab alijs lec. sed mādatū est reuocatū r in hoc cōcordat. si ergo meui' debitor soluit: an sit liberat': vel an possit peti. distigue: vt in tex. C. Mo. q3 ille q3 soluit sciēs mandatum reuocatū nō liberat. C Scdo no. q3 ex hoc colligit p'sumptio donatiōis sicut e3 q3 soluit ei cui' mandatū est reuocatū: r sciēs videt donare: ut. l. pcuratori falso. s. de cōdi. ob. ca. r ibi no. r. l. si non sortē. §. si filio. s. de cōdi. inde. C Op. q3 qui soluit creditori creditoris liberat: ut. l. si ope ram. j. de doli excep. r. l. soluti. §. soluti. de pig. act. l. si liber hō. de neg. ge. Sol. hic soluit p'templatiōe mādati q3 sciebat reuocatū. ibi soluit gerendo negociū creditoris sui. cū enim soluit cōtemplatiōe mādati reuocati gerit suū negociuz: r non facit aīo gerendi negociū heredis cū sciāt mandatū reuocatū: ideo videt donare: r p consequēs non liberat. C Sed op. q3 heres solutiōe facta a pcuratore reuocato pōt hēre ratas: ut. l. pcurator ad exhibendū. §. i. j. rē ra. ha. So. fateor q3 possit hēre ratam si vellet q'tum ad exceptionez ut si ille donatarius vellet iterū agere non possz non quātum ad actōem q3 heres possit repetere: ut hic in. ij. rñ. so. r. l. disp'atorem. j. de solu. Sed cōtra videt p. l. si absentis. C. si cer. pe. Solu. ut dixi h debitor nō soluit aīo negociū gerendi heredis. r huic lec. videt By. applaudere in quadā additiōe parua quā ponit sup glo. fi. dū dicit q3 ignorātia debitoris nō pdest donatario sed si pdest q3 donans non reuocauit. C Op. r videt q3 dñum per istā so. non transfuerit in donatariū: ut. l. ij. §. si pecuniā. j. de do. Sol. di. ibi mandatarius soluit pecuniā aliam mandato reuocato. hic soluit p'prium: ut. l. hoc iure. §. si q3 dederit. j. de do. C Querit glo. an ille qui soluit possit repetere. Rūdet r bene: q3 nō: q3 videtur donare nisi in iure errasset: q3 tūc possit repetere. C Quero in quo est mutata hodie ista. l. per. l. figs argentū. C. de dona. Rog. dicit q3 in totū quasi hodie non reuocet morte. q3 Lug. negat Si habes in glo. sciuit. non d3 esse nisi si habes: nisi debes hēre nesciuit. Aduerte q3 hec lex non est mutata per legem si quis argentū: nisi in hoc q3 hodie sufficeret promissio pacto nudo.

Cum pater Portio deficiens de heredib' cū onere suo. h. d. C. Mo. q3 res q3 subiacet restitutiōi pōt legari: r sic pōt alienari p testamentū. Contra. C. cōia de le. auē. res que. Dicit glo. q3 hoc videtur hodie corrigi. By. r3 contra. q3 hodie nō corrigatur: q3 hic non dicitur q3 ista p'edia debeant filio exheredato in uita filij: sed q3 heres cogatur redimere illa p'edia r dare filio exheredato non q3 illa filia cogatur dare ut patet ex littera. valet ergo sicut legatū rei aliene tēpore testamenti: vel future aliene post mortem testatoris: ut. l. vnum ex familia. §. si fundū. s. eodem.

Ex. §. sequenti.

b C Pacto nudo. s3 videt casus q3 etiā de iure ff. sufficiat pactū nudū in dona. cā. mor. i. l. q3 de bonis. in pnci. j. ad. l. fal.

Quando per diuisiones possit agi de euictione.

Euictis. In plegato vni no debet euictio. secus si plurib' plegetur. h. d. fm doc. z est singularis casus. C. Mo. q. in plegato qd fa...

Pater certam. Si testator iubet herede dotē filie stipulari intelligit ea moriente in mrimonio no ea supuiente. Item sermo simplr platus intelligit pro pma vice. h. d. ad pn. 2 cor. s. de pac. do. l. ij. ad fi. 2 cor. j. de ver. sig. l. boue. s. hoc sermone. C. Ad fi. op. de. l. si sic de ver. ob. Dicit oldr. q. ibi sunt nba negatiue cōcepta qd extē dunt ad oē tps. h. affirmatiue concepta qd dic: vt colligitur ex bis qd dixi in. d. l. si sic. C. Quero que ē rō i pn. s. Glo. dicit duplex. pma fauore dotis: ut. l. ij. s. d. pac. do. scda qz debitam iure nature dz hēre sine onere: ut. l. qm in priorib'. C. de inof. testa. sed certe si ista vltimaz rōnem inspiceres iussus testatoris qz heres dotē stipularē non valeret quo ad legitimā. Item iste. s. no pcederet hodie: qz debz hēre legitimā iure institutiōis. est ergo attendenda sola rō pma cū hic ponat qz filia erat exheredata. vñ non dz habere legitimā iure institutiōis z itellige qz dz inseri cā exheredationis legitima.

Ex. s. sequenti.

Restitutio que fit ante mortē non p iudicat paupibus superuenientib' cū illa debebat fieri post mortē.

Filia. Cui cōmittit electio psonē cum morietur non pōt ante tps cū effectu eligere. h. d. pmo ponit dictū. scdo duas rōnes. scda ibi: ppter incertū. tertia ibi: nā in eū. C. Op. s. e. l. vñ ex familia in pn. Sol. ista intelligi dz fm illam: qz electio vñ nisi reuocet. qd intellige si ille electus reperit viuus tpe mortis. als secus: vt. l. filiuffa. s. diuus seuer'. s. ti. i. C. Op. po. de. l. post mortē. C. de fideicō. So. ibi restitutio debebat fieri vni tm vñ ei pōt restitui ante hic. debebat fieri restitutio vni ex plurib'. vñ possibile est qz ille elect' tpe mortis non viuebat: vt. d. s. diuus seuer'. Est etiā aduertendū qz sigdez illa est restitutio fideicōmissi vni uersalis aū tps nō trāsserunt actōes per trebellianū: vt dixi in. d. s. diuus seuerus. z. l. sed si ante. j. ad trebel. si nō ē restitutio fideicōmissi particularis: tūc valet si i ea perseueret vsqz ad mortē: ut dixi. Nota bene istaz. l. in hoc. s. cōtra illos q bona que debēt restitui post mortē pauperib' ea ante restituūt: qz talis restitutio non p iudicat pauperib' superuenientib' post restitutionē: vt hic. qd est notandum.

Fidei heredum. Anumissi ex cā fideicōmissi continentur appellatiōe libertoz z testatoris. h. d. C. Oppo.

de. l. pater. s. i. j. ti. i. z. l. ij. de ali. le. so. glo. ibi fuerūt manumissi iudicio heredis. hic iudicio testatoris.

Fidei tue. In fideicōmissio relicto p verba generalia veniūt etiam postea legata. h. d. C. Opp. de. l. vxori. s. vxori. j. ti. i. Sol. in do na. facta inter viuos. hic in plegatis vidistis clarius in. l. sequēs qd. s. e. C. Op. j. e. l. s. pe. vbi ordo scripture attenditur. Sol. dicit Dy. j. de so. l. nec eni. h. qñ volūtas est certa non curam de ordine. certitudo aut apparet ex eo qz reliquit fideicōmissum per nba generalia. tria loquūt qñ nba sunt dubia. de hoc an ordo scripture dz seruari dixi in. l. ij. s. pus aut. s. de vul. z pupi. C. Op. j. ad tre. l. lutiū. s. pluribus. so. ut ibi.

Volo predia. Filius naturalis in seruitute cōcept' excludit substitutum. h. d. de hoc plene. j. ad trebel. l. ex facto. s. si quis rogatus.

Ex. s. sequenti.

Dilatio data ad aliqd faciendū qz est nullum nō impedit processum.

Tutoris. Frustra legat debitum creditori a debitore. itez dilatio in tps non pfecte etatis creditoris fauore psumitur. h. d. C. Op. qz a debitore possit legari: vt. l. si pecuniā. in fi. s. ti. i. So. pōt legari. f. aliter qz futuro creditori. ita loquitur hic. C. Op. qz valeat legatū ppter dilationē que datur debitori: vt. l. cū in tps. de re. iur. Sol. dicit glo. no. h. dilatio nō aufert cōmodū duplici de cā pma: qz fidei cōmissum nullum. ergo dilatio nulla. qd no. qz si iudex dat dilationē ad aliqd faciendū quod est nullū illa dilatio pcessum nō impedit. scda rō est: qz cuz ista dilatio fit de toto tpe etatis impfecte vñ apposta fauore frīs heredis. z ideo ei pōt renūciare z ante tēpus petere. fa cit. s. e. l. si ita. s. pegasus. z. s. de vsur. l. in fideicōmissi. s. cū pollidius.

Ab instituto. Relicta ab instituto videtur repetita a substituto p legē sub eadem cōditione. h. d. C. Op. de. l. sub p ditione. s. de heredi. insti. So. conditio que respicit institutiōnē nō videtur repetita in substitutiōe: vt ibi. secus in p ditione apposta legato vel fideicōmissio: vt hic. C. Op. po. s. ti. i. l. si qz a filio. z. l. si cui. s. i. so. in repetitiōe que fit per testatorem nō videt repetita conditio: vt ibi dixi. hic in repetitione que fit p legē. C. Quero cui' mors hic expectat. Quidā dicunt substituti: z exponunt hic propriē. glo. non firmat: sed ista vltima est vera. primo p tex. istum nō cauillando eū. secūdo per. l. peculū. in fi. s. e. z facit ad. q. quā ibi dixi.

Ex. s. sequenti.

An aliud sit legare mēsam: z aliud legare tabernam: z aliud legare tabernā: aliud mercanciaz. Et an si testō: dicat lego apotecā pānariā vēiat mercātia. z si dicat apotecam pannoz cū oib' que ibi sunt: an veniat mercātia Et an legando mensam videat legare locum.

Mense. Legatū vniuersitatis iure valet etiā si incōmodū p rineat. h. d. Mo. s. istuz qz hz singularē materiā. Mo. qz dixi in summario. vidistis fite in. l. cum filius. s. lutiū. s. e. vbi legatur hereditas qz filr ē nomē iuris. facit. l. qz filiū. j. ti. i. vbi legat calēdariū. Mo. qz ille cui legat hec vniuersitas iuris dz cauere heredi de indēnitate. dixi in. d. s. lutiū. Mo. qz tale legatuz egparat emptiōi vniuersitatis iuris. Ultimo no. qz legatū pōt hēre incōmodū. C. Ad istud op. de. l. impator. s. pe. s. e. sol. vt p3 ex distinctiōe ibi posita. C. Op. qz qz legat mēfaz videat legare locū nō vniuersitatē debitorū z creditorū: vt. l. qz tabernas. s. de sben. emp. So. aliud ē legare tabernā qd ē nomē loci. aliud legare mensaz qd ē nomē vniuersitatis iuris: vt h. z. l. vētri. s. i bonis. j. de pui. cre. z in vsu dicim' talis hz tabernā: vt taberna illa ē bona. nec loqmur de loco. Itē puto si te

a C. Euictio. no. q. vide p imo. i. l. si do m'. s. de cui cti. ad fi. s. ti tu. i. z istis ad de casū in. l. hereditas pcepto. j. ad tre. z vide oī no bal. i. d. l. cū alienā. in fi. ij. col. z limita istū tex. nisi plegatū veniret pputandū i legiti. tima. quo ca su semp tene tur heres de euic. casus ē in. l. scim'. in pn. z ibi hoc bal. C. d. inof fi. testa. b. C. Op. s. vi de bart. i. l. q romē. s. duo frēs. i. vlt. q. de v. obli. c. A filia nō vinebat. ad hec vid vñ q. p. ro. i. pñ. incip. oipotē tis dei postu lato suffragi o. circa pma dicēdū vide tur qz qñuis dñevrbāe zē d. Nota bñ ang. t3 op. i l. post mortē C. d. fideicō. vide bal. i re pe. l. i. circa vij. col. s. e. z adde pe. d ancha. i. pñ. cxxv. icip. in xpi noie amē Circa pñuz dubiū ē pri mo ingren. dū zē. in so pncipali du bio. z vide ro. i. l. recusa re. s. si quis alio loco. i. fi. j. ad treb. ADDE que posui in. d. l. post mortē.

stator dicit lego mercatiam mea hac distinctione: vtrum ponat nome q significet locuz vel mercatia. facit iuris cōsult. j. de fun. instr. l. taberne. S33 predicta op. s. de pig. l. cū tabernā. in prin. vbi appellatione taberne p̄tinet mercatia. Preterea in vsu videm cū dicim talis h3 bonā apothecā: vt itelligam d mercatia non de loco. Scdo h3 taberna h3 se equoce: tā ad locū q̄ ad mercatia seu negociationē z in dubio vř q̄ legare locū vt. d. l. q tabernas. fallit i. d. l. cū tabernā in pn. Rō q: i pignorb nullū vertit p̄iudiciū debitoris si h3ba latius intelligenf: nec enī in plus vel minus tenef: secus i vēditōe z legato. vel ibi iō itelligit de negociatiōe: q: nul lū ius hēbat in loco neq3 dñi directi vel vtilis vel p̄diti onis: vt ibi patet h3 diuersas lec. C Quero qd si testa tor dixit lego tibi apothecā meā pannariā seu p̄anorū. Rūdeo nō videt legata mercatia: sed illa h3ba p̄anorū seu p̄anariā videt magis adiecta cā demonstrationis loci: vt. d. l. q tabernas. C Quero qd si testator dixit le go tibi apothecā meā p̄anoruz cū oibus q̄ ibi sunt: an videat legata ip̄a mercatia. Rū. nō sub noie vniuersita tis: vt debita z credita debeant legatario: sed videtur relicte res corporales q̄ ibi sunt: ut. l. p̄dij. s. pater. j. ti. i. qd no. d3 ergo dicere cū oibus que ibi sunt cū debi tis z creditis: z d3 vt i h3bis vniuersalib lego tibi mercā tiam vel mensam meaz z filia. C Quero vtrū legando mēsam videat legare locū. Glo. dicit q nō. facit. j. ti. i. l. libroz. s. chartis. vbi si legat bibliotheca libroz: ita q testator sensit de libris non cedit armariuz. z ille. s. ē multum vtilis ad illā materiam. f. qñ testator vritur no mine qd pōt intelligi de loco z mercantia q̄ inspiciatur mens testatoris.

Pater filie. Si legat pater filie res quas dedit in dotē filie debet estimatio ipsarū z earum q̄ ex his nate sunt si sunt dotales idem si res donate legent vxori. h. d. fm glo. C Nota istū nouum casum z bene. Dy. legit aliter. f. q̄ mācipia filie nō fuerūt data in dotem: s3 p̄ ei donauit qñ eā ma ritauit. z sic bene procedit s̄titudo d reb donatis vxori ad res donatas filie: vt vtroq3 casu donatio cōfirmetur z retrorahat quo ad fruct vñ partus debent. dixi i. l. sequens qd. s. e. C Opp. fm lec. glo. isti ptus sunt viri: vt. l. fruct. s. sol. ma. ergo nō p̄stant vxori. So. dicit gl. q̄ ei p̄stabil estimatō: q: testator pōt legare rez alienā. C Sed hoc op. s. e. l. ticia. s. q in vita vbi nō ē verifi mile testatorē voluisse grauare heredē duplici p̄statōe. So. ibi testator legauit dotē: tūc hoc legatū h3 tale cō modū q̄ filia non tenet p̄ferre: vt. l. ea demū. z. l. a p̄re. C. de col. nō at a coherede amplius p̄seq: vt. d. s. q in vita. s3 hic testator legauit res dotales nō dotez: z iō v3 tāq̄ legatū rei aliene. vñ estimatio debet: vt h. ēt qñ sol ueret m̄rimoniū filia res recupabit a viro h3 glo. h idē tenet Ja. de are. z Bl. z dixi i. l. hmōi. s. cū p̄. s. ti. i. re fert ergo an pater leget res an dotē: idēz vñ in q̄ritate. f. q̄ refert an leget p̄ cētū q̄ dedit in dotē: an vero dotē q̄ fuerūt. c. fm p̄dicta rō diuersitatis ē: q: dos ē nomen iuris vñ nō pōt referri ad aliud nisi ad aliō ius. res hō sūt a dote h3 sint dotales: vt dixi. s. i. h3a. so. ma. C Op. z reintro. glo. ex p̄dictis seq: q: in eadē re p̄currāt due cāe lucratiue. f. q: filia hēbit ab herede p̄ris z ēt a viro. so. ma. Soluit glo. q̄ put h3 a viro nō h3 ex cā lucratiā vide glo. Ita so. nō euacuat p̄riū imo facit illud diffici li. nā filia nō h3 a marito ex cā donatōis: s3 vñ h3e a pa tre ex cā lucratiua: vt. l. h. s. gñro. j. de his q̄ in frau cre. z sic in eadē re ab eodē p̄currunt due cause lucratiue. So. h mulier p̄mo p̄secuta ē estimatiōē ab herede pa tris postea rē a viro qd non ē p̄hibitū. vel aliter h due cause lucratiue p̄currūt in diuersis tpibus qd nō ē p̄hibi tū: vt dixi in. l. meuius s. duob. s. e. p̄bat in. l. existu mo. j. de h. ob. C Op. ex glo. cū p̄i p̄petebat actio ad res dotales vñ legare ius q̄ hēbat in re p̄ re: vt. s. ti. i. l. si dom. s. h. z. l. apud iul. s. si tici. So. hoc iō q: mor

te p̄ris illud ius p̄solidat in filia: vt. l. i. s. videam d rei vxo. ac. ergo nō vñ p̄ filie illud legare cū sibi debeat. z iō puto q̄ si p̄ fuisset stipulat sibi in dotē ita q̄ in fili am nō deberet p̄solidari. tūc legatū videat importare vt p̄ videat legare ius qd pro illi rebuz h3. f. spē actio nis de dote quā h3 so. ma. C Op. ex gl. C. e. l. filie. So. ibi p̄ p̄mo legauit. scdo donauit h3 econtra: vt dixi in. d. l. hmōi. s. cū p̄. s. ti. i. C Opp. ex glo. h3 pater legauit mācipia q̄ in dotē dedit. ergo referunt ista h3ba ad tps date dotis l in legato veniunt q̄ post ea nata sunt: vt. s. e. l. meuius. s. auie. So. possumus dicere q̄ ista nō sunt h3ba testōis s3 legis: vel dicēdo q̄ sunt h3ba testōis ob starz p̄riū: s3 possum legere alio mō q̄ gl. h3. dy. q̄ h3 p̄ donauit nō at in dotē dedit. z iō p̄tinent ptus: q: dona tio talis retrorahit quo ad fructus. z bec ē satis bona lec. s3 tenēdo opi. gl. dic q̄ h3 iō ē: q: partus sunt dota les. Nec ob. l. meuius. s. auie. q: ibi ex relatiōe ad tēpus date dotis legatū ampliat. iō ad illud referf hic ex tali relatiōe legatū minueret. C Op. de. l. vxorez. s. forori j. ti. i. so. vt in glo. C Opp. de. l. mora. in prin. s. de vsu. so. vt in glo.

Hereditatem. Per simplices diuisio nē nō tollit ius fideicō missi: z nō tenet qd de piculo rez vltra q̄ teneret p̄mo h. d. C Op. q̄ p diuisione sit renūciatuz fideicōmissio. vt. l. q rome. s. duo fratres. j. de h. ob. So. hic. s. pōt legi p̄rio q̄ isti rogati de restituēdo eēneo nō inui cē. z sic diuisio eorū nō tollit fideicōmissū relicū eēneo z dubiū erat hic q̄ ille cui noia obuenerūt in p̄re dedit alteri predia. vñ cū predia sup̄sunt videbat istū teneri inquātū pro portiōe hereditaria sua ad heredē trāstu stulerit z illa noia videt h3ta loco cuiusdā p̄cij. sicut h3 teneret si rē vēdidisset. ita z mō. Ad hoc rñdet iuriscō sultus q̄ de piculo nominū nō teneret nec diuisio simi lis ē vēditioni. sed diuisio ē qdā p̄mutatio cōionem di scernēs. Ex hoc seqtur q̄ quicquid habes a coherede meo vputa noia vel aliud succedit in locū partis quaz hābebā p̄ diuisio in toto: vt. l. impator. in. h. cū. l. se. s. e. z iō sicut ante diuisionē non tenebat de piculo. ita z post diuisionē de eo qd sibi obuenerit in p̄re. z hoc vult dicere rex. Scdo pōt legi q̄ h3 erāt rogati d restituendo inuicē z tūc ob. p̄riū de. s. duo fratres. sed dic q̄ h3 fuit simplex diuisio: sed ibi fuit dictuz se nil facturos p̄ diui sionē fm dy. vel aliter ibi fuit male iudicatū: vt ibi dixi.

Filia mea Qui legat legatū hereditatē si bi q̄sitā nō vñ legare fruct quos ip̄e p̄sup̄sit. h. d. s. h3 dic. vt. l. cū fil. s. luti. s. e. qd no. Ex. s. sequenti.

C Si testator hēns filios ex diuersis m̄ribus iubeat q̄ equalr inter se diuidant. si vñ h3 p̄dium dotale non venit in diuisione.

Dulcissimis Dicitū restringit p̄ rōnem. h. d. C Op. s. e. l. impator s. h. z. l. se. So. hic pp̄ rōnē anexā restringit legatū. fa cit. s. de calū. l. h3 actio. de acq. pos. l. p̄p. s. h3 is q̄ āno cui adde p̄cor. ibi. z. c. itelligetia. ex de h. sig. C Indu co hūc. s. ad. q. testator hēbat filios ex diuersis vxori b3 z ab vtraq3 dotea habuerat z in testō dixit iubeo si lios meos tpe diuisiōis equaliter diuidere. Ex hoc in surgit dubiū: q: vnus ex filijs cui mater habuerat i do te p̄diū z pecuniā volebat illud p̄diū. ali. s3 dicebat q̄ debebat eq̄līter diuidi. Dixi q̄ illa h3ba eq̄līter diuidāt nō porrigāt ad p̄diuz qd ē uni p̄priū vt h3 z p̄bat in. l. magis puro. s. h. cu3. l. se. s. de re. eo. S3 h opabil: vt si dos erat i pecunia tpe diuisiōis. aliq3 fratru nō vñ p̄ ceptiōe fm formā. l. filie. s. ij. s. fami. her. Si hō testōr vult q̄ diuidāt oia eq̄līter etiā p̄pria h3 d3 exp̄mere vel dicere q̄ oia inuicem cōicent: vt. j. e. l. h. s. lutiuz. z. j. ad trebel. l. lutiuz. quod no.

Ex. s. sequenti. In dubio traditio clauū itelligitur facta cā custodie.

q̄ dicit q. ro qd no. qñ testōr dixit lego apothecā meā z seq tur bal. l. l. i. legatis. C. d. le. z vid bar. i. l. libroz. s. pe. j. ti. i. z in l. nā qd. s. i. de pe. leg. z bal. l. l. p̄dia. l. i. col. C. d. si deicō. z imo. i. e. iudican. te. de testa. b C Pater si lie. s3 hoc. singulare di ctū ē h. z ad de bar. l. l. hu iusmōi. s. cū pater. s. ti. i. z qd no. bal. i. l. filia. i. pn. C. d. le. z ex p̄sse bal. post old. i. d. s. cū pater. z vide ro. in p̄ suo incip. videam p̄mo qd iuris de c en tuz ducatis ip̄ius mercā tie. C Heredita tē. duo frēs. vide bar. ibi in. i. z. ij. q. C Dulcissi mis. istū tex. limita p. l. pa ter. s. fundū s. ti. i. C Ad. q. no. qñ testōr h3 filios ex di ueris vxorib3 z iussit eos e qualiter di uides. dic vt hic p̄ cū fm imol. qd aut si testōr dixit debeāt stare z morari cōi ter. vid bar. i. p̄h. incip. q dam h3is bo na cōia. C Pat plu rib traditio clauū. quid opel traditō clauuz dixi in. l. clauib3. hic alleg.

a. C. Tribes q
no. r. victus
bar. h. sequit
pau. de ca. in
l. suuz q. de
ver. obli.
b. C. Cu inter
verior lec. vi
de bar. i. l. si
ita. s. si ca. l.
j. de v. obli.

iducō ad aliud. duo fecerūt pacē siml. postea se
iucez offēdūt nec apparet qd pmo r qd postea.
qrit an alter alterz possit accusare de pace rupta
Aidel q no: qz pacē fil iucez ruperūt: s; si vn^o p
mo r ali^o scdo: tūc secūduz pōr accusare pmo de
pace rupta. nō pmo scdm: vt hac. l. i. n. ceterum.

Cum inter fili^o liberte pnumerat
i familia libertoꝝ. h. d.
C. Op. fili^o liberte nō ē de familia: vt. l. pñu ciatō
s. si. d. n. sig. ergo nō ē de familia testōris. Dicit
qdā qz hic fili^o liberte erat fil^o libert^o: s; si ita eēt
h nō haberet dubiū. vñ dicit glo. qz h loq^r i filio
liberte nato vno testōre. vñ cū in fructū pōt re
uocari iō pñef appellatiōe libertoꝝ: r i h refi
det glo. s; certe si h eēt vñ ista. l. nullū hēret du
biū. vñ dic aliter qz iste fili^o liberte ē eēne^o quo ad
testōre: tūc qz ē heres legitim^o liberte ab intestato
nō vñ fieri vōlūtate si ad eū vadit fund^o. Nec
ob. s. e. l. peto. s. fratre. qz ibi eēne^o insituit i te
stamēto h eēne^o ab intestato succedit vt ibi rāgil i
glo. r ibi dixi. s; h d; iste. s. aliter sumari. l. q dce
dit aliquo ex familia succedēte ab intestato nō vñ
aliēare. h. d. ad idē facit qd no. in. l. pater. s. fun
dus. j. ti. i. r ista est verior lect.

Cū estimaret. Si ille quē defun
ct^o putabat ab inte
stato successurū isolidū succedit p pre legata ab
eo noiati flicta pstabūt p pre libertatis isolidū.
h. d. C. Op. qz ista p sobrina teneat isolidū: vt. l.
p emācipatōez. in pn. j. ti. i. Glo. dicit h de egta
te: ibi de rigore. tu dic ibi succedit p pre sicut te
stator putabat: s; nō eodē mō quo putabat h ve
ro successit p pre r testator putabat insolidū.
C. Op. qz legata idiuuidua nullo mō debeāt: vt
l. pe. s. de iure codi. So. dicit glo. h egta ibi ri
gor. qd declara vt no. i. s; r sic legata idiuuidua
qñ aliqz pter spē testōris aufert pte nullo mō o
bēf regulariter: vt in s; r. fallit in libertate r i h
est egta hic. r idez in. l. q graui. s. de iure codi.
C. Op. fm Dy. de. l. cū filius. s. e. r. l. si qd facto
testō. in pn. j. e. So. ibi loq^rur in legatis relictis
a scriptis: sed h in relictis a venientib^o ab intesta
to. C. Ad hoc op. qz etiā relictis a venientib^o ab i
testato nō debeant alio succedente: ut. l. i. in. fi. j.
ti. i. Sol. ibi succedit alius in totū pter spem de
functi. h nō succedit p pre alius vna cū eo quez
testōr successurū putabat: r iō qñ alius succedit
p pre spem defuncti. vtrū legata debeant r qñter
distingue. aut legata sūt relictis a scriptis. aut a ve
nientib^o ab intestato. si a scriptis aut testm relictis i
totū. aut pro pte: vt. l. si qd facto. j. e. r. l. cū filius
in pn. s. e. scdo casu qñ a venientib^o ab intesto. aut
sunt relictis simplr. aut noiati ab aliquo. si sim
pliciter: tūc debent a quoz succedēte ab intesta
to: ut. l. si qd cū nullū. r. l. in testō. de iure codi. si
noiati: r tūc aut succedit ille a quo testōr reli
quit noiati tm. aut alius pñus. aut ali^o vna cū
illo. Primo cāu debent legata ab eo sine dubio
vt in toto ti. de iure codi. Scdo casu aut ali^o erat
eqlis gradus cū noiato: r tūc debent legata: ut
l. si ticio. s. iul. s. e. ita dicit Dy. Tu in hoc passu
dic vt dixi in. d. s. iul. qz non loq^rur in legatis re
lictis noiati. si nō erat in alio gradu qñ noiati:
tūc non debent: ut. l. i. in. fi. j. ti. i. Tertio cāu qñ
succedit noiatus vna cū alio: r tūc aut succedit
cū alio fm qz defunctus putabat r teneat ad inte
gra legata: ut. l. p emācipatōez. j. ti. i. si nō succe
dit ille alius pter defuncti voluntatē. aut loq^rur
in legatis diuidiuis r debent pro pte q succedit
legatari^o. ut h. r. l. pe. r. l. cū ea. de iure codi. aut
logmur in legatis idiuidiuis: r tūc nil debent: vt

d. l. pe. de iure codi. Fallit in libertatib^o: ut hic. r
l. qui graui. de iure codi. r. l. si pñ. de fideicō. lib.
Ista est distinctio Dy. modica mutatiōe facta:
vt vidistis ibi. C. Ultimo sup glo. si. ibi. sed cur
nō prestaf ab vtroqz sicut fideicōmissum. dic im
mo vult dicere cur non diuidit sicut fideicōmiss
sum. r ad hoc sequit rñsio.

Pater filio Si fideicōmissum inui
cem datum cōtinet tan
tundem in quonitate r quāritate nō valet. Item
estimatio testatoris nullā necessitatē inducit. h.
d. C. Oppo. qz ex istis verbis inducat fideicōmis
sum: ut. l. peto. in pn. s. e. So. hoc ideo: qz
esset ridiculum. tantū enī daret vnus quantum
acciperet. hie. s. ti. i. l. ab oibus. s. qz si ticio. vlti.
rñ. Et ad secūduz qd hic dicitur qz estimatio te
statoris nil operaf cōcor. l. si fundum. s. si liber
tus. s. ti. i.

Ticio fratri Si testōr grauat h^o
dē i eo qz sibi h^o di de
bebat r debitum cū fructibus cōpensat fraudez
facere nō videt. secus si debitum cū falcidia cō
pensaret. h. d. pmo ponit qñ testator vult debitū
a se cōpensare cū fructibus. scdo qñ vult compē
sare cū falcidia. scda ibi: plane. Itēz prima subdi
uiditur: quia pmo ponit thema r qd. scdo rñsio.
ticio rō rñsionis. scda ibi: cū ex fructib^o. tertia ibi:
quoniā. C. In tex. ibi restituetur. dic subaudi q
ritur an tale fideicōmissum quātū ad hereditatē
seij valeat: r ad hoc rñdet statim cū ex fructibus
rē. C. Sequitur ver. plane. r ista pars diuiditur.
nam pmo ponitur thema r qd. scdo rñsio. tertio
ponit qdam iniquitas ex rñsione resultās. qro
illam iniquitatem puidet. qnto rñdet cuidā ob
iectioni q possit fieri in s; rium. scda ibi: falcidiaz
tertia ibi: si iniquitatem. qtra ibi: prudentib^o. qn
ta ibi: nec videbit. C. Segur in tex. ibi retineat.
dic qritur qd dicta s; rba importēt. Ad qd rñdet
statim: qz debitū cū falcidia cōpensatur. C. No.
qz debitum pōt cū fructib^o compēdari nec psumi
tur fraus. facit. s. ti. i. l. filius. s. apud marcellum
r. s. e. l. impator. s. i. C. Scdo no. qz debitū com
pensatur cū falcidia tñ videtur fraus. C. Tertio
no. qz q fraudem excludit nō dicit facere fraudē
cōcordantie sunt in glo. C. Op. r videt qz quis
possit grauari in plus q ad eū puenit: vt. s. e. l. i
perator. s. i. in. fi. s. Glo. non soluit. Dy. dicit qz
ibi quāritas legal^o r in ppria specie qd grauat.
Haur grauat in hereditate q loco qritatis h^o in
d. l. impator. s. cū qdam. C. Op. qz fructus non
extenuent debitū: qz sicut d; hēre hereditatē seij
ita fructus eius. postq dies fideicōmissi cessit: ut
l. in qtra. j. ad tre. So. intellige h de fructib^o per
ceptis ex hereditate meui testōris deductis fru
ctibus de hereditate seij. ita itelligit glo. i. ponē
do casum. C. Op. qz ē fruct^o hereditatis meui
non cōputent: qz sunt pcepti iudicio testatoris:
ut. d. l. in quarta. So. hoc iō qz testōr hoc voluit.
C. Ad scdam ptem op. qz testator nō potest phi
bere falcidiam iure isto: vt. l. qd de bonis. j. ad. l.
fal. So. fateor nisi p istū modū iubēdo debitum
ppēdari cū falcidia l; etiā h sit iniquū. C. Cōtra
h op. qz ista iniquitas tollaf: vt. l. debitor. ad. l. fal.
So. fateor si heres adit hereditatē r nō puidit
sibi eo mō q hic dicit. Dicit glo. sed aduerte: qz
utputō hoc remediū hodie non hret locū: quia
cū testator pōt phibere falcidiam de iure: ut in
aut. sed cū testator. C. ad. l. fal. r in aut. de here.
r fal. s. si nō expressum phibendo non pmittit
fraudem. vñ si qd omitteret ex testō: vt hēat ab
intestato incidit in edictū: si qd omiffa cā testam

¶ Uicos. Mo. q. 13. ad de Bar. l. d. l. demōstratio. & que ibi dixi. & bart. i. l. si fortidia. nū. alias cuz uirū. C. d. h. deico. & ong. i. auē. d. resti. fideico. in fi. & Jo. an. in spe. de libel. concept. s. l. ter alias. & i. u. f.

¶ Uicos. q. dū. cō. hieba. tur. Aliq. d. cū. q. bar. est. sibi cōtrari. in. l. i. s. si si pulā. in fi. de v. ob. ad istud qd hic dicitur.

¶ Def tibi pars. Uide bal. i. auē. ge. neraliter. in. vi. col. C. d. epi. & cler. in. v. i. u. f. hoc q. r. in. l. i. eos. s. cautio. d. appel. & in. l. pperandum. s. finautē. al. terutra. in. l. i. col. C. de iu. di. & ibi faly. & ibi uō bal. & faly. l. i. cdi. ta in v. que. ro modo. de eden. & bal. i. l. i. C. de pl. pe.

¶ Facit. vi. de bar. in. l. i. si. non diui. in. vl. verbis suis. de ver. obli.

¶ Cum post mortem. Et de intellectu huius. s. vi. de voc. in. l. i. i. C. quod me. ca.

ri. & hoc quo ad falcidia. quo ad quartā debitaz iure nature remanēt iura antiqua. ¶ Quero q̄li ter ista cōpēsatio fit i falcidia. Rñdeo dic q̄ fit p cautionem mutianā qd glo. reprobat qa cautio mutiana hz locum i cōditionib⁹ de nō faciēdo. hic autē nō fuit p̄ditio sed modus qa ista uerba ne fideicōmissuz retineat iducit modū. ¶ No. istā glo. q̄ p dictionē ne: iducitur mod⁹. ¶ In cōtrariuz ē. l. q̄ absentī. s. i. j. de acq. pos. & ibi de hoc p̄ Dy. Ego autem dico q̄ dicitio ne: q̄nqz i ducit modum q̄nqz conditionē: ut dixit tex. i. l. cum tale. s. ticius. j. de con. & de. dixi plene in. l. quibus diebus. s. termilius. e. ti. ¶ Quero hic dicitur q̄ falcidia cōpensat cum debito. de falcidia quorum honorum intelligit. Alio dicit de falcidia hereditatis meuiane: qa falcidia hereditatis seiane capitur ut debitum: lz Ros. dixerit contrarium ut in glo. aduerte tamen q̄ falcidia hereditatis seiane que debebatur ipsi meui testatori computatur in hereditatem meui.

A te peto. Disunctio posita iter p̄so nas inter quas cadit affectio ordinata non resoluitur in coniunctā. h. d. ¶ Op. q̄ non inspiciamus ordinē: ut. s. e. l. s. fidei tue. Sol. ibi cōstabat de mēte testatoris hic non. ¶ Opp. disunctiua posita inter personas honoratas resoluitur in coniunctam: ut. l. fi. C. de verbo. sig. Sol. hic cadit inter personas inter quas cadit affectio ordinata: ibi secus.

Uicos. Valet legatū lz nō fuerit adiecta qualitas quā testator adiecturum se dixit. h. d. ¶ No. q̄ lz⁹ fines omittuntur a notario: tamen valet uenditio si fundus ē certus: ut. l. demōstratio. j. de cōdi. & de. & l. cuz seruo. s. fi. de cōtrahen. emp. ¶ Opp. q̄ tale legatum nō ualeat: ut. l. ticia. in prin. s. e. So. hie legatum fuit exp̄sse & p̄fecte relicuz: lz fuerit omīsa q̄dā q̄litas. sed in. l. cōtraria legatum ab ipso initio fuit ip̄fectum & icertuz. ¶ Op. de. l. quotiens. s. tantundē. s. de here. insti. So. ut ibi. ¶ Ultimo istum tex. allegat imperator in. l. penul. C. de insti. & substi.

¶ Ex. l. sequenti. Si aliq̄e petit plus debito dat reo iustaz cām litigandī nisi dicat q̄ paratus sit recipere partes que non est in controuersia.

U solidum. Iusta causa i parte nō tollit morā in alia pte. h. d. & ē casus notabilis. ¶ Op. rōne partis idebite quis excusat a mora sup toro: ut. l. fideico. i prin. s. de usuris. So. duobus modis. p̄mo q̄ ibi heres opponebat falcidiā nec p̄pter hoc cōstitebat aliquā partē debitā: & p̄t eē q̄ per falcidiā totum legatuz subuertit: ut. l. i. s. hec s̄ba. j. si cui plusquā p. l. falcidiā. hic nō partē d̄biti cōstitebat. ¶ uel aliter dico q̄ si aliq̄s obijcit exceptionē p parte nisi dicat petitor se paratū recipe aliā partē non uidet reus in mora: ut. d. l. i. fideico. i prin. sec⁹ si actor dicat da mihi aliā partē q̄ nō ē mihi i cōtrouersia: ut in tex. isto. & est rō qa si petis totū nō teneor tibi offerre pte: qa nō est s̄simile q̄ eā uelis recipe: ut. l. tutor. s. lucius. s. de usuris. ideo habes necesse exprimere q̄ def tibi pars. Facit q̄ si aliq̄s petit plus debito sup toto habeo iustaz cām litigandī: nisi dicas te paratū recipe partes q̄ nō est in cōtrouersia. & sic in exp̄sis litis nō cōdēnabor. Et etiā facit⁹ ad multa alia.

Cum post mortem. ¶ Legata rio debet estimatio ipsius rei uel partis q̄ ad be

redē loco rei puenit. h. d. qd no. ¶ No. tex. ibi p̄ mō estimationis & c. & hoc allegat glo. i q̄one notabili in. l. si ex falsis. in vl. glo. mag. C. de transf. Ex. s. sequenti.

¶ An iuramentū calūnie excuset ab expensis. Et an cū tutor male litigat quis cōdēnabit i expensis. & qd cū p̄curator calūniose litigat an ipse cōdemnetur uel principalis.

Etiā. Republica p̄pter morā tenef ad usuras. p̄pter temeritatem ad impēsas lit. lz habeat regressum cōtra administratōrē. idē i pupillo & tutorib⁹. h. d. ¶ No. qd q̄ habet iustā cāz litigādī excusat ab expēsis: secus si iniustā. ¶ Et p hoc potest rñderi ad. q. Glo. querit utrū sacm⁹ de calūnia excuset ab expensis. Glo. q̄ sic i auē. gñaliter. C. de epi. & cle. & in corpore. de iudi. s. oportet. & in. l. pperandū. s. finautē alterutra. C. de iudi. ueritas ē q̄ sacramētū calūnie excusat a calūnia nō a temeritate sue ignauie: ut. l. i. in prin. s. si mu. uen. no. & l. ij. s. i. s. de iureiur. & ibi p̄ Guil. & j. ad turpil. l. i. s. i. s. expēse litis ueniūt p̄pter temeritatē & si cesset calūnia⁹ uel dolus: ut hic. & l. eū quē temere. s. de iudi. ergo iuramentū nō excusat ab expēsis. ¶ Quero tutor⁹ male litigauit quis cōdēnabitur in expēsis: an tutor p̄prio nomie an pupillus: an tutor tutorio noie. Tex. hic dicit q̄ cōdēnabitur pupill⁹ uel resp. & in eis fiet executio lz habeat regressuz cōtra administratōrē. In cōtrariū est tex. q̄ tutor debeat cōdēnari in. l. nō ē ambigēdū. C. de adm. tu. Eredo q̄ utrūqz p̄t fieri uel hoc uel aliud p istas. ll. Puro tñ q̄ eo casu quo dixi executionē fieri cōtra pupilluz uel rēpublicā q̄ liberes cedēdo actionē: ut. l. pe. s. de adm. tu. facit ad predicta. l. si dolo. s. si quis omif. cau. te. & ibi dixi. ¶ Quero qd de p̄curatore calūniose uel temerarie litigante utrū ipse cōdēnetur an principalis dñs in expēsis. Dixi i. l. i. s. si p̄cur. s. si quis ius di. non obtē. Spe. tā git in spe. de execu. sen. s. sequitur. & qd si p̄curator.

Medria. Ultim⁹ d familia prediū alie nari prohibitus eius petitio nē ad extraneū heredē trāsmittit. h. d. ¶ Op. s. e. l. peto. s. fratre. So. duob⁹ modis. p̄mo q̄ hic nullus alius de familia remāserat. simile. s. l. p̄ri. s. liber. in fi. uel dic q̄ extraneus successit huic filio ab intestato: ut filius m̄fi q̄ p̄t dici c̄neus: qa in potestate nō ē: ut. l. i. s. c̄neū. C. de rei vx. ac. & tūc ēt si aliq̄ superessent ille extrane⁹ admittetetur: ut. s. l. proxī. s. cum inter.

Si creditor. Qui uocatur ad fideicōmissum p̄dio alienato nō reuocāt ab eo qui emit a creditor te statoris. h. d. ¶ Quero utrū cōtra heredē q̄ nō soluit debitū possit haberi regressus. Quidā in tex. habēt cōtra emptorē. qdā habēt cōtra heredē. & sm hāc uidet casus q̄ cōtra heredē nil possit dici. glo. tñ dicit hoc eē uerū nisi heredi possit iputari cur nō soluit. quā glo. no. p eo q̄ dixi in. l. si res obligata. s. ti. i. Dy. tñ supplet hic q̄ heredi filij solū iputef in illis tribus casibus qui ponūtur in. d. l. si res obligata. ego aut̄ intelligo istā glo. q̄ i oī casu quo fund⁹ erat obligat⁹ p̄ obito d̄functi possit iputari heredi cur nō soluit qa scō suo puat legatariū re. ar. s. e. l. q̄ duos. et p̄ tex. in. l. apud iul. s. heres. s. ti. i. dixi i. l. si res. s. d. le. i. & hoc t̄z gl. hic nō uiolādo ipsā qd no.

De fideicōmissum. Qui p̄ ignorantia iuris patit aliuz uti re

¶ Etia. utrū sacramentū. Utrū sacramentum calū. excuset ab expensis. de quo etiam p ang. in. d. s. oz. & doc. in. d. s. finautē alterutra. bar. to. lat⁹ in. d. l. i. ad turpil.

¶ Cesset calūnia. Et hic uidet tex. q̄ minor non possit restitu aduersus morā per cū cōmissaz. de quo per bal. in. l. in mino rum. in fi. C. in qui. ca. in integ. resti.

¶ Quero tutor. Et vide de bar. in. l. si p̄curator. in. ij. col. s. d. con. si. inde. & in. l. i. s. si p̄curator. s. si quis ius dicē. nō ob. tēpe. bar. i. l. edita. in pe. q. C. d. edē. & latius in. l. iij. i prin. j. de re iudi. et quod ibi dixi in. l. si dolo. s. si quis omif. cau. te. sta.

¶ Si creditor. vide tex. & bal. in. l. i. C. d. pig. un. pe. nō pos.

a Redi-
c torem.
 Vide
 bar. in. l. bu-
 iusmodi. §.
 cū pater. §.
 ti. i.
b Aius.
 §. p. i. i. i.
 cidit bal. q.
 no. in. l. ij. C.
 q. res pign.
 obliga. pos.
c C. l. i. fac.
 ad hoc quod
 no. bal. in. l.
 ij. C. de acq.
 ren. pos. i. v.
 vlt. r. Ad
 no. p. bal. alt.
 as bart. i. l. i.
 j. d. re. vub.
 r. ange. in. v.
 l. licet. adde
 no. per hunc
 tex. i. l. ij. in
 pri. j. de acq.
 ren. pos.
d Fria.
 r. usuras.
 r. gl. i.
 hic respēdit
 bal. in. l. ij. §.
 pterea. i. pe.
 col. C. de iu.
 re dot.
e C. i. uores.
 rebellū. Et
 vide i. l. quo
 tino. in. pri.
 r. qd. ibi. no.
 . C. de puiul.
 schola. li. xij.
 tu vide bal. i.
 . l. cū acutissi
 mi. C. d. fidei
 cō. r. i. uolū
 tas eo. ti. sed
 priū ipe r. i.
 . l. ij. C. q. ad
 libe. puc. nō
 pos. r. vide q.
 habes in. l. §.
 si hac. §. parē
 tes. de i. ius
 vocan.
f C. l. i. no.
 Et vide bar.
 r. qd. ibi. scri.
 pti post cū in
 . l. de pupillo
 . §. si qd. ipi
 pretori. de
 oper. no. nū.
 ci.
g C. l. i. pem
 ptoria. No.
 q. q. libet iter
 pellatio itel
 ligitur pem
 ptoria. ita et
 in terminis
 datis ad pro
 bandum. fa
 cit quod no.
 bar. de ver.
 premp. tozie
 in. l. si finita
 . §. iul. de dā.
 infec. circa
 pri. vbi dicit
 q. quotiescū
 q. iactu nō
 requirit ne
 cessario sen
 tentia iudi
 cis simplex
 citatio habz

rū: ut. l. recufare. §. ticius. j. ad treb.

I quis seruo. Si liber-
 tas p fidei
 cōmissum obita retar def nihilominus
 ipa r fideicōmissum pecuniariū debet. h. d.

Reditorem. Si obitor
 legat cre
 ditori i dubio nō itelligit aīo cōpēsan
 di. h. d. istam materiā declara in. l. si cū dotē. §. si
 pater. §. so. ma.

Aius. In legato gñali nō cōti
 nētur noīa obitor. h. d.
 C. p. s. ti. i. l. seruū filij. §. eū q cyro
 graphū. dicit gl. sol. ut ibi. Bic q ibi legauit cy
 rographū spāliter. hic gñaliter legauit oīa q in
 domo sunt i quo legato nō uenit cyrographuz:
 secus si uniuersaliter legaret mēsam uel kalēda
 riū: ut. l. cū pater. §. mēse. §. e. r. l. cū filiū. j. ti. i. r.
 p. l. y. C. loca. l. certi iuris in. iij. q. qd. no.

Ticius. Diuisio gratia uerioris cul
 ture diuersos fundos non fa
 cit. hoc dicit.

Ex. l. sequenti.

Legata mina frumēti nō itelligitur legatum
 ipsum uas.

Icia. In legato quātītatis nō hz
 locū regula de duab' cāis
 lucratiuis. h. d. fm unā lec. f. m illaz q
 fuit legata tessera frumētaria. hoc ē frumētū qd
 est ad mēsurā unius tessere. Huic lecture cōcor
 dat. j. de sol. l. si quis duos. §. i. Secūdo mō le
 gif q hic fuit legatū uas cū quo mēsurā nō qti
 tas q mēsurā r fm istā. h. d. Qui iubet rē alteri
 cōparari nō uidet rē legare sed estimatiōē. r iō
 re habita ex cā lucratiua actio non extinguit. h.
 . d. Huic lec. magis applaudet littera. No. tū ex
 ista diuersitate q si testator legat minā frumētū
 itelligit de frumēto nō de ipso uase. Sz si lega
 ret corbē uel minā frumētaria: tūc pōt eē dubiū
 ut colligif ex lecturis h. positis. Eredo tū q tūc
 magis de uase itelligeret fm lec. illā. C. opp. si
 iussit cōparari tessera factū ē in obligatione non
 quātītatis: ut. l. fideicōmissa. §. si. j. ti. i. sol. q. i. q. le
 gaf spēs: r tunc ipsa est in obligatione r petitiō
 ne: vt. s. ti. i. l. si dom'. §. cū alicui. qd itellige: ut
 dixi. §. e. l. lucius r ei. r. s. ti. i. l. plane. §. qd si rē.
 q. i. q. legaf p. cū rei: r tūc estimatiō tūc est in obli
 gatione: ut. l. fundū cornel. j. de noua. r. l. si aliq.
 in fi. §. de vsur. q. i. q. legaf factū. f. q. testator iu
 bet rē cōparari: r tūc ipz factū est i obligatione:
 ut. l. fideicōmissa. §. si. r. j. ti. i. Sz estimatiō suc
 cedit in obligatione in duobus casibus intelli
 go in isto facto quādo iubet res cōparari. Pri
 mo post mortē heredis: ut. l. patron'. in prin. j.
 ti. i. Secūdo quādo illud factū defijt posse iple
 ri: ga illa res que debet emi est effecta legatarij:
 ut hic. C. Quero testator iubet emi de cuius pe
 cunia itelligitur. Respondeo in dubio de pecu
 nia heredis: ut hic. r. l. his uerbis. §. i. j. ti. i. r. l.
 stichus. e. ti. r. l. sed r si susceperit. §. i. §. d. iudi.

Ex. §. sequenti.

State staturo q uxores rebellium nō possint
 stare in ciuitate: an si remanserint uidue possint
 reuerti. r sufficit una interpellatio nec est necesse
 dicere premp. tozie. r cum est statutum q instā
 tia pereat quinqz mensibus nisi per actorem nō
 steterit sufficit si semel iudicē interpellat.

Usuras. Finita causa priuilegij fini
 tur priuilegium r ad morā
 sufficit una interpellatio. hoc dicit. C. opp. pri
 uilegia debent esse perpetua: ut. l. falso. C. de di

uer. rescrip. So. ut no. per Dy. in ca. decet. ex
 tra de reg. iur. lib. vi. Inducitur per Ja. de are.
 ad. q. dicit statutum q uxores rebellium nō pos
 sunt stare in ciuitate: an si rem. aserint uidue pos
 sint reuerti. Dic uidetur q sic: quia finita causa
 odij uidetur finiri odium. facit. §. de postulādo
 . l. cui eorum. §. affinitates. C. ultimo no. q sus
 ficit q semel quis interpellat: ut hic. r. l. mora. in
 prin. §. de vsur. r ibi glo. super uerbo istātia. r. j.
 quod ui aut clā. l. prohibet. §. illud. r qd ibi no.
 Fallit. §. de pig. ac. l. si cōuenit. p. hoc apparet
 q in protestatione seu interpellatione nō teneat
 tur quis dicere r premp. tozie. cū quelibet inter
 pellatio sit premp. tozia sicut dicimus in dila
 tionibus que dātur ad probandū: ut. l. in pecu
 niarijs. §. de ferijs. Itē p hoc dixi statutum ē hic
 q instantia pereat. v. mēibus nisi per actore nō
 steterit: actor iterpellauit semel iudicē q pferret
 sniam certe satis ē: ut perpetuo uideat stare p iu
 dicē: ut hic nec habet actor necesse singula die
 interpellare iudicem: ut hic. facit. l. male agitur
 . C. de prescrip. xxx. an.

Scia libertis. Fideicōmissuz re
 lictum ab uno ex
 heredibus qui ultim' decesserit facit uideri he
 redes inuicem substitutos. h. d. r singularis ca
 sus est. C. p. de. l. uel singulis. §. de vul. r pu.
 dicit glo. q hoc nō est ex uigore illorū uerboruz
 qui ultimus decesserit: sed quia precepit fundū
 non alienari. Dy. dicit q ista substitutio intelli
 gitur ex uigore illorū uerborū q ultim' decesse
 rit: r secūdo istā sententiā pbat in tex. ibi in
 secūdo tamē adiecit r. r ad cōtrariū rī. Dy. q
 . l. uel singulis loquit in substitutione directa in
 qua nō substituit quis nisi in hereditate ultimi
 decedētis hic loquit i substitutione fideicōmissa
 ria i qua ultio decedēs graual' i toto fundo.

Ex. §. sequenti.

Donatio i officiosa q̄liter reuocetur: ibi. Di
 stingue. Et an reuocet ipso iure: ibi. Querit. Et
 an cū donationes sunt facte diuersis tēporibus
 r una tantū ē in officiosa: an oēs reuocent: ibi.
 Querit glo. Et an cum super donatione inoffi
 ciosa facta per parentes est iuratum filius possit
 agere querela: ibi. Querit. Et quid si donatio i
 officiosa est facta monasterio: an reuocetur: ibi.
 Quero dixi. Et an. l. si unquā possit renunciari:
 ibi. Quero utrū. Et an cū quis in dubio simpli
 citer donat r postea habuit liberos an reuocet
 ur: ibi. Quero quid. Et an. l. si unquā: habeat
 locū cū donat res particularis: ibi. Quero. Et
 quid si filij sunt nati postea mortui: an reconua
 lescat donatio: ibi. Quero pone. Et an cum mu
 lier donat r iurat non reuocare si superueniunt
 filij: an iuramentum impediāt reuocationem ui
 de in fi.

Imperator autem. Do
 natio
 inofficiosa collata in filium uel nepotez per aliū
 usqz ad legitimam reuocatur. h. d. r iste. §. r se
 quens tractant de materia inofficiose donatio
 nis r non alibi principaliter in toto libro pande
 ctarum. C. opp. q non reuocetur in dimidia:
 sed usqz ad legitimam: ut. C. de inoffi. dona. l. h
 totas. r. l. si liqueat. e. ti. Huius timof sunt opi.
 Prima Bzo. qui dicit q reuocatur usqz ad le
 gitimam per dictas. ll. r. C. de inoffi. test. auten
 ti. unde si parens. r hic exponit dimidiā. f. legiti
 me: ut hic in glo. Ista opi. non est uera. nam pl'
 iuris habet in bonis filius q̄ patronus: ut. l. si
 quis legatum. §. si. j. de falsis. r ibi no. Sz patro

vim perem:
 ptorij. e. uide
 ang. r Imol.
 in. l. i. §. hec
 stipulatio. j.
 si cui plusqz
 per. l. falci. fa
 cit quod no
 bar. in. l. qui
 rome. §. co/
 heredes. de
 verbo. obli.
 Idem in de
 nunci. hēda
 uenditori: qz
 sufficit vna
 secūdo In
 no. in. c. cuz
 nobis olim
 elec. r sequit
 bal. in. c. i. de
 mili. uasal. q
 contu. est et
 Imol. in. d.
 . c. cū nobis.
 r adde bar. i
 extrauag. ad
 rep. in ver. i
 termino. et
 Imol. i. d. §.
 iul. r bal. in
 auē. itē nulla
 cōitas. d. ep'
 e cle. bar. i. l.
 mora. d. vsu.
 r qd ibi dixi
 cōtra bar. et
 bal. i auē. itē
 appell. C. de
 tēp. ap. q te
 net aliter. ad
 fin. r in du
 bio uidetur
 pire ad dese
 ctū actoris.
 sz ut hoc nō
 presumatur.
 uide cautela
 postam i. l.
 fi. C. de adul
 ter. l. vt offe
 rat apd acta
 r.
 ADDE q
 unica inter
 pellatio suffi
 ciat abb. con
 filio. vij. ij. li.
 r q sufficit
 semel inter
 pellare iudicē
 cez sequitur
 Pau. de ca.
 con. l. xxvij.

diea lega. cedat. Ad ob. l. posthumus: quia sibi confirmatur testamentum de eitate pretoria que equitas hic non reperitur scripta. Nec ob. regula cessante causa etc. quia illa loquitur quando causa cessat ante effectum consummationis: secus si effectus est consummatus: ut. l. si. j. unde li. sed filio nato ipso iure est reuocata donatio. et sic effectus est consummatus. pro hoc tex. in. d. l. si unquam. ubi dicitur mansurum quasi dicat non recessurum dominium etiam filii morientibus. Ad ob. l. femine: quia lex ibi ultra procedit. Quero mulier donauit simpliciter: et iurauit se non reuocaturam illam donationem. nati sunt filii postea an iuramentum reuocationem sciendam impedit per. d. l. si unquam. In hoc puncto dominus Recu. de sancto minia to. et Fran. de py. et ego consulimus quod pro tale iuramentum non impeditur reuocatio. nam illa reuocatio. l. si unquam. fit ex presumpsa uoluntate que est: ut si de liberis cogitasset non donasset. sed ista eadem conditio inest in iuramento. ergo non impedit reuocationem in simili in. l. si. C. de non nu. pecu. l. si. s. qui satisfacere cog. et j. ad munic. l. si. in prin. et. l. si. q. et a. qbus. et illud quod doc. dicunt quando quis iurat non petiturum reduci arbitramentum ad arbitrium boni uiri: quia intelligitur si iuste arbitratu fuerit: ut. l. si libertus iurauerit. de oper. li. et in. c. quinta uallis. extra de iureiur.

Ex. s. sequenti.

An sola reuocatio donatoris sufficiat.

Lucius. Is cui donat inofficose potest onere hedeicommissi grauari. Item querela potest in modum replicationis proponi. hoc dicit. C. Mo. quod illud quod permittitur contra uoluntatem defuncti multo magis debet permitti secundum uoluntatem. C. Op. quod ista donatio non reuocatur nisi proposita querela: ut. s. proxi. s. et. C. de inoffi. do. per totum. ergo non potest per modum replicationis proponi: ut. l. exceptiones. in si. j. de excep. So. potest dici illud uerum: nisi testator reuocauerit. Sed tunc opp. quia non potest uenire contra factum suum: ut. l. post mortem. s. de adop. et. l. post perfectam. C. de do. que sub modo. Rn. illud uerum quando donatio ualeat omnino. sed hic poterat aliquo modo reuocari. Fateor tamen quod sola reuocatio defuncti non sufficeret: ut in contrario. sed uoluntas defuncti mixta cum uoluntate legis bene inducit reuocationem: ut hic. uel dic quod in ipsa reuocatione proponitur querela. si mile in querela inofficose testamenti: ut. l. pap. s. si filius. s. de inoffi. te. Idem in petitione restitutionis in integrum: ut. l. na. et postea. s. si minor. s. de iureiur. ut ibi dixi. facit. l. si preteritus. j. de contra. et ibi dicam. Ex his apparet soluta questio an ista reuocatio patris irritet dona. que tangit hic in glo. que incipit uenit etc. nam sola reuocatio non sufficit: sed illa mixta cum potestate concessa filio a lege: ut hic.

Lucius. In legato uniuersalis cedit quod ex ea deducitur si in eam postea redigatur. hoc dicit. C. Op. s. ti. i. l. si ita. s. si. ubi domo destructa postea per testatorem restructa non debetur. So. ibi loquitur in legato singulari: hic in legato uniuersali. C. ultimo no. tex. in prin. ad sba sententie que dicunt non deberi id quod testator in usus suos conuertisset quia intelliguntur ita quod conuersum duraret tempore mortis quod potest facere ad multa.

Ex. s. sequenti.

Si testator legat. x. pro eundo in passagio ad

terram sanctam an statim legatarius petere possit.

A te peto. Nudus minister nullum commodum sentire debet. hoc dicit. C. Op. quod illud quod non est expensum cedat comodo lucii non heredum: ut. l. creditor. s. si inter. s. manda. Dicit glo. quod non sinit nudus minister. in contrario secus: quia poterat sinitere comodo et incomodum. hec non uidentur uera: quia hic uerba dispositiua fuerunt in ipsum ticiuz collata et sic non est nudus minister: ut. l. si quis ticio. s. e. et ibi dixi. et. l. sulphicius. s. do. na. inter vi. et uxo. Sic ergo quod bic ratio est quia actus propter quem legabatur pecunia non habet expensam limitatam. potest enim plus uel minus expendi secundum uoluntatem facientis: quia posset sepelire defunctum cum una cadela et etiam potest habere plures cereos. Si igitur minus expendatur uidetur per eum stetitisse et residuum non lucratur. in contrario actus qui iniungebatur habebat limitatas expensas. By. inducit istum. s. ad. q. restator reliquit alicui. x. pro eundo in passagio terre sancte. ille statim petit legatum. heres non uult dare sed uult expectare tempus quando fiet transitus generalis. queritur quid iuris. Videtur quod incontinenti debet habere prestita cautione de implendo modum: quia dictio pro: facit modum: ut hic. facit. l. si quis pro redemptione. C. de dona. pro hoc facit. l. si tibi. j. ti. i. et de co. et de. l. quibus diebus. s. si. In contrarium quod expectari quando fiet transitus generalis ex presumpsa uoluntate defuncti. facit in ar. l. nec semel. s. si in habitatione. j. quando di. le. ce. et in hoc residet By. s. hac dictio pro: an faciat modum. dixi in. l. quibus diebus. in si. de condi. et demō.

Ex. s. sequenti.

Statutum disponens quod habeat locum in preteritis et futuris non habet locum in preteritis finitis.

Quero marito. Cum iniunguntur onera preterita et futura intelligitur de preteritis precedentibus nondum finitis. hoc dicit. C. Mo. quod dixi in sumario quod est notabile pro determinatione quam pono in. l. oēs populi. de iusti. et iur. ut si dicatur in statuto quod habeat locum in preteritis et futuris quod per hoc non trahitur ad preterita finita: ut hic. Et intelligo finita. s. per sententiam uel transactionem: ut. l. causas. C. de transa. ubi uidet casus et uidet tex. in. l. ij. i. C. s. uete. iure enuc. Idem si esset solutio finita uel acceptilatione: ut. l. cum querebatur. j. iudi. sol. C. Mo. quod creditor dimissus de fructibus non uenit in computatione cum legatur hereditas. dixi in. l. cum filli. s. lucius. s. eo. C. Op. j. de condi. et de. l. quibus diebus. s. i. So. hic fuerunt dimissi creditores de fructibus. ibi alitunde: ut ibi no.

Quisquis. Legatarius per quem non stat quo minus impleat modum etiam si stet per eam admittit ad legatum. hoc dicit. C. Quero cum iste paphilus admittatur ad partem quantum habebit. Glo. dicit primo habebit suam dimidiam et dimidiam alteri dimidie. Illa enim quam ille heres defuncti habetur erat iure hereditario accrescit heredi. Tu dicas quod coheres defunctus non erat habiturus illam partem que sibi iure hereditario ueniebat sed accreuisset collegatario: ut. l. legatum. s. heredis. s. de le. i. et. l. plane. s. si duobus. e. ti. In casu hoc huius. s. paphilus habiturus est totam medietatem iure suo alterius medietatis medietatem habebit iure accrescendi que sibi accreuisset etiam si collegata

C. Uicuf. l. s. a te peto. Dy. iducit. Uide dy. et Imol. i. d. s. terminus. et de predictis uide bar. in consilio icip. bar. s. tuder. ADDE paulum de cast. cons. cxxliij.

Quero mulier. Idem tenet bal. in. l. i. d. inoffi. dona. in ult. q. bene facit qd no. bart. in. l. hac edictali. i. si. p. de secū. nup. et cu. bar. hic transit ro. in consilio icip. in xpi nomine. non est uolum quod donatio maioris ptio etc. ADDE OLdra. consilio alleg. lxxij. et de muliere simpliciter donante cu iuramento per eundem consilio. cxxxvij.

Lucius. p. ponetur querela. Adde bal. in. l. i. in. vij. col. C. de inoffi. do. na. fac. l. ij. et quod ibi no. C. eo. ti. et ibi aliqd dixi.

ti. i. & cōtra. l. aurelius. §. fi. j. de liber. le. Hoc ē
ponit Ja. de bel. i. auct. de iureiur. a moriēte p̄sti
to & ista p̄a nisi ponere partē p̄sentē tpe cōfessio
nis uel iteruenisse nūciū uel epistolā: tūc enī idu
ceret p̄batio: ut. l. i. C. de confes. & ibi no. & l. pu
blia in fi. s. depofi.

Lucius ticius. Verba ḡnalia etiā i b̄nificijs re
stringūt ut odiosa nō cōprehēdant. h. d. secū
dū Ja. de are. uel aliter. Offendētib⁹ nō p̄bati
b⁹ sequens meritū legatū non debetur. hoc di
cit secūdum Dy.

Dame. Si heres i suo testamēto religit
q̄d testator legauerat debet ex
p̄mo testamēto non ex secūdo. Itē appellatione
filioꝝ cōtinētur naturales i fuitute cōcepti. h. d.
Ex. l. sequenti.

**Quādo onus ipositū est nullū: an annullat le
gatū: ibi. Tu dic. Et qd ecōtra uide in fi.**

Odicillis. Si onus iniunctū
legatario ē inuti
le mixta cōsideratiōe testatoris & fidei
cōmissarij legatū efficit inutile quo ad dationē
nō quo ad retentiōē. h. d. & ē singularis casus.

**Opp. q̄ a legatario possit legari suo testato
ris cuz possit etiā heredi: ut. j. ad. l. fal. l. si a me.
So. ibi quādo legat heredi post tps sec⁹ si cōti
nētū: tūc enī nō ualet: q̄a legatū nullū haberet cō
modū: vt hic. Ita debz itelligi. d. l. si a me. & qd
no. s. de le. i. l. plane. §. si duob⁹. **Opp. & uidet
ga uitiato onere uitiat legatū ē quo ad retentiō
nē: ut. l. si quis quos. s. e. ubi idifficite dicit nullū
legatū. Glo. dicit itelligi illā fm istā. **Abibi uidet
q̄ illa. l. debet itelligi simpliciter & soluo sic.
hic on⁹ ē nullū mixta cōsideratione testatoris et
fideicōmissarij: q̄a seruo pprio relinq̄bat. & ideo
nō est nullū ipso iure: q̄a de eq̄tate debet dari ipi
seruo: ut. l. pe. C. de necel. ser. heredi. isti. & quod
no. i. l. si ticio & ei. s. e. & l. plane. §. si cōiuncti. s.
ti. i. sicut ergo onus nō ē oīno nullū ita nec lega
tū: sed adhibet quedā media uia q̄ hic ponit. f.
q̄ sit nullū quo ad petitiōē nō quo ad retentiō
nē. s. j. in. l. si quis quos. erat onus totaliter inuti
le & p̄ cōsequēs legatū. **Opp. de. l. si qd eū. j. de
cō. & de. Glo. dicit itelligi illā fm istā. f. q̄ ibi sit
ualidū quo ad retentiōē non quō ad actionem.
Ista uidet p̄tra istū tex. ubi dicit & si a legato nō
repellat & c. & sic inuit q̄ nec exceptiōe repellit &
sic ualet ē quo ad actionē. dic ergo q̄ ibi onus
fuit iniunctū post aliquod tps. & iō uoluit testa
tor q̄ aliquod cōmodū remaneret penes legata
riū. unde h̄ fideicōmissum sit nullū legatū tñ est
ualidū q̄a uoluit testator ap̄d eū cōmodū rema
nere: s. ista so. uidet cōtra. d. l. si quis quos. s. e.
ubi penes legatariū noluit testator remanere cō
modū iurepatronat⁹. So. illud tale cōmodū nō
attēdit: ut. l. nemo ē p̄do. §. locupletior. j. de re.
iur. & qd no. in. l. plane. el. ij. §. fi. s. ti. i. **Opp.
de. l. pater tusculan⁹. j. ti. i. So. hic onus ab ipso
initio deficit: ibi ex postfacto. de intellectu istarū
.ll. no. glo. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. in fi.
mag. glo. & ē in. §. i. **Opp. impossibilitas remo
uet d̄ legato: & legatū remanet ualidū: ut. l. si mi
hi & tibi. §. si quis suos. s. ti. i. & de cōdi. & de. l.
obtinuit. & h̄ ibi loquat de impossibilitate adiecta
i modū cōditiōis q̄ legatuz nō uitiat: multoma
gis nō d̄ uitiare impossibilitas adiecta p̄ moduz
modi uel fideicōmissi: q̄a minus suspēdit: unde
**De. dicit q̄si qz onus iniunctū legatario ē nullū
rōne impossibilitatis de natura: q̄a est turpe uel d̄
ture uel cōtra bonos mores: & tūc talis iposibū**************

litas reijcitur: ut cōtrarijs: sed hic onus adiectum
nō est nullū rōne turpitudinis: uel q̄a cōtra bo
nos mores: s. q̄a lex sibi nō assistit. similia uerba
ponit Dy. in. l. qdā cū filiū. de s̄bo. ob. & ista so.
recitat p̄ Dy. de cadu. tol. §. in nouissimo. alias
est in. §. p̄ secūdo. in ultri. q. Ego dixi latius i. l.
.i. s. de cō. insti. Et ista materia liqueat. f. q̄n on⁹
ipositū est nullū utrū annullat legatū. glo. distin
guit hic. **Tu dic latius:** aut onus ipositū le
gatario est ab initio nullū aut annullat ex postfa
cto. **Primo casu** aut testator uoluit ad legata
riū aliquod cōmodū p̄tinere pura iterusuriū me
dij tēporis: & tūc h̄ annullat onus nō annullat le
gatū: ut. l. si qd eū. j. de cōdi. & de. **Aur uoluit ad
eū cōmodū p̄tinere: & tūc aut onus annullat rō
ne impossibilitatis de natura uel de iure: ut q̄a tur
pe: & nō annullat legatū: quia impossibilitas d̄ re
moueri: ut. l. obtinuit. de cōdi. & demō. & C. de
insti. & substi. l. reprehēdēda. & l. i. s. de cōdi. in
sti. & s. ti. i. l. ab oibus. §. i. sed si modus iposibi
lis nō cōtineret turpe sed respiceret aliquē actuz
piū: tūc deberet i illū trāsmutari: ut. l. legatū. j. d̄
usufru. le. **Si h̄o onus ē nullū: q̄a lex sibi nō assi
stir: tūc aut onus est implēdū de ipso legato aut
extrinsecus de alio. **Primo casu** aut onus ē nul
lū mixta cōsideratiōe legatis & fideicōmissarij. &
h̄z locū ista. l. q̄a legatū ē nullū quo ad petitiōē
nō quo ad retentiōē. **Si h̄o onus ē nullū alia ra
tione: tūc legatum est nullum i totū: ut. l. si quis
quos. s. e. **Si h̄o onus debet impleri aliunde: tūc
h̄z onus sit iposibile legatū nō uitiat: ut. l. cuz fi
lius. §. nō iure. s. e. & C. e. l. ab admistratiōe. Se
cundo casu** principali q̄si onus annullat ex post
facto: tunc aur postfacto testatoris aut alio acci
dētī p̄mo casu annullat ē legatū: ut. l. filio. §. ma
tri. j. d̄ admī. le. **secūdo casu** nō annullat legatū:
h̄z annullat onus: ut. l. pater. §. tusculan⁹. j. ti. i. &
.l. si qd ticio. s. e. fallit si est elect⁹: ut minister: ut
.d. l. si quis ticio. s. e. **Quero qd ecōtra pone
q̄ legatū ē nullū: an ex hoc erit nullū onus lega
to adiectū. Glo. distinguit & b̄n. Ex p̄dictis appa
ret q̄ Ro. nō p̄fecte itellexit istā materiā: ut i gl.********

Infulam. Si liberti cōsentitū heredi
licā p̄sumit aīo donādi nisi aliud appareat. h.
.d. **Opp. j. de anu. le. l. liberto. in prin. so. ibi li
berti nō cōsenserūt alienatiōi hic sic. **Opp. q̄
cōsensus nō p̄iudicet: ut. l. si fundū p̄ fideicōmis
sum: ut. s. ti. i. in prin. multe so. dantur quas: ibi
examinaui. dic ut ibi. tñ quo ad nūc dic q̄ hic lo
quit i libertis q̄ cōsentitū p̄ono uel heredi pa
troni i qbus facilius p̄sumit aīus donādi p̄pter
p̄cedēs meritū: ut. l. si h̄o nō remuneradi. §. pa
pi. s. māda. i. l. p̄traria erat eīnei qd dic ut ibi.****

Ex. §. sequenti.

**Si dico mutua cētū sup isto libro. Importat
ut liber mutuati sit obligatus: ibi. Nota. Et an
qui locat ad longū uel lōgissimū tps uideat alie
nare. & an ille q̄ uendit fructus cētū ānoꝝ dicat
alienare. et an ille q̄ generaliter obligat bōa sua
uideat obligat phibita alienari. Et q̄liter cōsu
lat uolēti alienare grauato alienari i familia si illi
nolunt emere uide in fi.**

Instituto. Prohibet uēdes uel obli
gare nō uidet phibit⁹ lo
care. h. d. uel dic. Qui obligat nomē cōductoris
dom⁹ alienari phibite nō uidet alienare domū
uel obligat. h. d. **No. qd dixi i sumario. No. q̄
ista s̄ba mutua mibi cētū sup hoc libro hoc im
portat: ut iste liber sit illi obligatus pignori pro
istis cētū: ut hic i tex. **Querit glo. qd si loca****

bal. in. c. i. §. aut si libella
ri. & dixi ibi
l. fi. q. mo. fe.
amit. cog. an
ista gl. possit
saluari i par
tario colo
no. Adde qd
no. bal. i. c. i.
in prin. de p
bi. feu. alie. l.
i. q. de uasal
lo q̄ nō p̄t
cōcedere in
emphiteosy
& c. ubi oīno
uide & adde
quod bal. &
Imol. in. l. s.
dom⁹. §. fi. i
fi. s. ti. i. sal
uat h̄c glo.
q̄ locatio ad
magnū tēp⁹
non inducat
trāslationē
dñij ē vt illi
quādo exp̄s
se hoc agit:
in dubio aut
fit sec⁹. & sic
p̄cedit dēn
doc. & adde
bal. i. auct. hoc
ius p̄rectū
in. i. col. C. d̄
sacrofan. ec
cle. & §. glo. h̄
z abb. siccu
lus p̄ illū tex.
in. c. ad audi
entiā. de re.
eccl. nō alie.
p̄ tex. i. c. nul
li. e. ti. & uide
bal. i. auct. el
g. in. xvi. col.
.C. de bo.
auc. iudi. pos
si. & q̄ locatō
ad lōgū tēp⁹
sit alienatio.
t3 bal. i. Ru.
.C. de iure
emphi. & fac
.c. i. §. dona
re. quali. olij
feu. alie. pos.
& glo. ē §. istā
in. l. fi. C. de
pac. pig. et §
istā glo. t3 ē
ro. in. l. si cō
stāte. §. quo
ticiō cū seq.
so. ma. Adde
glo. in. cle. i.
de reb. eccl.
nō alie. s. an
phibit⁹ alie
nare possit p̄
mutare uide
bart. in. auct.
res. q̄ cōia d̄
le. i. d̄. q̄ro ad
ea que dicta
sunt utruz il
la & c.
ADDE an
phibit⁹ alie
nare possit p̄
mutare pau
de ca. cōsilio
.xvi. & an phi
bit⁹ alienare
possit locare
ad lōgū tps
ang. consilio
.cxliij.

Odicil
lis. Tu
latius.
Uide Dy. in
l. i. §. pro se
cūdo. i. h. de
cadu. tol.
Infulam.
No. d̄ bis q̄
consentunt
alienatiōi rei
phibite p̄ te
statorē alie
ri. dixi i. d. l.
si fundū. & in
l. q̄ dotis. in
pen. col. s. so
lu. ma.
Instituto
q̄rit gl. No.
an phibitus
uēdere phi
beat locare.
& uide i ma
teria omnio
Inn. i. c. ad
hoc. de dci.
& uide q̄ no.
i. l. i. §. qd au
tē. j. d̄ sup̄.
& qd ibi dixi
p̄ bar. & ita
legūdo bar.
h̄ §. gl. trāsit
ang. & Imo.
l. i. si filio. §.
fi. so. ma. sed

a **Quero** qd. No. 2 se quif. Imo. 2 bal. in. l. vo luras. C. de fideico. et io feu. no venit in obligatio ne generales fz spe. d. pos. s. i. v. fz qd cadit feudū. fz bar. alter in. l. si cōstan te. i. iij. q. ter tie partif. fo. ma. ad hoc dictū bar. b adde spe. i. ti. de pig. s. i. ad h. v. nun. qd. 2 et bal. i. l. i. p. illū rex. C. q. respig. obli. pos. et bal. in. c. ipe rialē. i. i. col. de pbi. feu. alie. p. fede. 2 ang. in auē. d. resti. 2 ea q. parit. in pri. 2 est casus in. c. in genera li. in ti. si de feu. sue. con. tro. iter do. 2 agna. vbi i generali a lienatiōe fa cta p vafallū nō venit feu dū nisi expri maf ut ibi. 2 i. c. i. d. capi. q. cu. vendi. ga talis alie natio est pbi bita: ut in. c. ipe rialē. cuz vulg.

b **Estator** r. tot bñc. l. alle. gat nor. bal. i. l. humanū. C. de leg. et in. l. filium. i. xij. col. C. fami. ber.

uit istā domū ad centum ānos. Et dicit q nō vi del alienari. Dy. 2 oēs cōtra p locationē in lon gū uel lōgissimū tēpus cōstituit ius in re: ut. s. si ager uectigalis uel empbi. peta. l. i. 2. l. ij. 2. j. de suphc. l. i. s. qd ait. 2 sic ē alienatio. Istaz ergo. l. referas ad locationem ad modicū tps. **Que rif** qd si uendit fructus domus p cētum annis. Rñ. aut uēdidit fructus cōstituēdo ementi ius vsufructus in re 2 esset alienatio: ut. l. si. C. de re. alie. nō alie. Aut nō cōstituēdo sed obligādo se actione psonali ad dādos fructus 2 nō esset alie natio: ut. l. si. s. de cōtrabē. empt. facit. l. liberto. in prin. j. de an. le. Qualiter aut hie ppendatur utrum cōstituerit usufructuz uel nō: no. i. l. si ita. s. de usufr. facit. l. fundi trebatiani. d. usufru. le.

Quero qd si iste filius obligauit uniuersali ter oia bona sua an uideat fecisse cōtra uolūtate seu phibitionē testatoris. Rñ. in obligatiōe ista generali nō uenit ista dom^o quā uerifimiliter nō esset specialiter obligatur^o ppter penā adiectaz a testatore: ut. l. obligatiōe generali. s. de pig.

Quero hic testator dixit q si uolebat uēdere uēderet fratri suo uel fenerari sup ea faceret cuz fratre suo. qd si frater nō uult emere uel mutua^o cū iste pecunia idigeat. Lerte pōt alteri uenderi facta requisitione 2 expectatione sm formā. l. q. rome. s. coheres. j. de pbi. obli. 2 ibi dixi.

Ex. s. sequenti.

An q occidit filiū fratris uel sororis phibeat succedere ab intestato.

Matre. Prohibitus alienare i psonas certas phibet in eas ab itesta to legitimo iure trāsferre. b. d. cōcordat. j. de p. obli. l. si ita quis. s. ea lege. 2 ibi dixi. **Opp.** s. .e. l. cū pater. s. cū inter. 2 qd no. in. l. peto. s. fra tre. s. e. So. ibi fuit phibitus qs alienare simpli citer: hic i certas psonas. unde d3 curare ne etiaz ab itestato ad illas personas pueniat. **Quero** aliqs occidit filiū fratris uel sororis: utru^o probi beat succedere ab itestato. Hic uidetur casus q nō. fz pōt rñderi q iste frater q succedit ab itesta to nō erat ille q filiū occidit cū i tex. ponit^o plu res fratres fuisse. uel pōt dicere q successit: fz ab illo aufertur tanquā ab indigno: ut. l. cū ratio. j. de bo. dā. dic ut ibi dixi.

Lucius. **Hec** uerba q ualeat omni modo quo melius de iure po test intelligitur et ab itestato. hoc dicit. **Opp.** s. l. nemo pōt. s. ti. i. Solu. cōcedo q nō pōt face re testator q leges nō habeāt locū i suo testō. fz hic ista uolūtas quātūcūqz iperiti facta erat talis q sufficiebat ad codicillos. iō ualeat ut codicilli. **Opp.** q nō pōt ualere iure codicillorū: quo niā hic heres instituit: ut. l. nō codicillū. C. d. testa men. Solu. hic fuerunt dicta quedā pba q idēz iportant aci dixissent si nō ualeat iure testamēti ualeat iure codicillorū. 2 circa istā materiā Dy. format unam questionem quaz dixi in. l. i. s. de iure codicil.

Estator uolūtas testato ris tacita a contra rio sensu sumpta p tacitā uolūtate reuo caf. b. d. **Opp.** p secūdā uolūtate simplicē non recedit a pma derogatoria: qa o3 q d ea fiat mē tio spālis: ut. l. si qs. in prin. j. ti. i. 2. l. si mihi 2 ti bi. s. in legatis. s. ti. i. ubi uolūtas drogatoria fa cit cessare uolūtate sequētē. Huius timore dicit glo. q hic duplex est lra. una ē recepisti. sm istaz nō ob. qa nō est drogatoria ad uolūtate futurā. Alia ē recepisset: 2 tūc solue duob^o modis. Pri mo q illa pba referuntur tm ad testamētū 2 tē

stator expressit. Secūdo q referantur ad futura sm q sunt uerba derogatoria tacite sumpto ar gumēto a cōtrario sensu. iō p simplicē uolūtate3 cōtraria reuocat in. l. si quis. in prin. fuerūt pba derogatoria expisse. Cōtra hoc facit. s. ti. ij. l. cō ficiuntur. s. si. fo. ibi iteruenerūt duo. s. pma pbi bitio tacita 2 ultima codicilli facti ppter que re cessum est a codicillis i medio factis. hic iterue nit unū tantū. s. prima phibitio tacita. dixi in. d. l. si quis. i. pici. **Quero** dicitur hic si de fide epistole cōstabit. **Quero** per quot testes d3 con stare. Respōdeo per quinqz: ut. C. de codicil. l. si. in fine.

Ex. s. sequenti.

An estimatiōi facte p testatorē i casu huius .s. sit standū. 2 an testes sunt cōtrarij ex eo q q dā dicāt rem ualere centū alij centū qnquagita.

Qui induisam. Herba genera lia debēt ad tē pus testamēti referri. b. d. iste. s. est ualde not.

Opp. q ista uerba debeāt referri ad oēs res q reperiantur tempore mortis: ut. l. peculiu i pri. .s. e. 2. s. ti. i. l. grege. s. si grege. Glo. 2 Dy. di cunt q hoc operatur uerbum presentis tempo ris: quia dicitur cōes sunt. **De** uero dicit quod dam est legatū uniuersale quod relinquitur sub aliquo nomine appellatiuo de sui natura colle ctiuo: ut peculium grex 2 similia: 2 tunc ista reci piunt augmentum 2 diminutionem 2 inspicitur tempus mortis non testamenti: ut. d. l. peculiu3 .s. e. 2. l. grege. s. ti. i. quoddam est legatū gene rale propter aliquod signum quod ibi apponi tur: ut lego omnes res 2 similia. Et tūc referunt ad tempus testamēti: ut hic. non autem inspicit ur tempus mortis. fallit i. l. fina. C. que res pig. ob. pos. propter modicū preiudiciū quod est ibi in pignore. quoddā est legatum particulare de quo dic: ut. l. si ex toto. in prin. s. titu. i. quod dā est legatum indefinite relictum 2 dic ut. l. si ita. j. de aur. 2 argen. lega. 2 ex hoc glo. que inci pit. i. res plures. non bene dicit prout dicit here ditatis: quia cum hereditas sit nomen collecti uum de sui natura reciperet augmentum 2 dimi nutionem sicut peculium ut uidistis. s. e. l. pecu lium. 2 no. bic. 2 d. hoc per doc. C. de serui. l. nō modum. 2. d. l. h. que res pig. ob. pos. Ad predi ca facit quod no. in. l. i. in prin. s. de eden. ubi glo. distinguit q quedam est actio uniuersalis quedam generalis quedā particularis. **Que ro** utrum estimatiōi facte per testatorem in ca su isto debeat stari. Glo. uidetur uelle q non ni si testator iurasset: sed non bene declarat. 2 ideo eam uide 2 adde ad eam que incipit alias obli gatione ibi: sed in casu huius. s. uidetur secus. **Hic. f. q** non stetur estimatiōi testatoris: quia testator non iurauit: ut hic colligitur ex isto tex. facit. s. e. l. cuz pater. s. pater qui filio. **Holuit** er go pater hic dari res precio iusto. **Effectus** ta men predictorum est q tantū res que erant tem pore mortis debeant dari precio iusto non res que postea obuenerunt. **Licet** glo. aliter uidea tur sentire in illa glo. que incipit quasi dicat. **Item** res que erant tempore mortis dantur iu sta estimatiōe non illa quam testator taxauit.

Quero quidam testes dicunt rez ualere cen tum quinquaginta utrum isti testes sint contra rij. **Ista** glo. facit q sic. quasi intelligatur dum dico ualeat centum. s. tantuz: in contrariū facit. l. cum furti. s. de in litē iurā.

Seio. Lōditio apposita in psonā unius in psonā alterius sibi piūcti nō vñ

Qui indi. uisam. op. vi de Ly. in. l. si. C. de pac. **Quero** q dā. circa hie .q. 2 an in te stibus habe. at locū. s. si stipulanti. l. i. j. de vbo. obli. 2 uide arch. iij. q. ix. nihilomin^o. arch. 2 Jo. an. in nouel la. in. c. i. d. ar bi. in. vi. 2 vi de pau. d. lia 3a. in. q. sua incip. s. i. i. n. mētū debiti. 2 uide bal. in. l. ij. in vlti. col. C. de re. scin. uē. 2. l. i. i. in pe. col. C. de tes. et ange. in. l. ex facto. s. itez qro. ff. d. vul. 2 pu. 2 uide bar. in. l. cuz furti. s. de in lit. iurā. per spe. in ti. d. te ste. s. postqz uerū. inter pres. s. de re iudi. in. c. cū oporteat. de accusa. et Imo. in. l. i. s. si stipulā ti. de vbo. ob. 2 uide bar. i. l. si quidem. C. de trans. ac. 2 ro. l. d. l. cū furti. et qd dixi post bar. in. d. s. si stipulanti.

repetita. h. d. C. Op. j. de condi. z de. l. mulieri z ticio. So. dicit glo. ibi testator voluit repetere h no. vritas est qz ibi p ditione apponit post vtrunqz legatariu noiatu. ideo ad vtrunqz referf. h post vnuz noiatuz tm ideo ad illud tm referf. de hoc dixi in. l. mulieri. de condi. z demon. z in. l. iul. s. titu. i. C. Quero hic portio datur marcelle quid de alia portione. Respondeo illaz habebit iure accrescendi: vt. l. plane. s. si duobus. s. ti. i.

Lucius. Valet fideicommissum iniunctum de bonis comunicandis. h. d. facit. j. ad tre. l. lucius in prin.

Quattuor. Qui ratione coniunctio nis no admittit vt ipse admitti tanqz alius prohibet. h. d. dicit vt no. per Ep. in. l. i. C. de dolo.

Ex. s. sequenti.

Qualiter filia possit grauari in dote.

Filie. Filia pot grauari in dotez qtenus dos e vltra legitimaz. h. d. fm Dy. z Bar. syl. C. Op. qz mulier no possit grauari in dote: vt. l. mulier. s. cu pponeret. z. l. a filio in pn. j. ad tre. z. j. ad. l. fal. l. p filio. So. in fideico misso vniuersali no venit dos vt in cotrarijs. sed spair pot filia grauari vt h. qd itellige qten dos esset vltra legitimaz: qa in legitima nullum pstitit grauame: vt. l. qm in pntib. C. de inof. te. ita tenet Dy. z Bar. syl. in. q. qua disputauit. z Ep. C. de rei vx. ac. s. videam. Itē hoc intellige qm actio de dote no erat qstia filie. si eniz qstia esset no possit grauari nisi ei vltra relinquere z legatuz agnosceret: vt. l. ticia. s. qui in vita. s. e. facit. l. p filiu. j. ad. l. fal. C. Op. qz istud grauame qz frater stipulet dote no porrigat ad tps mrimonij scdi: vt. l. cu p. s. p certā. s. e. So. hoc cotin git pp mora filie q nuqz voluit reuocare stipulationē vt h in tex. vel alr h p voluit stipulari dotem ea decedere in mrimonio sine liberis pp qz videt velle qz frater heat dote quncunqz sine liberis decessit: sed in p rarijs voluit fratre stipulari dote simpliciter. z ideo non est hsimile voluisse mrimonio soluto z filia viuete fratre ad dote ad mitti ne als filia indotata remaneat. Itē sufficit qz filia semel paruisset voluntati defuncti vt ibi.

Filiu z filia. Pluribus post eoru vno mortuo alijs superstitibus statim competit fideicommissi petitio. h. d. Istam materiaz examino in. l. heredes mei. s. cum ita. j. ad trebel. facit. l. lucius. s. gaio. e. ti.

Maritus. Iusta heredis ignoratia alienatione rei p fideicommissum relicte que subiacet restitutioni pfirmat. h. d. C. Op. res que subiacent restitutioni non possunt alienari. C. comunia de le. l. i. s. fin autē auaritie. z auē. res que. So. no potest alienari vt ibi. nisi fiat ignorati z ab ignorate iuste vt h no. per gl. i. l. qdā ita. s. si qz filiu i pn. mag. gl. j. ad tre. z p doc. i. d. l. i. s. fin at auaritie. C. coia o le.

De legatis z fideicommissis. iij. Rubrica.

Querit glo. qre huc tractatu de legatis diuisit in tres libros. Bic vt in glo. z bene dicit. sed Ja. de are. dicit sic. in pmo tractauit de legatis i iunctis heredi. in secundo de iniunctis legatario. hic de iniunctis vtriqz z de significatiōe verborum que etiam satis placet. alij dicunt qz hoc fuit factum propter pollicitatem materie. quod glo. reprobat: quia cum sint libri distincti debet habere distinctas materias.

Incertus.

Dubius d statu suo p errorem facti vel iuris no pot testari. h. d. C. Op. de. l. ex militari. s. i. s. de testa. mili. z. l. aristo. s. de codicil. Rñ. qz hic dicit fallit in milite z veterano: vt in contrarijs. C. Op. s. de acqui. here. l. sed z si de sua. s. cum autez. So. ibi in aditione hereditatis h in testō cōdendo vbi requirit maior certitudo de cōditiōe psonē. quod dicit vt ibi dixi. C. Itē op. de. l. qz si dubites. de acq. here. So. ibi nulla pars dubij habebat impedire factionez testamenti h sic. quod dicit vt no. s. de testa. l. qui a latronib. l. de statu. z ibi dixi. C. Ultimo istud principiu facit ad. q. aliquis est incertus an sit iudex vel esse possit: an valeat sententia lata per eum. d. p in. l. sed z si de sua. de acqui. here. z in. l. multum. j. de condi. z demō.

Ex. s. sequenti.

Testamentu inualiduz qm recoualescat z qm non: ibi. Dubius timore. Et quot testes requant ad pbādū iudiciū noue voluntatis: ibi. Quero.

Si filius.

Dic est difficilis. s. z. h. d. Si testm ab initio deficit ppter defectū testantis ex noua voluntate no conualescit impedimento cessante: secus in codicil. h. d. C. Op. dicitur hic qz testm inualidum non cōfirmat. cōtra in. l. qui ex liberis. s. testō. j. de secū. tab. z insti. qui. mo. te. infir. s. no tantū. So. hic testm ab initio fuit nullum. s. ibi ab initio fuit aliquod z in medio tēpōis deficit. z vltimo pot reassumere vires de iure pretorio quoniam res de facili ad suā naturā redit. Ad hanc so. op. qz testm nullum ab initio qm qz cōfirmat: vt. l. filio. s. de iniu. testa. Dubius timore dicit qz qm qz testm deficit ex psona testantis. qm qz deficit ratione solēnitatis: qm qz deficit ratione here dis scripti. primo casu si quidem deficit rōne testantis: qa est intestabilis postea no recoualescit vt h. Si ho non est intestabilis: sed qa oneratus creditoribus no potest instituere seruos vel vsu rarius est: z sic no potest testari nisi prestita cautione. tunc cessante impedimēto voluntate testantis potest confirmari: vt. s. de here. insti. l. ei qui soluendo: vt dixi in. l. filio. de iniu. testa. vbi de vsurario dixi. Scōo casu dicit qdam est solēnitas que respicit fauorē publicū vt qz sint ibi. vij. testes rogati z filia. tūc si deficit testm ab initio no pot postea pfirmari. Ita no. in. l. non dubiū. C. de testa. Si ho solēnitas respicit fauorē certe p sone vt qz filius no ptereat: sed sit institutus vel exheredatus tūc potest pfirmari: vt. l. filio. s. de iniu. testa. z. l. si impubes in fi. j. de car. edic. et id qd dixi in pcedēti casu si solēnitas deficit que respicit fauorē publicū. fallit qm qz in alimentis que pfirmant cū solutione per cursum triēnij vt. l. i. C. de fideico. Item fallit in. l. in testō. j. de si deico. li. Tertio casu no pot pfirmari: qa in psona heredis tria tpa inspiciunt: vt. l. si alienuz. s. in cōneis. s. de here. insti. z insti. de here. qua. z dif. s. in cōneis. Fallit si institutus eēt pditiona liter: vt. l. in tps. s. de here. insti. Itē hoc dicit si no valet testm no debent legata. ptra de. l. eam quam. C. de fideico. Dicit glo. fallit in casibus vt ibi no. Dicit h si durauerit voluntas post manumissionē qd in dubio. Rñ. non presumit durare nisi apparet aliquod iudiciū ex quo presuratur: vt. l. qui ex liberis. s. testō. j. de se. tabu. z. s. no tm. insti. q. mo. te. infir. z ita dicit glo. z Dy. z oēs doc. Hoc quod hic dicit videt ptra tex. z glo. s. de adop. l. si arrogator in prin. pme glo.

C Diuisit i tres. vide p Imo. in rubrica. de le/ ga. i. d. s. iccr o r. an vale at sententia. Quid iuris de eo qui iur rat se esse iudicem. vide bar. i. l. multum interest. j. de condi. indebi.

C Filie. p intellectu isti us. s. vide bal. in. l. qm nouella. i. iij colū. C. de inof. te. z ibi sequit bar. h z bar. i. l. cu pre. i. s. C. d iur. do. z vi de bar. in. l. luti. s. ma ritum. j. ad trebel. ADDE bal. p. c. lxx. ij. l. z qz posui in. l. luti. s. marit. j. ad trebel.

C Marit. z ad istu ter. vide qd no. decidit bal. in auē. et q. i. vl. col. C. de do. auc. iudi. pos. z i auē. res que in. i. no. C. de le. z ad istu ter. z ea qz ponit imo. h. vide eū in. l. cum qdā ita. s. fi qo. j. ad tre bella. z in. l. marcell. s. res qe. ti. z pau. de ca. i. l. i. s. fi. cōmunia de le ga. z pau. de ca. in cōsi. x.

C De lega. tis. iij. rub.

C Si fili' psumit durare. Et ex his bēa no. qm pupillus facit testm z postea efficitur adultus an testm reconualescat qd no. quid autē in filio fa. effecto sui iuris. vide bal. in. l. i. in. x. col. de sacrosanc. ec.

ita magni qdā doc. p̄sulerūt. Aduerte v̄ba isti
us fideicommissi p̄st eē ita cōcepta q̄ solus filius
h̄s institutus ē grauat̄ sub duplici p̄ditione al
ternatiua si decesserit sine filijs v̄ filij sine filijs z
solus ipse ē grauat̄ z filij sūt positi solū in p̄di
tione v̄n valet fideicommissus cū h̄s institutus gra
uel: lz cōditio sit ex̄itura post mrotē h̄s dis: ga
nū ad p̄positū: vt. l. legato sub p̄ditioe. de cōdi.
z demō. Sed si v̄ba fideicommissi essent sic plata
q̄ filij eēt grauat̄: tūc est dubiū. z forte nō vale
ret fideicommissum: ga nihil est eis datū nisi forte
diceremus q̄ grauando eos p̄ fideicommissus ex
hoc iducaf q̄ p̄ sit rogatus de restituēdo eius
filijs: vt. l. deniqz. §. iterdū. j. de penu. le. z. l. pro
culus. de vsufu. z qd̄ no. in. l. alia. j. de ali. z. ci. le.
in fi. glo. mag. Relinquo sub dubio declarabo i
materia cōpēdiōse. Sed qd̄ in dubio a quo v̄
relictum legatum. dic vt. l. codicil. de vsufu. le.
Quero v̄z sit d̄ria an p̄cedat h̄s dis institutio
vel fideicommissus. Rog. q̄ sic. H. z. Du. q̄ nō z
bene: vt in glo. babes z in. l. precedenti qd̄ no.

Ex. l. sequenti.

Quando capacitas domini inspiciatur in le
gato facto seruo.

deportati. Cōp. et

de re. ca. Rūdeo ibi loquit q̄ relictus ab initio
deficit alia rōne q̄ rōne p̄sone legatarij. Prete
rea hoc legatū nō erat inutile: lz alij acgrerē z i
acq̄sitiōe inspiciat t̄ps quo dies legati cecidit: vt. l. q̄
legata. de regu. iu. Itē v̄z q̄ suus nō sit deporta
ti: sed fisci: vt. l. deportatoz. C. de pe. Glo. soluit
z bene. Hoc p̄missio scitis q̄ glo. in. l. i. C. de he
re. insti. dicit q̄ si deportatus h̄s instituat fiscus
succedit z auferef ab eo tāq̄ ab indigno. glo. t̄z
p̄trariū. insti. de le. §. legari. z. §. de acq. here. l. si
qs mibi bona. §. si qs plane. Vbi dicit q̄ ē oīno
nō capax. z sic ē locus veniētib⁹ ab itestato. pro
hoc ē tex. in. l. i. §. pe. j. de p̄tratab. z. l. si necesse
§. si deportatus. de bo. li. ego tenebā z doc. q̄
deportatus sit oīno nō capax: lz ad hanc. l. rūde
hic non fuit relictū deportato: lz suo deportati.
Contra istā so. vide tex. exp̄sse in. l. nō minus de
here. insti. §. ti. i. l. si mibi z ticio. §. regula. z. l. si
debitor. §. suo. vbi q̄rū ad capacitatē v̄l capaci
tatē inspiciat p̄sona d̄ni nō p̄sona sui. Quid dice
mus. Rūdeo sic: lz p̄trariū sit difficile z dico q̄ i
spiciat p̄sona d̄ni q̄rū ad capacitatē v̄z est de
eo d̄no q̄ retinet ciuitatē. si eniz ciuitatē p̄dit vt
deportatus habet pro mortuo. ideo eius perso
na nō inspiciat z ex p̄sona sui p̄stitit legatū z acq̄
ritur fisco vt h̄. secus si deportato legaref dire
cto: ga oīno nō valet. in seruo enim nō capace si
ne dubio aliqua capacitas est plus q̄ in ipso nō
capace vt patet ex his que dixi in. l. si suus eius
§. de acq. here. vbi tex. probat.

legatarius. Cōp. §

do ibi non. Cōp. q̄ nō possit petere: vt. l. si qs
ticio. §. ti. i. So. ibi erat nudus minister h̄ erat le
gatari. z de hoc p̄n. dic vt ibi dixi. §. ti. ij. l. fidei
commissum. Dicit h̄ si nō culpa legatarij zē. z sic
innuit q̄ legatari⁹ rogat⁹ de restituēdo tenef de
culpa. Lōtra. §. ti. ij. l. si su⁹. §. cū qd̄. Gl. subau
dit maxime. Vel itellige h̄ q̄ ad legatariū ptine
bat aliq̄s cōmodū z sic legatus erat factū gratia
sua z fideicommissarij. iō tenef de culpa. ita dicit
glo. z bñ. fm hoc d̄z exponi lis pit. i. cā: ga heres
fuit absolutus. Sed alij vt Dy. exponūt lis pit

.i. instantia litis. tū enim lz instantia p̄ret t̄n ad
buc remanet ius quod poterit cedi non curo.

Ex. §. sequenti.

Cū testator legat oī ano decē corbes frumē
ti ex tali fundo z decē aureos an aurei debeant
solui quando soluitur frumentum.

Cum ita. Quā duo recipiūt vnam de
terminationē itelligunt eā
vniformiter recipe. b. d. Rō hui⁹. §. ē ga debent
vniformiter itelligi vt dixi in sūmario z hoc fm
Pe. Et hoc facit ad. q. vir religit vxori oī anno
ex tali fūdo. x. corbes frumēti. z. x. libras. Scitis
q̄ frumētū nō d̄z solui i initio ani: lz eo t̄pe quo
recolligif: vt. l. firmio. §. p̄. z. ibi no. j. q̄n di. le.
ce. z sic v̄z q̄ illa decē debeāt solui eodez t̄pe pp̄
p̄iuctiōez quā h̄nt simul. z q̄ ista debeāt solui eo
dē t̄pe z vniformiter itelligi: facit. l. iā hoc iure
§. de vul. z pu. l. h̄ d̄itatē. z. l. q̄uis. C. de ipu. z
ali. substi. z. l. i testō. C. de test. mili. Possum⁹ ē
dicere q̄ h̄ sit alia rō: ga a p̄e nō p̄t relinq̄ pu
re filio ex̄iti in p̄tate. ideo videaf dilaryz in t̄ps
quo erit sui iuris: vt. l. fideicommissa. §. si filio. j. e.

ita. Verba ḡnāl̄ plata referū
tur ad oēs z ad oē t̄ps. b.

d. Facit ista. l. ad significatiōē huius
verbi perueniat: ga itelligif etiam quando di
recto peruenit. dicaz in. l. centurio. de vul. z pu.
z. l. fideicommissa. §. hec verba. j. eo.

tibi. Quero v̄trū iste lega
tari⁹ h̄bit q̄nq̄ginta vel

cētū. Quid ā q̄ q̄nq̄ginta t̄m: alij q̄ cē
tū itegra. Gl. tua v̄z reducere ad p̄cordiā z sic:
aut fuit legatū d̄siuctiz h̄bis: lz p̄iuctiz re: z tūc
solida cētū h̄bit. z hoc vult dicere tex. ibi nō mi
nuef zē. lz si eēt p̄iuctiz ē h̄bis: tūc solū q̄nqua
ginta h̄bit. Dicit ne uez ista glo. Videte si po
neremus hoc legatū cē p̄iuctim h̄bis: ita q̄ non
re: tūc h̄eret q̄nq̄ginta iure suo z alia q̄nq̄ginta
iure accrescēdi: vt si dixit lego tibi z illi q̄ uene
rit ad funus cētū pro eq̄lib⁹ portiōib⁹. z tūc nō
est dubiū ut dixi. p̄batur in. l. i. §. si ita. C. de ca.
tol. z dicā in. l. re p̄iucti. j. e. sed si eēt relictū lega
tū p̄iuctiz re z h̄bis: tūc legatū nō minuit: z tūc
h̄eret itegra cētū p̄ ius nō decrescēdi vt h̄. z. l.
triplici. de h̄. si. dicā in. d. l. re p̄iucti. j. e. z sic gl̄
bet h̄eret totū iure suo: lz faciūt sibi p̄tes p̄ cur
suz si p̄currerēt. si h̄o legatū eēt relictū d̄siuctiz
h̄bis p̄iuctim re non esset dubium ut dicit glo.

fideicommissa. Sup p̄nci
pio huius

.l. Dy. dicit. Dicitur. §. qs z a quo: h̄ q̄
bus h̄bis z q̄liter z quo t̄pe debeaf z q̄n contin
gat z q̄n debeaf legatū z q̄n estimatio z quotiēs
debeaf z cui detur fideicommissi petitio z contra
quos z inquantū z ad qd̄. z. h. d. per totā. l. istā
fm Dy. C. No. ergo nō esse curandū q̄bus uer
bis utatur testator. z idē si v̄ba fm alicuius ciui
tatis morem aliquid important illa attendēda
sunt ut illo h̄bo testator usus videaf: ur. §. de cō
trabē. emp. l. impatores. z. l. meuius. cum si. j. e.

Ex. §. sequenti.

Cedula testamenti reperta in libro notarij q̄
non apparet q̄ fuit lecta an probet.

Quotiēns. Dic est casus notabilis
cum sua glo. Facit ad
hoc qd̄ h̄ētis in. l. si is. §. de te. z. l. lucius. z. §. de
te. mi. p̄ hoc apparet si in libro notarij repif ce
dula testamēti si nō reperif scriptū in cedula q̄
testm̄ fuit lectum corā testibus q̄ ex illo testō nil
debet nec potest publicari ut h̄. Sed unū dico
q̄ licet istud testm̄ non ualeat ut debeatur ex eo

a I d̄por
tati. qd̄
t̄ps inspici
tur i legatio
quo ad here
ditatē lega
tarij. z adde
no. per bal. i.
.l. i. C. d̄ bis
q̄ ad liber. p̄
ue. non pos.

b C Perso
na d̄ni. istud
idē dic ang.
in. d. l. si mi
bi z tibi. §.
regula. §. ti.
tulo. i.
ADDE vi/
dēda p̄sulta
per pe. de an
cha. confilio
celxxvi.

c C. l. si suus
vbi bal. alif
dixit videlz
aut relinq̄
p̄tēplatione
serui vel do
mini zē.

d C Cuz ita.
facit ad. q. se
quif hoc ro.
in. l. qui hoc
anno. de §.
obli.
ADDE pau.
de ca. p̄silio
celxxiiii.

e fideicō
missa. §.
quotiēs. h̄c
glo. allegat
no. bal. in. l.
statutū. C. d̄
sen. ex picu
reci.
f C Cū d̄
co. Et vide
bal. i. l. si. C.
fam. herci. z
mel⁹ in auē.
qd̄ sine. C. d̄
testi. z. l. si.
in. vi. col. C.
de fideicō z
ad istū tex. vi
de ro. i. auē.
similiter. C.
ad. l. fal.
ADDE pau.
de ca. p̄silio
celciii.

hereditas tñ probat volūtatē testantis & suffice-
ret ad multa: vt. l. in testō. j. de fideicō. li. & forte
sufficeret inter liberos: iij. glo. tenet p̄trariū in. l.
si is. s. de testa. sed ibi dicam. tñ ad multa suffice-
ret: vt. d. l. in testō. & de re. eoz. l. fi. quod no.

Si ita. Verbu cōmēdo fideicōmissum
nō iducit. h. d. nō hētis h alia.
Cum esset. Ablatiui absoluti non
solū p̄ditionē: sed etiā
dispositionē inducūt qñ referunt ad eos quos
testator pōt grauari. h. d. Cōp. q̄ ista h̄ba nō
inducūt fideicōmissum: vt. l. in rōne. §. taz. r̄i. j.
ad. l. fal. z. l. facta. §. rescripto. j. ad tre. So. glo.
hic fideicōmissum q̄ritatis valet si vult fideicō-
missarius. Vel melius. hic h̄ba fuerūt relata ad
p̄sonā quā testator poterat grauari. ideo fidei-
cōmissuz inducif. als secus vt ibi. & no. in. d. l. in
rōne. §. tā. r̄i. j. ad. l. fal. Cōp. q̄ ablatiui abso-
luti nō inducūt dispositionē: sed p̄ditionē: vt. l.
a testatore. j. de p̄di. & demō. So. inducūt dispo-
sitionē quo ad se. sed p̄ditionē quo ad aliud: vt
ibi dixi. & dic vt ibi. Cōp. glo. de. l. fi. §. i. s. ti. i.
Rūder glo. ibi fuit taxata certa q̄ritas vt precū
aio limitandi fideicōmissuz. Simile in. l. si fūdū
sub p̄ditionē. §. si libertas. s. de le. i. h̄ h̄o fuit ta-
xata q̄ritas vt fideicōmissum esset in residuo.

Ex. §. sequenti.

AN si testator dicat esto cōtentus illo fundo
ille repellat a petitione eoz que sūt relicta in te-
stamento. Et qd si dicat sis p̄tentus tali re tñ v̄l
dūtaxat vel q̄ plus petere non possit an alia reli-
cta in testamento petere possit.

Si quis ita. Quero que ē ratio
dubitadi. Dicūt doc.
qa ista h̄ba nō vident apta ad fideicōmissuz: qz
neminē videt grauari testator: tñ iuriscōsultus
determinat q̄ sit fideicōmissum. Cōp. glo. s.
de offi. p̄si. l. sepe. So. h̄ sunt h̄ba dispositiua: ibi
h̄o sunt h̄ba p̄tatiua que p̄ferbant in fauorem
eius cū quo qz loquebat: nec per hoc intēdit p̄-
ferens aliū grauari: sed hic per hoc intēdit gra-
uare h̄rdez. Quero si testator dixit ticio esto
p̄tētus illo fūdo: ista h̄ba inducūt fideicōmissuz
fundi: sed an repellat a petitione eoz que sunt
relicta in testō. certe nō nisi sit dictū pro omnib̄
que tibi relicta sunt esto p̄tētus illo fūdo: vt. l. pe-
ro in p̄n. & §. i. s. de le. ij. pro hoc facit. l. transla-
tio. j. de adimēdis legatis. Sed qd si testator di-
xit sis cōtentus tali re tñ: vel dūtaxat. vel si dixit
q̄ plus petere nō possit vtrū alia relicta in testō
possit petere. vel videant oīa adēpta per ista ver-
ba. Puto forte sic dicendū q̄ oīa relicta in eo-
dem testō vniiformiter videant adēpta: vtputa
si illud legatū fuit factū pure oīa alia legata scā
pure videntur adēpta: vt. l. ticia. §. cū ticio. j. de
adi. le. sed si essent legata facta difformiter: quia
erāt legata relicta post mortē alicuius vel relicta
sub p̄ditionē & ista h̄ba fuerūt adiecta legato pu-
re relicto vel ecōuerso: tūc talia legata difformia
nō vident adēpta: vt. l. paulo calimacho. §. i. j.
.e. Quod no. pro testamētis q̄ dicūt & plus pe-
tere nō possit. & ad declaratiōem huius clausule
fac qd dixi. j. de op. le. l. vt iurisuradi. §. si liberi.

Ex. §. sequenti.

QUE sit d̄ria si voluerit & cū voluerit & cū ali-
qd cōmittit in liberā voluntatē alicuius semp̄
telligitur q̄ dolus malus absit

Si sic. Dic. p̄sequit q̄druplicē cōceptio-
nez p̄mo legauit testator nisi he-
res voluerit. In scōa legauit cū heres voluerit.
In tertia legauit si heres voluerit. In q̄rta lega-

uit nō per h̄bū voluerit: sed per h̄bū estimatue-
rit vel putauerit vel per aliud qd importet arbi-
triu boni viri. De p̄ma vsqz ad ver. hoc aut lega-
tuz. de scōa vsqz ad ver. q̄ q̄. De tertia & q̄rta cō-
ceptione a verfi. q̄ q̄. vsqz ad. §. h̄ h̄ba. Mo. tex.
ibi nō enim plenu zc. Ad primā partē op. q̄
illud legatū nō sit p̄ditionale: sed purū adēptuz
sub cōditione: vt. l. ij. de in diē adie. Quidam fa-
tentur p̄trariū. & hic tex. dicit q̄si p̄ditionale. vel
aliter aliud in legatis aliud in cōtractib̄: vt no.
in. d. l. ij. & p̄bas in. l. qbus diebus. §. qdaz ticio
j. de p̄di. & demō. & ibi dixi. & hoc fac ad. q. no.
per glo. in. l. obligationū fere. §. p̄ditio. j. de ac.
& ob. vbi facit d̄riam inter h̄ba si feceris & nisi fe-
ceris dic vt ibi. Itēz dicit hic semel sufficit velle.
Cōtra in. l. si quis stipulatus. de ver. ob. So. illa
p̄cordat qa h̄ est h̄bū subiunctiui futuri t̄pis. vel
hic in vltimis volūtatib̄ ibi in p̄tractib̄. Rōnez
hūistis in. l. apud aufidiū. j. de op. le. z. l. statuli-
berū. §. fi. s. ti. i. Venio ad scōam partem op.
inter si. & cū. nō est d̄ria: vt. l. qui p̄misit. de cōdi.
& demō. & l. quodcunqz in fi. de ver. obli. So. vt
plene dixi in. l. centesimis. de ver. obl. Itē d̄r h̄
q̄ decedendo v̄l velle. contra in. d. l. cētēsimis
in fi. Bue sunt so. vna q̄ aliud in legatis vt hic:
aliud in cōtractib̄ vt ibi. & placet mihi multū vt
dicā. j. Alij dicūt q̄ h̄ decessit anteq̄ daret: & ex-
pressit q̄ volebat dare vel de eius volūtate. alio
modo p̄stabat & sic p̄cordat cū illa. Hanc videt
tenere p̄. sed precedens opinio videt p̄ior. &
est casus. j. e. l. vroz. §. pe. Quero videtis h̄
d̄riam inter ista h̄ba si voluerit & cū voluerit vel
nisi voluerit. dixi in. l. i. s. de leg. ij. scripsi in. d. l.
centesimis in fi. Ad tertiā partē venio & de
istis h̄bis & filiabus dixi in. l. si sic in princ. s. ti. ij.
Ultimo no. q̄ quādo h̄bū plenu & h̄bū libe-
rū: adijcā cū h̄bo arbitriū q̄ ista h̄ba resoluunt
in liberā voluntatē regulis iuris nō submissaz vt
hic nō enim plenu zc. dixi de hoc in. l. alio. j. de
ali. & ciba. le. & ibi q̄si de h̄bo licentiā & sūb.
Semp̄ aut intelligas q̄ qñ cōmittitur in liberā
voluntatē q̄ intelligit q̄ absit dolus malus: vt
l. creditorum. §. lucius. s. mā. & no. per Qui. in
l. pe. de arbi. Querit quando cōmittitur in
arbitrium heredis vel boni viri vtrum sit neces-
se q̄ heres arbitretur vel eo nō arbitrante an le-
gatum valeat. Tex. est in. l. i. s. ti. i.

Ex. §. sequenti.

Verbum potest: trahitur ad necessitatem.

Hec verba. Verbu peruenire in
ducit fideicōmissū. h.
.d. & hoc sine dubio quādo adijcā rei singulari
vel potest trahi ad directam institutionē: vt. l. si
ita. s. e. & sic est h̄bū cōmune. dicaz in. l. cēturio.
Mo. q̄ h̄bum potest trahit ad necessitatē vt
hic. nō enīz verificat in sola potentia vt sufficiat
q̄ possit peruenire: sed requiritur actus vt pue-
niat vt hic. & l. iij. §. si quis acceperit. j. de sta. li.
dixi in. l. i. s. de iniur. testa.

Ex. §. sequenti.

De verbo habere & pertinere.

Si filio. A p̄fe pōt relinq filio si h̄ba
sapiāt quoquomō vt fideicō-
missum in t̄pis existētie sui iuris videat dilari. h.
.d. Cōp. & v̄l q̄ a patre nō posset filio relinqui
ut insti. de le. §. an suo. So. nō pōt relinq a p̄fe
filio pure. sed si sunt h̄ba q̄ sapiāt q̄ extēdaf ad
t̄pis sui iuris valet ut h̄. & ita debet itelligi. l. ubi
pure. j. ad tre. dixi in. l. cū filio. s. de le. i. Mo.
q̄ h̄bum habere & pertinere trahit ad fideicō-
missuz: vt h̄. q̄ h̄bū pertinere trahit ad directū

ibi etiā in fi.
diē q̄ heres
phibit plus
petere vide
tur phibitus
petere fal. vi
de no. p̄ bar.
in. l. ij. i p̄n.
in vl. col. de
vulg. & pu.
vide bar. i. l.
quoties. §. si
duo. de he-
re. insti. & q̄
hēs in. l. iij.
.C. de codi-
cili.
ADDE q̄ p̄
illa h̄ba non
est sublata
substitutio
pupillariōvt
voluit Old-
philos. xvj. &
sequit pau-
de ca. in. d. l.
peto.

C Si sic
videt velle
Et vide bar
to. in. l. cētē-
simis. de v.
obli.
ADDE q̄ cō
suluit bal. cō
filio. cly. i.
libro.

C Si filio.
h̄bum hēre.
de v̄bo p̄ti-
nere & hēre
bal. in. l. va-
ta opera. in
.viii. col. C.
qui accusa-
allegat istuz
tex. q̄ v̄bu
hēre proprie
dicat cū effe-
ctu & de ver-
bo p̄tinere.
vide bar. in
.l. lucius. §.
filiaz ex affe-
.s. ti. i.

C Inter li-
beros. & ad
p̄ias causas
fm Imo. in
.c. ij. d̄ testa-
& in. l. is qui
de test.
C Cū cēt.
& ad istū tex.
vide no. i ru-
bi. C. de in-
sti. & substit.
ad fi.

C Si quis
ita q̄ro. Qñ
testator dixit
sis cōtentus
tali relicto &
plus petere
nō possit. et
adde oīno q̄
multū sing.
diē bal. in. l.
si adulter. C.
de here. ac.
& q̄ multum
nota. scribit
bal. in. l. i. ad
fi. C. de iure
do. Et dicta
bar. h̄ limita-
& declara vt
per bal. in. l.
liberti liber-
teqz. de ope.
liber. in ver.
sed an ista
clausula zc.
Et p̄ talia
h̄ba non vi-
detur heres
phibitus a
tertio pete-
re. l. cum pa-
tre. & ibi bal.
.C. de iure
do. etiā si ab
illo tertio pe-
tēt potest
rat ex testa-
toris p̄fio
ne vt ibi. et

a C Si cui. op. dicit hic. vide no. per Imol. in l. mulier in pn. j. ad treb. b C Si rem. pro limita. et pro intellectu huius. s. vide tex. no. iuncta glo. in l. lucius. s. ti. i. et istum textum allegat bal. in l. si curatozem. de in in reg. restit. mili.

c C Op. q. imo. vide tñ bar. in l. scribit. s. si. alias. e. l. pediculis. j. de au. et ar. lega. in s. item scribit. et q. no. bar. in l. apd iulianu. s. si ticius. s. ti. ij. Adde qd ang. l. l. suu filij. s. si idē fu. s. ti. ij. per gl. ibi in ver. venerit dicit qd alienatio voluntaria inuti lis reuocat legatus taci tu no expsu qd est valde no. ad istum tex. Sed ad uerte qd illa glo. ibi illa solutioe no tenet. et cam limita. per l. filie. s. ticia. j. de p. di. et demo. vtrū afit. ita reuo ces donatio sicut et lega tu. vide in l. marit. la. ij. C. de dona. iter viruz. et Dy. in l. sti. chū q. meus erit. refert ibi bal. s. ti. ij. tenuit qd sic qd dicitur dicit ibi bal. esse aureum nec scire ali. bi. et dixi in d. l. s. item scribit. Itē iste tex. fallit si testator re liquit eccle. siam edifica ri in tali do mo: et illam ecclesia isti. tuit herede: qd tūc lz spō te alienet do muz ecclesia est heres et pstrui dz vt pfuluit bar. in cōsilio in ep. testator disposuit rē. et d. materia plene p bar. in l. rez lega tā. de adi. le. et bar. i. l. iij. C. de le. et dū allegauit ang. l. suu filij. vide bal. in rub. C. de ver. si. et vñ in hoc. s. di. cif qd erige re est ab iui to extorque re. vide bar. in auē. qd locū. C. si scdo nup. nra. in repeti. in vl. q. et qd dixi post bar. in l. amplius. j. rem ratam habe. in ver. quero pro decla.

habes in l. licet. C. de pac. et sic est hñbū cōe. De hñbo hñe dicā in l. cēturio. de vul. et pupil. substi. **Si cui.** Nō refert qd ex eqpollentibus fiat. h. d. C. Mo. et op. dñ hñ qd tñm impoztat factū ciuilitatē quātū factū naturalitē. Cōtra in l. si. C. de his qui ve. eta. ipe. glo. non soluit. s. j. et Pe. soluit qd hñt actus repre sentātes eūdē effectū: ibi secus. Sz illud brocar dū expeditū in l. gallus. s. et qd sit tñm. s. de li. et posthu. C. Quero dñ hñ qd legatū debet cum p̄r decefferit. Cōtra imo statim cū effectus ē sui iuris: vt. l. mulier in pn. j. ad tre. et l. si ita qñ di. le. ce. et l. iij. C. de insti. et substi. Prima glo. signat p̄trariū et nō soluit: s. j. soluit glo. que est sup hñbo admittent. qd ante et post mortē p̄ris admittet: tñ post mortē p̄ris admittet sine dubio: lz ante mortē p̄ris possit eē dubiū. Ja. de are. soluit ali ter et dicit ipse fateor qd statim admittit ad peti tionē legati p̄ vtilē actionē ex testō ex p̄supra vo lūtate defūcti nō aut p̄ directā nisi post mortē. Ratio qa donec p̄r viuit nō est p̄fecte liberatus per emācipationē: qa adhuc dz ei reuerētia p̄ ti. j. de obsequijs. et C. de ingra. li. l. i. Pe. dicit qd ista. l. stat. p̄prie et oēs alie leges p̄trarie determi nant per istam. et male dicit per leges cōtrarias que dicunt qd statim datur petitiō.

Ex. s. sequenti.

C Que sit differentia inter alienationē rei cor poralis et nominis exactionem.

Si rem. Buidid in duas ptes. pmo loquit in alienatione rei lega te. scdo in actione debiti legati. scda ibi: ergo et si nomē rē. No. tex. qd offerēte rē. C. Op. q. imo legatarius dz pbare testatorē nō mutasse volun tatē: vt. l. rē legatā. et l. cū suus. de ali. le. So. ibi alienauit ex volūtate: hñ ex necessitate. Dic vt ibi dixi. qd si obligauit. et dic vt ibi. C. Quero qd sit dñia iter alienationē rei corporalis et nois exactio nē. Rñ. in alienatione rei corporalis distinguit an alienauerit spōte an ex necessitate: vt. s. dixi. s. in exactōe nois nō adhibet illa distinctio alienaue rit ex volūtate vel necessitate. s. j. semp in cūbit le tario pbatio qd testator voluerit durare in eadē volūtate. et hoc vult dicere tex. qd substātia lega ti extinguit. Sz qñ pbat qd testator voluerit sta re in eadē volūtate. Rñ. pbabil aligb in ditijs vt qa in deposito hñt pecuniā quā exigit vel ali qua hñba. p̄tulit p̄ qd hoc p̄sumit vt hñ dicit ibi pro deposito rē. et ex hoc p̄sumit animi p̄seuerātia.

Si quis licite. Dic ē bonus. s. ad multa: vt si ali quis edificauit ecclesiam illicite. ita qd dz destrui qd possit eam legare acsi non esset constructa.

Si heres. Iste est no. s. An autem repetere possuz ab eo cui sum rogatus mutare. vide gl. in l. si penū. j. de ver. obliga. et ibi dixi.

Si seruo. Si rem legatuz legatarius hñe non pōt absqz sui deli cto p̄stat estimatio si testator: fuit sciēs. h. d. Mo.

d C Si seruo. quod dixi. vide que dixi in materia post bar. in auē. si qua mulier. C. de sacrosanc. eccle. e C Si quis decē. dicit glo. adde omnino Bar. in l. cum qui certarū. s.

fi. et quod ibi habetur. de verbo. obliga.

f C Quoties opus fuerit. Et ista faciūt ad no. q. de qua hñ per bar. de sta tuto dictante causis inter p̄sanguineos debere cōpromittian si semel cōpromissum sit et expirauerit sufficiat videt qd sic. ar. l. boues. s. hoc ser monē. de ver. sig. s. iij. hic tenet bal. qd statutu sit vt lites finiantur quo usqz ergo lis finita si erit necesse erit cōpromitti. ar. l. hec con ditio. la. grā. de. j. de con di. et demo. Adde quod bene fac qd no. bar. in l. differētie. s. de arbi. et qd dixi post bar. to. in l. qui bona. s. si. j. de dā. infec. et in victo. s. hoc sermo. ne. per bal. in l. si qd. s. i. de eden. Et hoc qd dicit hñ bar. isto verbi. facit. l. si. ad si. j. de bo. auc. iudi. pos si. Et de ista dictione to tiens et quo tiens. vide bal. in rub. C. de his qd pene nomi. vbi dicit quat tuos vices i portare. et b hoc etiāz vt de Ange. in l. ij. ad si. j. de custo. reo rum qui te net qd tantū importet du as vices per istum textuz et de ista di ctione itēz vide tex. i. l. si. ad si. s. bo. aucto. iudi. possi.

tex. ibi ex his apparet rē. C. Op. q. hec milita possit relinq suo et ei scō libero possit relinq er go rē. vt. l. debitor. s. suo. s. ti. i. So. illa regula recipit limitationē: qa nō omne id nec semp vt ibi no. et gl. h. d. et ista limitatio pcedit potissime in his que in se aliqd facti hñt vt fuitus aliq vel milita de quo loquit hñ. Aut hñ exercitiū p̄pone ita qd directe in dñm trāsire nō pōt. qd dic vt. l. debitor. s. suo. Dicit hñ estimatio debet. Cōtra in l. apud iul. s. si. s. ti. ij. So. ibi qñ legatum nō valet rōne p̄sone legatarij absqz sui delicto. qd dic vt ibi plene no. et ista faciūt vt heres a quo re linquit fratribus minoribus qui nō p̄nt aliquid hñe in p̄prio vel in cōi teneat ad eius estimatio nem. quod dixi in libro minoricarum quod no. Ex. s. sequenti.

C De dictione rursus. itēz. quotiens et quotiens cūqz vide in pncipio. Et an scātib statutus qd pe ne duplicent in platea si fiat maleficiū. Itē du plicent si fiat de nocte. Itē si fiat in festo et p̄tin gat qd vnus in platea cōmittat maleficiū. de no cte et in festo an p̄ce deant duplari: ibi. Ultimo.

Si quis decē. Dicitio rursus hi ficat in duab vici bus tñm. h. d. Dicit hñ qd ista vox rursus pro vna vice tñm significat nō sepius. p̄tra in l. sicut. s. qui. mo. vsu. amit. Dicit glo. ibi dicit quoties. hñ rur sus. Videtis istā solutionē no. tñm qd ad p̄posi tū credo qd nō sit hñ p̄ rōnem positā in tex. ibi nō enī ē onerādus rē. qa in casu p̄posito si testa tor dixisset quoties. vel itēz hñrēt eandē signifi cationē quā hñ dicitio rursus ne hñs in infinituz grauef. Itē si dicitio rursus poneret in alia ma teria itelligeret quoties opus fuerit: vt. l. veluti in fi. s. de eden. Dic ergo sic. in l. sicut. quoties admittet ad hñdē reuertebat tanq̄ ad dñm. ideo nō graua p̄statōe noue rei. ideo itelligit quotiens. i. in infinitū: lz possit dici semp nouus vsufructus: qa est noui t̄pis: tñ dico eundē vsu fructū esse qui eēt si nō eēt extinctus sic hñ loquit qñ graua in p̄statōe noue rei qd semp noua q̄ titatē distinctā a p̄ma p̄staret. iō si illa q̄titas quā legatari p̄didit puenisset ad hñdes et pluries p uenisset pluries p̄staret hñs: vt. i. d. l. sicut: qa in p̄statōe noue rei si graua. Eodē mō rñdeo ad l. veluti in fi. qa ibi nō graua hñs: lz itēz et ite rū edat: qa apud eū remanet semp tñdē. s. ori ginale. ideo in infinitū itelligit. hic aut graua. ideo nō dz in infinitum grauari. Eodē mō rñde ad l. si ita stipulatus in fi. j. de fideiuf. ibi enī nō graua fideiufor si sepius ibi obligat: qd sepius mutua: et iō nō graua et istud ē ex p̄supra mēte p̄trahētū vt hñ: nō enī onerādus rē. Alias autē ex p̄pria significatiōe vocabuli puto bñ dñm qd sit dñia iter dictionem quoties et quotiescūqz. ex vna pte. et dictionē rursus. et dictionē itēz ex alia parte: vt dicit glo. Ultimo facit iste. s. in arg: ad. q. si statuto huius ciuitatis caueatur qd pene in platea duplicent. Itē duplicent si fiat male ficium de nocte. Itē duplicent si fiat in festo san

s. finali circa si. de dam. infec. et ibi dixi.

b C Ultimo facit. vide Angel. in l. sciendum. de oper. no. nuncia. et l. y. in l. cū antea. C. de arbi. in fi. et vide bar. in l. lucius. s. impuderm. in l. meuius. s. duobus in fi. sui. s. ti. pxi. et vide bar. qui hunc tex. allegat in l. properandum. s. finautem vtraqz. de iudi.

usqz ergo lis finita si erit necesse erit cōpromitti. ar. l. hec con ditio. la. grā. de. j. de con di. et demo. Adde quod bene fac qd no. bar. in l. differētie. s. de arbi. et qd dixi post bar. to. in l. qui bona. s. si. j. de dā. infec. et in victo. s. hoc sermo. ne. per bal. in l. si qd. s. i. de eden. Et hoc qd dicit hñ bar. isto verbi. facit. l. si. ad si. j. de bo. auc. iudi. pos si. Et de ista dictione to tiens et quo tiens. vide bal. in rub. C. de his qd pene nomi. vbi dicit quat tuos vices i portare. et b hoc etiāz vt de Ange. in l. ij. ad si. j. de custo. reo rum qui te net qd tantū importet du as vices per istum textuz et de ista di ctione itēz vide tex. i. l. si. ad si. s. bo. aucto. iudi. possi. ADDE an stante statu to qd caule cōpromittū tur si primo loco cōpro missum non habuit effe ctum an de beat de no uo fieri ro cōsilio. cccc iiii. et Bal. cōsilio. cccc lxxxvii. iiii. li bro. et d. istis vbi toties quoties ite rū vide bal. cōsilio. cc. lxxxviii. cū sequenti. g C Graua heres. Sed cōtrariū vl detur tene re Imol. in l. qui bona

eti herculani. Itē duplicent si fiat a nobili. Con-
tingit q vnus nobilis comisit maleficium in pla-
tea de nocte & in festo sancti herculani an ex oi-
bus illis causis debeat pena duplicari. Ego vi-
di determinatum q nō debeat duplicari nisi se-
mel tm̄ per rōnem: quia ex eodem delicto nō dz
qs pluribus legibus fieri reus per. l. senatus. de
accu. si ergo punitur vna lege nō dz alia puniri.
ista determinatio placet: sed ratio displicet. Ai-
dete iste. ll. que inducūt q̄litates istas non sunt
noue leges. Itē nō inducunt nouā actionē: sed
qualificant antiquā sicut dicimus in. l. aut facta
de pe. & sic ista ratio nō est bona. Sz determina-
tio placet q̄ duplicatio non dz fieri nisi bis tm̄:
ita q̄ quadruplū nō transcendat: vt insti. de act.
.s. oēs. vbi nulla pena pōt trāscendere quadru-
plum & sic vsqz ad quadruplū augebat pena. et
sic si diceret statutū q̄ pena quadruplicaret: tūc
semel tm̄ quadruplicaret. pro hoc ista lex ne in
infinitū sit oneratus. Dices tu nōne hoc est con-
tra. l. aut facta. de pe. vbi oēs iste q̄litates p̄side-
rant. So. si iste q̄litates venirent p̄siderāde per
noia multiplicatiua. s. dupli tripli &c. tunc habēt
locuz predicta. Sed si p̄siderant alio modo: vt
si dicit in statuto q̄ iudex arbitriū hz p̄sideratis
qualitatibus delicti. tūc oēs q̄litates p̄siderant:
vt ibi. & circa predicta vide qd̄ dixi in. l. sanctio le-
guz. de penis. C̄ltimo glo. signat cōtraria de
infinitate vitanda. quod dicit vt. l. qui bona. s. fi.
& l. si finita in prin. de dam. infec. & ibi dixi.

Itē si quis. Fideicommissuz relictū
animo cōpensandi pe-
titionē non inducit. h. d. Facit ad statuta. facta
est reformatio q̄ qui soluit prestantias possit ex
cōputare in p̄dēnatione an potuerūt petere p̄e-
dictas prestantias. Videtur q̄ nō: qā statutū di-
cit q̄ possit cōpensare prestantias videtur ergo
prohiberi ne possint peti.

Plerūqz. Alqz ad. s. fi in opere. di-
uiditur in tres ptes. Pri-
mo loquitur quando testator nominat vnum cui
vult prouidere & pluribz interest. Secūdo quan-
do vult prouidere pluribus & plures nominat.
Tertio quādo vult prouidere vni & nominat aliū.
scōa ibi: sic euenit. tertia ibi: interdū. C̄no. h̄c
.l. scitis q̄ vnus ex reis credendi preoccupat si
bi debitū per li. pte. an hoc est verū si nō sint so-
cij. Glo. in. l. ex duobus. s. ij. j. de duo. re. videt
dicere q̄ non: sed hic dicit siue sint socij vel non
vt hic. Secundo habetis glo. in. l. iij. sol. ma. q̄
reus credendi non tenetur cauere correum ra-
tum habituruz: vt dicta. l. iij. sed tenetur cauere
de defendendo soluentem aduersus correum si
a correo soluens conueniatur: vt hic.

**In dubio quis videt velle prouidere ei cuius
plus interest.** & tm̄ est dicere pro ticio q̄tum no-
mine ticij. & ex statutis & legibus dat actio his in
quorum fauorem facta & facte sunt.

Interdū. Nota tex. ibi plerūqz &c.
No. Ja. de are. mirabilem
presumptionez q̄ in dubio videt velle prouidere
ei cuius plus interest. Item no. h̄ q̄ dicit pro ti-
cio: qā tm̄ est dicere facio pro ticio q̄tum nomi-
ne ticij. C̄p. j. de p̄di. & demō. l. ticio. s. ticio
per quā. l. videt q̄ etiam publicanus habeat ac-
tionem: vt. l. seruo legato. s. si testator. s. de le. i.
So. h̄ publicani nō intererat: qā erat nudus exe-
cutor. ideo sibi nō videt velle prospicere: secus
si sua interesset aliquo modo: qā tūc h̄eret actio-
nem: vt in. l. p̄traria. & per istā. l. & similes dico in

statutis & legibus q̄ ex eis def actio his in quo-
rum fauore sunt facta. facit. l. statuas. j. de acgr.
re. do. & no. in auē. sacramēta. C. si aduer. vendi.

Si in opere. In indiuiduis quili-
bet heredū tenet in-
solidū. h. d. C̄no. practicum bonam: qā hic vi-
det velle q̄ debeat precedere mora oīum here-
dum: & tunc qlibet poterat insolidum cōueniri.
C̄p. q̄ qlibet cōueniat pro parte: vt. l. mor-
tuo. s. fi. s. ti. i. & l. legatorū. Rūdeo. ibi reliquit
centū que darent ciuitati pro opere. vnde nul-
lum factum heredū versabatur. sed hic fuit reli-
ctum in opere ciuitatis extruendo per heredes
vnde heredes erant obligati ad factum & instru-
ctionem non ad dationem simpliciter. tūc enim
si ad simplicem dationem tenerent esset secus:
vt ibi dixi fm̄ Ja. de are.

**An in dubio videat electa industria persone
& an obligatus ad factū in vltima voluntate pre-
cise tenetur ad id.**

Si quis. No. ad duo. pmo fm̄ Dy.
q̄ in dubio videt electa idu-
stria p̄sone. ita dicit per istū. s. in. l. stipulatio. s.
siue aut. j. de ope. no. nūcia. C̄scō no. q̄ obli-
gatus ad factum in vltima voluntate precise te-
netur ad id vt hic. ita intelligit Jac. de are. & ita
ego intelligo in. l. stipulationes nō diuidunt. j.
de ver. obli. & ibi pono rationem.

Tichus. Legatū incertū re-
lictū in his que ali-
menta respiciūt valet. h. d. C̄p. q̄ le-
gatū nō valet pp̄ incertitudine: vt. l. cuz post. s.
gener. de iure do. So. hoc est fauore alimētoy:
vt. l. si cui. anuū. j. ti. i. facit. s. ti. i. l. qd̄. C̄tes
tene mētē q̄ hic dicit fm̄ qualitātē p̄sone & inge-
nij & etatis. facit ad id qd̄ dixi. j. ad carbo. l. de
bonis. s. nō solum. vbi dicit q̄ quis debet alteri
tradere instrumenta vel instruere aliuz. quod in-
telligit fm̄ qualitatem persone vt hic.

Sic. C̄p. s. ti. ij. l. si seruus le-
gat. s. si ita. Dicit gl. hoc
pronomen tollit p̄trarium qd̄ decla-
ra: vt ibi plenius dixi. & j. e. l. si tibi pure.

De dictione quin.

In dubiū. C̄p. d. l. quo-
tius. & l. cuz tale
j. de p̄di. & demō. Glo. soluit trib. mo-
dis. pmo qā h̄uit respectū ad iura noua fm̄ que
ista cōditio pōt adijci. s. si nō nupserit & pōt gra-
uari si nupserit. Nō placet qā nō est v̄sibile q̄ ista
.l. cogitauerit. de. l. noua. Quare glo. dicit q̄ h̄
dictio qn̄ pōt accipi. l. q̄ nō: & sic p̄cordat cū cō-
trarijs. Ista so. nō placet: qā p̄tra mētē huius. l.
Scōo modo accipitur qn̄. pro q̄. & sic affirmati-
ue. & tūc ad cōtrariū. rūdeo q̄ h̄ testator expres-
sit siue nupserit siue nō restituit legatū. sed diui-
nare est. Vel melius h̄ simpliciter reliquit fidei-
cōmissum nō in penā si nupserit. de ista dictione
quin q̄ potest accipi negatiue & affirmatiue ha-
bes in. l. vbi. s. i. s. de tu. & cu. da. ab his.

Sed & si cui. No. paria sūt nolle
vedere & nō iusto p̄-
cio velle vedere. C̄quero qd̄ si est dubiū inter-
ementē & vedētē qd̄ sit iustū p̄ciū. Rūdeo iudex
adhibet: ut. l. alūno. s. si q̄ ex lege. de fideicō.
li. Sed qd̄ si dīs nō vult uendere. certe tūc iu-
dex coget euz uendere: ut. d. l. alūno. quod no.

An si pm̄ testm̄ est validū scōm inualidū ra

.i. s. nuncia-
tio. de oper.
no. nuncia.
d. C̄p. j. vi
de no. p̄ bar.
in. l. ex v̄bo
.C. de fidei-
com.
e C̄ Si i ope
no. p̄ctiaz.
vide ro. i. l.
.iij. s. cato.
in. xj. col. de
ver. oblig. &
pau. de ca. i.
.l. i. execu. in
p̄n. de v̄. ob-
f C̄ Jaco. de
are. angel. s.
in. d. l. in ere
cu. in prin.
s C̄ Si q̄s. p
bal. in. l. i. in
.xij. col. C. d
sen. q̄ p̄ co-
h Tich^o
o tene
mētē. Et no.
istū tex. q̄ fa-
cit no. q̄ si
relinquo q̄
studeas q̄
istud relictū
est piū. qz ce-
dit in alimē-
ta & heres te-
netur facere
expensas stu-
dij & sic no.
hoc relictuz
cā studij nō
vitiari pp̄ i-
certitudinē:
& hoc qz cā
studij & cau-
sa dotis eg-
paratur. ita
no. bar. & do-
cto. in. l. i. in
fi. so. ma. sed
in dote icer-
titudo nō vi-
tiat. l. cuz p̄
.s. gener. de
iure do. s. l. y
doc. h̄ cum
glo. intelli-
gat h̄c tex.
loq̄ in alimē-
tis. de hoc
vide bal. i. re-
pe. l. i. s. ti. i.
in. v. col. et
glo. in. d. s.
gener. & vi-
de late in. l.
si cui. j. d an-
leg.
i On du
n biū. s.
sed & si cui. &
per istū tex.
dicit bal. in
.l. i. C. p̄ em-
pro. q̄ va-
let legatum
rei furtiue
scienter sc̄m
& debet esti-
matio.

C Item si
go. adde tex.
in. l. pe. s. fi.
de ali. leg.

C Plerū
qz in. l. iij. ad
de bar. in. d.
.l. iij.

C Interdū.
im̄ dicere.
facit qd̄ no.
bar. in. l. ad
vies in fi. q.
de ver. ob. &
in. l. si ita sti-
fuero te fisti
.s. i. de ver.
obl. & p̄ h̄c
facit qd̄ no.
dixit bar. i. l.

a **Iure.** op. fm Dy. et istud tenet Jmo. in. l. si ita scripsi. s. ti. ij. et pau. de ca. in. d. l. plane ui def. q. per alium actuz nullum q. p. testm tacite pot. includi ademptio. l. legatu sub codici. s. i. j. de adim. lega. et vide bar. j. et h. locu regula hui. l. et in p. tibus: vt. l. si q. ante. ad h. de acquir. pos. et ibi vide q. h. per moder. **ADDE** vt p. pe. de anch. codi. c. l. ij. et c. c. iij. et ag. p. s. lio. c. l. ij. vbi pulchre examinat. **b** **Uo** cor rigunt. bar. in hoc varia uit ut dixi in. l. si. d. here. inst. et in. l. d. monstratio. s. i. de codi. et dem. **c** **Quero** p. cessit. Vide bal. in. l. ij. in. vl. col. C. de sacrosan. ec. et Jmo. in. l. si ita scriptu. s. regula. d. li. et posthu. et rapha. i. l. in suis. c. ti. i. xxvj. col. et vide bar. i. l. si. ad h. s. si q. ali. tes. p. hi. et pau. de ca. i. d. l. post bal. in. l. fan. cimus. C. de testa. et bar. i. l. heredes palam. de te sta. et in. l. p. senti. et ibi bar. C. fami. her. et dictuz bar. sequit h. simplicif. pe. de ancha. et Jmol. in. c. cuz esse de testa. **ADDE** vide da. latius per alex. eius consilio. c. l. ij. ij. lib. et per bal. consilio. c. c. c. l. x. iij. libro.

tionem p. teritionis vel exheredationis legata in secundo debeant et primo remaneant nulla: ibi. **Pro.** Et an si testator adhibitis septem testibus dicat nolo primum testem valere an sit sublatum: ibi. **Quero.** Et an si in secundo testamento dicat testator cassans et irritans omne testem et volo istud omnibus preualere an pro hoc primum tollatur: ibi. **Quero** dicit.

Iure. Legatum relictum in voluntate solenni per voluntatem minus solenne non intelligitur tacite reuocatum. h. d. **Uix.** i. nullo modo fm Dy. **C. Op.** fm Dy. q. fideicommissum relictum in primo testamento non debeatur: sed sequens voluntas sit inualida: vt. l. et si transferat. j. de adi. le. et l. fideicommissus. C. de fidei co. et l. plane in prin. s. de le. i. **Rudeo.** ll. p. trarie loquuntur quoniam legatum expressum adimitur. vbi l. adimat in voluntate inuoluntate non tamen debet: sed hoc quoniam tacite adimitur p. d. edo aliam voluntatem. tunc ita demum vel le reuocare si sequens voluntas valuerit. **Contra** hoc dicitur v. glo. h. q. incipit quod semper presumitur quod dicitur quod in dubio semper velle reuocare nisi contra rium sit liquidum. sed debes intelligere quoniam secundum testem est validum. aliter est contra istum textum. et hoc est l. in. l. norma in fi. C. de tes. et ista est veritas. **C. Op.** de. l. iij. s. fi. et l. iij. j. de adi. leg. vbi tacite reuocantur legata ex voluntate minus solenni. **So.** ibi presumitur voluntas adimendi ex alio quam ex nouo testamento. s. ex inimicitis in testamento enim potest inesse illa p. ditio quod ita demum intelligatur reuocatum primum testem si secundum v. q. p. ditio cessat in inimicitis. **Pro** declaratione materie p. sentis quod posito quod primum testem fuerit validus et secundum sit inualidum ex causa p. teritionis vel exheredationis vbi legata remanent firma ex secundo testamento p. autem. ex causa vtriusque relicta in primo sint nulla. **Rudeo** et dicit primum testem remanere validum quo ad institutionem heredu: et sic quo ad h. iura antiq. non corriguntur vt. l. si filius qui in p. tate. de li. et posthu. et insti. de exhere. li. in pn. sed quo ad legata primum testem tollit per secus. casus est quod de hoc in. l. si. de here. insti. et fm hoc erit dare casus quod quod decedit quo d. am. cu. duobus testibus: quia primum v. q. ad institutionem heredu. **It** petuntur legata ex secundo testamento tamen ex testamento et actioe ex testamento: quia in corpore dicitur tamen quod non recessum teneat testem. **Quero** p. cessit primum testem solenne demum testator adhibitis. vij. testibus dixit nolo primum testem valere: an ex hoc primum testem sit sublatum. **Tex.** q. no. insti. q. mo. te. insti. s. pe. **Ego** dicerem sic salua veritate. tu debes scire quod sicut legata et cetera alia que in testamento scribuntur requirunt confirmationem per hereditatis aditionem. ita ademptio si que sit requiritur quod p. firmet hereditate adita et ideo dicitur quod hereditas a seipso adimi non potest: quia non est cuius aditione ademptio p. firmet: vt. l. si et si sub p. ditioe. de here. insti. **Ad** ad p. positum si testator coram septem testibus dixisset sic volo primum testem non valere: quia volo decedere iustitatus: tunc vel restituere venientes ab intestato et p. aditionem venientium ab intestato ademptio confirmabit: vt. l. si q. ita. s. de here. insti. et sic ademptio v. q. si simpliciter dixisset volo testem non valere non est reuocatum nisi cursu. x. annorum: vt. l. sancim. C. de testa. et insti. q. mo. te. insti. s. pe. **Facit** ad p. dicta quod videtur debitis in. l. si certaruz. s. si eode. de tes. mi. et quod ibi dicitur. **Contra** hoc facit. l. cancellauerat. s. de his que in testa. de le. et l. p. xi. e. ti. **Glo.** soluit ibi p. uenit ad actum facti. s. cancellando. s. q. n. a loquif quoniam stetit solum in v. bis. ita no. d. l. cancellauerat. et d. l. norma. C. de tes. et d. s. pe. **Contra** hoc multum fortiter facit. l. nihil interest. j. de adi. leg. **Glo.** dicit quod id quod dicitur textum. nihil interest inducat an adim.

mat. s. solenniter. sed ista ademptio non est solennis vt dixi. **Quero** dicitur testator in secundo testamento inualido cassans et irritans omnem aliam voluntatem et testem quod feci volens istud testem omnibus preualere. quod an vigore omnium horum verborum primum testem sit cassum: sed secundum sit nullum. **Rudeo** cassatio et cancellatio restringitur secundum causam cassationis vel cancellationis: vt. l. cancellauerat. s. de his que in testa. de le. et l. q. ex liberis. s. testis. j. de bo. pos. fm tab. **Ad** ad p. positum ista cassatio vel cancellatio vbi facta respectu secundi testamenti: quod vult istud vltimum preualere. et ideo si ista vltima voluntas non valeret: non valeret ista verba cassans et irritans et nihil operantur. hoc probatur in. d. s. testis. et in. d. l. cancellauerat. vbi p. teplatone eorum que sunt scripti in primo testamento fuit facta cancellatio secundi testamenti. ideo nulli alij p. dest. et ita erat in casu nostro. et ideo si in secundo testamento inualido essent apposta verba. Si non v. q. iure testi valeat iure codicillorum. que verba operantur vt debeant legata a venientibus ab intestato. et ideo secundum testem p. firmat p. aditionem venientium ab intestato: tunc primum est inualidum: quia illa clausula cassans et irritans p. firmat p. aditionem venientium ab intestato. **Predicta** sunt verba quando precessit voluntas sollemnis non habens clausulam derogatoriā. tunc enim quid operetur verba cassans et irritans dicam in. l. si quis in prin. testamenti. j. eo.

Tibi. Non potest peti legatum nisi caueat de modo implendo. h. d. **C. Op.** q. legatarius non debeat cauere: vt. l. liberto. s. largius. j. ti. i. **So.** ibi fuit electus vt nudus minister et executor. de executeore autem et nudo ministro an et quoniam debeat cauere vide bitis i. l. diu. s. si cui plusquam p. l. fal. q. no. de legatario an et quoniam debeat cauere de modo implendi dixi plene in. l. q. dieb. s. terminus. de p. di. et om. o.

Res. No. tex. ibi. sed actione de p. cio et ex quo h. es q. quoniam non potest p. stari res ad p. cium competet actio l. p. dicat gl. isti. de le. s. si res aliena. dixi plene in. l. plane. s. si re. s. de le. i. et gl. i. l. fudo. ad. l. fal. Ex. l. sequenti.

Qualiter intelligatur nutu fieri.
Ut. **C. Op.** ad pn. et v. q. nutu no. possit relinq. vt. l. discretis. C. q. testa. fa. pos. **So.** ista est veritas. quoniam aliquis est mutus oino. quoniam aliquis non est oino mutus tamen p. aliquod accidens p. moribus forte non potest loqui. **Primo** casu distinguitur: vt. l. discretis: quia aut mutus a natura fuit aut non vt ibi. **Secundo** casu potest relinq. nutu vt h. **Quero** quoniam intelligitur nutu. **Rudeo** quoniam ad interrogata p. sentit vel facit aliquid signa per que voluntas eius p. pedif: vt. l. inuito. s. si pupillo. j. ad tre. fm Ja. de are. io notari. s. sic scribere cum talis p. accidens loqui non possit interrogatus assensit humeris et anuit capite: vt glo. dicit. **Predicta** intelligo de eo qui non potest loqui non tamen perdidit intellectum. aliter non: vt. l. iubemus. C. de testa.

Fideicommissum. **Ego** quoniam i. l. meui. s. duobus de le. ij. an testator possit dispensare contra regulam quod due cause lucratue non possunt concurrere circa eadem rem eundem. **Hic** v. q. sic ibi: nisi defunctus et tamen ista. l. no. facit: quia voluit testator quod aliud p. staret. s. estimatio. aliter autem non posset dispensare contra illam regulam: vt. l. h. mo. i. s. si sempronius. s. de le. i. dixi plene in. d. s. duobus.

Columnis. **Ex** hoc. s. h. es q. officiales qui faciunt exco. operiri domum propter pignora male faciunt vt hic. et l. cetera. s. de le. i.

d **Quero** dicit clausula in testamento cassans et irritans omnem aliam vltimam voluntatem et. et vide bal. i. l. si quis in prin. j. eo. et bal. in. l. sancimus. C. de testa. **ADDE** bal. consilio. c. l. ij. i. libro. **e** **Uideretur** facta. vide bar. in. l. i. in. xv. q. s. de iure codicillorum. et bal. in. l. i. C. de fideicommissis. liber. sed doc. aliter dicit in. l. si in codi. s. de here. in. si. **f** **Ut** q. n. ro. q. l. ter. vide bar. in. l. i. s. si quis ita d. ver. obli. **g** **Ideo** no. tarius. vide bal. in. l. discretis. C. q. testa. fa. pos. et ibi dicitur quod hoc non h. q. lo. cuz ad p. cium causa. **h** **Fideicommissum** i. l. i. s. no. allegat bar. in. l. plane. la. i. m. s. i. s. ti. ij. **i** **Columnis** vide bar. et doc. in. d. l. cetera. s. h. senat. et de intellectu huius textus vide no. imo. j. e. l. s. sed si ea et ibi cuz tex. fin. no. imo. fm glo.

Ex. l. sequenti.

CSi in pmo testō dixit si aliud testm fecero no lo illō valere nisi ibi sit scripta talis ofo. an si de inde faciat scōz simplr illō tollat primū: ibi. Ex peditis. Et an ad derogatiōez pmi sufficiat si dicat in scōo z hoc meū testm volo oibus pualere cassans z irritās testm factū manu talis notarij: ibi. Venio. Et an si testator dicat cassans z irritans oē aliud testm q fecisset sub forma quorū cūqz verborū sufficiat ad tollendū primum: ibi. Quero qd. Et an sit modus q primū testm nō possit reuocari: ibi. Quero an. Et an p modum vēditōis possit fieri ne reuocet testm: ibi. Quero qd. Et qd si iurat nō reuocare an possit reuocare: ibi. Quero qd si. Et an iuramentū habeat vim verborū derogatiōez. z an i statutis si i vno pcedunt nba derogatoria aliud simplr loquaf an valeat z quid in contractibus vide in fi.

¶ Quis i principio

testamēti. Diuidit in tres pres. pmo ponit dicitur. scōo rō dicti. tertio limitatio. scōa ibi: nemo eniz. tertia ibi: ita h. h. d. Si pma volūtas est derogatoria vltimē pma pualer nisi pma p vltimā spāliter reuocet. h. d. C. No. tex. ibi nemo eni zc. No. ex ista. l. pmo q ille cui bis legat bis dz hfe. C. Secūdo no. q volūtas pma drogatoria dz reuocari spāliter p scōaz. C. Tertio no. ibi nemo pōt zc. C. Op. ex glo. z uidetur q ille cui bis legat semel tm hfe dz etiā si nō sint nba derogatoria: ut. l. plane. §. i. s. de le. i. z. l. cū centū. j. de adi. le. So. itellige h qn legant eidē res diuerse. Vel qn legat eadē quātitas a diuersis heredib: ut. s. ti. i. l. si plurib. §. i. z. s. ti. ij. l. seruo alieno. §. fi. qd. Vel pōt dici q legat eadē quātitas in diuersis volūtatis: ut. l. qn quaginta. s. dz pba. Vel pōt dici q hic loquit qn vnū legatur pnter plus alio quātitate vel cā fm ea q dixi i. l. cū centū. de adi. le. in oib istis casib ille cui esset bis relictū bis caperet: nisi eēt clausula drogatoria: tūc eniz capit semel tm: ut h. z. l. si ita. s. ti. ij. Cōtraria nō ob. qz loquit i alijs casib. C. Op. fm glo. de. l. si mibi z tibi. §. fi. s. ti. ij. So. ista dz itelligi fm illā: qa potior habet vltia volūtas verū est si ipsū expsse pōris volūtatis peniteat. als secus ut ibi. C. Op. q nō sit necesse q expsse peniteat eū prioris volūtatis: ut. l. fi. in prin. s. ti. i. Dicit glo. dic ut ibi: z ibi soluit qm ibi est quedā clausula drogatoria tacite sumpta a drio sensu: z tūc nō est necesse q illa clausula expsse tollat: sed sufficit tacite tolli. Sicut eniz inducitur tacite ita tacite tollit. hic fuit expressa clausula iō expsse dz tolli. By. tenet istam z cōiter oēs modernū doc. Cōtra istā so. videt. s. de iure codi. l. pncipiū tur. §. fi. So. ibi interuenerūt duo. f. prima volūtas derogatoria tacite. Itē codicilli posteriores p que duo simul p iuncta videt q codicilli medio tpe facti nō valēt qsi interim fuerūt in pedēti. Idē dicerē in casu. d. l. fi. s. ti. i. quia si fecisset epistolā nō ob signatā z vltimo aliā ob signatāz q p vltimā p iuncta volūtate prima scōa nō signata nō valeret. ar. d. l. pncipiū. §. fi. Vel ad so. d. l. fi. in prin. dic fm De. ibi clausula derogatoria nō erat tacite vel expsse: qa ibi fuerūt nba adiecta ad augmentū ut inducant fideicommissum ideo nō iducit diminutionē z etiā ista satis placet. C. Op. de. l. diui. §. l. s. de codi. Dicit gl. i. q sequēs volūtas emanās simpliciter valet ipso iure sed tollit ope exceptōis: ut hic. Istā nō placet: qa in. l. dria innuit sequentē volūtatē habere plenū effectū. Alia so. est q aut ista verba po-

nunt in eodē testō quō legat z est necessaria specialis reuocatio: ut h. aut ponunt in alio testō: z tūc nō est necessaria spālīs reuocatio. ita dicunt quidā. Istā so. est p istū tex. qa h dicit in eodēz testō vel codicillis: vñ siue leges i testō i quo fuerūt nba derogatoria siue in codicillis postea factis requir spālītatis reuocatio: qre alij dicūt differētia est utrū ista clausula derogatoria ponat ante q leget uel postea. Istā so. reprobaf p glo. z hñ: qa in. l. dria fuerūt appōsita nba drogatoria ad finē sicut hic. qre glo. in. l. p traria dicit q valet posterior volūtas ut ibi: uerū est si spāliter pma reuocet: ut h. z hñ tenet By. qdā ut Bl. z An. s. p pss q repetijt istā. l. soluit aliter. z hoc videt sentire Ja. de are. ut dicamus q in. l. dria fuerūt nba derogatoria solēnitatis q solēnitatis est iuris publici. iō reuocaf p simplicē dria volūtatē: qa de facili res redit ad suā naturā: ut. l. si un. §. pactus. s. de pac. Hic nō fuerūt nba derogatoria circa legatū seu volūtatē legadi: qa testator pōt tollere sicut vult cū a sua libera volūtatē depēdet. iō requir spālīs reuocatio: ut hic. Videte si testator ibi dixisset sic uolo q i codicillis meis reqraf ista solēnitatis q ego me subscribā z mea manu signē: nec dixisset plus tūc so. eorū nō pnter veritatē: eēt eniz nba derogatoria solēnitatis tm nō volūtatis z p aliā volūtatē simpliciter emanantē sine alia solēnitatis tolleret. Hoc habes in fili. l. humanū. cū glo. C. de leg. sed i casu. §. l. testator pcessit ultra. dixit enim nō aliter codicilli valeāt nisi fuerint mea manu subscripti z sic fuerūt derogatoria volūtatis sicut hic: qa uoluit aliter ualere: z qd ibi dz de solēnitatis ponit pditionaliter: s. dz dispositiue ponit tm de uolūtatē: vñ isti male dicūt. Quare dic ut dicit glo. z By. q illa lex intelligat fm istam. z hoc tenuit Ly. disputādo hoc me audiete. C. Op. de. l. vbi ita. j. de dona. cau. mor. Rūdeo ibi trāsuit i specie pctus iter uiuos. iō nō lz penitere: ut. l. sicut. C. de ac. z ob. z. s. cōmo. l. i cōmodo. §. sicut. H nō stetit i finib vltimē uolūtatis. C. Op. s. dz usu z ha. l. plenū. §. eqtij. z. l. sicut. C. de tes. mil. ubi testator sciēs se habere filiū videt eū exhere dare. Videt eniz loq fm pditionē ei de quo loquit. in. d. §. eqtij. Sol. ibi nulla pcessit expressa clausula derogatoria. hic secus. Expeditis cōtrarijs venio ad. q. z glo. hic querit lex ista loquitur qn pcesserūt nba derogatoria legati. qd si pcesserunt uerba derogatoria testamenti utputa dixit si aliqō testm fecero nolo valere: uel dixit nolo valere aliud testm nisi sit ibi ascripta talis oratio vel tale qd. Dicit glo. q fm testm nō valet nisi expresse peniteat prioris testamēti. Istā q. ponit By. in. c. qd semel placuit. de re. iur. li. vi. z quidā hñt hic. z ibi arguit pro z q omittit causa breuitatis. ipse determinauit ut determinat glo. sed Ja. de are. determinat p. z dicit q se cū dū testm simpliciter emanās valet ipso iure z primū tollet: qa nemo pōt sibi auferre liberā testamēti factionē. l. stipulatio hoc mō de h. ob. s. p ista auferit libera testi factio ergo nō valet. p hoc. l. diui. §. l. s. de codicil. Nō ob. ista. l. z. l. si mibi z tibi. §. in legatis. s. de le. i. qa hic fuerunt nba derogatoria actus testadi: vñ dārius distinguedo dicit q qnqz nba sunt derogatoria actus testadi qnqz sunt nba derogatoria cuiusdā solēnitatis testamenti. qnqz uolūtatis. Primo casu nō valet: qa nō pōt se facere intestabilē z esset p bonos mores: ut. d. l. stipulatio. Scōo casu non valet: qa nō pōt mutare solēnitatis q est iuris publici: ut. d. §. l. s. Tertio casu valet si expsse dz pma

¶ qd. dicunt qdā. ui de Jaco. de bel. in auē. d. testa. in pn. viij. col. et Job. an. z Jo. d. santu. z dñicum in .c. i. de pñi. in. vi. z flo. in auē. hoc i ter liberos. C. de testa.

¶ C. nō valet. d. l. etia in. d. l. fancimus. ut ibi refert Salp. tenet opi. By. z ita ēt ipse salp. z uidet q sit cōmunis. ADDE bal. pñi. clxxvij. C. d. utare solēnitatis. z si diceret nolo aliud testm facere posse nisi cū. x. testib nō opa tur. hoc simpliciter tenz p. dau. d. cas. in. l. si mibi z tibi. §. fi. s. ti. ij. nisi vltra pdicta testator subdat z si ptingat me aliud facere nolo illud ualere: q tunc esset clausula derogatoria volūtatis: z sic ualere. fm euz allegat no. per Ly. in. d. l. fancim. z p Bar. h. q. j. p. p. hoc dicit h. bar. in. l. oēs populi. in. iij. q. princip. de iur. z iur. t. etiaz q qn ē drogatoria solēnitatis requirat specialis mentio.

hb

a Fateor
 vey. s. saly.
 in. d. l. sanc
 mus. t. etia
 in hoc pmo
 casu s. Ja. d
 are. z bar. qz
 p hoc no au
 fert libera te
 standi facul
 tate: qz reuo
 cari pot. z io
 dicit qz reg
 rif et isto ca
 su spalis me
 tio p hac. l. z
 glo. in. d. s. i
 legatis qua
 sequitur.

b Dale lo
 quif. z gl.
 i. d. l. si mibi
 z tibi. s. i le
 gatis. i. d. j.
 z uide bal. i.
 l. claz. j. de
 fideicom.

c Pro de
 claratōe. z d
 hac materia
 vide plene
 Ang. in pfi.
 .cccij. vbi
 optime dicit
 z pulchre
 no.

d Verba d
 rogatoria.
 An sufficiat
 facere gñale
 mētiōe de
 s. b. de ro.
 gatorijs an
 requat qz spe
 cificent. v. d.
 bar. in. l. hūa
 nū. C. d. le. z
 d forma clau
 sule deroga
 torie. vide
 tex. optimū.
 z ibi Bal. i.
 l. si. s. fi. C.
 de lati. lib.
 tol. z mell. i.
 l. oēs. i. pñ.
 .C. de pñri.
 .xxx. an. z ibi
 sing. dicit
 Bal. z Ang.
 qz sufficit te
 statorē dice
 re bec sba
 videtiz nō ob
 stāte aliquo
 alio testō et
 si de eo testō
 dz fieri mē
 tio spalis zē
 s perinde est
 ac si spāliter
 drogasset s. z
 eū p illū tex.
 z istis adde
 Bal. in auē.
 hoc inter li
 beros. C. de
 testi. z sing.
 p eū in. l. san
 cim. in vlt.
 col. C. de te
 sta. z vide
 Ang. z imo.
 in. l. si mibi
 z tibi. s. i le
 gatis de le.
 l. z ibi dixi
 post cum.

peniteat: qz expssa reuocatio requirit: ut. l. si mi
 bi z tibi. s. fi. s. de le. i. z hic. Ita dicit Ja. d. are.
 z An. de pñs sequēdo eū Ly. in. l. sancim. C.
 de testa. recitādo hāc opi. dicit qz bec opi. saltez
 in cathedra esset pulchra opi. Postea Ly. me
 audiēte hoc disputādo determinauit s. riu dices
 sic. Nō esset vey qz p hoc ipse efficit instabilis
 imo pot facere aliud testm qñcūqz uult: sed opz
 qz nos sim^o certi qz ipse uelit. Lū eniz ista verba
 bēant viz cuiusdā ptestatiōis pambule talis p
 testatio declarat in sequēti testō uolūtate deesse:
 ut. l. ar. si qz. s. pleriqz. s. de religi. z. l. q. in alia.
 in fi. s. de acq. here. Sequēs ergo testm nō ē te
 stamentū: qz lex psumit in eo uolūtate deesse ni
 si expssam reuocationē faciat de pmo. Ali nō ē
 verū qz sit instabilis. idē tenebat Ray. de for. z
 ego idē puto. declarabo tñ latius. Et aduerte si
 testator dixisset tñ nolo me posse facere aliud te
 stamentū: z nolo me posse mutare tale testm: ul
 nolo me posse penitere: z nō dixisset ultra: tunc
 fateor veruz dicit Ja. de are. z sequentiū: qz te
 stator solū disposuit circa ipaz possibilitatē testa
 di z nō circa uolūtate qz debeat i futurū deesse: z
 hoc nō pot facere: qz nō pot sibi auferre liberaz
 testi factionē: ut. l. stipulatio. hoc mō de s. ob. z
 iō glo. in. l. si mibi z tibi. s. in legatis. s. de leg. i.
 male loquit^o z bñ reprehendit p Ja. de are. sed si
 dixisset si fecero aliud testm nolo ualere. hoc nō
 disponit circa possibilitatē testādi: sed disponit
 circa uolūtate quā dicit deesse in futuro. ideo re
 grif qz expsse reuocet vt appareat uolūtate deēē
 in sequēti testō quā lex psumit deesse ppter ver
 ba pambula derogatoria. **C** Pro declaratiōe
 nre materie ex glo. z doc. qro hic sit mētiō d. pu
 plici uolūtate: in una fuerit sba derogatoria z
 postea est secuta alia uolūtas. qro de pma uolū
 tate qd si ista sba derogatoria sunt apposita in
 uolūtate min^o solēni. Rñdeo sba derogatoria
 hñt uim cuiusdāz adēptionis ut hic no. in glo.
 mag. z iō ad hoc ut adimaf hēditas dz fieri i uo
 lūtate solēni: qz in codicillis dari vel adimi here
 ditas nō pot: ut. l. ij. C. de codi. z opz qz adimaf
 in tali uolūtate ex qz possit adiri hereditas ut di
 xi in. l. si iure. s. e. Sz in adēptione legati nō reg
 rif tāta solēnitas: ut. l. si ita. s. de leg. i. z ibi no. z
 l. fideicomif. C. e. ti. z l. heredes palā. s. i. s. d. te
 sta. z l. datū. C. de le. z uide Hzo. in. sūma. insti.
 de testa. or. s. illud etiā. **C** Quero qd si ista ver
 ba derogatoria pntineant in testō rupto ex cau
 sa pteritionis vel exheredationis an pseruentur
 talia uerba derogatoria p auē. ex cā. Putarem
 qz inquantū ista sba pntinet adēptionē heredita
 tis z sic respicerēt institutionē: tūc nihil ualēt: s. z
 inquantū respiciūt legata z fideicomissa: tūc ua
 lēt p dictā auē. ex cā. **F** Venio ad scdm testm di
 xi qz est necesse qz p scdm testm spāliter peniteat
 de primo. qd si testator in scdo dixit sic z hanc
 meā vltimā uoluntate esse uolo z oib^o pualere
 cassans z irritās testm factū manu cuiusdā nota
 rij talis uel alteri^o cuiuscūqz an sufficiat. qstio est
 an in eo sufficiat qz fiat mētiō d. testō simpliciter
 in quo sunt sba derogatoria. an ē necesse qz si
 at mētiō de uerbis derogatorijs. Glo. h. uidet
 uelle qz sufficiat qz fiat mētiō tñ de primo testō:
 nec dicit aliqd de uerbis derogatorijs. z uerba
 Dy. hoc uidet sonare in. c. qd semel. ex de reg.
 iur. li. vi. Alibi glo. dicit qz nō sufficit mentionez
 fieri d. s. b. s. testi: sed dz fieri mētiō qñtatis testi:
 ut dicat nō obstāte tali testō: z uerbis derogato
 rijs in eo insertis. ita no. in. l. si mibi z tibi. s. i le
 gatis. z. s. ti. ij. Quid dicem^o. Breuiter si bene

pōderatis tex. hic positū in fi. pncipij uidet req
 rere duo. Primo qz spāliter peniteat poris uo
 lūtatis. Secūdo qz p rariū asserat eius qd pmo
 dixerat: ut hic. ibi s. hoc ita locū zē. Dico ergo
 qz debemus ispiciere sba derogatoria qñter sint
 pcepta. si eniz sunt pcepta fm eū modū qz pmo
 in glo. ponit ut si aliud testm fecero nolo ualere
 tūc reuocādo primū testm noiari z dicēdo hoc
 ultimū uolo ualere uidet satisfactū huic. l. quia
 spāliter pmi testi facit mentionē z dixit vltimuz
 se uelle ualere: z sic asseruit s. riu et^o qd prius di
 xerat. Sz si ponim^o sba derogatoria eē pcepta
 fm alios modos positos in glo. quia dixit si qd
 aliud testm fecero nolo ualere nisi sit talis solē
 nitas: tūc opz qz dicat cassans z irritās aliud te
 stamentū: z sba derogatoria ibi posita. als nō vi
 det asserere s. riu eius qd pmo dixit: z sic itelligo
 glo. in. d. s. in legatis. **C** Sz qro si eēt ponere ca
 suz in quo sufficeret reuocatio gñaliter facta di
 cēs cassans oē aliud testm meū in quo sunt sba
 derogatoria z hoc uoluit pualere. Rñdeo sic: si
 unū tñ pcessit testm in quo sunt sba deroga
 toria: ut. l. ij. s. de li. z postb. **F** Quero qd si testōr
 dixit sic cassans z irritans oē illud testm qd fecit
 sem. z si i eo eēt sba deroga: toria sub qñqz cō
 ceptiōe sboz an sufficit. Dicit uidet qz nō: quia
 tex. hic requit qz spāliter reuocet: z illud dī spāli
 ter fieri qd ē a gñalitate exēptū: ut. l. itē apud la
 beonē. s. hoc edictū. j. de iniur. z. l. i. s. si dixerit
 aliqz. j. de publi. z. l. suis urbanis. in fi. j. e. Sed
 istud nō ē exēptū a gñalitate ergo nō ē factū spe
 cialiter. Ego dico sic^o put dixi in materia substi
 tutiōis uulgaris in. l. i. i. fi. s. de uul. z pub. aliqd
 pot expmi trib^o modis qñqz gñaliter qñqz sin
 gulariter qñqz particulariter sicuti ē dare genus
 spēs z indiuiduū. Aliqz ergo pot noiari sub no
 mine generis spēs z indiuiduū. Dicit ergo qz ultia
 uolūtas seu testm qd ē testatio mētis ē nomē ge
 neris. z iō dicēdo cassans z irritās oē aliud testa
 mētū zē. non sufficeret nisi qñ unū tñ pcessit ut
 dixi. s. z hoc tenet glo. z Dy. Sz ego dico qz di
 cēdo etiā si eēt sba derogatoria uidet expmi
 spāliter: qz testā qdā hñt sba derogatoria qdā
 nō. z iō sufficit qz spāliter fiat noua reuocatio et
 sub noie spēs: ut h. dū dicit spāliter. Preterea
 pbo p tex. fili^o iter ceteros nō dz exheredari: s. z
 noiari: z intelligit noiari nō dicēdo exhere
 do liberos qd est nomē gñis: qz cōprehēdit ne
 potes z ulteriores: s. dz fieri ex b. d. datio sub noie
 spēs ut exheredo filios uel sub noie singulari^o ut
 ticiū: z dī fieri noiari: ut. l. nci. in pñ. s. de lib. z
 postb. z ita dicit i pposito: qz sufficeret qz reuo
 catio fieret sub noie spēs z fiat mētiō testi z qñta
 tis testi. **C** Quero qd si sba derogatoria sunt
 ita pcepta p bec sba qz si aliud testm fecero no
 lo ualere nisi sit obsuata talis solēnitas z si in eo
 fuerūt posita sba reuocatiua istius clausule no
 lo reuocationē ualere qd iuris. Puto idē: quia
 quocūqz mō sint facta sba derogatoria si prio
 ris uolūtatis faciūt mentionē z etiā qñtatis te
 stamēti: tñ nō ē necesse qz sba singulariter exp
 mat. sufficit enim ad reuocationē qz sit reuocata
 illa clausula derogatoria: ut h. **F** Quero an^o sit
 aliqd remediū qz primū testm nō possit reuoca
 ri. Quidā qz sic dicēdo sic uolo hoc testm ualere
 re z si ptingat me mutare z aliud testm facere
 nolo ualere: qz illud erit simulatū fictū z p me
 tū factū s. uoluntate meā ne incurrā idignatio
 nē p sanguineoz: z sic ptestor qz p illud nō intē
 do aliqd alicui dare: tunc scdm nihil ualet etiaz
 si expresse poris peniteat testi: sed primuz: quia

ADDE
 Pau. d. ca.
 pñl. cccij.
 vbi dicit qz
 Federec^o de
 senis cōsilio
 cccvi. aliter
 sentit. qz cō
 silio. xlvij. z
 quando pa
 ter in primo
 posuit clau
 sulam deroga
 toriam in
 secūdo non
 sed illud fec
 cit corā qñ
 qz testibus
 an sit subla
 tū primū vi
 de Ro. pñl.
 cccxxx. z
 cccxij.

e Uidet qz
 nō. s. Ang.
 z Imo. in. l.
 .i. d. lib. z po
 sibi. tenet s.
 Bar. h. z ibi
 Bal. i. auē.
 hoc inter li
 beros. de te
 sta. z in. l. hu
 manū de le.
 f. Dico sic.
 Fede. de se.
 in pñl. xvij.
 alias. li. qd l
 cipit habita
 sup casu fdi
 cto zē. tenet
 per omnia
 Bar. in hac
 materia.

g Nōmie
 singulari.
 hoc itellige
 qñ sol^o eras
 alino secus
 .l. ij. de lib. z
 postbu.

h Quero
 an. An pos
 sit dari re
 medium qz
 primum te
 stamentum
 nō possit re
 uocari z ui
 de Bal. i. l.
 sancimus. b
 testa.

i Prioris
 peniteat. Ad
 de Bar. i. l.
 pacta nouif.
 .C. de pac.

Cessare metus. Bal. in. l. i. circa fi. C. de fac. san. ec. vbi ponitur alius modus sed non videtur bonus modus: quia primus testis mutat et propter bene fieri tibi et tibi. §. si. §. ti. ij.

C In forma factus et adde Bar. in. d. l. stipulatio. hoc modo conceptum in principi. et ibi Ro. et paul. de cas.

C Si si co-tingat. Idez tenet Bal. i. l. sancim. i. in. l. cu anti-qtas. de tes. et in. c. i. d. fe. da. i. vi. l. co- miss. et adde Bal. in. l. ex. test. C. de fideico. et ad de qd repif. Dy. pfuluif. se § id qd te- net in lectu- ris vt refert Pau. d. ca. in. d. l. cu anti-qtas. §. qd in legato pu- ta lego ticio fundu diceo q nolo pos- se reuocare. et si ptingat me reuocare ex nuc dono sibi dictu fu- du pnti et ac- ceptari. bal. in. d. l. sancim? tenet q tunc valeat donatio: qz cessat ro: et no tollit libe- ra facultas p donatioez vni? et. §. d. pau. in. d. l. cu antiqtas. dicit q in § ruz facit qz sicut dz esse libera vltia voluntas quo ad institutef ita quantuz ad legata qz no dz qd co- pelli ad ea fa- ctada de di- recto uel in- directo et ista ps e for- te verior fz ipsu nec alif dicef: subdit tñ q repif Bar. mouit se istd dubiu ut habet in qbusda suis recollectis ut habet in .l. iudemus. C. d. fa. san. ec. imo. aut fz opi. Bal. b. et ad bal. in. d. l. sancim. §. q sol? singularifit. me iuntauit hac materia Et ad hanc materiaz vt

plus valet et. ut. C. plus valere qd agit p totuz. Itē ista prestatio declarat alium no ee nec volu- tate in scdo: ut. l. si qs in aliena. §. si. §. de acq. he- re. facit. l. i. p. cubinatu. §. de p. cu. Hoc no placet. na p primu testm no pbat scdz simulatu nec fa- ctu d uoluntate. na sufficit primā uoluntate reuoca- toria esse reuocata: ut dixi. §. na sicut tuc voleba primu testm valere et scdz esse fictu ita mo prime uoluntatis penitet et nolo scdz valere. Itē p pmu testm no pbat metus nec dol?: ut. l. metu. C. qd met? cau. C. de trasac. l. si maior. et de dolo. l. do- lu. nec etiā inducit aliqd verifile sufficiēs ad ar- guendu doli uel metu: ut. C. de tras. l. interposi- tas. Remanet ergo solu nuda uoluntas phibito- ria q pot reuocari ut dictuz ē. Preterea si testm est factu pntibus vicinis et p sanguineis psumif cessare metus et dolus: vt. l. trasactioez. C. d. tras. Alij dicūt q fiat sic. l. q in pmo testō dicat si co- tingat me facere aliud testm: tuc oia que scripta sunt in isto in illo itelligat repetita. ar. l. posthu- mus. §. si. §. de iniur. testa. fz hoc no placet: qa si cut pcedetes codicilli pnt reuocari: ita et ista uo- luntas. An puto q hoc casu sufficeret gialis cas- satio ois pcedetis uoluntatis. An alij dicūt q sta- do i snib? vltime uoluntatis nullu est dare reme- diu. Memo eni pot sibi legē iponere a qz recede- re no pot: vt h: nisi trasat in forma factuz ut di- cit Dy. in. c. q semel. de reg. iur. li. vi. et ita. Ly. et An. d. pphis et qñ oēs. Dicat ergo sic testator uo- lo hac esse mea vltima uoluntate qua pmitto no reuocare. Sz si ptingat me reuocare vt aliud te- stamētuz facere ex nuc dono et do oia bona mea tibi heredi instituto vel tibi notario recipiēti p herede instituto et p legatarijs eo mo: et ea for- ma qua ego testator supra dixi. Et q vltia uolu- tas possit trasire ad factu no. p glo. in. l. heredes palā. i. fi. §. de testa. Hoc no est uerū et pfulerem p riu? salua reuerētia Dy. Na ptract? iter uiuos facti sub p ditione ipossibili de iure uel sub p ditione ne turpi sunt nulli ipso iure: ut. l. ipossibilis. et. l. generaliter. de ver. ob. sed ista donatio est facta sub p ditione turpi et d bonos mores: qa apponif si ptingat me mutare testm: et sic aufert libera te- stamēti factionē et non ualet: ut. l. stipulatio hoc mo de uer. ob. et sic reperi Dy. pfuluisse anteq scriberet in. c. qd semel placuit. et de re. iur. li. vi. Quero qd si fieret p modu veditiois dicens uolo istud testamētū oibus pualere et uolo no reuocare et ex nuc uendo et trado pro tato p cō qd piteor me habuisse. Aides q ualeat. hic eni no uideor grauari metu pene ne faciā testm: qa si in p ditionis euentu p hcaf uenditio ergo alte- rius est res et meu est precū. Breuiter puto no valere siue eniz ego habere plus de p cō q res valeret spe lucri inuitarer ad mutandū testm: ut haberē illud p cū siue haberē minus no reuoca- re metu pene siue haberē tantū dē et haberē ma- iore affectioez ad rē q ad p cū vel ecōtra. Et sic semp inuitarer ad mutādū testm vel no spe pre- mū q p ditiones a iure reprobant: ut. l. ille aut. i. fi. de here. isti. et ibi no. An aut possit repeti precū

de oino Bal. in. c. ij. de se. da. in. vi. l. comisso. ubi ponit no. q. tici? filios no hns et. vbi arguit p et §. et indecisum relinqt. tu adde q constitutio p- carij de qua ibi no pot pstitui ad incōtracta fm Ang. i. d. l. stipulatio hoc mo pcepta. bñ facit qd no. in. l. iij. §. i. de acq. pos. C. In hac materia adde Bal. in. aut. hoc inter liberos. C. de test. et qd no. Jo. an. in. c. i. de cōst.

in vi. fm Bal. in. d. c. ij. qrit bñs vdrē et no liberos induc? bladicio et. vbi vide ADDE an si fiat legatū cū p ditione q si ptingat testm reuocari illud donat Ro. p. c. c. c. ij. et qd si dicat dono oia bona mea vide Oidr. consilio. c. xiiij. et Angel. consilio. c. xiiij. et lxxvi. d. C. d. fulere p riu. vide secūdo in p filio. clxxviii. incip. p decif. consulta.

qđ est p fessus habuisse testator no ē meū tracta- re nūc. tñ dico q apud me illa p fessio p cū frau- de vel fraudis suspitiōe no caret. Quero qd si testator dicit se no mutare testm et iurat no veni- re: an pot postea facere aliud testm. Spe. tan- git in ti. de instr. edi. §. cōpēdioso. §. qd si qs iu- rauit. et glosator decretorū ponit. xiiij. q. ij. c. vltia uoluntas. et multi doc. iuris canonici disputaue- rūt eā. Ultimo Jo. an. disputauit eā quā ponit in mercurialib? in. c. qd semel. de reg. iur. li. vi. et determinauit q vltimū testm ualet no obstante iuramēto tñ q facit scdm testm est piur?: pbat p. c. i. et de spō. du. Et ad argumenta dria rñdeo iuramētū est suandū: ut in. c. cū ptingat. et d iu- re iurā. c. qñis. de pac. li. vi. na quedā sunt q de- pēdēt ex mera uoluntate iurātis nec hz necesse p- pter hoc adire p rorē: tuc no obstāte iuramento poterit s uenire fz erit piurus. fz si no depēdet ex mera uoluntate iurātis fz hz necesse adire p rorē: tuc p ror no dz esse auctor piurū. iō uenientē d iuramētū no audiet p ror. ita loquit. d. c. cū ptingat. et. c. qñis. d. pac. li. vi. et ita loquit. d. c. sacra. Lex eniz tibi suū no tuū denegat auxiliū: ut. l. ij. et ibi no. C. si aduer. uen. Sz ego dico q no erit piurus: qa iuramētū qđ est iterpositū sup eo qđ est d bonos mores: qa aufert liberā testi factio- nē: ut. l. stipulatio. hoc mo. j. de p. ob. ergo et. et hoc tenet Ly. et Be. i. l. i. C. de fa. san. ec. et An. de pphis hic. Quero utrū iuramētū hēat saltē vim pboz derogatorioz vt scdz testm no ualeat nisi p mūz sp aliter tollat. Aides mibi q Jo. an. determinet q sic in. q. p dicit et hoc puto veruz. na iuramētū iterpositū i testō habere uim ut i- portet pinde acti diceret ualeat oi iure quo vale- re pot: ut. l. cū pater. §. fili? matrē. §. de leg. ij. iō puto q hēat uim pboz derogatorioz et regraf sp alis reuocatio p illū. §. Quero qd i statutis in uno pcedunt pba derogatoria et aliud simplr loquit an ualeat. tex. est et glo. in. l. humanū. C. d. legi. dixi plene in. l. oēs populi. §. de iusti. et iur. Quero qd in factibus. Dic per Ly. i. l. pacta nouissima. C. de pac. et p eundē Ly. in. q. quā h disputauit que incipit p cecellit prima uoluntas sequentibus derogans et.

Ex. §. sequenti. C. An iudex possit reseruare factionē testamen- ti notario condēnato de falso.

Miles. Nota q iudex pot reseruare fa- ctionē testamēti dānato qđ ē d regulā iuris cōis: qa si no reseruaret dānat? ad mortē no posset testari: vt. l. eius q. §. de tes. et de hoc q luter militi possit reseruari factio testi no. i. l. et militib?. C. de test. mili. p glo. et p Ly. et Dy. iducif ista lex in argumētū cuz alijs legib? all. in glo. q iudex possit reseruare factionē testi nota- rio p dēnato de falso: ut h. In d riu uidef i. l. no pot. j. de fur. Sz dic aut iudex facit cā cognita et pot: aut sine cause cognitione et no potest: ut. l. diuus. j. de iniur. et l. qd ergo. §. pena grauior. §. de his qui. no. infa. ita tenet Dy. et Ly. refert in. l. et militibus. C. de testa. mili.

i C Miles. uide quod incidenter dixi in. l. imperium. in apostilla magna. de iuris. com. iudi. k C Notario condemnato. an notario damnato de falso possit re- seruari factio testamenti. Adde Bartol. in. d. l. militibus. et in. d. l. diuus.

pposite et. vbi tenet cū Bar. b. et ro. in p filio in- cip. i xpi no- mine repeti- to p supposi- to q dictuz legatum de quo in the- mate transi- uit in con- tractum. Et iurat. An possit te- stator mu- tare testamē- tum cui iu- rauit no co- trauenire dī xi post Bar- to. in. l. cum duobus. §. idem respō- dit. §. pro so- cio. est et gl- . xiiij. q. ij. c. vltima vo- luntas. et ha- bes Guil. de suza. in. l. i. de sacro- sanctis eccl- e Bald. in . d. aut. hoc iter liberos per Imol. in. d. c. cum contingat. de iure iurā. in. xvij. char- ta. ADDE an iurans non mutare te- stamentum possit illud mutare Ol- dra. consilio cxxvij. et. clx. f C Johan- an. Imol. te- net opl. Jo. an. in. d. c. cum contin- gat contra Bar. hic. g C Egd di- co. hoc idez firmat Bar- to. per casuz .l. si quis in- quillos. §. fina. de leg. primo. vbi uide. h C Quero utrum. Ad- de Bartol. in. d. l. oēs populi. et an iuramentuz habeat sal- tez uim clau- sule deroga- torie. adde Bartol. in . l. eam quā. C. de fidei- com. et ibi dī xi.

hb ij

2le
i aut il
le. s.
cu in uerbis
no dz comit
tere. An iu
dex no habz
dubiu non
dz comitte
re cofilio fa
pietis. adde
qd in simili
dicit idem
Bar. i. l. ele
ganter. i. pn.
de pdi. ide.
adde ad hoc
que dicunt
in. l. i. C. d. re
la. p. Bal. in
. l. ij. alias. i.
in fi. de legi.
adde qd ha
bes in pfilio
barbatij in
cip. scriptit
ppbeta cla
rissimus pfil
mo. xciij. in
col. xxi. z vi.
de no. in. l. si
puenerit. de
re iudi. item
dicas qd pfi
lium no pot
peti post fa
ctas allega
tioneo. nec
post finitā i
stātia ut fin
dicit. d. ant.
in. c. cum in
ueteri. d. ele.
f. no. lz ptra
hoc sentiat j
Bar. in. l. si
postulauerit
d. adulte. uel
fm do. an.
in. d. c. cu in
ueteri. non
pot peti pfi
liu postqz e
cōclusum in
causa nec p
factā moni
tionē ad au
diendū sniaz
z est bonus
tex. i. d. c. cu
in ueteri.
Itz dic qd
cofiliuz peti
no pot quo
tiēs iudex vi
deret illud
frustratorie
peti: qz tunc
no dz pcede
re. ar. no. l. l.
qdā estima
uerūt. si cer.
pe. ita dicit
Jo. an. in ad
di. spe. in ti.
de req. fi. cō
filij. s. i. z ad
Bar. h. vid

Imperfecto. C. Mo. tex. ibi dicit. n. rē.
Creditori. Querit glo. si est creditor quō cadit hic qd sit indebitū. Dicit glo. intel

lige de creditore putatiuo: vel de creditore con tra quē debitor est tutus exceptione fauorabili. Ex. l. sequenti.

Quando disunctiua ponit pro coniuncta.

Le aut. Hides ergo qd disū ctiua ponit pro pium ctiua: qa dixit ille aut ille z pot ab utroqz petere: sed male dicit glo. z reprehendit qd doc. qa hic no ponit aut pro z: sed stat pprie z here des tenent tanq duo rei: ut. l. si ex toto. s. i. s. d leg. i. z no. in. l. siue a certis. j. de duobus reis. z est tex. in aut. si quādo. C. de pfi. pecu. z qd di cif in. l. pe. C. de ver. sig. qd disunctiua pro pium cta ponit est vtz qd cadit inter psonas graua tas z sunt tanq duo rei debēdi z glibet ifolidū tenet fm Dy. z omnes z bene.

Cū in uerbis. Dicit Ja. de are. facit ista. l. q. quā do. q. no bz dubiū qd iudex no dz comittere pfi lio sapientis. ad idē facit. l. pedicul. s. labeo. de aur. z arg. le. z uidet expfuz in aut. de iudi. s. i.

S qui. Dicit hic prestare dz oē dānū. Cōtra in. l. si steri lis. s. cū p uenditorē. s. de act. emp. So. tenet ad oē dānū qd ptingit circa rē: lz ad dā nū extrinsecū z qd no ptingit circa rem: sed ptingit extra rē: tunc secus. z ita intelligit ista glo. q incipit z quia fm Dy. z bene.

Aulo. Legatum filie in testō non reuocat p legatuz factū pa tri in codicillis. hoc dicit.

Propōnitus. Verba generalia pre prehēdūt. h. d. fm Dy. uel aliter. Si testator iu bet aliqū esse pntū aliq re certa pro his que i testō reliquerat intelligit de relictis pure no sub p ditiōe. h. d. iste notabilis. s. C. Op. de. l. q. ro me. s. duo fratres. d. uer. ob. ubi uidet q ueniat fideicommissum futuz. Dicit quidā ibi rigor hic egas. Vel aliter hic fuerunt sba patris inter fi lios cuius uotū est ut filij habeāt hereditatez: s; ibi fuerunt sba stipulatōis inter fratres. z ita vi det glo. sentire. Vel melius ibi fuit male iudica tū z debuit iudicari vt hic dicit. z hāc opi. teneo pro vera z tenui semp. C. Ultimo facit iste s. ad istā clausulā volo talē tali re esse pterū z q plus petere no possit de quo dixi. s. e. l. fideicommissa. s. si quis ita scripserit. Ex. s. sequenti.

An ciuitas possit cogere debitorem alicuius exulis soluere z si soluit an liberetur.

Iulius. Si debitū demonstratur vnde soluat seu ut ex eo fiat solutio no uidet grauat debitor s; heres. h. d. C. Op. s. ti. i. l. antepe. s. ciuibus. So. ut ibi. C. Alteri op. z uidet esse grauatus debitor: quia debitor pot grauari: ut. l. si seruus. s. pe. s. ti. ij. z. l. si pe cuniaz. sed hic dicit p rariuz. ergo rē. So. hic p iudicē alij coactus fuit soluere vel non agnouit relictum. Tu dic q potest grauari debitor verū est si testator uoluit: sed hic apparet q testator noluit grauare: quia uerba legati no fuerunt di recta ad legatarium. sed uerba executiua legati tantū: vnde debitor ad solutionem fuit adhibi tus. Itē facit ista lex vtrum ciuitas possit cogere debitores alicui exulis soluere z si soluant vtrū

liberent de quo plene i. l. creditor. de sol. p Dy.
Fidei. De hoc utrū fideicomis sum relictuz a nō capace valeat: habes glo. in. l. eaz quā. C. d fidei cō. z uidebitis in. l. cogi. s. hi. qui. j. ad trebel. Ex. l. sequenti.

Qualiter intelligat qd qd duo adiectiua copulans respectu vnius substantiui requirit con cursus vtriusqz.

Uicōcubinā. Duo adie ctiua respectu vnius generis verificāt dispo sitionem in altero lz utriusqz ueritas nō concu rat. hoc dicit. Tex. ibi causa parata rē. z secūdo ad usum tradita. fm Ja. de are. uides hic qd nō est differētia inter uxore z p cubinam: ut hic. z vi debitis in. l. itē legato. s. parui. j. e. Secūdo vi detis h qz duo adiectiua proferant respectu unius substantiui copulatiue nō requiritur de ne cessitate concursus utriusqz: ut hic. dicit eniz em pta parata z sufficit esse parata: lz nō empta qd no. quia uidet mirandū. Sed possumus dicere qd hic nō est oratio p iuncta: sed est magis oratio resoluta nec copulatiua nec disunctiua. Ista sol. nō est bona: quia si est resoluta dz resoluta in con iunctiuam vel disunctiuā: ut. l. sepe. de uerbo. si gni. z. l. alienationi. s. h. e. ti. si ergo hic resolu ret in disunctiuā male diceremus: quia tunc dz unū eligere tantū. Si uero resoluif in copulati uā: tunc requirit p cursus vtriusqz: ut. l. si heredi plures. de con. insti. Sol. id qd dicit qd duo ad iectiua copulans respectu unius substantiui req ritur concursus utriusqz est ueruz si copulantur respectu unius substantiui certi z limitati. secus si respectu unius generis. Dicit enim hic uesē. ita declarauit. in. l. si is qui ducenta. s. utrum. j. de re. du. quod no. Ex. s. sequenti.

Verbum habeat: qd trahitur ad fideicom.

Cum ita. In dubio assumimus qd minus. h. d. tu habes hic duo. unū qd uerbū habeat: adiectū portioni he reditatis trahit ad fideicomis. nō ad instōnem. Secūdo no. qd uerbū habeat: intelligit hoc est manu heredis accipiat ab herede dāte: ut hic: quia dicit primo habeat z postea dicit cum he res dare dānatus esset rē. Secūdu hic in du bio uerba executiua legati uidentur ad heredez referri. Contra hoc uidetur tex. cum glo. in. l. lu cius. s. ti. i. z ibi solui. Ex. s. sequenti.

Actori edit reus ad intentionē iuuandam.

Cum ita. Verbum peruenisse seu p uenerit intelligitur cū esse ctu. hoc dicit. C. Mo. ex isto. s. q actori edit re ad intentionē iuuandā. Cōtra hoc. C. de eden. l. qui accusare. z. l. fi. So. ad intentionē fundan dā nō edit hoc est ad probādū id qd est funda mentū intentionis: ut in p rario: ut p3 in. d. l. fi. dū dicit originē rē. sed adiuuandā intentionē iam fundatam bene edit: ut hic. Aliud exēpluz j. e. l. predijs. s. ticio. fm Guil. de cu. Nec pot dicere qd hic loquitur in rationibus: quia hic nō sunt facte mandante actore ergo est eadez ratio que in instrumentis. facit. j. ad. l. fal. l. pe. s. fi. z quod ibi dixi quod no. Ex. s. sequenti.

Que sit rō qd eptor tenet facere p cū vedito ris: s; vedito nō tenet facere rē eptoris z qd iter i actiōe ex epto de euictiōe forme libell. Et qd debeat denunciare ille qui habiturus est regres sum ptra alium de euictione.

Jo. d. Imo. in. l. si sic. de v. obli. facit qd no. doc. i. l. si mibi z ti cio. s. i. e. ti. z ad Bar. h adde no. per roma. i. rub. de arbi. i. pn. iij. cart. vi de Bal. i. l. s. i. C. d legi. idē uolētis qd Bar. hic z in. l. apli. s. de mino. z i. l. i. C. ne lice. in vna ea. qca. vbi etiā ponit si uno statuto dicit qd snia debeat ferri cū cofilio an cianorū alio uero statuto iurato p po testatē caue tur qd snie statiz mandē tur execu. qd iuris si nō apparet de ipartitōe p filij. AD. DE bis uer bis vltimis p. au. d. ca. confilio. ry. b. Aulo. p. s. pō. pōnt. Op. z no. Bar. in. l. ij. in prin. i. vi. col. de vul. z pup. c. Cū cō. q. cubi. naz. s. cum ita. vbi peruenisse i telligitur cū effectu limi ta nō habere locuz in do te vt est tex. z ibi Bar. lz sub dubio reliquerit in. l. meulo. s. i. s. ti. i.

Si heres
Et uis imo.
hic.

Si heres. In legato generis ab herede debetur euictio.

Itē qui ex causa lucratiua est habiturus regressum de euictione dicitur ante iudiciū acceptus denūciatione facere. hoc dicitur et iste est bonus casus tenendus menti. **Op.** et uidef qd legatarius nō habeat regressum ptra heredē de euictione: ut. l. si a substituto. §. i. s. ti. ij. Sol. aut est homo legatus in specie et nō debet euictio ut ibi. Aut in genere et debet: ut hic: et ibi no. et plenius in. l. si domus. §. de euictioe. s. ti. ij. et dicit Ro. hoc magis ex q̄litate obligatiōis: q̄a in genere q̄ ex ti. pcedit. ita dicit Ro. Aduerte ista est uera rō q̄re ēptor tenet facere precii uenditoris: q̄a eudem tenet in genere: sed uenditor nō tenet facere rem emptoris: ut. l. ex empto. in prin. s. de act. ep. Rō est q̄a tenet in specie: ideo si aliquis emit aliqd in genere: tunc uēditor tenet facere rē accipientis: q̄a hoc est ex qualitate obligatiōnis magis q̄ titulo: ut hic: et no. in. d. l. si domus. §. de euictione. s. ti. ij. Itē scias q̄ in actione ex ēpto de euictione pcludit in libello sic: q̄a dico te emisse rē et esse euictā ppter qd tū tua inter est et. Sed in hoc titulo ubi quis tenet ad dandū dicitur aliter. nam dices sic tu teneris ad dandū talē rē et est euicta et sic nunq̄ dedisti cū rē meā pfecte nō feceris et sic nō agit noua actione de euictione: sed agit actione veteri: q̄a nō pfecte fecisti rem meā nunq̄ fuisse liberat. dixi plene in. l. iulii. §. i. de h. ob. et est tex. in. d. l. si domus. §. de euictione. **Op.** de. l. cū pater. §. euic. s. ti. i. So. ut ibi. **Itē op.** q̄ denunciatio sufficit fieri q̄ncunq̄ ante sententiā: ut. l. si rē. §. si. s. s. euic. Sed hic dicit ante iudiciū. Glo. exponit iudiciū. i. sniam: uel dicit glo. dic ut ibi. Quare dicit: aut ille qui est habiturus regressum de euictione habet titulū lucratiuū et dicit denūciare ante litē pte. aut hz titulū onerosum et pōt q̄ncunq̄ aī sniam denūciare dū tñ defensionē sint salue. ita ponit **By.** hic et **Ly.** in. l. emptor. C. de euic.

Si stichus. Pluralitas gemiat duos singularitates. h. d.

concor. l. falsa. in fi. de p̄di. et demō. **Op.** de. l. tale. §. si quis. de here. insti. So. ut ibi.

Cui quattuor. Quero de ratione huius tex.

Hos debens scire qd hoc nomen paria pōt accipi adiectiue et substantiue. Adiectiue declinat sic hic et hec et hoc par. in plurali hi et he pares et hec paria et accipit. i. equalia. sic ponit. C. de ser. fu. l. quecuq̄. Substantiue accipit hoc par. i. plurali hec paria et significat vnū totū cōposituz ex duobus qd uocat par ut dicamus unum par de cretaliū et similia. Ad pposituz si dicit lego pocula olearia paria duo. Istud paria iam nō pōt accipi substantiue: q̄a iam duo substantiua uenirent ad determinationē eiusdem uerbi sine cōpula. ideo adiectiue intelligit ut intelligamus paria. i. equalia. Sed cū dico poculorum paria duo debet intelligi de necessitate substantiue et sic significat quattuor. i. duo tota quoz quodlibet ex duobus est compositum.

Qui ortos. Heres damnatus sine re aliquem utifru re cōducta tenetur prestare mercedem reipublice. cōtra immo legatarius: ut. l. hactenus. et. l. si pendentes. §. si quis cloacam. s. de usufru. Glo. soluit duobus modis. primo ut dicamus et. ut in ea habetis. tu dic ut dicaz. j. e. l. his uerbis.

Cum testamento. Cōditio apposita

libertati uidef apposita legato. h. d. **Op.** glo. de. l. questrum. §. i. s. ti. i. So. ut in glo.

Qui fundum. Dicitur notabilis fundi nō cedit pars quā defunctus alij actione personali dare debeat. h. d.

Ex. §. sequenti. **Legatū factū** alicui si cū filio testatoris moraretur an debeat intelligi qd in eadē terra moraretur: ibi. **Quero.** Et quāto tēpore debeat morari: ibi. **Bicif.** Et an cōditio mixta pēdens ex facto meo et alterius si per casum deficiat an faciat extinguere legatum: ibi. **Alterius.**

Uxorī. Ex isto. §. feci pluries magnum fundamētū ad sustinendū op̄i.

glo. ptra dictū **By.** et **Pe.** et hoc dicit. Legatū quoad qd cū filio moraretur debent semp si per filium stat. sed si per casum debet pro eo annuo tñ quo morari incepit nō pro futuris. h. d. In tex. ibi tpe. iunge hic h. finautē. et postea redeas ad ver. trebatianus. **Quero** si lego alicui si cū filio meo moraretur an dicitur intelligi in eadē terra uel in eadē domo an nō. **Dicit** uidef intelligi qd sufficit si moraretur in eadē terra. et dicit cū eo morari ut hic: ibi si ambo capue et. In p̄trarium uidef tex. j. de condi. et demō. l. si q̄s ita legauerit. ubi uidef uelle qd ista uerba ip̄ortēt. i. qd simul educerent. **Hec glo.** hoc uidetur sentire et nititur rēdere ad hunc tex. **Dicit** enī qd si morent capue debetur legatū matri q̄uis vna in simul nō habet assent: quia stetit per filiū. als secus: q̄a tunc nō debetur. **Hoc nō placet:** quia primū loquit qd per filiū nō stat: sed per casum: sed quādo stat p filium dicitur in fi. §. **Quid** ergo dicemus. Rūdeo debemus inspicere vba testatoris. Aut enī dicit simpliciter quoad cum filio meo morabitur uel erit: et tunc intelligitur qd cum eo educetur: ut. l. si quis ita. de condi. et demō. Aut dicit quoad cum filio meo moretur uel erit capue: et sic ex primit locum: et tunc sufficit si stant in eadē ciuitate hz simul nō habitēt ut loquitur hic. **Bicif** hic quāto libet tpe: quero quantuz tēpus dicit esse istud. **Quidaz** dicunt arbitrio boni uiri: uel aliter sufficit si minima pte āni habitauerūt simul capue cū enī sit legatū annuū in initio cedit: ut. l. a nobis. j. ti. i. et. l. in singulos. **Dices** tu nō est uerū qd hic sit annuū legatū: sed dic qd glo. subaudit. sed certe nō est necesse qd subaudit: quia ista uerba quoad uel donec erit cū filio: faciunt annuū legatū: ut. l. legatū. j. ti. i. **Alterius** pcedo. debetis scire qd p istū. §. ego teneo op̄i. glo. nos traxit reprobata op̄i. **By.** et **Pe.** nam dicunt glo. qd est speciale fauore alimentorū qd cōditio mixta pendens ex facto meo et alterius deficiēs per casum nō extinguit legatum ita no. in. l. in testamento. j. de p̄di. et demō. et. l. illis libertis. co. ti. et. l. i. C. de insti. et substi. **By.** dicit aliter. extra de reg. iur. c. i. putari. li. vi. **Pe.** aliter in. l. i. C. de le. et ibi p **Ly.** **Ego** dico qd glo. dicit uerū et ipsi dicunt qd casum huius. §. q̄a hic in prin. mulier fuit impedita habitare cū filio casu. ideo dicit hē pro illo tpe quo habitauit tñ nō plus. Sed si p filium stare: tunc est aliud ut i. fi. §. sed in alimentis est secus: ut in legibus. s. allegatis: ut dixi in. l. illis libertis. de p̄di. et demon. **Op.** et uidef tur qd paulus male dicit et trebatius bene: quia stare in certo loco est species seruitutis qd reprobatur semper nisi in liberto: ut. l. ticio. §. ticio. j. de condi. et demō. Rūdeo qd aliq̄s obligetur ad demorandū in certo loco est species seruitutis ut ibi. Sed qd hoc ueniat in p̄ditione qd habeat

Qui fundum. Et uide Bar. et ang. in. l. serui. electio. de k. l.

Uxorī. Et uide no. q. positā p **By.** et **Imo.** in. l. pater. §. si. de p̄di. et demō. et multa pulchra p **Bar.** i. l. gnus. de annu. leg. et mater nubendo uicif perdere hoc legatuz fm **Wal.** i. l. i. C. ubi pupil. educ. de. bc.

Per istuz. §. AD DE ut per **Wal.** cōsilio cccxxxiiij. in fi. et cōsilio. cccxxlvij eo vol.

Itē scias No. formaz libelli quando agitur de euic. et adde que no. bar. in. l. aristo. §. i. de dōa. et in. l. si domus. §. i. in h. s. ti. ij.

Fieri qd fieri denūciatio euictio. adde **Wal.** in. l. libera. C. de sen. et **Bar.** i. l. aut qd aliter. in prin. qd vi aut clā et **Paul.** de liaz. in. c. si uēditori. in. ij. col. de emp. et uen. et ibi etiaz in viti. col.

Cui ortos. Et istuz tex. no. alle. **Bar.** in. l. apud iul. §. si ticius. §. ti. ij. et **Wal.** i. l. pedia. C. de fideicō. i. 4. col.

Fori. Quero qd. vi de Bal. i. c. i. §. cu. aut. i. iij. col. d. cōtrouer. inue. si. z p. Bar. e. doct. in. l. plures. d. dā. infec. z de v. bo. partis. et de vbo. dimi. dia. vide Bar. in. l. lu. cius. §. filiaz. ex. affc. s. ti. tu. i.

Fori. Totū cō. tines. ad idē. tex. iuncta. gl. in. l. pater. §. filium. j. eo.

Cum se. ius. sed ibi p. glo. hanc. glo. ponde. rat. Bal. i. l. ij. C. de iu. re. do. q. si. qd. est. diues. z. nobilis. in. dubio. presu. me. donari.

Presu. mitur. vide. Bart. in. l. vbi. j. de. do. na. ca. mor. q. Bal. in. l. nō. ambigif. in. fi. de. leg. z. in. l. ticp. in. prin. j. de. do. z. Imol. in. l. cu. pater. §. pater. pluribus. §. ti. i. z. Abb. oio. in. c. cu. venerabili. bus. de. exce. ptio.

Omē. n. §. fi. lio. in. fraudē. uide. Bald. in. l. fraus. de. le. gi. z. in. l. ij. i. ij. col. ibi. tertio. quero. C. si. qd. in. fraudē. patr. z. Ang. in. l. ij. de. acq. here. z. bal. i. auē. sed. iam. necesse. C. d. donati. ante. nup. z. Ang. i. l. ticij. ux. ris. C. de. do. na. inter. vi. z. vxo.

tantum si in tali loco moretur: tunc non est pro. hibitum ut hic.

Ex. §. sequenti.

An in actione ex testamento iure in litem.

Siedes. Qui nō potest emere quod testator iussit teneat ad estu. mationē. hoc dicit. C. Op. z. uidef. q. qñ potuit emere z nō emit q. tenetur etiaz ad interesse: ut. l. cū pater. §. fi. z. l. seq. j. ad. l. fal. So. glo. dicit. hic. d. intelligi qñ potuit emere precio iniusto. secus si precio iusto emere potuisset: ut. l. ptra. ria. z. l. is. q. C. de. in. li. iur. Et. de. glo. que. incipit. emere. precio. innuit. ista. glo. q. in. actione. ex. tes. tamēto. iure. in. litem. qd. est. falsum: ut. l. in. actioni. bus. §. fi. z. l. se. s. d. in. li. iurā. Nō. ob. l. cū. pater. in. fi. ad. l. fal. q. ibi. agebat. actio. in. re. q. est. arbi. traria: z. in. ea. in. litem. iuraf. z. ita. dicebat. h. Ja. de. are. sup. hac. glo. Sz. certe. glo. p. dicta. nō. habuit. respectū. ad. iuramentū. in. litem. sed. vult. dicere. q. heres. post. morā. dēnatur. ad. interesse. pbatur. per. aliuz. modū. q. per. iuramentū. in. litem. qd. est. verū: ut. l. is. qui. fidei. cōmissum. §. e. l. patronus. in. prin. j. e. quod. nō.

J. cui. Ratione aditus iudicatur de cenaculo cui cedat. hoc dicit. materiaz huius. l. dicas: ut. l. quod. conclaue. j. de. dam. infec. zc.

Extilia. Prelegata nō veniūt in substitutione vulga. ri. hoc dicit de materia legis dicatis: ut. l. miles. §. pro. parte. s. ti. i. z. l. qui. filiabus. §. fi. z. l. se. s. ti. ij. z. l. filio. e. ti. z. per. doc. in. l. cū. virū. C. de. fidei. cō. dixi. in. l. marcellus. §. quidam. j. ad. trebel. z. nō. est. alibi. fm. By.

Fori. Bonus p parte legata ra. tione incertitudinis debet tota. h. d. fm. By. vel. aliter. Ibi. dicitur. quis. morari. ubi. cum. familia. sua. moratur. h. d. Quero. utrum. cedat. penus. legato. z. grana. ria. ubi. ponunt. res. nec. ibi. quis. moratur. Et. di. cit. glo. q. nō. cedūt. Ja. de. are. reprehendit. istaz. glo. z. dicit. q. penus. z. loca. ubi. tales. res. consue. uerunt. reponi. cedunt. legato. nisi. sit. locus. mul. tum. separatus. vel. consuevit. locari. nam. tñ. ea. que. consueuerunt. locari. uident. exēpta: ut. hic. pro. hoc. facit. j. e. l. predijs. §. pe. z. l. fi. Quero. quid. si. nulla. particula. domus. est. quā. cōsue. rit. locari. sed. tota. habitabatur. Dicit. glo. q. to. ta. domus. debebit. quia. appellatione. partis. to. tum. continetur. pro. hoc. facit. l. in. virili. j. de. s. fig. l. z. glo. ipfam. non. allegat.

Arori. Ea que post testamentum sunt donata non continentur etiam in legato. h. d. fm. By. vel. aliter. Verbu. preteri. tū. lz. als. porrigit. ad. futuz. nō. tñ. porrigitur. ad. ea. que. a. iure. cōi. exorbitant. h. d. z. iste. uidetur. magis. de. intellectu. glo. nostre. C. Op. de. l. cu. pater. §. fidei. s. ti. i. So. ut. ibi. C. Secundo. op. s. ti. ij. l. talis. scriptura. §. fi. cum. l. seq. ubi. talia. uerba. tēporis. preteriti. porriguntur. ad. futura. Dicit. glo. ibi. porriguntur. ad. futura. legata. que. poterāt. fieri. de. iure. cōi. sed. nō. porrigunt. ad. fu. turas. donationes. que. nō. possunt. fieri. inter. viz. z. vxorē. z. sic. exorbitāt. a. iure. cōi. C. Op. j. de. ali. z. ci. le. l. mella. §. i. Dicit. glo. hic. loquit. in. prete. rito. ibi. nō. Tu. dic. ut. ibi. dixi. uide. glo. que. inci. pit. a. quibus. ibi. fidei. So. ut. ibi. Item. ibi. in. §. licet. dic. immo. incipit. diuus. z. non. est. contra. fi. in. glo. habetis. contra.

Cum seius. Si dubiū erat qua mē. re. quis. faceret. aliqd. i.

ter uiuos potest declarari ex uerbis in ultima vo. lūtate. platis. h. d. z. est. nouus. casus. Dicit. q. in. dubio. presumif. donatio. ex. istis. uerbis. Contra. C. de. dona. l. si. donatio. So. dicit. glo. iō. dona. tio. presumif. q. uir. erat. diues. z. nobilis. z. quāti. tas. nō. magna: ut. l. utrū. s. de. dona. inter. vir. et. vxo. Alij. dicūt. q. psumif. donatio. simpliciter: ut. l. si. filij. tui. C. de. do. iter. vi. z. uxo. sed. ibi. p. glo. reprobaf. q. re. tu. dic. q. ex. uerbis. platis. ex. testō. pōt. declarari. id. qd. depēdet. ex. mera. uolūtate. te. statoris. lz. pteat. ad. hctū. vel. quasi: ut. l. si. auia. C. de. iure. deli. mō. ad. ppositū. si. quidez. nullus. actus. testatoris. pcessit. inter. virū. z. uxorem. eius. uel. aliā. psonā: tunc. lz. testator. i. testō. dicat. se. do. nasse. illa. uerba. nō. inducūt. donationē: sed. fidei. cōmissum: ut. l. si. donatio. C. de. dona. rō. q. ad. pfiendā. donationez. requirebat. aliud. q. uo. luntas. defuncti. sed. si. pcessit. aliquis. actus. ut. traditio. vel. solutio. pro. alio. z. dubitatur. an. fecit. aīo. donādi. uel. nō. ex. uerbis. testi. hic. presumunf. Ex. eo. eniz. qd. dixit. pcessit. presumif. q. fecit. aīo. donādi: ut. hic. Ex. isto. tex. z. glo. nō. q. uerbū. cō. cedo. idē. est. dicere. q. dono. si. nō. apparet. alia. cā. ex. qua. pcedat. uide. glo. que. incipit. f. ut. sit. do. natio. z. de. hoc. in. l. penul. in. prin. j. de. donatio.

Omen. In legato nominis con. tinetur debitu. z. usura. hoc dicit.

Ex. §. sequenti.

Per uenditionem totius patrimonij vel ma. ioris partis an presumatur fraus.

Filio. Verba futuri tēporis propter fraudē. heredis. trahunt. ad. tempus. testa. mēti. hoc. dicit. Sz. ptra. j. de. op. le. l. fi. ubi. uide. tur. q. possit. eligere. de. futuris. Rñ. dicit. glo. istō. fuit. hic. ppter. transcursum. tēporis: z. q. ptra. p. ue. tudinē. patris. filius. noīa. apliauit. Itē. ptra. j. de. ali. z. ci. leg. l. mella. §. i. So. eodē. modo. Alij. uo. lētes. hic. ptranū. euadere. exponūt. illos. tex. alio. mō. Quero. qd. si. hoc. fecit. alius. q. fili. z. sine. filij. fraude. apliauerit. noīa. an. possit. eligere. U. idē. q. sic. ut. h. a. p. rō. sensu. z. l. cu. ita. §. i. s. ti. i. Cōtrariū. puto. q. q. cunqz. hoc. fecerit. sine. volun. tate. testatoris. nō. proderit. filio: ut. l. penul. i. fi. de. au. z. ar. le. sed. dices. tu. qualiter. probabit. vo. luntas. testatoris. Rñ. in. quātū. quis. facit. fm. cō. suetudinē. testatoris. uidef. facere. fm. eius. uolū. tatē. z. si. facit. ptra. eius. cōsuetudinē. uidef. facere. ptra. eius. uoluntatē: ut. l. uel. uniuersoz. §. de. pi. gno. ac. z. l. fi. s. qd. cū. eo. C. Ho. tex. cū. glo. vos. habetis. in. l. oēs. §. lucius. j. d. bis. que. frau. cre. q. eo. q. oīa. bona. donant. vel. uendunt. presumi. tur. factū. in. fraudē. Quid. si. nō. oīa. bona. dona. uit. sed. quasi. totū. patrimonij. donauit. ut. talem. rem. z. talem. Dic. est. ar. q. presumif. fraus. acti. ti. bi. oīa. bona. donasset. z. hoc. uidef. sentire. glo. q. incipit. ex. hoc. omnis. substantia.

Ani ex. Legatarius hereditatis nō te. net ad onera nisi inquantū. res. fuerint. oneri. p. testatorē. destinatae. h. d. C. Op. q. legatarius. hereditatis. teneat. subire. onera: ut. l. cū. fili. §. i. s. ti. i. z. l. statuliberū. §. fi. z. l. se. eo. ti. Dicit. Ja. de. are. z. oēs. q. hic. testator. desi. gnauit. vñ. onera. soluant. ex. quo. uidef. uelle. q. vltra. illud. nō. teneat. ipse: sed. heredes. iō. ipse. le. gatarius. ad. onera. hereditatis. non. tenet.

Water filio. Verba ad declaratio. nē. apposita. nō. debēt. diminutionez. inducere. h. d. Quero. de. quo. erat. dubiū. Rñ. dubiū. erat. q. fecit. mentionez. de. mutuo. vñ. cū. unā. causaz. expressisset. ad. illaz.

Quid si. Quid si ven. dit. oēs. res. particulares. vtrū. psumat. ur. fraus. et. dicit. q. sic. sed. in. p. ruz. uidef. q. no. Bar. p. illuz. tex. in. l. si. pe. culiū. la. p. co. la. de. pecu. lega. §. p. ruz. tenet. Bal. p. istū. tex. i. l. i. vlti. col. C. q. bo. ce. de. pos. per. Bal. in. l. i. C. si. qd. in. frau. patro. z. ibi. etiā. qd. si. maiorē. p. tē. z. q. parti. culariter. vē. dit. q. presu. maf. fraus. tenet. etiam. Bal. in. l. ij. C. de. repu. heredi. z. cū. Bar. hic. trā. sit. Bal. i. l. si. vñ. d. re. uo. dona. et. no. hic. alle. gat. Bal. i. l. i. in. iij. q. in. fi. C. de. l. offi. dona. z. Bar. h. sim. pliciter. re. fert. z. sequit. Pau. d. ca. in. consilio. cxxxij. in. cip. in. chri. sti. nomine. amē. presu. p. ponit. in. the. mate. q. do. mus. vendi. ta. z. in. vlt. col. z. in. con. filio. cxxxij. i. cip. ex. bis. q. superi. nar. rata. sunt. in. facto. in. fi. i. col.

videbatur se restringere: sed contrarium est: quia hic expressit causa declarationis non restrictionis. pro hoc in l. que sit. §. pe. j. de fun. instru. et qd ibi dixi.

Artronus. Si heres est iustus re aliteri comparare post moram potest ad estimationem perveniri. b. d. C. p. q. non perat estimatio sed ipsa res: ut l. si dom. §. cu alicui. §. de le. i. Dicit glo. hoc id quod testator voluit prestari tribus certe persone: quia pempta non potest deberi. Quidam tenent ista solutio dicitur quod persona liberti pempta non potest hereditate prestari cum eadem commoditate et erit alia tribus sicut dicitur in usufructu. ut l. si usufructu mihi in biennium. §. de usufr. le. Sed certe si fuit legata proprietate non usufructu et eadem proprietate potest hereditate prestari: et cum ea commoditate que potest prestari defuncto. que dicitur quod non fuit tribus legata sed fuit iustus emere tribus: et sic tenent ad factum et post mortem tenentur ad interesse seu estimationem. quod dicitur plene: ut §. de le. §. l. ticio. §. scia. et ibi dixi. Ex §. sequenti.

De dictione usque ad plenum.

Sempronio. Dicitur usque ad quoniam ponitur ad determinandum preterita distincta ponitur inclusivae. b. d. vel aliter dicitur usque ex co iecturata voluntate defuncti ponitur inclusivae etiam si adiecta termino quod de necessitate est separatum a termino. b. d. §. pcedes sumariu plus plz. No. q. dicitur usque ponitur inclusivae. Sile. §. ti. i. l. filii. §. si. l. §. qd a §. de dolo. l. id est usque. et quod me. ca. l. si cu exceptione. §. qten. et l. si. de exerci. et l. a caligato. C. de nup. et au. §. quis. de p. cur. et de do. cau. no nu. in au. ibi posita que incipit quod loca. et §. illud quoque. in au. de appel. et itra que tpa.

Extra hoc tamen op. quod ista dicitio usque ponatur exclusivae ut l. filius. §. i. §. ti. ij. So. ibi si aliter acciperet resultaret praeiudicium intellectus et legem. h. secus. et hoc probatur etiam in l. i. §. i. quod per alium cau. ap. ubi ista distinctio probatur.

De l. si. et l. i. §. in flumine. §. de flumi. ubi dicitio usque ponitur exclusivae. si enim flumen durat usque ad ripam non comprehendit ripam. So. duobus modis. primo quod si presumpta voluntate defuncti: quia erat sub cura eiusdem villici: ut §. e. l. predijs. §. ticio. et §. se. et l. scie. §. tyrane. §. de fun. instr. Istam solutio videtur tenere Duil. de cu. in l. meminisse. §. de offi. pco. et l. ubi tractat ista materia: vel aliter et melius hic loquitur quod dicitio usque ponitur ad determinandum loca discontinua. Erant enim predia diversa et discontinua ut hic apparet in tex. tunc predij illud quod ponitur in termino includatur sub illa universitate terminata ratione videbitis infra. Sed in l. contraria ponitur dicitio usque ad determinandum re primum et locum primum et ponitur exclusivae. ratione videbitis incognita. Et ergo liquet ista materia debet scire quod ista materia est glo. in l. id est usque. §. de dolo. et dicitur quod aut tractamus de odio et ponitur exclusivae: aut de favore et ponitur inclusivae. et hoc videtur tenere Lp. in l. a caligato. C. de nup. Istam solutio non videtur vera p. l. sacularij. §. sunt qd a. §. de exor. crimi. ubi tractatur de penis que sunt odiose et tamen dicitio usque ponitur inclusivae. Sile in l. cu exceptione. §. qten. quod me. cau. Sed istis potestis respondere: quia ibi fuit certum de mente. sed tantum dico quod ista distinctio non est bona p. unam decre. quia habemus dicentem in. c. quibus. ex de heredi. li. vi. quod heretici et eorum filij usque in scdaz generatione sunt privati omni officio publico nec dicebat plus ista decre. id ibi hoc non est certum: vni facta est scda decre. declarans illa et dicitur quod intelligatur de scda generatione: ut porrigitur ad nepotes: ut. c. statutum. eo. ti. li. vi. et tamen tractamus de odio irrationabili. Quid dicemus? Duil. tractat in l. meminisse. et multa dicit non tamen habetis intellectum. Sed adverte scire debetis quod dicitio usque quoniam non ponitur respectivae: et tunc includit de necessitate: ut l. na serui. §. de lega. prest. et l. i. in fi. §. si. te. nul. ex. juncta. l. cu in ad optivis. §. nec articulu. C. de adop. qd hoc fit dicitur non ponitur respectivae: ut in exemplis illarum legum declaratur. Et quoniam dicitio usque ponitur respectivae ab uno ter

mino usque ad alium terminum. et hoc contingit quatuor modis. quoniam ponitur sup loco. quoniam ponitur sup tpe. quoniam ponitur sup numero. quoniam ponitur sup gradu. de quolibet videamus. Si apponitur sup loco quoniam ponitur ad determinandum unum locum primum. quoniam ad determinandum plena loca discontinua. Primo casu autem per istam dictionem usque apponitur ut terminus illud quod potest comprehendere et esse unum cum terminato. quoniam apponitur ut terminus id quod de necessitate est separatum ab ipso terminato. primo casu ut si lego fundum usque ad illam arborē vel usque ad illum lapidem. potest enim esse quod lapis et arbor vel fouea est de fundo: ut §. coi diui. l. arbor. et l. p. regioe. §. de acq. re. do. et in isto casu in dubio ponitur inclusivae. ar. ad hoc. l. i. §. i. de offi. pfe. vr. ibi usque ad centesimum lapidem. et primum lapis centesimus. ar. illius legis. et ar. huius. §. ut statim induca. Fallit si ex pietatis aliquid apparet. exemplum in Scibus ultro citroque obligatoris: ut nescidi tibi fundum usque ad domum: potest domus esse de fundo. Tertio ex quantitate preteriti presumimus utrum domum includatur vel non: ut Bp. dicit hic et est tex. cu glo. in l. semper in stipulationibus. §. de reg. iur. Item quoniam apparet primum mensuratum ex qualitate rei videtur: ut si videtur ueddo usque ad sepulchrum. nam si sepulchrum potest esse de fundo: tamen quia sepulchrum non potest uedi non primum: quia resultaret primum intellectus: ut l. filius. §. i. §. de leg. i. et istis casibus ponitur exclusivae. scdo casu quoniam apponitur ut terminus illud quod de necessitate est aliud a terminato ut uedo tibi fundum sempronianum usque ad ticianum. nam de necessitate fundus ticianus non primum in semproniano: tunc ponitur exclusivae: ut l. i. §. in flumine. et l. si. de flumi. ni. Fallit favore vie instruende: ut l. qd a test. §. ti. i. Item fallit si de voluntate testatoris aliud apparet: ut puta quia totum erat sub cura eiusdem villici ut h. sm Duil. de cu. quod non placet: quia hic est alia ratio ut statim dicatur. Si uero ponitur ad determinandum certa loca discontinua: tunc in dubio ponitur inclusivae: ut hic est casus in §. nfo. ratio quia tunc ponitur ad determinationem cuiusdam universitatis seu generalitatis. dixit enim lego omnia preterita mea usque ad tale predium sub ista generalitate potest comprehendere locum ille quod ponitur ut terminus non possit comprehendere sub generalitate quoniam unum predium singulariter legatur. Est ergo eadem ratio hic quod est cum dico lego predium usque ad arborē cum arbor possit esse de preterito sicut ille locus sub hac generalitate. Quoniam dicitio usque ponitur sup tpe: et tunc adverte: aut illud tempus quod apponitur ut terminus sub tpe terminato potest contineri: ut puta pmitto dare centum usque ad kalendas Junij et tunc ponitur inclusivae: ut l. eu q. §. q ita. §. de hbo. ob. et l. ad die. et l. q an kalendas. e. ti. Fallit si resultaret primum intellectus: ut puta statuo terminum ad comparandum usque ad diem diuicam: illa dies ponitur exclusivae: quia illa dies non potest comparere. ita de intelligi. l. ij. C. de rep. ap. et ex de dila. c. si. ad quod facit quod supra dixi. et de ponitur exclusivae: quia aliter resultat primum intellectus. Item ex verisimilitudine: ut pmitto tibi dare unam librā carniū usque ad diem ueneris ponitur exclusivae: quod die ueneris carnes non comedunt: ut l. semper. §. de re. iu. et ibi no. Quoniam tempus appositum ut terminus per dictionem usque de necessitate separatum est a terminato. ubi gra do ticiu adiutorē tutori usque ad pubertatem pupillo et uolo terminare pupillarem etatem: et sic pubertas de necessitate non includitur: quia est de necessitate separata a terminato. f. a pupillari etate: et tunc ponitur exclusivae: ut l. que sit. §. de tutelis. Fallit si de mente testatoris uel hereditatis aliter apparet: quia tunc ista hereditas aliter et improprie assumetur. ut l. cu filio. §. e. et l. pater seuerina. §. conditionu. §. de p. di. et demō. et l. mella. in prin. ff. de ali. et ci. lega. Predicta uera quoniam ista dicitio usque apponitur ad determinandum tpa continua. Sed si apponeretur ad determinationem pluriū temporum discontinuorum prout ab isto festo natiuitatis usque ad tale festum quolibet anno tunc indistincte ponitur inclusivae. ar. istius. §. et p ea quod dicta sunt supra proxime circa locum: quia id est iudicium de loco et tpe: ut l. unum. §. si cer.

Atro-
P nuf-
sem-
pronio. de-
ctio usque.
No. hic de
hac dictione
usque utruq
qsi ponat in
clusivae: vel
exclusivae q
oia bñ no. et
vide late p
euz in l. me-
minisse. de
offi. pco. §. l.
q no. bal.
l. i. p. duos.
C. de aduo-
viver. iudi.
vbi dicitio
ne a et usque
p Jo. an. i. c.
ij. de oblig.
p bal. i. au.
hoc aplius.
in vi. col. de
fideico. alt.
qd p Imo. i.
l. filius. in
pn. de le. i. et
no. i. c. cu ut
lecti. d. dolo
et co. et imof.
in l. i. de co-
sti. p. Ja. bu.
l. au. qd ius
C. de pcura.
cum quo ibi
trahit simpli-
citer Saly.
p Pan. de
liaza. i. comē.
to. c. cu vile
ctus. in pn.
de fi. instru.
Et qd si va-
tu e aliqd in
emphiteosiz
usque in ter-
tia generato
nem nunqd
fiet inclusivae
dicitio usque
Imol. q sic
in l. qd dicit
tur de vbo.
obli. sed vid
bonu tex. in
c. ij. de here-
ti. in. vi.
b Et dicit.
vide Bal. in
c. i. §. hoc at
qui seu. da-
pos. et i. au.
hoc aplius.
in. ij. col. C.
de fideico. et
Bar. et bal.
in l. memi-
nisse. de offi.
proconsul.

hb iij

Libertis
 no nocet. et
 ror in regio
 ne no nocet.
 vide tr. c. fi.
 gnificante.
 de rescrip. q.
 doc. in. l. iij.
 s. ti. ij. z in
 l. demōstra
 tio. de p̄di. z
 demon.
U qd
dcedēs
 quero
 qd. vide bar
 to. in. l. i. in
 pn. de v̄bo.
 ob. z bal. i. l.
 ij. s. uolūta
 te. fo. ma. z i
 l. tale pactū
 s. fi. de pa.
 z m. c. i. s. fi
 gs feudū. fi
 de iuesti. lis
 oriat inter
 do. z in. c. i.
 perialis. in
 prin. de phi.
 seu. alie. p. lo
 tha. z doctri
 nā Bar. h. al
 leg. z sequit
 Bal. in suo
 p̄silio. c. xij.
 c. lxi. in pn.
Teneor
 ex testō. vid
 Bal. in. l. fe
 niū. C. q. tes
 ta. pos. z i. l.
 cū alienā. in
 .iij. col. C. d
 leg.
 ADDE me
 lius p. Bar.
 p̄silio. c. xij.
 incipite q.
 dam sibi be
 redes insti
 tuit filios.
No pre
 iudicat. vid
 bar. z Imo.
 in. l. q. dotio
 fo. ma. z bal.
 in. d. l. seniū.
Sciā. vi
 de in. l. v̄bis
 de vul. z pu.
 z de intelle
 ctu hui. s.
 vide oio An
 gel. in. l. i. cū
 se. de iniust.
 testa.
 ADDE
 Pau. d. ca.
 p̄silio. c. cclvi.

pe. z. l. fi. de triti. Quis apponit sup nūero: tūc ponit
 inclusiue nec adhibeo distinctionē odij uel fauoris: vt
 .l. idest usqz. s. de dona. z in auē. de ap. z ifra q̄ tpa. s.
 illō quoqz. col. iij. Hoc etiā apparet qm̄ nūerus appo
 nit circa tps ut usqz ad. x. uel. xx. dies: ut. C. de do. cau.
 auē. ibi posita. qd̄ eniz supra dixi de tpe: loquit qm̄ tps
 p̄ numerū determinat: ut. s. p̄. rō huius est: qa nūer
 q̄ ponit circa tempus ad determinationē numeri de
 necessitate includit totū in se iō ponit idusiue. exēplū
 p̄mitto dare tibi. x. ab hodierna die usqz ad. xxx. dies.
 qa illud qd̄ apponit ut termin⁹ est. xxx. istud. xxx. com
 prehēdit in se totū ex significatiōe vocabuli nec in nu
 mero pōt aliter poni q̄ totū cōprehēdat. Si eniz dice
 ret sic p̄mitto tibi dare usqz ad diē. xxx. Dices tu dies
 trigesima p̄tinet solū diē ultimā nō alios p̄cedētes. Di
 co q̄ eēt uey si nō caderet sub isto mēbro: qa tūc po
 neres ad limitationē z determinationē graduū z quātū
 tatū de quo dicā infra p̄ti. Itē posses dicere vnū ut i
 ponam⁹ primo denario nomen. a. ultimo denario no
 mē. b. z dices sic: ab. a. usqz ad. b. nō est dubiū q̄ lra. b.
 nō p̄tinet oia p̄cedētia: vñ uidetur q̄ ista distinctio nō
 sufficiat. Rñ. si illo mō loqremur n̄ caderit sub hoc mē
 bro: qa nō poneres ad determinationē numeri: sed ad
 determinationē pluriū rez sub uniuersitate cōprehen
 saz. iō esset dicēdū: ut. s. dixi circa locū. Quarto ponit
 dictio usqz: ad determinationē graduū z hoc pōt esse
 vel ad determinationē graduū q̄ diuersificans p̄ quo
 titates: ut p̄mus secundus. Vel ad d̄terminationē gra
 duū q̄ diuersificans p̄ dignitates: ut p̄ noia successiua:
 ut fili⁹ nepos zc. z tūc sine dubio dictio usqz: ponit in
 clusiue: vt. l. fi. de senato. z. l. a diuo. C. d̄ qd̄. z. c. q̄cūqz.
 z. c. statutū. de h̄rticis. li. vi. z. l. a caligato. C. de nup. z
 .l. fi. cū exceptiōe. s. q̄ntus. s. qd̄ me. cau. Fallit si resul
 tarer prau⁹ intellectus vel s̄ legē p̄ ea q̄ dicta sunt. Pre
 dicta q̄ dixi de dictiōe usqz q̄ ē significatiua extremi ul
 timi: itelliges eodē mō in dictiōe a v̄ ab q̄ ē significa
 tiua p̄mi extremi a quo ut ponat idusiue uel exclusiue
 fm̄ precedentē distinctionē. ita intelligit in. l. a caliga
 to. C. de nup. z. l. ratio. s. fi. de act. emp.

Libertis. Error regiōis nō nocet⁹ si de cor
 pore p̄stat. h. d. facit. l. his v̄bis.
 s. fi. s. de here. isti. C. Quero q̄liter p̄stabat q̄ de isto
 fūdo senserit testator. Itē qd̄ i rescriptis: si papa noia
 uit ticiū de p̄sio cū esset de assisio. hec oia dixi plenit
 sime i. l. demōstratio. in pn. j. de p̄di. z demon. tetigi in
 .l. si quis in fundi uocabulo. s. de leg. i.

Codicilli. Legato usu balnei videns lega
 ta oia necessaria ad balneū. h. d.
 C. Quero utrū expēse refectionis p̄tineāt ad heredes.
 Rñ. aut pōt ipurari culpa h̄rdi cur nō refecit z p̄tinet
 ad heredē: als secus: ut. l. fundi trebatiani. in fi. j. d̄ usu
 fruc. le. z ibi de hoc.

Laudius. Alias incipit apud sceuo
 lā. z hoc intēdit. Rupto
 testō p̄ q̄relā nō p̄stant legata: nec si ab itestato fuerāt
 repetita. h. d. p̄cor. l. ticia. s. d̄ ioff. ref. Aduerte z als di
 xi. Ja. s̄ are. v̄r dicere q̄ hodie ista lex forte ē correctā:
 qa hodie nō irritat testm̄ p̄ q̄relā tanq̄ furiosi: s̄ tanq̄
 cā nō sit vera. ita tenet Ja. z Ly. refert in auē. ex causa
 dixi in. l. i. s. de codicillis. Ex. s. sequēti.

**An q̄ exp̄sse p̄sensit legato facto de re sua possit con
 ueniri actione personali ex testamento si sit grauatus.**

Um quis decedēs. Si n̄
 tenet
 legatū nec onus fideicōmissi adiectū. h. d. nul
 lū dubiū est q̄ legatū z fideicōmissū nō ualer: s̄ dubiū
 est: qa illa ē p̄fessa suare uolūtatē defuncti. q̄re ergo ex
 sua p̄fessione nō tenet. Rñ. qa p̄ditio sub q̄ p̄fessa fuit
 non fuit suata. C. Quero qd̄ si illa p̄ditio suata fuisset
 an ista mater tenet. Rñ. si q̄rim⁹ an mater teneat ex te
 stō. Rñ. nō: qa nō potuit grauari cū nō eēt honorata.

z hoc dicit tex. h. S̄bñ credo q̄ teneret ex p̄fessione
 quā fecit corā iudice q̄ h̄ vim stipulationis: ut. l. cum
 oñdim⁹. s. fi. de fideiul. tu. Idē puto si alibi q̄ in iudic
 cio mater eēt p̄fessa taliter z tali mō q̄ actiōez pareret.
 Aliter loquit h̄c qm̄ ille q̄ nō est honorat⁹ z est graua
 tus approbavit post mortē testātis. qd̄ si testator lega
 uit rē meā me expresse p̄sentiente. Videt q̄ ego teneor
 ex testō: ut. l. gaius. de pig. ac. qa ibi nō p̄iudicat⁹ sibi:
 qa subscripsit ut testis in testō. sec⁹ ergo si aliter subscri
 psisset ut p̄senties. p̄ hoc. s. d̄ testa. tu. l. ex snia. z. l. vxo
 ri. s. i. j. de sal. z. l. nō putauit. s. fi. q̄s sua manu. j. de p̄
 tab. iste. ll. lz multū faciūt tñ non astringūt. nā. l. gaius.
 dicit q̄ p̄sentiente si agat hypothecaria inducitur excep
 tio: s̄. q. n̄ra loquit ut p̄sentiente possit iduci actor.
 z idē alie. ll. q̄ nō faciūt: qa ibi grauabat illū in eo quo
 poterat illū inuitū grauare: vt dādo eū tutorē vel ex
 redādo. z p̄sentis opaf ut remoueat ab accusatiōe v̄
 q̄rela. facit p̄ ista parte. l. scit. s. uēditōis. s. q. mo. pi.
 uel bypo. fo. Lerte nec illa. l. facit qa ibi mihi p̄iudicat
 p̄sentis: ut exceptiōe repellat seu ut pign⁹ videat libe
 ratū. qd̄ pōt fieri nudo pacto. sed q̄ p̄ me talis p̄sentis
 uere p̄iudicat ut possit agi p̄ me actiōe p̄sonali ad huc
 nō est p̄batū. qd̄ dicem⁹. Breuiter nō puto q̄ actiōe
 ex testō talis grauatur possit p̄ueniri: qa cū nō sit hono
 ratus nō ualer: ut h̄: z. l. labeo. C. de fideicō. z. C. cōia
 de leg. l. i. cū filiū. Itē ab illo legatario cui iussus ē da
 re nō uideo q̄ aliq̄ actiōe possit p̄senties p̄ueniri: qa cū
 eo nil est gestū lz sit gestū cū testatore: nō est ergo ma
 tena ex q̄ oriatur actio uel obligatio: ut. l. quecūqz. d̄ ac. z
 ob. S̄z qd̄ erit puto q̄ si p̄sentio testatori legatū rē meā
 talis p̄sentis mādātū inducit: vt. l. i. z. ij. s. m̄. cū alias
 testōr p̄cipue relicturus nō fuisset nisi p̄sentis. ideo
 puto q̄ heres testōris teneat ad legatū: ut. l. si duob⁹.
 s. i. s. d̄ le. i. s̄ habebit actionē mādātū p̄sentiente quā
 poterit cedere legatario: ut. l. qd̄ cū filiū. s. de h̄. isti.

Qui testō. Promissio facta p̄tēplatiōe cer
 ti emolumēti ip̄o caso nō tenet.
 hoc dicit. C. Op. q̄ iuito testōre post mortē ei⁹ d̄beat
 ex p̄missiōe: ut. l. fi. i. pn. de so. So. ibi fuit facta p̄missio
 iter uiuos nō cōtēplatiōe alicui⁹ legatū uel ultie uolum
 tatis. sec⁹ si p̄tēplatiōe legatū: qa tūc limitat fm̄ naturā
 legatū: ut. l. i. s. fi. sub p̄ditōe: ut le. no. ca. C. Op. de. l.
 stadius. de iure fisci. So. ibi ē speciale in odio heredis
 suscipientis in se tacitum fideicōmissum.

Ex. s. sequenti.

**Abbatu uendicanti hominem non sufficit allegare
 q̄ ille dominum eum appellabat.**

Sciām. Verba directa i codicillis plara tra
 hunt ad fideicōmissū. h. d. Idē in. l.
 sceuola. j. ad treb. z no. i. l. v̄bis. s. d̄ vul. z pu. S̄z Jac.
 de are. dicit q̄ nō fuerūt v̄ba directa s̄z obliq̄: qa d̄
 xit uolo. s̄ dixi ats q̄ v̄bu uolo nō est directū nec obli
 quū nisi fm̄ naturā eius cui adicitur: qa si adiceretur
 v̄bo directo eēt v̄bū directū: si uero obliquo esset obli
 quū. uidistis in. l. apud auidiū de opri. le. C. Itē op.
 q̄busdā modis i glo. C. Alti no. fo. glo. q̄ incipit patro
 nū. facit ad. q. de quodā abbate q̄ uēdicabat quēdā in
 boiem monasterij. z iter alia dicebat: qa ille uocabat
 eū dñm. certe sibi hoc nō p̄dest: qa d̄yitelligi dñs quo
 ad honorē ut hac glo. quod nota.

Water. Bonario oblato pōt iponi onus fi
 deicō. tanq̄ debitori. hoc dicit.

Auptura. Qui stipulatur dotē sibi reddi
 mādato mulieris in dubio pre
 sumit ut minister adhibet⁹. h. d. C. Op. glo. de. l. i. C.
 de iure do. Dic ut ibi dixi in. l. que dotis. s. fo. ma.
 Ex. s. sequenti.

**Si testator p̄stet i testō usuras extorisse an si pua
 lescat possit p̄ueniri p̄pter hāc p̄fessionem: ibi. Hoc fa
 ciūt. Et an talis p̄fessio ex eo q̄ nō p̄bat s̄z iducit fidei
 cō. an iste fideicōmissari⁹ alijs p̄ferat: ibi. Et circa. Et**

¶ Codicillis. No. hic materia qñ testator pñtel in ultima uoluntate se ali qd recepisse z sine iuramento. uide Bal. etiã no. in repe. l. i. in ult. col. C. de sa. san. eccle. z si interuenit iuramentu. uide p Bal. in. l. fi. in ult. col. de no. nu. pecu. z Bar. j. §. pxi. ¶ Et ad materia uide no. p do. Ant. in. c. h. de sucef. ab itef. z p Bal. i. l. ff. de re. eorum. ubi omnino uide.

ADDE vt p Bal. cõfi. lio. liij. r. cxxx. ij. lib. Ro. plene pñ. cccclv. z Paul. de ca. pñ. cccli. ¶ De fa. ciunt. Quid si testator cõfiteat se habuisse de bonis uel d usu ris tantu. an possit si pñ. sca cõuale. sciat ad id cõueniri. z uide Bar. in. l. lu. cius. §. qsq. lultimo. s. ti. tu. i. z adde q dixi post Bar. in. l. ei. g. mdatio. i. pñ. de sol. z uide ro. in. l. stipulatio hoc mō. de ver. ob. spñ. z uide ad materia. d. An. in. c. i. d. suc. ab itesta. z Bal. in. l. ge. neraliter. B alleg. in. r. q. §. in. l. i. in. ij. z. iij. col. C. de sal. cau. adie. le. Et ad bar. h. ad de ro. l. i. ex bac. j. d. dō. ADDE vt p fede. cõfi. lio. liij. ¶ C. Ad suffi. ceret. Adde do. Ant. i. c. penul. in. iij. col. de re. iu. d. C. No. con. stat. z ad bar. to. hic adde bal. i. l. si cre. ditō. C. de fideicō. z l. i. gñal. f. z ibi fili. C. de no. nu. pe. z bal. i. l. rones. C. d. pba. z pe. de ancha. et jmo. i. rub. eñ de testa. z plene p ray. in. l. ex bac. scriptura. d. dona. ¶ C. Est fallū. Contra hoc qd dicitur bar. videlicet talez confessione absq iuramēto no iduce re pbatōez est glo. in. c. quoties cor. dis ocul. i. q. ij. de qua. facit magnū. fellū. d. An.

qualiter heres dz seruare iuramentū defuncti z qñ liter ista appellatio uir in statutis z alijs dispositiombus capiatur uide in fi.

Codicillis. Confessio debiti scā in testō si testator iurauit vel iurasse se dicit probationez inducit. h. d. C. Op. si testm facit mentionē de aliquo in sfo no pbat nisi aliud ostendat: ut i. auē. si qñ ali. do. cu. C. de edē. Rñ. vey est qñ no pbat d alius sed d ipsuz testatorē vel ei heredē bñ pbat. C. Op. de. l. rones. C. de pba. So. ibi no faciūt fidē rō. nes d alii sed d scribētē sic. C. Op. j. pxi. §. So. ut ibi uidebitis. C. Op. q ista sba no faciant pbatōne sed inducāt petitionē fideicōmissi: vt. j. e. l. lucius. §. sempronie. z j. de au. z ar. leg. l. qui uxori. z s. de le. i. l. si creditori. z s. ti. i. l. luc. §. qsq. ¶ Adde. dicit qd qñ hic dicit credēda est vey ut tñ no inducat cām depositi: sed ut inducat fideicōmissi petitiō. z sic pcor dat cū legibus p rarijs. Alij dicit z hec uidet uerior opi. hic ideo inducā pbatō: qa testōr iurauit. z hoc sñ unā interpretationē quā facit Ro. vel dixit se iurasse sñ aliā interpretationē quā cōiter habemus in tex. qd est no. ad qd facit. C. de pba. auē. qd obtinet. z in corpore vñ sumif. ¶ Hec faciūt ad. q. no. testator pñtel se habuisse de bonis tñ uel de uirris tñ: postea pualet an pōt ad illd pueniri. ¶ De. format istā. q. z Ly. resert in. l. generaliter. C. de no. nu. pe. z ibi uidef tenere q ex hoc possit cōueniri. z ptra euz inducat pbatō. nā in ultimis uolūtātib pōt p rari: ut. l. h. r. dea. palā. §. fi. z ibi no. s. de testa. ¶ Itē in p ractib no est locus penitētie. C. de ac. z ob. l. si cut. z s. cō. l. in cōmodato. §. si cut. ¶ Itā ergo p fessio hz vñ p fessionis facte iter uiuos nec poterit reuocari. ¶ No. ob. qñ ultima uolūtas ē abulatoria vsqz ad mortē: qd illud est uey in ultimis uolūtātibus dispositiuis z qñ stat mere in ultime uolūtātis finibus. sed ista p fessio hz uim p fessionis emisse i ter uiuos. ¶ Ja. de bel. in corpore. d iureiur. a mo riēte pñti. determinauit p rariū. z de hoc uidef casus hic z ibi. nā p fessio no inducit pbatōnez nisi iurata ut hic. ¶ Preterea testator sñ hoc pos set priuare filiū legitima pñtendo alij se debere qd sufficeret. z sic aperiret uia malicijs. ¶ Prete rea si hoc esset uerū oēs. ll. q dicitur q ex tali cō fessione inducat fideicōmissum male dicerent: qa tunc demū possit induci fideicōmissum qñ d debito no pstat sed sñ hoc pstat de debito er go no dz induci fideicōmissum qd tñ est falsuz: ut. l. si creditori. s. de le. i. z l. lucius. §. i. j. e. z l. lucius. §. qsq. s. ti. i. z l. aurelius. §. fi. de libe. le. p hoc facit. eñ de suc. ab intef. c. fi. ¶ Predicta uera nisi fuisset p fessus notario recipiēti z stipu lanti p alio uel pñteret parti pñtenti: tunc eni hz uim p fessionis inter uiuos z p iudicat. z sñ hoc bñ loquit ¶ De. z Ly. secus si fieret parte abñte: ut. l. certū. §. si qñ absente. j. de pñf. z l. fi. s. de i. terr. act. ¶ Predicta uera nisi in bis p fessionibus q depēdēt ex mera uolūtate cōstentis: vt a ditio hereditatis uel declaratio animi qñ p cessit act abiguus: ut. l. si auia. C. de iure deli. z l. uxori. §. fi. s. e. z ibi dixi. ¶ Sed p rā p dicit op. cū liber rationū in quo testator aliqd pñtel p rā ipsūm pbat: ut. l. ratiōes. C. de pba. qñ no pbat con fessio ista facta in ultima uoluntate. ¶ Quidā dī

in. c. si cautio. de h. instru. z est ibi sequit jmo. ubi de hoc plene p ipsūm. ¶ Aliud est in testō. limita no habere locū in marito pñtente se habuisse ab uxore. ita dicit Bar. in. l. aurelius. §. fi. de libe. le. z j. §. pxi. ¶ Peride ē. In pñti facit. l. certū. §. si qñ absente. cū ibi no. j. de confes. b C. Ultimo no. adde Bal. in. l. generaliter. in pñ. C. de iureiurā. per Jo. an. in. c. ij. d. pac. in. vi. in nouella. Et uide no. i. l. ex hac scriz prura. j. de dona. qd at si statutū di. cat q de dā no dato stes iuramēto dā nuz passit: an isto casu sta. bit iuramen to heredis mortuo dā. nū passo gl. est ex qua in fert ro. q sic i. l. pe. i. glo. vl. iusto pñ. l. i. ne qñ cū secus eet in iuramēto vo luntario seu iudiciali: qa tunc est ele. cta fides p. sone.

cūt q ideo pbat cōtra ipsuz: sed non sic nuda a partis pñtia: ut. l. nuda. j. de dōa. ¶ Et dic aliud est in ratiōe: qñ ille actus habet tñ ad pbatō nē. Aliud est in testō qd fit ad dispositionē pñci paliter. ideo testator vñ illa uerba dixisse magis ut disponat z leger: qñ ut pbatōne iducat. ¶ Sal lit si interuenit iuramētū ut dixi. Et est ratio qñ iuramentū apponit pñde est acti diceret uolo ista sba habere effectuz oī modo quo pñt: ut. l. cū pater. §. fili. s. ti. i. z rō ppter religionē q est in iuramēto. ¶ Et circa istā. l. qñro utrū in illis ca sib in qb ista cōfessio no inducit pbatōnez: s; fideicōmissi petitiōne iste talis fideicōmissarius alijs pferatur cū testator ei legauit ut creditori. ¶ De hoc habuistis tex. qñ no. ut. l. q uxori. de au. z ar. le. l. z in cōtrariū faciat. j. de bis q. ut indig. l. eū q tacitū. §. pe. sed rñdeo ut ibi dixi. ¶ Al timo no. ex isto. §. duo. primū q heres dz serua re iuramentū defuncti: ut hic: z in corpore d iu re iur. a mo. pñti. ¶ No. intelligas qñ p iuramentuz defuncti heres sit piurus: s; dz id seruare: qa p batōne iducat: s; qñter itelligat dicā als. ¶ Se cūdo no. qñ cū dico uirū itelligo de adulto: ut h cū sua glo. alibi uidef q uir dicat maritū alicui mulieris: ut. l. i. z ibi glo. C. de dignita. lib. xij. ¶ Quero ergo si ista appellatio uir apponit in statuto uel dicitis testm uel alia dispositiōe quali ter accipit. ¶ Rñ. qñqz ista appellatio uir ponit simplr sine aliqua determinatiōe: tunc itelligo uir. i. adultus ut hic. ¶ Qñqz apponit ista appella tio uir cū determinatiōe: qa dico uir alicui mu lieris: tunc itelligit de marito: ut. d. l. i. C. de di gnita. lib. xij. ¶ Ex. §. sequenti.

¶ Si testator uolēs secūde uxori relinqre plus q possit p. l. hac edictali cōfiteat suo iuramēto habuisse mille an ualeat: ibi. Et hoc. Et quid si cōfiteat in testō habuisse mille p dote z iurauit z deinde uiuēs uult reuocare an possit: ibi. ¶ Itē.

Licia. Si testator cōfiteat se debere non capaci no opaf talis p fessio. h. d. ¶ No. qñ cōfessio i vñia uolūtate facta ad fauorez no capacis itelligit facta in fraudē: ut hic. z glo. dicit q hoc i dubio semp psumif. ad idē facit. l. q testm. s. de pba. z itelligo etiā si talis cōfessio erat iuramēto firmata: als sine dubio no in ducit pbatōne vt possit exigi cā mercedis: ut di xi. s. pxi. §. als aut icapacitas istū nil opaf z lex dz esse de casu dubio: ut. l. qd labeo ad carbon. ¶ Et hoc ē uile ad multas. q. testator hz vxorē suā secūdā cui plus uult relinqre q possit s; for mā. l. hac edictali. C. de secū. nup. cōfiteat se ha buisse ab vxore mille: z sic iurauit. Lerte nihil ualet: qa cōfessio iurata facta ad utilitatē no ca pacis no ualet: z sic uidi de facto. pbat hoc eo mō quo supra itellexi. ¶ Itē facit aliud testōr cōfiteat in testō se hūisse ab uxore sua mille: z sic iurauit: postea uiuēs uult illā cōfessionē reuoca re. ¶ Nos hūistis. s. pxi. §. qñ cōfessio facta p iura mētū inducit pbatōne: z sic no possit reuocari: qa trāsit in cōtractū inter uiuos. s; i. q. nfa dico cōtrariū: qa uxori no ē capax dōatiōis iter uiuos cōstāte matrimonio z sic uir uiuēs semp possit reuocare. z iō p fessio vñ scā i fraudē. s; si maritū eet mortuū: tūc cū dōatio possit p mortē pñma ri hñs si possit reuocare z hñet locū pcedēs. §. ex bis apparet q pcedēs. §. z iste non p rādicunt.

an. in. c. ij. d. pac. in. vi. in nouella. Et uide no. i. l. ex hac scriz prura. j. de dona. qd at si statutū di. cat q de dā no dato stes iuramēto dā nuz passit: an isto casu sta. bit iuramen to heredis mortuo dā. nū passo gl. est ex qua in fert ro. q sic i. l. pe. i. glo. vl. iusto pñ. l. i. ne qñ cū secus eet in iuramēto vo luntario seu iudiciali: qa tunc est ele. cta fides p. sone. ¶ Qualiter accipit. qd continet ap pellatiōe vi ri. uide bar. in. l. i. ij. co. lū. C. d. dig. li. xij. ¶ Licia. re stator habet ¶ Uide Bal. contra in. l. si donationi in. i. col. C. d. coll. q dōa. tio z confes. sio iurata ad utilitatē si lij non capa cis tenet p auē. quod obtinet. C. de proba. et uide Bart. j. de liber. leg. in. l. fi. §. fi. qui tenet id quod hic tenet. z bal. in. l. i. in. ij. col. C. de in. offi. dona. z Bal. in. l. fi. in. iij. col. de epif. z cleri. z uide Bar. i. auē. si qua. ad uelle. ¶ Tranfit in cōtractū. uide ro. in. l. si diuortio. i. iij. col. de d. bo. obli. qui alleg. Bar. bic z alias remis. z uide Bal. in. l. i. i. vi. col. C. d. inoffi. dona. z Bar. in. l. sciuz. j. ad. l. fal. ¶ Possit reuocare. z sic Bar. bic

videf velle q donatio i ter vi. r vr. no firmetur iuramento. r riu tenet in .l. fi qd p eo. j. d fideiuf. q in .l. feius. j. ad .l. fal. Et qualiter pcedat de m Bar. h vide Imo. i. c. cu ptingat. de iureiu. i. iij. mcbro. i. iij. q. in. l. iij. alias. xxxiij. cartha. r seq tur Ange. in .l. pe. s. mulier. fol. ma. vbi tenet q ista cofessio iurata non possit reuo. cari. AD. DE. Bald. p. l. i. xviii. iij. lib. pau. de ca. cofilio xvij. Abb. cofilio. xvi. Ater. p qro an hodie. Cide oino Bal. in. l. fi. s. r si pres. ta. in. iij. q. de iure deli. vbi hanc. l. declarat. C Funduz dictum limi. taf. dictu li. mitaf fm ra. tionez. adde. tex. simile in .c. si dignita. tem. de pre. be. in. vi. ad. de qd no. Bar. i. l. cuz. hij. s. ca. tra. factone. de. transa. r iste. tex. e multu. sing. s. imo. in. l. peto. s. fratre. de. le. ij. r ibi vid. C Quinde. cim. facit ad. q. vide bal. in. c. i. circa. medium de. alie. seu. cir. ca. fi. r Bar. in. l. q. rome. i. s. duo fra. tres. in. x. q. r Bar. in. l. fi. mibi. s. ti. cio. d. v. ob. r in. l. i. C. d. impo. lu. de. scri. lib. r. r Bal. i. l. vo. lutas. C. d. fi. deico. Et p. s. pliatioe hu. tus. tex. vide. bal. r Imol. in. l. fi. i. testa.

Ex his. Verba generalia ppter adie. ctione specialiu facta p dictio. ne siue no restringunt. h. d. vel aliter. Dictio si. ue: no inducit restrictionez. sile de dictione seu: habuistis in. l. si quis ita. de aur. r arg. leg. r ibi istam. l. non allego. Ex. l. sequenti.

An hec. l. habeat locu hodie in herede no co. ficiente inventarium.

Ater filiu. Prohibitio aliea. tionis ad alieatio. ne necessaria no se extendit: sed ad uolu. tariam. h. d. C Quero qre in pma parte no dicit si no erat aliud qd poterat pignori sicut dicit in secunda. Rn. ga i pmo casu. l. heres nihil quo. damo noui facit: s. unu creditoru loco alterius ponit: r unare p alia obligat. in scda parte. l. fa. cit aliqd noui: ga trassert in aliu dnum rei qd p defunctu factu no erat. Circa scda pte. l. qro an hodie ista. l. heat locu in herede no faciete inue. tariu. certe salua meliori dliberatoe puto q no: ga cu teneat ad legata r fideico. r dbita itegra: ut plene dixi in. l. in ratione. s. qd uulgo. j. ad. l. fal. no pot dicere q no est aliud i hereditate qd solui possit cu de suo soluere teneat. de hac alie. natioe necessaria habetis in. l. peto. s. prediu. s. ti. i. r. s. ti. ij. l. filiu. s. diui.

Duobus. Libert' liberti no pntetur appellatioe libertoz. h. d. C Op. r videf q libert' liberti pntent: ut. l. cu pater. s. cu iter. s. ti. i. Sol. ibi filio liberti. hic in liberto liberti. It' s. l. in alimeta. s. fi. j. de ali. r ci. le. Dicit glo. ibi p. s. qd ibi no pntent libert' liberti appellatioe libertoz l. admittat ad lega. tu ex vsu testoris. C Op. de. l. cu pater. s. fidei. co. s. ti. i. So. ut ibi p. s. qd uterqz fuit ibi manu. missus ex uoluntate primi testoris. hic secus. Hel. dic q ibi secudus fuit manumissus uoluntate pri. mi testatoris. hic secus ut probatur in. l. ij. j. de. ali. r ci. le. r ibi dixi.

Ex. s. sequenti.

Dispositio phibitua pcedes dispositionem simplicem facit sequentem sub pditione si contra p. hibitionem factum fuerit.

Filiam. Res pteplatioe pluriu phibi. ta alienari ad eu ex plurib' pti. net q supest tpe alienationis. h. d. Mo. q istu si. deicomissum est pditionale. veto uenire seu. uedi: r uolo pntere ad tales: ga intelligitur pnti. re. l. si uendef. io inspiciat qui supest tpe ueditio. nis. Scdo no. uides hic q si pcedit dispositio. p. hibitua: r alia simpliciter sequit itelligit seques. dispositio sub pditione si contra prohibitionez. factum fuerit: quod no.

Fundum. Alienatio phibita ad te. pus videf esse pmissa p. tps. h. d. C Op. d. l. peto. s. fratre. s. ti. i. So. ibi phibitio alienatiois fuit facta simplr: hic i uita. C Lotra hoc op. r uidef q l. sba phibitionis uident collata in uita: tu ro phibitiois uidef ge. neralis oē tepus copreheds. Dicit eni de noie. vestro no exeat. s. dictu limitat' fm rone: ut. l. cu pater. s. dulcissimis. s. ti. i. Aduerte habeo istu. dnu p difficili r dico q ista sba ita eniz fiat rē. no fuerut plata p modu ronis: sed fuerut sba. enuciatiua cuiusda futuri euentus que testator sperabat uenire ppter sua dispositione q verba. nullo mo dispositione inducit: ut hic: r. l. iul. s. ex his. j. e. s. si essent ista sba plata p modu ro. nis: ga dixit. ideo feci: ga uolo hoc. tuc dicere q ista ro: ga gnaliore q dictu declarat dem: ut. s. dulcissimis. r. l. hec actio. de calu. r quod ibi no.

Ex. s. sequenti.

Quidum preceptum iudicis an liget.

Julius agrippa. Audu pce. ptu uel phi. bitio alienatiois sine causa alienatione non ipe. dit. h. d. Idē. s. ti. ij. l. filius. s. diui. r e ratio: ga pceptu de no alienado factu in fauore ipsi' he. redis ipsemet suo fauori pot renunciare fauori alterius no: ut. d. s. diui. r p totu istu. s. Ex hoc dicit Bar. s. l. q nudu pceptu iudicis si ligat. qd refert L. y. in. l. quoties. C. de fideico. r hoc u. tellige ueru si est nudu: ga est factuz in fauorem partis tm: sed si eet factu in fauorez alterius vel quoquo mo alteri' itereffet: tuc eet sec': ga tuc no esset nudu. C Op. de. l. peto. s. fratre. s. ti. i. Quidā dicūt fateor q trāsit ad heredē ex neū. sed agit ad interesse: sed trussa est. qre dic q hic fuit nudu pceptu ibi no. De materia alienatiois phibite Dy. ponit hic unā pulchra distinctio. ne. L. y. tractat in. l. ea lege. C. de co. ob causam. r. l. fi. C. de re. alie. ego tractauī profunde in. l. fi. liussa. s. diui. s. ti. ij. Ex. s. sequenti.

Tangit an hntes ephiteosim coez possint i. ter se diuidere. r an meru iperiu delegatu possit denu delegari: ibi. Et hoc. Et an tribus fratri bus istitutis r inuicē grauatis de restituendo si unus decedat r iure fideico. bona ad alios deue. niat: si moriat' alius an illud q habuit de por. tione fratris ueniat in fideico. uide in fine.

Quindecim. Qui phibet aliena. re pte sua no v' phi. bitus alienare parte qua redemit. h. d. Mo. pri. mo q istud vbu alij itelligit de alijs et diuctos. na ad diuctos in eode legato no refert r inuicē videf pmissa alieatio qd no. Et hoc facit ad. q. plures receperut fundu in ephiteosiz an possint inuicē alienare. hic r in. l. uolutas. C. de fideico. uidef tex. q sic. In dnu videf i. l. cu bi. s. si vni. de trasac. r ibi hoc tetigit Guil. Quid dicemus no isto nec soluo nuc. Mo. scdo q post q portio est alienata hic semel legitime: decetero pot alie. nari in aliu. facit ad. q. si meru iperiu est delega. tu a principe: an decetero pot alienari: de quo no. in glo. r p doc. in. l. i. C. q. p sua iurisd. r per Guil. in. l. i. s. de offi. eius cui ma. est iurisd. qui allegat hunc tex. C Op. de. l. peto. s. fratre. s. ti. i. r. l. unu ex familia per totu. So. hic phibuit alienare parte: vn de merito potest alienare par. te redēptaz: vbi uero phibitio alienatiois fuit facta simpliciter. Ista lex facit ad. q. tres frēs fue. rūt instituti r inuicē grauati de restituendo: de. cessit vnus r iure fideicomissi bona eius perue. nerunt ad alios duos: demū decessit secundus. querit an qd secudus habuit a primo iure fidei. comissi ueniat in fideicommissum qd debet ab ipso secudo illi tertio. Dicit tex. facit q sic. s. cer. te hic dicit parte suam. uidistis aliquantulu. l. liberto. s. filium. j. ti. i. r. l. ticius. j. co. r dicam in. l. marcellus. s. quidam. r plenius. l. scuola. j. ad trebel.

Tusculanus. Fideicomissu qd tenuit a principio si deficit ex postfacto remanet apud legatariuz. hoc dicit. Et op. ut glo. r materia huius. s. exa. minau. s. ti. i. l. codicillis. in pnci. C Quero an relicta ad pias causas: ut pauperibus vel p aia efficiant caduca ita q remaneat apud grauatu. Dicit uidef q sic. In dnu facit q debeant con. uerti in alias causas pias: ut. l. legatu. j. de usu. fruc. le. r extra de testa. c. nos quidez. r ibi uidef glo. no. m. qiqz testator principal' respexit cau.

meto. d. vul. r pupilla. r Imo. in. l. fi. lius. s. diui. de leg. i. d C Secudo no. vid bar. in. l. pe. s. fi. i fi. C ad tre bel. r Bal. i simili in. l. fi. go ad decli. nada. in pe. carta. i. ij. co. lu. de epi. et. cle. r Bal. i. c. i. in fi. l. col. de co. q. sibi r hered. suis. r ibi vi. def ter. tra. r bald. dicit ista. l. no fa. cere i. l. i. fi. C. ne li. po. ten. ut ibi p. eum. C Tres fra. tres. vid bal. in. l. in test. s. de vul. r pu. vbi dicit q hic. s. no hz locuz qn vna ps ali. cui p ius ac. crescedi ve. nit. f C Tuscula. n. uide bal. in pbenio. digestoz al. legite hunc. s. r i. l. scut. s. in decu. rionib'. qd cuius. vni. uer. no. g C Debeat pueri. adde. bal. vbi vid. in. l. fi. go ad. delina. i. vi. col. de epi. r. cle. r marie. in v. iuz hoc. qro qd si te. stator dixit. adde qd no. dixit bar. i. l. alimeta. alias. in. l. alio. in. pnci. de ali. le. r in. l. i. i. pe. col. C. de fa. san. ec. r cuz. bar. h ad lit. tera. transi. tpe. d. sch. in. l. ij. d. re. ligio. domi. e. vide que. no. bal. in. l. i. i. r. col. m. repeti. in v. iij. qro. C. d. fa. san. eccle.

fam qd est quado nulli certe persone reliqt: sed reliquit in aliquē pium usum: tunc talia legata nunq̄ efficiunt caduca: sed in alium usum conuertunt si ille implere nō pōt: ut. d. l. legatū. z. c. nos quidē. z. idē si reliquit certe persone pro aia relicturus alij si ille nō esset: tunc illa psona de functa dabit alijs pauperib⁹ p dictas. ll. Quisq̄ reliqt uni persone vel collegio magis p̄tēplatione psonē q̄ cause: tunc efficit caducū z remanet penes grauatū: ut hic: aut dubitat an respexit magis causam q̄ personā: tunc si causa nō est expressa videt magis cōtēplatione persone: ut hic. sed si est causa expressa z persona: tunc in dubio magis puto hoc casu respexisse cām fauore religionis: ut. l. sunt psonē. in fi. de religi.

Water. Nō solū ex uerbis sed ex mēte testatoris fideicommissum inducitur. h. d. uel aliter. Prohibitio alienationis facta p̄tēplatione heredis vel successoris ipsi⁹ alienationē non impedit. h. d. C. Op. q̄ tale fideicommissum v̄z cū sit p̄fecta phibitio p̄tēplatione alterius: ut. s. ti. ij. l. filius. §. diui. z. s. e. l. quasi p̄ totū. Dicit glo. z. By. nō est fideicommissum s̄m uerba sed s̄m mēte sic. Alij dicūt q̄ uerū est q̄ fideicommissum nō est iter ipsos heredes: sed est fideicommissum iter eorū successores quorū causa alienatio fuit phibita. ego puto q̄ nullo modo sit fideicommissum. nā ista uerba q̄ successoribus p̄seruet: intelligunt de successore vniuersali: ut. l. sciendū. §. pe. s. de edi. edi. z. l. sciendū. in fi. de uer. sig. Tota ergo ista phibitio uidet facta in fauore heredum z eorū successorū: vñ isti heredes alienādo p̄nt suos heredes grauare sicut se ipsos: ut. l. unū ex familia. §. si rē. s. ti. i. ideo alienatio nō impedit imo plus q̄ fideicommissus nō uidet relictū ut statim dicā. C. Op. s. eo. l. i. p̄n. Sol. ibi testator iussit p̄dica reseruari filiis z sic certis psonis hic heredibus quos heredes iste heres sibi eligere poterat quos uolebat. z sic in certis psonis iussit reseruari.

Ex parte. Verba institutionis trahuntur ad fideicommissum. h. d. z ē nō. §. z. alibi forte ita nō reperies. C. Op. q̄ imo non est causa fideicō. de manu alterius: sed tanq̄ instituitur ex re certa dz habere illū fundū. Breuiter puto q̄ uerba institutionis ex re certa faciūt quē esse heredē institutū q̄ uerba institutiois sunt relata ad eū: ut. l. i. §. si ex fundo. z. l. ex facto. s. de here. isti. sed si nō sūt relata ad eū sed ad aliū: tunc nō inducūt institutionē: sed fideicommissum: ut h. qd no. p̄pter testā in qb⁹ hodie filij debēt aliqd h̄re iure institutionis. nā si habent eo modo quo dixi. s. dicuntur habere institutionis iure.

Amphilo. Verba enunciatiua ad grauatū directa dispositionē inducūt. h. d. C. Op. z uidet q̄ ista s̄ba enunciatiua nō inducūt dispositionē cū sint enunciatiua futuri euent⁹: ut. s. l. p̄ xi. §. fundū. z. j. e. l. iulia. §. ex his. So. ibi fuerūt s̄ba enunciatiua emissa p̄pter aliud hic p̄pter se. uel ibi s̄ba enunciatiua fuerunt directa ad honoratū. hic ad grauatū. p̄ hoc. l. gñali. in prin. j. de usufr. le. z de istis uerbis enunciatiuis uidebitis plene ut dixi in. l. ex hac scriptura. j. de dona.

Ex. §. sequenti.

Verbum volo quando inducat dispositioē.
Propositū. Verbum volo seu uelle inducit dispositioē q̄ a testatore p̄ferat. h. d. uidetis hic q̄ uerbum uolo seu uelle: inducit dispositioē. p̄riū no. in. l.

serui electioē. s. de le. i. z qd no. in. l. in euentis. C. de s̄ben. ep. So. in ultimis uoluntatib⁹ z alijs actibus habētib⁹ dependētiā de futuro uerbūz uolo inducit dispositioē. secus in his q̄ incōtinenti debēt p̄fici: tunc enī nō inducūt dispositioē: ut. l. serui electioē. z no. in. d. l. i. emētis. C. de s̄ben. ep. nisi uerbū uolo habeat talē determinatioē ex qua posset colligi uoluntatē illaz p̄fectā: ut. l. apud aufidiū. de op. le. z dixi in. d. l. serui electione. z in repetitione plene dixi quā feci in. l. cunctos populos. C. de s̄u. tri. z fide catho.

Ex. §. sequenti.

Can cū qd est grauatus ultra valorē prelegati valeat grauamen.

Duas. Reuocato legato uidet reuocatum onus legato appositum. h. d. vos habetis casuz expressuz in. l. alteri. j. de adi. le. Ex hoc tex. colligebat Ro. unū notabile q̄ si testator vni ex heredibus prelegat z euz grauat ultra valorē p̄legati facti sibi q̄ grauamē nō ualeat in eo qd est ultra p̄legatū. istud dictū nō ē uerū: q̄ pōt grauari tanq̄ heres in eo qd h̄z iure hereditario: p̄bat in. l. nēfenius. j. ad. l. fal. Nec ob. hec. l. q̄ hic fuit grauatus gratia prelegati. z hoc p̄stat: ut. l. alteri. de adi. le. uel dubitat z in dubio presumit gratia prelegati grauat. ita potest intelligi hec. l. qd intelligo si onus adiectuz p̄legato equalebat. secus si excedebat: tunc enī nō intelligit grauatus gratia prelegati sed oī modo quo melius pōt: ut. l. lucius. §. sempronie. j. e. z. l. filiusfa. §. apud marcellum. s. ti. ij. ita intelligitur hec lex.

Est emancipationē.

Grauatus p̄stare fideicommissuz tenet ad illud insolidū: lz tā ipse q̄ alius euz eo succedat defuncto alio iure q̄ defunctus crederet: s̄z ea dē portioē. h. d. C. Op. z uidet q̄ p̄ emancipationē nō tollat ius legitimū: ut insti. de legi. ag. suc. §. fi. z. l. lege. de legi. here. Sol. illud de iure nouo. secus de iure antiquo ut hic. Itē dicat hic q̄ legatū insolidū p̄stat nec dicit a quo. q̄ro qd p̄stabit. Et uidet q̄ patruus tm̄: q̄ ipse fuit grauatus ut hic innuit. in p̄n. In p̄trariū q̄ patru⁹ nō teneat nisi ad dimidiā tm̄: ut. l. cū pater. §. cū estimaret. s. ti. i. z. l. is q. s. de codicillis. Quidā dicūt hic de rigore ibi de eq̄tate. Heritas est q̄ h̄ auūculus successit in tantā portioē in quā testator uoluit z cogitauit. s. dimidiā lz alio iure successerat: successit enī de iure p̄torio p̄ bonorū possessionē: de iure suo euz testator sibi restituere credebat iure fideicommissi. sed ibi in totuz successit preter spem z uoluntatē defuncti: unde legata minuunt. de hoc plene p̄ By. in. l. cū pater. §. cū estimaret. s. ti. i. z. ibi uobis plene dixi.

Scia. Iustus aliquod corpus hereditarium retinere pro parte sua retentionem. pro parte coheredum etiam petitionez habebit. hoc dicit.

Forem. Si s̄ba legati sunt ambigua causa legati ē inspicienda. hoc dicit.

In testō. Nō est uerisimile testatores uoluisse grauare heredes duplici prestatione. h. d. Querit glo. cum in dubio nō presumat oneratus. qd erit de istis legatis. Rū. inquantū legauit. secūdo in tantū uideatur a primo adimere: ut. l. cū qd. C. de le. Lōtra de eo qd habetis. s. de le. i. l. si plumbus. So. ibi apparet testatorē uoluisse q̄ cuilibet debere i solidū. C. Itē op. s. ti. i. l. qui duos. §. i. z. l. pla

Ex parte. te. sing. no. h̄c ter. quo ad intel. u. eoz que habentur in. §. aliud quoq̄ capituluz in auē. ut cum de app. cog. q̄ filij habēt iure institutiois. alius ter. est de v̄bo ad v̄buz i. l. lucius ti. c. §. h. j. e. ADDE ad intellectum. §. sequētis Pau. d. ca. p̄ filio. clxxx.

Fores.
v §. p. cu
 bine
 dicit i. l. me
 lius. i. l. libe
 roz. d. s. sig.
b C. Mo pla
 cet. ad b. bal.
 in. l. fi. C. de
 copen.
c C. Mo ve
 niet. lego
 possessiones
 meas an ve
 niat pecunie
 et mobilia vi
 de Bar. i. l.
 .i. s. de sta
 ho. et bal. i. l.
 fi. ad fi. d. co
 pe. et p. Sui.
 de cu. in. l. s.
 .C. de acq.
 pos. in. i. col.
 cu. se. p. ray.
 i. l. filij. §. fi.
 ad munic. et
 adde qd no.
 Bar. p. gl.
 in. l. cu. anti
 qtas. C. de
 usufruc.
d C. Possi
 detur. vide
 Bal. in. d. l.
 fi. et in. l. i. ff.
 de sta. bom.
e C. Doc. di
 cut. vide ad
 hoc q. uoluit
 Bar. i. l. i. ff.
 de acq. poss.
 vbi determi
 nat q. appel
 latioe posses
 sionis veni
 ant mobilia.
f C. Testame
 to. et istu ter.
 no. alle. imo.
 i. l. hmoi. §.
 cu. pater. in
 .iij. col. de le
 ga. i.
g C. Quero
 qn. et no. hic
 qn. pater vel
 effneus stipu
 las sibi vote
 restitui. vide
 Bar. in. d. l.
 gaus. et i. l.
 post dot. e.
 ti. ubi hoc ui
 det tenere
 glo. i. ij. lec.
 et ibi Jmo. i.
 .vij. col. et
 hec dicta re
 putat sing.
 Pau. d. ca.
 in. l. cu. q. ita
 .§. q. sibi. de
 ver. ob. et vi
 de etiam
 Jmo. ibi ad
 hmem.

ne. §. i. s. ti. ij. Sol. ibi loquit in quantitatib^o que pnt bis legari. hic no: s; in speciebus.

Codicillis. Mo est verisimile testa
 torem voluisse duraz se
 paratione iniungere. b. d. uel aliter. Legato ge
 nerali p minus generale derogat. b. d. C. Que
 ro q est ratio qre ad patre naturalem ptnet ma
 gis q ad uxore. Glo. ponit tres ratios. prima
 ne fiat dura separatio: ut. l. possessionuz. C. coia
 utri. iudi. et j. e. l. §. p. cubine. Secudo qa legatu
 uxoris est magis generale q legatu libertoz. et
 ideo generi p specie derogat. Tertia est qa uxo
 ri no reliquit noiatim sed generaliter: sed prece
 detes rationes plus placent.

Felicissimo. Generi p speciem de
 rogat. b. d. d. hoc ple
 ne in. l. questum. §. pe. de fun. instru.

Testo. Verba presentis tps restrigun
 tur ad tps testamenti. b. d. vide
 glo. q incipit imo mortis ibi so. ut ibi. na ibi pro
 pter factu defuncti augentis uel minuētis relictū
 inspicit tēpus mortis fm By. Jte ibi i. l. filie. §.
 fi. sed ibi ptingit ppter mutationez et noui nois
 impositione: et qa sunt vba futuri tps. By. Jte
 ibi. l. penul. sed ibi in accessorijs. By. ill. az mate
 ria plene examino in. l. fi. ita. de au. et ar. leg.

Concubine. Propter durā sepa
 ratione vitandā ver
 bū filij porrigit ad nepotes. b. d. materia istam
 utrū appellatioe filioz pntineant nepotes: dicaz
 in. l. q si nepotes. §. de testa. tu.

**An legatis que sunt in ciuitate ueniāt q sunt
 i suburbijs: ibi. Adodo. Et an si rusticus uēdit
 possessiones suas uideatur uēdere mobilia: ibi.
 Dic formatur.**

Legauerat. Appellatione patrie
 etiā suburbia pntinē
 tur. Jte kalendaria et pecunia ad kalendariū de
 stinata nō cedūt legato eoz que sunt in loco. b.
 dicit. Nos scitis q ciuitas muro finit ut floren
 tia et siles. pusu pntinet suburbia et pntinētia edifi
 cia: ut. l. na si qd liquide. §. pe. de pe. le. et l. ij. §. d.
 ver. si. Adodo qro si utrūqz dico ut lego ea q
 habeo in ciuitate pufij. Dic uidet casus q cōti
 neant q in suburbijs habeo. Dicit eniz hic in pa
 tria. et idē ē dicere patria et ciuitas: ut. C. si curia.
 relic. ciui. l. i. li. xij. et de diuersis pdijs ur. et ru. l.
 fi. li. xi. ita dicit Old. Ego aut examinaui in. l. ij.
 §. de uer. sig. Et dico q habemus distinguere
 q precedat utrū dixerit in pufina ciuitate uel in
 ciuitate pufina et ibi glo. tangit. Dicit hic supra
 responsuz esse qro quō est rrsūm. Rñ. supra rñ
 dit q sicut kalendariū nō debet ita pecunia ad
 tēpus reposita. secus si pperuo: ut. l. si chorus.
 §. i. et l. fundū. j. e. l. uxori. §. fi. ita. §. de aur. et ar.
 le. Ja. de are. nō placet ista epparatio. dicit eniz
 q si noia debitoruz essent scripta in muro ita q
 nō possint separari. Certe fm hūc. §. cedēt lega
 to: qd est pmentē iuriscōsulti: vñ dicamus sic. su
 pra rrsūm est ut sicut kalendariū nō uenit in le
 gato ita nec pecunia que est parata ad kalenda
 riū: ut. l. nomē. §. i. s. e. et hec est uera sol. Dic
 format vna qstio quā format Ly. C. de copen.
 .l. fi. Rusticus uendit possessiones suas an uidea
 tur uēdere pecuniā et alia mobilia. De pecunia
 uidet q nō ueniet ut hic. nec noia dbitoz. Et
 dicit q ultra mōtes fuit dterminatū ptrariū: qa
 res mobiles possident sicut immobiles. ita q da
 tur iterdictū utrobi. et no. Ly. uti possidetis. l. i.
 et j. de acq. pos. l. i. in prin. tñ. De. et oēs doc. di

cunt q debemus inspicere p̄suetudinē loquen
 di: que est ut intelligamus de imobilibus tm: q
 p̄suetudo loquendi p̄ualer: ut. l. cū delanionis.
 §. asnam. j. de fundo instruc.

Ex. §. sequenti.
**Cum aliquis dat dotem et illaz alternatiue sti
 pulat qualiter cōpetat actio.**

Testo. Ex legato reuocato uel cui re
 nunciatum est nil petif. b. d. fm
 By. C. Quero que ē ratio q nō teneat. Dic q
 est triplex ut in glo. C. Quero qn^o aliqs dat do
 tē pro muliere: et stipulat eā alternatiue sibi aut
 mulieri ista actio qliter cōpetat. Rñ. q si quidez
 est extraneus ille q dat dotē uel ascendens p li
 neā maternā: dico q actio itegra mulieri qraf:
 ut. l. gaus. §. so. ma. Si uero est pater q dat do
 tē: tūc puto q debeant intelligi ista uerba ordi
 natim sicut a iure ponit ut comperat sibi in uita
 sua. et mulieri post mortez patris cōpetat: uel si
 aliter fiat sui iuris. hic eniz est ordo iuris: ut. l. ij.
 §. q si in patris. §. so. ma. et l. i. §. uideamus. C.
 de rei uxo. act. fm que ordinē debeāt pdicta v
 ba intelligi: ut. l. cū pater. §. pe. s. ti. i. et idē puta
 re si pater stipularet copulatiue sibi et filie: ut. l.
 gallus. §. i. s. de liber. et posthu. C. Ultimo^o ista
 uerba p̄sententibus fratribus et c. faciunt ad. q.
 no. p. Ly. in. l. i. C. de bo. ma.

Ex. §. sequenti.
**Si testator legat uxori et iussit q si heres illaz
 molestauerit pdat hereditate nec dicit ad quez
 peruenire debeat si fuerit molestata ad que per
 ueniet: ibi. Dicitur. Et an ualeat grauamen in
 iunctū legato facto monasterio ut aliquē in mo
 nasterio accipiat uide in fi.**

Herēs. Unus de aliquo adoptādo et
 fideicommissum in defectū ado
 ptiois iniunctū nō tenet. b. d. et est singularis ca
 sus. C. Op. et uidet q tale fideicommissum de ali
 quo adoptādo uel emancipādo teneat: ut. l. si
 cui. de pdi. et demō. Dicunt quidā q nō ualet
 grauamē ut per hoc ille q dz adoptari si nō ado
 tes habeat petitionē fideicō. ualet tñ in se istud
 grauamē que so. est menti tenēda. et fm hāc sol.
 hic est casus notabilis. q. Testator legat vxi
 sue uictū et uestimēta in domo et iussit testator si
 heres molestauerit eā perdat dictā hereditatē.
 nec dicit ad que deueniat: an dz deuenire ad vxo
 rē si fuerit molestata ab herede uiri. Et uidet q
 sic: qa gratia uxoris uidet priuatus: ut. l. post le
 gatū. §. amittere. §. de bimus qui. ut in dig. et habui
 tis in. l. ij. §. duo fratres. de col. bo. In p̄trariuz
 est casus i hoc. §. qa dz puenire ad cobfdes uel
 substitutos nō ad uxore. et hoc tenet Ja. de bel.
 in. auē. de nup. §. nunc uero. Rñ. ad hria qa ibi
 aliqs fuit priuatus a lege hic a testatore. Rōnē
 collige ex tex. isto. tñ ista so. fit notabilis: glo. nō
 stat in ipsa so. sed dicit q hic nullo mō ualet gra
 uamē de aliquo adoptādo uel fideicommissuz in
 iuctū in defectū illius grauaminis. ratio: qa est
 p̄ bonos mores. Ad. l. ficui. j. §. pdi. et demō. rñ.
 qa ibi loquit in emācipato. hic i adoptiuo. Lō
 tra hāc so. facit. §. de pdi. insti. l. si qs testō. Sol.
 subaudi ibi maxime ut ibi dicit glo. Jte facit cō
 tra hāc so. l. filiuissa. §. fm vul. §. de le. i. dic ut ibi.
 et fm hoc facit ad aliam. q. relinquo tali mona
 sterio centū et uolo q recipiat talē in monachū:
 et si nō recipiat perdat legatū. Et certe uidet q
 grauamen de recipiendo nō ualet sicut de ado
 ptādo: ut hic. pro hoc quia p̄tinet specie simo
 nie. dixi in. l. i. et ij. C. de bis que pe. no. dicit in. l.
 ille aut ille. §. de here. insti.

C Ultimo
 Et de quo
 dam no. vi
 cto Jac. de
 are. hic vide
 Bal. i. l. fi. i
 .ij. col. i. ver.
 sz pone. j. de
 dot. promiss.
 et in. l. auia. i
 .iij. col. C. d
 iure dot. et
 .C. d. rei vx.
 ac. §. uidea
 m. Et illuz
 ter. no. Bal.
 in. l. dictuz. i
 vlt. col. C. d
 pdi. ob cau.
C Heres.
 op. Et vide
 Bal. in. l. i.
 .C. de bis q
 pe. no.
C Testator
 legat. Vide
 Bal. in. l. i.
 .C. de bis q
 pe. no. i. xv.
 col. et in auē.
 cui relictū. b
 idic. vidui.
 et qd de mo
 nacho. vide
 Bal. in. d. l.
 .i. C. d. bis q
 pe. no. et fac
 .l. pe. C. de
 leg. no. per
 Jmol. i. l. pa
 terfa. de be
 redi. insti. et
 ad no. p. bar
 to. hic adde
 J. au. d. ca.
 in p̄t. incip.
 in rpi. noie
 amē. Ante
 qz uenit ad
 dicta du
 bia et. AD
 DE eundez
 Alex. p̄stio
 etc. et li. ter
 tio libro et
 Bal. cōstio
 cecxxvi. in
 fi. tertio lib.
C Ad aliaz
 q. vide bal.
 in. l. ij. C. de
 isti. et subli
 et Bar. in. l.
 ticio centū.
 §. ticio cen
 tū. de cōdi.
 et demon.

Icius. allegat no. bal duz l. i. §. ne aut. de ca du. tol.

I filie. vide Bal. i. l. fi. de sen que sine cer ta quanti.

Ultimo ista. l. no. q. vbi est statu tu q filie se mine no suc cedat etate masculo qui debeat do. tare filias q debeat dota re arbitrio boi viri. Et dicit Bal. i. l. fi. i. ij. col. C. de do. p. mis. q. etiaz si statutū nō diceret q te neaf dotare et. q. tū ad hoc poterit cōpelli. ibi etiā dicit q statutū dicit q filia dota ta excludat q si nō fuit pgrue dota ta petet sup plemētū per istuz tex. nisi statutū dice ret q debeat esse cōtenta vote data a patre.

De le gatus. ad huc tex. facit. l. ti cie textores et ibi p Bal. §. de leg. i.

Quero utru. Adde Bar. in. d. l. i. l. fi. §. de eden.

A tñ. op. q. relati uuz. de ma teria relatiui qs uel q. ad de Bal. in. l. p̄cipimus. d. appel. et bar. et Bal. in. l. cunctos po pulos. i. p̄n. de sum. tri. et Bar. in. l. oēs populi. in p̄n. de iu. sti. et iure. ADDE de relatiuo qs uel q. Oldr. p̄ filio. cxxij.

Icius. Is cui cura monumenti cōmittit ad expensas iso lidū nō tenet. h. d. C. Op. et videt q te stator vnum ex heredibus possit grauari ita q alius nō teneat. ut. l. cū ab vno. §. u. i. So. hic in dubio est presumendū q solū cura monumenti videat ei insolidū iposita. et hoc p̄sumit ex quā titate relicti et ex quātitate sue portiois. als inso lidum teneretur si vires hereditarie sufficerent. Querit glo. quo iure cōpellantur instituti ad edificandū. Dic ut in glo. et bene.

Quanta bz esse dos femine cum statuta pui dent q nō succedat sed dotetur.

I filie. Arbitrio boni viri dos p̄stituit dignitate et faculta tibus testatoris et numero liberorū p̄sa tis. h. d. Nota tex. ibi et ait non esse difficile et. C. Op. glo. C. de do. p̄mis. l. i. So. ut ibi. et in. l. cū post. §. gener. §. de iure do. et materia huius. l. videbitis plene in. l. i. §. de lega. ij. C. Ultimo ista. l. facit ad. q. sunt statuta in italia q filie scie nō succedūt cū masculis. sed masculi teneantur dotare quāta erit dos femie. Lerte erit arbitrio boni viri inspectis dignitatibus et facultatib⁹ te statoris et numero liberorū prout hic dicit. et l. q. ro. §. de iu. do.

I fundus. Nō videt esse in loco q ibi sunt ad tempus. h. d. p̄cordatū sunt in glo.

Que actio videat intentata an generalis an specialis cū quis format libellū simpliciter.

De legatum. Ea videt alicuius cau sa parata q ad eius usum p̄prius sunt de stinata. secus si ad usuz cōm eius et alteri. h. d. vel aliter. Verbi qd se bz p̄ prius et posteri sim pliciter sūptū accipit p̄ prius. h. d. fm pe. C. In tex. ibi attributū est id qd desinat esse in usu ma riti fm By. C. Op. de. l. cum querit. §. lana. j. e. So. ut ibi. Ista lex dicit idē qd. l. qntus. de aur. et ar. le. et ibi declarant quedā circa istā materiā. dic ut ibi. Ista. l. allegat ad. q. quidā formauit li bellū simpliciter quero utru videat p̄posita in dubio actio generalis ut certi conditio an actio specialis cōpetens pro eo qd petit. Dicitur aliquid doc. in. l. edita. C. de edē. siquidē ex uerbis pōt colligi q actio videat p̄posita et statū p̄bis. sz si nō apparet videat p̄posita actio specialiter desti nata. p eo qd petit nō actio generalis pro pluri cōpetens. et hoc dicunt per istam. l. cū similibus et hoc satis placet.

Relatiuum qs uel q quādo restringat vel de claret. et an legato facto vxori de emptis et q ei causa parata sunt an debent parata tantū.

Atamen. Relatiuuz qs vel q p̄cedentiū significatiōe restringit. sed si copula apponatur augebit. h. d. C. Op. q. relati uuz qs vel q appositū sine copula nō restringat. ut. l. oēs populi. §. de iusti. et iur. et l. cunctos po pulos. C. de sum. tri. et fi. ca. et l. oibus ciuitatib⁹. j. ad treb. Rñ. qñqz p̄ relatiuū adijcā aliqd qd cōpetit cuilibet d̄ p̄cedēti genere. et tūc nō po nit restrictiue. sed magis declaratiue seu demō stratiue. ut i p̄trariis. secus qñ relatiuū qs vel q referat ad certā speciē. ut cū dico stichus q meus est. ga tūc ponit magis demonstratiue q restricti ue. ut. l. stichū q meus erit. §. ti. ij. Sed si p̄ re

latiuū adijcā aliqd qd nō cōpetit cuilibet de ge nere precedenti distinguat an ponat cum copu la uel sine copula ut hic dicit. C. Quero aliq legauit vxori ēpta et que eius causa parata sunt an debent parata tñ. ita q nō empta. Videtur q nō. ga natura copulatiue est ut cōprehendat utruqz. ut. l. si heredi plures. de p̄di. insti. In cō trariū videat casus hic. dico q vtraqz debent. l. empta tñ et parata tñ. Ad p̄traria videt ut col ligi videat ex distinctione quā dedi in. l. si is q du centa. §. utru. ff. de re. du. ubi tractauit materiaz copulatiue. et q vtraqz debeant. p̄bat etiā in. l. quintus. de au. et ar. le. et §. e. l. q. p̄cubinā. in p̄n.

Admittat dña inter emere et cōparare.

I quid earū. Vide glo. su per p̄bo em pta. ubi est differētia inter emere et cōpa rare. Ad hoc glo. allegat. l. i. de p̄ben. emp. facit. l. i. et qd ibi no. C. de re. p̄mu. sed ista differētia inter emere et cōparare in uulgari locutiōe nō ca dit. nam emere nō uulgarizat alio modo q cō parare. et iō in dictis testiu et dictis uulgarū nō admittere istā distinctionē. sed in legibus et sta tutis p̄ditis a p̄tis istā distinctionē admittim⁹. simile dicit in differētia que fit inter appellatio nē filiorū et liberorū. ut. l. qd si nepotes. §. d. testa. tu. nā in uulgari illa differētia nō admittit. ut ibi glo. dicit. et ibi dicemus.

Inter emptū. Ad positionē spe cie sequit positio generis nō everso. h. d. C. Op. j. §. l. p̄xi. §. itē interest. ubi ille qui legat empta nō uidet legare parata. ergo in ēpto nō inest paratus. Rñ. ille q legat empta nō uidet legare parata. l. alio mo do q p̄ emptionē ut in p̄traria. q ergo dicit in empto nō inest paratus. falsum est. imo inest pa ratus. ut genus in specie sua. nō tñ tanq̄ genus simpliciter legatū sit. hoc est oia parata. sz tanq̄ genus qd inest illi specie. l. oia parata p̄ emptio nē alio modo. C. Ultimo no. tex. cum glo. quia satis bene declarat.

Le legato.

Ite interest. Legato generis cōti nent oēs spēs. sed le gato specie nō p̄tinet alia spēs sub genere p̄ten ta. h. d. C. Op. §. l. p̄xi. §. inter ēptuz. Sol. ut ibi dixi. C. Op. q. res que est destinata ad usum nō habeat pro tradita. ut. l. cetera. §. fi. cū. l. se. §. de leg. i. So. ut ibi dixi.

Ex. §. sequenti.

An sit differētia inter p̄cubinam et uxorem. **Marui.** No. tex. ibi sane et. C. Quero qd est dictuz nisi in dignitate. Dic ut in glo. Ray. in quadaz sua disputatione aliter dixit. dicit enim nō est dña inter uxorem et p̄cubinam inspecto iure naturali fm qd ius ē di gnitas. ut in auē. de mōachis. §. hinc nobis. ga fm ius naturale oīs coitus erat eq̄lis. ut in auē. qui. mo. na. effi. le. §. liceat. tñ inspecto iure ciuili fm qd est dignitas et distinctio personarū. ut. §. de posthu. l. i. est differētia inter uxorem et con cubinam cum matrimonium sit solēnizatum iu re ciuili. sed concubinarus nō. sed nō est impro batus. ut. l. in concubinaru. §. de cōcubi. ubi ali qua dixi que uide.

Si uxori. C. Op. de. l. ij. et. ij. §. d. au. et ar. le. So. intellige istam fm illas ut ibi dixi. C. Op. de. l. i. §. rectissime. de ven. in pos. mit. Sol. ut ibi dixi.

Quero aliq. qd si dico lego equum et ar ma. an intel ligat de ar mis equi et etiā testōris. vide Bal. i. l. i. C. de d. sign. q. sic p̄ istum tex. ADDE bal. p̄. cclxxx. ubi aliaz. q. decidit per hunc tex.

I qd ea. et iō i di ctis. uide Bal. p̄. bar. in. l. i. C. de re. p̄mu.

Inter em ptū. istū tex. allegat bar. in. l. iperiaz i. i. col. C. de iurid. om. iu. et Bal. in. l. fi. i. ij. col. de indic. vi. di. q. reli p̄ ctum uxori sub noie ap pellatiuo nō trāsit ad se cundā uxorem. et adde tex. et ibi gl. et Bar. l. i. iu rige. §. h. h. fraudādi. §. de pac.

Ex le gato. §. par ui. vxorez et p̄cubinā. v. de Bal. i. c. i. i. fi. p̄n. q. mo. se. amit. et in. l. etia in fi. C. de test. et i. auē. fi. qd i. ij. col. C. d. fa. san. ec. et i. l. si ea p̄di tiōe. C. d. cō di. inf. et gl. in. l. liberti. C. de nup. et uide ad huc tex. Bal. i. l. fi. quis. et ibi Ly. in. viij. col. de epi. et cleri.

Ex. l. sequenti.

Iusta id est perfecta.

Um filio. Ista e bona. l. z sin-
gularis hec sba cu
in sua tutela puenerint diuersimode in-
telligunt inspecta pditione pferentis z eius de
quo pferunt. ite in uerbis filibus. b. d. Ro. tex.
in fi. ubi iuste eratis zc. Exponit. i. pfecte etatis
hac. l. induco. s. d. testa. l. i. z expone ibi iusta sen-
tentia. i. perfecta sententia prout hic dicitur.

Ex. l. sequenti.

An in legato libroz ueniat suma azo. z Ros.

Ibroru. Appellatioe libroruz
ptinent oia uolumia
in quacuzq materia scripta. b. d. **Q**ue
ro quida legauit oes libros legales an in legato
ueniant suma azo. z liber Ros. z sitia. z sic ista
scripta dicant libri legales. Quidam ut Jaco. de
are. dicit q no: qa no sunt libri legales: sed ra-
tiones doc. ut. l. a diuo marco. C. de qd. Brevi-
ter dico esse recurrendu ad com usuz loquedi:
ut. j. e. l. s. qd tr cassius. Sz cois usuz loquedi e:
ut tales libri appellent libri legales. Ergo lz q
da libri dicant libri ordinarij qda exordinarij.
ideo puto q ueniant in legato. tamen quida ad-
uocatus ut tolleret istam dubitationem legado
libros legales ipsos specialiter nominauit.

Si cui. In dubio appellatio libri intel-
ligitur de uno uolumine non de
libris numeralibus per quos uolumen diuidi-
tur. hoc dicit.

Si homeri. Veres librū legatum
no tenet facere cople-
ri. hoc dicit. **C**op. j. e. l. ver. neqz cepti. Sol. ut
ibi dicam.

Libris. Libris legatis no ptinentur
ea in qbus libri repiunt. b. d.
Ex. s. sequenti.

Verba ambigua statuti intelligenda sunt sm
com usum loquendi.

Quod tamen cassius.

Libris legatis charte no scripte no ptinentur z
chartis legatis no ptinent libri nisi aliter uolun-
tas esset inefficax. Itē legato chartaz no ptinen-
tur mebrane nec econuerso. b. d. videtis hic q
si qs legat chartas ueniunt mebrane ex uolunta-
te defuncti. **C**otra. na appellatiua sunt imutabi-
lia: ut. s. ti. ij. l. iij. Dicit glo. illud qn noia appel-
latiua sunt prorsus diuersa nullā pstantiā in iu-
re habetia: sed hic loquitur qn noia appellatiua
pnt adaptari ad id qd testator sensit sm puetu-
dine loquendi. **I**te op. ista differētia no uide-
tur vera qm etiā mebranas appellamus chartas
cui usui dz stari: ut. l. cu delationis. s. afinā. j. de
fun. instruc. Ro. fatef ptrariū z bñ. vide glo. q
cipit qa appellatiue chartaz zc. quā no. ad in-
terpretationē statutoz. qa si est aliqd uerbū am-
biguū qd habeat aliud significatū dz itelligi sm
com usum loquendi. dic ut dixi plene in. l. la-
beo. j. de suppl. le.

Sed nec. Libri cepti scribi no ptinē-
tur appellatione libroz. se-
cus si sunt bene coplete scripti no tr correcti vel
miniati. b. d. **C**op. s. e. l. s. si homeri. ubi liber
no coplete debet. Dicant aliqui q ibi no lega-
uit sub noie libri: sed sub noie corporis. **E**l ibi
lz liber no erat coplete: est tr in uolumie reda-
ctus. z sic erit liber ex quo faciebat uolumen: sz
erat alio mō cepti scribi. **C**op. dicit hic q me-
brane ptinent. s. s. pxi. s. ubi libris legatis me-

brane no ptinent. Quidam dicunt hic loquit de
mebranis scriptis: vel dic etiam de no scriptis si
apparet de uolūate defuncti: q illas mebranas
ad illum librum destinauerat.

Chartis. Legato materiato no in-
telligit legata materia. hoc
dicit. **C**otra imo uidet sufficere sola destina-
tio: ut. l. si no sunt. s. qd ergo. j. de aur. z ar. leg.
dicit glo. secus in argēto. tu uero dic ut dixi in. l.
sria. **M**ateria uero utru destinatio aliqd opef
in legato. dixi in. l. cetera. s. fi. cu. l. se. s. ti. ij.

Ex. s. sequenti.

Quid legare uidet qui legat bibliothecam.
Sed z si bibliotheca.

Reuoco in dubiu qn qs legat apotheca seu bi-
bliotheca sua qd legare uideat. Dico q ex ver-
bis relinquētis z eius cui relinquif dz hoc presu-
mi. **E**x uerbis eniz dat doctrina i hoc tex. Si qs
tr diceret lego bibliotheca in qua sunt libri pz
manifeste q sensit de loco no de libris. Itē si di-
co lego bibliotheca vel armariū de cypresso: qa
apparet q sensit magis de edificio q de libris.
Sz si qs legat armariū simpliciter tex. uidet uel
le q cedat libri: sed puto ex diuersitate psonarū
debere intelligi: qa si scholaris scholari legauit
puto q intelligat de libris: ut. s. e. l. s. qd tr cas-
sius. in fi. ad hoc. l. plenū. s. equitj de usu z ha-
z. l. sed z si susceperit. s. i. s. de iudi. Sed si vnus
stationarius legat armariū alteri: tunc uidetur
magis sentire de armario q de libris. z ex qlyta-
te psona legatis dz inspicit. vt. s. e. l. cu filio.

Ex. s. sequenti.

An legato lecto ueniat culitra.

Sunt tamen quidam.

Uide glo. que incipit ornamenta lecti zc. tene mē-
ti: qa pluries hoc de facto uidi. **Q**uero qd si ali-
qs legat lectū uxori sue: vtrū ptineat cultra de
srico quā qs p̄sueuit ponere in lecto diebus se-
stiuis z tēpore solēnitatis. Dicit quidaz doc. q
no: qa cu legat uxori sue uidet legare ea que sibi
p̄gruunt sm qualitatē sue persone. ar. l. pe. i. pn.
.j. de ali. z ci. le. sed no cōpetit uidue hoc q ha-
beat cultra de srico. **E**t si dicitur q possit nube
re. r̄idetur q non est uerisimile q testator hoc
cogitauerit: sed quicquid dicant dico q cultra
de srico z omnia ornamenta ueniunt. casus est
hic. z. l. fi. s. uxori. j. de aur. z ar. le. z ibi dicitur.
z in. l. in statutu. j. de uerbo. sig.

Ex. l. sequenti.

De dictione hoc amplius.

Itibi pure. Dicitio hoc am-
plius precedē-
tū repetitionem inducit. b. d. **C**op. q
dicitio hoc aplius no inducit repetitionē: ut. l. si
seruus legatus. s. si ita. s. ti. ij. Ro. soluit h z no
bñ. dic ut ibi. Tu tr p declaratiōe pntis. l. z ma-
terie. dic qnqz p̄ferf uerbū aplius simplr: z tūc
nullā repetitionē inducit: vt. d. l. si seru. s. si ita.
ibi eniz dicitio aplius referf solū ad actuz sibi no
ad rē legatā. cu eniz dico aplius lego uideor di-
cere. i. aplius utor isto actu legadi. z sic uidet di-
ctio ptinuatua: vñ forte eandē repetitionē idu-
ceret quā dicitio itē: vt. j. e. l. i. repetēdis. dic qnqz
dicitio aplius referf ad rē determinataz p nomē
ut lego aplius dote: z tunc ponit cōparatiue z
iducit repetitionē: ut. l. q ita. j. de do. ple. q. d. le-
go dote z aplius ea tr cu natura cōparatiui sit
q relinquat formā positui in extremo ut ibi pz.
Quoz dicitio aplius referf ad aliqd determina-

Sed z si
bibliotheca.
No. de lega-
to bibliote-
ce seu apote-
ce facit ad
no. p Bar.
l. l. cu pater.
s. mens. s.
titu. i.

Sunt tr
quidā ptine-
atur cultra.
Si qs legat
lectū uxoris
an ueniat cul-
tra de srico
Adde Bal.
in. l. ij. C. de
leg. ad fi. z
Bar. in. d. l.
fi. s. i. de au-
s argen. le.

Itibi
pure.
aplus
Quia dicitō
amplius re-
fertur ad ali-
qd zc. adde
qd no. bart.
in. l. legata
inutiliter. s.
leg. i.
ADDE bal.
p̄filio. clij. p̄
mo libro.

Ibro-
rū. s. fi
cui. vi
de Bar. in
rub. j. s. op.
no. nun. z in
rub. s. solu.
matri.

Libris.
uide tr tex.
in. l. auiduo
j. e.

Ad tr
cassius. proz
sus diuersa.
uide Bal. i
.l. si in noie.
.C. de testa.
z Bar. i ru-
bri. fol. ma.

Dic ut
dicit. Adde
Bar. j. co. i
.l. no aliter.
z in rub. j.
de oper. no.
nunc. z uide
qd dicit gl.
in. l. in lega-
tis. s. fi. j. e.

Am q rif. s. lana. q ro quato. vi de simile. q. in. l. si ex fal. ho. C. de tra. fac. p. Bar. b. C. Secun. dum quali. tatem. vide Bal. in. l. si volutate. C. de vot. pro. mis. c. Mo. dicitur fieri. ad uerte in qua tu Bar. hic voluit q. ex. pte. facte ca. custodie no. copentent cu. fructib. sed ille repetun. tur. Priu. vo. luit Bar. in. l. si. s. de. l. p. ho. q. opi. videtur ue. rior. z. hanc. firmat Bal. in. l. i. C. de. fru. z. lit. ex. p. in. si. naz. claruz. est. q. possessor. ma. le. fidei. dedu. cit. de. fructi. bus. exp. as. factas. causa. q. rendoru. z. q. seruando. ru. fructuuz. l. si. a. vno. s. fructus. de. pe. here. s. exp. as. cu. stodie. est. bu. iusmodi. l. si. ita. s. fi. z. l. q. situz. s. sal. tuariu. z. i. l. instrumeta. in. fi. de. sun. stru. z. l. pe. z. l. si. s. de. impen. ergo. no. repetit. sed. veit. fru. ctibus. com. p. uida. z. l. y. ista. expen. sa. no. sit. facta.

tū p. p. nōmē ut hoc āplius vel eo āplius: tunc si nō pcedit qd repetat nō repetit: ut. l. si seru°. s. si ei. s. de leg. i. Si uero inuenit qd repetat z re. petit primū pcedens legatū siue sit factū eidez: ut hic. siue diuerse p. sone: ut. s. e. l. si. sic. z. s. de. le. i. l. si seruus. s. si ita in. fi. s. si dixisset his am. plus vel eis āplius: tūc induceret repetitionē oī. um pcedentiū: qa natura pluralis numeri nō ve. rificat in uno: ut. l. ubi numerus. s. de testi. z. l. meuius. s. eū. s. ti. i. z. l. si. j. ad tre. Nec est ratio. qre magis referat ad unū q. ad aliud. ar. l. i. C. de libe. pte. z. hec uera si queramus an iducat re. petitionē ipsius rei legatē. C. Sed qro an indu. cat repetitionē q. litatis: ut si pcedat legatū cō. ditionale videat repetisse p. ditionāliter eo q. in. sequenti in. sit p. ditio. glo. j. e. l. i. repetēdis. tenet. q. sic. z. ita intelligit. l. illa. C. Sed qro qd si lega. tū pcedat purū z. p. ditionē hoc āplius indu. cit p. ditionale: an p. prio legatō puro uideatur. adijci p. ditio. Glo. nō bñ firmat B. q. sic: quia. s. m. relinquit sub cōmemoratiōe primū z. sic va. let scōm: ut. l. nā ad ea. de p. di. z. demō. z. hoc pla. cet. casus est. j. de libe. le. l. aurelius. s. testō. el. ij. Sed qro si hec dicitio hoc āplius p. fert in codi. lis ad qd referat. Rñ. si quidē in codicillis pre. dit aliqd ad qd possit referri: z. ad illud refertur. s. m. ea q. dicta sunt supra: qa dicta iura simplici. ter loquunt. Si uero nil pcedit tunc referat ad. id qd eide p. sone relictum est i. testō nō ad id qd. relictū est alijs personis: ut. d. l. aureli°. s. testō. z. l. legata inutiliter. in. princ. s. ti. ij. Idē si relin. quit primo ab uno postea ab eo cuz adiectione. hoc āplius ad aliū relinquat: tunc enīz refertur. nō ad p. xima relicta alijs p. sionis: sed ad ea q. sūt. relicta eidez p. sone: ut. l. legata inutiliter. s. de. leg. i. sed si nil eide esset relictū tunc illa adiectione. hoc amplius nil operaret: qa nō esset ad qd re. ferat: ut. d. l. si seruus. s. si ita. s. de leg. i. rōnē co. gitatibus. Idē dico de dictione plus eadē rōnē. facit. j. ti. i. l. cū filiuz. s. pater.

Igni. Appellatiōe ligni legati cō. tinent lignū p. buriendi cā pa. ratū a terra separatū speciali noīe nō sub. missum nisi volūtas testatoris vel eius conditio. aliud iduceret. b. d. tota. l. s. m. Ja. s. are. C. Op. ad. s. offiliuz. el. i. j. e. l. s. offili°. el. ij. j. e. l. ubi. ea que habēt nomen speciale nō p. tinent appel. latione lignoz. Sol. iste. s. loquit s. m. propriam. significatiōez. sed in. s. offiliuz. el. ij. loquit qñ. s. m. p. suetudinē regionis aliud iducit: sed qd. dicemus s. m. p. suetudinē huius ciuitatis mibi vi. detur q. p. tinent sarmēta z. similia.

Eruus. Cui ē legata materia. nō est legatū materia. tū. h. d. sic ecōtra. Cui ē legatū materia. tū nō uidet legata materia: ut. l. libroz. s. qd. tñ. castius. s. eo. quod nota z. bene.

Uicirographum. Legato instrumentorū continent noīa. debitoz. hoc dicit. de hoc. in. l. seruū filij. s. euz. q. cyrographū. s. de lega. i. C. Quero an legatō. nomine videatur legatā actio hypothecaria vel. eius fideiussio. Dic ut dixi in. l. si heres pecuniā. j. ad trebel. z. l. heres a debitore. j. de fideiuz.

Am queritur seru°. Ho. tex. scripsi. eos enim zc. C. Op. de. l. seruus urbanis. j. e. ubi aliud p. tinet q. h. dicit. So. ista referunt. tur tñ ad p. dicta q. agazo vel mulio q. sunt cir. ca cultū patriffa. p. tinent appellatione seruoruz.

urbanoruz. als simpliciter dicendo serui urbani multi alij continent ut ibi.

Ex. s. sequenti. C. Stāte statuto q. dos que est recepta in roba. estimata debeat reddi facta detractioe medie. tatis precij. Si reperit in instro q. mulier dedit. dotem i. pecunia numerata z. in rebus apprea. tatis nec apparet de quātitate quid fiendū.

Lana. In his q. qs. p. miscue utif illd v. f. vxoris casa paratū quod ad eius. usum annuū est necessariū. b. d. Ho. tex. ibi non. enim deducto zc. C. Quero dicit hic q. debet. qd ad eius usum ānuū est necessariū. C. Quero. quātō tpe debet an pro uno anno an pro pluri. bus. Ja. de are. dicit q. p. uno anno. z. hoc inuit. tex. q. dicit ad usum ānuū: ut. l. nā qd. liquide. s. idē si. qs. j. de pe. le. ubi est similis tex. Dec. l. fa. cit ad. q. Lauet statuto q. dos que est recepta i. roba estimata debeat reddi facta detractioe. me. dietatis precij. reperiebat in quodā instrumēto. q. mulier dedit dotes in pecunia z. in rebus seu. roba appreata nec apparet quātū sit datū in. rebus. qro quātū presumes datū in rebus. Hic. videt posse dici p. hanc. l. tñ esse datū i. roba seu. in rebus quātū esset p. ueniens mulieri s. m. qua. litatē sue persone ut hic pro hoc. s. e. l. si filie. z. s. ti. i. l. si. z. de iure do. l. quero.

Ex. s. sequenti. C. Que sunt ad ornatū fundi nō dicunt esse ad. culturā ideo expense que fiunt ad custodiaz. ca. stri pignorati nō cōpensant cū fructibus.

Adredius. Que pertinet ad ornamē. tū vel custodiā fundi nō p. tinent ad culturā. b. d. z. non est aliqs. q. nesciret. istā determinatiōē qui nō rīderet contrariuz. Vel dic ornatuz z. custodia fundi nō dicit. cul. tura. b. d. hoc est utile scire. p. pter personas que. castra z. fortilitias pignori recipiunt z. in facien. do custodiri castra faciunt expensas z. quosdaz. hoīes tenent in castro ad custodiā. naz. expense. que fiunt causa custodiendi nō dicunt fieri. cau. sa culture. qd no. propter id quod dicit in. l. fun. dum. s. fa. her. nam quilibet possessor etiā male. fidei expensas factas causa culture z. querendo. rum fructuū cōpensat cuz fructibus ut ibi dicit. s. sic erit secus in expensis que fiunt causa custo. diendi: ut habes hic.

Extoribus. Mutatio ar. tificij ad offi. ciū nō mutat substantiā legati. b. d. Ho. tex. ibi nō enim zc. C. Op. q. legatū sit extinctū. qa tpe mortis nō reperitur q. sit testatoris. l. sty. chus qui meus erit. s. ti. ij. So. glo. hoc relatiū. q. referat ad uerbū sui: z. ad illud facit p. ditionez. nō ad uerbuz. textoribus. Vel dicit glo. hic dixit. omnibus. pcedens so. nō uidetur uera per. l. ij. de aur. z. arg. le. z. l. item legatō. s. pe. s. e. ubi. os q. uxor sit tēpore mortis ad hoc ut legatum. ualeat. ita videt hic q. h. textor debeat esse tēpo. re mortis. So. fateor dñū. sed h. tēpore mortis. definit esse textor. lz. enim exerceat aliud officiū. nō tñ p. hoc definit esse artifex. secus si transiit. ad aliū offiū: ut. j. e. l. legatis. s. ex officio. z. hoc. uult dicere tex. hic. nō enim ad aliud zc. ratiōē. videbitis in. d. s. ex officio.

Uiduos. Masculinum cōci. pit femininuz. hoc. dicit de hoc. s. ti. i. l. si ita scripsisset. z. j. de uer. sig. l. i. z. ibi dixi.

Ex. l. sequenti. C. De dictione item an semper repetat.

pprie causa culture ut h. tñ dicit fa. cta cā qren. doz fructuū uel pseruan. doz. o. ll. z. ad p. dicta. vi. de Bar. i. l. in fundo p. primā col. s. rei v. z. qd. ibi dixi z. vi. de Angel. z. j. mo. in. l. di. uortio. s. i. p. dia. solu. ma. r. ibi scri. psi. z. p. dicta. faciūt ad. q. maritus fa. cit exp. as. i. custodiēdo. castrū dota. le an eas de. beat deduce. re de fructi. bus an pos. sit eas repe. tere tanq. cē. scat talis ex. p. nsa facta. gratia rei si. fructuū. z. vi. de Bar. i. l. si. s. de ipē. z. ibi dixi. et. Ang. hic ibi. cā culture. qd no. adde. Ang. in. l. di. uortio. s. im. p. dia. solu. ma. vid bal. i. l. i. i. j. col. de fruc. z. li. exp. z. in. ca. l. in fi. ADDE an. exp. se facte. p. custodia. castrū pigno. rati cōp. ten. tur cū fructi. bus Bal. cō. filio. cl. i. j. ter. tio libro.

De repetendis

Ubi psonarum uel rerum idēitas est dicitio itez inducit repetitione precedentis qualitatis. b. d. **C**op. et uidetur qd conditio adiecta uni persone nō intelligatur in persona alterius i alio legato repetita: ut l. que conditio. j. de condi. et de. l. si. se. io. s. ti. i. huius timore dicit glo. no. intelligo h qd fuerunt apposita uerba repetitiua: ut hūm hoc amplius uel eo ampli: ut l. si tibi. et l. si sic. s. e. cum similibus. Ista lec. licet sit uera in se n tamen cōgruit huic littere: qd h loquitur de dictione continuatiua itez. non autē de dictione repetitiua quid dicem? Breuiter oēs doc. cōiter intelligunt istaz. l. qd hic est personarum uel rerū idēitas: qd eidez persone legatur sub conditōne et subdit testō. Item lego idē funduz: qd intelligitur sub eadez conditōne. Idem dico si eset idēitas rerum qd diuersis personis legatur eadez res. sed si eset diuersitas personarum et reruz tūc secus. ita dicit glo. **C**ontra istā so. op. et uidet qd dicitio itē inducit repetitione: ut l. i. in prin. s. de publi. Sol. ut ibi. et dicam pleni us infra de dictione item. et de hute eius repetitionis dic per Jac. de bel. in sua disputatōe quā ponit in corpore autē. in ti. ut de ap. cog. circa prin. coll. viij. Tamē nos circa p̄dicta aliqua p̄tingamus. Et ad declarationē huius dic. quāqz est psonarū et reruz idēitas per oia qd eadez res eidez ab eodez herede legatur. et tunc si quidez hoc sit cōtinuata scriptura: ut lego titio funduz seianū. Item lego titio fundū seianū et nulla inducitur repetitio. sed quid iuris sit habes in. l. nam ad ea. h. qd si pure. de. et de. et de. isto casu nō loquitur hic. Si uero istud fiat ex intervallo h est mediantibus alijs legatis: ut lego titio funduz seianuz sub conditōne. Item lego seio domuz itez lego titio funduz seianuz. Lerte hic nulla inducitur repetitio q̄tū ad conditōnez appositā in legato facto de eodez. imo inducitur correctio: ut. d. l. nā ad ea. sed an inducat repetitione de conditōne adiecta in primo p̄cedenti legato dicā infra. Quāqz est idēitas ex pte persone eius cui relinquit et rei relicte: h est diuersitas psonaruz a qbus relinquit. tūc idē qd nulla inducitur repetitio sed p̄inde est ac si in duobus testis esset legatur: ut. l. qd ergo. s. si qz duos. s. d. le. i. et intelligo si relinquitur a diuersis coheredibz seu legatarijs. sec' si primo ab instituto. scō a s̄bstituto: qd tūc dic ut. l. l. s. de le. i. et isto casu etiā nō loquitur h. Quāqz est idēitas p̄sone a q relinquitur: ut lego titio fundū sub conditōne. Itē seio lego domū an tunc intelligat repetita conditio. Hoc cōiter dicit qd nō. p qbus facit. d. l. qd dicitio. j. de condi. et de. et hoc casu similiter nō loquitur ista lex. **A**d hī autē v̄ l. p̄dicta sint hā qd quolibet casu hēat locuz ista lex. primo enī casu qn̄ est oīs idēitas testator dixit lego titio fundū seianū sub conditōne. postea dixit. Item titio funduz seianuz heres dānas dare esto. Lerte intelligitur illis diebus et conditōnibz. casus est h. nō ob. j. de cōdi. et demō. l. nā ad ea. et quod supra dixi qd ibi loquitur quādo hba p̄mi et scōi legati ad eundez referunt. vnde nisi intelligeret correctio uel duplicatio legati nil oparet. sed in casu n̄ro hba p̄mi legati fuerūt relata ad legatariū uel simplr plata. i. scōo fuerūt relata ad heredē qd dixit dare damnas esto. vnde uidet facere causa dubitatiois tollende. q. d. qd p̄ius legauit heres d̄ merito dico qd dies et conditio uident repetita. casus est h. sicut in eo q̄ interrogat si p̄

mittit sub conditōne et r̄idet simplr. nā uidet sub conditōne r̄idere: ut in sti. de inuti. stipu. s. est p̄terea. nisi aliud exp̄sse apparet: ut. l. i. s. si qz simpliciter. j. de h̄b. ob. et hic est uerus intellect' huius. l. scōo casu qn̄ est idēitas personaz qbus relinquit et rerū q relinquit tūc nō inducitur repetitio ponēdo exemplū: ut. s. dictū est. sed si ponas ut tex. ponit: secus sit exemplū: titius heres meus det seio fundū sub conditōne si nauis ex asia uenerit. itē semp̄oni' heres dānas esto dare. Lerte intelligit semp̄oni' grauatus sub conditōne eadē: qd scōo ofo q̄ adijcā p̄ hāc dictionē itē est defectiua et intelligit repetita ref p̄cedens legata cū qualitatibus suis: ut. l. i. i. p̄n. j. de pub. et ibi dixi. et j. ad. l. iul. de vi pu. l. iij. et h̄ p̄t esse uerus casus huius. l. Tertio casu qn̄ est idēitas persone a qua relinquit et rei relicte. et tunc nō inducitur repetitio: ut in exēplo sup̄posito qn̄ per dictionē itē adijcā ofo perfecta. sed si adijcā ofo imperfecta rōne h̄bi: ut in exēplo glo. lego titio funduz sub conditōne. itē seio funduz certe cū in hoc scōo deficiat h̄bū lego: intelligit repetituz p̄cedēs cū qualitatibus et adiectionibus per ea q̄ dicta sunt. et hec hā nō tū p̄ istā. l. qd hic fuit repetituz h̄bū tū fuit defectiua ofo ex pte rei legate. tū h̄ lex facit argumētū p̄ idēitatē rōnis. Quāqz est idēitas psonarū et reruz diuersitas. exemplū lego titio fundū sub conditōne. itē eidez lego domū: tunc uident dicere doc. qd intelligat facta repetitio: ut. l. seio. s. gaio. j. de fun. instruc. et ita t̄z By. et Ray. qd puto ueruz si sequēs ofo que adijcā per dictionē itē: sit imperfecta. exemplū lego tibi fundū sub conditōne. itē eidez domū: secus si dicere eidez lego domuz. nāz tūc nullā inducit repetitionē: ut. l. qui fundū. s. de h̄b. emp. facit. l. i. s. i. j. vi bo. rap. et quod dicā in. d. s. gaio quāqz est idēitas reruz sed diuersitas personarū: ut lego titio fundū sub conditōne. Itē seio eundē fundū. certe si nō repetit h̄bz lego: intelligit sub eadē conditōne. secus si repetat per ea q̄ dicta sunt supra. Nec ob. l. legatū. j. de adi. leg. qd ibi sit translatio hic nō Item aduerte: qd ubiqz dico fieri repetitōez p̄cedentis diei uel conditōis. intellige si repetitio cōgruit als secus. exemplū legauit uxori mee amuz legatū donec honeste et caste uixerit. Itē eidez domuz. nō p̄t intelligi repetita conditio donec caste et rō qd in p̄cedēti legato dicta conditio nō est extinctiua alicuius legati: sed ipediret originē p̄ sequētibz annis: ut. l. qd cōcubinā. s. uxori. s. e. istū aut effectū nō p̄t opari in sequēti legato: qd nō est nisi unū. unde ista repetitō sequētibz per eūdū modū nō cōgruit et. ut. s. d. le. ii. l. cū paf. s. cū imperfecta. **Q**uero uidim' an per dictionē itē inducat repetitio p̄cedētis conditōnis seu q̄litas. sed an qualitas adiecta sequēti legato addat primo. Exēplū lego titio fundū. Item eidez domū sub conditōne an ista conditio in̄t p̄mo legato. Et uidet qd sic ut dixi in dictione hoc ampli. s. e. l. si tibi pure. **C**ōtrariū puto qd illud ideo qd dicitio h̄ ampli' repetit rē primo legatā. merito sibi adijcā conditio: sed dictō itez: in exēplo p̄dicto nō repetit rē sed solū ac tū h̄bi et iō ipsas qualitates solas repetit: ut hac. l. de dictione et dicemus in. d. l. seio. s. gaio. **Q**uero pone testō: plura legata fecit in oibz suis bonis filius suuz heredez instituit et adiecit qd si filius meus decesserit sine filijs relinquo titio centum. Item relinquo seio fundum. Item semp̄onio domuz: an in sequētibz legatis p̄ p̄mū intelligat conditio si filius deccdat et. Et

Ubi petentis ga eide psonae. No. de dictione itē. et de dictione et vi de bal. no. in. l. seio. s. gaio. j. de fun. instruc. **C**ites aduerte. Et idē cōsuluit bar to. in cōh. in. cip. testator relitqz uxori habitationē dom' si uita uidualē sua uerit. itē h̄ religit eidez oēs suos p̄nos lini et lane qd in h̄ scōo legato nō intelligit repetita conditio uel duitatis ga huic sequēti legato nō p̄gruit qd p̄mū legatur h̄z cām suc/cessiuā v̄z qd heres tenet p̄stare patiētā iuz no. in. l. corrup. C. d. usufr. **S**m legatū ē mo metancū ga stati solutiōe facta heres liberaf. allegat p̄ decess. ita. l. si. s. seio. s. gaio. d. fū. instr. et. l. cū pater. s. cūz p̄fecta. d. le. ii. et refert bal dū. in. l. si. C. d. indic. u. dū. **A**DDE an Itē sit repetitiuū qualitatis pau. de ca. con. l. x. bal. cōh. ccl. p̄m. i. l. et p̄ filio. ccccxv. ii. d. materia huius. l.

a CSec^o si dictio. ad bar. in. d. l. si ita scriptu in fi. pn. et ibi etia bal.
b Csi filiu calendariu. qd si calendariu habes hic melius qd alibi. Et
c q ita dixit bar. lz istum tex. non alleget in. l. vxoz. la. iiii. et in. l. fi. j. de
vfufr. lega. bene facit tex. in. l. vxoz. s. legauerat. j. c.

l Legatis locatores roncinoz. No. q locatores roncinoz siue egru di-
catur merca-
tores. et q di-
cant nego-
ciatores. vid
pulchre bar
to. in rub. C
d nau. li. xi.
e e pma ru.
ipfi libri. Et
ibi habet q
dicant cade
larij an facie
tes cadelas
an vedentes
t m. adde tn
fm do. an. et
pe. de anch.
in. c. fi. d vi.
e bone. cle.
vt refert ro.
m. l. si publi-
can. s. i. de
publi. q dif-
feretia e int
negociatores
et artifices: qz
negociatores
ille q emit v
naz re et non
mutata for-
ma illa vedit
vt lucres. ar-
tifer e ille q
re emit mu-
tata forma
vedit vt e q
emit ferru et
facit enses vt
est tex. lxxxv
iii. dif. para-
tu. qd no. ad
limita. c. qua
qz de ces. in
vi. Et no. ad
statuta loqn-
tia. d merca-
toz: qz isti
appellatione
mercatoz si
cotinent. vt
dicit tex. i. d
c. paratu. q
e no. et adde
qd merca-
tores pprie di-
cunt a mer-
ce. et io emp-
tores suoz
vel aliaz re-
ru q no veni-
unt appella-
tioe mercis
non dicunt
mercatores
tex. e. i. l. mer-
cis. la. ii. d v.
fig. ibi pprie
dicunt vella-
litarij. et .l.
madatu. s. i.
s. mada. fac
.l. mercis. la.
i. et qd ibi
no. d v. sign.
cogita an sit
vez. et mutu-
as pecuniaz
quoz dicitur
negociatores.
vt no. bal. i. l.
i. C. d exerci-
to. dicit etia
do. an. i. d. c.
fi. i. fi. q q e-
mit possessio-
nes vt fruc.

videt q no per ea que supra dicta sunt. Contra-
riuz credo. naz ista aduersatiua q si sinaut et si-
miles aduersant precedebus. et sic impo: tant
in se quadaz ofonez. q. d. filiu no grauo plus si
vixerit q si decefferit et hoc pbaf in. l. si ita scri-
ptuz. s. de libe. et posthu. in prin. vbi illa pba si
vero filia mea nascef impo: at hoc. l. ita q no si
lius. facit j. de da. infec. l. hoc amplius. s. d his
aut. et qd ibi no. in glo. parua. In pposito ergo
illa ofo subintellecra filiu viuentē no grauo re-
ferf ad oia sequetia: vt. l. talis scriptura. s. fi. s. d
le. i. et l. si ita. e. ti. secus si dictio aduersatiua ap-
poneret ad aliud legatu. exēpluz lego titio su-
duz. q si decefferit sine liberis deueniat in seiu
Item lego sempzio domuz et c. na in alijs le-
gatis que sunt relicta ab illo legatario illa clau-
sula nil pot opari. na clausula illa subintellecra
dicit q ille legatarius viues heat qd sibi e relic-
tum. inspiciendum e ergo ad qd dicta clausula
aduersatur.

Ex. l. sequenti.

Calendarij appellatione quid veniat.

q Si filium. Calendarium co-
tinet noia debitoz
et pecunia ad calendariu destinata siue
calendariu leges siue a legato excipiat. hoc. d.
No. hic quid sit calendariu q: hic habes exps
sius q alibi. et hoc vidit multotiens in testis iu-
deoz: vel ipso: um venditionibus qui vendunt
et legant cameram eo: uz vbi sunt. qd no.

Ex. l. sequenti.

Locatores roncinoz: possunt dici merca-
tores. et an mutuo: dicat negociatores. et an loca-
to: possessionuz dicat merca: et an mercator
dicat qui semel tm emit mercantias. et an stante
statuto q merca: res teneant recipe florenos p
certa quantitate. an si recipit dotē teneat recipef
florenos pro dicta quantitate.

l Legatis. Negociatores dicun-
tur qui cum alijs con-
trahunt. secus in eis q aliq exercet offi-
ciu vbi dca no imineret. h. d. C No. ar. ex hac
.l. q locatores roncinoz: pnt dici merca: tores
seu negociatores s; Ja. de are. qd facit ad statu-
ta que dicunt q libas merca: uz credatur in
certa qntate. C Circa istam. l. qro tres. q. Pri-
mo quero si aliquis est mutuo: vtrum dicat
merca: vel negociatores. Hic videtur tex. q sic
q: h interuenit contractus. ergo dicitur nego-
ciatores. In contrarium est casus in. l. i. euz. in pn.
s. de istitonia. Ad hanc. l. rideo: q: debet intel-
ligi quando interuenit contractus vltro citroqz
obligatoz: et illa est pprie negociatio vel mer-
catura. C Quero aliquis non facit aliosactus
nisi q locat possessiones suas et alioz: possessio-
nes conducit. an dicitur negociatores: seu merca-
tores. Rideo no. tex. vt in. l. si cu villico. s. de insti-
to. Oportet enim vt dicatur quis merca: vel
negociatores: q faciat negociationez questuarias
ex qua aliquid querat. sed p cipere fructus d sua
possessione no dicat aliquid de nouo querere.

C Tertio quero mercator: seu negociator: dici-
tur: vt vidistis. quid si semel emit pannos et ven-
didit pannos vtrum dicitur merca: pannoz:
Et videtur q sic. q: pcurator: dicitur qui semel
est pcurator constitutus. et impator: dicitur qui se-

tus vedat dicat negociator: nihil allegat. s; est tex. i. l. si cu villico. b isti-
to. Et d dicta differetia iter mercator: negociator: et artificē. vid sed. in
cōh. cxxvii. qd icipit in xpi. et. et d artifice vide qd scripsi post bar. j. ca. l.
s. ornatricib. et an appellatioe artificu veniat notari. vid ang. in cōh. xx
fiii. Et qz dicat merca: vid bar. in tractatu. d testi. in. s. de merca: to-
re bar. i. l. ma-
riti. s. i. j. de
adul. et vide
bar. i. l. i. gbe-
mio. floz. et
ad no. h per
bar. vid pau-
de ca. in pfi.
lxviii. icip. i
xpi. noie an
viso puncto
supra scrip-
to et aliis de
qd in eo fit
metio i pio
dubio.

mel impat: vt no. in pama cōstitutione. ff. vete-
ris. et turo: dicitur ille qui semel tuctur: vt. l. i. s.
. i. s. de tu. item expilator: dicitur qui semel expi-
lat hereditate. j. de effrac. l. i. s. expilatores. Sic
ergo qui semel mercatur merca: dicitur. et sic
noia pbalia verificant in vno actu. In pmiū est
casus in. l. i. in prin. et ibi glo. s. de tribu. vbi se-
pius d; facere. Ad pma rñde q: loquunt in offi-
cijs que qs assumit ab alio no a seipso: vt dico d
impatore et de pecu. et similibus. vel quado assu-
meret a seipso si assumeret cuz delicto: vt expila-
tores effracto: et similes. sed in alijs officijs q
quis assumit licite a seipso requiritur exercitium
qd sepius quis fecerit. et hoc dixi in pama lectio-
ne. ff. veteris. Facit ad. q. qua vidit d facto. dicit
statutu q merca: tores in mercantijs accipiant
florenos p tanta qntate: quero quid in dote
vtrum dos dicatur mercantia. Videt q sic: qa
hic est contractus vltro citroqz obligatoz: us. Cō-
trarium dico q: non est actus questuarius. Itēz
qz iste contractus no recipit reiterationem con-
tinuatam que requiritur vt dicatur quis merca-
tor: vt. d. l. i. in prin. de tribu.

Ex. s. sequenti.

Que sit dñia inter officiu et artificiu. et an q
pmisit dare schacuz matuz cum pedona si pe-
dona est effecta regina et det schacum matuz
illa an obtineat.

Si ex officio. Artificium extin-
git nomen officij si
ecouerso. h. d. et est pulcher. s. Ad declarationē
scias quid sit officiu quid artificiu. C Contra-
istum. s. op. q: ista mutatio qualitatis no extin-
git substantia legati: vt. l. tutelae. s. d. capi. di.
Dicit glo. hic fuerit legati serui sub noie officij
no sub noie pprio. C Itē op. j. ppi. s. Solu. vt
ibi videbitis. C Op. de. l. fici. s. qui. mo. vsuf.
amit. So. vt in glo. et bene. C Quero q sit dif-
ferentia inter artificiu et officiu. Hic officiu est
quod habet a natura sine doctrina: sed artificiu
est qd no pot haberi sine doctrina. C Quero q
est rō q artificiu extinguit nomen officij et non
ecōtra. Hic vt in glo. et bene. C Quero vltimo
quid si mutauit status d officio vno ad aliud of-
ficiu. glo. dicit et bene q legatu extinguit. si-
cut eni extinguit si mutat de vno officio ad aliud
artificiu: vt h. et l. textoribus. s. e. ita quado mu-
tat de vno officio ad aliud officiu. Hic. s. idu-
citur ad. q. de ludo scaco: uz: aliquis pmisit da-
re schacuz matuz cu pedona demū dedit cuz pe-
dona facta regina vel versa an videatur obser-
uasse promissa. Quidam q sic: quia per augmē-
tum dignitatis non fit mutatio. vt. l. pe. s. de se-
na. Alij cōtra q: qñ fit regina fit mutatio de of-
ficio ad artificium. ideo et c. qz dñit habere vir-
tutem peditis fm Ry. mal. vt refert Ly. in. l. ii.
. C. de suspe. tu.

Si unus. Seruus cedit legato eius
artificij in quo plus versa-
tur. hoc dicit. facit. l. pediculis. s. argēto. d. aur.
et ar. le. et quod ibi dixi. quod facit ad multa.

Ex. s. sequenti.

Appellatione artificij an contineantur addi-
scentes. et an statuta loquentia de artificibus cō-
prehendant addiscentes.

villico. b isti-
to. Et d dicta differetia iter mercator: negociator: et artificē. vid sed. in
cōh. cxxvii. qd icipit in xpi. et. et d artifice vide qd scripsi post bar. j. ca. l.
s. ornatricib. et an appellatioe artificu veniat notari. vid ang. in cōh. xx
fiii. Et qz dicat merca: vid bar. in tractatu. d testi. in. s. de merca: to-
re bar. i. l. ma-
riti. s. i. j. de
adul. et vide
bar. i. l. i. gbe-
mio. floz. et
ad no. h per
bar. vid pau-
de ca. in pfi.
lxviii. icip. i
xpi. noie an
viso puncto
supra scrip-
to et aliis de
qd in eo fit
metio i pio
dubio.
C Tertio q
ro vid bar. i.
l. mariti. s. q
fitu. de adul-
s. bal. in. l. ii.
d cōh. pe.
C In. l. i. vi.
de bal. i. ru.
de cōh. pe. i
fi. et cu bar. h
trāsit pe. de
anch. i. e. ca-
nonū statuta
in q. qz dica-
tur merca-
to: an sit ap-
pellatioe mer-
catoris vel
artificis veni-
at discipu-
lus. vid bar.
in. s. ornatri-
cibus j. c.
C Quid in
dote. s; qd b
legato vtru
fit negocia-
tio vel mer-
catura. dicit q
no pprie. et
io no d; sol-
ui gabellat
tz bar. et doc-
to. p. gl. i. l.
cetera. s. sig-
de l. i.
C Si ex of-
ficio. qro ad
de bar. i. l. fi
no sorte. s. li-
bertus. d. cō-
di. inde.
C Non fit
mutatio. vid
bar. in. l. fal-
sa dmonstra-
tio. s. i. d.
cōdi. et de. et
bar. et bal. i. l.
pe. s. d. scna-
to. et facit ad
no. q. bal. i. l.
q. q. i. fi. C. d
epil. et cle. et
qd no. gl. i. s.
qz qo. i. auct.
d. fi. instru.
C Si vnus
vide tn text.
et ibi bar. i. l.
fuis vbanif.
s. lecturarif.
j. c.

Matricibus appellatiōe artificij. vtrū appellatiōe doctoris p̄tineant scolares. vide q̄ in p̄hemio d̄ cretaliū vbi inter eos ponit copula & ibi p̄ Jo. an. & do. an. etiā tangit i prohemio. vi. et bar. & doc. i. l. i. in fi. s. fo. matr. & vide Imol. in d. p̄hemio. & d. l. fi. ad fin. & ibi p̄ bal. in pe. col. & p̄ d̄ ancha. i. c. canonū statuta in d. q̄ ro q̄ dicat mercator. ad de th q̄ doc. to. nō veniūt appellatiōe artificij vt p̄ bal. i. c. re. atū. e. ii. de test. in. vi. q̄ d̄ est singu. nota. fm. pe. de anch. & imo. b. Tri. sal. q̄ tū p̄ b̄ no. ta. de vbo so. let. ad b̄ bar. in. l. mella. d̄ ali. leg. & ibi post eum. c. Tiliā. i. hoc vic. Et istū text. p̄ sing. alle. gar. imo. in. l. fi. dom. de. le. i. & fac. ad. no. q̄. tac. tū p̄ bal. in. l. a. p̄curatore. C. manda. & adde. bal. i. l. p̄dia. i. iii. co. lum. C. de. fi. deic.

Ornatricibus Legatis ornatricibus cedūt scolares illius artificij. h. d. No. tex. ibi oē artificij & c. No. q̄ appellatiōe artificij cōtinent addiscētes cōtra ea que dixi in. l. i. s. nec castren. se. j. de coll. bo. vbi dixi q̄ scolares non dicunt h̄re quasi castrense peculū. l. 3. doc. & aduocati sic q̄ videt cōtra hanc. l. Breuiter puto hoc obere intelligi in casu suo fauore legati. vbi fit latitior interpretatiō: vt. l. in testis. j. de re. iur. Idē in beneficijs vbi fit latissima interpretatiō eadē rōne. secus in p̄uilegijs: q̄ tunc appellatiōe artificij non cōtinent addiscētes: vt. l. i. & ibi no. et. l. fi. C. de execu. artifi. li. x. Et hoc est vtile ad statuta que loquūt de artificibus: q̄ ē recurrendū ad distinctionē vtrūz cōtineat beneficiū vel p̄uilegiū: vt. s. dixi vt sic addiscētes cōtineantur vel nō.

Quibus Aliter habuistis. s. e. l. cum querere. sed puto hoc esse fm̄ cōsuetudinez quorundam cōtrariū. nam scōz cōtratas istas esset cōtrariū: q̄ vendita oue videtur venditus agnus. & eadē rōne i legato. p̄ h̄ q̄ habuistis in. l. vinuz. j. de vi. tri. & ole. le. Ex. l. sequenti.

Quiuz appellatiōe an cōtineant galine. **Uibus** No. hic q̄ appellatiōe auiz cōtinentur pulli & galline. quod facit ad multa. nescio tamen si cōsuetudo obseruat.

Uisaltum Verbu3 solet d̄ notat p̄petuitatē hoc dicit.

Alianus Qui oē dicit nil exi pit. h. d. vide q̄ dixi. xi. s. de. le. i. l. serui electione. s. i.

Ex his Verba enūciatiua futuri euentus nō inducunt dispositionez. h. d. vidistis simile in. l. pater filium. s. funduz. & q̄ ibi dixi & in. l. p̄philo. in prin. s. e.

Seruos Hec conditio si meus erit intelligit insolidū si testator: h̄ senserit. h. d. als eniz nisi testō: h̄ senserit secus esset: vt. l. ii. s. de cō. insti. & de. le. i. l. stichum q̄ meus erit & l. si quis seruos. j. e. Ex. l. sequenti.

Ad quē spectet interpretatiō voluntatis testatoris & qualiter interpretari debeat.

On aliter Bone casuz per l. libroz. s. q̄ tū cassius. s. e. C. op. & videt q̄ spectat ad iudicē interpretatiō voluntatis: vt. C. d̄ fideius. l. voluntatis. So. debemus recurrere ad iudicē vt ibi s̄ iudex d̄ seruare hunc ordinē: q̄ primo d̄z videre qd̄ senserit testō: vt hic. & l. in conditio ne. in pn. j. de condi. & de. z. l. pater seuerinā. s. cōditiōe. e. ti. Sed si h̄ nō apparet debem⁹ inspicere q̄ est h̄ simile q̄ h̄ similitudo attendit ex multis. s. d̄ le. i. & l. si seruus pluriū. s. fi. & clari⁹ p̄ Dy. in. c. inspicim⁹. de re. iur. li. vi. & si illd̄ h̄ simile nō apparet recurrat ad p̄p̄iaz significatiōez h̄boz: vt h̄. sed si eēt plures significatiōez quarū vna esset p̄p̄ia alia imp̄p̄ia staremus p̄p̄ie significatiōi: vt l. i. s. si is qui nauē. s. de exer. sed si eēt plures significatiōez p̄p̄ie tunc debem⁹ inspicere qd̄ est minimuz: vt. l. ap̄d iul. s. seia. s. de. le. i. & s. e. l. qui cōcubina3. s. cuz ita. & hoc in vltimis voluntatibus. In statutis autez qualiter debeant h̄ba interpretari nō dico h̄ dixi plene in. l. oēs populi. de iusti. & iur. **Ultimo** cōtra istaz. l. videt. s. de. le. i. l. iiii. vbi

nō statur volūtati defuncti h̄ de ea cōstet. Sol. ibi ideo q̄ testō: errauit in noīe appellatiōe. cetera dic vt in glo. q̄ sunt explanata p̄ p̄cedētia.

Titius Quilibet iuuenis dicat q̄ inter seniores nō numerat. sed h̄ d̄z intelligi fm̄ cōsuetudinē ciuitatis. Ex. l. sequenti.

Uane appellatiōe quid cōtineat.

I cui lana Appellatiōe lana cōtinet lana et a pellibus aialium mortuoz: nō separata succida vel purgata & filata vel nō: dūmodo non sit tincta nec ad formaz tele redacta vel ad aliu3 sp̄alem vsū deputata. h. d. C. No. q̄ ea lana que nō est separata a pellibus cōtinet appellatiōe lane & etiā ipsa pellis. qd̄ intelligo de aialibus mortuis nō de viuis: q̄ tūc secus: vt. l. ligni. s. pinde si siluaz. s. e. Item qd̄ dicit d̄ pellibus intelligo de illis q̄ habent soluz p̄pter lanaz: vt ille q̄ veniunt de sardinia q̄ appellantur buldrones. secus si p̄ncipaliter habeant p̄pter pelles: scōario p̄pter lanaz non ergo habere a patrefa. vt lana. ar. j. de vi. tri. & ole. le. l. si q̄ vinuz. Item qd̄ dicit de lana anserina q̄ appellatiōe lane cōtineat vsus nostre regionis nō admittit. **Ad** primū quod dicit q̄ lana ticta nō cōtineat appellatiōe lane. Op. de. l. pediculis. s. labeo. j. de aur. & ar. le. So. vt in gl. s. 3. Ar. dicit ibi dixi oēm. hic indefinite dicit lanā. & sic est hic casus q̄ indefinita nō equipollet vniuersali. qd̄ examina per Dy. in rub. ex de re. iur. lib. vi. dicā latius in. l. si pluribus. s. de. le. ii. Ex. l. sequenti.

Seruoꝝ suozū appellatiōe q̄ cōtineantur.

Am sue Declex cū sequētib⁹ tractat bonaz materiā sui dicunt serui q̄ ad aliquē p̄tinent iure dñij vel q̄si. secus si iure vsufruct⁹ vel pignozis. Item sec⁹ in his q̄ ad vendēdū habent vel sūt uicarij seruoꝝ. cōes h̄o serui sui dicunt. h. d. cū tribus. ll. se. uidetis h̄ significatiōe uerbi suus. **Op.** q̄ ille demū dicat suus que q̄s pōt uēdicare: ut. l. q̄ntus. s. argento. j. d̄ aur. & ar. le. s. seruz bona fide possessum nō pōt q̄s uēdicare Rñ. certe imo pōt uēdicare per publicianaz ita hic intelligo. & plene expediui in. l. cōtraria.

Item op. de. l. i. s. i. s. ad spl. so. ut ibi dixi. Itē dicitur q̄ serui quos h̄z pignozū nō continentur cōtra. j. de supel. le. l. legata. s. fi. so. ut ibi patz q̄ ibi habebat pignozū p̄ tanta q̄titate q̄ quasi habebat p̄ derelicto a dño. s̄te in. l. antepen. in pn. j. e. Itē dicit h̄ q̄ serui cōes cōtinent appellatiōe suozū. cōtra in. l. iul. s. seruos. s. e. So. illd̄ est ueruz si p̄bet cōtrariuz. sed in dubio obtinz h̄. **Quero** utrū sui uicarij suozū appellatiōe cōtineant. Rñ. hic est opinio inter Ro. & Ja. & hoc ex duplici littera q̄ hic cōtinet. nam quidā habent litteraz affirmatiuz alij negatiuz non cōtineri. Quid dicemus. Breuiter in casu legis nostre puto opi. Ro. esse ueraz q̄: hec dictio suus intelligit fm̄ p̄ferentis uoluntatē: sed si uerbu3 suus sua suuz p̄fertur ab alio. scilicet a statuto uel a. l. que diceret publicentur bona sua uel in cōtractu: ut uendidit omnia bona sua. ubi h̄ba intelliguntur fm̄ p̄ferentis uoluntatem: tunc statur opi. Jo. q̄ cōtineantur uicarij: ratō quia habent potestatem uēdicā. ut. l. quintus. s. argento. j. de aur. & ar. le. & ibi hoc etiā exaīa ui. & l. solet. s. meū. s. de rei uē. bar. Ex. l. sequenti.

An in vltis uolūtātibus inspicia3 p̄suetudo

d On ali n ter ad limita tiōe hui⁹. l. vide bar. i. l. i. s. fi. s. d̄ pe. cu. & in rub. d̄ oper. noui nun. e Titius. iu uenis. q̄s di cal iuenio. & vide bar. i. l. i. c. d̄ emē da. p̄pinq. & qd̄ no. cy. in l. si infanti d̄ iure deli. f Tim c sue. v̄d̄ bar. in rub. j. d̄ op. no. nun. g C. Op. q̄ il le demū. Et idē dic si te stator dixit seruos p̄p̄ os lego fm̄ bal. m. l. fi. s. i. C. de leg. & p̄. l. quos at seruos que huic p̄traria tur. facit. l. h̄ legatū. s. eo. so. vt ibi dixi

Um / mto vi de ol. in cōst. cl. v. iit. in prin. Tuchi q tu. Qui ab e ca studii habet p pite. z ad de q habent in. l. testō. et ibi bar. j. de ali. leg. C Peto. adde. l. q ha debat. s. fi. z ibi bar. j. c. d Illud. et vt firma sit fruct. pdij. vide bal. l. i. in. ii. col. C de fruc. z li. expen. C Sūa ma teria. An sta tutū phibēs extrahi frumtū vificef in farina. z ad alias. q. de frumēto. vi. de bar. in. l. triticū. d. v. ob. z in. l. i. s. de eo opere. d. aqua plu. ar. Quid si statutū phi bet portari bladū an pos sit portari fa rina. p. bal. i. l. nō dubiū. i. v. col. C. de le. Quid si p hibet portari vinum an possit portari acetū per bal. in. l. i. C. de pic. z cō. mod. rei. vē. z bar. in. l. i. C. de erro. mili. āno. li. rii. p. illū. ter. z adde q no ta. moder. in. l. impator. de appela. et bar. z doc. i. l. cetera. s. sed si q. s. ti. ii. z bar. in. l. si q. post b. C. d. edi. p. v. z de. q. bart. hic vide i li. bro. guil. de suza. in. qōni. bus. q. incip. pone. q. itio ē de facto i ci uitate dcella rū. alle. text. in. l. i. ul. s. s. z fig. s. ad etbi. z statu. tū phibens portari vinū extra territo riū verificaf in portante vnaz staschā vini gustus causa. l. i. et ibi bal. C. q

regiōis vbi est testō: vel vbi sita est.

Amnis. Ho. tex. ibi vno su it z c. C. Op. dicit h q minimi vident legati. Cōtra imo me dij: vt. l. qui lancē. j. de aur. z ar. le. So. vt ibi no ta. z. l. apud iul. s. seio. s. ti. ii. C. Item op. q in spicial cōsuetudo: vt. j. ti. i. l. si cui. dicit Dy. ibi erat dubiuz de qritate: hic de qualitate. Et eo dez modo soluit pe. Tu dic z melius: vt ibi dixi C. Op. de. l. si seruus pluriuz. s. fi. s. ti. ii. vbi ex alijs pōt apparere voluntas defuncti q̄ ex his q̄ hic dicunt. So. concedo cōtrariuz: q̄ quocū qz modo cōstet de volūtate defuncti vel p̄benti um sufficit: vt no. j. de re. iu. l. semp in stipulatio nibus. z ibi glo. q̄ ex qualitate rei vendite p̄su mis q̄tuz est precū. Item dicit hic q̄ inspiciet cōsuetudo regionis de qua regione intelligit. certe de regiōe vñ ipse fuit: vt hic q̄ no. C. Op. in his que prinēt ad decisiones dz inspici cōsue tudo loci vbi est res de qua agit: vt. l. si fundus de euic. So. q̄nqz emanat dubiuz circa disposi tionez p̄pter naturalia vel accidētia ipsius di spositionis: non tamē emanat ex verbis: vt si vē deres re. z est dubiuz an debeas cauere vel satif dare: z tunc loquit. l. si fundus. d. euic. q̄nqz du biuz pendet ex vbiis: tūc dz inspici p̄suetudo re gionis vñ est p̄ferens: vt hic z hoc in vltis volū tatibus. Sed in cōtractibus si dubiū emanat ex verbis: hz locuz materia. l. veteribus. s. de pac. Item no. hic de contex. isto facit. l. qui siliabus in prin. s. de le. i. Ex. l. sequenti.

Clerici existētes i studio an dicant resi dere i ecclesia vbi hñt p̄bēdas z an scolaris p. x. annos stans in studio efficiat ciuis.

Uesitum. Qui studiorū cau sa abē abesse nō vi det. h. d. Simile. j. d. sū. i. stru. l. scia. s. p̄ phile. Ista. l. est in ar. p. clericis q vadūt ad stu dendū vt videant resi dere in ecclia sua: z tanq̄ residentes in ecclia debeāt h̄re p̄bēdas suas. de quo habet in. c. relatū. ex de cle. nō resi. Ista. l. facit s̄ glo. l. i. C. de inco. q̄ dicit q̄ si scholares stāt in studio p. x. annos efficiunt incolē. qd̄ est falsū: q̄ si staret p. mille ānos nō efficierent ciues ex quo habēt aiuz ad domū redeūdū z retinēdi domiciliū: vt. d. s. p̄phile. z h. z. l. nihil. j. d. ca. z postli. re. z h tenet Dy. z tangit per gl. in. l. he res abñs. s. de iudi. z. l. lex cornelia. s. domuz. j. de iniur. z ibi de hoc dixi.

Genus an restringatur per enumerationem specierum sequentium.

Meni. Genus in medio positū ex p̄ce dētibz z sequētibz restringit. h. d. Quid in dubio si p legatariuz nū pbatur glo. dicit q̄ id tm̄ videt relictuz quod haberet i fundo semp: onianū: vt. l. naz qd̄ ligde. s. fi. j. de pe. le. Sed in p̄riu facit. l. quesitū. s. pe. z. fi. j. d. fun. in stru. dicit glo. ibi apparet volūtās defun cti: sed certe imo loquit i dubio. Sed Dy. tenz primā opi. p. l. fi. s. si cui dulcia. de vi. tri. z oleo. leg. sed certe ibi genus sequēs restringit p̄ p̄ce dētia: sed h̄ gen^o p̄cedens restringitur per seq̄n tia s̄m istā opi. P̄terea ibi gen^o fuit quoddā adiectiuuz neutraliter posituz Quid dicemus. Rñ. duobus modis. p̄mo q̄ hic p̄cessit enume ratio sp̄rum z est secuta. genus p̄o fuit posituz in medio: iō restringit. in p̄rio secus. z h̄ tenui i. l. quesitū. s. pe. vel aliter z forte nō male: nō est verum dicere in. l. nostra q̄ genus p̄cedens re stringat per id qd̄ sequit postea hoc est p. enume

rationē sp̄rum: sed magis restringit per adiec tionē loci: que loci adiecto oīa respicit vniformi ter: cuz in eadez ofone post oīa ponat argu. ad hoc. l. mulieri. in. fi. j. de cōdi. z de. Et q̄ hoc sit verū apparet hic in tex. de hac clausula ql̄iter re ferat ad p̄cedentia dixi in. l. licet. de le. i.

Predia. Ea vident eē in fundo q̄ ibi sunt vt p̄petuo sint. h. d.

Peto. Quero que est rō q̄ reliq̄ nō vi dent legata. Quidaz dicunt: qa ibi nō erant vt p̄petuo sint. Vel aliter s̄z Ja. de are. reliqua z cetera debita nō respiciunt cer tum patrimoniū: sed totuz vniformiter. vt. l. si deicōmis. s. tractatum. s. de iudi. z. l. ex facto. s. de here. insti.

Statutū q̄ extrahens bladum puniatur an habeat locum in exhente farinam.

Illud. Appellatiōe materie nō cōtine tur materiuz qd̄ ad sui materiā reuerti nō pōt. h. d. Facit ad statutū qd̄ dicit q̄ si quis portauerit frumentū ex ciuitatez in tātū puniat. quid si portat farinaz. Lerte s̄m p̄p̄iaz significatiōez nō tenet: q̄ nō pōt redigi ad su am materiā: vt hic. ita dicit Dy. In cōtrariuz est rō s̄m q̄ vidistis in. l. si cui lana. s. e. q̄ lana si ue sit filata siue nō donec ponatur in tela conti netur appellatiōe lane. z sic donec perueniat iuxta finem p̄ximuz ad quē destinatur. sic in p̄posito appellatiōe frumenti cōtinet farina do nec ex ea fiat panis. ar. d. l. sicui lana.

Cum uir. Res estimate in dotem da te non continentur i lega to empti vel parati si non fuerunt ad vsum tra dite. hoc dicit.

Rebus. Que causaliter absunt abes se non videntur. z que causa liter adsunt adesse non videntur. hoc dicit facit. j. e. l. si ita legatum.

Chorus. Quod operatur gen^o quo ad oēs idem operatur particulare quo ad particularia hoc dicit vel aliter. Non refert vtrum vniversa liter uel particulariter uel singulariter res distin guatur. C. Op. s. ti. i. l. iiii. v. z. vi. So. fateor: q̄ omnia videntur legata: tamen quo ad separa tionem legatorum est differentia: ut ibi. Item quo ad actionem de euictione: ut. l. si domus. s. i. s. ti. ii. z. l. serui uenditio. de euic. Item est dif ferentia quo ad peti. formandam. z hoc colligi tur ex glo. quam habes in. l. scire debemus. de uerbo. obli.

Qualiter p̄batur cōis usus loquēdi.

His uerbis. Nummi repositi: ut mutuo dentur nō ui dentur esse in loco. secus si ut ibi p̄petuo sint hoc dicit z est. s. no. facit p̄o his qui uolunt p̄ bare cōem usum loquēdi: ut sufficiat dicere se hoc audiuēsse a senibus. quod declara: ut. l. la beo. de supel. lega.

Area. C. Op. de. l. seruum filij. s. fi are. s. e. ti. ii. So. ut ibi nō insisto hic.

Seruus. C. Op. de. l. qui res. s. are am. j. de so. z d. adi. le. l. cuz seruus. So. hic ex uoluntate noua ad legatariū pertinet. alias secus. z sic concordat cum con trarijs.

Oniunctum. Dicitur q̄ h faciunt prem sibi per cōkursuz q̄ h est uerum. Dicit

res expor. si pos. s̄bo. rno. al. legal b. l. qd̄ opaf ge nus quo ad gen^o id opa tur sp̄i quo ad sp̄z. z ad hoc vid bar to. l. i. fi duo s. d. admi. ta to.

glo. siue re tñ siue re z verbis: siue h̄bis tñ sint cōiuncti
Dlo. bene dicit p̄ter q̄ in tertio casu: q̄ q̄ h̄bis tantuz
sunt cōiuncti tunc ab initio nō vocant nisi ad patrē licet
pars alterius possit sibi accrescere. z sic sibi partes nō fa
ciunt per concursum: vt. l. si duobus. §. si. §. ti. ii. z. l. re z
iuncti. j. e.

Ex. l. sequenti.

Quando appellatione iuri venit puer: z quando ap
pellatione medicus venit puella.

Erus. Masculinū genus cōcipit fe
mininuz nō ecōtra. h. d. Quasi
masculinuz cōcipiat femininuz. dicit in. l. i. j. §. h̄.
fig. Item dicit hic q̄ viris legatis pueri z puelle cōtinē
tur. Contra puer z puella dicuntur minores. xiiii. annis: vt
l. mela. in prin. de ali. z ci. le. z. l. pueri. j. de h̄. fig. h̄ vir
intelligitur cuz peruenerit ad adultaz etatē: vt. l. cuz q̄s
§. codicillis. §. e. z ibi no. ergo appellatione viri nō con
tinetur puer. So. possumus dicere q̄ nomē viri q̄s su
mitur large quādoq̄ stricte. put glo. hic dicit d̄ noie mu
lieris z hoc placet. Sed qd̄ in dubio quomodo cogno
scam an hoc nomē vir vel mulier ponatur large vel stric
te. Rūdeo quādoq̄ hoc nomē mulier vel vir adijcit ali
cui indiuiduo: vt berta est mulier z titius est vir: z tūc ac
cipit mulier. i. corrupta z vir maior. xiiii. annis ita loquit̄
§. codicil. Quādoq̄ p̄fert simplr nō relatur ad aliq̄
indiuiduū: z tunc large sumitur: vt nomen mulier conti
neat oēs que sunt in sexu feminino. z vir omnes qui sūt
in sexu masculino vt hic.

Erus Qui fugit dicitur esse in loco a
quo fugit. h. d.

Quod his Cōp. j. ad trebel. l. ba
lista. Breuis dicit vt ibi di
xi q̄rūcunq̄. hic nō quicq̄d. z est p̄a so. C̄tem
op. de. l. in fideicō. §. nunq̄. §. de usuris. So. ibi dicit fuit
adiecta ḡa fideicōmissi. hic ḡa heredis. de hoc plene i
l. fideicōmissi. j. ad trebel. C̄tem op. §. l. iii. §. h̄. j. §. d. do.
p̄e. So. vt ibi.

Idem testator Appellatiōe posterior
cōtinetur liberi. h. d.

Aliq̄z rome Cōp. j. de aur. z arg.
le. l. si vxori. z. l. quesitū
§. si. §. e. So. dicit Ro. debent. §. eo modo quo d̄
berentur si essent in ciuitate z satis bene dicit. Vel aliter
dic q̄ ea que erant extra vrbez causa custodie erant d̄pu
tata: vt perpetuo essent in vrbe. unde in vrbe esse vident̄
z cedunt legato: vt. §. e. l. quesitum. in fi.

Uper. Pronomen meum adiectum cer
to corpori z h̄bo p̄ntis tēporis fa
cit demonstrationem si incerto corpori taxationē
si vero verbo futuri tēporis conditionē. hoc dicit de hoc
plene dixi. §. ti. iii. l. stichum qui meus erit.

Ita Inspici debet vbi res esse solent per
petuo non vbi casu desunt vel absūt
hoc dicit. Ex. l. sequenti.

Legati appellatione hereditas continet̄.

Fideicōmiss. Lerte etiam here
ditas appellatione
legati continetur: vt. l. obuēnire. de verbo. signi.
z dixi. l. filium. §. si legata. j. de le. p̄stan.
Ex. l. sequenti.

Qualiter re coniuncti dicant̄ facto hoīs: z an si testa
tor: dicat lego. x. titio seio lego an dicantur re cōiuncta ita
q̄ x. sufficient: ibi. Primo. Et quando eadez res legat̄
separatiz pluribus hoc acto q̄ quilibet habeat rez inso
lidum an dicant̄ re coniuncti: ibi. Secundo. Et an cū in
stituo sempromiuz in dimidia. seium in eadez dimidia in
qua institui sempromiuz an sint re cōiuncti: ibi. Tertio. Et
an si vni legatus est totus fundus alteri pars an dicant̄
re coniuncti: ibi. Quarto. Qui autez dicant̄ h̄bis tantū cō
iuncti: ibi. Secundo loco. Et an per noia collectiua in
ducatur coniunctio h̄balis: ibi. Sed circa. Et an p̄ noia
distributiua: ibi. Secūdo quero. Et an per cōiunctionē

aduersatiuaz inducatur cōiunctō h̄balis: ibi. Tertio. Et
quid de cōiunctiōe alternatiua: ibi. Quarto. Coniuncti
etiā q̄ dicant̄ re z h̄bis: ibi. Tertio loco. Et qui dicantur
coniuncti coniunctiōe legali: ibi. Quarto. Et quis sit ef
fectus cōiunctionis: ibi. Nunc de effectu. Et an inter cō
iunctos re tantū habeat locuz ius accrescēdi: ibi. P̄rio.
Et an habeat locuz inter cōiunctos verbis tantū: ibi. Se
cūdo. Et an in cōiunctos re z h̄bis: ibi. Tertio. Et an
in oīno disiuictos sit locuz iuri accrescēdi: ibi. Quarto.
Et an ius accrescēdi transeat in successorē: ibi.
Quinto. Et quis cōiunctus p̄feratur: ibi. Secūdo p̄nci
paliter. Et an si ille qui deficit h̄z vnuz coniunctū re tā
tum aliuz h̄bis tantū quis debeat p̄ferri: ibi. Secundo.
Et an cōiunct̄ p̄ferat̄ substituto z eō: ibi. Tertio. Et an
cōiunctus p̄ferat̄ ei a quo relictuz est legatuz: ibi. Quar
to. Et quādo habeat locuz ius accrescēdi: ibi. Tertio
p̄ncipaliter. Et qualiter z quid habeat locū ius accrescē
di: ibi. Quarto p̄ncipaliter. Et an inter coniunctos con
iunctiōe legali acquisitione ex testamēto habeat locuz
ius accrescēdi: ibi. Quinto. Et quid i acquisitionibus ab i
testato: ibi. Secūdo querit̄. Et an cum pater decessit re
lictis duobus filiis ex vna vxore z duobus ex alia si vnus
repudiat an accrescat vtrinq̄z coniuncto vel inibet: ibi.
Tertio. Et an accrescat ipso iure z cuz onere: ibi. Quar
to z Quinto. Et an in dispositionib̄ in viuos sit locus
iuri accrescēdi: ibi. Sexto. Et an in donatione cā moy
tis habeat locū ius accrescēdi in fi.

Coniuncti. Ex ista diuidit̄ in
ptes duas p̄ncipales

primo loquit̄ de coniunctis. scdo de effectu cōiū
ctiōis. l. de iure accrescēdi. scda ibi p̄fert ergo. Itē prima
subdiuidit̄ in tres ptes: q̄ p̄mo loquit̄ de cōiunctis re tñ
scdo de cōiunctis h̄bis. tñ. Tertio ponit rōnē p̄cedētiuz.
scda ibi itē h̄bis: tertia ibi. qm̄ semp. Itē scda p̄ p̄ncipal
subdiuidit̄ in duas: q̄ p̄mo pōit dictū scdo. illud pbat p̄
argumētuz a sufficiētī diuisiōe. scda ibi q̄ si re tñ. Et ga
lex. ē breuis z h̄z multos h̄. iō nō pono sumariū. C̄tenio
ad casuz in termis que pono p ptes p̄mo q̄ro q̄ legatariū
sūt re cōiuncti. Rūso p̄z. Scdo q̄rit q̄ dicant̄ h̄bis cōiū
cti. z sit p̄z r̄nsio. Tertio q̄ro q̄re isti vlti dicant̄ cōiuncti h̄
bis nō aut re responderet iurisconsultus illi qui sūt coniu
cti reuocantur ab initio ad solidum legatum z faciunt
sibi ptes p̄ cōkursuz. h̄z in casu. §. p̄xi. in tex. posito semp
vocant̄ ad uiriles ptes tā ab initio q̄ ex postfacto. meri
to nō p̄nt dici re cōiuncti: sed h̄bis tñ: ut hic d̄r̄ ibi qm̄ sē
per zc̄. In scda pte q̄ incipit ibi p̄fert. sic pone casuz. Et
di q̄ sunt cōiuncti re uel h̄bis. h̄z q̄ro de effectu cōiunctiōis
pone un̄ legatariū cui p̄ortio d̄fic h̄z aliū sibi p̄iuctū re z
h̄bis aliū p̄iuctū h̄bis tñ uel re tñ. q̄rit cui accrescit por
tō d̄fecta z sic q̄s p̄fert i iure accre. Rū. q̄ ille q̄ re z h̄bis
cōiunct̄ est p̄fert oibus. h. d. p̄rio. Et fm̄ h̄ dictio igif po
nit̄ inceptiue. Sed q̄ h̄ sit uerū pbat a sufficiētī diuisiōe
z sic. Aut tu dicis q̄ cōiunct̄ re tñ p̄ferat̄ uel ē cōcurrat
cū cōiuncto re uel h̄bis: z certū est h̄ nō eē uerū. Aut dicat̄
de cōiuncto h̄bis tñ z nō re: z tūc de h̄ posset eē q̄o: q̄ est
cōiunct̄ ex h̄bis testōis. tñ finalr h̄itas ē q̄ cōiunct̄ re z h̄
bis p̄feret̄ cōiuncto h̄bis tñ. h. d. h̄z lec. Jo. z Azō. ueraz
quā sequunt̄ oēs citramō. fm̄ h̄ ibi q̄ si re zc̄. expone q̄
.i. q̄: z oia erūt plana fm̄ D̄y. Nā ibi ponit̄ rō seu p̄ba
tio p̄cedētiū. Notabilia collige p te. C̄teniam ad h̄
ria. p̄rio op. z ut q̄ cū duob̄ separat̄ eedē res legantur
sint legatarij oīno separat̄ nō cōiunctiz: ut. l. pe. §. de usu
frū. accres. lo. l. ista loquit̄ cū idē testator reliq̄t ab eodē
herede diuersis legatarijs. lex h̄ria loquit̄ qm̄ sūt diuersi
testōres uel idē. tñ a diuersis heredib̄ reliq̄t eandē rem
Vel posses dicere q̄ ibi etiā sūt cōiuncti re. tñ q̄ non h̄nt
ius accrescēdi dicuntur disiuicti z iō i iure disiuicti cōif ap
pellant̄. p̄ma tñ h̄rio. C̄scdo op. z ut legādo scdo q̄ ui
deat̄ adimere a p̄mo: ut. l. sicut. j. de adi. le. So. ut ibi h̄z
glo. Vel melī fm̄ D̄y. nā aut reliq̄t scdo sub cōmemo: a
tione p̄mi legatari. pura fundum quem titio legauit lego

Uod
q̄ bis ad
limita
tionē vide
ro. notabili.
xxxvii. q̄ no.
b̄ § ita
§ fac ad
.q. de
qua dixi p̄
bar. in. l. cuz
de lanionio.
§. fabinus. j
d̄ fun. instr.
c̄ L cōiū
d̄ cti. de
mate
ria h̄u. l. vi
de p̄ bal. in
l. i. C. qm̄ nō
petē. par. et
Imo. in. l. si
mibi z tibi. i
prin. §. ti. ii.
d̄ C̄so. l. ista
§ ita limita
tionē cent̄ al.
qui legatariū
in testamēto
patris q̄bus
ab impube
re legare. z
alii cōiuncti
re q̄bus a s̄b
stituto pupil
lari legare
q̄ h̄z locum
ius accrescē
di. l. plane. §
si duobus. §
ti. ii. quod. ē
nota.

Quod si pbat. Et idē bal. l. si pluribus. s. si. i. oino p bart. c. doc. in l. si quis testō. i. pn. c. ti. z ibi decidit aliū passum q nō ponit p doc. in. d. l. stipulatio. s. cū q

sempromio: z tūc videt adimere a p̄mo. alias v̄f voluit se q̄ simul cōcurrerēt. vt. l. si pluribus. s. de le. i. z hic q̄ dic vt per **L. y. in. l. si fortidianū. in prin. C. de le. sed h̄ v̄f fallum. nā video in hereditate q̄ si datur secūdo sub cō memorazione p̄me institutionis: tū nō videt adimere: sed videtur velle eos simul concurrere: vt. s. de here. in. sti. l. iul. quoqz. z. j. de v̄bo. sig. l. triplici. in fi. Dicunt qui dam aliud in hereditate q̄ in legato. z. s̄ rō: q̄ nō ita d̄ facili adimittit hereditas sicut legatus: vt. l. ex parte. j. de adi. leg. Sed ista rō non videt bona: q̄ in voluntate solēni de qua loquitur ita de facili adimittit hereditas sicut legatum: vt. l. ii. de iniur. tes. Tene ergo glo. que est in. d. l. sicut. Nec aliquid operatur cōmemoratio p̄mi legati. Ad. l. nā ad ea de cō. z. de. quā allegat **D. y. vbi videt casus. r̄ideo q̄ in eadē persona cōmemoratio p̄mi legati operat adēptionē z. transationē p̄mi vt ibi: secus in diuersis personis: vt h̄. hoc pbat in. l. i. s. fi. cum glo. j. d̄ sti. ser. **Tertio op. q̄ isti nō soluz re: sed v̄bis sunt con iuncti. nā si dico titio lego fundū. eū dē fundū lego sempromio. Iste ofones solute resoluunt in cōiunctā: vt. l. triplici. s. videamus. j. de v̄bo. sig. z. sic erunt cōiuncti v̄bis so. quidā dicunt q̄ **Jac. de ra. dixit q̄ istud intelligit q̄ in diuersis partibus testi sunt ista legata. h̄ est diuinare et restringere istā materiaz z. est **3. ter. insti. e. s. si eadē v̄. cōgruit. Alij dicunt q̄ in. l. triplici. soluta ponit p̄ con iuncta quo ad partes p̄ncipalr acq̄redas nō quo ad ius accrescendi. Volētes dicere q̄ si aliquibus legat solute q̄ lz quilibet admittat ad p̄tem suā in hoc vident cōiuncti. tū ius accrescendi nō h̄nt: z. h̄ dicūt quidā moderni. q̄ oino mihi displicet. p̄mo p̄ dictā. l. triplici. q̄ dicit eos z. iunctos v̄bis lz oīo sit soluta: sed effectus cōiunctiōis est ius accrescēdi: vt hac. l. ergo zc. **Præterea si testator: plures instituit partim solute partim cōiuncti oēs vident cōiuncti. Verbi gratia **publius meus z. gaius sint heredes p̄inde est ac si dixisset **publius z. meus z. gaius: vt. s. d̄ here. insti. l. cū in testō. s. hec v̄ba. Tantū ergo h̄nt soluti q̄tū cōiuncti. nec ibi distinguit q̄tū ad p̄tes nec q̄tū ad ius accrescēdi: ergo nec nos dēmus distinguere: vt. l. i. s. generalr. de. l. p̄stā. Ad **3. r̄iu dic sic q̄ quqz sūt posite plures p̄sone in eadē ofone solute. z. tūc habent in v̄bis cōiuncti quo ad oēm effectū: vt luti? titi? heres sūto. **Hel luto titio publico lego fundū: z. tūc sunt etiā v̄bis z. iuncti. Quqz plures p̄sone ponūtur in diuersis ofonibus. v̄bi grā lutiū herede instituo sempromiū herede instituo. **Et titio lego fundū. sempromio eundē fundū lego. tūc lz d̄ cre ofones sint solute: tū nō inducitur cōiunctio v̄balis sic loquitur hoc prin. s̄m exēpluz glo. hoc etiā exp̄sse pbat in. d. l. triplici. si q̄ bene intueat. **Plus dico q̄ si due ofones ponerent copulatiue nō induceret cōiunctio v̄bal q̄ forte tibi videt mirabile: vt. j. dicit in q̄onib. **Breuif ergo si plures p̄sone ponunt in eadē ofone solute iducitur cōiunctio v̄balis: sec̄ si ponunt in diuersis ofonib. n̄ solute positis. **Quarto op. z. videt q̄ illi q̄bus eadem res legat separatiz sint dis iuncti: vt. C. d̄ cad. tol. s. s̄naūt dis iuncti. **So. in tota illa cōstitutioe accipiunt p̄ cōiunctis illi q̄ sunt cōiuncti re z. v̄bis vel v̄bis tū. illi q̄ nō sūt cōiuncti v̄bis vocant dis iuncti: vt no. glo. e. l. s. is ita. z. in. s. ne aut. Ergo dic q̄ dis iuncti sūt. s. v̄bis: vt ibi re cōiuncti: vt h̄ **Quinto op. ad v̄. itē verbis. h̄ dicit q̄ si dico titio et scio lego fundū cōlibus portioibus: q̄ tūc sunt v̄bis cōiuncti. **Lōtra exp̄ssio eozū q̄ tacite insūt nil operat: vt. l. hec v̄ba. s. d̄ le. i. z. l. nō recte. C. d̄ fideiur. s. si nō esset d̄ctū equalib. portioibus tū intelligebat: vt. s. d̄ le. i. l. legata inutilr. s. fi. ergo zc. **So. **Pe. fatesc̄ 3. r̄iu q̄ etiā hoc nō adiecto eēt cōiuncti v̄bis tū. gl. tū est in 3. r̄ia opi. vt dicit in q̄onib. z. iō dicas q̄ exp̄ssio eozū q̄ tacite insūt ex necessitate nil operat: vt. d. l. hec v̄ba. sed exp̄ssio eozū q̄ tacite insūt de volūrate b̄n operat: vt. l. talis scriptura. s. de le. i. in eo q̄d ibi dicit **tex. p̄stā zc. in legato aut insūt p̄ res eq̄ vel ineque vel solide v̄triqz ex volūrate. ergo zc. **Posses etiā aliter dicere: vt colligit ex his q̄ dicit in q̄o**

nibus. Et dictā so. ponit pe. in. l. si arrogator. s. d̄ ad op. in vl. q. **Sexto op. ad scōaz partē in iure n̄fo nō d̄z aliqd esse sup̄stūū: vt in p̄ma cōstitutioe. C. circa mediu. s. s̄m lec. **Jo. z. 3. 30. quā tenui hic idē bis repetit. ergo zc. **So. timore hui? 3. r̄ij Rō. legit istā. l. alio mō. Tertij alio quas opi. reprobat gl. vt habetis in ea. sed nō exramio h̄ sed dicit. j. in. q. Ad cōtrariū r̄ideo. q̄ nō ē sup̄stūū cū p̄mo ponit dictū scōo rōnez dicti: vt. s. dixi in casu s̄m **Ja. de are. z. Ja. de ra. vt euitet istas sup̄stūū rates legit aliter istuz. v̄. si vero. z. h̄ modo querit an cōiuncti? verbis: tū sit potio: eo a quo est relictu. **Lerte sic. z. p̄ma positō est clario: q̄ hic loquit de platione inter istos z. iunctos. **Septimo op. z. v̄f q̄ inter cōiunctos nō sit ius accrescēdi: vt. s. ti. i. l. z. p̄culo. **So. hic sūt cōiuncti cōiunctioe hois ibi cōiunctioe legis. De cōiunctioe legis z. hois ponit glo. s. de usufru. accrescē. l. ii. s. idē ait i. gl. super v̄bo so. ciuz. **Hoc autē q̄lter intelligat. j. dicit. **Nūc accedamus ad materiaz istā tractandā per q̄ones z. tractemus p̄mo materiaz cōiunctozū. Secūdo d̄ effectu cōiunctiōis. s. iure accrescēdi. z. ex p̄dictis p̄z q̄ cōiunctio alia ē hois alia legis. Item cōiuncti cōiunctioe hois alij sunt cōiuncti re tū. z. alij cōiuncti v̄bis tū: z. alij re z. verbis. iō d̄ singulis est videndū. **P̄mo de cōiunctis re tū. **Isti sūt q̄bus eadē res separatiz legatur: vt h̄. Circa h̄ insurgūt dubia. p̄mo dubitat qd in quātitate lego titio. x. scio lego. x. vtrū sint re cōiuncti: vt ad una. x. uocent: an q̄libz habeat sua. x. Et videt q̄ sint re z. iuncti: ut uocent ad una. x. ut. l. stipulatio ista. s. eu. z. j. de uer. ob. z. l. eū q̄ ita in pn. ubi h̄ tenet gl. z. in. l. si mihi z. titio. in pn. e. ti. **Lōtrariuz est ueruz q̄ q̄libet h̄eat sua. x. z. si nō sūt re cōiuncti h̄z **Pe. q̄ sic pbat magis p̄sumit multiplicatio legati i p̄sona diuersozū q̄ in p̄sona uni? ut. l. oēs. z. l. si is. j. d̄ ac. z. ob. z. l. qd ergo. s. si q̄s duos. s. ti. ii. z. qd no. in. l. h̄mōi. s. i. eo. ti. Sed si q̄s relinq̄ret eidez p̄sone. x. in diuersis uolūtatibus p̄sumit multiplicatio legati: ut. l. qn̄q̄inta. s. d̄ p̄ba. ergo mltomagis h̄ faciat diuersitas p̄sonaruz **Ad 3. r̄ia r̄iu. q̄ aut q̄s relinq̄t plurib. sub eadē cōceptioe v̄bozū: ut titio z. scio. lego. x. z. tūc intelligit d̄ h̄idē. x. ut. s. d̄ le. i. l. si q̄s testō. in pn. z. ita loquunt 3. r̄ia: aut sub diuersis cōceptiōib. ut titio. x. lego sempromio. x. lego tē bz locū qd n̄fa. **Sz p̄dicta so. ut cōtra p̄dicta. l. stipulatio ista. s. eū qui. ubi fuit sub diuersis cōceptiōib. **Sz r̄iu. z. p̄sidero v̄ba ei? q̄ p̄mittit seu legat. nā si ego stipulator iterogo te p̄mittis mihi. x. z. titio. x. **R̄ides p̄mitto. lz diuerso cōceptiōes sint i mea iterrogatioe: tū sub una cōceptiōe r̄ides p̄mitto. ita loquitur ibi. z. in. d. s. cū q̄s si p̄mitteret sub diuersis cōceptiōib. ut p̄mitto tibi. x. et p̄mitto titio. x. tūc q̄libet uocaret in sua. x. z. ita in. q. n̄fa z. ita ut intelligere. **Pe. istā materiaz qd satis mihi ut de mēte iuris. **Secōdo dubitat qd si eadē res legat plurib. separati hoc acto: ut q̄libz h̄eat in solidū utrū sint re cōiuncti. adeo q̄ uno repudiāte alter h̄eat rē z. estimationē. uidet q̄ sic: ut hac. l. p̄trariū credo. z. tūc dicitur re z. iuncti qn̄ legat eadē res separatiz: ut h̄. z. sibi faciūt p̄tes p̄ concursuz: ut. s. e. l. cōiuncti. Et ista duo regunt. **tex. ē in. l. idē nerati? in pn. s. de usufru. accresc. **Sz in q̄one ista nō faciūt sibi p̄tes p̄ cōcursuz: ergo nō sūt re cōiuncti. ergo zc. **Præterea un? uocat ad rē: ali? ad estimationē: ut. l. si plurib. s. de le. i. ergo zc. lz ergo p̄mū ad sit: qz separatim sūt res legata tū ultimū d̄ficiat: qz nō faciūt p̄tes p̄ concursū **Itē ecōtra si p̄mū d̄ficiat. lz ultimū ad sit nō erūt re cōiuncti. h̄ p̄z in. l. itē q̄ sabin. s. idē iuris. s. d̄ here. isti. nā lī instituti sine p̄tib. nō fuerūt uocati ad eandē rē ex exp̄ssa uolūrate d̄fucti. v̄n z. ibi d̄ficiat p̄mū. **En̄ nō habent: ut re z. iuncti quātū ad ius accrescēdi: lz s̄m ibi ad sit: qz faciūt sibi p̄tes p̄ cōcursuz. **Nec ē ob. qz ex ip̄a tacita uolū tate d̄fucti uocant ad eandē portionē: qz h̄ nō sufficiat: ut. s. d̄ usufru. accresc. l. iii. z. ibi no. z. illa est rō ibi q̄re portio d̄ficiēs accrescit oibus: qz nullo mō sūt z. iuncti. **Quic qd gl. male dicit. **Tertio dubitat titiū instituo i dimidia. sempromiū in eadē dimidia instituo in q̄ titium institui**

a C. l. cu qd hoc sequitur pau. de cast. in. l. si cui ser. u. s. i. cu. l. se. s. ti. ii.

b C. l. i. cu qd hoc sequitur pau. de cast. in. l. si cui ser. u. s. i. cu. l. se. s. ti. ii.

c C. l. i. cu qd hoc sequitur pau. de cast. in. l. si cui ser. u. s. i. cu. l. se. s. ti. ii.

vtrū isti sint re cōiuncti. Dubiū est vtrū istud re latiuuz qua faciat simplicē relationē sicut facit i .l. iiii. C. d. neg. ge. et ibi no. et j. de iniur. l. dñm. et tunc nō eēt re cōiuncti: q: nō veniūt instituti i eadem dimidia. An faciat ppriā relationē et sūt re cōiuncti. Istō est verū in dubio: vt. l. triplici. i. fi. de h. sig. et. l. iul. quoqz. in pn. de here. insti.

¶ Quarto dubitavi qd si vni legavi totū: alteri partē an illi sint re cōiuncti in illa parte. Ad vñ q: eadē pars ē duobus separati legata. Adver/ tatis q: istud ē subtile. Totū et pars qru ad p/ positū pōt accipi trib' modis. vno mō totū vte et pars subiectiva seu p̄dicamētalis: vt genus et spēs. Scōo mō dicit totū integrale et pars inte/ gralis: vt fundus q est totū integrale diuidit in partes integrales. l. in vlufructū et p̄rietatē: et p/ p̄terea si qd eorū remoues nō est plen' fundus. Tertio mō accipit p toto integrali et partibus quottitatis: in qbus vna remota nihilomin' in alijs ptibus cōsisteret fund': vt tot' fundus. ter/ tia quarta et. Aut ergo totū legat vni et ps alte/ ri. pmo mō vt genus et spēs tūc nō sunt re cōiun/ cti: q: illa spēs nō cōtinē in legato generis cui generi p spēm derogat: vt. l. vxo. s. felicissimo .s. e. et. j. e. l. huius. in fi. cū filiabus. Scōo casu qñ vni legat fundus alij vlufruct'. in vlufructu vī/ denē re cōiuncti et faciūt sibi ptes per cōcursum vt. j. de vlufr. le. l. si alij. et. s. de vlufru. accref. l. i. de neratius. s. fi. et. l. si tibi. Tertio casu qñ vni legat totus fundus. alij tertia vel q̄rta. tūc est re currendū ad distinctionē q est in. l. cū qd'. C. de lega. Aut pmo totū postea partē. et tunc vñ ad/ mere a pmo qd dedit scōo: et sic nō erūt re cōiun/ cti. Aut pmo pte: scōo totū. et tūc in illa pte vidē tur re cōiuncti et fiat diuisio: vt ibi no. et. l. meuiō in pn. s. ti. i. et hñsi aliud appareat d mēte testō ris. et isti' vltimi rō est euidēs. Sed videam' rō/ nē inter p̄mū et sm casuz qre in scōo nō derogat generi p spēm sicut in pmo. Rñ. totū vniuersale hñsificat in qlibet sui parte: vt. l. si qd earū. s. inte/ reptū. s. e. et. j. vñ cog. l. inter agnatos. vñ si a ge/ nere adimat qdam spēs nō vitiat legatū: q: ve/ rificat genus in alijs spēbus remanētib' sec' in scōo casu: q: remota pte integrali nō ē fund': s; est nuda p̄rietatē. et hāc rōnez tāgit. l. in. d. l. si alij. j. de vlufru. le. C. Sed p̄dicta op. et vñ in toto vniuersali q si vni legat genus et alij spēs sint re cōiuncti et faciāt partes cōcursum: vt. s. de le. l. i. si dño stichus. So. l. glo. ibi ponat plures so. hñtas est q ibi nō est legatū gen' et spēs imo eadē spēs bis. nā dño fuit legat' stichus suo le/ gata fuit optio sui. h est ille seru' que eliger et sic spēs eligēda. merito ergo si eligit stich' vidēnt re cōiuncti. et ita ibi t; p̄. sic intelligit. j. s. ad/ op. le. l. si heres. ¶ Scōo loco pncipalr est vidē/ dū de p̄iuctis hñbis tm. et cōiuncti hñbis sūt: si di/ co titio et scio lego fundū eqs portioib': vt h. et qd dico in h articulo. Idē intelligas in articulo cū: vt. d. l. triplici. idē si due psone ponant solu te in eadē ofone: ut titio et scio lego fundū eqs portioib': ut. d. l. triplici. sec' si in diuersis ofo/ nib': ut dixi. s. in tertio dño. p̄. tamē dicit q qñ in eadē ofone ponunt solute sūt oino diuisi/ cti: ut refert. l. y. in. l. i. s. ubi aut. C. d. cad. tol. q est p̄ casuz. d. l. triplici. Tertio mō sit hñbalis cō/ iunctio p nomē collectivum: ut lego filijs fratris mei uel substituo hñdes meos. oēs enī q cōtinē tur sub h noie filijs uel sub h noie heredes vidē tur hñbis cōiuncti: ut. l. interduz. in pn. s. de he/ re. insti. et de vul. et pu. l. si pater filio. et. s. de le. l. i. q quartā. s. fi. Idē in alijs noibus collectivis

ut libertis meis cog. et filibus. l. sicut ar. cōtra. s. d. le. ii. l. iulius. s. luti'. Sed solū. j. i. tractatu iur/ ris accrescendi. et ista sūt clara. ¶ Sed circa h in/ surgunt dubia. qd si copula cadat iter diuersas ofones utrū inducat cōiunctio hñbalis: ut ecce titio lego fundū: et sempromio lego fundū eqs portioib': an isti sint hñbis cōiuncti. Et videt q sic: q: inter eos cadit copula: et q inducit cōiun/ ctionē hñbalē: ut h. et. d. l. triplici. Ego ausus suz dicere p̄trariū q pmo pbo p casum q. mo. usu. amit. l. sicut. s. i. Scōo pbo sic. certū est q due ofones solute nō inducūt cōiunctionē hñbalē: ut hac. l. in pn. et. d. l. triplici. et insti. e. s. cōiuncti. s; inter duas ofones solutas ponit punctus loco copule: ut no. in. l. p̄cia rerū. j. ad. l. fal. in gl. ad/ de hanc. et. l. iiii. s. due ad carbo. in gl. super uer/ bo moliti. et. s. p. so. l. cū duobus. s. in coeunda in ultri. gl. illius. s. Sicut ergo tacita copula iter ofones nō inducit cōiunctionē uerbalem. ergo nec expressa copula: q: exp̄ssio eorū q tacite isūt nil operat cū tacite insit copula d necessitate ali/ as nō esset bona grāmatica qd facere nō dēm': ut. l. plautius. de aur. et ar. le. Itē hoc pbo nō ē uirtus copule q cōiunctionē uerbale inducit: s; unitas s̄monis testatoris. qd p̄ in eo q supra di/ xi de duob' solute positis in eadē ofone. et p id qd dixi d noie collectivio. nā hñbi nulla sit copu/ la: sunt tm cōiuncti hñbis pp unitatē s̄monis. et ē tex. C. d. cad. tol. s. finatū ex his. h. h. ita. Ad/ do ad ppositū qñ sūt due ofones hñbi sit copu/ la: tm ibi est s̄monis duplicatis nō unitas: ut. s. de vul. et pu. l. i. ergo nō ē cōiunctio hñbal'. ¶ Ter/ tio induco gl. s. ti. i. l. meuiō. in p̄io exp̄plo. ubi gl. sentit' q cōiunctio posita inter ofones nō in/ ducit cōiunctionē hñbalē si qs eā hñ intueat et hñ trāscursorie. Licet qdā hoc uolētes effugere di/ cat q illa est cōiunctio gl. nō testatoris qd nō ē de mēte glosatoris. ¶ Quarto ad h induco di/ ctū dñi Ja. but. in qōne quā disputauit de eo q legauit mercatorib' et artificibus artis lane. ubi dicit q qñqz copula cadit iter duas ofones pa/ riter pncipales. et tūc ppriē nō hñ uī copule: nec requit cōcursum copulatozū: ut. l. i. s. hñ q no. i. fa. de testi. l. lege iuli. cuz filiabus. Sed qñ copu/ lat duas ofones accessorie et tūc est ppriē copu/ la: ut. l. si heredi plures. de cō. insti. et ita dico in pposito si dico titio lego fundū et sempromio le/ go fundū eqs portioib'. iste sunt due ofones pariter pncipales: et separat' est act' legādi uni/ ab actu legādi alteri. et iō nō sūt cōiuncti hñbalif. S; si dicerē dño colle d pisit et dño sempromio de florētia lego fundū eqs portioib'. tūc essent cōiuncti hñbis. tex. est' in. l. meuiō. i. pn. s. ti. i. nā ille due ofones p̄iungunt accessorie. et un' est so/ lus act' legādi. nā hñbū lego semel fuit positū i ofone nō pluries. Si ergo uis agnoscere cōiun/ ctos hñbis semp inspicias unitatē s̄monis utruz unus fuit act' legādi uel plures. et hñ dicit mul/ ta dubia: ut. j. uidebitis. ¶ Scōo qro dixi q per noia collectivā inducūt cōiunctio hñbalis nūqd idē' si p noia distributiva: ut quisqz qlibet et si/ lia. Videt q nō: ut. C. de ipu. et ali. substi. l. ultri. ubi cōp̄rehēdunt ille dictioēs qsqz qlibz et siles tm qlibet uocat ad uirilē: sed si essent coniuncti tūc uocarent in unā portioē: ut. d. l. interduz de here. insti. p hoc facit glo. s. de le. l. i. q filia/ bus. s. i. Dic q hñmus inspicere unitatē s̄mōis ut iā dixi: ut si unus fuit actus legādi uel substi/ tuēdi sunt hñbis cōiuncti. hñbi sit appositu uer/ buz distributiuuz. Unde dico q in. l. fi. C. de im/ pu. et ali. substi. ibi sunt hñbis cōiuncti. Non. ob.

d Cōiuncti hñbis text. est in. l. meuiō et ibi oēs. s. t. i. e. C. l. i. cu qd hoc sequitur pau. de cast. in. l. si cui ser. u. s. i. cu. l. se. s. ti. ii.

a Principi- paliter qrit. vide tñ imo. m. l. plane. § si cōiunctim §. tit. ii. qd habetur in. l. cui fundus. j. de cō. r. de. r. in. l. si mibi r tibi. in prin. r ibi bal. de le. i. r vide. § in v. ii. prin. cipalit. r qd ibi dixi per bal. in. l. vni ca. §. is ita. d. cad. tol. r ibi p bart. in. §. vbi aut. q se fundat p illū tex. volentes q qñ fmo te ratoris vo. cat quēlibet in solidū di. eunt pūcti re. hz ego ne go q isto ca su videat le. gare in soli. dū p ter. op. timū in. l. cui fundus. j. de p di. r de. qe qd ibi dicat bal q videat violare illuz tex. etiā in. l. i. §. si. de vsu fru. accref. q segtur opi. bar. r lz pas. sus sit dubi. tñ in pūcto iuris sustēra bilis videat opt. pe. non obstat. §. si eadē. qz rñd vt dixi. §. nī si dicas q il lud vbiuz ea res ondit q loqtur d cō. iūctioe reali nō tñ neces. sario cōclu. dit § bar. pō deraui tex. i. l. si mibi et titio d v. ob. nā si p illa v ba eēt cōiū cti re r vbi inter tales p iūctos cset loc. iuri non decrecēdi: vt no. bar. j. e. l. in. v. iii. qro nunqd iter pūctos qd ius nō d crecēdi ha. beat locū et in pūctib. vt not. in. d. l. si mibi. p bar. et Jmol. ibi cui. § rñd ibi dicif ergo se quif q ibi tā tū erat pūn ctio vbalis. quo casu i vl timis volun tatib. hz lo. cum ius ac crecēdi vt b

q qlibet vocat in virilez qd sectus eēt in noie col lectiuo: q: fateo: q: portio: est pūctio p nomē collectiuuz adeo q vocant in vnā portione r p ferf ceteris in iure accrescēdi: vt. j. dicā. Si sunt cōiuncti p nomē distributiū p inde est ac si qli bet eēt noiatus r vocat: nec p noiatiōe impe. diref verbalis cōiūctio. ¶ Tertio qro nunqd p cōiūctioe aduersariū: vt aut nō r siles. indu. catur cōiūctio vbalis. Et idē q nō: vt. j. ad tre. bel. l. lutiuz. §. q habebat vbi testator grauauit heredē: vt restituat hereditatē eo mō: vt. r. vnci. as hēat gatus: duas aut habeat sei: r dicit ibi q si portio sei vltia deficit nō accrescat gatio. sed re manet apd heredē. Ergo p q nō sunt cōiuncti p illā cōiūctioe aut. Cōtrariū dico. nō enī fac. cio dñam inter cōiūctioe copulatiā r aduer. sariū vel aliā. nā semp vna cōiūctio pōt poni p alia qñ opus ē: vt no. j. de cō. r. de. l. cas cau. sas. sed solū i spicio vtrū fuerit vn. actus vel vn. fmo legādi vel nō: vt. §. dixi. Ad ob. cōtrariuz: qz si ibi inspiciat duo fuerūt smones. iō nō sūt cōiuncti. ¶ Quarto qro qd de cōiūctioe alter. natia. Rñ. si ponit inter psonas resoluif in cō. iūctiū: vt. l. cū quidā. de. §. sig. ergo inducit p iūctioe vbalē si vn. est fmo vel vna ofo. ¶ Tertio loco pncipalr querit q dicant cōiū. cti re r vbi. Tex. nō ponit exēplū hic sed gl. in. l. i. §. si. de vsufu. accref. ponit tale exēplū titio r meuiō stichū lego. vtriqz enī videt legatū iso. lidū. sed cōcursu faciūt partes p. l. cōiuncti. §. e. ista sunt vba gl. ibi. De. istud exēplū reprobat tali rōne. illi dicunt re cōiuncti qbus cuilibet in solidū res assignat: vt hac. l. r. §. e. l. cōiūcti. Sz hic vī cuilibet assignata p pte: vt. C. si plu. vna sen. l. i. r. §. de le. i. legata inutiliter. in fi. ergo isti nō sunt re cōiuncti: sed vbi tñ: r hoc sequitur L. y. C. d. cadu. tol. §. vbi aut. Bico gl. optie di. cere: qz p ea est calus insti. e. §. si eadē res. §. cō. iuncti. vbi est tex. si lego titio r seio stichū sunt cōiuncti re r vbi r faciūt partes p cōcursuz. p hoc est tex. in. d. l. triplici. de. §. sig. cū gl. in vbo veluti: qz tex. ibi nō bñ apit vbi ponit exēplū in glo. in hēditate. ¶ Breteria rō illius. l. hoc pbat nā eos cōiungit cōplex. nois r rei. Et ad rōnē. De. nideo q vī dare partes verū est legatarijs cōcurrētibz: sed fmo testatoris cuilibet re assi. gnat isolidū: r h tenet Ray. r citamō. De. nō q exēplū gl. reprobat ponit exēplū si titio le. go domū seianā. r simlr sempromio. Hic sūt cō. iūcti re r vbi ppter copulā: r qz vtriqz attribui tur res in solidū. sed istud exēplū pōt pcedere: qz vnus est fmo cū vbi lego sit positū in ofone tñ ab exēplo gl. nō discedas: qz vba sunt tex. vt dixi. Possent poni alia exēpla: vt filius titij lego fundū vel suis meis lego domū. isti sunt cōiū. cti re r vbi. nā vt ex p dicitis p3 nois r rei cōple. xus pūgit ergo rē. vt. d. l. triplici. ¶ Quarto pñ. cipalr est videndū de coniūctioe legali r quot mōis cōtingit. Ad qd dico q pūctio legalis hz locū qñqz in acqfitiōibus q hūt ex testamēto. r isto casu cōiūctio legalis cōtingit vno modo. f. qñ ex psona ei. cui relinqtur puenif ad plures vt si vnus suus pluriū dñoz instituit vel ei lega. tur: vt. l. r. pculo. §. ti. i. r de acq. here. l. su. cōis ab extero. r. §. d. vsufu. accre. l. i. §. i. Eadē rōne si vni esset legatū aliqd q post diē cedentē ante agnitiōe deccederet plurib. heredibus relictis oēs illi heredes dicent in illo legato cōiuncti cō. iūctioe legali: qz ex psona vni. puenif ad plures r h est vtile pp ius accrescēdi: vt ibi dicā. Qñqz hz locū cōiūctio legalis in acqfitiōib. ab itesta.

to: r ista cōtingit dobus mōis. qñqz ex simula. tione r singularitate vocatiōis. qñqz ex idētitate rōnis. Et ex singularitate vocatiōis idē. qz si mul vocant ad eadē bona r eandē hereditatē: vt pbat. j. ad tertulia. l. i. §. nemo. r d suis r le. gi. l. si ex pluribus. r de bo. pos. l. iii. in fi. C. quā do nō pe. partes. l. i. cū similib. Scōo vt dixi cō. tingit ex idētitate rōnis: vt qz per eandē rōnem vocant. exēplū pater deccedit relictis duob. fi. liis r duob. nepotibus: r filio pmo: tuo oēs vo. cant ad successiōe simul: hz nō eadē rōne. Naz filii vocant: qz filii nepotes vocant in vnā por. tione: qz unā personā. f. patris repūtant. r iō in. ter se plus sunt cōiuncti: r h est vtile ppter defe. ctū iuris accrescēdi: ut. j. dicā h. pbat. insti. de. ptra. §. si duobus in pñ. de cōiū. cū em. i. li. r. l. i. §. si qz ex nepotibus. Possent etiā diuidi ista p iūctio in cōiūctioe iuris ciuilibz r pto: j. sed h nō psequor: qz eqliter pcedunt. Sz iuxta p di. cta possent dubitari utrū dicant cōiuncti re ut v. bis uel re r vbi. Ad qd dico q iura isto modo loquēdi nō utunt in cōiūctioe legali. Si tan. expediret dicere dicerē eos cōiunctos vbi tñ sed glo. tenet q dicant cōiuncti re r vbi in. l. i. §. idē. ff. de usufu. ac. nā uocant noie collectiuo liberi agnati cognati r similia noia. Item uocā. tur in partes separatas uel in viriles uel in stir. pes: ut. C. d. suis r le. auē. in successiōe. r ad tre. auē. cessante. r auē. post fratres cū similibz. h etiā apparebit ex effectu iuris accrescēdi: qz ac. crescit cū onere: ut dicā h de cōiunctis sufficiat ¶ Hūc de effectu cōiūctiōis est transcurrendū r est sciendū q cōiūctio hz multos effect. pū. mo qz cōiunct. uocat in unā portione: ut. l. pla. ne. scōo rñso. §. de le. ii. r d here. insti. l. titi. r. l. i. terdū. cū similibz. Item hz aliū effectū: qz sub. stitutio reciproca inuicē videt facta sm ordinez cō. iunctionis: ut. l. coheredi. §. q discretas. §. de. u. ul. r pu. r de his nil ad pñs. Hz r tertiu effec. tuz. f. iure accrescēdi: r de hoc agēdū est in quo pcedā h ordine: qz qram pncipalr d. vi. qñib. ¶ Pñio. l. q hnt ius accrescēdi. Scōo q pferant i ius accrescēdi. Tertio qñ locū hēat ius accrescē. di. Quarto qñter r ad qd locū hz. Quinto d iu. re accrescēdi ex cōiūctioe legali. Sexto utrum ius accrescēdi hēat locū in dispositiōib. inter ui. uos. Inter p dicitas formabim. q accessorias. ¶ Pñmo igit qro nunqd inter cōiūctos re tñ fit ius accrescēdi. Et videt q nō: hz solū nō ius decrecēdi: ut. C. d. cadu. tol. §. finatū a deficien. tis. In pñiū q fit ius accrescēdi: ut. j. d. cō. r. de. l. l. scriptura. r. l. si separati. So. dicam. aut plu. res sūt re cōiūcti: ut in usufructu: aut in p pñia. te. Pñio casu aut portio vni. deficit an acqfitū usufructū: r hz locū ius nō decrecēdi. Aut dñ. cit post q sel fuit acqfitū: r tūc hz locū ius acere. scēdi. Nā semel dcreuit: ut pbat. §. d. usufu. ac. cres. l. i. §. interdū. Scōo casu hz locū ius nō de. crescēdi: ut. d. §. finatū a deficiētis. Ad ob. l. hec scriptura. r. l. si separati: qz expone accrescit. i. nī decrecēdi: ut ibi no. r idē de oibus. ll. similib. qd dixi in usufructu. idē dicas in oibus casib. ubi post acqfitiōe hz locuz ius accrescēdi. qz. j. di. cā. ¶ Secūdo qro nunqd inter cōiūctos vbi tñ fit ius accrescēdi. Et breuiter dico. aut sunt cōiūcti vbi sed in re est oīno disiuunctio: ut ti. tio r meuiō lego singulis singulos seruos: r nō habet locū ius accrescēdi: ut. §. de le. i. l. hmōi. §. qbus. Vel lego titio r seio fundū factis por. tionibus p diuiso. tūc enī qlibet pars diuisa est separatus fundus: ut. j. de. §. sig. l. recte dicam. ¶

nō in pūctib. vt ibi bal. in l. si plures. i. vi. col. C. de cōdi. insti. ponit opi. et nō eligat. b C Ter. pū. cti. pōt rñde ri q ibi loq. tur de pūn. ctis verbalit. ter tantū. c C Breui. ter dico. Et qd si testator dicat lego si liabus meis centū p qua libet vel p in gulis filiis meas istituo in centū nō hz locus ius accrescēdi. hz bar. r bal. in. l. hmōi. §. qbus r bal. in. d. l. si duo bus. §. sin. r Jmo. in. l. q filiaz. §. i. in prin. de le. i. qñuis dicat cōiuncti ver bis tñ. vt no. bar. §. e. l. in ver. sed qro qd si per no. mia collecti. ua ppter vni. tatem sermo. nis r oratio. ni. l. i. §. hoc itaqz var. ric. de cadu. tol. r no. gl. in. l. liber bō §. ij. de here. di. insti. pau. de cas. in. d. §. qbus. trā sit etiam cuz doc. r bar. h sed an in le. gatū ad pñas causas sit lo. cus iuri ac. crescēdi. vi. de bal. l. i. ij. C. d. fa. lan. ecc. in. r. ij. col. in ver. super qnto. in ver. tertio qro nūquid ibi p ius nō decrecēdi. r est gl. in. l. i. §. si. de vsu fru. accre. r h adde bal. l. i. l. si mibi r tibi in pun. d. le. i. r in. l. vni. ca. §. is ita. d. cadu. tol. r vide qd dixi post Jmo. in. l. stipulatio. §. cum q ita de vbi. oblig.

§. si. et etiā tunc nō hz locū ius accrescendi: ut. l. i. ii. rñ/so. s. de usufru: accres. fm uerū intellectū. Aliud exēplū .s. q. mo. usufr. amit. l. ii. in pñ. Aut in re nō est oīno oī functio: ut lego fundū eqs portioibus p indiuiso: et qz partes tunc nō pñt ad oculuz ofīdi: ut. l. meuius. §. duobus. s. ti. i. et hz locuz ius accrescēdi: ut hic. et in tota materia. ¶ Tertio quero nunqd inter cōiunctos re et h̄bis. sit ius accrescēdi. Quidā qz sic. nā tenet subire on^o partis deficientis: ut no. in. §. sinaut a deficientis iaz dicto: sz illi q ueniunt p ius nō decrescēdi nō tenent subire tale onus. ergo restat qz cōiuncti re et uerbis ueniant per ius accrescēdi. Dico cōtrariū qz ueniūt p ius nō decrescēdi et faciant sibi partes p cōcuruz: ut insti. e. §. si eadē res. et glo. in. l. i. §. si. de usufru. accres. et. s. dixi. Hoc etiā not. .s. e. l. cōiuncti. sz ibi in tertio dicto gl. nō hñ dicat: ut ibi per Dy. Distingue ergo: ut. s. dixi in cōiunctis re tm̄. Ad rōnez predictā rīde qz illud qd subit onus alia rōne pūgit: ut. j. dicā in. iiii. q. pncipali. ¶ Quero quarto nunqd inter oīno disunctos sit ius accrescēdi. Rñ. aut loqris inter legatarios. et constat qz nō: ut. s. d. usufru. accres. l. i. in pñ. et. s. ti. i. l. et pculo. cū similibus. Aut inter heredes: et tūc aut defunctus est puat^o aut miles. P̄mo casu ē locus iuri accres. ut. s. de here. insti. l. heredes. sz nō in partibus: ut. C. de cadu. tol. §. is ita. et. j. d. suis et le. l. si ex pluribus. et. s. de here. insti. l. i. §. si ex fundo. Rō ne decedat qz p parte testatus et p parte intestat^o. Vel dic aliter rōnez: ut habes per Ly. in. d. §. is ita. circa pñ. Secōdo casu qñ est miles q pōt decedere p parte testat^o et p parte intestatus. dic vt no. plene. C. de testa. mili. l. ii. per gl.

¶ Quito qro an ius accrescēdi transeat in successore: em. et tūc dic. Aut qris in usufructu et nō trāsīt in h̄dē vniuer salē: qz per mortē extinguit usufru. nec ī successorē singularē: qz usufruct^o accrescit psonē nō portio: ut. l. interduz. s. de usufru. accre. et. j. de exce. rei iudi. l. et an eandē. §. qz partē. Aut qris in p̄rietate: et tūc aut in hereditate aut in legato. Si in h̄ditate: aut qris de successore vñ et trāsīt ius accrescēdi: ut. C. de cadu. tol. §. is ita. et de suis et le. l. si ex pluribus. Aut de successore singulari: ut de emptore. et tūc cuz ille q uendit nihilominus remanz heres et apud eū est ius accrescēdi hz p̄be. ar. j. de vul. et pu. sub. l. ex factō. §. iul. Istud dicit^o p̄be. videt tolli. s. d. acq. here. l. si totā. Unde titius ē dicere idē in hereditate qd in legato. Si vero qris de legato tūc indistincte trāsīt ius accrescēdi in successorē vlem et singularē: qz accrescit portio: nō psonē: ut. j. de cōdi. et de. l. hec scriptura. §. si. de usufr. l. si titio. §. i. et. d. l. interdū de usufru. accre.

¶ Secōdo pncipaliter ē videndū qz cōiunct^o p̄ferat et cui. Quero pmo si sunt cōiuncti eadē cōiunctioē vtrū alter alteri p̄ferat. Ad qz dico qz cōiuncti re tm̄ neuter alteri p̄ferat siue enī vtriqz ē assignata eadē res: et nō est rō qz re inuicē p̄ferant: siue vni sit assignata pars alteri tota et s̄tr vterqz admittit ad ius accrescēdi: ut. l. meuius. s. ti. i. fm tertiā lec. qz cōiter tenet. Cōiuncti hō h̄bis tm̄ pñt esse diuersimode. et iō inuicē pñt p̄ferri. Dico enī qz cōiuncti p nomē collectiuū p̄ferunt cōiunctis p copulatiuā: ut in h̄ exēplo^o titi^o in dimidia: et fratris mei filij i alia dimidia heredes sint. Dēs enī isti sūt cōiuncti h̄bis. tm̄ si vn^o ex filijs fratris repudiat accrescit fratrib^o suis n̄ titio. Titius enī est min^o cōiunctus et quodāmo respectu filioz fratris separaf: ut. s. d. here. insti. l. interdū. in pñ. et qd ibi no. p hoc. s. d. usufru. accre. l. si qz titio. ad qd enī pone ref lex illa in illo titulo vbi tractaf d iure accre. nisi: ut oñderet cōiunctos p nomē collectiuū vocari in vnā portio nē: et p̄ferri aliis in iure accrescē. inter se. P̄terea h̄ p̄z ex. l. scire dēmus. j. de h̄. ob. vnde maior vnitas inducī p nomē collectiuū qz si res copulatiue et simul noiarent^o sec^o si eēt noiare p nomē distributiū: qz tūc p̄inde cessat ac si eēt singulari noiare: ut. s. dixi. Cōiuncti hō re et h̄bis ex eo qz re null^o alteri p̄ferf: ut p̄z ex p̄dictis ex eo qz h̄bis possēt induci ius p̄latiois: ut in h̄ exēplo. Titius et fratris mei filij heredes sūto. isti sunt cōiuncti re et h̄bis.

et si deficit una portio accrescit alijs filiis ateqz titio. ar. d. l. interdū cū similib^o et rōnib^o. s. allegatis. Hūc opinioi accedat. j. de p̄ra. l. si duob^o in pñ. et de cōiugē. cū eman. l. i. l. i. §. si qz ex nepo. ex mēte quozū iuriuz vñ p̄bari dic/ta opinio Sed p̄dicta videt l. iustus. s. ti. i. ubi nomē collectiuū nō operaf plus qz sp̄alis enumeratio. So. di cit Ja. de are. qz p illa h̄ba quos testamēto m̄ iunissi et. vñ eos sp̄aliter noiare. qd t̄z Ly. C. d. impu. et ali. substi. l. si. Ista so. est h̄ casuz. l. si p̄. s. de vul. et pu. ubi ista uerba quos mihi institui nō mutāt significationē noīs collecti ui. Dic ergo ad. §. iustus: ut ibi p glo. qz illud ex eo qz uenit alienari ex familiā. quā so. ibi t̄z Dy. Itē p̄dicta videt. j. de re. du. l. utrū in pñ. ubi pmo legauit et sic sub noīe collectiuo. si tm̄ plures nascunt^o qlibet uocat in uiri/le. So. ut ibi p Dy. qz ibi ē uerisimile si testator: p̄les nascituros estimasset qz oib^o legass^o. ¶ Secōdo qro quō plures h̄ites ius accrescēdi. si sūt diuersē cōditionis inuicē p̄ferant. Et cōstat cōiunctos p̄ferri disunctis: ut. l. heredes. s. de here. insti. et. l. si liber hō. §. cū qz cū similibus. Itē cōstat cōiunctuz re et h̄bis p̄ferri cōiuncto h̄bis tm̄. Sz po ne qz ille cuius portio deficit hz vnū cōiunctū re tm̄: aliū cōiunctū h̄bis tm̄. qz p̄ferat. In h̄ sunt opi. Quidā: ut Ro. dicunt cōiunctū re tm̄ p̄ferri et ita legūt istā legē i h̄. p h̄ facit qz p̄iuncti re tātū ueniūt p ius nō decrescēdi. et sic euitat dānum. cōiunct^o uerbis tm̄ uenit p ius accrescēdi. et sic qrit lucruz ergo et. ut. C. de iure deli. l. si. §. licentia. de cōdic. l. si. cū si. Aliū ut hu. dicūt. s. cōiunctū uerbis p̄ferri. et sic legūt istā. l. et istā opi. seqtur p̄be. Ad h̄ adducit rōnes. Cōiunctio qz sit h̄bis p̄cedit ex uolūtate testātis. cōiunctio realis inducī ex unitate rei. ergo cōiunctio h̄balis d̄z esse portio. ar. j. d. cōdi. et de. l. in cōditio ne. in pñ. Sz ista rō nō placz: qz etiā cōiunctio realis p̄cedit ex uolūtate testātis assignātis re separati utriqz. P̄terea cōiuncti h̄bis reputant^o unū corp^o: ut. C. de cadu. tol. §. ubi aut. ergo debēt reputari magis cōiuncti. Sz certe nō uideo rōne quare unitas ex pte psonē operet plus qz unitas ex pte rei. Tertio p̄bat qz qz i uno grauaf i alio releuaf: ut. l. eū qz d iureiur. Sz cōiunctio h̄balis accre scit cū onef et in h̄ grauaf. ergo releuet in alio qz p̄ferat. Sz certe uolūtās testātis tollit p̄rium. Quarto p̄bat: uolūtās defūcti d̄z interpretari: ut ualeat: sz si p̄ferat cōiunct^o h̄bis ualeat on^o legato adiectū. si p̄ferat cōiunctus re uita tur ergo et. ar. s. de his qz in testa. delē. l. p̄xime. §. i. re du bia. Sed rñ. qz p̄cedit ex tacita uolūtate defūcti qz re unī cuiqz totā assignauit. ar. C. de cad. tol. §. sed ne uarieta tatis. et ita dicit do. Ray. Tertia fuit opi. Jo. et Azo. quā .s. tenui ponēdo casuz qz cōcurrant eq̄liter. et h̄ p̄bat ex ista. l. legēdo: ut. s. dixi. Itē p hoc est casuz. s. d. here. in sti. l. si ita qz heres. q. l. d̄struit oēs p̄dictas opi. p̄be. aut ut. d. l. effugiat. dicit qz ibi oēs sunt cōiuncti h̄bis et inter p̄mā institutionē et scōam d̄z esse punct^o p copula. sed h̄ est falsuz. P̄mo qz ibi sunt due ofones solute. ergo nō sunt cōiuncti h̄bis: ut hac. l. et. s. dixi. P̄terea si ibi p̄mus eēt cōiunct^o h̄bis esset etiā cōiunct^o re cū pmo assig nauit totū: scōo totū per partes. et sic p̄mus tanqz re et h̄bis cōiunctus p̄ferat qd est h̄ illā. l. Tene ergo opi. Jo. et Azo. in hac. l. ut. s. dixi. et hoc tenet glo. et ultramō. Si qz tm̄ diceret p̄iunctū h̄bis tm̄ per nomē collectiuū p̄fer ri cōiunctio re tm̄ forte nō esset male dicit^o p rōnes pos itas. s. p̄xi. q̄stio. ¶ Tertio qro utrū cōiunctus p̄ferat substituto uel ecōuerso. Rñ. regula est qz substitut^o p̄feratur cōiunctio: ut. s. de bo. pos. fm ta. l. ii. §. si duo. et. C. de fideicō. auē. h̄ amplius. et in auē. de here. et fal. §. si qz aut nō implēs. et. C. de ca. tol. §. in primo. et. §. p secūdo et no. de acq. here. l. qz patri. Hoc autē fallit si ex mēte testatoris apparet aliud tacite uel p cōiecturas: ut p̄bat. s. de uul. et pu. l. quidā testamēto ubi ex cōiecturata uolun tate defuncti qz erat cōiunctus p̄ferat substituto. et illā .l. ad hoc no. do. Quid. Sed circa hoc moue tale dubiuz pone qz substitutio nō hz effectū uel p̄pter repudiatōez substituti uel p̄pter aliū casuz. utrū reuertet ad cōiunctū

a C Accrescit portio. portio accrescit portio: nō persone. p h̄ vid qz no. dicit bal. in. l. i. C. qñ nō peten. par. duz querit an in successione. statutoz habeat locum ius accrescēdi in. xi. col. i. iiii. q. ad. l. si totū. de acquir. here. et l. si ex pluribus. de suis et legi.

b C Hoc exēplo. si titius institutus ē i dimidia. et filij fratris i alia dimidia si vnus ex filijs fratris repudiat cui accrescit. et adde qd no. bal. in. l. i. in vii. q. C. qñ nō petē. par. bñfacit. l. si. cū ibi no. C. d̄ impube. et alijs substi.

c C Tertio qz ro. vide bal. in. l. i. in. x. q. C. qñ nō peten. par.

in hereditate et est opus. ut no. in l. que conditio. j. de condi. et de. et per l. y. plene. C. d. cad. tol. §. is ita. Tu tñ dicas sic in hereditate: aut est onus impositum simpliciter et accrescat eum onere: ut. d. §. is ita. Aut no. iuris: et tunc aut no. iuris ab oibus et accrescat cum onere: ut. l. q. conditio. ii. rñso. j. de condi. et de. et l. ciuitatibus. §. luti. §. ti. ii. Aut no. iuris ab vno et accrescat sine onere: ut. l. celsus. §. si. et l. fi. de le. ii. rñne inter hereditate et legatus ponit l. y. i. d. §. is ita. Rñne inter no. iuris et simpliciter collige ex. l. i. §. in substitutioe ad. l. fal. licet l. y. aliter dicat in. d. §. is ita. Seco casu qñ accrescat portio caduca vel qñ. et tunc cum onere: ut. C. d. cad. tol. §. p. scdo. et §. in nouissimo. habita distinctioe qñ ibi ponit in tex. in §. s. vt manifestes. et §. sequentibus. Si no. querit de iure no. decresecdi: tñc aut pcedit ex coiu. ctioe reali tñc et accrescit sine onere: ut. C. d. cad. tol. §. fin. aut ad deficientis. et in. l. separatim. de condi. et de. Aut pcedit ex coiu. ctioe re et hñbis tñc: et tñc glo. C. de cad. tol. §. fin. aut ad deficientis. dicit cum onere. De. dicit qñ sine onere. nã cuz veniat per ius no. decresecdi est eadẽ rō qñ est i coiu. ctio re tñc: vt refert l. y. in §. vbi aut. C. de cad. tol. Ja. de are. tenet glo. qñ credo verũ. nã pp. coiu. ctionez hñbalez videt onus adiectũ vni reperere in psonã alteri si ad euz totũ legatũ perueniat. ar. j. de fun. instr. l. se. ie. §. gaio. Nec ob. huic dicto. s. ti. i. l. fi. §. seio. qñ ibi co. ditio adiecta adhibebat pñone: vel dic vt ibi. Tertio dubitat qñ iter. i. vtrũ accrescat p. virili an. p. portioib. hereditarijs vel legatis. Rñ. p. portioib. hereditarijs vel legatis: vt. s. ti. i. l. meui. in pñ. et de here. isti. l. liber. hñ. §. c. u. quis. Quarto vtrũ accrescat taliter qñ portio accrescet petat eadẽ actione qua pma an. alia. Rñ. eadẽ ac. tioe qñ pma: vt. s. de vsuf. l. si titio. §. i. et de vsuf. acce. l. inter dũ. et de execu. rei iudi. l. et an. eandẽ. C. de cad. tol. Quinto vtrũ ius accrescedi trahat ad bona ipuberis cui qñ erat coiu. ctus vt no. Ad qñ sine argumtis sic dico aut qñ hñ ius accrescedi ex eo qñ coiu. ctus tñc: et tñc no. tra. hit ad bona ipuberis: qñ sunt diuerse hñditates: et in di. uersis hñditatib. no. hñ locũ ius accrescedi: vt. s. g. mo. vsuf. amit. l. si sub conditioe. Aut ius accrescedi est vnitũ cũ substitutioe pupillari. puta qñ idẽ est coheres et substi. tur: et tñc ius accrescedi trahit etiã ad bña ipuberis: vt. l. qñ pñ. de acq. here. et qñ ibi loquat de iure accrescedi pñ ex tex. Itẽ pñ ex rñne. ibi eni loquitur de hñde substituti ad que no. trãfret spes pupillaris substitutiois: vt. s. d. vul. substi. l. qñ hñbat. et l. qñ liberis. §. hñc hñba. sed ius accrescedi bñ trãfret ad hñdes: vt. s. dicitur est. Restat ergo qñ be. res ibi admittat iure accrescedi. tñc qñ illũ ius accrescedi fuit vnitũ cũ substitutioe pupillari trahit ad ea duo. s. qñ habeat locũ post aditã hñditate: et qñ trahat ad bona im. puberis. et hñc verũ alijs substitutis deficientib. qñ alias ipñ substituti pferunt: vt ibi notat. nũc ergo vides intel. lectũ hui. singularis et notabil. casus. l. qñ patri. Sexto pñcipal. querit de iure accrescedi ex coiu. ctioe legali. et pmo videam vtrũ inter coiu. ctos coiu. ctioe legali in acq. sitioe ex testamẽto habeat locũ ius accrescedi. Ad qñ sic dico. Aut loqñris in vsuf. ctu: et hñ locũ ius accrescedi vt. l. i. §. i. s. de vsuf. acce. rñ qñ ipñ serui psona inspũ. at: ut ibi pñ in tex. l. qñ idẽ de rñne multũ dubitẽt. Aut loqñris in pñrietate: et tñc aut in hñditate et hñ locũ ius ac. crescedi: ut. s. de acq. here. l. si suus cois ab extero. rñne qñ decedat p parte testat. et p parte intestat: aut in le. gatis. et tunc aut legatũ in psona vnus ex dñis est ab ini. tio p no. scriptũ et accrescit alteri: qñ ei ut legatũ q capeñ pñ. ut. l. uerũ. §. si seruo. s. p. socio. de acq. here. l. si suus cois. hoc uerũ nisi esset p no. scriptũ ex delicto vnus ex dñis ascribetis seruo cois: ut. j. de fal. l. filius. §. seqñs. aut legatũ deficit ex postfacto p repudiationẽ uel alio mō: et tñc no. est locũ iuri accrescedi: ut. l. et p. culo. s. ti. i. Et idẽ dicere in plurib. hñdibus vnus legatarij. sunt eni co. iuncti pñctioe legali cũ ex pñsa uni. puenit ad plures. un. dicere qñ in. l. legatarij. s. de le. i. si vnus ex hñdib. lega. tarij partẽ suã repudiat aliũ no. accrescit. hñ tenet De. l. j.

quidã. ¶ Secũdo querit de iure accrescedi ex coiu. ctio ne legali in acq. sitioibus ab intestato. pone ergo que daz decessisse relictis filiis pluribus. Itẽ relictis plurib. nepo. tibus ex altero filio pmo tuo. vnus ex istis repudiat. qñ li. ter inter eos est ius accrescedi. Rñ. isti oēs sunt coiu. ctioe legali ex eo qñ simul uocant. Itẽ nepotes sũt inter se coiu. ctioe aliã rñne. s. qñ vnã rñne uocant i locũ pa. tris eorũ. aut ergo repudiat vnus ex nepotib. et accrescit fratri suo tñc: qñ est duplici iure coiu. ctus: qñ simul uocan. tur: et qñ eadẽ rñne. Aut repudiat vnus ex filiis. et tunc oēs uocant tã alijs filiis qñ nepotes: qñ oēs sunt eqñlter coiu. ctioe. ea coiu. ctioe: qñ simul uocant. et hñ pñ. j. de pñ. l. si duobus. in pñ. et de coiu. ctioe. cuz emã. l. i. l. i. §. si qñ ex ne. potibus. hñ autẽ fallit in casu ubi vnus ex fratribus i por. tione deficiente alijs pferat: ut. j. d. col. bo. l. ii. §. si duo fratres. et rñ ibi pñ in tex. Tertio quero iur. hñ. pone qñ pñ decessit relictis duobus filiis ex vna uxore. duob. ex alia si vnus repudiat. utrũ in iure accrescedi pferat fra. ter utrinq. coiu. ctus: an oēs pariter admittant. Et uide. tur qñ frater utrinq. coiu. ctus pferat: qñ duplici iure coiu. ctus ergo et. ut. s. dixi. facit ad hoc. C. d. legi. here. au. cessante. et au. post fratres. et huic dicto ut accedere dy. s. de vul. et pu. in. l. coheredi. §. qñ discretas. in. q. quã ibi posuit. alii habet dictã qñonez in. l. iaz hoc iure. e. ti. Ego dico qñ oēs pariter admittant. nã coiu. ctioe legali de qñ loquit no. coingit ex eo qñ plus et pluribus mōis sunt p. sanguinei et sibi inuicẽ successores: sed ptingit ex eo qñ si. mul uocant. uel eadẽ rñne uocant. hoc pñ. ex. d. l. i. §. si quis ex nepotibus. j. de coiu. ctioe. cũ emã. nã ibi constat patrẽ plus coniunctũ filio: qñ in pmo gradu qñ fratrẽ fra. tri: qñ in secũdo gradu. et tamẽ ibi pferat frater patri i iu. re accrescendi: qñ eadẽ rñne uocant: at isti filii l. ex diuer. sis mñibus oēs simul uocant et oēs eadẽ rñne. s. qñ filii l. ex diuersis mñibus. ergo neuter alteri pferat et si dicere rñ nes inspiciant oēs qñones occurrẽtes circa istos successo. res in materia iuris accrescedi poterũt decidi. Non ob. au. cessante: qñ ibi loquit in successioe quã quis sibi uẽ. dicat in bonis fratris mortui: qñ tunc pferat plurib. con. iunctis. sed hñ tractat de iure accrescedi in bonis pñis qñ adhuc no. fuerunt quesita fratri. et iõ oēs pariter uocant et p hoc facit. j. ad treb. l. si. Nec ob. qñ dicit Dy. qñ illud dictũ repobaf per doc. inter quos est do. Ray. in tracta. tu suo substitutionũ in materia reciproce. uel si uis susti. nere Dy. potes dicere qñ qñstio Dy. loquat in substitutio ne pupillari ubi succedit pupillo in cuius successioe fra. ter utrinq. coiu. ctus est plus coiu. ctus. S. si loqueret in substitutioe vulgaris per quã succedit patri male diceret ut pñ ex pñdictis. Quarto qñ vtrũ accrescat ipso iure an sit opus noua agnitione. Rñ. ut no. j. de bo. pos. l. j. cũ pñono. in pñ. et. C. qñ no. pe. par. l. i. ¶ Quinto qñ utz accrescat cũ onere uel sine. Rñ. qñ cũ onere: ut. s. ti. i. l. si titio et meui. §. iul. et hñ apparet ex eo qñ s. dixi coiu. ctos coiu. ctioe legali hñ p coiu. ctis hñbis. ¶ Sexto pñcipal. querit nunq. in dispositioib. inter uiuos sit locũ iuri acce. scedi. Breuiter sic. aut qñris de iure accrescedi qñ pce. dit ex coiu. ctioe hois. aut de eo qñ pcedit ex coiu. ctioe legis. pmo casu distingue aut in vsuf. ctu et hñ locũ ius accrescedi: ut. s. de vsuf. acce. l. i. §. si. aut in pñrietate uel alio iure. et tunc aut in indiuiduis hñ locũ ius acce. scendi: ut. l. pñ. ius. s. coia pñ. qñ intellige: ut ibi notat. uel potius ius no. decrescendi. Aut in indiuiduis. et tñc aut loqñris in dispositioe pñcipis: aut inferioris a pñci. pe. pmo casu habet locũ ius accrescedi: ut. C. si impe. li. so. li. x. l. i. secũdo casu aut interest coedentis qñ hñat lo. cuz ius accrescendi. et habet locuz: ut. s. de pñ. emp. l. fundus ille. et qñ ibi no. et j. de hñ. ob. l. si mihi et titio. in pñ. aut pcedentis no. interest. et no. hñ locuz ius accresce. di: ut. d. l. si mihi et titio. j. de hñ. ob. et l. si duo. pñoni. in pñ. s. de iureiur. fallit in assignatione libertorũ. qñ l. j. non sit legatũ uel fideicommissuz: ut. l. assignare. j. de assi. libe. tamẽ habz locũ ius accrescedi: ut. l. utruz. e. ti. Et ista in

a C. Ius ac. crescedi. ad. de tex. no. in. l. plane. §. si coiu. ctio. s. d. le. i. et qñ ibi barto.
b C. Fuit eni rñ. l. j. vtrũ id qñ obuenerit p ius acce. scedi dicat obuenerit ex iudicio defũ. et vel legio. et an pñbit. alienare par. tẽ suã possit alienare par. tẽ obuenerit iure accresce. di. vid. l. si te. stamto. et ibi doc. de vul. et pu. l. si titio et meui. §. si. s. ti. i.
c C. Quis pñ. cipaliter qñ. tur. vide i. l. i. in. v. col. in. ii. q. qñ non peten. par.
d C. Ide dice. re. Et vid. qñ no. bal. in. l. bac edictali. §. oēs in fi. C. de secun. nup. et inter pñctos coiu. ctioe lega. li hñ locũ ius no. decresec. di. l. hac edic. tali. §. is il. l. d. et ibi bal. in. l. iii. q. d. se. cun. nup.
e C. Hoc tenz. pet. et sequit. jmo. et bal. et pau. de ca. f C. Qualiter iter eos. no. et vide qñ scri. ptũ i simili in. l. i. C. qñ no. petẽ. par. p. bart. et vide bal. ibi i. vi. et vii. q. p an. ge. et jmo. i. l. fundũ. alias in. l. pñde. §. interdus. de stipu. seruo. g C. Utrinq. pñctus. et vi. de bar. et do. cto. l. l. luti. in vlti. q. de vul. et pu.
h C. Quarto qñ. vtrũ be. redita. acce. scat ipso iu. re et vid. tex. l. d. l. i. §. bis itaq. de ca. du. tol.
i C. Sexto. pñcipaliter. vtrũ in dis. positioe iter viuos sit locũ iuri accresce. di. vide bal. in. l. i. in. xi. et xii. q. qñ no.

pete. par. z i .i. s. ubi at de cad. tol. C Possz q ri vtz in do natiõe . cau sa mor. beat locu ius ac crescendi ad de plene bal. in. l. i. si. qñ nō pete. par. z bar. in. l. si mibi z titio. de ob. ob. C Nec oia. z nō est alibi fm bal. ibi. C Omia. n tim. vi. de per bar. in. l. tur pia. s. fin. de leg. i. C Redi. p to. s. ti. tio. ex i strumtis. an instrumta pbent sinez plebanatus. vide p doc. in. l. optimā. de pben. et cōmit. stipu. C Titus l s. sem. pronie extendit. C de ro. i. l. sig. filii. s. si. de acq. here. et bal. z mod. in. l. si. C. de here. insti. p bal. in. l. vo. lūtas. C. de fideic. z ro. i. consi. incip. oipotentis dei zē. circa ppositū con sulita. de tri. bus dubita ri contingat C An porzi gif. an pbi bitio facta si lio extenda tur ad nepo tes. add bar to. in. l. filius fa. s. diui. de le. ii. qd autē si pbita est res alienari alias voluit venire in fa miliā. dic q illi de fami. lia vsqz ad quartā gene rationē seu gradū tantū nō sunt pbi diti. d. auc. d. resti. fideic. s. nos. z ibi doc. q no.

ducunt in. ar. ad qñem quādo duob' cōcedit feūduz vel emphiteosis. vtruz inter eos sit ius accrescendi. De quo p L. y. in. l. i. C. quādo nō pe. par. per Dy. j. de vsuf. le. l. codicil. in pn. z per eūdē Dy. in. l. si mibi z titio. j. d. ob. ob. z ibi dixi. z in Spe. de loca. s. nunc aliqua. h. l. v. iii. z. h. se. Secūdo casu qñ querit de iure accrescēdi z ex cōiunctione legali. puta qñ ex persona vniuz puenit ad plures: puta si suus pluriū stipulat aut cōiunctio ab ini tio est valida in psona oīuz dñorū: sed in psona vniuz ef ficitur inualida p repudiationē: aut alio modo ex post facto: z tuc cessat ius accrescēdi. ar. s. ti. i. l. z pculo: qñ si fit in vltimis volūtatibus. multomagis in p'ctib'. Si vō ab initio est inualida: z sic quodāmodo p nō scripta. tūc aut i persona vni' ex dñis ex cui' psona dicit inualida po test esse saltez valida per viā retētionis: qñ pmissit vel do nauit nō pcedendo ad traditionē: z tunc nō habet locū ius accrescendi: vt. l. pinde. s. si seruus cōis. j. de sti. ser. aut non pōt esse valida per viāz retentōis: puta qñ extra neus pmissit vel qñ ipse dominus pcessit ad traditionē z tunc habet locū ius accrescendi: vt. j. de stip. ser. l. i. s. si cōis seruus: z. s. de auc. tu. l. si seruus cōis. cuz similibus sic intelligo. l. per seruum. s. i. de acquiren. re. domi. f. qñ ibi dominus pcessit ad traditionē: z acquiritur aliis so cius tantum: z hoc credo verum. licet glo. in. l. verum. s. seruo. s. p socio: z. d. l. pinde. s. i. distinguat vtrū ex cau sa liberalitatis vel non quod nil est. C Sed iuxta predic ta quero quid si concurrat coniunctio legis z hominis: puta qñ seruus stipulatur titio z seruo dominis suis. stipu latio non valet in persona vniuz an habeat locuz ius ac crescendi inspecta coniunctione legali vel non habeat i spectra coniunctione hominis. Et certe habet locum. ca sus est. j. de stipu. ser. l. item si cōis seruus. secundo rñso. C Vltimo posset queri quid in donatione causa moy tis. vtrum in ea habeat locum ius accrescendi. Et videt qñ sit idem quod in aliis contractibus: qñ accedit contra ctui magis qñ legato: vt no. in. l. ii. in prin. de do. pre. in s rium. j. de dona. cā. mo: l. omnibus: z. l. marcellus. s. i. z .l. illud generaliter. p hoc qñ casus nō est inter enumera tos in quibus est differentia inter donatiōes causa moy tis z legata: vt insti. de dona. s. pmo super verbo fere. p hoc quod dictum est de assignat. libertorum que nō est legatū vel fideicommissum. tamē est locus iuri accrescēdi. hoc est verum. casus est. C. de cad. tol. s. hec omnia. vbi dicit qñ dicta in illa cōstitutione locum hēant etiam i do na. causa mortis. sed in dicta cōstitutione pncipalr dictū erat d iure accrescendi. ergo p qñ hz locū in do. cā. moz.

Ominatum. De hoc in. l. i. s. de lib. z posthu. z. l. nominatī. de cōdi. z de. z in. l. turpia. s. ff. de leg. i.

Mediis Verba generalia accessorie ap posita ad suū pncipale restrin gunf. h. d. z est satis notabilis casus.

Ex his. De hoc habetis in pluribus legibus iō non insisto. Ex. s. sequenti.

An aliud sit legare mēfaz z aliud legare tabernam.

Pater C Op. de. l. cum pater. s. mense. s. ti. i. vbi ille q legat mensā vř legare debita z oia alia. So. aliud est legare mensaz seu tabulā: vt dñ in vlgari. istud est nom negotiationū: z iō sicut legato ca ledario cedūt noia debito: ū: vt. l. q filius. s. e. ita erit si le getur mensa seu tabula. secus si legetur. taberna que est nomen loci. ideo nō cedunt noia vt h. idē hūistis decla ratū p iuriscō. in. l. taberne. j. d. fun. istr.

Ex. s. sequenti.

An instra emptionū pbent sinez plebanatus.

Titio Dēs isti cas' q sequit vsqz ad finē sūt pul chri casus. Ex vsu testatoris magis qñ ex i stris' emptiōis volūtas eius ppendit. h. d. C Not. ex. l. ista. fm glo. q instra emptiōis nō pbant sinez plebanat'. de quo dic p L. y. in. l. cū aliqz. C. de iure deli. z ex de cen si. c. cū olim. z de pba. c. cū cām. z de offi. dele. c. cū in iu

re. z ibi de hoc plene per Anno. Item nota qñ reus edit actori ad intentionem iuuandam: vt dixi. s. e. l. qui con cubinam. s. cum ita.

Balneas Ex aditu iudicaf an balnee ut hor tus cedant domui. h. d.

Ex. s. sequenti.

Si maio: natu dz hre domū pncipaliore an ēt oia ap pēdicia domus habere debeat. z an habēs domuz inter duas parrochias de qua parrochia sit iudicandus.

Qui domū. Idem dicit quod pcedēs z est bonus casus aduerte. C Quo ro i. s. balneas. an oia ista requirant: vt balnea cedāto mu. Rñ. non ē necesse: vt pbat in isto. s. qui domū pu to autē qñ solus aditus sufficiat: vt. l. quod condaue. j. d. dam. infec. z faciunt isti. s. ad qñem de facto fm gl. fov mo duas qñes. vnaz fm Ja. de raf. C ōsuetudo ē qñ ma io: natus hēat domū pncipaliore: ē per hunc. s. habebit oia appendētia domus quatenus testato: in vsu habuit ita dicit Ja. de raf. vide. l. fi. in pn. s. de ser. vt. predi. Itē facit ad aliaz qñem. domus est posita in duabus parro chiis. Certe cedat illi per quā habet adituz: vt in. s. bal neas. z. s. qui domuz. z. s. e. l. si cui edes. z. l. quod cōda ue. j. de dam. infec. sed si haberet adituz per vtrāqz par rochiam cederet illi parrochie per quam habet aditū mag is frequentatum: vt. l. legatis. s. si vnus. z. l. pediculis. s. argento. j. de aur. z ar. le. C Vltimo vide glo. que in cipit. s. si partem. Iste due vltime. ll. sunt contrarie. ideo dic ad. l. fi. s. de s. ru. predi. qñ ibi nō erat hortus domui i iunctus nec ad vsu domus deputatus: vt ibi not. Ad .l. si partis. dic qñ ex vsu destinatoris presumitur volun tas: vt hic. z. j. de vsufu. le. l. dānae. z hoc in his que de pendent ex voluntate vniuz: vt legatum quod ex volun tate testatoris dependet. sed in his que dependent ex voluntate duorum: vt in emptione z in venditione non seruatut dicta presumpta voluntas: sed dispositio iuris cōis que est in singulis partibus fundi seruitus debea tur z cuiuslibet partis alienationem cōsequitur: vt. l. via. s. quecunqz. e. ti. ita dicit Dold. z bene.

Mibi. In legato generali non continetur instrumta. h. d.

Is verbis Nota qñ dicit cū instrumē to: qñ intelligitur. s. dom'. non debito: nec pecunia numerata: quod vltimum intellige: vt. l. si chous. j. e.

Titius Audum preceptum testōris nō ualet. hoc dicit habuistis. s. eo. l. pater. s. iul.

Ex. s. sequenti.

An pbitio facta hñdi trabaf ad heredē beredis.

Sempronie. Si fertur absolutoria i una causa nō obstat exceptio rei iudicate in alia agenti. hoc dicit habuistis in. l. aurelius. s. fi. s. libe. le. In prin. huius. l. dicitur qñ heredis hñs pōt alienare: qñ nuduz preceptuz est. Ex isto tex. dicit doct. qñ pbitio facta heredi ne alienet extendit' ad heredē heredis si esset facta cuz causa legitima ita qñ non eēt nu dum preceptuz: ut hac. l. a cōtrario sensu. In cōtrarium facit in auc. de resti. fideicō. s. ii. Breuiter Ja. de are. di cit debemus aduerte hñba pbitiōis: aut eniz dicit testator noīando heredē phibeo te ne alienes: z tūc nō porzigitur ad heredē beredis: aut phibuit idiffinitē: ut phibeo heredes ne alienet: z tunc porzigitur ad omnes successores: ut hac. l. in pn. z. j. e. l. si plures: z in auc. d. re sti. fideicō. s. ii. C Sed quid si phibuit per hoc nomen filij: ut uolo ne filij mei alienēt. an porzigit' ad nepotes Certe non: ut in auc. de resti. fideicom. s. ii. z L. y. no. in. l. uoluntas. C. de fideicom. z Jaco. de bel. in auc. d. re sti. fideicō. in ultima questione.

Ex. s. sequenti.

Appellatione fratris z continetur soroz primi grad' z ulteriozis etiam p saluandis testibus a prietate.

Questi. no appellan tur. Et p b facit optime gl. not. i. l. fi. s. quoties. in y. ano. ibi s. b. vria fit sup accideo de publi. ex q infert bal. in. l. maximu vitiu de lib. pter. r. in. l. ii. C. de succel. edi. q. appel latioe patrii no venit pa. tru? magn? facit qd no. in. l. cui eoz. s. affinitatio de postula. An autē ap. pellatioe fra trū mōialiū veniāt moni ales. dic q no. l. Ray. de forl. dire. rit q sic. fm bal. in. l. cuz in multis. d sta. bo. r. i. l. q. cūq. C. de sui. fugi. vi. de bal. in. l. tres fratres h alle. p bar. vñ tñ not. dicebat Cy. r bal. in. l. cū multe. C. de dona. an nu. q in dubio i dispositione pia preferū moniales ex clusis fratri bus tāq di. ctus loc? fit magis plus qd no. adde qd dicit bal. in ti. d feud. march. i. c. i. vbi dicit q h dicio fra tres r postea addidit d p. sobrinis. er. go pprie lo. quedo si no. mē fratris p ferat sine ad ditioe nō p pcedit cō. sobrinos. et iō si statutū dicit q frat excludat so. rore nō itel. ligif q frat cōsobrin? ex. cludat foro. rē cōsobrinā imo videtur casus omni? a statuto. et fuit qñtio fa. tis intricata in qua p par te ista ego p solui. l. alii p r forte male r ibi ē not. tē. fm cū q p sobrini ibi vocant pa. truelles. naz

Questum. Appellatione fratru cō tinet sozores. allegat gl. l. tres fratres. s. de pac. C. Quero de qbus fra tribus intelligat. Breuiter intelligo de frīb? pri mis tñ. f. cōsanguineis vel veterinis q sunt i se cūdo gradu: vt. l. iuriscōsul? s. scōo gradu. j. d. gradibus. als enī nō appellan? pprie frēs nisi cū aliqua adiectione: vt frater patruel vel siles: vt. l. iuriscō. s. quarto gradu. Sed p in. c. adam in decretis. vbi filia fratris appellat sozoz. r sic appellatio fratris porrigit ad aliū q ad filiu q est in scōo gradu. Rūdeo causa euitade Prieta tis posset fieri illa talis interpretatio vñ si eēt te stes q sic deponerēt possent excusari dicendo d vterioz q est frater vel sozoz: vt. d. c. adam. ali as frater r sozoz: proprie dicunt qui sunt in pmo gradu: vt. s. dixi.

Collegio. Ad qōnez factā in tex. gl. rūdet r dicit q nō: vt ha bes in ea quā vide videt dicere p casuz. l. fundo in pn. j. de fun. instr. vbi dicēdo vti optim? ma ximusqz est vt fuit dictuz hic veniunt etiā instru mēta. Rūdeo si glo. vellet intelligere de oibus predictis male diceret: qz cōtra casuz illius. l. s. si gl. voluit se referre ad senū r ad paleas r alia que sunt supra nominata que non sunt in instru mento. r tunc bene dicit.

E parte. Banc. l. habuistis de vbo ad vboz in. l. pa ter filiu. in fi. s. eo. Verba institutiois di recta ad aliuz nō ad eum qui instituitur habent vim fideicommissi. hoc dicit. r dixi in. l. pater filiu. s. fi. s. e. dic vt ibi.

S qui Appellatione familie p tinent etiā qui a testato re nō sūt noiati. h. d. Ad pncipiuz op. q nō oēs de familia admittant: vt. l. peto. s. fratre s. ti. i. fo. intellige q hic erant oēs equales i gra du alias secus. C. Op. q noiati preferant: vt. l. cuz ita. s. fi. s. ti. i. Sol. ibi fuerunt noiati in ipso fideicomisso quo iubet a testatore rez deuenire ad familiā. h nō licet fuisent noiati in primo le gato: tamē cū dixit peto ne exeat de noie meo. p hoc videt relinquere familie cū neminē noiāuit vñ oēs d familia simul admittent. C. Itē op. q nō oēs admittant equaliter: vt. l. vnū ex familia. s. fi. duos. r ibi no. s. ti. i. r. l. cuz quidā. i. fi. e. ti. Rū. hanc legē que dicit oēs vocari. intellige. l. si nulla negligētia pōt iputari. als secus: vt. l. vria Ex. l. sequenti.

Clausula pcedens an sit maioris efficacie ad sequētia q sequis ad dterminationē pcedētū. r de vbo quāta r d significatiōe vbi sūma.

Uisquis Verbū quāta r ver bū sūma referunt et ad corpora. h. d. idē pbaf. in. l. i. s. p mā lec. C. de act. r ob. C. Op. q h scriptura ad cor pora nō porrigat: vt. l. talis scriptura. in fi. s. de leg. i. Glo. sol. h notabilr q h apposuit istā scri pturaz in pn. r postea legauit. ibi ecōtra ita dic glo. r bñ. r pbaf per finē huius. l. dicit enī volū tatē defuncti suffragari. vñ glo. q in cipit. f. in fu turo. vide r nota ex ea q pcedēs clausula ē ma ior efficacie ad dterminationē sequentiū q sequis ad dterminationē pcedētū. p hoc facit qd no. in. l. filiu. j. qñ di. le. ce. l. istud notabile in se fit veruz. potissime in casu hui? l. vbi clausula fuit plata per vboū de futuro. tñ quo ad vriu ista so lu. nō placet: qz in. l. talis scriptura in fi. dicit q illa vba respiciūt pterita legata r futura. quare dic q ibi est vsus vocabulo pecunie. h vocabu

lo sūme. vel aliter ibi tractat de legato restringē do. h de legato ampliādo. iō appellatiōe pecu nie seu sūme cōtinent oia: vt. l. nā qd. s. fin. cū. l. se. j. ad treb. C. Altiō no. significatiōe vbi quā ta. de quo ē tex. in. l. i. fm p mā lec. C. d act. r ob. No. etiā hic significatiōe vbi sūma.

Titius Appellatiōe heredi tatis nō cōtinet lega ta r fideicommissa. h. d. qd no. r sepe d fac to occurrit. C. Op. de. l. cū uiruz. C. d fideicō. ue ritas ē q hic rogauit hereditatē seu partē suam hēditatis: sed in vris rogauit uel simplr uel ulr quicqd rē. r sic in h fideicō. adhibet illa distin ctiō q adhibet in legato: ut h. r glo. innuit. tēti gi in. l. liberto. s. filiu. j. ti. i. r. l. p. s. qndeci. s. e. dicā in. l. marcellus. s. quidā. j. ad trebel.

Ex. l. sequenti. C. Positiōes quo iure fuerūt introducte: ibi. Al terius. Et an sufficiat iudicē appellatiōis dice re bene uel male appellatum.

Fidius Ista est difficilis. l. in tex. Appellatiōe reli quozū nō cōtinet pecunia iā exacta uel que usi bus p rissimā est deposita. h. d. Diuidit in qnqz ptes pmo ponunt vba testi. scōo ponunt vba libelli r legatarij r qñtis ē secuta snia. tertio ponunt vba ei? q succūbit r appellauit. qrtō po nunt vba impatoris iudicātis. qnto format no ua qd r eius dterminationē. scōa ibi legatari? pre ferebat. f. tia ibi ex diuerso. qnta ibi impator. qnta ibi a patre legatarij. In tex. ibi reliquarū rē. dic. i. rōnem posita q reliqua erāt restituta tam sua q colonozū. Bp. r sic petebat pecuniā iam exactā s. Bp. ista. l. h. aliquas gl. que legūt hūc tex. diuersis mōis. C. Quero p declaratiōe illa vba in scōa parte posita ibi itē corū quoz rōnez rē. utrū sint vba libelli uel testi. Quidaz q sunt vba testi. alij q sunt vba libelli. si uis ponere qz sint vba libelli r tex. pcedit magis clare. uel dic q sunt vba testi relata i libello. C. Scōo qro di cū hic in condito. alias in credito. quero apud quem. Quidam dicunt cōditio apud antiochū alij apud ipsum patrez testatorem. r ista nō ha bet dubiū: sed p mā tenet glo. super vbo in cre dito. alias in cōditio. el. ii. No. ergo quod est in cōditio seu deposito apud tutores. usib? pupil li nō continet appellatiōe reliquozum. C. Itē dicitur in v. ex diuerso. reliqua nō peti quid est dicere hoc. Quidam dicunt reliqua non possūt peti. multominus ista que non sunt reliqua qd nō placet: quare lege: ut dicit gl. nō petis reliq: qz tibi nō d dices. sed petis ea q nō sunt reliq: ut pecuniā iam exactaz uel repositaz in horeo ad usum patris. C. Alterius quidā dicunt p istaz. l. q positiones fuerunt introducte p iura sfozū ut in. v. pone. qd nō placet: qz hic impator nō i terrogauit de facto sed magis de iure: ut h ui des. Interrogationes autem que fiunt ante lit. conte. bene fuerunt introducte per titulum de interrogatozū actiōibus. sed interrogatiōes que fiunt post lit. contē. non fuerunt de isto iure de hoc per Cy. in. l. ii. s. sed qz. C. de iura. calū. r per Jo. an. in. c. i. extra de confes. C. Alterius habes q iudex potest hic supplere partis defe ctum de iure r de facto. hoc examinaui in. l. iiii. s. hoc autem de damno infecto. C. Altiō in ducitur ista. l. q sufficit iudicem in sententia ap pellatiōis dicere bene iudicatum uel male de quo no. plene in. l. eos. C. d appel. r dixi in. l. cū apud sempronium. j. iudi. sol.

istō ē s. cōez vsuz loqndi maxie tuscō rū. q v? ma xie attendit in iure p sue tudinario. Et ad p dicit vi de bal. in. l. il lā. C. de col la. r die Jo. an. in rub. d succel. ab. im tes. in specu. q nomie fra tris venit fra ter patruelis in statuto. et nomine pa tris venit a uuo. Idem dicit bal. in l. scim. i. pn. C. d inof. te sta. s. ang. in l. i. s. de iof. tes. r priuz. qualiter aut sumat cōan guinitas et qd d cōi vū loqndi in h vide bar. i. l. cū qdā. s. q dicit d acq. here. Et ad bar. h adde bal. i. l. vxoz. tua. C. q ac. cusa. r q ibi dixi. Qui at dicant ger mani. Vide bal. in. l. lege C. de leg. h red. r cū bar to. hic trāsit Imol. in. l. si dotali. s. fo. matri. r bal. in. l. iubem. s. s. fin. C. ad treb. r an ap pellatiōe fra tris veniat vterin? fra ter. vid ang. in conf. xvi. pau. de ca. i pñ. cccxxvi ADDE an appellatiōe fratris veni at frater v. terinus. ro. cōfi. cccxxi.

I plures. Indefinita eqpol
 ler uniuersali. b. d.
 C. No. h. duo. pmo qd dixi i cau sumario
 de quo in. l. si pluribus. s. de le. ii. C. Scdo no.
 q si legatus est relictu noiatim ab uno a sequen
 tibus in gradu no debet. simile. l. i. s. in substi
 tutioe. j. ad. l. fal. z in. l. i. in fi. s. e. dixi in. l. s. s. d
 le. i. C. Ultimo ista. l. inducit ad qonez. dicit sta
 tutu q occidit occidat nisi habuerit pace ab he
 rede. modo quida plures heredes hz: an debz
 habere pacem ab oibus uel sufficit q ab uno.
 Ista. l. facit q ab oibus. Ista qonez examina
 ui in. l. eandem. s. cato. de. hb. ob. in. ul. q.

Eruis urbanis In ul
 timis
 uoluntatibus illi dicunt sui urbani quos
 testato: urbano:uz numero habuit. hoc dicit. s
 quo in. l. urbana familia. de uerbo. sig. z. l. que
 admodu. de suppel. le.

Lecticarius Op. q debeam in
 spicere id in quo ma
 gis versat: vt. l. legatis. s. si vno. s. e. Dicit q hic
 erat cocus viliuz ciboruz: z sic erat officiu: vt. l.
 legatis. s. si ex officio. s. e. secusi erat versatus.
 circa vtruqz artificiu: qz tunc dz inspicit illud in
 quo magis versat: vt ibi ita tenet glof. z bene.

Si alii. Generi p spem derogat: z qd i
 duabus spibz reperit inter lega
 tarios diuersaru speru coicaf. b. d. Not. text. ibi
 semp eni spes zc. Tex. ibi si in spe. dic. l. eadem.
 ibi aut gne dic. l. eod. C. Op. de pncipio ad fi
 nez. na in pncipio dicit q vnu est genus aliud e
 spes. in fine dicit q sunt eiusde generis z spai.
 Rudeo fm varietate facti h contigit. na in pnci
 pio ponit q oes erant verne: z sic h accipiebat
 p genere: z quida textores: z istud accipiebat p
 spe. sed in fine quida erat verne tm. qdaz textor
 es tm. quida verne z textores. C. Scdo op. ista
 talia accidētia no inducūt diuersitate specificā:
 vt no. insti. de iure pfo. s. fi. Rudeo q pprie lo
 quedo no differunt in specie sed largo mo pnt
 dici spe differre. z ita loquitur hic z in tota mate
 ria vbi generi p spem derogat: vt dixi in. l. ques
 tuz. s. pe. de fun. instru. C. Op. dicit h q bi qui
 sūt in eodē genere vel spe coicabunt. In. l. titie
 textores. s. de le. i. So. ibi legado excipit. h no:
 sz vere legauit: vt pbat ista distinctio ibidez i tex.

C. Sed hoc op. d. l. legatis. s. si vn. s. e. o. vbi
 dz tradi illi artificio in quo: vt plurimu s. abaf.
 So. fateor: s. riu. na h dicit pleruqz coicabuntur
 .q. d. no semp: vt si magis curso ab q vernis ac
 comodabaf. hoc no placet: qz in. l. p. ria. loqtur
 in duobz artificijs. id inspicim in quo magis s
 sabaf: sed h est vnu artificiu. aliud est qlitas in
 sita a natura q qualitas vsuz no hz. vñ tuc coica
 bunt. C. Sed h op. z videf q artificiu supet
 officiu z solu artificiu inspiciam: vt. s. p. xi. s. sz
 ee vernā no est officiu vel artificiu sed est qda q
 litas insita a natura id ab aliquo artificio vel of
 ficio no vincit. Jo reassume duo s. ba. qnqz vn
 seru hz vnu officiu vel vnu artificiu: z tuc artifi
 ciu attēdit: vt. s. p. xi. s. z. l. textozib. s. e. z. l. le
 gatis. s. si ex officio qnqz hz plura artificia seu
 officia: z tuc attendit id i quo magis s. abaf: vt. d
 .l. legatis. s. si vn. sz si in vtroqz eqliter s. abaf
 talis suus esset cois eozū qbus sui dictozū artifi
 cio:ū eēt legati. ar. hui. s. z. d. l. titie textozes.
 si po sui hēant vnu officiu vel vnu artificiu vel
 vnā aliā qlitate insitā a natura tunc haberet lo
 cum. s. noster. C. Ultio dicit h pleruqz. qro qre
 dicit pleruqz. Glo. dat duas so. tene vltimā.

Eres meus. Breuiter. h.
 d. Verbum
 reddēdi hz significatiōe p se dādi. b. d.
 site in. l. s. b. reddēdi. de. p. sig. z. l. cū qdā. s. ti.
 i. cū s. lib. vtru hoc sit ex. ppria significatiōe vt
 ex interpretatiōe. dixi in rub. s. so. ma.

Due. Si noiant aliq indiuidua spai cōtē
 ra sub gne ad alia in eadē spē cōten
 ta no porrigitur illud genus. b. d. simile in. l. i. s.
 aur. z ar. le. quod examina: vt dixi in. l. quesituz.
 s. pe. j. de fun. instru. le.

Arori. Sigulare vte positū neutrālī p
 referri ad oia pcedētia cuiuscun
 qz generis vel nūeri existit. b. d. fm verū intelle
 ctū. C. Op. imo no referit ad oia q no pōt fieri
 salua rōne recti smonis: vt. l. plauti. s. aur. z ar.
 le. Rudeo h operaf signū vte adiectū h. f. ceter
 ra dic vt. d. l. plautius. Et facit iste. s. ad. q. no
 tatā per Dy. in. l. cuz filio. s. de le. i.

Quis. Legatis vasis no cedunt alia
 vasa in qbus reponit nisi sint
 vilis materie. b. d. z est bonus casus.

Qui. Principale trahit ad se accessozū q
 sit preciosus. b. d.
 Ex. l. sequenti.

Legatis oibz pdijs an veniat pdia pignori
 obligata z a res pibita alieari possit pignoriari

U habebat. Legatis p
 dijs testator
 no videf legat q sibi sūt obligata nisi ex
 cessatiōe debito:is ea hēat: vt ppria. b. d.

C. No. tex. q fere cessante dbitore zc. C. Circa
 h glo format duas qones. pmo qro qd si dixit
 oia pdia. an veniat pdia pignori obligata. Qui
 dā q sic. Glo. dicit p. rariū: qz h dixit oia: vt p
 in greci trāslatiōe. Lōtra istā glo. facit. l. iula. in
 pn. s. e. Rū. dictio oēs facit q cōphēdant oia
 q pnt cōprehēdi ex natura smonis. sz pdia obli
 gata no pnt cōprehēdi ex natura smonis: vt. s.
 .e. l. suos ergo zc. C. Itē dicit hic no sunt redac
 ta. qro qualr rediganf. Dicit glo. q tātus erat
 cumul' vsurarū q pdia no valebāt tm. p h pōt
 determinari qō quā doc. format in. l. fi. C. d. re.
 alie. no alie. an si est pibita alienatio sit pbi
 ta pignozis obligatio distiguit. aur sūt pignora
 obligata p tāta pecunia q no est spes luitōis: z
 vī pibita obligatio. alias no. ita dz intelligi. l.
 in quozū. s. de pig. z facit. l. legata. in fi. j. de su
 pel. le. sed in feudis est expressum q nullo mo
 do licet obligare: vt. x. col. de pbi. seu ali. c. im
 perialem. s. fi.

Ideto. Fundo legato vti ē no cedūt reliq
 colonoz. b. d. C. Quero quaf no
 cedūt in legato reliq colonoz. Rū. qz reliq no
 sunt in fundo sed vniso: miter respiciūt totū pfi
 moniū: vt. l. fideicō. s. tractatū. s. de iudi.

Is uerbis Si vbu pōt se
 hēre ad pterituz
 z futurū ex cōiuncta scriptura declaraf
 ad qd se hēat. Itē pntis vel pteriti s. ba restrin
 gunt ad ea q sunt tpe testi. b. d. C. P. imo qro
 q fuit rō quare ista no cōtinēt. Dicit gl. rō est qz
 s. ba pntis tps referunt ad tps testi. alia est ga
 fuerūt reposita ad tps. Lōtra p. m. a rōnez videf
 tex. iste dicit eni z qequid cōductū fuerit. itē di
 cit cōtinebunt q sunt tps futuri. id ad futurū d
 bent porrigi. dic q est h s. buz pteriti tps z futu
 ri: qz cōditū est participiū pteriti tps z est s
 buz erit qd est futuri tps unde inspicimus tps
 pteritū. Sed h est s. casuz. l. cū tale. s. fallam. s.
 de cōdi. z de. ubi futurū inspicim: quare dic q

**I plu
 res. se
 cundo**
 no. limita P
 ut dicit bar.
 l. l. libert. s.
 luti. j. d. ali.
 leg.

**I su.
 s. si alii
 largo**
 mō. z q i le
 gato simpli
 ci no veniat
 mixtū tenet
 no. bal. in. l.
 cū nulla. C.
 de acq. pos.

**U ha
 bebat.**
 q vid an
 ge. z Imol.
 l. l. si tibi hō
 in pn. de le.
 .i. z bal. in. l.
 .ii. in pn. C.
 de fideic. z i
 .l. manumis.
 ff. de iust. z
 iur. z in. l. fi.
 C. d. re. alie.
 no alie. z vi
 de bar. l. l. le
 gata. s. fi. de
 suppel. le. z i
 .l. cū sine. e.
 ti. z qd dicit
 bar. i. l. re. le
 gata. in fi. d
 adi. leg.

**Determi
 nari. an si est
 pibita alie
 natio sit pbi
 bita pigno
 ris obligatō**
 z p istū text.
 h dixit nico
 la. de neapo.
 q si statutuz
 pibet fore.
 sem acqrere
 domū q no
 poterit acci
 pere domuz
 pignozis p
 cio equalēti
 z id dic bal.
 in. l. māumif
 fi. de iust. et
 iur. z i. l. vo
 lūtas. C. de
 fideicō. q si
 trado re. cuz
 pacto ne ex
 eat in. n. tu
 as. z tu p p
 cio equalēti
 pignozis vi
 derit s. pac
 tū venisse. et
 add. pe. z cy.
 in. l. iiii. C. de
 le. z vid bal.
 in. l. fi. C. de
 re. alie. non
 alie. z bal. in
 l. i. s. p seruū
 copozaliter
 vbi p modr
 niozes. d. ac
 q. pos. z bal.

in. l. l. i. f. me.
 C. de fideic.
 bar. i. l. lega
 ta. in fi. j. de
 sup. leg.
 ADDElimi
 tandā hanc
 .l. fm pau. d
 ca. i. l. si post
 C. de lega.
 s. ver
 b. bis. s. a
 lūno sa
 cit ad. q. de
 qua dixi i ti.
 i. l. scio. s. me
 dico. z alle.
 no. bal. in. l.
 pdia. C. de
 fideicō.

in. l. l. i. f. me.
 C. de fideic.
 bar. i. l. lega
 ta. in fi. j. de
 sup. leg.
 ADDElimi
 tandā hanc
 .l. fm pau. d
 ca. i. l. si post
 C. de lega.
 s. ver
 b. bis. s. a
 lūno sa
 cit ad. q. de
 qua dixi i ti.
 i. l. scio. s. me
 dico. z alle.
 no. bal. in. l.
 pdia. C. de
 fideicō.

est videndum in specie. sed qz circa legata annua occurrunt multa dubia. ideo posita est hic rubrica de annuis legatis.

Am in singulos.

Querit glo. vbi legatum debetur et per consequens videamus vbi posuit solui. Dicit glo. in tribus locis et in eisdem potest solui quod examina. s. de iud. l. quod legatur. et per glo. et Ep. C. vbi de fidei co. agi oportet. l. i. et s. de le. l. cu res in tex.

A singulos.

Si mora particularis aufert commodum totius temporis obligatio statim ad totale interesse committitur. hoc dicit. C. op. q. non committatur statim stipulatio ad totale interesse imo ad particulare: vt. l. stipulationes non diuiduntur. s. plane. j. d. verbo. ob. Sol. dic. ideo qz mora particularis aufert modum totius temporis. alias secus quod examina: vt dixi plene in repetitione. l. stipulationes non diuiduntur. j. de verbo. ob. in. q. v. et facit. l. si in lege. s. colonus. s. lo.

Ex. l. sequenti.

Citatus licet non comparuerit tamen in secunda dilatione debet habere tantam dilationem quam in prima. Stante statuto qz reus personaliter citatus habeat dilationem. x. dierum et si non comparuerit etiam bis citetur licet d. dilatione non loquatur. Et si committit alicui et quantitas distribuenda equaliter vel unequaliter qualiter intelligatur. et si pmitto tibi soluere in terminis quos titius declarabit non potest in vno declarare et si pmitto dare. x. in tribus terminis intelligit in tribus annis.

I legatus.

Legatus annua bima trima die d. prestari p annuas pstationes eqles nisi alia mens testatoris appareat. h. d. et multu notabilis. l. et singularis et per hac. l. dicit glo. qz exponunt oes. ll. q. dicunt annua bima trima die. et est no. hec. l. ad multa. dicit statutus qz reus in persona citatus heat dilatione. x. dierum et si non comparuerit tunc etiam bis citet et non repetit de dilatione. Certe per istuz tex. videt dicendum qz oes dilaciones sunt equales. C. s. de no. ar. qz si committit alicui qz certa qritate distribuatur inter plures equaliter vel unequaliter intelligitur arbitrio boni iuri. C. Tertio no. qz si pmitto tibi illis terminis quos titius declarabit d. intelligit qz i uno termino non declarat. C. Quarto no. qz si pmitto tibi. x. dare in tribus terminis nec dico qbus. Certe isti tres termini debent intelligi in tribus annis: ut hac. l. in fi. Ex. s. sequenti.

Si cui certa.

Usura etiam in ultima voluntate non potest legitimum modum excedere. h. d. de hoc dixi in. l. ii. j. de his qz pene noie. et ibi allegauit istuz tex. hodie autem de iure canonico putare qz nullo modo possit imponi usura in ultimis voluntatibus: quia quicquid est ultra modum probabile est usura sed in pena. dic ut dixi in. l. ii. j. de his qz pene noie.

Ex. l. sequenti

In singulos.

Legatum annuum pro primo anno est purum. p sequentibus est conditionale. h. d. C. op. de. l. post duos. C. de adu. diuer. iudi. Sol. illa concordat. C. op. j. qm di. le. ce. l. nec semel. circa p. in. et l. si cum prefinite. et l. firmio. s. fi. Glo. soluit tribus modis.

Intelligitur arbitrio facit qd no. bar. in. l. cuz filius. s. pas de le. ii. Debet intelligi. facit qd no. bar. i. l. cu qz calcedis. de v. ob. li. in gria facit. d. l. eu qz calcedis et bar. ibi tenz ro. s. vt scripsi ibi p. eu verior e sententia bar. C. Si cui. certa. d. isto tex. v. d. bar. in. l. cu sti. d. v. b. ob. et vid bal. in. l. cuz allegas. C. d. v. sur. in pen. col. et in. l. i. C. de his qz pe. no. in. x. col. p. ro. i. l. stipulatio ista s. alteri. de v. b. ob.

hic ista scriptura potest esse ambigua: et potest primo intelligi qz totum sit vna pars et erit futurum. Alio modo: vt sint due partes: vt dicamus conditum. s. de presenti erit. i. existet et h. est intellectus huius. l. ppter verba que sunt hic translata sint et translulerint. alias inspicimus tempus futurum: vt dixi. C. ultimo no. istam. l. ad qonem vtrum cedula manu testatoris scripta faciat fides dicit enim mebranis manu mea scriptis. de quo dicemus in. l. si ita. de condi. et de.

Idem quesit.

In legato generali veniunt ea que in instrumentis continentur. h. d.

Pater.

Falsa demonstratio non vitiat legatum. hoc dicit.

Alumno.

Si legatarius quod sibi debet emi ab herede emat: actionem habet ad precium. hoc dicit. simile habuistis qz potest agi ad precium: vt. l. patronus. in prin. et l. titia seio. in prin. s. ti. i.

Idem testator.

Si legat res empta precium rei debet solui ab herede non a legatario. hoc dicit C. op. de. l. quero. j. ti. ii. vbi heres talia non potest stat. Glo. soluit quandoqz soluitur aliquid pro re habenda: et tunc re legata a legatario non repetitur: vt h. quandoqz re habita soluitur aliquid propter aliud: vt collecta tributa et similia. et tunc debet ea soluere possessor: vt. l. contraria. vide glo. que incipit sed contra. j. ti. li. l. quero. et ista glo. perpetuo tene menti. By. determinat istas qonem duobus modis primo id quod hic eo habito prestat legatarius est verum nisi impense equiuarent fructibus: vt no. s. e. l. qui concubinam. s. qui hortos. secundo debetis hoc intelligere quando legatur res: vt puta lego talez rem vel lego usufructum vel redditus talis fundi. sed si legaretur ipsum incertum: vt qz conducit a coi perusij certas possessiones et legauit tibi ipsam conductionem tunc esset secus. vt intelligatur legatum quicquid potest esse lucrum qz quid per conductorem solui debet. arg. eius qd no. in. l. si pot. s. fo. ma. et s. ti. i. l. meuius. s. aree.

Pater.

Legata ab exheredati substituto non valent etiam si ad eum bona defuncti perueniant per mediam personam. hoc dicit. C. no. qz dicit non principaliter: sed per successiones etc. C. op. qz substitutus exheredati possit grauari vt. l. in rone. s. fi. j. ad. l. fal. Solu. ibi potest grauari si substitutus est heres defuncti: vt ibi alias secus: vt hic. et plene no. in. l. pe. C. de lega. et dixi in. l. qui fundum. s. qui filios. j. ad. l. falci. dic vt ibi dixi.

Si filius.

Quod operatur propositum in opposito. hoc dicit. materiam huius. s. habuistis in. l. filium in pn. de le. prestan.

De annuis legatis.

Rica.

Dicitur est supra de legatis in genere. nunc

Idem te statos. solue re possessor. possessor tenet soluere collectas tributa et similia. vide similia in. l. i. d. an no. et trib. li. x. qua intel lige si omes fructus habz possessor vt ibi etiaz per barto. C. Qui hoz tos. et gl. ibi alleg. p. fin. ro. no. c. vii. ADDE qz idem cosul. uit consilio. c. xxx. C. Expensa. studij. si legatur expense studij debet id qd soluit p matricula et an debeaf pti libroru dic vt p barto. in. l. qbus dieb. s. i. de codi. et de. Alexander.

De annuis legatis. rubrica.

Legatus tu qd si dixi lego tibi. x. qz volo pstar pmo scdo et tertio anno an intelligat annuo legata tu multipli catu. vid pe. et ang. in. l. qz hoc ano. ad fi. de v. b. ob. et no. melius qz alibi qualiter intelligatur annua bima die. et nota. Imol. i. l. si qz legata d. codi. et de. C. No. arg. facit ad not. p. bal. in. l. i. in. xviii. col. de fac. fa. ec.

Legatus tu qd si dixi lego tibi. x. qz volo pstar pmo scdo et tertio anno an intelligat annuo legata tu multipli catu. vid pe. et ang. in. l. qz hoc ano. ad fi. de v. b. ob. et no. melius qz alibi qualiter intelligatur annua bima die. et nota. Imol. i. l. si qz legata d. codi. et de. C. No. arg. facit ad not. p. bal. in. l. i. in. xviii. col. de fac. fa. ec.

¶ Tim. q officiu iudicis no est actio. et h not. bar. in. l. i. s. d. iuris. om. iud. in. xii. q. b. ¶ Fratris minoribus ad de bal. i. au. l. gressi in. xi. col. de fa. ff. ec. et qd not. in. l. ciuitati bus. de. le. i. et vide bar. i. l. ne qd. s. h. d. offi. p. c. Et similiter in qbusda relictis ad pi. as causas hz bal. in. l. p. sul. ta. in. fi. C. d. testa. p. istuz ter. ¶ Qd debeat. et bart. hic simpliciter refert p. de ancha. in. co. filio. c. c. lxx. ix. incip. d. iu. re. coi. p. cul. dubio dicen. du. et. circa. pen. col. vel. vki. col.

¶ pmo modo qz ibi fuit vnus legatus sed pstatio fa it diuisa fauore heredis. vel h causa alimentozu vel ibi certu tempus fuit adiectu. hic no. ita dicit glo. p. ma. so. est vera. tamē dic no. quādoqz sumus certi vtru testator diuiserit pstatione cau sa multiplicandi legatu vel causa diuidēdi psta tiones et exonerandi heredes et stamus certo. sz in dubio aut fuit adiectu certu tempus aut non.

¶ Pmo casu loquitur hic cu similibus. scdo ca su distingue: aut ex causa alimentozu aut ex alia vt pbat tex. in. l. fi. cu pstatio. C. p. d. l. stichuz. §. stipulatio. j. de. ob. et. l. senatus in. fi. j. de. dona. ca. mor. So. aliud in pstatibus in qbus est vnum. aliud in legatis in quibus sunt plura qd dic vt. l. stichuz. §. stipulatio. et plenius dixi in. l. seruus cois me. §. fi. j. de. sti. ser. ¶ Ultimo gl. inducit hac. l. ad qonem quādo est pstatio an nua vtru sufficiat vna pscriptio vel requirant plures: vt dicantur plures: et dic vt no. per glo. i. l. cuz notissimi. §. pe. C. de pscript. xxx. an. et di xi in. l. de pupillo. §. si pluribus. j. de oper. noui. nun. et ibi glo. et Dy.

¶ **Aobis.** Sufficit vltimus annuz esse ceptum: vt legatus annuz p illo anno transmittat. hoc. d. C. p. de. l. si operas. s. d. v. usufr. et. l. sed et si qz. §. si operas. eo. ti. So. glo. duobus modis. tu dic b: euter. h loquitur i legato anuo facto sim pliciter no respectu alicuius facti explicadi a le gatario. ibi vero erat stipulatio annua respectu alterius facti explicadi a stipulatore. et io p quo ta parte anni illud factu impleuit ex illa parte mittitur stipulatio: vt ibi. et ibi dixi plene in. l. ser uus cois meus. §. fi. j. de. sti. ser. sed tenigi in. l. fi. ex toto. §. fi. s. de. le. i. ¶ Item op. de. l. petitiōi. C. de aduo. diuer. iu. So. expone vt ibi glo. dicit qz nil ad heredem transit subaudi nisi salari um illius anni. et no. in. l. post duos. e. ti.

¶ **Anua.** Propter morte execo ris legatus annuz no exti guitur. h. d. C. p. de. l. legatus. j. de ad mi. re. ad ciui. perti. So. glo. qz hic cum reliquit ad ludos honestos. ibi ad ihonestos. C. p. qz non i perpetu sed vsqz ad certos annos debeat vt. l. si usufructus. s. qui. mo. usufr. amit. Gl. sol uit ibi in usufructu. h in legato annuo. In con trarium videt tenere glos. j. eo. l. pe. et. j. ti. i. l. si usufructu. et ibi dicam.

¶ **Ex. l. sequenti.** Officiu iudicis no est actio: et fratris minoribus no est coessu: vt possint petere iure actōis. et an valeat dispositio testatoris qz heredes mor rentur coiter.

¶ **Vintus.** Dispositio respiciēs solā auctoritatē defū cti no cōmoduz alterius no iure actōis: sed p officium iudicis effectui demandat. h. d. vsqz ad finem. Nota notabilem tex. in. fi. ibi ne qz oio seruāda neqz et. No. qz officiu iudicis no est actio qz plene solet dici in sti. de actionib⁹ in pncipio. Scdo no. p fratribus minoribus qz no possunt petere iure actionis id qd eis est reli ctum. Lerte cōpellunt heredes dare officio iu dicis: vt hic. ¶ Ultimo formo talē qōnez. testa to: iussit heredes vsqz ad decēz ānos dberē mo rari coiter. quero an ista dispositio aliquid vale at. videtur qz non: qz licet testator iubeat pupil luz apud aliqūe morari hoc oīno seruari non dy si sibi no expedit: vt hic. et. l. i. s. vbi pu. edu. de. be. contrarius puto qz valeat si alicuius eorum interest: vt hac. l. ibi aliter atqz et. Pro cuius d

claratione est videnduz quid importent ista s/ ha qz debeant stare et morari coiter. Videt qz importet qz oia bona sunt coia: vt. l. lutiuz. et. l. fi. §. lutiuz. s. de. le. ii. et. l. lutiuz. in. pn. j. ad. reb. Sed ego cōsulendo dixi aliter: qz quādoqz istd verbu coiter refertur ad res: et tunc importat qz ipsum patrimoniu sit coe: vt in. l. s. allegatis quandoqz refert ad actum standi seu morandi coiter: vt in themate pposito: et tunc quādoqz ista verba referunt ad aliquos qui habent patri moniuz distinctuz et separatuz: vt lego vni scho lari centuz si steterit et moratus fuerit coiter cuz semp: onio. tunc debet intelligi coiter. i. qz expē se victus fiant coiter: et equaliter conferantur: vt. l. i. circa prin. et. l. iiii. in. fi. j. de colle. illici. quādo qz ista verba referunt ad hites patrimoniu coe vt quādo testator iubz plures fratres morari coi ter: tunc debet intelligi qz equaliter fructus col ligant et equaliter expendant. et licet vnus habe ret maiorem familiā qz ali⁹ no ppter hoc tenea tur plus conferre. hoc pbatuz: qz verbuz coiter debet intelligi. i. equaliter: vt. d. l. fi. §. lutiuz. s. de. le. ii. hoc videtur dicere tex. x. col. de duo. fra. s. no. iue. c. duo fratres. p hoc facit. l. cuz duob⁹. §. idem pap. alias incipit si fratres. s. p socio p hoc videtur quasi tex. j. de doli. excep. l. fi. §. fin. vbi ista verba parem rōnem fecerit exponunt. i. eo noie nil exegerit ita hic coiter vixerunt debz intelligi id est equaliter id est qz eo noie neuter ab altero aliquid exigit.

A sigulos annos.

¶ Legatum in annos singulos est simile legato usufructus nisi in tribus que hac. l. ponū tur. hoc dicit tex. ibi fratres et. que repetitio in legato annuo nil operatur cu capitis diminitō ne non finiatur et sic est hec secunda differentia. ¶ Ultimo glo. que est hic ponit casum in. l. ista dicitur hic qz usufructus finitur capitis dimi nutione. Contra. C. de usufr. l. corruptionem. So. mima capitis diminitioe no perit: vt ibi secus in magna vel media: ut hic. ¶ Querit gl. quid si sit relictuz ciuitati eo modo quo dicit in p. sed in usufructu. l. per receptionem. Dicit qz dam qz tunc legatum est perpetuu nisi ciuitas patiatuz aratur: ut si homines inde discedant animo deserendi ciuitatem: ut. l. si usufruct⁹. s. quibus modis usufr. amit.

¶ **Ex. l. sequenti.** Idem est dicere lego. x. super illo fundo qz ob ligo fundum p. x.

¶ **Undus quez.** ¶ Quero quid si re stator dixit lego centum annua super il lo fundo utruz ex hoc videatur illum fundū ex presse obligare. et idem dico in cōtractu societa tis dico qz sic: qz tantum est dicere lego super il lo fundo qz tum obligo illum fundum. hoc pro batur in rubi. s. de rebus eorum qui sub tuto. uel cura. sunt no alie. uel supponēdis: et videtur tex. in. l. codicil. §. instituto. s. de. le. ii.

¶ **Ex. l. sequenti.** Famulo qui tribus scholaribus seruebat si duo recesserunt an debeat diminui salarium.

¶ **Lio.** Legatum relictum ob cam determinatur secundum cam sibi annexam. hoc dicit. Nota. tex. ibi cu tam labo: et. C. ppo. C. de instit. et substi. l. i. et. j. de codi. et demō. l. in testō. So. h legatu fuit factu in fauorez heredis: ut apparet ex p. bis.

testatoris: s; ibi in fauore legatarij. Alij dicunt di-
 stinguendū eē: an iste amicus ceperit morari cum
 hī dibus vel nō: que distinctio nō ē s; ut pbat
 .s. ti. i. l. q. cubinā. s. vxor. qre tene p̄mā so. z eo
 dē mō r̄nde ad. l. i. C. de le. C. Op. d. l. meua. j.
 e. So. ibi stetit p̄ eū cū quo morari d̄bebat. hic p
 casuz. C. Hic materiā dixi plene. j. de p̄di. z de.
 l. illis libertis. vbi teneo opinione glo. reprobata
 opinioe Pe. z By. C. Quero qd si illi q de
 cesserūt istituerūt hī dē istū supuiuerūt. Lerte cū la
 bor nō eēt minutus cū p̄mōniū eēt itegz apud
 eū nō minuet ista p̄statio ut hic p̄z. Itēz si testa
 tor iniunxit aliqd onus alicui q ita facilliter expe
 diaf p̄ tribus sicut p̄ vno: tūc q̄ on⁹ nō minui
 tur nō d̄z minui p̄statio ut hī: ibi cū tā labor zē.
 z hic ē argumētū p̄ famulo scholarij si famulus
 cepit stare cū duob⁹ vel tribus z duo reccesserunt
 vtz debeat hīc t̄m ab vno remanēte q̄rū ab oī
 bus. Lerte eatenus q̄tenus labor diminiuit d̄z
 diminui p̄statio p̄sonis vt hic. vñ cū tā labor
 fit in seruiendo vni quantus est inseruiendo tri
 bus non deberet minui p̄statio seu pensio vñ
 de arbitrio boni viri hoc statuetur.

Ex. s. sequenti.

C Habens mādatū cū libera potest facere ea q̄
 d̄ns ordinarie faciebat. z suscipiens casus fortui
 tos non tenetur ad insolitos.

Medico. Dicitur ḡniale ad eē ordinā
 ria nō referi. h. d. no. casum.

By. intelligit erogationis annue ex forma con
 uentionis: z p̄ hoc dicit si rusticus legat d̄no quā
 tuz p̄stabat d̄z intelligi p̄stabat ex forma obliga
 tionis: ego puto d̄riuz z intelligo erogationis an
 nue ex forma p̄stationis q̄ pluribus vicibus h⁹
 solitus fuit p̄stare. hoc pbat. j. e. l. s. fi. C. Op. j.
 d̄ ali. z ci. le. l. mella. s. i. vbi itelligi d̄z eo qd̄ pre
 stabat vltima uice hoc ē tpe mortis. So. ibi p̄sta
 tio semp̄ fiebat respectu vnius cause. f. p̄pter ali
 menta. vñ sēp̄ uidebat vna p̄statio q̄ rō h̄ cessat
 ut ibi notaf. C. Ultimo no. tex. istū ad multa. p
 curator ḡnalis pōt facere ea q̄ d̄ns solit⁹ ē facere:
 vt. l. vel vniuersoz. de pigno. act. nā d̄z itelligi de
 his q̄ solitus ē facere ordinarie: sec⁹ i his q̄ solit⁹
 est facere extraordinarie. Itē tene mēti ad aliud
 aliqs renūciauit ḡnialiter casibus fortuitis. Dicit
 glo. q̄ tenet de casu fortuito: ut. l. s; z fi. q̄s. s. q̄
 situm. s. fi. q̄s cau. qd̄ itelligo de casu fortuito
 p̄tingēte cōiter: secus si eēt inusitat⁹ q̄ veniret d̄
 mille annis vna uice. ar. huius. l. z uidetur text. i
 l. fistulas. in fi. de contraben. emp.

Ex. s. sequenti.

De dictione preter.

Arori. Dicitio preter ponit̄ iclusiue q̄n
 cadit iter res separatas quarum
 vna nō cōprehēdit aliā. h. d. C. Op. j. de pe. le.
 l. nā qd̄ ligde. s. fi. R̄ideo hic dicitio p̄ter⁹ poni
 tur inter res separatas quarum vna aliā nō com
 prehendit vt hic. ibi uero ponitur inter res qua
 rum vna aliā comprehendit q̄ inter genus z
 sp̄m. ita no. doc. in. l. actione. C. de trasac. z ibi
 gl. z cōsuevit dici in. l. i. l. fi. s. de pig. act. C. Bl.
 op. cōtra hoc de. c. dudū. el. ij. extra de elec. vbi
 papa dixit sic. disp̄so tecū vt talia beneficia pre
 ter obtenta possis licite obtinere. Lerte super
 obtentis nō vñ dispensatū. Dicit Inno. ibi h̄ lo
 quitur i legato qd̄ est fauorabile. iō est facienda
 benigna interpretatio: vt. j. de re. iur. l. in testa
 mentis. sed ibi loquitur in dispensatiōe que est
 odiosa. ita dicit Inno. in. d. c. dudū. in vlti. glo.

Libertis. Si testator legat q̄ vnus
 p̄stabat ea sola debet q̄

legatarij causa p̄stabant. h. d. Notabilis casus
 est z menti penitus tenendus.

S **Aius.** Annua p̄statio fienda
 ex redditu certe rei finif
 morte legatarij. h. d. Et h. l. fm glo. legitur duo
 bus modis. Ano mō s; Jo. de qua op̄nionē sit
 mēti in glo. ij. Alia est op̄i. Ro. fm quam alio
 modo legitur iste tex. z eius opinio ponit̄ in gl.
 que incipit. f. anue. z ēt in gl. pe. Et ibi lec. Jo.
 reprobatur: ideo nō recito eā q̄ est cōtra tex. s;
 forte aliter hēbat iste tex. q̄ habemus cōiter.
 nā forte in fi. habebat nō videri vt quidaz h̄it.
 pone ergo casum fm Ro. C. Op. q̄ istud sit le
 gatū vsufructus: vt. l. si quis ita. s. de vsufr. Sol.
 ibi debebat p̄cipere oēs fructus a seipso. h̄ debe
 bat dari d̄ māu alteri⁹: vt p̄z ex h̄bis tex. C. Op.
 s. d̄ ser. rus. predio. l. itē. z. l. veluti. vbi d̄ q̄ ista
 sit seruitus realis. Glo. soluit q̄ nō est seruit⁹ qd̄
 apparet: q̄ in seruitutib⁹ d̄z quis pati: vt. l. quo
 tiens. s. de seruitut. s; h̄ d̄z dare vnus alijs. ergo
 nō est seruitus. Preterea hoc apparet q̄ seruitu
 tutes debēt cōstitui cū quadā p̄petuitate: vt. l.
 iij. s. d̄ seruitutib⁹. sed hic legauit annua. Tertio
 apparet: q̄ seruitus d̄z cōstitui fm necessitatem
 fundi: vt. l. attilicū. s. de seruitutibus rustico. p̄
 di. hic vero nō fuerit relicte harūdines z salices
 fm necessitatē fundi: sed notatim ad pōdus uel
 mensurā. C. Itēz querit glo. an ista p̄statio sint
 obligata pro tali p̄statiōe. Glo. ut tenere q̄
 nō pro alimentis: ut. l. lucius. j. de ali. z ci. le. z
 ibi dixi. quod itellige ueruz q̄ nō sint obligata
 obligatione sp̄ali. s; bene sunt obligata obliga
 tione generali qua oīa bona defuncti sunt obli
 gata: ut. l. i. C. cōia de le. z. l. creditoribus. j. de
 separati. C. Ultimo no. q̄ sicut quando legatur
 seruo meo acquiritur mihi: ita quādo legat̄ rei
 mee uidetur mihi relinqui⁹ ut hic. qd̄ tene mēti.

Ex. l. sequenti.

**Affessor remotus ab officio sui culpa an d̄be
 at hīc salarium.**

Eua nepotem. Con
 ditio
 q̄ pendet ex p̄tate legatarij z alterius si
 ex facto alteri⁹ impediā sine legatarij culpa ha
 bet p̄ impleta. h. d. C. Op. z vñ q̄ etiam q̄ sine
 fraude remouet nō cōsequat̄ legatū p. l. scio. in
 prin. s. e. So. ibi fuit remotus p̄pter casum hic
 facto alterius in cuius p̄sona debebat ipleri p̄di
 ctio. Principiū hui⁹. l. facit ad q̄nē mō affessorē
 q̄ p̄pter suū delictū vel baratariā remot⁹ est ab
 officio an d̄z habere salariū? Hic uidetur tex. q̄
 nō. Ja. de are. allegat etiam. l. ḡ aut. in prin. s. de
 excusa. tut. Bl. tagit in. l. diē functo. in fi. s. de of
 ficio affessor. Sed i vno circa hoc dubito. pone
 q̄ affessor sui culpa in medio officij sui remouet:
 an debeat habere aliquid de salario pro eo tpe
 quo nō cōmisit culpā: uidetur q̄ nō. ar. l. etiaz
 si partē. s. d̄ le. i. In cōtrarium uidetur z hoc pu
 to uerum: q̄ ipse d̄z habere salariū pro illo tpe
 quo non cōmisit culpā: sed pro illo tpe futuro
 quo culpāz cōmisit tenebitur ei qui cōduxit euz
 ad interesse: ut. l. fi fundum. s. similit̄. s. loca.
 z sic itelligo hanc. l. q̄ hic nō poterit petere fi
 deicōmissum. f. pro futuro tpe quo est propter
 culpāz remotus. Non ob. l. etiā si partem. s. de
 le. i. q̄ ibi excusabat se a parte respectu rerū. un
 de nullo tēpore z nullo modo fecerat quod de
 bebat. hic uero remouetur a tpe respectu t̄pis z
 sic i parte tēpis fecit totū qd̄ facere d̄bebat. fallit
 in casu. l. iudices. C. d̄ anno. z tribu. li. x. uel dic
 ut ibi dixi.

kk

ibi t̄z imol. in
 .d. s. quodā
 modo ad idē
 faciunt q̄ ha
 bentur in .l.
 quero. j. ti. i.
 quod no.
 C. Questitū.
 limitatio ad
 .l. sed z fi q̄
 .s. questitum
 si q̄s cautio.
 d. Arori. di
 ctio preter. d̄
 dictione pre
 ter. vide bar
 to. in. l. acti.
 .C. de transf.
 act. z in. l. fi
 eū. s. qui i iu
 re. fi q̄s cau
 tio.

ADDE ro.
 consilio. ecc
 xxvii. z old.
 cons. xlviii.
 vbi de mul
 tis alijs di
 ctionibus.

C. Libertis

singu. est iste
 tex. valde s; z
 bal. in. l. i. C.
 de leg. l. vit.
 col.

Aius.
 s. op. s.
 vid bar
 to. in. l. mella
 .s. quidam.
 de ali. le.

C. Itēz que
 rit glo. vide
 tamen bart. i
 .l. fundū que
 .s. e.

C. Videtur
 mihi relinq.
 q̄i legatū rei
 mee mihi ac
 quiritur. facē
 .l. fi. s. fi. s. d̄
 p̄ben. emp.

Eua.
 m habere
 salariū
 Affessor p̄ri
 uatū officio
 propter suū
 delictum an
 debeat habe
 re salariū: z
 vide bal. i. l.
 edē. C. loca.
 z in. l. i. in fi.
 .C. de suffra.
 z bar. in. l. i.
 .s. diuus. in
 fin. de var. z
 extraor. cog.

Ex. cer
 te cate
 nus. Se
 quitur bal. i
 quē. habita. i
 fi. C. ne filius
 pro pa. item
 facit iste tex.
 ad alias. q. ta
 ctas per bal.
 in. l. i. C. d̄ le.
 in. ij. oppo. z
 istum text. al
 legat ad que
 stionem bal.
 in. l. in. circa
 medium. iij.
 col. C. de in
 dic. vidui.
 C. Medico.
 Itēz facit ad
 no. q. de pri
 cipe vel archi
 diacono qui
 vendidit vel
 locauit fru
 ct⁹ regni vel
 archidiacho
 natus: an in
 telligatur vñ
 didisse id qd̄
 sibi debetur
 vel expensas
 q̄ sibi a ciuita
 tibus trade
 bantur in et̄
 iocundo ad
 uentu seu in
 gressu. z fa
 cit iste tex. q̄
 non z ea que
 habentur in
 .l. his uerbis
 .s. alumno. e
 .s. fi. s. ti. l. e
 in. l. i. fi. s. s.
 item quicq̄
 .s. so. ma. s; i
 contrarium
 facit. l. diuoz
 tio. s. quid i
 anno. so. ma.
 vbi illud qd̄
 p̄statur su
 per extraor
 dinaria p̄s
 tatione dici
 tur esse i fru
 ctu. sed illo
 text. non ob
 bal. dicit ol
 dra. determi
 nasse q̄ non
 p̄supradicta
 lura: z hoc i
 confitio. old.
 cxxi. z idem

a **Uxor.** istum tex. allegat bar. in. l. si conuenerit. de inris. om. iu. z vide qd p istu ter. dicit bal. in. l. accepta. in. xiiij. col. alias. q. C. de usur.

b **Debeat habere.** quid importet hoc legatum lego centum si cuz scio steterit. die ut per bar. in. l. gaio. s. i. de alim. leg.

c **Pro ipta.** sed qd si relinquatur mulieri si alibi no discesserit: z mulier extra domum nubat vtz si filij no sint ea sequi relictum de beatur. tex. e no. in. l. cum tale. in. prin. j. de codi. z de. z ibi doc.

d **Format.** cy. uide bal. z ang. in. l. si cum dotē. s. si maritus. so lu. ma. z bal. i. l. qui manu mittit. C. de ope. liber. z Cy. in. l. i. de re. mili. z vi de imol. i. d. s. si marit. z in rub. sol. mat. z adde glo. in. c. vna qd alia sub. c. eber. xij. q. ij. ga aut culpa viri hoc cōtingit aut non. si culpa viri no tene tur: scilicet si si culpa. ar. no. in. c. i. q. ma. accu. pos. z per hec dici possit. quid si maritus sit expulsius pp partialitate: an mulier teneatur sequi viz si vir hoc velit z offerat alimenta. an vero interis poterit remanere in ciuitate si velit z dotez petere. per ea que no. bar. in. l. si constante. so. ma. albe. z odof. tenuit qd no teneat sequi p ea q hic habet. s. in. d. s. si maritus distin. guit. Aut culpa viri aut si p predicta iura canonica. z adde bal. i. l. qui manu mittuntur. d. oper. libe. z no. glo. in. c. i. de coniu. gio lepro. z no. xlii. ali. as. xlii. q. i. alias. q. ii. s. si euitabili.

e **ADDE** ut p pau. de ca. cō filio. cccxcii. e **NO** suffi. ciūt. no. p baronibus sicu lis vt no teneatur seq regē si fructus barōnie no suppetūt: z adde bar. i. l. i. perator e d. treb. z bal. i. l. q. manumittitur. C. de ope. libe.

Ex. s. sequenti.

Legatum factum sub conditione si cum aliquo moraretur si ille habeat uxores que no vult qd cum aliquo moretur an debeat habere legatum: ibi. Dec. l. Et an uxor teneatur sequi uiruz peregrinantem: ibi. Secundo. Et an aduocatus teneatur sequi forum si alibi causa mutata ē: ibi. Tertio. Et an vasalli imperij teneantur seq imperatorem ultra qd patiant fructus feudi. z an ille qui debet morari cum aliquo an debeat operari in domo uide in fi.

Uxor. Qui tenetur cū alio morari no tenetur eū simpliciter alio seq sed hoc declarabit boni viri arbitrio. b. d. **In** tex. ibi dirimenda est. die eo mō quem in sequenti qōne ponet. **In** tex. ibi z mō. i. vtruz qualitas legati ad expensas sufficiat vel non. Ita exponebat Ja. de ra. z De. Nota ergo casum istū vt dixi in sumario. **Dec.** l. facit ad multa. pmo alius quis dz cum aliquo morari z sub hac cōditione fuit sibi relictū annuū legatū vtz sua no vult vt stet mecū s; secū an debeat habere illud legatū. Et primo videt q sic cū non stet per eum: vt. s. in prin. huius. l. z. l. labeo scriptis. s. de p. trahen. emp. z. l. si tictus status. j. de codi. z de. que. ll. dicunt q si quis per tertiu iuste impedit cōditio habet pro impleta. **Doc.** nri dicunt q i die moratur cū eo cū quo dz z de nocte cuz vxore sua z ei debitū reddat. ar. j. de ope. l. berto. l. medicus z. l. si cum patronus. in fi. z. l. pe. in fi. e. ti. Sed si eēt casus in quo cū ea in die haberet morari: puta in casu infirmitatis z sic haberet necesse morari cum ea: vt. l. si cum dotē. s. si nauit in seuissimo. s. so. ma. tūc putare q deberet habere legatū: z q cōditio habetur pro impleta: vt in. ll. s. al. legatis. **¶** Secūdo quero an vxor teneatur sequi uiruz peregrinantē. **Hic** qōnem format cy. **C.** de ope. li. l. libertus. z **G.** de cu. format. ff. d. offi. procōsul. l. obseruare. s. proficisci. z ipsi determinant q si vir incipiat peregrinari per mundum no teneat uirum sequi. ar. huius. l. z. l. q. nisi. s. i. j. de ope. lib. nisi tpe quo ipsa duxit eum in uirū cōditionem suam sciebat. tunc enī uidetur i eum cum illis cōditionibus cōsensisse cōsiderata qualitate persone: vt. l. plenus. s. equitū. s. d. e. vsu z ha. z. C. de spon. l. si. circa medium. z. l. pro mittendo. s. penult. de iure do. Sed si eēt qdaz peregrinatio modica z honesta tunc teneat ipsa uirum sequi. ar. huius. l. z. gl. est extra de cōiug. lepro. c. i. **¶** Tertio inducitur i arg. an aduocatus teneatur sequi forum si alibi causa mutata est. De quo ē glo. in. l. sed z he. s. no solū. s. d. pecu. **¶** Quarto inducit **By.** hūc finē q fideles i perij no tenentur sequi imperatorem si fructus feudi ad impensas itineris non sufficiunt vt hic in fi. Et pro hoc quod not. x. coll. de pa. iu. fir. c. fi. **¶** Ultimo tex. iste facit ad aliud si aliquis debet morari cū aliquo quid debet facere in domo debet ne operari. De quo dixi. j. d. ali. z ciba. le. l. gaio. s. si. tene menti ista.

Ex. l. sequenti.

Legatum incertum quando ualeat z quādo promissio incerta in contractibus.

f **I cui annuū op.** d. l. cū post. **Uide** Cy. z bal. in. l. priuilegia. C. de fa. lan. cc. adde aliu casuz vbi legatū incertū ualeat si fiat cā studior: vt uoluit bal. i. l. i. s. de le. ii. lz intelligat de eo q studet i sacra theolo. gia. qd no puto vtz s; in oibus q student: qz cū sit hoc i dote: vt. d. s. ge. ner ergo idē erit in studētibz: qz cā studiorum z dotis epparatur vt p bar. z doc. in. l. i. in fi. solu. ma. z qd idē sit in cā stu. dij facit. l. si ebum liber esto. s. de le. iii. z qd ibi no. dixi post bar. z no. gl. in. d. s. gener ad fi. glo. ma. gne. Et adde ad glo. hic. z bar. hic glo. similem i. c. vos quidem in glo. pe. z doc. de testa. z spe. in loco ibi allegato per doc. in r. de instr. edi. s. nunc tō aliqua uerfi. quid si testa. tor. z gl. i. d. i. priuilegia z bal. in. l. i. co. ti. in. xlii. col. bene fa. cit. l. id quod pauperibus. de epif. z ele. quā declarat bar. in. l. qui dā. de re. du. lz aliter uelit pe. Cy. z bal. in. d. l. priuilegia z adde bar. in. l. qui dam. j. de vi no tri. z oleo le. z bar. in. l. licia. s. si. de aur. z ar. le. s. **Uim** q. e vid bar. to. in. l. si ita. s. pegafus. de le. i. **¶** Bene au ditur. embi. theota an pos sit petere p futuro: uide bar. i. d. s. si chus. cuz se. gui. z bal. in. i. p. res. in fi. C. de fi. in stru. z quod habetur i. l. stipulatio. s. inter certam de uerbo. ob li. z bal. in. l. si quis argen tum in fi. iii. col. C. de do na. z bal. i. d. i. j. i. uil. col. C. d. iure em phi. z qd no. bar. in. l. si cū p. h. nitione quando dief le. cc. p. bald. in. l. h. iustia. s. diuus. de leg. i. z spec. i. ti. de loca. i **¶** An possit. quid autem si quis partem soluit no autem totum. utrum reco incidat i cōmissum. bal. uidetur dicere q sic per illum tex. in. l. pe. C. de his qui. vt

I cui annuum. Favo/ re ali/ mentorum ualeat legatum incertum. h.

Op. de. l. cum post. s. gener. de iur. do. So. speciale est fauore alimentoz. simile in cere ris pijs causis: ut dicam in. d. s. gener. **¶** Vel in le gato ad uiam reficiendam: ut. l. quidam. s. d. le. ij. **¶** Alij dicunt speciale est in legato annuo: secus in legato simplici. **Dec.** so. non habet rationem i se nisi poneres q annuū legatum semper eēt fa ctuz in causa alimentoz quod non ē uer: vt no. j. e. l. codicil. imo dz distingui an relinquatur p sone pauperi aut diuiti ut no. in. l. cum bi. s. si in annos. s. de transf. quare teneas primam solutio nem q fuerit legatū in causa alimentorum quia expresse dixit uel ex persona legatarij tacite pre sumatur. **¶** Quero quid in contractibus: an ualeat promissio incerta. **Glo.** dicit z bene q non: ut. d. s. gener. z. l. triticum. z. l. si stipulatus. j. de uerbo. obli. quo intellige nisi ex aliquo declare tur: ut. d. l. triticum. uel nisi fiat ex causis fauora bilibus ut in dote z in uia reficienda z similibus ut. l. i. z ibi no. C. de dot. promif. z in. d. l. cū post. s. gener.

Ex. l. sequenti.

An emphyteota pro plurib⁹ annis possit soluere pensionē z an possit particulariter eēt soluere.

Am qui. Si dilatio ponitur gratia legatarij non potest solui ante: secus si gratia heredis

b. d. ista. l. Distinguitur ergo cuius gratia tempus sit appositum. **Hic** dicitur quando soluitur perdituro. Sed quid si non perdidit. **Dicit** gl. q solutione liberatur z bene: ut in gl. pz. **¶** Itē quero quid in dubio. **Dicit** glo. q in dubio pre sumitur tempus appositum gratia debitoris: ut no. j. de uerbo. obli. l. qui rome. in fi. glo. mag. **¶** Ultimo **By.** iducit ad. q. an emphyteota pos sit soluere pensionem pro pluribus annis futu ris. **Uide** tur q sic per. l. statuliberis. s. stichus. de statulibe. sed ibi est speciale fauore libertatis ita dicit glo. s. si cer. pe. l. quidam estimauerunt. sed **Cy.** C. de iure emphi. l. ij. in fi. dicit q domi nus pro futuro tempore non cogitur recipere. ratio est: quia particularis solutio affert domino plus de commodo: quia per particularem solu tionem ius dñi facilius probatur: vt. l. si certis annis. C. de pac. vbi no. per **Cy.** quia licet ex sol utione annua debitum presumatur no esset idē si fieret una solutio pro decez annis uel plurib⁹. **Et** istud uidetur esse uerius. tamē possumus di cere z determinare istaz questionem per ea que notantur in. l. qui rome. in prin. j. de uerbo. obli. nam cum hic tempus apponatur gratia credito ris id est domini vt facilius probet ius suum: z gratia rei ut habeat dilationem: tunc si uult soluere pro futuro tempore cum omni interesse cre ditoris id est domini bene auditur: ut. l. qui ro me. in prin. no. nam poterit soluere faciendo do mino instrumentum in quo ipsum in dominum recognoscat pro t. ito tempore. **¶** Quero quid ecōtra si emphyteota non uult soluere totā pen sionez simul sed particulariter an possit. **Uide** f

quid autem si quis partem soluit no autem totum. utrum reco incidat i cōmissum. bal. uidetur dicere q sic per illum tex. in. l. pe. C. de his qui. vt

viii

indig. melius in rub. C. de contraben. emp. in. x. q. 2 ad barth. hic adde qd nor. glo. pe. in. l. ii. 2 ibi bal. in vl. col. C. de iure emp. que al legat. d. l. placuit. videlicet quando debet fieri so. canoif 2 quo modo aliqd per ro. in. l. stipulatio ista. 2 inter certaz de verb. obliga.

a Legatu. l op. qd autz si beres fit grauar' q' vesti at uidaaz an factis fit unu vestimentuz pro toto tempore presta. vide bal. i. l. i. circa. ii. col. C. de fi. dco.

b Contra istuz tex. bar. 2 docto. in. l. cum qui ita. 2 alle. videntur indistin. etc. intelligere hanc. l. in omni legato 2 vide imol. no. i. l. q. hoc anno. ad fi. d. verbo. obli. 2 in. l. i. de co. di. 2 de. idem tenet bar. et in. l. q. cocu. binaz. s. vxo rem. s. tit. i. 2 hoc forte verius per istu text. indistin. etc. loquentē

c Quisda repetitionis. no. de dictione quoad 2 donec. de q. bus etiam p barr. in. l. i. j. de codi. 2 de mon. 2 idem in dictione. du. in. l. q. cocu. binam. s. vxorem. cuz glo. s. ti. i. ADDE d di etioe donec pau. de ca. co. fili. cxxxviii.

q non: ut. l. tutor. §. lucius. s. de vsuris. 2. l. plane. s. fami. heres. sed in contrarium est. l. placuit. C. de colla. fun. pa. li. xi. vbi potest soluere particulariter: dum tamen in tribus solutionibus compleat solutionem vnus anni. vel potes dicere q' ille casus est specialis vt no. per glo. s. si cer. per. l. quidam estimauerunt: 2 sic particulariter non potest soluere. Bar.

Eruius post decem

Legatum annuum relicto seruo a domo debetur tempore seruitutis 2 libertatis. h. d. **C** dicitur hic q' interim cogitur prestare alimentata. Contra. C. de le. l. seruus. Glo. huius timore intelligit duobus modis. primo q' cogitur officio iudicis quod est speciale fauore alimentorū: ut. l. seruos. j. de ali. 2 ci. leg. 2. l. si in metallū. de his que pro nō scriptis. Et hec est verissima lec. Alio modo intelligitur. j. de verbo. obli. l. huius modi. 2. l. lecta. in fi. s. si cer. per. Vult dicere q' seruus existēs suus non aget cōtra dñm: vt in cōtrarijs. Sz postea factus liber agit etiā pro preterito tēpore: vt. l. huiusmodi. de p. ob. 2. l. lecta. si certū pē. Hec so. nō placet quia text. dicit interim 2 sic agit dū ē seruus. quare teneo primā. so. Sed scōa lect. eēt vera in se ponendo legatū annuū esse factū in causa alimentorū quod i dubio presumitur cū seruus nil hz. Sed si poneremus legatū esse factum in aliam causam q' in causam alimentorū tunc cū legatū annuū quolibet āno cedat 2 tempore quo esset seruus reperiretur nō capax non valeret: vt. s. e. l. cuz in annos. nisi poneremus sic legatum esse factum q' voluerit testator differre in tempus libertatis: ut. d. l. huius modi. 2. l. lecta. in fi. s. si cer. pe. **Q**uero an seruus possit constituere procuratorem ad petendum illud legatum. Dixi. j. de ali. 2 ci. le. l. seruos 2 est casus. s. de procu. l. seruum quoqz. in prin. 2 hanc qōnez vidi de facto in quodā monacho. Ex. l. sequenti.

C Bictio quoad uel donec an habeat vim repetitionis.

Legatum est ita.

donec nubat intelligitur annuum. h. d. ista. l. **C** op. q' debeat intelligi in dubio quod est minimum: ut. l. apud iul. §. scio. s. de le. i. 2. l. si ita. e. ti. 2 sic fit vnum legatum non plura. **D**u ius timore dicunt quidam q' vnum legatum est 2 quod dicit q' debetur singulis annis exponit. s. aliquid q'ritatis. Ista opi. est contra istū tex. dicit enim id legatum 2 c. non dicit aliquid illius legati nec dicit solui sed oberi. Quare dic q' h' est speciale fauore dotis: 2 idem esset fauore alimentorum vel in aliam causam similem: ut dixi. s. e. l. si cui annuum: 2 per hoc habeat pinguio rem dotem 2 facilius nubet per. l. i. s. solu. matr. **Q**uero quid in contractibus 2 in alijs dispositionibus. Videtur quod idēz. vnde nō fit hoc speciale: ut. l. si cum in annos. s. qui. mo. vsufu. amir. 2 videtur tex. in. l. pe. s. de excu. tu. 2. l. euz qui. §. qui ita. j. de verbo. obliga. **P**e. videt dicere q' aliud fit in contractibus 2 ita pertransit. Ego dicerem sic quandoqz in obligatione venit aliquid quod habet causam successiuam vt vsufructus tutela 2 similia: 2 isto casu fateor q' dicitio quoad donec 2 similia habet vim cuiusda repetitionis: vt. l. si cui annuus. in prin. 2. l. pe. s. de exc. tuto. Si vero venit in obligatione illud quod habet causam momentaneam: tunc intelligo simpliciter q' nō videtur facta repetitio de

annua prestatione sed illius quantitatis quolibz anno aliquid soluetur vt hic fm vnam lec. 2 hoc per rationem: quia in dubio tempus debemus intelligere apposituz gratia debitoris: ut. l. eū qui. s. e. 2 quia in obligatione debemus inspicere qd est minimum: vt. s. dixi. **N**ō ob. l. eum qui ita. §. qui ita: quia debemus intelligere q' fuit expressuz in stipulatione aliquod annuū vel menstruū vt ibi no. alias secus vt ibi dixi.

Vini. Quod deficit in fructu vnus anni suppletur ex fructibus sequentiū annorum in annuo legato. h. d. hanc materiam plenissime examinaui in. l. inter stipulantem. §. sacra. j. de verbo. obliga. 2 **L**y. ponit i. l. si qs argentū. C. de dona. tetigi. j. de ali. 2 ci. le. l. lucius.

Odicillis. **P**etitio legati diuisi per tempora exonerationis gratia transmittit ad heredem: 2 adiectio temporis in dubio non refertur ad tempus etatis. h. d. **C** op. annuum legatum finitur morte legatarij: ut. s. e. l. in singulos. Sol. ibi loqur de legato annuo relicto simpliciter. hic vero de legato relicto cuz presinitio ne certi tēporis. vnde non sunt plura legata: sed vnum diuisum per tempora. **S**ecundo op. legatum annuum in dubio videtur intelligi in causa alimentorum: vt. l. si cui annuum. s. e. ergo morte finitur: ut. l. si cum presinitio. in prin. j. quā do. di. le. ce. 2. l. firmio. §. si. e. ti. 2. l. iij. j. de condi. 2 demon. 2. l. cum hi. §. modum. s. de transfa. Glo. sol. optime illud est verum quando relinqtur pauperi: sed hic relinquebatur a paupere diuiti. quo casu non presumitur i causa alimento: rum: vt no. in. l. cum hi. §. si in annos. s. d. trāfac. Ex. §. sequenti.

C Heres repudians hereditatem nō potest retinere officium executionis.

Sticho. **M**udo ministro recusante legatum recipere legatarij potest petere ante diem. hoc. d. 2 est bonus casus. **C** op. 2 videtur q' non competit cū effectu ante diem: ut. j. de condi. 2 demon. l. i. So. hic diefuit apposita fauore legatarij. in contrarijs sec'. **C** oppo. de. l. firmio. §. fin. j. quando di. le. ce. So. intellige q' hic debebat tenere in deposito ita q' inde nullum commodum sentiret. **A**ltimo oppo. quo ad propositum licet ista sempro nia repudiet 2 hereditatem non adiit potest retinere pecuniaam tanquam minister. quoniam ille qui non est heres potest esse minister: ut. l. alimēta. in prin. j. de ali. 2 ci. le. cum si. So. quandoqz heres institutus efficitur minister vel executor testamenti: si repudiat hereditatez nō potest retinere officium executionis. casus est hic 2. j. de fideicom. li. l. lucius. quod tene menti.

Scia herede. **L**egato incepto 2 per mortem legatarij finito onus sibi iniunctum extinguitur quoad omnes. h. d. 2 concordat. j. de ali. 2 ci. le. l. stichus. §. i. **C** oppo. immo videtur q' legatum deficiēs remaneat apud heredem cum suo onere: ut. C. de cadu. tol. §. p. secūdo. 2. §. i. nouissimo: 2. j. t. i. 2. l. si ab eo. So. hic legatum cepit in personam legatarij 2 finitū est fm legati naturam 2 voluntatez defuncti. sed in contrarijs nunquam legatum cepit vere 2 est finitum circa cogitationem 2 volūtatez defuncti.

Si marco. **L**egato generalip speciale nō derogatur quādo fit simpliciter nō ob eandem causā. h. d. tex. ibi ne quid his defijt. per hec uer

d Odicit lis. istū tex. alle gaui tibi pro fin. in. l. si cui legetur. §. i. post imo. de le. i.

e Causa alimentorum. vtrum legatum annuus i dubio videtur factū fauore alimentorum: 2 videtur in. l. si stichus. §. i. de verbo. obli.

kk ij

ba videtur legari quod prestabat in vita. ar. j. t. i. l. sempronio. §. si. C. de ali. le. l. alimeta §. basilice. et l. stichus. in prin. So. illud appareret esse ex expressa voluntate defuncti. ita dicit glo. sed veritatem non continet: quia ibi voluntas defuncti non erat expressa. Quare dicit secundum D. q. ibi relinquebat ob eadem causam unde generi per speciem derogatur. hic vero relinquebatur simpliciter. Vel secundum P. de. B. loquitur in legato reiterabili. ibi loquitur in legato alimentorum quod non est reiterabile et satis in idem recidit cum dicto D. et placet dicta so. pro qua est. l. dominus. §. si. de usufr. C. de. l. doli clausula. et l. stipulatioes comodissimu. j. de verb. ob. vbi clausula generalis ad specificata non refertur. So. dicit pe. in. l. doli clausula. et l. y. refert in. l. cum questio. in. fi. C. de lega. quia ibi loquitur quando precessit dispositio generalis et sequitur specialis: secus e contra. si preceedit dispositio specialis et sequitur generalis. et per hoc soluit. q. illam. Si testator legat cappaz fratribus et priori bibliam. Contra hoc videtur tex. j. de pecu. le. l. seruo. Biam de hoc in. l. que situm. §. pe. de fun. instruc.

Lucio ticio. Si testator reliquit ad pondus quod pstat ad numex ad pondus tamē valet legatū. h. d. Ratio dubitandi colligitur ex sumario: ut. s. vidistis. facit ad hoc. l. que extrinsecus. in. fi. j. de uerbo. ob.

Anna. Si conditio deficiat per mortem eius in cuius personam confertur non extinguitur legatum. h. d. C. de. p. s. c. l. seio. So. ibi legatus fuit factum favore filiorum. hic vero non fuit factus propter matris utilitatem. et bec uera. C. de. p. quando conditio mixta deficiat: deficit relictum: ut. l. i. C. de instr. et substi. et l. in testamento. j. de condi. et demon. So. hoc speciale favore alimentorum. ita dicit glo. et bene quicquid dicat P. de. et dic ut dixi in. l. illis libertis. j. de condi. et demō.

Legatum filio vel seruo alieno an videat legatum contemplatione patris vel domini: et an cum instituitur custos ecclesie fratrum minoruz videantur ipsi instituti.

Ticia. Relictum sacerdoti vel ministris ecclesie ipsi ecclesie videtur esse relictū. h. d. Biam h. q. legando sacerdoti vñ legare ecclesie: an sit verum indistincte: dic ut dixi. j. de re. du. l. ciuibus. Quero quid si aliquis reliquit seruo vel filio alieno: an videtur relictum contemplatione patris vel domini. Dic videtur q. sic. qd dic ut dixi in. l. filio. j. de condi. et demon. et l. si filio. j. de do. cau. mor. et hoc no. in. l. fi. C. de usufr.

Quero cum decretalis dicat q. fratres minores hereditatis totaliter sint incapaces et ipsi faciunt institui guardianum seu custodem ecclesie vel altare an valeat. Bicitur hic q. ministerium est designatum templo sed templum istoz non est capax ergo etc. In p. trarium quia ista interpretatio q. videatur relictum templo est ideo quia est favorabilis. sed si ex ista interpretatione dispositio fieret nulla non est fienda immo videtur relictum ipsi nō templo: ut. l. quotiens. j. de re. du. de hoc dixi in primo libro minoricarum. C. Alti mo iste tex. videtur esse contra ea que dixi in. l. legatum. s. e. vbi videtur q. non debeat intelligi annuum nisi in certis casibus. sed respōde q. h. d. intelligi annuum: qa est casus favorabilis: qa ad pias causas. Itē dicitur hic perpetuo an de

beat intelligi in secula seculorum vel vsqz ad centum annos. Glo. videtur velle q. perpetuo: et postea allegat. ll. que faciunt q. vsqz ad centum annos duret sicut in usufructu. dicam. j. c. l. pe. plenius. j. ti. i. l. si usufructus. terigi. s. c. l. annua.

Ibeto suo. Alienatio hereditatis non extinguit legatum prestandum ex re ditu certe rei. h. d.

A liberto. Legatarius onere extrinsecu grauat non defalcatur contra legatum lz sibi fuerit defalcatus. h. d. C. de. p. ergo et videtur q. legatari detrahatur falcidiam contra fideicommissarium: ut. l. penales in. fi. j. ad. l. fal. So. hic legatarius fuit grauatus dare aliquid extrinsecum: quia fundus cū fuit legatus fuit grauatus in. x. sed in cōtrariis fuit grauatus onere intrinsecu: quia d. dare partem ei quod sibi fuit relictū. de quo plene dic per gl. j. de condi. et de. l. plautius. et l. facta. §. ticius. j. ad treb. et in. l. cum pater. §. i. s. de le. ij.

Fideicō. vniuersale an veniat et restitudo. Et an si filius institutus rogatus sit si decesserit sine liberis medietates hereditatis restituere filie sue et aliā medietate pauperibus: si filia agat ad supplemētū legitime id qd cōsecuta est debeat cōputari in parte que debet sibi restitui.

Filium ex dodrante. Ex luntate defuncti portio que iure fideicommissi p cipitur ex voluntate defuncti in fideicommissum deducitur: et fructus percepti iudicio testatoris. h. d. et notabilis casus. Mo. q. illud quod quis habet iure fideicommissi venit in restitutiones trebel. Secundo no. q. illud quod quis sibi deducit iure falcidie cōputatur in partem que sibi d. restitui. Tertio no. q. fructus percepti iudicio testatoris veniunt in restitutionē quādo dilatio fuit apposta favore fideicommissarij. C. de. p. et videtur q. fideicommissum vniuersale non veniat in restitutionē: ut. s. ti. i. l. si ticius. So. ibi primo rogauit et postea fideicommissum reliquit: hic e conuerso: ut no. in. l. marcellus. §. quidam. j. ad tre. et l. cum virū. C. de fideicō. C. Secundo op. hic fuit rogatus restituere portionem hereditatis. ergo id quod habet iure fideicommissi non venit in fideicommissum: ut. l. marcellus. §. quidaz. j. ad tre. Possēmus dicere q. ibi loquitur in prelegatis particularibus que non veniunt in fideicommissi restitutionē: ut. j. ad treb. l. postulante. hic vero loquitur in fideicommisso vniuersali qd habet vim hereditatis: ut. l. si filius. s. quod cū eo. et ideo venit in restitutionē. Nec so. est cōtra casum. d. l. si ticius. in. fi. s. ti. i. ubi appellatione hereditatis non continetur fideicommissum vniuersale. dic q. hic est istud propter presumptam uoluntatem defuncti qui rogabat noueram de restituendo filio suo. unde uerbum hereditatis simpliciter prolatum intelligitur s. tota hereditate. et sic de eo q. uxor cepit iure fideicommissi cū alias totam hereditatem non haberet. Alias aut appellatione hereditatis non continetur tale fideicommissum: ut. s. ti. i. l. si ticius. i. fi. Intellige ergo. l. nostram tantum hoc casu quando extraneus rogatur restituere partem hereditatis filio: quo casu intelligo partem hereditatis id quod capitur iure fideicommissi. sed si eēt duo filij inuicem rogati tunc appellatione hereditatis non continetur fideicommissum: quia ē par favor utriusqz: ut. s. ti. i. l. si ticius. Sed est recurrēdū ad dis

a Uti mar
q co. quā
do pre
cessit. et vide
bar. omnino
in. l. si consul
s. de adop.
vbi pulchra
no. Et de. q.
de qua hic p
bar. uide per
ymo. in. d. l.
doli clausula
et ibi bar. et in
l. iii. altas. ii.
ii. j. de stip. f.
et in simili p
fo. an. in. ti.
de instr. edi.
s. nunc uero
aliqua. in an
tepe. ebar. in
v. sed an pau
peres.
b Anna.
a s. a ti
cia. fac
iste tex. an re
lictum perso
ne sub nomi
ne dignitatis
videatur reli
ctum digni/
tati vel perso
ne. de quo p
bal. in. l. hac
cōsul. C. qui
tes. fa. pos. in
l. col.
c Quero
euz. si fratret
incapaces fa
ciunt institui
guardianum
ecclesie an va
leat. sed con
tra bar. tenet
bal. et bene in
auc. ingressi
in asipe. col.
de la. fan. ec.
et adde bald.
per illū text.
in. l. ea. C. de
compensa.
d Cū est fi
enda. Adde
Bar. in. l. cū
senatus. i. pn
ci. j. de re. du.
e Iberto
l suo. §. a
liberto. not.
istum text. p
quem in que
sti. i. i. i. deci
dit no. q.

inctionem. l. cum uirum. C. de fideicō. r. l. marcellus. §. quidā. j. ad tre. ubi plene dicā. C. Quero rogatus est filius q si decesserit sine liberis medietatem hereditatis restituat filie sue: aliam medietatem pauperibus ista filia egit ad supplementum: vtrum id quod aduocavit agendo ad supplementum contra voluntatem defuncti computetur in eam partem que sibi debet restitui. Dico q casus est hic q sic r est valde notanduz. Nec ob. si dicis q loquitur in falcidia: quia contra voluntatem defuncti aduocat: secus putarem si fm volū tatem defuncti aduocaret: quia cessat ratio huius. l.

Ex. §. sequenti.

Pecunia legata ad vnum vsum quando possit auctoritate superioris ad alium vsum deputari r qñ nō.

Lucius. Si legatarius non implet moduz a testatore adiectum legatum sibi solutum reuocatur. h. d. C. Op. r videtur q lz non fiant certamina i ciuitate q pecunia debeat conuerti i alios vsus ciuitatis: ut. l. i. r. l. iiii. j. d. adm. re. ad ciui. pri. r. j. r. i. l. legati. Ro. r. Du. fatesc. rriū. Dic. gl. dicit r ē opi. Et q ille. ll. loquit qñ testator simpliciter dixit. sed hic testator prouidit expresse q si hoc non fieret ad suos heredes reuerteretur: qd tene mēti. Ex qua solutione habes q oēs. ll. que dicunt q pecunia ad vnum vsum relicta possit conuerti in alium vsum ex auctoritate superioris sunt vere nisi testator prouideat q debeat fieri r quod illo non facto perueniat ad heredes: qa tūc non potest fieri transmutatio in alium vsum. C. Alimo inducitur ista. l. in ar. ad. q. si ciuitas exegit debito res alicuius expulsi de ciuitate an sint liberati. Dic. vñ tex. q sic quod dic ut no. per dy. in. l. creditor in prin. j. de so. r ibi plene dixi.

Ex. §. sequenti.

Procuratoris effecti pauperis an sit reuocatu m datum statim. r an electus ad distribuenduz si efficitur pauper debeat satisfare.

Largius. Minister electus ad distribuendum satisfare nō debet nisi pauper fiat testatore ignorante. h. d. r est singularis casus no. tex. in fi. ibi nisi viuentē testatore. C. Primo no. q executor testamentarius nō debet satisfare. quod dic plene: ut. l. diuus. j. si cui plura per. l. fal. C. Secūdo no. distinctiones que fit hic: que distinctio facit ad. q. de procuratore qui post mandatum est effectus paup q eo ipso est reuocatus vt no. per dy. j. de so. l. si cū cornelius. in fi. C. Querit glo. hic loquitur quando uiuente testatore est effectus non soluendo. sed quid si post mortem? Dicit glo. idem r multo magis.

Pater duos. Finita causa dilationis debet cessare dilatio. h.

.d. fm Dy. vel aliter. Dispositio collata i tempus quo tutela finitur pubertate sortitur effectum et si tutela finitur morte. h. d. r est subtilis casus. C. Op. extra gl. dicitur hic q videtur quasi cū tutore locutus. Cōtra i dubio nō presumitur persona extrinsecus: ut. l. si ita stipulatus. §. grifogonus. j. de h. ob. Itē in dubio id quod agitur videtur agi noie pprio: ut. l. r magis. j. d. so. sed hic dicitur rriū ergo male. dicit enim q in dubio quasi cū tutore vñ agi. Predicta sunt vera nisi ex qualitate rei super qua fit dispositio seu ex dispositiois qualitate aliud perpendatur. hoc probatur in. l. post mortem. §. qñ ex fac. tu. r de adm. ru. l. cum post. §. i. ita in proposito testator loquebatur super reb pupilli r dispositionem suam retulit tm infra tēpora pupillaris etatis r loquebatur cum successore seu fratre q erat tutor fiduciarius. nā ex his pz q cū quasi tutore ē locutus. Dicitur hic q protinus d3 restitui. §. immo d3 expectari tm tempus quo ad pubertatem perueniat: vt. l. ex his. C. qñ di. le. ce. r qd no. j. ad tre. l. seius saturnin. So. dñi contraria loquunt qñ tempus esset adiectu gratia grauari. hic vero tempus erat adiectum gra

ria honorati hoc est istius fratris minoris. hec so. nō ē vera quia etiam hic gratia fratris maioris quia interiz debebat percipere fructus ideo d3 expectari tēpus pubertatis: r pro hoc videtur tex. in. l. firmio. §. i. j. quando di. le. ce. So. hic testator videtur se retulisse ad tempus quo tutela finitur: ideo nō refert finiat morte vel temporis cursu. simile in. l. mulier. j. ad tre. r. l. iiii. i. pn. C. de insti. r substi. Vel aliter longa dñia est an primo legatū relinquatur alicui r postea alius assumat executor: tunc enim vere executor est: lz aliquod comodum eiusdē remunerationis sentire debeat. ideo ad heredē nō transit. casus est hic: r. l. a filia. §. fi. j. ad tre. Si nō legatum confertur in aliquē principaliter r ē rogatus de restituendo alteri in tempus certe etatis cui illud idem primo nō legauerat. tūc loquit. l. ex his. j. quando di. le. ce. r quod no. in. l. seius saturnin. r. d. l. firmio. §. i. j. quando di. le. ce. r ista so. est magis generalis q precedens. C. Op. dicit hic q frater maior interiz lucratur fructus. Cōtra de. l. si ita. §. pegasus. §. de le. ij. r. l. in fideicomisso. §. cū pollidius. §. d. usur. So. hoc ideo: qa testator expresse uoluit ipsuz lucrari redditus. C. Querit glo. qd si frater iste non eēt tutor: an ista. l. haberet locū. Ro. p elegantia rba dicit q sic qd puto uey: r hoc modo. l. ista pōt itelligi r qd dicit i tex. quasi cū tutore. expone. i. quasi tutore seu defensore. n q eēt tutor: r hoc inuit littera quasi hic posita que est no. iproprietatis. C. Alimo no. istū tex. fm itellectuz q finita cā dilationis finit dilatio. facit ad id qd dixi in. l. a filia. §. fi. j. ad tre. r in. l. si qd ita. §. de acq. here.

Ille mee. Sufficit anni initiuz esse ceptum. h. d. Dabes sile. §. e. l. a nobis.

Ex. l. sequenti.

Cum testator iubet q in die mortis sue fiat una septima bandita vel in die sancti francisci q fiat una pctantia fratribus an hec annuatim fieri debeant.

Am quidam. Legatū relictuz in die reiterabilē intelligitur esse annuum non perpetuū. h.

.d. r est mirabilis. l. C. Quero de qua die intelligatur Glo. intelligit de die natali. i. natiuitatis. uel d die natali. i. die mortis: quia tūc nascuntur ad gloriā. Sed fm hoc quero de tali qōne quidā iussit q die mortis sue debeat fieri una septima bandita: debeat ne fieri quolibet anno. Dic uidetur casus q sic intelligendo d die mortis. Pe. tm dicit rriū: qa intelligit hanc. l. qñ ē dies reiterabilis pprie. lz qōne pposita nō ē pprie dies reiterabilis: qa dies mortis proprie est una tm r illa dies que est reuoluto anno nō est illa proprie: sed est tota quora fuit die mortis: r in dubio debem sta re proprie significationi: ut. l. nō aliter. §. de le. iij. r hoc puto uey. C. Itē quero testator reliquit fratrib minoribus in festo sancti francisci unā pctantiā. Videt q oī anno debeat fieri ista pctantia p istū tex. lz nō dicitur quolibet anno: r Guil. de suz. tenebat istud. Ego nō salua nitate itelligerē q deberet prestari tm semel casus ē in. l. eū q calē. j. e. de h. ob. r. l. boue. §. hoc sermone. j. de h. sig. facit. §. de le. ij. l. cū pater. §. pater circa fi. §. Ad. l. ista rñideo q iuriscōsultus istā interpretationē fecit ex qlitate psonē relinquētis r eius cui relinqbat. iussit. n. dari decurionibus r sic ex qlitate psonē psumit q uoluerit dari semel tm. ar. l. lz r si suscepit. §. i. §. d. iudi. lz qōne pposita qñ relinqt fratribus minoribus vt alijs religiosis pcpue medicantib: certe p satisfaditōe habebunt vnā pctantiā r ita itel ligemus hic. si decurionib esset relicta magna qntitas qa semel tm debet qa cessat illud rñ simile ex quo impator ita rescripsit. ita itelligo hanc. l.

Am erat. Tantū ē dicere p qdriē niū qntum singulis quadriēnijs. eadē rōne tm ē dicere p annū qntuz

a C. filius ex dōdrante ad supplementū si filia agat ad supplementuz contra volū tatem defuncti an supplementum debeat sibi cōputari in partem q sibi d3 restitui bñ fa cit qd no. bar. to. r qd ibi dñi in. l. qd de bonis. §. cuz fideicom. ad. l. fal.

b C. Lucius. nisi testor no. fin. limitatio nē ad. l. legatū. cū si. §. ti. pri. r hoc se qf bal. i. l. ab eo i fi. C. de fideicō. q de terminat. q. no. p. tex. istū.

c C. Largius. scdo no. idēz no. rai. hic. r bal. in. l. cōfirmatio iuncto tex. de cōfir. tu. r tex. r bar. r ibi bal. in. l. pater herede. §. fi. §. de rest. tu. ad de bart. r ibi dixi post cuz in. l. si cū cornelius. j. de solu.

d C. Am q c. daz. itē qro. Et vide qd no. bal. in. auē. i. gressi in pe. col. de fa. fan. ec. r qd habetur i. l. si cuz pñiti. j. qñ di. le. ce. rap. i. d. l. eū q la lēdis tenebat p bar. r seqf opi. qui. d. iu. 3a. p. istū tex. qñ id qd uenit i obligatōne ē reiterabile p hāc. l. nō cauillādo eā: lz sec? sit i §. ctib? i. d. l. cū q kalendis.

e C. Semel tm no. q si relinquit fratrib? i festo sancti francisci vna pctantia qd debetur tm semel non oī anno. r adde qd p ista iura hic alle gata p bar. ipse dixit aliud no. i qōne de qua i. l. dotis promissio. d. iure do. r ibi bar. r ibi vide q dixi r lati? p bar. in. l. i. ad. l. iul. maie.

kk iij

singulis annis. h. d. z e mirabilis. l. Dicit h q ppetua p sitatione. qro vtz final centu annis sicut usufruct. Quid d dicit q sic. Alij q no: vt i glo. p3. Quid sit no tu seu notorium dica. j. ti. i. l. si usufructus.

De usufr. legato.

De usufructu legato. h. x. Rubrica.

Dicitum e. s. ti. pxi. l. i. singulos. q legatu usufruct e simile legato annuo. ideo post precedentem titulu3 ponitur iste titulus. Querit glo. in quo differt iste titulus a ti. de usufructu. Rude vt in glo p3.

Ex. l. sequenti.

An seruitus dicatur i bonis nostris: ibi. Op. q. Et que sit ratio q seruitus seruitutis esse non potest: ibi. Djs premissis.

Excusus. Usfructus seruitutis realis no potest legari vt p pte psterur: s3 ptabitur. put pot. h. d. z diuiditur in tres partes. Primo pot vnū dictū.

Seco rñdet tacite obiectioni. Tertio ponit qdam p uisio circa pdicta. scda ibi: nec erit. tertia ibi: s3 incerti: z gl. nra z doc. q scribunt h legut. l. nram in eo q habz seruitutē realē in fundo alterius z legat usufructuz illi seruitutis. No. tex. ibi qd fuitus zc. Itē no. tex. ibi qa id neqz in bonis. C. Op. z vt q fuitus fuitutis possit cōstitui: vt. s. de ser. ru. pd. l. iij. z. l. p que locū. s. cōia pd. l. q p cert. a. So. ille qui hz fuitutē no pot constituitere usufructū vel aliā seruitutē: s3 q hz fundū seruientē pot cōcedere fuitutē tibi. no tñ q illa seruitus sit seruit' seruitutis: s3 e alia fuitus habita a fundo no ab illa fuitute.

C. Op. dñ hic q fuitus no e ex bonis nec ex bona. Cōtra: imo semp e extra bona: qa debetur nobis fuitutes i pdio alieno: vt. l. vti frui. in fi. s. si usufruct. pe. So. expone no e extra bona nostra hoc e q ipsa seruit' sit p ptietas aliena: s3 i re aliena fundetur tñ no est p ptietas alterius. C. Op. q sit in bonis: quia id est i bonis cuius habemus actionē z exceptionē: ut. l. re in bonis. j. de acqui. re. do. Dicit glo. no dñ eē in bonis dupli de cā. pmo qa no pot alienari p se sine fundo nec possit alienari ei q no haberet fundū: ut insti. de seruitu. s. iō aut z. l. si in aliena. s. i. j. de vsuca. Itē alia rōne no dñ eē in bonis: qa sicut manica q accedit vesti dñ eē quia effecta est accessio alterius. ita fuitus non dñ eē i bonis: qa dñ eē accessio alterius. accedit. n. pdio: vt. l. eū q. j. de vsuca. z. l. rex mixtura. e. ti. tñ largo mō sumē do. put sumitur in. l. rem i bonis. bñ dñ eē i bonis. Dicit hic q fuitus fuitutis eē no pot. mō qro quō pbeft istud. Dicit glo. q pbatur argumentādo a toto sic. qa fuitus p se intellecta in abstracto nil est nec hz aliquem fructū: ut. l. videam. s. de vsur. Itē p sderādo eā put est in cōcreto. hoc e in loco fuitenti no pot pstitui fuit' qa locus seruiens no e in dñio eius q cōstituit seruitutē. ita dicit glo. Querit Dy. quid vult dicere gl. du3 dicit argumētādo a toto. Dicit Dy. argumētādo a toto. s. integrali. Pe. s. imo d3 dicere argumētādo a toto vli. pbo hic argumentat negatiue. sed cuz arguit a toto integrali no sequit argumētū negatiue s3 logicos ergo zc. exēplū si dico no e domus no sequeret ergo n e paries s3 sequat affirmatiue: qa si dico domus est bñ seqt ergo paries est. Sed argumētū a toto vniuersa li seqtur negatiue: s3 no affirmatiue. exēplū si dico no e aial: sequit ergo no e hō. s3 affirmatiue no seqt. aial e. ergo hō e. Videte dñi no e vtz quod hic dicit Pe. q argumentat a toto vli qa nullum e totū vte: imo ponimus quādā seruitutē indiuiduā quā si qz hz no potest legare eiusdē fuitutis fuitutē. sic loqmur in particulari accipiēdo fuitutē. put e in abstracto vel put e i cōcreto. Quare dic q glo. vult dicere argumentat a toto. i. a toto vel ab oibus partibus sufficienter enumeratis z sic a sufficienti diuisione. z hec e vitas. Sumus expedi ti de lec. glo. z doc. Ista lec. salua reuerētia glo. z doct.

no pcedit in. l. ista. nā nos si legimus istā. l. q ille legat seruitutē cui seruitus debetur. tunc remediū positum per iuriscōsultū in fi. l. erit falsum: quia ille qui hz seruitutē non potest seruitutē ali3 cōcedere aliquo modo. casus est in. l. ex vico. de ser. ru. predi. nisi hoc faceret permittente dño fundi seruiētis: vt. l. cum eēt. in fi. z ibi no. gl. s. de ser. ru. pred. Unde. lec. ista non videtur procedere nisi sustinendo gl. dicamus z forte no male. q istud quod dicitur q heres debet dare facultatem agendi vel seruitutē cōstituitere. faciat hoc redimendo hoc a dño fundi seruiētis. alias ista lec. non potest sustineri. Sed certe etiā istud dictū non est tutū. nā cum legauerit usufructū respē illius iuris quod habebat si de illo iure non potest dari heres non cogitur redimere: vt. l. quod in rerū. s. i. s. de le. i. z. l. si vxor. C. de leg. ideo ista lec. non placet. Legamus ergo alio mō ut tota ista. l. loquat in dño alicui' fundi qui legat usufructū iure eūdi per suū propriū fundū dicit iuriscōsultus q non potest fieri: quia seruitus seruitutis zc. z hoc dicit in prima pte. scda parte pone casuz sic. Contra cū seruitutes sint in bonis ergo zc. Rñdet iuriscōsultus q ista seruit' no e in bonis nec eē bona imo no est in rerū natura: qa qui hz fundū propriū nullaz ibi seruitutē hz. Tertia pars est clara z sine scrupulo procedit z de necessitate sic d3 intelligi. C. Et pro de claratiōe. l. op. q eē ille cui debet seruit' possit eā legare. qa potest pignori dare: vt. l. si anue. s. de pign. Glo. p ma illi. l. ponit duas lec. pmo potest pignori dari via a dño vel ab eo cui debet via in eo q dicit a dño bñ dicit. s3 i eo q dicit vel ab eo cui debet via male dicit: z hoc tenebat Ly. me audiete. Dñs pmissis qro q e rō q seruitus fuitutis eē no pot. Rñdeo fm casuz que posui seruitus seruitutis no pot eē: qa seruitus no e fir mata. Itē fm casum glo. no pot eē fuitus seruitutis z e vtz p. l. cū eēt. in fi. s. de ser. ru. pd. z tunc sunt due rōnes. vna e i gl. qa aut p sderamus eā i abstracto aut i cōcreto: ut. s. dixi. aliā rōnez assignat Bl. usufructus fuitutis eē no pot qa sunt sub diuersis generibus seruitutū Dñis inspecta tā origine q effectu. Origine qa fuitus realis no pot pstitui no hñt p diuz: ut. l. pdi. s. cōia pdi. s3 usufructus sic. Itē effectu qa pdialis e idiu idua: s3 psonat no e idiu idua: ut. l. i. s. si usufruct. j. ad. l. sal. ergo ista talia Dña no pñt eē circa idē. ita dicit old. z bñ. tñ ista rō no pcludit nisi q usufructus fuitutis eē no possit. S3 non e general ad id qd dñ fuit' seruitutis eē no pot. Quare dar aliā rōnem: qa seruit' est qdam qualitas no aut substātia: ut. l. qd aliud. j. s. sig. cū ergo qlitas non possit eē sine subiecto: ut. l. i. s. de usufru. De necessitate pcludit q seruitus fuitutis eē no pot sicut non potest esse qualitas qualitaris: qa reqrit substātiā aliquā i qua sit. de quo dixi plene i. l. me uius. s. de le. ij.

Omnis ope. Ista. l. ponit tres dñas iter legatū opaz z legatū usufruct'. C. Op. glo. insti. de de acqui. p arro. circa pn. So. ibi loqt de opis liberti. B no de opis sui. C. Op. s. hoc. s. de ope. ser. l. v. Bl. respōdet q ibi dñ legatus usufructus subaudi z plus: Querit glo. quot sunt dñe iter legatū opaz z usufructus. Nos habetis hic tres. atās dicit ut. l. ij. s. d. ope. ser. Quero q e rō dictaz dñiarum. Vide unā rōnem i. l. locus. s. proprietarius. s. de usufru.

Omnis quoqz. C. Querit gl. utrū hō liber possit locare operas suas i perpetuū. Et remittit ad notata in. l. iij. s. ne tñ. s. de usufructu. z. l. antiquitas. C. de usufru. z ibi p Ly. z no. insti. de usufructu. s. ne tamen.

Usfructus. Non potest quis ab eo casu icipere quo debet extingui. h. d. concordat. l. ticia cū

moriatur. s. de usufru. Ex. l. seq. C Si cōe dat officiu alicui p menses sex incipi endo a kalendis futuris lz cōe nō pmiserit exer ceri nō pōt petere ut p alios sex menses officium conseratur sed potest petere interesse.

I mibi usufructus.

Hec est bona. l. in obligationib^o faciēdi qñ desijt posse fieri petif interesse. b. d. ista. l. s qua. l. facio magnū festuz. j. de h. ob. l. stipulatio nes nō diuiduntur. in. ix. q. no. tex. ibi peti qdem zc. C Op. de. l. questuz. s. de usufr. vbi dicit q petitur usufruct^o. So. expone usufruct^o. i. est ma tio eius vt ibi no. C Itz op. q usufru. possit peti quia possum petere fructū vt consequar in tereffe: vt no. in. l. i. i. prin. s. de act. emp. z. l. ij. s. item si in facto. j. de h. ob. Ego dico in l. stipula tiones nō diuidunt. cū tracto qualiter petatur i tereffe: qñ ex ipsa facti narratione nō ē notoriuz factum nō posse fieri de cetero: tunc pcedit illud qd dī: q possum petere factū vt psequar itereffe vt si ei q mibi debebat scribere librū ē amputata manus: si enī peto scribi librū ex serie libelli non apparet q sit amputata manus: lz qñ ex illa nar ratione ē notoriū nō posse fieri postea vt hic: ga dico q tali biennio debebat dare usufructū s ne cessitate petef itereffe vt hic: z si dicit q ista lex nō facit ad materiā illā. nā ille q tenef ad usufru ctū tenef ad dandū: ut. l. iij. s. dare. s. de usufru. ergo hic loqf in obligationibus dādi nō facien di. So. hic loqur i usufructu in quo anteq quis det seu pstituat tenef ad dandū. lz eo pstituto te nef ad patiendū: ut plene dixi in. l. ij. s. i. j. de h. ob. Sed i vltimis voluntatibus adita hereditate ē pstitutus usufructus. sola ergo remanet obliga tio ad patiendū: ut no. C. de usufru. l. corruptio nē. ergo zc. Ultimo no. b si aliqs ē electus pote stas pro. vi. mensibus incipiendis a proximis ka lendis: z sic p cōmune ster quominus ille exer ceat officium sex mēsbus: nō potest petere q ex erceat officium sex mēsbus. nā pōt petere iter esse ut h: quia aliud est officium istorum sex men sium aliud aliorum. dixi anno in. l. i. si ita stipula tus essez abs te. j. de verbo. ob. Ex. l. seq.

Famulus infirmus an debeat habere salariū

I ntere testamento. Ista. l. psequitur duos casus dī h q ope cedunt a die petitionis. s. j. de ope. li. l. si quis hac lege. s. iudicium. z. l. cū patronus. in pn. Bi cit glo. ibi de operis certis. hic de incertis. C Se cūdo op. q opere cedunt a die mortis testatoris sicut cetera legata exceptis qbus dā: vt. C. s. cad. tol. s. in nouissimo. So. opere interesse dicuntur cedere q̄tum ad hoc vt sint in obligatione a die petitionis ut h. z. l. interdū. j. de h. ob. ob. in pn. s. q̄tum ad trāsmiſsiōē cedunt a tpe mortis p bas in. l. ij. s. e. ibi opere transierunt ad heredē. s. regula ē. q̄ ēt legatū purz q̄ transmittit ad he redes cedit a die mortis: ut. d. s. in nouissimo. C Ultimo ista. l. fac ad. q. qñ famul^o infirmas an debeat habere salariū. Et dicit q sic qñ dño pe reāt ope. de hoc est glo. in. l. de arboribus. s. de illo. s. de vusuf. veritas est in dñis: ut. l. si vno. s. item cū quidā. s. loca. z ibi not. Ad ob. hec. l. ga iste tractabat de lucro. merito pp infirmitatez p dit lucrū. nō autem dñz pati dñum. i. dare salariū tpe infirmitatis: ut dicit. s. item cum quidam.

Ex. l. sequenti. C Annuū legatū factuz ciuitati an ita finial cen tum annis sicut usufructus.

I usufructus.

Querit gl. vtz alijs mōis finial q̄ cursu tps centū an noz. Glo. q sic videlicet nō vrēdo vel si ciuitas aratru patiat: ut. l. meuius. s. si. s. de le. ij. l. si vsu fructus. C Querit glo. an idē sit in ānuo relicto ciuitati qd in usufructu vt finial cētū annis. Ro. q nō: ut no. in. l. annuā. z. l. annua. in fi. z. l. ante pe. s. ti. i. Du. dicit idē q i usufructu. allegat. l. in singulos. s. ti. i. vbi sicut morte finif usufructus: ita z annuū relictu. D. ac. q. habes in. l. pe. s. ti. i. z. l. annua. e. ti. Sz puto opi. Du. verā. pbo iter usufructū z annuū relictu ē similitudo nisi i his in qbus expressa dissimilitudo apparet ergo zc. Ad ob. l. annuā. z. l. annua. in fi. z. l. antepe. z. l. pe. s. ti. i. q dicit ppetuo deberi: qa itelligo de beri ppetuo. i. vsqz ad centū annos qd ē longissi mū vite tps: vt. l. h. C. de sac. san. ec. Sed an idē i ecclēsia. Rūdet gl. q sic. Idē no. in. l. an usufru ctus. s. de usufru. C Ultimo gl. op. de. l. heredi tatum. j. ad. l. fal. dic vt ibi.

I ab eo.

Legatū caducuz vel quasi remanet apud heredē cū onere suo. h. d. C Op. C. de cad. tol. s. in primo. So. ibi i pñōscripto. hic in caduco vel quasi. C Op. s. ti. i. l. ticia. in princ. z de ali. le. l. stichus. s. i. So. ibi legatū i cepit i pso na legatarij z finitū ē sm eius dispositionem z le gati naturam hic vero in persona legatarij nūq̄ incepit. dixi in. d. l. ticia.

Ex. l. sequenti. C Cum testator dicit q valeat iure testamenti z codicilloz copula resoluif in disiunctam. Et cū testator dicit q substituit vulgariter pupillariter z per fideicō. electio est substituti qa directa z si fideicōmissaria eē nō pōt. itē cū dicitur i instrumē to pcuratorē factorē z nūcium resoluifur copu la in uel quia procurator z nūcius esse non pōt

I ticio.

Lōiunctio posita iter incompassibilia resoluif tur in disiunctiā. h. d. z est no. casus te ne bñ menti. Et p hāc. l. dicit doc. q si testator dicit valeat iure testi z codicilloz illa copula z: re soluiif in disiunctā vt dicamus vel iure codicillo rū: vt. l. h. z ibi no. C. de codicil. sile si testator di cit substituo vulgariter z pupillariter z p fideicō missuz. nā nō pōt simul z semel eē directa z fidei missaria iō erit electio substituti quā velit eligere directā vel fideicōmissaria. ar. huius. l. z ē tex. j. ad trebel. l. recusare. s. ticius. z ibi dixi. Itē dicit infirm pcuratoris pstituit pcuratorē z factorē z nūcium spālem nō pōt eē nūcius z pcurator si mul: qa pcurator pcepit sba in psonā suā: nū cius in psonā dñi: z sic erit pcurator vel nūcius put sibi placebit vt h. Item facit ad. q. qñ testa tor reliquit vxorē dominā z usufructuariā ut de deat intelligi q habeat dominium plenum uel usufructum ut hic. sed de consuetudine aliud in vxore seruatur: vt. l. i. z ibi no. C. si secūdo nu. mulier. z plene dixi in. l. ticia. in fi. s. de le. ij.

I Abitatiois questio

Sed quō possibile est q habitatio de beatur in pncipio anni. nōne hz cāz p̄tinuā z suc cessiūā p totū annū. ergo in initio non pōt dari: ut. l. itē qñf. s. q iplero. s. loca. Huius timore di cit glo. q ista. l. pōt loq quādo ipsa habitatio est relicta. alio modo qñ pecunia p habitazione re lingf sm primā lec. respondeo ad dñum q de bef in initio q̄tum ad hoc ut inspiciat si legata rius est capax: ut. l. i. singulos. z. l. cū i annos. s.

I mibi petitur interes. Sed quo modo succedit obligatio ad interesse qa q tenetur ad usufructū tenef ad dan dum z pōt p cise cogi. l. iij. s. dari. s. de usufru. z no. bar. in. l. si. h. diui. i. iij. q. de verb. ob. z i obligatio nibus dandi etiam re per emptā vt hic non succedit obligatio ad interesse iō forte ē neces se responde re ad istū tex. z ad. l. quoti ens. s. h. de usufruc. put dixi bart. in. l. ii. s. z hax de verb. ob. q qui tenef ad usufru. te netur ad dā dum z etiam faciendus vt ibi per cum. C Ultimo no. Nota. q. notabilez ad de no. bar. i. l. cotē. s. qui maximos. j. de public. z adde aliā. q. no. de qua di xi i. l. si ita sti pulatus. s. q. obliga. I ntere testame to ha bere salariū. famulus isf mus an me reatur salari uz: z vid bal. in. l. h. C. de condi. mser. z in. l. liberti libertez de ope. liber. z an teneatur facere expen sas huic sa mulo. dic vt ibi per bart. z in. l. h. cum dotem. s. sin autem solut. mat. z late p cano. in. c. p pter sterilita tam. de loca.

d I ticio. s Et vid no. per bart. z doc. i. l. i. in prin. b iust. z iur. e C p̄rocu rator simul. facit ad nor. per bar. in. l. multum. s. i. si quis al. vel fi. z ibi bal. i. vj. col. f C Ad. q. z vide ad hoc bald. in auē. hoc locum. i. h. de secun. nup.

ADDE an cu legata sint male distri buta possit epi illa aduo care & pe. de anch. cōf. xl iij. & an cuz male ablata nō ascēdunt sūmā legatā possit in aliū usū conuerti pau. de ca. cō fi. lxxxv. & an cū testator mādat fieri ecclesiā & epf nō uult an d beat iahā cāz puerti. uide ro. p̄fil. ccc. x. § alij & s ad itel. lectum bur. l. vid ali qd p bal. l. i. uolūtatis. C. d fidei. AD DE bal. p̄fil. cccvii. lib. iij. b Ego dixi vide no. bal. in. l. quoties in fi. in no. q. C. fam. her. c Fori u usufru et? nō d3 restitui. An fructua rii faciat fru ctus suos an te cautionez p̄stitā. & adde bar. 2 doc. i .l. hac edicta li. §. bis illud de k. nup. fa ly. fortius t3 in. l. i. C. d u. usufru. q̄ idēz est si p̄p̄rieta rius ignorauit ut res p̄ uenerit ad u usufructuariū p̄pter bonaz fidem. ar. l. si fūdū. & l. cer tus. C. de rei uē. & l. si usufructus mes sen. i. fi. qui. mo. usufru. amit. bal. l. i. i. §. d usufr. & l. i. l. C. e. ti. & cū bar. trāsit et inno. alias imo. c. i. d p̄. l3 pe. d anch. t3 illam opi. quam refert Cy. in. l. iij. C. de usufr. v3 an sciue rit le teneri latidare & si facit fructus suos. aut ignorauit & talis error iu ris excusat & inducit bo naz fidē quo ad fructus. & uide Bar. in .l. iij. ad fin. de usufruc.

Si plures. Si nō apparet p̄sōa legatarij legatū reddid nulluz. h. d. uide tex. ibi nō exite & c. C. Op. d. l. cū p̄f. §. si. §. d. le. ij. & l. si testm. C. de insti. & subst. Dicit gl. so. ut ibi. bre uiter ibi erat certa p̄sōa: l3 fines erāt icerti. hic nō erat icerta p̄sōa. C. Op. d. hāc so. de. l. si q̄ ticio. §. si. & l. cū qdā. §. de le. ij. ubi ē p̄sōa icer ta & ualet legatū. So. ibi testator nō sēsit de ali qua certa p̄sōa qd apparet: q̄a cōmisit electio nē heredi suo. iō herede nō eligēte debet oib?: q̄a de oib? sensit equaliter nisi heres pretulerit aliquem. hic uero sensit de certa persona quod apparet: q̄a nominationē sibi referuauit. vñ si il la persona nō apparet si ualet legatū. facē quod dixi. l. qdā relegat. j. de re. du.

Ex. l. sequenti. C. Si testator legat vni domum alij aliquā par tem substancialēz domus qua detracta domus non remaneret an in illa parte cōcurrant ambo.

§ Alii. In dubio d3 stari scri pture etiā si aliud actū sit dūmodo de illo nō cōstet. h. d. C. Op. C. plus ualere quod agi. l. i. vbi plus ualet qd agitur q̄ quod simulate p̄cipitur. So. dicit Ro. hic actum dicebatur: sed de uoluntate non con stabat: secus si de uoluntate cōstaret. Hu. Azo. & Jo. dicunt cōtrarium etiā si de uoluntate con stet. Opi. Ro. tenet dy. hic & Pe. Ly. & omnes in. l. cū uirum. C. de fideicō. per tex. illius. l. & l. i. cōdi. j. de cōdi. & de. & l. quotiens in multis casu bus. §. de here. insti. C. Op. de. l. & puto. §. iulia nus. §. fa. her. So. ut ibi. C. Op. fortissimē extra gl. nōne generi per spēm derogatur: q̄a genus per spēm uidetur exemptū: vt. l. iuxta. §. codicil. & §. testō. §. ti. ij. Item per legatū partis eaten? uidetur recedere a legato totius: vt. l. cuz qd. C. de le. ergo cum primo legauit fundū & sic totuz postea usufructū: & sic partē uidetur recessum i eo a legato totius. So. quādoq3 vni legatur to tuz vniuersale: vt genus. alij legatur ps ut spēs: tunc generi per spēm derogatur. ratio q̄a illud legatum generis uerificatur in qualibet sui spē: q̄a istud genus aīal cōpetit cuilibet indiuiduo Quādoq3 vni legatur totum integrale: alij legatur pars quota non substancial. & tunc idēz q̄a in parte uidetur recessum a legato totius: vt .l. cū qd. C. de le. ratio q̄a i partibus remanenti bus nomen fūdi potest remanere ex dispositōe defuncti vt ibi. Quādoq3 legatur vni totuz in tegralē. alij pars substancial: vt in casu. l. nostre. nā usufructus est pars substancial fundi & tunc in illa parte cōcurrunt. ratio q̄a usufructu dedu cto primū legatum non remaneret uerificatum q̄a non remaneret nomen fundi. probatur. j. de h. ob. l. qui usufr. & hanc rationez ponit gl. §. de usufr. accre. l. inde neratius. §. non solum. & ita dicit Ol. Ego dixi aliquantulū latius. §. ti. ij. l. re cōiuncti. in. iij. col. & per hoc forte eēt dicen dum si testator legat vni domū & alij legaret ali quam partem substancialē domus qua detracta nomen domus nō remaneret q̄ in illa parte am bo legatarij deberent cōcurrere.

§ Ticio. Ista. l. innuit hic q̄ in alternatiuis electio sit heredis. Contra in. l. lucius. §. de le. ij. So. intellige q̄ hic uerba executiua fuerunt ad heredem directa: vt ibi no.

§ Atrimonium. No. q̄ idēz est dicere lego omnibus annis: quod est dicere annis singul. Querit gl. an hic sit lega

tum usufructus. Dicit gl. q̄ non & bene per ea q̄ no. in. l. si quis ita. §. de usufru. dicam. j. e. l. fun di trebatiani. Ex. l. sequenti. C. usufructuarins an faciat fructus suos ante prestitam cautionem.

Fori usufructus. Hec. l. diuiditur principaliter in duas partes. Primo loquitur in pecunia fenerata p defunctū. Secundo in fenerata per heredē. se cunda ibi non idem seruatur. Item prima diui ditur in duas. & secunda in alias duas vt pate bit in littera. & hec diuisio sufficit pro sūmario. vt dicas. Aīure pecunie fenerate per defunctū quādoq3 currentes debent fructuario cauē ti: sed si per heredē fuit fenerata a tpe more de bentur. h. d. C. In §. non idem & c. Iste §. legi tur duob? modis. primo mō q̄ pōat vñū casū. alio mō q̄ ponat duos casus. & ista est uera lec. & ipsam prosequor. vos hētis hic glo. duas ma gnas que tendunt ad positōnē casus. C. Que ro an fructuarins faciat fructus suos aī satisfda tionē prestat. Quidam vt Old. q̄ non per hūc tex. Alij q̄ sic. & ista fuit opi. Azo. Ly. tangit. C. de usufr. l. si fur. & j. de vsuca. l. si hō. & C. de secun. nup. l. hac edictali. §. bis illud. in gl. super hōbo satisfdatione. & C. de usufr. l. usufructus. & §. de usufr. l. si tici. in prima gl. & l. uti frui. §. si. als .l. fructuario. §. si. §. si usufr. pe. & §. de rei ven. l. ex diuerso. in prin. gl. mag. In contrarium per Azo. allego tex. i. d. l. hac edictali. §. sinaut vtra q3. So. quādoq3 usufructuarins ipse non per cepit fructus: sed proprietarius uel alius & tūc fructuario non debet restitui: aī prestat cau tionē percepti vt hic. quādoq3 percipiunt fru ctus ab ipso fructuario. & tunc aut heredib? seu proprietario sciente & patiente. & tunc facit fru ctus suos. ita intelligo opi. Azo. hic positam. & est casus in. d. §. sinautē vtraq3. si uero ipsi igno rant nec patiuntur tunc fructus suos non facit. ita intelligo hunc tex. & glo. in contrarium alle gat. & tene menti. & sic de facto cōsului pluries.

Si ortum. C. oppo. de. l. cum be res. §. sticus. j. de sta tuli. So. vt in glo.

Uif fructus. Non ualet relictuz quo fructuarins de re cum fructibus resti tuenda proprietario post mortem suam graua tur. h. d. Ro. tex. ibi eteniz & c. C. Op. & uidetur q̄ fructus preteriti non ueniant in restitutionez quoquo modo: vt. l. fideicommissaria. j. ad tre. So. non ueniant in restitutionez: sed in quarta cōputant vt ibi: plene distingue: vt ibi. C. Op. & uidetur q̄ in dubio debat intelligi de fructi bus preteritis vt legatum ualeat. So. tex. hic so luit qui dicit impitia lapsus. & sic non credebat fundum redire cum fructibus ad heredem: & istam imperitiam p̄sumit hic iuriscōsultus dū dicit redditus futuri & c. uel aliter. ideo non in telligit de preteritis: quia si hoc esset legatū eēt nullum uel quasi modicuz cōmodum heberet. ur. l. si res. §. de le. i. & l. qui concubinā. §. q̄ ortof .§. de le. ij. Sed si assumeremus illam interpre tationē ut intelligamus de fructibus preteritis primū legatum esset quasi nullius effectus. si as sumimus secundam interpretationē & intelliga mus de futuris legatum secundū erit nullius ef fectus & ideo in dubio preualet primuz legatū: & illa uerba uidentur adiecta gratia dubitatis tollende. ar. l. qui mutuum. §. m. j.

§ mibi uidef q̄ absonū nō esset q̄ in fru ctu rerū que usu cōsumū tur: q̄ cautō ē d substātia nō nisi ea p̄ sita dicatur usufruct? cō stitutus: ut no. Jac. bu bar. bal. & fa. ly. i. d. l. i. C. d usufr. q̄ in illis nullo ca su usufruc. lu erat fruct? sa tīda. nō p̄sti ta. & ita ē cāuf i hac. l. q̄ loq tur i pecūia i usufr. vō rez q̄ usu nō p̄su mūf p̄cedat dūctō bar. & doc. h: qd no. q̄ nō re perio h ab a liq̄ dicit nisi rīdeam? q̄ heres patien do usufruc tuariū p̄cipe fruct? uidef remittere sa tīda. quā sic exp̄sse remit tere pōt: ut no. i. l. i. C. d usufr. & i. l. i. §. e. ti. & i. e. fi. de pig. ita & tacite. ar. l. cū qd si cer. pe. & que no. bar. i. l. q̄ do tis so. ma. itē ad itellectuz istoz. uid fin. bal. i. l. ij. in fi. C. eōia de le. ubi dicit q̄ h sūt vā q̄ ad traditōez v. usufruct? & ut dicat eē in el sentia nō req rif cautio vñ si heres nega ret usufruc tū tenet ad fruct? Itē h intelligit: ut no. p bar. l. l. i. C. d usufr. & fruc. leg. in .iij. colun. ADDE q̄ cū decisioe bar. trāsit bal. cō fit. clxxxvij. ii. li. & an de beat prestari cautio cū le gata sūt bōa mobilia uis fcederi. cōfi. xlyi. & an si u. usufructuari? nec in morte nec i uita p̄sti tit cautioem & an heres ei? possit pe tere usufruc tuz t̄pis pre teriti. uide pau. de ca. cō fi. ccti.

vmm

a S qui i fundu istu tex allegat bal. r mo. no. in .l. serui ele. ctio. de le. i. in .s. fin. r uide plenius bar. in .l. qui rom. s. fi. i .r. q. d. verb. obli. b Generali s. li. s. v. rori fir met regul. vtrum exce ptio firmet regulam. r istud intelli. gerit no. p bar. in .l. na quod liqui. de. s. item si quis. j. d. pe. nu. le. r uide bar. in .l. que firm. s. de. niq. j. de. fun. instr. r quod dixi in .d. l. nam qd. s. fi. r uide bar. in .l. i. in fi. de. re. iur. r idem ibi s. g. r bar. in .l. i. bis. s. de. legi. per. docto. in .c. qui ad agen. dum. s. i. de. proc. i. vi. r uide bonuz. ter. in .c. pe. d. priui. r vi. de. hanc in .d. c. qui ad. agendum. c Item no. remediū est q dicit siue sint venalia siue no vtuo luit bar. in .l. na quod. d. penu. leg. c Non ve. nit si testator dicat relin. quo vxori oia bona q i domo ha. beo: an veni at frumentū quod erat in domo ca vē dendi. r vid qd no. bar. i .l. diuus. de. bo. dāna. p. bal. i. rub. c. d. s. fig. r no. q pecunia si cederet vn. quā in hoc legato : qz semper dici tur venalis. r parata alie nationi .l. v. forem .s. le. gauerat. de. le. iii. vbi est tex. no. r no. bal. i. l. fi. ad. fi. c. de. cō. pen. r no. bal. in .l. cer.

nō diuidūtur. Preterea res nō affert tantā uti lratem in parte respectu partis quātum in toto respectu totius. Preterea si hoc eēt ueruz inci deret inuitus i cōionē qd nō est cōueniēs: ut no. in fi. s. de cōtrabē. emp. l. fundus: expone ut. l. fi. aliā. j. de sol. i. nō est qd diuidū: s. i. diuidūuz. p hoc etiāz qd no. in .l. certi cōdi. s. si cer. pe. i. gl. mag. vbi dicit q uendere est factū lz non meruz. r p hoc dico in .l. nra si satisfactio p tineret aliqd in diuidū: ut qa dos cōtinet restitutionē p dii nō haberet locuz ista. l. s. h. locuz tm qn dos p tinet certā quātitatez pecunie. p hoc. l. pe. j. de cōdi. r de. c. ultimo ista. l. facit contra gl. q ē in .l. cōi diui. iudi. s. cōi diuidūdo. q ponit de hēdibus unius em phitheote. de qua dixi in .l. fraudari. j. de publ.

Ex. s. sequenti.

Detetatio habz locū traditiōis cuz testator le gat fundū ei qui nullum detinebat.

Colono. Tene mēti q qn legatur fū dus a testatore ei qui habet fundi detetatiōez nō agit ut sibi tradat: qa illa detetatio hz uiz traditiōis: ut. l. nō solū. s. i. j. de usuc. s. agit ut hfs eum liberet: ut hic.

S qui fundum. Bis uiso facta cum ppetario nō p iudicat fructu ario. h. d. c. op. d. l. iul. s. idē celsus. s. d. act. ep. ubi ius qd qs hz remanet tm in illa pre q debito ri uenit in ptem. iō huic mulieri dz remanere in ea pre q hēdi obuenit in ptez. Dicit Pe. ibi cre ditor hz ius psonale in fundo h uero ius reale. r sic respicit totum fundū p in diuisio iō factū be redit nō pōt p iudicare. Cōtra hoc dicit pe. op. de. l. cōi diuidūdo. s. si debitor. s. cōi diui. r. l. cū in fundo. s. si fundus. s. de iure do. Sol. ibi ille q diuisit hz ius diuidēdi ab eo q habebat ius in re: ut puta creditor cui uidet dñs concedere: ut alienet alienatiōe necessaria: r etiā uolūtaria pro suo debito: ut. l. nō est nouuz. s. acq. re. do. r ita loqitur. s. si debitor: uel erat maritus cui mulier uidet cōcessisse oēm administrationē. r ita loq tur. s. si fundus. r idē dicerē in .l. nostra: qa si di uisio fieret cū fructuario p iudicare dñs: qa fru ctuarius hz plenā administrationē in re in qua hz usufructū uidet pcurator in re suā: ut. l. i. i. fi. r. l. se. j. d. ope. no. nū. r. l. i. i. fi. r. l. se. s. usufruc. quē ad. ca. Predicta itelligo si sit actū noie suo. r dñi. als intelligo in dubio q nomie suo: ut. l. r magis. j. de sol. Ex p dictis distingue utrū re di uisa remanet ius tertij in pre q debitori obuenit vel in toto. aut ius erat psonale aut reale. r si rea le aut ille cuz quo ē facta diuisio habebat plenā administratiōez aut nō: ut dixi. s. r ē no. materia.

Generali. ad honoratuz dire cta nō inducūt dispositiōem. h. d. s. ma teria huius. l. glo. t. agit in .l. peto. in pn. s. d. le. ij. ego plenissime expediui. j. de dona. l. ex hac scri prura rē.

Filia. Verba a testatore plata debēt itel ligi: ut aliqd opentur: ut als dispo sitio reddatur inutilis. h. d.

Ex. s. sequenti.

Exceptio lz firmet regulā in nō exceptuatis nō tamē illā dilatat ut faciat cōphendi ea que s sui natura nō cōprehēdunt. Et an legato oium q testator hz in domo ueniāt venalia. r qualiter si gnum uniuersale recipiat restrictiōem.

Uxori. Legatū generaliter merces r ve nalia nō pprehēdit r p psequēs

per spāle generale restringit. h. d. c. Mo. ex isto .s. qd dixi in sūmario. r p hoc dicit Ja. de are. q ille qui obligat oia bona sua nō uidet obligare que hz uenalia: ut hic. cū si. s. iste. s. nō facit: ut dicā. r facit. l. cū taberna. in pn. s. d. pig. c. Itēz no. lz exceptio firmet regulā in nō exceptuatis nō tm eā dilatat: ut faciat sub ea pprehēdi que s sui natura nō cōprehēdunt. ita vī h. legauit enī usufructū oium que sunt in domo excepto ar gento. Ista exceptio nō facit ut illud legatum cōprehēdat merces r uenalia. Itē no. si testa tor reliquit uxori oia q hz in domo non uenit frumentū qd erat ibi cā uendēdi: ut hic. in .s. fi. idem quesit cū rē. qd tene menti. Sed cōtra p dicta op. q in legato apponit signū uniuersale oē. tunc tale legatū nō recipit restrictiōem. l. pe diculis. s. labeo. de aur. r ar. le. r. l. iulian. i. pn. s. d. le. iij. Sol. fateor q nō recipit limitationem nisi eā quā testator facit. unde si testator simplr reliqisset usufructuz oium reruz suarum fateor q oia cederēt uenalia r nō uenalia: ut. d. ll. sed hic testator reliqit usufructuz rerū suaruz r adiecit q domi erāt: que uerba limitāt primū legatū gene rale: ut. l. ea tm. s. d. le. iij. vnde hic qritur s signi ficatione istius limitatiōis que domi erāt. r nō det q ea que sunt uenalia nō uidēt esse in do mo. ista enim limitatio fuit indefinita: nec habu it signū ut: secus si haberet. ut si dixisset que do mi quoquo modo erāt: qa tunc ista limitatiō nō restringeret. r sic patet q iste. s. nō facit ad ea que dixit Ja. de are. ut. s. dixi.

Lucius. Ad expensas factas pro fru ctibus colligēdis fructuariuz tenetur pro rata. h. d.

Duas. Finita causa finali in legato exti guit legatuz: secus si aliud pstat s mente testatoris. hoc dicit. c. oppo. s. ti. i. l. liberto. s. fi. r glo. oppo. de. s. filium. s. c. Dicit glo. pbabitur coipo q nō probatur cōtrarium. Ista sol. uidetur contra mentem huius tex. Res pondeo ergo ad cōtrariuz: quia ibi fuit nudus minister. hic uero fuit legatarius: ut expresse di cunt uerba legauit rē. s. in contrario erat dubi um: unde in dubio presumitur ut minister. Ta men in solutiōe huius cōtrarij multum dubito precipue in solutiōe illius. s. fi.

Heredis. Usufructus surrogatus i locuz ānui legati debet se qui naturam ipius. hoc dicit secūduz Dy. Op. q immo ad heredem pertineat: ut. l. defuncti. i. prin. s. de usufru. r. l. usufructus. s. qui. mo. usu fru. amit. Sol. potes intelligere de reliquis an tecedentis temporis ante mortem legatarij. r tunc non est contra. sed si intelligis de reliqs temporis preteriti post mortem legatarij tunc est contra. Quare dicit Dy. hic usufructus erat surrogatus in locum legati ānui certe quanti tatis. sicuti ergo si ibi decessisset in princ. anni totum haberet: ita hic in usufructu totum ha bebūt.

Usufructum. Qui relinquitur usufructū partis bonorum potest heres soluere estimationem vl rem r onus tributorum pertinet ad legatariuz usufruc. hoc dicit usqz ad fi. c. oppo. de. l. nō amplius. s. fi. r. l. se. s. de le. i. So. hec fm illam debet intelligi.

Ex. l. sequenti.

Cum uni legatur usufructus rei alteri pro prietas non derogatur legato usufructus.

ti. in vi aliis vii. q. C. lo cati. s. bene uenit in obli gatiōe gene rali. l. cum ta bernā. s. fi. d. pig. r duz h dicitur q in legato gene rali nō ueni unt uenalia nisi ad aliud referri non possint: ut in glo. s. itē cū quereretur. r bal. in .d. rubri. de v. fig. bene fa. cit. l. fundus qui locatus .s. de fun. i. stru. Itēz. cō tra no. hic p Bar. uidet tex. in .d. s. itē cum que reref. r bal. i dicta rub. in .iij. q. in. v. significat: s. aduerte qd bar. hic scēte loqitur. nam aut dico le go omne ar gentū: r nō ueniunt ue nalia argen tea. d. l. pēdi culis. aut di co lego oia bōa aut vsu fructuz oiu3 bonozū r cō pprehendunt uenalia: ut .l. quotiens .s. fi. d. usuf. r in fi. no. imo. i. l. fi. in prin. j. d. do na. iter. ut. r uxo.

Empronio ea que.

Ego habeo istud pncipium p notabili. Legato generali bitatiōis uel usufructus nō dro- gatur per legatū pprietatis. b. d. istud pncipiū notabile est meo iudicio. C. Op. extra gl. gene- ri per spēm derogat. ut. l. uxor. §. codicillis. z. §. felicissimos. §. de le. iij. hic uero nō derogat qua re male. So. ibi est genus z spēs pprie: qa utrū- qz legatū pprietatis. hic nō in uno erat legatus bitatiōis in alio legatū fundi simpliciter vñ u- denf quod amō spēs differētes. z hz hoc pcedit glo. cū dicit qa pinde erit aci habitatio z do- mus essent spāliter legare: qa in legato habitati- onis cōcurrēt ambo: ut. l. si alij. §. e. qd tene men- ti: qa quotidie relinquunt p dia plumbus. z po- stea dicit testator uxori lego usufructū bonoruz: qa in usufructu oēs cōcurrēt. qd tene menti.

Ex his uerbis. Quero qd po- terat eē dubiū in. l. nostra. Rūdeo qa liberti habitabāt cū p- no iure familiaritatis tanq̄ clientes: ut. l. ij. §. de usu z ha. cū. l. se. quomō ergo debet eis habitatio cuz testator habitatiōē nō p̄stabat. Itāc du- bitatiōez remouet iuriscōsultus: ut illa habitatiō que prestabat tanq̄ clienti z seruitori nūc p̄stet iure habitatiōis z seruitutis.

Codicillis. Si heres grauat aliqd pati: intelligit grauat? ut patiat eo modo quo patiebat defūctus. b. d. Ex. l. sequenti.

Si testator dicat si filius meus decesserit sine liberis uel liberi eorū sine liberis deueniat i sem proniū. an fideicomissū uideat datum a liberis. an a pmo institutis.

Codicillis. Fideicomissuz relictū post mortē oīum ab ultimo decedēte. uidef esse relictū. b. d. z est notabilis casus. Itō. qd dixi i sū mario. Scōo no. qz uerbū accrescat iducit fidei- cōmissuz. de hoc dic ut in. d. l. centurio. §. d. vul. z pu. Tertio no. qz quādo relinqtur post mortē aliquoz simplr intelligit post mortem oīuz. qd qualiter itelligit dicaz infra. C. Itē opp. de. l. h. §. si filius. §. de le. ij. z. l. luci. §. gaio. j. ad treb. vbi dicit qz ex parte uni? decedētis statim fidei- cōmissū inducā. Rūdet glo. qz hic inducā ex vi repetitiōis pcedentis legati ubi fuit dictū qz de ueniat de uno in aliū. Itē est uerbū hoc ampli- us qd cessat in. l. contraria. Sed ista repetitio nō pōt intelligi repetita: qa in secūdo casu legata ē habitatio: vñ nō pōt itelligi qz uno decedēte de ueniat in aliū proprietat. Itē nō pōt intelligi qz ab vltio decedēte uideat relictū fideicomissū p- petatis cū eis pprietat relictā nō esset. dico ergo qz in. ll. cōtrarijs illa uerba post mortē eorū re- spiciūt diuersos effectus: qa a quolibet ē relictū fideicomissū per se: ideo nō resoluit in singulari- tates: sed hic respicit unū effectū: qa fideicomis- sū pprietatis est relictū post mortē eoruz ab he- rede: z sic unū fideicomissuz est. f. ab herede nō ab ipfis morietib. uel so. alr ibi loqtur qñ pces- serat relictū pprietatis quo casu post emolumē- tuz q̄sitū nō est locus iuri accre. merito uno de- cedēte in eius psona est locus fideicomisso: qa alter heres uel legatarius nō pōt de hoc cōque- ri: quia sua interest. z sic nō supest persona que ex p̄sumpta uoluntate defūcti substitutus exclu- dat. hic nō loqtur in relicto habitatiōis in quo inter eos est locus iuri accrescēdi sic in usufructu ut. l. i. in fi. de usufru. accre. ideo regitur mors

utriusqz: qa supuiētis interest sicut quando te- stator exp̄sse reseruauit ius accrescēdi: ut in pri- mo casu huius. l. z sicut in substitutiōe vulgari: ut. l. q̄uis. C. de spu. z ali. subst. z dērmiaui ple- nissime i. l. heredes mei. §. cū ita. j. ad tre. Itē h. l. uidef facere cōtra me in eo qz dixi. §. de le. iij. l. si sic dicit testator si filius meus decesserit sine liberis uel eorū liberi sine liberis deueniat in sē proniū: an uideat fideicomissū datus a liberis: an uero ab heredib. pmo institutis: ut ibi deter- minauit qd uidef relictū ab heredib. institutis. Ad hāc. l. respōdeo z dico qz ibi fideicomissum aliter ualere nō poterat: unde intelligit eo mo- do quo ualere potest. hic nō pōt ualere fideico- missū siue sit relictū a pmo siue a secūdo. Itē cō- tra. l. nostrā facit. l. si fuus. §. si margaritā. §. de le. i. ubi fideicomissū in dubio intelligit datū ab heredib. Sol. illud ueruz ubi testator legat rē legatā: qa tūc legatū uidef a legatario ut hic. Ultimo hec. l. inducā per Dy. ad. q. si duobus est cōcessa emphiteosis: z unus moriat: an ac- crescat alij uel redeat ad eccliam. dixi plene. j. §. uerb. ob. l. si mihi z ticio. z ibi p Dy. z per Ly. .C. quādo nō pe. par. l. i.

Ex. §. sequenti.

Qualiter intelligat decima hereditatis.

Qui sempronio. Fideicomis- sum relictuz a curatore que quis putabat legitime datus ab herede scripto debet. b. d. C. Quero q̄tū habe- bit meua z q̄tuz sempronio ex ista hereditate. z qualiter itelligit vbi decia. Videte qdā sunt nomia nūeralia: ut due partes tres ptes q̄tuor partes zc. z tūc in dubio itelligunt due ptes de .xij. z tres ptes de .xij. ut. l. interdū. §. i. §. de he- re. insti. z. l. cū qd. C. de le. z insti. §. here. insti. §. hēditas: nisi aliter appareat de uolūtate dispo- nētuz: ut ibi dixi. z pbat in. l. q nō militabat. §. i. de here. insti. qdā sūt noia quote: ut scōa tertia q̄rta. z tūc d̄z itelligi decia. f. totū hereditatis fa- ciēdo. x. ptes hereditatis. z tertia d̄z itelligi d̄ to- ta hēditate faciēdo tres ptes totū hēditatis: ut .l. interdū. i. h. §. de here. insti. z ita h̄ glibet ha- bebit decimā totū hēditatis faciēdo. x. ptes toti- us hēditatis. z ex hoc appareat uilitas fidecom- missi: qa quilibet hz usufructū pro uirli cuz nō habeat nisi decimā totius hēditatis.

Xori usufructus. Exi- terit cōditio tñ expectāda est dies q̄ supest. b. d. C. Op. §. l. aliqui. §. ad uelle. z. l. sūdius. §. de usu- fru. Pe. soluit ibi. est tñ cōditio. h̄ nō dies ē z cōditio. vñ d̄z expectari dies: ut. l. in illa. j. §. h̄. ob. uel dic qz hic opaf dictio tūc. que extrema tē tēporis significat: ut. l. iij. j. de cōdi. z de. Itē op. ut glo. z so. ubi erat qdā conditio necessaria quo ad adquisitiōem. ideo quocūqz modo exi- stat nō interest. plene dic ut dixi in. l. gallus. §. z quid si tñ. §. de li. z posth. sed hic fuit uolunta- ria: quia statū potuit testator legare pure. C. Itē oppo. de. l. liberto. §. si. §. ti. i. Solu. ibi ad sien- dum causam finalem pubertatis aduentus erat necessarius. ideo non interest quomodo existat.

Licho. Qui habet ius in re in dubio uidetur legare rem respectu iuris quod habet hz mor- te finiatur. hoc dicit z est aliquantuluz pulchra .l. C. Oppo. z uidetur qz isti non potuerunt pre- scribere: quia sine possessione cuius prescriptio non procedit: ut. l. i. §. per seruum. de acqui-

a Empro- nio ea q per lega- tum proprie- tatis nō dro- gatur lega- to usufru. vi de bal. in. l. quotiens. in fi. C. fa. ber- z bar. in. l. si quis seruz §. si. de leg. ii. z uide ad bar. b aliqd per pau. de cast. i. confi. cccxxv. in cip. i. xpi no- mine amen- prefati fan- tutius z frā- ciscus cū fue rint zc. z in confi. cccii. in cip. i. xpi no- uio amen- uiso dō pū cto obfure z male for- mato zc. b Xori usu- u fructus- no. istam .l. cōiuncta glo. in. v. fū dum. qz si le- go fundum uideor lega- re uillaz ubi positam fm bal. in. l. i. C. e. de le. Et fa- cit ista. l. ad .q. disputatā per Richa- malū qz si te- stator. reliqt uxori sue vil- lam toto tē- pore uite sue donec hone- ste uixerit si- ne uro z p- uitā suam de- ueniat ad ti- ciuz qz si p- ca dca uxor trāseat ad se- cunda uota. z sic expira- uit legatus: dca uilla re- manet penes heredē. z ex- pectatur di- es mortis an- teqz deueni- at in ticiū. cō- trariū deter- minat Ric- malū. in dca sua dispu. in- cipien. qz in suo testō sic dixit per. l. si ita. qñ di. le. ce. z. l. muli- er. §. i. ad tre. z ita de- terminat ipe nō ob. hac. l. §. l. quib. dī- ebus. §. qui- dam el. ij. de cō. z de. itez facit ad pul- ebrā. q. spec- positam i ti- de locato. §.

nunc aliquo- v. c. v. z ibi 30. an. AD DE ad. q. ri- ebar. Bal. confi. cccij. lib. iij.

... nunc aliquo- v. c. v. z ibi 30. an. AD DE ad. q. ri- ebar. Bal. confi. cccij. lib. iij. ...

Vmm

Ticbo
 e die ro.
 magna
 limitatio ad
 .l. cu aliena.
 ad gl. bar.
 rimo. l. l. fi
 dom. s. i. d
 le. i. r. vid. j.
 b Fori mee
 u uide ad
 hac. l. bal.
 in. l. fi. in an.
 tepe. colu. in
 princ. C. de
 indi. uidui.
 c Nomina
 debitorum.
 contra istud
 facit id qd
 no. Bar. in
 .l. diuortio
 .s. fi uir. in
 fi. sol. ma. r
 quod idem
 no. in. l. n. bil
 .s. quedam.
 de ede. r. ibi
 uide qd dixi
 r. ad ista. ad
 de quod no.
 Bar. in. l. fi
 seruis seruū
 .s. fi. de leg.
 .ij. quid autē
 fit kalendari
 um. ter. babe
 mus melio.
 rem de iure
 in. l. qui fili
 um. de le. ij.
 ADDE an i
 legato omni
 um bonoru
 ueniat nomi
 na debitoru
 Bal. cōf. cc
 .ij. li. primo.
 d Tenent
 cōter be.
 res debet
 habere legi
 timam in p
 prietate cuz
 usufru. r. vi.
 de qd dixi i
 .v. aut. nouif
 sima. r. q. b
 .l. conuigatur
 tenet etiam
 bar. in. l. qm
 in prioribus
 in prin. C. d
 inoffi. testa.
 per Jo. an. i
 addi. spec. in
 ti. de pig. s.
 .i. circa vit.
 col. ADDE
 an legitima
 possit consti
 tui in usufru
 ctu. De. de
 anch. confi.
 cxxvij.
 e Undi
 f treba
 tiani.
 iste tex. alle
 gat p sing. r
 unico in iu
 re per Bal.
 i. l. unica. s.
 libertatibus
 de ca. tol. q
 si testator le
 gat mibi fru
 ctus fundi
 q beres te.
 netur sacre

pos. r plenius dixi in. l. iij. §. ex contrario. e. ti. r ē
 casus in. l. acquiri in fi. de acq. re. do. r per Dy.
 in. c. sine possessione. de reg. iur. lib. vi. sed here
 des stichi non poterūt tradere possessionez ciui
 lez cū non habeant quia usufructū habent solū
 naturaliter. naz fructuarius solū naturaliter pos
 sideret: ut. l. naturalem. de acq. re. do. ergo rē.
 Preterea traditio facta per usufructuariū non
 priuat dominum possessione ciuili: ut no. j. d vi
 r ar. l. i. §. interdū. r. l. i. §. pe. s. usufruc. quē
 ad. ca. Respondeo debes intelligere hunc tex.
 quia ciuilis possessio vacat. ita q appprehenden
 tem naturalem sequit: ut. l. clam possidere. §. fi.
 r. l. se. j. de acq. poss. alias iste tex. non procede
 ret. Quero qd acquiri per prescriptionem.
 Bicit glo. quasi dominiū. simile no. in. l. cū po
 stularem. §. i. de dā. infec. r. l. si finita. §. finautē
 .e. ti. r. s. de fun. do. l. i. r. C. si aduer. vsu. l. i. in
 princi. mag. glo. sed veritas est q acquiri vtile
 dominiū: ut no. in aut. vbi. C. de bo. ma. r pro
 bas in. l. i. in fi. j. de aqua. plu. ar. Bicitur hic in
 secūdo casu q legatarius non teneat si res cui
 ceretur. Contra ga legatum conuictis personis
 debet etiam si sit aliena: vt. l. cum alienam. C. d
 le. dicit Ro. q testator errauit credēs post mor
 tem legatarij proprietatem ad usufructuarium
 pertinere. r sic alias legatarius non esset. secus
 si legatarius non esset mortuus: quia tunc non
 esset aliqua causa propter quam crederet pro
 prietatem ad se pertinere. Item opp. q etiā
 legatarius ille si nunq mortuus fuisset semp eēt
 idem: quia respectu illius iuris videretur legare
 vt. l. uxor. C. de le. r. l. quod in rerū. §. i. s. de le.
 .i. Respondeo quandoqz ille qui habet usufru
 ctum legat usufructum: r tūc videt indistincte
 legare respectu iuris qd habet quod credit di
 rare post mortem suam: ut. l. quod in rerū. §. i.
 .s. alle. quandoqz ille qui habet usufructum le
 gat simpliciter rem: r tūc idem: r ideo legatum
 non valet non admissa distinctione sit conuicta
 persona uel non: ut. l. uxor. C. de le. quandoqz
 ille qui habet usufructū legat proprietatem ex
 presse. r tūc est recurrendū an sit aliq cā propter
 quā debeat credere pprietatem ad se pertinere
 aut nō fm distinctionē hui. l.

Ex. l. sequenti.

Legitima debet in proprietate cū usufructu: ga hec. l. corrigif.

Fori mee.

Qui legat usu
 fructū oium bo
 norū suoru intelligit d mobilibus r im
 mobilib. hoc dicit. C. No. h casū q quando di
 co lego bona mea veniant nomina debitorum
 nam h dicit q debet usufructus kalendarij qd
 continet nomina debitorū. dixi in. l. quintus. §.
 argento. de au. r arg. leg. Item oppo. de. l.
 omnium. s. de usufru. Sol. omnium debet ha
 bere usufructuz deducta tamen falcidia. Item
 opp. C. de ioffi. testa. aut. nouissima. due sunt so
 glo. r vltima est q h. l. corrigaf: quia filius non
 debet habere legitimaz suam in proprietate tā
 tum: sed in proprietate cū usufru. hanc opi. te
 nent cōmuniter docto. omnes. r no. in. d. aut.
 nouissima. r. l. omnium. s. de usufru. r probatur
 expresse in aut. de triē. r se. §. prohibem. col. iij.

Ex. l. sequenti.

Qualiter cognoscat q non sit legatus usu fructus: s; tatū fructū perceptio hoc ē illa quā titas: ibi. Sed quero. Et an si testator legat ticio fruct q percipient: r qui papi poterūt ex ta li fūdo videat legasse ius usufruct: ibi. Juxta

Et an si relict ē fruct fūdi q nō sit cōstitut v
 usufruct possit solui extiatio. r an relictis fructib
 fūdi dbeat dtrahi portio coloni: ibi. Quero. Cū
 aut testator dicit si filius meus decesserit in pu
 pillari etate vel postea quodocūqz volo q bo
 na mea vendant per meos fideicomisarios r
 denf pauperibus. an illa verba faciant directam
 substitutiōem. vide in fi.

Undi trebatiani.

Hec est valde notabilis. l. r ponit mul
 tos casus ideo non sumo eam. r vltima questio
 posita in fi. claus est totius. l. Pro declarati
 one huius. l. oppo. r videt q usufructuari po
 test habitare in fundo: vnde videt obfate. s. de
 usufruc. l. vi. r. l. sed r si quis. r. l. hactenus. cum
 multis similibus. Sol. ibi loquit in legato usu
 fructus. hic vero non fuit legatus usufructus.
 Sed quero circa hoc ex quo colligitur q hic
 non fuit legatus usufruct. Rūdeo non intelli
 gatis q hoc sit propter verbū reddit. hic po
 situm: quia idem est legare redditum r legare
 fructum: sed est ideo: quia dixit dari volo: r sic
 innuit q uoluit eum capere de manu heredis:
 sed usufructuari capit iure suo ergo rē. r hoc ē
 qd facit differentiaz. scilicet istud verbuz dari vo
 lo hic positum. Contra hoc oppo. de. l. cum
 ita. j. e. r. l. si qs ita. s. de usufruc. fo. glo. remittit
 ad no. in dicta. l. si quis ita. s. de usufru. Ego di
 cam latius alibi dixi latissime. Quandoqz uer
 ba testatoris sunt lata r aperta: quia sermonez
 suū dirigit ad legatariū: quod de manu sua per
 ciperet. Quandoqz dirigit ad heredem q def
 de manu heredis: r isti sūt casus indubitabiles
 ga in primo est legatus usufructus hoc est illius
 iuris in secūdo non est legat usufructus: sed ut
 detur legata illa quantitas que ex illo fundo
 rediget. ut hic. r. l. patrimonij mei. s. e. r. d. l. si
 quis ita. s. alle. r qd ibi no. quandoqz illa s; ba
 sūt ambigua: quia ad neminē dirigit: ut dicen
 do lego fructū fundi. hic aduerte tres casus qn
 qz legat fruct fundi simpliciter. quandoqz le
 gat certaz partem fundi simpliciter. quandoqz
 legat partem fructuū. quandoqz certam quan
 titatem puta x. corbes. Primo casu uidet i du
 bio legatū ius usufruct: r sic uerba uident di
 recta ad legatariū: ut. l. cū ita. j. e. r. l. si quis ita
 .s. de usufru. Secūdo casu ius usufruct non ui
 detur relictū: ut. l. defuncta. §. fi. s. de usufruc. r
 omnes isti casus no. in dicta. l. si qs ita. Tertio
 casu idem quia ius usufruct non uidef relictū:
 ut. l. si debitor. §. uerisimile. s. de cōtrahē. emp.
 r. l. inter stipulantes. §. sacraz. j. de uerbo. obli.
 cum si. ista sūt necessaria ad multa ideo menti te
 nenda. r de his latissime dixi in. l. cotem. §. qui
 maximos. j. de pu. Juxta predicta quero qd
 si testator diceret sic. relinquo ticio fructus qui
 percipientur r percipi poterunt ex tali fundo an
 uidetur relinquere ius usufructus. Uidef q nō
 quia illa uerba magis uidētur referri ad ipsū cor
 pus fructuum q ad ius usufructus. quod appa
 ret ex eo q dixi qui papiuntur ergo rē. Et hoc
 est secundum propriā significationē uerboruz:
 sed secunduz mentē testatoris puto ius usufruc
 tus relictum: ut. l. cogi. §. i. j. ad tre. ubi idem est
 relinquere hereditatem r ipsum ius quod ex he
 reditate percipiet r sic idem erit relinquere usu
 fructum r id quod ex usufructu papiuntur. Que
 ro si alicui est relictus fructus fundi: ita q non
 est constitutus usufructus: an possit solui estimā
 tio fructuum pro ipis fructib. Dic uidet tex.

r curare q
 iste fundus
 colatur r se
 mictur. r cō
 struatur.
 f Verbum
 reddit. hoc
 est falsum ut
 dixi p bar.
 in. l. quedaz
 .s. nihil de
 eden.
 g Quando
 qz uerba. s;
 an isto casu
 quando le/
 ganur fru
 ctus uel red
 ditus fundi
 liberetur he
 res dādo fū
 dum ex quo
 legatariū pos
 sit colligere
 fructus. uid
 sing. Bal. p
 illum tex. in
 .l. si quis ar
 gentum. uer
 fi. uero. C. d
 dona. r. in. l.
 .i. s. libertati
 bus. super. v.
 excepto. C. d
 cad. tol. ubi
 dicit istū tex.
 esse singu. r
 ibi etiam tā
 git an r quā
 do legantur
 fructus fun
 di possit he
 res propria
 auctoritate
 colere fūda.

Quero qñ an q reli quid fruct' fundi uideatur relinque re deducta portione coloni. Adde Bar. latus in. l. fructus solu. matri. Bal. in. l. co heredit'. C. fami. her. Bal. r. doc. in. l. nihil. §. fi. de le. i.

An illa vba. si dixit uolo q bona mea uendatur per fidei commissarios r. detur pauperibus: an sit fideicommissaria substitutio uel directa. contrarium uidetur ipse dicitur i. q. sua incipien. fili um aduultum idem consuluit Bal. l. l. precibus. C. de impu. r. imo. in. q. facti. ADDE que posui i. l. cetero. §. de uulga. r. pupil.

Utrum i m terest. legata riu no. r. istd est uerum lz hz all quofibi bar to. uideatur in contrariu dicere: hz ibi ipm intellige q onus sequitur euz ut soluat sumptum prope tatis: q post ea in restitutione deducet de hereditate quod soluit. alias seqretur q si multa essent onera nullu esset legatus usufructus i persona fructuarij hz be redi sic. **Quero** quid. utrum onus eris spectet ad usufructuariu oiu3 bonoz uide. l. fi. §. sinautem es alie. de bo. q lib. r. qd ibi bal. r. in. l. id qd paupib' de epi. r. cle. et mathas. in. v. no. r. ange. in. l. fili' a patre i pn. b

q sic. ut hic qu. titatem r. r. hoc sensit B glo. que dicit q aliud pro alio soluitur. tamen intel ligo aliter q si fundus consuetat locari ad qti tatem fructuum: tunc illa qu. titas est in peti tio ne r. solutione quoniam illud est redditus fun di. sicut dicimus in. l. uinum. §. si cer. peta. Si no cosueuerat locari ad pecunia: tuc pecunia est in petitione r. solutioe: ut hic. r. ita no est uerum q aliud pro alio soluat nec soluit pecunia p fru ctibus: ut post consumptionem deueniatur ad estimatione: ut dixi in. l. cuz tacitu. j. de bis qui. ut indi. **Quero** quando relinquitur fructus fundi: an intelligat omnes uel deducta portioe coloni. Et h est tex. q deducta portioe coloni. **Ultimo** ista. l. facit ad. q. dicit testator si filius meus decesserit in pupillari etate u' postea qua docuqz uolo q bona mea uendant per meos si deicommissarios. r. denf pauperibus: an illa uerba faciant directaz substitutionez an fideicommissariam. Hic uidet. tex. cum glo. r. cum eo quod no. §. de usufru. l. si quis ita q faciant fideicommissarias. Sed ego consului contrariuz quattu or uicibus: quia longa est differentia utru dixit testator uendatur r. dentur pauperibus simpli ceter: quia est fideicommissaria. Aut dixit uendatur r. denf pauperibus per fideicommissarios me os: r. tunc est directa substitutio: quia illi fideico missarij sustinet uice heredu. r. a seipsis accipere debent bona fideicommissarij r. dare pauperibus: no aut accipere de manu alterius. dica lati us in. l. cetero. de uul. r. pu.

Ex. l. sequenti.
Legato fundo simpliciter intelligitur lega ta proprietat. r. si dico q proprietat reuertatur ad heredem intelligitur post mortem usufructuarij.

Ulios heredes. Pro prietas reuertenda mortuo legatario ad he redem tanq ipi relicta sit declaratur. hoc dicit. No. quando lego funduz simpliciter nec exprimo quo ad proprietatez uel usufructum q uide tur legata proprietat. Idez dixi anno si promittis fundum simpliciter. ita dixi in. l. si fundu tra di. j. de uerbo. obli. **Secundo** no. q quando dico uolo q proprietat reuertatur ad heredes in dubio intelligitur post mortez legatarij. uide glo. que incipit post mortez. si eni intelligeretur incontinenti nullu comodū haberet.

Ali cum illo. De hoc plene i. l. ticie textores. §. i. §. de le. i.

Am ita. Legatum annuuz p pria manu percipi de bet ad instar usufructus. si uerba con gruunt. hoc dicit. De hoc dixi plene. §. e. l. fun di. r. plenissime in. l. cotem. in. §. qui maximos. j. de pub. Et aduerte si aliquis emit fructus fun di quid uidetur emere. si enim emit ipm corpus fructuum fructibus no natis non ualet emptio: ut. l. nec emptio. §. de contrahē. emp. Aut emit ius iporuz fructum: r. tunc statim ualet emptio ipo iure. r. ideo est recurrēdu ad distinctionem qua dixi. §. e. l. fundus.

Ex. l. sequenti.
Quando ad legatarium spectet onus eris ali eni. Et an onus legatoru sequatur usumfructu omnium bonoru.

Altum interest.
Hec est mulum magistralis. l. r. habet

duas lec. una dicit multum interest. alia nihil in terest r. quelibet istarum lec. diuiditur in duas: quas uide in glo. r. secunda lec. glo. est no. Itz vltima lec. e valde singularis r. nescio alibi. Su mēdo istas lec. debes colligere tria uerba. **Qua doqz** legatur usufructus rerum certaruz: r. tuc sine dubio onus eris alieni non respicit legata rium quia non sequitur fundum: ut. l. i. §. heres. §. ad tre. r. hac. l. in. fi. **Quandoqz** legatur usu fructus quote partis bonorum. r. tunc aduerte aut sub appellatione hereditatis r. ille tenetur ad prestanda onera pro rata ut hic secudu vna lec. r. l. si quis seruū. §. fi. cum. l. se. §. de le. ij. **Ta men** ut puto cu usufructus finiet illud quod est solum de hereditate deducetur prout dicim' in bonifidei possessore hereditatis i. l. q. si pos. cum. fi. §. de peti. here. aut legatur sub nomine bonorum r. tunc onus eris alieni non sequitur legatarium: ut hic. r. §. e. ti. l. generali. §. fi. quia bona intelliguntur ere alieno deducto: aut relin quitur sub appellatione rerum: r. tunc idem qd dixi. l. quando sub appellatione bonorum. hic e casus singularis r. hanc. l. allego no. in. l. ampliu. §. fi. §. de le. ij. **Quero** quid si legatur tertia pars bonoz mobiliu r. immobiliu. Respondeo uidetur legatus usufructus tertie partis certaru rerum. quia iura r. actiones non continentur cu sit certa species: ut. l. mouentium de h. sig. et ibi dixi. **Quero** quid si alicui legatur usufruct' omnium bonorum uel reruz non dico certe par tis. utru3 onus eris alieni spectet ad usufructua rium. **Credo** q sic. primo uos uidistis hic q ea dem distinctio adhibetur quando legatur usu fructus quote bono: um que adhibetur quando legatur proprietat. sed si relinquere tur omnia bona uel omnes res sine dubio eum sequeretur onus eris alieni: ut. l. nam quod. §. fi. cum. l. se. j. ad tre. ergo r. pro hoc uidetur casus in. l. uxor mee. §. e. ubi dicitur q uenit usufructus kalen darij: quia kalendarium continet debita r. credi ta. l. qui filiu. de le. ij. r. uidef casus. C. de pac. l. lz. **Ultimo** quero quid de onere legatorum an sequatur usufructum omnium bonorum uel quote partis bonorum. Respondeo q non. quod apparet quia talis usufructuarius in usu fructu concurrat cum legatario particulari: ut §. e. l. sempronio. dixi in. l. si quis seruum. in. fi. §. de le. ij.

De seruitute legata. Rub.

Dictum est supra de seruitute personali lega ta. nuc sequitur de seruitute reali.

Ex. l. sequenti.
Seruitus an debeatur rei legate uel uedite: ibi. **Quero.**

Uli duas. Si una sustineat actum serui tutis habentis causam con tinuam r. permanentem r. alienetur in dubio seruitus uidetur imposita. hoc di cit ista. l. **Opp. dicit** hic q seruitus uidetur imposita. contra: inmo debet imponi per heredem ut. §. ti. l. l. dānas. r. l. ser uum filij. §. fi. §. de leg. j. cum. fi. r. l. testatrix. in prin. §. si seru. ven. **Solu.** ibi loquitur in serui tute vie uel itineris que causam continuam

li. r. post. r. add oio bal. i pñ. icipi. an usufructuari us oium bo noz r. cōtra bar. hic con suluit pau. b ca. cu pluri. b' alijs i pñ. icipiē. in xpi noie i cā que vñf bononie alle. tex. in. l. usufru. leg. l. x. c. barta. j. ad. l. fal. r. p. l. fi. §. finat es alienū. r. ibi hoc idez ipe r. d. bo. q li. r. uñd bar. §. e. l. r. qd no. bal. iat. cā q fit cum mōacho. C. de epi. r. cle. r. ita sequent op. bal. con sului dono. r. uide bal. l. l. in. v. pone maritus. C. de fructi. r. lit. expen. r. i. l. mater. C. ad tertul. r. uide qd scri pti post bal. l. fi. §. ubi at de bo. q lib. r. bal. ibi sup. §. fi. ar lego. ADDE an onuferis ali eni spectet ad usufructuariu bal. consi. c. c. vij. r. c. c. vij. ij. lib. r. pau. de ca. consi. c. c. lxxvii. **Respon deo** q no. in contrarium est. l. fi. §. sin aut es alienū de bo. q lib. nisi respōde as q ibi ter logtur i usu fructuario ex dispositio ne legati. h ex dispositio ne testatoris r. cu opi. bar to. trāsiui cō sulen. bono.

De serui tute legata Rubrica. **Uti du q as. uñd Bar. i. l. ii. ad fi. §. de iur. om. iudic. r. ibi moder.**

non habet. id non videtur imposita per testatorem
 sed potest agi ut imponatur. si vero loquitur de do-
 mo sustinente onus seruitutis habentis cum con-
 tinuam. unde testator videtur imponere quod habeat casus
 permanentes: et idem credendum in venditione do-
 mus ut videatur imposita seruitus ut sustineat
 onera permanentia que ipso actu sustinebat ma-
 xime si contraentes hoc sciebant: ut l. i. in fi. de
 ac. emp. et l. quod conclave. j. de d. a. infec. Non
 ob. l. in vendendo. s. de contrahen. emp. quia lo-
 quitur in seruitute que non habet cum continuam.
 ¶ Quero quando legatur fundus vel usufructus
 fundi utrum illi fundo debeat seruitus vie vel
 itineris vel alia seruitus sicut vendens et legans
 utebatur. Glo. que est in l. iij. s. si loci. j. de adi.
 le. determinat quod seruitus non debetur legata pro-
 prietate. Tu autem clarius dicam cum queritur an rei
 uendite uel legate debeatur seruitus illius actus:
 qui erat apud alienatorem ex alia re alienatis sic
 distingue. Aut ille erat actus seruitutis habentis
 causam continuam permanentem et seruitus videtur
 imposita. casus est hic. ita intelligo. l. q. concla-
 ue. j. de d. a. infec. ut. s. dixi. Aut habebat causam
 discontinuam et non permanentem. et tunc seruitus
 non videtur imposita: sed poterit agi: ut imponatur sicut disti-
 ctione infra scripta: ut. l. j. allegate probabunt.
 An autem possit agi: ut imponatur sic dic. aut
 fuit legatus usufructus aut proprietas. primo
 casu potest agi: ut imponatur illa seruitus si ali-
 as usufructus esset inutilis: ut. l. d. a. n. s. fi. s. a.
 ti. i. et l. binas. s. fi. s. de ser. vr. predi. et l. i. s. i. et
 .ij. s. si usus. pe. aut legat. p. p. etas. et tunc aut quis
 utrum a legatario deat prestari sicut h. d. i. et sine du-
 bio de prestari: ut. l. testatrix. in pn. s. si ser. ue. et l.
 si fundum sub conditione. s. q. s. d. l. i. et l. fi. s. d. ser.
 ru. p. di. Si vero quis an de prestari ab herede ipsi
 legatario uel ab uno legatario alij legatario: tunc
 glo. disputat in l. iij. s. si loci. j. de ali. le. tñ quic-
 quid illa glo. dicat credo quod debet prestari: ut. l. bi-
 nas. s. de ser. ur. pre. ubi dicitur quod non potest he-
 res lumina obscurare in totum rei cuius proprietatem
 est legata. Eadem ratio debet iter prestare: quia
 minus male potest habitare luminibus offuscatis
 edibus quam ut sine itinere et ceteris. ut. l. i. s. si usufru.
 pe. et ira debet intelligi. d. l. binas que est clausi-
 huius materie. Predicta sunt uera quando pro-
 prietas legatur: secus si inter viuos constituitur
 quia hec seruitus que habet causam momentaneam
 non debet constitui nisi expresse hoc agatur: ut. l. i.
 vendendo. s. de contrahen. emp. Fallit in via ad
 sepulchrum. de qua dicitur: ut. l. q. sepulchrum. s. d. rel.
 et sump. fu.

§ Fundum. Et valeat le-
 gatū vie requi-
 rit: ut legatarius tempore mortis testato-
 ris reperiat dominus predij diantis in totum vere vel
 ficte. alias legatum extinguit. hoc dicit tota ista. l.
 et est multum no. Et diuidit in quattuor partes
 principales. primo loquitur quando testator lega-
 uit fundum duobus et viam vni et uterque legatum
 agnouit. secundo quando vni tantum legauit fundum pu-
 re: et viam sub conditione. tertio quando vni lega-
 uit fundum sub conditione: et viam pure. quarto quan-
 do ex duobus dominis vni viam legauit pure alij
 sub conditione. secunda ibi: et si prius. tertia ibi:
 quod quarta ibi: l. i. ut respōdū. Ratione istius. l. po-
 nitur in prin. quoniam seruitus pro parte acquiri
 non potest. ¶ Opp. extra glo. dicitur hic quod vni le-
 gat fundus pure. et via sub conditione vel e conuer-
 so. imo videtur quod semper conditio adiecta in fun-
 do videatur repetita in via tanquam in eius accesso-

rio: ut. l. cum seruo. s. de condi. insti. et l. fi. s. fi. j. de
 vb. ob. Ego intelligo quod hic fuit expressum quod re-
 linquebatur via pure. sed si simpliciter relinque-
 batur via fateor contrarium quod conditio videtur re-
 petita. ¶ Secundo op. et videtur quod inspicatur tem-
 pus mortis testatoris utrum quis sit dominus in so-
 lidum: ut ibi: decessisset et ceteris. Contra: imo debet in-
 spici tempus adite hereditatis: ut. C. de ca. tol.
 .s. in nouissimo. So. quicquid glo. ibi dicat. et in
 l. ij. j. quando di. le. ce. que glo. male dicit. veri-
 tas est quod in seruitutibus realibus cedit dies a tem-
 pore mortis. casus est hic. Non ob. s. in nouissi-
 mo: quia loquitur in seruitute personali. et ita vide-
 tur uelle glo. hic et bene. ¶ Item oppo. quod in ser-
 uitutibus realibus inspicatur tempus adite here-
 ditatis: ut. l. fi. s. cōia predi. et l. si partes. s. fi. s.
 que ad. ser. amit. Istud contrarium glo. non soluit
 sed tu solue sic dicitur quidam ille. l. habuerunt
 respectum ad petitiones. hic uero respicit cessio-
 nem diei quantum ad transmissiones. Ista so. non ua-
 let aliquid: quia inspicatur tempus mortis. an lega-
 tum ualet uel non: sed in. l. contrariis tempus ad-
 ite hereditatis inspicatur. et sic remanet contrarium
 cum de ualore legati loquitur utraque. l. non de peti-
 tione. Quare dicitur ibi erat defectus ex parte le-
 gantis qui non erat dominus nisi pro parte fundi
 cui seruitus legatur. ideo non est defectus ex par-
 te legantis uel promittentis uiam: quia non est
 dominus nisi pro parte non impeditur contrahi
 obligatio personalis ad uiam licet ius reale non
 posset constitui: ut. l. per fundum. s. de ser. ru. pre-
 di. et ideo quando est defectus ex parte legantis
 non inspicatur tempus mortis: quia illo tempore
 subest habitas ad contrahendum obligationes
 personalem. et illo tunc ius reale non debet con-
 stitui: ut. l. si tibi homo. s. cum seruus. s. de le. i. et
 .j. e. l. fi. Inspicatur ergo tempus adite heredi-
 tatis cum illo tempore cedit dies quantum ad iuris
 realis constitutiones: ut seruitus constituta di-
 catur: sed quando est defectus ex parte legatarij
 uel eius qui stipulat uiam impeditur contrahi
 obligatio personalis et realis: ut. l. si sub una. s.
 fi. j. de s. bo. obli. et l. stipulationes non diuiduntur
 et ideo cum talis defectus impediatur obligatio-
 nem personale et realem: merito tempus mor-
 tis inspicatur: ut hic. Certe que dicta sunt in hac
 l. habent locum quando uerba legati referuntur
 ad personam legatarij. Sed si uerba legati refe-
 rantur ad rem non facta mentione persone: tunc
 ualet et ambobus dominis querere. ar. l. p. xi. et
 .s. ti. i. l. gams. facit ad predicta quod dixi in l. i.
 .j. de re. ca. ¶ Ultimo in hac l. habuimus casum
 .q. glo. in. l. si pluribus. s. de le. ij. uidelicet quan-
 do fundus relinquitur duobus: et cuilibet totus.
 utrum ab initio sit quilibet dominus in totum uel
 pro parte. Hic est tex. quod ab initio est quilibet do-
 minus pro parte ex quo apparet quod legatum hic
 non ualet. ¶ Ultimo no. casu quod dies seruitutis
 realis cedit a tempore mortis.

Ex. l. sequenti.

¶ Paries communis inter duas domos an sit pro
 diuiso uel indiuiso.

§ Is qui duas. Hic est
 bonus
 casus. et ex ipso habes quod si ego uendo ti-
 bi domum que ab alia distinguitur pariete comuni
 tantum medietatem parietis uidetur uendere.
 ¶ Quero an paries communis inter duas domos
 sit communis pro indiuiso uel pro diuiso. Hic tex.
 uidetur uelle pro indiuiso. tu autem dicitur latissime: ut
 dixi in. l. inter quos. in pn. j. de d. a. infec.

¶ C. d. l. bi-
 nas ad tex.
 no. e. quod
 ibi bar. in. l.
 via. s. fi. s. d.
 ser. ru. pre-
 di. et sic bar.
 deo no. q. si
 uendo tibi
 vni fundum
 non uideor
 uendere ac-
 cessum ad il-
 lum. d. l. ven-
 dendo. nec
 cogor tibi pro
 cio uendere
 accessum: quod
 est spūle in. l.
 si quis sepul-
 chrum et vi-
 de pau. de.
 cast. in. d. l.
 quod concla-
 ue et ibi bar.

Vm

in est casus q̄ nō oīz cōstante matrimonio .ibi quippe nupta est. dixi plene in .l. si constante .s. .i. s. so. ma. **Quero** quid in dubio. Rūdeo in dubio verba testatoris sunt inspicienda: aut legavit dotem simpliciter: et videtur legare ius actionis de dote: vt. j. l. proxi. in fi. aut legavit q̄ quid peruenit d̄ dote: et videt legare q̄traem: .l. mevio. s. auie. s. de le. ij. et j. l. proxi. in princi. **Quero** dicitur hic q̄ mulier debet cauere qd̄ si cautio ista fuisset omīssa. Respondeo potest mulier cōueniri actione incerti. vt caueat vel repetet qd̄ datum est: vt. l. q̄ si nulla. s. de le. i. et l. qui exceptionem. s. si pars. s. de condi. inde. tene menti que supra dixi.

Per contrarium. **Quero** de rōe diuersitatis inter peculium legatū liberto et dotem legatam marito. Respondeo actio de dote procedit ex contractu: et ideo licet heredes sociari defierint habere obligatio ex contractu remanet. sed obligatio de peculio h̄z instar realis actionis: vt. l. que situm. in p̄nci. s. de pecul. Si ergo defuit h̄re peculium defuit teneri illa actio de peculio sicut in pupillo qui sine sui culpa defuit rem possidere: vt. l. si a bone fidei. s. s. rei v̄. Dicitur hic q̄ cōuenitur seruus nō heres. Contra imo heres: vt. l. ij. C. an seruus ex suo facto. Tres solu. sunt in glo. Una est q̄ libertus cōuenitur .s. in effectu sed heres principaliter. Ista sol. reprobatur in fi. glo. q̄ fm̄ hoc non effz̄ differētia inter peculium et dotem. Soluit glo. secundo modo et nil valet. Ultimo soluit et bene: vt in ea p̄z: et in rōnem huius sol. glo. ponit in .l. cōtraria: q̄ quādo libertas directo datur: heredi culpa non potuit imputari: q̄ nullo tempore potuit retinere peculium: sed quando per fidei cōmissum potest imputari culpa: q̄ non potuit manumittere nec peculium dare donec creditoribus satisfieret. **Ultimo** dicitur hic q̄ licet dos sit soluta viro adhuc actio de dote superest. istud dicitur debes intelligere q̄ matrimonium fuit postea solum inter vxorem et virum eius. alias non peteret: vt in prin. huius. l. vel si ponis constante matrimonio debes exponere actio de dote idest spes actionis de dote alias nō procederet.

Ex. s. sequenti.

Si debitor soluat creditori creditoris sui: an extinguat obligatio.

Idem iulianus. **Op.** q̄ solutione facta alteri actio competens marito perimi non poterat: vt. l. stichum. s. fi. j. de noua. Breuiter ego dico q̄ hic soluitur alteri qui ab ipso marito dotem repetere posset sicut si creditori mariti solueret: vel dic q̄ hic fuit legata dos marito pro muliere: vnde merito potest mulieri solui.

Ultimo no. ex isto. s. q̄ si debito: soluat creditori sui creditoris extinguitur obligatio. **Primum** nota in .l. solutionem. s. solutam. j. de p̄gno. acti. pro hoc est glo. in .l. si cū militi. de compensa. et in .l. si opera de doli except. et insti. qui. mo. tol. obli. in prin.

Ex. s. sequenti.

Stante statuto q̄ massarij cōis nullam pecuniam possint soluere absq̄ deductione. vij. denarioz p̄ libra. Si conducti fuerint doctores p̄ certo salario absq̄ aliqua deductione qualiter illis sit consultū si massarij velint seruare statutū.

Idem querit. **Hec** est tertia pars. opp. j. ad .l. fal. l. cum dotem. vbi est tex. in contrarium. So.

falcidia non detrahatur respectu finalis effectus sed ab initio sic. vnde illa fm̄ istam d̄z̄ intelligi. **Quero** dicitur hic cōmoda rep̄tationis in hoc legato sic obseruent. quero quid si nō sit dictuz̄ an sit dos ip̄si mulieri prelegare defalcare cōmodū rep̄tationis. Quidam dicunt q̄ non: vt .l. si usufructus. s. i. j. ad .l. fal. et d. l. cum dotem. **Contrarium** determinat glo. et bene per .l. i. s. si quis creditori. j. ad .l. fal. exemplum ponit glo. **Ultimo** ista. l. est bona ad vnam questionem que fuit de facto. doctores fuerunt cōducti ab isto cōi pro certo salario absq̄ deductione alicuius gabelle. demum erat aliud statutū q̄ massarij cōis nullam pecuniam possint soluere nisi detraherent. vij. denarios pro libra. querebatur an a doctoribus debeat detrahi. **Determinatum** fuit q̄ massarij debeant detrahere: sed doctores cōtra cōe in eo qd̄ eis detraheretur habent actiones et hoc probatur per hūc tex. licet non fuerit allegatus. et p̄ hunc. s. sed et marito. j. eo. l. vnde de uentum fuit. q̄ illud qd̄ pro gabella deducebat iterum solvebat euz̄ deductione gebelle donec gabella ad nihilum deueniebat.

Iulianus querit. **Istō** qd̄ in hoc. s. dicitur sicut mulier cui legata est dos nō patit falcidiaz̄ intelligo qui soluto matrimonio fuit legata: q̄ erat sibi debita. secus si adhuc debita nō esset: vt. j. proxi. s.

Sed et marito. **Facit** ad id qd̄ dixi. s. p̄ri. s. et in. s. idem querit.

Mela scribit. **Hic** est nouus. s. et sibi nescirem daz̄ concordantiaz̄ aliquā: ideo tene menti. **Quero** hic vtrum fundus fuerit datus in dotem estimatus vel inestimatus. Quidam intelligunt de fundo dato in dotem inestimato: sed hoc non placet glo. q̄ fm̄ hoc nullum esset legatum: q̄ fundus inestimatus debet reddi incontinenti: vt .l. exactis. C. de rei vxor. act. et sic nullum cōmodum cōtineret licet aliter glo. in .l. diuortio. s. in terdum. s. so. ma. et ibi reprobauit. vnde glo. dicit q̄ fuit datus estimatus: an sit verū infra dicā.

Sed retenta ista lec. quero que est rō huius. s. Dicit glo. ne circa eandem rem concurrant due cause lucrativæ: et ista rō colligitur ex .ll. allegatis in se. glo. f. in .l. meuius. in prin. s. s. de le. ij. et l. plane. s. i. et ij. s. de le. i. Sed hoc nō videtur aliqd̄ dictum. nam qn̄ fundus datur in dotem estimatus non est in dote fundus sed pecunia: vt .l. quotiens. et s. de iure dotium. et l. si inter virum. C. de iure do. Sed qn̄ vni et eidem legatur fundus: et estimatus fundi vtrunq̄ legatum potest concurrere: vt .l. fundus. j. de dona. no. p̄ d̄. i. c. bona fides. in fi. extra de reg. iur. lib. vij. et sic mulier haberet vtrunq̄ quod puto verissimum de hoc est glo. no. in .l. licinius locusta. in prin. s. de le. ij. et ibi dixi me dicitur hic. quō ergo respondemus ad hanc. l. Rūdeo duobus modis. primo q̄ dicamus hunc fundum datum in dotem inestimatum qn̄ fundus erat in dote nō quantitas: et hoc apparet ex tex. qui dicit nō bis sed semel deberi fundum nō dicit estimationes fundi. Si tu dicis fm̄ hoc legatum non valebat cum non haberet cōmodum. Respondeo ponetali mō q̄ valet: q̄ ex pacto fundus nō debebat incontinenti restitui. Scōo modo respondeo etiam sustinendo glo. q̄ hic fuit datus estimatus tertio est dicendum q̄ primum legatum fuit factuz̄ expresse contemplatione dotis: et pro dote

a **Idem** q̄ rit doc. fuerunt conducti. adde. q̄ quā in simili ponit bar. in .l. nesci. s. fi. in p̄n. j. ad .l. fal. b **Mela** scribit. s. pecunia. nota qn̄ reingit fundus dotalis: an debeat estimatio et fundus adde bar. in .l. plane. et l. i. s. i. de le. i.

U3 qd dicitur hic. Et facit iste v. nam z si go ad q. comet edessit mili ti castellanu cum quarta oium obue ti. Queritur cu qda debe ant omittit re bona: qz offenderunt comitez. an castellanus d illis bonis debeat here quartaz per bal. m. c. i. d capi. qui cu. vedi. refert oldr. deter minasse qz si sed si pene d scederent ex delictis iter alios comis sio no in com ite bñ de beret here z ita legf bal. bi. ADDE qz oldra. ita de terminavit pñ. clviii. b. Cuz ita vltra dotez. ADDE an ge. consilio .cccij. c. Ater. p. suscipe iudiciu fide iusor: inde. matis cogi tur suscipe re iudiciu qz no reperies alibi. alibi di cit qz talio p mittit etiaz iure isto bz beneficiu ex cussiois fm bar. qz ibi diti in. l. qro .s. loca. qd no. vide th qd no. bart. .j. e. l. an au te promissio ista cotineat fructus vel interesse vid bald. in. l. ij. .C. de sen. qz sine cer. qz ta. naz paria sunt pmitte re indēnita. te z pmitte re defensio nem.

z postea dos fuit legata simpliciter. vnde cu ob eandem causam sit factus no debetur nisi semel vt. l. lucius. §. impuberem. §. de leg. ij. z. l. alimē ta. §. basilice. §. ali. z. cib. le. tene mēti qz vtilia ff.

Ibidem mela. C. Opp. z videt qz no tenet stare colono: vt. l. nihil. §. si. §. de le. i. cu si. Dicunt qz daz spale in dote. dic vt plene dixi in. l. si filio. §. si. §. solu. matri.

Am quis. C. Supra locutus est iuriconsultus de prelegato dotis. hic vero loquit de fideicomisso quo grauatul mulier cui dos est pre legata siue leges dos mulieri siue aliud pro ea. Eatenus potest onere fideicomissi grauari qua tenus relictum dotis quātitatem excedit. hoc di cit fm By. Nota qz dixi in summano. Scdo no ta qz fideicomisso vniuersali no venit id qd quis ex iudicio defuncti no perceperit: vt hic in ver. nam z si quis dicit hic qz fuit prelegata dos. vnde videt legatum id in quo erat minuta dos pp impensas. Lōtra de. l. i. §. eo. versi. impense zc. Sol. ibi fuit legata dos simpliciter. hic vero fuit legata quantitas: vel fuit dictum qecquid ad me peruenerit: vt. l. meua. §. a te. de le. ij. Dicit hic si tamen hoc animo zc. quero quid in dubio: an videtur relictus aīo compensandi cu vxore. La sus est qz no: nisi exprimatul in. l. i. §. sciendū. C. de rei vxo. ac. z. l. credito: em. §. de leg. ij. facit id qd dixi in. l. si cum dote. §. si pater. §. so. matri.

Mulier. C. Non summatur qz iste. §. comprehenditur sub precedē ti summano. z ver. perinde. z est no. z ideo men ti tenendus. C. Op. ad istum finem de. l. qz his verbis. §. de leg. ij. Respondet glo. hic est spale ex coniecturata voluntate defuncti: qz reliquit p debito. vnde videtur voluisse qz qecquid habuit vltra debitum restituat cum fructibus. quod te ne menti. C. Op. contra hac. l. qz quis possit gra uari vltra qz est sibi relictum: vt. l. imperator. §. i. §. de le. ij. So. distingue aut legatur qz titas a le gatario quātitatis: aut quātitas a legatario spe cie: aut species a legatario quantitatit: vel spe cies a legatario speciei: vt colligitur ex tex. in. d. l. imperator. §. i.

Ex. l. sequenti. C. Legans centum siue dicat preter dotē vel su pra dotem vel vltra dotem. dotem legare videt.

Am ita. C. Op. qz vbi amplius nisi dicat hoc ampli vico ampli no iducat repetitionē: vt. l. si seruus. §. si ita scriptum. §. de lega. i. Due sunt opi. in glo. vlti. est vera z examina vt dixi in con trario. C. Quero quid si testator dicat lego vxo ri centum preter dotem: an videtur legata dos. Lerte sic: vt. l. seio. §. vxoris. §. de annu. lega. C. Sed. quid si dixit lego cetum supra dotez: an videat dos legata. Dicit Ja. de are. qz videt le gata dos: qz verbū supra includit dotē sicut ver bum amplius. alleg. §. solu. ma. l. diuortio. versi. item si locatio. z. l. si vnus. §. pe. §. loca. z est ca sus cum glo. j. e. ti. l. seia. C. Sed quid si dixit le go centum vltra dotē: an videatur legare do tem. Dicit Ja. de are. qz sic: vt. l. si vltra. C. de fi deiul. hoc ponit Ja. de are. hic z. l. qui bona. §. si quis edes. j. de dam. infec.

Am vulgari. C. Op. §. §. leg. i. l. talis in prin. So. speciale est in legato dotis. z est ratio: qz legatum ad dotē refert. als legatum efficere inutle. ita dicit glo. z bene.

Ste prelegata. C. Op. po. §. §. le. i. l. meua. §. i. §. l. no soluit: sed ibi ap paret solu. qz debemus intelligere quando lega uit dotez simpliciter. secus si legauit quicqd ad eum pueniet: qz tunc no deduceret impensas necessarias: vt ibi dicit in tex. z vidistis. §. e. l. ij.

Am scriptum. C. Si le gatur ali quid p dote adiecta certa quātitate siue dos fuerit nulla siue minor tenet legatum. hoc dicit. C. Mo. tex. in fi. quādo legat corpus quod non est in rerū natura: z pecunia alternativē va let legatum in pecunia. C. Op. de. l. i. §. adeo. §. eo. Solu. ibi fuit relicta dos no adiecta certa qz titate. hic vero fuit expressa certa quantitas.

Ater. C. Ista. l. videtur aliquantu lum intricata sed in veritate non est. primo ponit vnū dictum vulga re. secundo circa illud fo: mat septem. q. per or dinē. secunda ibi: sed si pūsqz. tertia ibi: qz si ra tū. qzta ibi: qz si totā. quinta ibi: sed si pūsqz. se xta ibi: si forte. septima ibi: quid ergo. C. Op. p ordinē ad quālibet prem. z primo ad primaz p tem. dicitur hic qz heres debet cauere de idēni tate. Contra imo debet cauere qz heredem de fendet non de idēnitate. vt. l. i. post princi. §. eo. Sol. fateor: qz idēz est dicere de defendēdo z p mittere de idēnitate. immo qui idēnitate p mittit cogitur suscipere iudiciu: vt hac. l. in pn cipio. coniuncto ver. qz si ratum: z p iuncta. l. ij. post prin. §. eo. z hoc sentit Jac. de are. qz facit ad hoc. l. ij. C. de in lit. dan. tu. facit. l. si quis prior: in princi. §. de petitiō. heredi. z hoc tene menti qz non reperies alibi ita bene. C. Ad secundam partem op. dicitur hic qz mulier dotem recupe rauit. Contra mulier constante matrimonio no potest dotem recuperare: vt. l. in rez. §. ois de iu re do. Quare Rog. dicit qz hic matrimoniu est solutus: sed istud ē diuinare contra mentes. l. no stre. vel dicit Rog. dic qz vir vergebat ad inopiā Hanc sol. glo. reprobat in. l. si constante. in pn. §. sol. matri. Tamen istam sustinui. dic vt ibi di xi. Alij vt Ja. de are. dicunt qz hic matrimoniu videtur esse solutum respectu soceri defuncti: vt l. cum hic status. §. si socer. §. de dona. inter vi rum z vxo. Sed hoc est contra. l. ij. §. idem iuli. §. eo. ibi quippe nupta est. Alij vt Azo. dicunt qz hic mulier de facto dotez recuperauit que si bi fuit per heredes soluta: quia de iure recupe rare non poterat. hanc solutionez Azo. puto ve ram z intelligo qz vxori fuit soluta in casibus in qbus potuit: vt. l. mutus. §. manente. §. de iure do. z. l. qzuis. §. solu. matri. Alij vt Jo. dicunt qz actio de dote cōmittitur matrimonio constante vt. l. si constate. §. i. §. solu. ma. Ad illum. §. glo. respondet dupliciter: z sic habes duas lectu. in illo. §. quas ibi examinaui. Durum est omnino contra stimulum calcitrare: qz actione de dote constante matrimonio non ager: vt. l. ij. post pn ci. §. eo. ibi quippe nupta. zc. quare tene lectu. Azo. z lectu. Rog. intelligendū qz vergat ad in opiam. quas lectu. examinaui plene in. l. si con stante. §. i. §. solu. matri. Item oppo. qz solu. fa cta mulieri non debet nocere viro: vt. l. stichum. §. si j. de noua. z. l. si. §. si. in pānci. j. de ver. ob. So. hic no soluitur pro: sus alij persone: sed ma gis videtur solutum creditorū creditoris: vt di ctum fuit in. l. ij. §. idem iulia. querit. §. e. C. He nio ad ver. sed si lege fal. z oppo. qz non debeat detrahi filio: qz per fami. her. act. hoc consequit

d C. Ja. de a re. adde bal. in. l. cū tibi. C. de cuic. z de natura si de iussiois ē qz fideiusfor seruet indē nis. bald. in .l. cōsti. C. d vsur. z vide bal. in rub. .C. de v. si. in. vij. q. e C. Et no. qz sicut filius mortuo pa tre pōt acci pere dotez vxoris sue ca uendo here dibus de cō seruādo cof indēns. vt hic. istud est verū ēt i pa tre neporis si viuo eo da ta fuit dos .C. d rei vx. act. l. vnica. §. cū qz si pulatu. z ibi bal. i. fi. z. l. si filia. §. hoc amplius. ff. fa. hercif. C. Rog. in telligēdo. z facit iste tex. ad. q. si mari tus egit ad rē dotalē cō stāte matri. z succubuit an so. ma. v. xori agēti ob stet exceptio rei iudi. de quo p bal. i. l. doce. i. fi. C. de rei vē.

a Sed si p
us. ad ista vi
de gl. r. bar.
i. l. h. marit.
r. qd ibi di
xi fa. heres.
b Deo.
r. pomp.
tac ista
.l. qd si vn.
testis est ap/
probatus et
datus p. p. si
dato ab vtra
q. pte: an p.
bet plene.
bal. in. l. i. bo
ne fidei ver.
sed dubitat
de ticio. C.
de re. ere. vi
cit aut ptes
cōsentit in
p. sona r. i. vi
cto: aut in p.
sona tñ. r. ad
de q. vbi p.
sona est ap/
probata ab
vtraq. pte
nō requiritur
iuramentum
fm bar. in. l.
lucius. in fi.
.j. d. fideiuf.
Quā dicit
ptes r. cōue
niūt de stan
do dicto vni
us: an faciāt
plena fidem
vide gl. r. qd
ibi bal. in. ij.
col. in. l. i. C.
de sen. que p.
eo qd inter
est. r. vbi qd
tenet glo. in
.c. venies. r.
in. c. l. de te
sti.
c C. tñ. te
stis. no. q. di
cto vnus te
stis stat i ca
su isto. r. idē
tenet gl. i. c.
venies. r. in
.c. l. r. in. c.
cum nobis.
de testi.
d C. unita
vt p. bal. i. l.
iurcur. C. d.
test. si id q.
i scriptis de
ponit legat
aliter nō va
let talis de
positio.
e C. ad. q. ad
de tñ qd bal.
in p. hemo
froz. in pnc.
in. vij. col. i.
v. item no. h.
dicit q. suffi
cit si rep. i. f.
actis talis iu
ratus r. q. r.
tūc p. sumet
iuramentū in
tercessisse in
solēni forma
qua dēbat
ille iurare. al
le. no. h. qd
bñ no. r. fac
qd not. In.
no. in. c. ino

vt dicitur: vt. l. ij. §. si filia. §. fa. her. Rog. dicit q
h mrimoniū erat solutū. solue verius. Idem si
stante mrimonio: tñ hic agebat actioe ex testō
vt. l. ij. §. idem iulia. §. e. C. Op. ad ver. sed si ra
tum. r. videt q nō debebat defendere imo suffi
cit q p. stet in dēnitatem ex forma stipulationis
vt. §. e. l. in prin. So. iste stipulationes idem im
portant vt dixi. An autēz possit precise cogi age
re ad defendendum. Dic vt. l. sed r. he. §. p. ror.
. §. de pecu. veritas tñ est q licet ad defendendū
teneat: r. ad suscipiendū iudiciū in se tñ nō pre
cise cogat. dic vt ibi. C. Venio ad ver. q si totuz
dicit hic q actio iudicati dat ptra heredē in eo
qd retinuit iure fal. ptra imo dat in solidū: vt. l. si
actor. r. l. si pcur. §. de procu. Dicit glo. r. bene
hic respicit finē: q si solueret in solidū heres re
uerteret ptra maritū in ea pte que fuit sibi solu
ta. C. Querit glo. qd si fuit cautum. Bñ gl. tñc
maritus possit cōueniri in solidū. vel aliter si eēt
cautū si fuit presens tpe stipulationis. sed hoc
nō placet glo. p. l. si pcur. in fi. §. de pcura. Sed
By. ibi negat dari actionē in dñm ex stipulatiōe
interposita p. pcuratorē: sed ex stipulatione iter
posita p. seipm nō negat qn actio detur. Alij vt
Ja. de ra. r. idem ad. q. q si esset cautū aio nouā
di nō possit postea cōueniri: vt. l. delegare. j. de
nona C. Venio ad ver. sed si p. ius. hic dicit q
qn ipse vellet agere fa. her. nō possit in cōtinenti
dote cōsequi ptra. §. fa. her. l. si filia. §. i. d. dicit
intellige q hic mrimoniū erat solutū: vel si cō
staret. ita q vt sustineret onera mrimonii: tñc
in cōtinenti dote recuperabit. C. Quero qd ad
p. positum: nōne soluto mrimonio vir vxorem
deberet alere infra annū: vt no. in. §. exactio. C.
de rei vx. ac. Dicit doc. intellige q hic erat cāus
in quo nō debebat alere: r. ideo si aliqd lucrum
erat medij tps d. ē heredis sicut qd lucraf ex
pacto: vt. l. i. C. fa. her. Videte credo q iste leges
hodie sint correcte: q omne lucrum qd venit ex
dote vel ex eius occasione est aduenticiū: r. d. r.
reddi filie: nō aut d. esse heredum patris: vt. l. i.
. C. de bo. que li. Sed de iure antiquo esset disti
guēdus: aut maritus ab heredibus patris petit
actione ex testō: r. in cōtinenti pōr: vt hic. aut acti
one fa. her. r. idem si mrimonium cōstabat: vt
. §. e. l. ij. §. idem querit. r. l. si filia. §. i. §. fa. her.
aut mrimoniū erat solutū: r. tñc aut vir alimē
tabat vxorem fm q no. in. §. exactio: r. idem: vt
hic. r. l. ij. §. idem iulia. §. e. aut eam nō alimenta
bat: r. tñc nō pōt in cōtinenti agere: vt hic. in fi. §.
hodie secus: vt dixi. C. Venio ad ver. si forte d.
hic qd d. subueniri heredi. quero qua actioe cō
ueniet. Rñdeo p. ditione incerti: vt in gl. C. Ve
nio ad ver. sic. quid ergo. dicitur hic q si heres
socerī nō erat solutū dō pōt agere cōtra maritū. q
ro qua actione. Tex. hic dicit vtili actione: r. sa
tis hoc placet mihi: r. h. multa remedia. Prio
habēdo ratū in subsidiū: r. ageret actione man
dati vel neg. ges. arg. eius qd no. §. e. l. ij. §. idem
iul. q. r. Item cū mulier habeat obligata oia bo
na soceri: r. socer habeat cōditionē incerti ptra
heredes soceri illā cōditionem incerti vtilē pos
set intentā vxor: vt. l. nomē. C. q. res pi. ob. pos.
Tamen possit dubitari: q glo. videt dubitare:
an veniant noia intentata hypotheca: vt. l. here
dem. C. de here. act. tñ veritas est q veniūt pos
set etiā habere actionem de dote ex equitate hu
ius. l. r. l. i. §. de eo per quem factum erit.

u **Tr uxori.** C. Licet m. i. p. a. mo
riatnr estimatio eoz
certa legata debet. b. d. C. Opp. imo v

del q mortuis mancipijs estimatio nō debeaf:
vt. l. quidā. §. si tibi. §. de leg. i. ad. idē. l. t. cie. §. si
na. e. ti. So. hic loquit qñ legat certa quantitas
p. precio serui. secus si serui precium legaret q.
titate non expressa: vt ibi: r. hoc forte voluit dice
cere Ro. qui dicit certā. C. Item op. r. videt q
teneant heredes in quantitate non expressa: vt
. l. pleriqz. r. l. res. §. de iure dotium. So. intelli
ge q decesserunt sine culpa heredis seu mariti.

u **Xori mee.** C. Quero que rō
fuit dubitādi. Rñ
deo rō poterat eē: q illud adiectiuū esti
mata referat ad oia precedentia qd iurisconsultus
remouit: q p. hoc legatum fundi corneliani
essiceref inutile. C. Quero de vtilitate huius. l.
Rñde vt in glo.

s **I seie.** C. No. ex hac. l. si vni legat
fūdus simplr. alij vero ani
mo compēsandī cū debito nihilominus
faciūt sibi ptes per concursum. C. Scōo no. q i
eo qd detrahatur p. falcidiam non faciūt sibi p.
tes p. cōcursum: tene menti.

s **Eia.** C. Adhibitus ad stipulandū
totam dotem in dubio nō vi
detur adhibitus aio donandi. Item ad
hibitus animo donandi intelligit causa mortis
si mortis causa est mentio facta. b. d. C. No. ex
hac. l. tria p. imo q dicit. f. dotem: q per hoc vi
det legare dotē. dixi. §. e. l. q. ita. C. Secūdo no.
q adhibitus ad stipulandum in dubio nō vide
tur adhibitus causa donandi. C. Tertio no. q
adhibitus ad stipulandum aio donādi intelli
gitur causa mortis si fiat mentio mortis. istos duos
passus examinaui in. l. que dotis. §. solu. matri.
C. Ultimo signa glo. vltimam que est hic.

q **Si dotem.** C. Si conditio
pro pte est pos
sibilis sufficit si ei pareatur in eo q possi
bile est. b. d. r. est no. casus: r. hunc passus exami
naui in. l. i. §. de condi. insti.

Ex. l. sequenti.
C. Si reperit scriptum testis iuratus r. an p. su
mas iuramentum intercessisse: ibi. Scōo. Et si re
stator dicat volo solui oibus debētibus a me ali
quā accipere: r. de hoc stetur simplici verbo ti
cij fratris mei: an valeat: ibi. Quero. Et an cum
testator vult q stes dicto alicui ille debeat iura
re: ibi. Quero cum. Et an partes debeant eē pre
sentes cū aliquis cuius dicto statur declarat di
ctum suuz: ibi. Item. Et an in relatione agrimes
sois vel nunciij pars debeat esse presens: ibi. Et
per hoc. Et an testis possit dictum suum ferre i
scriptis: r. an valeat pactum de stando simplici
verbo alicuius de damnis r. expensis vide in fi.

u **Theopompus.** C. Ista
l. ponit
vnum notabile casum r. multi credunt
scire: r. eā ignorāt: r. breuiter. b. d. Dico vnus
testis statur ex voluntate r. dispositione defun
cti cuius solius dispositioni staretur. b. d. com
muniter. C. Glo. nostra colligit duo notabilia.
primo q statur dicto vnus testis: r. hoc ideo q
testator sic voluit: r. sic non ob. l. iuris iurādi. C.
de testi. quod an sit verum infra dicam. C. Scōo
no. q vnus testis facit semiplenam p. banionem.
Nec ob. l. maritus. j. de questionibus quare dic
vt ibi no. Doc. vt Old. inducunt hanc. l. ad que
stionem reperitur in actis testis iuratus r. an
ex hoc presumitur iuramentum intercessisse. Et
detur q sic vt hac. l. cum sua glo. Tamen dicit
ipse tutius est q fiat scriptura per seipm de iura

tut. de co g
sur. ordi. fu.
sce. r. qd die
bal. in. l. iij. i
pn. §. de iu
re. qd suf
ficat si appa
reat de dila.
p. istū tex. §.
do. an. in. c.
fraternitatis
d. testi. ad fi.
videt no. te
nere §. bart.
r. ro. i. l. frē
dū. de v. ob.
r. abb. in. c.
tuis. d. testi.
r. vide bar. i.
.l. p. hac. C.
de ero. mi.
ano. li. r. r.
bal. in. l. si q
i aliquo. C.
de edē. r. idē
t. bal. in. c.
.i. §. i. qd sit
iuesti. r. bal.
.l. i. gesta. C.
de rei iudi. r.
bal. l. i. iuris
iurandi. C.
d. testi. r. bar
to. l. i. admo
nendi. de iu
re. r. vide
do. Anto. r.
Imo. i. c. fra
ternitatis. d.
testi.
ADDE. an
si reperitur
in scriptis
testes iteret
se fm morez
presumatur
p. ista iudicis
oldra. p. hio
-ccccxij.

¶ Est capta tota ad hoc facit qd no. bar. i. l. si ita scripsero. de cōdi. r. de. r. h. leg. imo. in. l. captatorias. s. de here. insti. r. m. e. cū tibi de testi.

¶ C. Stef. dicto alicuius qd importet ista vba stef dicto suo. vt de bal. in. l. i. C. de his q. pe. no. r. inci pit cōsiliū bar. quidam hīs bona cōmunia vbi vide. r. bal. i. l. captatorias. s. de here. insti.

¶ C. Tibi videt. add. qd no. bar. in p. hemio. ff. in. si. prin.

¶ C. Debeat iurare. qd videt tenere bal. in. l. ius. iur. qd ex cōuentione de iureiur. r. do. an. in. c. sine i. pe. colum. d. dolo. r. cōtuma.

¶ C. Rūdeo. adde bal. in. l. in. minori. C. in. q. cau. in. ij. col. r. i. l. Mentaneū in. vi. col. C. qd r. qd iud. r. vide bal. in. l. hac edictali. s. hie. illud. C. de secū. nu. r. bar. in. l. q. bona. s. h. j. de dā. insec. r. bal. in. l. iur. r. iur. C. de testi. r. ang. i. l. i. s. i. h. cui plusq. per. l. salci.

ADDE an cū nūctus refert debeat pō esse pns Roma. cō. silio. r.

¶ C. Puto q. sic. h. an. pos. sit p. pcuratorē vel nūctū deponere. vide bar. i. l. q. bona. s. q. alieno d. dam. insec. vbi videt tenere q. nō. r. idem tenuit bal. i. rubri. s. d. iureiur. r. do. an. per. illū tex. l. c.

mento testis. Examinemus an sit verum: r dico q ista scriptura probat iuramentum quādo cū qz enim in instrumento sit mentio de aliquo qd est possibile expediri illo tunc cum instrumentū conficiebatur instrumentū probat hoc intercesse: vt no. in. l. i. C. de fide instrumē. r iur. haste. h. l. i. x. r. l. optimam. C. de contrahē. r commit. shipu. sed non probat partis presentiam. ideo cōsulo qz facias scripturam de iuramento: r qz par te presente. sed si scriptura diceret testis iuratus parte presente rē. sufficeret. ¶ Quero dixit testator: sic volo solui oibus debentibus a me aliqd recipere: r de hoc stetur simplici verbo ticij fratris mei: an valeat istud relictu. Et hic videtur tex. qz sic qz valeat. Videte in hac questione consului r dixi sic. prius ē vidēdū quid importet stetur dicto eius. Respondeo hoc est assertioni ei vt. l. sciendum. s. dictuz. s. de edi. edic. r ideo dico qz ista voluntas est captatoria: quia i secretū alterius volūntatis confertur tota ista dispositio r ideo inualida: vt. l. captatorie. s. de lega. i. r. l. captatorias. de here. insti. r ideo eius dictuz nō valet nisi aliquibus legitimis presumptionibus hoc presumeretur esse verum: vt. l. quod heredi. j. de reb. dub. Non ob. hec. l. quia loquitur de dote cuius fauore legatum valet licet incertum: vt. l. cum post. s. gener. s. de iure do. Preterea hic constat eum verum dixisse legitimis presumptionibus: quia testator dixit legitimis portionibus quibus alia rē. r ipse declarauit postea qz ipse haberet tantum quantum alia. Fallunt predicta in relictis ad pias causas: r statur voluntati captatorie: vt in. c. cū tibi. extra d. testa. ¶ Quero cū testator dixit qz stetur dicto alicuius vtrū ille qui dicit debeat iurare vel non. Et hic videtur tex. qz sic. dixit enī iuratus scripsit. vnde ego dico sic. quando qz testator dicit standum esse dicto alicuius de eo qz ipse testator sibi dixit: r tūc quia dictum illius est quodammodo testimonium veritatis defuncti magis qz iudicium deponentis: tūc dō deponere p iuramentuz: vt testis: vt hic. l. i. iuraturā. C. de testi. qz qz testator dicit stādūz ē dicto alic' hoc ē volūntati alic' de eo quod sibi deponenti videbitur tunc in isto casu non est testis iste: sed magis quidam arbitrator ideo non debet iurare. argumetum auē. decernimus. C. de arbitris. r. l. non ex omnibus. s. de arbit. hoc est verum quando aliqs est assumptus a testatore v' a pte simpliciter: sed si assumere a iudice dicte vade ibi r referas mihi qd tibi v' de tali re: vt medici cum assumūt ad vidēdū tale vulnus: tunc debet iurare: vt. l. comparationes. C. de fide instrumentorum. licet contrariū no. in. l. iuraturandi. C. de testi. r. l. i. post. princ. s. de ven. inspi. Contra predicta facit. l. hac edictali. s. is illud. C. de secundis nuptijs. vbi videtur dici qz quando a partibus assumitur debeat iurare. Solu. intellige qz assumitur a partibus de mandato iudicis vel assumitur a partibus hoc agentibus vt iuret: alias secus vt hic. ¶ Item quero quando aliquis cuius dicto statur declarat dictum suum: an partes debeant eē presentes. Hic videtur tex. qz non. Videte quādo ille cuius dicto statur debet solum ferre testimonium de voluntate defuncti: tunc istius voluntate declarata non requiritur presentia partis: vt hic. Hec ob. qz pars dō esse presens quando testis iurat: vt. l. i. si quando. C. de testi. quia illud verum quando persona testis non est ap probata: quia de facto contra personam testis posset opponere: sed hic persona testis est ap

probata vnde non potest opponere nec contra dictum nec contra iuramentum. nam non posset eius presentia trahere in contrariam sententiam. nil enim de proprio sensu iudicat: sed solū voluntatem testatoris declarat. quandoqz statur eius declarationi: r de proprio sensu iudicat r tunc requiritur presentia partis: vt. l. si quis arbitratu. j. de verborum obligatio. r ibi dixi plenissime. l. multa. j. de conditio. r demonstra. r. l. qz si nolit. s. si quis ita. s. de edi. edic. ideo qz ei presentia posset trahere in contrariam sententiam: vt. s. de arbit. l. sicuti. Et per hoc habes de cisionem ad multa: an quando nuncius refert debeat esse pars presens. Erte non: cū solum referat quod factum fuit: r eius persona approbata est. Ad idem iudex committit alicui vt vadat r mensurat illum agrum r referat. debet ne esse pars presens. Respondeo in commissione debet esse presens: quia posset opponere contra personam: qz esset suspecta: r debet dari terminus vt vadat tali die r tali hora ad agrum: vt. l. iij. finium regun. r. l. generaliter. s. penulti. C. de reb. cre. sed relationi non debet esse presens. facit quod dicitur qz dispositioni pars non debz esse presens: sed iuramento sic: vt. C. de testi. l. si quando. ¶ Quero an testis possit deponere dictum suum in scriptis. Puro qz sic' si tamen iudex vellet eum videre r audire loqui bene possz hoc facere: quia videbit qua trepidatione diceret: vt. l. de minore. s. tormenta. j. de question. sed si dictum suum vellet redigere in scriptis posset: vt hic. facit. l. discretis. C. qui testa. facere possunt. C. Ultimo ista. l. facit ad questionē de eo quod quotidie fit: vt promitto ticio restituere damna r expensas que fient in tali lite de quibus stetur eius simplici dicto nunquid valet. De. qz non: vt refert Ly. C. de pactis. l. si quis in conscribēdo. By. qz sic: vt. l. fina. j. de preto. shipu. dic vt ibidem.

Licet placeat. C. Dic vt. l. si res s. de leg. i.

¶ **Uti dotem.** C. Non est verum velle grauare heredes duplici prelatione.

¶ **Fori.** C. Nota ex pncipi. qz si promitto tibi reddere quicquid mihi dedisti qz venit id quod dedisti ob causam si tamen sum obligatus ad reddendum. sed secus si nō sum obligatus ad reddendum: vt si dedisti ex causa emptionis vel alia.

¶ **De optione legata.** Rubrica.

¶ **Ius.** C. Dec. l. legitur in glo. duobus modis r quelibet lectu. est nota. quod dicitur vt in glo. C. Oppo. qz vnus tantū possit eligi vt omnibus legibus huius titu. Respondeo ibi loquitur quando relinquitur optio serui in singulari. hic vero loquitur qz legat optio i plurali. r sic no. qz si testator iubet sua bona distribuere inter pauperes eligendos per talem qz ille non potest vnus eligere r dare ei omnia. argu. s. de annu. lega. l. iij. argu. huius. l. Secundo modo legitur vt in glo.

¶ **Utiens.** C. In hac. l. ponitur qualiter relinquitur optio vel electio. Item quis eli

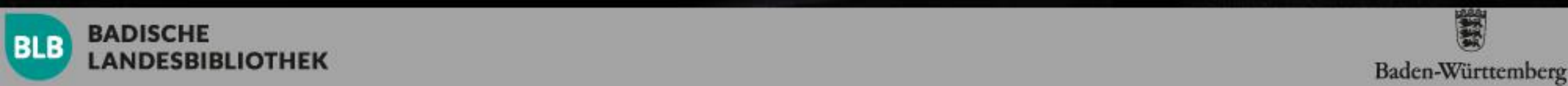
licet. de test. sed do. Jo. no. l. c. vt cir ca. de elec. i. vj. in nouella tenet priū r ita etiā fuit decisum p do. de rota r alias vidi cōsiliū do. lu do. p ista pte. r cū bar. hic concordat bal. in. l. iureiur. C. b testi. r bal. in. l. bonefidei C. de rebus credi. in ver si. sequit videri. r imo. no. in. c. d. te sti. extra d. te stibus.

¶ C. Diceret sed an procurator specialis possit ferre testimonium veritatis p vno die qz nō vt voluit Ant. in. c. l. ex quadā. de testi. hec fuit dictū do. bar. in. l. qui bona. s. si alieno. de dā. no. insec.

¶ **De optione legata.** Rubrica.

¶ **Ius.** d. s. an legatū optionis dicat gen' vel species vide bal. i. l. i. s. h. i. vij. col. cōia de leg. r ibi etiā dicit qd si in elect. fuit error. an possit tacito cōsensu confirmari.

¶ C. Vnū eligere si aliqs est grauatuf distribuere inter pauperes non pot vnū eligere r oia ei dare. Adde bar. to. in. repet. l. i. de sacro san. eccle. in. xix. col. ADDE paulus de ca. cō silio. c. l. vj.

¶ Toties nō valeat. Electio nulla ius electionis nō tollit. z facit ad id quod no. Inno. in. c. in litteris. de offi. deleg. vt refert bal. in. l. si vt propon. C. quomodo z quando iud. qui vult qd si data est potestas vni eligendi officialem qd si elegit aliquem qui non poterat eligi qd potest iterum eligere. z ponunt cano. in. c. si super gratia. de rescrip. z in .c. si copro/missarius. d. elec. z vide bal. in. l. post aditam. C. d. impub.

ADDE an cū pma electio ē nulla iterum possit fieri. alia. Ro. cō. filio. cccxcij. z an cū electio in pte fuit nulla in rotum vitetur vide eūdem cōfilio .lxxj.

¶ Contra rium t3 glo. Et adde qd contra bar. etiam t3 gl. in. d. l. si. i. C. d. le. z ibi sequitur eaz Lx. z hētur per Inno. in .l. legato. s. lega. i. z per bal. etiā i. d. l. si. i. i. vj. col.

¶ Data igitur an est cōsumpta. vid. Inno. i. l. serui electi. s. i. in pn. de le. i. ad fi.

¶ Iterū eligere. an electio semel facta si nō valet iterū fieri possit habet per bal. in. l. qui per salutē. s. de iurciur.

git quid eligatur quid si electio non valeat: z q̄ liter debeat electio fieri z hoc vsqz ad. l. mancipi oruz: z hoc fit pro sumario. ¶ Ad prima duo dicta quero vtrum hodie in genere legato sit legatarij electio. In hoc fuerunt opi. inter gl. que recitatur hic: z l. heres. s. si incerto. s. fami. ber. cil. z. s. de lega. i. l. legato generaliter. dic vt ibi: quia veritas est qd electio est legatarij: si testator de certo non sensit. ¶ Secundo quero vtrum legatarius possit eligere optimum. Respondet Rog. qd sic quando expresse est relicta optio. scilicet si seruus est relictus generaliter: z sic optio est relicta tacite. vt. l. legato generaliter. s. de lega. i. z hoc tenet glo. j. qui z a qui. l. iij. Contra rium tenet glo. hic z bene per hanc. l. que equi parat ista legata scilicet legatuz optionis z legatum serui generaliter: z allega. l. si. in. s. i. C. communia de leg.

¶ Ex. s. sequenti. ¶ Si testator reliquit bona distribuenda in pauperes per suos fideicommissarios: an si eligant incapaces possint iterum eligere: ibi. Quero. Et an cum aliquibus est data potestas eligendi si electio non valuit: an possint iterum eligere: ibi. Al timo. Et quid sit dicere habere ius eligendi iure suo vel alieno: ibi. Sed. Et qualiter cognoscatur qd quis habeat ius eligendi iure suo: ibi. Quero.

Data igitur. ¶ Nota qd debet eligi de rebus hereditarijs. Item oportet qd sit de eo genere de quo data est electio: z si electio non valet potest iterum eligere: z hoc si fecit ignoranter. secus si scienter. ¶ Oppo. de. l. ticia. s. primo. j. de aur. z argen. lega. vbi etiam res hereditarie nō possunt eligi. Solu. illud verum quando in hereditate de illo genere non reperitur. hic vero loquitur quando sub illo genere in hereditate reperitur z sufficeret reperire vnum vel duo de illo genere: vt. j. eo. l. si tibi. s. i. z. l. si optio. ¶ Secundo pro declaratione. l. dicatur hic si non valuit electio potest iterum eligere si ignoranter eligi. scilicet si scienter: z sic loquitur quando electio non valuit ratione rei electe. ¶ Quero quid si electio non valuit ratione electionis non congrue facte Respondeo idem qd electio non consumitur: vt. j. e. l. si tibi. s. vnus. fm lectu. glo. ¶ Quero qd in electione personarum iussit testator: bona distribuui inter pauperes eligendos per suos fideicommissarios: z fideicommissarij eligant pauperes incapaces: an est consumpta electio. Respō deo aut elegerunt scienter aut ignoranter: vt h dicitur. pro hoc extra de elect. c. cum in cunctis: z in auē. de san. epif. s. si quis autem contra pre fatam. colla. ix. in. i. charta. ¶ Possit queri quando est peccatum in electionis forma: vt dixi. s. p. xi. l. quotiens. vtrum debeat distingui scienter vt ignoranter male elegerit. Videtur qd sic: vt in .c. quia propter extra de elect. Sed contrarium crederem: quia quando ē peccatū in forma electionis peride est ac si electio non esset facta: vt in. l. quid tamen. s. de arb. Non obstat. c. quia propter. quia habet locum in sua materia non ista. ¶ Ultimo docto. inducunt ad questionem concessa est quibusdam potestas eligendi modo illi elegerunt: z non valuit electio: an pote

¶ In. l. serui electione. Et istam. q. vide ibi per Ray. bal. z Inno. z ibi etiam habetur per eos. quid si electus renunciauit electioni: an iterū possit eligi z videtur idem dicere quod hic dicit. z vide Joā. an. in. c. si cō. promissarius. de elec. in nouella. in. vj. z de. q. bar. hic habetur per Joā. an. in. c. grande. de rescrip. in. vj. sed pone qd ultra elec. requirebatur con

firmatio z i electione ni bil fuit oppo situm: an in cōfirmatioe poterit op. poni. dic. s. j. Inno. qd nō in. c. cū dile ctus. de ele. z in. c. id cā pos. z ppie. ¶ Perinde ac si nō. z ad hoc vide que no. bar. in. l. absenti. s. dona. z ca no. in. c. acce dens de pre ben. ¶ Iterū in dicare p. bal. no. in. l. si vt pponis. la. i. in. ij. col. C. quō z qñ iudex.

runt iterum eligere. ¶ By. z Jac. de are. ponunt istam questionem in. l. serui electione. s. de leg. primo. z Lx. C. de contrahen. empti. l. si. in. vij. questione. Quil. ponit in. l. qui per salutem. s. d. iureiur. z in hac. q. placet opi. Pe. qui concor. cum Jac. de are. in. d. l. serui electione: vt distin guamus. aut electio tenet: z tunc sunt functi of ficio suo: z iterum non poterunt eligere: vt. l. iudex. de re iudi. aut electio non tenet: z tunc aut habent electionem iure suo: z iterum poterunt eligere vt hic. aut habent electionem iure alieno z tunc aut fuit peccatum in forma electionis: z iterum poterunt eligere perinde ac si non ele gissent: vt. l. quid tamen. s. de arbitris. aut fuit peccatum aliter: z tunc licet electio non valeat iterum eligere non possunt: vt. l. preses. z. l. si vt pponis. C. quomodo z quando iudex. vbi iudex delegatus si fert sententiam nullam non poterit iterum iudicare. ¶ Predicta verba debent intelligi in eo qui habuit electionem iure suo z electio non valuit sine sui culpa: quia ignoran ter elegit non capacem: vt dixi. Itēz predicta ve ra sunt si est data potestas eligendi potestatem secus si dixit prouidendi: quia tunc videtur nō prouisum donec potestatem habeamus: z ita dixit Inno. extra de offi. delega. c. in litteris. ¶ Sz iuxta predicta quero dixi aut habebat electionē iure suo aut alieno. quero quid est hoc dictum. Dic ista verba debent intelligi sic suo iure quan do ius eligendi in eorum persona resideat. iure alieno quando faciunt ex vigore iurisd. alterius tanq̄ ministri vel alterius tanq̄ delegati. Vel vt verius loquar alij eligunt per eos: vt. l. i. s. qui mandatum. s. de offi. eius cui mandata est iuris dicio. ¶ Quero qualiter cognoscatur: an qs ha buit ius eligendi iure suo: an sit minister alteri us. Respondeo aduertenda sunt verba statuti vel reformationis dantis potestatem. quādoqz sunt verba expressa que dicunt concedimus tali bus ius eligendi nec ulterius limitant: z tūc trā sferuntur in eum ius eligendi: z habz iure proprio sed si dicunt eligimus illum quem nominauerit talis tunc illi sunt nudi ministri: vt. l. vtrum. s. i. j. de re. dub. z ponit Inno. extra de elec. c. ne p defectu. in. ij. glo. Itēz debetis aduertere verba si quidem reformatio diceret z illud quod fece rit valeat z teneat auctoritate presentis cōcilij: z tunc apparet qd illi non habent auctoritatem a se sed concilium facit per eos vt in probemio in sti. circa medium ibi auctoritate nostra leges cō ponerent pro hoc magis expressum. extra de de ricis egro. c. i. lib. vj. z de supplen. negli. prela. c. i. in de. Si vero essent verba dubia z ambigua vtputa dicit qd tales eligant potestatem hic est aduertenduz si quidem cōmittitur illis personis vnus actus tantus: vt puta electio presentis po testatis in dubio debet intelligi qd faciāt aucto ritate communis: sed ipsi sunt tanq̄ ministri. sz si committeretur vniuersaliter: vtputa qd prio res semper possint eligere potestatem tunc i. du bio videtur eis concedi ius eligendi iure pprio ratio quia iurisdicio propria z ordinaria non cō suciuit concedi in vna re particulari: sed in qua dam vniuersali administratione: vt probatur in .l. si. C. vbi z apud quem. z de offi. prefecti vt. l. i. in pn. z. l. i. C. ne filius pro pa. z in pma cō

C iudices ordinarij. doctor est iudex ordinarius in scholares. & adde bal. in auc. habita in vltima col. C. ne fili. pro pa. & Bar. in. l. fi. ad fi. C. ordi. faci. & bal. in. l. imperium. in. i. col. s. de iuris. om. iudi.

C Rñdeo. pro prioribus terrarum vel ciuitatum. adde qd no. bar. in. l. si bolem. s. mada. an ut

prioros possint facere & statuta per a dunantiam. vide no. bar. to. in. l. iij. C. de nauicula. li. ij. et ad bar. ad. de id qd habet p. gult. d. fuz. de no. codi. cōpo. sup. ver. r. r. tas. & in. l. p. uilegia. e. ti. bar. in. q. in. cipi. adunantia gñalio.

C Ultimo vide glo. Et adde qd not. bal. in. l. di. gna. vor. C. de legi. vbi ponit an succesor possit infringere facta pcedef

sonis: & etiaz est videndū qd no. bar. in. l. oēs populi. in. v. q. prim. in. ver. quero vsqz ad qd tepus

s. de iusti. & iur. & in. l. st. alie. in. fi. p. cip. de ver. ob. & hic ad de nota. per smol. post bal. & ange. i. l. ex facto. i. ij. col. d. vul. ga. & pupil.

ADDE an successor de beat seruare pacta pcedef

cessoris bal. pñlio. cccij. lib. iij.

Ancipiorum. d. m. p. ioruz vltio illa. l. fac. da

rus est terminus ad pbā diu. an eo elapso amplius audiat: & sic an testes et ista possint produci. ad qd no. in. c. corā felicio. de resti. in. in. leg. & in. cle. sepe. de ver. fig. & ad istd dñi facit: an

& quo possit moza purgari. & vide qd scripsi in. l. si insulam. de ver. ob. & qñ dicat factū ius deterius est bonus ter. l. i. si ex nox. cau. aga. & in. l. ij. s. defendi. ex qui. cau. i. pos. ta. p. Anno. in. c. cum in tua. q. ma. accu. pos. & vide in sequenti appostilla.

C Contrariū videtur tenere bar. in. l. fi. s. de ser. in. fi. i. col. & adde qd Jo. sab. in. l. de excu. tu. s. qui aut. dicit qd siue sit tps statutu a lege siue ab homie si de nouo pueniant pbationes ad notitiā volētis opponere qd ē post tempus potest opponere licz Specu. in. ti. de except. s. nūc vidēdū tenuerit prium in tpe pñfio ab hoie & predicta vera pter qz in cā tute.

stitutōe digestorū. §. penulti. vbi facit doctores iudices in scholaribus: & intelliguntur iudices ordinarij: quia vniuersaliter eis conceditur. se. cus si particulariter vt dixi & per hoc videtur casus in. c. cum aliquibus. extra de rescript. in. vj.

Et pcedita sunt multum notabilia non solum ad ea que dicta sunt: sed etiam ad alia. pone por res habentes arbitrium fecerunt vnum statutū an sequentes possint illud reuocare. Rñdeo^b si quidem priores fecerunt ex eorum officio tanq̄ priores: qz erat eis cōcessuz: tunc sequentes por res possunt reuocare. si vero fecerunt ex auctoitate adunantie: & sic non fecerunt tanq̄ priores immo adunantia dicitur fecisse magis per priores: & tunc sequentes non possunt reuocare sine auctoitate adunantie. **C** Ultimo vide gl. que incipit que non tenuit ipso iure ibi ar. j. de re iudi. glo. respondet ibi tenuit sententia ipso iure alias esset idēz quod hic: vt. l. si vt proponis. C. quomodo & quando iudex. By. no. tex. ibi si ante: quia est notandus.

Ex. l. sequenti.
Qualiter quis dicatur scire verba testamenti.
Liphi. Ante exhibitionem reruz electio non tenet nisi legatarius fuerit sciens. hoc dicit.

Ho. qd oēs debēt exhiberi alias eligēti non p̄iudicatur. **Q**uerit gl. qua actione potest conueniri heres vt exhibeat. Dicit glo. actio ad exhibendum vel actione ex testamento: vt. j. eo. l. si tibi. §. si. **Q**uero quot requirunt vt electio valeat. **H**ic vt no. in. l. serui electione. s. de leg. i. **Q**uero vtrum heres debeat esse presens vel saltem monitus: cogitabitur. **C** Ultimo ista lex facit in argu. ad. q. dicitur in. l. de his s. de transactio. & l. i. §. i. s. quemad. testa. aper. qd de his controuersijs que ex testamento depēdent non potest transigi nisi inspectis & cognitatis verbis testamenti. quero quid si non inspexit adhuc tamen bene sciebat quod in testamento continebantur. **H**ic videtur tex. qd sufficit: vt l. in fi. ibi cum sciret. ad hoc facit. l. scire. de legi. vbi scire est tenere vim & mentem: non verba tenere. dixi. in. l. que rome. §. duo fratres. j. de verbo. ob. tene menti.

Ex. l. sequenti.
An officium iudicis de quo in. l. imploretur iure ordinario: ibi. Quero. Et an si iudex statuit terminum ad producendū testes: an possit post terminum producere: ibi. Ultimo. Et an terminus datus a iudice videatur peremptorū vide in fine.

Ancipiorum. **C** Legatario opti onis terminus ad eligenduz statuitur quo elapso eligere nō potest: si res nō est integra. hoc dicit & est bona lex & menti tenēda. **C** Aduertendum est ad banc. l. & circa eam

lari. nam post terminū nō admittit excusatio ē de nouo pueniat ad notitiā: vt no. in. d. §. q. aut & ibi Jo. sab. & istis adde bar. in. l. admonēdi. in. ij. col. s. de iurcir. an aut testis admissio post terminū saltem faciat indicium vide bar. in. l. ij. in fi. j. de appel. reci. & hic adde moder. in. l. i. §. si mi nus. per Anno. post bal. in. l. si insulā. in. v. fallē. regule affirmatiue. de v. ob. vbi t̄z

bar. hic & s. scripsi post Anno. in. d. l. si insulam. & ang. & Anno. plene i. l. q̄ diu. lultima. d. acq. here. & vide casū in quo etiaz p̄ terminuz p̄nt examina ri testes etiaz qd nō iuraue rūt in termi no. vt p. bal. in. addi. spe. in. ti. de sen. in. xv. col. & adde ad ma teriā bar. in. l. i. C. d. sen. aduer. si. la. li. x. & bal. in. l. fi. s. d. ser. in. ver. ij. p̄n cipalē q̄ro vbi refert **C** y. hic i ad di. & vide ra pha. ibi. s. in. d. l. fi. q. die fuisse dictuz originale Ja co. de are. in. l. in crimie. j. de adult. vide rapha. in. d. l. fi. in. pe. col. q. p. batio sine di latioe facta valet vt etiā ibi tenet bar. to. bal. & an. ge. & qd pba bak p iura mētū cōclu dit hic bar. & bal. in. l. ij. s. si qs cau. & ibi late per ang. & p. euz in. l. fi. s. de ser. & p. spe. in. ti. de vlla tione ad fi. & est casus sin gularis. i. l. fin. j. de vo. auc. iu. pos. & ibi habes post textū. l. scire oportz. §. sufficit. d. excusa. tut. Anno. in. c. d. causis. de te sti. cū simi. & vide ad hāc materiā. bar. to. & post cū ibi saly. Ro. & rapha. i. d. l. admonēdi in. ij. col.

primo oppo. C. vt nemi. age. l. i. So. illud quod ibi dicitur fallit ex causa que ponitur hic in tex. **Q**uero quo iure petatur a pretore: vt istud d cernat. Respondeo iudicis officiu imploretur quia verba diriguntur ad iudicem. ergo iudicis officium imploratur: vt. l. q. si minor. §. fina. s. d. mino. dicam in. l. ij. j. de ali. leg. **Q**uero vtrū istud officiu imploretur dato libello ordinario. **P**uto qd nō: immo sit summarie & de plano: qz cum statuitur terminus actori ad eligendum te net **Q** y. qd fiet sine cause cognitione. ita tenet in. l. ticia. j. de accusa. & in. c. indulgum. extra de re. gu. iur. lib. vj. licet quidam moderni aliter dicāt vt refert **C** y. in. l. si ea. C. qui accus. non pos. **S**z pposita opinio **Q** y. plus placet. **P**rimo quia textus simpliciter loquitur nec dicit de cause co gnitione. Secundo quia est causa manifesta: qz heres durante electione non poterit de familia disponere: ideo non indiget probatione: vt. l. i. cum similibus de exercito. **C** Secundo quero pone qd in decreto fuit apposita causa ne venditio impediatur post tempus. modo heres non vendidit post tempus sed pignorauit: an ppter hoc electio sit cōsumpta. **H**ic videtur tex. qd sic. **C** ontrariū videtur dicendum: vt. s. de rebus eorum. l. si pupillus. §. si p̄tor. Respondeo ad hunc tex. quia hic in decreto non fuit causa limi tata: vt hoc fieret propter venditionem tantuz: sed simpliciter fuit datum & illa verba in p̄ncipi. non sunt decreti: sed est quedam ratio iuricon sulti **C** Ultimo ista. l. facit ad. q. iudex statuit p̄ ti terminum ad producendum testes: an potest post terminum pducere. **E**t Ja. de are. dicit aut parti aduerse nihil deperijt: quia pars aduersa habet probationes contra instrumenta: & testes elapso termino sicut eo pendente: & admittitur alias non: vt hic. & refert **C** y. in. l. si ea. in. fi. C. q. accu. non pos. & ibi tangitur per glo. & l. iudices. C. de iudi. & per **Q** y. in. c. indulgum. extra de re. gu. iur. lib. vj. Sed nos habemus tex. in simili. ex de excep. c. pastoralis. vbi nō potest pducere nisi iuret ad se de nouo peruenisse: & facit. c. cum dilectus. extra de fide instrumen. **P**reterea di stinctio Jaco. non probatur hic: quia quicquid aduersa pars incipit facere: & aliquo modo de bonis suis disponere non admittitur iste ad eli gendum post terminum. ita in iudicio quocun qz modo ps aduersa incipit litē agere nō audie tur iste post terminum nisi iuret iste ad se de no uo peruenisse: vt. s. dixi. **C** Ultimo no. qd iste terminus datus a iudice in dubio intelligitur p emptoruz: licet non sit dictum vt hic. **E**l veruz eo ipso qd iudex in termino ponit p̄minatio nem: vt quia dicit alias post terminum te nō au diemus habet vim peremptorij: vt hic. & l. ad p emptorium. cum. l. sequen. precipue in. l. nonnū q̄. s. de iudi. dixi plene in. l. si finita. §. iulia. j. de dam. infect. **Q**uero ad cuius petitionem pōt

ADDE an si est datus terminus ad probandum eo elapso pbari possit Salp. inter consilia bal. cōsilio. cccxvij. ij. lib. & ibi quid de termino cōuē tionalit: an eo elapso possit pbari & vide oino. d. car. cōsilio. xxxij. **C** Ultimo no. Adde que no. bar. in. l. fi. s. de ser. & in. l. si finita. §. iul. de dā. infec. adde qd dixit glo. in. c. i. in ver. absentia. de elec. in. vj. qd termi nus p̄fixus hz vim pemptorij. & dicit bal. i. d. l. fi. de ser. qd valet p̄batio nes admisse post terminum si nō fuit appositum. & dicit Anno. qd post ter minum legis vel statuti pars nō pōt moza purgare. scus post terminū

ll iij

iudicis : vt ipse not. in .c. fi. q. ma. nu. accusa. pol. r. bal. in auē. ad bec. de vsur. i. pe. nulti. col. r. idē bal. in. l. diffamari. C. de inge. ma. nu. vide tex. in cle. i. de p. ba. dicit tū bal. in. l. tres in fi. q. so. et q. iudex. q. si datus est terminus ad articuladuz cū prestatōe saluo iure d. clarādī q. p. terminū pōt declarari. et de hac mate. ria vide per moder. i. s. si minus. l. si. de ac. r. dicit no. bal. in. l. pemptorias in. iij. col. in ver. querosi iudex. C. ten. rescem. si. pos. q. si iudex pte pte vel citata ad misit. pbatō nes. post ter. minū q. va. lent tales p. batione. et b. adde bal. in auē. ei in fi. de tēp. ap. ADDE vi. dendū d. l. d. consilio. iij. vbi dicit q. hic fuit sim. plex termi. nus nō gem. ptorius. ¶ I tibi s. adde q. no. bar. to. in. l. si in sulam. in. iij. q. de verb. ob. r. melius in. iij. q.

exerceri istud officiu iudicis. Respon deo ad pe. titionē heredis: vt hic. Item ad petitionē alteri us legatarij: vt. l. si tibi. j. eo. Item ad petitiones emptoris hereditatis vt alterius cuius interest: vt. j. eo. l. si optio. s. fi.

I tibi. C. Quero vtz elapso ter. mino possit legatarius eli gere. Lerte non : q. statiz alij serui termi no elapso sunt effecti legatarij: r. sicres nō est in tegra r. appellatōe ceterorum omnes cōtinen tur: vt. j. e. l. cum optio.

Si ex quattuor. C. No. q. qm in hereditate nō reperiūtur nisi tot quot debent eligi legatuz habetur vt purū. simile. j. e. l. si optio. Et hoc in ducit Ja. de are. ad. q. qm extrahuntur basali de sacculo: r. in fine sacculi repit vna tm cedula scri pta. Item repitur tm vnus capax in concilio ad eligēduz: q. alij capaces suas cedulas habuerūt Lerte ad cū spectabit electō pure: nec erit neces se q. de sacculo extrahatur cū vnus tm cōsiliari capax repiatur p. hanc. l. r. l. si operis. j. eo. te. ne menti.

Vnius. C. No. tex. ibi q. nō videoz. di. cif hic si nō mutasset volūtatēz quero ex qua causa pōt mutare. Gl. assignat plu res causas quas vide r. glo. signa r. nota. in. l. ser ui electione. s. de le. i. Item est alia. s. fi. electio fie ret sub conditōe: vt. l. actus legitimi. j. de re. iu. Et ex ista glo. no. q. qm electio peccauit in for ma pōt mutare voluntatem. dixi. s. e. l. ij. s. i. Ja. co. de are. r. Oldra. intelligunt q. hic pōt muta re voluntatē: q. cum electio fuerit pcessa duob debuerunt eligere vnum: r. eligendo separatim non valet: sed p electionem factam postea ab al tero cōfirmatur: vt. l. p. fundum. s. de ser. ru. pre. r. ar. j. e. l. seruo generaliter. r. p hoc habes si est cōmissum duobus fideicōmissarijs q. eligāt pau peres debent simul eligere. als primus pōt mu tare volūtatē donec secundus eligat: r. p hoc j. e. l. seruo generaliter. C. Ultimo vide gl. que incipit: vt. l. ij. s. fi. r. c. So. vt ibi. r. j. de reg. iu. l. in negocijs. vel hic nō recitat de nouo consensu adhibendo: sed de veteri cōseruando fm Old. r. de hoc dixi vobis. s. e. l. scyphi.

Am ita.

Quesitum. C. Cui est lega. ta optio nō po test eligere seruu pure vel sub cōditiōe manu missum: nisi cōditio defecerit. h. d. C. Op. de. l. si dno. s. de leg. i. r. j. eo. l. si heres. Sol. aliud est seruum alterius esse legatū: vt in p. trarijs. aliud libertatem seruo legatam: vt hic. rō est fauor li bertatis. plenius dixi in. l. si dno. s. de leg. i.

I pamphilo. C. Jus ele. ctionis reli. crum seruo cōpetit eius dno post manu missionem si vult. si nolet: tunc ipsi seruo manu misso licet petere. h. d. C. Op. extra glo. dicit h q. seruo manumisso elegit dno. p. tra imo ista ele ctio adheret seruo. ita q. non transit ad dnm: vt j. de ver. ob. l. si stipulatus fuerim illud. So. il lud verū seruo existere seruo. secus eo manumis so: vt hic rōnem ibi dixi. C. Itz op. insti. de he re. insti. s. alienus. So. ibi in hereditate in q. tps aditiōis inspicit. hic vero in legato optionis in quo inspicitur tps quo dies legati cedit. C. Itē op. fortiter aut tu dicit legatuz optionis esse pu rur: r. tūc indistincte querit dno. ita q. nullo mo do seruo q. in persona dni cedit dies legati: aut

dicit esse conditionaliter: r. tunc indistincte que ritur seruo. ita q. nō dno: vt. l. que legata. j. de re gu. iu. r. l. si post. s. fi. j. qm di. le. ce. Dicit glo. le gatum optionis vt in genere est pditionale quo ad optionē: sed purum quo ad seruum: vt. j. qui r. a qui. l. ij. Ista glo. errauit: q. voluit dicere to tum e contra: q. legatum optionis q. r. tum ad ius eligendi est purum: ideo cedit a die mortis: sed quantum ad rem ipsam est pditionale: vt. l. ij. q. r. a qui. r. ideo q. nō est omnino purum nec om nino conditionale eligitur media via : vt electio cōpetat dno si vult. als cōpetat seruo manumis so. ita dicit glo. r. Dy. r. bene.

I heres. C. De legato facto seruo alij legato ad legatarium optionis nil pertinet. h. d.

Quero de rōne huius. l. quare nō querit fun dus duobus. Rūdeo ex illa rōne que est dicta i. l. precedenti colligitur esse hic: q. legatum op tionis est puruz: ideo meuo incōtinenti est que situm ius eligendi: sed ex vigore illius iuris eli gendi non pōt incipere habere dnum: sed quo ad seruum est cōditiōnale r. non incipit habere dnum nisi cum optauit nec retrahitur: vt. l. i. s. i. s. ad syl. r. ideo cum tempore quo cessit di es legati facti seruo non reperiatur dno vere vel ficte: ideo sibi queri nō potuit. C. Op. de. l. cum ita. s. i. s. e. Glo. soluit pluribus: sed vera sol. est illa q. hoc est speciale fauore libertatis. C. Item op. r. videtur q. generi p. speciem deroget: vt. l. iuxta. s. felicissimo. s. de le. iij. So. hoc legatum optionis non est legatum generis. s. totius: sed est legatum vnus in diuidui generis: r. sic illa re gula generi p. speciem r. c. non habet locuz. dixi plene in. l. si dno. s. de leg. i. C. Op. glo. de. l. per seruum. de acqui. re. do. Solu. vt plene dixi i. l. proinde. s. i. j. de stip. ser.

I optio serui.

Lex ista ē satis subti lis r. diuidit in duas ptes. pma loquitur in instituto herede voluntario. secunda in insti tuto herede necessario. secunda ibi: q. si necessa rius. Item prima subdividitur in duas. pmo po nit dictum. secundo respondet tacite obiectioni secunda ibi: nec aduersatur. C. Nota q. qm fami lia redit in vnum: legatum optionis dicitur pu rum. r. simile. s. e. l. si tibi. s. i. r. facit ad id quod ibi dixi. C. Scdo nota quādo nō est dare mediū inter mortē: r. aditiōne: r. tūc regula cato. h. locū q. habet locū in legatis quorum dies cedit ab a dita hereditate: vt dixi in. l. i. de re. cato. C. Op. de. l. i. s. seruus. So. ibi testator legauit seruo al teri legato. C. Op. contra hoc de. l. seruo. j. eo. So. ibi remanserunt plures in familia. vñ ille ser uus pure legatus nō videbatur. hic vero vnus solus remansit in familia. C. Item op. q. iuriscō sultus non respondeat ad regulam cato. q. post mortem nō potest cōfirmari impediēte regula cato. vt. l. i. j. de re. ca. qd hic iuriscōsultus negat So. ibi loquitur in legatis quorum dies cedit a die mortis testatoris. hic vero loquitur in lega tis quorum dies cedit a die adite hereditatis: vt .s. in nouissimo. C. de cadu. tol. quo casu regula non habet locū fm Rog. C. Contra hoc op. de .l. nostre. q. si istud legatum cedit ab adita here ditate. ergo male dicit finis q. illud legatum p regulam cato. infirmatur. Sol. ibi loquitur quā do inter mortem r. aditiōnem nō est mediū quo casu regula habz locum in legatis quorum dies cedit ab adita hereditate: ideo q. dies mortis r. aditiōnis hereditatis idem est. C. Item opp. q.

I pam philo. l. si si pulatus. Ali as est. l. si ita si. fueri illd vel ultra bart. posset forte dici q. cū hoc reli ctuz sit hoc modo factū videlz relin. quo electio. ne serui p. philo seruo ticij vñ vide tur relictuus factum ticio dno r. ei cō tēplati. l. euz aliq. d. iure deli. r. l. aci. tio. r. ibi bar to. d. acqre. here. vñ m. mirū si i. do minū trāsit licet de ista verba videā tur hic fuisse legio nō te. statoris. r. a dicta demō stratiōis cā. ¶ I optio s. serui. s. ē alibi fm bal. in. l. i. in fi. prin. de ca. tol.

regula cato. non habebat locum hic: q: legatum optio nis est con ditionale: vt. l. iij. j. qui z aq. i. l. si pampbi lo. s. eo. z. l. boiem. j. eo. sed ad legata cōditionalia nō p̄tinet regula cato. vt. l. i. j. de re. ca. z. l. cetera. §. i. s. d. e leg. i. So. hic loquit in conditione tacita q̄ nō impedit transmissionē: z diem legati cedere. sed cōtraria loquū tur in cōditione expressa: vt no. in. l. i. j. de regu. cato.

Somponius. Cides ergo q̄ officium iudicis de quo loq̄t l. mancipiorum transit ad emptorem.

I cum optio. Cfacit q̄s habui tis plene in. l. que dam. s. de rebus dubijs.

Eruo siue. Cōpp. s. e. l. si optio. So. hic remanserūt plu res in. l. nostra vltra tres. cū enī relicta fuit optio seruo rum in plurali numero si vsqz ad tres tñ essent in here ditate posset dici q̄ essent legati pure. arg. s. e. l. i. z. l. si tibi. §. primo.

Stione. Cides hic q̄ ante heredi tatē nō pōt fieri optio: z plu ra alia regrantur que habuistis. s. e. l. si tibi. §. vnus. z. l. serui electione. s. de leg. i. Querit glo. q̄ cedit dies optionis. Dicit glo. olim ab adita hereditate: vt hic. hodie vero a die mortis: vt insti. de le. §. optio nis. vel dic q̄ ibi loquebas de iure antiquo ante tem pora digestorum.

Am optio. Cfacit. l. ceteruz. j. de ver. si. z facit q̄s dixi. s. e. l. si tibi optio. in prin.

Omne. Cōp. q̄ repudiatio pampbi li valeat ita q̄ pampbilus eli gi nō possit: vt. s. de pac. l. si vnus. §. si generali ter. Quidam dicūt q̄ hic erat electio heredis. vñ lega tarius heredi p̄iudicare nō pōt. Alii dicūt q̄ ab initio est electio heredis. scōo legatarij: sed hec electio nō erat translata in legatariuz. Iste opi. rep̄obant: q̄ sine du bio est electio legatarij: vt. l. ij. s. e. z plene no. in legato generaliter. s. de le. i. quare dic q̄. l. p̄traria. loqtur i pa cio: sed hec. l. loqtur in repudiatione. q̄ repudiatio nil operat in pampbilo q̄ erat sub conditione in legato si eligeret: vt. l. si p̄p̄bilo. s. e. z. l. iij. q̄ z a qui. ideo repu diari nō pōt: vt. l. si ita. §. i. s. de leg. ij. ideo inter pactū z repudiationē est d̄fina: q̄ repudiatio fit cōsensu vnus sed pactum p̄sensu duoz. ita not. hic. z. l. i. s. de pact.

Cōtra istā so. op. q̄ imo repudiatio valet enī p̄p̄bi lus debeaf sub p̄ditione tñ est p̄ditio p̄tatiua si voluit legatarius. sed ista p̄ditio repudiationē nō impedit: vt. l. h. s. de p̄di. insti. z. l. verba. j. e. z no. i. l. is qui heres. post prin. de acq. here. Sol. sustinēdo p̄ modo dico sic q̄ ista cōditio in mera volūtate nō p̄stitit: q̄ debuerūt sibi p̄ius oēs serui exhiberi: vt. s. e. l. sc̄p̄bi. z sic itelli go q̄ h̄ fuit facta repudiatio ante exhibitionē. si enī p̄ exhibitionem repudiaret p̄p̄bilum tūc videret eligēf p̄p̄bilum z ipsuz repudiare. ar. p̄dictoz iurium. z ar. l. illud. de acq. here. salua meliori deliberatione sic itel ligo. C̄alterius p̄cedo p̄dicta q̄ dixi q̄ repudiatio iu ris futuri non pōt nisi p̄ pactū nō p̄ repudiationē sunt vera extra iudicium. secus in iudicio. l. i. j. de cu. bo. dā. vel nisi repudiet p̄ite parte ita q̄ habeat vim pacti: vt no. in. d. l. i. j. de cur. bo. dā. dicaz in. l. antistius. de acq. here. C̄ōp. p̄tra h̄c. l. j. de adi. le. l. q̄ boiem. Sol. ibi adēptio fuit facta p̄ quā videt p̄p̄bilus adimi. h̄ vero fuit repudiatio legatarij. C̄ōp. j. de accep. l. z p̄ iusu randū. §. si boiem. Rūdeo ibi loquit in acceptilatione que h̄ vim solonis. ideo totā obligationēz p̄mit. z sic habes q̄ttuo: casus. P̄tio q̄s repudiat vnū. tūc i nullo p̄tu dicat: vt h̄. Scōus est acceptilatio: z ista in to tuz p̄iudicat: vt. d. l. z p̄ iusurandū. §. si boiem. Terti us est pactum. Quartus testatoris adēptio: z tūc illi p̄

iudicat in eo hoie de quo est facta ademptio vel pactū vt hic no. z. l. qui boiem. j. de adi. leg. P̄dicta q̄ dixi intelligunt q̄ repudiaret p̄p̄bilus tñ: sed si repudia tur legatuz optionis simpliciter sine dubio valet: rō q̄ ius eligendi est pure legatū: vt. l. si pampbilo. s. e. z iō pōt iure repudiari: sed pampbilus est in cōditione: iō repudiari nō pōt. hoc sentit Dy. z etiā Guil. i. l. si vn̄ §. si generaliter. s. de pac.

Ex. l. sequenti.

Eligendi ius: an ad heredem transeat z qd sit dice re h̄z ius eligendi iure suo aut alieno.

Ilud aut illud. Cfacultas eli gendi q̄ cōpe tit alicui iure suo transmittit ad heredes. h. d.

Cōp. q̄ legatum optionis sm hec tpa ad heredē nō transeat: vt insti. e. §. optimū. Dicit glo. q̄ hoc fuit adi tum a cōpositoribus noui iuris. Scōo modo soluit: vt in glo. Vel dic q̄ primo loquit sm iura antiq̄ ante iura digestoz: z sic idem erit sm ius digestoz q̄ est hodie. Itē vñ q̄ istō ius eligēdi ad heredē nō trāseat: q̄ a p̄so na nō recedit: vt. l. si quis arbitratur. de ver. ob. Dicunt doc. aut ius eligendi cōpetit iure suo: z tunc transit: vt hic. aut cōpetit iure alieno z nō transit: vt in p̄trarijs. hec sunt verba. He. recitata p̄ Guil. in. l. si. C. de p̄tra ben. empt. certe h̄ distinctio nō p̄cedit in iure eligendi seu arbitrādi q̄ cōpetit alicui qd iuris est: q̄ tūc nō re cedit a persona: vel si receditur ad iudicem etiā si iure suo: z p̄ se arbitratur: vt. l. hec venditio. de p̄ben. emp. z. l. cū stipulatus sim. j. de ver. ob. sed in facultate eligē di q̄ facti est p̄cedit distinctio: q̄ si iure suo cōpetit trā sit ad heredes: vt hic cū silibus. als secus: vt. C. cōia de le. l. si. §. h̄ z si q̄s dixi. j. de ver. ob. l. si stipulatus fueri.

C̄sed q̄ro qd vult dicere: aut h̄z electionem iure suo: aut alieno. Rūdeo iure suo h̄z q̄s electionez q̄s ele git ad sui cōmodum: vt hic. Rō q̄ si cuti obligatio ip̄a trāsit ad heredem: eadē rōne facultas eligendi que est ei accessoria. Sed q̄s ad electionē ad vtilitatē alteri us nō dicat habere iure suo. An si testator reliquit cen tū pauperibus eligēdis p̄ suos heredes illis heredib⁹ nō eligētib⁹ nō trāsmittit ad heredes suos: sed pau peres simpliciter veniēt: vt. l. si q̄s ticio. §. si. s. de leg. ij. z. l. cū qdam. e. ri. C. cōia de le. l. si. §. sed z si quis. p̄bas etiā in. l. vnū ex familia. §. rogo. s. de le. ij. ita debetis in telligere.

Sud aufidius. C̄n̄ electio trahit secū ere cutionē nō admittit variatio. h. d. ista. l. no. ibi qm̄ res. Ista rō est subtilis: sed nō est ḡnalis. C̄ Quid enīz si de rebus alienis eēt legata optio. Lerte nō tra hit secū executionē: z tñ idem erit ibi. ideo dic q̄ tūc ra tio erit fauor: vltime volūtatis ne sit in p̄dēti: vt no. in. l. h̄mōi. §. stichum. s. de le. i. z ibi dixi. z. l. si ita stipula tus. j. de ver. ob. z ibi no. z ibi dixi. C̄ōp. h̄anc. l. d̄f hic si is dixisset q̄ vellet vñ q̄ verbū volo nō facit electi onem: vt no. in. l. serui electione. s. de le. i. Rūdeo ver bū volo vis vult: nihil importat nisi rōne adiucti verbi si enim dico volo eligere certe nō eligo. tūc sed si dico volo rez istā tūc eligo. dixi plenissime in repetitiōe. l. cū ctos populos. C. de sum. tri. z fi. ca. z in. d. l. serui electi one. s. de leg. i.

Ilum. C̄fructus p̄dente p̄ditioe ex re legata p̄cepti legatario nō de bētur nec nudo ministro. h. d. Quidā in fi. l. ha bent l̄ram cur nō ad m̄fem. z sic innuit q̄ mater hēbat fructus insolidū q̄ nō placet: q̄ cūz sit heres instituta p̄ parte non video q̄ mater habebat fructus insolidū cū in alia parte in qua non est instituta sit vt nuda mini stra. Alij h̄nt cur ad matrē: z ista est bona. q̄n̄ dicat pro ea parte p̄ qua est heres habebat fructus p̄ alia non: sed h̄z coheres. C̄ōp. de. l. si ita relictu. §. pe. s. de le. ij. z in. l. in fideicommissis. §. cū pollidius. s. d̄ vsuris.

Sud aufidius. An q̄ nō lice at mutare volūtate. dic q̄ primo pp obligatiōis vinculu. l. si cut. C. d̄ ac. z ob. Scōo pp ius alteri q̄ntū. ar. l. si. s. de pac. z no. glo. in. l. si cū dotē. §. eo at. fo. ma. z istā fac ad no. q. d̄ qua dixi p̄ bar. in. l. duo ex tribus. d̄ re iudi. Tertio si res nō sit i tegra. §. re. cte isti. man da. q̄ tñ dicit tur cē itegra i iudicijō an lit. p̄te. s. de pecu. l. ij. no. i. l. mādatur. C. mādā. itē quarto nō lz mutare vo lūtate si p̄tia volūtaz tra hit secū ere cutionez: vt hic. cū si. ita dicit bal. in. d. §. eo aut tpe: §. Imo. ibi addit q̄n tuz casum si qualitas di spositiōis est talis d̄ cui⁹ natura est q̄ nō d̄beat eē in p̄dēti: vt est videre i vltima volū tate. l. si. ad fi. cōia p̄dio. z fac q̄d no. p̄ doct. in. l. h̄mōi. §. si si chus. de le. i. z p̄ bar. in. l. d̄ reb⁹. re. amota. adde bar. in. l. i. §. si depofitō. s. depofit. z vid̄ Dy. i re gula quod se mel. de reg. iur. i. vj. ADDE an liceat muta re volūtatez abb. cōsilio. ij.

De vino tri. z ole. legato. Ricca.

I cui vinum. §. i. j.

Add. l. si do mu. in prin. z ibi de. de leg. i. i. c. in actu iter vi uos i. l. si qs argētū. post pñ. z ibi bal. i. j. col. C. d. dona.

Uscer tū. dicā latius.

Et de mate ria h. l. vid. plene p bar. i. l. inter. sti. §. sacra. de ver. ob.

Aliqua q̄litate. Ista distinctione sequitur ang. in. l. si seru. pluriū. §. h. d. le. i. l. bal. ibi transeat cū dy. z pau. de ca. remit tit se ad di. stinc. istam.

Uidaz q̄ sitreno uabile hoc sequitur etiā bal. i. ru brica. d. ver. fig.

Rūdeo hec dilatio fuit adiecta tm̄ fauore filij. **U**lti mo no. istam. l. p legatis que filiabus sūt vt nubant: qz nō pñt petere fructus medio tpe perceptos.

Aritus. **C**op. glo. de. l. nomē. §. i. s. de le. iij. Dicit glo. z bñ. sol. vt

ibi. **U**lterius op. de. l. si ita. de au. z ar. le. So. h̄ testator est vsus verbo futuri tps: nec appositū aliqd p qd tps significet presens. dixit eniz laces quas elegerit. nō dixit lances meas. sed certe forte cōtrarium est d. l. nomē. §. i. s. de le. iij. sed ibi videbitis. tene menti.

Uino tritico z oleo legato. Rubrica.

Continuatio rubrice per se patet.

Ino. **C**op. de. l. iij. in prin. j. eo. So. lu. vt ibi. Scdo oppo. z videt qz vsus testatoris non inspiciatur. vt. l. cū certum. j. eo. So. vt ibi statim dicam.

Am alii. **C**Generi p spm derogaf h. d. **C**op. de. l. nā qd. §. fi. j. de pecu. le. So. ibi alia verba restrictiua fuerūt qz h. De materia huius pncipij videbitis in. l. que situm. §. pe. j. ti. i.

Si centum. **C**Mo. hic qz pōt agere ex te namēto z ad exhibēdum.

Quero qs sit effectus actōis ex testō: z actionis ad exhibendū dic qz est effectus actōis ex testō put qs pre cise cogat ad pariedum deuastari: vt. l. fideicomissa. §. fi. s. de leg. iij. sed effectus actionis ad exhibendū est: qz est arbitraria vt feratur due snie. vna sup exhibitiōe alia sup interesse si nō exhibeat: vt. l. si cū exceptiōe. §. qd me. ca. z in. l. i. actiōibus. §. de in litē iurā. qd not. in. §. in arbitrarijs. insti. de act. Ex. l. sequenti.

Si legat vinuz debz de eo qz est in patrimonio alias debet emi.

I cui uinum. **C**op. §. e. l. i. So. ibi loquit qñ vinuz erat in patrimonio defuncti. sed hic nō erat sed emebatur. ideo nō pōt colligi ex volūtate defuncti qz illud detur. Ex p̄dictis no. qz qñ relingitur vinum debz dari de eo qd est in p̄monio. als debet emi: vt hic. simi le in. l. ticia. §. i. j. de au. z ar. le.

Si uinum. **C**uino legato nō cedunt va sa magna nec parua in qbus vi nū portat de loco ad locū: sed vasa pua i qbus vinū cō seruat: z cū vino vedūtur cedūt. h. d. Et ad euidentiā scias qz qdam vasa sunt apta ad vina cōferuāda: vt ve getes magne. qdam sunt apte ad portādū nō ad p̄ser uādū: z cū vino vedūt: z sic fit i portub' maris. **C**op. j. e. l. vinū. So. intellige istā fm̄ illā: qz intellige de vasis qz p̄sueuerūt vedē cū vino ex cōsuetudine regionis. Ex. l. sequenti.

An p̄suetudo testatoris inspiciat. z an quātitate le gata heres debeat mediocre prestare.

Am certum. **C**uātitate lega ra simpli electō ē be redis q̄le soluat: nec p̄suetudo testatoris inspiciat. h. d. ista lex de cuius materia dicā latius: z melius qz sit dictū p aliquē. duo habetis hic. primo qz p̄suetudo testatoris nō inspiciat. scdo qz ē in arbitrio heredis qd sol uat. **C**op. ad p̄mū z videt qz p̄suetudo testatoris in spiciat: vt. l. minimis. §. de le. iij. z. l. si seruus pluriū. §. fi. s. de le. i. So. ibi in minimis pp magnā eoz varieta tē qz est in forma materia: z in pondere inspiciamus p̄sue tudinē defuncti: z regionis vt ibi. secus in alijs quanti tatibus legatis: vt hic in glo. z bñ. **C**Itē opp. de. l. cuz alimēta. j. de ali. z ab. le. vbi inspiciat p̄suetudo patris. qd dicemus. **H**ic in glo. daf vna so. p̄suetudo vtendi nō inspiciat: vt hic. sed p̄suetudo loquēdi sic vt ibi. hec sol. est p̄dictā. l. cū alimēta. z p̄. l. ex vsu. j. e. Quare **D**y. dic

i. l. cū alimēta: erat icerta q̄ritas. h̄ nō erat icerta q̄litas. **C**ōtra istā so. op. j. e. l. ex vsu. So. **D**y. ibi erat icertū gen' rei legat e: z ē q̄litas. hic nō q̄litas tm̄. Ista dicta nullū sapore h̄ it. **C**ōduertatis qñqz testator: legādo facit tm̄ mētio nē de substantia nō de qualitate: z tūc si dubiū emanat circa substantiā p̄sumet ex vsu defuncti vtēdi z loquēdi. nā nō facio d̄ram inter vsū loquēdi z vtēdi: vt. l. i. s. e. legauit eni vinū: z dubitat qd sit vinū z videt qz acetū sit vinū: z sic d̄ substantia: z ideo recur rit ad vsū defuncti. Si nō dubitat nō de substantia quā noiauit: sed de aliqua q̄litate: z tūc qdam est qualitas intrinseca rei: vt bonitas dulcedo aspitās z sitia: z i istis nō inspiciamus defuncti p̄suetudinē: qz ab ipsa rei natu ra inest nō ex defuncti p̄suetudine. casus est hic. qdam est q̄litas extrinseca que a rei natura nō inest: vtputa q̄ litas alimēto: um: z in ista inspiciamus cōsuetudinē de functi: vt. l. cū alimēta. j. de ali. z ci. le. z. l. si dñs stichuz. §. pe. j. de pec. le. z. l. si cui annuū in pñ. s. de an. le. Ex p̄dicta vera qñ testator: nullā q̄litate ex p̄ssit. sed si testator expressisset q̄litate: tūc si qd dubiū emanat cir ca illā qualitatē ex p̄ssam recurrimus ad vsuz testatoris vt. l. si qs vinū. §. fi. z. l. seq. z hoc vult dicere iuriscōsul tus hic dū dicit non adiecta q̄litate: qz tunc esset secus. **P**one qz testator relinqt centū libras olei dulcis intel ligit de oleo qz appellatiōe dulcis testator: h̄z: z si lega uit centū libras olei ad cōburēdū intelligit de oleo qd testator: h̄z ad p̄burēdū: vt. l. si quis vinū. §. fi. z. l. se. j. e. **C**ultimo ad si. op. §. de le. i. l. legato generaliter. vbi dicit dari mediocre. So. gl. dicit qdam hoc verū dum tū det mediocre. hec so. est p̄tra casuz. l. fideiussor. §. man. z. l. minimis. §. de le. iij. ideo glo. remittit ad no. i. l. legato. §. de le. i. z insti. de leg. §. si generaliter. Sed hic loquit qñ in tali genere legato nullū est reperire ita viliissimū qz nō sit alicuius vtilitatis: sed si esset legatus tale genus i quo reperiret aliqd qz nō ēt alicuius vtili tatis: vt in hoie vel aialibus: tūc d̄z dari mediocre. ita i telligit **D**y. in. c. in obscuris. extra de reg. iur. li. vi. z est glo. no. z mēti tenēda in. l. legato. in prin. magne gl. §. de le. i. **C**Itē op. qz nō sit electio heredis sed legatarij vt. §. n. i. l. ij. **R**ūdeo qe qd glo. dicit. dic fm̄ **D**y. h̄c lo quit in q̄ritatibus legatis. ibi in alijs generibus: vt ipe no. in. d. l. legato generaliter. z in. d. c. in obscuris.

Am certus. **C**antuz est dicere qd natū esset. qñ d̄ cere qd natū erit. h. d. qd tene mēti. **C**op. de. l. ex eo. j. e. so. ibi erat relictū annuū. hic nō. d̄ materia huius. l. plene dixi in. l. inter stipulatē. §. sacra. de ver bo. ob. **L**y. in. l. si qs argētum. C. de dona.

Am uinum. **C**uides hic si testa tor legat vinū simpli citer qz valet. **C**ōtra de. l. cū post. §. gener. ff. de iur do. vbi legatū ideterminatū n̄ vj. So. vt dicā. j. l. p̄. Ex. l. sequenti.

Clegato frumēto vxori intelligit de eo qz est i domo tpe mortis: z an appellatiōe. frumēti veniāt legumina.

Uidam heredes. **C**uides hic qz ver bū indefinitū refert ad oia. **C**op. qz nō valet legatū ita factū: vt. j. de ver. ob. l. tritici. So. aliud i sti pulatione cōcepta hoc modo. aliud in legato. **C**on tra istā so. op. de. l. cū post. §. gener. de iure do. So. hic loquitur qñ legat aliqd p̄tēs ad alimenta. vñ fauore alimētoz: inter p̄ramur oia videri legata: vt sic indefini ta eq̄p̄lleat vsi. secus in his que ad alimēta p̄ncipalit nō p̄tēt: vt ibi. facit. l. si cui annuū: z qd ibi dixi. §. de annu. le. **C**Alitio no. h̄ casū qz si testator legat frumē tū vxori intelligit de eo qd est tpe mortis cū frumentū sit renouabile: qz p̄sumit z corruptionē recipit: vt. l. q̄ situm. circa pñ. de fun. instru. dixi plenius. j. de au. z ar. le. l. si ita. z ibi h̄c. l. nō allegaui. **Q**uero vtrum legu mina p̄tincant appellatiōe frumēti. **L**ex. videt qz nō

in. l. iij. §. siue aut. j. de penu. le. z. l. frugē de ver. sig.

I damnatus sit.

Mo. h. casuz i quo heres n̄ pot vnu legatū effūdere p corbes. C. Op. s. de pi. z como. rei. v. l. i. §. i. So. aliud in rebus veditis aliud in rebus legatis. rō qz qñ vndo tibi vinū videor cōuenire vt portes: q̄ cōuētio nō est in legatario: quam glo. tene mēti. Videte h̄ ista cōuētio nō sit cū legatario vt portet. Lerte nec etiā vt heres portet legatario. vñ remanet in dispōne iuris cōis: vt legatari⁹ sibi portet: vt hic.

I quis uinum.

Dis liquor ex vinea pcedēs ē vñ. secus si aliūde. nisi p̄suetudo vtētium aliter se habeat. h. d. cū. l. ex vsu. z. l. nō aliter.

X eo.

C. Op. de. l. cum certus. s. eo. So. vt ibi: z plene dixi. j. de ver. ob. l. in ter stipulantem. §. sacram.

Ino.

C. De hac. l. vidistis. s. e. l. si cui.

Inum.

C. Danc. l. vidistis. s. e. l. cu3 vnum. Ex. §. sequenti.

Appellatione vasoz q̄ vasa veniant: z an legato vino veniant vasa.

Illud.

C. Vide glo. q̄ incipit iōqz est cū eis: q̄a ponit intellectū huius. §. ego puro q̄ in nostris eloquijs fm tpa hodierna seu moderna vasoz appellatione p̄tineant oīa vasa apta ad portādū: vt. l. z si nō sint. §. ij. j. de au. z arg. le. ideo veniūt dolia q̄ tūcūqz magna. Nō ob. bec. l. q: p̄suetudo loquēdi: tūc repugnabit. iō p̄sule q̄ de hoc facias positiones q̄ sic se h̄z cōis vsus loquēdi. an at qñ legat vinū simp̄r nō dicēdo aliqd de vasis: an p̄tineatur vasa. dic vt. l. si cui. §. si. s. eo.

Ex. l. sequenti.

Legato vini in vrnalibus vel amphoris qd veniat.

Uinum.

C. Ista ē bona. l. i. sui p̄n q̄ oē in vrnalib⁹: z venit vinū qd est in amphoris. Cōtra de. l. si seru⁹. §. cuiusqz. s. de le. i. z. l. sed z si certis. s. e. z. l. i. §. pe. s. de dote ple. vbi si lego aliqd qd est in aliquo loco: z nō repiat qd nō valet legatū. q̄si legatū corpus qd nō est in rerū natura. h̄ vero d̄ p̄nū. So. dicit glo. valde nō. q̄ lōga d̄ria est qñ dico lego vinū in vrnalibus: an dico lego uinum quod est in vrnalibus. nam isto secundo casu loquūtur cōtraria. nā video: legare corpus qd nō est in rerū natura: z nō valet legatū si nō repiat: z qdā in p̄n. gl. h̄it q̄ ē in amphoris z male: qz nō d̄z eē qd est: vt p̄z in soluto: z p̄ri. C. s. q̄ro qñ lego vinū in vrnalib⁹ oē vel i amphoris oē: z nil repit i amphoris vel i vrnalib⁹ q̄s erit effectus h̄ legari. Rū. si repit vinū i amphoris vñ in vrnalib⁹: vt testator dixit effectus est vt amphore cum vino veniant: z hoc sentit gl. in princ. vt patz ex legibus allegatis in eo. Sz si n̄ repit in amphoris vt dixit testator: tūc effectus ē: ut heres mittat vinū i āphoriz: ita q̄ legatū aliqd opes: vt l. si qñ. s. de le. i. z. l. generaliter. in p̄n. s. de vsufu. le. z hoc approbat cōsuetudo: qz si emi vinū a te in vegete tua intelligit q̄ debes ponere in vegete mea. Vel aliter dic q̄ qñ testator legat vinū in amphoris vñ in vrnalib⁹ z nō repit: intelligit q̄ heres debeat dare vinuz z vrnalia z amphoras: z hoc videt esse de mente glo.

Uinum.

C. Ista ē bona. l. i. sui p̄n q̄ oē in vrnalib⁹: z venit vinū qd est in amphoris. Cōtra de. l. si seru⁹. §. cuiusqz. s. de le. i. z. l. sed z si certis. s. e. z. l. i. §. pe. s. de dote ple. vbi si lego aliqd qd est in aliquo loco: z nō repiat qd nō valet legatū. q̄si legatū corpus qd nō est in rerū natura. h̄ vero d̄ p̄nū. So. dicit glo. valde nō. q̄ lōga d̄ria est qñ dico lego vinū in vrnalibus: an dico lego uinum quod est in vrnalibus. nam isto secundo casu loquūtur cōtraria. nā video: legare corpus qd nō est in rerū natura: z nō valet legatū si nō repiat: z qdā in p̄n. gl. h̄it q̄ ē in amphoris z male: qz nō d̄z eē qd est: vt p̄z in soluto: z p̄ri. C. s. q̄ro qñ lego vinū in vrnalib⁹ oē vel i amphoris oē: z nil repit i amphoris vel i vrnalib⁹ q̄s erit effectus h̄ legari. Rū. si repit vinū i amphoris vñ in vrnalib⁹: vt testator dixit effectus est vt amphore cum vino veniant: z hoc sentit gl. in princ. vt patz ex legibus allegatis in eo. Sz si n̄ repit in amphoris vt dixit testator: tūc effectus ē: ut heres mittat vinū i āphoriz: ita q̄ legatū aliqd opes: vt l. si qñ. s. de le. i. z. l. generaliter. in p̄n. s. de vsufu. le. z hoc approbat cōsuetudo: qz si emi vinū a te in vegete tua intelligit q̄ debes ponere in vegete mea. Vel aliter dic q̄ qñ testator legat vinū in amphoris vñ in vrnalib⁹ z nō repit: intelligit q̄ heres debeat dare vinuz z vrnalia z amphoras: z hoc videt esse de mente glo.

Qui dulcia.

C. Adiectiua indefinita generaliter neutraliter posita referunt ad oēs res ad q̄s p̄nt adaptari rōne adiūcti cui⁹ significatio restringit. h. d. z est male dict⁹. §. Dicat h̄ q̄ enumeratio sp̄ci hic posita restringit significaciones generis. Cōtra de. l. questū. §. pe. j. ti. i. Glo. nō soluit. D̄. et de reg. iur. li. vi. c. generi dicit qd hoc est pp natura istius copule. z que q̄litate p̄cedentis legati in se

quē legatū vñ repetere arg. j. ti. i. l. seie. §. gaio. nescio qd hoc sit dictū. z qd sit verū dictū D̄. vñ sentire gl. h̄. Videte d̄ni. ista so. D̄. nō placet mihi. nō enī soluit r̄ rium de. d. l. q̄situm. §. pe. j. ti. i. Si enī hic est dicitio z ibi ē dicitio cū q̄ magis p̄iugit: z repetitōez iducit: vt. j. de p̄di. z de. l. iur. Pau. z ibi dixi. Nō ob. l. seie. §. gaio. qz r̄nde vt ibi videbitis. Qualiter ergo soluem⁹. Dico sic. l. nostra loq̄ qñ gen⁹ p̄feri p̄ aliqd adiectiuū neutraliter positū: tūc qz tale adiectiuū regit substantiuū d̄z intelligi de substantiuo q̄litate eius quā testator exp̄s ferat in alia pte ipsius testi illi p̄iugit: vt p̄z h̄. Si igit ex prima⁹ genus p̄ noīa substantiua sili modo: tūc enumeratio sp̄ez nō restringit significacionē generis fm distictionē quā videbitis in. l. questū. §. pe. j. ti. i. C. Quo circa istū. §. d̄f hic q̄ oīa dulcia veniunt cā portionis parata: an veniat aliud vinū q̄ genus a testatore exp̄sum. R̄nde nō nullū aliud vinū venit nisi illud singulariter qd a testatore est exp̄sum: vt. l. heres meus. §. i. s. de le. iij. z. l. cū delationis. §. cui fundus. j. ti. i. qd ergo hic dicit q̄ veniūt oīa dulcia cā potōis parata. intellige ex cepto vino: qz nō venit nisi vinū qd est noiatur: z bec s̄t utilia pp statuta q̄ post sp̄ales clausulas ponūt ḡnales an ille clausule ḡnales intelligant de eodē genere cum sp̄alibus dicā in. l. questum. §. pe. j. ti. i.

De fundo instructo z instrō legato. Rica.

Iue cum instrumento.

C. Op. de. l. si cui. j. e. So. sunt duo legata. h̄ in p̄mo cāu unū ē p̄ncipale aliō accessoriū. in scdo uterqz ē p̄ncipale: ut ibi videbitis: z an sit uerum videbitis. j. p̄oxi. §.

Fundo.

C. Aides ergo q̄ instrū nō uēdicat gere hic q̄ fundus fuit uolūtarie alienatus: z sic est reuocatur legatū fundi. iō nō pot stare legatū instrū cu3 d̄rit fundus cū instrō: qz instrū est accessoriū. secus si d̄rit fundum z instrū uel fundū instructuz: ut videbitis in. l. si cui. j. eo.

Ex. l. sequenti.

Legata ppriate nō vñ instrū esse legatus. secus si legatus sit vsufructus.

Um pater.

Dotes.

Iste h̄. h̄z duplicē lec. vnā af firmatiua. aliā negatiua: z ista negatiua est magis notabilis. iō fm eā pono casuz. Ex qua h̄es q̄ legata ppriate instrū nō vñ eē legatū C. Op. s̄ istū tex. de. l. sed z ades. §. illud. s. loca. Sol. aliud in fundo locato: qz tūc venit instrū. aliud in fundo cōcesso inter viuos vel legato: ut hic. z. s. de ac. ēpr. l. fundus. s. h̄ gl. videat dicere p̄trariū in. l. ij. C. de h̄. si. Sed pot illa intelligi q̄ habeat aliū intellectū. als male diceret. C. Op. de. l. locū. §. ppriarius. s. de vsufr. So. aliud qñ legat vsufruct⁹: qz cedūt instrū. aliud qñ legatur pprietas: vt hic. z q̄ sit rō gl. no. ibi multū late z intellige qz cedūt instrū: ut habeat vsufructū instrū vt. l. itē si fundi. §. si nuda. s. s. vsufr. q̄ tene mēti: qz sūt quotidiana. C. Altrio gl. op. ad h̄ac. l. de. l. seie. §. tyrāne. sed ibi apparet so. qz ibi p̄ratū erat ps fūdi. Alia l̄ra ē affirmatiua: z ista est clara: ut p̄z in glo.

Undum.

C. Talia sunt subiecta q̄lita p̄dicata d̄mōstrāt z eō. hoc dicit. Vel aliter in substōne cū qualitate illa res uenit tanq̄ primitus fuit relicta. h. d. C. Ad h̄. s. z me dij t̄pis op. glo. j. ad treb. l. in fideicomisso. ubi fructus mediū t̄pis nō ueniūt in restōne. Glo. so. pluribus modis: sed tene mēti unā de duabus. nā hic legatū instrū est legatū uniuersale sub quodā noīe collectiuo. sicut grex z peculiū unde recipit augmētuz. uel dic q̄ ista ta

a I dam
o natus.
sit di
spostide u
ris cōis vñ
no. p bar. in
. l. i. j. de ali.
lega. z oino
bar. in. l. itez
illa in fi. p̄n.
d̄ p̄si. pecu.
b Cū vi
q nuū. §.
cui t̄ul
cia. dicā i. l.
Ad nō. ma
time p̄ doc.
in. c. sedes. d̄
rescrip.
C. De fūdo
instructo z i
strumēto le
gato. Rica.
c Cū pa
c ter aliū
intelle
ctū. vide i. l.
ij. C. de v̄b.
fig. p̄ glo. z
docto.

Utm q
c das. s.
.l. i. ibi
vide bar. q
priu vult ei
qd hic & vid
l. i. pe. s. pre
tor ait. d. d.
insec.
b I cui
s fundu
nulla e
differentia.
Que sit dif.
feretia iter &
z cu. z adde
bar. i. l. tice
tex. s. i. d. le.
.i. z i. l. fudu
.C. de v. s. z
adde qd bcl
in. l. si ancil
la. cu. l. se. de
le. i. z dicta
p bart. in. l.
gallus. s. q.
da recte. de
lib. z post. z
adde doct. i.
d. l. tice. s.
nihil. z l. y. i.
l. h. C. d. nu
pt. do. ant. i.
c. in litteris
in pn. d. rest.
spo. z bar. z
doc. in. l. iul.
pau. d. co.
di. z demo.
z in. l. i. j. de
pecu. le. bar.
z ibi post eu
de istis dicti
onibus in. l.
si ita. s. i. de
manu. testa.
z de dictioe
cu. vide no.
in. l. si is qui
circa pn. de
reb. dub.
ADDE de
dictioe cum
bal. p. ccc.
vij. z. cccc. l.
iij. lib.

lia no cedut legato tanq fructus: sed raq infra simul in istis fructibus renouata: z ista so. plus placet.

Minor. C Manumissio lz inualida extinguit serui legatu. b. d. Sile. j. de adi. le. l. z io. z. l. si legatu. z. s. de le. i. l. legatu in pn. C Op. s. de le. i. l. seruu filij. s. si ide. z. l. si seruus legatus. s. si seru. So. dic gl. ibi loqf in seruo que expsse legauit h sub q da vniuersitate. ista sol. no vf bona. imo vf totu es: qz legatu generis n vf q reuocef p sequete actu iurle: vt l. si. in si. j. de au. z ar. le. io glo. dicit h manumisit inter viuos. ibi in eode test. ideo no videt habuisse aiun re uocandi nisi manumissio valeret. p hoc optime tex. in l. cum ita. s. si. s. de op. le.

Am quidam. C Magis ispicat fudus in quo quis opaf q fudus i quo moraf. b. d. C Op. de. l. i. s. i. d. li. agno. vbi dz fieri citatio ad locu vbi moraf cu familia: no ad locu vbi opaf. hoc est ad statione. Sol. alia materia est ibi z diuersam bz ronem ab ista: vt patz cuilibet sane intueti. Aduerte q valeat citatio facta ad statione videt hoc pbari: z in l. ex facto. s. oes serui. s. de here. isti. z i. l. ite apud labeone. s. puitiu. ff. d. iniur. Ex. l. sequenti.

An sit dfa dicere lego fundu cu instru: vel lego fundum z instrum: ibi. Quero. Et an si dicat lego fundum instructu tantu importet quantu pdicta: ibi. Scdo

I cui fundum. C Ista est diffici lis. l. z ante q itre glo. oppono ptra. no est dubiu q alienato fundo no cedit instrum: vt. l. ij. s. i. s. e. si instrum no cedit. er go appet q illius fudi desijt ee instrum: z sic vf q instrum legato no cedat quocuqz vbo sit vsus. qsi p testatores fuerit traslatu in aliu: z sic alienato fudo no remanet i strumetu fudi: vt. j. de au. z ar. le. l. iij. s. seio. Rudeo de bes sic intelligere hac. l. qz testato: legauit fundu: z io instrum no aduocat a fundo: z sic remanet instrum fundi z cedit legato: z hoc vult dicere tex. hic q ponit instrum esse legatu: no q hoc sit semp sed pot. f. in casibus esse legatu. secus si esset traslatum in alium vsum: vt. s. dixi. Quero que sit dfa qn dico lego fundu cu instru: velle go fundu z instrum. Rii. dfa est in duobus. primo est in plenitudine legati: qz si lego fundu z instrum cedit istuz fundi z instrum patrisa. vt. j. e. l. qsitu. s. sed si fundus. Sed si lego fundu cu instru: tuc no cedit nisi instrum fu di: vt ibi pz. Scda dfa est in modo extinguendi legatu. na si lego fundu z instrum extincto legato fundi no exti guif legatu instrum. Ro qz vtruzq videt pncipaliter lega ri: vt hic. z. l. i. in pn. z. s. i. s. e. Sed qn legaf fundus cu instru alienato fundo extinguit legatu instrum. ro est: qz est accessoriu vt hic. z. s. e. l. i. z facit. j. de pec. le. l. i. z. ij. z hm hoc est dfa iter cu z et: qd e. l. illi cu illo. s. de vsu fruc. le. z. l. tice textores. s. i. s. de le. ij. Sed glo. tangit istud ptrariu tn no bn declarat. io dic sic. inter et z cum nulla est dfa qtu ad punctione: qz qlibet istaz dictio nu p iungit: vt legibus ptrarijs: z. l. si qz ticio. de vsufr. accre. z. l. triplici. de ver. sig. Sed qtu ad modu p iun gedi aduerte. na aut cadit inter res inter qs priu no e: vt vna alij no accedat vt est inter hoies: quoz vnus al teri accrescere no solet: vt. l. iustissime de edi. edic. vt in ter res distinctas potius: z tuc eode modo coiungunt vt instru. de le. s. si qs ancillas: z. l. si ancilla cu liberis. s. de le. i. aut cadit inter res quaz vna solet accedere alte ri: vt instrum fundo. peculiu seruo: z tuc est dfa: qz cu coiungit accessorie: vt hic. z. l. ij. de pec. le. z hoc pbat in l. ij. C. de ver. sig. z ibi p glo. Scdo qro si aliqs legat fundu instructu: an egparabil pdictis. Rudeo qrum ad legati plenitudine egparabil illi legato lego fundu z instrum: vt. j. e. l. qsitum. s. si fundus. Itē qrum ad ex tinguendi modu egparaf etiā illi legato lego fundum z instrum: vt hic dicit Pau. iuriscōsultus. tn vf esse ptra tex. instru. e. s. si qs ancillas. in si. dicit qdam qz ibi impa

to: locutus est sic ppter rudes. Alij dicunt qz illa corri git Paulu. Tertij dicit vt Azo. qz qrum ad extingue di modu istud legatu fundi instructi bz natura separa ta p se. na alienato fundo extinguit legatu instru fundi ita loqtur ptrariu istud: sed no extinguit legatu in sifi patrisa. vt hic. z ista est opi. Az. z bona. Ex qua no. qz istud adiectiuuz instructum z filia videt adijcere acces sozie illa que psuenerut accedere legato fundi. illa ve ro que no consueuerut accedere videtur pncipaliter adijcere. Sed ptra. s. depo. l. i. s. q. depo. vbi si depo no seruu vestitu: venit vestis accessorie. So. vt ibi in gl. qz ibi de veste nihil fuit dictu. secus si esset dictu de ve stimeto: qz tuc recurremus ad distinctione huius. l. qz aut dixit depono seruu vestitu: z tunc vestis venit acces sozie. secus si dixit depono seruu sic ornatu qz tunc ille merces no sunt accessorie: sed vtruzqz erit depositu pncipaliter. Et aduerte si lego fundu instructu alienato fundo no extinguit legatu instru. Sed quo potero pe tere istud instrum cu sit qdaz qualitas q no pot esse sine subiecto: vt. l. i. s. de vsufr. le. Rudeo istud adiectiuu in structu no est nome reruz: sed magis est nome cuiusda relationis: sicut vbi gra. pater z filius sunt noia cuius dam relationis: no qz sint ppria noia. modo cu ista re latio sit accidēs no petam instrum: sed petā rem ex qua fiebat relatio ad alia re: vtruta ad fundu: qz petā istuz z hoc videt hic dicere iuriscōsultus: z ideo si est qdam qualitas relata ad ipsamet re no ad alia re: vtruta si le go seruu totuz extincto legato serui no possum petere ipsa qualitate tota z p hoc ista. l. videt facere p materi am q determinat in. l. diuus. j. de re iudi. in qua dico lo gam dnam esse: an dicā testes corrupti falsum dixerunt z q fuerut corrupti. Primo casu dz pbari vtruzqz. als nil pbat. Scdo casu sufficit si pbetur vnuz qz videtur cōtra hanc. l. qz no est differentia inter fundu instructu z fundu z instrum. So. patet ex pdictis: qz petā respectu rei ad qua fit relatio no fit differentia: sed respectu rei ad seipsam bene fit dfa: vt ex predictis satis plene patet.

Epoti. C Per sola sniam no fit reuo uatio vt legatu extingua. b. d. Dicit hic qz legatum nois cōtinet appellatioe legati generalis. Cōtra in. l. gaus. in pn. s. de le. ij. So. hoc ideo qz calendarium legauit: vt. s. de leg. iij. l. qui filiu. Item videt qz p sniam extinguit: vt. l. h. de i. com. s. fa. s. si rem. s. de le. iij. Rudeo ibi plus fuit: qz ibi exigit testato: hic no. C Item op. qz legatu sit extinctu: qz p sniam fit nouatio: vt. l. h. C. de except. rei iudi. ergo zc. Dicit glo. certe p sniam no fit nouatio. f. talis qz piorē actum tollat: sed adijcitur noua forma: vt no. in. l. i. C. de iudi. z sic innuit ista glo. qz si nouatio esset facta vere extinguit istud legatum. C Quero an hoc sit verum. Et hic videt tex. qz sic. j. e. l. seie. s. pdia. In cōtrarium videt casus in. l. cum filius. s. heres. s. de le. ij. z. j. de li be. l. h. s. si. So. aut est legatum liberationis z p nouatione no extinguitur: vt. d. l. h. s. i. de lib. le. aut est le gatum ipsius nois: z tunc aut legaf spaliter: z p noua tionem no extinguit: vt. d. s. heres. aut legatur sub q dam vniuersitate: z tunc nouatione extinguit: vt hic. z. j. e. l. seie. s. predia.

Aberniam. C In eo in quo appet esse mutata voluntas te statoris videt esse reuocatu legatum no in alio hoc dicit. C Quero que sunt ista in gbus apparet mu tata volūtas. Glo. respondet multuz bene. C Sed cō tra hoc op. hic fuit legata taberna cu merabus z bor reuz cu vino. ergo extincto legato pncipali. f. de taber na merces no debent: vt. l. si cui fundum. s. eo. Sol. ibi dictio cum cadit inter res quaz vna alteri cōsuevit acce dere hic vero cadit inter res quaz vtrazqz est pncipa lis: qz vinu no est ca horrei: nec vinu alteri vf pcedere.

Vesitum. C Dec. l. diuiditur in ptes tres. Primo ponit qd sit

instrumētum fundi vsqz ad. §. si domus. Secūdo quid sit instrūm domus vsqz ad. §. sed si fundus. Tertio que sit differētia inter legatum fundi simul instructi: & simul cuz instrū: & circa hoc multa dicta interserit vsqz ad h. l. **C** Nota tex. ibi quippe rē. dicitur hic qd frumentum cōtinetur appellatione instrū. nōne hoc est contra diffinitōnē instrū hic positam. Rūdeo vt patet ex sequēti tex. qd instrūm diutius manet p renouationem qz consumitur & renouatur: vt in tex. sequenti.

C In versic. vxores. No. tex. neqz est dura rē.

C In ver. ea vero que solo rē. No. tex. ibi: qz sū dus fundi rē. **C** In. §. si qz rē. No. istuz casum

C In ver. itē sere & clauēs rē. No. qz sere & clauēs sunt portio domus.

Papinianus quoqz.

C Dic & in sequēti. §. sunt duo boni casus. No. in scōo casu qz quis videtur esse in fundo si habet animum redeundi.

Deniqz neratius. **C** Nota istum tex. & habes hic qd exceptio cōfirmat regulaz. Sed an facit comprehendī ea que als nō cōprehēde renf. Dic videtur esse tex. qd sic. habuistis casuz in p̄trarium in. l. generaliter. §. vxori. s. de vsufr. le. Ad hāc. l. rūde qd hic dixit maxime.

Sed & ipse papinianus

C Facilis est tene menti istum tex. ad ea que dicitur. j. de dona. l. antepe.

Ex. §. sequenti.

C Heres an teneatur dare legatario instrū emptionis fundi legati.

Papinianus quoqz.

C No. tex. ibi nisi inquit ex alia parte rē. hic videt casus qd si tastator legat mibi fundum qd he res mibi teneat dare instrū emptionis fundi. Lōtra hoc videt tex. in. l. instrū. C. de fideicō. Dicit Pla. qd ibi fuerunt legatē res p parte: hic infolidum: & hoc tenet Specu. in ti. de instrū. edi. §. nunc vero. ver. sed queritur. Hoc. determinat cōtrarium qd nō teneatur p̄stare instrū sicut nec venditor: sed d3 cauere de p̄stando qm̄ opus fuerit: vt. l. ticius de ac. emp. & l. instrū. ne si hereditas euinceret teneret: qz alij tradidit instrū hec ratio nō placet: qz si bona fide tradidit nō teneretur bonefidei possessor: vt. l. qd si possessor. s. de peti. here. & l. hoc aut. j. ad. l. fal. sed interest heredis retinere. ppter aliud: qz possit teneri de euictione si legatum fuisset cōiuncte persone: vlsociens alienuz legasset: vel in alijs casibus qbus de euictione teneret: vt. l. si domus. §. de euictio ne. s. de le. i. No ob. hec. l. qz qd dicit qd debent p̄stari emptiones debet exponi. i. cōmoduz qd ex emptione pcedit. nō aut instrū emptionis. ita intelligunt doc. in. l. instrumenta. C. de fideicō.

Ex. §. sequenti.

C Quid sit genus: qd species: quid indiuiduū ibi. Dis expeditis. Et an cum genus & species ponunt inter psonas grauatas generi p species an deroget. ibi. Prima igif. Et qm̄ genus & species ponit inter psonas honoratas: ibi. Venio. Et qm̄ genus & species cadunt inter res legatas seu de quibus fit dispositio generi per specie de rogetur: ibi. Tertia. Et qm̄ genus & species cadunt inter casus in quibus dispositio confertur an generi per speciem deroget vide in fi.

Si quis fundum. **C** Iste. §. habet ma

teriam profundissimam & multam inuolutam & tractatam a glo. & doc. mei iudicio multum impfecte & per oēs. Sed ego tractabo magis late: & breuiter hoc dicit. Enumeratio specierum respiciens actum legandi non restringit genus prece dens. hoc primo. Item quādo vni legatur gen^o alteri species a legato generis species videt exēpta. h. d. cum. §. seq. **C** Op. j. de supel. le. l. legata supellectili. ij. rūslo. vbi per enumerationē specierum minuitur generis legatum. Glo. sol. hic nō minuitur person e legatum. ibi legatum agri minuitur. Ista sol. nō est bona: qz lex p̄traria loquitur tam de legato qd respicit agruz: qz fuit legatus fundus instructus qd de legato quod respicit personam: qz loquitur de legato supellectilium. Alij dicunt qd hic legauit aliquas species contētas sub genere. in cōtrarijs numerauit aliquod indiuiduum qd continebat in aliqua specie nō expressa: sed que continebatur sub genere. Ista sol. lz in se sit vera tamen ad. l. contrariaz nō est bona: qz tex. ibi dicit species: & sic nō loquitur de indiuiduo: quare gl. indistincte soluit qd in. l. cōtraria in. ij. responso fuit facta enumeratio specierum causa limitationis: & vt gen^o limitaret. hic vero fuit facta ex abūdanti gratia dubitationis tollende. **C** Aduertatis domini op. ad hanc. l. de. l. cum delanionis. §. cui fundū j. eo. Glo. soluit duobus modis. primo modo qd indistincte ibi fuit facta enumeratio per moduz limitationis & determinationis: sed quis reuelauit hoc glo. certe tex. ibi nō aperit. qualiter ergo soluemus. dic qd sol. qd glo. ponit supra est vera: qz ibi fuerunt enumerate res quedam indiuidue que continebantur sub quadaz specie nō nominata: sed sub genere contenta. Dec so. probatur in. d. §. si cui fundum. & l. heres. §. i. s. de leg. ij. & l. i. §. item si duo. j. de au. & argen. lega. tunc enim videtur voluisse qd de illa specie non comprehendatur: nisi indiuidua nominata. ratio qz ipse speciem non expressit. secus si speciem expressisset: vt. l. verba. j. de ali. & ab. le. sed quādo legat genus & nominat speciem contentam sub genere species venit: qz nominatur: vt hic.

C Item op. de. l. cum delanionis. §. quidam. j. eo. Solu. dicit glo. ibi fuit nominata species causa determinationis. ita dicit glo. hic indistincte. ita etiam dicit By. in. c. generi. de reg. iur. li. vj. & Ja. de are. inter alias suas so. Sed quis reuelauit glo. qd hoc fuit adiectum causa determinatiōis. Ideo forsan Ja. de are. de hoc dubitans dedit aliam solutionem dicens qd in. §. quidam nō fuit legatum genus: & numerata postea species sicut hic. sed fuit adiecta legato quedam q̄litas seu modificatio. dico enim vti ego possedi: & ideo illa talis modificatio declaratur per species postea enumeratas. hec solu. non placet: qz tantum est dicere lego fundum vti possedi: quātum est dicere lego fundum instructum: vel fundum & instrumentum: & ita genus. casus est. j. e. l. p̄edia. §. ita legatuz. hec solu. non placet. qd dicemus. breuiter dico qd taz iste. §. q̄. §. contra riuus loquitur in casu dubij. sed hic presumitur facta enumeratio ex causa determinationis. rōnem dicam incontinenti. **C** Sed circa hoc quero vnam. q. nam glo. ponit duos casus pro constanti. aut adiectio fuit facta ex abūdanti: aut ex causa determinationis: quid in dubio. glo. non dicit. sed Ja. de are. & By. dicunt qd in dubio stemus huic. §. qd ex abundantia videatur facta. ar. l. quotiens. j. de re. du. & l. euz qui. s. de pba. ita dicit By. in. c. generi. de re. iur. li. vj. Sed hoc vi

C Testū q portio dom^o.
Nota q clauēs & sere st portio dom^o & an veniat vendita domo. vid bal. in. l. iij. C. de ver. signi.
C Deniqz cōfirmat regulā. Quali ter exceptio firmet regulā vide qd dicitur in. l. i. nā qd. de pecu. le. & l. genera li. §. vxori. b vsufr. le.

C Si quis fundū. vide tur q̄ derogat. de hac materia v̄d no. p. bal. in .l. quotiens .C. fa. her. z ibi vide no. q. z aliā no. q. p. cū. in .l. si filio. in .l. col. C. fami. ber. Et not. q̄ generalis p̄dētia ho minis nō de rogat sp̄ali p̄ uisōi. l. si q̄s poris. §. cer tū. cum auē. nūc aut̄ ubi posita. z ibi bal. C. de se. ch. nup. z an vna p̄uōisio magis sp̄alis deroget alte ri p̄uōisioi min⁹ sp̄ali z quō cognos catur. vide bal. in .l. hac cōsultissima .C. q. testa. fa. pos. in .l. col. z bar. in .l. i. §. i. j. de ope. no. nū. **B** Ad. q. d. facto. Item posset induci ad aliā. q. de qua vide qd̄ dixi post bar. in .l. ij. i. p̄n. de d. ob. z qd̄ late no ta. p. bar. i. l. sanctio. j. de pe. z bal. z jmo. in no. q. in .l. cohe redi. §. q. pa trē de vulg. z pup. **C** Rūdeo q̄ nō. Et ista faciūt ad. q. d. qua p. bal. p̄ istū ter. in .l. si ab hosti bus. fo. ma. q̄ si vnū est statutū q̄ oc cidēs bāni tū hēat p̄mi um. alio sta tuto cauef q̄ occidēs ceteros ban nitos mērea tur dimidiā penā sed ei dē iponatur minor pena pro dimidia eius q̄ alte ri iponeref q̄ occidēs talē exbānitū de quo caue tur q̄ dimi diā penā me reaf nō hēat p̄mīū. p. quo facit gl. i. d. .l. si ab hosti bus. §. i. i. v̄.

detur p̄tra dictū. §. quidam. z. l. seie. in prin. j. e. vbi in dubio videt facta adiectio cā determinati onis. Quare dic q̄nqz adiectio sp̄erum refertur ad verbū seu p̄cipiū significatiū generis. tūc in dubio videt facta enumeratio cā determinati onis. ita loqtur. §. quidā. z. d. l. seie. in p̄nc. q̄nqz enumeratio sp̄erum respicit verbū qd̄ significat actū legādi: z tūc qz actus legādi nō pōt intelli gi restrictus. genus nō pōt intelligi restrictū per enumerationē sp̄erū: qz ad genus nō refert. iō ex abūdanti p̄sumif adiectū: vt hic. nā hoc verbuz cū mācipijs respicit verbū legauerit. Sed si eēt dubiū ad qd̄ refert. vtrū ad actuz legandi vt ad verbū significatiū sp̄i: isto casu intelligo ad p̄ p̄ma fieri relationē. sed q̄ nō apperet q̄ ad p̄ p̄ma haberet fieri relatio: tūc staret dicto doctoz qz ex abūdanti videt apposita: z ita pōt log h. §. **C** S3 p̄tra hoc op. de. l. q̄sitū. §. i. s. d. le. iij. Rñ. ibi enumeratio sp̄eruz p̄cedit genus: z ēt segtur post genus: z sic genus ponif in medio: iō i du bio v̄f apposita grā restringēdi nō distincto ad qd̄ verbū vt ad quē actū referat enumeratio spe cierū. hic nō loqtur q̄n tū p̄cedit vel tū segtur. Ex p̄dictis appet so. z intellectus duaz. l. p̄bi mo appet so. l. sed si adijciat. §. p. socio. vbi dicat lucrū z q̄stuz. lucrū est genus: z q̄stus est sp̄es: z restringif significatio lucri: vt intelligat q̄stus: z est rō ibi: qz statim post genus apponif sp̄es ip̄si generi: z ideo ponif expositiue vel determinati ue. Vel dic q̄ ibi intellectus ille assumif: qz sic cōi ter fieri solet: vt p̄z in .l. coheredi. z. l. seie. eo. ti. Itē apparet so. ad. l. q. fundū. j. de ver. si. vbi d̄ p̄mitto fundū v̄t optimus maximusqz est: z ius diminitū p̄ d̄m nō esse. Ista verba z ius dimi nutū zē. restringūt significatiōē p̄cedētiuz ver boz: z sic sit expositio seu determinatio p̄ceden tiū. Rō q̄ illud ḡniale dictū respicit. secus si dice ret. p̄mitto fundū v̄t optimus maximusqz est: z p̄mitto ius p̄ d̄m diminitū nō esse: z sic respi ceret actū p̄mittēdi: qz tūc poneref ex abūdanti: vt hic. **C** Op. ad scōaz prem. j. de pecu. leg. l. ser uo manumisso. vbi d̄ qz argētuz muliebre qd̄ est in instrō debet ei cui est legatū instrū. So. vt ibi dicā. **P** Dis expeditis venio ad materiā. l. nostre z p̄ declaranda ista materia vidēdū est primo q̄ liter hic assumat genus z species z indiuiduz. Rūdeo q̄tum est in p̄posito assumimus hic ge nus q̄q̄d p̄dicat de pluribus differētibz sp̄es: vel q̄q̄d p̄tinet in se plura que specie differant si ue hoc sit p̄ dictū vniuersale: vt peculium instrū z filia. siue sit p̄ adiectionē alicuius signi vniuer salis: vt oēs res meas vel seruos meos z filia: vt p̄bat in hac. l. z. l. seruis vrbanis. §. si. s. de lega. iij. z qd̄ ibi no. facit qd̄ no. i. l. legato ḡnialiter. §. de le. i. z. l. cū post. §. gener. §. de iure do. z quod no. in. l. ij. §. si cer. pe. Sp̄es vero assumif id qd̄ p̄ dicat de pluribus differētibz numero seu illud qd̄ cōtinet in se plura d̄ra numero: vt hic. z hoc apparet. j. e. l. cū delanionis. §. cū fundus. Licet q̄nqz istā sp̄em vocemus genus in ista materia: qz ea abutimur. Indiuiduū vero est qd̄ d̄ se solo p̄dicat: z vt declarē istā māz hēo tractat q̄tuoz qōnes. Primo q̄n genus z sp̄es cadūt inter p̄ sonas grauatas. Scōo q̄n genus z sp̄es cadūt in ter p̄sonas honoratas. Tertio q̄n genus z sp̄es cadūt inter res legatas seu d̄ qbus sit dispositio Quarto q̄n gen⁹ z sp̄es cadūt iter casus in qd̄ d̄spō cōferf. **P** Prima igit qd̄ ē q̄n gen⁹ z sp̄es cadūt inter p̄sonas grauatas: qz aliqs heres gra uatur sp̄aliter: z postea oēs ḡnialiter: an deroget generi p̄ sp̄em. Elides qz deroget. vt. l. legatoz

. §. i. s. de le. ij. In p̄trariū qz nō in. l. si tibi hō. §. i. s. de leg. i. z. l. meuius. §. cū qui. §. de lega. ij. Breuiter dico sic. aut p̄cedit d̄spō sp̄alis: z seq̄ ḡnialis: aut ecōtra. p̄m o casu aut d̄spō sp̄alis re fert ad plures: z tūc generi p̄ sp̄em derogat: qz generalis d̄spō sequens tm̄ ad illos noiāros re stringif: vt. l. legatoz. §. i. s. de le. ij. §. intellectū gl. no. in. l. meuius. §. cū. §. de le. ij. z ibi dixi. aut illa dispositio sp̄alis refert tm̄ ad vnū: z tūc ge neri p̄ sp̄em nō derogat imo sequens dispositio valet z tenet in oibus: vt. d. l. si tibi hō. §. i. z. l. meuius. §. cum qz p̄dicta vera q̄n eadē res est illa in qua oēs grauatur. secus si eēt q̄ritas vel res diuerse: vt no. in. d. §. cū qui. Scōo casu p̄m cipiā generi p̄ sp̄em derogat in totū: vt videat a generali d̄spōne recessum. hic est casus in. l. ti cia cū testō. §. lucius. z. l. ij. circa prin. §. de le. ij. z ex narratione facta in tex. z glo. colligitur hic. Hoc induco ad. q. de facto. duo sunt statuta in ciuitate ista. dicit vnū qz oēs comitatēses de qua liber porta teneatur appotare cōi frumētuz qd̄ cōe hz in illa porta. aliud erat statutū sp̄ale qz co mitatēses de castro fossati teneatur portare fru mentū qd̄ cōe hz in castro fossati seu in porta so lis: q̄ritur an de illa porta teneatur adiuuare ad portandū vigore p̄mi statuti. Rūdeo qz nō qz siue illud statutū sp̄ale sequat: z videf a genera li recessuz: vt dictū est. siue p̄cedat sp̄ale statutuz z generale sequēs refert ad p̄sonas expressas in sp̄ali q̄n illa sp̄es ad plures refert: vt. l. legatoz. §. i. s. de le. ij. z. §. dixi. **P** Tenio ad scōam. q. q̄n genus z sp̄es cadūt inter p̄sonas honoratas seu inter p̄sonas qbus aliqd̄ p̄cedif vel relinquatur. exēplū ponas in legibus infra allegat. **C** Que ro ergo vtrū generi p̄ sp̄em deroget. Hanc ma teriam habuistis q̄n expeditā in. l. liberis quos in p̄n. §. de ali. z. ci. le. Sed repeto grā euidentio ris intellectus: z dico sic. aut p̄cessio seu legatuz respicit certā seu limitatā cām: aut sit simpliciter z indeterminate. primo casu: aut illi q enumerā tur z noiāntur in d̄spōne nō oēs debent admit ti pariter: sed ordine successiuo. aut debent oēs pariter admitti. p̄mo casu enumeratio sp̄erum derogat generi in hoc qz noiati debent p̄ius ad mitti: vt. l. cum ita. §. si. s. de le. ij. scōo casu distin gue vt segtur. aut dispositio sp̄alis p̄cedit z seg tur generalis in eadē voluntate: aut in diuersis voluntatibus. si in eadē voluntate generi p̄ spe ciem derogat: vt. l. alimēta. §. basilice. j. de ali. z. cib. le. z hoc verū si relinqtur ab eadem p̄sona. si vero a diuersis: tūc p̄ vltimam scripturā videf recessum a p̄ma nec est cōcurfus generis z sp̄i vt. l. stichus nutritis. iij. rñso. j. de ali. z. ci. le. si ve ro in diuersis voluntatibus: tūc idē qz p̄ sequen tem dispositionē a p̄ma videf in totuz recessū vt. l. libertis. in prin. j. de ali. z. cib. le. ideo nō est cōcurfus generis z speciei. Scōo casu q̄n sit con cessio simpliciter z indeterminate. aut p̄cedit di spositio sp̄alis z segtur generalis: z tunc generi p̄ sp̄em derogat: vt generalis p̄uisio nō referat ad p̄sonas qbus est sp̄aliter p̄uōisum. ar. l. co heredi. §. qui patri. de vul. z. pupil. z. l. doli clau sula. j. de ver. ob. aut p̄cedit generalis: z segtur sp̄alis: z tunc generi p̄ sp̄em nō derogat. imo ge neralis p̄uisio refert ad cū cui est sp̄aliter p̄uisū vt. l. ticia. §. q. marco. als est. l. qui marco. de an nu. leg. z. j. de stip. ser. l. ij. facit ad hoc qd̄ not. p. **L** y. in. l. cum qd̄. C. de le. in vltima qōne. Et per hoc pōt determinari illa qd̄ eo qui p̄iori lega uit bibliam z cuiibet fratri cappam. dixi in. §. q. marco. **P**redicta h̄a nisi fieret enumeratio sp̄e

tot vel die q no. **C** Materi az habuistis. Et vide pul cherrimā. q. posita p̄ bar to. in. l. sed z posteriores. de leg. z qd̄ pulchre no. bar. in. l. si so cer. §. idē q̄. rit. de vote ple. z no. q. posita p̄ Jo. an. in regula generi. d. re. in. i. mercur. Item faciūt ad. q. Dy. in .l. talis scri ptura. ad si. de le. i. qz si p̄mo est sta tutū q̄ bāni tus p̄ dero batione stra tarū vel sal. sarij nō pos. sint rebāniri etiā si p̄cez habuerit ab offēsis z po. stea sit aliud statutū q̄ bā niti p̄ male ficijs rebāni anf solucōdo cētū si habu erint pacem ab offēsis cū istud statutū sit generale nō cōpēbē. dit bānitōs p̄ derobatio ne strataruz vel salarios fm Dy. sed bal. z ange. ibi tenet p̄i uz p. l. iij. §. vtrū ver. bi quoz. §. ad file. z. p. l. q. marco. d. an nu. le. ad p̄i mā rñde vt ibi maxie p. bar. Scōus ter. nō p̄bat §. jmo. ibi vide aliā. q. p. de. de an. cha. i. c. statu tū. §. cū abt. de recript. in. vi. **C** Si cap pam. Lego p̄ozi bibliaz z cuiibz fra tri cappā. z omnio vide bar. in. l. h. p. sul. §. d. ado pti. Et vide bar. in. l. cuz qd̄. §. sed qz. C. de le. z i. l. voli clau sula. ff. d. v. ob. z bar. in .l. ij. §. si. de stipu. seruo. **C** Itē faci unt ad qōnē

quam for-
mat bald.
l. l. si tibi hō
§. i. de le. i.
q̄ si p̄ certo
debito credi
tori ecclesie
soluendo pa
pa mandat i
pōi posse col
lectā clericis
alicui? ciuit
tatis q̄ si p̄
ea mādāt im
pōi posse cle
ricis tuci? p̄
uincie in cle
ctōe credito
ris sit graua
ri facere cle
ricos ciuita
tis: an alios
de puincia
e ita ibi vi
det cōclude
re Barto. &
Jmo. p̄ illuz
ter. cū ibi no
ta. h̄ videat
Juius ibi no
tatū p̄ bar. l.
i. men. §.
euz. de le. ij.
dic vt ibi p̄
Jmol.
C Tracta
tus diuidit.
ad d̄ quod
dixit bald. &
Jmo. in. l. si
dño h̄cibus
§. de le. i. p̄
gl. ibi q̄ vbi
spēs dero
gat generi il
lud ē ex qua
dā interpreta
tione p̄tia v̄
bonū & ex eg
tate q̄ no.
ad statuta.
C Itē facit
ad q̄ statuto
cauet q̄ oēs
causē debeat
cōpromitti.
alio statuto
cauet q̄ fili?
sine cōsensu
patris n̄ pos
sit obligari:
an poterit
cōpromitte
re sine cōsen
su patris dal.
in. l. si. §. h. i.
.vj. col. C. d̄
bo. q̄ lib. vic
q̄ sic q̄ sta
tutū de cō
promissis ē
magis spāle
& ad materi
am vide. q̄.
quam ponit
dal. l. l. edē.
C. loca.

ciurum cā determinationis & limitationis gene
ris precedentis vel sequētis. ar. eoruz que infra
dicā facit. l. verba. & q̄ ibi dixi. j. de ali. & ci. leg.
Tertia q̄ est q̄n̄. puissio generalis & spālis ca
dit inter res de quibus sit dispō: & ista est mate
ria nostri. §. ad quā materiā declarādā debes
scire q̄ q̄n̄qz dispō ḡn̄alis & spālis vel genus
& spēs ponūtur alternatiue. q̄n̄qz copulatiue. p̄
mo casu dic vt dixi in. l. i. in fi. j. de re. du. Si co
pulatiue tūc iste tractatus diuidit̄ in duas ptes
q̄n̄qz vni & eidē legat̄ gen̄ & spēs. q̄n̄qz legat̄ vni
genus & alteri spēs. P̄rio casu q̄n̄ vni & eidēz le
gatur genus & spēs. Ja. de are. dicit sic & Ol. se
quēdo euz: aut p̄cessit positio spēs: & sequitur posi
tio generis: aut ecōuerso. p̄mo casu adiectio ge
neris ampliat & dilatat primū legatū: vt. l. h. §.
cui dulcia. §. de vi. tri. & ole. le. & l. hoc legatū. §.
fi. cū. l. se. §. de leg. iij. Si aut ecōuerso tūc subdi
stingue nō curo. iste modus distinguēdi nō plz
q̄ lz inter psonas adhibeat illa distinctio aut p̄
cedit spēs & c. tū inter res ista distinctio reproba
tur p̄ tex. i. l. seruo manumisso. j. ti. i. & By. videt
hoc velle in. c. generi. de reg. iij. lib. vi. Qualiter
ergo dicemus sustinēdo Ja. de are. Dico r̄idē
do ad. l. seruo manumisso q̄ q̄n̄ vni legat̄ spēs
& alteri genus q̄ illa distinctio q̄ p̄cedat nō hz
locū. sed q̄n̄ vni & eidē legatur genus & spēs ista
distinctio b̄n̄ hz locū: vt p̄z ex. ll. q̄s. j. allegabo.
Quare p̄ declaratione intro istā materiā aliter
q̄ Ja. & q̄ By. q̄n̄qz vni legatur gen̄. alteri spe
cies: & tūc aut legat̄ genus hoc est vnū de gene
re: vt q̄n̄ legat̄ hō simpliciter: & tunc regulariter
p̄ spēm nō derogat̄ generi. imo p̄nt cōcurrere i
vno hoīe legatū generis & legatū spēs: vt. l. si be
res. §. d̄ op. le. & l. si dño. §. de le. i. Fallit si dispō
spālis p̄tinet libertatē: vt. l. cū ita. §. i. §. de op.
le. Si nō legat̄ genus hoc ē totū gen̄: & postea
enumerat species: tūc aduerte & intro glo. Q̄n̄
qz spēs enumerat ab errāte & hoc p̄stat: & tūc n̄
minuit significatio generis: vt. l. legata. in. p̄n. j.
de supel. le. Q̄n̄qz a sciēte & tūc distinguit vt sta
tim dicam. Q̄n̄qz dubitat̄ vtruz fuerit errans vt
sciens: & tūc s̄m q̄litate psonaz p̄sumitur habita
distinctioe vtrū sit mulier vel minor vt rustice:
vt. l. cū de indebito de. p̄ba. & l. si adulteriū cum
incestu. j. de adul. Si vero p̄ferat a sciēte. h̄ ad
uerte aut enumeratio spēs fuit facta ex abū dā
ti grā dubitationis tollēde: & hoc p̄stat: & nō est
dubiū: q̄ significatio generis nō minuit. Aut su
it facta enumeratio spērū cā taxationis seu li
mitationis: & hoc p̄stat: & tunc sine dubio minui
tur significatio generis: vt. l. legata. ij. r̄n̄so. j. de
supel. le. hoc aut p̄stat q̄n̄ apposuit verbus. i. vel
p̄bū scilz. vt verbū videt̄. hoc modo lego supel
lectilē scilz lectuz & filia. ita d̄z intelligi. l. legata.
sc̄do r̄n̄. lz glo. aliter sentiat & male in. l. cū ita. §.
fi. §. de le. ij. Si vero dubitat̄ vtrū cā determina
tionis vt grā dubitationis tollēde fuerit facta
enumeratio spēs: tūc aduerte aut p̄cedit legatū
spēs: & sequitur legatum generis: aut ecōtra. p̄mo
casu si q̄dem illud genus apponitur p̄ aliquod
adiectiuū neutraliter positū: tunc generi p̄ spēs
derogat̄ in aliquo. videt̄ d̄z restringi illud gen̄
ad res que sunt eiusdē q̄litate cuius sunt spēs
exp̄sse: vt. l. si. §. h. §. ti. i. Rōnez dixi tibi: q̄ i bis
rebus que sunt eiusdē q̄litate adiectio generis
ampliat legatū: vt ibi. Si vero p̄cederet legatur
generis p̄ tale adiectiuū: & sequeret enumeratio
specierum: tūc generi p̄ spēm derogat̄ in totum
& poneret & p̄ idē. & sic cā limitationis totalis
vt. l. sed & si adijciatur. §. p̄ so. & arg. eoz q̄ infra

dicam. Si vero adijciatur genus p̄ aliq̄ nomen
substantiuū determinatuz: tunc aduerte. aut enu
meratio spērū p̄cedit legatum & sequitur: & tunc
in dubio grā determinationis videt̄ apponi: vt
. l. q̄situm. §. i. §. de leg. iij. Aut p̄cedit t̄m̄ vel seg
tur t̄m̄: & tunc aut enumeratio spēs respicit & de
terminat verbū vel p̄ncipiū significatiuū gene
ris: & in dubio vt adiectū cā determinationis: vt
. j. e. l. cū delationis. §. q̄dam. & d. l. seie. in prin.
idem in. l. q̄ fundū. j. de ver. sig. facit. d. l. sed & si
adijciat̄. §. p̄ so. Aut respicit verbū significatiuū
actus legandi: & tunc in dubio ex abundantia cā
tollēde dubitationis vt adiectuz: vt hoc. §. aut
p̄t esse dubiū ad q̄d referet̄: & tūc in dubio refer
tur ad verbū significatiuū actus legandi: vt hic
& j. e. l. si mancipia. in prin. nisi rō p̄ximitatis ali
ud induceret. P̄dicta vera q̄n̄ sequitur enume
ratio spērū post positionē generis. Si vero se
gatur enumeratio indiuiduoz p̄tentoruz sub ali
qua spēs nō exp̄ssa q̄ t̄m̄ cōtinet̄ sub illo genere
tūc significatum generis restringitur: vt illā spe
ciem nō cōp̄rehendat: sed solū indiuidua nume
rata: vt. l. cū delationis. §. cui fundū. j. e. & l. me
uius. §. i. §. de le. ij. & l. i. §. itē si due statur. j. §. au.
& ar. le. Sed si enumerat̄ur indiuidua eiusdem
spēs: tūc enumeratio indiuiduoz nō restringet
significatiōē illius generis vel spēs in dubio: vt
. l. verba. j. de ali. & ci. leg. Sed ibi loq̄tur in p̄so
nis. t̄m̄ in rebus est eadē rō q̄rum ad hoc. Item
p̄dicta vera q̄n̄ genus & spēs ponit̄ vtrūqz dispo
sitiue. Si vero poneretur dispositiue aliud enū
ciatiue: tunc statim ei q̄ dispositiue ponitur: &
illud enunciatiue positum ad illud refertur: &
s̄m intelligitur: vt. l. ticia. §. lutiuz. in rōne quam
ibi facit iuriscōsultus. §. de le. ij. C̄ Alterius ha
beo videre q̄n̄ vni legatur genus & alteri spēs: &
hic dicit̄ By. & Ja. de are. & gl. q̄ semp generi p̄
spēm derogat̄: & idē no. p̄ By. in. c. generi. c̄ d̄
reg. iur. li. vj. P̄hibi videt̄ aliter dicenduz: & ple
nius. nā q̄n̄ vni legat̄ genus alteri spēs: aut vni
legatur genus hoc est vnū de genere: aut vni le
gatur genus totū: & alteri spēs. primo casu gene
ri p̄ spēm nō derogat̄: sed in eodē p̄nt cōcurrere
vt. l. si heres de optio. le. & l. si dño. §. de le. i. Fal
lit q̄n̄ spālis dispō p̄tinet libertatē: vt. l. cū ita. §.
. i. de op. le. Si vero legatur totum genus: & hic
aduerte: aut legatur diuersis respectib̄: vt vni
genus respectu vsufructus. alteri spēs respectu
p̄prietatis: & tunc generi p̄ spēm nō derogatur
sed cōcurrūt: vt. l. sempronius i. p̄n. & ar. l. si alijs
. §. de vsufr. le. Si vero legatur eodem respectu:
aut vtraqz dispositio est vtilis: aut altera inutilis.
p̄mo casu generi p̄ species derogatur. ita loq̄tur
hoc mēbrum positum in glo. vt. l. vxor. §. felicis
simos. & l. seruis vrbanis. in fi. §. de le. iij. & l. ij.
in prin. §. ti. i. & j. de au. & ar. le. l. i. & in multis ca
sibus. Si vero altera dispositio est inutilis: & tūc
aut est inutilis dispositio generis: & tunc generi
per speciem nō derogatur: q̄ dispositio est nul
la. ergo amplius annullari nō p̄t: vt. l. nā & si. de
iniusto testa. Si vero est nulla dispositio speciei
& tunc aut illa dispositio fuit facta in vltima vo
luntate: aut inter viuos. primo casu generi p̄ di
spositionem specialem inutilez nō derogatur: vt
. l. si. §. h. de au. & ar. le. Secundo casu generi per
dispositionem specialem inutilem derogatur: vt
. l. legatum. §. i. de adi. leg. & §. e. l. ij. §. minor. &
ibi est glo. q̄ videtur ponere istam distinctiōē
ita debetis intelligere istam questionē. P̄ Quar
ta & vltima questio ē q̄n̄ genus & species cadūt i
ter casus in q̄bus dispositio cōfertur: vtputa fit

ADDE q̄n̄
generi p̄ spe
ciem dero
gat̄ pau. de
ca. consilio
clxxxvij. bal.
cōsilio. ccc.
xxx. iij. li.
& cōs. cluij.
. iij. lib. & cō
silio. ccluij.
. ij. lib. & cō
silio. lxx. i. li.

Cui fundum. Enumeratio quo- ruda in diuiduoru a legato generis eximit spes sub qua in diuidua enumerata comprehenduntur. h. d. fm oes con- cor. l. heres meus. §. i. §. de leg. iij. z. l. i. ver. item si duo. §. de aur. z ar. lega. Contra hoc videt. §. e. l. que situm. §. pe. So. vt ibi.

Ex. §. sequenti.

Habitare dicit q maiore parte anni habitat q facit ad statuta q habitantes per tot annos sint ciues.

Sabinus. In dubio ea vident ee in fundo que maiori pte anni ibi sunt. h. d. C. No. tex. ibi queqz maioris ptis anni zc. C. No. istu. §. dicit statutu huius ciuitatis. qcuqz habitauerit per tot annos sit ciuis. q vt hitare qui maiori pte ani ibi hitat z ca manedi ibi habitat. ita videtis h. qd tene menti.

Quida cum ita. Si enumera- tio spez venit ad determinatione vbi per qd genus significat videt facta causa determinationis. h. d. fm opi. quia teneo Bar. C. Op. de. l. que situm. §. pe. §. e. Dicit glo. z doc. q hic fuit adiecta enumeratio spez causa limitationis. z hoc est certu. Sed qs reuelauit glo. hoc. Quare dico q h erat dubiu. sed qa enumeratio speciez venit ad determina- tionem verbi per quod genus significatur. non enim ad verbu lego. sed ad verbum possedi re- fertur hic. ideo causa limitationis non determi- nationis videt facta. z hec est veritas.

Mancia. Legatus instrum. est vniuersale: ideo recipit augmentu vsqz ad mortez testatoris. Itē enumeratio specieru in dubio fit causa augedi legatu. h. d. C. No. tex. ibi sed au- gedi zc. vide glo. que incipit testator. fm casum glo. videtur q si testator dicit. lego mancia que ibi erat q istud verbu non significat futurum si cur alia vba opratiui z subiuctiui modi. z sic est ptra. ar. l. cu certus. §. de vi. tri. z ole. lega. z. j. de au. z ar. le. l. cu quida. §. pe. j. e. vbi est vbu erat. z trahit ad futuru. Rū. debes intelligere q h di- xit que ibi erat. f. testamēti facti tpe: qa dicit hoc ter. als traheretur ad futuruz: vt. ll. §. allegatis. C. Op. dicit hic q adiectio mancipioz videtur facta causa augendi. Contra. §. l. pxi. §. cui fun- dus. So. hic enumerat mancipia simpliciter. z sic species ibi no noiatim z singulariter. z sic qdaz in diuidua. Rōnem vidistis. §. e. l. qsitum. §. pe. Itē videt q ista. l. fm lec. glo. fit ptra opi. meā: qa enumeratio speciez respicit vbum per quod genus significat. ergo dz intelligi: vt. §. l. pxi. §. quida. Rūdeo: imo respicit verbu significatiuū actus legandi fm lec. glo. que dicit sic. lego fun- dum cum instru z cum mancipijs. z sic de necessi- tate regis a vbo legauit pp prepositione cu. cu- ius natura est vt actu vbi significet non autē ve- niat ad determinatione nominis. Cōtra hoc qd dico videt: qa etiā si detrahif dicitio cuz. vt lego fundū cu instru z mancipijs videt q fit idē q ca- augmētationis fit facta adiectio mancipioz: vt. §. e. l. cu delanionis. §. cui fundū. si respicias so- lutione quā dedi in. l. que situm. §. pe. §. e. Ego di- xi quqz enumeratio speciez venit ad determina- tionē vbi seu participij per qd genus significat. nā enumeratio speciez nō pōt venire ad deter- minationē vnus nominis seu vbi vel participij. ita loquit. §. quida. §. l. pxi. z. j. l. pxi. in pn. Cō- tra hanc so. facit. l. §. z si adijciat. §. pro so. Ego solui q ibi ideo: qa sic fieri solet. Et illaz opi. te-

nendo non ob. Bedi etiam aliam so. vt ibi dixi. **Saulus.** Dicitur h q supellex cedit legato. C. Op. de. l. ville in prin. §. e. Glo. sol. pluribus modis. sed tene me- ti vlti. so. que est vera.

Eie. Quando enumeratio specie- rum venit ad determinatio- nem participij per qd genus significat videt facta causa limitationis z determinationis. h. d. vel aliter. Per enumeratione specieru fa- ctam in codicillis restringit legatum generis fa- ctum in testamento. h. d. z nihil aliud.

Liberto suo. Legato fundi instru- cti nō cedit seruus qui colit data mercede. h. d.

Ex. §. sequenti.

An per copulatiuā inducatur repetitio: ibi. Pro euidētia.

Gaio. Virtus copulatiue qlitate pcedē- tis legati repetit in sequenti. h. d. z est no. casus z menti tenēdus. C. Op. z videtur q qualitas adiecta in vno legato non intelligit repetita in legato alteri rei nisi ibi fit dicitio am- plius. vel alia repetitiua: vt. l. in repetēdis. z ibi no. §. de le. iij. So. hic loquit quādo due res co- pulatur in eadez oratiōe. z tūc qualitas adiecta vni videtur in alia repetita. secus in diuersis ora- tionibus: vt. d. l. in repetēdis. z probat in. l. qui fundū. §. de ptra. emp. Sed ptra istam so. for- titer facit. §. de le. ij. l. si. §. scio. vbi etiaz in eadez oratione copula z. nō inducit repetitione cōdi- tionis. So. ibi quādo copula cadit iter psonas. hic no inter res legatas. Preterea ibi ex repeti- tione p dicebat diminutio legati hic augebat. z de hoc qd dicit in vna psona in alia videant re- petita. dic vt dixi in. l. mulieri z ticio. §. de cōdi. z demō. z. l. publius. z. l. iulius paul. e. ti. Pro euidētia z maiori declaratione an per copulati- uam inducatur repetitio dicas sic. quqz copula inter res cadit que ponunt in vna oratiōe. quqz inter plures orationes. primo casu aut qualitas que psona rei adijciat potest pgruere alteri rei. z in sequenti intelligit repetita siue tēdat ad aug- mentū legati: vt hoc. §. siue ad tēdatione: vt. l. si. §. cui dulcia. de vi. tri. z ole. le. Et aduerte: qa ista qlitas que hic intelligit repetita nō est ea dem numero cū ea que est in precedenti re. nam aliud est instrū fundi: aliud est instrū domus. sed est idē in genere: qa quodlibet est instrū. Sz si esset aliq qlitas que vniformiter respicere pos- set vtrūqz rez multomagis intelligeret repetita. exēplū in pditione dic. lego ticio fundū si nauis ex asia venerit z domū. Lerte illa cōditio vna z eadē numero potest vtrūqz legatū respicere. ar. pro hoc. §. de le. iij. z. l. in repetēdis. z quod ibi dixi. nā idē est in dictione et. z in dictione itez: vt. j. dicā. Si no illa qlitas sequenti rei nō pgruat. exēplū lego ticio fundū instructū z cētū. Lerte nō possumus repetere instructos: vt. §. de le. ij. l. cū pater. §. cū impfecta. facit qd dicā. j. qū ponit- tur inter psonas. Scōo casu qū ponit iter diuer- sas ofones. tunc nō inducitur repetitio ex virtute smonis: vt. d. l. qui fundū. de cōtrahē. emp. §. ex psumpta volūtate disponentis inducent qū als sequēs dispositio ē inutilis: vt. j. de pdi. z demō. l. iulius paulus. z. l. cū seruus. z. l. iulius noster. que. ll. pbant vtrūqz put dicit pditionē adiectā libertati intelligi in legato sibi copulatiue anne- xo ne pereat legatū. z sic als nō intelligeret. sed hoc veruz qū per dictionē et: adijceret ofo pfe- cta. nā si esset impfecta: tūc supplef ex pcedenti

vba pntis tps z scie- bat. z tūc se- cus: qz itavi- detur fuisse mēs sua cuz aliter nō ex- pferit. ita tenet pau. d. ca. in. d. §. le- ga. um. Et hz ista dicitio videat equa- tū obstant p- vltimā ptez aliqua ex di- ctis iuribus maxime. d. l. qsitū. §. si. §. vide vt col- ligif ex sum- mario. bar. ibi.

b Sic. §. s gaio. i ducal repe- titio. An et qualiter per copulam in ducal repe- titio. Adde bar. i. l. si ita stipu. §. gri- fognus. de ver. ob. z vi de plene qd no. scripsit bar. i. l. si ita legatari. §. si. de leg. iij.

Redia p. s. lib. to. vide bal. in. l. iij. C. de leg.

Liberto. Generali legato eorum qui in fundo erat cedunt omnia nisi aliud de mente testatoris appareat. h. d. Eos habetis h. glo. Ro. magna facta per elegatia h. ba. C. Op. dicit h. q. vinu vendituz cedit. Contra in l. rem legata. j. de adi. le. Rudeo hic p. ba. p. tra ria voluntas eoislo q. volutarie vedif. C. Que ro qd vult dicere tex. vt. s. rnsun. Rudeo referf ad oia supradicta nisi aliud p. bef. In p. trarium p. ba. ex his que no. hic in glo. qua vide. que in cipit que lane liquet. z expone angustiaz. i. tenor h. boru stricte sup. tus: vt p. in isto. s. Itē, ei qualitas: vtputa qa legatarius no est capax hu ius rei in re p. senti. i. in p. senti. s. no habetis alia. Ex. s. sequenti.

Agger qd sit. Et an legato fundo fossata me surari debeat. Et an colonus qui simpliciter co duxit fundu teneat facere fossata z ea purgare.

Ita legatu. Legare fundu sicut est vel sicut erit equiparat legato fudi instructi. h. d. C. Quero qd sit ager. Dic vt in glo. que incipit. i. instrumeta. Ex qua bes q. legato fudo fossata cedut z dz mensurari cu fudo. secus in via. Sed qro an colonus qui simpliciter co duxit fundu debeat facere fossata z ea purgare. Vide quod dixi in l. impensis. s. de impen. in re. do. fac. z ibi dixi. si quidem sunt fossata ad perpetua rei memoria non tenet face re. si vero sunt tm ad utilitatez presentis anni in quo conduxit z illa tenetur facere.

Fundos. Quid vult dicere tex. in fi. ibi quod verbis coprehen disse. Dic vt in glo. z bene.

Ucius. In legato fudi instru ti inspicit tps mortis. h. d. C. Op. de. l. si ita. j. de au. z ar. le. So. hic loquit in legato vniuersali. ibi i indefini to vel singulari. facit ad hac. l. s. e. l. mancipia.

In nauē. Disponens z disposi tum non copatiunt se sub eode genere. h. d. Et dic vt no. per Dy. in. c. mora. de regu. iu. li. vi. Itē que differut fm plus z minus no differunt genere sed specie. h. d. z est lex multu philosophica. C. Op. de. l. cu delationis. s. i. z. l. q. fitu. s. sed si fudus. s. e. vbi dicit. est instrum hois. Dicit glo. spale in hoie vel ibi loquit de instrum instru. hic de instru princi pali. no placet. qre dic ibi accipiunt hoies tanq res diuerse z separate. z ideo no vident esse sub eode genere vel specie: qa tanq res no tanq ho mines assumunt. C. Item op. none testm dispo nit de testio: vt. l. posthumus in fi. de iniust. test. Itē none snia disponit de snia cofirmando eaz: vt. l. eos. C. de ap. z sic dispones z dispositu sub eode genere copatiunt. Respondeo hic loquit quando disponens z dispositum durat. ibi qua do vnuz alteratur: qa definit esse testm vel snia.

De peculio legato. Rubrica.

Ex. l. sequenti.
An legato seruo cum peculio mortuo seruo legatum peculii extingatur.

Eruo legato. Ex tin cto pn cipali extinguit accessoriu hoc pmo z dictio cu: p iungit accessorie in his quoru natura est vt vna res alteri accedat: i alijs coiungit pncipaliter. h. d. cu trib. se. C. No. tex. in. l. nanqz zc. Bicit h. q. extincto suo extinguit legatu peculij. Contra. j. e. l. tuc inutile. cum. l. se.

So. ibi bu. e. extincto post morte dñi. z sic postq legati dies cessit. h. aut eoviuo. C. Itē op. s. ti. i. l. fud. s. fi. So. ibi peculiu no erat accessio sui: s. instrum: qd instrum no e. extinctu. C. Itē op. q. ex tincto pncipali no extinguit accessoriu: vt. l. itel ligere. C. de lvi. pig. So. ibi plenissime tractauit Pe. ista materia. dic vt ibi. z canoniste in. c. iter dilectos. de fi. instru. C. Itē op. de. l. qd tm i pn. s. qui. mo. vsuf. amit. vbi d. q. extincto pncipali no extinguit accessoriu. Dicit gl. hoc vey qn pncipa le e. pncipali accessorio. sec. si ecotra vt ibi est. Ita so. e. multu no. si e. h. s. mibi vt q. sit ptra tex. l. z si no sint. s. pueniam. que gl. allegat. vbi no ispicit pncipalitas qn e. certu q. sit accessoriu. io e. alr rñdēdu ad. l. qd tm. Sz anq. rñdēdu qro. pōe q. testator legauit suu z peculiu. an extincto suo legatu peculij extinguit. Pe. q. no. l. si cui. s. ti. i. z. l. y. refert i. l. itelligere. C. de lvi. pig. Rō qa tuc peculiu e. legatu pncipali n accessorie. Per hoc rñdē ad. l. qd tm. q. ibi no fuit legat. fud. ac cessorie p. pncipaliter accipit. z io extincto legato velle no extinguit legatu fundi. C. Op. ad. l. z si ancilla. de testa. s. l. pxi. So. ibi dictio cu cadit iter res quaz vna alteri cosuevit accedere. io p iungit accessorie. h. no cadit iter p. sonas quaz vna no accedit alteri: vt. l. iustissime. s. de edil. edic. io p iungit pncipaliter. z sic legato vni rei extincto no extinguit alteru. C. Quero qn testator legauit suu cu peculio z in peculio erat vicarij. an alienato suo extinguit legatu vicarij. Jo. q. sic: vt h. no. in. l. i. Sz ista gl. vt. l. iij. hu ius tituli. Sz sustinedo Jo. dic q. ibi legauit vica rios noiatis fm gl. Jo. loq. qn no fuerut noiati vicarij: s. erat cu peculio. de h. vtru extincto pnci pali extinguit accessoriu. dixi. s. ti. i. l. si cui.

Peculiu. Quides h. q. si i peculiu: vt no. i. l. qd d. s. de ipē. in re. do. fac. tm singule res debet vedicari vt hic bes. Contra imo sufficit agi vniuersalr. sicut qn petif h. d. itas vniuersalr petif: vt no. i. l. i. s. de edē. i. p ma gl. mag. So. si petif actioe pfoali pot vniuer salr peti: vt i. h. i. s. h. petif rei vedicatioe singule res dnt peti: vt h. hoc d. clarau. s. so. ma. sup. ru.

Si uero sic. C. Op. j. e. l. si ficho. So. h. loq. de corpo rib. q. debet remanere i peculio. sec. si alia corpo ra eent legata. C. Itē op. j. e. l. si dñs seruo. So. ibi loq. qn legatari soluit h. d. C. Itē op. d. h. q. singla corpa minuunt. Contra imo i vna re dz fieri solutio: vt. l. no apli. i. h. s. de le. i. z. C. qn z qui. q. ps debet. l. ij. So. ipso iure fit p rata diu minutio p quolz corpe s. h. si pueniret ad diuisio ne q. e. fci: vt qlibet. p diuisio possideret debet assi gnari i vna re vt plib. ita q. primoniu p pncipalare assignatioez no deuaftaret: vt. l. h. i. s. z isti. de offi. iudi. s. comode. ita e. i. l. fal. n. a. l. z falcidia dimiuuat oia legata ipso iure: vt. l. plauti. z. l. li nea. j. ad. l. fal. z ibi glo. z dixi plenissime. j. ad. l. fal. l. i. q. rta. s. z si fuerit. C. No. tex. ibi: nec enim pot crescere vedicatio zc. C. Op. q. p h. c. adie ctione vitiet legatu: vt. l. per suu. s. i. s. de vsu z ha. Rudeo ibi illa adiectio erat ad diminuēdu. io legatu vitiat. h. no erat ad augendū. io no vi tiat. Itē d. h. q. ex istis h. bis no pot h. fe actione s. exceptioez. Contra ex istis ablatiuis absolutis: deducto ere alieno zc. vt q. cu actio petitiōis s. deicomissi respicit personā quā testator pot gra tuare: vt. l. fideicomissa. s. cu e. s. de le. iij. z no. in. l. i. rōe. s. tā z fi. j. ad. l. fal. s. h. h. d. respiciūt. ergo vt q. h. s. possit pueniri fm testm: h. d. co.

De pecu lio legato. Rubrica.

Eruo lega to. di ctio cum ca dit. No. dif feretiaz iter et: z cu. ad de bar. in. l. i. j. si p. ap pel. mors in teruc. p. bar. i. l. t. t. c. i. s. de le. i. z de dictioe cu. vide no. per bar. i. l. si ita. s. quer stio. s. d. ma. te. z. s. in. l. si cu fundu. de fu. instruc. z ibi scripti concoz.

mm ij

trariū. Huiusmodi timore forte dicitur. Ro. q. tex. loq. tur de rigore. s. de egrate sec. Doc. cōiter tenēt. Priū: ga h. nō h. locū actio s. exceptio. Breuiter puto vtriusq. opi. eē verā. Pro cuius euidētia de bes scire q. qūq. liberatio legal. ex neo. z tūc nō refert vtrū testator ipm liberet v. iubeat h. d. e. li. berare: vt. l. iij. §. nūc de effectu. de li. le. z. l. n. n. i. n. i. l. o. m. i. n. . e. t. i. S. q. n. r. e. l. i. n. q. f. l. i. b. e. r. a. t. i. o. s. u. o. ē. d. i. a. : g. a. a. u. t. d. n. s. l. i. b. e. r. a. t. n. u. d. a. v. o. l. u. t. a. t. e. z. s. u. o. s. t. a. t. i. z. e. s. t. l. i. b. e. r. a. t. a. d. e. b. i. t. o. : v. t. h. i. n. §. s. i. d. n. s. z. c. s. i. n. l. i. b. e. r. o. h. o. i. e. n. o. e. ē. t. s. i. c. g. a. l. z. t. e. s. t. a. t. o. r. r. e. m. i. t. t. e. r. e. t. d. e. b. i. t. u. n. i. e. ē. t. l. i. b. e. r. a. t. i. c. o. t. i. n. e. n. i. : s. p. o. t. a. g. e. r. e. v. t. l. i. b. e. r. e. f. : v. t. d. §. n. u. c. d. e. e. f. f. e. c. t. u. z. l. n. i. b. i. l. o. m. i. n. . S. q. n. t. e. s. t. a. t. o. r. n. o. r. e. m. i. t. t. i. t. i. p. s. i. s. u. o. s. i. u. b. e. t. h. d. e. r. e. m. i. t. t. e. r. e. t. u. c. s. u. o. n. o. ē. l. i. b. e. r. a. t. i. c. o. t. i. n. e. n. i. s. p. o. t. a. g. e. r. e. v. t. l. i. b. e. r. e. f. . Nūc ad p. p. o. s. i. t. u. q. n. t. e. s. t. a. t. o. r. d. i. c. i. t. i. s. t. a. s. b. a. p. e. c. u. l. i. o. n. o. d. e. d. u. c. t. o. v. t. g. r. a. u. a. t. h. s. v. t. l. i. b. e. r. e. t. i. o. s. u. u. s. n. o. p. o. t. a. g. e. r. e. h. d. e. a. c. t. i. o. e. p. s. o. n. a. l. i. v. t. e. u. l. i. b. e. r. e. t. . i. t. a. l. o. q. f. o. p. i. . R. o. s. i. s. i. v. e. l. l. e. t. p. e. c. u. l. i. u. s. t. a. t. i. z. v. e. d. i. c. a. r. e. n. o. p. o. t. i. c. o. t. i. n. e. n. i. : g. a. n. o. ē. i. c. o. t. i. n. e. n. i. l. i. b. e. r. a. t. a. d. e. b. i. t. o. z. i. t. a. l. o. q. f. t. e. x. h. e. n. i. z. n. o. p. o. t. c. r. e. s. c. e. r. e. v. e. d. i. c. a. t. i. o. p. e. c. u. l. i. . z. s. i. c. l. o. q. f. h. s. r. e. i. v. e. d. i. c. a. t. i. o. e. s. i. b. n. p. o. t. a. g. e. r. e. a. c. t. i. o. e. p. s. o. n. a. l. i. v. t. l. i. b. e. r. e. f. v. t. d. i. x. i. . E. i. d. e. g. l. q. i. c. i. p. i. t. c. o. r. p. o. r. i. n. §. v. o. l. u. t. a. t. e. . S. o. v. t. i. b. i. : g. a. n. o. n. h. e. b. a. r. v. o. l. u. t. a. t. e. d. e. f. u. c. t. i. n. e. c. h. d. i. s. h. s. i. c. . I. t. e. m. o. p. a. d. h. i. §. d. e. l. p. e. c. u. l. i. u. s. s. u. o. . j. e. t. i. . S. o. i. b. i. l. e. g. a. u. i. t. r. e. s. s. i. n. g. u. l. a. r. e. s. h. n. o. p. e. c. u. l. i. u. s. s. u. b. n. o. i. e. v. l. i. . E. t. h. o. c. i. d. u. c. i. t. g. l. a. d. q. o. n. e. . E. i. d. e. g. l. q. i. c. i. p. i. t. n. o. e. x. p. e. c. t. a. i. b. i. z. s. i. m. h. o. c. f. a. c. t. a. d. q. o. e. z. n. o. i. p. a. z. z. a. d. d. e. q. a. l. i. d. i. c. i. t. g. l. i. a. u. c. i. g. r. e. s. s. i. . z. i. b. i. v. i. d. e. l. y. i. p. e. q. .

Vicario. Duobus modis legitur in glo. dare.

Sicut aut. Vide ergo quod id quod dñs dñs suo non pot peti nisi dñs expse dixerit. Rō ē qū legal. peculū v. f. legari q. q. d. ē i. peculio z actōes peculiares h. d. bitores. s. h. dñm nō erit actio. iō nō pōt peti n. i. f. h. d. debitorē peculiares. Itē actōe ex testō nō p. r. peti: q. a. dñs nō expsit aliquā q. n. r. a. t. i. e. q. u. a. t. a. n. q. d. d. e. b. i. t. a. l. e. g. a. r. e. t. s. i. c. o. p. e. s. a. n. d. i. p. o. t. : q. a. i. u. s. c. o. p. e. s. a. n. d. i. b. n. ē. q. s. i. t. u. a. d. i. d. q. d. dñs dñs i. peculio z hoc voluit dicere Ro. q. tū ad p. p. e. s. a. t. i. o. e. z. s. u. f. f. i. c. i. t. dñs nolle.

An z quādo dominus Ro. h. q. l. z. p. r. scribar filio suo se debere seu dñs suo. nō p. p. hoc efficit debitor. p. c. o. r. d. a. t. l. n. o. s. o. l. u. m. §. s. i. s. d. e. p. e. c. u. l. l. e. p. r. o. h. o. c. f. a. c. i. t. q. u. o. d. d. i. c. i. t. n. u. d. a. r. a. t. i. o. n. o. n. c. o. n. s. t. i. t. u. i. t. d. e. b. i. t. o. r. e. m. : v. t. l. n. u. d. a. r. a. t. i. o. . j. d. e. d. o. n. a. z. i. b. i. d. i. x. i. t. e. n. e. m. e. n. t. i. .

Eniqz.

Qui stichū. Quero quō pōt istō eē q. dñs h. suū suū nō ha. bebit actōes. z sic v. f. q. nō possit repetere id q. d. su. o. d. e. b. e. a. t. z. e. a. q. v. i. d. i. s. t. i. s. . s. e. l. s. i. p. e. c. u. l. i. u. s. §. s. i. c. u. t. a. u. t. . R. i. d. e. o. s. u. o. h. n. o. a. g. e. r. e. h. s. u. u. c. u. a. c. t. i. o. d. e. f. i. c. i. a. t. s. i. h. s. i. p. o. d. e. f. i. c. i. e. t. e. d. a. b. i. t. c. u. i. l. z. p. e. c. u. l. i. u. s. s. u. u. . i. t. a. d. i. c. i. t. g. l. z. b. n. q. g. l. o. i. n. c. i. p. i. t. z. s. i. c. a. p. u. d. h. d. e. r. e. m. a. n. e. r. e. . I. t. a. g. l. o. e. s. t. p. o. s. i. t. a. i. n. s. e. q. u. e. n. t. i. . §. z. h. o. c. s. i. h. e. r. e. s. v. u. l. t. a. l. s. s. e. r. u. u. s. n. o. p. o. s. s. e. t. a. g. e. r. e. p. r. a. h. e. r. e. d. e. m. p. r. o. e. o. q. d. s. u. o. d. e. b. e. a. t. s. i. c. u. t. n. o. p. o. s. s. e. t. p. e. o. q. u. o. d. d. n. s. d. e. b. e. r. e. t. v. t. v. i. d. i. s. t. i. s. i. n. §. s. i. c. u. t. a. u. t. e. m. .

Interdū. Que iducunt ad diminu. tiōes operant augmētū q. n. a. l. s. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. o. p. o. s. s. e. t. h. r. e. e. f. f. e. c. t. u. . h. d. . L. o. c. o. r. d. a. t. l. p. e. c. u. l. i. i. p. n. . s. d. e. v. s. u. f. r. u. c. . L. o. t. r. a. h. o. c. v. t. t. e. x. e. x. p. s. u. s. i. n. l. c. u. t. a. l. e. §. f. a. l. s. a. z. j. d. e. p. d. i. z. d. e. . E. g. o. r. i. d. i. i. b. i. s. i. c. : q. a. i. l. l. a. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. p. o. t. h. r. e. e. f. f. e. c. t. u. p. e. r. s. e. g. r. a. u. a. u. i. t. e. n. i. i. b. i. h. d. e. q. d. a. r. e. t. i. o. l. z. t. i. c. i. o. n. i. l. s. i. t. l. e. g. a. t. u. t. n. i. h. s. d. a. r. e. p. o. t. . h. n. o. n. o. h. z. e. f. f. e. c. t. u. i. l. l. a. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. i. s. i. p. e. c. u. l. i. u. s. s. i. t. l. e. g. a. t. u. . g. r. a. u. a. u. i. t. e. n. i. s. u. u. .

I pe. culiū. §. s. i. c. u. t. a. u. t. e. d. e. i. s. t. o. t. e. x. v. i. d. e. n. o. p. e. r. b. a. l. m. l. s. i. c. e. r. t. i. s. i. n. v. l. c. o. l. C. d. e. p. a. c. p. e. r. b. a. r. i. n. l. g. e. r. i. t. i. v. l. c. o. l. d. e. a. c. q. u. i. h. e. r. e. p. b. a. l. i. l. . i. i. C. a. n. s. e. r. u. u. s. e. x. s. u. o. f. a. c. t. o. e. t. i. n. a. u. c. z. o. i. n. o. C. n. e. v. r. o. z. p. r. o. m. a. r. i. t. o. i. n. v. l. t. i. c. o. l. .

Eniqz d. §. i. n. t. e. r. d. u. i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. h. u. i. u. s. t. e. x. v. i. d. e. p. e. r. i. m. o. l. p. o. s. t. b. a. r. i. n. l. e. x. h. a. c. s. c. r. i. p. t. u. r. a. i. n. p. r. i. n. c. i. . v. c. o. l. j. d. e. d. o. n. a. z. i. n. l. .

q. daret cētū ex peculio que grauare nō pōt nisi peculū legauerit: q. a. n. i. l. h. z. s. u. o. . I. s. t. a. r. o. n. o. v. t. c. o. c. l. u. d. e. r. e. : g. a. l. z. d. n. s. n. o. l. e. g. e. t. p. e. c. u. l. i. u. s. u. o. t. n. i. n. p. o. t. e. u. g. r. a. u. a. r. e. e. o. m. o. q. u. o. h. d. f. l. e. g. a. d. o. e. i. l. i. b. e. r. t. a. t. e. z. s. i. h. d. i. v. l. a. l. i. j. c. e. t. u. d. e. d. e. r. i. t. z. p. o. t. e. i. p. m. i. s. s. u. d. e. p. e. c. u. l. i. o. d. a. r. e. . n. e. c. t. n. i. l. e. x. d. i. c. i. t. q. v. i. d. e. a. t. e. i. l. e. g. a. t. u. p. e. c. u. l. i. o. : v. t. l. i. i. j. §. s. i. s. d. e. p. d. i. o. b. c. a. z. l. i. i. j. §. z. p. u. i. . j. d. e. s. t. a. l. i. . S. o. e. x. e. o. q. t. e. s. t. a. t. o. r. h. d. i. x. i. t. q. c. e. n. t. u. d. a. r. e. t. h. d. i. v. l. a. l. i. j. v. u. l. t. q. l. i. b. e. r. e. p. o. s. s. i. t. d. a. r. e. d. e. p. e. c. u. l. i. o. z. s. i. c. s. i. b. i. v. t. l. e. g. a. r. e. : g. a. a. l. s. d. a. r. e. n. o. p. o. s. s. e. t. i. u. i. t. o. h. e. r. e. d. e. : v. t. d. l. i. i. j. §. s. i. s. d. e. p. d. i. o. b. c. a. u. . S. e. q. u. e. n. t. e. m. §. d. e. c. l. a. r. a. v. t. i. n. g. l. o. z. b. e. n. e. .

De quod seruo. Dicitur bono casus z menti tenendus. Ex. §. sequenti.

Pena nunq. augetur contra negantem. **Si cōseruū.** No. i. hoc. §. vos sci. tis q. i. actioe. l. acq. l. fit p. d. natio i. dupli. h. negatē. illud ē v. e. x. i. p. d. natioe q. fit p. iudicē: s. q. n. i. p. a. l. e. x. p. d. n. a. t. i. o. e. v. t. h. e. r. i. p. d. n. a. t. i. o. e. h. p. h. i. t. e. t. e. v. t. n. o. n. e. g. a. t. e. z. s. i. c. i. s. i. m. p. l. u. : v. t. h. z. l. i. s. i. h. d. a. n. u. §. s. i. s. d. e. q. o. i. s. s. d. e. p. e. c. u. l. z. h. o. c. t. e. n. e. m. e. n. t. i. p. p. s. t. a. t. u. t. a. q. i. p. o. n. u. t. p. e. n. a. i. p. o. i. u. r. e. : g. a. n. u. q. a. u. g. e. t. p. e. n. a. h. n. e. g. a. t. e. : q. d. n. a. t. i. o. e. v. t. h. e. r. i. t. a. q. p. r. a. n. o. n. e. g. a. t. e. z. i. o. p. e. a. i. n. e. g. a. t. i. o. e. n. u. q. a. u. g. e. t. . Ex. l. sequenti.

Stare statuto q. emēs oia bōa alicui. teneat ad debita z credita an sit aliqua via q. emptor non teneatur.

I peculū. In terra nra ē statutū q. q. eme. rit oia bōa alicuius ad debita z credita teneat. est ne aliquod remediū ne emptor teneatur ad debita. Lerte sic q. emat oēs res singulariter. casus est hic no. z menti tenendus.

I quoqz. Nōne hoc ē cōtra regulā catonianā. Rūdeo h. loquit de legato scō suo. quo casu ce. dit ab adita h. d. i. r. a. t. e. . q. u. o. c. a. s. u. r. e. g. u. l. a. c. a. t. o. n. i. a. / n. a. n. h. z. l. o. c. u. . s. e. c. p. u. t. a. r. e. s. i. e. ē. t. l. e. g. a. t. u. s. c. a. m. e. x. n. e. o. . Ex. l. sequenti.

An sciens vestimēta alicuius dicat offen. dere in persona.

Inc inutile. Ista. l. ē gl. legis. i. s. e. . C. o. p. j. e. l. c. u. d. n. s. §. i. z. q. d. i. b. i. n. o. f. o. i. t. e. l. l. i. g. a. s. . l. i. s. t. a. z. q. n. f. u. i. t. l. e. g. a. t. u. s. u. o. c. u. p. e. c. u. l. i. o. . s. e. c. s. i. f. u. i. s. s. e. t. l. e. g. a. t. u. p. e. c. u. l. i. u. t. n. i. v. e. l. s. u. o. z. p. e. c. u. l. i. u. c. o. p. u. l. a. t. i. u. e. : v. t. l. c. u. d. n. s. §. i. j. e. z. s. e. l. i. d. i. x. i. i. n. l. a. l. i. t. e. r. a. t. q. z. . s. e. . Q. u. e. r. o. q. n. l. e. g. a. t. s. u. o. v. e. s. t. i. t. i. n. q. u. o. d. i. s. s. e. r. a. t. a. l. e. g. a. t. o. s. u. i. c. u. p. e. c. u. l. i. o. . D. i. c. i. t. g. l. q. p. o. s. t. m. o. r. t. e. m. d. n. i. m. o. r. t. u. o. s. u. o. v. e. s. t. i. s. n. o. p. o. t. p. e. t. i. : s. z. p. o. s. s. i. t. p. e. t. i. p. e. c. u. l. i. u. . I. t. e. v. e. s. t. e. s. h. a. b. e. n. t. l. o. c. o. r. e. z. c. o. h. e. r. e. t. i. u. . n. o. d. i. c. o. a. c. c. e. s. s. o. r. i. a. r. u. . s. i. c. u. t. c. l. a. u. e. s. v. e. l. c. l. a. u. s. t. r. a. d. o. m. . E. g. o. n. o. v. i. d. e. o. q. i. s. t. a. l. e. x. p. o. s. s. i. t. a. l. i. t. e. r. i. t. e. l. l. i. g. i. s. u. s. t. i. n. e. d. o. i. s. t. a. g. l. o. q. i. s. t. o. m. o. . s. q. v. e. s. t. i. m. e. t. a. n. o. p. o. s. s. i. n. t. p. e. t. i. a. c. t. i. o. n. e. p. s. o. n. a. l. i. : q. a. n. o. v. i. d. e. n. t. l. e. g. a. t. a. v. e. s. t. i. m. e. t. a. : q. a. a. c. c. e. d. u. t. s. u. o. t. a. n. q. p. s. e. i. . s. z. r. e. i. v. e. d. i. c. a. t. i. o. e. b. n. p. n. i. t. p. e. t. i. v. t. c. o. r. i. u. z. c. o. r. n. u. a. : v. t. l. m. o. r. t. u. o. . s. d. e. l. e. i. j. z. i. b. o. c. d. i. s. s. e. r. t. l. e. g. a. t. u. s. e. r. u. i. v. e. s. t. i. t. i. z. l. e. g. a. t. u. s. u. i. c. u. p. e. c. u. l. i. o. . E. t. s. i. c. n. o. q. n. l. e. g. a. t. u. r. s. u. o. i. t. e. l. l. i. g. a. t. l. e. g. a. t. t. a. q. v. e. s. t. i. s. s. i. t. c. o. h. e. r. e. s. i. p. s. i. s. u. o. . E. t. s. i. m. h. o. c. f. a. c. i. t. a. d. . q. a. n. i. l. l. e. q. u. i. t. a. g. i. t. v. e. s. t. i. m. e. t. a. d. i. c. a. t. o. f. f. e. d. e. r. e. i. p. s. o. n. a. . E. t. d. i. x. i. i. n. l. i. §. i. n. h. o. c. i. n. t. e. r. d. i. c. t. o. . s. s. d. e. n. o. o. p. e. n. u. z. e. s. t. t. e. x. i. n. l. i. d. e. h. i. s. q. u. i. d. e. i. e. v. e. l. e. s. s. u. . I. t. e. n. o. q. p. a. r. t. i. c. i. p. i. u. v. e. s. t. i. t. u. s. z. i. u. n. g. i. t. a. c. c. e. s. s. o. r. i. e. i. n. h. i. s. r. e. b. u. s. q. u. e. c. o. s. u. e. r. u. n. t. a. c. c. e. d. e. r. e. d. i. x. i. . s. t. i. l. i. s. i. c. u. i. f. a. c. i. t. a. d. l. i. s. t. a. m. . s. d. e. p. o. l. i. §. q. u. e. d. e. p. o. s. i. t. i. s. . Ex. l. sequenti.

centurio. de yu. ga. z. pu. pil. p. mol. in. viij. col.

D. q. d. i. §. s. i. c. o. s. e. r. u. u. . N. o. i. t. e. l. l. e. c. t. u. z. a. d. l. i. m. i. t. a. t. i. o. n. e. z. . l. z. n. e. g. a. t. e. . a. d. l. a. c. q. l. e. t. p. r. o. h. o. c. e. s. t. t. . x. i. n. l. p. a. l. a. m. §. h. z. v. e. r. g. o. e. ē. s. d. r. i. t. u. n. u. p. . e. t. h. o. c. d. i. c. t. u. i. m. i. t. a. v. t. d. i. x. i. i. n. l. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. . j. a. d. l. f. a. l. . I. t. e. m. v. i. d. i. c. t. u. r. q. p. e. n. a. n. o. d. e. b. e. r. e. t. m. i. n. u. i. i. s. t. o. c. a. s. u. p. p. p. s. e. l. e. q. p. e. r. p. r. e. d. i. c. t. a. s. i. e. n. e. c. p. o. s. s. e. t. a. u. g. e. r. i. p. n. e. g. a. t. i. o. n. e. q. d. s. i. n. g. n. o. z. l. e. q. u. i. f. b. a. l. l. e. a. q. u. e. C. d. e. c. o. n. d. i. i. n. d. e. d. §. p. e. s. c. u. l. i. u. z. . E. x. l. a. u. r. e. s. e. c. i. n. s. u. u. z. f. a. c. i. t. m. u. l. t. i. z. q. d. n. o. b. a. r. i. n. l. n. o. m. e. n. §. s. i. l. i. o. . d. e. l. e. g. i. s. i. j. z. q. d. i. d. i. x. i. . a. l. l. e. d. u. n. c. t. e. r. . R. o. i. n. s. u. o. n. o. .

Inc i. n. u. t. i. l. e. o. f. f. e. n. d. e. r. e. i. n. p. s. o. n. a. . O. f. f. e. n. d. e. r. e. i. n. v. e. s. t. i. b. u. s. a. n. s. i. t. o. f. f. e. n. d. e. r. e. i. n. p. s. o. n. a. . v. i. d. e. b. a. r. i. n. l. l. i. c. i. t. a. t. i. o. . j. d. p. u. b. l. i. c. a. .

¶ Tidam. op. q. libellus. No. pro libellis. adde bar. in. d. l. i. et in. d. l. si cum nulla. et in. l. ij. §. si prius. de vulga. et pupil.

¶ Tidam. op. q. libellus. No. pro libellis. adde bar. in. d. l. i. et in. d. l. si cum nulla. et in. l. ij. §. si prius. de vulga. et pupil. ¶ Tidam. op. q. libellus. No. pro libellis. adde bar. in. d. l. i. et in. d. l. si cum nulla. et in. l. ij. §. si prius. de vulga. et pupil. ¶ Tidam. op. q. libellus. No. pro libellis. adde bar. in. d. l. i. et in. d. l. si cum nulla. et in. l. ij. §. si prius. de vulga. et pupil.

Libellus an pcedat peto talē ad satisfaciendū cōpelli et cogi et ad predicta condemnari.

¶ Tidā. Trāspōsitiō hōy legatū non vitiat. h. d. C. No. tex. ibi nec quicq̄ zc. C. Op. s. de usufruc. l. quoties. i. rīso. So. ibi loquit in volūrate dubia vbi respiciat ordo. h. i. volūrate certa. C. Itē op. de leg. ij. §. si q̄s. s. de vulga. et pupil. So. vt ibi. C. Quero dicit aduocat̄ in libello. peto talē ad satisfaciendū cōpelli et cogi et ad p̄dicta p̄dēnari. C. Op. q. libell̄ nō v̄z: q̄a p̄us petit executiōez q̄ sniam. Lōtra. l. i. C. de ex. re. iudi. et l. si cū nulla. de re iudi. tū iste tex. pbat q̄ valet ibi dum dicit rīdi in p̄iunctis. et pro hoc. s. de here. insti. l. talem. §. i. et l. ij. §. sed et si q̄s. s. de vulg. et pupil.

¶ Eruo. Sūi p spēm i aliā trāspōsitiōe derogat. h. d. C. No. tex. ibi: neq̄z referre. C. Op. q. acilla q̄ erat i peculio dēat cōicari vt eē neutri. vt. l. tūcie textores i p̄n. s. de le. i. et l. su. vrbān. §. si. s. de le. iij. Dicit gl. h. generi p spēm derogat q̄si legatū peculij sit spēs: s̄z legatū acillaz sit gen. s̄z in p̄rijs vtrūq̄z erat gen. Et ista solutio pcedat ōz te ponere q̄ i peculio erat tū vna acilla et nihil aliud. et sic peculū erat spēs quo ad legatū oīuz acillaz. s̄z si i peculio eēt plura alia: tūc legatuz peculij eēt vnu gen. p se. et legatū acillaz eēt aliud gen. S̄z itelligēdo q̄ vtrūq̄z eēt genus. dicit ad p̄rijs. ll. q̄ h. dicit acillas suas. vñ nō v̄f legatū illas q̄ sūt i peculio: vt. l. fuos. §. si. s. de le. iij. et sic h̄bū suas. tollit p̄rijs. C. Op. de. l. q̄sitū. §. si. s. de fū. istruc. vbi v̄f q̄ acilla debeat ei cui est legatū peculū. Rūdeo h̄bū suas postū in tex. tollit p̄riariū: q̄a i peculio v̄f eē vicariū q̄ nō v̄f eē su. vt. d. l. fuos. §. i. C. Ultio no. q̄ q̄i vni legatur genus alteri spēs nō distinguit qd pcedat.

¶ Eruo. Sūi p spēm i aliā trāspōsitiōe derogat. h. d. C. No. tex. ibi: neq̄z referre. C. Op. q. acilla q̄ erat i peculio dēat cōicari vt eē neutri. vt. l. tūcie textores i p̄n. s. de le. i. et l. su. vrbān. §. si. s. de le. iij. Dicit gl. h. generi p spēm derogat q̄si legatū peculij sit spēs: s̄z legatū acillaz sit gen. s̄z in p̄rijs vtrūq̄z erat gen. Et ista solutio pcedat ōz te ponere q̄ i peculio erat tū vna acilla et nihil aliud. et sic peculū erat spēs quo ad legatū oīuz acillaz. s̄z si i peculio eēt plura alia: tūc legatuz peculij eēt vnu gen. p se. et legatū acillaz eēt aliud gen. S̄z itelligēdo q̄ vtrūq̄z eēt genus. dicit ad p̄rijs. ll. q̄ h. dicit acillas suas. vñ nō v̄f legatū illas q̄ sūt i peculio: vt. l. fuos. §. si. s. de le. iij. et sic h̄bū suas. tollit p̄rijs. C. Op. de. l. q̄sitū. §. si. s. de fū. istruc. vbi v̄f q̄ acilla debeat ei cui est legatū peculū. Rūdeo h̄bū suas postū in tex. tollit p̄riariū: q̄a i peculio v̄f eē vicariū q̄ nō v̄f eē su. vt. d. l. fuos. §. i. C. Ultio no. q̄ q̄i vni legatur genus alteri spēs nō distinguit qd pcedat.

¶ Soluēs gñalr p iuito aliquo oī eo q̄ t̄git p sonā vel libertā eē v̄f vitā v̄f cūitate pōt repetere tāq̄ vtiliter gestū: ibi. Per h̄c. Et an cū pater soluit p̄dēnationē pro filio debeat in eius partē imputari: ibi. Ja. de are.

¶ Tichus. Qd dñs soluit p vicario quē i cā noxa li defēdit de ipsi vicarij peculio totū deducit. et de peculio ordiarij vsq̄ ad estimationez vicarij. qd nō ali. p vicario soluit de ipsi vicarij peculio tū deducit. de peculio ordiarij nullo mō. Itē nemo ē i peculio sui ipsi. h. d. l. multuz notabilis et subtilis. No. tex. ibi: q̄qd eni zc. Itē no. tex. in fi. vbi v̄f q̄ certe ip̄e zc. C. Op. ad p̄n. et v̄f q̄ nō possit repeti nisi ea q̄ritas q̄ expediebat solui. p illo p̄philo defēso: vt. l. viles. s. de peti. here. vbi d̄z fieri qd ē vtili. Dicit gl. ibi pueniat alius. hic ip̄emet p quo ē solutū. Alī nō potes dicere nō v̄tū gestū cū sit defēsus. hoc colligif ex duabus gl. h. positis. vna incipit et si pl. alia incipit ipi ordinario. q̄s glo. signa q̄ sūt valde notabiles et mēti tenēde. ¶ Per h̄c. l. dico q̄ si soluit p̄dēnatus aliq̄s i mille et si nō solueret ap̄utef sibi pes

¶ Tidam. op. q. libellus. No. pro libellis. adde bar. in. d. l. i. et in. d. l. si cum nulla. et in. l. ij. §. si prius. de vulga. et pupil. ¶ Tidam. op. q. libellus. No. pro libellis. adde bar. in. d. l. i. et in. d. l. si cum nulla. et in. l. ij. §. si prius. de vulga. et pupil. ¶ Tidam. op. q. libellus. No. pro libellis. adde bar. in. d. l. i. et in. d. l. si cum nulla. et in. l. ij. §. si prius. de vulga. et pupil.

cipiē. qd talis est filius. et bal. in tractatu de duobus fratri. dicit qd non cōputatur in partez per. l. liber captus. C. de capti. et possi. reuer. et vide bar. in. l. frater a fratre. de p̄di. indebi. et vide ang. de arc. in malefi. ver. dictum sempromium in fi. ver.

¶ C. S. l. tenef. Quid aut si pater se obligauit p filio an debeat totū solui

vt man. vt aliud d̄z fieri i psona. mō aliq̄s amic. soluit p̄dēnationē aio repetendi. iste dicit qd nō vult reddere: q̄a dicit meli. erat mibi q̄ pes ap̄utaret q̄ q̄ tāta pecunia solueret. Lerte nō pōt dicere. vt ē tex. h. et gl. notabilis. Itē si aliq̄s fuit p̄dēnat. i cētū. et si nō solueret eēt exbānit. si aliq̄s soluit p eo nō pōt dicit qd nō expediebat solvere: q̄a pot. expediebat eē exbānitū: vt h. Ja. vides q̄n fit trāsmutatio de vno dñio ad aliud nō pōt dicere non debuisti p me solvere. sic et vbi fit trāslatio de vna ciuitate i aliā. ille p quo fit solutio ne fiat trāsmutatio de vna ciuitate in aliā nō pōt dicere nō potuisti solvere pro me. et hoc no. gñalr. p oī eo qd t̄git psonā v̄f libertatē v̄f vitāz vel ciuitatē q̄ ille. p quo soluit nō pōt dicere nō eē vtiliter gestū vt h. qd tene mēti. ¶ Ja. de are. i ducit i ar. ad. q. de filio p quo p̄ viuēs soluit cōdēnationē. an d̄z cōputari de pre sua. Et dicit h. est ar. q̄ sic. et nō dicit plus. nec aliq̄ doc. aliq̄d dicit. vt tū q̄ Dui. de cu. ponat h̄c. q. s. de p̄di. i de. l. ff. a f̄e i h. s̄z alio casu loquit videte. Ad eui dētiā sciatis q̄. l. cū duob. §. idē r̄dit. s. p. so. loquit q̄n fil. soluit post mortē p̄ris. s̄z n̄ra. q. loquit q̄n p̄ viuēs soluit p eo. Pro cui. declaratiōe p̄mitte tria. q̄nq̄z fil. cōmisit maleficiū v̄fuo p̄re. et tū nō ē p̄dēnat. nec soluta p̄dēnatio. q̄nq̄z v̄fuo p̄re cōmisit maleficiū et p̄dēnat. tū nō ē soluta p̄dēna. q̄nq̄z v̄fuo p̄re p̄dēnat. fuit et p̄dēna. fuit soluta p̄ p̄re. P̄rio casu nec fil. nec p̄re tenef. Scōo casu sine dubio ipse fil. tenef. p pte sua ex cōputare vt illa talis obligatio ex delicto d̄scendēs nō d̄z v̄llo mō p̄rem vel ei. p̄rimoniū respicere cui. p̄ditōem nō pōt lacere deteriorē: vt. l. si fil. C. de pac. et l. p̄tra iuris. i. cū. l. se. s. de pac. q̄a actio ex maleficio non dat de peculio: vt. l. iij. §. si ex cā. s. de pecul. iō si filius hēbat peculū. p̄fecticiū bōa p̄ris nō poterunt exigi. s̄z si fil. hēbat peculū bii posset i peculio fieri executio. Rō q̄a actiōes q̄ defēdūt ex maleficio danf cōtra p̄rez de peculio: vt. l. iij. §. idē scribit. s. de pecul. facit. l. et si p̄dēnatus. s. de noxa. Tertio cāu aut fil. hēbat peculū. p̄fecticiū aut aduenticiū aut nullū. Si p̄fecticiū de illo v̄f eē solutū. et de illo fit deductio: vt h. Si aduenticiū. tūc idēz: q̄a de illo v̄f scā solutio: ut. l. nēseni. s. de neg. ges. Lū eniz p̄ fit legitim. admistrator: ut. l. i. C. de bo. ma. et l. i. C. de bo. q̄ lib. i dubio admistrato. rio noie v̄f solvere: ut. l. post mortē. s. q̄n ex fac. tu. et l. cū un. §. i. s. de admi. tu. Et si p̄dēca peculia nō sufficiēt idē ē qd dicit statim q̄n nullū h̄z peculū. Nā q̄n nullū peculū hēbat. tūc dicit q̄ aut p̄ soluit ex necessitate: q̄a fideiussit p filio v̄f ex necessitate soluet. et tūc cōputabit in p̄tem ipsi filij. ar. s. fami. her. l. h̄des. §. fil. Rō q̄a i necessitatib. nemo v̄f eē liberalis: ut. l. rē legatuz. j. de ad. le. et l. cū qd. §. si. j. ad. l. fal. Aut soluit ex volūrate: q̄a p eo nō fideiussit. nec p statutū ciuitatis cogebat. et tūc v̄f cā pietatis cōcedere nec a filio poterit repeti. ar. l. i. C. de neg. ge. et l. is q. s. de neg. ge. Et facit ad p̄dēca. l. si fil.

de pte illi. si fil. vide bal. no. q. nō i. l. filie i pe. col. C. fam. ber. per guil. de suza. i. palle. q. et bal. in. d. l. liber. C. de capti. d. C. Tūc dic. vide oīno q̄ dixi p̄ bal. i. auē. ex testō in pe. col. de col. C. Sed nūqd h̄icus possit agere p̄ patrez ad legitimam q̄ debet filio q̄ p̄dēnat. fuit ob delictuz. doct. in. l. si qua pena. s. de his q̄ sūt sūt. tenent q̄ non. et ibi v̄f de bal. et bar. to. in. l. i. §. si ipuber. j. de col. bo. et spe. cu. i. ti. d. exe. cu. sentē. §. seq̄. v. qd si fil. et vide albe. de ros. i tractatu statu. tutoz. in. iii. pte. i. q. xvi. que incipit. itez q̄ro pul. chnam. q. et bal. i. l. si. §. i. i. pe. col. d. vsur. rei iudi. s̄z stat. du. biū si statu. tuz p̄uideat legitimā ass̄gnari: s̄z sit iniquuz s̄m bal. in. d. l. si qua pena. vtrūq̄ p̄ d̄z assignare legitimā d̄ bo. nis tū que nūc h̄z an ēt de postea q̄. s̄z p̄clusio est q̄ tū de bonis q̄ erat tpe cōmissi crimis vel delicti p ea que t̄gunt i. l. certa for. ma. C. de iure fisci. l. i. p. doc. i. l. si tibi mandauit. ro. §. is cui. §. man. et ac. cedat ēt deā iura dicitia inspicit tempus delicti. l. i. j. de pe. cū vulg. per.

doc. in. d. l. si qua pena. Ad predicta adde quod glo. in rub. C. de decre. decurio. libro. x. tenet qd valet statutū quod pater tenet solvere penam pro delicto filij. quā ad hoc allegat bal. in. l. i. C. ne filius pro pa. p̄ imol. et moder. in. l. cum filius in prin. j. de ver. obliga. Item vide bal. in. l. lex cornelia in princ. s. de vulga. et pupil. et quod no. bar. in dicto. §. si imuberi. et bal. in dicta auē. si captiui.

a Patrem solvere. Quod sequit bal. in. l. certu. in. ij. col. C. fami. ber. facit tex. in. l. sed tñ ideo. solu. ma. t. ibi Imol. t. etiam ibi pbat q solvere pro carcerato etiam si sit cõiuncta psona non presumit solutu animo do nandi: sed animo repetendi. t. ibi hoc etiam no. imol. quid in matre fra tre amico t. patre. vide bal. in dicta. l. liber.

b U3 do c minus .s. fil. huc tex. allegat bal. in rub. C. de v. sig. in ver. s. qd si testator.

c Sibi p iudicat. hoc dcm simpli. ceter refert t sequit ro. m. l. si moza in pe. col. so lu. matri.

d Nõ põt liberare. vtz fil. põt li. berare debi torea patrio adeo q ipso scõ herede si bi p iudicat. vide spec. in ti. de pac. s. pe. v. qd si si lius. t. bar. i. l. fil. j. de solu. ego ali as tenui istã opt. hic nisi fil. dubitat. ket d vita pa tris p. l. nec nos. cuz ibi no. h allega tio. vel nisi patre volente fecisset libe ratione. l. fi. C. de pac. q bus casibus valebit libe ratio semp t noc. bit p re gulam. l. cõ vir. j. de vfu cap. nec pla cet opi. bar. in. d. l. filius. fa. quã seqf imol. p. l. ser uo alieno. q t a q. q. sua diffinitio est ptra tex. l. d. l. cõ vir. v. scienti. i. i. cta .l. si funduz sciens. C. de eulc. t. no. et doc. l. d. l. cõ vir. fonte et attetari pos set indultice tale pem va lere fauore liberationis per. d. l. t. su uz. s. de pac. quã ita alle gat bar. i. l. stipulatio h nõ pcep. de ver. obli. ad fi. t. i. l. fi. ad fi. C. de pac. t. si vera esset opini. Dy. t. tuc eet vez in liberatiõc ti. luc. rõ. p. ut videt lo qui tex. i. d. l. t. suu. per

t qd ibi no. C. de neg. ge. Et p dicta sa qñ filius delinqt. t. sic ex suo delicto oportuit prem solue re. Si nõ ponamus eũ captũ a latriculis t. ab hostibus t. pater redimeret eũ: tuc videt facere officio pietatis. nec ex hoc filius teneret. vt. l. li. ber capt. C. de capti. t. postli. reuer. t. ita loquit quicquid dicat Duil. in dicta. l. frater a fratre.

s In seruo. C. Op. de. l. ij. s. con trariuz. s. de do. ple. So. ibi manumisit directo hic per fidei cõmissum. t. ista est vera solu.

c Am dominus. Facit .s. de pac. l. tres fratres. t. quod ibi no.

Testimeto. C. Op. q manumissio ne fuoz extinguit lega tũ peculij: vt. s. e. l. i. Glo. sol. notabiliter. C. s. tuc op. quõ põt actiõe ex testõ: qa manumitten do iter viuos vñ peculiu pcedere: vt. l. i. C. d. pe. ei. q. li. Rñdeo duob. mõis. pmo hõ põt agi ac tiõe ex testõ: qa pñter pl. q actio inter viuos: vt. l. iij. s. si rē. s. de le. iij. Vel dic q id qd dicit ma numittedo iter viuos peculiu vñ pcedere. vez ē nisi alr de peculio disposuerit. s. h alr disposuit i testõ. vñ manumittendo nõ vñ peculiu pcedere. Ex. s. sequenti.

C Filiu familias an possit liberare pñnos debi tores t. an sibi preiudicet effecto patrefamilias.

Filius. In nullis dispositio circa spem factã iter viuos derogat generi .h. d. Cõtrariuz eet si in vltia volũtate dispositio spẽi eet inutilis: vt. l. fi. s. fi. de au. t. ar. le. t. no. in .l. iij. s. fi. s. de leg. i. t. dixi in. l. qñtu. s. pe. t. fi. s. ti. i. C. Altrio iste tex. facit ad. q. vtrũ filiu famul. possit debitores pñs liberare. t. sic eo scõ pñsa. p iudicat sibi. Et vñ q sic: vt. h. t. l. fi. cõ optio. s. de op. le. t. l. iij. s. idēz qñt: vt ait sabin. s. e. In pñariũ facit. l. i. s. qd ait pñor volũtate. j. quorũ lega. t. l. cõ ita. s. fi. s. de leg. ij. t. no. glo. in. l. nec nos. C. de capti. Ita dicit Dy. de ista qõne vñ ca sus in. l. t. suũ. s. s. t. h. q. s. t. s. de pac. Bre uiter puto si qdẽ fili. hz aliquã spem de pñti cõ tra debitores pñnos: qa sibi sũt obligati sub cõ ditiõe: tuc põt facere liberationẽ q eo scõ patre fa. sibi p iudicat: vt. l. t. suũ. s. sed t. si quis. s. de pac. t. l. ij. s. quod si in pñs in. fi. s. fo. ma. Si nõ nullã spẽ hz nisi succededi: tuc ista spes nõ attẽ dif. t. ab ista spe nõ põt liberare: qa nõ attẽ dif talis spes: vt. l. post emãcipationẽ. de li. lega. ad idē. l. i. s. qd ait pñor. j. quoz le. s. põt se obliga re: vt si hñs erit q nõ petet: lz hoc faciẽdo forte eet indign. hñditate pñs: vt. l. fi. C. de pac. t. l. g dã i. h. t. l. se. j. de do. t. j. s. hñs q. vt idig. l. ij. i. fi.

s In sticho. Istam. l. declara vt dicit glo. t. c.

d Ominus. C. Op. de. l. cum qõ. C. de le. Solu. glo. ibi loquit qñ legauit eandẽ rē plu ries sub eadẽ appellatiõc h sub diuersis: qa pñ mo sub noie peculij. scõo sub noie vicarij spãr t ista ē bona sol. p qua facit qd nõ. j. de sti. ser. l. ij. Dices tu. nõne cõ legat vicariũ istud ē nomẽ pe culij. Rñdeo illud non est proprie peculiu: sed quedã demonstratio que respicit suum. Alij ali ter dicunt t. legunt hãc. l. alio modo de qua lec. non curo: quia non continet vtilitatem.

domi. in. c. qñuis. circa. iij. col. de pac. in. vj. vbi per lapum.

e Ominus sticho. s. seruis. No. mirabile tex. No. pro officiali qñ dy d findicari. Adde q dixi post bar. i. l. aurelius. s. gaus. de li. le. bar. t bal. in. l. obseruare. t. quod no. bal. t. imol. in. d. l. fi seruis vetitus. f t Jci fili. Adde bar. in materia huius. l. in. l. quoties q dotis. fo. ma. t. quod dixi post bar. i. l. filie. C. fam. hercis. t. no. bar. i. l. si do nationis. C. de colla. t. d hoc tex. vide per bal. in. l. cõ vir. C. de fideicõ. t. m .l. ii. C. d. iof si. dona. t. p bal. in. l. filie i. vii. col. C. fami. ber. t in. l. filius. in .vi. col. c. ti. in ver. vlti. ruz quero. t. adde ter. i .l. pak. s. pa ter plurib. de le. ii. t. v de bar. i tra ctatu duozũ fratrum.

d Ominus sticho. Pri mo s

uus gessit negocia liberti. fo libert. de cedit t. instituit pñonũ p dimidia. tertio de cedit pñon. t. libertatẽ dedit suo sub pñditiõc si rõnes reddiderit de his q gessit in bonis liberti. qñto de cedit suus redditus rõnibus t. reliqs solutis t. ad libertatez productis. Questio est an heres patroni teneat cedere actionẽ heredibus agey ribus cõtra debitores pro qbus soluit. Et dicit q tenet. ita ponit casum Dy. t. bene no.

Testameto codicillis.

Ad dñs dz seruo cõputat in peculio si talis erat dñi pñuetudo. h. d. C. Op. q talis scriptura seu pñuetudo nõ dz ispici: vt. l. cõ certũ. s. de vi. tri. t oleo lega. So. vt ibi. C. Jre op. de. l. peculiu. s. sicut. s. eo. So. hic propter consuetudinem.

Ex. s. sequenti.

C Si officialis non dz findicari ex forma statuti an possit findicari de eo q de bonis communis ad eum peruenit.

Seruis. Seruis quos testator iubet nõ debere scrutari t. sine inq sitioe eẽ eis nõ vñ legare peculiu nec reliq. h. d.

C No. mirabile tex. ad statutũ qd dicit: q talis officialis non debeat findicari nec sup eũ ingri: q vez est nisi p reliqs ex eo qd rem añisset penes eũ de bonis cõis: vt. h. qd tene mēti. facit. l. fi ser uis vetitus. s. de le. i. t. l. fi. qd rões. j. de li. le. t. l. aureli. s. i. e. ti. t. l. qdã de cede. s. de admi. tu. Ex. l. sequenti.

C Valet testm in quo pater assignat peculium filijs: lz non dicat iure institutionis. t. idẽ si relin quat iure falcidie.

Jci fili. Ad pñ p filio stipulat i pfectio peculio i du bio ei pcedere vñ. h. d. e. bõa lex t. mēti tenēda. Ad hoc facit. l. qd fructuan. de acqui. re. do. vbi dñs dãdo suo vñ i dubio sibi pcedere in peculiu. t. hoc ē vez qñ pñ ipse stipulat p filio tuc eni cõ nulla traditio vñ aliqd q p traditione fit iteruenerit vñ i peculiu pfectiũ pcedere. facit. l. i. C. de castre. pecu. S. j. pñ faceret filiu stipu lari: an tuc videret poti. donatio q peculiu pfe ctiũ. Dic vt dixi. l. i. fi pñ i pñ. j. de dona. Ja. de are. dicit q si pñ assignat filijs suis peculium nec dicit iure institutiõis q testm vñ. S. qd si reliquit iure falcidie filio. Lerte valet acti diceret iure i stitutiõis. gl. est in. l. fi. patronus. s. i. j. de dona.

C De penu legata. Rubrica.

Ex. l. sequenti.

C An euertus pñditiõis pñstuat debitorẽ i mora: ibi. Quero. Et an p añ euertũ diei tacite vñ expõ se vñ añ li. pñsta. possit mora purgari vide in fi.

Xori. Si legatũ penale inci pit a pcedeti dispositio ne ipm legatũ ē i pñtatiõc nõ in peti tiõc quo ad executiõis effectũ. t. mo ra põt purgari vsqz ad li. pñ. vel diez a testatore statutũ siue legatũ sit vnuz siue i años singulos .h. d. Diuidit. primo pñt thema. t. q. Scõo rñ det qñ legatũ ē vnũ. Tertio qñ legatũ t. penus sũt i años singulos. Quarto qñ legatũ ē i años

Vertical text in the right margin, likely a continuation of the main text or a separate column of commentary.

mmj

singulos penus est vna. scda ibi: si qdē. tertia ibi: q si in annos. quarta ibi: quid ergo. vsqz ad fi. **Quero** qñ legat penus et si nō fuerit datū aliqd nomine pene an sint plura legata vel vnū. **Glo.** dicit hz nitas est. aut incipit a pcedenti pditione et est vnū legatū. hic est casus in. l. si penū in fi. j. qñ di. le. ce. et l. ita stipulatus. j. de ver. obli. Si nō incipit a pcedenti dispositioe duo sunt legata: vt .d. l. si penū in pn. sed qa vna pstatio sufficit qñqz videt vnū legatū: vt. l. cū sine pñitione. j. qñ di. le. ce. et ita debet intelligi. l. i. §. itē si ita in fi. §. j. ad. l. falcidiā. **Di-** citur hz q sola pecunia est in obligatioe. qro vtrū penus ante moram sit in obligatioe ciuili et naturali. **Glo.** q sic in. l. si penū. j. qñ di. le. ce. lz aliter qdā dicat. j. ad. l. fal. l. i. §. itē si ita. et male. **Quero** vtrū ipsa penus possit peti. **Tex.** hz vñ dicere q nō. et hēs glo. in. l. i. §. item si ita. j. ad. l. fal. tangit in. l. si duo societate. §. pro so. **Cōtra-** riū. j. de ac. et obli. in. l. obligationū fere. §. si. so. aut quis vult petere penū quo ad effectū: vt ipsam inuito herede psequat et nō pōt: qa cū post litē pte. p mū legatū nouet per penalē stipulationē et in illa transfundat vt h. z. d. l. si penū. et l. i. §. itē si ita. j. ad. l. fal. pater: qa non pōt fieri pdenatio. et ita vñ intelligi h. sed qtrū ad effectū inducen de more vel nouationis pōt peti: vt. l. obligationū fere in fi. j. de ac. et ob. et qd ibi no. et ita dicit **Oldra.** et ita scrip si in. l. ita stipulatus in fi. j. de ver. ob. **Itē** dñ hz qz pōt soluere penū donec lis ptestet. qro vtrū post litē cōtestatā qz offerēdo penū liberef a pena pecuniaria. **Re-** spōdeo aut lis est ptestata sup pecunia. et tūc post li. pte. amplius non admittit purgatio more: vt h. ibi cū eo lis de pecunia ptestet. ita vñ intelligi. l. i. infulā. j. de n. obli. et l. si ita qz. §. seia. de n. obli. et qd ibi no. Sz si lis nō eēt cōtestata sup pecunia. tūc admittet purgatio more eēt post litis ptestationē: qa reus qñcūqz offerēdo id qd petitur liberaf: vt insti. de ppe. et tēp. acti. in fi. et l. interduz. j. de n. obli. lz glo. aliter ibi dicat. et nō bene. sed in hoc ē dñia: qa lite ptestata sup pecunia nō sufficeret sola oblatio: vt. l. sed et si alia die. §. de pñi. pecunia. **Sed** regreret oblatio et pñignatio que hēret vim solutionis: vt insti. de ppe. et tēp. ac. §. si. et de hoc dixi in. l. i. infulā. j. de n. ob. **Quero** dicat hic qz pōt purgari mora donec lis contestetur nisi aliud tps tē. quero exēplum qñ est statutū tēpus ex mēte testatoris dicit glo. qñ iussit aliquid dari de fructibus futuri anni. **Ista** glo. videt expresse cōtra opi. oium doc. dicentū qz euentus pditionis quem in mora nō cōstituit. ita tenent doc. in. l. in minoz. C. in qui. cau. in integ. resti. nō est ne. et **Gul.** de cu. in. l. qd te. §. si cer. pe. dixi in. l. quotiēs in diē. j. de n. obli. et l. ita stipulatus eo. ti. sed cōstat qz qñ legant fructus futuri anni obligatio est pditionalis: vt. l. i. in fi. j. de pñi. et demō. male ergo dicit ista glo. **Breuius** vel dicamus qz ista glo. nō pōt fuit bonū exemplū. sed est ponendū per. l. nec semel. §. si in habitatione. j. qñ di. le. ce. vel sustinendo glo. dic qz hic fructus futuri nō fuerūt adiecti obligationi: sed executioni. et sic natiuitas obligationis nō differet: vt. l. qdā testō. §. de leg. i. et l. lucius. de ali. et ci. le. dixi plene in. l. in ter stipulante. §. sacra. j. de n. ob. et tūc ista glo. sine scrupulo pcedat. **Itē** dicat hic qz post litis cōtestationem purget mora. quero vtrum ante euentū diei expresse vel tacite vel ante litis ptesta. possit purgari mora. **Aidetur** qz nō: qa est adiecta pena ergo et. vt. l. magna. C. de cōtraben. et cōmit. stipu. **Cōtrariū** dico qz admittit purgatio qñ est adiecta pena tñ. secus si eēt adiecta dies et pena: vt ibi. **Fallit** in iudicijs sm materiam. l. et si post tres. **Sōm** hoc habetis hic quādo principalis dispositio est nouata per penalem admittit purgatio more ante litis pte. casus est hic. et nō qz si sit adiecta pena et dies expresse vel tacita non admittitur purgatio: vt hic.

Ex. §. sequenti.

Can sit differētia qñ legat penus singulis annis vel semel tñ. et cū legatū est annuū an admittat purgatio more vide in pncipio. **Et** an cū plures sunt pstationes statiz

cū est cessatū in vna cōmittat stipulatio penalis in omnibus: ibi. **Genio.** **Et** an ptractus bonofidei nouent persequentē stipulationē penale: ibi. **Ultimo.** **Et** an si statutum dicat qz si qz extraxerit sanguinē in platea amputet sibi manus nisi soluerit centū: vsqz ad quot tempus poterit illa soluere.

Quod si iānos. **Quero** vtrū sit differētia qñ pena ve penus debet singulis annis vel qñ semel tñ. **Glo.** videt dicere qz nō in glo. que incipit. hz certe et. posita in pcedenti ver. **Illud** nō videt verū: nā quādo est vnicum tñ legatum admittit purgatio vsqz ad litis ptestationē. sed qñ est in singulos annos cū hēat diem non videt qz admittat purgatio propter diem: vt qdā habent hz ad ditionē **Dy.** sed nō credo **Dy.** dixisse: qa puro qz admittatur purgatio an litis ptesta. nā qd dicit qñ dies apponitur euentus diei cōstituit que in mora intellige de die apposita causa differēde solutionis. secus si causa multiplicande obligationis: vt in legato in singulos ānos. nā nō est pgruū qz eodē tpe oriat actio et mora pstatua: vt .l. qd dicimus. j. de soluti. et ideo admittit purgatio vsqz litis pte. vt hic nisi poneret appositā esse aliā diez causa differēde solutionis: vt si dico in annos singulos in pscate: qa post euentū diei appositi cā differēde solutionis nō admittit purgatio. **Genio** ad quartaz prem et quero vtrū qñ sunt plures pstationes statiz cū est cessatum in vna cōmittat stipulatio penalis in oibus. **Breui-** ter dic qñqz disponētes vt testator vel alij ptractēs ap ponūt dispositionē per noīa collectiua: vtputa si oīs pecunia data nō erit: tūc centuz dabis noīe pene. vel si sua quaqz die pecunia soluta nō erit tñ dabis que dicitio ē nomē collectiū: vt. l. hoc articulo. de here. insti. tūc nō cōmittit stipulatio nisi elapso toto tpe: vt. l. si necessaria. §. si annua in pn. §. s. de pig. ac. **Quqz** apponit dispositio stipulatiois penalis per sba distributiua: vt sic. si ali qua pecunia nō fuerit soluta termino suo tñ dabis noīe pene. tūc statim cū est cessatus in vna cōmittit stipulatio penalis in totū: vt. d. §. si annua in fi. **Quqz** est dubius: qa vñ sba simplicibus: vt si solutū nō fuerit tñ dabis noīe pene. et tūc videt mens disponētis vt statim cōmittatur stipulatio penalis in totū. **H** est casus no. et mēti tenendus. **H** est qrtus casus indubitabilis qñ pena particulariter adijcā cuilibet particulari solutioni de quo sequit. §. qz si in annos. §. pxi. et l. lecta. §. si cer. pe. **Ulti-** mo no. qz ex hoc reprobat op. **Dy.** et **Fran.** **Accur.** et **Gul.** in. l. pñia. §. de ac. emp. vbi dicit qz ptractus bonofidei non nouat per sequentē stipulationē penale. secus in ptractibus stricti iuris. hoc non videt vey: vt h. z. l. i. §. item si ita. j. ad. l. fal. et l. si penū. j. qñ di. le. ce. nāz scitis qz legata habēt naturā contractū bonofidei: vt. l. in minoz. C. in qui. ca. in inte. resti. nō est necessaria. et l. seia in fi. de do. causa mor. et tñ videtis qz per sequentē stipulationē nouant. qd plene examinaui in. l. ita stipulat in vltimis cōtrarijs. j. de n. ob. dic vt ibi dixi. **Quero** statutū dicit qz si aliqs extraxerit sanguinē in platea amputet sibi manus nisi soluerit centū. vsqz ad qtrū tēpus poterit soluere ista centum. **Dic** vt. l. itez veniunt. §. i. §. de peti. here. vbi innuit qz vsqz ad sententiam.

Ex. l. sequenti.

Saturum prohibens sagittamenta extrahi extra ciuitatem tempore guerre prohibet balistas extrahere.

Si penum. **Esculenta** et poculenta ad vsuz pñissimil. et amicorū ipsius indefinite legato penoz pñentur. spāle nō legatū ad ipsius vsuz restringit. et si arida penus legef nulla vasa cōprehendit. liquida nō vilia tñ vasa cōprehendit. et si legatū penoz extinguit et legatuz vasoz. h. d. **Mo.** tex. ibi esculenta vtrū ea que et. **Factū** est statutū tpe guerre qz non possunt extrahi sagittamenta de ciuitate vtrū baliste possint extrahi. **Aidet** qz sic: qa non sunt sagittamenta. **Sed** cōtrarium est nitas:

C Mon ad mittit per bar. et doc. l. i. si infulam in. iiii. colū. de ver. obli. et vide. j. p. time.

C Quod si in ānos. statuz dicit. hoc statutuz est bononie. et vide bar. l. i. sius quo qz. de here. insti. **U** pe q nū. vi de qd no. p istū tex. et in hac materia dixit bar. in .l. ita stipulatus. i. xj. colū. de v. ob.

mm iij

in l. barbarius. s. de offi. preto. z. l. si arbiter. C. de sen. sed uidetur q error unius no facit ius: s; error cois sic: ut legibus contrariis. So. hic est error principis quem oes debet sequi. Sed contra quod princeps errat: ut. l. oium. C. de testa. Respondeo non est uerisimile q erret sed errare potest. Uide glo. que incipit utebatur zc. ibi de iuris. om. iudi. l. si per errorem. sed ibi est error priuati. Item ibi. l. ornamentorum. So. dic ut ibi: quia ibi etiam est error priuati. no. bene.

Instrumenti. C. opp. q instrumentu

non est supellex: ut. l. labeo. s. i. j. e. So. id quod hic dicitur instrumenti zc. intellige. s. patrisa. non domus uel fundi: ut. s. e. l. i.

Ex. l. sequenti.

Que est ratio q cu testator uult augere legatu no statur eius uoluntati: sed cu uult minuire sic: ibi. Quero. Et an cois usus loquedi sit propria significatio: ibi. Dicit. Et quatu tepus regatur ad pbandu q tanto tepore populus usus est tali locutione. z qualiter debeat capitulari et qualiter testes debeant deponere ad probandu com usum: ibi. Quero. Et per quot psonas debeat probari cois usus: ibi. Sed quero si. Et qli ter debeat probari cois usus itelligedi uide i fi.

Abeo. Instrumenta domestica ad usum patrisa. depu

tata supellectilis legatu coprehedit ex ppria significatioe uocabuli z ea que possunt ex diuersis generibus cotineri ex usu testatis coplectuntur legato. sed in his q constat alia spem cotinere testatis usus no inspicit. h. d. Diuide hac. l. ponit eni primo quid sit supellex secundum labeonem. Secundo quid sit supellex secundum tiberonem. Tertio ponit dictuz feruij in his que possunt diuersis generibus contineri. Quarto ponit dictum tiberonis contradicentis feruio in uno membro sui. dicti. Quinto ponit dictum iurisconsulti auctoris huius. l. in quo tubero reprehenditur. z dicto feruij statur. secunda ibi: tubero. tertia ibi: sed de his. quarta ibi: idem tubero. quinta ibi: sed z si magno. C. In tex. ibi quare speciem zc. ad quem usum deputate sint secundum B. C. No. tex. ibi: non enim ex usu q comunis usus loquendi dat significationem rei.

C. No. etiam ibi ceterum. nemo estimandus est dixisse quod non etiam mente cogitauerit. Bie sed per usum patrisa. etiam in rebus quas constat alterius generis esse cuius metez habemus. ergo de uerbis non est curandum secundum tiberonem. C. opp. dicitur hic q argentum escarium est alterius generis q supellectilis. C. tra. j. l. prox. Solu. uere escarium non est alterius generis. immo de his de quibus dubitatur. et hoc uoluit hic iurisconsultus dum ponit exemplum de argento escario. C. Item opp. dicitur hic q de comuni usu non ex opinionibus singulorum debet inspicit. C. tra. opi. cuiusq; inspicit: ut. l. legato. j. e. z. l. gaius. s. argento. j. de au. et argen. le. Huius timore glo. magna loquitur hic multum bene z quasi non indiget additione aliqua. uide ipsam que incipit. s. proprie zc. z ibi aliter. dic ut ibi z bene. z ibi no. Quero que e ratio differentie quado uult augere. Respondeo q diminutio legati fit nuda uoluntate defuncti etia tacita: ut. l. iij. j. s. adi. lega. Sed dari nuda uoluntate non posset: qa quado incognita sba exprimit remanet nuda uoluntas: ut. d. l. iij. So. ut. s. e. glo. C. Itē ibi. l. si quis in prin. So. ut. s.

quia ibi significatio uerbi aliquo modo poterat extendi ad id de quo sensit. Quero que sunt illa de quibus potest dubitari an sunt alteri generis uel no. Unum exemplū ponit hic de argento escario. aliud est in culcitra: ut. s. e. l. iij. in pri. cōiuncta. l. argento. s. i. j. de au. z ar. le. Item in trapetis: ut. s. e. l. de trapetio. cōiuncta. l. argento. s. i. j. de au. z arg. le. Dicitur hic non enim ex opinionibus zc. quero utru cois usus sit propria significatio uel impropria. Respondeo comunis usus pot esse idē cū propria significatioe z nil repugnat. z pot esse q aliud est propria significatio z aliud comunis usus loquedi: z tūc nō erit ppria sed figurata: ut. l. cū delationis. s. afinaz. s. de fun. instruc. z. h. d. glo. hic que incipit. s. proprio zc. Ex hoc q dicit figurata concluditur q non est propria. nam figura z imago non est pprie id quod figuratur: ut. l. iij. j. de iu. anul. aur. z. l. imaginaria. j. de reg. iur. Preterea populus non posset facere q uere alteretur propria significatio rei: ut. l. iij. s. de usufruc. earū rerū q usu cōsu. unde concludo q comunis usus loquedi nō est propria significatio sed figuratiua. z ista sunt uerba Ja. bu. in quadā sua disputatione z hoc est utile ad statuta que dicūt q debeant intelligi sūm propriam significationē. alias si tale statutū non reperiretur staremus cōi usui loquedi z recederetur a propria significatione: ut. l. libroruz. s. quod tamen cassius. s. de le. iij. Et pro huius declaratione habemus uidere tria. primo comunem usum loquendi. secundo com usum utendi. tertio com usum intelligendi. z uidetur idēz prima facie: z sunt multuz diuersa: ut. j. patebit. Quero ergo dum dico comunē usum loquedi seu utendi seu intelligendi quati teporis usus requiritur. Glo. hic multū no. uidetur dicere q requiritur usus longi teporis: ibi dum dicit. et sic usitata zc. qui usus sit per cursum longi teporis ut. l. de quibus. s. de legi. z. l. cōsuetudinis. C. q sit non cōsue. Circa comunē usum loquendi pone exemplum. Testator habēs multos equos legauit alicui palafrenos suos. dubitatur quid intelligatur appellatione palafrenorū suorū. Lerte debet declarari ex cōi usu loquendi. Ad declarandū aut comunē usum loquendi formabis articulum q a. x. annis citra z per ipm tempus comunis usus loquedi fuit in hac ciuitate unde est testator uel ubi testator cōuersabatur q equus talis cōditionis appellaret palafren. q aut dixi a. x. anis citra z p ipm tepus dixi ppter ea q. s. dixi: qa ad hoc: ut cois usus cōstituat requirer usus logi tps qd dixi unū testator ē uel ubi cōuersabatur. pbat in. l. nūmis. s. d. le. iij. z. l. si suus pluriū. s. fi. s. d. le. i. S; qd dicit testis sup hoc articulo. rīdeo dicit cōtēta i articulo ha eē. Interrogat quō scit. Dicit qa p dictū tps i dicto loco audiuit equū talis cōditionis ab oib; tractantib; de hoc palafrenū uocari. qre dico audiuit. respōdeo qa rō testis d; pcluder id qd p sensū corporeū coprehēdit: ut. l. q testō. s. fi. s. de testa. z de his q i testa. delē. l. i. i. prin. z iō si testis interrogat quō scit. rīderet z diceret: qa sic cōiter d; nec apponeret se audiuisse nihil cōcluderet: qa nō testificat aliqd qd suo sensu p ciperet. facit qd no. Inno. in. c. cū cām. extra de testibus. C. Sed qro qd si testis interrogatus quō scit. Respondeo qa sic cōiter audiuit dicere z nō repetit dicto tepore uel i dicta ciuitate. pbat ne. Uide q non: lz enim pmo dixerit articulū uerū eē. tū in ratioe tepus z locus non uidef repetitus. ar. l. qui funduz. s. de cōtraben. emp. Crederem cōtrarium

.c. nonnulla. de. rescrip. in .c. cupietes. de elec. i. vi. z qd no. Jo. an. m. c. fundamēta. e. ti. fallunt tamē ista i statutis penalib; ut cōiter tencf in. v. rubrica. d. ope. no. nū. lz bar. ibi cōtra. adde no. per bar. i. l. i. de suis z legit. z quod no. bar. in. l. oēs populi. i. interpretatio ne declaratiua. de iusti. z iur. z. c. ex lic teris. el. i. de sponsa. et la. tuis bal. i. d. .l. oēs populi. z qd not. idē bal. in. l. nō dubiū. in. iij. col. C. d. leg. si tamen statutū debz itelligi pro. prie non recipit intel. ctū a cōi usu loquedi sūm bar. hic. z vi. de bal. in. d. .l. oēs populi. in. vi. col. z ibi dixi. z uide bar. i. l. cū delationis. s. afinaz. de fun. instruc. Et ois itellect; qui nō sonat in aurib; populi dicitur esse extrane; sūm bal. de pa. cōstan. in. v. sententiā. alias penas. col. xi. C. x. annis citra. not. q cōis usus p. batur p dē. niū. ad bal. in. l. ij. al. iij. C. si aduer. rē iu. z. l. ij. in. pe. col. C. de digni. lib. xij. C. Rīdeo. dicit. uide qd no. bal. i. l. ij. C. si ad. uer. rē iudi. ubi p ista dicit q sufficit q quis se in cōi gesserit. ut patrisa. p. x. annos. C. Coprehē. dit. Itēz uidef sufficiens dicere hoc audiuisse a se nō sūm bar. in. l. si chor. s. l. de leg. iij.

Abeo. gi. ma. gna. et ista glo. alle. gat. p melio. ri de corpo. re iurifimo. in. l. si qd in. fundi. s. leg. i. C. Quero utru an cois usus loquen di sit ppria uel ipropria significatio. Adde bar. z doc. in rub. de ope. no. nūci. C. Cōi usui loquedi. In statuto sta. mus cōi usui loquendi. ad de glo. no. i

Wm

C De falsi. Adde qd no. bal. in simili in. l. fi. C. de reb. credi. i. prin. b. Ratione supplere. no. in redditiōe rōnis testis, intelligit re. petitum tps & loc. & ad. de bar. i. tra. ctatu de te. ste. que etiaz refert bal. in. l. edita. ad. fi. de eden. & bal. in. l. nul. la. s. de legi. & in. l. testiu. & in. l. solam. C. de testi. & tex. & qd ibi habetur. iij. q. ix. n. s. l. o. minus. & t. i. ibi bal. in. d. l. testiu. C. s. testi. in. viij. col. h. j. nico. de ma. q. l. y. testis dicat nō recordor de loco. l. y. fit interrogat. si probat. l. y. glo. ibi tene. at q. debeat deponere de loco. & istis adde no. per bar. post gl. in. l. ij. de a. qua plu. ar. cē. & id quod ibi dicit no. bar. sequitur bal. in. l. de q. bus. s. de le. & in. l. apud antiquos. C. de fur.

salua meliori deliberatiōe: qd si rōnem dicti itel. ligimus de alio loco uel tempore q̄ in dicto di. xerit reperit q̄ dixerit diuersa & uaria: qd locus & tempus diuersitatem inducit. & ideo debet pu. niri pena falsi: ut. l. eos. j. de falsis. & l. qui. falsā. C. de falsis. iō ne incidat in falsitate debem' ra. tionem supplere' inquantū possumus: ut i. c. cū. tu. extra de testi. & in prima cōstitutione. C. s. in. quibus. C. Secūdo quero de cōi usu utēdi quā. ti tēporis dz esse. s. dictū est. & pone exemplum i. l. quod si nolit. s. quia assidua. s. de edil. edic. & l. excepto. C. loca. & ibi ponuntur plura exēpla. & C. de agri. & censu. l. dñs prediorū. li. xi. & l. si. prius. s. i. j. de aqua plu. ar. Articulus formabi. tur sic. q. a. x. annis citra: & per ipsū tēpus cōis. usus fuit in ciuitate ista q̄ ille qui emeret pānum. de lino haberet ad mensurā brachij maioris. q̄ li. ter deponet testis. Respondeo dicit contenta i. articulo uera esse. interrogatus quō scit. dicit qd. sic uidit uti emētes & uendētes in dicta ciuitate. a. x. annis citra: & per ipsū tēpus. hic possent for. mari. q. supradicte quas omitto: dic ut. s. s. y. quero si interrogatur quot personas uidit uti. quero de quot debeat deponere. Respondeo sta. tur in arbitrio iudicis. nam si quidem est factum. quottidianū requirit q̄ talis usus sit fact' a mul. tis personis. sin uero non est factū ita quottidia. nū nō requiritur factū multis personis: ut. l. cuz. quidā. s. quod dicitur. s. de acquiren. here. cuz. glo. que incipit: multorū opinio. & ibi dixi. & ad. uerte quia oportet qd dictū testis cōcludat qd a. prima die qua uidit cōcurrerent isti. x. anni. & et. si poneret i articulo eēt cōsulte factuz: ut dicim'. in materia que sit lōga cōsuetudo. Sed quid si. testis dicit se hoc uidisse a mille personis: sed de. nominibus nō recordatur. respōdeo sufficit: ut. l. testiu. s. de testi. Tercio quero de cōi usu in. telligendi. de quo pone exemplum p. l. in usu. j. de s̄bo. sig. ubi plurale ponitur pro singulari. Item pone exemplum in vulgari sermone. si el. figliolo mio se moreffe: bona mea deueniant i ta. lem. hec uerba secundū cōem usum intelligēdi in. telliguntur. i. si filius meus decesserit sine liberis. Articulus d̄bet formari qd a. x. annis citra. & per. ipsū tēpus cōis usus intelligēdi fuit qd talia s̄ba. si el figliolo mio se moreffe. intelligātur. i. si sine. liberis decesserit. Sed quid dicit testis. respon. deo dicit contenta in articulo esse uera. & inter. rogatus quō scit: dicit quia per dictuz totū tem. pus in dicta ciuitate audiuit ab omnib' homini. bus loquentib' de hoc qd ista uerba sic intellige. bātur. ex hoc qd dicti homines dicebāt sic se itel. ligere statim sequitur qd sic intelligebāt: quia ne. mo dicit quōd mēte non agitauit: ut hic. & sic de. intellectu testificātur ex sensu corporeo. Ex istis. tribus quādoqz probat defuncti uolūtas: ut. l. cū. delationis. s. asina. s. de fun. instru. Itēz cū. lex dicat qd opinio oīuz sic est qd debet probari: ut. l. si arbiter. s. de proba. quō probatur. respō. deo probando aliquid ex supradictis probatur. cōis opinio.

Ex. l. sequenti.

C Si testator legat oē aurum & argentū qd ipse. hz utrū debeat pecunia uide in fi.

Am quidam. Dec. l. tra. ctat aliqn. tulū de materia. l. quesitum. s. pe. s. de. fun. instruc. & est bene forte contrariū & breuiter. hoc intendit. Argentū escarium & potoriū i ap. pellatione supellectilis nō continētur nisi ex usu. patrisfa. illud significetur. hoc dicit. **C** Contra

banc. l. opp. quādo fundus & instrumētū legat. secundum opi. quā tenui uobis cedit instrumen. tum fundi & patrisfa. & sic oē argentū escarium &. potoriū: ut. s. de fun. instru. l. quesitum. s. sed si. fundus. Dicit glo. qd hic continetur instrumen. tum patrisfa. sed quia adiecit & supellectili. uide. tur uelle qd non cōtineatur aliud quod sit in su. pелlectili. istud non uidetur bene dictum: qd cū. enumeratio specierū adiecitur nomini nō uerbo. uel participio significatiuo tēporis. & iō restrin. git genus: ut. l. si mancipia. s. de fun. instru. hic. autem adiecitur nomini. unde non restringit ge. nus. Sed credo qd glo. bene dicat. & respondeo. ad contrarium: quia hic legauit domum cum oī. iure suo. i. domum cū oī instrumēto suo. s. dom'. unde i genere precedenti instrumenta patrisfa. nō. continebantur sed solum instrumenta dom'. Itē in specie. i. supellectili nō cōtinetur istud ar. gentū escariū & potoriū merito non debet. arg. ad hoc. s. de fun. instruc. l. uille. s. i. uel dic tenē. do glo. que est. C. de uerbo. signi. l. i. que dicit le. gando fundū & instrumentū non cōtinetur nisi. instrumentū fundi sub genere precedēti non cō. tinetur merito non debetur. **C** Quero testator. legauit uxori oē aurum & argentū quod ipse ha. bet. utrū debeat pecunia. Tex. est in. l. cuz. au. rū. i. prin. de au. & argē. le. cōcordat. l. quitus. s. i. e. ti. Ex. l. sequenti.

Legata. De his plenissime di. xi uobis in. l. quesituz. s. penul. s. de fun. instru. **C** Quero. vtrum scripture autorum probent. Dic quedaz. scripture & autoritates approbate ab impera. tore uel summo pontifice. & istis est credendum: ut. autentis: ut. l. i. s. si cer. pe. & l. leges. C. de le. gi. Quedaz sunt que nec improbate sunt nec re. probate: & tunc subdistingue. aut pcedunt enū. ciatiue & statur eis si reperitur qd antiqui steterūt. ut probatur in. l. celsus emolumenta. s. de pro. ba. & c. cum causam. extra de proba. quedā sunt. que procedunt determinando & decidendo: et. tūc uidendū quid studia teneant: & tūc eis credi. tur: ut. l. septimo. s. de sta. ho. quedam sunt que. non approbantur a studijs nisi inquantū ratio. ne probentur: ut sunt dicta magistralia: ut. l. i. s. de legi.

Ex. s. sequenti.

C Alienare uidetur qui pro tanta pecunia pi. gnorat qd nō est uerisimile luiturum.

Supellectili. Sic est bonus ca. sus. C. No. qd quā. do res est pignorata pro tāto precio qd debitor. non uult eam habere presumitur creditoris: ut. l. antepe. in prin. s. de le. iij. & per hoc dicimus. prohibitus est aliquis alienare quibusdam per. sonis si non alienat sed pignorat pro tāta pecu. nia: qd non est uerisimile ipsum luiturum uidet. alienare' de hoc est in uisibus feudorū in. c. i. s. ut libellario. quēadmo. feudum amit.

Uemadmodum. De hoc in. l. urbana familia. de uerbo. fig. & s. de le. iij. l. seruis urbanis.

Ex. l. sequenti.

C Massarie non debēt publicari cuz publica. tur domus.

Uando. Vidistis. s. de fun. in. struc. l. ij. s. dotes. **C** No. qd si debet publicari dom' nō. tamen debent publicari massarie.

Legata
l. s. su /
pellecti
li. uidef alie
nare. No. ca
sus qd qui pi
gnorat uide
tur alienare
& uide casuz
proprie in. l.
qui habebat
de lega. iij.

De ali. et ci. legatis.

Rubrica. li. x.

Dicitur est. s. de legatis in genere. Item in specie a titulo de an. le. usqz huc. Sed quia circa legata alimētorum occurrūt dubia. ideo ponitur hec rubrica.

Ex. l. sequenti.

Legato alimētorū cedit aqua uel estimatio ubi illa emitur et expensa haustus et portature si psona legatarij est nobilis. Et quid petere debet qui petit alimenta futura uide in prin. Et ubi alimenta prestari debeant uel in domo heredis uel legatarij et quis debeat soluere gabellam: ibi. Quero.

Alimēta.

Legato alimētorū cedit aqua que ē uenialis. hoc dicit. Querit glo. ubi sunt regiones ubi aqua uenundari solet. Bic ut i glo. Querit utrum debeat aqua uel estimatio ei.

et idē quero in oibus alimentis. et uidetur qd estimatio: ut. l. mela. §. quidā. j. e. In cōtrariū qd dbeatur species nisi pecunia specialiter sit legata: ut. l. cuz hi. §. si cui. s. de transac. et uidetur tex. C. de ero. mili. anno. l. i. li. xij. et. l. nulli. eo. ti. Respondeo uos scitis qd alimēta debent prestari mēstrua: ut. l. h. s. de libe. agno. et. j. e. l. pecunie. in fi. et ibi dicā. Quid ad ppositū quedā sunt qd si pro toto mense prestarentur corrūperentur: ut aqua carnes et similia. et in istis debetur estimatio nō species: ut. d. l. mela. §. quidā. j. eo. Quedā sunt que si soluerentur pro toto mense non corrūperentur: ut frumentum et tunc non debetur estimatio sed ipsa species: ut. l. cuz hi. §. si cui. s. de transac. sed debet solui pro toto mense: ut. d. l. nulli. et ex hoc babes quid petere debeas quādo petis alimenta futura. quid autē quādo petis preterita dicam in. l. libertis quos. §. i. j. ti. i. Querit uide qd debetur estimatio aque. quid de precio portature an ueniat i legato alimētorū. et idē de precio haustus. respondeo inspicienda est conditio personarū quibus legat. nam si legat nobili persone uenit. sed si legatur uni famule qd ipsamet potest portare: tūc nō debet precii portature: ut. l. pe. §. h. j. de cōdi. et demon. et. l. meua. §. h. s. de annu. le. Querit ubi debēt prestari alimēta. Ista questio pōt itelligi duobus modis. pmo an debeant prestari in loco ubi est heres. an ubi est legatarius. De quo est glo. in. l. cum hi. §. in causa. s. de trasac. ubi dicit qd dbet prestari ubi heres habet domicilium nisi aliud appareat ex voluntate testatoris pro quo. l. sed et si susceperit. in prin. s. de iudi. et. j. e. l. iij. et. l. ticia seio. in prin. s. de le. ij. facit. l. cū res. §. i. s. de le. i. et. l. qd legatū. cū sua glo. de iudi. Secūdo potest itelligi an heres debeat portare ad domū legatarij uel legatarij debeat ire ad domū heredis. Rūdeo quādoqz pro alimētis prestat pecunia: uel aliud qd in quo i portatione nulla est expensa: et tunc heres portabit ad domū legatarij: ut. l. itē illa. s. de consti. pe. quedā sunt in quorū portatiōe uenit sumptus: ut frumētū et ista debz heres dare i domo sua: et legatarius postea portabit: ut. l. puincialiū. in fi. de ero. mili. ano. C. li. xij. et. l. i. §. pe. s. de peri. et cō. rei ven. ubi emptor debet portare. et. s. de vi. tri. et ole. le. l. h. dānatus. et de quolibet ibi dixi. Querit quid de gabella: an debz soluere heres. respondeo quidā sunt gabelle que iponūtur p rebz quas heres habet necesse prestare: et tunc heres debet soluere gabellā: ut. l. cū plures. §. pe. s. loca. et ibi est tex. que dā gabelle iponūtur persone nō cōtēplatiōe rei: et tūc cū gabella nō sit de his qd prinēt ad alimēta nō debz heres prestare: ut. j. e. l. legatis. et ibi dicam qd no. et. l. hbo victus. j. de verbo. signi.

Ex. l. sequenti.

In alimētis pstantis due sunt obligatiōes vna psonalis alia realis. et an hōi deuolui sit directū uel cōe. Appellatiōe libertorū suorū

Quis.

cōtinētur serui legati: ut ma-

numittātur. Itē bona trāseunt ad quēlibet cuz onere alimētorū. hoc dicit. C. Op. extra glo. dicit hic qd appellatiōe libertorū suorū cōtinētur serui legati ut manumittātur. Lōtra de. l. si ita. j. ti. i. So. uerba quāuis sint pteriti uel presentis tēporis referunt ad futura in his que ex mera uolūtate testātis dependēt: ut. l. talis scriptura. in fi. s. de le. i. et ibi dixi. Lū ergo relinquere libertatē directo et per fideicommissum sit i potestate testantis. ergo et. Uel aliter dico qd hoc pnomē suus uerificatur in eo qd est postea libertus si tēpore testamenti erat suus: qd tunc seruus erat: hō nō libertus. hoc pbat in tex. l. talē. §. h. s. de here. insti. Secūdo opp. et nūc intro glo. et uidetur qd sui postea manumissi nō ueniāt: ut. s. de le. iij. l. pater. §. duobz. So. glo. que incipit isti liberti et. hoc uerū ē in his qd sunt postea manumissi ex uolūtate testatoris. alias secus: ut dicit hic: hō bona sint ad fiscū deuoluta: tūc debētur alimēta. C. Op. de. l. h. s. de cōtraben. emp. So. glo. hic i successore uniuersali: ibi in singulari. ita dicit glo. uel aliter pōt dici: ut no. i. l. hacten. s. s. usufru. et. l. lucius. j. eo. Sed aduerte qd i alimētis sunt due obligatiōes. una psonalis. et illa nō trāsit cōtra singulares successores: ut. d. l. h. §. h. de cōtraben. emp. et ita loquit pma so. Alia est obligatiō realis et hypothecaria et illa trāsit cōtra quēcūqz successorē: ut no. in. l. lucius. j. e. et. l. gaius. de annu. le. et. d. l. h. de cōtraben. emp. et ita loquitur secunda so. Querit utrū hōi deuolui sit obliquū uel directū uel cōe. qd sit directū pbat in. l. h. infantis. C. de iure deli. ibi: deuolutas et. et in. l. de emācipa. C. de legit. here. In cōtrariū qd sit cōe pbat qd si testator dicit si talis heres me moriatur bona mea deuoluantur in talem: tunc uidetur per regulam qd illud uerbū quod est aptū esse directum et obliquum est cōe: ut dicit glo. in hōi substituto in. l. precibus. C. de impu. et alijs substitutis. et tex. in. l. iam hoc iure. s. de vul. et pu. et expressius insti. de pupil. substitutis. §. finali. sed istud uerbum est huiusmodi. ergo et. ut hic patet in glo. que non curat utrū fiscus sit successor singularis uel uniuersalis. tene menti.

Ex. l. sequenti.

Diuisio iudicis et testatoris parificatur: ibi. Aduertatis. Et qui executores teneantur satisfacere: ibi. Opp. Et an alimenta perdantur per deportationē: ibi. Itē. Et quo iure alimenta petantur: ibi. Quero. Et cui cōpetat officium iudicis pro alimētis: ibi. Quero. Et an heredes eorum quibus legata sunt alimēta possint petere si ipsi non petierūt: ibi. Sed quero. Et coram quo iudice debent peti alimenta: ibi. Quero coram. Et cū heredes sunt diuersi fori coram quo debeat agitari causa alimentorum: ibi. Quero quid. Et an cum plures pluribus legant alimenta heredes possint facere diuisionem sine iudicis autoritate: ibi. Item. Et si ante statuto qd in causis damnorum datorū sufficiat probatio per iuramentum quicquid cām illam incidēt tangit potest per iuramentum pbari. Sed si statutū diceret qd in causa dānorū datorū sufficiat probatio dāni per iuramentum si icideret alia questio non posset pbari per iuramentū: ibi. Ex hoc. Et an sufficiat citare procuratorē: ut possit deueniri ad primū decretū: ibi. Ultimo. Et an uniuersitas possit iponere collectā pro debito et an possit cogi creare sindicū uide in fi.

Plent.

Si pluribus a pluribus alimēta debentur fiet diuisio prestationis: uel unus qui prestat eligitur. Item executor datiuus cogitur satisfacere. hoc dicit. lex mirabilis et singularis: licet et alibi de hoc fiat mentio. et diuiditur in tres partes. Primo ponit duo dicta. Secundo probat illa per unum rescriptum. Tertio probat per aliud rescriptum. secunda ibi: exemplum. tertia ibi: dominis. Aduertatis. nota qd diuisio testatoris et iudicis equiparatur. cōcor. l. ii. s. s. admi. tu. et. l. h. scr.

De ali. et ci. lega. Rubrica.

Ali-
o
menta
pōt
intelligi. Ad
bal. et imol. i
.l. cū fili. §.
h. de ob. ob.
In hōi pla
cet opti. bar.
nisi alias le
gati redde
ret inutile p
.d. l. sed si su
sceperit. §. i.
cū hō. de iu
di. et sic rema
net qd erit
differētia in
ter legata ali
mētorū et a
lia legata vi
de bar. in. d.
.l. itē illa. i. fi.
pri. et hic ad
de imo. in. c.
iudicāte i. iij.
charta. d. te
sta. p. ang. in
.l. cū h. §. vl
ti. de trasac.
BQuid de
gabella. An
heres prestat
gabellā faci
unt not. per
bal. i. l. acce
ptā. in. xv. q.
C. de vltur. et
adde imol. i
.c. iudicāte i
.iij. charta. d.
testa.
CQuis
s onere
alimen
torū. Et vid
bart. i. confi.
incip. quidā
sibi filio. i. ii.
col. et p imo.
et pau. de ca.
l. i. nihil. de
leg. i.
DQuis
ADDE q
Jo. an. i ad
di. ad spe. in
§. nunc ali
qua s. h. dati
ui dicit qd ex
ecutor si da
tur a iudice
hō qd hic dicit
est qdā pui
sio qd sit ptra
difficultatez
puenientem
ex pluralita
te heredi il
lius qui lega
uerat.

a Rudeo si qd. Et istis adde q no. p. gl. et Jo. an. i. c. heredes. et in. c. tua. et i. c. Jo. ad fi. de testa. et no. imo. post glo. i. l. test. la. i. de codi. et demon.

b Sed epf. Adde imol. m. l. illa istitu. tio. de here. isti. et Imol. et Jo. an. i. d. c. significati bus et sequit hoc et imol. i. c. relat. el. i. de testa. et no. bal. in. d. l. hereditas. s. i. de peti. heredi.

c Cora epo in hac mate. ria adde tex. no. i. c. p. tuaf. et de arbi.

d Proro. gari. Istud e. falsum: quia nul. pot. co. gi iurisditio ne. progare et surrogare no. t. l. i. in prin. s. de iu. di. et io tene. as qd uerius dixit bar. i. l. p. cipimus. s. e. C. de ap. pel. et qd ibi dixi i pri. iij. col.

e Veritas e. Et dicta p. bar. hic seq. pe. de anch. in cle. cas. de elec. in pri. et in cle. sepe. d. vbo. sig.

f Incideter tagit. Mo. q. illud qd sta. tuif i ca prin. cipali itelligi tur statutum et i icideter. et cu. bar. h. transi. no. bal. i. l. i. C. d. re. cre. cu. limitati. et facit qd no. bal. i. l. i. i. ti. col. C. de le. g. Et Ly. in. l. iij. vide bar. i. l. q. iij. s. d. da. l. fec. et bar. i. l. euz. qui. C. de p. cur. et ibi oi. no. vide do. alexan.

uus. s. de manumif. et s. de pig. ac. l. non est. **C** Secun do no. q. ubi nemo est executor datus a testator iudex potest ipsum dare. **C** Tertio no. q. executor debet satis dare. **C** Opp. et uidetur q. libertus non ueniat in di uisione. unde ob. l. carmelia pia. j. de iurepatro. et l. q. dam. s. fami. her. Glo. dicit no. uenit in diuisione iuris patronatus uel libertoru: ut. ll. cotrarijs. sed prestatio alimētorū sic: ut hic. **C** Itē opp. extra glo. hic dicit q. debet dari pecunia ex cuius usuris liberti alatur. **C** Con tra: usus sunt phibite: ut. l. cūctos. C. de sum. tri. et au. ad hec. C. de usuris. iō nullū uidet cōsiliū huius. l. So. fateor q. quo ad usuras ista lex corrigif: sed eaten qre nus usure pmittunt remanet icorrecta. nā pōt bñs pecuniā mercatoribus dare: ut cū ea lucrētur. et cū eo lu cro liberti alatur. uel iudex pōt assignare podere: ut ex eius fructib⁹ alatur licite: ut. c. p. uestras. extra d. dona. inter vi. et uxo. **C** Opp. hic dicit q. executor debet satis dare. **C** Otrā de. l. diuus. j. si cui plusquaz p. l. fal. Glo. soluit i cotrario. tu dic sic. quidā sunt executores legiti mi: et isti nō debēt satisfidare: ut epf: ut. l. nulli. C. de epi. et cle. quidā sunt datui et illi satisfidat: ut hic. quidā sunt executores testamētarij et isti nō satisfidat: ut. d. l. diuus. fallit in casibus. pmo si executor cepit eē nō soluēdo: ut l. liberto. s. largius. s. de annu. le. Itē fallit si a testato re aliquod cōmodū sentit: ut. l. si a plurib⁹. s. de le. i. et l. pecunie i secūdo casu. j. eo. nā ibi sentit cōmodum a defuncto: quia est heres p parte. et ibi per By. in. d. l. si a pluribus. s. de le. i. et l. quidā. s. pe. e. ti. **C** Itē oppo. dicitur hic q. cauet de reddēdo portionē decedentiuz et deportatorū. et sic inuit q. p. deportationez pdantur alimēta. **C** Unde ob. l. is cui. j. e. z. l. eos. et l. legatū. s. de capi. dimi. So. glo. hic nō dicit q. legata desināt debe ri: sed dicit q. p. deportationē desināt posse p̄stari. ita dicit glo. que incipit: ut per deportationē et c. **C** Ex q. so. habes q. alimēta nō debent prestari ubi est alimenta rius. **C** Itē no. ex ista glo. q. siue legatū deficiat de iure si ue de facto nō remanet apud nudū executorē. quod ne mēri. **C** Secūdo modo soluit glo. q. hic fuerit alimen ta relicta sub cōditiōne. modo desinit eē in ciuitate nō curo. **C** Dicit hic in fi. q. onus ceterorū qui nō sunt soluē do nō pertinet ad alios. **C** Otrā. nā bona defuncti sunt tacite obligata pro alimētis: ut. j. e. l. lucā. et dixi. s. e. l. i. ergo heredes icipiet teneri per hypothecariā p. lega tis. **C** Rūdeo hypothecaria pro legatis nō concernit bo na heredis nisi quatenus eēt actio psonalis: ut. l. i. i. fi. C. cōia de le. et sic unus pro alio nō tenet. **C** Quero di citur hic q. iudices solent hoc facere. qro quo iure hoc petatur a iudice. **C** Respōdeo q. iudicis officio petif: quia ubiqz nba legis dirigūtur ad iudicē cōpetit officiu iudicis: ut. l. qd si minor. in fi. s. de minorib⁹. cōiuncta. l. i. eo. ti. sed hec nba dirigūtur ad iudicē: ut hic. ibi so lēt et c. et ibi puto et c. iō iplorat officiu iudicis nō cōdi. ex lege. qd nota ppter statutū quod dicit potestas et ca pitaneus sic faciāt et c. nā ex isto statuto orif officiu iudi cis. Si uero nba non referūtur ad iudicē: tūc oritur cō ditiō ex lege: ut. l. i. s. de cōdi. ex lege. **C** Quero cui cō petit istud officiu iudicis. **C** Rūdeo cōpetit libertis seu his qui debēt recipe alimēta. q. libertis cōpetat patet ex isto tex. q. alijs cōpetat p. ex hoc duz dicit q. ista lex e facta ad exemplū: ut i prima cōstitutione. C. in fi. et l. iura nō in singulos. s. de legi. et cōpetit cōtra heredes et cōtra oēs qui alimēta debēt: ut hic in fi. prout loquit de hico. **C** Sed quero si liberti nō petunt: an ipsi here des possunt petere. **C** Puto q. sic. licet enim dispositio directo fiat ad cōmodū alterius: tūc alius pōt agere ad quē pertinet p cōsequentiā: ut. l. seruo legato. s. i. s. de le. i. et l. h. de cōmissa. s. interdū. s. de le. iij. et j. ti. ij. l. si quis reū. in prin. et ita erit hic cū ad cōmodū heredū cō sequēter respiciat. **C** Quero qd si unus ex libertis uult hoc petere alius nō. **C** Respōdeo pōt nec alijs preiudica bit: ut. l. i. s. dubitādū. fami. her. et l. coheredibus. C.

fam. her. **C** Quero istud officiu ad qd cōpetat. respō deo istud officiu pōt implorari simpliciter petēdo vnū ex his que ponūtur i hac. l. petēdo alternatiue istō aut illud. probat hoc ex respōsis positis i hac. l. et ex pri. l. nostre. **C** Quero an iudex pōt alio mō. puidet. s. faciē do diuisione per tēpora. respōdeo sic p. nba secūdi re spōsi huius legis q. generalia sunt. ergo pōt diuidere p tēpora: ut. l. cū cōstet. de aqua quoti. et est. pro hoc. l. itē labeo. s. i. s. fami. her. **C** Quero corā quib⁹ iudicib⁹ hoc petat. **C** Respōdeo si quidē alimēta sunt relicta nō ob piā cām: ut uxori sue et nō pauperi: et tūc iudices se culares habent facere hoc: ut hic. et in spe. de fi. instru. s. nūc aliqua. s. s. nūquid iudex. Si nō alimēta sunt relicta pauperibus: tūc nō solū iudex laicus: sed epus pōt cognoscere: ut in. c. significatibus. extra de offi. de lega. et sic iudex laic⁹ exequif relicta ad piās causas: ut hic et l. liberto. s. largius. de annu. le. facit. l. hereditas. s. i. de peti. heredi. **C** Quero quid si heredes sunt di uersi fori: quia unus est clericus alter laicus. **C** Quia ista di uisio nō potest fieri nisi cōuocatis oibus heredibus: ut hic. aut ergo uocabis heredes corā iudice laico et cleri cus dicit nō debeo uenire et econuerso. **C** Idē i laico corā epō. **C** Si dices deleget iudex secularis epō uel econ uerso nō pōt: quia mixti iperij ē ista cā. ergo et c. ut. l. i. s. s. offi. eius cui man. est iuris. Sed si dices qlibet p se co gnoscat: nō pōt fieri ne cāe cōtinētia diuidat: ut. l. i. et. ij. s. de quib⁹ rebus ad eundē iudicē. ea. respōdeo si eēt relictū ad piās cās: et nō est dubiū q. tā ipsi laici q. de rici tūc epus est iudex. Sed ponēdo casum dubiū puto q. si simul ambo cognoscat sicut alias faciūt i au. et si ve ro contigerit. C. de iudi. **C** Vel iudex secularis corā iudice epō cogit laicū ire et eius iurisdictionem prorogari. ar. l. i. s. de quibus rebus ad eum. iudi. eatur. **C** Item quero an istam diuisionē possint facere coheredes sine iudicis auctoritate. **C** Respōdeo nō: quia est causa alimē torū. ergo de ea nō pōt pacifici sine iudice: ut. l. cū bi. i prin. et s. cū non minus. ubi est expressum. s. de trāfac. Sed dices tu ista nō uidetur cā alimētorū: quia non pacificatur utrū alimēta debeātur uel nō sed de presta tione. **C** Veritas est q. nba. l. cū bi. dicūt alimētorū et c. unde quicqd de alimētis tagit cā alimētorū dicit: ut ibi probatur in pluribus. s. et sic cā alimētorū est priuile giata in dilatiōe: ut. l. ij. j. de re. iur. et in appellatiōe: ut. l. h. j. de ap. reci. **C** Itē in ferijs: ut. l. ij. s. de feri. un di co q. oēs iste cāe habent istud priuilegiū: quia sunt cāe alimētorū. **C** Ex hoc aduerte i dispositionib⁹ statutoz dicit statutū i cās dānorū datorū sufficiat pbatio per sacramētū: tūc dico quicqd illā cām quocūqz mō inci denter tangit pōt per iuramētū pbari: ut pbatū i. d. l. cū hi. s. si statutū diceret in cā dānorū datorū suf ficiat probatio dāni p iuramētū: tūc si icideret alia qd nō posset pbari per iuramētū: ut. l. si qñ. C. un vi. et i. c. ul. ex quod me. cau. **C** Ultimo no. q. hic uidet dicit q. sufficiat si citet pcur. cōcordat. l. meminerit. C. un vi. et Ly. in. l. iij. C. de pcura. et l. i. s. de li. agn. **C** Glo. iuris canonici in. c. cām. extra de dolo et contu. dicit q. tūc est citādus principalis. et: ipso nō reperto citetur procura tor. et fm hoc exponitur hic procuratoribus eoruz. i. principalibus nō reperitis. **C** Sed puto q. ad hoc ut de ueniat ad primū decretū sufficiat citatio procuratoris quo ad effectū primi decreti: nō quo ad effectū secūdi. dixi in. l. hoc amplius. et l. se. j. de dā. infec. **C** Ultimo By. inducit q. uniuersitas possit imponere collectā p debito. **C** Pro hoc no. in. l. i. s. quibus. s. quod cuiusqz uniuers. no. et Ja. de are. in. l. iij. s. actor municipū. j. d re. iu. **C** Hic spe. in. ti. de execu. sentētie. s. segtur. s. sed quid si uniuersitas. **C** Qualiter autē collecta debet impōi dixi i. d. s. actor municipū. **C** Itē facit q. uniuersitas pos sit cogi creare sindicū de quo est tex. in. l. iij. s. credito ribus. j. de h. deico. li. et Spec. i. ti. de smā. s. nunc vidē dum. s. quid si uniuersitas.

Ex. l. sequenti.

Que sit differentia dicere lego predia: ut habeant alimentum. et dicere lego alimentum ex p. dijs. et aliud lego alimentum et pro alimentis lego obligo p. dia: ibi. Oppo. Et an cum testator legat fundum ad usufructum uxori videat legata p. prietas: ibi. Ex p. dictis. Et an idem sit in contractibus quod in ultima voluntate: de p. cedenti casu vide in fi.

Ibertis.

Si fundus relinquatur pluribus: ut alimentum percipiant videtur plena p. prietas esse relicta que transmittit ad heredes et est ad comuncos. h. d. Vel sic. La que respicit fauorem legatarij non artat legatum h. d. Et diuide primo ponit thema et q. ones descendet ex themate. secundo ponit determinationes. fa. ibi: modestinus respondet. Op. et videt q. liberti debeant habere predia et alimentum quod p. batur p. dictione apposita in verbis testatoris que significat vtriusque debere: vt ibi: dum dicit ut quecumque: ut quidam habet. unde videt ob stare. l. ea. t. i. s. de le. iij. Vicit glo. q. non fuit legatum p. ista v. ba: sed p. v. ba greca que significat ista v. ba predia dari uolo: ut idem se alar. non aut erat in v. bis grecis dicitio et. alij non habet et. et sic non obstat. Opp. et videt q. alimentum t. m. sint relicta per ista v. ba: ut. s. e. l. iij. in fi. et. l. luc. So. longa est differentia dicere relinquo predia: vt habeant alimentum. aliud est dicere relinquo alimentum ex p. dijs. et aliud est dicere relinquo alimentum et p. alimentis obligo predia. Primo casu p. prietas relicta videt: ut hic. Secundo casu solui alimentum videtur relicta ex fructibus p. diorui: ut in contractibus. Tertio casu est aliud: ut. l. luc. j. e. Op. fortiter hic dicit q. ista p. dia transmittit ad heredes. Contra de. l. ticia. s. fi. s. de le. iij. ubi non transeunt ad heredes. In hoc sunt opi. inter Ja. de are. et Ol. dra. Vicit Ja. ibi fuit plus dictum: quia fuit adiectum v. bui vite. p. quod significat q. i. vita t. m. habeat. hic secus. Et p. hoc dicit si testator reliquit uxori domum ad habitandum vel fundum ad usufructum et plenam p. prietas videt relicta et transit ad heredes. Oldra. dicit contra. ta. contra solutionem que contra questionem. Dicit enim differentia est vtriusque v. ba apponatur p. modum cuiusdam determinationis in eadem orone ut in exemplo p. positio relinquo fundum ad usufructum et domum ad habitandum et similia: tunc non transit ad heredes: ut. l. ticia. s. fi. s. de le. iij. Si vero apponatur in alia orone per v. uia modi: ut relinquo fundum ut habeat alimentum: tunc quia modus respicit fauorem legatarij non coartat legatum: ut hac. l. ita dicit Oldra. Videam ergo an ista verba sint uera. Primo arguo p. Ol. et p. eo videt tex. in. l. ticia. s. fi. s. de le. iij. et glo. in. l. cu. bi. s. fi. uni. s. de transac. in glo. Itz probatur ista v. ba adiecta determinat p. cedens legatum: ut illo modo intelligatur: ut. l. si habitatio in fi. s. de usu et ha. Preterea ca. legati limitat legatum: ut. l. cu. pater. s. dulcissimis. s. de le. iij. et. l. epistola. in prin. j. ad treb. In contrarium p. Ja. contra Ol. probatur p. casum in hac. l. et per. l. pe. s. fi. j. e. iducendo sic. Ista v. ba ad alimentum vel ad usufructum faciunt modum: ut. l. q. bus dieb. s. terminus. j. de codi. et de mo. sed q. n. sub tali modo relinquitur transmittit ad heredes: ut hic. ergo et c. Preterea videt casus expressus in. l. donatioes. s. sp. s. j. de dona. ubi fuit data res ad usum mulieris. et sic fuit vna orone. Preterea videt casus in. l. cu. bi. s. fi. uni. s. de transac. quicquid glo. ibi dicat. nam ibi p. prietas videt relicta: ut transeat ad heredes. quod p. quia ibi tractatur de alienatione fundi. at si fundus subiaceret restitutioni nunquam pretor consentiret

Iber. l. tis. ad here. des. Et no. quado cocel. no alimentor. trasfat ad heredes. et ad. de quod no. imol. i. l. ap. tul. s. h. quis alicui. s. le. i. ADDE videt du. bal. cofi. c. xliij. et co. filio. cccxx. iij. iij. lib.

alienationi: ut in au. res que. C. coia de le. Preterea ca. de futuro seu modus q. apponit i. fauore legatarij nunquam legatum coartat: ut. l. ticio. s. i. j. de codi. et dem. et de dona. l. i. in fi. et. l. iij. S. iste modus vel causa respicit fauorem legatarij. ergo legatum non coartat: ut hac. l. Respondeo ad. l. Ol. et primo ad. l. ticia. s. fi. quia ibi testator plus dixit. ex quo apparet q. testator vult q. legatum transeat ad heredes: simile in. l. sp. s. j. s. au. et ar. le. Itz respondeo ad glo. s. fi. uni. q. non bene dicit. et est contra illu. tex. et contra istu. tex. ut dixi. Ad tex. l. si habitatio. s. i. s. de usu et ha. Rideo q. ibi illa adiectio operat in fauorem legatarij: ut ampliat legatum non modum: ut ipm restringat: quia ei fauore est apposta: ut hic. q. patet: quia ibi relicto fuit usufructus ad habitandum et habitatio est melior usu vel usufructu. quia non perit capitis diminutione. unde ca. ampliandi videt appositum. id ampliat ut debeant habitatio. Rideo ad. l. cu. pater. s. dulcissimis. et ad. l. epistolam. in prin. quia ibi fuit apposta illa causa que fauorem legatarij non respicit si illa causa p. se simpliciter assumatur. hic vero in ca. que mero fauore legatarij apponit uui eius odium non retorquet: ut. l. q. fauore. C. de legi. vii. Ja. de are. dicit uerum. p. eo facit. l. fi. s. de usufruc. earu. re. q. usu consu. Ex p. dictis distinguo sic cu. q. n. an ex adiectioe cae legatum debeat limitari. Dic aut loqmur in ca. de p. terito q. e. proprie ca. et de ista non dico hic: quia non uitiat: ut. l. cu. tale. s. falsa. j. de codi. et dem. et. l. dem. o. stratio. s. i. e. ti. et ibi dixi. Si uero loqmur de ca. de futuro q. p. prietas non dicitur ca. sic ea sumo: tunc dicitur sic aut ex v. bis testatoris colligit q. uoluit ex adiectioe cae legatum limitari et limitat: ut. l. ticia. s. fi. s. de le. iij. et. l. sp. s. j. ti. i. Aut non apparet: et tunc aut talis ca. p. se et simpliciter considerata non continet fauorem legatarij sibi exhibitu a testatore et talis ca. limitat legatum: ut. l. cu. pater. s. dulcissimis. s. leg. iij. et. d. l. epistola. j. de trebel. Si vero p. tinet fauorem legatarij: tunc aut talis adiectio pot. opari augmentu legatum et opaf: ut. l. si cui habitatio. s. i. s. s. de usu et ha. aut non pot. opari augmentu et non opaf restrictionem legatum: ut. l. ita dicitur. l. cu. bi. s. fi. uni. s. de transac. facit. l. fi. s. de usufruc. earu. re. q. usu consu. et. l. donatioes. s. sp. s. s. do. Que ro qd in contractibus si aliquis dat fundum ad usufructum. Puto idem in contractibus quod s. dixi i. legatis. p. batur in. l. donatioes. s. sp. s. j. de dona. et. C. de iure dotis. l. si mulier. et ibi per glo. et doc. Sic debet intelligi quod no. in. l. i. s. i. s. de supfi. alias de usufruc. quod tene menti.

Ex. s. sequenti.

Fauor alimentor. legatum ab herede debet a substituto. et an si maritus legat uxori uictum et uestituz mulier possit morari ubi vult.

Lucius. Legatum alimentor. relictu a quibusdam heredibus noiatim debetur a substituto et a coiunctis. h. d. fm glo. Contra hoc op. fortiter legatum relictu noiatim ab istituto non videt relictu a substituto: ut. l. si plures. s. s. de iij. et. l. i. s. i. substitutioe. j. ad. l. fal. Tenendo glo. habetis casum q. sp. ale e alimentor. fauore. uide glo. q. incipit. i. per ar. Op. et videt q. appellatioe heredum non p. tinentur extranei: ut. l. ex facto. s. si q. s. ita. j. ad trebel. So. ibi appellatio heredum fuit apposta i. coditioe q. coditio non poterat deficere si simpliciter appellatio heredum intelligatur. hic fuit apposta i. dispositioe s. glo. unde nil ad p. positu. s. fm Dy. et Ja. s. are. h. d. In quibus simpliciter alimenta relinquuntur non tenentur i. heredis domo morari. hoc dicit.

b C. Lucius. alimentor. fauore. Idem bar. i. l. alio in. l. col. j. e. et dicitur bar. hic simplici. ter refert et sequit ro. in cofi. incip. oi potetis dei. i. casu p. positu thematis bre uiter uide i. ij. colu.

c C. Domo morari. An ille cui alimentum simpliciter relinquunt teneat in domo heredis morari uel ubi vult. ad de bar. in. l. i. s. e. et quod no. j. e. in. l. gaio. s. i. vi. de bar. i. l. di uortio. i. p. i. so. ma. s. bal. i. au. hoc lo cu i. pe. col. si secun. nup. mu. dicit q. ma. et vxor q. relinquit a marito usu fructuaria: q. p. illud legatum uident relicta t. m. alimentum: ut ibi. no. qd d. p. cipe alimentum i. domo filio ru. et heredu si euz eis comode et h. c. ste pot. mora ri dicit t. m. nouerca non tenet stare cu. p. uignis. Et not. q. si alicui debeant alimentum et se ipm alimentum uit t. m. pot. ea postea reuere fm bal. in. d. l. de alimentis p. illu. ter. C. d. tras. ac. Et ad bar. to. hic adde q. no. bal. i. l. i. C. d. le. qd i. filio q. debet ali a patre: et vult habitare seorsu: an d. ali. uide not. p. imol. post alios. et qd ibi dixi i. l. si cu. dotez. s. tras. gredi amur. i. fi. so. ma. et hic ad de bal. i. l. in analib. i. fi. C. de le. et vi de bar. i. p. h. incip. qd si bi filios heredes.

z secundum hoc exponere: ibi dñ dicit adiecto. i. demorando i domo heredū agaf. Itē dum dicit agūt. i. si stent uel non morentur fm Dy. Ja. de are. z oēs lz glo. aliter intelligat. z sic no. hāc lec. z per hāc. l. dicit qd si testator reliquit uxori uictū z uestitū nō adiecto qd stare in domo sua qd pōt stare ubi uult z habere alimenta fm Ja. de are. de quo in spec. in ti. q filij sint le. h. si qd ita.

Ex. l. sequenti.

Verba arbitrio nostro qd importent.

Verba. Enumeratio quorū daz i diuiduorū legatū generale nō uitiat. h. d. C. Opp. de eo qd dicitur testator libertis nostris z c. quia isti liberti non sunt filiorum in uita testatoris. So. glo. i uita patris filij finguntur dñi: ut. l. in suis. de lib. z pot. t. C. Secūdo opp. qd enumeratio specierū restringit legatū: ut. l. quesitū. §. penul. z. l. cū delationis. §. cū fundus. z. §. quidā. §. de fun. instru. Glo. nō soluit sed remittit ibi ad no. in. d. l. quesitū. §. pe. z ibi tractabo plene. tu dic qd hic precessit genus cum signo uniuersali. f. oīs: ibi sec. uel aliter. l. contraria loquitur quando genus et species cadunt inter res. hic uero quādo cadūt inter personas quibus relinquitur. uel dic qd hic post relictum generis sequitur enumeratio plurium in diuiduorum: ibi specierum. C. Nota qd hec uerba arbitrio nostro intelliguntur arbitrio boni uiri. Contra de. l. thais. §. lucius. j. de fideicommiss. liber. ubi important ista uerba libera voluntatem. So. hic dixit arbitrio uestro: ibi dixit iudicio nostro. C. Quero ista uerba uolo qd sint uobiscum uel in domo uestra. quid important an debeant esse in domo z ibi operari. Dicam in. l. gaio. j. eo.

Ex. l. sequenti.

Alimētorū appellatione an ueniat disciplina z an medicine. z an potestas teneatur iudicibus suis quib⁹ dat cibaria ad medicinas. z an appellatione alimētorum ueniat lectus.

Egatis. Not. tex. ibi z c. C. Oppo. de. l. cūz hi. §. qui transigit. §. de transac. Solu. glo. qd ibi appellatio alimentorum stricte sumit ut in contrario. ratio quia ibi tractatur de materia odiosa. hic uero accipitur large: quia tractatur de materia fauorabili fm Ja. bu. C. Oppo. extra glo. dicitur hic qd non ueniūt in legato ea que pertinent ad disciplinā. Contra de. l. qui filium. §. ubi pu. edu. de. So. siquidem alimenta debentur ex testamēto: tunc non ueniunt: ut hic. Si uero debentur iure sanguinis uel officio iudicis: tunc debentur expense ad disciplinā: ut ibi. C. Quero utrum medicine continentur appellatione alimentorum. Tex. in. l. uerbo uictus. j. de uerbo. signi. dicit sic. z. l. si cum dotē. §. sinautē i seuisimo. §. so. matri. quod est uerū i eo⁹ qui debet alimenta simpliciter. sed in eo qui debet alimenta alicui qui operatur: tunc expone medicine parte ueniunt: ut. l. diuortio. §. impendia. §. so. ma. secus si sunt magne: ut. l. ij. z. l. oino. §. de i. pen. in re. do. fa. C. Quero an debeant solui iudici medicine. Respōdeo cōiter rectores nō tenentur officialibus ad alimēta. quod patet: quia nō prestant uestimēta sed solum cibaria. quorū alia est significatio: ut. j. e. l. diarijs. z ideo dico qd potestas tenet eis solū ad ea que pertinent ad cibū infirmorū: ut ad pullos z similia. lz ad medicinas z syrupos que sunt ad euacuanduz potius qd ad nutrienduz uel ad sustentandū. et ad salariū medicorū puto nō teneri: ut. d. l. diarijs

a Egatis. i. uobiscum. ro. in. l. ij. §. de iur. iudic. om. iudic.

b C. Verū in co. adde bar to. in. d. §. sinautē. i. si. pri. z ibi hoc sequit imol. lz ille tex. nō ob. aliquātu lū dum ponitur copula. lz rñde ut di xi in rub. de iur. et fac. igno. C. In illo quod dicit bart. hic qd ad salariū medicorū nō putat teneri.

.j. e. quod no. C. Itē quero an ueniat lectus appellatione alimentorum. Tex. est z glo. qd sic ga uenit lectus sine quo homo nō potest uiuere nō alius: ut. l. in stratum. z. l. quos nos. §. uerbū uiuere. de uerbo. signi. z ibi no.

Ex. l. sequenti.

Quomodo cognoscat qd quis fuerit electus nudus minister uel legatarius: ibi. Sz dices. Et an alimenta debeant dari annua uel menstrua: ibi. Dicitur. Et qualiter debeat formari libellus i petitione alimētorū: ibi. Quero. Et an factum uerecundia dicatur factum necessitate cogente uide in fine.

Ecunie. Heres cui ē aliquid prelegatum cui onere alimētorū nō tenet cauere uel redde re coheredibus deficientiū portionē. secus si est electus ut nudus minister. h. d. primo pōt unū dicitū. secūdo ponit aliud dicitū diuersuz ab illo. tertio rōnē diuersitatis assignat. secūda ibi: diuersa causa. tertia ibi: nā ea res. C. Opp. de primo casu ad secūdū. So. in primo casu fuit elect⁹ ut legatarius z onus sibi iniunctū. ideo dz apud ipsum remanere comodū. in secūdo fuit electus ut nudus minister apud quē nullū comodū debet remanere. z hoc uult dicere tex. in. fi. l. Sz dices quō cognoscam utrū fuerit electus: ut nudus minister uel ut legatarius. Glo. in. l. si quis ticio. §. de lega. ij. dicit qd ille dicitur nudus minister apud quē nullū comodū debet remanere. dico qd debet aduertī an hba conferatur in ali quē: ut si dico lego ticio. x. ut pster alimēta: z tūc est electus ut legatarius: licet onere fideicommissi sit grauatus. Si uero hba legati nō conferuntur i eū: sed uerba executionis: ut si dico relinquo alimēta libertis meis que uolo eis dari per talē de tali pecunia z est elect⁹ ut nudus minister. z hoc uult dicere iste tex. pro quo. l. supplicius. alias incipit si mulier. §. de dona. inter vi. z uxo. dixi latius in. d. l. si quis ticio. C. Oppo. hic dicitur qd nudus minister debet cauere. Contra de. l. diu. j. si cui plusquā p. l. fal. So. hic nō erat nud⁹ minister: quia sentit comodum a testate: qa fuit heres institutus pro pre a testate. Similiter i. l. si a plurib⁹. §. de. l. i. z ibi dixi z dixi. §. e. l. ij. C. Opp. dicit hic iustus dare alimēta soluit. Cōtra in. l. si filia. §. pap. §. fami. her. Sol. expone illū textuz: ut ibi dicitur in glo. C. Oppo. de. l. filio. §. mater. de adimen. lega. ubi deficiente onere deficit legatū. Dicit glo. dic ut no. in. l. si quis ticio. §. de leg. ij. tu dic qd in. §. mater. deficit onus iniunctū legatario ex uolūtate defuncti. hic uero deficit casu. l. libertorū morte. C. Dicit in. fi. l. alimētorū z c. ubi inuit qd ille qui tenetur ad alimenta debz dare annua z menstrua quero qualiter hoc intelligatur. Ja. de are. in. l. si. §. de li. agno. dicit sic. quedam sunt alimenta que debentur perpetuo. z tunc debentur annuatim: ut. l. si quis ad declinādam. C. de epis. z cle. z ita potest intelligi hic dñ dicit annuis. si uero debentur personis morituris: tunc debentur menstrua: ut. l. si. §. de libe. agno. z ita potest intelligi hic dñ dicit menstruis. Ego intelligo dum dicit annuis atqz menstruis qd referatur ad legatum libertorum. quare dico sic. quando relinquitur personis nō morituris: ut pauperibus. ueruz dicit Ja. de are. per. l. si quis ad declinādam. Sed quando relinquitur personis morituris: tunc aduerte: quia in alimentis ueniunt quedam que non possunt diuidi per menses: ut uestimēta: nam si heres faceret uestimenta omni mense nimium grauaretur.

dde qb cō trariū tenuit bal. maxime in medicina modici sumptus in. l. si cū dotē. §. sinautē in se. uisimo. z ibi hoc uoluit Ang. z pau. de ca. so. ma. z. l. y. z bal. in. l. qd i uo rē. C. d. neg. gest. z ang. l. l. si suum. i. pri. de uo. obli. lz imol. z ro. i. d. l. sinautē i seuisimo. teneat p riu z min⁹ bñ. nā uide m⁹ qd suo cō modato uel famulo quis non tenetur ad alimenta cū eis nō teneat ad uerbes: ut. l. id uestimentū. cū glo. §. de pecu. z tñ teneat ad medicinas modici sumpt⁹. l. in rebus. §. postunt. cō modati. et bart. in. d. §. sinautē. in se. uisimo. ergo z c.

c Ecunie p quare dico sic quando debet pstar ali mēta an annua an menstrua. no. per bal. in. l. i. i. col. C. de fi d eicom.

Contra vere
cūdia. ita de
des facere a
liqd propter
uerecūdiam
ficut ppter
obligationē.
qd no. de q
pōit Jo. an.
in regula q
prior. de re
tur. in. vi. in
mercur. ca. 1.
lij. doc. in. c.
i. litteris. de
recrip. 7 ad
de bar. i. l. i.
i. sine. C. qūo
7 qū iudex.
Lio herede.
a re. de. d.
bef ab
herede. Ad.
de no. i. l. pa
ter filiū. 7 tu
sculanuz. de
le. iij. qd aut
si eēt caducū
ut qa heres
scrip. dece
deret uiuo te
stator. vide
bar. i. l. cētū
rio. i. ii. q. pī
ci. in. v. qd
si testator. d.
vulg. 7 pup.
7 qd. j. prie
dicā. 7 ad.
de bal. l. i. i.
7. col. C. de
sacrosan. ec
cle. 7 distin
ctionē bart.
hic sequit 7
apliat Amol.
in. Lecturio.
in. v. iij. col.
de vulg. et
pupil.
Cū tene
primam lec.
no. ad no. i.
l. si sic. d. le.
iij. aliter lo
quif bar. i. l.
hereditas. la
ij. de here. i.
si. 7 latius p
bar. in. l. cen
turio. i. ii. q.
prin. in. v. 7
qd si testator
dicit d. vulg.
7 pup. vbi
dēt velle q
isti fideicō.
missarii sint
heredes di
recto ubi co
loms nō est
heres. sed cō
trarius salua
reuerētia vi
dēt verū 7
cni subreili
gat a iure q
directo acci
piat nō se
quif q di
recto sit he
res: cū nullū
cōmodū sen
tire debeat:
sed sint nudi
distributores
fm eundem
bar. in. l. si q
ficio. d. le. ij.
7 in. l. pecu.

Idem de lecto. 7 de his que nō recipiūt mēstruas
solutionē: quia tunc debent solui annua: ut hic
dum dicit annuis. 7 ita intelligitur. l. firmio. §.
fi. 7 quod ibi no. j. quādo di. le. ce. Quēdā sunt
q recipiūt mēstruā solutionē seu diuisionē: 7 tūc
debēt solui mēstrua: ut hic dū dicit mēstruis. 7 d.
l. si. s. de li. agno. **C** 7 ptra p̄dicta uidet̄ tex. i.
l. i. C. de ero. mili. anno. li. xij. ubi alimēta debēt
solui de die i die uel de duob' dieb' i duos dies.
So. dico q ibi sp̄ale i militibus fauore reipubli
ce: qa si stipēdiarijs solueret totū p uno mēse ci
ti' cōsumerēt unde nō haberēt postea unde vi
uerēt. **Q**uero quādo debēt peti alimēta: q̄liter
debet formari libellus. Rūdeo primo uniuersa
liter: ut peto ticiū cōdēnari ad p̄standū alimēta
in p̄fenti 7 in futuruz: ut. l. i. C. de fideicō. uñ sic
formato libello 7 snia generaliter iudex i execu
tione pcederet fm formā huius l. simile i gene
rali petitiōe: ut no. s. de edē. l. i. in glo. magna.
Uel dic q petā mibi dari alimēta 7 cōdēnari
ad dandū oī anno tantū p uestiario 7 tātū i mē
se pro uictu. **S**ecūdo q̄ro quādo q̄s petit ali
mēta p̄terita qd o3 petet. Dicā. j. e. l. libertis. §.
i. **U**ltimo no. q hic dō i fi. ibi: necessitatis 7 c.
q nō solū astrigit nos obligatio ciuilis 7 natura
lis: sed etiā uerecūdia. iō dico q ita excusat ali
quis si facit uel omittit aliqd ppter uerecūdiā si
cut si tenet. p hoc. l. quint'. s. mā. 7 tex. in. l. fi.
§. de illo. C. de necess. ser. he. inst. facit glo. in. l.
eandē. s. ex qui. cau. ma. nota istam. l.

Ex. l. sequenti.

Contra ualeat legatū alimētorū relictū ab eo cui
testator nihil reliquit: ubi. **Q**pp. Et an executor
ultime uolūtatis possit bona defuncti uendere:
ibi. **U**enio. Et an i legatō alimētorū habeat lo
cū. l. falcidia: ubi. **Q**p. dicā. Et an annua presta
tio cā alimētorū dicat cibaria: ubi. **U**ltio. Et q̄
dicatur executor uniuersalis ut possit uedere bo
na: ubi. **Q**uero. Et an executor singularis cū po
testate alienādi cōstitutus possit alienā sine adi
tione hereditatis: ubi. **S**ecundo. Et qd si nemo
uult esse heres: ubi. **S**ed quero. Et quid uerba
ipotent dedit licentiā. iē liberā potestātē: ubi.
Procedo. Et an executores qbus data est po
testas alienādi possint permurare: ubi. **S**egtur.
Et an executores possint agere cōtra heredes:
ut bona exhibeant 7 exhibitis bonis possint exe
cutores uendere rē quā uolent: ubi. **Q**uarto. Et
an possint uedere rem pro p̄cio quo uolūt ipsi:
ibi. **Q**uero. Et an h̄s sit regendus cū execu
res uolūt uendere: ubi. **Q**uero h̄s. Et an execu
tores possint trāsferre possessionem: ubi. **Q**uero
vtrū. Et qd ipotent h̄ba testatoris q̄ possint uē
dere cum bānimēto: ubi. **D**einde. Et an possint
habere fidē de p̄cio. 7 qd si notarius dicat quā
pecuniā in mei p̄sntia recepunt nō tū apparet q̄
sit soluta legatarijs: an sufficiat emproi. 7 an p
missio de euictiōe quā facit executor obliget he
redem uide in fi.

Lio herede. *Ista. l. ē sa
tis subtilis.*

Nudus minister nō potest bona defun
cti distrabere s3 actionē habet p relictis in cā ali
mētorū usq3 ad falcidiā. **I**te libert' qui aliqd mē
strū uel annuū p̄cipiebat i dubio uidet̄ alimēta
p̄cipe. h. d. **D**iuide. p̄mo ponit̄ thema. secundo
ponit̄ r̄sio ad tres. q. descēdentes ex thēmate.
tertio ponit̄ nouū thēma 7 noua q̄stio 7 ei' deci
sio. secūda ibi: r̄sio tertia ibi: eū quoq3. legif in
glo. duob' modis. **E**go lego fm prinū moduz

ga magis applaudet lfe ut dicam q hic grata
uerat gatiū seu cui nihil reliquerat: ut det illis li
bertis. x. ex eo q ex hereditate p̄cepit. **Q**ueritur
primo utrū iste executor possit distrabere bona
hereditatis pro illo legato. Et r̄sio q nō. **S**e
cūdo q̄ritur utrū possit agere ptra heredes pro
illo legato ad pecuniā seruādā. **R**espōdetur q̄
sic. **T**ertio querit utrū istud legatū patiat falc
diam. **R**espōdetur q̄ sic. **N**ota tex. ibi 7 c. **S**e
cundo no. q relictum ab eo cui testator nihil re
liquit ualeat. **T**ertio no. q nudus executor ul
tīme uolūtatis nō potest bona defuncti uendere
pro legato. **Q**uarto no. q executor habet actio
nem contra heredem pro conferuando legato.
Quinto no. q legatum alimētoruz patitur fal
cidiaz. simile in. l. hereditatū. j. ad. l. falc. **C** **U**
ltimo no. q recipere annua 7 mēstrua est idem
quod recipere alimenta. **P**oppo. 7 uidetur q̄
relictum ab eo cui testator nil reliquit nō ualeat:
ut. l. plane. el. ij. s. de lega. i. 7 l. si fuerit. in. fi. s. d.
lega. iij. 7 l. ab eo. C. de fideicō. 7 C. cōia de leg.
l. si. in. fi. sic ergo istud legatum uidetur pro nō
scriptum. ideo nō debetur ab aliquo: ut. l. i. §.
in primo. s. de cadu. tollen. **P**ossumus dicere
q̄ sit speciale in relicto alimētorū: quod resp
cit piam causam. pro quo facit. s. e. l. libertis. §.
fi. 7 in. l. i. C. de fideicōmiss. 7 secūdum hoc nota
q̄ relictū ad pias causas: licet sit pro nō scriptuz
tamen debetur ab herede. uel aliter 7 melius
differentia est an aliquis relinquat ab illo simpli
citer cui nihil reliquit: 7 tunc loquuntur contra
ria. aut reliquit ab aliquo cui nihil pecuniarium
reliquit tamen fecit eum executionē: 7 tūc potest
ab eo relinqui 7 uidetur relictum ab herede. si
mile in tutore: quia quod relinquatur a tutore.
uidetur relictuz a pupillo: ut. l. peto. §. mater. s.
de lega. ij. 7 l. etiam. C. de fideicōmiss. q̄ autem
hic fecerit testator gatiū executorē patet hic
in tex. ibi eandē uero sentētiā 7 c. quod est no.
Alij timentes hoc contrarium dicunt gatiū se
iūm una cū alio fuisse institutum. ideo relictum
ab eo ualeat. **I**sta so. in se uera est tamen facit uio
lentiam littere unde tene primam lect'. **E**t not.
glo. que dicit hic q̄ quando testator dicit execu
tori. uolo q̄ des tantum talī: perinde est ac si di
ceret. uolo q̄ accipias tātum de hereditate mea
7 des talī. quod est notandū. facit quod habui
stis in. l. deniq3. §. interdus. s. de pe. le. quod pu
to uerum quando talia uerba ad executorē diri
guntur. **U**enio ad secundum contrarium. di
citur hic q̄ executor nō potest distrabere. con
tra. de. l. si quis ad declinandam. C. de epis. et
de. Sol. glo. in. l. contraria erat executori per
missum. hic non. **I**sta glo. in se dicit uerum q̄
quando executori est permessa alienatio potest
alienare: ut no. in. l. penul. C. quando decre. op'
nō est. 7 in. l. i. in prin. s. de re. eorum. **S**ed ad
l. si quis ad declinandam. nō est bona solu. qa
nō fuit permissum a testatore sed a lege. quare
hic nō permittitur a lege sicut ibi. **S**pecu. in. ti.
de instr. edi. §. nunc aliqua. versi. nunquid exe
cutor. dicit aut uult uendere: ut in causam alimē
torum conuertat: 7 potest: ut ibi. alias non: ut
hic. **I**stud nō uidetur bene dictum: quia hic
uolebat uendere: ut conuerteret in causam ali
mētorum: quod nō potest. **Q**uare tu dic qui
dam sunt executores uniuersales. et isti pos
sunt uendere sicut heredes: ut ibi. **Q**uidam
sunt executores particulares ad legata soluen
da alio herede instituto. et isti nō possunt
uendere nisi testator hoc permittat: ut hic.

nie. de alt. le.
7 i. d. l. here
ditas. **I**te l3
aliquādo le
gatar' acci
piat directo
7 p̄pria au
ctoritate. l. ti
cia cuz testō
§. i. de le. ij.
nō tū dicit
heres 7 hoc
opatur q̄ si
vnuus tm sit
istitut' heres
q̄ decedit vi
uo testatore
dicat decede
re itestatus
nec fideicō
missarii ad
pias cāserūt
heredes. se
cus fm opi
bar. 7 hanc
sniam cōtra
bart. tenent
Frā. tigrī 7 e
pifis. in. l. ca
ptatorias. d
le. i. 7 do. bar
tho. de fartia
no i perusio
ualētissimus
utriusq3 iu
ris doctor i
solēni repe
sua. c. si pas
de test. i. vi.
ueritū si cēt
clausula co
dicillaris he
redes ab ite
stato grauā
rentur resti
tuere istis si
deicōmissa
rijs. 7 ita ē
p̄ ista fētētia
cōsuluit do.
Jo. uelle. 73
ad predicta
posset r̄sio
ri p no. per
bart. i. p̄silio
incip. **M**ico
laus fecit te
stamentuz 7 c.
vbi dicit q̄
vniuersitas
bonorū assi
gnata alicui
nō istituto fa
cit p̄sumi isti
tutionē. l. bis
7 bis. d. here.
isti. cū glo. q̄
rōnes cessāt
i casib' supra
dictis. 7 vid
q̄ dixi p' bar
to. i. d. l. si sic
7 i. d. l. cētū
rio. 7 in. d. l.
hereditas. in
d. l. si q̄s ti
cio. 7 in. d. l.
bis uerbis.
ADDE que
posui in. d. l.
cēturio.
Executo
ri p̄missū. an
liceat execu
tori uedere.
7 an teneat
satisficare. vi
de cū i. l. di
uus. j. si cui
plusquā p. l.
falcī.

Alcidia. utrū de relicto alimētorū detrahif falci. adde oīno bar. in. l. diu. j. ad. l. falci. adde tñ q̄ alimēta relicta filio naturali nō cedūt in piaz cām fm̄ bal. in repeti. l. i. C. d. sacrosan. eccle. et in. vij. col. ubi idem dicit. et in relicto facto concubine.

Ad pias cās. utrū relictu cā alimētorū dicat p̄iū. et q̄ dicat p̄bat. tex. in. l. mella. in prin. j. e. vbi pietatis cā. et bar. i. tracta. tu alimētorū determinat idē q̄d hic. et adde ang. et alios in. l. sti. chū. §. stipulatio. de vbi. obli.

Altio op. vide alex. i. l. si certis ānis. C. de pac.

Quero igif. S3 qd si executor el iter se discor dat quis exequetur. vide bal. i. l. id qd paupibus. in. v. col. C. de epis. et cle.

Distribui iter paupes. Et vide. j. et in vltia apostilla mag. in fine.

Hereditas aditio. et de materia executorū vi de aliqua q̄ habetur. j. e. in. l. a filio. et ad. q. bar. h. vide bal. et imol. in. l. si i. die. i. pun. d. cōdi. et de.

Sit adita S3 utrum i donatiōe cā mortis possit dari executor vide Bal. q̄ sic i. l. executorē in. ij. col. de execu. rei iudi.

Importat arbitriū. no. q̄ istud vbi licentia iportat arbitriū boni viri. et ad hoc vide no. per bar. in. d. l. i. in. v. q. prin. C. de sacrosan. eccle.

Certe si diceret. h. bal. i. c. i. i. h. p. illū tex. d. pa. iura. fr. uide tur tenere q̄ riu. dixi in. l. si sic. de le. i. et ibi bar.

L. q. expt. candi. et ibi bal. C. de ac. cusa.

Plenam potestatem. Not. q̄ ista sunt paria dicere libereue plenū mada.

Item oppo. q̄ nudus minister non habeat actionē contra heredem: ut. l. lucius. §. meua. j. ad trebel. et l. si quis ticio. §. de leg. ij. Solu. glo. hic speciale in causa alimentorum sicut ad pias causas: ut. l. nulli. C. de episco. et deri. et no. in. d. l. si quis ticio. §. de le. ij. ¶ Opp. dicitur hic q̄ in legato alimentorū habz locum fal. Lōtra i relictis ad pias causas quis nō patitur falcidia^a ut in auē. similiter. C. ad. l. falci. Sed relictū alimētorū respicit piam cām: ut in precedenti cōtrario. ergo et. Solu. quicquid pro anima relinquitur videtur relictum ad pias causas: ut no. in. l. si quis ticio. §. de le. ij. quare dic aut alimenta relinquuntur contemplatione amicitie tantū. et detrahatur falcidia: ut hic. et l. hereditatuz. j. ad. l. fal. Aut relinquuntur cōtemplatione paupertatis. et sic pro anima ad pias causas: et tunc nō detrahatur: ut. l. contraria. et i hoc sunt forte cor. recte iste: ut. l. si quis ad declinādā. C. de episco. et deri. Bñs Fran. de pisis dicit q̄ hoc probaf in corpore: ut cum de ap. cog. in. §. aliud quoqz capitulū. dū dicit alimēta impēdi. et §. dixit piuz et. ¶ Ultimo op. ad si. dicitur hic q̄ iste libert^o admittitur ad percipiendū legatū. Contra. hic fuit relictū illis quibus. cibaria et uestiaria presta bat. sed annua prestatio causa alimētorū nō dicitur cibaria et uestiaria: ut. l. codicillis. §. de ann. le. ergo et. So. siquidem prestabantur diuiti uidentur prestari non in causa alimētorum: ut ibi. Sed si annua prestatio fit pauperi ut liberto. in dubio uidetur fieri causa alimentorū: ut hic probatur in. l. si cui annuū. §. de an. leg. et no. in. l. cū hi. §. si in annos. §. de transac. ¶ Veniamus ad. q. et uideamus qualiter isti executores uendere possunt. Hos habuistis supra duo. Prio q̄ executor uniuersalis pōt uendē. Secūdo q̄ executor particularis alio herede istituto nō pōt uendē nisi testatore pmittente. ¶ Quero igif. primo quis est executor uniuersalis. Respōdeo qñ pauperes christi sunt istituti. executor est tūc uniuersalis: et habet vim heredis: ut. l. si quis ad declinādā. C. de epis. et cle. Item cū nemo est institutus. sed iussit testator bona sua distribui inter pauperes per suos executores. isti tunc habent vim heredis: ut hic a contrario sensu. ibi alio herede instituto et. quasi dicat si alius nō esset heres institutus haberet vim et nomē heredis: ut si diceret uolo q̄ accipias d hereditate mea et dea pauperibus: ut dicit glo. hic. et facit. l. deniqz. §. interdū. §. de pecu. le. et idem tenet Inno. i. c. cū tibi. ex de testa. ubi uidetur casus. et Ros. in ti. d. actione ex testamēto in glo. quā dedit. ¶ Secundo quero quid de executore particulari relicto per ista uerba. talis fecit tales suos fideicommissarios et executores quib^o dedit licentiā et potestatem uendendi de bonis suis cū bānimento et sine usqz ad satisfactionem itegrā promissorū. quero ergo utrū ad hoc ut ista cōcessio alienandi valeat requiratur hereditatis aditio. Spe. in simili tangit istam. q. in. d. §. nunc aliqua. §. sed pone. et nil ibi determinat. Breuiter dico sic. siue ponamus ista legata relicta eē ex testamēto executores nō possunt uēdere nec alienare nisi adita hereditate ex testamēto: ut. l. si nemo. §. de testa. tu. et l. nemo. j. de re iudi. Siue ponam^o esse executores ab intestato non possunt exequi nisi

tū et p^o potestatem facit ad hoc qd no. dicit bal. l. l. et si p^o tres l. xi. col. si qd cautio. et adde qd habere liberā uolūtate eē submissum regulis iuris h3 bar. in. l. fideicommissa. §. si sic. de le. iij. et adde qd dicit bal. l. l. si qd maior. in prin. C. de trasac. qd si dixerit q̄ faciat uelle suū. vic q̄ iportat liberam uolūtate adeo q̄ null^o d̄dicere possit fm̄ bar. i. c̄uag. ad repri. v. videbif.

adita hereditate ab intestato: ut. l. ij. j. de fidei. cō. li. et l. si. in prin. de manu. re. et l. qui filio. §. i. et ibi no. de here. insti. et insti. de eo cui bo. liber. cōser. ca. adi. §. i. et l. quod pure. i. fi. j. quādo di. le. ce. ¶ Portet ergo q̄ hereditas sit adita^a sicuti enim datio tutele que est fauorabilis. et relictum libertatis que e ita fauorabilis nō pōt ualere nisi secuta aditione. ita potestas data executorib^o nō ualebit nisi aditione secuta. ¶ S3 q̄ro quid si nemo uult esse heres ex testamēto uel ab intestato. nec e t̄ fiscus. Dicit ipse cogita p te. ¶ Proce do ulterius posito q̄ potestas alienandi sit cōfir. mata aditione hereditatis examinem^o uerba p. missionis q̄ dicūt quibus dedit licentiā utrū im. portet liberā uolūtate an arbitriū boni uiri. In. no. ponit hoc transitorie extra de sta. mo. c. cuz ad monasterium. circa si. in glo. super uerbo licē. tiā. et ibi uidetur tenere q̄ licentia intelligatur li. bera uoluntas sine aliqua causa. tamen hoc non probat. crederem cōtrariū q̄ uerbu licentia im. portat arbitriū boni uiri. quod probō. nā no. men licentia descendit a uerbo licet: quod tātū est dicere quantum licitū sit. sed non est dubiū q̄ ista uerba si tibi uidetur iustum uel licitum ipor. tant arbitrium boni uiri: ut. l. fideicommissa. §. q̄. q̄. §. de le. iij. et l. si sic. §. i. §. de le. i. et l. fideicommissaria. j. de fideicō. li. Item probatur ex. l. i. C. de sacrosan. eccle. ibi habeat unusquisqz licentiam et. quia licentia intelligit de arbitrio boni uiri. ne. qz enī pōt filiū exheredat et deū istituere: ut no. i. l. si quis ad declinādā. C. de epis. et cle. alias si haberet liberā potestatem posset filiū exheredare et p̄terire. sicut miles cui e concessum liberū ar. bitriū testandi: ut. l. i. §. de tes. mili. Itē dicit testa. tor et do liberā potestatem. quero qd sit hoc dictū liberā potestatem. Certe si diceret^o potestatem sim. pliciter referret ad arbitriū boni uiri: ut. l. nepos proculo. de uerbo. signi. l. qui explicandi. C. de accusa. Sed ex eo q̄ dicit liberam intelligo q̄ intelligatur in eius liberam uoluntatem colla. tum. quod probō: quia uerbum libera descendit a uerbo libet quod importat liberaz uoluntate: ut. l. fideicommissaria libertas. j. de fideicō. mis. li. ibi dum dicit libuerit et. pro hoc etiam uidetur tex. §. de testa. mili. l. i. in prin. et l. etiam. §. i. j. de bo. li. facit. l. procur. cui libera. §. de procur. Idē si dixerit plenam potestatem et licentiam: ut pro. batur in. l. i. §. de tes. mili. in duobus responsis ibi positis. et no. in. l. si procur. ad unā. C. de pro. cur. et l. fideicommissa. §. q̄. q̄. §. de leg. iij. ibi: non enim plenum et. ¶ Ex predictis no. q̄ ista uer. ba plenum et liberum si adijciantur uerbo quod alias de sui natura importat arbitrium boni uiri facit ipsum significatiuuz libere uoluntatis si. cur uerbu uolo. ad quod facit. l. i. §. de testa. mi. li. ¶ Sequitur in uerbis uendendi et alienandi quero utrū isti executores qui habent potesta. tem uendendi possint permutare uel insolutum dare uel obligare. Et uidetur q̄ non per. l. si pu. pillorum. §. si pretor. §. de re. eorum. In contra. rium uidetur q̄ sic per. l. si uenditionis. §. qui. mo. pig. uel hypo. sol. So. quandoqz ista per. missio fit a pretore uel iudice. et debet stricte in. telligi. ita loquit. §. si pretor. Quqz sit ab alio p. uato: et tūc appellatio uēditionis cōtinet omnez alienationez^m per quā impletur causa ob quam

et do. Anto. i. c. i. de cōsti. et dicit abb. ficul^o p illuz tex. in. c. l. de bis que si. a ma. par. ca. q̄ vbi faciat fm̄ uolūtate tuā referet ad absolutā uoluntate non ad arbitriū boni uiri. in contrariū t3 bal. in ru. de pe. iudi. qui ma. iudi. et in. l. i. in ver. q̄ ro nūq̄ in. dex. et vide bar. i. l. si. ad si. C. de pto. stipu. qd de ver. uereti. oni et cōfici. tic p bal. i. l. si. d. iure do. ipetr. et ad bar. i. mate. ria in. l. credi. tor. §. lucius. §. mada. et vide bar. i. l. si sic. de le. i. et de pcura. tore q̄ h3 li. bera uel ple. nā potestate et qñ habeat et. uide alex. in. l. si pcura. tor. C. de p. cura. m C. d̄z alie. nationē. no. q̄ appellatio ne uēditionis cōtinet ois act^o dñij tras. latius hoc uerū qñ pro. fert a prima. to fecus si a iudice: vt. l. pupillorū. §. p̄or. de reb. eorum. et ad. de qd no. i. l. i. C. si ad. uer. trasac. et vide bar. i. l. i. vbi habes post cū. C. d. usucap. pro. empto. h3 an prohibitus alienare probeat posses. siones trans. ferre. vide alex. in. l. i. §. si uir vxori. j. de acqui. pos.

a Tenet q sic bal. i. d. l. pe. q'cipit. p'diu. C. qñ decre. opusñ e. seq' gl. ibi: vbi oio uide. z ibi dicit q' e passus nou. z ad bar. h. adde bal. i. l. fi. s. f'naut legata. C. d. bo. q' lib. z ad hic no. adde bar. i. auē. hoc ius porrec. tum. circa medium. de sacrosanc. ec.

b C' nō possit. Adde qd idē t3 bar. i. l. a diuo pio. s. i veditioe. de re iud. z bal. i. l. or. do. de exce. rei iu. z abb. i. c. qd ad cō. sultatōez. de re iud. qd tñ. limita eē ue. rñ uel d iure isto uel ut res magni ualoris pro paruo debi. to si uēdāt f3 gl. i. l. q. diu. d. distrac. pigno. alias hodie ēt me. liora possēt capi p' satisfi. cōe d'biti pe. cuniarij fm. imolā. i. d. s. i uēditōe. et io. an. i. addi. spe. i. ti. d. exe. cu. sētē. s. se. qf. sup. d. p. mo referētē ita tenuisse gūf. d. fuzā. p. auē. h. nisi. C. d. sol. z p. s. qd d. d. fide. nullo. vñ di. eta auē. sumi. tur. ADDE qñ res mag. ni ualoris possit uēdi p. puo debito bal. cōs. l. e. iij. li.

fuit permessa uenditio. unde cum sit permessa uēditio p' satisfaciendis legatis quicquid faciat ut legata soluat appellatioe alienatiois continef. pro hoc facit uerbū hic posituz. i. uendendi alie nandi z t. qd uerbū alienare generale est. gl. ē in l. statuliberi a ceteris. s. quintus mutius. j. d. sta tuliber. ¶ Quarto sequitur de bonis suis. quero utruz executor possit agere cōtra heredes ut ex. bibeāt res hereditarias: ut uideat que expediat uendere. Puto q sic p. l. si tibi optio. s. fi. s. de op. le. ¶ Quero an exhibitis oibus rebus uel si exhibitis possint executores isti uendere rez quā uolent. Glo. in. l. pe. C. quando decre. opus nō est. tenet q sic. contrarium tenet glo. in. l. q' diu. C. de distrac. pig. Respondeo siquidem isti exe cutores non habent liberam potestatem sed so lum est eis commissum per uerba ip'ortantia ar. bitrium boni uiri: non esset dubium q non pos sit ponere manus ad res quas uolunt. sed d3 fa cere arbitrio boni uiri sicut pretor i. l. magis pu to. s. ne passim. s. de re. corū: z l. a diuo pio. s. i uēditōe. j. de re iudi. Sed si poneres ipsos ha bere plenam z liberā uoluntatem in casu premis so tunc debes scire q libera uoluntas debet itel ligi dum tamē bona fide faciat: ut. l. creditor. s. lutius. s. man. Sed ille qui rez magni precij uel let uēdere pro modico nō faceret bona fide: ut no. in. d. s. ne passim. s. necnon. ideo non ualet eorum uenditio z poterit reuocari. ita debet itel ligi glo. in. l. pe. C. quando de. opus non est: ga ita debet intelligi dūmodo faciat bona fide. ita d3 intelligi. l. creditoris. s. de distra. pig. ¶ Que ro an isti executores possint uendere pro quan to precio uolunt. Dixi. s. q' si ipsi non habent liberam potestatem non possent. sed deberent uendere arbitrio boni uiri. Sed si haberent libe ram potestatem dixi q' deberent facere bona fi de. Si ergo rez magni precij dederint pro mo dico bona fides non uidetur uersari: ut. l. i. C. si pigno. uen. aga. ideo poterunt reuocare illā uē ditionem. Sed dubitatur de modo reuocandi. nam in. l. pe. C. si pigno. uen. aga. uidetur uelle q' primo heres debet agere contra executorem z eo existente non soluēdo ueniat contra empto rem. s. sic z alibi in. l. qui fundum. s. procurator j. pro emp. uidetur uelle tex. q' indistincte dñs possit agere contra emptorem: z hanc partez te neo: q' alienatio facta nō fuit iuridice. Ad ob. l. i. C. si pig. uen. aga. quia ibi creditor uēdebat iure suo z ad sui utilitatē. iō eius gratia collusio non tantum attenditur ad annullandam uendi tionem. sed in casu nostro z in. s. procur. execu tor uendit ad utilitatem alterius z nomine alte rius. ideo indistincte annullatur uenditio f3 di stinctionem. s. procur. ¶ Quero an heres sit re quirendus quando executor uendit. primo qñ eligit rem quam uult uendere. secundo quādo limitat precium pro quo uult rem uendere: an istis duobus casibus heres debet requiri. Uide tur q' nō: quia per regulam cum ist: executores possint facere inuitis heredibus. ergo ipis igno rantibus: ut. l. iiii. j. de fideicommiss. li. z. l. qui po test. de reg. iur. ¶ Preterea quando aliquis facit procuratorem ad uendendum non requiritur q' procurator teneatur dominum requirere qñ uendit. sed dominus potest prohibere si uult:

c Precio uolunt. z utz executores possint mo. uere acti. et d'bitores. ui de bal. q' sic in. d. l. id qd paupib'. i. iij. alias. v. col. d' episc. z ele. p. bar. i. l. fi. q' g'ntio. d. le. i. z bal. i. l. nulli. e. ti. po nit an possit agere z que niri.

d Contra ptorē. Sed p'ri opti. te. nunt pau. de. ca. l. i. fi. p'ciū d' p'cu. p. d. l. i. ad quā di cit q' bart. fi. bñ rñdet. et b. diē ueruz si executorē sint soluēdo c' Sit req. rendus. An heres dbeat regi ab exe cutorib' b'ff p. bal. i. l. nul lus. i. ij. q. in. s. iij. colū. de episc. z ele. p. spec. i. ti. d. l. stru. edic. s. nūc aliqua. vbi p. io. an. p. pe. d' ach. j.

e. tua nobis. d' testa. fac qd no. bal. i. l. captatorias. i. iij. q. i. fi. C. d' testa. mili. an possint declarare icerto req'ito herede: z h. adde bal. i. l. id qd paupib'. in. xviii. q. C. de episco. z cleri.

f C' In p'riū uidet. Et no. q' si q' sit executor testi z rē uēdat p' petere em ptor q' heres cogat hūc q'ctū ratificare ne sibi qd unqz moueat f3 bal. i. auē. si capti ui. C. d' epi. z cle. C' Dubi taf. an execu tores possint uēdere hita fide d' f'cio. die d' h. ut p. bar. i. l. a di. uo. s. s. si em ptor. d' re iu. z no. qd diē bal. i. l. ij. C. d' uro. mili. se audiuisse a bar. ubi oi no uid z utz heres soluēi legata execu tōi sit libera tus a legata riis. uide io. an. i. ti. d. in. stru. edic. s. nūc aliqua. cu' d'ca seq. tur. pe. d' an. cha. i. cle. i. d' testa. z utru executor pos sit p' se eme 7 re res uena les. uid. Jo. an. i. d. s. nē aliqua.

ut. l. man. s. man. z. l. si tibi mandauero. e. ti. In contrarium uidetur casus in. l. iiii. C. de distrac. pigno. z in. l. legatum. s. de usufru. le. z. l. i. s. qd dicitur. j. sicut plusq' per. l. fal. z. l. hac edictali. s. omnibus. C. de secun. nup. Unde credo sic dicē dum si isti executores essent assumpti tanq' bōi uiri: tunc sine dubio esset requirendus heres: ut. l. siquis arbitratu. de uerbo. obli. z. l. theopom pus. s. de dote prele. Sed si habet liberam po testatem ut proponitur. puto idem q' heres de beat requiri per. l. creditor. C. de distrac. pigno. z per. l. i. s. quod dicitur. j. sicut plusq' p. l. falci. Item per rationem. nam eorum presentia possz trahere executores ad aliam rem uendendam uel ad uendendam eam alio precio. ergo debēt requiri: ut. l. sed si in tres. z. l. sicuti. s. de arbi. Preterea ista libera potestas importat ut bona fides adsit. Sed ille qui facit clam quod est face re non requisito eo qui potest cōtradidere uide tur facere clam z mala fide: ut. l. clam possidere in prin. j. de acqui. pos. z. l. prohibere. s. clam. j. quod ui aut clam: z sic uidetur mala fide facere z sic non ualet. Ad contrarium respondeo sic. z dicas quidam sunt executores qui habent po testatem uendendi a lege z isti debent requirere partem: ut. l. a diuo. s. in uenditione. j. de re iu. z no. per. l. y. in. l. ab executore. C. quo. ap. non reci. Quidam sunt habentes potestatem ab ho mine: z tunc aut ista potestas fuit uoluntaria: ut potestas uendendi quam dominus dat procuratori que semper est uolūtaria cū dñs possit eā reuocare quando uoluerit. tunc dñs nō ē reqrē dus imo debet ipse p'hibere si uult: ut. l. si tibi mandauero. s. man. cum similibus. Si uero ab initio fuit uoluntaria postea incipit esse nō uolū taria sed necessaria ut potestas quā debitor dat creditori alienandi: z tunc siquidem illa ptās su it limitata: ut quia dixit do tibi potestatem uen dendi a tali die in antea pro tanto precio: z tūc nō requiritur citatio domini uel admonitio. ita potest intelligi. l. fi. s. fi. C. de iure do. impe. s3 si non esset sic limitata tunc dominus debet ci tati: ut. l. creditor. z ibi no. C. de distrac. pigno. ¶ Nunc ad propositum mandatum datus execu tori fuit uoluntariū respectu testatoris. necessa rium respectu heredis nec est limitatū. ideo h'is debet requiri: ut. d. l. creditor. nisi testator aliter disposuisset. ¶ Quero heres requisitus uult im pedire istam uenditionem. quid habet facere ut uenditionem impediatur. Respondeo siquidem uult impedire totaliter ne fiat: tunc non potest alio modo nisi offerendo pecuniam necessariā pro soluendis legatis: ut. l. fi. s. iiii. C. d' iure do. impe. Item potest dicere offero me paratū uen dere z de precio satisfacere legatariis: z aliis p quibus executores uendere uolunt infra termi num cōpetentē z de hoc dare fideiussores: quo facto heres in uendendo presertur: ut. C. de li tig. in auē. ad h. z. C. de pigno. auē. hoc si debi tor. Sed si non uult impedire uenditionē totali ter: sed illius rei tñ: tunc debet ostēdere q' alia res ē q' magis expedit uendi uel magis cōmode uendi potest ut sic eos in mala fide constituat. Itē si executores uolūt uēdere modico precio ostēdat h'is q' alius uult emere maiori p'cio: ut sic si aliter faciant constituat eos in mala fide.

i auē. si capti ui. C. d' epi. z cle. C' Dubi taf. an execu tores possint uēdere hita fide d' f'cio. die d' h. ut p. bar. i. l. a di. uo. s. s. si em ptor. d' re iu. z no. qd diē bal. i. l. ij. C. d' uro. mili. se audiuisse a bar. ubi oi no uid z utz heres soluēi legata execu tōi sit libera tus a legata riis. uide io. an. i. ti. d. in. stru. edic. s. nūc aliqua. cu' d'ca seq. tur. pe. d' an. cha. i. cle. i. d' testa. z utru executor pos sit p' se eme 7 re res uena les. uid. Jo. an. i. d. s. nē aliqua. C' Itē no. q' d'bitores sol uētes execu torib' n' libe rēf ipō iure z iō possunt dicere nolle soluere nisi d' p'f' u here dis f3 bald. no. i. l. i. C. d' ecce. s3 an un' executor possit aliū fa cere uid. l. q. dā. d' re. du. z bal. oio i. l. null'. i. v. dñi. C. d' episc. z cler. z i. l. in epistola. i. fi. C. d' fideic. Executor p' male ablata rēittere uel restituere f3 bal. i. l. et. C. d' fideic. An executor te neaf facere i uētarū. uid bal. i. auē. sed cū test. i. fi. C. ad. l. fal. C' Facere clā. Dicit fa cere clā q' fa cit irrequito eo q' possz a liq' mō d' dice re. qd no. et aōd bar. i. l. si intelligit. s. tacita. j. d' iu re f'f. s. ibi p' eū i. l. clā pos sidere. i. pñ. bic alleg. b' C' Uēditio nez ipediatur.

aroris pau- de ca. cōfil. vii. ro. cōfil. ecccliiij. abb. cōfil. xl. iij. ij. libro. Aio. §. i. ipera- tor. no. ra. hlio. no. ad limitati. eoz q notat bar. i. l. liber tis qe. §. lu. ti. §. e. uide qd ibi dicit. bal. i. l. i. C. d. le. §. i. l. h. ca. d. pdi. l. i. r. et bar. §. bal. et ag. i. l. duor tio. i. p. n. sol. ma. §. ag. i. l. n. i. a. j. d. so. lutio. bñ. fac. qd no. bal. i. l. qd i. uxore. C. d. ne. ge. ADDE bal. cōfil. lxxvii. iij. li. b. C. iure le. gat. Si ma ritus reliq. alimēta uxori in domo utz debeat opari here. dit. i. r. i. bar. to. h. r. q. fi. bal. §. que. oi. no. uis. l. i. C. d. le. Itē. h. fi. p. stare i. domo pp. heredu. scuti. tā. e. malos. more. remit. tif. talis. pdi. tio. idē. h. cū. heredu. i. r. i. h. poss. b. ita. re. sine. fini. tra. suspi. qz. cēt. uis. pul. chra. ut. ibi. p. bal. i. d. i. ubi. ē. t. ponit. q. si. p. m. a. dat. filius. ut. bonorifice. tā. tractat. eo. mō. e. forma. put. ipe. trac. tabat. qd. cō. tinea. appel. latio. istoz. q. h. o. q. quem. ibi. oio. uide. r. uide. bar. i. l. diuortio. solu. matri. c. Ela. ap. pellatō. No. q. a. f. n. i. a. lata. ad. pias. cas. si. l. z. appellari. qd. alibi. h. b. ē. §. qd. fac. qz. nō. repit. exp. sse. p. b. i. t. u. i. l. l. i. i. maiorb. d. appellati. e. extra. e. c. d. appellati. nibuo. C. Itē. fac. §. i. h. i. s. que. j. d. lib. cau. r. j. q. i. appel.

Spe. in ti. de dona. inter uir. et uxo. §. forma. §. h. nūqd. z. ibi dicit q. sūt obligata: nā cū alimen ta debeatur ex bonis mariti z. bona sūt obligata p. eis: ut h. r. §. e. l. ii. ergo rē. z. l. y. z. Ja. d. are. dicit idē in. l. rē i. p. i. §. exactio. C. de rei. v. ac. Quidā doctor lōbardus disputauit Trimum tali rōne: q. a. certi sūt casus in q. bus bona sūt obliga ta: ut in. ti. q. i. ca. pi. uel. hypo. ta. cōtra. Sed iste casus nō est de illis. ergo rē. Aduerte ad. l. istaz. z. l. ii. §. eo. Rñ. q. hic loquit qñ bona sunt desi gnata: ut alimenta prestetur. sed uir nō hēt bōa designata ad hoc: z. l. bona sunt obligata p. do te. secus est in alimētis quod uidet uerū: tñ si sū dus eēt datus p. iestimato: z. si eēt res destinata p. oneribus matrimonii puto q. illa bona effēt obligata cū fuerint data pro onerib. mrimonii.

Ex. l. sequenti. C. Si testator emit libro filio: z. i. testō disposuit q. cōferret si filius moriat uiuo p. re q. alteri filio cōtulit libros z. p. fecit studiū: moriat deide p. ter cū dicto testō filius tenet cōferre.

Aio. Legatū in dubio intelligit trāslatū i. aliū cū onere suo hoc. d. cōcordat. l. legatū. j. de adi. le. C. Op. de. l. si tibi. j. de adi. leg. So. ibi legatuz fuit trāslatū i. eundē h. in aliū. Per istā. l. dixi in. q. de facto p. f. habuit filius que primo studere fecit z. sibi libros emit: z. in testō uoluit q. filius libros cōferret. contingit q. pater sup. uixit z. fili. decessit. p. f. dedit postea alii filio illos libros q. p. fecit studiū suū. deinde p. f. decessit cū eodē testō querebat an filius deberet cōferre. Dixi q. sic: quia isti libri uidentur trāslati cum suo onere: ut h. r. l. legatum. j. de adi. le. quod no.

Ex. §. sequenti. C. Si testator legat alimēta uxori in domo testa toris nō p. dit legatū si cōmode habitare nō po test. Et qd. iportet dicere donec stabit in domo Et an. dicitio quoad faciat cōditionez.

Imperator. Legatuz alimētorū factuz alicui quoad cum aliquo morare durat etiā mortuo eo cum quo debet morari. Itē eo uiuo ex iusta cā p. t. ab eo discedere. h. d. cōcor. l. i. C. de le. uides ergo i. prin. q. post mortē debēt alimēta. Cōtra de. l. seio. i. p. n. §. de an. le. So. ibi legatuz relictu fuit fauore ei. cū quo dz morari. h. nō. C. Itēz opp. quādo cōditio mixta q. p. dēt ex uolūtate lega tarii z. alteri. deficit p. p. ter casuz deficit legatū: ut l. legatū. C. de cō. inser. z. l. in testō. j. de cōdi. z. de. So. dicit qd. a. q. dicitio quoad nō facit p. d. i. tionē: ut no. i. l. i. C. de leg. hoc nō ē uerū ut dixi i. l. i. j. de cōdi. z. de. id. gl. alibi dicit q. ē spāle fa uore alimētorū: ut no. i. l. i. C. de insti. z. sub. z. l. i. testō. j. de cōdi. z. de. que glo. dicit h. itatez. licz. Dy. aliter dicat i. c. i. putari. d. re. iur. li. vi. z. Pe. i. l. i. C. de lega. quorū opi. reprobo i. l. illis liber tis. j. de cōdi. z. de. z. ibi dicā. Mo. ultio. i. h. bui. §. q. ille q. dz morari cū aliquo si nō pōt ex iusta cā nō p. dit legatū. z. dic: ut. l. meua. in. fi. §. d. an. le. vnde si testator relinquit alimēta uxori in do mo ipius testatoris. si nō pōt ibi cōmode mora ri: q. a. ē iuuenis: z. aliq. sūt ibi q. uerisimiliter luxu riarētur cū ea pōt h. ē z. petere alimēta z. recede re de domo. p. hoc. l. p. e. ubi pupillus educa ri debeat. C. Quero qd. iportat dicere donec sta bit i. domo cū heredibus. Rñ. deo iportat fauo rē heredis: q. a. ibi stādo d. f. minus grauis alimen tatio. Scōo cōtinet aliud cōmodū: q. a. iste q. de bet stare i. domo dz p. stare aliqua seruitia s. m. q. li tatē p. sone. nā si ē famula dz p. stare fuitia h. z. qua

litate sue p. sone nō tñ iure fuitit. Dices tu im mo oia dz facere: ut. l. ficut patron. j. de op. li. Rñ. illud est uerū qñ mulier p. cepit alimēta non iure legati. sed q. a. ē uxor que h. z. alimēta ex eo q. opatur i. domo. h. aut h. z. iure legati. Ex. l. sequenti.

C. Adiectiuū significatiuū p. sone an porrigatur ad alias p. sones. Et alimētoz. aliqua priuilegia uide. j.

Ela. Adiectiuū significatiuū eta tis adiectū p. sone legatariū nō restrigit legatū. Itē alimēta relicta simplici ter debēt i. uita. Itē alimētoz. fauore puber tas i. masculis itelligit usqz ad decimū octauū an nū. i. feminis usqz q. rtum decimū annum. h. d. C. Mo. tex. ibi: aut si nō apparet rē. Item no. q. puer z. puella itelligit donec durat pubertas. C. Op. ad. p. n. ex. glo. z. uidef. q. adiectiuū signi ficatiuū p. sone restrigit etiā: ut porrigat ad alias p. sones q. q. sint eiusdē etatis: ut. l. nō aliter. §. fi. §. de. le. iii. So. h. illud adiectiuū adiectū certe p. sone: q. a. dicit titie puelle: unde cā demonstratio nis magis q. restriciōis v. f. appositū. h. ibi ponit tur adiectiuū simpliciter z. i. definitē tñ unde dz referri ad illas p. sones q. b. cōuenit illa etas. Itē d. f. h. q. alimēta debent i. uita tñ. Cōtra. §. e. l. iii. So. ibi fuit legatuz fundus ad alimēta z. sic p. prietas. h. uero simpliciter alimēta z. sic cū ui ta finiūtur. simile i. l. cū hi. §. cōstat. §. de trāfac. z. j. ad. l. fal. l. hereditatū. C. Tertio op. d. f. h. q. pubertas durat in alimētis usqz ad. xviii. annum. alias §. Cōtra istud op. de. l. si arrogata. §. non tātū. §. de adop. So. ibi eodē mō quo hic acci pit: ut ibi no. C. Ultimo q. a. h. ponit unū specia le fauore alimētorū. q. ro de aliis qd. specialia h. z. Rñ. habet fauore. prio quia ex minus utili uolū tate debentur cū triēniū p. statioe: ut. l. i. C. de si deico. Itē q. a. pōt relinqui nō capacibus: ut. §. e. l. is cui. z. l. seruos. j. e. Itēz p. clausulā genera lem que minuit legata legatū alimētorū nō mi nuif: ut. j. e. l. libertis. §. posthumus. Itē q. reli ctū noiatiz itelligit repetitū a substituto: ut. §. e. l. iiii. §. lutiuz. Itē h. z. priuilegiū in modo exigē di: q. a. empor h. z. actionē: ut. §. e. l. alio. Itē bre uiores dantur dilatiōes: ut. l. ii. de re iudi. Item nō admittitur appellatio. ut. l. fi. j. de appel. re. Itē quandoqz nō admittitur cōpensatio: ut. l. iiii. C. de compensa. Itē habet priuilegium in modo duradi. nā puberras itelligitur longiori tpe: ut h. Itē nō pōt pacto p. b. etium sine aucto ritate iudicis remitti: ut. l. cum hi. per totā. l. §. d. trāfac. Itē pōt agi. p. bis tpe feriato: ut. l. ii. §. de feris. p. it z. alia specialia reperiri. quod laborio sum esset potius q. subtile: ut dicit gl. in simili i. l. i. §. fo. ma.

Ex. §. sequenti. C. Solitus in quor uicibus uerificetur: z. que sit differentia inter solitum z. consuetum.

Sed si alimenta. Illud dici tur que soli tum esse facere quod ultima uice facit. h. d. hēs q. dicitio solitus uerificatur in una uice. aliud er go est dicere. ita solitū fieri. aliud ita facere cōsue uir: q. a. cōsuetudo requirit binū actū. C. Mo. q. h. b. u. p. n. itis uel preteriti t. p. is porrigit ad t. p. s. pre sens. C. Cōtra qd. op. z. uidef. q. porrigat ad fu turum per. l. si ita. j. ti. i. l. aurelius. §. in testō. j. d. li. le. Gl. sol. h. z. dicit q. h. variatio testōris p. rin git circa idem q. relinquitur. in cōtrariis contin git circa diuersa. uide gl. q. i. cipit sic. C. ne de sta. defun. z. z. ibi sol. fm. Ro. C. Itēz op. de. l. nomē

fit. l. ii. §. in bis. C. Itēz no. gl. d. d. ci. mis. c. tua. spe. in. ti. de appel. §. i. q. b. §. qualter. id. bar. h. sing. stracte i alimētis tñ itelligas q. dilatez si re cipiūt per. l. quā allegat ipse z. adde. bar. §. e. i. l. solēt. h. idēz bar. uidef. §. riu. uelle in suo tractatu d. alimentis circa fin. Et q. i. relictis ad pias cas si liceat ap pellari uidef. tenere bal. i. repe. l. i. C. d. sacrosā. ecc. i. xxi. col. dū alleg. d. l. fi. C. d. appel. recti. d. C. Alia spā lia. Itēz no. alid qz lega tū icertū ua let fauore ali mētoz: ut i. l. fi. cui. anu um d. an. le. z. j. e. l. cam alimēta. e. C. S. si ali. menta. uide bar. i. l. i. C. quō z. qñ iu dex. z. fac. ad istū text. qd. no. bal. i. auē quibuscūqz modio d. fa crosā. ec. ad fi. z. uis qd. p. istū tex. dixit no. bal. i. l. binos. ad fi. C. d. aduo. diuer. iu. ubi oio uis z. uis qd. hēt i. fi. mili. i. c. ex p. te. d. cens. et qd. p. istū tex. die no. bal. i. l. fi. filia. C. d. ioffi. ref. z. istis add. tex. z. ibi bal. no. i. l. fi. mater. C. ne d. sta. d. func. z. uide bar. i. l. fi. ita. j. d. au. z. ar. le. Ea ad istū tex. add. bar. i. l. seio. §. i. d. an. le. z. d. §. solz. add. tex. z. ibi bar. i. l. q. i. l. tū. §. de le. iij.

nn ij

a Quidā qro qñ. Adde bal. i. c. i. i. fi. prin. de seu. march. ubi oio uide.
b Cum predio. possunt concordari opi. ut per imo. i. l. apud iul. §. sigs
alicui. post glo. j. de leg. i. per bal. in. d. rubri.
c a Filio pōt eē. Mulier pōt eē executrix. z p trāstū ad scda uota nō fi
nitur executoris offm. z de multis uide bal. i. l. id qd pauperib. C.

de epi. z cle.
z spec. z io.
an. i. ti. de in
stru. edic. §.
nūc uero ali
qua. in pen.
carta ubi po
nit de multif
alijs pfois.
z add bal in
aut. hūc. in
fi. C. d. scū.
nupti. AD.
DE an muli
er possit esse
executrix pe
trus d ācha.
cōfi. c. iij.
d Quero
an religiosus
an religiosus
possit eē exe
cutor. z add
tex. i. cle. i. d
testa. z hētur
p spe. i. ti. d i
stru. edic. §.
nūc vō ali
qua. ver. se
pe queritur
fallit i fratre
minore qd i
tellige ut no
ta. p bar. i. l.
qdā. j. d. re.
dub. z meli.
i. l. pater. de
admi. tu. z i
tracta. mino
ricarū. z bal.
ēt i. d. aut. i.
gr. m. i. pe. z
ul. col. z i. d.
i. id qd pau
perib. z bar
to. i. l. cū pa
ter. §. here
ditatio. d. le.
i. ubi oio ui
de pe. d āch.
i. cle. ex. i. t. z
opi. bal. h. et
i. d. tractatu
minoricarū
z an execu
tor scertus
possit dari.
uid bar. i. d.
i. l. qdā. d. re.
du. sed qd si
religiosus fu
it creat ali
as dat. z exe
cutus absqz
cōfēsu supio
ris an gesta
zē. vō sede.
i. cōfi. ius. z
ro. i. no. ex.
lvi. ADDE
an por con
uētualis pol
sit eē execu
tor pau. de
ca. cōfi. c. lvi
iij.
e Ad here
de trāseat.
An offm exe
cutoris trā
seat ad here
des. habetur
p bal. i. d. l.
id qd paup
bus. i. ij. col.

§. filio. s. de le. iij. So. ut ibi uidebitis.
Ex. §. sequenti.

AN cū relinquit alicui ius aque ducende qui
habet uicinū prediū an seruitus sit realis uel p
sonalis: z an sit seruitus.

Quidam. Qui relinquit aquā uidef
relinquere pciū aque: z tū
le legatū nō pōtinet fuiturē hz debitū psonale. h.
.d. pōt pōt dictū. scōo obiectionē. tertio respō
sionē. secūda ibi: nec uideri. tertia ibi: nec enim.
C. No. tex. ibi dicebā zē. z feci ipz notari. s. e. l.
.i. z ibi relinquerit: qa ut sit quoddā debitū per
sonale nō aut seruitus. z sic respōdet obiectioni
supra facie. C. Op. q nō debeaf estimatio hz ip
sa spēs: ut. l. cū hi. §. si nō minus. s. de transac. z
.l. i. z. l. nulli. C. de ero. mi. anno. lib. xii. Sol. ut
dixi. s. l. i. C. Quero qñ relinquit alicui ius aq du
cende q hēt uicinū p diū z relinquitur ut nō finiat
cū psona: nō ē dubiū q trāsit cū p diō. sed si re
linquitur habēti prediū uicinū: ut finiat cū pso
na est dubiū an sit seruitus psonalis. Hzo z io. di
cunt q ē seruitus realis que tñ per exceptionem
finif cū persona perempta psona. ita no. hic. z. l.
ut pomū. s. d. serui. z. l. pecoris. s. de serui. rusti.
predio. z. l. qui binas. s. de usufru. probaf. i. l. iij.
.s. de serui. Sed posito q relinquit ei qui nō hz
uicinū p diū an est seruitus uel nō. utilitas est: qa si
ē seruitus habeo cōfessoria cōtra quecūqz pos
sessorē. Si nō ē seruitus possuz agere tñ cōtra il
lū qui cōcessit nō cōtra aliū. Ro. hic. z. l. ut po
mū. s. de serui. dicit q est seruitus. Glo. tenet h
cōtrariū. z. Pe. ut Ly. refert. C. de usufru. super
rubrica tenet opi. Ro. per hāc. l. Ego teneo gl.
q nō sit seruitus: z q nō possit agi nisi cōtra cō
cedentē nō cōtra tertiū. Pro hoc tex. in. l. gai.
.s. de an. le. z in. l. fi. §. fi. s. de cōtrab. emp. z h
uoluit dicere iuriscōsultus ibi dū dicit h enī zē.
qñ dicat nō ē fuit: hz quoddā ius debitū psonē
Ex. l. sequenti.

AN mulier possit eē executrix: z an si sit relic
ta executrix in testō a uiro si trāsit ad scda uota
finitum sit officiū uide in prin. Et an religiosus
possit esse executor: z an executor postq agno
uit legatus cogatur acceptare offm executoris:
ibi. Quero. Et an officiū executoris transeat ad
heredem: ibi. Quero utrū.

Filio. Mulier potest eē execu
trix i testamēto z cogit
illud officiū acceptare si agnouit lega
tum a defuncto sibi relictu. Itē hoc officiū si hz
onus bursale annexū trāsit ad heredes. h. dicit.
C. No. q mulier executrix pōt eē in testō. idē ē
in. l. filio. j. mater. j. de adi. le. idē tenet Spe. i. ti.
de instrumē. edi. §. nūc uero. h. sed qd i muliere
dixi in. l. femine. j. de re. iur. C. Quero marit fecē
uxorē executricē sui testi. illa postea trāsiuit ad
secūda uota. querit an officiū executionis finiat.
Uidetur q sic sicut tutela: ut. l. tutela plerumqz
.s. de tute. Cōtrariū puto uerū p. l. cū pater. §.
hereditatem. s. de le. ii. coniuncta. l. si arrogati
.s. de tute. ubi tutela finitur deportatione. sec
in officio executionis uel electionis: ut. d. §. here
ditatem. Quero an religiosus possit eē execu
tor testi. De quo ē casus i. c. fi. extra de testa. lib.
.vi. ubi dicitur q sic cum superioris licentia. qd
itellige in alijs religiosis q in fratribus minorib.

p bar. i. cōfi. icip. factum tale etiā pponit munus facit testm. z bar. i. d. l.
antepe. de tutel. z qd si vn ex pluribus decessit. uide bal. i. l. cū magistra
tus. qñ puo. An it istud offm trāseat ad successorē in dignitate bar. z do
cto. q sic i. l. qui libertis. §. bec uerba. de uulg. z pupil. z h adde bal. i. l.
fi. §. sed z si quis. maxie in. iij. col. cōfia de le. m. l. fi. i. xxvi. col. alias. q. C.
de here. isti.
z add āge. z
imo. i. l. cum
qs sibi. d. v.
obli. vtrū ut
istud officiu
cōferaf i in
uicū. uōd bar
to. i. l. hz qz ti
tio. de le. ij.
Et ad bar. h
adde cū. j. d
bis q. ut in
di. l. p. lega
tū. §. amitte
re. z utz pot
sit committi
uni p socios
uide bar. i. l.
i. vēdi. d. bo.
auc. iud. pof.
ADDE an
officiū exe
cutoris trā
seat ad here
dem bal. cō
fi. c. lxx. ij. li.
z co. cōfi. lxx.
viii.

nam illi non possunt esse executores: ut in. c. exi
ui de paradiso. ex de uer. sig. in clemen. C. Itē
no. q quis cogit assumere officium executionis
postq agnouit legatū sibi relictu. simile i arbi
tro: ut. l. iij. s. de arbi. Quero utrū officiu exe
cutionis trāseat ad heredes. By. tāgit in. l. pxi.
i. prin. Adibi uidef q meli cadat hic z uidef q
ad heredē trāseat. pro quo uidef tex. h. z. j. l. p
xi. i. prin. sed illa nihil facit: qa illa erat legataria
nō executrix. Itē pro hoc. s. e. l. cū un. i. pn. sed
illa nō facit: quia ibi erat legatarius nō executor
sed solū bec. l. facit. In cōtrariū uidef tex. cum
glo. l. antepe. s. de tute. dy. dicit q non trāsit ad
heredes nisi iure cuiusdā obligatiōis. ita loquit
hic. quod tenet Ja. de are. z Spe. i. ti. de instru.
edi. §. nunc aliqua. h. sed qd i muliere: z h. se. z
Ja. de bel. i. aut. de eccle. ti. §. si quis aut. hz gl. in
.d. c. fi. de testa. li. vi. dicit q ad heredes nō tran
sit: nisi sit dictū sicut dicimus i arbitrio: ut. l. i. §.
diē. s. de arbi. z i mādato qd morte finif. z simili
bus: z sic itelligo z bene dicit doct. qa qd By.
dicit q trāsit ad heredes iure cuiusdā obligatio
nis est uerum quādo obligatio qua tenebat de
functus continebat onus bursale non aut pso
le z ita loquit h. sed si esset onus personale tñ nō
trāfirer: ut. d. l. antepe. s. de tute. pro hoc ē tex. i
.l. is cui. s. de cur. fur. C. Quero an istud officiu
trāseat ad successorē prelati. Quod tāgit Spe.
in. d. §. nūc aliqua. i. d. h. quid i muliere: z se. et
dicit aut fuit expfuz propriū nomē. aut appella
tiū. qd dicit ut ibi per eū. que tñ distinctio uidetur
cōtradidere his que consueu dicere in. l. qui libe
ris. §. huerba. s. de uul. z pupil. z ibi dixi.

Testator. Relatiū quis uel q limi
tat suū antecedēs nō so
lū in quantitate sed etiā i tempore. h. d. C. No.
tex. ibi i urbanū. i. pp negotia dñi urbana. nō tñ
ad h ut aleret se suis operib: ut. j. e. l. testō.

Titia. Relatiū qz uel q limitat suum
antecedēs ad qd refertur non alia.
hoc. d. C. Op. dicit q relatiū qd sequit nō re
stringit pcedētia. Cōtra de. l. nā qd. §. fi. s. d. pe.
le. z. l. quefitū. §. i. s. de le. iij. z. l. heres. §. uxori
eo. ti. So. relatiū restringit antedēs ad qd re
fertur nō alia: z sic nō obstat Titiū. Cōtra hoc vi
detur q restringat aliud: ut. l. heres. §. uxor. z. l.
nam qd. §. fi. s. de penn. le. So. ueritas est q nō
restringit aliud: ut hic. sed i legibus Titis totum
erat suū antecedēs. Et si dicat qūo relatiū nu
meri singularis z generis neutri refertur ad id
qd ē numeri pluralis z generis feminini. uel qūo
fferat ad plura. Bica. j. ti. i. l. plauti. vbi iuriscō
sultus tangit bec. C. Op. z uidef q relatiū qz
uel q: nō restringat. sed auget: ut. l. ea tñ adiectio
.s. de le. iij. So. ibi ponitur cū copula h sine co
pula z sic nō ob. C. No. tex. ibi: sicut rōnib. z
ad qd dicam. j. l. proxima. §. i.

Ex. l. sequenti.

Appellatiōe filiorū qñ ueniūt nepotes.
Alimenta. Legata relicta
ab herede debē
tur ab herede heredis Itē appellatio
ne libertorū heredis libertus liberti otinet que
testator tractabat ut suū. h. d. facit istud prin. ad
id hōm By. q officiu executoris trāseat ad here
dē. sed hic erat legatarius: ut. s. l. pxi. dixi. Itē

de here. isti.
z add āge. z
imo. i. l. cum
qs sibi. d. v.
obli. vtrū ut
istud officiu
cōferaf i in
uicū. uōd bar
to. i. l. hz qz ti
tio. de le. ij.
Et ad bar. h
adde cū. j. d
bis q. ut in
di. l. p. lega
tū. §. amitte
re. z utz pot
sit committi
uni p socios
uide bar. i. l.
i. vēdi. d. bo.
auc. iud. pof.
ADDE an
officiū exe
cutoris trā
seat ad here
dem bal. cō
fi. c. lxx. ij. li.
z co. cōfi. lxx.
viii.
f Titia.
Hic tex. ad
hoc allegat
bar. l. centu
rio. i. viij. co
lū. d. uulga. z
pupilla.
C. Titia.
Hic tex. ad
hoc allegat
bar. l. centu
rio. i. viij. co
lū. d. uulga. z
pupilla.
C. Titia.
Hic tex. ad
hoc allegat
bar. l. centu
rio. i. viij. co
lū. d. uulga. z
pupilla.

Limé. a ta. ap- pellati one filioz. Nepos ap- pellatōe filii cōnectur. et istō dcm seg tur et ro. i. s. d. uiro. i. xx. iij. alias. xx. vi. fallētia di cēs h. c. fin. d. ad. no. p. ia. d. are. et alios in. l. si pater. C. de heredi. liti. b. Eruos s. ipse metpo terit. Et vid bar. i. l. lega. tū. s. d. capi. dimi. et i. l. d. le. i. et i. tra ctatu. miori cap. et bal. in auē. i. gressi. de sacrosan. ecclē. et qd d. usufruc. et d. inuo reddi. tu. ut qd re fert bal. i. l. pūlegia. de sacrosā. ecclē. et qd no. bar. to. i. l. ciuita. tib. d. leg. i. et ad. bar. i. l. luti. s. tres heredes. ad tres. et vide pe. d. ach. et io. d. lig. i. ele mē. exui. de v. d. fig. et uib. bal. et imo. i. l. suo alio. d. le. i. i. p. n. et q. et modr. i. l. stichū. s. stipulatio de v. d. obl. AD DE an lega tū alimētoz cadat i. suoz sede. p. h. xi. et an legatuz annuus pro emendis li. bris factum fratri mino. ri valeat ut d. abb. p. h. xij. ij. libro. C. Quero. An possit re lig. tēplo nō dū pstructo et idē cōsul. uit bar. i. p. h. i. c. p. testōr. i. suo testō. ubi ad. d. casū in auē. d. ecclē. ti. s. figs in noie. et. s. fi. q. i. unū. et vide Bndi. d. plū. i. l. ser. uos. d. li. cā. ADDE q. legari possit hospitali cō. struēdo ag. cōsil. c. xx. et sequenti. C. So. dico

dicatur hic qd libertus liberti admittit ad fidei- comissū. cōtra: qd fideicomissuz fuit relictu liber- tis manumissis ab eo in testō uel codicillis. s. ibi nō fuit manumissus. So. admittit indistincte ad fideicomissuz futurorum relictu libertis. No. q. qñ dubitat de uolūtate defuncti potest ex sua scriptura probari: ut h. dū dicit suis libertis zc. et i. l. nēsenius. s. de neg. gest. et s. l. p. xi. in fi. ibi: rationibus zc. et gl. est i. l. qui cōcubinā. s. ii. s. d. le. iij. No. q. illud qd dicit qd appellatiōe filioz nō cōtinet nepos: est uerū nisi eēt nepos quē te- stator cōsueuerat noiare et tractare ut filiū: sicut dicimus hic in liberto liberti.

Basilice. In legato nō reiterabili di- spō generalis nō referē ad ea d. qd spāliter ē pūisū. h. d. C. Op. de. l. titia. s. q. marco. s. de an. le. vbi admittit ad utrūqz. So. Pe. ibi loqf in legato reiterabili. hic loqf in legato alimētoz qd nō ē reiterabile. Istaz. q. ponit Ly. in. l. cū questio. C. de leg. vbi soluit s. zc. q. ibi loquit qñ legatū respicit diuersas cau- sas. hic qñ vnā et eādē: ut hic. et i. c. generi. extra de re. iur. li. vi. C. Itē op. j. e. l. libertis. vbi p. ge- neralem clausulā receditur a speciali. So. ut ibi dicam.

Qui societatem. Appellatio- ne libertorū suorū cōtinentur cōes liberti pro ea parte quaz quis habebit in eis. h. d. concordat. l. si quis su- os. s. de leg. iij.

Ex. l. sequenti.

An fratribus minoribus i singulari possit re- liqui pro alimētis. et necessariis suis. Et an pos- sit relinqui templo nondū cōstructo.

Eruios. Seruis ppriis pōt re- lig. legatum in cā ali- mentorū. itē pōt relinqui templo qd nō ē sed cō- speraf. h. d. C. No. q. serui l. z alias sint incapaces tñ in cā alimētoz admittunt. allegat simile in. l. is cui. s. e. C. Itē p. istā. l. dicam q. l. z alias fratri b. minorib. nō possit relinq tñ in cā alimētoz et pro necessariis suis pōt relinq: ut hic et intelligo de fratrib. singularib. quia cōuētui pōt relinq. ut in. c. exui. de paradiso. in de. s. h. sig. idē dico in quolibet religioso: quia ipsemet poterit iudi- cis officiū iplorare p. istā. l. cū similib. C. Item alii religiosi q. fratres miores p. nō cōstituere p. curatore: et tñ nō pōt agere p. se: ut. l. seruū quo qz. in pri. s. de pecu. et l. diu. et ibi nō. s. q. pe. ru. et in. c. ex pre. et d. resti. spo. s. forte religiosus cui reliquūf alimēta nō pōt ipse petere s. monaste- riū: ut. l. filio. j. de cō. et de. s. h. si eēt religiosus non astrictus alicui monasterio s. obligatus religio- ni in genere vel templo nōdū cōstructo: tūc ipse met potest petere per istam. l. et similes. C. Que- ro an possit relinqui templo nondum cōstructo et hic uidetur q. sic. C. In contrarium uidetur casus in. c. abbate. extra de re iud. li. vi. ubi tem- plo qd non est: non potest donari. sed legatum ē donatio. ergo zc. Item uidetur tex. in. c. fi. ex- tra de ecclē. edi. So. dico q. potest legari tēplo nōdū cōstructo: ut h. et l. seruos. j. de li. ca. pro hoc. l. si seruitus. s. futuro. s. de ser. ur. pre. Ad cōtraria respondeo q. nō pōt donari. pcedo qd donatio ē factus qui cōtractus regit personam uerā uel fictā cū qua contrahatur. unde si fieret donatio alii qui promitteret restituere templo edificando nil repugnat. sed hic loquitur in le- gato quod requirit personam cum qua quis lo- quatur. Non ob. c. ad audiētiām. extra de ecclē. edi. quia fateor q. non potest cōcedi priuilegiū

ecclesie que non est: ut statim sit beneficium. sed bene potest concedi: ut incipiat habere uires cū incipiat esse capitulum: et ita uidetur dicere ibi glo. pro hoc dico q. ecclesia construenda pōt in- stitui heres: sicut posthumus alienus: ut. l. gal- lus. s. ille casus. s. de li. et posthu.

Ex. l. sequenti.

Quando per gñalem clausulā recedit a spālī.

Libertis quos. Per clausu- lam generalem appositam in alia uolū- tate uidetur recessum a speciali. h. d. C. Oppo. q. admittatur ad utrūqz: ut. l. titia. s. qui marco. s. de an. le. Dic ut dixi. s. e. l. alimenta. s. basili- ce. C. Oppo. q. per generalem clausulam nō re- cedatur a speciali immo ipsum comprehendat: ut. d. s. basilice. So. Ja. d. are. h. ideo quia usus est uerbo uniuersali: quia dixit omnibus in con- trario fuit usus uerbo indefinito. tñ ista so. uide- tur contra. l. stichus. j. e. vnde Dy. soluit q. hec clausula generalis apponitur in diuersis uolun- tatis ibi in eadem. idem dicit Dy. in. c. gene- ri. extra de reg. iur. li. vi. et in. l. doli clausula. j. de uerbo. obli. C. Item ad hanc so. op. de. l. stich. s. item cum alimenta. j. e. So. ibi loquitur quan- do in eadem uoluntate apposuit clausulam ge- neralem et specialem respectu diuersarum perso- narum. h. respectu earūdem. Et distingue quan- do apponitur clausula generalis et specialis re- spectu eiusdem cause. siquidem in diuersis uo- luntatibus per secundam receditur a prima: ut hic. si in eadem: et tunc aut in eadē clausula gra- uatur eadem persona: et tunc clausula generalis non refertur ad specificata: ut in. d. s. basilice. Si uero diuersē persone uidetur recessum a pri- ma: ut. j. e. l. stichus. s. idē cum alimēta. C. Itēz op. et uidetur q. in diuersis dispositionibus clau- sula generalis non tollat specialem: ut. j. de no. oper. nun. l. i. s. i. So. aliud in dispositionib. le- galibus aliud in dispositionibus hominis: quia est euitanda legum correctio quod no.

Ex. s. sequenti.

Si petuntur alimenta quid debeat peti.

Manumissis. Alimenta debita non soluta possit peti tam preterita q. futura. h. d. C. Op. dicitur hic q. stetit tanto tempore q. nō petuit: et postea petere potest. Contra imo uidetur tacite remit- tere: ut. l. procula. s. de pba. So. gl. ibi nō indu- cit tacitam remissionem solus temporis cursus sed charitas et consanguinitas et redditio ratio- nis sepius facta quam no. et eam allego i. l. que doris. s. solu. matri. uide glo. que incipit: quia ste- terūt zc. C. Itē op. d. h. q. interpellatio nō ē neces- saria. Cōtra imo ē necessaria: quia obligatio nō hz diē: ut. l. si ex legati causa. j. d. uer. obl. et. l. mo- ra. i. p. n. s. de usuris. So. hic interpellatio non ē necessaria: quia tractamus de sorte non de usuri- bus: ut. l. cum unus. s. i. s. e. C. Quero si petunt alimenta preterita quid peti debet. Respon. ali- menta ipsa uel estimatio. Scitis q. in alimentis ueniunt quedam que cursu temporis pereunt: ut habitatio: et tunc debet deueniri ad estimatio- nem in petitione cōdēnatione uel executōne: ut. l. si usufructus mihi in biennium. s. de usufruc. le. quedam sunt que licet non pereant. tamen nō expediūt: ut medicine que ueniunt in causa ali- mentorum: ut dixi in. l. legatum. s. e. et tūc debz deueniri ad estimatiōem: ut. l. si libertus artem: et. l. patronus qui. j. d. oper. li. Quedam sūt que bodie habere expedit: ut frumentum uinum et

Ad d. tñ q. si reliqf eccle- siis istā cūi- tatis nō ex- tēdit ad ec- clesias po- stea cōstruc- ctas. ar. l. q. filab. i. p. n. et ibi h. notat bal. d. lega. i. bene fac. cle- litteras d. re scrip. c. Iber- tis qd ad. qd no. bar. in. l. talis scriptu- ra. de leg. i. circa oppo- . l. cū uulg. d. do. pleg. f. C. adanu- missio. Et in materia ha- ius. s. et eoz q. h. scribūf p. soluit bar. i. cōsi. icip. q. dā sibi filios heredes. ADDE bal. cōsi. ecv. iij. libro. g. C. Quā no. Et sic no. q. regrūf ista- tria ad h. vt psumet taci- ta remissio. s. imo. i. d. i. q. doris. di. xit q. forte sufficeret se- p. e. calcula- tā rōnē et si fuisset ex- trāe pp. ter- . d. l. pculac- uir rō pnci- paliter sup- deā calcula- tiōe rōnū vi- det fudari et ita dixit ipse q. forte istō vñū tñ. d. iu- re sufficeret mādauit tñ istā gl. mēti teneri. adde bal. i. l. cū p- ponas. la. p. ma. C. d. pac- tio.

nn iij

a Deueniretur ad estimatione. ad de no. p. bar. to. i tractatu alimētoz. z i cōsi. icip. q. dā sibi filiof heredes.

b Alimētis debitis. add bar. i. d. .l. alimentis .C. d. trāfac. z ponūt alig moder. i. c. ex pte. d. trāfac. Hūc tex. p. fin. alleg. Ro. i repe. auē. similit i .ii. col. C. ad .l. fal. z i. v. car.

d Estō. t. add. l. q̄ritū. i. prim. qd̄ ibi bar. d. le. iij.

e Hic vi def. Quis di cas p̄ns. et istis add qd̄ dīc glo. i. l. hac lege. C. d. p̄ri. sacro. Kri. li. xij. h̄ qd̄ si statutu dicit q̄ ab h̄e res a ciuitate si gaudeat p̄uilegio ci. uis tñ onera si suportēt si aliq̄s abest a ciuitate z in eadē p̄mane ant pater uel fr̄es uel co/ gnati q̄ suportēt onera ciuiū: q̄ talit gaudebit p̄ uilegio: h̄ sit ab h̄o. ita no ta. dicit bar. i. l. cū scim? C. d. agri. et cēsi. li. xi. ubi oino uis qd̄ ēt ibi subdit z istis adde bar. i. l. i. s. i. d. li. agno. z i d. l. q̄ritū. de le. iij. z qd̄ di cas p̄ns uis ēt bar. i. l. in duob. ad fi. j. d. du. reis. z q̄t modis q̄s dicat ab h̄e uel p̄ns. uis p̄ pau. d. li. a. i. clem. cā. d. elec. z q̄ dixi post bar. i. l. p̄ns. s. d. pcurat. ADDE q̄s dicat ab h̄e z p̄ns bal. cō/ si. cccclxij. z .iij. libro.

similia. tunc ipsa spēs debet peti nō eius estima tio: ut. l. nulli. C. de ero. mi. anno. li. xii. nisi pro pter moram deueniret ad estimationē iuxta ma teriā. l. uinū. s. si cer. pe. z bec lex loquit in alimē tis debitis ex testamēto. **Quero** qd̄ in alimē tis debitis iudicis officio: ut a patre filio. Rū. si quidē filius alimētauit se suis operis uel fuit sibi donatū nō pōt repetere: q̄a tunc pōt petere ali mēta a patre qui non habet unde se alat: ut. l. si quis a liberis. s. si uel parens. s. de li. agnosc. Sed si accipit mutuo ut se alat cōpetit actio mu tuati: ut. l. si. s. de in rem uerso. Et hoc in alimē tis debitis iure sanguinis. Sed in alimentis de bitis iure seruitū z oparū: ut in uxore ē uidēdū an uxor stetit in seruitū uiri uel non: z si non ste tit an stetit per ipsam uel per uirū h̄z no. per dy. in. l. si cū dotē. s. sinaut in seuisimo. s. so. ma. de quo per Ly. in. l. qd̄ i uxore. C. de ne. ge. **Ro.** ex isto. s. q̄ possuz petere in uno libello alimēta preterita z futura. pro hoc. l. i. C. de fideicō. z. l. non quēadmodum. s. de iudi.

Ab heredibus. Tempus era tis grauari ad iectū grauato in dubio cōditionē facit. h. dicit. **Opp.** q̄ tempus certe etatis faciat cōditionē z ut. l. si ita scriptuz. de manu. te. Glo. remittit ad .l. i. C. cōia de le. z ibi sol. Ja. d. are. q̄ ibi erat ce r tum q̄ testator uolebat facere diē. diuinare est. q̄ re dic q̄ hic apponitur tempus grauato ibi ho norato. rationem huius uide ut dixi in. l. si cui le getur. s. de le. i.

Ex. s. sequenti. **Statutu** puniēs dante opem ad maleficiū in tantum quātū principales si principalis cōfes sus est delictū: z ob id minorata est pena. an dās opem debeat puniri s̄m q̄ statutū d̄sponit uel h̄z penam minoratam principali.

Posthumis. Diminutio legato rum relictoz i testō nō pertinet ad legata nec ad alimēta relicta i co dicillis uel i tabulis pupillaribus. h. d. **Opp.** q̄ ista clausula referat ad oīa relicta. s. ut. l. talis scriptura. in fi. cum se. s. de le. i. So. h̄ speciale fa uore alimentorum. **Opp.** q̄ referat ad ea que sunt relicta in codicillis: ut. l. talis. in fi. s. allega ta. So. ibi simpliciter dixit que legauit. h̄ dixit q̄ legauit i codicillis. **Utrio** no. ibi idē q̄rit zc. ad. q. diē statutū q̄ dās opē uel auxiliū i malefi cio p̄dēnet i quātū p̄ncipalis deliquēs. mō p̄nci palis delinquēs d̄z cōdēnari i cētū. h̄z p̄ p̄fessio nem fit diminutio tertie partis. modo queritur in q̄tum debet cōdēnari dās opem uel auxiliūz Et uidetur q̄ in centum: quia in eo ratio cessat quare principalis cōdēnatur in minus: z idem dico in augmento si propter aliud debet pena principalis duplicari q̄ non duplicabitur i dā te opem uel auxiliū: q̄a causa propter quam p̄nci paliter debet duplicari cessat in dante opem uel auxiliū: ut. l. is cui opem. j. de furtis.

Libaria. Non impleto onere de mo rando i certo loco libertus relicto priuatur. h. d. Ratio dubitandi i isto. s. fuit q̄ onus morandi in certo loco uidetur con tinere speciem seruitutis. unde in alio q̄ i liber to nō ualebit: ut. l. titio. s. i. de condi. z demon.

Ex. l. sequenti. **Clericus** absens p̄ negociis ecclie: uel supio ris d̄s p̄ns: ideo debet h̄re fructus prebende.

Estamento. Absens p̄ pter nego cia testatoris ut presens debet alimēta

percipere. h. d. Possumus in ista. l. dicere in ta li questione canonicus non residens in ecclesia non potest habere fructus. quid si est absens p̄ pter negocia ecclie. Uidetur esse presens per istum tex. z extra. de de. non resi. c. ex parte. **Sed** quid si est absens non propter negocia ecclie sed superioris uel presidis. uel clericus propter negocia pape. Lerte uidetur idem: q̄a presens uidetur: ut. c. ad audientiam: z. c. cum dilectus. extra de cleri. non resi.

Tichus. Dispositio genera lis n̄ refert ad ea d̄ quibus circa eandem causam speciali ter est prouisum: z legatorum prestatione gra uari potest legatarius singularis. h. d. **Opp.** de. l. titia. s. qui marco. s. de annu. le. ubi debet habere utrūq̄. **By.** in. c. generi. de re. iur. lib. vi. sol. q̄ illud loquitur quando legatuz respicit di uersas causas h̄ respicit eandē. ita etiaz dixi. s. .e. l. alimenta. s. basilice. Sed ista so. uidetur cō tra istum tex. q̄a h̄. x. aurei simpliciter legati fue runt. ideo Ro. subaudit hic. i. pro alimētis. sed certe idem si non dicatur pro alimentis: q̄a raci te intelligitur quando legatur pauperi: ut. l. cuz hi. s. cum in annos. s. de tranfac. z glo. s. e. l. li bertus. s. posthumus: z sic habes q̄ clausula ge neralis non refertur ad ea de quibus specialiter est prouisum z tacite. **Quero** in quo consistit ista benignitas. Dicit glo. de iure antiquo non poterat a legatario legari. quod nō uidetur bñ dicēdū per. l. i. s. de leg. i. ubi per oīa exequata sūt legata fideicommissis. Jac. de are. dicit q̄ be nignitas cōtingit in hoc q̄a cōtubernali z liber tis de quibus supra dixerat nō reliquerat liber tatem exp̄sse: z tamē cōtinetur appellatiōe liber torum: ut i tex. ubi qui deide zc. z ibi: itē cuz zc. Itē i p̄n. l. est vna glo. q̄ icipit si legauit eadē st̄ cho. **Bl.** dicit imo cōtubernali z liberis. als idē p̄tineret sequēs legatū qd̄ p̄cedēs sp̄ale: qd̄ no.

Titia. Cum finit legatū: tūc finit on⁹ le gato adiectū: nisi aliud de uolūta te testatoris appareat. hoc dicit.

Mater filio. Legatū alimētoz nō casum contingentem in personam eius in quem specialiter est collata. hoc dicit. dic ut dixi. s. e. .l. gaio. s. i. perator.

Diarius. Glo. dicit q̄ hic ē duplex l̄sa z tene: ut glo. dicit z tenet.

Um alimenta. Si ali mēta simpliciter reliquūf debēt arbitrio bo ni uiri i spectis cōditionibus h̄sertis. h. d. s. una ex bis circūstātiis habuistis. s. e. l. cū un⁹. s. fi. f. de charitate. **Uicif** hic ex facultatibus h̄ d̄i tatis. quero quomodo hoc debz intelligi an be res debeat uendere proprietatem si fructus nō sufficiunt. Respondeo non debet uēdi proprie tas. sed s̄m q̄ritatem fructuum debēt alimenta prestari: ut. l. i. perator. j. ad treb.

Qui fratris sui. Cui relictu est nō pōt petere legatū nisi h̄f dez liberet: quo omif so doli exceptiōe repellitur. hoc dicit.

Legatus. De utrō casu dic ut dixi. s. e. l. iij. idē est alimēta relinquere z grauare herē dem aliquem educare. hoc dicit.

De auro z argento legato. Rubrica.

f Uj ali c. mēta. limita bāc. l. fin. in casu. l. si un⁹ .s. alimēto .s. eo.

g Debz uē di p̄prias an q̄n relin. quūf alimē. ta z fructus si sufficiunt debeat p̄be. tas uēdi. uis qd̄ dicit i. l. si na. s. ubi it .C. de bo. q̄ li. z i sp̄e an. ge. z imo. in .l. nēfent. in fi. j. d. re iu. z uis bar. in .l. si cū dotē .s. sinaut i se uisimo. sol. ma. p̄ age. z imol. q̄ pau. de ca. i. l. ni. bil. d. leg. i. z uis ad mate ria age. i. l. i. pator. j. ad treb. ubi diē se p̄soluisse una cū bal. z uide ibi ro. q̄ limitat sua dicta: ut ibi p̄cū. z add i simili bar. in .l. luti. s. e.

C De auro z argento le gato. p̄ca.

Alii uestimenta

Legato generis derogat p legatus generis subalterni uel speciei: r genus restringitur: ut non contineat speciem de qua sunt alia idiuidua nominata. h. dicit. concordat cum fi. huius legis. l. heres meus. §. i. s. de le. iiii. r per Dy. in. c. generi. de reg. iur. li. vi. r per glo. in. l. quesitum. §. pe. s. de su. in. l. fru.

Ex. §. sequenti.

Can debens florenos possit soluere i sextinis r econtra.

Cui certum. Qui debet pondus argenti in genere liberat d'ado estimatione sec' si debeatur certa species. hoc dicit. concor. j. e. l. cum certum r. l. cum aurum. C. Op. de. l. paulus. j. de so. Due so. sunt in glo. una q' est speciale fauore ultime uoluntatis. Alia sol. est: r uera q' hoc est uerum si soluitur pecunia ere non contaminata: quia si debes mihi certum pondus argenti ad ligā perusinam si uis soluere pecuniam argenteam eiusdem lige certe admitteris. sed si uis soluere pecuniam ere contaminatam: ut sextinos tunc nō admitteris: r hoc placet per tex. in. l. i. C. de fabri. li. xi. r de can. fru. ur. ro. l. fi. e. li. Item placz ista so. per rationem. uos scitis q' quando sit pecunia de argento debet fieri: ut sit eiusdem estimationis in forma cuius est in materia. unde expensa euidendi debet fieri de publico: ut dicitur in. l. i. s. de contraben. empr. Licet Inno. dicat contrarium r non bene in. c. quanto. extra de iur. reur. cum ergo sit eiusdem estimationis in forma cuius est in materia nihil tibi nocet. ergo admittitur solutio: ut hic: ibi si eadem rē. Et per hoc dico q' ille qui debet centum florenos non potest soluere pecuniam ere contaminatam: ut sextinos: r ille qui debet centum libras ad pecuniam minutam nō potest soluere i auro: ut grosis r hoc est de iure. sed de cōsuetudine pro pecunia minuta soluitur aurum r argentum r ecōuerso: que consuetudo in hoc est seruanda: ut. l. imperatores. s. de contraben. empr. r glo. in. l. si quis argentum. C. de do. dixi in. l. paulus. s. de sol. C. Altimo glo. hic tangit an aliud pro alio solui potest. Dic ut in. l. ii. s. si certum petatur.

Ex. l. sequenti.

Statutum disponens q' intrans palatium capitanei soluat tantum. si aliquis intrat tempore quo capitaneus non est an debeat tm soluere.

Uitibi. Verba futuri temporis restringuntur ad tempus mortis: ut ultra non extendantur: r oratio respectiua deficit deficiente persona uel qualitate eius. cuius respectu profertur. h. d. uf qz ad. l. scia. C. Oppo. ad fi. q' istud uerbuz significatiuum qualitatis nō attenditur: ut. l. melia. in prin. j. eo. vbi postq' subest substantia non uidetur requiri q' sit uxor. So. ibi uerbū puero fuit adiectum p modum demonstrationis cui defectus non uitiat legatus. h. uero per moduz cuiusdam conditionis. dixi enim que uxoris ei' causa parata erant rē. r sic est relatiuum quod facit conditionem: ut. l. stichum. s. de leg. i. que conditio debet impleri in forma: ut. l. qui heredi. in prin. r. l. meuius. j. de condi. r demonstr. C. Item oppo. de. l. si ancille. j. de condi. r demon. So. illa qualitas non potest ibi uideri repetita in conditione: quia ancilla non potest nubere. unde sola substantia uidetur repetita non

qualitas. C. Facit illa. l. ad questionē dicit statum q' si nobilis intraverit palatiū capitanei soluat tantū. pone q' ibi nō est capitaneus r nobilis intravit an teneat. Fides q' nō: qa ubi nō est capitane' n' d' palatiū capitanei. ar. hui'. l. tñ h' n' firmo p uero: qa illa s'ba ponit i statuto p modū demonstratiōis. h' s' p modū cōditiōis.

Xori. Hic legē sūma cū pceden

so q' diuertit n' uidet ei' cā paratū. Gl. Dy. r oēs dicūt q' lex pcedēs itelligit h' istā. u dete si testator legauit p s'ba futuri t'pis: q' eius cā parata erūt. tunc inspiciat t'ps mortis. vñ tpe mortis o'z q' ipa sit uxor. vñ si diuertit bona grā uel nō desinat cōditio relicti: qa nō est ei' cā paratū: ut dicit i fi. l. Sed i hac. l. testator legauit p s'ba pntis t'pis: ut lego q' ei' cā parata sūt: tūc si ē uxor tpe testis suffic. vñ postea diuertit. distigui m' utz diuertat bōa grā ul' n': ut sciam' utz uolūtas sit mutata: uel nō: r ita loq' h' r ista ē s'iras.

Am quidam. Hic pōi

legasset qd' ē t'pis pteriti plusq' perfecti vñ excedit t'ps testis: ut. j. e. l. si ita. C. Alii quero quō porrigat ad t'ps mortis. Rūdeo ista s'ba q' sūt mōi opratiui r subiūctiui: ut eēs r fuissez r similia h' sint t'pis pteriti: tñ trahūtur ad t'ps futurū. Ita no. i. l. q' rome. j. de s' b. obli. pba' i. l. si debitor. §. uerisimile. s. de cōtrabē. emp. r. l. cuz certus. s. de ui. tri. r oleo lega.

Eia. Solutio legati r trāslatio in

aliā spēm facta a testatore legatum extinguit. h. d. C. No. q' dū species transit in suū materiātū censet eē alia spēs. C. Oppo. dicit hic q' trāslatio i aliā specie extinguit legatū. Cōtra de. l. seruū filii. §. ii. s. de le. i. So. ut ibi. C. Itē oppo. de. l. fideicomissa. §. si rez. s. de le. iiii. Glo. nō soluit. tu dic q' ibi res legata extabat. h. uero desit extare: qa facta ē alterius accessio: ut patet in fi. l.

Atius. Legatum per qd' ciu

rati querit aliquod ornamentum ualeat. hoc dicit.

Ex. l. sequenti.

Verba presentis uel preteriti t'pis an trahantur ad futurum: ibi. Et pro. Et qñ s'ba pferunt indiffinitē sine tpe ad q' t'ps pferri debeāt: ibi. Secūdo. Et an si testator dicat lego oēs res meas q' sūt r reperiri possunt perusii. si superuiuat r alia bona acquirat an illa ueniant legato: ibi. Pro declaratione. Et an cū testator dicit si nō ualeat rē. ualeat oī iure quo meli' ualere pōt ope ref i natiuitate posthumi ignorātis pteriti: ibi. Quero. Et quid si dixit si nō ualeat iure testis ualeat saltem iure codicillorum: ibi. Sed quid. Et si testator leget uestes suas uxori si ille cōsumatur uel sint corrupte r fiant noue. an ueniat i legato. similiter de frumento legato si illud corrūpatur r d' nouo ponatur. an illud debeatur: ibi. Pone. Et an si testator leget podere q' habet i tali loco si postea acquirat ibidem alias possessiōes. an ille cedent legato uide in fi.

Ita esset. Legatum sim

pliciter r indefinite prolatum ad tempus testamēti refertur. h. d. vel sic. Nomina possessiua meū tuū suum: presens tempus significāt. hoc dicit.

Nota tex. ibi: hac demonstratiōe rē. C. Op. C. que res pt. ob. poss. l. fi. ubi ueniunt futura. Dicit glo. so. ut ibi. Tu dic q' ibi tractatur d' modo dico uel nullo preiudicio: quia semper tātūdes

b C3g.
c dā ista
.l. pōt
aliter itelligi
ut dixi post
bar. i. l. si ita
s' m pe. j. eo.
c Eia.
s No. q'
uide
oīno bar. in
l. pater d' le.
d Ita
s cēt. vi.
de bal.
i. l. oia pūlle
gia. de epi.
r cle. Quid
si q' fec' duo
testā. urd' tex.
i. l. aurel'. §.
testā. d' libe.
lega. r limi.
ta istā. l. per
tex. i. l. credi
tor. §. gaio.
d lib. leg. r p
ro. no. cecit
xx. rē. Et h.
mita vbi v.
teref fauor
istitu. r testa.
p. l. pl. s. de
lib. r posth.
r ibi bar. Et
ad practica'z
r declaratio
nē hui' q'ro
qd' si testōr
dixit lego
meū. ff. no.
uum. r mor
tuo testato.
re legatari'
illud petit. r
heres dic' su
it q' sūt post
testm' q' p.
babit. r uide
no. p. ro. i. l. i
illa. d' v. obl.
cui add' bal.
i terminis i
.l. fi. §. fi. C.
de appel. r d'
h' pnoie me
um uide ali
qua no. per
bal. post ali.
os i. l. i. s. de
sta. homi.
ADDE an.
ge. cōfi. cclx.
in. ij. col.

nn iij

Trinbi
q oppo.
plene
p bar. i. l. ex
fō. i. ij. col.
d uul. r pu.

a Dic sic. an vba pntif z pteriti excedit ad futura vid bar ro. i. l. certa forma. d. u. re h. l. r. et ad qd no. gl. Barto. z imol. i. l. talis scriptura d leg. i. z ad de no. p. do. cto. i. cle. l. l. teras. de re. scrip. z i. c. fi. na. c. ti. i. an. qd: z ibi etiā hēf qd pteri tū trabat ad futura. z qd d pterito ip facto. vid i. l. si debitor. §. uerisimile. p. bar. d. sben. ep. z i. l. vbu opertebit. d. vbo. signi. z istis ad bal. no. in. d. l. si ita scripsisset d leg. ii. z qd si alio renū ciat pūlegi. ta. dic qd nō uidet renun ciare futuris sedm ag. i. l. i. ff. sigs in ius uo. si le. ADDE qd vbu pōt ad pns z futu. rū trahi ad qd sit trahen dū ro. cōfil. . cccxxij.

b Inter ge nerale z uni uersale. In y ter vniuersa le z generale ē differētia. z istā distin ctionē ē in effectu pōit pe. de bellap tica i. l. gre. ge. d leg. i. p. Ly. z doc. i. l. fi. C. q. res pigno. unuz addit pet. in. d. l. grege. q. qd p vba vniuersalia seu indefini ta sit disposi tio pūdicta lis z nō po. terat sciri qd rū pūdictuz poterat i fu turū afferre si cōpbedūf futura: ut h. z. l. medico. j. e. tū fallit nisi i qntio il lius fuerit i choata tpe dispositiois qa illa cōp. bēdit allegat. l. cū qdā. s. eo. qd tene menti. sed s. distinctionē

soluēdo debitor liberatur: z creditori prodest. hic uero esset magnū preiudiciū. C. Op. j. e. l. filiam. So. ibi erat uerbum futuri temporis. l. re feruentur: ut ibi pater. C. Op. d. l. vxi. §. testa mento. s. de le. iii. z. l. bis verbis. eo. ti. So. imo concordat cum ista: ut ibi pater. C. Op. de libe. le. l. aut facta. §. ex testamento. Respō. cōcordat C. Op. de. l. i. in fi. z. l. si quis societatem. s. p so. cio. ubi quis facit societatem omnium bonoruz z intelligitur de futuris. Sol. ibi ab initio non i. cumbebat magnum preiudiciū: quia quis po. terat tantum lucrari z tantum perdere. secus si posset alterum eorum. l. perdere z non lucrari. C. Op. de. l. quotiens. §. si. s. de usufru. Glo. nō soluit. dic qd ibi extrabat area que est maxima ps domus. C. Op. de. l. cum pater. §. fidei here dū. s. de le. ii. So. ut ibi. C. Op. de. l. ex hoc edi cto. §. i. s. de alie. iu. mu. ca. fac. So. glo. illud ve rum quo ad illud edictum tu dic qd ibi fuit usus uerbo futuri temporis. hic uerbo presentis tem poris. C. Op. de. l. placet. de li. z pos. So. ibi fuerunt uerba indefinita que comprehendunt futurum tempus als dispositio esset nulla. h. ve ro cessat ista ratio. C. Op. de. l. mela. §. sed si ali menta. s. ti. i. So. ut ibi: quia ibi contingit varia tio circa idem uel circa id quod habet loco eius dem. C. Op. de. l. tutoribus. s. de testa. tu. So. ibi fallit propter dictionem tunc que extremita. tem temporis significat. C. Op. de. l. si ita quis. s. de leg. ii. So. ibi est uerbum potest: quod est extensiuum: ut ibi. ¶ Et pro declaranda. l. ista z glo. z pro declarādis occurrētibz quotidie d duobus est uidentium. primo quando proferū tur uerba presentis tēporis uel preteriti an por. rigantur ad futura. Secundo quando proferū tur uerba indefinita sine temporis expressione ad quid debent referri. Circa primum dic sic. aut uerbum presentis temporis profertur a le. ge aut ab homine. Primo casu uerbum presen tis temporis refertur ad futura: ut. l. i. s. de cō. di. ex. l. quia. l. semper loquitur: ut. l. arriani. C. d hereticis: in omnibus auctenticis que incipiūt. sed hodie. Fallit si lex contineret remissionēz de lictorum: tunc enim ad futura nō trahit: ut. l. cū lex. s. de legib. Si uero profertur ab hoīe. aut est uerbum potest z comprehendit futura: quia est extensiuum: ut. l. si ita qs. in pn. s. de leg. ii. Aut est aliud uerbum: z tunc aut cōtinet illud quod dependet ex mera uoluntate defuncti z trahitur ad futura: ut. l. talis scriptura. in prin. cōiūcto. §. fi. z. l. se. s. de le. i. Si uero nō depēdet ex mera uoluntate defuncti: z tunc aut uariatio in futu ro consistit circa eandem rem uel que habeatur loco eiusdem ex dispositione defuncti z porrigi tur ad futura: ut. s. ti. i. l. mela. §. i. z. j. ti. i. l. fi. in fi. aut contingit circa res separatas: z tūc aut tra ctatur de modico preiudicio z porrigitur ad fu tura: ut. l. fi. C. que res pi. ob. pos. aut tractatur de magno preiudicio: z tunc ad futura nō por. rigitur. ita loquitur hic: z. l. si stipulatus. §. cum stipulamur: z. l. si a colono. j. de uerbo. obli. z. l. si ita scripsisset. s. de le. ii. cuz similibus. Fallit p. pter dictionem tunc: ut. l. tutoribus. s. de testa. tute. Item fallit si illa res eēt de accessionib. pri marum rerum: ut. l. fi. §. fi. j. ti. i. ¶ Secōdo ē uiden duz quando oratio profertur sine tempore ad quod tps referatur. Et tunc dic aut ē oratio uni uersalis: aut generalis: aut particularis: aut īde finita. Primo casu quando ē uniuersalis: ut qū ponitur nomen collectiuū de sui natura: ut grex peculium z similia: z tunc porrigitur ad futura:

ut. l. grege. s. de leg. i. z. l. peculium. s. de leg. ii. Ratio quia futura uidentur de accessionib. pri me. Si uero oratio est generalis: ut quando ap. ponitur aliquod signum: ut omnes res meas: uel uniuersas res meas que sunt ī tali uilla. simi lem distinctionem facit glo. inter generale z uni uersale. l. i. s. de eden. z isto casu ad pns tps re stringitur: ut. l. fi. §. i. s. de le. ii. z. l. si tibi manda uero. §. is cuius bona. s. man. Fallit si de modico preiudicio tractatur: ut. l. in fin. C. que res pi. ob. pos. z ibi glo. hoc dicit. z. l. i. in fi. z. l. sigs societatem. s. pro socio. Si uero est oratio parti cularis uel legatum est particulare: ut quia lega tur aliqua res seu species z tunc siquidez legat totus fundus ueniunt futura que ipsi fundo ac cedunt: ut si aliquid adiungatur: ut. l. quod i re rum. §. i. s. de le. i. Sed contra predicta uidetur glo. de usufru. l. quotiens. §. fi. So. dicit illā ma le dicere: z non allegat bonas leges. C. uel ue rius dic qd bene dicit: quia refert an ex cōtractu uendantur uel ex delicto publicentur omnia bo na: quia intelliguntur presentia tantuz: ut. d. §. is cui bonis: z no. in. d. l. fi. C. q. res pig. ob. pos. aut in testamento: z tunc aut quis legat omnia bona simpliciter uel usufructum omnium bono rum: z tunc ueniunt futura: ut. d. l. quotiens. §. fi. ratio quia tunc uidetur legare substantiā seu hereditatem: ut ibi patet: z. l. nam quod. §. fi. cū. l. se. j. ad trebel. z sic magis uidetur oratio uni uersalis qd generalis. Item si diceret simplici ter omnes res meas z c. ut. d. l. nam quod. §. fi. Si uero diceret omnes res que sunt in tali uilla uel omnes res meas mobiles: z sic non intelli get d tota hereditate: tunc refertur solum ad p sens tempus: ut. d. l. fi. §. i. s. de le. ii. z quod no. i. d. l. fi. C. que res pig. ob. pos. Si uero legat ps tunc non uenit quod postea adiūgitur: ut. l. ser. ui electione. §. fi. s. de le. i. z ibi no. Si uero est oratio indefinita: tunc siquidem tractatur d mo dico preiudicio comprehenduntur futura: ut. l. fi. C. que res pi. ob. pos. Si uero de magno preiudicio tractatur. tunc aut per disponentem qui indefinite locutus est potuerunt preiudici oia futura z ad futuram extenditur: ut. l. si seruitus. de ser. ru. pre. nam ibi potuit ab initio preuide ri qd lumina domus poterat habere. si uero non potuerūt preiudici que futura erant: tunc futu ra non ueniunt: ut hic cum similibus. quod itel ligo si aliquis reliquit bona que habet in tali lo co. secus si bona simpliciter: ita qd posset intelli gi de tota hereditate: ut. s. proxi. dixi. Itēz hec uera nisi in casu. l. si cognatis. j. de re. du. quod dicit ut ibi dixi. ¶ Pro declaratione eorum que dicta sunt quero quod dixi qd uerbum potest lz sit presentis temporis trahitur ad futura. pone qd testator dixit lego omnes res meas que sunt z reperiri possunt perusii. deinde testator super uixit z multa alia acquisiuit. queritur an futura ueniant. Et uidetur qd non per istam. l. contra rium uidetur propter uerbus possunt quod est extensiuum. tamen de facto respondi qd futura non ueniant: quia illud quod dicitur qd uerbus potest est extensiuum est ueruz eius ad quod re fertur. h. uero refertur ad uerbum reperiri non ad uerbu res. unde est sensus. lego omnes res meas qd sunt in presenti uel possunt reperiri nūc siue in futurum. non autem refertur ad existiēti am rerum z sic extendit actum reperendi nou actum habendi. Item dicit glo. in simili in. l. fi. §. i. s. de le. ii. in glo. super uerbo cōes. pro hoc facit: quia uerbum debet declarare illud ad qd

bar. h. dicen tif qd vba ge neralia refe rāf ad tps te stamētū uide tur tenere tmo. i. d. l. fi. §. i. z ibi et p bar. d leg. .ij. z qd si te stator dicit re linq qd hō hō perusii. an uideat le gatū uniuers ale adeo qd post qnta ue niat. uis bar to. i. l. fi. tū. s. d testa. tu. ul tra h no. in materia etiā p. l. i. d. l. grege.

c Et ibi no ta. Ad uerū itelligit do cto. i. d. l. ser ui. z. l. fi. ex toto. eo. ti. si adijctā pno me me alias sec. tū fallit i eo qd ac cretoret p allouionem qa tūc oī ca su accretet fm. l. i. l. grege. eo. ti. z imol. i. l. fi. qd h. z in. l. qd i rex. §. i. ci. l. i. s. h. na. c. fi. ti.

bar. h. dicen tif qd vba ge neralia refe rāf ad tps te stamētū uide tur tenere tmo. i. d. l. fi. §. i. z ibi et p bar. d leg. .ij. z qd si te stator dicit re linq qd hō hō perusii. an uideat le gatū uniuers ale adeo qd post qnta ue niat. uis bar to. i. l. fi. tū. s. d testa. tu. ul tra h no. in materia etiā p. l. i. d. l. grege.

c Et ibi no ta. Ad uerū itelligit do cto. i. d. l. ser ui. z. l. fi. ex toto. eo. ti. si adijctā pno me me alias sec. tū fallit i eo qd ac cretoret p allouionem qa tūc oī ca su accretet fm. l. i. l. grege. eo. ti. z imol. i. l. fi. qd h. z in. l. qd i rex. §. i. ci. l. i. s. h. na. c. fi. ti.

refertur & nō aliud. vt. l. a filio. §. si. s. ti. i. z. j. e. l. si quis legauerit. ¶ Quero scitis q̄ doc. dicit q̄ ad hoc vt illa clausula si non valet iure testi zc. porrigitur ad illū casum quo testm̄ rumpit posthumi natiuitate debet dici si nō valet vel valet: ut dicit L. y. in au. ex causa. dixi. l. si ita scripsisset. s. de lega. ii. modo dicitur in testō si non valet iure testi valeat iure codicillorum: & oī iure quo melius valere potest. an ista clausula porrigat ad casū quo testm̄ rumpit posthumi natiuitate propter dictionē potest. Et puto q̄ nō: quia verbū pōt ē extensiuū eius ad qd̄ referat. sed si nō referat ad illa verba: si non valet: sed ponit in dispositione que sequit̄ deficiente cōditione. non aut̄ referat ad illā d̄ditionē si nō valet zc. vñs illa cōditio ad futura nō extēdit. si diceret vñ si nō pōt valere iure testi zc. tunc refertur ad futura. ¶ Sed quid si dixi uolo q̄ valeat iure testi uel saltez iure codicillorū. Rñ. vñ hoc dicere si non potest valere iure testi. nā hec dicitio saltē hoc in portat. vt. C. d. co. re. l. ii. Itē hēs hic tex. q̄ si lego tibi vestē meā q̄ ispicat̄ pñs tēpus. ¶ Pōe q̄ vir legat̄ vxori oēs vestes suas z ille vestes sūt corrupte z alie facte de nouo: vtrū extēdant ad futuras. Et videt̄ q̄ nō: ut hic. z idēz pōt queri de frumēto cōsūpto z alio recollecto. sed dico q̄ si testōr addidisset alīā vestē z prima sup̄esset illa addita nō ēēt in legato. sed si prima ēēt consumpta z alia facta loco prime: ut si habeat pānos quotidianos z sunt cōsūpti z alios fecit loco primorū. tūc talis uestis de nouo facta legato cedit: quia prima uidet̄. Prio pbat̄ ex theorica supradicta: cū dixi si uariatio cōtingit circa idē uel circa id qd̄ habet loco eiusdē. hoc pbat̄ j. ti. i. l. si. §. si. z. l. filio. §. i. j. de p̄di. z d. z. l. luti. in prin. s. de le. ii. uidet̄ glo. in frumento l. l. fructus. in fi. ultime gl. so. ma. pro hoc facit. l. itēz si fundi. §. seminarios. s. de usufru. qd̄ tenet. Ja. de are. in. l. si seruus. §. qui quinqz. s. de lega. i. ¶ Quero testōr legauit alicui podere suuz qd̄ habet in tali uilla. postea emit ibi aliquas possessiones. an ille possessiones de nouo ēpte cedat legato. Ista questio residet in hoc an legatū poderis sit uniuersale uel generale uel non. z istud uocabulū podere nō reperio in iure nostro. sed reperio significationē uerbi manus. nā dī manus q̄tū quis cū uno pari boue laborat̄ potest: ut in. c. i. ex de cēsi. z. x. colla. si d̄ seu. fuerit cōtro uer. c. i. modo si ē aliqd̄ additū una cū eo qd̄ prius erat. ita q̄ cū illo pōt laborari uenit in legato alias non. dic tū ut dicam. j. de rebus du. l. i. Ex. l. sequenti.

¶ Mala grāmatica an uiciet instrum: z an rescriptum.

Lautius. Verba testōris in dubio debent itel ligi. ita q̄ nō sit in cōstructione peccatū. h. d. C. No. q̄ nō d̄z peccari in grammatica. C. Op. de. l. heres meus. §. i. s. de le. iii. Huius timore dicit Ro. q̄ ista. l. loquit̄ sm̄ rigorez. sed de equitate referat̄ ad oīa. z pbat̄ in quibusdam adiectionibz q̄ Dy. t̄z istā opi. p̄ quo facit tex. dū dicit sm̄ uerba testi zc. Adhibi uidet̄ q̄ ista nō sit bona solutio. primo quia ēēt corrigere istam legē. scōo quia ē p̄tra tex. dū dicit sm̄ uerisimilitudinē zc. z iō dicit q̄ in. l. Fria ē propter signum uniuersale oē qd̄ signū uniuersale ē collectiuū. z lz sit singularis numeri pōt plura cōprehēdere ut. l. uxor. j. e. C. Itē op. z uidet̄ q̄ referatur ad ea ad que nō pōt referri i salua rōne recti sermonis: ut. l. nā qd̄. §. si. s. d̄ penū. le. qd̄ sic pbat̄ur.

qñ p̄cedūt duo substantiua dz eis dari adiectiuū pluralis numeri: ut. l. cū filio. s. de le. i. in gl. sup uerbo relictis. sed in. d. l. nā qd̄ sūt duo substantiua p̄cedētia que referūt̄ ad relatiuuz singularis numeri. So. lz ad duo substantiua possit dari adiectiuū pluralis numeri. tñ bene stat ēt adiectiuū singularis numeri. z ita ē in. d. l. nā qd̄ ligat̄ de in fi. C. Alterius op. ego uideo qñ p̄cedit masculinū z femininū pōt dari adiectiuum masculini generis z referat̄ ad utrūqz: ut. l. si ita scripsisset. s. de le. ii. z. s. de testa. tu. z. l. si quis ita. z oēs. ll. q̄ dicit q̄ masculinū p̄cipit femininū. Preterea una dicitio neutraliter posita pōt referri ad oē genus: ut. l. ea tñ. s. de le. iii. Quare ergo hoc istud nomē muliebria non pōt referri ad oē gen. Finaliter dicem̄ sic q̄ hoc cōtingit pp̄ duo. prio qa adiectiuū muliebria bz substantiuū sibi per oīa conforme. pp̄ hoc uidet̄ testōr uoluisse q̄ referat̄ ad p̄cedētia. Preterea p̄riet fauorē ut nō extēdat ad alia: quia fauor dz adhiberi in testis: ut. l. in testis. j. de re. iu. z si qd̄ istoz deficeret putarē debere referri ad oīa. ut si dico lego ornamenta z mūdūz muliebria: qd̄ nō pōt fieri salua rōne recti sermonis. ē uerū sm̄ regulas grāmaticales. sed pōt fieri p̄ quādam figurā. s. plepsim numeroz: quā figurā hic iuris cōsult. uoluit ponere. iō cauti notari dicit talis cedit oīa iura sua z actiōes q̄ uel quas zc. ut tollat̄ istā dubitationē. simile uidebitis in. l. si. j. ad trebel. qd̄ tene menti. Preterea hic sunt due figure. s. plepsis numeroz: z alia figura generū. quia uestē ē generis feminini z numeri singularis. muliebria generis neutri z numeri pluralis. C. Op. de. l. talis scriptura. s. de le. i. Sol. hic si poterat referri ad oīa salua rōne recti sermonis ibi sic. C. Itē habes hic q̄ illa debēt intelligi sic ut sit bona grāmatica. qd̄ si nō possum ita itelligi: qa notari in grāmatica errauit. Rñ. nō uitiatur instrum: ut. l. i. perator. s. de sta. ho. nisi sit rescriptū principis: qa tūc uitiat̄ pp̄ uitiū euidēs. sed si ēēt uitiū nō euidēs lz sm̄ quādam subtilitate nō uitiat̄: ut in. c. ad audiētā. ex d̄ rescript.

Ex. l. sequenti. ¶ Promissor. l. florēorū an d̄beat soluere sm̄ ualorem promissionis uel solutionis.

Am certuz. Mo. tex. ibi p̄nti zc. nam posito q̄ sm̄ cōsuetudinē si debeo tibi quattuor libras denarioz possē tibi soluere unū florenū z ecōtra. pone q̄ p̄misi tibi qnquaginta ducatos iā sūt duo āni. mō uolo tibi dare lz estimationē p̄stē. creditor uult sm̄ estimationē quā ualebat floren. tūc tēpore p̄missionis. certe debet debitor soluere sm̄ estimationē quam ualeat nūc. ut hic. nisi fuisset in mōra sm̄ formā. l. uinū. s. si cer. pe. dixi. s. e. l. i. in fi.

Autus. Nō itelligit cā uxoris paratū qd̄ ipsius z alteri cā parat. Itē falsa demonstratio legatū generis restringit. sec in legato certe sp̄ei. itē qñ disiuctiua cadit inter gen. z sp̄em accipit p̄ p̄iūcta. h. d. C. Mo. tex. ibi: qa certo corpore zc. cōcordat. l. demonstratio. de cōdi. z de mō. C. Op. de. l. alimēta. §. si. s. ti. i. z. l. si qz seruos. s. de le. iii. ubi si aliqz legat suos suos uidetur legare cōes. ita hic uidet̄ legare ea q̄ usus cōis cā parata sūt. So. in legitibz p̄trariis uerbū suoz referat̄ ad dñiū uel quasi qd̄ recipit diuisionē. iō cedit legato p̄ ea parte p̄ qua suus ē. hic uero referat̄ ad usū qui nō recipit diuisionē: ut. l. usus pars. s. de usu z ba. z iō nō p̄nt ei accōmo

Zau.
p̄ tuos.
refer
r̄ ad oīa. ad
de quod no
ra. bar. in. l.
cum filio. in
fi. post glo.
z qd̄ ibi dixi
de lega. j. z
text. nota. z
qd̄ ibi bar. i
l. heres me
s. vxori. de
le. iii. z uide
no. s. z uide
de hoc adie
ctiuo posito
p̄ duo sub
stantiua. bar.
i. l. extat. qd̄
me. cau.
d. Quādam
subtilitatem
z ideo dicit
doc. ibi. z
maxie imol.
q̄ a contra
rio illius. c.
si uiciuz nō
esset manife
stum. sed du
bitabile tūc
fiet it̄pre
tatio pro re
scripto ca. i.
ter dilectos
de fi. instru.
adde quod
dixit bar. in
l. ambitiosa
in vi. col. j.
de d̄cre. ab
ordi. faci.

Sed di
co Ad̄ bar
to. in. l. qui
dam. de vi.
s oleo lega.

Quero
testator. Tri
de bar. in. l.
s̄ie. s. tyran
ne forori. d̄
fun. instruc.
z bal. i. l. le.
C. de leg. z
i rub. d̄ ver
signi. z in. l.
si plures. in
ii. col. de cō
dit. infer.

C Sum ADDE qd testator legasse videatur cu vxori legat arcediuz sub. bal. p filio. clxxx. qutaro lib.

b q Tri vro ri. non pnt. fa cit qd nota. bar. i. l. si sic de leg. i. i. si prin. z vide oino bar. in l. luti. s. qf. qd. de lega. ij. z no. bal. in. l. rones. C. de pbat. z bal. i. l. cu. qd. s. codi. cillis. de le. ij. vide. l. si donatio. C. d. dona. z li. mita. p. l. cu. qdaz vxori. de leg. iij.

C Dale ab latis. Mo. qd si relinqueretur p. male ablati qd de tali legato detrahif falcidia nisi costet d. male ablati. paulus d. ca. stro. i. l. si qd. test. s. i. de leg. i. refert qd federi. de senio. in co. filio. cexlij. consuluit qd tale relictuz an oia alia d. bet deduci tãqz es alie nu ppter pi culuz aie. si eut dicim. i legat. ad pi as causas iu pta not. per bart. in. l. ex. affe. j. ad. l. falc. do. pa ulus dicit qd opi. bar. z se deri. pot. co cordari: qa de tali lega to detrahif falcidia. vt de quolibet alio simplici legato. z ita pcedit opi. bar. sed qua doqz dedu. cef ante om nia relictuz tale legatuz si hereditas no fit soluē. da. z sic fiet talis vedu. ctio isolidu in preiudici um aliorum legatorum. z ita proce.

dari ista sba q ci ca parata sunt: quia non hēt usū insolidū. cū tamē cū aliis habeat nec p pte quia diuisione non recipit. Hel dic q illa qualitas suus sua suū recipit quotitatez rei seu dñi. hic vero secus. nā nō pōt dici q dimidia uel ter tia sit parata causa vnius alia causa alterius. sed tota causa vtriusqz. sz si hoc dici posset puta ha bebat lanā cui dimidiā parauerat causa vxoris dimidiā causa sui. certe illud dimidiū cedit in le gato: ut. s. d. le. iij. l. cū querif. s. lana. z hoc plus placet. C. Itē hoc op. quia iura libertoruz nō sunt diuidua: ut. l. quedam. s. fa. hercis. z. l. car melia. j. de iurepatro. z tñ si legat libertos suos intelligif etiā de oib: ut. s. ti. i. l. alimenta. s. fi. Sol. licet iuspatronat. nō sit diuiduuz. tñ quo ad pstationē alimentorū ē diuiduū: ut. s. ti. i. l. iij. z ideo illo respectu legatū alimentorū factuz libertis cōprehendit oēs libertos. sed si legarez oēs res meas nō veniunt iura libertorū: vt. l. ga proinde. j. ad treb. cū eo qd ibi no. Sed contra hanc. l. uidet id qd habetis de le. iij. l. seruus. s. i. vbi si alicui legat serui verne: z alicui textores si aliqui sunt verne z textores veniunt. Sol. ista accidentia de qua loquitur hec lex respicit diuer sitatē psonaz. Sz sec. si ē cōis qritatis vel artifi cioz q nō respicit diuersitatē psonaz. d. ista dices. j. e. l. pedicul. s. argēto. C. Bicif hic q aut ponitur p: z contra imo debet stat proprie qñ cadit inter personas: ut. l. cū quidā. de uerbo. signi. z l. si is qui ducenta. s. vtrū. j. de re. du. So. quan do disuncta cadit inter genus z spēm resoluif i cōiuncta: ut hic. z. l. sepe. j. de uerbo. signi. dum dicit dari seu donari. Hel aliter ut dicam in. d. s. vtrū. in glo. ibi in. s. sed z si quis. z ibi. l. legatuz. Sol. ibi dubitatur d. qualitate legati. hic de sub stantia. ideo dic. ut. d. l. i. s. i.

quis ita. Relatiū quis vel qui restringit antecedēs ad quod refert. h. d. Vide glo. que incipit illud ibi. l. nam qd: dic. ut ibi: et. s. ti. i. l. a filio. s. fi. z quod dixi. s. e. l. plautius.

Xori. Causa intelligitur de pro xima z imediata: z etiā de remota z mediata. h. d. Ego intelligo istō verū de cā mediata non multū. sed si effz cā multū remota: tūc legato nō cederet: ut. l. z si nō sint. s. si cui argentū. j. e. causa eni multū remota est magis occasio q causa: ut probat tex. in. l. cū delanionis. s. asina: ibi pxi. z. s. d. sūdo istru.

statuam. Additum for me prime lega tum non minuit. hoc dicit.

Species auri. Qui le gat rē videtur legare pprietatez: z adiectio: vt habeat vsufructū non facit illum legatum vide ri. h. d. quod no. de hoc habuistis in. l. iij. s. ti. i. facit ista. l. ad. q. qd si maritus relinquit vxorez suam dominam z usufructuariam: z per hoc qd dicit usufructuariam non impediatur dominū habere. de quo dic. ut dixi in. l. titia. s. fi. s. de le. ii. z ibi Dy. tangit quod nota.

liam. A patre potest legari si lio si legatum in temp. existentie sui iuris confertur. hoc dicit.

C Op. insti. de le. s. ex cōtrario. So. a patre nō potest relinqui filio pure. sed si conferatur in tē pus existentie sui iuris potest relinqui: z q cōfe ratur in tempus existentie sui iuris debet colligi ex aliquibus uerbis testatoris: vt hic: z. l. vbi pu re. j. ad trebel. z. l. si deicomis. s. si filio. s. de leg.

.iij. dic. vt. l. cū filio. s. de le. i. z ibi dixi. C. Mo. s. qd sūb reseruētur iportat si deicomissuz: ut hic.

Gemma. Quero qua liter fiet ista se paratio. Dicit glo. p actionem ad exhibendum: vt. l. gemma. s. ad exhiben. C. Sed s hoc op. de. l. cetera. s. de le. i. fo. illud quod hic dī fallit i rigno iūcto: ut. d. l. cetera. z. d. l. gēma Ex. l. sequenti.

C Si testator reliquit vxori dotes: z postea isti tuit heredem z rogatus eam de restituendo. he redes vxoris non possunt detrahere dotes: nisi probent per instrumētum illam datam. idem si testator legat alicui debitum z iminet falcidia il la deducet: nisi probet debitū aliter.

Vuxori. Si alicui legatur vt ppriū si ppuz si ē quo ad omnia iure legati capif: z ex si deicomisso uniuersali restituitur. h. d. C. Mo. istā. l. nā sepe uenit q testator reliquit vxori do tes suas z postea facit eā heredē z rogat eā alii restituere. mō heredes vxoris volūt ante dedu cere dotē certe nō possunt. nisi pbent dotē da tam esse per instrū. tex. ē hic. C. Itē pone testa tor reliquit alicui tanqz debitū z iminet falcidia certe bene deducetur de illo legatum nisi pro betur debitum per testes uel per instrumēta: ut hic. z idem dicerem q fieret diminutio per fal cidiam de relictis pro usuris z male ablati: nisi si probentur debita: ut hic. z in hoc ista. l. est mi rabilis: quia hoc uidetur contra uoluntatez de functi q reliquit tanqz debitum. ideo not. Sed contra hoc facit tex. in. l. eum qui tacituz. s. pro parte. j. de his qui. ut indi. dic. ut ibi dicas.

Mulier. Quero que est ratio huius. s. q non ueniunt in legato nisi reperiantur. Respondeo quia uidet legare cer tum corpus quod non est in rerum natura: ut l. si seruus. s. qui quinqz. s. de le. i. debet tamen cauere de dando si reperiantur. ut glo. dicit. Ex. l. sequenti.

C Auri appellatione an contineatur anulus. z an legato ois argenti ueniat pecunia signata. et emens caldenam araminis si habet manicā fe ream potest illā facere eleuare.

Um aurum. Auri ap pellatio fa ctum continet z infectū qzuis signataz pecuniā non cōprehendat nec deaurata tñ uel suppellex argenti pondus qritatē continet nō speciem nisi argenti facti mentio habita fuerit i legando. z si pondus auri legatur plumbea ma teria separatur. z ornamentum sequitur rem or natā. h. d. Primo loquitur qñ legatur aurū uel argentū simpliciter nō expressa quātitate pōde ris uel materia. Secōdo expressa quātitate pōde ris non materia. Tertio qñ utrūqz exprimitur. Quarto qualiter ponderari debz. Quinto cui ce dunt res auro z argento legato annexe. scōda ibi proinde si certum. cōiuncto. s. idē celsus. j. l. p xi. tertia ibi: si argenti. quarta ibi: idē celsus. qui ta ibi: plane. z durat usqz ad. s. idē celsus. in pn. l. se. In tex. ibi nō contineri zē. nec id qd est alte rius accessio uel qd est in suppellectili: ut. j. l. p xi. s. i. quam huic coniūge. C. Op. z uidetur qd istud legatū argenti sic simpliciter factū nō ua leat. ut. l. cum post. s. gener. s. de iure do. Sol. aliud in fundo. aliud i ceteris reb: ut ibi: z. l. le gato generaliter. s. d. lega. i. C. Op. dicitur hic q auri appellatione contineatur anulus aureus Contra: quia si est signatorius continēs aliqūē

dit opi. fede sūm cum. sed hoc vltimū dictum sūū est cōtra ex presse no. p doc. i. l. si p missionem. j. ad. l. falc. vbi per illū tex. dicit q etiā legata ad pias cau sas debēt re duct ad vi res patrimo nij cuz alijs licet quo ad falcidiam d. trabātur vt es alienum. z istud vide tur verius q ad Bar. hic adde cum i repe. l. i. d. fa crosi. eccle. in. j. q. prin. per Bal. in aut. similit. in prin. ad. l. falc.

argento. infecto. pxi. tertia ibi: si argenti. quarta ibi: idē celsus. qui ta ibi: plane. z durat usqz ad. s. idē celsus. in pn. l. se. In tex. ibi nō contineri zē. nec id qd est alte rius accessio uel qd est in suppellectili: ut. j. l. p xi. s. i. quam huic coniūge. C. Op. z uidetur qd istud legatū argenti sic simpliciter factū nō ua leat. ut. l. cum post. s. gener. s. de iure do. Sol. aliud in fundo. aliud i ceteris reb: ut ibi: z. l. le gato generaliter. s. d. lega. i. C. Op. dicitur hic q auri appellatione contineatur anulus aureus Contra: quia si est signatorius continēs aliqūē

lapidem signatorium nō cedit legato auri s; le-
gato gemme tanq̄ accessorius: ut. l. z si nō sint
§. fi. r. l. seq. j. eo. aut est anulus non signatori.
z tunc continetur appellatione ornamentī z le-
gato auri non cedit. ut. l. argumēto. §. ornamē-
ta. j. eo. Sol. si intelligis hoc i anulo signatorio
dico q̄ ibi non erat gēma: sed signa erāt impres-
sa in auro. Si uero non erat anulus signatori i
telligo q̄ non erat paratus causa vsus mulieris
sed ipsius patrifra. z erat magis gēma causa au-
ri q̄ auruz causa gēme. **Quero** quid si legat
oē aurū uel oē argentū suū. an veniat pecunia si-
gnata. Rñ. nō ut. l. quint. §. i. j. eo. z sic indefi-
nita z vniuersalis hic equiparantur: quia est ea-
dem ratio omnium sub indefinita comprehen-
sorum. **Quero** in ver. proinde: de qua liga i,
telligatur. Respondeo s̄m consuetudinē ciuita-
tis vnde defunctus est ortus. ut. l. nūmis. §. d. le-
ga. iii. facit. l. imperatores. §. de contrabē. emp.
Dicitur in ver. sed si argēti: q̄ fuit legata optio.
z sic non potest optare. contra de optiōe lega-
l. i. z. ij. z per totum. So. gl. q̄ hic optio nil ope-
ratur: quod intelligo etiā si vasa erant eiusdem
lige z sic optio nihil operabatur. sed si essent di-
uerse lige tūc posset optare z operaretur optio.
Venio ad ver. idem celsus. facit q̄ si aliquis
emit caldariam de rame z ibi est manica de fer-
ro debet in ponderatione manica elenari: quia
non est tāti valoris libra ferri quāti libra ramis.

Ex. §. sequenti.

Si testator legat vxori vestes non potest he-
res eleuare maspillos.

Plane. Vides hic q̄ appellatione argē-
ti legati ad pondus nō venit au-
ratura. z hoc quando pondus argenti legatur
simpliciter. secus si legatur pondus argenti in-
aurati. **Item** vides in fi. l. q̄ clauī. vestis non
confuti veniunt. Contra de. l. argumēto. §. i. j.
eo. So. intelligo de clauis paratis causa orna-
menti vestis principaliter. secus si essent parati
gratia mulieris principaliter: ut. d. l. argumēto.
Hic glo. que incipit facit ibi duz dicit in. l. qui
fundum. §. i. dicit q̄ ibi in acquisitione que fit ex
emptione. hic in ea que fit per specificationem
z idem erit dominus vtriusq; tex. in fi. facit q̄ si
testator legat vxori vestimenta q̄ heres non po-
test separare maspillos auri z ornamenta ibi po-
sita. z hoc facit. l. z si non sit. §. perueniamus. j.
eo. sed in contrarium facit. l. q̄uis. j. eo. So. ga
ibi loquitur i maspillis separatis a vestibus. hic
non. quod nota.

Argento. Argentum factum omnem
speciem comprehendit. licz
non que suppellectilis loco sint. z vasorum ap-
pellatio generalis est. hoc dicit cum. §. seq.

Infecti. Infecti appellatio rudem ma-
teriam comprehendit ceptam
non fieri paratam. h. d. **Op.** dicitur hic q̄ ar-
gentum ceptum fabricari continetur appellati-
one argenti facti. contra illud dicitur argentuz
factum quo possumus uti: ut. j. eo. l. quintus. §.
cui legatum. ideo Ro. dicit q̄ hic iuriconsultus
nimis large locutus est. vnde corrigitur p. text.
sequentem. Sed ad contraria dicit: ut in ea glo.
que incipit magis facti. certe glo. non respōdet
ad. l. contrariam: quia argentuz factū sit id quo
vri possumus tantum. z hoc erat in casu s̄m de-
stinationem testatoris: ut. j. eo. l. vestimentum.
sed si erat ceptum fabricari z dimissum: quia te-
stator vltra nolebat procedere: non contineret
appellatione argenti facti: quia non possum uti

nec s̄m veritatem nec s̄m destinationem. **Itē**
op. q̄ destinatio testatoris nil operetur: ut. l. ce-
tera. §. fi. §. de le. i. **Dicit** q̄ hic loquitur quando
vniuersaliter legatum est factuz. z dubitatur an
propter destinationem aliqua res illo legato cō-
tineatur uel non. quod dicit: ut ibi dixi.

Ex. l. sequenti.

Gemma an cedat auro.

Perueniamus. Cum quid ē p-
pter aliud con-
sideratur id propter quod est. h. d. **Dicitur** hic
q̄ gemma cedit auro. contra. j. de usuca. l. rerū
mixture. vbi gemma non cedit auro nec aurum
gemme. Respondeo hic loquitur quando auz
est appositum causa gemme uel gēma causa au-
ri. sed ibi loquitur in anulo qui fit causa ornādi
mulierem: ut. j. eo. l. argumēto. §. ornamenta
z sic non ponitur unū causa alterius. sed si esset
anulus signatorius: tunc argentum poneretur
causa gēme. **Item** dicitur hic q̄ non inspicitur
preciositas. contra de. l. quicquid ifecto. j. d. ac-
qui. re. do. So. hic loquitur quando est certum
utrum unum ponatur causa alterius. ibi quan-
do est dubium.

b **Perue**
niamus. qd
gemma. vi-
de bar. in. l.
cum propo-
nas de dolo

Argento. Appellatiōe
paratorum continetur. h. d.

Unguentis. Unguenti appellatio
continet necessariā un-
ctionem. h. d.

Ex. §. sequenti.

Accessorium sequitur genus non speciem.

Sed de. Nota q̄ accessorium sequitur
genus z non speciem. probō
isto modo. nam scitis q̄ appellatione esce conti-
nentur omnia. appellatione potoriū continetur
solum potorius. certe istud quod hic legatur ce-
dit legato esce quod est generale z tenementi.
nam hic intelligitur de vase aquinario quod da-
tur ad abluendum manus z ad aquam recollig-
endam. sed si esset vas quo aqua retinetur ad
potandum tunc cederet legato vasis potoriū.

Ex. l. sequenti.

Legatum factum vxori de pannis lini z lane
quid comprehendat.

Estimētū. Intellige istam
l. de panno qui
fit causa faciendi uestē. sed si fieret cau-
sa uendendi non ad ipsum usum tunc appella-
tione uestimentorum non continetur: ut. l. sigs
seruos. §. de le. iii. **Facit** q̄ si testator legat vxo-
ri pānos lini z lane q̄ veniunt panni lini z lane
contexti z incepti ad hoc: ut inde fiant uestimē-
ta continentur.

Argumento. Cōtra hāc
l. uidef ca-
sus. §. eo. l. cum aurum. in fi. **Dicit** gl.
hic sūt parata ista talia magis causa ornādi per-
sonam q̄ uestem.

Si quis addiderit. **Op.**
po. qd
trapeta sunt in suppellectili: ut. §. de supel. le. l.
de trapetis. z non continetur appellatiōe uestis
ut. §. de supel. le. l. i. z. l. labeo. Respōdeo q̄ ista
sunt de quibus potest dubitari an appellatione
uestis suppellectilis contineatur: ut dicitur in. d.
l. labeo. iō dicit q̄ ibi testator appellabat appella-
tione uestis. in dubio s̄m consuetudinem appel-
latione suppellectilis continetur: ut. l. iii. §. de su-
pelle. le.

Ex. l. sequenti.

c **Esti-**
mentum.
lini z lane.
De isto le-
gato panno
ruz lini z la-
ne. vid bar.
latius in. l.
diu. de bo.
dā. z seqtur
bal. in. l. i. le-
gatis. C. de
legat. z vid
bar. in. l. ce-
tera. §. fi. de
lega. i.

c **Uim**
c aurū
§. pla-
ne maspillor
auri. Si vir
legauit ve-
stimēta vxo-
ri an veniat
maspilli ibi
commixti: z
mobilia ar-
genti z auri
cōmixti. vi-
de baldum i
l. cum te. C.
de dona. an
te nupt. faci-
unt not. per
Bal. in. l. i. i.
pū. e. not.
bald. in. l. in
legatis. C. d.
legat. z imo
la. in. l. iij. §.
leg. i.

Uan q uis . si ce. deret. Con- trariu t3 bal in. l. cum te. C. d. dca. afi nupt. 7 i ru- bri. C. d. co- di. ob. turpe cau. b C Repro- batis. vestes phibite por- tari ex for- ma statuti si cedat lega- to vestis . 7 qd hic d esti- matioe bar. no decedit. dic q deci- di pot p ea q nota. in. l. multu. d. v. obli. 7 p euz i. l. apd iul. i. fi. d. le. i. bal. i rub. de co- di. ob. turpe cau. dicit de beri estatio ne p. l. fidei- comissa. s. fi. fu. d. le. iij. 7 ad bart. h. vid bar. i. l. i. C. nul. lice. in fre. eq. li. xi. 7 bar. i. l. i. C. d. vesti. olo. eodf. li. Quid aut d pho fictio. vid bar. i. l. i. s. hoc inter- duz cisterna d sote. et ex qd h t3 bar. i. fi. bal. i ru- bri. C. d. co- di. ob. tur. cau. t3 p riu. Et vide ple ne bald. i. l. cu te. i. vlt. col. C. d. vo na. an nupt. 7 no. p bar. i. l. cu auru. s. i. s. eo. 7 i l. fi. i. pri. s. i. j. eo. 7 meli- us bar. in. l. libroru. s. i. de le. iij. 7 h adde bal. in l. in legatis. C. de le. ii. 7 ro. in. l. mul tu. i. fi. de v. bo. obliga. Tim q tus . s. ar- gcto. Intel- lige s3. l. pe- diculio . s. cu querere- tur. j. co. s. 2 cundu bar. d C Quero obligo . An i legato om niam bono ru veniat iu ra 7 actioes istud pbat- ter. bal. 7 an ge. 7 imola.

Legato uestimētorū an cedāt uestes phibi te portari 7 an debeatur estimatio.

Uamuis Illud debet at- tendi ad quod res pncipaliter paratur. non ad quod secundario. h. d. C. Op. 7 uidetur q ista orna- menta non possunt haberi i uestibus. ut. C. ne- mini licere in frenis 7 sellis equestribus. l. i. li. xi. So. intellige istā. l. in uestibus mulierū quibus licet apponere talia ornamenta. sed in uestibus uirilibus puto q non cedāt: quia non potest eē accessio eius qd lex non permittit. sicut quando natura non permittit: ut. s. e. l. ii. 7 hoc de iure. tñ usus illā consuetudinē nō admittit: ut est gl. in. c. i. 7. ij. extra de treu. 7 pace. uerumtū bodie cum per statuta ciuitatum mulieribus sint inter dicta ornamenta non cederent legato lege ue- tate. C. Itē uidetur q aliquas uestes quas mu- lieres habēt nō possunt habere: ut scarlata 7 pur- puree: ut. l. i. C. que res uē. non pos. 7. C. de ue- stibus oloberis 7 auratis per totū li. xi. Respō- deo de iure cōi ille uestes nō continētur appel- latione uestis: quia sunt reprobate. sicut pecunia reprobata non continetur appellatioe pecunie: ut. l. elegāter. s. qui reprobos. s. de pigno. acti. idē ergo erit in uestibus reprobatis. Sed con- suctudo aliud seruat: quia bene possunt porta- ri tales uestes. ideo puto q si per statutū probi- bentur portari aliq̄ue uestes q̄ ille uestes nō ce- derent legato uestimētorū. Sed an debetur estimatio cogita.

Ex. l. sequenti.

Legato argenti qñ cedat pecunia signata.

Uintus. An cui ar- gētū. Illi cui debet oē argentū non de- bet pecunia signata. h. d. C. Quero de rōe hu- ius. s. 7. l. cū aurū. in prin. s. eo. Juriscōsult' di- cit hic: quia nō facile rē. Sed dic q rō pot esse ista: quia pecunia signata semp habet: ut expē- datur: ut. l. i. s. de sben. empt. ideo quia habet tanq̄ uenalis id qd est uenale legato etiā uniuersali nō cedit: ut. l. pediculis. s. item cū q̄reret. j. eo. Ex hoc seq̄ q si aliquis h3 monetā antiquā que hodie nō est in cursu q̄ tūc ueniret in lega- to argenti: quia cessat ratio supradicta cuz non habeat: ut uenalis: ut. l. si chorus. s. i. s. de leg. iij. Ex hoc etiā sequit q si lego alicui oē argen- tū meū 7 nō hēo aliud argētū: nisi pecuniam si- gnatā q̄ tūc uideor de pecunia sērire. p quo fa- cit idē. s. itē cū quereret. 7 hoc uult tex. hic ibi: nisi contrarium sensisset rē. nā presumitur sēsis se cōtrariū ex eo q̄ aliud argentū nō habebat.

Ex. s. sequenti.

An obligās oīa bona sua uideat obligat' no- mina d̄bitoꝝ: ibi. Quero Et an cū aliquis dōat oēs res suas uideat donare noīa debitorū: ibi. Quero aliquis.

Argento. Illud dicit suū esse qd pot uendicari. h. d. C. No. text. ibi: quia uideat sise. j. e. l. qntus. C. Op. extra gl. de. l. seruos. s. de leg. iij. ubi serui bona fide pos- sessi ueniūt in legato isto. So. pcedo istud: quia qd dicit q̄ requiritur q̄ possit uēdicari intelligo rei uēdi. uel per publicianā: quia cū titulo 7 bo- na fide possidet. Quero obligo' nbi oīa bōa mea. utz in ista obligatioe ueniat iura 7 actōes. Glo. in. l. heredē. C. de here. actio. sm quosdaz dicit q̄ nō. Idē in Spe. in ti. d. fruc. 7 interesse. s. i. s. scōo quero. Cōtrariū est ueritas: quia cū dico oīa bona mea. intelligit etiā de actionib':

ut. l. nā qd. s. fi. cū. l. se. j. ad trebel. 7. l. si legat'. s. i. eo. ti. 7. l. meoz. j. d. sbo. signi. 7 hoc firmat gl. in. d. l. heredē. Nō ob. ista lex que dicit ex eo q̄ dico meū debeaz habere ius uendicadi: ut. j. dicam. Quero aliq̄s donauit oēs res suas. an uideat donare noīa debitorū. By. in. l. noīs 7 rei de sbo. signi. uideat dicere q̄ nō: qa dīcēdo res suas intelligit de reb' quas possit uēdicare: ut hic. 7. l. qnt'. j. eo. Idē tenet. Cui. de cu. in. l. i. s. de sta. bo. per illā. l. 7 per istam mihi uideat q̄ By. 7 Cui. dicit cōtra casū. l. nā qd. s. fi. cuz. l. se. j. ad trebel. Nō obstat ista. l. Quare p hui' d- claratione aduertat q̄ illud qd dico de dīctioe suū: idē dico de dīctioe tuū 7 meū: ut. l. si lega- tus. s. i. j. ad trebel. 7. l. meoz. j. de sbo. signi. Hoc pmissio dico sic. qñqz illa pnomina posses- sua ponunt neutraliter sine aliquo substātiu: ut cōcedo tibi oīa mea 7 non dicit bona tua uel sua. 7 tunc comprehendit iura 7 actiones: ut. l. si legatus. 7. l. nā quod. s. fi. 7. l. se. j. ad trebel. 7. l. meoz. j. de uerbo. signi. cum glo. sua. Quā- doqz ista pnomina habent substātiuū generis generalissimi: ut omnia bona sua uel omnes res suas. scitis enim q̄ appellatio rei generalis ē: ut l. rei. j. de sbo. signi. 7. l. i. i. fi. cer. peta. C. Itē appellatio bonoz generalis est: ut. l. bonoz. 7. l. princeps bona. j. de sbo. signi. 7 tunc contiet iura 7 actiones sicut substātiuuz ad quod refer- tur: ut. d. l. nā quod. s. fi. 7. d. l. si legat'. s. i. qñ- qz habet substātinum alterius generis subalter- ni: ut argentum meum: uel res meas 7 similia. 7 tunc regula est q̄ ista pronomia possessiua signi- ficāt dominium uel quasi: ut hac. l. 7. l. quintus. j. eo. l. seruos. s. de leg. iij. Fallit primo ex natu- ra eius cum quo quis loquitur: ut si dico lego s- uo omnem pecuniā suā: quia intelligitur tunc d- uero dominio. sed improprie: ut habere potest: ut. l. iij. in prin. j. de manumif. Idem in mona- cho 7 similibus. Item fallit rōne persone loquē- tis: ut puta colonus dicit meum cāpum. uel re- gatus dicit equum meum. nā intelligit q̄tū ad curā 7 sollicitudinem: ut no. in. l. ii. in prin. de ori. iu. fa. l. si pupilli. s. item queritur. s. de neg. ge. Tertio fallit rōne rei de qua quis loquitur: ut si legat aliquis omnib' famulis suis certe nō intelligit q̄ eos habeat in dominio: ut. l. 7 si nō exhibuissent. s. i. j. de publica. Quādoqz ista p- nomina possessiua habent substātinum speciale 7 particulare: ut lego talem meum libru. 7 tūc si adiicitur uerbo presentis tēporis facit demō- strationem. Si uero uerbo futuri tēporis facit conditionem: ut. l. stichum qui meus erit. s. de leg. i. 7. l. nuper. s. de lega. iij. Esset querendum quid de genitiuo: ut si dico lego rem illius utz intelligatur q̄ sit illius quo ad dominium. Di- xi. j. de oper. no. nun. super rubrica.

Lum aurum No. text. ibi seruus 7 c. tene menti: quia dat regulam. C. Oppo. s. eo. l. 7 si non sint. s. infecti: ubi argentum inceptum fieri habetur p facto. So. ut ibi dixi: quia licet non esset perfe- ctum ad aliquem usum. tamen testator destina- uerat perficere. C. Item dicit tex. i. uer. cui lega- tum: ibi. sed si qua distributio. quero qualiter in- telligatur. dicit gl. duobus modis. tene ultimā. C. Dicitur in. s. si factum: q̄ aurū muliebri ce- dit legato auri facti. Contra. C. eo. l. i. s. fi. So. intelligimus de auro muliebri quod non est cā- ornamentum mulieris uel non continetur in mun- do muliebri. alias contra. j. ea. l. s. fi.

ibi in. l. si cō- stante. s. fi. so. ma. 7 ad- de ange. 7 imol. in. l. si legatus. s. i. j. ad trebel. glo. 7 bal. in l. vxori. iul. tio. de ufu. fru. lega. e C Possit uendicare. ADDE bart. in. d. l. i. de sta. bo. mi. f C Tuum 7 meū. Et de istis pnomi nib' meū tu um 7 suum no. p bal. in rub. C. de v- bo. sig. vbi oīno uide. 7 etiā in. l. i. e- ri. p. sede. in cōsi. c. lxxv. 7 uide tex. i l. in. 7 in le. ctu. bar. in. l. ij. d. māu.

Colon' dicit. Ista v- ba equus re- gacij 7 fun- dus coloni non impor- tant domi- nium. adde q̄ no. Bar. in rubri. de ope. no. nu. aliquid tñ cōtra: ut no- tat. Bar. in l. cū antiqui- tas poss. gl. C. de uisfr.

Si aurum. Not. text. in fi. huius. §. 7 tene menti.

Ex. l. sequenti.

CSi doctor legat omnes suos libros in legato non ueniunt libri quos ca comodadi habebat si alios habebat pro usu suo. 7 si doctor instituit doctorem 7 roget d restituendo suos libros intelligitur de libris testatoris non heredis.

Am in testamento.

Non uidetur alicuius causa paratum quod causa comodadi habet. h. d. C. Not. ar. ad. q. Aliquis doctor habebat libros suos ad usum suu: 7 aliquos causa comodadi scholaribus qd si legat libros ad usum suu paratos. no ueniunt libri parati ca comodadi scholaribus: ut hic. Item est argumentum ad. q. scatis q testamenta comuniter scribuntur in tertia persona. quero ergo quid aduocatus instituit quemda aduocatu heredem 7 rogauit eum: ut daret titio suos libros: utru intelligatur de libris heredis uel testatoris: certe intelligit de libris testatoris ut hic. Item si testator dixit si heres suus defecerit sine liberis q bona sua deueniat ad talem. q intelligitur de bonis testatoris. pro quo glo. in. l. ex facto. in prin. j. ad trebel. super uerbo suum. sed si notarius scripsisset testamentum per uerba prime persone dicendo. Ego talis testator relinquo 7c. deinde dicit bona sua non potest tunc referri ad testatorem: quia repugnaret significatio recti sermonis: ut. l. plautius. in fi. s. eo.

Quando. Accessorius ce dit principali.

hoc dicit. Not. tex. ibi iura autem 7c. i eo q dicit uisu q sufficiens testimoniu est. uidi illud argetur puru. Idem si dico librum corruptum: quia uidi probatur in. l. pediculis. §. neratius. j. eo. 7 in. l. i. c. de can. fru. ur. rome. li. xi. quod no. ubi text. pbat de negatiua: ut si dicit talis res non habet uitium: quia uidi 7c.

Ex. l. sequenti.

De dictionibus seu uel siue.

Quis ita. Dicitio seu est ampliatiua. h. d. No. tex. ibi: hoc enim uerbu seu 7c.

COpp. dicit hic q dicitio seu ponitur ampliatiue. Contra imo unu tm debetur no utrunq: ut. l. pleriqz. in fi. s. de iure do. 7. C. de uerbo signi. l. cu quida. 7. l. fi. in. c. in alternatiuis. d. re. iur. li. vi. sed ista ratio est alternatiua. ergo 7c. Huius timore gl. soluit duobus modis primo q hic in dictione seu. ibi in aliis dictionib' distiunctiuis. Ro. dicit q hic alternatiua cadit iter genus 7 speciem. ideo resoluitur in coiuncta. ista uerba no congruit huic. l. quia urbs 7 portus si differunt sic gen' 7 spes s' sunt sepate. Ly. dicit q dicitio seu: ul' dicitio ul' n' e' distiunctiua simplr ideo requiritur utruqz. contraria loquuntur i distiunctiuis simplicibus. hoc ipse ponit in. l. cum quida. C. de uer. sig. illud qd ipse dicit q ideo e' in dictione seu: quod est in dictione uel est contra casu. l. plane. §. fi. s. de leg. i. 7. l. pediculis §. argento. j. eo. 7. l. cu quida. in prin. C. de uer. signi. Ad id qd dicit de dictione seu. q non est distiunctiua simpliciter pot' bene dicere. **C**Ad cuius declaratoez op. q dicitio seu sit eti' alter natia sicut dicitio aut: ut. l. i. §. sublati. j. ad trebel. 7. l. generali. C. de sacrosan. ecc. 7. l. cuz quida. circa mediu. C. de uer. signi. quare dico sic. queda est distiunctiua propria 7 simplex. i. que ta

sensum q' uerba distungit: ut dicitio aut: 7 dicitio uel. Queda est dicitio distiunctiua no simplex s' habet aliqua natura copulatiue: ut dicitio seu: 7 dicitio siue que licet distungat uerba sensum tamen coniugit: ut cu dicitur Alexander siue Paris: ut probat text. cum glo. in. l. ad protegendu C. de in litem dan. tu. 7 isto modo accipit dicitio seu. j. de mune. 7 ho. l. fi. §. sunt munera. ibi duz dicit ciuilia seu publica. ita pot' intelligi. l. i. j. de bis qui. ut idi. ibi legato seu fideicommissio. qd hodie ide 7 ista est distiunctiua non simplex que fauore legati accipit pro p'iuicta. 7 auget: ut hic 7 ita uoluit dicere hic Ly. 7 q ide sit de dicitioe siue: q' tractatur de ampliado legato est casus in. l. cu quis. §. fi. s. de leg. iiii. In aliis uero distiunctiuis dicitur q dicitio siue: uel dicitio seu accipiat distiunctiue sicut dicitio aut: ut dicitis. ll. 7 probatur in dictione siue: in. l. si quis ita stipu. de uerbo. obli. de quo dicam in. l. si is qui duceta. §. vtrum. j. de re. dubi.

Uilancem. Adinor itel ligitur media

h. d. C. Op. gl. q itelligat de minima p. l. si ita scriptu. s. de le. i. Hui' timore gl. itelligit plurib' mois. vltim' itellec' e' ver'.

Ediculis. Nota istaz legē.

Auro. In legato auri factio ueniunt gemme. 7 oia que testator auri numero habuit. hoc dicit. C. Op. 7 uidef q imo non cedat gēme auro: ut. l. reruz mixtura. j. de usuris. So. dic. q hic gēme erat causa anulorum. in du bio autem non cedunt gēme auro: ut ibi.

Ex. §. sequenti.

CAlternatiua q' ponit iter genus 7 specie an accipiat semp. p coiuncta. Et an si sit statutum q portans arma offendibilia puniat. si q' portat arma offendibilia 7 defendibilia obbeat puniri.

Argento. C. Opp. 7 uidetur q appel latione argenti escarii conti

neatur argetur quo quis potat: ut. l. 7 si no sint §. ficui. s. eo. So. hoc ideo: quia testator uoluit potoriu habere: ut specie separata p se. Ex quo no. q illud quod dicitur quado alternatiua cadit inter genus 7 speciem accipit pro coiuncta est uerum: nisi illud genus possit assumi: ut species separata ab alia specie. Nam adoptio e' genus. 7 arrogatio est species: 7 tñ si dico adoptio uel arrogatio accipit adoptio non put est gen' sed prout est spes. **C**Item facit ista lex statutū imponit pena cuiqz portanti arma offendibilia. mo qda portauit arma que offendibilia sunt 7 defendibilia esse possunt: ut tabularium. vtru debeat puniri. Lerte debet inspicit consuetudo ad quem vsu tabularium portatur. ar. huius. §.

Quidam. Aide glo. que incipit in du bio. ar. contra. C. 7c. Solu.

patet per. l. 7 si non sint. §. ficui: quia escarium est genus comprehendens etiam potorium: ni si aliud de mente testatoris appareat: ut. s. pro xi. §.

Item cum quereretur.

CQui legat ornamenta sua no uidetur legat ea que habet causa uendendi. hoc dicit. C. Opp. q cedant legato omnia ornamenta que uendicari possunt: ut. l. quintus. §. ii. s. eode. Solu. il lam intellige secundum istam: quia est ueruz: ni si habuerit ipsuz uenale: ut hic. **C**Quero quid si nullum argentum ad usum propriuz habeat. **D**icit glo. q tunc cedit legato aliud quod ha

cu. l. si cui f ui. i. pri. d. le ga. i. p. l. vr bana. la. l. §. fi. d. v. signit Ade i dicto ne d. l. i. f. pti ci. s. d. postu. Ade i p'iuicti one q. l. ca tñ d. leg. iij. Ade i copu la 7. l. si ita qo. d. hedi. i si. sec' i rela tiuo q. si au get h' restri git. l. cu cer tum. s. d. vi. tri. 7 oleo le. Ade et uide tur i pucto hite viz co pule h' gl. i l. p'cia. ad. l. fal. 7 d. mul tis dicitob' vid not. per bar. i. l. i. de p'ci. ide. Sz dicto circa e' exceptiua. l. tranage. 7 ibi bal. d. tra fac. C. i. pri. p. bar. i. l. cel sus. d. vsuca. dicto p'ci. e' dicto p'ci. fa. l. fi. C. de dona. 7 no. imol. i. l. pe. j. d. pto. At pu. d. dicitoe p vid bal. in rub. C. d. ex ercito. in. l. col. 7. l. l. ex arrali. C. de ac. ep. 7 ibi et d dicitoe. a. ad. p. pp. 7 singulis. 7 d dicitoe seu bal. i. l. cu q da. h. allega. s. gl. i. c. iij. ad fi. de po. stu. plat. de dicitoe siue. vid p. bart. i l. i. i. vi. q. de p'ci. 7 d. 7 u de i dicitioa rio i d. siue. vbi et hetur qñqz stat ge neralit. ca. i. 7 ibi archi. d. elec. i. vi. qñqz delara tiue. c. i. fi. de cogna. spir. 7 ibi do cto. Et d di ctioe siue. vi de tex. quez ibi no. bar. i l. cu qz dce. des. §. fi. de le. iij. vbi d' cit bart. se fi allegasse illu tex. hic. d. Cri la q cem. Trib. p istuz text. bal. i. l. i. §. sed pone de

Uz i e testō. sed si notari vide bal. i. c. i. de no. for. fide li. 7. i. c. l. in fi. q seu. va. pos. 7. l. i. ipe rator. in vl. col. de sta. homi. 7 vid bal. i. l. ville. §. i. s. d. fū. l. fru. 7 ista fa ciunt ad. q. r' det. de pe ru. l. i. pe. §. i. solu. mat. marit' dixit lego vxori mee arredū suuz. an tale legatū itelli gat de arre. dis q porta ut vxor in domū mari ti. an vō de ornamentis q vir dedit vxori qñ eā duxit. 7 uidef q itelli gat de arre dio vxoris: q: illud vbi suū iporat vbiū. l. quin t'. §. argēto s. e. In tri um qd itelli gat d' orna mēto q ma rit' tradidit vxori. q illd vbi suū vi. de f. referri ad dñuz q bñit marit' in argento. C. Itē dbe m' iterptari legatum: vt valeat. vt. l. si qñ. d. le. i. ergo itelligi tur de arre dia mariti: q: ref vxoris sibi legari si possit: 7 hoc vep h' Dr. 7 p. de. ADDE qd i termis cō suluit bald. philo. c. xv. iij. quarto li. de eo. q le gavit vxori areduz suū. Iqs s ita. e' alter natia. Uti. de Bar. i. l. cu qz dece. des. §. fi. de leg. iij. **C**Declara tiouez. Ad. de etiā do. An. i. c. iter ceteroz d' re scrip. 7 no. h' q hec dic tio seu. e' au gmetatiua. idē i dicitoe

verborum signi.

a Ediculis. §. item cum quereretur. vide glo. Adde bartho. qui allegat istum tex. in l. diu. de bo. dam.

b **Labeo.** hic habes quid venit in legato pannorum lini et lane. et vide quod per istam glo. dixi in l. cum tal. et nam. in princi. de pi.

gno. et adde quod bald. in rubri. C. de verbo. si gni. arg. l. generali. §. vxori. d. v. fra. leg. vi. dicitur vice. re. extra istuz. text. et vide quod dixit bartho. in l. quintus. in pin. §. eo.

c **Titius.** In ver. pomponi. vide bald. in l. si ex falso. §. si. C. de tras. fac. et in l. ij. C. de fidei. com. liber. et in l. si. in v. col. C. de edic. diu. adri. et in rubri. de con. trouer. inue. sti. in ij. col. et in l. his. §. bis. §. si in p. te. de here. inst. et quod dixit bal. alt. as bartho. in l. i. §. si quis simpliciter. de verb. ob. liga. et spec. in ti. de in. stru. edi. §. i. instrumentu. in ver. quid si aliquis et imol. in. d. §. si quis sim. pliciter. per Old. in con. si. xxxv. qd. i. cipit ad. i. q. per Inno. i. c. cum in iu. re. de offi. d. leg. archi. x. distincti. ad. sacras. et gl. iij. qd. iij. si testes in pri. ci. et xxxij. qd. v. quid quarto. et glo. in auē. d. testi. §. sibi vero.

d **Titia.** Titius scribit non ispi. citur. Not. ad. §. si rem et ita ad hoc est sing. ca. sus hic secū. dum in ol. i. d. l. Stichum

bet venale. Vide glo. que incipit nam videtur ibi. sed quid et. quam signa et tenementi: quia iste text. et glo. sūt due limitationes. §. argento. Contra hanc glo. oppo. q. nō cedit legato omne aliud argentum: sed tantum quantum sufficeret ad vsum eius: ut. l. cu. quereretur. §. lana. §. de lega. iij. So. ibi loquitur quando eius causa parata erant. unde non dicitur nisi id quod eius causa est paratum. hic uero fuit simpliciter legatum omne argentū.

Meratius. Ex aspectu dclaturat que materia alteri non accedet et si dubium est consuetudo testatoris inspiciat. hoc dicit.

Labeo. Enumeratio specierum nō restringit genus precedens. hoc dicit. C. oppo. de. l. si cui. §. de lega. iij. Solu. glo. duobus modis. Primo q. testator hoc voluit quod est diuinare. Secūda so. est: quia hic propter signum uniuersale omne: quam tenet. By. extra de re. iu. lib. vi. in rubrica. et sic est hic unus de casibus in quo indefinita nō equipollet uniuersali secundum ipsum. Sed certe non fuit appositum signum uniuersale in verbo lana uniuoce et omnia que sunt in uerbis testamēti referuntur ad lanam quod satis placet. Alii ut. Ro. ponunt aliam solutionem et secūdu ipsā communiter allegatur. h. d.

Titia. Titius muliebri legato argentū balneare debetur. h. d.

Item cum. Accessorio extincto non extinguitur principale. h. d.

Alter uestem. Hic legata ispi. citur consuetudo testatoris. h. d. Ex. §. sequenti.

Can. ualeat dictum testis in parte uero et parte falso. et quid de instrumento.

Titus mutius. Qui aurū suū intelligitur de eo quod potest uēdicari. hoc dicit. De materia huius. l. uidistis in l. quintus. §. argēto. §. eo. C. dicitur hic q. q. r. muti. dixit p. pte. uerū p. pte. falsū qd. facit ad dictum testis qui pro parte dixit uerum pro parte falsum. Item facit pro instrumento quod in uno est uerum in alio falsum. de quo i. l. si ex falsis. C. de transac. et in Spe. de teste. §. i. et uide per Inno. in. c. fraternitatis. extra de here. et in c. in nostra. extra de testibus. et uide i. l. pediculis. §. si. §. eo. in glo. que incipit uidebatur in si. Glo. soluit: hic sunt uerba posita ex abundanti. ibi non.

Ex. §. sequenti.

Que differentia sit an testator utatur uerbis futuri temporis i legado uel presentis temporis.

Item scribit. Legatum factum cum demonstratione presentis temporis alienatione rei non extinguitur ipso iure sed ope exceptionis si alienatio est uoluntaria. secus si necessaria. Item secus si legatum est factum cum demonstratione futuri temporis. h. d. Ad tex. ibi: diminueret. et. dic q. presumitur in alienatione uoluntaria. C. Nota distinctionem huius. §. an testator utatur uerbis futuri temporis in legando: quia tunc nō inspi

qui meus erit. sed quid si testator dicat uo tibi possessionem meam post mortem meam et testator alienet partem an debeatur estimatio. et uideatur q. sic. per. l. liberto. de annu. leg. quia uidetur donare inter uiuos p. l. si ea. §. si. de dona. cau. mor. et de ea iudicandum est. ut de ultima uoluntate. Et si dictum non est si mea erit habeat locum. §. si rem. alias habeat locum iste

citur alienet ex necessitate uel ex uoluntate. secus si utatur uerbis presentis temporis. Et per hoc By. reprehendit glo. in l. Stichum qui meus erit. §. de leg. i. que dicit contrarium. dum allegat. l. fideicommissa. §. si rem. §. de lega. iij. contra imo uidetur ademptum ipso iure: ut. l. si ita scriptum. §. de lega. i. Sol. hic ademit expresse: ibi tacite. C. In tex. ibi quoniam articulus et. contra immo cum sit modi subiunctiuū refertur ad futurū tempus: ut. l. cu. quidam. §. eo. et ibi dixi. Solu. siquidem in princi. habetis est: tunc nō habetur dubium. si habetis esset: tunc dic quod uerbum esset et similia sunt preteriti imperfecti subiunctiuū. et ideo continet in se demonstratio nem presentis temporis et futuri. perinde ac si diceret lego quod paratum est. et erit in futuro. unde illud quod est paratum in presenti uenit iure legati. et etiam id quod in futuro. et hoc est dicere tex. quoniam articulus et.

Titie amice. Quando legatur certum pondus auri liberatur debitor estimationem soluendo. tamen ipsum aurum est in condemnatione et obligatione. hoc dicit. C. Quero utrum post condemnationem possit solui estimatio auri. Glo. q. sic et bene. quod probatur: quia cum unum est in obligatione et aliud in facultate soluendi ex dispositione legis competit illa facultas donec quis conuenitur iudicari: ut l. item ueniunt. §. idem recte. §. de peti. here. et §. cum prediximus. et l. miles. eod. titu. patet ergo q. non est lesus: quia potest soluere estimationem.

Titie dulcissime. Quero de ratione dubitandi in. l. ista. Dicit glo. quia nullum poculum aureum reperitur: et tamen dictio aureum non restringit. hoc non uidetur bene dictum: quia adiectiuum habet restringere suum substantiuū: ut. l. plautius. §. eo. et l. ea tamen. §. de lega. iij. nec hic dicitur q. iste phiale et cyphi fuerunt aurei. quare dic q. illa uasa que fuerunt reperta erant aurea Ex. l. sequenti.

Positio iuris communis an sit respondendum. Et an positioni iuris municipalis sit respondendum. et an confessio erronea ualeat et allegatio erronea nocet parti.

Instrumentorum. Not. ex. ista. l. casum q. positioni iuris non est respondendum. et sic si fieret positio q. nullus potuit alienare non est respondendum. et si aliquis responderet aliter quā ius dicit non preiudicat sibi: ut hic. concordat. l. non faretur j. de confes. C. oppo. glo. de. l. non faretur. Solu. intellige q. ibi errauit in iure. secus si extra ius. Aduerte istā glo. debeo intelligere quādo heres errauit in iure: tamen confessio nō continet errorem iuris. sed si confessio haberet in se expressum errorem iuris non ualet. ut. l. i. C. de confes. ibi cuius et natura repugnat et. et l. cōfess. §. de interroga. actio. et idem putarem si aliquis in allegationibus erraret: quia error aduocati non nocet parti. C. Quero quid si fiat positio iuris municipalis alicuius ciuitatis an sit re

at locuz iste tex. et ita uideatur tene. re in ol. i. d. l. si certum post By. q. ibi format hanc. q. Titie amice. Istum text. dixit bald. esse multuz singulararem in l. prese. C. de sent. post bartho. l. i. C. quando prouo. Rna o men. torū respondendū. Positio iuris nō est respōdē. dum nisi sit positio iuris cōsuetudina. rij uel municipalis fm bartho. in. l. ij. in si. ver. bis. de confes. et uide bar. in auē. tubemus de iudi.

Sint p. babalia. Et aduertit qz non sufficit allegare cōsuetudinem siue cōmuniem vsuz loquendi: nisi p. be: quia fuit facti. ita dicit bal. in l. ij. §. sed qz veremur d. iura. calū. in l. unica. C. d. cōfess. qd in positione iuris de fē. dentis ex facto.

spondendum. Respondeo cum ista sint probabilia sūt ponibilia: ut. l. ii. §. quod obseruari. C. de iuramen. calum. Idem si fieret positio alicuius extrauagantis: ut. l. cuz prolatis. j. de re iur.

Tria. Quero qualiter intelligantur inuente. Dicit glo. duobus modis et bene. dicit: ut i ca.

Sempronie. Optio legata intelligitur de his que sūt in hereditate si reperiuntur alias s̄ aliis que uēduntur. h. d.

Ex. §. sequenti. Si legatus sit calix alicui ecclesie debet fieri de argento et planeta de syrico. Et si debet pingi figura christi cum apostolis intelligit cū. xij.

Seia. In fauorem religionis in dubio intelligitur quod est maius. hoc dicit

Oppo. qz inspicimus quod est minus: ut. l. si ita in fi. §. de leg. i. et. l. nmmis. §. de le. iiii. So. glo. qz hic speciale regionis fauore. et ita cōmuniter intelligitur. Ex hac. l. potest dici qz si aliqz legat calicem in ecclesia qz in dubio intelligitur de argento. Item si iubet fieri unam planetam intelligitur de syrico. Itē vidi s̄ facto. quidam reliquit fieri in quadā ecclesia figurā christi cuz apostolis. certe debet intelligi cum duodecim apostolis: ut hic. Vel potest aliter intelligi qz hic tex. hoc non dicat. dicit enim ex libris centum i illa et. et sic erat taxata quantitas. vnde non est plus uel minus quod inspicatur. Et fm hoc nota qz in dubio debemus inspicere illud quod ē magis. et sic in dubio debemus inspicere illud quod est preciosius in qualitate qz illud quod est maius in quantitate.

Ex. l. sequenti. Si pater legat filio canoniste libros legales de quibus intelligitur.

Jurori. Fundo muliebri legato cedunt soluz ea que utendi causa vxori sunt tradita

Pone pater legauit filio suo canoniste libros legales. quero de quibus intelligitur. Respondeo forte de libris qui sunt ad vsu eius parati per istam. l. h. d.

Ex. §. sequenti. Si tempore guerre ciuib* sint impositi equi. si deinde fiat preceptum qz quicūqz habet equū debet equitare: an qui non equitat quia non habet equum incidat in penam.

Lumita. Argentum quod est depositum uel commodatum: ut habeatur de proximo in domo esse videtur. h. d.

Per istum. §. dicit Ja. de are. qz fuit determinata talis questio tempore guerre multis hominibus de ciuitate fuerunt impositi equi. deinde fuit factum preceptum qz quicūqz habet equūz debeat equitare. modo vnus non equitauit: quia non habuit equum: an incidat in penam. Et qa fuit factum preceptum illis qui habent equum videtur qz si incidat in penā. Contrarium fuit determinatum: quia debet exponi* habet. id est habere debet: ut hac. l.

Edico. Ratio indefinita restringitur ad presens tempus. h. d.

Ex. §. sequenti. Legato vestimentorum facti vxori veniunt vestes festiue et non festiue.

Vxori. Dicitio hoc amplius legati datio nem inducit. h. d. Per hunc. §. potest dici qz si testator legat vxori sue vestimē-

ta qz veniant festiua et non festiua: ut hic. et. §. e. l. vestimenta. Item si legat vxori lectum veniat etiam lectus festiuus. pro quo. l. librorum. §. fi. §. de lega. iiii.

Mulier. Legato generis non derogatur per legatum speciei inualidum. h. d. hic est singularis casus et menti tenendus. C. Oppo. et videtur qz quando legatum ē inutile a primo legatario videatur ademptum et sic ei preiudicetur: ut. l. plane. in prin. §. de le. i. Solu. illud uerum quando admittitur legatuz certe speciei qz speciei erat legata. hic uero admittitur aliqua speciei s̄ legato generis. et ideo cuz legatum remanet in genere illud legatum pro non scriptum quod adēptionem cōtinebat magis ad legatarium qz ad heredem reuertitur. s̄ in. l. contraria apud legatariū nihil remanebat. ad quod posset reuerti. hic uero remanebat legatum generis. ideo et. C. Oppo. extra glo. de. l. legatum. §. i. j. de adimen. lega. ubi per inuilez adēptionem speciei derogatur legato generis. So. ibi in adēptione inter viuos. hic i vltimis voluntatibus. quod nota.

De liberatione legata. Rubrica.

Postquam iuriconsultus est profecutus tractatum plurium legatorum. nunc ponit tractatum de legato liberationis.

Omibus. Nota duo. Primo nota qz alicui potest res sua legari quam alteri debeat actione personali. uel si ē alteri obligata. Secundo nota. dum dicit priusquaz: quia ex eo sequitur qz iam debebat soluere debitum. quod facit ad multa. C. Oppo. qz res mea mihi legari non potest: ut. l. res proprias. C. de lega. So. fallit ratione iuris quod testator habet i re vel ad rem: ut hic. C. Oppo. qz propter obligationem pignoris legatum non valeat: ut. l. meuius. §. fundo. §. de lega. ii. Solu. verba posita in fi. hius. §. non referuntur ad hypothecam: ut ibi no. C. Item op. hic innuitur qz quando legatur pignus non videatur remitti debitum. Contra. j. eodez. l. iiii. Sol. respondeo qz in dubio presumitur debitum remissum. Glo. dicit contrarium per. l. postquā. et. l. labeo. §. s̄ pac. non ob. l. iiii. j. eodez. quia ibi loquitur de legato instrumenti. C. Oppo. extra glo. de. l. si tibi homo. in prin. §. de lega. i. vbi relinquendo pignus videtur relictum debitum. Solu. ibi loquitur quando pignus legatur ab extraneo. hic quando legatur a creditore. de quo distingue: ut ibi per Dy. et ibi dixi. Aut reliquitur pignus a creditore: et tunc aut animo relinquendi liberationem a toto: aut non: aut dubitatur: ut hic. aut ab extraneo. et tunc est casus in. l. si tibi homo. §. alle.

Eredem. In primis duobus dictis declarata: ut dicam in. l. si quis rem. j. e. in tertio dicto dic: ut dicam in. l. non solum. j. eodez.

Liberationem. Qui dari mandat instrumentuz videtur liberationem relinquere. h. d. cum prin. l. se. alias. l. sequens est. §. et sic ego habeo. C. No. quattuor modos relinquendi liberationem. primo relinquendo quod tibi debeo: ut. l. i. in prin. §. eo. Secundo damno heredem meum non petere: ut. l. ii. i prin. Tertio si lego libertatem: ut habetur in

Deby ex pon. Idem dicit bal. in c. duduz. cl. ij. i. fi. d. elec. e. Ed. m. co. §. vxori veniat festiua. Si lego vxori vestimenta veniunt festiua. faciat no. l. cū. §. i. §. e. et qd no. bald. i. l. cuz te. l. vlt. col. C. d. donat. an nup. et ad de bart. l. d. l. librorū. §. fi. et bal. in. l. in leg. C. de lega.

Mulier. Et facit iste text. In ce rei qz portatur p funere debeat eē p fratrib* pelietuz qd reliqt idēci sū. bal. i. l. i. §. §. 1 q. C. d. lati. liber. tol.

De liberatione legata. Rubrica.

Postquam iuriconsultus est profecutus tractatum plurium legatorum. nunc ponit tractatum de legato liberationis.

Omibus. Nota duo. Primo nota qz alicui potest res sua legari quam alteri debeat actione personali. uel si ē alteri obligata. Secundo nota. dum dicit priusquaz: quia ex eo sequitur qz iam debebat soluere debitum. quod facit ad multa. C. Oppo. qz res mea mihi legari non potest: ut. l. res proprias. C. de lega. So. fallit ratione iuris quod testator habet i re vel ad rem: ut hic. C. Oppo. qz propter obligationem pignoris legatum non valeat: ut. l. meuius. §. fundo. §. de lega. ii. Solu. verba posita in fi. hius. §. non referuntur ad hypothecam: ut ibi no. C. Item op. hic innuitur qz quando legatur pignus non videatur remitti debitum. Contra. j. eodez. l. iiii. Sol. respondeo qz in dubio presumitur debitum remissum. Glo. dicit contrarium per. l. postquā. et. l. labeo. §. s̄ pac. non ob. l. iiii. j. eodez. quia ibi loquitur de legato instrumenti. C. Oppo. extra glo. de. l. si tibi homo. in prin. §. de lega. i. vbi relinquendo pignus videtur relictum debitum. Solu. ibi loquitur quando pignus legatur ab extraneo. hic quando legatur a creditore. de quo distingue: ut ibi per Dy. et ibi dixi. Aut reliquitur pignus a creditore: et tunc aut animo relinquendi liberationem a toto: aut non: aut dubitatur: ut hic. aut ab extraneo. et tunc est casus in. l. si tibi homo. §. alle.

Eredem. In primis duobus dictis declarata: ut dicam in. l. si quis rem. j. e. in tertio dicto dic: ut dicam in. l. non solum. j. eodez.

Liberationem. Qui dari mandat instrumentuz videtur liberationem relinquere. h. d. cum prin. l. se. alias. l. sequens est. §. et sic ego habeo. C. No. quattuor modos relinquendi liberationem. primo relinquendo quod tibi debeo: ut. l. i. in prin. §. eo. Secundo damno heredem meum non petere: ut. l. ii. i prin. Tertio si lego libertatem: ut habetur in

De liberatione legata. Rubrica.

Postquam iuriconsultus est profecutus tractatum plurium legatorum. nunc ponit tractatum de legato liberationis.

Omibus. Nota duo. Primo nota qz alicui potest res sua legari quam alteri debeat actione personali. uel si ē alteri obligata. Secundo nota. dum dicit priusquaz: quia ex eo sequitur qz iam debebat soluere debitum. quod facit ad multa. C. Oppo. qz res mea mihi legari non potest: ut. l. res proprias. C. de lega. So. fallit ratione iuris quod testator habet i re vel ad rem: ut hic. C. Oppo. qz propter obligationem pignoris legatum non valeat: ut. l. meuius. §. fundo. §. de lega. ii. Solu. verba posita in fi. hius. §. non referuntur ad hypothecam: ut ibi no. C. Item op. hic innuitur qz quando legatur pignus non videatur remitti debitum. Contra. j. eodez. l. iiii. Sol. respondeo qz in dubio presumitur debitum remissum. Glo. dicit contrarium per. l. postquā. et. l. labeo. §. s̄ pac. non ob. l. iiii. j. eodez. quia ibi loquitur de legato instrumenti. C. Oppo. extra glo. de. l. si tibi homo. in prin. §. de lega. i. vbi relinquendo pignus videtur relictum debitum. Solu. ibi loquitur quando pignus legatur ab extraneo. hic quando legatur a creditore. de quo distingue: ut ibi per Dy. et ibi dixi. Aut reliquitur pignus a creditore: et tunc aut animo relinquendi liberationem a toto: aut non: aut dubitatur: ut hic. aut ab extraneo. et tunc est casus in. l. si tibi homo. §. alle.

Eredem. In primis duobus dictis declarata: ut dicam in. l. si quis rem. j. e. in tertio dicto dic: ut dicam in. l. non solum. j. eodez.

Liberationem. Qui dari mandat instrumentuz videtur liberationem relinquere. h. d. cum prin. l. se. alias. l. sequens est. §. et sic ego habeo. C. No. quattuor modos relinquendi liberationem. primo relinquendo quod tibi debeo: ut. l. i. in prin. §. eo. Secundo damno heredem meum non petere: ut. l. ii. i prin. Tertio si lego libertatem: ut habetur in

De liberatione legata. Rubrica.

Postquam iuriconsultus est profecutus tractatum plurium legatorum. nunc ponit tractatum de legato liberationis.

Omibus. Nota duo. Primo nota qz alicui potest res sua legari quam alteri debeat actione personali. uel si ē alteri obligata. Secundo nota. dum dicit priusquaz: quia ex eo sequitur qz iam debebat soluere debitum. quod facit ad multa. C. Oppo. qz res mea mihi legari non potest: ut. l. res proprias. C. de lega. So. fallit ratione iuris quod testator habet i re vel ad rem: ut hic. C. Oppo. qz propter obligationem pignoris legatum non valeat: ut. l. meuius. §. fundo. §. de lega. ii. Solu. verba posita in fi. hius. §. non referuntur ad hypothecam: ut ibi no. C. Item op. hic innuitur qz quando legatur pignus non videatur remitti debitum. Contra. j. eodez. l. iiii. Sol. respondeo qz in dubio presumitur debitum remissum. Glo. dicit contrarium per. l. postquā. et. l. labeo. §. s̄ pac. non ob. l. iiii. j. eodez. quia ibi loquitur de legato instrumenti. C. Oppo. extra glo. de. l. si tibi homo. in prin. §. de lega. i. vbi relinquendo pignus videtur relictum debitum. Solu. ibi loquitur quando pignus legatur ab extraneo. hic quando legatur a creditore. de quo distingue: ut ibi per Dy. et ibi dixi. Aut reliquitur pignus a creditore: et tunc aut animo relinquendi liberationem a toto: aut non: aut dubitatur: ut hic. aut ab extraneo. et tunc est casus in. l. si tibi homo. §. alle.

Eredem. In primis duobus dictis declarata: ut dicam in. l. si quis rem. j. e. in tertio dicto dic: ut dicam in. l. non solum. j. eodez.

Liberationem. Qui dari mandat instrumentuz videtur liberationem relinquere. h. d. cum prin. l. se. alias. l. sequens est. §. et sic ego habeo. C. No. quattuor modos relinquendi liberationem. primo relinquendo quod tibi debeo: ut. l. i. in prin. §. eo. Secundo damno heredem meum non petere: ut. l. ii. i prin. Tertio si lego libertatem: ut habetur in

De liberatione legata. Rubrica.

Postquam iuriconsultus est profecutus tractatum plurium legatorum. nunc ponit tractatum de legato liberationis.

Omibus. Nota duo. Primo nota qz alicui potest res sua legari quam alteri debeat actione personali. uel si ē alteri obligata. Secundo nota. dum dicit priusquaz: quia ex eo sequitur qz iam debebat soluere debitum. quod facit ad multa. C. Oppo. qz res mea mihi legari non potest: ut. l. res proprias. C. de lega. So. fallit ratione iuris quod testator habet i re vel ad rem: ut hic. C. Oppo. qz propter obligationem pignoris legatum non valeat: ut. l. meuius. §. fundo. §. de lega. ii. Solu. verba posita in fi. hius. §. non referuntur ad hypothecam: ut ibi no. C. Item op. hic innuitur qz quando legatur pignus non videatur remitti debitum. Contra. j. eodez. l. iiii. Sol. respondeo qz in dubio presumitur debitum remissum. Glo. dicit contrarium per. l. postquā. et. l. labeo. §. s̄ pac. non ob. l. iiii. j. eodez. quia ibi loquitur de legato instrumenti. C. Oppo. extra glo. de. l. si tibi homo. in prin. §. de lega. i. vbi relinquendo pignus videtur relictum debitum. Solu. ibi loquitur quando pignus legatur ab extraneo. hic quando legatur a creditore. de quo distingue: ut ibi per Dy. et ibi dixi. Aut reliquitur pignus a creditore: et tunc aut animo relinquendi liberationem a toto: aut non: aut dubitatur: ut hic. aut ab extraneo. et tunc est casus in. l. si tibi homo. §. alle.

Eredem. In primis duobus dictis declarata: ut dicam in. l. si quis rem. j. e. in tertio dicto dic: ut dicam in. l. non solum. j. eodez.

Liberationem. Qui dari mandat instrumentuz videtur liberationem relinquere. h. d. cum prin. l. se. alias. l. sequens est. §. et sic ego habeo. C. No. quattuor modos relinquendi liberationem. primo relinquendo quod tibi debeo: ut. l. i. in prin. §. eo. Secundo damno heredem meum non petere: ut. l. ii. i prin. Tertio si lego libertatem: ut habetur in

De liberatione legata. Rubrica.

Postquam iuriconsultus est profecutus tractatum plurium legatorum. nunc ponit tractatum de legato liberationis.

Omibus. Nota duo. Primo nota qz alicui potest res sua legari quam alteri debeat actione personali. uel si ē alteri obligata. Secundo nota. dum dicit priusquaz: quia ex eo sequitur qz iam debebat soluere debitum. quod facit ad multa. C. Oppo. qz res mea mihi legari non potest: ut. l. res proprias. C. de lega. So. fallit ratione iuris quod testator habet i re vel ad rem: ut hic. C. Oppo. qz propter obligationem pignoris legatum non valeat: ut. l. meuius. §. fundo. §. de lega. ii. Solu. verba posita in fi. hius. §. non referuntur ad hypothecam: ut ibi no. C. Item op. hic innuitur qz quando legatur pignus non videatur remitti debitum. Contra. j. eodez. l. iiii. Sol. respondeo qz in dubio presumitur debitum remissum. Glo. dicit contrarium per. l. postquā. et. l. labeo. §. s̄ pac. non ob. l. iiii. j. eodez. quia ibi loquitur de legato instrumenti. C. Oppo. extra glo. de. l. si tibi homo. in prin. §. de lega. i. vbi relinquendo pignus videtur relictum debitum. Solu. ibi loquitur quando pignus legatur ab extraneo. hic quando legatur a creditore. de quo distingue: ut ibi per Dy. et ibi dixi. Aut reliquitur pignus a creditore: et tunc aut animo relinquendi liberationem a toto: aut non: aut dubitatur: ut hic. aut ab extraneo. et tunc est casus in. l. si tibi homo. §. alle.

Eredem. In primis duobus dictis declarata: ut dicam in. l. si quis rem. j. e. in tertio dicto dic: ut dicam in. l. non solum. j. eodez.

Liberationem. Qui dari mandat instrumentuz videtur liberationem relinquere. h. d. cum prin. l. se. alias. l. sequens est. §. et sic ego habeo. C. No. quattuor modos relinquendi liberationem. primo relinquendo quod tibi debeo: ut. l. i. in prin. §. eo. Secundo damno heredem meum non petere: ut. l. ii. i prin. Tertio si lego libertatem: ut habetur in

De liberatione legata. Rubrica.

Postquam iuriconsultus est profecutus tractatum plurium legatorum. nunc ponit tractatum de legato liberationis.

hac. l. in prin. Quarto si lego cyrographum: ut
 hac. l. iii. §. i. et omnia ista legata important lega-
 tum liberationis. hoc etiam videbitis statim. j.
 e. l. §. nunc de effectu. et l. non solum in princi.
 et in alia. l. non solum. **C**oppo. dicitur hic qd il-
 le qui dat instrumentum uidetur dare remissio-
 nem et liberationem. contra immo donatio inter
 viuos uidetur: ut. l. i. C. de dona. coniuncta. l. se-
 ria. in fi. j. de dona. cau. mor. Sol. hic fuit dictus
 expresse do instrumentum causa mortis mee. ali-
 as esset donatio inter viuos: ut in contrariis.
Coppo. et uidetur qd etiam hoc acto non sit fi-
 deicommissum sed donatio causa mortis. ut. l.
 iii. de dona. cau. mortis. Sol. quidam. expone
 qd hic dicitur dedit: id est dādo siliquit. sed hoc
 est contra mentē huius littere: quia fm hoc idē
 importaret sequens. §. ad contrariū respondeo
 qd hic erat donatio causa mortis que habet eū-
 dem effectum quē haberet fideicommissus uel le-
 gatum liberationis. et hoc apparet ex textu duz
 dicit quasi pro fideicommissio et c. que dictio qua-
 si: designat improprietatem: quia nō est uere fi-
 deicommissum. **C**uero quid si ille cui datum ē
 instrumentum: ut alii det non vult dare: quo iu-
 re cogitur das. Respondeo per actionem neg.
 ges. ut. l. si pupilli. §. si quis pecunias. §. de neg.
 ges. dic. ut ibi.

Ex. §. sequenti.

CAn habens exceptionē possit ab illo § quez
 habet: ut ipsum liberet pacto uel acceptilatoe:
 ibi. Et pro Et an qz actionē possit petef: ut si
 bi caueat: ibi. **C**uero Et an liberato uno ex il-
 lis ad quod puenit cōe negociuz proficit alteri
 cū non sint socii uide in fi.

Nunc de effectu. Legatum li-
 beratois im-
 portat: ut debitor acceptilatoe liberet si ē sol^o
 et habz correū sociū. si hz correū nō sociū pacto
 liberari dbebit. h. d. **C**Ad tex. ibi uoluit: dic qd
 mei solius cōteplatoe liberationē reliquit. **C**o-
 p. et uidetur qd ego nō possū liberari quia
 proficit alteri saltē p dimidia p qua dz habet re-
 gressum cōtra me: ut. l. i. C. de duo. re. Glo. nō
 soluit. tu cōstearis cōtrariū: quia p illa parte p
 qua quis hz regressum cōtra me legatariū. pscit
 ei liberatio: ut. j. in glo. magna. **C**oppo. dicitur
 hic qd habeo actionē: ut liberer pacto uel acce-
 ptilatione. istud uidetur superuacuū cū habeā
 exceptionē ergo non debet interponi: ut. l. hec
 stipulatio. §. diuus. j. ut lega. no. ca. Sol. glo. qd
 hoc fit gratia dubitationis tollende. **C**ontra
 hoc oppo. de. l. penul. §. de peti. heredi. ubi cā
 dubitationis tollēde non potest interponi cau-
 tio. So. aliud in cautione: ut ibi. aliud in pacto
 ut hic. ita dicit glo. qd incipit. sed nōne ibi. alii di-
 cunt contra et c. Innuat ergo ista solutio qd ex
 abundantanti non possū petere cautionē ad obligā-
 dū. sed pactū quod non tendit ad liberanduz.
 sed ad obligandū bene possum petere ex super-
 abundantanti. videamus an hoc sit verū. et primo
 videamus de pacto. **C**Et pro declarāda ista gl.
 primo quero si habeo exceptionē contra te pos-
 sum ne petere: ut me liberet p pactū uel p acce-
 ptilationē. Videte qn quis hz exceptionē vigo-
 re legati uel fideicommissi. tūc ipse primo hz exce-
 ptionē. scōo habet actionē: ut liberet pacto uel
 acceptilatione: ut hic. tertio potest iplorare offi-
 cium iudicis: ut pronunciet eū nō debere uel qd
 imponatur silentium actori: ut. l. aureli. §. cen-
 tū. j. eo. **C**Ad attendo que uerba fuerit siue fue-
 rit legata liberatio uel dānatus sit heres nō pe-

Ide-
 ratio
 nem.
 §. nunc de
 effectu nec
 attendo. Ad-
 de qd no.
 bart. i. l. siue
 apud acta. i.
 iij. col. d. trā
 sac.

tere uel prohibere agere: ut dixi. §. pxi. et hoc in vlti-
 ma voluntate ubi latior sit interpretatio. Si ue-
 ro alias quis hz exceptionē aliter qd ex vltia vo-
 luntate. puta ex contractu inter viuos uel a lege.
 siquidē vellē ager: ut liberer per acceptilationē
 vel ut mihi caueat de nō petēdo. et nō possū: ut
 l. dedi. i. prin. §. de cōdi. ob. cau. ratio quia pl^o
 peto qd mihi dbeatur. nā ex pacto nudo habeo
 exceptionē. unde si peto me liberari per accepti-
 lationem peto plus. s. actionē tuā tolli ipso iur.
 cū non sit sublata. Itē si peto caueri de nō petē-
 do. iā peto: ut obligeris non petere. cuz antea
 non tenebaris: nisi naturaliter non petere. et sic
 plus peto: ut. d. l. dedi. Sed si simpliciter pete-
 rem: ut faceres infirm de illa exceptione. tūc ad-
 mittor: quia non peto plus: ut. l. sicut datam. de
 libe. cau. et l. si plures. de fide instrumetorum. et
 Inno. in. c. albericus. et in. c. significauit. extra d
 testibus. Idē si peterem per iudicē hoc pnun-
 ciari. s. me habere exceptionē quia admittor: ut
 l. si cōtendat. j. de fideiuf. cū sua glo. **P**redicta
 vera: nisi uerba dispositiois cōtrahēriū uel legis
 sonarent qd esset obligatus quis ad liberādum.
 tunc enim posset agi: ut liberet: ut in auē. habi-
 ta. C. ne si. p. patre. et l. in criminali. de iurisditi-
 one om. iudi. p. quo notat in l. siue apud acta.
 C. de transacti. et l. i. in fi. glo. C. de pac. **C**uero
 de eo qui hz actionē. et quero utrū ille qui hz ac-
 tionē possit agere: ut sibi caueat. Glo. hic dicit
 qd hic superabundat petit. qd sic declara. siquidē
 habeo actionē p quā possum aliquid exigef
 incōtinēti. tūc nō admittor si peto mihi caueri:
 ut. l. hoc senatus. §. i. de usufru. earū re. que usu
 consu. l. si mulier. de condi. ob. cau. et l. licet. in
 prin. §. de iure do. Si uero nō possum petef in-
 continēti: tunc in isto casu possē petef cautionē.
 ratio ē: quia non ē ex superabundanti cum possint
 mori testes: ut. l. in omnibus. §. d. iudi. prout lo-
 quis d nuda cautione fm quosdā. et nota in l. ii.
 §. i. §. solu. ma. **P**redicta uera: nisi aliud debi-
 tum deberetur quodā iur. extraordinario: ut. l.
 si finita. §. elegerat. de dam. infec. et ibi dixi.

Cuero differentiam inter pactum et accepti-
 lationē. **R**ideo acceptilatio hz vim solutionis.
 pactum nō: ut in gl. **C**uero dicitur hic si sūt
 socii quō intelligunt socii. Dicit gl. oīum bono-
 rū uel in illo debito. hoc intelligo si lucrū et dā-
 nū erat cōe inter eos in illo debito: ut. l. eadem.
 §. i. j. de duo. reis. et ibi dixi. **C**uero pone qd
 nō sunt socii. an uno liberato alter possit insolv-
 dū conueniri. Glo. assignat rōnē pro et contra.
 finaliter dterminat qd alteri correo prodest p p-
 te ne alias si insolidū cōueniret cōtra alium ha-
 beret regressū. hoc dicit glo. vide eā que incipit
 oīum bonoz et c. **A**d istud dicit qd de rigore iur-
 ris tenet insolidū. hz d equitate nō ē verū qd obi-
 tū ē cōuersū in cōem causā: quia pariter ad utrū
 qz puenit pecunia. alias si non pariter pro ea p-
 te pro qua ad liberatum peruenit idem ius eet.
 sed si poneremus duos reos esse obligatos ex
 causa lucratina: aut uolentes donare promise-
 runt: tunc alter insolidum teneretur: quia con-
 tra alium non posset habere regressum: ut in. l.
 lege falcidia hoc obseruandum. j. ad. l. falcidia
 et plene dixi in materia de duobus reis. **C**ue-
 rit glo. an in materia de duobus reis sit aliquid
 immutatum. et dic qd sic: quia hodie non tenet
 insolidum sed non exigī possunt insolidum: ut
 in auē. hoc ita. C. de duobus re. et i corpore un-
 de sumitur. et in. l. reos. §. cum in tabulis. j. de
 duo. re. et ibi dixi.

Cuero
 pone. vide
 bar. in. l. ex
 duobus. j.
 de duo. re.
 ubi uidetur
 contrarium
 tenere. et fa-
 ct ad no. in
 l. si vnus. d
 pac. et in. l. e
 per iustitā.
 §. h. j. de. a c
 cep.

Consequenter Etia nō noia

tus i testō habet p legatario si testator illi p ficeit voluit z iter est nostra plures reos habere hoc dicit iste. §. C. Not. tex. ibi interesse creditoris. C. Op. de. l. si cui. §. i. z. h. z. s. §. leg. i. vbi creditor nō habet vt legatari. So. ita demū creditor habet vt legatari si testator ei p ficeit voluit. in dubio eniz fauore debitoris psumit p ficeit cui plus pdest vt. l. fideicommissa. §. interdū. s. de. le. iii. C. Op. et gl. hic dicit qd interest nostra plures debitores habere etiā si soluēdo sint. Cōtra hoc ē tex. in. l. si quis stipular sit stichū. §. si. j. s. hbo. obli. ubi si re ē soluēdo nō interest nostra hēre aliū. So. si quidē actio iā ē mibi quēstia ptra plures ob idē debitū: tūc mea interest plures reos hēre: ut sic illas actiōes retinere possim: ut hic. Si uero ueliz agere ut aliū re mibi cōstituat: tūc i ultimis uolūtatib putarē obligatū eē cogēdū. arg. hui. l. in si. quia pōt qd cogi p cise ad factū: ut. s. s. le. iii. l. fideicommissa. §. si. z. l. in exeu. §. scōa spēs. j. de hbo. obli. Sz i ptractib ubi qd nō pōt cogi p cise ad factū: tūc interest estimat eaten quaten p m re soluēdo nō ē: ut. d. l. si qd stipular sit stichū. §. si. nec pōt hēre estimationē qd p m re pos sit effici nō soluēdo: ut ibi. nisi forte haberet res suas i loco piculoso. unde eēt p sūptio qd de pxi mo fieret nō soluēdo: ut no. gl. magna in. l. ii. s. so. ma. Idē putarē qd si aliquis pueniret ex deli cto p pō: qd tūc ptra eū fieret estimatio qd possz ef fici si soluēdo: ut. l. cū. q. §. papi. j. s. fur. qd nor.

Uid ergo. Ista lex p tinauaf

ad pcedentia iō nō sūmo sz pono casū in terminis. Uides hic i p n. modū agēdi creditoris. In fine modū agēdi debitoris. Cōtra istā pte op. qd de bitor debet agere ut heres pster q tuz ipse psta ret creditor: ut. l. p emancipationē. j. eo. Bicit gl. hoc uerū si heres uult eū defēdere. als cōdē nel ad itereē ut i dno. Ex hoc nota formā libel li qd possū petere pditionat. s. heredē pPELLI qd me dēdat ptra creditorē. uel si hoc nō faciat cō dēnel mibi ad itereē. simile in. l. i. in p rī. s. s. ac tio. emp. z. l. ii. §. itē si in facto. j. de hbo. obliga. Ex. l. sequenti.

An acceptilatio facta fideiussori pro fit reo: ibi. Qare dic.

Quis. Si reliquit liberatio reo dz liberari p acceptilationē ut sic fideiussori p ficiat nisi erat talis qd reū nō hēret regressū si relinqt liberatio fideiussori dz liberari pacto z reo nō pdest nisi eēt talis re qd a fideiussore repeteret. h. d. C. Op. p. h dicit qd pactū nō trāsit ad fideiussore si hoc ē actū. als sec. Cōtra. s. ad uellei. l. si mulier. §. si ab ea. Sol. ut ibi patet i tex. ubi loqtur in exceptiōe quadā coherēte p sone. C. Op. extra gl. qd pactū factū fideiussori p fit reo: ut. j. de accepti. l. z p iusurādū. §. fideiussori. ibi eniz nō pōt ualere ut acceptilatio sz ut pactū: qd non pcedebat obligatio hōbis ptracta: ut. e. ti. l. si acceptilatū. z tū ibi dī qd pdest reo. So. qd hō dī d pacto intellige d nudo. sec in pacto qd resultat ex acceptilatōe inutili ut ibi. z hōc reassume duo uerba: qd si pactū ē factū reo. aut ē actū qd trāseat ad fideiussorē. aut nō. aut dubitat. si pactū ē factū fideiussori. aut est pactū uere nudo. aut ē pactū qd resultat ex acceptilatōe inutili: ut. s. dicit ē. C. Bicit hic qd acceptilatio uni facta alteri pdest. s. de acceptila. l. z p iusurādū. §. si legatorū. So. ibi fuit actū qd acceptilatō ad

aliū nō porrigere. p hoc facit bec. l. s. aliogn. z. l. modestinus. j. de sol. ubi etiam uera solutio aliū nō liberat si hoc ē actū z hōc ubi cū qz in hoc ti. dī aliquē pacto liberādū itellige uel acceptilatōe hoc acto: ut ad aliū nō porrigat. Ista so. lz sit hō in se tū cōtinet diuinationē. ideo gl. in. l. p raria. aliter soluit z bene: qd ibi loqtur qd reus pncipalis erat obligat sub cōditōe qd ex stente obligatio retro nō trahit: ut i legatis z cō tractib: quando p dicitō est p tātua: ut. l. i. §. i. s. ad fil. z. l. potior. z. l. q balneū. qui po. ipig. ha. z isto casu liberato fideiussore p acceptilatōez nō liberat reus: ut. d. §. si legatorū. z. §. se. sec si eēt i ptractu p dicitō casualis: ut. l. pe. de fideiuss. Ista debetis itelligere hāc materiam. Quare dic cuz querit an acceptilatio facta fideiussori p fit reo. aut est actū qd nō p fit z nō pdest: aut nū bil est actū: z tūc aut reus erat iā obligatus uere aut obligatio pendeat sub p ditione. z si sub cō ditione: aut casuali: aut p tātua: ut ex predictis p. C. Op. ad si. z uidef qd debet ispici soluz for ma p rrat nisi quādo creditor pncipauerit frau dē: ut. l. lz z iul. §. i. s. ad macedo. So. istud uerū respectu ipius creditoris: sz respectu ipoz ptra hētuz uel respectu tertij ispiciat id qd ē i ueritate ut hic. uel aliter z meli illd ueruz quādo ageret actōe ex eo ptractu quo pncipalis z fideiussor se obligauerit: sec si agat actione ex testō uel alia. qd no. ppter statuta que loquunt d fideiussore z pncipali: qd statut ueritati nō hōbis istrumēti. C. Procedo ulterio. pone qd debitor cui est reli cta liberatio agit ptra heredē: ut euz liberet p ac ceptilatōem dicit reus tu in hōitate es fideiussor z fideiussor est re: unde dōeo te liberare pacto: z peto ut mibi edas instrū pseruatiōis indēnita tis tibi factū a reo pncipali. Consueui dicere qd actor debet edere reo ad exceptionē fundāday: ut. l. pe. in si. j. ad. l. falci. lz de hoc fuit opi. C. de eden. l. si. z ibi p doc. z. l. i. §. editiōes. s. de edē.

Idem iulianus. Pater cui est liberatio reo debet liberari pacto etiā si nihil est i peculio sz si filio liberatio relinqtur acceptilatōe libera birur. hoc dicit quod no.

Idem iulianus si pro filio pater. Si liberatio relinqtur ei qui duobus iuribus tenetur ab utroqz liberādus est i dubio nisi aliter sit actū. hoc dicit tex. z glo. C. Mo. qd si patri relinqtur liberatio debet liberari pacto. Contra hō uidef qd acceptilatōe sicut quādo relinqtur liberatio reo: ut. s. l. pxi. in p n. Sol. itel ligas quādo fili erat pncipalis debitor z pater de peculio tenebatur: ut fideiussor. secus si pa ter est ut pncipalis filius ut fideiussor. C. Item dicitur hic maritū nō posse repeterē. Cōtra qū est relicta liberatio habet exceptionē fauorabilē z sic repeterē pōt solutū: ut. l. qui ex fratribus. s. cōdi. in si. So. qd hic dicitur maritū repeterē nō posse itellige qū liberatio nō est relicta ei. Dicitur hic qd si liberatio est relicta filio dz liberari p acceptilatōe. Cōtra si pater soluit nō repetit a filio: ut. l. iij. §. sed utrū de mino. ergo liberatio relicta filio nō debet pdesse patri: ut in prin. hu ius. l. So. debes itelligere pncipiū. l. qū est si deiussor. z reus quilibet ex dispōitione hōis: vñ si legatur liberatio uni non uidef uelle qd porri gatur ad aliū nisi quatenus illius interest. Sed hic loqtur quādo fideiussor est ex dispōitione legis quo casu si relinqtur liberatio pncipali uf uelle totam obligationem tollere: ut si cum uno

Quis ad istas. l. uide. tex. z qd ibi no. Ya. s. are. in apostila in. l. sed si pater. §. nō solum ad macedo.

a p manci- patio - nem. s. illud haberi estia- tio. Non d3 haberi estia- tio spei qd potest alteri succedere. Adde Bar. in. l. si. C. de pactio. r no. Bar. in. l. sci endum in fi. pn. s. qui fa- tis. cog. r id dicit ang. p illum tex. in. l. ex consen- su. s. filium. j. de appella- q uigore hu- ius spei a fen- tentia lata co- tra patre filii- us non pot- proprio no- mine appella- re. r facit qd no. bar. in. l. is pot. i. pn. de acq. here. b Remitte- re oē ius. Et vide bar. in. l. qd seruus de condi. ob- cau. r bar. in. l. qui cuz tu- toribus. in' pn. d. trasac. r late p. bar. in. l. qui ro- me. s. duo fratres i. iij. charta d. ob. r Bar. i. l. si uxor. s. diuus. de a- dul. quid si dicerz remit- tit oē ius qd habet uel ha- bere debet uel potest. vi- detur decisu per bar. i. d. l. quod ser- uus. r in. d. s. duo fra- tres.

c On so- n lu. s. li- beratio autem. r ad i- lectum hu- ius. s. uide oino bar. in. l. apud iul. s. si ticius. de le. i. q. limi- tat ut ibi.

d On so- n lu. uel uiu. pe- tetur. uide bar. in. l. i. in- pn. si qd ius dicit. no ob- ten.

cōtraxit. ita unum liberādo uidetur uelle qd a to- ta obligatione recedat.

Est emācipationē.

Opponit qd ad hoc non debet agere: sed ut euz aduersus creditorē defendat: ut. s. e. l. qd ergo. so. ut ibi. r hic i gl. sup. hbo p̄statur.

C Ex. s. sequenti.

Quid opentur hba i p̄tractu remittit oē ius qd hz uel habere sperat in tali re. Et qd si dicat remittit omne ius qd hz uel habere d3 uel p̄t.

Illud. Qd unus p̄t ad successione alie- rius uenire in estimādo itereffe nō debet ispic. hoc dicit. C. No. qd nō debet haberi estimatio illi spei qd potest alteri succedere. r lz appellef spes: ut. l. si. in. pn. C. de pac. tñ n̄ est legitima. ratio est: qa nullū ius est fundatū in me nec filius hz ius in hereditate patris patre ui- uente: ut. l. p̄cia reruz ad. l. fal. s. si haberem ali- quaz sp̄e de iure de p̄nti ex p̄tractu p̄ditionali: tunc dico qd ista spes ispicit. r ideo dico qd si in p̄tractu apponuntur ista hba remittit omne ius qd hz r habere spat in tali re: tūc v̄ remittere oē ius qd habet de p̄nti: uel habere sperat in futu- ru ruz ex cā de p̄nti. als nō dicit spes illa que non est fundata de p̄nti. Idez dicim⁹ in statulibero qui hz spem in libertate si hz ius fundatū d p̄nti qa hereditas est adira. als nō dicit statuliber: ut. l. ij. j. de sta. lib. in casu tamē reperio qd habetur rō illius spei: que nō hz ius d p̄nti: ut. l. iij. s. sed utrū. s. de mino. Quid aut si diceret remit- tit oē ius qd habet uel habere debet uel p̄t qd importent hec uerba cogita bene.

On solum.

Si is qui. Liberatione legata ab una ex rebus alternati- ue debitis per acceptilationē liberatio cōsequi- tur ab altera. b. d. C. Op. j. ti. i. l. q. hoim. Sol. hic in obligatiōe alternatiua ibi in obligatione generis. C. Quero qd si ponerem⁹ hic casuz in quo nō deberet liberari p̄ acceptilationē puta p̄ correum: ut. s. l. iij. si liberef pacto an remaneat obligatio in alia parte alternatiue. Puto qd nō qa lex p̄sumit uoluisse testatorē liberare a toto r ideo in casu p̄dicto d3 liberare per acceptilatio- nem hoc acto: ut ad correū nō porrigat: ut dixi. s. e. l. si qd reum in pn.

Liberatio autem. Legatū liberatio- nis hz effectuz nisi a testatore nō debitus sit exa- ctum. secus si a testatore ficto uel ab herede exi- gatur. b. d. C. No. tex. ibi cuz p̄stet pupillum rē. no. qd illud qd est relictuz a substituto uidetur re- lictuz p̄ditionaliter ab ip̄o pupillo: ut hic r. l. in- ratiōe. s. qd uulgo. ad. l. fal. r. l. q. fundum. s. qui filium. e. ti. C. Scō no. h. glo. sup. uerbo remit- tat. que sentit qd ille qui petit ante euentū condi- tiōis cadit a iure suo: quod an sit uerū dicā. j. l. proxima. s. tale.

On solum.

Debitori cuius- cūqz p̄t libera- tio relinqui r dānatus ad tempus non petere iteriz liberare nō cogit. nec illius tēporis pena uel usura petetur. hoc dicit. Dicit hic qd i- fra tēpus usure nō possunt peti. p̄tra de. l. item ga. s. i. s. de pac. Huius timore soluūt qdam qd nō possunt peti usure ueniētes ex mora: sed ue- nientes ex stipulatōe sic. gl. hoc resp̄ndit: quia tex. hic dicit uel penas que p̄ stipulationēz p̄mit- tunt: unde nulla usura p̄t peti. Ad. l. item ga

responde qa ibi dilatio p̄cedebat eo qd usure sol- uebatur. hic uero cōcedebatur dilatio ex mero iudicio testatoris.

C Ex. s. sequenti.

An agens ante conditionem cadat a iure suo.

Tale. Legatum liberationis p̄sonale nō trāsit ad heredes nisi per heredes testatoris petēdo contra fiat. hoc dicit. C. No. tex. ibi: a solo rē. r sic fuit appōsita dicitio taxati- ua. alias si nō apponit p̄sumitur liberatio relicta in rem: ut. j. l. pn. s. i. r. j. e. l. si quis in testō. dixi anno. j. de h̄b. obli. l. qui sic. C. Quero dicit hic si nihil a lucio ticio rē. quero qd si h̄s petijt a lucio ticio. Dicit glo. qd cecidit a iure suo. quod est. ualde notādus. Ista glo. non uidet dicere ue- rū: qa ille qui petit ante p̄ditionē hodie non ca- dit a iure suo: ut insti. de excep. s. tēporales. Sz sustinendo glo. p̄t dicere qd. s. temporales. loq- tur de die certa uel de p̄ditione. s. de die incerta nihil ibi dicit. r sic iste. s. remaneat incorrectus: ut qui ante diem incertā agit cadit a iure suo uel si dicas qd dies incert⁹ habeat pro p̄ditione: ut. l. dies. de p̄di. r de. die h̄ic. s. hodie esse correctū r in hac opi. uidet inclinare Bz. tene mēti. C. Al- timo uide glo. q̄ incipit: ut usufructus: ibi in. l. pe- ti. Solu. dicit ut ibi r. s. de seruitu. l. oēs. r. l. pa- ter: r plene dixi. s. de ali. lega. l. mela in fi.

C Ex. s. sequenti.

Si quis dicat profiteor te mihi non teneri an per ista confessione paref exceptio tibi: ibi. Ad- uertatis.

Si liberationis.

In tex. ibi ualitura. i. nihil operatur. sed est qdam glo. de qua doc. fa- ciunt magnuz festuz. C. Oppo. qd tale relictū li- berationis nihil p̄dest: qa pactum non p̄t uale- re sine p̄sensu duoz: ut. l. i. s. d. pac. Huius timo- re glo. ponit duo uerba multuz notabilia. Aut li- beratio fit inter contrahentes: r tunc requirit consensus duozuz r partis p̄sentia ad hoc ut habeat locum exceptio pacti. sed ad hoc ut ha- beat tātum locum exceptio doli sufficit qd fiat in absentia partis: ut. l. postq̄. C. de pac. sed si fit in ultima uolūtate potest fieri in absentia: ut hic. r. l. cum pater. s. fardo. s. de lega. ij. r. l. cum filius. s. donationes. e. ti. cum similibus. Et de gl. que incipit: ut si dixisset. r no. eam ibi dum dicit qd si absit debitor rē. Aduertatis si dico sic. profi- teor te non teneri. ista uerba habent uim pacti: ut. l. tale pactuz. in p̄nci. s. de pactis. queritur an ex tali confessione paretur tibi exceptio. hic uide- tur qd sic scilicet exceptio doli: ut hac glo. p̄ qua facit. l. postq̄. C. de pac. Item uidetur tex. i aut. de teste. s. r licet. r no. C. de confessis. l. i. ubi ad liberādum ualet confessio facta coram uicinis. pro hoc facit tex. in. l. labeo. s. de iureiuran. r vi- detur dictum Inno. in. c. ueniens. extra de renū- cia. Item pro hoc uidet equitas. nam doli exce- ptio nitit equitate: ut. l. qui eqrate. d. doli excep- merito d3 dari exceptio doli. lz n̄ p̄petat exceptio pacti. simile. l. l. r h̄di. s. si su. r. s. nos at. s. de pac. hoc etiā tenet Guil. de cu. in. l. pompo. s. d. neg. gest. Anteq̄ ueniamus ad alia destruiamus oia ista fundamenta. Et primo ad. l. postq̄. r u- deo qd ibi loq̄tur in renunciatiōe que fit in iudi- cio ubi est iudex qui representat⁹ personam par- tis. Preterea in multis partibus renunciatio fa- cta in iudicio ualet que als non ualeret: ut. l. i. r ibi no. de curatore bonis dā. Preterea ibi loq̄- tur in iure reali. dicit eniz postq̄ liti de predio mo- te: sed iuri reali p̄t renunciari etiā parte absen-

C Si libera- tionis. aut li- beratio. r ad- l. nostri op. r uide eum i- l. certum. s. si quis absite de confess. C Exceptio pacti. Sal. i. l. postq̄ liti. C. de pac. r cōtra bar. b. ADDE uide dūm bal- consil. xxxiii. ii. lib. C In iudi- cio. Not. qd ad confessio- nem factam in iudicio n̄ est necessaria p̄sentia ptis est necessaria p̄sentia ptis est idēz hodie tenet Ly. l. i. i. C. de con- fess. lz oiz h̄ erint opi. r h̄ adde Bal. in l. generaliter in. xi. r. r. q. de nō nu. pe. r adde qd no- bar. in. l. ad- monendi. de iureiur. r qd efficacior fit confessio iu- dicio r no. Bar. in no- exemplo i. l. si qua mulier ad uelle. r h̄ adde Bal. in. l. i. i. pe. col. C. de confes- ADDE an confessio fa- cta absente parte in iudi- cio nullo ua- leat Bal. cō- silio. cxlviii. lib. iij. b Qui rep̄- sentat. b ad- uerte: r uide que dixi i. l. postq̄ liti. in fi. C. de pac.

Siber- Et a

C Parte p
 lente nā. rē.
 cū opi. bar.
 h trāit imo.
 in .l. natura
 liter. s. nihil
 cōe. d. acqui.
 poss. in .v. co
 lū. r. vide oi.
 no ange. in .l.
 idem in duo
 bus. s. h. s. d.
 pac.
C Se fūdat
 plene p. l. y. i.
 .l. generaliter.
 C. de nō
 nu. pec. r. tā
 git per guil.
 in .d. l. pōpo
 nius scribit.
 r. potest dici
 q. gl. in .d. l. f.
 duobus loq
 tur quando
 erat pactum
 de non petē
 do s. h. erat
 resultatō vel
 quasi. ita vi
 detur dicere
 bal. in .l. ea le
 ge. per illum
 ter. Idē dixit
 in .d. l. pōpo
 nius. r. adde
 bar. in .l. non
 iccirco. C. d.
 iuri. r. fac.
 igno. r. bal. i.
 .d. l. pactū in
 fi. pri. d. pac.
 Et de intelle
 ctu hui' glo.
 no. per bal.
 in rub. C. ref
 iter aliof. ac.
 in .v. colū. r.
 ibi h. oia. li.
 mitat nisi in
 terueniat iu
 ramentuz. r.
 an par possit
 fieri absenti
 habetur per
 Bal. in .l. ij.
 .C. de lib. r.
 eo. liber. r. d.
 auctoritate
 glo. hic ple
 ne per bal. in
 l. r. heredi. s.
 nos autē. de
 pac. bal. in .l.
 .d. de iterro.
 act. sequitur
 istā gl. r. do.
 An. in .c. h. d.
 confes. tenet
 opi. bar. pe.
 r. cy. in .d. l.
 generaliter.
 in .r. q. idem
 saly. in .l. i. in
 .r. op. C. cō
 fess. p. do. an
 to. r. Imo. i.
 .r. op. C. d.
 confes. p. do.
 anto. r. imo.
 in .c. cum pri
 dem de pac.
 scripsi p. ful
 go. in .d. l.
 postq. liti.
 ADDE ut p
 pau. de ca.
 cōh. cccxxi.

te: quia pōt quis habere fundum suuz p dereli
 cto: ut .j. pro derelic. per totū. r. sic .l. predicta
 nō obstat. r. glo. ista nō bene dicit cū debet intel
 ligi fm. l. quā allegat. Nō ob. aut. de testibus. s.
 r. l. r. qd no. in .l. i. de confes. quia qd dicit ualet
 corā uicinis. intellige parte p̄sente. nam illi tex.
 solū uolūt cōcludere q nō sit necessaria presen
 tia iudicis: sed partis presētia. nō excludunt qd
 patet in .s. r. l. dum dicit q testes debent eē ro
 gati: r. sic partes erāt presentes que testes roga
 gabāt. Non ob. l. labeo: quia ueruz est q iurant
 absentes per nunciuz uel epistolaz: ut ibi patet.
 Non ob. dictum Inno. quia ibi loqtur in renū
 ciatione iuris realis. Item illud qd dicitur aliud
 in exceptioe doli: quia nitif equitate nil ad ppo
 sitū: quia omnis exceptō nitif eqtate: ut .l. i. in
 pn. de uaca. mu. r. l. q eqtate. de doli excep. Nō
 ob. dictum Guil. qd male dicit: r. per malas. ll. se
 fundat. r. sic ista opi. in iure psonali nullum sū
 damentuz hz. In p̄trariuz q nō cōpetat doli ex
 ceptio est glo. in .l. idē si duobus. s. de pac. Itē
 hoc tenet glo. in .l. p̄mpo. de neg. ge. in glo. ma
 gna. r. in his duobus locis firmat hoc. pro quo
 uidetur tex. in .l. si tibi. s. si pactus. s. de pactis.
 Preterea qdam sunt p̄sone sp̄aliter enumerate
 ex quarū pacto nobis querif doli exceptio: ut .l.
 rescriptū. s. h. s. de pac. usqz ad h. r. l. heredi. er
 go apparet q i quolibet extraneo hoc nō esset.
 pro hoc etiā est tex. in .l. r. heredi. s. nos aut. h. si.
 ceteruz. s. de pac. l. gl. ibi dicit q loqtur in fi
 lio. r. glo. dicit exp̄sse in ea. l. s. idem iul. in gl. an
 idem in extraneo: qd etiā probō p rōnem incon
 uinabile. si ista opi. esset uera sequeret q si testa
 tor in testamēto confiteret sibi eē solutum nūq̄
 ista confessio haberet vim fidei cōmissi qd conse
 quens est falsuz: ut .l. i. C. d. fal. ca. adiec. le. r. p.
 bo cōsequentia. Ista confessio fm hāc glo. parit
 exceptioem doli. sed liberatio relicta ei qui est tu
 tus exceptioe nihil ualet: ut .j. e. l. si creditor. Lū
 ergo lex dicat q tal p̄fessio a testatore facta idu
 cat fidei cōmissū: ergo nō orif exceptio doli. Idu
 rarem tū vnuz q si adhibito aliquo dicerē facio
 pactum de nō patēdo tibi recipiēti p illo uel cō
 fiteor mihi solutū esse tibi recipiēti pro illo. tunc
 daretur exceptio doli: ut .l. rescriptuz. s. h. s. de
 pac. que uult q eo casu quo pacto adhibito ad
 obligatiōem qs tenet cedere eo casu pacto ad
 hibito ad liberationē cōpetat exceptio doli: uel
 utilis pacti sine cessioe: ut dicta .l. rescriptū. s. h.
 sed si aliqs reciperet p̄missionem pro me tenet
 cedere: ut .l. pe. de neg. ge. r. l. huiusmōi. in pnc.
 s. de le. i. ergo rē. Aut ergo intelligamus hanc
 glo. in renūciatiōe iuris realis. aut quādo fit pa
 ctum: ut loco ultimo dixi. als ista glo. male dice
 ret.

Si heres. Quāuis h̄s dānef nō pe
 tere a gestore. tū pp ea q
 dolose gesta erāt agere pōt. C. No. q si testator
 iubet heredi ne agat intelligitur p̄terq̄ de dolo.
 dicā in .l. aurelio. s. i. j. e.

Et ei Dicitur hic q possum relinquere li
 berationē ei cui cōmodaui. C. Sz
 quero an possit cōueniri ut rem restituat iste cō
 modatarius. Et Guil. de cu. format hāc. q. in .l.
 si unus. s. illud. s. de pac. r. dicit aut dicitur libero
 te ab actione depositi uel cōmodati. r. tūc potest
 conueniri pro re restituenda actioe in rem: quia
 solum ab illa actioe fuit liberatus. aut dicit p̄mit
 to te nō conuenire depositi uel ex cā depositi: r.
 tūc ga magis generaliter loqtur nō pot̄rit con
 ueniri actione in rem: ideo ga habet ex cā depor

titi. Simile in iuramento: ga si est in rem porri
 gatur ad oēs actioes. secus si iuref super una ac
 ctione: ut .l. si duobus. s. i. r. s. si quis iurauerit
 .s. de iureiur. r. l. i. s. qd aut. s. de allegato. Bre
 uiter teneo cōtrariū: ga quādo relinqtur libera
 tio illis psonis que hac .l. ponuntur uidetur reli
 cta liberatio doli r. culpe r. ois prestationis ad
 quā tenebatur uigore illius contractus. non au
 tem uidetur remissa actio in rem: ga illa actione
 conuenit ut qlibet extraneus nō ut depositari
 ut .l. nēfennius. s. fundū. de re iudi. r. l. reo. in fi.
 .s. ad exbi. pro hoc est tex. in .l. si in lege. s. fin. s.
 loca. r. l. si ei cui. j. e. r. gl. in .l. aurelius. s. meua
 j. e. non aut uidetur relicta ipsa res nisi expresse
 sit dictū hoc intelligo uerū quādo deposituz est
 factuz in certa specie. sed si esset factū in pecunia
 numerata tūc esset idēz qd in liberatione relicta
 culibet debitori quod uidistis. s. in plurib. ll. r.
 dicā. j. e. l. aurelio. s. gaius.

Quis. Intellige hāc .l. quan
 do relinqtur liberatio
 a gestione iā facta: ut quādo aliqs reli
 quit liberationē olim tutori suo. sed quādo reli
 quit liberationē pro gestione futura: nūquid. vi
 detur remissus dolus uel redditio reliquorū di
 cam in .l. aurelio. s. i. j. e.

Debitor. Ad hoc quod i
 terest mea poti
 non soluere q̄ solutuz repetere dicitur
 legatum ualere. hoc dicit. Ista .l. intelligo quan
 do fideiussor non poterat petere: ut liberef: ga
 non erat de casibus positus in .l. lucius. s. māda.
 r. C. mā. l. sup. ea. als si iure suo possit petere le
 gatum non ualeret: ga sua non iteref.

Ucius. Liberatio ab onef red
 dendarū rōnum ad re
 liqua non porrigitur nisi exp̄maf. hoc
 dicit. In tex. ibi: subscriptionē. per quod uidet
 prioris tēporis liberationē reliq̄sse. de hac mate
 ria dicā. j. e. l. aurelio.

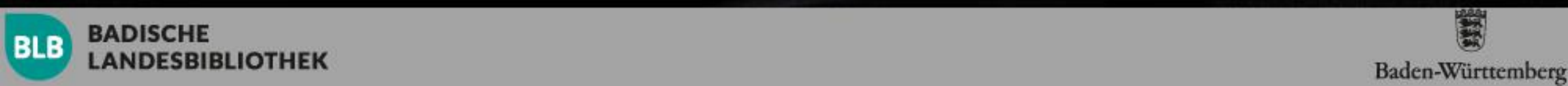
Creditor. Non ualet le
 gatus liberati
 onis ei relictuz qui se potest exceptione
 tueri. hoc dicit. C. Oppo. q legatum liberatio
 nis pariat etiā actionez: ut quis liberef per acce
 ptilationē: ut .l. iiii. s. i. s. e. ergo uidetur istud le
 gatus ualere: ga continet emolumētū. Sol. lega
 tum liberationis fit p̄ncipaliter ad exceptionem
 unde si istud non ualet: quia iam habebat cām
 non ualebit in alijs remedijs de quib' ibi dixi.

Quis. In dubio relictum li
 berationis intelligitur
 in rem: ut sic personam heredis cōpre
 hendat. h. d. ista .l.

Ei. Si legatur liberatio condu
 ctori omne id uidetur remis
 sum ad quod p̄stādum actione perso
 nali tenetur. hoc dicit. No. q si testator reliquit
 liberationem simpliciter uidetur remississe debi
 ta. Item uidetur remissa tota locatio. r. sic id ad
 quod tenetur ratione doli uel culpe uel reliquo
 rum. quod qualiter itelligatur dicam. j. e. l. aure
 lio. s. i. Item no. q non uidetur relicta ipsa res.
 sed ut heres teneatur pati uti frui: r. det gratui
 tam habitatiōez: ut hic. r. j. e. l. cassius. dic ut di
 xi in .l. non solum in fi. s. e.

Am ita. No. casum hui'. l. le
 gatum liberationis ex
 tinguitur solutione. hoc dicit. C. Op.
 dicitur hic q legatum liberationis contineat re
 liqua. contra. s. e. l. non soluz. s. pe. r. j. l. pxi. s.

C Daretur
 exceptio do
 li. Idē tenet
 Saly. in .l. si
 ceteris. C. d.
 pac. r. in hoc
 casu dicit ba
 bere. locum
 glo. hic. Et
 ad istam ma
 teriam uide
 Ange. in .d.
 .l. idem i du
 obus. s. fi.
C Et ei. aut
 dicit. Si reli
 quitur libera
 tio cōmo.
 datario an
 possit conue
 niri actione
 in rem. uide
 que dixi post
 bar. in .l. i. s.
 si cer. p̄ta.
 r. bar. in .l. cū
 necessitate
 .C. d. fidei cō
 miss. Et quid
 importet si
 lego liberati
 onem ei quē
 poteram cō
 uenire rei vē
 di. uide bal. l.
 .l. si creditor
 .C. de fidei
 cō. r. adde
 no. i. l. si sub
 preterru. C.
 de transac. r.
 ray. r. bal. r.
 saly. ibi uidē
 tur ualle q l
 obligatione
 generali reli
 cta liberatio
 ne uel facta
 transacione
 intelligat re
 missa facul
 tas uendicā
 di si ad illam
 rem restituē
 dam teneba
 tur actione
 generali: pu
 ta tutele. uis
 quod ibi di
 xi post bal.
C Quis
 uid qd
 per istū
 tex. dicit bal.
 in .l. h. s. pe.
 de condi. in
 debi. s.

1. So. ibi incontinenti uidebitis.

Urelio Legatū liberationis ē psonale z ad heredes nō transiit. h. d. hanc. l. dclara vt dixi. s. eo. l. nō solum. §. liberatio.

Ex. §. sequenti.

Quid ipporter liberatio legata debitori qui tenetur ad pecuniā uel ad rem in genere forsā uel in specie ita q nō est habenda ratio doli uel culpe: ibi. Redeo. Et quid quādo relinqtur liberatio ei qui tenet ex contractu in quo uenit dolus z culpa: ibi. Secūdo. Et quid quādo relinqtur liberatio ex cōtractu in quo uenit dolus tantū z primo quādo talis liberatio fit inter uiuos: ibi. Tertio. Et quid operetur talis liberatio i ultima uoluntate: ibi. Sed tūc quero. Et quid quando relinqtur liberatio in ultima uolūtate uel iter uiuos ei qui tenet actione uniuersali uel generali. z pmo inter uiuos: ibi. Quarto. Et quid i vltia uoluntate: ibi. Quero. Quid etiā operetur cū legatur liberatio ei cui tenet pluribus actionibus particularibus: ibi. Quinto. Et an clausula generalis referat ad specificata: ibi. Ideo. Et qd cū relinqtur liberatio ei qui tenet una actione particulari principaliter in qua ueniunt qdā accessorie uide in fi.

Gaius. Iste. §. hz materiā pfundis simā a nostris glosatoribus z a doc. male examinātā. si testator liberat curatores nō uidet relicta liberatio doli uel reliquorū hoc dicit. **C** No. q adultus lz habeat curatores potest facere testamentū de quo per glo. in. l. i. §. fuit questū j. ad treb. z no. q legatū liberationis nō porrigit ad dolum uel ad reliq. **C** Mo do ueniamus ad glo. z ut eam intelligatis debetis scire q in hac glo. ponunt due glo. antique. sicut Accur. eas reperit. z ideo si repetit bis idē uel loqtur pluries in eodē casu nō miremini. Secunda pars glo. incipit ibi. itē no. q liberatio.

C Opp. q uideatur omnia remissa: ut. j. e. l. au relius. §. ticius. So. ibi speciale in patre. Itēz cōtra. s. de pac. l. si unus. §. illud. z in sti. de le. §. si quis debitori. ubi nullo modo pōt cōueniri etiā de dolo. Quare glo. distinguit tres casus. Quādoqz qd est debitor pecunie tātuz. quādoqz qd est debitor doli z culpe. quādoqz qd est debitor doli tātum. Primo casu loqtur. §. si quis debitori. Secūdo loqtur hic. Tertio loqtur. §. illud. Hīde glo. que incipit imo uidetur remissum: ibi. sed hic refert zc. Item uide glo. ibi. itēz no. z refert se ad predictos casus. s. ad p̄mūz z ad secunduz. **C** Pro declarāda igitur hac materiā habemus uidere quid ipporter legatū liberationis. primo quādo relinqtur debitori qui tenet ad pecuniam uel ad rem in genere forsā uel i specie: ita q nō est habenda ratio doli uel culpe: z ppter hoc teneatur ad aliquā q̄ritatem. Secūdo quādo relinqtur ei qui tenetur ex aliquo cōtractu in quo uenit dolus z culpa z intelligas de actione sp̄ali. Tertio quādo relinqtur ei qui tenet ex contractu in quo uenit dolus tātum ex actōe specialī. Quarto quādo relinqtur ei qui tenet actione uniuersali seu generali. Quinto quando relinqtur ei qui tenetur pluribus actionibus particularibus. Sexto quādo relinqtur ei q tenetur una actione particulari p̄ncipaliter i qua ueniūt que dam accessorie. **R**edeo igitur ad primum. z quero quando liberatio relinqtur ei qui tenetur ad pecuniā uel ad rem in qua nō habetur ratio doli z culpe: ut per hoc ad plus teneatur qd importet ista liberatio. Respōdeo importat actio-

nem: ut liberes: z exceptōem z alia que dixi in. l. iij. §. nūc de effectu. s. e. z hoc si debitū erat uere. secus si debitū nō erat in effectu. s. e. l. si creditor. z. j. e. l. petitor z de hac loqtur isti. d. leg. §. si quis debitori. qd aut importet liberatio facta inter uiuos. dixi in. d. §. nūc de effectu. **S**e cundo quero quādo relinqtur liberatio ei q tenetur ex actu i quo uenit dolus z culpa leuis z leuissima uel leuis tātuz z i actōe sp̄ali. in hoc casu uident relicta oīa ad que ipse tenet rōe doli uel culpe: uel reliquorū. ad rez tñ testatoris restituendam tenet: ut. s. e. l. ei cui fundum. cū. l. se. dixi. s. e. l. non solum. §. si. Hoc intelligo ueruz nisi dolus esset commissus contemplatinoe illius liberationis: quia forte dixit uolo aliquid subtrahere: qa habeo libertatē. ar. l. tres frēs. s. d. pac. Idē dicerē eadē ratiōe in liberatione facta iter uiuos simpliciter. **T**ertio quero quādo liberatio relinqtur ei q tenetur ex cōtractu ubi uenit dolus tātuz: ut in deposito. Et primo uideam qd importet talis liberatio facta inter uiuos. **T**er. i. l. si unus. §. illud. de pac. dicit q dolus uidetur esse remissus. **G**lo. assignat ratiōem: qa non potest uideri aliud esse remissū. Et si diceres immo potest uideri remissa lata culpa que uenit in depositi actōe: ut. l. i. s. de po. z. l. quod nerua. **R**espondeo lata culpa dolo comparat z uenit in cōsequentiā: ut qd dicitur de uno intelligat dicitur de alio cum habeatur loco eiusdem. **S**ed tūc q ro quid importat talis liberatio in ultimis uolūtātibus. **G**lo. i. d. §. illud dicit q nō uidet remissus dolus z fundat se per hunc tex. ratiōez diuersitatis iter cōtractus z vltias uolūtates assignat sicut tex. in simili in. l. i. C. de pe. eius qui limer. quā op̄i. firmat glo. in l. sub pretertu C. de trasac. dū remittit ad illū. §. **P**uto cōtrarium q uideat remissus dolus in vltima uoluntate. pro hoc tex. in sti. s. e. ti. l. ei cui z dixi. s. prima. q. p hoc qa nō potest operari legatū i alio sicut dixi in cōtractibus. ergo zc. vt. l. si quādo. s. d. lega. i. z istud puto uerū. **Q**uarto quero quādo relinqtur liberatio in vltima uoluntate uel inter uiuos ei qui tenet actione uniuersali uel generali z hec ē nostra materia. z uideamus primo inter uiuos. **P**one q aliquis liberat tutorē uel nego. gesto. generaliter quid importat hec liberatio. an uideatur remissus dolus. **G**l. i. l. actione. C. de trasac. in glo. si. in fi. tenet q sic. ar. d. §. illud. **H**anc. l. rīdeo q aliud in liberatione inter uiuos. aliud in vltima uolūtate. hoc tenet **P**e. C. de trasac. l. sub pretertu. in fi. hoc etiam tenet **G**uil. in. l. pōponius. s. d. neg. gest. **C**ōtra op̄i. istoruz uidetur tex. in. l. lucius. s. eo. **I**n eo quod ibi dicitur q testor uiuēs subscripsit ratiōes z tñ vigore illius subscriptōis nō habet liberationez a reliquis nisi sp̄aler sit exp̄ssum. **D**icerē sic. in contractibz liberatione facta inter uiuos siquidem dolus fuit adhibitus ex quo illi qui cōmisit aliquid adest: ut quia subtraxit uel reliqua retinet: tunc non uenit in generali remissione: vt. s. e. l. lucius. z. l. tres frates. s. de pac. **S**i uero sit dolus adhibitus ex quo nihil adest ei qui dolum commisit: tunc uidetur dolus remissus. ita intelligo glo. in. l. actione. C. de trasac. z que dicta sunt. s. per dictos docto. **P**redicta uera nisi expressa sit facta mentio doli z reliquorū. tunc in dolo preterito z reliquis preteritis sufficeret: ut. s. e. l. lucius. z. d. l. actione. ista materia est qn̄ fit liberatio gratuita. **I**n trasactione uero habemus aliā materiā: ut patet in. l. age. C. de trasac. z. l. si de certa. e. ti. z. s. de iudi. l. de rebus. z

Urelio fin. dicit ange. in confi. clxxix. ubi d̄ h̄ plene circa p̄n. **C** De quo per glo. Et idē dicit no. bal. in. c. i. in p̄n. per illum tex. p quos fit iue sti. ubi oīno uide z istum tex. alle. no. bal. in. l. i. in. iij. col. i. lectu. in. in. re. de sacro fan. eccle. in. q. de prodi go. z in. l. si curato. h̄is d̄ in ite. rest. mi. **C** Dubium est an si minor. xxv. annis dat in testamento licentiam executoribz ut uendant predium an tunc regatur decretū iudicis de quo uid no. bal. in. l. p̄ dium. C. qn̄ decre. opus non est. ubi alle. istū tex. Et ad bar. hic vid̄ bal. in. l. si frater. C. q̄ testa. fa. poss. z ibi ēt quid si fu it dolo iduc tus ad testan dum. z qd i donatiōe cā mortis. uid̄ bal. in. d. l. si curatore habens. **A**D **D**E p̄dictis ut per **R**o. confi. clxxxviii.

C P̄ dōe q aliquis. acb bal. in. l. sub pretertu. la. ii. C. de trasac. ad h. z i. l. actio. e. ti. s. Bal. e. imo. in. l. si seruus uertus. de le. i. z bal. in. l. cū necessitatis. C. de fidei. cō. per bal. z ange. in. l. si unus. §. il lud. s. d̄ fac. uide etiam **R**ai. Bal. e. **F**ul. in. d. l. sub pretertu in. iii. col. circa p̄n. **C** An uideatur. quid si remittit tutori oē id in quo ratiōe doli cēt cōdenatus. dic q nō ualet **F**im **S**aly. in. l. actio. C. d̄ trasac. z uid̄ qd ibi not. bal. in. l. h. e. plenius salim. l. cū recefitatez. de fi deico. z ibi uide bal. in materia. **A**D **D**E ad quid se extē dat liberatio generalis per trus d̄ anc. confi. clxxxviii.

.C. de iudi. l. 13. tamē in contractibus iter uiuos est quedā glo. in l. pompo. de nego. gest. que in dolo uidetur sic distinguere. Aut remittens sciebat dolū: ut uidetur remittere: alis non. Sed illa glo. debz intelligi in eo qui gratificat et approbat negocia gesta: quia etiā ad probationez tendit non pncipaliter ad liberationē: et ideo in illo actu illa distinctio potest procedere. sed quādo quis simplr liberat procedunt ea que dixi. s.

¶ Quero quādo fit liberatio in ultima voluntate quid importat hoc legatum. Et certe si fit patri sine dubio istud legatum importat liberationem a toto: ut. j. e. l. aurelius. §. ticius. Si uero sit extraneo. tunc aduerte diligenter et credo qd nūc intelliges. quādoqz testator ipse disponit et ipse liberat et liberationem relinquit nō autē grauat heredē suum qd liberet: tūc non uidetur remissus dolus neqz reliqua. hic est casus in. §. no stro cum omnibus similibus. Idē si grauat heredē suū non agere nō autē grauat ut liberet: ut. l. nō soluz. §. pe. s. e. S; si testator grauat heredē: ut liberet uel ut quid simile faciat: tunc uidetur remissus dolus et obligatio reliquorum et omnia sicut in cōtractib: ut. s. dixi. Dic est tex. in. l. si quis ratione in fi. s. e. z. l. proxima. Ratio horuz uidetur esse: quia unuz legatū dicitur plenius altero: ut dicitur in glo. s. l. prox. Et dicit rōnem clarius in testamēto quādo testator relinquit nō uidetur remissa reliqua: quia mortis cogitatio turbatus nō est uerisimile qd de h cogitet. Sed quādo testator grauat heredē: ut liberet uidetur grauari: ut liberet inter uiuos. sed liberatio inter uiuos illud importat: unō uirtus illorum hoc habet. Et si diceres heres teneatur ad liberādum etiā quando testator relinquit liberationē simpliciter: ut. l. iij. §. nunc de effectu. s. e. e. uerū: quia lex hoc uult: nō qd testator dixerit: et sic nō apparet de uoluntate eius. ita intelligo hanc materā. Cōtra fact. l. aurelius. §. si lias. j. e. sed ibi dicā. Sed quid si relinquit liberatio alicui pro administratione futura. an habeant locū predicta. Dico qd pro administratione futura nunq̄ potest uideri remissus dolus etiā si testator uel cōtrahentes expresserint qd non teneatur de dolo: ut. l. si vnus. §. illud. s. de pac. z. l. quidā decedens. de admi. tu. z. ibi glo. z. ideo. l. si quis rōnes. s. e. debet intelligi quādo relinquitur liberatio pro administratione iaz facta. z. ita intelligit By. illā. l. in. l. quidā decedens. qd est ualde notandū. ¶ Quinto quer o principaliter quādo relinquit liberatio simpliciter ei qd teneatur plurib: actionib: particularib: Glo. in. l. emptor. §. lucius. s. de pac. uidetur intelligere qd generalis liberatio ad oia porrigat nisi appareat testatorē sensisse de certo. Quil. ibi dicit qd de certo tm̄ uidet intellexisse si d aliquo spāliter mētio fuit habita: ut sic clausula generalis restringatur ad illud expressum pro quo dicitur. §. lucius. z. j. e. l. aurelius. §. sticho. quod si esset ueruz esset ualde notandū: qd quotidie sic dicimus facio tibi instrū quitatiōis de centuz: z. postea dico z. generaliter z. c. ut illa clausula generaliter referatur tm̄ ad specificata. hoc uidet cōtra casum. l. pluribus. de accep. ¶ Ideo pro declaratione huius passus debes aduerte qd quādoqz clausula general potest referri ad specificata salua rōne recti sermonis: z. tunc ad illa tm̄ restringit: ut. l. si ex pluribus. de solu. z. l. si de certa. C. si cōtra ius. z. in. l. ij. in fi. C. de peti. here. Si uero nō potest referri ad specificata salua ratiōe recti sermonis: tunc refertur ad oēs causas quas remit-

rens sciebat: ut. l. pluribus. s. de acceptil. z. cum hac distinctione debet intelligi. l. emptor. §. lucius z. glo. ibi posita. s. de pac. Ad causas autē quas ignorabat nō potest referri: qd nō potest uideri de his cogitatum: ut. l. cū aquiliana. s. de trāfac. Item qd remittere est donare. ut. l. cōtra iuris. in fi. s. de pac. sed ignorās nō donat: ut. l. de trāfac. l. nec ignorās. ergo z. c. Predicta uera nisi apparet remittentē uoluisse remittere etiā qui ignorabat: ut. l. cum aquiliana. de trāfac. ut quia dixit uolo qd ois causa que eē possit sit remissa ut ibi dicit. quādo autē esset facta liberatio generalis nō facta expressione alicuius cause. tunc sine dubio referret ad oia de quib: est cogitatum: ut. l. plurib: de acceptila. Predicta uera in liberatione que fit ex mera uolūtate. Sed quid si dicit in instrū predicta ideo fecit qd fuit cōfessus sibi plene satisfactū de omnib: aduerte qd ista uerba cōfiteor mihi plenarie satisfactū si apponant in ultimis uolūtātibus nil operatur nisi probei: ut. l. i. C. de sal. causa adie. lega. z. l. aurelius. §. fi. j. e. Item puto qd si apponant in instrūto in quo cōtinet liberatio p. acceptilationē. Ratio ē: qd cū de natura acceptilationis sit ut cū quis cōfiteatur sibi solutū illud quod sibi solutū non ē. illa uerba uidentur apposita magis ad solēntizandum acceptilationē qd qd hoc sit uerū: ut. l. iij. §. nūc de effectu. s. e. z. l. mortis causa capimus. §. fi. s. de donati. causa mortis. Sed si nō continetur in instrūto acceptilatio: s; simplex quitatio uidentur magis dubiū. nā ille qui dicit sibi de oibus satisfactū oia scire uidet. unde dubitatie dico qd refertur ad oia nisi probei se ignorasse. quod probare est difficile: qd presumptio est cōtra eū. ¶ Sexto quero quādo est vna causa particularis in qua tamē sunt alique cause accessorie qd iuris. tunc respōdeo ab oibus uidetur liberatus lz de accessorijs nihil sit dictū: ut. l. si tibi. C. d. iu. Possē etia querere qd si vna causa est tm̄ z. facio tibi liberationē generalē z. assero mihi solutam patrē: ut si debes mihi centū z. facio refutationē pro quinquaginta mihi solutis. de hoc est casus. C. de trāfac. l. si quidē. z. iō hodie habetur forme liberationis ita gnrates qd oia pprehēdūt.

¶ Id quod. Legatus liberationis uel nominis extinguif solutioe uel alia liberatione uiuo testatore cōtingente. secus si eo mortuo facto hēdis cōtingat. h. d. l. hēs declarataz. s. e. l. non solum. §. fi.

¶ Hod mihi. Istam. l. declarata ut plene dixi in. l. iij. §. nunc de effectu. s. eo.

¶ Procuratorem. Et def cōtra hāc. l. lex si ita. s. e. z. id quod dixi. s. e. l. aurelio. §. gaius. Item est cōtra. l. si quis rōnes. in fi. s. e. So. hic primo ueruit rōnes exgere. postea dixit ea que nomio. z. sic grauamē de liberādo. pcuratores fuit limitatū eo nomie hoc est eatenus quatenus uires pcedētis legati excedūt. secus si simplr iussisset heredem liberari: ut. ll. contrarijs.

¶ Ex. l. sequenti.

¶ Um heres. Si legatur liberatio debitori heredis restringitur ad debitum tempore apertarum tabularum. hoc dicit. C. oppo. s. e. l. si id quod. So. hic quando legatur liberatio debitori heredis. ibi quando te

d C Est donare. Ad h facit qd no. bar. in. d. l. sub ptectu. la. u. in prin. C. de tran. fac. z. ibi scri. pfi post fulgo.

C Referret ad omnia. z. an generalis renunciatio trahatur ad feuda. uide bal. in aut. in successione. d. fuit z. legi.

C Cū dicitur apposita. sed circa hoc cogita ppterea qd dicit bar. in. l. si ex pluribus. j. de solu. z. in. l. si acceptilatus per illū tex. j. de accep. z. ad materā uide Jac. de are. in cons. suo incipiē. habebam de bitorem i. x. ex cā mutui z. i. xx. ex alia cā quem refert bar. i. l. si d certa. C. d. tran. fac.

C Sexto qd ro. facit. l. ii. in pn. s. fi. qd cautio. idem in alijs con nexis s; gl. in. c. accusatus in. v. iu dicati. de hereti. in. vi. quam alle. pau. de ca. i. dicta. l. si de certa. z. ibi uide bal. illā glo. etiā alle. ange. in. l. q. rome. §. duo fratres. de verb. obli.

¶ Inter uiuos. Idē t; Ang. in. p. h. c. v. uide plenius z. in cons. c. x. iij.

¶ Ad illud expressū. In contrarium l. l. doli clausula. de v. b. obl. cum ibi no.

¶ Debes aduerte. No. quādo clausula generalis referatur ad preterita. z. ad omnia. ad b. bar. in. l. si d certa. C. de trāfac. z. i. l. emptor. §. lucius. hic al/ le. z. qd ipse no. in. l. d. pu. p. l. §. si plurib: de ope. no. nū. z. bal. no. in. l. sub. pretertu. la. si. de trāfac. per bar. i. l. pactū. i. x. iij. §. cū se. C. de colla. i. vl. ti. col.

13 be
c res. so.
glo. de
hac materia
per eum lati
us in . d . s .
duo fratres.
b Equi.
l ultimo
no. uo
lo qd satisfiat
oib' credito
rib' qd dnt a
me recipe u
truz itelliga
tur de credi
toribus ci /
uuliter uel na
turaliter tm
uide bal. te
nentē cōtra
riū in . l . i .
utiliter . C . d
fideiō . r uib
Bal . in . l . id
qd pauperi
bus de epi . r
ele . r qd no . i
l . i . s . hec v
ba . in . fi . r qd
ibi Bar . ne
uis fiat ei r
facit ad nor .
per bar . in . l .
fi cer . pet . r
qd ibi dixi . r
qd no . Bar .
i extrauagā .
ad rep . in . v .
de bal . r imo .
post bar . i . l .
quib' dieb'
s . dñs . de
cōdi . r dñmō .
Itē utrū tali
casu debeāt
solui debita
a quibus te
stator fuerat
iniuste abso
lutus . uide
bal . in . d . l . id
qd in . vi . col .
r qd . in . c . qz
pleriqz dñm
mu . eccle . r
hadde imo .
in . c . fi . d pre
scrip . in . vi .
car . ubi alle
gat bal . in . di
sputiōe sci
piente statu
to cauetur q
fenerator rē .
r uide quod
no . bal . in . l . fi
creditori . de
le . n . r uide
bal . r imo . in
l . fi fideiuf .
for . in . pn . de
le . i . effect' ē
magnus ut
ibi habetur .
ADDE pau
lū de ca . con
filio . cclv .
c Urel
a us . s .
meuia .
quod no . gl .
Et uide qd
dixi post bar
to . in . l . i . s . fi
cer . pe . i ult .
col . r bar . in
l . pactum . i

statoris. ratio est qa quādo legatur debitori re
statoris nō potest solui heredi nisi dicat se here
dem. sed quādo legatur debitori heredis pōt si
bi solui: ut heredi. r ideo distinguatis ut hic ui
detis. **Quero** quid si soluit ante apertas tabu
las: r sic ante hereditatez aditā r heres hoc scie
bat. **Glo.** dicit qd tunc repeteret: quia tunc dolo
proximū est: sed ideo hic dicit ppter apertas ta
bulas: quia tunc presumitur scire que in testamē
to cōtinētur. qd no. bene. Item uidetur qd hec
lex non procedat nec habeatur distinctio scien
tie uel ignorantie: ut insti. d le. s. si uero: r. s. de
le. i. l. cetera. s. fi. Sol. glo. qd illud uerum post
aditā hereditate h uero an aditā hēditate: r sic
no. qd p' aditā hēditate heres presumit scire qd i
testamento cōtinētur. qcor. glo. l. quidā. s. si qd
filium. in glo. mag. qd dicitur lūmra: quia hoc ue
rum in heredibus uoluntarijs qui non possunt
esse heredes nisi uires testi cognoscant: ut. l. i. s.
sed r si de sua. de acqui. here. secus in heredib'
necessarijs qui ignorare presumuntur: ut. l. eius
qui in prouinciā in fi. si cer. pe. facit de acqui. re.
do. l. quesitum. r. l. si seruus in testamēto. j. de sti
pu. ser. Item secus in his que sunt relicta in co
dicillis: quia illa potest heres probabiliter igno
rare. probatur in. l. iij. r. l. non est ferendum. s. d
trāfac. plene dixi in. d. l. cetera.

Ex. l. sequenti.

Que sit discretia qd quādo lego tibi centum
que debes: non ualet legatum si non debes. r si
lego centum que tibi debeo ualet legatum: ibi.
Quero. Et an ualeat legatum si dico lego ti
cio centum que mihi debes tu cuz in ueritate ni
hil debeas: ibi. **Quero** lego. Et an cum testator
mādat qd satisfiat omnibus qui aliquid ab ipso
recipere debent dō intelligi de his quib' est obli
gatus ciuilitate r naturaliter uide in fi.

Legam. Defectus debiti dñm

strati impedit substan
tiā legati relicti a creditore debitori. s
si ipedit substātiā legati relicti a dbitore credito
ri si certa quāntitas exprimat. hoc dicit. primo po
nuntur due. q. secūdo ponitur respōsio ad pri
mā. tertio ad secundā. secūda ibi: tenendi. ter
tia ibi: cōtra autem. Dicitur hic siue heres uere
tur exigere: siue iubeatur liberare nihil interest.
Contra. s. e. l. si qd rōnes. coniuncto pn. cum fi.
Solu. hic loquitur quādo relinqtur certa quāti
tas pecunie. secus quādo relinqtur liberatio ge
neralis: quia tunc est discretia: ut dicit in. l. au
relius. s. gāius. j. e. **Quero** discretiā inter p
mum casum r secūdum. **Respōdeo** in pmo cāu
quādo relinquntur tibi centum que debes: si nō
debes deficit substātia relicti quoniā liberatio ē
relicta que nō potest prestari debito nō subsiste
te. ergo rē. sed secūdo casu quādo dico relin
quo tibi centū que tibi debeo relinquis certa q
titas. r ideo lz nihil debet debetur legatum. nec
falsa demōstratio ipum uitiat. hec discretia po
nitur in. l. si sic. s. i. s. d le. i. **Quero** lego ticio
centum que mihi debes: r nihil debes. an uale
at legatum. **Respōdeo** non: quia deficit substā
tia relicti. nam uideor legare nomē non ipsaz q
titatem. sed istud nomē seu actio non repitur.
ergo rē. ut probatur in. l. si sic. s. i. s. de le. i. **Al
timo** no. pone qd i testamēto dicitur uolo qd sa
tisfiat omnibus qui aliquid a me recipere debēt
modo unus uenit cum instrumēto debiti: tamē
illud instrumentum poterat elidi per exceptio
nē: qa forte trāscursum erat decēnium s3 formā
statuti huius ciuitatis. an iste admitteretur ad pe

titioem. Et dico qd nō per hunc tex. ibi. nullā uti
litatam rē. **Prererea** quādo testator dicit satis
fiat omnibus creditoribus qui aliquid a me reci
pere debent: debet intelligi ciuilitate r naturaliter
sine exceptionis obstaculo: ut. l. si is cui. s. fi. j. d
solu. **In contrarium** facit. l. quibus dieb'. s. do
minus. j. de condi. r de. ubi intelligitur de natu
rali tm debito. sed responde qd sic. ibi de necessi
tate dō intelligi ex qualitate persone legatarij.

Utor. A legatario potest reliq
liberatio heredibus qui
agnito legato repellitur exceptioe nisi
bñficio etatis inuetur. h. d.

Ideamus. Aliquādo di
citur qd lega
tarius ppter spēm lz non pp rem. h. d.
ista lex. hāc. l. habuistis. s. e. l. si qd reū. s. idē iul.

Urelius. Effectus liberatio
nis relicte pupillis
nō extēditur ad tutorem. hoc dicit. **Et
sic.** Effectus liberatiōis nō porrigitur ad credi
tum ab herede cōtractum. h. d.

Testamento. Legatū liberatiōis
ad debitum tēpo
re testamēti restringitur: nec ad post cōtractum
extenditur. h. d.

Ticius. Casus huius. s. a casu in p
cedenti. s. in aliquo non dis
crepat.

Ticius testamento. **De
nera**
lis liberatio patri relicta continet liberationez
reliquorū. secus in extraneo. h. d. **declara:** ut dixi
in l. aurelio. s. gāius. s. e.

Uenia. In generali liberatione non ui
dētur remissa ea que possūt uē
dicari. h. d. **Uo** glo. que est h ad id quod di
xi in. l. non solum. s. fi. s. co. r ideo iurisconsult'
in. l. r uno. s. i. j. de accep. quādo dat formā ge
neralis liberationis inter cetera facit mētionē de
actiōe in rē qd no. glo. **Uppo.** de. l. sub pte
rtu. So. p3 ex pdictis.

Testamento. Verba restrictiua
adiecta legato i co
dicillis facto restringunt legatum factum i testa
mento cum ipō legatq codicillorum tacite repe
titum. hoc dicit. **Glo.** signat contrariuz. j. de re.
du. l. quotiens. **Sol.** hic nullum erat uerbu3 am
biguum. cum enim primum legatum sit repeti
tum tacite per uerbū hoc amplius: uerba restri
ctiua restringunt hoc legatum r primum tacite
repetitum ut hic.

Legatum. Legatum liberationis
extenditur ad debitum
accessorium post testamentum contractum. hoc
dicit. **Uo.** qd testator remittendo sortem uide
tur remittere usuras post testm cōtractas. cōcor
dat. l. non solum in pnci. s. e. l. fi. s. fi. j. e.

Sticho. Legatum restringitur per ra
tionem. Item per responsio
nem apparet qualiter quis interrogationem itel
lexit. hoc dicit concordat. l. cum pater. s. dulcis
simis. s. de le. ij. r. l. epistolam. in prin. ad trebel.
Item no. quod dixi qd ex responsione apparet
qualiter quis interrogatiōe itellexit. primo fa
cit ad positionē: qa si ē dubia intelligitur ex re
spōsione qualiter reus intelligit. Item facit qd
ex conclusionē libelli apparet qualiter pceden
tia intelligātur r sic si in cōclusionē peto aliquē
cōdēnari d furto r in narratione dixi qd amouit:
dō intelligi. f. dolose ex eo qd petij eum furti cō

vi. alias. rj.
q. C. de col.
r iste tex. cuz
glo. est sing.
fm. bal. in. l.
cum necessi
tatem. C. de
fideiō.
d Sticho.
ex ratioe ap
paret. **Per
rñsionem** po
sitionum rē.
uide bar. l. l.
si quis inten
tione. s. d in
di.
e C. Conclufi
one libelli. r
no. qd atten
ditur conclu
sio libelli r
dicit bal. i. l.
fi. C. de com
pē. qd sustine
tur libell' lo
quēdo gros
fo mō: quia
debet atten
di effectus li
belli fm bal.
in aut. dos
data. C. d do
na. ante nup.
Itē pōt su
stineri: quia
lex supplet
qd deest libel
lo fm bar. in
l. ubi ad huc
in. ii. col. C.
de iure do
Itēz quilibet
libellus susti
netur si uba
sint talia qd
possint iterp
tari ex sentē
tia r reduci
ad uias iustas
ita colligitur
ex dictis In
no. in. c. con
querente. de
offi. ordi. r
ibi p Inno.
r expresse p
do. anto. in
c. constitut'
de reli. do. r
adde q. not.
Inno. in. c.
examiata. de
iud. r qd no.
bar. i. l. si olei
C. loca. in
aliis actibus
uide Bar. r
qd ibi dixi i
l. i. s. quibus
qd cuiusqz
uniuer. no. r
ad dictū bar
to. adde di
ctum Inno.
in. c. super lit
teris. de re
scrip. quod
retuli in. l. fi
dubitetur. s.
i. de fide
iuf. r refert
etiam illud
bal. in. l. edi
ta. in. v. co
lū. de eden.
r in. xvi. col.
ubi alle. bal.
r bal. in. l.
ij. in fi. C. de

peti. here. 2 qd no. bar. in. l. i. ad. h. s. de eden. 2 bal. in. l. domi. in. i. col. C. de rei uen. 2 qd pclusio attendatur tm: est tex. in. l. no. d3 in fi. 2 ibi pul chre declarat bal. 2 no tm in actore: sed etiā in exceptioe fm bal. s. de do lo. 2 ibi bar. 2 no tm in actore s3 etiā in extraneo s3 bal. in. l. cu. ultra. C. de no. nu. pe. ad quora tamē intellectuz uide bal. in. l. consentancū. quo 2 quādo iudex 2 adde Bal. i. l. prescrip. C. si 3 ius uel utili. pub. 2 i. l. ij. in fi. C. de peti. here.

Centum. Cui relinquit liberatio ad tempus potest petere ut iterum heredi silentiuz imponatur. hoc dicit. 2 no. ipm cum intellectu glo. Contra hanc. l. uidetur casus in. l. non solum. s. potest. s. eo. Sol. glo. qd no potest petere ut liberetur: ut in cōtrario. sed potest petere ut intra illud tempus heredi silentium imponatur ne petar: ut hic. cōcordat tex. 2 glo. in. l. si cōtendat. j. de fideiuf. C. Itē oppo. de. l. ij. s. cōtrarium. s. de contra. iudi. tu. Sol. cōtraria actio nō cōpetit: ut ibi. sed officiu iudicis competere potest: ut hic. C. Quero que fuit ratio dubitadi. Glo. ponit. sed dic qd nō est bona dubitatio: ut. l. si seruus. s. qui margaritam. 2. l. pecuniaz. s. de. l. e. ubi a debitore potest fidei cōmissum relinqui.

Filius. Legatum ne rationes exigatur importat qm testatores uoluisse pbabitur. hoc dicit. C. Quero quid in dubio si nō probatur qd testator scit. dic ut i glo. **Eum qui.** Non ualet legatus factus creditori ad eius utilitatem: sed ad utilitatez tertij debitoris ualet. b. d. Ex. s. sequenti.

CProducto instrumento an quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non: ibi. Quero. Et qd liter intelligatur unum capitulum uel diuersa: uide in fi.

Idem quesit si tutor. Potest quis uni scripture pro parte stare pro parte non probado contrariū. hoc dicit. C. Op. po. uidet qd nō possim unā scripturaz pro parte approbare 2 pro parte improbare: ut. l. in cause. j. de pcur. Glo. nō sol. quātuz ad pposituz dic qd circa eāde rem reprobatu uariatio ut ibi in diuersis 2 separatis admittitur. ita loqitur h. ita sol. By. Nec sol. nō est uera: qa hic erat unuz de bitū 2 una administratio sicut in. l. cōtraria. So. ergo qd ibi uariatio est alteri nocua. hic uero ne mini nocebat quoniā cōtrariuz probare debet 2 sic ueritati stabitur de quo no. By. i. l. de rebus. s. rerū amotarū. Quero producto uno instrumento utrū quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non. Tex. uidetur in. l. publica. s. de positi. 2 Ly. in. l. i. C. de confes. 2. l. ii. C. s. do. an nup. 2 dicit aut est unū negociū aut plura nihil cōcludēdo. Quare dic latius aut eadem scriptura cōtinet plura capitula separata 2 possuz pro parte approbare 2 pro parte nō: ut. l. publica. in fi. s. s. positi. aut continet unū capitulum tm seu plura cōnexa. 2 hic aduerte: quia aut ille qui unū capitulum reprobat habet cōtra se presūptioem iuris: aut habet pro se: aut ius nō psumit nec pro nec cōtra. primo casu nō admittit talis reprobatio: unde si tu cōfitearis te occidisse hominē pro tui defensione possum stare cōfessioi in qm dicitis te occidisse. sed nō cogor stare in quātum dicitis ad tui defensionē: quia ius psumit ptra te: ut in. l. i. C. de ficar. 2. l. si nō cōuicij. C. de iniur. Se

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Dic latius. Et uide do. anto. in. c. ex parte decani. s. rescrip. per doc. in. c. cum uenissent. de insti. 2 in. c. cum uenerabilis. de excep. 2 cu3 Bal. in dicta. l. i. de edē. formaliter transit pe. de anch. in cle. i. s. i. d. usuris.

C Stare confessioni. Uide Bal. in. l. si filius. s. in exceptiōibus. 2 qd ibi in apostilla ponit de interro. actio. Adde Bal. in. l. i. C. de cōfes. 2 in. l. co dicillū. C. de codicil. ubi distinguit an sit una oratio uel diuersa. 2 Bal. in. l. decem. de vbo. ob. sed imol. ibi t3 opi. Bar. 2 bar. h. segur abbas h. i. c. cū uenisset. s. isti. per illuz tex. ubi dicit qd l3 cōfessio emanet cum certa quali tate super qua cadat ali qua stricta presumpcio potest acceptari cōfessio sine qualitate. 2 ad. de no. in. c. i. de confes. in vi. 2 per no. per cū. abb. 2 alios in. c. bone. de po. stu. prela. 2 Bal. i. l. si q. dez. C. de excep. 2 Bal. i. l. ii. C. s. do. na. ante nup. Quid in cōfessioe facta in libello an possit p parte acceptari per reum. uide Bal. in. l. cum precuz. C. de libe. cau.

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

C Si liberatio pncipalit in psonā ei cui relinqt uita an ualeat in psonā alterius. 2 qd sit uia relinquendi spurio.

Jis. Inter duos reos qbus est relicta liberatio est loc iuri accrescēdi. Itē soci nō capax capit p sociū capax. h. d. notabiliter. C. Op. obligatiōes duoz reoz sūt sepate 2 diuerse: ut. l. e. in. fi. j. de duob. reis. 2. l. si reus. j. de fideiuss. ergo p pns sūt diuerse liberatiōes: ut. l. de pupillo. s. si qs. j. de no. ope. nū. S3 qm plibus legatur res penit diuerse iter eos nō est loc iuri accrescēdi: ut. l. hmōi. s. pe. s. de. l. i. 2. l. i. de usufr. accre. Sol. h. nō sūt res penit diuerse: qa obligatiōes duorū reorū aliquo respectu dicuntur una: ut. l. iij. in fi. j. de duo. re. Itē dicit hic qd d3 cedi actio. Contra qd nō d3 cedi quasi nō sit loc iuri accrescēdi ut. l. si ticio 2 ei. s. de. l. ii. Glo. sol. 2 nō bene. Tu dic qd hic loqitur qm correus oino erat incapax:

sed lex contraria loquitur quando capiebat: s; et auferebatur tanq; ab indigno et debet applicari fisco. merito tunc non est locus iuri accrescendi cuius fisco ad illam portionem uocetur. **Quero** an cessio fiat in solidum. **Dlo.** hic dicit q; no; ut no; in l. modestinus. dic ut ibi. et tangetur i. l. i lege fal. hoc obseruadu; j. ad. l. fal. **Item** hic dicit in fi. si solum capacem et. quero qd; econuerso si soli non capaci est relicta liberatio. **Respondeo** tunc ualebit in psona eius nec alteri: ut. l. si spousus. s. i. de dona. inter ui. et uxo. Si ergo liberatio uirtutis in persona eius cui principaliter reliquitur non ualeat in psona alicui: secus si uirtutis i persona eius qui accessorie liberatur: ut. d. l. si sponsus. s. i. **Quero** quid si liberatio non uirtutis ab initio: s; ex postfacto: ut per in integrum restitutionem uel alio modo simili: utrum uirtutis tunc liberatio qua; consecutus est correus per quandam pntiam. **Respondeo** sic: ut. l. si in pn. que i frau. cre. et. l. si pro uno. s. ad uellei. predicta uera nisi liberatio esset facta dolo creditoris: ut. l. si ticius. j. de fideius. **Ultio** **By.** per hac. l. dat unuz consilium qdam habet filium d; spirituz cui nil relinquere potest. utrum sit aliquod remediuz ut possit ei relinquere bona sua. **Dicit** ipse q; sic per hac. l. uidelz q; faciat spirituz contrahere societatem cu; aliquo: deinde instituat socium heredem: et transibit medietas bonorum ad filium: per hac. l. in fi. quod nisi appareret de fraude per aliquas coniecturas puto uerum de quibus dixi i. l. postq; tractu; j. de dona. tunc enim filio auferri per. l. i. C. de naturali. li.

Quero quid. Et facta. l. ad no. q. de qua p. Jo. an. in re gula l. i. mer curia. de re. iur. in. vi.

Quid bz filium. Cau tela pro spu ritu uis bar. in. l. si. de his qui. ut idig. et hoc sequitur Bal. in. l. i. l. xiii. q. C. p. lacio.

Etitor p. Istum tex. no. poterat bal. in. l. iii. in. l. iii. col. C. d. fru eti. et lit. ex pe. in. vñ. sed pone.

Redi e. tor. hac. l. alle. Bal. in. l. iii. in. fin. C. de lega.

Ex. l. sequenti. **An** uere emptor qui uicit in ca euictiois possit petere sup;us a ueditore.

Etitor Si no; ualeat principale nec accessoriu; hoc dicit. **Uel** aliter si legatus no; ualeat ppter rez principale no; ualeat ppter sup;us litis. **h. d.** Et facit ad. q. glo. in. l. i. C. de euic. an si emptor uicit in ca euictiois possit repetere sup;us litis a ueditore. **Et.** l. ista facit q; no;. **Litrariu;** determinauit in. l. ueditores. j. de yb. ob. per. l. si plus uel minus. s. mota. s. de euic. **Ad** hac. l. rñdeo h no; ualeat legatu; ppter reu; principale: ergo nec ppter sup;us litis qui ueniunt iure accessionis: s; in. q. pposita no; solu; tene; ueditore de euictioe re euicta: s; etiã tene; defendere per. d. l. si plus qd; tene; menti.

Reditor Legatu; liberatio no; extēdit ad debitū post testamētuz testatori solutu; s; ad debitū pmo solutu; extēditur si per s; b; p; teriti tps legatus fuit et testator hoc ignorauit. **h. d.** **Mo.** istud principiuz ad limitatioez. l. si sic. s. i. s. de le. iij. et. l. legauit. s. e. nam si testator sciebat euz teneri uidelz ei relinquere liberationez si sciebat ipm no; teneri: et legauit p; s; b; p; teriti tēporis vñ relinquere ipam pecuniã: ut hic.

Inter Legatu; liberationis no; facit quez definere teneri ad reddendos libros rōnuz: secus in his q; de in re dñi uersa sunt **Mo.** q; g; gerit negocia alterius tene; redde re libruz rōnuz: ut. h. et. l. cu; suus. j. de pdi. et de.

Ticia. In generali legato liberatiois no; uenit id qd; pot; uedicari. **Itē** i dubio relatio fit ad id qd; pncipalr in orōne ponit. **h. d.** **Opp.** s. de usuf. acce. l. i. ubi dictio cu; et dictio et appositae inter psonas egparatur. **Sol.** hic no; cadit copula iter duos in actu legadi: s; i actu demōstrationis rei uel administratiois a q;

liberat. **Itē** op. q; ista clausula referat ad oia: ut. l. alimēta. de ali. et ci. le. **So.** referri ad oia q; fuerunt pncipalr in orōne posita: ut ibi. sed hic non fuit pncipalr in oratione positum: sed cã demōstratiois: ut. s. dixi.

Maio. Legatum liberationis porrigit ad debitū accessorie post testamētum tractu; et etiã ad nouū debitū qd; primi loco succedit. **h. d.** **Opp.** q; legatu; liberatiois extinguitur p solutionē: ut. l. qd; mihi. et. l. non solu; s. liberatio. s. e. s; hic no; durat debitū: s; est extinctuz per nouationē. **So.** aliud in solutioe fa: ut ibi. et aliud in ficta: ut hic.

De adimendis legatis. Rubrica.

Titulo de leg. i. fuit dictū de lega. sed qa; legata aliqñ adimuntur in totū. aliqñ in aliū trãferuntur. ideo ponit istã rubricã. et de materia totius tituli uide **Alzo.** in summa. in ti. de adimendis lega.

Uactu. Ademptio partis substãtialis non ualeat. **h. d.** **Opp.** q; actus possit esse sine itinere: qa; sunt spēs separate et differētes: ut. l. i. s. iter. et. s. actus. s. de serui. ur. pre. **So.** ut in glo. **Quero** qd; si non adimat iter: sed actus sine itinere pncipalr legat. **Uidelz** q; legatu; ualeat: ut. l. i. s. i. s. si usuf. pe. **In** p;trariuz uidelz tex. in. l. per seruum. s. i. et. ii. s. de usu et ha. et hec est ueritas q; no; ualeat. **Ad.** l. i. s. si usuf. pe. rñdeo q; ibi relit quid usufructū sine itinere: qa; iter non est pars usuf. sed est quedã qualitas. sed iter ad actum est pars substãtialis sumendo sicut hic lex sumit sicut usus ad usufructū ē pars substãtialis: sine quo usufructus esse no; pot;. **Itē** oppo. j. l. p; xima. **So.** ut ibi dicã.

Ex. l. sequenti. **Si** testator dicat fūdū preter usufructū neq; do neq; lego: an uideatur legare usufructū.

Uando. Si pcedit oratio negatiua dictio preter. pot; illud de quo prius erat dispositū. **h. d.** **Op.** s. l. pxi. ubi una pars tm no; potest adimi. **So.** hic sunt tales ptes quaz; una remota remanet alia cu; comoditate: s; ibi sūt tales quaru; vna remota alia sine comoditate remanet. ideo i cau; l. pcedētis si dicere actuz; adimo preter iter. **Ista** ademptio ualeret qa; iter per se potest commoditate asserre. sed pone q; non precessit legatu; fundi: sed testator dixit sic. fundū preter usufructū. neq; do. neq; lego. an ex hoc uideat legare usufructū. **Hec.** l. uidelz facere q; sic. sed no; facit: qa; hic pcessit legatu; fundi. et sic dispositio. pro hoc facit. l. actioes. C. de transac. qa; dictio exceptiua ponit quãdo ofo negatiua pcedit. et no; p **By.** in. c. pactum. de re. iur. li. vj. facit. l. i. h. s. d. pig. act. facit. l. scia. s. uxore. s. de an. le. **Dlo.** est. s. d. le. i. l. si ita legatus. qd; no;.

Iquis. In conditiōibus que possunt semel tãtuz extētere uerbuz; qd; pot; se habere ad plura tēpora: et intelligitur sm q; pus euenerit. hoc dicit. **Opp.** q; in ultimis uoluntatibus semp; intelligatur de futuro: ut. j. de cōdi. et demō. l. si ita legatu; et. l. solem. e. ti. **Rñdeo** q; ditiōes que potuerunt existere ante: et possunt existere post. et sic possunt pluries existere: tūc s; b; u; testatoris semp; intelligit de futuro: ut in contrario. sed hic loquitur in pditione que tm; una uice existere potest:

Ticia. sol. referri. facit ad no. p. bar. in. l. ceturio. in. iij. q. pn. in. vñ. quero circa pdicta dixi q; si illa et. de vul. et pupil. et in. l. i. si cui. s. si a filio. d. le. i. **Mo.** de isto tex. habetur per bar. l. i. si ita. de au. et argen. lega.

De adimendis legatis. Rubrica.

De adimendis legatis. Rubrica.

I qd; futuro. vtrum conditio intelligatur de futuro: facit ad not. in. l. ij. de pdi. et demon.

Siquis

Siquis

vt mortis. probat hec so. l. hec conditio. §. si. j. de condi. z de. qd tene menti. C Quero hic dicit si ticius decesserit quo hoc intelligat. vtru ante qua accipiat legatu vel ante qd dies legati cedat. glo. dicit qd ante qd accipiat legatus. quod an sit verum dicam. j. pxi. §.

Si quis ticio. Si verba executiva ad legatarius sunt relata vt simplr plata no dicuntur existere nec effectum habere nisi mora heredis pcesserit cois vel spalis secus si hba ad heredem sunt directa. h. d. primo loquitur quando hba executiva diriguntur ad legatariu. secundo quando simpliciter pferunt. tertio quando dirigantur ad heredem. secunda ibi: idem dicitur. tertia ibi: si z cu quis. C No. qd verbu accipiendi verificat: siue accipiat: siue per eum no ster: siue per eum stare no fingat: vt quando mora committitur iure speciali. C Secundo no. qn verba simpliciter pferunt iudicat perinde ac si essent ad legatariu directa. pro hoc tex. z glo. in prin. hui. l. C Tertio no. qd ista verba si no dederit intelliguntur. i. dare no debuerit. C Op. hic dicit qd requirit qd accipiat vel mora pcesserit. Ctra. j. e. §. h. Glo. huius timore dicit. Tu dic plenius qd hic intelligatur accipiat. i. accipere possit. z sic concordat cu si. Hec so. non est vera: qa contra tex. huius. §. Quare dicit qd ibi executiva hba fuerunt relata ad heredem. hic ad legatariu. unde factu legatariu requirit vt accipiat. i. accepisse fingitur. C Dicitur in h. item dicendum. qd hba prolata simplr magis ad fideicommissariu videntur relata qd ad heredem. hoc videtur contra glo. in l. pabus. C. de spu. z ali. substi. vbi verbu substituo quod est coe in dubio per fideicommissam intelligit vt sic ab herede accipiat vt sic heres det. no qd accipiat sua manu. So. ibi e ideo: qa omni tpe iure directo valere no potest. Vel aliter. hic quo ad aliud accipitur qd quo ad directam vel fideicommissam substi. na hic constat oino fideico. esse substi. C Ad vltimam partem op. de. l. quida ita. in prin. ad tre. vbi videtur non sufficere die legati cedere nisi fiat restitutio cu verba ad heredem dirigunt. So. ibi loquitur in fideicommiss. vniuersali. hic in fi. loquitur in legato particulari. Ro est. na ista verba si no dederit intelligunt. i. dare no debuerit: sed in legatis particularibz statim cedit dies legati. z dnum legati transit in legatariu recta via. si natura rei legatate no repugnat. merito ista conditio verificat statim: sed in fideicommiss. vniuersali no transit dnum nisi facta restitutioe qua quis no tenet facere nisi petatur. id aliter ista verba intelliguntur in vniuersali legato qd in particulari. C Sed contra hoc op. §. h. ite dicendum. So. ibi in maiore hic in minore. Ja. de are. dicit in. d. l. quida ita. Tu distingue. aut executiva referuntur ad legatariu: z tuc requiritur qd heredis mora ha vel ficta pcedat: vt. §. isto. in prin. z h. ite dicitur. z referunt ad heredem. z tuc in legato particulari z suffic diem legati cedere: vt in h. item cu quis. z i legato vniuersali. z tuc requirit restit: vt. l. qdaz ita. ad tre. vel heredis mora vera vel ficta: vt in h. item dicendum. z dubitat ad que sunt hba relata: vt in h. item dicendum. z in glo. ipsius in prin.

Si quis ita. Quando ex facto legatarij pot dānificari heres cogit legatarius ei cauere de illo no faciendo. h. d. simile vidistis. §. de le. i. l. iij. i. fi. cu. l. se. z. l. fideicommissa. §. interdū. e. ti. C Op. ad istu. §. §. de le. iij. l. fideicommiss. §. si quis decet. z. l. i. §. si cui sta. j. vt lega. no. ca. Sol. ibi dānificatur heres ex

facto legatarij tū hoc legatario pdest principali ter. hic vero secus. vñ nō dō cauere ibi. §. hic sic.

Si duobus. Incertitudo personarū vitiat ademptionem sicut vitiat legatū. h. d. put i lra habet neutri si e vterqz dicit ecouerso vitiat exceptione: vt aliter. Illud qd facit actore i petitione succubere. facit succubere reū i exceptione. na si peto ticiu legatū mihi z nō possuz pbare que testor senserit: ut l. duo sunt ticij. §. de testa. tu. idē i reo si hfs dicit legatū adēptū ticio: z nō pōt pbare de quo ticio senserit testator succubet. facit. l. i. §. labeo. de fluminibus. z quod dixi anno i. l. i. de excep. C Op. na h aliqua lra dicit neuter z dicit lfe. h. vterqz: z utraqz e ha. na si dicit neuter vey e in effectu: qa neuter exigere pōt. si dicit vterqz: vey e si heres vult: qa hfs hz facultatē soluendi cui vult debitū zc. C Dicit hic ista adēptio non valet. Ctra in. l. si fuerit. de re. dub. So. ibi fuerit legatate due res hic vna: z ibi plene dō. C Tre op. de. l. si qd suū. §. de le. ij. So. neuter debetur herede volente soluere: sed eo nolente soluere vtriqz debet. hoc e ei quem eliger: z sic intelligitur. diuersitas istius habetur in glo. magna ibi. ar. ptra de in re. Mo. sed ibi erat certum de iure vtriusqz sed erat de prelatione questio. hic vero erat dubium de ipso iure.

Si ticio fundus. Si adēptio referatur ad rem videtur adimi omnis dispositio facta circa illā rem. h. d. Et e no. text. ibi spaliter dicit: qa adēptio referat ad re nō ad ius legati pditionalis. Dicit si testator diceret sic legatū factū sub conditione adimo: tunc referat ad ipsam dispositionem. i. ad actū legandi nō ad ius: z sic ex pmo legato debetur. hoc est bonuz p statutis in quibus est clausula derogatoria. na respice an referatur ad rem vel ad ius quo disponit.

Conditio. Ad solū qd legatū hz et qd ad qualificandū legatuz exprimit pōt adimi. h. d. C In glo. ibi. ar. §. l. si alij. Dicit ut ibi sm Ro. C In eadē gl. in fi. hz ibi adimebat qd non legabat nec ascripserat.

Cum ticio. Dicitio taxatiua in restitudo ademptionem scribit. h. d. Idem habemus in. l. rationes i fi. z ibi no. C. de proba. sm opi. Hzo. que est uerissima per hunc tex. idem in dictione taxatiua soluz: ut. l. i. si cum dos. §. re. amo. An ex dictione taxatiua tantuz: inducatur. l. correctio. Tex. uidetur cum glo. qd non: ut. l. ob es. C. de predi. mi. l. cōtractus. j. de re. iur. cum glo. z. l. serui nomine. j. de usuca. cum glo. istarum legum.

Et. §. sequenti. C An p cisionē testi illud sit reuocatur ipso iure vel ope exceptionis: ibi. Alibi. Et q dicantur inimicitie capitales z q grauissimē: ibi. Dicit h. Et facta pace nō pōt opponi exceptio illius inimicitie. z si pater recōciliauit se cum filio que exheredauerat exhereditatio uidetur adēpta ut i fi.

Non solum. Nuda uolūtate vt taxatiua z grauissimis inimicis legata z fideicommissa reuocantur q his cessantibus restaurantur. h. d. Dicitur hic nuda zc. declara nuda: ut in glo. C Tunc oppo. C. de testa. l. hac consultissima. §. si quis autem: z. l. ij. §. de iniust. testa. Dicit ut in gl. C Sed contra hoc oppo. de. l. cum quidam. j. de his qui. vt indig. z. l. nostram. C. de testa. Glo. que est hic dicit legata z fideicommissa reuocantur sine solentate z sine facto. sed in heredis institutione re-

C Si duobus. No. ex isto tex. q actio z exceptio regulant eodem modo.

C Cum ticio. Add bar to. in. l. si cum dos. §. reruz amo.

C De dictione taxatiua solū zc. No. de taxatiua tantum solū modo. vide bar. late in. l. si constante. fo. ma. in. ix. q. pme part. z bar. h alle. imol. z sequitur i. l. si vero. §. de viro. in. pñ. vij. col. fo. ma.

C No soluz. vide ad limitationē huius. §. quod no. bar. in. l. que ritur. de his qui. vt idig. z tene mēti. Item limita nisi inimicitie superue. nissent absqz facto legatarij i tex. e no. z ibi bar. i. l. cum in tabulis. §. i. j. de his qui. ut idig.

C Reuocatur. Et ad de q l3 testator fac co dicillos z nō adimat tamē tacita ademptio durat. l. filio. §. scia. z ibi bar. j. co. h C Tunc op. z vnuz tene menti qd dicit bal. in materia que omnino vide in. l. athlete z dat remiss. de excu. tu. p illum tex. qd no.

C Si quis ticio intelliguntur. Et hunc text. in hoc allegat pro not. ro. in cōsil. icip. omnipotentio dei postulato suffragio circa p. postam consultationem in qstuz queritur an tē. i. i. dubio.

C Recta via Dicitur me l' ut p bar. in. l. cuz filio ad h. de leg. i. z vide. j. e. in. l. si legatū §. i. plenius per imol. de hac materia in. d. l. quidā

¶ Quero. Quis dicatur capitalis inimicus. adde quod habetur in e. bone memorie maguntini. de elec. et quod no. in. c. statutum. de referip. in vi. et quod no. in. c. pastoralis. de re iudic. et no. in. l. licet. §. de arbit. l. mo dicit. tex. no. fm. do. an. in. c. accedens. el. ij. vt lite nō cōtestata. q. capitales inimicitie probantur qñ probatur aliquem retinere bona et vxo rez alcuius.

et sic non soluz ex morte uel sanguine proprio sed etiam bonorum et sic eudi sanguinis. fm. do. anto. ubi. §. et vide glo. i. auē. de testi. §. si quis. in v. criminib. et bart. et ibi dixi aliquid in. l. iij. in pñci. C. de testi. dicit et bal. i. auē. si dicat. de testi. q. re mittitur arbitrio iudicis et vid. bal. in. l. i. si. C. si qua predi. potesta. et vide no. in. l. p. curatorum. C. de pcur. et ibi p. Sui. de suz. et bal. et ang. in. l. is qui reus de publi. iudi. Et quo probentur inimicitie. vid. bal. per illuz. tex. i. l. liberi. C. de inoffi. tes. et alibi dicit ipse in. l. i. ipsi us. C. fa. her. eis. q. si q. tenetur in uinculis presumitur inimicitia q. semp. durare presumitur. nisi contrarium probetur et idem dicit i. auē. si dicat. et idē bal. in. l. non igno. rat. in. fi. C. ad etbi. et re. stis super ini. micitia dicit reddere rationem non interrogat. bal. i. l. iij. C. de testi.

ADDE qd dicatur capitalis inimic. bal. consilio. cccxvj. iiii. li. et consilio. cccxxviii. iiii. li. et quando inimicitia presumatur durare p. cū dem. p. h. cxi. b. C. facit ad multa. Not. q. si statutus permittit quem impune offendi. videtur permittere eundem occidi posse. vide io. and. in addi. spe. in ti. de homi. §. i. in fi. v. idem dixit et consul. bal. in consilio. incip. statuto castri plebis: et vide quod habet in. l. nec in ea. j. de adulte. et ibi bar. sed bal. in suo peculio in v. bannitus contrarium dicit videlicet q. aut talis est exbannitus crimine quod igerit penā mor-

tuocanda requiritur factum quod debeat vel can cellet vel linum concidat. et tunc reuocatur ipso iure. Ad illud quod glo. dicit q. quando linum conciditur testamentū rūpitur ipso iure. contra no. in. l. nostram. C. de testa. que dicit q. ope exceptionis. Idem not. in. l. heredes. C. de bis q. vt indig. ¶ Alibi habetur glo. que distinguit et melius aut inciditur an testamentū perfectum: et reuocatur ipso iure. aut post testamentū perfectum: et tunc ope exceptionis. ita not. glo. C. de te. l. ad testium. §. si signa. et per Ly. in. d. l. nostrā Item dicitur in glo. q. requiritur factum vel solēntas. Contra imo ubi factum defuncti interuenit non sufficit. vt. j. e. l. ex parte. Glo. dicit in teruenit factum: quia incipit aliam voluntatem facere: sed predicta loquuntur quādo factus interuenit circa ipsū corpus testi et bene dicit Ly. de hoc ponit glo. longissimā distinctiones in. l. nostram. C. de tes. et l. hereditas. C. de bis qui. vt indig. dicam in. l. i. §. de bis que i. testō. ¶ Dicit hic. capitales inimicitie et. quero. que dicantur capitales inimicitie. Videte intelligo capitalem inimicitia q. tum est in proposito si quis intersecit meū consanguineū vel affines: vt. l. lege cor. in prin. j. de iniur. adeo q. appellatur a testimo nio et a cōsimilibus. idem si non occidit sed de capitali crimine accusauit. vt. l. qui cū minor. p. tot. i. l. idem si non accusauit sed minatus est se interficere. vt no. in. l. licet. §. s. arbitris. secus tñ videretur si auxilium prestiterit contra euz i. cau sa capitali. ar. l. qui cum maior. §. penul. Sed que dicatur inimicitie grauissime videte. Inimi citie grauissime sunt cāe ciuiles oīum bonorum vt insti. de excu. tu. §. item. propter litem. l. pro pter litem. §. de exc. tuto. Idēz puto in omnib. casibus in quibus dicit fieri atroc. iniuria. quos habes: vt. l. item apud. §. atroci tunc cum se. j. d. iniur. et insti. de iniur. §. atroc. Sed que dicitur atroc. iniuria hic est ostensus. qualiter intelligat et quo: dixi in. l. licitatio. §. quod illicite. j. d. pub. ¶ Ultimo ista. l. q. si iterum. facit ad multa. q. postquā facta est pax non potest opponi excep tio illius inimicitie. et intelligo hic pacem esse factam tacite vel expresse. ¶ Item no. an si pater exheredauit filius ex iusta cā. si post recōcilia uit se cum eo illa exheredatio videt adempta.

¶ Sicut. Dicitur hic q. inducit ta citaz ademptionē. Cōtra. imo vtrūq. continet: vt insti. de leg. §. si eadem res. et. §. de leg. iij. l. re cōiuncti cū glo. que est hic. l. si pluribus. §. d. le. i. Būs Ly. dicit q. hoc non est verū. imo continet ademptionē in totum vt hic in tex. et. j. l. pxi. Ad contrarium respondeo q. ibi legatur secūdo sine cōmemo ratione primi legati. hic vero secūdu legatum fit sub cōmemoratione primi. hoc probaf. j. de cōdi. et de. l. nam ad ea. Istud dicitur Dy. et cō tra casum. l. prime. in pñci. §. de here. insti. et. l. triplici. de verbo. sig. Dicunt quidā ibi loquitur in hereditate que difficilius adimitur. hic vero in legato. ar. §. l. iij. in fi. Videte istud non est ve

tio et statutum permittens q. possit offendi videtur permittere q. possit occidi. secus si non sit bannitus ex crimine ingerente mortem: et idēz cū cit. Sui. de suz. in quibusdam suis allegationib. per. l. pedius. ubi ex qua litate. de incen. rui. naufra. et in. l. preses de penis. Et si potest ipone offē di etiam capi et ad iudicem duci. bal. in. l. fi. C. de exhiben. reio: et si man / do ut quem vulneres tu occidis tene or de occiso. d. c. fi. et no. bal. in. l. euz māfeste. C. manda. et hic teneo opini. bar. quam se quitur Joā. an. et spec. in ti. de consti. §. i. post mar tinum de fa. no. et ibi re spōdet ad rationem bal. per. l. capta lum. §. i. cru libus. d. pen. vide Jo. an. in dicto loco Itē qñ statu tū pmittit oc cidit et vulne rari pmitte re videt fm cy. i. l. i. C. q. sit lō. pñ. fac qñ dixi in. l. i. C. vñ vi. et vide ange. et Imol. in. l. in suis. de libe. et posthu. et qd no. bald. in. l. si quis si dicam rape re. in prin. d. epif. et cleri. ADDE an si statutus per mittat offen di permittat etiaz occide re ang. cōsi. c. lxxxvii. pau. deca. cōsi. xxxiiii. C. nō pōt opponi. Et ista facit q. si cū inimico ē facta pax si repellat a te stimonio. de quo p. Imo. in. c. cū oport eat d. accu. et per glo. in. c. per tuas. de simo. i. v. capitales. et no. Imo. in. c. cū ite. d. re iud. et qd no. bal. l. i. pñci. C. si h. iue. dixi post bar. to. l. i. iij. §. i. §. de testi. ADDE an inimic. recon ciliat. possit esse testis ro. cōsi. c. lxxxvi. d. Sicut. et §. casu. an et qñ videt legatū adēptū habet p. Ly. i. l. si fortidianū. C. d. le. p. bar. i. d. l. re pñci. circa pñ. d. le. iij. et i. d. l. nā ad ea. et vid. bar. i. l. alūne. §. i. j. e. et imo. i. d. l. iul. i. fi. C. utz cētū. si itelligatis duplicatū. Et itellectū Ja. d. are. et bar. l. seq. pau. d. ea. i. l. plane. §. i. de le. i. et ibi et bal. et ia. d. are. Et ita et t. p. e. ibi l. j. si alleget istū tex. add. spe. i. ti. d. testi. §. i. v. itē. pōe an

translatio. No. tex. ibi nā cum dico. Itē no. tex. ibi: item si pro fundo. xx. legantur qd tene mēti: q. valebit ad multa. C. Op. et videt q. isti sint duo rei debendi. vt. l. iij. §. d. du. reis. in prin. Rū. ibi loquitur in contractib. qui dependēt ex volūtate duorū debitorū et cre ditorū. vnde nō ē verisimile q. creditor voluerit a primo debitore recedere nisi aliud appareat nunc nominatis. sed hic loquitur in vltimis vo luntatibus que dependēt ex voluntate vnius testatoris. vñ nō est verisimile q. voluerit duos grauare. hec so. p. j. hic in tex. in disunctionibus magis starem ei qd dicitur in vltimis voluntati bus q. quod dicitur in contractibus.

Ex. l. sequenti. Quando alicui pluries debetur quāritas an pluries debeatur: ibi. Et ideo.

¶ Cum centum. Si opti. tas bis relinquat bis debet nisi aio adimendi sola volūtas fuit expōsa. h. d. et aliquātulū sub tilis. ¶ Quero dñ si testator voluerit duplica re legatū erit duplicatū. als nō qd i dubio. Gl. distinguit an legatū q. ritatis duplicet i eodem testō: et tūc nō itelligat duplicatū. sec. si i diuer sis scripturis: q. tunc vñ duplicata q. ritas. Bo. Ja. de are. vñ sentire §. ista gl. hic et ei. opi. plus placet. nā hic i. fi. l. dñ idē ē si i codicill. fuerit hoc factū: et sic nō vñ curare an i eadē volūtate vñ di uersis fiat. q. re dicit Ja. opi. gl. h. j. locū qñ relin qtur bis eadē q. ritas. sec. si diuerse: q. a i una vo lūtate ē legatū plus i alia min. q. re tūc vñ dupli care legatū nisi aliud appareat: et hic ē casus hu ius. l. et. l. si ita sit scriptū. §. de le. i. h. j. Ja. de are. et. §. e. l. iij. §. si q. ritico. Cū ergo sit alia cā i pmo casu q. i scōo legata differūt fm plus et min. in vno. n. l. i. pmo casu ē plus q. i alio. i scōo ē plus i uno legato q. i alio i q. ritate vñ duplicatū lega tū ē i eadē volūtate. Istud vñ ē magis psonuz iuri et vitati. Et si itelligam legatū factū simplr eē. sec. si fm fieret p relationē ad p. mū: ut si dico cētū q. pure legami lego sub p. ditionē. nā tūc l. j. d. ctio q. possit facere simplr relationē et possit face re p. p. nā: ut no. hic i pma glo. i dubio itelligit d. p. p. nā et nā relatiōe. hoc p. baf. in. l. iul. §. de be/ re. ista. et. l. triplici. §. i. j. de v. sig. vñ itelligēdo q. hic fuit relictū fm legatū p relationē ad p. mūm vñ diceret ista glo. q. tūc in hac. l. nō vñ dupli catū legatū: tñ §. Ja. d. are. facit. l. sempromi. §. de leg. iij. So. ibi sunt due volūntates que habē tur loco vnius: et iō nō apparet q. volūtas fuerit

tū adēptū habet p. Ly. i. l. si fortidianū. C. d. le. p. bar. i. d. l. re pñci. circa pñ. d. le. iij. et i. d. l. nā ad ea. et vid. bar. i. l. alūne. §. i. j. e. et imo. i. d. l. iul. i. fi. C. utz cētū. si itelligatis duplicatū. Et itellectū Ja. d. are. et bar. l. seq. pau. d. ea. i. l. plane. §. i. de le. i. et ibi et bal. et ia. d. are. Et ita et t. p. e. ibi l. j. si alleget istū tex. add. spe. i. ti. d. testi. §. i. v. itē. pōe an

Text from the adjacent page, partially visible on the right edge of the image.

prima et que posterior: et stat testatorē tñ semel reliquisse iō in dubio eligamus qd est min⁹: ut ibi. hic nō stat testatorē pluries legasse. Et iō p declaratione huius materie qdā habent hic dī distinctionē p Dy. quare plenius distingue⁹ sic. Quāqz alicui pluries relinqt qritas: aut a diuersis hīdibus: aut diuersis ab eisdē. Si a diuersis a quolibet debet solidū: ut l. suo alieno. §. si qd a pmo. §. de le. i. nisi illi diuersi heredes haberentur loco vnus: ut instituti et substituti: ut ibi nō. Si nō ab eodē: et tunc aut i diuersis volūtati⁹ aut i eadē. Si in diuersis: aut legatū est simplex et in dubio vñ velle duplicare legatū: ut l. quinquaginta. de pba. nisi sint due volūtates q loco vnus habent: ut l. pculus. §. de le. ij. Aut legatū ē ob vnā et eandē cāz: et tunc stat ultimo legato: ut l. libertis quos. in pn. de ali. et ci. leg. Si vero relinquit in eadē voluntate: tunc aut utrunqz legatū p̄tinet tñdem aut nō. pmo casu nō p̄sumitur q voluerit duplicat nisi p̄bet: ut l. plane. §. si nō corpus. §. de leg. i. Si vero nō p̄tinet tantūdes: tunc aut sm legatum ē factū p relationez ad p̄mū: et tunc stabit ultimo tñ. ita pōt intelligi hic et glo. hic posita. Aut sm legatū est factū simpliciter et p̄sumitur testatorē voluisse duplicare nisi aliō appareat p nba expresse vel p dictionē taxatiuā: ut l. si ita. §. de leg. i. et l. iij. §. cum ticius. §. e. ita debes intelligere istā materiam. Et ista materia pōt iduci ad qōnes. apparet q mutuaui tibi cētum. Itē apparet q pōstea p̄missi centū ex cā mutui: an intelligit de illis centū mutuatīs: an de alijs centū. Et q de eisdē cētū itel ligatur vñ glo. in l. triplici. j. de n. sig. et dixi in l. plane. §. pe. §. de le. i. et hoc qñ pluries relinquit qritas: s; si spēs pluries relinquit nō dico hic: s; dicam in l. meuius. §. eum. §. de leg. ij.

§ Legatum. Ad hanc l. op. q adē p̄tio p̄ditionalis nō impedit transmissiōne: ut l. si penu. j. qñ dies le. ce. So. ut ibi per Dy. et ibi plenius dixi: qd ibi loq̄ de p̄ditione q extitit in ipso actu moriendi. hic secus. Item op. tacita p̄ditio nō ipedit transmissiōne: ut l. cōditiones que extrinsec⁹. j. de p̄di. et demō. s; hic ē p̄ditio tacita. ergo et. s; p̄ditio tacita nō impedit transmissiōne. Hec est de ea p̄ditione q uenit ex necessitate. secus si uenit ex dispositione testatoris: ut hic. et l. qd pure. j. qñ di. le. ce. Item op. §. p emptore. l. ij. §. si i diē. Breuiter solue. aliud i dicitibus aliud in ultimis uoluntati⁹. nā in dicitibus resolutio p̄ditionalis nō facit p̄ditionalē primū dētum. s; in ultimis uoluntati⁹ sic: ut nō. in l. tria sed plenius in l. ij. §. i. de in diem adiec. in gl. magna habetis in l. quibus diebus. §. quidam ticio. de condi. et demon.

Quod ita legatum. In l. si ita legatū dimisi. §. qd ita legatū. iō nunc lego. De materia huius. §. habuistis. §. e. l. iij. §. i. hic dicitur si decedat anteq̄ dies legati cedat. Lōtra i mo debeat intelligi sic dēsserit anteq̄ accipiat si cut in fideicūmissio uniuersali: ut l. qdā ita. j. ad treb. sed hic ē legatum qritatis in quo nō trāsit dominium recta uia sicut in fideicūmissio uniuersali. Rñ. s; dñum nō trāseat recta uia: tñ statim incipit deberi si in fideicūmissio uniuersali est plus: quia requiritur acceptatio fideicūmissaria et eius factum. ideo quia illud non potest continere dñum sed tantūmodo lucrum.

§ Ubi hominem. C. Op. §. co. l.

nō solum. §. i. Rñ. ibi in legato alternatiuo: hic in legato generis. Inducit glo. hanc. l. ad questionē q in legato generis est electio legatarij. §. qua habetis. §. de le. i. l. legato generaliter. et l. heredes. §. incerto. §. fa. her.

§ Ius. In adimendo id quod a testatore concedit verbis testatoris statur. h. d. C. Op. de le. iij. §. i. §. ad sylv. vbi dicto testatoris nō stat. fo. hic testator uolebat solū auferre beneficiū a se p̄cessum. ibi uolebat penā imponere. C. Ires op. in auē. vt cū de appel. co. §. cās. vbi non stat dicto testatoris inserētis cām exheredationis nisi p̄bet. fo. ibi testator uolebat auferre filio quod habebat a lege. §. q sibi patri succedat. H nō uolebat auferre qd a seipso testōr habebat ut hic. C. Alterius quero quid si libertus uult probare dñum eius quod dixit testator: an debet sibi prodesse. Crederem q sic: quia si testator errās hoc dixit ita q appareat testatorem errore dixisse: puto q proderit sibi. ar. l. vltime. §. de here. insti. facit l. epistolam. in prin. j. ad treb. Et ista teneatis menti: quia faciunt ad multa. precipue ad statuta que auferunt beneficia alteri concessa. Utrum stetur cause apposite in statuto sine alia probatione. solutionem habetis ex predictis: quod tene menti.

Ex l. sequenti. C. An ecclia s habentem fundum in emphiteo sim ab ipsa possit agere rei uendicatione. Et an per instrumentum treuge probetur q guerra precesserit.

§ Legata. Que inducuntur ad diminutionē non imporrant augmentum. h. d. de hoc. §. de le. i. l. legata inutiliter. et ibi per Dy. inducit ad plures questiones. Et quidam ponunt h duas. Prima si habes fundum in emphiteosim ab ecclia. Mōdo ēt agit rei uendica. an ex hoc p̄bet cōpetere rei uendicatio ecclie. uidef q nō: qd instrū emphiteosim iduci ut ius ecclie diminiuat: nō ut augeatur. Videte ista qd recte intelligenti hz modicū dubij. nā si qd ecclie agat actione personali descendente ex dētū emphiteotico tunc potest sibi referri qd dñij: ut l. si quis cōductionis. C. loca. et l. nec creditores. C. de pig. act. sed si ageret rei uendi. tunc ex instrumēto emphiteotico nō probaretur dñium regulariter: ut l. ad p̄bationē. C. loca. et nō. p glo. in simili in l. ita ut si fur. §. como. hec sunt uera nisi dominus emphiteosim eo aīo recepisset: ut transferret dñium in ecclia sm ea q plenissime dixi in l. si rem aliquā. j. de aqui. pos. Secundo Dy. inducit istam. l. ad aliud. facta ē treuga inter aliquos. vtruz ex instrumēto treuge probetur guerraz precessisse vt sic finita treuga remaneat guerra. Hec. l. facit q nō: qd treuga fit ad diminutionem nō ad augmentū guerre. Videte non est dubiū q ex instrumēto treuge non inducitur guerra: sed probatur guerraz p̄cessisse. sicut dicimus de diuortio: ut l. iul. §. de diuor. et in auē. qui. mo. na. effi. legi. §. qm. et facit quod nō. in l. si mihi et tibi. §. in legatis. §. de le. i. de hoc facit quod dixi in l. decem. j. de uerbo. obliga. sed utrum ad positionem priuatiōis sequitur positio habitus habuistis. in l. iij. §. si. §. e. ti. non habetis hic alia.

§ Ubi seruus. Legatū extinctum alienatione non restauratur nisi de nouo probetur. C. Op. de l. rem. j. e. So. fateor q dz di

C Pleni⁹ distigue. Sequitur pau. de ca. in. d. l. plane. §. si eadem tamē ille ter. in. §. i. loquitur qñ quantitate erant diuerse nimirum. ergo et. per hanc. l. et sic non probat dictuz. unde nisi aliud cōstet uideretur idem in legato speciei. l. si tibi homo. §. i. et quod ibi bar. de le. i. iuncto. §. si eadem. tñ pro opi. bar. est casus i. l. si a pluribus. §. i. et ibi latissime p dy. et barto. de lega. ij. b. Stabitur ultimo tñ. fa. cit. l. laci. §. impuberez: et qd ibi nō. de le. ij. et qd nō. bar. in. l. ii. §. h. d. do. prelega. c. Sz dicit. Et dixi post imol. in. l. plane. §. si eadē de le. i. p dy. et per bar. late. l. d. l. si pluribus. §. i. d. lega. ii.

d Legata. Ista. l. allegat. bar. i. l. ii. §. et quia de iurisd. om. iu. C. Non probaretur. An per instrumētum probetur dñij. et idem per dationē in emphiteosim. et adde que vñ post bartolin. l. ticia. de solu. adde bal. et imol. i. l. cū tale. §. h. de cōdi. et demō. et qd nō. bal. et docto. in. l. cuz filia. C. diur. et fact. igno. C. In. §. quibus. in prin. per imol. in. l. quidā ita. j. ad treb.

f Ubi ser u' huc textum allegat not. bald. in. l. iij. C. de leg.

a Nihil p
n hibet.
adde q
no. in. l. em /
ptor. §. luci
in fi. de pac.
b Em le
r gatam.
§. tene
primam. Et
ita consului
ego alex. r. e
tex. qui loq.
tur in uendi
tione l. l. feri
bit. r. ibi bar
to. de aur. r.
ar. le. in §. §.
quid si aliena
uit. r. proba
re uidef tex.
ibi r. ibi glo.
.i. r. ibi bart.
in. l. fideico.
missa. §. si rē
d. le. iij. r. gl.
in. §. si rem. i
fi. de leg. l. §.
ibi tex. cōtra
r. in. l. iij. C.
d. leg. §. §. cui
incūbit on?
probandi an
ex necessitate
vel ex volun
tate etiaz qñ
titulo onero
so alienauit
dico q here
di cui semp
incūbit on?
pbandi mu
tationez uo
lūtatis. d. §.
si rem. r. l. cū
qui. de pro
bat. r. l. luci?
la. i. de le. it.
r. glo. i. d. §.
si rem. insti. d.
leg. r. adde q
quando res
alienatur ne
cessitate vr
gēte r. sic qñ
fi ē reuocatū
legatū agif
ad rem non
ad precium. l.
lucius. la. i. d.
le. fi. r. ibi gl.
r. bar. Et cir
ca hanc ma
teriam uide
bald. in. l. iij.
.C. de leg. r.
ibi Ja. bu. q
ponit aliena
tio precium
ex causa ne
cessaria r. qñ
ex volunta
ria sed ipse di
cit idem qd
gl. hic quā re
probat bar.
hic. r. de ma
teria habet
plene p imo.
in. c. filius. d.
testa.

stingui alienauerit sponte aut necessario ut ibi dicitur. Secūdo op. de manumif. testō. l. vep. ē. Sol. Aliud in relicto libertatis ut ibi aliud i relicto proprietatis ut hic. Istud uidef §. tex. in. l. iij. §. c. vbi cessante cā adēptōis cessat adēptio puto q; debeamus sic dicere. inimicitie de qbus ibi loq; fuerūt cā uolūtatis testatoris. vñ cessantibus inimicitijs psumif cessare uolūtas adimen di. sed hec alienatio non est causa uolūtatis adē ptionis: sed uolūtas pcedit que ostendit p actū alienationis. vnde secuta redēptione nō sequif q; remaneat uolūtas legadi: qa nō ē eius cā.

Nihil interest. Dec. l. fa. cit ad. q. §. statuto campsoy qui habent statutum q; ipsi tenēf cācellare rōnes de quibus fuit plenarie satisfactū. Adodo quidam non cancella uir: sed dixit satisfactum est mihi de omnibus in tegre. Certe idem est hoc dicere seu scribere qd cancellare. ar. huius. l. non sunt hic alia.

Nihil prohibet. op. de l. vbi repugnantia. de re. iur. r. glo. sol uir optime rē.

Ex. l. sequenti.
CAn per alienationem rei legate extingatur legatum: ibi. Op. Et quid si alienet tñ usufructus rei legate vel pars: ibi. Quero. Et an cum vir donat uxori vnā rē specialem r post obligat oia bona sua an p istā generalem obligationem uideatur reuocata donatio: ibi. Sed an.

Em legatam. Aliena tio uolū taria oīno extinguit legatū pcedēs. h. d. CAno. tex. ibi: hec enī distinctio rē. Dicit hic nemo i necessitatib⁹ liberalis existit. r. glo. expo nit nemo qui dat ex necessitate dicit donare. Cō tra imo quandoq; quis donat ex necessitate: vt .s. de tu. r. ra. di. l. i. §. i. r. l. cū plures. §. i. §. d. ad mi. tu. r. l. si seruus seruū. §. si oliuam. §. ad. l. fal. Dicit glo. ibi nō dicit donatio pprie sed impro prie. r. bñ dicit vt plene dixi. l. i. d. dona. C Sed quero vtrū per istā donationē impropria d qua loquif. ll. cōtrarie reuocet legatū. Rñdeo non: qa ex necessitate fit. ergo nō reuocaf: vt hac. l. cū fili. Tñ aduerte tres casus. Quādoq; donatio fit ex pcedenti liberalitate: r tūc loquitur. l. ista. Quādoq; donationē pcedit necessitas: tunc. l. ista nō pcederet. r ē casus in. l. i. §. i. §. d. tu. r. ra. di. r. l. cū plures. §. in primis. de adm. tu. Qan doq; nō pcedit necessitas neq; liberalitas sed quedā malicia: vt in casu. l. si seruus seruuz. §. si oliuā. r tūc putare q; hec. l. habeat locū: qa suf ficat q; ex necessitate nō fiat. CSecūdo modo i telligūtur ista uerba posita in fi. Nemo enī in ne cessitatibus liberalis rē. i. nemo qui est in neces sitate liberalis existit. Cōtra istam expositionez uidef. l. si ego. §. si cer. pe. ista expositio non est vera: qa etiam indigēs potest liberalis existere. C Tercio mō exponit vt in glo. §. tene primā. b Dicitur hic si ex necessitate alienat q; legatū nō reuocaf. sed quid si aliquis alienat ti. nō lucrati uo de uoluntate tñ: vt causa feneradi. an uidef uēdere ex uolūtate vel necessitate. Glo. q; ex ne cessitate: vt. l. seruū quoq; §. si. §. de procur. vbi uerbū ex necessitate. accipif. i. ti. non lucratiuo. puto cōtrariuz quia hic accipif ex necessitate. f. rei familiaris: vt hic. r. §. d. leg. iij. l. fideicomissa .§. si rem. r. insti. de le. §. si rem. sed in. l. cōtraria aliter sumif. r. Op. j. e. l. pater inter filios. So. ibi fuit relictuz certe qñtatis. hic spēs. r. ideo vt

liqueat ista materia sic distingue. aut legat qñti tas. aut spēs. aut spēs r qñtatis. hoc est precium illius spēs. aut legatur aliquod ius. Primo cāu dic vt dicā. j. e. l. pater. Secūdo casu aut ista spēs alienaf ab herede r legatū non extinguit: ut. l. seruū filij. §. si pocula. §. de le. i. §. m itellectū glo. aut alienaf a testatore: r tūc aut fuit legatū sub pditiōe q; meus erit vel si meus erit: r tūc reuo caf idistincte: ut. l. qnt. i. fi. §. de au. r. ar. le. nisi aliud loco eius redimaf: vt. l. filie. §. i. j. de pdi. r. smō. Aut legatū fuit factū simplr: r tūc aut alie natio fit p dissolutionē spēs vel trāslationem ad aliā spēm r reuocaf idistincte: ut. l. scia. de aur. r. arg. le. qñ res desinat extare ut ibi: aut alienatio fit re remanēte i esse suo: r tūc aut fit ex uolūta te aut ex necessitate: ut hic. r. l. fideicomissa. §. si rē. r. isti. de le. §. si rē. Si hō legat spēs r qñtatis hoc ē pciū rei tūc nō reuocaf uēditiōe legatuz: .l. luci. §. de le. iij. §. si alienatio fieret alio mō. pu ta p dationē in solutum vel p mutationem tūc ē maius dubiū: tñ dicerē idē ex illo capite quo pre ciū ē relictū qa semp pciū peti posset sicut si reli queref res aliena uel pciū rei aliene: ut. l. nō du biū. §. de le. iij. Si hō relinq; ius. i. nomē dic ut i tex. l. fideicomissa. §. si rē. §. de le. iij. r. Quero h dē de alienatiōe toti. §. qd si alienauerit usufru ctū tñ: an reuocasse vñ. Gl. q; nō i. l. iij. C. d. leg. pbat. l. i. ij. de pdi. isti. Sed qd si alienauit partē rei. Certe p illa parte extinguit legatū sm pce dētē distinctionē: ut. l. si ex toto. §. de le. i. r. isti. d. leg. §. si rē. Sed qd si pignoraui. Rñ. nō vñ re uocari: ut isti. de le. §. si rē. circa mediū. r. l. iij. C. de le. sec. i donatiōe facta vxori q; p pignoratio nē vñ reuocari: ut no. C. de le. l. iij. r. l. §. si. §. de dona. qd no. qa si reuocaf ergo nō pfirmat mor te. r Sed an hoc hēat locū i obligatiōe gñali si aliq; donat vxori aliqd r postea obligat oia bo na sua an p istā generalē obligatiōe vñ reuoca ta donatio. Puto q; nō: qa nō vñ ea mēte obli gatū ut reuocet donatio: ut. l. cū hic status. §. si marit⁹ de dona. iter. vi. r. vx. r. qa obligatiō gñā lis nō afficit ita rē sicut spālīs quoad hoc. ar. l. ē dñā. §. q. ex cau. pig. ta. §. Et pdicta oia itelligo hā nisi res eēt obligata p tāto q; nō ē uerisite d bitorē debere luere. tūc. n. habetur loco alie nationis: ut. l. antepe. in prin. §. de le. iij. r. l. lega ta. in fi. §. de suppelle. lega.

Adimendo. Legatuz adēptum simplr remanet apud heredē cum suo onere. h. d. Dicit h si reuocare uoluit qd in du bio. Rñ. vñ nolle reuocare r sic qñ legatū trans ferf i aliū trafset cū suo oner. ita qñ simplr adi mif remanet apud heredē cū onere suo: ut hic. r. l. gaio. §. de ali. r. ci. le. C Op. j. e. l. si tibi. sol. ibi i eadē psona h i diuersis. C Op. §. d. ali. le. l. stichus. §. ticia. so. ibi fideicomissuz ab ipō pn cipio uidef limitatū sm qualitātē pcedētis lega ti. hic uero fuit simpliciter relictum quod no.

Si. Inutilis translatio perimit legatum. h. d. C Oppo. de .c. n. pstat. de reg. iur. li. vi. Dic vt ibi p Dy. C Oppo. de. l. i. j. de dōa. r. l. id quod de rei ven. vbi per sequentem contractum inutilē a primo non receditur. So. aliud in contractib⁹ qa pēdet ex uolūtate duoz. aliud i vltimis uolū tatibus ut hic: r. l. plane. i. prin. §. de le. i. C Op po. de. l. legata. in fi. §. e. vbi adēptio inutilis nō uitiat legatū. Sol. l. nostra loquitur de trāslatio ne inutili que in se habet inutilem ademptionē vñ nō ē vep; q; ademptio fit inutilis imo utilis:

C Fca vro
ri. vide. l. si
marit⁹. la. ii.
.C. de dona.
iter. vi. r. no.
per. l. i. d.
l. iij. C. d. le.
r. ad id quod
dicit: hic bar.
de obligatio
ne generali.
adde bal. idē
dicentem in
l. si non uey.
.C. de dona.
iter. vi. vbi
etiā idem di
cit in tacita
hypotheca p
illum text.
Quid in do
natione cau
sa mortis. vi
de per Dy.
Bal. r. Imo.
in. l. stichum
qui me⁹ erit
de leg. ii.
d. J. adi.
s. mēdo.
suo one
re. fallit nisi
heres idēq;
legatari⁹ fuit
set occasione
legati graua
tus ad aliqd
dandum co
heredi gra
tia cocquatō
nē: quia tūc
adempto le
gato uidetur
ademptum
grauamen. l.
pamphilo. §.
fi. de leg. iij.
facit. l. alteri
j. co.
e. Si pi
mit le
gatuz.
Concordat
text⁹ vbi bar.
in. l. fundum
§. minor. §.
de fi. instru.

sed ibi ademptio in seipsa inutilis erat ratione rei adempte uel incertitudinis personarum.

Legatum. Legatum filio uel seruo non potest adiri a patre vel domino. h. d. C. oppo. de. l. legatum. i. prima parte. s. de leg. i. s. p. seruus s. successio. edi. Rii. hic loquitur in ademptione. Sria loquitur in repudiatione. Rō q̄a repudiatio fit postq̄ cessit dies legati. iā enim patri uel dño quesitus erat. ⁊ iō repudiare potest. s. ademptio fit uiuo testatore: ⁊ sic ante diē legati cedentem: ⁊ iō non potest adiri a patre uel dño: q̄a eis nō erat datus. Ex. l. sequenti.

Institutus an repellitur a substitutione propter graues inimicitias cū testatore ortas.

Ex parte. Inimicitie superuenientes ⁊ testamentum imperfectum heredis institutione non vitiant sed legatum. h. d. C. oppo. C. de his q. ut indig. l. hereditas. ⁊ j. de his qui. ut indig. l. cū quidā. So. dicunt qdā q̄ actiones hereditarie nō denegant ei ipso iure: s. p. sniaz sic: ut hic. veritas ē q̄ ibi testator appellauit heredes indignos ideo applicat fisco. sed hic indignos nō appellauit sed cepit facere aliud testm̄ qd̄ n̄ p̄fecit.

Querit glo. que sit rō diuersitatis inter heredē ⁊ legatariū. Dic ut in ea. quaz no. C. Quero utrū pp̄ cās inimicitie tm̄ possit q̄ ab institutione repellī. Et uidet q̄ nō per hanc. l. hoc nō videtur vep̄ si heres institutus prebuerit causas inimicitie: ut q̄a occidit filiu; testatoris uel fecit sibi aliquod grauissimū: ut i. auē. si captiu. C. d. epi. ⁊ de. ⁊ auē. liberi furiosi. C. de epi. audi. s. si testor uel exane⁹ dedit cās inimicitie nō ipse instituit tūc h̄z locū ista. l. q̄a nō repliit ab h̄r ditate.

Alter. Si ex pecunia legata per testatorem aliquid emittitur legatum non extinguitur: sed ex re empta prestatur. h. d. C. oppo. q̄ alienatione extinguitur: ut. s. e. l. rē legatā. So. licet hic alienauit pecuniaz tm̄ rem emptā retinuit in patrimonio. C. oppo. s. hoc. s. de au. ⁊ argen. leg. l. scia. ubi extinguit legatum h̄z res retinet in patrimonio. So. ibi fuit legata spēs hic q̄ritas in genere. qd̄ legatum q̄ritatis h̄z nō fuerit genus generalissimū: tm̄ nō ita de facili extinguitur sicut legatū speciei. C. In gl. dum dicit dic ut ibi: ibi dicit q̄ ibi precessit institutio equalis uel ex certis rebus quod idē est: ut. l. ex facto de heredi. insti. By.

Legatum. Legatum videtur transferri cū cōditio onibus suis nisi cōditio persone cohereditarij. h. d. concordat. l. gaio. in prin. s. s. ali. le.

Pater. Per donationem inutilem ducitur legatum ademptio. h. d. C. oppo. qm̄ p̄cedit legatū generis tūc legatū inutile spēs nō derogat generi: ut. l. si. s. de au. ⁊ arg. le. So. ibi fuit legatū adiecto signo vniuersali. sed hoc fuit indefinitū dixit enim ortos instructos: uel dic aliud in donatione inutile: aliud in legato. Ratio est: q̄a s̄m̄ propositum testatoris in uita eius res exit de bonis: ut. s. de leg. ij. l. sequēs questio: ⁊ sic in aliquo est maioris potentie q̄ legatum: ut ibi euidenter apparet: dicam in. l. que situm. s. p. de fun. instru.

Alteri. Per ademptionem prelegati uni ex heredibus facti cā ademptionis prelegatus alteri factum intelligitur reuocatum. h. d. C. Nota q̄ si testator vni heredum aliquid prelegat ⁊ per illam causam alij coheredi prelegat aliquid si adiri

mit prelegatum vni intelligitur ademptum prelegatum alteri. licet expresse non sit dictum.

In seruo. Alienato suo expressa libertatis ademptio legati sibi iniuncti tacite reuocatio nem inducit. secus si adimatur ipso manumisso. h. d. In tex. ibi inutiliter adimatur. dic. i. adimi uideatur inspecto presenti tempore. Ibi peruertur. dic immo vitatur cum reperitur relictū seruo proprio sine libertate: ut. l. seruus. C. d. le. Non ob. q̄ dicit ademptionem non ualuisse. i. mo ualeat ut sequitur ⁊ merito ⁊ c. Ibi ademptio dicitur libertatis: ⁊ per consequens legati libertas dicitur que per ademptionem postea facta confirmatur: ut. l. uerum. de manumiss. testa.

Quero de ratione dubitandi in hac. l. Glo. .ij. magna dicit: quia alienatione extinctum erat legatum libertatis ⁊ alterius rei. unde quia adimitur postea libertatem tantum uidetur confirmasse legatum alterius rei. ita dicit glo. que incipit. s. libertatis: ⁊ dicit s̄m̄ Be. R. ⁊ c. ⁊ sic bec glo. habuit pro constanti q̄ serui alienatione extinguitur legatum libertatis sibi factum: ⁊ legatus alterius rei: ⁊ hoc etiam expresse dicit glo. i. ibi tacite reuocata. In eo q̄ glo. dicit q̄ alienatione reuocatur libertas: dicit uerum per. s. q̄ si alienatione. quem allegat. sed in eo q̄ dicit q̄ reuocatur legatum dicit male ⁊ contra. l. q̄ si in diem. s. si. j. de condi. ⁊ demon. ⁊ l. iul. uester. eo. n. ita dicit Ja. de are. in. l. qui filio. s. si quis seruus. s. de here. insti. Ratio ergo dubitandi fuit hic cum libertas uideatur adempta alienatione. ergo noua ademptio nil operabatur. Ad quod iuriscōsultus respondet quia ademptio ualeat cum redimi possit ⁊ per consequens reperitur legatum factum seruo proprio sine libertate: ⁊ sic non ualeat s̄z Ja. de are. ⁊ omnes.

C. oppo. s. e. l. cum seruo. ubi redemptione non confirmatur legatum. So. aliud in alijs legatis aliud in libertatibus: ut ibi no. ⁊ l. uerum s̄ man. testa. C. Item op. ⁊ uidetur q̄ finis huius. l. principio contradicat: quia in fin. ademptio nil operatur. in prin. sic. Quidā dicunt q̄ finis corrigat principium. hoc non est uerum: quia in fin. nullo modo ualeat ademptio: quia liber erat. Et si dicit potest iterum effici seruus ⁊ sic potest iterum redimi. non est bene dictum: quia casus aduersamq̄ fortunā ⁊ c. ut. l. inter stipulantem. s. sacram. j. de s̄bo. oblig. C. Sed contra hoc dictum oppo. q̄ in libertate spectetur aduersa fortuna liberi hominis: ut. l. generaliter. s. si libero homine. de fidecom. li. So. in fauorem libertatis ut ualeat datio bene spectamus casum. sed in odium libertatis: ut ualeat ademptio non: ⁊ sic loquitur hic: ⁊ sic est dare casum in quo ualeat datio: ⁊ non ualeat ademptio. C. oppo. de. l. si ita. s. regulam. de libe. ⁊ posthu. ubi non potest adiri hereditas sine libertate ⁊ eōuerso. hic nō potest adiri libertas sine legato. ergo ⁊ c. So. aliud i hereditate: ut ibi: quando seruus est sol⁹ heres institutus. Ratio est: quia non ē heres cuius aditione ademptio confirmari possit: ⁊ a se ipso adiri non potest. hic uero loquitur in legato ⁊ libertate: ⁊ sic unius aditione potest legatum confirmari. ar. l. sed si conditione. s. si. s. de here. insti.

In seruo. C. oppo. q̄ ista ademptio nil ualeat: q̄a alienato seruo est extinctū legatum: ut. s. l. prox. ergo non potest adiri. So. si habetis i lra si reddiderit: Iuriscōsultus respōdet sic

In suo confirmari. Vide bal. in. l. si ita. s. regula. s. de libe. ⁊ posthu. ⁊ in. l. si vnus. s. pactus. in. iii. col. d. p. vide ang. in. d. s. regula ⁊ in. l. si sub conditione. s. si. de heredi. insti.

Legatum
I. que sit
erat. re
uocabilitate
fm̄ glo. in. l.
si quis ita be
redi. de con
di. insti. ⁊ bec
ratio bart. ē
bona. ⁊ cam
tenet imol. i.
d. l. legatus.
licet de bar
mentionem
non faciat.
b. Par.
c. te. op. C.
Quo /
modo autez
intelligatur
⁊ an in min⁹
solemni uolū
tate legata
adempta di
cantur. uide
bar. in. l. si in
iure. in prin.
de lega. ij. ⁊
uide gl. ⁊ do
cto. in mate
ria huius. l. i.
I. fideicom
miss. C. d. si
deico. ⁊ tan
git imo. i. l. si
ita scriptū de
leg. i.

Legatum
I. s. pa
ter hūc
text. allegat
bal. in. l. si in
in. iii. q. C. d.
le. ⁊ uide an
ge. in. l. seruū
hij. s. si idez
seruus de le.
i. ⁊ uide uide
tur casus ex
pressus p̄ di
cto bal. in ru
bri. C. de v.
signi.

Alteri.
a. Ene
ment i
istum tex. q̄a
est no. ⁊ add.
l. pamphilo
s. si. de leg.
i. u. ⁊ ad hāc
l. uide bal. i.
l. in testamē
to. in ul. col.
C. de testa.
mili.

Alteri.
Per ademptionem prelegati uni ex heredibus facti cā ademptionis prelegatus alteri factum intelligitur reuocatum. h. d. C. Nota q̄ si testator vni heredum aliquid prelegat ⁊ per illam causam alij coheredi prelegat aliquid si adiri

legatū extinguitur ope exceptiōis. et iō herede solvente nō haberet repetitiōē. pōt ergo legatū valere illo respectu si heres soluerit. et ideo illo respectu potest valere ademptio quo respectu pōt valere legatum. Istud dictū glo. non videtur verum: quia tutus exceptiōe doli pōt repetere quando dolus nō fuit adhibitus in ipsa obligatione cōtrahenda: ut no. i. l. qui exceptione. de cōdi. inde. et l. qui se debere in prin. de cōdi. ob causam. Et ideo idem iuris ē i ademptiōe facta qd est in ademptiōe nō facta. nō est bona ista lec. Alij exponunt si redit hic serus ad dñm redit per redemptiōē. et qd qd legatus pōt pcedere. verū est nisi noua ostendat voluntas p. l. cum serus. et iō pōt valere ex noua voluntate. Alij habēt in littera si redimat. et tunc dic vt dixi qd si noua volūtas propter illā nouā voluntatē esset recessus ab adēptione prima: vt. s. e. l. iij. et sic ista lect. nil ad ppositus. Quare dic qd aliena to seruo legato: legatū nō est extinctū per. l. iul. noster. j. de cōdi. et demō. et l. qui filio. §. si quis seruū. de here. insti. Et qd hic dī legatū pōt valere si redimatur. subaudi maxime: quia etiā si nō redimatur legatū non pōt valere ademptio. et hec est vera lec. et ita intelligit Ja. de are.

Seruo legato.

Not. rex. ibi. Nouus eniz hō et. Cōtra hāc op. d. l. si chorus. §. si. de le. iij. Breuiter ibi pferbat noua volūtas. hic secus.

Tibi.

trāslatio legati facta de vno in eundē nō videtur fieri cū onere. hoc. d. C. pp. s. e. l. legatum. et l. gaio. in prin. de ali. le. So. ibi fuit facta trāslatio in aliā psonam. hic in eādē. et iō nil possēt operari nisi operet fideicommissi ademptiōē. p quo facit. l. si. s. d. vul. et pu. C. pp. s. de cōdi. insti. l. cū seruus. j. de cōdi. et demō. l. annua. circa prin. So. hic loquit de onere imposito in eodē legato. ibi vero loquit de onere imposito institutioni an videat repetitū in legato.

Iunne.

Si fideicommissū ab vno in aliuz trāsferat cū onere speciali onus primo iniūctuz in psona secundi i que trāsferatur in onere spālī nō videtur repetitū. h. d. C. pp. q. legatus videtur trāslatum cū onere suo: vt. l. legatū. s. e. et l. gaio. in prin. de ali. le. So. illud verum nisi nouū onus sit appositum in psona eius in quez fit trāslatio. pro quo facit. l. si. s. de le. i. Et ergo istud liqueat breuiter distingue. aut trāslatio legati est facta in eundē aut in alium. primo casu nō videtur repetitū onus: vt. l. si tibi. secūdo casu quando in aliū. tūc aut est nouū onus ei iniūctū: et nō videtur repetitū onus pmi vt hic. aut sibi nō est nouū onus iniūctū. et tunc aut onus iniūctū primo coherebat psonae aut nō: vt. l. legatū. in prin. s. e. et l. gaio. s. de ali. et ci. le.

Licia. Si de reb⁹ spālīter legatis et sub generali nomine cōfirmatis vna alteri leges in totū videt eē legata et a legatario primo adēpta. h. d. C. pp. q. ambo debeāt cōcurrere i isto fundo nisi aliud apparet: ut. l. si pluribus. in prin. s. de le. i. et no. in. l. sicut. s. eo. So. si tenemus opi. By. ibi posita qd ibi legatū serui fuerit facum cū cōmemoratione pmi tunc procederet clare. sed ibi istam opi. reprobauī. qd re dico qd. l. si pluribus loquit qd duobus legatur eadem species. hic qd vni genus alij spēs: et sic per spēm derogatur generi. Et si oppōis qd hic species fuerunt specialiter legate: ut patet i prin. §. Respondeo qd fuerunt generaliter con-

Tibi. et l. gaio. Et ibi vide bar. iterantes ad q. quam signa.

firmate. vnde illud genus inspiciatur: cum generi per speciem derogatur.

Scia. Per ademptionem oneris adiecti in vim modi et legatum videtur ademptum. h. d. C. pp. j. de p. di. et demō. l. si quis suus. so. dicunt qd qd ibi spālī libertatis fauore. vel aliter ibi onus iniūctū seruo ipsi suo fuerit ademptū. hic aut fuit alteri impositus. ista so. nō est vera per. l. j. pximo. §. matri. vbi si onus simpliciter admittitur videtur ademptū legatus. Quare gl. i. l. cōtraria soluit. no. qd ibi fuit onus adiectum in vi cōditionis. hic in vi mōi. qd not. Ratio est quando onus est impositū in vi mōi sūt due obligationes correlatiue: quia heres obligatur ad dandū et legatarius obligatur ad implendū moduz: vt. l. penult. de bis q sub modo et natura obligatiōnū correlatiuarū ē ut vna sublata videat sublata alia: vt. l. si. s. acceptū. et l. cū ēptor. d. rei. v. s. qd onus apponit i vi cōditionis nō pōt dici oblonges correlatiue: quia id est in cōditione nō potest dici eē in oblonge: vt. l. si sub cōditione si quis omis. cau. te. nec legatus est in obligatione aī conditionis euentū: vt. l. cedere diem. de h. sig. et hec est vera so. quā tenet Be. C. de cōdi. inser. l. pe. in fi. q. C. Quero quid si on⁹ sit adiectū per modū fideicommissi. Rū. idēz qd qd est adiectum in vi modi: quia resultat correlatiua obligatio: vt videbitis. j. l. pxi. §. matri.

Qui filias.

Quantum ad res reformatas videtur testator voluntatē mutare: nō qd ad alias. h. d. C. In glo. sic. C. et. in fi. tu dic qd illud ideo quia vltimū legatū nil operatur nisi primū intelligat reuocatum. C. Itē op. gl. de. l. heredes. §. si qd. s. d. test. Glo. sol. et nō bene quia ponit solū diuersitatē casuū quare dicit By. hic res assignata ex cā diuisi onis vī capi tanq̄ prelegata. et prelegata pōt in codicillū mutari merito et. in. l. s. rīa volebat sine solēnitare mutare. C. Itē op. ex glo. s. pxi. §. vbi ptingit mutatio circa aliū qd circa res reformatas: quia reformatio fuit facta circa onus et ptingit reformatio circa legatum. So. id operat ibi natura obligatiōnū respectiuarū seu correlatiuarū vt ibi dixi. ita etiā dices i pposito. Si enī ea tūc que vni ex cā plegati dderat ademit et d alijs nil dixit: videt a toto recessū. s. hic reformauit diuisi onē in qbus dā reb⁹ in vtriusqz psona in quibus dā omisit et.

Ex. §. sequenti. C. Substitutio facta legato vī hereditate cā certe infirmitatis si testator liberatur ex illa et moriatur ex altera euanescat substitutio.

Cum post.

Translatio legati facta occasione mortis separate exiite infirmitate ita demū hz effectū si ex eadez infirmitate legatarius moriatur non si ex alia. h. d. C. No. qd si fiat substitutio i legato vel hereditate cōreplatione certe infirmitatis qd eo liberato ex illa et mortuo ex alia legatus vel hereditas nō debet substituto. quod est no.

Ex. l. sequenti. C. Ademor presumit homo eorū que iā scuit.

Filio.

Si suus legatus trāsferat in fundū ut ibi ppetuo sit: legatū de eo factum videtur extinctum. h. d. C. pp. quia filio fuit relictum legatus generis et uxori speciei. ergo generi per speciem derogatur: ut. l. uxorem. §. codicillis. et §. testamento. s. de leg. iij. Sol. hic istum seruum post legatum factum transtulit in fundum et fecit esse de illo genere: per qd a legato speciei vī recedere.

Line. a. §. scia. vī no. per bar. in. l. si quis seruū de cōdi. et de mon.

C. Cū post. no. q. adde qd not. in. l. iij. s. de dona. cau. mor. in contrariū facit qd not. bal. in. l. si. C. de postu. bere. insti.

filio s
sumif
me /
mor. No. q
quis presu
mif memor
eorum que
fecit in testa
mento . add
tex. qd ibi
no. bar. in. l.
cum hic sta
tus. in prin.
de dona. iter
vi. r. vi. r. vi.
de tex. in. s.
illud aut. in
aut. de trie.
e semis. que
allegat glo. i.
l. hac. consil.
tissima. i. s.
at cuz huma
na. qu. testa
sa. pos. adde
ad hoc glo.
e bar. in. l. q
fundum. s.
seruus. s. p
emptore.

Mo. q qd presumit memor eoz q is sciuit. co
cordat glo. in. l. qui fundu. s. seruus. j. p emp.
Gl. dicit cōtrariū in. l. ex p̄sensu. j. de appella.
Matri. Si fideicommissum est adeptum
ex dispōne testōris expressa lega
tum nō remanet penes grauatuz sed uidet adē
ptū. b. d. C. Op. de. l. pecunie. s. s. ali. r. ci. le. r. l.
. i. s. p seruo. C. de cadu. tol. So. in p̄trarijs sit le
gatum inutile morte fideicommissarij: vel alio ca
su: hic vero penitētia testatoris. vnde sicut euz
penitet s̄ onere. ita uidet penitere de legato: ut
. s. l. proxi. s. seia. hāc so. tenet pe. r. Lp. in. d. s.
p seruo. in secunda oppositiōe. Alij soluūt q
hic mater erat electa ut ministra: iō apud eā nō
debet manere cōmodum. sed in contrarijs fuit
electa vt legataria seu fideicommissaria. hec so. nō
ē vera: qa hic nō fuit electa ut nuda ministra cuz
s̄ba dispōsitiōis fuerint ad matrem directa ut
dixi in. d. l. pecunie. tñ ex hac so. no. q mulier n̄
potest esse executrix testi. dixi in. l. a filio. de adi.
lega. C. Quero vtrū alij duo fundi i quibus nō
fuit onus iniunctū debeant apud matrem rema
nere. Glo. videt velle q sic. In s̄rium uidetur
. s. l. proxima. s. seia. sed solue q ibi in mente te
statoris erat dubium vtrum onus adiectum oc
cuparet totum legatū uel non. vnde adimendo
onus videtur a toto recedere. hic uero uoluit ex
presse q onus nō occuparet totū relictū. C. Itē
op. de. l. si in adimendo. s. e. vbi adempto lega
to nō uidetur adimi onus. So. ibi est casus ecō
uerso. vnde adempto legato nō uidetur adimi
onus legato iniunctum. sed adempto onere ui
tur adēptum legatuz. Ratio diuersitatis est: qa
fideicommissum est cā finalis quare legatum fue
rat relictum: ut. l. ticio. circa prin. de condi. r. de
mon. r. s. de dona. l. ij. in. fi. unde adēpto fideicō
missio uidetur ademptum legatū: quia cessante
cā finalis rē. sed legatum non est causa finalis re
linquendi fideicommissum: sed est magis causa i
pulsua. unde adempto legato nō uidetur adē
ptum fideicommissum.

Seia. Qui accusat testatorem de crimi
ne capitali uidet sibi capitalis ini
micus. unde legatum uidetur sibi ademptuz. b.
. d. C. No. q licet faciat codicillos r. expresse nō
adimat: tamen tacita ademptio durat. b. habui
stis. s. e. l. iij. s. fi. cum. l. se.

Filie. Per exactionem debitoris legatū
de eo factum uidetur extinctum ni
si aliud appareat. b. d.

Strabere. Quero qd erit
si delegato fun
di detrahatur certa q̄ritas. an valeat.
Rñ. si q̄ritas ē ita minima q̄ eēt ridiculū ut un
nūm vel duo: tunc non ualere: ut. l. legato ge
neraliter. s. de leg. i. s. si esset magna q̄ritas: tūc
valeret r. fieret estimatio fundi: qua estimatiōe
sciretur quāta pars fundi fuit detracta. pro hoc
. l. pater. s. e. r. l. sanamus. C. de dona. r. l. i. s. r
si is qui quadringenta. j. ad treb.

De rebus dubijs. Rubrica.

Supra dictū ē de legatis. vey qa circa legata
occurrūt dubia: iō s̄ponit de reb. du. C. Sz q
ro nōne qcqd dictū ē. s. ē dictū circa dubia cuz
lex semp d̄z eē de casu dubio: ut. l. q labeo. j. de
carbo. edicto. Rñ deo qdā sunt dubia circa scñ
r d̄ his tractat hic p̄ncipaliter l̄z eēt q̄nqz iserat s̄
dubijs iuris. s. tituli p̄cedētes loquūtur de du
bijs iuris. facto posito pro constanti.

Undum. Nec. l. habz duas
lec. r. qlibet pōt di
uidi in duas ex diuersitatibus lfe: qa in
fine quid i habent lram affirmatiuam
alij negatiua. sed s̄m primā. b. d. Si i aliqua par
te alternatiue est aliqua res dubia declaratur ha
bito respectu ad estimatiōe rei: q̄ i alia parte al
ternatiue posita ē certa. b. d. C. In tex. in. fi. ibi
meuiani. dic. s. minoris: r rō est s̄m s̄zo. qa eate
nus quatenus in vno dilexit presumif i alio d̄
lexisse: ut isti. de vul. substi. s. sed si ex disparib.
r. j. e. l. vtz. in. fi. Itē ē rō qa nō ē verisimile q te
stator posuerit alternatiua iter res quaz una est
longe melior alia: ut si dicit lego fundū ualentē
centū uel lego fundū ualentē. x. iō hic p̄sumim
ex uolūtate defūcti. C. Op. q̄ i alternatiuis vtrū
qz sit in obligatiōe: ut. l. illd̄ aut illd̄. s. d̄ p̄st. pe.
r. l. si duo. j. de duo. re. So. illd̄ vey q̄n i utraqz
pre alternatiue p̄tinet certa res. s. q̄n i una parte
alternatiue p̄tinet res dubia prius oq q̄ dubie
tas declaref q̄ declaraf eo mō quo hic dicit. r il
la res ita declarata dicit eē in obligatiōe: ut. l.
s̄ria. C. Quero qd si est dubiū cui fundo magis
equaler: an totali uel particulari. Gl. dicit quod
tūc est minus uenit in legato: ut. l. si ita scriptum
in. fi. s. de le. i. r. l. apud iul. s. seio. e. ti. r. hec lec.
p̄cedit s̄m lram negatiua. scōo mō legif retenta
eadē lec. s̄m lram affirmatiua: r s̄m hoc v̄f in to
tū p̄cedenti lec. s̄riari. q̄re debes sic intelligere.
nā qd d̄f in tex. fundi meuiani. dic. s. maioris uel
totalis: r sic concordat cū p̄cedēti: r ita uideba
tur dicere s̄y. uel possumus itelligere aliter s̄z
q̄ glo. posuit casum q̄n totus erat unus fund
diuisus: tñ s̄ba vberioris culture quo casu p̄ce
dit lec. put est s̄ lra negatiua. s. si ponerem q̄
eēt plures fundi r separati cū multis interme
dijs: q̄ oēs vno noie uocabāf: tūc si legauit me
uianū uel seianū fundū nō itellexit de dotali s̄z
solū de uno meuiano. siue magna pecunia seu
parua distinguaf. hoc p̄ba. j. de s̄. fi. l. q̄ ex plu
ribus. vnde id quod dicit i. l. gaius. s. ticius. s.
de le. ii. habet locuz q̄n totus fundus contigu
erat. tamen gratia vberioris culture diuisus: s̄z
quando fundi erant separati nunquam appella
tiōe fundi meuiani p̄tinerēt oēs fundi meuiani
s̄z soluz un^o fundus: ut. d. l. q̄ ex pluribus: r hāc
lec. tene menti. C. Venio ad scōam lec. r legitur
scōo mō s̄m. R. s̄m quē. b. d. Qñ diuisa cadit i
ter totum r partem totum partem nō p̄prehen
dit. b. d. r est no. lec. C. Op. q̄ q̄n eide legaf ge
nus r spēs generi p̄ spēm nō derogaf vt. l. lega
ta. in. prin. s. de suppl. le. r de fun. instru. l. cum
delationis. s. cui fundi. r. s. quidam. r. l. ques
tum. s. pe. eo. tit. So. glo. contrarie loquuntur
quando genus r species legantur copulatiue.
hic quando legantur alternatiue. Contra hoc
oppo. quando alternatiua cadit iter totuz r par
tem uidetur q̄ resoluatur in coniunctam: ut. l.
quintus. in. fi. de aur. r argen. le. r. l. semper. s.
cum uero dicimus. j. de uerbo. sig. So. q̄tum ē
in proposito dic sic. q̄nqz alternatiua cadit inter
totum r partē itegrale m q̄ritatiuam nō substā
tialē: tunc in toto nō cōtinetur pars. casus est
hic. Ratio quia fundus recipit limitationez de
stinatiōe patris. ut. l. quod i re. s. ij. s. de le.
. i. Qñqz alternatiua cadit inter totū r partē sub
stantialē ut fundus aut fructus uel domus aut
paries uel superficies aut domus: tunc in toto
continetur pars: ut. l. plane. s. penul. s. de lega.
. i. r. l. si ticio fundus. s. de usuf. le. Quādoqz al
ternatiua cadit inter totū r partē p̄dicametalē.

Undū.
Et per
istū tex.
decidit bal.
no. q. in. l. r
si post tres. i
-ix. col. si qz
cautio. q si
statutum di
cit q talis pu
niatur i mil
le uel alia pe
na arbitrio
iudicis q si
potest impo
ni alia pena
que non sit
equalis p̄me
uel paruz ex
cedēs qd no.
Ad hoc faci
unt que scri
psi in prima
lectura barr
super probe
mio. s. uete.
ris vbi late.
Itē facit iste
tex. cum hic
no. ad no. q.
bal. in. l. em
ptorem. i. iii.
col. C. locati.
d C. Oppo. q
quando. Ad
de q̄ de hac
disiunctiua
no. p̄ bar. in
. l. vbi pactū.
in prin. post
glo. C. d̄ tras
ac. C. Et fac
ad. q. de qb.
p̄ bal. in. c. in
generalis. s. b
seu. sue. con
trouer. i con
cessiōe vafal
loruz castri
r in. c. i. b. ca
pi. qui cu. uē
di. Ad bal.
in. l. si plures
in. ii. col. C.
de condi. in
ser. r. bal. i. l.
in testamen
to. C. ad. l. fal
ci. r in. ti. de
pa. constan. i
ver. inuestitu
raz recipien
tes. Quid in
concessiōe
rerum an ui
dear conce
dere hoies i
eis bal. in. l.
. i. s. s̄ sta. ho
mi. r ibi qui
tz q sic dum
modo si sint
sibi coniun
cti sanguine
adde qd no.
Jo. an. in. c.
certificari. r
in. c. i. nostra
de sepul.

bC Seia. adē
ptio durat.
Et vide qd
per istuz tex.
no. dixit bal.
l. l. C. ex de
lic. defun. in
. iij. col. r di
xi in. l. ex iu
dicatorum. j.
de accus.

CDe re. du
bija. Rub.

In iuris
c an et qñ
 appella-
 tione pso-
 ne veniat ci-
 uitas et quan-
 do collegiuz
 vide no. per
 imol. in. l. ij.
 in prin. d. v.
 ob. in mate-
 ria mixti. et
 facit. l. mor-
 tuo. j. de fide
 ius.

b C Debere
 distingui. an
 et qñ relinqf
 prelato vide
 atur relictū
 ecclesie con-
 templa. dic
 ut tractat
 Guil. de suz.
 in. l. i. de sac-
 ran. eccle. et
 vide qd no.
 dicit bar. i. l.
 annua. s. i. d.
 annu. leg.

c Relinqf
 presbytero.
 Adde no. in
 l. nō plures
 de sacrosan.
 eccle. et oino
 qd no. bal. d.
 pa. cōstā. i. v.
 ecclesijs uel
 episcopis p
 illum text. et
 s. de do. pre
 lega. in. l. cuz
 quis. v. nam
 et si quis. et d
 hoc hēs tex.
 in. c. h. de ca-
 pi. cōra. vbi
 omnino uid
 et adde quod
 no. Inno. in
 .c. cum ex of-
 ficij de test. et
 hoc si talis ē
 episcopus q
 possit habere
 propriā alias
 de necessita-
 te acquirif
 episcopatu
 .xix. q. i. statu-
 tum. et vide
 q refert bal.
 in. l. privile-
 gia. ad fi. de
 h. h. cc. et qñ
 relinqf ali-
 cui sub noie
 dignitatis.
 vide bal. i. l.
 hac cōstitut.
 fima. q. testa.
 fa. poi. et est
 bona gl. i. c.
 peremp. de
 priui. in vi. q
 vult nō vide-
 ri relictum
 factuz cleri-
 co contem-
 platione ec-
 clesie. et ibi
 aliquantulum
 vide de hac
 materia.

aut iter genus et spēm: et tūc disjuncta ponit p
 giunta: ut. l. qñ. j. de au. et ar. le. et l. semp. §. cū
 no. de p. sig. Rō qā i istis duobus vltimis casu-
 bus totū et ps nō decernit i dispositioe p̄rissa.
 s; a natura ipsa: et a cōi vsu loquēdi discernim.
 sicut dicim^o i noie proprio et appellatiuo: ut. l.
 si qñ i fūdi vocabulo. s. de le. i. qd itellige vt statū
 dicā. Istud vltimū mēbrū vñ hāc. l. itelligen-
 do q ista plura p̄dia nō erāt vnū totū itegrale.
 s; erāt plura p̄dia diuisa multis itermēdijs. tūc
 si legauit meū aut scianū videor legare totū
 aut partē p̄dicamentale: et sic d; accipi copulati-
 ue. Rñ. istud vltimū mēbrū d; distingui p̄ hanc
 l. sic. qñ alternatiua cadit iter genus et spēm re-
 soluit i giunta hoc ē vñ qñ gen^o differt a spē
 i magna pecunia: qā tūc illa adiectio videtur fa-
 cta magis cā augmentādi q̄ diminuēdi. nō. n.
 est verisimile q̄ alternatiua posuerit iter res ita
 dispares: ut. s. dixi s; aliā lec. s; qñ genus et spēs
 nō differunt magna pecunia: tunc sumit alterna-
 tiue: ut ē tex. h in fi. put habetis lram negatiua.
 si nō habetis lram affirmatiua itelligo fm aliā
 lec. **Alterius** esset videndum quando genus
 et species loquuntur copulatiue: an species ad-
 dat vel detrahatur generi. Tangit gl. hic dixi in. l.
 quesitum. §. pe. de fun. instru. et no. per By. i. c.
 generi. de re. iur. li. vi. **Ultimo** ista. l. pōt indu-
 ci ad. q. quam tetigi in. l. si ita: de au. et ar. leg. si
 lego tibi podere meū quod habeo in tali loco.
 et dixi q̄ significatio istius vocabuli podere pen-
 det etiam ex vsu loquēdi: qā qdam itelligunt
 idem quod de manso. i. q̄tuz vnū par bouuz la-
 borare possit in anno: ut dixi in. l. si ita. qdam in-
 telligunt podere. i. plura p̄dia p̄tenta sub vna
 appellatione seu nominatione et iō sorte esset di-
 cendum q̄ cū istud nomē podere nō sit nomē
 iuris sed sit nomem quod recipit limitationez
 secundū dispositionē patris. q̄ idem eēt qd in
 legato fundi q̄ inspiciat tempus p̄sens. l. testa-
 menti: vt dixi in. d. l. si ita. de aur. et ar. lega.

Ex. l. sequenti.

Legatum administratorib^o an videat legatuz
 ecclesie. et an legatum canonico vel p̄sbitero vi-
 deatur relictum ecclesie.

In iuris
c Quod relinquitur
 administratorib^o ali-
 cuius vniuersitatis videt ipi vniuersitati relictū
 .h. d. **Oppo.** imo id quod relinquit mibi est
 meū vt per totum ti. de legatis. hic dicit p̄trariū
 quare male. huius timore dicit gl. ciuibus forte
 administratorib^o. et per hoc dicit **Be.** in. l. i. c.
 de sa. san. ec. si relinquit prelato ecclesie videt
 relictum ecclesie. sed si relinquit vni canonico
 vel p̄sbitero nō habenti dignitatē vel administra-
 tionē ibi: tunc nō videtur relictū ecclesie. et hoc
 dicit per hanc. l. **Circa** primū quod ipse dicit
 quando relinquit administratorib^o videt relictū
 ecclesie. videt debere distingui an relinqua-
 tur sub nomine p̄prio an sub appellatiuo secun-
 dum distinctionē. l. si seruus cōis. d. stipu. ser qd
 quidā dicit. veritas ē q̄ imo debet distingui an
 relinquit a giunta. et tunc intuitu p̄sone. an ab
 extraneo et tūc intuitu ecclesie videtur relictuz.
 Tex. est in. c. requisisti. extra de test. facit auē. li-
 centia. de sa. san. ecclesie addo. l. tutor petit^o. §.
 pe. s. de exco. tuto. sed quare hic nō adhibetur
 illa distinctio p̄cedat nomen p̄prium vel appel-
 latium. circa hoc cogitabitur. **Circa** secundū
 qñ relinquit p̄sbitero nō habenti administra-
 tionē q̄ videatur relictū cōtemplatione p̄sone.

hoc videtur cōtra tex. in. l. annua. §. i. s. de an. le.
 put ibi loquit de libertis. s; pōt respōderi. aut
 relinqf uni liberto uel canonico tunc p̄cedūt q̄
 dicunt dicti doc. casus est i. d. c. requisisti circa fi.
 s; si relinqtur oibus canonicis vniuersaliter uel
 canonicis indefinite vñ relictum cōtemplatione
 ecclesie: ut. d. l. annua: et ita pōt itelligi hic q̄ di-
 cit ciuibus indefinite: et ita vñ itelligere glo. i. l.
 lucius. §. ciuibus. s. de le. ij. et hoc vñ uelle pe. in
 .d. l. i. c. de sa. san. ec. l; istas. ll. non alleget. **Cō-**
tra istud vñ glo. in. l. non plures. in pe. glo. C. de
 sa. san. ec. ubi priuilegium cōcessum clerico uide-
 tur cōcessum p̄tēplatione ecclesie quod ad alias
 acquisitiones trahi pōt. ita nō. ibi glo. s; sustinē
 do illā glo. debemus eā itelligere qñ priuilegi-
 um uel p̄cessio cōtinet id quod alij foret inutile
 ecclesie utile. exēplum i priuilegio de facili poni
 potest. s; in cōcessione potest poni sic. p̄cedo seu
 lego clerico iter per fundū meum ad fundū ec-
 clesie. tunc vñ p̄cessū fauore ecclesie. ita d; intel-
 ligi illa glo. alias diceret male. p̄dicta oia itel-
 ligatis in prelatis et clericis secularib^o q̄ possunt
 habere proprium. in his uero qui sunt regula-
 res et non possunt habere proprium illi in distin-
 cte acquirunt ecclesie: ut in auē. ingressi. et. l. deo
 nobis. §. i. c. de epi. et de.

Ambiguo.

Ambiguo. q̄ h; q̄ i p̄-
 ma pte fuit erratū in noie p̄prio i scōa
 i appellatiuo. scōa ibi: itaq; **Circa** primā partez
 ponit exēplum duobus modis. tene primum q̄
 p̄bas p̄ casuz i. l. vbi. j. e. **Cōtra** p̄mā partem
 op. q̄ vbi ē vñ ambigū nō stemus uoluntati
 defuncti: ut. l. si alij. s. de usuf. le. fo. qdaz q̄ ibi
 fuit ambiguitas rei: h; vbi. Tu dic q̄ ibi nō cō-
 stabat de uolūtate defuncti iō stat p̄prie signifi-
 catiōi uocabuli ut ibi d; fm **Ro.** **Item** hec
 l. facit s; oēs et s; me. qñ habem^o. ll. ponentes
 plures lec. dicimus utraq; lec. pōt eē bona. uide-
 te qñ una. l. h; plures lec. quelibet pōt eē bona.
 p̄cedo si p̄bas p̄ alias. ll. uel rōnes aliaz legū. s; p̄
 certo iuriscōsule^o de una tm itellexit s; de qua
 uoluerit itelligere icertū sit apud nos. **Item**
 op. ad fm dictū. s. de le. iij. l. nō aliter. ubi rece-
 dit a vñ p̄ uolūtate testatoris. So. i. vñ uo-
 cabulū hēbat plures significatiōes. vñ accipit il-
 la q̄ p̄gruit uolūtati defuncti. hic nō hēbat unā
 significatiōē tm. **Ultio** gl. op. j. de ap. l. i. §.
 si qñ. So. hic ē error i vñ p̄latiōe ibi i facti exe-
 cutiōe circa quē error ē iuris dispō: ut ibi patz.

Aulus.

Aulus. Lōditio dādi pōt con-
 ferri i p̄sonā certā et in-
 certā. h. d. **Opp.** j. l. prima. ubi lega-
 tū icerte p̄sone nō ualet. So. aliud i legato. aliō
 i dādo cā p̄ditōis iplende. Rō ē qā legatū de-
 bet p̄tinere obligationē. vñ ē necesse q̄ sit p̄so-
 na i qua obligatio sustētet. s; p̄ditio nō continet
 obligationē sed euentum facti. iō in incertā per-
 sonam potest conferri ita loquitur hic.

Aulus.

Aulus. Si persona legatariū nō
 apparet legatuz nō ua-
 let. hoc dicit. **Opp.** et uidetur q̄ si nō
 adijcitur persona ualet dispositio: ut. l. qui pecu-
 niam. j. de sta. li. fo. ibi grauatuz legatariuz uel
 fideicōmissariuz. vnde in dubio uidetur graua-
 tus dare heredi a quo sensit commoduz. hic ue-
 ro grauatuz heres qui cōmodum sensit a seipso
 nō ab alio. **Itē.** op. j. l. prox. ubi ualet relictū
 incerte persone. So. ibi incertitudo uenit cer-
 tificanda ex aliquo futuro euentu. hic secus ut
 ibi plene statim dicam quod tene menti.

Ex. l. sequenti.

¶ An incertitudo vitiet legatū: ibi. Et ad. Et an institutio heredis vitiet: si continet incertaz psonam: ibi. Quero. Et an datio tutelae in certa vitietur: ibi. Tertio. Et qd de datione executoris incerta: ibi. Quero qd. Et an valeat electio incerta circa seculares administrationes: ibi. Quero circa.

¶ Quidam. Valer legatū factum incerte psonae de certis vel de incertis: si incertitudo venit de claranda ex aliquo futuro euentu. h. d. h. c. l.

¶ Op. qd legatū factum incerte psonae non valet: ut insti. de le. §. incertis. So. quidā dicunt qd hic legauit incerte psonae de certis: vt uni ex heredibus. vel uni ex amicis meis. ¶ S3 cōtra hāc sol. vñ tex. hic. ibi si vero qd alius et sic vñ incerta psona de incertis. Sol. quidā dicunt qd dictio alius implicat. s. alius ex amicis. et hoc vñ pbari per fines huius. l. dū dicit alius ex amicis. l3 h. c. sol. in se sit vera tñ doc. dicunt sic. Si legatū incerto de incertis. sed tñ incertitudo venit certificāda ex aliquo futuro euentu legatū valet et sic intelligūt hic simpliciter alius: siue sit ex amicis siue extraneus. fa. cit. l. extraneū. C. de here. insti. ¶ Ad ob. §. incertis qd qd ibi dñ corrigif in. §. sed nec eo. ti. et hoc tenent doc. in. l. id qd pauperibus. C. de epif. et de.

¶ Itē opp. de. d. l. id qd pauperib. So. glo. qd ibi spāle est fauore pauperū. ¶ Glo. dicit vñ qñ nō hēnt pauperes certū collegiū: vt hospitale: qd tunc nō eēt spāle: qd cuius collegiū approbato legari pōt: vt. C. de sa. fan. ec. l. i. et l. ij. §. e. et l. cū senat. j. e. ¶ Op. s. e. l. paulus. Sol. ut ibi dixi.

¶ Et ad declarationē huius materie distingue sic cū querit an incertitudo vitiet legatū. aut est incertitudo rerū et dic: vt. l. legatō gñaliter. §. i. §. de le. i. et insti. de le. §. si gñaliter. et l. cum post. §. gener. de iure do. Aut est incertitudo personarū et tūc qñqz assumūtur psonae pro rebus: vt lego duos seruos stichū et pampbilū: et tūc dic: vt. l. si qd a filio. §. si qd plures. §. de leg. i. qñqz assumif pprie et ista est pprie materia nra. quo casu dic. aut est incertitudo circa psonā eius a quo relinqf et tūc vñ relictū ab herede: ut. l. si seru. §. q margaritā. §. de le. i. et l. si. C. ad treb. nisi aliud appareat: ut ibi no. aut est incertitudo circa psonā ei⁹ cui relinqtur nulla expssa psona cui relinquatur. aut relinqtur expressa psona que tamen sit dubitatur. aut relinqtur nulla expssa psona spāliter s3 vniuersali et indefinite de vniuersis. vñ vno de plurib. ¶ Primo casu si legatū relinqtur ab herede. alij nō v3: vt. §. l. pxi. si no a legatario vel fideicō missario v3 et intelligif qd d3 dari heredi: vt. l. qui pecuniā. j. de sta. li. rōnez dixi. §. l. pxi. Scōdo casu legatū v3. s3 nō in effectu: qd heres nō cogif solue re: nisi appet de quo testator sēserit. pōt tñ solue re si vult: vt. §. ti. i. l. iij. §. si duob. et. §. de le. ij. l. si quis seruū. §. si inter et de test. tu. l. duo sunt ticij.

¶ Fallit si resultat piter incertitudo psonarū et rerū: qd tūc nō v3 ipso iure: vt. j. e. l. si qd plurib. et de manu. te. l. nō ex plurib. et hoc ultimū no. p dy. i. c. in obscuris. de re. iur. li. vj. ¶ Tertio casu aut incertitudo venit certificāda ex aliquo futuro euentu. et v3 legatū vt hic. aut non venit certificanda nec certificaf: et tūc aut relinqtur incerte psonae d certis: et v3 legatū: ut insti. de le. §. incertis. et. §. de le. i. l. si seru. legat. §. hmoi. aut relinqtur incerto de incertis et nō v3: vt si dico lego vni hōi: vt. d. §. incertis. fallit fauore pauperū: vt. l. id qd pauperib. et l. nulli. C. de epif. et de. l3 secus fit in eo qd relinqtur cā cōditionis iplende: vt. §. e. l. pau

lus et ibi vidistis rōnez hētis mō hanc materiam plenius declarata quā Ly. ponit in. l. id qd pauperib. Quero aliqd est relictū incertū in vi mōi an sit idē qd in danda cā cōditionis iplende. Qd vñ cū modus sit cōditio: vt. l. i. C. de his que sub modo. In cōtrarium est veritas: qd id qd relinqtur in vi mōi h3 actionē et obligationē producere vt. l. si. C. de his que sub mō: et sic regitur psona in quā substantietur obligatio. sicut in legatō: vt dixi in. l. paulus. §. e. ¶ Quero qd in heredis institutione si cōtinet psonaz incertā: an valet tex. insti. de le. §. sed nec hec spēs. et. d. l. si seruus. §. huiusmōi. §. de le. i. dicit idē in heredis instōne qd i legatō. tu tñ ad hoc vt hēas. ll. magis pprias dic sic. Aut heredis instō cōtinet personā penitus incertā nullo mō declarandā et nō v3: vt. l. quotiēs. §. heres. de here. insti. Aut cōtinet personaz certam. sed dubitat que sit: et tūc vñ qd nō valet: nisi si apparet de quo testator sēserit: ut. l. in tēpus. §. i. §. de here. insti. Aut cōtinet vnuz de plurib. aut de diuersis: et tūc aut venit certificandū ex aliquo futuro euentu et v3 ar. hui. l. cōiuncta. l. si seruus. §. hmoi. Aut persona nō venit certificanda nec certificaf: tunc aut instituit psonam incertaz de certis et v3: vt. l. vter ex fratribus. de p di. insti. et de here. insti. l. quotiēs. §. si qd tñ. et de bo. pos. fm tab. ij. §. si qd ita. Aut instituit incertū de icertis et nō v3: vt. d. §. incertis. p iuncto. §. sed nec h spēs. insti. de le. ¶ Tertio qro qd in tutele datōe Rñ. in hoc est plus: qd tutele datio incerta etiā si in aliquo futuro euentu veniat certificāda nō v3 ut. l. tutor incertus. de testa. tu. et insti. de le. §. tutor. Rationē inter tutelā et legatā ponit gl. in. l. si qd a filio. §. si qd plures. §. de le. i. predicta hā qñ testator relinqt incertū. secus si incertū. sed de quo testator sēserit dubitat: qd tūc valeret si cōstaret de quo testator sēserit: ut. l. duo sunt ticij. de testa. tu. Itē predicta vera qñ incertitudo est circa psonaz eius qui datur tutor. s3 si eēt circa psonaz eius cui datur: dic ut. l. tutor ita. de test. tu. ¶ Quero qd in executorib. vltimarū voluntatū. Et vñ idem: qd incertitudo h3 variare istud. sicut officiū tutele cui egparatur. ar. eius qd no. in. l. antepe. §. de tutelif. sed ista egparatio nō est p oia: vt. j. patebit. Preterea vñ eadē rō que in tutore si bñ respicis glo. que est in. l. si quis a filio. §. si qd plures. §. de le. i. et per hoc vñ qd illud qd testatores sepe faciūt: qd dicūt facio tales fideicō missariū: et si nolit vel nō possit do sibi ptātes alium faciēdi nō v3: qd captatoria: vt. l. captatorie. §. de le. i. et l. si. j. e. sed vñ qd nō valet alia ratione qd executor incertus nō pōt dari. sicut nec tutor. et hoc vñ veruz etiā in executoribus ad pias cās. nā scitis qd datio tutorū est fauorabilis: et tñ nō v3 qd posset redūdare in eorum lesionē: et si hoc est verum quō v3 istud relictū relinqo executores ministrum fratru de penitētia qui pro tpe fuerit nā tutele datio hoc mō facta nō valet: ut. l. tutor incert. de test. tu. quō ergo pōt valere tutorif datio. Rñ. valet sicut pōt dari pcurator incertus: vt ex de pecu. c. i. in. vi. et no. per Ly. in. l. si qd. C. de pcura. in. i. q. l3 contrariū no. glo. §. de procu. l. i. in. pñ. et hoc apparet per rōnem. nam per dationē tutoris qd puidet alij. s. pupillo: qd ius ad ministrādā porrigif ad oia bona pupilli etiā aliū de quēsta. et iō lex nō permittit hoc nisi pfi non alij. merito ipse nō pōt cōmittere sub incerto: qd fm hoc cōcederet ptātes alteri qd lex noluit. sed faciēdo pcuratorē puidet sibi ita faciēdo executorē: qd eius officiū solū ad relicta a se: porrigitur: et sic est eadē rō que in legatō certificando

a q Quidam Itē op. et quādo incertitudo vel generalitas vitiet ad pias causas vide bal. in. l. pui. legia. C. de sa. crosā. eccle. et adde i materia bal. in. d. l. id quod pauperibus in pñ. et qd nobal. in. l. executorē. i. iij. col. C. de executor. rei iudi.

bC Quero qd vide bal. et doc. no. in d. l. si qd a filio. §. si quis plures de le. primo.

cC Nō valet an possit dari ptās faciēdi executorē vide bal. i. d. l. id qd pauperib. in. iij. col. et bal. oio in. l. nulli. in. ij. col. eo. ti. et in. l. executorē. in. ij. col. C. de executor. rei iudi. et i. l. captatorias. in. ij. col. de test. mil. p. io. an. i. c. l. de pecu. i. vj. et refert bal. in. d. l. id qd. i. iij. col. vbi ē allegat io. an. i. spe. i. ti. d. istr. edi. et bal. in. l. in epistola. i. fi. C. de fideicō. ideo.

pp

ex aliquo futuro eventu: ut hac. l. dñ. S; puto aduertendū: q; aut testator dicit q; aliud hēat p̄tatem faciendi executorē et nō v3: q; est captatoria voluntas ut dictū est. fallit si essent certa relicta ad pias cās: ut extra de testa. cū tibi. Si vero dicit factio executorē illū quez talis noīabit: v3 q; nō substantia sed noīatio p̄sone est sibi cōmissa: ut. j. e. l. vtrum. §. cū quidā. ¶ Quero circa electiones factas ad seculares administrationes an valeat electio facta de p̄sone incerta. Puto sic dicendū: ciuitas per legē suā pōt facere electionē de incertis: ut ille intelligatur electus pro quo fors ceciderit. p̄ quo facit in auct. de fen. ciui. §. sed interiz in eo q; dicit de electione que fit per circulus. sed vnus homo priuatus cui cōcedit ius eligēdi nō pōt facere electionē incertā eadem rōne que ē i tutore: ut no. i. d. §. si quis plures. §. de le. i. maxime cū respublica minorib; egparetur: ut. l. respublica. ex qui. cau. ma. et l. rempu. C. de iure rei pu. li. x. ¶ Alitro quero illi qui hēbant potestatem eligendi elegerunt aliquē certū tñ dubitatur cū essent duo eiusdem noīs quid iuris. Rn. nisi apparet de quo senserit nō ualer: ut. l. duo sūt ticij. de testa. tu. sed puto q; si sunt duo electores ex dicto eoz legitime deposito declarabif. d quo senserint: ut. c. cum dilectus. et de elec.

Ex. §. sequenti.

¶ Si testator dicat si filius meus decesserit sine liberis hereditas mea deueniat in gaium et semproniu vel eorum filios: an decedente gaio relicta pluribus filiis illi admittant i capita vel stirpem cum sempronio.

Si tibi et posthumo.

Posthumus q nō nascitur nō facit partē: si vero nascuntur plures qlibet cū sibi coniuncto admittit in virlez b. d. ¶ Op. q; posthumus alienus nō possit istitui nec ei legari: ut. insti. de le. §. posthumo. et insti. de bo. pos. in p̄n. So. illud fm legem antiquā xij. ta. hodie sec; fm ista rpa: ut. l. heredi posthumo. §. de le. i. et l. gallus. §. ille casus. §. de le. et posthu. ¶ Op. q; etiā posthumus si nō nascitur facit partē: ut. l. plane. §. si cōiunctiz. §. de le. i. So. ibi iō q; legatū quodam respectu ualet: q; seruo p̄prio heres ex curialitate dare tenet: ut. l. si. illo. C. de ne. ser. here. insti. ¶ Op. q; oēs posthumū admittāt in vnā portionē: q; oēs sunt coniuncti vno noīe collectiuo: ut. §. de here. insti. l. si ticius. et l. interdū. in p̄n. e. ti. glo. nō soluit. §. dy. dicit q; ibi oēs erant nati. ideo infimal oēs noīati vocātur in vnā portionē. hic vero nō erant nati. et ideo est verisile q; si testator nascituros tot estimasset oib; vtiliter legasset. qd puto satis bñ dictū. nō enī est qd impuretur testatori cum eos segregatim noīare nō poterat cum nō eēt nati. et hoc cogitare nō debebat cum verisilr nō eueniat. alle. Dy. ad hoc. l. qui filiab;. §. i. §. de le. i. Ex his pōt inferri ad. q. dicit testator: si talis decesserit sine liberis veniat hereditas mea in gaiū semproniu vel eorum filios. nō dixit in stirpē. de cedit vnus ex his relicta pluribus filiis. vtrū oēs isti filij admittant in vnā portionē cum superuiuēte: an quilibet habebit tantū quātum superuiuens: et hic v̄ text. q; sic. §. quilibet o3 habere tantum. sed tñ de iure v̄ contra. nam videtis q; testator voluit patrem viuēte preferri filijs etiā si multos haberet. sed pater sine dubio nō reuocaretur nisi dimidia filij: ergo qui debent venire post patrē quez testator plus dilexit non debent habere plus eorum patre: ut. j. de cōdi. et demō. l. publius. in fi. vñ consiliū est q; semp ponat in

¶ An valeat electio. an valeat electio d̄ certa p̄sone adde bal. i. l. si q; ad decem nāda3. in. vi. col. de epis. et cleri.

¶ Si duo sūt ticij. Mo. ad. l. duo sūt ticij. et vide et not. p̄ glo. et doct. i. c. qm̄ abbas de of. deleg.

¶ Si tibi nā videtis. not. et facit i simili qd voluit bal. i. auct. cā. i. ij. col. d̄ epis. et cler. et facit l. liber hō. §. ticius. et l. cū simi. §. de here. insti.

testō deueniat in filios et in stirpem

Trum.

Quidam. Substantia legata si vel fideicommissi si in alterius voluntatem committi nō pōt. sed electio persone bene committit. h. d. ¶ Not. text. ibi plurium interest et c. concordat cū eo qd hic dicit quod no. Dy. in. l. captatorie. §. de leg. i. eandem distinctionē facit rex. in. l. fideicommissaria. j. de fideicō. li. Item hoc qd hic dicit q; substantia legata nō pōt cōferri in voluntatē alterius in legatis ad pias causas: ut. c. cū tibi et de test.

Questum. In fideicommissio hereditario relicto intelligitur portio pro mō oneris. hereditibus pro fideicommissio iniuncti. alias debet pro hereditariis portionibus. h. d. materia hui; l. hēris in. l. quoties. et l. nōnunquā. j. ad tre. dixi in. l. turpia. §. si. §. de le. i.

Ex. l. sequenti.

¶ Cū inter viruz et vxorē est facta donatio et ambo decesserunt et nō apparet q; primo decesserit q; debeat probare q; donator primo decessit.

Inter.

Ad cōfirmationē donationis sufficit coniugem donantē donatario nō superuixisse. h. d. ¶ Op. j. e. l. pxi. §. si marit;. Glo. soluit vno mō ut in ea patet qd nō curo. Sol. alio modo. quam solu. doc. declarat dico q; verba legis confirmantis donationē verificātur ambobus simul decedentibus: q; donator nō superuiuit. ita loquitur hic in. l. cōtraria. verba stipulationis verificātur ambobus simul decedentibus: q; in matrimonio decessit ideo nō discordāt. sed potius concordant ¶ Op. q; ab initio nō valet tractu temporis nō cōfirmat: ut. l. quod ab initio: q; donator nō superuiuit. ita loquitur hic in. l. cōtraria. verba stipulationis verificātur ambobus simul decedentibus. j. de re. iur. Glo. soluit q; etiā nō cōfirmatur: ut donatio: sed ut legatū. sed nō est verum q; donatio cōfirmetur tanq; relictum: q; in legatis et fideicommissis requiritur legatariuz superuiuere: nec valet si testator et legatari; simul decesserit: ut. l. qd de pariter. in. fin. cum. l. se. j. e. ¶ Contra h̄ op. q; habeat vim legati: ut. l. sequens questio. §. de leg. ij. et l. cum hic status. §. si maritus. et no. in. l. res. C. de dona. inter vi. et vxor. Sol. glo. q; confirmatur: q; cessant rationes prohibentes. sed dicit q; ideo confirmatur: q; verificantur verba legis cōfirmantis: et deficiunt uerba legis prohibentis q; ponuntur in. l. cum hic status. §. si ambo. de dona. inter vi. et vxor. et sic per hanc. l. habes decisos tres casus. s. quando precedit donans quādo legatariuz et qm̄ omnes simul. ¶ Sed quero quid si nō apparet q; simul vel separatim aliquo ordine decesserint: puta q; vnus in francia alter hic. et sic nō apparet quis prius decesserit. Puto isto casu meliorē eē conditionē possidentis. nam si q; dem heredes viri uendicāt ipsi debent probare uxorem predecessisse. si uero heredes vxoris ipsi debent probare viruz predecessisse. quod cū nō faciant cadunt ab intentione sua. ideo in pari cā melior erit conditio possidentis: ut. l. fi. C. de rei uen. et l. in pari cā. de reg. iur. et c. in pari cā. de reg. iur. li. vi. nec est aliqua presumptio pro actore: ut qui semel uixit vsq; ad certū tempus uixit ut. l. spadonem. §. qui absolutus. de excus. ru. qd tene menti.

Ex. l. sequenti.

¶ Restitutio in integrū an detur hereditibus minoris qui decessit hereditate nō adita: ibi. Op

d v Trū. §. cū qui dā. eandē distinctionē. vi de io. an. i. ti. de instru. edi. §. nūc. vō ai qua. i asipe. char. d. s. an paup. res.

¶ Trū. l. fi. vide imol. in. l. et scō. §. pe. j. ad tre.

po. z ibi. **M**ibi uero. Et que regrant: ut transmittat ius deliberandi: ibi. **T**amē. Et an ad hoc ut pupillus trāsmittat ius deliberandi sufficiat scientia tutoris: ibi. **H**is pmissis. Et an cū tutor sciuit: s; decessit z deinde decessit pupillus sine tutore: an transmittat ius deliberandi: ibi. **Q**uero quid. Et an sufficiat scia tutoris tñ vel pupilli tñ cum est maior infante: ibi. **Q**uero. Et an scia illius tutoris sufficiat qui inuentariū nō fecit: ibi. **S**ed quid. Et qd si primus heres sciuit z transmittit ad suuz heredē qui sit hereditatē primi sibi delataz: sed de hereditate primi ignorauit: an si moriatur z ipse ius deliberandi trāsmittat: ibi. **Q**uero. Et quid debeat scire ille q trāsmittit ius deliberandi: ibi. **Q**uero dixi. Et an ille ad quem transmittit ius deliberandi possit repudiare hereditatem: ibi. **Q**uero an. Et cū ius deliberandi est transmissus ad plures heredes: si unus repudiat an alteri accrescat: ibi. **Q**uero aliquis. Et an cū vn^o heredū ex virtute iuris deliberandi adiuit i fra annuz alius nō utruz q adiuit debeat hēre totū: ibi. **Q**uero pone.

Uiduos. **A**ltimus seu supremus dicitur quē nemo sequitur etiā si nullus pcedat. primus seu prim^o dicitur quē nemo pcedit etiā si null^o sequat: z sic idē pōt eē prim^o z ultim^o. h. d. **C**opp. s. de te. tu. l. duo sunt ticij. z de her. isti. l. in tpe. s. i. z. j. e. l. si fuerit. **S**o. z añquā veniā ad sol. gl. dic q dria loquunt qñ est incertitudo circa psonas eoz qui ad hereditatē vel legatū vocant seu in quos dispō confer. hic qñ loquitur qñ persona q ad dīspōsitionē vocat est certa: q certus est substitut^o sed erat dubitatio circa res hēditarias ad qñs vocabant: z sic sunt lōge diuersa ut dixi. s. e. l. quē daz ita. naz ibi circa personaz erat obscuritas. **H** circa res ad quod facit qd no. **D**y. in. c. in obscuris. de re. iur. lib. vi. **C**opp. relatiuuz qz vel q qñ ponit distributiue d; nificari in una psona nō in plurib^o: vt. j. e. l. si qz de plurib^o. hic aut verifical in plurib^o qui plures sūt vltimi quare male. **S**o. z nūc seqtur bene. sol. glo. istud pp presump taz voluntatē defuncti q substituendo vltimo vī tñ voluisse q in hereditate vltimi hēret hereditatē vtriusq; dixi plene in. l. hoc articulo de here. isti. vbi tractauit materiā distributiuz. **D**y. j. ad tre bel. l. eū qui. vbi nō v; fideicomissuz: nisi aliquēz vltimo decessisse pbet. **S**ol. possum^o dicere aliter q glo. nā ibi dicitur ei qui nouissimus qd est suplatiuū: cuius natura est q relinquat formā positiuū in cōneo: z sic requirit q alius deccdat. hic vero dixit vltim^o seu suprem^o qd nō est superlatiuum: sed hoc nō multū pl; qz nouissimus dicit qz vltimuz gradu; nouitatis. sicut optimuz qz vltimū gradū bonitatis: vt. l. ubi aut nō apparet. de h. obli. vnde idē est dicere nouissim^o z vltimus. qre dic sūm glo. aliud in substitutiōe fideicomissaria: ut ibi. aliud in directa: vt hic. z hoc placz. rō qz in substōne fideicomissaria in hereditate vltimi hereditatē primi nō hēret. vnde nō est presump tio qz testator voluerit abobus substituere: z iō non admittit ad fideicomissum: nisi pbet ambos separatim decessisse: vt ibi. hic nō loquitur in substitutiōne directa: vt. l. qui duos. de uul. z pu. i. pñ. z. j. ad. l. fal. l. pater filia. in fi. z. l. qui ex liberis. i. prin. de bo. pos. sūm tab. vel dic q ibi loquitur quā do mater erat in medio. **R**ō: qz in hereditate vltimi substitut^o nō reperisset totā hereditatē pmi qñ primo successisset taz frater qñ mf per auē. de functo. C. ad tertu. z iō cessat rō huius presump tionis de qua. s. dictū est. **I**dē putarē si supercēt

aliquis agnatus z cognatus qui vna cū fratre pmo decedente succederet. ita intelligit glo. dum dicit. sed qd si mater eēt in medio zc. quam no. **E**x qua hēs notare sūm **D**y. q qñ testator substi tuit vltimo moriēti nō est dubiū q ius legitima rum hereditatū cōseruat inter filios primo dece dentes: vt. l. vel singulis. de vul. z pupil. z isto ca su admitteret mater vel alius una cū filio ad he reditatē legitimā. **D**y. p. ex glo. sūm **J**ac. de are. dī hic q in hēditate vltimi deccētis repitur he reditas primi. **C**ontra hereditas fratris nō ad ita nō transmittit: vt. l. qñ. C. de iure deli. sed hic frater nō adiuit hereditatē fratris. ergo zc. **H**u ius timore dicit **J**ac. de are. q hoc erit per bene ficiū restōnis in integrū per. l. pātonius. de acq. her. qd est notandū. nā. l. pātonius. loquitur in ab sente tantū nō in minore. z **J**a. intelligit hic i mi nore zc. **E**t est notandū q pupillus q nō adiuit hereditatē donec vixit: nō fuit deceptus. q quia adire poterat postq est mortu^o non pōt decipi. **E**x quo vī q heres eius ex sui psona in integruz restōnez ipetrare nō possit. sed de equitate impe rator in. l. pātonius determinat drium. z idē di cit **J**a. de are. in minore eadē rōne. **I**dez dico in quocūq; ipedito iusta cā: qz heres poterit ipetra re restōnem ex clausula: si qua mibi iusta cā vide bitur zc. arg. l. pātonius. nā beneficium restōnis trāsmittit ad heredē: vt. s. de in integ. resti. l. nō solum. z hoc tenebat **D**ldr. z idē **L**y. super hac. l. sed repio q **J**ac. de bel. in auē. de tri. z se. in fi. qōnis disputate per euz drium per. l. ij. s. sigs ex liberis. j. ad tertul. z. l. si infanti. s. si nō. C. de iure delib. vbi dī q perinde est ac si nō fuerit de lata. **M**ibi nō vī sic dicendū aut pupill^o seu infans decessit ita repente q eius tutoris vel cō sanguineis si tutores nō habebat: nō potest ipu tari negligentia cur nō adiuerūt. tunc puto here dibus dandū beneficium restōnis: vt hic: qz bec. l. nō potest aliter intelligi. repente aut dico mo ri si decessit infra centū dies. nam minori tpe nō pōt perfecte deliberare de hereditate ad eunda: ut. l. i. in fi. cuz. l. se. s. de iure deli. **A**ut nō decessit ita repēte: z tunc si nō hēbat tutorē est qd ipute tur heredi eius si tutorē nō petijt: vt de le. here. l. sciat: vī si hēbat tutorē pōt hēre regressuz d tu torē: vt no. in. l. si infanti. s. si nō: z sic cessat eqtas dādū restōnez: s; si tutor nō eēt soluēdo nō eēt ini quū heredi subueniri per restōnem. ar. l. si. de eo per quō fac. erit. z. l. plane. el. ij. s. i. s. de leg. i. sed possumus hodie dicere q in hereditate vltimi re periat hereditatem primi hoc est ius deliberandi ad eundo hereditatē primi sūm formaz. l. cū anti quiorib^o. C. de iure deli. **T**amē pro declaratio ne hui^o materie iuris deliberandi quero aliquas .q. z primo que regrant^o vt transmittat ius deli berandi. **R**. q ille q deccdit sciat hereditatem sibi delatam. tex. est in. l. cum antiquioribus. **I**tez qz annus nō trāshuerit tñ illud de scia oīno requirif vt ibi dī in tex. z clarus ibi in glo. mag. s; si igno raret hēditatē sibi delatā. tūc nō potest trāsmit tere ius deliberandi. sed de necessitate recurritur ad beneficiū restōnis: de quo. s. dixi. **R**ō: qz ille qui ignorat nō pōt deliberare. z iō nō pōt trans mittere ius deliberandi ad aliū qd ipse nō habet. **H**is pmissis quero si est pupillus: an scien tia tutoris sufficiat. **R**ñ. q sic: vt. l. nō solum. i. fi. j. de li. cā. z. l. si ex legati cā. cū se. j. de h. ob. z de vsucapi. l. segtur. s. si pupilli. **I**te tutor solus pe tit tps ad deliberandū: ut. l. ait pretor. de iur. de lib. ad qd facit: qz tutor solus pōt adire: vt. C. de iure deli. l. si infanti. z bonorū possessionē petere

col. de acgr. here. p. pe. de anch. in pñl. cccxlv. qd in cipit. de iuri b^o additis vi de bar. in suo pñl. cxxxvij. z vid ro i pñ. lvi. incipit vi sis narratio. i pñcto q ad primū quo q rif ec. z pater hereditatē d latā filio ma iori infante iu tiliter adiuit est nō dubiū vtrū eo mor tuo possit pa ter restōnem petere ex clau sula gñali vel ex psona ipñ us filij iaz de functi. vel ex iure dīberā di. vide de. s. anc. i. pñ. ccc liij. incipi. in pñi noie amē de iurib^o ad ditis petri a deūris zc. **A**DDE que posui in .l. si infati. **B**C Sic dice dū. p. bart. in pñ. icipi. qui dā. perusin^o de cessit i. d. l. si infanti. z bal. i. l. i. s. i. nouissim mo. de cad. to. z i. d. l. si infanti. z i. l. c. antigorib^o. i. vi. q. de iure dī. z ibi et p cū i. p. seu vti. col. vbi re fert vba nic. d. ma. ad no. p. bar. h. add pe. de anc. in pñ. xcvij. icipi. p. p. declara tione s; itoz tria sūt zc. in tertio pñcto. **C** Que req ranf. vid aliz qd p imol. in .l. vetre. i. vl. col. de acgr. heredi. **D**C His pmissis quero. An sufficiat tuto ris scientia ad trāsmittēduz ius declaran di. add. tex. z ibi bar. i. l. fi. C. d. tu. z cu. q fatid. vide bal. i. d. l. si in fanti i. pe. et aspe. col. de iur. deli. vbi oīo vide. **E**t dato q opio bar. eēt vera format ibi bald. circa h plures no. q. z vide bar. j. pxi. col. pp ij

q Uiduos. os. nō fuit decept. vide bar. i. l. i. z ibi bald. C. de re. mi. alias de test. mili. p. bal. in .l. si infanti. h alle. p. ang. in .l. nō solū. s. de in ite. ref. z banc eōem opini. segtur 30. an. in. c. i pñtia d pba. h. q. p. in. d. .l. si infanti. s; h opi. ē cōis z vera z ap. probaf. z p b vidi pñlūi z iudicari p imol. in. l. vē tre i. vl. char. z et in. pvi.

vt. l. bonorū. C. de bo. pos. fm tabu. Sed contra
 B fortiter facit qd no. in. d. l. si infanti: q; si tutor
 nō adit tenet hereditas infantis. vnde si ad he
 redes infantis trāsiret ius deliberādi eis tutor nō
 tenetur cū nō essent lesi: q; adhuc adire possit.
 R. l. si infanti cū. q. glo. ibi posita loqur an tps.
 l. cū antigoribus: q; transmissio iuris delibera
 di nō erat cognita. vel pōt intelligi q; tutores sci
 uerint et neglexerint adire. postea decessit pupil
 lus. et annus iuris deliberandi trāsuiit hereditatē
 ignorātib⁹ et nō certificātib⁹. vnde nō pōt hēre re
 gressum p̄ tutorē. Itē cōtra predicta facit text. l.
 si infanti. in eo q; dicit p̄inde hēre: ac si hereditas
 nō eēt deuoluta. sed solue hoc eodē mō. ¶ Quo
 ro qd si tutor sciuit et decessit ipse anq̄ infans. po
 stea decessit infans sine tutore: an trāsmitat ius
 deliberādi. Puto q; nō. nā cum text. in. l. cū an
 tigorib⁹ regrat q; scies decesserit: et sic scia tpe
 mortis regitur: vt. l. i. delictis. §. si exneus. §. de
 noxa. et de mili. re. l. si ticius iste aut infans lz per
 tutorem fingat scire uiuente tutore: tamē eo tpe
 quo tutor decesserit: nō pōt fingi eum sciuisse: et
 in veritate ignorabat: q; qd eius etas videt igno
 rat: et sic debet recurri ad beneficiū restōnis de
 quo. §. dixi. ¶ Quero qd si erat pupillus maior
 infante: an sufficiat scia tutoris tm̄ vel pupilli tm̄
 Videtur q; non: q; neuter sine altero adire pōt:
 ut. C. de iure deli. l. potuit. et sic v̄ q; requiratur
 scia utriusq;. In cōtrariū v̄. et quo puto veri⁹ q;
 scia pupilli sola sufficiat: q; in acqrendis ipse so
 lus sibi sufficit: vt. §. de auē. tur. l. obligari. in p̄n
 ci. et insti. e. in prin. p̄ istam sciam acqrit solū sibi
 ius deliberandi: ut possit trāsmittere in nullo at
 sibi preiudicat. Itē puto q; sola tutoris scia suffi
 ciat. nam lz tutor solus non possit adire: tm̄ tutor
 solus pōt deliberare: et solus pōt tps ad delibe
 randum petere: vt de iure deli. l. ait pretor. i. p̄n.
 et sic aliud est ipsum adire. aliud est ius ad eundē
 aliud est ius deliberandi. et eadez possent dici de
 scientia solius patris vel solius filij. ¶ Sed quid
 de tutore qui nō satis dedit vel inuentariū nō fe
 cit. an eius scia sufficiat. R. q; sic: q; hoc ius de
 liberandi tpe coartat et in eo nō pōt esse: nisi cō
 modum. ergo et. vt. l. si. C. de tu. et cur. qui satis
 nō de. vbi v̄ casus. facit. l. tutor qui reprotiū. §.
 de admi. tu. ¶ Quero heres prim⁹ sciuit v̄ trās
 misit ius deliberandi ad heredē suū. heres su⁹
 bene sciuit hereditatē huius p̄mi decedētis si
 bi delatā. lz de hēditate p̄mi decedētis ignorauit
 et sic decessit. quero an ius deliberandi trāsmitte
 rit ad suū heredē. Dico q; sic. nā ex eo q; p̄mus
 heres decessit sciens illud ius deliberandi est ef
 fectum hereditarium. qd apparet q; ad heredē
 transmittit: vt. l. itē videnduz. in fi. de peti. here.
 ergo si est hereditariū eodē mō quo transmittit
 hereditas: trāsmitit illud ius. de hoc est casus.
 §. qd me. cau. l. videam⁹. Preterea annus q; daf
 ad deliberandū est utilis ab initio: q; a tpe scien
 tie incipit currere. postea est cōtinuus: vt. l. cū an
 tiquiorib⁹. Ex hoc appet q; lz deueniat ad igno
 rantem adhuc durat ius deliberandi: et sic meri
 to trāsibit ad quēcunq; transibit hereditas. Eō
 tra hoc multū ob. j. ad. l. fal. l. precia rerū. vbi an
 aditā hereditatē nō d̄r eē a liquid in bonis n̄fis
 de illa hereditate. Sol. duob⁹ modis. vel dicam⁹
 q; illa. l. loquat ante. l. cū antigoribus fm qd tps
 transmissio iuris deliberādi nō erat cognita. vel
 aliter dico q; d̄r nō esse in bonis n̄fis an aditam
 hereditatē. verū est taliter q; estimationē recipi
 at. Rō: q; adhuc possuz hereditatē nō acqrere.
 tm̄ alio respectu d̄r esse in bonis n̄fis: q; ad here

dem transmittit. ¶ Quero dixi q; q; sciat: qd
 oz ipsuz scire. Breuiter siquidē hereditas est de
 lata ab intestato sufficit q; sciat aliquēz eē defun
 ctum. et hoc pbare debet q; sciat se esse proximo
 rem psanguineū. et forte si essent mortui in eadē
 ciuitate presumere scire rōnem cōsanguinitatis
 ut. j. vnde cog. l. octau. z. C. de in integ. rest. l. de
 tutela. ex hoc cōcluditur q; sciuerit hereditatē si
 bi esse delatam. nā nemo presumit ius ignorare
 ut. C. de legi. l. leges. psulo tm̄ vt de hoc faciat ar
 ticulū. Si v̄o hereditas defert ex testō est neces
 se q; sciat defunctū eē testatorē et se heredē ista
 tū. Et eniz qui ignorat vires testis nō pōt dici esse
 delata: vt. l. sed et si de sua. de acq. here. ¶ Quero
 an iste heres ad quē transit ius deliberandi pos
 sit hanc hereditatē repudiare. Videt q; non: vt
 j. de bo. li. l. libertus. et de le. i. l. si fundū sub con
 ditione. §. si tici⁹ et ibi no. In cōtrariū v̄ et ista ē
 veritas q; repudiare possit: vt. l. si q; filius. §. i. de
 acq. here. pro hoc. l. cū antigoribus: q; pōt repu
 diare saltē tacite patiendo labi tps anni. ergo ea
 dem rōne expresse. Nō ob. cōtraria q; loquūtur
 de legatis que nō possunt repudiari. ad incōmo
 dum alienū: vt ibi. sed ad incōmodum heredis
 possūt repudiari: vt. §. de le. i. l. si mibi et tibi i. p̄n
 ci. ¶ Quero aliqs ad plures heredes transmissit
 ius deliberādi et ad eundē hēditatē sibi delatā: an
 si vn⁹ repudiat alteri accrescat. Et v̄ q; nō: vt. l.
 legatarius. in prin. §. de le. i. cōiuncta. l. et pro cu
 lo. §. de le. ij. et qd dixi in. l. re cōiuncti. §. de le. iij.
 Contrariū puto per. l. si seruus cōis ab extero. et
 quod ibi no. §. de acq. here. q; aliud in heredita
 te aliud in legato. ¶ Quero pone q; vnus here
 dum ex virtute iuris deliberandi adiuit infra an
 num alius nō: sed hereditatē illius p̄mi adiuit
 vel adire vult: q; ad ipsam ad eundē tps nō cur
 rit. vtrū ille qui adiuit hēat totaz illā hereditatez
 virtute iuris deliberandi. Quod v̄ per tit. C. qn̄
 nō pe. partes. et per. d. l. si seruus cōis ab extero.
 sed dico sic. aut ille adiuit virtute illius iuris deli
 berandi totā hereditatē: et tunc proderit cohēre
 dibus ad eundē hereditatē p̄ncipalē. aut adiu
 uit solū pro parte sua: et tūc secus. sed ei accrescet
 ar. l. cogi. §. item metianus. j. ad tre. vbi coactio
 facta ab uno sup toto prodest alijs. Non ob. ti.
 qn̄ nō pe. par. q; illud verū qn̄ quis excludit tpe
 ab hereditate: q; defert p̄ncipalr: vbi vni⁹ agni
 tio alijs non pdest. sed hic vna hereditas defert
 p̄ncipaliter alia in cōsequētā. v̄ si durat tps ad
 eundē p̄ncipale factū vni⁹ ex cohēredib⁹ p̄de
 rit alteri: vt. d. §. itē metianus. ¶ Ultimo d̄r hic
 in fi. q; substitutus admittit quasi vtriq; substitu
 tus. qd si mater est in medio. Quidā dicūt m̄fey
 repellendā: q; utriq; succedit ex pupillari expres
 sa quod nō est vex: q; isto casu substitutus nullo
 mō admittet: q; istud distributiū oz verificari
 in uno tm̄: vt. j. l. pxi. et matre subsistēte in me
 dio cessat ratio presump̄te voluntatis defuncti.
 ¶ Itē hic d̄r q; in hereditate secūdi reperit he
 reditas p̄mi qualiter vendicabit ista heredita
 tes: an dicet se heredē ex testō vel ab i testato. gl.
 dicit q; vtrāq; vendicabit ex testō. qd dic ut no. i. l.
 i. et ij. §. de pe. here.

¶ Cum in bello. Si vno casu dece
 dit pater et filius.
 patrē decessisse presumit. h. d. C. op. j. e. l. in fi.
 et l. cū ipubere. cū. l. se. So. itellige hic in filio pu
 bere. secus si eēt ipubes: vt in d̄rio. C. op. j. ad
 treb. l. ex facto. §. si q; aut. vbi presumit filiiū pri
 us decessisse. Sol. glo. q; sp̄ale est ibi fauore testis
 cōseruādi: vt presumat filiiū decessisse prius. bic

¶ Puto q;
 nō bal. §. in
 d. l. si infanti.

¶ Quero
 qd. p. bal. in
 d. l. si infanti.
 p. bar. i. d. l. cū
 antigoribus

¶ De scia.
 An sufficiat
 scia solius pa
 tris vel filij et
 ponit et bal.
 in. d. l. si infan
 ti. et p. bar. in
 d. l. cū antiq
 oribus.

¶ Inuentari
 um nō fecit.
 qd si sciuit tu
 tor q; nō sa
 tis dedit vel i
 uentariū nō
 fecit et vide i
 simili not. p.
 bal. i. d. l. si i
 fanti.

¶ Dico q;
 sic. per bal. i.
 d. l. cū antiq
 orib⁹. i. iij. q.

Fragmentary text from the right edge of the page, including words like "Si cum", "Simar", and "Solutio".

Cum i bello no presumif. an si qd huerit filios tpe vite psumat habuisse tpe mortis. z hic adde imol. in d. l. ex facto. §. pe.

Cum mari- tus. et adde text. z glo. et bal. l. l. si pos- sesor. §. i. §. de reli. z sup. ti. fane.

Cum fuerit z ad in- tellectu b. l. ibi adde p. t. r. z. l. iij. §. si duob. h. all. vid. imol. l. l. si ita scriptu. de le. i. z no. ex isto tex. a. §. rio sensu q. si vn. istoz eius de nois esset plus junct. testoz. q. ali. us ille admit- tere ad lega- tu. z similit. pbat. tex. l. d. l. si qd suuz §. si iter d. le. ij. z pderat ro. in. l. si vo §. de viro. in xxxix. fal. sol. ma. z p. itelle- ctu h. tex. vi. de quod no. imol. l. l. q. fi- liab. §. i. cir- ca pn. cu. leq. de le. i. z istaz. l. sing. limi- tati p. cuma. in. l. si qd a fi- lio. §. si qd plu- res de le. i. z ibi dixi post imol.

Cum ponit- tur h. et facit ad. q. si p. m. dz bere p. mi- um. z plures heret p. mi. q. dz bere de q. p. guil. de su. l. q. inci. p. oe. q. de sco. sta- tutu est bono- nie q. p. mo. z. h. bart. et si p. mo. ge- nit. dz succe- dere z igno- raf. qd si p. mo. genit. pa- ter pot. elige- re quez vult §. bal. in. l. in. qd. de secu. nu. cu. p. cor. in. h. r. dz vi. de p. imol. in. l. si ita scrip- tuz de leg. i.

vero presumif fauore matris q. p. prius decesse- rit. primuz quod glo. dicit q. ibi est sp. ale fauore testi cōseruandi est falsuz: vt. j. e. l. qd. de pariter cū. l. se. z se. Itē istud qd. gl. dicit fauore mris nō est verum. presumere enim p. rem decessisse pri. vt. j. e. l. in. h. z. j. e. l. cū. ipubere. Ad. l. triaz. r. n. de si eniz pater z filius simul perierint: vt. hic dicitur extat cōditio fideicommissi que est si pater decesse- rit sine liberis. quod intelligit de liberis post eū supuiuentib: vt. ibi p. in. prin. §. stat. aut. nō. su. puiuisse si sit decesserūt. ergo zc. §. l. p. xi. §. si po- neres q. nō. appareret eol. simul decessisse z. igno- raretur quis pri. z. qd. posterius decessisset: tunc ille q. dicit aliquē decessisse sine liberis h. z. intētio- nem suā fundatā de iure cōi. lz. enim habuerit fili- os ante: nō. tñ. presumif. h. fe. tpe. mortis: vt. l. spa- donē. §. qui. absolutus. de. ex. cu. tu. z. iste. est. casus. in. d. §. si. qd. aut. Itē. dicit. in. §. nostro. si. nō. cō- staret. patrē. z. filiū. decessisse. vno. casu. vel. uno. bel- lo. vel. una. ruina: q. tunc. eēt. fundata. intētio. eius. qui. diceret. patrē. decessisse. sine. liberis. p. iura. pre- dicta. fauor. eniz. matris. nil. opatur. si. enim. fauor. matris. aliqd. opari. deberet. multo. magis. opare- tur. fauor. fratris. qui. est. alter. filius. testatoris. qd. tñ. est. falsum: vt. l. sed. z. in. illo. j. e. C. Op. j. pr. §. Sol. ibi. sp. ale. pp. reuerentiā. p. foni: vt. ibi. videbū- tis. Dec. l. inducit: an. hereditas. p. ris. non. adita. transmittat. quod. tangā. a. liqualiter. j. e. l. cū. ipu- bere. C. ultimo. materiā. de. pariter. decessē. bus. examina. bo. in. l. quod. de. p. iter. j. e. Itē. ista. l. idu- citur. ad. q. q. h. d. itas. p. ris. nō. adita. trāsmittat. tangā. a. liqualiter. j. e. l. si. cu. z. pubere. §. si. cū. filio.

Si cum filio. C. Op. §. §. proxio. Sol. sp. ale. fauor. pa- troni. C. Quero. qd. si. ista. cā. nō. agitat. cū. patro- no. sed. cū. herede. p. foni. vel. retēta. glo. preceden- tis. §. qd. ibi. sit. fauore. mris. qd. si. nō. agat. cū. ma- tre. sed. cū. heredi. b. mris: an. beatur. ista. benigna. interpretatio. Videt. q. nō. q. est. beneficiuz. perso- nale. ergo. zc. vt. l. q. personale. §. so. ma. Prete- rea. tex. loqtur. qm. mater. vel. patronus. agit.

Ex. §. sequenti.

C Statutu q. muliere decedēte in matrimonio vir lucret dotē verificatur: si ambo sit p. ierint.

Si maritus. C. No. hunc casuz ad. q. statutu dicit q. muliere decedēte in m. onio sine liberis vir lucre- tur certā partē dotis. Lerte si simul decedunt d. mulier in m. onio decessisse. casus ē h. C. Op. po. j. e. l. qd. de pariter. Sol. ibi. fuit. stipulata. m. h. supuiit. hic. si. i. m. onio. decessisset. C. Op. po. j. de. adul. l. nec. in. ea. Sol. Dy. q. ibi. denota- tur. accitua. facti. nō. iuris. ministerium.

Si lucius. Si filius pubes cum p. e. morif. presumif. p. ri. sup- uiuere. ipubes. nō. sed. pater. ei. h. d.

Ifuerit. Incertitudo persone legatarij pcedens ex euētū caus i que legatū p. fert. vel. ex. platione. de. functi. uitiat. legatū. adēptio. aut. nō. uitiat. h. d. z. ponunt. h. vi. casus. p. ordinē. C. No. de. significa- tiōe. h. p. nois. q. q. distributiue. ponit. q. disticaf. in. vno. tm. vt. h. secus. si. diceret. q. q. q. vt. dixi. in. l. hoc. articulo. de. here. insti. facit. ad. q. de. duobus. intrātib. castrū. sit. quā. ponit. Dy. in. l. q. filiabus. §. de. le. i. z. Ja. de. are. in. p. si. ff. C. Op. §. de. le. ij. l. si. qd. seruū. §. si. inter. So. glo. optime. C. Op. z. vtriq. videt. q. debeat. pp. equalē. charitatem. q. est. in. vtroq. vt. l. si. seruus. pluriū. §. si. §. de. le. i. z. l. cū. alimētis. in. pn. §. §. ali. z. ci. le. So. gl. q. hoc. est. sp. ale. pp. incertitudinē. qd. declara: q. hic. erat.

incertitudo psonaz ibi rerū dixi. §. e. l. quidam. no. in. c. in. obscuris. de. re. iur. li. vi. p. Dy. C. Op. po. de. testa. tu. l. duo. sunt. ticij. z. l. in. tps. §. i. de. ber. insti. z. l. si. duo: vt. le. no. ca. So. nō. valz: nisi. p. bes. de. quo. testator. senserit: ut. in. d. rio. Itē. v. q. in. isto. dubio. lex. debeat. p. sumere. vnū. priorem. alio. sicut. facit. §. l. p. xi. C. Sol. glo. q. illi. g. n. alita- ti. derogat. qm. lex. aliter. disponit. hic. i. libertate. q. facilius. datur. iō. difficilius. reuocat. hec. sol. non. plz: q. hec. lex. loqt. ē. in. alijs. casib. q. i. libertate. iō. alij. soluūt. q. hic. loqtur. qm. est. incertitudo. circa. p. sonas. qb. relinqt. §. l. pr. §. e. l. loqt. qm. ē. incerti- tudo. circa. factū. p. sone. a. q. relinqtur. vid. gl. q. i. ci. pit. j. e. l. si. qd. in. h. ibi. q. nō. pot. stare. dic. imo. po- test. stare. z. est. h. a. nam. qm. est. incertitudo. circa. p. sonas. qbus. relinqtur. uitiatur. legatū: ut. hic. z. l. si. qd. de. plurib. j. e. §. si. p. sone. qb. relinqtur. sūt. certe. lz. dubitat. de. aliquo. casu. p. tngente. in. p. fo- na. relinqētis. sit. interpretatio: vt. §. l. p. xi. Itē. dicit. hic. adēptionē. valere. §. §. e. l. iii. §. si. duobus. gl. timore. hui. §. r. i. j. distinguit. no. vide. eam. z. signa.

Ex. §. sequenti.

C Si masculus z femia nascant prius natus ma- sculus presumif.

Mlane. Si de natiuitatis ordie nō ap- paret pus nat. presumif ille ex quo mater libertatē consequit. h. d. no. tex. ibi in ambiguis zc. C. Quero que est rō hui. presūpti- onis. Dicit qdaz masculus est fortior. iō. p. sumi- tur. pus. nasci. h. h. rō. nez. sequeret. pone. liberta- tē. relicta: si. prius. pepit. feminā: z. eēt. dubiū. q. p. us. esset. nat. masculus. qd. est. h. istū. tex. q. in. dubio. p. libertate. iudicat. quare. dic. q. ille. pri. nat. pre- sumitur. per. que. magis. libertati. fauef. siue. ma- sculus. siue. feia. sed. possumus. dicere. eo. casu. quo. mulier. prius. nata. presumif. eēt. idēo: nō. q. citius. eā. expulerit. lz. q. hic. fauor. libertatis. lz. in. alijs. ca- sib. in. quib. nō. est. fauor. libertatis: tūc. presume- rē. pus. natū. masculū: z. sic. sepe. de. facto. accidit.

Is qui ducenta. Si dictio z: ita dictio cū: in dubio d. f. cadere inter d. uersa. h. d. C. Op. q. ex quo ē. ambigū. seqmur. id. qd. minimū. est: vt. l. si. ita. scriptū. §. de. le. i. sol. illud. verū: nisi. aliud. sit. ex. ppria. significatiōe. vo- cabuli: vt. hic. est. Ex. hoc. reprobaf. arg. illorum. qui. dicunt. tria. z. duo. sunt. qnqz: q. verū. est. l. tria. z. duo. sepata. sed. tria. z. duo. que. sunt. in. trib: nō. faciunt. quinqz.

Si quis. Si seru. noiatuz. pot. accipi: vt. res. tibi. legata. z. vt. p. sone. legatarij. in. dubio. accipit: vt. res. legata. h. d.

Eum ita. Diuide. primo. incipit. stipu- latio. a. pcedēti. p. ditione. dis- iunctiue. z. negatiue. concepta. scō. incipit. stiplo. a. pcedēti. dispōne. affirmatiue. z. copulatiue. cōce- pta. in. tertia. pte. icipit. a. pcedenti. p. ditione. copula- tiue. z. negatiue. concepta. scō. ibi. deniqz. tertia. ibi. vel. ut. pprius. C. Op. z. v. q. ad. hoc. vt. stipu- latio. n. cōmittat. alterū. fieri. sufficiat: vt. j. e. l. §. si. qd. So. h. z. ro. z. bñ. hic. loqt. qm. pcedit. dispō. copu- latiue. pcepta. vel. qm. nulla. dispō. pcedit. lz. icipit. a. pcedēti. p. ditione. disunctiue. vel. negatiue. cōcepta. q. trunqz. requiritur. fieri: ne. stipulatio. cōmittatur. lz. si. icipit. a. pcedenti. dispositiōe. cōcepta. disūcti- ue: tunc. sufficeret. vnū. fieri: vt. in. d. rio. vide. glo. i. ibi. h. z. Ro. dic. vt. j. e. l. §. si. qd. aut. sm. hoc. ergo. li- mitaf. penalis. stiplo. h. z. naturā. pcedētis. puentio- nis. C. Sz. h. iste. §. v. sibi. d. dicere. nā. vtrunqz. re- gritur. fieri: si. cōditio. copulatiue. cōcipit: vt. i. h. z. vtrūqz. fieri. dz: si. incipit. a. cōditioe. disunctiue. cō-

Clane. li- bertati fauef. bar. videtur. sentire. p. ruz. in. l. si. extra- nē. de. p. di. ob. cāz. z. vid. bar. in. l. are- tuse. de. statu. ho.

f s. i. s. q. ducēta. reprobaf. ar- mo. reprobā. ri. argumēta. illoz. q. viciū. tria. z. duo. fa- ciūt. qnqz. de. q. per. glo. in. l. q. tics. d. v. obli.

Clane. ita. cō- cepta. z. facit. ad. not. q. sta- tutū. est. q. si. qd. tpe. mor- tis. caruerit. filio. z. filia. suc- cedat. fri. mō. qdaz. caret. si. hio. lz. nō. filia. Querit. vtrū. vigore. illius. statuti. admit- taf. frater. et. iste. text. facit. q. sic. lz. bal. i. c. si. de. duo. fra. a. ca. iue. t. z. r. i. p. p. no. in. cle. p. r. i. f. q. z. de. cle. ibi. q. requiritur. si. eri. vtrunqz. z. ad. ea. q. ha- bent. h. vide. ang. z. imol. in. l. si. ita. qd. stipulat. de. ver. obli.

cepta: ut in p. h. §. ergo legitur qd i disunctiva re-
quirit cōsensu duorū sicut i copulativa. glo. sen-
tit hoc cōtrariū: z ipsuz fatet. id exponit hic aut
p. z. certe hoc nō est verū imo vtrūqz ex propria
significatiōe resultat. si enim copulatiue cōcipit
nō est dubiū qd vtrunqz requiritur fieri: vt hic i fi.
§. Idēz si p̄cipitur alternatiue z negatiue: vt sti-
pulatio nō p̄mittat. alias semp erit verū hoc aut
illud factuz nō esse ex ppria significatiōe: vt p̄-
batur in l. si ita q stipulatus fuerit. x. j. de p̄. obli.
facit. l. si q̄ sita stipulef. eo. ti. C. Itē op. q̄ iste. §.
nil facit ad tit. z sic ob. in p̄ria p̄stōne. C. §. q̄bus
Glo. sol. qd hic tractat: vt in ea habes.

Ex. §. sequenti.

De copulativa vide per hanc. l.

Utrum Iste. §. cōsuevit reputari mul-
tum difficilis z pro certo est. z
hētis hic duas glo. mag. vna est gl. noua que po-
nit casum: lz nō hñ declarat. alia est antiqua z po-
nit casuz magis succincte. z neuter tñ est hñ clar.
Antequā veniā ad primā p̄mitto p̄mo p̄ cui-
dētia qd p̄positiōnū quedā est cathēgorica que
daz hypothetica. cathēgorica est que subiectū z
predicatū hz p̄ncipales ptes sui: ut petrus currit
hypothetica est qd hz duas cathēgoricas p̄ncipa-
les ptes sui. z hec fit per si vel per aut vel sicut: vt
no. j. de acq. re. do. l. que sitū. in vltia glo. Itē ista
hypothetica qñqz fit per z: qñqz per aut: s̄m dia-
leticos. z de q̄libet tractat hic. §. Itē p̄mitto qd
ad veritatē disunctiue sufficit alterā partē eē ve-
ram. sed ad veritatē copulatiue requirit vtrunqz
partē eē veraz. Itē p̄mitto qd ofonuz alia vltis in
q̄ subijct̄ termin⁹ cois determinat⁹ signo vlti: vt
ois hō currit. null⁹ hō currit. z hō dī termin⁹ cois
Alia particularis: vt qñ terminus cois determīa-
tur signo p̄ticulari: vt quidā hō currit: z quidāz
hō nō currit. Alia indefinita: vt qñ in ofone ter-
minus cois ponit sine signo. Alia singularis: vt
qñ subijct̄ terminus discretus: vt petrus currit.
Itē qd alternatiua requirit alterū nō egparatur vlti
sz copulatiua egparat vlti: qd requirit vtrunqz. Itē
p̄mitto qd ofonuz quedā sunt h̄rie directe: vt vlti
affirmatiua z vltis negatiua. Alie subcōtrarie: ut
p̄ticularis affirmatiua z p̄ticularis negatiua. alie
p̄dictorie. Alie subalterne. z de his duab⁹ vltimis
nil ad p̄ns. Itē p̄mitto qd qdam hñt lzaz affir-
matiua. qdam negatiua. Deinde diuide i quat-
tuor ptes. p̄mo ponit cōceptio duaz stipulatio-
nuz: z de ofia inter eas dubitat. scōa ibi qd q̄uis:
in qua ponit quedā cōfirmatio seu euidēs solu-
tionis rō in qua p̄cedit p̄ modū expōnis. tertia
ibi aduertendū: in q̄ ponit solonē. z ponit ofiaz
iter predictas. q̄rta ibi: p̄inde sigs: in qua By. z
Ray. dicūt qd ofidit indefinitā egpollere vlti. sed
male dicūt: qd ibi est ofo p̄ticularis: qd ibi ponit
signū p̄ticolare qd. hoc est aliqd. ergo nō est ide-
finita. dic ergo qd ibi ofidit hāc ofonez qd nō fe-
ci z sicut. qñqz assumit vlti: qñqz in ppria signifi-
catōe particulariter hz diuersas materias: vt. j. p̄
p̄ime ofidaz in sūmario. Si p̄cedit stiplo negatiue
z copulatiue cōcepta penalis stiplo disunctiue
subiecta neutri fieri. exigit si hō p̄cedit conuē-
tio affirmatiue z copulatiue cōcepta penalis stiplo
sibi subiecta requirit vtrūqz fieri: vt penal stiplo nō
p̄mittat. h. d. Casuz in terminis pone p̄ te z expo-
ne lzaz: vt hic hēs p̄ glo. z doc. vt p̄z ex. j. dicēdis
z collige notabilia. C. Ad primā stiplo nez cōce-
ptā alternatiue. p̄rio op. de. l. cū qd. j. de h. ob. z
. l. cōtinu⁹. §. pe. e. ti. So. nō factū vocat factū: z
sic iuste subijct̄ negatiua: vt hic hēs in quarto s̄-
rio: z ita sentit glo. hic parua. Alij dicūt qd hic de

ficat nō: ut sit penalis affirmatiua alternatiua s̄m
glo. mag. hic in fi. sui. hec est magna lectu. z s̄. §.
aiaduertēduz. Alij dicūt qd p̄cessit stiplo affirma-
tiua. sed est falsuz z s̄. §. aiaduertēdu. ibi: ut ne-
mini fiat zc. dic ergo: vt in p̄ria. Scōo op. dī hic
qd neutri dī fieri imo qd deat vtrunqz fieri: vt. l. si
heredi plures. s̄. de cōdi. insti. sol. illud vey. i af-
firmatiua vt tangit hic in. viij. s̄rio. si hō cōcipia-
tur copulatiue z negatiue dī fieri neutri: vt hic i
h. aiaduertēdu. C. Tertio op. qd sufficit alter-
ruz tñ fieri. vt. s̄. l. p̄xi. §. cū ita. So. ne stiplo pe-
nalis cōmittat sufficit alterū fieri: vt ibi: z hoc tā-
git h̄ in p̄mo s̄rio lz nō clare. Quarto op. qd suffi-
ciat alterū ex natura alternatiue: vt no. j. l. p̄x. §.
si qd aut. Sol. hic p̄cessit copulatiua coniunctio
que limitat penale. ibi p̄cessit alternatiua in du-
bio. quādo nulla p̄cessit hz locū quod no. s̄. l.
p̄xi. §. cū ita. z est h̄ exemplū alternatiue z nega-
tiue: z tangit in scōo s̄rio. C. Quinto opp. de. l.
gntus. in fi. de au. z ar. le. So. ibi disunctiua po-
nitur inter gen⁹ z sp̄z. vel aliter ut dicit Lp̄. in. l.
quidā de h. sig. ibi in alternatiua. l. que semp ha-
betur p̄ copulatiua ne als ars sit incerta: z sic ha-
beret p̄ copulatiua. hoc est falsuz: qd hz hoc. j. de
ficca. l. i. de parrici. l. i. regreref qd oia illa fecerim
vt tenerer illa. l. qd ridiculū est cū alterū sufficiat.
Hic ergo qd qñqz lex statuit plura alternatiue cir-
ca idē factū: z tūc ponit p̄ cōiuncta ne als igno-
remus qd statutū est. z hoc nisi vni pti disunctiue
alia ps repugnet: qd tūc illa pars est vera que nō
hz repugnantia: vt. j. de fideiuf. l. ubicūqz. z. j.
de s̄ra. l. hz z si decesserit. in fi. facit. C. de p̄di. ob-
causaz. l. talis. z qd ibi no. z hoc q̄tum ad ipsūm
suis. sed q̄tuz ad executionē facti hz vim alterna-
tiue: qd vna executio sufficit: vt. j. de effra. z expi.
l. i. §. expilatores. z. C. de ser. fu. l. si fugitiui. z. l.
gcūqz: nisi alia. l. repugnet: qd tūc quo ad execu-
tionē poneref p̄ cōiuncta: vt. C. de epif. z de. auē.
sed nouo iure. z qd ibi no. Alij qz lex statuit vnuz
circa plura facta alternatiue noiata: z tūc quo ad
qd stat pprie: qd etiā in vno facto verificat vna
dispō. sed quo ad qd hz vim copulatiue: qd etiāz
qñ vtraz cōcurrit hz locū dispō. ita loqtur. d. l.
gntus. z. l. i. de fice. z. l. i. de parric. cū si. C. Sexto
op. de. l. si qd ita de au. z ar. le. vbi disunctiua po-
nitur p̄ cōiunctiua. So. dicūt qd az ibi in dictione
seu que est disunctiua separata seu duplex: vt dicit
Lp̄. in. d. l. cū qd az. Itē dicit de dictione vel: qd ē
falsuz. imo falsissimū: vt. l. plane. §. pe. s̄. de. l. i. z
. C. de ser. fug. l. gcunqz: qd hz illā significatiōez
quā hz dicitio aut. hoc colligif ex. d. l. cū qd az in
p̄n. Itē vlti falsum qd of de dictione seu. nā vlti idē
qd aut: vt. j. ad treb. l. i. §. sublatā. z insti. qui da-
tu. pos. §. ad certū tps. so. potes sustinere: qd que
dā est disunctiua que taz sensum qd h̄ba disun-
git: ut aut dies ē aut nox. Idē i dictione vel. Que
dā est disunctiua qd verba disungit sensuz tñ p̄iun-
git: vt alexāder siue paris. Idē eniz fuit sic noiā-
tus: z de h̄ hēs exp̄sse regulā in dōatello. z. C. de
in litē dā. tu. l. ad p̄tendū. vbi no. idē in dictione
seu: que eandē hz ppria significatiōe s̄m p̄scia-
nuz: z sic ponit de mu. z ho. l. si. §. hec munera. z
. j. de his q. ut idig. l. ij. vñ cuz lego mulieri orna-
mēta seu que ei⁹ cā pau est p̄iuncta quo ad h̄ba
z vtrūqz debet. Nec ob. §. sublatā. nec. §. ad cer-
tuz tps: qd ibi ponit iproprie: qd natura ofonis
hoc non parit. Sz hoc vlti s̄. l. si ita qd stipulef. j.
de h̄b. ob. dic ergo sic qd ppria significatio istius
dictionis seu vel siue est p̄ria: z fauor legatorz hoc
operat. als cū istis p̄iunctionib⁹ eq̄lr abutimur. id
fit in una qd in alia. C. Septio op. de. l. sepe. h̄si.

Pro cō-
iuncta. tene
mēti p̄petuo
q̄ in statutis
disunctiua po-
nit p̄ p̄iuncta
z qd dicitio at
ponat p̄ etiā
est glo. z ter.
in. l. ij. z ibi
bal. C. de ob-
se. pa. p̄stā.
b. l. vbi cum
q. adde. l. si
cū dies. §. si
qd ex litigi.
de arbi.
C. Stat pro-
prie. Et de al-
ternatiua vel
add que no-
bar. p̄ gl. i. l.
vbi pactū. in
p̄n. C. de trāf-
acti. z p̄ doc.
in. c. iter cete-
ras de refer-
z ibi dicit fin-
gu. do. an. qd
vbi negatiua
ponit alter-
natiue. puta
si stichuz aut
p̄p̄hili si de
derio dabis
x. vt nō p̄mit-
tatur in. r. re-
quirit vtrū-
qz vari.

at cū dicitur de h. fi. so. dicit Ray. ibi cadit inter
gen^o & spēs: & iō ponit p̄ iuncta. sed h̄ v̄ p̄ casuz
.l. s. e. fm scōaz positionē casuz & ibi gl. nisi susti-
nendo dicas q̄ ibi cadit inter totū & partē q̄ntita-
tiuā. secus si inter gen^o & spēs: & sit rō diuersitatē
q̄: nuda volūtas fundus p̄stituitur. **C**ōtrauo
opp. de. s. itē si p̄. j. p̄xi. So. vt ibi. & qd̄ no. per
Ly. C. de insti. & substi. l. ḡnāliter: q̄: ibi volūtas
testatoris significat̄ nisi in qualz p̄te disiunctiue.
CAltio op. de. l. cū quidā. C. de h. sig. Sol. ibi
iter p̄sonas disiuncta ponit p̄ iuncta: hic iter ref
seu dispōnes. Et ergo liqueat ista materia distin-
gue. aut q̄ris de disiunctiua legis aut hoīs. si hoīs
& tūc aut illa est posita ī dispōne accessoria: vt in
penali stipione accessoria & illa limitat̄ h̄z p̄cedē-
tez stipioez: vt hic. & in. s. p̄. Aut in dispōne p̄n-
cipali: & tūc aut queris de ea que sensuz p̄iungit̄:
h̄z h̄ba disiungat: ut seu & tūc: & dic ut. l. si q̄s ita.
s. de au. & ar. le. Aut de ea que sensuz disiungit̄: &
isto casu aut cadit iter genus & spēs: & dic ut. s. e.
.l. i. aut iter alia: & tūc aut volūtas disponētis nō
pōt verificari nisi in qualz p̄te alternatiue & po-
nit p̄ iuncta: vt bac. l. h̄. itē si p̄. aut pōt veri-
ficari: & tūc aut cadit iter res aut iter p̄sonas: vt
pleni^o p̄sequit̄ Ly. in. d. l. cū quidā. q̄ ī alijs mē-
bris dicit plene p̄terq̄ in p̄dictis in q̄b^o dicas: ut
ex p̄dictis apparet. **C**Eniam^o ad scōaz stipio-
nez copulatiue & affirmatiue cōcepta. & vt q̄ suf-
ficiat alterū fieri: vt. j. s. p̄xi. figs aut. Sol. ibi p̄-
cessit stipio alternatiua hic copulatiua. **C**Scōo
op. & vt q̄ pena nō cōmittat: nisi p̄ parte p̄. l. si
seruus. s. si pluriū. s. si q̄s cau. **P**ro so. istius p̄-
rij sunt multe opi. in glo. nā glo. in. l. s̄ria dicit q̄
ēt est sp̄ale in iudicijs q̄ cōmittit̄ insolidū. sed p̄
p̄te obstat̄ exceptio. in. d. s̄tib^o nō semp cōmittit̄
pro p̄te: vt in. d. s. cato. **I**sta solu. glo. est contra
.s. si ita. s. p̄. & h̄ istum. s. vtrum. **A**lij ut **A**har.
dicunt q̄ ibi de equitate & hic de rigore hoc fal-
sum: quia fm hoc ista. l. corrigitur. vnde glo. hic
dicit sp̄ale in iudicijs: tamen alia sp̄alitate q̄ ea q̄
ibi no. naz in. d. s̄tib^o cōmittit̄ insolidū sine ob-
staculo exceptōis in iudicijs nō cōmittit̄ insoli-
dū: sed ob. exceptio p̄te: vt. l. s̄ria. Sed pe. d̄i-
cit aliter. l. q̄ ibi fuerūt plures stipiones: q̄ fuit
copulatiue cōcepta: vt. l. scire debem^o. de h̄. obl.
& iō si pareret in parte: & sic in vna stipione ī alia
obstaret exceptio: & sic idē in. d. s̄tib^o & iudicijs.
Istud dicitur **P**e. est d̄ dicitur istius. s. & s. cum
ita. s. l. p̄xi. vbi cā est ēt copulatiue concepta. dic
ergo glo. verū dicere & sp̄ale in iudicijs. & hoc t̄z
Dy. in his que p̄tinet ad ordinationē iudiciorū
secus in his q̄ p̄tinet ad decisionē: vt. j. de h̄b.
obl. l. v. s. h̄. & plene dixi. in. l. iij. s. cato. e. ti. in. x.
op. **C**Tertio op. & vt q̄ ad veritatē copulatiue
requiritur utrūq̄. h̄z q̄: sufficit vnū: vt. s. de usu
fru. le. l. si ticio fundus. So. ibi cadit iter icōpas-
sibilia. & iō resoluit̄ in disiunctiua. facit qd̄ no. **C**
de codicillis. l. fi. **C**Quarto op. & vt q̄ inter ea
que se cōpatiunt: si cadat sufficiat vnū tm̄: vt. s.
de le. iij. l. ea tm̄. vbi si lego empta & parata hēbit
legatari^o empta tm̄. So. ibi cadit iter duo adie-
ctiua neutraliter posita nō respectu alicui^o sub-
stātiui. illud nō qd̄ alibi d̄ q̄ ad veritatē copulati-
ue requiritur utrūq̄ est v̄z q̄n copulant̄ respectu
eiusdē. vñ si copulet diuersas ofones. h̄bi ḡra si
dico lego empta & pata pinde est ac si dicere: le-
go empta & lego pata. vñ h̄z cōcursu patiant̄ se:
tm̄ nō requirunt de necessitate vt statiz dicā. **C**Et
ergo d̄ copulatiua liq̄at̄ sic distingue^o. aut copula-
tiua ponit̄ inter s̄ria & iter incōpassibilia. aut in-
ter ea que aliquo respectu sunt idē. aut iter diuer

sa. p̄rio casu resoluit̄ in disiunctiua: vt. d. l. si ticio
fundū. & l. vl. & qd̄ ibi no. **C**de codicillis. scōo ca-
su. aut illa duo sic sunt idē: vt vnū necessario isit
alteri: & tūc abijct̄ copula & vnū resoluit̄ in adie-
ctiua alteri: vt. l. i. s. de pac. ibi placitus & p̄sen-
sus & c. & ibi no. glo. aut h̄o iō sunt vnū: q̄ vnū
genus aliud spēs contēta sub ḡne. vel vnū spēs
aliud illius spēs indiuiduū: & tūc q̄nq̄ genus re-
stringit̄ p̄ spēs q̄n nō. qd̄ dic vt p̄ **D**y. in. c. ḡni p̄
spēs de re. iur. li. vi. & p̄ glo. in. l. questrū. s. pe. de
fun. instr. le. **T**ertio casu. s. q̄n cadit iter diuersa:
& tūc aut sunt duo substātiua. aut duo adiectiua
aut due ofones. p̄rio casu: puta lego ticio & sem-
pronio stat. p̄prie: & velut plures ad vnā dispōez
reducunt̄ & patiunt̄ eadē: vt. l. h̄mōi. s. si ticio.
.s. de le. i. & l. si duob^o. e. ti. & in oibus. ll. tractati-
bus de materia p̄iunctiua. **S**cōo casu aut illa
adiectiua copulant̄ respectu alicui^o substātiui: &
tūc stat. p̄prie & requirunt vtrūq̄: vt in hoc exē-
plo ticius est alb^o & magn^o. & lego seruos texto-
res & h̄nas: tūc requiritur concursus vtriusq̄: vt. l.
fuis vrbānis. in. fi. de le. ij. & l. ticio textores. s. de
le. i. **A**ut illa adiectiua copulant̄ neutrali & vno
respectu alicui^o substātiue: vt lego empta & pata:
& tunc pinde est: ac si copulatiua caderet iter di-
uersas ofones q̄n legaret empta & legaret pata
per. d. l. ea tm̄. **T**ertio casu. s. q̄n copulat ofones
& tūc aut respectū p̄ mōz accūtiū: & tūc stat. p̄prie
idest requiritur concursus vtriusq̄: vt. l. si heredi-
plures. s. de condi. insti. & l. si ita q̄s pmiserit. x.
de h̄. ob. & hic. si h̄o due ofones copulant̄ per se
p̄ncipit̄ nō respectiue ad vnā spēm tūc cōcursus
nō est necessari^o. h̄z in quolz p̄cedit dispō: vt. l. i.
s. de infra. & s. de testi. l. lege iul. & de sicca. l. i. cuz
stibus. & hoc colligit̄ ex dictis d̄ni **J**ac. bu. in. q.
de mercatorib^o & artificib^o artis lane qd̄ tene mē-
ti. **C**Enio ad particularē: & ad h̄. q̄uis. **E**t p̄
mo op. q̄ l̄ra sibi contrariā. Sol. ut hic in q̄nto
s̄rio. **C**Scōo op. q̄ rō sit s̄ria dicto. So. vt. i. vj.
s̄rio. **C**Tertio op. q̄ duo s̄ria nō p̄nt̄ sit esse h̄a
vt. l. bec h̄ba. de h̄. fi. & ibi p̄z in. **C**Enio ad
v̄ez. & p̄rio vt q̄ copulatiua & v̄lis nō cōueniant
vt. l. scire debem^o. de h̄. ob. so. vt hic in vltio s̄rio
CScōo op. q̄ h̄bis nō cōprehēdat: vt. s. de le.
.l. i. fin. s. i. So. v̄lis d̄ duplex. vno mō sub noīe
collectiua plura cōtinet: vt peculium hereditas
grex. & ista p̄tinet oīa cū tpe: vt. l. grege. & l. si gre-
ge. s. de leg. ij. & l. peculū. e. ti. cū si. **I**te assumit̄
v̄le cui apponit̄ signū: vt hic. s. ex quo doct. n̄f
notant̄ ḡnāle: vt p̄z in glo. & s. de eden. l. i. circa
p̄n. **I**stud verificat̄ ex his q̄ sunt tpe dispōis: nō
aut̄ p̄prehēdit ea que postea accūt: vt. d. l. si. s. i.
qd̄ plene p̄sequere p̄ Ly. C. que res pig. ob. pos.
.l. i. & l. non modus. C. de ser. & aqua. **C**Tertio
op. de. l. i. C. de sa. san. ec. & de mu. & ho. l. ut gra-
datim. s. & h̄. l. so. materia n̄ra loqtur in dispōne
hoīs. s̄ria nō loquūtur in dispōne. l. in q̄ of o ge-
neraliter restringit̄ ad habilitatē: & tū istud nō est ī
difficte verū. **E**t liqueat ista materia potes dice-
re vno h̄bo q̄ in ḡnāli nō ueniunt ea que q̄s & c.
vt h̄es p̄ **D**y. in. c. in ḡnāli. de re. iur. li. vj. vel ple-
nius. aut ofo p̄fer̄ ab hoīe & dic ut no. p̄ Ly. in
.d. l. si. aut a lege: tūc dic. aut illa v̄lis ofo restrin-
git̄ p̄ aliā legē: & h̄z locū. l. i. de eo qd̄ cer. lo. aut n̄
& tūc aut signū v̄le inducit̄ h̄bo p̄teriti tpe: aut
verbo futuri tpe: vt h̄es p̄ **J**a. de are. & **D**ld. j.
de no. op. nū. l. i. s. nūciario. **C**Enio ad h̄. pin-
de si q̄s & op. hic d̄ q̄ quid nō feci egpollet ad
nil feci. **C**ōtra negatio postposita facit egpolle-
re suo s̄rio: vt. s. de legi. tu. l. legitimos. s. an ergo
& l. obligari. de au. tu. s. qd̄ & nihil sunt d̄dicto

bC. l. si here-
di. & l. i. de
bis. q. no. ista
add. bar. i. d.
l. i. si. s. ista
& legatur pe-
de anc. i. cle.
in pleriq̄. d.
elec. & de ma-
teria dictio-
nis copula-
tiuarū. vide
bal. in. l. vni-
ca. s. ubi at.
de cad. toli.

Sic disti-
gue. add. bar-
to. & doc. i. l.
.i. in. p̄n. s. d̄
insti. & iur. &
add. que no.
bar. in. l. scie-
.s. ḡayo. de
fun. instr. et
vide de co-
pula bonum
ter. ibi no. in
.l. ultia. C. d̄
sen. & qd̄ ibi
p̄ doc. & ma-
rie bal. i. v̄.
copula & c.
vide qd̄ no.
bal. in. l. fi. in
.v̄. itē not. q̄
ad h̄. c. d̄
re iudi. Et li-
mitat̄ h̄ q̄ co-
pula cōiungit̄
nisi resultat̄
iniqu^o itelle-
ctus: ut i. q̄
q̄n pater sub-
stituit h̄ mō
.s. filios & h̄
redes: q̄ nō
sp̄ requirere
vtrūq̄ iuxta
no. pulchre
p̄ bar. & doc.
in. l. gall. s.
et si apparē-
te. cuz p̄cor.
de lib. & po.
& vide qd̄ dixi
.s. p̄rio. s. &
bal. i. l. i. C.
d̄ iure ep̄bi.
& in. c. ex p̄te
el. i. de refer.
& i. c. ij. de p̄-
ben. bar. i. l.
ea tm̄. de leg.
iij. & plene
bal. i. s. et
fi a p̄acte.

¶ 3 q te sub le gari. Adde bar. in. l. q te flamento in pn. C. de te. z oio bal. in .l. dictatib^o in. i. col. C. b test. vbi no. z aliqd p eu i. l. i. oib^o ad fi. C. de test. Et adde qd ex his q no. bar. saltey re missiue in. l. fi cui. h alle. z in. l. q testō in pn. s. d te sta. videt no. eē dicenduz q qz pōt eē testis in cā in qua pncipaliter si pseqf cōmodū: lz i quanda pñtia z vel scū dario sic qd reputo vald no. de h habef p io. fa. insti. de test. s. legatarij vbi refert ia eo. de are. h idē tenuisse. p h facit qd no. bar. in. l. h h bac. s. q manumittit de i usvo. z in. l. in tm. s. vniuersitatē d rex diuisi. sed io. an. ex. pteffe t3 pñū in. c. insuper de test. z ibi oio vid doc. z Inno. i. c. iij. eo. n. p q facit qz tales appellant. l. ab executioe in pnci. z. l. a snia. d appel. z id dic bal. z doc. i. l. i. s. h^o studij de iusti. z iur. q si legatarius iduct^o i teste circa institutioe heredis z interrogat^o an sentiat cō mōz dixerit q no. punif de fallo: qz dz itelligi pncipaliter z q liter istud pncipaliter su. maf. vid bal dū i. l. abitio fa de decre. ab ordi. faci. z istis adde oio bal. in. d. .l. dictatibus vbi et bētur an ad pban. dū aliquem vsurariū admittat ille q recepit vbas z ibi et habe tur quot mo

ria nō dria. qre male. So. fateor q negatio post posita facit egpollere suo drio: sed oio pticularis nō bz drias. vñ qdaz sic z quidā nō. nō sūt drecto dria: vt. s. dixi. cū ergo nō hēat drias negatio postposita signo pticulari nō bz egpollentiā z sic repies in tractatibus logice. C Sed op. q hic h. vñ pcedētia dicta in scda cōceptioe stipulationis: vt pmissi penā si qd factū nō erit. nā ibi nō egpoller ad nihil quod pz: qz si ē aliquid obseruatū z aliqd nō pmittit pena: z tñ nō est verū nihil esse obseruatū. So. dico q ex mēte pferentiū aliter z alr accipif. nā ibi pcedit pñctio copulatiua. nā si qd eorū factuz nō erit: stat pprie: qz si aliqd pticulariz sit factuz pmittit pena in hoc h. quis aliū interroget: vt certificatur z qs itrogas ex rñsione nō esset cert^o. C Op. vltimo ad istū. s. z vñ q inter istas duas pceptio nes stiponum nō sit dria. Sol. vt hic p glo. dy. z Ray. C Alitio inducū in ar. de eo q rñdet positionib^o: qd hic ponit Pe. z Ray. in. l. si vnus. s. si cū dicerē. s. de pac. z j. de excep. rei iudi. l. si quis cū totū. in pn. tene opi. Pe. que probatur in hoc h. si bene aduertisti.

Si quis aut. Cōtinuat ad pcedētia. vnde pone casuz. Vidē plures cōceptioes stiponuz de qbus dubitat. C Ques ro aliqs stipulatur plura z vult vnuz fieri. qūter dz cōcipi stiplo: vt sit clara. Rñde ut in tex. z materia huius. s. vide. s. proxime.

Item si pñ. Si substitutio directa sit alijs disūctiue. disūcta accipif p pñctioe ta. h. d. C Op. q ista disūctiua verificet aliquo nō exite herede: vt. s. s. uruz. z. l. si heredi plures de p di. insti. So. gl. spāle hic pp votū parenruz: qz nō est vñctioe q uoluerit exneuz heredes hēre aliquo de filijs exite: vt. l. cū accutissimi. C. de fideicō. z. l. lucius. de here. isti. lz glo. dicat veritate: tñ in casu hui^o. l. hoc nō est necessarius: qz h lz extranei eēnt eodē mō instituti. eēt idē ius qd pbo. s. e. s. cū ita. z. s. uruz. vbi dī q qñ pcedit dispō alternatiua: z seqf stiplo penaf sub cōditioe alternatiua vno exite: stiplo penaf nō pmittit. lz aliud deficiat. Ratio qz talis stiplo limitaf hz natura pcedētis stiponis. ita in pposito: si pcedit institutio alternatiua: z seqtur substitutio sub cōditione alternatiua: ista substitutio deficiat altero exite herede: qz ex ipsa instōne: apparet testatōrez voluisse vnū solum hēre totā hereditatē: z sic substitutio dz limitari fm instōnez. sicut penalis stiplo limitaf fm pcedētez stiponē. lz gl. diceret veruz qz eēt spāle fauore filioz qñ filij eēnt instituti simplr nō alternatiue per iura allegata in glo.

Ex. l. sequenti. C An correus possit esse testis pro correo z fideiussor p fideiussore.

¶ 3 quis. Potest qs legare ei qui est testis in testō z incertitudo que venit certificāda legatum nō vitiat. C Op. q testib^o legari nō possit: vt. l. i. z. l. senatus. de his qui in testō se ascri. Sol. ibi de eo q scribit testm. hic de eo qui subscribit se ut testis. Et est rō: qz nō testificaf pncipaliter i cā sua vt. l. qdaz. s. de testa. Et p hoc iducit Dy. qz correus pōt testificari p correo: z fideiussor p fideiussore: qz pncipr in cā sua nō testificanf de quo per Ly. in. l. dictatib^o. C. de testa. z p Dy. in. l. si cui ita legaf. s. de le. i. z in Spe. de teste. s. i. i. h. qd in fideiussore. C Op. q legari nō ualet tāq factū incerte psonē: vt isti. de le. s. incertis. Sol. ille. s. corrigif per se. sufficit enim qz incertitudo

certificanda veniat ex aliquo euentu futuro: vt dicitur. s. e. l. quidam.

¶ 4 Adam. Legatario repudiā te fingif res nunq fuisse legatarij. sed semp heredis. h. d. C Op. glo. q sit certum. nā interim est legatarij res: vt. l. cū pñ. s. furdo. s. de le. ij. So. glo. q est verū: sed hoc dī respectu futuri euentus: qz pōt cōtingere qz fingeref nunq fuisse legatarij: z de hac. l. facio festū in materia fictionū. nā sup re q nō est nō pōt fingi: vt. l. huic scriptur. ad. l. acgl. sed hic fingif sup re q nō est. ergo zc. vt hic in fi. pz. Sed rñdeo sic sup eo qd nō est nō pōt fingi aliqd retro eē vel fuisse: vt. l. dria. sed aliqd retro nō eē bñ pōt fingi. z ita loqur hic. nā bec res in veritate fuit legatarij. vnde si legatari^o agnoscat nulla est fictio. sed si repudiat fingif retro nunq eius fuisse. z sic p pñs fingif retro fuisse heredis vt latius posui in materia fictionis. de istis duobus dubijs h^o. l. posuit iuriscōsult^o in. l. qui res. j. de solu.

Ex. l. sequenti. C Lū plures simul moriunt: an alter alteri sup uiuere presumatur.

¶ 4 Ad de pariter. Et sit agi ex dispōne iter viuos vel ex vltia volūtate vnus de pariter morientib^o nunq supui pisse presumif. h. d. cū. l. se. z se. C Op. ad pn. qz vñ stiponez de vote esse cōmissaz cū vxor decefferit matrimōio cōstante: vt. s. e. l. q duos. s. si maritus. So. hic in stipone fuit appositū plus. s. si mater supuixit que nō supuixit. C Opp. q spes cōditionalis stiponis trāsmittat ad heredē: vt i sti. de h. obl. s. ex cōditionali. So. si stiplo est cōmissa vel eius spes pēdet sine dubio trāsmittitur ad hēdes: vt in drio. z. l. i. vt actio ab here. z contra here. sed si p mortē stipulatoris deficiat p diti stiponis. per pñs deficiat spes. z per pñs nō ē qd trāsmittat. C Op. s. e. l. q duos. s. cū i bello. z. s. se. z. j. e. l. cū pubere. z. l. se. gl. nō signat illud drio. Hui^o timore dy. in. l. hi q. j. de don. cau. mor. z idē Old. dicit q de plurib^o siml morientib^o nūq presumif alter alteri supuiuere vel pcedere: nisi etatis ibecillitas aut parentū charitas aut pñnalis reuerētia aut donatiōis fauor aliud iducat: vt pbat hic z. s. l. pxi. z. l. si inter. z. l. q duos. p totā. l. Sed mihi vñ q Dy. z Old. nō bñ dicūt. prio in eo q dicūt: nisi etatis ibecillitas qz est cōtra casuz hui^o. l. sed in illo vbi nō psumitur pupillus pri^o deceffisse. Itē id qd dicunt aut parentū charitas nō est verū: qz ad hoc parētuz charitas nil facit: vt dixi in. s. cū in bello. Itē qd dicūt aut pñnalis reuerentia. in hoc bñ dicūt intelligēdo: vt. j. dicā. pbat in. l. q duos. s. si cū filio. s. e. Itē quod dicūt. aut donatiōis fauor. p. l. si inter. s. e. nō est verū: qz in. l. si inter. z. l. cū hic status. s. si ambo. de do. inter vi. z vxo. nō presu mit aliqū supuixisse. sed sufficit q simul decefferint: vt ibi pz. vnde dicit Ja. de are. qñ plures sit moriunt: aut lucrum seu dispō dz resoluū altero supuiuente: z tūc nō resolueret: qz verū est nemine supuixisse: vt. l. si inter. s. e. z. l. hi q d do. cau. mor. z. l. cū hic stat^o. s. si ambo. Aut lucrū seu dī spositio dz cōmitti aliquo nō supuiuēte: z tūc cōmittit: qz verum est nemine supuixisse: vt. d. l. q duos. s. si marit^o. Aut dz pmitti aliquo supuiuēte z nō pmittit: qz nullus supuixit. hic est casuz h^o z hoc si querif de lucro ipforū inuicē morientū Sed si querif de lucro tertij dz distingui eodem mō. aut dz cōmitti aliquo supuiuēte z nō cōmit

dis vteaf qd repelli a testi monio. z ad materiā vide oino imol. q loqur meli^o qz alijs i. d. l. qdam. fm doc. l. c. insu per

dis vteaf qd repelli a testi monio. z ad materiā vide oino imol. q loqur meli^o qz alijs i. d. l. qdam. fm doc. l. c. insu per

ritur casus est hic. aut dicitur pmissi aliquo non super
 uiuere: tunc committitur: quia nullus superuiuit: ut dicitur
 qui duos. §. si marit. Item aut decesserunt filii pu-
 bes et ipubes: tunc presumere ipubes prius de-
 cessisse: ut l. cum pubere. cum l. se. et j. e. l. q. duos. §.
 si. §. e. §. si. aut ambo puberes: tunc pcedit pre-
 dicta distinctio. hec sunt uerba dñi Jac. de are. cla-
 rius recitata q̄ ponat. Ista uerba: ut distinguam
 decesserint filii pubes et ipubes: an filii plures pu-
 beres reprobant p. l. sed et in illo. §. e. ubi decessit
 pupillus: et sibi substituitur pubes nec presumit pu-
 pillus prius decessisse: nisi dicas sustinendo Jac. q̄ h
 etiā substituitur erat ipubes. qd̄ diuinare est et con-
 tra mentē huius. l. que h̄ non dicit. nec alia. l. colligi-
 tur ad hoc dicendū. Dico ergo sic. istud dubium
 cum pluribus morientibus quibus emanat aliquo agē-
 te ex dispōne hoīs inter uiuos uel ultima volun-
 tate: tunc nunquā alter alteri superuixisse presumit.
 nec adhibet illa distinctio decesserit ipubes cum
 pubere: ut hac. l. sed nec in alio fauor mris alii
 quid opatur: ut hac. l. qd̄ de piter sed recurram
 ad ppriā significationē: an dispō hoīs uel legis
 circa illud requirit aliquē superuivere uel non superui-
 uere h̄ pcedentē distinctionē. Jac. de are. non ob.
 huic mēbro. §. e. l. q. duos in p̄n. q̄ in l. illa non p̄-
 sumit aliqd̄ superuixisse. sed h̄ ppriā significationē
 q̄ h̄ decessit ultimus. Non ob. §. e. l. qui duos.
 §. si. ubi agit ex testō: et tūc presumit aliquē superui-
 uere: quia ibi dispō testis p̄tinebat illud idē quod dī
 spō. l. qd̄ apparet ex text. cum dicitur cum filio pubere
 quē solo testō et c. nā instituit illū qui ab intesta-
 to erat successurus et nullū aliū merito est idēz di-
 cendū qd̄ dī q̄n agit ex dispōne legis. sed in hac
 l. sed et in illo posito q̄ succederet ab intestato
 simpli: tūc non succederet ut necessarius h̄s: et sic
 testm̄ aliter disponit q̄ ius. vñ illa p̄sumptio hic
 locū non h̄t. Si nō aliquo agēte ex dispōne legis
 occurrit dubietas de piter morientibus: tūc lex p̄-
 sumit aliquē superuivere cum distinctionē: aut pubes
 cum ipubere: et presumit ipubes prius decessisse: ut
 l. si mulier. j. e. et l. q. duos. §. si. aut pubes cum
 pubere: et tūc aut psona p̄soni est in medio: et ille
 p̄sumit decessisse q̄ magis spectat ad fauorē p̄so-
 ni: ut l. q. duos. §. si cum filio. Aut psona p̄soni n̄ ē
 in medio: et tūc aut iter filii decesserit est uolū tras-
 mittēde hereditatis: ut q̄ ascendens filii cum descē-
 dēte decessit et presumit ascendēs prius mortuus: ut
 l. q. duos. §. si. §. e. et l. cum pubere. j. e. aut tale uo-
 lū nō est: et tūc ille succūbit cui incūbit onus p̄-
 bandi aliquē superuixisse: ut l. ex facto. §. si q̄s aut
 j. ad tre. intelligēdo put dixi. §. e. l. q. duos. §. cum i
 bello. et p̄bas in p̄n. huius. l. Aut alter ex fratribus p̄-
 decessit: et nō p̄sumit superuixisse q̄ tuz ad successi-
 onem ab intestato: et tūc succūbit ille cui incūbit
 onus p̄bandi aliquē superuixisse. ita loquitur. l. qui
 duos in si. §. e. et in his legibus fauor mris uel testis
 nullo mō attēdit: ut dixi in. §. cum in bello. et §. si.
 Rō est: quia q̄n q̄s agit ex dispōne hoīs: si nō h̄t ef-
 fectuz remanet dispō iuris h̄m quē res h̄t exitum
 suuz iō lex nō curat aliqd̄ presumere. sed q̄n agit
 ex dispōne legis: si lex in isto dubio nil p̄sumeret
 casus remaneret in decus: qd̄ esse nō dicitur. tūc con-
 tra h̄c distinctionē facit multū. l. inter socerū in
 p̄n. §. de pac. do. Sz rideo ibi natura h̄boruz p̄-
 latorū regrebat filios superuivere. vñ illud qd̄ ibi
 dī quasi priore ipubere mortuo: dicitur intelligi sic:
 ut dicam h̄z ppriā significationē stipso nō p̄mit-
 tit: h̄z si ad interpretationē ueniam debem dicere i
 puberē prius defunctū: et sic interpretatio legis cō-
 gruit cum ppriā significationē uocabuli. uel dic q̄
 ibi stipso cōtinebat idē qd̄ ius cōe. C. Altio dī i

§. sed et circa legē fal. q̄ si serui sit cū dño decesserint
 nō cōputant in bonis eius tpe mortis. Cō-
 tra hoc uel significatio uocabuli: quia tpe mortis ser-
 ui erant defuncti: quia sit cū dño decesserunt. h̄. aliud
 est dicere tpe quo morit uel quo decessit: et tūc si
 gnicat tps uite. cū tūc est in actu moriēdi: ut l. si.
 de p̄di. isti. ar. l. qui duos. §. i. de ma. te. Aliud ē
 dicere tps mortis: et tūc significat postq̄ mortu-
 est p̄fecte. ita dicitur. hic ibi mortis ei tps et c. et
 glo. ē in l. peculii. §. si. §. de leg. ij.

Ex l. sequenti.

Cū relinquitur cognatio: an debeat inspicere q̄ sūt
 cognati tpe mortis uel testis: et de quibus cognatis
 intelligat et quo ordine admittant. uide a p̄n. usq̄
 ibi. Quero qd̄. Et an cū testator legat cognatis
 cuiusdā tertij idē sit q̄ cū legat cognatis suis: ibi
 Quero qd̄. Et an cū relinquitur familie uel cognati-
 oni cuiusdā tertij et ipse sit mortuus: an ualeat
 legatum. uide in si.

Cognatis. Qui legat co-
 gnatis uel lega-
 re his qui sunt cognati tpe testis uel tpe
 mortis. h. d. Quero exēpla huius. l. in p̄ria pre-
 de eo q̄ fuit cognatus tpe testis et postea esse desijt.
 h̄. ponit exēpluz de eo qui desijt p̄ deportationē
 et q̄ dicit maneat. s. tpe mortis: quia restituitur fuit.
 C. Ad hūc intellectū op. C. de her. insti. l. i. glo.
 dicit q̄ ibi nō fuit restituitur. C. Itē op. insti. de ca-
 pi. di. §. qd̄ aut. So. gl. q̄ hic p̄dit ciuitatē: ubi ē
 libertatē: h̄z postea fuerit māumissus. h̄ so. p̄bas i
 l. iter dicit. j. de cōdi. et de. Cōtra istā so. uel casus
 in l. ex facto. §. si. §. de vul. et pu. ubi factus seruus
 et postea māumissus admittit. So. q̄nq̄ q̄s effi-
 citur seruus pene: et tūc restituitur ad legatum non
 admittit: ut hic. q̄nq̄ efficit seruus hoīs: et tunc
 restituitur ad hereditatē et legatū admittit: ut ibi.
 Ratio est quia seruus pene efficit oīo incapax: ut j.
 ti. ij. l. q̄ in metalluz. sed ille qui efficit seruus hoīs
 nō efficit capax: quia dño non sibi acquirit: ut l. si p̄-
 fa. §. de her. insti. C. Cōtra hoc op. §. de adi. le. l.
 si seruus in si. ubi p̄ manumissionē efficit nouus
 hō. h̄. q̄n seruus accipit: ut res legata eundē h̄z
 effectum reductio in seruitutē facta ab hoīe q̄ si
 efficit seruus pene: quia utrunq̄ legatū extinguit
 sed q̄n accipit: ut psona legatarij: tunc secus est.
 et h̄z hec lec. in se sit uera: tūc quantum ad h̄c. l. non
 p̄cedit p̄ tex. qui dicit hic facilius et c. nō enim est
 cōgruū q̄ facilius admittat q̄ uo tpe ē cognat-
 us q̄ in utroq̄. C. Venio ad scōam lect. et legis
 in glo. duobus modis: ut p̄z in ea. Ista lec. in p̄-
 ma pte. l. continet ueritatē: quia illa demonstratio
 fr̄is ticij sufficit q̄ ad h̄t tpe testis. sicut in l. mella. i
 p̄n. de ali. et ci. leg. sed q̄ tuz ad scōaz p̄tez legis si
 uel concludere: quia intelligit totā legē in cognatis
 naturalibus. et tex. dicit d̄ adoptionibus. Preterea
 in cognatione naturali: si uelles intelligere scōam
 partē et nō d̄diceret. tex. non pōt stare. nā legare
 fratri ticij idēz est q̄ legare certe p̄sone et noiāte
 p̄sone: ut l. nemo. de here. inst. et l. et si pepcerit i
 p̄n. de lib. et po. sicut ergo si psona legatarij tpe
 mortis decesseret legatū euanesceret. ita i p̄posi-
 to: nisi dicam q̄ legatū fuit fr̄i ticij qui nullū fra-
 tres h̄bat tpe testis. tūc enī intelligit de eo q̄ sibi
 nasciturus est. ar. l. ei quoq̄. §. de pecul. le. et tūc
 cōtineret uerū ista lec. C. Venio ad tertiā lec. ut
 intelligam totā. l. in cognatione ciuili: quia in p̄ria
 parte erat cognatus: sed desijt eē per emancipatio-
 nez. in scōa incipit eē per adoptionē. et hec lex h̄z
 multa d̄ria h̄z gl. dicat q̄ ei nil obstat. C. Ad h̄c
 lec. op. q̄ nō sufficiat quē eē capax tpe mortis si
 tpe testis nō est: ut. §. ti. ij. l. i. Sol. glo. q̄ ibi lega-

q̄ uod d̄
 pariter
 fauor matris
 An hec disse-
 rētia iter di-
 spōnez hoīs
 et legis sit uel
 uide imol. in
 d. l. ex facto
 §. pe. ad tre.
 ADDE an
 pater p̄suma-
 tur p̄mori fi-
 lio bald. cōf.
 .ccccxxvij.
 .ij. lib.

b s J co-
 gnatio
 ad materiaz
 h̄. l. uide qd̄
 p̄sultit pau-
 de ca. in p̄si.
 lxxvi. icip. in
 xpi noīe an-
 uiso de cō p̄-
 cto et dubijs
 elicito ex eo
 i quarto du-
 bio.
 C. Uidel casus.
 Casus
 not et uide
 bar. in. l. i. §.
 fili. de lib. et
 po. et in l. in-
 tercidit. d̄ p̄
 di. et de. uis
 bal. i. l. data.
 alias lata de
 appel. et i. l. i.
 .C. de his q̄
 ad libe. et qd̄
 no. p̄ gl. bar.
 et doct. in l.
 gall. §. et qd̄
 si tūc de lib.
 et postbu.
 d. C. p̄d̄z in
 ea. uis q̄ no-
 bal. in. l. h̄m
 nitatis. in. v.
 col. i. §. vlti.
 op. C. d̄ ipu-
 cū se. et in l.
 p̄dia. in pe-
 col. C. de fi-
 deico.

Opp. sol. tiffime. add pe. de anc. r imol. i. c. iudicate. d. res. r vide i. p. h. meo qd bco in ca illoy d brena. circa medium.
C Inpici. mus. r per b ueclara. l. q filiab. in pn. de le. i. r ibi dixi p. imo.
C Quero. et no. qz p. sulu it bal. i. p. fil. i. cip. i. nomie dnt. casus ta lis est. quida tici. decessit r. q. h. testa tor dicit sub stituo filio meo. primio res meos qz isto cau mor tuo filio reli eta sorore r filio ex alia sorore p. mor te patris te statoris qz so ror solaveni at ad substi tutione exclu so filio r so rore p. mor te patris testa toris r h. pp. verbu meos postu in sub stituoie qd referf ad te pus mortis testois. alle gat hac. l. si cognatis. ali as at si h. eet vbum meos equaliter ad mitterent p. d. l. cu ita. s. fi. r ibi gl. q. icipit qh. de le. ij. r qz illa vba testato ris debet ali ter itelligi. l. si cui. ff. d. ser ui. Et qz di. cal. primioz vide i. l. pri mius. de v. fi. r in. l. i. j. vno cogna. ADDE qd si dicat pri miorib. de domo sua. pe. de anch. eoh. eli.
C An vale at legatuz. si testator reli qt familie ta lis. r ille iam erat defunc tus facit. l. i. sul. r qd ibi no. de acqr. re. do. r add pe. de anc. r imol. in. c. iudicate. de te sta.

tum erat inutile ex psona relinquētis vel rei lega te. hic ex psona legatarij. C Contra hoc op. in/ sti. de leg. s. an seruo. Sol. glo. q. legatū erat ibi inutile mixta cōsideratiōe legantis r legatarij. h lex nil facit ad materiā regule caro. qz hic legatū ab initio nō fuit inutile: imo semp vtile: lz quedā persona ab initio nō admittat que postea icipit admitti. ita dicit Old. C Opp. insti. de hf. qli. r dif. s. i. r. s. de here. insti. l. si alienū. s. i. So. gl. dicit ut ibi. vitas est: qz illa cōcordat. Cōtra hac l. facit. l. cū ita. s. fi. s. de le. ij. veritas est qz ibi dī qz dīspici q est i familia tpe mortis subaudi r te stamēti: r sic cōcordat cū ista. r ita subaudit dy. r bene. C Op. put bec. l. itelligif in cognato ci uili vī nō pcedere. nā cognatus ciuilis nō dī in/ telligi in hīs platis a testatore: vt. l. si ita qz in fi. s. de le. ij. r. l. si fideicommissuz. de cōdi. r demō. Sol. qdaz qz hic dī intelligi qz in legato fuit scā mētio de cognato ciuili. alias secus: vt dictis. ll. istud ē hāc. l. q dicit simplr legatū eē cognatis relictū: quare dico sic. si aliqs efficit cognatū po stea facto testatoris: vt qz ipse aliquē arrogat i fi lium vel nepotē: r tūc pcedit lex ista. Si nō ali qz efficitur cognatū tertij cognati: tūc nō admit teref. vt. l. hria. nei iph. p. tate sit aliū facere ad mitti ad legatū. qd no. C Op. fortissime. r vī qz in his hīs in definite platis tps testi inspiciatur nō mortis. ergo rē. possum. dicere qz cōtrarium loqtur in reb. relictis. sed hec lex loqtur in pso nis quib. relinqtur. Dec so. nō plz per ea qz no. in. d. l. si ita. r. l. plz. de libe. et po. vbi dicit qz ibi est spāle fauore testi qz aliqz posthum. admitta tur qz ille qui erat pns tpe testamenti. quare di co sic qz hic fuit relictū vniuersitati: qz cognatis r sic inspiciamus. tps mortis sicut in legato vni uersali: ut. l. grege. s. de le. ij. r. l. peculū. p hoc bec. l. in fi. vbi idē est relinquere cognatis r co gnationi. Dec sol. nō plz. nā cognatio nō est vni uersitas que unā psonam representat: put dici mus in alijs vniuersitatib. vt. l. mortuo. de fide iusso. r iō nō pōt itelligi eis vt vniuersis relictuz sed eis: vt particularib. qd apparet ex eo qd in cōtinēti dicā: qz nō oēs ad legatū admittant. di co ergo qz regula posita in. l. si ita fallit bic rōne cōiunctionis: vt sic sufficiat illis tpe testi vel mor tis eē cognatū: qd intelligo veruz si testator hoc sciuit. sec. si ignorauit: vt. l. figs ita. s. figs igno raret de testa. tu. C Quero. hic dī qz legauit co gnatis de qbus cognatis intelligif. R. in dubio intelligif de cognatis testatoris: vt. l. cū accutissi mi. C. de fideicō. r. l. peto. s. fratre. s. de lega. ij. C Quero quo ordine admittūtur hic cognati. Rū. prius noiati r his deficientibus qui primio res sunt in gradu: vt. d. l. peto. s. fratre. r. d. l. cū ita. s. de leg. ij. r ita intelligit Dy. dū dicit qz bec lex dī intelligi fm illas. C Quero quid si sit lega tum cognatis cuiusdā tertij. R. puto cōtrarium eius qd hic dicit. p. rō qz nō debemus intellige re nisi de cognatis qui erant tpe testi. nisi aliqz co gnati eēnt sine facto testatoris p regulā que est i. l. si ita de au. r ar. le. cū enīz hic nō loquitur: nisi de legato facto cognatis testatoris nō debemus trahere ad alias psequētiās cōtra alias leges. p. l. quod vero. s. de legi. C Quero qd si relinqtur familie vel cognationi cuiusdā tertij qui iam erat defunctus tpe testi. an valeat legatum. Et videt qz nō: qz nō pōt dici familia ticij qui iā erat defunct. vt. l. qui vrori. alias est in. l. ij. s. de au. r arg. le. Contrariū dico qz vī r vī relictuz oībus descendētibz ex cognatione ticij: vt. l. pnuncia tio. s. familie de h. sig. r ita se hz cōis vsus loquē

di. nā idē est dicere relinquo familie talis vel do mui talis: ut. l. i. s. ad spl. r ibi per Jaco. de are. r hoc casu forte nō admittent oēs qui sunt proximi oēs illi ticio. sed oēs eqūiter: qz cessat rō con iunctionis persone defuncti.

Ex. l. sequenti.

C Collegio iudeoz an possit legari: r an valeat legatum factum iudeis pusij. Et an valeat lega tum factuz collegio frustatorz: r an illud collegi um sit approbatum: r corā quo iudice debēt cō ueniri: r an arti mercatoruz vel cācellariorū pos sit legari. uide per totam. l.

Am senatus. Collegio

licito lega ri pōt illicito nō. singulis tū de tali col legio licite relinqtur. h. d. C Op. qz si nō pōt re linqui collegio nō potest relinqui singulari pso ne: vt. l. iiii. de here. insti. So. hoc dī intelligi qñ collegium est reprobatur: non ratione secte: sed ideo quia approbatum si enim rōne secte esset reprobatur: vt collegium hereticorū: tūc singu lis de collegio non pōt relinqui: vt. l. contraria. C Quero quid si relinqatur collegio iudeorū Certum est qz nō valet: vt. l. i. C. de iude. sed du bium est: an sit reprobatur rōne secte. Glo. qz non in. d. l. i. Old. contra tex. est. qz nō est repro batur rōne secte. r sic pōt legari cuilibet iudeo vt. l. spadonē. s. iam aut iudei. de exco. tu. C Sz quero qd si relinqtur iudeis de perusio vtruz vī vt collegio relinqtur: vel vt singulis. Et qz vt col legio: vt. s. l. i. proxi. in fi. dixi in. l. ciuib. cōtrariuz puto qz illa interpretatio relinquare ciuibz idēz est quod relinquare ciuitati est verum quādo ex ea nil resultat cōtra legem r ex eo legatū nō effi citur inutile. sed quādo resultat aliquid cōtra le gem vel legatum efficeret inutile: r tunc nō de bet fieri: vt. s. e. l. quotiens. C Quero qd si relin quitur collegio frustatorum: an illud collegium sit reprobatur. Rū. omne collegium quod sit ad piuz actū est approbatū a lege: vt. l. i. circa pnci. r ibi no. s. quod cuiusqz vni: r vt puto iste frater nitates debent conueniri coram iudice seculari quādo fraternitates seculariuz sunt: sed si essent fraternitates seculariuz r clericorum: tunc debe rent cōueniri coram iudice ecclesiastico: r idem dico in vniuersitate scholariū quorum rector eē nō pōt: nisi clericus sit. C Quid si relinqtur arti mercatorum vel cācellariorum. tūc est aliud: qz talia collegia exceptis quibusdam sunt reproba ta: vt. l. i. s. quod cuiusqz vni. no. vnde eis nō po test legari: sed si talia collegia essent approbata per principes vel a superiore vel a ciuitatib. que superiorem nō recognoscunt: tunc poterit eis le gari: vt. l. hostes. j. de capti. r postli. reuer.

Am pubere. quis habe

bit hereditatem matris. Et videtur qz successores filij r per psequēs habeant heredi tatē: alias ista. l. frustra posita esset. C Sed tunc op. quomodo iste filius trāsmittit hereditatem matris non aditam ad extraneos. Dicit Abar. sylli. qz hec est ratio: qz filius fuit ipeditus adire hereditatē. ar. l. si quis in graui. s. eleganter. ad spl. r Ly. refert in. l. apud hostes. C. de su. r leg. ego intelligo hoc verum qz ad heredes filij trāsmittitur matris hereditas: si sunt heredes sui p. l. i. C. de his qui ante aper. tab. alias nō trāsmit teretur: nisi per beneficium restitutionis in inte grum: vt dixi in. l. qui duos. in pnci. s. e. per. l. pā tonius. s. de acq. here. Ad ob. l. si quis in graui. s. elegāter: qz ibi fuit ipeditus impedimento iu

C C. Am se natus. op. adde late no. p. bar. in .l. i. in fi. s. de colle. illi. r vide bar. r voc. in. l. figs a filio. s. fi. d. le. i. nā oē col legiū est re probatū si h. apparet ap. probatū. vi. de qd nota. bal. in. c. i. s. p. uenticulaz de pa. iu. fir. r ibi oīo vīd p. eū de qua materia ha. bef per bal. in. l. i. C. de colleg. illi. ADDE ab ba. p. l. i. v. vbi dētur qz collegia sint approbata.

Fragmentary text from the right margin, including 'C. Am se natus', 'op. adde late', 'no. p. bar. in', 'l. i. in fi. s.', 'de colle. illi.', 'r vide bar.', 'voc. in. l. figs', 'a filio. s. fi. d.', 'le. i. nā oē col', 'legiū est re', 'probatū si h.', 'apparet ap.', 'probatū. vi.', 'de qd nota.', 'bal. in. c. i. s.', 'p. uenticulaz', 'de pa. iu. fir.', 'r ibi oīo vīd', 'p. eū de qua', 'materia ha.', 'bef per bal.', 'in. l. i. C. de', 'colleg. illi.', 'ADDE ab', 'ba. p. l. i. v.', 'vbi dētur qz', 'collegia sint', 'approbata.'

ris. hic impedimento facti. dixi in. l. ventre. de acq ren. here.

Um in testamento.

De hoc dicitur no. per Dy. in. c. inspicim^o de re. iur. lib. vi.

Ex. l. sequenti.

¶ An valeat dispositio testatoris dicentis volo qd satisfiat oibus illis qui sunt scripti i cedula qd dedi guardiano minorum. Et an cu testator dicit lego ticio mille que det illi psona qd declaravi sibi z heredi meo: z discordat legatari^o z heres an valeat legatum.

Uem heredi.

¶ An valeat dispositio testatoris dicentis volo qd satisfiat oibus illis qui sunt scripti i cedula qd dedi guardiano minorum: an valeat. Ja. determinat qd no. Ego determino p rariu: si apparet qd illa cedula sit il la qua testator guardiano dimiserit ex p patione litteraru vel alio modo: vt dixi in. l. si ita scripsero. de codi. z demon. Item no. hanc. l. na vidi te stamentuz in quo testator sic dixit. lego ticio mil le que det illi persone qua declaravi sibi z here di meo. de cedit testator contentio est inter here dem z legatariu: qd heres dicit de vno: legata rius dicit de alio. quid iuris. Bico qd debet inspi ci quod est verisimilius rone affectionis testato ris. alias fideicommissum esset inutile rone incerti tudinis: vt. l. si fuerit. in prin. s. eo. ideo remanet penes legatariu. ¶ Ultimo not. qd si relinquo tibi centum z dico volo qd dentur ei que dixi tibi qd in dubio no videtur factum illud relictum in fraudem: vt hic. z no. in. l. lucius. s. si. s. de le. i. z l. no intelligitur. circa fi. de iure fisci.

Um queritur.

Dicitur no. ra. in. l. ve teribus. s. de pactis.

I quis.

De clara: vt no. Dy. i. c. in obscuris. de reg. iuris libro sexto.

Ex. l. sequenti.

¶ Inquisitio formata ticiu potestate perusij: procedit lz uocetur sempronius.

U habebat.

¶ An p prium nomen vel de monstratum inspicere debeamus ex q litate noticie disponetis inspicitur. h. d. Dixi per hac. l. qd si dur ducatur facit inquisitione cōtra ticiu potestatem assisij cu in veritate vocet sempronius qd magis inspicim^o hanc dignitatem qd nomen p priuz: qd nomen p prium no habetur menti: vt hic. z sic magis accipit demonstratio qd nomen p prium. dixi in. l. demonstratio. de codi. z demon. Seco no. qd hic est vnus de casibus i quo doctria que sumit ex. l. si seruus cōis ita. de stip. ser. no h3 locu vt hic. z dixi in. d. l. si seruus.

Ex. l. sequenti.

¶ Clausula in fine posita quando referatur ad omnia precedentia.

Lures.

¶ Clausula i fi. posita no refert solu ad proxima: sed ad oia precedentia continuata scrip tura prolata. hoc dicit. ¶ Quero que est ro hu ius. l. qd clausula in fi. posita ad oia precedentia refertur. Rii. primo ppter dictione repetitiuaz hoc amplius: vt. l. aurelius. s. testameto. s. de li be. lega. ¶ Secunda ratio est: qd clausula vltio posita fuit per se principaliter posita. vnde ad omnia precedentia refertur: vt. l. iij. s. filius. s. de libe. z posthu. z. l. talis scriptura. s. de lega. i.

z. l. i. de libe. prete. si enim illa clausula no esset p se principaliter posita: sed ad aliaz dispositione qualificanda: vtputa si conditionalis modus in fertur legato vltimo loco apposito: tuc ad aliud non refertur nisi ad illud vltimum: vt. l. filij. z ibi not. quando dies lega. ce. ¶ Quero quare dixit iurisconsultus cōiuncta scriptura. Dicit glo. secus si ex interuallo: vt. l. lecta. s. dicebam. s. si cer. pe. vide glo. qd incipit. nuc re p iugit. ibi z fac vim. z dic hoc est no vey: qd no est interuallum i eodem testamento no diuertedo ad alios actus naz testamentu debet fieri vno contextu: vt. l. he redes in fi. s. de testa. sed veritas est ut intelligamus coniuncta scriptura. i. continuato sermone secus si in medio plura dixisset: qd tuc ad omnia precedentia no refertur: ut no. glo. in simili insti. de re. di. s. item lapilli. An aut clausula in prece dentibus legibus apposita intelligatur repetita in sequentibus. dixi in. l. pretor in princi. vi bo no. rauto.

De his que pene ca relinquunt.

Ex. l. sequenti.

¶ Que dicantur dispositiones reprobate: z an valeat statutum qd clericoru cōsanguinei teneat tur pro eis si aliquid faciunt.

¶ Si precedit dispositio il licita z reprobata relictuz nomine pene a quocunqz non valet hoc dicit. ¶ Op. qd relictum nomie pene a quocunqz valet: vt. C. e. l. i. z insti. de le. s. si. So. glo. hic. z. l. multa. de p di et demō. z. l. si qs heres de vul. z pupi. qd iste leges hodie sunt correcte. Dy. in. l. multa hoc repre bendit: qd etiā de iure antiquo poterat relinqui noie pene: vt. l. i. s. ite si ita. ad. l. fal. z. l. si penū. qd di. le. ce. z. s. de pe. le. l. si penū. No ob. bec. l. que loqtur qd pcedit aliqua temeraria vllicita dispō qd t3 Ly. C. e. l. i. ¶ Quero que sūt iste di spositiones probrose. R. qd cūqz in dispōe venit aliquid qd sit reprobatu moribus iure ciuili vel ptorio: vt. l. i. z. l. filius. de condi. insti. Idē puto qd si dī in testō lego filie mee centū: z volo qd no possit se maritare sine cōsensu talis. alias cadat a dicto legato certe istud no v3: vt. l. cum tale. s. si arbitrio. j. de p di. z de. Idē puto qd aliquid rel ingitur filio infra legitimā: z adijcitur qd si plus petat cadat a dicto legato. Lerte ista adiectio n̄ ualere: qd grauamen no potest poni in legitima ut. l. quoniā. C. de inoffi. test. ¶ Ultimo no. hac. l. conrra statuta ciuitatū que dicunt qd clerici ali quid faciant: z si no faciunt eoruz cōsanguinei teneant ad tantā penā. Lerte ista adiectio pene no v3: vt hic. z de isto grauamine qd imponitur cōsanguineis dixi in. l. de pupillo. s. si qs ipfi p tori. de ope. no. nun. in. ix. q.

Ex. l. sequenti.

¶ An valeat relictuz factum filie si nupserit de mille: si ingreditur monasteriu de centuz. Et an testator possit dānare heredem: ut si non soluat legatū qd soluat tantum nomine usurarum.

¶ Enam. Quero pater reliquit filie sue si nupserit mil le. z si ingressa fuerit monasterium: ha beat ducenta tantum non ultra. an istud videat detractum de illa quantitate maiori nomine pe ne. an sit causa. Et videtur qd sit causa: qd ex cau sa videtur dixisse: qd si monasterium ingrederef poterit ingredi cum minori pecunia qd si nube ret. sed certe siue sit causa siue pena legatū valet

De his q pene ca. re lin. rubri.

d f filio. s. valet

imo totius dico qd tale statutū si v3 qd videt factuz i odium clericor. c. petr^o diacono. z. c. signi ficasti. de ho mi. l. heres me^o. s. si. de p di. z de. z hac ptem t3 imo z idez t3 bal. z ang. p illā. l. i. l. i. s. in ius vo. vt eāt bal. l. i. l. i. C. de idi. vi di. z lap^o al lega. iij. z gl. no. i. cle. ij. d sen. ex. in. d. quōly z sin. no. bal. in. l. raptoris de epif. z cle. z i. l. i. C. vñvi. p cordat bal. i. l. ur. v3. de lu. z iur. z p hac pte e ca sus no. in. c. sciat cūcti. d elec. in. vi. al leg. p ang. in. d. l. vt v3. z p h dico qd statutum di ctas qd colo ni clericorū teneant ad collectas et h in odū cle ricoruz: tale statutū est p libertates ec clesie: z ita sing. t3 bar. i. l. peneo. C. de agri. z cē. li. xi. z sentit i. l. de pupil lo. s. si qs ip si pretori. de op. no. nun. z bal. in. l. i. C. de epif. z cle.

Um be redi. in cedula. de ce dula relictā apud fratres sci frāscisci. z vide ad hoc dictū quod hēs i. l. ait p tor. s. iudex de re iudi.

Uti ha bebat. Et istuz tex. nota. allegat bar. in. l. iij. in fi. de le. i.

Lures z ibi not. itellige saluo eo qd hētur in. l. mulieri z ticio. z qd ibi bar. de p di. z de. z h adde bal. l. i. l. in fi. C. de legi. heredi.

ut probatur in .l. si legatum pure. §. de adi. lega:
 esset idem qd in expressa cōditione per eandē ra
 tionē. Contra hoc ob. fortiter. l. pe. j. e. sed ibi di
 cam. z qd dixi de p. di. z de die incerta qd idēz est
 ut. l. dies incertus. de cōdi. z de. ¶ Quero vtruz
 reg. cato. habeat locū in legatis puris vel relictis
 in diem certū. Rn. siquidē sunt talia legata quo
 rum dies cedit ab adita hereditate nō a tēpore
 mortis regu. cato. nō hz locū: vt. j. e. l. iij. z. l. cuz
 legato. j. qñ di. le. ce. z. §. de le. l. quod in rerū. §.
 .i. z. l. si optio. in pñ. §. de op. le. Que aut sint illa
 legata quoz dies cedit ab adita hereditate nō.
 in. l. vnica. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. ¶ Ju
 sta hoc quero qd si est certū qd dies mortis z adi
 tionis sit vn⁹ z idē: vtruz: qd institutus sit heres
 necessarius. Rñ. reg. cato. tūc habet locū: ut est
 casus in. l. si cui optio. ij. rñso. §. de op. le. Ratio
 apparet: qz tūc est datus sic vt statim valeat si sta
 tiz decederet. ¶ Quero vtrū hēat locū in legatis
 quorū dies cederet a tpe mortis. Text. vt hic qz
 sic. cōtrarium vñ per. l. si deportati. in pñ. §. de le
 ga. iij. z. l. interuenit. j. de leg. prestā. z. l. si cogna
 tis. §. de rebus du. z. j. de iure fil. l. iij. §. qñ autez
 ¶ Pro so. huius sñij glo. facit tres casus: vt in ea
 habetis. Byn. facit sex casus. Primo qñ legatū
 deficit rōne persone legantis: tūc hz locū regula
 ut. l. i. ij. §. i. §. de le. iij. Secūdo qñ deficit rōe rei
 legatē: vt in re sacra uel tigno edibus iuncto: z
 tunc hz locū regula: vt. l. cetera. §. i. §. de lega. i.
 Tertio qñ deficit mixta cōsideratiōe rei z perso
 ne legatarij: vt si lego tibi rem tuā: z tūc hz locū
 regula: vt. l. cetera. §. queadmōz. z isti. de le. §. si
 rem. Ideo dixi mixta cōsideratiōe: qz res per se
 erat legabilis z legatarius erat capax simplr lo
 quēdo. s; res illa sibi legari nō pōt. Quarto qñ
 legatum deficit mixta cōsideratione legantis z le
 gatarij: vt qz testator legat seruo suo proprio: z
 tūc hz locū regula: vt. l. seruus. C. de le. Quinto
 qñ legatū est inutile mixta cōsideratione legata
 rij: z eius a quo relingitur: vt qñ legato seruo he
 redis ab herede: z tūc hz locum regula: vt insti.
 de le. §. an seruo. Sexto qñ legatū est inutile rōe
 persone legatarij: qz nō est capax: tūc ista regula
 nō hz locum: z sic loquūtur iura in cōtrariū alle
 gata. z hec sunt verba dy. Examinemus qdlibet
 mēbruz per se. ¶ Primū est qñ legatuz est inuti
 le rōne persone legantis: tūc habet locum regula
 istud nō est verum simplr: sed est verū in eo qui
 erat intestabilis simpliciter loquēdo. secus in eo
 qui poterat se habilitare ad testm: vt in vsuario
 publico. nā vsuarius publicus pōt se habilitare
 ad testm prestādo cautionē de reddēdis vsuris
 z ideo legatū factū per eū ab initio inutile cōfir
 mare prestita cautione: vt no. Jo. an. in. c. qñ qz.
 de usu. lib. vi. lz ipse postea timēs notat cōtrariū
 in. c. i. extra de sepul. in de. tñ qd primo notat est
 verius: vt plene dixi in. l. filio preterito. de iusto
 tes. fm. Ma. ma. sed forte reg. cat. in vsuario alia
 rōne nō haberet locū: qz. c. qñ qz. est noua lex. z re
 gula cato. ad nouas leges nō ptinet: vt. j. e. l. si.
 debem⁹ ergo ponere aliud exēplū. de iure civili
 qs nō pōt sibi facere duos seruos necessarios he
 redes si nō est soluēdo. certe iste non est intesta
 bilis simpliciter: qz satisfaciēdo creditoribus es
 ficatur testabilis: z iō hui⁹ testm pōt cōfirmari: ut
 .l. qui soluendo nō erit. de here. insti. z iste est ve
 rus intellectus huius. l. ¶ Venio ad scōm mēbz
 quod est quādo legatuz deficit ratione rei: tunc
 hz locū reg. cato. ¶ Op. de. l. seruum in prin. §.
 de le. i. vbi cessante cā impedimenti legatū recōua
 lescit. Sol. glo. qz ibi in initio legatū valebat pro

pter ius quod habebat pñ si fili⁹ decessisset. istud
 nō est verum: qz istud ius quod pñ hz: vt possit
 succedere nullo mō attenditur: vt. l. post eman
 cipationē. de lib. le. est ergo dicendū qz ibi cessa
 uit cā impedimenti ex cā que retrorabitur. vñ
 de fingit ab initio nō fuisse. idēz probat in. l. ser
 uus ab hostibus. z. l. nō quocunqz. §. si ex bonis
 .§. de leg. i. ¶ Itē cōtra dictum Dy. z gl. op. de
 .l. est receptum. in fi. §. cōi. predi. Sol. ibi ualuit
 legatū ab initio quantū ad personale obligatio
 nem nō quātum ad cōstituendū ius in re: vt no.
 in. l. per fundū. de ser. ru. predi. ¶ Venio ad ter
 tium mēbrum quando legatū deficit mixta con
 sideratione rei z persone legatarij. Et isto casu
 dico qz habet locum regula: vt. l. cetera. §. i. §. de
 leg. i. hoc videt cōtra. l. debitor. §. si. §. de leg. ij.
 Sol. quod ibi deficiebat rōne legatari non rei.
 qz legabat seruo res dñi. iō istud mēbrum debet
 sic intelligi. illud quod dicit qz regula cato. ha
 bet locum in tertio mēbro est veruz: qñ testator
 ¶ tale impedimentū potuit prouidere: vtruz le
 gando estimationē rei vel aliam rem equalem. s;
 in casu dicti. §. seruo nō potuit prouidere: qm si
 sic legasset fuisset dñi quesitū. z ipse volebat ser
 uo queri rōnem hui⁹ distinctiōis ifra videbitis.
 ¶ Venio ad quartū mēbrum qñ legatuz deficit
 mixta cōsideratione legantis z legatarij hz locuz
 regula. ¶ Pro declaratiōe pone qz testator legat
 filio suo spurio tempore testi nō ualet: si tempore
 mortis repitur capax: qz legitimatus ualebit ne
 legatū. fm. Dy. nō: qz deficiebat legatū mixta cō
 sideratione legantis z legatarij. hoc aut vñ §. ter.
 in. l. iij. §. qñ at. de iure fil. z iō intelligat illud mē
 brū sic. siquidē testator potuit prouidere ¶ tale i
 pedimentū: vt manumittēdo seruū: tūc hz locuz
 regula: qz est qd sibi ipse: sed si nō potuit prou
 dere: qz nō est in sua pñte legitimare: tūc nō hz
 locū regula. hec distinctio pbaf ad tex in. l. qz rō
 de p. di. isti. ¶ Cōtra istud mēbruz. Dy. vñ casus
 i. l. si mior. §. de le. i. vbi mior nō poterat prouidere
 dādo libertatē: z tñ ibi hz locū regula. Sol. s; in
 intellectu gl. ibi positū nō obstat. s; s; intellectū dy.
 obstat. s; possum⁹ dicere sustinēdo ipsuz qz illud
 est vep qñ testator nō pōt prouidere pp intellect⁹
 ibecillitatē: tūc eniz eadē rōne infringit legatuz
 qz libertas. sec⁹ si alia rōe. Itē §. predicta facit. l.
 cōficiunt. §. si ei suo §. de codicil. Sol. ille. §. no
 tabilis determinat h mēbruz z alia h⁹ regule. f. qz
 legatū ab initio inualidū nō pfirmat. itellige ni
 si defect⁹ purget p vltimā voluntatē testatoris:
 ut ibi. z rō no. ibi in glo. ¶ Venio ad qntum mē
 bruz qñ legatū deficit mixta cōsideratiōe legata
 rij z eius a quo relingitur. hz locuz regula. Dicit
 dy. puto qz verū dicit in h p rōez predictā: qz te
 stator potuit prouidere ¶ circa istud impedimentuz
 dādo libertatē seruo heredis qd pōt. s; si eēt ca
 sus in quo testator nō posset prouidere: tūc eēt idē
 qd supra. ¶ Venio ad sextū mēbruz qñ legatum
 deficit ex psona legatarij nō hz locū regula. Et ē
 rō qz testator: circa illud impedimentū prouidere nō
 poterat. ita loquunt oēs. ll. allegate in glo. excep
 ta. l. si cognatis. qz nō facit ad regulaz: vt ibi dixi.
 ¶ Quero an regula hēat locū in hereditate. dic
 vt dicā. j. e. l. iij. z ibi dicā etiā an hēat locū in fi
 deicommissis vniuersalibus. ¶ Itē quero an hēat
 locū in donatiōe cā mortis. Dic ut in. l. mortis. j.
 de dona. cā mor. ¶ Quero que est rō qz in lega
 tis pditionalib⁹ nō hz locū regu. ca. Dy. dicit in
 .c. nō firmat de reg. iu. li. vi. qz interim nulluz est
 legatū. dic qz rō est: qz legata pditionalia testator
 nō sic dedit: vt statim valeret si moreret. sec⁹ in

aC Sol. Ita
 sol. nō est tu
 ra ad illū tex
 tū iō dic de
 hoc ut ibi la
 te p Jmol.

bC Potuit
 prouidere. z
 cū decisione
 barto. trāsit
 pau. de cas. i
 .l. cetera. in
 pñ. de le. i. e
 bal. i. l. sñuz
 in. l. eā quaz
 in. xv. col. cū
 se. §. fideicō.
 z bal. i. l. iij.
 C. de le. tenz
 idē qd bart.
 ibi. tu dic qz
 rō est qz lega
 ta rē. adde
 bar. i. l. cete
 ra. §. i. de le
 ga. i.

legatis puris sic. z sic rō: qz testator uoluit. istā rationem ponit glo. in. l. in tps. in prin. z. l. pōt quis de here. insti. Ista ergo uerba que dicūt qz si testator tūc deederet z inutile foret: intelligūtur de eo qd est sic datū: ut tunc uile eēt: ut h dī in tex. z iō statutu qd dicit si quis nō soluerit pensionē infra mēsem zc. dz intelligi qm̄ est facta locatio: ut infra mēsem soluat. ¶ Ultimo eēt querēdum quid si testm̄ rōne solēnitatis deficit: an habeat locū reg. cato. Dico qz sic: qz nullo mō pōt pfirmari: ut extunc cū solēnitatibus dz adhiberi vno cōtextu: ut. l. heredes palā in fi. de testa. sise dicit glo. qm̄ legatū deficit rōne persone legatis qz pōt cōfirmari: nō ut extunc: sed ex noua uolūtate. secus si legatum eēt inutile rōne alicuius in dubietatis uel obscuritatis: qz posset cōfirmari: ut extunc: ut. d. l. heredes. §. sed si notā. ¶ Ultimo glo. querit que est rō qm̄ legatum deficit mixta cōsideratione legatis z legatarij inspicim̄ id quod nocet nō id qd prodest: z nō bene respondet. Tu dic qz est ratio: qz testator potuit puidere circa tale ipedimentū: ut. s. dixi. materiam hō qm̄ cōcurrunt due cause quaz vna pdest alia nocet quā debeamus inspicere: dixi in. l. si vir. j. p. dona. z. l. si qs in graui. §. i. s. ad syl.

Ex. l. sequenti.

An regula catoniana hēat locuz in hereditate z fideicommissor niuersali.

Atoniana. Supra prime iuriscōsultus expōit

qba regule si testator deederet legatus quod inutile foret zc. Dic autē exponit ista uerba ad legatū zc. Cōp. z vī qz in instōne heredis hēat locū regula: ut insti. de here. qli. z dif. §. in extraneis. l. si alienū. §. i. de here. insti. Sol. quidā dicit qz nō habeat locū in hereditatibus fideicommissarijs: sed in pure relictis sic. Alij qz i hereditate nō hz locū quo ad uerba sed quo ad mentē sic. in qbusdā casibus hoc pbat. j. l. pri. ubi excipit pditionales instōnes ergo pnter ad puras. Lerte habemus glo. in. l. q soluēdo. z. l. quod qs. de here. insti. q̄ simplr dicunt qz in herede nō hz locū. §. gl. in. l. qd ab initio de re. iur. t3 qz i. l. qui soluēdo sit spāle fauore libertatis. ueritas est qz in hereditate nō hz locū. z id qd dicit in. §. in extraneis qz reguntur tria tpa: nō est ex vigore reg. cato. sed illarū cōstitutionū: qz regula cato. tm̄ in legatis loqtur. Preterea qz in istitutione nō hēat locū apparet: qz si testamentuz deficit rōne persone testatis est idē in instōne qd in legato nō tamē per oia: ut. l. i. §. si filius. s. de le. iij. z sic nō est vigore reg. cato. ut. l. in bello. §. de captiuis. de cap. z postli. reuer. si uero deficit istitutio ex psona istituti nō hz locū regula cato. z tm̄ istitutio uital: ut. §. in extraneis. z sic māi feste cōcludit qz nō ex vigore regule sed ex vigore illarū cōstitutionū. alia uero mēbra in qbus regula cato. hz locū in legatis z in istitutioe adaptari nō possunt si bene inspicies. C̄uero an^o regu. cato. hēat locū in fideicommissor niuersali. Glo. qz nō: ut. l. quidā ita. j. ad tre. quā uide z si gna: ego cōsueui dicere trium qz dies fideicommissi niuersalis cedat a tpe mortis: ut plene dixi in. l. cū filio. s. de le. i. ad fi. z fm̄ eam opi. tūc hēret regula cato. locū. Cōp. de. l. seruus. de acq. here. Sol. ut ibi dicam.

Lacet. Cōp. qz pditio que est in instōne nō ipedit diez legati cedere a tpe mortis: ut. l. si dies. §. si. qm̄ di. leg. ce. Sol. debes itelligere hāc lect. fm̄ casum. l. auia. quā glo. allegat: qz ibi fuit p parte

institutus sub cōditiōne z idē legatū. unde ipedit diez legati cedere talis cōditio z hoc qm̄ pcesit instō z legatū sequitur. alias secus: ut. l. filius in prin. z ibi no. j. qm̄ di. le. ce. secus si cōditio eēt adiecta totali istitutio: tūc enī talis cōditio nō ipedit quin regula cato. locuz haberet: ut dixi. s. e. l. i.

Ex. l. sequenti.

An regula catoniana trabat ad nouas. ll. ut si legatū est factū fore: qui tpe z testi nō erat capax pp statutu si tpe mortis testatoris sit ciuis: sit capax legati.

Regula. Glo. legit hāc. l. multis modis. prima z scōa le

ctu. est plana. lz glo. eā reprobet: qz nō est uerisimile iuriscōsultū de his. ll. cogitasse. ista reprobatio nō placet: qz ueruz est qz iuriscōsultus nō cogitauit de theodosio noiatis z spāliter. sed cogitauit de oī. l. niuersaliter que fieri posset sise i. l. i. s. de cōdi. ex lege. tm̄ bec lo. nō plz alia ratioe. naz regula cato. nō pnter ad nouas leges. tamē in ti. insti. de here. quali. z dif. §. in extraneis. z. l. si alienū. §. in extraneis. de here. insti. habent leges noue. unde ille leges possunt pnter ad istā z ista ad illas: ut. l. nō est nouuz. z. l. sed z posteriores. s. de legi. C̄scōa lec. pōt eē uera in se intelligēdo qz fili^o legitim^o nō fuit preterit^o: s; fuit institutus in re certa tm̄. cū ergo istitutio filij naturalis in aliquo ualuerit mortuo legitio accrescit sibi totū per ius accrescēdi. nō tm̄ est hoc p effectuz regule cato. qz hic nil facere pōt. C̄tertio mō legitur: ut hēs in glo. z sic t3 hic glo. expōit se qz filio iam nato pterito mortuo in uita patris testm̄ cōfirmet. Trium t3 glo. in. l. si hereditas. §. i. s. de testa. tu. z. l. pe. §. si. de dona. z uidef tex. insti. de exhere. li. in prin. Ista glo. s3 pro ista glo. facit. l. posthum^o. §. idcirco. de iniusto testō vñ possumus dicere hāc glo. uerā qm̄ institutus est nepos uel alij ueniētes ab intestato: ut. d. l. posthumus. sed glo. s̄rie sunt uere qm̄ eēt institut^o exneus. z lz bec lec. sit uera: tm̄ nihil ad pposituz qz testm̄ istius cōfirmat de iure pretorio: ut. d. l. posthum^o. nō ex eo qz regu. cato. cesset. Itē lz p dicta lo. sit uera: tm̄ nō pcedit q̄rum ad. l. si hereditas. §. qui filii: qz ibi fuit institut^o nepos.

Quarto mō legit^o: ut hēs in glo. que nō plz: qz in successiōe ab intestato inspicit qui est pximior z qui est capax tpe mortis: ut isti. de here. que ab intesta. defe. §. ita demū. vñ si mater tpe mortis nō ē capax postea si admitteret: nisi poneret filiu decessisse testatuz z instituisse exneuz z exneo deliberante matrez fuisse effectā capacē. ar. l. fi. z qd ibi no. de cōdi. insti. in gl. que incipit quādū zc. z insti. de legi. agna. suc. §. posthum^o. Preterea bec lec. nō plz: qz senatuscōsulta nō appellanf noue leges. z reg. cato. pnter ad senatuscōsultū: ut. l. cetera. §. i. s. de leg. i. C̄quinto legit^o ut noue leges appellatur noue uolūtates in quib^o prima cōfirmat. ista lec. est uera in se. tm̄ huic legi cōgruit: qz ueruz est qz legata debent: ut ex nouo testō cōfirmat: nō ut ex primo qd fuit inutile: z sic reg. cato. hic nō cessat imo habet locuz.

Sexto legit^o: ut hēs in glo. bec lec. in se est uera: qz regu. cato. nō hz locū qm̄ legatus deficit ex psona legatarij tm̄. C̄legit^o ergo septimo mō: ut habes in glo. que lec. lz in se sit uera: tm̄ nō ex eo qz reg. cato. cesset cū nō hz locū in instōnibus ut. s. e. l. iij. sed possumus ponere casum: ut dicamus qz reg. cat. nō pnter ad nouas leges. hoc ē nō est noua lex z antiqua. Alio mō sic ut ius nouum appellet ius iniquū: ut. s. qz qz iur. l. i. ut

¶ Tenet q. bal. i. l. i. testō in. ix. q. C. d. test. mil. dicit qz reg. cato. nō hz locū i substōnib^o q sunt pditionales instōnes. Iterū nō hz locū ubi ē de factuz filij s; alteri^o acci dētis c̄nel. ¶ C̄uero an. utrū reg. cato. hēat locū in fideicommissor niuersali. bar. h t3 qz sic. s̄rie t3 in. l. ubi iuris ad tre. s; ista ps quā h t3 bar. est vior tenēdo qz di es niuersalis fideicommissi si cedat a die mortis: ut pcludit bar. z bh in. l. cum filio. ad fi. de leg. i. z ēt cir ca. i. col. duz refert old. z i h cū seqtur. z istā t3 imo. ibi i. iij. z in. l. cogi. §. pa ter. j. ad tre.

¶ Regula. i aliq valucit. vide bal. in. l. fi. in aspe. col. vñ. itē dubitatur C. vñ legi. z plene i. l. eaz qua i. xv. col. cū seq. C. de fideicō. z uide bar. s. c. i. l. i. iij. col.

Fragmentary text from the right edge of the page, including parts of other entries and marginal notes.

Certe capiet. z sic habes hic q statutu equiparatur vltime voluntati non contractui. vt et habetur p flo. in. l. ciuitas. si. cer. pe. z vide bar. b. querēt in. l. ij. s. d. in die adiec. z in. l. vltimo. in. fi. j. d. stip. ser. p. bal. de. pat. ce. p. stan. i. r. col. z facit qd no. bar. in. l. g. qd astrin. gende. p. illū. ter. ad. fi. de. ver. ob. z in. l. p. sti. ad. mū. l. c. d. bis. q. vt. idig. z. ex. p. p. esse. dicit. bal. ita. de. cla. rā. in. ti. de. pa. con. stan. i. ver. crimina. libus. cū. ius. dictū. forma. liter. retulit. in. l. o. s. po. p. uti. in. prin. viij. col. d. iu. si. z. iur. ibi. dixit. q. ma. gis. accedit. vltime. volū. tati. q. cōtra. ctui. hāc. du. bitationē. for. mauit. etiam. bar. z. nō. de. cidit. in. l. su. s. h. s. de. he. redi. in. fi. z. adde. bar. in. l. quoties. la. ij. i. lec. anti. C. d. h. d. e. c. de. sacro. fan. ec. cle. z. q. acce. dat. magis. cō. tractui. tenet. bal. in. l. ea. d. mum. C. de. col. vide. ta. mē. bal. in. d. l. o. s. populi. ad. fi. bal. i. l. z. si. post. tres. in. viij. col. i. lec. sigs. cau. tio. z. q. equi. paretur. vlti. me. volunta. ti. z. idē. tenet. Bar. z. imol. in. l. nō. soluz. s. morte. de. oper. no. nū. circa. pe. col. z. ista. satis. pla. cēt. p. no. i. d. l. i. de. bis. q. vt. idig. pre. ter. q. vbi. agi. tur. de. inter. pretatione. le. gis. vel. statu.

dicamus nō ptinere ad nouas leges. i. ad leges iniquas. vel aliter itelligo hanc. l. put iacet z po no exēpluz p. l. hac edictali. C. de secū. nup. nam testator non pōt relinquere vxori sue plusq̄ vni filio ex p̄rio m̄rimonio. pone ergo q̄ testator reliq̄ t̄m vxori sue q̄ nō poterat capere totū tpe re stamēti: sed tpe mortis capax erat. certe capiet to tuz: q̄ regula cato. nō ptinet ad nouas leges. Eodē mō pone in statuto qd dicit q̄ legatum fa ctum forensi nō ualet legatarius erat forensis tē pore testi: postea effectus est ciuif. Certe capiet nō obstāte regula cato. nec obstat si dicit vultpi anus nō cogitauit de his legib: q̄ verū est spe cialiter lz vniuersaliter b̄n cogitauit. appellemus ergo oēs legem nouā que inducit ipe dumentum circa legatū: que t̄m lex sit facta post regulā cato. Quero que fuit rō hui. l. Forte voluit dicere q̄ regula cato. fuit facta p̄ verba p̄teriti t̄pis: vel p̄teriti ipefecti. vñ nō trahit ad futura: q̄ dicit si decessisset inutile foret. hoc nō p̄z: q̄ lex sp loq̄tur: vt. l. i. s. de cōdi. ex. l. z. l. arriani. C. de he re. q̄re dic q̄ in reg. cat. erāt p̄a verba ex q̄b u ul pian hic collegit q̄ reglā illa n̄ ptineat ad poste riores leges al. p̄ores ad posteriores trahū: z eō vt. l. nō est nouuz. z. l. s. z. posteriores. s. de legi. Quero qd si ignoram q̄ sint leges facte p̄ re gulā cato. qd in dubio presumemus. Certe oēs cōstitutiones q̄ sunt in codice vel in instiru. que cōtinēt aliqd noui iuris appellabuntur noue le ges cū fuerint facte post istam. sed in legib p̄osi tis in isto libro dicem regu. cato. hēre locū: nisi aliud appareat: ut. l. cetera. s. de leg. i.

De his que pro nō scriptis hēntur. Rica.

Quis. Licet in sō z legatū sit p nō scriptū scō heredis. substitutio t̄n z fideicomis suz remanet in suo robore. h. d. No. tex. ibi. nam senatus. ex quo hēs q̄ si lex iponit penā statim annullat z infringit actum. z istud mēbruz omisit Dy. in. c. que s ius. de re. iur. li. vi. lz in d̄riuz videat casus. s. de diuor. l. fi. qd examinaui i. l. p̄tor. s. i. de op. no. nū. C. d. p. z v̄ q̄ bec istō que ex pte zē. valeat: vt. l. hoc ar ticulo de here. isti. So. intellige recitauerit in ta bulis quas faciet in futurū: z sic verbum recita uerit intellige in futurum: vt dixi in. l. hoc articu lo. Ultimo no. hanc. l. ad id qd dicit. j. e. l. fi. seg tur. l. que in testō. in qua nihil est.

Ex. l. sequenti. Hereditas legata fratrib minoribus habet p nō scripta. idē de legato facto dānato ad mor tem uel ppetuum carcerem.

In metallum. Quod penitus incapaci nō querit fisco. Itēz q̄z ē capax legati alimētorum. h. d. C. d. p. id qd au fertur ab idigno applicat fisco: vt. j. ti. i. p totuz z. l. papinian. s. meminisse. de inof. test. So. ali ud ē que eē incapacē. aliud que eē indignū: vt. p bal. hic. Et p hoc cōsului q̄ si fratres minores instituānt heredes hereditas ē p nō scripta z re manet apud heredes ab intestato: quia. c. exiui. de ver. sig. in. de. dicit q̄ totaliter sint ois heredi tatis incapaces. C. d. p. in. fi. de le. s. e contrario Glo. sol. z nō bene. Tu dic q̄ ibi casus supueni ens tēdit ad eūdem effectū cū ipso legato. h. ad aliū effectū de quo p dy. in. c. actū legitime. s. re. iu. li. vi. vt dixi in. l. plurib. s. si placet de ver. ob. C. ultimo no. hāc. l. scitis enī q̄ dānat ad mor

tē sit seru pene: vt. l. qd ad statū. z. l. g vltimo. de pe. z. l. eius q. s. pe. d testa. z sic oia legata sibi fa cta irritant: z sunt p nō scripta vt h. qd tene mē ti. Idē si aliq̄s ē damnatus ad ppetuū carcerem nā q̄cqd eēt ei relictū eēt pro nō scriptū: nisi i cā alimētōz: vt h. z. l. suos ad custodiā. de adi. et ci. leg.

Ex. l. sequenti. Si legatū sit coram duob testib ticio z gra uatur q̄ restituat pio loco: legatuz remanet pe nes heredē cum onere suo.

Quod quis. C. d. p. C. de ca. du. tol. s. in p̄rio vbi p nō scripta remanēt sine onere. So. fm Dy. z oēs hoc veruz q̄ culpa legatarij est p nō scriptuz. ibi vero est p non scriptuz ppter de fectum substātie persone: q̄ psona non suberat. dico q̄ ille. s. stat in terminis suis. nā habet locū quādo est p non scriptū: q̄ persona legatarij de ficiēbat: ut ibi. secus si ex alia cā: vt q̄ ibi ascripsit in testō: vt hic. vel q̄ prima volūtas fuit captato ria. nam ex his casib remanet cū onere: vt hic. z. s. e. l. i. in fi. C. Beinde aduerte: scitis q̄ legata ad pias causas valent cum duobus testib: ut in .c. relatū. extra de testa. sed q̄tū ad alia stat iu ri nostro: q̄ regruntur. vij. vel. v. modo testator legauit uni coraz duobus testib: z euz grauauit de restituendo ecclesie vel paupibus. certe istud legatū est p nō scriptuz. sed remanet apud here dez cū onere suo. casus est hic qui est optia limi tatio ad. l. i. s. in p̄rio. C. de cadu. tol. Item illud qd aufertur in penā alicui nūq̄ transit cū one re: vt. l. recusare. s. si vacantiū. ad trebel.

De his quibus vt indignis. Rica.

Ex. l. sequenti. Offensa dicitur illud q̄ nō meref penā: z an mortuus possit offendi: ita ut ille q̄ dormiuit cū vxore defuncti amittat legatū sibi factum. Et an legatū reuocef si iuria fiat ignorant.

Ius. Qui post mortē defū. cti ingratitudinis cāz cōmittit pdit legatum. h. d. C. d. p. q̄ nō auferatur ab eo tanq̄ idigno: sed debeat remanere penes heredes vt. s. de adi. le. l. iij. Sol. ibi q̄n cā ingratitudinis cōmittit uiuo testatore. vnde defunctus v̄ cum reuocare. hic post mortē fuit ingratus. vñ appli catur fisco. C. Itē op. ex eodez facto q̄s nō debz cōsequi penaz z premiū. So. ut in glo. z vltia so. est vera. de quo per Dy. in. l. de certo. de suspec. tu. z. c. qd ob gratiā. de reg. iur. lib. vi. Ex hac. l. singulr not. q̄ illud qd nō meretur penā d̄f of fensa: ut hic sufficit enīz q̄ iuste ad iracūdiā eū p uoces: vtputa: q̄ hoc facere pōt licite: lz si hone ste: vt h. vides. z sic. l. i. testō. s. d. ma. ref. q̄ dicit q̄ offensa est q̄cquid meref penam dicit veruz: t̄n nō excludit q̄ offensa nō possit esse: licet quis pe nam nō mereatur dixi. in. l. licitatio. s. qd illicite. de publi. C. Alterius no. q̄ mortuus pōt offen di a deo qd quis priuaf relicto. z per hoc potes dicere veram esse glo. l. fororem. in fi. C. e. q̄ ille qui cōcubuit cū vxore defuncti post mortē eius indignus est legato: z sic applicat fisco: ratio q̄ si uiuo defuncto hoc fecisset ipsuz ad iracūdiam prouocassz. ergo idē post mortē. C. Quero qd in ignorāte: cōmisit aliquis culpaz contra igno rantem z si ille sciuisset esset contracta inimicitia quid iuris: an reuocef legatum. Certe si hoc est in mortuo multo fortius hoc est in ignorante: lz

ti. qz in. l. vel statuto sit stri cta interpre tatio. l. p̄spe. rit. j. q. z a q bus. sic in cō tractib. no. d. l. quicquid. z z ibi bar.

De his q̄ p nō scriptis habētur. Ru brica.

Si me tallum nō p̄bat hic. p bal. in. auē. ingressi. cir. ca. vij. col. cū se. C. d. sacro fan. ecclē.

Causa ali mentorū. Et idq̄ dicitur q̄ daf actio icapaci quo ad alimenta. in tantuz est verum q̄ etl am daf actio iniuriaruz p pter denega ta alimenta. tex. ē. i. l. si vi cium. j. de re iudi. quā j mo. dicit ibi eē singu. ad ampliationē huius. l.

De his qui bus vt idig. Rubrica.

Ius. offen sa. Mo. p̄ri mo. ex hac. l. quid dicitur offēsa. z hoc facit contra dictū bar. in. l. si ita stipu. s. griso. in fi. de verb. ob. C. Alterius not. adde qd no. bal. in. l. id qd paup bus. i. r. col. de epi. z cle.

Quero quid. Adde bart. i. l. h. d. cōmissū. z qd not. imol. in. l. ij. i. fi. d. vul ga. z pupil. ad si. prin.

tunc nō aufertur tanq̄ ab indigno . sed videtur reuocatū legatū tanq̄ si testator sciuisset. glo. est in. l. fideicommissum. C. de fideicō. ratio est: qz legatum ibi nō erat adhuc legatario quesitū nec testamentū erat morte p̄firmatū hic. secus. z bec no. ad limitationem eorū que dixi in. l. iij. in fi. de adi. le. Item no. propter testes q̄ ad hoc vt dicamus aliquem testem eē inimicū alterius sufficit offensam eius factā inter eos lz alter ignoret.

C Alio igno- ret. Quid dicit h bar. i igno- rāte. z imol. z dno frācis. de rampo. in c. rainaldus. de testamen- b a Citerf. z h hēf gl. sing. quā vide in d. au- serf q̄ pena trāsēntis ad sec. nup. nō bz locū i ma- sculo. C. Rū deo. Rāpha. ipu- gnāt h. i. l. io q̄ de vul. e pup.

Afertur. Qui p̄tra tabulas petijt indignus ē oī cōmodo ex eodē testamento. Item qui cōtra mandatū principum vel senatuscōsultum uxorem duxit indignus est oī cōmodo ex eius te- stamento. sec. in vxore ducta. h. d. C. Quero qd̄ remedium possit esse: vt filius preterit. babeat hereditatez fratris ipuberis. Rūdeo vt repudi- et ex substōne z adeat ab intestato: vt. l. iulianus de acqui. here. z. s. de leg. ij. l. cum pater. §. titio. C. Quero qd̄ si domina sciebat nuptias nō vale- re. Rū. tunc nō poterit capere: vt. l. uxori maritū . s. de usufru. le. z. l. prefectus. de ritu nup.

P Apinianus. Not. q̄ deli- ctum nō egre- ditur p̄sonaz eius cōtra quā cōmittitur quod intelligo verū in inimicitijs que p̄trahunt faciendo iniuriā in personam: vt. l. lege cor. de in- iur. z. l. iij. in fi. de adi. le.

C An istud principuz. l. habeat locū cū quis ac- ceptat legatum siue scienter siue ignoranter: ibi Querit. Et an cū quis p̄duxit instrumentū pos- sit dicere illud nō valere: ibi. Quero. Et an pos- sit illud dicere falsū: ibi. Quero si. Et an pendē te causa nullitatis testi possit peti legatum: ibi. Sed quero. Et an possit q̄ fundare intentionē suā ex instro q̄ ipugnauit: ibi. Sed q̄ro si. Et an cū duxit instrumentū falsū possit illud postea di- cere verū z se ex illo iuuare: ibi. procedo. Et qd̄ si nō ipugnauit testamentū: sed negauit nō eē fa- ctū: an possit se iuuare ex illo: ibi. Quero. Et an ex positione negata q̄ possit se iuuare: ibi. Que- ro aduersari. z. Et an possit reuocare reuocatio- nem mee positionis: ibi. Sed circa.

Est legatum. Primo po- nit an ille q̄ cōsecutus est legatum possit testamētum infringere. Secō an ille q̄ uoluit testamētū infrin- gere possit legatum cōsequi vel retinere. Tertio iuriscōsultus ponit modū dicendi nullū. Quar- to ponit qd̄ habeat facere iudex in cognoscēdo z p̄nūciando scōa ibi: ille aut. tertia ibi. de eo sō quarta ibi: p̄hibende. C. Circa primā partē vt deamus positionē casuuz q̄n est testm̄ falsū vel nō solēne nō possūz approbare ip̄z. iō accipiēdo legatūz nō prohibeor dicere falsum vel nullū: lz testm̄ quod est inofficiosūz filius potest legatum ip̄z accipiēdo cōfirmare: qz in sui fauorē est itro- ductūz. Ex hoc sequitur q̄ ille qui accipit legatūz ex cā preteritiōis de se facte nō possit dicere nul- lum: qz accipiēdo legatum cōfirmare v̄t: ut no. i. l. filio. de iniusto testō. Querit glo. vtrū istud principium debeat intelligi siue scienter siue igno- rāter q̄ accepit legatum. z videtur q̄ debet in- telligi quando ignoranter. Nec ob. l. licet. C. de fal. z. j. de fal. l. si ignorans. In contrarium vide- tur rō: qz si sic intelligeret nō eēt falsum ex vna pte z inofficiosūz ex alia: qz idēz eēt i inofficioso: vt. l. mater. de inoff. test. s. Glo. in. l. licet. z q̄ de- beamus distinguere scienter ab ignorāte. Lp. ibi nō exāminat. Ego dicerem sic. si aliquis vel-

d p. Est le- gatū. lz q̄ debeamus bal. ibi lz z- ruz v̄z q̄ et si scienter ag- nit legatum possit redar- gui de falso.

let contendere testamētum falsūz excipiēdo q̄ ipse hereditatem possideat pōt etiā si scienter ac- cepit legatum: qz testamentum non confirmauit nec confirmare potuit: vt dictum est. sed si vellet contēdere testamentum nullum vel falsum agē- do: tunc nō possit si scienter accepit: quia accipi- endo legatum scienter ex testamento videtur re- pudiare hereditatem ab intestato: vt. l. clodius . s. de acqui. here. ergo testamentum nō cōfirma- uit: qz non potuit: sed hereditatem repudiāuit. Et si dicis tunc nō est differentia inter falsum et inofficiosum. Respondeo differentia est in hoc q̄ in primis casibus huius. l. si ipse errauit in fa- cto vel iure nō p̄iudicat sibi: sed in. ij. r̄iso. f. inof- ficioso: si acceptaret legatū per errorē iuris p̄- iudicat sibi: vt. l. si patronus. j. si quid i frau. pa. Sed illi. l. potest r̄i dēri: qz ibi in patrono cui nō est ita debita hereditas liberti sicut patris filio: ut probatur in. l. si patronus ex parte. j. de bo. li- be. z. l. eum qui. C. de inoffici. testa. z. l. etiam. de bo. liber. sed si erraret in facto ibi nō p̄iudica- ret: vt. s. de inoffi. testa. l. mater. z nota. in. l. qui fideicommissum. s. de lega. ij. z quod dicam in. d. l. clodius. Querit videtis hic q̄ ille qui acce- pit legatum potest dicere testamentum falsum. Item nō iure factum. pone q̄ aliquis produxit instrumentū in iudicio: an possit dicere illud in- strumentum non ualere. Dic videtur text. q̄ sic. nam ex testamento consecutus est legatum: z sic testamētūz produxit: z tamē potest dicere nullū vel falsū sed potest respōderi q̄ hic fuit cōsecu- tus extra iudiciū sine aliqua p̄ductione. quare dic. Quandoqz volo dicere instrumentūz nullum p̄pter defectūz mei cōsensu: vt si erat venditio facta ab aliquo meo p̄curatore p̄curatorio no- mine mei: z ego nō habui ratū: z nō possum di- cere nullū: qz producendo instrumentū appro- baui: vt. l. iij. §. falsus. rem ra. habe. z quod dixi i. l. filio preterito. si vero volo dicere nullū ex alia causa cuius approbatio nō stet in potestate mea tunc possum. casus est hic quantūz ad exceptio- nem sine dubio. Itē quantūz ad actionem: qz ali- as actiones cōpetentes alicui ita nō potest quis de facili repudiare sicut heredis: vt. l. quis ergo . s. de pecu. z. l. iij. s. pro so. z. l. si quis vi. §. differ- rentia. de acqui. possel. nec productio illa facta in iudicio potest habere v̄z pacti non petendo. quoniā fit ad diminuendum ius aduerse partis nō ad augendum. ergo zc. vt. l. legata inutiliter de adi. lega. z. l. legata. s. de lega. i. C. Sed cōtra predicta ob. C. de testi. l. si quis testib. Respon- aliud in teste cuius persone approbatio potest stare in prāte mea cōtra me. aliud in instris: vt su- pra vidistis. C. Itē cōtra hoc op. qz si ego p̄du- co instrumentū videor oīa que sunt in instro p̄- teri: vt. l. i. §. edē. s. de eden. ergo lz instrumentū in se fit inualidū: tñ s̄ me probat rōne cōfessiōis Rū. ille q̄ p̄ducit instm̄ nō p̄stetur oīa simplr: sed eatenus quatenus instm̄z p̄bat. hoc p̄bat in- hac. l. qz lz cōstetur testi eē: tñ est verū q̄tenus p̄bat: qz postea possūz ipsum falsūz dicere: sed si ponerem cōfessionē eē factā nō respectu instri: sed simplr: tūc lz instm̄z apparet postea nullum. nō tñ p̄pter hoc a cōfessione recedif. ita t̄z Inn. in. c. cū venerabilis. ex de excep. Istud vltimū di- ctūz puto verū si q̄ diceret instm̄z nullū simpli- citer. sed si quis allegat errorez z ad p̄bationem erroris induceret instri nullitatez: tūc sufficeret: z videtur erronea confessio: ut. l. cum post. C. de iur. z fac. ign. Querit si produxi instm̄z: an pos- sūz postea dicere falsū. Tex. est hic q̄ sic: sed dixi

C Et nō pos- sus. an pdu- cēs instrumē- tū videat ra- tificāre in co- p̄tēta zc. hñ- facit ter. i. l. appellāti. et ibi vo. meuf j. de ap. imo fontius dicit bal. in. l. i. C. vt ea q̄ defūt aduo. ut ibi per eū. z vidē q̄ no. bar. i. l. aurel. §. pe- de li. le. h. ia- bu. videt ex p̄se tenere p̄ ruz in. l. ni- mis graue. C. de testi. z no. imo. i. e. cū venerabi- lis. de excep- e v̄z qd̄ no. io. an. p̄ spe- in ti. de istr- edi. §. vidē- dūz. s. nunc exhibeas. et ad h est don. ter. i. aut. ad hec. de fi. in- stru. z vide no. p̄ guidō. de lu. i. aut. figs in aliq̄. de edendo. C. Puto ve- rū. Et idēz t̄z Inn. in. c. cū oliz. de celi- z vide gl. in c. p̄stūz. de testi. z Inn. de puic. euz olim z bald. in. l. i. altis. v. ad fi. C. s. fidelcō. lib. z i. l. cū pactuz C. de lib. cā.

Dicere falsus. Et ibi videtur bar. d. fal. h. post med. iij. col. in v. qro qd si dixi nullu & adde quod no. bal. post bar. i. l. dec. de ob. obl. z de hac materia habet et p. ro. z ang. i. l. i. s. si qd simpliciter. de ob. obl. **R**enunciatio. No. co. filiu. z facit qd no. dicit spe. in ti. de pba. s. nuc. dicendū. v. qd si dicitur qd dixi in au. iudic. C. de iudic. z adde bal. i. d. l. vbi pactu i vi. col. **S**e fundare. vt no. Inno. in. c. mulieres. de quo p. bal. i. au. c. tra. q. p. p. in vi. col. C. de no. nu. pecu. e. m. l. h. cre. ditio. i. fi. cu. co. cor. C. de ser. pig. da. z vide bar. i. l. pap. s. h. nec ipube. de in. offi. testa. **Q**uero aduersarius. Vide bar. in. l. naturali. ter. s. nihil p. mune z ibi habet aliqd de acq. poss. in. vi. z bar. i. l. l. u. heres. C. de repu. heredi. z vi. de p. do. An. to. i. c. ex pte decani. d. re. scrip. z bar. i. l. non. q. s. j. d. excep. bal. in. l. i. in. iij. col. C. de co. sel. z in. l. cu. pactu. C. de li. cau. z in. l. si magnum. C. q. accu. Et ad bar. h. vide ange. z ro. in. l. i. s. si qd simplici. ter. d. s. ob. p. doc. i. c. i. de co. sel. in. vi. p. ang. i. co. filio. clij. z vide oino. no. p. bal. in. l. iij. C. d. re. pu. be. z bal. in. l. sicut in. fi. co. ti. que. not.

si pduxit ignorater possum postea dicere falsus. vt h. secus si scieter. ro. est qa tuc possum de falso accusari: vt. l. si qd falsum. C. de fal. z. l. si vteris C. de fide i. stru. z eiusde rei noie cui possuz accusari de falso aliu accusare no possum: iux regulā positā in. l. apud antiquos. C. de furtis. **E**leni amus ad scdam partē. op. ad h. ille. z videt qz su perfluat p pcedētia. So. glo. qz h tractat eādez materiā quā supra: s; in hoc differt: qa supra ac cepit legatū postea tractat de virib⁹ testi. h econ tra. ponit z aliā dñam vt in glo. p. sed pma dñia nō est hā: qa h loqtur etiā qñ primo acceptauit legatū: z postea tractat d virib⁹ testi. qre collige dñam ex diuisione quā dedi in tex. **O**p. qz ille qui nō obtinuit repellat a legato: vt. C. e. l. alia. So. qdā qz h succubuit ibi desinit. hec nō est hā qa hm hoc nō esset dñia iter eū q dicit nō iure factum z q dicit falsum. quā dñiam tex. vult facere. dic ergo qz dñuz loqtur in eo q dicit falsum z in officiosum. hic hō in eo q dicit nō solēne. **S**z quero de rōne diuersitatis qua ponit dy. in. c. ex eo. de re. iu. li. vi. Tu dic qz rō est: qa ille qui dicit testm nō iure factū nō ipugnat iudiciū vel volūtatē defuncti nec eā negat. ille hō q dicit falsum vel inofficiosum directo negat ipam: quā rōnez ponūt doc. in. l. polla. C. e. z tex. j. p. s. z facit. j. .e. l. penul. **I**te op. dicit h nec obtinuit. inuit ergo si obtinuisset dicēdo nullū posset petere le gatū. **T**ra. C. de fideicō. l. h. Glo. soluit duobus modis illa hā qa illud ibi est in odiū mentietis. vel dic qz ibi i eo q solēniter testari uoluit: ut ibi p. **I**te op. s. de peti. here. l. lucius: vbi ille q dicit falsum pōt petere hereditatē. So. ibi nō pe tit hereditatē ex eodē testamēto: qa oē comodū ex illo testamēto p dere dy: sed petit ab itestato: z sic alio iure qd ex testō nō depēdet qd pōt. j. e. l. h. **I**te op. s. d. leg. ij. l. lucius. s. fempronina. So. ibi nō dixit testm falsum: sed tm dixit p pso nas heredū. **E**xtra glo. quero dicit h qz ille q dicit testm nullū z nō obtinet nō repellit a lega to. **S**ed qro vtrū cā nullitatis pendēte possuz petere legatū. Rūdeo nō: qa p petitionē legatū fieret p iudiciū cause nullitatis. ergo zc. vt de pe ti. here. l. h. qz. z. l. nō distinguemus. s. h. qz. s. d. arbi. dixi in. l. h. rē. de excep. rei. iudi. **S**ed qro si dixi nullū vel ipugnavi instrm pductū an pos sum ex eo fundare intētionē meā. Dic qñqz qz i pugnat instrm ex cā q cōtinet manifestū errorez iuris z hoc nullo mō sibi p iudicat: vt. l. ornāmē toz. de au. z ar. le. **Q**ñqz ipugnat ex cā que iuris errorē nō p tinet: z h aduerte si qdez ipugnat ex cā que stat in volūtate ipsius vt instrō facto a p curatore qd ipse dicit nō habere effectus qa ipse nō approbat hoc casu nō pōt se fundare postea ex illo instrō ad actionē s; ad exceptionē sic: vt. l. dispēfatorē. in. fi. j. de solu. **Q**ñqz qz ipugnat in strumentū ex cā q ex ei⁹ volūtate nō depēdet: vt qa dicit instrm factū dolo vel metu vel ficticiū z filia. hoc casu si quidē ipse desinit ab ipsa ipu gnatione sine dubio poterit ex eo fundare intē tionē suā: vt. l. alia. C. e. z. l. papinianus. s. me minisse. de inoffi. testa. si vero nō desinit s; illas exceptiones opposuit nec eis renūciat: tunc ex illo instrō se fundare nō posset qa eēt sibi dñuz: vt. l. i. C. de fur. vñ cōsiliū est qz an cause expe ditionē illis exceptionib⁹ z ipugnationib⁹ renū ciet⁹ si vult ex eo se iuuare. Ad vnū tm aduerte qz h ex illo se fundare nō possit: tamē iudex iuuabit qñqz eū ex officio suo ex illo instrō. vñ si ille q p duxit instrm h; suā intētionē fundatā ex alijs p

bationib⁹: tūc iudex nō iuuabit eū ex illo instrō qd nixus es ipugnare. h est tex. z in. c. cū olim. c. de testi. z ibi p Inno. s; si pars q illud instrm p ducit fundaret itentionē suā illius instrm vigore z sniam obtineret: tūc iudex ex vigore illi⁹ instru menti iuuabit partē ipugnātē eatenus quaten⁹ apparet iudici partē victricē non fouere iusticiā. pōt enī iudex hoc facere h; pars hoc nō possit al legare: vt. l. vbi pactū. C. de trāfac. z ibi no. s; ve rā lec. **A**zo. qd etiā t; Inno. i. d. c. cū olim. **P**ro cedo vltērius z videamus de falso. aliqz dixit in strumentū falsum. vtrū possit postea dicere verū z ex eo fundare intētionē suā. **L**erte in eodē iudicio si desinit pōt: vt. l. alia. C. e. z. d. l. papinia nus. s. meminisse. als secus vt h; p. sed in alio iudicio est aduertendū: si qdē sup falso fuit pnū ciatū icidēter vel pncipaliter. puta qa pncipalis qd nō poterat terminari nisi tacite pnūciaref sup falso z hoc casu i alio iudicio pars nō poterit se fundare ex illo instrō siue obtinuit qa est falsuz: siue succubuit qa idignus. sed si sup illa falsitate nihil est pnūciatū qa pncipalis qd poterat ter minari illa omiffa: tūc i alio iudicio ex illo instrō poterit se fundare: vt no. Inno. in. c. mulieres eē de iureiur. z doc. in. c. cū venerabilis. c. de ex cēp. **L**erte vltimū dictū puto verū qa cū non sit pnūciatū pōt desistere: vt. s. dixi. s; primū dictū eius qd si est pnūciatū nō possit nō placet: nam istud tm reperimus in instris pncipalibus ad vlti mas volūtats qz ille q dicit falsuz nec obtinuit i dignus est. vñ nō puatur pper hoc debito: imo debitū remanet z applicat fisco. cuz ergo in alijs instris hoc nō repis q sūt inter viuos ergo fisco nō applicat. nō enī est de causis q ponūtur in. l. i. de iure fis. z hoc titulo. cū ergo nō applicetur fisco z nō deperit parti puto qz i alio iudicio po terit agere h; succubuerit in illo. ar. l. aurelius. s. fi. s. de libe. le. **Q**uero qd si nō impugnavit te stamentū h; negavit id simplr eē factū uel scuz esse celebratū vtrū possit postea ex illo se funda re. **E**t uidet qz nō: qa ipugnavit iudiciū defuncti cū dixit testm nō eē factū zc. eadē rōne q si dicit falsum. **S**riuz credo p. l. si qz inficiat⁹ in pñ. s. de po. **H**ec ob. si dicit qz iudiciū defuncti ipugna uit: qa ille leges loquūtur qñ ipugnavit aliqd iu diciū qd limitate pducebat. secus si simplr dicit testm nō esse factū: ut. l. si qz inficiatus. **Q**uero aduersarius fecit unā positionē quā ego nega ui z sic ipugnavi eā: vtrū ex illa positione ego z ipse possumus nos fundare. **S**pe. in ti. de posi tionib⁹. s. viij. h. i. dicit qz nō z bñ rōne prieratis qa si nego eā nō possum dicere uerā: ut ibi ipse dicit. **Q**uid ergo sit faciēdū. **L**erte erit faciēdū qz ille q negavit si vult ex illa positōe se fundare reuocet negationez suā z dicat se errasse z asser tioni illius se uelle credere: qd sibi sufficiet: qñ aduersa pars pfitet illū errasse z uerū nō dixisse. z assertiōi aduerse partis qz credere pōt: ut. l. i. s. h. als est. l. ij. s. qñ ac. de pecu. e. an. z. l. i. s. ce terū. in glo. sup h; bo illuserit. s. de uen. spici. uel ecouerso ille q posuit reuocet positionez suā di cēs se errasse credēs assertiōi aduersarij eadem rōne. **S**ed circa p dīcta isurgūt duo dubia po ne qz ego q meā negationē uel positionez reuo caui uolo iterū istā reuocationē reuocare an pos suz. **D**ico qz nō p. l. si qz iusurādū. C. de re. cre. **I**te pone qz reuocasti positionez tuā assentiens mee positōi qd potuisti: ut. s. dixi. an ego pote ro reuocare meā positionē positā post tuā reuo cationē. **D**ico qz sic tā allegando errorē quē als

DEDE an expositione negata quis possit se tue ri pe. d. ac. p filio. c. c. viij. **S**ibi sufficit. hoc li mita eē vez si statiz talis reuocatio fa cta sit p tex. in. l. i. C. de erro. aduo. dūmō doce at de errore p no. p glo. in. c. fi. de in iur. in. vi. z hoc voluit bal. in. l. edi. ta. in. xvij. colum. C. d. edē. **I**tem li mita hoc eē verū nisi ta lis reuocato fieret postqz ponēs iā p bauit positō nem qz tūc mihi pderit reuocato: vt voluit bar. i in. l. eū q in prin. p illuz tex. s. de iu reiurā. z an ge. in au. s. triē. z semil. s. si eniz. z bal. in locis de qbus. j. **I**tem limita eē veruz ni si negās vel let reuocare negationem vt ex cōfessi one p mium consequeret qz tunc non pōt fieri ta lis reuoca tio vt voluit bal. in. c. i. s. porro. que fue. pma cā benef. amit. z i. l. de eta. s. h. de iter ro. ac. z in. l. cōtra negā tem. C. ad. l. acq. z i. l. i. i. pe. col. C. de fur. z in. l. er roz. i. vj. col. C. de iur. et fac. igno. z i. l. neg. s. ele ctio. s. s. no. ra. z in. l. ca q. C. de p di. inde. z bart. z bal. in. l. cū qui. s. de iu reiur.

debeo pbare q̄ ex r̄sione aduersarij: quia illa r̄sio reuocata fuit. dz ergo pbari error sicut q̄n qs reuocat cōfessionē suā ut dixi in l. nō fatef. j. de p̄f. sm materiā. l. error. C. d. iur. z fac. ig. zc. Quero ego negauī positionē tuā quā postea tu pbasti p̄ testes uel instra: an ex illis pbationib⁹ possum reuocare pbationē meā. Puto q̄ sic p̄. d. l. si qs ificiatus. in p̄n. solū enī positionē tuā negauī: nō aut̄ ipugnaui pbationes tuas. si enī pbationes tuas ipugnasset haberēt locū q̄. s. dixi. C. Venio ad tertiā partē. dī h̄ q̄ testm̄ dī nullū petēdo h̄ dicitē n̄ p̄ncipatr̄ dicēdo nullū. Quero vtz possuz petere p̄ncipaliter iteri testm̄ p̄nciari nullū. dicā in l. q̄ sub p̄ditione. in fi. de cō. di. instra. C. Venio ad quartā partē. q̄ro q̄liter debent intelligi ista uerba ex p̄sona zc. Glo. ponit multū dare. dic ut in ea. Tū iste tex. p̄t aliter intelligi z forte meli⁹. dictū ē. s. q̄ ille q̄ accusauit testm̄ de falso z succubuit p̄uas oī cōmodo ex te stamēto. an hoc sit simplr̄ uerū. Ad qd̄ r̄idet iur̄ r̄sōsultus p̄hibēdi sunt. s. a p̄modo testi qd̄ dixerūt falsum ex p̄sona zc. p̄stitū dū ē: z bec s̄ba exponūt p̄ totā. l. istā. z id qd̄ dicit ex p̄sona. hoc est an debeat sibi noīe suo uel alteri⁹: ut. j. e. l. si p̄. id qd̄ dicit ex p̄ditione. s. an sit p̄fisa. uel fili⁹: ut. j. e. l. s. fili⁹. Itē an fecerit inuit⁹ uel uolēs: ut. j. e. l. s. sunt q̄ putāt. z. s. aduocātū. Itē qd̄ dicit erati subaudi sit maior uel nō. Itē qd̄ dicit cā cognita. subaudi an tale lucrū sp̄deat ex testō qd̄ ipugnare uoluit uel nō: ut. j. e. l. s. p̄ncipali. usqz ad fi. z sic ista s̄ba glosant h̄ p̄ iur̄r̄sōsultū pau lū p̄ totā h̄c. l. usqz ad fi. z ita sentit glo. h̄ in fi. Ex. s. sequenti.

CAn ille q̄ se excusat a tutela testamentaria repellat a substitutōe pupillari. Et an auē. m̄ioris debitor habeat locū cū testator scit eum quē dī mittit tutorē eē debitorē: z an executores testi q̄ accepit legatū possint renūciat̄ executōis offō.

Amittere. Qui se excusat a tutela testamentaria indignus est oī cōmodo testārio. secus si excusat a datiuā. z qui agnouit legatū in testō a tutela se excusare non p̄t. h. d. C. No. tex. ibi nihil enī zc. cōcordat. l. ex bis. s. de excu. tu. C. Sed q̄ro an ille q̄ se excusat a testāria tutela repellat a substōne pupillari. Casus ē qd̄ nō in. l. acutissimos. in p̄n. s. d. excu. tu. C. Op. de. l. ab adm̄stratiōe. C. de lega. So. ibi in m̄līte. rō est q̄ tutor eē nō p̄t. C. Itē op. de. l. filius. s. nō v̄. s. de le. ij. So. ibi p̄ tutorē nō stetit: z sic ad legatū admittit. C. Itē op. j. de iu. repa. l. iij. So. q̄ ibi sp̄ale in illo p̄modo. Tu dic melius vt ibi nō. Deinde dī h̄ q̄ nō p̄tinet ad fiscū zc. Cōtra. id qd̄ auferit ab indigno fisco applicat: vt. l. papinianus. s. meminisse d̄ inof. ref. Glo. soluit q̄ h̄ sit sp̄ale: sed hoc nō est verū sed est regula q̄ vbiqz cā q̄re qs est indignus respicit utilitatē certe p̄sone id qd̄ auferit ab indigno applicat illi. casus ē h̄. z. C. e. l. pe. C. Circa hoc q̄ro p̄mo vtrū hoc sit hodie correctū p̄ auē. m̄ioris debitor. nā si testōr̄ reliq̄t tutori ipse ē creditor pupillari: z sic v̄ q̄ nō possit eē tutor. Lerte sm̄ opi. quā ibi teneo q̄n testōr̄ scit eū quē dar̄ tutorē esse creditorē tūc nō repellit: q̄a testōr̄ eum approbauit. hoc mō intelligo opi. illoz q̄ dicūt q̄ illa auē. nō habet locum in tutela testāria: aut ignorauit ipsum eē creditorē: z tunc nō viderur̄ approbare cōditiones ei⁹ quā ignorauit: vt. l. in cōfirmādo. z. l. utilitatē. de cōfir. tu. z ita itelligo opi. illoz q̄ dicunt in tutela testāria illā auē. h̄re locū. mō ad p̄positū cū testator sciuerit illū futu

rum esse creditorē dico q̄ nō repellit z ita de scō cōsului: z ita etiā cōsuluit Dy. Mo. deinde h̄ ar. ad executores vltimarū volūtātū: vt si acceperit legatū eis relictū nō possunt renunciare officio executōis. Itē si renūciat repellit a legato vt h̄. Itē si repellitur illud legatū nō applicatur fisco vel legatario in quoz fauorē illud officium sibi fuit iniūctū: vt h̄. z. l. ij. C. de le. C. Altio no. hic q̄ aut ipugnauit iudiciū defuncti aut nō: vt dixi. s. in p̄n. huius legis.

Si pater. Qui in accusatiōe falsi succubuit perdit oē cōmodū qd̄ sibi debet ex testō ex p̄sona sua vel alterius. se cus in eo qd̄ alteri debet etiā si in eius sit positū p̄tate. h. d. C. Op. j. e. l. s. q̄ accusauit. So. ut ibi dicam. C. Op. s. si qs ali. te. p̄bi. l. i. s. i. So. glo. dic vt ibi dicaz. Tu dic q̄ aliud h̄. aliud ibi. Rō q̄a ibi seru⁹ uel fili⁹ nō habebat volūtātē defuncti cū testator in eadez voluntate decesserit licet pater vel dīs nixus sit ipugnare.

Ex. s. sequenti.

CFilius. in publicis iudicijs an possit accusare inuito patre.

Si filius. Quero vtrū hoc sit vtz q̄ p̄ possit agere tā p̄ relicto facto sibi q̄ p̄ relicto facto filio. Glo. q̄ sic z b̄n̄ sm̄ ista r̄pa sm̄ q̄ filius oīa q̄rebat. sec⁹ in his q̄ patri nō acq̄rent. de quo p̄ doc. in. l. iij. s. si fili⁹. s. qd̄ q̄s iuris. C. Altio no. h̄ casuz q̄ in publicis iudicijs filius p̄t accusare inuito patr. ecōcor. tex. l. inter liberos. s. filius. de adul. cōtra glo. l. nō soluz. s. necessitate. de bo. q̄ li. de quo dixi plene. in. d. s. filius.

Qui accusauit. In iure questio post accusatiōez nō dicit̄ qs indignus. h. d. C. Op. z v̄ q̄ etiā si aliqs agit ex p̄sona alteri⁹ dicat̄ indignus: vt. s. e. l. s. pater. So. ibi ius ex p̄sona alteri⁹ icēperat cōpetere r̄pe accusatiōis p̄p̄osite h̄ postea. Ex qua so. no. q̄ illi q̄ agit iure hereditario non p̄t opponi exceptio rei iudicate d̄n̄ij vel filis ex p̄lo ma sua. de hoc ē glo. in. l. modestū. j. de excep. qd̄ est no. C. Quero qd̄ ecōtra aliqs succedit ei q̄ accepit legatū vel hereditatē defuncti. postea vult dicere testm̄ falsuz. querit an possit. dico q̄ sic. aut succedit ex titulo oneroso: q̄a emit z tunc repellit. casus est in. l. pe. s. i. de inof. ref. sm̄ vnā lec. ibi positā: aut succedit titulo lucratiuo z tūc aut succedit i illā rē quā testator reliquerat p̄ncipaliter: z tūc repellit ab accusando: vt. d. l. pe. s. i. put̄ ibi loqtur de legato: vt. l. si fili⁹ patroni. j. de bo. li. si s̄o nō succedit i illā rē p̄ncipaliter sed p̄ quādā p̄ntiāz tūc ab accusando nō repellit: vt. d. l. pe. s. i. put̄ ibi loqtur in hereditate. h̄ distin ctio p̄bat. j. e. l. q̄ ticij. C. Altio cēt. querē dum qd̄ ecōtra. h̄ loqtur q̄n succedit i legato. quid si succedit in iure dicendi nullū vel falsuz vel inoffi ciosum dicam in. l. tutori. j. e.

Etati. C. l. op. C. e. l. polla. z dat mul. ras sol. dic vt dicā. j. e. l. tutorē.

Ex. s. sequenti.

CAn valeat testioniū testis nō citati: ibi. Qui timore. Et an q̄ fert testimoniu⁹ in cā capitali s̄ me sit meus inimicus. Et an statutū puniens dā tem auxiliū b̄n̄ito p̄hendat eum q̄ p̄ ip̄lo tulit testimoniu⁹: vide in fi.

His uero. C. Op. dicef̄ testioniū co. gif qs iuitus lz fallat in q̄ busdaz casibus: vt. l. lege iulia. z. l. inuitus. s. de testi. sed ille q̄ aliqd̄ p̄tra testm̄ facit iuit⁹ nō dī i

a C. Admitte re vltio no. add bar. l. l. a filio. s. ali. le. per bar. e. doc. in. l. i. s. leg. iij. cū cō. cor.

Sit q̄

Et an q̄ fert testimoniu⁹ in cā capitali s̄ me sit meus inimicus. Et an statutū puniens dā tem auxiliū b̄n̄ito p̄hendat eum q̄ p̄ ip̄lo tulit testimoniu⁹: vide in fi.

¶ **H**is vero esse citati. An valeant testes non citati. Vide oino bal. in. c. porro. q. fuit pri. cau. benef. amit. in glo. magna in v. no. coactus. p. illam glo. Et an testes debeant deponere iurati. vide qd no. bar. et doc. in. l. liber totu. C. de testi. adde tñ qd no. do. anto. in. c. in noie vñ de testi. vbi dicit qd valet dictu testis deponetio i pñtia iudicis et ptio lz no fuerit citat'

all. do. d. ro. et spec. in ti. de testi. s. q. liter. ver. iudex. et qd si iudex recipiat testes ex officio no p ductos. vid oino bal. i. l. pñtyteri de epis. et cle. in. ij. col. et i. l. libertoz. et ibi bar. C. d. test. et bal. in. l. ij. C. d. bo. auc. iud. pol. h. et vid bal. in. au. s. no. uo iure. C. si cer. pe. item adde ad bec no. q. testis depones p. sum q. iur. tus deponat ita dicit bar. et post cu. ha. bes i. l. pñty teros. de e. pñ. et cle.

¶ **Q**uero vtrū vtrū qui fert testi moniū in ca pitali cōtra me sit meus inimic' et an possit illum repellere a testificando cōtra me in alia cā. i. quo Jo. an. in. c. meminim'. d. accu. i. gl. h. dicit qd si fuit testis cōtra me i. cau. sa criminali vel in cā ci. uili que erat oim bono rum vel ma ious partis qd repellit. ad qd e. glo. et ibi legit et no. in. au. s. dicat. C. de testi. et hoc verū nisi co actus tuisz testimoniuz. q. tunc non pōt repellit vt inimicus alia aut nō repellitur. s. q. uita fides erit et adbi. benda in ar. bitrio iudi. cis e. per. d. au. s. dicat. Ita dicit imol. in. c. i. de iu. di. d. quo ibi latus p. cū. In oia aut cā ciuili videt qd si talis te. stis fuit spō. te testificat'

dignus: vt. j. e. l. s. aduocatū. ergo et. Sol. glo. qd h logtur in eo qd dicit testimoniū spōte. s. hoc videt tex. in au. de testi. s. si no ignoti. ibi festi nates et. et ibi tñ Ja. de bel. qd testes debēt eē ci tati nō sua spōte testificari: pbo hoc qa q se i ger rit vt suspectus: ut. s. de p. cu. l. q. oia. ¶ **D**ui' tñ more dicit Ja. de bel. qd semp testes debēt eē ci tati. als eoz testimoniū nō valet. tñ huic glo. nō rñdet: s. ad. l. lege iul. q. dicit qd admittunt spō te. i. nō coacti pignorib' uel mulcta. citati tñ de bēt eē. p hoc optime facit tex. et de testi. co. c. i. ubi ppe appellat coactionē aggrauationez qd fit post pñmā citationē: sed mihi videt qd dictū Ja. sit s. dictaz. l. lege iulia. ubi dicit lege iulia cauef ne iuitis dēnūciat: et sic nō debēt citari. et hoc et videt uelle. l. iuiti. e. ti. et sic respicit citationē uer balē. Preterea si ista opi. Ja. eēt uera seqref ab surdū. s. qd qd delinqre deberet. q. eni in pñmā ci tatione ē cōtumar delinqt: ut. l. oē delictū. de re mi. et sic seqref qd qd deberet pati se in pñmā cā poni qd est delictū. dic ergo sic. qñz qd se ingerit sponte ad testificadū nō citatus a iudice nec p ductus a pre. et isto casu ei' testimoniū nō valet. ar. l. q. oia. s. de p. cu. qñz qd a iudice nō citatus sed a parte requisitus pducit: et tūc ualet testimo niū ei'. tñ a uolēte dī testimoniū platū sponte: et de hoc h glo. loquit' et glo. l. q. cū maior. s. si sal sum accusauit. de bo. li. z. d. l. lege iulia. qñz qd deponit citatus a iudice: et tūc etiā ualet testimo niū ei': ut. l. si qñ. C. de testi. facit. l. cu. z ab initio quē admodū testa. ap. tñ si talis testis poterat re cusare ne cogeret: dicitur testimoniuz sponte prolatur et sic ualet: et hoc modo potest itelligi. d. l. lege iulia. sed si recusare non poterat dicitur testimoniū prolatur non sponte sed coacte

¶ **Q**uero lz ista sint uera in se an sint necessaria qñtū ad hūc tex. Rñ. iste tex. loquit' simplr nō di stinguēdo sponte uel coacte. uñ ipm simplr itel ligo. ¶ **N**ō. ob. s. aduocatū. que glo. allegat. nā lz qd cogat ferre testimoniū sic uel aliter. et iō tulit malū testimoniū merito dicit indignus: quia lz coacte dixerit nō tñ fuit coactus ad sic dicēdū. simile in pñde iudicatē. j. e. l. s. qdā. ¶ **Q**uero vtrū qd fert testimoniū in capitali sit meus inimi cus. Dicit glo. qd sic. in. c. cū. p. māconella. z i. c. meminimus. et de accu. als de testi. ¶ **I**ste. s. facit dicit statutu qd qñz pñstiterit auxiliū exbānito puniat in centū mō aliqz pñstiterit testimoniū p ex bānito. querit an puniat pena statuti. Dicit tex. facit qd sic. tñ distiguēdū videt' vt in glo. hic di cit: qa est verū si pñstiterit testimoniū spōte. secus si coacte. facit ad. s. istū. j. de bo. li. l. q. cū maior. s. is demū. s. sed et si nō accusauit.

Ex. s. sequenti. ¶ **A**duocans vel fideiubens p bānito dicit pre stare auxiliū: ideo si p statuta esset phibitū dare auxiliū bānito ille icurreret penā statuti. ¶ **S**ūt qui putāt. ¶ **C**op. de. l. q. cuz maior. s. si pñoni. j. de bo. li. So. ibi in portione debita pño no qd nō ita de facili p dīf sicut illud legatū cū sit mere lucrū. ar. l. h. C. de codicill. Cōtra hāc sol. op. de. l. h. in pñ. s. de inof. tes. So. glo. qd iō ibi: qa qrela est magis odiosa qd bonoz possessio s

videtur suspectus: et pōt recusari: ex quo sponte se obtulit non citatus vt hic: nec pductus a parte fm no. hic. Si vō sponte se nō offert sed citatus vel pduct' a pte licet possit se excusare dicit spōte testificari et e suspect'. ita tenet Imol. in. d. c. i. et ibi latus per eum. Et ex his dicit glo. no. in. c. super abbacia. de offi. dele. q. ille qui aduerfatur mibi in alia lite potest re-

cusari a me i alio iudicio in alia causa qñ illa quaz mibi mouet etiā si causa quaz habeo cū illo quez recuso non fit sua s. col. legij. quod ē no. s. imol. in. d. c. i. si sit nō aduersaf nunc in alia instantia: s. alias fuit ad uerfatus tūc si i causa cri minali vel ci uili vbi age batur de oi bus bonis vel maior p te p id quod habetur i. l. ppter lites. de excu. tu. poterit recu sari. si vero fuerit alia cā ciuili vide tur qd non possit recu sari vel hoc relinquatur arbitrio iudicis. arg. eo rum que di cūtur in. d. au. s. si dicat ita dicit imol. quod no. ad de Bar. i. l. iij. in pñ. s. de test. et qd ibi dicit. et oio Im. i. c. cū oporteat. in glo. sup. ver bo inimicis. de accusa. et Imo. i. c. cū. p. d. accusa. et in. d. c. me minimus

¶ **Q**uidā et presidē. ¶ **C**oppo. dicādū est necessariū: vt. l. munerū. s. iudicādū. j. de mu. z ho. vñ nō debet repellī vt indignus. ar. j. pxi. s. ¶ **D**ui' timore dicit qdā qd isti male pu tauerūt. Dec so. nō est hā: qa iuriscōsultus non posuisset hic ista sba: qre gl. dicit qd hic nō dicit coactus qa spōte suscepit officiū qd nō plz: qa et aduocatus suscepit officiū spōte: vt. j. pxi. s. qre tu dic qd lz cogat iudicare: nō tñ cogit sic iudica re. vñ cū apparet p sniam appellationis qd male idicauerit cēfēf idignus. ita loqf hic. ¶ **C**ōtra hoc op. qa sentētia in cā appellationis qñz pñmā sniam in penis reformat: vt. j. de ap. l. i. So. h de notat facti cōtingētā qd tñ regulariter nō presu mit. ita loquit' h et p dicitā intelligo qñ ex eisdem actis pñmā sentētia est retractata. secus si ex nouis pbatōib'. ar. l. eos. C. de appel. tunc enim nō erit quid ei imptari possit.

¶ **A**duocatū. ¶ **N**ota qd qui facit ex ne cessitate nō repellit vt i dignus. nā aduocatus hici de necessitate facit et de necessitate sic facit. cogit eni suscipere et pce dere et prosequi sicut ei est delatum.

¶ **Q**ui pñcipale. ¶ **Q**ui pñcipale testamētū accu sat repellit ab oī cōmodo qd sibi debet ex eo vel ex ei' accessorio. sec' si ex alia uolūtate p se pñci paliter subsistēte. s. qd accusauit accessoriū nō re pellit ab eo qd sibi debet ex pñcipali. h. d. ¶ **I**n glo. ibi dū dicit qd tñ. So. ibi neutrū est accesso riū aliter' s. vtrūqz pñcipale: vel ibi ipugnat ac cessoriū. et sic nō ob. in glo. dic qd ibi non dixit te stimoniū lz pñstiterit se se uelle dicere.

¶ **E**i qui. ¶ **R**atio huius. s. est: qa tutela ē onus: vñ suū dicitū nō remouet ipm ab onere s. a lucro: vt hic videbitis. ¶ **C**op. j. de ptra tab. l. sub p dicitōe. s. h. z. l. in seruitutē. s. s. z si qd. de bo. lib. So. glo. qd aliud in cōtra tabulas vt in pñrio. aliud i querela vel accusatiōe falsi: vt hic. s. qd est rō. glo. nō ponit. qre tu dic qd ratio est nā in accusatiōe falsi vel qrela iofficiōsi disputat solū de uiribus testamēti. z iō nō repel litur nisi ab eo qd debet ex testamēto vel uolūta te depēdēte ab eo: qm pēa delictū egredi nō de bet: vt. j. l. pxi. sed in cōtra tab. disputat de iure patris et filij et patroni et liberti: vt. l. filio. s. i. s. d. inoffi. testa. z no. in. l. ex duob'. s. h. de vul. z pu. merito dz repellit ab oī pmodo qd hēt a pñe vel a liberto. Glo. soluit aliter in. l. etiā. de inoffi. tes. qd hic loqtur in donatiōe causa mortis nō cōfir mata testō. sed lex pñria loqtur in donatiōe testō cōfirmata. ¶ **C**ōtra hāc so. op. qd pñfirmatio non releuet aliqd cū donatio cā mortis p se subsistat sicut qñ debitor legat creditori qd sibi pure dz: vt. l. creditori. s. d. le. i. So. pñfirmare id qd ē p se ualidū nihil releuat' qñ in pñtate pñfirmatis nō ē illi' actus annullatio: vt in exemplo pposito de debitore legatē creditori: qa nō ē in pñtate debi

cusari a me i alio iudicio in alia causa qñ illa quaz mibi mouet etiā si causa quaz habeo cū illo quez recuso non fit sua s. col. legij. quod ē no. s. imol. in. d. c. i. si sit nō aduersaf nunc in alia instantia: s. alias fuit ad uerfatus tūc si i causa cri minali vel ci uili vbi age batur de oi bus bonis vel maior p te p id quod habetur i. l. ppter lites. de excu. tu. poterit recu sari. si vero fuerit alia cā ciuili vide tur qd non possit recu sari vel hoc relinquatur arbitrio iudicis. arg. eo rum que di cūtur in. d. au. s. si dicat ita dicit imol. quod no. ad de Bar. i. l. iij. in pñ. s. de test. et qd ibi dicit. et oio Im. i. c. cū oporteat. in glo. sup. ver bo inimicis. de accusa. et Imo. i. c. cū. p. d. accusa. et in. d. c. me minimus ¶ **D**istiguē dū videt' vi de pñe. de ancha. in. c. cū. p. de ac cusa. et vide j. s. pxi. ¶ **S**ūt qui putāt. ne fio p eo. Cōtra riū videt' te nere bar. i. l. fur. s. opē. de fur. et pe. de ancha. et alij i. c. cū. p. de accusa. ¶ **E**i qd nihil releuat. Et sic hēs h gl. sing. qd ad cō firmationez donationis cā mortis si requiritur adi tio post bar. i. l. i. mortis. j. de dona. cā moz.

toris illud debitu annullare: s; qm in pte cofir-
matis est illu actu no annullare: tuc releuat con-
firmatio vt debeaf ex cofirmate no ex pfirmato:
vt. l. i. r. l. si qm. s. de le. i. id si donatio fuerit cofir-
mata incipit debere ex testō. merito q testm ipu-
gnat ab ea repellit: r hec est vera so. qua et tenet
Ja. bu. in. d. l. etiā. Alij dicūt q hic loqtur in do-
natiōe cā mortis quā pmisit no reuocare: s; qua
loquit. l. vbi aut. de dona. cau. mor. hec so. lz in se
fit rā tū no placet: qa illa donatio dī iter viuos
no cā mortis: vt. l. vbi. Itē oppo. secū dū p dīca
differt legatū a donatiōe causa mortis. ptra istū.
de donatio. s. i. Rūde ibi dixit fere ppter illud
q hic dicit r ppter alia qa in quibusdā differt: r
rō huius differentie est qa donatio cā mortis no
pfirmaf testō s; morte. C. p. j. de iure hf. l. ed
cto. s. nihil vbi nihil itereff ex q cā qe no capiat.
So. illa determinaf p istā. r p. s. eos. in eadē. l. qa
nihil itereff dūmō vt indignus no repellaf: vt b.

Ex. l. sequenti.

Cheres coficiēdo iuentariū si omittat vnū an-
prieuf beneficio falcidie in omnib. Et an q ne-
gat rem fuisse in bonis defuncti possit de illa re
derahere trebellianicam.

Escriptū. Pena no debet
egredi dicitū. b. d.
fite habetis in herede q coficiēdo iuenta-
riū aliqd omittit: vt p dat beneficiū falcidie solū
in eo qd omittit: vt. l. scim. s. illo. C. s. iure deli.
tū ista lex videtur hodie correctā p tex. in auē. s.
here. r falcī. s. scim. vbi dī si vnā rē omittit pōe-
re dolose in iuentario priuaf bñficio legis falcī.
in totū: r p dī etia bñficiū iuentarij. qd r ibi Ja.
de bel. r idē tenet By. s; Ly. in auē. sed cū testa-
tor. C. ad. l. fal. in. ix. q. videt tenere op. dicēs q
solū in illa re priuaf fal. qd mibi no placet: qa p
auē. pena omittētis facere iuentariū vī malignā
tis circa ipsam est aucta vt teneaf legatarijs in so-
lidū: qd de iure antiquo non erat. Itē est auē. q
omissio vni rei puet eū in toto: vt ibi dicit. Itē
puto q hec lex sit correctā in alio: qa h illud qd
aufert heredi p subtractionē rex applicaf fisco.
hodie vī q applicaf legatarijs. nā tex. dicit q le-
gatarijs d; plene dare etiā de suo: vt in auē. s; cū
testator. r in corpore vnde sumif. C. Alitio no.
ex. ista. l. nā cū qdā fideicommissarius vniuersalis
peteret pdeicommissuz fecit positionē q talis res
erat in bonis defuncti. ille habito termino ad de-
liberandū rīdit q no credit: r postea fuit pba-
tū. Certe in illis legatū no poterit detrahere tre-
bellianicā: vt hic r. l. paulus. r. l. beneficio. ad. l.
fal. r ad trebel. l. paulus. vbi dī q est indignus fal-
cidia q aliqd egit vt fideicommissum periret: s; il-
q cofulte negat aliqd esse in bonis facit vt fidei-
comissū itercidat. ergo rē. Preterea dicit i cor-
pore de here. r fal. q qdāq; malignaf circa falcī-
diā est indignus falcidia. ergo rē. Itē puto in
eo qui scienter negat fideicommissum esse relictuz
qa circa fideicommissum dicitur malignari

Inimicitie. Propter ini-
micitias lega-
tū videt tacite reuocatur. r q cām status
mouet legato ē indignus r fisco applicabil. b. d.
No. hāc glo. qa ppter istas causas reuocaretur
feudū: vt. x. colla. qualr seu. amir. in pn. C. Que-
ro q est rō huius. l. q in pmo r scōo casu legatū
reuocatū no applicaf fisco s; remanet apud he-
redē: vt. l. ij. s. h. de adi. le. s; in tertio casu appli-
catur fisco. Rūdeo ratio eē pōt qa in primis ca-
sibus legatarius facit aliqd illicitū no pmittēte

iure. vnde videt mutata voluntas defuncti: s; in
ultimo casu iuridice fecit petēdo testatorē in ser-
uitutē reuocari. vñ no ita de facili psumif muta-
tio volūtatis. C. Tamē hoc oppo. d. l. filio. s.
seia. s. de adi. le. vbi. accusabat de falso. r sic iuri-
dice faciebat: r tū videt mutata volūtas. So. ibi
iuridice accusabat: tū suā ppriā vtilitatē vel in-
teresse no pntendebat. hic no pntendebat itereffe
pprium r cōmodū rei familiaris.

A fraudē. Dicit hic siue cy-
rographū dederit
rē. Cōtra. j. de iure hf. l. no intelligif. s. si
quis palā. nā ille q facit instrū publicuz facit pa-
lam r sic in penā no incidit. Huius timore glo.
in. l. aufert. s. tacita. eo. ti. itelligit de cautiōe vel
cyrographo. s. priuato: r sic puto h debere intel-
ligi. Idem dicerē si fieret instrū publicuz adbi-
bitis testib. r notario i quoz fide posuit q hoc
secretū tenerēt. tūc eni satis est tacitū fideicomis-
sum r habet locū qd hic dicitur.

Si quis. Rogatus restituere capaci li-
cer tēpore mortis sit incapax
legatū retinet nisi tpe mortis sit hoc expisse actū
.b. d. C. p. de. l. ij. dic vt in glo.

Tam quidā. Licet testamētū
secū dū no valet
tū ascriptis i pmo aufert hereditas tāq;
ab indignis no aut plegata nisi aliud testatorez
sensisse appareat. b. d. C. Dicitur hic q testamē-
tum secū dū no valet. ptra imo valet. r instituti
in secū do sunt heredes licet idigni: vt. l. ex facto
.s. iul. de vul. r pu. So. glo. qa no valet qd ad
pmodū instituti: sed ipso iure bene ualet vt in cō-
trario. C. Cōtra hoc op. qa si hoc esset uerū: er-
go primū testamētū rumpif qd est ptra hūc tex.
So. glo. qd rūpif. r qd tex. dicit q no rūpitur ē
uerū. s. in effectu hoc etiā r Ja. de are. heclec. lz
in se fit uera no tamē qd ad hāc. l. nā si hoc eēt
uerū hereditas aufert vt ab idignis substitutis i
secūdo testamēto no in primo. sed lex loqtur de
primis heredib. ergo rē. quare tu legas hāc. l.
ut lra iacet: qa in scōo testō fuerūt instituti oino
no capaces. sed dices ergo primū testamētū ma-
neret totaliter i uirib. suis: ut insti. qui. mo. test.
infr. s. posteriore. r. j. de iniur. test. l. i. r. ij. So. i
telligo dictū iuriconsulti hic sm. l. quā ipse alle-
gat: qa hoc uerū quādo testator fecit secū dū te-
stamentū inualidū qa suos heredes reputauit i
dignos. sufficit eni q reputent indigni etiā i no
solēni uolūtate: ut. l. hereditas. C. e. secus si in se-
cundo testamēto heredes simpliciter instituisset:
r q heclec. sit uera pba. ex. l. quā iuriscōsultus
allegat ibi dum dicit in eo cui psona rē. nam in
eo cuius noie cācellaf sit hec distinctio an cācel-
lauit qa heredes reputat idignos: uel no: ut. s.
de his q in tes. delē. l. cācellauerat. C. Ultimo ui-
de glo. ibi dū dicit. C. e. s. rei. ux. act. in pn. vbi
dicit q sit idē effectus uolūtatis facte no solēni-
ter r facte cū solēnitare: s; illud spāle fauore do-
tis: ut. l. i. s. solu. ma. Itē ibi dum dicit glo. s. s;
si pariter: dic ut ibi. Itē ibi per secū dā emptio-
nem inualidam receditur a prima. So. ibi secun-
da uenditio non erat omnino inualda. ar. insti.
qui. mo. tol. ob. s. preterea. Itē in glo. iudicauit
ibi heres so. hoc. q h dī d; distingui vt. s. dixi r
no. in. d. l. cācellauerat.

Ex. l. sequenti.

Matrimoniu pccuz cū polluta p adulteriu
no ualet si uiuente primo marito data sit fides
de ducendo illā post mortem viri.

Escri-
r ptuz.
An q
omittit po-
nere rem in
iuentario
amittat falcī-
diam p illa
re an i totū.
vide bar. in
.l. paulus. j.
ad. l. fal. r qd
no. imol. i. l.
ex facto. s.
iulius longi-
nus. de vul.
r pu. p bal. i
.d. auē. s; cū
testator i pe-
nul. col. post
Ly. ibi.
ADDE an
qui obmittit
ponere vnā
rē in iuenta-
rio priuetur
beneficio to-
tius bal. c. d.
filio. c. lxxv.
iij. tertio li-
bro r ro. cō.
filio. c. lxxvi.

Laudius. ^{Mō pōt quis iuste ducere in uxorem eandē quā polluit per adulteriū ⁊ a tali uxore tanq̄ ab indigno auferē qđ ei a viro relinquit. b. d. C. Mo. q̄ matrimoniū nō ualet qñ dicit qđ in uxore eā quā polluit p̄ adulteriū: qđ canoniste intelligūt quādo polluit eā data fide q̄ si vir decesserit eam in uxorem ducet: vt. c. fi. de eo qui duxit i ma. quā pol. p̄ adul. C. Op. dicit hic dānatus d̄ adulterio duxit vxō. Lōtra si fuit dānatus ergo decapitat. vt. l. q̄uis. C. de adul. So. glo. q̄ illa pena nō h̄z locū p̄ ista iura. simile habes i. l. ij. §. miles. s̄. ex qui. cau. infra. irro. ⁊. l. qui cū vno. §. adulteriū. j. de re mi. Alia glo. q̄ ē forte melior dicit vt illud qđ dicit tex. in. l. q̄uis: qđ d̄z gladio puniri ē verū gladio materiali vel ciuili scōm gradū p̄sonaz. ita no. in. l. si qs viduā. j. de q̄stionibus. vel dicit qđ hic ex cā fuit minor pena iposita: vt. l. qđ ergo. §. pena grauior. de his q no. infra. C. Itē op. q̄ nō applicat fisco sed certis p̄sonis: vt. l. q̄tra. de incest. nup. Sol. puto qđ hec lex hodie corrigat: q̄a auferē vt ab idigno nec fisco applicat sed p̄sonis q̄ enumerat i. l. q̄tra. C. Quero in isto casu qñ agitur de bonis auferēdis mulieri q̄ ad eā puenerunt a viro: vtrū ad pbationē adulterij sufficiat pbatio condēnationis facte de viro ⁊ vt q̄ nō: vt. j. d̄ adul. l. denūciaffe. C. In cōtrariū facit h̄ lex credo qđ quātū ad cām bonoz sit verū qđ h̄ d̄. Itē quātū ad dissolutionē m̄fimonij idē videt scōz bec iura: s̄z hodie scōm moderna tpa scōm q̄ m̄fimonij dissolutio nullo mō fieri pōt: ut no. in. l. rerū ammotarū. s̄. rerū am. forte nō sufficeret sicut i cā adulterij: vt no. in. d. l. denūciaffe. §. fi.}

Uliere. ^{Quod relinquitur a milite ei quā stupro cognouit a fisco vendicatur. b. d. C. Op. j. de dona. l. affectionis. So. aliud in puato vt ibi aliud in milite ut hic: ita notat in. l. ij. C. de dona. iter uirū ⁊ uxorez. ⁊. l. miles. §. i. s̄. fo. ma. C. Quero qđ in sacer dote uel clerico relinquire p̄ cubine dico idē qđ in milite armate militie. dicit ut no. in simili. j. de re iu. l. miles.}

Eredi. ^{Qui ipugnat accessoriū nō priuat eo qđ sequitur a principali: sed eo solo quo cōsequitur in accessorio. hoc dicit.}

Um tabulis. ^{Qui dicit pupillum fuisse supposituz v̄ scōas tabulas ipugnare. ⁊ iō ei qđ i illis relinquitur auferē ut ab idigno. b. d. Quidā habēt hic dicta snia in ablatiuo: ⁊ tunc stat pprie: s̄z si habes dictā sniam in accusatiuo: tūc subaudi aliud scōm. q̄a fm sniam fm se datam non h̄fet ex testō. C. Op. q̄ iste non sit indignus: q̄a iudiciū nō ipugnat: ut. l. post legatū. §. amittere. s̄. e. ⁊. j. l. pe. So. dicit hic p̄sonā pupilli cui⁹ testm̄ est pupillaris substitutio talē cui pater nō potuit facere testm̄: ⁊ sic pupillare substitutionē ipugnat: sicut si aliqs dixisset testatorem esse suuz seruū: vt. l. inimicitie. s̄. e.}

Ex. §. sequenti.

Inimicitie q̄ iteruenerūt sine culpa legatarij: nō sunt sufficientes ad reuocationē legati. Quoniā. ^{Inimicitie iter legatarium ⁊ testatorē pueniētes absqz legatarij culpa eū legato nō priuat. b. d. C. Et ad euidētā scias qđ cū illa cōcubina quā qs h̄z non dicit qđ stuprū p̄misse. Itē qđ liberta d̄z patro no in p̄cubinato p̄sentire. als videt delinquere.}

Mo. hūc casuz ad limitationē. l. iij. §. fi. s̄. de adi. le. vt qđ ibi dicit qđ p̄pter inimicitias reuocatur legatū ē verū si inimicitie iteruenerūt culpa legatarij. secus si sine culpa vt hic. qđ tene mētī.

Cū heredis. ^{C. Opp. de. l. i. §. si heres si tab. te. nulle exta. So. vt. l. cācellauerat. de his q̄ i testō delēf. Ex. l. sequenti.}

Sindicus an incurrat penas si maleficia que ignorauit nō denūciauit. Et an ignorātia iuris quo ad fructus cōstituat quē in mala fide.

Eredē. ^{Qui nō vindicat mortē defuncti idignus est hereditate: ⁊ actiōes cōfute nō restituitur nisi ignorātia fuerit decept. b. d. Mo. distinctio nē quā facit hic tex. vtrū actio restituitur vel nō: ⁊ qñ restituit restituit directa: vt. l. referre. §. fi. j. d̄ iure fi. C. Op. ille q̄ ignorat nō tenetur accusare vt. l. si ideo. C. eo. So. ibi ignorauit nec poterat certificari habita diligētī indagatione. hic vero ignorauit ignorātia facti sup̄pina qđ facit ad. q. Sindicus tenet denūciare malefactorē sub certa pena. qđ si nō denūciauit q̄a ignorauit. Lerte si gnorauit taliter qđ nō potuit certificari tūc nō tenetur. alias secus: vt hic. C. Quero quid si iste de quo hic loquitur fuit deceptus ignorantia iuris. glo. dicit secus: vt. l. sed si lege. §. scire. s̄. de peti. here. quā signa. tu dic qđ ideo quia ignorātia iuris quo ad fructus nō cōstituit quē in mala fide: vt. l. si fur. §. i. j. de vsucap. ⁊ ibi dixi: ⁊ huic hēs glo. Sria in. l. ij. si qs ē ignorās. ⁊. l. i. C. eo. Ex. l. sequenti.}

An q̄ p̄cepit fructus ex fundo meo teneat ad extimationē vel ad fructus vide in fine.

Um qui. ^{Qui tacitā fidem ac cōmodauit de restituito fideicommissum tenet ad fructus ⁊ post litis p̄testa. ad vsuras istoz fructuū de rigore. secus de benignitate. hoc dicit. C. Opp. ⁊ videtur qđ vsure istoz fructuū perceptorum ante litis contestata. veniant: vt. s̄. de peti. here. l. heres furiosi. §. fi. So. ibi loquitur in petitione hereditatis alia q̄ ista que competit fisco. Nec solu. videt q̄tra. l. i. C. eo. vbi etiā quādo fisco auferat ab indigno habetur ratio fructuū. Sol. illud verū de rigore generaliter: s̄z de equitate aliud statuitur in hoc casu tm̄ quādo p̄pter fideicommissū tacitum auferatur: vt hic. secus si auferret p̄pter aliam causam vt in contrario. facit. l. cū quidam. §. tacito. j. de vsuris. C. Contra hāc solu. videt j. primo. §. vbi idēz iuris videtur tacito fideicommissū qđ in alijs. Sol. q̄tum ad vsuras differt tacitum fideicommissum ab alijs. licet in multis cuz alijs concordat. C. Quero percepisti fructus ex predio meo: an teneris ad fructus vel ad estimationē. Hic videtur tex. qđ de iure cōmuni quis tenearur tm̄ ad preciaz licet de benignitate aliud statuatur in fideicommissū tacito. quod itellige in fructibus consumptis vt hic: quia fructus presuuntur cōsumpti ex cursu temporis. ⁊ ita ad estimationem deuenitur. ita no. Ly. C. de pigno. actio. l. i. ⁊ glo. in. l. diuortio. §. ob donationes. solu. ma. ⁊ ibi dixi. ⁊ ibi per Ja. de are. hoc etiā probant omnes leges que dicit qđ debent vsure fructuū. ⁊ sic deuenit ad estimationez. hoc est verum quādo fructus debent i specie: vt quia ex fundo percepisti fructus: secus si debes fructus in genere: vt quia p̄emissi decem corbes frumenti per stipulationem quia tunc non deuenit ad estimationem nisi propter moram fm mare/ q̄ q̄ iij}

Um q̄ ad estimationem deuenit. Et sic sustinetur libellus dicēdo peto fructus si extat si nō peto estimationem ita vult bald. ⁊ ang. in. l. diuortio. §. ob dona. s̄. ma. tri. ⁊ ibi est bona glo. p̄ ista materia. ⁊ bo. dictuz bar. C. Et ibi dixi. p̄ p̄ctica vid no. ta. p̄ p̄mol. i. l. ex diuerso. §. i. ⁊ qđ ibi dixi solu. ma. tri. alias de rei ven.

riam. l. vintuz. s. fi. cer. pe.

Bonis. A quo uniuersa bona auferuntur apud eum onera eris alieni non remanent. tamē iura cōfusa nō restaurant. h. d.

Pro parte. In bonis q auferuntur ex cā taciti fideicommissi si plegata nō veniūt & plegata itelliguntur putator reliqr: non put de iuris subtilitate debet. h. d. C. p. j. ad tre. l. fideicommissaria. s. fi. L. ex te nō pōt dari alia so. nisi q sit h spāle qn auferit hereditas vt ab indigno. cū enī sit penale. iō restringēdū: s; ibi qn auferit ab eo ad quē vadit ex voluntate defuncti vt ad fideicommissariū. C. Contra hāc so. facit h. tex. q dicit q rō iuris nō inducit diuisionē q est rō cōis. & quo ad fideicommissariū & oēm a quo auferit hereditas: qre dic q ista voluntas testatoris vt esse solū qn grauat de restituēdo nō capaci. sec. si grauat de restituēdo capaci vt in d. rō q testator libenter voluisset facere heredē nō capace: & q nō poterat fecerat hīdē hūc p illo & ad ei vtilitatē. vñ p inde habet acti in nulla pte eū istituisset & legatū solū reliqisset.

Ex. l. sequenti.

Charitus occidēs vxorē vel nō vindicās ei mortē perdit lucrū dotis delatuz p statutū.

Qui. C. p. de. l. q ab hostibus s. so. ma. vbi nō applicatur fisco sed vadit ad heredes mulieris. So. ibi vir occidit vxorē. iō dotē nō fuit vnq̄ lucratur sed h vxor fuit interfecta ab alio vñ vir dotē lucratur quā postea pdit q mortē nō vindicauit. ita dicit ibi Ja. de are. qd tene mēti ad statuta q dicit muliere decedēte i mrimonio sine liberis vir lucratur certā partē dotis vt eā pdat si vxorem occidat vel eius mortē nō vindicat.

Ex. l. sequenti.

Quando quis per accusationē testamenti priuetur relicto: ibi. Ex pdictis distingue.

Tutorē. Qui ex necessitate officij testamentū accusat ab eo qd pprio noie meruit nō repellit. Item qn plura iura pcurrūt in psona vnus p inde est ac si pcurrāt in psona diuersoz. item pupillus ex facto tutoris pdit. sed restituit. h. d. Mo. tex. ibi distincta sunt iura: & vide vltimō. vt. l. i. C. de sa crosan. eccle. C. p. dicit h tutorē q pupilli nō mine zc. Cōtra tutores nō possunt accusare pupilli noie: sed suo tm. So. exponit glo. q pupilli noie. i. ad pupilli vtilitates suo tm noie accusat. Idem tenet glo. in. l. cōtraria. & in. l. polla. C. e. hec lec. nō placet: qā imo tutor tutorio noie accusare pōt: vt h. z. d. l. polla. Mō ob. l. ij. q accu. nō pos. qā verū est q nō pōt se subscribere noie pupilli s; noie suo. tm bene pōt accusare noie pupilli. simile. C. de iureiur. l. fi. vbi ali' accusat ali' inscribit. & hāc opi. tenet Ri. ma. Dicit h q accusat noie alieno & nō priuatur legato. s. s. eo. l. post legatū. s. sunt q putāt: & l. fi. in pn. s. de in offi. tes. So. ibi voluntarie acufauit: qā officium erat voluntariū: hic de necessitate: quia officiu erat necessariū. C. Cōtra hoc op. s. de ioffi. tes. l. filius in pn. vbi loqrur in patre quē cōstat nō teneri accusare cū nō teneat pater rationē reddere: vt. C. d. bo. q li. l. cū oportet. So. eodē mō: qā h voluntarie acufet. tm est officiu necessariū: magis q voluntariū. C. Sed h op. s. e. z. l. post legatū. s. sunt qui putant. vbi necessitas officij nō excusatur nisi ad hoc cogat. So. aliud in accusatore in cui' pte nō est q snia ferat. aliud i iudice in cui' pte est quā snia ferat. Ex pdictis

aC Pro pte. Istū tex. p decisione no. q allegat bal. i. l. tāq̄ in. iij. col. & ē sing. h; bal. in. l. cū virū in. iij. col. C. de fideicō. & ibi limitauit.

b Qui e vxore. occi dat. vtrū occidens vxorem vel nō viciscēs mortem eius nō lucratur dotē. adde bal. i. l. sequēs gradus. s. l. s. ad sp. vide bal. lat. j. e. l. fi. i. fi. & qd ibi dicit. ADDE bal. cōsilio. cccx. iij. pmo li. bro.

c Utto rez. nō excusa tur. add no. per bar. i. l. athlete. j. de fal.

distingue sic. qnqz quis accusat noie & cōmodo alieno qnqz noie alieno & ad cōmodū suū. Pri mo casu aut volūtarie suscepit officiu & voluntarie accusat & puaf relicto: vt. l. post legatū. s. sūt q putāt: & l. fi. in pn. de ioffi. tes. Aut necrio assumit offm & necrio accusat: & tūc relicto nō puaf: vt h. z. l. p' legatuz. s. aduocatū. s. e. Aut necrio assumit offm & volūtarie accusat: & tūc idē q relicto nō puaf: vt. s. de ioffi. tes. l. filius in prin. secus in eo q volūtarie fert sniam vel voluntarie fert testimoniū. l; de necessitate assumpserit officiu iudicādi vel testificandi: ut. s. e. l. post. s. bis s; o. z. s. qdā. Scdo casu qn accusat noie alieno ad suū tm pmodum: ut in accusante hereditario noie: & tūc aut accusat spōte & puaf relicto: ut. l. fi. in pn. s. de inoffi. tes. s; m uerā lec. quā tenui in. l. post legatū. s. q accusauit. s. e. Si s; o de necessitate accusat ut qā accusationē institutā pseqf. tūc relicto nō puaf: ut. l. filius. s. i. s. de inoffi. tes. Itē dicit hic q qn diuerso iure zc. Cōtra. s. de pac. l. si plures. So. qnqz habet respectus ad substantiā psonē: & tūc vna psona nō pōt haberi loco pluriū: ut in d. rō. qnqz habet respectus ad officia. & tūc officia sunt iter se cōpassibilia unus pōt sustinere personā plurimū: ut h. z. l. iij. s. de adop. & ibi per Guil. Si s; o sūt officia repugnātia tūc secus: ut. l. qquis. s. de postu. & l. fi. de offi. pto. & l. ille a quo. s. tēpestiuū. j. ad treb. Itē dicit h q legata p pupillū perdēt nisi p restitutionē. s. de. l. polla. C. e. Glo. so. plurib' modis. tu dic q pupillus h; duplicē uā uel perēdi restitutorēz i itegrū: ut h. z. l. post legatū. s. etati. s. e. uel agendi s; tutorē: ut. l. d. rō. & hec ē hāc so. Alia so. est q pupillus priuaf legato. verum est si pōt reuerti s; tutorē: ut. l. d. rō. secus si nō pōt: ut h. z. l. post legatū. s. etati. s. eo. & q nō pōt reuerti s; tutorē cōtingit trib' modis: uel qā tutor nō est soluēdo: uel qā facto coactus a mife uel libertis: uel qā pbationes erant deperdite sine culpa tutoris. ita loqrur tota glo. in. l. polla. sed h sol. nō placet: qā etiā qn tutor pōt cōueniri pupillus d; h; e duplex remediū: ut. l. etiā. & l. et. C. si tu. uel cura. interue. Itē dicit hic q pupillus puaf nisi a p'cipe zc. ptra imo potest petere restitutionē suo iure: ut. s. e. l. post. s. etati. So. q tex. dicit cōseruata sunt. nō intelligas q in quolibet pupillo sit necessariū unū rescriptū: s; itelligas q sūt cōseruata p rescriptū. s; quo dicit in. s. etati. Itē dicit hic in fi. q tutor est qsi patronus pupilli: & sic inuit q patronus pupilli nō pderet ius suū. Cōtra. s. de inoffi. tes. l. fi. in prin. & l. post legatum. s. sunt qui putant. Sol. dic patronus. f. necessarius: & sic non obstant cōtraria: ut. l. post. s. aduocatū. s. eo.

Ex. l. sequenti.

Spuri q dicitur: ibi. Hoc p misso. Et an spuris possit reliqui a patre: & an possint legitimis substitui: ibi. Quero. Et an succedat matri: ibi. Quero an. Et an parētes eis: ibi. Quero quid. Et an sit modus p quē pater possit relinquere filio spurio: ibi. Quero vtrum. Et cui applicet cū palā spurio relinqtur: ibi. Quero. Et qd obeat facere ille s; psciētiā qui tacite rogatus est de restituendo spurio: ibi. Quero qd. Et an heres teneatur rñdere possiōi an fuerit tacite rogat': ibi. Quero. Et aliqd auferit alicui: an debeat applicari fisco uel cui: ibi. Verū.

Gener. Solo ratio cōiunctio nis nō inducit psumptionē fraudis. hoc primo. secūdo ut lo

Partial text from the right margin, including fragments of legal commentary and references to other works.

I gener. qui sunt spurij. Spurij q sunt habes etia tex. in. l. iij. C. so. matri. et de istis oib vide ajo. in sum. C. de natu. lib. Spe. in ti. de suc. ad intest. §. i. v. nunc de naturalu. et in ti. q. si. sint legi. et Bar. in. l. parentes. de in ius voca. et do. anto. in. c. p. venerabile. qui si. sint legi. Et an idem sit bastardus qd naturalis. vide bar. et Jmol. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ad treb. et Bal. in. l. cu acu. tissimi. C. de fideico. add Dy. i. tracta tu de succes. ad intesta. et Dy. i. rubric. alias in. l. i. §. de p. cubi. et ibi apostil. la. et Bal. in. au. licet. C. de natura. li. be.

ADDE qui dicit spurij q naturales pe. de anch. cōsilio. cly. vj. oldra. cō silio. cxy. pau. de cast. consilio. cxy. vij. et an nati ex spurij di. can. nobiles vide dy. i. cō silio. icipiente i dei noie di. l. gēter. consi. derata et pe. de ancha. cō silio. ccc. c.

Ex sacer. dote. Et ad. de qd natus ex clerico in sacris dicit incestuosus fm gl. et bal. in. l. ij. C. de epil. et cle. et adde qd no. gl. in au. q. mo. na. effici. untur sui. in. §. si. i. v. par. ticipiū. et i. l. vulgo. d. sta. homi.

Ricard malum. Et qualiter isti spurij et isti naturales succedat et etia qualiter eis succedat po nit plene an ge. in. §. h. i. au. qui. mo. natura. effi. sui.

Succe dat matri. Spurij an succedat ma tri. Item ad de qd talis spurij non pot succede re ad pias cas. vt not. bal. in. l. i. in. xij. col. de sacrosan. ecclie.

Non succederet. Itz adde qd valet relictū factus spurio si ingrediatur monasterium fm Bui. de cu. et bal. in. l. i. in. v. col. C. de sacrosan. ec. in lec. no. in repeti. quod no. **An** parētes. adde bal. i. au. l. 3. C. de na. lib. et bar. i. l. i. §. h. §. j. d. et ab. **Unū** modū. vtrū sit aliqs modus reliquēdi spurio filio. et vtrū possit spurij substitui filio legitimo. vide bar. in. d. l. q. cōdi. adde tū q bal. i. l. pater. de heredi. isti. dicit q filius creatus ex nepharo coitu est in oibus capax ab extraneo hō a patre allegat glo. fm. in au. q. mo. na. effi. sui. §. i. l. mo. etia a fratre. l. si to q. vbi est lex. no. et ibi vide no. p. doc. §. de vul. et p. et p. cautela vide bal. in. l. iij. in pñ §. de lib. et posthu. et flor. in. l. qui

testamento. §. de pba. et vide bal. in au. ex complexu. de incef. nup. et bal. in. l. ea quā de fideico. **ADDE** An sit aliqs modus reliquēdi bal. filio cxy. et cxy. vij. tertio libro. et an a fratre legitimo possit istui vide eū dem consilio quinto. primo libro.

Debet ali a patre. Et adde bar. in au. ex complexu. de incef. nup. et ibi li mitat nō p. cedere in no touo incestuo so. et fm bal. in. l. id quod paupibus. §. epil. et cle. pa ter pot ipm priuare ali mentis. **In** dote. S; istud ar. de dote ad alimēta sem p nō pcedit vt p Jmol. i multis exē plis in. l. i. so lu. ma. et ad de quod no. bar. i. l. ticio cētū. §. ticio genero. i. v. scdo est vidē duz. j. ti. i. et qd no. l. y. et bal. in. l. ma. ter. C. de tu re dot. dicit post bal. i. l. ob es. C. de pdijs mi. et bal. et imol. in. l. meuius. §. duob. in. iij. q. d. le. ij. Sed de ali mētis ad legi timā bene pcedit arg. fm bal. in. l. filius. C. de ioffi. ref. i. le gitima eni p cedit de pla no. et deuidi cas sicut i ali mētis. bal. i. l. si quis in suo. co. ti. et vide bal. i. l. si qd incesti. C. de incef. nup. **ADDE** An sicut spuria debet alimē tari ita et eodē modo do tari. abb. cō silio. cxy. se cūdo libro. **Dote** et alimēta. Et tenet bar. i. l. vxo. §. pa ter natura lis. de le. iij. et bal. in. l. fi. C. de dot. p mis. sed vide bal. in. l. ma. ter. C. de tu re dot. **Nisi** exce dat. vid bal. in. l. eam quam. C. de fideico. in. xv. col. **Esse** filii. Relictū filio spurio palā an applicet fisco. vide ang. et imo. post glo. in. l. ex facto. §. iulius lōginus. de vul. et pu. p. bar. in. cōn. incipi. dñs dñicus theobaldi. et qd no. bal. in. l. si qd presbyteris de epil. et cle. et bar. in. l. i. C. de natura. lib. et ibi bal. et bal. in. l. h. in vit. col. et seq. C. vñ legi. Et qd si heres tacite fuit rogatus restituere spurio habet p bal. in. l. etiā. C. ad. l. fal. Et qd dicit spurij vel vulgo pceptus. vide late bal. i. l. si qua illustris. C. ad orf. Et qd naturalis vel bastardus. vide gl. in. c. nisi cū puidē. de renū. et no. bar. in. l. ex facto. §. h. qd. ad treb. et l. y. in. l. qd qd ad. l. iul. maic. et vide bal. sup. Jmo. in. c. nisi cū puidē. de renū.

q q iij

Si vero capiebat. Ad uerte ad. d. .i. si ab hostibus. s. i. q. l3 bart. hic dicit qd illud lucrum iō remanet penes heredes vxo ris & nō applicat fisco qz illud lucrum qz ibi percipiebat maritus ex pūctione hoīs. secus si ex pūctione .i. deserec lucrum: qz priuato eo cui debebat applicabitur fisco: nō autez remanebit apud heredes defuncti. sed ipse Bar. in .d. l. si ab hostibus. tenet qd ibi illud ideo est qz ē spale i lucris specialib⁹ .i. .i. C. de sec. nup. tñ illud est falsuz: qz qz casum. l. 2 qz mortez. j. qz iure fisci. vbi lucrum erat votale & tñ non applicat fisco. vnde opinio sua hic mihi videt verior p qua facit in arg. l. cel. sus. s. de ar. bi. Sed etiā qz illa opi. vi def casus in .l. cū rō. j. d. bo. d. vbi si lra herederat ltituta. & sic capiebat lucrum ex dispositioe hoīs. & tñ ibi dicit qd si testator iteruenit applicabil hereditas fisco nō aut here. dibus venie tibus ab ite stato vel aliis ad idē. l. lucius. de iure fisci. sed pōt dici qz Imol. in. d. l. si ab hostib⁹ rñdē do ad. d. l. cū rō. & ad. d. l. lucius. qd illud est in lucro hereditatis vt difficilius p daf vt ptz ex bis qz habent in. l. iij. s. h. cū se. & l. ex pte. s. de adimē. le. Et facit qd no. bar. in. l. bec cōditio.

fallit in auct. si captiui. C. de epis. & cle. ubi nō applicatur fisco sed ecclesie. Item fallit in auct. liberi & furiosi. C. de epi. audi. Quartū tēpus est qñ causa supuenit ipso tēpore mortis. & hic aduerte: aut talis cā fuit ex causa sue negligētie: aut ex dolo. utputa qz testator rē iteremit. primo casu est indignus: ut. s. e. l. indignum. secūdo casu si quidē ipse capiebat ex legis dispositione ab ite stato similiter est indignus & applicatur fisco: ut .s. e. l. si inimicitie. i. si. & hoc si legatarij culpa de prebēdit: ut. l. cū rō. in. fi. j. de bo. dā. Si vō capiebat ex dispositione hoīs tunc non capit sed remanet apud eos quibus est relictu: ut. l. si ab hostibus. s. i. s. fo. ma. Ultimum tempus quādo talis causa superuenit post mortē. & isto casu semper talis causa facit quē indignus & omnino nō capace: & facit. l. locū. in. prin. & l. heredi. & l. ei. s. e. fallit quādo talis causa respiciebat pmoditatem certe persone: vt. s. e. l. post legatum. s. amittere. & C. de l. pe. tunc enim illi psonē applicatur non alijs put lex disposuerit: vt dictis. ll. hoc mō pōt intelligi. l. hoc amplius. de fideicō. De tertio casu & quarto nō dico nunc.

De cōditionibus & demōstrationib⁹. Rubri. l. 1. 27

Quid sit cōditio dicitur in. l. i. quid sit demonstratio dicitur. j. e. l. demonstratio. s. i. quid sit modus dicitur in. l. quibus diebus. s. h. j. co. De natura cōditionis causalis vel mixte dicitur. j. e. l. in testamento. De natura cōditionis impossibilis dicitur. j. de cōdi. insti. l. i. De natura demōstrationis cause & modi dicitur in dictis. ll. Ex. l. sequenti.

Quid sit cōditio: ibi. Expediamus. Et an dictio si. semp inducit cōditionē: ibi. Primo. Et an dictio cū. faciat pditionē: ibi. Secūdo. Et ibi aliquas differentias inter si & cum vide. Et an dictio nisi. faciat pditionē: ibi. Tertio. Et quid de dictione alioqn: ibi. Quarto. Et quid de dictione alias: ibi. Quinto. Et quid de dictione siue: ibi. Sexto. Et quid de cōiunctione copulatiua: ibi. Quero quid. Et qd importet dictio quoad donec qd diu: ibi. Et quero. Et qd de dictione duz quousqz qñqz & qñ: ibi. Quid de dictione dum. Et qd de aduerbijs loci. & quid de aduerbijs qz tiratis an faciāt cōditionē: ibi. Alterius. Et qd de aduerbijs negandi: ibi. Alterius quero. Et an p ppositiōes inducat cōditio: ibi. Tertio pncipaliter. Et an ex vi noīs inducat cōditio: ibi. Quarto. Et an pnomē cōditionem faciat: ibi. Quinto Et an relatiuū substātie quis vel qui. inducat cōditionē: ibi. De relatiuis. Et an conditio que inducitur p relatiua sit tacita vel expressa: ibi. Sed qro. Et an verbū inducat cōditionē: ibi. Sexto. Et quid de participio: ibi. Septimo. Et quid de gerundijs: ibi. Octauo. Et quid de supinis: ibi. Nonno quero.

Legatis que relin

quuntur. Primo ponit vnā diuisionem trimembrē cuz vna exceptione vsqz ibi: cū dies. ibi ponit vnū dictū de natura secūdi membri: vsqz ibi: dies autē. ibi ponit vnū qrtū mēbrū sm gl. vel dic ibi declarat secūdū mēbrū debere intelligi de die certa an. s. incerta quādo. vsqz ibi: est autē. ibi ponitur declaratio exceptiōis. C. op. de. l. vbi. s. fi. cū si. tene menti secūda so. vt in qualibet earū no. C. secundo op. de. l. si ita. s. pegasus. C. Tertio op. de. l. stipulatio ista. s. inter cetera. cū simili. Sol.

glo. aliud in die incerta. Contra hoc facit. C. de fideicō. l. post mortem. dic ut ibi: & dicitur. j. ad treb. l. sed si ante. C. Quarto oppo. j. e. l. heres meus in pn. sed bec intelligitur sm illā: vt ibi in prima glo. no. & illa qz expediūt dicere circa diez certā vel incertā dicemus in. l. p. raria. glo. hic tāgit. Expediamus aliqua vtilia circa pditionē. primo quero quid sit conditio. Respondeo cōditio est quedā legati suspensio cuius de futuro defectus vel confirmatio dependet sm glo. s. in rubrica. & l. 3o in summa de condi. inser. qd non placet in eo qd dicit legatū suspendi: quia etiā alie dispositiones suspendunt per conditionē: vt cōtractus & sententia & similia. Item qd dicit suspensio non est verum. nam suspensio nō est effectus pendētis cōditionis & nō est conditio: vt. s. si cer. pe. l. pecuniam & l. itaqz. & patet per omnes. ll. huius ti. que ipsum actum qui pēdet ex futuro euentu vocant conditionē. Item in eo quod dicit cuius rē. aut enim intelligas cuius. f. cōditionis. & tunc male sequitur defectus seu cōfirmatio pendet ex futuro euentu. nō enim ipsa conditio confirmatur: sed in ipsius existētia alia dispositio suspenditur. Euentus dico generalit siue consistat in facto siue i iure: vt. j. e. l. multū. Item siue affirmatiue siue negatiue: vt. j. e. l. in facto. Futurus dico ad differentiā conditionū de preterito vel presenti que nō sunt pprie conditiones: vt. l. institutio talis. in. fi. de cōdi. insti. & j. e. l. eas. in. prin. & l. si ita stipulatus fuero hāc summā. de vbo. obliga. & s. si cer. peta. l. itaqz. & ibi no. vbi qz enim lex reperitur pditionez appellare que ē de preterito improprie loquitur lex: vt no. s. de. l. e. l. si sic. s. i. in glo. super verbo de monstratio. & no. j. e. l. in cōditionibus. s. i. s. de here. insti. l. ij. in glo. super verbo inesse. In quē dispositio suspenditur hoc dico ad differentiā diei certe: que dispositionez nō suspendit: vt h. & j. de vbo. obliga. l. cedere diem. quod dic vt dicam in. l. heres meus. Item ad differentiā cōditionis necessarie que non est conditio: vt. l. in illa. s. h. j. de verbo. obliga. & de noua. l. si pupillus. s. sub conditione. item ad differentiā conditionis impossibilis que nō suspendit. ideo nō est conditio: vt. j. e. l. ij. dicam plene in. d. l. i. de condi. insti. C. Videndū est ergo per que verba introducatur cōditio: & si videamus tam de cōiunctionibus qz de positionibus aduerbijs & ceteris partibus orationis. Primo ergo quero de natura huius dictionis si. vtruz inducat semper conditionem. Glo. videtur dicere qz sic fallit quandoqz in. l. muto. s. i. s. de tutel. & quod ibi not. Tu dic latius quādoqz h dicitio si. respicit verbum presentis vel preteriti temporis: tūc non facit conditionem: vt. d. l. si ita stipulatus fuero hanc summam. j. de verbo. obliga. & s. dixi. & dicam. j. e. l. demonstratio. s. i. & omnia iura que conditiones in preterituz appellant conditiones loquuntur improprie. Aliquando respicit verbum futuri temporis: & hic aduerte. quādoqz ille futurus euentus est certus omni certitudine. quādoqz est certus an. sed incertus quādo. vt mors. alquando est omnino incertus: vt sunt cōmuniter omnes conditiones. Primo casu non facit conditionem: vt. s. dixi. Secundo casu sunt glo. contrare. nam quidam dicūt qz h adiectio si moriar non facit conditionez: vt not. in. d. l. si pupillus. s. sub conditione. de noua. in. prin. glo. & l. y. tenet ibi. & C. de here. insti. l. ex tranē. Contrariuz tenet glo. in. l. in omnibus j. de reg. iur. & l. y. in. d. s. sub conditione. & ista

la picola. j. d. p. di. & demō. cogita qz bar to. hic etiā tenet pau. d. ca stro in. d. l. si ab hostibus. ANDE bal. cōsilio. cery. iij. prio lib.

De conditi. & demōstr. Rubrica.

Quid sit pditio. h habet diuisio & remissio totius tituli. ad de bonā gl. in. s. lōge in sti. de leg. et qd no. in rubri. C. d. h. sal. causa. & i. l. i. C. d. h. que sub modo.

Legatis l. qd sit cōditio.

Et vide per doc. s. in rubri. post gl. p. bal. i. rub. C. de insti. & substi. ibi improprie loquitur ter. & vide ad hoc qz habes post bar. in. l. cuz ad pñens. si certū peta.

Loquitur improprie. oia iura qz cōditione in preteritū appellāt improprie loquuntur. ad h. que. s. dicta sunt. pri. in diffinitione dixi in. d. l. cū ad pñens si cer. peta.

¶ C. quidaz ticio. Istud tñ limita vt hic p. Imol. z vide no. p. bart. in. l. ita stipu. v. ij. iu. ita hoc qro. de vbo. obl. b. C. Dico si. Itē aduerte qz si lego tibi cētū si eadem vel ptē eoz dederis scio. dictio si denotat modū nō cōditionē vt per Imol. hic in l. huiusmodi. in prin. de le. ga. l. c. Instat ergo. Istud ē verū in actu fauorabili se eius in actu odioso. p. l. iij. §. filius. §. de libe. z posthu. fm Imol. hic.

est veritas. casus est. j. e. l. quibus diebus. §. quidā ticio. de vbo. obl. l. quodcūqz. §. i. Tertio casu regula est qz dictio si. facit cōditionē: vt B. et no. C. de his que sub modo. l. i. z qñ di. le. ce. z. l. si ticio. z quasi in oibus legibus que tractāt de condi. hoc aut fallit in casibus qui patebunt ex respōsionibus ad inferiora p. traria. Instatur ergo p. tra predicta de. l. muto. §. i. de tute. fal. lit qñqz nisi per dictionē si. apponatur conditio que tacite inerat: quia tunc nō facit conditionē. hoc falsum ga in tacita conditione est cōditio z suspendit: vt B. z no. de pac. l. item ga. dic ergo qz ibi nō facit conditionē que tutoris dationem suspendat. sed bene facit p. ditionē que suspendit administrationē: z talis expressio facta a iudice intelligit facta fm qz tacite inerat. als tutoris datio vitari ref. vt ibi patet. facit ad predicta qd no. per Anno. extra de psum. c. h. in prin. mag. glo. z per Jo an. de offi. dele. c. i. in de. Item instabit contra predicta: ga dictio si. interdū ponitur p. qñuis: vt. l. si. C. de li. z eoz li. de aqua plu. ar. l. i. §. apud seruū: z ibi no. z de vbo. obliga. l. inter stipulante. §. sacra. Respōdeo ibi assumitur improprie ne resulter prauus intellectus. nam natura cōditionis est vt ex ea resulter validuz ar. a cōtrario sensu: vt. l. i. §. huius rei. §. de offi. eius cui man. est iuris. z no. per doc. C. de epi. z de l. cōuenticulā. sed in casibus dictarū leguz cōtrarius sensus est prauus. ideo ponitur si. p. qñuis. z sic ponit implicatiue sicut etiā. vel aduersatiue ad id quod prima facie videbatur fore esse. hoc expresse pbatur. C. eo. l. ij. z ibi tex. z glo. Item instatur ga reperit interdum si. p. ga: vt. l. videamus. in pn. z de in litē iurā. z de admi. tu. l. ticiū z meuiū. §. a matre. de dā. infec. l. his. z. l. a quo fundus. e. ti. So. natura conditionis est vt signi ficet rem dubiā que habebat se ad esse z nō esse. vt dictum est. ideo quādo adijcitur dictio si. aliv cui orationi que est certa vel p. certa debet poni: tunc accipitur si. p. ga. vt sit ratio potius qz cōditio: vt. d. ll. z no. §. de le. i. l. iij. z hec etiā tange in. l. demonstratio. §. i. j. eo. Itē instatur: quia dictio si. vnita cum copula z. accipitur p. qñuis. vnde in pluribus partibus iuris inuenitur et si. p. qñuis: vt. l. i. §. nūciatio. de ope. no. nū. de aq. plu. ar. cen. l. in diē. cū infinitis si. Respondeo sci re debes qz iste cōiunctiones requirūt duas orationes categoricas siue vnā hypotheticā qd ē idem dicere: vt no. in. l. questrū. de acqui. re. do. Hoc premisso scias qz qñqz h. dictio z. z dictio si. ponitur respectu eardem dispositionum. z tunc coniunctiua z si. est vna pars z ponit z si. i. qñuis vt in p. trarijs. Quādoqz ponunt respectu diuerfarū orationū: z tunc dictio si. stat pprie z facit conditionē: z dictio z. copulat z etiam stat pprie: vt. l. i. §. de vul. z pu. z insti. de vul. substi. in prin. iste. ll. tibi declarāt hoc si diligēter inspe xeris. Item circa predicta dubitatur quādo dictio si. facit cōditionē: an faciat conditionem ex pressaz. Certe sic: vt. d. l. si ticio. quādo di. le. ce. ¶ Secundo quero de dictione cū. an faciat cōditionez. Circa quod sciendū est qz h. dictio cū. quādoqz est prepositio z tunc habet vim copule vt. l. illi cū illo. de vsufu. le. v. §. de le. i. l. ticie. §. nihil. z tunc cōditionē nō facit nisi ante appa reat voluntas disponentis: vt. l. si fuerit. §. si. de ma. tes. z ibi bonus tex. z. §. de leg. i. l. si ancilla. z insti. §. le. §. sed si quis ancillas. quādoqz dictio cū. est coniunctio quod est semper cū apponitur verbo preteriti temporis vel presentis: z tūc nō facit conditionē: ga p. ditionē nō est de preterito:

d. C. Item in statur. adde tex. iuncta gl. in. l. si. C. q. bus res iudi. nō no. ¶ C. Dictione cū. Not. de dictione cū. p. bal. i. rub. C. de isti. z substi. sub cō di. fac. p. bal. in. l. ex bis. i. pri. C. qñ di es le. ce. z in. l. ceterisimis. §. si. de ver bo. obl.

sed ponitur causatiue cū. p. ga. vel aduersatiue p. qñuis. vt dicemus. j. e. l. demonstratio. §. i. quā doqz dictio cū. reperitur aduerbiū. s. cum. p. quā do. quod est quādo apponit verbo futuri tem poris. tunc lex videtur ponere regulam qz inter si. z cū. non sit differentia. z vtrūqz conditionē inducat: vt. l. qui promisit. de cō di. inde. z. j. de verbo. obliga. l. quocūqz. §. pe. z h. no. in glo. ta men ga multe. ll. vident cōtradidere. ideo circa hoc posuerunt distinctiones: z no. Guil. in. d. l. qui pmisit. B. in. d. l. quecunqz. Tu tamen vt apertius intelligas scias qz ppria z principalis differentia inter si. z cū. est: ga si. denotat princi paliter conditionē. secundario tempus: ga nulla conditio est que in se non habeat tempus futu rum vt iā dixi. dictio cū. denotat principaliter tē pus. est enim aduerbiū tēporis. secundario cō ditionē. probatur. j. quādo di. leg. ce. l. si ticio. z. j. e. l. si quis legati. in prin. ¶ Ex hoc insurgunt plures alie differentie. prima est quādo ista ver ba apponunt circa substantiā obligatiōis: uel cir ca volūtate qz exprimit p. vbo futuri subiūctiui. nā illa stipulatio pmittit si voluero nō vlet. sec° si cū voluero: vt. l. ceterisimis. §. si. j. §. vbo. ob. Rō fm B. ga in primo est conditio expssa per si. in secūdo est conditio tacita per cū. z expressa no cent zē. vt. j. e. l. nōnūqz. licet glo. in. d. l. ceteri simis. multū laborez. ¶ Secūda differentia est: ga si pmittis mihi vt legas. x. cū petiero nō facit cōditionē: vt. l. si. x. cū petiero. j. de verbo. ob. z. j. e. l. ticia. secus si pmittis vel legas. x. si petiero vt no. in. d. l. si decez cū petiero. Ratio similiter est: ga per si. est cōditio expressa. per cū. tempus principaliter. z ideo cū talis temporis expressio sapiat exactionē siue executionē de presenti nul lam suspensioem inducit: vt. l. liber homo. §. de cem. de vbo. obl. ¶ Tertia differentia est: ga di ctio si. siue apponitur circa dispositionē siue cir ca executionē facit dispositionē conditionālē: vt. j. e. l. quibus diebus. §. quidā ticio: s. dictio cū. facit dispositionē conditionālē si apponit circa dispositionē. secus si circa executionem: vt. §. de le. i. l. si cui. z. C. quando di. le. ce. l. ex bis. ita di cunt doc. s. certe qd dicit de dictione si. est verū in vltimis volūtatibus: vt. d. §. quidā ticio. z ibi no. secus in p. tractibus: ga tunc nō facit disposi tionē p. ditionālē: s. z resoluendā sub p. ditione: vt. §. de in diē adie. l. ij. z ibi bo. glo. Itē qd dicit de dictione cū. est verū: si per cum. adijcā circa executionē tempus certū vt euetus certe etatis. secus si incertū: vt no. j. ad treb. l. seius saturnin°. dixi in. d. l. si cui. remanet ergo differentia inter si. z cū. tunc cū in vltimis voluntatibus circa exe cutionē adijcā quicunqz futurus euentus colla tus in tempus certū. puta certe etatis uel simile. ratio tunc est: ga ex eo qz dispositio precessit pu ra: z postea adiecit per dictionē cū. que pricipa liter significat tēpus. presumit testatorē uoluisse adijcere p. ditionem. Ex predictis colligitur per dictionē cū. inducitur p. ditione tacita nō expressa. hoc tangitur. j. e. l. cōditiones que extrinsecus. ¶ Tertio quero de hac dictione nisi an faciat p. ditionē. Dic qz qñqz dictio nisi. apponit vbo preteriti uel p. sentis tēporis: z tunc ē dictio me re exceptiua. de cui natura solet dici in. l. actiōe. C. de trasac. plenissime in. l. si eū. §. q. iniuriā. §. si qs cau. aliqñ adijcā uerbo futuri temporis: z tūc est quedā glo. qz uidet dicere aut dictio nisi. precedit dispositionē: aut sequit: ut no. de act. z obl. l. obligationū fere. §. p. ditione. s. illud est fal sum: ga quicqd precedit in ordine locutionis.

f. Non sit differentia. Differentia inter si. z cū. habetur per doc. in. d. l. ceterisimis. §. si. p. bal. i. d. l. quodcūqz. §. nō solū. z vide bar. i. l. eadem circa si. anpe. col. in. v. ij. qro iuz p. dicta.

g. Apponitur. Et vide Barto. in. l. si eum. §. miu. riay. si quis cautio. z ad de Imol. p. bar. in. l. qd. cūqz. de vbo. obl. z qd ibi dixi p. Imol. b. C. Ex bis. Et ad limita tionē huius vide ter. i. l. si ita scriptū in si. §. de ad ministrat. tu. ro. qd no.

i. Dictione nisi. No. de hac dictione nisi. z qd in sententijs. est ter. gl. z In. no. in. c. reg. sili. de ap. pel. z bal. in. l. quibus. §. quidā ticio. j. co. z vide aliquid per Imo. in. l. qd cūqz. §. nō solū. de verbo. obl. z qd ibi scri pti post eū. p. fal. in. l. act. C. d. trasac. z Dy. in re. gula pecca. tū. de regu. tur. in vi.

tamē in ordine intellectus semp precedit dispositio: z sequitur illa exceptio p nisi. Sic ergo aut loquimur in ultimis voluntatibus z totā dispositio nē facit conditionale: vt. j. e. l. qbus diebus. §. qdā ticio. z. l. fideicomissa. §. qdā. s. de le. iij. aut loquimur in actibus. z tunc aut dispositio fuit acta p verba futuri tps: z tūc idē: aut p verba p̄sentis vel p̄teriti tps: z tūc dicitio nisi. facit resolutionēz conditionale: lz dispositio sit pura: vt no. de in diē adie. l. ij. lz glo. de hē emp. l. ij. at sonet z non bene. ¶ Quarto quero de dictione alioqn. Ista dicitio mirabilis est z nō soluz facit oronem conditionale: lz in seipsa oronem cōtinet: z inducit conditionē dīā p̄cedenti dispositiōi. exponit enim alioqn. i. si non fuerint p̄dicta: vt. l. si finita. §. ex hoc edicto. j. de dā. infec. z ibi no. z. s. de dolo. l. eleganter. §. pe. z. j. de fideicō. l. l. si cui legata. z. s. de le. ij. l. lucius. §. lucius. z. s. de le. i. l. si seru⁹ legatus. §. si seruus. z. s. de ipē. in reb⁹ do. fac. l. oino. hoc idē p̄nuiciat papa vt refert Spe. de citatiōe. §. i. h. lz pōe papa. vñ iuriscōsult⁹ q labo raut in cōceptiōe penalis stipulationis. de hbo. obli. l. cū qd. z. l. p̄tinu. §. pe. vno hbo potuissz se expedire. siue p̄cedit dispositio affirmatiua siue negatiua pōt subijcere stipulationē penalem hoc mō. alioqn tātū dabis. z hoc est verū pprie sumēdo lz qñqz in alia significatiōe reperiat: vt. l. dāni. §. pe. de dā. infec. z. l. fluminū. §. idē seru⁹. e. ti. lz in p̄ma ista p̄iunctio cū alia p̄iunctiōe adiungit: z sic suā naturā imitat. in scōa in vna z ea dem ofone ponit. z sic nō pōt iducere conditionē cū tūc semp requirunt due ofones dispositio z cōditio. ¶ Quinto q̄ro de dictione als. qñqz facit conditionē sicut dicitio alioqn: vt. l. diuortio. circa prin. de neg. gef. z tunc resoluit in si nō. vt no. in. d. l. diuortio. de iureiur. l. als. qñqz alias significationes hz. nā qñqz est aduerbiū loci: z ponit alias. p loco alio: vt. l. adeo. §. si toto. j. de acq. re. do. qñqz est aduerbiū tps. z ponit alias. i. ali qñ vel alio tpe: vt. l. diē p̄ferre. de arbi. z de p̄di. sine causa. l. iij. qñqz ē aduerbiū q̄litas z ponit alias. i. afr. vel alio mō: vt. s. de pec. l. deniqz. §. vtrū. z de aqua quoti. z effi. l. i. §. illud. qñqz ponit als. i. alio casu: vt. l. q in testō. §. mulier. de testa. z hoc ex natura ofonis i qua h dicitio ponit possit qz facili⁹ p̄prehendere. ¶ Sexto quero de dictione siue. Et dico qz ppria natura hui⁹ dictionis est vt sit disiunctiua qz verba disiungit: sen sum tñ p̄iungit: vt alexāder siue paris: vt. C. de in litē dā. tu. l. ad p̄tendā: z ibi no. tñ qñ hec dicitio cadit iter duas ofones futuri tps respectu vni⁹ dīpōnis: tūc conditionē seu conditiones iducit disiunctiue: vt. j. qñ di. le. ce. l. hui⁹. z de hbo. ob. l. si ita qs stipulet. ¶ Quero qd d p̄iunctiōe copulatiua. Rūdeo qñqz conditionē iducit si denotat ordinē: vt vñ d necessitate p̄cedat aliud sequatur: vt. l. mulier. §. pe. de cōdi. insti. j. de statuli. l. si peculiū. in pn. z. §. is cui. Idē puto de p̄iunctiōe alternatiua qñ est significatiua ordinis: vt. l. cū p̄. §. pe. s. de le. ij. ex qbus p̄cludo qz oīs cōiunctio qz dispositionē suspēdit in aliquē futurū euentū iducit conditionē: vt ex p̄dictis p̄. hoc dico qz iste cōiunctiōes sepe ponūtur iproprie z vna p̄ alia: vt. j. e. l. eas cās: z ibi no. ¶ Secūdo principl q̄ro de natura aduerbiōz. z primo de aduerbijs tps. de illis aduerbijs loquor q futuru tps respiciunt. als non esset conditionē: vt pluries dixi. ¶ Et q̄ro de dictione quoad. donec. q̄diu. qd significat. vt ecce lego vel p̄mitto tibi centū quoad fueris in studio z q̄diu fueris in studio: vel donec fueris in studio qd idē est. ideo iura p

miscue allegabo. Et videt qz ista verba faciāt conditionē: vt. j. e. l. p̄. §. si. z. s. de an. le. l. l. gatū. z de ali. le. l. gaio. §. ip̄erator. s. de serix. l. iij. i pn. Ecōtra qz nō faciāt conditionē lz modū. no. C. de le. l. i. z. i. d. l. iij. de serui. p glo. Alibi videtur qz ista aduerbia solum tps seu dilationē q̄dā inducāt: vt. s. de excu. tu. l. pe. in pn. z multa alia iura diuersimode loquūtur in hac materia. ideo ad oēm declarationē dic. qñqz iste dictiones apponūtur ad inchoationē alicui⁹ bñficij: z tūc faciūt conditionē: vt. j. e. l. p̄. §. si. de an. le. l. legatū. de ali. le. l. gaio. §. ip̄erator. z. C. de leg. l. i. in oibus illis legibus iducit legatū annuū mēstruū vel diurnū: vt in alimētis. z ideo ad inchoationem cuiuslibet legati apponit. hoc sentit Ly. C. s. indi. vidu. l. si. Aliqñ iste dictiones apponūt ad suspēsiōnē alicuius bñficij seu dispositiōis p̄ambule: vt illa talis dispositio differat in euentū alicuius casus. z tūc aut suspēdit in euentū certo tpe limitatū z facit diē: vt. l. scimus. §. donec. C. de iure deli. aut suspendit in aliquē euentū incertū z facit conditionē: vt. s. de p̄di. inde. l. sufficit. q lex ē satis no. ad hoc. qñqz iste dictiones apponūtur ad limitationē bñficij iā cōcessi seu dispositiōis p̄ambule. f. vt id duret in euentū seu in affectu alicuius casus. z dico qz iducit conditionē quedā extinctiua dispositiōis p̄cedētis nisi in casu q. j. dicitur: ut. l. iij. in pn. s. de serui. ubi est expresse tex. ¶ Aduertendū est tñ qz iste conditiones extinctiue qz p̄ has dictiones significat qñqz extingūt ipso iure qñqz ope exceptionis. nam aut apponitur lege: z tunc eius euentus extingūt ipso iure: ut. s. de condi. fur. l. sine. §. q̄diu. z de noxa. l. in s. lictis. §. si detracta. ratio qa. l. habet hoc facere. Aut apponitur ab hoīe. z tunc aut circa obligatiōes mere p̄sonales: aut circa realia iura. p̄mo casu nō extingūt ipso iure siue in actibus siue in ultimis uolūtatibus: ut. j. de hbo. obli. l. euz. g. §. qui ita. z ibi expresse de dictione donec. z. s. de le. i. l. nemo pōt: z ibi rō p̄z. aut circa iura realia z tunc aut circa ius dñij: aut circa alias sūtutes primo casu puto esse dīam: aut loquimur in ultimis uolūtatibus z extingūt ipso iure: ut. C. de le. l. si. fm primā so. ibi positā que est uera. Rō qa testator pōt rei trāfferre dñij ipso iure: aut loquimur in cōtractibus: z tūc nō extingūt ipso iure. ratio qa p̄tractū non pōt hoc regulariter fieri. ut no. de condi. ob cau. l. ea lege. z. l. si. C. de re. ali. nō alie. cū si. Secūdo casu qñ circa alias seruitutes. tūc aut circa seruitutes p̄sonales ut usu fructus. z extingūt ipso iure: ut. C. de usufruc. l. ambiguitatez: z ibi expresse de dictione donec. Ratio qa usufructus pōt finire tēpore: ut. l. iij. s. usufru. aut circa alias seruitutes reales z non extingūt ipso iure: ut. l. iij. s. de serui. ubi expresse ponitur de dictione q̄diu. rō qa seruitutes reales nō possunt p̄stitui ad tēpus ut ibi. hec lz sint de materia. d. l. iij. z. l. nemo pōt. s. de le. i. tamē h uoluit dicere q̄tum p̄tinet ad intellectū harū dictionum. Sed p̄tra p̄dicta instat de. l. pe. de excu. tu. z de suspe. tu. l. iij. §. qz si qs. ubi iste dictiones nō iducit conditionē extinctiua nec extingunt ipso iure. lz hoc possit fieri: qa tutor nō pōt dari ad tēpus: ut. d. l. pe. sed magis iducit diēz. So. dñi iste. ll. in hac materia turbauerūt animū meū. finaliter dico qz qñ per has dictiones tēporales dispositio p̄fertur in aliquē euentū limitatū certo tēpore: tūc faciunt diē: sed qñ tpe incerto: tunc faciūt conditionē: ut. s. p̄xi. dixi. z dixi etiam. s. cū tractaui de dictione cū. Alid ad p̄positū in illis. ll. dispositio est circa tutelā que ē limitat

Dictione alioqn. Ista dicitio alioqn est separatiua: vt. l. ij. z ibi Ricar. z bar. de sal. s. si cer. pe. Aliqñ p̄ aliter ponit: vt no. in. l. alioquin. de cōtrahē. emp. e insti. de iust. z iurc. s. i. de dictione alioqn. vide tex. i. l. ex diuerso. in pn. solu. ma.

Dictione siue. De con iunctiōe siue dixi in. d. l. si ita quis. z vi de bart. in. l. demonstratio falsa. §. qd aut. in h. i. j. col. j. eo.

Con iunctiōe copulatiua. vid imo. j. eo. l. qui duobus.

Quid significat. vi de bart. in. l. q ita. de ob. obli. z. i. d. l. legatū. Et de dictione donec. vid bar. to. i. l. ambiguitatez. C. de usufr. vbi etis de dictione quousqz.

A Dictione
du. Et vide
no. per glo.
bar. z puto i
.l. i. C. de le.
ga.

B Dictione
quousqz. vi.
de gl. z doc.
in. l. i. C. de
le. z bart. in
.l. h. j. ad ter
tu.

C Ut de di
ctionib. po
nit Jo. an. i
regula nulli
ex consilio. in
mercuali
bus.

D Ut trig
casul. Per
Bal. in. l. ex
arrali. C. de
ac. emp. z q
facit ditione
ne est ter. in
.l. post dotē.
i. v. lect. solu.
ma. Et de di
ctione in ad
de ter. z qd
ibi no. volu
it Jmol. i. l.
publius. in
prin. j. co. et
bar. in. l. qui
bus diebus
.s. h. j. co. vi
de not. in. l.
gallus. s. il
le casus de
lib. z postbu
e Quarto
principaliter
quero. Et d
plurib. alijs
dictionibus
vide qd scri
ptū est in. l. si
qs ita d au.
z arg. leg. et
de istis h: et
quibusdam
alijs. vide et
p bar. j. ca. l.
demonstra
tio. p totā. l.
f Cōditio
ne. Quid si
testator di
cat relinquo
tibi sub tali
pacto. sic q
intelligit reli
ctū sub cōdi
tione vel mō
.l. filijs ma
trē z ibi bal.
.C. de inof.
tes. Quid si
dixit salvo z
reservato. vi
de bal. in. l.
iij. in. i. col.
.C. de fruc.
z lit. expē. z
ibi dixi d di
ctione sm.
Quid d istis
vbi do tibi
sub hac diti
tione vt facial
dic q signifi
cat modū. l.
cū res. z ibi
bal. C. de do
na. Quid de
his vbi q
possio pete.

ta certo tēpore qm̄ finit̄ pūbertatē. Illud ergo
qd̄ adijcī per dictionē quoad. est limitatū certo
tēpore. s. quoad reipublice cā nō abert̄ illud tē
pus quo nō abierit reipublice causa adijcī circa
tutelā que finit̄ p tps certū. s. pūbertatis. merito
facit diē seu dilationē nō ditionē extinciuam: z
sic apparet q glo. q dicunt q dicta aduerbia fa
ciunt modū nō bene dicūt: ut. l. ut uim. ubi no.
de natura istarū ditionū: qal3 qnqz extinguat
ipso iure. qnqz ope exceptiōis. qnqz differat: ut
.s. dictū est. tū ille ditiōes haberēt qdam vtu
tem repetitiuā ut dispositio suuz reassumat esse
ctum ipedimēto cessante: ut. d. l. pe. z. d. l. iij. s.
q si qs. pbat apertius in. l. si cū in annos. in pn.
qui. mo. usufru. amit. qd̄ est notādus. ¶ Quid d
dictione dū. Rūdeo idēz qd̄ in p̄dictis: ut. l. q
cōcubinā. s. uxori. s. de le. iij. facit qd̄ no. in. d. l.
.iij. de serui. z j. e. l. si qs ita legauerit. Quid de
ditiōe quousqz. Credo idē qd̄ in dictis ditiō
nibus: qa eadē est rō qm̄ idē significāt: ut de ma
nu. tel. l. i. peratores. z. d. l. si cū in annos. in prin.
Idē etiā de ditione vsqz. ¶ Quero de ditiōe
qnqz. Rūdeo idē: vt. j. e. l. cuz uir. ¶ Quero de
ditiōe qn̄. Rūdeo idē. qn̄ di. le. ce. l. si pupille.
Et aduerte qa oīa p̄dicta aduerbia tps de qui
bus. s. dixi requirūt duo sba. s. uerbum disposi
tionis z uerbū cōditionis. Idē ergo in similib
aduerbijs tps. Idēz credo q ubiqz dixi deā
aduerbia facere cōditionē: qa intelligo scōario
principaliter tps: ut dixi. s. de ditiōe cū. z uide
qd̄ de aduerbio postq̄. dicā. j. e. l. qb̄ dieb. s.
fi. ¶ Alterius qro de aduerbio loci ut d ditiōe
ubi. Dico q qnqz iproprie ponit z facit condi
tionē: ut. l. si ita scriptū. s. fi. s. de le. ij. ¶ Quero
de aduerbijs q̄titatis ut de ditione quatenus.
Dico q facit aliqñ ditionē: ut. l. stichū q meus
erit. s. de le. i. licet qnqz aliter ponat: ut. l. i. j. de
ope. no. nū. ¶ Alterius qro qd̄ de aduerbijs ne
gādi ut de ditione ne. Rūdeo d hac est dubiuz
an faciat cōditionē uel modū. z ideo de ea dice
mus. j. e. in. l. qbus diebus. s. fi. ubi dicemus de
mō z ibi dicemus de quibusdā alijs ditionib.
ut de ditionibus uti: dūmō: z stib. Subijcio
tamē h regulā q omne aduerbiū quod disposi
tionē suspendit in aliqñ futurū euentū facit cō
ditionē. ¶ Tertio principaliter qro de preposi
tionibus an per eas inducat conditio. Et dico
q conditio inducī qnqz p prepositiones deser
uientes accusatiuo casui: vt p ad. j. e. l. si vir. licet
qnqz ista eadē p̄positio reperiat iducere modū
vt. j. e. l. qbus dieb. s. fi. z ibi de hoc dicā. Itēz
per p̄positionē deseruiētē ablatiui casui: vt in
prepositionē cū. si uolūtas defūcti appareat: vt. l.
si ita fuerit. s. i. j. de manu. testō. Item p prepo
sitionē deseruiētē vtriqz casui: vt p p̄positionē
in. vt. j. e. l. solemus. z. l. nec semet. s. fi. in habita
tione. j. qn̄ di. le. ce. Et breuiter hec ē regula qn̄
fit p p̄positionē dispositio suspendit in aliqñ i
certū futurū euentū: tunc inducitur cōditio. ista
intelligēt melius cū tractabif de materia modī
j. e. l. qbus diebus. s. fi. ¶ Quarto principaliter
quero de noīe vtrū ex vi noīs inducat cōditio.
Rūdeo inter dispositionē z cōditionē de necessi
tate debet esse diuersitas: vt. l. si ita stipulatus. d
verbo. obli. z p oēs. ll. huius ti. mō noīa q sunt
de substantia dispōnis vt nomē p̄sone disponen
tis z p̄sone in quā cōferet dispositio z rei de qua
fit dispositio. ista noīa pur sunt significatiua ali
cuius substantie exntis nō iducūt ditionēz. ala
sequerēt q idē esset ditiō z dispositio q sunt re
pugnātia: sed si sunt significatiua alicui q̄litaris

substantie nō exntis: sed que dependēt ex futuro
euentu tūc inducūt ditionē: vt lego partū are
tuse fructus fundi z similia. H eni nomē partus
nō significat substantiam s3 quādā qualitātē que
inesse sperat̄ rei future. q̄si dicā lego illuz hoīem
q erit partus aretuse: vel quē aretusa pareret: z
sic de filibus: vt hac. l. in fi. z. l. interdū. de sbo.
obli. vel si diceret q illa noīa essent significatiua
substantie future idē est qa tacitā cōditionē con
tinent si nascet̄. si inesse p̄duceretur. Itēz qn̄ in
dispositione apponitur quedā que nō sunt de
substantia dispositionis s3 apponunt tanq̄ causa
de futuro: vt p̄mitto centū noīe dotis. istud no
mē dotis est causa pendens de futuro z facit cō
ditionē tacitā si matrimoniū sequat̄: vt. s. de iur
re do. l. si stipulationē. cū fi. Idē in legato dotis
noīe: vt dicā. j. e. l. ticio centū. s. ticio. l3 glo. h di
cat p̄trariū. idē in donatione causa mortis. nam
hoc dictū causa mortis facit cōditionem: vt. s. fi
cer. peta. l. nam oīs: z d do. cau. mor. l. si mortis.
qnqz tamen cū ista appōita sunt p modū cause
future faciunt modū de quo dabimus doctrinā
in. l. qbus dieb. in fi. j. e. qa ergo quādoqz noīa
suspendūt dispositionē in aliqñ futurū euentuz.
ideo dicūtur facere ditionē. ¶ Quinto princī
paliter quero de p̄nomie an ditionē inducat.
Circa qd̄ sciendū est q quedā sunt p̄noīa que re
quirūt vnū uerbū tm̄. quedā sunt que de sui na
tura requirūt duo. de primis dico q quedā sūt
significatiua substantie: vt ego tu z ille quilibet
vterqz z similia. z ista cōditionē nō faciūt p se de
sui natura nisi ex natura p̄iuctionis vel aduerbijs
vel alteri p̄tis ofonīs: vt. s. dixi d noīe: qa eadē
est rō. qdā significāt q̄litarē: vt meū tuū z suū. z
ista sigdē adijciātur uerbo futuri tps faciūt cō
ditionē vel demonstratiōez: vt. l. nup. s. de le. iij. d
alijs s3 p̄noib. q̄ requirūt duo sba dico q qdaz
sunt distributiua. quedā relatiua. distributiua si
adijciant sbo futuri tps semp faciūt ditionē.
hoc pbat primo in distributiuo si qs. s. de le. i.
.l. q filiabus. s. i. z. s. de pig. act. l. si necessarias.
.s. si annua. in fi. s. cū fi. Itēz in distributiuo q
qs cū suis obliquis: vt. s. de vul. z pup. l. q libe
ris. s. h verba. z. s. de le. i. l. iij. s. fi. z. C. de ipu.
z alijs substi. l. si. cū fi. l3 sit ar. p̄tra. j. e. l. in cōdi
tione. s. i. dic vt ibi. Item in distributiuo q̄qz
vt. j. de iur. fil. l. edicto. circa prin. Itēz de distri
butiua vter vt. s. de condi. insti. l. vter. z idem in
omnib. s3 sibus q duo uerba requirūt de sui na
tura. sed si adijcerent uerbo p̄teriti tps vel pre
sentis esset demonstratio: vt. j. e. l. demonstratio: z
ibi dicā. ¶ De relatiuis videamus. z primo de
relatiuo substantie z de relatiuo quisqz vel qui.
qd̄ est relatiuū substantie: vt no. C. de sen. q p eo
qd̄ interest. l. i. in antepe. glo. z insti. de inuti. si
pu. s. alteri. de hoc dico q qnqz ponit distribu
tiue nō relatiue. qd̄ est qn̄ referet ad aliqñ gene
ralitatē: vel ad terminū cōmunē z tūc facit diti
tionem sicut alia distributiua: vt pbat de re. du.
.l. si fuerit. qnqz ponit relatiue. qd̄ est quādo re
fertur ad rem certā vel limitatā: z tunc siquidez
iungitur uerbo p̄sentis vel p̄teriti tps nunq̄ fa
cit conditionē sed demonstratiōē licet quedam
iura uideant̄ cōtrariū dicere. qd̄ examinabimus
j. e. l. demonstratio. in prin. qnqz iungitur uerbo
futuri tps. z tunc facit ditionē: ut. l. stichū. qui
meus erit. s. de le. i. z. s. de le. iij. l. nup. in fi. S3
p̄tra hoc uidef fortiter. s. d here. insti. l. ij. ubi di
cit testator ex partib. quas ascripsero: z tm̄ p̄tib.
nō scriptis est heres. Ad hoc rūdeo z bene no
tandū est: q istud relatiuū iunctū sbo futuri tē

re ex uolūta
te mea dicit
bart. in esse
ctu q indu
cūt cōditio.
nez ita dicit
in. l. post do
te. in. v. lect.
solu. matri.

poris inducit conditionē ad suū aīcedēs: vt dicitur. ll. patet. Hoc premisso qñqz istud relatiuū refertur ad aliqđ substantiale ipsius dispositiōis. vtrū ad rē legatā: & tunc totā dispositiōē facit cōditionalē: vt. l. stichū: & l. nup. palle. qñqz refert ad aliqđ accidētale ipsius cōditionis: tūc ipsuz accidēs facit p̄ditionale: & sic deficiēte cōditione remanebit dispositio iuris sine illo accidēti: vt h̄ & in. d. l. ij. nam ibi dicit instituo te ex partib⁹ quas ascripsero. aīc illius relatiui quas: est illa dicitio p̄tibus. pars aut institutiōis non est de substantia: sed est quoddā accēs. & iō cōditione deficiente deficit illud accēs & remanet sine partib⁹ institutis. & hoc vult sentire glo. s. de le. i. l. stichū q me⁹ erit. Ex hoc p̄cludo ad aliud de quo posses quere: vtrū relatiua accētis: vt q̄litatis: q̄tatis: v̄l quotatis: vel numeri: vt q̄lū q̄tus quotus & quodcūqz faciāt cōditionē si iugant verbo futuri t̄pis. Et dico q̄ faciāt cōditionalē illā qualitātē non totalē dispositiōē. ar. d. l. ij. & videf casus b̄ here. isti. l. clemēs. §. si. vñ itellectū glo. ¶ Sz q̄ro b̄ iuxta p̄dicta an ista cōditio que inducī p̄ ista relatiua dicat cōditio tacita vel expressa. Et glo. q̄ ē in. d. l. stichū. dicit q̄ est p̄ditio tacita: idē sentit hic in si. tex. & gl. si bene inspiciat. Lōtra hoc videf tex. q̄ siue cōditio apponat p̄ si. siue p̄ relatiuū iunctū verbo futuri t̄pis nihil interest: vt. d. l. ij. de here. insti. & s. de le. ij. l. nup. in si. & ibi tex. videf. Quid dicē dum. dico q̄ est cōditio tacita p̄ tex. & glo. huius. l. in si. rō hui⁹ est: q̄ natura conditionis vult vt ipsam dispositiōē respiciat & ipsam suspendat: vt. j. e. l. legata. & l. cū ad p̄sens cū. l. se. & s. si cer. peta. l. cedere diē: sz istud nō refert se ad dispositiōē vel actū verbi disponētis principl: sz solum refert se ad suū aīcedēs. alias accēs secūdario p̄ illud aīcedēs vel accēs sic q̄lūcatū porrigitur ad actū verbi disponētis: & ideo dicit fieri cōditio tacita: q̄ hoc cōtingit ex natura rei in dispositiōe apposite sic qualificata p̄ relatiuū. si cur d̄f tacita qñ legant fructus fundi vel partus ancille. & ideo d̄f tacita q̄ secūdario hoc facit. sicut dicimus d̄ dictione cū. & alijs aduerbijs tēporis: vt. s. dixi. & hoc est multū v̄ale. p̄pter illas d̄fias quas. s. posui inter si. & cū. Nō obstat iura ista: q̄ verū est q̄ nil interest. nō tñ p̄ oia nil. vt in multis s̄tib⁹ habemus ut i. l. sacrilegij. §. si. q̄. j. ad. l. iulīā pecu. Ex his ergo p̄cludē q̄ cōditio d̄f tacita q̄ttuor modis. primo cū nil exprimit: nec id qđ suspendit: nec euentus in quē suspendit vt in illis cōditionibus q̄ tacite subintelligunt a lege: vt. s. de leg. i. l. iij. vel que ex vi nois insunt: vt. s. dixi. scōo qñ actus suspendēs exprimit sed nō exprimit euentus in quē suspendit: vt in cōditione q̄ inducī p̄ dictionē als: & aliqñ: vt. s. dixi. nam cōditio est que suspendit & illa exprimitur: & ipse continet in se tacite euentum in quē suspendit. tertio qñ vtrūqz exprimit sz principl donat tempus. secūdario cōditionē. quarto si m̄lter qñ utrūqz exprimit sz nō porrigit principl ad actū verbi vt in cōditione q̄ inducī p̄ quis vel qui. vt. s. dixi. Ex his habes q̄ cōditio que inducī p̄ iunctiones est cōditio expressa: q̄ actū verbi respicit. Item q̄ inducī p̄ aduerbia vt sit aduerbiū t̄pis: q̄ etiā aduerbiuz t̄pis respicit actum verbi & ipsum suspendit. idē dico de ea que inducī p̄ prepositiones: q̄ etiā p̄positio circa actū verbi disponit & eū suspendit in aliqñ euentū. idē dico de his cōditionibus q̄ inducītur per noia distributiua: q̄ semp distribuit circa actū verbi & ipsum suspendunt. & hoc

est verū cū sit actus. als euentus in quē suspendat exprimit: & de effectu istarū p̄ditionū que tacite intelligunt dicemus. j. e. l. p̄ditiones que extrinsecus. ¶ Sexto principaliter quero de verbo. an cōditionē inducat. Breuiter dico q̄ nō. nā aut dicit q̄ verbū inducat cōditionē respectu sui ipsius: & hoc est impossibile q̄ dispositio & cōditio esset idē: aut respectu alterius verbi positi in alia dispositiōe & videf etiā ipossibile. nam vñ verbū nō iungitur verbo alteri nec disponit in illo nisi mediāte aliqua iunctione aduerbio vel aliquo alio distributiuo vel relatiuo qđ haberet hoc inducere: & sic nō induceret ex natura sui sed ex natura alterius vt dictū est. als faceremus malā grāmaticā. §. l. plautius. de au. & ar. leg. predicta fallunt in verbo infinitiui modi qđ pōt iungi alteri verbo sine iunctione: & tūc sicut nomē posset inducere cōiunctionē: vt sibi gratia p̄mitto te dotare. ar. l. si pupillus. de iure do. ¶ Septimo principl videndū est de particiPIO: an inducat cōditionē. Circa qđ est sciēdum q̄ qñqz participia ponunt absolute: & tūc ē mirabile: q̄ licet fuerit preteriti tēporis tamē inducit cōditionē. ratio q̄ futurū tempus significat cū quadā preteritione vt dicamus in futuro subiunctiui. hoc p̄bat. j. e. l. a testatore. & j. ti. i. l. acceptis. s. de euc. l. qui libertatis. §. seru. s. vsur. l. euc. de sta. li. l. stichus. in prin. & §. i. & ista cōditionē reputo expressam: q̄ actus verbi dispositi per has cōditiones directo suspenditur & euentus in quē suspenditur exprimit. quādoqz participia nō ponunt absolute sed reguntur sicut alij casus: & tunc participia presentis vel preteriti tēporis non faciūt p̄ditionē q̄ nō sunt de futuro. participia vero futuri tēporis posset distribui. an faciant cōditionē ut in hoc exemplo lego tibi stichum futurū meum cū moriar. Et videtur q̄ non facit cōditionē: ut. l. si quis vna. in prin. s. de peri. & cōmo. rei uen. Contrarium credo q̄ faciat cōditionē tacitam: sicut cū dico stichum qui meus erit cū moriar: ut. d. l. stichū qui meus erit. nam est eadem ratio: q̄ talia participia magis adiūciūt quādas qualitātē futurā rei legatē q̄ actui uerbi: ut. s. dixi. Non ob. l. si quis uina: quia illud participiū degustāda fuit adiectum executioni non dispositioni. Item habuit limitationē certi temporis. merito nō facit dispositiōē cōditionalē. facit. l. ex his. C. quādo dies le. ce. dixi. s. circa dictionē cum. facit qđ dixi. s. circa aduerbiū tēporis. ¶ Octauo quero principaliter de gerūdijs. Respondeo de hoc dixi. s. de acqui. here. l. si tu ex parte. scias tamē q̄ s̄m grāmaticos gerundiū nō differt ab infinitiui: nisi quia habet casum. & ideo dic aut gerūdiū ponitur in constructione mediāte aliqua prepositione: & tūc dic ut. s. dixi. in. vi. q. principali. qñqz sine prepositione & tunc dic ut. s. dixi. in. vi. q. de uerbo infinitiui. quod nominaliter ponit. Declarauit latus in. d. l. si tu ex parte. iō non curauit perfectā dare doctrinā: sed si utrūqz repetitur ex iaz dicitis potest sumi quid iuris sit. ¶ Nono quero de supino. Circa quod sciēdū est ut dixi de gerundio. nam supinum nō differt ab infinitiui nisi quia habet casum. ideo aduertēdu est: quia supinum non habet nisi duos casus scilicet ablatiū & accusatiū. ratio est q̄ natura supini est designare seu respicere solum terminū alicuius actus: & terminus est duplex. f. termin⁹ a quo. & per hoc habemus ablatiū: ut. s. de mīno. l. iij. §. minorem. ubi hoc supinum natum intelligitur a momento natiuitatis: uel est termin⁹

¶ C. l. clemēs §. si. adde bonū tex. & ibi bar. & doc. in. l. si tici⁹ mī. hi. s. cū ita. de lega. ij. ¶ Sed q̄ro Cōditio q̄ inducī p̄ relatiuū an sit tacita. adde bonū tex. in. l. si ita q̄ p̄ miserit. l. p̄. & ibi bart. et doc. de vbo. obli. adde tamē q̄ ipedit trāsmisiōē s̄m bar. in. l. cōditiones ex trinsec⁹. j. e. ¶ Quatuor modis cōditio dicat tacita p̄ bal. in rub. C. d̄ m. si. & substi. ¶ De gerūdijs. Ser un diū vtz faci at p̄ditiones habet p̄ Fa. bu. i. l. i. C. d̄ bis q̄ latro. & late p̄ bal. in. l. falsus. i. iij. col. C. de fu. ¶ Mono q̄ro. vide glo. in. l. meua. i. prin. fo. ma. & bal. in. l. id qđ paupib⁹ in. i. col. de epi. & cleri. & Jo. an. i. c. i. de postu. p̄. la. in. vi. i. no uella. de p̄ticipio vid qđ dixit bar. in. l. tūc. i. h. s. de pecu. leg.

On- ditio. nu. Et facit iste tex. an rps iplen di pditione currat igno rati. de quo p bal. in. l. i. in. ix. q. C. d. isti. z substi. z aliqd per bal. i. auc. cui relictu. in. ij. col. v. de q anno. C. de indi. vidu. It facit an metecaptus possit condi tionem iplere. de quo per bal. in. l. i. §. finatit aliqd sub conditoe. de cadu. tol. C. oppo. q. conditio. Et adde qd no. bart. in. l. iij. in. pn. de adi me. lega. C. Ante sta. tutu. No. de eo qui soluit ante factum statutum an dbeat eximi de bano. ad de bar. in. l. si qd i graui. §. vtru. ad f. l. z i. l. oes populi. in. v. q. pn. de iu sti. z iur. z qd ipse no. in. l. cu lex. j. de fi deius. alias de legatio. d. S. si ita De vi etione tunc. adde q ha betur p glo. in cle. cu ei. de cocef. pre ben. in. c. p. terea. de ap pel. z p Jo. an. i nouella adde. l. v. pti §. vsufr. vil. le. z ibi bar. d. vsufr. leg. z no. p ang. in. l. gallus. z ibi tex. cuz gl. in ti. de li be. z posthu. z gl. i. l. i. C. de codicil. z bal. in. l. i. de milite vafal. qui cotu. est.

ad que. z p hoc habemus accusatiuu: ut. l. qua do. §. si. ut le. no. ca. sed istud quod habet se per modu termini no suspendit dispositionem: sed magis terminat. ideo puto q per supinum non inducatur conditio nisi ratione alteri verbi cui adiungitur: z hec dicta sufficiant.

Ex. l. sequenti.

Qualiter probetur q quis fecit aliqd animo implendi conditionem z conditio potestatiua facilis debet impleri a sciente no fato.

Conditionu. conditioes cau sales possut uiuo testatore impleri. secus si fuerint pote stative z faciles: ga tunc debet impleri post mor tem z scienter no fato. h. d. In tex. ibi uiuo testa tore. dic vt si fuerit causalis vt onidunt exempla.

Ibi testatoris. dic vt si fuerit pratiua z facilis vt onidunt exēpla. C. Op. q. p ditiu pratiua possit impleri uiuo testatore: vt. j. e. l. h. p ditiu. z. l. mul tum. So. ibi loquit de pratiua difficili: vt de co trahendo mimonio. h. de pratiua facili. Ex bis distingue no. vt in glo. qua signa. C. Quero qu debet ipleri post morte vtru ante adita heredi tate vel post. Glo. dicit q aut est iplēda i psona heredis: z tuc post adita hereditate. als ante vt dicit glo. z bene. C. Quero qu pbabitur q qd ascēderit capitoliu aio iplendi pditione: z sic no fato. Respōdeo eo ipso q pbatur ipsum sciuisse conditione inserta videt ascendisse causa imple di conditioe vt tex. h. expresse dicit. dicit enim q ex hoc videt paruisse pditioni. z sic lex fingit seu presumit eo aio fecisse. C. Quero qd in scib. Rūdeo idē. nā si est conditio causalis sufficit i ple tam esse ante q actus celebrare: lz sbētes igno rarent: vt. j. e. l. hec conditio. §. si. z. l. se. si est condi tio pratiua z facilis debet ipleri post actū pfectū item debet ipleri a sciente no fato. Ex hoc Dy. in. l. cu seruus. j. de sbo. obli. dicit q qdum ad ob ligatione acqredā no sufficit fieri fato: imo oport et pbari factū esse p sbentē vel aliū noie ei. se cus qdum ad penam euitandā: vt. l. ea qdē. C. si māci. ita sue. alie. qd plene dic vt dixi in. d. l. cum seru. C. Quero qd i dispositioe legali. Rūdeo idem eadem rōne: z per hoc si statutū diceret q si quis solueret decem eximatur de bano no sul ficeret ei qui soluisset ante statutum.

Stinuit. Conditiu ipossibilis in vltimis volūtatib

habet p no apposita. h. d. C. Op. C. de bis q pe. no. l. i. So. gl. q h apponit i psona bo norati: sec si i psona onerati: vt pcpio heredi q faciat ipossibile. als det decē. lz certe tuc no effet conditio ipossibilis lz neāria. si eni facere est ipos sibile ergo relictū sub pditione si no fecerit est reli ctū sub pditioe necessaria. dic ergo q i srio illud iō ē: qa hz pcedētē dispositione turpē fm Pe. z alios. lz Dy. tenet glo. in. c. nemo pōt. extra de re. iu. z hoc plene explicauit in. l. i. s. de p diti. insti. C. oppo. j. ad trebel. l. facta. §. si sub pditione. So. glo. z ibi plene dixi.

Ihis. Sicut scindif legati presta

tio: ita conditiois iplēmen tuz. h. d. C. Op. glo. insti. de succes. li. §. nos aut. So. vt in ea. nā cu heres solueret bodie totū deberet heredi solui causa conditiois iplē de: vel dic q psonus nihil pstat z sic heres no te netur nisi p duabus partibus. merito sibi no da tur causa conditiois iplēde nisi p duabus par tibus: vt. j. e. l. plautius.

Si ita. Si conditio deficit ante diē expe

ctatur dies ppter dictionē tūc: q

tpis extremitate significat. b. d. p cordantie sunt in glo. tñ allegat duas. ll. que videt srie: vt. l. si eum. §. i. si qd cau. z. l. in illa de sbo. ob. q dicit expectari diē conditioe iplēta etiā sine dictione tūc. lz dic qnqz conditio depēdet ex prate debito ris: z tunc vltimum tempus inspicitur etiam sine dictione tunc: vt. d. l. in illa. Aut non pendet ex potestate debitoris z no expectatur vltimū tem pus: vt. l. hoc iure. de verbo. obli. fallit si effet ap posita dicitio tunc: vt hic.

Ex. l. sequenti.

Pupillus adultus an possint pditione iplere z an res minoris possit obligari p dote.

Conditionibus. pupillus ser uus z filius possunt implere conditione.

hoc dicit. C. oppo. pupillus no potest sine tu tore dominiū trāsferre: ergo no potest conditio nem implere: vt. l. q si forte. §. si. de solu. So. gl. q hic loquitur in conditione que consistit in fa ciendo. secus si in dando vt in cōtrario. pbatur in. l. si seruus decē de solu. z idem si in persona pupilli effet implenda conditio: vt. d. l. si seruus. hoc est satis bene dictū. tamē subtilius itūendo no effet distinguendū consistat in dando uel fa ciendo. nam possit consistere in dando: z tuc no requireretur tutoris auctoritas vt si pupillo da retur ad alterius vtilitatem: vt. l. si stipulatus fue ro. de so. Idem si deberet dare rem alterius tā q minister eadē ratione. Item si conditio consi steret in faciendo possit continere alienatione: vt si edificauerit in meo domū ex suis cementis. debet ergo distingui aut conditio continet alie nationem rerum pupilli aut non. C. Quero de adulto. Respōdeo videtur aliud. tex. est in. l. lu cius. j. de manu. tes. C. Quero si debet dari ser uo causa conditiois implēde: vtrum possit dari sine iussu domini. Respōdeo sic: vt. j. e. l. qui be redi. in prin. C. Altimo istud prin. nota diligen ter: aut actus qui celebrat per pupillū est causa i mediata obligandi ipsum z non obligatur: aut no est causa imediata z potest obligari. Et hec faciunt ad. q. an res minoris possit obligari pro dote sine decreto: quod dixi in. l. si constante. in prin. s. solu. ma. z hec. l. facit q sic: quia no obli gat minor lz lex. lz dic vt ibi dixi. C. Sed contra hoc oppo. ga testator apponēdo conditionem potestatiua videtur fecisse de necessario volūta rium: vt. s. de here. insti. l. cornel. So. ibi expse confertur in voluntate instituti vt si voluerit: bic tacite conditione velata: puta si capitoliu ascen derit. a simili sicut dico q expressa vulgaris facit de necessario voluntariū. secus in tacita: vt dixi i. l. si filius qui pri. de vul. z pu. C. Op. ad h. s. de condi. insti. l. si sub conditioe. So. glo. duobus modis. tene secundam.

Ex. l. sequenti.

Banatus in gnquaginta ab arbitro z a iudi ce reducete in centuz tenetur ad centū no tamē si non soluit incidit in penā compromissi nisi p eo q iudicauit arbititer primus. Et si heres est iussus aliqd facere iussu executoris sub certa pe na si executor no vult penam arbitrari ga heres no fecerit: z executio fit deuoluta ad epm tamē eps no poterit arbitrari penam.

Alcta. Quantū ad pene comis sionem etiam in vltimis volūtatibus a persona no recedit.

h. d. C. oppo. q in vltimis uolūtatibus reciditur a persona z aliis loco eius arbitratur: ut. l. si. §. lz z si quis. C. p muniā de le. So. fateor q recedit

Andiū nibus. Quero de adulto. p. j. mol. l. i. §. si. duos. j. co. et in. l. cum pu pillus. l. pn. j. co. z bal. in. l. si seru. de solutio.

Alcta no rece dit. Et intel lige vt no. i. l. cu stipula tusum mibi a pculo. de vbo. ob. per tar. adde tñ fm bal. in. l. si lōgius. de iudi. argu.

Alius ter. q. si arbiter electus in causa se absentat ita q. de facili non possit haberi alius est de nouo eligendus. & vide Inno. de offi. dele. in. c. prudentiam in glo. que incipit ex hoc loco. quid si executor moritur ante q. arbitref. vide spe. in ti. de instr. edi. s. nunc vero aliqua. v. qd si prius moritur. & adde bal. l. i. i. circa pe. col. de lega. i.

¶ Judices reducetem. Si sui cōdē natus in gn quaginta: & per iudicem reducetem ad arbitriūz boni viri in centū si non solū teneor ad penā pro eo tñ quod iudicauit pri mus. vide oi no bal. in. c. si iter pares in prin. de le ge cōra. vbi allegat bart. in cōsil. suis sed voluit al legare var. h q: alibi meli us nō legi. z idē sequit h bal. z Imol. in. l. h. C. de arbi. vbi etiā ponit d. q. z bal. l. i. vñ si necue. obli. ibi p. so. idē tenet spe. d. ancha. in re. peti. l. si quis arbitratu. in viij. opp. de verbo. obli. sed ipse bal. tenet cōtra riam in. l. h. C. de pben. emp. z ita di cit Inno. te nere i. c. gn. taualis de iureiur. z vi de aliquid p ro. in rubri. d. arbi. i. xij. carba. z qd ibi dixi post eum p duas. q. cōexas. z bal. in. l. i. i. ij. alias. iij. oppo. C. de bis q. pene no. ¶ Non inci dit. Itaz. q. decidit bar. per hanc. l. i. auē. hoc am plius. C. de fideicom. Et ad materiaz vide qd vo luit bal. in. c. i. s. publici latrones. de pa. tenē. z vi de do. anto. in. c. qm. s. si vero vt si. nō cōte. per bal. in. l. qui crimen. in. l. col. C. q. ac. cusa. z illud dictum In no. allegatū a bal. in. c. ex tirpande. de preben. fe.

¶ tūm ad dispositionem. s. vt grauatūz facere te neatur vt ibi nō q̄tum ad pene cōmissionē vt h z dixi in. l. si quis arbitratu. de hb. ob. Per hoc dico q. si ego sui cōdē natus in quinquaginta: & per iudicē reducētēz ad arbitriūz boni viri sui cōdē natus in cētū teneor. tamē si ea nō soluo nō incido in penā compromissi nisi p. eo qd iudicauit arbiter primus. nō p. eo quod iudicauit iudex reducēs vt h. p. hoc. l. cū apud semproniu iudi. sol. Itēz per hoc dicit q. si heres est iustus aliqua facere arbitrio executoris: & si non fecerit punitur certa pena q. si executores nolunt arbitri. ppter qd ad epm deuenit: q. heres si non pereat epō nō incidit in penā appositā a testa tore cū quo ad pene cōmissionē in vltimis volūtatibus nō recedat a persona vt h. C. oppo. C. de his que pe. no. l. i. So. dicit glo. fateor q. ista dispositio in q̄tū continet penā nō valuit. h. hoc esset de iure antiquissimo ante iura sroz. de quo fit mētio in. d. l. i. C. de his que pe. no. s. pe. z in. l. de leg. s. pe. sed fm hec tēpora bene poterat apponi pena in testō: vt. l. i. s. item si ita. j. ti. i. z de penu. l. i. z l. si penū. quādo dies le. ce. z sic h. vna tñ rōne pena nō cōmittitur. Itō ob. l. i. s. de his que pe. no. q. ibi loqtur quādo preceffe rat dispositio turpis. licet glo. ibi aliter sentiat z nō bene. z ita sentit By. z Ly. in. l. i. C. de his q. pe. no. ¶ Quero infra q̄tū tēpus tali arbitratore differēte arbitrari dicat nolle arbitrari. Bic vt dixi. l. i. h. q. arbitratu. j. de hb. ob. qd tenemēti.

Si seruos. Pro ea parte pro qua cōditio est ipossibilis re mouetur p alia firma remanet. h. d. Ex. l. sequenti.

¶ An cautio mutiana habeat locū in cōditioni bus affirmatiuis: ibi. Oppo. Et an habeat locū in ptractib. ibi. Op. de. l. Et a quo fuit introdu cta cautio mutiana: & qualiter iterponat. Et an cū fideiussore vel sine: & an si venit ptra cautioēz qd ei auferendū. Vide in fi.

Utiane cautionis.

¶ Ista est no. lex z habet materiaz extraor dinariā a libris ordinarijs z nō tractat tñ q̄tuz in ista. l. z. l. i. C. de his que pe. no. z. h. d. In oi bus cōditionibus de nō faciendo que nō possūt impleri ante vltimū vīte spūm sine expectatione tristis euentus cautio de nō faciendo p iplemēto habet. idem si nō fit cui caueatur. h. d. Diuiditur in tres partes. primo ponit pūfio mutij vsqz ibi: nec solum. secūdo ponitur pūfio nis ex tensio vsqz ibi: vnde si vxor. ibi tertia in qua for matur vñū dubiūz circa premissa vsqz ad fi. sed etfi. z ibi format aliud dubiū vsqz ad fi. In ter. ibi facere. quādo testator sensit de petitiōe de iu re. Item ibi vel cauere quādo testator sensit de petitiōe de facto: vt no. in. l. si mulier. in. pn. s. de condi. insti. C. oppo. put habet in ter. ne cessitas. de. l. si sub pditione. s. si quis omis. cau. tes. z. l. cū ab eo. s. de ptractē. emp. So. vt in glo. h. est necessitas causatiua nō precisa. ¶ Alterius oppo. put in ter. habetis vtilitas. nam videt q. nō fit vtile cū habetur p impleta licet cautio nō interponat: vt. l. libertas. s. i. j. s. manu. tes. So. ibi speciale fauore libertatis vt habeat libertatē

quitur etiam bal. in auē. z oino. in penul. col. C. ne vxor p mari. z bar. in. l. inficiando. s. infans. in. iij. col. ff. de fur. z bal. in. l. magnā. C. de cōtra. hen. z cōmi. stipu. z limitauit post bal. no. in. d. l. q. crimē. z no. bal. in. auē. hoc amplius. in. ij. col. C. de fideicō. z. in. l. ij. C. de his qui. vt idig. z per ro. in. l. in cognitiōe. s. ad fille. alias dixi in. l. ita stipulatus de vbo. obli.

¶ Incōtinēti nec prestat cautionē mutianā: vt no. in. l. titio fundum. j. e. Et ratio spālitate est. naz cautio mutiana est de non faciendo: z si fecit q. reddat id qd acceperat. sed libertas prestita nō pōt reuocari: vt. C. si aduer. li. l. i. z. ij. z Guil. tā git in. l. dedi. in. prin. s. de condi. ob. cau. Ista rō nō placet: ga eodē modo qui est heres nō desi nit esse heres: vt. l. ei qui soluendo. in. prin. s. de here. insti. z tamē habet locū cautio. Preterea quis cauet nō soluz de restituendo ipsam rē quā accepit sed q̄ti ea res est: vt. j. ad treb. l. seruo in uitō. s. i. z. l. cūz filius. s. qui mutiana. s. de le. ij. z sic reddet estimationē serui. So. glo. q. est spe ciale in mutiana fauore libertatis: vt no. in glo. in. l. titio fundū. j. e. C. opp. s. de adi. le. l. iij. s. si quis ita. Vide de dñi glo. videt dicere q. ter. ibi loquit de cautione mutiana h. non. z hoc sentit glo. sup verbo in legatis. s. nec illa nec ista dicit bene: ga cautio mutiana fuit introducta vt esset loco implemēti conditionis: z sic nō habet acti onem tñ ante eam prestita vt h. sed ibi sic. quia habet exceptionē z ope exceptiōis compellitur cauere. est ergo similis mutiane cautioni. vide bi tis in. l. quibus diebus. s. h. j. eo. C. opp. C. ad treb. auē. ptra rogatos. So. ibi est cautio de non alienando. non tamen mutiana sed est quedam ei similis. ¶ Oppo. q. habeat locum in cōditio nibus affirmatiuis: vt. l. pater. s. socrus a contra rio sensu. j. eo. Respondeo ibi est cōditio affir matia que habet negatiuā implicitam: vt relin quo tibi centum donec permanseris cum filio. i. nō recesseris: vel aliter dico q. etiam in cōditio nibus affirmatiuis que non possunt impleri vlti mo vīte spiritu ibi loquitur z habet locuz cautio mutiana: vt. l. titio funduz. in. prin. j. e. z. l. seruo inuito. s. i. j. ad trebel. Sed contra istud istatur adhuc extra glo. si relinquitur aliquid alicui sub conditione vel die cum morietur: videtur q. pre stita cautione statim possit petere: quod est con tra. l. heres meus. j. e. Or guarda a me. dico q. in conditionibus affirmatiuis habet locum ista cautio nisi repugnet volūtas testatoris. nam nō prestita cautione mutiana non potest dicere tes tator q. vult q. impleatur: vt. l. vlti. s. de manu. tes. modo quādo testator expresse dicit cū mo rietur. videtur velle q. ex ista conditione morte eius non pereat. secus in ista que non potest im pleri vltimo vīte spiritu cum nō fit mentio mor tis: ut. l. heres. s. quis. j. eo. C. oppo. de. l. auia. s. mutiana. j. e. So. ibi erat cōditio alia mixta cum hac negatiua conditione que suspendebat conditionem. ¶ Oppo. de. l. ita stipulatus. j. de verbo. obli. z de. l. dedi. s. de cōdi. ob. cam. So. aliud in vltimis voluntatibus: aliud in cōtracti bus. habes ergo glo. q. in ptractibus nō habet locum cautio mutiana. similes glo. habes in. l. i. in. fi. C. de pac. z. l. dedi. in. prin. de cōdi. ob. cam z tangitur in. l. ita stipulatus. de verbo. obli. Lō traria glo. est in. l. siue apud acta. C. de transac. Guil. de cu. in. d. l. dedi. in. fi. tenet q. in contra crius habet locum cautio mutiana. allegat. l. si deiussor. in. fi. s. q. satisfda. cog. z in. l. i. peratores. j. de appel. z. l. h. in. fi. C. de his qui ad eccle. p. fu. z in corpore de moñ. s. si vero inter. z. s. si ser. ven. l. egi. z. l. harū. z. s. loca. l. insulaz. in. fi. cū fi.

¶ C. Iure an tiquissimo. Et adde glo. j. eo. in. l. i. te. stamento. et ibi p. imol. d. C. l. si q. ar bitratu. Et ibi p. Imol. z bal. in. l. i. C. de pbe. emp. p. gl. in. l. litig. z. l. i. itē si vnus. i. h. z in. l. si de meis. s. h. d. arbi. s. ad materia hu ius. l. scias vñū quod ē no. videlicet an z quādo pena iponit a iure p. fa cto negati uo requiraf mōitio iudi cio vel aliq. intepellatio dic q. si pēa adijctif factio negatiuo re quirif mōi tio hois vel tps fm In no. i. c. extir pade. d. pbe. fact. c. l. s. ca non. de elec. i. vi. secus si adijctif fa cto affirma tiuo. qz facta patet: vt no. dixit Inno. in. d. c. licz. z iquātū dicit monitio zē. dz limitari nisi sit dies apposita vt pbal. i. d. c. l. s. fac. l. ma gnā. C. de p. hē. z cōmū. stip. z d. hoc vide no. per Inno. in. d. c. extirpade z p. Bal. et Imol. in. l. si moza. i. h. so lu. ma. Et p istis facti qd no. bar. in. l. i. eius q. dela totē. de iure fil. z vide q. no. bar. in. l. nō solum. s. morte. in. pe. col. de oper. no. nū. l. p. dicta nō alle get. adde qd no. do. an. in. c. pp. sterili tate de loca. ¶ Oppo. de. l. p. bal. i. auē. cui rell. ctū. in. vlt. q. C. de indic. vidui. tol. et in. l. bis ver

bis. in fi. C. qñ dies leg. ced. plene p. sal. in. l. i. C. de pa.

z Ly. in. d. l. siue apud acta in additiõibus suis ponit ista verba Guil. Breuiter Guil. põt dice- re quicqd vult veritas est qz cautio mutiana nõ habet locum in cõtractibus: vt glo. dicit. z pbo per rõnem. l. ita stipulatus. j. de sbo. obli. z. l. de di. de cõdi. ob cam. que loquitur in conditione apposita grauato. z cautio mutiana habet locuz in honorato. z sic. ll. alle. per Guil. nõ faciūt. pri mo. l. fideiussor. z. l. i. perator. nihil faciūt qa lz ibi cauet de nõ barat. ado: tamẽ nõ consequitur actionẽ per illã cautionẽ: nec ista cautionis psta- tio habet vim alicuius impedimenti conditionis. Item. l. fi. z. s. si vero inter certũ. nihil faciūt qa iuuat dñm nõ tamẽ aliquid psequit ppter illud. simile in. l. egi. z. l. harũ. vbi cauet. nõ tamẽ habz vim impedimenti cõditionis: sed cauet de isto ad qd ante tenebat. Item. in. l. insulã. vbi erat iã na ra actio sed non cum effectu: z cautio habet vim implemẽti ex pre. vñ nõ dat actionẽ sz tollit ob- staculũ exceptionis sicut cautio de iplendo. mo- do nõ ob. glo. que est in. l. siue apud acta: qa ma le dicit. sed si vis sustinere dic qz ibi habet locuz cautio z habet vim implemẽti conditionis: qa aduersarius voluit. z istam opi. tenet Rai. z alij moderni. C. sp. de. l. si penũ. qñ dies le. ce. z. l. i. de pe. le. So. ibi loquit quãdo apponitur cõ- ditio potestatiua in persona grauati nõ in perso na honorati. istã so. ponit glo. no. i. l. si ita stipu- latus. j. de sbo. obli. C. oppo. de. l. i. s. ne autẽ. C. de cadu. tol. Solu. ibi loquitur in causalibus conditionibus que siue sint in faciendo siue in nõ faciendo expectatur. hic vero loquitur in po testatiuis. z istam solu. ponit Guil. de cu. in. d. l. dedi. in prin. C. oppo. vterius dicit hic qz ha- beat locum in cõditionibus negatiuis. Contra in. l. cum tale. s. i. j. e. z. l. hoc genus. z. l. auia. s. ticio. j. e. Respondet glo. z soluit multum nota- biliter in cõditionibus negatiuis que nõ possunt impleri vltimo vite spiritu habet locum cautio mutiana. alias secus vt in contrario: z. l. cuz tale in prin. z. s. i. j. eo. C. Sed tunc oppo. de isto se- cundo exemplo huius. l. si stichum nõ manumiserit. nam tunc potest ista conditio impleri ante vltimũ vite spiritus: quia ante stichus potest mo- ri. So. quidam qz iste stichus erat consanguineo legatarij. ideo erat triste sibi illud expectare. z iõ habet locum cautio mutiana vt hic: z probatur in. l. cum tale in prin. j. e. z istud est verũ in se. sed qz stichus fuerit cõiunctus legatario istud est di- uinare: quia loquitur in disticte vt hic. z. l. cum sub hac. j. e. z. l. iij. in fi. s. de condi. insti. quid di- cemus. Dico qz in quocũqz sene z domestico ex- pectare mortem eius est triste. z habet locũ cau- tio mutiana z iura prealle. secus si non est dome- sticus. ista so. videtur contra. l. pater. s. socrus. j. e. vbi vxor expectat mortem mariti z nõ habet locum cautio. Respõdeo qz istud quod dicit qz qñ expectat mors est triste: credo qz debet itel- ligi nisi naturalis status rei tendat ad hoc: quia si relinquatur filio sub conditione si non dederit patri decem: qa mors patris est naturalis añqz mors filij z ideo expectatur. sed qz pater expe- ctaret mortem filiorum est triste: vt. l. cuz tale. in prin. j. e. modo potest eẽ qz mulier erat iuuenis z habet maritum senem: z tunc nõ est sibi triste nec contra naturam eius mortem expectare: vt .d. s. socrus. vel aliter vt ibi dices. C. Henio ad s. vnde si vxor z. z. videt qz destruat quod. s. dixi: quia ista conditio potest impleri in vita libe- rando per acceptilationem: z tamen habet locũ

a Contra i. l. Bal. in. d. auẽ. cui reli- ctũ. i. ij. col. in v. vltimũ reuoco. in v. deinde q. ro. z in. iij. col. in v. se- ptimo. no. cũ seq. no. z gl. z bar. in. l. fi. C. de indic. vidui. z bal. ibidez circa prin. z in. v. auẽ. cui reli- ctum ponit bal. quid in donatiõẽ cã mortis alle- gat ro. i. suis notab. ad fi. vide no. per Inno. i. l. is cui sub con- di. j. eo. z qd habet. j. eo. in. l. fi. ticio. Sed nunqd pstita cautio ne mutiana abiqz tradi- tione trãseat dñum in le- gatariũ. vid. bal. z Inno. i. d. l. fi. ticio.

cautio mutiana. Solu. glo. que est in. l. si mulier. in prin. sed dic si ista. l. intellexisset per istum mo- dum si non petisset de iure: tunc nõ habet locũ cautio si posset per acceptilationẽ liberare: vt in prin. s. ibi accepto z. z. no. in. d. l. si mulier. sed si testator sensisset ne de facto peteret habet lo- cum cautio mutiana vt in secunda parte huius. s. ibi: vel cauere: z glo. in. d. l. si mulier. C. Sz que- ro quid in dubio de quo sensit. an intelligitur de petitione de iure vel de facto. Et dico qz in du- bio sensit de petitione que est iuris: z petẽdo de facto non facit contra conditionẽ: vt. j. vt le. no. ca. l. licet. z. l. auia. s. fi. j. e. vbi testator intelligit de nõ petendo scilicet de iure: sed si de facto pe- teret non faceret contra voluntatem: z predicta vera in vltimis voluntatibus: sed in contractibz non intelligit petere: vt dicit glo. in. l. siue apud acta. C. de transac. z. l. i. C. de pac. z no. ll. quas inuenies dicere qz nõ liberatur liberando per ac- ceptilationem intellige in cõtractibus. z ideo qz liberando per acceptilationem impletur condi- tio habet locum in vltimis voluntatibus. C. Al- terius oppo. z procedo ad principiũ. l. de. l. cuz tale. s. meue. j. e. Solu. speciale est in conditiõẽ que a iure est reprobata. C. Alteri oppo. qz de- bet cauere venientibus ab intes. vt. l. is. cui. So. vt ibi dicit. Ex his collige distinctionem per te. Quero quare dicatur cautio mutiana. Respõ- deo quia fuit introducta a mutio: vt glo. dicit. C. Quero qualiter iterponatur ista cautio. Bic vt in glo. z allegat. l. heres. s. qui post. j. e. z. l. cũ filio. s. qui mutiana. s. de leg. ij. formam huius cautionis tex. ponit in auẽ. de nup. s. quoniã ve- ro. z. s. sancimus. vnde sumitur auẽ. cui relictũ. C. Quero an cum fideiussore vel sine. Rai. dicit cum fideiussore: vt. l. cum sub hac. j. e. vbi tex. di- cit satisdedit: vt. l. i. s. qui satisda. cog. sed dico qz est tex. in auẽ. de nup. s. qui vero. z in auẽ. cui relictus. C. de indi. vidu. C. Alterius quero qd si ipse venit contra cautionem quid ab eo aduo- candum est. Dico qz hereditas. sed an aduocat tanqz si nõqz fuisset heres: aut tanqz si fuisset he- res z effectus sit indignus: quia si nõ videbatur fuisse heres legata non valebunt: z tex. hic vide- tur dicere tanqz fuisset heres dum equiparat in- stitutos z legata. simile in. l. iij. in fi. s. de condi. inde. In contrarium videtur in dicta auẽ. cui re- lictum: z in corpore vnde sumitur: z effectus est magnus: quia primo casu non valent legata. se- cundo sic: cogitabitur. De. tenet qz aduocatur tanqz ab herede: z sic debeantur fideicomissa. argu. insti. de fideicomis. here. s. restituta. Non ob. auẽ. cui relictũ: quia quod ibi dicitur perin- de est ach nunqz fuit relictum itellige in effectu. secus si non licet.

Ex. l. sequenti.

Non est necesse qz omni momento quis stet cum illo cum quo iussus est stare. Et qualiter intelligi debet testis qui dicit qz vidit continue possidere per. x. annos ticiuz. Et qualiter debet probare officialis qz continue tenuit familiam quam tenere tenebatur. Et an omni momento debeat tenere.

Quis ita. Qui debet cum netur cum eo omni momento morari hoc dicit. C. Hora qz dictio dum. facit condi- tionem. dixi. s. e. l. i. C. Hora qz non est necesse

b Quis ita. Et p ista ter. vi de hic not. p. bal. z qd no. bal. in. l. i. in .vi. col. C. b. ser. fugi. qd nota.

XI

a Non enim requiritur. hoc sequit Bal. in l. obsequare. §. proficisci. ad fi. de offi. proconsu.

b Simul vivat. Et adde no. p. bar. in l. q. cōcubi. §. vxori. vele. iij. & vide Bar. in l. qntus. & i. l. meua. §. vxor. §. de annu. le.

c Olemus in futuro. adde qd no. bar. in l. centurio. in. iij. col. de vul. & pupil.

d In futu. ro. & vid bar. to. i. l. demō stratio. §. qd aut. in pn. j. eo.

e Volūtatibus. §. rium. §. hic imo.

f Et qd consistat vnu tene mē ti. vj. q. h. cō ditio si nup. ferit bz tpus limitatus in quo dz ipte. ri. f. triēniuz post puberta tē. ita videt tenere bart. per illū tex. i. l. ij. §. filioz. C. qn. & qui. quar. ps. de. be. lib. r. qd puto valde no.

g Cōtra. §. vide qd dixi in l. hoc arti. culo. de ber. insti.

h Iaz fa. cta. vid qd p. hanc. l. decidit bal. i. l. fi. ad fi. de sen. que sine cer. qz. vide tū quod no. bar. in l. hoc articulo. i. pn. ci. de here. i. sti. & no. arg. fm. l. y. q. si papa mādāt mibi puidē. ri. d. certa va. catura in ta. li ecclesia q. nō possit mī. bi puideri d. illa que vaca. bat tpe date si papa scie. bat vacatio. nē. alias sec. & fm. hoc vi. del. limitan. da. gl. in. cle. cū. ei. quē. de. pcel. p. bē. vñ. cautela solet esse q. ipetre. tur. rescriptū. q. mandet p. uideri de va. cante si qua. vacat vel de. prima vaca. tura qd seq. tur. imol. hic. & not. p. eum. i. l. ticius. §. i. d. l. & post. & ibi Bal.

i Cōtra. §. vide qd dixi in l. hoc arti. culo. de ber. insti.

j Iaz fa. cta. vid qd p. hanc. l. decidit bal. i. l. fi. ad fi. de sen. que sine cer. qz. vide tū quod no. bar. in l. hoc articulo. i. pn. ci. de here. i. sti. & no. arg. fm. l. y. q. si papa mādāt mibi puidē. ri. d. certa va. catura in ta. li ecclesia q. nō possit mī. bi puideri d. illa que vaca. bat tpe date si papa scie. bat vacatio. nē. alias sec. & fm. hoc vi. del. limitan. da. gl. in. cle. cū. ei. quē. de. pcel. p. bē. vñ. cautela solet esse q. ipetre. tur. rescriptū. q. mandet p. uideri de va. cante si qua. vacat vel de. prima vaca. tura qd seq. tur. imol. hic. & not. p. eum. i. l. ticius. §. i. d. l. & post. & ibi Bal.

k Cōtra. §. vide qd dixi in l. hoc arti. culo. de ber. insti.

l Iaz fa. cta. vid qd p. hanc. l. decidit bal. i. l. fi. ad fi. de sen. que sine cer. qz. vide tū quod no. bar. in l. hoc articulo. i. pn. ci. de here. i. sti. & no. arg. fm. l. y. q. si papa mādāt mibi puidē. ri. d. certa va. catura in ta. li ecclesia q. nō possit mī. bi puideri d. illa que vaca. bat tpe date si papa scie. bat vacatio. nē. alias sec. & fm. hoc vi. del. limitan. da. gl. in. cle. cū. ei. quē. de. pcel. p. bē. vñ. cautela solet esse q. ipetre. tur. rescriptū. q. mandet p. uideri de va. cante si qua. vacat vel de. prima vaca. tura qd seq. tur. imol. hic. & not. p. eum. i. l. ticius. §. i. d. l. & post. & ibi Bal.

m Cōtra. §. vide qd dixi in l. hoc arti. culo. de ber. insti.

n Iaz fa. cta. vid qd p. hanc. l. decidit bal. i. l. fi. ad fi. de sen. que sine cer. qz. vide tū quod no. bar. in l. hoc articulo. i. pn. ci. de here. i. sti. & no. arg. fm. l. y. q. si papa mādāt mibi puidē. ri. d. certa va. catura in ta. li ecclesia q. nō possit mī. bi puideri d. illa que vaca. bat tpe date si papa scie. bat vacatio. nē. alias sec. & fm. hoc vi. del. limitan. da. gl. in. cle. cū. ei. quē. de. pcel. p. bē. vñ. cautela solet esse q. ipetre. tur. rescriptū. q. mandet p. uideri de va. cante si qua. vacat vel de. prima vaca. tura qd seq. tur. imol. hic. & not. p. eum. i. l. ticius. §. i. d. l. & post. & ibi Bal.

o Cōtra. §. vide qd dixi in l. hoc arti. culo. de ber. insti.

p Iaz fa. cta. vid qd p. hanc. l. decidit bal. i. l. fi. ad fi. de sen. que sine cer. qz. vide tū quod no. bar. in l. hoc articulo. i. pn. ci. de here. i. sti. & no. arg. fm. l. y. q. si papa mādāt mibi puidē. ri. d. certa va. catura in ta. li ecclesia q. nō possit mī. bi puideri d. illa que vaca. bat tpe date si papa scie. bat vacatio. nē. alias sec. & fm. hoc vi. del. limitan. da. gl. in. cle. cū. ei. quē. de. pcel. p. bē. vñ. cautela solet esse q. ipetre. tur. rescriptū. q. mandet p. uideri de va. cante si qua. vacat vel de. prima vaca. tura qd seq. tur. imol. hic. & not. p. eum. i. l. ticius. §. i. d. l. & post. & ibi Bal.

q Cōtra. §. vide qd dixi in l. hoc arti. culo. de ber. insti.

r Iaz fa. cta. vid qd p. hanc. l. decidit bal. i. l. fi. ad fi. de sen. que sine cer. qz. vide tū quod no. bar. in l. hoc articulo. i. pn. ci. de here. i. sti. & no. arg. fm. l. y. q. si papa mādāt mibi puidē. ri. d. certa va. catura in ta. li ecclesia q. nō possit mī. bi puideri d. illa que vaca. bat tpe date si papa scie. bat vacatio. nē. alias sec. & fm. hoc vi. del. limitan. da. gl. in. cle. cū. ei. quē. de. pcel. p. bē. vñ. cautela solet esse q. ipetre. tur. rescriptū. q. mandet p. uideri de va. cante si qua. vacat vel de. prima vaca. tura qd seq. tur. imol. hic. & not. p. eum. i. l. ticius. §. i. d. l. & post. & ibi Bal.

s Cōtra. §. vide qd dixi in l. hoc arti. culo. de ber. insti.

t Iaz fa. cta. vid qd p. hanc. l. decidit bal. i. l. fi. ad fi. de sen. que sine cer. qz. vide tū quod no. bar. in l. hoc articulo. i. pn. ci. de here. i. sti. & no. arg. fm. l. y. q. si papa mādāt mibi puidē. ri. d. certa va. catura in ta. li ecclesia q. nō possit mī. bi puideri d. illa que vaca. bat tpe date si papa scie. bat vacatio. nē. alias sec. & fm. hoc vi. del. limitan. da. gl. in. cle. cū. ei. quē. de. pcel. p. bē. vñ. cautela solet esse q. ipetre. tur. rescriptū. q. mandet p. uideri de va. cante si qua. vacat vel de. prima vaca. tura qd seq. tur. imol. hic. & not. p. eum. i. l. ticius. §. i. d. l. & post. & ibi Bal.

u Cōtra. §. vide qd dixi in l. hoc arti. culo. de ber. insti.

v Iaz fa. cta. vid qd p. hanc. l. decidit bal. i. l. fi. ad fi. de sen. que sine cer. qz. vide tū quod no. bar. in l. hoc articulo. i. pn. ci. de here. i. sti. & no. arg. fm. l. y. q. si papa mādāt mibi puidē. ri. d. certa va. catura in ta. li ecclesia q. nō possit mī. bi puideri d. illa que vaca. bat tpe date si papa scie. bat vacatio. nē. alias sec. & fm. hoc vi. del. limitan. da. gl. in. cle. cū. ei. quē. de. pcel. p. bē. vñ. cautela solet esse q. ipetre. tur. rescriptū. q. mandet p. uideri de va. cante si qua. vacat vel de. prima vaca. tura qd seq. tur. imol. hic. & not. p. eum. i. l. ticius. §. i. d. l. & post. & ibi Bal.

w Cōtra. §. vide qd dixi in l. hoc arti. culo. de ber. insti.

x Iaz fa. cta. vid qd p. hanc. l. decidit bal. i. l. fi. ad fi. de sen. que sine cer. qz. vide tū quod no. bar. in l. hoc articulo. i. pn. ci. de here. i. sti. & no. arg. fm. l. y. q. si papa mādāt mibi puidē. ri. d. certa va. catura in ta. li ecclesia q. nō possit mī. bi puideri d. illa que vaca. bat tpe date si papa scie. bat vacatio. nē. alias sec. & fm. hoc vi. del. limitan. da. gl. in. cle. cū. ei. quē. de. pcel. p. bē. vñ. cautela solet esse q. ipetre. tur. rescriptū. q. mandet p. uideri de va. cante si qua. vacat vel de. prima vaca. tura qd seq. tur. imol. hic. & not. p. eum. i. l. ticius. §. i. d. l. & post. & ibi Bal.

y Cōtra. §. vide qd dixi in l. hoc arti. culo. de ber. insti.

z Iaz fa. cta. vid qd p. hanc. l. decidit bal. i. l. fi. ad fi. de sen. que sine cer. qz. vide tū quod no. bar. in l. hoc articulo. i. pn. ci. de here. i. sti. & no. arg. fm. l. y. q. si papa mādāt mibi puidē. ri. d. certa va. catura in ta. li ecclesia q. nō possit mī. bi puideri d. illa que vaca. bat tpe date si papa scie. bat vacatio. nē. alias sec. & fm. hoc vi. del. limitan. da. gl. in. cle. cū. ei. quē. de. pcel. p. bē. vñ. cautela solet esse q. ipetre. tur. rescriptū. q. mandet p. uideri de va. cante si qua. vacat vel de. prima vaca. tura qd seq. tur. imol. hic. & not. p. eum. i. l. ticius. §. i. d. l. & post. & ibi Bal.

q. oī mōto qd stet cū aliquo cū quo stat iustus ē qd facit ad. q. no. p. Bi. s. so. ma. li. i. vbi testis q dicit q vidit ticiū p decē ānos p̄tue possidere sustinet. nō enī regrif q eū viderit. quolibet mo mēto in possessiōe: s; sufficit q viderit eū recolligere fruct: vt ibi dixi. Facit et p rectorib' ciuita tū q debēt secū ducere & tenere certū numerum famuloz. nō. n. regrif q quolibz momēto stent in domo. qd. n. si aliquos misit in comitatus. vel qd si pro aliqua necessitate aliquē remisit ad do mū. Lerte vñ p̄tinue tenuisse: vt hic. Juxta istud vidi semel de facto cuz qdā rector seu officialis veller pbare se familiā p̄tinue tenuisse p̄duxit te stes q dixerūt q dictos familiares viderūt secū i prādiō & in cena. dixi testes pbare. nō enī debēt dicere qd quolibz momēto: vt h. s; satis ē qd pro bēt q apud rectorē seu officialē alant: vt tex. dic' hic. C. Ultimo no. q si plures iubēt stare simul vel vnus cū alio. ista s;ba vident importare q si mul viuāt: vt h. i. fi. & tūc dī vxor morari cū filio qū p eā nō stat quominus per eam alatur.

Olemus. Quī s;bu repif in p̄ terito & in futuro in vltimis volūtatib' intelligit in futuro. h. d. Ad hoc allegauit ego hāc. l. nā h testator reliq vt vxori cū liberis habuerit s; q glo. intelligit. q lz s;bu hūerit repif in p̄terito & i futuro s;biū cūi. tū intelligit i futuro. s;te. j. e. l. si ita legatuz. C. p. s. de pac. do. l. si iter vix. So. ibi in s;cti bus h in vltimis volūtatib' qru natura ē sup fu turis disponere. Idē dicere in. ll. q futuris dant formaz negocijs: vt. l. leges. C. de legi. dixi in. l. oēs populi. s. de iusti. & iure.

Ec conditio. Cōditio nō facilis potest qnūq; ipleri dūmodo iplēmtū de iure p̄stiat. h. d. C. p. qd de facto sufficiat ipleri: vt. j. e. l. meui. & s. de p̄di. isti. l. mulier. §. si quis glo. nō soluit. dic q ibi nō poterat ipleri d iure vñ sufficit q iplēat de facto. & ita vñ testator sen sisse s; Bi. Op. dī h q p scām p̄iunctionē iplē tur p̄ditio. Cōtra. s. de iure do. l. dotis. pmissio & de. l. boue. §. hoc s; mone. j. de s; fig. Glo. dicit q de rigore d̄riū p̄cedit. de eqtate loq' hic duz dicit benigne tū zc. Hoc q glo. dicit de eqtate i telligo qū ignorāter fuit s;ctū matrimoniū illicī tū. secus si sciēter: vt. l. m̄rimoniū. q & a qd. facit l. q. C. de inces. nup. & qd no. ibi. Itē p̄dicta sūt s;ba qū cū noua p̄sona m̄rimoniū s;bit. nā si cū ea dē cū qua primo illicite s;ctū postea matrimoniū p̄firmat dī eē idē m̄rimoniū: vt. d. l. dotis. pmissio de iur. do. fa. l. inter socep. §. fi. s. de pac.

Si sic. Cōditio casualis si tpe testamti ex titerat testatore ignorante facit dī s;positionē haberi p pura. h. d. facit. s. de leg. i. l. ficui. & qd ibi no. & vide qd dicā. j. l. proxi.

Iam facta. Quī relinquitur aliquid ali cui sub p̄ditione aut loqueris an sufficiat conditionē extitisse ante testamentum. aut post testm̄ ante mortē. aut post testm̄ & post mortem primo casu aut testator ignorabat conditionē. extitisse: & habet pro impleta: vt. s. l. pxi. in fi. & hic. aut sciebat. & tunc aut erat talis cōditio q ite rum poterat ipleri & iterū expectat vt impleatur vt hac. l. in prin. aut nō poterat: & tūc habet pro

i Fundus dādo tutori. sed q est rō q p̄ditio apposita in p̄sona pupilli pōt ipleri in p̄sona tutoris: sed cōditio apposita in p̄sona serui nō po test impleri in p̄sona domini. l. qui heredi. in p̄nci. j. co. vic ut ibi per Dy. Ray. & Imol.

k Cū fuerit. glo. dicit. & hic vide p Imol. an matrimoniū possit dissol ui ante copu laz: & an & ex qbus p̄suma tur matrimo nium. et ad bart. h adde p eū no. j. e. in. l. ticio cē. tum. §. ticio genero. ver. an tps petē. di. & ad not. p gl. & bar. h adde glo. et bal. i. l. cū te. C. de do. afi nup. Et duz Imol. h po nit an matri moniū possit dissolui an co pulā. vid bal. i. l. deo nobis in. ij. col. C. de epi. & cle. ADDE qd pau. d. ca. di. cit p hūc tex tū q s;te sta tuto q vir lu cres potem vxore p̄mor tua q lucra. bis licet non fuerit cogni ta sed tantū p s;ba de p̄ senti de spō. fata de quo vide abb. cō. fi. i. lib. i.

impleta: vt. s. l. prox. & hic a d̄rio sensu. secūdo & tertio casu distingue: vt. s. e. l. i. & hic in ver. item sciendum.

Ita legatum. Falsa cau sa nō viti at legatū. h. d. C. Mo. cam eē de preteri to. cōditionem de futuro. Et illud quod tex. di cit pena in futuz p̄fertur. ideo dicit q: pena sem per apponit: si aliquid p eum cui pena imponit factū fuerit vel nō fuerit: de quo dic vt. j. e. l. de mōstratio. §. quod autem.

Fundus. Cōditio de dādo pupillo vt furioso impletur dādo tutori vel curatori. h. d. C. p. s. de so. l. stichum. §. vsufr. So. intelligat q vertatur in vtilitatē pupilli vel furiosi: vt i gl. cetera dic vt dixi in. l. cōditionibus. s. eo.

Ticius. Cōditio impedita p̄ tertius legitime habe tur pro iplēta. h. d. C. p. q non habea tur pro impleta sed pro defecta & debeat agi cō tra ipedientē: vt. l. ide neratius. §. i. j. ad. l. acgl. So. ibi ipedit p̄ tertiu nō legitime: hic legitime ita dicit doc. in. l. i. de insti. & substi. vbi glo. tan git. dicam. j. e. l. in testamento.

Cū fuerit. Cōditio nuptia rū iplēat cū nup tias regraf ductio ad domuz. Glo. dicit q nō: si cōstat ante s;ctū fuisse matrimoniū. s; si nō constat ductio facit p̄sumi m̄rimoniū. pro hoc ē tex. j. ad munici. l. ea q facit. de ri. nup. l. deniqz. & de do. inter vir. & vxor. l. scia. & no. j. de reg. iur. l. nuptias. & C. de prescrip. xxx. an. l. cum notissi mi. in prin.

In his. Quīq; s;ba testi sunt certa sed sup his occurrit dubi tatio: tūc q: hec dubitatio dī eē testm̄ de terminat ex bono & equo. qnūq; dubitat de s;bis testi: tūc q: dubium est ipso testō dz expediri fm scripti iuris rōnem: hoc est q hēant p̄batiōes q requiruntur ad p̄bandū testm̄. h. d.

Ex. l. sequenti. Quid sit demonstratio: ibi. Hoc p̄missio. Et p que s;ba inducat demonstratio: ibi. Secūdo. Et qd sit effectus demonstratiōis hē: ibi. Tertio. Et qd sit effect' demonstratiōis false: ibi. Scōo & ibi. Et ergo. Et an in s;ctū inter viuos falsa demonstratio viciet dispositiōz: ibi. Quarto. Et an in rescriptis falsa demonstratio viciet dī s;positionem: ibi. Quinto. Et qd in iudicijs: ibi. Sey to. Et qualr p̄bari dz de corpore: vt falsa demō stratio nō viciet: ibi. Septimo. Et cū demonstra tio est variata ex tpe qd fiendum. vide in fi.

Demonstratio. Istud p̄ n apium dī uiditur in tres partes vsq; ad. §. quod aut. p̄mo loqur d demonstratiōē q adijcā circa rem legatā p̄ relatiuuz. scōo de ea que adijcā rei legatē p̄ adiectiuū. tertio d ea que adijcā p̄sone legatarij. scōa ibi: ergo & si ita. tertia ibi: nā & si. & breuiter hoc intendit. Falsa demonstratio nō vi tiat legatū si de corpore p̄stat. h. d. Ante q̄ intrē glo. p declarādo materiā demonstratiōis q̄ro p̄mo qd sit demonstratio. Glo. rīdet in gl. rub. & dicit q demonstratio est qdā ex instantib' seu

ui ante copu laz: & an & ex qbus p̄suma tur matrimo nium. et ad bart. h adde p eū no. j. e. in. l. ticio cē. tum. §. ticio genero. ver. an tps petē. di. & ad not. p gl. & bar. h adde glo. et bal. i. l. cū te. C. de do. afi nup. Et duz Imol. h po nit an matri moniū possit dissolui an co pulā. vid bal. i. l. deo nobis in. ij. col. C. de epi. & cle. ADDE qd pau. d. ca. di. cit p hūc tex tū q s;te sta tuto q vir lu cres potem vxore p̄mor tua q lucra. bis licet non fuerit cogni ta sed tantū p s;ba de p̄ senti de spō. fata de quo vide abb. cō. fi. i. lib. i.

i In his p banduz testm̄ bal. i. l. allegas. ad fi. de vsu. al. le. hūc tex. p not. & bal. in auē. ad bec. i pe. col. co. ti. ADDE qd refert hic se p̄stulisse pau lū de ca. venetijs p hūc tex. d quo vi de eius cōsi. ccepti. vij.

steritis accidentib⁹ notitia q^o magis legatum sit ligdū adhibita. Et idem⁹ an ista diffinitio sit bona. Er v⁹ q^o non in eo q^o respicit legatū tū cū in alijs dispositōibus possit demonstratio apponi: vt. j. videbitis. Item ista diffinitio nō p^ouertitur cum suo diffinito. Donec q^o testator legauit suo suo directo libertatē. istud q^o dico directo ē accidēs adhibitu: vt legatū sit magis ligdum. z tū p^ostat q^o nō ē demonstratio sed magis ē dispositio: vt. l. si q^o seruo. j. de manu. ref. Itē q^o dico i stituo heredes eq^oliter non est demonstratio s³ dispositio: vt. l. interdū. s. de here. insti. Itē iubeo q^o suus reddat rōnes diligētē. istud diligētē ē accidēs adhibitu: vt dispositio sit magis ligda z tū nō ē demonstratio sed dispositio: vt. l. q^o filius s. h. p^o iuncta. l. si ita sit scriptus. j. de manu. ref. z de sta. li. l. labeo. Itē iubet testator rē vel fundus nō alienari ex familiā. hoc q^o dico ex familiā est q^oddā accidēs respectu alienatiōis: z adhibet dī stinctio: vt dispositio sit magis ligda: z tū est dispositio nō demonstratio: vt. l. voluntas. C. de si deicō. cū si. z sic non verificat ista diffinitio in oī bus. Et ergo intelligas q^o sit demonstratio de bes scire q^o in dispositione pueniunt q^otuor. s. p sona disponens: z psona in quā pfer^o dispositio z persona grauari vel psona honorati: vt. legata rius vel heres. Itē res ipsa de qua sit dispositio. Item s³bus disponēs: vt. pmitto dono lego z si. ¶ Hoc p^omissio q^o q^o ē demonstratio. z demonstratio est illud q^o respicit aliquod istorum triū vel psonā disponētē vel psonā in qua pfer^o dispositio vel rē de qua sit dispositio. illud at accidens q^o respicit verbū in dispositione positū est q^oda³ qlitas. Quēdā igit⁹ qualitates adijciunt q^o respiciunt psonas p^odictas vel res z ille qlitates inducūt demonstratiōē. z hoc declarat principium huius. l. z insti. e. s. huic z et oēs. ll. loquētes de demonstratiōe. Quēdā qlitates adijciunt q^o respiciunt verbū seu actū verbi positū in dispositōe vt in exēplis supra positīs. z iste nō inducunt demonstratiōē s³ dispositiōē. Rō q^o natura demonstratiōis est: vt significet rē factā z pfectā: vt. j. e. l. noiatis in fi. cū ergo respiciunt psonas vel res q^o res sunt in suo esse pfecto vel eē sperant⁹ merito dicūt demonstratio. s³ q^o respiciunt accidētiaz s³bi nō respiciunt rē pfectā s³ rem q^o est in fieri. z h^o fieri sic testator disponit. ideo est dispositio potius q^o demonstratio. S³ dices tu breuiter ista s³ba vident⁹ s. l. scribit. s. h. s. de au. z ar. le. vbi demonstratio ē de futuro vidistis. q^o no. in. l. stichū q^o meus erit. s. de le. i. Rūdeo fateor q^o adijcitur rei future: z isto respectu donec pēdet ex futuro euctu est p^oditio. sed postq^o euenit z istud erit factū tūc erit demonstratio. sp ergo demonstratio ē de re facta. id enī q^o nō est nō pōt demonstrari. q^o ergo d^o in. d. l. scribit in fi. hec scriptura h³ i se demonstratiōē z c. expone. i. q^o erit demonstratio adueniēte p^oditione. Credo ergo diffiniēdū sic s³m materiāz n^oram. demonstratio est q^oda³ ex instantibus vel p^oteritis accidentib⁹ notitia: quo magis dispositio sit ligda adhibita rei q^o est i factō z nō q^o est in fieri. q^o dico ex instantibus v^o p^oteritis z c. iō dico q^o si de futuris tunc induceret p^oditionē: vt. l. stichū q^o meus erit. s. de. l. i. z. s. e. l. i. dixi. j. e. l. noiati. i. fi. cetera q^o sunt in diffinitione pbantur ex: s. dictis. S³ istā diffinitionem v^o tex. insti. de le. s. incertis. s. sub certa. Breuiter rūdeo q^o pōt referri ad aliquod t^ops p^ois vel p^oteritū: z tūc est demonstratio z potest referri ad futurū z tūc est p^oditio. ita loquitur ibi prout d^o p^o in. d. l. scribit in fi. ¶ Scōo q^o p q^o verba idu

a d Emon-
stratio.
demonstratio
ē. adde no. p
doc. in rub.
s. eo. z vide
bal. i rub. C.
d insti. z sub
sti. sub cōdi
fac.

ca³ demonstratio. Rū. inducitur p^o relatiuū iun-
ctū s³bo p^oteriti vel p^ois t^ops: vt hic z insti. de
le. s. huic. z. s. de. le. i. l. stichum q^o meus erit. Itē
inducit p^o adiectiua significantia officiū vel arti-
ficiū vel p^osanguinitatē vel aliqd aliud p^opter q^o
res magis certa demonstrat: vt. j. e. l. nominatis
z h. z. d. s. huic. Itē p^o genitiuū significās prem
vel pro alia nomina significantia patriā. vt. s. de
here. insti. l. his verbis. in fi. Itē puto q^o noia co-
gnomina z p^onomina demonstratiōem inducāt.
vt insti. eo. s. si q^o in noie. z. s. se. z. s. de. le. i. l. si
q^o in fundi vocabulo. p^o p^oiunctiones vero: z ad
uerbia nō credo nec scire ponere casū q^o inducat
demonstratiōē. Rō q^o p^oiunctiones z aduerbia
de sui natura respiciunt actū s³bi: z iō nō inducūt
demonstratiōem sed p^oditio cā vel modus. vt ex. ll.
loquētib⁹ de hac materia manifeste colligitur
s³ p^o p^oositiones q^oq^o inducūt demonstratiōem: vt
per p^oositionem ex: vt. l. cū tale in p^on. z. s. h. j. e.
¶ Tertio q^o de effectu demonstratiōis. Bre-
uiter sumas sic. q^o q^oq^o demonstratiō est vera. z
tūc effectus ei⁹ est facilis: q^o reddit dispositiōē
ligdā: vt in diffinitioe dixi. z dat noticiam rei de-
mōstrate vt ex predictis apper. q^oq^o demōstrati-
o est falsa z tūc ē vidēdū de effectu demōstrati-
o^ois false circa seipsas: an ex ipsa demōstratiōe
inducat dispositio vt ex d^octu z c. Dixi de hoc in
l. cū tale. s. h. j. e. ¶ Scōo ē vidēdum de effectu
false demonstratiōis adiecte circa rem. Ex his
habes q^o ista demonstratiō falsa non vitiat lega-
tū vel institutiōēz si de corpe p^ostat: vt h. z. j. e.
l. falsa in p^on. z insti. e. s. huic p^oxi. Itō ergo exa-
minemus p^o s³ria que mouet ad hāc. l. p^o ordinez
In p^omo dicto dicūt de demōstratiōe q^o sit p^o q^o
vel q^o. ¶ S³ op. z videt q^o demonstratiō falsa vi-
tiat dispositiōē: vt. s. de do. pla. l. i. s. s³ si dotē
So. breuiter ibi demonstratiō adijcitur sp^oi seu
corpi. q^o nō repit in rez natura. z iō non pōt dī-
ci q^o p^ostet de corpe hic cōstabat istā so. habuistis
in rez. in. l. si seruus legatus. s. q^o q^oq^o. s. de. le. i.
¶ Sed s³ istā opi. videt q^o nō sit necesse q^o repe-
riat corpe cui adijcitur: vt. l. iij. z. l. pe. C. s. fal. cau-
sa adiec. le. z. l. legauit. s. de libe. le. z. l. si sic. s. de
le. i. vbi demonstratiō nō referet ad certū corpus
s³ ad q^otitatē in genere. z tū falsa demōstratiō nō
vitiat. So. q^o legatur certa sp^os seu certa q^otitatē
tunc d^oz p^ostare de corpe certo. s³ q^o legato gene-
ris adijcitur demōstratiō: tunc sufficit illud esse
in genere: z debet esse certum z limitatum in ge-
nere seu q^otitate. als falsa demonstratiō nō vitia-
ret vt i s³rio. S³ istā opi. de. l. i. s. h. sic. z. l. legauit. s.
alle. in eodē exēplo q^o legant⁹ alicui decem que
ipse legatarius d^oz vbi demonstratiō referet ad q^o
titatē in suo genere certā z limitatā. z tū illa fal-
sa demonstratiō vitiat. So. s³ inspecto sono ver-
borum referatur ad certam quantitatem. tamen
inspecto intellectu testator videtur reliquisse li-
berationem ab illis. x. q^o sibi debet legatarius. cū
ergo impossibile ē esse liberatiōez eius quod nō
debetur videtur reliquisse rez que non ē nec esse
pōt in rez natura: z sic in effectu concordat cū
p^odictis. Si vero aliud diceret sequeretur q^o pl^o
oparetur falsa demonstratiō q^o vera. s. l. cum ta-
le. s. h. j. e. Itēz si lego tibi q^o titius mihi debet
q^o videor legare tibi actionem quam habeo s³ti-
tium. z ideo si titius nil debet legatum non valz
quia falsa demonstratiō adijcitur rei que non ē in
rerum natura: vt dictis. ll. non ē ergo verum q^o
quidam dicunt in. d. l. si sic. s. de. le. i. q^o relatiuū
quis vel qui. iunctum verbo p^ois t^ops temporis fa-
ciat cōditionez q^o nunq^o p^oditio ē de presenti: vt

dixi: & tunc proprie loquitur: vt ibi glo. dicit: qz vera demonstratio e: s; appellat ibi conditio: qz pimit dispositione sicut p dicio deficiet. **C**op. de. l. talis scriptura in prin. s. de le. i. z. l. libertis quos in pn. s. de ali. z. ci. le. ubi dispositio non tenet: nisi in his i qbus reperitur vera demonstratio. s. in pecunia in qb^o dies non e apposta: vt d. l. talis. z. d. l. libertis quos. So. ibi demonstra- tio adijcitur alicui qlitati. z. id qtenus e vera de- monstratio eatenus tenet dispositio. z. quatenus e falsa demonstratio eatenus non tenet disposi- tio. Rō e qz qñ relatiuus qz vel q refertur ad ali- quod genus tūc non ponitur relatiue sed distri- butiue qd pz: qz non trahit ad se omnes de ge- nere s; aliquos: vt. l. si fuerit. s. de re. du. z. dictis ll. p trarijs. z. etiam gramatici dicūt q natura di- strubutiui e: vt respiciat actuz verbi directo sicut coniunctio si. vt dixi. s. e. l. i. in. vi. principali. q. circa si. cum ergo dicit libertis quos testamento manumisi itellige. i. si eos manumisi. merito de- ficit dispositio in his in quibus hoc non reperit verum: vt. j. pxi. s. Venio ad secundam partez. s. ad demonstrationem que apponitur per adiecti- uum. **C**op. d. l. gntus. s. i. s. d. au. z. ar. le. Sol. ista. l. loquitur qñ rem expresse z. determinate d signo: secus quando alicui generi apponitur de monstratio: vt in contrario z. vide glo. que inci- pit habita zc. hec e vera so. qz cum dico lego ar- gentum meū perinde e ac si dicerē lego argen- tū quod meū e: vt. l. si ita. s. de au. z. ar. le. ponit ergo distributiue: vt. s. pxi. dixi. **V**enio ad tertiā particulam i n. naz z. si. dicitur hic qz quā- do adijcitur p sone legatarij falsa demonstratio non viciat. Contra. C. d. here. isti. l. si p. z. l. nec apud vbi falsa demonstratio viciat. Rūdeo iste demonstratiōes q apponunt in persona hono- rati qñ sunt significatiue alicui^o p sanguinitatis vel affinitatis: vt relinquo tali filio meo tūc si re- perit falsa viciat vnde in dictis. ll. viciat. facit qd no. i. l. quoties. s. de here. insti. z. l. nemo. s. i. e. ti. z. vidistis no. in. l. falsa. in prin. j. e. sed qñ sunt alie qlitates q non significant consanguinitates vel affinitatē tūc non viciat: vt hic. **E**t ratio e: qz hec adiectio tali filio z. similis inducit quandaz cām finalem: qz nisi fuisset filius non reliquisset: z. ideo viciat si reperit falsa. sed si sunt alia adie- ctiva secus: vt lego ticio albo zc. qz tunc nō p su- mis testōre nō reliquisset si sciuisset eū n̄ fuisse albū. **E**t breuif pcludo qz si appet testōre nō legisse si demonstratiōem falsā sciuisset: tūc viciat dispō ex falsa demonstratiōe: ut. l. si ita stipulat^o fuero hāc summā. cū glo. j. de s. obli. **E**t ergo ista mate- ria liqueat distingue. aut logmur in demonstra- tione que fit per noia seu pnoia: z. dic ut dixi. s. de le. i. l. si qz in fundi vocabulo. **A**ut logmur in demonstratione q alijs modis fit: z. tunc aut de- monstratio adijcitur alicui generi: aut certe speciei pmo casu aut illud gen^o erat iu dispōne limitatū z. falsa demonstratio nō viciat: vt. C. de fal. cau. adie. l. ij. z. l. si. **A**ut nō erat limitatū: sed sic sim- pliciter in dispōne ponit: z. tunc qtenus demon- stratio falsa est: eatenus viciat dispositionē: vt d. l. iij. in fi. C. de fal. cau. adiec. z. l. libertis quos. s. de alimē. z. ci. le. z. l. gntus. s. i. s. de au. z. ar. le. cū si. **S**ecundo casu qñ demonstratio adijcitur certe spēi: z. tūc aut demonstratio adijcitur rei: aut pso- ne honorate. **P**rimo cāu aut illa spēs non repit tur in rerū natura z. viciatur dispositio: ut. s. de do. prele. l. i. s. sed si dotem. z. s. de le. i. l. si suus legatus. s. q. quinqz. **A**ut reperit in rerum natu- ra z. non viciat dispositio: vt h. cum similib^o. Fal-

lit si de contraria voluntate testatoris appareat: ut. j. de ver. ob. l. si ita stipularus fuero hāc sum- maz. z. ibi no. **S**ecūdo cāu quādo demonstratio adijcitur p sone honorate: z. tūc aut demonstra- tio est designatiua affinitatis vel cōsanguinita- tis. z. distingue: ut no. in. l. quoties. in pn. z. l. ne- mo. s. i. s. de here. insti. z. j. e. l. falsa. **A**ut est desi- gnatiua alterius accidentis z. non viciat: vt hic. iij. responso. z. l. bis s; bis. s. fi. de here. insti. **R**atio predictorum patet ex ante dictis. **Q**uarto quero qd in contractib^o inter viuos: an falsa de- monstratio viciat dispositionē. **E**t videt qz non vt. l. si diuortio. j. de ver. obli. in cōtrarium vide- tur cāus. s. de cōtraben. emp. l. si quis fundum. z. hoc tenet glo. insti. eo. s. huic. **B**reuiter tu di- stingue. aut logmur in ptractib^o ex altera pte tā- tum obligatorijs: vt in donatione et stipulatiōe facta ex mera liberalitate: z. tūc p omnia debem^o eodem mō distinguere: vt. s. dictum e in vltimis voluntatibus: vt. d. l. si diuortio. z. d. l. si ita stipu- lar^o fuero hāc summā. **A**ut logmur in contractib^o vltro citroqz obligatorijs: z. tūc aut falsa demō- stratio facit deficere contractus substantiam vt re- vel precium: z. tūc sctus viciat: vt. l. in re. z. d. l. si quis fundū de s; hen. empt. z. iō dī ibi qz hz vim pditionis. qz statiz perimit ptractū sicut defect^o pditionis de presenti: vere tūc demonstratio est. **A**ut vere substantiam sctus non perimit: z. tunc aut res cui adijcitur demonstratio non reperit in rerum natura z. tūc ille qui demonstrationem adiecit tenetur: vt. l. figs cū fundū. s. d. ac. emp. **A**ut rei substantia reperitur. s; nō cum illa qlitate cū q fuit demonstrata z. similiter ptractus nō vi- ciatur. s; ille q demonstrationē adiecit tenet s; m distinctiōem. l. ea q pmedādi. s. de ptractib^o emp. **Q**uinto qro qd in rescriptis: an falsa demon- stratio viciat rescriptuz. **B**y. dicit qz non nisi do- ceatur de s; ria uoluntate pape vel imperatoris vt no. per eum. C. de legi. si fortidianū. z. hoc vi- detur p casum extra de rescrip. c. significauit. z. ibi hoc tenet glo. s. qz rescriptum vicietur. s; **I**n- no. dicit qz illud iō: qz non potest p stare papam de alio sensisse qz de nullo alio sensu qz de eo qui demonstratus est. secus si de alio posset cōstare p ista iura: quod puto veruz. z. de hoc in Spe. de rescrip. p. fen. s. ratione cause. vers. qd si in- dubitatum. **S**exto qro qd in iudicijs. pone aliquis citatus est tanqz petrus iohannis cum ipe sit petrus martini qd iuris. **I**stā. q. tāgit. **I**a bu. insti. de ac. circa prin. z. finaliter ibi modicū vel nil dicit. **T**u dic aut ille citatus sub illo nomine petrus iohānis pparuit in iudicio z. sub illo noie litigauit: z. tunc talis falsa demonstratio non vi- ciat iudicium. imo valet qz cōstat de corpore: qz tam iudex qz partes hunc hominez debūt p pe- tro iohānis: vt. s. de iudi. l. si quis in nomine aliaf incipit si quis in iudicijs. **A**ut non comparuit in iudicio: sed fuit cōtumax z. contra eum habitus processus tanquā contra contumacem z. e posu- tus in bāno sub demonstratiōe nominis que nō est vera. z. tunc si quidem constat qz ille homo il- lud idē corpus fuit sub hoc nomine. z. qz ille est ille homo qui de hoc maleficio inculpabat z. dif- famabat lz fuerit in nomine erratum: tamen va- let processus: qz animus iudicis referebatur su- pra illum hominem sic diffamatum. ar. l. cōgru- it. s. de of. preto. z. de bo. eoz. q mor. sibi consci. l. si. in prin. qz saltem debuit cōparere coram iu- dice z. ostendere quod ipse qui citabatur sub hoc nomine non erat ille qui sic vocabat. ar. s. de iu- di. l. si quis ex aliena. z. iō potestates z. boni affec-

Et in spe. vi de Bar. l. l. hac pultissi ma. C. q. tes- fac. pos. **Q**uid i iu- dicijs. vtruz falsa demon- stratio viciat iudiciū: videt oio imo. h. z. adde qz falsa viciet libellū s; inno. i. c. ex pte abba- tisse. d. pui. z. adde s; bal- no. i. l. i. gnat. C. de fruc. et li. expē. ad fi. qz isto cāu qñ fuit citatio e quocia: iudex forte poterit declarare de qz senserit qz no. z. de dco bar. h. fac mē- tionē bal. i. l. volūtatio. in vlti. col. C. d. fideiō. qd at si iudex er- raut i ppxio noie suo. videt cuma. i. l. sig- i fundi. d. le. i. qz act^o viciat tur p. l. fi. C. de her. isti. z. ibi bar. z. ex pmissis dicit ang. z. imol. i. l. bis s; bis. d. her. isti. qz semel vn^o fuit decapitatus eo qz i fortia am vēit cre- dens bānuz nō tenere co- qz i bāno er- ratū fuit i lo- co: vel terra origis seu in pochia: qñ viciat si d cō- pore pset. z. qd si errat i noie artificij vide Bal. z. imol. i. d. l. si qz i fūdi. qd si iudex errat i pfinib^o. vi- de bal. l. l. i. l. i. col. C. d. exe- cu. rei iudi.

Distingue. qz dic vt dixi s. d. le. i. l. i. si quis i fundi vocabulo. **N**on viciat. istd limi- tat hic imo- nisi falsa de- monstratio fa- ceret deficere subam le- gati d qz ple- ne p eū i. l. si sic. s. i. d. le. i. z. vid bal. i. l. i. i. iij. co. C. de fal. ca. ad- ie. le. An aut falsa demon- stratio viciet appellationē dētur p bal. l. i. ij. co. C. de fal. ca. adie. leg. vt si erratur e in die s; ne **Q**uarto qz ro. vtrū in p- ctib^o iter vi- uos falsa cā viciet dispō- nē. vide bar. i. d. l. si diuor- tio. z. i. d. l. si qz fundū. et bal. i. l. fi. C. de fal. cau. **Q**uid in rescriptis. vtruz falsa demon- stratio viciet rescriptū. vi- xi. s. de do. ple. l. i. fi. et vide imol. z. bal. i. l. neqz natales. C. d. pba. ad fi. z. lo. an. i. c. qz dilecto. d. cō- san. z. af. z. vi- de no. p. fal. in. l. ipialis. C. de nup.

Capitū cōfiteri. vide Bar. in. l. iter stipli. §. i. in fi. de verbo. obli. r vide Bal. in ti. de feu. sine cul. non amit. in vfi. feu. r in. l. si qd duos. de leg. ij. Ang. in. l. ij. §. de lib. r postb. Barto. in. l. si ideo de euc. bal. in. l. transige re. C. de transac.

Sed pone. no. bonū consiliū. r idem voluit in. l. inter stipu. §. si stichū. de ver. obli. bene facit qd no. bar. in. l. diu. j. de cu sto. reo. p an ge. r imo. in l. ij. §. de lib. r post. r bal. i. l. si quis ser uus. §. si iter de lega. ij. et Imol. hic. r per Hoder. in. l. de acti. §. quadrupli. in pn. r bal. in. l. hac con sultissima. in ij. col. C. qui testa. fa. pos. r qd dixi p bar. i. v. l. di. uus.

Septimo quero. quot demonstratio nes sufficiat ad demonstrā dum rez cer taz. r vide p Bal. in. d. l. hac pultissima. in. ij. col. r vide bar. i. l. si rem. §. de rei ven. Itēz no. q quali tas rei inser te operat idē quod apposi tio cōfinitum vt si lego sū dum ticianū in quo est oli uctum. glo. ē no. r ibi bal. in. l. iij. de le ga. i.

Duab⁹ de monstratiōi bus. Si due qualitates ad iecte sint ve re lz alie fal se sint actus valet. in p̄riū facit. l. in te stamto. la. i. j. eo. quā alle gat bar. §. p xi. q. Et qd i p̄barōnibus testū si dico q vediti ser uum crispuz capillis: vel equū stellatū in fronte. te stes dicant b suo vel equo r non depo nunt de stel la in fronte. vide no. bal. in. l. edita. in pe. col. de e den. ad. v. l. i testamēto. q dam rident saluādo Bar. h. in. v. l. i. in fi. §. de vo. ple. p̄t r̄ideri fm pau. de ca. in. d. l. in testō. q ibi loquit qn agitur de cōmissione pene. sed Bar. hic loquit qn agitur de demonstrando rem legatā vel de persona legatarij quo ca su p̄cedit dictū Bar. hic qd dictum bar. videt habere locum quādo sunt expresse tres demonstraciones r due cōueniunt. tertia non. sed si cēnt ex presse quattuor vel plures: r due cōueniunt r due non seu plures: redde retur res dubia r non deberent preualere potius ille q̄z iste fm p̄dau. §.

castro. no. in. d. l. in testamēto. Errorea exp̄ssio. bar. in. d. l. si qd in fundi. bat alium modū ad pbandū q fuerit erratus in corpore. r vide qd scripsi post imol. ibi in pn. f Gallopressus. adde bar. in. l. libelloz. ad fi. pn. j. de accu. r bar. in. l. cer tum. §. h cer. pe. tex. est in. l. i. r ibi no. §. de lib. r postbu.

di⁹: qd si nomen est singulare adeo q res reddi tur certa: licet in confinibus: r alijs demonstrati onibus erretur: vel licet non ponatur disposi tio nō viciatur: ut. §. de cōtraben. emp. l. cuz ser uo. §. si. que est no. ad hoc. r. j. e. l. quib⁹ diebus. §. qui dotalem. r sic d̄z intelligi. §. de leg. iij. l. pa tronus. §. si libertus. cū similib⁹. Et per hec di cebam q si aliquis accusatur de maleficio cōmis so in palatio potestatis perusij q nō est neesse q̄ inserantur confinia cum satis ille locus sit de monstrat⁹: vt. d. l. cū seruo. §. si. Item est aduer tendum q quādoqz statur demonstrationi poti us q̄ nomini p̄prio. pone in exēplo contingen te de facto dux ducatus p̄cessit cōtra ioannē po testatem assisij occasione alicuius delicti cōmissi in officio: r tunc si non vocatur illo nomine ioā nes: certe constat de corpore ex illa demonstrati one officij: r hoc est inspiciendū: quia magis sta tur illi accidenti q̄ proprio nomini cū per illud accidens magis q̄ per p̄prium nomē haberetur notus: vt. l. qui habebat. de insti. r casus est. §. d reb. du. l. penul. que est multum nota. ad ista. ex his sciret aduocatus qd habet p̄bare. Si vero probationes omnes ponamus falsas r nullā re manere ita certaz q̄ sufficiat: tunc res dicitur eē in obscuro. solum enim nomē proprium nō red dit rem certam: quia tale nomen regulariter plu ribus competit: ut dicta. l. hac consultiissima. in princ. expressius. j. de iur. fisci. l. ita fidei. in prin. tunc enim illi qui vult sustinere dispositionem i cumbit onus probandi de tali corpore fuisse co gitatum. quid probabit ex his demonstratiōi bus. forte si est aliqua demonstratio que vni tan tum de illa ciuitate congruat qui est nomen sin gulare: ut in illa ciuitate est tantum vnus doctor: r tunc de illo de necessitate concluditur: ut arg. l. ij. §. de li. r postb. r potest probare per ea que dicta sunt in prefationibus: ut. l. item quia. §. de pac. r. l. ticia. §. idem respondit. j. de verbo. obli ga. r. l. quotiens. §. i. §. de heredi. insti. Item potest probare ex affectione r charitate vel deli cto contutoris: ut. l. duo sunt ticij. §. de testa. tu. r. l. si quis seruum. §. si inter duos. §. de lega. iij. Item ex maiori noticia: ut dicta. l. penulti. §. de rebus dub. vel alijs modis legitimis. Sed aduo catus qui dixit q non constat de corpore debet ponere q̄ falsa nomia sunt r plures demonstra tiones circa illud concurrentes: r tunc viciatur effectus dispositiōis: ut. l. duo sunt ticij. §. de te stamen. tur. ista sunt multum vtilia r in his con sistit tota vtilitas huius materie. ¶ Ultimo que ro⁹ pone aliquam demonstrationem variatam ex tempore: vt ille qui prius vocabatur vno no mine nunc vocatur alio nomine: ut faciunt mul ti cum doctorantur: vel militiam assumunt. r sic alio nomine vocatur in instrumēto tempore cō tractus alio nomine modo tēpore quo agit: vel cōuenitur qd est faciendum. Rūdeo sigdem est modica d̄fia: vt inter nomē integrū r nomen di

monstrādi. vide. l. tici⁹ heres sepronij. r ibi gl. r qd ibi dixi b ac. em. Et an confines p̄bentur p instrumentū. vide no. in. l. cū alijs. C. de iur. delib. r non viciatur si ponat pro p̄fine locus publicus glo. est in. l. hac consultiissima. qui testa. fa. pos. r alibi dicit tex. q latitudo fundoz p̄batur p emptio nalia. l. q fundos. §. si. de pig. ac. ADDE qualiter sit formādos libellus cū agitur de cōfinibus bal. p̄. cc. lxx. iij. lib. k Ultimo q̄ro. r vide bar. in. p̄mio. floz. §. noz vero.

Moie fū. di. r de hoc errore cōfimi um. vide bar to. in. l. cū pa ter. §. si. §. de le. ij. r habet in l. si fortidia num. C. d le ga. r in. l. for ma. ve censu. r vide no. in l. si qd in fun di vocabulo de le. i.

Si liber tus. Et vide guil. r Bal. in. l. cō parat ones. in. l. iij. col. C. de fi. instru.

Non ē ne cesse. Adde qd idem dixi Bal. r ibi post cū imo. in. d. l. si quis in fundi vo cabulo per h ibi in ver. no minauit. vbi qualitas rei i sc̄ta operat idem qd ap positio confi nium ex quo insert ad id qd dicit bar to. hic lz de eo nō faciat mentionē eo q: p̄pter qua litatē exp̄ssas satis reddid res certa. l. i. in fi. de do. p le. r per hoc limitatur. l. li belloz. de ac cul. Et adde Bar. in. v. l. cū seruo. r in d. l. libelloz r qd ibi dixi sed an libell⁹ p̄cedat sine cōfinibus si non opponit vide Imol. post l. y. i. l. cuz pater. §. si. de le. ij. et vltra cū Jo an. in spe. in ti. de libel. cō cep. §. iuxta ver. non va let etiā si fun dus. Et q di cant p̄fina r q dicit vicini vide terū et glo. r bar. in l. ij. §. pe. fi. regū. r quod ibi dixi in gl. r an cōfines agroz sint b

Vertical text in the right margin, partially cut off, containing various legal references and commentary.

a Petruti
us d' errore
habes simile
p bar. s. sup
rubri. in vit.
col. dixi post
bal. l. i. iij. d
lega. i.
b Cl. q' hēbat.
et vjō quod
ibi habes p'
Bar.
c Et idē cor
pus. Adde
Bal. l. i. i. C.
si vn' ex plu
ribus.
d C. l. lutt' ti
tius. z ibi vi
de qd habes
post bar.
e Quod at
glo. s. e. ad d
no. per doc.
s. e. i. rub. et
adde qd mul
tis moīs. vi
ca: ut no.
Jo. an. in. c.
cū dilecti. de
accu. z h' ad d
bal. i. rub. C.
d' insti. z sub/
sti. z not. fm
bal. hic. q' cā
falsa non vi
ciat actū nisi
cā regreret
ad substanti
am act'. l. iij.
s. circa d' do
li excep. adde
l. si fūdus. de
p. emp. z bar
to. in. l. si di
uortio. in pn.
de ver. ob. i
oppo.

minutum: vt si aliq' vocabatur petrutius' mō vo
catur petrus: vel est alia differētia syllabalis: tūc
hoc non nocet nec dicif diuersitate inducere: vt
.s. d' ma. tes. l. q' hēbat'. i. pnci. Si nō sūt noīa pr
susseparata: tūc fiat vnus articulus q' ille q' oli vo
cabatur sic z hodie vocatur sic est vna z eadē psona.
z idem corpus' ad qd facit. j. de fideicō. lib. l. lu
tius ticius' testō. z idem eēt faciendū quādo cō
finia alicuius possessionis seu fundi sunt mutata
q: ad duos alios pntinent p dia vicinia: naz tunc
fiat vna positio q' fundus olim posit' iuxta cōfi
nes tales z fundus q' hodie est positus iuxta ta
les est idem fundus: z tūc hoc pbato habes in
tentum. als non obtineres z de facili posset peri
cilitari totus p'cessus: ut. l. pomponius. s. si fru
mentum. s. de rei ven.

Ex. s. sequenti.

Quid sit cā: ibi. Quare dico. Et q'liter cogno
scatur q' causa proferatur conditionaliter: vel
casualiter: ibi. Secūdo. Et an dictio qm ponat
casualiter z qd de coniunctioe q' pro q: z quid
de coniunctioe cū. z qd de dictioe nā. z quid de
dictionib' illatiuis: ideo vel iccirco: ibi. Quero
qd. Et an dictio cū iuncta vbo p'sentis vel p'teri
ti tēporis: ibi. Sed q'ro. Et q's sit effectus cause:
ibi. Tertio. Et quō quis debet pbare q' testator
als relictorus nō fuisse: ibi. Quarto. Et an ver
ba enūciatiua prolata per modū cāe dispositio
nem inducunt: ibi. Quinto. Et an falsa cā viciet
contractum: ibi. Sexto. Et quid in sententijs: z
an falsa causa. l. viciet. l. z quid si rescriptis. vide
in fine.

Quod autem. Falsa causa nō vi
ciat legatū nisi cō
ditionaliter sit exp'ssum. h. d. Primo ponit quō
do cā exprimitur simpliciter. scōdo quādo cōditi
onaliter. scōda ibi: at si conditionaliter. C' Primo
q'ro quid sit causa. Glo. s. eo. sup rubrica dicit.
Causa est qdam de preteritis precedens suasio
quo testō nostro magis est quē oneremus. C' Se
cundo modo diffinit breuius. Causa est animi i
pulsio a nobis expressa. Iste diffinitioes nō sūt
vere in hac materia: q: in hac. l. z in similibus ap
pellatur causa ille act' vnde pcedit suasio siue i
pulsio qd apparet: q: nō est repire casum in quo
illa impulsio seu suasio nō fuerit vera siue act' ex
quo pcedit fuerit ver' siue falsus: ut in exemplis
legis nostre euidenter apparz. deficiūt ergo iste
diffinitioes in multis. si enī respicis id qd iuriscō
sultus appellat cām non appellat eam pprie im
pulsione seu suasionē: sed appellat cāz id pp qd
inducit impulsio seu suasio. diffinias ergo. ppe sic.
z dic. Lā ē quid p'teritum: vel instans quo ipelli
mur: vt aliqd disponam'. Quare dico causa ē
qd preteritum: vel instans. hoc dico ad ofam cō
ditionis que est de futuro. cā semp est de preteri
to: ut. l. si ita. in si. s. eo. facit. l. dam'. j. de cōiun
gen. cū emā. li. Item vt differat a cautioe: ut. l. q
bus diebus. s. terminus. j. eo. Item ad differen
tiam modi qui similiter est de futuro: vt. j. p. s.
Sed hoc videt cōtra exēpla huius. l. que dicit si
negocia mea curauerit si. c. ex archa sumpserit. ista
enim vident futuri t'pis: nam cū reperiant in p'
terito z in futuro subiunctiuū debēt intelligi in fu
turo: ut. s. e. l. solem'. z ibi dixi. z. j. e. l. si ita lega
tum. z sic videt causa de futuro. So. in illo exem
plo si. c. ex archa sumpserit. si intelligeret de futu
ro esset conditio qdam turpis expectare q' aliis
furetur. z sic esset interpretatio viciosa. z ideo intel
ligitur de p'terito: vt. s. de leg. l. in ambigua. z de
reg. iu. l. quoties. idem sermo in alio exēplo si ne

gocia mea curauerit. dic q' constabat q' testator
sensit de p'terito exp'sse vel p' cōiecturas. puta q:
tpe testamenti credebat se mori. vñ ex eo q' dixit
negocia mea itelligit d' p'terito. nā post mortē nō
pnt dici negocia sua. vt. s. de ne. ge. l. iij. circa pn.
alias faceret d' hoc qd dixi in. l. hoc articulo. s. de
here. insti. in dubio autē intelligeremus de futu
ro. vt in d'rijs. Sequit quo impellimur qd dico
ad differētia impulsiois vt. s. dixi Sequit dispo
namus istud pono ad differētia demōstrationis
que nō respicit ipsū actū disponendi. sed magis
ipsā rē. vt dixi in tractatu de demōstratione. z sta
tim dicā. z scias vnū q' hic diffinitur cā stricte p'
ut cōgruit pnti materie nā alias cā large sūpta ē
omne id ex quo aliqd sequitur: vt. l. z an eandē. s.
hec actio. z. l. cū de hoc. j. de excep. rei iudi. z. l. i.
. C. p. quas p'so. no. acq. sed hic stricte accipitur.
Itē cā qmz ponitur p' lite: vt. l. causas. C. d' trā
fac. z ēt habet alias significaciones de qbus hic
nō curo in diffinitioe: vt. s. dixi. Sequitur vt aliqd
disponamus p' hoc differt a demōstratione que
respicit solū psonas vel res q' veniūt i dispositio
ne nō actus verbi disponētis. sed cā respicit actū
verbi ostēdētis vnde causetur. Itē aduerte q' h'
assumit cā large quo ad qd: vt ēt occasione cōp'
hēdat licet alias inter causā z occasionē sit d'ria
vt extra d' ma. z obe. c. solite. z de homi. c. petrus
z. C. de legi. l. nō dubiū. Scōdo q'ro q' hic tex. fa
cit d'riam an cā pferat casualiter an p'ditiōaliter
quō hoc cognosceretur. Rūdeo qmz pferat p' si. z
tunc pferat p'ditiōaliter. qmz p' q: z tūc cāliter
vt hic z insti. e. s. lōge. z no. C. de fal. cau. adiec.
le. sup rubrica. rō hui' est q: dictio si: lz adijctaf
verbo p'teriti vel pntis t'pis ponit aliqd dubita
tiue z sub dubio z incertitudine. z hoc ē qd dicit
tex. q'uis d' hētes ignorēt. s. si cer. pe. l. cū ad t'ps
z. j. de vbo. ob. l. si ita stipular' fuero hāc sūmaz
z hoc est qd hic dicit p'ditiōaliter poni: hoc est
sub dubio sicut p'ditio sub dubio est cā. nā pprie
loquēdo p'ditio est de pnti vel de p'terito: vt dixi
.s. e. l. i. ista est ergo cā p'ditiōaliter posita vt ex
p'sse hic dicit tex. z insti. e. s. lōge sicut ergo ista cā
ponit dubitatiue. ita dispō est in hoc dubio. si cā
est vera tenet: alias nō. sed ista p'unctō q: pōit ali
qd certe. z ideo dispositio statī certa est z valida
licet cā sit falsa. Dic ergo q' de natura dictiois si
est vt faciat rē dubiā. ita dicit tex. in. l. cū ad t'ps.
z. l. ita qz. s. si cer. pe. z. d. l. si ita stipulatus fuero
hāc sūmā. j. de vbo. ob. z iō q' pōit rē sub p'ditio
ne apparet q' firmā nō ponit volūtate suā lz sub
dubio. C' Sed natura dictiois q: est q' ponat rē
p' certo z cōstātī: vt q' ff tu' sūp sit iō tibi lego cē
tum z sic puto eē verū z mēs mea ad id ē plata.
Quero qd de dictioe qm. Rūdeo cāliter poni
tur. vt. s. e. l. si ita. z. j. d' dona. l. acqli'. Idē de cō
iūctione. q. l. p. q: vt. l. si ita qz. s. scia. j. de vbo.
ob. z de fideiul. l. si ita fideiulforē. Idē d' p'unctio
ne cū: vt lego tibi cētū cū fructus sūpserim. certe
idē est qd de dictioe q: vt. l. cū quis. s. codicillis
.s. de le. iij. Idē de dictioe nā: vt. j. de do. excep.
. l. si. s. pe. oēs enī iste p'unctioes ponūt causalit
ter vt dictis. ll. Idē puto de cōiūctioib' illatiuis
ideo iccirco z similib' qd de dictione q: vt si dico
ticius negocia mea gessit ideo lego sibi centum
nam cū non ponat rē sub dubio casualiter nō cō
ditionaliter erit cā expressa. vt. l. cācellauerat. s.
de his que in testa. delē. Sed quero quid d' di
ctione cū: iūcta verbo preteriti vel pntis t'pis: vt
si dicā cum frater tuus eēt archā sumpserit centū
tibi lego. Et glo. insti. eo. s. longe. videtur dice
re q' operatur idem q' p'unctio si. z sic ponatur

xi

q. ij. ad qd do. card. & post eu do. abbas in. c. postulasti p illu tex. de re scrip. dixit q si ca impulsu ua in rescri pto non e va vitat rescri ptum qd est mirabile fm iposibi q id est ibi qz ille qui expsit si expsit vt im pulsua: s; vt finalem & sic censet finalis in odium impe tratis qd te ne meti. al. ces tante tali ca no cessat dis positio vt no. glo. in. d. c. post trasta. & vide in pbe mio. & d hac materia per bal. in. l. gna liter de epi. & c. & quod no. bar. in ex trauaga. ad repri. in ver. no. ex coruz. Quid i re scriptis vide bal. in. l. i. de collu. dreg. b. Decio vi de di. i. regu la d. cet d. re. iur. in. vi. c. i. n. con ditionib; vide bar. i. l. si alij de vsu fru. le. l. y. et bal. in. l. cum vici. C. de fi de. in. iij. co lu. cu cocor. d. C. Si a prio vid qd nor. dicit bar. per istu tex. in. l. cu auus. j. e. m. Ultum. ad. q. an gesta p iudi cem ignorat. te; se iudice valent: ad de qd bec q bic dicit ha bent locu in inferiori a pn cipe sed non in principe. vt voluit im. in. c. ex teno re. de so. co. pe. & vide p ang. in repe. i. falsus. C. d. fur. in. vl. q. & Inn. in. c. cu ex officij d p script. & vide no. p. bar. i. l. i. C. vbi de. ere. dicit etiā bal. in. l. si ca q. C. d. te po. in iteg. rest. peten. q. an te pntatōz relcripti ni

q falsu fuerit q illa calurnia ingetaret ptorem de qua. s. de postu. in. l. i. §. sexu. vel pone q fal sum fuit qd legif de illa gregoria. in au. de non alie. scdo nubē. in pn. certe nihilominus lex vale ret. nā tales cae semp sūt ipulsue & ea cessante n cessat lex: vt no. in. d. §. sextu. Idē etiam dico in statutis & sic idē qd in legatis. sed rō legis nō est de preterito sed de futuro: vt tūc vigeat legis ob seruātia cū vigeat ratio: vt dicit. d. gl. & s. so. ma. l. cū mulier. Idē dico de rōne legati. naz vbi h; locū rō h; locū legatū: & vbi cessat rō cessat lega tū: vt. l. cū pater. §. dulcissimis. s. de le. ij. facit. s. de calū. l. bec actio. & quod ibi no. C. Nono que ro qd in rescriptis. Dic idē qd in legatis. aut ali as cōcessurus fuisset posito q sciuisset falsā cām aut nō: vt. C. si cōtra ius vel vti. publi. l. pscriptō ne: & extra de rescrip. c. sup litteris. Decimo & vl timo quero an cā in dubio psumat finalis vel im pulsua. Dic vt dixi in. l. ij. in fi. j. d. dona. & doc. tractant comuniter in. l. generaliter. C. de non nu. pe.

S cui. Lautio mutiana pstat his quorū interest. d. d. C. Op. s. e. l. mutiane in fi. vbi nō caue tur nisi hēat coheredē. nā fm hoc videt q debz cauere venientibus ab intestato. So. ibi nō caue tur: q; implet cōditio adeūdo: vt ibi dicit alias secus: vt hic. C. Op. s. de condit. insti. l. iij. in fi. So. dicit quidā q hic nō pstatur venientibus ab intestato: qd nō pl; q; h; tex. logf generaliter. Itē hēmus tex. in au. de nup. §. p̄fate. au. c. posita. C. de nup. au. c. cui relictū: vbi cauet venientib; ab intestato. dic ergo q vbi nō erāt veniētes ab intestato vel dic q ibi fuit cōditio: si nō alienaue rit que de facili spernit si nō appet psona cui cō templatōe sit facta prohibitio: vt. l. filius. §. diui. s. de lega. i. & s. de lega. iij. l. pater. §. iulianus agrippa.

Conditionibus. Cōditiones debēt intelligi s; testatoris voluntatē que dñat in testamētis. h. d. **Hec scriptura.** Conditio que tacite uest si ex prima legatū p ditionale nō facit: nisi testator al i ter voluerit. itē cōditio d p̄feti nō suspēdit. h. d. Nota q pōt testator facere q cōditio que tacite inest non suspendat legatum. dixi. s. de le. i. l. iij. C. Op. quādo di. le. ce. l. si ticio. Sol. quidā di cūt q hic fuit solus vnus heres: tu dic idē si fue rint plures tamē ab vno fuit noiatim relictū: vt dixi in. d. l. iij. s. de le. i. Op. q cōditio de p̄nti suspēdat: vt. s. de le. i. l. si sic. §. i. fo. dicit gl. q nō est p ditione proprie nec suspēdit ex vī p ditionis: s; q; deficit substātia rei relicte: vt ibi plene dixi. vel dic q nō suspēdit quo ad transmissionem. Que rit glo. quid si post testamentū cepit deberi. Dic vt in ea.

Si patronus. Cōditio si heres nō erit deficit eo dem iure p̄torio amisso p bonoz possessionē. h. d. no. Facit ad. q. q instituto amisso p bonoz possessionē scōm ta. nō sit loc' substitutiōi vulga ri: que fit per bec verba si heres nō erit dixi. s. de vul. & pu. l. i. C. Op. verbū heres platū in p diti one debet intelligi de herede vero nō de herede in effectu: vt. j. e. l. qui heredi. i. prin. So. appel latōe heredis cōtinet ēt bonorum possessor: vt hic & j. ad trebel. l. i. §. bonorū. & j. de ver. sig. l. hereditatis. Non ob. l. qui heredi: q; dñs non ē heres. dixi. in. l. cū filio. s. de le. i.

Si a primo. Cōditio si aliq; be res nō erit: deficit illo existente herede p parte. h. d. C. Op. q legatū debeat: q; bec verba si heres nō erit debēt intel ligi quatenus heres nō erit. vt. s. de lega. i. l. sti chū. So. qdā dicit q ibi dixit q me' erit hic dixit si. sed hoc est cōtra. l. ij. s. de cō. insti. quare dic q ibi loqitur qñ cōditio respicit ipsā rē legatā: & est de ipsa re legata. secus si cōditio respicit aliā rez & est de illa re vel psona vt hic. quo casu cōditio nō scindit si est casualis: vt. j. e. l. qui duob'. Po testatiua vero qñq; scindit vt dicā forte i. l. plau tius. j. eo. vel forte in. l. que cōditio. j. e. qd no.

On dubitamus. Cō ditō turpis habet p nō adiecta. h. d. de hoc plene in. l. i. & l. que conditio. s. de cōditio. insti. Ex. l. sequenti.

An valeat snia eius q se ignorat iudicē cū ves sit iudex. & an valeat snia lata d verum contuma cē cū iudicē nō cōstiterit d cōtumacia p iusum p cessus. & quid si sciebat de cōtumacia: sed puta bat q esset dies feriata an valeat sententia vide circa fi.

Altum. Ad hoc vt possit adi ri hereditas requirit q cōditio adiecta in institutiōe existat & eā extitisse heres sciat. In cōditionib; iuris suf ficit solūmō q existat. h. d. & est no. l. C. Op. ad primū dictū. s. e. l. ii. Solu. ad purificādam insti tutiōe i p ditionib; casualibus nō requirit sciētia heredis: vt ibi. sed ad adeūdā hereditatē requi ritur sciētia cōditionis implete: vt hic. C. Op. s. de acq. here. l. si q; exneus. §. fi. glo. sol. ibi mul tis modis. By. dicit q ibi putabat se institutū sup re cū eēt institut' sub p ditione & cōditio extiterit & sic p ditione erat purificata hic sciebat institutum sub cōditioe & ignorabat eam extitisse dic vt ibi. C. Ad scōm dictū op. de acq. here. l. qui in aliēa. §. i. So. ignorātia iuris sui nō impedit aditionē qñ nō ipedit cōsensum vt hic. volebat enī in oēz euentū esse heres: sed si ignorātia impediret cō sensum puto: q; volebat facere heredē patrem & ipse volebat esse heres si sui iuris erit: tūc impe diret aditionē vt ibi. C. Oppo. de acq. here. l. is qui putat. So. eodē mō ibi. ignorātia iuris sui i pedit consensu vt ibi dixi. C. Op. de acq. here. l. heres institut' in fi. ibi ignorātia iuris psonē im pedit aditionē. So. qñq; p ignorātia iuris pso ne ignoratur valor testamētis ex quo p̄cipaliter deserf ius aditionis hereditatis. vt sigs ignorat an testōr fuerit liber vel seruus filiūssa. vel sui iu ris. & tūc ipedit ius adeūdi hereditatē: vt in p̄tra rio. Quādoq; ppter ignorātia iuris persone nō ignoratur valor testamētis vt in exemplis hic positis. nam seruus siue heres institutus fit fili ussa. vel sui iuris liber vel seruus testamētū valet vnde circa principale ius adeūdi non dubita tur: quia certum est q filio competit. sed dubita tur de quibusdam adminiculis. f. an cum iussu vt sine iussu possit adire. & propter hoc nom impe ditur: vt hic. & hoc dicit tex. in. l. sed & si sua. §. i. de acq. here. Et bec sunt vtilia ad. q. aliquis in veritate est iudex. sed ignorat se iudicē an va let eius sententia. Respōdeo si ignorat illud ex quo sibi p̄cipaliter iurisditio competit non va let quod facit. ar. l. quero. s. de eo qui pro tuto. quod tenet Guil. in. l. obseruare. s. de of. procō. & le. sed si scit illud propter quod p̄cipaliter ē iudex ignorat tamen aliquod adminiculum: vt puta iurisditioem eius proगतū eē p partes. tūc

bil pōt fieri eius auctori tate. & idē in .l. i. C. vt lite pendē. Item nō habēt loz cū i papa vt voluit Imo la. in. d. c. ex tenore. & die bal. i autē. ei q. C. d. bo. au cto. iudi. pos. q qui mittit in possessio nem ad litte ras alterius iudicis illud nō pōt face re ante habi tas litteras. & de materia habet latissi me p bal. i. d. .l. fals'. i. vij. vij. ix. & p. co lū. & b adde bal. in. d. l. s; si de sua. et ista faciūt an delegat' di catur habe re iurisdic an te q; littere d legatorie sint sibi trāsmis se. & cy. in. l. mādātū. C. mādātū dixit talē iudicēz habere iurisd itionē & per cy. videf tex. in. ca. sup co el. ij. de app. vbi papa ap pellat iudicē cū cui nō sūt trāsmisse lit tere ad qd no. bal. in au tē. qui semel in prin. quō & quando iu dex. & bal. in .l. qui falsus. i. vij. col. C. d. fur. & ibi etiā dicit quid i executore te stamētis. q; habeat etiāz exercitiū iu ris ē tex. i. c. §. q cleric' de pba. & in. c. si clericis. & in .c. si. de pbe. in. vi. & in. c. cū teneamus eo. ti. in anti. & p hoc facit id qd dicit b. Mā si i re scripto op' poneret aliq; forma cū il lā scire non possit nō pōt exercere vt b no. ad hoc fa cit qd nor. bar. i. l. absēf de dōa. & ibi de hoc p ro simile dicit i procuratore an possit exer cere ante q; habeat man rr iij

datu. s. quo per spec. in ti. de procu. s. i. ver. quid si. glo. & archid. in. c. if. g. de procu. in. vi. & gl. in. cle. i. de cura. bal. in. l. quero. s. d. procura: qz nisi videat formam mandati no pot exercere. arg. d. l. diligenter. s. man. & d. l. quero. Ad hoc similiter facere qd no. bar. in. d. l. absent. & ibi de hoc per ro. nisi forte in mandato diceret ex nre pntuo te cura. & d. quo la te per bar. i.

d. l. falsus & aliqd p cu. i. l. eius qui. si cer. pe. & bar. in. l. si pupil. li. s. i. d. neg. gest. S3 qd si delegas re uocat delega tu an ate no tificationem processus sit nullus: vide bal. i. d. l. ma datum. in. i. colu.

a Non viciat. Et istd est veru i iudice ordina rio. secus in delegato. l. ij. s. si iudex. d. iudi. s3 imo. hic. & vide l. no. in. c. ex i. sinuat. de ap pel. & glo. in c. i. de pe. & archi. in. c. q ad agendu d. pcu. & no. i. c. sup eo d. accu. & in. d. c. prudetiaz Et ad mate ria add bar. in. l. ij. C. de eden. & in. l. si finita. s. iu lia. in. vl. col. d. dam. ifec. & bar. in. l. ij. in pn. s. d. iu di. & in. l. p. perand. s. & si quide. in prin. de iu di. bal. i. l. ij. C. de spor. & bar. in. l. ge neraliter. s. hisde pntib. C. de re. cre di. fallit ista in actib. vo luntarie iuris di. sedm bal. in aut. ma tri & auie. ad fi. C. quan do mu. tu. of fi. sun. pot.

b Contra p dicta. istam doctrina hic per bar. & p bar. i. l. si vni ex plurib. d. re iud. & bar. in. l. heredes mei. s. fi. ad trebel. & bal late. in. d. l. alius. per. d. f. c. pruden. tia. & c. ij. & c. ch. plures. de offi. dele. in. vi. no. limita. in comissione facta aliquibus iudicibus q debeant cognoscere de idoneitate alicuius vt eo casu quo reperiant idoneum sibi provideant de certo beneficio remittit do eorum conscientijs cum clausula de qua hic videlicet q si vnus ex so cjis abfuerit seu plures abfuerit alter possit procedere sine socijs q isto casu si socij voluerint addesse & vnus procedat ignorans istuz nolle adef se nihilominus processus & sentetia valet. licet ignorauerit. Ista fuit no. decisio. do. de ro. deis. cccclix. & no. in. c. dilecto. ad fi. de app. ita dicunt

no vitiat quod agit. vt. l. ij. s. i. s. de iudi. Idem in similibus: si tutor ignorat se tutorē non valet quod facit: vt. d. l. quero. sed si scit se tutorē. pu tabat autē se administrare nō posse cum de iure posset: tunc non ipeditur qd agit. ar. huius. l. i. fi. & l. sed & si de sua. s. i. de acq. here. Item facit pone q iudex pronūciat cōtra aliquē tāq̄ con tra cōtumacem cū iphus cōtumacia non esset iu dici nota licet in veritate esset p̄tumax non vale bit p̄cessus: qz illud principale p̄pter qd pronūciat & qz ius pronūciādi hēbat ignorabat. ita te net Inno. extra de offi. dele. c. cum contingat. in glo. super verbo iuste dico q est casus in. l. hoc aut. s. i. j. q. ex cau. in pos. ea. & iō cautela est qz i sententijs que p̄ferunt cōtra p̄tumaces inferat in snia iuris citationibus de eo factis & eius con tumacia ut p̄ exactis & c. sed si iudex sciebat con tumacia credebatur aut diē feriatā cū non esset ta lis error nō uiciaret p̄cessum. nō enim errat sup principali sed super quodā adminiculo. ar. eorū que dicta sūt. Sed cōtra p̄dicta facit. c. prudētiam. extra de of. dele. ubi si cōmittit cā pluribus qz si quis eorū interesse nō possit qz alius faciat omnes habet iurisdictionē insolidū. tamē un nō possit p̄cedere: nisi sibi cōstet de impedimēto al terius. So. ibi loquit in cōditione apposta ab homine non a iure. ideo indistincte debet sciri ut in prin. huius. l.

q **Notiens.** Fideicommissū reli ctum in defectum cōditionis que a iure remittitur nō de betur. h. d. C. Op. C. de ind. iud. autē. cui re lictū. Sol. hec cōditio hodie a iure nō remittit in uidua sed in uirgine nil ē imutatu. C. Op. s. de le. iij. l. nō dubiū. So. ibi fuit relictū simplici ter. hic in defectū cōditionis q a iure remittitur.

q **Uti duobus.** Cōditio nō pot scindi si p solido pot impleri. hoc dicit. C. Op. s. si qs cau. l. si seruus. s. si pluriū. So. ibi scindi tur: quia non pot habere effectuz pro solido: ut plene dicam. j. e. l. plautius. uel forte in. l. que cō ditio. j. eo.

i **Tre civili.** Si p grauatu in pedis implemētū cōditionis p impleta habetur tā in vl timie volūtatis qz in cōtractib. h. d. C. Op. j. eo. l. g. heredi. s. fi. So. ibi nō impediēbat per grauatum. sed alias cōditio nō impleatur. C. Op. C. de cōdi. infer. l. legatū. So. ibi cōditio defecit p casum. hic p factū grauati: de quo plene distin guā. j. e. l. in testamento ita.

c **Um uir.** Si inter virum & vxo rem sit mētio de libe ris: intelligitur de natis ex eis. hoc. d. C. No. ad id qd dixi in. l. post dotem. s. so. ma. f. qz consuetudo que dicit dotē remanere apud vi

ipfi in. d. e. prudentiam non habere locum in commissū factaz super be neficialibus vt dixi quod est no. & ad ista in simili vide nota q. quam po suit post bar. in. l. de die. s. si fideiusor. qui satis. cogan. Et ad pr edicta in simili querit bal. in. l. cū snio in fi. C. de senten. si potās non potest iudi care nisi interfint duo consules & illi nolunt interesse quid sciendum. & p dictā deci. do. de ro. al. legat. ro. sin. gu. suo. xij. alias. xij. C. No. a iu. re. Cōtrariū vt dicitur. re bal. i. d. l. falsus. l. v. co lum. C. de fur. d. q. Cōtrariū Et illā. l. vide no. alle. p bar. j. c. in. l. cū tale. s. rescriptum. c. q. Uti duo bus. ad banc. l. vide bal. in. l. i. in. vij. q. one. C. qn nō pe ten. par. & p banc. l. in fi. Decidit bal. no. q. in. l. si. in pn. i. ver. pone testa. tor. C. d. leg. f. i. Ure ci. uili. pra ipleta habet hac. l. no. li. mita in here de grauato qui nonduz soluit legatū legatario. qz licet p here. dez lemel ste terit quomi nus impleat cōditio pote rit tamē per exceptionez conlequi. vt cōditio ad. bue impleat & suā moraz purgare. ita bal. & ibi cla. rius Imol. i. l. cū fundus. j. e. & c. in. l. plures. in. pe. q. sed an. ge. videf te nere cōtrariū in. d. l. cū fundus. alleg. ad hoc. l. fi. C. eo. & bar. in. l. q. decet in prin. j. de solu. & p hac. l. & l. iulius. j. e. dixit sing. ange. in. l. qm alex. C. de adulte. qz licet excōica tus non pos sit opponere exceptionez compensatō nis vel bannitus ex forma statuti: tamen si opponat in hac forma non so luo tibi quia tu non soluis mihi q talis exceptio excōicati vel banniti admittitur: qz solutio habet pro facta qd tene mēti: qz nota dignum est. In testamento. Ad istam. l. vide omnino bal. in. c. i. qual. do. seu. priue. vbi facit istum tex. sin. item per banc. l. decidit bal. q. no. in. l. id quod pauperibus in. vi. colum. de episcopis & cle ricis. & pulchre in. l. i. in. iij. op. C. de his que pe. no. & in. c. l. iij. colū. in. v. nono quero.

rum si mulier decesserit in matrimonio cū liberis intelligitur de liberis ex eis natis: vt hic & l. si in ter. s. de pac. dota.

Scriptura. Cōditio alterna ua dicitur illa q pot duobus modis im pleri. & si in cōditioe ē aliquid turpe illud reiicitur & aliud est iplendū. h. d. Di. format hic vnaz. q. dedi bouem: vt capuaz vadas & hoiem occi das neutrum fecisti. an possit repeti quod est da tum. Quam. q. format glo. in. l. iij. s. de condi. ob rur. causam.

Eum eadem. Ius accrescendi transmittit ad he redes. hoc dicit. Ex. l. sequenti. C. Si dispositio testatoris ex aliqua causa cōmu tatur in aliam in dispositioe cōmutata nō intel ligitur repetita pena q erat in prima.

i **A testamēto.** Si defi cit exem plar dicitur exēplā dū. h. d. C. No. qd dixi i sumario. C. No. qz qn dispō testōris ex aliq cā cōmutat i aliū modū qz i illa dispōne cōmutata non intelligitur repetita pena que in prima erat adiecta. facit. s. e. l. mulcta. Facit ad questionem si ille qui vocatur petrus martini fuit citatus sub hoc nomine petrus ioānis qz ex hoc nō incidit i penam contumacie. qd dicit: vt dixi. s. e. l. demon stratio in prin. C. Op. qz nō possit relinqui noie pene. vt. l. i. de his q pe. no. So. glo. tu dic: vt di xi in. l. mulcta. s. e. C. Op. de p̄sti. pec. l. i. s. euz Sol. hic supplet officio iudicis licet obligatio d ficiat. C. Quero an in dubio ex istis verbis pre sumat testatorē sensisse de illo monumēto quod reperit nō obstāte variatione demonstrationum. Dic: vt dixi. s. e. l. demonstratio.

f **Ille.** Cōditio de nubendo arbi trio alterius reiicitur ideo nō nocet si ille qui debet ante arbitrari mo riarur. h. d. C. Op. j. e. l. in testamento. so. hoc iō quia cōditio reiicitur: vt. l. cum tale. s. meue. j. e. fm. Dy.

Titia. Una species loco alterius succe dit ex voluntate defuncti. hoc. d. C. cor. s. de dōa. iter vi. & vxo. l. si dōat. s. si spō sus. C. Oppo. s. de adi. le. l. cū seru. glo. nō sol uit. Di. dicit qz ibi legatum consistebat in re cer ta & de presenti. ideo illius alienatione extingui tur. & redemptione non integratur. hic consistebat in re certa inspecto presenti tempore: sed di rigebatur substātia legati in diez mortis. Istud non videtur soluere cōtrarium. nam agathea q fuit legata tempore mortis nō reperitur testato ris: ergo legatum debet extingui: vt. s. d. leg. i. l. stichum qui meus erit. & sicut per alienationē extinguitur legatum factum pure. ita factū sub

nis vel bannitus ex forma statuti: tamen si opponat in hac forma non so luo tibi quia tu non soluis mihi q talis exceptio excōicati vel banniti admittitur: qz solutio habet pro facta qd tene mēti: qz nota dignum est. In testamento. Ad istam. l. vide omnino bal. in. c. i. qual. do. seu. priue. vbi facit istum tex. sin. item per banc. l. decidit bal. q. no. in. l. id quod pauperibus in. vi. colum. de episcopis & cle ricis. & pulchre in. l. i. in. iij. op. C. de his que pe. no. & in. c. l. iij. colū. in. v. nono quero.

... d. l. falsus & aliqd p cu. i. l. eius qui. si cer. pe. & bar. in. l. si pupil. li. s. i. d. neg. gest. S3 qd si delegas re uocat delega tu an ate no tificationem processus sit nullus: vide bal. i. d. l. ma datum. in. i. colu. a Non viciat. Et istd est veru i iudice ordina rio. secus in delegato. l. ij. s. si iudex. d. iudi. s3 imo. hic. & vide l. no. in. c. ex i. sinuat. de ap pel. & glo. in c. i. de pe. & archi. in. c. q ad agendu d. pcu. & no. i. c. sup eo d. accu. & in. d. c. prudetiaz Et ad mate ria add bar. in. l. ij. C. de eden. & in. l. si finita. s. iu lia. in. vl. col. d. dam. ifec. & bar. in. l. ij. in pn. s. d. iu di. & in. l. p. perand. s. & si quide. in prin. de iu di. bal. i. l. ij. C. de spor. & bar. in. l. ge neraliter. s. hisde pntib. C. de re. cre di. fallit ista in actib. vo luntarie iuris di. sedm bal. in aut. ma tri & auie. ad fi. C. quan do mu. tu. of fi. sun. pot. b Contra p dicta. istam doctrina hic per bar. & p bar. i. l. si vni ex plurib. d. re iud. & bar. in. l. heredes mei. s. fi. ad trebel. & bal late. in. d. l. alius. per. d. f. c. pruden. tia. & c. ij. & c. ch. plures. de offi. dele. in. vi. no. limita. in comissione facta aliquibus iudicibus q debeant cognoscere de idoneitate alicuius vt eo casu quo reperiant idoneum sibi provideant de certo beneficio remittit do eorum conscientijs cum clausula de qua hic videlicet q si vnus ex so cjis abfuerit seu plures abfuerit alter possit procedere sine socijs q isto casu si socij voluerint addesse & vnus procedat ignorans istuz nolle adef se nihilominus processus & sentetia valet. licet ignorauerit. Ista fuit no. decisio. do. de ro. deis. cccclix. & no. in. c. dilecto. ad fi. de app. ita dicunt

ista conditione: qui metus erat imo citius: q; ibi non distinguitur volutarie vel necessarie alienet vt. l. scribit. de au. & ar. le. vnde dicit: vt By. dicit i so. alterius contrarij. de quo. j. dicā. f. q; verba testatoris hic posita possunt intelligi duobus modis. primo q; testator habuit respectum ad certas & determinatas personas seruorum. & si hoc cōstaret per alienationem seruoz; exstingueretur legatus: nec reintegraretur per redemptionem vt in cōtrarijs. Scōo modo potest intelligi q; n̄ habuit respectum ad certas personas: sed q; illa ancilla que vocabatur agathea: & ille seruus qui vocabatur phylargicus qui sui erūt cū morientē debeantur. & sic non sentit magis de illo q̄ d̄ isto sed solum respicit ad nomē. Sed in dubio qualiter debeat intelligi determinat hec lex. nā ex eo q; illi redempte iponit nomen agathea nō videtur se retulisse ad certas personas: sed magis ad eos quos illud nomē habere ptingeret. **Op.** per impositionē istius nois nō pōt induci legatū cū his que sūt post testamentum omnia debent ex integro fieri: vt. l. heredes. §. si quis post de testa. glo. nō soluit: dicit per impositionē istius nois de nouo nō disposuit: sed declaratur testōrē ab initio sic sensisse: vt supra dixi. que declaratio potest fieri cū minori solēnitate: vt. l. heredes. §. sed si notan. §. de test. **Op.** §. de pig. l. fideiussor. §. luti. glo. nō soluit. dicit By. q; ibi fuerūt obligata mancipia certa. ideo obligatio nō extēditur ad redempta postea. hic autem non legabatur certa de p̄nti. Ex istis verbis appet By. intellexisse eo modo quo supra solui primū contrariū. **Oppo.** §. de leg. i. l. stichum. So. vt ibi p̄ ex p̄dictis. h. verba aliter intelligūt. hic aliter ibi.

De conditio. Condicio potestatiua facilius debet impleri statim cū potest. **h. d. Op.** q; ista conditio impleri pōt q̄ncūq; vsq; ad vltimū vite spiritū: vt de here. insti. l. suus quoq; & l. si. de p̄di. insti. So. **Pe.** vt refert **Ly.** C. de cōdi. inser. l. pe. in. q. & guil. de cu. in. l. cond. in prin. de cōdi. ob cau. dicit q; tria loquūt in conditionibus potestatiuis que consistūt i dādo. hic in his que consistunt in faciēdo que so. ē contra. l. i. §. itē si ita. j. titu. i. vbi etiaz si consistit in dando debet statim impleri. vnde dicit q; aliud in hereditate vt in contrarijs: aliud si apponitur in legatis: vt hic. ita dicit glo. in. l. si q; istit tuatur de here. insti. & hoc alibi tenet **Pe.** l. in. l. i. de cōdi. insti. Rō quia in hereditate veritur magis periculū q̄ in legato. **Contra** hoc videtur. j. ti. i. l. i. §. item si ita vbi in herede idē dicitur q; hic in legatario. So. q̄ncūq; conditio apponitur heredi & hereditati: quia nisi eam impleat perdit hereditatē: & tūc loquitur quod dixi. quādoq; apponitur heredi non hereditati: sed respectu alterius grauaminis: quia nisi impleuerit cogitur aliud legatum dare: tunc idem in legato: vt. l. itē si ita. **Op.** q; sufficiat cautio mutiana: vt. §. e. l. mutiane. so. ibi in cōditionibus q̄ cōsistunt in non faciēdo. **Op.** de ver. obl. l. ita stipulatus. So. ibi in contractibus in quib; pōt conditio q̄ncūq; impleri: hic in vltimis voluntatibus in quibus distinguitur: vt ex predictis p̄ q; diligenter no. **Quero** si non impleuit cuz potuit: an possit mora purgari. **Respōdeo** nō quo ad actionem consequēdam: vt. l. thais. §. intra. §. fidei cō. l. i. sed quo ad exceptionem sic: vt. l. i. §. item si ita. j. ri. i. & l. i. §. de penu. le.

Separatim. Lōiū cū re portō ac

crescit sine onere. **h. d.**

Ex. l. sequenti.

In casibus in quib; cōditio habetur p̄ impleta qualiter agi debeat. vide in fi.

De testamēto. Ista ē bo-

na lex. & h. **d.** Si conditio mixta p̄ casuz deficit relictū deficit: secus si p̄ alium in cuius p̄sona conserf sit ipedita. **h. d.** **Op.** tractabo materiā d̄ effectu cōditionis. glo. tangit. §. e. l. ei qui. & vid̄ cuz illa glo. l. i. C. de insti. & substi. **Op.** de condi. insti. l. sed & si sub cōditioe. §. quotiens. Sol. vt i glo. q; ibi in conditione potestatiua q̄ cōsistit in potestate honorati. hic in mixta que consistit in potestate honorati & alterius. & vide glo. que incipit imo videtur ibi. Item ad idem vsq; ibi nisi est ne vera ista. **Certe** quia manumittere seruuum dependet ex potestate mea & serui mei videtur q; sic. sed nō est verum: quia ipse non potest nisi esset ciuis romanus: q; est mere p̄tatiua: vt. l. si. §. cum quidam alias incipit si vero quidam. C. de manu. te. Ad istud op. de l. inde neratius. §. proinde. §. ad. l. acquil. Sol. vt in glo. ibi ipeditior p̄ tertium. iō ille tertius mihi tenet. **C** Sed op. de l. si titius. §. e. So. ibi ipeditur p̄ tertium & glo. in. l. i. de insti. & substi. facit istud cōtrariū & nō soluit. dicit q; in. l. si titius impedit p̄ tertium iuste & cōtra eū actionē nō hēo sed peto legatus & l. inde neratius loquitur q̄ iniuste ipeditior per tertium. iō habeo actionē cōtra tertium: & nō consequor legatum. & iō in cōditioe p̄tatiua distinguitur vt hac glo. adiecto mēbro de. l. si titius statuas. §. e. vide glo. ibi sed impeditis. & sic secus si iuste: vt. §. e. l. si titius. **Op.** & assumo oppositio nem que est in principio glose. q; in conditioe mixta consequitur legatum: vt. l. si annua. §. d̄ annu. lega. & l. gaius in pri. de ali. & ci. le. So. gl. q; est speciale in alimentis. & sic glo. soluit in. l. i. C. de insti. & substi. & de hoc no. C. de le. l. i. & d̄ nus in. c. imputari. extra d̄ re. iur. li. vi. non tenet istam so. sed dicit q; debet distingui. aut apponitur in persona honorati aut grauati: sed dicitur By. non examino hic: sed examino in. l. illis. j. e. sed ad contraria respondeo: quia ibi loquitur in conditione successiua & que habet tractuz successiuum: hic in momentanea causa de qua quid iuris sit dicam. j. e. l. illis. & doc. tangunt in. i. C. d̄ le. **Op.** de. l. si fundum per fideicommissum. de le. i. glo. in. l. i. de insti. & substi. so. q; ibi in mō hic in conditione & est bona solu. sed cōtra hoc op. q; in modo fit idem quod in conditione: vt. l. titio centuz. §. ante nup. j. e. Breuiter quicqd dicat By. **Respondeo** q; ibi non est modus: sed conditio nup. vt ibi dicam. & quod ibi no. in conditione in glo. ibi nisi in casibus dum allegat. l. titio. §. ante. & ibi dicam. **Oppo.** de. l. cum ita datur libertas. j. e. so. glo. q; ibi speciale fauore libertatis & bene. & l. cum ita. si bene respicias loquitur in conditione si decem dederis titio. sed ista conditio nō videtur q; sit mixta sed mere potestatiua. & illa lex non d̄bit cadere sub hoc mēbro: vt. l. suus quoq; in prin. §. d̄ here. insti. **Pe.** & **Ly.** hoc dicunt in. l. i. C. de his que sub modo. & l. pe. circa. fi. C. de cōdi. insti. & sic videtur q; sit mere potestatiua. & hoc dicam in. l. i. C. de his q; sub modo. & l. peulsi. C. de conditioni. instituen. **Et** idete domini istud non est verum: quia est contra. l. cum ita. j. e. nam si esset mere potestatiua deficiens per casum non deficeret legatū: qd̄ est falsum: vt ibi nisi fauore libertatis. **Ad. l. suus quoq;.** circa fi. respondeo q; excludit casualē cō-

ctio centuz si scya ei nupte rit. vtrum si scya ei nolit nubere titio deat habere legatū vel relictū ista. l. fa cit q; sic. cy. tamē l. i. C. d̄ insti. & substi. in vl. col. tenet cōtrariū & segtur hic **Imol.** q; p̄ditio ē p̄ncipaliter i p̄sona scye ap. posita p̄. l. cū ab eo. §. d̄ h̄. h̄. ep. **Quid** aut in p̄tra ctu si p̄mitto scye cētuz si nupserit titio: an debe bit habere si stat p̄ titiuz. cy. i. d. l. i. q; nō. sed imo. hic tenet p̄ri um p̄. l. iure ciuili. §. e. in fi. & vtrū sufficiat si tici? nolit semel nubere si p̄ ex intervallo velit vid̄ cy. & bal. i. d. l. i. & imo. hic. et habet in. l. si que. de p̄di. inser. & in. l. pater. §. h̄. j. e. & d̄ materia huius. l. vi de io. cal. in dispu. **Inci** piē. rector ec clesie sancti. **De** i. i. mo do. **Mo.** prio q; licet dispo sitio sub mo do d̄ficiat p̄ casuz: tū si de ficit relictū. & iste ē casus in. d. l. si fun. dū. §. iul. ali. as incip. l. ti. cio. & est ad hoc singu. et melior d̄ cor pore iur. sm imo. h̄. & vid̄ bar. in. l. qd̄ dieb. §. ter. milius. j. e. & tex. in. l. luti. §. quisquis. el. i. & ibi bar to. vbi ē simi lis tex. §. b leg. ij. vid̄ io. cal. i. dispu. incip. rector ec clesie. **So.** gl. ad de bar. in. l. fi. C. d̄ cōdi. itē. & d̄ h̄ an cōditio dādī sit potestati ua. vide bal. post gl. & alios in. l. i. C. d̄ insti. & substi. in. l. q.

ADDE que voluit ro. cō silio. ccccix. **h** **Ec** cōdi tō. q̄ncū q; ipleri. **Ad** uerte q; bar. videt q; etiā fit idē in cō tractid̄ in. l. si quis arbi. tratu. de ver bo. ob. in. v. q̄ro q̄ro tē. pore & ibi d̄ xi. & add̄ bal. in. l. pe. C. e. i penul. col. & ista. l. facit an teneat ci tatio sine ter mino d̄ quo vide qd̄ scri p̄ in. l. liber homo. §. de cē de v. ob. **Acceptio** nē sic. **Adde** imol. i. l. mu tiane. §. e. et cy. i. l. si plu. res. de cōdi. inser. & cy. et bal. in. l. i. ad fi. C. d̄ insti. & substi. et bal. in. l. si su per in fi. C. d̄ transac. **i** **In** testa mēto. ef fectu p̄ditio nis. **Sz** du bitari potest qd̄ si testōr dixerit econ uerso ad hāc. l. videlicet relinq; no. ti.

a Presta-
ri impedimē
tū. adde bal.
in. l. vt. puto
in. iij. q. i. ij.
oppo. C. de
institu. z sub
sti.
b C. Reges ne.
In istis casu-
bus qualiter
agat qñ con-
ditio habet
pro impleta
pro hoc est
ter. in. l. cum
pupillus. ibi
iure cōi. j. c.
c Extraor-
dinario iure
intelligas of-
ficio iudicio
l. si cui. j. c. vi
de Imo. hic
i hoc qui vi-
det tenere p̄
bar. p. bal. in.
l. i. c. d. isti.
z substi. l. ij.
oppo.
d q. C. ius
No. de
errore calcu-
li. z hanc. l. p
multū no. al
legat bal. l. i.
i. C. si aduer-
solut. q. pu-
defect? in ra-
tione reddē-
da nō vitiat
z bal. in. l. p
hereditarijs
i. iij. col. i. v.
ri. d. heredi-
act. z dicit q
est hec fin. l.
z nō est alibi
z hoc intelli-
ge vt ibi p̄ cū
Si quis aut
tenet ad cer-
tā quantitatem
sub pena si d-
ficiat in vno
nūmo an ici-
dat in penaz
no. bal. in. ru-
bri. C. de p̄-
hē. emp. i. r.
q. z in simili
facit qd no.
bal. in. l. ij. in
rij. q. C. d. re-
sein. ven. sed
dicit bal. in.
l. i. edem. in
iij. col. loca. z
vide bal. i au-
tem. hūdez.
in pe. col. de
secū. nup. et
ad hanc. l. vi
de quedam
verba bal. in
confi. inci. p.
supposito sta-
tuto comu-
nis papie.
e Fuit erra-
tus. Et vide
omnino qd
dicit bal. i. l.
cū q. s. in po-
pularibus in
prin. de iure
iuran.
f f. Alia. s. si
cui. non
extinguit. v

ditionem non mixtam: ergo quando est cōditio mixta: videtur distinguere tria verba pro declaratione glo. aut loqueris in modo aut in conditione. z tūc aut in successiva. z dicam. j. e. l. illis. aut habet tractum momentaneum: z tūc aut de ficit facto eius in cuius persona debet conferri. aut casu: vt ex predictis apparet. z si casu aut in libertate: aut in alijs: vt ex predictis patet: sed cōtra istud op. d. l. si pater. C. d. insti. z sub. z l. i. s. inest autem. s. e. vbi dicitur q̄ euentus expectet indistincte. so. ibi in mera casuali. hic in mixta. s. quod hic dicitur de mixta pōt intelligi duobus modis. vno modo de ea que pendet ex voluntate mea z alterius: vt hic. Alio modo dico mixta hoc est ex potestate mea z viribus fortune. ideo est idem quod in casuali. z ita sentit hic glo. Rōnem differentie inter p̄ditionē potestatiā casualē z mixtam. Ly. tangit in glo. dicte. l. si pater. C. de insti. z substi. Aldra. assignat ibidem sic. quando est conditio casualis testōr voluit multum grauā legatarium z ideo expectatur dubius euentus: nec curatur qualiter deficiat nisi deficiat per grauatus: vt. l. i. s. e. z. l. i. iure ciuili. e. ti. z. l. in executione. s. h. j. de ver. ob. sed ibi voluit modicum legatarium grauare z ponitur in potestatiua. Rō. quia satis est si per te non stet. sed i conditione mixta voluit grauare plus q̄ in potestatiua minus q̄ in casuali: z ideo eligitur media via vt distinguatur an deficiat ex casu v̄ facto alterius in cuius persona cōferri: dñi habetis rex. distinguentes aut per tertium impediōr hoc directo agentem: vt impediāt existētiā cōditionis z habet p̄ impleta: vt. l. ij. z. l. dedi. s. de condi. ob cau. Aut impediōr p̄ tertium hoc nō agentē directo: sed per quādam consequentiam: z tunc conditio non habetur pro impleta: vt. l. iij. s. si quis seruum. j. d. statuli. z. l. nō omne. eo. ti. Aut dubitatur quo iure impediāt: z in dubio videt prestari impedimētū directo: vt non impleatur conditio: vt. l. iij. s. i. de statuli. quia rex. oēs casus istos videtur probare. C. Alterius quero de solenni dubio in istis casibus in quibus conditio habetur pro impleta agetur ne ex testamento vel qualiter. Or guarda hic glo. in. l. ij. C. de insti. z substi. videtur dicere q̄ agitur extraordinario iure. sed respōsio vera ē illa de qua dicit rex. in his casibus in quibus conditio habetur pro impleta de iure cōmuni agitur ex testamēto. z in illis casibus in quibus habetur iure seu fauore speciali pro impleta: vt in libertate nō agetur ex testamento: sed iure ordinario. f. actione in factuz vel cōditione ex lege: vt. l. si peculium. s. cuz seruum. z. s. is cuius. j. de statuli. quero qd voluerit dicere rex. in. d. l. ij. C. de insti. z substi. quādo dicit extraordinario iure. Nescio qd voluerit interpretari: dic. i. iudicis officio: quia est magis ex interpretatione q̄ ex propria significatione z videtur rex. in. l. pe. in prin. z. s. i. j. e.

q **Alanis.** Error calculi in reddenda rōne z reliquoz restitutiōe nō facit conditionē deficere. b. d. Nota diligenter pro officialibus qui debent restituere reliqua infra certum tempus sub certa pena z si restituāt z i computatiōe fuit erratū z aliqd ap̄ eos remaneat q̄ i penā nō icidāt.

f **Alsa.** De h̄ dic. s. e. l. demonstra-
tio falsa.

S **Si cui.** Augmētū dignitatis nō extinguit legatuz. b. d. Facit ad. q. de eo q̄ promisit dare scbacū mattū cū pedite z postea dedit cū pedite facta regina. de qua dixi in. l. l.

gatis. s. si ex officio. s. de le. iij.
Ex. s. sequenti.

Quādo vna pluralitas resoluitur i suas singularitates.

S **Si quis.** Vna pluralitas geminat plures singularitates. b. d.
C. Op. s. de pig. ac. l. si necessarias. s. si annua. So. ibi fuit appositū p̄nomē quisqz qd est collectiuum: sicut collectiuū oēs. vt. l. hoc articulo. d. here. insti. Op. de ipu. z alijs substi. l. cū quidaz So. ibi est dicitio vtriqz que similiter est collectiuua. licet gl. aliter soluat i. l. hoc articulo. C. Op. de impu. z ali. substi. l. q̄uis glo. in. l. hoc articulo soluit. Tu dic melius. quādoqz vna pluralitas respicit plures z diuersos effectus. tūc resoluitur in suas singularitates: vt hic. quādoqz respicit vnū comunē effectū tunc nō resoluitur: vt. l. contraria. ibi enim pluribus erat substitutum vulgariter. z sic respectu vnus here dicitatis. z sic nō resoluit in singularitates. ita tenebat ia. bu.

Ex. l. sequenti.

C Licet ommissio indictionis vitiet instrumētū: tū inditio apposita corrupte nō vitiat.

n **Nominatum.** Demonstratio fit per exp̄ssionē qualitatum rei demōstrate. Sic falsa demonstratio non vitiat. b. d. primo dicit qd demonstratio per noia propria fit. z hoc est commune. scōo q̄ fit per demōstrationē corporis: vt talis cecus talis claudus z similia. tertio p̄ demōstrationē officij vel artificij. z hoc est clarū. quarto per demōstrationē necessitudinis vel affinitatis: non ergo est necesse q̄ nomen patris alicuius apponatur p̄ noiationē patris fratris v̄ affinis: z sic sufficit q̄ dicatur talis vxor talis. C. ultimo no. diligenter q̄ licet demōstratio sit falsa si constat de quo sensit testōr: tū nominatum dicitur relictum z sic plus ē demōstrationē falsaz apponere q̄ nullam apponere. z sic videtur casus pro opi. D. y. quam tenuit in suo consilio q̄ licet in dictio ommissa vitiet instrū. tamen apposita licet corrupte non vitiat. Cōstat enim q̄ notarius sensit de indictione que currebat illo āno quem ascripsit licet in denominatione indictionis erraret. vnde pro nominata here. vt hic. de quo dixi plene in fi. l. librarius. d. re. iur. licet Jo. an. aliter dicat super data in fi. libri sexti.

p **Ablius.** Conditio casualis potest quandoqz impleri. b. d. No. ergo tria. f. electio nem acceptationem z gestionē officij. C. Quero ergo a quo tempore quis dicat hēre dignitatez: hec lex facit q̄ a tpe acceptationis: vt ibi munus edidit zc. vt in glo. quod dic plene vt dixi in. l. ex eo. de testa. mili.

T **Titia.** Non ē verisimile q̄ testator plus diu ligat substitutum q̄ primo loco possum. z non potest prius conueniri heres q̄ defunctus poterat. b. d. No. quod dixi in summa: r̄o z probatur in textu ibi. sed non ē verisimile eē. Facit ad. q. quam dixi in. l. gallus. s. z quid si tantum. s. de li. z posth.

s **I quis.** Licet deficiat on° legato iūctū legatū nō dicitur b. d. No. q̄ voluntati defūcti nō pareat quando est contra. l. C. Op. q̄ a legato repella tur: vt. l. si quis quos. s. de le. ij. plures so. dant hic z in contrario. veritas est que hic in fin. ponitur. nam ibi fuit nudus minister hic legatarius. quod apparet: quia testator voluit eum sentire commodum: vt rex. dicit in fi. Op. de. l. ij. s. cō-

de bar. z bal.
in. l. pe. s. de
fena.
S **Si quis**
op. vrb. bar.
in. l. scire de
bemus. i. pn.
de ver. ob. l.
l. si ita quis
stipu. x. ānos
e. ti. z in. l. si
scruus. s. si
pluriū. s. qd
cautio. z vrb
gl. in. l. ij. s.
hoc interdi-
cto a supior
de iti. actuz
pri. z Imo.
hic post pe. i.
d. l. cū qui-
daz in. i. no.
z in pe. col.
z in. l. i. c. de
condi. instr.
vide dy. i re-
gu. pluralis
locutio d. re-
gu. iur. i. vi.
b. n. Dmina-
tim. non
vitiat indi-
ctio corru-
pte scripta.
vtrum viti-
et adde bal-
idē tenentes
qd dy. in. ij.
cōsti. C. in v̄.
arma. z qd
no. bar. in. l.
admonēdi. d.
iureiur. z an.
i. l. ipator. s.
d. sta. homi.
z vide glo. z
Jo. an. super
data. vi. libri
z glo. z bal.
in. l. cū ppo-
neret. s. leg.
ij. z latissime
Jo. an. in dō-
ta vi. li. i. mer-
cu. p. bal. vnu
verbū l. h. ij.
C. d. fal. ca.
vbi videt te-
nere s. dy.
i. p. Ablius
s. titia.
prio loco po-
situm. z sic
no. ex hoc. s.
q̄ ordo fmo
nio denotat
dilectiōz. itē
ordo scōiōis
denotat pre-
eminētiā di-
gnitatis. ita
dicit ang. cō-
Imo. i. l. i. sol-
uendo la. ij.
de here. isti.
z ex ordie
borū denota-
tur ordo isel-
lectus ita di-
cit bal. in tra-
ctatu de scil-
ma. in. ij. col.

XI

¶ Ita. et vide qd habes p mo der. i. l. ait p tor in. s. si iu dex. j. d. re. iu di. ADDE pau. de ca. z bald. confi xviii. ii. ii. **¶** Que co ditio. facit. s. Sed aduerte q: Imol. videtur impug nare dicta bart. hic. i. l. si duobus. s. i. de leg. i. z etiā bar. in. l. re coūcti. d. le. iij. z so. pe. ad illud con trariū refert bar. z doc. in. d. l. si duobus. s. si. z licet cōter glo. z doc. teneant q hereditas p nō scripta accrescit cuz onere. tñ gl. v. z imo. in. l. pater alias incipien. cel. sus. de le. ij. tenet cōtra riū z ibi ple ne per bal. z Imol. item an illud qd dicit b bar. to. z doc. per d. l. celsus. sic verū dixi p Imol. in. l. i. spator d. le. i. c. s. i. s. Idem si non omnibus de gradu. s. ali quibz ex eis qz vno repu diante accre scit cū onere ei qui cōiun ctum secū su it grauatus. vt pbat i. d. l. si duobus. s. i. z ibi p oēs vide etiā ibi bar. de mate ria. sec. si vni tñ fuit gra uamen impo situm: vt hic per Bar. qd vltimū limi ta nisi esset i iūctū onus a limentoz eo rum fauoret vt est tex. no. s. intellectū gl. in. l. iij. s. fiet. ibi bar. d. ali. leg. s. h. z intellectū v. z la. de are. nō pbat. idē for te est in le. gato ad pias causas.

dicillis in prin. Sol. vt ibi plene dixi. Ex. l. sequenti. **¶** Si testor dicat volo q heres me det illud q scriptum est in cedula q dimisi apud guardia num an valeat.

¶ Ita. Ex testō dbeq quod ibi ex presse relinquitur vt per re lationem ad aliud. h. d. C. Not. hanc. l. z facit ad. q. testor dixit volo q heres me det illud quod scriptum est in cedula quam reliqui apud guardianum fratrum minorum guardia nus ostendit cedulā an valeat. Et videtur q non quia id quod in testamento nuncupatio relin quitur debet a testibz exaudiri: vt. l. heredes pa lam in prin. s. de testa. sed hic non fuit exauditū a testibus ergo zc. Preterea ista voluntas ē ca ptatoria z cōfertur in voluntatem guardiani vn de scribit quicquid vellet: vt. l. captatorias. s. de leg. i. Preterea ista cedula non est solēnis cum non sit legitimū testamentum: z sic non valet vt. l. vlti. C. de fideicomis. z ita determinauit Ja. de bel. Ego dico hoc esse verum quando nō ap paret cedulam esse testōris ex legitima literariū comparatione vel alijs legitimis i diijs alias pu to q valeat. vt hic. ibi q̄tum ei zc. z p hoc. l. quē heredi: in prin. s. de re. du. z. l. his verbis. in p̄ cipio. s. de le. iij. facit ad predicta. l. theopomp. s. de do. prele. z. l. quōnem. C. de fideicom. s. m illam lectu. s. m quam testōr posuit in fide here dis z non scripsit. z pro hoc. l. hoc articulo. s. de here. insti. z. l. posthumum. s. si paganus. de in ius. testa. ad idē de ali. z ci. le. l. a filio. s. si. C. Ad ar. contrarium q ea que relinquūtur in testamē to. zc. respondeo q sufficit q audiat a testibz implicite: vt. ll. s. alle. Item non ob. quod dicit q est voluntas captatoria qm nō est captatoria quando refertur ad scripturam de preterito: vt. l. hoc articulo. s. de here. insti. Non ob. qd dicit q non est solēnis immo est solēnis: quia quic quid relinquitur in testamēto refertur ad hanc scripturam.

Ex. l. sequenti. **¶** An hereditatis portio pro non scripta accre scat cum onere: ibi. Veritas est ista. Et que sit ratio q legatum pro nō scriptum non accrescit cum onere: portio hereditatis sic: ibi. Sed q̄ ro. Et an illud q dicitur q portio hereditatis p non scripta accrescit cum onere sit verū siue effēt coniuncti uerbis tantum siue re tantum uel re z verbis: ibi. Quero. Et an onus iniunctuz p mo dum conditionis in personam institutorū transeat ad substitutas vide in fi.

¶ De conditio. Ista. l. po nit duas re gulas multum breues z est difficilis. l. C. pp. ad scōam vbi dicitur hoc q onus iniū ctum pluribus de gradu intelligitur iniunctum gradui. Contra portio pro non scripta accrescit sine onere: vt. C. de cad. tol. s. in primo. Sol. di cunt quidam ibi in pro non scripto. hic in cadu co vel quasi. Contra istam so. videtur. e. l. s. his ita. vbi dicitur q quocūqz modo desinat portio hereditatis deficienti accrescit cum onere. qua re alij: vt Azo dicunt ibi aliud in heres vt h. no. in glo. z etiam notat glo. in. s. is ita. tamen se nō firmat z pro hac opi. Azo. facit. s. de le. i. l. ciui tibus. s. i. sed B. y. ibi respondet q ibi pro nō scriptum accipitur improprie: vt ibi dixi. Alij re spondent alio modo: vt ibi videbitis. veritas ē q ibi hereditatis portio pro non scripta accre scit cum onere: vt est casus in. l. si duobus. s. i. s.

de le. i. z ibi dixi. Sed cōtra hoc videtur casus in l. celsus. s. si. s. de le. ij. Pe. in. l. i. s. is ita. C. de cad. tol. se multū inuoluit in so. huius cōtrarij z non bene soluit. Veritas est ista que ponitur in glo. l. qnqz onus imponitur generaliter gra duū z tunc accrescit cū onere: vt hic in prin. qn qz onus iniūgitur quibusdā noiatiū de gradu. tūc qnqz iniūgitur nominatiū oibus personis eiusdem gradus. z tūc idē: quia accrescit cū one re omnibus psonis eiusdem gradus: vt hoc scōo versi. z. l. ciuitatibus. s. i. z. l. si duobus. s. i. s. d. le. i. qnqz iniūgitur nominatiū vni tātū: z tunc accrescit sine onere: vt. l. celsus. i. fi. s. de le. ij. vbi cūqz autem dixi accrescere cum onere intelligas quādo ab initio fuit institutio pro nō scripta re spectu persone a qua relinquitur: sed si ab initio tenuit institutio postea in codicillis legata sunt relicta iam instituto mortuo: z sic sūt pro nō scri pra respectu persone a qua relinquitur tunc ac crescit sine onere: vt. l. quidam referunt. cuz. l. se que. s. de iure codi. ratio patebit infra. Sed q̄ ro que est ratio differentie inter hereditatem z legatū. Dicit Pe. in. s. is ita q hereditas rep sentat personam defuncti: vt. l. hereditas. j. d. acq ren. re. do. z. l. mortuo. de fideius. r. l. non minus. s. de here. insti. z ideo ab ipso initio consistit he reditas cum onere. vnde cuz suo onere accrescit sed legatum nō representat personaz. z ideo nō accrescit cum onere cum ab initio non consistit si persona non reperitur: z ideo si ab initio fuit persona heredis illaz videt respexisse adeo q le gata postea in codicillis relicta eo mortuo nō va lēt: vt dixi. Sed quero que est ratio vtrum re linquat nominatiū vel non. Bic vt. l. i. s. si sub conditione. j. ti. i. z. l. i. in fi. s. de lega. iij. Item q̄ est ratio vtrum relinquatur nomitiū ab omnibz de gradu vel ab vno tantū. Ratio est: quia prio casu videtur relinquere magis a gradu q̄ a per sona: vt hac. l. ij. ver. i. Quero vtrum hoc qd dictū est q accrescit cum onere sit verū. siue erāt coniuncti uerbis tantum vel re tñ uel re z uerbis. glo. dicit q̄ ē verum si erant coniuncti re z uerbis uel uerbis tantum. secus si re tantū: vt. C. de ca. tol. s. si vero. Item vide glo. magnam ibi defici ens: z dic: vt hic. i. rñso. segtur sibi immiserat: z dic vt hic. ij. responsio. Sequitur in. d. s. in p̄ mo quod est verius isto casu: vt. l. celsus. in fi. co. ti. z sic tenet glo. q̄ quando sunt coniuncti re z uerbis uel uerbis tñ accrescit portio deficiens cum onere. z ita no. in. l. i. s. sin autē a deficiente Pe. tenet contrarium: quia eadem ratio est in cōiun ctis re z uerbis que est in cōiunctis re tñ: quia q libet habet iure suo per ius etiam non decrescē di s. m Ja. de are. Ego teneo opi. glo. q̄ licet in ter coniunctos re z uerbis sit locus iuri non decre scendi: tamen pro parte per coniūctionē verba lem onus iniunctū vni videtur alteri repetitum vt. l. scia. s. gaio. s. de sū. instru. Quero vtrum onus iniūctum per modum conditionis in pso na institutorum transeat ad substitutos. Vide tur hic casus in. ij. rñso. q̄ non. ibi ad eum dum taxat gradum zc. z videtur expressum. s. de here. insti. in. l. si sub conditione. In contrarium vi detur casus in. l. i. in. s. pro scōo. C. de cad. tol. z pro hoc. l. licet. s. de le. i. Quid dicemus glo. tan git in. d. s. pro scōo. z dicit vnum mirabile verbū q̄ condiciones casuales non transeunt ad substi tutos sed condiciones potestatiue sic: vt. d. s. p scōo. z ita tenet ibi C. y. hoc videtur contra. l. istā prout glo. ponit casum in conditione si det decē z tamen non transit ad substitutum: quia in le

¶ Quia p sona. hec rō nō est bona. qz ptra casū d. l. si duobus. s. i. ibi licet nō ab oibus de gradu. s. ibi vid imo. assignantem aliā rationē Adde bald. in. l. pater ali as Incipit. celsus. de le. ga. ij.

a Cl. si sub conditione vide bar. in. d. l. si sub conditione h. in hoc e. s. r. in. d. s. pro secundo vbi tenet lo. l. y.

b Cl. ita testamento. l. p. rochianus. de legato facto ecclesie neqz apparet de q. ecclesia cui d. beaf. sed qd si testator habet duas parochias dic q. debet illi a qua recipiebat sacramenta ecclesie h. z. no. in. c. fi. d. sepult. vbi p. cano. cy. th. i. l. cu. multe. C. d. oia. an te nup. videf dicere q. de bef pauperi ori. Adde oi no bar. i. l. i. ad munici. z. vide qd dixit bal. z. imola. post illu. tex. i. l. si domus. d. leg. l. i. pri. d. bal. p. cy. i. d. l. cu. multe. dicit q. si legat moasterio i. dubio i. telligif d. moasterio mulieru. z. si hoi nu. z. h. adde ange. in. s. fi. do in aut. d. no. alie. z. oio pe. d. ancha. z. imo. l. c. de latu. el. ij. de te. in. fi. z. io. an. p. ri. de in. fru. edi. s. nu. vero ali qua in addi. que incipit. nu. peruenit z. in. c. cu. qd d. sepul. i. vi. z. qd no. bar. in. d. l. ita. ali ter loquitur bar. in. d. l. li bellorum. ADDE q. cofuluit bal. p. filio. lxx. iij. li. z. de. q. h. formata per bar. vid. bal. p. filio. cl. iij. . iij. li.

c q. Tribus. Et istuz tex. ita alle. gat bal. i. l. p. peradu. s. sin aut. vtraqz C. de iudi. z. vide tex. que ibi no. bar. i. l. q. comeat. j. d. re. mili.

gatis onus in modum conditionis iniunctuz tra fit ad substitutum: vt. d. s. pro scdo. z. eius gl. vt distinguamus sicut illa glo. sed in hereditate no transit ad substitutum nisi expresse a testatore sit repetita: vt est casus hic. z. est casus in. l. si sub conditione. s. de here. insti. z. ibi glo. z. By. in. c. non congruit de re. iur. li. vi. Non ob. l. licet. s. de le. . i. quia illud est veruz in legatis secus in casuali onere. z. est ratio: vt no. in. d. l. si sub conditione tamen in legatis distinguitur an onus sit nomia tim iniunctum vel no videbitis. j. ti. i. l. i. s. si sub conditione: vt dixi in pallezata. l. licet.

Ex. s. sequenti.

Si testor relinquit ecclesie centum nec declarat de qua debet intelligi de illa in qua est parochianus. Et an procedit accusatio in qua dicitur esse factuz aliquod maleficium in villa sancti martini: nec dicitur cui comitatus sit villa cu multe sint eiusdem nominis.

Cl. ita testamento. Si loci in testamento non ascribatur subintelligitur locus vbi testator domicilium habuit. hoc dicit. Per hanc. l. determinatur questio si testator dixit relinquo centum ecclesie nec declarat de qua intelligitur de ecclesia cuius est parochianus. p. hac. l. no. per cy. C. de sacrosan. eccle. l. i. in. v. q. z. in Spec. de instru. edic. s. nu. vero. ver. quid si testator vult fieri potem zc. facit. C. de epi. z. cle. l. nulli. z. l. si quis ad declinandam z. in au. de eccle. ti. s. si in nomine. no. per Cy. C. de sacrosan. ec. l. i. Quero quidam perufinus accusauit aliquem in curia istius ciuitatis z. dixit maleficium esse factum in villa sancti martini nec adiecit comitatus perufij. Contra accusationem obiicitur cum multe sunt ville que nominantur ville facti martini per diuersas partes mundi ergo videtur ob stare: ut. l. ita fidei. j. de iure fisci. in contrariuz videtur casus hic: quia videtur q. debet intelligi. s. de villa sancti martini comitatus ciuitatis perufij. Contrarium puto: quia in accusatione no subintelligitur ciuitas quod apparet: quia lex iubet expresse apponi: ut. l. libellorum. j. de accu. nec ob. bec. l. quia loquitur in ultimis voluntatibus in qbus sit benignior interpretatio scdz voluntatem defuncti.

Tribus. Dies impedimenti no computatur in termino. h. d. C. op. qn. quis impeditur per tertium conditio deficit licet habeat actione contra illu. impediens: vt. l. inde neratius. s. i. s. ad. l. acquil. z. no. s. e. l. in test. So. gl. q. hic no. totaliter impediuit sed dilatione dedit. Sed s. vid. def. s. si tabu. te. nulle ex. l. ij. i. fi. z. de eo p. quem factum est p. torum. vnde puto q. hoc debeat intelligi qn. impediens no. erat soluendo alias daretur actio contra eu. vt. l. fi. s. de eo per que factu. est. C. ultimo no. q. ei q. allegat se impeditum pot. opponi si contra impedimentu. potuit reclamare z. non fecit vt ibi nec per te stare zc.

Ex. s. sequenti.

Testator legando filio expensas studij an. videat legare precium librorum.

Quidam. Appellatione expensaruz rei precium no. continetur. h. d. Et dicit By. q. no. est alibi. z. notabilis casus est. C. op. s. de peti. here. l. si a domino. i. fi. glo. dicit hoc esse verum propter presu. pra. volu. tatem defuncti certe illa lex no. facit contra. C. op. s. de le. ij. l. lutiuz. s. que marito. glo. soluit nec est contra si bene aduertatur. C. op. s. fo. ma. l.

fructus. sed hoc debet intelligi de expensis factis ad perpetuam rei vtilitatem non gratia fructuuz. C. ultimo dy. dicit no. ar. q. si testator legat filio expensas factas in studio non videtur legare precium librorum: vt hic. De. dicit contrariu. alia. s. nihil operaretur legatum: quia alie expense s. iure coi. non possat repeti: vt fa. her. l. que pater. Ego dico aliud est dicere lego expensas studij aliud lego expensas librorum. nam expensa studij est: quicqd occasione studij est impensum vt in libris vel in quocunqz alio: a simili sicut dicim. expensa funeris: vt. l. funeris impesa. z. l. ac. si. s. funeris. de relig. sed quando dico expensas librorum potest procedere dictum By. q. no. intelligatur de precio librorum sed de alijs expensis factis post eos eptos: vt hic. quoniam precium rei non est impesa rei eiusdem: sed precium vnus rei pot. esse impensa alterius rei: vt si emerem ligna vel ferrum causa fulciendi seu fabricandi domum: istud est expensa domus: sed non est expensa vnus ligni vel ferri. ita loquitur hic. predicta sunt vera si post emptionem libroruz in eis fecit expensas faciendo eos minare corrigere z. similia. sed si nullam fecisset tuc deberet intelligi expensa librorum. i. precium librorum cum nulla alia sit: vt ar. j. e. l. s. dominus. quod no.

Quidam. Leditio apposita in quacunqz parte testamenti reddit conditionale legatum. h. d. C. op. extra gl. q. sit differentia vtrum conditio apponatur in ipsa dispositione vel post: vt. l. imperator. de man. testa. So. ibi in modo non in conditione. C. quando dies le. ce. l. ex his. So. dicunt qdaz hic per si. ibi per cum. Tu dic quando post legatum pure relictum adijcitur ei tps certe etatis vt alterius euentus in tempus certu. z. tuc facit die vt. l. ex his. si vero adijcitur tempus incertu: tuc facit conditionem: vt hic. z. notat glo. j. ad treb. l. seius. C. op. ad istud q. etiam in conditione vel die incerta sit dria an apponatur i ipsa dispositione vel post: vt. l. obligationum fere. s. conditio. d. ac. z. ob. Gl. dicit ibi in practibus hic in vltimis voluntatibus z. bene. nam in contractibus si in ipsa dispositione apponitur facit contractu conditionalem. si ex postfacto apponitur facit ipsum purum resoluendum sub conditione: vt l. ij. de in diem adiec. z. ibi glo. que melius declarat hanc so. quam no. z. collige distinctionem p. te. C. ultimo no. q. dictio nisi: facit conditionez dixi. s. e. l. i. quod not.

Ex. s. sequenti.

Si testator reliquit oibus ab ipso h. ere debentibus an veniat creditor cui ob. excep. p. scriptois.

Dominus seruo. Appellato ne debiti continetur naturale tantum: si aliud reperiri no. pot. h. d. C. Quero testator reliquit in testamento omnibus deberi satisfieri quibus aliqd debebat vtrum ex hoc illi quibus debebat quorum debitu. erat prescriptu. possent petere. Et hic videf casus q. contineatur debitu. naturale. in contrariu. est tex. in. l. fi. te. s. fi. de so. So. aliud est relinquere spaliter centu. que debeo z. loquitur hic: aliud relinquere simpliciter qcqd debeo q. titate n. expressa quo casu nil releuat: nisi debitu. p. betur vt. l. leg. au. in. fi. de libe. lega.

Qui dotalem. Falsa demostratio rei certe legatu non vitiat. h. d.

Ex. s. sequenti.

Quid sit modus: ibi. Quero primo. Et p. q.

d C. Quidam non cotinef. Et no. est alibi bal. allegat p. simile in. l. pe. s. h. j. de dona. ita al. leg. ipse in. l. alimenta. C. de ne. gestis vtru. aut ap. pellatioe expensaru. veniant dana. vide bal. i. l. iij. i. vlti. col. C. de fruc. z. lit. expen. p. ciuz reru. etia. co. prebenditur appellatione dani. l. i. z. ibi bal. in prin. C. d. edi. act. habef etiam p. do. abba. i. c. fi. d. rescri. C. Aliud est dicere. si testator legat filio expensas factas in studio an veniat p. ciu. libro ru. adde qd i tali Legato venit expesa matricule h. z. bar. p. illum tex. in. l. bis verbis. s. fi. de leg. iij. et ad hoc h. bene facit qd legif. z. not. l. i. l. alias. v. C. ad mace. z. h. add. bald. in rub. C. de verboru. signi. i. vi. q. z. quid veniat appellatio ne expensaruz vide bal. i. l. fructus. fol. ma.

f C. Quidam op. C. qn. p. bar. i. l. fi. cui. s. i. d. le. i. et dixi p. j. m. in. l. qd. cu. qz. s. no. solu. d. ver. ob.

g C. s. vni. ser. uo. vide bal. in. l. id. quod pauperibus de epi. z. cle. z. bal. in. l. ij. . C. d. fidei.

h C. Qui do. tale. vid. bal. z. j. mol. hic.

Fragmentary text from the right edge of the page, partially cut off.

XI

¶ Termilius nō impledo ad hunc. s. vide tex. i. l. si ita legatus de lega. iij. z ibi bar. z vid. h. oēs doc. p. fertim. Imo. s. vide dictū sal. in. l. i. C. de his q. sub modo. z fulgo. in. l. iulian. s. offerri de actio. empti. z bal. i. l. hie licet. C. d. col. la. Itē vide v. quem ibi refert z tenz cy. in. l. liber to. s. lutiuz. de annu. leg. b. C. oppo. j. e. z vide que ibi habes p. bar.

¶ Quero p. mo. Ad d. no. ta. p. doc. s. e. in gl. rub. e. bal. i. rub. C. de insti. z substi. sub. cō. di. fac.

¶ Inducatur modus. add. bar. in. l. licet j. vt. le. no. ca. ue. z de dictio. ne vt. z put. an importet similitudinē vel veritatē vid. gl. z bal. in. l. cū alijs in fi. C. de se. cun. nup. et. bal. in. autē. cui relictū. i. vi. col. C. d. i. die vidui.

¶ Puto ve. rū. s. qd. si. ex verbis nō apparcat an sit modus vel conditio qd potius pre. sumitur. vid. bar. in. l. cuz. certa. C. de. trāfac. p. p. n. e. tex. melio. rem de iure. z ibi doc. in. la. testōre. j. co. Et adde qd p. dictioz. si inducit qn. qz modus vt. dixi p. bar. in. l. i. s. co. in. ij. col.

¶ Ablatiui ergo. Adde. Imol. in. l. q. itum. j. e.

verba inducatur modus: ibi. Quero. Et an mo. dus impediatur transmissionē legatario defuncto ante modum impletum: ibi Secundo. Et an sit verum indistincte q. debeat cauere de implendo modo siue in vltima voluntate: siue in cōtractib. ibi. Quero. Et an obeat prestari alia cautio q. il. la de qua in littera: ibi. Alterius. Et quid si lega. tarius non implet modū: an sit aliquod remedi. um: ibi. Quero quid.

¶ Termilius Legatū sub modo nō pōt effectualiter peti nisi prestata cautione de modo implendo. b. d. C. p. j. e. l. titio. i. responso. Solu. ibi modus imponit in fauore legatarij. z iō videtur magis impulsiuus modus q. finalis. Secundo op. d. l. dedi. in prin. de condi. ob. cām. Dicit glo. aliud in ptractibus: vt ibi. aliud in vltimis voluntatib. vt hic: de hoc dicemus infra. ¶ Quero primo. quid est modus. Gl. dicit. Modus est de futu. ro: z quasi cuiusdam remuneratiōis a legatario petita exhortatio: quo nō impleto ita priuatur relicto sicut deficiente conditione ab initio non capitur. hec definitio nō placet: quia fm hoc ēt fideicommissū relictū a legatario esset modus: qz ē exhortatio fauore cuiusdā remunerationis. Itē eo non impleto relicto priuatur sicut deficiente conditione ab initio non capitur: vt in aut. d. he. re. z fal. s. his omnib. cum onus relictū in vi mo. di: z relictū in vi fideicommissi sint spēs diuerse: vt no. C. d. his que sub modo. l. ij. Dic ergo sic. mo. dus est moderatio quedā dispōnis adiecta cū q. honorat aggrauās in tps dispōnis perfecte. qd dico moderatō quedam dispositioni adiecta. di. co ad differentiā dmonstrationis: que principa. liter adhibetur ad declarandam z limitandā rē legatam vel personā: vt dixi i. l. demōstratio. mo. dus enim moderatur ipsum actū dispōnis. Itēz ad differentiā legati z fideicommissi: quia illud nō moderatur principaliter ipsam dispositionē sed est quedā dispositio per se. Eū q. honoratur aggrauās hoc dico ad differentiā moi largo mo. do sūpti. nā tūc omnis qualitas dispositiōis adi. ecta dicitur modus: vt. l. obligatiōnuz. s. mod. j. de ac. z ob. z. l. iij. s. modus. de seruitu. Dicitur enim modus a moderando: vt. j. de dona. cau. mor. l. quod cōditiois. s. i. z ibi no. sic etiā acci. pitur j. ti. i. l. i. s. i. hic vero accipitur modus stric. te pro onere apposito in vi modi eius in quē di. spositio cōfer. in tps dispōnis pfecte hoc dico ad differentiā cōditionis q. debet impleri ante q. dispositio sortiat effectū: vt. j. l. prox. z sequen. ti. s. fi. at modus d. i. pleri post: vt hic. z. l. demō. stratio. s. fi. s. eo. ¶ Quero scō p. que sba indu. ca. f. modus. Gl. dicit p. vt. no. C. de his q. sub. modo. l. i. z insti. de le. s. longe. z. s. de cōtrahē. emp. l. cū ab eo. z ibi no. Sed cōtra. qz conditio inducitur p. vt. j. e. l. a testator. z no. in. d. l. cū. ab eo. Sed potes dicere q. illud non operatur dictio vt: sed natura ablatiuorū absolutorū: vt ibi patet z dixi. s. e. l. i. z ego puto verū. Itēz di. ctio vt: qn. qz in finitā orationē z facit eā depen. dentē esse ad actū verbi pcedētis. z tunc non fa. cit modū sed perficit orationē z ponitur vt: pro. q. ecce exēplū. rogo te: vt restituas hereditatez z ita fuit in. l. a testatore. ablatiu: ergo absolutū ibi positi faciunt conditionē. simile in. l. sticho i. prin. j. de statuli. Quandoqz dictio vt: aliqd ad iūgit ad dispositionē perfectam: z tūc facit mo. dum: vel si vis sustinere glo. q. hoc opere. dictō vt: dic qn. qz p. dictionē vt: adijcitur dispositioni aliqd qd est explicandum per honoratū: tunc

facit modū. ita loquūtur oēs. ll. que tractant de modo. qn. qz per dictionē vt: adijcitur aliqd qd ē explicandū per grauatū: vel per aliū vel pendet ex viribus fortune. tūc facit cōditionē. ita loquit. l. a testōre pōt esse ratio: quia primo casu voluit testator minus grauare. scō plus: vt dixi in simi. li. s. e. l. in testamēto ad quod facit qd dicam sta. tim de dictione ad. pro hoc optime de dōa. cau. mor. l. senatus. s. i. in fi. s. vbi aliter accipitur di. ctio vt: qn. respicit actū honorati. aliter quando respicit alios actus. Et si queris que est ratio dif. ferentie inter fi. z vt. Rūdeo hec est ex ipsarū na. tura: vt. j. e. l. eas cās. in fi. z hoc cum hec dictio adijcitur aliqd futuri tps. alias nō faceret mo. dum prout hic sumitur: sed esset quedā modifi. catio: vt. s. d. sū. instru. l. sepe. i. pri. z. s. i. Quid d. dictione ita. Respōdeo idē: vt. j. d. ma. te. l. liber. tas. s. i. Quid d. dictōe vt. Rū. idē: vt. l. si tibi. s. de leg. iij. Quid d. dictiōe dūmō. Respōdeo idē vt. l. cū ab eo. de p. trahen. emp. quid si testator dicit lego tibi cētum ea conditione: vt aliqd fa. cias. Lerte hoc nō obstante erit modus: vt. l. me. uia. de ma. testa. z de dona. l. ij. i. fi. z illa verba ea conditione nō accipiūtur proprie cū cōiter testa. tores ignorent quid sit. z iō significatio aliorūz verborum magis inspiciat: quid si testator expref. se voluit ante impleri illud quod per istas dictio. nes expressum est q. emolumentū consequat. Re. spōdeo siue expresse siue tacite hoc appareat fa. cit conditionē cuius natura est: vt prius existat. j. de fideicō. li. l. thais ancilla. s. sticus. z statim dicā de dictione ad: facit qd dixi. s. l. i. de coniu. ctione copulatiua. Quid de dictione postq. Ad. detur q. faciat modū ita dicit glo. i. l. si filius. j. d. dōa. z ita intelligit lex illa. Cōtrariū puto vey. cū de natura moi sit: vt p. emolumentū q. sitū ipse. al. vt h. i. fi. z. s. e. l. d. mōstratō i. fi. z illa dictō postq. hoc exprimit q. effectus dispositiōis sequat. pro hoc q. faciat conditionē est casus in. l. inter illaz. j. de ver. sig. z. s. de le. ij. l. si ita. s. fi. fm glo. que exponit ibi vbi. i. postq. Quid de dictione que ē aduerbiū: vt de aduerbio. ne. glo. z. Dy. in. l. qui. absentis. s. i. j. de acq. pos. dicit q. facit modum per. l. cum pater. s. ticio. s. de le. ij. z ibi etiāz gl. dicit. In cōtrariū videtur casus. j. e. l. cuz tale. s. titius. So. fateor de dictione ne. que exponit. i. vt non: vt. d. l. cum pater. z ibi no. s. titio: tamē vt dixi dictio vt facit cōditionē quādo illud qd adijcitur venit implendum ante emolumentum quesitū seu consecutum. ita in dictione ne. Lau. tio consuevit peti ante q. emolumentum conse. quatur: prohibitio ergo ne petatur respicit illō tempus. ideo facit conditionēz alias faceret mo. dum: vt ille tex. no. dicit quod est no. propter id quod supra dixi de alijs dictionibus. Hunc que ro de prepositionibus quid d. prepositione ad. hic videtur tex. q. faciat modum. sed. j. e. l. si vir. facit conditionē. dic q. aut per hanc dictionem adijcitur aliqd explicandum per honoratūz z facit modum vt hic: aut aliqd explicandum per alium vel pēdet ex viribus fortune z facit cō. ditionem: vt in contrario: z hoc etiam no. pro. pter id quod dixi. s. de dictione vt. Quid de di. ctione pro. Lredo idem q. faciat modum cū p. talem prepositionem adijcitur aliqd futurum vt. l. antepe. s. i. s. de lega. ij. ad idem facit. C. de donati. l. si quis pro redēptione. Quid de dictio. ne in. Respondeo idem quod dixi de dictiōe ad vt probatur. s. e. l. solemus. coniumcta. l. pe. i. pn. j. de ope. lib. hoc aut intellige: vt statim dicā. qd si per nomina: vt ecce relinquo centū pro redē.

¶ Quid si testator dicit lego ea cō. ditione. vt fa. cias vid. bal. i. l. cū res. C. de donati. z bar. i. l. si so. cietate. s. ar. bitroz. p. illū. ter. s. p. socio. tu pondera. ter. iucta gl. z bar. in. l. cū. eorū. C. d. se. ten.

¶ Stichus melius pba. tur in. l. q. sitū. j. e. z facit. l. i. cō. ditōe. s. i. s. e. z not. imol. i. l. bu. iusmodi. i. p. p. cipio. d. leg. i. vid. qd no. z bar. in. l. cuz. mora. p. pri. de trāfac. vi. de bar. in. l. licet. in. pri. vt. le. no. ca. i. C. de aduer. bio. ne. de vi. ctione neqz. vide bar. i. l. licet. j. vt. le. no. ca. z b. ad. de bal. in. au. ten. cui reli. ctuz. in. viti. col. C. de in. dic. vidui. s. i. j. C. ibi vid. bar. z q. ibi. habes post. eum.

¶ De spo. stitōe ad. Et facit modus vt hic d. dic. tione ad. per. bal. i. l. gene. raliter. i. viij. col. de epi. z. cle. z bar. in. l. i. s. e. z bal. in. l. lex arrali. C. de ac. em. z ibi etiāz vl. de de dictōe. pro. de qua. etiāz vid. bar. in. l. si. p. vote. d. lega. s. stā. vbi oino vi. de. z glo. i. l. dno sticho. i. prin. d. pecu.

lega. De di-
ctioe i. adde
bar. s. e. in. l.
i. in. v. col. s.
dictioe ad vi
de ter. z bar.
in. l. insulaz.
s. fi. s. locat.
C Faciat co
ditione. Re-
linquo noie
dotis puella
ru an sit con
ditionale. qd
bene no. ad
limitationez
eoru que ha
betur in. l. ti-
tio cetu. s. ti-
tio genero b
codi. z dmo.
j. eo.

CSi satisde-
deris. lego ti-
bi si satisde-
deris an le-
gatu dicatur
condicionale
adeo q non
possit trans-
mitti adde
imo. j. e. in. l.
fi ita exply.

ptione captiuorum: vel relinquo centum nomine
dotis puellarum. an faciat conditionem vel modum
videtur q faciat conditionem: vt. l. stipula. de
iure do. z. j. e. l. titio. s. titio. z ibi dicam. z dixi. s.
. e. l. i. econuerso q faciat modum: vt. C. de epi. z
de. l. nulli. in prin. dico aut relinquit nomine do-
tis pauperum puellarum vel in redemptionem
captiuorum in genere. z tunc: quia semper pau-
peres sunt z semper captiui sunt. z no dicitur h
pendere ex futuro euentu incerto. solum enim e
erogatio facienda ideo facit modum. ita intelli-
go. l. nulli. aut relinquuntur nomine dotis certe
perone: aut in redemptionem captiuitatis certe
perone que forte nondum capta est: z tunc qz
pendet ex viribus fortune: an illa mariteretur vel
illa capiatur z redimatur: z tunc facit conditio-
nem. z ita intelligo contrarium. z cum hac deter-
minatione obent intelligi multa que supra dixi.
¶ Secundo principaliter quero de effectu mo-
di. z primo quero an impediatur transmissionem
legatario defuncto ante modum impletus vel an-
te cautionem prestitam. Et hic videtur casus q
impediatur: quia modus resoluitur in hanc condi-
tionem si satisfecerit. z videtur casus. j. e. l. titio.
s. ante nuptias. sed opi. illorum qui dicunt q il-
lud est legatum est falsa. modo in contrarium e
casus z glo. j. e. a. l. testore. j. quando di. le. ce. l.
post diem. s. eiusdem: z hec est veritas nisi mo-
dus esset talis qui non possit impleri per heredem
quia tunc heres excluderetur: quia modum non i-
plet sicut defunctus voluit. Non ob. hec. l. quia
sicut scis conditio que tacite inest ex legis dispo-
sitione non impedit transmissionem: vt. j. e. l. co-
ditiones que extrinsecus. z. s. de le. i. l. iij. Ista e
huiusmodi ergo. z. ex hoc etiam hes tenere me-
ti q isti duo modi legandi per omnia habet eun-
dem effectum: vt lego tibi: vt aliquid facias vel
si satisfeceris de hoc faciendo heres meus det
tibi centum: vtrunqz dicitur legatum sub modo
casus est hic z in. l. huiusmodi. in principio. s. s.
lega. primo. licet glo. ibi z docto. non intellexe-
rint: sed per hanc. l. declaratur: vt vides. ¶ Que-
ro vtrum sit verum indistincte q de implendo s
beat cauere. Breuiter dic aut modus respicit so-
lum fauorem legatarij z non debet cauere: vt. j.
. e. l. titio. in prin. Aut respicit fauorem heredis
vel alterius: z tunc aut modus adiicitur liberta-
tis legato. z tunc non debet cauere sed officio iu-
dicis cogi debet seruus liber factus implere mo-
dum: vt. l. meua. z. l. libertas. s. ij. j. de manu. te.
Aut loquimur de alijs relictis: z tunc aut modus
fuit additus: vt legatario: z tenetur cauere: vt h
z. l. si tibi. s. de le. iij. cum similibus. Aut fuit ad-
ditus modus: vt ministro z no debet cauere: vt
l. diuus. j. si cui plursqz per. l. fal. ¶ Item quero
quid in contractibus. glo. tenet hic q no debet
satisficere: z allegat. l. dedi. s. de condi. ob cau. s.
certe ibi dicit postqz ille qui obet implere modum
percepit illud quod debet non potest peti ab eo
cautio vt impleatur. sed nos querimus vtruz an-
teqz ipse percipiat repellatur exceptione nisi ca-
ueat z cauendo habeat actionem sine obsta-
culo exceptionis: z dico q si vere contractus est
celebratus sub modo est idem quod in vltimis
voluntatibus: casus est in. l. insulaz. in. fi. s. loca.
posito hoc q nulla lex diceret. tamen hoc dicat
urgens ratio. natura enim modi est: vt impleatur
post emolumentum secutum: vt hic z supra di-
ctum est. nisi enim prius consequatur no posset
modus impleri Bone promitto tibi centum: vt
fundum emas titio: vt. l. i. in. fi. s. de dona. vel p/

mitto tibi centum: vt domum reficias certe s ne-
cessitate ages prius ad centum prestita cautioe
de modo implendo. ar. huius. l. z dicte. l. insulaz
in. fi. s. loca. facit. s. man. l. si vero non remunerā
di. s. fi. z. l. fe. que optime probat: z predicta in-
tellige etiam in contractibus stricti iuris. Item
id quod. s. dixi si vere contractus est celebratus
sub modo. ideo dixi: quia si esset alius contractus
vltro citroqz obligatorius: vt locatio emptio z
similia: tunc deberet quis implere contractus ex
persona sua. alias repelleretur exceptione: vt. l.
iulia. s. offerri. s. de acti. emp. nec sufficeret pre-
stare cautionem de implendo. fallit quandoqz
vt tangitur per glo. in. l. ij. C. loca. z ibi plenius p
doc. ¶ Alterius quero an debeat pstrari alia cau-
tio q ista. Respondeo sic de re cum fructibus re-
stituenda si modus non fuerit impletus: vt. C. s.
indi. vidui. au. cui relictum: z in corpore vnde
sumitur. illa tamen est cautio simplex regulariter
vt ibi. ista vero est satisfactio: vt hic patet. quero
vtrum ante prestitam cautionem sit nata actio p
legato petendo. Dico q sic sed repellitur vlti-
exceptione: vt. l. si is cui. z. l. cu. i. testamento. j. s.
fideico. li. ¶ Quero quid si legatarius non implet
modum. z loquor de modo possibili ab initio.
Respondeo aut non implet modum: quia non
potest z retinet legatum: vt. l. si fundum per fidei-
commisum. s. i. s. de le. i. not. etiam. s. e. l. in te-
stamento. z. C. de insti. z substi. l. i. Fallit hz quod
dam. j. e. l. titio. s. ante nuptias. sed ibi est tacita
conditio: vt ibi dixi. aut no implet: quia no vult.
z hec tria remedia sunt prodita. primum q le-
gatarius priuatur legato z heres recipit: vt. C. s.
his que sub modo. l. i. z. s. de condi. ob cau. l. si
heres. s. de an. le. l. liberto. s. luti. Et gl. dicit
hoc esse verum. s. in distinctione modi. sed hoc
fallit in legato libertatis quod est irreuocabile:
vt. l. imperator. j. de manu. te. Idem puto si ali-
quis liberatur aliqua actione que non posset re-
nasci: vt. s. de pac. l. si vnus. ¶ Secunduz reme-
dium e: vt heres agat ex stipulatione: vt modus
impleatur: vt hic z. l. si cui. s. de le. iij. non enim i-
terponetur hec cautio nisi ex ea posset agi: vt. l.
hec stipulatio. s. diuus: vt lega. no. ca. sed certe
illud procedit sine dubio quando heredis iter-
est. sed ponamus q modus continet aliquid ex-
plicandum in persona tertij quomodo competet
heredi actio ex stipulatione cum sua no interfit:
vt. l. stipulatio. s. alteri. j. de ver. ob. ¶ Respondeo
dicit glo. in. l. huiusmodi. in prin. s. de le. i. q tuc
heres debet stipulari nomine alterius z alij ce-
dere. Tu dic q stipuletur nomine suo: quia sem-
per sua interest q voluntas defuncti seruetur: vt
j. e. l. titio. i. responso. vbi est casus. ¶ Tertium
remedium est: vt ille in cuius commodum debet
impleri modus agat actione ex testamento: vt
C. de his que sub modo. l. ij. Sed aduerte: quia
vt ibi dicit glo. illud veruz nisi in libertate. quod
intellige in dāda libertate: vt ibi no. Tu dic q li-
cet de iure antiquo non daretur actio: tamen iu-
dicis officio compelli poterat ad modum imple-
dum: vt. l. libertatis. s. i. z. l. meua. s. ma. tes. ar.
s. de an. le. l. quintus. z hec vera in vltimis volū-
tatibus. In contractibus dic aut est contractus
bone fidei: z non habet locum conditio ob cam
aut stricti iuris zc: vt no. s. de condi. ob cam. l. ij.
z ibi per doc. Quero de modo impossibili. glo.
tangit. C. de cadu. tol. s. pro secundo. in. fi. glo.
mag. z ibi per Ly. in vltima. q. tetigi vobis. s. e.
. l. si quis eum. dixi plene. s. de le. ij. l. codicillis.
i. prin. vbi glo. tangit satis plene.

C Quero.
adde q not.
bar. in. l. bu-
iusmodi. in
prin. de le. i.

Filio. Si relinquatur filio sub cō-
memoratione patrie po-
testatis & in id tempus confertur pa-
tri videtur legatum. b. d.

Ex. l. sequenti.

AN diminuto legato diminuat onus: ibi.
Op. Et an si testator leget sub cōditiōe si. x. s.
dero fundum quem ego habeo cōem cum alio
debeat onus diminui: ibi Quero. Et an cū lega-
tum minuitur propter defectū patrimonij debe-
at on⁹ minui: ibi. Quero quid. Et quid si ab ini-
tio onus est plus q̄ per testatorē relinqtur: ibi.
Quero. Et an cū in contractu res est diminuta
precium minuat vide in fi.

Lautius. Alias incipit clau-
ditur per contra ta. vel alia lege scindit

onus per modum conditionis iniunctū. secus si
per falcidiam minuat. Item secus in onere in
vi modi adiecto. b. d. Diuiditur in tres partes.
primo ponitur de onere adiecto in vi cōditiōis
scōo in onere adiecto in vi modi. scōa ibi nerati⁹
Item prima subdividitur in tres. primo ponit
quando legatum scinditur per contra ta. scōo
per falcidiam. tertio quādo alio modo. scōa ibi
diuersum. tertia ibi itez scinditur. & ita est lex dis-
falcis. Ex. ibi vtatur & relictu⁹ tibi remaneat mi-
nus onere. Op. & videtur q̄ licet patron⁹ ad-
uocet per contra ta. tamen heres tenetur ad le-
gata: vt. l. i. C. de bo. pos. per contra ta. sol. gl. fa-
tetur contrariū q̄ patronus p̄stat cōiunctis per-
sonis. Dy. dicit q̄ heres teneatur cōiunctis per-
sonis pro ea parte quam aduocat: vt. s. e. l. si is.
sed hodie nec ipse nec patronus prestat per. s. si
vero testm. insti. de suc. li. C. Op. de ver. diuer-
sum ad prin. & ad ver. item scinditur. So. aliud
quando scinditur per falcidiam. aliud quando
scinditur alio modo: & assignat glo. rationē. & in-
cipit. s. de dando: sed nō videor qualiter posset
sustineri ista ratio: quia bene est verum q̄ totum
dicitur legatum licet detrahatur falcidia. tñ qd̄
trahatur dicitur indebitū: vt. l. linea. j. ad. l. fal.
& l. si patronus. s. i. j. de dona. quare dic rationē
vt colligitur ex distinctione quam infra ponam.
Op. de ver. diuersum ad ver. nerati⁹: so. ibi
in ver. nerati⁹ est in vi cōditiōis. hic est in vi
modi. & est ratio: quia quod datur in vi modi di-
citur quedam remuneratio eius quod recipitur
vt no. s. e. in rub. & j. e. si quis seruum. & iō sicut
si res vendita minuitur & preciu⁹ minuitur: & ita
si minuitur relictum minuitur onus in vi modi i-
iunctum. Op. de l. liberto. s. i. s. de an. le. Ti-
more huius contrarij glo. distinguit multuz cla-
re. ita no. j. ad trebel. l. facta. s. titius. sed dy. ibi
& j. de do. cau. mor. l. ei qui non amplius dicit si
relictum est inutile ab initio ex quacūqz cā siue
relictum erat in vi modi siue in vi conditionis di-
minuto relicto minuitur onus: vt. s. de le. i. l. ab
omnibus. s. titio. & j. l. prox. s. si pars. Si vero
minuitur ex postfacto: tunc tenet distinctionem
hic positam quod non placet: quia si ponis q̄ le-
gatum minuebatur ab initio per falcidiam esset
contra hanc. l. ver. item scinditur. Et distinguit
late aut onus est impositum in vi cōditiōis aut
in vi modi. primo casu aut heres fuit obligatus
ab initio ad legatum integrum. sed ex postfacto
liberatur a parte: vt propter contra ta. vel ppter
vsucapi. rei legate & minuitur onus legatario in-
iunctum: vt hic. in principio. & j. l. prox. s. si pars
Ratio: quia sicut ipse exoneratur ita debet pati
alium exonerari: vt hic dicit textus. Idem ergo

iuris esset si quacūqz alia ratione ex postfacto
heres exoneretur. Si vero ab initio heres nō fu-
it obligatus ad totum legatum. & tunc aut hoc
contingit in personam legatari cui non poterat
totum relinqui & onus iniunctuz minuitur: vt h
in ver. item scinditur. j. de dona. cau. mor. l. ei q
non amplius. Ratio: quia cum heres propter le-
gatarium exoneret debet pati & ipsum in onere
exonerari. aut hoc cōtingit propter beneficium
ipsius heredis quem testator non potest graua-
re: & tunc licet minuat legatum nō minuit on⁹
causa conditionis iniunctum: vt hic patet in fal-
cidia. in ver. diuersum. Ratio: quia priuilegium
quod habet heres non debet reuerti in ei⁹ lesio-
nem: nec alius potest vi contra eum priuilegio
suo eo inuito: vt. s. de mi. l. si iudex. Idem ergo
si minuitur cōditiō per trebel. vel propter de-
bitum iuris nature vel propter aliam quartaz s
bitā heredi eadem ratione per hūc ver. diuersū.
licet glo. in. l. ei qui non amplius aliter dicit i fal-
cidia & male & ibi reprehendit p Dy. aut minuit
legatum facto testatoris: vt quia alienat vel ade-
mit & minuit on⁹: vt. j. l. prox. s. si pars. Quere-
ro quid si testator sub cōditiōe si decē darem le-
gavit mihi fūdū quē habebam cōem cuz alio. &
sic nō debetur mihi nisi medietas: vt. l. serui ele-
ctione. s. de lega. i. Respondeo nō minuit onus
quia nō v̄ q̄ testor ab initio plus reliquit & sic
non potest dici relictum minutū. Quero qd̄ si
legatū minuat ppter defectū patrimonij testoris
respondeo p. l. falcidia iniunctū: vt. l. i. q̄ritate. s.
i. & illis minuit onus. Scōo casu qñ onus impo-
nitur in vi modi. dico q̄ in oibus in quibus dixi
minui onus ipositū in vi cōditiōis & onus minui-
tur ipositū in vi modi p eandē. l. q̄ est eadem rō
imo maior: vt. s. patet & sic loq̄. l. ab oibus. s. si
titio. s. de le. i. q̄ ibi fuit relictus fūdus vni ex he-
redib⁹ & grauat⁹ decē dare certe fund⁹ legat⁹ p
parte qua legatarius ē heres nō valet: & si ex per-
sona legatarij hoc venit merito minuit on⁹ iniū-
ctū in vi modi seu p modū legati vel fideicomis-
si. qd̄ idē est: vt. l. i. C. de his que sub mō. Sz illis
casibus in qbus iniūctum onus in vi cōditiōis si
minuit puta p falcidiam vel aliam quartam debet
adimpleri distinctio. Aut onus fuit intrinsecum
aut extrinsecū & istos casus psequere: vt i glo. Aut
fuit on⁹ appositū alternative intrinsecū. & extrinsecū
& dic vt. s. de le. i. si mihi stich⁹. Quero qd̄ si ab
initio on⁹ est plus q̄ illud qd̄ p testorē relinq̄
legatario nulla facta diminutione relicti. Bic vt
l. impator. de le. ij. ita dicit glo. & bene. An autē
scindit cōditiō alijs casibus dicit in psecutione
ti. Quero qd̄ in actu si res est diminuta an p-
cium minuit. Casus est hic in prin. prout heres
reuereret. & expressus in. l. sue rei. cū. l. se. s. de
zhē. em. Itē hic loq̄tur qñ diminutio fiet p pte
certa. q̄ro qd̄ si diminit p parte incerta: vt puta
minuitur vsufructus fundi p q̄ parte minuitur
onus & quo iure. Textus. est q̄ officio iudicis
vt. d. l. sue rei. cū. l. se. s. de cōtrahē. em. Quere-
ro qua actione ageret in prin. l. Bic q̄ cōditiōe
sine causa vel actione ex vendito si interuenit v̄
ditio: vt glo. dicit.

Si heredi. Qui iussus ē da-
re seruo cā cōdi-
tionis implēde sub nomine proprio vt
sub noie heredis dādo dño nō implet cōditiōez
Item iussus dare dño non implet conditionem
si dat seruo. h. d. C. No. q̄ facti sūt nō trāseunt
ad dñm. C. Sed quero qd̄ ad ppositū. Respo-
deo id qd̄ est in cōditiōe nō est in obligatione

modo oritur
dubū de se-
cun. nup. Et
vtrū in acti-
bus sires di-
minuta sit vi
minuat p̄ciū
rei vid quod
not. scribit
bal. i. l. ij. de
zhē. emp.

a p Lautius
glo. di.
signat. Not
bene si minui-
tur legatum
vel fideicō.
an minuat
onus sibi le-
gatario iniū-
ctum. & limi-
ta: vt p glo.
no. & ibi do.
cto. i. l. mater
in glo. fi. C.
ad tertul. qd̄
i hereditate.
vide no. in. l.
cōtrouerſa.
s. d. trāfac. &
q̄ no. scribit
bal. in. l. hac
edictali. i. xi.
col. in ver. s.

vt. l. si qd. s. si qd. omif. cau. te. iō seruo non cōpe
tit aliquod ius. merito per eū nō acquirif aliqd
domino. sed ipfi seruo dat ex mera voluntate dā
ris & sic dicitur facti merito ad dñm non transit.
sed postq̄ peruenitur ad dationem & sic ad do
minij translationem illa acquisitio dñij erit iuris
merito dñio acquireretur: vt. j. de acq. re. do. l. ac
quiritur. Cōp. q̄ hic superfluat ver. sed cū he
redi. Sed respondeo intellige q̄ i principio ius
fit dare seruo expresso proprio noie. In ver. sed
cū heredi expresso noie heredis tm̄. Cōp. q̄ s
beat dari domino cū ad eū transeat ius & nomē
heredis: vt. s. de acq. here. l. placet. glo. vult sol
uere & nihil declarat. dic q̄ seruus remanet heres
nomine: licet totuz ius remaneat apud dñm: vt
plene declarauit in. l. cū filio. s. de le. i. q̄ esse he
res nomine valet ad duo. f. quo ad hoc vt in euz
impleat cōditio vt hic & j. prox. s. Jrez vt ab eo
non detrahatur quarta treb. vt. d. l. cū filio. & ibi
dixi. C̄ Quero que est rō differētie inter statuli
beros & alios. Respondeo rōnem ponit tex. de
sta. li. l. seruus si heredi: q̄ statuliber magis dat
iure dñij q̄ iure hereditario. & iō in quēcuq̄ trā
sit dominium in illū impletur cōditio.

Ex. s. sequenti.

Cōditio an debeat impleri in psonā eius cui
hereditas tāq̄ ab indigno auferf. Et an in per
sonam eius qui vendit hereditatē: & an in perso
nam minoris restituti.

De hereditas. Cōditio d
dādo here
di in ipfius personam implef nō in fidei cōmissa
rij. & datū causa cōditionis implende non venit
in restitutōe. b. d. Dicitū est supra dō cōditione q̄
debet impleri in eo qui est heres noie: nō in eo q̄
heres est effectu & idē tractat hic sed differt ibi:
quia seruus est heres nomine tantuz & apud eū
non remanent directe nec vtilēs: hic loquitur de
herede restituyente qui est heres nomine & apud
eum remanent directe. Cōp. datū cā cōditio
nis implende cōputatur in quartaz treb. vt. l. in
quarta. j. ti. i. So. fateor sed residuum in restōne
non venit: vt hic. Cōp. de condi. inde. l. i. cui dif
ficile est cōtraria glo. solunt pluribus modis
dic q̄ ibi fuit iussus dare causa conditionis iplē
de pro legato fūdi quod legatum euauerat. h
pro alio legato quod legatū validum remane
bat vnde datū causa conditionis implende non
potest dici in debitū. & eodem modo. d. l. nō ob
stat. C̄ Ad si. huius. l. op. s. do. cau. mor. l. quod
statuliber. fo. ibi fuit datum a statulibero de pe
culio suo & sic quod dabatur pecunia heredita
ria erat. merito venit i restōne. h dabat ab extra
neo de pecunia non hereditaria. C̄ Quero qd
de eo a quo auferitur hereditas tanq̄ ab indigno
an in eius personam debeat impleri cōditio. q̄ vi
detur: quia heres remanet: vt. l. ex facto. s. iulia.
de vul. & pu. ergo & c. vt ibi patet. & hic. s. ver. cū
suspecta. facit de vul. & pu. l. si is qui. & l. in substi
tutione. C̄ Quero quid de eo. vendidit heredi
tatem: an in eum debeat impleri cōditio certuz
est q̄ sic: quia heres est Sed an illud quod sibi
datur debeat restituere emptori. Dic. s. facit q̄
nō. in contrarium. s. de here. ven. l. vēditor: vbi
quicquid peruenit ad eum tanq̄ ad herede de
bet restituere. sed hic datur sibi: vt herede ergo
& c. Quero quid de minore restituito in integruz
qui remanet heres nomine: vt. l. sed & si sine. s.
sed quod p̄p. de mino. dubito.

q̄ Ti be
redi. s.
cū hereditas
p̄ istum tex.
imo. l. i. q̄ li
beris. s. h. v.
ba. de vul. et
pupul. repre
bendit bart.
hic. sed s̄ istū
tex. facit. l. i. s.
q̄. s. si. s. d. le
ga. fstan. fo.
vt h habeo i
apostilla auri
quoz fit sup
libro qui di
cūt q̄ ibi nō
capit p̄terit
de manu al
terius p̄ obli
quū. hic sic.
Itē hic apd
herede rema
nent onera p
rata. l. i. & j.
C̄ ad trebel.
nimirū si cō
modū capere
pōt & rema
neat heres q̄
ratio cessat i
l. cōtraria. vt
ibi in tex. & h
est ratio mea
b̄ C̄ Quid de
minore. s. j.
mol. hic te
net q̄ si pos
sit in psonaz
eius impleri
ad qd̄ faciūt
no. per bald.
& ipsū in. d. l.
ex facto. s. iu
lia. longinus
de vul. & pu
pil.

Si duorum. Ex pluralitate dñorū
sciditur cōditio. b. d.
de hoc dicam plene. j. e. l. cui fundus.

Si pars. Diminuto legato per vsuca
pi. diminuitur cōditio. b. d.
declarat: vt dixi. s. l. proxima.

Plautius. Iussus dare heredibus
si tpe quo dat repit se be
redē. deducit partē suā p̄ rara. secus si nō sit be
res sed esse speratur: q̄ tūc nihil deducit sicut
legatarius. b. d. C̄ No. q̄ nō sequitur effectum di
spositio ante iplētā cōditionē. C̄ Ultimo princi
pium huius. s. pōt induci ad qōnes quas dixi i
l. ab oibus. s. si titio. s. de le. i.

Ex. l. sequenti.

C̄ Legatario qualiter succurratur cum heres si
vult recipere liberationem p̄ implemēto condi
tionis: nec vult soluere: ibi. Sed quero. Et an cō
ditio habeat p̄ iplēta cū aliquid debet solui pu
pillo vt cōi cā conditionis implende: & tutor vel
administrator nō soluat: ibi. Et aduertēdū. Et
an cum in laudo vna pars est alteri cōdemnata i
mille: & alia alteri in quingentis & iussi sunt soluere
in diem sub pena in cōpromisso p̄tenta debitor
minoris quantitatis debet compensare vsqz ad
concurrētem quantitatem ad euitandum penā
an autem si debitor maioris quantitatis petijt
reductionem alter non interim possit peti execu
tio minoris quantitatis vide in si.

Ulianus. Dare & remittere
non est ideo pro
prie. b. d. Not. diligenter hanc. l. & fa
cit ad multa. f̄ Sed quero pone q̄ heres non
vult recipere liberationem pro implemēto cō
ditionis: nec vult soluere. quid habet facere lega
tarius. Respondeo duo. Primo q̄ protestetur
heredi q̄ sibi soluat: vt possit implere conditio
nem. quod si non facit per heredem videtur sta
re: vt. j. de statu. libe. l. iij. s. i. Aliud remedium
est q̄ compenfer id quod sibi debetur euz eo qd̄
debet dare causa conditionis implende licet nō
sit proprie compensatio: quia non est debitum
hinc inde. quod enim causa conditionis imple
de dari debet non dicitur debitum: vt. l. si quis
sub conditione. si quis omiffa cau. testamen. &
hanc doctrinam compensando ponit tex. in. l.
si peculium. de statu. libe. f̄ Et aduertendum
est q̄ hic dicit tex. conditionem haberi pro im
pleta quasi per heredem steterit. ex hoc arguif
q̄ si aliqd̄ debet solui pupillo cā conditionis im
plende vel cōi & per tutorē vel per administrato
res reipu. non soluat illud qd̄ illi debēti implere
cōditionē debetur: p̄ditio p̄ iplēta nō potest ha
beri. nō enī vere est iplēta vt tex. p̄bat hic Item
non potest habere p̄ iplēta ex facto tutoris vel
administratoris in pupilli vel reipu. preiudiciū
vt de re. iur. l. neqz interdicto. & s. quādo ex fac.
tu. per to. sed ipse tutor vel administrator tene
bat sicut tertius ipediens iniuste: vt. l. in de nera
tius. s. i. ad. l. acqul. & dixi in. l. i. testamēto. s. e.

C̄ Itē facit bec. l. ad. q̄ q̄ si in eodē laudo vna
pars est condēnata alteri in mille. & alia alteri in
quingentis & iussi sūt soluere in diem sub pena i
cōpromisso contenta. Lerte ille qui condēn
natus est minori q̄titate debet compensare & li
berare aduersarium vsqz ad concurrentem q̄
titatem & habetur cōditio pro impleta ne in
cidat in penam: vt hic. Sed quid dices si cō
demnatus in maiori q̄titate petijt laudum re
duci ad arbitriū boni viri. an interim possit fieri

c i Ulianus
nō ē idē
Et q̄ solutio
& acceptilatō
sint diuerfi ef
fectus. nota.
bal. i. l. iij. C.
ad velle.
ADDE q̄
pau. de ca. vi
cit q̄ hoc fa
cit ad statutū
venetorū q̄
vba testato
ris intelligē
tur put ia
cent q̄ si fue
rit factum le
gatū sub cō
ditione dan
di liberando
non iplēat.
C̄ Aduertē
dum est. in p̄
rium est veri
tas. l. cū pu
pillus. j. e. et
itā ibi videf
f̄tir: bar. & ē
tex. in. l. si ti
tia. s. si ca. d
le. ij. & in. l. q̄
filiū. de ma
nu. test. & ita
h tenet imo
& c.
C̄ Itē facit
Recopensa
re. dicit sol
uere & vide
bal. in. l. i. C.
de cōpensa
& ad impedi
endam pene
cōmissionē
compensatō fi
et ipō ius vt
no. in. l. si cō
stat. C. d. cō
pensa.

executio contra pdenatum in minori quantitate q non potuit reduci. Et idem q sic fm ea que notat doc. in l. p hac circa fi. C. de te. ap. sed dubito. Itē facit bec. l. ad qones si iurauit nbi dare cetū vtz cōpēfando qd mibi debes liberer a iuramēto. de quo extra de iureiur. c. ad nostraz.

In diem.

Dies apposita ad iplēn redi icipit currere a die adite hereditatis. h. d. Quero qd si dixisset ifra cetum dies a tpe mortis. Rū deo idē ga itelligit. f. tpe mortis: z adite hēditatis: vt. j. de statuli. l. iii. §. suus si heredi. z qd h dicit: nisi aliud tē pus iniriū sit appositū. itelligas ita expse q talis subau ditio nō cadat: z hoc pōt sustineri glo. C. de iure deli. l. scimus. §. z si pstatū: ubi dicit tex. q heres dz facere in uētariū infra tres dies a tpe mortis. supplet gl. z adite hereditatis. nā ex eo q onus iniūgū hēredi videt q illa suppletio debet fieri: ut ab adita hereditate icipiat: ut hic z supra dixi.

Seruo.

Si cōditio expssa nihil operaf in pncipali nec in eo opabit ad qd p repeti tionē porrigit. h. d. In tex. ibi et si expressum non eēt: z sic illa cōditio nil operaf: ut. l. iii. §. de le. i. l. casualiter fallat: z hoc sequitur sepe numero z c. si ergo nō operaf in pncipali. f. in libertate: igit nec in eo ad qd tacite porrigit. f. in hereditate vel legato: z hāc meteriā explicauit in. l. iii. §. de le. i. z no. bene hunc casum.

On putabam.

Annus ceptus nō habet p cōpleto. h. d. fallit ifra. ad treb. l. q filium. §. fabin: z de mu. z bo. l. ad rēpublicā. dixi plene in. l. si cui in pnc. §. de le. i. z ibi videbitis.

In cui libertas.

Iustus reddere rōnē pōt petere: vt ponāf calculatores q iudicabūt de reliqs: z libris rōnū. h. d. No. bene facit. C. d. vsuf. leg. l. ii. nota q dicit de reddēdis libris rōnū facit. j. e. ti. l. cū seru: z de ma. te. l. si ita fuerit. §. qd. z dixi l. i. §. offiō d tu. z ra. di.

Ab diuersis.

In libertatib⁹ leuis sima in legatis nouis sima spectat cōditio. h. d. C. p. qd in p ditiōi bus distictis positis sufficit alterā ipleri nec qraf de qua ut. §. de p d. i. l. si heredi plures. So. itellige hic disti ctim. i. alternatiue.

Ex. §. sequenti.

Cōditio an possit ipleri i psonā heredis illi in cuius psonā debebat ipleri: ibi. Et iō. Et an cū p ditiō hz pce dētē dispōnē trāseat ad heredē vide in fi.

Herediti.

Cōditio pōt ipleri i herede heredis nō in hēde legatariū. h. d. fm vnā lec. pma ps huius. §. nō uariat. scda in ver. q nō sūt. tres ha bet lec. pma ē quā posui in sūmario: z ista est hā in se: ut j. e. l. cū ita. nā si seruus hēbat pecuniā paratā ad solue dū erit liber de iure spālī: vt. j. de statuli. l. si peculiū. §. is cui. Scdo mō legit vt mutet casū sic. fauore liberta tatis pōt p ditiō ipleri in herede heredis. sec^o i alio lega tario. h. d. Jo. negat hāc lec. eē verā. sz p ipsa videt ca: sus in. l. si peculiū. §. si heredi. de sta. lib. In p rariū. j. e. l. cū ita i fi. Et iō distingue vtz p ditiō possit ipleri i psonā heredis illius i cuius psona dbebat ipleri: aut re stator iussit impleri sub noie appellatiuo: vt heredi: aut sub noie pprio^o aut sub vtroqz. T rō cāu potest imple ri in persona heredis: ut hic in pnc. z l. cum ita. j. e. Nec ob. l. si peculiū. §. si heredi. j. de statuli. nam testōr videt uelle dare heredi heredis coipso q iubet dari sub noie appellatiuo. Scdo casu qn sub noie pprio nō potest im pleri in personam heredis illius: vt. j. e. l. cum ita. Fallit fauore libertatis si seruus habebat pecuniam paratam vt. l. si peculium. §. is cui. j. de sta. libe. Tertio casu quā do apponitur nomen proprium: z appellatiuum inspici tur quod precedit: ut. l. cum ita. j. e. Et est aduertēdum nam dicta distictio: an aliquis sit iussus dare sub nomine pprio vel appellatiuo: sz cadat in herede nō cadit in le

gatario. nā iussus dare legatario nominatim videtur da re iussus: vt. §. e. l. nominatim: z hoc videtur pbare tex. hic in fi. C. Sz quero qd si cōditio habet precedētē di spositionē. vtrum ius implēdi transeat ad heredem. cy. in. l. pe. C. e. dicit q nō trāsit in psonā heredis. pro quo videtur tex. in. l. si penū. j. quando di. lega. ce. z ibi dixi. Tertio modo legitur hic. §. sic. Ex parte eius in quem dz ipleri p ditiō trāsit in heredē nō ex pte ei⁹ a quo dz im pleri. h. d. istū passū examinabo. j. e. l. cui fund⁹ qd not.

Ex. l. sequenti.

Qualiter itelligat q expssio eoz q isūt nihil opant.

Omniūquā.

Legatū pōt cōferri i alte r^o volūtate velatā nō ex plicatā. h. d. gl. signat multa cōtraria: z non sol uit. C. ppo. de lega. ii. l. senatus. §. pe. z l. fideicōmis. §. si fidei. §. de lega. iii. So. glo. fateor q non potest cō ferri in uoluntatem extranei sed heredis z legatariū sic. sed in quātū dicit de herede male dicit: vt. §. de le. i. l. se natus: z l. i. fideicōmissaria. de fideicōmis. li. C. p. §. d le. ii. l. i. So. ibi nō fuit collatum in uoluntate: sed in ar bitrium. C. ppo. expressio eoz que tacite isūt nil opa tur. vt. l. iii. §. de le. i. z. §. e. l. si in diē. §. i. So. quidā q il la est regula que quādoqz fallit: ut tex. dicit in. l. si in diē. §. e. Ja. de ra. dicit q hic nō inest tacite p eū modū per quē uest qn exprimit nam si relinquo si titius ascenderet capitoliū poterit eē qz necesse ascendere: z sic nō est in eius libera uoluntate. Quero quid ecouerfo^o vtz expressa profint que nō expssa nō profint lz tacite isūt. Dicit gl. q regulariter expssio nil opaf fallit quandoqz prio in casu. §. de vsuf. l. vetus. sz certe ibi id qd exprimit tacite nō subintelligebat. Scdo dicit gl. fallit in pupilla ri substitutiōe tacita que nō admittit cōtra mēez: secus si expmaf. sz certe Pe. tenet q qn mater est in medio taci ta substitutiō nō subintelligit. sz ego teneo p rariū i. l. cē turio. §. de vul. z pu. dico ergo q regula q dicit expssio eoz q tacite insunt nil opaf itelligit de his q tacite insūt de necessitate. secus si ex uoluntate: ut. l. talis scriptura. §. de le. i. dixi in. d. l. iii. sz tacita pupillaris itelligit ex vo lūtate psupta. iō circa eā nō hz locū regula. Itē dicit gl. fallit i casibus vbi exigit spāle mādatū: ut. l. pōp. d. p. cu. Itē in nouatione: vt. l. si. de noua. sz certe in illis nil in e rat tacite ideo expssio opaf.

Ex. l. sequenti.

Si testōr istituit duos filios: z eos grauauit qd si qs decesserit sine liberis deueniat i supuiētē. deinde in co dicillis dicit cōditionē q apposui filiis meis in testō re uoco: an fideicōmissū sit sublatum: ibi. Facit ad. q.

In quis seruū.

Adēpto onere in vi cōditōis appposito emolumentū nō vī adēptū. h. d. In tex. ibi qn pu rus factur⁹. dic q i dubio psūit. C. p. d. adi. le. l. alūne. §. seia. So. gl. qn adimif on⁹ i vi modi adiectū videt adē p tū legatū: vt ibi. secus in vi p ditiōis: ut h. Rō. qā quā do onus adijcā in ui modi videt legatū. relictuz ppter illū modū. secus quādo in ui cōditōis. Declaro rōnem glo. modus ē remuneratiō qdā fm gl. §. eo. sup rubrica vnde legatū relinquit ppter onus implēdum: z obliga tur qs ad iplēdū modū: ut. l. qbus. §. si. §. eo. z si nō ca uet tenet ex testō: vt. l. si. C. de his q sub modo. sz in casu bus vbi hinc inde orit obligatio de iure est q obligatio ne sublata ex vna pte tollat altera: ut. l. si. de accep. z l. cū emptor de rescā. vē. merito sublato mō cū tollat ob ligatio q debebat teneri legataris tollat obligatō qua alius debebat teneri legataris. sz i cōditōne hoc nō est. Nō enī est in obligatiōe q dz dari cā p ditiōis iplēde: z hanc. q. ponit. L. y. C. e. l. si plures in vlti. qōne. Facit ad. q. que mibi de facto occurrit: testōr duos filios in stituit: z eos grauauit q si qs decesserit sine liberis de ueniat in supuiētēz. Demum fecit codicillos p bec hō ba p ditiōnē quā apposui in testō filiis meis. l. q si qs eo rū decesserit sine liberis z c. adimo: z reuoco. qn vtz fideicōmissū eēt sublatū. Et videt q nō: qā solū p ditiō

a. c. ad no: stram bal. vi def tenere q nō imol. z cū distic. tū. z videt bñ loq adde bart. z q ibi scripsi post eū in. l. apli⁹ rē ra. ha.

b. In die. q ro qd

No. qd si te stator gra uat heredes de vādo in fra tale tps z vīd lat⁹ p bar. in. l. si cui. in pnc. de leg. i. bal. in. l. i. xij. colū. de his q pene no. ADDE ro. cōsilio. cccc viiij.

c. §. seruo vīd no. in. l. talē. §. i. §. d heredi. isti.

d. In cui o liber tas. li

bris rōnum Cōtrarium videt tene re uno. in. l. cū seruus. j. e. h. alle. sed h videt trā fire cū bar. z vide bar. in. l. ex testō. C. de testa. manu. z qd habet i tex. gl. z ibi bal. in. l. cū testō eo. ti. AD de q pau. d ca. dicit mē ti tenedū vi ctū bar. z q mel⁹ est ser uare cōez stil lū tamē q si casus accide ret q casus est hic.

e. Ut vi s ueris. §. he redi. l. si pe culiū. quā. l. allegat ang. in. l. si. x. cuz petiero. de uer. ob.

f. Noie pro prio. de hac materia ha beb p bal. in. l. pen. in an pe. col. C. e. post cy. ibi.

g. Omniū qz qd econ. uerfo. Que ro qd econ. tra d hoc la tius p bald. z imol. hic.

h. In qo s seruū. fac ad. q. sing. qō. de qua per s s

bar. i. l. i. C. d. pac. AD DE qd si te stator con ditione qua appositit ipe impleuit an legatu rema neat purum pau. de ca. h. a. Eius in forma specifi ca. fallit i re lictis ad pias cas z p liber tate: vt per ro. in. l. si ita stipu. esse m abs te. de v. ob. in. fi. z vi de qd p istu ter. dicit bal. in. l. u. v. oc. currit z c. cu se. C. d. iure do. z no est alibi iste ter. fm bal. in. l. i. s. finautē aliqd sub co di. C. d. cad. tol. vbi vide as. b. Uti su q dus. Et ad intellectū hu ius. l. z quā do legatum cōditionale trāsmittatur vide bal. in. l. i. C. vt ac ti. ab herede in. i. colū. tu ad d. imo. in. l. plane. s. si cōiunctis d le. i. C. Dpp. Et qñ conditio possit diuidi vide melius bar. in. l. st. chū q meus erit d leg. i. z fac ad no. q. bal. in. l. iij. in. fi. C. d. pactis. inter emp. z ad h no. p bar. vi de cū i. l. iij. s. cato. in viij. oppo. d v. ob. z cy. i in. l. si plures in. i. q. C. de cōdi. infer. d. In diem adiect. vide bar. in. l. a' te statore. j. et in. l. si penū j. qñ di. le. ced.

ne ademit ergo fideicommissu remanet: ut dixi. Cōtrariū dixi: qd in nostro vsu loquēdi p ditione appellat totū fidei commissū p ditionale: vnde illa sba adimo p ditionē itelli git in totū fideicommissū p ditionale. Istō mō loquēdi vti tur impator in. l. i. C. de pac. Deberet tñ fieri p batio de isto cōi vsu loquēdi: s; in qōne pmissa ppter aliō pncipa liter cōsului. nā duo fratres erāt eq̄liter istituti: z inuicē rogati de restituēdo sub p ditione si intelligeret adēpta p ditione tñ fideicommissū remanet purū: z sic hinc inde tñ vnus dz dare quātū recipere ergo fideicommissū esset nul lū: vt. s. de le. i. l. ab oibus. s. si titio. vltimo. rñso.

I quis Culpa relata ad legata qb' dies no est appositā no referat ad lega tū in tps certe etatis collatū. b. d. de qno plene i .l. talis scriptura. s. de leg. i.

Duobus Cōditio dādi pluribus adiecta di uidit inter eos. b. d. dicam. j. e. l. cui fundus.

Eius Cōditio vsignat nudum mini sterū facti: z dz impleri i forma specifica. b. d. C. Dp. q ista p ditione si in mari pie cerit: nō dz seruari: ut. s. de cōdi. insti. l. qdā. So. ibi spā le fouore humane religōis sec' in pecunia: vt h. C. Dp. j. de solu. l. si suus. r. Bl. dicit ibi fauore furiosi: z pupil li ne pdāt. Tu dic q iustus cā p ditionis dare dz facere ac cipiētis si pōt: ut in srio. secus si nō pōt: vt h. C. Dp. s. de p d. insti. l. p ditiones: ubi p ditione derisoria reuicā so. fi p ditione derisoria cōtinet turpitudinē. illa nō dz seruari: ut ibi. S; si est derisoria hoc ē nō est vtile: z tūc loquitur hic. C. Dp. s. de le. i. l. suo alieno. s. si. Sol. vt ibi: qd ibi in modū dispōnis. h cōditionis. C. Dp. j. de do. cā. mor. l. in oibus. So. q h in fi. dicit capit. i. accipit nō cū effectu ita intelligit gl. in. d. l. in oibus: z. l. qd p ditionis. in prin. de do. cā. mor. z iō hscus ab isto indigno aufert.

C. Ex. l. sequenti.

An ius iplēdi p ditione: an trāseat ad heredē vidē i fi.

Uti fundus Bādi p ditione adiecta vni nō scindit. sec' si plu ribus aduiciatur. hoc dicit. Primo loquitur quan do conditio aduiciatur vni: z durat vnus. Scōdo quando pluribus. Tertio quādo vni: z deuenitur ad plures scūda ibi dissimilis. tertia ibi: in eo. prima pars est clara. C. No. diligēter q p ditione appositā plurib' diuidit ex p mo testō: qñ dicat nō p legē. Et nota q lz vna sūma aduiciat plurib' vel ppter enumerationē psonaz videt esse diuisa ab ipso testō nō tñ ex sbris testamēti sicut dicim' in. l. nois: z rei. s. s; b; ex legibus. j. de s; b; sign. z hoc dz co ne obstet his q dixi in. l. re cōiuncti. s. d. le. iij. C. Scōdo nota ex tertia parte q cōditio nō diuidit inter heredes. Rō qd ex ipso testō nō diuidit p. l. xii. tabu. s; nō diuidit: ut. j. dicā. C. Dp. ad scōdam partē: z videt q p ditione adiecta plurib' nō possit scindi: vt. C. e. l. si plures: z. l. si ita fuit. de manu. test. So. ibi loq' i cōditione idiuuidua q p s; s; s; in dādo. C. Jtez op. ad si. extra gl. de. l. eadē. s. cato. j. de s; b; ob. vbi p ditione q p s; s; s; in scō diuidit inter heredes. So. hic loq' in p ditione q p s; s; s; in dādo: ibi in ea q p s; s; s; in facto diuiduo: z diuidit iter heredes. Acc dicas ibi factū p s; s; s; i obligatiōe nō in p ditione: qd factū qd p s; s; s; in obligatiōe respectu stipulatiōis penalīs est in p ditione. Et ex his distingue: an p ditione potestatiua pos sit diuidi: z p ptes impleri: aut ē p ditione idiuuidua: z non scindit: aut est diuidua: z tūc aut est iplēda ab vno: aut a pluribus. si ab vno nō scindit: ut hic: nisi qñ dicit pro solido posse ipleri: vt. j. e. l. pe. in pn. z nisi qñ legatū scidit iter heredes: ut. l. plautius. s. e. ti. Si vero a plurib' aut oib' iniūgit ab initio: vt hic in scōo respōso. aut pue nit ad plures ex post facto: z tūc aut p s; s; s; i dādo: z tūc aut deuenit ad plures ex dispōne testōris: z scindit: ut. s. .e. l. q heredi. s. si duoy: aut ex accidēti: z nō scindit: vt hic: aut cōsistit in faciendo: tūc scindit: vt in. d. s. cato. z no. hoc p doc. in. l. pe. C. e. z ibi vide. C. Dp. dicit hic q ex psona heredis nō scindit ius iplēde cōditionis. cō

tra. s. de le. i. l. legatarius. dicit gl. ibi. Tu dic q nō fallit qd illa q sūt in obligatiōe diuidunt iter heredes p. l. xii. tab. sūt iura hereditaria: vt. s. si cer. per. l. i. z fami. her. l. ea q. sed id qd est in cōditione nō ē in obligatiōe: nec ē he reditariū iō nō scidit p. l. z h est casus qd tene mēti. S; .l. legatari' loq' in eo qd ē in obligatiōe. iō diuiditur: vt ex p dicitis p; Cōtra heres tenet p pte hereditaria: z nō in plus tñ. nisi totā soluat nō liberaf a pena: ut. l. v. in fi. j. de uer. ob. z. l. in executiōe. e. ti. Rūdeo qñ ad pnci palē obligatiōez illud dōbitū diuidit p. l. xii. tab. S; qñ ad penalē stipulatiōē est in p ditione. C. Dp. hic dicit q trāsmittit ad heredes legatariū huius cā cōditionis iplen de. Cōtra mortuo legatario p dente cōditōe legatū ex tingit: ut. j. e. l. iter dicit: z. s. e. l. sub diuersis: z. l. i. s. fin aut. C. de cad. tol. Sol. Ja. d. are. dicit q ex psona vnus vī trāsmitti ad plures sibi p iunctos iure cōiunctionis vel ad alios substitutos iure substitutiōis: z h inuit ter. ibi: z oēs z c. nā in psona heredū nō uidet q possit pce dere: nisi sit relictū sibi: z suis heredib; ego dico q qñ legatū relinq' ex dispōne testōris tacita vel expssa deue nit ad plures: z scindit: ut. s. e. l. q h di. s. si duoy. Si ergo hic substituit: z reliq' sibi suisq; heredib' nō ē qd i pediat qñ scindat. Pe. dicit ego itelligo q heres in cu ius psona debebat ipleri cōditio est in mora recipiēdi. nā tūc trāsit legatū ad heredes nō impleta cōditōe tñ dz adhuc impleri. ita itelligit Pe. C. e. l. pe. i. iij. seu. iij. .q. Rai. trāsbat sicco pede. s; istō vī male dictū. p suppo nit ista sol. q heredes dnt implere p ditionē. qd nō vide tur vey: qd si semel obtulit tibi: z noluit recipere ampli' nō teneor tibi dare cū p te stet: ut. l. vlt. C. e. nec dicat qd ibi est spāle fauore libertatis: qd ibidē pe. tenet p rariū .i. ptra gl. Preterea illō q ē in ptractu ē in obligatiōe: vñ statiz scā obligatiōe: z herede existēte in mora legatū est purificatū. Bñ ego m deo: qd gl. ff. d. so. l. qd qd in se cūda gl. dicit q. l. vlti. C. e. est casus specialis q facta ob ligatione liberaf. S; puto h ius dictū Pe. ga. l. ultima .C. eo. loq' in relicto libertatis directe merito ille suus liber factus ab h' de nihil petir: z h' s; nihil p' petere ab eo cū p eo qd erat i p ditione nō ppetat actio. s; in legato alterius rei vel libertatis fideicommissarie si offero lz ha beaf p ditione p iplēta: z lz dñum sit apō me. tñ res ē apō h' des vñ si peto illā rē p retētiōē pseq' heres: ut iplēta tur p ditione: z ita dz itelligit h. Fateor ergo q heres nō po terit petere sibi restituere donec isti iplēat p ditionem: sic pōt itelligi duob' modis. pmo qñ trāsit ad plures p iun ctos. alio mō qñ ad plures heredes qd est qñ est i mora recipiēdi. vñ vry ius iplēdi p ditionē trāseat ad h' des d bētis implere. dico sic i vltimis volūtatib': aut ille in cu ius psona dz ipleri fuit in mora: z trāsit h. aut nō: z nō trāsit: z hoc: nisi p ditione habeat pcedēte dispōnez: ut di cā incōtinēti in ptractibus. C. Quero vry in p ditionibus ius iplēdi p ditionē trāseat in h' des. Et sup hoc plures p s; s; s; dic plene: vt dixi. l. i. l. si. r. cū petiero. d. s; b; ob. S; quātū ad presens dic aut p ditione habuit pcedēte dispo sitionē in psonā eiusdē: z trāsit ad h' dē: ut. l. diē. pferre .s. i. s. d. arbi. z. l. q rome. s. falsam. j. de uer. ob. aut in p sonis diuersoy: z tūc est p inde ac si nō hēret pcedētem dispo sitionē: ut. l. fideiusor obligari. s. si. j. de fideius. li cet gl. aliter ibi dicat. Si nō non hz pcedēte dispo sitionē nō trāsit: ut. j. e. l. a testatore. ita Pe. z Ly. post eū in .l. iij. in pe. q. C. eo. guil. in. l. si necessarias. s. d. uendēdo .s. d. pig. actio. z allegat. l. iij. in pn. j. d. colla. bo. z. l. q ro me. s. augerius. j. de uer. ob. Ego post eos allego p ca su. l. si decē cū petiero. in. fi. j. de s; b; ob. z ibi dixi: z h ue ro: nisi ille q futurus est obligari ex implemto p ditionis aliqd ppter hoc pcepit: z est casus in. l. ii. C. d. pactis. in ter emp. z uē. in glo. q dicit q supuacūū est d herede di ctū: z gl. i. l. si p ditione. in pn. s. d. in diē adiec.

Uesitu Seruus iustus p stare opas p se opari: nisi ab herede impe diaf: tūc enī conditio habet p iplēta. hoc dicit. C. Ex. l. sequenti.

XI

CSi legatarius efficial monachus conditione pēdere: an extinguat legatū.

Intercidit. Legatario mor tuo vel libertate privato cōditioe pēdere legatū extinguit secus si sola ciuitate puef. h. d. **CSop.** media tēpora nō nocēt: ut. l. sed. z si in pōditioe. §. solem. §. de here. insti. So. hec lex. glosat illā regulaz: qd casus ptingēs medio tpe nō nocet: nisi sit talis p quez vere adimat vel tollat libertas: vñ si dñatus in metallū restituat videf nou^o hō merito nō psequit legatū. ar. de solu. l. si res. §. ariā z. l. si fuus. de adi. leg. z p hoc videf q si legatarius fuerit mortu^o: z miraculose fuerit resuscitatus q nō psequat legatū. **CSop.** q deportatus habeat p mortuo: ut. l. si necesse. §. deportatus. j. de bo. li. z de ptra tab. l. i. §. si qs filii. glo. soluit: z nil est dicere. Dic fm dy. z Ja. de are. q in his quoz dies cedit ipō manēte in deportatioe habeat p mortuo: ut in ptra. sec^o in his quoz dies cederet ipō restituito ita loquitur hic. Quero qd si fuerit factus monach^o vel cōuersus. Rñ deo tūc remanet capax: iō legatū nō extinguitur vt. l. deo nobis. C. de epif. z de.

A facto. Dic iuriscōsultus ponit distinctionez satis clarā. **CSop.** q idē est pōditio dādi z pōditio in facto existens: qd facere largo modo comprehendit dare.

Iur uxori. Relictū in tps liberorū intelligitur de pcreādis post testamētū: nisi aliō testator expresserit. h. d.

CSate statuto q de pōcio rei uēdite soluat gabella: an obeat deduci q in pfenetis: z subastationibus expensum est.

Ed si hec cuidā. Tan tū qd vs cape qrtū sibi remanet deducto eo q soluerit cā pōditiois iplēde. h. d. **CSoppo.** s. e. l. plauti. §. itē scidif. So intellige illū. §. fm istuz facit ad. q. dicit statutu de pōcio rei uēdite soluat gabella sex den. p libra. ptingit q aliqs rē uēdit p cētū. §. in pfenetis: z in faciēdis subastatiōib^o expēdit. xx. hic ē tex. q solū p. lxxx. dz solui gabella. nā pōciū dz intelligi nō qrtū emptor dat. §. qrtū apud uēditōre remanet: vt dicit tex. forte oberet sic dici. aut statutu dic q dz solui gabella p pōcio q uēditōre recepisset: z uerū est q dixi supra: qd vey ē q nō recipit: nisi qrtū apud enz remanet: vt hic. Aut dicit q soluat gabella p pōcio quo uēdidisset: z tūc p toto pōcio soluat: qd uerū ē p tāto uēdidisse. ar. j. tit. i. l. in qrtā. §. si. z qd no. in. l. qui sūdū. e. r. aut dicit q soluat gabella p pōcio rei simplr: z nō adiciat q recepisset vel quo uen didisset: z tūc p cū intelligit deducto oī eo qd expēdit cā expediēde uēditiois: vt. C. de iure dli. l. scimus. §. §. si in cōputatioe: z. j. tit. i. l. qrtāf p hoc facit generalitas huius. l. q dicit semp cōputatiōē i psonā uēditōris itro ducēdam respec tu eius qd remanet apud uēditōre cā pōditiois iplēde: tū in casibus i qb^o minuit onus in vi pōditiois nō minuit p falcidiā vel aliā qrtā heredi b bitā. Et distigue aut on^o fuit intrinsecū aut extrinsecū: z istos duos casus psequere: ut in gl. Aut fu it on^o ipositū alternatiue intrinsecū: z extrinsecū z dic. vt. §. de. le. l. i. si mibi stich^o. **CSuero** qd si onus ab initio est plus q illud qd p testatorē relinq nulla diminutione scā. Dic ut in. l. i. pator. §. si cētū. §. de. le. ii. ita dicit gl. z bñ. an autē ex bis causis scinditur pōditio. dicit i psecutōe ti.

Lū uir. Cōditio q inducit uiduitatē in oīs loci spnif. secus si inducit uiduitatē respectu certe psonē vel certi loci vel tps. h. d. cū duab^o so. In tex. ibi si a liberis ne nupsierit. i. nubendo nō decesserit. Itē ibi si iniungeref. dic. f. perpe tuo: sed ad tps bñ inducit. **CSop.** C. de idic. vi. autē. cui relictū. So. hodie corrigif i uidua cui pōt relinqui sub pōditioe si nō nupsierit. secus si nō eēt uidua. nam ista iura remanēt icorrecta. **CEx.** l. sequenti.

CSatrimonio indignus quis dicatur.

Am ita. Sūmaui pcedenti. No. q vni dū taxat at tribuit ab oibus aliis remouet: z istō habēt iducere dictiones exclusiue: vt trā solū: z dū taxat. dixi in. l. i. §. si qs ius di. nō obtēp. **CSuero** qs dicat idignus nuptiis alicuius. **CEx.** j. de manu. vin. l. matrimonij. cū glo. videf dicere q ille cū quo nō pōt ptrahi matrimoniū videf idignus matrimonio: ueritas ē q ille cui nō pōt qs sine dedecore nubere fm mores ciuitatis cōsiderata q̄litate nataliū dicit idignus matrimo nio: ut. j. de ptra tab. l. iii. §. si emācipatus filius.

De modo. Sūmaui cū pcedenti. No. qū aliqf interdicat actū exerceri in certo loco vide tur interdicare actū simpliciter si actus ille pmo de alibi exerceri nō pōt quod est uile ad multa. **CScoo** no. in. fi. huius. l. legē vñlem reipublice ad coadiuuādam interpretationem.

Egato. Morte grauari nō extinguit legatū conditio nale. h. d. **Uel** aliter. in legatis spes cōditioalis obligatiōis passiuē ad heredē trāsmittit. h. d. **CSop.** C. de cad. tol. l. vnica. §. si naut ali qd sub cōditioe. So. legatario decedēte nō trāfit ad heredez: z sic actiue. secus decedente gra uato: vt hic.

Fres. Licet libertas representetur cōditio fideicommissi dz expectari. h. d. **CSop.** C. de his q a non do. ma. l. si vbi q in vno ē negligēs in aliis vñ negligēs ita h q in vno fuit liberalis pueniēdo in alio dz eē liberalis. Sol. vt dicit glo. in. l. iii. i. pn. alias. l. iiii. §. de ali. iudi. mu. causa fac. z ibi dixi. **CSad** idē oppo. j. e. l. duos. Sol. ut ibi. **CEp** tra glo. oppo. q ober representari legatuz: ut. l. qui filium. §. si quis seruum. §. here. insti. So. pof ses dicere q hic libertas fuit representata ab herede ibi a testatore. quod nō placz p. l. si seruus cōmunis. de here. insti. qre dic q hic loqf qñ pōditio adiecta libertati fuit expse repetita in legato: ut patet in prin. l. fuit enim rogatus restituere i euctum conditionis. sed lex cōtraria loqur quādo conditio adiecta libertati tacite porrigif ad legatum: z sic vides magnū effectū: an cōditio insit tacite: an exprimat. dixi in. l. cōtraria.

CSi fuerūt duo electi potestates vnus primo alius secundo: si primus acceptauit: z mortuus est: an secundus possit admitti uel defecerit eius electio: ibi. Ultimo.

Am sub hac. Si deficit cōditio p qua fuit interposita cautio mutiana legatuz debet ei in quē in eū casū fuit trāslatus. h. dicit. **CSop.** q cautio mutiana requit satisfationē: et sic cū fideiussore. dixi. §. e. l. mutiane. **CSopp.** z videf q debet caucri scōo legatario cuius inter est nō heredi: vt. l. si is cui. §. e. So. qdam q hic heres fuit iussus dare scōo legatario. ar. l. iii. §. si

ADDE fm Paul. de cast. in tex. ubi magis curā libero ruz q si mater est iusta morari cuz filius q cen set sibi relicta admini stratio psonaz an autē sit p hoc relicta tutrix dicit bodier no iure dy. determinat se q sic. tu vi de bal. cōsi. cccc. xxvii. ij. li. iij. **Uz ita** c et ad huius. l. intellectū vide q legif z no. i. l. pe. j. q z a qui. §. De h mō. et sic hz ray. q si da tus est ter min^o ad dā dū suspectos iudices pro pōtio sapie tis. z una p f dedit suspec tos oēs iu dices de ci uitate ne cā cōmittatur nec eē ciuita tē possit cā cōmode co mitti q isto cāu iste non sit audiēdus nec admittē dus z p hoc facit. l. si qs ita. z. l. sub cōditioe. de condi. insti. z. l. aliqñ. j. .e. qd tene mentis: z ita Dy. Bal. z imol. **Ega** l to. z i mita hie. l. nisi ef st pōditō dā di in psona heredis z le gatari^o fuis set in mora p no. i. l. pe. j. c. hz imo. hic. **Fres.** b Qui ē negli gēs in uno an sic seu vi deat negi gēs in alio z vide late no. p bar. in. l. si seruus. vi. bo. rap. z in. d. l. itē si rē. in pn. de alie. iudi. z ad istū tex. vide. l. si do m^o de serui. vrbz. pōtio. 88 ij

Inter cidit. Adde qd dicit bal. in. l. m. xv. col. de sacro fan. ec. quod putat hodie hie. l. ee cor rectaz: z ad istam. l. vide oino bal. in. l. i. C. d. bis qui ad liber. pue. nō pof. **CSop.** ch^o vid bar. in. l. statius corneli. j. d iure fil. z in. l. cuz patet §. hereditas de leg. i. dicit ut ibi dixi. **CSco** i vid qd no. bar. in. l. si stipu. fuc. te sili. §. i. d. verb. obli. **Ed** si b dic ut in. l. No. q si sta tutū dicit q pro pōcio rei uēdite soluat gabella uēditōre reci pit cētū sed expēdit. xx. nūqd soluet p cētū. vide bar. z qd ibi dixi in. l. lex fal. j. rit. i. z qd no. bar. i. l. fruct^o so. ma. z h per imo. q vide tur tenere § bar. dixi ali qd p imol. in. l. nō am plus i pnc. de lega. i. **CSum** vir hūc tex. alle. bald. in pul. cbra. q. i. l. i. §. de. le. z i. l. h. i. ij. col. in uer. §. qd h. C. d. idic. uidui. z vid bar. z gl. i. l. cū tale. i. pn. j. e. z in. l. mulieri z ti tio in pn. j. .e. i. h. z limi ta fin. vt per bar. j. e. in. l. titio vsufr. §. i. z bac mā: vtz va leat statutu sup h dispo nēf. uis bar. no. C. d. mu ri. in. l. fanci mus. li. xi. z ang. in pñl. lxxviiij. i. ci pic. i. dei no mine sup p. mo qñto zc. z io. an. i. e. statutu d be reti. i. nouel la.

Itē pro eo q pmissit stare certo tēpore in ciuitate aliqua. Itē q nō valeat statuta de hoie carcerādo p debito. **By.** non dicit plus. sed prima .q. tāgitur per glo. in l. ii. de vsufu. le. z. l. ambiguitatem. C. de vsufu. z tractauit in l. stipulationes non diuiduntur. de uer. obli. in secunda. q. sed videt q non per hanc. l. sed non video quare nō valeant si recipiāt cōmodū alicuius: ut patet in toto ti. locati. Ad id quod dicitur q infringitur libertas. rñdeo q soluendo interesse liberatur. In tertia. q. reperio **By.** allegādo satis extense dixisse: z ego dico q statutū valet si est factum a ciuitate q habeat merum uel mixtū impium. Et pbo de iure cōi pōt qsp debito carcerari: ut. l. i. C. q bo. ce. pos. ergo pōt p statuta q sūt de iure ciuili. Ad arg. **By.** rñdeo. nā dicit ipse ilud qd nō pōt fieri per pactum nō pōt fieri p lege: ut no. C. de decre. decu. sup rubrica. z. l. non impossibile. de pac. s. per pactū nō pōt infringi libertas alicuius. ut. l. nec si uolēs: z. l. interroga. ti. C. de li. ca. ergo nec p leges. Rñdeo dico q s. q nō potest fieri p pactū nec pōt p statutū nō ē vex: nisi i his q sūt ptra bonos mores. alias secus: ut no. in. l. nec ex pretorio: z. l. neqz pignus. s. priuatorum. de reg. iur. Secunda rō est ista. hoies carcerari ē ptra bonos mores: z ptra ius: vt. l. succurrif: z. l. se. s. ex qui. cau. ma. z. l. qui in carcerē. qd me. cā. z. l. i. z. l. ii. de lib. ho. exhi. z. l. ob es. C. de ac. z ob. Sz respondeo aliquē carcerari a puato est cōtra bonos mores. sed auctori tate publica nō est cōtra bonos mores: ut. l. i. C. qui bo. ce. pos. Tertia rō est nō est dubiū q statutū hz auctoritatē ab omnibus: sed nullus homo est dñs mēbroz suorū: vt. l. liber hō. s. ad. l. acq. ergo hoies hoc facere nō possunt. Sz dic q populus hz iurisdictionē in quēlibet hominez lz priuatus simpliciter nō. Item quarta erat rō: qā dispositio testatoris est lex. ut in auē. de nup. s. dispōat. sed p testatorē nō pōt fieri ergo zē. Respondeo per testatorem nō potest fieri in eo in quo nō hz ius. sed in psonis in quas habz ius pōt: vt h ergo z populus pōt in suos subditos in alios non vt h: z sic hūc. s. retorqueo contra. **By.** qui allegat ipsum p se. **C** Ultimo nota qd non potest alicui constitui domicilium: vt i certo loco habitet: z hoc verum: nisi sit in cōmodū alicuius. sicut si dico relinquo vxori mee quoad steterit cuz filiis suis. sic hic posset legari donec habitauerit in tali loco cum tali. nam in fauorez illius videtur hoc dicitur: ut. l. qui cōcubinā. s. vxori. s. de. l. iii. Vel dic vt ibi plene no.

C Ex. s. sequenti.

C An legatū dotis sit pditionale: ibi. Ad hñ. z ibi sed qro. Et an stante statuto q filia dotata a pfe nō succedat. si pater ei relinqt centum p dote: an illa petē statū possit si sit pupilla: ibi. **Q**uero statutum. Et an dos succedat loco legitime: z an possit minui p statutum: ibi. **S**ecundo. Et an dies petendi legatum dotis sit dies nuptiaz uel dies etatis nubilis: ibi. **Q**uero an.

Titio genero Diuiditur in sex partes. primo ponitur cui cōpetit petitio. secundo cui debeat vel possit fieri solutio. tertio qd si matrimonium nō contrahitur. quarto an quando soluitur constāte matrimonio debeat aliqua cautio recipi. quinto quid si ante matrimonium dos soluat. sexto quid si maritus a causa ceciderit. secunda ibi si post. tertia ibi: ante nup. quarta ibi sabin. qn ta ibi: sed cum ante nup. sexta ibi: quid si marit. z habeo hunc tex. satis pro difficili. **C** Oppo. z videtur q sola mulier possit petere: ut. l. seruo le

gato. s. si testator. s. de lega. i. z. l. si fideicommissa. s. interdum. s. de lega. iii. So. de stricto iure sola mulier petit: ut ibi. sed de eqtate vterqz. **A**tri qz eniz pñcit: vt hic. **F** Ad ver. sed cū ante nup. oppo. nam legatum dotis non est puruz imo cōditionale: vt. l. stipulationes: z. l. promittendo. de iur. do. z. l. in rebus. c. tit. z. l. itē quia de pac. **E**l. dicit aliō in legato. aliō in stipulatione. **E**l aliter aliud in muliere promittente: ut in contrario. aliud in extraneo promittente seu legante: ut hic. sed bec sol. est contra casum. l. promittendo in prin. z. l. si ego. in pn. de iure dor. z. l. si extraneus. s. de cōdi. ob. cau. z sic remanet prima so. qā aliud in legato: aliud in stipulatione. Sed pbo q legatum sit conditionale: vt hac. l. qā aut dices q relictum sit sub modo: z sic legatuz purum sit lz sub modo: z videtur dicere hic ver. s. cum ante nup. z est falsum: qā quocunqz modo deficit modus etiam per casum facit legatariuz admitti: vt. l. si fundum per fideicō. s. i. s. de le. i. z. l. pater. s. tusculanus. s. de lega. iii. sed hōi cit q remanet penes heredem altero deficiente ante nup. ergo ē pditio sū q no. s. e. l. i. testō. s. si dicit q ē pditō: dicit. ptra tex. qā dicit q ē puruz. **By.** dicit q est ueruz q est purum sed relictū cōtēplatione certe causē finalis: z iō deficiente causa deficit relictū: ut. l. alūne. s. scia liberta ab heredibus. s. de adi. le. ita dicit **By.** hoc est falsum: quia in. l. si fūduz per fideicommissū. s. i. s. de leg. i. vbi dicit q respiciebat cōmodū alterius: z sic est cā finalis. vt. s. ea. l. in pn. z tñ ibi admittit legatariuz. **P**e. dicit eē idē in mō qd in pditione sed ipse dicit cōtra. l. si funduz p allegatā: z. l. pater. s. tusculanus. s. de le. iii. dicit **Ray.** q hōi loquitur in mō qui coheret legato de necessitate: vt matrimonū. sed in ptrario nō coherebat de necessitate. hoc est falsum. qd hic nō coheret de necessitate ipsi legato sed ipsi modo sic. nāz fateor q dos concludat matrimonium de necessitate. s. si legata sunt centum matrimonium nō coheret legato sed ipsi modo. **Q**uare credo q istud legatum sit cōditionale: z primo pbo per omnes. ll. que dicunt q stipulatio dotis est cōditio nalis. argu. de contractibus ad vltimas voluntates: ut. s. e. l. in re. secundo pbo per hunc tex. qui concludit de necessitate. dicit enī ante nup. titio vel muliere defunctis legatum apud heredem remanet zē. quia si esset modus nō remaneret apud heredes. **T**ertio pbo per casuz auē. nisi rogati. C. ad trebel. z in corpore vnde sumitur. de san. epī. s. sed hic in presenti: vbi est text. expressus. lz glo. ibi aliter sentiat: z male. nā gl. dicit q est modus quando relinquitur causa dotis non conditio. sed illa glo. ibi reprehenditur per **Jac.** de bel. z de necessitate male dicit. nam tex. dicit donum seu relictum. sed in donatione cum sit contractus non est dubiū q est conditio. ergo: z in legato: ut utrūqz pariter determinet: ut. l. iam hoc iure. s. de vulga. z pupilla. z q hoc sit conditionale videtur tenere glo. s. e. l. in testō. **E**t ad hunc versū. sed cum ante nup. respōdeo q hic mutat casu z debet exponi. sed cuz p quando hic. s. quādo ante nup. quia purum legatum est peti potest quod est quando expresse per coniecturas testator voluit: z ad hoc dicens dum cogit iste titu. ex eo q dicit de pecunia reddenda mulieri. sed si casus non mutaretur profaretur heredi si matrimonium nō contraheret morte mulieris vel alio mō ipsi mulieri redder: ut in versū. sed cum ante nup. z si contrahetur nō esset necessaria cautio: ut in uer. sabinus: z ex hoc insurgit effectus q si est conditionale nō

C Statutū ualet. Adde q no. bar. in l. alia. s. i. fo. ma. z que not. insti. de ac. s. h. i. vl. q. z Bal. et imol. in. l. ne mo in prin. de le. i. facit qd not. bar. l. iii. s. tuto res q. s. de susp. tu. z tene menti ad limitatio nē oium supradictorū qd dicit ange. z imo. in l. si sic. i. pñ. de le. i. se cōsulit q si statuto cauetur q ppter instrumentū guarentigia tū capiat ali quis ad me. ram volūta tē creditoris q poterit i. cipi a captu ra absqz cita tione ostensio instrumē to per. d. l. si sic. in pñ. iū. eta. l. cum q daz. de leg. ii. **C** Cōstitutū domicilij. cōtra hoc videtur tex. ex pressus. rec ete pñderan te in. l. iul. alias non so lum. s. cum quoqz. s. ex q. cau. mal. s. qd ibi bar.

transmittit ad heredes: nec interim potest peti. z p dca vera qñ relinqtur pro dote respectu matrimonii contrahendi cum certa psona. ita loqf hic. Sed quero qd si simpliciter relinquitur pro dote an sit purum. Quidam disputando tenuerunt q sic: qa ista causa respicit fauorem ipsius legatarii ergo zc. vt. s. e. l. in prin. Preterea nõ reperitur q dictio p faciat conditione. Preterea ego video q licet sit causa fauorabilis: z pia legatum est purum quãdo respicit comoduz legatarii: vt si leges fundus ad alimenta: ut. s. de ali. z ci. le. l. iiii. Sed p trarium puto. f. q sit reli: ctum conditionale. primo per casum. La titio. d. uerbo. ob. z. l. si ego in prin. s. d. iure do. licet gl. ibi videatur dicere: quia alias ibi donaturus nõ erat. Sed istud est diuinare. Preterea i dubio presumitur alias velle donare: nisi mulier hoc p bet: ut. l. si extraneus de condi. ob. cau. Preterea q sit conditionale. pbatur in au. de san. epif. s. sed hoc de presenti. ubi fuit datum uel relictum causa dotis simpliciter. licet glo. ibi aliter intelligit sed nõ bene: vt. s. dixi. Preterea ista uerba pro dote uel causa dotis non inducunt causam legati. put causa assumitur in ista materia. nam cã est de preterito. ista uero est d futuro: ut dixi. s. e. l. demonstratio. s. quod aut. Item nõ inducunt modũ. nã p modum aggrauat ille cui sub modo relinquitur: ut dixi. s. e. l. quibus diebus. s. termulius. sed per hoc nõ aggrauatur mulier cui relinqtur: imo honoratur: qa iustit ad nup. s. e. l. s. i. z licet ibi dicat q sit modus: z sit gra uamen illud est ideo: qa grauatur d certa perso na qd est onus. secus si de incerta: quia tũc e bo nor: qd p qã p trariũ est turpe: ut. s. e. l. cum ita. Preterea p hoc videt casus. s. e. l. pupillus in prin. vbi quando aliquid relinqf in honorẽ est conditionale licet comodũ eius cui relinquitur contineat. Nõ ob. au. de san. epi. s. h de pre senti: vbi dicit q talis conditio remittitur tanqã gra uosa: qa illud verũ qñ vult trãfire ad uitam artiorẽ: z p fiteri cõtinẽtiã: sed remanere in se culo: z nubere est honor: vt. j. ad trebe. l. mulier. s. cum p poneretur. Concluditur ergo q reli ctum p dot uel dotis noie e p ditionale z requirit q matrimoniu p trahat cũ dos sine matrimo nio eẽ non potest: ut dictum est in precedẽtib. Nõ ob. q dicit q h respicit fauore legatarii tm qa imo z fauorem alterius icerte psonẽ. f. uiri fu turi: z et rei publice: vt. s. fo. ma. l. i. Ex p dictis apparet rñsu ad alia p traria. p dicta uera: nisi ex presse apparet uel p cõiecturas q ille q reliqt. p dote uel dotis noie uoluit legatũ eẽ purũ: ut hic in uer. sed cum añ nup. exẽplum qñ cõstat q als daturus erat: ut. l. i. s. si exneus. de iur. do. Itẽ si ponam q cõmunis vsus loquendi in ciuitate sit q dos itelligat p rimoniu mulieris eẽ non nu pre. dicit eni qdã d p rimonio puelle uidue uel alias cõtinẽtis ista hz bonã dotẽ: uel ista e dos talis. tũc eni tale uerbu. platũ a testatore itellige ref sm cõem vsũ loquẽdi: vt. l. cũ delationis. s. afinã. s. de fũ. istru. sic econuerso dicit dos istru mẽtũ fũdi. ut. s. de fun. istru. l. ii. z. j. de fideiuf. l. amisi. s. pe. Itẽ predicta ña in extraneo legã te p dote uel dotis noie. Sz in patre si qd legat noie dotis p rẽplatione certi matrimonii idẽ: qa facit cõditione: ut hoc. s. Si uero legat simplici ter pro dote si quidẽ alias filie relinqueret legiti mã: z tunc idem qd in extraneo: qa eadez est rõ p ea q dicta sunt supra. Sed si als legitimã non relinqueret: tunc de iure dico legatũ factũ pro dote purum eẽ. nã constat q pater erat alias re

lictur: qa ad hoc tenebat cum alias testamẽtũ nõ ualere: z sic est magis qdaz monitõ: ut filia inde se nubat q sit gra uamẽ: ut. l. muto. s. hãc aut. s. de tutel. facit. d. l. si extraneus in prin. de condi. ob. cau. z ideo puto q nõ remoueat in de gra uamẽ. per. l. qñ in prioribus. C. de inof. testa. sed magis ab initio nõ intelligatur ex pre sumpta uoluntate defuncti: z intelligitur hoc tã in ea qritate que est vsqz ad legitimam: q in ea que excedit ne idem legatum diuersimode intel ligatur: vt. l. iam hoc iure. de uulga. z pu. z. l. cũ qui edes. de usuca. z predicta uera sm ius cõmu ne. Quero statutum eẽ hic z in pluribus ciuita tibus italie q filia dotata a patre non succedat nec possit aliqd dicere cõtra testamẽtum patris modo cuidam filie pupille pater legauit centuz pro dote sua. queritur: an ea possit petere statim an expectato tẽpore legitimo. Respondeo ante q ad solutionem huius dubii ueniam multa sũt uidentia. Primo quando dicatur filia dotata si pater eam maritasset: z ei dotez dedisset sine du bio esset dotata. Sed quãdo pater ei assignauit dotez in testamento: tunc uidetur q non sit do tata: qa dos sine matrimonio eẽ non potest: ut. C. de dona. an nup. l. si. Preterea sicut nõ po test dici nupta ante matrimonium: ut. j. quãdo di. lega. ce. l. quod pupille. ita nõ potest dici do tata. In contrarium q ista dicatur dotata si pa ter ei in testamẽto assignauit dotez. argu. s. de ri tu nup. l. nõ est matrimoniu: z. j. de adul. l. q pu pillã. in prin. z hoc uidetur tenere glo. s. de ad mi. tu. l. cũ plures. s. pe. Preterea illa uerba sta tuti filia dota ta a patre zc. intelligunt hoc est fi lia in qua p actũ dotãdi exercuit qritũ in eo fuit ut. l. mulier. s. i. s. d. p di. isti. z. l. stich. si heredi. d. sta. li. Sed hoc fecit in pposito assignãdo dotẽ i testamẽto ergo zc. Et p hoc patz rñsu ad p rã. Scõo est uidentia an dos succedat in locuz legitime: ita q ab ea remoueat omnis dilatio. Rñdeo. do. Riza. disputauit: z Ly. refert. C. de nup. l. scimus: z dicit q legitima p statutum põt minui nõ tã potest in totum tolli cum legitima succedat in locum alimentorum: z ideo hãc do tem dixit succedere in locum legitime: z q statĩ possit peti cum inde debet alimẽtari ita q ab ea debet subduci ois dilatio. Sed hec omnia repro bat Ly. in. d. l. scim: z puto q bene dicat. Hoc non axamio. dico tamẽ q pposito q sit uera opi. Ri. q legitima possit minui: z non tolli tam ad huc idẽz esset. si ergo potest minui in qritate er go z in tpe: ut ante tps legitimuz nõ potest peti ut in l. de ac. s. plures. Ad. q. ppositã dico cuz ex forma statuti pater nõ teneat dare legitimam pure q tale relictũ p dote sit p ditionale. put su pra dictũ est in extraneo. Predicta uera: nisi ex cõi vsu loquẽdi: uel ex aliis presumptõibus aliõs appareat. Quero ante tempus petẽdi sit dies nuptiarũ uel dies etatis nubilis. Rñdeo sigdez tale relictum sub tali cõditioẽ sit factum maiori intelligo de die festiuitatis nuptiarum: ut. l. sci mus. C. de nuptiis: z intelligo festiuitatẽ nuptia rũ qñ matrimonium contrahitur p uerba d pre senti: pposito q ad domum uiri nõ sit trãducta: vt. s. e. l. cũ fuerit: z ibi nõ. z ibi dixi. Si uero reli quif minori tũc reguntur duo. f. q pueniat ad adultã etatẽ: z q nuptie cõtrahãt: vt. s. e. l. hec cõditio: z. j. qñ di. le. ce. l. qd pupille. Et p dicta uera qñ relinqf p dote uel in tps nuptiaz: ut di ctũ est. Sz si relinqtur mulieri pro se maritanda uel ad maritãdum: tũc si relinqref pupille. idẽz qa nõ possit peti aute tps legitime etatis. nã re

Dotata si succedat. ADDE q pau. de cast. dicit q bar. in hac deci sione fuit si bi prius qa uult q lega tũ sit condi tionale z q pp illd lega tũ dicat do tata z sic ex clusa a statu to. nã si eẽ cõ ditionale nõ eẽ dotata añ qñ eneniat p ditione. si er go nõ eẽ do tata ergo si excludit e p pñs sibi de bef legitima q uidet pu re relinqũe da. vñ dicit ipse q aut statutũ dicit q extãte ma sculo femia nõ succedat hz debeat do tari z pcedat opi. bar. Si aut loquat ut dicit bar. dicit ipse ue rum nõ die qa imo reli ctũ e puruz alias nõ di / cerez dota ta z sic non esset exclus a statuto. z possit peti z ad heredem transmitti z dicit hãc di stinctionem mẽti tenẽdã qa null? fac de quo uis pe. de anch. pñl. cccxii. z pñl. cccxxiiij. abb. cõsilio xciij. lib. ij. ro. pñl. cxxx iij. bal. pñl. cccvij. lib. iij. z. cccclxxi. z. clxv. li. iij. pau. de cast. pñl. cccxxij. z. cccxxv. et cõs. lxxviij. vbi eẽ an il lud q ultra dotez legaf sit purũ uel p ditionale.

quirif qd ca ppter qua relinquit instet. vt. l. nec
semel. §. si in habitatione. j. qñ di. le. ce. dixi. §. d
le. u. l. antepe. §. i. sed si ad etate nubiles mulier
puenerit tuc poterit petere pstita cautione d nu
bendo. Ad eni hic regit qd nuptie cotrabant.
naz ante ptractuz nup. multe expense^a necessarie
possunt fieri p ea maritáda: ut in nup. z similib^o
z sic no bz istud legatū in se cōditioez matrimo
niū. Sufficit eni qd expendat p ea maritáda licz
no marites: z hoc verborz significatio dōmōstrat
facit qd dixi. §. de le. ij. l. lutiū. §. i. in fi. **Quo**
ro qd si pater p filia q intravit monasterium ali
qd obtulit monasterio. an uideat mulier dota
ta. Puto qd sic nā in vulgari illd qd offerit vocaf
dos mulieris ergo zc. vt. l. vt. alfenus. z. l. in vul
gari. de uer. signi.

Am tale. ^b Cōditio negatiua
q no pōt ipleri viuo
legatario sine expectatione tristis euen
tus ipler pstita cautione mutiana. h. d. Hoc de
clarauit in l. mutiane. §. e. **Oppo.** qd h cōditio
reiciat: qd iudic viduitatez: ut. §. e. l. sed si hoc
§. h. Glo. primo fatet p rariū qd no placet: qd
est ptra istū tex. Scōo dicit glo. ibi expōsit ne nu
beret. hic no. Ad itelligas hāc so. qd tacite pos
set induci viduitas expresse no: qd ē ptra. l. hoc
mō. §. e. sed intelligas qd h fuit simpliciter relē
ctū si a liberis no discessit: z sic viduitate no in
ducit. No. ergo qd non coipso qd nubit videt ali
beris discedere.

Ex. §. sequenti.

Dictio ne an faciat conditionē: z an heres si
deicommissario vniuersali teneat reddere rōnē: z
an cogatur cauere de restituēdo.

Titius. Cōditio negatiua q pōt iple
ri viuo legatario non implet p
cautionē mutianā. Itē dicitio ne si adiciat actui
explicādo añ emolumētū questuz facit cōditio
nē. alias facit modū. h. d. **Quero** vtrū dicitio
ne: facit modū vel cōditionē. Glo. in l. cū pater
§. titio. de leg. ii. dicit qd facit modū. Idē **By.**
in l. absentī. de acq. pos. l. §. gl. ibi aliter dicat. Tu
distingue aut dicitio ne: negat actū explicādi añ
emolumētū qstitū: z iudic cōditionē: z resoluif
ne. i. si non: ut hic put dicit ne satisfatio petaf.
Aut adiciat actui explicādo post emolumētum
qstitū: z inducit modū: z sic resoluif ne. i. ut nō.
vt hic put dicit ne satisfatio zc. qd diligēter no
ta. **Quero** vtrū heres fideicommissario vniuer
sali teneat reddere rōnem. h est tex. qd sic. z glo.
h not. Ex hoc dicunt qdā doc. qd heres qd no fa
cit inuētariū puaf trebellianica: qd inuētariū est
caput rōnis. Ita dicit Ja. d. are. z Ri. ma. z Ly.
refert in auē. sed cū testator. ad. l. fal. Tu dic vt
dixi in l. marcellus. ad treb. **Querit** glo. vtrū
hodie heres cogatur cauere de fideicommissario
restituēdo. Et inuit qd no: nisi in casu. C. ad tre
bel. auē. cōtra rogatus. Alibi dicit gl. qd no inue
nit iure nouo. Lerte licet¹ no inueniat tñ no re
petit pphibitū: nisi qñ frater fratri: z p filius resi
tuere rogatur. ut. C. ad treb. l. i. ubemus: z ideo
in ceteris iura antiqua remanent incorrecta sm
By. z alios.

Rescriptum. ^b Cōditio defi
ciens non extin
guit qd pēdens no suspendit. h. d. Nota diligen
ter qd ista cōditio si alterius arbitrio nupserit a
iure respuitur. **Opp.** qd debeat istoz seq con
siliū. vt. l. titium z meuiū in pn. de adm. tu. So.
fallit h fauore libertatis matrimonii. **Quero**
qd si legauit pure filie: z rogauit de restituēdo
ei cuius arbitrio dbeat nubere. Si eius arbitrio

nuberet. dicit **Aso** qd tūc forte valet. **By** cōtra
quia non refert quādo adiciatur p dicitio. ut. §. e.
l. qbus diebus. §. qdā titio. Preterea sub con
ditioe adēptū videt sub p dicitioe datū: ut. j. e. l.
aliqui. Itē p obliquū saltē fieret ptra mētē legis
z iō non ualet ac si directo fieret: vt. j. e. l. heres
in fin. ita dicit **By.** pro quo videtur casus. §. e.
l. quotiens.

Denie. ^b Cōditio de no nubēdo si adii
ciatur cū tpe mortis vtrūqz reii
ciatur. si cū alio reiciat cōditio z tps remanet. h.
dicit. **Oppo.** qd illud qd est impossibile debz
reici. illud qd est honestum: z possibile dbeat ser
uari: ut. §. e. l. hec scriptura: z. l. ii. §. si quis. de cō
di. insti. ergo tēpus debet remanere: lz cōditio
reiciat. So. gl. z bñ. aliō cū adiciat tps mortis:
qa tūc vī testator relinquere in tēpus cōditio
nis explete qd est demum cum moritur. quasi di
cat: qa tūc cū morif ista cōditio ipler. ideo tunc
uolo habere vnde torum est vnū. merito totum
reiciatur. Sed in aliis diebus no est sic. ideo non
reiciatur: z non obstat contrarium. **Opp.** qd tē
pus non debet expectari cōditione remota sm
distingue. l. in illa: z. l. hoc iure. de verbo. ob.
So. ll. cōtrarie loquūtur quādo dies adiciat cō
ditioni tunc distingue: ut ibi. h quando adiciat
dispositioni quo casu remota cōditione indiffi
cte remāet dies. fac. j. e. l. si ita legatū. quā so. no.

Legato falsam. Falsa causa
non vitiat le
gatum: nisi de uolūtate testatoris doceatur. hoc
dicit qd hoc fit dictū. rō legandi legato non co
heret. dixi in l. demonstratio. §. quod autem. §.
. e. vbi declarauit hoc.

Falsā conditionē. ¹ Condi
tio de su
turo q implicat aliquod preteritū vel presens si
est impossibile no vitiat. secus si cēt possibilis: z
diciat hoc. **Quero** vtrum ista cōditio vitiet
legatum quādo nil debet. Videt qd sic: qa est d
preterito vel de presenti ppter id qd dicit dbeo.
In cōtrarium qa est de futuro: lz aliter implicet
de presenti. illud enim est in cōditione si solue
ris titio quod debeo. Actus ergo soluēdi in cō
ditione ponitur. ita tenet glo. hic in l. cum in se
secundo. §. de iniusto testamento. tene menti
hunc. §.

Falsā legati. Que adiciat ad di
minutionē no opā
tur augmētū. h. d. fact. §. de le. i. l. legata gene
raliter. **Opp.** §. m. §. pecu. le. l. deniqz. §. iterdū.
So. quādoqz verba q apponunt ad diminutio
nē sunt mere priuatiua: z nihil inducūt d neces
sitate: tūc ex istis no inducitur dispositio: vt. l. le
gata inutiliter. §. de leg. i. z. l. si mihi: z tibi. §. in
legatis in glo. §. de le. i. z ibi dixi. qñqz sba licet
sint puatiua tñ aliqd ponūt: ut i casu nri. §. nam
ex cētū relictis ecce positio dimiuit certā qñta
tē. Ecce puatio: z tūc si qdē istud relingtur aō
priuandi a primo pōt stare cēt primo no posito:
z tūc no inducūt positio primi: vt h. Hic eni no
grauauit illuz legatariū cui dixit se legasse. lz he
redē suū quē poterat grauare etiam sine hac de
monstratione: sed si dixit ex centum que titio le
gari volo q ipse titius det seio. x. qa tūc titi^o no
potest grauari: nisi illa demonstratōe p supposita
ex illo inducūt legatū: ut. d. l. deniqz. §. iterdū.
Opp. §. de le. iii. l. z pculo. Sol. eodē mō: qa
ibi ad sequētē positionē de necessitate seqf posi
tio primi. vel aliter dicit glo. qd ibi appellatione
usufructus continetur dominium. ita sentit glo.
in l. donationes. §. species. j. de dona.

**Autore re
spuit. Cōdi
tio si alteri
arbitrio nu
pserit sperni
tur a iure. q
vide bar. in
l. i. §. d. hie
q pe. no. z d i
ri post imol.
in l. turpia.
§. i. de leg.
i.**

**Fortē va
leret. Idem
tz h imol. z
alij cōter.**

**Ad istū tex.
vide q diti
post imol. in
l. turpia. §.
i. de lega. i.**

**Falsā cō
ditionē. glo.
h p sing. al
leg. cy. z bal
in l. leges z
cōsti. C. d le
ga. q uerbū
futura subiū
ctiui in statu
tis importat
simplū futu
rū. vide no.
l. ceteris mis
ad h. de vbi.
oblig.**

**Falsā le
gati. Op. §.
Adde bart.
in l. ex hac
scriptura in
ij. colū. de
dol. z vide
no. p imol. i
l. ceteris. i
xvi. colū. cū
se. de vulg.
z pupil. Et
d intellectu
huius. §. vl
tra h not. vi
de bal. in l. i.
in. v. col. in
fi. d. fal. cau.
adtec. leg. et
facit iste tex.
ad id qd no.
decidit bal.
in l. ii. in fi.
d. p di. infer.
q in p dicitio
ne negantis
nunqz lz lo
cuz ar. a con
trario sensu
usd ibi i pul
chra. q.**

**Expense
ADDE q
hoc no pla
cet h pau. d
ca. z prum
dicit se con
sulisse.**

**tz ta
n le. No
ta de
cōditioe ne
discedas a li
beris: z vide
glo. z bar. i
l. ij. §. h. cuz
ita de idc.
uid. z h no.
imol.**

**Tit. Et
istū tex. vide
alleg. p bal.
in l. ij. C. d
arbi.**

**Petaf.
de dictione
ne uide bar.
in l. qd die
bus. §. h. §.
eo.**

**Quero
vtrū. An be
res tenetur
reddere rō
nem fideicō
missario uni
uersali. qd se
gatur bal. i. l.
filium quem
habere in fi.
sam. bereif.**

**Certe licz
et vltimam
opi. h tenet
imol. z uide
l. cum arch.
medorā. C
vt in pos. le.
§. C. Reser
ptum. Ad
hūc. §. vide
Pau. d. ca.
l. xxi. lxxvij.
icip. in chri
sti noie amē
videt viden
duz qd dicta
sua zc. i. pu.**

a Titio
 Et ista
 gl. allegant
 doct. l. i. in
 prim. iuncto
 §. i. de eo p
 que factum
 erit. z ibi scri
 pt. z nota
 bar. lz ea no
 alleget in l.
 no soluz. §.
 morte l. xvj.
 col. de ope
 no. nu. z vi
 de qd p eaz
 not. decidit
 bal. in l. indi
 cia. C. d rei
 ve. qd dictu
 notabilis vi
 ri inducit in
 stitum cre
 dultate; vt
 ex ea possit
 cari titulus
 putatiuus p
 quo facit qd
 bn not. bar.
 in l. cellus.
 in. ij. col. de
 vsucap. z in
 l. q funduz
 §. pcurator
 j. p emp. z
 lo. an. z do.
 an. i. c. circa
 de iure pa
 r qd no. bar
 in l. de pu
 pillo. §. siqs
 ipsi in. viij.
 q. de ope
 no. nu. z an
 gel. in l. i. in
 pn. s. de eo
 p quem fac
 erit: z ibi
 bal. i. lec. an
 tiqua. adde
 bar. in simili
 l. i. de mino.
 §. tormeta
 in ver. ij. q.
 ro a qbus p
 sonis. j. de
 qd. z ibi ba
 bes post eu.
b Alieri
 m solenis
 lex. Et
 de rone hu
 ius. l. vide
 bal. in l. i. in
 prin. C. de i
 die. vidui. z
 m. l. i. s. vbi
 aut. de cad.
 tol.
c Ad hoc
 op. Et vide
 q p ista no.
 dixit bal. in
 l. seniu. qui
 testa. fa. pos.
 z adde not.
 barto. in l. si
 plures. C. d
 condi. infer
 in. vij. colu.
 z in oib^o istis
 idē seqt bal.
 in l. i. C. qn
 no pete. par.
 z bal. no. i. l.
 i. i. vij. col.
 C. de sacro
 fan. ec. in re
 pe. videf q

Titio fūdus Deficiente con
 ditioe, p qua fu
 it pstita cautio debet legatū ei in que su
 it translatum in eū casū: z liberaf heres actionē
 cedēdo etiā si cautio sit defecta. hoc dicit. z ista
 l. z. l. cū sub hac. §. e. dicit ter. ibi defecerit: quia
 titius: z eius fideiussores sunt effecti nō soluen
 do: z sic est supflua tota glo. magna. C. Op. de
 l. libertas. §. i. j. de manu. testa. vbi cautio mutia
 na nō prestat. So. speciale est favore libertatis:
 vt dixi. §. e. l. mutiane. C. Op. q cautio debeat
 prestari scōo legatario non hēdi: vt. §. e. l. is cui.
 So. vt dixi in l. cū sub hac. C. Op. q si deficit
 obligatio nō pōt cedi actio cū nō sit nata: vt. §.
 de p. u. l. licet. §. ea. in glo. dicit enī q deficit: q
 nō fuit pstita ab initio. Ad cōtrariū nūdeo. §. q
 cedat actio conditione indebiti nō ob cam. non
 autē act. ex stipulatu: z ita loqur hic ver. sed q
 z. vel cedit h actio: qā fuit pmissio facta de sa
 tisfando nō tū satisfedit: z sic iste ver. sed quia
 habet duas lec. Ad primam lec. op. q si ipse
 nō exegit cautionem fuit in dolo. vt. l. in dolo. j.
 ti. i. ergo non liberaf actionem cedēdo. So. be
 res nō tradidit: sed legatarius eā accepit fm for
 mā. l. pe. j. p legato. C. Op. ad secūdam lec. z vi
 def q nō pcedat. nā scōs legatarius legit lega
 tū: tū sibi edis actio: qā est pmissio satisfare ni
 hil pdest legatario. Rūdet glo. q imo prodest:
 qā ea uenit interesse in quo est estimatio fuit
 di. C. Itē op. z videf q sit in dolo: z sic actionē
 cedendo non liberaf: ut. j. tit. i. l. dolo. Solu. h
 erat talis psona cui debebat credi: z sic tene mē
 ti glo. in qrtū dicit q erat talis cui debebat credi
 z p hoc facit qd no. in l. iiii. circa fi. §. de in diez
 adiec. Sed licet hoc sit uerum nō tamē est d mē
 te lre: z ideo pone casū plane exponēdo cautio
 deficit: qā reus principalis: z fideiussor sūt effe
 cti non soluendo. C. Querit glo. magna de vna
 questione: z soluit.

C Ex. l. sequenti.
 Minor restitutus aduersus repudiationez
 legati: an videatur restitutus iuri accrescendi:
 ibi. Videte. Et an stante statuto q extantibus fi
 liis masculis filie femine nō succedat: z sint tres
 masculi: z vna femina: z dico masculi repudient
 an portio repudiātū accrescat foronibus vs fra
 tri: ibi. Et p hanc.

Alieri Qui admittit ad legatuz
 de iure spālī ptra volunta
 tē defuncti nō hz ius accrescēdi. b. d. et
 ē ista solenis lex: z singularis: z de ista facio ma
 gnum festum in l. re cōiuncti. §. de le. iiii. C. Op.
 z videf q in psona titū legatū sit pur: vnde vi
 def q i persona titū admittat: vt. l. fi. §. seio. §. d
 lega. ii. So. glo. q hic conditio fuit adiecta vtrū
 q: vt hic. ibi alteri tū. Dicit dy. non fuit apposi
 ta post nominationem omnium legatariorum
 qd tene menti. z vult dicere q tūc videtur adie
 cta in personam oīum quādo post nominatiōez
 oīuz fuit apposita. sz si post nominatiōē primi
 tū i pmi tū psona vī apposita: vt. l. sria. Sz cō
 tra hoc facit. §. de vsufu. l. titio vsufructus. de
 quo dicā. j. e. l. iulius paulus. C. Op. z videf q
 mulier habeat totū p ius accrescēdi: vt. l. i. i. pn.
 de vsufu. accref. Glo. dicit q hoc est ideo: qā d
 iure spālī admittit mulier. qd tene mēti: z sic no
 ta q ille q admittit de iure speciali ad legatum
 non habet ius accrescēdi: z hoc probō per. l.
 iiii. §. si coniuictim. de le. prestan. z. l. filium. §.
 siquis legata. e. titu. C. Sed ad hoc oppo. q
 habeat ius accrescēdi: vt. d. l. filium in fi. de le.

prestan. So. ibi admittitur de iure speciali ex vo
 luntate defuncti. ideo habet ius accrescēdi. sed
 h admittitur de iure speciali contra voluntatem
 defuncti. z hoc sentit glo. Sed hoc videtur con
 tra. d. l. iiii. §. si coniuictim: z. l. filius. §. siquis le
 gata. j. de le. prestan. vbi licet veniat fm uolunta
 tem defuncti non tamen habet ius accrescēdi
 Sol. q habet ius accrescēdi est veruz quando
 petit legata ab eo qui habet cūtra uoluntatē de
 functi. sed si habet fm uoluntatem defuncti tūc
 non habet ius accrescēdi. vt in contrariis. Et
 rationes sunt faciles. Videte per hoc soluitur
 questio: minor. xv. anis restituitur ad legatum
 repudiatum habebit ne locum ius accrescēdi.
 Videtur q non: vt hic. Puto contrariuz: quia
 restitutio reponit eum in legato cum iure accre
 scēdi: ut. l. i. §. i. de coll. bono. Preterea iste mi
 nor habet legatum de uoluntate defuncti: z pe
 tit ab eo qui habet ex uoluntate defuncti. C. Itē
 oppo. contra hoc de l. si duobus in princ. j. de
 contratab. z de coniu. cuz eman. li. l. i. §. siquis
 ex nepotibus: ubi inter plures venientes per cō
 tratab. habet locum ius accrescēdi. Sol. quod
 dixi non habere locum ius accrescēdi est veruz
 in legato. sed in hereditate habet locum indi
 stincte ius accrescēdi ne quis decedat pro par
 te testatus pro parte intestatus: z ne quis dece
 dat pro parte cum herede pro parte sine here
 de. Sed fateor q si essent qui venirent cōtra vo
 luntatem defuncti de iure speciali q prius effet
 ius accrescēdi inter eos qui veniunt de iure com
 muni q inter illos qui ueniunt de iure speciali:
 vt. l. sed cum patrono de bo. pos. Et per hanc
 l. cum glo. determinauit. do. Rai. talem. q. dicit
 statutum q extantibus filiis masculis filie femi
 ne nō succedant: z sint tres masculi: z vna femi
 na: z modo ex illis masculis duo repudiarūt: an
 habeat ius accrescēdi masculus vel femia. De
 terminauit q in qrtū illi fratres habēt vltra vi
 rilem habent de iure speciali: z ideo non habēt
 ius accrescēdi: z sic deuenit ad filiaz per. l. istā:
 z ista verba sunt sua. Sed hoc non est veruz: qā
 illud habet locum in legatis non in hereditati
 bus. Preterea ius accrescēdi competit por
 tioni non persone: ut. l. bec scriptura. §. e. z. l. si
 quis titio. de vsufu. z dixi in repetitione. l. re cō
 iuncti in. iiii. q. principali. Dicitur hic q ista con
 ditio facit deficere legatum. contra imo uidetur
 respui. §. e. l. cum tale. §. uicino. z. l. sed si bec. §.
 fi. Dicit glo. quandoqz conditio apponitur mu
 lieri: z tunc reuicitur: ut. §. e. l. sed si bec. z tūc est
 uerum si inducitur uiduitas perpetua. secus si
 ad tempus: ut. d. §. si Item si inducitur respe
 ctu omnis persone. secus si vnus tū: ut. §. eo.
 l. cum ita. Item si respectu omnis loci. secus si
 vnus tū: ut. §. e. l. hoc modo in fi. Item habet
 locum in uirgine. secus in uidua. hodie in autē.
 cui relictum de indic. uidui. z no. §. eo. l. cum ta
 le. §. meue. Aut apponitur conditio alii perso
 ne de uiduitate unius mulieris: et non remitti
 tur: ut. l. auia. §. titia. j. eo. et. l. i. C. de indic. ui
 duita. et hoc est uerum saluo eo quod dicitur in
 prima glo. huius. l. si illa persona esset mul
 tum coniuicta persona mulieri: ut. j. e. l. heres
 in fi. Item vbi alias: nisi ille extraneus sit roga
 tus de restituēdo mulieri. vt. l. auia §. titio. si ve
 ro conditio que inducit uiduitatem simul indu
 cit mulieri: z alii. tunc bene dicit glo. cum prece
 dentibus limitationibus.

Jes Dies incerta p aditione ha
 berur. b. d. C. Oppo. j. e. l. be

riari blo q
 ipie dicit in
 d. l. senium.

d Jes.
 Et ad
 istā. l.
 ad d. l. talis
 scriptura. d
 leg. i. vbi cō
 ditio appel
 latur dicit h
 incert: z iō
 ibi dicit imo
 p illū ter. fa
 cere q statu
 tū loquens
 de die traba
 tur etiaz ad
 cōditionez.
 qd no. z dif
 ferentia iter
 die incertaz
 z cōditionē
 vide p glo.
 z Bar. in l.
 nā z si cum
 moriar. §. d
 cōdi. indeb.
 Et qd dicit f
 certa habea
 tur p condi
 tione uide
 bal. late in l.
 ambiguita
 tis. C. d vsu
 fru. z ibi in
 ter cetera di
 cit q vbi di
 es certa est
 mitta cū die
 certa nō fa
 cit conditio
 nem. allegat
 ter ibi q nō
 est alibi.

res meus. Solu. ibi dicemus. C. oppo. insti. de uer. ob. §. ex conditionali. Sol. aliud in stipulatione aliud in legato: z ponitur rō ibi: z. l. si uxor. C. de condi. inser. Alia iura dixi in. l. si filia. j. de uer. ob.

Fideicommissū Fac h ad

diēte monasterium: an per ingressū mōa sterii conditio fideicommissi expiret. quam ponit dy. in. l. si ita. §. de le. ii. z ibi plene dixi in auē. nī si rogati. C. ad trebel. C. Ex. l. sequenti.

Quando conditio apposita in institutioe in telligatur repetita in legato uide in fi.

Alia. Cōditio apposita in institutio

ne in legato idem facto intelli gatur repetita. b. d. no. istā. l. C. Op. h. vi detur uelle tex. cum glo. q. hic inducatur repetitio ppter uerbum hoc amplius. sed nō indistin cte uidetur facta repetitio. ut. d. l. duos. §. e. z. l. si. §. si. j. de doli excep. So. potes dicere q. h. uer bum hoc amplius denoret facti accidētiam nō iuris ministerium. Vel dic: z melius. ll. contrarie loquuntur quando in eodem testamento ascri bitur institutio: z legatum. Dic quando in testa mento institutio in codicillis legatum. pro hoc facit quod no. in. l. plane. §. si coniunctum. §. de le. i. z. l. quinquaginta. §. de pba. sed multum fa cit contra. l. nenseniū in fi. §. de excusa. tuto.

Sed oppo. §. de lega. i. l. ab omnibus. §. cum quidam. ubi conditio apposita in institutioe nō uidetur repetita in legato. Sol. hic quādo lega tum fit ab eodem gradu: ut h. z. §. e. l. duos: z. l. si. §. si. §. de doli excep. Sed quādo ab alio gra du tunc conditio nō intelligitur repetita: ut in. §. cum quidam: z ratio patet per le. C. Itē oppo. quādo di. le. ce. l. filium. So. hec. l. loquitur quan do pcedit institutio generalis: z sequitur legatū sed quando legatum precedit simplex: z sequitur institutio conditionalis tunc secus: ut. l. contra ria: z ibi glo. z est ratio: q. maioris efficacie est p cedēs clausula ad sequētia q. sequens ad prece dentia: habes de hoc tex. in. l. quisquis. circa pn. §. de le. iii. z ibi glo. Ex predictis distingue: aut legatum: z institutio fit eodē testō. aut vnū in te stamento aliud in codicillis. Primo casu aut pre cedit legatū: z seq. institutio: aut ecōtra. Et hoc scōdo casu aut legatū relinquitur ab eodem gradu aut a diuersis: ut ex pdictis pz: z tangā hoc in. l. cum suus. §. de pdi. insti. Dic tex. in fi. uidef cō tra distinctionē quā feci: aut relig. ab eodē gra du aut a diuersis. So. h. tex. h. locum in liberta te sine qua legatum non potest ualere. sed in di stinctionē quā feci dixi q. habet locū in conditio ne sine qua legatum ualeat.

Titio. Cōditio si nō nupserit i extraneo de restituēdo mulieri rogato sper nitur. b. d. Querit glo. a quo petit legatū mu lier. Et sunt due opi. in glo. De. tenet primā. sz tu potes tenere quam uis: q. a ista conditio in extraneo respicitur ubi tractatur de cōmodo mu lieris: ut. j. e. l. heres meus.

Pater. Cōditio apposita administra tioni non suspendit. dationem tutele. hoc dicit. primo. Item conditio limita tur ex presumpsa uoluntate defūcti. Itē pditio cautionis non petende remissa intelligit. b. d. z habet tres partes. scōa ibi nec sigdem. tertia ibi nec sibi. Adde ibi filie cōi: z dic uxori eius ma tre instituta herede sm dy. h. z in. l. licet. j. vt le. no. ca. C. oppo. q. petēdo de facto cōmittitur stipulatio. z pena. ut. C. de transac. l. ubi pactus: z no. C. eo. ti. l. siue apō acta: z. l. i. in fi. C. d. pact.

So. in contractibus intellige de facto: z sm disti nctioem quā ponit doc. in. l. ei quidem. C. si mā. ita fu. ali. z dixi in. l. cōtinuus. §. cum qs. j. de u. obli. tñ in ultimis uoluntatibus secus: ut h. z. §. e. l. mutiane. z. l. mulier in prin. §. de condi. insti. z. d. l. licet. j. vt le. no. ca. z ibi dixi. C. Quero hic dicitur onere cautionis zē. quero quid si petit z ille cauit. Et uidetur q. conditio nō sit defecta quia prestat uolens: z sic sibi imputet. In cōtra rium uidet q. solutio habet uiz caut. legitime fa cte: vt. j. rem ra. ha. l. amplius. sed illud habz lo cam qñ de iure pōt fieri. qō no.

Am pupillus. Pupill^o

dire condicionez ipleri. b. d. C. No. hic q. dicit de iure cōi. p. eo quod dixi in. l. in testō. j. e. Itē no. de eo qd dicit de tutore. facit ad ea q dixi. §. e. l. iulianus.

Disiunctio. In alternatiuis sufficit al

terum impleri. b. d.

C. Ex. l. sequenti. C. An in ptractibus in qbus spes pditiōis trans mittit z in ultima uoluntate statz obligatio fit na ta. Et quare dies certa dī certitudi ne non impe dit necessitatē obligatiōis. Et qualiter cognosci tur dies certa a condicione.

Eres meus. Dies icertus

nō aptus su pēdere legatuz post legatarij mortē nō impedit trāsmisiōne. alias secus. b. d. C. Que ro^o circa hāc. l. in cōtractibus in qbus spes pdi tionis trāsmittit. Itēz in vltimis uoluntatibus in pn. nre. l. vtrū obligatō incōtinēti fit nata. Glo. uidef tenere q. sic. C. vt act. ab here. z ptra here. . l. i. z. l. si pupillus. §. sub pditione de noua. In ptranū uidef q. nō nascatur: nisi ueniēte morte vt. l. in oibus. j. de regu. iur. z By. in. d. §. si sub pditōe. Et hoc vltimū puto uerū: q. a est in ti. C. vt act. ab here. z contra here. facit insti. de inuti. stip. §. post mortē. licet ibi glo. ptra. Rūdeo ad hāc. l. que dicit purz est legatū: ut dicit glo. quia purz est quo ad trāsmisiōne. Rūdeo ad. l. nā et si cum moriar. §. de condi. inde. q. ibi puruz est ad impediendum cōditiōne idēbiti. C. Quero quare dies certa omni certitudine nō ipedit ne cessitatē obligatiōis tollēde. sed dies incerta sic. Rūdeo qñ est dies incerta nō est certum adhuc qd sit in obligatōe ppter interufuriū medū tps nā pōt eē q. x. ānis vel vno vel cētum. sed in die certa iterufuriū medū tps est certū. adeo q. alv qñ incōtinēti fit pdenatio deducto illo iterufurio medū tps: vt. l. si cōstāte. §. quotiēs. §. sol. mat. Potes tu dicere q. i die incerta ē certū iterufu riū medū tps: vt. l. hereditatū. j. ad. l. fal. sed re spiciēdo glo. ibi cessat ptranū. C. Quero quō possū cognoscere diē certū a cōditiōne. Rūdeo dies est qñ simpliciter ponit: z sine expectatiōe alicuius euētus. sed si expectaret euētus tūc est cōditio: nisi apparet de uolūtate testatoris: vt dixi in. l. si cui. §. de le. i. z. l. iiii. de cōdi. insti.

Qui post. De isto. §. dixi plene. §. e.

Quod in fraudē. Cōditio si

non nupserit remittit in extraneo ppter quā nō similiter cessa ret mulier nubere. b. d. C. No. singularē casum. Per hūc. §. determinatur vna. q. in. l. titia. j. de uer. ob. ubi pena pmissa vni ex cōiunctis reacci pere in modū nō ualeat. uide p. l. y. C. de spon. l. fi. C. Quid si pater pmittit. Lerte nō ualeat in cā cōiuncte psonē: z est rō: q. a nō est uerisimile q. si lia relinqret patrē illaqueatū uel faceret patrem

C. Pater. qro qd. Cō tra bar. r. h imol. p istuz tex. a prio se fu.

d. Eres b me. q ro. C. de bar. late i .l. ita. §. co. i ver. scōo tur ta hoc qro.

C. Qui post ad istū tex. vid no. bal. z imol. in. l. cū filius. §. q mutiane. §. de le. ij. AD DE q. pau. de cast. dicit p hunc tex. aliud eē reli quere vxori si uita uidua lez suauerit aliud vsqz q uita uidualē seruauerit. C. Qd i frau dē. uide qd p istū tex. di cit bar. in. l. de pupil. §. siqs ipi pto ri. d. ope. no. nū. in. §. ix. qro qd si nō cōsueuit qd no.

Idei. f. cōmis. sum. z istū tex. §. d. .l. si ita. §. fi. limita: nisi uerbus filij nō posset: ni si in adopti uis uertica rigl. est no. m. l. si quis posthumos i pri. de lib. z posth. quā not. allegat ro. in. l. si fi deiusfor ob ligari in fi. j. §. fideius. bñ facit. l. be recibus. §. vit. z. l. ex fa cto. §. i. j. ad trebel. z per istū tex. spe. in ti. d. loca. §. nunc ali. qua. uerfic. l. viij. dicit q. emphiteo sis nō trāsit ad adopti uos. vid pau. de cast. in. l. adoptiū in pn. §. d. i us uocā. C. Na. a facti accidē tū. S. imo. aliter loqur qz bar. z cō tra Barto.

a i Titius. de equitate secus. Contrariū t3 hic Imol. z forte melius. vñ aliter z no. rñdet bar. in. l. scia. §. gaio de fun. instr. z vide Bart. in pñ. scip. factū tale ppōit. adut? fecit testamētū ADDE sede. pñ. clviiiij. b Tm seru? reddēda instrumēta. Sz aliter loqf h imo. c Dy. dicit. Sz aduerte. qa in hoc sunt opi. Dy. de quo h p Bar. se cutuo

Jo. an. in ad di. spe. in ti. de obli. z so lu. §. an om. nia. §. sequi. tur. z etiam Ray. m. l. si pñlatio ista de vbo. ob. sed Jac. bu. t3 p dy. i. l. rogasti. si cer. tū pe. z h se. quif ang. in. l. sed z hqs. §. si qo ca u. tio. cū distic. an sit solut. fenerari vel nō. z hāc sol. seqf bu. z vi. def seq bar. in. d. §. si ti. bi fun. bart. bic aliter lo. qf z p h q. ipse t3 h fac. qd ipse bar. no. in simili. l. nemo pñ. in. §. qro an. renunciatio. simulatōis d. leg. i. z ad lit. terā hoc qd. t3 bar. h. seq. tur paul. de. cast. in. l. iul. §. idē papi. de ac. emp. §. saly. dñm. gunt in. l. ro. gasti. §. si ti. bi si cer. pe. z bal. in. l. cū. allegas. C. de vñur. tenet ptra bar. to. h ang. ve. ro z imol. in. d. §. alteri. distiguit. vt. ibi p eos. et. vide saly. in. d. l. cū alle. gas. z vide. bar. in. l. qui. res. §. q. sti. pulatus. j. d. solu. z facit. ad no. p bar. to. m. d. §. al. teri. z vide. moder. isti. de ac. §. om. nes autē. z. qd no. bar. in. l. si dicit. in pñci. de. euictio. d. C. Tuti? cre. do. An suffi. ciat offerre. marsupiu in. iudicio. add. bart. in. d. l. acceptam in. fi. z imo. i. l. si mora. sol. ma. z qd di. xi in. d. l. ac. ceptā. in. fi. z. adde Bal.

perdere legatū: ut not. in. glo. l. i. §. in ius vo. ut ea. Sz qd in patre vel patruo uel auo que foror timet. Lerte erit idē: ut. l. iij. in ius vo. vt ea.

Ex. l. sequenti.

Una cōditio ponitur p alia quādo expedit.

As causas.

Fac ad. q. i mar. chia: z in duca. tu est phibitum fieri iniurias de appella. tione a cōi. cōe coegit cōiunctos appellātes: et p hoc desistat ab appellatione. Lerte cōe debet puniri p hāc. l. gl. infrascat hanc. l. ideo tu pone casū fm Dy. primo loqur in tpe de presenti vel preterito. Scdo loqf in mō. Tertio facit differē. tiā inter modum: z cōditionē. scda ibi eas uero tertia ibi nec enī. In text. ibi repellūt: ut quādo relictum est sub cōditione de preterito uel pre. senti: que est falsa fm Dy. In text. ibi cōsumpta si habes cōsumptā: expone: ut in gl. si habes cō. sumptum: dic ut legatū sub modo in cuius cau. tione prestanda: z modo implendo uersaf sum. ptus. Nota hic glo. sup uerbo hō. q una cō. ditio ponit p alia qñ expedit: qd tene menti. ad. idem tex. z ibi dixi in. l. gallus. §. forsitā. §. de li. be. z posthu.

Alius paulus.

Lōditō apposi. ta vni in psona alterius sibi cōiuncti per hāc dictionē cū: de equitate nō intelligit repeti. ta. h. d. z ē no. l. C. Op. z videt q ista repetitio fiat: ut. §. e. l. auia. Glo. soluit ibi. sed ponit ue. ritas. §. q. ibi in psona eiusdez. h diuersorum. C. Op. de. l. iulius uester. j. e. z de condi. insti. l. cū seruus: z. l. proxi. Sol. ibi in eadem persona. h in diuersis. C. Op. cōtra hoc q in diuersis p. sonis itelligat repetita: ut. l. si seruus. de sta. libe. So. illa. l. loqur de rigore. h de egrate. C. Op. cōtra hoc sortiter: z videt q ubiqz fit de rigore vt. l. si. §. seio. §. de le. ii. So. quādo fit cōiunctio p dictionē cū: tūc itelligit repetita de rigore: ut. hic. §. de egrate secus? fauore libertatis: z ideo. tex. dicit hic solū in libertate eē istā equitatez. se. cus in legato: z hoc sentit glo. in. l. si seruo. j. de. sta. li. vbi dicit q ista eqtas nō hz locum in lega. to. Sz si cōditio fit per et. tunc non inducitur re. petitio: ut. l. contraria: z hoc sentit glo. i. hic et. tex. i. si. hoc videt inuere. C. Sed oppo. §. h for. tius d. l. mulieri: z titio. j. e. So. hāc est ista: qcgd. dicat glo. in. l. si. §. seio. §. de le. ii. aut cōditio ap. ponit post nominationem utriusqz: aut alterius. tñ. Et hoc secundo casu aut cōditio adūcīt p. copulam z: aut per cuz: z aut loquitur in relicto. libertatis: aut in aliis: ut ex supradictis appa. ret: et predicta inter psonas: ut. l. seio. §. gaio. §. fun. instru.

Ex. l. sequenti. Tenēs reddere rōnē tenef ēt ad reddēda i. strumēta. z an cū usurarius mutuauit cētū cuz pa. cto q ueniat ad audiēdū pceptuz sub pena: an. presumat in fraudē vsurarū: z an sufficiat offer. re marsupium in iudicio.

Am seruus

Lōditio adie. cta libertati vi. det repetita in legato: z cōditio ratio. num reddēdarum est mixta dādi: z faciendī. h. dicit. C. No. q ille qui tenetur reddere rōnes te. netur etiam ad reddēda instrumēta: ut. hic. z. §. e. l. sicui: z ibi dixi i. l. §. officio. §. de tu. z ra.

in. l. si ex cautōe. in. vij. q. de non nu. pe.

Titius titius. intelligitur de va. Hec dictio pbatio simpliciter pla. ta intelligit de va. Sibi dixit bar. q intelligit de legitima in. l. ait. pretor. §. i. circa fi. de re iudi. z vide q dixi post bar. in. l. licet impe. rator. §. de le. i. Sed vtrum iuramētū sit vera pbatio glo. not. in. c. si qo. feudum si d. inuesti. inter. do. z vafal. lis oriat. quā. ibi no. z seqf. Bald. dicit. q nō sed est. quasi pbatio. sine loco p. batiois quā. tene menti. fm bald. ibi. adde qd di. xi i. l. publiā. in. §. si. d. cō. sti. pecu. z cō. ductā gl. etiā. seqf bal. i. c. sacramēta. i. fm. de pñue. rec. seu. add. qd no. bal. i. c. i. §. cōuē. ticulā. d. pa. tura. fir. vbi. olno ad ma. teriaz vide. t. Adde qd si. post termi. num nō pōt. fieri pbatio. nec etiā po. terat peti q. respondēas. positōibus. cōstēdo vel. negando: ut. no. in. l. i. cō. tractibus. §. illo. z ibi bal. C. d. nō nu. pe. Ad nō. insti. de act. §. itez. hqs. in fraudē in. ver. in ca. ibi. v3 et credi. tor probare. zc. Sibi di. xit gl. in cle. cōstitut. d. cōsti. alias d. elec. q si lex. dicē dberē. hie. ri fidē intelli. git de plena. istis add. qd. not. Bald. in. l. id quod. paupibus i. xi. q. d. epif. z cle. vbi vi. det tenere p. bar. hic s. et. Imo. h. z fa. cit quod no. glo. in. l. si. i. pñci. §. qd. me. cā. z qd. iuramētum. sit releuatio. a pbando t3. bal. in. aut. §. nouo iure. C. si cer. pe. in. vl. colū. z. ibi vide q si. nō pōt fieri. pbatio i ali. quo casu: ni. p scripturā. an poterit d. cidi p sacra. mētum: z q. nō sit p p. p.

dis. C. Oppo. z videt q sufficiat reliqua redde. re: z non sit necessaria computatio. quod patet: quia vbi sunt nulla reliqua non est necessaria cō. putatio: vt. §. l. proxi. Glo. soluit reliqua pñci. palr restitūda sunt z computatio est faciēda. alias si nō sūt non sit computatio. C. Et ex hoc. dy. inducit in argu. ad. q. vsurarius mutuauit ti. tio cētū pacto apposito q ueniat ad audiēduz. pceptum. alias incidat in penā mille libraruz. dicit pena adiecta in fraudem vsurarum. Rñde. tur q nō est uerum: qa adiecta factio: ut. l. iul. §. ibidē. §. de act. emp. z. l. cum allegas. C. d. vsur. Dy. dicit q videt adiecta in fraudē vsurarū cū. pñcipaliter sit adiecta dationi pecunie: z ideoz. tenet q. C. de vsur. l. cum allegas. Cōtra hoc di. ctū q. z Dy. est glo. ordinaria in. l. sed si quis. §. si. §. si quis cau. dic q qd. dy. z q. loquitur quan. do qo tempore mutui cōuenit de stando in iudi. cio sub pena. sed. l. sed z si quis in fi. loquit quā. do ex intervallo post contractum mutuū conue. nitur in iudicio: z ibi cauet de stando in iudicio. quo casu nō presumitur in fraudem vsuraruz: vt. pbatur in. l. ii. C. de pac. pi. z. l. si titius. §. d. pig. ac. z dixi in. l. qñis. alias incipit calpodius. j. d. so. z facit p hoc quod no. in. l. rogasti. §. pe. §. si. cer. pe. C. Quero an sufficiat offerre marsupiuz. in iudicio. Et videt tex. q sic. z glo. est in auē. vt. exa. do. §. ii. vbi dicit q dy offerre i marsupio vel. in folle. qd intellige ita q testes: z notari? cogno. scant qra est pecunia q est ibi: qa viderunt nūe. rari. si enim postea diceret q vidit offerri marsu. pium cū pecunia §. ignoraret qra esset nō pba. ret. vt. l. i. §. si cista. §. depo. z ideo tutius credo. aliquem offerre pecuniam numerataz coram te. ste: z poni in bursa: z sic puto itelligi. l. acceptā. C. de usur.

Ex. l. sequenti.

Probationis nomine uenit uera.

Titius titius

Filiatio nō. pōt plene p. bari. h. d. C. Op. z videt q possit pbari. vt. l. filiū. §. de hñ q sunt sui uel alie. iur. Gl. dicit. q pōt pbari ficte nō uere. Ad quam so. facit qd. no. in. l. i. C. quorū bo. z sic no. q pbatio simpli. cter plata intelligitur de uera? quod tene men. ti. facit qd no. in. l. i. §. de pba. de hoc per Imo. extra de fi. presby. c. michael. z Ly. C. de iniur. l. metus.

Alis libertis

Si condi. tio mixta d. ficit per casum nō deficit relictum alimē. torum: nisi fauore eius in cuius persona deficit. alimenta fuissent relicta. hoc dicit. C. Oppo. de. l. seio. in pñci. §. de an. le. So. ibi fuit relictum. fauore filiorum: z ideo concor. cum pñci. illius. l. C. Oppo. de. l. meua in pñci. z melius in. l. annuum. §. de an. le. So. ibi stabat per filium. h. per casum. C. Oppo. de. l. in testamēto. §. e. vbi. si cōditio deficit per casum deficit legatum: ut. l. legatū. de pñdi. iser. z. l. i. C. de insti. et substi. Glo. sol. q solum h sit speciale fauore alimento. rum: vt dixi in. l. in testamento. §. e. z Dy. in. c. i. putari. de reg. iur. li. vi. dicit aut cōditio appo. nitur fauore legatariū. aut eius in cuius persona. dy impleri cōditio. aut fauore vtriusqz. aut du. bitatur: z sic itelligit. l. in testamēto. fm distictio.

batio sed re
levatio tenz
bal. in rub.
C. de pba. i.
iii. col. & ibi
dixi i. i. col.
Elio li
bertio
C. in
i. ad bar.
bal. in d. l.
i. C. de leg.
faciunt ad
q. d. qua ibi
g. bal. rē.

nez huius. l. et Ly. in l. i. C. de leg. h. ponit gl.
& Dy. & pe. non tñ firmant. Sz parcat mibi dy.
ipse loqf male: qa nec hec lex nec aliqua hoc p/
bat: qa nūq̄ p̄ditō apponit in fauorē legatari.
Nā q̄ moref cum alio hoc nō est fauore legata
rū sed alterius: vt. l. libertis in fi. de ali. le. h. be
res facilius p̄stat alimēta in domo sua q̄ alibi: vt
. l. iiii. in fi. s. de in diē adicc. Sz iste. ll. dicunt aliō
. l. vtz legatū p̄ncipale fit factū in fauorē legata
rū vel heredis. nō aut vtz cōditio deficit. pe. nō
dicit q̄ non est sp̄ale fauore alimentorū. imo dī
cit aut est p̄ditio successiua: & tūc sufficit si ichoa
uit: & nō deficit lz per casū nō implet: vt h. cuz si
milibus. aut est p̄ditio momētanea: & hz locū. l.
in testō. s. e. Sz nec hoc dictū p̄. placet mibi:
qa etiā in his q̄ habent cām successiuā non suffi
cit incipere: ut. l. q. cōcubinā. s. uxori. s. de lega.
. iiii. vnde puto glo. dicere veritatem. sed si istud
legatū eēt factū in aliā cām q̄ alimētorū deficiē
te cōditione legatū nō valeret: ut. d. l. q. cōcubi
nam. s. vxori. de leg. iiii.

Ex. l. sequenti.

Verbum cū petiero: an faciat conditionez: & que dicatur cauillatio.

Itia heredis.

Legatum factū alicui cū petierit nō est p̄ditioale. h. d. C. No. q̄ verbū q̄ petiero est cōditionale: & videt iple/
tum quocūqz mō petitur etiā extra iudiciū: ut
. l. amplius non peti. j. rē ra. ha. facit qd no. glo.
in. l. q. rome. s. coheres. j. de h. bo. ob. z. l. fideiuf
for. obligari in fi. j. de fideiuf. C. Op. ad hoc: et
videt q̄ regraf litis p̄te. vt. l. amplius. j. rem ra.
ha. So. qñ verbū puto referf ad eū q̄ ex petitio
ne dz acgrere: tūc nō regrif lit. p̄te. sed sufficit so
la petitio extra iudiciū: ut h. Si vero referf ad
eū q̄ dz obligari tūc regrif lit. p̄te. vt. d. l. āplius.
Sz qd si dixisset si petiero. Rūdeo facit legatū
cōditionale: ut no. in gl. l. x. si petiero. j. de verb.
ob. Quid si nō dixit cū nec si. sed dixit q. x. pete
ro. Tex. est in. l. si ita qd p̄misit. circa p̄n. j. de h.
bo. ob. f. q̄ equiparatur dictōi cū. facit qd dixi q̄
p̄ditio q̄ inducī p̄ relatiū quis vel q̄ est tacita
vt dixi. s. e. l. i. C. Ultimo nota hec uerba q̄ po
nunt in contractibus dotis sine vlla cauillatiōe
q̄ dicat cauillatō i. l. natura cauillatōis. j. d. h. sig.

Ex. l. sequenti.

An inter mortē: & aditionē sit dare medium uide in fi.

Uianus.

Seru^m manumissus vel alienatus lega/
tū nō legatur nisi impleat p̄ditionē in cu
ius euētū legatū est exp̄sse collatū. Itē regula ca
tofi. nō impedit legata quorū dies cedit ab adi
ta hereditate: nisi heres necessarius existat. h. d.
Buiuidif in duas ptes. scōa ibi cum hō. C. No.
tex. ibi: & ita q̄ p̄ z. inducī cōditio. C. No. tex.
ibi vel ueluti cū in tps rē. nā nisi fuisset hec h̄ba
nō pcederet h̄ lex: z ibi datū ats sub cōditione li
bertatis v̄f relicū. ita dicit Dy. in. l. cū seruuf. s.
. e. z sine huius. l. habuistis plene in. l. q̄sitū. s. p̄
fenti. s. de le. i. C. Op. & videt q̄ dictio z. nō fac
cōditionem: vt. l. si heredi plures. s. de p̄di. insti.
z. l. si ita quis heres. s. de hered. insti. z. l. tripli
ci. j. de uerb. sig. Dicit glo. q̄ hoc inducī dictio
ita. Ego nō curo vtrū sit dictio ita. vel dictio si.
vt. l. si peculū in p̄n. s. de sta. li. Abicūqz eniz dī
ctio cum facit ordinem inducī conditionez: vt
. l. mulier. de condi. insti. z. l. si peculū. s. is cui
de sta. lib. C. Op. de. l. qui filium. s. si quis ser
uum. s. de hered. insti. Sol. hic loquitur in duo
bus casibus certis. primo quando expresse in tē

pus libertatis legatum fuit collatum. Secundo
quando legatum fuit relictum pure hoc exprel/
so. sed lex contraria loquitur quādo fuit simpli
citer relictum nō adiecto q̄ deberetur pure vel
in tēpus libertatis. facit pro hoc quod dixi in. l.
heres. s. e. C. Op. de. l. si in diem. s. si seruo. s.
. e. So. ibi erat conditio expressa que tacite iner
rat. C. Op. adempta^b libertate videtur adē
tum legatum: vt. l. si seruo. s. de adi. le. Solu. ibi
fuit adempta libertas expresse. hic tacite p̄ alie
nationem licet quidam ibi aliter dicant: & male:
quia p̄pter alienationem non extinguitur lega
tum: vt. l. qui filio. s. si quis seruū. s. de here.
insti. C. Ultimo nota q̄ inter mortem: & aditio
nem non est dare medium: ut hic. C. Quero qd
in filio suo. Dicit glo. q̄ est dare medium cū ha
beat beneficium abstinenti. Cōtrariū tenet gl.
in. l. si alienum. s. in extraneis. s. de here. insti. et
Dy. tangit in. l. nam nec emancipatus. s. de lega.
. i. veritas est q̄ de iure ciuili inter mortem & con
ditionem nō est dare medium: ut hic. z. l. si post
mortem. s. de lega. i. z. l. quesitū. s. presenti. e.
ti. & hoc in instituto pure. sed in instituto sub cō
ditione sec^o: vt. l. cōditione. s. eo. circa prin. sed
de iure pretorio dico q̄ est dare medium: vt hic
no. z. l. nam nec emancipatus. s. de le. i. dixi ple
ne in. l. si. s. de cōdi. insti. Sed quid operetur ex
stentia sui heredis de iure ciuili. dic vt in. l. filius
qui patri. de vulg. z. pupil.

Ex. l. sequenti.

An videar adimere p̄mo q̄ lego secūdo. Et publicatis bonis: an veniant legata conditiona lia. & faciens incōtinenti non videt se corrigere.

Quod traditum.

In li/
bertati
bus leuissima expectatur cōditio in lega
tis vltimo loco scripta si ex interuallo fuit appo
sita. sed si incōtinenti legatariū esset electio: ni
si secunda sub cōmemoratione prime scribatur.
hoc dicit cuz duabus. ll. se. & nota bene hūc tex.
C. Op. j. l. proxi. So. hic loquitur in liberta
te data directo in. l. se. per fideicomissū. C. Op.
z videtur q̄ in separatis conditiōibus sufficiat
alterā existere non curo quaz: vt. l. si heredi plu
res. de condi. insti. So. ibi loquitur quando se
paratim. i. distūc. i. diuersis partibus testamenti
vt. l. sub diuersis. s. eo. C. Op. de ver. q̄ si pu
re. So. in prin. loquitur quando ex interuallo in
uer. q̄ si pure loquitur quando incōtinenti.
C. Op. tu dicis q̄ ex interuallo rē. contra quia
imo testamentum quod fit ex interuallo non va
let: ut. l. heredes palam in prin. s. de test. So. in
telligas ex interuallo: quia interuenit actus qui
pertinet tñ ad testamentum ipsum non aut aliū.
C. Op. de. l. si te solum. de here. insti. So. gl.
no. ibi & dicit q̄ hic loqtur in legatis. ibi in insti
tutionibus. qd tene mēti. C. Op. ad fi. l. z. vī
del q̄ ista l. destruat totā materiā cōiunctorum
re. vt. l. si pluribus. s. de le. i. z. l. re cōiuncti. s. d
le. iiii. z. s. si cōiuncti. insti. e. ti. s. si eadem. ibi in
dubio nō videor adimere. primo quod lego se
cūdo. hic dicit cōtrariū. dy. in. l. si cur. s. de adī.
leg. videt dicere q̄ ille leges intelligat h̄m istam
videt q̄ ibi legat secundo sine cōmemoratione
primi. alias secus. sed glo. in. l. sicut dicit contra
riū. Quid dicemus. Casus est contra dy. in. l.
iulianus. s. de here. insti. z. l. triptici. j. de verbo.
signi. quare quidam dicunt q̄ ille. ll. habent lo
cum in hereditatibus. dictū dy. in legatis. Ego
credo idem in hereditatibus: & legatis. arg. ad
hoc. l. titius seius cum. l. sequē. s. de here. insti.
Et d. h. c. l. respondeo q̄ habet locū quādo eudē

Ulla
i n. op.
adem
pta. Sz pri
um tenet gl.
in. d. l. si ser
uo: quā po
tes saluare
h̄m dy. ray.
& p̄mo. quā
do alienatio
fuisse volū
taria. p. l. fi
deicomissa
. s. si rē. d. le.
. ii. Quid in
hereditate ui
de ter. no. in
. l. si ita scrip
tū. s. regula.
s. d. li. z. post
hu. ADDE
ad hanc. l. q̄
cōsultuit bal.
conf. c. l. iij.
lib. iij.

Uod
q tradi
tū. ca
sus est cōtra
Dy. Adde
Bar. & doc.
in. l. cū forti
dianum. C.
de lega.

Legata conditionalia. Mo. q. quando publicis bona non veniunt legata conditionalia: sic conditionalia iura non transferuntur ad fiscum ex publicatione bonorum...

... s. c. hoc est aimita in iure conditionalia ex ultima voluntate. secus si sunt conditionalia ex actu iter vi uos: quoniam illa transferuntur in fiscum omni casu...

personae relinquuntur. primo vno modo. secundo alio sub commemoratione primi sed. l. contraria quando diuersis personis. Ratio quia in eadem persona facilius presumitur novatio...

Ex. l. sequenti. Extraordinario iudicio. i. officio iudicis. Et an legatum factum patri: ut emancipet filium pater teneatur restituere filio emancipato...

In cui legatum. Rogat' emācipare filios non potest cogi iure actionis. sed officio iudicis. Item qui vult antecedens vult consequens sine quo illud quod queritur nullius est momenti...

Amita. sub diuersis in fin. s. e.

ad. l. fal. et adde bartol. in l. postquam in fine. j. vt leg. no. caue. et in l. si qe arbitratu in fi. de ob. et concludit Ro. idem quod imo. hic et limitat ista glo. p. d. l. ex facto: vt dixi. s. et hanc gl. dicit esse no. bal. in l. i. in pe. col. C. de heredi. insti. et primo loco dicta allegat Ro. in no. notabili suo. c. xxxj. ADDE an bona postea quaesita transferantur in fiscum abb. c. h. p. l. ij.

Quid si dicitur titio heredi. Rudeo secus: quia debemus inspicere quod precessit: vt dixi in l. sub diuersis in fi. et l. in testamento. s. eo.

Legatum. Legati translatio in dubio videtur fieri sub eadem conditione. hoc dicit nisi forte et simile habet in l. legatum. s. de adi. le. C. de l. sub condi. s. de here. insti. So. glo. aliud in legatis. aliud in hereditate. non credo hoc verum quia ibi loquitur quando hereditas de vno ad alium transfertur in modis substitutionis...

Titio usufructus. Titio usufructus definitur quod esse non incepit. hoc dicit. C. de l. iij. s. de usufr. quemadmodum. ca. Gl. lo. h. rigor: ibi equitas. vel dicitur ibi dicitur glo. que incipit saltem de facto. hic non potuit incipere de iure nec de facto.

Serui. Favor libertatis favori nuptiarum preferitur. h. d. et nota bene per hanc l. dicit Guil. q. si alicui inducitur viduitas uel apponitur conditio que nubat de consensu tertij: et si secus fecerit quod bona vadant in aliquid que pium locum que isto casu non reuocatur conditio: quia causa in qua transfertur est privilegiata: vt hic. ita dicitur. s. de istoria. l. sed si pupillus. s. conditio. quod an sit verum ad presens non firmo.

Municipibus. Municipibus iurare per eos qui regunt municipium. h. dicit. C. nota que populus potest iurare per alium. C. de l. que sub condi. s. de condi. insti. et l. hec scriptura. s. e. So. ibi loquitur de iuramento futuro. hic de preterito.

Ex. l. sequenti. Conditio tacita que dicitur: et an impediat transmissionem.

Conditiones. Conditiones que sunt solennis: et non indiget sumario. glo. h. nihil dicitur. C. de l. et videtur que tacita conditio impedit transmissionem: vt. j. e. l. aliqui. So. tacita conditio potest esse duobus modis. vno modo que uenerit ex testamento vel ex rei legatæ natura uel ex legis dispositione. nam non uoluit lex ualere legatum aliter: nisi ad eam hereditas: et talis conditio non impedit: ut h. q. d. sunt conditiones tacite que ueniunt ex ipso testamento: quia testator sic uoluit: et tunc impedit transmissionem: vt. l. aliqua do. et h. d. et in l. q. d. pure. j. q. di. le. ce. et l. 30 in summa. C. q. di. le. ce. Ex his dico que conditio que inducitur ex tacita repetitione in legato impedit transmissionem: ut. s. e. l. duos. Idem dico in conditione que inducitur per eum: quia hec conditio principaliter denotat tempus. scilicet conditione: et tunc impedit transmissionem: ut. l. heres meus. s. e. l. sicui. s. i. s. de le. i. Item conditio que apponitur per relationem que uel que est tacita: et illa impedit transmissionem: nisi eam talis conditio que eam apta suspicere post mortem testatoris. nam omnis conditio que uenit ex testamento transmissionem impedit: et ita loquitur h. tex. C. Item op. et videtur que conditio que uenit ex testamento non impedit transmissionem...

Legatum in l. videtur in l. gu. bal. in l. gayo. in l. de al. le. ga. et in l. iij. titio. s. serui in l. s. eo. et firmat h. in l. i. quia transferri est privilegiata quia comparata est cum libertate. i. l. prime. j. de his que in testa. de len. C. unicus in l. i. ad materiam huius. l. vide quod scriptum post Bartol. in l. aut facta. s. h. de pen. d. Undi c. tides. l. imi h. c. l. nisi talis conditio inest et si supra mente testatoris. ar. l. legata. s. eo. h. in l. i. l. miles. s. i. de leg. ii. Adde tamen quod h. relictus pro dote sit conditio tacita. C. de l. i. s. h. d. et nota bene per hanc l. dicit Guil. q. si alicui inducitur viduitas uel apponitur conditio que nubat de consensu tertij: et si secus fecerit quod bona vadant in aliquid que pium locum que isto casu non reuocatur conditio: quia causa in qua transfertur est privilegiata: vt hic. ita dicitur. s. de istoria. l. sed si pupillus. s. conditio. quod an sit verum ad presens non firmo.

... legatum in l. videtur in l. gu. bal. in l. gayo. in l. de al. le. ga. et in l. iij. titio. s. serui in l. s. eo. et firmat h. in l. i. quia transferri est privilegiata quia comparata est cum libertate. i. l. prime. j. de his que in testa. de len. C. unicus in l. i. ad materiam huius. l. vide quod scriptum post Bartol. in l. aut facta. s. h. de pen. d. Undi c. tides. l. imi h. c. l. nisi talis conditio inest et si supra mente testatoris. ar. l. legata. s. eo. h. in l. i. l. miles. s. i. de leg. ii. Adde tamen quod h. relictus pro dote sit conditio tacita. C. de l. i. s. h. d. et nota bene per hanc l. dicit Guil. q. si alicui inducitur viduitas uel apponitur conditio que nubat de consensu tertij: et si secus fecerit quod bona vadant in aliquid que pium locum que isto casu non reuocatur conditio: quia causa in qua transfertur est privilegiata: vt hic. ita dicitur. s. de istoria. l. sed si pupillus. s. conditio. quod an sit verum ad presens non firmo.

Debes li mitare. Sz bal. in. d. l. q. filiab. s. h. aliter dicit ad itellectu. d. s. p. pte h alle z die q coiter ap probaf sz hz imo. ibi no uidet h uer ga illa codi tio si adierit beredi uide tur uerifica ta i ultio mo meto seu ar ticulo mor tis in quo e certu aplius no posse ad re. ut e cano cu gl. sing. i. l. h. qn di leg. ce. vii di cit meli hz eu q intelli gif relictuz sub coditio ne si heres repudiau rit: qua codi rionez e cer tum extitisse ex quo non adiuu uel re pudiauit: et ad pallega tam. l. uide conuile in .l. ab oibus .s. cu qd d. b leg. i. z ides uidet uelle imo. m. d. s. pro pte post Bar. ibi. Et qd in condi tione tacita puta si uo lueris an im pediat trans missione: ui de bal. m. l. qn in prio rib' d. inof. testa. q. 3 q non.

In pte legatarij. li mita: ut h p imo. si codi tio deficit morte lega tarij alias uideret se: qz pederet a uo luntate lega tarij p. l. qui sub coditio ne. s. h. de condi. inli. cu gl.

Itie. in .c. Et ad no. h per dy. uide no. bal. in au. q re. in pn. C. de sacrosan. eccle.

Ater p cade bat no luntao. Et no. bar. in. l. i. s. d. vulg. z pu. i. ij. q.

vt. l. aliqui do. j. e. z. l. iij. s. de leg. i. Sol. ibi erat tacita: z illa i dubio uidet venire extrinsecus: et ideo dico in dubio: q si testator uellet impedire transmissione possit: ut est casus in. l. coditioib' .s. i. s. e. C. Op. z uidet q ditiones extrinsece im pediat trasmissione: vt. l. miles. s. p. pte. cu glo. .s. de le. ij. So. debes limitare hoc dictu dicit tacita que uenit extra testametu no impedit tras missione: nisi ueniat in pte legatarij. tuc eniz impedit: vt. d. l. miles. s. pro parte: z no. in. l. h. lio. s. de lega. i. retigi. in. l. qui filiabus. s. h. z. l. se quen. eo. ti.

Itie. Allegas cotraria no auditur. h. d. C. Op. z uidetur q ista ueniat tm: ut nupta. na pmu legatuz pe tet: ut nupta conditione habita p nulla. Itie se cu du petir ad huc: ut nupta: z sic no est sibi tria. Rudeo p. l. mulieri z titio. s. e. ubi dicit q mu lier admittit pde ac si ditione est iplera: z sic hz ut nupta in dubio: z scz petir vt nupta: z ideo est sibi p traria. C. Op. de. l. pompo. s. sed nec i puberis. j. de inof. testa. Sol. ibi excipiendo hic agendo: uel ibi ptra diuersos. hic ptra eundem. de quo dic p. Dy. i. c. nullus pluribus. de reg. iur. li. vi. z p. Ly. in. l. i. C. de sente.

Ex. l. sequenti.

An substitutio facta in unum casu si uoluerit porrigat ad aliu casu si no potuerit.

Ater seuerina. No di ci nolle q no pot uelle. h. d. C. Op. glo. de. l. qui uas. s. uetare. j. de fur. So. ibi loq in pbitate petere: z ibi erat psona in qua cadebat noluntat' z uoluntas. uos uidetis q h conditio si uolue rit no uerificat p euetu si no potuerit imo dicit conditio oino: ut uidetis h. Hoc v' id qd dixi uobis q vulgaris substitutio facta in unu casuz si uoluerit porrigit i aliu si no potuerit: ut plene dixi in. l. ul. C. de insti. z substi. z in. l. gallus. s. z qd si tm. s. d. li. z post. z uidistis no. i. l. ex facto .s. de here. insti. z ibi dixi me dicituruz h. Rai. in tractatu substitutionu dicit q illa .l. ul. loq in istitutioe z substitutioe. hic loquit in legatis sic in hereditatibus: ut. l. titius: z seius cu duabus .ll. se. s. de here. insti. Dic ergo q hic fuit scz sub stitutio in pena si nolet nubere. sz ubi oio no est deductu no est pena: ut. l. aliud est fraus. j. de h bo. signi. ista ergo mulier que no potuit ce si uel let no debz priuari legato.

Ita fideicomisso. No uidet sine liberis decedere qui incertum filiu relinqt. h. d.

Ex. s. sequenti.

Verba directa substitutionis: an obliquen'. **Conditionu.** Verba usqz ad tep' pnt stare in propria si gnificatiõe: z post tps trasire ad iproprias. h. d. z e no. casus: z facit multu ad materia substituto nis copendiose. C. Op. gl. multu fortiter de. l. h. bis civilibus: z. l. in vulgari. s. de vulg. z pu. ubi uerba directa nunq obliquantur. Glo. non sol. Rai. dicit q hoc io: qa iteruenerat noua pfirmatio iudicis: q pfirmatio in substitutioe iteruenerit no pot. Sz qd ad factu. Ego no recordor qd dixi in. l. pabus. C. de impub. nuc dico sic q ista .l. sm cortice pboz facit multu ptra. Sed bene respiciendo nil facit. Dico ergo dispositio s qua hic loquitur hz cam continua: z successiuam ptez tps oi enim pte teporis gerit tutelã unde meri to de necessitate debemus intelligere testatorem sic intellexisse. sz substitutio copendiofa no habz causam continuam: z successiuam: quia non po

test mori tota illo tempore. sed in uno pucto tm z ideo testator vniformiter itellexit: z ideo si sue runt semel directa nunq obliquantur. C. Item oppo. glo. de. l. h. s. man. So. illa concordat no discordat.

Socrus. Coditio que potest imple ri in uita legatarij expecta tur. nec est locus mutiane cautioni. hoc dicit. C. Op. q expectare illam conditionez sit tri ste: ut. l. cum tale in princ. s. e. So. q non est ali quando mulieri triste. Decratio no uidetur bo na: quia imo tristantur bone mulieres: ut. l. h. in fi. primi responsi. C. de iure do. Rai. dicebat q mulieres male gaudent: bone tristantur. sed re gula est q omnes mulieres sunt male: ut in au. vt ma. debi. aut credi. s. quia uero. ergo inspici tur qd comuniter accidit. ista ratio no est bona: quia mulieres diligunt uirum etiam vltra filios. Quare dico q potest esse talis conditionis uir z vxor q expectare mortem uiri non esset triste: vt si uir est senex vxor iuuenis: ut dixi i. l. mutiane .s. eo. C. ultimo nota q coditio affirmatiua re soluit in tacita negatiua: ut hic. cui concor. l. cu ita. s. eo. l. mutiane: z dixi. s. eo.

Fideicomissa. Dictio q diu fa cit coditione. h. dicit. C. Op. de. l. h. C. de condi. infer. Sol. vt in glo.

Ex. l. sequenti.

Si mater substituat filio in casu hui' .l. an id e sit: ibi. Quero. Et an cum ascendes rogat ascen dent: ut restituat post morte intelligat si sine li beris decedat: ibi. Quero quid. Et cuz aliquis e rogatus restituere si decesserit sine liberis uel cu liberis infra. xx. anos an intelligatur q liberi decedat sine filijs: ibi. Quero aliquis. Et an cu testator rogat filiu de restituendo si sine masculis decesserit: an subintelligant femine: ibi. Quero dicit. Et an cu testator dicit si filius meus deces serit sine masculis: z si habuerit feminas restituat tantum si habet masculos: z feminas an sbeat re stituere uide in fi.

Um auus. In fideicomisso vniversalis relicto a filio post morte subintelligitur si deces serit sine filijs. h. d. z multum admirat impera tor de hoc casu in. l. cum accutissimi. C. de fidei co. z hoc quado rogat post morte. secus si in vi ta. qd dic vt ibi: z etiã pot esse ro: qa sicut testa tor ptulit substitutu filio eadem ratione nepoti. Quero qd si tal substitutio fit a matre uel a d scedete p linea maternã. Rudeo id e z ead e est ro. qa habet locu in filijs naturalibus: vt. l. gene raliter. s. cum aut. s. de insti. z substi. z nota. ibi. idem ergo si fiat filio nepoti emãcipato secus si extraneo: vt no. in. d. l. cu accutissimi. Quero qd si descedens rogat ascedete. Rudeo puto q no sit id e: qa no est ro eadez: z hec. l. z similes loquuntur solum de descendetibus rogatis. sec' in ascendentibus uel extraneis: z ita uidet tenere glo. j. ad treb. l. ex facto. s. si qs rogat. Quero aliqs rogatus est restituere si decesserit sine libe ris uel cum liberis decedentibus infra. xx. annos. an intelligatur q dicti liberi decedat sine filijs. Puto q sic p hac. l. z. l. cu accutissimi. C. de fi deico. etiã si dicti liberi sunt cocepti: z nati post mortem testatoris. arg. j. de bo. q lib. l. paulus. s. paulus. Quero dicit testator rogo filiu q restituat si decesserit sine filijs masculis: an subin telligatur uel feminis. Uidetur q sic per hanc .l. et similes. Contrarium puto qd ex eo q vo luit masculos excludere substitutum uidetur vo

pn. z imol. i .l. ex post fa cto. la. i. de here insti. C. Conditio nu. huc. s. al legat nota. bal. i. l. neqz de pecu. f. Noua co firmatio me lior est solu. quaz posuit Bar. in. l. in pupillari. d. vulg. z pup. h alle. g. Fideico missa. Uide no. p imo. in .l. cuz testõ. ad h. s. e. p. Ly. z bal. in .l. i. C. d. insti. z substi. b. Tim c. au. qd dic vt ibi. Pro q est casus i. l. liberto. s. h liu de annu. leg. z id e fir mat in. d. l. cuz accutissi mi: z in. l. ex facto. s. h qf rogat. cl. i. ad tre. AD DE ad hac Ide. d. anc. pñ. cccxxx vij. Andre. sicu. cõfi. xx viij. lib. ij. et Pau. d. ca. pñ. lxxviii. z. cccly. i. Rudeo id e vid bar. in. l. q filiu s. subinus. ad treb. id e t3. Ly. in. l. generaliter. C. de insti. z substi. z an ge. z imo. in .l. ex facto. s. h qz ro gat. ad tre bel. k. Non sit id e Ly. s. in .d. l. genera liter. s. cum ait. p. l. na et si paratibus d inof. testa. sed bar. vez die hz imo. h z bene p ang. z imo. in. l. ex facto .s. h qz ro gatus in. ij. col. ad treb.

XI

ut no. ibi. Vel dic qd ille qui implet conditionem consequitur aliquid ex ea onerosa: ut ibi. secus si ex ea lucratiua: ut hic.

C Op. ad vltimū notabile qd dicit qd modus quāq̄ de futuro nō impedit trāsmiſſionē: vt h̄ a p̄trario ſenſu. nā imo videt qd hereditas non poſſit reſtitui: niſi ei cui teſtator iuſſerit reſtitui: vt. l. mulier. §. ex aſſe. de iur. dot. Rūdeo nō pōt reſtitui alij: ſed eſt in rē ſuā. pecu. vt ibi. ſz heredi q̄ repñtat p̄ſonā defuncti: ut h̄. Sed op. hereditas nō adita nō trāsmiſſit: vt. l. i. §. in nouiſſimo. C. de cadu. tol. eadē rōne nec fideicommiſſū d̄z trāſire cū fideicommiſſarius quodāmodo ſit heres: vt. l. ſi filius. §. i. qd cū eo: z. j. ad treb. l. poſtulatē. §. i. Glo. fateſ cōtrarium z hoc nō d̄z exponi ſic: q̄ ſi ſic exponeret eſſet male poſitū: z ita t̄z glo. in. l. cū filio. §. de le. i. Ita t̄z h̄o in ſumma. C. de fideicō. circa ſinē colūne. Cōtrariū eſt veritas: z ita tenēt oēs doc. vt patet in. l. cogi. §. idē metianus: z. l. poſtulatē: z. l. p̄uilegia. ad treb. z. l. apud iul. §. antiſtia. eo. ti. z ibi no. z p̄baſ per h̄ac. l. z eſt caſus in. l. iij. z. l. ſi in p̄ſonā. C. de fideicō. z. l. ſi impator. ad orſicia. z. l. p̄. z alij moderni hoc tenēt in. l. cū filio. §. de le. i. Ad rōnem quā dicit ſicut hereditas nō trāsmiſſit ante aditionē: ſic nec fideicommiſſū. D̄z. r̄ndet qd hereditas ante aditionē nō trāsmiſſit: q̄ heres nullū ius h̄z. Sed ſi decedat infra añū qui daf ad deliberādū infra illū annum trāsmiſſit: vt. l. cum antiquioribus. C. de iur. deli. Sz fideicommiſſari h̄z actionē ex teſto: z iō illa actio trāsmiſſit: vt dicit d̄z. h̄. z ego ſcribo in. l. cū filio. §. de leg. i.

I n i u i t i s **C** Op. z videt qd heredes inuiti nō p̄nt reuocare cū teſtator actione in factū: ut. l. iij. §. fi. d̄z di. ob caſz. So. de rigore p̄nt de eqtate repellunt ſm glo.

U i sub conditione. **N**ota hunc tex. z habuisti in. l. cū ſeruus: z. l. ſicui. §. e. Dic dicit qd d̄z p̄bare qd nihil ſubtraxit q̄liter p̄bef. Rūdeo probatur eoipſo qd non p̄batur cōtrariū: vt. l. ſup ſeruiſ. C. qui militare non poſ. li. xij. **Q** uero qualiter pote rit p̄bare qd iſtud qd ſcripſit eſt verū. Dic qd ſunt p̄ſone q̄ non tenent: z eaz ſtat iuramento: ut. l. ſigs p̄ redēptione. C. de do. z no. in. l. i. j. ſicui plus q̄ per. l. fal. Sz in caſu legis noſtre dico qd p̄batur eoipſo qd p̄baſ qd bonus vir tñ expēdiſſet in hoc. h̄ eſt caſus in. l. ſi. C. de alij. pu. pre. et tunc credo qd nō ſufficeret dicere expendi tñ in illa domo: z tantum expendiſſet bonus vir: vt p̄baſ i. l. i. C. de ero. mili. an. li. xij. quod tene mēti: q̄a notabile.

A l e s. **L**editio indiuidua plurib' appoſita nō poteſt niſi ab oibus impleri. diuidua ſo ex ea diuidiſ tā ex parte implēti q̄ ex parte eoz in quorum perſonis debet impleri. hoc dicit uſqz ad. §. priſcus. **C** Op. dicitur hic qd conditio indiuidua non poteſt impleri per vnum contra. C. e. l. pen. Sol. fateor qd poteſt impleri per vnum: ut p̄ſit ſibi tñ: vt ibi. non aut ut proſit oibus: niſi contraria ſit uoluntas defuncti. ita probatur ibi: z in eo quod dicit glo. qd prodeſt omnibus male dicit: z de hac materia qualiter ſcindatur ius implendi. dicit. §. e. l. cui fundus.

P r i ſ c u s r e ſ p o n d e t. **S**tatuli b e r d e r e v b i i u d i c i v i d e b i t u r. h. d. **C** No. hanc. l. z facit ad materiam. l. item illa. §. de conſi. pecu. facit etiam ad totum ti. C. vbi de crim. agi. oportet.

U m f i l i u s. **N**on dicit quis poſſe ad miniſtrare res ſuas ante viceſimū quintum añū. h. d. z eſt notabilis tex.

A d legem falciā. **R**ubrica.

D i c t u m e ſ t ſ u p r a d e l e g a t i s u e r u z: q̄a d e l e g a t i s d e t r a h i t f a l c i d i a. i g i t ſ e q̄ v i d e r e d e l e g e f a l c i d i a.

E x. l. ſequenti.

Q u a r e i ſ t a l e x a p p e l l e t u r f a l c i d i a: i b i. **Q** u e r o. **E**t a n c ſ t a t u t ſ i d i ſ p o ſ i t i l l u d p l u s q̄ e ſ t ſ t a t u t ſ i d e i u r e c o i a n

ſit ſtatutū vel lex: ibi. **Q** u e r o. **E**t d e d i c t i o n e u ſ q z v i d e i ſ i.

E x f a l c i d i a l a t a e ſ t.

I Biuidit i tres ptes. Prio ponit ordo quo lex falcidia fuit introducta. vsqz ibi q̄ primo capite. ibi ponit mēs: z uerba primi capitif. vsqz ibi ſcō. ibi ponit mēs: z ſba ſcōi capitif vsqz ad. §. l. fal. **Q** u e r o q̄re iſta lex appellat. l. fal. Glo. dicit qd appellat a falcidio p̄ſule ſicut publiciana. Sed p̄tra iſte falcidius nō d̄z poſſe tollere legē. xij. tab. ipſo iure ſicut nec p̄tor pōt ius ciuile tollere: ut. §. quos autē. inſti. de bo. poſ. z p̄baſ in. l. filius. §. ſz quēadmodū. j. d̄z bo. poſ. cōtra tab. z. l. ex duobus. §. de vulg. z pu. Sol. fateor qd p̄tor ipſo iure nō pōt tollere ius ciuile. ſed p̄ exceptionē ſic. ſed iſte falcidius fuit conſul qd pōt ipſo iure ius ciuile tollere. Alij dicit qd iſte falcidius fuit tribunus. Ita habet in decreto. ij. di. c. quedā. Alij dicunt qd. l. fal. d̄z a falce: q̄a ſic ſaly reſecat granuz ita lex falcidia reſecat legatum. Quidā dānant iſtā op̄i. q̄a in p̄mo capite iſtius. l. nō reſecat legata: z tñ lex falcidia appellat. Sed rūdeo h̄z nō reſecet: tñ animū reſecadi habuit. Itē q̄a p̄ncipaliter ad hoc inducitur vt reſecaret ideo ab eo noief. argu. l. queritur hermafroditū. §. de ſta. ho. hec plus placet q̄ p̄ma: q̄a video qd treb. appellat falcidia: ut. l. pater filii in p̄n. j. e. z. l. titia. vbi appellat lex falcidia trebellianica ut. l. iubemus. C. ad treb. z ſic dico qd largo ſup̄to vocabulo qd qd reſecat pōt dici falci. qd facit p̄ ſtatutis que ſunt in aliquib' p̄ribus. dicit ſtatutū qd filia femina ſit cōtēta dote p̄ falcidia debita in bonis p̄ſif. dicit filia ego uolo legitimā meā: q̄a nō eſt fal. Sz qdā doc. bene d̄tminat qd p̄pter cōem vſū loquēdi itelligat falcidia. l. legitima. iō de legitima itelligat. ar. l. cū ſlaniōis. §. afinā. §. de ſun. inſtru. **P**reterea ſba d̄bent itelligi ſm q̄litate p̄ſone ad quā reſerant: vt. l. plenum. §. eqtj. de vſu. z ha. z. l. ſigs exheredato. §. irritū. §. de iniur. teſt. **P**ro h̄ ego do gl. in. l. ſi p̄ſonus. j. de do. z h̄o videt ponere i ſūma in auē. de here. z fal. §. q̄ p̄mo capite. **C** Op. z videt qd h̄z facultatē legadi a lege. xij. tab. vt. j. de ſb fig. l. obuenire: z inſti. e. in p̄ſi. Gl. ſo. d̄dit. i. datā affirmat h̄z ergo qd p̄tatem cōdēdi teſtū ex. l. xij. tab. vt ex. l. fal. **A** l t e r u s o p. z v i d e t q d q l i b e t c i u i s n o p o t h o c f a c e r e: ut. l. ſi q̄ramus. C. de teſ. ſo. vt in glo. **C** Op. inſti. de le. §. legari. Sol. vt in gl. **Q** u e r o ſi ſtatutū diſponit il lud qd prius erat diſpoſitū d̄ iure cōi. an ſit ſtatutū: an lex. hoc eſt vtile ſc̄re p̄pter multa q̄ p̄nt occurrere. **J**oā. an. in. c. i. e. d̄z p̄ſi. l. vi. t̄z qd ſtatutū ſit ius cōe. z qd ſit ve rū p̄baſ p̄. l. ius ciuile. §. de inſti. z iur. z. l. ſi creditor. §. de le. i. q̄re ius gētium alterat cū aliqd adijciſ uel de trahit. ita z ius ciuile: niſi aliqd addat vel detrahaf p̄ ius municipale remanet ius ciuile: z p̄ hoc iſta lex. ſz ex poſitionē gl. **I**n cōtrariū. q̄a ſi teſtator diſponit ſm ius cōe: ut q̄a veniētes ab inſtato inſtituit valet vt ultima uolūtas: ut. l. ij. §. d̄niur. teſ. z. l. gallus. p̄ totā. l. §. d̄ lib. z poſt. **P**reterea niſi p̄hibet d̄duci ſtatutū ciuitatis. iſtō qd eſt d̄ iure cōi. ſic nō p̄hibet d̄duci in ſtipulationē vt in aliā p̄uentionē: ut in. l. ij. circa p̄n. j. de noua. z. l. ſtipulatio. §. facta. j. de ſb. ob. p̄ iſtas vltimas rōnes p̄bo qd ſtatutū ſit ius municipale a ſimili: z addat nouaz formā agēdi: ut cōditiōe ex ſtatuto agat qd p̄us poterat de iure cōi agere: z p̄ hoc iſta. l. ſm iſtā expoſitionem quā fecit. **I**tē ſup̄ eodē h̄z locū ius ciuile: z p̄toruz: ut in bo. poſ. ſm tab. z gl. d̄ni. **J**o. an. p̄to uerā in caſu in quo loq̄t p̄ ut ad ſup̄iora referat. **A** l t i o v i d e h i c d i c t i o n e z v ſ q z. d̄ cuius ſignificato pōit **J**a. de are. h̄ z **L**y. et in. l. a cali gato. C. de nup. dixi in. l. p̄ſonus. §. de leg. iij.

C An illud qd reſecat per falciā ſit naturaliter debitu: ibi. **Q** u e r o.

S e c ſ u d o c a p i t e. **C** Op. in auē. de t r i e. z ſemif. poſt p̄n. z. C. d̄ inof. teſ. in auē. nouiſſima. So. hic loq̄t i q̄rta de bita iure iſtitutiōis: ut in gl. **C** S c o o p. qd ſi liccat cape

a **U** i ſ b q̄ condi tione. quero quali ter. Quali ter p̄betur que diligen ter expēdiſſe z vide bar. in. l. cū ſeru. §. e. z imo. h̄. z vide qd no. **B**ar. in. l. ſi aut. C. ad macedo. z **B**ar. in. l. vnuus. ſi cui p̄nſq̄ p̄. l. fal. z qd ibi dixi z q̄liter p̄benſ expē ſe i meliora tōe rei bal. in. l. ſi p̄ em. p̄ri. de cui. z vid̄ bar. i. l. ſi. §. in cōpu tatione. d̄ iu re delibe. z ibi bal.

b **A** l e s. t ab oi bus i pleri. vide qd dixi poſt bar. i. l. ſi mi hi z titio. de v̄bo. obli. z ponit bal. in. l. i. in. viij. q. C. quan do nō petē. par.

c **D**e hac materia vid̄ bar. i. l. ſi pe culiū ſeruo. d̄ ſtatulib.

d **P**riſc' r̄ndet. **I**lluc text. allegat bal. in. l. i. in. vij. q. C. de iſti. z ſub ſti. z allegat **B**art. i. l. in v̄. q̄ro iudex de lib. leg.

e **P**ro fal cidia. **A**DDE pau. de caſt. p̄ſi. exviiiij. **C** Statutūz diſpōit **A**D **D**E **J**o. an. in. c. i. de ſi. p̄ſby. in no. uella in. vj. z in ti. de te ſta. in rubri. bal. in. l. i. C. d̄ p̄ſi. pecu. **A**lex. h̄ z **F**e ly. pleniffi me m. c. i. in vltima char ta extra d̄ re ſcriptis.

g **C** U ſ q̄ **A**DDE de hac d̄ctiōe z multif aliſj **O**ld. cōſilio **X**viiiij.

Lex fal. ADDE q. Pau. d. ca. inducit huc tex. ad. q. q. si testor dñs plures filios illos instituit & grauauit q. si decede ret sine liberis restituat hereditatez titō. Si vn⁹ ex predictis fratrib⁹ erat cōstitut⁹ in sacris q. nō cēset ille gra uatus: quia nō poterat licite gene rare filios ad qd vide q. voluit Ro. p. ccc. lxxviiij. b. Deo AD DE an reli ctū vt pinga tur ymago alicuius san cti dicat pñū Engel. cōsi. cxxiiij. an de legatis ad pias cās de trahat falci dia vidē old. p. c. lxx. Fe. de. p. c. lxx. r. cl. ro. p. lxxviiij. r. cc. lxxviiij.

ut. l. nō dubiū. C. de leg. So. itellige hāc fm illam q. de beat cape de volūtate heredis scripti uel re uacātē: ut. l. pe. j. de le. uel qa testator pmisit: ut. l. ticia cū testō. §. i. s. d. le. ij. als si ex istos casus caper pderet legatū: ut. d. l. nō dubiū. Quero an istō qd refecat p falcidiā sit na turaliter debitu. Et gl. t. q. sic: ut. l. cū q. s. C. d. iur. r. fac. igno. r. l. cuius p errorē. j. d. reg. iur. r. l. i. s. d. p. di. inde. doc. ultramō. tenēt p trariū p istā. l. qm nō pmittit dispo nere: nisi vsqz ad doctatē: r. qm resistit obligatiōi na turalis obligatio impedif: ut. l. si nō sorte in pñ. s. d. con di. inde. sed hic resistit. ergo rē. Preterea istud pbatur in. l. linea margaritarū. j. co. r. Ly. tangit in. l. cū q. s. sed semp reprobauit: r. dico q. nō ē dubiū naturale: ut tex. C. e. l. i. ubi dicit si heres dat sciēter ultra tūc nō uidetur donare. ergo aliquo iure est dubiū alias donatio ē. dixi uobis in. l. patronus. §. i. j. de do. Ad rōnem vltimō. dic q. l. fal. nō resistit obligatiōi. s. assisit: qa dicit ita tñ p quarta rē. Sed cōtra istam so. facit isti. e. §. i. vbi dicit tex. q. lex fal. pbibet. i. nō pmittit. sicut dicim⁹ in. l. stipu latio. §. alteri. j. d. uer. ob. Ad. l. linea. r. iudeo q. dñium re scindit sed nō obligatiōē naturalē: qa remanet natura lis obligatio prout erat primo.

Lex. §. sequenti.

Si fiat statutū q. statutū loquē d cōiunctis hēat locū in omnibus: r. p oia in extraneis qualiter intelligif.

Lex fal. Ad testm p fictionē legis cornelie cō firmatū pñet lex fal. b. d. C. Op. r. vi detur q. oēs leges testamētarie nō pnt habere locuz: ut. l. si q. exheredato. §. irritū. s. d. iniul. test. r. l. iij. s. uerb. si. So. vt in glo. qa ille respiciūt veritatez r. hec lex respic it fictionē. ista pbanf per. l. si q. exheredato. §. quonē s. s. de iniul. te. r. h. no. Mar. ad hoc q. tota die fit in ci uitate ista fuit statutū factū q. statutū quod loquitur de cōiunctis habeat locū in oibus r. p oia in extraneis itel ligif in casibus in qbus pōt hēre locū: qa si esset in statu to pmo q. in p sanguineis pprūs p promittat nō pōt ha bere locum in extraneis: r. p hoc. l. ista. C. Op. qd est fm fictionē d. s. stricte accipi: r. nō recipit extēsiōē: ut. l. mu lieri. r. titio. s. ti. i. facit. l. vrānius: r. quod ibi dixi. j. de fi deius. h. dicit cōtrariū. So. nō recipit extēsiōē. s. actiue hoc est: ut ipsa fictio extēdat ad alia: ut in p trarijs. Sed extēdit passiuē. hoc est ut alie leges testamētarie ad ipaz extēdanf hoc tetigi in. l. ij. s. de le. i. r. pono in. l. oēs po puli. circa materiā interpretatiōis. Bone filiussa. pōt fa cere testamētū p formā statuti. habebūt ne locū in eo le ges q. loquif de testō. Lerte sic.

Ad eos qui omiffa. Falcidia h. lo cū in legatis q. de iure ptorio tñ debent: r. in his quoruz dies cedit ab adita hereditate: r. in his q. ex post facto: an debent ap paret. b. d. C. Op. q. nō valet legatū factū ei q. est apud hostes: qa nō est capax: unde videt obstarē quod habui stis in. §. in extraneis. in. l. de here. r. quali. r. dif. So. cō firmat p fictionem postliminij: vt uidiūst in. l. nulla. §. i. s. de heredi. in. l. i.

Lex. §. sequenti.

Legatum deo an videat legatuz ecclesie: r. an hic. §. fit correctus.

Ad municipiū. C. pp. de. §. sinaut he res in auē. de eccle. ti. vii sumif auē. si mulier. C. eo. Glo. sol. q. h. loqf qñ relinqf deo. ibi ad pias cās. Istā so. reprobat gl. p. l. si q. ad de elinādā. §. pe. C. d. epif. r. de. Alij dicit q. ē dñia an reli quas deo vel ecclesie. Sz ista nō est uera: qa qñ relinqf deo videt relictū ecclesie. ut in. §. si q. in noie in auē. de eccle. ti. Alij dicit: r. tenēt q. ista corrigif p illā: r. istā te net gl. h. Alij vt Old. dicit q. ille. §. sinaut loquif in be redibus q. fuerūt in mora soluēdi: r. vidi multos doct. hoc dicentes: r. glo. recitat in. l. si q. ad declinandā. C. d. epī. r. de. r. doc. vt Ja. bu. dicit istā eē veraz de iure. sed qa Ly. dixit p trariuz in auē. similiter. iō ego non audeo dicere cōtrariū. Sed mihi videtur q. in corpore non di

catur q. sit in mora. s. q. p falcidiā recufabat soluere: r. si cēt in mora aliquo mō punif: ut probaf ex eo qd seqf i illo. §. r. ex. §. qui eū pcedit. ego credo q. ista lex sit cor recta: r. ita cōmuniter tenetur. Quero quid de quar ta debita iure nature. Et dic ut in glo. r. simile in. d. l. si quis ad declinandam. Quero vtruz trebellianica ces set in relictis ad pias causas. dicam in. l. marcellus. §. quod aut. j. ad treb.

Ad solū. Omnia legata q. debēt de subst. itia testōris pñfici pñet ad. l. fal. b. d. C. Ex. §. sequenti.

An de mortis cā capione detrahaf falcidia.

Item si ita. Si legatum soluaf ante q. aliud transfūdaf lex falcidia locū h. se cus si postea. Itē qd mortis cā daf ad euitādū alteri⁹ le gati pstationē ad. l. fal. nō pñet. b. d. Diui dñ in duas pres. pmo loqf quādo legatū icipit a pcedēti dispōne. scōo quādo incipit a pcedenti pditione. scōa ibi. Idē qz erit. C. No. vnū h. videt velle q. ex mortis cā capio ne nō strahaf fal. C. Primo op. q. relictū nō valet: qa videt q. sit relictū noie pene: vt. l. i. de bis q. pe. no. So. fm tēpora antiquissima nō valet. sed fm tpa s. for. sic: vt hic: nisi pcederet dispositio obprobriosa: vt not. s. tit. i. l. multa. p. Dy. C. Op. dicit in pmo casu penū eē i lega to. Cōtra in. l. i. s. de penu. le. So. ibi a cōditione. h. a di spositione nō est verū: qa ibi a dispositione. Dicit gl. nō est ptra: qa dicit nō pōt peti. ergo nō est i legato. s. statū dicit. C. Op. q. vsqz ad interpellationem possit soluere. Itē usqz ad litis pte. vt. l. si penū. j. qñ di. le. ce. Sol. gl. r. fatef p trariū: r. sic gl. videt dicere q. tex. non bñ dicat. Sz certe iuriscōsultus bñ dicit: r. dico q. d. z itelligi q. pōt soluere vsqz ad interpellationē: ut. l. si penū. Sz iterpel lari nō d. z incontinēti: s. aliquo spacio pmissio: ut. l. qd di cimuz. j. de sol. Itē vsqz ad litis pte. si alia interpellatio nō pcederet. C. Venio ad aliā gl. r. glo. inuit q. duo sūt legata. Cōtra de. l. cū pñmittitōe. j. qñ di. le. ce. Sol. duo sūt legata. s. h. in effectu vnū ē: r. ista est vritas. C. Alio op. de. l. si penū. j. qñ di. le. ce. Gl. so. q. h. h. nū q. potuit peti tñ fuit in obligatione ciuili: r. naturali. Alij sūt i alia opinione q. nū q. fuit in obligatione. Sz est ptra. d. l. si pe nū: r. vide istā gl. r. ergo gl. q. qñ icipit a pcedēti dispo sitione nū q. est in petitiōe. s. in obligatiōe ciuili: r. natu rali: r. ista videt pbari p. d. l. si penū. qñ di. le. ce. Cōtra istā so. ē glo. in. l. obligationuz fere in si. j. de act. r. ob. q. interim est in petitiōe. Alia glo. est i. l. si duo. s. p. socio. Dy. r. Ja. de are. in. l. ita stipulat. j. de p. obl. videntur istas gl. tenere. do. Old. i. d. l. ita stipulat. reducit istas gl. ad pcor. r. dicit qñqz volo petere quo ad effectuz pte cutiōis: r. tūc nō pōt fieri: vt pseqtur: r. nō est: qa lite pte stara sup penū statiz nouaf pma obligatio: r. incipit obe ri qñtitas. nō ergo in snia poterit amodo deduci qd desi nit eē in obligatiōe. ita loqf h. r. l. i. s. d. pe. le. Qñqz pe to quo ad effectū iducēde nouationis seu trāfactiōis: et tūc istud bñ possū facere: r. sic loqf glo. p traria: r. p hoc iste tex. r. hoc approbo in. d. l. ita stipulat. C. Sz h. istō op. sortiter lex dicit q. si lego penū: r. si penū nō dederit heres centum dato q. pmoz legatum videtur adēptum sub p traria cōditione: ut. l. aliquādo. s. ti. i. p. cōsequens videtur datū sub cōditione cōtraria: ut. l. si penū. de pe. le. r. pēdente conditione datum non est in petitione nec in obligatione: ut. l. cedere diē. j. de verbo. signi. Quid dicemus. quidam habent in additiōe. Dy. r. videtur di cere q. ideo hoc: quia talis conditio post mortem lega tarij legatum nō suspēdit: qa legatario moriente certuz est q. ei penus nō soluetur. Sed certe licet hoc sit veruz tñ seqtur per hoc q. non impeditur trāmissio. nō autē sequitur q. detur petitiō. vt dixi. s. ti. i. l. heres meus. dic ergo q. tex. dicit legatū est qd trāstulerit. Ad cōtrariū rñ deo q. v. sub p ditiōe adēptū. s. tūc cū extiterit p ditiō r. hoc videtur velle tex. in. l. cōtraria. ibi eo casu quo cen tū rē. r. sic est aliud isto casu quādo in penā heredis nō soluētis sit trāmissio quo casu primū legatū non desinit

X

esse purū z sic pōt peti. hic secus si legatum ex alia cau-
sa sub cōditiōe adimaf seu transferaf. **Quero** utrū
de mortis causa capiōe detrahaf falcidia. **Uidef** q nō
ut hic. z. j. e. l. accept. **Cōtrariū** uidef. C. e. l. pe. Et hoc
determinauit glo. **Ad istā**. l. rīdet q hoc est ppter mo-
rā heredis. **Ad**. l. accep. rīdet glo. q becibi: que heres
accepit nō dat. **Tāgitur** latus in. l. qui precio. s. d. do.
cau. mortis. z. insti. e. s. i. z. **Ly**. in. l. q. mortis. C. e. **Dy**.
reassūdo oīa dicta glo. dicit sic. quādoqz heres acci-
pit mortis cā: z nō cōputaf i falcid. ut. l. accep. z. l. i. quar-
ta. j. e. **Quādoqz** heres dat: z tunc aut heres dat con-
tra defuncti uolūtātē aut preter z nō detrahaf fal. ut. l.
qui precio. de do. cau. mor. **Quādoqz** dat fm uolūtātē
defuncti: z tūc aut fuit in mora z nō detrahaf fal. aut in
mora nō fuit z detrahaf. **Sed** ista uerba uident cōtra
f. idēqz erit. **Glo.** uoluit ad cōtrariū respōdere idēqz
. s. si tamē mora iā facta sit. **Sed** certe uidetur q tractat
iuriconsultus. **Idēqz**. s. ad detrahendū falcidiaz. z sic
nō est uera distinctio **Dy**. **Preterea** falcidia refecat le-
gatū ipso iure: ut. l. plautius. z. l. linea margaritaz. j. e.
sed tūc heres nō pōt eē i mora: qa nulla est petitio: ut. l.
si pupillus. j. de h. bo. obli. **Preterea** q mora nō pri-
uet falcidia est expressum in. l. cū pater. s. i. j. eo. **Quid**
dicemus. **Ia**. de are. i. d. l. qui pōcio. dicit quādoqz mor-
tis cā: z tunc nūquā detrahaf falci. ut hic. **Quādoqz** datur
ob aliā cām: z tunc bene detrahatur fal. ut. l. pe. C. eo. z
ista est uera z eā teneatis quā **Ol**. tenebat. z hoc dixi in
. d. l. qui pōcio. **Quero** qualiter dicit iputari. **Respon-**
deo dicitur iputari quādo falcidia detrahaf. nō impu-
tari itelligitur quādo falcidia nō strahitur. z istud col-
ligitur ex duabus glo. una est super uerbo iputari. alia
super uerbo nec in falci.

Si usufructus legatus sit

Si aliquod diuiduū sit legatum de ipso detrahaf falci.
nō de estimatiōe ipsius. s. i diuiduo utrūqz estimatur:
ut sciaf an falcidia locū habeat. **h. d. Nota** primo q
usufructus ē diuiduus z alie fuitutes i diuidue. **Itē** no-
ta q de diuiduis de ipsa re detrahaf falcidia. de indy-
uiduis de estimatiōe detrahatur falcidia. **Itē** nota q
oīa estimatur: ut sciaf an falci. debeat detrahi. **Cōp.**
de. l. stipulatiōes nō diuidūt. j. de h. bo. obli. **So.** oēs
fuitutes sunt i diuidue excepto usufructu: ut hic. z rō ē
qa usufructus tantā utilitatē affert i parte respectu par-
tis quantā i toto respectu totius. i alijs seruitutibus nō
est sic: ut pbat in. l. in executiōe. s. secūda spēs. j. de ver-
bo. obli. **Cōp.** de usu z habi. l. usus partis. **So.** glo.
q usufructus differt ab operis. sed i diuidua habentur
ut ope. **Cōp.** s. de ope. seruo. l. pe. **So.** ut in glo. et
bene **Cōp.** de ope. l. i. si aī. **So.** ut in glo. **Cōp.** de
. l. i stipulatiōibus. s. oparū. j. de h. bo. obli. **So.** ut i glo.
Cōp. hic q usufru. dz estimari. qro qliter fiet estima-
tio. **Et** dicit glo. q ex q̄litate rerū zc. ut i glo. **Similem**
glo. habes in. l. unū. s. de usufru. **Sz** si hoc est q estima-
tio debet fieri hoc mō erit dare q si pprietas ualeat q̄r-
tā q tunc nō detrahaf falcidia. **Et** glo. dicit fateor con-
trariū. z est ter. in. l. oīum. s. de usufru. accref. **Alte-**
rius **Dy**. itelligit istā glo. qn̄ solus usufru. est relictus
z nulla alia res. **Sed** si ponemus usufructū z alia le-
gata esse relicta: tūc eē pōt q detrahaf fal. lz ualet p-
prietas q̄rtā. **Sed** op. q id qd est sine utilitate nō cō-
putaf in quartā: ut. j. e. l. i q̄rtā. **So.** ut glo. qa illud qd
est sine utilitate uel spe illud i quartā nō cōputaf: ut. l.
in quarta. j. e. s. hoc ē certū q extinguit usufructū lz de
se nō fit. **Cōp.** hic q debēt oīa legata estimari. qro
qd ad ppositū posito q sciaf quātū est in legatis quō
poterit sciri q sunt i hereditate. p̄bato q sunt in legato.
Nō ergo sequif si tantū est z nō plus. **Dic** q de hoc est
glo. in. l. cū de lege. s. de proba. **Et** ista lex pōt induci
an ex legato ope cōstituat ius in re. **Et** hic ter. uidef q
nō. **Utrū** opera sit idē qd ius. **Glo.** tāgit i. l. i. s. d. usu-

fru. le. z de ope. seruo. l. ij. uidef contradicere q sit ius
dicā in. l. ij. s. de usufru. lega.

Si quis creditori. Si debitor le-
representacionis cōmodū defalcatur. **h. d.**

Si legatarius. Heres errās repetit a
legatario ultra q̄ hz se
cū dū. l. falci. qro que actio ē ista. z dicit glo. q est cōdi-
tio idebiti. z istud ē uerū qn̄ heres tradidit ut suā. s. he-
redis. secus si ut suā. s. legatarij. qa tūc nō trāstulit do-
miniū: ut. l. iij. s. subtilius. s. de cōdi. ob cau. **Itē** tunc
p rei uen. possum petere. hoc mō itelligit **Ia**. de are.
Cōp. C. de iur. z fac. igno. l. cuz testm. z. s. de iurifdi.
om. iudi. l. si p errorē. **So.** ut i glo. z bene tene mēti.

Interdum omnino. Quādo alia
legata debe-
antur ex substitutiōe cōditiōis euētū legata prima pre-
stantur cautione recepta. hoc dicit.

Id quod ex substitutione.

Bona q ad heredē pueniūt ex substitutiōe vulgari cō-
tribuuntur cū herede ex institutiōe. **Idē** in legatis nisi
sint noiātim relicta. **Cōp.** s. de le. i. l. lz. **So.** hic dixit
tantū uel equialēs. iō ab alio nō debetur. z uide glo.
que icipit ut ipse. **Sz** itelligo q statim quādo eū nomia
uit ab eo tātū uidef relinquere: ut. l. si plures. s. d. le. iij.

Si coheredis mei. Si portio gra-
uata accrescit
nō grauata p ius accrescēdi nō est locus cōtributioni.
hoc dicit. **Cōp.** de. l. si alterutro. j. eo. **So.** itellige hic
ter. fm illū qui suppleaf ex ista distinctiōe. s. glo. tangit
hoc. j. e. l. q si alterutro. z ibi dicā. **Cōp.** C. de leg. l. i.
So. id qd facit princeps hz uim legis. s. alius. s. iustitia/
n° rescripsit cōtra eū qa isti iurifcōsulti mādato iustitia
ni fecerūt: ut. l. ij. s. merito. C. de ueteri iur. enucl.
Ex. s. sequenti.

Si ciuitas uniu duas uillas quarū una erat pinguis
alia erat grauata an creditores possint uenire cōtra bo-
na omnium: ibi. **Sed** formo.

Si coheredem meum.

Si por-
tio accedit portiōi postquā legata ceperunt deberi ab
utroqz coherede nō est locus cōtributioni. **h. d. Cōp.**
de eo qd uidistis no. s. s. pxi. z. s. id qd ex substitutiōe.
So. hic ceperūt a coherede deberi. z iō nō fit cōputa-
tio. in. s. proxi. nō ceperūt deberi. satis cogitauif si pos-
sem istos casus aptaf ad aliā materiā z nō potui. **Sz**
formo unā. q. **Liuitas** pufina uniuuit duas uillas simul
z una erat multū grauata debitis. alia erat multū pin-
guis. qro an creditores possint uenif ptra bona oīuz.
Ad dices q ista unio pōt fieri trib' modis. **Uno** mō
pone noiā q una uocaf. a. z alia. b. z tūc pōt itelligi q
. a. uniaf cū. b. z. b. cū. a. uel vtraqz simul. z ē dñia i hoc
z isti modi pbat i corpore: ut iudi. sine quoquo sus-
fra. s. illō. z. s. hoc aut. z plene. C. de metropol. l. i. li. xi.
z plenius eē ne se. va. c. i. **Posses** tu dicere. casus ē hic
cū accedat grauata non grauata: ut in. s. si coheredis.
Alius dicit q nō hz locū cōtributio: qa iā iccepit debe-
ri: ut i. s. si coheredē. **Sz** nullus bñ dicit qa illa iura ha-
bēt locū i legatis z vltimis uolūtātib': qa in alijs semp
fit cōtributio oīum si ad pauperē uadāt diuitie unde-
cūqz: ut. l. q dotis. s. so. ma. z. l. si. s. finaūr dubius. C.
de iure deli. **Sz** ad ppositū qn̄ unif grauata nō graua-
te: qa ista unio fit a superiori de necessitate crederē q nō
grauata posset ipetrare sepationē: ut. l. i. i. s. j. de sepa-
ra. i alijs oīibus credo q uilla locuplex nō teneaf ad d-
bita antiqua: qa uilla representat uicē persone: ut. l. mor-
tuo. j. de fideius. z. l. pponebaf. s. de iudicijs. z sic est
acsi n° homo ueniret ad istā ciuitatē: qa ad debita an-
tiqua nō teneret: ut. l. puidendū. C. de decu. z. l. i. C. vt
nullus ex uicarijs p alienis vicarijs dōbitis molestet. li.

De mor-
tis cā. **AD**
DE ut per
bal. confilio
ccccxxx. iij.
libro. z Ro.
cōfilio. lxxxv.
z. lxxxix.

q. Tenet by. ADDE q. idē sequitur Ro. confilio c. lxxv.

.xj. et hoc tenet By. in l. incola. j. ad municipa: **Sin annos.** Dicemus plene de ista materia in l. ticio. j. eo.

Id quod. C. Op. et uidet q. istud qd heredi debet detrahatur: ut l. stichu. §. in alieno. j. de so. So. si habes hereditari. stat. pprie si habes heredi. l. iure hereditario.

Ex. §. sequenti.

Can heres possit plus expendere i monumento q. testator iusserit. et an q. alius expedit i monumento possit ab herede repetere. et an expesa monumenti detrahatur ut es alienu. et an falcidia detrahatur de ipesa monumenti.

De impensa. Impesa monumenti et funeris necessaria facta ab herede detrahatur: ut es alienu. Item pecunia legata ad monumentu defalcatur nisi q. tenus sit necessariu. h. d. Diuiditur in duas ptes. Primo loquitur de impesa facta ab herede. Secundo de pecunia legata alteri ad faciendum monumentu. secunda ibi: iccirco. Itē prima subdividit i duas ptes: q. primo ponit dictu sabinu. secundo dicitur marcelli. C. Op. et uidet q. marcellus corrigit sabinu. sed dicit q. sabinus loquitur i monumento necessario. marcellus i no necessario: ut appet p. l. nec aplius. C. Op. de. l. cu testō. j. de hb. signi. Glo. dicit hic expedit minus. ibi plus. Sz qd ad factu an heres possit plus expedere q. testator iusserit. Et dicit q. pot i preiudiciu ipsi heredis no legatarioru. de hoc hic loquitur. C. Alteri op. de. l. hereditas. §. i. s. de peti. here. Glo. ibi et hic se iuoluit: sed trussa est: q. hic q. ritur an oducaat ut es alienu et an detrahatur fal. ibi q. ritur utru alius ipediens possit ab herede repetere. nil ergo illud cu isto. Ad ppositu breuiter no istud declaro ista materia per. q. et primo q. ro quatu heres pot soluere i monumento in preiudiciu sui. Et dicit quatu vult testator. vñ minus et no plus pot: ut l. cu testō. j. de hb. fig. sz si min dixit q. deberet tuc equu expedar: ut l. at si quis. §. equu. s. de religi.

Quero an qd alius expedit in monumento possit ab herede repetere. Et dicit aut expedit plus q. testator vult et no repetit: ut l. q. aliena. §. i. s. de nego. gest. aut tantu quantu dixit testator expedit: et tuc aut vult repetere ac. neg. gest. et pot: ut l. hereditas. §. i. s. de peti. heredi. Aut vult ac. funeraria repetere: et tuc no. nec illud quod est equu no tantu qd testator iussit: ut l. at si quis. §. equu. s. de reli. et eo casu quo totu repetit e ueru. nisi heres potuisset falcidia detrahere: q. tantu repetit.

Quero an expesa monumenti detrahatur ut es alienuz. Et dicit aut est necessaria respectu funeris et ut es alienu detrahatur: ut s. in prin. Aut no est necessaria: et tunc no detrahatur ut es alienu: ut in s. marcellus. **Quero** an falcidia detrahatur de ipesa monumenti. Et dicit aut sunt legata ad monumentu necessariu et no detrahatur: ut in prin. §. Si sint legata ad monumentum uoluntariu defalcabitur: ut alia legata: ut hic.

Heres institutus. Heres acquirat ex sui puidetia uel alterius stultitia no computat i bonis. h. d. tene meti ista lege p ea facit. l. ueditor ex hereditate circa mediu. s. de here. uel ac. ve.

Item si reipublice. Dicit By. iste casus no repetitur alibi.

Ex. l. sequenti.

Can si mihi debetur res ex contractu sub conditioe eueniente conditioe mutetur dominium.

Quando legato. Pot quis cam dñij no mutare ca noua extrinsecus supueniente. h. d. C. Op. et uidetur q. imo qd dicatur dñs ex utraqz ca: vt. l. iij. §. ex plurimis. j. de acqui. pos. So. ibi possessio pot haberi ex plurib. casis dñij no. C. Op. de. l. i. numeratiob. j. de so. So. ibi loquit i pluribus casis concurrētibz in

idē tempus. hici diuersis tempibus: ut no. in. d. §. ex plurimis. C. Op. de acqui. pos. l. qd meo. So. pot ex ca extrinsecus ueniente: ut hic. C. Op. de. l. cu res. s. de ac. emp. So. ut glo. et bene. C. Op. de. l. huiusmodi. §. stichuz. circa fi. s. de leg. i. So. ibi mutat casum in fi. et ista opi. tibi reprobauit ibi. dicit breuiter ut ibi dixi ista lex loquitur quando debet mihi res ex ultima uoluntate. **Quero** qd si debet mihi res ex contractu an existere conditioe mutet ca prioris dñij. Et uidet q. no: q. ex ultima uoluntate transit dñij ipso iure. sz i contractu no sine traditioe. in contrariu est scitas: q. ueniente conditioe mutato dñij et ex noua ca habeo: ut i glo. in. l. iij. §. ex plurimis. j. de acqui. pos. et casus e i. l. sub conditioe. j. de so. plene distigue: ut in. d. §. ex plurimis.

Erhis. No vitia res si uenit i eu casum i que no potuit ichoari si casus supuenies redit ad eundē effectū cu primo. h. d. C. Op. de. l. iter stipulatē. §. sacra. j. de h. ob. et l. uranius. j. de fideiuf. Breuiter casus supuenies redit ad eundē effectū cu pmo. hoc determinat By. in. c. actus legitimi e. de reg. iur. li. vi. **Quero** an rei dominiu habeat ex casis diuersis. Et uidet q. sic q. concurrunt i idē tempus: ut l. i. numeratiob. j. de solu. glo. determinat contrariu et male in. l. iij. §. ex plurimis. j. de acqui. pos. et ibi p. By. reprehenditur.

A. l. fal. eris. **Quero** quid vult dicere lex.

Bi. glo. ipse solus et. ista glo. reprehendit alio mo solus. l. deducit et. ut glo. q. ea reprehendit. Tertio mo legat ut ipse solus oducat que testator dānat et licet alij teneatur habet regressuz. C. Op. de. l. cu ab uno. §. de. le. ij. So. ibi spale fauore dotis. C. Op. et uidetur q. detrahatur de alijs coheredibus: ut l. si filia. §. pap. s. fa mi. her. Glo. dicit fateor q. ipse detrahatur a coheredibus: q. uidet esse grauatus liberare eos. Sz alij coheredes no faciunt mentionē de ere alieno: q. no ipsi sz alij sunt grauati. idē no. in. d. l. cu ab uno. Sz op. certu est q. oēs coheredes tenentur p hereditarijs portioibus et liberatio uidet eis legata a coherede. ergo appet q. coheredes capiunt liberationē iure plegati. Sz tuc arguo qd iure plegati capiunt no computat in qrtā: ut l. id aut. et l. qd aut. et l. in quartā. j. eo. Videt ergo q. oēs debet habere rōne eris alieni. nec legatarij possunt dice ali q. grauatus. Quid dicem. Nescio qd dicam nisi reduca me ad cautionē q. in casu qñ testator grauatur unu: vt soluat es alienu ex mēte testatoris q. alij no habet rōne eris alieni. ad hoc. j. e. l. cu quo.

Ex. l. sequenti.

Fructus an dicatur pars rei et an ptus ancille.

A. l. fal. placuit. Ista est singularis lex.

et h. d. Fructus pendentes dicuntur pars rei et re faciunt pcciosiorē. secus i partu existente i uentre. h. d. **Quero** q. fructus dicuntur pars rei. habes in. l. fructus pendentes. s. de rei ve. et l. fi. §. pe. j. q. i frau. credi. Itē nota q. no dicit partus pars rei: ut hic. et l. partu. j. de hb. sig. et l. res aliena. §. sceuola. j. de vsuca. C. Op. et videtur q. ptus pars rei dicat: ut l. i. §. ex hoc rescripto. s. de ve. ispi. So. illud e veru quatu ad illud edictu. se cus quo ad alia. C. Op. s. de le. ij. l. qd ex paphila. Bi. glo. aliud i emptione et aliud i herede. Nil e dicere. dicit q. ibi no e pcciosior ancilla ppter partu: sz carior emaf. nil eni adest ei ppter q. ipsa sit magis pcciosa q. partus no est eius pars. et id no e aliq. ps q. facit ea pcciosiorē. nec of pcciosior: sz ppter aliquā qlitatē ea emaf cariorē sz fundus e pcciosior i se. C. Op. de. l. q. i utero. s. de sta. bo. So. ut glo. quod tene meti.

Uod supra. Glo. ponit casum dupliciter. et de primo sum cōtentus et est iste casus o materia. §. quod vulgo. j. l. proxima.

b. C. Sui puidetia. ADDE inquantum aler. t. agit an acquiritur ex usufructu filium sint cōdicanda q. posui p. ip. in. l. cu o. j.

Fragmentary text from the right edge of the page, including words like "ad legem", "fructus", "ancilla", "partus", "pcciosior", "emaf", "fundus", "pcciosior", "utero", "sta. bo.", "glo.", "casum", "dupliciter", "primo", "sum", "cōtentus", "est", "iste", "casus", "o", "materia", "§.", "quod", "vulgo", "j.", "l.", "proxima".

A ratione.

Si seruus sub condi. Istud qd si extaret non estimaret heredi non imputat. alias secus est si est pemptu. h. d. C. Op. s. de nox. l. si heres. so. illud contingit propter dolum heredis. C. Op. j. e. l. si seruus. So. ut ibi qd concordat non discordat. C. Ultio iste. s. uidef facere contra duo mea dicta i materia de euictioibus. Dico qd in ultimis voluntatibus i legatis p aduentu conditionis non fingitur retro: ut. l. si matri. s. queadmodu. j. de ex. rei iudi. l. i. s. i. s. ad syll. hic uidef contra. Itē dico re perēpta nō hz locū fictio: ut retro fingat: ut. l. hac scriptura. s. ad. l. acquil. z. l. uli. C. d. sen. pas. z. ibi doc. no. hic dicit cōtrariū. Sed ad cōtraria respōdeo qd hic nō fingitur retro. Sed rō ē qd si res esset hodie nō estimaretur: ut. j. e. l. s. si seruus.

Imperator marcus. Ex facto qd trahit originē testatore uiuente nō cōputatur in quartā. h. d. cum. s. sequenti.

Si seruus testamento. Istud peremptu nō estimat qd si extaret nō estimaret. h. d. In tex. ibi necaret. q post aditā hereditatē ultio supplicio subiiciatur. C. Op. qd quid perit morte: pit heredi: ut. l. in rōne. in prin. j. e. Glo. huius cōtrarij timore vult dicere qd cōcordat cū illa. z. iō lege iterrogatiue istū tex. z. uide istā glo. q incipit cū adit hereditas zc. Dy. repre hēdit istā glo. z. dicit qd istud est cōtra casum. l. eris alie ni. j. e. Itē in. s. i. s. e. l. loquit qd cōditio extiterit: z. tūc nullo mō estimat. sed quādo deficit cōditio tūc estimatio fieret si uiuere. z. hoc vult tex. z. iō puto uerum dicere. Dy.

Ex. s. sequenti.

Et an heres nō cōficiēs inuētariū teneat ad solida legata z. priuē fal. ibi. Sed cōtra. Et an iuentariū pupilli pfit substituto: ibi. Uenio. Et an si pupillus nō fecit inuētariū substitutus sic possit strahere integrā falcidiā: ibi. Quero. Et an cū substitutus facit iuentariū dbeat i illo ponere bona q erāt tēpore mortis defuncti uel pupilli: ibi. Quero qd. Et an cū institutus i primo gradu fecit inuētariū postea p restitutionē abstinuit uel repudiavit an iuentariū pfiat substituto vulgariter: ibi. Uterius. Et an cū institus sub cōditioe pēdēte cōditioe petit fm tabulas z. facit inuētariū si postea extat cōditio pfit iuentariū: ibi. Quero. Et an cū tutor facit iuentariū pro pupillo illud sufficiat: ibi. Quero tutor. Et an iuentariū heredis pfit si deicommissario: ibi. Quero si heres. Et an fideicommissario possit ex psona sua facere inuentarium: ibi. Quero.

Quod uulgo dicitur itab.

Iste. s. ex difficilis z. iuuenis horribilis z. sequēs uide tur horribilior: z. breuiter. h. d. In testamento patris et filij una falcidia locū hz z. legatorū z. bonoz fit cōtributio z. in detrahēda falcidia tēpus mortis patris ispicif z. bonorū augmētū uel diminutio post cōtingēs nō pdest nec nocet legatarijs. h. d. Diuidit i qttuor partes s. Dy. pmo ponitur vulgaris regula usqz ibi: quāuis. Ibi ponit pms effectus regule usqz ibi: fm q. Ibi ponit secū dus effectus regule z. eius exēpluz usqz ibi: nec adire. Ibi rñdef tacite obiectioi usqz ad. s. si filio. Ibi i tex. pstat noie legati ibi: patrimoi: qd illud habz locū ipecto tpe pnti nō augmēto uel diminutioe post cōtingēte. Itē ibi sub cōditioe si casus pupillaris substitutiois euenerit. Itē ibi intelligitur. z. iō cū uideant vno testō relicta tēpus mortis patris ispicif nō augmētum uel diminutio postea cōtingēs. C. Nota qd iste substitutus d. z. legata q a pupillo ceperūt deberi: ut es alienuz. Itē nota qd ispicif tps mortis patris nō augmētū con-

tingēs uel diminutio. C. Op. ad pma partē: qd patris z. filij diuerse sunt hereditates: ut insti. de vul. substi. s. igif. z. s. s. vul. z. pup. l. ij. s. si prius. s. si plures sunt hereditates. ergo plures falcidie: ut. l. i. i. singulis. j. e. Glo. rñdet i positioe casus: quia hz plures sint hereditates. vñ ē testamētū: ut. l. pns z. filij. s. de vul. z. pup. S. i. in stat qd istud nō uidef bñ dictū cū debem⁹ ispicere magis hratē hereditatis q unū testm: ut. d. l. in singulis. Rñdeo ideo hec ratio pluralitatis hereditatis nō ispt cif: qd testator oēs istos mixtim in unū testm cōsiderauit cū mixtio fit secuta hz locū ptributio. S. si qd istoz deficeret qd mixtim nō cōsiderauit uel qd non fit facta mixtio: tūc ispicitur plures hereditates: ut i sequēti cōtrario uidebitis. C. Op. s. l. pri. ubi nō fit contributio bonorū pns z. filij. Rñdeo ibi testator substituit exheredato. hic filio istituto. uide rōne: qd quādo filio exheredato substituit nō vult qd misceatur bona filij cū bonis pns. iō sunt due hereditates cū hic pater nō cōsiderauit qd mixtio fieret. S. cōtra istud uidebit. j. e. l. in fi. Rñdeo z. dico qd hac. l. s. si. testator voluit relinquere legata ab istituto z. substituto. z. iō appet qd cōsiderauit cōtributioe z. respexit istud quo erit heres filij sui. sed. s. l. pri. nō relinquit legata i secūdis tabulis. z. iō testator nō habuit respectū ad tps quo bona cōmiscens. i. duobus ergo casibus testator cōsiderauit. Primus casus ē qd istituit filiu. secū dus ē qd nō istituit: s. i. substitutioe reliqt legata: ut hac. l. i. fi. C. Op. de. l. si filij q patri. s. de vul. z. pup. So. ibi nō adiuit filius pns hereditatē. Rō qd nō ē facta cōtributio: qd bona nō sunt mixta seu vnita. iō ibi sunt due hereditates. hic hō filij extitit heres pns z. adiuit z. bona sunt cōmixta. C. Uēio ad sam ptē z. op. glo. qd tex. sibi met cōtradicat. dicit lex qd est ut es alienū z. postea fit cōtributio. Contra qd es alienū ante oia deducit: ut. l. irritū. z. l. i. iponedā. C. e. ti. z. s. e. l. i. i. fi. So. glo. dupliciter z. uide istā glo. q incipit. S. uidef heclra. z. pma so. glo. ē. z. dicit qd tūc habet loco eris alieni qd legata oia possunt solui. bōa so. est. s. uidef modici effectus: qd fm hoc ē idē qd i oibus alijs legatis qd legata respectu ipsius heredis debent ut es alienū: ut. l. i. C. de bo. auc. iudi. pos. Dy. uidetur aliter sol. z. fatef qd ab ipso istituto debet ut es alienū. s. a filio debet ut legatū. S. qd ex psona filij detrahif falcidia. iō fit cōtributio z. ex eo detrahif falcidia. S. hoc nō est uerū: qd si ex psona filij straheret falcidia detineret: ut ipse filius. qd nō ē uerū: ut hic. itē filius nō cōtribueret cū legatis substituti z. sic nec substitutus qd ē falcidie: ut h. d. C. Op. j. pri. s. videbitis. j. in h. itaqz rñtas. z. qd substitutus ex psona sua strahit: aduerte z. dicit qd Dy. bñ dicit qd ex psona pupilli dō heres detrahere fal. qd pupillo erat cōditionalis. qd si ueniret cōditio pupillaris substitutiois deberet posse diminui: ut. l. i. s. l. terdū. s. de vul. z. pup. z. hz ista cōditio posset in pupillo existere. tū ē ex psona pupilli. sic dicimus i. l. hereditatis. j. qui. ex cau. in pos. ea. z. l. i. C. ut ac. ab here. Nota tex. q. e. j. s. pri. qd dicit qd ex psona sua detrahif ē uerū nisi i legatis relictis a pupillo: qd tūc ex psona pupilli. z. sic mixtim: ut ibi dicā statim. C. Op. de. l. i. s. i. pperator. s. de le. i. ubi dicit qd qd sunt relicta alia legata a substituto ea qd sūt relicta ab istituto nō uide tur dberi a substituto. hic aut dō cōtrariū. So. Dy. duobus modis z. qd i bet ē h. a. ibi loquit qd relinqtur eidem. hic qd diuersis psonis. Uel aliter ibi i vulgari substitutioe loqtur i quo casu nō ceperūt dberi ab istituto. h. hō loqtur i pupillari substitutioe quo casu ceperūt dberi ab istituto. ideo substitutus d. z. C. Op. de. l. si fundus sub cōditioe. s. si pater. s. de le. i. ubi nō icipiūt deberi a substituto. So. Dy. qd nō ceperūt dberi a substituto pupillariter post quā ceperūt ab istituto. So. Dy. intelligif qd nō ceperūt deberi a substituto tāquā a se. s. tāquā a psona istituti sic. C. Op. j. proxi. s. vbi nō fit cōtributio. So. ibi etāt plures substituti hic vñ. z. ibi uidebitis. C. Op. j.

tt ij

Legata fo- lida. ADDE fm bal. in. l. filiu que ba- bent que re- fert hic alex- hoc esse ver- nisi legatarij cōstitant q- heres nō oc- cultavit bōa fm q- habet i. s. sancim^o in auct. de he- redi. z fal. ad q- uide q- cō- suluit idem bal. consilio .ccxliij. li. bro. Et q- p- sumpt. iur. z de iur. ad- mittatur p- sumptio i cō- trarium vo- luit idēz bal. consilio. liij. primo libro. b Quero heres. AD- DE ultra a- lex. i. bac. q. ang. consilio .xxxj. z iquā- tū alex. pōit quinqz opi- an filius de restituendo grauatuz d- trahat duas quartas ad- de uide dūm Aldra. cōsi. .ccxli. pe. de anch. cōsilio .xxvi. pau. d- ca. cōsi. xcij. z. ccl. ang. cō- silio. cl. z se- quēti z cōsi. .ccxv. bal. cō- silio. cx. z cō- si. clxxxij. pmo lib. in- quātū etiam alex. uiderur trāsire cum opi. q- ascen- dētes nō de- trahit duas quartas, cuz sint rogati restituere die q- Ro. cōsi- lio. clxxx. z ibi segtur opi. canonī. Ray. quā etiā sequit pau. d- ca. consilio .ccclij. i. fi.

.e. l. s. questū. So. hic loqtur de cōtributiōe fienda de relictis a substituto i primis tabu. z de relictis ab istiru to i secundis. s. questū. loquit d cōtributiōe nō fiēda de relictis a substituto i pms tab. z de relictis ab eodē i se cūdis tabulis. z ibi uidebitis rōnē. C Venio ad tertiaz prem in n. fm que. op. z uidef q- noceat diminutio po stea cōtingēs: ut. l. i. rōne. s. diligēter. j. e. Breuiter ibi cōtingit diminutio circa re legatā. hic circa alias res he reditarias. uel si uelis dicere q- hic nō sit diminutio re- spectu quote sed respectu quāritatis: ut iste fundus est mihi legatus z tres ptes sunt diminute: tūc de alia que remāsit tāta habebūt legatarij mō quāā pmo habuiss- sent. C Alterius op. s. e. l. s. i. p. e. r. o. z. s. cū quidam. So. hic loquit de diminutiōe q- cōtingit post mortē de functi nec habuit originē i uita defuncti: ut i cōtrario. C Circa hoc opp. de. l. z si. cōtra. s. de vul. z pup. z. l. ab exheredati. s. d. le. i. z. l. plautius. s. ti. i. So. ibi dimi- nutio fit p legis dispositiōe q- dispositio legis emana uit ppter factū defuncti q- exheredauit quez nō debuit uel pterijt: hic post mortē cōtingit diminutio. C Alte rius op. z uidef q- augmētū post cōtingēs profit lega- tarijs: ut. l. in lege fal. placuit. s. eo. So. ibi lz nō habue rit originē i uita defuncti. hic nō. C Sz cōtra hoc op. de. l. serui q apud hostes. j. e. So. lz nō habuerit ibi ori- ginē i uita defuncti tū fingit habē post fictionē postij- minij. iō pdest legatarijs. C Op. s. e. i. prin. z. j. e. l. nō est nouū. z. l. ex affe. ubi si legatarius repudiat prodest alijs legatarijs. Rūdeo pmo q- legatario repudiāte nil accrescit hereditati: sz declaraf nil diminutū esse. uel ali- ter legatario repudiāte fingit retro: ut. l. serui filij. s. i. s. de le. i. z. l. quidā. s. de re. du. merito cū fingit retro zc. ut dixi. s. in pri. cōtrario. C Cōtra istud op. ulterio^r de. l. qd de bonis. s. fructus. j. e. z. l. in lege falcidia nō habet. z. l. paulus. ij. rīso. ubi fructus postea pcepti p- sunt legatarijs. So. ibi loquit de augmēto qd obuenerit ex ipsa re legata. hic loquit de augmēto extrinsecus obueniēte. C Ultio op. de. l. cū quo. i. prin. j. e. Breuiter rūdeo ibi nō cōtingit augmētū circa res heredita- rias: sed circa bona debitorū hereditariā: rōnē ibi ui- debitis. C Venio ad ultimā ptē q- est subtilis z utilis. dic q- pstatur ultra qdrantē z ultra primonij uires. Cō- tra. j. ad treb. l. i. s. is q. ubi etiā in testō mltis nō debē tur ultra uires primonij. Rūdet glo. q- debētur ultra uires patrimonij z ultra dodrantē. z uide glo. q- incipit bñ dixit zc. Ego itelligo istā glo. sic q- nō debet ultra patrimonij qd testator reliqt tpe mortis sue. nā licz sit ultra patrimonij qd reliqt pupillis nō curo: qa tāquaz es alienū soluit z sic pupillus tenebat ad solida legata z iste substitutus tenet excepta falci. ad tps mortis re- lata. C Op. de. l. q- doris. s. so. ma. z. l. si testō. C. d. iur. deli. So. aliud ē i creditoribus qb^o qz tenet insolidū. sz legatarijs ultra uires patrimonij nō. Sz cōtra hoc op. i auct. de here. z fal. s. si nō fecerit. posito. C. e. auct. sz cū testator. So. illud ē uerū hodie qū heres nō fecit inuētariū: qa tūc ad solida legata tenet. b. d. glo. z bñ. Sz Ray. scribit hic unā mirabilē opi. z dicit q- fuit opi. Guil. de cu. z dicit q- heres p nō factā cōfectionez inuentarij p dit falci. nō q- ultra uires patrimonij tenea tur: ut pbat tex. nā fuit iductū inuētariū: ut heres pos- set fal. detrabere ut i corpore d- here. z fal. sup rubrica. Si igit nō facit puef fal. Breterea q- nō implet uolūtātē defuncti nō puaf bonis suis sz hereditate sic: ut in cor- po. de here. z fal. s. si qz aut nō iplēs. multo magis iste q- nō facit inuētariū nō priuaf suis bonis: sz falci. Istō dictū Ray. legēdo pisis tenebat. Ego dico cōtrarium qa. s. si nō fecerit. dicit cōplebit legata z fideicomis- sa. z tex. i auct. sz cū testator. dicit q- solida legata presta bit. ipe rūdet usqz ad uires patrimonij. Sz pbo p rōnē urgentē. Tex. i auct. de here. z fal. s. sancimus. psumit herede subtrahere bona. z iō nō hz falcidiaz: qa bona sunt sufficiētia legatis. ergo ex delicto suo heres ex pre-

sumptiōe iuris tenet ad solida^a legata. Ad primā rōnē rūdeo uerū ē q- inuētariū est inductuz: ut habeat falcid- iā. tū si nō fecit inuētariū ppter hoc nō tenet ad soli- da legata. imo hoc ē ppter id qa psumit q- subtrahit. Ad auct. hoc apli^o. z. s. si qz aut nō iplēs. rūdeo q- nō est illa psumptio q- subtrahit. z iō soluz falci. priuatur. C Alteri^o op. C. de iur. deli. l. fi. s. in cōputatiōe. z. s. finautē legatarij. z ibi de bonis hereditarijs. hic de bo- nis suis. So. ibi heres fecit inuētariū. hic loquit de eo qui inuētariū nō fecit. z iō ibi ad solida legata nō tene- tur. C Venio ad. q. z pmo q- rō circa istū. s. qd si pupil- lus fecit inuētariū an substituto hoc sufficiat si ipse in- uētariū nō fecit. Breuiter nō insisto credo q- debeat ali- uentariū substitutus facere. alias teneat ad solida le- gata. z ratio qre fit inuētariū ē ne heres subtrahat bōa de qbus debet solui legatarijs: ut i. s. sancim^o. i. corpo. eo mō pupillus posuit bona p- ris z testatoris non bo- na sua: sz qa substitutus tenet soluere de bonis ipsi^o pu- pilli si bona testatoris nō sufficiūt. iō qa nō posset sub- trahere here. de bonis pupilli eget nouo inuentario. Quero qd si pupillus nō fecit inuētariū: substitut^o fe- cit. an detrahat itegrā falci. Et breuiter rūdeo si pupil- lus nō fecit inuētariū poterit petere restitutionē: ut in auct. e. s. pupillus. eodē mō substitut^o ex psona pupilli pōt petere restitutionē: ut inuētariū faciat: ut. l. nō solu- s. de i. re. resti. Sz si omitteret ex psona pupilli z face- ret ex psona sua: tūc legata relicta a pupillo itegra de- bētur qa nō est factū inuētariū. tū ex psona sua qa fecit inuētariū detrabet falci. z istud qd soluit primo legata rijs pupilli nō nocet legatarijs qb^o d- ex substitutione: qa ppter delictū suū cōtingit z post mortē testatoris: ut in. s. z hoc dicim^o i. corpo. e. z. j. e. l. i. rōne. in prin. z. l. q- rōne. s. interdū. Quero qū substitut^o facit inuēta- riū q- bōa ponet. uel q- erāt tpe mortis testatoris uel pu- pilli. Et uidef q- tpe mortis testatoris ispicit p hūc. s. Sz credo quātū ad legatarios pupilli sufficeret. sz non quātū ad creditores pupilli. Et iō dico q- oia bona d- z ponere: qa si vnū relinqret qd nō poneret tota falcidia puaret fm quosdā: ut i auct. e. s. sancim^o. ergo zc. lz de iure. C. aliud esset: ut. l. fi. s. illo. C. de iure deli. qd quali- ter fit dicemus. j. e. l. paulus. i. prin. C Alteri^o q- rō istitu- tus i pmo gradu fecit inuētariū. postea p restitutionem abstinuit uel repudiavit an illud inuētariū pfaciat sub- stituto vulgariter. Et uidef q- sic: qa qcquid iterim fe- cit hz ratū: ut. l. iterdū. C. de in. re. resti. z. l. quotiēs. C. de acquir. here. Breuiter dubito i isto passu: qa oia q- sunt facta ab instituto sunt rata uerū ē facta circa here- ditatē nō circa se. l. psonā suā: qa istud beneficiū rescin- dit. sz ille. ll. loquunt qū sunt iualida ea q- facit circa ali- os nō circa se. z iō qa nō suz bñ clarus sub dūbo relin- quo. Quero aliqz istitut^o sub cōditiōe pēdēte condi- tiōe petit bonorū pos. sz tab. z facit inuētariū an sibi suf- ficiat si postea extat pditio. Et dico q- sic: qa illa bono- rū possessio quā petit fm tab. cōuertit i legitimā adie- ctionē extitēte cōditiōe: ut. l. ij. s. si sub cōditiōe. j. d. bo. pos. fm ta. Quero tutor fecit inuētariū p pupillo uel cura. datus bonis fm q- tenet ex forma. l. ij. j. d. cur. bo. dā. utrū pfit pupillo: ut uideaf heres cū bñficio inuen- tarij. Credo q- nō. z rō ē ppter solēnitatē qa alia solēni- tas reqreref i cōfectione inuētarij ab herede q- illa q- req- rit i cōfectione inuētarij a tutore. Solēnitās inuētarij ab herede ponit i. l. sancim^o. C. de iur. deli. cōiuncta auct. sz cū testator. C. e. merito sibi nō pdest inuētariū tuto- ris cū nō habeat illas solēnitates. Quero heres facit inuētariū z postea restituit uniuersali fideicomissario he- reditatē. Et ista. q. fuit tacta p do. Vāber. d- rāponib^o. Ja. de bel. ponit istā. q. in auct. e. s. si uero non fecerit. Ray. ponit istā hic lz non faciat mētionē de illis. Bre- uiter bñficiū inuentarij hz heres: ut heres. z habet illud bñficiū ex sua puisione z non uenit i sua hereditate. sz illa q- heres habet ex sua puisione non trāseunt i fidei-

commissariū facta restitutiōe p trebel. s; ē opus noua ces-
sione: ut. l. si heres pecuniā. j. ad trebel. l. heres a debito
re. in prin. j. de fideicō. et sic bñficiū iuentarij nō trāsit i
fideicōmissarij nisi cedat ab herede fideicōmissario.
Hoc ēt ponit i Spe. de instru. edi. §. dicto. §. qd si he-
res. S; dices tu ad qd pdest istud si cedat. Dico qd si
cedat istud ius pdest sibi ppter creditores ne isolidū
creditorib; teneat. et ēt ppter fal. i qbus casib; pōt de-
trahi: ut. l. lex falciā. §. nūquā. j. e. ti. ¶ Quero si he-
res nō fecit inuētariū an vniuersalis fideicōmissari; pōt
sit ex sua psona facef. Hoc dicit qd sic ex egrate qa ha-
bet loco heredis: ut. l. fili. §. i. s. qd cuz eo. et j. ti. ij. l. si
postulāre. h. d. Ja. de bel. i corpo. e. §. sancim. et tūgit
Spe. in. d. ti. de instru. edi. §. dicto. §. qd si heres nō fe-
cit. Sed ego dico sic qd hereditatis restitutiō pōt fieri
incōtinēti: et tūc fateor qd fideicōmissarij pōt facefere i-
uētariū: qa heres poterat iure hereditario facefere. ergo
i fideicōmissariū p trebel. trāsbibit: ut. l. i. post pri. ad trebel.
Si nō hereditas nō est restituta incōtinēti: s; tps facien-
di inuētariū trāsbibit: et tūc ex psona heredis nō pōt.
S; puto qd ex psona sua possit facefere fideicōmissarij p
rōnē datā p alios doc. et p aliā rōnē qa inuētariū ē i du-
ctū: ut fiat ne heres habeat necesse petere tps delibera-
di: ut. l. sancim. §. finaut dubi. C. de iur. deli. sed ista
dliberatio ita cadit i fideicōmissariū put i heredes: qa
pōt pati dānū: ut. l. i. §. i. d. iur. deli. cū sua glo. ergo ap-
paret qd istud bñficiū p̄sulit fideicōmissario: ut heredi.
et est expressum. insti. d. fideicō. li. §. si qd una. et no. j. ad
trebel. l. i. §. si is in glo. i vbo puenit. secus i herede. lega-
tarij aut h; necesse facefere qa sentit cōmodū. S; unū
fateor qd fideicōmissarij nō teneat isolidū qa inuē-
tariū fecit heres q nō fecit isolidū teneat ppter debi-
tū suū: ut hic et dicimus i corpo. d. here. et fal. ¶ Alti-
mo moueo unū dubiū. d; in isto. §. qd bona patris et filij q
erāt tpe mortis cōtribuunt. S; quō ē possibile qd iste fi-
lius haberet aliqua bona cū qequid h; p̄i querit. Bre-
uiter potes itelligere qd iste tex. pōt itelligi qd hic filius
erat miles et pupillus qd esse pōt: ut. l. vlti. C. d. test. mi.
et l. sed et si milites. §. finaut. s. d. ex cu. tu. et iō pōt habef
peculia castrētia. hodie cōstat qd pōt h; aduētita.

Si filio suo. Ad euidētiā scias qd in toto
isto libro nec forte i toto cor-
pore iuris est difficilior tex. et iō legā tex. huius. §. p pti-
culas apostillādo. et breuiter. h. d. p pte institutus i se-
cūdis tab. solus grauat ex sua psona dūtaxat. coheres
nō q cōtributiōe facta repit eē grauatus ex sua ac pu-
pilli psona fal. psequit. h. d. Diuidit i duas ptes. Pri-
mo loquit de eo q est grauatus ex sua psona tū. Se-
cūdo loquit de eo q est grauatus mixtim ex psona sua
et psona pupilli. fa ibi: qd tū dicimus. Itē sub diuidit
pma i q̄tuor: qa pmo ponit qd. fo allegatio p una par-
te. tertio solutio qōnis. q̄to rō solutionis. fa ibi: et faci-
le. tertia ibi: sed verior. q̄ta ibi: ut enī. Itē fa ps sub di-
uidit in qnq; p̄tulas. Primo ponit qd. fo allegatio
cōtra substitutū. tertio allegatio p substituto. q̄to solu-
tio qōnis. q̄to determinat unā q̄stionē circa p̄dicta.
secūda ibi: at quin. tertia ibi: rursus. q̄ta ibi: itaq; qn-
ta ibi: huic cōsequēs. Et continuat iste. §. ad supiorē:
qa. s. loquit qn unus est institutus et vnus substitutus.
hic qn pupillus est institutus et plures sunt substituti.
In tex. ibi onerauerit ultra dodrātē portiois sibi cōtin-
gētis. By. et ibi: et facile allegatio pro una pte. In tex.
ibi. fal. locus: qa cōtributiōe facta legata nō excedunt
q̄drātē totius assis. Itē ibi aliter substitutū. s. grauatū
ibi: s; verior solutio qōnis. Itē ibi p̄ris extitisset ab ini-
tū et iure directo: ibi ut enī rō solutiōis. Itē ibi uim ca-
piūt. dic quo ad solēnitatē. Itē ibi et formā quo ad or-
dinē. Itē ibi et origine quo ad sba uel quo ad substitu-
tū. Itē ibi oneratus et cōsideratis relictis legatis a se in
tab. pupillaribus. Itē ibi oibus. s. legatis relictis a pu-
pillo et substituto et mixtis. Itē ibi at qn allegatio con-

tra substitutū. Itē rursus allegatio p substituto. Item
ibi: itaq; solutio q̄stionis. Itē ibi oneratus: ut i primo
casu. Itē ibi q̄rtā ex sua psona. Itē ibi non ē oneratus:
ut i secūdo casu. Itē si substitutus ut s̄sideret quartā.
Itē ibi p̄fusiōe. i. ppter cōtributiōe legator; relicto
rū a pupillo et a se et sic ex vtraq; psona simul iucta fal.
retinebit. Dicit hic qd i psona instituti nō habeat lo-
cū falciā: tū h; locū i psona substituti. cōtra. s. e. l. §.
qd vulgo. So. ibi fuit vnus substitutus. hic duo. S; cō-
tra hoc facit. j. co. l. pater filiaz. §. fi. Sol. ibi qn plures
substituunt. iura cōtraria loquunt qn vnus pluribus
substituif. Dicit hic ut enī opes et. C. Op. et uidet qd
pupillaris substitutiō possit h; effectū iur̄ paterno: ut
l. et si cōtra. s. de vul. et pup. So. ibi nō tollit paterna d
iure ciuili. sed de iure p̄torio. iō pōt tū pupillaris rema-
nere. C. Op. qd uarietas euitet: ut. l. ticia si nupserit. s.
ti. i. So. ibi. ex uarietate resultat cōtrarietas se ipediēs.
hic nō se ipedit: qa circa diuersas psonas. p hoc. l. pa-
pi. §. sed nec ipuberis. s. de inoffi. te. de hac materia p
By. in. c. mutare. et de reg. iur. li. vi. C. Op. ad finē de
l. stipulatio ista. §. fi. j. de s̄b. obli. So. hic nō ē cōtrarius
sed heres eius. ¶ Alti-
mo op. qa nō ut heres pupilli:
s; ut substitutus: ut in pmo casu. et sic uidet qd ista stipu-
latiō p̄sit alteri q̄ heredi. So. tā i pmo q̄ in s̄o casu. §.
iste: ut heres pupilli s̄trabit fal. alias ad eū nō trāstret
ista stipulatio. S; qd ē in pmo casu d; detrabere ex sua
psona. hoc est qd cōditio seu grauamen est iniunctū ex
psona qd in psona pupilli non fuit nec potuit cōmitti:
tū spe. respiciebat pupillū put substitutū: ut dicimus i
stipulatiōe q̄ incipit ab herede: ut. l. hereditarij. j. ex q.
cau. i. possel. ca. et l. i. C. ut acti. ab hered. et l. repit. j. co.

Questum est si quis.

Legata a pupillo in
p̄mis tabulis et a coherede sibi substituto i secūdis de-
bet cōtribui. secus si ab vtraq; in primis tabulis sint re-
licta et eadē diuersis partibus instituto p̄tributio semp
fiet. h. d. diuidit i q̄tuor. pmo ponit. q. fo vna determi-
natio in q̄ d; fieri cōtributio. tertio alia in q̄ cessat cōtri-
butio. q̄to ponit unū casum q p̄dictis videbat filis nō
tū ē. fa ibi dixi. tertia ibi: sed legata. q̄ta ibi: et aliā. Ad
euidētiā tu habes duas regulas vulgares. una ē qd i ta-
bulis p̄ris et filij una falciā h; locū: ut. l. i. singulis. j. e.
¶ Hoc p̄missio uenias ad tex. ibi vulgo. j. e. l. in singu-
lis. et s. §. proxi. Itē ibi a substituto i secūdis tabulis.
Itē ibi ad cōtributiōe et hoc p regulā positā in. §. qd
vulgo. Itē ibi extero. a pupillo relictis. s; i primis tab.
Itē ibi habeat. subaudi integrā. Itē ibi legator; ab eo-
dē relictor;. et sic cessat cōtrariū. C. Op. hic d; vulgaris
regula dicit legator; rōnē sepandā. Contra. s. e. l. §. qd
vulgo. So. h; loquitur de vulgari regula q ponit in. l. in
singulis. j. e. C. Op. d. l. qui fundū. j. e. So. ibi legata in
secūdis tabu. nō fuerūt relicta de p̄tributiōe merito nō
tractat. ¶ Alterius d; hic i tertia pte q nō d; fieri cō-
tributio. cōtra. s. e. l. §. qd vulgo. So. gl. duob; modis.
vno mō s̄m Aug. et illa est s̄a q relicta ab instituto i pri-
mis et ab eodē in secūdis nō cōtribuunt: ut hic. Jo. ali-
ter sol. sed so. Jo. tollit p. l. coheredi. §. coheres. s. de
vul. et pu. C. Op. de. d. l. q fundū. §. q filij. j. e. ubi dici-
tur qd fiat cōtributio et i casu istius tertie p̄tule. Bre-
uiter iste. §. d; itelligi s̄m distinctionē illius. §. aut por-
tio grauata accedit nō grauate et ita loquitur hic. aut ecō-
uerso nō grauata grauate et fit cōtributio: ut i cōtrario.
C. Op. de. l. coheredi. §. coheres. s. d. vul. et pup. Glo.
sol. et bñ. dico qd ibi fit cōtributio bonor;: ut p hec lega-
tā secūdis ta. possint augeri ppter bona q substitutus
habuit ex pma institutiōe seu ex psona instituti. et legata
data i p̄mis tab. ppter bona aduētita ex substitutione
similiter possunt augeri nō minui: et iō dicit gl. no. tres
casus. p̄m; ē legata relicta a pupillo et. ut i gl. C. Op.
s̄m By. ois substitutus ē cōditionaliter institutus: ut. s.
e. l. §. qd vulgo. et clarius i. §. si filius. et l. coheredi. §.

a Domina. qñ maritus uel uxor sit dñs uel dña rei dotalis. vide pau. de ca. consilio. cccclij.
b Non ual. ADDE iquātū alex. tangit an va. lat. pactū d. nō pbādo fo. lutionez nisi p istrumētū qd si sit statu tū z creditoz uelut pbare debitu p cō. fessionē dñl. toris p testē an possit uis pe. de anch. cōs. ceccl. et iquātū et re. fert. q. Ray. d. berede ius so non mole stare uxorez uide pau. de ca. cōs. cxi.
c Induco. ADDE in. quantū alex. tāgit an pecu rator datus ad emologā dū laudū pos sit emologa. re iniquā bal. ph. vi. iij. li.

coheres. s. de vul. z pu. Sz qñ idē est institutus pure z p parte sub cōditōe idistincte sit cōtributio: ut hic. er. go zc. Rñdeo dicit By. q boc ē uerū q fit cōtributio legatorū relictorū a se. sed legatorū relictorū ab alio nō fit cōtributio. z materiā cōtributiōis dabo plene in. l. g. fundum. §. qui filium. j. eo.

Si quis exheredato. Relicta ab istitu to ex p̄mis tabulis z ab eodē in secūdis facta filio exhe redato debēt contribui. h. d. C. Op. s. l. pri. Breuiter rñdeo ego dixi in. §. qd vulgo: ibi loquit qñ i secundis tab. legata nō fuerunt relictā. hic sic.

Debitor. Pōt heres grauari ut falcidiā sibi cōp̄set in debito. h. d. C. Op. j. e. l. qd de bonis. §. i. z. §. fi. So. dico q fallit i casu huius. l. qñ d̄bitor grauatur cre ditore. z rō pōt eē q hic fallit qā p additionē debitū est extinctū. iō de facili pōt prohiberi: ut hic d̄ductio fiat. Sed cōtra hoc op. de. l. cū pater. §. ticia. s. de le. ij. ubi dicit q resultat iniquitas. Sz vitas est ista q ibi resultat iniquitas inspecto iure cōi nō inspecta uolūtate d̄functi q seruat: ut p̄bat in. l. lucius. §. maritus. j. eo. C. Alteri op. j. e. l. pater filiā. in prin. Breuiter ibi glo. tāgit z sol ue: ut ibi uidebitis. C. Op. de. l. qd d̄ bonis. §. fideicō. missum. fm unā lect. j. e. So. ibi loquit i filiis. hic in ex. neis. C. Alterius op. j. e. l. qd d̄ bonis. §. qd auus. So. qd dixi loquit i filiis p̄mi gradus. §. §. q auus. loquit i filiis secūdi gradus: ut est in nepotibus.

Si tacitum. Qui est i potestate alteri ex. cusat si ab eo tacitū fideicō. missum suscepit. h. d.

Ater filiam. Ista est pulcherrima lex z subtilis. h.

d. Que ex cāz testam̄ti capiunt i trebellianicā uel falcidiā nō iputātur. h. d. In tex. ibi in fal. l. i. i. treb. Itē ibi nō reperisset: qā i nullo reperit q dos nō ē i bo nis patris. Nota qd dixi i summario. Antequā ueniam ad cōtraria istud prin. legiū duob⁹ modis. uno modo q pater nō petijt nec exegit dotē cōsentiente filia sz exegit ea nō cōsentiente. z ista ponit i prin. glo. z istā appro bat glo. in. l. si cū dotē. §. si pater. s. so. ma. §. istā rep̄bē dit glo. hic z bñ qā si pater exegit tenet cōditōe idebi ti. z p cōsequēs filia tenet qā est heres patri. ergo ut ea alienū eēt deducēdū: ut. l. irritū. z. l. i. i. ponenda. C. eo. ponit secūdo mō casus z illā positionē tene. C. Op. d. l. qm̄ nouella. C. de inoffi. testa. So. ibi cōputat i debi ta iure nature. hic cōputat in fal. z uide glo. q incipit lo quif hic de q̄rra. z By. dicit glo. in se esse uerā. Sz non quātū ad istā. l. qā hic nō loquitur d̄ fal. iure isti. sz d̄ trebel lianica qā rogata fuit de restitutione vniuersitatis z in trebellianicā uenit qd capif ex testō uel iur hereditario uel alio titulo: ut. l. a filio. i. prin. j. ad treb. z qd ueniat i treb. z qd i fal. dicā in. l. in q̄rtā. j. e. C. Op. de. l. si debi tor. s. e. So. glo. dupliciter uno mō q sp̄ale ē in filia ne oneret in fal. ut. j. l. pri. §. cū fideicōmissus. z ibi exami nabo. Sz quantū est i p̄posito glo. dat aliā sol. quā te ne p̄ hā quo ad cōtrariū: qā ibi loquitur in d̄bito heredi ab alio q̄ a defuncto. z rō est quā dixi uobis in. l. si d̄bi tor: qā ibi p cōfusionē extinguit. iō de facili p̄mittit sz hic nō cōfundit cū ab alio debeat. C. Querit glo. po ne q pater petijt dotē q̄ro qd iuris. Glo. q est hic disti guit. aut petijt litē cōtestādo: z tūc fm iura antiqua est effecta actio p̄pria patris: z tūc i bonis patris reperit zc. ut glo. quā uide ibi. quid ergo si petijt sz non exegit zc. z sic t̄z glo. q p solā cōtestationē fiat actio trāsitoria ad heredes: z istud d̄z intelligi de actiōe q̄ erat fm anti q̄ssima t̄pa nō sz t̄pa digestoz: qā secūdū ista t̄pa actio ex stipulatu p lit. cōtes. nō fiebat trāsitoria: ut. l. si mari to. §. si uolūtate. s. so. ma. C. Querit glo. qd si filia con sentiēte. Et dic ut i glo. z adde ibi petijt. f. z exegit. se cus si nō exegit qā nō facit actionē suā p̄pria: ut. l. si ma

rito. §. si uolūtate. s. so. ma. Sz qñ non exegit secus: ut .l. si. C. cōia utriusqz iudi. z intellige ut ibi. z de ea feci magnū festū i. l. post dotē. C. Quero an mulier sit dña rei dotalis. Dic ut. l. in rebus. C. de iur. do. C. Quero an mulier possit institui in dotem. Dic ut. l. deniqz. §. sed utrū in si. s. de mino.

Auia nepotibus. Unus nō deducē de falcidiē ex alio testō debite cū alijs legatis z alijs onerib⁹ cōm̄scet. h. d. C. Nota q ex testō suo testator detrahi falcidiā nō pōt prohibere. no. j. l. prox. §. i. sed in testamento alte rius sic ut hic.

Duobus. Iste. §. est difficilis iuuenibus. et .h. d. Si un⁹ pluribus substitur⁹ utriqz directo succedit cōtributio h̄z locū. secus si vni directo alteri p cōsequentiā. h. d. Diuidit i duas ptes. p̄mo qñ utriqz directo succedit. so qñ vni directo alij p cōsequentiā. secūda ibi q si. C. No. q qñ pater substituit duob⁹ ipuberib⁹ itelligit q debēt abo ipuberes de ce dere: ut hic i fi. C. Op. s. e. l. in rōne. §. filio. So. ibi fue rūt substituti plures vni. hic un⁹ pluribus. C. Op. de. l. in rōne. §. q̄sitū. s. e. Rñdeo hic fuit cōmixtio oium bo norū i psona unius z eodē iure. z iō fit contributio. ibi nō secus. C. Dicat hic q utriqz heres extitit. Cōtra qā ultio decedēti ē heres: ut hoc. §. in fi. Rñdeo pri. istud pōt itelligi duob⁹ modis. vno mō q in prin. facta fuit substitutio separatim: ut. l. pe. s. de inius test. Alio modo pōt itelligi q coniunctim fuit facta substitutio: z tunc oportet te ponere q ambo simul decederent. C. Pro cedo z op. ad finē. dicit hic q ultimo rātuz successerit. Cōtra. l. pe. s. de inius. tes. So. ibi sunt separatim substi tuti. hic cōiunctim. C. Op. de. l. cū heres. §. cū ita. j. ad treb. So. glo. q ibi i stipulatiōe fideicōmissaria. hic i di recta. z signa bñ istā glo. maxie in fi. z incipit glo. si pōas separatim. z qd dicit ista glo. in fi. nōne tora die fit testm̄ si decesserint filij mei substituo talē: qā tūc si vnus de fi lijs decedit prius fideicōmissarius admittit q̄ alius co heres. Dixi plene in. l. pe. C. de ipu. z alijs substi. dicas plene in. l. heredes. §. cū ita. ad treb. z istaz glo. tenent By. z Ly. C. de ipu. z alijs substi. l. pe.

Mod de bonis. Cōtra debi torē cā mor tis liberatū opposita replica. qd falcidiā cōse quitur. h. d. C. Quero qd si p acceptilationē fuerit libe ratus. Dic ut i glo. z bene.

Ex. §. sequenti. C. Si partes p̄mittūt parere laudo z q̄ actio ex eo na scatur z nō sit emologatus an possit fieri ut nō reduca tur ad arbitrium boni uiri.

Frater cum herede. Pactū fa ctū in uita defuncti d̄ falcidiā nō repetēda nō ualeat. h. d. C. Op. de. l. stipulatio ista §. alteri. de p̄bo. obl. So. glo. distin guit: ut hic dicit in ea. C. Op. de auē. sz cū testator. C. eo. So. ista. l. ē bodie correcta. C. Op. j. eo. l. si i testō. So. ut ibi. Induco ad. q. uos scitis q ex compromisso emologato orit actio. q̄ro qd si ptes p̄mittūt parere et q actio ex eo nascat z nō sit emologatū an possit fieri ut nō reducat ad arbitriū boni uiri hoc mō. z By. con suluit q nō p rōnes q̄s ponit in. c. sciēti. eē de reg. iur. li. vi. z est aliā glo. q dicit in. l. cū antea. circa prin. C. de arbi. z illā allegat By. casus est hic q i uita nō ualeat pa ctū post sic. z sic in. q. nostra.

Non iccirco. Licet unū legatū quis sol uerit itegrū nō phibet de alijs legatis falcidiā detrahere. h. d. C. Op. de. l. ul. C. e. Rñdeo hic itellige q p errore soluit. z hoc est ueruz de his q sciēter soluit nō pōt detrahere. sz de alijs sol uēdis pōt: ut hic. z. l. irritū. C. e. C. Sz cōtra hoc op. de auē. sed cū testator. C. eo. Rñdeo p illā ista corrigitur .h. d. ista glo. ordinaria. de ista correctione dicas in. l.

si ex pluribus. j. e. Alterius op. C. s. fideicom. l. i. So. illa est ha quia ibi est favor alimentorum z cursus tpsis.

Ex. s. sequenti.

Filij primi gradus no coputant fructus in trebellianicam ceteri sic.

Quod auus. Ad defunctus dz hereditas ut es alienu deducit nisi testator phibuerit. nec uidet phibere si cu grauat: ut propria bona sua restituat z fructus pcepti iudicio testatoris in debitu iputantur. h. d. In tex. ibi pari pecunia. i. usq; ad concurrente quantitate. C. p. hic inuit iurisc. sultus q; si testator expresse phiberet fal. possit. L. ostra. j. s. pri. So. ibi i liberis primi gradus. hic i liberis secundu gradus. C. p. C. ad tre. l. i. i. i. b. m. i. f. i. Gl. r. i. d. e. t. soleniter illa. l. h. z. locu i filijs pmi grad. q; lucratur fructus iterim. hic i nepotib. z hoc t. i. l. in fideicommissaria. j. ad treb. z hoc e. coe dictu tene meti qn sunt restitutions fideicommissi. z dicunt aduocati q; medieras retinent. Aduerte an sint liberi pmi gradus qb; fit substitutio: qa si est filius fructus lucraf. si e nepos: tuc fructus iterim pcepti coputatur i treb. z io semp sis caurus: ut aduertas q; sit ille cui facta e substitutio qa unum magnum aduocatum uidi errare.

Ex. s. sequenti.

Si testator mandat debitu cu hereditate copensari intelligitur de debito iure nature.

Sum fideicommissum. Legitur triplici ter in glo sed pma z ultima lec. sunt ide. z hoc intendit.

In filijs primi gradus debitu cu fal. no copensat et si hoc testator expssit. h. d. In tex. ibi qd filio debet. i. do drias hereditatis mis. Itē ibi ponit cepit iter heredes z legatarios qbus legata pater relinqt. Itē ibi do drias hereditatis materne obite patri p treb. s. z primu casum. uel dic paterne debite filio p fal. fm secudu casuz. C. p. de. l. si debitor. s. eo. So. spale in filijs pmi gradus: ut hic. facit. l. p. filia. i. prin. s. e. C. p. s. pri. s. So. ibi i filijs ulterioris gradus. H i filijs pmi gradus. S; hoc no uidet uey qa qdrantē d bonis maternis no recepit sepatim a bonis patris qa cu pri' adiuu hereditate nuqua cepit hereditas esse unica: ut. l. s; si plures. s. si filius. s. de vul. z pup. Quare glo. legit aliter se cu du ista lec. dicit i suma et i filijs pmi gradus falcidia cu debito copensatur testatore iubete. h. d. C. l. ostra ista lec. op. de. l. p. i. prin. s. e. So. ibi uolebat q; copensare debitu ab alio. hic a seipo fm illa lec. ibi posita no secudu ista lec. qua t. z. h. z. hanc tenebat Ray. z ex ea no. q; si testator iubet debitu cu hereditate copensari intelligit etiā quo ad ea q; debetur heredi iure nature. z hoc e no. Itē fm hac lect. no. q. l. ista no tradit. l. si no copensandi. C. de here. isti. cu cocor. l. z glo. ibi ista si gnet p contraria. e hic tertia lec. qua reprobo ut pma.

Ex donationibus. Ad ab herede uxoris ex donationibus viro dz reddi: ut es alienu strahif. h. d.

In tex. ibi no erit. io detrahif ut es alienu. C. p. z uidef sibimet contradicere: qa dicit q; intaru e pauperior iquatu locupletior. z sic ob. s. ti. i. l. t. icie si no nupsit. z. l. ubi repugnata. j. de reg. iur. So. diuersis respectibus e ista contrarietas: z io admittitur.

Fructus predioru. Ad ex legata pcpif i falcidia coputaf. z heres dz habet quartā z fructus qrtē a tpe mortis. h. d. C. p. s. e. l. i. rone. i. prin. Respō deo hic loqtur i fructib; q; erat i terra: ut. s. e. l. i. lege falcidia placuit zc. ut i glo. S; ista glo. dicit uerū i se no in casu hui. l. qa hic loqtur i fructib; pceptis ex ipa re legata q; falcidia minuūt et post pcepti. ut. l. paulus. So. r. i. s. eo. z hic no. in. l. i. fideicommissaria. j. ti. ij. C. p. z uidef q; fructus integros sbeat restituere: ut. d. l. in fideicommissaria. So. put habetis relictorum contrariu non

ob. qa hic no fuerit relictus fructus: s; fundus put habetis in lsa. relictos expone: ut glo. dicit q; p sequentiā fuerit relictus no principaliter qa legado fundū videor fructus legare a tpe quo cedit dies legati. C. p. d. l. sancimus. s. repletionē. C. de inoffi. te. So. ibi i debita iur nature. z qui fructus coputetur in ista fal. dicit in. l. in fideicommissaria. j. ad treb.

Quarta que per. l. fal. In tex. ibi mi

nui. s. in parte. Itē ibi auferri. s. i. totu. C. Mo. q; estimatio defuncti no ispicat: ut. l. si fundū sub conditioe. s. si libertus. de le. i. Itē uidef q; fal. pot minui. L. ostra i corpore. e. s. si no expssim. Glo. dicit fateor q; hodie non poterit phiberi. s; ista glo. dicit uey sed no q; iste. s. sit correctus. nā i. s. si no expssim. z in. s. pcedeti. dicit q; testator phibedo fal. pot esse non ignarus uirtu sui patrimonij: s; qn errat estimas plus esse i patrimonio remanent iura antiqua icorrecta. z isto casu loquitur hic qn errauit. ergo no est correctus iste. s.

Ex pluribus. Fal. no deducit ex una re

uel pre soluta pot deduci ex alia re uel pre eide soluēda. h. d. C. p. C. e. auē. s; cu testator. z in corpore un sumif. Glo. sol. q; est hic dicit q; ista p illa corrigif. Alij dicunt q; ibi soluit itegre. z uide ista glo. q; i. p. i. s. vni psone zc. uidete ista so. i se e ha. S; uideam; an sit ha quatu ad. l. ista: qa nos possum; itelligef primu casum legis i plurib; reb; legatis p nomen collecti uū: z tuc est unu legatu: ut. l. si ex toto. s. si. s. de le. i. et tuc pcedit ista glo. quo ad oēs ptes legis. Itē pot itelligi q; res plures legare sunt sepatim: z tuc plura sunt legata. z i hoc glo. no bñ dicit. sed dic q; prin. fm hoc corrigif z finis hui. l. remanet icorrectus.

Post missionem. Legata reli

ta i militia cu legatis contribuunt quatu ad diminutionē ppter defectu patrimonij factēda. no autē quo ad diminutionē p fal. itroducta. h. d. alios casus i qbus no strahif falcidia uidebitis. j. e. l. nesenius. s. i.

Filius. qui mili. Ista e no

tabilis. l. et dicit. Filius. miles pot grauare patre ab itestato: ut peculiu restituat z p restitutionē peculiu efficiatur hereditariu. z fructus medio tpe pcepti p i in fal. coputant. h. d. C. Mo. q; filius. pot i codicillis grauare patre. C. Mo. q; illa q; no est hereditas p treb. restituta sit hereditas. C. Itē nota q; fal. h; locu ab intestato. C. p. i corpore d heredi. q; ab ites. s. i. So. ista corrigif p illa: qa filius h; hodie hereditatez z partialis e: ut. l. qd scitis. C. de bo. q; lib. C. p. de. l. i. i. b. m. C. ad treb. So. ibi i liberis pmi gradus q; no coputaf fructus in fal. est uerū. s; in parētib; pmi gradus secus: ut hic qui coputant fructus.

Dignum. Preciu rei dicitur capere iure hereditario. z io coputaf in qrtā. h. d. z de hoc uidebitis i. l. ad ueterani. z dicit plene in. l. i. qrtā. j. eo.

In seruo meo. Legatu inuitale falcidia no inducit. hoc dicit.

Ex. l. sequenti.

Si extat statutū q; de quolibz contractu ex quo alicui qrit ius debz solui gabella pter q; de infro solutiōis. si erā primo obligatus ad uedendū z uendā: an debeat solui gabella.

Pupillus. In cursu duaru cāp

ispiciat illa q; falcidia minuit z illa q; repetitionē ipedit. h. d. Debes scire ad euidetiā q; illud qd heres h; cā conditiois iplēde no coputaf i falcidia nisi qd de iure hereditario capif. C. p. q; minor naturaliter debitu possit repetef:

a Si est filius. ADDE ultra alex. q alle. ang. cōf. filio. cxxiij. tenere opi. bar. q; eadez opi. t. z ro. cōf. filio. cccvi. et si testator phibuerit alienationē fieri dā: l. z pau. d. ca. cōf. m. s. i. x. i. j. dicit q; no uidef legē dicitē q; cuz filius detrahit duas qrtas qn sbeat fructus i trebellianicā l. putare.

b Iure nature. ADDE ultra alex. an filia acceptas legatu factum cu hoc q; am plus petere no possit sibi preiudicet i legitiā pau. de ca. cōf. c. cxxij. bal. cōf. filio. cccc. lv. s. li. ang. cōf. x. i. j.

c Defuncti. ADDE pau. de ca. cōf. c. cxxvij.

d Falcidia. ADDE inquantu alex. pot qn de legato ad pias cas falcidia detrahat allegando Jo. An. q; illud Jo. Andree fuit originaliter Didra. cōf. c. x. j.

e Coputaf fructus. ADDE cal. cōf. x. j. sub rubrica testamentis.

f Dignu. ADDE I quatu alex. tagit q; licet alius alienatio rei mmo ris no ualeat sine decreto tñ si testator ita mada: ualeat alienatio q; hoc idem uult ang. cōf. filio. c. lxxv.

Libertio. ADDE iquatu alex. ratur an patuz de non petedo egeat ifinuatiõe ange. cõfi. l. xvij. bal. cõfi. lio. cccclxxxv. iij. lib. **In oib.** ADDE an celans vna rē priuef be neficio totu iuētarij bal. cõfi. clxxxix. iij. lib. r vii de q pofui d. l. h.

ut. l. interdū. s. de cõdi. ide. So. de iure cõi nõ põt: ut hic. de iure fpãli fic: ut ibi. **Op.** q una folutio nõ parit obligationē r liberationē: ut. l. q boiem. s. fi. j. d. fo. r. l. cū is. s. pe. s. de cõdi. ide. So. diuerfis respectibus põt. r facit. l. ex tribus. s. de ufufu. ea. re. q vfu. r. l. i. numeratiõibus. j. de fo. **Induco ad. q.** dñ in ftatuto q ex quolibz cõtractu ex quo alicui acquirif ius dz folui gabella preterq de iftrumēto folutiõis. mō erã tibi obligatus ad uendēdū pmo tibi fundū nūc uēdo. qñ an ex ifto inftrõ uēditõis debeat gabella folui uel dtrabi. **Hic uidet casus q nõ:** qa hic cõcurrūt due cãe. f. folutio antique obligationis r nouus cõtractus. r i cõcurfu iftarū duarū caufarū ifpicim qd minuit falcidiã: ut hic. r fic minuit gabellã: ut in casu noftro.

Siego. Si iur prãtis uel dñij portio nõ gra uata accrefcit portioi grauate fit cõtributio. fecus si ecõuerfo. h. d. **Op.** j. e. l. cū quo. s. pe. So. ibi fpãle fauof libertatis. r dz põi casus qñ fuo meo legat fuus r mibi. x. q si ē loc⁹ dtrabē. fal. d utroqz: lz fuo falca. nõ poffet dtrabi d fuo fibi legato nõ p pterea dtraberef de meis. x. lz si mibi foli eēt legata fi mul: d. x. dtraberef falcidia p fuo. r p. x. dic⁹ By. r lec. By. p fupponit unū. f. q d plurib⁹ reb⁹ legatis uni poffet dtrabi d una re ex uolūtate heredis. dicã. j. e. l. fi fundus. **Ex. l. fequenti.**

Si ftatuit q qcuqz dat mille cõi hinc ad tres annos habeat xv. p cētenario. r fit aliud ftatutū q d quacuqz pecunia q foluit i camera cõis dtrabaf gabella. xij. dñariorū p libra an hoc casu dbeat minui gabella.

In senius apolliaris.

In tex. iniri poffit. i. utrū totius qd a coheredi b⁹ pfitū ē dtractiõe facta nõ habita rōne ei⁹ qd a coherede p cipif. an habita rōne ut legatarijs. pfiat. **Ja. de are.** Itē ibi r qdē rē. r gl. dicit q h ponit fo. fe. q. hoc nõ dico. lz dico q h pōit q cõferat ad fo. q. r ibi: lz an heres. h dico q rñidet pme. q. Itē ibi plane fo. scde. q. **Habes ex ifta. l. qd iure legati p cipif i qrtã nõ cõputaf nifi respectu eius a quo accipif. r qd ex hac cã nõ dtrahif quo ad alios p detracto habef. h. d. Op.** r uide tur q plegata cõputētur i falcidiã: ut. l. deducta. s. nūmis. j. ti. ij. r. l. cū pf. i prin. s. d le. ij. So. illud ē uey. qñ pecunia capif. fecus in alia re. iftarū fo. nõ teneo lz dico aliter q glo. dicar: ut dicã in. l. i quarta. j. e. **Itē euidēter op. j. e. l. ticia. r. d. l. dduca. s. nūmis. So.** ibi qñ corpus hereditariū plegat. hoc dicã plene i. l. i qrtã. j. e. **Facit ad. q. de gabella. Lõmune huius ciuitatis ftatuit q qcuqz daret mille cõi hinc ad tres annos debet hfe. xv. cētenaria. antiquū ftatutū erat q p qlibz pecunia q foluit i camera cõis dtrahitur gabella. xij. denarioy p libra. mō i ifto casu qñ ex puiiõe illi⁹ ftatuti facio uidet q gabella debeat minui: ut falcidia. hoc nõ dico p cõftãti. lz q p hoc facit ifta. l. nensenius.**

Seruo herede. Si a seruo r a dño i solidū iftituto legat pri⁹ legata a fuo foluūtur. Itē si dñs iftitut⁹ repudiat r p fuū substitutū acqrat p us legatū i iftitutiõe foluitur. h. d. **Op.** de. l. iulianus. fecũdo rñfo si qs omif. cau. tes. **Bicūt qdã q ibi recitat iul. opinionē q nõ ē vera ifta ē truffa. Alij dicūt q relicta in iftitutiõe repudiat pri⁹ foluūtur q in substitutiõe relicta: ut h i pmo rēpõfo. lz relicta i substitutiõe ab utroqz pri⁹ foluūtur relicta a seruo: ut h in pmo rñfo. r uide iftã glo. q incipit imo prius rē. **Et aliud uult dicef i relictis i substitutiõe hoc ē qñ i substitutiõe grauauit fuū r dñz. iõ pri⁹ a fuo relicta foluuntur. r bec fo. est ña i se. est tamē cõtra mentē illius. l. r illa est ña q ponitur q prius foluūtur relicta a dño: ut hic. ibi quo ad falcidiã dtrahendam prius de legatis a seruis. Op.** de. l. in rōne. s. quod vulgo. r. l. i. s. substitutus. s. e. So. fallit hic r. l. si post missionem. s. e. l. qui autē. in prin. s. si quis omif. cau.**

test. ut. d. l. iul.

Si debitori liberatio. Si liberatio relinquit debitori in rōne. l. fal. p locupletiore habef. alias an fit foluēdo ifpicif. h. d. de materia hui⁹. s. uidebitis in. l. qrebaf. i tex. r glo. j. e.

Fundus mibi. Ne legatum pcat una res p alia defalcat. h. d. fm By. ifta ē pulchra. l. r subtilis. In tex. ibi defiderat uel tãtundē: ut i prin. l. **Op.** r uidet q dbeat dtrabi fal. d ipõ corpus nõ d estimatiõe: ut. l. i. s. si vfructus. s. eo. So. h ē legatuz corp⁹ idiuiduū r res idiuidua uti uia. r iõ. l. dtrahit d estimatiõe. alias pñt uia. r rō ē urgēs qa fcitis q fuitus nõ põt deberi fundo p diuifio: ut. l. p pte. s. d fui. Sz si tu diceres minuat fund⁹ uel fundi legatū: tūc p parte dbef fuitus qd esse nõ põt: ut hic r. d. l. pro parte. **Ex. l. fequenti.**

An si heres omittat ponere unã rem i inuētario priuetur beneficio totius.

Aulus respondet. Qui rē bit i ea falcidiē rō nõ habef: r qd ex re legata p cipif i qrtã nõ iputat si res erat testatoris. alias fecus. h. d. **Dicit h q falcidia rē. Lõtra. imo vñ q p dat fal. de oib⁹ reb⁹: ut i auē. e. s. sancim⁹. r glo. ibi ualde nõ. dicit q ifta. l. r. C. de iure deli. l. fi. s. illo. corrigūtur in hoc qa hic puaf falcidia i illa re tm̄ hodie puaf i oib⁹ rebus. r glo. ibi dicit. r **Ja. d. bel. ibi boctz. Sz Ly. C. e. in auē. lz cū testator. in. x. q. r cõtrariū. Ex quo nota q qd erat qdã tuderti. q qdã fecerat iuentariū r dicebat se heredē cū bñficio iuentarij. qdã dixit q ipē nõ pofuit qdã res i iuētario r ipē rñdit r dixit q nõ erãt tpe mortis. fuit pbatū q tpe mortis erãt. Ego dixi p iftarū. l. q pofit ipse celauit vñ q dtraheret r sic p dicit bñficiū iuētarij i oib⁹: lz **Ly. teneat q p dat i vna re tm̄.******

Aritum suū. Si portio non gra uata accedit graua te iur petētis fit cõtributio. alias fecus. h. d. **A liberto qui fundū.** Diminuto legato non diminuit fideicomiffum a legato relictū si legatū remã fit ad onus fufficiens. h. d. **Inea margaritarū.** **Co.** q ipõ iur legata p fal. refecant. **Idēz habetis i. l. i. s. lz mortis. j.** quoy le. ifte tex. inuit q hz duo remedia. **Sz qro i prio casu legis qd remediuz hz. Et dic⁹ gl. puaf q hz iterdictū quoy legatorū. lz dñi i terdictū quoy legatorū hz locū qñ legatari⁹ occupauit p⁹ mortē fua auctoritate. h ño nõ occupauit p⁹ mortē lz penes eū erãt. So. dic q nõ hz locū directū: fed utile interdicitū quorum legatorū: ut. l. i. s. sed r si mortis. j. quorum legatorum.**

Quesitum est. Quero qd si aliqs re liqr: ut fiat pictur factoy an dicat ad pias cãs legatū. **Credo q sic: ut. l. ticia. in fi. s. de au. r arg. le. r sic nõ dtraheref falcidia. Ex. l. fequenti.**

An valeat ftatutū q qcuqz oppõet q talis fit spuri⁹ puniaf. Et an pacto poffit fieri q qd nõ poffit oppone re d infatãia pempra r si oppõat foluat tm̄. r q pacta firment iuramto. r an pactū q poffit progari iftatãia firmef iuramto. r an donatio iter uirum r uxorem.

Eius r augetius. Qd nõ ualet p modū difpofitiõis reuicif. h. d. uel aliter. **Conditio i fraudē adiecta p nõ adiecta habef. h. d. Op.** j. de vñ. ob. l. qdã cū filiū. So. hic erãt filij feius r augeti⁹: r iõ poffit exheredari. ifta gl. dic⁹ uey. Sz quãtū ad. l. iftã nõ ē neceffe qa i cẽneo ē licita exheredatio fi

Julianus scribit. Stipulatio interposita vni ex heredibus ad alios non porrigitur. Item si pena committitur ex stipulatione priora scilicet vnius heredis ipse solus non alii tenebunt. h. d. C. de p. et v. q. ista stipulatio interposita ab vno ad omnes porrigitur: vt. l. ij. §. si. z. l. eadē. §. cato. j. de v. obl. So. gl. hic loquitur in stipulationibus diuiduis ibi in indiuiduis. C. de l. v. §. si. eo. ti. So. distinctio diuidui et indiuidui non pertinet ad actiones: sed ad factum: vt. d. l. v. in fi. z. l. in executione. §. pe. e. ti. z. glo. v. dicit in se. h. non oportet hoc dicere quo ad. l. ista: q. l. p. trarie loquuntur in obligationibus que incipiunt a defuncto et ad plures heredes extendunt. h. in. §. non loquitur quoniam stipulatio habet originem ex facto heredis. et ideo gl. bet ex facto proprio h. z. vt. ar. l. si. s. ad syl. C. de op. de. l. stipulatio in fi. de no. ope. nu. Breuiter glo. intelligit quod ibi fuit stipulatio nomine suo et aliorum. h. tamen nomine suo. C. de venio ad scilicet pte et op. q. iste. §. v. p. tra. §. cato. z. p. tra. l. v. §. si. de v. ob. z. inducas primo in eo quod dicitur ex clausula iudicatum solui. pone quod in iudicatum venit dari fuit p. denat. ad aliquam quantitate quam quantitas est in obligatione vel dari et obligatio cepit a defuncto vno non soluente omnes tenent: vt. d. l. v. in fi. z. l. in executione. §. pe. e. ti. Dic autem de contrarium quod ex clausula iudicatum solui ille qui vincit tenet et cetera. Sed ego dico quod stipulatio iudicatum solui committitur ei qui vincit et p. tra. eum tamen quod perdidit vt. h. z. facit. l. ij. in fi. j. de p. tra. stipu. h. si illi stipulationi adiecta sit pena si non solveret omnes tenent vt in p. tra. h. z. adhuc instamus p. tra. nam stipulatio non defertur vel ob rem non defensas pertinet indiuiduum: quia non potest pro parte defendi: vt. l. ex clausula. j. iudi. sol. z. l. a. tepe. §. si. ex noxa. cau. aga. h. in indiuiduis vno ex heredibus p. tra. faciente in solidum p. tra. omnes committitur: vt. l. eadē. §. cato. j. de v. ob. ergo iste. §. male dicit. Quid dicemus. Dic videte post multa dico in §. cato. in. ij. q. §. cato. h. locuz tamen in stipulationibus et p. tra. iuris non prioris. sed in his que sunt beneficii et in prioribus vno p. tra. faciente p. tra. illud soluz committitur: vt. h. z. in. l. in depositis. §. de po. z. l. iij. §. si heres. §. como. z. sic est spale in prioribus h. Sed dices tu istud est p. tra. casuz. l. cu. ex ca. j. de v. ob. vbi stipulatio dupli. q. est priora vno non defertur committitur p. tra. omnes. Breuiter respondeo ibi quod stipulatio dupli. non est priora: quia potest esse priora et civilis: vt. dixi in. l. v. §. si. j. de v. ob. z. d. l. cu. ex ca. z. plene in. §. cato. z. vide quod circa illud glo. nil dicit. h. h. i. p. ma. pte. §. vbi si erat necesse gl. fecit m. d. de. §. cato. h. ad fine. §. illa gl. si potest adaptari. z. id gl. nil dicit h. nec potest dici quod errorē glo. fuerit posita cum adaptari non posset.

Si ticio. Pars legata legatario eatenus minuitur quantum sibi minutum est legatum. secus si in totum rogatus sit restituere vel suum manumittere. h. d. §. si legitur multis modis sibi diuersas lras. tamen in effectu pariter differt vna ab alia. C. de p. et v. q. diminuto legato non diminuat onus: vt. l. maritus. §. i. §. e. z. l. liberto. §. i. §. de adi. leg. So. glo. z. bene quod h. de pte legati fuit rogatus. quantum tenent sibi minuit eatenus minuit legatario suo ibi non ex ipsa re legata: sed alii de. de hoc vidistis in. l. plautius. §. ti. i. z. videbitis in. l. facta. §. si ticius. j. ad trebel. Querit glo. an legatario possit detrabere fal. de legatis aie. Et vt quod sic p. l. ista. z. per. l. i. C. de leg. dicit glo. p. tra. per. l. lex fal. §. nun. q. j. e. z. ibi videbitis. Non ob. ista. l. quia detrabit ex presumpta voluntate defuncti non ex vigore legis fal.

Si seruus. Legatum libertatis vel sui ut manumittat non defalcatur nisi cum hoc alia res defalcabilis sit legata. legatum vero pecunie vel suus manumittat non defalcatur si per hoc manumissio impeditur alio secus. h. d. cum tribus se. vsqz ad. §. si incertum. z. primo ponit legem gail. scilicet legem iul. tertio legem vulpiani. quarto ponit determinationem iuliani in p. n. l. sed si non suus. quanto ponit determinationem ad. l. iul. ibi si solus. C. de l. x. j. de fideicommissa. li. So. intellige hanc sibi illam. z. ibi est clarior tex. C. de l. gualiter. §. si quis alienus. j. de fideicommissis. li. So. ista intelligit sibi illam. C. de

nota quoniam vni legantur due res: quia si vna est defalcabilis alia non: tunc de ea que est defalcabilis detrabitur falcidia. pro utraqz dicemus. j. e. l. in quarta.

Si incertum sit. Iste est difficilis. §. z. h. d. si suus legat pure vt manumittat in die vel sub conditione hoc legatum interz defalcatur. h. quo ad alios legatarios talis suus exemplo statuti liberi estimat. h. d. cu. l. se. In tex. ibi p. tra. debeat suo legato pure. ibi detraxit interrogatiue lege. C. de p. dicit hic quod interim legatum sui p. falcidia minuat. Contra z. vt quod interim non minuat: sed dicitur estimari vt statuti. vt. j. eo. l. eius sui. z. l. in rone. el. i. §. i. §. e. Glo. fateat quod celsus corrigitur. z. vide glo. q. incipit in legato z. c. z. sic ista glo. vt velle quod h. iurisconsultus male dixerit. h. nescio quare gl. hoc dixit. imo bene dixit celsus. z. l. sequens non corrigitur: quia lex eius loquitur quod estimatio sit vt sciamus an falcidia locum habeat vel ne. z. tunc detrabitur sibi legem istam in fi. z. simile in. l. i. §. si usufructus. §. e. C. de p. j. e. l. in p. tra. §. i. §. eius. z. l. i. §. h. e. h. a. j. ti. i. vbi dicit quod non defalcatur sed alia legata prestant recepta cautione. So. ibi loquitur quando ipsi seruo est relicta libertas in diem vel sub conditione. h. loquitur quando ipse seruus alteri est legatus in diem. nam interim defalcatur. C. de op. de. l. in rone. §. i. §. e. So. ibi nemini erat legatum: hic sic.

Statuliber heredis:

C. de p. dicit h. quod statuliber non auget familiam heredis. Contra de. l. statuli. a ceteris in p. n. j. de statuli. So. p. tra. ad falcidia non imputatur vt h. p. tra. ad alia sic vt ibi. C. de p. §. e. l. h. si non suus in fi. So. ibi computatur comodum medij tpsis non ipse suus. z. istud ibi non dixit: quia tenet glo. hic ideo adde ibi. intellige ergo quod non auget falcidia non p. tra. sed in defectu conditionis remanet in falcidia in euentu detrabitur estimatio de legatis. z. ideo interz p. tra. legata exacta cautione: vt. j. e. l. in p. tra. §. i. §. eius. z. l. i. §. h. e. h. a. j. ti. i. Hoc modo intelligo in fi. de ac. in p. n. q. h. e. non fuit legatus suus alteri: sed ipsi fuit legata libertas. h. in. l. h. si non suus in fi. alteri fuit legatus. Dicitur in v. h. si usufructus. quod connumerat in p. tra. p. tra. si ponis defunctum fuisse p. tra. non recipit dubitationem. sed si poneres defunctum fructuarium fuisse. z. tunc non intelligeret usufructus in p. tra. eius eo defuncto: vt. l. penales in p. n. §. e. h. si tu poneres quod fuit stipulatus sibi z. in p. tra. h. d. tunc in p. tra. h. d. incipit nouus usufructus esse: vt. l. stipulatio ista. §. si q. s. ita. j. de v. ob. tamen defalcabit: quia cepit a defuncto. Dicit h. quod pignus est in bonis debitoris. z. istud est vt. nisi suus sit pignorus pro tanta pecunia vel sit tarta vsura quod dicitur eum pro p. tra. seu pro derelicto: quia nisi non credit ei debere recuperare: tunc in p. tra. debitoris non computabitur: vt. l. q. h. e. h. a. j. de lega. iij. Dicit h. de l. commissoriam. z. pacto adiectionis in diem z. c. intellige quando venditio fuit conditionalis non pure resoluenda sub conditione: vt. glo. dicit.

Ris alieni. C. de p. C. i. q. cau. ser. accipit p. tra. Dicit quod spale est ibi. Alij dicunt quod h. soluit tamen h. d. dicitate repetit. hoc tenet doc. z. Dy. z. d. n. Rai. C. ultimo gl. q. est in. l. in rone. §. si suus. d. ana ui vobis per istum tex. z. ibi d. anat Dy. z. Ja. de are.

Dueterani. C. de l. non amplius in prin. §. de leg. i. So. non est legatarius vt possit grauari onere fideicommissi nisi in eo quod est ultra. sed p. tra. vnu ad fal. est in totum legatum. C. de l. h. dignum. §. eo. So. ibi vt precium: h. vt causa conditionis implende. z. vide glo. que incipit contra. §. de lega. i. z. c. Contra hoc videt. l. nensenus. vbi quod dicitur causa conditionis implende imputatur in falcidiam. So. verum est quo ad ipsum qui dat quo ad alios non: vt. d. l. nensenus. Querit quid si fuit rogatus dare sub modo vt des. z. tunc vt precium videt datum: vt. l. in ratione. §. tam z. h. §. e. z. ibi dixi.

Falcidia interueniente.

Iste est h. als est. l. legif dupliciter in gl. **Ad** scdm lec. op. de. l. statuliber. de dona. cau. mor. So. ibi dedit eo absente. hic eo presente. vel ibi de trebellianica hic de falcidia. z concludo vt ibi no.

Al. falc. nō habetur.

Op. j. e. l. cū ticio. So. vt ibi dicā. No. istā. l. pro facto gabelle qñ dicit statutū pro q̄libet libra soluat tñ pro gabella. modo pmitto tibi. x. soluere omni anno tñ: z tunc non dz solui gabella pro tota q̄titate: sed deducit interusurium mediū tps: qa minor est illa q̄titas pro omni anno decē pro centenario. z ideo istud minus estimat quo ad gabellā soluendā. prout h̄ quo ad falcidiā. facit. l. id quod. s. de in die adiec. vbi nō tñ estimat: sed debet solui ad terminum prout si incontinenti.

U quod per fal.

Op. de nis. s. i. s. e. So. ibi eo viuo h̄ post mortē. facit ad q. de arbitro de qua dixi.

Ex fal.

Si interueniat. **Op. de. l. cū ticio. j. e.** Sed glo. soluit h̄: ego solui ibi: z ibi videbitis.

Nūquā legatarius. Totus mundus scit istud. **Op. de. l. penales. s. si ticio. s. e.** So. dicebat qdaz legatarius nō detrahit ex sua psona nisi sit sibi detractū. sed sius est qd nunq̄ detrahit ex psona sua: sed ex psumpta voluntate defuncti sic vt in contrario. **Op. de. l. i. s. inde neratius. ad treb.** So. fideicommissarius nunquā detrahit ex psona sua: z nunquā de legatis a se. De legatis ab heredibus relictis detrahit nisi in duobus casib⁹ quādo heres non detrahit sibi: qa fecit sibi gratiam: vel quia adiit coactus. Glo. est ibi melior q̄ h̄. z **Ly.** ponit in. l. i. c. cōmunia de lega. z ibi glo. z nil plus dicit in effectu **Ly.** ibi q̄ glo. in. l. i. s. inde neratius. signa glo. hic que est optima.

Ex. l. sequenti.

Si heres facit inuentariū an sit habēda ratio dupli cōmissi re euicta siue fuerit ēptor siue venditor z dī qd nō.

Am emptore.

Obligatio dupli inter heredē z testatorē consistens heredi ptra heredē reseruat in simplū ad inducendā z excludendā falcidiā. h. d. z est singularis lex. **Op. de. l. ii. s. si ticius. s. de here.** vel ac. ven. Glo. dicit solue vt ibi. Breuiter qa ibi vendit heres hereditatē. vnde q̄tum ad emptionē habet p̄inde acti nō esset heres. **Op. s. e. l. si a me.** Glo. nec ibi nec hic soluit. sed illa non p̄tradit si bene inspicias. vel potes dicere qd h̄ istud in odiū pene. **Querō** pro declaratione legis qd si heres facit inuentariū. an tunc totum duplum detrahit. Et glo. est ordinaria que sub dubio forte dicit qd sic: vt. l. scimus. s. in cōputatione. C. de sur. deli. in prin. glo. mag. z ibi **Ly.** dicit sine forte. z sic ista. l. non h̄z locum hodie facto inuentario. Non recorde qd ibi dixerim z q̄tum est pro modo dico qd siue fecerit inuentariū vel nō: non pōt detrahi nisi simplum: qz siue fuit emptor siue venditor heres nō cōmittit stipulatio ad dupluz re euicta: vt. l. si ei in prin. z. s. i. s. de euic. fm distinctionē illius. l. ista. l. dz intelligi. cū ergo non cōmittat stipu. ad duplū nō pōt ad duplū deducere. **Preterea.** l. sancimus. s. z si prefat. z. s. se. non prouidit de hoc vt heres per beneficiū inuentariū lucret: sed solū ne dānum patiat. non ergo deducit nisi simplum.

Lantius seruo.

Spes defalcandi cōis est heredi z legatarij z qd legat seruo cōmuni eis acquirif qbus potest. h. d. **Op. de. l. per seruuz. s. i. j.**

de acqui. re. do. So. glo. intelligo illam fm istaz. **Op. de. l. p̄inde. s. seruus cōmunis. j. de stipu. ser.** So. ibi in stipulatiōe que simpliciter fuit facta ex causa lucratiua. z vide glo. que incipit nō solū zc. Circa finē vides qd glo. distinguit an fiat ex cā lucratiua vel nō: dixi vobis als in. l. p̄inde. s. i. j. de stipu. ser. expressius in repetitione. l. re p̄iuncti. s. de leg. iij. circa finē. vbi q̄ro an in p̄tractib⁹ inter viuos hēat locū ius accrescendi. Et dic qd etiā in contractib⁹ distinguit aut qui donabat puenit ad traditiōnem. z tunc alijs acquirif nō sibi: vt. l. p̄inde. s. i. sed qñ promisit tñ: tūc qa retentione potest sibi puidere. ideo pro pte sua alijs nō q̄runt: vt. l. p̄inde. s. i. j. de stip. ser.

Interdū.

In h. s. dic ideo ne legatum pcreat recursum est ad remediū posituz. s. e. l. si fundus mibi.

Rasse.

Legatū inutile pp capacitatē legatarij pdest ceteris legatarijs. h. d. fm glo. **Pro** declaratione q̄ro in quo pdest filio si est inutile legatū alijs. Glo. dicit qd si legatū illius nō defalcet qd illi exneo insolidū p̄staret: tūc de legato filij solida falcidia detrahet. z vide glo. que incipit sui testatoris zc. z sic vides glo. qd vbi legatū nō pōt defalcari cedit ad icōmodū alioy. Idē tenet j. e. l. in testō. z hoc est bonū scire: qa scitis qd vbi legatū nō pōt defalcari cedit ad icōmodū alioy: qa scitis qd de relictis ad pias causas nō detrahit falcidia. tūc de alijs legatis heres detraheret. z sic ad icōmodū alioy nō h̄dis. Sed p̄traria glo. est in aut. similiter. C. e. z illa est h̄a z probo per. l. si post missionē. s. eo. hoc vidistis in. l. sed z si non fuus. circa si. z in. l. eius serui. scōo r̄iso. z. l. eris alieni. s. e. vbi vt es alienū detrahit legatū quod nō defalcet. z sic heredi z legatario nocet. Non ob. l. plane. C. e. qa ibi eidē fuit factū legatū h̄ diuersis. z p̄dicta h̄a qñ falcidia cessat ex dispositiōe legis. Sed si cessaret ex dispositiōe testatoris: tūc fieret cōputatio eo modo qui no. in. l. si in testō j. e. **Lego** ergo gl. scōo modo in filio naturali. Et ista ē h̄a qd nō poterat relinq: qa erat spurius. Alij legūt vt **Ja.** de are. z intelligūt l̄ram pur iacet qd relinqt. cxx. filio. z reliq̄ exneo. ita qd p̄sono non remanet debita portio que erat dimidia fm ista tpa z pp illam portionē de bitam patrono minuit portio exnei cum filio p̄staf integra cū patrono p̄iunctis psonis p̄stet legata integra: vt. l. iij. s. ti. i. z fm hoc ver. quacūqz ex causa est. s.

Ater filiū.

Fideicommissum a defuncto heredib⁹ debitū vt es alienum detrahit. h. d. **Op. in siti de. l. si fundus per fideicommissum. s. si. cū glo. s. de le. i.** So. ibi potuit relinquere: vt ibi ex voluntate h̄ ex necessitate. **Ad** hoc op. qd saltē respectu vnus nō erat coactus. So. ex psona debitoris sufficit qd debeat: lz non respectu mei vt hic in si. **Vel** aliter q̄libet ex filijs dī creditor vt nulla facta electione: vt. l. vnū ex familia. s. ij. s. de le. ij.

Ex. l. sequenti.

Grāte statuto qd de q̄libet re q̄ fuerit alicui relicta debeat solui gabella q̄r dz solui si legatū sit annū vide i. si.

Am ticio.

Legatū annuuz p̄dente dubio estimat inquantuz debet. h. d. **Op. s. e. l. in lege falcidia nō habetur.** So. dicunt qdā qd debet esse electio legatarij an interim hēat totum p̄stita cautione. sed ista nō est bona z p̄tra me z cōtra tex. l. cōtrarie. Itē ista innuit qd cautio fauore legatarij interponat qd est falsum: vt. l. i. s. i. j. ti. i. **Vel** aliter z est diuinare. Alij qd ibi de legato cōditionali h̄ de annuo. z ista est h̄a q̄tum ad illam. l. **Terūtū** in hoc legato cōditionali fuerunt opi. inter glosatores antiquos: vt. l. si propterea. s. e. sed ille opi. sunt truffe: qa in cōditionali loquit ibi. Que sit ratio inter cōditionale z annuū cogitabitis. Alij soluunt qd ibi quādo cum eo. hic quando cum ceteris legatarijs sit cōputatio sed ista non est vera per dictā. l. si propterea. z facit. l. i. s. interdū. s. e. **Op. de. l. lex fal. si interueniat. s. e. Rū.** qd ibi

C. Pater filio. ADDE inquantum aler. t̄git an emphiteosis cōputet in legatarijs filio bal. p̄. cccc. iij. ii. libro.

loquitur quoniam fit computatio rationis inter heredem et ipsum legatarium cui est annuum relictum: hoc quoniam cum ceteris et ista est ratio. et ibi glo. tenet et **By.** et **Ol.** et **Rai.** **Opp.** de l. iij. in fi. s. e. ubi fit computatio alio modo. **So.** ibi quoniam relinquitur civitati aliquod annuum quod estimat perpetuum: ac si relinquatur ecclesie vel monasterio. **Ho** loquitur quoniam privato relinquitur: quia est incertum quoniam tempore vivat. **Opp.** de l. penalis. s. annua. s. e. **Ho.** non soluit. sed in l. lex falcidia si interueniat. videtur solvere in glo. quoniam loquitur hoc quoniam propter ceteros fit computatio vel quoniam cum eo cui est relictum. Sed quoniam tum ad illum. s. annua. ista solutio non est bona. et vide. s. annua. nam hoc loquitur quoniam legatum est incertum: quia pro primo anno purum pro sequenti conditionale. in s. annua. est incertum quoniam duret et transit ad heredem: ut l. si cuius predefinitione. j. quoniam di. le. ce. et ideo debet fieri estimatio ut de legato in diem finem l. in lege fal. non habet. s. e. **Opp.** de l. hereditatum. j. e. **Ho.** sol. in l. lex fal. si interueniat. dicit ibi quo ad ipsum legatarium hoc quo ad ceteros. **Ista** solutio non est ratio et contra illam glo. in l. hereditatum. **So.** glo. aliter hoc quoniam ibi ut scias per quot annos fiat estimatio: hoc ut scias quoniam valeat. Et ista solutio sequebatur dominus **Rai.** et dominus **Ol.** ista solutio non placet mihi: quia textus dicit hoc in incerto posito quod diu victurus sit et cetera. **Sed** finem istam solutio ponemus pro certo quod est contra textum. **Dat** glo. aliam solutio quoniam ibi in legato usufructus vel alimentorum. hoc in alio annuo. **Ista** solutio teneo. probo per rationem. lex nostra dicit quod debet estimari quoniam venire in legatum potest. **Iste** modus non cadit in legato alimentorum et in legato usufructus non potest in alium vendendo transferri: ut l. usufructus. de iure do. **Ne** cius alimentorum potest vendi cuius cohereat persone et alia sunt alimentum in persona unius et alia in persona alterius. et sic intelligo istam solutio. **Ex** his ergo quod colligitur. **Dic** quoniam quod logmur de legato sub conditione. et dicitur. s. e. l. in lege fal. non habetur. et l. i. s. interdum. et j. e. l. in quietate. s. sed si legatum. **Et** reprobata distinctio **Du.** que fit. s. e. l. si perpetua. **Si** non loquimur in legatis annuis. et tunc aut relinquitur civitati vel alteri publico loco. et dicitur. l. iij. in fi. s. e. **Aut** relinquitur singulari persone. et tunc aut legatum annuum limitatum est certo tempore et fit estimatio sicut de alio legato in diem: ut. s. e. l. penales. s. annua. et l. in lege fal. non habetur coniuncta. l. si cuius predefinitione. j. quoniam di. le. ce. si vero annuum legatum est simpliciter. et tunc aut fit computatio quo ad alios legatarios et statum huius legis. aut quo ad ipsum legatarium. et recurrimus ad l. lex fal. si interueniat. s. e. et l. i. s. cum in annos. s. e. cum similibus. **Et** hec faciunt ad quod factum est statutum quod de qualibet re que fuerit alicui relicta soluat gabella. contingit quod alicui fuit relictum aliquod annuum. **Dic** quod pro primo anno tamen debet solui gabella non pro alijs annis. sed pro eis soluetur in futurum prout dies cesserit: ut d. l. lex fal. si interueniat: quia hoc non fuit computatio respectu aliorum: sed tamen respectu ipsius legatarii. sed si esset relictum in diem. tunc dicitur ut dixi in l. in lege fal. non habetur. s. eo. **Quero** que est ratio quoniam fit computatio ipsius respectu vel respectu aliorum. **Et** ratio est: quia quoniam fit computatio circa totum debet prestari cautio solida: quia de alijs prestationibus poterit fal. retineri. si ab alijs legatarijs quod non ultra debet. tunc fit estimatio. **Si** vero loquimur de legato usufructus. dicitur ut. j. e. l. hereditatum.

Am quo. **Aug**mentum facultatum hereditarij debitoris quicumque contingens. prodest legatarijs in falcidia detrahenda. **h. d.** vides quod augmentum quicumque contingens prodest legatarijs. **Opp.** s. e. l. in ratione in p. **Bre**uiter debet inspicere tempus mortis circa augmentum et diminutionem rei hereditarie. hoc circa bona debitoris hereditarij. **Con**tra in d. l. in ratione in prin. ubi loquitur in debitoribus hereditarijs. ubi dicitur debitorum facta priora nota. **Ru.** in augmento inspicimus augmentum quicumque contingens ut hic. sed in diminutione inspicimus tempus mortis ut ibi. **Sed** unde hoc quod glo. dicit. **Et** aduerte quoniam estimat res. et tunc semper inspicimus tempus mortis: ut l. in ratione in prin. sed quoniam non res estimat. sed est dubius euentus. et tunc isto casu pedere

estimat quoniam valet dubium dubio finito estimat quoniam est: ut. s. l. p. **Qu**ando debitor est soluendo estimat ipsa res. et ideo quicquid postea contingit non curat: ut d. l. in ratione in prin. sed quoniam debitor non est soluendo quid estimatur. **Certe** dubius euentus: ut l. nescius. s. fi. s. e. et videbitis in l. querebas. j. e. modo cum estimat dubius euentus si iste euentus contingat antequam ponatur ratio. l. fal. estimet. **Sed** op. j. e. l. querebas. et s. e. l. i. s. si debitori. ubi non debet curari an sit soluendo. **So.** ibi loquitur quoniam heres est debitor vel ille cui est liberatio legata: quia quo ad se semper est diues et soluendo. **Opp.** de l. eo tpe. s. i. s. de pecu. **So.** intelligo illam finem istam.

Is qui in bonis. **I**bi reliquisset. nam in quolibet istorum casuum de comodo medij temporis detrahitur fal. **By.** et de hoc dixi in l. sed et si non seruus. s. fi. et l. se. s. eo.

Stichum. **I**ste est bene bonus. s. et b. d. **Sile**gatum domini non fit defalcabile de legato serui detrahitur falcidia pro utroque. et idem e contra. **h. d.** pro hac l. fal. l. plane. et l. sed et si non seruus. s. eo. **Opp.** s. eo. l. si pupillus. s. finali finem unam lec. **By.** sol. ibi: et ibi ego dixi.

Sepius. **I**ste est bonus casus. et b. d. **Quar**ta in herede testatore uiuo collata facit cessare falcidiam. **h. d.** **Opp.** de l. si quoniam. s. i. C. de inoff. testa. **So.** ut ibi. **Sed** op. de l. is autem. et l. quod autem. j. e. et s. eo. l. pater filiam in prin. **So.** hic loquitur quando testator hac mente dedit ut in falcidia imputaretur: alio se casus. **Quero** quid in dubio. **Credo** quod videtur dedisse ut in falcidiaz imputetur. **Casus** est hic: ibi: quia minus videtur et cetera. tangam de hoc in l. in quarta. j. e. et nota que dixi.

Am dotem. **N**on debet inspicere persona fideicommissi in que legatum debet ultimo residere. **h. d.** **In** textu ibi interpositi. l. legatarij primi de restituendo grauati. ibi capientis. s. fideicommissarij.

Egis falcidie. **Opp.** et ut quod omne ius tollat saltim spacio. xl. annorum: ut l. cum notissimi. et l. oes. C. de prescrip. xxx. an. **So.** beneficium l. fal. quoniam potest intendari ex capiendo. et tunc quoniam perpetuo potest ut hic. et ar. l. pure. j. de doli except. **Quand**o potest intendari fal. per actionem vel per interdictionem: ut l. linea margaritarum. s. e. et tunc finitur tempore in contrario compreheso. **Ex** l. sequenti.

An obmittes ponere unam rem in inuentario pueri beneficii totius. **Et** an cum sint aliqui nobiles imunes a collectis: ita quod non habeant beneficium in ciuitate et si acceptent tunc puenit imunitate. et fit aliud statutum quod aduocatus positus ad condemnationes habeat. xij. denarios pro libra. an si ille aduocatus sit de illis debeat priuari imunitate.

Beneficio. **Qui** agit ut legatum iterum detur pual fal. **Id** in eo quod tacitam si se fidei assumpsit de prestando non capaci. **h. d.** **Quero** circa l. nam quomodo hoc egit. **Et** glo. ponit delendo vel cancellando testam. vel aliter. s. subtrahendo rem hereditariam: ut. j. e. l. hereditatum. **Quero** an priuetur falcidia in illa re tamen. **Et** glo. in s. sancimus in corpe. e. ut dicitur quod non tota falcidia puabitur finem ista tpe: ut l. paulus. s. e. et l. fi. s. illo. C. de iur. deli. et l. rescriptum. s. s. his quod ut indig. et j. e. l. hereditatum. **hodie** tota puabitur: ut d. s. sancimus in corpe. au. e. ti. l. qd a dicant contra ut dixi in l. paulus. s. e. **Allegabam** istam l. ad quod pisis dum ibi legebam: quia ibi erat quod a nobiles imunes a collectis. et quod non debet habere aliquod beneficium in ciuitate et si acceptaret: tunc priuetur imunitate. erat aliud statutum quod aduocatus qui ad condemnationem erat positus debet habere. xij. den. pro libra modo quod aduocatus de illis nobilibus acceptauit illud officium an priuetur illa imunitate. **Et** dicebam quod sic: quia istud quod detrahitur. xij. den. pro libra est beneficium: ut hic dum dicitur falcidiaz beneficium detrahitur. et hoc per istam l. facit. c. i. p. col.

que su it causa amit. benefi. z. l. beneficiū. s. de pti. prin.
Am pater. Legata relicta ipube-
ri non impurant in fal-
ci. pupillariter substituto. h. d.

Legato petito. Quod heres plus sol-
uit legatariis in penaz
ptumace non nocet. hoc dicit. C. oppo. z videtur q in
actione ex testamento nō iuretur in lites: vt. l. alias. s. de
in li. iurā. So. glo. q hic fuit iuratum super actione in rē
que est arbitraria z ista est vera. uel solue vt in glo. z non
est vera: quia ver. plane. non loquit de iuramento in litē
sed de iuramento veritatis quod est affectionis. C. op.
s. e. l. i. s. item si ita. Solutio ibi non est ratio vera: quia
illud fit propter moram heredis non est veruz quod est
contra istam. l. dic vt ibi dixi.

Lienus fundus. Si heres p-
pter suam
stultitiam plus soluit legatariis non nocet. hoc
dicit z est notabilis.

Ex. l. sequenti.

**Creditor an teneatur cedere contra alium reum quā
do vnus soluit totum.**

A. l. falcidia hoc eē ser-

uandum. Ista est bona. l. de qua feci magnum
festum in materia de duobus reis. z. h. d. In duobus reis
socijs debitorz vtriqz pro parte videtur actiue z passiue.
z in non socijs eius videtur debitum qui debitum occu-
pauerit. h. d. per istam. l. tolluntur ptractates. l. si vnus
in prin. de pac. z. l. in rem. s. si duo. j. de noua. ga si sunt
duo rei socij factum vnus nō nocet alteri: quia perinde
est ac si singuli stipulati essent. z ideo factum vnus non
nocet alijs. sed si non sunt socij: tunc vnus factū potest
alijs nocere: quia vnus potest totū occupare vt hic. Itē
aliud in. l. i. C. de duo. re. vbi dicit q si vnus ex duobus
reis exigit solidum debet alteri reddere. als potest alter
partem suā ab executore petere. est ne istud verū. Certe
per istā. l. debet distingui q si sunt socij vel ex causa one-
rosa sunt duo rei. sed si non sunt socij z ex causa liberali.
tunc totum est eius qui occupat vt hic. Et per istā. l. de-
terminabit illud quod dixi de cessione. an si vnus soluit
insolidum an teneat. s. creditor cedere actionem contra
alium. est ne verum q debet cedere quādo sunt socij vel
duo rei ex causa onerosa. secus si ex causa lucratiua. pmi-
serunt: quia tunc pro se solum q ei insoliduz soluit ei ce-
di non debet actio vt hic.

Recia rerū. Ista ē clara lex z de-
beret tota scribi au-
reis litteris. z hoc dicit. Res debet estimari cō-
muni estimatione non ex affectione. Item qui habet ius
adeundi hereditatem non dicitur locupletior. hoc dicit
z ista est bona lex.

Ex. s. sequenti.

**Qualor rei qualiter probetur. Et qualiter probet esti-
matio frumenti preteriti.**

Nonnullam. Iste est nota. s. z. h. d. Ex loco
z tempore reruz precia variant
z caristia que modico tempore fuerit non inspiciat. h. d.
Tu vis pbare valorez rei. qualiter probabis. Elide glo.
z glo. melior est in. l. ij. C. de rescin. ven. ista glo. nō bene
tex. declarat. tamē ex illa glo. sumpta occasione debetis
scire q quādoqz tractatur de estimatione vnus fundi z
rei immobilis. z tunc debet fieri positio ex tali fundo cō-
muniter tot fructus recolligunt. Itēz q in dicta cōtrata
fundus tanti redditus tāti valoris est. Istud pbatur in
. l. si fundus per fideicō. in prin. s. de le. i. z. l. pe. s. de re.
eo. Potes etiā facere articulum magis generalem q ta-
lis fundus cōmuni estimatione tm valet z tm cōmuniter
venderet. quandoqz tractat de estimanda re ex qua fru-
ctus non percipiunt: vt de aliqua specie: vt de libro vel
cypbo. z de istis non est dubium q dz fieri positio z esti-

matio hoc modo q tm valet quātum vendi potest z tm
vendi potuisset in tali loco dicto tpe. z hoc dico per istū
tex. quia ex tpe z loco precia reruz variant. Debes ergo
limitare dictū tuū in tali loco z tali tpe per istam. l. z per
. l. si seruus. s. de p di. fur. Hoc est veruz q res tm valet q
tum vendi potest homini scienti qualitatē rei: vt. l. mor-
tis cā capimus in fi. j. de donati. cau. mor. facit. l. si quos
. C. de rescin. vē. Et ideo tu aduocate alterius ptis quan-
do sunt positiones q talis res valet tm: facias positio-
nes de qlitatibus latētibz in ipsa re: vt q: est sterilis vel
emphiteotica: ga si sciret minus emeret. vel debes te re-
ferre ad tps. z sic dices tali die valuit tm z ante z post p
multos annos: ga si tm poneret tali die tūc esset parū
tps cuius estimatio non attendit. C. Quero qualiter p-
babif estimatio frumēti preteriti. Et glo. in. l. ij. C. de re-
scin. ven. dicit q est clarum qtm poterat vendi illo tē-
pore z ante z post non restringas te ad modicum tps. s.
ad vnum diem. sed dic ante z post. C. Procedo z que-
ro de loco in foro publico non potest vendi nisi duabus
libris corbis. in domibus pprijs quilibet potest vēdere
qtm vult. tu facias positioē q in ciuitate perusij po-
terat tantum vendi z constat qtm domi z qtm in fo-
ro publico: vt. C. de ero. mi. an. l. vij. diebus. z. l. specieb.
de coharta. li. xij. Et ideo do tibi p silium q in spēbus fa-
cias mentionem q tm vendi poterat in foro publico.

In testō. Quod per falci. diminiui-
tur debet legatario presta-
ri si testator hoc voluit. hoc dicit. z sic. l. seius z
augerius. que dicit q non potest prohiberi falci. est ve-
rum si expresse prohibet. secus si permittit. z illud quod
detrahif non remanet penes heredem ex voluntate te-
statoris. C. op. s. e. l. quod de bonis in pnc. z. s. i. Glo.
sol. pmo z non bene. z simile no. in. l. ex asse. s. eo. z ibi re-
probauit uobis so. glo. Secō soluit gl. z bene z illā tene.
z illud qd glo. dicit in fi. z intellige q oneraret alios pro
contributione facta nō insolidum: ut. l. in singulis. j. eo.

Fundus. Pōt esse ratio: ga in sū-
do cadit affectio: ut. l. s.
z si equo. s. de le. i. sed in nūmis non cadit affe-
ctio: ut. l. nūmis. s. de in li. iur. Dicit h q iste patif falci-
diam. ptra de. l. nēsenius in pn. s. e. Rñ. q h dicit si here-
di dedisset pōt intelligi aliter. s. heredi nō ei a quo lega-
tus est fundus. uel aliter dico q patif fal. ipso iure. sed
tuel se exceptione doli: ut. d. l. nēsenius. s. e.

Lotiens. Iste est no. casus induco
ad. q. vos scitis q de iure
cōmuni donatio que ascēdit ultra qngētos au-
reos nō valet sine insinuatione. s. usqz ad qngētos aureos
ualet: ut. l. sancimus. C. de do. mō tu donas mibi ultra
qngētos aureos. s. detracta gabella nō restant qngenti
aurei. qro an ualeat donatio sine insinuatione. Dic est ar.
q sic: quia debet detrahi z uideri illud quod remanet.

Creditatū. Ista est singularis lex
z nō habet sibi parez.

C. op. pmo de seipsa ad seipsam. de pn. ad. s.
. e. So. aliud in alimētis z aliud in usufru. z rōnē diuersi-
tatis ponit glo. C. op. ulterius de eo qd habuistis in. l.
cū ticio. s. e. So. dicit qd ibi loquit in cōputatione hē-
da quo ad ceteros legatarios h quo ad ipsuz legatariuz
cui sunt alimenta relicta uel usufructus. z hāc tenet glo.
in. l. lex fal. s. si interueniat. s. eo. Glo. h tenet ptractum
z uide glo. que incipit si querat qtm zc. z idem tenet
hic alia glo. super uerbo vulpi. ait. z incipit male. z ibi z
fm hoc sibi z alijs zc. z istā puto ueraz. Ad. l. cum ticio.
rñ ideo q hic in legato alimentoruz ibi in usufru. qui co-
beret psone. z ideo non potest fieri illa estimatio que ibi
requirit: licet cōmoditas possit uēdi. Recurrat ergo ad
distinctionē huius. l. C. op. de. l. in lege fal. non habet
. s. eo. So. glo. ibi in legato simplici z bene. C. oppo.
. s. eo. l. iij. in fi. So. ibi in legato annuo facto reipublice
hic in legato usufructus. z quando requiritur usufructus

47

pro pte uterqz nidef capere liberationē qđ puto ueruz.
Cultimo glo. i. huius. l. voluit istā. l. diuidere z nō pfe-
cit. z vide eā que incipit duos casus ibi: soli debitori. im-
mo psequit tres casus: vt ibi dixi vobis in diuisione.

I creditorī filiū. C. Op. s. eo. l. cum quo.

Solu. ista fm illam debet intelligi qđ inspicitur
tempus adite hereditatis: si plus tunc fuit in peculio vt
ibi nota.

Eperitur. Concordat cuz. l. si per
imprudenciam. s. mirū
s. de euic. z. C. si vt se ab here. l. i. z. s. e. l. penales in pn.
z. l. hereditarium. j. de bo. auc. iudi. pos.

I dos socero. Si filius est be-
res insolidum to-
tam dotem vxoris sue vt es alienum deducit. si
pro parte est heres pro parte deducit. si pro toto est he-
res pro toto deducit. h. d. In tex. ibi coheres eius pro
sua parte deducit. querit glo. vtrum eo casu quo filius p-
cipit dotem totam a coherede an sit coheres ipso iure li-
beratus. Et glo. videtur dicere qđ sic. By. dicit qđ vide-
tur liberatus ipso iure a filio non ab vxore. ideo est loc-
cautioni: vt. l. si filia. s. hoc amplius. s. famil. heres. z. l.
ij. s. i. s. de do. prelega.

pro parte est heres pro parte deducit. si pro toto est he-
res pro toto deducit. h. d. In tex. ibi coheres eius pro
sua parte deducit. querit glo. vtrum eo casu quo filius p-
cipit dotem totam a coherede an sit coheres ipso iure li-
beratus. Et glo. videtur dicere qđ sic. By. dicit qđ vide-
tur liberatus ipso iure a filio non ab vxore. ideo est loc-
cautioni: vt. l. si filia. s. hoc amplius. s. famil. heres. z. l.
ij. s. i. s. de do. prelega.

I cia testō. Ista est singularis lex et
non habet parē nec con-
cordantiam. z. h. d. Prelegata non veniunt in
fideicom. quando quis primo rogat. secundo prelegat.
Item qui quartā detrahit de voluntate defuncti quartā
hereditatis sibi cōputat. als totam hereditariā partem.
hoc dicit. C. Op. z videt qđ prelegatū veniat in fideicō-
misso: vt. l. marcellus. s. quidā. j. ti. ij. So. glo. h. facit mē-
tionem hereditatis. ideo prelegata non veniunt in fidei-
cōmisso. z. ista so. est s. in se. sed ad hanc. l. non est neces-
saria: qa ibi primo prelegauit postea rogauit de restituē-
do vel econtra. C. Alterius op. de. l. fideicōmissaria. s.
fi. j. titu. ij. So. dicit glo. satis restituit eo qđ sibi in quar-
tam cōputat. sic soluit glo. Sed nihil est. dic qđ hic quan-
do primo rogauit z postea plegauit: ibi ecōtra. C. Op.
. C. de fideicom. l. cū virū. So. ibi per verba generalia h
simpliciter. z. distigue plene vt per doc. in dicta. l. cū vi-
rum. dicā in. l. marcellus. s. cum quidam. vbi glo. distin-
guit. Dicit hic qđ computat in quartā duodecimā ptez.
Contra. j. e. l. in quartā primo responso. Sol. glo. istud
est verū quando detrahit sal. vel trebellianica preter vel
contra voluntatez defuncti quod est eoipso qđ non pre-
cipit detrahi vt hic in fi. sed hic loquitur quando fm volū-
tatem detrahit. z. ratio est quia debemus fauere: vt. l. in
testamentis. j. de regu. iur. ista est ratio significatio s. bo-
rū quādo dixit retenta quarta. s. hereditatis. ergo quar-
tam hereditarie portionis debet sibi cōputare. C. Op.
de. l. iij. s. de le. i. So. vt ibi dixi.

I fundū. Quod precij nomine ca-
pitur non videt legatus
sed iure hereditario capit. hoc dicit istud prin.
C. oppo. de. l. in quartaz in fi. j. eo. So. glo. que est hic
dat duas so. Una aliud est quando capitur vt precium
aliud est causa cōditionis implende: vt. l. si dignū. s. eo.
z. l. si fundus. z. l. in ratione. s. vendere. z. s. tā z. fi. z. ista
est vera. Dat glo. aliam so. qđ computatur in falcidiāz ei
a quo capit. z. vide glo. que incipit immo totā z. c. ibi: vel
ei a quo z. c. Sed in dato causa conditionis implende: li-
cet possit procedere quod examinabo in. l. in quartā. j.
. e. tamen id quod precij nomine datur in quartam com-
putatur quo ad omnes vt dicitis. ll.

Situ ex parte. Iste ē bonus. s. z. hoc
dicit. Cōditio cui⁹ euē-
tus vel defectus legata z libertates non vitiat eorum pe-
titionem non differt. Itēz omnes ptes vnus. l. falcidie
ratione contribuunt. h. d. fm By. C. Quero a quo pe-
tentur interim ista legata. Et glo. respōdet valde singu-

lariter. z. dicit qđ si fuit species hereditaria legata pro illo
fundo competit rei vindicatio z sic ipsam insolidū pos-
sum intentare non expressa parte. z. vide glo. que incipit
de libertatibus planū est z. c. z. sic duo dicit qđ rei vendi-
catione agat non expressa parte. z. sic nota quādo incer-
titudo causat ex parte aduersarij admittit libellus incer-
tus: vt. no. in. l. i. s. quot aut. j. quorū le. z. quod no. in. l.
quod in heredem. s. eligere. s. de tributoria. sed in ppo-
sito quādo agit rei vindicatione hoc non est necesse: qđ
rei vindicatio dat contra possidentē pro parte quā pos-
sident: vt. l. ij. in fi. j. de preto. stipu. sed in actione ex testa-
mento nota quod dicit glo. C. Alterius dicit hic in glo.
qđ agit actione ex testamento prout qđqz tenet ibi. z. idē
si agit actione personali ex testamento z. c. est ne verum
istud. Elidit qđ nō: quia actio personalis cōpetit p sone
heredis in vna portione nō prout quisqz possidet: vt. l.
si tibi homo. s. si fundū. s. de lega. i. So. By. hic loquitur
quādo fuit legata species hereditaria pro qua potest cō-
petere actio ex testamento z rei vendicatio. z. ideo ppter
cōcomitantā quā habet cū rei vindicatione dat contra
possidentē prout qđqz possidet. z. pbat By. z. ar. l. si plu-
res. j. de vi z. vi ar. z. l. iij. s. si heres. s. cōmo. z. l. si duo. s.
deposi. Dñs Ly. in. l. pro hereditarijs. C. de here. ac. ali-
ter dicit quod plene examinavi in repetitione quam feci
de. s. cato. z. ibi plene nō. z. tamē istud dictū By. h. habe-
bat hoc p supposito qđ dicit By. qđ teneo ibi non est ne-
cesse qđ in actione psonali proponat petitio incerta: sed
petis euz cōdemnari pro parte quā possidet. C. Quero
qd si qritas fuit legata. Glo. dicit qđ cōuenit pro ea pte
pro qua est heres nō in plus existente pditione z. c. vt in
glo. z. vide eā ibi si aut est qritas z. c. z. glo. dicit quilibet
pro ea pte qua est heres institutus pditionatir pro ea est
heres. z. hēs casum in. l. liber homo. s. si ita scriptū. s. de
here. insti. z. glo. que aliter dicit qđ hic dz intelligi fm istā
glo. z. fm istā glo. quādo qritas est relicta ab vno pteaz
medietatem. l. ab eo qui est sub cōditione institutus ab
alio quartā. C. Sed quero qualiter mihi de residuo suc-
curretur. Rñ. qđ ab eo qui erit datus curator illi portio-
ni iacenti vel ab eo qui est sub pditione institutus si agno-
uit bonorum posses. fm tabu. vt. l. si quis instituat in
princi. s. de heredi. insti.

Qui filiū. Si coheres partez coheredis hēat
ex substitutiōe vulgari locus est cō-
tributioni. sed si ex pupillari si portio grauata accrescit
nō grauate nō est locus cōtributioni. als secus. h. d. usqz
ad. s. qui filios. C. Op. ad uer. si nō prius. ubi dicit qđ
substitutus pupillariter z. cōtra. l. in ratione. s. questū
. s. e. So. By. ibi qđ h. testator ab isto coherede substitu-
to nulla legata reliquit. ideo non curat de ptributione.
C. Op. z. videt indistincte debere fieri cōtributionē: ut
. j. e. l. s. fi. So. ut ibi uidebitis no.

Qui filios. Si exheredat⁹ succedit fratri ex
substitutiōe. z. sic ex uoluntate ex
presse ualent legata ab exheredati substituto. sed si suc-
cedit ex pte legis nō ualeat. h. d. Diuidit in tres ptes.
primo ponit unā qōnem z eius determinationē usqz ibi
nec huic cōtrarium. ibi rñdet uni obiectioni que possit
fieri in ptrariū usqz ibi: dicit aliqs. ibi format unā aliam
qōnem z eius rñsionem z rñsionis rōnez usqz ad fi. No-
ta quādo potest a substituto exheredati legari uel non.
C. Op. z. incipio ab ultima glo. ab exheredato cui est le-
gatū relictu potest legari: ut. l. heredi. s. cuz filie in fi. s.
. s. de vulg. z. pupil. si potest ab ipso exheredato ergo ea-
dem rōne a substituto eius: ut hoc. s. in fi. Dicit glo. cer-
te hoc fallit: qa habet minus iuris in substituto qđ in in-
stituto: ut hic. z. l. cū quidā. C. de lega. z. uide glo. que in-
cipit imo nō tm z. c. uide h. qđ ab extraneo cui legauit pos-
sum legare a substituto nō. Et dñs Ly. in. l. cū quidam.
dicit qđ fm Be. non potest reddi certa ratio. sed ratio-
nez puto istā a legatario potest legari: ut. l. i. C. cōmunia
de lega. z. l. ab eo. C. de fideicōmis. sed exheredatus est

legatarius merito potest ab eo legari. sed substitutus ex heredati non est legatarius defuncti. sed heres exheredati. Bices tu ista ratio non concludit: quia ab herede heredis vel ab herede legatarij possum legare: vt. l. si fuerit. §. finali. §. de lega. iij. et est in precedenti glo. ista oppositio. Soluta illa regula fallit hic. vel verius hic legatur ab herede legatarij nominatim quod fieri non potest vt. h. secus si vniuersaliter ab herede legatarij legaretur non nominatim quod nota.

Ex §. sequenti.

Quando testator vnum solum fecit heredem an sit locus contributioni: ibi. Et primo. Et quid quando sunt plures in eodem gradu instituti et quilibet partem suam retinet: ibi. Secundo. Et an cum portio vnius ex coheredibus deueniat ad alium ex. l. dispositione non ex substitutione fiat contributio: ibi. Tertio. Et quid cum testator fecit duos gradus scilicet institutum et substitutum ad quem veniunt bona ex substitutione vulgari an fiet contributio: ibi. Quarto. Et quid cum substituit filio exheredato: ibi. Quinto. Et quid cum substituit pupillariter filio instituto: ibi. Sexto. Et quid cum substitutio est exemplaria vel copulata: ibi. Septimo. Et quid in substitutione fideicommissaria: ibi. Nono. Et si sit statutum quod quicunque alibratus in quingentis libris et abinde supra teneatur mutare communi centum florenos. an si aliquis succedat suo consanguineo et in libro reperiantur sume diuise que non ascendunt quelibet per se dictam summam an debeat fieri commixtio. Et cum plures filij succedunt patri cuius libra ascendit dictam summam nec est facta diuisio libra. an debeat dicta libra in singulis pro rata an tanquam vna: ibi. Ultimo.

Coheres pupillo. Iste est not. §. et sim vna opi. h. d.

Si portio minus grauata accrescit portioni magis grauata ex substitutione pupillari locus est contributioni: si cur si accederet ex vulgari. hoc dicit. **Op.** quando portio grauata accrescit alteri portioni non est locus contributioni: vt. l. q. si alterutro. et. l. i. §. si coheredis. §. eo. Respondet **Azo** quod illa opi. que ibi ponit est vera et est verissima illa distinctio et ibi accrescit per modum iuris accrescendi hoc est iure substitutionis pupillaris. Sed tunc institur. §. e. l. §. qui filius. **Rñ.** quod iste est verus intellectus. ibi loquitur quando vna portio erat grauata et alia non. **H** loquitur quando vtraque erat grauata vna minus alia vero plus: tunc fit contributio sicut quando portio non grauata accedit grauata. et vide istam glo. que incipit non adeo ut seruus et. vsq. ibi vel **fm** **Du.** et. **Dug.** recedit a lec. do mini **Azo.** et legit istam. l. notabiliter si vera esset et dicit intelligo quod hic coheres succedit pupillo ex vulgari tacita: quia decessit pupillus ante aditam hereditatem. Ad contraria dicit quod loquitur quando accrescit per ius accrescendi vel ex pupillari. vide glo. ibi vel **fm** **Du.** **C** Sed op. ex substitutione vulgari succedit defuncto non pupillo: vt insti. de pup. substi. §. i. et. C. de insti. et substi. l. si. et hic dicit quod pupillo extitit heres et. et sic non ex substitutione vulgari. **Dy.** dicit fateor: quod ex substitutione vulgari expressa simpliciter succedit ipsi defuncto. sed ex substitutione vulgari tacita que in expressa pupillari continetur trahit ad bona impuberis: et sic succedit pupillo. casus est **H.** Et an hoc sit verum examinavi in materia vulgaris substitutionis. §. de vul. substi. et quia ista lec. fuit visa contra tex. ipsi **Du.** dicit ipse dico quod succedit ex substitutione pupillari et fit contributio et. vt glo. ibi. vel dic quod mortuus est et ista lectu. est contra tex. istum qui tex. loquitur de legatis relictis ab ipso coherede in institutione. Tene ergo primam opi. **Azo.** tanquam vera. esset videre hic materiam contributionis dabo eam in scriptis. Induco ad. q. statutum est in ciuitate perusij quod quicunque est alibratus a quingentis libris supra teneatur communi mutare quingentis florenos. insurgit dubium. quidam habet minorem libram: sed succedit cuidam suo consanguineo non est facta immisio an teneatur mutare:

quia multum vidimus de contributione in hoc. ideo placuit materiam contributionis summare per plures. q. et distinctiones. **Et** primo quero circa primum gradum tamen. pone testator vnum fecit heredem solum vtrumque hic sit locus contributioni. **Rñ.** siue eum instituit semel tamen siue ex diuersis partibus siue vna parte pure alia sub conditione. **Ite** siue dedit legata eodem testamento siue in testamento et codicillis regulariter fit contributio legatorum et bonorum: vt. l. in ratione. §. questum in fi. §. §. eo. Fallit in. l. si post missionem. et. l. si miles. et. l. si. §. eo. **Item** fallit. §. si quis omnes. cau. te. l. qui autem in prin. et in qualibet apparet ratio. **Item** fallit. §. e. l. nescimus. §. i. et ibi no. **Secundo** quero quod in eodem gradu plures sunt instituti et quilibet partem suam retinet. **Rñ.** in quolibet herede parte separatim ponetur ratio. l. fal. sicut supra dixi in vno. et. §. e. l. in singulis. et insti. e. §. i. **Tertio** quero quid si portio vnius ex coheredibus deueniat ad alium non ex substitutione. sed als ex legis dispositione vel ex sua propria. **Rñ.** aut deuenit ad alium ex sua dispositione propria. aut ex dispositione coheredis. aut ex iure accrescendi. aut ex iure non decrescendi. aut iure patris et matris. **Primo** et secundo casu non fit contributio bonorum nec legatorum: vt. §. e. l. i. §. si coheredis. **Tertio** casu quod ex iure accrescendi aut accrescit non grauata grauata et fit contributio bonorum et legatorum. aut e contra et non fit contributio: vt. §. e. l. i. §. si coheredis. et. l. q. si alterutro. aut accrescit grauata grauata. forte quia vtraque grauata erat. et tunc accrescit minus grauata ei que est magis grauata et fit contributio. als secus. arg. huius. §. aut vtraque erat equaliter grauata et frustra queritur de contributione: quia siue fiat siue non: nullus est effectus. **Ab** eundem autem dixi contributione legatorum fieri intelligi quod portio deficiens accrescat cum onere. als fieret contributio bonorum non legatorum **fm** ea que dixi vobis in. l. que conditio. §. ti. i. **Quarto** casu quod per ius non decrescendi: tunc fit contributio bonorum: vt. §. non legatorum: quia non debent cum non transeant: vt. C. de cadu. tol. §. finaliter a deficiente. §. ti. i. l. si separatim. **Quinto** casu quod iure potestatis vel matris distinctione eodem modo quo supra. aut accrescit grauata grauata aut e contra: vt. §. e. l. pupillus. §. i. et. l. maritum in prin. **Quarto** quero quod quando testator fecit duos gradus. l. institutum et substitutum vulgariter ad quem veniunt bona ex substitutione vulgari. **Et** dic quod si erat substitutus in potestate instituti. et tunc si vnus institutus omisit voluntarie ut deueniret ad substitutum non est locus contributio ni. als secus: vt colligitur. §. si quis omnes. cau. te. l. iul. et. §. e. l. nescimus. §. i. **Si** vero esset vnus tamen extraneus substitutus: et tunc sine dubio fit contributio: quia ab vnus persona incipit: vt. §. e. l. §. qui filius. si vero coheres fuit substitutus coheredi. tunc dicitur vt. §. e. l. i. §. id quod ex substitutione. et. §. e. l. §. qui filius. **Predicta** haec siue sit vulgaris expressa siue tacita vt hoc. §. **fm** vnam lec. **Si** vero vni sint substituti plures: tunc in singulis ponetur ratio. l. falci. vt. §. e. l. in singulis. et ar. §. e. l. in ratione. §. si filio. **Quinto** quero quid si aliquis substituit pupillariter filio exheredato. **Rñ.** aut substituit filio illi quem sibi instituerat. aut extraneum. primo casu aut relinquit in institutione legata ab instituto et substituto et fit contributio bonorum et legatorum: vt. §. e. l. in ratione. §. si. aut relinquit ab instituto tamen. et tunc non fit contributio bonorum: vt. §. e. l. quod si extranei. aut substituit extraneum et eo casu quo legata valent fit contributio: vt. §. proxi. §. **Sexto** quero quod si substituit pupillariter filio instituto. **Rñ.** aut substituit coheredem aut extraneum. **Primo** casu aut a persona substituti nulla fuerunt relicta legata. et tunc non fit contributio bonorum nec legatorum: quia testator non videtur de contributione cogitasse: vt. §. e. l. §. qui filius. et no. per **Dy.** in. l. in ratione. §. questum. §. eo. aut ab illo substituto reliquit legata et tunc aut hereditatem patris non adiuit: sed pupillarem et non fit contributio: vt. l. filius in fi. §. de vulga. et pupil. **Aut** hereditatem patris adiuit. et tunc aut queris de legatis relictis a pupillo in institutione et a substituto in substitutione et fit contributio: vt in. §. questum. aut queris de relictis ab

71

utroq; tunc aut accedit portio non grauata grauata et fit portio: ut in §. quefitu. aut grauata grauata et fit portio: ut in §. coheredi. §. si coheres. §. de uulgo. et pu. substi. qd intelligo quantum ad hoc opus ut altera legata per adiectionem aliorum bonorum augeantur et non minuantur: ut no. in §. quefitu. Secundo casu qui substituit extraneus aut substituit unum unum. aut unum pluribus. aut plures unum. aut plures pluribus. Primo casu locus est portio bonorum et legatorum: ut in §. qd uulgo. et l. in duplicibus. §. e. Bices tu certe non uidetur quod fiat portio bonorum sed inspiciantur sola bona que pater ipse reliquit non que habuit pupillus: ut d. l. in duplicibus. et §. in §. qd filii. in §. §. certe imo dico quod bonorum filii fit portio: ut d. l. si filii in §. §. de uulgo. et pu. et l. in ratione. §. qd uulgo. Et illas. l. que dicuntur de bonis que pater reliquit tempore mortis intelligo reliquit. §. de bonis suis ut pupilli. Secundo casu qui substituit unum pluribus: tunc aut separatim. aut simul. si separatim et tunc aut succedit unum unum: et tunc hoc locum. §. qd uulgo. sicut qui substituit unum unum. aut succedit ambobus et fit portio: ut l. pater filii. §. si. i. ratio. §. in unum intellectum. si substituit simul aut omnes simul decesserunt: et sic ambobus succederet iure directo et fit portio: ut d. §. si. i. ratio. §. in unum intellectum. aut decesserunt separatim: et sic unum succedit directo alteri per indirectum et non fit portio: ut d. §. si. ii. ratio. Tertio casu qui substituit plures unum tunc in cuiuslibet persona habet per se ratio. l. fal. uel ex persona sua ut facta portio relictoz a se et relictoz a pupillo putantur eum: et §. e. l. in ratione. §. si filio. et l. si is qui quadringenta. in prin. Quarto casu qui substituit plures pluribus: et tunc in singulis habet ratio. l. fal. ut §. e. l. in singulis. et l. i. ratio. §. si filio. Quinto casu qui de substitutione exemplari. Ratio. id est quod in pupillari: quia modicum differt ab ea: ut l. humanitatis. C. de i. pu. et ali. substi. Sexto quero quod de breuiloqua et copediosa. Breuiter siue euenit casus pupillaris siue vulgaris. ratio habet ex predictis: ut p. b. §. e. l. qd filii. circa §. §. Nono quero quod de substitutione fideicommissaria ubi legata sunt relicta ab instituto. Item a fideicommissario an sit locus portio. Certe fideicommissarii ex sua persona falcidia non detrahatur: ut §. e. l. lex fal. §. nunquam. et non est locus portio. casus est §. ad treb. l. facta. §. sed cum suspecta. Fiet ergo hoc modo quia plus soluentur legata relicta ab instituto: tunc de residuo quod puenit ad fideicommissarium fiet solutio aliorum legatorum. put poterit. ar. §. e. l. nescenius. §. i. Tertio hec materia potest induci in ar. ad. q. factum est statutum nuptiarum quod quicquid est alibratus in quingentis libris uel ab idem supra teneat mutare cum centum florenos per emendo frumeta. Ex hoc insurgunt duo dubia. primum est aliquis succedit cuiuslibet suo sanguine in libro comis reperunt libere diuise nec ascendunt separatim dicta summa. sed si simul miscantur ascendunt. quero an debeat fieri portio siue commixtio. Secundo dubium est plures filii succedunt unum patri cuiuslibet libra ascendit dicta summa nec est facta diuisio libere an debeat dicta libra considerari in singulis per rata. an in omnibus simul. Ad primum uero quod separatim debeat considerari: ut §. e. l. §. si coherede. facit §. de iuris. om. iudi. l. si idem cum eodem. ad idem. §. q. mo. pig. uel hy. fo. l. si. In primum facit §. de pac. l. si ples. et omnes leges supra alle. que dicuntur portione fidei. So. dico quod si quod ordinamentum fuit factum antequam ille suo sanguine decesseret et sic non cepit eo uiuo et sic cessabunt duo patrimonium: ut d. §. si coherede. et d. l. si. §. q. mo. pig. uel hy. sol. aut fuit secundum ordinamentum postquam ille successerat: et tunc totum dicatur una libra. id est enim patrimonium ceperat esse iuncta: ut l. §. et si ples. §. si filio. §. de uulgo. et pu. et totum onus cepit in persona heredis succedentis ergo et cetera. ut §. e. l. §. qd filii. ubi probatur hec distinctio. Non ob id. si idem cum eodem: quia ibi quilibet causa facit separatim iudicium. §. §. quilibet libra non facit separatim patrimonium sed unum patrimonium cepit esse. Ad secundum ratio deo et uidetur quod omnes dicantur habere unam libram: ut §. de ex. tu. l. tria onera. In primum uidetur quod in singulis ponatur ratio per se:

ut §. e. l. i. singulis. et quia hoc dicitur sicut cetera alia onera diuidit per l. xij. tab. et istud uero: ut l. §. pe. de bo. da. ubi uidetur casus et ibi dicitur. Non ob id. tria onera: quia ibi consideratur labor ex parte tutoris: quia non multiplicatur ex pluralitate personarum et patrimonio existente in diuiso. H. uero inspicitur onus respectu ipsorum filiorum succedentium et quilibet tantum potest patrimonio existente in diuiso sicut diuiso et cetera.

Ex. l. sequenti.

Quid operentur uerba testatoris hoc legatum uolo prestari integrum sine diminutione.

Qui quadringenta. Si per

tingat ex accidenti propter testatoris propositum secundum mentem testatoris dirimatur. h. d. C. de p. pmo de pn. ad §. qd dicem. So. hoc contingit ex presumpta uoluntate defuncti. C. de l. si ticius. §. de qd. isti. So. h. pplexitas contingit propter uoluntatem defuncti. in l. tria. testator uoluit per pplexitatem facere id non ualeat. C. de p. §. ti. i. l. si. Sol. qd uoluntate regulari non potest diuidi. fallit quicquid ut ibi dixi et in l. cui fundus. et plene i. l. pe. C. de qd. i. ser. Tertio scias quod per hac l. dixi quod cum testator in uno legato adiecit sic uidelicet hoc aut legatum uolo prestari integrum sine diminutione in alijs hoc non adiecit. quod ista uerba hoc importent quod illud quod deberet minui dicto legato heres superpleat de legatis alijs ut h. p. quo casu ratio secunda erit per eum modum qui non in l. si ex test. §. e. et hoc intelligo siue legatum minuat per falcidiam siue propter facultatum defectum: ut l. in quantitate. §. si. quia est eadem ratio. Et non. h. ex hac l. quod falcidia cessat in uno legato ex dispositione defuncti non oneratur heres sed ceteri legatarij. dixi i. l. ex asse. §. e.

Qui duceta. Iste est de difficultioribus §.

infortiati et est clarus in tex. sed glo. facit eum difficilem recitatio operi. et h. d. Utere que pedetate portio percipiunt de quantitate legata in l. fal. i. putant. et quod deest omnibus legatarijs per rata supplet. h. d. Diuidit in tres partes secundum uerum intellectum. Primo ponit thema et quod usque ibi: legis fal. ratio ibi. secunda recitat operi. quorundam usque ibi: quod minime. Ibi tertia ubi ponit de reprehendendo opiniones illorum et so. q. Bone casus secundum dicitur in tex. ubi recipit subaudi quod quilibet ponenda sit ratio. l. fal. C. In §. l. falcidie ratio. Hera lec. huius §. e. lec. §. 30. et illa tenet dicitur in §. q. minime. h. tenet dicitur. quod est ha. opi. Johannis. C. dicitur h. quod fructus precepti et iste usu re computantur in quarta. §. e. l. in ratione. i. pn. Qui portio timore quod recedat ab operi. quia tenui et uide glo. que incipit in cuiuslibet ibi dicitur ergo. et sic antiqui fatentur. Primum. et quod tex. dicitur h. ab utroque. i. ab utroque. sed ista est portio. istum ibi abobus et ibi. xxxv. proferre debeam. et ibi ab utroque. et hoc dicitur. collectivie accepit non ergo a quolibet. Legit ergo aliter Jo. uide §. Jo. et ibi tunc hoc corrigi et cetera. est operi. iuriscosulti et quod supra dixi Jo. non uidetur huius dicere quantum recitat operi. antiquorum quia non dicitur tex. quod per sit unum unum: imo abobus et quod ambo debent proferre in secunda. Ibi hoc tunc corrigi. est dicta. l. in quantitate. §. magna. et l. in ratione. in pn. et sic remanet Primum. Ideo uide operi. §. 30. et glo. que incipit quod ego ibi. tu dic secundum §. 30. ibi quod falsum est usque h. dicitur. §. et huius in alijs non. Et lec. §. 30. est uera dum recitat primam operi. antiquorum. sed operi. sua in secunda recitatio non est uera: quia tex. dicitur per rata et non equaliter. et sic in hoc secundo corrigi primam. In tex. non in alio in ultimo ergo est uera operi. Jo. Ad Primum ratio de ut ad. l. in quantitate. et ad. l. in ratione: quia aliud in fructibus ut ibi. aliud in usuris: ut h. uide i. glo. ista ibi. Item non alio et cetera. §. 30. Jo. non est uera licet operi. sic. Solue ergo quod fructus et usure precepte ex re ut quantitate legata iudicio testatoris pedetate portio in fal. i. putat. Uel dic in usuris h. et l. in quantitate. §. e. et in fructibus: ut l. quod de bonis. §. fructus. et l. paulus. §. i. §. e. L. contraria ergo loquuntur de fructibus preceptis alium de quod ex re legata. Idem est alia glo. super h. bo. partibus que incipit. Jo. dicit. et ista non fuit operi.

uu

Jo. an. q̄ h̄ in glo. ponit ut p̄ ex p̄ma glo. magna. z iō ista sunt erronee scripta: vel dic q̄ Jo. legit utroq̄ mō. Tu tene opi. quā dixi i positioe casus. **C**Op. z uidef q̄ nō cōputef in falcidiā istud qd̄ ex sua p̄uifioe heres p̄sequit: ut. l. iij. s. e. So. hoc intellige de his q̄ a quolibet fuissent p̄cepta. secus si ex industria heredis t̄m̄ fuissent p̄cepta. **Q**uerit glo. qd̄ si heres nō p̄cepit. Lerte dicit glo. z b̄n̄ q̄ nō cōputant in fal. sed estimat minus legatū: vt. l. in lege fal. nō habetur. s. e. **C**Sed qd̄ hodie ubi usure nō percipiuntur: qd̄ de cōmodo medij tēporis. In. l. prox. dicam.

Ius seuerus. Notabilis. l. e. ista z hoc dicit.

Legatū alimentorū defalcet hereditatez. h. d. **C**Op. C. e. auē. si mulier. So. aliud in relictis ad p̄ias cās z aliud in alimētis. z sic habes q̄ legatū alimentorū factū certe p̄sone nō uidef factū ad p̄ias cās. sed si esset relictū paup̄ibus eēt factū ad p̄ias cās: ut. l. si q̄ ad declinandā. C. de ep̄. z de. **Q**uero q̄liter fiet hodie cū nō sint licite usure. Breuiter credo q̄ ōbet dari apud mercatores z interim p̄cipiat ille q̄stus q̄ hōeste posset p̄cipi: vt i fili eēt de dōa. iter vi. z vxo. c. p̄ v̄ias. z idē dicerē ubi cūq̄ ponit de pecunia q̄ d̄z intelligi de cōmodo qd̄ honeste posset p̄cipi s̄m̄ dictum. c. p̄ vestras.

Hereditas cui. Qui repudiat id qd̄ quartaz minuit quartam non deducet. hoc dicit.

Que iputant in falcidiā: ibi. **A**d oīum. Et q̄ in trebellianicā: ibi. **E**t ergo. Et q̄ sit rō q̄ in falcidiā iputat solū q̄ iure hereditario capif z aliud in trebellianicā: ibi. **P**rimo. Et qd̄ si ab eodē herede sunt p̄standa legata particularia p̄ fideicō. uniuersale: ibi. **S**cōdo. Et q̄ sit ratio differētie inter corp̄ hereditariū et pecuniā vel corpus nō hereditariū: ibi. **T**ertio. Et an falcidiā vel trebellianica possit detrabi in una re: ibi. **Q**uarto. Et q̄ iputent in legitima: ibi. **V**enio. Et q̄ sit rō q̄ id qd̄ ex testm̄ capif in quartā trebellianicaz nō iputat z i legitima sic: ibi. **J**uxta. Et qd̄ si pater dat filio emācipato ut cōputer in quartā z filius decessit anteq̄ pater relictis filiis an cōputer in legitima nepotuz. Et an dos data filie imputez nepotibus in legitima p̄ auum: ibi. **Q**uero. Et cū filiis relinquit min⁹ legitima p̄ quos d̄z suppleri: ibi. **Q**uero. Et an qd̄ uenit ex substitutioe filio cōputer in legitima: ibi. **S**z q̄ro. Et an qd̄ uenit ab itestato sit imputandum in legitima. vide in fine.

A quartā. **P**rimo loquit de q̄rta iure institutiois usq̄z ibi: sed in fideicōmif. ibi de q̄rta trebellianica usq̄z ibi: si qd̄ vero: ibi redit ad primū z determinat quādā q̄stionē z loquit de q̄rta instōnis iure. z breuiter. d. d. In fal. iputat q̄ iure hereditario capif. s̄z in trebellianica iputat q̄d̄ quocūq̄z iure iudicio defuncti inforter capif. id vero qd̄ deformiter hoc est partim iure hereditario prim alio capif p̄ parte hereditaria t̄m̄ iputat. h. d. **C**Primo op. ad fal. debitā iure instōnis. **E**t p̄mo op. sic h̄ uidef dici q̄ ea q̄ nō capiunt iure legati vel fideicōmif iputant in falcidiā. Sed s̄. s. e. l. pater filii. i. p̄n. So. vbi nō capif aliquo p̄dictorū iuriū. sed nec iure hereditario qd̄ hec lex regit. nec ex testō. ideo nō iputat in fal. **C**Scōdo op. s̄. e. l. cum quo. s̄. fi. So. s̄z ibi non capif ex testō t̄m̄ disposuit testator inter uiuos hac mēte ut iputef in quartā z hoc fuit actū t̄cite vel exp̄sse ut ibi p̄z. z. j. de bo. li. l. etiā. s̄. sed si non mortis. **C**Tertio op. s̄. e. l. nēfenius. in p̄n. z. j. e. l. si filio. ubi p̄legata cōputant in falci. So. q̄n̄ q̄s accepit a coherede p̄legatū s̄z s̄m̄ rigore iuris sibi nō iputef i falcidiā t̄m̄ de egtate doli exceptioe seu replicatioe repellitur: z ei a quo accipit legatū p̄dest ad falcidiā minuedā ut i p̄trarijs. **C**Quarto op. z uidef q̄ eēt alijs p̄sit: ut. d. l. nēfenius. s̄. plane. So. nō p̄dest alijs p̄legatuz

ut minuat q̄rta ab eis detrahendā: s̄z in hoc p̄dest: q̄a uidef quartā detraxisse de legato coheredis. **C**Quinto op. z uidef q̄ etiā alijs p̄sit saltē p̄ ea p̄te quā h̄z iure hereditario: ut. j. ti. ij. l. deducta. s̄. nūmis. z. s̄. e. l. id aut. ij. r̄iso. So. fateor q̄ q̄n̄ p̄legat corpus hereditariū q̄ hereditaria portio cōputaf oibus in fal. ut in p̄rijs alie portioes nō. **C**Sexto op. z uidef q̄ nō portio hereditaria s̄z q̄rta h̄f dicitur: ut. s̄. e. l. ticia. So. ibi loquitur de trebellianica. t̄m̄ idē credo debere dici in fal. q̄a aut eā detrahāt de uolūtate testatoris: z tūc q̄rta hereditarie. Aut p̄tra vel p̄ter uolūtate: z tūc hereditariaz torā. hoc tenet glo. s̄. e. l. nēfenius. in p̄n. z. j. **C**Seprimo op. z uidef q̄ totū cōputef: ut. l. cū pater. i. p̄n. s̄. de leg. ij. z. d. l. deducta. s̄. nūmis. So. glo. i hoc uariāt nā. s̄. e. l. id autē. dicit q̄ hoc est uey q̄n̄ capif pecunia a coherede: q̄a tota pecunia uidef capi iure hereditario. **A**d aut qd̄ supra dixi loquit q̄n̄ corp̄ hereditariū. s̄z h̄ dicit p̄riū q̄ etiā pecunia nō cōputef i fal. nisi p̄ p̄te h̄f dicitur. Tu dic s̄m̄ **D**y. q̄ aut hereditale p̄legat pecunia a coherede uel a substituto: z tūc t̄m̄ p̄ capif iure h̄f dicitur. z ista pars iputat in falcidiā ut h̄ i tex. z glo. z hoc cū daf pecunia hereditaria. als̄ sec⁹: ut. s̄. e. l. lege fal. s̄. si interueniat. Aut ipsemet heres ē iustus pecuniā sibi deducere vel detrahere: z tūc tota capif iure hereditario. z tota cadit in fal. ut in. ll. p̄rijs. z ita loq̄. l. qd̄ aut. **C**Octauo op. s̄. e. l. si a me. ubi de fundo hereditario nil iputat i fal. So. ibi nil ex illo fundo tenebat iure hereditario. ideo zc. ut ibi p̄z. **C**Nono op. s̄. e. l. qd̄ aut. in fi. So. ibi testator hoc expressit. **C**Decimo op. ad finē legis de. l. q̄ funduz. in p̄n. s̄. e. z. l. si dignū. So. reiectis alijs solutionib⁹ q̄s glo. ponit in. d. l. q̄ fundū. dic h̄ daf in vi p̄ditiois: z ideo non cōputaf i fal. i p̄rijs daf noie p̄cij z ideo succedit loco rei merito uidef h̄f iure hereditario. id iputat i falcidiā. **S**z p̄tra hoc istaf q̄a uidef q̄ saltē ei q̄ dat cā p̄ditiois iplēde p̄ditio debeat. p̄ficere: ut. d. l. nēfenius. z. l. si filio. So. glo. h̄ fatef p̄trariū q̄ illi q̄ dat p̄ficiat alijs nō. **I**dē uidef tenere qd̄ā in. l. q̄ fundū. in p̄n. in scōa so. s̄. eo. **S**z hoc uidef p̄tra. l. si fund⁹ legatus. s̄. e. So. glo. q̄ ibi debebat dari alteri h̄f dicitur. istud est diuinare. **Q**uare dicit alij q̄ etiā dāt p̄dest. **N**ec ob. l. nēfenius. q̄a loquit in legato uel fideicōmifio z hoc tenet **L**y. C. e. l. pe. ubi glo. hoc tāgit. tu potes utraq̄z opi. sustinere. nā p̄legata p̄sunt dātī ope exceptiois doli nō ipso iure: ut. j. e. l. si filio. z. d. l. nēfenius. aut ergo legatarius tā h̄z legatū z p̄uenit ab herede p̄pter fal. vel interdico quoz legatorū uel p̄ditioe indebiti z repellit exceptioe doli. s̄z illud qd̄ e datū cā p̄ditiois iplēde supplet falcidiā z ita loquit glo. hic posita z alie sites. **A**ut heres ipse possidet z p̄uenit: z tūc p̄t detrahere falcidiā: ut. d. l. si fundus. ita loquit alia glo. **C**Undecimo op. de. l. in rōne. s̄. tā etfi. s̄. e. So. ibi in eo qd̄ daf i vi modi qd̄ succedit loco rei sicut id qd̄ daf cā p̄cij: ut ibi dixi facit qd̄ nō. in. l. si q̄ seruū. s̄. ti. i. **A**d oīum ergo declarationē sic distingue aut heres capif de bonis defuncti eēt cām testamēti. aut ex ipso testō. p̄mo casu aut p̄pter hoc cepit exp̄sse ut sibi iputef in falcidiā z iputat: ut. s̄. e. l. cū quo in fi. **A**ut cepit p̄pter aliā cām: z tunc sec⁹: ut. l. pater filii. in p̄n. s̄. e. **S**cōdo casu q̄n̄ capif ex testamēto tūc aut iure hereditario. aut iure legati vel p̄legati. aut cā p̄ditionis iplēde uel ex vi modi. aut ex cā p̄cij ex iussu testatoris. **P**rimo casu iputat i falci. ut h̄. in p̄n. **S**cōdo casu aut legat sibi a legatario z nil computat i fal. q̄n̄ nil h̄z iure hereditario: ut. s̄. e. l. si a me. nisi quo ad ipm̄ q̄ dat. ar. l. nēfenius. s̄. e. **S**i uero legatur a coherede: z tūc aut q̄ris quo ad ipsum heredes z totū iputatur: ut. d. l. nēfeni⁹. z. j. e. l. si filio. **A**ut quo ad alios: z tūc aut legata fuit pecunia uel corpus non hereditariū z nil iputatur: q̄a nil hereditario iure capif. **A**ut fuit p̄legata pecunia hereditaria: z tunc aut ipse iustus fuit sibi retinere vel detrahere z totuz cōputat:

XI

ut. s. de le. ij. l. c. pater. in pn. r. d. §. nūmis. Aut cohe-
res fuit sibi iustus dare pecuniā hereditariā: tūc sibi
p hereditaria parte cōputat vel quartā hereditarie: vt
statz dicā. r. s. e. l. id aut. r. hic no. Si hō corpus here-
ditariū: r tūc aut detrahāt falcidiā de volūtate defun-
cti r cōputat quarta hereditarie portiois. aut s uel p-
ter volūtate: r tūc cōputat tota hereditaria portio: ut
s. e. l. ticia. r no. in. d. l. nēsenius. Tertio casu qñ capif
causa p ditiōis iplende: r tūc si quidē legatarius possi-
det ita q ab herede puenit r iputat in quartā quo ad
dantē nō quo ad alios. ar. s. e. l. nēsenius. r h no. Si ve-
ro heres possidet r ipse puenit: r tūc aut fuit datū a sta-
tulibero. r dic ut. s. e. l. id aut. aut ab cōneo: r tunc nul-
lo mō iputat in falc. nec quo ad dātē nec quo ad alios
ut h i. r. l. id aut. s. e. l. si fundus legatus. r qd no.
. C. e. l. pe. Quarto casu qñ capif in vi modi r iputat in
quartā: ut. s. e. l. in rōne. §. tāerti. Quinto casu qñ capi-
tur loco precij tūc iputat in fal. ut. s. e. l. q fund. r ibi
no. r. l. si dignū. r no. in. l. ad veterani. §. i. r hoc circa
falcidiā. **¶** Venio ad scōam partē que tractat d trebel-
lianica. Et primo op. q idē fit in treb. qd in fal. ut h r
supra dixi. so. fateor q qñ corpus hereditariū plegat
a coherede est idē. sed qñ corpus nō hereditariū vel
aliqd aliud ab extraneo tūc secus. nā in falcidiā nil im-
putat: in treb. totū. r rationē infra videbitis. **¶** Scōo
op. dicat hic q fideicōmissum dat causa p ditionis iplē-
de. ptra: id qd dat cā p ditionis iplende nō est legatus:
ut. l. si qd sub p ditiōe. s. si qd omif. cau. tes. So. expone
sm Ja. de are. fideicōmiss. heredi. dat. i. heredi iniungi
tur ab ipso prestandū causa. i. cū cā iplende p ditiōis. i.
s fideicōmissario. **¶** Tertio op. de. l. debitor. §. si. j.
ad treb. r. d. l. pater filii. i. pn. So. ibi nō capit ex testō.
r ideo nō iputat nisi ob hoc fuisse datū: ut. l. cuz quo.
§. si. s. eo. **¶** Quarto op. j. e. l. accepti. So. ibi qd dat
causa p ditiōis nō erat remansurū penes heredes ideo
nō iputat. **¶** Quinto op. r uidet q nō tota heredita-
ria: ut. s. e. l. ticia. So. hoc d3 intelligi sm distinctionez
illius legis. **¶** Sexto op. r uidet q legata data causa
p ditiōis iplende nō cōputant in treb. cū debeat detra-
hi de ipsis rebus hereditariis: ut. l. iubemus. in princi.
. C. ad treb. So. glo. que est in. l. filii que habentes. C.
fami. her. in fi. glo. mag. r fatef p trariū r dicit hanc. l. r
fites in hoc hodie esse correctas quo ad liberos primi
gradus cū talia nō iputent in treb. Ja. de are. dicit cō-
trariū: qd illa. l. solū fructū phibet iputari in quartā nō
alia legata vel data causa p ditionis iplende r hoc pu-
to verius p finē illius. l. que vult q statuta in illa. l. non
trabantur ad alios casus. **¶** Et ergo ista materia circa
trebellianicā liqueat distingue eodē mō quo i falc. aut
capif ex testm r idē qd supra dixi distinguedo casus r
modos qbus fal. capif extra testm: aut ex testō: r tunc
aut iure institutiōis r idē: aut iure legati: r tunc aut ab
extraneo vel legatario r indistincte iputat: ut h. l3 sec.
in fal. aut a coherede: r tunc aut pecunia: r tūc totum
iputat: ut in. §. nūmis. aut corpus nō hereditariū r v-
putat l3 secus in fal. aut corpus hereditariū: r tūc idēz
qd in fal. qd aut querit de iputatiōe quo ad ipsuz cohe-
redē r iputet totū: aut quo ad alios fideicōmissarios:
r tūc aut detrahāt de volūtate aut ptra voluntatē: vt. l.
ticia. s. e. Si hō capit causa cōditionis iplende: r tunc
aut est remansurū penes eū r iputat ut hic. als secus:
ut. l. accepti. Si vero capif in precijz r tunc iputat: ut
s. p easdē. ll. si hō in vi modi: r tūc idē p easdē leges.
¶ Primo qro q est ratio q i fal. iputat solū q iure he-
reditario capif r aliud in trebellianica. Dicit h glo. rō
est: qd i falc. grauaf plus heres: qd onera hereditaria
manēt apud eū insolidū. ideo releuat vt solū q iure he-
reditario capif iputet in falc. sed in trebellianica nō su-
stinet onera nisi p parte: ut. j. ti. ij. l. i. §. si. h. ideo pl^o gra-
uaf. idē tenet Ly. in. l. filii que habentē. Tu clar^o dic
q rō colligit ex hōis. l. fal. dicit eniz. s. e. l. i. §. i. q quar

ta ps hereditatis d3 remanere penes heredem. Nota
q dicit hereditatis ex quo colligit q d3 hōe iure here-
ditario. sed isti. de fideicō. heredi. §. s3 qd: ubi referunt
tur ista hba senatuscōsulti uespasiani. dicat q heres d3
quartā partē retinere nō tū dicit hereditatis. r ideo ēt
si nō capiat iure hereditario iputatur i quartā. Dices
tu iste tex. facit ptra: qd dicit p inde rē. l. fal. Rñ. illō p-
inde denotat similitudinē s3 nō p oia: qd quarta vbiqz
detrahatur sed nō eodē mō. sise. j. de accepti. l. i. Et si
qris quare in. l. fal. fuit positū verbū hereditatis in se-
natuscōsulto nō: tunc pcedit rō glo. **¶** Scōo qro qd si
ab eodē herede sunt pstanta legata picularia p fidei-
cōmis. uniuersale qd pōt esse: ut. j. ti. ij. l. marcellus. §.
idē pōpo. qualiter fiet ista cōputatio in quartā. Breui-
ter quantū ad fideicōmissuz oia iputabuntur nec hoc
pderit legatariis: ut minor quarta detrahaf: s3 pderit
ut a fideicōmissario quarta detracta videaf: sicut dici-
mus in fili. s. e. l. nēsenius. §. i. **¶** Tertio qro q est ratio
differētie inter corp^o hereditariū r pecuniā uel corp^o
nō hereditariū. Rñ. pecunia tota pōt dici pcepta de
pre hereditaria qd nō est ex corpore hereditario: ut in
§. nūmis. uel inter corpus hereditariū r nō h ditiariū
est ratio ne in eadē re diuerso iure hēat quartā: ut. l. eū
q edes. de usuca. ita dicit glo. r h3o in sūma. C. e. r est
hec ratio l3 sit satis debilis tū nō uideo mō meliorem.
¶ Quarto qro utrū falcidiā vel trebellianica possit de-
trahi in una re. Glo. r doc. q nō. C. e. l. ij. Tu dic cla-
rius aut qris an possit deduci in una re a uolentibus r
pōt: ut. s. de leg. i. l. pōt. r s. de pos. l. i. §. si puenit. r
ita itelligit quidā. l. filii que hntē. C. fami. hercis. r ita
no. ibi in glo. q incipit. f. destinationē. ibi alij dicunt sol-
uif a uolentibus r uolenti rē. aut qris de necessitate: r
tūc aut queris in qua re debet quarta. aut in q re dtra-
bat tpe diuisiōis. **¶** Primo casu regla est q deducit d q
libet re p ditiōis: ut in. l. plauti. r. l. linea margaritarz.
s. e. r. l. ij. C. e. Scōo casu aut testator aliqd legauit vt
alio mō pcessit qd debeat iputari in quartā r illud pri-
iputat: ut. s. e. l. id aut. r. l. cū quo. §. si. h. r. l. qrebat. §. si.
hoc put de trebellianica loquit. Si uero nil reliquit
tūc aut heres pcepit fructus iudicio testatoris r illos
pus iputare i qrtā cogit: ut. s. e. l. qd d bonis. §. fruct.
Hec. ob. j. ti. ij. l. ita tñ. §. ex affe. ut ibi dixi. aut nullos
fruct^o pcepit: r tūc aut heres aliqd de hereditate alie-
nauit r illud pus sibi cōputat in qrtā: ut. C. cōia de le.
aut. res. r. j. ti. i. l. marcell. §. res. r ibi no. qd tenz h3o
in sūma. C. ad treb. r ēt h3. aut nil uēdidit: r tunc aut
testator viu^o pcesserit aliquā rē hōe in peculiū r illā po-
test sibi retinere aduersario iuito: ut. l. filii que hntem
sm lec. atiquoz q in hoc uera est ut officio iudicis i di-
uisiōe illa res assignat filio ut que testator pdilexit in il-
la re in uita p sūptio est q pdilexit i morte. ar. l. pe. s. de
ali. r. ci. le. r ne fiat separatio eius possessiōis quā coluit
r meliorauit. ar. l. ij. de allu. r palu. Aut nihil pcessit in
vita nec in morte: r tūc si res sūt idiuisibiles pōt in vna
re deduci: ut. s. e. l. h3 si nō seru. r. l. lege fal. §. si iter. et
. l. si fundū mibi cū sitibus. Aut oēs sūt idiuisibiles:
et tūc deducet in una vel duab^o reb^o ne patrimoniūz
cōmunicet. et hoc iudicis officio: ut. l. pōt. s. de leg. i.
r. C. qñ et q. quar. ps de. l. ij. **¶** Venio ad quartā partē
debitā iure nature r breuiter aut aliqd capif extra pa-
trimoniū defuncti et nullo modo i illa quarta iputat:
ut. l. sancm. §. repletionē. C. de inoffi. testa. Aut capif
ex defuncti patrimonio: r tūc aut iudicio testatoris: r
cōputatur in quartā quocūqz iure habeat siue iure he-
reditario siue iure legati vel in vi modi vel alio mō ca-
piatur cōputatur: ut. l. qñ nouella. C. de inoffi. testa. r
pro hoc qd habuistis in. l. etiā. §. pe. in fi. j. de bo. li. dū
modo aliqd iure instōnis hēat: ut in aut. ut cuz de ap.
cog. §. aliud quoz capitulū. r in aut. de triē. r se. §. i.
Aut capitur inter uiuos: r tūc aut est datio ob cām: ut
dos r donatio ppter nuptias vel datū cā militie: r tūc
uu ij

¶ Quarto
ADDE an
trebelliani-
ca possit in
vna re ddu-
ci vltra alex.
Bal. cōsilio
clxxvij. iij.
lib. r ibi qd
de legitima
r qd si bona
sunt aliena-
ta an in alie-
natio cōpu-
tari debeat
r an legitia
in una re de-
duci possit
vide Bald.
phli. lxxvi.
pmo lib. r
ph. cccxviij.
iij. lib. r cō-
silio. clxij. iij.
lib. vbi fir-
mat qd hic di-
cit Alex. q
filio nō de-
bet legitima
in bonis le-
gatis.
¶ Venio
ADDE vi-
tra Alex. q
cōputent fil-
lio in legit-
imā Bal. cō-
silio. cclxvij.
pmo libro.
Ang. phlio
ci. r. cxxi. r
lxxv. r per
h3au. d ca.
ph. cccxxij.
r an dōatio
facta per pa-
trē filio im-
putet in le-
gitimā vide
h3au. d ca.
cōsilio. ccl.
Abb. consi-
lio. cxvi. r
h3au. d ca.
phlio. cccx.

istud iputat in quarta: ut. l. qm nouella. C. de inoffi. te
sta. z. l. oimō. §. si. e. ti. Si uero est donatio simplex tūc
aduerte: si quidē tpe facte donatiōis: z pfecte ualuit i
uita tūc nō cōputat i quartā nisi sit dictū ut si dat filio
emācipationis cā: ut. l. si quādo. §. si. C. de inoffi. testa.
z ita fecit do. Accursius qm dnm franciscuz emancipa
uit: qd fuit dictū expresse ut in fal. iputaret. z pro hoc
habes tex. in. l. etiā. ver. sz si nō mortis. j. de bo. libe.
Idē dicerē si esset facta donatio filio i prāte ppter me
rita pcedētia. nā tūc statiz ualeret donatio z istud pce
pit tanq̄ aduenticiū ut glo. no. in auē. unde si parens.
.C. de inof. pbo p rationez illud qd filius qrit ex psona
sua est aduenticiū ut. l. cū oportet. §. i. C. de bo. q̄ lib. sz
istud qd dat filio ob merita pcedētia hz ex opis suis: z
si est aduenticiū z aduenticia i quarta nō iputant: ut. l.
fi. C. de coll. z. l. sancimus. §. repletionē. C. de inoffi. te
sta. licet sit qdā glo. que est in. l. si donationē. C. de col.
que uult qd nō ualeat incōtinēti: tū nō dicit uer. ut ibi di
xi. Si uero donatio non tenuit ab initio sed fuit morte
pfirmata tūc in quartā iputaf. hic est casus no. in. l. si
liū quē hntē. C. fa. her. fm lec. l. 30. z. pbat in. d. l. etiā
in uer. sed z si mortis. Idē puto si in peculio esset pces
sum: ut. d. l. filiū quē hntē. fm aliā lec. z. d. l. si donatio
ne. C. de col. ¶ Juxta p̄dicta formo. q. z pmo uideam
rationē que est ratio qd id qd est testm̄ capis in tre. quar
ta nō iputaf: ut. l. pater filia. i. pn. s. e. z in dōbita iure
nature sic: ut no. z dixi. s. z rō est qd falcidia z treb. de
trahit occasiōe testamēti ideo in ea nō iputaf nisi qd
uenit ex testō: debita iure nature uenit extrinsecus. iō i
ea iputaf qd extrinsecus uenit. z hoc habes in alijs q̄r
tis q̄ debent ex alijs dispositionibus uel iure uel statu
to ut mulieri ul viro ex forma statutoz aliqd debeaf: z
cōputaf sibi qdqd extrinsecus uenit ut in auē. p̄teca.
.C. unde uir z vx. Ego dixi supra qd donatio facta filio
emācipato nō iputaf nisi sit dictū. q̄ro qd si fuit dictuz
dedit z donauit filio emācipato in premiū emācipatio
nis z p parte sua: nō tū dixit qd in quartā iputef. Dicā
in. l. peto. in pn. s. de leg. ij. ¶ Quero de vna. q. que me
multrū facit dubitare non habui de facto sed hac nocte
fui imaginatus: fuit datū filio emācipato ut cōputaret
in quartā sed filiū decessit atēq̄ pater relictis filijs suis
heredibus z nepotibus patris sui: an ip̄s nepotibus
cōputef in quartā: qd dices. Formo aliā. q. z dicas de
ista: z istā quā dicā bis uidi de facto z p̄sului. Filia de
cedit atēq̄ pater relictis filijs an dos data filie: filijs ei
cōputef in quartā put filie deberet iputari. In uerita
te multi aduocati z aliqui doctores p̄sulerūt qd nō et
mouebant p rationē cōem: ut. l. sancimus. §. repletio
nē. C. de inof. ref. cū falcidia iure nature nō dz deduci
nisi de substātia patris ut ibi: sz isti filij nō hnt istā dotē
ab auo eoz sed hnt a matre. z iō nō dz cōputari: quia
exiuit patrimoniū patris ipso iure: ut. l. pater filii. i. pn.
.s. e. Breuiter p̄sului s̄riū z hodie p̄sulerē. istud pbat
p. l. illā. C. de col. §. si. ubi dicit exp̄sse in tex. qd dos da
ta matri dz a filijs p̄ferri: sed ad illā. l. r̄idebat qd nō se
quit: qd qdqd p̄feri in quartā iputef. Ego dixi qd p̄fer
tur: ut. l. illā. z in quartā iputaf p. l. qm nouella. C. de i
offi. test. ubi dicit eodē mō quo p̄feri eodē mō in q̄rtaz
iputaf: nec reperies. l. q̄ dicat p̄trariū in. l. qm. dicit tex.
dos data filie uel nepoti in q̄rtā iputef nō dicit cui uel
sibi uel filijs suis. Preterea bec pbatā p. l. oino. in fi.
.C. de inoffi. ref. ubi nō requit tex. qd hēat a patre sz oc
casiōe eius qd pater fecit lucrez. Preterea qd istud sit
p̄fecticiū z de bonis patris p̄fectuz pbo aduētia nō
p̄ferunt: ut. l. illā. §. si. C. de col. sed talis dos a nepoti
bus p̄feri: ut. l. illā. ergo nō ē aduētia. Preterea ad
uertatis ad rationē difficilē cui nō p̄t r̄ideri z p̄ hanc
me s̄udau. aduersarius dicit qd illi nepotes hnt illā dō
tē iure hereditario tanq̄ heredes filie z a psona m̄ris
nō ab auo. pbo qd istud est falsum fm tpa hodierna: si
liusa. in p̄fecticijs nō hz herede: ut. l. i. z. ij. j. de castre.

pecu. z in dote exp̄sse notaf in. l. nupta. s. sol. ma. z. l. fi
lie mee. e. ti. z l. 30 in sūma. sol. ma. circa fi. z no. in cor
pore de here. q̄ ab itef. §. i. z qm filia decedit i matrimo
nio cū liberis dz reuerti dos ad patrē: ut. l. dos a patre
.C. sol. ma. de p̄suetudine. tū remanet apud uirū. Cō
suetudo ergo nō facit illos filios heredis matris: qd il
la dos nō erat matris nec matris esse debebat. Sz qd
facit consuetudo. Lerte aufert ab auo imediate z illis
nepotib dat. Apparet ergo qd isti nepotes nō hnt ex
p̄sona filie sed ab auo ex psona ipsius aug: merito dz i
putari in q̄rtā: ut. l. qm nouella. etiā tetigi in. l. post dō
tē. z ibi dixi. Sed si ponerem nos qd pater fuerat sibi
stipulatus in unū casum tū ita qd in alio casu existētuz
liberoz mulier posset hēe herede fm qd no. in. l. p̄ dō
tē. z ibi dixi. Sumus in. q. p̄cedēti urū onus iputandi
in quartā ipi d̄sancto datū trāseat ad filios cū suo one
re dubito als dicā. ¶ Quero si aliqd ē relictū filio m̄
nus quarta dz suppleri ista quarta. ¶ Quero per quos
dz suppleri ista q̄rtā uel p herede uel p legatarios qui
possidēt res hereditarias p rata uidet uelle tex. qd istō
supplementū fiat tā ab heredibus q̄ a legatarijs: ut. l.
si ex patronis. z. l. si libertis. §. libertis. j. de bo. libe. z
istud iplēdi ius erat in portōe patroni prout in debita
iure nature est hodie: ut. l. si ex patronis. in pn. e. ti. sed
s̄riū uidet in auē. ut cū de ap. cog. §. ceterz. col. viij. ubi
dicit ipleri ab heredibus: sz aduertendū est qd ibi dicit
ab heredibus ipleri fm alias nostras. ll. sed. l. C. nō ex
primit qd hoc fiat ab heredibus solū sz simpliciter sup
pletionē fieri: imo magis uidet innuere a quolibet le
gatario p rata. nā. l. sancimus. §. repletionez. dicit hoc
debere fieri ex ip̄s reb ex substātia d̄functi z sic uidet
q̄ sit onus reale. Illud ergo qd tex. in. d. §. ceterz. dicit
h̄ fm nostras leges itelligit fm. d. l. si libtis. §. libertis.
¶ Sz q̄ro an istō qd ex substitutione ad filii puenit sibi
cōputef i legitimā. Tex. uidet qd nō in. d. l. sancim̄. §.
repletionē. Sz dic qd si qdē substitut⁹ est qd legatario
tūc illud qd hz ex illa substitutione nō cōputaf in legiti
mā ut ibi sentit glo. aut ē substitut⁹ heredi directo ul p
fideicomisuz: z tūc illud iputaf qd ab ip̄so initio d̄ eo
qd relinquit ab herede deducit oē grauamē z ois p̄di
tio: ut. l. qm in p̄oribus. C. de inoffi. test. ¶ Sz qd d̄ eo
qd ei qd p̄t petere supplementū obuenerit ab itestato:
utputa succedit legatario uel h̄ di. Rū. id nō cōputaf
in legitimā nisi eaten q̄temus ille cui succedit tenebat
supplere cū aduēticio iure capiat: ut. d. §. repletionez.
ar. s. de le. iij. l. si fuerit. §. i. z. s. e. l. q fundū. §. q filios.

Acceptis. Si heres nō grauaf ut he
res sed ut alius cōmoduz
sentiēs falcidia nō d̄ducef. h. d. In tex. ibi mor
tē suā. l. legatarij. ¶ No. qd datū cā p̄ditiōis iplē de ita
demū minuit treb. si interim apud h̄des remaneret.
Itē si ille q rogat⁹ ē de restituēdo ita demū retinet fal
cidiā si vt h̄s rogaf. ut. l. z. j. ti. ij. l. mulier. §. si. ¶ Itē
nota qd acceptis itelligit de herede ut hic in fi. z. l. si
seruuz. §. q margaritā. s. de leg. i.

In filio z filia. Prelegata nō ipu
tant in falcidiā nisi
quo ad eū a quo p̄cipiunt. h. d. z nota hanc legēz bñ.
Ex. l. sequenti.

Quādo maritus teneaf ad restitutionez fructuum
perceptorum ex rebus que sunt extra dotem.

Aritus uxori. Istud est no. pn.
z. h. d. Qd heres
hz a d̄functo cōputaf i bōis. h. d. i materia. l. re
p̄iūcti. ¶ Quero an p̄iūctio aduersatiua iducat p̄iūc
tionē h̄balē. z h̄ uidet ponit in tex. ibi duas autē z c. v̄
hic qd maritus teneaf ad restitutionē fructuū z bono
rū q̄ obuenerūt ex dotē. ¶ Op. C. de pac. quē. l. ulti.
Glo. ibi soluit. H̄ etiā soluit qd hic in sorte ibi in usuris.
Aliter itelligit qd h̄ de naturalib⁹ ibi de industrialibus.
d̄ns Martū. s̄yll. als de fano disputauit unaz. q. z in

Quero. de vna. q. ADDE vltra Alex. an dos data filie cōputef i legitimā nepotib pau. de ca. p̄filio cxxiij. Bal. p̄filio. lxxij. z. cxi. i. lib. p̄e. de ancha. consilio cccvii.
Supple. r. ADDE p quos debet suppleri legitimā vltra Alexan. Bar. cōsilio p̄xiiij. Inci piēte factuz tale z ibi qd cōputef i legitimā pau. de ca. p̄filio cclvi. Ang. p̄filio. cxxi.
Castro. Restitutiōez an maritus teneaf ad restituētiōez bonoz parafre naliuz z fructuū bonoz q̄ extra dotē obuenerunt vxori vid la te Pau. de cast. consilio cxxxvi. In cipiēte super p̄mo. repe. r̄io diuersas opi. z vide Ro. cōsilio cccxiiij. ubi ponit an stā te statuto qd mulier non possit se obligare nisi s̄uata certa solemnitate possit uiruz liberare de fructib⁹ bonoz obuētiū extra dotēz.

prario semp recitauit: z dicit aut fructus pcepti extant z debet heredi mulieris restituere: ut. l. si stipulata. s. de dona. inter vi. z ux. aut sunt psumpti z tunc aut pcepti ptra uoluntate defuncte z maritus dz restituere: ut. l. s. bis. C. de dona. inter uir. z ux. aut pcepti uoluntate defuncte: z tunc aut sunt fructus industriales z maritus lucrat: ut. d. l. vlti. cu glo. C. de pac. quen. Mo. ob. ista. l. ga tenet reddere ratione licet fructus sint psumpti. si uero sunt fructus naturales magni: z tunc tenet maritus restituere inquantu est locupletior: ut. l. si stipulata. s. i. s. de dona. inter uir. z ux. aut sunt parui z no tenet restituere: ut. l. si id qd. s. i. z. l. utru. s. de dona. inter uir. z ux. z. l. oibus. s. de ipensis. C. habui consulere hic utru oleum sit fructus naturalis vel industrialis. Et habes casum q̄ est industrialis. s. de rei ue di. l. antepe.

Post adita. Reus tenet edere actionem actori ad replicationem fundanda. h. d. Et glo. allegat istu tex. ad illud qd summa tibi in. l. si. C. de eden. z Guil. de cu. in. l. i. s. edenda sunt oia. Ja. bu. rridet q̄ hic no edif ut instrumentu sz ut in corpus hereditariu ipse pot dicere q̄quid uult. Nota qn sit bonoru discussio pot cogi notarius ut exhibeat instrumentu ex quo pbat debitu illud de quo fit exculsio plene in. l. si. C. de eden.

Si cui plus q̄ per legem falci. Rubrica.

I cui plus. Tu dicit tene bene meti glo. que incipit sic. C. dicam alias ad quid sit menti tenenda.

Hec uerba. Verbus amplius quadoqz totum p̄inet. h. d. Nota de dictioe aplius de quo habetis. C. de here. insti. l. ij. C. op. de de auc. sed cu restator. C. ad. l. fal. So. ibi sm iura noua ubi inuentario no facto tenet ad totu. hic sm iura vetera sm que non tenet ultra vires hereditarias.

Ex. s. sequenti.

An fili de restituendo grauat detrahatur duas q̄rtas.

Interdu. Iste est notabilis. s. z menti tenendus: z. h. d. ubi in alio iure heres quartam detrahatur cessat falcidia: vel aliter. Mo debet detrahi due quarte. Glo. inducit in ar. ad. q. q̄ filius institutus z de restituendo grauatus no detrahatur duas q̄rtas. z uide glo. que incipit pretore z t. ibi idē ergo z t. istum passum nunq̄ examinaui uobis nec modo examinauo: quia est decissum per decretalem. Glo. nostre tangit in. l. in ratione. s. qd uulgo. s. ti. i. z. l. pap. s. si ipubes. s. de inoffi. testa. z. l. q̄ q̄. ad. l. fal. z glo. uidet tenere q̄ institutus z rogatus de restituendo pure no detrahatur duas quartas. sed rogatus de restituendo sub conditione detrahatur duas. z hoc est canonizatus extra de testa. c. raynutius. z. c. raynaldus. Glo. in. s. si quis aut no iplens. in corpore de here. z fal. dicit aut est institutus pure z non detrahatur duas. Doctores tractant in. d. l. q̄ q̄. z Ja. de bel. in. s. quobrem. in corpore de resti. Comuniter tenent ille decretales licet sm puncta iuris nostri non possit nisi unam detrahere.

Si si quarti. Op. debitor generis no liberaf iteritu: ut. l. incendiū. C. si cer. pe. z. l. in ratione. s. i. s. ti. i. Sol. Dy. q̄ hic tenetur ad genus respectu speciei. id no liberaf iteritu: ut. l. si qs ad libertate. s. i. s. de nox. z. l. tice. s. fi. s. de le. i. z. l. qdā. s. si tibi. C. e.

Si dolo.

Quotiens futurum. In tex.

ibi dies superest. z conditio extitit eo casu quo fuit relictum sub conditione. z in diem dicemus si facta est ma. illa appareat locum esse falcidie.

Ex. s. sequenti.

Que dicantur legata minuta z an cum interponit cautio de qua in. l. debeat poni pena.

Quauis. In legatis minutis causa alimentorum no prestat hec cautio. hoc dicit. Pro declaratione reuoco in dubiu an pro legatis minutis debeat prestari satisfactio. Quidam dicunt q̄ no: ueritas est q̄ iste. s. loquit in legatis minutis causa alimentorum z istud oēs tenent. C. quero que dicatur legata minuta. Dicit quida illa que sunt usqz ad. x. aureos. sed iste. s. no dicit hoc. Alij dicunt usqz ad duos: ut. l. si oleum. in fi. cu. l. se. s. de dolo. Alij dicunt aliter: ut in auc. nisi. C. de sen. ex peri. re. Ja. de are. dicit sup ista glo. q̄ in illa auc. nisi. standuz est consuetudini. in alijs stat arbitrio iudicantis cu no reperiat determinatum: ut. l. i. in fi. s. de iure deli. z. j. ex qui. cau. i. pos. ea. l. in uenditione. z. l. certo generi. coia predi. Que e ratio quare no prestat in alimentis. Dicit i glo. C. que rit glo. h dicit q̄ no debet satisfactio sed an cauere. dicit q̄ sic: ut. l. ij. s. sed si dubites. s. de iudi. habes tex. in. l. in rebus. de usufru. ca. re. que usu psu. habes in. l. filium: ut. le. no. ca. z qd no. p. Dy. j. iudi. sol. super rubrica. C. quero quado interponit ista cautio an cum pena vel sine pena. z glo. dicit forte sub pena cu no sit difficile. z tene menti ista glo. Contrariu uidet sentire glo. in. l. ij. in fi. C. qui satisfactio. cog. z. l. fi. j. de preto. sti. Possumus saluare ista glo. q̄ hic loquit eo casu quo remittitur sibi satisfactio fideiussorum. ille glo. loquit qn fideiussores tenentur dare. Habes alia glo. de hoc in. l. ij. i. fi. s. de ali. iudi. mu. cau. fac. ubi est glo. q̄ sub pena tenetur promittere. glo. signat ptra. z non soluit uide tam que incipit in fi. Sol. hic speciale fauore alimenterum.

Si legatarius. ver. Idem superest. C. op. de. l. si uendiderat. de euic. ubi dicit q̄ si aliquis euincit sibi met no committit stipulatio. h dicit p̄trariuz. z glo. assignat pro p̄trario z est ptra. z uide glo. que incipit ipsemet. Sol. q̄ ibi loquit in stipulatione duple q̄ est penalit z odio fa. ideo no committitur nisi uere euincatur. hic committit quia continet simplum tantu.

Questum. C. op. de. l. si duo. s. fi. s. de ar. So. ut in glo. z dicit dixi i. l. si sic. j. de uerbo. obliga.

Ec aut satisfactio. Ista. l. prestat ar. q̄ ppter minas factas ab uno no debet prestari cautio. z determinat p istu tex. quia aut sunt mine illusorie aut no. z statur arbitrio iudicis. glo. est. C. qd me. causa. l. metum per Guil. de cu. l. illicitas. s. ne potentiores. s. de offi. pre.

Si duo ex testō. C. op. de. l. qui cu herede. j. de excep. rei iudi. So. glo. hic q̄ ibi erat p̄tentio inter institutus z substitutu. h inter duos institutos z t. uide glo. que incipit. i. se esse z t. usqz ibi. l. enim z t. z ista so. no uidet esse uera: nec ista cautio dz habere locuz: qa olim iudicia filebat ppter petitione hereditatis: ergo legatum no poterat peti. z sic cautio no dz interponi. Breuiter credo q̄ istud dz declarari p. l. si testm. cu glo. de peti. here. Et soluat legatum heres uel opponat exceptio nez z t. ut ibi. Et sic est intellectus uerus z absolutus. Contra dic q̄ optime possunt peti legata ut h. si uult heres exceptione opponere pot ut ibi. si uult soluere z petere cautione pot ut hic. hodie tu istud corrigitur p. l. si. C. de peti. heredi.

Hec cautio. Ista cautio debet prestari qn recipietis interest. hoc dicit. u u iij

Si cui plus q̄ per legem falci. Rubrica.

I cui plus. s. hec uerba.

vide Bar. i. l. si seruus legatus. s. si ita scriptum de leg. i.

Interdu. nunq̄ examinaui. per Bal. in auc. res que i vl. col. C. coia de leg.

ADDE que posui in. l. q̄ vulgo z ro. p̄filio. ce. vi.

Si do. n. lo. s. q̄uis. quero. adde Bar. z qd ibi dicit i. d. l. si. de pre. to. stipu.

Ec at. b satisfactio. Et uide qd per hanc. l. pulchra. q. deci dit Bar. in. l. inter stip. s. sacra. de vbo. obli. in vl. brocar. do. vtru aut mine inducant iustum metuz. uide in. d. l. metuz. z Bar. in. l. famosi. ad. l. iul. ma. esta. z etia Jmo. i. l. ij. s. q̄ si i pa. so. ma.

Uzno facile. remittitur satisfactio. An pauperi q si pot remittat satisfactio vid plene p glo. Bar. 7 bal. i. l. usufruc. C. d. usufr. Jus d. pius. Op. et vide Bal. 7 Imol. ibi. Cogit ca uere. vide p Jo. an. i. ti. d. istru. edi. s. nuc aliqua i spec. quez in hoc seqt pe. d. ach. i. cle. i. d. testa. 7 po nit Jo. an. i. addi. q. inci pit albertus galeotti. i. v. itez no. q. eo casu 7c. si he res soluit exe cutori an sit liberat. add Jo. an. i. ti. d. istru. edi. s. nuc vero ali qua ver. sed an debitor. C. Staf iu rameto. Et vide fin. bal. i. l. i. vi. col. C. de ede. 7 qualiter pro bat qd se sic expedisse. vi de p. bal. i. l. restituenda. C. d. pe. he. 7 Bar. i. l. q. sub pditoe d pdi. isti. 7 qli ter qd pbet se tm uedidit se dic per fa crametu fm Bal. i. l. i. fa milie. C. fa ber. p. d. l. fi qd p redp. 7 istio adde qd in tutori b 7 comif sarijs redp. ptib 7 rones no. Bal. in rub. de fi. in stru. in. xvij. col. in ver. se quis videre de scriptura quorundaz officialiuz. 7 Bar. in. l. i. s. officiu. d. tutel. 7 ro. di strab. 7 no. i. fi. de act. s. actionuz. in. xxij. q. per moder. per Jo. an. in. d. s. nuc vero aliqua. in ad di. q. incipit. p. huc. s. 7c. 7 vid ad ma teriaz quali.

In tex. ibi tradidit. 7 certe non ratione que sequitur.

Ideamus. Legatarius dz cauere heredi 7 fideicommissari us legatario: vel fideicommissarius heredi causa euitandi circuitus. b. d. In tex. ibi sufficeret h. Ruder ibi esse. i. legatarium heredi cauere debere achi no esset fideicommissarius grauatus. C. Venio ad ver. sed 7 legatario: ut intelligatis istuz ver. habetis recordari de eo quod habuistis in. l. penales. in fi. s. ti. i. ibi de ali. le. Breuiter glo. sol. 7 bene.

Im non facile. Et qui no pot satisfare remittit satisfactio. b. d. C. Op. 7 videt q paupertas sit ca dan de satisfactio: ut. l. de creationibus. s. fin. aut e. C. de epi. audi. Glo. non soluit. Rn. qnqz ppter paupertate remittit satisfactio. qnqz exigitur 7 h exigitur timore future paupertatis. 7 si esset certu legatariu semper esse diuite no prestaret: ut. s. e. l. nisi. s. ite scie du. sed eo casu quo no potest prestare an sit repellendus: 7 tunc aut tractat de administratione rei aliene 7 repellit propter paupertate: ut in. l. de creationibus. aut de administratione pprii debiti tractat: 7 tunc no repellitur ut hic. C. Op. q paupertas no psit: ut. l. pe dius. de incen. rui. nau. Bic plene i. l. fi qs ad dedina da. C. de epi. 7 de. C. Quero qd si bona fide no postu lat. Bic ut in glo. 7 bene.

Ex. l. sequenti. C. Quia cautionem teneant prestare legatarius vel nudus minister. Et an executores habeant aliqua actioez.

Juus pius. Ista e bona lex 7 glo. legit uno modo. ego legat alio modo 7 erit sine tot ppariis 7 lec. po no per. l. pecunie. s. de ali. le. ubi debet remanere pe nes istum ministruz. 7 ideo no debet cauere 7 fm hoc loquit in legatario no in nudo ministro 7 glo. legit aliter 7. h. d. Aliter executor no tenetur heredi cauere. hoc dicit. C. Op. de. l. iij. s. debeat. s. de ali. le. Glo. responder ibi loquit in executore dato ab herede ut a iudice. h in testamentario. sed certe etiā executor testamentarius no tenetur cauere: ut. l. nulli. C. de epi. 7 de. tene menti istud. C. Contra istud op. s. l. liberto. s. lar gius. in fi. s. de an. le. Ille est tex. qui bene declarat ista legē. So. merus executor no tenet cauere nisi post te stamentu factu ceperit esse no soluendo: ut in contra rio. C. Op. de. l. fi a pluribus. in prin. s. de leg. i. z. l. q dam. s. pe. e. ti. ubi isti executores debet satisfare. By. in. d. l. fi a pluribus. soluit q ibi loquit in executore qui a defuncto sensit comodum ideo tenet cauere. h a de functo comodū no sensit. C. Et pro declaratione ma terie plene distigue q triplex est cautio. quedā est cautio cessantiū partes reddi. quedā de pseruando inde nem. quedam est cautio de implendo onere iniuncto. C. Circa primā cautionē dic aut est legatarius 7 no te netur satisfare: ut. l. pecunie. in prin. s. de ad. le. 7 hoc fm primā lec. quā posui. Aut est minister no tm nudus 7 cogitur cauere: ut. d. l. pecunie. ij. rñso. no tm satisfare cum eius fides sit electa a testatore: ut. l. firmio. s. i. quādo di. le. ce. Aut est executor merus 7 no cogit ca uere nec satisfare: ut h. C. Circa secundā 7 tertiā cau tionē dic aut est legatarius 7 cogitur satisfare: ut. l. fi ti bi. s. de lega. iij. z. l. qbus diebus. s. fi. de condi. 7 de mon. Aut est minister: 7 tunc si non est nudus cogitur cauere no satisfare: ut. s. de leg. i. l. fi a pluribus. 7. d. l. firmio. s. i. Nec ob. s. de le. i. l. quidā. s. pe. quia ibi lo quit de satisfatione que prestat ex illo titulo: ut le. no. caue. no de ea que prestat ex executor. Predicta vera nisi sit effectus minus soluendo: ut. j. proxi. dicam. Si uero est nudus minister tunc aut post factum testm est effectus minus idoneus 7 satisfat. als no satisfat nec cauet sed potest ei simpliciter solui: ut. l. liberto. s. lar gius. de an. le. Predicta uera de executore testamen

tario. de legitimo 7 datiuo dic ut. s. dixi. Item si dubi tas qualiter cognoscat legatarius ab executore: 7 exe cutor merus a no mero. Et de qd dixi in. l. pecunie. de ali. le. 7 plenius in. l. si quis ticio. s. de leg. ij. Item no ta q eo casu quo executor dz cauere vel satisfare si he res sibi soluit no exacta cautione uel satisfatione ad huc tenet legatarius: ut. d. l. firmio. s. i. C. Quero an isti executores habeant aliqua actionē. Itz an portio deficiēs 7c. Bic glo. in. d. l. fi qs ticio. s. de leg. ij. 7 ibi dicā. C. Quero qd si est dubiu an bene distribuatur uel no: 7 glo. dicit q stat iuramento. 7 facit qd no. i. l. san cimus. s. in cōputatiōe. C. de iur. deli. dñs Ly. in. l. id qd pauperibus. in. viij. q. determinauit fm Pe. 7 dicit q istud dz intelligi vey in legatis minutis. sed in bis q bene possunt pbari per testes ut sunt magna facta: tūc per testes debent probari.

Non. Cautio usufructu finito rem re stitui debet interponi ei ad quez ptinet pprietas no heredi tantumō. hoc dicit.

h. xij. Ad senatusconsultum trebel. Rubrica.

Hec rubrica no eget p̄tinatione quia tex. p̄tinaut. Sed op. cū in nigro etiā dicat de senatuscōsulto pegasiano debuit addi i rubrica de senatuscōsulto pegasiano. Ruder glo. q oia remedia pegasiani sunt attribu ta treb. 7 que sunt propria remedia vtriusqz vide insti. de fideicomis. heredi. per totum.

Ex. l. sequenti. C. Quot sint remedia trebelliani. 7 an cū pater restitu filio habeat locum trebellianum. Et qualiter fiat translatio instantie de uno in alium.

Explicito. Hec lex primo conti nuat titulu. secūdo po nit tēpus p̄fectionis huius senatuscōsul ti. tertio ponit uerba. secūda ibi: factis est. tertia ibi: cuius uerba. z. h. d. Facta restitu tione transeūt actioez 7 iura in fideicommissariū 7 heredi paraf exceptio. C. Op. q alia sunt remedia treb. s. de coact. heredis 7 de detractioe quarte: ut. j. e. l. quia poterat. 7. j. e. l. s. si heres. cū. s. se. So. fateor q remedia treb. sunt qnqz: vt no. in. l. in testamēto. C. ad. l. fal. Primū q heres cogat adire 7 restituere: vt. j. e. l. ga poterat. Scdm ut facta restitutioe trāseant actiones in fideicommissariū ut h. Tertiu q heredi def exceptio si pueniat ut hic. Quartū q p̄tra euz def exceptio si agit ut hic. Quintū e de detractioe q̄rte: ut. s. e. l. s. si he res. 7. s. sequētibz. Et de his remedijs aliq sunt attri buta trebelliano que fuerūt inuēta p pegasianuz sena tuscōsultum: ut insti. de fideicomis. here. p totū. Item p̄tra dicat hic q iudicia idest instātie trāseūt in fideicō mis. Cōtra. j. e. l. cū h̄ditas. Rñ. ibi instātie cepta cum defuncto q trāsit in fideicōmis. ut h. q: erat ius h̄dita riū. Sz instātie cepta cū herede no trāsit in fideicōmis sariū: ut ibi: quia no est h̄ditaria. C. Itē p̄tra qn pater restituit filio no restituit ut heres. ergo treb. non h̄z lo cū: ut. l. cū filio. s. de leg. i. Rñ. dicat i ver. sed idē. Rñ. qnqz pater instituit 7 rogat restituere filio: tūc h̄z locuz treb. quo ad oia remedia ut hic. qnqz ipse filius instituit 7 pater rogat ei restituere: tūc etiā h̄z locū treb. ad oia remedia preterq̄ quo ad deductionē quarte: ut hic. 7. s. si filio. j. e. z. s. de leg. i. l. cū filio. C. Itē op. q deduc tio q̄rte no sit de remedijs treb. ut insti. e. s. restituta. So. fateor p̄trariū: sed attribuit ei. Fuit enim inuentū p pegasianū. C. Ultimo nota duo ex isto tex. p̄mo q il le in quē trāseūt utiles: 7 sic in quē transit effectus sine noie appellat usufructuarius largo mō: ut ibi: ius usu fructuzqz transferre: tm no e usufructuarius de quo lo quit titulus de usufructu. C. Secūdo nota q fit trāsla tio instātie de uno ad aliu q translatio fit multis mōis fm Ja. de are. Transfert eniz qnqz legis auctoritate:

77

ter sit mod' p' b' d' i pecu n' i' in tali c' a expensaz ha bes p' Bar to. i. l. si at q' e' si. l. ec. C. ad macedo. e. C. Domin' Ly. Adde Bal. i. l. nul li. C. de epi. e. cle. r. quod no. dixi i. s. i. bonofidei. insti. de ac. r. glo. in. c. di. lecti. d. iudi. r. Bal. i. l. id q' pauperi. bus. in. fi. de epi. r. cle. r. i. d. l. si q' p' red' eptione.

C Ad sena. tusconsultu trebel. Ru. brica.

C No def actio. AD DE Pau. de cal. p' filio c' r' iij. r. iqu' tu Alex. po. nit q' stante statuto q' b' a nitus no au diaf p' cessus erit null' et si no fuit op positu' r' etia de statuto q' non soluens collectaf no audiaf adde pulchre Ro ma. p' c' r' iij. r. De. d' an eba. p' filii. vi. b. C De vtili b'. ADDE Ang. c' filio lxxij. in fi.

ut hic: r. l. si operay. de oper. lib. r. j. de fideiuf. l. si cu hoiem. r. s. de iudi. l. ra ex p' tibus. r. l. si feruus. de p' di. inde. dixi. s. so. ma. l. si p' stante. in fi. Quadoqz transferi facto hois: tunc un' mo. dus ponit. s. de pcur. l. in cause. s. si ex parte. l. q' fiat cessio instantie. Alius modus ponit in. l. mutari. cu. l. se. in glo. e. ti. quia oia de nouo hnt r' repetunt. Quadoqz transferi p' litis p' testa. vt. s. de iudi. l. sed r' si susceperit. r' in au. de litig. s. si no apud iudices in iuu. Quadoqz p' satis. datione: ut. l. r' ius. de pcur. dixi in. d. l. si cu ho. min' de fideiuf. r' examinaui multa circa hoc in. l. si ante accep. iudi. sol. Alia in hoc prin. no snt dicenda quonia iuriconsultus. j. ponit.

Ex. s. sequenti.

Quid iportet qn. l. vel statutum dicit actiones no dari. Et qualiter intelligat cu. l. dicit q' actio nes copetentes uni denf alij. Et an cu statutum dicit q' per libera personam nobis querat actio de qua intelligitur.

Sublata. Per hoc senatusconsultus p' uisus est heredi: r' etiam fideicommissario. h. d. C. Op. q' senatusconsultus etia habeat locu quado sine aliquo timore non vult adire: vt. j. e. l. ga poterat. Rn. fateor cu cir. ca ad eundam hereditate uel no: sit p' ratione uo. luntas. Sz ga comunius accidit q' q' nolit ad i. re. ppter metu litium r' aliaru ibrigationu: ideo ad hoc se retulit senatusconsultus. C Item p' tra hoc op. ad sm r' ius q' heres possit agere: ut. j. e. l. ita r' i. s. qui ex t' reb. So. ante facta restitutio ne pot agere ut ibi: no post ut hic. q' itelligo ni. si p' q' r' ta q' remanet apud eu: vt. j. e. l. s. fi. C Al. timo nota diligenter s' b' a senat' que dicit actio. ne no dari heredi q' iportat hoc est herede ex. ceptione repelli. simile in. l. ij. s. fi. ad velley. r. l. i. in pn. ad macedo. ibi ne actio petitiõe detur: intelligit q' exceptione repellat. id' si s' b' a refer. ranf ad persona. l. q' in tale no detur actio. in. telligif ope exceptionis. r' id' si referant ad ipam re uel ad ipsuz negociu de quo agit: ut si diceret q' eo noie no sit actio petitiõe: ut. d. l. i. ad mace. do. r. l. ij. ad velley. q' procedit i ciuilibus. i cri. minalibus vero uident iportare dicta uerba q' ipso iure no sit ius agedi: ut. l. i. s. q' ait de alea. ita sentit Ja. de are. i quadam disputatiõe. C No. ta etia q' quado lex dicit q' actiones copetetes vni denf alij: intelligif de unilibus non de dire. ctis: ut patet hic du dicit q' actiones denf fidei. comissario: intelligif de unilibus. Et p' dicta sunt utilia ad statuta q' sepe dicunt actione non dari no audiri r' s' b' a q' sit opus exceptione in ciuili. bus. in criminalibus secus. It' facit statutum e' h. q' per libera persona nobis querat actio. quero an querat directa uel utilis. Et uidet q' utilis vt hic r' insti. e. s. restituta. Forfan possit distingui q' aut statutum disponit q' actio uni primo ques. ta per ipsuz: alteri querat intelligif de utili ut h. quia directa no potest ab ossibus separari. Aut statutum disponit q' actio ab initio querat per alium: r' tunc de directa intelligitur: ut insti. per. quas perso. no. acqui. per totum. r' de uerbo. ob. liga. l. stipulatio ista. s. alteri.

Hec aut heredu positum in senatus. consulto. C Op. ab intestato no poterant relin. qui legata: ut isti. de fideico. heredi. s. preterea. So. hic loquitur in fideicomisso quod i hoc dif. fert a legato sm ista r' epora. Hodie secus dicit glo. quod examina ut dixi i. l. i. s. de lega. i. Ex. s. sequenti.

In testamento militis an habeat locum falcidia vel trebellianica r' an filiussa. possit facere te. stamentu in his in quibus patri non querit usu. fructus. Et an pater possit emancipare filiu ad unum actum.

In filiu. Hic prosequit expositione eius dez verbi heredum: usqz ad. s. si heres. C Op. j. e. l. s. deniqz. So. in testamen. to militis habet locuz treb. quo ad omnia reme. dia: ut hic preter q' quo ad detractionez quarte ut ibi. Item cotra in au. de heredi. r' falc. s. pe. So. dicit By. hodie fal. facto iuentario: habet locu etiam in testamento militis. r' id' in treb. r' sic iura antiqua in hoc hodie corrigunt. Id' tenet Franciscus accur. r' Ly. in. l. in testameto. C. ad. l. fal. C Querit glo. an filiussa. possit face. re testamentu in aduenticijs: quoz usufructus patri no queritur. Et determinat q' no r' bene. casus est in. l. pe. C. qui testa. fa. pos. dixi in. l. qui in potestate. s. de testa. facit quod no. in au. ut li. ma. r' auie. in prin. r' hoc no. C Quero utrum pater possit emancipare filiu quo ad unu actum. t' n. i. quo ad factione testameti in ceteris rema. neat i potestate. Et uidet q' sic: ga lex hec facit. na in castr' si uel quasi habet loco patris. ut. l. ij. s. ad macedo. in ceteris no. In p' trariu facit. s. de adop. l. quesitu. cogitabis.

Honoru. Id' prosequit. Nota q' lex r' statuta que loquunt de heredibus habent locu in bonoru possessore de iure p' torio. q' apparet ex hac. l. relata ad uerba senatusconsulti. probat hoc etia. naz certu est q' uerba p' ditionu intelligunt stricte ad litte. ra tam' si dictu est si heres no erit deficit ista co. ditio i eo q' est bonoz possessor de iure p' torio: ut de codi. r' demon. l. in condi. s. si patronus. Ex. s. sequenti.

C. l. prouiso loquens de herede h' locuz in fi. deicommissario. Et an in fideicommissario rogato de restituendo sit necessaria restitutio.

De illo. Fideicommissarius restituendo scdo fideicommissario transfert actione. h. d. Nota q' prouiso legis loquens de herede h' locuz in fideicommissario ut colligit ex hoc. s. relato ad s' b' a senatusconsulti. Scdo no. ta q' ille qui h' viles actiones cedendo eas tras. fert. de hoc dicaz. j. e. l. ex affe. C Op. q' restitu. do no trasunt actiones: s' trasunt ipso iure: ut. l. pe. C. eo. Glo. dicit q' quida dicit q' ibi lo. quif quando secundus fideicommissarius fuit in mora hic quado restituit ante mora. quod non placet glo. ga sm hoc no e' differetia inter pri. mu herede r' fideicommissarios rogatos de resti. tuendo. It' moderni tenet istaz r' b' n' est differen. tia inter herede r' fideicommissariu: ga in herede ad hoc ut transeant actiones ipso iure e' necessa. ria absentia r' mora. i fideicommissario sufficit mo. ra sola sm Be. Et alia dat solutio sm Jo. quia ibi loquit in rogato restituere pure. hic loquit i rogato in diem vel sub conditione. sed hoc licet possit esse v' p' i se: t' n' est diuinare. Collige ergo ex p' dictis an in fideicommissario rogato de resti. tuendo sit necessaria restitutio. an uero actiones trasunt ipso iure. Aut queris ate die restitutio. nis uel post. aut quado nulla dies est apposta. primo casu no trasunt sine restitutioe: ut hic sm Jo. Scdo casu aut fuit in mora restituendi r' tran. seunt ipso iure. alias est opus restitutione ut hic sm aliam lec.

Sed r' quotiens. In fideico. missarium uu iij

C In adu. ticijs. AD. DE vltra Alex. an fil. ussa. i aduen. ticijs in qb' patri no q' r' tur usufru. ctus marie ad pias cas possit testari. Pau. d. ca. consilio. cci. d. C Ad vnu actum. AD. DE q' pater no pot em. cipare filiu r' sibi retine. re usumfru. ctu ut consu. luit Oldra. p' filii. cccij.

C Ipso iu. re. ADDE. dum Alex. dicit q' i p' a cam transe. fideico. ipso iure q' idem tenet Bal. p' fil. cccij. iij. li. r' pe. de ancha. co. filio. viij. ubi tenet q' non requirat adi. tio heredita. tis ad pias cas p' terqua i casu ibi po. sito p' ipsum r' q' in testis ad pias cau. sas no requi. ratur aditio vide alias re. missiones i. l. i. C. de sa. san. ec.

partis cui est facta restitutio in solidū transcunt actiones que ipso iure transibunt in aliū fideicommissarium existente conditione. h. d. C. Op. q. sit opus restitutione: ut. s. proxi. §. Sol. ibi loquitur in fideicommissario rogato restituere hic aut non erat rogatus unus alteri restituere sed erant cōfideicommissarij. Item ptra q. etiaz hoc casu sit necessaria restitutio: ut. j. e. l. cogi. §. idem metianus. So. quedā est restitutio facti per quā transferri possessio rerū et illa est necessaria: ut ibi. quedā est restitutio iuris per quā transferuntur actiones: et ille tñ transeunt ipso iure ut hic. C. Item ptra q. iste fideicommissarius pditionalis nō pōt cogi adire et restituere: ut. j. e. l. ille a quo. in pñ. Sol. ibi loquitur qñ erat tñ unus fideicommissarius pditionalis. hic erat unus pro parte pure ppter quā cogit heres totū adire. C. Quero utrū sint alij casus in quibus fiant translationes actionum ipso iure. Rñ. sic vt. l. pe. C. e. et ibi no. C. Quero an isto casu veniat detrahenda quarta. Glo. distinguit multū pfecte et uide eā et signa. C. Quero quid in directis hereditatibus. si est unus institutus p parte pure pro parte sub pditione an institutus pure interim habeat totū. Glo. tāgit h. et in. l. ij. si pars here. pe. et dixi in. l. plane. §. si coniunctim. s. de lega. i.

Si filio. Siue rogat heres siue pater vel dominus uel admistrator heredis locus est senatusconsulto. hoc dicit. Ex. §. sequenti.

¶ An pecunia sit de rebus que seruādo seruari possunt. ibi. Ex hoc. Et an adultus curatorem habens equiparetur pupillo: ibi. Reassume. Et an adultus possit adire hereditatē sine p̄sensu curatoris: ibi. Querit glo. Et an cū adultus facit testamentū possit peti restitutio in integ. ibi. Quero. Et prodig' et furiosus cui equiparentur. et au minor possit cedere actionem uide in fi.

¶ Fuit quesitū. Hic est notabilis. §. Pupillus non pōt restituere hereditatē tutori eo autore: adultus pōt curatori: q. eius auctoritas nō est necessaria. h. d. C. Op. extra glo. ad primā partem et uide q. tutor possit sibi p̄ se restituere: ut. l. filulas. §. i. de p̄traben. emp. Sol. qdā est restitutio facti. et istaz pōt facere tutor de re sibi debita: ut ibi et. j. de fideiussoribus. l. tutor. in fi. Quedam est translatio seu restitutio iuris et illā nō pōt facere ut hic. C. Ad scōz dictū op. et intro glo. et uide q. similis sit adultus pupillo: ut. l. si curatorem. C. de in integ. resti. mi. Glo. pro so. huius p̄rii dicit multa uerba et iō diuido glo. Nā p̄mo format p̄trariū. secūdo ponit unā so. ad ipsuz et multa similia p̄ferentia ad solutionē usqz ibi. Et in casu huius legis ratio est. ibi ponit aliam so. et unā oppositionē ad ipsam et eius r̄sionez vsqz ibi: ut. h. m. Jo. ibi tertia so. usqz ibi: sed nunquid. ibi glo. format unā nouā q̄stionez. C. Venio ad primā. Prima so. est q. p̄riuz loquitur qñ agit de eis obligandis: tūc sunt siles pupilli et adulti q. curatorem habēt. secus cū tractat de eis liberādis. ita dicit glo. quā nota. Ad istā so. adducit gl. sile de. l. nō q̄si. §. hec autē. j. rē pupilli fal. so. Itē de p̄scriptione. xxx. annoz que nō currat pupillo s. adulto sic. Itē. C. de fal. mo. l. i. in fi. Sz aduertē dū est q. ista sūt filia ad hoc ut differat pupillus ab adulto nō tñ faciunt ad p̄positū: q. ibi non distinguit de adulto habēte curatorem vel nō ad qd uadit p̄trariuz. P̄terea ibi loquitur in his q. ipsa lex disponit circa bona adultoz uel pupilloz sine eoz facto. sed hic in materia nra loquitur

de his q. agēda sunt ab ipso pupillo vel adulto an valeant: unde dicta filia modicū faciūt ad p̄positū. Unde glo. adducit aliud sile. f. q. pupillus nō faciat pecuniā sui creditoris: ut. j. de so. l. q. si forte. §. h. qd nō reperit in adulto qd no. ita dicit glo. Ex hoc dicto nota q. pecunia est de his reb' que seruādo seruari nō possunt qd pater: q. pōt alienari: et probat. C. de adm. tuto. in auē. nouissime posita super rubrica. et i. corpo re unde sumit. Et si dicit p̄trariū pater ad oculū: quia pecunia potest seruari seruādo. Rñ. nō pōt seruari ut afferat utilitatez s. m. cum usum ad quē est destinata. Secūdo aduertat q. hoc simile modicū facit ad p̄positū. nam nō loquitur de adulto curatorem habente. als remanet dicta regula. l. si curatores. Ad ducit glo. aliud sile. non pōt testari pupillus sed adultus sic. s. de tes. l. q. etate. et insti. quibus nō est permis. fa. tes. §. p̄terea. et l. aurelius. §. gaius. de li. le. istud est vey in se etiā in adulto curatorem habente. et ratio est s. m. quosdā: q. ultima uoluntas p̄ferat post mortem et sic illo tempore erat finita cura. Ista ratio nō est uera: q. lex resistit initio: ut. l. si minor. de seruīs expor. ergo est ratio: q. quantū ad testn nō uidet habere curatorem cum hoc non pertineat ad administrationē bonoz ergo et. vt. l. in copulādis. C. de nup. Dat glo. aliud simile q. adultus potest accusare curatorem suspectuz sed pupillus nō tutorē. Istud exēplum est etiaz bonum tñ loquitur in his que geruntur curatore inuito et ad fiendā curam. Potest dari ad exēplum. s. de in lit. iur. l. uideamus. §. i. et. j. de re iudi. l. acta. §. p̄tra pupillū. et. j. de cōfes. l. certum. §. in pupillo. et insti. de cura. §. itez inuito. j. de manu. testa. l. lucius. in prin. facit. j. de so. l. si seruus. x. et ibi dixi. Sz etiā ista nō sunt similia. est ergo hic fauor liberatiōis. C. Secūda so. prin. ē q. adultus quantū ad hanc rem nō uidet habere curatorem cuz unius auctoritas in hac re necessaria nō sit unde restituit sicut curatorem nō habens. Nota istam sol. multū per quā declaraf. l. si curatorem. C. de integ. resti. q. pupillus equiparatur adulto habenti curatorem. qd est uey in his ad que officii curatoris extendit. C. Sed p̄tra hoc op. q. s. m. hoc semper poterit adultus cū curatore suo p̄trahere. Rñ. q. hoc est uerū in his que fiunt siue gerunt cū curatore ex necessitate. secus si ex uoluntate quod etiam nota. et iste sunt uere sol. Tertia principalis so. est s. m. hoc q. hic loquitur in adulto coacto adire et sic cū ad eum nullū cōmodū pertinere d. restituere potest sine curatoris auctoritate. als secus. Ista so. est uera in se tñ est diuinare. Reassume ergo cū queritur an adultus curatorem habens equiparetur pupillo. Distingue aut queris in his que disponuntur per legem circa bona eoz: aut in his que aguntur per ipsos: aut in his que aguntur cum ipsis. Primo casu nō equiparantur sed multe differentie sunt: ut in p̄scriptione. xxx. annoz. in. l. i. in fi. de fal. mo. et alijs similibus. Secūdo casu quādo queritur de his que aguntur ab ipsis aut cōdendo ultimam uoluntatem et nō sunt similes: quia adultus potest testari pupillus nō: aut iter uiuos: et tunc aut ea agunt uel agere uolunt cuz ipsis tutoribus uel curatorib' aut cū extraneis. Primo casu aut hoc agunt ut dictos admistratores habeant: aut postq. eos habent. Primo casu nō sunt similes: ut insti. de cura. §. itez inuito. Secūdo casu aut loquimur i actiōe ex qua ad eos nō pertinet cōmodum uel incōmoduz et nō sunt similes: quia adultus potest aliud agere cū

vsu fructu et. §. si lipidicimus. s. de re. eoz in v. cuiusuis alterius materie Et inquirit Alex. pōit an pater possit auctorari filio sibi donati cā mortis et allegat Ang. p̄ filio incipiente filia refutauit et est in stam pa. cccij. ad. de Ang. cōz filio. c. l. iij. incipiente in dei noie tria uident spugnare et ibi ponit an p. ping possint auctorari in facto p̄prio et q. pater filio donanti cā mortis si bi possit auctorari uoluit Bal. cō filio. l. x. ij. libro Ro. pulchre q. allegat Ang. ut. s. confilio eccccv. cō. sulu t. Old. p̄ filio. xvij. incipiente pater p̄sensit filie et inquantū Alex. trāfire uidet q. stāte statuto q. mulier nō possit testari sine cōsensu duoz p̄pinoz q. nō poterit unū ex illis instituire dic q. Bal. p̄suluat cōtrariuz q. imo possit dūmodo cōsentiant nō ut sic agat s. libere eius. p̄ filio. c. l. xij. libro. Et stante statuto q. vxor nō possit testari sine cōsensu mariti mulier poterit maritum instituire ut cōsuluat idē Bal. confilio. l. xvij. ij. libro. Abb. tamen cōsilio. xl. in fi. tenet q. pater nō possit auctorari filio donanti alteri filio et sic fratri in eiusdez potestate.

¶ C. Ipso iure. ADDE in quantum alex. dicit q. in p̄ia causaz transferri fideicō. ipso iure q. idē uoluit Bal. cō filio. cccxiiij. l. iij. libro.

¶ C. Seruan do seruari. ADDE dū Alex. transit cū opi. q. pecunia destituta ad emptōnem p̄diorū nō cōnu. meref iter i. mobilia q. p̄riū tenet ro. p̄. c. l. xvij. vbi allegat p. opi. Alex. iura h. p. ipz allegata dei de die p̄riuz est uerius q. casus ē nota bilis i. l. iij. et. l. usuras. s. b. p̄. iudi. tutele. et idē dicit eē si est uerius ad honestā p̄te lucri. q. cuz illb sit i. red. ditu. anno et s. ni redditus inter imobilia cōputet ut in cle. exi ut de v. sig. igit p̄sequet est ut et tūc sine decreto alienari possint allegat sp̄aliter casū l. iij. §. nec

curatore: pupillus nō vt hic fm tertiaz so. Aut ad eos potest pertinere cōmodum vel incōmodū: tūc aut loquimur de eis liberandis et nō sunt similes vt hic scōm primā solutionē. Aut de eis obligandis: et tūc aut ad ea que gerunt se extendit officium curatoris et sunt similes: vt. l. si curatorē. C. de integ. resti. aut officium curatoris ad hoc se nō extendit: et tunc aut hoc gerūt necessario et nō sunt similes: qa adultus potest: pupillus nō: aut voluntarie et sunt similes: qa neuter pōt: vt hic fm sam sol. Si vero loquimur in his q̄ cum extraneis agunt: et tūc si quidē officii curatoris ad hoc se extendit et sunt similes: vt. d. l. si curatorē. Si vero se ad hoc nō extendit tunc nō sunt similes: qa habet peride acti nō haberet curatorē: vt hic fm secū dā so. et est casus extra de iudi. c. fi. li. vi. et j. de ma. vin. l. ij. que incipit si minor. facit qd̄ no. in. l. ait pretor. in prin. s. de mino. Tertio casu principali quādo querit de his que agunt cuz ipsis. s. pupillo et adulto: aut agunt cuz ipsis uoluntarie et distingue eo modo quo. s. per easdē leges. aut necessario: et tūc nō sunt similes: vt. l. acta. §. cōtra pupiluz. de re iudi. et l. si minor. de bo. au. iudi. pos. ¶ Que rit glo. an adultus possit adire hereditatē sine consensu curatoris. Dic plene vt. l. ipuberibus. et l. pupillus. §. de acqui. here. ¶ Quero si adultus facit testamētū an possit restitutiō peti in iteg. si dicat incōsulte factū. Rñ. nō: quia edictum de minore loquit de his q̄ gesta sunt cū minore: sed verba gesserunt et p̄traxerunt non prinēt ad ius testandi: ut. l. uerba gesserunt. de s̄bo. signi. et ita intelligit Ja. de are. facit qd̄ no. in. l. ait p̄tor. in prin. de mino. ¶ Quero hic dicat de pupillo et adulto. quid de furioso et p̄digo cui equiparantur. Rñ. pupillo tex. est notabilis in. l. si fulcinus. §. adeo. j. qui. ex cau. in pos. ea. ¶ Quero an minor possit cedere actionē. D̄y. tangit hic et uidet distinguendū ut hoc. §. tractatur enim de translatione actionis tangit D̄y. s. de auc. tu. l. potest. et ibi dixi. et in Specu. de ces. actio. §. i. ver. sed nunquid minor.

Ex. §. sequenti.

Collegia possunt facere p̄tus per decretū collegij sine superiore nec est necessarius fundicus cū collegiū p̄sens s̄bit et cū vno collegiato collegiū pōt p̄trahere.

Sinautē. Collegiū pōt restituere hereditatem ex treb. uni de collegio. h. d.

Nota q̄ collegia possunt facere p̄tractus per decretū ipsius collegij nec est necessaria superioris auctoritas de quo per glo. et Duil. s. quod cuiusq̄ vniuersi. l. nulli. Scōo nota q̄ qñ p̄trahitur cuz aliquo collegio p̄sente nō est necesse q̄ collegiū faciat fundicū ad sic p̄trahendum. sed ipsum collegiū pōt principaliter cōtrahere ut hic. ¶ Tertio nota q̄ unus de collegio potest p̄trahere cum collegio quod tene menti.

Ex. §. sequenti.

Res d̄z estimari cuz qualitibus suis ideo si quis iplicitus debitis et uellet dicere se deceptum ultra dimidiā d̄z capitulari q̄ si res fuisset hoīs taliter debitis impliciti nō reperisset emptorem tate quātitatis.

Si heres. Hucusq̄ tractauit iurisconsultus de uno remedio treb. s. trāsferendaz actionum. hic tractat de secūdo. s. de detractione quarte. Res que remanēt apud heredē estimatur cū qualitibus suis nec cautio interponit. hoc dicit. ¶ Nota q̄ actio personalis nō prosequit funduz. et ideo si habes aliquē obligatuz et bona eius tibi non essent obligata tacite uel expresse p̄tra eum ad quē bona trāsferent nihil posses dicere. ¶ Secūdo nota q̄ res debet estimari cū qualitibus suis ut hic. et l. mortis. i. fi. j. de dona. cau. mor. unde. l. si seruus. de cōdi. fur. q̄ dicit res tantū ualet quantū uendi potest itelligitur. s. homini scienti p̄ditiones et qualitates rei: ut dicitur legibus. Et ideo sis cautus quādo tractat de estimāda aliqua re: qa forte dicat uenditor deceptus ultra dimi-

diā iusti precij q̄ p̄sideres personaz uenditoris si erat implicitus debitis uel si dedit fideiussorem uel nō: ut ex hoc possis p̄cludere q̄ talis res existēs hominis sic ipliciti debitis nō reperisset emptorē tante quātitatis. Idē in similibus qualitibus rez que habent augere et diminuerē precij. C. Op. C. in q. cau. pi. ta. p̄tra. l. ij. So. ibi loquit in hypothecaria hic in p̄sonali: et sic cessat Friū. Glo. format unā q̄stioez an hoc casu teneatur creditoribus. Vide eam et tene primā responsionem.

Si is qui quadringenta.

Heres qui hereditatē restituit retenta certa quātitate sub nomine quore tenet legatarijs in eo qd̄ habet ultra quartaz si a fideicommissario exigi legata nō possūt. hoc dicit. C. Op. q̄ iste tex. sibi ipsi p̄tradicat. Rñ deo primo dicit dandaz sibi petitionē de rigore. postea de equitate mitigat ut solū in ducētis def. petitio. C. Op. insti. eo. §. si quis vna. So. quādo heres retinet certaz quantitatē nō tenet legatarijs si a fideicommissario pōt exigi. als tenet in eo quod habet ultra quartā ut hic. s. quo distingue. j. e. l. h. ¶ Quero utrū fideicommissarius teneat in solidum hodie si nō fecit inuentariū. dixi i. l. in ratione. §. quod vulgo. s. ad. l. fal.

Ex. §. sequenti.

An fideicommissarius detrahat quartam.

Deniqz. Licet nō detrahatur falcidia nō tamen tenet quis ad legata ultra uires hereditarias. Itē fideicommissarius nō detrahit quartam nisi liberalitatē heres in eum exercuerit. hoc dicit.

C. Op. q̄ possit quis teneri ad legata ultra uires hereditarias: ut. C. ad. l. fal. au. sed cū testator. Rñ. ueruz est hodie p̄pter delictū heredis omittentis facere inuentariū: ut ibi. ¶ Sed op. hic dicit in tex. p̄iūcta glo. q̄ testator nō potest p̄hibere treb. deductionē. Contra in dicta au. sed cū testator. So. dicunt quidā illud in falc. secus in treb. Tu dic q̄ etiā treb. pōt hodie p̄hiberi: ut dicam in. l. marcellus. j. eo. C. Op. q̄ fideicommissarius possit detrahere quartā: vt. l. penales. §. fi. s. ad. l. falc. Huius gratia glo. hic distinguit et nō perfecte. D̄y. etiam supplet in aliquo et similiter nō perfecte. et ideo distingue latius: aut loqueris de herede et iste regulariter detrahit quartā. Fallit in casibus notatis in. l. in testamento. C. ad. l. fal. aut loqueris de fideicommissario: et tūc aut queris utrū detrahat a legatarijs singularibus aut a secūdo fideicommissario suo. P̄rio casu aut legata sunt relicta a se et nunq̄ detrahit: ut. l. lex fal. §. nunq̄. s. ad. l. fal. aut de legatis relictis ab herede uel simpliciter: et tunc aut heres detrahit sibi et ulterius nō detrahet vt hic nec tñ tenet fideicommissarius ultra q̄ habeat ut hic patet: aut heres nō detrahit: et tunc aut hoc ideo quia nō potuit: aut quia noluit: aut quia de hoc nō cogitauit sed per errorem totum restituit. P̄rimo casu quando nō potuit facto suo: q̄ coactus adiuit et fideicommissarius detrahit: ut. j. e. l. marcellus. §. q̄ si suspecta. Aut nō potuit propter naturaz relictorum: ut quia erat testamentū militis uel relictū ad p̄as causas: et tunc fideicommissarius nō detrahit sicut nec heres: ut hoc. §. in prin. succedit enim in locuz heredis: ut. j. l. proxi. Scōo casu quando nō detrahit quia nō uult: et tunc aut nō uult uolens facere gratiaz fideicommissario tñ et fideicommissarius detrahit ut hic: aut uolens facere gratiam fideicommissario et legatarijs et tunc nō detrahit ut colligitur ex hoc. §. d̄z dicit nisi liberalitatem et. Aut dubitatur et in dubio dicit glo. uidet uelle facere gratiaz primo fideicommissario cui restituit: quod placet quando scienter restituit: quia donare uidet: ut. l. cuius per errorem. de reg. iur. et l. i. s. de cōdi. inde. Sinaut per errorem: tunc secus: ut dicā in sequenti mēbro. Tertio casu quando de hoc nō cogitauit heres sed per errorem restituit totū: tunc fideicommissarius nō detrahit ut hoc. §. in quo excipit unus

• C Tertio
casu. AD.
DE PAU.
DE CA. PHILIO
• cccliiij.

casus tm̄. s. quando in eum liberalitas exercet. Secundo casu quādo querit utrū detrahā a secundo fideicōmissario uniuersali: et tunc aut heres restituit coacte et nō detrahā: ut. l. si patroni. §. ij. j. e. et in hoc differt seruus fideicōmissarius a legatarijs singularibus. Si nō adit sponte: tunc idem per omnia: ut. §. distinctum est in legatarijs singularibus. Tertio casu quādo querit utrū detrahā a suo fideicōmissario et nō detrahā: ut. l. ex asse. in fi. j. e. De tertio uero. s. de legatario regula ē q̄ nunq̄ detrahā fal. nisi ei detrahā: ut. l. lex fal. §. nunq̄. et. l. penales. §. fi. §. ad. l. fal. no. C. cōia de lega. l. i. Putarem autē perinde esse aci sibi detractū esset q̄n heres uoluisse in eum liberalitatem exercere et nō detrahā: uidet enim heres detraxisse et sibi donasse. ar. huius. §. vide hic glo. et signa.

Sed si quadringenta. ^{Herēs apud} quē remanet dimidia hereditatis sub nomie quote cōuenitur ad legatariū eo quod habet ultra quartā. hoc dicit iste. §.

Idem iul. Si heres restituit hereditatē detracta quantitate que ad quartam tm̄ sufficit legatarius nō tenet. hoc dicit. C. Op. C. e. l. ij. ubi dicit heredē qui habet quartā teneri pro rata. Glo. dicit ibi refertur ad creditores tm̄ nō ad legatarios: ut ibi no. Item ibi retinuit sub nomine quoti. hic sub nomine quantitatē. Et ideo glo. in hac materia: at heres qui restituit tenet legatarijs pro eo qd̄ remanet penes eum distinguit satis perfecte. vide eam et signa. et in eo quod glo. dicit q̄ ante restitutionē tenet heres legatarijs: habemus glo. cōtrariam. j. e. l. marcellus. in glo. que incipit q̄ semper presumitur. sed ista glo. cōmuniter tenetur.

Ex. l. sequenti.

Quid operentur verba instrumentorū ponens eū in locum suum uide in fi.

Si quadringenta. ^{Dec. l.} ^{q̄} ^{psuevit} reputari horribilis tamē in ueritate nō est si ordinatē legatur. et. l. ista cū prin. se. usq̄ ad. §. idē pōpo. tractat eandem materiam. Sed pro euidentiōri intellectu primo declarabo tex. huius. l. demū. l. marcellus. postea recitabo apparatū cōiter. et hec. l. hoc dicit. Legata particularia in cōputatione. l. falci. et tribuunt cūz fideicōmissio uniuersali q̄ estimatur quantumz supest in hereditate deductis legatis. et fideicōmissarius nō tenet ad legata in plus q̄ tenetur heres. h. d. Diuidit in duas partes. primo ponitur thema. et. q. secūdo determinatio. q. inspecta. l. xij. tab. ante q̄ esset in. l. fal. tertio determinatio. q. inspecta qualitate potestatis. l. falc. secūda ibi: dicendū. tertia ibi: itaqz. Prosequamur per partes. et in tex. ibi deberet. als est deberes: et nulla fit mutatio personarū: als deberet: et tunc pcedit glo. magna: que dicit q̄ transit de secūda ad tertiā personā. C. Henio ad uer. dicendū. hic est secūda pars et subdiuidit in tres. Primo ponit determinatio. q. secūdo ponit quedam ratio quando restitutio fideicōmissi puenit legatorū prestationē. tertio ponit alia ratio quādo legatorū prestatio preuenit restitutionē fideicōmissi. secūda ibi: q̄ presumit. tertia ibi: nā heres. In tex. ibi dicendū est: iunge hic tota trecenta te dare debere ticio quod est infra. et sic habes responsionē ad. q. ispecta. l. xij. tab. et de uolūtate testatoris. s. inspecta ptate. l. fal. fit cōputatio: ut sequitur fm̄ Ja. de are. C. Sequitur uer. itaqz. Ista tertia pars diuidit in duas. primo loquit qualiter fit cōputatio herede aduente sponte. secūdo qualiter fit herede aduente coacte. et sic sol. q. positaz in prin. l. ij. ibi nō ergo. In tex. i. fi. sed dictūc quātu ei deberet: ut. j. proxi. dictū est. C. Nota q̄ hereditas transit in fideicōmissariū cū onere legatorū. C. Secūdo nota q̄ heres uidet ponere fideicōmissariū in lo

cum suū. qd̄ nota pro uerbis q̄ ponunt in Actibus ponens eū in locū suū et. que uerba uident ipotare cessionē actionis uel constitutionē pcuratoris in rez suas ut hic. circa quod uide qd̄ dixi in. l. in puinciali. §. pen. et fi. de no. ope. nun. C. Nota ultimo q̄ si heres pdit bñficiū quarte per coactionē hoc pdest tm̄ fideicōmissario nō legatarijs: ut hic. et. j. l. proxi. dixi. §. l. proxi. §. deniqz in distinctione quaz posui ibi.

Ex. l. sequenti.

An i relictis ad pias cās cesset trebellianica: ibi. T. timo. Et an testator possit phibere trebellianicaz: ibi. Secūda. Et an p nō pfectionē inuentarij heres pdat trebellianicam: ibi. Quero an.

Marcellus. Legata particularia cōtribuunt cū fideicōmissario uniuersali q̄ estimat quantum ualeat tota hereditas nō deductis legatis. Itē in tm̄ tenet fideicōmissariū ad legata in quantum tenet heres si sponte adisset. hoc dicit. Diuidit in tres partes. pmo ponit determinationē q̄n heres sponte adiuuit. scōo q̄n heres coacte adiuuit. tertio ponit extensionē sue determinationis. scōa ibi: q̄ si suspecta. tertia ibi: qd̄ aut in tex. ibi in hac specie. dic que sequit fm̄ lec. quā teneo. In tex. ibi q̄ si suspecta dicta sit hereditas dictū est. s. q̄ heres amittat quartā et q̄ tantū habeat legatariū si adiuuit coacte quā tū si sponte. Dy. C. Nota q̄ fideicōmissum uniuersale estimat quantum ualeat tota hereditas. C. Secūdo nota ex uer. qd̄ aut: q̄ in oibus testamētis in qbus cessat fal. trebellianica cessat. C. Henio ad apparatū recitandū cōiter super utraqz. l. C. Primo op. ad. l. qui qdringēta. §. e. et uidet q̄ sit sibi p̄traria. nam primo dicit tota debere restitui. in uer. itaqz dicit q̄ defalcā. Huius timore facta est glo. sup. p̄bo itaqz. que dicit q̄ cellus se ipsum corrigit qd̄ nō placet. ar. l. nō ad ea. de p̄di. et de mon. Secūdo dicit glo. q̄ istas duas opi. ponit tanq̄ dubias et nullā eligit: qd̄ nō placet: imo certitudinarie loquit in utroqz. Dy. dicit q̄ primū dictū ē respectu p̄sone fideicōmissarij q̄ nō potest falcidiā deducere: ut. §. l. proxi. §. deniqz. scōm inspecta p̄sone heredis qui p̄t falcidiā deducere. Tu melius dic q̄ primū dcm̄ est inspecta. l. xij. tab. fm̄ inspecta potestate legis fal. et ita apostillauit tex. fm̄ Ja. de are. qd̄ tene. C. Scōo op. dicit in. l. q̄ dringēta. q̄ legatarius nō h̄z totum et si fideicōmissarius habet. lxxv. Cōtra imo uidet q̄ totum auferat a fideicōmissario: ut. §. e. l. in fi. et. §. si is q̄ quadringēta. Huius p̄trarij timore antiq̄ in glo. magna factetur p̄trarium. ibi uerū: s. nō dicā in littera et. tenent ergo q̄ a fideicōmissario auferentur illa. lxxv. Cōtrariū est ueritas ut patet ex textu h̄: et. j. l. proxi. C. Ad cōtrarium r̄ideo q̄ loquitur quādo testator iussit heredes restituere hereditatē dducta certa quantitate. ex eo eniz uidet uelle heredem nō teneri ad legata: ut insti. e. §. si qs. ideo a fideicōmissario auferetur totū quod habet. Nam ex p̄sone heredis nō potest deducere: quia heres ipse sibi retinuit quartā. Ex persona sua non p̄t: ut. §. l. proxi. §. deniqz. sed in. l. ista fuit rogatus heres restituere hereditatem simpliciter: nec p̄t dici q̄ legatarius petat ab herede illa. lxxv. que sibi sunt minuta. nam cū minuunt per. l. fal. sunt in debita ipi legatario: ut. l. plautius. et. l. linea margaritarij. et. l. i. in prin. §. ad. l. fal. C. Op. et uidet q̄ marcellus p̄tradicat. l. qui quadringēta. nam. §. estimat hereditas quantum ualeat dductis legatis. in. l. marcellus. estimat quantum ualeat non deductis legatis. Huius timore due sunt opi. in glo. p̄ma q̄ lex. q̄ quadringēta loquit quādo legata fuerūt relicta simpliciter. in. l. marcellus. fuerūt legata relicta nominatim ab herede. hoc tangit i glo. magna. ibi qd̄ aut si expressim et. Cōtra istā lec. arguo. naz lex q̄ quadringēta. loquit quādo heres noiatim est grauatus: ut patet in uer. itaqz. ibi q̄ si heres et. hoc patet. in prin. l. marcellus. ibi in hac specie. et sic uidet loq̄ in eo casu

quo. s. vnde **Alzo** & **Hu.** legūt aliter. videlicet q. l. qui quadrigenta. corrigat per. l. marcellus. i. p. clusione ibi posita. rationes autē posite in. l. q. qdringenta. nō corrigi. Nec lec. nō placet: q. si rationes sunt vere p. clusio erit vera de necessitate. si falsa esset p. clusio false essent rationes. Unde **Dy.** tenet primaz lec. que est vera. do rationē. quando legata relinquunt noiatiz ab herede nō uidef onus hereditariū: qd apparet: quia si hereditas uadit ad aliū nō uadit cuz illo onere siue vadat ad substitutū siue ad p. iunctum: ut. l. i. §. in substitutione. s. ad. l. fal. z. l. si plures. s. de leg. iij. dixi in. l. que cōditio. de p. di. z. demon. sed quādo simpliciter relinquunt dicat onus hereditariū: qd pater: q. hereditas tūc trā sit cū onere legatoz: ut dic. ll. merito ergo quando legata relinquuntur ab herede noiatim z postea hereditas p. fideicommissum: hereditas estimat quantuz valet absqz deductione legatoz: q. illa legata nō uidebunt pprie onus hereditariū. sec. quādo simpliciter: ideo tunc legata detrahūt: ut. l. qui qdringēta. nec ob. tex. ibi quasi heres zc. q. ibi iducit quedā similitudo: nō q. pprie se referat ad casum propositum vel aliter fuit grauatuz q. si heres nominatim. Nō ob. tex. i. l. marcellus. ibi in hac specie: q. intelligo. f. que sequit. **Ad** istud oppo. fortiter: q. legata que relinquunt simpliciter uident relinqui a fideicommissario: ut. l. fi. C. e. ergo nō detrahēt fal. ut dixi. s. l. pxi. §. deniqz. z. sic. l. q. quadrigenta. q. dicit fal. detrahendā nō pōt loq. in legatis relictis simpliciter. So. duobus modis. primo. l. cōtraria loq. tur quādo heres fuit grauatuz restituere totā uel oēm hereditatē. z. sic de necessitate iducit onus legatoz esse in fideicommissarijs. hic quādo simpliciter uel melius. l. fi. C. eo. nō dicit q. legata uideant relicta a fideicommissario: sed ab eo debent peti nō ab herede. Ex quo p. cludo q. legata simpliciter relicta ex persona heredis debent: z. p. sequens defalcant: ut hic. s. ab ipso fideicommissario petent z. prestant: ut. l. cōtraria. p. hoc do. duas glo. prima. s. l. proxi. in. §. deniqz. i. fi. glo. que incipit no. fideicommissariū primū zc. i. fi. Alia glo. est in. l. marcellus. in glo. q. semper presumit. **Op.** si semper presumit relictum ab herede: ut no. i. d. glo. l. marcellus. in prin. ergo nō est differētia an relinquatur simpliciter uel noiatim. Rūdeo non sequitur. nam quando simpliciter relinquunt tunc debet ab herede: ut ab herede. Quando uero relinquunt nominatim: tūc uidef habitus respectus etiam ad personaz: qd pater: q. hereditas nō transit ad aliū cum illo onere: ut dicitur est. **Op.** q. etiam heres puenit pro legatoz factis simpliciter: ut. j. e. l. ita tamen. §. q. ex. treb. Glo. h. in prin. l. marcellus. dicit q. illud est uerū in debitis. se cus in legatis. sed glo. ul. s. e. in. l. i. §. fi. dicit idē in legatis z. debitis. f. q. ante restitutionē possit pueniri heres. post restitutionē nō. z. hoc cōiter tenet. **Op.** C. de le. l. cum questio. ubi nō fit cōputatio isto modo. s. illud qd minus est relictum uidef adēptū ei cui est relictum plus. Glo. ibi so. q. ibi loquit quādo totū primo relinquit. secūdo partē: unde partem uidef a toto adimere. hic quādo ecōuerso. f. quādo primo legauit partē. secūdo totum: qd licet sit uerū in se i. alia materia: ut distinxit in. l. interdū. §. fi. de here. insti. tū hoc ut puto nō procedit. nam lex cū questio. loquit quādo legatum totius z. legatū partis sunt uniformia. sed pmo hic legauit quantitātē. secūdo per fideicommissum hereditatē reliquit que sunt separata. s. enim. ccc. sint in hereditate nō tū est hereditas nec pars quote hereditatis: vnde nō curo q. precedat vel q. sequatur: quia nō est totum z. non est pars. **Op.** ad uer. quod autē. de aur. z. arg. le. l. fi. i. fi. So. ut ibi soluitur per glo. **Op.** dicit hic q. in testamento militis cessat treb. **Lōtra.** s. e. l. i. §. i. filij. So. ut ibi dixi. **Quero** quid si testator iussit hereditatē restituī s. du. ctis legatis an fiet p. tributio s. m. distinctionē istaruz. ll. Rūdeo casus est q. sic. j.

pxi. §. **Quero** quid si testator reliquit legata pure fideicommissum uniuersale sub conditione: si decesserit sine liberis uel similia: an fiet p. tributio legatoz z. fideicommissi uniuersalis. dicam. j. proxi. §. **Circa** uer. qd autē. quero quid uult dicere. Rūdeo dixi. s. q. heres ppter coactionem perdit trebellianicā: nunc dicit q. illud qd est dictū de treb. per dēda in dicto casu est uez in omnibus testamētis in quibus nō detrahatur fal. ut in illis nō detrahatur treb. uel aliter. dictū est. s. q. licet heres scriptus perdat quartam: legatarius non debet habere plus a fideicommissario q. haberet ab herede. Idē in omnibus testamētis in quibus cessat fal. ut tantū habeat legatarius a fideicommissario quantū habuisset ab herede. **Ultimo** quod hic tex. dicit q. in quibuscunqz testamētis cessat fal. cessat z. treb. induco ad questionē q. talis est utruz in relictis ad pias causas cesset treb. s. m. hec tēpora nō cessabat: ut. l. i. §. ad municipiū. s. ti. ij. hodie reperit in fal. correctū: ut i. au. c. similiter. C. ad. l. fal. an cesset treb. Et dico q. sic. qd probō. primo certū est q. app. falcidie p. tinet trebellianica: ut. l. pater filij. in prin. z. l. ticia. s. ti. ij. z. C. ad treb. l. i. iubeamus. z. p. infinitas leges huius ti. Sed tex. in corpore de eccl. ti. §. sinat heres: vnde sumit au. c. similiter. dicit cessare omnē fal. de necessitate: ergo comprehendit omnē. f. falcidiam z. trebellianicā. Preterea scriptura dubia declarat ex pcedentibus z. sequentibus: ut. l. q. si liabus. in prin. z. l. si seruus pluriū. §. fi. s. de leg. i. sed in corpore in. §. pcedenti fit mentio de fideicommissio uniuersali. merito intelligat quod sequit de treb. Tertio in illis casibus in quibus fal. refecat legata particularia in illis treb. refecat uniuersalia: ut insti. e. §. s. restituta. s. hoc casu fal. non refecat particularia. ergo nec treb. refecat uniuersalia. **Ultimo** dico q. est casus h. cū glo. z. uide glo. q. incipit in quoz testamētis. naz glo. in. l. in testamēto. quā glo. allegat loquit in relictis ad pias causas z. sic apparet q. glo. uult intelligere de relictis ad pias causas. hoc uidef tenere **Dy.** in. l. i. §. in filij. s. e. ubi tenet q. sicut cessat fal. in testamēto militis: ita cessat treb. qd tenet spec. in ti. de instru. edi. §. cōpēdiōse. uer. sed cū deductio. z. **Ly.** in. d. au. c. similiter. s. glo. i. c. i. extra de testa. li. vi. uidef tenere p. trariū z. etiā ibi arguit **Dy.** ad rationes q. sunt p. eos in p. trarium. Rū. ad dictū. c. i. extra de testa. ubi a p. trario sensu colligitur. s. dicit q. arg. a p. trario sensu nō est bonū ibi: quia resullaret prauus intellectus. Nec ob. quod nō mutat q. stare prohibet. in treb. nō reperit mutatū: s. istud nō est uerū: q. est mutatū p. tex. in corpore q. dicit oēs fal. Scōo dico q. est mutatū: q. lex noua nō potest ad aliū casum extendi p. hominē: sed p. aliam legē antiquā sic: ut est glo. in. l. quod uero. s. de legibus. in eo qd p. l. ut tantū de seruo corrup. q. est lex antiqua extendit. l. si quis seruo. C. de sur. que est lex noua z. odiosa. modo regulā antiquā huius. l. q. dicit q. in quibuscunqz testamētis cessat fal. cessat z. treb. p. iunge cū noua z. sic d. terminabit illa. z. sic prout cessat in fal. sic in treb. **Ad** illā rōnem q. nō uidef eadē ratio: ut dicit **Jo. an.** quia licet in relictis particularibus nō detrahatur de relicto pio fal. tū detrahēt de alio qd est in hereditate. sed i. fideicommissio uniuersali si nō detrahūt tūc frustra esset heres. sed ipse dicit q. tex. in corpore vnde sumitur. au. c. si milititer. ubi loquit q. si tota substantia est exhausta. nec est in uanū heres: q. tex. in au. c. de here. z. fal. §. si uero expressim. dicit q. h. meritū quo ad deū: quia exercuit piuz actū. **Scōa** q. stio ē an testator possit prohibere treb. De isto iure est certū q. nō: ut. s. ad. l. fal. l. ticia. z. s. l. proxi. §. idē neratius. Glo. tenet q. prout phibere pōt fal. ita treb. pōt phibere. ita tenet glo. in corpore de here. z. fal. vnde sumit au. c. sed cū testator. idēz tenet glo. insti. e. §. sed q. idē tenet **Alzo** in sūma auctē ticoz. **Lōtrariū** tenet glo. in au. c. s. cum testator. in. ij. glo. idē tenet glo. in. l. ut si allegas. C. ad. l. fal. Q. dof.

C Ad pias causas. AD DE an in relictis ad pias causas cesset trebellianica Bal. cōsilio. vi. z. lxxxviii. i. libro. z. p. filio. lxxxv. tertio libro. Bar. p. si. vi. z. lv. Angel. p. fil. xii. z. p. filio. lxx. paul. de ca. p. filio. cxxxij. z. lxxxij. z. ccc. xxv. z. ccl. z. cccxv. Abba. consilio. lxx. i. libro. z. ij. lib. p. fil. xxxi. Ro. cōsilio. ccvi. z. p. filio. cxxxv. z. cccxxxv. p. Oldra. cōsilio. cccxviij.

bc Scōa q. ADDE an testator possit phibere trebellianicā p. au. de cas. p. filio. cix. i. ij. col. Ro. p. filio. lxxxv. z. cccxvi. et dum Alexā. uidetur seq. **Ly.** relecto Bal. q. filij de restituendo grauatuz nō possit phibi trebellianica dic q. opi. Bal. sequi. Ro. p. filio. ccvi.

Ja. de are. & Ly. tenet q̄ possit hodie trebel. prohiberi: ut refert **Ly. in auē. sed cū testator. Ja. de bel. in ciuita** te ista disputauit p̄trariū & illā dispu. ponit in corpore de here. & fal. vnde sumit auē. sed cū testator. & summa rationū suarū est: q̄ qd̄ nō mutat̄ quare stare phibet. scōo q̄ grauat̄ in uno heres a fideicōmissario vniuer/ sali: q̄ p̄t cogi: ergo in alio releuet. Breuiter dico q̄ est casus huius. §. & illud qd̄ nō mutat̄ quare stare phi/ bef̄ v̄z est p̄ hoīem sed p̄. l. antiquā p̄t unā phibitio nē ad aliā extendere. ¶ **Quero an̄ p̄ nō p̄fectionē inuē** tarij heres p̄dat trebel. sicut p̄dit fal. Et hanc. q. tetigit **Rof. in libellis suis sup hoc ti. Ja. de are. tetigit in. l. cuz** tale. §. i. s̄. de p̄di. & demō. vbi dicit̄ tex. tenet heres red dere rationē: ergo facere inuentariū. dicit **Ja. de are.** q̄ est caput rationū. **Ly. tangit in auē. sed cū testator.** finaliter inclināt q̄ p̄pter nō p̄fectionē inuentarij non p̄dat trebel. & istud determinando dicit **Ja. de bel. & di** sputado & ponit in corpe de here. & fal. vñ sumit auē. s̄ cū testator. & ē ratio: q̄ qd̄ nō mutat̄ q̄re stare probi/ bef̄: & a lege nō reperit̄ mutatū. **Rñ. ad istā. l. ga ex idē** titate rōnis nō induc̄ correctio legū: ut est glo. C. de fac. san. ec. auē. q̄s actiones. & l. tā is. §. i. s̄ do. ca. mor. & s̄. so. ma. & l. si uero. §. de uiro. intelligēdo prout in/ tellexi. & tex. in. l. p̄cipimus. in fi. C. de ap. dicit q̄ non corriḡ nisi q̄tenus exp̄sse caueat. Ad hāc. l. ridet q̄ nihil facit: q̄a tex. dicit hoc idē dici p̄t in testamentis in q̄bus. l. fal. cessat. Qñ igit̄ cessat fal. ipsius testamen/ ti uigore in illis cessat trebel. Sed si cessat fal. p̄pter aliō s̄. p̄pter defectū heredis ut p̄pter nō p̄fectionē inuen/ tarij: tūc nō p̄pterea trebel. cessat: q̄a nulla lex dicit. **Bi** ces tu imo colligo q̄ hic dicit̄ tex. q̄a dicere heredē su/ spectū venit extrinsecus nō ex testamēto: & sic unde an teq̄ ueniat siue ex testamēto siue extra habet locū hec regula. sed nō placet: q̄a l. s̄. posuerit quādo cessat nō ex testamēto: tñ hic ponit̄ i regula quādo ex ipso testa/ mento: & ista uidef̄ mihi multū equa quaz tene menti.

Ex §. sequenti.

C Si heres sit grauatus restituere hereditatē sub p̄di/ tione si decesserit sine liberis uel alia p̄ditione an debe at p̄tribui fideicō. uniuersale cū legatis & de oibus fal/ cidie detrahi: an uero legata prestent̄ itegra & de fidei/ cō. detrahat̄ trebellianica: ibi. **Quero qd̄. Et quando** fit p̄tributio fideicō. uniuersalis & legatorū quarta que detrahit̄ dicat̄ falcidia ul̄ trebellianica: ibi. **Quero qñ.**

Idem p̄opo. Etiaz si heres sit rogatus restituere deductis legatis fit cōtributio legatorū & fideicōmissi uniuersalis. h. d. **C** Op. de. l. cū h̄des. j. eo. Glo. nō sol. dic q̄ ibi erant legata iualida. **Quero qd̄ iportant hoc casu hec s̄/ ba deductis legatis. Rñ. nō ut legata debeant̄ maio/ ra: sed ut heres possit ea ante p̄stare q̄ hereditatē resti/ tuat. Quero quantū estimabit̄ fideicōmissum uni/ uersale. Rñ. patet ex dictis in p̄cedētib̄ legib̄. ¶ **Que** ro qd̄ si testator grauauit heredē de restituēdo heredi/ tatē sub cōditione: si decesserit sine liberis uel sub alia p̄ditione an d̄z p̄tribui fideicōmissum uniuersale cum legatis & de oibus fal. d̄z detrahi. an legata p̄stent̄ in/ tegra & s̄ fideicōmissio uniuersali detrahat̄ fal. seu trebel. **P**uto q̄ legata debēt solui. integra si vires heredita/ tis patiunt̄ de eo qd̄ superest detrahit̄ trebel. pro hoc induco tex. s̄. ad. l. fal. l. pe. §. i. hoc uidef̄ fuisse de mē/ te testatoris qui legata reliq̄t prestanda in cōtinenti. si/ deicōmissum uero uniuersale reliquit in p̄ditionis eue/ tum. hoc etiā p̄suetudo obseruat. sed si esset fideicōm/ missum uniuersale relictū partim pure partim sub con/ ditione: tūc fieret p̄tributio. casus est. j. e. l. ita tñ. §. be/ res ex affe. & ibi dicā. **L** ex ergo qui quadringenta. & lex marcellus: loquunt̄ qñ fideicōmissum uniuersale & le/ gata sunt pure relicta: uel si fideicōmissum uniuersale est relictū pro parte pure: & pro parte sub p̄ditione: ut .d. §. heres ex affe. & hec sunt tenēda mēti: q̄ quotidiana**

na. ¶ **Quero qñ sit p̄tributio fideicōmissi uniuersalis &** legatorū utrū q̄tra q̄ detrahit̄ dicat̄ fal. uel trebel. qd̄ est necesse scire p̄pter ea q̄ dixi. s̄. de nō p̄fectione inuēta/ rij. p̄pter qd̄ p̄dit fal. & nō trebel. **Rñ. deo sicut dicit̄ in. l.** gallus. §. ille casus. q̄ p̄iungunt̄ duo capita legis vel ley. ita hic p̄iungunt̄ due leges. s̄. lex falcid. & senatuscō/ sultū trebel. & detrahit̄ una q̄tra q̄ partim sapit naturam trebel. partiz fal. **S**ile dixi in istituto ex re certa. in. l. ex fa/ cto. s̄. de here. isti. hoc etiā apparet ex legibus p̄cedē/ tib̄: p̄pter coactionē heres p̄dit totā q̄tra. & sic respec/ tu fideicōmissarij tota dicit̄ trebel. & in oibus q̄ agent̄ cū fideicōmissario appellabit̄ trebel. in oibus que agent̄ cū legatarijs singularibus appellabit̄ falcidia.

Ex §. sequenti.

C An ualeat alienatio rei phibite alienari. & an aliena/ ta cōputentur in quartā & qualiter res alienata uendi/ cetur a fideicōmissario.

Res que. **C** Op. j. e. l. cū hereditas. & l. ita tñ. §. actiōes. So. ibi alienauit ex necessitate & soluit creditorib̄ unde precū nō fuit cō/ uersus in eius utilitatē hic sic. **C** Op. ad p̄dicta. j. e. l. mulier. §. si eniz. & s̄. de pe. here. l. diuus. So. fateor q̄ ibi alienat̄ ex necessitate incūbēte ex pte rei q̄ suari nō poterat uel nō expediebat: tñ q̄a p̄ciū p̄uertit̄ in utilita/ tē heredis cōputat̄ in q̄tra ut dicto. §. si enim. **C** Op. .C. cōia d̄ leg. auē. res q̄. So. fateor q̄ ibi p̄t fieri alie/ natio in certis casibus: tñ si p̄uertit̄ in utilitatē suā cō/ putabit̄ i q̄tra: ut ibi patet. Ex p̄dictis ergo dicit̄ **By.** aut alienauit heres rogatus de restituēdo uolūtariē: & tūc cōputat̄ sibi in quartam ut hic: et uel necessario: & tūc aut p̄ciū nō p̄uertit̄ in suā utilitatē & nō cōputat̄ in q̄tra: ut. j. e. l. cū hereditas. & l. ita tñ. §. act. aut p̄uertit̄ in sui utilitatē & cōputat̄ i q̄tra: ut. ll. s̄. allega. **Q**ue/ ro an alienatio rei que subiacet restitutioni ualeat. In hoc sunt opi. qd̄ dicunt q̄ nō ualeat aliquo tempore. & ita intelligūt̄ hic q̄ de facto tñ tener. que opi. nō est bona: ut. l. seruo legato. §. i. s̄. de lega. i. & ibi dixi. **A**lij dicūt q̄ de iure antiquo indistincte ualebat ut hic. sed hodie est imutatū p̄ iura. C. q̄a si subiacet restitutioni pure nō ualeat alienatio. si sub cōditione sic: ut. C. cōia de leg. l. si. §. sed q̄. & in hoc dicit̄ bñ. per iura uero au/ centicorū est imutatū q̄ etiā in p̄ditionalibus non ual/ eat alienatio: ut auē. res q̄. ita dicit̄ hec glo. **C**irca hoc sunt glo. p̄trarie quas dixi in. l. seruo legato. §. i. s̄. de le/ ga. i. & ibi tenui q̄ in hoc nil sit imutatū p̄ iura auē. & q̄ p̄dente p̄ditione alienatio ualeat & teneat. dic ut ibi. **A**lij dicūt q̄ alienatio ualeat usq̄ ad quartā ut hic. & tā/ gis p̄ glo. in. l. si. §. sed q̄. C. cōia de leg. Ad qd̄ uiden/ dū an sit uerū quero utrū alienata cōputent̄ in quartaz heredi. Et licet̄ tex. hic simpliciter uideat̄ dicere q̄ sic tamē quidā intelligūt̄ hic q̄ iputat̄ heredi. f. fideicōmissario uolēte nō aliter. & ita dicit̄ in glo. l. si. §. s̄ q̄. & p̄ **Inno. de testa. c. raynaldus. i. glo. sup s̄. residua.** dico q̄ fideicōmissario uolente non est dubiū q̄ iputa/ tur in quartā ut hic. facit q̄ precū & fructus cōputant̄ in quartā: ut. s̄. ad. l. fal. l. paulus. & l. qd̄ d̄ bonis. §. fru/ ctus. Sed fideicōmissario inuito an in quartā cōpute/ tur. hic tex. facit q̄ sic: quia simpliciter loquitur: quod placet si heres maliciose non alienauit. nam in qua re debet deduci quarta erit in arbitrio iudicis: ut. l. non amplius. §. si. cū. l. se. s̄. de lega. i. sed est equū q̄ iudex arbitretur q̄ in re maliciose alienata cōputetur quarta ne ueretur si ab eo cui alienauit euinceretur. ar. l. si. §. si. s̄. de leg. ij. eodem modo quandoq̄ est arbitrius iu/ dicit̄: ut in una re tantū detrahat̄ fal. quā heres ele/ gerit. puta si res esset filio in uita in peculio assignata p̄ patrem: ut. C. fam. her. l. filius quē habentē. s̄m unā lec. qd̄ examinaui plenissime in. l. in quartā. s̄. ad. l. fal. **Q**uero utrū quarta posset deduci in una re. dic ut dixi in. d. l. in quartā. **Q**uero quō poterit res aliea/ ta uendicari a fideicōmissario cū nō habeat ius añ re/

C Quero an. ADDE an heres p̄ nō p̄fectio nē inuētariz p̄dat trebel lianica bar. consilio. ij. Pau. d̄ ca. p̄silio. clxxij. & p̄silio. ccix. Jo. d̄ anania p̄silio. lxxvi. oldra. p̄silio. cxxiiij. bal. p̄silio. xcviij. ij. libro.

C Quero. ADDE an ualeat aliea/ tio rei phibi te alienari Pau. d̄ ca. p̄silio. rvi. & in quantum Alex. tangit an phibitus alienare pos sit alienare pro soluēda cōdēnatiōe malficij p̄ quo est icar ceratus ad. de q̄ Bal. cōsilio. clxxx vi. ij. li. sentit q̄ nō & i illo cōsilio p̄dit qd̄ si testator p̄mittat alie nare p̄ neces sitatibus q̄ dicat̄ neces sitas & an si p̄mo aliena uit q̄ nō sub erat necessi tas an possit secūda vice alienare sub sistente cau sa.

C Quero quō. ADDE ut per Pau. d̄ ca. cōsilio. lxxv. in fi. i. vol.

stitutionē: et restituere non potest alienata. Glo. q̄ est speciale hoc casu q̄ uendicet absq̄ restitutione. idem no. in. l. penul. C. eo.

Ex. §. sequenti.

C Si testator totum patrimoniū diuisit inter filios in testamēto et in illis rebus illos instituit an prelegata ueniant in fideicō. ibi. Quero. Et an legata ueniant in fideicō. ibi. Quero hic. Et an prelegata ueniant in substitutione pupillari: ibi. Quero an. Et an donatio que morte cōfirmat ueniat in fideicō. ibi. Quero qd. Et qd̄ eo qd̄ capif causa p̄ditōis implēde: ibi. Quero qd. Et an id qd̄ uenit ad aliquē iure accrescendi ueniat in fideicō. ibi. Quero an. Et an illud qd̄ deuenit ad aliquē ex substitutione uulgarī ueniat in fideicō. ibi. Quero utz. Et an illud qd̄ deuenit ad aliquē ex substitutione cōpendiosa ueniat in fideicō. ibi. Quero an. Et an cū testator dicit si qs̄ eoz̄ decesserit sine liberis bona deueniat de uno in aliū uideat primo rogasse vel primo legasse: ibi. Quero glo. Et qd̄ si testator dicit residuū bonoz̄ meoz̄ a dictis iudicijs et legatis deueniant in talem. Et quid si dicat si decesserit sine liberis bona mea deueniant in talem uide in fine.

Quidam. Si aliquis p̄mo legat postea rogat legata ueniunt in fideicōmissum si hereditatis nō est facta mentio. h. d. C. op. q̄ omnia ueniant in fideicōmiss. ut. l. cū uirū. C. de fideicōmiss. So. ibi uerba fideicōmiss. fuerūt generalia. f. q̄cqd̄ peruenit et̄. ideo nulla adhibeat distinctio. hic fuerūt indefinita et simpliciter prolata. f. portionē tuā. C. op. .s. ad. l. fal. l. ticia. So. ibi primo rogauit postea prelegauit. ideo nō ueniunt in fideicōmiss. hic ecōtra. quo casu habet locuz̄ distinctio huius. §. uide glo. que ponit hāc distinctionem et signa. Et in glo. ibi. l. ticia. dic nisi fuerit usus uerbis generalibus: ut in fi. glo. In glo. ibi hereditatis portionem. dic hoc debet vacare fm̄ By. Quero qd̄ si testator quasi totum patrimoniū diuisit inter filios in testamento et eos heredes instituit eq̄ libus portionibus uel in illis rebus qd̄ idem ip̄portat: ut. l. ex facto. de here. insti. an illa prelegata ueniant in fideicōmissum. Hic def̄ q̄ sic q̄a tex. hic loquitur quando fuerūt instituti ex disparibus partibus. In p̄trariū facit glo. que dicit idem si ex paribus. Dico q̄ si pater prelegando diuisit patrimoniū inter filios equaliter ita q̄ modicus excessus est et eos equaliter instituit q̄ portio quā unus frater h̄ iure prelegati succedit in locū cū portionis quā habebit iure hereditario in bonis alteri fratri assignatis. et ideo totū uidef̄ habere iure hereditario. casus est in. l. qd̄ ergo. s. de leg. i. et qd̄ ibi no. in ulti. glo. facit qd̄ dico in. l. q̄ rome. §. duo fr̄es. in vlt. .q. j. de ver. obli. Nec ob. h. §. quia loquit q̄ fuerunt instituti in disparibus partibus: unde non pōt dici q̄ una portio succedat in locū alterius. nō enim pōt i ea dimidia succedere in locū tue tertie. et ideo notabiliter dicit̄ tex. ex disparibus. et glo. q̄ dicit idē si ex parib̄. p̄cederet q̄n̄ portiones essent pares p̄legata essent multū disparia. ita q̄ portio nō posset succedere loco portionis ut dixi. secus si essent paria. Quero hic dicitur q̄ legata ueniunt in fideicōmissum. an ueniunt in substitutione uulgarī. Casus est q̄ nō in. l. sextilia. s. de le. .iij. et. l. miles. §. p̄ parte. s. de le. .ii. Quero an p̄legata ueniant in substitutione pupillari. Dico q̄ sic. ut. l. cū pater. in prin. s. ad. l. fal. et. l. h̄ et si plures. §. ad substitutos. de uul. et pu. Ir̄e intelligo in exēplari substitutione: ut. l. hūanitat̄is. C. de ip̄ub. et ali. substi. Quero qd̄ in donatione que morte p̄firmat: ut inter uirum et uxore. Rūdeo nō ueniunt in fideicōmissum fm̄ By. ut. l. sequens q̄stio. s. de le. .ii. et per L̄y. in. l. cū uiruz̄. C. de fideicō. Quero qd̄ in eo qd̄ datur causa p̄ditōis implēde an ueniat in fideicōmissum. Dic ut. l. qui heredi. §. cū hereditas. ver. h̄ cū suspecta. de p̄di. et demon. Quero utrū illud qd̄ ex substitutione pupillari capiat

tur ueniat in fideicōmissum. De hoc uidebitis tex. f. l. ita tñ. §. q̄ suspecta. j. e. et ibi dicā. Quero an illud qd̄ uenit ad aliquē iure accrescendi ueniat in fideicōmissū. Rūdeo q̄ sic: ut. s. de acqui. here. l. si totā. et qd̄ ibi no. et j. e. l. pap. qd̄ est uerū indubitanter q̄n̄ adit coacte ut ibi. Idē si sponte: q̄a portio accrescit portioni nō p̄sone: ut. d. l. si totam. et. l. si ticio. §. i. de usufru. Quero utrū id qd̄ deuenit ad aliquē ex substitutione uulgarī ueniat in fideicōmissuz̄. Rū. si adit coacte nō est dubiū ut. l. apud iul. §. i. j. e. Sed q̄n̄ adit sponte pōt dubitari. Et uidef̄ distinguendū sicut i legatis. f. aut fuit grauatus p̄ uerba generalia: aut per simplicia: et tunc aut fuit grauatus de restituēdo portionē suā et nō uideretur q̄ ueniat in fideicōmiss. q̄a ius substitutionis coheret p̄sone nō portioni: ut. l. si ex pluribus. de suis et legi. S̄z uerius est q̄ totū uenit in fideicōmiss. et totuz̄ uidef̄ sua portio. sicut si esset institut⁹ ex parte pure: ex parte substitutione: ut. s. ad. l. fal. i. §. id qd̄ in substitutione. et. l. in ratione. §. quefitū. e. ti. et de acqui. here. l. si tu ex parte. Quero an id qd̄ deuenit ad aliquē ex substitutione cōpendiosa ueniat in fideicōmissis. In hoc est aduertendū q̄ quādoq̄ per cōpendiosaz̄ succedit directo etiaz̄ post aditā hereditatē: ut si fiat a milite uel si fiat a patre filie femine secundu statuta huius ciuitatis que precipiūt q̄ pater possit facere testamētū filie quō uelit: et tunc cū dicta substitutio locum habeat etiaz̄ post aditā hereditatē ut dixi. et sic quis capit eam tanq̄ portionē alterius si fuerit rogatus de restituēdo. p̄ illa s̄ba portionē suā. uidef̄ q̄ non ueniat in fideicōmissis. ar. l. qui fundū. §. qui filium. s. ad. l. fal. secus si fuisset rogatus per uerba generalia. sed uerius puto q̄ indistincte ueniat in fideicō. Mā. l. qui funduz̄. §. qui filiu. loquit de substitutione pupillari p̄ quā succedit pupillo. sed per cōpendiosam succeditur testatori defuncto. ideo dico idem qd̄ in uulgarī p̄ easdem leges. Si uero succedit ex cōpendiosa que ualet iure fideicōmissi post aditam hereditatē: ut. l. precibus. C. de ip̄u. et ali. substi. tunc illud uenit in fideicōmiss. ut. j. e. l. heredes mei. §. cū ita. Habita tñ distinctione. aut primo reliquit postea grauauit aut econuerso. aut dixi portionē suam aut portiones hereditatis: sicut dictū est in preallegatis: ut. s. de leg. .iij. l. si ticius. Quero glo. hic distinguit an p̄mo legauit postea rogauit aut econuerso. quid si de ordine non apparet: ut quia dixit testator si quis eorum decesserit sine liberis bona deueniant de uno ad aliu. in quibus uerbis simul et semel cullibet relinquit et qui libet grauaf. an uidef̄ p̄mo rogasse. an primo legasse. Rū. primo uideretur legasse: ut. j. e. l. sceuola in fi. quod dic ut ibi dicā. Quero quid si testator dixit residuū bonoz̄ meoz̄ a dictis iudicijs et legatis deueniant in talem. Rūdeo manifestus est sensus q̄ solum de portione hereditaria grauauit nō de eo qd̄ capit alio iudicio. Quero quid si dixerit si decesserit sine liberis bona mea deueniant in talem. Rū. aut dixit oīa bona: et tunc idem acsi dixisset quicquid ad eum peruenerit: ut. l. cū uirū. C. de fideicōmiss. p̄iuncta. l. iuli. in prin. s. de lega. .iij. si uero dixit bona mea nec usus est signo uniuersali: tunc puto idem acsi dixisset portionem: ut hic. et iō adhibenda est distinctio quod precedit. facit. j. e. l. si legatum. §. i.

Si is qui. Si hereditas delicto heredis sit publicata fideicōmissum debet a fisco. h. d. Hic sunt uidef̄ da duo. primo utrū ex aperta tabulaz̄ quis priuef̄ hereditate. qd̄ dic ut. l. iij. §. nō tantū. et. l. necessario. §. i. s. ad fill. secundo glo. tractat hic materiā aliā scz̄ q̄ utrūq̄z debeat distingui. f. an dicat̄ occisus a familia uel extraneo clam uel palā. qd̄ ple ne nota. C. de his qui. ut indig. l. cu3̄ fratrem. et. l. iij. §. non tantum. §. ad fill.

Ex. l. sequenti.

C Formā libelli quaz̄ preponere d̄z̄ fideicō. cu3̄ heres

a C An ple:
gata. AD
DE oldra.
cōsilio. cvij.
b C Pupillari.
ADDE
Bal. cōsilio.
.xcij. et. ce.
vij. ij. li. et cō.
sili. lxxij. iij.
libro. et cōs.
lio. cccclij.
.iij. libro.

C. l. si tici⁹.
ADDE ad
uertendum
dū Alex. dic̄
q̄ Bar. in. l.
sceuola dicit
Iriū et̄ qd̄
hic dicit: qz̄
nō est ueruz̄
imo Bar. i
vltimis uer
bis respon
det ad. §. qm̄
decim et ita
intelligit et
allegat Ro.
idē sequens
p̄silio. xvij.

nō uult adire uide: ibi. No. ex prin. Et an in recusatio
ne iudicis sit inferenda cā: ibi. Glo. Et an ualeat pces
sus iudicis recusari: ibi. Sz quero. Et an nolle adire sit
idē q̄ repudiare: ibi. Quero. Et an q̄ dicit hereditatez
suspectam pdat debita iure nature: ibi. Quero an. Et
quo iure cogatur quis adire uide in fi.

Via. Supra in. l. i. in prin. z. §. i. usqz ad
§. si heres. tractauit d̄ remedijs trās
ferendaz actionū z de exceptione que daf he
redi z de ea que daf contra heredē. z sic de tribus. i. §.
si heres tractauit de quarto remedio. f. de deductione
quarte treb. hic tractat de q̄nto scz remedio coactionis.
Herēs pōt cogi adire z restituere: nec est querēda cau
sa quare adire recuset. b. d. Nota ex prin. formam
libelli quādo fideicommissarius petit heredē institutum
cogi adire z restituere: d̄ enim dicere se uelle suo peri
culo hereditatem adiri z restitui sibi z petere heredez
a iudice ad hoc cogi. C. Op. q̄ vani timoris nulla sit
estimatio seu excusatio: ut. l. hic satisfactio. §. ti. i. z. j. de
re. in. l. vani. Glo. nō sol. dic q̄ hic quis neminē grauāt
sed se exonerat. ideo ē pro rōne nolūtas. ita dicit By.
hic. z de no. op. nun. l. i. in prin. in illa questioe glo. an
in nunciacione sit inferenda causa. C. Op. hic dicit q̄
sine onere transit hereditas. p̄tra imo semp cū onere:
ut. §. de leg. i. l. licet. Sol. hic fuit expresse actū q̄ transi
ret sine onere: uel melius hic nō loquitur de oneribus
hereditarijs: sed de molestia quā ille qui adit coacte z
restituit euitat. Glo. h̄ inducit in arg. an q̄n quis di
cit iudicē suspectuz sit inferenda causa. Et omnes n̄e
glo. z doc. iuris civilis dicunt q̄ nō. Canoniste cōtra.
extra de officio dele. c. suspicionis. z de ap. c. cū specia
li: unde in terris iperij tenet opi. istius glo. Sed q̄ro
quid si recusatus ut suspectus non obstante recusatio
ne p̄cedit an processus sit nullus an ueniat annullan
dus. Inno. in. d. c. cū speciali. dicit nō memini me legis
se q̄ p̄cessus sit nullus sed d̄ annullari. Hosti. tenet cō
trariū. Jo. an. recitat opi. simpliciter. Ego de facto di
xi q̄ memini me legisse q̄ p̄cessus est ipso iure nullus:
qa recusatione p̄posita ipso iure est exemptus ab eo z
eius iurisdictione. ideo p̄cessus est ipso iure nullus: ut
. l. i. C. si quacuqz predi. po. z si dicas ibi est speciale. fa
teor q̄ in hoc est speciale q̄ ordinarius recusatur de iu
re civili. sed nō i eo quod dicit q̄ processus est ipso iure
nullus. Quero utrū nolle adire sit repudiare heredi
tate. Dic tex. uidet q̄ sic. p̄trariuz tenet glo. in. l. qui se
parris. C. unde liberi. pro q̄bus facit hec. l. Sz respon
deo licet hic dicat q̄ ille qui dicit se nolle adire possit
cogi nō tñ per hoc sequitur q̄ sit repudiatio. quod pa
tet: qa ante coactionez pōt penitere z adire: ut. l. ita ta
men. §. si patronus. j. e. hoc tamē examina ut dixi in. l.
si quis suus. de iur. delib. Quero an ille qui dicit he
reditate suspectā perdat debita iure nature. Ja. §. are.
dicit q̄ nō: qa in debita iure nature hoc nō reperit nec
est eadē ratio. ar. eius qd̄ no. in. l. si quis legatū. in. fi. j.
de sal. facit. C. de fideicō. auē. hoc āplius. quod dicituz
irelligo si post repudiationē eū penituit: qd̄ potest fm
. l. fi. C. de repu. here. als secus. Nam quartā ita demū
habet si uult esse heres: ut. l. iaz dubitari. §. de here. in
sti. z hoc apparet ex eo q̄ pōt filius institui sub p̄ditio
ne potestatiua. z si nō uult adire nō potest cōqueri de
testatore: ut. l. su. quoqz. §. i. z. ij. de here. insti. Que
ro quo iure quis cogat adire. Tex. hic inuit q̄ officio
iudicis dum dicit cogat a pretore. dicā. j. e. l. nō est co
gendus. ubi glo. ponit. Inducit ad. q. duo erant socij
vnius mercantie: vnus uult ire uenetas alter p̄tradicit
z ille dicit uolo ire meo periculo: z sic uadit eo inuito
suo periculo z multa lucraf. an socius p̄hibens d̄z ha
bere partem lucri. Et fuit d̄terminatū per hāc. l. q̄ nō:
qa suscepit in se periculū z sic cōmodū debet esse suū.
facit insti. pro socio. §. illud. z sic fuit antiquitus veter
minatus. quod tene menti.

Nullus. ADDE vltra Alex. an p̄cessus iudicis recusa ti sit nullus Bar. p̄silio .cv. bal. p̄s. .ccccxxvij. .ij. lib. pau. de ca. p̄silio .xxij. z iquā tū Alex. die q̄ Ro. nihil d̄cidit: q̄. q. pendebat d̄ facto. Tu vi de decisioez z lati i hoc opi. p̄ ipsum Ro. consilio .ccxx. z d̄ cau sis recusatio nis uide Ol dra. cōsilio .ccc. **Quero** an. ADDE in quantum Alex. tangit an filius qui repudiat pos sit petere legi timā bal. p̄silio. lxxij. .i. lib. Ang. p̄silio. lxxi. p̄de. de an. cha. consilio mibi. cccxij

Ed z qui magna. Dignitas heredis grauari z uilitas testatoris defuncti nō excusat quin heres cogatur adire. hoc dicit.

Excusare. Ab absente pōt recusari aditio z in absente pōt in terponi decretū coactionis. b. v. Nota q̄ he reditatis aditio pōt recusari per absente. f. per nunciū uel per epistolā. Secūdo nota q̄ nō soluz q̄n certuz est q̄ quis recusat aditionē sed etiā q̄n est incertū pōt peti q̄ cogat adire z restituere. Tertio nota q̄ istō decretū coactionis interponit inter absentes. Ad p̄ mū op. §. d̄ acqui. here. l. paulus respōdet. Rū deo adire nō possum p̄ procuratorez ut ibi. sed repudiare sic: ut hic q̄ nō placet: cum utrūqz sola uolūtate perficiat. Preterea tex. in. l. ij. de offi. p̄cura. cesaris. dicit q̄ eaz potestate quā habet in adēdo h̄z in recusando. Sic ergo q̄ recusatio nō est repudiatio: ut dixi in. l. qa poterat: uel dic q̄ p̄ procuratorē declaraf repudiatio he reditatis: nō aut repudiat. Ad secunduz quādo est incerta uolūtas uidet q̄ nō d̄z cogi adire z restituere si heres uellet adire esset iniquum q̄ priuaref q̄tra. Rū deo. puto q̄ hoc casu deberet formari petitio sic: q̄ ta lis ueniat ad dicendū si uult adire hereditatez uel nō: z q̄ ad hoc statuat sibi certū tēpus infra qd̄ si recusauerit tunc cogat adire. primū probaf p̄ ea que dixi in. l. fi qd̄ instituat. fm probaf hic: z. §. e. l. qa poterat. Ad tertū op. z uidet q̄ aduersus absente nō possit interponi tale decretū: ut. l. fi. §. illud. C. de tēpo. ap. z. l. de uno quoqz. j. de re iudi. sol. glo. q̄ hoc nō p̄cedit ordi narie sed sumarie. facit qd̄ no. in. l. nec quicqz. §. ubi de cretū. §. de offi. p̄cosu. z leg. z de re. iur. l. oia quecuqz. ad qd̄ uide no. C. si ut se ab here. absti. auē. si omnis. Quero dicat hic in fi. ad qd̄ p̄sentia eoz nō est neces saria. qd̄ est hoc dictū. Glo. dicit ad qd̄. f. ut certiores: qd̄ placet si interponet decretū p̄ eum modū que dixi . §. formādo petitionē. Alij ut Ja. de are. dicunt ad qd̄ . f. decretū interponendū z transferendū actiones: ut . C. e. l. pe. §. fi. Istud dictū est uerū: qa iam esset here ditas adita p̄ heredē ut ibi. sed hereditate non adita nō possunt trāsferri actiones in fideicommissariū p̄ d̄cre tuz: ut. l. ille a quo. §. si de testō. j. e. Intellego ergo ad qd̄. f. ad decretū coactionis interponendū: qa herede p̄tumaciter absente iudex interponet decretuz. Sed si dices qd̄ operaf istud decretū. Rū. multū: quia h̄z heres decederet hereditate nō adita fideicommissum non extinguitur: ut. C. e. l. nō iusta. facit quod no. per Ly. in. l. eam quā. C. de fideicōmis.

Memnisse. Succedentes ab intestato z sui coguntur adire z restituere. hoc dicit. C. Op. q̄ in herede suo nō sit necessaria co actio: ut. j. e. l. ita tamē. §. si pater. Sol. ut ibi uidebitis. Ex. §. sequenti.

Fiscus ad quem uadit hereditas an teneatur mor tem defuncti uindicare.

Si fisco. Fiscus ciuitas z collegium cogunt hereditatem adire z restituere. hoc dicit. Quero an iste. §. prout loquitur de bonis que deuoluuntur in fiscum loquatur post aditam heredi tatem ab herede uel āte. Glo. ponit duas opi. f. q̄ po test loqui in hereditate adita uel in hereditate nō ad ita quod dic ut. l. sequens gradus. §. ad fill. q̄ tamen requiritur aditio: facit ar. j. de iure fis. l. eius qui dela torem. §. fi. Quero an fiscus ad quem uadit heredi tas teneatur mortem defuncti uindicare. Glo. q̄ non quod tene menti. facit q̄ ille ad quez uadit hereditas alicuius i penā illius nō teneaf ad illa ad que tenebat ille primus a quo auferf: qd̄ modo non examino. Ex. §. sequenti.

Quid operentur illa uerba substituens uulgariter pupillariter per fideicommissum. z quid cū testator dicit in

stituit et substituit.

Ticius. Verbu substituo intelligit directo i eo q etiā est p fideicommissum grauat. h. d. C Nota q dixi in sumario. C Itē nota q qñ qd est substitutus directo et p fideicommissum est in electione sua quā uia eligat. et p hoc cū in testamētis sepe scribunt hec uerba substituēs talē uulgariter et pupillariter et p fideicommissum. apparet q ualeat et est in institutione substituti. ad idē. l. si quis seruo. de manu. test. et Guil. ponit. C. de ipu. in. l. p. abus. et ego dixi in materia substitutionis. Itē p hunc. §. dixi. i. q. de facto. dixit testator: q si filius suus decefferit sine liberis talem sibi instituit et substituit: qd dicitur intelligi instituit directo substituit p fideicommissum: ut sic aliquid operentur hec uerba sicut hoc uerbu substituit: qd est commune intelligit de directa ppter fideicommissaria q sequit. facit qd uerbu substituo aptū est ad directū. s. de here. isti. p totū.

Ex. §. sequenti.

CAn citatus ad locum suspectū teneatur ire. et an citatio ad locū nō tutum sit ipso iure nulla. an ille qui dicit locū nō tutum debeat inserere causam et qd cū citatur ad locum ubi est corruptus aer.

Si quis alio. Eo loco et eo tpe dicitur hereditas restitui si fieri potest quo testator iussit. als poterit alio loco uel tpe restitui si fuerit dies certa: sed ante diē certā restitutione facta p treb. actiōes nō transeunt. hoc dicit usqz ad. l. apud iul. legā tñ p partes. C Op. dicit hic q cogit ire ad locū. j. l. pxi. dicit ptranū. So. ire cogit si cōmode pōt: ut hic. als secus: ut. j. l. pxi. tunc eniz cogit hic adire et restituere nec cogit ad locū accedere. Sed tūc op. qd hic facit ei simile eū qui iussus est restituere ad diem: et innuit q ille q iussus est ad diē restituere cogi possit ante diē: qd est. l. sed si ante. j. e. So. glo. q sūt sites quo ad quedā: uel uerius h loquitur de iussu restituere in diē certā quo casu pōt restitutio fieri ante diē. ibi loquitur d die incerta. Ista est uera. p. baf. j. e. l. cogi. §. cū qdam. C Op. in. l. sed sciendū. q pōt fieri restitutio p ditione nō impleta. §. i. l. pxi. §. et si alio. §. si. So. hic fit mētio de duplici p ditione: una si nomē uespelionis portauerit qd nomē est turpe: et eius interpretatiōne ponit glo. ideo h p ditione tanq turpis reijcit. vt. l. facta. §. si i danda. j. e. habet ergo fideicommissum p puro. Scōa cōditio fuit q iussus fuit ire alexandriā. de ista dicamus q nō fuit apposita in modū p ditionis s; cuiusdā iussus seu modi cuius defectū nō ipedit: ut. l. si fundū per fideicommissum. §. i. §. de leg. i. uel si fuit p ditione potestatiua que deficit p casum: vñ habet p pura: ut no. i. l. in testō. la. ij. de p di. et demō. C Ultimo in. l. de etate. glo. sup h bo de etate. dicit hoc est argumentū h eos q ipetrant lras in loco nō tuto. sic. s. ex qui. cau. ma. l. iij. C Nota q citatus ad locū suspectū nō tenet ire. p hoc. j. de legatio. l. sciendū. et ibi dixi. C Sed qro si aliqs citat ad locū nō tutū: utrū citatio sit ipso iure nulla. an est necesse q pars exceptionē opponat. Rūdeo si locus est manifeste suspectus citatio est ipso iure nulla. casus est in. c. pastoralis. de re iudi. in cle. et ibi p glo. i. ver. notorio. C Quero an ille qui excipit q locus ad quē nō est tutus d; inserere causā. Rūdeo sic. dixi. j. de excep. l. i. C Quero aliquis citat ubi est malus et corruptus aer: utrū possit de hoc excipi. Rūdeo sic ut habet in hac. l. sed sciendū. ver. sed et salutem. et extra de renuci. c. ad supplicatiōne. ubi tex. et glo. i.

Ex. l. sequenti.

CAn institutus sub p ditione uel ad diem possit cogi adire et restituere ante: ibi. Circa primum. Et an institutus ut p dixi possit sponte adire et restituere: ibi. Circa secundū. Et an institutus pure rogatus sub conditioe possit cogi adire et restituere: ibi. Circa tertius. Et institutus pure rogatus sub p ditione possit sponte adire et restituere uide in fi.

Ed et si alio. Nota q hec sba nō puto mihi expedire

hereditatē adire et sitia plata post tēpus datus ad deliberandū inducāt dispositionē: qñ dicat pro certo repudio. facit. j. e. l. oēs. dixi. s. de le. i. l. serui electione. in pn. et l. gerit. de acq. here. Nota q in repudiatio ne non requiritur causa: ut. s. e. l. qd poterat. C Op. ad. §. si qd sub p ditione. j. e. l. apud iul. §. antistia. Sol. hic loquitur de instituto sub conditioe. ibi de instituto rogato pure sub p ditione. C Op. ad. l. sed si añ. qd ad dicz nō pōt qd heres institui: ut. l. hereditas. de here. insti. So. h de die incerta. ibi de certa: ut ibi no. C Pro declaratione glo. q est hic qro an institutus sub cōditione uel ad diē possit cogi adire et restituere ante. scōo utrū hoc posset facere sponte. tertio utrū institutus pure rogatus sub p ditione possit cogi adire et restituere. quarto utrū hoc posset spōte facere. Circa primū dic. aut est institutus sub p ditione impossibili uel turpi et habet pro instituto pure: ut. l. sed sciendū. in fi. s. e. z. l. facta. §. si in danda. j. e. z. de p di. insti. l. i. aut est p ditione possibilis: et tunc aut est potestatiua et pōt cogi implere et adire si pōt si nō pōt remittit sibi p ditione: ut. l. sed sciendū. s. eo. Si uero est p ditione casualis: tūc interim nō pōt cogi adire et restituere: ut hac. l. sed et si alio. in fi. De instituto hō ad diē certū dic si instituat a pagano habetur p instituto pure: ut. s. de here. insti. l. hereditas. ideo añ pōt cogi adire et restituere: ut. j. e. l. cogi. §. cū qdaz. Si a milite dic ut dixi de instituto sub p ditione: ut de testa. mili. l. in fraudē. §. miles. et hac. l. §. si añ. fm vnaz opi. glo. Circa secundū an possit sponte adire et restituere. Dico q adire nō pōt s; pōt petere bonoz pos. fm tab. ut. l. i. §. si qd sub p ditione. de bo. pos. fm tab. dixi in. l. si qd instituat. de here. insti. restituere potest d facto nō q actiōes trāseant p treb. nisi rati habitio sub sequat adueniēte die uel p ditione: ut hac. l. sed si ate. Circa tertū. f. de instituto pure rogato sub p ditione: utrū possit adire et restituere. Dic aut est rogatus de restituēdo pure uni p parte et alij sub p ditione p alia parte: et tunc ab eo cui ē rogatus pure pōt interiz cogi adire et restituere: ut. l. i. §. s; et quoties. s. e. Aut ē rogatus tantū sub p ditione: et tunc pōt cogi adire et restituere: nō tñ trāseunt actiones p treb. ut. j. l. proxi. §. antistia. Si uero ē rogatus restituere ad diē: tunc aut est dies certa aut incerta. pmo casu pōt cogi adire et restituere: ut. l. recusare. in fi. s. e. z. l. cogi. §. cū quidā. j. e. Aut est dies incerta: et tūc aut suspēdit fideicō. et idē qd in simpliciter p ditione: vt. l. dies incertus. de p di. et demō. z. C. de fideicō. l. post mortē. fm unā lec. Si uero diē fideicō. nō suspendit ut quia ē appositus dies mortis fidei cōmissarij: ut. l. heres meus. de p di. et demō. tūc idē qd in die certa: ut. l. post mortē. fm aliā lec. Circa ultimū utrū sponte possit adire et restituere. Dic aut est rogatus de restituēdo pluribus: et tūc restituendo vni nō transfert actiones nec sibi ptingit liberatio nisi in euentum cōditionis ille cui facta est restitutio superuiuat et sibi restitutus esse uelit: ut. l. cū pater. §. a filia. s. de le. ij. z. l. uxor. §. seia. s. de leg. iij. Si uero est rogatus de restituendo uni: et tunc aut est sui iuris et potest interiz restituere et adueniente cōditione ptingit liberatio nō tamen interim transferuntur actiones per treb. qd nō est facta restitutio prout d; functū uoluit: ut. l. post mortem. C. de fideicō. probatur in hac. l. et ita doc. intelligunt. l. §. glo. h. z. l. post mortem. aliter sentiat: aut ille cui debet fieri restitutio non est in sua potestate et non pōt statim restituere: ut. l. filius. §. diuus. s. de leg. i. et ibi dixi rationē. C Ultimo glo. que est h: quia distinguit in hac materia uide et signa.

Sud iulianum. Heres non pot cogi adire nisi omne dānum qd timet sibi sarciantur uel a ptoze remittat. hoc dicit. C Nota ar. q statuta que

C Locū nō tutum. AD DE an teneatur cōpare re et an citatio sit nulla. Oldra. pulchre cōsilio. xliij. et multa q pceduntur qñ propter guerras nō est tutus accessus ad aliquē locū vide Ro. p silio. cccc. xxxij. et an bānitus teneatur cōpare re ad locum vnde est bānitus vide Bal. cōsilio cccxxvij. iij. lib. et in quantū etis Alex. tangit an heres rogatus restituere post mortē pau. perib; possit in uita restituere uide q posui i. l. p mortē. C. de fideicō. vbi qd Abb. qd Bald. quid p de. de ancha. qd ro. fenerint cōsulendo.

Sicut aliquos cogendos ad suscipienduz arbitramē tum debent intelligi nisi ille aliquod incōmoduz suspec tum habeat uel aliquod damnum timeat: tunc enim non potest cogi nisi illud sibi farciatur uel a pretore remittatur ut hic.

Ex. §. sequenti.

CAn testamentum possit vires assumere a tacita uulgarī: ibi. Nota.

Idem iul. Ad confirmationē tacite uulgaris requiritur aditio ex testamento paterno. hoc dicit s̄m glo. uel dic q̄ loquit̄ in pupillari. et s̄m hoc intendit. Propter fideicommissuz relictū in secūdis tab. cogitur institutus in testamēto paterno adire: ut pupillares tabule et fideicommissum per cōsequens confirmet. hoc dicit. **C**ōp. q̄ institutus in testamēto patris nō possit cogi adire: ut. l. ita tamē. §. a patre. j. e. z. l. ij. §. interdum. §. de vulga. z pu. So. nō cogit̄ adire ante mortem pupilli ut ibi. post sic ut hic. **C**ōp. unius aditio sufficit ad p̄firmandū testamentū paternū: ut. l. si nemo. de te. tu. z hic: sed hic pupillus fuit heres patris: ergo nō est necesse q̄ alij cogantur. So. glo. itellige q̄ hic pupillus nō adiuuit. **C** Sed tūc op. existētia sui heredis cōfirmat tabulas pupillares: ut. l. pater de priui. credi. z. l. si filius. de vulga. z pup. z. l. iul. de acqui. here. So. notabiliter h̄ pupillus habebat coheredem extraneū. et sic existētia sui heredis nihil operatur. hoc tenet **D**y. per hūc. §. in materia substitutionum. z **L**y. in materia uul. substi. in. l. precibus. qd̄ est ueruz quantum ad propositū nō simpliciter: ut dixi plene in. l. si filius qui patri de uul. z pu. **C** S; tūc op. q̄ substitutio pupillaris nō possit habere locum filio non existente herede patri: ut insti. de pu. substi. in prin. So. quidam q̄ hic substitutus fuit vulgariter sed nō pupillariter. quod glo. non placet: quia tex. dicit se cundis ta. Preterea si fuisset substitutio uulgaris posset adire ex substitutione: lz ex institutione adita nō fuerit. Unde nō esset necesse institutum cogi adire. Dicit ergo glo. q̄ hic fuit facta substitutio pupillaris: tamen substituti non adibunt ex pupillari. nam hereditas pupilli nō est aliqua cum nō adiuerit paternā: sed adibūt substituti ex tacita uulgarī contenta in expressa pupilla. **P**ro. ex hac glo. q̄ tacita uulgaris requirit q̄ testamentū paternū confirmetur per aditionē factā ab alio q̄ ab ipso substituto: et sic testamentū non potest incipere assumere vires a tacita uulgarī. Casus est hic s̄m hanc glo. z **D**y. s̄m **S**uil. de cu. in. l. precibus. C. de u. pu. p̄trarium tenet **D**l. z ego idē teneo. pro hoc adduco casum. §. de testa. mil. l. neqz eniz. §. si. z. l. seq. quod plene examino in. l. i. §. de uul. z pu. in illa. q. de secūdo effectu tacite uul. Ad hanc. l. respōdeo q̄ loquitur de substitutis pupillariter z adibunt ex pupillari. **H**ec potest dici q̄ pupilli nulla ē hereditas sine hereditate paterna. Quid enim prohibet q̄ pupillo obueniunt alia bona que fuerunt sibi quesita p̄ tutores suos. Et hanc opi. uidetur tenere glo. in. l. pe. de uen. inspi. z. l. lex cornelia. de uul. z pu. z in. l. i. illius ti. plene dixi. **C**ōp. q̄ nō sit necesse q̄ ambo adeant cum uno aduente ac crescit sibi portio illius repudiantis: ut. §. sic itaqz. C. de cadu. tol. Sol. coguntur ut pareatur voluntati defuncti: quia forte interest fideicommissarij ut magis habeat ab utroqz q̄ ab uno. ar. eius quod dicitur. C. e. l. non iustam. z. l. recusare. §. ticius. §. eo. **Q**uerit glo. de qua hereditate. Dicit ut in glo.

Utrum autem. **C**oact̄ adire z restituere si actiones in fideicommissarium non transferuntur perinde non tenentur acti non adiuisset. hoc dicit. cum. §. seq. Innuuit iste. §. q̄ si fideicommissarius decedit ante restitutionem q̄ restitutio non potest fieri heredi eius. Contra. j. e. l. cogi. §. metianus. C. de fideicom. l. iij. z. l. si in p̄sona. **G**lo. respondet z ponit veritatem: intelligas hic fidei-

commissarium decessisse sine herede. hec uera licet aliter glo. dicat in. l. cū filio. §. de leg. i. sed ibi reprobauit. z. l. a testatore. de p̄di. z demon. z ibi dixi. **C**ōp. q̄ exempluz nō sit sequendū: ut. l. nemo. C. de sentē. So. hic ē exemplū principis q̄ est sequendū: ut. l. nemo. C. de legi. **C**ōp. q̄ ante p̄ditionē non possit quis cogi adire z restituere: ut. l. sed z si alio. §. e. z. l. sed si ante. So. ibi fuit institutus sub p̄ditioe. hic pure rogatus sub p̄ditione. **H**ec so. ē bona in se. tñ ratio. l. sed si ante. adhuc durat: q̄ si restitutio fit ante aditionē ab eo qui rogatus ē pure nō fit s̄m q̄ testator uoluit: ergo non transeunt actiones. Sol. fateor q̄ nō transeunt h̄ actiones p̄ trebel. per rationes. l. sed si ante. z ideo fuit introductum remediū diui pij ut si ante decederet fideicommissarius q̄ actiones transeāt p̄ treb. heres qui adit non teneat: qd̄ p̄tingit siue fideicommissarius decedat ante restitutionē siue post ante tñ p̄ditionis uel dici incerte euentū. **C**ōp. s̄m hoc innuit q̄ heres interim teneat credito ribus. **R**ūdeo fateor tamen sibi nō nocet: quia est qui eum defenderet scilicet tutor pupilli. sed si qui eum defenderet haberet locū remediū diui pij: z sic est expedita glo. magna put pertinet ad hūc. §. Aliud quod sequitur dicam in. l. se. **C**ōp. ad petitionez istuz serue non potest quis cogi adire: ut. j. e. l. non est cogendus. **Q**uedaz glo. parua hic nititur soluere. dicit ut. l. cogi. §. pe. j. eo.

Ed cum ab herede.

Quero que ē ratio q̄ in instituto pro parte nō habet locum constitutio. Respondeo quia ē alius cuius aditione confirmatur testamentū z cōpetit libertas. **C** Sed ad hoc op. q̄ ambo debēt cogi adire z restituere: ut. §. l. proxi. §. i. So. ibi cogebatur ab eo qui restitutionem petebat s̄m uoluntatem defuncti. hic cogebatur ante conditionem: z sic nō s̄m uoluntatez defuncti. hoc sentit glo. magna p̄cedētis. l. z bñ quā no.

Neqz. **C** Glo legit tribus modis. uide eam z

Ex. l. sequenti.

Qualiter mortuo herede ante aditionē fideicommissi. extingual: ibi. Ad hoc. Et qualiter potest esse dubius de fideicō. si de testamento nō est dubium: ibi. **Q**uero quō. Et q̄ sit ratio dñe q̄ exceptioe testi nō admittit̄ si deicō. sic: ibi. **Q**uero q̄. Et qd̄ opaf̄ resuatio exceptio nū quā facit iudex: ibi. **Q**uero qd̄. Et an cū mater instituit filiū z si decederet sine liberis q̄ hereditatē restituere scio: si isans decessit hereditate nō adita pater potest cogi adire z restituere uide in fine.

Ale a quo.

Si de testō.

In causis summaris nō admittit̄ exceptio q̄ rei interesse non p̄tinet uel admittit̄. lz si requirat altiore indaginē referuatur. hoc dicit. **M**o. qd̄ dixi in sumario. Secundo no. ex si. q̄ si heres decedit ante aditam hereditatem fideicommissum uniuersale extinguit̄. **A**d hoc op. C. e. l. non iustaz. **G**lo. soluit notabiūter. qñqz quis decedit post aditionē: z non ē dubiū q̄ ualeat fideicommissum. **Q**ñqz ante aditionē z ante coactionē: z tunc fideicommissum extinguit̄. casus est hic in si. **Q**ñqz ante aditionē post coactionē: tunc fideicommissum nō extinguit̄ sed debet ab eo ad que uadit hereditas siue sit coheres siue substitutus: ut. d. l. nō iustam. siue ueniens ab intestato: ut. l. post p̄sanguineos. in fi. j. de suis z legi. Item id quod dixi de herede decedente ante aditionem z coactionem q̄ fideicommissum extinguitur: intelligas nisi ad heredem transeat ius delibrandi uel aduendi aliquo ex casibus quos dixi in. l. uentre. de acqui. here. tunc enim coget̄ heres heredis sicut ipse heres: ut. l. eā quā. C. de fideicom. facit quod dixi. §. eo. l. recusare. in prin. **Q**uero quō potest esse

dubius de viribus fideicommissi si de testō nō esset du-
bium. Rū. poterat eē dubium an fideicommissum esset
particulare vel vniuersale: ut. l. cogi. in pñ. j. e. vel testa-
mentū dicebat factū sine solēnitare vel absqz aliq scri-
ptura z heres cōfitebatur testm̄ z negabat fideicommis-
sum. z ex hoc pōt eē qz ista qō reqrat altiorem indagi-
nē: qā forte o3 qz testes ueniant de longinquo. ¶ Que-
ro q̄ est ratio dñe de exceptione testi que nō admittit:
z fideicommissi que admittit. Rū. si defunctus nō potu-
it facere nō interest heredis qz mibi restituit z adire: qā
a nemine poterit pueniri nec p aditionē fuit factus he-
res nec ad eū aliquid ptinebat. Sed qñ dubitat d̄ viri-
bus fideicō. an valet vel nō interest heredis: qā si fidei-
commissarius cogere eū adire auferret sibi ius quarte z
ius deliberationis sue: ut. j. e. l. cogi. s. idē metianus: z
sō d3 examinari. sm hoc puto qz si opponerentur exce-
ptiones de viribus testi interest h̄dis: qā forte est he-
res ab intestato illius defuncti: z sic apud eū remanet
illa hereditas: tūc eēt examinanda illa exceptio ne ali-
quod dānu3 patiat: ut. l. apud iuli. in prin. s. e. z. j. e. l.
ita tñ. s. quotiens. Dico ergo in exceptionibus i qbus
tractatur de viribus fideicommissi si nullū interesse he-
redis ptineret: qā forte repudiavit iā heres: tūc illa ex-
ceptio non d3 audiri nec examinari. Predicta s̄a nisi
eēt notoriū testm̄ vel fideicommissum eēt nullū: ut. l. i. s.
.ij. cū glo. de tab. exbi. z. l. si qz legatū. s. i. de fal. z no.
in. l. eā quā. C. de fideicō. ¶ Quero qd opaf ista reser-
uatio exceptionis quā iudex facit. Rū. deo hoc vt si ap-
parebit exceptiones eē veras z iuridicas: qz qd ē factus
habeatur p nō facto: ut hic. z. l. p̄tor. i. p̄nci. z. l. q. vias
.s. i. de dā. infec. ¶ Alterius scias qz do. Frā. accur. di-
sp̄tauit vnā. q. mater instituit filius vt si decederet sine
liberis restitueret hereditatē seio. decessit infans here-
ditate nō adira. vtz. pater possit cogi adire z restituere.
Et dixit qz si pater adiuu sp̄te p. l. si infanti. cogi-
tur restituere: ut. l. si alienus seruus. s. de te. ij. si nō adi-
uit sp̄te nō pōt cogi p. d. l. si aliē. qd nō placet qā
imo pōt cogi sicut ille ad quē trāsit ius deliberandi v̄
alio mō ius adēdū: ut no. p. gl. i. l. eā quā. C. d̄ fideicō.

Tempestiuum. ¶ Quidm̄ qz potest
cogi. videam̄ p que
z hoc intendit. Maior minorē cogere pōt. par in pa-
rem nō h3 imperium. h. d. psequere: vt in glo. C. p.
de offi. p̄cōsul. l. i. Dic ibi d̄ voluntaria iurisditiōe. hic
de cōtentiosa. an autem quis possit subire officiu3 plu-
rium: plene dic per Guil. in. l. ij. de adop.

Si quis. Filius. miles potest cogere patres
adire z restituere. h. d.

Am quod.

Sed z qui. C. Eniā p̄ repudiatio
nē qz cogit adire nisi
bōa sint uēdita. h. d. C. Mo. qz lz ille qz repudiavit p̄dit
ius adēdū ad sui cōmodū: ut. l. sicut. C. de repu. he-
re. tamen pōt cogi adire ad cōmodum alienum: ut h.

Si quis compulsus. C. Per
aditionez
factā coacte p̄firmant̄ legata z fideicō. tabu. pu. z cete-
ra alia. h. d. C. Mo. arg. qz tabule pupillares cōfirman-
tur p auē. ex cā. que dicit cetera firma permanēt. nā ta-
bule pupillares cōtinētur appellatione ceteroz: ut h.
dixi in. l. filio preterito. de iniusto testō.

Qui compulsus. C. Qui cōpulsus
adit hereditatem
nō pōt penitendo habere beneficium quarte. h. d.

Non omnis. C. Jurisconsultus postq̄
posuit illud senatusconsul-
tum de actione in. l. quia poterat primo declarauit qz
posset. vsqz ad. l. ille a quo. s. tēpestiuū ibi: per que3 iu-
dicem. vsqz ad hunc. s. hic ad cuius petitionez iudex
cogat heredem vsqz ad. l. ex facto. z. h. d. Rogatus de

restituenda re vel q̄titate nō pōt cogi adire. sec̄ si ro-
getur de vniuersitate rez vel quota. h. d. vsqz ad. l. co-
gi. s. cū qdā. C. p. hic d̄ qz si rogatus sit aliqs resti-
tuere bona trāsēunt actiones. Cōtra. s. de le. i. l. nō am-
plius. s. si. z. l. si qz suū. s. si. cū. l. se. s. de le. ij. So. hic
fuit rogatus restituere oia bona vel simpliciter ibi par-
tem bonoz. qd plene dic vt. l. si qz suū. s. si. de lega. ij.
C. p. qz app. pecūie tm̄ pecunia numerata ptineat:
.j. ad mace. l. i. So. ut ibi dixi in. l. talis. s. de le. i.

Ex. l. sequenti.
C. Verbū pertinere assumitur iproprie ne intercidat
fideicō. z verbū relinquo adiectū certe rei vel quanti-
tati: nō intelligitur iure institutionis. z quid importēt
hec s̄ba deducto ere alieno z legatis.

Ogi. C. Mo. ibi in s̄. in ambiguo. rōnes
q̄re appellatione pecunie totū pa-
trimoniū ptinet. s. ne intercidat fideicommissuz
dixi datus in. d. l. talis. C. Scō no. ex s̄. s. z si qz ro-
gauerit. qz lz s̄bz puenire pprie intelligat deductis
oneribus tm̄ hic assumit large z iproprie. rō ne interci-
dat fideicommissum. Seḡ s̄. z generaliter iuriscōsult̄
h̄ pōt sumariū ei qd dixerat. C. Nota qz s̄ba obliqua
adiecta certe rei vel q̄tatis nunquā extendunt ad
vniuersitatē bonorū. vnde est arg. qz verbū relinquo
adiectū rei singulari non trahat ad institutionē dire-
ctā vel obliquā sm By. z p̄stanti ponit Ry. ma. i. qz
dā disputatione de qua feci mētionē. i. l. illa institutio:
z i. l. his s̄bis. i. pñ. de here. isti. p̄bat i auc. vt cū de ap.
cog. s. aliud. vbi nō sufficit filio relinqz quoquo relicti
titulo s̄ iure institutionis. Et sic apparet qz s̄bum relin-
quo adiectū certe rei vel q̄tati nō itelligit iure istitu-
tōis nisi exp̄maf. C. Seḡ ver. idē q̄rif. h̄ ponit deter-
minatio iuliani z rōnes facte i tex. nō soluuntur nec de-
clarant. iō examinemus qd iportat dicta s̄ba s̄ducto
ere alieno z legatis. Rū. h̄ fuit declaratū. s. e. l. marcel-
lus. s. pe. i. qz h̄s ipse si vult soluat: si nō hereditatē re-
stituat: z hec ē snia iul. h̄ posita i si. z ex hoc nō obstat
rō p̄ma q̄ inuit qz i ipsa vi verborū magis id qd sup̄est
ex hereditate qz ipsam h̄ditatē restituere sit rogatus:
qā nō ē vex qz s̄ba hec significēt. s̄ magis i ptate he-
redis ponit si ipse vult soluere vel alij restituere ad sol-
uēdu3. Mo. tñ diligenter illa s̄ba: qā si aliqs i testō ro-
garet exp̄sse restituere qd sup̄est a debitis z legatis v̄
residuū bonoz a dictis iudicijs uel legatis: qz istud si
eēt fideicommissuz vniuersale vt hic tex. expresse dicit.
Et p hoc semel de facto p̄suli aliter p s̄bz cōe fuit fa-
cta substitutio p hūc modū. si dicefferit sine liberis re-
fiduū bonoz meoz a dictis iudicijs z legatis deueni-
at i talē. dicebā qz substitutio hec nō pōt eē directa: qā
s̄bū cōe adijcit certe rei magis qz vniuersitati: ut h̄ p3
iō non trahitur ad directam: vt dixi. s. pxi. s.

Si quis. C. Fideicommissarij vniuersales p̄nt
cogere heredē adire siue sit un̄ s̄
ue plures siue insolidum siue pro parte. h. d.

Sed z si quis. Rōne h̄ditatis pprie
restatoris loc̄ ē trebel-
liano in hereditate aliena. hoc dicit. C. p. j. proxi. s.
so. prout ibi dicam.

Sed z similes. C. Eo casu quo ad in-
stitutiū ex rebus certis
trāsēūt iura z actiōes illo casu a fideicommissario certaz
rez poterit cogi h̄s adire z restituere. h. d. C. Mo. ar.
qz institutus ex re certa eo casu quo h̄ditas ptinet ad
eū: z sic ad eū trāsēunt actiōes poterit cogi adire z re-
stituere sicut h̄ d̄ i testō militis. C. Mo. qz qñ qz roga-
tur restituere h̄ditatē alteri q̄ obuenerat testatori si
ē loc̄ trebel. Cōtra. s. pxi. s. Quidā sol. qz hic corrigi-
t. s̄ nō ē nisi se corrigat icōtinētī. Alij qz ibi pue-
nerat ad rogatē restituere. h̄ nō. Qd gl. nō placet: qā
relinquēdo v̄ adire: ut. s. de acq. here. l. p̄ toni. s. si.
z. l. si auia. C. de iu. deli. Du. soluit aliter ut i gl. Tu dic

a C. Reserva-
tio. Adde qd
operetur re-
seruatio exce-
ptionuz bal-
consilio. lxx.
.ij. li. z pau-
de ca. consi.
cxcxij. in. ij.
col.
b C. Filiusfa-
adde dū ale-
x̄. ponit tan-
git an minor
possit accusa-
re sine cōsen-
su patris. bal-
p̄. lxxviii.

c Reliquo.
adde an tra-
batur ad isti-
tutionē bal-
cōsilio. x. iiii.
lib. ang. cōfi.
cl. ro. cōfi.
lxxviii. bal. cō-
silio. cxxii. i.
lib.

d Residuū.
adde viden-
du3 quoddā
consilium in
ter consilia.
bal. cclxxviii.
i. lib.

An ergo. adde an natu- ralis fili' ex- cludat substi- tutum & quā- do est natu- s in figura ma- trimōij & qsi pater erat p- sōna nobilita- bal. consilio cccviii. iiii. li. ubi dicit q- naturalis ex- cludit substi- tutum extra- neum natura- li cā inspecta & uoto parē- tum q- etiam circa natura- les cadit nisi ratione con- trarie & pre- ponderantis presumptio- nis contrari- esset cōiectu- randū. itē na- turalis h- cū ibidem non excludat sub- stitutum qsi testator dixit sine liberis ex linea ma- sculina quia tunc testator consideravit agnationem q- in natura- libus non ca- dit. l. si spuri' j. vii. cog. & illi matrē nō patrē sequū- tur. l. vulgo de statu. ho- vide et pe. d- anch. consil. cccxxvi. & in quantū alex- tangit an lex cum acutissi- mi habeat lo- cum in ascē- dentib' & col- lateralib' uide- bar. consilio cxxij. ii. li. an autez. d. l. ha- beat locum i- vxore gra- uata restituere. uide bal- cōsilio. li. qn- to. lib.

q- ibi fuit rogat' restituere hēditatē testatoris totā v- partē & ēt aliā q- testatori obuenerat. h- nō fuit rogat' restituere solū aliā hereditatē. de viribus autē hui' re- licti dixi plene. s. eo. ti. l. cum filius. §. lucio.

Cum quidā. Rogatus restituere ad diem certum pōt interim cogi adire & restituere. b. d. C. Op. s. e. l. h- si an. So. hic de rogato restituere ad tempus certum. ibi ad tps incertum. no. in. l. recusare. §. h- s. eo.

Metianus. Ad petitionē vni' ex fidei- commissarijs pōt heres cogi adire & restituere totū & ille cui totum restituit a fidei- commissario quartam non detrahit. b. d.

Idem metianus. Coactio vni' ex fideicommissarijs facit heredē p- dere quartā in totum si cōtemplatione totius coegit. secus sit cōtemplatione partis pprie. b. d. C. No. tex. ibi alij in locū eius successerūt. q- fidei- commissuz vniuersale an restitutionē vadit ad beredes. Nec ob. s. e. l. apud iul. §. vtrū. ga nūde vt ibi not. & p- hoc reprehendit glo. in. l. cū filio. s. de le. i. z. l. a testa- tore. de cōditio. & de. Ex hoc. §. formal distinctio po- sita per glo. s. e. l. i. §. sed quoties. quā nūc vides & in- telligis.

Si seruo. Rogatus restituere suo plu- riu' perinde est ac si esset rogat' restituere pluribus. b. d.

Si pater filio. Ad petitionē filij in- prāte pōt p- cogi adire & restituere i- nō castrensi: & ēt in castrensi. ad petitionez nō sui pprij q- nō cogitur adire h- s- sponte adies cogi- tur restituere. b. d. Op. qn- p- rogatur restituere filio n- ē loc' trebel. ut. s. de le. i. l. cū filio. So. qn- q- p- istituit & rogat' de restituēdo ipsi filio: tūc ē loc' trebel. quo ad oīa ei' remedia: ut hic. Quāq- fili' istituit & p- rogatur de restituēdo ipsi filio tūc ē loc' trebel. quo ad oīa reme- dia p- ter q- quo ad deductionē q- rite: ut. d. l. cū filio. z. l. i. §. si filio. s. e. C. Op. q- filio i- prāte n- cogat' p- resti- tuere: ut. j. e. l. vbi pure. Sol. gl. q- interū fuit emācipa- tus. hoc nō v- de mēte l- re: q- p- ex eo q- seq- de fidei- commissio p- tinēte ad castrense peculū. An solu. alij q- h- loq- de filio i- prāte. Nō ob. l. vbi pure: ga fuerūt h- ba- q- sapiebāt extēsiōne fideicommissi i- tps- exi- tie sui iuris h- nō: hec h- ut ibi dicā. C. s- op. quō ad petitionez filij cogef' p- cū q- q- q- rat filio' q- rat p- i- fm ista tpa: vt .l. placet. s. de acq. here. So. qd- a. q- fiet restitutio i- pe- culū t- m. alij dicūt & hoc tāgit. Ja. de are. q- cogef' adire nō restituere: & hoc ne pereat fideicommissum p- re ite- rim moriēte: ut. l. ille a quo. §. si d- testō. s. e. Vel dic- di- cit ipse q- cogef' adire & restituere. ad id q- d- v- q- q- q- d- q- rit filio' q- rit p- i- v- e- ē patri uolēt. S- si p- nō vult q- d- ē h- q- n- adire recusat: tūc h- z- fili' vt castrense. h- ē casus h- q- d- nō. S- h- hoc facit. l. suus vetate. d- h- b. ob. z. l. ē. de acq. re. do. Dic ergo q- spāle ē h- sicut i- p- re dilapidan- te: ut. j. e. l. i- p- erator. Satis. n. ē dilapidatio recusare & adire h- d- itatē: & i- h- ac sniam iclinat. Ja. de are. & Ol. h- gl. t- z- p- m. a. f. q- fili' iterim fuit emācipat'. Op. s. de in- ius voc. l. i. z. ij. so. itelligas h- p- rem cogi peti petita ve- nia. Quero qd- si p- ē rogat' d- emācipādo filiū: an filius possit hoc petere a p- re. Gl. distiguit optime aut p- i- ē aliqd ob hoc relictū aut nō ē. Et si ē relictuz aut agnouit aut nō. De hoc. s. de le. i. l. fili'. §. fm vulgarē z. l. si cui. de p- di. & demon. C. Venio ad h- h- si seruo. Op. C. de ma. testa. l. seruo tuo. sol. h- libertas data di- recto trahitur ad fideicommissum. quod dic vt in glo. C. Op. q- ad petitionem serui possit domin' cogi adire: ut. j. e. l. §. si ego. Dic vt ibi.

Adi qui. Qui nō p- capere solidum p- se ca- pit ut alij restituat. b. d. Quid d- bis q- nihil capere possunt. Glo. remittit ad no. in. l. eā quaz .C. de de fideicō. dic ut ibi.

Si ego. Unus solus istitut' rogat' p- a- suo h- d- itario cogi adire & restituere: siue sit fideicommissari' p- mus siue scōus. b. d. No. q- fideicommiss. scōus cogit p- mū h- d- ez adire & restituere. Op. s. e. l. v- r- si. sed si seruo. so. ibi heredis seruus erat hic hereditarius: & hunc articulum explicat glo. h- d- ir- cam plenius in. l. non cogendum. j. eo.

Talis quoqz. Qui ab vno p- secur' est libertatē pōt aliū cogere adire & restituere hereditatem. b. d.

Ex facto. Jurisconsultus vsqz ad hanc legē tractauit ordina- te de quoz remedijs senatuscōsulti trebel. f. de tribus p- mis. in. l. i. vsqz ad. §. si h- s. Ibi de q- rto. f. de remedio detractiōis q- rte vsqz ad. l. q- poterat. ibi vsqz ad h- ac. l. tractauit de uno remedio. f. coactionis. Hic vsqz ad finē tituli tractauit p- miscue d- oibus & h- p- ricipaliter tractat de viribus fideicō. & hoc intendit. Verba directa que iure directo valere nō p- nt trahūt ad fideicommissū. b. d. C. No. tex. qui dicit suā. & glo. ex- ponit. f. rogatis. Sepe enī accidit cū notarij conficiāt testamēta p- h- ba tertie p- sone. dubitat an hoc p- nomē suus sua suū referat ad ipm testatorē vel h- d- e eius: q- i- dubio referat ad testatorē: nisi aliud d- mēte appare- at. sequētes. §. vide p- te vsqz ad. §. si q- rogatus. Ex. §. sequenti.

An naturalis filius excludat substitutū: ibi. An. Et an legitim' t- m & an spuri': ibi. Quero cū sequēti. Que- ro. Et an substitutus excludat cū q- s- d- cessit: cū vno fi- lio & an sit necesse q- talis filius sit h- s- p- ri: ibi. Quero qd- Et an cū q- s- accepit fundū i- emphiteosiz p- se suis- qz filijs an itelliget' d- naturalib': ibi. Quero. Et qd- in- feudo & qd- i- snia & qd- cū h- b- u' filij p- fert a lege an itel- ligantur naturales: ibi. Quero quid. Et an bastardus naturalis & similia noīa idem importent uide in fi.

Si quis rogatus. Filij natura- les i- s- uitate cō- cepti faciūt fideicō. p- ditionē d- ficere. als ex dignitate & p- ditionē p- sone diuersimode statuet. b. d. C. Op. d- p- n. ad fi. Sol. qd- i- p- n. d- p- si. declarat vt ex q- litate p- sone- rū diuersimode p- sūma. Quero qd- vult dicere iu- riscōsult' ex dignitate & c. Quidā dicūt q- si ē h- b- posit' i- dignitate p- sūmal' d- naturali sensisse. hoc ē falsum ga i- hoib' i- dignitate positis ista soboles magis abhorre- tur: ut. l. si q- illustis. C. ad officia. B- n- s- ipator i- puile- gijs legitimatiōis nobis p- cessis excipit filios illustriuz & spectabiliū p- sonez. Et hoc illa rōne: ga i- nobilib' il- lā sobole potius abhorret. Dic ergo h- b- posit' i- digni- tate de tali sobole nō v- sensisse: & hoc t- z- glo. i. l. g- n- alr .C. d- isti. z- sub. h- Ja. d- are. aliter sentiat. C. Op. q- na- tural' nullo mō excludit substitutū: ut. l. g- n- alr. C. d- isti. z- sub. so. gl. q- ibi q- n- testor nō exp- s- s- it: h- a. l. talis p- d- itō subitelligit. h- q- n- exp- s- s- it testator q- d- multi tenēt. h- z- ē uez. lex. n. subitelligit ga p- s- u- p- p- oit testatorē sic voluit se: ut. l. cū auus. d- p- di. & de. l. cū acutissimi. C. de fidei- cō. dic ergo q- itelligat' fm distinctiōne huius. §. An er- go naturalis fili' excludat substitutū. Dic aut loq- mur d- naturali i- s- uitate p- cepto aut d- alio naturali. P- r- io casu aut fuit p- cept' i- figura m- rimonij & excludit substi- tutū: ut isti. d- huili cogna. i- p- n. z. s. d- le. ij. l. luct'. §. si. z- d- iu. d- li. l. fi. Secō casu recurre d- ē ad distinctiōne hui' .l. ga aut apparet d- uolūtate d- functi q- de naturali sen- serit & uolūtati stam': ut h- b- i- bi ex uolūtate: & itelligo uolūtate d- functi p- sūmi si h- ba dirigebat ad talem q- alios filios q- naturales h- re nō poterat: ut ad furiosū ut. l. h- d- ib'. §. si. j. e. & ibi dicā. Vel si i- alia p- te testi- de naturalib' fecit mētionē. ar. l. q- filiabus. i- p- n. s. d- le. i. z- d- le. ij. l. cū p- f. §. rogo. Si h- o de uolūtate nō apparet aut erat h- b- posit' i- dignitate & de naturali sensisse nō v- r- : ut h- d- u' dicit ex dignitate: & itelligo ex dignitate hoīem honeste uite uel honorabilis cognatiōis. ita q-

xij

Dignita te. Adde de emphiteosi qd refert bal. etus p. xi. primo li. tenuisse mart. ni. de sano. Et qd ipse dicit de feudo. s. qd si ex constitutione regia sit qd feudu possit trāfire ad quos cūq; et incapace dūmodo ille incapax incapace alienet. j. annum qd vigo re talis cōstitutiōis si poterit ad spuriū peruenire qd de tali incapace regia malefās sentisse nō videt in qstū alex. dicit qd legitimari p subseqns matrimonio succedunt i feudu qd illud ē neq; cū matrimoniu pcedit d iure cōi si aut cū dispensatione si dispēsat sup matrimonio solo filij ante nati nō legitimāf. l. paulus d. na. ho. si autē super utroq; dispēset tunc filij vigore rescripti legitimāf. tur nō matrimonij ideo si succedat ita dicit bal. cōfi. cccxxi. i. lib. d. quo tamen vide pe. de anch. consil. cccxx. **Quid** si a lege. adde in qstū alex. ponit an stāte statuto qd iter patrū et nepotem fiat cōpromissus de cā vertente pe. de anch. consilio. cxxxvij. et i qstū alex. ponit de statuto pmittēte vindictaz an spuri? poterit vindicare Adde bal. consilio. cxviii. qnto lib. vbi tenet qd stante statuto qd iunctis vsq; ad quartū gradum pmittatur vindicta qd spuri? cō-

ei eēt uerecūdia si sua cognatio siue sua domus deueniret ad bastardos. ar. ad hoc. j. d. v. i. pos. mit. l. i. s. z gñalr. z. s. de v. i. s. p. l. i. s. de i. p. c. i. do. n. publice. n. interest zc. als naturalis excludet substitutū: ut h. **Quero** qd de legitio tm an substitutū excludat. Dic ut. l. i. si ita qd. s. i. s. d. le. ij. z gl. hic tūgit. **Quero** qd de spurio. Rñ. qd spuri? nō excludit substitutū: ut i autē. ex complexu. C. d. i. cest. nup. z i cor. q. mo. na. effi. sui. s. si. ga. filij nō sunt noiandi: z hoc vey i masculo cui facta ē substitutō. In muliere nō forte recur redū eēt ad distinctionē pdictā. ar. isti. de succe. cog. s. qd vulgo. z. j. vñ cog. l. si spuri. **Quero** qd si aliq; decessit cū uno filio. Bñ gl. qd substitutū excludit. allegat. l. p. de p. di. z de. tex. ē in l. nō ē sine. de p. si. **Quero** an sit necesse qd talis fili? sit. h. s. p. r. s. Bñ ut no. i. l. fili. s. cū qd. s. de le. i. **Quero** qd si testator nō dixit: si decesserit sine liberis. an subitelligat. Bñ ut. l. cū auus. de p. di. z d. **Quero** qd i s. emb? aliq; accepit fundū i emphiteosiz p se suisq; filijs: an itelligatur d naturalib? Spe. tūgit i ti. de locato. s. nūc aliq;. s. lxxvij. z vñ dicere qd idē sit i ultimis uoluntatib? qd in s. emb? S. non possum aiaduertere quō hoc pcedit: qd p filio naturali nullā actio nē qrit: qd ex neus ē. ergo ei nō qrit sicut nec mī filio: ut. l. debitor. s. si. j. eo. iō nō p. t. d. i. qd ex illo s. ctu emphiteotico filijs naturalib? qstia ē actio psonalis nec et real. qd nō fuerūt i possessio ne ipsi? uel ali? p eis. **Ma** ut ego dixi. l. gall. s. qdā recte. dicta s. ba. p se suisq; filijs itelligit or dine successiuo. **P** ergo i gressus ē possessionē p se tm: z sic fili? nō h. ius psonale nec reale. s. sustinēdo dictū Spe. possum? dicere qd filius naturalis pōt h. f. ratū z aget d h. f. des. p. r. s. ut sibi cedat actioes: ut. l. pe. de neg. ge. facit qd no. i. l. h. mōi. s. d. le. i. **P**redicta possent eē na i emphiteosi data puato. s. i emphiteosi data ab ecclesia nō credo qd itelligat de naturalib? aliquo casu. de illis. n. nō cogitauit ecclesia nec psumēdū ē qd cogitauit pp dignitatē suā: z qd tales naturales nō pnt h. i. sine peccato mortali. **Quero** qd i feudis. expsum ē qd naturales i feudo non succedat et si fuerint legitimati: ut. x. coll. si d. feudo sue. p. trouer. c. naturales filij. Sed i puilegijs nris est expsum qd et quo ad feuda z uasallagia possum? legitare. **Quero** qd i snia. Imperator pdēnat aliq; z suos filios vsq; ad tertiā generationē: an filij naturales cōprehendat. **W** ac. q. tūgit. l. i. l. libertinor. C. de iterdi. ma. z vñ tenere qd nō cōphēdāt. **L**otrariū vñ tenere in. l. q. s. q. ad. l. iul. ma. i. q. rta. q. qd mō non examino. **Quero** qd si a lege? pferat istud s. b. u. filij. an itelligat naturales. **H**ide qd dixi. l. p. nūciatio. de p. sig. z. l. tutelaz. de capi. di. **Quero** an bastardus natural? z filia noia idē iportāt. **G**l. s. d. p. cubi. sup rubrica vñ dicere qd idē sit. tu dic p i. t. lectu istoz noium: ut ex de renū. c. nisi cū pdē. s. p. sone. z ibi p glo. **U**ltimo vide gl. i. si q. si. gnat. ar. s. z si soluit ibi. C. de insti. z sub. l. si mī. **D**ic s. ibi resultat idē effect? h. nō. qd plene dixi. l. i. gallus. s. z qd si tm. de libe. z postbu. **Ex** s. sequenti.

An filij nati post deportationē sint legitimī z an sint i p. tate deportati z qd de exbannitis nri tps an p. dāt ea q sunt iuris ciuili.

Ex facto. Filij cōcepti an deportatō nē faciūt deficere pditionē fideicommissi relicti si decesserit sine liberis. sec? si post deportationē pcepti fuerint. h. d. **P**rio p declaratiōe l. e. qro qñ deficit pditio ad quem

ptineat bona. Rñ. ad fiscū ad quē ptinet bōa de portator: ut. C. de bo. d. i. l. sportati. **Quero** circa scōam partē qñ liberi nō faciūt deficere fideicommissum qñ veniat restituendū. Rñ. nō statim s. expectata morte naturali: ut. l. statius. s. cornelio. d. iur. fil. **T**enio ad apparatū. **Q**p. qd p deportationē nō qraf fisco cū fili? itituentus qsiuit p. r. i. ut. l. placet de acq. here. So. ut i pma gl. **Q**p. qd ē in vtero nō habet p nato ad cōmodū alienū: ut. l. q. i vtero. s. d. sta. ho. Sed hic cū natū eēt cedit ad cōmodū fisci. **G**lo. dicit fateor qd hic ē de casibus i quo ad cōmodū alterius habet p nato. **T**u dic s. Ja. de are. q. i mo hic ē cōmodū filij quo ad oia bona vel cōp. partem: ut. j. de bo. d. i. l. i. z. C. de bo. d. i. l. fi. **Quero** an post deportationē pcepti z nati sint legitimī. **R**ideo sic: qd matrimoniū durat: ut. l. i. C. de diuor. **Quero** an nascāt in p. tate. **R**ñ. p deportationē p. d. i. p. ea q sunt iuris ciuili s. j. de penis. l. qdā. s. patria p. r. s. ē de iure ciuili: ut ist. de pa. pote. i. p. n. z. l. nā cū ciuili. s. his. q. sunt sui uel alie. iur. ergo filij nō sunt i p. tate patris: z sic h. casum i quo filij nascunt legitimī z nō i p. tate s. m. Ja. de are. **Quero** qd in b. nito nri tps. **G**l. isti. q. mo. ius pa. po. sol. s. re. legati. distinguit aut bona sunt publicata aut si. tetigi. l. i. e. i. q. s. de testa. Ja. de are. dicit hic ver bū notabile satis ex b. niti p. p. r. e. p. d. ut ea q sunt iuris ciuili p. p. r. e. illius ciuitatis vñ sunt ex b. niti: z hoc itelligit i illis ex b. nitis qbus ciuitas bellū idixit: z pnt ipune offendi: ut. l. amissione de ca. di. **J**ura ergo cōia? nō p. dunt: z sic filij nati post b. nimentū faciūt deficere pditionem fideicommissi. **E**x dicto isto Ja. possum? solui multe. q. circa quas vide. q. quam disputauit que incipit lucane ciuitatis.

Si quis rogatus. **P**er deportationē nō p. d. i. ius eligēdi fideicommissum. sec? si p d. anationē in metallū. h. d. facit utrū ex cōmunicatus possit eē arbitrator. dixi. in. d. l. cum pater. s. hereditatem. s. de le. ij. dic ut ibi.

Si quis autem. **C**onditio si decesserit si ne liberis itelligit supuenientibus: z iō si liberi ante rogatū vel simul cū eo moriant nō faciunt pditionē fideicommissi deficere. h. d. **C**ho. q. ei q dicit filios? supuixisse z sic pditionē fideicommissi defecisse incūbit onus pbandi. **S**is ergo cautus facere positiones p quas pcludat filios supuixisse: z istā materiā declarauit plene i. l. qd de pariter. s. de reb. dub. **Ex** s. sequenti.

Cfeudum concessum tibi tuisq; heredibus itelligitur de filijs.

Si quis ita. **C**onditio si sine h. f. de decesserit itelligitur. i. sine liberis. h. d. vel aliter. **V**erba conditionis debēt itelligi vt se habeant ad esse vel nō esse. h. d. **C**ho. p. heredis appellatio ad vnuerfos extendit: vt. j. de uerbo. sig. l. h. f. dis. ap. pel. So. h. ē duplex l. f. a. vna si cū h. f. de alieno decesserit. hoc ē cū herede q nō sit de suis: z tūc cōtrariū nō ob. alia l. f. a. ē sine h. f. de: tūc ob. s. rium. **S**ed rideo qd h. ex psumpta mēte defuncti verbū sine h. f. de itelligit. i. sine liberis. **R**ō psumptionis ē qd d. z itelligit vt habeat se ad eē z nō eē. s. raro ptingeret qd qd sine herede deederet. iō itelligit sine h. f. de. i. sine liberis s. m. gl. qd no. **G**lo. inducit si pcessum ē feudū vel p. carū tibi tuisq; h. f. dib? q itelligat de filijs. als duraret in

phendet? in quantū tāgit de statuto di sponente qd de legato sol uatur gabel. la preter qd si sit factū filio adde q ang. i terminis cō suluit p filio .xxx. z an stā te statuto qd de causis or dinarie vēti latif soluat gabella pter qd inter ascē dentes z descendētes cōprehendat spuriū bal. cō fi. cxlii. qn. to. lib. Et in qstū tāgit an pater iter filios natura les possit testari cū duobus testibus vide que vlt. tra ipsum po sui in. d. l. hac cōsulissima. z inquantū vltimo tāgit an bastardū dicit nobilitatē z de parēte. la adde ang. cōfilio. xxx. z an filij bastardorū dicantur nobiles pe. de anch. consil. cccxx. **C**orte naturali. **A**d de inqstū alex. ponit an heres grauatū restitueret si decesserit sine liberis faciat de ficere fideic. si igredit religionem fratru minorū ang. p. lxxx. z pe. d. anch. p. l. cccxxxvij. vbi an de cedere dicit sine filijs q si lū h. z in religione minorū z an mors ciuili egparetur natura li vidē oldra. p. l. cccxxxiii. **C**ura cōmunia adde de hoc vlt. tra alex. vt p bal. consil. cxlii. ii. li. z p pau. de ca. consil. xxxii. **C** filios. ad de iquantū alex. ponit an qñ in dispositione aliqua sit mentio d liberis masculis cōprehē datur nepos

ex femina: q
posui in. d. l.
i. de p ditioni.
infer. r iquā
tum rāgit an
appellatione
heredis veni
ant solum de
scendētes vi
de que posui
in. l. gall. s.
etiam vltra
alex. add bar
to. r an epbi
theosis eccle
sie trāseat ad
extraneos vi
de que posui
in. l. et so. ma.

perpetuū. hāc. q. ponit By. in. l. i. p ditionib. j.
de h. sig. r Ly. i. l. liberti liberteqz. C. de oper. li.
ego dixi i. l. gallus. s. et. s. de lib. r posth. r ibi et
terigi. q. quā disputavit Ricar. de eo q dixit here
ditatē deuenire i ticiū r eius filios r hīdes r t3
q sic. als deficeret p ditionio: qd pē pcedere i casu
hui. s. qñ dixit si decesserit sine hīde: qa dz itel
ligi. i. sine liberis hīdib. als aut si dixisset si de
cesserit sine liberis. dic ut dixi in. l. filiuffa. s. cu3
quis. s. de leg. i. vbi glo. tangit. r per cy. i. l. i. C.
de condi. inser.

Ex. l. sequenti.

CAn fructus ueniant in restitutione fideicō. r
iputentur in quartā trebellianicā: ibi. Et p hu
ius. Et an fructus computent in quartam debi
tam iure institutionis que uocatur falcidia: ibi.
Quero an.

A fideicōmissaria.

CPrimo pōit vnū dictū. scdo duas ex
cep. tertio aliud dictū. q̄rto rōnez p ditionoz scda
ibi. mora. tertia ibi. plane. q̄rta ibi. quotiēs: r se
ipsaz summat. **C**Op. q. fructus nō cōputet i q̄r
tā: ut. s. ad. l. fal. l. in rōne. in prin. So. ibi in fal.
hic in trebel. rōnem dixi in. l. in q̄rtā. s. ad. l. fal.
COpp. C. de inof. test. l. scimus. s. repletionez
So. ibi i debita iure nature **E**t pro h. declara
tione videndū est p̄rio vtrū fruct. veniant in re
stōne fideicōmissi r impurentur i q̄rtam trebel.
Circa qd gl. que est hic distiguit notabiliter. r in
l. iubemus. C. e. r ibi doc. supplet. Glo. tamen
in multis deficiunt vt tangā. Vide glo. p̄rio r si
gna. Tres casus ergo ponit gl. Primo qñ fru
ctus p̄cipiunt ab herede iudicio testatoris. Se
cundo qñ negligētia nō petentis. Tertio quan
do mora nō soluetis seu nō restituentis: que di
stinctio est imperfecta: qm̄ pnt percipi fructus. q̄r
to mō separato ab his: vt si iacente hereditate
p̄cipiantur. vel post aditā hereditatē fideicōmis
sario abite r nō negligēte isto casu fructus veni
unt in restitutionē cū distinctione. aut fuit in mo
ra adēdū aut nō: vt. j. e. l. ita tñ. s. si seruū. r ibi
glo. Item qd hac glo. dicit est vey in fructibus
qui p̄cipiuntur absqz prouisiōe testatoris. si enī
ex defuncti prouisiōe p̄cipiuntur vt vsure vel pē
siones q̄s defunctus fuerat stipulat. an veniāt
in restitutionē. dic vt. l. postulatē. s. si. r. l. dedu
cta. s. pe. j. e. Itē qd h. d. dz itelligi qñ fideicom
missum ē relictu simplr. Si nō ē dictū q̄qd per
uenerit: uel quātūcunqz pecunia puenerit: r sic
p dictionē geminatā: tunc oz aliter dici: ut. j. e. l.
balista. r. l. se. Itē qd d. h. q. fruct. cōputat i q̄r
tā supfluū nō restituit dz itelligi nisi hīs aliq. le
gata soluerit: qa tūc istos fruct. i illis legatis p̄pu
tat vt. j. e. l. ita tñ. s. ex asse. qd dic vt ibi. Itē qd
h. d. q. fruct. cōputatur i q̄rtā: fallit i liberis pri
mi gradus. Sz possēt dubitari qd i parētibus p̄
mi gradus. Rñdeo illis cōputat i q̄rtā: ut. s. ad.
l. fal. l. filiuffa. Itē circa id qd h. d. q. si fruct. p̄ci
piūt negligētia nō petētis nō veniūt i restōnem.
Boc. itelligūt de negligētia an restitutionē fidei
cōmissi. si. n. fideicōmissum eēt restitutu hōo vel
eēt de casib. i qbus restō eēt facta ipso iure qui
ponūt i. l. pe. C. e. l3 fideicōmissari. eēt negligēs
i petēdo restōnez realē: tñ fruct. p̄cepti debēt si
bi restitui. sicut dicim. i legatario ad quē transit
dñiuz recta via: ut. l. herēnius. s. de vsu. r ibi no.
r. C. de vsur. r fru. le. l. i. r. l. ii. facit. s. sol. ma. l. si
mora. r qd ibi dixi. Ex p̄dictis iūctis cū distinctio
ne gl. collige p te distinctionē magnā. **C** Que
ro qd cōputet i q̄rtā debitā iur. nature. Dic ut i

Cl. iubem.
ADDE iquā
tum alex. po
nit opt. sal.
an. l. iubem.
habeat locuz
cum filius ē
rogatus re /
stituire extra
neis q eādez
opin. habuit
pau. de ca. in
d. l. iubem.
r credo ibi
posuisse r in
quantum tā
git an testa
tor possit di
spōere q fru
ctus compē
sentur inquā
tum quo ad
liberos p̄mi
grad. ro. cō
si. cccxxviii.
tenet q non.

gl. Puto tñ q. l. pap. s. si p ditionē. s. de ioff. te
sta. corrigatur per. l. scimus. s. repletionē. C. de
inof. test. l3 glo. aliter dicere videant. **Q**uero
an fructus cōputent in q̄rtam debitā iure istitu
tionis q vocat fal. glo. distiguit quā vide. Boc.
reprehendūt hāc glo. in vno. s. in eo q distiguit
in fructibus p̄ceptis ex re legata mora. s. vtrum
sint p̄cepti ex re legata mora nō restituentis vel
negligentia nō petentis rē. **M**ā cū dñium recta
via transiit i legatariū fructus sunt p̄cepti ex re
ip̄sius legatarij: iō debent sibi restitui: ut. s. de
vsur. l. herēnius. r. l. i. r. ij. C. d. vsu. r fru. le. r no.
p. doc. in. l. iubemus. C. e. r ista sunt va in re que
erat defuncti. s3 qd si nō erat defuncti sed ab eo
possidebat bona fide vt titulo. **R**espondeo si
cut qñ defunctus ē dñs trāsit dominiū recta via
in legatariū. ita qñ possidebat bona fide trāsit i
legatariū quasi dominiū r sic publiciana: ut
. l. cū sponsus. s. i. de pub. vnde eo modo fruct.
ad legatariū pertinebat: s3 si esset res pror̄sus
aliena ita q i legatariū nō trāsiret dñium vel q̄
si dñium: tūc haberet locū distinctio gl. aut sunt
p̄cepti mora nō restituētis. aut negligētia nō pe
tentis rē. **C**Op. ad h. quotiēs: qa fruct. veniūt
in petitiōe hereditatis r augent hereditates: vt
. l. item veniunt. s. cū p̄diximus. s. de peti. here.
ergo fructus veniūt in restitutionem. So. illud
quādo fructus nō percipiunt ab herede nō: s3
ab alio possessore. nā quādo verus heres posi
det definit esse hereditas: vt. l. i. s. veteres. r ibi
no. d. accq. poss. r. l. heres. s. per seruū. de accq.
here. **E**t aliter heres videtur rogatus restituere
qd fuit hereditatis tēpore mortis. fruct. aut
l3 augent hereditatem non tamen fuerunt he
reditatis tempore mortis.

Si legatum.

CQuando plega
ta nō veniunt in fi
deicōmissio debēt intelligi de ea parte que a co
herede percipit nō de ea parte que iure heredi
tario retinet. h. d. **C**Op. C. fami. her. l. filium
quē habentē. Sol. ibi expresse fuit dictū q non
cōputaretur s̄m vnam lec. **C**Oppo. s. de vsur.
. l. in fideicōmissi. s. cū polliidius. **G**l. soluit duo
bus modis. tene secundam solu.

Si pure.

CFideicōmissuz
relictu filio: ita vt
ad eū perueniat videt dilatu in tēp us
existētie sui iuris. h. d. **C**Op. si semp fideicō
missum datū a patre filio videtur dilatu in tem
pus existētie sui iuris m ale loquit. insti. de leg. s.
an seruo. r quod no. in. l. cum filio. s. de le. i. vbi
dicit relictu vitari impediēte regula cato. Rñ.
q hic fuerūt verba que sapiūt extensionē in tps
existētie sui iuris. dixit enī faciasqz vt ad eum per
ueniāt. **S**ile. s. de le. iij. l. fideicōmissa. s. si filio.
Secus si fuisset relictu simplr qa tunc cōtrariuz
locū non hēret. **O**p. ad hec. s. e. l. cogi. s. si pa
ter. **G**lo. ibi intelligit illam s̄m istam. s. q ibi fu
it fideicōmissum dilatu. **A**lij q ibi fuit fideicom
missū relictu simplr quod ibi tenui. **C**Sed tūc
op. qa secundū hoc fideicōmissum nō valet ob
stante regula catoñ. vt. s. an seruo. Rñ. regula
catoñ. nō habet locū in fideicōmissio vniuersali:
vt. s. de regula cato. l. pe. r ibi no. maxime s3 gl.
que est. j. e. l. quidā ita. que tener q dies fideicō
missi vlis non cedit nisi ab adita hereditate: l3
ego aliter dicā: vt ibi tangam. **C**Altimo gl. q̄
rit vnā. q. de qua dic vt in glo.

Te rogo.

CRogatus partiri here
ditatem cum alio videtur
rogatus partem restituere. h. d.

Qui. Cōp. j. e. l. mulier. §. si. n. So. glo. hic ad temporalē rei utilitatē. Tu dic q hoc imputatur heredi: s; p parte sua cuiuslibet cōcessa. Cōue ro an pecunia que datur profenetis vel datur emptoribus ad aliciendū eos ad promittendū z que dat bā nitoribus qui faciunt subastatiōes z similes expense q̄ sunt ad expediendam uenditionem debent deduci. Rñ. sic. ut. s. ad. l. fal. l. q̄ritas. z. C. de iure deli. l. scām. §. in computatione. z. hic.

Ed z si ad tempus.

Qui decedit vxore p̄gnante que postea parit videtur cum liberis decedere. h. d. facit. l. si quis pregnantis. j. de reg. iur.

Heres.

Quod heres idebite restituit recuperat p̄dicendo vel possessiones adhuc uacātes apprehēdendo vel q̄d d; nō soluendo vel debitoribus ne soluant denūciādo. h. d. Cōp. q̄ nō possit repetere. ut. C. ad. l. fal. l. error. So. ibi errauit i facto. putabat enī q̄ es alienū totā hereditatē exhauriret: z iō nullā quartā putabat posse d̄duci. Cōp. s. de le. i. l. q̄d si nulla. So. ut ibi. Cōp. ad id q̄d hic d̄f q̄ p̄t possessiones n̄āscā. d. l. extat. s. quod me. cā. sol. intellige hic possessiones uacantes. fu it enim facta restitutio solo s̄bo z possessionē realē ad huc nō apprehēderat. als nō posset occupare. Cōp. ad id q̄d d̄f h. q̄ p̄t denūciare debitorib; ne soluat. C. depo. l. pe. z. auc. ibi posita. So. ibi sp̄āle i deposito. Hel. dic q̄ hic nō ē p̄sona extrinsecus ueniēs: sed ē heres q̄ h; directas. merito p̄t debitorib; denūciare ne soluat de alijs aut. prestatiōib; factis debitorib; ne soluant an possint impedire solutionem: dic ut dixi i materia prostationis in. l. non solum. §. si. de ope. no. nun. cā. circa denūciationem prohibitoriaz.

Alier.

In p̄ditionibus q̄ effectum relictū respiciunt nō refert qd ex eqpollentib; fiat. h. d. s. hoc plene distigue in. l. gallus. §. z. quid si tñ. de libe. z. possib.

Non est. Cōp. p̄t cogere heredē a quo fideicommissaria hereditas z libertas est ei relicta. h. d. Cōp. q̄ aliquid in esse consistere ut sperari de pximo eē paria sunt. Facit. l. nō tñ. d. ex. tu. z. l. si impuberi. de tu. z. cu. da. ab his.

Si heres. Cōp. p̄cepti negligentia nō petentis nō cōputantur in quartam. secus si iudicio testatoris. h. d. circa hoc dixi plene. s. e. l. in fideicommissis. q̄d no.

Si enim. Cōp. heres tenetur fideicommissario vli de dolo z lata culpa tñ. h. d. d̄c. Cōp. q̄ teneat de leui. ut. s. de le. i. l. si seruus legat. §. cū quid. So. glo. q̄ hic fuit coactus. Ista ē trussa. Dic q̄ bic loquitur in fideicommissario vli. ibi in legato singulari. rōnem ibi dixi. Ex. §. sequenti.

An fructus percepti ex hereditate testatoris p̄ filia cōputētur in dotē z an dos filie debeat iure actionis. Et an cum mulier recepit multos fructus z consumpsit an cōputētur in dotem z an legatum factum vxori donec caste z honeste vixerit expiret si uxor transeat ad secunda uota.

Cum proponeret. Cōp. filia p̄t res que restitui subiacent i cāz dotis alienare: nisi ex fructib; tñ p̄cepit q̄d doti sufficiat. h. d. Cōp. fructus nō cōputātur in quartā ēt in liberis primi gradus: ut. C. e. l. iube mus z no. in. l. fideicommissaria. s. e. so. fateor q̄ nō cōputātur i q̄rtā: s; bñ cōputāt i aliā cām p̄ quā l; minue re fideicommissum: ut h. Cōp. dos ē debita filie. ergo fructus nō cōputāt i dotē nisi dicat a testatore: ut. l. si debitor. s. ad. l. fal. So. Ja. de are. q̄ dos non ē debita iure obligatiōis: sed magis officio iudicis ex eqta

te: q̄ eqtas cessat qm mulier h; alium de vñ se alat. sicut dicimus i alimentis in. l. si qs a liberis. §. sed si filii. s. de li. ag. vides ergo q̄ Ja. de are. t; q̄ dos non debet filie iure obligatiōis z bñ: s; d̄dicat gl. de act. z ob. l. obligamur. §. i. quā ibi reprehēdit. z. Quil. de cu. l. l. cū his. §. i. de p̄di. inde. Aduertēdū tñ ē q̄a s̄ba Jac. de are. hic vident innuere q̄ maritus detrabat q̄rtā z ēt dotē q̄d nō ē vep: ut auc. res q̄. C. cōia de le. vbi d̄f q̄ ira demū p̄t res q̄ subiacēt restitutiōi alienari i cāz dotis qm legitima portio ad dotē nō sufficit. non ergo d; hē vtrūq; integz. Et iō hic. §. i. fi. q̄ logf de fructib; cōputādis i dotē nō corrigif. hoc t; Jac. de bel. i. auc. de resti. z ea q̄ pa. §. quāobrē in. ij. q̄. C. Sed q̄ro mulier p̄cepit multos fruct; ex bñditate s; eos p̄sumpsit. vtr; illi fructus p̄sumpti cōputent i dotē. Rñ. tex. dicit b̄ p̄inde ac si qd sup fuisset rogata eēt restituere. Ex h; p̄cludo q̄ si fruct; nō maliciose p̄sumpsit: s; large his vsa sit nō iputaf sibi: ut. l. ticius rogatus. j. e. Alia circa hāc materiā dicā i. l. a filia. i. p̄n. j. e. C. Ultio Oldra. allegat hūc tex. q̄ si testator dixit relinquo vxori mee donec caste z honeste vixerit: q̄ relictū d; hē ēt si trāseat ad secūda uota: q̄a caste z honeste viuere ē vt hic ibi mulieris pudicitie p̄gruit zc. Pro hoc ē tex. exp̄s. sus. xxxi. di. c. nicena. Hñ dicere d; donec caste z honeste vixerit z uitam uidualē seruauerit. P̄dicta uera nisi de uoluntate testatoris uel de cōi usu loquendi aliud appareret.

Ut trebelliano. Cōp. Trebellianuz ita demū locū h; si quis ē rogatus ut heres. h. d. Cōp. s. ad. l. fal. l. penales. §. si. vbi legatarius detrahit fal. so. ibi detrahit ex pre sumpta uolūtate testatoris: q̄a sibi ē detractū. nor. s. .e. l. i. §. deniq; Cōp. Querit gl. ab aliquo herede ē legata pars bonoz: an possit cogi adire z restituere. Et gl. disputat. dic ut dixi in. l. si quis seruū. §. si. s. de leg. ij. Querit glo. qd si ab herede ē legata pars hereditatis sub hoc noie hereditatis: an possit cogi adire z restituere. Et dicit q̄ possit cogi: q̄a trāsiture sunt actiones: ut. l. si quis seruū. §. si. cum. l. se. hoc tenet Jac. de ra. z. l; in. l. filium quem habentem. in ver. d. quarta trebellianica. C. fa. her.

Uotiens. Cōp. Portiones appositae in institutione uidentur repetite in fideicommissio nisi ex onere appposito vel ex expressione p̄prio; noium aliud inducatur. h. d. Cōp. C. de impu. z. ali. sub. l. si. solu. ut glo. Cōp. j. de du. re. l. siue a certis. so. illa debet intelligi s̄m istā: ut ibi no. Cōp. Quero quid si nomen p̄prium z appellatiuū sit expressum. Dic ut in gl. z circa hoc dic ut dixi in. l. turpia. §. si. s. de le. i.

Uida. Cōp. Trāslatio fideicommissi i dubio intelligif si primo fideicommissi restitutio facta si fuerit. h. d. P̄mo ponitur thema z q̄d. Scōo vna rñsio. Tertio illa rñsio i dubiū reuocat. Quarto illa rñsio in totū corrigif z no ua ponif. scōa ibi. rñdet. tertia ibi. s; mea. q̄rtā ibi. marcellus. Cōp. Pro declaratione q̄ro qm cedit dies fideicommissi vñs. Gl. respondet hic q̄ a die adite bñditatis ut hic i gl. sup s̄bo adeat. z gl. se. Idē t; gl. s. d. re. ca. to. l. iij. z. Dy. s. de adi. le. l. iij. §. i. Jac. d. are. s; q̄ a die mortis sicut in legatis z fideicommissis singularib; que examināui in. l. cū filio. s. de le. i. Cōp. s. de adi. le. l. iij. §. i. vbi i dubio ad ipediēdū trāslationē sufficit diē fideicommissi cessisse. gl. h. sup s̄bo p̄ma quoq; die. pōit duas lec. S; s̄m scōam dicere vñ q̄ h̄ intelligat s̄m illā. l. si pus decesserit q̄ dies fideicommissi cesserit: z tūc ad finē hui;. §. si. i. s. marcellus. rñde dū diē siue iā pu er hoc accepit subaudi vere vñuris fictiōe: ita q̄ actionē hēbat p̄ eo petēdo. cū ergo die cedēte fideicommissi actionē habebat ergo zc. z ita sentit Dy. Ja. de are. z Oldr. s; q̄a hec dispō ē directe s; tex. dicit ergo q̄ lex

a Cōp. Cū liberis. ADDE i quantū alex. ponit an vbi cunq; ponif conditio liberorum sufficiat liberis habuisse dato q̄ decedat an mortē illius cui nati sunt q̄ bald. consuluit s; opi. Jaco. de bel. consilio cxxiii. incipiente itē instituo. ii. lib. **b** Cōp. Dotis alienare. ADDE dū alex. pōit an res s; iecta restitutioni possit p̄ alimētis alienari q̄ ludoro. consuluit q̄ sic ei? consilio. cclxvi. z an filia grauata restituere p̄t cause possit de illis bonis dare dotem marito z q̄ maritus illam lucretur vigore statuti vñ bal. consilio. cxxviii. iii. li. z. lxxii. ii. li. **c** Cōp. Et bene. ADDE pau. d. ca. consilio. cxxii. z. cxxv. z ibi an pater filiam nuptaz dota re cogatur. **d** Cōp. Oldrad. ADDE q̄ idē oldr. p̄si. cxxii. plulu it q̄ si marit; leger vxori donec in hospicio ipsius mariti vixerit q̄ mulier amittit legatū si nubat s; uirum ducat in hospicio p̄ mi uiri.

tria dicitur intelligi in puero minore cui a die cedente legati fit mora re ipsa: ut l. i. minor. in q. cau. i. inte. re. nō ē ne. hic loquitur in maiore et hanc teneo. **C**ōp. in. d. l. iij. §. i. ultimo rñ. ubi ad impedendum translationē sufficit q̄ dies cesserit. So. ibi loquitur i legato singulari: de cui⁹ natura ē ut trāseat recta via i legatariū. iō sufficit diē legati cessisse. Hi fideicomisso vti: de cuius natura ē ut restituat p̄ h̄des: et iō s̄ba intelligunt i dubio. si p̄us qd ei acciderit q̄ restituat: et circa hec plene distigue vt dicitur in l. tria. **C**ōp. q̄ fideicomissario decedente añ restōnem trāsmittat ad h̄des suos: ut l. cogi. §. idem metian⁹. s. e. no. i. l. apud iul. §. fi. s. e. So. h̄ añ fideicomissum fuit translatum in aliū sub illa conditiōe si decederet ante q̄ restituat. ibi fecus.

Si seruo. **C**onstat fideicomissum per qd dñs rogat restituere suo instituto. h. d. **C**ōp. s. de le. i. l. cū filio. So. gl. q̄ trebel. h̄ locū quo ad oīa remedia p̄ter q̄ quo ad deductiones q̄te: q̄ nō ē h̄s: s̄ dñs ē rogat⁹: ut. d. l. cū filio. **M**or. q̄ sicut filius remanet h̄s noīe h̄ h̄ditas q̄raf p̄ri: ita h̄ s̄ h̄c gl. quā tenui i. l. cū filio. h̄ qdā s̄: ut ibi dixi.

Ex §. sequenti.

Seruus subiectus restitutioni an possit manumitti: ibi. **D**istingue.

Si quis. **S**eruo q̄ subiacet restitutioni euz vniuersitate pōt libertas testō reliqui et fideicomissario estimatio ei⁹ debet. h. d. **P**rimo no. q̄ suo q̄ subiacet restitutioni pōt dari libertas. **S**ecundo no. q̄ ille q̄ dat libertatē tali seruo siue ignorās siue sciens tenet ad estimatiōē. **T**ertio nota. q̄ h̄ditas delata tali suo venit i fideicomissus. **A**d primū op. j. q. a. q. l. heres. **G**l. soluit pluribus modis: q̄ so. sunt necessarie ad. l. illā. s̄ illa sola ē s̄a. q̄ ibi erat suus h̄dis q̄ erat relictus: iō p̄ dari ei libertas: s̄ estimatio ei debet et sic p̄cordat. **S**ecundo op. ad idē. j. q. a. q. l. ḡraliter. §. fi. **G**lo. dicit solue ut mō dixi alio s̄rio: q̄a ibi iter viuos. **H**i testō. **Q**uō q̄rum ad illā. l. nō valet: q̄a ibi dicit nullā libertatē et sic nec iter viuos nec in testamentō. so. ergo dicit gl. i. l. suū sub p̄di. j. s̄ manumif. videlicet q̄ ibi seruus specialiter fuerat legatus. **H** sub vniuersitate: qd̄ t̄z. **J**a. de are. in. d. l. seruum. **C**ōp. q̄ huic suo nō possit dari libertas: ut. l. fi. §. s̄z. q̄a. **C**omunia de le. so. gl. q̄ ibi pure vel in diē certum erat relictus. **H** sub p̄ditiōe et hec s̄a. **C**sed s̄ hoc op. s̄ eadē. l. fi. §. s̄z. q̄a. i. fi. vbi p̄hibet alienatio rez q̄ subiacēt restitutioni sub p̄ditiōe. so. ibi nō dicit de manumissioē s̄z de ceteris alienationib⁹. **A**lij dicūt q̄ hic. §. hodie corrigi: et h̄c t̄z. glo. in. d. l. suuz. j. de manumif. ref. **M**o dēni ut **J**a. de ra. et **L**y. tenet q̄ h̄. §. nō sit correctus. **M**ec ob. §. s̄naūt sub p̄ditiōe: q̄a ibi p̄hibet alienatio iter viuos rei q̄ subiacet restitutioni. **H** loq̄ de manumissioē q̄ fit in vltima volūtate. **E**t sic est duplex fauor libertatis et vltime volūtatis. **H**oc ēt ponit glo. **H**i solutione qdā p̄cedētū s̄rioz. **D**istingue ergo sic. aut suus q̄ subiacet restōni possit manumitti. aut erat suus h̄dis et pōt manumitti: s̄z debet estimatio: ut. s̄. q. a. q. l. h̄s p̄p̄riū. z. l. si q̄s inglinos. §. i. s̄. de leg. i. **S**i h̄o fuerat testatoris: et tūc aut relictus erat sp̄aliter et nō pōt manumitti: ut. l. fi. seruu. de manumif. z. l. generaliter. i. fi. q. a. q. l. h̄o erat relictus sub vniuersitate: tūc aut pure vel i diē certū: et nō pōt manumitti: ut. l. fi. §. s̄z. q̄a. **C**ōia de le. **A**ut sub p̄ditiōe: et tunc aut manumittit in vltima volūtate et pōt: s̄z estimatio debet: ut **H**. **A**ut iter viuos et nō pōt manumitti sicut nec cetera res alienari: ut. d. l. fi. s̄naūt sub p̄ditiōe. **C**ōmunia de le. **I**llis tñ casibus in q̄bus alie res p̄nt alienari: utputa vsqz ad legitimaz s̄m ea q̄ habuistis in. l. marcellus. §. res. s̄. eo. **H**el si alienatio fieret ab igno/rate: ut. l. fi. §. fi. s̄. de le. ij. tunc ēt valeret manumissio multomagis. **C**ōp. s̄. de le. ij. l. fi. sol. ibi loq̄ i igno/rate quo casu nil effer sp̄ale i libertate. **C**ōp. de ac. z

obli. l. is q̄ suuz. so. ibi i suo q̄ subiacet restōni ex s̄ctu. **H**i eo q̄ subiacet restōni ex vltima volūtate: ut no. per gl. i. d. l. suuz. de manumif. **C**onuenio ad s̄m dictū. hic d̄ q̄ tenet ad estimatiōē siue sciens siue ignorās. **S**. s̄. p̄di. i. de. l. i. s̄ma. §. pe. so. glo. q̄ sp̄ale est hic i herede cui nō p̄mittit ignorare p̄tēta i testō. qd̄ no. **S**imile gl. habetis. s̄. de li. le. l. heres. **T**etigi in. l. cetera. §. fi. s̄. s̄. de le. i. examinaui plene in. l. q. rome. §. duo. fratres. j. de h̄. ob. **M**ā istud est vey in his q̄ ex testō dependent. in alijs sec⁹: vt in. l. q. in alterius. j. de re. iur. **I**tē in his q̄ ex testō dependēt nō ē uey simplr: ut dixi in. d. §. duo fratres. **C**ōp. q̄ si ignorauerit non excuset: vt. j. de dona. cau. mor. l. fi. is q̄. **G**lo. soluit et h̄i. **C**ōp. s̄. de interro. ac. l. s̄tate. §. ex cā. So. vt glo. **C**ōp. in. l. de act. §. si q̄s agens. so. vt in glo. de quo per **D**y. i. c. nō d̄z aliquis. de re. iur. li. vi.

Ex l. sequenti.

Sindicus ciuitatis qualiter d̄z constituit.

Omibus. **C**onstituitur q̄ nō sūt hostes imperij pōt fideicomissum relinqui et agere poterūt per suos f̄ndicos. h. d. **I**nnuit q̄ quedā ciuitates nō sunt sub impio. **C**ontra ad. l. r̄ho. de iac. l. deprecatio. so. intel. ligo sub impio oēs sunt de iure: de facto nō. sunt tñ q̄ dam que etiā sub impio de iure non sunt: vt ciuitates donate ecclie. tenet enī ecclia q̄ talis donatio valuit. **Q**uero qualiter p̄stituat f̄ndicus a ciuitate. **G**lo. notabiliter dicit vel fiat per adunatiā ḡnalem totū ppli vel per p̄siliū seu ordinē per quo regitur ciuitas. **H**el forte aliquis q̄ est f̄ndicus ex lege vel ex p̄uertydine: sicut est hic. nā vn⁹ ex iudicib⁹ capitanei coipso q̄ est iudex illi⁹ tribunalis est f̄ndicus ciuitatis. vide glo. et no. dixi in. l. ij. C. de decu. li. x.

Ta tamen.

Si seruum. **Q**uestita p̄ seruum post aditā hereditatē ab herede coacto nō veniūt in restitutionē. secus i q̄sitis hereditate iacēte. h. d. **C**ō. q̄ fructus p̄cepti negligentia nō petentis nō restitūt etiā ab herede coacto. **I**tē no. q̄ q̄sita iacēte hereditate veniūt i restōnē. **C**ōp. j. p̄xi. §. So. vt ibi videbitis. nā fideicomissarius qui coegit adire ip̄tetur sibi si nō coegit restituere. **C**ōp. s̄. e. l. quidā. §. fi. vbi hereditas q̄sita seruo venit in restōnem. **G**lo. dicit q̄ hic hereditas fuit q̄sita heredi. ibi nō. **H**ec. so. nō placet. innuit enī q̄ plus teneat heres qui non habet q̄ ille qui h̄. vn⁹ **J**a. de are. dicit q̄ hic tpe quo heres fuit coactus adire nō cesserat dies hereditatis relicte seruo: s̄z cessit postea tpe quo fideicomissarius erat negligēs. **S**ed in. l. p̄traria est qd̄ imp̄tetur heredi: q̄a facto ipsius fideicomissarii priuatur hereditate relicta seruo. **C**ōp. fructus qui nō p̄cipiuntur i iudicio testatoris nō veniūt in restōnez nec imp̄tantur in quartā: vt. l. mulier. §. si heres. s̄. e. hic dicitur s̄rium in fructib⁹ p̄ceptis iacēte hereditate. so. dicit q̄ in hoc s̄. sed si qd̄. ponit casus omīssus per. glo. in. l. i. fideicomissaria. s̄. eo. nā isti fructus nō sunt p̄cepti iudicio testatoris nec negligentia nō petentis nec mora nō restituētis: tñ veniūt in restōnez cū distinctione. aut adiuit coacte et restituit: vt. hic. als nō restitueret: vt. d. l. mulier. §. si heres. et tractatur per doc. C. e. l. i. u. bemus.

Ex §. sequenti.

Con illud q̄ quis capit ex substitutione pupillari veniat in fideicomisso: ibi. **Q**uero vtrum

Qui suspectā. **Q**ui adit coact⁹ cōmodū ex hereditate cōsequi nō debet. h. d. **P**rimo ponit regulaz. secūdo illam per exēpla declarat. secūda ibi. z. iō. **C**ō. q̄ ex eo nō debet quis cōmodum p̄sequi q̄ nixus est impugnare: vt. hic. et ex de regu. iur. ca. ex eo quod. lib. vi.

211

quod debet intelligi ut eatenus non sequatur primus quatenus non potuit sequi impugnatio sua exire sua facta. s. de his q. vt indig. l. plegatum in prin. et quod ibi dicit. Nota diligenter quod illud quod quis habet ex substitutione pupillari non venit in fideicommissum nisi coactus aduerit: quod quilibet debeat intelligi. s. dicitur in continenti. C. de op. d. si h. h. coherede potest retinere pupillarem. s. de l. s. et si plures. s. i. de vul. et pu. Gl. dicit intelligi quod habeat coherede alium quam pupillum: et sic possumus habere ponere in pupillo exhibito. Et dicitur quod ad materiam huius. s. non curro habeat coherede filium vel extraneum: s. dicitur loquitur quo ad separationem bonorum: s. quo plene non. l. q. d. i. eulogio. C. de iure deli. dicitur plene in l. h. s. de acq. here. C. de op. s. s. pri. So. vt h. i. p. ma. gl. q. a. comodum potest sequi quod adit coacte ex negligentia non petitis. Quero vtrum illud quod quis capit ex substitutione pupillari veniat in fideicommissum. Hic vtriusque casus non nisi adiuverit coacte. In dicitur vtriusque dicitur sicut in pallegatis in l. q. fundum. s. q. filios. s. ad. l. fal. So. quibus quod rogatus de restituendo pure et substituit sub conditione: quia omnis substitutio pupillaris est conditio: tunc secundum ordinem intellectus primo grauauit quia in continenti. s. dicitur p. vidit substituendo: quia in conditionis euentus. id non venit in fideicommissum: nisi adiuverit coacte: ut h. nec attendo ordinem scripture: cum de ordine intellectus apparet: ut. l. cum pr. s. fideicommissum. s. de l. ij. Si vero primo puidit substituendo: deinde grauauit secundum ordinem intellectus tunc vel secundum ordinem scripture et intellectus: tunc veniret in fideicommissum: ut. l. q. fundum. s. q. filios. et ar. j. e. l. scruola. i. h. et quod ibi dicitur. Quero quid si iste nolit adire hereditatem pupillarem: de qua restituendo non fuit grauatus an possit cogi. Dico quod sic in casibus quibus necesse habet adire si sponte adiuverit prout non. i. d. l. q. d. i. eulogio et dicitur in l. h. s. de acq. here.

Si pater. C. existetia sui heredis opae confirmatione fideicommissi ut per restitutionem trahatur actioes. h. d. C. de op. s. e. l. recusare. s. meminisse. s. si fideicommissarius vult quod suus heres cogat se immittere cogat: ut in d. si non curauit non est necesse: ut h. Dices tu si non expedit quod cogat. Dicitur gl. et h. p. p. caliores probationes. C. de op. nonne restituendo vtriusque immiscere. Gl. sol. et h. C. de op. ex. i. t. sui heredis si obligat filium: ut. l. i. C. si vtriusque ab. h. abst. et l. nam nec emancipat. de leg. i. et s. de acq. here. l. necessarius. So. existetia sui heredis non obligat filium. fallit in fideicommissario vtriusque. Ratio quia etiam extraneus ad hoc potest cogi et si repudiatur. An cum per beneficium abstineret equaretur extraneo: vt. d. l. n. a. nec emancipat: non grauatur filius s. remanet obligatus. s. h. hoc ergo existetia sui heredis non confirmaret legata et fideicommissa particularia: quia illi non potest cogere heredem: vt. s. e. l. n. a. quod non omnes. tetigit ad fil. l. i. s. si quis p. p. b. a. j. vt in p. l. l. i. in si. fallit fauore libertatis: vt. l. i. cum quasi. s. s. et si quis. s. fideicommissum. l. i. dicitur plene in l. si filius q. p. de vul. et pu. C. de op. s. h. hoc actioes quod erant inutiles penes filium efficiunt viles fideicommissario. s. l. traditio. de acq. re. do. So. illud id: quia cum propter quod erant inutiles penes filium cessat in persona fideicommissarii s. i. in l. h. in prin. C. de iure do. et l. cum his. de fideicommissis.

A patre. C. Propter fideicommissum relictum in secundis tabulis cogit quis adire ex primis demum mortuo pupillo. Item confirmatis secundis tabulis omnes cogent adire et restituere. h. d. Et primum habes in l. ij. s. iterum. de vul. et pu. s. m. l. apud iul. s. idem iul. s. e. C. de op. h. d. si rogatus sub conditione non potest cogi adire. Contra in l. apud iul. s. antistia. s. e. Glo. dicit fateor quod hec ratio non est bona. tu dicit si aliquid est institutum pure rogatus sub conditione potest iterum cogi adire et restituere: ut in d. si h. hic est institutum sub conditione. fuit enim rogatus in secundis tabulis. hoc est in substitutione pupillari: et omnis substitutio est conditionalis institutio. merito iterum non potest cogi adire: ut. l. s. si alio. s. e. ita dicitur in de are. et bene. C. Quero si cogit adire primam et pupillarem restituere:

si an prima cogat restituere: de qua non fuit rogatus. Et quod sic: ut. l. apud iul. s. i. s. e. intelligendo quod ibi succedit ex tacita vulgari: et sic succedit prius et tunc restituatur: s. ibi loquitur in pupillo instituto: cuius portio repudiata venit in restitutionem: quia et si adiuverit in restitutionem veniret. s. loquitur in pupillo exhibito: puto quod et illa cogat restituatur. ar. s. e. l. s. qui suspecta. vbi pupillarem cogit restituere: s. quod non erat rogatus: ita hic patet: de qua non est rogatus. Ex. s. sequenti.

An irrito testamento ex causa preteritis ubi non irritat nisi institutio heres possit cogi adire. et an fideicommissum conseruetur per auctorem ex causa: ibi. Querit glo.

Quotiens. C. Si filius petit tabulas heres institutus non potest compelli adire et restituere. h. d. C. de op. s. de l. pri. l. i. So. intellige hoc nisi esset fideicommissum relictum alteri s. iunctis personis. C. de op. si dubitatur de viribus testamenti non impeditur quod heres cogatur: vt. s. e. l. s. i. et l. ille a quo. s. si testamento. s. e. s. o. heres ipse institutus non potest opponere de viribus testamenti nullo alio opponere. sed hic comparebat filius qui opponebat. ita soluit gl. Ex quo non quod tertius veniens opponit exceptionem quam uentus non potest opponere. fact. l. idem. s. gl. s. m. a. et so. ma. l. n. c. i. a. et quod ibi dicitur. et r. r. a. h. a. l. p. cur. ad exhibendum. s. i. C. Sed hoc op. cognitio de coactione heredis est summa: ut. l. ille a quo. s. i. s. e. s. h. bec. q. q. filius est preteritus hac cognitionem non impedit: ut. l. ij. C. de edic. di. ui adri. tol. R. d. d. i. c. a. s. q. filius dicebat hodie post hodie agat: ut non. i. l. s. r. i. a. facit. l. si is a quo. i. p. n. vt i. p. o. f. l. Et dicit quod hic filius iam acceperat bonorum possessionem. s. tab. et sic erat notorium testamento iam esse recisum: et hoc innuit textus. hic dum dicit accepit in preterito: s. glo. vt i. h. huius. s. hoc non patitur: s. dicit quod adhuc debebat lis super bonorum possessionem. s. tab. possumus ergo dicere quod hic non intentabatur officium iudicis quo heres compellitur adire et restituere: s. agebat actione ex testamento ut restituatur: et hoc innuit textus. ibi ad restituendum hereditatem et c. et i. h. ad resti. q. d. et c. de coactione non ut adeat nullam facit mentionem. Sed tunc op. illud iudicium quo petit irritari testamento per contra non deberet impedire fideicommissarium agentem si esset paratus prestare cautionem secundum formam. l. h. C. s. peti. here. quod quod fatetur: et sic est correctus iste. s. p. ill. l. h. Et dicit quod ibi loquitur quod agitur petitio hereditatis quod est iudicium vtriusque. hic non agebat actio ex testamento. Puto et quod si ageret fideicommissaria hereditatis petitio filius supueniens impediret executionem quam bona non possidebant per uentum. et ita posset intelligi hic. et de hoc per Anno. de testi. c. veniens. de re iudi. c. cum super. in s. d. glo. dicitur in l. a diuo. s. si super. de re iudi. et s. peti. here. l. p. e. de rei v. l. is a quo. Querit gl. quod iuris hodie irritato testamento ex causa preteritis vel exhibitis vbi non irritat: nisi institutio an heres possit cogi adire. Antequam ad. q. r. i. d. e. i. no. gl. quod innuit quod rupto testamento conseruetur fideicommissum vtriusque p. auct. ex ca. Dicitur n. q. sola institutio vitialis. hoc vtriusque tenere. D. p. ar. fil. s. con. trarium per rationes satis debiles: nam fideicommissarius vtriusque et heres equaratur. s. quod cum eo. l. si filius. s. institutio heredis vitialis. ergo et c. Ja. de are. et s. l. sequendo eum tenet contrarium: et adducit hunc textum. nam p. auct. ex ca. uirata institutio ne cetera firma permanent. Sed fideicommissum vtriusque prinetur appone ceterorum: ut hic. ergo et c. p. hoc vtriusque textus. l. i. si suum. s. i. s. si quis omis. cau. te. et ibi dicitur glo. hoc idem sentit. C. de fideicommissis. l. ea quod. Hinc redeo ad. q. an heres cogat adire. P. ar. q. no. gl. quod sic filio differente agere. declara si est preteritus filius suus vel emancipatus non inserta causa testamento est ipso iure nullum: ut dicitur in l. filio preterito. de iniust. testa. id non potest cogi adire. Idem si esset exhibitor ex non legitima causa: et s. seruetur testamento seu fideicommissum p. auct. ex cau. non tamen petit actione ex testamento sed conditione ex illa. l. s. m. D. cuius contrarium tenui in. d. l. si lio. s. q. petat actione ex testamento. non tamen cogat heres adire: quia non debet ab eo s. a uenientibus ab intestato. Si

In fidei co. vide bal. co. filio. l. iij. ter. lib.

Conserua tur fideico. missariu AD DE vt p. pe. de ancha. co. filio. c. l. iij. et ang. p. h. i. c. l. x. iij.

xx iiii

nero filius esset exheredatus inserta causa legitima: tunc procederet dictum glo. q̄ interim donec filius taceret posset cogi adire. secus si ageret.

Marcellus. Glo. ponit hic casuz. dic ut in ea quam vide.

Qui ex trebelliano. Remedia trebell. habent locū post restitutionē. secus anteq̄ restituat h̄ditas. h. d. Quero an hoc sit v̄z sine p̄uenia heres p̄ legatis siue p̄ debitis. Dic ut no. p̄ glo. in. l. i. §. fi. s. e. r. l. marcellus. in prin. r̄ ibi dixi.

Trebellianum. Quā testor rogat h̄ditate sua vel eius pte locū h̄ trebellianū. secus si de hereditate alterius: lz si sponte adiret cogere restituere. hoc dicit. Quero an cogat adire r̄ restituere h̄ditatē ticiā. Glo. dicit q̄ si p̄ceperit tot fructus ex hereditate testatoris rogantis q̄ equaleant ticiāe q̄ cogitur restituere: ut. s. de le. ij. l. cū p̄. §. ticio. Dicit et glo. q̄ si testator voluit totā hereditatē restituī tota restituat nulla quarta retenta p̄ l. si debitor. §. ad. l. fal. sed certe illud q̄ d. l. si debitor d̄ v̄z ē q̄ testor tenebat h̄ditatē: q̄ tūc debitū cōpensat cū falcidia: s̄ iste casus nō ē hic: q̄ si erat debitū a defuncto: r̄ sic hec glo. v̄z. l. pater filia in prin. §. ad. l. fal. fm̄ Jac. de are. Ultimo glo. assignat. §. ad. l. fal. l. quod de bonis. §. cum fideicommissum. Dic q̄ concordat fm̄ secundam casus positionem. l. presupposito q̄ precedens gl. sit vera.

Si ex trebelliano. Fideicommissario h̄ herede datur actio pro rebus indebite retentis. h. d. Quero quo iure retinebit h̄s hec predia. Dic ut i gl. Quero an debitū naturale heres teneat p̄ se erigere. Dic ut in glo. Quero id quod debetur defuncto ab herede q̄ actione ab eo repetitur. Glo. ponit plures opi. quolibet potest esse vera.

Marcellus. Inter heredem r̄ fideicommissarium partis cōpetit fa. ber. iudiciū hoc dicit. Quero quod iudiciū erit istud. Rū. v̄tile. ut in glo.

Qui rogatus. Heres cogitur adire: lz fideicommissario possit alio remedio eē cōsultū. h. d. vides q̄ filius d̄ p̄teritus lz relicta sit sibi h̄ditas p̄ fideicommissum p̄ tere p̄tra tab. r̄ sic v̄z casus §. glo. que ē. C. de inoff. test. l. scimus. §. cū aut. q̄ dicit q̄ ē hodie filio p̄terito relinq̄tur fideicommissus v̄z nō irritat testm̄. secus. n. ē iure institutionis cum fideicommissarius v̄z habeatur ut heres quod dictum v̄z. contra hanc. l. ut dixi in. §. quotiens. §. e. l.

Si patronus. Patronus p̄t cogi adire r̄ restituere aū p̄niam. h. d. Op. hic innuit q̄ patronus institut⁹ p̄t grauari i debita portioe. p̄tra. §. de le. ij. l. cū patronus. So. h̄ erat fideicommissum relictu⁹ p̄iunctis p̄sonis: q̄ oli poterāt grauari: ut. l. iij. §. de p̄di. r̄ de. lz hodie corrigat: ut ibi no. Op. q̄ nō possit penitere. ut. s. e. l. nā q̄. §. q̄ p̄pulsus. so. h̄ loq̄t aū coactionē s̄ post non p̄t penitere: ut i p̄trario. Op. C. de rep. he. l. sicut. So. hic dic suspectam: nō t̄i repudiavit.

Si preceptis. Per coactionē perdit q̄ p̄legata: nisi eēt sibi relicta sub p̄ditione si h̄s non erit. h. d. Opp. ea q̄ qs habiturus eēt si h̄s non ēt non p̄dit per coactionē: ut. s. e. l. §. q̄ suspectam. s̄ p̄legata haberet ēt si repudiaret: ut. l. q̄ filiabus. i. fi. §. de le. i. ergo r̄c. sol. itelligas hic de p̄legatis q̄ perderet repudiando: ut h̄ no. in. d. l. qui filiabus. r̄ l. filio. cum. l. se. §. de le. i.

Heres ex asse. Heres grauatus v̄tra vires hereditarias illud q̄ deest supplet ex fructibus iudicio testatoris p̄

ceptis r̄ ex eo q̄ ultra quartā ē r̄ residuū sibi retinet: q̄ si fructus non sufficiūt oib⁹ p̄ rara sit diminutio. h. d. Primo ponit thema. scō. iij. q̄ ex thmate. tertio r̄iñones. scōa ibi. q̄ro. tertia ibi. r̄idi r̄ glo. hic p̄it casum optime: r̄ oib⁹ trib⁹ q̄onibus p̄fecte r̄ndet: s̄ illi i q̄tum agat p̄tra legatarios non ē r̄isuz. Quero ergo in q̄tum agat. R̄idet scōa glo. magna. in p̄nc. r̄ b̄i dic ut in ea. Op. r̄ v̄z q̄ computatio glo. non sit bona: q̄ fm̄ hoc ea q̄ p̄cipiuntur ex fructibus nō p̄sunt legatarijs: q̄d v̄z contra. l. q̄ quadringenta. §. fin. §. ad. l. fal. pp̄ q̄d. Ja. de are. dicit q̄ non ē bona ista cōputatio. Tu dic q̄ gl. optime computat. nā debes scire q̄ q̄i legata relinquunt v̄tra vires h̄ditarias sit duplex detractio. vna quādo minus est in patrimonio q̄ sit legatum. alia sit per. l. fal. ut. l. in q̄titatis. §. fi. r̄ l. si post missionem. §. ad. l. fal. nunc fructus percepti medio tēpore faciunt videri minus relictu⁹ per fideicommissum: r̄ sic prodest legatario ut nō fiat illa detractio quasi fuerit relictu⁹ v̄tra vires patrimonij. Op. r̄ videtur q̄ ista cōputatio nō d̄z fieri hoc modo: s̄ illud videatur eē in fideicommissio q̄ superat deductis legatis: ut. l. q̄ quadringenta. §. eo. So. dic q̄ hic fuerunt legata nō minuatim ab herede relicta. r̄ ideo fit computatio s̄z q̄ hic dicitur r̄ in. l. marcellus in prin. §. e. Op. hic dicitur q̄ petitur a legatarijs ut detur fideicommissario. contra fideicommissarius a legatarijs nō defalcatur: ut. s. e. l. i. §. deniqz. r̄ l. lex fal. §. nūq̄. §. ad. l. fal. fo. hic legata nō erant relicta a fideicommissario sed ab herede. Op. d̄z hic q̄ fructus sibi cōputat in quartam r̄ restituit quod ē v̄tra. Contra. §. e. l. in fideicommissa. sol. dicit glo. istud ideo q̄ minuit heres fideicommissuz. Dices tu in quo diminuit. R̄ideo soluendo relicta: r̄ ideo supplet ex fructibus r̄o quia q̄i testator grauatur aliq̄ v̄tra vires hereditarias vult q̄ suppleat ex fructibus: ut. l. filius. §. marcell⁹. §. de le. i. r̄ s. e. l. §. trebellianū. §. q̄ si meuius. Op. ex glo. d̄z hic q̄ quartā sibi retinet de rebus r̄ dimidiaz supplet ex fructib⁹. Contra q̄ quartā d̄z sibi ex fructibus retinere r̄ dimidiam in reb⁹ restituere: ut. l. mulier. §. si heres. r̄ §. se. r̄ l. in fideicommissa. §. e. Ja. de are. r̄ Op. sequendo euz dicit q̄ ē in p̄tate heredis suppleat dimidietatē de fructibus vel retineat quartā de fructibus: r̄ hoc p̄bat p̄ h̄c. l. sed hoc v̄z p̄tra. l. q̄d de bonis. §. fructib⁹. §. ad. l. fal. r̄ l. paulus. i. r̄. e. ti. r̄ hoc innuit. d. l. i fideicommissaria. nec iste tex. facit in p̄trarijs. nā in. q. b̄i ponebatur q̄ heres volebat sibi retinere quartā in rebus r̄ dimidiaz supplere ex fructibus: s̄ hoc in r̄iñone nō ponit dicit enim totum restituēdū: nec declarat an i fructibus: an in ipsis rebus. Sed putarem hoc dirimendum arbitrio iudicis: ut. s. de le. i. l. non amplius. §. fi. cum. l. se. pro quo facit q̄ inter fideicommissarius r̄ heredem comperit iudiciū fa. ber. ut. s. e. l. marcellus. unde ex officio iudicis diuidētis videbit i quo d̄z dari dimidia: r̄ i quo q̄rta retineri. Op. hic legata fuerunt relicta pure: fideicommissuz sub p̄ditione: t̄i p̄tribuitur quo ad d̄tractionē fal. §. q̄a tota q̄rta d̄z detrabi ex fideicommissio: ut. l. pe. §. i. §. ad. l. fal. fo. q̄iqz totū fideicommissuz ē p̄ditionale r̄ legata pura: r̄ loq̄. l. §. r̄ia. Q̄nqz fideicommissum ē purū r̄ legata pura: uel vtrunqz cōditionale: r̄ tunc fit contributio oium: ut. l. q̄dringenta. r̄ l. marcellus. §. e. Q̄nqz fideicommissum ē p̄ pte purū p̄ parte p̄ditionale r̄ legata pura: r̄ tunc sibi fit p̄tributio: ut hac. l. dixi i. l. marcellus. in p̄ncipio. §. eo.

Qui seruos. Hic est duplex l̄ra. fm̄ primā deficit suos i tex. s̄z istā glo. pone casum vide eā r̄ breuiter hoc. d. Si suo relinq̄ libertas r̄ h̄ditas p̄ciū seruoꝝ. detrahif. h. d. hec lec. non est bona: q̄ quādo seruo relinq̄ libertas r̄ aliud pecuniariū relictu⁹: tunc de relicto pecunia rio detrahif fal. ēt d̄ p̄cio suoꝝ: ut. l. plane. §. ad. l. fal. est ergo alia l̄ra in q̄ ē suos: r̄ s̄z istam ponit casus i gl.

appellatione nō cōtineatur nisi ea quorū qd bz dñūm
ut. l. quibus. §. i. de au. z ar. leg. So. ut ibi plene dixi.

Si filio. Nō ualet restitutio facta nisi p̄sentie
te uel ratū habente eo in cui⁹ ptate ē
is cui facta est restitutio. h. d.

Multum. Hūc. §. z sequētem psequere: ut
habes in glo.

I cui pure. Seruus q p aditionē
habilitat ad recipien
dā hēditatez pōt cogere hēdem adire. sec⁹ si
p aditionez nō habilitaret. h. d. cum se. §. ex predictis
apparet ratio eorū que h dicitur.

Si sub conditione. Heres cogit
parere p̄ditio
ni ptatiue sine ei⁹ dāno z adire. secus si p̄ditio eēt cau
salis. h. d. z distiguit ut dixi i. l. recusare. §. h. cū. l. se. §. e.

Alista. Si fideicommissū relinqt sub no
mine gemiato z sub noie appel
latiuo pecūie in restitutionē ueniūt fruct⁹ iudi
cio testatoris pcepti. secus si sub noie simplici. dz tñ si
deicommissū ex eis suppleri si fuerit diminutū. h. d. cum
. l. se. z ē solēnis lex nec alibi repit. Op. ad. l. balista de
. l. se. Vera so. est q hic testator grauauit p noia gemia
ta q̄tūcūqz. i. l. se. scribit p vbi q̄ta: vñ pp gemiatio
nē p̄borū p̄sumit mēs testatoris q̄ uoluit oia restitui.

Op. j. e. l. hēdes mei. z. §. de le. iij. l. his v̄bis. So. h
usus est noie pecūie cū gemiatio noie q̄tūcūqz. ibi hō
dixit q̄ q̄qd ad te puenerit. sed dices tu: nōne q̄qd ē
dictio gemiata sic dictio q̄tūcūqz. rñ. ibi q̄qd fuit pla
tū simplr: iō resoluit q̄qd. i. illd q̄d. iō nō est dictio ge
miata. h. hō fuit dictio q̄tūcūqz pecūia. si nō naustralr
dixisset q̄tūcūqz ad te puenit fruct⁹ nō uenirēt: qa re
soluet i illud q̄tū qd ad te puenit. z hoc nō. iuriscōsul
t⁹ hic dū dicit. Rñ. ex his v̄bis q̄ pponis. f. pecūia. Nō
enī hoc faceret dictio gemiata sine hac dictioe pecūia.
nec dictio pecūia sine dictioe q̄tūcūqz. C Quero qd
si dixit q̄tūcūqz res. Rñ. idē. nā rei appellatō magis ge
neral est q̄ pecūie: ut. l. rei appone. de. v̄b. sig. z. l. i. in
fi. si cer. pe. C Querit glo. qd de usur. Et dic idē qd in
fructib⁹. tu dic: ut dicā i. l. postulate. §. i. j. e. C Op. ad
. l. scribit. §. l. pr. So. ut ibi. C Op. j. e. l. deducta. §. q
post: ubi fruct⁹ pcepti nō supplet id qd ē diminutum.
So. ibi loqt in diminutioe q̄ p̄gigit pp usuras. iō sup
plet q̄ fruct⁹ cū diffictione lucraf: ut ibi sic usuras cuz
diffictione lucraf: ut ibi pz. C Op. §. e. l. i. fideicommissa
riā. z. l. mulier. §. si h̄s: ubi fruct⁹ vltra q̄tā lucraf. so.
illud uerū qñ p̄monitū nō est diminutū. si hō ē diminu
tū: tūc enī ex fructib⁹ supplet: ut h. qd tene mētī: qa sin
gulare est. facit. l. postulate in fi. j. e. fallit in liberis p̄mi
grad⁹: ut. l. iubem⁹. C. e. Habes ergo q̄ fruct⁹ pceptos
iudicio testōris h̄s lucraf si tñ dimiuit hēditatē ex d̄
tractioe q̄te illd supplet ex fructib⁹: ut. l. in fideicommis
sariā. §. e. fallit in liberis p̄mi grad⁹: ut. l. iubem⁹. C. e.
Itē si dimiuit fideicommissū pp dote supplet ex fructi
bus ēt in liberis p̄mi grad⁹: ut. l. mulier. §. cū pponere
tur. §. e. Itē si hēditas minuit pp legata supplet ex fru
ctib⁹: ut. l. ita tñ. §. ex asse. §. e. qd dic ut ibi. Itē si hēdi
tas minuit ex casib⁹ fortuitis: ex fructib⁹ supplet: ut h
fallit in liberis p̄mi gradus: ut hic q̄ oia diligenter nō.

Am qui. Succūbit actor si nō pro
bat id qd est ex cā sue inten
tiois. h. d. C Op. j. de bo. pos. fm tab. l. q ex
liberis. i. p̄n. z. §. ad. l. fal. l. p̄ filiā. §. h. z. l. q duos. i. p̄n.
. §. de re. du. Glo. dat p̄tes so. dic q̄ hic loqtur in sub
stitutioe directa. hic hō i fideicommissaria. rō qa in dire
cta hēditate ubi qd dz inuenire hēditatē p̄mi. iō videt
uterqz substitut⁹ qd nō est i fideicommissaria: ut p glo.
declarat. i. d. l. q duos. So. glo. aliter q̄ hoc est fauore
m̄ris q̄ est i medio. z h̄ctz Dy. i. d. l. q duos. z ex hoc
seq̄ret q̄ si mater nō esset i medio ambob⁹ uideret sub
stitut⁹. qd v̄ colligi ex significatioe v̄boz: qa dixit ei q

nouissim⁹ decesserit: s; qlibet decessit nouissim⁹ postq̄
ali⁹ post eū nō decedit: ut. l. ex duob⁹. §. s. vul. z pu. s;
certe lz qlibet decedat nouissim⁹ nō v̄ substitut⁹ utriqz
qa ista dictio qlibet: qñ ponit distributio requit v̄bz
tñ. z si p̄tes siml⁹ currūt dispositio v̄tial: ut. l. si fuerit
. §. de re. du. vñ p̄cedēs so. uerior v̄. tñ sp i h dubitauit.

Am heres Curator furiosi pōt
agnoscere bo. poss.

fm tabu. z hēditatem restituere. h. d. C Ro.
unū ex casibus in qbus necessaria est bonoz possessio
fm tab. ita dicit Ja. de are. h. z Pe. z Ly. i. l. certū. C.
vnde legi. C Querit glo. an ista bonoz possessio tribu
at ius. Et pōt opi. de quo in. l. i. de bo. pos. ifan. z fu.
dela. tñ q̄qd sit quādo furiosus institut⁹ nō est rogat⁹
de restituendo z agnoscat bonorū possessionē siue di
camus q̄ tribuat ius siue nō decedēs nō trāsmittit ad
heredē: ut. l. si. §. tale. z. l. se. de cura. fu. z tñ trāsmittit i
fideicommissariū: ut hic.

Uz hereditas. Per trebel
lianum nō te

nef heres in obligatiōibus per eū p̄tractis. iō
dz ei p fideicommissariū de indēnitare cauēri. hoc dicit.
C Op. q̄ istātie iudicij trāseūt i fideicommissariū z h̄s
tur⁹ est p treb. ut. l. i. i. p̄n. §. eo. So. ibi loqtur de istan
tia cepta p defūctū q̄ est hereditaria. iō trāsit per tre
bellianū. z heres est tutus ope exceptionis: h est istan
tia cepta p hēdes q̄ nō ē hereditaria. z sic nō trāsit ad
fideicommissariū. z sic est necesse hēdi cauēri de indēni
tate. Ex quo dixi semel in. q. de facto cuz qdā cessisset
oia iura z actioes q̄ hēbat vt heres q̄ in cessionarium
nō trāsit ab istātia cepta de nouo per hēdē. C Op. §.
. e. l. i. §. i. so. h̄ exceptionem p̄tra creditores heredita
rios: non p̄tra eos cū quib⁹ ip̄e p̄traxit: qa nō dicitur
hereditarij. iō nō ē necesse q̄ ei caueat: ut hic. facit. l. si
heres pecuniā. j. e. z. j. de fideiussio. l. h̄s a debitore. i
p̄n. C Op. q̄ ad fideicommissariū nō trāseat dānū ex cō
promisso: ut. l. si dictū. §. cū p̄miserō. §. de euic. Sol.
aliud i emptore z uēditore. rō qa ibi uenit leuis culpa
aliud in herede z fideicommissario: ubi nō tenet nisi de
lata tñ: ut. l. mulier. §. sed enim. §. e. ex hoc apparet q̄
cōpromittere nō est lata culpa: qa tūc ip̄taretur hēre
di nec ei caueret de indēnitare. sed p̄tra hoc op. eoip̄o
q̄ qd cōpromittit decipit: ut. l. si minor. xv. anno. fili
ussami. §. i. de mino. ergo est lata culpa. tamem so. hu
ius est ut patet ex his que ibi dixi.

Estituta. C Not. bene istos casus
q̄ restitutio sit re vel ver
bis. Item sit tradendo vel patiēdo. C Que
rit glo. vtrū possit peti restitutio vnus rei. Dic q̄ sic z
bene. C Secūdo querit vtrū facta restitutione in vna
re videat facta in omnib⁹ rebus. Et t̄z q̄ sic z bñ. Lō
tra hoc videtur. l. iij. in prin. z quod ibi nō. de acqui.
poss. so. quedā est trāslatio iuris que fit per heredes in
fideicommissariū. z tunc facta restitutioe in vna re videt
in omnib⁹ esse facta: vt hic. quedā ē trāslatio possessio
nis: z tunc facta restōne in vna nō videt facta in alijs:
nisi apprehendat vt in cōtrario: vt. l. cū heredes. de ac
qui. pos. ita dicit Dy. in. c. i. i. v. q. de re. iur. li. vi. C Que
ro dicit hic q̄ pōt restitui alijs: vtrū hoc sit verū simplr.
respondeo intellige de pcuratore simplici non in rem
suā: vt. l. mlter. §. qui ex asse. de iure do. dicam in. l. que
sita. in prin. j. eo. Et ex hoc dicunt docto. nostri q̄ sim
plici procuratori pōt cedi actio sicut fideicommissum
restitui: ut hac. l. cum simi. C Quero dicitur hic hac
mente. an ista mens in dubio presumatur. respondeo
sic in eo qui sciebat se teneri: ut. C. de acqui. poss. l. iij. z
quod ibi nō.

Supillus. Oppo. C. qui admitti ad bo.
posse. l. bonorum. Sol. dicas
idem hic quod ibi: quia iudex potest supplere defe
ctum tutoris. C Op. de. l. bonorū. Glo. dicit tria sūt

XII

hereditas. et ista potest esse solus tutor. Item est bo. poss. et in ista qda: dicitur idem quod in hereditate. alij secus. dicitur ut dicitur in l. impuberib. de tu. et cu. da. ab his. et l. tutor. j. de bo. poss. Tertium est trebellianica restitutio. de qua dicitur ut hac. l. Ultio no. q. tutor non potest cedere actione pupilli. qd dicitur: ut l. nouare de noua. C. No. ex hac. l. non enim. q. verbum succedat trabis ad fideicommissum. nam restitutio successio est. facit tex. in c. rainu. eius. et c. rainald. et de testa. dixi plene i. l. cetero. de vul. et pu.

Vanuis. Etiam actiones priorie transferuntur per trebellianum per heredes et per eos qui in ius hereditum succedunt. h. d.

Nihil interest. Non curat quis sit psona curatoris ad negotia. hoc dicit.

Via restituta. Quero quid iure patronatus ecclesiarum. Rudeo idem. arg. j. de ope. li. l. si operari. qd non p. doc. i. l. monumentorum. C. de le. C. Ultio vide glo. et signa: q. ponit casus in quibus remanet aliquid penes heredem restitutioe facta.

Ap. tractat. Quod iure accrescenti ad iure commissarii pertinet. h. d. ad. q. qua fecit tex. vtrius sit opus noua restitutioe. Rudeo glo. q. non et bene. C. Op. s. de usufru. acce. l. iterdu. So. aliud in usufructu aliud in proprietate: quia usufructus accrescit psonae proprietatis rebus. et hoc quia illud quod venit iure accrescenti restituatur. dixi in l. marcellus. s. qd. i. s. e. C. Ultio iste tex. facit q. copulatio et restitutio fiat iure actiois. ibi: alia actio et. et ita allegat glo. in l. non est cogendus. j. e. veritas est q. sit officio iudicis: ut dixi in l. si legatus. in pn. s. e. et hoc nomen actionis large ponit: ut l. actiois uerbo. de uerb. sig.

Stulante. Ad id ad quod poterat compelli defunctus potest compelli heres defuncti: h. uerbis legis non exprimat. h. d. C. Op. s. e. l. apud. s. utru. So. ibi decessit sine herede. h. cum herede. et sic concordat cum ultimo rursu huius pn. Querit glo. an in herede transeat actioes ipso iure. Dicitur ut in ea. Ultimo facit iste tex. dicit statutu q. debitor debet carcerari p debito. qd de herede debitoris. Respondeo ut h. q. idem h. in statuto nulla fiat mentio h. d. is.

Sed in huiusmodi. Accessiones que queruntur ex pvisione defuncti ueniunt in restitutione. hoc dicit. Primo ponit duas. q. et opi. querentis. secundo ponit unam rursione pro. alia contra. tertio determinat. quarto respondet uni ratioidi que in contrariu possit fieri. secunda ibi respodit. tertia ibi h. quia. quarta ibi h. cum hereditarios. C. No. q. accessioes que sit ex pvisione defuncti ueniunt in restitutionem etiam in liberis primi gradus qd non loquitur enim hic de filia. C. Secundo no. q. liberi primi gradus non tenentur restituere fideicommissus ex fructibus: ut h. ibi: sed quia non ut heres et. dixi in l. ita. s. ex asse. s. eo. C. Tertio no. q. fructus qui percipiuntur mora non restituentis ueniunt in fideicommissus etiam in liberis primi gradus: ut h. C. Quarto no. q. fideicommissarius loco heredis habetur: ut s. qd cum eo. l. si filius et insti. qd cum eo. s. i. et de fideicommiss. here. s. restituta. C. Ultio no. dnam qua facit iurisconsultus inter fructus qui percipiuntur ex pvisione defuncti: et eos qui percipiuntur opera et diligentia heredis.

Si totam. Qui quartam retinere non vult restituat si adit coacte q. si sponte adiret. C. Op. etiam quando adit sponte transferunt actiones p trebel. ut l. i. s. i. s. e. Rudeo possit esse q. post aditionem ante restitutionem fideicommissarius decederet sine h. d. et non nollit sibi restituere

et sic adies remaneret implicite oneribus hereditariis quod non est si adit coacte: ut s. l. pxi. et l. apud iul. s. utru. et s. antistia. s. e. qd no.

Eius. Tempus certe etatis ex psumpta uoluntate defuncti ppter charitatem psonae facit die non conditione. Item fideicommissario ante restitutionem postquam dies cessit mortuo fideicommissu ad heredem transit. h. d. C. Op. s. de le. i. l. si cui. s. i. in pn. So. dicitur quidam h. religit pure. postea die restitutionis protulit. hoc est contra huc tex. in una enim et eadem ratione rogauit de restituendo in tps certe etatis. Dicit ergo q. istud est ex psumpta uoluntate defuncti p caritatem psonae cui debebat fieri restitutio: quia filio suo. dixi plene in d. l. si cui. S. pposito q. pma so. est ha ad ipas op. de p. di. et de. l. qbus dieb. s. i. Sol. ibi fuit adiecta dies incerta. h. certa. Querit glo. utru heres istius fideicommissarii petet statim: an expectabit tps quo ille puenisset ad illam etatem. Gl. q. expectabit. Pe. aliter ut refert Ly. in l. ex bis. C. quando di. le. ce. pro quo facit. j. e. l. si lia. et qd ibi dicam.

Herediti. Solutum occasione debiti naturalis restituit fideicommissario. hoc dicit.

Aulus. In rebus subtractis p fideicommissarii perdit fideicommissum si petitione. hoc dicit. concordat. C. de le. l. non dubiu. sic et eouerso in reb. subtractis heres pdit beneficium q. rre: ut s. ad. l. fal. l. beneficio. C. Op. j. quoru leg. l. i. s. redigitur. Dicitur in glo.

Ex l. sequenti. An heres cogat suscipere iudicium usq. ad litem prestatam tunc an usq. ad finiam an usq. ad satisfactionem: ibi. Quero.

Am hereditas. Qui alio non cogit suscipere iudicium: cogit tunc quando actioes sunt tpe piture. h. d. C. Op. q. h. s. idistincte an restitutionem possit pueniri. ut l. i. s. q. ex trebelliano. s. e. So. vna lec. est q. h. intelligit an restitutionem. et tunc dicitur intelligi altero d. duobus modis. s. q. h. s. coact. adiuit. tunc enim h. exceptiones an restitutionem: ut l. postulate. i. pn. s. e. nisi actiones eent tpe piture: ut hic. Et intellige in h. d. q. adiuit spote et parat. est icotineti restituere. tunc enim h. exceptiones nisi actioes eent tpe piture: ut hic. et h. hoc tex. q. dicit cum h. d. itas ex trebelliano senatusconsulto restituat. i. e. in actu restituendi de p. xio. Scio modo p. intelligi p. restitutionem factam. et tunc ob. s. riu: quia h. s. non pot. pueniri: s. d. limitari: nisi actioes eent tpe piture: ut hic. Ex q. b. tribus lec. collige distinctionem breuem et notabilem p. te. Et ex ista vltima no. diligenter q. scia restitutione s. eu q. tenet directa ppetual actio s. eu q. tenet vtili. Na hic scia s. h. d. de prestatioe ppetual actio contra fideicommissarium. facit. C. de duo. re. l. si. et de so. l. cu. q. s. si q. s. pro eo. et qd ibi dixi. C. Op. q. non sit necessarium istud remedium cum possit ppetuari actio per remedia. l. ut pfectus. C. de anna. excep. Rudeo fateor nisi ponas fideicommissarium esse sine domicilio. Dicit glo. no. q. remedia. l. ut pfectus non habet locu i. herede non habete domiciliu. C. Op. j. de bo. pos. fm tab. l. eqsimu. So. ut in gl. Querit an h. s. cogat iudicium suscipere usq. ad ptes. tunc an usq. ad finiam: an usq. ad satisfactionem. In glo. sunt opi. tu dic q. h. puenit heres ex necessitate ne res pereat. Aut ergo actori est pultu p. lit. pte. et tunc sufficit contestatio. aut non est cōsultu: quia forte est actio q. prestatioe non ppetual ut actio d. dolo. et tunc op. q. suscipiat usq. ad finiam: ut l. h. et si restituat. s. si dies. et qd ibi no. s. d. iudi. Si vero p. finiam non p. s. actori: ut quia res erat pitura. p. e. enim q. debeat mibi dare seruū cui erat relicta h. d. itas. et est piculu ne moriat ante pditionem: tunc coget suscipere usq. ad satisfactionem. ar. l. ap. s. antistia. et l. ille a quo. s. i. et quod no. in. d. s. si dies. et fm hoc non pot. pari

ADDE qd si sit statutum q. debitor p pecunia exacta possit capi et eius heres: an si heres sit minor capi possit. Ro. 2. l. cxx. in quatuor aut Alex. tangit an stante statuto q. debitor possit capi ad requisitionem creditoris: an possit capi absq. citatione: et an ad instantiam cessionarij ui de Ro. cōsi. c. l. y.

heres datur: qd non cogit ad satisfactionem nisi rerum que sunt in hereditate in quibus periculum imminet. pro quibus postea a fideicommissario proveniri non poterat.

Ex. §. sequenti.

Quando pater dissipatus possit cogi restituere filio ante tempus. Et hec. l. sit correcta ut sufficiat si pater pset cautio- ne de non dilapidando filio. Et an filius possit testari in hiis in quibus pater non queritur usufructus. Et alimenta de bent moderari s; ualorē parimonij.

a C Pater dissipatus. AD DE an patri dissipanti au seraf admini stratio. bal. consil. lxxv. quinto lib.

Dissipator

Pater dissipatus fideicommissum cogit filio existenti in potestate restituere etiam ante conditionis eventum. h. d. C. de p. q. etiam quando non dissipat cogatur pater filio in potestate restituere: ut. s. e. l. cogi. §. si pater. So. ibi etiam dissipabat nolendo adire hereditatem: ut ibi dixi. l. glo. aliter ibi sentiat. C. de p. in aut. de nup. §. z ita. C. de bo. ma. l. i. So. glo. q. hic loquitur quando pater est in dolo. ibi quando est in culpa. Tu dic q. siue pater sit in dolo siue in culpa idem est. p. bal. C. de sen. pas. l. si. fac. qd no. p. glo. s. fo. matri. l. ij. §. qd si in p. in gl. q. incipit morte uel emancipatione: ubi equat patrem effici pau- perem z mori. No ob. p. rariū: qd ibi loquitur quando pater dissipat tali modo qd filio potest esse p. sultū: ut vedendo im- mobilia qd filius poterit uedicare: secus si dissipat taliter qd filio non possit esse p. sultū. qd tementi: qd quotidi- anū. C. de p. s. e. l. ubi pure. So. hic pater dissipat. ibi no. Quero an hec. l. hodie sit correcta: cu inter patrem z fi- liū ualeat hodie cautioes in adueticij: ut. l. iubemus. C. e. dixi plene in. l. si qd pro. e. §. i. j. de fideico. Et vñ qd sic. nā id qd cautioes non poterat hie locū deuctum ē ad istud remediū: ut h. dicit tex. Puto qd non sit corre- cta p. d. l. si. C. de sen. pas. Nec ob. qd possunt interponi cautioes: qd no d; filius se comittere fragilitati cauti- onū: ut. l. cogi. §. si pater. §. idē qrit. s. e. facit ista. l. ad. q. an filius possit testari in hiis in quibus pater non queritur usufructus. Et vñ qd sic: qd in hiis equat filio militi. sed hec itelligas qd ad agēdū z defendēdū no quo ad testā- dū: ut. C. q. test. fa. pos. l. si. no. s. e. l. i. §. in filij. z. l. qui i potestate. C. de testa. Ultio dicit Ja. d. are. qd leges qd dicunt qd alimenta que debet moderari s; facultates p. rimonij ut. s. ubi pu. edu. de. l. ius alimentor. debet itelligi no respectu ualoris: ut bac. l. in fi. z. d. l. si. z. d. l. ius alimē- torum. in p. n.

b C Ualoris. ADDE qd uoluit Ro. consilio. clxxviii. z consil. ccccxx. in fi.

Am heredes.

Reductio le- gatorū itelligit de legatis inualidis. Itē dos plegata dedu- cit ut debitū. nec impeditur trebelianice qrite deductio. h. d. C. de p. q. debitū cōpenset cū quarta: ut. s. ad. l. fal. l. si debitor. Solu. ibi testator hoc expresse dixit. hic non.

Tres aliena.

Herēs non cogit restituere quod ad eū puenit no ut ad heredes. h. d. C. de p. q. istud legatū rei aliene ualet: ut salte; possit peti esti- matio: ut. l. cū aliena. C. de le. So. illud uerū quando res aliena legat a no dño. s; hic l; ab initio fuerit reli- cta a no domino: tamē qd dominus successit legatario debet: qd deuenit ad eū casū a quo incipe no potest. h. est p. tra. l. plane. §. si duobus. vlti. rñ. s. de le. i. vbi suffi- cit in p. sone pmi legatarij ualuisse legatū. Ad hāc. l. rñ deo qd no d; restitui res: s; actō psonalis qd ppetebat p legato p. tra h; de; pmi testōris bene transit: nec est qd repugnet.

Ex. §. sequenti.

An seruus possit cogere seruum adire: ibi. Pro huius.

Seruus.

Si ab vno debet hereditas ab alio libertas n̄ ē loc⁹ coactioni. sec⁹ si ab eodē utrūq; debeas siue ab initio siue ex postfacto p acci- dēs. h. d. C. de p. q. si sit necesse qd manumittat. cū stati- cū relinqtur h; ditas sit liber. C. de necess. suis here. i

sti. l. qdā. §. i. So. ibi quando hereditas relinqtur dire- cto h; p fideicommissum. C. de p. q. etiam seruo remanente in fuiture p relinq: ut. d. l. quidā. §. illo. So. potest re- liqui non ut heres cogat ei dare s; hortabit. C. de p. q. suus nullo casu possit cogere heredē: ut. s. e. l. cogi. §. si suo. So. ibi loquit in suo heredis: hic in suo heredi- tario. Pro huius declaratione doc. i. l. iij. C. de fidei- cō. ponit unā distinctionē multū impfectā. Tu distin- gue sic utrū suus possit cogere heredes adire. Dic aut reliquit hereditas z libertas suo heredis aut suo testa- toris aut seruo extranei. Primo casu non potest cogi adire: ut. l. cogi. §. si seruo. s. eo. Secūdo casu aut ab uno z eodē debetur hereditas z libertas. aut ab vno hereditas: ab alio libertas. Primo casu aut utrunq; debetur pure: z potest cogi adire: ut h. siue ab initio debeat ab uno siue ex postfacto p accidēs ut hic p. Si uero unuz pure aliud sub cōditiōne: tunc aut liber- tas pure: hereditas sub cōditiōne: z potest cogi adire ut. s. e. l. cui in p. n. aut econuerso hereditas pure liber- tas sub cōditiōne: z non potest cogi: ut dicta. l. si cui. s. e. §. i. Si uero a diuersis: ut si debetur ab uno liber- tas ab alio hereditas: tunc aut debet libertas ab uno herede: ab alio hereditas z non est locus coactioni: ut hac. l. in p. n. Si uero libertas debetur ab uno lega- tario: hereditas ab herede. tunc aut plures erant he- redes instituti. z non est locus coactioni: ut. j. e. l. no est cogendus: aut erat institutus tātum: z est locus co- actioni: ut. s. e. l. apud. §. antistia. z no. per gl. s. e. l. co- gi. §. si seruo. Si uero a pluribus debet libertas z ab uno ex his hereditas: tunc est locus coactioni: quia il- lo uno aduente libertas competit: ut. l. heres testamē- to. de manu. test. z hoc uult dicere tex. h. ibi: cuz dicit ab omnibus z c. nec est necessaria glo. que exponit ab omnibus. i. ab aliquo oīum. Tertio casu quando relin- quitur seruo alieno. an quis cogatur restituere. Glo. in .l. ita tamen. §. si. s. e. uidetur tenere qd sit locus coacti- oni. iste leges uidentur innuere cōtra. z no. in hac. l. si res in vlt. glo. ibi dum dicit h; loquitur in seruo heredi- tario non heredis uel extranei. Dic ergo aut domin⁹ paratus est uendere: ita qd per aditionē seruus habili- tari potest ab herede ad recipiendā restitutionem: z est locus coactioni. aut non est paratus: z non est loc⁹ coactioni. ar. l. debere. C. de fideicommiss. lib. z. l. si cui pure. in p. n. z. §. i. s. e. An autē possit h; s; cogi restitue- re. Dico qd in omnibus casibus in quibus potest cogi adire potest cogi restituere per eadē. ll. In casibus uero in quibus no potest cogi adire si adeat sponte z per aditionē seruus consequitur libertate; potest cogi restituere: ut. s. e. l. cogi. §. si seruo. Idem si quoquo modo seruo libertas obuenerit: ut no. in. l. non est cogendus. in glo. super uerbo pendeat. j. co. C. de p. q. qd sit differentia quo iure quis sit debitor utruz ex per- sone sua uel alterius: ut. j. e. l. patroni. §. qui fideicom- missi. z d. so. l. z magis. z de inoffi. test. l. nihil. §. si. Dic qd ibi ex diuersitate psonarum uel iurium inducitur diuersitas rationuz. z per consequēs diuersi effectus. hic secus.

Non est cogendus.

Hic inuit qd si seruus ante restitutionem decederet he- res remaneret implicitus. Contra. s. e. l. postulante. in prin. So. ibi in libero hic in seruo. sed hoc uidetur cō- tra. l. apud. §. utrum. z. §. antistia. s. e. So. ibi in seruo qui cogebatur ex uoluntate defuncti. hic no. C. de p. q. hic dicitur qd si legatarius decedit uiuo testatore lega- tum remanet apud heredem cum onere suo. Contra .C. d. cadu. tol. §. in primo. Solu. quidam qd hic spe- ciale fauore libertatis. z in hoc multum se inuoluit glo. penul. z vltima huius. l. dic qd in pronōscripto est uerum quod est speciale in libertate: ut hic sed in cadu- co uel quasi remanet cuz onere suo tā d iure antiquo qd

XII

de novo: ut. s. de le. ij. l. celsus. in fi. r. C. de cadu. to. §. in pmo. r. §. p. scdo. Quero quo iure qs cogit adire r restituere. Glo. dicit offio iudicis qd declarauit i. l. si legatis i pn. s. e. Alij dicit qd iure actiois. p. l. papinian. s. e. sed ibi respondi.

Ex. l. sequenti.

Cu qs est rogat restituere i cau hui. l. an fruct. ue niat in restitutiōe. r illi p̄monio tribuif ipensa cui. cō tēplatiōe magis facta apparere pōt. r an trebellianuz babeat locū cū qs est rogat restituere p hec sba qd qd ex hereditate sup fuerit.

Iticus. Rogat restituere quod ex h̄ditate sup fuerit pōt bo na fide diminuere. Item in dubio expensa ab

vtroqz p̄monio itelligit esse scā p rata. h. d. P̄mo ponit unū dictū. Scdo illud pbat p auctoritatē. Ter tio illud cōmēdat r aliā auctoritatē adducit. Quarto dicit cautionē p̄stā. scda ibi: diuus aut. tertia ibi: q mi hi. q̄ta ibi: ppter hmōi. C. Op. C. e. auc. ptra rogat. So. fateor qd hoc est hodie imutatū. nā fideicomisso sic relicto tenet rogat referuare fideicomissario q̄rtā. Et tres partes pōt diminuere uel alienare. Quero vtrū hoc casu ueniāt fruct. i restitutiōe. Glo. distin guit aut fuit rogat restituere qd sup est ex h̄ditate: r fructus nō ueniūt i restitutiōe: ut. l. dūcta. §. pe. j. e. secus si fuerit dictū qd sup est ex bonis: ut. l. in fidei cōmissis. §. nōnunq̄. de usuris. Rō qd qn d̄r qd sup est ex hereditate fruct. postea pcepti nō sūt h̄ditatis ut. l. i fideicommissaria. §. quotiēs. s. e. §. qn dixi qd sup est ex bonis: secus: qd fruct. ex bonis sūt. nō emz desi nūt esse bōa p aditiōe s̄z desinūt eē h̄ditas. Quero qd si aliq̄ alienauit r aliq̄ emit. Rūdeo: ut. l. ipator. §. si. cū. l. se. s. de le. ij. r ibi dixi ptra p̄dicta tñ facit. l. h̄des mei in pn. s̄z dicit ut ibi dixi. C. Venio ad h̄. diu. op. s. de neg. ge. l. nēsenius: ubi phibet eligi hec me dia uia. So. h̄ ex utraqz pte erat par rō ibi ex una pte erat rō q̄ p̄poderabat. iō illi p̄monio magis attribuif Et p hoc dicit qd si hoc possit apparere qd exp̄sa eēt scā magis p̄tēplatiōe vni p̄monij q̄ alterius illi attribue tur. ar. l. hinc querif. §. pe. de pecul. facit qd nō. p. doc. in. l. i. circa fin. C. de bo. ma. C. Venio ad ver. qd mihi. C. Op. qd nō sit credendū exēplis: vt. C. e. l. nēo. So. hic erat exēplum p̄cipis qd s̄z ibi alterius. C. Venio ad vltimā partem op. C. e. auc. cōtra rogatus. So. fa teor qd hodie aliter satisfat q̄ oliz. Quero circa istā .l. utrū trebellianū senatuscōsultū habeat locū in fidei cōmissio relicto per ista uerba qd quid ex hereditate su p fuerit r̄. Ex. v̄ qd nō. s. e. l. cogi. §. r ḡnāliter cū se. Hodie v̄ qd d̄beret habere locū treb. p. aut. s̄z rogat. cū hodie de necessitate d̄z resuari q̄rtā. uel dicit qd etiaz de iure antiquo h̄z locū treb. Aliud enī ē dicere rogo restituas qd sup fuerit tpe mortis. qd itelligit si qd sup fuerit nō dep ditū ul alienatū. Aliud ē dicere qd sup fuerit deductis onerib. h̄ditariis. tūc v̄ rogatus de restituēda certa re: r trebellianice loc. nō ē: ut. d. §. r generaliter. C. Altio no. qd p istas cautiones p̄tori as non debetur plus sed cautus.

Ex. l. sequenti.

CFeuda r possessiōes emphytheotice an ueniāt i re stitutiōe fideicommissi.

Ipatroni. Quod ad h̄des here

dis nō transit nō trans fert i fideicommissariū p treb. h. d. No. qd dixi in sumario. Scdo no. qd in his q̄ nō trāferunt p restitu tiōe heres nō submouet exceptiōe. C. Op. qd ope trā seāt ad ēneū h̄dem: ut. l. a duob. j. de ope. lib. Sol. itelligas h̄ de opis obseqalib. uel de icertis q̄ ad ēne um nō trāseūt s̄m distinctionē positā in. l. si nō sortem. §. libertus. de p̄di. ide. r ex ista glo. iūcta cū tex. habes qd ea q̄ nō trāseūt ad h̄dem ēneū. nec trāseūt in fidei cōmissariū. p hoc. s. de vul. r pu. l. g. liberis. §. hec ver /

ba. ptra h̄c glo. facit: qd fideicommissarius ponit in lo cū p̄mi h̄dis: ut. s. e. l. q̄dringēta. r. l. postulāte. §. si. s̄z r̄ide qd ponit in locū h̄dis p̄mi. secundario tñ nō p̄nci palr sicut h̄s h̄dis testatoris est heres. C. Altio Dy. iducit ad. q. utrū feuda r possessiōes emphytheote. ve niāt in restitutiōe fideicommissi. Et hoc tota die de fa cto occurrit. r in feudo dicit Dy. simplr qd nō uenit i restitutiōe: qd nō habet iure hereditario: s̄z magis b̄nifi cio diu: ut. x. col. an agna. uel fili. repu. he. ca. i. C. Con tra hoc v̄ glo. in. l. itē uidēdū. §. si. s. de pe. heredi. ad quā nō r̄idet Dy. dicit qd nō d̄z itelligi qn feuda pete b̄atur ab eo possessore q non habebat ius d̄tinēdi. me rito ueniūt in petitiōe hereditatis sicut alia in qbus de functus ius non habebat: ut. l. non tm̄. de peti. here. se cus si peteret hereditas a filio uel ab alio q in feudum succederet: ut. h̄. In possessionibus h̄o emphytheoti cariis v̄ q non ueniāt in restitutiōe: ut. C. d̄ fun. pa tri. l. ius emphytheoticariū. li. xi. Contrariū credit dy. in. l. h̄des. C. de oī agro deserto. Itē qd p̄t legari par ticulr: ut. l. apud iul. §. si h̄s. r. l. si domus. §. fin. s. de le. i. r. j. de cens. l. cū possessor. in pn. r de s̄b. sig. l. i. cō uentionalib. istud dictū Dy. itelligo uerū i rebus em phytheoticis reipublice: ut in possessionib. tributariis q trāseūt ad oēs heredes r possūt legari: ut. d. ll. sed in rebus emphytheoticis ecclie uel puati uel p̄ncipis se / cus est. Non enī trāseūt ad ēneos h̄des ut h̄des: s̄z ex b̄nificio diu p̄cedētis trāsit ad liberos. merito non uenit in restitutiōe sicut nec ope legator: ut. h̄. r. j. d̄ ope. li. l. ut iureiur. §. si liberi. r ibi dixi. pbat i. d. l. ius emphytheoticariū. C. de fun. pa. li. xi. Tāgit spe. in ti. de loca. §. nūc. aliq̄. dixi plene in. d. §. si libertis.

Imperator. Ad h̄z ius cogendi here dem qui h̄z libertatem i die .h. d. dic plene i. l. nō est cogēdus. s. e.

Qui fideicommissa. Fideicommissari

l̄z cogat heredē a secūdo fideicommissario quartaz non detrahāt. Item fideicommissarius prim. nō potest cogere sine secundo nisi apud euz quarta sit remātura. Item heres coact. nulluz cōmoduz sentit qd habiturus non esset si non adijset. hoc dicit. r est difficilis. §. diuide quia tres questiōes prosequif per ordinem. secunda ibi: secūdū que. tertia ibi: nec illud. Item prima subdividitur: qd primo ponit dictum. secūdo respondet uni obiectioni in cōtrariuz. tertio r̄sponet alij obiectioni. secūda ibi: nec ad rem. tertia ibi: r nō est contrariuz. r dictuz p̄mū est tale quando fideicommissarius primus restituit secūdo: habet locū treb. quo ad omia preterq̄ quo ad quarte deductione: s̄z heredē primuz adire coegerit. Prima obiectio est talis uidet qd fideicommissarius se cundus habeat fideicommissum beneficio primi qui co egit heredem adire. nam si non coegisset fideicommissa riū: secūdū non ualeret. Ad quod respondef qd hoc non habet locū primi beneficio. nam posito qd prim. desiderasset hereditatez adire per se tamē hereditatis aditio est tante efficacie q confirmat omnia relicta in testamēto: ut. l. nam quod. §. qui compulsus. s. e. vnde fideicommissarius secundus magis hoc cōsequitur ex uirtute aditionis que confirmat oia q̄ ex facto primi fideicommissarij. Tertium dictum hoc est secunda obie ctio est talis. fideicommissarius quādo heres coactus sibi restituit detrahāt quartā a legatariis: ut. s. e. l. i. §. inde neratius. ergo r h̄ uidetur posse detrahere. Ad quod respondef qd illud loquitur in legatis r fideicō missis singularibus ab heredē relictis: unde ex perso sona heredis detrahāt: hic uero nō detrahāt a fideicō missario secūdo cui erat relictū a fideicommissario p̄rio. C. Venio ad scdam partē principalē r hec subdividif in tres. p̄rio ponit unū dictū. secūdo illud declarat. ter tio circa illud ponit tres qōnes per ordinē. secūda ibi: utiqz si cōfestim. tertia ibi: nec ad rē. No. qd fideicom /

aC Emphyte ote. ADDE Bal. confi. cxxxvi. lib. .ij. r an com putetur filio in legitimaz per eundem consilio. cccc iij. e. li. pau. d̄ ca. consilio eccl.

bC Ad ēne os. ADDE que plene po sui in. l. etiaz solu. ma.

missarius primus non pot cogere heredem adire sine secundo si apud eum non sit remansura contra hereditatis

Sed nec illud Subdiuidit in quatuor partes: quia primo potit vnus dicitur. secundo rationem dicitur. tertio format vnā .q. circa predicta. quarto format alia. quinto ponit vnus generale. scda ibi: cur enim. tertia ibi: q fortius. quarta ibi: nec ignoro. quia ibi: adeo. C. Op. d. f. h. i. s. s. fortius q heres fuit coactus pedere pditione. Contra. s. e. l. s. si alio. i. fi. So. die glo. q hic fuit turpis pditio qd reprobaf. ut dic q fuit coact adire de facto. h na e in se tu diuinare e. Sic ergo q hic erat pditio ptatiua. z fm hoc habes unu casu i quo heres penitendo pt recu perare bnficiu qre. Et sic fallit regula. l. na qd. s. q co pulsus. s. e. z fm oes pdictas so. loqtur i herede istitu to pure z rogato sub pditioe. z i hoc v. glo. refidere. Ex quo no. aliud q pedere pditione fideico. pot hfs coact penitere z recupare bnficiu qre z alia sibi obv ta ex testō. In eo ho q istitut est pure z rogat pure an possit penitere. dic ut. s. e. l. na qd. s. q ppulsus. z. l. ita tr. s. h psonus. C. Ad h. op. qa plegata capiunt et hfditate no adita. s. de le. i. l. q filiab. So. itellige i ca sibus i qbus non caperent hereditate no adita: ut ibi no. z i. l. filio. cu. l. fe. e. ti.

Cum ticiana. Fideicommissari pot restituere fideicommissu debitu a defuncto.

Actiones. Actiones q transferunt ex trebel. si fideicommissu declaraf idebitu opetere desinunt nisi etia euicens ad illud fideicommissu teneret. h. d. Legit duob modis pncipr fm pma lec. loqtur de actionib hfditarijs q transferunt per trebel. z hec variat qttuor uel quqz modis. Secudo modo pncipr legit i actione q opetit ad peteda restituti onem. z hec fuit lec. s. posita i fi. glo. Pone ergo casu pmo fm lec. antiquoz posita i pn. Istā pma lec. repre hedit By. qa fideicommissu relictu ab istituto repeti tum itelligit a substituto: ut. l. l. s. de le. i. z. l. cu pr. s. ab istituto. s. de le. ij. s. possit rnderi q hic loqtur qd certu est testatore uoluisse repetere. Itē repēdit alia ratione: qa fideicommissari pferf substitutio vulgari: ut. l. facta. s. iul. j. e. ubi loqtur etia quādo testator uoluit repetere a substituto: vnde hec lec. non est bona. Quare Hug. legit scdo modo qd dic ut i glo. q dānat lec. trib modis. ad pma rñdet Hug. bene ad scōz n rñdet q e q a filio pterito n pt reliq fideicommissu: ut. l. i. s. de le. i. z. l. ij. s. de le. iij. s. rñdeo q non pt relinq ab eo noiatiu: s. pt reliq generalr et a venientib ab ite stato: z tuc tenebit et pterit: ut dixi i. d. l. ij. Tertia rō q fit ptra Hugo. est talis: qa snia non fac ius: ut. l. i. de execu. rei iudic. Sz ad istā rñdet Hug. notabilr si bñ itelligat. aut snia nullitatis testamenti fers legatariuz seu fideicommissarium agētē z non p iudicat alijs: ut i ptrario: aut fers ptra hfdem q e pncipal tradictor z oibus p iudicat. Casus e hic. istā tenui i. d. l. ij. s. hanc lec. e qa fm hac nunq trāsuerūt actiones i fideicommissariu. Rñ. fateor lz vise sūt trāsire pma facie. nā qstio d uirib testamēti referuaf: ut. s. e. l. alle a quo. s. i. Et h voluit hic dicere tex. q videatur trāsire actiones ad tē pus. i. quoad doceat de viribus testamēti. Tñ Jo. hu ius timore legit tertio mō ut i glo. quā lec. glo. repēdit z bñ. An By. legit qrtō mō. s. i ffe pterito turpi psona istituta z illo casu rupto testō p qrelā quā hz ff: vt

C. Mō transmittit. Cōsul ut bal. p. h. ce xxij. iii. lib.

.l. ffes. C. de ioff. testa. fideicommissu erit nullu: nisi sit re petitu ab itestato. z sic fm eū. l. ticia. s. de ioff. test. non hz locū i qrela itentata p frem qd tene mēti. tu pone aliter casu q fuit istitut minor z nō fuit grauat fideico missu z sibi datus fuit substitut z ab eo fideicommissum relictu minor repudiau substitut adiuit. icepit mior agere z petere restitutionē i itegrū pedere isto iudicio substitut fideicommissario suo restituit z minor i restitu tione obrinuit. certe actiones desinūt opetere fideico missario nisi minor euicens ad fideicommissu teneret z hic e pma pncipal lec. Secudo pncipalr legit hz Ro. i actioe q opetit p repetēda restitutiōe. qd gl. non placz. Tene ergo uel lec. Hug. uel vltiam.

Ilam. Heres dmitti i possessione: q sit de restituēdo grauat z alienatiōes facte p fideicommissariu pfirmant restitutione secuta. h. d. C. Quero quo iure filia hfs istituta petebat se mitti i possessionē. Glo. dic q p iter dictu quoz bonoz uel ex pstitutis Iustiniani. C. de edic. diui adri. tol. l. h. Et ex hac v. q fideicommissari vlis non sit legitim pdictor ut hic p. p. trarium huius no. i. l. h. C. de edic. diui adri. tol. Sic ergo aut fideico missari vlis non possidet z non e legitim tradictor quo minus hfs mittat i possessionē: ut hic. Aut possidet. z tuc si qd vitiose. z idē qa non e legitim tradictor. ita etia pt itelligi hic: put hic filia agebat iterdico quoz bonoz ptra ipm fideicommissariu. Si ho pos sidebat sine vitio. tuc si qdē e parat que dic de fidei comisso icontinēti pbare eēt legitim tradictor. ita d. itelligi qd no. i. d. l. h. z glo. hic sennit. Si ho nō eēt parat icontinēti pbare non eēt legitim tradictor: ut h i tex. C. Ad scōz ptez glo. signat ptra. j. quoz lega. l. i. s. qd at. z no. i rubrica. e. ti. dic q ibi volūtas fuit ac comodata i tpe opetēti z non durauit. hic ho durauit z de h qliter ex ratihabitione supueniēti pfirmet veditio uel alienatio pcedēs dixi i. l. cu iur. j. de usuca.

Heredes. Grauat restituere qd de fructibus. h. d. C. Op. s. de usu. l. i. fideico mis. s. nonnunq. z qd no. s. e. l. ticia rogat i pn. Sol. aliud e que grauari ad restitutionē qd superit ex bonis. z tuc veniūt fruct: ut i ptrario. aliud e que grauari restituere qd puenit ex hfditate quo casu fruct non ueniūt: ut hic. ratio quia primo cau consumptio rerum permittit bona fide: ut dicta. l. ticius z bona fides exigit: vt pus psumet de fructib q de substantia rez: ut. l. ipator. i. fi. s. e. z. l. magis puto. s. ne passiz. s. de reb. eo. Et id p illa sba v. testator sensisse etia de fructib q ratio hic cessat. Preterea ibi min graua a testatore: ideo oneret a lege i fructibus hic i plus gra uatur: ideo i fructibus exoneratur. C. Op. de. l. balista. s. e. So. vt ibi dixi. C. Ex. s. sequenti. C. State statuto q extant masculis femie non succedant si extat neptis z nepos ex masculino masculo pferf: ibi. Et aduerte. Et cu substitutio e facta plib an regraf q pditio existat i psona oiuz: ibi. Et liqueat.

Cum ita. Fideicommissu relictu a duob cuz expssione nois collectiui debet et si i psona vltimi tñ pditio extiterit si psona non supeft q fideicommissariu ex psupta voluntate defuncti excludat. h. d. Ro. qd dixi i summario. scdo no. q scdo mo riēs v. rogat de restituēdo id qd iure fideico. habuit a primo: ut p. ex fine. s. ibi quam habere voluit zc. C. Ad hoc op. s. ad. l. fal. l. ticia. Solu. hic pmo reliq fideicommissu. scdo grauaui. ibi ecouerfo. Itē hic usus e verbis generalibus. dixit eni oēs hereditatē meā zc. facit quod dixi in. l. marcellus. s. qdā. s. eo. z quod dicā. j. eo. l. sceuola. C. Op. z uidet q pus moriēs trās miserit ius fideicommissi ad suos filios: ut. l. i. C. s. bis q añ ap. ta. so. dic gl. ibi i istitutiōe pura h i substitutiōe cō ditōali cui ius ad hdes et suos nō trāsmittit. casus

Vertical text in the right margin, partially cut off.

est hic. **C**o. p. et itro materia et uidef q regatur q co
ditio existat i psona utriusq: ut. C. de impu. et ali. sub.
.l. pe. Solu. dicit glo. ibi in substitutione pupillari hic
in fideicommissaria. **H**ac tenet **D**y. h. et in. l. pater filiam
.s. fi. s. ad. l. fal. Glo. tagit etia eam in. l. contraria. ro
huius so. est: quia i fideicommissaria uidetur testator cu
iustibet fidem per se elegisse: que ratio cessat i directa.
Ista ratio no placet. Pro cuius euidetia scias q vna
pluralitas tuc resoluit in plures singularitates quado
respicunt diuersos effectus: ut. l. falsa. s. fi. s. de codi.
et de. et ibi dixi. sed quado est fideicommissaria substituto
non resoluit in plures singularitates et significatur i pso
na cuiuslibet: qa respicit diuersos effectus quonia cu
iustibet fidem uidetur elegisse fm **D**y. vt dixi. sed ista
eadem ratio est in substitutione pupillari facta pluribus
pupillis. per ea eni cuiuslibet pupillariter succeditur in
sua hereditate et sic respicit diuersos effectus et diuer
sas hereditates. et sic quatuor ad casu. l. pe. ista non est
bona so. s. qm ad substitutionem vulgarem potest ee
bona so. ut. j. dica. unde glo. in. l. cotraria soluit alit er
uidelicet q ibi in liberis hic no. Quod no placet: qa et
hic in liberis loqtur. Unde soluit glo. tertio modo hic
et bene. na ibi conditio extitit in persona pmi morien
tis: unde remanebat alius filius testatoris q ex p sum
pta volutate defuncti excludit extraneum substitut u:
ut. l. cu accurissimi. C. de fideicommissis. et. l. cu auus. s. s
condi. et demon. sed hic extitit pditio in persona vlt i
mi morientis: unde no sup est alius q ex presupta vo
luntate defuncti substitut u excludat. merito substitut
admittit. Ista so. pbatur ad littera in. l. si is q ducenta
.s. item si pater. s. de reb. du. et repio **D**y. in consilijs sic
tenuisse et in consilio quod icipit testator post multa le
gata et alia sic dixit. **E**t aduerte q requirit q no sup
sit persona que ex uoluntate defuncti substitutum exclu
dat. nam si esset eiusdem gradus cuius est substitutus
admitteretur substitutus ut hic pz. superat eni nepos
ex pmo filio defuncto et neptis que erat substituta et sic
erat eiusdem gradus et tamen neptis admittitur. et p
dico in terminis huius. s. in locis ubi sunt statuta q fi
lie et neptis femine no succedat extantibus masculis q
talis neptis no admittetur cu superest nepos ex filio
masculo q ex presumpta volutate defuncti fm statuta
ciuitatis neptem excludit per ea que dicta sut. **C**o. p.
.C. de impu. et ali. sub. l. quis. ubi requirit q pditio exi
stat i persona utriusq: fm q ibi glo. intelligit: et ita sen
tit in. l. hoc articulo de re. insti. et. l. falsa. s. fi. de pdi. et
de. So. ibi loqtur in substitutione vulgari h in fideicom
missaria. et potest esse ratio: qa vulgaris substitutio re
spicit unu effectum. s. uoluntatis testatoris. ideo sca co
muniter pluribus no resoluit in plures singularitates
h in fideicommissaria que respicit diuersos effectus: ut ibi
dixi. uel uerius dic q ratio est qa substitutio vulgaris
locuz habet ante adita hereditatem. et sic eo tempore
quo est locus iuri accrescendi iter heredes: unde nisi
conditio existat i persona utriusq: fm q uerba sonat no
uocat substitutus. videntur eni illi plures simul coiun
cti vnu corpus: ut. C. de cadu. tol. s. is ita. uer. hoc ita
ta varie. cum natura uerboru et propa significatio req
rat q i persona utriusq: existat pditio substitutionis
ab hac no receditur. Est eni alius cui potest queri per
ius accrescendi ex presumpta uoluntate defuncti. S; sub
stitutio pupillaris et etia fideicommissaria h; locum post
adita hereditate: et post emolumentuz questu et sic ces
sat ius accrescendi: ut. l. i. fi. de usufru. acce. et ideo si in
vnius psona existat pditio est locus fideicommissio. **H**
no eni est alius cui possit accrescere ex presupta volu
tate defuncti. Item est locus substitutioni pupillari ni
si sit que ex presumpta defuncti substitutum excludat
ut dixi. Et hoc esse uerum patebit ex solutione se
quentis contrarij. **C**o. p. de usufru. le. l. codicillis. in
prin. ubi etia in fideicommissaria requiritur q in perso

na utriusq: existat conditio. Solu. ibi loquitur in usu
fructu et habitatioe. in quibus etia post emolumentuz
questum est locus iuri accrescendi. l. i. in. fi. de usufru.
ac. merito donec aliquis superest non extat conditio fi
deicommissi. Est enim cui possit accrescere. idem dicere
quocuq: casu hoc contingeret: ut ius accrescedi rema
neret forte ex presumpta uoluntate defuncti uel alio
quo uis modo. **E**t liqueat materia dic cum queritur
an requiratur q conditio substitutionis existat in pso
na utriusq: uel no. aut substitutio est facta pluribus se
paratim. aut simul. pmo casu in cuiuscuz persona ex
titit conditio: locus est substitutioni: ut d iust. te. l. pe.
ad. l. fal. l. pater filiam. s. fi. fm bonam lec. secundo ca
su quando fit pluribus simul. aut fit simpliciter uel p co
pulam. aut cum adiectione nominis collectiui. primo
casu aut loquitur in substitutione vulgari. aut in pupil
lari. aut in fideicommissaria. aut in copendiosa. si in vul
gari requiritur q in utriusq: psona existat conditio: ut
.C. de impu. et ali. sub. l. quis. et ita intelligit ibi gl. et no.
in. l. hoc articulo. de here. insti. et. l. falsa. in. fi. de codi.
et demo. ratio supra patet. Si uero loquitur in pupilla
ri: tunc dico idem qd in fideicommissaria: quia respicit di
uersos effectus. et quia confertur in tempore in quo no
est locus iuri accrescendi: ut dixi. s. si uero loqmur in
fideicommissaria. dico q regula e q in cuiuscuz psona
extiterit pditio locus est substitutioni: ut. l. lucius. s. ga
io. j. e. et. s. de le. ij. l. fi. s. filiam. Fallit si presumatur te
stator e aliud uoluisse ex eo q natura relictu uel uoluta
te defuncti iter eos qbus est facta substitutio est locus
iuri accrescendi: ut i usufructu et habitatioe: ut. s. de
usufru. le. l. codicillis in pn. et ibi dixi. Item fallit si sup
est aliqua persona que ex presumpta uoluntate defuncti
excludat fideicommissarium uel substitutum: ut. l. si is q
.s. item si pater. de reb. du. et. C. de fideico. l. cum accu
tissimi. et de insti. et sub. l. generaliter. et h est casus i. d. l.
penul. C. de impu. et ali. sub. et no. h in fin. glo. quod i
telligit: ut. s. dixi. Si uero loqmur i substitutione com
pendiosa que continet uulgare et fideicommissaria: et etia
am pupillarem. quadoq: fm ea que no. in. l. precibus
per glo. et doc. et ego dixi in. l. centurio. tunc si succedi
tur ex vulgari dic: ut dictum e i vulgari. Et si succedi
tur ex pupillari uel fideicommissaria: dic ut dictum e. s.
i pupillari et fideicommissaria. Si uero substitutio fuit fa
cta cuz adiectione nomis collectiui: quia dixit testator
si ambo uel omnes uel si utriusq: utriq: et. et tunc aut
queris secundu propriam significationem uocabuli. et
sic substitutus excluditur nisi i persona omniu conditio
extiterit: ut hoc. s. in pn. aut secundu interpretatione
nem que ex defuncti mente colligitur: et tunc aut sup
est aliquis de liberis que substitutos ex presumpta vo
luntate defuncti excludat et substitutus excluditur: ut
.l. penul. i pn. de ipu. et ali. sub. Si uero nullus super e
qui eum excludat: sed illi q supersunt sunt i eodem uel
pari gradu cum eo tuc substitutus admittitur. casus e
h in. s. isto.

Ex. s. sequenti.

Statutu q pores oes possint aliqd facere uel. vij. ex
eis qualr intelligatur: ibi. Et hoc.

Heto. fideicommissuz relictum pluribus uel uni
ex eis intelligitur primis deficientib. et i
ter personas iter quas est affectio ordinata ordo scri
pture ipicitur. hoc dicit. primo probatur hic et. l. si fu
dum sub conditione. s. his uerbis. s. de le. i. **E**t hoc
facit ad. q. dicit statutum q priores possunt aliquid
facere oes uel. vij. ex eis. na ut q. vij. ex eis possunt de
mu alijs deficientibus: ut hic. et. d. s. his uerbis. In tra
riu v; casus in. c. cuz plures. s. off. dele. li. vj. Sic ergo
qn aliqd comittit plurib. qnq: apponit clausula q si
alig noluerit uel no potuerit expediat p alios: tuc no
pot p alios ueniri ad actuz: nisi prio pset et alioruz im
potetia uel uoluntate: ut et d offi. dele. ca. prudentiam.

Co. p. tenu.
iss. ADDE
q ide t3. d.
car. p. fi. l. i. ci
pi. quaglio
tus ubi uolu
it q si testor
instituto filio
pupil. et uetre
uxoris simili
ter si mascul
lus est si vo
seia p sua bñ
dictioe heat
.c. substituat et
si oes filii mei
decedat an le
gitiaz etatez
uolo q oia
boa mea due
niat i francis
scu d agnati
one et ei filii
os dutaxat
masculos. co
tigatq pupil
lu cu tutozio
auctoritate
adire heredi
tate et posthu
ma nasci. mo
riqz pupillu
an legitiaz et
tate q substit
tus admittet
si filia testoz
qz apparet d
ei ex pta uo
luntate masu
lof pponedo
filie femie so
luz illa istitu
do i pte. et sic
h sum i cau
dubij: ut i. d.
.l. pe. nec pso
na q sup e pt
excludere h
stitutu ex pta
pta mete te
statoris et ca.
de solu. seqf
abb. p. l. viii.
i. ii. li. pau. de
ca. p. l. cccxxv.
vi. dubitatio
vri: ubi dicit
q turu si e re
cedere ab o.
pi. bar. i iudi
cado. l. aliqñ
timuerit: de
qua timidita
te uid p. ce
civ. ubi dicit
bar. h male
locutu: quia
ubi sca hsti
tuto hñ expf
sioe nois col
lectiui uult
ipe q hstitua
r admittat
ad pte pcedē
tiu l3 supint
filii testozis et
ita pfuluit. tñ
i alle. p. l. ccc
xxvi. seqf bar
to. h et l. l. q
da testoz. s. de
uul. et pu. et ui
de bal. p. l. cc
cxc. et cccxxii
ii. li. i. et. xxvii.
.ii. li. et. p. l. lxxii.
et. cxxiii. li
bro. v.

Co. fideico.
hac leg ang.
cōi. cviii.

Quidam apponit clausula q̄ possit expediri per oēs uel p̄ aliquē ex eis nec adijc̄t si noluerit uel non potuerint: tūc aut talis dispositio respicit cōmodū eorū ad quos refert̄ et subintelligit̄ si alij noluerint uel si nō potuerint: ut. d. §. bis uerbis: aut nō respicit cōmodum eorū: s; grauamē: ut in p̄sibus iudicib; delegatis et pluribus arbitris: et tunc p̄nt alij etiā nō requisitis p̄mis pre occupare: ut. c. cū plures. de offi. dele. lib. vi. Et per h̄ in. q. p̄posita p̄cludo aut illud q̄ p̄mittit̄ prioribus v̄l .vij. ex eis respicit eorū cōmodū et d; intelligi alijs nolētib; uel nō ualētib; adesse: aut nō respicit eorū cōmodū: et tūc p̄nt etiā .vij. ex eis alijs irrequisitis. de scōo. f. de ordie scripture vidisti in. l. cū p̄. §. pe. §. de le. ij.

Educta. Debitū ab herede p̄ aditionem cōfusum in actione ex testamento deuoluitur. b. d.

Cum hereditas. Exigere a gbusdam nō facit heredem teneri de periculo aliorū. b. d.

Qui post. Obuēti oēs post mortem ex iudicio testatoris puenientes si p̄ heredes exacte nō fuerint ueniunt in fideicō. als̄ sec̄. b. d. et h̄. §. est gl. l. postulate. §. e. ubi nō. per glo.

Acceptis. Glo. ponit casum. op. datū cā p̄ditionis implende nō imputatur in quarta: ut. l. id autem. et l. q̄ autē. §. ad. l. fal. sed h̄ d̄ acceptis cētuz. et sic cū sint ablatiui absoluti resoluntur in p̄ditionē: ut. l. a testatore. de p̄di. et de. Sol. dico q̄ ip̄tatur in quartā trebel. ut h̄: nō in fal. ut ibi. ratio dicit̄ in. l. in quarta. §. ad. l. fal. et hoc p̄t intelligi acceptis nūmis a fideicommissario: ut glo. ponit casum. Possē etia dicere q̄ testator dixit simplr̄ acceptis nūmis q̄ intelligit̄ de hereditate. et sic p̄trariuz nō ob. ut. l. cū pater. in p̄n. §. de le. ij. et fm̄ hoc q̄ h̄ sequit̄ i littera tanq̄ si ex bonis et c. expositiue ponit nō similitudinariē. et hoc inuit̄ tex. j. in. §. q̄ppe. C. Secūdo oppo. ad tertium dicituz. d̄ h̄ q̄ soluz pro parte hereditatis cōputatur in q̄rtā. Cōtra. §. ad. l. fal. l. nēseni: ubi q̄ qd a coherede p̄cipitur cōputatur in fal. Sol. fm̄ Ja. de are. d; intelligi q̄ hic erat rogatus de restituēdo alteri q̄ coheredi suo a quo recepit uel a quo deducitur als̄ cōputeret̄ in quartā: ut in cōtrario. Licet gl. ponēdo casuz innuat̄ h̄ q̄ sit rogatus de restituēdo coheredi. C. Op. ad fi. q̄ sit cōpensatio speciei ad quātitatez cōtra. l. si p̄uenerit. de pig. act. Glo. mag. in fi. dicit cōp̄satur genus cū genere. uult dicere heres rogatus de restituēdo hereditatē rogat̄ de restituēdo partē suam et sic quotā. heres cui restituūit uult deducere falcidiaz suā sic et quartā. Cū ergo utrūq; debetuz p̄sistat i quota sit cōpensatio: ut. l. i. §. pe. si pars here. pe. et hoc procedit si p̄ponis heredē rogatus de restituēdo coheredi. sed ponēdo: ut dicit̄. Ja. de are. q̄ sit rogatus de restituēdo alteri: tunc illud nō p̄cederet. sed deberet in §. cū autē casus ponit alter q̄ ponatur p̄ gl. sicut dēn̄ est. §. quādo heres retinet p̄diuz cōputatur sibi i quartā soluz qd iure hereditario capit et p̄dicta sunt h̄a q̄ p̄diuz est minoris ualoris q̄ sit quarta q̄ retineri debz. Sed q̄ritur qd si p̄diuz qd retinet est maioris ualoris q̄ portio hereditatis q̄ retineri d; . R̄ndet iuriscōsult̄ idē q̄ in sup̄suo p̄dioruz: hoc est in eo qd nō capit iur̄ hereditario interuenit fal. hoc est detract̄ a fideicommissario quātuz ad fal. deest. cōcurrētē enī pecuniā cōp̄sari placuit. hoc est q̄n pecunia deducit̄ illa tota in fal. cōputat̄: ut. §. dicituz est. ita intelligit̄ Ja. de are. Et hoc ergo. §. no. p̄mo q̄ pecunia tota ex portioē vnus p̄t intelligi esse deducta. sc̄do q̄ in corpe secus. tertio q̄ lz illud qd iure hereditario nō habetur i trebellianicam computetur. tamē quādo aliquid habetur dupli i iure: partim iure hereditario partim a coherede nō om̄ p̄ utatur in tebel. nisi id qd habetur iure hereditario rō ponitur in. l. in quarta. §. ad. l. fal.

Hereditate. Partus ancillarum et fer̄ pecoris qui ponūt̄ i locū mortuoruz nō sunt i fructu uel in reddito. b. d.

Ante diem. Fructus percepti iudicio testatoris imputat̄ in quartaz secus in his qui p̄cipi potuissent a diligentissimo patre fami. hoc dicit̄.

Quod ex hereditate. Rogatus restituere qd superit ex hereditate nō tenet ad fruct̄ nec ad luēdas res bona fide pignoras. b. d. materia ista ple ne dic: ut. l. tria. rogatus. §. e. ti.

C. Ex. l. sequenti.

Ad adiōe tollatur hypothecaria obligatio. et an p̄ successionem tollatur hypothecaria actio.

Debitor. Aditio que fit coacte naturalē obligationem nō p̄mit. Itēz dñium rei pignorate qd puenit ad creditore irruocabiliter nō p̄mit hypothecariā. b. d. C. Op. dicit q̄ sublata ē principalis et remanet hypothecaria. Cōtra. j. de re. iur. l. cū principalis. Hui; tiorē sunt hic tres so. vna q̄ non est sublata naturalis cui accedit hypothecaria. alij dicunt q̄ in totū est sublata naturalis et ciuilis. ad h̄riū dicit q̄ tñ tollit̄ accessoria sublata principali quādo principalis tollit̄ ex equitate. secus si per rigorem sicut hic quia tollit̄ per confusionē: uel forte q̄ principalis debitor sine herede def̄ sit: ut. l. si sine. §. de admi. tuto. et l. stichū aut pamphilum. j. de so. et h̄c so. ponunt doc. C. de luitio. pig. l. intelligere. alij dicunt q̄ ciuilis et naturalis tollitur: s; suscitatur ciuilis seu hypothecaria utilis hoc declarabo statim. C. Op. C. de vsuris. l. eos. So. ibi est eadem equitas in tollēda accessoria que est in tollēda principali.

Quero an adiōe tollat naturalis obligatio. Et v̄ q̄ sic. ut hic ibi sublata et c. et de li. le. l. si id qd. In cōtrarium uidet̄ tex. hic ibi. p̄pter pignus naturalis obligatio durat. Respō. quādoq; qd adit̄ sp̄te. et tūc p̄ aditionem tollit̄ oīs obligatio: ut. l. si id qd. de li. leg. et l. in oibus de so. Quādoq; adit̄ coacte: et tunc tollit̄ ciuilis et naturalis remanet. casus est hic. Ratio q̄a talis aditio nō h̄z consensuz ueruz sed coactuz. facit. §. de cōdi. inde. l. iul. in p̄n. Ad id qd h̄ dicit̄ in p̄n. sublata naturalis et c. r̄ideo arguēdo dicit nō determinādo. C. Quero utruz p̄ successiōem extinguit̄ hypothecaria actio. gl. hic uidet̄ uelle q̄ tollat̄ ciuilis et remanet naturalis: ut hic in glo. magna circa mediuz fm̄ istā glo. in hypothecaria est obligatio ciuilis et naturalis. idem tenet in. l. si tibi. §. de pignore. §. de pac. Hoc dicit̄ contra. nam obligatio pig. est in rem: ut. C. de pig. l. pignori. sed iura realia nō distinguunt̄ in ciuilez et naturalē obligatiōnē. imo nō p̄supponunt obligatiōnē: ut insti. de ac. §. i. et hoc t; Ja. bu. Sustinēdo glo. possumus dicere q̄ naturalis obligatio d̄. hoc est de iure gētium: ut. l. stichū. §. naturalis. j. de so. sicut ergo p̄sona potest esse obligata de iure gētium et sic naturalis. Item de iure ciuili et sic ciuilit̄. ita pignus potest esse obligatuz de equitate de iure gentium. et dicit̄ naturalis obligatio de iure gētium. Item de iure ciuili. et dicit̄ pignus ciuilit̄ obligatū. tñ quātū ē in p̄posito puto q̄ naturalis integra manet et ciuilis q̄ iducit̄ actionē ne dū retētoz: ut dicit̄ tex. et sic non remanet sola naturalis: q̄a illa actio nem non p̄duceret. C. Op. q̄n dñiuz rei puenit ad creditorem obligatio extinguit̄: ut. l. nec pignus. de regu. iur. et l. ex sextate. §. latin. de execu. rei iur. Sol. quādo dñium puenit ad creditore irruocabiliter: tūc hypothecaria p̄fecte et irruocabiliter extinguit̄: ut i cōtrario. sed quādo venit irruocabilit̄ dñiuz: tunc hypothecaria extinguitur: ut p̄bat̄ in tex. i. d. §. latin. et doc. tāgunt̄ i. l. i. C. de his q̄ in prior. credi. lo. suc. et c. si antiquor credi. l. i. P̄dicta h̄a in eo q̄ adit̄ coacte. ille h̄o q̄ adit̄ sponte d; sibi deducere quod ei debebat̄ a defūcto an

Filia. Quero. q. ui de bal. cōfil. lxxii. ii. li. e. p. fil. xviii. co. li. cōfil. c. i. i. li. e. an filia possit graua re in dote ui de p. eundez cōfil. xv. co. ii. lib.

Alumno. Op. C. Trib. bar. in. l. lib. to. s. largi. de iuris leg. a. qd ibi dicit post J. mol. i. l. pau. lus. r. i. l. pu. blius. s. h. alle. r. aliqd p. ro. in. l. i. il. la. in. v. col. de vbo. obl. Itē pōt induci ad. q. te stator i testō dixit volo q. berta vror mea habeat mille d. hōis i godimētuz toto tpe vite sue vdec ho neste vixerit r donec ad secūda vota nō transue rit r p. eius mortē dicta bona transe ant in titiuz berta transi uir ad secun da vota: an i contineti ti tius debeat habere illa mille. bar. in aliqbz lec. in repe. auē. hoc locū. C. d. secū. nup. decidit q. sic post multa arg. alle. l. si ita q. di. le. ce. r. l. mul. er. in p. n. s. e. ADDE q. si cā pp. quā ē data dila tio est nulla similiter dila tio. l. cū pa ter. s. cura toris de le. ii. r. ibi no. p. glo. r. barto. quovo ad. q. tactā vid. io. an. in addit. ad spec. i. tir. d. secū. nup. r. pau. de ca. s. e. l. muli. er vbi dicit de facto se plurico hab uisse bal. cō filio. cccxii. pponitur q. māfredinus iii. li.

Acta. s. si heres Op. q. heres adde qd no. bald.

teq̄ restituat: vt. j. de so. l. stichuz aut pāphily. s. i. cū gl. in vbo. detinet. r. l. irritū. r. l. i impo nenda. C. ad. l. fal. r. j. pxi. s.

Eaque. Ascēdentib⁹ ex linea mī/ na p descendētes actio nō q̄ rit. Item qd qd bz ex erronea snia in restōnē nō venit. h. d. C. Op. s. fo. ma. l. gaius. Sol. spāle ibi fauore mīmonij. de hoc p doct. in. l. ii. C. de pben. r. cōmit. stip. dixi plene in. l. qd dicit. j. de ver. ob. C. ultimo no. q. illud qd peruenit ad heredē: nō vt ad heredē nō venit in fideicōmis sum. facit qd dixi in. l. si patroni. in p. n. s. e.

Patronus. Restitutioe fac ta fideicōmissi iua lidi actiones nō transeūt ex treb. h. dicit C. Op. C. ad. l. fal. l. erro. Sol. glo. q. hec s. i. l. laz d. intelligi. Pro cui⁹ declaratioe qro an fidei cōmissum relictu⁹ psona sit naturalr debitum. Rūdeo nullo iure debitū est vltra legitimā por tionē. r. iō quocunqz errore solutu⁹ repetit: vt. l. patronus. j. de don. r. sic nō habet h. locū distin ctō. l. erro. C. ad. l. fal. Aliud enī est in fal. aliud i debita psona: vt pbat tex. in. l. pson. j. d. don.

Aulus. Siue quota sit i fidei cōmissio siue in solutioe lo cus est tre. h. d. Pro declaratione legis sciendū est q. rogatus de restituendo tantā pe cuniā q̄ta est estimatio talis rei pōt soluere pe cuniā que est in obligatioe vel etiā ipsaz rem: vt. l. si no. s. h. s. fo. ma. r. s. de le. i. l. si fundū p si deicōmissum. in p. n. Recte ergo dicit iuriscōsul tus q. testator: sensit nō solū de q̄titate sed etiā de vnciā: q. pōt heres vnciam soluere licet non possit cogi. merito est locus treb. h. est verus in tellectus qcquid glo. dicit.

An dos data vel pmissa p matrē filie veniat in fidei cō. ibi. Quero qd. Et an filius d restituē do grauat⁹ possit in testō cōstituere dote filie de bonis fideicō. subiectis: ibi. Quero. q.

Filia. Dos data siue pmissa p patrē filie in fideicōmissum nō cadit. h. d. C. Quero h. loq̄ q̄i paf dotauit filiā quid si ipsamet filia se dotauit. glo. idē: vt. s. e. l. mulier. s. cū pponeret. Quero qd si mater dotauit filiā suaz. Rū. gl. nō est idēz q. nō est officiu⁹ matris dotare filiaz qd signa. r. hanc opi. tenet Pe. in auē. res. q. C. cōia de le. Filius nō masculus possit dotare filiā suā de re bus que subiacēt restōni si aliud nō hēret qm of ficiū eius est dotare: vt dicta auē. res. q. Quero. q. emergentē de facto pone fili⁹ grauat⁹ d re stituēdo nō dotauit filiā suaz viuēs. sed in testō ei dotez reliq̄: an hoc relictu⁹ minuat fideicōmis missuz. Rū. si relictu⁹ est factū cōgrue sm q. cō. uenit q̄litate persone minuit fideicōmissuz sicut si eaz viuens dotasset pbo p. l. mulier. s. pe. s. e. vbi dicit tex. perinde ac si fuisset rogatus resti tuere qd superfuisset de hereditate: r. sic nunq̄ videt fuisse in fideicōmissio illud qd fuit necessa riu⁹ p dote filie. p quo facit: q. pater ad hoc te net saltē officio iudicis: ergo h. eris alieni loco. creditor: enī dicit etiā qui officio iudicis exiger pōt: vt. l. creditores. de ver. sig. ergo fideicōmis suz minuit: vt h. ibi eris aliēi r. c. Deterea si res q̄ subiacent restitutioni p̄sit alienari in cām do tis inter viuos: multomagis in vltimis volunta ribus q̄ est fauorabilis: alienatio: vt no. in. l. qui daz ita. s. si quis filiu⁹. s. e. Dec. l. facit ad. q. an mulier possit grauari in dote per fideicōmissuz: quā ponit Ly. C. de rei vxo. act. s. videam⁹. vī

ri. s. de le. ii. l. si. s. filie. dicā i. l. luti. s. maritus. j. eo. ti.

Ex. s. sequenti. Si iudex statuit terminū triū dierū ad cōpa rendum: r. citatus comparuit in p̄ima an iudex possit incōtinēti pcedere: ibi. Ultimo.

Alino. Si dilatio apponit gra fidei cōmissarij cessante cā dilationis cessat dilatio. h. d. C. Op. C. q̄n di. leg. ce. l. ex bis. So. ibi si cessabit cā dilatiois q. tps fuit ap positū fauore grauari h. fauore eius cui obeat fieri restō. C. Lōtra hoc op. de gl. que est in. l. fe ius saturninus. s. e. So. Pe. in. l. ex bis verbis reprehēdit illā glo. p qua reprehēsiōe videt ca sus h. si velles sustinere posses dicere q. herat nudus minister. s. ibi erat heres q. sentiebat cō modū. ar. l. publius. de cōdi. r. de. j. ti. i. l. firmio. s. cum ab heredibus. r. qd ibi dicit. Ultimo facit h. s. ad. q. iudex. statuit terminū ad cōparē duz hīc ad tres dies: cōparuisti incōtinēti: vt p iudex infra illos tres dies possit pcedere ad v/ teriora. Et def. q. nō: q. durat dilatio p̄ima: vt. l. siue pars. C. de dila. in cōtrariuz: q. finita est cā dilationis que dabatur ad veniendum statiz ergo cum venit finita est dilatio: vt h. r. s. d. acq. here. l. si quis heres ita. r. hoc est verum.

Acta. Per restōnez vbalē trā seunt oīa iura in fideicōmis sarium. hoc dicit.

Si is qui. Si fideicōmissum odu catur in stipulatione r re stituatur transeunt actiones per treb. secus si li tis estimatio sit solum hoc. d.

Ex. s. sequenti.

An cuz sit cessio sufficiat scia debitoris: ibi. Op. Et qn cedens facta cessioe egit d debitorē debitor: possit opponere de cessioe alteri facta: ibi. Quero. Et an pactū cedētis noceat cessio nario: r. qd de cōfessione: ibi. Quero vtrū cū se qnti. Et cū cedens nō h. nisi utilē an p̄iudicet cessionario in illis casib⁹ in qbus p̄iudicaret si haberet directas: ibi. Quero. Et an solutio fac ta cedēti noceat cessionario vide in fi.

Si heres. Snia uel renunciatio post restōem pcedēs fi deicōmissario nō p̄iudicat. h. d. C. Op. q. be res post restōnez nō potuit cōdēnari: ut. l. hoc autē. s. h. s. ti. i. So. vt in glo. C. Op. s. e. l. si pa troni. s. h. fo. ibi restitutio fuit facta p̄ litē cōte stataz cū herede. C. Op. C. de euic. l. i. de here. uen. l. emptor. So. factuz emptoris pōt pdesse ei q. h. iura ab eo: ut. l. filia fratibus. s. e. nō no cere: ut h. sunt expedite glo. C. E. glo. op. foy titer r. videt q. hec. l. sit d. casuz. l. h. s. d. trāfact. So. ibi ille cū quo transegit ignorabat uēditio nez factaz hoc intelligi d. z quādo sciebat litiga tor. r. illud est no. P. Op. ad id quod dixi. tu di cis q. h. loqtur quādo sciebat q. nō sufficē scie tia sed requirit q. altero de tribus modis sciat qui ponunt in. l. iiii. C. de noua. Posses dicere q. ibi loquit in alia cessione seu delegatione. h. i restitutione q. sit per treb. ista nō est uera p. d. l. si. s. de transac. ubi egparat hereditatē uenditā que est cessio restōni trebellianice. glof. uariant in. l. h. s. de transac. r. in. d. l. iiii. una dicit q. suffi cit simplex scia. alia dicit q. nō sufficit: ut. l. nom. C. que res pig. ob. pos. alia glo. uariat in seipfa ut. l. si cum emptore. s. de pac. Jaco. de are. di cit r. melius q. aliquis alius in hoc: q. quādoqz sit cessio ad cōmoduz cedentis r eius periculo r quicqd exigit in eius utilitatē r̄titur. r. isto ca su nō sufficit simplex scia: sed requirit q. sciat

post bar. i. l. i. C. de ioffi. testa. r. bal. no. in. l. i. in pe. col. in v. qro qd si p cur. C. quā do puo.

Erubus. modis. An sufficiat sola scia. r. no. ad. l. in. C. d. no ua. r. de his oibus vid. i Spe. de ces. act. s. i. i. ii. col. Itēz ad. d. l. iiii. vide bar. r. doct. l. l. ex. affe. in p. n. s. eo. et i stio ad b. bal. plene in. l. i. i. viii. vel. ix. col. s. qnto qro. cū se. de act. r. obli. r. bar. i. d. l. no mē. r. ibi bal. s. quō debz fieri dicta d nūciatō. vid. bar. no. in. l. i. in p. n. in. xi. q. de ope. no ui nū.

Et eius periculo. col lige ex. l. i. si mortem. s. d. here. vel ac. ven.

ADDE q
opi. Jac. de
are. legtur
ro. cōfi. ci.
a C. Quero.
vide qd no.
bal. in. l. i. in
pe. col. in. v.
qro qd si p.
curator. C.
qn puo. per
bar. in. d. l. si
euz debitor
d pac. z bal.
plene de istif
oibus in. l. i.
in. ix. col. id.
qnto. cū se.
de ac. z ob. z
in. d. l. iii. de
noua. z con
tra bar. z vi
de et bar. ibi
b C. Quero v
trū. qd si ce
dēs liberat
debitore an
noceat cesso
nario. vide
bal. in rubr.
C. q in frau
ere. in pn. et
de pacto z p
fessione. vid
p cy. in. l. ser
uū filii. §. i. d
le. i. z q sic
pter qz in ca
sibus positū
in. l. iii. C. de
noua.

altero de tribus modis. C. de noua. l. iii. ita pot
telligi glo. in. l. nomē. C. que res pig. ob pos. sed
si sit ad cōmoduz cessionarij z ei^o piculo sufficit
simplex scia: ut. s. de trāfact. l. si. z casus est hic.
Predicta potes tibi ipsi p modū distinctionis
sumere. Quero post factā cessionez cedens a
git cōtra debitorem. an debitor pot opponere
istaz exceptionez nō potes me cōuenire: qz alte
ri ius cessisti. z sic alius hz utilē que tunc directe
preferf. Jac. de are. dicit eo modo quo dixi. s.
aut cesso est facta ad cōmoduz cessionarij z ei^o
piculo. hoc casu potes opponere exceptionē in
cōtinenti qz alius q hz utilē pot preferri direc
te. ita intelligif. l. in cause. in fi. z. l. si. pecu. meus
z. l. pcuratore in rē dato. de pecu. Si nō pericu
lo cedētis z nō pot opponere: nisi alteruz d tri
bus interuenit positū. C. de noua. l. iii. h. d. fm
Ja. de are. in. l. i. §. i. circa pn. s. eo. ubi est casus
Sed Ql. sibi h approp:iauit. Et fm p dicta dz
intelligi. l. si cōuenit. in pn. de pig. ac. z. l. si p
§. i. de iure do. Quero utrū pactū z transac
tio cedēti noceat cessionario. Ql. mouet in. l. si
cū emptore. s. de pac. Tu solue distinguendo.
circa hanc. q. put colligif ex his que dixi d scia
z cessione. Quero utrū cōfessio cedentis no
ceat cessionario. Hanc. q. tangit Dy. in. l. seruū
§. i. s. d. le. i. z ibi tetigi. z h etiā Dy. fo. mat. Et
uidef qz dbeat nocere. ut. d. l. seruū. §. i. z. l. si ac
tor. s. de pecu. ubi pot dicere qz ueniat pncipa
lis: z sic si nō noceret confessio pncipalis illa. l. si
actor: nil releuaret. In trium uidef. l. si partez.
§. i. s. quē admod. ser. amit. Ja. de are. ut refert
Ly. in. l. si. C. de pcura. refert se ad distinctionē
predictā. aut eni cesso sit cedētis periculo: ut. l.
si mandato. in fi. s. mā. z tunc cōfessio nocet: ut
s. de pecu. l. si actor. si nō sit ad cōmoduz cesso
narij: tunc nō p iudicat: ut. d. l. si partez. z h. z
hoc addita distinctionē scie z ignoz:atie litigātis.
Quero pone qz ille q cessit hz soluz utilē. un
de apud euz nil remāsit an p iudicet cessionario
in illis casibus in qbus p iudicaret si hēret dire
ctas. Et uidef qz in nullo p iudicet: ut. j. l. pr. in
prin. cōiuncto eo qd dixi in. l. ex affe. s. e. qd dū
cemus. dico qz p iudicat cessionario. sicut factū
pcuratoris reuocati p iudicat dno si ad notitiā
nō peruenit: ut. s. de pecu. l. si pecu. z. l. i. C. d. sa
ris. d. do. Predicta sunt hā pter qz in illis casu
bus in quibus dixi qz simplex scia nō sufficebat
sed requiritur altero de tribus modis positū. C.
de noua. l. iii. qz qe quid faciebat dñs faciebat
stute directe que erat apud eū. h nulluz ius re
manerat. z it scit qz soluit ei qui nullū ius hz id
circo sufficit simplex scia. Quero utrū solutio
facta cedēti noceat cessionario. Rñ. qñ apud ce
dētē remanet directa. idē qd dixi. s. in trāfactio
ne snia pacto z similibus: ut. l. si. de trāfac. s. qñ
apud cedentē nulle remanēt. tūc aut accepit bo
na fide aīo gerēdi negociuz cessionarij z liberef
soluens ignoz:as alias nō. sed hēret cōditionē in
debitū quaz cedendo liberaretur. ita debet itel
ligi. j. l. pr. z. l. is qui hoīem. §. si titium. j. d. sol.
z. l. cum quis. §. i. j. e. ti.

Si quis. Pro eo qd idebite restituif
respectu quote nō transeūt
actiones. secus si respectu rei certe. h. d.

Si heres ante. Qd pēdēte di
latione p here
ditariuz seruuz acqritur in restituōe nō uenit.
sic nec alij fruct^o iudicio testatoris pcepti. h. d.

Rescripto. Licet fideicōmissariuz
pecuniaz quā dz dare

tar dius soluat ad usuras non tenetur: quia nec
fructus recuperat. hoc dicit.

Ex. §. sequenti.
Cū cōditiones impossibiles remittūf pos
sit adiri hereditas: ibi. Ego aliter. Et quando
conditiones heredi remittant: ibi. Ex p dictis.
Et tantū ualet ptestatio quātū operaret si iter
cessisset ille actus sup quo fuit interposita: ibi.
Quero quid. Et an inducat aditio ex eo qz qd
dicit uolo esse hēs: ibi. Item. Et accursius est
nomen honestum in fi.

Si sub cōditione. Con
ditōi prā
tue honeste facili z trāsitōie heres cogif pare
re. inhonesta difficilis vel ppetua ei remittif. h.
d. pmo loquit in instituto sub cōditōie prātiua
honestā z facili. secūdo in instituto sub cōditio
ne turpi inhonesta z difficili. scōa ibi si nō turp.
Item scōa subdiuidif: qz pmo pōit qd iuris sit
de rigore. scōo ponit qd iuris sit de eqtate pto
ria. scōa ibi si in dāda. Item scōa subdiuidif: qz
pmo loquit in cōditione que hz difficultatē: qz
patrimoniū diminiuit in dādo. scōo in cōditōie
turpi. tertio in cōditōie que hz difficultatē: qz ē
ppetua nō trāsitōia. scōa ibi qz si cōditio. ter
tia ibi si vero noīs. ex qua diuisione apparet cla
rius iste. §. In tex. ibi uisuz est dic. l. iniquū de ri
gore per rōnem que sequif. C. Opp. z uidef qz
iste. §. sibi cōtradicat. nā pmo dicit qz cōditio
turpis sibi nō remittitur. in. §. qz si cōditio dicif
cōtrariuz. So. pmo loquit de rigore. scōo d eq
tate ptozia. Sed cōtra hoc op. qz etiam de ri
gore iuris ciuili cōditio impossibilis remittif:
vt. s. de cōdi. insti. l. i. Sol. quidam intelligunt
oēs. ll. que dicunt conditiones impossibiles re
mitti. s. de iure ptozio. z sic nūqz ex tali testō
poterit adiri hereditas. sed erit necesse deueni
ri ad bonoruz possessionez fm tab. vt h. Quero
aliter dico. nam quedaz sunt cōditiones turpes
que de iure ciuili remittuntur. Quedam reputā
tur turpes soluz de iure ptozio: vt cōditio iurif
iurandi: vt p batur. s. de cōdi. insti. l. cōditōies
in prin. in illis que a iure ciuili remittunt pot
erit adiri hereditas de iure ciuili. in his que solū
a ptoze erit necesse peti possessionez bonoruz
fm tab. h est casus: z sic est vnus d casibus in q
bus etiam hodie est necessaria bonoruz posse
sio fm tabu. vt ponunt doc. in. l. certuz. C. vnde
le. C. Op. qz conditio difficilis non remittitur:
vt. l. cum heres. j. de sta. lib. difficultas eniz non
excusat: vt. l. cōtinuus. §. illud de verb. oblig.
So. conditio difficilis nō remittitur ad cōmo
dum eius cui est imposta: vt in contrario. s. ad
cōmodum fideicōmissarij sic vt h. quod est no.
C. Op. qz h remittitur conditio etiam facilis:
vt cōditio de deferendo noie honesto quod he
ri nō debet: vt hoc. §. in prin. Respondeo cōdi
tio nominis ferendi dicitur habere difficultatez
p eo qz est perpetua nō momentanea: vt ascen
dere capitolum. ideo remittitur nō in fauorem
eius cui est imposta. s. in fauorez tertij: vt pos
sit peti bonoruz poss. fm tab. non adiri heredi
tas de iure ciuili: ut h. Ratio istaruz sol. est quia
in cōditionibus prātiuis si aliquis impeditur p
alium cōditio habetur p impleta: vt. l. iure ciu
li. z. l. in testamēto. s. de condi. z demō. sed h p
pter factum heredis cui conditio erat imposi
ta uidebatur impediti implementuz conditio
nis ad dānum fideicōmissarij. vnde de equitate
ptozis q̄tum ad fideicōmissariuz conditio ha
betur p impleta: nō quo ad ipsum heredem.

ADDE late
pau. de ca. h
q dicit bar.
cōfufe loq.
z an debitor
liberef omif
so cessiona
rio soluēdo
cedēti uide
bal. cōfi. ecc
iii. i. li. ange.
cōfi. cclviii.
pau. de ca. p
filio. lxxiii.

Sicu
Si
Siquis
Admo

Julianus.
 Uide bart. in. l. i. d. vul. q. pu. in. iii. q. pu. in. v. ite dubitat. qd si ille.
 Si quis tpa restituet No. bene. et bn facit i si mili casus cu ibi no. in l. h. s. de rebus eo. istd t3 h ang. sed imol. istud multu restri git qd fidci. comissarius fuisse impeditus istinua re vel non. r sequit hoc bal. i. l. ii. cir ca pn. C. q. res iud. non no. l3 no al legat bart. h nec ista tex. e vide pul. chrat. q. bal. in materia. i l. ii. C. de tu. re do. in pe. col. sed an i sinuatio fac ta p vnu. p. fit alteri vid bar. p illum tex. in simili in. l. h. s. fi. mili. C. d. iu. re dli. r istis adde q not. bar. in simili in. l. h. res. in fin. s. q. mo. pig. vel by. sol. r adde no. bal. in. l. p. sulta. in vl. q. C. d. testa. p bart. i. l. is pot. r ibi p ro. s. de acq ren. here.

Ex predictis habes distinguere aut conditio apposta hfdi e causal. aut pratiua. si causalis dic vt. l. h. si alio. s. eo. si pratiua: tuc aut turpis. aut honesta. si turpis remittit. si honesta aut facil aut difficil. si facil r tuc aut e momeranea r cogit ea implere: vt ascendere capitolius: vt h. in pn. si perpetua: vt ferre nomen honestum. r illa re mittitur si eam implere no vult: vt hoc. s. in fi. si vero est difficilis aut difficultas consistit in da do: r tunc cotra difficultatem succurritur: qd si deicomissarius cogitur dare: vt h. s. si in dda. si in faciendo r illa remittitur ad comodum fi deicomissarij: vt h non heredis: vt dictum est.

Quero quid vult dicere tex. in ver. quod si co ditio ibi iube dus est rē. Rūdeo dicit glo. qd al terū de duobus cogitur heres facere vel presta ri. qd qrtum in se est vult esse heres vel habet pe tere bono:uz possessionem sim tabu. Et sic nor. ex pmo qd tantum valet prestatio qrtum ope rare si vere intercessisset ille actus super quo in terponitur: vt de his qui per me. iudi. no ap. l. fi. de op. no. nun. l. de pupillo. s. si quis ipsi pto ri. ita dicit d. l. r est rō. in l. s. alleg. qd cum p p restantem no stet lex supplet. Item no. ex hac eadē gl. qd si qd dicat volo heres esse inducitur aditio. secus si dicat volo adire. ar. eius qd no. i l. serui electione. s. de le. i. r de acqui. here. l. ge rit. videtur qd alius sit intellectus huius text. di cit qd pretor: conditionem remittit r alterum de duobus faciat pretor: uel qd faciat edictuz spale per quod transferat actōes i fideicomissariū vel qd iubeat heredes petere bono:uz possessionē h3 tab. ex edicto generali r hereditatez restituere. ex treb. similis modus qd lex permittat iudici fa cere edictuz spale hfdi in l. h. finita. s. eleganter d dam. ifec. C. ultimo no. qd nomē accursus est honestum nomē: qd accurrat r succurrit p tene bias iuris: qd gētes cōsueuerūt rē. vt in glo.

Si cum suspecta. Si he res adiuu coactus fideicomissarius detrahit falcidiam de relictis ab herede no de relictis a se. hoc dicit dic plene. s. e. l. i. s. deniqz.

Si titius. Quatenus defalcas a tenus defalcas ipse a suo legatario. h. d. Circa materiam glo. distinguit h plenius in. l. plauti de condi. r de. vt ibi dixi.

Jul. Fideicomissarijs pferitur substitutō vulgaris. h. d. sm primaz lec. que e ma gis notabilis. alie lec. sunt clare. C. p. s. e. l. si patroni. s. h. sm primā lec. dic vt ibi.

Ex. s. sequenti.
 Statutū qd testamētū insinuet infra tres mē ses als no valeat no p iudicat fideicomissario.

Siquis. Si institutus passus e la bi tempus agnoscende bo no:um possessionis fideicomissario succurritur vt restitatur: r agnoscere cogatur. hoc dicit.

No. casum quortidianum in hac ciuitate pu sis vbi est statutum qd si quis non insinuauerit te stamentum infra tres menses non valet qd hoc fideicomissario non noceat: imo ad ei petiti o nem tempus restituatur r cogetur adire r re stituere

Admonedi. Ad petitionez vni us serui fideicomissa rij cogitur institutus adire r restituere heredita tem etiā qui soluendo no erat. h. d.

Teius. Naturales obligatio nes totaliter transeunt i

fideicomissarium ideo respectu heredis totali ter dicitur indebitum. hoc dicit. C. p. r videt qd post restitutionem apud heredem remaneat directe: vt. l. i. s. i. s. e. So. glo. qd illud verū quā do erat obligatio ciuilis r naturalis. secus si na turalis tantum: tunc enim nihil remanet apud heredem: qd naturalis no diuiditur in directam r vtilem. licet contrarium no. in. l. si alienus. s. d le. ii. sed hec verior: quod est no. C. ppo. C. si aduer. so. l. ii. r. s. de condi. inde. l. interdū. Gl. intrat h opi. quas plene examina: vt dixi in. d. l. interdum. de condi. inde. heres cogitur parere cōditioni r adire r restituere. h. d.

Si necessarii. Etiam necessa rij heredes cogu tur parere conditioni: r adire r restituere. hoc dicit.

Siquis. Heres heredis deceden tis ante restitutionem cogi tur restituere: r quatenus res extant transibunt actiones. hoc dicit.

Si patronus. Patrono potest grauare lib tos liberti etiam in debita portione. hoc dicit. Ex. l. sequenti.

Que sit ratio qd in restitutione trebelliani no requiritur consensus sui: r in hereditatis aditio ne r bono:um poss. sic.

Eruo. Hereditatis restitutio fit seruo domino volente vl ratum habente vel etiam ipsi domino: l3 in hereditate debeat precedere iussus r seq aditio serui: r in bonorum possessione serui volun tas requiratur. hoc dicit. que est ratio qd in here ditatis aditione requiritur qd precedat iussus. in bonorum possessione: r tre. restitutione sec. Respondeo qd aditio obligat quem sicut vorū qui modus obligandi no cadit in eum qui e in alterius potestate: vt. l. si rem. s. voto. j. de pol li. que ratio cessat in tre. restitutione r bono:uz possessione: vt plene dixi in. l. qui in aliena. i. pn. de acqui. here. C. Quero que est ratio qd in tre. restitutione non requiritur consensus serui: i he reditatis aditione r bono:uz possessone sic. Respondeo iura querendi non queruntur vobis per eos qui sunt in nostra potestate. sed iura qd sita psequendi r actiones sic: vt. l. p. ecia rerum. s. i. s. ad. l. fal. sed posse adire hereditatem vel posse petere bono:um possessionem non est ius quesitum: sed est ius querendi. r petere restitu tionem est ius psequendi ius iam quesitum. est enim nobis quesita actio ex testō ad hoc vt ple ne dixi in. l. is pot. de acq. here.

Si testator Heres rogat re stituere sub conditio ne que remittitur: vt que per cautionē mutianā implet cogit adire r restituere. h. d.

Sententia lata a iudice per gratiam quādo retractetur per beneficium restitutionis in inte grum: ibi. Op.

Cum pretor Sententie licet in iuste parendum e propter eius auctoritatē. hoc dicit C. ppo. s. de iurisd. om. iudi. l. si per errorem. So. ibi fuit er ro: in iurisdictione h in iure vl facto. Ad hoc op po. C. quando puo. non est ne. l. ii. r. l. qui testa mento. de excu. tu. Solu. ibi fuit expressus erro: in sententia. h. non. C. p. qd tex. sibi contradi cat. dicit enim cā cognita r per errorem. Solu. vt in glo. C. p. C. qm puo. no est ne. l. venales.

Arus. §. cu3 ptoz. vel in abntē Idem dicit bar. in. l. i. C. d. sen. aduer. ff. la. li. r. p. imol. plene l. l. diu. l. xiiii. colū. d. re iudi. Quid sit sentētia lata metu ante nulla ipso iure. vid. no. bal. l. i. d. cer. nim. C. de fa. fan. ec. ad ff. l. i. l. i. ii. col. p. illā gl. C. de sen. ex pi. rect. C. Quia potuit. Idēz t3 bar. l. d. l. diu. in. i. col. d. re iudi. h. ci. e bal. l. i. l. i. C. de p. di. ide. tenēt p. opt. bar. q. l3 potuerit appel. lare tñ def. restitutio. e. vide bar. l. i. h. is ad quez de re iudi. e bal. in. l. i. in l. col. quō et qñ iudex: vi. cit q. snia fu. it lata dolo vel lata culpa q. pōt per pēdi ex actō ne q. nō solū pōt appella. ri h. etiā resti. tatio in inte. grū peti. e. d. h. dicit eē h. gl. q. nō ē ali. bi. quā vt vi. cit ipē seq. guil. e. cy. in. l. pe. d. iure. iur. vid. q. no. tat. bal. ad i. relectū isto. rū i. l. i. h. spe. cie. C. de re. iu. e. add. bal. l. i. l. i. C. si ex. fal. istr. e. in. d. l. venales. e. hēs ibi q. h. ē lata p. la. tā culpā vel p. mimiciat. capitales q. dal. restitū. tō. e. l3 bar. h. velit q. qñ iu. dex p. gratiā p. nunciavit nō restituit. lesus dic. q. fallit in fisco. gl. ē quā ita. itelligit bar. in. l. i. C. de. sentē. aduer. ff. la. li. r. C. Si pupil. lo. e. gparaf. infāti. Vide. bart. l. i. l. i. in. pñ. s. d. ob. li. e. alle. bal. l. i. l. i. in. ii. co.

Sol. ibi sententia fuit data p̄cio h̄ per erro. rem vt p̄cibus. ¶ Op. s. de iudi. l. si p̄cto: §. marcellus. Et dicit fateo: q̄ quādo snia gratiose fertur pōt peti restitutio in integrum quod no. Sed aduerte q: hoc tunc est verum quādo fal. se pbationes fuerunt p̄ducte: quo casu distin. guitur vtrum snia fuerit lata in p̄ntez vel in abntē. vt. d. §. marcellus: vt plene dicit in. l. diuus e. l. si quis obrepserit d̄ re iudi. sed si nullis falsif pbationibus p̄ductis: vel si iudex per graz nō p̄nunciauerit: vel si falsis pbationibus p̄duc. tis iudex daret snia iniquam gratiose: tunc non daretur restitutio: quia potuit appellare e iu. dicis erro: em corrigere: vt. l. i. j. de ap. e. sic non potest igno: antiā p̄tendere: q: illa non est ius. ta causa dandi restitucionem. Est eniz lata cul. pa: vt no. in. l. libero: euz. §. notatur. de his q. no. infra. e. restitutio nō datur nisi ex iusta cā: vt. s. ex. qui. cau. maio. l. i. in. pñ.

Si pupillo. Pupillo cum auc. toritate tutoris vltoli. tutori si est ifans potest restitui hereditas. e. mu. tus nihil intelligens infanti equiparatur. h. d. C. No. q. infanti queritur hereditas per tutorē C. No. etiaz q. mutus nil intelligens equipara. tur infanti de quo videbitis. j. de bo. pos. infā. de la. l. i. e. ii.

Si singule. Qui ad petitionem fi. deicommissarij alij res singulas restituit hereditatem restituere videt hoc dicit. C. Op. pcurator in rem suam nō po. test restitui hereditas: vt. s. de iure do. l. si mul. er. §. ex affe. By. dicit so. vt. j. l. p. i. §. i. h. ibi nil de hoc dicitur. Alij dicunt intellige h̄ p̄cessisse restitucionem verbalem quod licet sit verum in se tamen non est de mente littere que dicit q. p. hanc traditionem intelligitur restituta heredi. tas. Dic ergo q. h̄ res iste fuerūt tradite me p̄n. te: vnde mihi restituere viderentur: vt de acquir. pos. l. quod meo. §. si venditorem: vel verius ex. eo q. iussu meo paruit heres videtur heres sta. tum restituere mihi fideicommissario hereditates tradendo illas res. nec videtur facta restitutio pcuratorū in rem suā cui tradite sunt res singu. lares. immo directo videt facta restitutio in fi. deicommissario facit. s. e. l. restituta.

Uita. Ad dicitio coacta implz. cōditionem. h. d. Ex. §. sequenti.

Usfructus stipulatus p me p pcuratorē nō querif. sibi: sed mihi directo.

Etiam. Heres nō corrigitur adire ad petitionem pcuratoris: de cuius mandato dubitatur si sponte adiuit cogi. tur restituere. h. d. fm scōam diuisionem glo.

C. Op. qui habet mandatum nō cauet de rato: vt. l. nō solum. §. qui alienum. C. de pecu. So. q. dam q. hic est casus sp̄alis in quo cauet etiā si p̄ ster de mādato. simile in. l. de pupillo. §. q. pecu. de ope. no. nun. Alij q. h̄ cauet de rato si nō cō. stet de mandato: e. hoc tenui in. d. §. q. pcura. torio. C. Op. q. pcurator: nō possit restitui: vt. s. de iure do. l. si mulier. §. ex affe. Sol. h̄ in pcura. toze simplici ibi in pcuratore in rem suā. simile glo. habes in. l. apud iul. §. vtrum. s. e. r. l. resti. tuta. in glo. super verbo tua voluntate. e. l. q̄uis in fi. s. eo. ratio apparet in tex. i. d. e. ex affe. quia nō sit restitutio fm q. testator: disponit vel scōz verba senatuscōsulti que loquuntur quando restitutio fit fideicommissario. C. Op. s. de acqui. rē. here. l. paulus. Glo. so. e. bene. Op. per libe.

raz personā nō querif nobis actio: vt. C. per q̄s perso. no. acqui. l. i. e. l. possessio. §. e. si possessio de acqui. pos. ergo pcuratori restitui nō potest: q: per euz dñō nō queritur. Sol. h̄ sp̄ale vt ipsi domino directo queratur: hoc est non potest p̄ mo queri pcuratori e. de persona pcuratoris ac. quiri domino seu transire in dñm. vide gl. e. no. diligenter. C. No. ergo q. si pcurator: stipulaf. p me usfructum nō queritur sibi nec per eum ceditur mihi: q: ius usfructus cedi nō potest. sed domino queritur directo: e. idem in oibus que pcuratori acquiri non possunt. quod in. tellige fm quod dixi. s.

Si dānum. Actiones que non fuerunt in bonis tēpo. re mortis defuncti per tre. nō transeūt. h. d. d. h. vicā in. l. si heres pecuniā. j. e. qd tene mēti.

Si legatus. Exceptio coherēa persone heredis non transit in fideicommissariū. h. d.

An ubi. Fideicommissarius cōuenitur vbi habet domicilium. vel vbi ē maio: pars hereditatis. h. d.

Ex. l. sequenti.

Quid sit interdictum fraudatorum.

I postulante. Qui cogit herede adire cogitur actiones hereditarias pati. Item per aditionem factam a suo vel extra. neo quis incidit in interdictum fraudatorum hoc dicit. In gl. sup. p̄. venditis. in fi. dic. e. hoc cum filius adiuit. quo casu loquitur iste dñi. ga. zc. vsqz ad fi. C. No. q. sic extraneo ita filio suo licet non immiscere causa fraudandorum credi. torum. C. No. q. qui cogit hereditatem adire cogitur actionem pati. C. Op. s. eo. l. postu. lante. in. p̄n. So. vtrunqz remedium potest ha. bere locum e. istud e. illud. C. Quero quid sit i. stud interdictum fraudatorum. Glo. dicit q. h̄ hoc fit mentio h̄ in. l. si pupillo. j. de so. de h̄ etiam fit mentio per Jo. in arbore. fecit eniz hu. ic interdicto cedulam per se facit etiam mentio nem glo. in. l. i. C. de ven. pig. aga. dic. q. illud in. terdictum de quo hic fit mentio est idem quod edictum. de his que in frau. cre. loquitur enim quando debitor fraudat creditores circa res suas quefitas vel querendas. sed illud interdic. tum fraudatorum de quo fit mentio in. l. si pu. pilli: est interdictum per se: loquitur enim quan. do debitor comittunt fraudem circa res alie. nas: vt ibi dixi.

Si donationis. Non potest p heredes restitui fideicommissario plus q̄ possit a defunc. to capere. hoc dicit. Ratio dubitandi erat quia fideicommissarius videtur habere ab herede nō a defuncto: e. sic videbatur totum posse capere quod remouet hec. l. Ex. l. sequenti.

Fideicommissarius habetur loco heredis.

I heres. Fideicommissus vniuer. sale valz hereditate exi. stente non soluendo. secus in fideicom. missio singulari. hoc dicit. C. Nota. tex. ibi here. dis uice fungi. q. fideicommissarius habetur lo. co heredis. facit. s. e. l. postulante. §. fi. e. l. si fili. us. s. quod cum eo. Scias tamen q. etiam quā. do bona nō sunt soluendo heres hodie si non faceret inuentarium cogetur cōplere legata p. auē. qd cū testator. C. ad. l. fal. quod itellige: ut dixi in. l. in rōe. §. qd uulgo. s. ad. l. fal.

lū. C. d. fa. ff. ec. vbi aliter intelligit. ADDE q. pau. de ca. h̄ intelligit de pupillo. vi. anno: e. q. i. infāte duo rū anno: h̄ pōt pcedere. C. i. ita q. s. Etia. Et ad i. tellectū hui? s. add. q. no. ta. dicit bar. l. i. filius. in. iii. colū. j. de. don. vbi vo. luit q. in cā. hui? s. reg. ras sp̄ale mā. datū pp gra. uitatē iudic. cij. qd no. vi. de. rñ. q. ibi. dicit. e. C. Hoc te. nui. vid. bar. in. l. i. stipu. lat? fuerit il. lud in fi. de. v̄e. ob. f. C. Idē in oi. bus. Idē t3 bar. in. l. qui. bōa. §. si alie. no. s. d. dā. l. fec. C. Si dānu. Et adde qd in liberato. riis sp̄ trāste i dñū saltes vtilis etiā h̄ ne cessōe h̄ in obligatio ne secus tex. est no. i. l. re. scriptū. §. si. e. ibi not. de. pactif. b. I po. stulāte. Si de. natōis sing. est iste tex. h̄ bal. in. l. cam. quā. C. d. h̄. deico. i. viii. colū.

I heres vni a eidez... Quis no pt habere vtilis a directas suo noie... Cui in restituendo qd...

Si totam Cui in restituendo qd tam no detrahit no psu- mitur errasse: nisi p betur. h. d. C. Op. C. ad. l. fal. l. error. So. hec debet intelligi sm illaz. f. q. repetitur pbato errore facti. C. Op. q. error: p sumatur: ut. s. de pba. l. cu d indebito. f. i. z ibi no. z. C. de iuris z fac. igno. l. si post diuisionem Glo. h. nihil dicit. Dico q error facti qui h req ritur non pot cadere nisi presupponat aliq scia seu aliqua credulitas: ut q: credebat hereditatem no soluendo. ideo no putabat esse locuz de ductioni quarte. z sic cum ad istam ignorantiā deductionis quarte requiratur positio alicuius facti illud non psuimitur nisi pbetur. ita loquit h. sed cotrarium loquit qn ex sola simplici igno rātia inducebat error: q igno:ātia psuimif.

Euictione. Heres restitu- tutus no ca- uet de euictione. sed sibi cauet a fideicom- missario. h. d. dic ut dicā. j. e. l. h. s. pcepto. Ex. l. sequenti.

Utilis z directa an possit copetere uni z eide heres. Cui in eo qui habet directas no transeunt utiles. h. d. quid ergo importat restitu- tio facta heredi. Rñ. quādo obstaculū excepto nis copetentis h heredem p treb. tollitur. Itrez utilis que erat apud fideicommissariuz extinguit ita tenent doc. C. ex qui. cau. ma. l. si. facit quod no. per Dyn. insti. de act. f. rursus. Ex pdictis habes q utilis actio z directa no pot copetere uni z eidem. sed j. de so. l. si duo. z qd not. s. de p. cu. l. no solum. in prin. ubi distinguitur an pcurator in rem suam intenter utiles uel directā Sol. utilis z directa no pnt copetere eidez p se z suo noie: ut h. rō qz utilis datur ex equitate: ut l. i. de actio. z ob. z ibi no. que equitas cessat in eo qui hz directas. sed hñ pot qz hñe utiles suo noie. directa noie alieno: ut in pñio.

Si heres. Pro dāno dato ab here de ante restitutionē tene tur actione ex testamento post restitutionem ac tione legis acglie hoc dicit.

Si temporalis. Negligē tia hñdis no/ cet fideicommissario. h. d. C. Op. s. e. l. facta. f. pe. Sol. ibi fuit heres negligens in acqre do he reditatē. h. circa acqstionez singularem. Ex. l. sequenti.

Puto mihi expedire qn inducāt aditionez. Dnes. Heres no obstāte tē pore ad deliberandum cogitur statim adire. sed ex effectu deli berationis apparebit an possit deducere quar tam. h. d. C. No. q. post tēpus datū ad delibe randuz ista uerba puto mihi expedire z similia. inducunt aditionez ad idez. s. eo. l. sed si alio. f. i. secus si tēpus ad deliberandū no pcessisset: ut dixi plene in l. gerit. s. de acq. here.

Heres. Si heredi restituenti fun- dus retētus euincatur ac tio ei de euictione datur. hoc dicit. C. Op. s. de le. ii. l. cuz pater. f. euic. Dicit glo. q h habetur loco quarte que est onerosa saltē p parte. ibi qñ est simplex legatum. C. No. hanc so. q illud qd dicitur in. f. euic. no habet locuz quādo perce priones hñt onus. quod licet forte sit uerum in se tamen qrtum ad ppositum no pcedit. Sol. qz quando heres percipit certaz rez in una par te sentit onus: ut. l. i. f. si heres. z no. in. l. i. f. si. s. e. unde alij dicunt q h loquitur in fideicom

missario qui sentit cōmodum ab herede: ibi in herede qui cōmoduz non habet a legatario. tu dic q h loquitur in herede cui quarta est data ex dispositiōe legis no defuncti. unde euicto sū do qui loco quarte dabat sibi succurrit. Frum loquitur in eo qui habet exceptionem tñ ex di spositione defuncti. C. Op. de. l. cum aliena. C. de le. So. vt in glo.

Ex. l. sequenti. Cui facta cessione contra principalem videat- tur facta contra fideiussorem: ibi. Quero.

Heres. Cui actiones que cō- petunt heredi ex sua puisione no transferunt facta restitutio ne per tre. sed noua cessione opus est. hoc dicit. C. Op. s. de peti. here. l. item veniunt in prin. z. f. i. So. dicit glo. intelligo hanc sm illaz: vt di stinguat an fenerauerit noie pprio an heredita rio. Hoc no placet iste enim actiones no transe unt: qz no fuerunt in hereditate tēpore mortis. etiam si noie hereditario cotraxisset: vt p3 h in secūdo m. z. s. e. l. qui ita. f. si dānum. Mō ob. l. cotraria: qz aliter assumitur hereditas h. aliter i ti. de peti. here. nam ibi inspicif qualis est here ditas tēpore quo restituif: iō a fructib heredi tas augetur. sed h inspicitur hereditas qualis ē tempore mortis: vt. d. f. si dānum iō a fructib hereditas no augetur: vt. s. e. l. in fideicommissa

vel dic q verum est indistincte q actiōes no trā seunt per treb. sed an sint cedēde fideicommissa rio vel no debet adhiberi dicta distinctio. an cō traxerit noie pprio an hereditario. z sic loquit ista glo. C. Op. j. de fideiussor. l. heres. Glo. dat multas so. tene primaz q actiones transeunt re stitutione facta no ipso iure: vt h. C. Op. de cō situ. pe. l. si post Sol. glo. optime. f. qz ibi tran seunt facta cessione. C. Op. de pactis. l. si tibi. f. cum prior. Glo. h z ibi ponit multas sol. illa vera q ibi loquitur in possessore qui nullū ius hēat in hereditate h in eo qui verus erat heres z habet ius licet alteri restituere teneret: vt ibi dixi. C. Quero vtruz facta cessione h principālē videatur facta cessione h fideiussorem z pignora ipso iure. Tex. hic videtur q no. ad idem. j. de fideiuss. l. heres a debitore. in prin. z. s. de here. vel ac. ven. l. emptoi. In contrarium. C. de act. z obli. l. si insolutum. z. l. se. de here. ven. l. epto/ ri. quod tenet Bzo in summa. C. de here. vñ. cir ca fi. Rñ. regulariter facta cessione contra prin cipalem transeunt actiones contra fideiussores z pignora: vt. d. ll. fallit h. z. l. heres. j. de fideiuf so. ratio qz hic loquitur de translatione actio num que fit per treb. non extenditur ad actiōes etiam accessorias post mortem defuncti ques tas. similiter fallit in. l. emptoi. de here. ven. qa ibi heres vendidit hereditatem in qua non cō tinentur actiones puisione heredis quesite. C. Quero an cessione facta contra vnuz ex duo bus reis videatur facta contra alium. Bic vt l. qui duos. s. de le. ii.

Utrum filium. Cui iubet ali- quem no facere te stamentum videtur rogare de heredita te restituenda heredibus venientib ab intesta to. h. d. tene menti istum casuz qz pulcher est. Ex. f. sequenti.

Gratuatus d restituendo cum filius decefferit an teneatur restituere si filius decefferit cū filiis Sabinus. C. fauore filij annus ce prus habetur p comple to. h. d. C. Op. de cōdi. z demō. l. no putabam.

Facta ce sione. vtruz cessione facta hñ. extēda tur ipso iure h fideiussor. res z pigno ra. z sic an cessione pncipa li videat cel sa hypothec. den fact ad no. p bar. in .l. fideiussor obligari. de fideiuf. z no. i. l. heres. in pñ. de fidei us. bic alle. z dixi i. d. l. f. id iussor p bal. i. l. i. v. qro te stator lega uit mibi. c. adde qd no. p Ja. d are. bal. z Imol. in. l. dotalez cū se. so. ma. f. C. Dicit: vt zē. Et vide bart. in. l. no quocūqz. f. q gati d le. pamo. Cui filii q um. Et fac gl. no. z ibi bar to. in. l. luti. la. ii. s. d de re. insti.

Pistolam pimit legatū. Bar. h. refert et legitur ro. in cōsi. inci. oipō-
teris dei et. in pñti pñtulatōe. eo qz mibi dubitissima ēi fo dubio
Leuola rñdit. limita hāc. l. vt p ang. in. l. hereditas. C. d. bis q. vt in
dig. et p ang. l. l. d. §. tractari. s. d. i re codi. et ad materiā hui. l. ad
de qd clausula codicillaris opabif qz si aliqua vba directo appōita

in testamēto
aliquo tpe si
pñtvaleret
directa vale
būt vt fidei
cōmissaria.
vñ fidei
institutor
instituerit si
liū pupillū et
dixerit si fili
us me^o des
serit sine lib
is talē insti
tuo vel talis
beres esto et
cōtingat fili
um mori in
pupillari eta
te. substitutō
illa si deesse
rit erit fidei
cōmissaria p
pter dictam
clausulā co
dicillare. nā
exponit si. i.
quaten^o. i. su
per. vel p ea
re. vel p eo
tpe quoties
et. arg. l. si
chū qz meus
erit. d. le. i. et
vide qd no.
bar. in. l. i. in
t. q. s. d. iu
re codicil. sic
debet limitari
quod quid
no. bar. in. l. i.
cēturio. de
vul. et pup. et
illa publice
teūt do. an.
disputando
vt refert i. c.
rainuti^o de
testa. vbi ita
t. p. h. vñ
fac. l. si frat.
C. d. fidei cō.
s. gl. insti. de
pup. sub. s.
malculo. et ē
d. mēte bar.
i. l. i. i. xvi. q.
s. de iure co
di. et repe
rio idē velle
do. mathe. d.
mathaf. i. sin.
suis sin. xlv.
iii. qd tene
mēt. et imo.
in. l. vbi. de
vul. et pupil.
vbi hoc po
nit bal. et an
ge. et in. l. in
pupillari eo.
ti. et an. in. l. i.
d. iur. codic.
et dixi aliqd
in. d. l. vbi.
s. pau. d. ca.
l. i. p. b. C.
de ipu. et ali
so sub. d. i. q.
l. ang. et ful
go. idē ibi te
neat. in vñ
facit dubiū
s. z. cū qz ita
l. cū simi. lo
gatur qñ ver

So. fallit h fauore filij: qd dic plene vt dixi. s. de
lega. i. l. si cui. C. Op. qz filius grauatū restitue
re post mortē intelligitur si decesserit sine liberis
vt. s. de cōdi. et de. l. cum auus. et l. cū acutis/
simi. C. de fidei cō. sed h iste filius decesserat cū
liberis. ergo nō debet restitui fidei cōmissū gra
uatū. Rñ. quādo filius grauat restitueret post
mortē intelligit si decesserit sine liberis: vt in
rio. secus si aliquis grauat de restituēdo cum si
lius decesserit: tunc enī nō inest illa cōditio: vt
hic: quod tene menti. dixi in. l. cum au^o. C. Ulti
mo no. quō arguitur d. verbis legis ad verba te
statoris. simile in. l. si fuerit ita. j. de ma. te. C. de
verbo. sig. l. cum quidam.

Pistolam. C. Defect^o cause
de futuro facit le
gatum deficere. h. d. et glo. h. ponit casuz
C. Op. falsa cā nō vñat legatū: vt de cō. et de. l.
cum tale. §. falsam. Sol. h fidei cōmissum erat
magnum. iō presumitur qz nō reliquisset si falsā
cām sciuisset sū quosdam. tu dic qz ibi loquitur
in cā de preterito. h in cā de futuro que nō est. p
prie cā sed magis rō que adeo adheret legato:
qz si est falsa perimit legatū^o. vt. s. de le. ii. l. cū
pater. §. dulcissimis. posset etiam dici qz cū ista
sit cā de futuro dicat cōditio. facit. s. de leg. i. l.
stichuz qz meus erit. et. s. de le. iii. l. imp. C. Que
ro in q̄tum tenet comelius. Gl. qz ad duas vñ
cias. sed Ja. de are. dicit qz cū portio sempionis
restituti ad ipsuz restituti pfecte p̄tineat et etiaz
medietas portiois matris comelius d. z releuari
in tribus vñcijs: vt. l. cū pater. §. cū estimarz. s.
de le. ii. hoc innuit iste tex. dū dicit p rata.

Mulier. C. In dubio qñ quis rogatur
restituere ei a quo accepit ē in
telligenduz post mortē suā. h. d. Op. s. e. l. vbi
pure. Sol. ibi ille cui dbebat fieri restitutio erat
in prāte alterius. iō subintelligitur tēpus sui iu
ris: h erat sui iuris. C. Op. si dies nō apponit si
deicōmissuz est puruz: vt. s. de cōdi. et demō. l. i.
So. h subintelligit tēpus mortis: qz alias oīno
fidei cōmissum esset inutile si illud quod a ter
cipio incōtinenti tibi deberē reddere: vt. l. q sic
j. de so. sed si aliud tēpus esset limitatū illi sta
ref: vt. s. e. l. si heres institut^o. et ad. l. fal. l. si a me.
et sic intellexi. l. cū filio. s. de le. i. vt ibi dixi.

CAn vba directa trahant ad fidei cōmissum
vide in pncipio. et quādo tacita substitutio q̄ ve
nit ex interpretatione admittat cōtra matrē: vide
ibi. Op. Et qñ quis est simul et eodē tēpore ho
noratus et grauatuz dbeat restituere qz capit iu
re fidei cōmissi ab alijs ibi glo. ponit.

Leuola respōdit.

Substitutio directa facta in codicill
trahit ad fidei cōmissuz etiā si sunt fratres i me
dio. h. d. C. Op. vba directa nō trahunt ad fi
deicōmissuz: vt. l. cēturio. et l. vbi. s. de vulg. et
pu. So. ibi quādo ab initio possūt iure directo
valere. sed si nō possunt uel rōne uolūtatis qz in
codicillis: uel rōne persone cui non pōt directo
stitui: tunc trahunt ad fidei cōmissū: ut h. et
no. in. d. l. uerbis ciuilibus. Ja. d. are. dicit qz nū
q̄ directa trahunt ad fidei cōmissa: ut in contra
rijs. Non obstat. l. hec lex: qz fuit hic uerbū sub

ba directa plata in codicillis si fuissent plata in testō valuisz iure dire
cto. alias sec^o ne maioris efficacie sint codicilli qz testm. h in casu nostro
substitutio p vba directa in testō nō extendit vltra tpa pupillaris etatis
imo in totū expirat sūm opi. glo. in. d. l. cēturio. cū cōcor. ergo et dicit
tñ qz in iudicādo et cōsulēdo nō recederet a cōi. tu rñde qz victū ar. non

fratru qd est cōe. ideo trahit ad fidei cōmissum:
ut. l. cū quis. §. seia. s. de le. iij. Puto gl. uerū
dicere. et hic est tex. expresse p ea ponit enim qz
substitutio de rigore iuris non ualere: qz dire
cta. sed ex benignitate trahitur ad fidei cōmissū
sum: s. sūm eum eēt de rigore. p hoc. s. e. l. ex fac
to in p̄m. et l. filius. §. vt quis. s. de le. i. et p. l. p.
in. l. p̄cibus. C. de insti. et subst. et ibi tangit hāc
opi. Ja. de are. §. Op. quādo mater ē in medio
tacita substitutio que venit ex interpretatione nō
admittit cōtra euz: vt. d. l. p̄cibus. et l. si. C. de
insti. et sub. eo dē modo nō trahit cōtra fratē si
lij defuncti: vt t. z Guil. in. d. l. p̄cibus. et ego dixi
in. d. l. ii. s. de vul. et pup. sed h frater erat i me
dio. ergo et. Sol. quādo substitutio facta a te
statore valet in vnum casuz nō ponit ad aliuz
ex legis interpretatione fauore matris vel fratris
vt in cōtrarijs. sed quādo substitutio esset alias
oīno nulla: tunc admittit interpretatio et valz eo
modo quo valere pōt etiā si mater vel frater fu
it in medio: et ex hoc ledant: vt h. §. Quero q̄
to tēpore valet illud fidei cōmissuz. By. no. dic^o
qz vsqz ad tēpora pubertatis durat postea eua
nescit: vt l. si fūdū per fidei cōmissuz. §. fin. cū. l.
se. s. de le. i. et ibi dixi. et per h doc. dicit qz tacita
vulgaris q̄ continet in expressa pupillari nō va
let vltra tēpora pubertatis: vt. l. q habebat de
vul. et pupil. s. h p doc. in. d. l. p̄cibus dixi in. l. i. s.
de vul. et pu. dicit vt ibi. Tenio ad ver. qz si inuicē
Quero de eius intellectu. Glo. ponit qz plures
substituti pupillo fuerūt inuicē substituti q̄ sub
stitutio videt facta in eo qd substituti p̄cipiet iu
re fidei cōmissi et vno substitutorū mortuo aliū de
betur totuz. vel potes ponere qz duo fratres de
qbus dixerat fuerant inuicem substituti. et vltio
decedens fuit rogatus restituere alteri. nam nō
soluz in eo qd habuit iure institutionis: sed etiā
in eo quod habuit iure fidei cōmissi a primo de
cedente videt grauatuz de restituēdo. et p hoc
videtur casus illius. q. quaz fecit in. l. marcellus
§. quidaz. s. e. quando quis est simul eodē tem
pore honoratus et grauatuz. et illud quod iure
fidei cōmissi percipitur veniat in fidei cōmissum
p hoc. s. e. l. heredes mei. §. cum ita licz ibi fue
rint verba sp̄alia. facit. l. lutius. §. tres heredes.
j. e. licet ibi fuerint verba generalia. p hoc. l. si
titius. s. de le. iii. sumpto argumētō a contrario
sensu. hoc p̄bat rōne. certuz est qz ordo intel
ctus attendit magis qz ordo scripture: vt. l. cū
pater. §. fidei. s. de le. ii. et l. nō enim. s. de so. et ibi
per By. vnde pone istituit quis tres filios et ro
gavit: vt si quis eorū decesserit sine liberis due
niat de vno in alium certo ordine scripture attē
to simul et eisdem verbis quilibet est grauatuz
et honoratus. nam in eo qz alij grauatuz de resti
tuendo sibi est honoratus. in eo qz ipse grauat
de restituendo alijs est grauatuz. tamen in ordi
ne intellectus prius honorat et sibi relinquatur qz
grauetur. nam testator intellexit hoc ordine.
vt primo moriens restituat duobus superui
uentibus. secundo moriens restituat. tertio su
peruiuenti: et sic iste secundus fuit primo ho
noratus. secundo grauatuz in ordine intellect^o
merito quod accepit iure fidei cōmissi a p̄io ve
nit in fidei cōmissum quod ipse debet secūdo. §
predicta facit. l. pater. §. quindecim. s. de le. iij.

ob. qz vide
mus qz suo
alieno i restō
directa lib.
tas dari nō
pōt nec tra
bit ad fidei
missum. l. si
suus legat^o
§. si suus. et
ibi no. de le.
iii. et tñ si va
ta fuerit i co
dicillis dire
cto trahitur
ad fidei com.
missū. l. ii. §.
i. in fin. et ibi
ita sentit gl.
si. et ibi exp̄s.
se Jaco. de
are. et ange.
s. d. iur. co
dicil. p̄re
terea clausu
la codicilla
ris fac qz te
stator videt
velle testm
valere iure
fidei cōmissi
l. si. C. de co
dicil. iō non
sunt maior
efficacie co
dicilli qz te
stamētū. qz
nō est vbiū
qz testōr etiā
in testō val
do iure testa
mētī potuis
set dispone
re qz volebat
institōne fac
tā p vba dire
cta valere iu
re fidei com
missi: ac si ef
fēt facta p v
ba obliqua
ADDE pau.
d. ca. cōsi. ex
xxiii. et celvi
C. Ad fidei
cōmissuz. Et
eodē mō in
telligit bal.
l. nō codicil
lū. C. d. testa
d. C. Op. no
dicit. Adde
bar. l. l. si fra
ter. C. d. fidi
cō. p. Jo. an.
in. c. si pater
d. testa. i. vi.
nouella. per
Ly. i. d. l. p̄ci
bus. in fine.
ADDE bal.
p̄. cccxxiii.
iiii. l. i.
C. A p̄rio sē
su. p̄paz fac
vi ibi p bar.
l. gl. ibi hoc
velit.
ADDE qz
cū deis. bar.
h in si. trāsit
pau. d. ca. hic
ro. p̄. xviii.
et pau. de ca.
j. e. l. lutius.

Eredi-
bus. §. an
 casus huius §.
 si fecerit in fi-
 lio ad. co. /
 gitabis p. l.
 fideicommissu
 §. de codi. r.
 de. r. no. gl.
 r. bart. in. l. fi
 qs posthu. i
 pn. de lib. r.
 posthu.
 b. Volunta-
 ti testatoris.
 huius facit tex.
 in. l. hac par-
 te. r. i. l. si spu-
 ri. j. vii. co.
 gna. r. q. no.
 bal. in. l. ge-
 neraliter. C.
 de isti. r. sub-
 sti. r. qd legi-
 tur r. no. i. l.
 si qua illu-
 stris. C. ad ez-
 ficia. r. vide
 Jmol. in. d.
 §. si qs ro-
 gatus. in. v.
 colum.
 c. Scilicet
 de ecclesia.
 Ecclesia vi-
 cif huius legiti-
 mus. add. q.
 no. in. au. ni
 si rogati. C.
 ad tre. r. qd
 no. bar. i. au-
 te. si qua mu-
 lier. C. d. fac.
 si. ec. r. qua-
 liter mona-
 sterium huius
 loco filii. l. j.
 coit. dicat q.
 sic limita vt
 p. bal. i. c. i. d.
 eo q. ar. pu-
 b. postu. r. j.
 bar. h. r. an-
 ge. i. l. si qs
 posthu. d. li.
 r. post. i. pn.
 vide ibi p. J.
 mol. r. bal. i.
 l. generalis.
 §. i. C. d. in-
 sti. r. substi. r.
 vid. qd not.
 bal. in. c. na-
 turales. l. iii.
 col. si d. feu-
 sue. c. tro.
 d. Est nullu
 Adde not. p.
 bar. in. l. libe-
 ro. d. v. si.
 p. bal. i. l. do-
 nobis. i. pn.
 d. epi. r. cie. r.
 no. doc. i. d.
 au. nisi ro-
 gati. r. h. ad
 abb. i. ca. in
 p. h. de p.
 ba. vbi tran-
 sit cu. bar.
 e. Uti §.
 l. meua
 Op. C.
 hic e. tex. q. i
 test. no. pot
 dari curatoz
 hereditatis: r.
 cu. ad h. alle-
 gat. bal. i. l. i.
 m. iii. col. C.

sed ibi fuit notatim grauat' d parte sua. ideo qd
 bz ab aliis in fideicommissum no venit.

Ex. l. sequenti.

Condicio si habuerit liberos quomodo disse-
 rat ab illa si decesserit sine liberis.

Eredibus. **Condicio** s
 educandis libe-
 ris no requirit liberos mortis tempore
 superfore. hoc dicit. **Op.** §. e. l. ex facto. §. si
 quis. Sol. condicio si decesserit sine liberis itel-
 ligitur q requirit q tempore mortis liberi sup-
 uiuant: vt in contrario: qz illa verba sine liberis
 determinant verbum decesserit. vnde tempus
 mortis inspicitur. sed quado dico si liberos edu-
 cauerit. vel si liberos habuerit tuc sufficit q eos
 habuerit in vita: licet non tempore mortis: qz quo-
 cuqz tempore h condicio pificat: vt h. r. l. si. C. de
 idi. vidui. r. l. cum vir. r. l. solemus. de codi. r. de.
 Ex. §. sequenti.

Stante statuto q filij naturales succedat ta-
 les filij facient deficere fideicommissu: ibi. **Tame**
Et an cuz pater filio constituto in sacris substitu-
 it si decesserit sine liberis de qbus dz intelligi. r.
 an si dixerit si sine filijs ex suo corpore decesserit:
 ualeat fideico. ibi. **Facit** ad. q.

Ticius. **Verba** si decesserit sine li-
 beris debent intelligi de his
 quos rogatus habere potest. hoc dicit. **Op.**
 §. e. l. ex facto. §. si quis rogatus r. C. de insti. et
 sub. l. generaliter. **Glo.** var tres so. r. qz libet ma-
 gis singularem. primo contraria loquuntur in
 masculo. h in femina cui naturalis soboles suc-
 cedit nisi mater sit illustris. **Hoc** videtur mihi
 q non sit congruum voluntati testatoris b que
 principali' inspicitur: vt. d. §. si quis. nam in fe-
 minis magis est horrendum habere filios natu-
 rales q in masculis hz mores nostros. **Ex** gl.
 facit ad. q. statutum est h q filij naturales suc-
 cedant ab intesta. **Ex** te tales naturales facient
 deficere conditionem fideicommissi: quia sunt
 tales q tanq legitimi succedunt: vt h fm hanc
 glo. **Secundo** so. glo. q hoc ideo: qz pater ide-
 qz testator: talem filiam tali p iunctioe copulauit:
 hec satis est bona. vel dic q hoc ideo: qz h furio-
 sa non poterat habere maritum. vnde de neces-
 sitate illa verba intelliguntur si decesserit sine li-
 beris naturalib'. hec est bona r. no. **Facit** ad
 .q. pater instituit filium in sacris ordinibus con-
 stitutu r adiecit si decesserit sine liberis bona de-
 ueniant in talem queritur de intellectu istorum
 verborum. **Breviter** intelligantur si decesserit si-
 ne liberis. l. spurij cum legitimos hre no pos-
 sit: vt h. **Rudeo** q debent intelligi de filijs legi-
 timis tantum quos hre pot. l. de ecclesia: vt in
 au. de san. episco. §. sed hoc presenti. **Sz** quid
 si adiecerit si decesserit sine liberis ex suo corpo-
 re descendentibus. **Rudeo** q istud fideicommis-
 sum est nullum. sicut enim fideicommissum reli-
 ctum a muliere si non nupserit est nullum: quia
 per hoc videtur ei inducere viduitatem q non
 nubat: r si nubat imponit penam fideicommissi:
 ideo no valet: vt. l. quotiens. §. d. codi. r. dem o.
 ita h videtur filium in sacris ordinibus consti-
 tutum inuitare: vt fornicetur. r sic non facit
 grauat eum fideicommisso: merito fideicommis-
 sum est nullum. **Non** obstat hec. l. quia hic loq-
 tur in filia furiosa: in qua pactus no cadebat cuz
 non haberet intellectum.

Utius. **Possunt** aliqui gra-
 uari de bonis inuice' coi-
 candis. hoc dicit. **Quero** pro qua p-

te erant coia. **Respondeo** equaliter: vt. l. si. §. lu-
 tius. §. de le. ij. **Rec** obstat. j. e. §. filiam: vt ibi vi-
 debis. facit ad. q. testator: rogauit filios suos: vt
 diuiderent equaliter. quid impotent hec ver-
 ba. dixi in. l. cum pf. §. dulcissimis. §. de le. ii.

Meuia. **Audi** executores testatoru
 s his que no sunt ad pias cau-
 sas contra heredes actionem non habent. hoc
 dicit. **Op.** C. de epis. r. cleri. l. nullam. r. l. si
 quis. r. l. alio. §. de ali. le. Sol. ibi speciale est in
 relictis ad pias causas. dixi plene in. l. si quis ti-
 tio. §. de lega. ii. **Op.** de an. le. l. quintus in fi.
Respondeo licet isti meri executores non habe-
 ant actionem: vt h: possunt tamen officiu iudi-
 cis implorare: vt ibi.

Ex. §. sequenti.

Quomodo intelligatur moueri cotrouersia
 r an idem sit dicere non facere. q. r no facere co-
 trouersiam. r an valeat legatum factum mona-
 cho cum hoc q abb. illum no molester.

Tres heredes. **Portio** in q
 seruus per fideicommissum manumissus ei de-
 betur iure directo non per fideicommissu. **Itē**
 quod iure fideicommissi percipitur venit in fidi-
 commisso per generalia verba relicto. hoc dicit
Op. §. e. l. cogi. §. si seruo. **So.** hic adit spon-
 te. alias cogi non potuisset: vt in cotrario.

Quero dicitur hic si mouerit cotrouersiam
 quo modo intelligatur cotrouersia moueri.
Glo. dicit de iure vel de facto in iudicio vel ex
 quod no. facit. §. de peti. here. l. diuus. in prin.
 r. C. de transact. l. si quis maior. **In** contrarium
 j. rem ra. ha. amplius non peti. r ibi dixi plene.
Quero quid si aliquis relinquit monacho:
 vt abbas ei non faciat qonem. sed si faciat due-
 niat in talem. **Hic** glo. q eo ipso q abbas mole-
 stat est locus fideicommissi. **In**nuat glo. q idē
 fit dicere non facere questionem r non facere q
 trouersiam. quod no. facit quod no. in. l. qui fi-
 dei. C. de transac. **In** contrarium fac. C. fini.
 reg. l. ij. r. iij. r quod ibi no. f. q verbum questio
 requirit lit. cote. **Hic** vt dixi in. d. l. amplius. rē.
 ra. ha. **Item** dicit glo. q abbate molestante lo-
 cus est fideicommissi licet quidam cotra. certe q
 dicunt contrarium uidentur dicere melius. naz
 illa condicio: ut abbas no faciat qonez uidetur
 turpis. est enim contra regulam monachoru:
 que uult q monachus nil habeat: ut extra d. sta.
 mo. c. cum ad monasterium. ideo non ualet ta-
 le grauamen appositum abbati. sed si esset ta-
 le relictum quod ualere in monacho: ut si reli-
 queretur p alimentis que possunt relinqui etiā
 seruo: ut. §. de leg. i. l. seruo alieno. r de his que
 p no scripto. l. iij. r. l. legatum. de ca. di. tunc for-
 te pcederet dictum glo. **Contra** predicta uide-
 tur facere qd dixi in. l. si alienu. in pn. de here. in
 sti. sed no ob. si bene inspiciat.

Pater. **Portio** deficiens accrescit
 p portionib' hereditarijs p q
 bus est facta substitutio. h. d.

Ex. §. sequenti.

Legatu relictu sub noib' appellatiuis signi-
 ficantib' h' dicitat' debet p portionib' h' dicitari-
 is r appellatioe fratris cotinef' sozoz.

Meuia. **Fideicommissum** relictuz fra-
 tribus sub noie appellatioe p
 hereditaria portione debetur. hoc dicit. **Pro**
 ta qd dixi in sumario ex quo p q siue relinqua-
 tur sub noibus appellatiuis significatibus here-
 ditate: ut heredib' tuis. siue sub alijs significat'

de senten.
 f. Treo be-
 redeo. gl. vi-
 cit. Qn dica-
 tur p trouer-
 sia mota. ad
 de bal. i. l. ii.
 C. de traslac.
 r i. l. causas.
 co. ti.
 ADDE. d.
 Car. 2. h. xv.
 r de vbo re-
 uerti posito
 in text. vide
 pau. d. ca. h.
 §. C. lora re-
 guli. Adde
 bar. in au. c.
 excipit. C. d.
 bonisqz lib-
 r. bal. in. l. i.
 C. de his q
 pe. no. in. vi.
 oppo. r in
 xii. col. bene
 facit no. in
 au. c. ingressi
 C. de la. san-
 ec. r die bal-
 in au. c. l. j.
 testoz de epi. r
 cle. ibi esse
 tex. h' hac gl.
 vid ibi r hac
 gl. dicit esse
 no. in. l. si in
 vi. pen. qro
 de act. emp.
 ADDE. abb.
 cōsi. xliii. ii.
 libro.

tibus fraternitates vel aliquid aliud semper de-
betur p portioibus hereditarijs qd est singula-
re: vt h. dixi in l. turpia. §. si. §. de le. i. C. ultimo
dicit glo. no. appellatione fratris cōtinere foro-
rem. qd facit ad. q. quā dicit in. l. si. §. e.

Titia. C. Si fundus pignorat dolo vel
lata culpa heredis alienat fidei-
missario heres teneat. h. d.

Ex. §. sequenti.

CAn si mortui vnus ex duobus q se obtulerunt
monasterio cū hoc q post mortem eorū habeat
bona debeat statim habere portione p mortui.

Saio. C. Si duo post mortē eorū resti-
tuere cogant vno mortuo statim
p parte cōpetit fideicommissi petitiō. h. d. z est
no. casus. Idem. §. de le. ii. l. si. §. filii. C. Op.
§. de vsufu. le. l. codicillis. in prin. So. vt ibi di-
xi in l. heredes mei. §. i. §. e. Inducit ad. q. duo
obtulerunt se monasterio: vt monasteriū beat
bona post mortem eorū. vnus decessit: an statim
habere bona illius vel debeat expectari mors
alterius. De hoc per Dy. z per Ly. in l. pe. C.
de impu. z ali. sub. C. Quero duo sunt emphy-
theote vnus decessit: an bona reuertant ad dñz
an ad aliu Dy. tangit h. z in l. codicillis. in pn.
de vsufu. le. Ly. in l. vnica. C. qñ nō pe. par. et
dixi plene in l. si mibi z titie. de hbo. ob.

Ex. §. sequenti.

CDe verbis enūciatiuis.

Filiam. C. Verba enūciatiua p memo-
ratiua alicuius modi pceden-
tis restringunt ad illuz. Itē in fideicommissio vni-
uersali relicto per mulierē veniūt res dotales. h.
d. Op. q bona debēt cōcari: vt. §. e. l. in pn. gl.
dicit q nō fuit hoc expressus q cōcarent. sed h
videt cōtra tex. ibi vniuersam substantiā eis cōi-
casse. Rñ. h fuerunt hba enūciatiua nō disposi-
tiua. sed h hoc q etiaz hba enūciatiua inducūt
dispositiōne: vt. l. ex hac scriptura. §. de dona. so.
hic fuerunt hba enūciatiua pp aliud emissa. si
moduz cause ibi dispositiua. Cōtra h op. q: h
ba enūciatiua in moduz cause plata inducūt di-
spositiōne: vt. l. pe. de col. bo. in l. focerū. §. luti-
us. so. ma. So. h hba fuerunt relata ad certum
modū. q. d. cōcauit eis bona. i. cōiter reliq fñ
moduz certuz supra scriptuz. ita ad illuz moduz
restringunt. ita dicebat Old. C. ultimo not. q
licet dos nō veniat in fideicommissio quādo muli-
er ipsa grauatur: tamen quando ipsa grauatur ali-
um dos ipsi mulieris venit sicut cetera bōa fa-
cit quod dicam. §. e. l. §. maritus.

Ex. §. sequenti.

CSnia in qua dicit condēno T. in centū in. x.
p tali delicto z in. x. pro tali z in. x. pro tali: an sit
vna tantum.

Qui habebat. C. Paria sunt
ab initio p ptes
relinquere vel relictuz simplr p partes modifi-
care. h. d. C. No. q dixi in sumario z est quoti-
dianus casus. facit ad id qd tora die faciunt as-
sessorēs in sentētijs suis cōdēnatorijs. dicūt enīz
quādo aliquē ex pluribus delictis cōdēnāt talē
condēnamus in tm: z pmo ponūt totā qñtatē
deinde subiungunt p tali delicto tm. z p tali
tm. nam p inde est ac si ab initio essent plures
sñe: vt h. z. l. ediles. §. si. cum glo. ibi posita de
edil. edic. C. Quero in l. re cōiuncti. vtrum per
conditionez aduersariuz: vt aut vero sed idu-
catur cōiunctio. Hic videtur tex. q nō contrari-
um determino. sufficit enim q plures cōiungā-
tur in vna orōne: nec curo cum quali cōiunctō

ne vel sine cōiunctiōe: vt ibi dixi. Ad hunc text.
rūdeo q: fuerunt posite partes separate. iō non
sunt cōiuncti re. Item fuerunt posite in diuer-
sis orōnibus. iō nō sunt cōiuncti vbis.

Heres. C. fideicommissarius strabit q
tenus sibi detractus est. h. dicit
de quo dic plene in l. facta. §. si titi. §. e. z. §. ad
l. fal. l. penales. §. si. de condi. z demon. l. plau-
tius. z ibi plenius.

Hereditum. C. Si dilatio adijciat
in fauorez fideicommissa-
rij fructus interim percepti veniunt in restōnez
hoc dicit. C. No. illuz moduz loquēdi ex reddi-
tu paupertatis zc. ex paupertate enim cū sit me-
ra pūatio nō colligunt fructus: sed cōis intel-
lectus est ex paupertate: h est ex tali modico seu
modicitate. C. Op. C. cōia de le. l. si. §. q. So.
glo. q hic nō reliquit quo ad pprietatē h quo
ad vsum. h nō est veruz: q si quis reliqueret ser-
uos ad vsum videt relinquere pprietates: vt. l.
donationes. §. spēs. j. de dona. z. l. species. §. de
aur. z ar. le. Bicenduz est ergo q h alienatō nō
valuit. C. Op. q fructus nō veniāt in restitutio-
nem: vt. §. e. l. in fideicommissario. quidaz dicunt
q testator h dixit quicquid zc. quod est §. l. he-
redes in prin. §. e. dic ergo q hoc ideo: q dila-
tio fuit apposita fauore fideicommissarij. facit. §.
de vsufu. l. in fideicommissi. §. cum pollidius. z. l.
si ita. §. i. §. de le. ii. C. Op. §. de ali. l. luti-
us. So. eodem modo: q h fuit dilatio apposita fa-
uore fideicommissarij.

Ex. §. sequenti.

CExceptio licet regulam cōfirmet: non tamē
ampliat.

Muribus. C. Prohibita alienari
nō veniunt in fideicō-
missio vniuersali. hoc dicit. C. Op. q prelegata
veniant in fideicommissio relicto per hec hba vlia
vt. l. cum iure. C. de fideicommissis. Sol. h fallit
q: testator phibuit illas perceptiones alienari
fauore liberoz. quod apparet ex eo q dixit q
qui vita superasset solidos fundos haberet. vn-
de in fideicommissio vniuersali nō venit. C. Op.
exceptio confirmat regulaz in casibus nō excep-
tuatis: vt. §. de iureiur. l. si. in fi. sed h testator ex-
cepit es alienum. scilicet. xx. legata: ergo totum
aliud videtur voluisse restituī. So. dicebat Ol.
fateor q exceptio confirmat regulam non tamē
eam ampliat: vt porrigatur ad casus ad quos p-
mo non porrigebatur. facit. §. de vsufu. le. l. ge-
nerali. §. vxoī.

Ex. §. sequenti.

CDos an veniat in substitutione vulgari: z an
in fideicommissaria.

Maritus. Dos prelegata nō cadit
in fideicommissio nisi specia-
liter sit dictum z quarta ad doteem sufficiat. h.
dicit. C. Nota q hec verba q legata restituantur
non porriguntur ad debita prelegata: nisi p-
berur testatorē sic sensisse. facit. §. e. l. deducta
quod intellige si apparet esse debitum per ali-
as probationes extra testamentum. alias esset
idem quod de alijs legatis licet vt debitum p-
legaretur: vt. l. qui uxoi. in prin. §. de aur. z arg.
leg. C. Oppo. ad fin. q: fm hoc testator potest
phibere fal. contra. l. q de bonis. §. i. §. ad. l. fal-
ci. so. hoc modo q quarta computetur in debi-
tum poterat olim phiberi z erat olim casus spe-
cialis hodie est de iure cōi: ut auē. sed cum testa-
tor. C. Quero pater substituit filie si decesserit

a C. Deuia.
cōtinere so-
rozē. h. dicit
q appellatio
ne fratris ve-
nit foroz. sed
pe. d. ancha.
in. e. canonū
statuta post
mediū in v.
dicto de fili-
is z nepoti-
bus zc. ex d.
cōstitū. dicit
q istud non
pcedit vbi
cōtineretur
odium.
b C. Saio. no-
ta. casus. Ad
istū tex. vide
bal. in. l. i. in
ij. col. C. de
cōdi. infer.
c Qui ha-
bebat. Et de
isto tex. vide
bal. in. l. i. in
ij. q. C. quā-
do nō petē-
par.
d Et p ta-
li tm. No. ad
statutum q
banmīti vsqz
ad certā sū-
maz zc. et vi-
de bar. i. l. si
deiufoz. de
so. vbi habet
post eum.
e C. Heredi-
tate bal. in
rub. C. de v-
bo. sig.
f C. Plurib.
nō veniunt.
No. ad limi-
ta. l. cū virū.
de fideicō.

sine liberis: an in hoc fideicommissio ueniat dos? By. tangit in l. a filia. in pn. s. e. z ibi dixi me dicituruz h. Tetigi etiam in l. fi. filie. s. d. le. ij. E. y. ponit in l. i. s. uideam. C. de rei uxo. ac. z ibi recitat distinctionez z har. fill. qui dicit aut queris an dos ueniat in substitutione uulgari. z dico q sic: qz est in ptate filie adire hereditatez uel non: ut. l. iam dubitari. de here. insti. sed hoc pcederet qn pater in testameto filiaz dotauit. sed si eam dotauit inter uiuos: tunc capit dote iure suo no hereditario: ut. l. pater filiam. s. ad. l. fal. Si no queris an dos ueniat in substitutione fideicommissa: z tunc aut uniuersalr substituit: z no uenit dos in fideicommiss. nisi appareat testatores aliud se fisse: ut. l. a filia. s. e. z. C. coia d. le. au. res que. z. s. ad. l. fal. l. pater filiaz in prin. Si no pater eaz expresse rogauit de restituenda dote: tunc aut filia hz alias tm de bonis patris qd sufficit ad legitimaz z pot grauari in dote: ut. l. fi. filiaz. s. de le. ij. aut no hz tm q sufficit ad legitimaz z grauari no potest: ut. l. qm in prioribus. z. l. qm nouella. C. de inoffi. tes. ita dicunt ipsi. p qua distinctoe habetis casum in pnti. s. z h quando fideicommissuz relinquitur per patrez a filia. secus si reliquit per filiaz ab alio sibi herede instituto: qz tuc dos uenit in fideicommissu sicut cetera bona filie: ut. s. e. l. s. filiam.

Rogatus. CInstantia cepta cu herede facta restitutione durat p ipsum et heredes eius. h. d. C. Op. s. e. l. i. s. i. So. instatia iudicij cepta cu defuncto transit in fideicommissariuz: ut ibi secus in ea que cepta sunt cu herede: z sic no fuit hereditaria. ut h. z. s. e. l. cuz hereditas. Ad h. op. s. fa. her. l. in iudicio. Glo. no soluit. dic. ibi loqitur in iudicio reali qd transit ad successores singulares in quez facta est alienatio ne cessaria. h. no in iudicio personali. z plene dixi in l. fi. cuz hominem. de fideiuz.

Ex. s. sequenti.

Actu in actu transactionis habeat locum remediuz. l. ij. z. l. si quis cum aliter. z qualiter debeat cognosci in transactione qz quis fuit deceptus ultra dimidiuz iusti precij z quid debeat probari cum petitur reductu ad arbitriu boni uiri.

Hereditas. CRes de nouo repte no restitute: s. uent restitui: nisi pma restitutio p modu transactionis fuit celebrata. h. d. C. Op. s. de trasfac. l. qui cu tutoabus. s. qui per falcidia. So. intellige hic quando heres no fuit in dolo: ibi sic. C. Op. de trasfac. l. ij. s. i. ubi repertis codicillis uital trasfacio. Sol. dicit glo. z bene h fuerunt reperta alia instra ibi codicilli. Ro pz in l. de his. de trasfac. z. l. i. s. i. que ad. ref. ape. C. Sed hoc op. qz h est deceptus ultra dimidia iusti precij: ut pz ex tex. io dz rescindi p. l. i. C. de rei ven. z. l. h quis cu alif. z de hbo. ob. By. in l. fi. qz cu aliter. dicit qz in actu transactionis no hnt locu. d. ll. per hunc. s. gl. h. z. Pe. sequit eaz. C. de rei ve. l. ij. dicit qz ad cognoscendu vtru in trasfacione qz sit deceptus ultra dimidia iusti precij no dz estimari id qd in veritate debet: sed id qd valebat ille dubio litis euentus qd plz. Per hoc no. peticia qn petit arbitramentu reduci ad arbitriu boni uiri qd arbitramentu est trasfaccio: ut in au. vt disse. iudi. s. i. z ibi no. qz tuc non sufficit pbare qz re vera mihi multu plus debebat qz arbitrator: condenuit. sed qz dubius euentus illi litis multo plus valebat qz arbitrator: condenuit: vt dixi in l. si societatem. s. arbitratoru. s. p socio.

Pupillus. CEtiam post restitutio nem pot fideicommissariuz fideicommissum dimittere ppter parte heredis q incipit de nouo vacare. h. d. In tex. ibi a toto discedit. dic vt isto casu quo a toto discedit aut oino zc. vt seqf i tex. ibi no pnt. dic qz no expedit fm Ja. d. are. In tex. ibi suscipere. dic z tunc no seruabil superfluu pupillo: ut. l. qz si minor. s. sceuola. s. de minoribus. Ibi plus dic qz debeal creditoribus facta venditioe per eos qd est quando fideicommissarius no vult. quasi dicat in his duobus hz

electione fm Ja. de are. zc. C. Op. h dicit qz fuit heres z postea abstinet. C. de repu. here. l. sicut so. huius timore. Ro. posuit casuz vno modo sed trussa est. hz dic qz abstinet per restonem. C. Op. qz fideicommissariuz no pot repudiare per restitutione: vt. l. postulante. in pn. j. e. Sol. h ppter parte de nouo adueniente. simile est in l. cu hereditas. de acq. here. C. E. glo. op. qn portio dicit per restitutione no dz abstineri a toto rone partis: vt. l. si minor. s. de acq. here. So. ibi in coherede qz hz iure suo h fideicommissario ad que pertinet ex aditoe filij hereditas C. Op. si minor: fuit abstentus ulterius aliquid habere no debet d illa hereditate: vt. l. i. C. si vt se ab here. absti. So. itelligas hoc qz superfluu reseruatur pupillo per restitutione de nouo impetranda: vt. l. z si sine. s. restitutus de mino. C. Sed op. qz postq bona sunt vedita no pot restitui minor: vt. l. quod si minor. s. sceuola. de mino. So. illud verum quando bona essent vendita p substitutum. secus quando per creditores: vt h fm Ja. d. are. z ita apofillauit tex. que opi. videt cōtra qndaz glo. parua super hbo vendenda. que dicit. l. a fideicommissario. z ideo Guil. de cu. in. d. s. sceuola distinguit quando bona sunt vendita per substitutu. aut hoc fuit sine magna industria sui: qz quilibet cois ho hoc fecisset z restituet pupillus ad superfluuz: vt h. Aut substitutus euasit a creditozibus cu magna industria: qz no sic fecisset quilibz. tuc pupillus no restituetur: vt. s. sceuola. C. Ex predictis ergo collige quando pupillus se abstinet z bona uadut ad fideicommissarium: aut in totuz agnoscat. aut in totu repudiat. primo casu aut nihil superest ueditis bois aut aliqd superest. Si nihil no est dubiu. Si aliqd tuc aut h pcesit ex magna industria fideicommissarij: aut no. Secundo casu principali quando repudiavit in totum: tunc est similitur distinguenduz. aut nihil superest aut superest aliquid ut patet ex predictis.

Atrem. CAditio facta ca interuente mredi in eo quod sibi defuncto debebat. h. d.

C. Op. tali heredi rogato per hec sba lz cosumere: ut. s. e. l. titius rogatus. So. glo. qz h cosumpsit ultra dodrantem qd no licet: ut. C. e. au. s. rogatus. Hec sol. na est fm iura noua. fm hec iura dic qz h mala fide cosumpsit ca iteruertedi fideicommissuz. merito copensat cu debito.

Ex. l. sequenti.

Si testator instituit filios masculos heredes uniuersales z feminam in re certa z subiecit z si qz eoz sine liberis decesserit portio eius deueniat in superuiuetes: an mortuo uno masculino uocetur ad fideicommissum: ibi. Juxta hoc. Et quid si est scriptum abreuiate in superuiuentibus: ibi. Sed.

Alius phebuz. C Fideicommissuz limitat hz natura precedetis substōnis: nisi ex uoluntate defuncti aliud presumat ex natura sermonis ut alia coiectura hoc dicit. C. No. hunc finet. ad id quod sepe occurrit qz de noie uni no dicit nisi pars. C. Op. qz put dilexit eos in substitutione: ita uidet dilexisse in fideicommisso: ut. l. luttius. s. pater pueru. s. eo. Item istud fideicommissum ule no uidet coferru ad policratē: de quo sp aliter puiderat: ut. l. coheredi. s. cum patrem. s. de uul. z pupil. So. fateor cotrarium: nisi ro sermonis uel alia presumptra uoluntas aliud induceret: ut fuit h. nam uerba pluralis numeri. l. ei uel eis de necessitate coprehedut duos fratres s. substitutos: ut tex. dicit. Juxta h quero qdones mihi occurentē de facto testō: instituit filios masculos heredes uniuersales. filiaz instituit in certa qritate. demuz subiecit qz si quis eoz decesserit sine liberis portio eius deueniret in superuiuetibus queritur an uno ex filijs masculis mortuo filia admittat ad fideicommissuz. Uidet qz sic: ut h. z. s. e. l. luttius. s. meua. z. l. luttius. s. que fitu. s. de le. ij. z de pactis. l. tres fratres. continet eni appllone filiozum: nisi aliud apparet. Dixi qz in themate pposito aliud apparz

a C. Aditio. ueniat dos. An filia possit grauari i dote p fideicommissuz: vide bal. l. i. cu virum. l. ij. z ij. col. C. de fideicō. z in au. res q in iij. col. h. al. leg. ADDE an filia possit in dote grauari Jo. an. in addi. ad spe. de instru. edi. s. vt aut i ad di.icipiete hz incidit alia q. bal. l. i. qm nouella z co filio. l. iij. ij. l. z. c. xv. ij. libro. b C. Heres. si hnt locu vtz l. ii. C. d. rei ve. habeat locu in trasfacione add bal. in. l. ordo. C. d. execu. rei iu. z p. Imo. h nec et hz locu i pacto fm bal. l. i. s. C. de pac. z ista gl. alleg. bal. in. l. fi. s. i. in pn. C. e. de qz habet p. Imo. l. i. c. qntauallis. circa. xvi. car. ta. d. iureiu. c. C. Ut dixi i l. Adde bar. in. l. fi. qz cu alif. d. s. ob. z in. l. ij. C. d. refci. ven. et tex. l. i. cu be reditas d ac q. her. z no. in. d. s. arbitroz. r. col. d. C. Utius i phebuz. alia co iectura. Adde tex. l. i. q. quart. s. h. fm itellectu bar. de le. i. c. C. Aliud in duceret. Ali ter soluit di. in regula generi p. spem d. reg. iur. in vi.

¶ Los vni uersalis. no. q. sicut testa tor in institu tione videt si hos pdilexif se: ita et in fi deicomisso. adde no. per bar. in. l. luti us. i. pe. col. in v. sed qro iust h d pul. cbra. q. et ibi p imo. i. pe. col. in v. itez atede. in qz tu tigit et. et in v. se. de vul. et pu. et bar. in p. in cip. ang. et vi de q dixi p imol. in. l. co heredi. s. q discretis. de vul. et pu. ADDE in terminis pe. de ancha. co filio. l. xvi. s. tilit et pau. d ca. coh. ccl. viii. vfo. te. flameto. C Quando dies leg. ce. Rubrica. b C Sed si i habitatione vide apo. j. in. l. cu fia pmitic. et.

de mente testatoris. na cu masculos pdilexifet in institu tione instituendo eos vtr^o presumendu est eos pdilexif se in fideicomisso: vt. l. luti. s. pater. s. e. C. de fideico missis. au. h. amplius. et de imp. et ali. sub. l. i. qd est veruz si ro recti sermonis hoc patif: q: instituit tres vel qtuor filios vel ventre ex quo pnt nasci plures. naz tunc vno d cedente illud participiu supuiues pot hificari i mascu lis vno dcedere. sed si instituit tñ duos masculos: tuc q: vno moriete illud participiu supuiues no hificat in fi lio remanete: tuc de necessitate coprehedef filia: lz ex re certa instituta per hac. l. Sed qro qd si reperif scriptu abbreviate: vt deueniat insupuiuetes: ita q pot dicere i superuiuentē et supuiuetes qualiter intelligef. Rñ. pmo debem aduertere an h posset ex pcedentib^o vel sequen tibus colligi: vt sic sit pluralis vel singularis numeri sm q requirit ha gramatica: vt. l. plauti. s. de aur. et ar. leg. quod si no apparet psumo testatores sic locutus: ut eos quos in institutione predilexit et inuicem vniuit pretule rit etiam in fideicomisso. s. de vulga. et pupi. l. coheredi. s. qui discretas.

Quando dies lega. cedat.

¶ Ortuo patre. C Uide p teipsum.

¶ pure sit. C Legatus serui tutis psonalis ce dit ab adita hereditate. h. d. h loquit in tribus fuituribus et. C Quero qd i ali is fuituribus. Glo. dicit idez. sed in. s. i nouissimo. C. de cadu. tol. expsius dicit idē in alijs fuituribus etiā realibus. et si

fic intelligeres no esset verū: q: in realib^o cessat ro q hic ponitur. dz ergo intelligi idez in alijs. f. psonalibus. et h dicit Ly. in. d. s. in nouissimo. Alij volūt sustinere gl. di cētes q fuitutes reales no trāseunt ad heredē: sz sequū tur funduz: et sic hz locuz ro h posita. sed certe illo tuc p sona nullo modo videt inspicēda. sufficit enī q res sit tēpore mortis: q: relingtur sm rōnez pceditā. sed verū ē personā inspicī: vt. l. sed et si maxie. d ser. le. et trāsit ad he redes sicut res cui accedit. id puto q cedat tpe mortis. Tertia glo. h dicit post multa hba q dies legatorū dicif cedere quo ad trāsmiōnē. de quo dicā. j. e. l. iij. secūdo quo ad obligationem. tertio quo ad petitionez. quarto quo ad dominiū translationē. de quolibet isto: uz esset vi denduz. dic vt. C. de cadu. tol. s. cum igif. per Ly.

¶ Uod pure. C Conditio tacita ex te sō pcedēs impedit diez legatorū cedere. secus si extrisee^o veniat. h. d.

¶ Fredis aditio. C Defiditatis. aditō no differt diei cessionē sz petitionē qualitercūqz differat. h. d. C Op. de. l. in cōditōibus. s. de cōdi. et de. So. no i pedif trāsmiōnē nisi testator aliud velit. C Scōo op. q: cū illa cōditio insit de necessitate testator no pot eam remittere: vt. l. nemo pot. s. de le. i. So. aditio heredita tis inest d necessitate: q: nisi hereditas adeaf ex testō nil debetur: et qrtumcūqz testator hoc vellet. sed diei cessio non inest de necessitate. ideo potest testato facere quan do cedit vel non.

¶ I habitatio. C Ibi sed ante aditā sz si postea dic vt. l. fi. C. de vsufu.

¶ Ec semel. C Ibi. Sed si quot annis. Item no. idem esse dicere quot annis quod sin gulis annis.

¶ Sed si in habitatione. C Reli ctum an num respectu certe necessitatis debetur tempore neces sitatis. hoc dicit. dixi in. l. qui hoc anno. j. de verbo. obli.

vide glo. que incipit: q: tunc agente. et istam glo. examia ui in. l. vlti. s. de li. agno.

¶ Nouissime. C Nota no esse differentiam i ter istas exceptiones verboruz: licet quidam contra. C. e. l. i.

¶ Uiusmodi. C Conditio oino extitu ra si dubitat an viuo vel mortuo legatario existat impedit diem legati ce dere. h. d. C Op. de. l. iulii. s. de cōdi. insi. So. vt in glo. tu dic q ibi in pcedibus. h in vltimis voluntatibus qd ibi et h no. rō est q: si certuz esset in vltimis voluntatib^o cō ditio nē extitūra. sed incertū an in vita vel no impedire diem legati cedere: vt. l. si cum heres. s. eo. in pcedibus ve ro spes cōditionalis obligationis trāsit ad heredē: vt in sti. de verbo. ob. s. ex cōditionali: et ita in vita vel p moy tem existat no curatur: q: no impedit diem stipulationis cedere. C Op. de pi. et cōmo. rei ven. l. q si pendēte. s. si ita. Rñ. eodez modo ibi in cōtractibus. h in vltimis vol untatibus. C Op. de. l. si pupillus. s. sub cōditione. j. s noua. Eodez modo respondet ibi in cōtractib^o: h in vl timis voluntatibus. An autem statim debeatur. Dic vt ibi. Jo. tamē circa hoc dedit vnaqz sol. cuius materiā exa minauit in. l. iul. s. de cōdi. inde. C Extra glo. op. et videt q tale legatus transeat ad heredem si deficit: lz hoc post mortez appareat in vita verum fuit illud non debere fie ri: vt. j. de ma. ref. l. nerarius. Sol. vt dicam. j. e. l. cuz sine pfectione. in prin.

¶ Ususfructus aut. r. C Sile gatū cu ius dies cessit ab adita hereditate: et aliud legatū cu: dies cedit a tēpore mortis alternativē relingtur qrtū ad electionez vtrūqz tēpus inspicif. qrtum ad trāsmiō nē quodlibet p se naturā suā retinet. h. d. Ibi spectāda quo ad electionem legatario concedendā. C Not. ex fi. q quando relinguit alternativē legatus pure et legatum cōditionale no impedif ppter vnum qn cedat dies alte rius. C Op. j. e. l. cuz illud in pn. So. vt ibi dicaz in. l. cuz illud: q: est difficile cōtrariuz. C Op. de. l. cum sine pñi tione. ij. rñ. j. e. So. hic sunt duo legata: vnum pure et ali ud conditionale. sed in. l. contraria est tantum vnum le gatū conditionale.

Ex. s. sequenti. C Tātū est dicere: ut filio soluat qrtū q patri no quera tur ususfructus.

¶ Si ita quis. C Quero isto casu qs perat. Et dicit gl. q filius. h dē Dy. q h pcedit sm iura hodierna sm que pot hfe ppria ex cepto castrensi vel quasi. sz iura ista no reperif q potest hfe ppriū ex castrensi: nisi in casu. l. cogi. s. si pater. et l. imperator. s. ti. i. et in dote. un oz dicere q testator: dicen do ista vba: ut ipsi filio soluat uidef testator: uelle in tem pus exstie sui iuris differre. ar. l. ubi pure. s. ti. i. ar. l. fidei cōmissa. s. si filio. s. de le. iij. C Item no. h q si testator vel aliquis relinguit vel donat filio: vel ipsi filio soluat ut tantum importat qrtum dicere ne ad patrez perueniat ususfructus sm au. exapif. C. de bo. q libe. et in au. ut li ceat ma. et auie. in pn. et hoc uide in isto. s. cum glo.

¶ Ita C Non refert qd ex equipollentibus fiat. h. d. C Op. de. l. fi. C. de his qui ue. etc. impe. So. ut plene dixi in. l. gallus. s. et qd si tantum. s. de libe. et posthu.

¶ Am ita. C Op. de. l. illud. s. de op. le. Rñ. ibi in utraqz parte alterna tiue erat legatum pure. h secus. Op. vltimus. s. .e. l. si ususfructus. s. argentū. Rñ. ibi erat talis cōditio q moriente legatario implebatur vel deficiebat: et iō cōcor dat cum ista. Sed cōtra hoc facit in utraqz parte alterna tiue. h est legatus cuius dies cedit a tēpore mortis. et istō quod dicit q ex pāphila natum erit tacite inest cōditio que no impedit trāsmiōnez legati: ut. l. i. in fi. s. d cō di. et demon. et j. e. l. cum illud. s. fi. quid uelit dicere iste

rex. dicam in l. cum illud. j. e.

¶ Cum seruo legato. Dies usufructus legati seruo hereditario demum post aditam vtriusque hereditate cedit. boedit.

¶ Am legato. Dies legati relictus seruo legato cedit ab adita hereditate. Item ad legata que cedunt ab adita hereditate regula catoniana non pertinet. h. d. C. No. q. regula cato. est regula iuris: h. Jo. an. de reg. iur. super rubi. li. vi. dicit de reg. iur. l. i. C. Op. insti. de leg. s. an seruo. Rñ. ibi loquitur e converso quando pater est institutus et filio relinquit. h. quando institutus est filius et patri relinquitur. rones dicitur in l. a filio. z. l. que sit. s. d. le. i. C. Quero quomodo potuit manumitti. Et dicitur in l. gl. z. no. q. fidei dñs manumittit. quod intelligit si postea sequitur aditio. alias secus. ar. j. de castre. pe. l. hereditate. s. filius. vel ut cesset ois dubitatio: dicitur seruum p. p. cio accepisse libertatem: vt. s. ad fil. l. si quis in graui. s. vtr.

¶ Am sine predefinitione.

Cum legatus incipiat a precedenti dispositione sequens in quo transfundit statim mora commissa petere: si incipit a precedenti conditione legatario interim morante nil ad heredem transmittit. h. d. C. Op. j. e. l. si penum. So. qd. hic dicit statim intelligas mora commissa. C. Op. h. videtur dici q. penus est in obligatione. s. j. de act. et obli. l. obligationum fere. s. h. Sol. dicit vt dicit l. i. s. si ita. s. ad. l. fal. C. Op. s. l. usufru. in pn. s. e. So. dicit vt ibi dicit. C. Op. z. videt q. ad heredem transmittit: q. h. est relictum sub conditione quadam negativa. sed morante legatario tunc est certum q. retro ipse non dedit: vt. l. neratius. j. d. man. tes. ergo videt q. ad legatarius transmittat. Rñ. deo p. ditio negativa si non dederis. si potestatiua est resoluitur. i. cum constabit te dare non posse de iure vel de facto: vt. l. si ita stipulatus. j. de h. bo. ob. sed h. non est certum: nisi post mortem legatarii non ate et ad heredem non transmittit. lex h. o. s. r. loquitur in conditionibus casualibus. vel dicit etiam in casuali pcedere pp. generalitate. l. h. moi. s. e. Ad s. r. u. rñ. deo conditione casuali non posse existere est certum in reru natura. puta si mulier e vacua ventre. certus est in reru natura non posse nasci posthumum: z. tuc pcedit. l. nerati. q. q. in reru natura non est certum: q. mulier est pgnas vñ pot. par tus nasci sol. deus sit. z. tuc si non nascit non dicit q. retro fuerit impleta conditio: vt. p. bal. s. de acq. here. l. cu. q. d. s. quod dicit. s. qd. si vnum. sed in hac. l. cu. sine. z. in. l. h. moi. s. eo. non fuit certum in reru natura conditione imple ri non posse viuo legatario. ideo decedens non transmittit. secus si ponemus fuisse certum

¶ Cum ab eo mihi. C. Op. s. l. si penum. j. e. dicit vt ibi dicam. Ex. l. sequenti.

Legatum annuum an dicat vnum vel plura: z. cum est cum predefinitione temporis ob aliam cam q. alimentorum possit solui p. toto tempore.

¶ Cum predefinitione. Ista est notabilis. l. z. singularis z. determinatio quasi oiu. le guz de hac materia loquentiu. z. io e tenenda meti. z. hoc dicit. Legatum annuum cu. predefinitione tps. relictum i. du bio si fit ca. alimentorum: dicuntur plura legata vel vnum cuius dies cedit a tpe. mortis. h. d. C. In tex. ibi heredum gra. qd. fecisse videt in dubio cum certi tps. predefinitione ex causam alimentorum. C. Op. de. l. in annos. s. de an. leg. z. l. cum in annos. s. de an. le. So. Dy. z. te menti. aut certum est illud qd. testator voluit vel faceret plura legata vel vnum: z. tuc sciamus certo: vt. l. nec semel. s. sed z. si quod. s. e. Aut est dubium: z. tunc aut testator relinquit legatum annuum sine predefinitione tps. z. sunt plura legata. p. pmo anno puru. p. sequentibus conditionale. vt. l. cum in annos. s. de an. le. Aut cu. predefinitione tps.:

z. tunc aut in alimentis z. sunt plura legata vt. h. aut p. alio z. est vnum: ut. h. z. l. filius. in fi. j. e. facit si testator: vnum co. bez. grani reliquit annuatim usq. ad. x. annos: an heres potest p. toto tpe. soluere. videt q. sic: q. ista dilatio est heredis: ut. h. z. io pot. soluere qui vult totum: ut. l. cum in tpe. j. de re iudi. z. l. stipulatio ista. s. inter certam. j. de. h. ob. z. l. statuliberi. s. statuliber. j. de sta. lib.

¶ Titio cum. Dicitio si. facit pncipaliter conditionem secundario tps. dicitio cum: facit pncipaliter tps. secundario conditionem. h. d. z. vide glo. que incipit cum dicit ibi anno: dicit anno: xiii. erit: de qua scriptura facit mentionem. s. incidenter.

¶ Penum heres. Legatum puru. i. se quens legatum transfundit. demum post mortem heredem ad heredem legatarii transmittit transfusione non facta. h. d. C. Op. ualde subtiliter z. difficulte. de. l. cu. sine. ij. rñ. s. e. ubi dicit q. legatum non transmittit. Sol. ibi incipit a precedenti conditione z. pen. non fuit in legato. io non transmittit. C. Op. de. l. qd. pure. s. e. z. l. aliquando. s. de p. di. z. de. z. l. legatum sub conditione. s. de an. le. ubi dicit q. legatum puru. ademptum sub conditione videt sub s. r. ia conditione datur: z. decedens legatarius non transmittit. cu. ergo fuerit purum z. sub conditione ademptum ergo videt sub s. r. ia conditione datur. ergo non d. z. transmittit. Dicit D. yn. s. r. ia loquuntur qui est ademptum sub quadam conditione casuali que non implet morante legatario. ista autem de q. loquitur h. d. s. r. i. t. morante legatario posse interpellare io cedit dies z. transmittit ad heredem. Videam. ergo an istud sit aliquid dicere. Et istud videt pmo. s. l. si cu. predefinitione. s. e. ubi complete conditio morante legatario. z. tunc non transmittit qd. obere sicuti h. voluit doc. dicere ibi est conditio dadi que p. t. i. pleri ultimo uite sp. uñ illa conditio tunc post mortem consistit. merito ad heredem non transmittit. s. in. l. ista non e. conditio ista in d. d. do: sed magis q. respicit factum legatarii. s. si interpellauerit. unde an. ultimam uite sp. i. desinit posse interpellari. ergo transmittit. sed istud non videt bene dicitur: q. act. interpellatois pot. fieri p. aliu. ut. l. si qs. solutioni. i. h. s. d. usu. ergo ultimo uite spiritu pot. explicari: ut. l. vlt. ia. s. de codi. insti. z. l. aretusa. s. d. sta. ho. ergo videt q. h. tunc post mortem extiterit conditio. So. h. c. neus possit interpellare: ut ibi: non tunc ut ex neo. s. ut ipsi legatario soluat. sed ipsi in puncto mortis extitit non pot. solui. z. sic heres non pot. ee. in mora. z. sic in uita legatarii constat q. centum deberi non pot. Preterea posito q. i. puncto mortis heres interpellat adhuc post interpellationem heres h. illud modicum tps. de quo dicit in. l. qd. dicitur. j. d. sol. z. sic constat q. in uita legatarii centum deberi non pot. sed legatum fudi puru. fuit ademptum sub conditione si centum deberi ceperint: ut dicit tex. ergo sub s. r. ia conditione fuit datum si certum deberi non cepint. s. in uita legatarii constat q. non pot. incipere deberi. ergo z. s. q. inceptum a precedenti conditione. s. si penum non dederis centum dato. intelligitur. s. si dare posse dñeris. s. in uita legatarii heres non desinit posse dare. io non transmittit legatario decedens. C. Op. q. n. dispositione precedentem h. z. conditio ius implendi conditionem transit ad heredem: ut. l. die. s. i. s. de arbi. Tenet doc. in. l. pe. C. de codi. infer. s. h. h. precedentem dispositionem: ergo videt q. transeat ad heredem z. sic h. s. legatarii pot. interpellare. So. dicit q. transit ad heredem ei. q. d. z. implere conditionem non ad h. d. e. in cuius persona d. z. impleri. ar. l. cu. ita. z. qd. ibi dicit. s. d. codi. z. de. nel. alif. ius implendi conditionem transit ad heredem. dicit illud in s. r. i. b. hoc in vltis uoluntatibus. semp. tñ dubitauit d. illis. facit qd. dixi in. l. si cui fundus. z. l. a testatore. s. d. codi. z. de. z. in. l. sub diuersis. s. i. e. ti.

¶ Illud aut. In legatis alienati una e pars condicionalis legatario inter decedente nihil ad heredem transmittit. h. d. Ibi non fecit. z. sic semel cedit dies z. non pluries: ut. s. e. l. usufru. in pn. z. l. cu. i. an.

a Cui si
c ne pñ
nitioe.
mulier e imo
la videt di
cere s. r. i. u. in
. l. si fili. be
res. de lib. z
posthu.
b Icu p
o finitioe
z istud
facit an relictu
alimeto
ruz in causa
paupertatis s
beat solui in
state necessi
tate: an vo
scmp. s. quo
p. bal. i. auē.
ingressi. i. pe
nul. col. d. sa
cro. l. ec. fa
cit qd. habet
in. l. pe. s. i. d
an. le. z. vide
imol. in. l. q
hoc anno. in
vl. col. de v.
obli.
c Videtur
q. sic. An in
legato annuo
possit fieri so
lutio p. plu
ribus annis
bal. s. in. l. in
annalibus. C.
de leg. fac. q.
no. bar. in. l.
cu. q. d. an. le.
d Titio
o cu. h. a.
bef in
. l. ceterisimis
. s. h. de v. b.
ob. z. facit q.
no. bal. i. l. q.
pmittit. s. d.
di. inde.

Fori. op. no. q ad/ ri nō pōt be reditas vlti mo vite spū adde bal. i. l. fi. in pti. i. vl. col. d. bo. q. ti be. z imol. in .l. fi. s. de cō di. insti.

Ut leg. no. caueatur Rubrica.

Ega l. toz. s. fi cui. vt ibi di cif. Et idē t3 bar. p istum text. in. d. s. finaut vtra q3 in. l. ppe randum. de iudi. c. Si quis sub pditione legatū. vide bar. in. l. nō solū. in pzin. in. s. morte. de ope. no. nun.

impedit trāsmiſſionē: nisi ex ptāte legatarij pē deat: vt. l. filio. s. de le. i. z. l. miles. s. i. s. de le. ij. dixi in. l. cōdi. q extrinsec. C. Op. q post mor tē sit impleta: vt. l. fi. s. de cōdi. insti. cū pōt vltio vite spū esse heres. Glo. dicit nō fateo: cuz non hēat uelle nec nolle ultimo uite spū. Sed nōne istud uidet cōtra glo. l. filio. s. d. leg. i. z. l. miles. s. pro parte. s. de le. ij. sed ibi dicam in. l. miles. s. pro parte.

Et legatorum seu fideicommissorum noie ca. zc.

Legatorū noie

Si cui. Legatū re petitū bis tm̄ debet z p ipso legatario ab he rede uel heredi a legatario nō cauet. b. d. Istū. s. habes. in. l. fideicommissa. s. si decē. s. de le. iij. C. Op. d. l. eū qui. in pñ. s. de ser. vt. p. di. z. l. si ita stipulara titio. j. de fideicō. Plene de isto brocardo. dic vt in. l. si finita in pñ. de dam. infec. p. By. z ibi di xi. z per Ly. in. l. i. in pma op. C. d. sen. q. p eo q interest. C. Op. de. l. veluti. C. eo. So. ibi hō qz ex tali repetitione nō grauat. h. grauares. z iso iterū semel tātū h̄ intelligit z nō quotiēs opoz tunuz fuerit: vt ibi dicit qd no.

Si quis sub cōditōe. legatū. C. Si vna actio in alteri locū succedit eius naturam assumit. b. d. iste. s.

Si. x. que in archa. Pū mo lo qtur quādo ppietas z usufructus legatū sūt pu re. secūdo quādo sub cōditōe. Item pma diui ditur in tres partes: qz pmo dicit qd pōt petere quilibet ipō iure. scōo in q̄tuz obstat exceptio d egrate. tertio qd iuris qñ ppietate legatarius possidet. secūda ibi si cū. x. tertia ibi plane si. x. Itē scōa ps pncipal diuidit in duas. pmo qd iuris sit pēdēte cōditōe. scōo qd iuris sit exāte z ditione. scōa ibi h̄ si omiserit. C. Dicit h̄ q iste legatari⁹ dz. x. imo videt q qnq3 tm̄. nā qñ relin qtur usufruct⁹ pecunie ipsa ppietas debet usu fructuario: vt. s. d. usufr. ea. re. q̄ usu cōsu. p totū ti. Si trāsit ppietas. ergo seqtur qz tāq̄ re piū cti in eadē ppietate qlibet petat partes: vt. l. si plurib⁹. s. de le. i. h̄ dicit ipso iure nō trāsit ppietas ex testō: qz nō est legata h̄ quadā necessitate dz dari. iō legatari⁹ in quē trāsit dñuz ipso iure tūc z ipse pōt tota. x. petere. z sic no. h̄. qz si reli quif usufruc. pecunie qz dñuz pecunie nō tran sit incōtinēti. Tu dic qz legatario usufruct⁹ obe tur. ppietas ē: vt in isto. s. ibi z qñq3 usufructū petitū cōstat: z sic no. libellū qz petas fructū illa ruz rerū nō illas res. Rñ. z credere qz vterq3 li bellus pcederet tā iste. peto usufructū illarū re ruz: qz tūc ipoztat necessitate quādā seu ppieta tē. idē si peterē illa. x. vt usufr. ex eis picipā z etiā isto casu pcederet libell⁹: vt. l. si tibi. x. milia. s. d. usufr. ea. re. q̄ usu. cōsu. vbi v̄ hoc pbari. Dicit h̄ qz cauet heredi. h̄ imo videt qz dz cauēri nō he redi h̄ legatario ppietatis: vt. l. si. fi. cui plus q̄ per. l. fal. z. l. si tibi. x. milia. s. de usufr. ea. re. q̄ usu cōsu. Rñ. qñ ipse legatari⁹ possideret sibi ipi ēet cauēdū: vt h̄. ij. rñ. idē si cōcurrerent heres z legatari⁹ z quilibet velit sibi cauēri. legatari⁹ p ferf: vt in h̄ijs. aut heres tm̄ cōcurrit z legatari us nō: tūc heredi tm̄ pōt cauēri. vt h̄. C. Senio ad h̄. plane: z op. ille q nō est grauat⁹ nō pōt cō

ueniri: vt. l. epistolā in pñ. s. ti. ij. sed legatari⁹ p ppietatis nō est grauat⁹: ergo ipsi cōueniri nō pōt Dicit gl. fallit: qz h̄ est spāle. nā in effectu videt grauat⁹. C. Senio ad sequēs rñuz in h̄. sed si sub cōditōe: vbi dicit qz interis possidet totū. s. l. si dño. z. l. plane. s. si cōiuncti. s. de le. i. vbi le gatari⁹ pendēte cōditōe nō petit nisi partē rñ. ibi loquit in legato ppietatis. h̄ nō loquit in legato usufruct⁹. idē in. l. idē. s. si mibi. s. d. vsv fru. accre. Et est rō: qz usufruc. accrescit citi⁹ q̄ ppietas: ut dixi in. s. si cōiuncti. Sed dices h̄ est unus legatari⁹ ppietatis z alius usufruct⁹ z lz uerū sit: tm̄ p̄iunctio inter eos ē in usufructu nō in ppietate: ut. l. si alij. s. de usufru. le. z. l. idem nerati. s. i. s. de usufru. accre. C. Dicit h̄ qz si ē ignozās heres tenet actione in factū. s. s. d. usu fru. ea. re. q̄ usu. cōsu. l. h̄ senatus. s. i. So. ut gl. z hec bōa esse pōt. C. Dicit h̄ in tertio rñso. hu ius. s. qz heres h̄ actionē z legatariū: qz quā? quidā dicunt actionē ex testō. quidā dicūt z me lius cōditionē indebiti. Sz istud op. quō h̄ z ditionē indebiti cū erat tutus exceptiōe doli. et sic nō repetit: ut. l. q exceptiōe. s. de cōdi. inde. so. ut no. in. d. l. qui excep. uel melius in. l. q se debere. s. de condi. ob cām.

Si ad fiscum. C. Fise⁹ est semp diues. z iō non sa tisdat. b. d. C. Quero an saltez nuda cautōe ha beat pmittere fiscus. Dico qz nō. lz secus sit in alia re publica: ut in ciuitate que nuda cautōe h̄z pmittere: ut. l. si qñ. j. e. z ibi no. z bene.

Qui minorē. Pro ea parte q̄ ali cui hereditas dimi nuif ipō iure uel in effectu sine culpa sua liberaf ab obligatione que ex hac stipulatione descēdit hoc dicit. C. Op. z uidetur qz heres nō deberz exonerari: ut. l. cuz hereditas. in. fi. s. ad treb. so. spāle est in ista cautōe que assumit sibi uires ac tione ex testamento: ut. s. e. l. s. si quis sub cōdi tione. Continua ergo. s. si ei qui. Ex. l. sequenti.

C. Que sit differentia inter contraria z diuersa z qualiter practicāda sit hec. l.

Ed z ipsis qui sūt.

C. Quero que est differentia inter con traria z diuersa. Dic ut in glo. Extra glo. quero dicitur h̄ qz ipsis qui sunt in potestate cauēdū est. quero quomodo ipsi seruo poterit cauēri ut seruo acquiratur. Possumus dicere pbabiliter qz ipsi seruo caueatur z sibi acquiratur actione ex hac stipulatione que habet naturam actionis ex testamēto: ut. s. e. l. i. s. si quis sub cōditōe. z ideo cauetur ei cum acquiratur actione ex te stamento. alias secus: ut. l. si filius. j. de h̄bo. ob li. z. l. pe. j. de sti. ser. Vel aliter z pbabiliter ca uetur domino p seruo z ipsi seruo in euentū cō ditōis acquirat quod est mirabile. ar. p. h̄. l. fi. liussa. s. diuus. in. fi. s. de le. ij. Dicitur h̄ eisdē personis zc. z sic idem fideiussores debent esse apud utrosq3. C. Quero que erit pctica. Dico qz quādo examināf fideiussores an sint idonei uel nō ad unius petitionem: ut. l. arbitrio. q. sa tisda. cogan. z ille cui debet dari etiā citef: et tunc cogitur illum accipere: ut. ar. l. i. s. cum di em. s. si cui plus q̄ per. l. fal. uel aliter pater de bet inter esse p se z noie filij.

Ec si forte. C. No. istū ca sum qz q̄tūcū qz pater sit coniuncta persona ei nō pōt solui: ut dixi in. l. iij. s. fo. ma.

a Iez op
l po. vi
def. vi
de vltra huc
ter. ter. z ibi
p dy. rapba.
z Imol. in. l.
fi ita legatū
fir titio. d. cō
di. z demō.
b Cōdes fm
gl. Adō no.
p Imol. in. l.
cū tale. s. i. d.
cōdi. z de. p.
illū ter. cum
gl. ibi z in. l.
auiā p illum
ter. co. ti
c Iaz in
e pñt. et
h ē gl.
q b edictuz
bz locū i do
natioe causa
mortio. quā
ray. h vic eē
fin.
d Iab v
o no. s.
beredi
bus. Adde
ter. i. l. diuer
sum. i. pñ vt
in pos. leg.

re cum in hoc casu non narras certū: ideo dico sic in isto. qñqz reus est talis ad quē nō spectat bar dictū in istm. z tunc nō d3 fieri editio an lit. contesta. qñqz talis est ad quē spectabat dictuz instrumentū. z tunc d3 fieri editio cuz apud euz d3 esse: vt. l. ij. s. de eden. Ad. l. istam rñdeo qz quedā editio q fit ad deliberandū an velit cedere vel cōtendere. s. qua loquit. l. i. s. d. edē. z ista nō debēt fieri. s. si peraf exhibitio ad pbādū tē d3 fieri copia z editio: vt h z dixi in. d. l. i. s. edē.

Filio uel seruo.

Uides qñ remittitur a lege satisfactio d3 cauere sub hypotheca suarū reruz. Cōp. s. l. pxi. So. ibi in re publica q nunq̄ satisfactio dicitur. iō nō pōt dī cī q remittit. Cōp. C. ad treb. l. i. i. ubem. Glo. soluit q. l. i. ubem. nō h3 locuz eē suos terminos vt ibi in fi. dicit. Cōp. j. e. l. fi. Sol. glo. qz h remittit lex ibi hō. z iō mitius agit cuz lege qz cuz hoīe. z vide gl. z signa q incipit. f. nudo i fi. S3 ista rō glo. cōcluderet cōtrariū: qz si miti agif cū lege qz cuz hoīe: hono: abilius d3 interpretari z nullo modo cauetur quādo fit remissio a lege. z sic in cōtrariū videtur concludere. Rñ. secun dū Ia. de are. sic in. l. cōtraria. d3 saltē nuda cautioe cauere nō cuz fideiussorib: vt ibi. hoc ē ve ruz qñ a lege vel ab hoīe remittit satisfactio. sed si cautio remittit. tūc nullo mō d3 cauere: vt i au tē. d. resti. s. fi. col. viij. z sentit Ia. s. are. j. e. l. fin.

Icet ut nō petatur

Si cautio d factio petatur cōditio nō petende cautionis deficere nō dicitur. b. d. diuiditur in tres partes primo ponit dictū. secundo illationē ex edicto. tertio rōnē illatiois. scōa ibi z iō. tertia ibi qz postq̄. Cōpp. z videt q ista nō sit cōditio. sed mod⁹ que fit per vt. vt. l. i. C. de his que sub modo. z l. demōstratio. in fi. s. d. cōdi. z de. z hoc fuit factuz per vt. Gl. rñdet qz iste modus cōditiois equipat: vt dixi. alias nō est natura dictionis: vt inducere modū. nisi natura orōnis cui adijct hoc voluerit. si ergo illō adijct legatō per dictionē vt qd veniat explicandū anteq̄ quis cōsequat legatum nō est modus s3 cōditio: vt. l. tale. s. i. s. de cōdi. z de. in dictione neqz que resoluif. i. vt nō dixi in. l. accept. e. ti. et in. l. cuz pater. s. titio. s. de. l. ij. sed hoc ante venit explicandū. ergo zc. Cōp. dicit h qz petendo de facto nō videt cadere a fideiussorib. contra. C. de transac. in. l. vbi. z. l. siue apud acta. so. dico qz istud nō petere intelligitur i ultimis voluntariis qz iure nō petat. in cōtractibus sec⁹: vt vidistis in. l. mutiane. s. d. cōdi. z de. z iō si testator: verba adiecit qz nō petat de iure vel de facto esset legatuz cōditionale z deberet p̄stare cautionē mutianā: vt. l. mulier in prin. z ibi sentit glo. s. de cōdi. inst. Cōp. dicit h in tertia parte qz remitti talē cōditionē zc. qz cōditio ibi nō remittit sed cautio: qz cōditio est valida. z sic videtur obfate. l. ij. C. e. so. glo. z exponit conditionez. i. cautionez que in illa cōditione cōtinent vel aliter: vt glo. z tene quā vis: z vtraqz pōt eē hā. Cōp. sed cōtra vtraqz opī. op. z hēs fm glo. istam qz verba plata per moduz cōditionis inducunt dispositionez: z vide glo. que incipit. f. condi. ibi qui enim dixit zc. Sed nōne istud est cōtra. l. z si quis sub cōditioe. s. si quis ob. cau. te. z. l. ex facto. etiam agitur. s. de here. insti. z. l. titia testō. s. d. l. ij. dixi in. l. ex hac scriptura. j. de dona. So. videtur h qz sit speciale qz quocunqz iudicio posset remitti: vt. l. ij. C. e. exp. ressi

us in. l. auiā in fi. s. de cōdi. z de. Ratio hui⁹ est: quia ista cautio nō petitur iure actionis vel obligationis. sed petitur officio iudicis nobilit: vt. l. quinqz. j. de verbo. obli. z. l. i. j. de p̄eto. sti. z in sti. de inuti. sti. per totum. z officiu iudicis non presupponit obligationez: vt. l. qui per collusio nem. s. qui precij sortem. s. d. act. emp. z hōdo ad ppositum quocunqz iudicio testatoris pōt fieri ne ista cautio petatur. z ideo cessat equitas p̄toris. Idez potes dicere si testator iubet nō petere herede restōnem in integrum ex perso na defuncti vel nō petere cautionem dāni infec ti vt aliquid aliud quod officio iudicis mero ex pediat. tunc credo qz nō posset de iure petere: vt h. ar. alias autem ubi iure actionis posset peti. z testator remittit: tūc ope exceptionis tol litur: ut. l. qui mihi. s. de li. le. Cōp. de que stione notabili dicitur h qz petendo legatū non videtur conditio defecta quero de qua petitiō ne intelligitur. Et glo. intelligit qz siue in iudicio siue extra. Istud videtur contra. l. si seruus plurium. s. i. s. de le. i. ubi quando in iure obti nuit per sententiam nō potes dicere iniuste iudicatum per sniam sed iuste: ut. l. stipulatio ista in prin. j. de verbo. obli. z ibi no. So. itelligo qz h peruenit ad suū heredem de uoluntate d̄fun cti z herede uolente fuit cautio ista p̄stata: ut. l. cum auiā in fi. de condi. z demō. ubi nō debz p̄ stari per inuitum: sed per uoluntarium potest. s3 si herede opponente tunc obfaret contrariū. Cōp. C. co. l. pe. So. ut in glo.

I quoqz legatorū

Qui potest cōueniri ex edicto si quis omīssa cā testamenti ad hanc cautio nem tenet hoc dicit.

Et stipulatio.

Diuus. Variis cautionibus nō est vtē dum: nec debēt interponi cau tiones que non releuant. h dicit. Cōp. ad pñ. de le. ij. s. plane de uul. z pupil. z. l. ita tamen. s. a patre. s. ad trebel. Sol. ut in glo. Cōp. s. l. i. s. si impuberi. j. de coll. bo. gl. nō sol. So. Dy. qz h nō est sollicitus de hereditate uiuentis sed de hereditate mortui. Cōp. ad. s. diuus. de. l. si pupilli. s. i. s. de neg. ges. ubi utimur supuacu is cautionibus. So. h cautio h est supuacua: qz nō potest cōmitti. ibi uero dicitur superuacua: qz alia actio cōpetit. cum igit posset cōmitti ibi merito potest interponi. h nō pōt cōmitti. meri to ergo nō pōt interponi.

Iam in presenti.

Cōpp. de. l. si debitor. s. de iudi. Gl. non soluit. Oldr. soluit qz. l. si debitor: loquitur quando debitum est purum z liquidum iudici per confessionem partis. h autem licet legatum sit purum tamen heres diffitebatur nec dicebat hodie constat hodie agatur fm. l. is a quo. j. ti. ij. sed petebat libellum: unde cum ordinarie p cedat debet habere longum tractatum: ideo p̄ stat cautio: ut. l. postq̄. s. imperator. z ibi gl. fm casus positionem. glo. uidet sic intelligere.

I ab uno.

Hereditibus. Cōp. ex supueniē ti casu non auget obli gatio fideiussorum: ut. l. luitius. s. paulus. j. ad municip. Glo. p̄ia q dicit simpliciter so. contra rium. z sequēs gl. format. z ista ē materia. l. cētū

Ue fi- q lū. op- ponū: .s. e. no. lūmi- tationez ad regulā volo facit. vid. bar- to. in. l. si do- natar. .s. i. de condi. ob- cām. r. bar. i. .l. si ita stip- de v. ob. in- pe. q. forma- ta p. ipm. eē- gl. circa. h. r. bar. late. i. l. si socius. .s. luti. fo. mat.

Ut in posses- sione leg. ru- brica.

q q s cū. s. tē an- aditā. Uide- bart. in. l. iij. s. de p. di. in- de. r. no. etiā- bar. l. l. iulia- n. veruz. de- cōdi. inde.

q is a s q Quā- do res- dicat regre- re altiorē in- dagine. ad b- bar. in. e. va- gātī ad rep- in. v. summa- ric. in. l. col- r. bal. in. l. si- ex falsis. i. ij. col. d. tran- sac. videt te- nere q. relin- quif arbitrio- iudicif. s. cer- te ibi r. ides- q. h. etiam.

capue. s. de eo qd certo loco. r. l. qro. s. loca.

De filium. C. Ista est no. l. r. h. dicit. Satisfac- tio remissa nō pōt peti etiam si heres di- lapidet. Item q peti qd restitutus ē ex inter- uallo repellit exceptione dolo facit rē. hoc dicit. In tex. ibi nō cōpellendū cauere per satisfatio- nez: sed nuda cautioe cauet: ut in auē. de resti- .s. i. nisi cautionē remisisset: ut ibi dicit. in fi. s. Ibi si fuisset heredi. nec ob. l. dolo. facit. j. s. exc. do. q. r. res petita nō erat restituenda statim: s. post tēpus. Ja. de are. r. d. opponunt. s. e. l. si- lio: ubi saltem nuda cautioe d. cauere. Gl. sol- uit q. h. de auo ibi de patre nil est dicere. Gl. of- dat aliaz so. q. ista concordat cum illa. Jaco. de are. tenet q. h. debet cauere nuda cautioe: qa- testator remissa satisfatione exigit cautionem. r. tunc remissa satisfatione nō ē remissa cautio- ar. in corpore. de resti. s. i. nisi esset remissa cau- tio: ut ibi no. Glo. tamen aliter in l. filio. uidef intelligere: ut ibi dixi. Contra istaz opi. Jac. de are. uidetur tex. in eo q. dicit cauere sed ipse ex- ponit. s. cum fideiussoribus. uel potest intelligi q. illa auē. in fi. habeat locum in aliis personis q. in istis tam coniunctis: q. coispro q. remittitur satisfatio: r. cautio sit remissa. Sed opi. Ja. de are. plus placet. C. Quero an iste pater sit legi- timus administrator: huius filie. Et gl. dicit q. sic. sed ista glo. referendo se ad tex. non est va- q: ista filia nō erat in potestate cum fecit testam- tum. ideo non est legitimus administrator: qd ali- as esset: ut. l. si. C. de bo. que libe. C. Querit gl. qualiter consulatur huic fideicommissario. dic ut glo. istud quod dicit glo. q. cogetur statim res- tituere esset cōtra h. i. idemq: q. obstaret exce- ptio dolo facit. Non ob. l. imperator. q. ibi loq- tur in patre cuius bona debent ire ad filius. iō- si ante restituit non uidetur magnum quid: ut .l. rescripto. in fin. j. unde liberi. iō teneatis istaz opi. glo. h.

Tutor qui. C. Ista materia exa- minauit i. l. penul. s. q. ex fac. tu.

Ut in possessione legatorū esse liceat.

C. Dicitū ē. s. ut le. no. ca. uerum q. q. nō ca- uetur r. quis mittit i possessionē. iō h. ponit ista rubrica: ut in possessione legatorum.

Quis cū. C. Cau- tio q. nō debet prestari prestita scienter nō cōdicatur: sed per ignorantia facti cōdicat quo ad plenā libe- rationez. Si per ignorantia iu- ris cōdicat quo ad liberationez fideiussoruz tm- quibus etiam exceptio cōpetit. hoc dicit. Not. p. n. r. est subtile. In tex. ibi satisfatio. pōt etiam cōdicere quo ad liberationez fideiussoruz r. suā By. r. glo. In tex. ibi condici posset. quo ad li- berationez fideiussoruz non ipsius heredis dy. Sic dicitur q. cautio que nō debz p. stari p. resti- ta cōmittitur. s. l. emptor. r. l. dāni. s. emptor. j. de dā. infec. So. ut By. plene in. l. si patronus. j. de dona. r. quidā h. hnt. C. Op. de. l. qui erat .s. fa. her. so. ibi cōmittitur stipulatio ad id qd quis tenebatur. s. ad interesse non ad duplū. in pposito ista stipulatio quādo per errorez iuris cauit. tunc quo ad fideiussoruz cōdicat: q. i nul- lo tenet. r. istam r. By. in. d. l. si patronus. r. fm

hoc habes casum q. quis pōt cōdicere liberatō- nem fideiussoris: non suam liberationez: r. ē no- uus modus agendi. s. petere: ut alius liberef: r. uide tex. in p. in. Et puto q. istaz liberationē cō- dicat suo noie: nō fideiussoruz noie. simile in. l. idēq: s. si cui. s. man. ubi ago actione mādari: ut liberes aliaz: q. mea interest. C. Op. dicit hic q. fideiussoruz sunt tuti exceptioe. s. l. si q. post- q. j. de solu. So. gl. h. fideiussit p. eo q. nullo mō- tenebat: r. uide glo. que incipit imo uidef rē. r. istud nō uidef verum: q. l. si quis postq. loqtur q. i tēpore liberat: r. sic natural remanet: ut. l. obligationuz fere. s. placet. j. de act. r. obl. r. ibi no. ergo pōt accedere fideiussor: ut. l. fideiussor .s. i. j. de fideiussor. So. fm By. l. remaneat nat- uralr obligatus: tamen nullus est effectus. hoc dicit By. in. l. si. j. rem. ra. ba. r. Lp. in. l. cum q. de iuris r. fac. ign. vel opo: tet ponere q. tēpus ē modus obligationis tollēde q. nō: ut dixi i. l. si. j. rē. ra. ba. dixi in. d. l. si q. postq.

Nō exigit pretor. C. Not. q. ut mit- tatur quis in possessionez nō requiritur mora: p- uenti: sed ut cesset mora eius qui cōuenit. Secū- do no. q. non debet offerri cautio. C. Op. de. l. optimaz. C. de cōtraben. r. cōmit. stip. Sol. ibi habet diem qui interpellat p. homine. Item op- po. de. l. ij. C. de iure emp. So. ibi tacite inest di- es qui interpellat p. homine. Op. s. l. stipulatio ista. s. i. j. de ope. no. nun. So. ibi volebat se ab obseruantia pcedentis denūciationis subtrabe- re. quare debet se offerre: ut offertur ad purga- tionez more pcedentis iam inducte: ut. l. illud de peri. r. cōmo. rei ven. h. autem nulla obliga- tio pcedebat d. l.

Ex. s. sequenti.

C. Que est ratio q. pcurator actoris non cauet nisi dubitetur de mandato rei s. o. semper.

Si debitori. C. Nota. casus est. Ex isto tex. sumunt rationem doc. que est ratio q. procurator rei ca- uet indistincte: r. pcurator actoris nō cauet: ni- si cum dubium est de mandato. r. est ratio q. re- us est cautus ex parte sua: q. defendit illud qd habet: r. sic est sibi cautum. sed actor: petit illud quod non habz. ideo nō est sibi cautū: r. debet ei cauere. r. hoc sumif ex isto tex.

Ei cui. C. Glo. querit quomodo erat in debitum. Et dic ut glo. r. tene- quam vis.

Tunc ante aditam.

C. Nota q. exitia sui heredis non confirmat le- gata. fallit in libertate: ut. l. sciendum. j. de ma- ref. r. l. cum quasi. s. sed r. si quis. j. de fidecom. liber. Item confirmat fideicommissum uniuersa- le: ut. l. ita tamen. s. si pater. s. ad trebel. r. quid operetur existentia dicam. in. l. filius qui patri. s. vulga. r. pupil.

Ex. l. sequenti.

C. Quando dicatur probari incontinenti exce- ptio requirens altiorē indaginez. r. an iura m- tum sit sumaria pbatio.

Is a quo. C. Istud est no- tabile p. In cau- sis summaris exceptio que f. quirit altio- rem indaginem admittitur si excipiens parat? est incontinenti probare. hoc dicit.

277

¶ C. U. de die Adde q no. bar. in. l. iij. §. cōdēnatū d re iudi. qd no. bar. in. l. i. §. de glā. legē. sed bal. in. l. iij. §. ibidem. s. ad exhibē. t3 p riu dicens q istud statutu d3 intelligi infra tridub. l. fi. C. de iudi. alleg. archi. i. q. i. in sūma. bal. in. l. fi. d. or. cog. i materia execu. inie. de qua p bar. in. d. §. cōdēnatū. vbi t3 q relinq arbitrio iudicis. r adde bal. i. d. l. ii. C. d. edi. di. adri. tol.

vbi dicit q arbitrio iudicis relinqtur. r est verū. s3 iudex d3 arbitrari nō traditō hic p bar. r bene. r v. de bal. in. d. §. ibidē. r in. l. i. C. e. f. ut in poss. le. ang. in. l. a quo. §. si d. tenō. ad treb. die q vbiqz exceptō q p ponit ligāri pōt infra tps delibe. rādi matu. re quales sē tentiā ferre debeat. ibi il la exceptio h' dicit req rere altiore idaginē all. q habētur h' r vide q di. xi. s. pri. Do. cardi. r imol. in ca. eū in iure d offi. dle. trā. sēut simplici ter cū doc. tri. bar. i. d. §. cōdēnatū

¶ C. Si semel vide bar. in l. pretorie. la. ij. de pte to. si. d. C. Op. d. l. scidū. vide bar. in. l. i. d. fideiuf. r an ge. in. l. fi ab arbitrio. q satisda. cog. ¶ Postea superueniēt p rō suspi. tiōe fuge q regatur su spito p cō tractuz sup uenisse talis adde bar. p illū tex. in. l. fi. C. de spō.

ange. in. l. nemo carceres. j. de exacto. tribu. li. x. r latius per ange. i. l. fi ab arbitrio. s. q satisda. co. r qd no. bar. in. l. fi creditor. de sui. cre. r p hoc dicebat i. d. l. fi ab arbitrio reuocari practice aduocatorū q faciunt que capi p suspecto r non faciūt fide iudici saltē p duos testes q tpe p. cte obligati. iste debitor fuisset locuples r idone. r q postea mutauit cōditōne in per p illū tex. de q ibi p cū. d. l. nēo carcerē. r postea q cre.

¶ C. Op. d. l. i. §. eo. So. ibi heres nō dicebat: ho die pstat: hodie agat: ut hic dicebat. ¶ Prio qro d' hic q illi a quo satisfdari petis offeri cau tio. qro quo iur. Et gl. dicit officio iudicis r bñ. r ddi tibi tex. in. l. v. j. d. v. ob. r. j. d. pto. stipu. l. i. r insti. d. diui. stipu. p totū. l3 glo. dubiter: ut. l. q in glino. j. d. dā. infec. ¶ Quero qūter d3 intel ligi q offert se paratū statim: ut dicit tex. hodie cōstat. hodie agam: r sic eadez die. uidetur q posset. alibi uidet q infra duos mēses qñ d' sta tim: ut. l. in fraudē. §. in fiscalib. j. de iur. h. no. in. l. vl. C. d. cōpēsa. Lōsuevit tibi dicit in. §. i bo ne fidei. insti. d. act. hic gl. intelligit isra breue tē pus iudicis arbitrio. r uide gl. q incipit hodie le gatarū r c. r glo. uerū dicit. S3 qūter d3 iudex arbitrari. Et ē tex. hic singularissim' q si d' fidei cōmissio pōt cōstā infra illud breue tps: isra qd h' examinatio an fideiussores sint idonei ut isra qd d3 peti iurari d' calū. tūc h' pōt d' cautioe cōsta re infra illud modicu tps. r sic ego formarē ex ceptionē meā: r sic p istū tex. dico q nō d3 caue re: ga fuit adēptū legatū. r h' offero me pbatuz infra tps infra qd pēderet cognitio sūmaria su p hac cautione etiā hac exceptioe nō opposita. r iste ē tex. hic q sit breue tps arbitradū a iudice. r sic d3 intelligi id qd uidistis in. l. ille a quo. §. si d' testō. s. ad trebel. r no. in. l. ii. C. d. edic. di ut adria. tollē. ¶ Quero dicit q cuz cognoscit sup hac exceptione apparet legatū dberi puf. q ro utrū h' s q obrulit istā exceptionē: d3 ad istō legatum cōdēnari. Glo. hic dicit q sic. r uis gl. q incipit: scilicet q fideiussores r c. r3 q si in ista sū maria cognitione sup exceptione habita appa ret legatū dberi: tunc d3 p'fari. S3 nōne illud ē cōtra. l. a diuo. §. si sup rebus. j. d' re iudi. ubi di citur q istud qd in ista sūmaria cognitione pro nunciat nō parat plenu p iudiciū. Breuiter su stinēdo gl. istud ē ideo: quia h' s ad hoc se u' detur astringē dū dicit hodie pstat: hodie aga mus. r ideo imputatur sibi: quia poterat istā co gnitionē effuger sine suo incōmodo satisfdatio nē prestādo. s3 in. l. cōtraria non ē quid sibi im putet cū illā sūmaria cognitionē nō poterat effu ger sine magno p iudicio sui. r tex. h' s q pōit h' acronē i. l. i. in fi. j. ne vis si. ei. ¶ Dicit h' q co gnoscit sūmatū. qro qūter fiet. Dicit glo. p iura mētū. vide gl. q incipit sufficit ergo. r sic iuramē tū ē sūmaria pbatio r est tex. in. l. thesaurus. s. ad exhibē. r hoc ē verū tñ sup illo capitulo. an p calūniā petat uel nō. r in hoc ē sufficiēs pbat io p iuramētū. sed an legatū debeat uel nō de bet. pbari p instrumētū: uel p testes: ut. l. post q §. si dies. s. ti. pri. sed qñ heres eēt p rumar: tunc forte esset verū q rō ad missionē in possessione ex primo decreto q esset sufficiens pbatio iura mētū. ut in auē. de exbi. r intro. reis. §. suscepto r p doc. in. l. cū pponas. C. d. bo. auē. iudi. poss. dixi plene in. l. fi finita. §. iul. de dā. infec.

¶ C. Mulieri q accepit virū paupem: an cōpetat

dit or iuret ipsū debitorē hēre suspectū de fuga s'm ange. in. d. l. fi ab ar bitrio. alias nō t3 captura. adde tñ s'm ange. r jmo. p illū tex. in. l. q bo. na. §. q dānū. de dā. infec. q si iurauit que eē suspectū r fugitiuū: ut cōse. qual' familiā p capiendo illū nō d3 indistincte iudex et credere. imo iudex h3 iuestiagre cōiecturas r uerisimilia. facit qd no. i. l. fi. C. de ferijs. s'm imol. ibi vi de bar. in. l. p'ferancū in fi. iij. col. C. quo r qñ iu dex. r bart. f. l. ait ptoz. §. si d' bitorē. d. bis q i frau cre. s3 qd sus ficiat iuraru tū ad pban duz que sus pectū tenet imol. in. l. ij. sine prl. so lu. ma. ad q vid qd no. ang. i. l. fi p luforio. d' ap in pncipi. r q dicit ē p' bar. i. l. fi qñ C. vnd vi. r no. bal. post gl. ibi r i. l. aptissimi. C. d' iudi. r vid bal. i. l. q ad euntādā. C. de cōdi. ob tur. cau. r i. l. figs curia lis. C. d' epi. r cle. vbi s'm gu. loqf. r fac qd not. bal. r imol. i. l. i. fo. ma. i. pri. r ad d' q dixi i. l. ait p toz. §. si d' b' tores. j. q in fraud. cre. istis adde bar. i. l. p'fen tancū quo q qñ iudex. in cccxxiij. col. lā. r bal. i. l. creditor. si cert. pe. r q no. gl. r bal. i. simili. in. l. pen. C. d' pi. act. vbi pp suspiōne i3 p'p'a aucto ritate igre. di. r c. adde tñ ad itelle ctū dictorū p bar. h' q li cet tpe p'ra cr' qd icepe rit dilapida re: nō tñ tali ter qd subef ser timor si postea som' cepit dilapi dare tñ po terit capi ut suspect' s'm bal. in. l. fi p ea. in pri. C. manda. vbi etiam dicit q omnio di lapidatio si

¶ Si semel. ¶ C. Op. dicit hic q q semel recepit fideiussorē malū ipu tat sibi. §. l. fi cū dorem. §. si mulier. §. so. ma. hic sciēter f'cipit. r dicit. l. iij. §. d' fideiussor. r l. iter cās §. abesse. s. m. a. ¶ C. Op. de. l. sciendū. §. pe. §. qui satisda. cog. Sol. r tene mēti illā q hic p uisio hominis perit. r ideo restaurabitur ibi p uisio leg. Inducitur ad. q. per By. mulier acce pit in virū quē dā pauperē hominē ddit sibi do tem. modo vult petere restitutionē dotis s'm for m. l. fi cōstāte. in pri. s. so. ma. r l. vbi. C. de iu re do. Et dicit Di. q si pōt: quia iputet sibi mu lier qñ accepit: r hoc tenet Di. in. d. l. fi pstante in prin. r hoc tenet Li. Rai. r oēs. sed hoc ego nō teneo i repetitione. l. fi pstante. r est rō: quia si exp'sse voluisset mulier renūciare illi a pñ. exp'sse nō potuisset: ut. l. de die. r l. se. de pac. iō nec taci te pōt. r p h' ac. l. dico q si aliqs vult facere ali quē capi tanq' suspectū ex forma statuti uel cō suctudinis q sit causa suspiōnis suberat tem pore quo cū eo s'xit nō pōt capi. sec' si postea su p uēit: ut h. sac. j. d' s'ui. credi. l. fi creditores

¶ Ex. l. sequenti

¶ C. An ex missione facta causa legatorum possit perueniri ad secundum decretum.

¶ Si cui legatorū. ¶ C. B. h. q missus i possessionē ex prio decreto nō p r: ut dñs nō posside re. Lōtra i. l. ii. §. si ex noxa. cau. aga. r l. fi finita §. postea ar. j. d. dā. infec. So. ut glo. r t3 q pōt p ueniri ex missioe scā cā legatorū ad s'm decretū. §. gl. habes i. l. fi finita. §. iul. j. de dā. infec. i gl. ma gna. Bi. ibi i additiōe sua v' dices q pōt pueni ri ad s'm decretū qñ eēt legatū puz q purificatū. vt hic. sec' si nō eēt puz: ut i glo. s'ria. s3 puto q ex vigore missiois facte: ut caueat noie legatorū nō pōt pueniri ad secū dū decretū: ut hic ē tex. r gl. h. d. in. §. iul. rō ē: quia p p mū decretū iā ē co secut' qd petir. petir enī ispe nō legatū: s3 petir si bi caueri. s3 possessionē illā h3 vice cautōis: vt. l. post q. §. impator. s. ti. i. r l. fi finita. §. si qd dā ni. j. d. dā. infec. ista gl. pōt intelligi si petitū eēt le gatū actione ex testō h' s ē p rumar ē facta missio ex primo decreto. tūc quia p primū nō ē sibi con sultū puenit ad scōm: ut. l. i. r l. fulcini. j. ex qui ca. in poss. ea. dixi plene in. §. iul. ¶ Quero qd i creditore. an missus repellat dñm. Et dico q nō vt. l. fi finita. §. si qd aut. j. de dā. infec. r hoc dicit glo. ¶ Quero quis p'cipiet fructus. Et dicit gl. dicit: ut. j. §. si quis legatis. r ibi dicemus.

¶ Si alius damni. ¶ C. Rō hui' missus i possessionē d3 h' re curā bonoz: vt. l. p' tor. j. d. bo. auē. iu. poss. r l. fi finita. §. si qd dā ni. j. d. dā. infec. r j. e. l. q legatorū. s3 cauet aliū. d. dā. infec. ē cura r custodia rei. iō si cauet recuperat ab eo cuius est ipsa res.

facit que suspectū. r adde qd rōe modici debiti nō pōt qd iurari suspect' s'm bal. i. auē. s3 iam necesse. C. de dona. ante nup. ANDE ro. consilio. cccxi. r cccxx.

¶ Si cui legatorū. Vide bar. in. l. nubere. s. d' iurisd. om. iudi. r dicit: ut dixi i. l. fi finita. §. iul. i. pe. col. d. dā. infec.

¶ Si alii dāni. Ad hūc. §. vid. l. fi finita. §. si plures. d. dā. infec.

imol. ibi vi de bar. in. l. p'ferancū in fi. iij. col. C. quo r qñ iu dex. r bart. f. l. ait ptoz. §. si d' bitorē. d. bis q i frau cre. s3 qd sus ficiat iuraru tū ad pban duz que sus pectū tenet imol. in. l. ij. sine prl. so lu. ma. ad q vid qd no. ang. i. l. fi p luforio. d' ap in pncipi. r q dicit ē p' bar. i. l. fi qñ C. vnd vi. r no. bal. post gl. ibi r i. l. aptissimi. C. d' iudi. r vid bal. i. l. q ad euntādā. C. de cōdi. ob tur. cau. r i. l. figs curia lis. C. d' epi. r cle. vbi s'm gu. loqf. r fac qd not. bal. r imol. i. l. i. fo. ma. i. pri. r ad d' q dixi i. l. ait p toz. §. si d' b' tores. j. q in fraud. cre. istis adde bar. i. l. p'fen tancū quo q qñ iudex. in cccxxiij. col. lā. r bal. i. l. creditor. si cert. pe. r q no. gl. r bal. i. simili. in. l. pen. C. d' pi. act. vbi pp suspiōne i3 p'p'a aucto ritate igre. di. r c. adde tñ ad itelle ctū dictorū p bar. h' q li cet tpe p'ra cr' qd icepe rit dilapida re: nō tñ tali ter qd subef ser timor si postea som' cepit dilapi dare tñ po terit capi ut suspect' s'm bal. in. l. fi p ea. in pri. C. manda. vbi etiam dicit q omnio di lapidatio si

a C Postqz rei. p. d. re- rea posito. Vide bal. in. l. ij. C. e. b C Qui in possessione. potest man- dari. sed bal- dus in. l. pe- nultima. C. de his que in frau. cre- di. limitat qstio. Bar- videlicz vbi sola posses- sio trāslata fuisse. c C Honorz presumitur sua. Ad qd idem tenet bar. i. l. a vi- uo. §. si sup- re. de re iud- ic. z in. l. q- dam in suo. de con. insti- tu. z baldus in au. ei. q- in. ij. col. de bo. au. iud. possi. z bal- in. l. etiā. i. ii. col. C. d. exe- cu. rei iudi- z est gl. i. l. ij. C. ne vror pro mari. z ibi tenet idē C. y. baldus z Salice.

Ex. §. sequenti.

Si plures legatarii

CAn qñ uno imisso i pos. ceteri videat imissi. **C**ud q dñ hic e nouū dictū z nō ē hodie correctū. Et q ro q ē rō hui. l. iter creditores z legatarios. Et gl. q ē i. l. cū vn. j. de bo. au. iudi. pos. dic q le gatarū veniunt ex cā lucratua. creditores ex cā onerosa. hoc ē t. z Dy. i. l. si finita. §. si plures. j. dā. ifec. fac qd no. p. eū i. c. q. p. or. d. re. iur. li. vi. Nō video qliter possit pcedere: quia video q l. cū vn. j. de bo. au. iudi. pos. z. C. de bo. au. iudi. pos. l. vl. z. l. q. aut. §. sciēduz. j. de bis q in frau. cre. z i quolibet creditore gnāliter dicūt q vno creditore misso i pos. oēs vident missi. nec habeo. l. q. distiguar cām lucratua ab onerosa. Nec ista. l. ob. ga. qñqz qz petit aliqd offō iudic- cis: ut h. z tūc nō ē creditor. iō vno misso ali q silt p offiū iudicis veniēt nō viderent missi. ga. ante q ad iudiciū veniāt nō hnt aliqd iuris: ut l. cū postulassē. j. de dā. ifec. z sic ē h. q vno lega- tario misso qui veniēt offō iudicis nō videntur alii missi. idēz in damno. infec. ut. l. si finita. §. si plures. j. de dā. ifec. sec. si veniēt iur obligatio- nis: quia tūc uno misso omnes videntur missi. Nec curo si ex causa onerosa uel lucratua: quia etiam legatariū sunt creditores: ut. l. i. C. de bo. au. iud. pos. z hoc quod dico probat ex tex. l. cum vnus. vbi dñ i tex. q. pretor nil noui zc. ple- ne dixi. d. l. cum vnus.

Qui prior

CIdē z hie ē i. l. si finita §. si plures. j. de dā. ifec. **C**Op. de re. iur. l. q. p. or. i. tpe. potior i iur. So. hui. p. r. timore Dy. distiguit: ut. l. puilegia. j. d. pui. cre. z i. c. q. p. or. ex. de re. iur. li. vi. z p. gl. i. l. q. iure. §. q. po. i. pig. ha. z dicatis: ut ibi dñ. z di- xi. i. d. §. si plures. z i. d. l. cū vn. Glo. format p- riu z nō sol. vide glo. q. icipit: ga. eiusdē sūt zc. i. si. dic. q. h. est certum de mente. l. ibi non. z not. p. Dy. i. l. nec eni. j. d. fo.

Ex. §. sequenti.

CAn legatarius hz hec tēpora haberet tacitas hypothecaz: z qñ pferat creditorib.

Postquā rei seruande

COp. C. cōia de leg. l. i. vbi hz hypothecā a tē- pore mortis. ergo pferat creditori postea misso: ut. l. eos. C. q. po. i. pig. ha. Et gl. fatef. p. r. ium q hodie pferat. z sicut gl. ga. fm ista tpa legatari nō habebat tacitā hypothecā qd ē h. tex. i. l. credi- toribus. j. de separatiōibus. Preterea posito q legatari haberēt tacitā hypothecā credito- res nō adhuc. ista gl. nō dic uerū. nā legata de- bent ere alieno deducto: ut. d. l. creditorib. z. l. si vniuersi. C. de le. z. l. i. §. is q. s. ad tre. Do. Li. i. l. ii. C. q. po. i. pig. ha. fustiet gl. istā q uerū est qd creditores pferunt legatariis si hñ ditas nō est soluēdo legatariis z creditorib. hz si he- reditas est soluēdo legatariis z creditoribus: tunc pferatur legatarius in re legata: quia cre- ditor debet prius hñ dē agere: ut. l. scimus. §. si vero creditores. C. de iure deli. z bene dicit.

Ex. §. sequenti.

CAn snia lata p vnum possit mādari executiōi p alium q habet rem q ille p que lata fuit senten- tia dolo desit possider.

Qui in possessionē lega-

torū. Nota q missus in possessionē mittit in bo- nis hereditariis zc. **C**Op. j. e. l. i. p. erator. Sol. qñ mittit ex edicto loqur hic. hz qñ mittit ex re-

scripto loquit i bonis hereditariis: ut sibi dicam p tex. istū. z sise dicunt doc. vltimō z Ly. cum eis q snia lata p vnu potest mādari executioni p aliu q hz rem quā ille dolo desit possidere. z casus videt hic. istud videt pbari. j. e. l. si lega- torz. §. si. C. e. l. circa. z p Ly. C. d. alie. iudi. mu. cau. fac. l. i. in. viii. q. sed istud dictū ē p casū exps- sū. in. l. i. §. necessario. §. si mulier uē. no. i. pos. mit. p hoc est tex. isti. de ac. §. si qs in fraudē. z C. z. ff. p totū de his q i frau. cre. vbi nō pōt agi p eū q possidet res creditorz alienatas: nisi pri- agat reuocatoria. Nō ob. ista. l. quia est spāle fa- uore legatorz z fideicomissorz. hoc nō hz locū i aliis. **C**Ultimo iste tex. pbat vnā meā opi. quā posui i. l. si creditores. C. de pig. z dico ibi q pa- ctū de igrediēdo p pria auctoritate hz possit p- pncipalē creditorez igredi sine aliqua cause co- gnitiōe: tñ p singularē successorez dz adhiberi aliqñ cause cognitiō. z pro hoc iste. §. cum gl. que icipit ut. j. e. l. si.

Ex. §. sequenti.

CAn i mō iterponēdi decretū sit dñia iter res q pntent iure dñū: z que non z debitoris pre- sumunt q apud eum reperunt.

Honorū.

CMo. ex isto tex. q pōt fieri missio i bonis que ad debi- torē pertinent iure dominii directi uel vñ uel q si. secus si nullo iure detinet: ut i. §. si deposita. **C**Quero vtrū in modo iterponēdi decretūz sit dñia iter res que pntent iure dominii z alia Respon. qm est i iterpositione primi decreti nulla videtur differentia: ut hic. hz i iterpositio- ne secundi decreti eo casu quo haberet locuz ē differentia: quia in rebus que possidentur iure dominii pretor iubet eum esse dñm. sed in aliis que nō possidentur iure dominii pretor iterpo- nit decretum hoc modo. Statuo uel decerno ti- bi: ut vtaris illo iure in talibus rebus quo debi- tor vtatur. z istam formam dat iuriconsultus in. l. si finita. §. si de vectigalibus. j. de dā. infec. Formo vnā. q. in ver. si deposita venit ille qui d- posuit z dicit non potuit fieri missio in hac re: quia mea cui incumbit probatio. Glo. habes i l. ob maritoruz. C. ne vx. pro ma. z. l. i. C. de pri- ui. si. quia que sunt reperta apud debitorem p- summuntur sua.

Si ex duobus.

CTene menti- istum casū quā- do est facta missio in parte rei cōmuni. q alius in cuius partem nō est facta missio potest sanz- dare z administrationem rei recipere. Glo. si- gnat contraria z non sol. vide glo. que icipit cō- filiū zc. i. si. glo. sol. istud ideo: quia in stipulatō- ne deducitur operis dstructio que est diuidua hic deducitur legati solutio que est diuidua. ea- dem rōne cautionis prestatio: que eius naturā sequitur: ut. s. ti. i. l. i. §. si quis sub conditione. Ja. de are. z Old.

Imperator.

CIste est bonus. §. quero a quo tempore icipit curref tempus sex mensium. Et glo. dicit q a tempore quo fuit petita cautio. Ista lec. gl. est vera in se. z quo ad tex. non tamen satisfacit perfecte. z iō qro qd si non potuit peti cautio: quia fuit remissa: ut. s. pro. respō. Rñ. q. tex. ē i l. certa. C. e. q. potest peti a die qua fuit petitz debitu. **C**Alterius istud quod dicit q a die pe- tite satisfactionis non videtur uerum: quia licet satisfactionem petā nō est heres in mora prestā- di legatū. z ad hoc ut fiat missio requiritur mo- ra heredis. Rñ. z fateor oppositū q hz sit petita

271

a Cessatus facit ad no. per Ange. r. Ro. i. l. iij. §. pretor. de dam. insec.

b Queri poterit. Et istum textu allegat bar. to. in. l. si finita. §. iulia. in ver. que ro vtrū mis fas ex prio decreto facti at fruct. fu. os. de dam. insec. r. ad istum textu vide Bald. i. auct. ei qui. in. xvi. colū. C. de bonis auct. ind. pos. si. r. iste textus ē vnic. ADDE bal. consilio liij. prio li. Et ibi an valeat statu tuz q lucre tur r an mi nor pati de beat tale dā num.

c Ultimo videtur. sed an p pigno re pctorio cōpetat by. potbecaria. vide Imol. in. l. si quis missum. §. si. de dam. i. fec. r. ibi vi de ro.

d Qui ser uandorum. bon. §. istu textum in §. si. colere. al legat nota. Baldus in auct. ei qui. in. xvi. colū. de bo. auct. iudi. pos. q res mobilis debet esse a pud missum ex primo de creto vel se questrari si est suspect. r per bar. in l. si finita. §. si quis autē

e Videtur velle. Et vi de barto. in l. si finita. §. quis autem de dā. insec.

f Cessatus in possessio

cautio nō sufficeret: nisi hīs fuisset i mora non pstanti legatū. si dies legati n̄ cessisset nō hēret locū istud rescriptū. r gl. sentit h. Habes ergo pbare sex mēses elapsos a die petite uel debite cautōis. Itē q̄ cesset dies legati. Itē q̄ hīs fuit i mora pstanti legatū. r cū hoc sit q̄ fm ista tpa nō tenent soluere de suo legata: ut. l. si vniuerse C. de le. r. l. i. §. si is q̄ quadringēta. s. ad trebel.

Quero quō h̄ sit missio i possessionē bonorū heredū. Rñ. q̄ fm ista tpa nō tenet vltra vires h̄ ditarias: tñ p̄cessit missio in bonis h̄ dis: r fa cū: ut soluat vsqz ad vires h̄ ditarias: ut. l. in q̄ titate in si. r. l. si in possessione. s. ad. l. fal.

Cessatum. Cū pōt dici cessatus si nō est psona q̄ interpelle tur. s. ite ē in. l. cū qdā. s. de vsur. C. Op. de. l. i. §. nō exigit. s. e. So. aliud i missione q̄ fit ex re scripto. r aliud i missione q̄ fit ex edicto. vide gl. q̄ format dria r nō soluit. r vide eā q̄ incipit h̄ di ras iacēs. Ad. l. opis rñdeo ibi loqtur i nūciati one q̄ fit rei nō psonē. h̄ nō i nūciatiōe q̄ requir morā: q̄ mora in casib⁹ n̄ri. §. legitime h̄bi n̄ pōt vt. l. si ex legati cā. j. de h̄b. obl. Ad. l. si. de nau ti. se. rñdeo q̄ ibi loqtur i pena q̄ ex d̄ctu defū eti d̄cedit. r iō iacēte h̄ ditate cōmittit: ut. j. de h̄b. ob. l. die h̄. aut ex rescripto nō fit missio i bo nis h̄ ditariis: nisi ex mō ipsi nō soluedo q̄ nō pōt cōmitti iacēte h̄ ditate cū p̄ aditionē icipi at d̄beri: ut. s. e. l. i. §. si. l. si nemo. d̄ re iudi. Ol.

Queri poterit. Cū h̄ bon. r no. q̄ pigno ratitia h̄z locū p pignore p̄torio sicut p̄ quētio nali. Cū q̄ sicut i pignore quētionali fruct⁹ cōputant p̄us i usurā q̄ i sortem. sic r i p̄torio. Itē uides h̄ q̄ pignoratitia h̄z locū p̄ p̄torio si cut p̄ quētionali. r dixi uobis. r Ja. de are. alle gat in. l. utiqz. j. de dā. ifec. tñ vnū scias q̄ in ista pignoratitia uenit dol⁹ r lata culpa r nō leuis: vt. l. p̄tor. §. p̄terea. j. de bo. auct. iudi. pos. r. l. si finita. §. si qd dāni. j. d̄ dā. ifec. C. Ultimo uide tur h̄ casus p̄ opi. quā tenui. s. i. pri. §. Dy. q̄ in possessionē legator: facta missio: nō pōt pueniri ad secundum decretum: quia non potest plus permitti: nisi frui tantum: ut hic. quod no.

Qui seruandorum. Cū h̄ bonus §. r op. de. l. in uēditione. §. i. j. de bo. auct. iudi. pos. Rñ. h̄ loqt in legatariis. ibi in creditorib⁹. uel aliter ibi loqtur q̄ ille § quem ē facta missio nolebat colere: s̄z alteri colēdū locare. h̄ p̄ se ult colere. r ideo ad eū p̄tinet cultura: nisi fuerit fa cta missio ex rescripto. C. P̄rio no. ad illud q̄n̄ fit seq̄stratio rex q̄ seruari nō p̄nt: tūc debēt uē di r p̄ciū retineri i seq̄strato. ar. huius lfe. r tex. habes i. l. litib⁹. C. de agri. r cēsi. li. xi. r. l. si. j. d̄ requi. re. Scōo no. si aliqs p̄cepit frumētū ex sū do tuo p̄ plura tpa p̄terita: an tenet tibi ad re stitutionē fructuū uel sufficit q̄ reddat estimati onē p̄ tpa. Dec. l. uf uelle q̄ teneat ad estimati onē: quia nō potuit seruari. dixi tibi i. l. diuortio §. ob donatiōes. s. sol. ma. ubi uidetur casus. r Ly. uidet uelle in. l. i. C. de pi. acti. tene menti istud quod dicitur hic. r uide glo. super uerbo si nulla domus: que incipit sua uel testatoris. r no. tex. cum glo. q̄ quādo capis in tenutā ex pri mo decreto aliquid. r tu non hēs ubi teneas p̄ mittitur tibi alii dare: ut teneat. secus si habeas ubi teneas. ar. huius glo. C. Quero quot diferē tie sunt inter missione ex edicto r rescripto. Gl. ponit duas diferētiās. r multe sunt differentie. Ex edicto fit missio ab initio etiā ante aditā hē

reditatē: ut. l. i. §. si. s. e. ex rescripto post aditaz h̄ ditatē: r sex menses: ut in §. cessatū Itēz edi ctum nō requir morā h̄ dis: ut. l. i. §. nō exigitur s. e. rescriptū sic ut i. §. cessatū. r §. satisfactōis. Itē p̄ edictū fit missio i bonis h̄ ditariis: ut i. §. q̄ i possessionē. s. e. l. p̄ rescriptū i bonis h̄ duz: ut i. §. q̄ por. r. §. ipator. Itē iter edictū r rescri ptū est diferētia i cultura: ut hoc. §. Item ē alia d̄ria: quia missus ex edicto de possessione presti ta sibi satisfatione recedit: ut. s. titu. i. l. si ad uersus. s̄z missus ex rescripto nō recedit nisi inte gre sibi satisfiat: ut. j. e. l. si pecunie. §. si. r ibi di cā ex istis dicitis r ex d̄bis q̄ dixi in §. sex autem mēses habes colligere practicā rescripti. C. Al terius q̄ro si creditor ē missus i possessionē. an egparet missio in possessionē ex edicto. Breui ter si creditor mittit in possessionē: quia d̄bitor nō d̄fenderit: tūc egparat legatario missio i pos sessionē ex edicto: ut. l. si finita. §. si qd aut. j. de dā. insec. Si nō est missus in possessionē: quia si soluit: tūc equiparatur legatario missio ex rescri pro: ut. l. si pecunie. j. e. r ibi uidebitis.

In possessionē missus.

Cū h̄ bonus casus. Op. q̄ post lit. p̄ref. non pōt peti cautio: ut. l. p̄p. §. rati. s. de p̄cu. Rñ. illud qd d̄ in. l. p̄p. §. rati. h̄z locū in cautioib⁹ q̄ p̄stāt a p̄curatore. r iō nō petitur: quia uide tur ei p̄sona approbata. s̄z. l. ista loqtur in aliis cautionibus q̄ ab ipso p̄cipali p̄stāt nō a p̄cu ratore. Itē cautio ista nō p̄stāt occasione litis: s̄z debebat nulla lite p̄dēte: ut. l. etiāz. s. e. r sic p̄dēte lite r pendēte appositione potest peti: ut. l. postq̄. §. imperator. s. e.

Missus in possessionē.

Quero utrū iudex possit dare licentiā missio in possessionē q̄ possz ingredi sua auctoritate. Dic uidet tex. q̄ nō. Glo. uidet q̄ sic. in. l. memierit C. vñ ui. r ibi Ly. r gl. i. l. iuste. j. de acq. pos. r ibi Ja. d̄ are. r Ol. r ibi dixi. Nec ob. iste. §. ga uez ē q̄ tua aucte nō potes ingredi si iuenis resi stētes: r illa resistentia debet fieri per officiales. secus si tibi non resistitur: quia tunc potest dari licentiā: ut tua auctoritate ingrediaris.

Si titio pure.

Cū h̄ est difficil. §. r. b. d. in summa Si legatarius a quo relictum est fideicommissum nō cauet fideicommissario suo fit missio i ea re uel iure quod habet pro legato uel eius occasione h. d. C. Mo. q̄ sicut potest primū decretum in terponi i noie debitoris: sic r in iudicis officio potest interponi. C. Op. r uidetur q̄ iste fidei cōmissarius debet agere contra heredē directo non contra legatarium: ut. §. pro secundo. d̄ ca du. tol. r. l. si ab eo. s. de usufru. le. Solu. ibi lo quitur quando legatum deficit r apud heredē remansit. hic non deficit. C. Oppo. de. l. si quis senium. §. si quis acceptum. s. de leg. ii. Sol. ibi loquitur quando legatario primo nulla culpa poterat imputari. C. Quero quando fit missio in possessionem in nomine debitoris. Scitis q̄ pignus non contrahitur pretorium nisi fiat mis sio realis: ut. l. non est mirum. s. de pi. act. Quo modo in nomie debitoris potest fieri missio cū est impossibilis: ut glo. in. l. pe. in prin. j. de do na. Practicam ponit glo. in. l. i. de preto. pig. hoc est uerum quando pignus pretorium est. sed si pars ipsa principalis uellet cedere: tunc cessio haberet uim traditionis: quia illud quod operatur in corporalibus traditio illud opera

nem. Istum textum alle gat bar. i. l. i. vi. q. s. d̄ iuridi. om. iudiciū adde bart. in. l. si finita. §. iu lia. i. vi. col. de dam. in sec.

g Si titio quero quan do. Nota q̄ quando fit missio in mine d̄bito ris. add̄ bal. in. l. ij. C. q̄n̄ sit. uel pua. r bar. in. d. l. pen. r no. per Barto. in. l. a diuo. §. sic quoqz de re iudi.

a **I**pecunie. iste
 f cume
 qui si
 deicom. iste
 tex. nō ē ali
 bi fm bart.
 in .l. consen
 tancū. i. iij.
 colū. quō z
 qñ iudex. vi
 de p bar. in
 l. si finita. §.
 iul. de dā. in
 sec. in. ix. r.
 x. colū. dixi
 post bar. in
 l. cum qui. §.
 priui. cre. z
 ipsum sing.
 limita: vt p
 ange. in. l. si
 finita. §. itez
 videam? de
 dam. infec.
 z ibi dixi p?
 bar. z iō diē
 bal. no. in. l.
 ignorare. C
 de restit. mi
 li. q. contra
 pñtē pñten
 tem soluere
 pōt procedi
 ad pñm z se
 cundū dere
 tum: z iō in
 exec. sētēne
 missus non
 recedit: nisi
 sibi solaatur
 fm bart. i. l.
 pperādū. §.
 finaūt reus.
 C. de iudi. z
 istis adde
 bart. in auē.
 ei qui. in. xi.
 col. de bo.
 auē. iudi.
 pos. z vide
 bar. in. l. ne
 qz impubes
 s. de in tus
 vocan.

b **I**des vi
 def. velle.
 Idē z bar.
 in. l. pperan
 dū. §. finaūt
 reus contra
 gl. ibi z idēz
 bald. z do
 cto. z vide
 ange. i cōfi
 lio. cxxij. z
 adde bar. in
 l. si debitor.
 §. si antisōa.
 s. d. pigno.
 c **I**ter
 i duz li
 cet. fa
 est ad hoc. l.
 si. ff. de liti
 gio.

d **D**e bo.
 pos. Rubri.
 M om
 i nibus
 gl. sol.
 vide bar. an
 ge. z doc. in
 lex. asse. de
 here. instit.
 e **I**tez op.
 Et p hoc vi
 de gl. i. c. i.
 si de iuestit.
 lis. ou. iter
 do. z vañl. i.
 v. obseruet.

tur cessio in nominibus debitorum: ut glo. in. l. ul. C. quando fil. uel priua.

I pecunie. Qui si deicommiss.

possessione: nisi prius soluat: ut hic. z. l. is pñr. in fi. s. fa. her. z. l. eū qui. j. de priui. credi. z. l. ii. circa prin. j. p here. C. Op. s. ti. i. l. si aduersus. z. C. de bo. auē. iudi. pos. auē. ei q. z. l. si finita. §. si qd dāni. z. §. se. j. de dā. ifec. rñ. text. iste i fi. C. No. q. tunc recedit a possessione qñ fit illud qd si factū fuisset ab initio possessio non fuisset data. Et si qdē missio in possessionē ē facta: qñ nō soluitur nō recedit: nisi soluat: ut hic. si missio ē facta: qñ nō satisfacit statim cū satisfacit receditur: ut. l. si aduersus. s. ti. i. si missio ē facta: quia est ptumax in nō veniēdo statim cū venit receditur: ut in auē. ei qui. idem videtur velle? que dam decisio pape in. c. ex parte. extra d. hb. sig.

Am uenter.

est speciale rōne vētris. alie sunt trusse. **I legatorum.**

Liā si cōdēnatus

Quero qñter pōt desiderare. Dic qz ex rescripto uel ex edicto quocunqz mō vult uel iudicis officio: ut. j. de re iudi. a diuo. §. si super rebus.

Anicipio.

Uti legatorum

Aterdū licet.

De bonoz possessiōib. Rubrica.

C. Glo. p̄tinuat istā rubricam ad precedentia.

Onorum.

A omnibus.

sicut per aditionē hereditatis querūf oia ista ita p bo. pos. agnitā z admiffā. C. Contra hāc. l. op. dñ bic qz appellatione bonoz cōtinentē cōmoda z incōmoda. In. l. mulier. s. de iure do. sol. ut dicā. j. l. pr. Item dicā bic qz bo. pos. oia tribuit. S. agnitio sola nō tribuit oia: ut j. de acqrē. pos. l. cū herede. z. l. facta. in prin. s. ad tre. z ibi no. Glo. sol. qz hic i cōmodis que sunt iuris. secus in his que plurimū facti habēt. vt possessio: ut in cōtrario. C. Tertio op. qz bo. pos. nō tribuat ius: ut in pos. carboñ. z ventris nomine: vt ad car. l. i. per totā. l. z in ti. si mulier ventris no. per totum. So. glo. ut in ea habes. C. Itē op. dicā bic qz bo. pos. non tribuit dominiū directū sed vtile: ut vtilis actiones: ut. l. sed z si sine. §. sed qz pa. s. de mino. Due gl. hic po stre. vna in. l. i. alia in. l. ii. fatentur contrarium. Di. videt limitare istas glo. sic qz sunt vere quādo dñiū directū uel actōes directe sunt apud alium: quia tūc tantū vtilis trāseūt: ut ibi. s. qñ directe nō sunt apud aliū: quia tūc tm vtilis trāseūt: ut ibi. sed qñ directe nō sunt apud aliū: tūc bo. pos. hz directū. rō qz ex psona heredis nō debet imutari p dñtio obligationis: ut. l. ii. §. ex his j. de hbo. ob Aduertatis istud dicitur Di. nō videt vey: quia cōtra casū. l. pe. C. ad tre. vbi directū dñiū uel actiones directe nō sunt apud aliū vt qñ aliquis sine herede decedit. z tm vtilis rātū trāseūt. ut ibi dñ. Aduerte si apud aliū nō sunt directe uel directū dñiū: tm esse sperat ut possibile ē esse: quoniā de iure ciuili aliqz filio emācipato preferet uel alteri cognato. tūc ista glo. dicat veritatē: qz ad ipediēdū ne bonoz possessori qñtantur directe sufficit spes qz possent esse apud aliū: ut. l. si duob. §. si. z ibi no. s. de le. i. z. l. cū qdaz. §. quod dicitur. de acqui. here. S. vero nō sunt apud aliū necesse speratur: tūc dominiū directū est apud bo. pos. z tūc verū dicit Di. Si uero apud neminē est directū dominiū tunc res est vacans z in nullius bonis est. z sic p occupationē dñiū sit occupantis de iure gentium. sed in actionibus est maius dubiū: sed dicere idē i actionibz hereditariis: ut directe sint penes bonoz possessore. Rō quia pretor nō pōt facere heredē directe: ut. §. quos aut. instit. de bo. pos. sed bene potest trāferre in alium vnaz directam actionem z directum dominiū: ut. l. pretor. in prin. j. de dā. infec. z facit quod not. i. l. i. z. ii. s. de bo. pos. her. pe. Quicquid tamē sit siue dicamus actiones esse directas siue vtilis seper tamen glo. dicit qz sunt ciuiles: sed ex extē sione pretoris: ut no. in. d. l. i. z. ii. s. de bo. pos. here. pe. C. Item op. ad. l. ii. i fi. vbi dicit z bonorum possessor sustinet vicem heredum. Contra insti. e. §. quos aut. Dicit glo. s. de bo. pos. here. pe. l. i. fateor qz habent vicē heredū. nō tm fierent vere heredes: quia pretores hoc facere non possunt: ut dicit. §. quos autē. z bene dicit quod nota. quare ex hoc dico qz si aliqua hereditas deseret ex cōstitutōe alicui? pñdis uel inferioris a principe: ut ducis uel marchidiōis: tūc omnes iste hereditates nō pñt deseri: ut siant

Jo. an. in
 ti. de instru.
 edi. i. s. poz.
 ro. i. addi. q.
 incipit hec
 subscriptio
 istud dictuz
 bar. hic i. l.
 i. de v. ob. i.
 l. si. de pe. z
 m. l. omnes
 populi. in. i.
 q. pri. de iu.
 sti. z iur. z i.
 l. ij. s. i. pro
 eptore. itel.
 ligas q. ha.
 beat vim iu.
 ris ptorij z
 durat anno
 actio que ex
 eoz statuto
 oris si eozuz
 officij erat
 anale. z simi
 liter per sex
 mēses si p se
 mestre erat
 officiales ser.
 dñi. s. h. of.
 ficiū eoz eēt
 ad eoz vitā
 vel ad bñfi.
 ciū: vt ē offi.
 cius epi vel
 marchionis
 tunc tale sta.
 tutū diceret.
 tur ius ciui.
 le z actō seu
 p dñto ex eo
 esset ppetua
 sicut si nasce.
 ref ex statu.
 to populi vt
 pbat. ist. d.
 ppe. z tē. ac.
 circa pnci. z
 facit. l. suffi.
 d. p dñ. inde.
 ca. si gratio
 se. d. rescrip.
 m. vi. z facit
 qd no. bart.
 in. l. d. pupil.
 lo. s. si quis
 ipi pretori.
 de op. noui.
 nun. fm alt.
 quos. adde
 qd cōstitu.
 tio epi ap.
 pella. ius p.
 tonū. ita et
 t3 bal. i. l. id
 qd paupib.
 in. ij. col. de
 epi. z ele. z i.
 l. siue pars.
 C. de vila. s3
 bal. i. l. rece.
 pticia. d. cō.
 sti. pecu. t3 p.
 bar. hic. z di.
 cta bar. hic
 seq. bal. i. ru.
 bu. C. q. ad
 mitti. i. vi. q.
 a
 b
 p
 mo
 da. qd cōtie.
 tur appella.
 tiōe bonoz
 s3 qd cōrica.
 tur appella.
 tiōe faculta.
 tū. dic qd cō.
 moda z icō.
 moda nec i.

aliqui heredes directo sed iure bonoz pos. z sic oportet q agnoscantur corā iudice. Item perit spacio centum dieruz uel anni. sed hereditates que deferuntur ex forma statuti uel pncipis auctoritate bene deferuntur ius directo.

Qna. Jurisconsultus volēs diffiniri qd sit bonoz possessio ante oia vult ostēdere significationē huius vbi bonorū z huius vbi possessio. q sunt simul cōposita. Primo pōit expositionē vsqz ad s. inuito. z sic habes tres partes: ut in eo p3. scilicet cūda ibi hereditas autē. tertia ibi: bonoz. Dicitur hic q appellatio bonoz p̄inet cōmoda z ē cōmoda. s. in. l. mulier. s. de iure dot. Sol. dicit glo. s. e. l. i. aliud cū p̄ferat a p̄bentib. aliud cuz p̄ferat a lege. z satis bñ dicit. C. s3 hoc op. qa etiā qñ p̄ferat ab hoie sit idē: q p̄tineat cōmoda z incōmoda: ut. l. cogi. in p̄n. ad treb. So. il. la appellatio bonoz pōt p̄ferri trib. modis ab hoie: ut a p̄bentibus: z tūc loquitur. l. mulier. uel a testatore: z tūc loquitur. l. cogi. s. ad treb. z q dixi in. l. i. s. de leg. i. z videbitis in. l. si qd seruū s. si. z. l. se. s. de leg. ii. z facit. l. vl. de v̄usu. le. Qñqz p̄ferat a p̄ncipe concedēte bñficiū: z tunc dicitur. l. p̄nceps. de v̄bo. signi. z p. B. y. z p. doc. C. Sed op. lz appellatio bonoz cōtineat cōmoda z incōmoda nō ē tūc ex p̄pria significatione: vt. l. prox. j. de v̄bo. sig. tñ h dicit s. Sol. ibi p̄prie bona appellabatur. Si respicis rex. ipse soluit seip̄s: quia cū dicit in s̄ loco exponit: hoc est in hac cōpositiōe. cū dico bonoz possessio. secus si appellatio bonoz simpliciter p̄fertur: ut ibi. C. Itē op. dicit hic etiā si nihil corporale ē h̄f̄ditate d̄f̄ petita bonoz possessio. Eōtra incorporea nō p̄nt possideri: ut. l. seru. s. incorporalia. de acq. re. do. Solu. aliud est dicere bonoz possessio: ut sit vna pars. z est nomē iuris: ut hic. z. l. hereditatis appellatio. de ver. signi. Aliud est dicere bonorū possessio uel rei: ut sunt due ptes z tunc est nomē facti z non cadit in incorporalibus. C. Tenio ad tertiā partē. z op. j. de verb. sig. s. nihil: aliud ē hereditas: vbi uidet eē idēz h̄f̄ditas z bonoz possessio. dicit glo. bonorum possessio ē ius. i. pretoriū. z hoc t3 Ly. C. vñ legit. l. certū in. i. q. hoc est pessime dictū: quia est s̄ tex. l. i. z in rubri. j. ut ex le. senatusue conf. z c. vbi bonoz possessio defertur ex lege ciuili. Unde dico q hic dicit ius p̄sequendi. i. ciuile z pretoriū. Nō ob. l. cōtraria: quia ibi d̄f̄ q est successio nō dicit ius succedendi. Preterea ibi succedit p̄pria volūtate: quasi solo aīo qd efficiat heres: nō aut dicit p̄sequēdi. sed bonoz possessio ē ius p̄sequēdi. z sic opz q petat a iudice vel hodie agnoscat coram iudice: ut. j. ea. l. s. a municipibus. z hoc vult hic dicitur rex. C. Itē op. q hereditatē nō p̄sequimur p bonoz possessionē. Non enīz qd agit p̄ bonoz possessionē s3 petit per bo. pos. here. pe. Dicit glo. bono. pos. nō est ius quo p̄sequimur qñ cā sit imediata q in iudiciū deducit: sed est ius p̄pter qd p̄sequimur. ita dicit glo. Preterea hic d̄f̄ in rex. retinēdi z sic nō loquitur de iure quo qd agit: quia cuz haberet possessionē non posset agere: quia possidēti z c. vt. l. i. s. interdum. j. uti pos. Istud qd glo. dicit s3 in se sit satis uerū: tñ huic l̄fe nō uidet q̄grue: qa iuriconsultus nō intēdit ostēdē q sit ius p̄pter qd p̄sequimur. iō dicit q rex. optime loquitur nā scitis q q h3 bo. pos. edictalē h3 necesse petere eam cōfirmari a iudice: ut. j. e. l. s. si cā cognita. vñ ista bo. pos. est ius p̄sequēdi: ut p̄firmet a iudice. uel ut hodie agnoscat corā iudice: s3 ad

id qd dicit retrahendi: z postea nō est ppositū remediū petēdi uerū est actione reali: ut. l. i. s. i. terdū. sed alias actiones pōt hēre: ut ibi dicitur uel illud est uerū ad petēdū possessionē corporale. sed hic loquitur in petitione possessionis iuris incorporalis: in quo daf̄ possessori uendicatio: ut. l. si forte. s. i. s. si ser. uē. C. Quero ergo p̄ p̄dictorū declaratione qd est hereditas. Rñ. nihil aliud est q̄ successio in uniuersum ius qd de functus habuit. istud intellige de qdā successio ne quā facit ius statim hoie mortuo. Ipsū enim patrimoniū rep̄ntat p̄sonā defuncti: z in eius locum succedit: ut de acqui. re. do. l. hereditas in multis. z. j. s. fideiusso. l. mortuo: z ista successio uocatur hereditas. ad hāc h̄f̄ditatē p̄sequēdaz habemus beneficium iuris ciuili per aditionē hereditatis. z istud ius succedendi nobis cōpetit anteq̄ ad nos perueniat hereditas: ut. l. precia rerū. s. ad. l. fal. z sic est aliud ab hereditate. Si enim intelligeretur q ius succedendi nobis competēs sit hereditas: sequeret q hereditas nobis competeret anteq̄ competeret. quod est repugnātia: ut. d. l. precia rerū. Et illud ius ad eundem quid sit dixi. s. de acqui. her. l. is potest Itē ad acgrēdum dictā hereditatē que ē successio z c. cōpetit nobis bñficiū iuris p̄torij. l. bo. pos. que qd sit dicitur hic. Postq̄ enīz h̄f̄ditas est adita uel bo. pos. agnita desinit esse h̄f̄ditas z cōfunditur cū p̄rimonio adētis: ut. l. sed z si plures. s. si filio. s. de uul. z pu. z ubiqz post aditionē appellatur hereditas est impropria locutio. unde in ti. de peti. here. dū dicimus petere hereditatem intellige. i. declarari nos esse h̄f̄des: ut. l. lz nunq̄. de peti. he. z sic tria sunt. s. hereditas z ius acgrēdi eā. quod sit p̄ aditionēz uel bo. po. Itē ius petēdi qd sit per petitionem hereditatis. C. Querit gl. ego agnouit bo. pos. unde liberi. alius uult agnoscere bo. pos. unde agnati p̄bando se agnatum: z p̄bādo me non filius. an. auditur. Dicit glo. q sic. ista glo. uideatur cōtra. l. i. in fi. cuz. l. se. s. de libe. agno. ubi si semel est iudicatum. utrum sit liber uel non: de cetero non potest moueri questio. Dicit glo. uerum est si l̄s non esset mota contra principalem creditorē: cuius principaliter interest. alias si esset lata sententia contra eum cuius principaliter interest: tunc perpetuo preiudicaret: ut ibi. Vel dic q hic loquitur quando probationes fuerūt facte summarie. z sic non preiudicant in alio iudicio: ut. l. si quis a liberis. s. si uel parens. s. de libe. agno. z. l. a diuo. s. si sup reb. j. s. re iudi. C. Quero an aliquis sit uocandus quando petit bo. pos. Videbitis. j. e. l. s. si causa cognita.

Inuito. C. Oppo. gl. imo uidetur q sic nam bonorum possessores habentur uice heredum: ut. s. e. l. ii. s3 heredes coguntur inuito: ut. s. sui. insti. de here. qua. z dif. Dicit glo. fallit ibi in. s. sui. Itē fallit in. l. recusare. s. i. z. l. cogi. z. l. qa poterat. s. ad tre. Op. j. prox. s. uer. si nemo. Sol. bo. pos. decretalis non defertur inuito: sed bo. pos. edictalis bene defertur inuito: ut hic. Jo. fuit i alia opi. q bo. pos. edictalis z decretalis sit una z eadez. sicut ergo una potest repudiari ita z alia. P̄ria opi. q hic. s. habeat locuz in edictali bo. pos. cōmuniter tenetur. z sic opi. Jo. hic dicitur uera quā reprobatur Ly. in. l. si certa. in p̄ri. in. iiii. q. C. unde legi. C. Quero utrum per seruū uel filium bonorum possessio possit acquiri inuito: Audeatur q sic: ut. l. seruus uetante. de uerbo. obli. z. l. inuito. de acquir. re. do. Et tenet contrarium

telligit de ducto ere alieno. ita dicitur bar. i. l. si cōstante. in p̄ri. s. d. iur. do. z d. eozū appellatōe i p̄ctib. z vltimis volūtātib. vñ nō p̄ bal. in. l. l. i. bertin. ite pe. col. d. o. pe. lib. z bal. in. l. mortu. z ibi l. i. C. ad. l. iul. de vi. z bar. i. l. si. s. de v̄su fru. leg. ADDE qd cōtineat appellatiōe bonoz bal. cōsilio. lxxx. p̄mo libro.

b C. Tenio. Vide bart. i rubric. s. de ope. no. nū. i. ij. colum.

c C. Defertur ex lege. Nota q bo. pos. si ista non ē ius pretorij sed ciuile: quia. l. ciuile inter. dum defert bo. pos. contrarium tamen sentit et glo. in rub. qui admit. z ibi bald. i. questione.

d C. Quis agit. Collige q bo. pos. nō est actio. adde clari. bal. in rub. C. q admit. in. ij. q. z gl. hic. z ibi et an sit officium iudicis per bal. ibi. z ibi etiā an sit iuris uel facti.

A municipibus. **C** Quero q
cipib' qro q
An sit diffi
retia inf bo.
pos. edicta
le vel decre
talem. adde
bal. i. l. fi. C.
vñ legi. i. pñ
ci. i. penu. q.
B Acquire
ntu text. li.
mita. no. nō
habere locū
i ipubere p
tex. r. ibi bar
to. i. l. pe. j.
e. r. i. l. fu.
j. e. r. vñ vi
cif h q req
rif ratihabi
tio vid. j. e.
i. l. fu. i. pñ
ci. r. qd ibi
dixi. Itē vñ
dixi q bo.
pos. nō trās
mittit ad be
redce. vide
bal. post ali
os in. l. emā
cipar. C. q
admit.
C Manda
to generali.
An sufficiat
gnāle māda
tū ad peten
das bo. pos.
adde L. r. r.
ibi gl. r. bal.
in. l. fi. mari
tus. C. mā.
Prius tenet
Imol. post
voc. i. l. pau
lus. alias ici
pit p cura
d acq. her.
D Si cā q
ro. C. i. d. no.
p. gl. r. bar.
i. l. i. s. de iu
rif. om. m.
E Secūdo
qro. C. i. ruz
in postulan
bo. pos. req
raf libel. vi
de bal. i. fi. l.
i. C. fi d mo
nta. posses
sue. ap. r. vi
de quod no
tmol. in. l. fi.
lio pterito.
m. r. j. carta.
d iust. rup.
r. bart. in fi.
b' colū. r. an
debeat spe
cificari ex q
capite agno
scif bo. pos.
vide bal. in
rubz. C. qui
admit. i. iij.
colū. r. adde
bal. post cy.
in. l. fi. in. iij.
q. C. vñ le
gi. r. p. ea q
habentur i
l. i. cause. s.
causa. ff. de
minoz. dicit
bal. in. l. pō.
po. m. ij. col.
de cura. q
vbi aliqd fit

in hereditatib' uel bonoz possessionib' in qb' e
dubiū an sunt locupletes uel non. sed i' Prius lo
quit' d' acq' sitōe aliarum rerum quam adquisitio
nem certuz est prodesse.

A municipibus. **C** Quero q
cipia sit iter so
cietatē collegiū r corp'. **B** l. dicit bñ: ut i ea ha
bes. r habetis etiā in. l. i. j. de col. illi. r. l. i. i. pñc.
s. qd cuiusqz vni. no. **C** Quero qd est iste ali' q
pōt agere noie vniuersitatis. **B** ic ut in gl. r. bñ.
C Quero q sunt iste bo. possessiones q pñt dfer
ri istis ciuitatib' r silib'. **B** ic gl. ex testamento
rē. vide glo. q incipit: vt fundic': ibi. r dic r mu
nicipio rē. **S** ed aduerte ista gl. dicit q ciuitates
nō pñt h're bo. pos. nisi ex testō: quia qñ bōa sūt
vacantia obent' fisco nō ciuitati: ut. l. i. r ibi no.
C. de bo. vacā. r hoc puto uerum i ciuitatibus
que principem recognoscunt: sed si ciuitas pri
cipem non recognoscit: tunc ipsa est camera
sui ipsius: ut. l. apud hostes. j. d cap. r postli re.
r sic sibi bona vacātia qñt. r ita de facto serua
tur. **I** tē q glo. dicit q ciuitates r municipia nō
pñt haberi: nisi ex testō ē verū nisi habeāt liber
tū cui' hereditas ab intestato eis pōt qñri: ut. l. i.
testato. s. si municipes. j. de suis r leg. r. l. i. j. d
lib. mu. **C** Quero que' est dñia iter possessionez
agnitam r illā que competit ex pretoris edicto.
B ic gl. quia ista agnita est decretalis: sed illa
edictalis: ut. l. i. s. decretalis. j. de suc. edi. **S** ed
quidā dicunt q edictalis r decretalis sunt vna
r eadē. **B** oc tenent q sit duplex. vna edictalis
ex qua cōpetit ius petēdi decretalē. **A** lia decre
talis ex qua h' bo. possessoria hereditatis peti
tiōe: vt habetis in. l. i. j. s. de bo. pos. be. pe. r no.
C. e. l. i. circa prin. sed si esset vna r eadē sequere
tur q statim qd posset agere bo. pos. here. peti.
tū sine effectu: quia obstaret exceptio quod sal
sum est: qd ante ipsā agnitā nullū ius cōpetit se
cū dū **I** a. de are. ut refert **L** i. in. l. fi. in. q. iij. C.
vnde leg. r hoc prout exponim' p'toris edicto.
f. mortui. **I** tē possum' intelligere q hic ponat
alius casus. dictū est q pro illis vniuersitatibus
psona legitima pōt petere bo. pos. sed si psona
legitia nō petir: tunc iudex d' dare ex officio suo
r supplebit defectum istius admistratoris: sicut
supplet defectū tutoris in persona minoris: ut.
l. bonorum in. fi. C. e. r. l. fi. infanti. in fi. C. de iu
re delibe. quod tene menti.

Dari. **C** Dicit hic a Prius sensu q si filius
fa. intestat' decedit nō h'z locum bo.
pos. hoc est correctū: quia filiussa. h'z hodie he
redē tā de iure codicis. ut. l. qd scitis. C. d. bo. q
libe. q' de iure aut. p. aut. de h'f. q' ab inte. s. i.

Acquirere. **C** Dicit q bo. pos. nō
agnita nō transmittitur.
I tē tā per aliū q' p memetipsū pōt peti. **D** icit
hic q bo. pos. nō agnita nō trās mittit. **B** j. de s
tab. l. illud. s. si qd. r. s. quod maxie. **G** lo. sol. r
bñ. file in. l. scriptus. j. de car. edi. r. l. vñtē. r qd
ibi no. s. de acq. here. **C** Op. de. l. p'atoni. s. d
acq. here. **S** o. gl. r. bñ. **C** Itē op. de suc. edi. l. i.
s. qd. **G** lo. rñdet optime. **D** icit hic i p'ia par
te q bo. pos. pōt qñri p aliū. **B** in. l. paulus. de ac
q. here. **S** o. aliud in h'f ditate. aliud in bo. pos. r
est rō diuersitatis: quia bo. pos. nittif eqtate p
toria: ut. l. fi. cū p'ono. s. bonoz. j. e. r. in. l. e. s.
quos aut. r iō qd eqtas naturalis hic magis cō
siderat admittit ratihabitio ex postfacto. s'z h'f
ditatis aditio ē de iure ciuili magis rigoroso. iō
nō sufficit ratihabitio ex postfacto. **I** sta rō p'clu
dit ad illud quare in hereditate debet precede

re iussus. sed i bo. pos. sufficit ratihabitio: ut no.
in. l. i. C. e. ti. s'z quare p pcuratorē nō querat h'f
ditas sed bo. pos. sic. **R**ñ. glo. hic r i p'alt. l. pau
lus. r. s. ad tre. l. q ita. s. i. qd aditio hereditaris
fit solo aio. sed bo. pos. nō cōstituit solo aio: sed
requirit factū. **B** oc. resp'ndūt hoc: qd nō ē ve
rū cū statim cōstituto procuratore ad adē dūz
nō videor adire. sed cū pcurator adibit videor
adire. r iō est rō: qd illa actio est magis solēnis.
r hoc p'z: quia in pcuratore cesaris ē spāle: ut. l.
i. s. de offi. p'cu. cesaris. ergo in alijs est ius cōe
in Prius: ut no. per doc. C. e. l. i. **C** Quero vtrum
reqrat spāle mādatū **Q**uidā q nō. r hoc repre
hēdit glo. **A** liq' q sic. p'ia f'a. ut. j. e. l. fu. vbi fi
ne mādato qñt. ergo multo magis cuz manda
to generalit'.

Si causa. **O** p. de. l. ij. s. dies. r. s. in
ser. so. bo. pos. que tribuit ius daf iudice sedēte
pro tribunali r causa cognita. sed alie dātur de
plano r sumarie. **C** Item op. r videtur q non
fit necessarium iudicis decretū: ut. C. e. l. fi. r in
sti. e. s. fi. r. C. de cu. fu. l. fi. s. ij. **S** ol. fateor q
hodie nō est necessarium iudicis decretū sed suffi
cit sola agnitō coraz iudice. r ideo bo. pos. que
olim appellabatur decretalis debet hodie voca
ri iudicialis: ut no. s. e. l. s. a municipibus. r. C.
e. l. fi. r per **A** zo. in summa huius ti. **C** Oppo.
glo. insti. de libe. s. multis. **S** o. ibi in manumis
sione: aliud in isto decreto. **C** Quero' per quez
iudicē possūt dari iste bo. pos. **B** reuiter iste bo.
pos. que ius tribuunt: r causa cognita decernūt
sunt mixti imperij r iō p iudicē delegatus uel p
aliū nō hñtē mixtū imperiū hoc nō posset pcedi.
vr. l. cognitio. s. ut bonoz. s. de offi. ei' cui mā.
est iurisd. r. l. nec qd q. s. i. s. de offi. p'co. r le.
A gnitio que fit hodie potest fieri corā quolibet
magistratu: ut isti. e. s. fi. r. C. e. l. fi. **C** Secun
do quero vtrū in postulatione bo. pos. requira
tur libellus. **G** lo. in. l. ij. s. dies. j. quis or. in bo.
pos. ser. dicit q in his que cā cognita tribuūt re
grit libellus in alijs secus. sed hodie sufficit qd
pars agnoscat sine libello: quia nil petit a iudi
ce uel a pte. **C** Tertio quero vtrū pars debeat
citari fm ista iura. ut hodie fm tpa hodierna s'z
que fit agnitio sola. **H** idet q sic: quia dies bo.
pos. sunt vtilis: ut. l. ij. s. dies. j. quis or. in bon.
pos. ser. sed vtilis dies dicuntur quando est co
pia iudicis r aduersarij: ut. l. i. de diuer. r temp.
prescrip. r sic debet esse aduersarij. **S** ed respō
deo q uerū est in casu in quo aduersarius deby
requiri. alias sufficit copia iudicis. ita no. hic r
l. ij. in prin. quis or. in bo. pos. ser. **P** reterea di
citur hic causa cognita. ergo debet intelligi par
te pñte uel citata. ut. l. in cause. s. causa cognita
s. de mino. sed illud est uerū in his que parant
magñū preiudiciū aduersario: sed ista bonoz
posseffo non tribuit aduersario preiudiciū i p
prietate nec in possessione: quia quandocunqz
uenies legitimus p'dictor preferit si probabit se
potiorē: ut no. s. e. l. ver. bonoz. sed glo. dicit s
quia seruus potest petere bo. pos. ut. j. e. l. seru'
ergo fit parte non citata: quia seru' nō pōt esse i
iudicio. **P** reterea bo. pos. daf h'f ditate nō adi
ta: ut. l. illud in prin. j. de s' tab. ergo nēo est qui
citari possit. **P** atet ergo q pars non debet ci
tari. **I** dē tenet ia. de are. r **L** i. C. e. l. vl. r etiā vi
des mibi q in. l. i. tangit **R** of. in ti. de bo. pos. i
fi. r in ti. de bo. pos. s' tab. determinat Prius q
pars debeat citari. r hic per istum tex. qui dicit
causa cognita. **P** reterea gl. in. l. ij. s. dies. r. s. q

cū pñtia par
tis uel ea ci
tata psumit
fieri causa
cognita.
C Debz re
gri. An cita
tio partis re
grat. r vide
bal. in rubz.
C q admitt.
in. iij. col. in
iij. q. r bal. i
l. i. in. iij. iij.
r. v. op. e. ti.
r an contra
dictor. vbi
non fit req
raf citatio.
r an obstāt
ferie. r m. l.
fi. e. ti. quid
autem i bo
no. poss. ex
car. edic. vi
de bal. in. l.
fi. in. vi. col.
C. vñd libe.

debet da
ed qd da
q sermo
r in mō
forma
in iudicio
cāb' no
Rof. Bal
rest d
bent
Li. s. p
p'ia ar p
cūal p'no
re dñt ag
de aditō
do nō nec
licet nō
q nō in for
legitima
debet p
glo. l. s. s.
vbi d' q
iudicis d
debet p
regri p
r. C. l. i.
ergo non
cūm bo
ur. Et q
do r ber
Alia am
feruo lib
liberā r
tur p'no
quod ipe
bo. pos. i
vr. C. q
la agnit
but reb
cura. h
dā no
g' p'no
h'z no
vr. C. q
tate p
bo. pos.
de. l. p
bo. pos.
causa p
l. iudic
l. iudic
er. cau. p
fi. vñ d' m
dōi loqum
negri p
hoc r p
propriet
dū in bo
mas. ita nō ē
tre. L. r. C. d
lar. crubur
s' p' s. de r
nerat p'no
ab h'entā
signo.
In bon
habentia
cedit r qui
fi eodem mō
rig. ad. l. s.
non est ius
equanoz.

XIII

A gl. no. stra. Et per ista gl. q. b. dicitur q. dicebant bald. r. doc. l. l. s. si hac. s. p. r. ait de in ius voc. q. lis in petitoe venie d. qua ibi regraf. cae cognitio. tñ pot concedi pte no cita. ta: q. e. act. e. iudicialis nec ibi d. ma gno p. iudici cio tractaf. nec ob. q. d. ibi regraf. cae cognitio d. s. p. r. ait q. pot rñde ri. vt h. per bar. adde q. dicebat bal. i. ea. q. quo r. qñ iudex. q. i. q. b. u. s. d. ca. s. b. r. q. r. citatio vt in bis q. sunt p. ambula cita tionu sic est ipetratio ve nie. Itz qñ petis posses. bo. vt h. Itz i. d. d. i. s. apo stolis. l. eos. C. de appel. Itz qñ p. r. apit edictuz oib. tñ cita. tis qñ non. l. cu vn. j. de bo. auc. iud. pos. ad b. bal. d. i. rub. C. q. admitt. bñ facit qd no. bart. in. l. ait p. r. s. h. de bitoz. j. q. i. frau. cre. ite allegaf. ista gl. q. in offi. cio iudicis si requirit ci. tatio. qd est veru i iuris. diti. voluta. ria q. si tige ret ius p. r. alio secus. ite. s. e. in tu. r. s. i. p. r. t. r. o. fa. r. vid. bal. post bart. in. l. i. quo. bo. C. r. qd dicitur i iugitio ne iug. ea. q. scrip. i. l. ij. s. q. publico j. de adul. r. vid. q. dicit p. bar. l. l. ij. in. fi. i. col. d. re. iu. r. in alijs q. expediit offi. iudicis an regraf. ci. tatio dic q. si tractaf. de p. iudicio q. sic. p. id qd no. bal. post

debet dari libellus. si enim aduersarius non esset ad qd daret libellus non video. Ad id qd dicit q. seruus non pot esse in iudicio. r. tñ pot petere r. sic non i forma iudicij. Rñ. imo qñ seru^o petit i forma iudicij: quia in multis casib^o seru^o pot ee in iudicio: ut in momentanea possessioe r. alijs casib^o. no. i. l. vij. certis. s. de iudi. ita respodet. Ros. Ad id qd dicit de hereditate no adita po test dari bo. pos. q. ergo citabif. Dicit Ros. q. heresi institutus q. habet ius succededi. p. hoc. l. i. s. pe. s. de ve. inspi. r. l. i. cōcededo: de aqua plu. ar. p. hoc facit: quia in cōfectione iuentarij citaf. pars: vt. l. scimus. s. sinat dubius. C. d. ut re. deli. ergo rē. ad idē facit. C. si ut se ab here. di. absti. auc. si oēs. Quid dicemus. Pro mo do no recederē a glo. n. s. a: quia tex. est in fi. j. e. l. seruus. vbi nemine petere pot dari bo. pos. er go no in forma iudicij. tñ cōcedo q. si apparerz legitimus dīctor: tunc deberet dari libellus r. deberet pcedere negociū solēniter. ita intelligo glo. l. ij. s. dies. arg. l. fi. C. d. edic. diui adria. tol. Itō ob. qd dicit cā cognita: q. intelligo quo ad iudicis i formationē utrū sit filius uel ali^o talis q. debeat admitti uel nō. Sed hodie certū est q. si regraf. partis citatio sine dubio: ut insti. eo. s. fi. r. C. eo. l. fi. nā cū eo dīcente possit agnoscere. ergo non est citandus. Sz an^o hec agnitio suffi. ciat in bo. pos. contra ta. ut testamentū rumpat. tur. Et quidam dicunt q. triplex est act^o. s. agni. tio. r. hec fit corā iudice s. m. formā. d. l. fi. C. eo. Alius actus est quo testamētū rescindit: r. istud fit dato libello sicut in q. rela: ut. C. de colla. l. ut liberis. r. s. de inoffi. test. l. filio. tñ hic no exigū. tur p. bationes ita plene propter sequēs iudiciū quod speratur. Tertius actus est in quo agitur bo. pos. heredi. petiti. uel interdico quorū bo. vt. C. quo bono. l. i. Itz ibi aut videtur q. ex so. la agnitione facta corā iudice si sibi ius cōpete. bat testm rumpatur. ita tenet expresse glo. C. de cura. fu. l. fi. s. i. vbi vñ tex. tñ hoc venit examina. dū postea in interdico quoz bonoz sūmarie: vt. C. quo. bo. l. i. r. ibi no. uel in petitione h. d. i. ratis plene r. hoc vñ uelle glo. in. l. fi. seruus. j. d. bo. pos. s. m. tab. r. probatur in. l. filiu. s. si quis. de le. presan. r. quod ibi dixi. C. Quero quid i bo. pos. que datur ex edi. di. adri. tol. vtrū sit cū tāda pars. Rñ. q. sic pars que possit ledi. per l. nā ita diuus. de adop. r. l. hoc autē. s. i. j. qui. ex. cau. in. pos. ea. r. l. d. vnoquoqz. de re iudi. cū si. Itō ob. quod hic no. quia ista bo. pos. d. qua ibi loquitur non parit p. iudiciuz in p. r. ietate neqz in possessione. In possessione nō: quia per hoc rerū possessio nō adipiscitur: ut. s. e. l. i. In p. r. ietate non: quia uenit iterū ad examinan. dū in bo. pos. here. pet. utruz sit fili^o uel cogna. tus. ita no. s. ea. l. s. bonorū. r. hoc uidetur sen. tire Ly. C. de edic. di. adri. tol. l. vl. C. Sed qua liter citabuntur aduersarij. Respōdeo si est cer. tus aduersarius nominatim debet citari: ut. l. i. s. pe. s. de ven. inspi. alias sufficeret q. fieret ge. nerale proclama: ut in auc. si omnes. C. si: ut se ab heredi. absti. r. l. fi. eo tempore. C. de luit. pigno.

In bonorum. In bonorum pos. sessionibus locum habet ius accrescendi. Item portio deficiēs ac. crescit ei qui suam agnouit sine noua agnitione si eodem iur. succedebant. secus si diuerso. h. d. vsqz ad. l. sed cum patrono. s. bonorum. tex. ibi non est ius accrescendi sine noua petitione seu agnitione: ut sequitur no. tex. cum ceteri rē. ga

est no. de materia huius. s. habes. C. quādo nō petē. par. per Pe. de bel. C. Op. primo extra glo. inter coniuictos coniuictione legali nō est locus iuri accrescendi: ut. l. proculo. s. de le. ij. So. verum est in particularibus in p. r. ietate vt ibi. sed in vniuersalibus successoribus est lo. cus iuri accrescendi: ut hic siue succedatur ex re. stamento: ut. l. seruus cōmunis ab extero. r. ibi bona glo. s. de ac. he. siue succedatur contra re. stamentum: ut per contra ta. ut. l. si duobus in prin. j. de contra ta. siue ab intestato: ut hic. r. C. quando si pe. per totū. siue succedatur de iu. re ciuili: ut. j. de su. r. leg. l. si ex pluribus.

Ed cum patrono.

Dicitur hic q. scripto repudiante patro nus potest totum petere. quero quo iure petat. Per contrata. non quia non competit nisi ad certam partem. per s. m. ta. non quia non ē scri. ptus. glo. responder tribus modis. primo q. pe. tit per vnde legitimi: ut. l. ij. in fi. r. l. iij. vnde le. r. insti. de liber. suc. s. multis. hec so. non est ve. ra: quia contra ta. est ex testamento. r. bon. pos. ex testamēto r. ab intestato nō possunt concur. rere: ut. l. i. s. i. j. si ta. test. nul. ex. sed hic concur. rere bo. posses. ex testamento: r. vnde legit. ab intestato. ergo rē. So. verum est q. ab initio nō possunt concurrere: sed ex postfacto sic. ar. l. cer. to. s. de inoffi. tes. Vel melius dico q. datur bo. pos. vnde legi. in totum ab intestato. r. illa bon. pos. contra ta. conuertetur in vñs legitimi. hec probatur in. l. si libertus preteritus in prin. j. de bo. li. r. l. ij. s. si sub conditione. j. de bo. pos. s. m. ta. r. hoc puto uerius. Alij dicunt q. patro. nus intentabat bo. pos. s. m. ta. quia in locum re. pudiantis successit. hoc non placet: quia nō suc. cedit in locum repudiantis: ut ueniat iure illiul sed iure suo: ut no. s. e. l. iij. s. acquirere in so. cō. trarij. l. i. s. quibus. j. de suc. edi. Alij dicunt qd ueniat per unde. le. bo. pos. non placet: quia cū habet ordinarias scilicet unde legitimi nō d. ue. nire p. ex ordinarias: ut. l. in p. r. uincial. de ope. no. nun. r. sic tene primaz q. ueniat per unde le. gitimi in totum. Ista opinione retenta uidetur q. ista lex non procedat. aut enim dicit q. insti. tutus nunquam adiuit. r. tunc patrono nūquaz competit contra tab. ut. l. illud. j. de contra ta. r. l. etiam. s. ut primo. j. de bon. li. sed text. dicit contrarium. aut dicit q. heres adiuit. r. tunc nō potuit repudiare. sed tex. dicit contrarium qua re male. Huius timore glo. dicit q. heres adi. uit: sed abstinuit per restitutionem in integrum r. potest esse bona sol. Et ex ipsa no. q. licet post emolumentum quesitum non sit locus iuri ac. crescendi inter heredes r. legatarios nisi in usu fructu. ut. l. i. circa fi. de usufruc. ac. hoc est uerū nisi aliquis petat restitutionem: ut abstinerz. ut hic expressius in. l. ex contractu cum sua glo. j. de re iudi. Alii dicunt q. hic fuit institutus fili^o liberti qui nunquam se immiscuit. tamen existē. tia sui heredis operatur: ut competat contra ta. ut. l. r. si ex modica. s. si filius. j. d. bo. li. Ex quo not. q. ius accrescendi non impeditur per existē. tiam sui heredis. Tertij dicunt q. unus ex here. dibus adiuit qui postea renunciauit beneficio alterius abstinentis se. ut. l. cum heredi. s. de ac. qui. here. r. ista etiam potest esse bona.

Bonorum. C. p. p. q. ista. l. non sit necessaria habentib^o ius legitimum: quia eo ipso q. petunt bo. pos. ui. dentur gerere pro herede. ut. l. impuberem. C.

bar. i. auē. si q. in aliq. i. s. col. C. de edē. r. p. ino. in. c. h. u. l. s. de maior. et obe. r. quod dixi in. l. de vno. d. re. m. r. si petaf. in strumētū in sinuari an re graf. citatio vid. bal. i. l. i. in fi. C. de lit. cōte. r. in l. fi. s. illd. C. d. lit. cōte. r. sic no. h. gl. r. doc. q. vbi si ē dīctor nō regritur citatō. r. idē ino. i. c. fi. d. p. s. m. p. r. i. o. r. bal. in. l. nō dubiū. in. v. col. C. de ve. s. bar. in. l. d. etate. i. ij. co. lū. s. d. mio. dicit q. tūc d. z fieri pro. clama gene. rale. s. cum Ly. i. l. fi. C. q. admitt. cō. cordat etiaz bal. i. l. ij. C. de bis q. ve. eta. impe. et bar. i. l. fi. C. d. edi. di. in q. an i. mis. i. pos. regra. tur citatō. r. bal. i. l. gesta i. ij. col. i. d. s. p. one. C. d. re. ta. r. hanc glo. allegat etiā no. bal. in. l. fi. in fi. C. q. res iu. non no. b. C. Sed an rē. add. bal. i. l. i. C. quo. bono. r. in. l. i. s. de iuris. om. iu. c. Uelle gl. Adde bart. in. l. i. fi. C. si de momē. pos. r. bal. in. l. fi. i. pe. co. C. vñ legi. s. an q. obti. nuit q. ta. ha. beat necessē petere bon. pos. vñ libe. ri. vide per imo. i. l. si fi. lius q. in po. testate i. pe. col. de li. r. post.

a Ed cū
e patro-
 no. s.
 bonoz quā
 do succedēt
 p bonorum
 pos. dicatur
 succedere s
 vel pter vo
 lūtātē sfun
 eti vid bal.
 i rubri. C. q
 admit. i. vlt.
 q. s. vtruz
 agnokens.
 bon. pos. vi
 deat adire
 vide bal. in
 rubric. C. in
 vij. qōne.
b Erū.
 f. quero
 qualif
 Nota q tu
 dex d3 esse
 cert. vt pos
 sit agnosci
 bo. pos. cozā
 eo. r vid no.
 bal. i rubri.
 C. q admit.
 in. iij. colū.
c Nisi se
 quat Et idē
 t3 bar. i. i. iij.
 s. h. at. i. iij.
 col. de dā. i.
 se. r dū d3 h
 q nō acgrif
 bo. pos. peti
 ta p absēte
 nisi secuta ra
 tibabitōe. ui
 de bal. aliter
 loquentē in
 rub. C. q ad
 mit. i. vi. q.
d Tutor.
 t Ad
 hāc. l. i.
 vide bal. in
 d. rub. i. vi.
 questione.
e Quedaz
 alienatio. re
 pudatio est
 alienatio r i
 ea regrif tu
 dictis auctal
 r tutorio. r
 vid qd not.
 bal. i. l. pupil
 loz. C. d re.
 pu. be. r tex.
 in. l. iij. s. fi
 qd mior. s.
 d mino. S3
 vtrū cū dēre
 to iudicis
 possit soltu
 tor repudia
 re videt qd
 sic. si ipubel
 si pōt pōtēre
 vt qz ē i ffo.
 vel videt et
 volūtās ne
 cessaria qz si
 regrif i ad
 dit. d. l. po
 tuit. multo
 magis in re
 pudiatōe r
 p hoc habet
 maximam li
 mitationem
 ad. l. i. s. tu
 tor. d succē.
 edi. r ad hāc
 l. r i ffo. ad d

de iure deli. ut in glo. hic r ibi. **Q**uero dicit
 hic q legum tuendarum rē. Gl. ponit plura ex
 empla. sed nos ponemus. j. ut ex. l. se. ue. cōsul.
 bo. pos. detur ubi ē rubrica.

Notis. Iste. s. facit in ar. q si i instrumē
 to continetur promisit dare cen
 tum florenos q non debet mandari executio
 ni: ut hic. ad hoc optime. C. de tes. auē. q sine r
 l. ij. s. pe. C. de ue. iu. enu. r in prima constitutio
 ne. ff. in fi. **I**n contrarium est casus. s. de he
 re. insti. l. quotiens. s. sed r si quis pro eorum.
 So. quedam sunt signa inconsuetā. r ex illis nō
 datur bo. pos. ut hic. Quedam sunt signa usita
 ta: ut pro centum unum. c. ex tunc sufficit: ut in
 contrario. Fallit in. d. auē. quod siue. C. de te
 sta. ubi de rigore imperator non uult q scriba
 tur per notas.

Eruius. Dicitur. hic q ser
 uus potest petef bo.
 pos. quero vtrum dicatur de bo. pos.
 delata domino uel seruo. Dicit glo. de utraqz:
 ut in ea patet. **Q**uero utruz alij quam domi
 no possit dari possessio bonoruz. Glo. q sic r
 bene. si enim absenti r non petenti potest dari
 multo magis potest dari seruo petenti. **Q**uero
 qualiter debet esse certus. Dicit gl. ut iudex nō
 vt priuatus. ar. l. illicitas. s. veritas. s. de offici.
 preto. r ideo est de cautela qd hoc ponatur in
 act. q iudex sciens ipsum filium sic decernit. p
 hoc tex. in. l. hoc autem. j. de bo. auē. iudi. pos.
 Dicitur hic q bono. possel. potest dari absenti:
 r non petenti. an queratur incontinenti. **V**ide
 tur q non nisi sequatur ratihabitio: ut. s. eo. l.
 iij. s. acquirere. **I**n contrarium q incontinenti
 si index voluit. j. eo. l. pe. sed ibi loquitur in mi
 nore: ut ibi dicam.

Impubes. Querit glo. quid de
 adulto. Dicit in gl.

Dies. Iste. s. habet duas lec. vna q ha
 beas hic sic. alia q habeas scit. **A**d
 lec. prout est scit prio de eo q dicit de patre op.
 q sciētia patris non nocet filio. ut. j. tit. ij. l. i. s.
 i. r. j. quis or. in bon. pos. ser. l. certa. r. l. cum fi
 lio. **S**ol. glo. duobus modis. vno modo q ce
 dit dies ad commodum filij: ut possit adire nō
 quantum ad incommodum. **H**oc quod dicit d
 tutore dubitatur. **V**icant enim quidam q sciē
 tia tutoris nocet pupillo. **R**atio est: quia con
 tra patrem non potest haberi regressus: sed cō
 tra tutorem sic. **H**anc rationem tangit gl. in. l.
 si infanti. s. si vero. C. de iure deli. sed doc. idēz
 tenent in tutof quod in patre: ut cedat quo ad
 commoduz non quo ad incommodum. ita **B**y.
 tenet hic r **L**y. C. eo. l. bonorum in. ij. q. quod
 maxime iuuatur hodie per. l. vl. in fin. C. in qui.
 cau. in inte. rest. non est ne. r etiam in. l. i. eo. tit.
Quero hic dicitur q sciētia patris non no
 cet filio. sed quero vtrum sciētia patris noce
 bat ipsi patri. **V**idete si nos querimus secundū
 ista tempora secunduz que quicquid querebat
 filius querebat patri: puto q patris sciētia si
 bi noceat non filio: ut. l. is qui heres. s. fin. cum
 sua glo. s. de acqui. here. **S**i vero querimus sm
 noua iura introducta per. l. fi. C. de bo. que lib.
 tunc pater non potest acquirere sibi pleno iure
 nisi filio repudiante. r ideo ante repudiationēz
 filij tempus nō curret patri: ut. C. e. l. vlt. **C**s3
 quero vtrum sciētia filij noceat ipsi filio. **R**e
 spon. si loquimur sm ista tempora sm que filius
 non poterat agnoscere sine patre bo. pos. tunc
 sciētia filij non nocet sibi: nisi sicut noceret pfi

sed patri non nocet: nisi sm distinctionē positā
 in. l. fi. in princ. j. quis or. in bo. pos. ser. **S**i vero
 loquimur sm iura hodierna sm que fili^o potest
 petere etiam contradicente patre: vt. l. vlt. C. de
 bo. que lib. tūc scia filij nocet sibi r patri: ut no.
 C. e. l. i. r. j. quis or. in bo. pos. ser. l. vl. l3 **J**a. de
 bel. dicat contrariū. dicit enī q sicut expressa re
 pudatio filij non nocet patri: ut. l. fi. C. de bo.
 que libe. ita nec tacita. **D**oc. dicunt **B**riuz. in. l. i.
 C. e. per hāc rōnē. **S**i enīz sm antiqua tempora
 sm que filius minus iuris hēbat: qa oīa qrebat
 patri scia filij pfi nocebat. multo magis hodie
 vbi plus iuris habet. **N**on ob. q per repudiati
 onē non preiudicat pfi: qa secus est in repudia
 tione expssa. aliud in tacita que fit ex tpe. **S**ile i
 l. fi. inter me r te. s. de ser. vr. predio. **I**sta faciūt
 ad. q. vtrū scia patris r tutoris pdest ad cōmo
 dū pupilli: ut dixi. ergo idē erit hic. dixi in. l. qui
 duos. j. de re. du. **P**redicta s3a i repudiatiōe ta
 cita ex trāscursu tps. s3 i expssa dicem^o. j. l. pri.

Tutor. **C**op. gl. in. l. fi. ad pu
 pillū. s. de auē. tu. **D**ue
 sunt so. in glo. vna est q sol^o tutor non
 pōt. sed consentiente pupillo sic. ar. l. potuit. C.
 de iur. deli. melius in. l. i. s. si tutor. de suc. edic.
 extra. **A**lia so. est a3o. r est no. q solus tutor nō
 potest: ut hic. sed tamen potest cōsentientibus.
 amicis r iudice. **Q**uid dicemus. **I**sta opi. **A**3o.
 potest esse vera recte intelligēdo: quia ista repu
 diatio videtur quedam alienatio istius iuris q
 siti pupillo. i. sicut in alienatione rerum requiri
 tur iudicis auctoritas r tutoris. ita in hac repu
 diatione requiritur iudicis auctoritas r tutoris
 vt. l. magis puto. s. fundū. s. de re. eo. **E**t si di
 cis q ibi loquitur in fundo legato qui transit re
 eta via in pupillum. **R**ū. q licet bo. pos. nō trā
 seat ipso iure: ut. s. e. l. i. r ibi de hoc. tamen istō
 ius iudicatur mobile uel imobile sm id cui adij
 cif: ut. l. i. r. ij. C. si aduer. transf. r. l. fi. ad resoluē
 dū. C. de predi. mi. r no. per **B**y. in. l. potest qz
 s. de aucto. tu. **Q**uod autē dicit a3o q requiraf
 amicorum requisitio intelligitur sm. l. magis pu
 to. s. ne passim. s. de re. eo. r qa anteqz fiat adi
 tio uel repudiatio interrogabuntur consangu
 nei r amici: an hoc expediat pupillo uel non: ut
 ibi dicitur. **C**op. dicit hic q tutor potest pete
 re non repudiare. contra ille qui potest acquirere
 potest repudiare: ut. l. qui potest j. de re. iur.
 r. l. is potest. s. de acqui. here. **S**o. dicit glo. illa
 regula fallit in his administratoribus: qa nō vi
 dentur tutores cum pupillum spoliāt. **G**l. ista
 dicit bene. sed dic clarius: quia quod dicitur in
 l. qui. potest est verum in eo qui suo nomie po
 test acquirere: qa ille potest repudiare nisi etas
 sit impedimēto. sed ille qui habet acquirere no
 mine aliorum non potest repudiare: ut hic. de
 hoc vide quod no. C. eo. ti. l. bonorum in secū
 da op. **Q**uero vtrum expressa repudiatio fi
 lij noceat patri uel repudiatio patris noceat fi
 lio. **H**abetis tex. in. l. is qui. s. fi. s. de acqui. he
 re. vbi dicitur q non nocet. r hoc sm hec iura.
 sed hodie plus: quia vnus repudiatio alij pro
 ficat: quia si vnus repudiat alius habet: ut. l. fi.
 C. de bo. que libe. **Q**uero vtrum repudiatio
 domini noceat seruo uel econuerso. **T**ex. q sic.
 in. l. legatum in prima charta. s. de le. i. pro hoc
 etiam. j. de suc. edic. l. i. s. per seruū ex hoc eti
 am concludetur q hereditatem delatam mōa
 cho poterit abbas repudiare non autem mōa
 chus equiparando monachum seruo: ut no. in
 l. cum heredes. s. fi. j. de acqui. pos.

oīno bal. l. i.
 in bonoruz.
 in. iij. q. C.
 qui admitt.
ADDE. qd
 si tuto: repu
 diauit r ali^o
 aduūt r fru
 et^o lōgo tpe
 pcepit din
 de aparet q
 tuto: repu
 diare nō po
 tuit an heres
 q aduūt te
 neaf ad fru
 et^o r si soluit
 creditorib^o
 an possit re
 ttere i resti
 hereditatis
 vid ro. con
 silio. cxviiiij
f **Q**uero
 vtruz. vide
 bar. in. l. i. s.
 q admitt. r.
 s. l. pr. s. fi.
 ad fin. r ibi
 bal. marie i
 xvij. colū.
g **A**bbas
 repudiare.
 Abbas re
 pudiare pōt
 hereditatez
 dlatā mona
 cho. vide
 bal. i. l. ex re
 pudiatōe. C.
 d fidei cō. in
 l. i. r. q. C.
 q admitt. r i
 l. s. viz. s. i.
 d pac. r qd
 ibi scripsi p^o
 eū r in. l. bo
 norū. in. v.
 q. C. qui ad
 mit. r i. l. pe.
 C. de repu
 heredi. r ca
 no. in. c. i. p.
 sentia. de p.
 ba. r. l. y. in
 l. deo nobis
 de epi. r cle.
 r bal. in. l. is
 q heres. s. fi
 na. d acqui
 ber. r et ista
 opi. videtur
 verio: quia
 monach^o si
 habet velle
 neqz nolle.
 c. si religio
 sus de elec.
 in. vi. r vid
 no. per bal.
 in. l. fina. in
 prin. de bo
 nis que libe.
ADDE an
 ge. consilio.
 lxxx. r. lxxxij

Xm

De bonorum. C Bini-
dit i tres

partes. primo ponit dictū in genere. se-
cūdo ponit exemplū in bon. po. ex testō. tertio in
bo. pos. ab intestato. secūda ibi. āre: tertia ibi: sa-
tis enī. No. tex. ibi copīā zc. C. Op. z videf q
ista dispositio potuerit uel nō potuerit cōsulere
pitiores nō sbeat fieri: ut. l. regula. §. iure. s. de
iuris z fac. ig. Dicit glo. q. hec distinctio fit qñ
tractam⁹ de lucro. alias secus ut in Drio. Idem
dicit By. in ca. iuris ignorantia. de regu. iur. li.
vi. z etiam no. in Drio Dicit hic copīāqz eorum
quero quis debet probare an ego aduersariūm
habuisse copīā. an ipse aduersari⁹ se nō habuisse
copīā. Adde nos habem⁹ tex. dicēte q. in ciu-
ritatib⁹ z locis insignib⁹ ut si est castrū nobile ē p-
sumptio q. ibi sit copia pitoy: ut est tex. in. c. sta-
tutū. ex de rescrip. li. vi. C. Sed tūc quero quis
dicatur locus insignis. Respon. tex. dicit vbi
cūqz est cōmunantia uel castrum quod habeat
forū iudiciorū: z hēat meruz z mixtum imperiū
dicit locus insignis: ut. l. si duas. §. decet autē. s.
de ex. tu. z hoc dicit intelligi qd alias dixi vobis
imputat alicui cur nō misit pcuratorē. qñqz dicit
q. debet intelligi si inueniebat pcuratorē suf-
ficiētē: ut. l. idēqz. in si. s. p. so. Atrū autē debeat
reperiri z an psumat sufficiēs ex qualitate loci p-
sumit uel nō distingūdo: ut. s. dixi tene menti.
C. Alimo hec lex facit ad id qd dixi vobis in. l.
q. duos. s. de reb. du. q. coipso q. qd sit primio
re panguineū z illū defunctū: de cui⁹ successiōe
tractat psumit scire sibi esse hēditatez delatam.
Itē facit q. q. cōsuluit pitiorē z ei⁹ p. filio facit dicit
ei credere. nō dicas dicit q. importet necessitatem
quia alteri⁹ p. filii q. nō tenet seq. ut. l. titū z me-
uiū. in p. de adm. tu. sed dicit q. dicit credere sic
vt si credit habeat iustā cām credēdi. z iō si er-
rauit hz iustā cām erroris: ut est tex. hic qd tene
menti. z hoc i psonis q. nō debēt scire p. se. pro
hoc tex. hic. z. l. regula. §. si iure. s. de iur. z fac.
igno. nā si vn⁹ affessor petit p. filii ab alio: certe
credēdo consilio illius non habet iustam causā
ignorantie: quia per se debet scire. z ideo imperi-
ritia sibi iputatur. ut in. c. speritū. s. de iur. li. vi.

On ē ambigēduz.

C. Op. etiā q. q. libet admittat cū hīc⁹
ultimo veniat: ut. C. de cad. tol. l. i. so. ut in glo.
C. Sz qro qre magis dicit d istis q. d. alijs. Rñ.
quia iste p. sone videbant admitti iure quodam
spāli. z iō facit⁹ videbant excludi: ut. l. ei⁹ milit.
§. milita. s. de test. mil. C. Alimo glo. q. rit vtrū
iter hīcū z republicā sit d. fia. Et dicit q. nō. z d.
hac. q. ponūt doc. in. l. republica. C. ex q. cau.
ma. z tāgīf in rubrica. C. de iure hī. li. x. z i. auē.
de here. z sal. in prin. Sed melius q. per alium
ponitur per Bñl. C. cōia de suc. l. i.

Abicunqz.

C. Op. de. l. i. §. z sui. de
s. e. Gl. sol. z bñ z eodē mō so. insti. e. ti. in prin.
vel clar⁹: quia qñ aliqz phibet de iure ciuili in
odiū ipsius: tūc nō admittit: ut hic. Sed z si p-
hibet p. tor. ppter aliqz delictū: tūc pōt admitti
de iure pretorio ita no. Di. in. c. cum quid vna
via. de re. iur. li. vi.

Dicto.

C. Hic ē tex. pcedētis.
§. No. ex hac. l. q. fit cā
capitalis. simile in. l. si vero. §. qui pro
rei. s. qui satis. cog. z. l. ij. de publi.

Um quidam.

C. Qui
dicit te

stamentum falsum videtur bon. pos. agnoscere
si d. testamēti virib⁹ cert⁹ erat. h. d. no. l. C. Op.
ex gl. dicit hic q. forte cert⁹ accusat⁹. Cōtra qñ
testamētū dicit falsū facto alieno nō possūz esse
cert⁹: ut. l. cū falsū. s. de acqui. her. Sol. o. z te in-
telligere sic q. p. ferebat testm factum certa die.
ego sum cert⁹ q. istud testm est falsū: quia tota il-
la die sui rome cū testatore. Ista ē rñsio Accur.
in fili in. l. pātonius. §. rei. s. de acquiren. here.
C. S. cōo op. ex gl. de. l. quēadmodū. s. de inof-
fi. tes. vbi agēdo de inoffi. nō vī agnoscere here
ditatē z de. l. antistius. z qd ibi p. di. s. de acqui.
here. So. aduerte qñ est certū quo animo quis
proponit qrelā uel actionez falsi uel nullitatis.
tūc stam⁹ certo. ut in. ll. Drijs. Si vero est dubiuz
tūc qd tenēdū: dicit in qrela inofficiosi qd in di-
bio videf pponere aīo nō adeundi: ut. d. l. anti-
stius. z. d. l. quēadmodū. z hoc puto verū ratio
quia tūc cū qrelā ppono si vellez tūc adire non
possē ab itestato: quia tunc testm durat: ut. l. q.
diu. de acq. here. z. l. ante q. C. cō. de suc. iō nō
ppono: ut adeā hz ut parē mibi uīā adeundi. p
hoc qd no. in. l. i. §. si parēdi. s. de cō. ob. cau. z.
l. iā dubitari. de her. insti. sed qñ ppono qrelaz
falsi: tūc si sum certus de uirib⁹ testi qd est falsuz
incōtinēti possē adire si uellē: ut. l. cū falsū. s. d.
acqui. here. z incōtinēti possē pponere bo. pos.
ut hic. iō pponēdo uideor agnosce: ut hic. ar.
l. iā dubitari. z ibi no. de here. insti. Si vero nō
sum certus de uirib⁹ testi tūc idē qd in qrela in-
officiosi: quia nō uideor pponere aīo adeundi
ar. l. quēadmodū. s. ioffi. tes. z. l. antistius palle. In
iure uero dicēdi nullū: dico idē qd i cā falsi: qa
si qdē causa nullitatis reddit me certū: tunc sta-
tim possū adire. nec est necesse q. petā annullari
a iudice. quia ius annullat: ut. l. q. sub cōditiōne
§. si. s. de cōdi. insti. z iō cū ppono nullitatē ui-
deor adire: ut. l. su. s. de acq. here. si uero sum
incert⁹ de nullitate. tūc idē qd in qrela inofficio-
si. ut dixi in qrela falsi: qa si certus de uirib⁹ te-
stamēti: z sic nō possē adire: ut. l. sed z si d. sua
de acq. here. C. Op. ad allegata i glo. q. puidē
do in uno nō uideor puidere in alio: ut. l. si ser-
uus. j. ui bo. rap. s. e. ut no. s. de alie. iu. mu. ca.
fac. l. itē. in prin. dixi in. l. si seru⁹. Sed op. q. im-
putef hic cur sit oēs nō pposuit: sicut dicim⁹ se-
mel i tutore cui iputaf si oēs excusatiōes non p-
posuit simul: ut. l. scire. §. qui nūc. s. d. ex. tu.
z insti. de ex. tu. §. qui aut. So. ut in glo. z idē
puto hodie cū pponēdo excusatiōne sufficiat:
ut uideat agnosce: ut hac. l. hic loqtur quādo
fuerūt pposite infra tps: ifra qd possunt pponi
C. Quero qd si fuerunt pposite post. Dicit sunt
due glo. q. uident sibi Drie. z ē prima glo. z ul-
tima. sed ueritas est q. prima gl. loquitur quādo
de uiribus testamēti erat incertus. iō tps nō cur-
rit. sed scōa glo. loqtur quādo erat certus de ui-
ribus testamēti. ideo si infra tpa non proposu-
it sibi imputatur z tempus currit.

Aulus.

C. Nota tex. ibi nisi is
q. zc. C. Op. q. p. ma-
trē acgrat dominū filio: ut. l. diē spon-
saliorū. s. depof. ergo z bono. pos. Glo. sol. hz
non placet: quare dicit q. dominium acquiratur
filio. uerū est ratihabitione secuta: z ita hic effz.
C. Item op. ad si. hic innuit q. impuberi queri-
tur incontinenti si iudex uult. Cōtra. s. e. l. ij. §.
acquirere. So. credo hoc uerū in impubere: in
cuius persona potest iudex officiu⁹ tutoris assu-
mere: ut. l. bonorum. C. eo. ti. sed in impubere
maiore non cedo q. queratur sine ratihabitiōe

de re iudi. cū
cōcor. z ibi
dixi p. imo.
ADDE q.
cōfiliū doc.
excusat ab
expēis pe. d.
ancha. consi-
lio. cxxiiij.
c. Uz q.
dā Cū
bal. in. l. i. C.
de iure deli.
d. C. Propo-
nit querelaz
adde bar. in
l. postbum⁹
§. si. s. de in-
of. te. z vrb. l.
ij. z ibi no.
per balduz.
C. de repu-
diā. he. per
Imol. in. l.
filiū preteri-
to de inust.
rup.

Aul⁹
p. C. Op.
impu-
bere. No. q.
si aliqz agno-
scit bo. pos.
pro pupillo
sine manda-
to sibi queri-
tur ante ratih-
abitiōne. z hic
erit casus in
quo hodie
erit necessa-
ria bo. pos.
pro quo vi-
de quod di-
xi post barr.
in. l. certum
C. vñd leg.
z no. bal. in
rubz. C. qui
admit. i. vi.
questione

a M bo
i norū.
dicif.
hic. Quif vi-
caf loc⁹ infi-
gnio: z vide
Inno. in ca-
piti. de re.
scrip. i. §. ci-
uitatis. Et
oīno bal. in
l. iur. C. qui
admit. z ibi
hētur et qd
dicit p. bare. z
vide bar. in
d. l. idēqz. p.
focio. z bar.
m. l. si ab ho-
stibus. §. si-
fo. ma.
b. C. Dicit cre-
dere sic. Et
iō dicit pe. de
ancha. l. cle-
ne romāi. d.
elec. in pri-
q. hñs p. se
opi. doc. ex-
cusat ab ex-
pē. quasi ha-
beat iustam
cām litigan-
di. nā doct.
habētes au-
ctoitatez a
iure interp-
tandi p. sit.
z iura hoc
hñt q. eozuz
auctoitatez
sunt proba-
biles z i scri-
ptio redigē-
de. vt no. de
postula. pre-
lat. c. i. z. C.
de profes. q.
in v. cōstan-
tio. l. i. li. xij.
z hic adde
bal. i. l. iur.
C. q. admit.
ibi tamen li-
mitat istam.
q. z dicit p.
bñ. l. bal. q.
notari⁹ q. dicit
facere testm
fm p. si. sapi-
si appofuit
nō apponē-
da de p. si. fa-
piē. nō tene-
tur de falso:
q. excusatur
credēdo fa-
piēti z illud
qd. s. dixi se
cūdu pe. de
sch. limitat.
do. ant. i. c.
finē. de do.
z cō. in si. x.
col. nisi opi.
doc. esset cō-
tra cōez opi
vide q. dixi
post imo. in
l. si. de re iur.
z no. imo. i.
l. qui āre ca-
lendas. i. ij.
col. d. v. ob.
z q. non ex-
culef iudex
si credat al-
teri iperito.
z bal. in. l. si
conuenerit.

CSi tabu-
testa. exta.
Rubrica.
Ere
di. fi
nocz
Si repit in
libro nota-
rij talis pro-
durit instru-
mentū nō cā-
cellatū non
nocet. r. vid
bal. i. l. fin?
in fi. r. l. no-
strā. i. iij. co-
lum. C. d. te-
sta. r. in. l. ge-
sta. in fin. de
re iudi.

De bon.
pos. fu. m. s.
mu. rē. Ru-
b.
Trio
f. so. an
fit in
ris. An ille
bo. poss. sint
sci vel fur.
adde qd no-
p. bal. in ru-
C. q. admit-
i. iij. q. r. me-
l. in. l. infan-
tis. co. titu.
Fallit in
casu. Idē in
casu qñ hz
substitutum
exēplare: qz
pp. hāc bo-
pos. p. s. r. m. a. f.
substi. exem-
plaris scdm
bar. r. doc. i.
l. ex. scd. i. s.
vii. r. vi. de
vulg. r. pu-
C. p. d. r. e.
stitui. An fu-
riofus possit
restitu. i. ite
gruz aduer-
sus bo. pos.
adde bal. i. l.
fi. ifan. C. q.
admi.

Tr.
m. vide
bal. i.
l. i. in. p. n. iij.
col. de v. bo.
ob. An mu-
tus r. surd?
possit dona-
re. vide bal.
in. l. iure. m. l.
C. de test.
mili.
Assimilā-
tur furioso.
Add. quod
idē t. bart. i.
l. mutū. s. d.
acq. her. r. i.
l. cui. eoz. s.
fin. s. de po-
stu. r. ang. m.
l. seruo. inui-
to. s. si pupil-
lo. ad. treb. r.
bal. r. ang. r.
pau. de cas.
m. l. i. in. p. n.
de v. b. obli-
g. ibi aliter
bar. dixerit.
r. ad h. vide
Jmo. in. l. q.

ut. l. contraria. r. ita intelligo. l. seruus. s. e. ff.

Uotiens. **C**In text. ibi ce-
pit. f. post ratiba-
bitione. **C**Op. de. l. si quis alicui. s. d.
acqui. here. So. hic habuit ratum antequam in
furorem incideret. r. hoc quod dicit ratum ha-
buisse intelligo de iure: quia valet ratibabitio.

CSi tabule testamenti extabunt. Rubrica.
Circa rubricam glo. querit tres questiones.
primo in quo differt iste titulus a titulo si ta. te.
nulle extabunt. Secundo que sint comunia r. in
quibus conuenit bo. pos. fm ta. r. contra tabu.
Tertio que sunt illa in quibus differt bon. pos.
contra ta. a bo. pos. fm ta. dic ut in gl.

Eredi. **N**o. q. non po-
test dici, pprie
scriptum quod sensu percipit.
sed oculis debet videri. Siste in
l. i. circa principi. s. de his que in
te. delē. quod facit ad dictū te-

stis qui reddit rationē p. credit. quia non valet.
sed deberet dicere: quia vidit vel audivit. uel p.
aliquē sensu corporeū. facit. l. qui in testō in fin.
s. de testa. r. per Jmo. in. e. cū. cām. ex. de testi.
Secdo no. q. sufficit instrum. non esse cācellatum
nec vitiatū tpe quo producit in iudicio. r. iō licz
postea reperiat vitiatū non vitiet: ut hic. r. iō si
reperiret in libro notarij talis p. duxit instrum. nō
cācellatū: nec vitiatū si postea reperiat cancella-
tū non nocet: quia sufficit fidē imponi chartu-
le in initio: ut. C. de fide instru. l. vl. qd tene mēti.

COp. q. si deletū est testm. non def. bo. pos. ut
l. necessariū. C. s. testa. vbi no. q. sufficit testm. ex-
tare tempore mortis. So. hic in cōsulto fuit de-
letū. ibi vero cōsulto: ut plene no. in. l. i. de bis q.
in te. delē. **C**Itē op. de. l. i. s. sed si legi. r. s. i. s.
de his que in te. delē. So. hic q. tū ad bo. pos. s. z.
tab. sed q. tū ad legata uel ad hereditatē nō pce-
deret hec. l. quia hz testm. sit inconsulte deletū le-
gata debentur r. adiri pōt hereditas de iure ci-
uili. no. in. l. i. s. sed cōsulto. s. de his q. i. te. delē.

CAltimo vide glo. que incipit. i. ex. presūptōe
ibi ar. s. de co. l. fi. So. ista concordat. Itē ibi. l.
errof. sed ibi fuit nomē heredis scriptū: hic fuit
omissum heres esto. uel ibi q. tū ad additionē de
iure civili. hic quātum ad bon. pos. fm ta. ut. s.
dixi. sed prima plus placet.

CDe bonoz possessione furioso infanti muto
surdo ceco competenti. Rubrica.

CDixit de bo. pos. in genef. sed quia est tracta-
turus s. bo. pos. in specie que datur. v. personis
hic enumeratis de primis duabus dicitur in. l.
i. de alijs dicitur in. l. fi.

Furioso. **C**Prio po-
nit edictū. se-
cundo ridet tacite obiectiōni.
tertio format vnā aliā. q. r. cam
determinat. scda ibi neqz si cura-
tor. tertia ibi quid ergo si cura-
tor. rō primi dicti est q. furioso nō cedit tps: ni-
si quia nō pōt agnoscere. Itē substituto nō cura-
rat donec excludat substitutū. Et ad hāc rōnez
opponit hic iurifconsultus in scda pre. l. **C**Op.
po. r. videt q. curator furiosi nō possit agnosce-
re bon. pos. ut. j. de suc. edic. l. i. s. furiosi. Dicit
glo. q. ad comodū furiosi pōt: ut heat fructus.
nō tñ quo ad incomodū. **C**Itē op. q. q. diu ē
locus institutioni substitutus nō admittat: ut. l.

q. diu. s. de acqui. here. So. illud verū: nisi insti-
tutus differret adire nec s. eum pōt subueniri r.
substitutū admittit: sicut institutū sub p. ditione:
vt. l. ij. s. sub p. ditione. j. de bo. pos. fm tab. r. l. fi.
qs instituat. de heredi. insti. r. qd ibi not. Dicit
hic q. substitutus cauet. Lōtra in. l. fi. s. cū satis-
dat. C. de cu. fur. So. ibi de satisfatiōe prestan-
da a curatore quā prohibet. hic de prestanda a
substituto quā d. prestare: ut hic. r. ar. l. nō adij-
citur. s. de adop. **C**Quero ista bo. pos. q. daf i-
fanti an sit iuris uel facti. **T**ex. est q. est iuris in
l. fi. infanti. C. de iur. deli. quia ei querit bo. pos.
que est iuris: r. ad heredes suos transmittit.

CQuero de bo. pos. que daf furioso an sit iur-
is uel facti. Et hic gl. videt dicere q. sit facti: ut
profit solū q. percipiat fruct: nō q. vere heres
efficiatur per bo. pos. **C**ontrariū no. in. l. fi. s. s.
siquidē. r. s. tali. C. de cu. furio. r. illā teneo. **T**a-
men siue dicam? facti siue iuris semp idē iuris.
quia donec est in furof est bo. pos. sed si in furo-
re decedit fingitur bo. pos. non fuisse. r. ad here-
dē nō trāsmittit: ut. l. fi. s. finatū in furore. C. de
cu. furio. S; hoc fallit in casu: ut si est rogatus
furiosus de restituendo: quia tūc est iure posses-
sor. r. queritur bo. pos. que est iuris. r. actionem
transfert. ut. l. in fideicommissi. r. l. cū beres insti-
tuta. s. ad tre. **C**Quero de vna. q. quare per tu-
torē qñf bon. pos. infanti irrevocabiliter furio-
so no. **L**y. in. l. fi. infanti. C. de iure deli. Dicit q.
est ratio: quia pōt restitui infās. Sed hec rō nō
placet: quia r. furiosus pōt restitui sicut infans:
vt. l. marcellus. j. de fideiuf. r. ibi no. **E**quiparā-
tur enī ifans r. furiosus: ut no. i. l. ij. C. de cu. fu.
saltem ex generali clausula. si qua mihi iusta cā-
esse videbit. facit. l. fulcini. s. adeo. in fi. qui. ex-
cau. in pos. ea. quare dic q. rō est: quia tutor hz
plus iuris i. personā infātis q. heat curator in p-
sonā furiosi: quia tutela est ius in capite libero:
rē. sed curator principaliter datur rebus: ut. l. i.
copulandis. C. de nup. Et si dicitur cur curator
auctoratur adulto r. ei querit: ut. l. cum quidaz.
C. de admi. tu. Respon. auctoratur ei volenti:
alias non: ut. l. cum in vna. j. de appel.

Mutus. **C**Nonne habemus q.
persone debent regi cō-
filio tutorū uel curatorū: ut i. rubrica.
s. de cu. furi. r. in. l. ij. eo. ti. r. s. sed r. mēcapte.
insti. de cura. quō ergo iste p. sone q. hic enume-
rant pōt agnoscere bonoz possessionē sine p. si-
lio curatoroz. **N**os habem? ter. qui declarat hoc
optime. s. ad tre. l. seruo. s. si pupillo. naz si iste
p. sone non itelligunt id quod agit. tunc assimi-
lant furioso. r. nihil pōt agere sine curator. **S**i
vero itelligunt id qd agit: tūc pōt talia facere si-
ne curatore: ut ibi dicit illa no. l. **C**Sed quero
qualiter probat quē esse surdū mutū uel cecuz.
rō dubitādi est: quia ista verba furiosus uel de-
mens sunt negatiua r. priuatiua. r. negatiua nō
pōt p. bari: ut. l. actor. C. de p. ba. **E**idete i. furio-
so colligit ex sermonibus suis an sit furiosus.
vt. l. quidā in suo. s. de p. di. insti. r. l. is qui. s. d.
tuto. r. cu. da. ab his. **I**dē in prodigo. nam p. di-
gus iudicat ex actibus: ut. d. l. is qui. i. fi. s. d. tu.
r. cu. da. ab his. r. l. i. de cu. fur. **E**odē mō i. mu-
to: quia ex actib? qs iudicat mut? nā dicit testis
q. talis non loquebat? s. ba articulata: sed nutu
r. actib? quia signis petebat qd volebat ar. pre-
dictaz legū. **I**dē dico i. surdo: quia dicit testis q.
tal nō itelligebat ad vocē. r. nil auditu percipiebat
s; p. pūcta uel aliq. signa. **I**dē ē dico s. ceco: quia
cecitas p. babil p. uisū: quia dicit testis q. tal hēbat

id qd. s. mu-
tū. j. d. dōa-
r. Jmo. r. ro-
ma. in. d. l. i.
in principi. de
verbo. obli.
CAn sit fu-
riosus. Qua-
liter p. betur
qs mut? ce-
cus furiosus
vel surd? uel
p. digus. ad
de bar. in. l.
titte codicil-
los. C. de co-
dicillis. r. in
d. l. is q. per-
bald. in. l. fu-
riosus. C. q.
testa. fa. pos.
r. i. rub. fi. ex-
fal. instru. r.
bar. r. bal. in-
l. mutū. s. d.
acq. here. r.
gl. i. c. gōsal
d. vij. q. ij.
r. xxxij. di-
sti. c. legim?
r. quo nota-
ri? faciēs in-
strumētū mu-
ti explicet si-
gna r. sensū.
vid. p. de. de
ach. r. aliof i-
c. cū ap. de
spōsā. p. bar.
i. l. mutū. de
acqrē. here.
r. qd debeat
testis d. pone-
re d. aciu su-
rozit. r. bar.
m. l. fi. qdē.
C. fo. matr.
Et not. q. q.
dinef i. car-
cerē p. p. an
guineos p.
sumif furio-
sus. l. diu. r.
ibi bal. s. de
offi. p. si. r. vi-
de de mō p.
bandi furio-
sum. glo. r.
Jmo. in. l. fi.
cū dotē. s. fi.
maritus. fo-
ma. r. ibi do-
alexā. r. ad p.
bādū mutū
r. surdū. vid.
imo. i. l. i. s.
fi. de verb.
obli.

xm

Si emācipat. p. gl. dy. 2 bar. in l. gallus. §. 2 qd si tñ d. li. 2 posthu. b. C. In nomi niofam du. rit. Sz que dicant igno miniose per sone vide in l. iij. C. de nup. 2 bar. i. l. si rogatus j. de ma. vi. di. 2 barto. in. d. l. iij. c. No. tex. Adde bal. i. l. si ruffinus. C. de testa. mili. 2 quod no. bar. in. l. ij. in fi. vbiis C. de iur. h. lib. x. 2 bal. in auē. habi ta. in. ij. col. C. ne si. pro pa. Et adde qd pcessum iure spāi si excludit bñ. ficium iuris cōis. 2 ita bar. in. l. fi. C. de sacro. fan. eccl. vbi assignat rati onē de qua ibi. sed vtrū per illud pū uilegiū pos. sit ibi pue. niri tamq̄ ciuis dic qd nō fm. gu. de fusa. in. l. quod fauo re. C. de le. gi. vide ibi bald. Quid autem si sta tuto cauef qd nobilis a crius puniā tur. 2 per sta tutum aliq̄ popularis ē factus d. no bilis? an ta lis erit acrit ter punien dus: vt no. bilis. dic qd sic fm. bal. i. l. ij. C. de iu. re. h. 2 qd ipse no. in. l. i. C. d. digni. li. xij. 2 not. ro. in. l. fi. qd in grau. §. de his. ad fil. le. 2 cū bal. hic. transit bar. in. l. ca. lege. i. v. co. lū. C. de cō. di. ob. cau. ui. de tamē qd no. bald. in auct. 2 oīno in vi. colum C. ne vxo. p. mari. i. ver. vnde do. ti. bi hanc con. clusionem 2

Non tantum. C. Gl. que rit qd de na tis ex filia. dicit glo. qd nō admittentur quia preteritio habet p exheredatione: ideo non datur per contra tab. ut. j. eo. l. illud. §. ad testamenta. C. de suis 2 legi. l. fi.

Si duos. C. Si aliqui ex liberis ado. ptes durate adoptioe succe dit. put adoptat. est. ea finita succedit put naturaliter est. h. d. cū duobus. §. se. C. In tex. ibi a se. oppo. dñ hic qd filii succedit solus nepote ex cluso. Cōtra filii 2 nepos ex alio filio admittun tur equaliter ad successione: ut insti. de he. que ab inte. §. cū filiis. 2 in auē. ut fra. h. §. i. 2 si sic ē de iure ciuili: ergo idē in bo. pos. sta. ut. s. e. l. i. 2. ij. Rū. hui. timore legis iste. §. duob. modis. primo: ut qd dicit melius ē autē 2 c. corrigat pp aduersatiuā autē: ut sic in distincte filii nepoti p ferat. Ad 3ria rñdef sic. qd ibi loqitur de liberis q sunt in prāte q veniūt ad 3ra. hic nō loqitur d his qui in prāte nō sunt. fm istā gl. esset vnū mi rabile uald q i successioe d iur ptorio nepos ex fratre mortuo nō cōcurrat cū patruo. sed dic qd nepos cū patruo cōcurrat. casus ē. j. si ta. te. nul le exta. l. i. §. si qs. 2. j. de cōiung. cū em. l. i. et. l. i. §. si p. 2. §. liber. 2. §. si qd ex nepotib. Nec ob. iste. §. quia distinctio hui. §. nō corrigat sed firma remanet: ut illa dictio aduersatiua autem exponatur pro certe. 2 tenet glo. insti. de here. que ab inte. §. cum filius. 2 in. l. i. §. si qs. j. si ta. te. nulle exta. hoc 3. Dy. in. l. gallus. §. 2 quid si tantū. s. de li. 2 posth. ita debetis intelligere.

Si emancipatus. C. Hic ē bon. 2 no. §. Nepos pōt venire 3 testm. au: nō obstat qd filii fuerit iuste exheredat. uel iuste potuerit ex heredari. h. d. Iste. §. diuidit in quattuor par tes. p̄rio ponit vnū dictū. scōo rñdet tacite obie ctioni. tertio ponit aliud dictū. quarto assignat rationē. scōa ibi: nō enī. glo. ponit duob. mōis casum. sed ponas casū fm primū modū: qa est magis no. No. tex. ibi nec enī min. 2 c. C. Opp. dñ hic qd filii pōt exheredari: quia vxorē ignomi niofam duxit. Cōtra. qa ista nō est de causis in gratitudinis positus in cor. ut cū deap. cog. §. causas. So. cōcedo qd hodie nō est legitima cā. C. Itē oppo. qd filii ex delicto patris possit gra uari: vt. l. quisqs. C. ad. l. iul. ma. Quidā hoc cō cedūt qd nepos ppter delictū p̄ris possit exhe redari. 2 hic loquitur qñ nepos fuit exheredat. sed 3riū est vitas. ar. l. diuo marco. C. de q̄stio. 2 qd ibi no. facit. l. paulus. j. d. bo. li. 2. l. diui fra tres. de iure patro. C. Itē op. de seipso ad seip sū: quia in principio dicit qd venit p 3ta. iste ne pos. in fi. dñ qd per qrelā inoffi. te. Rū. duobus modis. Eno mō qd dicit in fi. de inoffi. tes. i. telligas. i. de 3tab. Similē expositionē facit gl. in. l. p̄ filii. s. de inoffi. tes. Alio mō dic qd prin cipiū loquit qñ nepos fuit preteritus. finis quā do fuit exheredat. Vel aliter 2 forte melius dic qd totus. §. loqitur qñ nepos fuit preterit. §. in principio fuit p̄terit. post mortē p̄ris. 2 sic de bebat institui: qa nemo eū p̄cedebat. sed finis loqitur qñ fuit p̄terit. viuo p̄re. 2 sic nō debebat institui: iō nō h3 p 3ra. sed qrelā: ut. l. p̄ filii. s. de inoffi. te. intelligēdo ibi prout in text. iacet 2 examinaui plene in. l. in suis. s. de li. 2 posthu. C. Alimo finis hui. §. allegat p dy. vtruz suc cessoriū edictū hēat locū in qrelā inoffi. tes. 2 h videt tex. qd sic in fi. De ista. q. habetis in. l. fi. is

in prin. s. de inoffi. te. 2. l. si qs filii. 2 ibi p. Ly. 2 etiā ex de reg. iur. c. nō d3. li. vi. p. Dy. tāgif p glo. s. de libe. 2 posth. l. si qs postum. §. i. Ego dixi ibi 2 in. l. suis. No. tex. ibi. nō enī p rescissio nē 2 c. Facit enī ad multas. q. dicit statutuz qd scolares tractent: ut ciues in oib. §. qd si scola ris alias habebat aliquod puilegiū vltra ciues an perdat illud inductum ad rescissionem ob staculi quod esse posset ne ille esset ciuis. Item potest ad multa facere. tene menti.

Si emancipatus. C. Aduer te sicut si il le q nō adit hereditatē perdit ius successiois. ita si efficiat nō capax: aū petiā bonorū possessio nē. h. d. C. Op. j. vñ li. l. fi. Sol. ibi dedit se ad arrogādū post petiā bo. pos. hic ante. C. Itē op. j. e. l. post mortē. So. ibi fuit institut. 2 p ali um fuit cōmissū edictū. h. fuit p̄terit. 2 assignat gl. duas rōnes: 2 q̄libet pōt esse bona. C. Dicit hic qd dedecori sit. vos habetis glo. in. l. si arro gatus. §. matrimonij. j. de ma. vin. vbi glo. dicit qd eo casu non sine dedecore dicitur quando si iure dicitur. sed credo qd cum dedecore dicitur quando dicitur ignobilis 2 vilis uel alta vulga ris: ut hic. 2. l. i. C. de natu. lib. licet auē. ibi posi ta videatur velle id quod vult illa glo. tene mē ti. C. Item op. glo. j. ad trebel. l. ij. §. proinde. 2. l. tutelae. s. de capi. dimi. Glo. sol.

Si quis. Batus in adoptionem ali cui de familia non repellit a contra tab. si ei alius non precedebat. h. dicit. C. Contra hoc op. j. eo. l. si emancipatus. §. si. vbi durante adoptione quis non uenit ad con tra tabu. patris naturalis. Verum est qd hic loq tur quando est datus in adoptionem alicui qui est in familia. secus si extraneo. Et de isto filio dato in adoptionem distinguemus plene. j. e. l. in adoptionem.

Si pater. Hic habemus qd lz mutef familia facto patris nihilominus filius habet contra tab. secus si per ado pationem ipsius filij mutetur familia: ut. s. pro xi. §. si emancipatus. Dicitur hic qd iste filius ha bet contra ta. contra testm. patris qui est in fami lia arrogatoris. Contra si iste pater deceffit in familia arrogatoris: ergo non ualuit testamētū ut. s. de adop. l. si pater. si nō ualuit testm: ergo non datur contra tabu. So. hic loquitur quan do iste pater qui dedit se ad arrogandum post mortem patris arrogatoris deceffit. unde licet post mortem patris arrogatoris decefferit dici tur in familia arrogatoris decedere: ut. j. eod. l. utrum. licet 3zo uideatur aliter tenere. j. eo. l. si ex duobus. §. si. sed male dicit.

Liberi. Dicitur hic: liberi qui institui nō possunt. quero qui sunt isti. Bi cit glo. deportati: ut. l. i. C. de here. insti. 2 here tici: 2 alij qui in gl. numerant. 2 sic habes qd de portatus non potest institui. contrariū no. in. l. i. s. de he. isti. ubi dicit qd potest institui: §. hīc postea illam hereditatem habet. Sed ista glo. ē uerior dixi. s. e. l. i. §. filium. Item dicitur hic qd inspicitur tempus mortis. Contra immo tria tē pora: ut. l. si seruum. §. si in extraneis. s. d. here. insti. 2 de here. quali. 2 dis. §. in extraneis. Sol. dicit glo. hic loquitur in filio suo in quo temp. mortis 2 aditionis est unum 2 idem. Vel meli us ibi loquitur in filiis institut. hic in filiis prete ritis qui an debuerunt institui ante tepus mor tis inspicitur: ita dicit glo. 2 bene.

pro bar. faē tex. in. l. rece pticia. C. de con. pecu. 2 ibi bal. in. l. colū. vbi di cit qd per pri uilegiuz no uum conces sum non tol litur ātiquū 2 hic adde ang. m. l. vi uis. in fine d. testa. mil. 2 cyprius in. l. si certa ruz. §. miles e. ti. 2 intelli gē: vt decla rat pau. de cast. que oī no uide in. l. si duo. d. ac qui. ber. per ro. in. l. ado ptium. §. patronum. s. de in ius vocā. Et vi de que not. bar. l. i. si cū dotē. §. trāf gredimur. so. ma. 2 ad de ro. in. l. si exheredat. §. i. s. ad sil le. 2 ponde ra text. in. l. municeps. i. princij. ad municipa. 2 vide Ange. 2 mol. in. l. tales. §. i. s. de here. isti. ADDE an si quis impe trat: vt doc toretur cer to modo. d. ide se subij ciat exami publico nō seruato pri uilegio: 2 re p̄bet an pos sit redire ad priuilegiuz. bal. cōstilio. cccxxvij. iij libro.

a C Si qd ex libe. l. die est una gl. sing. in v. p. uctis edicto. de qua vid bal. in. l. si defun. et. in fi. C. de suis et le. per bar. i. l. si post mor. te. s. h. j. e.

b C Si sub ea p. ditione. l. d. quod no. i. l. luti. s. de condi. et demon.

c Ego sum missus. Mo. bu. et plene vid i. s. qua drupli. istit. de ac. p. mo. der. et q. etia si prima fuit inutilis pos. fit peti cofir. mari. vide bar. in. l. iij. in. x. colu. in iij. q. prin. C. de pig. vi. d. plene bal. et ang. in. l. i. C. de car. edic. et adde bal. in. l. si. s. fin. qd me. cau. vbi die tenuta nulla non potest confirmari. ADDE ale. xa. in. l. si. fi. nita. s. iulia nus vbi alt. ter loquitur tñ ibi posui s. suam opti. ro. bal. et pe. de ancha. in consilij.

d Quid edde quod no. j. e. in. l. filium i. pri. in v. cum ex heredato. cu. bar. rone co. cordat bal. in. l. si vnus in. s. illd. C. de inof. te.

e C qd testa. metu. Not. q. per solam agnitionem qrele no. ru. pif. testm. se. cul i bo. po. s. ta. et de ro. ne vid i. l. fi. i. pe. col. C. vnde legit.

f C Querit glo. An bo. pos. s. ta. re. ducat re ad cam itestati adde bal. ali. ter loquere in. l. fi. in pe. col. C. vñ le. gi. et ibi vidz. velle q. si fi. lii i. p. tate sit p. terit. dicit vez. illd. aut

Si quis ex liberis.

Et of ha. buisul ex. pedira usqz huc illa sba liberos siue naturales et c. posita. s. eo. l. i. nunc incipit exponere sba siue heredis instituti et c. C. Op. et uidet q. i casu no. stri. s. no. habeat locu id qd hic d. aut eni fuit i. stitut. fili. sub coditione casuali et statim testm est nullu. ut. l. suus. s. de he. insti. aut sub p. ditione p. tatiua q. pot. impleri ultio uite spiritu et iputet sibi si ea no. i. pleuit. ut. d. l. suus. s. pe. et fin. So. huius timore dicit qdam q. prin. s. loqur in suo. finis i. emacipato. Et dicit or. s. loq. i. emacipato: q. no. dicit nullu testm si instituat sub co. ditione casuali. qd pcedit fm forma hui. s. se.

Si sub ea coditione.

Opp. q. istitu. tus no. habeat s. ta. ut. s. eo. l. i. So. ibi i. istituto pure. hic in istituto sub p. ditione in quo distin. guil. ut hic. C. Itē op. et uidet q. pēdēte p. ditiō ne no. possit peti bo. pos. fm ta. sicut no. pot. adi. ri de iure ciuili. ut. l. is qui. de acq. here. qm no. pot. peti bo. pos. nisi eo casu quo pot. adiri here. ditas de iure ciuili. ut. s. e. l. no. est. s. fi. Sol. ibi loq. de alio impedimēto p. ditionis et bene di. cit. C. Altiō uide glo. q. incipit idēz si est i. p. tate. ibi. ar. s. de cur. bo. dā. l. i. Sed dic alio cau loq. tur fm Dy. C. Itē uide glo. q. incipit qd si insti. in fi. ibi sol. ut ibi. sed ibi nihil dicitur de hac. l. Unde dic q. hic petitiō bo. pos. fm tab. fuit uti. lis: ut. j. de bo. pos. fm tabu. l. ij. s. si sub condi. tione et ideo. i. aliu. potest conuerti. ut hic. ibi. aut prima coditio fuit inutilis. vnde no. quertif. in alia vtilē. ita dicebat Old. C. Itē uide gl. q. incipit sic. et j. de fm tab. ibi. s. nunq. d. et c. Rñ. sic ut plene no. in. d. l. ij. s. si sub p. ditiōe. C. Al. timo hec lex facit ad. q. ego sum missus in pos. sessionē ex aliq. cā. et petitur possessio reuocari. et ego peto mibi ex alia cā. p. firmari q. hoc possū. facere: ut hic. s. si forte. et. d. l. ij. s. si sub p. ditiō. ne. j. de bo. pos. fm ta. et hoc si prima immisio fuit vtilis. secus si fuit inutilis: ut p. ex solutiōe p. cedentis s. rñ. Itē facit ad. q. quā disputau. h. si aliqs est detentus in carcerib. ex aliqua cā. in iusta: an possit ibi cofirmari et recomēdari ex al. qua cā. iusta ante q. ex hac inde ex illa cā. iniusta. De hoc disputau. vnā. q. hic que incipit lapus.

Quid.

Opp. de. l. pap. s. si. di. s. de inof. test. vbi q. rela non daf. nisi adita hēditate. Sol. aliud in qrele aliud i. s. ta. Et rō pot. eē duplex: quia s. ta. daf. eo mō quo iure ciuili. vocaret. ad dicēdu nullu: et iō p. tor remouet obstaculū emā. cipatiōis. habuisti. s. l. px. s. si emācipat. ibi n. eni p. rescissionē et c. sed testm incōtinēti p. mor. tē annullat. et iō s. ta. incōtinēti pot. pponi. et h. est qd dicit q. in s. tab. q. rāf. de iure patris et filij. tñ no. de virib. testamēti: ut. l. filio. s. i. de inof. tes. hic aut pot. discuti an sit p. r. ille fili. nemine. exnte hēde. s. in qrele agif. de virib. testm: ut. d. l. filio. iō regrit q. hēditas sit adita: ut sit p. lōa q. defendat testm. Dices tu hoc no. videt vez. q. a. hic dicit q. p. tra. ta. daf. s. testm. et sic agif. de viri. b. testm in s. ta. s. exponē s. testm. i. sufficit eē ip. sū testm: s. no. sit aduersari. p. hoc facit qd no. s. ti. iij. l. i. s. cā. cognita: vbi ista bonorū posses. sio daf. etiā no. citato aduersario. iō no. regrit q. hēditas sit adita. sed sec. in qrele i. officiosi testi. q. illa regrit aduersariū s. que def. q. daf. i. for. ma iudicij. C. Itē op. de. l. qd vulgo. j. eo. vbi si. testm est nullu no. daf. p. tra. ta. So. ibi loq. quā. do testm est nullu ex alia cā. q. ob omisā p. ditiō.

ne. iō no. daf. pos. bo. p. tra. ta. C. Itē op. instituti expectat p. teritos: ut. l. i. s. expectandi. j. de fm. ta. male ergo dicit rex. q. hēditate adita possit da. ri p. tra. ta. cu. illi no. potuerūt adire. Sol. ut glo. s. p. tra. hāc. so. op. j. e. l. in fi. Sol. no. so. s. dic. q. ibi erat duplex impedimētū: quia expectabatur p. tra. ta. et impedimētū erat de iure ciuili. hic vnus. tñ. C. Quero q. ē rō diuersitatis i. p. rono q. bo. pos. q. ē daf. regrit aditionē hēditatis. s. ea que daf. filio no. Rñ. bo. pos. q. daf. p. rono no. irritat testm in totū: s. aufert partē: ut. l. i. s. cu. p. rono. s. ti. iij. et in. l. i. j. de bo. li. merito cu. auferat par. tē d. dari contra eū a quo auferit. sec. in ea q. daf. filio: q. a. rūpit testm i. totū. iō suffic. dari s. testm. C. Querit gl. vtrū bonorū pos. p. tra. ta. reducat. re ad cam itestati uel no. gl. distinguit: aut fuit p. p. s. ita an aditā hēditatē et reducat ad cam in. testati. aut post et tūc no. idē no. C. de coll. l. pe. z. h. ar. fill. ut refert L. i. C. d. coll. l. filie dotē di. cit aliter et hñ. q. quādo bo. pos. p. tra. ta. p. p. n. itur an aditā hēditatē no. reducit re ad cam ite. stati: quia adhuc heres pot. adire. sed si timore bonorū possessiōis p. tra. ta. non adit reducat. ad cam itestati: q. a. q. no. adit est pp. bo. pos. p. p. s. ita et hoc credo voluisse dicit gl. Ex hoc p. r. ha. bes q. l. iter d. fieri agnitio in bo. pos. p. tra. ta. Bi. ci eni d. q. talis fecit testm in quo me p. terijt et aliū fecit hēde et q. testator erat meus p. r. et ego sū fili. s. u. legitim. q. r. p. p. n. o. bon. pos. p. tra. te. stamētū: ut hic. et. l. filio. s. de iof. te. et sic hodie. p. solā talē agnitionē erit ruptū testm: ut not. in. l. fi. s. ij. C. de cu. furio. sed olim expectabatur d. cretum: ut dixi in. l. iij. s. si causa. s. de bon. pos.

Si quis filiu.

Querit glo. vtrū in bo. pos. non. hēat locum successorū edictū. Glo. dicit et bene q. sic. ut. l. si is q. s. de inof. te. fac. s. e. l. iij. s. si emācipat.

Ad testamēta.

Dicit hic q. a. suos et c. Ista rō n. v. bona. nā filio emācipato daf. bonorū posses. sio p. tra. ta. ut. s. eo. l. i. s. et sui. et p. totū istū tit. et p. q. emācipat. no. ē su. Dicit gl. no. hñt. i. hē. no. p. r. uel no. habebāt talē q. hēbat p. tra. tabu. trussa est. Quaf. gl. dicit rō ē: q. p. teritio m. f. na. habet p. exheredationē. sed ex hēdato no. daf. s. ta. ut. s. e. l. i. in prin. ergo et c. s. z. ex. hic idē vlt. nā p. tor vult remouere obstaculū emācipatiōis vt illi q. de iure ciuili. p. r. dicere nullu: si no. sunt emācipati. illi si sunt emācipati veniāt p. contra. ta. ut. s. e. l. iij. s. si emācipat. s. z. femina no. po. test. hēre filiu suum qui dicat nullum. ergo bñfici. um p. toris ad testamēta seminarū no. porrigif.

Si quis eū.

Institut. fili. benefi. cio p. teriti nati ul. na. scituri pot. petere p. tra. ta. et eo casu decedēs an. te eā petat. trāsmittit. h. d. C. Op. pēdēte p. di. tiōe an valeat institutio d. dari fm ta. no. cōtra. ta. s. l. px. s. pe. et. l. ij. s. si sub coditioe. j. de s. z. ta. s. z. hic donec ē dubiū an nascat. posthum. pēdet an valeat institutio. ergo et c. So. p. dicta loquū in p. ditiōe que no. p. sumif. deficere. sed h. p. sumim. posthumū poti. nascitur. q. non. tene. mēti. Itē op. et videtur q. donec ali. j. expectant. non possit dari p. tra. ta. ut. l. si filius. s. cu. z. de fi. deius. j. de bo. lib. So. ibi: q. a. no. expectāt p. res in gradu. hic vero non expectāt bi. qui sunt pares in gradu. Itē op. ad. l. se. de le. iij. s. acq. rere. s. de bo. pos. vbi bonorū possessio no. agni. ta no. trāsmittit. So. fallit hic quādo q. s. differt. petere possessionē bonorū p. p. ter posthumum. Itē fallit in alijs casib. hic notatis per gl. signa.

p. ter no. ē p. p. ter bo. pos. s. ta. s. est ex eo q. cu. no. sit fuata for. ma data a le. ge testm ē ip. so iure nul. lū et res est i. cā. itestati. l. i. in fi. s. fi. ta. tes. nulle. ex. iō oia iu. ra p. bātia q. per bo. pos. s. ta. res no. reducat. ad cam itesta. ti loquūtur et intelligun. tur in filio emācipato p. terito. l. is. q. v. s. h. vñ. et. cu. z. v. se. de leg. p. lā. et vid. quod no. bar. i. l. fi. duo. s. i. eo. titu. nec ob. istif. opi. bar. to. m. l. po. sthumo. d. s. ta. vbi dicit q. fil. in po. testate s. ta. bulas appo. bat testamē. tu: quia est falsus: vt ibi. per omnes. et in emāci. p. ato q. etiā bo. pos. non. reducat. rez. ad causā in. testati patet. etiam in. l. si. duobus in. pncipio. j. e. s. C. Si quis filius. p. r. ang. et imol. i. l. i. q. post. humos. s. i. de lib. et po. sthu.

b C Ad testa. mēta. p. ex. heredatiōe. p. teritio. materna ha. bes p. exhe. redat. d. rōe. vide in. l. iij. C. de inoffi. te. et ibi bal. dicit q. hoc hodie corri. gif. vt in. s. exheredatof. i. auē. d. her. et falc. ad qd. vide bar. in. auē. ex. cā. d. li. p. ter. et qd. ipse no. in. l. i. suis. de. l. c. posth. et in. l. pater filiu. de iof. tes. et qd. not. gl. et bar. in. l. i. m. pñ. j. si q. a. pa. sue. ma. et bald. in. d. auē. ex. cā. in. iij. q. C. d. li. be. p. te. et i. l. in suis. i. lec.

124

ve li. 7 post. On n pu ta uerit. s. non quis rite cō dēnato. vid bart. in. l. le. eta. s. si cer. pta. 4 vide bal. in. l. iij. in prin. s. d lib. 7 post. 7 vide ange. i l. i. in princ. s. de edil. e. dic. 2 in. l. iij. s. de inoffi. te. 7 do. an. i probemio decre. 7 qd no. bar. in. l. iuste in pnc. de acquirē. pos. 7 qd di. cit hic bart. de rite bāni to vide per bal. in. l. i. in iij. col. in d. 7 p pōtia C. si a nō cō. pet. iud. Et vide bar. in e. uag. ad re. pu. in ver. p. accusatiōe 7 in. d. s. cō. dēnati. 7 iō. dicit bal. in. l. i. s. qd aut p illū tex. s. de off. p. sic. vrb. q. si offi. cialis tenet ex forma ista recipere omnes accu. satōes cōes intelligitur de instu. ri. te. 7 si statu. tuz facit mē. tionem d. p. curatore uel mandato in telligitur d. solenni fm bal. in. l. i. p. diū. i. pe. co. lū. C. d. edi. act. vid bar. in. l. filiū. s. si q. j. tit. i. 7 in. l. diuus de test. mili. 7 bal. in. l. i. s. inuiti. qd quisq. iur. ADDE q. posui in. d. s. cōdēnatiū b. C. A. primo gradu. d. iur. re ciuili. vid imo. in. l. fili. us qui i. po. testate. in. v. op. de lib. 7 postbu. 7 vi. de pauls de cas. l. d. l. iij. s. si. e. ti. p. i. tellectu hu. ius. s. post bar. ibi 7 an. ge. 7 imol. i. l. nā 7 si sub. p. di. in. fi. de ius. tes. 7 qd

ea 7 examina: ut. l. vētri. de acq. her. **Querit** glo. que est rō q. filius post emācipationez non potest adire. Rō est: quia nascēte posthumo te stamētū est nullū: 7 sic dubitat de virib. testi: 7 sic nō pōt adire. 7 hec est vera. Alia est rō data p glo. quia aditio ē de iure ciuili fm qd ius emā cipatus nō est cognit. Ista rō nō ē p̄a: ga i suc cessiōe ab intestato est incognit. de iure ciuili. s. in successiōe ex testō emācipat. est cognit. sicut qlibet exneus: ut. j. e. n. l. si ex duob. in princ. **Dicit** hic. s. si is decesserit dabit fm ta. uel s̄ ta. mō q̄ro istius alternatiue que pars ē p̄a. Rū. vltima pars est vera: ut. s. pxi. l. 3 alij dixerūt s̄. qd intellige si is decesserit. 7 heres ei. uel uenire p̄dente dubio: an alij nascat. tūc enī uenit p s̄ ta. sed si iā esset certū esse natū tūc idē. Si nō esset certū ipsum non debere nasci: tunc p s̄ ta. ueniret: 7 hoc uult alternatiua hui. l. Rō enim posset dari s̄ ta. cū sit certū de virib. testi. s. q. re hoc casu non occurrit fm ta. cum bonoz pos sessione s̄ ta. que sperat cū sit eiusdē grad. **Dic** ut dixi in. l. equissimū. s. i. j. de fm ta. Et sic not. fm glo. q. in alternatiua legis: ut tollat p̄rietas alterius legis sufficit vnam partem esse veram: ut hic. Simile in. l. vbiunq. j. de fideiuf. Dixi i. l. si is qui. s. vtrum. s. de rebus dub.

On putauerit. **Al** q. huc exposuit verba posita. s. eo. l. i. que di. cunt liberos siue naturales 7 c. 7 illa verba posi ta in. l. i. que dicunt. si neq. instituti 7 c. hic inci. pit exponere sequentia uerba ibi posita. s. neq. exheredati sint.

Aliqua. **Querit** gl. hic d. q. a primo gradu fuit exheredat. a scōo p̄ teritus. qd ecōtra. a p̄rio fuit p̄teritus a scōo ex heredat. vtrū possit peti s̄ ta. **Vide** q. sic: ut. l. si posthum. d. li. 7 postb. 7 l. nā 7 c. de iniuf. test. p hoc: quia etiā daf b̄ditate nō adita: ut. s. e. l. illud. 7 sic hēbit p̄tra ta. n̄ q̄relā. q. daf q̄i omne auxilium deficit: ut insti. de inof. tes. s. cā autē. 7 l. maximū uitiū. C. de li. prete. In cōtra rium q. non delega. prestā. l. si quis filium. i. p̄n. **Glo.** respōdet q. ibi loquit q̄i institut. accepit contra ta. 7 sic contra ta. ualere iure bo. pos. fm ta. **Truffa** est sed de hoc quidam est casus. j. e. l. s. a primo. Sed etiaz op. ut ibi dicā.

Non queuis. **Tene** mēti hic quid significat rite 7 recte. s. ite in. l. iij. s. de inof. te. tene mēti. **Iste.** s. facit ad multa. Exbānit. pōt impune occidi. d. intelligi de rite p̄dēnato. qd dic ut. l. pe. s. d. adul. 7 l. iij. s. p̄dēnati de re iudi. **Ite** istrumē tū publicum debet executioni mādari. uerū est si est rite factum: ut hic. **Item** facit si dicit statu. tū si aliq. cesserit actionē nobili puniat in cētū: d. intelligi de cessiōe rite facta. tene menti.

A primo gradu. **Dic** ē ca. sus. q. gl. s. ea. l. s. aliq. tabulaz. **Vides** ergo q. ut cōpetat bonoz possessio cōtra ta. sufficit q. possibile fu. it bonoz possessionē peti uel hereditatez adiri post mortē defūcti. **Cōtra** si p̄terit. est a primo 7 exheredat. a scōo nunq. pōt adiri a p̄rio. ut. l. iij. in fi. s. de li. 7 postb. **So.** ibi loqtur i filio suo preterito qui dicit nullū ipso iure. hic in emāci. pato. **Vel** dicit licet nō possit adiri de iure ciuili. tū pōt peti bo. pos. fm ta. filio approbāte: ut. l. filio. de iniuf. testa. **Quero** cōtra quē dabit bo. pos. cōtra ta. **Quidam** dicunt cōtra institu. tos in secundo gradu. uel melius dabitur con.

tra ipsum testamētū: ut. no. s. e. l. illud. ideo nō est necesse q. q̄ratur p̄tra quē def. ista. ita dic gl.

Si quis sua mān. **Not.** **Tex.** ibi ga senatus hic 7 c. **Nota** ergo q. l. 3 aliq. phibeat scribere insti. p. se: tū pōt scribere cōtra se. Et iō si aliq. scribit se tutore i testō uel fideicomis. sariū q. sunt on. ualere. nec h̄z excusationem: ut. l. vxori. s. i. j. de falsis. **Querit** gl. an iste q. scri. psit se exheredari possit agere q̄rela inoffi. test. **Glo.** dicit q. nō: ut in ea habes. Sed in p̄trari. um allegat gl. l. i. s. de his q. ut indig. Ad quā. l. rī. ut ibi no. 7 l. decreto. s. de suspec. tu. 7 ibi p. **Dy.** **Ite** in contrariū. l. si quādo. in fi. C. de i. offi. testa. sed dic ut ibi plene no. p. **Ly.** **Que** ro vtrum testator sua manu possit scribere testa. mentum 7 publicare: ut ualeat. **De** hoc dicam in. l. seruus. s. de testa. vbi gl. tangit. dixi anno i. l. iij. de stip. seruo.

Si quis emancipatus **Op.** glo. 7 videt q. exheredatio in extraneo non potuerit fieri: ut. l. quidā cū filium. j. de s̄ bo. ob. **So.** vna est q. cōcedat contrariuz q. ab initio si ualere. unde p. arrogationē postea factā nō p̄firmat. uel aliter. hic loquit in exneo q. tpe exheredationis erat frater postea fuit arrogat. unde exheredatio pri. facta nō nocet. **De** hoc an exheredatio facta exneo ualeat ab initio: dicā in. l. p̄sa. testō. s. de her. insti. 7 ibi dixi anno. 7 habetis unam glo. satis notabilem quomodo i. telligatur exneus q̄rū ad istam exheredationē. ut. l. i. C. de impo. lucra. descri. li. x.

In adoptionem. **Op.** di. citur hic q. ita demū habet contra tab. si est institutus. **Cō** tra in. l. i. s. is quoq. j. de col. bo. **So.** dicit glo. ibi est institutus sicut hic. Sed contra. ergo nō habet collatio locum: de qua ibi dicat. **Sol.** dic. glo. ibi de rigore. secus de equitate. uel ibi fuit adoptatus ab auo materno. hic ab alio: ut uidi stis. s. e. l. iij. s. si filio. declarabo in. s. is quoq. **Quero** utrum filius adoptiuus hanc bono rū possessio. querat patri adoptiuo. **Respō.** aut agnouit fm tab. quia institutus 7 tūc patri ado. ptiuo querit l. 3 nō cū effectu: ut. j. e. l. si p. mor. tem. s. si in adopt. sed si agnouisset contra tab. tunc quesuisset patri adoptiuo in effectu scōm beciura scōm quicquid habet patri adoptiuo querit: ut uidistis in. s. si in adopt.

Non est nouū. **Mo.** tex. ibi p. toris enim pro. positum 7 c. **Op.** glo. de. l. si ex duobus. s. s. 7 ilico. j. e. 7 l. si. s. adoptiu. j. ti. i. gl. sol. optie.

Trum. **De** intellectu hu. ius. l. babuistis. s. eo. l. iij. s. si pater.

Post.

Si in adoptionem. **Not.** hic q. iustus p̄ris adoptiu excusat filium a deo q. l. 3 agnouerit testū: tū pōt uenire p. con. tra ta. **Rō:** ut sibi queratur pot. q. patri. ita di. cit tex. **Ideo** dicit **Azo** in summa huius tit. q. ista lex hodie corrigat: ga cum hodie q̄rat sibi quo ad p̄prietatē nō h̄z p̄tra tab. nā ista lex loqt fm hec iura fm q. fili. oia q̄rebat p̄ri. 7 in totum q̄re. bat. sed hodie nō: nisi quo ad usufructū. ita di. cit **Azo** in summa hui. ti. **Altimo** uide glo. q. incipit cōmissio. in fi. **So.** ibi nō debuit petef p̄

ibi dicit 7 p. raph. i. repe. l. si filius q. i. ptate. l. viij. charta. d. li. 7 postbu. **C.** Si quis emācipatus non nocet. **Hoc** videt uerū 7 ē no. p̄bat etiam in. l. filius fa. miles. i. pri. d. testa. mili. vbi p̄terito militis q. p. exhereda. ba. bef. l. sicut cert. cū. l. se. C. d. test. mi. li. potest th. irritari si p. terit. fuit fi. lius qui pa. tri exhere. da. non erat nec esse po. terat suus si postea effi. ciatur.

aut sub pditione que extitit. secus si deficit pditio vel nō interfuerit institutus: vt h. Itē pdicta hā si fuerit datus in adoptioez filius naturalis. secus in adoptiuo: vt. d. l. non putauit. §. in adoptioez in fi. Si hō fuerit pteritus: tūc nō dat ei ptra ta. bo. pos. naturalis: vt. s. e. l. si emācipatus. §. fi. z. l. vtrū. z. insti. de here. q. ab intef. §. eadem. Scōo casu qñ se dedit in adoptioez post mortē. aut post petita ptra ta. bo. pos. z. nō nocet sibi adoptō: vt. j. vñ li. l. si. Aut an. z. tūc si qdē erat pterit⁹ sibi nocet: vt. l. iij. §. si emācipatus. §. e. Si hō erat institut⁹ sibi nō nocet adoptio: vt. s. l. pxi. in pn. pdicta hā qñ vult venire ad ptra ta. pñs vel auī naturalis. Si hō velit venire ad cōtra ta. patris vel auī adoptiuī: dic vt dixi. §. e. l. i. §. i.

Exemplo. Cōp. j. l. pxi. §. fi. als est. l. cum emācipatus. §. fi. So. ibi vnus ex nepotibus fuit adoptatus loco filij. hic secus.

Ex duobus. Cōp. in tex. ibi fra/ter. f. soli nō patru is. Dic hēs de materia pūctōis legalis. de q. di co plene in. l. re pūcti circa fi. z. sic hēs hō cōiūctio legalis fit duob⁹ modis. primo q. plures vocant ad idē ex eadē dispositōe diuersa tñ rōne. Scōo q. vocant ad idem ex eadē dispositōe z. eadē rōne. Quā ergo deficit vna portio h. ius accrescēdi potētius ille q. vocat ex eadē dispositōe z. ex eadē rōne q. ille qui vocat ex eadē dispositōe diuersa tñ rōne: vt h. Naz nepotes inuicē vocant cū fratribus patris ex eadem dispositōe. sed nepotes inuicē vocant vna rōne z. fratres alia rōne. ideo nepotes sibi inuicem accrescunt non fratribus.

Si prius. Cōp. Per scōm testm̄ in quo fili⁹ ē pterit⁹ si in eo sūt scripti venientes ab intestato rūpif p̄mū. h. d. multuz singula. z. notabilis casus. nec ipsū scio alibi. Cōp. Quero an oīa q. ē rō q. filius admittit ad ptra ta. si in scōo sūt instituti venientes ab intestato. h. excludit qñ in scōo nō sūt instituti venientes ab intestato. Rū. rō est: q. ante in scōo sūt instituti venientes ab intestato: h. sit impfectū rōne solēnitatis omis se tñ est validū de iure ciuili ob qd p scōm tollit p̄mū: vt. l. hac cōsultissima. §. pe. C. de testa. z. l. ij. §. de iniust. test. Sed qñ sūt scripti alij: tūc p scōm nō tollit p̄mū: vt. l. si filius. §. de li. z. posthu. z. sic remanet validū primū testm̄: in quo filius est exhibitus. ergo nō h. cōtra ta. vt. s. e. l. nō putauit in pn. Cōp. illa distinctio vtrū in posteriori testō sūt inscripti venientes ab intestato vel nō fuit introducta a iustiniāno: vt. l. hac cōsultissima. §. pe. C. de testa. ergo nō est p̄simile q. ad illā. l. iuris cōsultus hūit respectū. So. h. fuit additū a cōpositorib⁹ noui iuris. Vel dic q. de iure antiquo erat hoc: h. per iustiniānū fuit renouatuz z. declaratū. z. q. sit de iure antiquo pbat in. l. ij. §. de iniust. testa. Cōp. Scōo op. z. videt q. l. hac cōsultissima. §. pe. nō h. locū qñ sequens est impfectū rōne pteritionis vt. l. si filius q. in po. z. ibi hoc per gl. manifeste nō. §. de li. z. posthu. So. ibi fuit pteritus filius suus in p̄tate qui dicit testm̄ ipso iure nullum. h. qñ fuit pteritus emācipatus. Nec so. nō placet: q. qñ fuerūt pteriti emācipati nō h. locū ista distinctio: vtrū in scōo fuerūt instituti venientes ab intestato vel nō z. scōm tollit p̄mū: q. ex ipso scōo pōt adiri hereditas de iure ciuili. z. sic debemus intelligere in filio qui est in p̄tate. Quare dic q. ibi loquit qñ fuerūt instituti nō venientes ab intestato. Et nō ob. glo. ibi posita: quia male dicit z. ptra istū tex. Ex hoc nō. aliud q. testm̄ in quo filius est pteritus si in eo sūt instituti venientes ab intestato valet interim de iure ciuili donec filius dicat nullū per istū tex. Si enim non eēt possibile ex eo adiri hereditas de iure ciuili primuz testm̄ per istud scōm nō rūperet: vt. d. l. si filius qui in p̄tate. z. nō. in. l. cū in scōo. de iniust. tes. z. l. si q. s. e. de vulg. z. pupil. Dices tu istud videt ptra casum. l. filio pterito. nā ibi fuerunt instituti alij frēs z. sic p̄miores venientes ab intestato. z. tñ ibi testm̄ valet de iure ciuili si teneremus q. h. fuit additū a cōpositorib⁹ noui iuris hēo rñsionē claraz

q. ibi respexit iura antiq. Si hō intelligimus q. hoc erat de iure antiquo pro solutione cogita. Cōp. Alterius op. dicitur h. q. ptra ta. z. ptra scōz testm̄ impfectū nō est testm̄ sed qdam volūtas: vt. l. hac cōsultissima. §. pe. C. de tes. z. sic nō dat ptra ta. So. qñ testm̄ deficit rōe omisse solēnitatis nō pōt dici p̄prie testm̄. sed qñ adsunt solēnitates: h. facta sit pteritio: tūc est p̄prie testm̄. nō est vltima volūtas ptra quā dat cōtra ta. Cōp. Quero q̄liter intelligit si in scōo sūt instituti venientes ab intestato. Rū. intelligit de venientibus ab intestato qui tenēt primū locū in successione: vt h. dicit tex. vos habetis in. l. hac cōsultissima. §. ex impfecto. z. in auct. hoc inter liberos. q. testm̄ iperfectum h. locum inter filios. Sed an intelligit de imperfecto rōne pteritionis. z. h. videt glo. sentire q. sic. Cōp. trarium videtur tenere glo. §. de testa. l. si is qui. de quo dic vt ibi dixi.

Am emancipatus.

Qui duos. Cōp. z. vñ q. nepos datus in adoptioez institutus hēat ptra ta. vt. l. nō putauit. §. in adoptioez. §. e. Rū. ibi loquitur qñ datus in adoptioez p̄mū gradū tenebat z. nemo euz pcedebat. h. aut p̄ eū pcedebat. ita nō. §. e. l. nō putauit. §. vt aūt. Cōp. Itē op. q. iste nepos debeat p̄ungi patri p̄ edictū de p̄iugē. vt. j. e. l. si p̄. So. ibi loquit de nepote in p̄tate retento. h. de dato in adoptionē. Cōp. Itē op. q. sufficiat semel edictū omisum esse vt sic pteriti benefici nepos institutus hēat ptra ta. vt. l. si post mortē. §. fi. §. e. z. l. non putauit. §. in adoptionē. Rū. cōtraria loquunt quādo aperit via alijs qui sūt in eodez gradu z. habent equale ius. secus si eos als pcedat. vel si sūt sequentes in gradu vel ordine.

Si pater. No. ex isto tex. huius. §. sicut fili⁹ emācipatus per edictū de p̄iugē. dis p̄iungit nepotibus in p̄tate retentis. ita filius i adoptionē datus veniens per ptra ta. alio cōmittente edictū cōiungit cum suis filijs: vt hic.

Si pater ex duobus. No. tex. i. fi. l. ibi nō minus hēe q. z. Ad hūc. §. in fi. op. q. nepotes non succedat cū filijs in ptra ta. vt. s. e. l. iij. §. i. So. dicit qdā h. de rigore: ibi de eqtate. Sz certe h. loquit de eqtate: vt hic. dū dicit eqns. Vel dic h. de eqtate ibi de rigore. Sz dic q. ē vey. h. m. distinctionē huius. §. z. hoc vey nisi als iste nepos sit adoptatus in locuz p̄ris alterius nepotis. Cōp. Itē op. de are. z. Bl. inducūt hūc. §. ad. q. dicit statutū q. oēs venientes ad hīrādū in ista ciuitate hēant aliquod p̄uilegiū. modo qñ an ciues originarij nō habitantes z. venientes ad habitādū gaudeāt illo p̄uilegio. Et videt q. sic: vt h. nā eodē iure vñ nepos adoptatus quo qliber exneus. Sed puto p̄trarium: q. istis qui p̄nt cogi ad munera nō pōt pcedi imunitas: vt. l. ij. §. de iu. i. mu. Nos hētis h. duas glo. vñ sup. hō emācipauerit: aliā sup. hō suo. z. innuūt iste glo. iuncte cū tex. q. filius emācipatus iūgit in vñā portionē cū filio suo emācipato. Iste glo. sūt false h. m. Dy. q. qñ filius z. nepos sūt emācipati nō p̄iungunt simul. sed filius pcedit nepotē: vt habuistis. §. e. l. i. z. l. si emācipatus in prin. §. e. ti.

Ex duobus. Cōp. Si institut⁹ adit hereditatē beneficio pteriti cōmittētis edictū nō pōt per eū contra ta. peti vel eius portio augeri. sed legatū oib⁹ d. z. p̄sta ri. h. d. vsq. ad. §. filius. Ibi pos. bonoz ptra ta. bñficio emācipati pteriti. Cōp. dicit h. q. emācipatus institutus de iure ciuili z. ptra. no. in. l. illud in fi. §. eo. So. gl. dicit ibi male z. ptra istū tex. vt ibi dixi. Itē dicit h. q. qui adiuit hereditatē nō pōt adire per ptra ta. Cōtra. §. e. l. si post mortē. §. si in adoptionē. So. ibi adiuit iussu alterius ad alterius vtilitatē. h. sua spōre z. ad suā vtilitatē. Cōp. Itē op. de. l. nō putauit. §. fi. §. eo. vbi oīs reducitur ad vniuersalē. So. ibi nō adiuit. secus si adiuit: q. tūc eius

Ex duobus
§. si prius.
Iste. §. e. ita
difficilis q.
bar. in ip̄i
tellectu vñ
def variasse.
multū vide
bal. in. l. hac
cōsultissima.
§. ex impfe
cto. de testa.

Secūdo
op. Et videt
bar. sibi con
trarius in. l.
si filius qui.
de li. z. post
hu.

portio pot diminui. no augeri. Querit glo. quot incō
moda psequit ille q adiuit. Dic vt in gl. Quero vtrū
indistincte ille q bz hereditatē nō possit petere ptra tab.
So. aut qd efficit heres ipso iure z nō pdit vt h in fi. aut
efficit heres facto suo. z tunc aut adit iussu alterius z ad
alterius vtilitatē z nō pdit ptra ta. ut. l. si post mortē. §.
si in adoptionē. §. e. Aut adiuit sponte z preter suā utili
tatem. z tunc perdit ptra tab. ut h. z. §. dixi.

Si filius. Quero dī h q iste emācipat⁹ bz
ptra ta. qro utz hoc sit uez siue an
mortē p̄ris naturalis siue post sit emancipatus. Et dicit
glo. q sic allegat eādē. l. si emācipatus. §. si. Nec glo. ē
falsa z ptra tex. l. si emācipatus. §. si. quā glo. allegat. nā
emācipatus post mortem nō bz ptra ta. ut ibi. Nec curo
utrum pater adoptiuus uiuat uel non: ut. §. e. l. utrum.

Itē si filius. Iste ergo nepos bz ptra ta. pa
tris z aui naturalis ut h uidea
tis. Dicit h mortuo adoptiuo. qro qd si uiuētē. Hzo di
cit idē. uide glo. q incipit idē z si uiuētē zē. posses tu di
cere ptra. forte Hzo dicit idē si uiuētē: dū tñ exiuerit de
ptate p̄ris adoptiuū. Unde ut hoc nō possit dicere dicit
dū idē si sit in ptate p̄ris adoptiuū. Sz iste glo. sūt false.
nā si p̄ adoptiuus uiuēt z iste eēt in ptate nō posset fa
cere testm̄ istud: ut. l. qui in ptate. §. de test. z si testm̄ est
nullū nō dat ptra ta. ut. j. e. l. qd vulgo. Quare aliter di
cit glo. z bene. §. e. l. iij. §. si p̄ illā tene. Alterius qro
circa hāc. l. dī h q bz ptra ta. patris z aui naturalis. qro
utru hoc sit uez indistincte si p̄ pus decesserit. Idez si
decesserit pus auus z postea p̄ eius: sz tūc ueniret iste fi
lius p̄ successorū edc̄m: ut. l. si is qui. de inof. te. Tult er
go glo. q si morit⁹ pus p̄: tūc nepos bz ptra ta. iure suo
z directo. Sz si pus morit⁹ auus. z tūc uenit ad successio
nē aui p̄ successorū edc̄m. q̄ si p̄ eū p̄cedat. Ista glo. nō
est hā. nā cū filius est in adoptiua familia nepotē emāci
patū nullo mō p̄cedit: ut. §. e. l. utru. z. §. §. pxi. Glo. tñ
uidef tenere ibi illud qd h z male: qa dicit ibi q dz intel
ligi de nepote instituto herede: atz eēt absonū. Sed illa
glo. reprehendit⁹ per Dy. dicit eniz ibi z bene. nā nō est
absonū si ponamus p̄ez in adoptiua familia: q nepos
ex eo emancipatus admittat ad successiones ut hic dicit
tex. z probatur. §. eo. l. vtruz. z. l. si emancipatus. §. si. §.
.e. ita debetis intelligere.

Preteritus. Tex. ibi si non cō
tra ta. ista sūt hba
exceptōis. Cōp. duob⁹ modis. vī q ille q op
ponit exceptionem doli non approbet testm̄: qa nihil ex
testō psequit⁹: sz aliud. ideo testm̄ non approbat. ar. j. de
bo. li. l. si hō non hūit. §. ceter. So. intelligo q h oppo
suit exceptiōez doli vigore libertatis sibi in testō relicte.
secus si opponeret exceptiōē ex pacto cōpetētē vel ve
nientē extrinsecus nō ex testō. Itē op. q qd nō possit
opponere exceptiōem doli aduersus heredes p̄ris: ut. l.
apud. §. libertū. j. de do. excep. Sol. h op. exceptio cōtra
ptra doli ipsius filij: nō ptra doli cōmissuz ab ipso p̄re:
qa tunc nō posset. Tercio op. dī h q ptra ta. pōt op
poni in modū exceptiōis. z ita dicit glo. Cōtra in. l. in
exceptiōe in fi. j. de excep. vbi nō pōt opponi exceptio resti
tutionis anteq̄ impetref. Ja. de are. vī intelligere hic q
istud est uez dū tñ possidens petat cōtra ta. z postea ex
cipitur. put dī in. l. in exceptiōe in fi. z no. in. l. naz z po
stea. §. q si minor. §. de iureiuran. Videte lz dictū glo. z
dictuz Ja. de are. circa ipsum satis sit uez: aduerte tñ qa
exceptio de qua h loquit⁹ pōt opponi altero de trib⁹ mo
dis. vno mō q opponat exceptio p̄iudicialis: nō potes
agere ne fiat p̄iudiciū peti. here. mouēde impetrata bo.
pos. ptra tab. z ita pōt opponi anteq̄ impetref bo. pos.
ptra ta. ut h. z. l. ij. j. de excep. rei iudi. z. l. si post litē. j. de
excep. z. l. si qd libertatē. §. de pe. he. qd tñ hodie est uez
sm̄ determinationē. l. fi. C. de peti. here. Scōo pōt oppo
ni hoc mō. nō potes agere ptra me: qa mibi cōpetit ptra
ta. z tūc pōt opponi duob⁹ modis. Primo q in ipsa ex

ceptione impetret ptra ta. dices sic: nō potes agere ptra
me: qa cōpetit mibi contra ta. quas peto mibi decerni. z
tūc ista exceptio bz vim exceptionis z petitionis z repel
lit agentē: vt h. z. l. pap. §. si filius. §. de inof. te. z idē pu
tarē in restitutione in integrū si in ipsa exceptione impe
traref. Alio mō pōt opponi nō petēdo ipsam decerni in
ipsa exceptione. z tūc nō pōt opponi nisi prius intentef
ptra ta. ita loquit⁹. l. in exceptiōe in fi. j. de excep. z. l. nā
z postea. §. si minor. §. de iureiur. z. l. necnō. §. exempto
§. ex qui. cau. ma. ita debetis intelligere.

Emācipatus. Aides er
go h q si p̄ ē
suspectus nō dat bo. pos. ptra ta. pro filio. z sic
innuit q si p̄ nō eēt suspectus daref sibi ptra ta. Ex hoc
hēs h tex. ptra glo. que est in. l. sanimus. §. repletionez
.C. de inof. te. vbi tenet glo. q si fideicōmissum vniuersa
le relinquit filio: est p̄inde achi eēt institutus. Istud ē cō
tra hūc tex. qa si eēt institutus nō hēret ptra ta. ut. §. e. l.
.i. in p̄n. z sic fideicōmissoria restitutio non hēret institu
ere: vt h. z expressius in. l. ita tñ. §. q rogatus. §. ad treb.

Pater. Distingue circa hanc. l. vt
dixi. §. eo. l. si in adoptionez.

Ab cōditione. Cōp. de. l. et
§. de inof. test.
So. dic vt ibi z plene dixi in. l. post legatū. §. si.
§. de his qui. vt in di. vbi vide z tene menti.

Uod vulgo. Glo. hic ponit
casum z bene. quam
vide z nota.

Filius. Ista lex est ita difficilis sicut
aliq̄ que est in inforciato: tñ diffi
cultas est in tex. nō in apparatu nec in materia.

Et diuidit hec lex p̄ncipalr in q̄tuor ptes. Primo po
nitur thema. z. q. q̄r succedat q̄n emācipatus est p̄teri
tus suus exheredatus z exneus institutus. Scōo deter
minatio ponit p̄dicte q̄nōis. Tercio ponit alia qd vtrū
eo casu fiat collatio. Quarto ponit vnā q̄nōez qbus z a
quo eo casu legata prestent. scōa ibi: dixi. Tertia in. §. vi
deamus. q̄rta in. §. legata tñ. Scōa pars subdiuidit in
ptes tres. p̄mo ponit q̄r succedat inspecto rigore iuris
ciuilis: z inspecto rigore iuris p̄torij. scōo q̄r succedat de
equitate q̄n hereditas nō est adita. tertia q̄r succedat
de equitate q̄n hereditas nō est adita. scōa ibi: sed cū exhe
redatio. tertia ibi: sz quēadmodū. Et ista scōa pars bre
uiter hoc intendit. Si suus est exheredatus emācipatus
p̄teritus z exneus institutus: siue adeaf hereditas siue
non: vterqz dimidiā aduocabit: lz vnus. l. emācipat⁹ per
ptra ta. z alter ab intestato. h. d. Mo. tex. ibi: sed cū exhe
redatio zē. no. q exheredatio nihil valet non secuta ad
tione: vt h. z. l. si p̄onus. §. ex testō. j. de bo. li. Scōo no.
ex hac. l. q ptra ta. dat etiaz hereditate nō adita. hūstis
. §. e. l. illud. Tercio no. q q̄rela pōt intentari cōtra aliū
q̄ ptra scriptū herede: vt h. in ultimo r̄iso. Cōp. dī h
in fi. q hereditate adita filius exheredatus excludit. h
in fi. dī p̄trariū. ergo male. So. excludit in totū. s. a ptra
ta. vt h in p̄n. sed nō excludit a q̄rela: vt h in fi. Cōp. no.
op. dī h q bz locū bo. pos. cōtra ta. ēt ab intestato: qa sū
ab intestato z emācipatus ptra ta. Cōtra. j. si ta. te. nul
le ex. l. i. vbi ab intestato nō bz locū donec bz locū ptra ta.
So. ptra ta. z ab intestato simul nō hūit locū: uez ē q̄n pē
det vtrū sm̄ ta. possit peti. sz q̄n certū est q̄ sm̄ ta. nō pōt
peti: tūc p̄cederet ptra ta. z ab intestato: vt h. facit qd dixi
. §. e. l. illud. Tercio op. dī h q solus filius hēbit ptra ta.
ptra. j. l. pxi. vbi nō bz nisi dimidiā. Dicit glo. q h p̄nci
piū corrigif statim. Glo. hūit bonū intellectuz. sz pōt dici
q nō corrigif: qa uez ē q filius solus hēbit bo. pos. non
tñ hēbit solus totā hereditatē vt dicit infra. Itē dī h q
repudiatio p̄dest suo vt sit heres insolidū. ptra imo pro
pte: vt. j. §. videamus. z h. eo. §. So. in effectu nō est be
res nisi pro pte: vt in cōtrario. sz ipso iure ciuili est heres
in totū. Itē op. h dicit q testm̄ est nullū pp h̄ditatē

a Ex
duo.
b. §.
Itē si filius
reprehēdit.
Uide d̄ hac
glo. p ang. z
Imol. in. l. si
quis posthu
mos. §. l. de
li. z posthu.
b Uod
q vulgo
Et hanc pro
singula. no.
Imo. in. l. si
filius qui in
ptate. intir.
col. de libe.
c posthu.

non aditā z petitur contra ta. Sed contra s. de iniust. testa. z. l. nam z. si. versi. rumpēdo. So. q̄ tum ad contra ta. sufficit tabulas esse ex quibus possit adiri hereditas tempore mortis: vt. s. e. l. proxi. vnde licet postea irritef nō curaf. Sed di ces tu que est ratio q̄ cōtra ta. non requirit adi tionem: sed querela sic. Rñ. vt dixi in. l. illud. s. .e. quia contra ta. petitur ad similitudinē dicen di nullum quod potest fieri ante aditā heredita tem. Dicit hic q̄ querela hz locum post petitas bo. pos. contra ta. Contra id quod est ruptū nō pōt vltterius rumpi vt dictum est. Rñ. licet sit ru ptum per ptra ta. de iure p̄torio: nō tñ est ruptū de iure ciuili. ideo nō pōt rūpi per querelaz: vt h in fi. C. Itē op. q̄ qrela dz dari solum ptra here dem scriptuz: vt. l. i. z. l. circa. s. de inof. te. sed h dal ptra p̄terituz. ergo zc. So. h p̄teritus succe dit in locum heredis scripti qui totā hereditatē ab eo aduocauit: vt. s. e. l. emancipat° in p̄n. ideo pōt ptra cū dari qrela sicut possit dari ptra fidei cōmissarium vniuersalem: vt. l. i. C. de inof. testa.

Videamus. C. Ista ē tertia pars principalis z subdiui dif. primo ponit q̄stio. scōo ponunt due rōnes ad ostendendū q̄ collatio non hēat locū. tertio determinat collationē locū nō habere p aliā ra tionē nouā. scōa ibi: emancipatus nāqz. tertia ibi: z p̄ior. z breuiter. h. d. Inter eos qui diuerso iu re succedūt nō hz locū collatio. Itē qñ emācipa tus nō facit iniuriā suo nō hz locū collatio. h. d. In h. z hoc sic p̄ns. ibi illi. f. casu q̄ sequit. Mo. ex hoc. s. duo. p̄mo q̄ inter eos qui diuerso iu re succedūt non hz locū collatio. Scōo no. q̄ qñ emācipatus nō facit iniuriā suo nō hz locū colla tio. C. Op. ad p̄mū notabile q̄ collatio hz locū: vt. l. filius. j. de colla. bo. Glo. sol. pluribus mo dis. veritas est q̄ ibi filius suus erat institutus z adiuit de iure ciuili. z sic emācipatus veniēs per ptra ta. sibi fecit iniuriā: qa ibi aliud abstulit cō tra testatoris voluntatē. Licet ergo s̄m s̄ba p̄o ris nō hēat locū collatio. tñ s̄m equitatē sceuole postam in. l. si filius habet locū. sed h nullam fa ciebat iniuriam filio exheredato C. Itē op. C. .e. l. si emancipati. So. ibi nullū fuit factuz testa mentum: h sic. vnde debet distingui an per emā cipatum alteri fiat iniuria vel non.

Legata. C. Hec ē tertia pars. Lega ta pro dimidia prestat eman cipatus coniunctis personis suis nullo modo. hoc dicit in summa.

Si quis. C. Ite. s. legis in glo. mul tis modis. p̄ma z scōa lec. re probant in glo. z bene. quare vltimam lec. tene. Tex. ibi in fi. exheredatus non esset. sed institu tus: quia scriptis nō aduentibus succedens per ptra ta. prestat legata liberis z parentibus. Vel dic q̄ institutus succedens ex testō legata p̄stat omnibus s̄m Dy. z Ja. de are.

Is qui filiū. C. In hac .l. iuriscon sultus ponit tres casus.

C. De lega. p̄nā. Rub.

C. De legatis prestandis contra tabulas bono rum possessione petita.

Je titulus. C. Primo cōmendat edictū z ponit mentē edicti. scōo il lud incipit exponere. scōa ibi: z ge neraliter vsqz ad fi. z est pulchra lex. Circa legez nostraz format glo. nra aliquas. q. C. Op. j. e. l.

.iij. s. fi. So. id quod h of q̄ legata p̄stant intel lige. f. als vtilia: secus si sunt inutilia. C. Itē op. .s. de leg. iij. l. ij. So. legata relicta a p̄terito nul lo modo p̄stant: vt ibi. sed legata relicta ab insti tuto p̄stant q̄busdaz p̄sonis ex vigore huius ti. Dicit hic q̄ legata prestant. quero qua actioe. Dicitur quidā iudicis officio. Alij actione ex te stamento vtili ex vigore istius edicti: vel actione in factuz. tene quā vis. Dicit hic dotis nomine. quero ad qd referat. Dicit glo. ad vxorē z ad vi rus. Hides ergo q̄ determinatio apposita in fi. referat ad proxima. f. ad vxorem z ad virum non ad liberos z parentes. Simile in. l. heredes mei .s. i. s. ad trebel.

Generaliter. C. Op. de. l. q̄situz .s. de testa. So. ibi odium h fauor. C. Item op. z videt q̄ infinitas nō debeat tollerari: vt. l. fi. C. de sacrosan. ecclē. So. vt no. Ly. C. de sen. que pro eo qd interest circa cōtraria. z per Dy. in. l. si finita. j. de dā. in v. sec. z ibi plene dixi. Dicit hic q̄ parētes z liberi vocant vsqz in infinitū. ptra immo parētes vsqz ad tritauiū. z liberi vsqz ad trinepotez: vt. l. iuris cōsultus. s. parentes. j. de gradi. quid dicemus. Possumus dicere sic. qñ tractatur de fauore dz accipi in infinitum: vt h. z sic ex quadam larga z impropria significatiōe. Sed si nō tractaremus de fauore accipiemus stricte z pprie: vt dicit in .d. s. parentes. Itē dicit hic q̄ non distinguitur descendant a masculo vel a femina. cōtra in. l. si illud. s. ad testamenta. s. ti. i. So. per edictū de cōtra ta. distinguit testm̄ mulieris a testō viroz. secus in edicto de leg. prestan.

Ed si mortis. C. In tex. ibi excepte non sunt. f. p̄sone. in q̄s est collata dona tio causa mortis. Mo. h q̄ rupto testō rumpitur donatio causa mortis: quod tene mēti quod in telligo si donatio causa mortis ex testō depende ret. alias secus per ea que habuistis no. in. l. post le. in fi. s. de his qui. vt indig. z. s. de inof. testa. l. etiam. z facit. C. de col. l. i. z quod ibi no.

Hoc aut solū. C. Hic est no. s. z nota tex. ibi nec enim q̄rimus zc. C. Op. ad hūc. s. de. s. item si qs. j. p̄ri. vide glo. iij. in. s. in adoptionē. So. vt ibi patet ex p̄cor. Itē ibi sed si heres. dicit Dy. illud regulare istud casuale. vbi inspicitur cui dz acqri nō cui relinquit. so. glo. vno modo h. alio modo in. s. item si qs. z illa s̄a. Quare dic q̄ nō debemus inspicere cui acquirif ex dispositiōe le galī: vt h. sed debemus inspicere cui querif ex di spositione testatoris: vt ibi. qd no. ad multa. Bi cit statutū si qs p̄traxit cū exbānito puniaf in cē tū. ego p̄traxi cū suo vel filio exbāniti: ita q̄ q̄rif exbānito: certe nō punior: qa inspicif cū quo cō trabo nō cui q̄rif ex dispositiōe legis. Sed si cō traberē cū aliquo q̄ p̄traberet p̄curatorio noīe eius vel hoc ageret iter nos: vt exbānito q̄reret tunc punirer: qa videor cū exbānito p̄trabere z inspicif cui q̄raf ex dispositiōe hoīs: vt dixi qd te ne mēti. Itē op. d̄r h in h. s. si p̄iuctuz. q̄ portio deficiēs nō accrescit cōiūcto. Cōtra. C. de cadu. tol. s. i. p̄mo. z. s. pro scōo. z. l. re p̄iucti. s. de le. iij. So. portio deficiens nō accrescit ei q̄ de iure sp̄ali ad legatū admittif: vt h. z. l. mulieri z ticio .s. de p̄di. z demō. z ibi dixi in. l. re p̄iuncti.

Am propter. Ibi bo nos pos ses. z ideo cū hic legata vtilia p̄dant ra tione p̄teriti ideo ipse cautionē p̄stat. secus si p̄

pter aliū timores fuisset omiffa aditio: vt. j. e. l. s. z si pro dote. §. h. z ibi no. C. Ex hac. l. no. q. di fpenfatio facta circa vnū defectū nō porrigit ad aliū. C. Scō no. hunc tex. ad. q. quā vidi iudex fup alienatiōe rei minoris interponit decretū di cēs p dicit alienatiōi meā auctoritatē z decretūz iterpono fi z qrenus de iure pcessit. opponebat q alienatio nō valebat: qa ante decretū aliena tio nō valebat: qa sine iudicis auctoritate z iu dex iterposuit auctoritatē fi z qrenus de iure p ccessit. s. dicit aliter q illa vba fi z qrenus de iure pcessit debēt intelligi. f. alias pter decretum vel edictū decreti. qre iudex defectū decreti intēdit fupplere. z hoc probatur in hoc tex. tene menti.

Am p c pter h valeat. Et vide qd no. bar. in. l. sed si pditionalis. de auc. tu. z bal. i. l. i. C. qui ad mit. in pen. col. z de de creto pditio nali vid. tex. z ibi bal. i. l. fi. in pn. C. de test. ma. z cū bar. tran. fit Angel. z Imo. in. l. iu dex in fi. de re iudi.

Aliū. Petita bo. pos. ptra ta. reli cta a pupillo debentur ex ce ptis psonis. relicta a substituto debent oib' salua rōne falcidie. h. d. C. Op. duob' mo / dis rupto testō de iure ciuili non v3 substitutio pupillaris: vt. l. papinianus. §. s. z ipuberis. s. d inof. te. So. rupto testō de iure ciuili nō v3 substi tutio pupillaris: vt ibi. secus si cōtra ta. vt h. z. l. ex duob' §. h. s. de vul. z pupil. C. Itē op. d. h q substitutus pstat legata oibus. ptra: vt. l. fi. §. h. s. de le. iij. So. glo. q h intelligit fm illā leges postaz h in glo. que incipit sic ecōuerso. Sz ista opi. est falsa fm Ja. de are. z sequēs opi. posita in glo. est fissima. Alia so. est q ibi de legatis re lictis a pupillo. h de relictis a substituto. z ista ē hā: vt dicit Ja. de are. rō est: qa gradus substitu tionis non fuit ipugnatus. Et pro declaratione Ja. de are. distinguit: aut ipubes institutus adi uit: aut venit p cōtra ta. hñficio pteriti. Primo casu pstat oib': vt. l. fi. ex duob' in pn. s. ti. i. Aut venit per ptra ta. z tūc aut per ptra ta. eius por tio est minuta: aut non est aucta. Si est minuta: tūc legata relicta ab eo debent certis psonis tm. legata hō relicta a substituto debent oib': vt h d. in tex. hīta rōne diminutiōis facta: qa legata diminuta pstatunt sicut est portio diminuta: vt l. filius. §. legata. s. ti. i. z l. fi. s. de vul. z pupil. z l. fi. in fi. s. de leg. iij. Itē si eius portio nō est au cta nec minuta per hāc. l. Si hō eius portio est aucta. z tūc aut qris de relictis a pupillo: aut de relictis a substituto. Primo casu relicta a pupil lo vsqz ad eā qritatē quā hz ex voluntate defun cti debent oibus. in eo hō quod vltra accepit per ptra tab. debent tm coniunctis psonis: vt. l. fi. in prin. s. de leg. iij. scōo casu relicta a substitu to debent omnibus indistincte vt h in fi. Ratio quia gradus substitutionis non est impugnan dus: vt. j. eo. l. sed z si pro dote. §. non omnia.

Alium s debent oib'. Vide bal. z imol. i. l. ij. §. h. s. d. vul. z pupil.

C Oibus. aliqd pseq. Et ista do / ctrina fallit qsi tractare tur de dāno vitando. l. q romē. §. s. f. r. a. z ibi no. de ver. obli.

Oibus. C. hie v' casu vel quasi casu vnus difficilis. q. quaz format glo. in. l. maximū vitiū. ante fi. C. de li. p. nā auct. ex cā. dicit q qritū ad heredis institutionē testm est ruptū zc. nā qrit glo. h vtrū legata relicta fi lio pterito qui testm rūpit debeant per auct. ex cau. z sunt opi. iter glosatores. Adar. fill. dispu tauit hanc. q. z determinauit q nō debeant ista legata per has rōnes. Ille qui testm impugnat nō est dignus ex eo aliqd psequi: vt. s. de inof. te. l. pap. §. meminisse. z. l. qritū. de acqui. here. cū istud erat in prāte sua nō improbare testm: s. poterat approbare: vt. l. filio pterito. s. de inuif. testa. ergo zc. Itēz ponit alias rōnes qd recitat Ly. in auct. ex cau. C. de li. pre. z ibi Ly. tenet q debentur ex vigore illius auct. ex cau. Nec ob. q testm impugnat: qa nō petunt legata actione ex testō: sed pditione ex lege. sed q petat pditione ex lege est ptra casum in corpore vñ sumitur illa

auct. dicit enim tanquā nō sit rescissum obtineat testm. z sic petis actione ex testō tanq non sit rescissum. Itē pro hoc facit qd no. s. e. l. i. in prin. vbi rescisso testō per ptra ta. prestant legata ac tione ex testō vtili. Et ideo credo opi. Adar. fil. esse hōrem z dico esse casum h. nā oibus cōser uantur legata. f. qui nō veniunt ptra ta. ita in. d. auct. ex cau. legata firma permanent. f. his qui te stamentū nō impugnant. pro hoc. s. si qd omif. cau. testa. l. fi non solum. §. i. quas leges teneas: quia ipsas non allegat Adar. fil.

Si quis bonorū. Si. op. s. d. cō. isti. l. mulier. §. i. vbi sufficit testm eē de scō. Sic q ibi fiebat fm voluntatē testatoris. h ecōtra. Item si sufficit ad cōmodū nō aut ad icōmodū. C. Itēz op. ptra hāc. l. z v' q bo. pos. cōtra ta. petita ab vno etiā de his qui nō deberent admitti debeat pdesse oibus: vt. l. posthumo. §. si qd ex his. s. de inof. te. Pōt dici q h petijt ptra ta. nō tm p duxit ad fi. Melius aliud in ptra ta. vbi pe titio facta ab vno qui nō deberet admitti non p dest oib'. sed aliud in qrela. ratio qa bo. pos. cō tra ta. nō petif nec tribuit cū illa solēnitatē qua petif qrela. Hāc sol. ponit glo. in. l. fi suus. j. de bo. pos. fm ta. C. Quero dicit statutū q si quis cesserit actionē alicui nobili cadat a iure suo. po namus q aliquis cessit qui cedere non poterat v' cessio fuit inutilis cadet ne a iure suo. Hic est tex. q nō. quod tene menti. facit. s. ti. i. l. nō pu tauit. §. non queuis. z. j. de ver. obli. l. cōtinuus. §. antepe. quod tene menti.

C Si quis bonor. pro duxit ad fi. Luitus pñū hic inuit iste ter. in pn. iū cto ver. non solū. nāz vbi petio hui' bo. possit hz effectum pe tens pdit le gatū vt h. in ver. nō solū. sed in pn. di cif q h ille cui nō cōpe tebat bono. pos. eā petiit z accepit tm nō pdit lega tuz § sequit q nō hz esse etum.

Silegata. Contra. j. eo. l. fi. So. vt ibi incontinenti dicam.

Sed si portio. Hic est no. ca / sus. C. Mo. tex. ibi cū hereditates zc. vides ergo q vba que lo quunt de legatis z fideicommissis trabunt ad he reditatē vt h. z hēmus tex. in. l. i. de hō. fi. qd est vtile ad multa. C. Item no. ex hoc. §. q heredi tas deserf pleniore honore. nā auct. vt cū de ap. cog. §. aliud. noluit q filio restitueret z hēret iu re hereditario. ita dicit glo. Itē dicit doc. non solum est honor: sed cōmodū: qa alijs institutis vniuersaliter non adeuntib' accrescit sibi: vt. l. i. §. si ex fundo. s. de here. insti. ideo iure institu tionis d' hēre. Sed pone scriptū est relinquo fi lio meo centū iure institutionis an valeat. Dico bat qd ā aduocatus q nō: qa nihil est dicere iu re institutionis nisi dicat z in his eum heredē in stituo. Sed trussa est qa tm est dicere iure istitu tionis: q' tuz heredē instituo vt hac glo. z tex. in corpore auct. vt cū de ap. cog. §. aliud. Itē si di co instituo sufficit: licet non dico heredes: vt. l. i. ante fi. s. de here. insti. C. Quero dicit testa tor relinquo filie mee centum pro sua parte. z falcidia an videt esse relictum iure institutionis non dico nunc cogitabit.

C Solēni tate. Der bal. i. l. fi. ad fi. C. d. fide. liber. z ro. i. l. fi. tici. de ver. obliga.

C Ad nō. Ad scō nō v3 nō piudi cat p hoc: qz nō sufficit d facto facere ptra vt qd i cidat in pe nam. vt no. bar. plene in l. vbi pactū. C. d. trāfac. z h add bal. in. d. l. qd §. s. cū aut. cū ibi no. s. de infa. z quod no. bal. in. l. i. §. h. s. qd quisqz iu.

Ad eum. De hoc. §. ad eum. dicam. j. l. proxima.

Is aut cui portio. Finis hu ius. §. cō tradicit de hō ad hō. s. e. l. fi. legata. vbi por tio liberorū nō auget per hoc q exneis non pre stanf. Ad hoc cōtrariū glo. dat plures sol. Ana so. est vt dicamus nō prodest iure accrescēdi vt ibi. sed iure nō decrescēdi sic vt h. Alij dicunt q ibi erāt cōiūcti. h distiūcti. sed istā reprobāt glo. per. l. iij. §. sed si piūcti. s. e. Alij q ibi fit qd. sed nō soluit. C. Altima so. est q h legatū erat indi uiduū ibi diuiduū. Teneas aliā ex duabus. vel

C Sed si portio. nō di co. vide bar. in auct. vñ si parēs. C. de inof. te. q di cit q videt relictus iure insti. z bal. i. l. habitatio. C. de ipu. l. iij. col.

q' herat legatarij re p'ucti. r' ideo p' ius nō decreſcēdi p' deſt q' exneis nō dat. Et tene q' h' ſit legatū i diuiduū. Et ex glo. dic q' ibi p'ſtant legata ab eo q' venit p' cōtra ta. r' ſic p'tra volūtate deſucti. r' ſic d'z minus grauari. Sz hic p'ſtant ab eo cui ſuaſ portio ex volūtate deſucti. r' iō in plus pōt grauari. ibi ſecus. Et p' dictis no. q' ille q' h'z legatū de iure ſp'ali h'z ius nō decreſcēdi: licet nō h'eat ius accreſcēdi. dixi plene in l. re p'ucti. s. de le. iij. Et op. s. e. l. fi ex duob'. s. h'z r' illud. Dicit glo. p' terit' r' inſtitur' erat emācipati: h' iſtitur' erat in prāte nihil v'z: q' idē eſt ibi in iſtituto q' eſt in prāte q' eſt in emācipato: vt. d. l. fi ex duobus. s. q' ſi is. Sed dic q' ibi hereditatē adiuit hic nō. ſed b'nficio pretoris eſt ei portio conſeruata.

Aluius. C' d' q' legatū v' p'ortio hereditatis p'ſeruaf v'ltra virilez nō admittunt. h. d. cum. l. ſe. Eolo q' cogitētis v'rrū auē. ex cā. r' et tex. in corpe v'ri ſumit poſſit limitari: vt q' dicit cetera firma remanēt limitet' hoc mō dū tū legatarij vel fideicommiſarij non h'cant plus q' heres p' teritus vel exheredatus: vt. s. e. l. filiū. s. ad eū q' teſtū rumpit p' hanc. l. h'z p'tra ta. eo iure eoq' ordine daſ quo teſtamētū rūpif de iure ciuili: vt. s. ti. l. i. poſt p'ncipiū. r. l. fi i adoptōez. s. fi. v'rrū hoc ſit v'z cogitabitis.

Trilem.
Si quis ex libe. Op. gl. r' v' q' nō poſ ſit cōſeruari v'rrū q'z: vt. j. e. l. bonoz in poſſeſſio. in fi. Glo. dar p' ſes ſo. vna q' h' loquit in his q' p'nt petere p'tra ta. ibi nō. nec ē h'z: q' q' liter pp hoc eēt deterioris p' ditiōis. Alij q' h' adiuit hereditatē ibi nō. h' nō eſt h'z: q' nec pp hoc eſſent deterioris cō ditiōis. Quare glo. dicit q' illa. l. d'z itelligi ſm iſtā: vt nō debeāt habere legata. ſ. v'ltra virilem: vt hic.

Si adierit. Op. q' libertates nō p'petāt rupto teſtō: vt. l. paſ. s. fi ex cā. s. de inof. te. So. ibi rūpif per q' relā. h' p'tra ta. r' ſic remanet teſtū validū de iure ciuili. Et op. de. l. null'. j. de re. iur. So. in p'udiciū alteri' nō pōt q' v'ri iur' ſuo: vt h'z. ſi nō p'udicat alij: tūc pōt v'ri iure ſuo. Et ultimo no. iſtū. s. ad materiā p'ſtatōis vt dicit gl. de q' dic vt di xi āno. l. de pupillo. s. fi q' ipſi p'tori. j. de no. ope. nun.

Lū aut. C' dicit h' ſi plus ſit relictū q' ſit viri lis: daſ actio. p'tra. s. e. l. viril. s. fi q' s. Glo. ſol. tene menti in ver. nō ſolū. q' illa h'ba cētū relin quo pro dote. intelligunt ſiue relinquaſ dos ſiue aliqd aliud pro dote: vt hic dicitur. tene menti.

Ed et ſi pro dote.

Si nurui. Querit gl. q' dos nō pōt peti nō v'z legatū. ſz an valebit cū poterit peti. Dicit gl. q' ſic: vt. l. ſub p' ditiōe. j. de ſo. Sz nōne iſtud v'z p'tra regulā cato. q' ipedit legata inutilia p' firma ri: vt. l. i. s. de re. cato. Poſſum' dicere q' legatū p' dote eſt p' ditiōale. ergo regu. ca. nō h'z locū: vt. l. i. s. de re. cato. Iſta ſo. nō v'z h'z: q' iſta ē p' ditiō tacita q' nō ipedit qn ſit loc' regle ca. vt. l. fi optio. de opt. le. r. no. i. l. i. s. de re. cato. q' re ſolue q' herat legatū nullū: q' m'imoniu' p' ſta bar aduerſus que defectū teſtator nō potuit puidere. iō reg. ca. nō h'z locū ſicut q' legatū ē nullū ex p' ſona ei' cui relinqf: vt plene h'ūſtis no. i. l. i. s. de re. cato. Scōo q' rit gl. qd ſi p' ſtate m'imonio daſ actio. Dicit gl. q' q' mari tus ē exheredatus: vt. l. fi p' ſtate. s. i. s. ſo. ma. Sz videte: ſz vir ſit exheredat' tū actio mulieri nō daſ: vt. l. ij. i. p' n. s. de do. p'le. ſz marito b'ū daſ v'rrū actio fami. her. v'ri expoſitio glo. nō ē h'ba. q' re dic q' def eo caſu quo ſocer vel h' des ſgūt ad inopiā: quo caſu daſ actio mulieri p' ſtate m'imonio: vt. l. fi conſtante. s. i. s. ſolu. matri. r' ibi ita intel lex hunc. s.

Nō oia. Iſte ē difficilis. s. r' pōit multos ca ſus. ea legata debent ex hoc edicto q' ſūt relictā ab eo gradu p'tra que petita ē bo. poſ. fi p' p' tū

more bo. poſ. p'tra ta. nulla efficiant. ſz ſi alias de iure cōi debentur ēt legata ab alio capite. h. d. v'z ad. l. nōnū q' r' diuidif i duas pres. p' mo pōit duo dicta i g'ne obſcur. ſcōo illa d'clarat p' multos caſus v'z ad. l. nōnū q'. Scōa ibi: vt ecce p' ſtada ſūt. exēpluz h' p'z i v'rrū riſo hui'. l. Sz exēpla p'cedētis d'ci patēt i oib' alijs riſis. r. l. ſe. v'z ad. l. nōnū q'. i. ſ. iul. Tex. ibi data ſūt: q' d' gradu iſtitutoz potuit peti p'tra ta. r' ſi repudiauert vident' repudiaſſe timore p' teriti. ergo r' c. vt. s. e. l. iij. i. fi. cū. l. ſe. Itē ibi a ſe quēti nō relictā a p' mo gradu: q' iſtituti omiſerūt p' p' ter mortē nō timore p' teriti ſeu bo. poſ. p'tra ta. In ſ. q' ſi poſt mortē: ibi relictā ſūt. q' re nō ſūt excluſi a timore p' teriti: ſz morte p' uēti. In. l. at vbi. tex. ibi data ſūt: q' a timore p' teriti vident' repudiaſſe r' ſi adiuſſent ſubſtitut' excluderet: vt. l. poſt aditā. C. d' ipub. r' ali. ſubſti. r' iō lega ta relictā ab eo nō debent cū de iure cōi nō debent cō tra ta. In. l. ſiue: ibi nō omiſerunt: ſz deceſſerunt h' ditate nō adita petita iā p'tra ta. p' filiū ſm Ja. de are. Item ibi h' ditate. nā cū timore p' teriti iſtitutus omiſiſſet ille q' pe tiit p'tra ta. ſuccedit in locū eius: vt. s. ti. i. l. cū emancipa tus in p' n. iō habet p' inde acti iſtitutus nō adiuſſet q' tū ad legata. C' Quero q' ſit rō diuerſitatis iter iſtos caſus. R' ſi. collige rōes ex additiōib' q' s' dedi circa tex. C' Op. ad ſ. q' ſi neqz. d' h' q' ſi null' ſuſeſt ſuccedit ab iſtitato. Cōtra ſufficit ta. extare tpe mortis vt poſſit peti bo. poſ. p'tra ta. vt. s. ti. i. l. quod vulgo. So. v'z ē ſi h' ditas pōt adiri. ſz h' nō potuit adiri: q' nec iſtitutus nec ſubſtitut' ſuperat. C' Sz p'tra h' nullus ex iſtitutis ſuſeſt: tū trans mittit ad h' dē ſuuz: vt. l. illud i. fi. s. ti. i. maxie hodie ius delib' adit: vt. l. cū ātigorib'. C. de iur. deli. Dicit gl. itel ligo h' q' ſuſeſt aliq' ex iſtitutis ſeu ſubſtitutis nec ad h' des trāſit ius ad eū di. Si eni ius ad eū di trāſiret p' inde ē acti ſuſeſſent: vt. j. de re iudi. l. in his. s. nō debes. ita dicit glo. quā no. ad. q. teſtator ſubſtituit heredi ſuo vulgariter ſi h' ſ nō erit talis h' ſ eſto iſtitutus nō erat h' ſ: ſz trāſmittit ius delib' adit p. l. cū ātigoribus. vel ē de caſibus in q' bus h' ditas nō adita trāſmittit. q' ro q' s' p' ſerat vel ſubſtitutus vel h' des illius iſtituti. Iſta glo. v'z velle q' p' ſerant h' des illius iſtituti. q' puto h' ſimū: q' iſta h'ba ſi nō erit h' ſ ſubaudit lex vel aliū miniſterio ſuo h' dē nō fecerit: vt. l. fi p' ſami. s. de here. inſti. Si er go trāſmittit ius delib' adit vel alio caſu ius ad eū di fa cit aliū herede miſterio ſuo. r' ita determinauit materia de vulg. ſub. r' ē meū dubiū. r' gl. h' determinat. C' Op. de ſi. huius. l. ad p' n. Glo. r' idet r' b'ū. Debes itelligere q' in ſi. l. ſubſtituti omiſerūt hereditatē p' uēti morte: v'z legata irritant nō p' p'tra ta. ſz alias de iure cōi. iō nō de bent: vt. s. e. l. iij. in fi. ſz in p' n. ſubſtituti omiſerūt timore p' teriti. Itē vident' a ſubſtituto debent: q' legata relictā ab iſtituto vident' repetita a ſubſtituto: vt. l. h' s. de le. i. dicit glo. itellige q' erat caſus in quo illa repetitio nō videt ſcā. C' Quero qd in dubio. an ſubſtitutus videt repudiare timore p' teriti vel q' erat alias repetiturus. Dicit glo. videt repudiare timore p' teriti: vt hac. l. ita dicit gl. C' Alimo D' p. p' declaratiōe diſtinguit. aut tēpore mortis ſupiuuit iſtitutus r' ſubſtitutus. aut iſtitutus tū. aut ſubſtitutus tū. aut neuter. Primo caſu q' v' ter q'z viuūt aut iſtitutus ē excluſus repudiatiōe aut p' ditiō nis defectu aut alio caſu. Si repudiatiōe debent ſolū le gata relictā ab iſtituto: ut h. r. l. at ubi. r. l. ſiue autē. aut eſt excluſus p' ditiōis defectu. r' tūc aut erat p' ditiō caſua lis. r' debent ſolū relictā a ſubſtituto. aut erat p' ditiō po teſtatiua r' debent relictā ab iſtituto tū: ut h. in. l. itē ſi a ſubſtituto. Si h' o eſt excluſus alio caſu: utputa morte: tūc debent relictā a ſubſtituto tū: ut hac. l. ſz r' ſi p' do re. ul. r' ſi. Si h' o viuūt iſtitutus tū. tūc relictā tū debent ab iſtituto: ut hac. l. uer. ut ecce ſi viuūt ſubſtitutus tū debentur relictā a ſubſtituto: ut h. in. uer. ſi uero nemo. Quarto caſu ſi neuter viuūt: tūc nulla legata debentur: quia ab inte. ſuccedit: ut hic. in. uer. q' ſi neqz. Alia plu ra poſſent dici que ſupra expediui in addi.

a Alui'. s. limite tur. v'z bal. in. l. i. C. de p' tra. r' bal. i auē. ex cā. de lib. p' te. i. xii col. tenet q' h' lex ſit cor recta p' illaz auē. i. iij. op. p'ime p'is.

b Trilez v. s. fi adierit. de. l. null'. p' ſuz allegat bar. i. l. nō ſolū. s. morte. de oper. no. nū cia. in. xiiij. col. c. Lū aut. No. ad. l. i. b. fideicō.

tra ta. Sz male: qa alie p fone qb' cōferuat portio p hoc edcū nō pstat nisi pūctis psonis: vt. l. filiū i fi. s. ti. i. sed hōf q' pstat oib' q're tene lec. gl. siue dicam' ipz adire de iure ciuili: qa pōr: qa h' fuit iſtitut' vn' de veniētib' ab in testato. z sic tale testm: lz i eo sit fili' pterit' de iure ciuili v3: vt. l. si duob'. s. si pū. s. ti. i. z ibi dixi. Itēz pōt peti fm ta. qa qd' d' q' nō h3 locū fm ta. donec pōt intentari ptra ta. ē vep' qm iſtitutus nō est in pari gradu cū pterit' to: vt. l. eqsimū. s. i. de fm ta. Sed si sunt in pari gradu: tunc nil repugnat q' vnus veniat p fm ta. z alius p pta. z pnt cōcurrere: vt. l. sed cum patrono in prin. s. ti. i.

I emācipato. Cōp. q' liberef h'fā pterit': vt. l. arbitrio. s. si. s. de dolo. Gl. soluit: q' h' h'fā ē i mora. vel fauor psonaz h' dicit: s3 male dicit q're dic q' h' h'fā script' cōmīst' dolū aduersus pterituz. An ppter odiū pteriti iteremīt rē legatā. iō tenef pteritus tāq' sua cōpa sit iterēpta: vt. l. si merces. s. si culpe. s. loca. z. l. pe. in pn. s. so. ma. s3 si iteremīset pp odiū legatarij: tunc v' res iterēpta cōpa legatarij nec teneret pterit' p easdē. l. si hō nō interemīt rē legatā pp odiū alicuius: s3 ipi' rei legatē: vt quia interemīt suū pp odiū ipfius serui. tūc p cedit distinctio gl. Aut heres pteritus fuit in mora aut nō. sed qm nō est in mora tenef cedere actionē ptra here dem scriptuz: vt. l. huic scripture. s. ad. l. acquil. Sed an occidens teneatur filio preterito. Dic vt in glo.

Epos. Cōp. s. l. nōnūq' i fi. s. e. Gl. sol. ibi z nō bñ. s3 h' soluit z bñ: quia hic est quid impuref nepoti: quia cum potuit venire per ptra ta. noluit.

Onorū. Cōp. s. e. l. viri. p' pn. Gl. sol. ibi p' bñ mōis. s3 tene illaz que ponitur h': quia non habebit legata vltra virilem.

I quibus. Cōp. ponit casus duo bus mōis. tene vltimū casum fm quem cōiūcte p fone nihil debēt h'fe de seruis qbus libertatē pstatē debent: qa testator tale legatū nō fecit pp eoz cōmodū: vt p' bñ. s. e. l. iij. s. item.

Interuenit. Cōp. q' regraf r'p's testi: vt. l. i. s. de reg. ca. So. h' loqf qm legatuz deficit rōne p fone. sec' si als: vt ibi no. z. l. iij. s. qm ar. j. de iure fisci. C' Itē op. de re. du. l. si cognitis. vbi regraf q' sit et tpe mortis. Dicit qdā q' h' forte regraf: s3 trussa est. q're dic q' h' loquif qm testm ipugnaf p ptra ta. vñ q' sit de liberis nō regraf ex di spositiōe defūcti: s3 ex dispositiōe iuris. s3 ibi loqf qm regraf q' sit de pūctis ex dispositiōe defūcti. C' Itē op. isti. de here. isti. s. i. c'neis. vbi tria tpa regraf. Dicit qdā q' h' forte regraf. s3 dic q' ibi loquif i h' ditate h' i legatis. Preterea h' qm rūpif testm per ptra ta. ibi nō. s3 mere ibi ex dispositiōe defuncti succeditur.

U i filium. C' Ibi petere posse. s. be neficio preteriti.

I s cuius. C' Itē. s. esset satis facilis: nisi q' gl. itricat ipz. Dicit h' emācipatū h' liū pterit'. q'ro de quo filio emācipato loqf. Dicit glo. p' mo de emācipato. s. p're isti' nepotis. z fm h' iuriscōsult' h' nō rīdet qōni. z h' mō loqf gl. q' icipit nō rīdet. Glo. reprobaf istaz lec. q' si h' eēt vep' p'ror nō tueref nepotē p h' edcū. sed de iure cōi tueref: q' nēo cōmitteret edcū: qa p' datus i adoptōez nō cōmittit edcū: vt. l. nō pura uit. s. i. adoptōez. s. ti. i. Alij volēres sustinere gl. q' icipit nō rīdet. legūt alio mō q' iste nepos fuit iſtitut' z fuit pterit' ali' fili' nō p' ipi'. Et si dicit nō pōt ei cōmitti erit i in aliena familia. pcedo q' p' eū pcedit. ergo erit tuēd'. z h' vult dicere gl. q' icipit p'ez. ibi qa p' eū pcedit. z fm hoc illa gl. q' icipit nō rīdet. expone p p' em. i. pp p'ez. Itē i gl. pcedētī q' icipit p'ez ibi. s. filiū. dic imo. l. si emā cipatus. s. i. z ibi no. Itēz in filio primi gradus existenti in adoptiua familia. alia lec. ponit in glo. que est clara.

De collatione bonoz. Rubrica.

Quia illi qui petunt ptra ta. tenent pferre. ideo pōif ti. de colla. bo. Querit glo. qd vult dicere iuriscōsultus duz dicit de collatione. Dic vt in glo. z bene alias aliter accipit pro collatione. s. quā faciūt plures bibētes. Itēz accipit pro quadā ratiocinatione quaz faciūt aliqui sup aliquo dubio. Itē pro cōparatione.

Ic titulus. C' Itā rō quā po nit ter. non v' h'a: ga fm hoc ēt suus emācipato pferret. Cō tra. l. si emācipati. C. e. z ēt emācipati inter se. ptra h'ac. l. s. si. iō. p tollenda ista dubita tione gl. declarat. nā fm ista tpa q'qd' filius q'rebat: q're bat p'ri: vt. l. p'z. s. de acq. here. z. l. i. j. si a pa. q's fu. ma. i gl. Illud hō qd' q'rebat filius emācipatus hēbat sibi pro priū. ergo erat q' emācipatus hēret p're bonoz p'onoz: z in qbus erat lucrū filij in p'tate: nisi emācipatus cōfer ret ea q' lucratus fuerit. z ita vult dicere iste ter. que ratio cessat si tractamus de collatione fienda ab emancipato alij emācipato. Itē cessat etiā si tractamus de collatione fienda a suo ipi' emācipato: quia suus oīa quesuit p'ri. materiā collationis dicā. j. ti. i. l. pater filium.

Inter eos. C' Collatio sit iter eos q' petunt ptra. de iure cōi: siue d' iure sp'ali. h. d. Cōp. iter emācipatos nō ē locus collatiōis: vt. C. e. l. si emācipati. z. j. e. l. s. si. So. itelligatis iter eos: sed nō oēs: quia nō pferūt emācipati iter se. C' Itē op. de. l. filiū. s. videamus. s. ti. ij. So. daf his qui succedūt eodē iure. secus si diuerso iure succedūt. C' Itē op. C. e. l. illā. vbi i succedētib' de iure ciuili h3 locū collatiō. So. illō de iure nouo. nā olim non habebat locum nisi in succe dentibus de iure pretorio. dicam in. l. pater filium. Itēz venio ad ver. plane. z q'ro exēplum. dic vt in glo. z bene. Ex. s. sequenti.

Emācipatus q' iter suis conferat cum venit per ptra tabu. Et an collatio habeat locum ab intestato.

Si ex dodrate. C' Emācipat' veniens per ptra ta. p'fert suo p ea pte quaz sibi aufert. z si nihil aufert collatio cessat. h. d. vsq' ad. s. ibidem. z ē difficilis. s. C' No. ter. in h. to tiēs. d' h' q' p ea pte p'fert: p q' pte aufert. cōtra imo pl' cōfert q' aufert: vt. j. e. l. s. h. z. j. l. p'ri. s. si tres. z. l. p'tor. s. iul. Dui' timore sūt i gl. v. sol. z q'libet difficilis. Ana est q' h' expōaf p'fert. s. oīa sua bōa p illo q'drate. Nō est bōa: quia ista. l. eēt iposita h'bis z nullū effectū haberet. Alia so. ē q' ll. p'rarie itelligant fm istā: vt h' i illis dicaf cētū vel ducēta hēbat. dic. s. p'ferēda. s3 hēbat alia q' non veniebāt p'ferēda. Gl. rep'hēdit p. l. p'tor. s. iul. z. p. l. se. s. si tres. Alia so. ē aut emācipatus succedit ab intestato z p'fert oīa: vt ibi. Aut p ptra ta. z tūc p'fert p ea pte quā aufert. Itā rep'hēdit gl. p. l. p'tor. s. iul. j. e. ti. Glo. ergo sol. q'ro mō solēniter dicēs aut filius solus est iſtitutus z nullus alius. z tūc emācipatus semp cōfert totū: vt. ll. p'raris. aut ē iſtitutus ex'neus cum filio. z tūc p'fert p ea pte quā aufert suo. nō pro ea quā aufert ex'neo. Sz v' q' ista so. non hēat rōnē i se: quia nihil ad scm vtrū filius so lus fuerit iſtitutus. nā tūc emācipatus aufert solū dimi diā. z sic tūc p dimidiā deberet pferre: vt hac. l. z sic ista nō v' h'a so. s3 magis casuum variatio. Ex. tāgit. C. e. l. si ue emācipati in fi. z nihil examinat. s3 dic q' ista so. est op tima. z h'ba istius gl. z ter. debēt itelligi sic. p ea parte quā emācipatus aufert suo de portioē debita ipi' emāci pato. p ea pte si nihil aufert nihil p'fert: vt hic si totā por tionē sibi debita a suo aufert totū qd' h3 sibi p'fert. ita lo quunt p'rarie. Et si dicit imo non aufert suo nisi dimi diā. ergo p dimidiā d3 pferri. Rū. dimidiā tū aufert. s. h' dicitatis p'ne. s3 illa dimidiā ē totū qd' sibi debet. iō to tū qd' h3 p'fert. ita loquunt leges p'rarie. Ad vñ tū ad uerte q' id qd' hic d' q' cōfert. p q'drate. nō itelligas q' q' drātē tū suoz bonoz debeat cōferre emācipatus. s3 cō fert dimidiā bonoz suoz. sicuti enīz aufert a filio suo di midia portioē sibi emācipato debite. ita dimidiā bono

d I duo s. s. pin de valet. Cō trariū tenet bar. i. l. post humo. de p ta. sed hoc li mita nisi par in gradu ip si pterito eēt iſtitutus: q' tunc t3 testm ēt de iure ci uili vel fm euz in. d. s. si prius. Itē si q'cunq' post filii successu rus ab inte stato esset in stitutus. sed vtrūq' dcm videt falsuz. z. l. posthu mos. s. ides zc. z. l. i. filio de iustit. te. vbi tū recō ualescit d' iu re p'torio. si pteritus de cedit viuo te stator: vel post mortē testatoris op probet testm z per pau. de ca. in. l. si fi lius q' in pn. de lib. z post hu.

De colla tione bonoz. Rubrica.

rum cōfert: vt. ll. cōtrarijs. De illa tamē dimidia collata dimidietatem retinebit emācipatus. aliaz habebit suus & sic quadratē integrū habebit suus de bonis emācipati. & ista est veritas. Alij vt Hug. soluit hoc p̄trariū alio mō. vide istā glo. magis in fine ibi alij vt Hug. Ista so. Hug. nō est vera i se: teneatis p̄cedere so. q̄ ē verissima. C̄ Alterius q̄ro dicif hic q̄ emācipatus aufert q̄dratē filio suo. sed an pōt plus auferre. Dic vt i glo. C̄ Secūdo q̄ro an quādo q̄rit ab itestato habeat locū collatio. Dicit glo. q̄ sic. & bene nā cū emācipatus faciat iniuriā suo de iure ciuili in totū succedat. merito h̄z locū collatio. sicut si veniret p̄ contra tab. C̄ Alterius glo. q̄rit an procedat ar. de toto ad partē. Et remittit ad notata in l. qui sit. s̄. de vsur. Dic melius in. l. an pars. j. pro dere lic. & ibi dixi.

Ex. s̄. sequenti.

C̄ Si emācipatus sit institutus & suus preteritus & ambo veniant p̄ cōtra ta. an emācipatus cōferat.

Vel maxime. C̄ Quero q̄ est rō huius. Dicit quidā q̄ p̄ fecit testamētū & ex testō cessat collatio: vt. l. i. C. eo. Hoc nō placet glo. quia nō potuerūt legata relinqui i codicillis qui nō impediūt collationē: vt. l. filia. C. de colla. rō ergo ē: q̄a emācipatus nō afficit icōmodo suo s̄ defūcti volūtate. C̄ Querit gl. pone q̄ emācipat⁹ ē institutus & su⁹ p̄terit⁹ & abo veniūt p̄ s̄ ta. an emācipat⁹ p̄fert. Dicit gl. q̄ nō: q̄a h̄z volūtatez defūcti. Cōtra istas rōnes. op. gl. si istud ē vep: ergo ab itestato cessat collatio: q̄a ille q̄ venit ab itestato h̄z tacitā defūcti volūtate & sic nō facit iuriā suo: vt. l. p̄ficiunt. s̄. de iure codi. Glo. mirabilr soluit dicēs q̄ ille q̄ succedit de iure p̄torio nō h̄z tacitā defūcti volūtate quā glo. signa. nō credo gl. istā vep dice re: q̄a ita h̄z tacitā defūcti volūtate qui succedit de iure p̄torio sicut q̄ succedit de iure ciuili: vt. l. scripto in fi. j. vñ li. Ad cōtraria r̄ideo sic. dico q̄ qui succedit ab in testato de iure p̄torio h̄z tacitā volūtate defūcti q̄ succedit cū isto onere. s̄ collōnis. s̄ ille qui succedit ex testō h̄z expressam volūtate sine hoc onere nisi expresse esset dictum de collatione: vt. C. e. l. i.

Ex. s̄. sequenti.

C̄ An ius collationis ad heredē transmittatur.

Ibidē. C̄ Ius cōferendi questū transmittit ad heredes. alias secus. h. d. Pro declaratione q̄ro d̄f hic bono. pos. accepta. q̄ro a quo d̄z accipi bonoz pos. vt ius collationis q̄rat. Glo. dicit a filio instituto alio cōmittēte edictū. Alij dicūt accipi ab emācipato p̄terito. Ista sequēs opi. nō est vera nā h̄z emācipatus peteret cōtra ta. filius suus pōt adire ex testō: & cōmodo collationis esset priuatus. & sic nō esset questū ius collationis: vt. l. si ex duobus. s̄. i. s̄. de cōtra ta. q̄re tene p̄mā opi. & ex hoc sumif rō q̄re in p̄mo casu trāsmittit ius cōferendi. s̄ q̄a defuncto erat q̄ritū ius collationis. s̄ i secūdo nō trāsmittit: q̄a nō erat q̄ritū defuncto ius collationis. C̄ His p̄missis oppo. ad fi. d̄f h̄z q̄ ius collationis ad heredes nō trāsmittit. C̄ Op. a diuisione aut p̄ defūctū fuit adita hereditas de iure ciuili & bonoz possessio fuit omīssa de iure p̄torio: & tūc frustra tractat de collatione. q̄a ipsi defuncto nō fieret collatio: vt. l. si ex duobus. circa prin. s̄. de cōtra ta. aut nō fuit adita & tūc nō trāsmittitur: merito nō tractat de collatione vt. l. iij. s̄. acquirē. s̄. de bo. poss. Si dicis q̄ trāsmittit hereditas. ergo eodez mō debet esse apud heredē quo est apud defunctū: vt no. i. l. s̄ & si pro dote. s̄. pe. s̄. ti. i. h̄ d̄f cōtrariū. ergo zc. So. dico q̄ hereditas nō adita trāsmittit ad heredē: vt h̄z q̄a suus: & sic trāsmittit nō adita: vt h̄z. & l. ex militari. i. fi. s̄. de test. mil. & l. apud hostes. C. de su. & legi. & l. hereditatē. s̄. filius de castrē. pecu. & dico plene in. l. si fili⁹ q̄ p̄fi. s̄. de vul. & pu. tū h̄z hereditas sit trāsmīssa non tū est trāsmīssa bonoz pos. cōtra ta. iō heredi non fit collatio. S̄ si esset de casibus in q̄bus bonoz pos. nō agnita trāsmittit: vt no. in. l. s̄ & si decesserit. s̄. de cōtra ta. tūc puta

rē q̄ fieret collatio heredi sicut defuncto p̄ id qd no. i. l. sed & si pro dote. s̄. pe. s̄. ti. i. C̄ Ultimo no. casum i quo hereditas nō adita trāsmittitur per suum.

Iubet. C̄ Iste. s̄. vsqz ad. s̄. is quoqz. tractat de mō p̄ferēdi. & breuiter. h. d. Qui d̄z p̄ferre cogit satisfacere cū fideiussores vel pignoris de p̄ferendo. qd si recusat p̄ cōtumaciā denegant sibi actiones & si p̄pter impotentiā daf curator bonis vel fiet collatio re ipsa: si certe sunt res cōferēde. alias secus vel fiet cōpē satio alterius rei loco collationis dimisse. h. d. C̄ Op. C. de verbo. fig. l. scimus. Dicit glo. h̄z q̄a a lege exprimit s̄z trussa est. S̄z dic q̄ verbū recte h̄z positū tollit cōtrariū vt no. in. l. cōtraria p̄. l. i. vt ibi. C̄ Itez op. d̄f h̄z q̄ cauet pignori. Cōtra. j. de p̄ro. stipu. l. p̄torie. So. pōt cauere cū pignoris vt h̄z nō cogit vt ibi. qd examina: vt ibi.

Si frater. C̄ Op. gl. d̄f h̄z q̄ daf curator bonis si nō pōt satisfacere. & sic est q̄ dā seq̄stratio. Cōtra. j. l. i. C. de p̄bi. se. Pe. sol. illud regulare istō sp̄ale. Ite d̄f h̄z q̄ offerēdo cautionē recuperat bona. q̄ro vsqz ad qd tps pōt offerre. Dicit gl. p̄petuo.

Quāuis. C̄ Aides h̄z fi. q̄ fiat cōpē satio specie ad specie. Cōtra. l. si conuenerit de pig. ac. Glo. v̄f fateri p̄trariū nec dicit plus. veritas ē q̄ pōt soluere duob⁹ modis. P̄rio ille q̄ d̄z h̄z e quotaz partē bonoz vel hereditatis nō d̄f debere h̄z e species s̄z magis q̄titatez vel aliq̄ genus: vt. s̄. de le. i. l. nō ampli⁹ s̄. fi. & l. i. s̄. pe. s̄. si pars her. pe. cum ergo hincinde debeat q̄titas bonorū vel hereditatis merito pōt fieri cōpē satio: vt h̄z. & d. l. i. s̄. pe. s̄. si pars here. pe. Vel meli⁹ ista nō est p̄prie cōpē satio sed magis datio in solum de partū voluntate & etiā p̄toris interuentu fm formaz. l. nō ampli⁹. s̄. fi. cū. l. se. s̄. de le. i.

Ex. s̄. sequenti.

C̄ An adoptiuus p̄ferat & cuz institutus datus in adoptionē adiuu & alius p̄teritus venit p̄ contra tab. an debeat conferre.

Is quoqz. C̄ Uz adoptiuus admittit ad p̄tra ta. p̄ris naturalis p̄f ei⁹ pro eodē cōferret: nisi eū ante sine fraude emancipauerit. h. dicit. C̄ Op. dicit hic q̄ adoptiuus cōfert. Cōtra aut dicit adoptiuū nō esse institutum: & tunc nō habet p̄tra ta. l. nō putauit. & l. si post mortē. s̄. in adoptionē. de cōtra tab. Aut ponis euz institutū: & sic nō habet locū collatio. & tunc similiter nō habet locū collatio: quia habet defuncti volūtate: vt. s̄. e. l. s̄. vel maxime. Respondeo utroqz casu potest intelligi. primo q̄ nō fuit institutus s̄z fuit datus in adoptionē auo vel alicui ex eis qui sunt in eadē familia. & sic habet contra tab. vt. l. iij. s̄. si quis filio s̄. de cōtra tab. Item potes intelligere q̄ fuit datus in adoptionēz penitus extraneo & tunc admittitur ad cōtra tab. quia fuit institutus alio cōmittēte edictū: vt. l. nō putauit. s̄. in adoptionē. s̄. de cōtra tab. & l. si post mortem. Et si tu dicis quomodo est locus collationis: quia h̄z fuit factū testamentū: & sic habet defuncti volūtatem. Respondeo quia eius portio nō est aucta p̄ cōtra tabu. ideo est locus collationi. ita dicit glo. & bene. fm hoc totus iste. s̄. loquitur in emācipato veniente per cōtra tab. C̄ Sed q̄ro qd si iste datus in adoptionē institutus adiuu. alius p̄teritus venit p̄ cōtra ta. an erit locus collationis. Lerte de rigore iuris nō quia veniūt diuerso iure. s̄ de equitate seuole videtur aliud: vt. j. eo. l. si filius qd dic vt ibi dicā. Ite dicit h̄z q̄ si filius est emancipatus bona fide cōfert. cōtra omnia que qd habebat tpe mortis patris veniunt in collatione: vt. j. e. l. s̄. emācipato. s̄z iste tpe mortis naturalis nō erat emancipatus a patre adoptiuo ergo zc. R̄ideo h̄z tpe mortis patris nō esset emācipatus tū nihil habebat: q̄a oīa erāt p̄ris adoptiuū. Ite op. d̄f h̄z nisi sit factū fraude. cōtra fraus p̄ris non debet filio nocere: vt. l. eleganter. in prin. s̄. de dolo. & l. factuz j. de regu. iuris. So. intellige q̄ fuit factū hic a patre et ab ipso filio vt in fraudem collationis emanciparetur.

a Je ti
d tulus
s. vel maxi
me. De di
ctione maxi
me. vid bar.
in extrauag.
ad repi. in
ver. maxie. &
in. l. & si ma
xime. de ser.
lega.

b C̄ Quā gl.
signa. Secū
dum glo. mi
rabilem quā
hic reprobat
bar. & imo. i
l. si titio. i. s̄.
iul. de le. ij.
& male. vide
bal. in rub.
C. q̄ admittit
in vl. q. & in
l. nō iustā ad
fi. C. ad tre.
& vide glo.
huic contra
riam in. l. s̄
cū patrono.
s̄. i. s̄. de bo.
poss. concoz
da vt p̄ bal.
i. d. rubrica.

a Nec castrense. quero. uide de isto omnibus fere. q. postam hic p bar. 2 bal. in. l. omnino. §. i. C. de inoffi. testa. 2 in. l. filie. in. iij. col. 2 in. l. filium. C. fami. her.

b Conferendi fratribus. An libri empti per patrem filio studio ueniāt ad collationem: habetur per bal. in. l. i. §. solu. mat. quid autem si pater legasset expē factas in studio filio suo qd ueniāt. uide bar. in. l. quibus. §. i. de condi. 2 demō. 2 in. q. bar. hic uide Jo. an. in nouella. d. sum. tri. in. c. i. in ver. ea q patri ubi uidef tenere q ueniāt cōferendi 2 ad hoc uis que no. bar. in. l. quebatur. §. solu. ma. tri. 2 in. l. si donatio. C. de colla. ADDE bal. consilio. ce. p. iij. primo libro Ro. cō filio. c. l. v. et cōsilio. cccc. lxxv. pau. de ca. consi. lio. c. lxxxiij.

Quero quid in dubio an uidef emancipatio fieri in fraudem. Breuiter puto q nisi appareat alia cā p quā emāciparef si emancipatio fit post delatā bonorū pos. puto q in dubio psumat fieri i fraudē: ut ex de renū. c. i. l. vi. 2 l. fi. in. fi. j. de stipu. ser. 2 l. sūma cū rōne. in prin. §. de pecu. et p. Dy. in. c. p. possessore. de reg. iur. li. vj.

Ex. §. sequenti.

Que sit rō q castrense peculiū nō cōferatur: ubi. Quero. Et cū pater emit filio libros pro studio: an sint cōferēdi fratribus: ubi. Alterius. Et an datū a patre p dignitate filij debeat cōferri: ubi. Altiō. Et an illud q filius lucrāf cū pecunia paterna debeat pferri. 2 an feudū 2 emphytheo sis acquisita p patrē filijs ueniāt cōferendū uel cōferenda: ubi. Consueuit. Et an illud q fili' lu cratur i uita patris ex redditu militie ueniāt con ferēdum: ubi. Sed qro. Et an pecunia data filio dbeat in quartā iputari: ubi. Quero. Et an si pater pro uno filio expendit i nuptijs mortuo ipso alter frater an possit petere: ut expēse fiāt de cōi. 2 qñ data per patrē filio ueniāt cōferēda 2 an ve stes date nurui psumātur donate: ubi. Alteri'. Et an si pater incepit facere studēf filiū mortuo patre fratres teneant ad expensas: ut possit studium perficere. uide in fi.

Nec castrense. Castrense peculiū uel qñ 2 qd dignitatis filij nomine a patre dat uel debetur in collatione nō uenit. h. d. Et hz tres partes: vt p3 ex lra. secūda ubi: sed an id. tertia ubi: s3 si ad huc. In pma pte dī q peculiū castrele uel qñ nō cōferf. Cōtra filius emācipatus nō hz peculiū: ut. l. fi. C. de inof. test. ergo male hic ponit tractatus de collatione peculij. de filio enī. qui ē in potestate nō pōt loq: qa ille nō cōfert: ut. j. e. l. i. fi. So. itelligit hic peculiū castrele uel qñ. hoc ē id qd esset castrele si cēt in potestate. 2 sic iproprie loqtur. C. p. C. e. l. ul. ubi ēt aduēticia nō cōfer rūtur. So. illud fm iura hodierna. s3 olim oīa cō ferebātur excepto castrele uel qñ. ¶ Quero* que est rō q castrele peculiū nō cōferf. Dicit hic tex. qa hoc cauef cōstitū. S3 dic q rō ē ista. iō emāci patus cōfert suo: qa suus oīa qrebat pfi 2 emāci patus qrebat sibi ipsi. iō ne emergat ineq̄litas fit collatio: ut dixi. §. e. l. in prin. sed castrele uel qñ nō: qa nō querit pfi nec p suū nec p emācipatū. ergo emācipat' nō d3 illud cōferre: qa rō ineq̄l itatis i tali peculio cessat. ¶ Alteri' p declaratio ne in hoc prin. qro pater emit filio libros qritur utrū isti libri ueniāt cōferendi fratribus. Istam .q. format glo. C. fa. her. l. filie. 2 ubi uidef tenere q non cōferātur. ar. illius legis. Ros. disputauit hāc. q. 2 tenuit cōtrariū p illas rōnes: q fuit. C. d. colla. auc. ex testō. l. q simplex donatio ueniāt i collatiōe. Ego uidi qdā scripta antiqua Aber. de bobio qui dicebat q de iure nō ueniūt conse rendi. nā si pater donasset filio militi equos 2 ar ma nō cōferretur fratrib' tanq̄ castrele: ut hic. Eadē rōne si donat aduocato erit quasi castrele: ut. C. de aduo. di. iu. l. fori. militāt enī aduoca ti. 2 ita tenuit Dy. Idē tenet Ly. C. de col. l. fi. lie: s3 in sacris mibi uidef in hac. q. aliter distin guendū. Quādoq3 pater solū emit libros nomi ne filij nō tamē sibi tradidit nec exp̄sit se donaf filio: tunc dicte res sunt pprie patris: ut. C. d. ca

c Tūc si qdē. Ista limita i casu no. de quo p bar. l. l. gaio. l. pri. §. de ali. le. adde bal. referētē nicola. de ma. formaliter idē tenere i. l. si dona. C. d. col. i pe. col. 2 adde similiter q oīa data ab ascēdēte p arte adipticēda itelligū tur aīo donādī data: ut p. bal. i. d. l. q. pater. §. fa. her. cēset enī p alimētis datū. l. stibus liber. 2 ubi no. de le. iij. ergo uidef donatū. l. alimēta. C. de

stre. pec. l. i. in prin. li. xij. nā traditio requirit: ut uideatur donare: ut. C. si quis alteri uel sibi. l. ij. 2. C. de dona. inter vi. 2 vro. l. si filij. ubi tex. pro bar si bene ispiciatur. 2 isto casu nō esset necessa ria collatio sicut de alijs rebus q sunt in cōicatio ne sed fieret diuisio. Quādoq3 pater emit noīe filij 2 sibi tradidit uel dixit se sibi illos libros do nare. Dic aduerte si quidē ille filius erat iaz ad uocatus uel doctor: tunc tanq̄ sit castrele pecu liū non uenit in collatione: ut. d. l. i. C. de castre. pe. ij. rñ. j. de castren. pe. l. castrele. Et hoc casu pater non possit istā donatiōne reuocare tāquā incōtinēti ualidā nec ueniet in collatione: ut i. §. nō. facit ad hoc. l. si filius. C. fami. her. sed si ille filius nō erat aduocatus uel doctor sed schola ris: tunc si quidē cōpleuit studiū an patris mor tē: 2 sic incepit quasi militare: tunc illi libri efficiū tur tāquā castren. pe. 2 cōfirmatur donatio. ar. C. de do. l. siue emācipatus. 2 j. de do. l. dona tiones. §. pater. 2 tunc similiter nō ueniet in col latione: ut hac. l. cum similibus. Si uero pater ē mortuus anteq̄ cōpleret studiū uel adipseref militiā: tunc non potest sibi dici quasi castrense peculiū: quia qualitas persone hoc nō patif: qa nō habet aliquā ex illis dignitatibus que ponū tur in. l. fi. C. de inof. test. licet enim reperiam' q docto. possunt habere peculium quasi castrense 2 etiā aduocati: tamē in scholaribus hoc non re peritur'. nec debent gaudere eodem priuilegio quo magistri: ut. l. prima. C. de excu. tu. li. x. facit quod no. C. de iurisdi. om. iu. l. fi. Et ideo isto casu debemus dicere sicut de alia simplici dona tione: quia si morte patris confirmatur non ue nit in collatione: ut. d. l. 2 specialiter. hoc fauore studentium. ar. l. qui pater. §. fami. her. Contra id quod dixi q non gaudent eodez priuilegio scholares quo magistri uidetur. l. legatis. §. or natriabus. §. de leg. iij. sed ubi dicaz. 2 sic uidez q non est uerum q semper nō ueniāt conferen di tanq̄ castrense. ¶ Ultimo oppo. ad uer. sed an id. bic dicat q datū a pfe noīe dignitatis fi lij nō cōfertur. cōtra. C. e. ti. l. illud 2 de inof. tes. l. oīno. §. iputari. Glo. que ē bic nittur soluere duobus modis 2 vtroq3 bñ. Primo hic loqtur in dignitate q ad heredes nō trāsit. ubi i ea q ad heredes trāsit. uel aliter ista itelligitur fm illā q nō cōfertur totū s3 quantū ualet tpe mortis de ducto onere dignitatis. Pro declaratione vos debetis scire' q circa hoc habem' plura iura q loquunt de dignitate uel militiā q emit uel reli quif. iō ē sciendū quādo militiā seu dignitas ma terie ad psonā referf: ut talis ē miles talis ē do ctor. 2 de ista nō loqtur hic. s3 i. l. i. j. de re mili. ut i toto ti. 2 j. de bo. poss. ex tes. mili. l. i. qñq3 re ferf ad res ad q̄s uel sup qb' aliqs militat 2 isto ē qd dicim' aliqs hz duas uel tres militias hoc ē duas p̄bēdas uel aliq̄ exercitiū ex quo sumif lu crū: ut. §. de le. i. l. lucius. el piccolo. 2. §. de le. iij. l. fideicomissa. §. si qs seruo. 2. l. patron'. i. pri. 2 l. pe. i. fi. e. ti. 2. C. de inof. tes. l. oīno. 2. C. e. ti. l. illud. 2. l. fi. C. de pig. Bonam uobis exempla prout pōt adaptari ad usum modernorū. isto se cūdo mō sumēdo loqtur materia nostra. Dico ergo q qdā ē militiā q non pōt uēdi nec ad he redē trāsmitri: utputa pater expēdit: ut filius ha beret p̄bēdā ecclesiasticā uel ep̄atū. certe hoc in

ne. ges. 2 no. pau. d. ca. i. l. q dos so. ma tri. C. nō repe rif. An scho lareo possint habere pecu liū quasi ca strense. uide ange. i. l. i. §. so. ma. q icti nat i p̄riū. et ubi imol. i. fi. 2 barto. i. l. si donatiōis in fi. de colla. C. Eodē pui legio. An cō cessa doct. i. telligan' cō cessa schola rib'. uis bar to. i. l. i. solu. ma. ADDE abb. i probe mio decreta liū. 2 ubi seiy. f. C. Debetis scire. uis bar to. plene i. d. l. oīno. §. i. 2 i. l. si dona. i. §. 2 q. C. d. colla.

a C Coheret psona. Expē sa doctorat facta p patrē nō cōfertur. adde bal. in auc. ex testō. in. ix. col. C. de colla. r vi de i. pri. col. qd aut si par ter dedit si / lio partē suā r illa luit an teneat iterū bal. q sic. in auc. si capti. ui. de epis. et cle. facit qd dicit in dote i. l. si cōstare. s. ij. fo. ma. r p bal. in. l. scim. in pri. de inoff. tes. ubi t3 cōtrar riu r in. l. sic. i. vij. col. lū. C. fa. her. post pri. iij. col. ubi cōstue uit esse. q. si filio rē. an qd filio lucraf d pecunia pa tris ueniat cōferenduz. uide bart. et bal. in. l. cuz oz. de bo. q. l. r bal. i. au. tenti. ex testō. C. de col. et i. l. certū. C. fa. her. r i. l. si patru. C. cōia utrius. r uide oino bal. i. l. oino. s. i. d inoff. tes. r bar. in. d. l. certū. r in tracta. de duo. fratri. ADDE ro. consi. xliij. r p. ccclxx. ang. consilio. cxij.

b C In vita ipso patris. An seuda in emphiteosis cōferatur. uide bal. in. d. l. cū oz. s. i. r. j. eo. s. i. p. xi. col.

c C Quero. An pecunia quā dat pa ter filio cā stu diij imputef filio in quar tā. Ad bal. in auc. in. ix. co. lū. C. de col. la. r uide. s. in pri. colū. Adde tñ q si filio p predi ctas expēsas renunciasset here. patrie: l3 renūciatio non teneat: tñ cōputarē tur in legiti. mā: qā ita vi detur tacite

collatiōe nō uenit nec i qrtā cōputaf: ut. d. l. oino. no. r ita pōt loq hic rex. p hoc facit qā uidef peculū qsi castrēse: ut. l. sacrosan. r ibi rex. q nō corrigif. C. d. epi. r de. r ar. j. e. l. si iuberis. Adē si p expēdit in filio: ut eū faceret doctorē. cū enī dignitas nō possit uēdi nec ad heredē trāsmitti illa pecunia nō uenit i collatiōe: ut hic. Et rō po test eē duplex. Prio qā p collationē sit trāslatio i aliū. s3 ista q coheret psona nō possunt i aliū trāsserri. Preterea iste dignitates nō uidentur pncipaliter respicere cōmodū pecuniariū. ergo cessat collatio. ar. l. plane. el. ij. s. de le. i. Quedaz ē militia q pōt uēdi nō tñ ad heredē trāsmitti. pone casum i termis. in ciuitate ista erat p̄suetu do q custodia carceris uēderet: r iste custos ac cipiebat certā quātitatē a quolibet carcerato. et illa militia poterat uēdi alteri nō ad heredē trāf mitti. Itē uidi uēdi alicui barateria: r ex hoc em ptor lucraf certā quātitatē. Itē pone q uēditur hic pōdus floren. Itē uēdit statera. r ista militia pōt uēdi s̄m p̄suetudinē ciuitatis. r talis militia cōputaf in qrtā r uenit i collatiōe hoc mō: nō q estimef quātū cōstitit p̄i p filio: s3 quāto illa mi litia uēdi posset tpe mortis p̄is deducto onere militie: ut. l. oino. in fi. C. de inof. tes. r. l. illud. C. .e. r de hac et loqtur. l. ul. C. de pig. usqz enī ad quātitatē oneris ista dignitas nō cōferf: ut hac. l. s̄m glo. Et hoc tene mēti ad. q. quā uidi de sa cto. Cōsueuit eē qd si filio lucraf aliqd cū pec unia paterna an illud debeat p̄ferri cū fratrib. Glo. in. l. cū oz. in prin. C. de bo. q. li. dicit q sic qsi p̄fectitiū. r idē Spe. i. ti. de iudi. s. seqtur. s̄. ut aut. r in ti. de act. s. i. h. cū igif r oēs sic co muniter p̄transerit. Ego de facto cōsului sic. si q dē filius est lucraf cū pecūia p̄na sine aliquo onere suo uel sine ope suo: r tūc est p̄fectitiū. r ita loqtur opi. p̄dictoz doc. S3 si lucraf cū pecu nia paterna r ope suo: tūc dic q illud lucraf qd attribuit pecunie tāquā p̄fectitiū debeat cōica ri. ita loqtur glo. l. cū oz. s3 id qd attribuit p̄sone nō cōicaf: qā est aduētitiū: ut. l. cū oz. i prin. r i sti. p. quas p. no. acq. r cōis cōsuetudo est q me dietas luci def p̄sone alia pecunie. ad hoc facit. C. pro soc. l. i. r ponit ibi no. Quedā ē alia milī tia q pōt ad heredē trāsmitti nō aut uēdi. exē plū i feudo qd trāsmittit ad heredē filios: non aut pōt uēdi. Istō casu uidef dicēdū idē q talis militia q̄sita a p̄fe filio uenit cōferēda r cōputef i qrtā: ut. l. oino. in fi. C. de inof. tes. ubi rex. alter natiue loqtur si pōt uēdi uel ad heredē trāsmitti. r hoc ibi t3 guil. de cu. qd etiā itelligo eē uerū qñ p̄ q̄suit feudū filio i uita ipso p̄is. ita q si lius icēpisset habere illud feudū uiuo p̄fe. s3 si q̄ fuisse sibi r filiis suis: r sic filij icēperēt h̄re post mortē p̄is: tūc nō cōfert: qā qd p̄ mortē p̄is q̄ rit nō cōfert: ut. j. e. l. s. si ab ipso. r. j. l. pxi. h. di uersū. Et eodē mō dico i emphiteoticis reb. si p̄ acqrit emphiteosim cū pecunia sua pro se r suis filiis. unde icēpit eē filiorū post mortē p̄is r nō uenit in collatiōe. Dices tu illud uidef con tra. l. ij. s. r id quoqz. j. e. ubi l3 q̄ranf post mortē p̄is: si tñ sit ex cōtractu uenit i collationē. secus si ex ultia uolūtate. Rñ. nō credatis q̄ ibi rex. uo luit facere istā rōnē. sed uult dicef q si q̄rif ex cā q̄ fingat retro q̄sitiū in uita p̄is ut ex cōtractu cō ditionali ex quo fingit retro filio q̄sitiū: r tūc cō fert. aut ex cā q̄ sibi retro nō fingit q̄sitiū: r tunc nō cōfert s3 emphiteosis nō q̄rif ex cā q̄ retrotra hit. iō cessat collatio. Preterea i emphiteosi est alia rō q̄ i feudo: qā i feudo ē quoddā exercitiū p̄sone qd nō est i emphiteosi: ut. j. dicit. itē ē qdā

alia militia q pōt uēdi r ad heredē trāsmitti. po ne exēplū i militijs q uēdunt i ciuitatibus: ut mi litia carcerū uēdit alicui p se r suis heredibus. Ista sine dubio cōputaf i quartā r i collationez uenit: ut. d. l. oino. in fi. C. de inof. tes. r. l. illud. C. .e. r itelligas q cōfert eo mō quo dixi facta esti matione eius qd ualebat tpe mortis onere s̄du cto de his tāgif p Guil. in. d. l. oino. C. S3 que ro qd de eo qd filius lucraf i uita p̄is ex reddi tu dicte militie. an hoc cōferat. Uidef q sic: qā illud lucrū pōt uēdi r ad heredē trāsmitti. ar. l. defuncta. s. de usufru. Lerte credere q illud qd filius lucraf deducta estimatiōe oneris p̄sone sue q tanq̄ p̄fectitiū ueniat cōferendū per ea q dixi. s. C. Quero hic loqtur d his que pater dat cā militie. pone q pater dat pecuniā filio cā stu diij an hoc iputabitur i quartā uel ueniat cōferē dum uel non. Dices tu de hoc est casus in. l. que pater. s. fa. her. ubi dicitur q nō. r p hoc ē tex. qā est datum cā acquirēde dignitatis. Breuiter puto hoc sic itelligendū quādo apud p̄es nō erat aliquod qd esset p̄p̄riū filij. s3 si apud patrē esset pecunia castrēsis peculij uel quasi uel aduē titia: ut bona materna existētia in pecunia: tunc in dubio d3 itelligi illa pecunia ipso filij seu ipi filio debita missa. ar. l. nenseniū. s. de neg. gest. Preterea pater est legitimus administrator ad uentitorū. r ideo p̄sumitur i dubio facef ad ministratorio noie: ut. l. cū post. s. i. s. de admi. tu. r. l. si post mortē. s. quādo ex fac. tu. r ibi no. Nec ob. l. fi. C. de do. p̄mis. quia illud in dote r dona. p̄pter nup. quod onus p̄tinebat ad pa trem. r ad hoc poterat cogi: ut. l. q liberos. s. de ritu nup. sed ad istas expensas pater cogi nō po terat. ideo in dubio p̄sumo de bonis filij. r ad hoc facit qd no. in. d. l. fi. C. de do. p̄miss. r uide tur casus expressus. s. de pe. he. l. fi. qd tene men ti. C. Alterius q̄ro pone q pater pro filio acci piente uxore fecit expensas in nuptijs r uestimē tis r ornāmētis r similibus: moritur pater: alter frater uult q pro se fiant de cōi similes expense: uel q illi p̄ani uel illa ornāmēta ueniat in colla tionē quid iuris. Dico circa primū de expensis nuptiarū q alter frater debet facere de suo pro prio non de cōi: nisi a pater aliud dicitū fuerit in testō: ut. l. iij. s. fi. j. de mu. r ho. r ibi glo. tangit hanc. q. Circa secūdū de uestib. r alijs ornāmē tis dic aut loqtur de uestib. uilibus r alijs illi dñe necessarijs ad usum quottidianū r ille non sunt conferende r sunt proprie illius mulieris. r ab initio in illis tenuit donatio inter soceruz r nurum: ut. l. ex annuo. in prin. s. de dona. inter vi. r uxo. r. s. ad. l. fal. l. si usufru. s. fi. cū sua glo. r. l. peculū nascif. s. de pecu. Si loquimur de ue stibus r alijs ornāmētis preciosis r festiuis: tūc talia q̄lia sunt ueniūt in diuisionē. nā remāserūt soceri: ut. l. mortis sue cā. s. fi. s. de do. inter ui. r uxo. r. s. de pec. l. id uestimentū ubi uidetur p bari ista distinctio. nec potest dici q morte soceri dicta donatio sit confirmata: quia non fuerūt dicte res donate sed ad usū tradite: ut. d. l. mor tis sue causa. in fine. et ideo puto q licet ex usu cōmuni loquendū qui est quādo maritus despō sat uxorem r mittit zonam cum bursa. r dicitur talis donauit uxori sue zonam: sed tamen dico q non proprie donat: sed magis ad usum dat ut honestius ad eum accedat: ut. d. l. mortis sue causa. in fine. In proposito tamen. q. licet socer uoluerit donare: tamen morte nō posset cō firmari constante matrimonio: ut. l. cum hic sta tus. s. oratio. r. s. seq. s. de donatio. inter vir. et

actum secun dū bal. i. d. l. pactū. in. x. r. xij. col. C. d colla. r an teneat dona tio facta fi lio cā studiij: uide ang. in .l. i. in fi. s. solu. ma.

d C Alterius q̄ro. An ex p̄se facte p patrē p uxo re filij i ornāmētis r alijs debeāt iputa ri filio in cō portionez p bal. in. d. l. oino. s. i. r cuz bart. tranfit bal. in. l. filij. in. vj. col. C. fa. her. r uide q dixi p̄ bart. in. d. l. .iij. s. fi. j. de mu. r hon. r bal. i. d. auc. ex testō. r i. l. fi. s. fi. i. fi. C. d bo. q libe. Quid aut si pater expen dit in rebuz aduētitijs peculij filij sui in quo habz usufr. an fra tres poterūt expēsas ipu tare tēpore diuisionis. uide no. p bar. in tractatu duorū frat̄z in v. v. q̄ro pater expen dit. dic ut ibi quem sequif bal. in. l. filie in. viij. colū. C. fa. her. r in v. q̄ro pa ter. r ibi et i .viij. col. qd si filius surri puit pecuniā patri r luit. itē qd si pa ter obligauit se pro uno fi lio q totum non debz sol ui de parte il lius filij.

actum secun dū bal. i. d. l. pactū. in. x. r. xij. col. C. d colla. r an teneat dona tio facta fi lio cā studiij: uide ang. in .l. i. in fi. s. solu. ma.

d C Alterius q̄ro. An ex p̄se facte p patrē p uxo re filij i ornāmētis r alijs debeāt iputa ri filio in cō portionez p bal. in. d. l. oino. s. i. r cuz bart. tranfit bal. in. l. filij. in. vj. col. C. fa. her. r uide q dixi p̄ bart. in. d. l. .iij. s. fi. j. de mu. r hon. r bal. i. d. auc. ex testō. r i. l. fi. s. fi. i. fi. C. d bo. q libe. Quid aut si pater expen dit in rebuz aduētitijs peculij filij sui in quo habz usufr. an fra tres poterūt expēsas ipu tare tēpore diuisionis. uide no. p bar. in tractatu duorū frat̄z in v. v. q̄ro pater expen dit. dic ut ibi quem sequif bal. in. l. filie in. viij. colū. C. fa. her. r in v. q̄ro pa ter. r ibi et i .viij. col. qd si filius surri puit pecuniā patri r luit. itē qd si pa ter obligauit se pro uno fi lio q totum non debz sol ui de parte il lius filij.

XIII

Peculiū pfectitū. Et ad materiā h^o. §. maxie circa localia data uxori vide qd no. bar. i. l. si ut certo. §. iterdū. s. cōmo. Et istis dictis h^o p bar. i. dictis locis adde limitādo sūm p̄. de puho i. l. pe. §. i. so. ma. qd si cōtractis spōsalib^o de futuro p patrē uel spōsū mittitur dona z localia puta cofanellū burse z perle: demū cōtracto matri. cū carnali copula maritus dcedit. qdaz dicūt q̄ ē do natio. iō q̄rū tur mulieri. naz donatio p̄sumit cū di eta localia mittit z tradidit mulie. ri. z idē si spō sus de futu. ro uadit ad domū spōse de futuro: et subtrahit eā donādo sibi ānulo: ut ui deat dona. re. itē cū dat aliqua cū uē dicat nuptie. l. cū te. usq ad. l. ueteruz. C. de dona. an nupt. z. s. de dona. iter vi. z. l. cū hic status. §. si spōsus. z ita cōsuluit ipse z pro casu al legauit. l. si p̄ fidi. z. l. cum an. C. de do. an nup. ubi munera sim pliciter data spōse uident donata: nec distinguitur an sint p̄cio. si uel nō z si dicat ille. ll. loquunt de donatiōibus q̄ ponit i. l. lo. ti. rūdeo sūm ipm q̄ il le loquunt d donatiōe vā z ē p̄sumpta q̄ p̄sumit ni si p̄riū p̄fē: ut i. d. l. si cū an qdā dicūt q̄ ca q̄ mit. tunc nō ut. dētur dona. ta nisi sint parua: uel ni si sit cōsuetu do donādi: uel nisi sit magna nobi litas uiri. ali as spōsi. Alij dicūt q̄ que mittit spōsus spōse nō vi. deat donare si sponsa sit ea relatura ad domuz uiri. sec^o si cōsum ptura. j. de fur. l. cū q. §. pe. nec ob. d. l. si cū an. qz h cōstabat q̄ aio donādi tm. l. vult fi. nalē cām in. telligi quā ēt sufficit moni to extitisse. §. so. ma. l. fin.

pxo. facit ad p̄dicta. l. pe. §. i. so. ma. z q̄s ibi dixi. Dicit hic q̄ qn̄ dat p̄ cā dignitatis. quero qd si pater dat filio suo exceptis dictis cāis: utrū hoc ueniat i collationē. Dic q̄nqz pater dat filijs ob cāz aliquā ad quā p̄ tenebat z poterat cogi: vt ppter dotē z donatiōē ppter nuptias z istud sine dubio cōfert: ut. j. ti. p̄ri. z p totū. z. C. e. l. si lie. z. l. illā. z multis. ll. illi^o ti. rō quia cū pater ex qdā necessitate dat uidet uelle q̄ cōferat. Item ga filio pōt q̄ri hoc i uita p̄ris: ut. l. pōpo. phila. delphus. s. fa. ber. z p hoc cōfert. Quqz p̄ dat filio ex cā militie: de q̄ dictū ē. s. z istud similiter uenit i collationē sūm eum modū quē habuistis. Rō. qz p̄ uidet ad hoc teneri ex qdā necessita. te nature acq̄rere dignitatē filio: ut i auc. cōsti. q̄ de dignitatib^o: s; melior rō: qz hoc pōt q̄ri filio in uita p̄ris. z ideo feuda z ēphitheosis i qb^o nul lum eēt p̄sone exercitiū: uel q̄ filio in uita p̄ris nō q̄rerent nō uenirent in collonez sūm ea q̄. s. dixi. Tertio dat q̄nqz p̄ filio ppter merita filij p̄e. dētia circa p̄rem: tūc glo. sunt cōtrarie. qdā ē. C. e. l. si dona. q̄ uidet dicit q̄ talis donatio: tunc nō ualeat z iudicet de ea sic de alia simplici do. natione. qdā ē. C. d. inof. tes. auc. vñ si parēs. que dicit q̄ statim ualeat: z illa s̄a. cuz eni dat p̄ filio ppter merita ppter q̄ tantū qlibet extrane^o ha. buisset: tūc uidet q̄ref filij^o ex p̄sone seu opa sua z ē aduētitiū nō p̄fectitiū. qd̄ bodie filio pōt q̄ri z hoc no. in dicta auc. uñ si parēs. z hoc t; guil. z ia. bu. tñ nō puto q̄ sufficiat dici i instrō p̄ do nauit filio ppter p̄cedētia merita: nisi hoc p̄ba. ref. ar. l. q̄ si forte. j. de castr. pec. z. l. is q̄ i pote. state. §. pe. s. ti. i. facit qd̄ no. in. d. l. si dona. Quqz dat pater occasione cōdēnatiōis facte p filio. de hoc dic ut dixi in. l. stichus. s. de pec. le. Quqz dat pater filio: ut habeat i peculiū p̄fectitiū: z tūc sine dubio d; conferri: qz remanet p̄ris: ut. l. certū. C. fa. ber. Quqz dat p̄ filio simpliciter sine aliqua cā aio donādi. z hoc cōstat. Istō ca. su an simplex donatio ueniat cōferēda uel non: sunt opi. i glo. in auc. ex testō. C. e. ti. quā. q. By. disputauit: z eius disputationē refert Lp. i auc. ex testō. cui^o relatiōe sū cōtētus. Finaliter de ius dico tenēdū sic esse. aut p̄ donat filio emācipa. to: z tūc talis donatio uenit i collationē: ut. l. ut liberis. i. fi. C. e. rō qz in uita p̄ris donatio ualeat^o z q̄sita fuit filio: z sic uenit i collationē. nec dicat aliqs q̄ id qd̄ pater dat filio i p̄miū emācipatio. nis sūm cōem usuz loquēdi dicat ob cām datio. imo ē donatio sine cā: qz magis fili^o p̄ri qui eū li. berauit a patria p̄tate debebat dare q̄ pater fi. lio. si hō donat filio i potestate donatio ab ini. tio nō ualeat: ut. l. pe. C. de do. iter vi. z uxō. z. C. de inof. do. l. ii. z tūc dic si qdē talis donatio cō. firmat i uita p̄ris: qz pater emācipat filiū. idē qz uenit i collationē eadē rōne q̄. s. ar. pro hoc. C. de col. l. si emācipati. z. j. de dona. l. dona. §. si pater. coniuncta. l. ut liberis. i. fi. C. e. ti. Si uero cōfirmat donatio morte p̄ris: tūc assumit uires legatorū: ut. l. in dona. C. ad. l. fal. z incipit q̄ri fi. lio post mortē. iō nō uenit i collationē: ut. l. a pa. tre. z. l. ea demū. C. e. z. j. e. l. §. si ab ipso. Fallit i. trib^o casib^o. Prim^o si emergeret ineqlitas: ut. l. pe. §. si. C. e. ti. Secūdo fallit si pater hoc exp̄sse dixisset i donādo. ar. l. si q̄n. z. l. generaliter. C. d. inof. tes. Itē fallit si pater dedisset: ut haberet in

peculiū p̄fectitiū: ut dixi. s. z ista est determina. tio que ē de mēte By. quā tene. Sed cōtra p̄. dicta facit. C. de col. l. illud. §. si. i eo q̄ dicit do. nata a matre simpliciter nō uenit i collationē ni si qn̄ emergeret ineqlitas. z tñ cōstat q̄ donatio facta a matre statū ualeat. ergo id qd̄. s. dictū ē de filio emācipato nō uidet bñ dictū. Rūdeo aliō in filio emācipato. aliud in eo qui nunquā fuit nec esse potuit in potestate. ratio est quia de iure antiquo nō reperiebat q̄ tales successores debe rent cōcurrere. unde satisfecit lex si eos graua. uit cōferre data ob cām z dona. simplici in casu. f. ne emerget inequalitas. sed filius emācipatus de iure antiquo cōferebat oia. ideo indistincte grauatur in simplici donatiōe: ut. d. l. ut liberis. z sic debz determinari dicta distinctio quā. s. e. dixi. lz autē dixerim donatiōē simplici factam emācipato debere cōferri: nō tamen cōputat in quartā: nisi sit dictū: ut. l. si quādo. §. z generali ter. pro hoc. d. l. illō. §. hec auctoritas. e. ti. Quā doqz pater dat filio simpliciter: nec appet utrū aio donandi uel ut sit peculiū p̄fectitiū uel propter merita eius: tunc queritur quid in du. bio. Et hic est aduertēdū. aut precefferūt meri. ta filij z propter merita uidetur datū: ut. l. si do. natio. C. e. aut non precefferunt: ut hic. Dic aut pater nomie filij emit z sibi tradidit: tūc presu. mitur animus donandi: ut. l. filie. C. fa. ber. z. l. .ij. C. si quis alteri uel sibi. z dixi. s. i. q. de libris. Aut tradidit tantū: non aut emit nomine filij. z in dubio uidet tradidisse: ut habeat in peculiuz p̄fectitiū: ut. l. si. s. de pec. le. z. l. quod fructua riuus. j. de acqui. re. do. nisi essent aliqua inditia: ex quibus apparet cōtrariuz: ut quia dedit filio eunti in castra: ut. l. i. C. de cast. pe. lib. xij. Quan doqz emit nomine filij tantū: non tamen tradi. dit: tunc uidetur emisse ut habeat in peculiū p̄. fectitiū: ut. l. fina. s. de pe. le. quandoqz pater nō emit pro filio nec tradidit sibi: sed fecit filium re. cipere aliquā promissionē: tunc an uideatur fie. ri animo donādi dixi anno in. l. si pater. in prin. j. de dona. ¶ Tenio ad ver. sed si adhuc. Dicit tur hic q̄ id quod debetur per patrē non ē on^o illius filij tantū sed cōe. Quero pater incepit ex. pendere pro filio in studio: utrū patre mortuo debeat studiū perfici de cōi inuitis fratrib^o. Vi. detur q̄ sic: quia z munera cepta debēt perfici d cōi: licet non possunt noua inchoari. vt. l. filia. §. idem scribit. fa. ber. z in hoc versi. sed si adhuc. z no. per glo. in. l. z qui originē. §. si. j. de mu. et bo. z. j. ad muni. l. lucius. §. idem respōdet. z ibi hoc uidetur tenei By. pro hoc facit quia heres mādatarij tutorū: z socij tenetur expedire nego. tia cepta: ut. l. heres socij. s. pro soc. z de her. tu. l. i. z. l. furti. §. si. s. de bis qui no. infa. Contra. rium credo salua reuerētia dñi By. nā factū pa. tris iniatū erga filiū eatenus obligat heredes q̄tenus pater erat obligatus de necessitate: ut. j. de mu. z ho. l. z si filiū. cōiuncta. l. honores. §. is qui. j. de decu. hoc modo decurionatus ē initiū ad alias dignitates: ut. d. §. is qui. tñ si pater cō. sentit decurionatui successiue nō tenere de alijs oneribus post mortē: vt. l. z si filiū p̄allegata. z. l. lucius. §. idem respōdet ad munic. ita in pro. posito: licet pater cōsentiat filio in initiū studij: tamē qz pater nō tenebatur de necessitate p̄leg

manere i do mo uiri. s. d. aur. z ar. le. l. si qz uro: ubi uidet ca sus. qd̄ dicit d̄ arredo qd̄ portat uxōr i domo uiri uidet q̄ re. maneat i do mo uxoris nec uidetur uxōr illō do. nare marito iō mortuo marito d; re. stitui uxori. qz sicut or. namēta que maritus dat uxori mor. tuo marito reddūt ab uxōrib^o ma. riti sic econ. tra arrediuz qd̄ dat uxōr d; reddi uo ri mortuo marito. ita dicit dicere docto. i. d. l. pe. §. l. ubi di. xit q̄. d. bar. h. z ibi d; i. telligi q̄ loq. tur si p̄stite matrimonio ista tradūtur uxori z adde q̄ i ista mate. ria consuluit barr. z adde bal. i. l. filij i. vi. col. C. fa. ber. s. sequit̄ q̄ba bar. h. z bal. in. d. l. cū. te. de do. an nup. z i auc. ex testō. C. d. colla. ADDE bel. lissime ro. cō filio. cxi. et q̄ posui i. d. §. in his so. ma. qd̄ aut si tradita nu. rui p̄ focerū fuerit pigno. rata p̄ fratē mariti z pe. cunia in utili. tatē cōez cō. uersa: si ad usurā sunt p̄ dita an nur^o possit petere tradita z qd̄ si maritus pi. gnoraui vi. de ro. consi. cxxij. b^o Donatio ualeat. Adde bal. in. l. qm̄ nouella. C. d. inof. testa.

Non tenebuntur heredes. Et cum Bar. transit bal. l. l. oi m5 .s. imputari de inof. tes. r. i. l. filie. i. y. colu. fami. ber. ibi tñ dicit q potest cogi fratres emere li brog pro fra tre: si de suo pprio nō po test. pprietas tñ librorum erit fratru: ut dicit i tra ctatu d duo. fra. Et qd d expēla docto rat. uis bal. i. l. si socia tē vniuerso rū p illū tex. .s. p soc. in lec. antiqua. b. Si ipube re. hēo istuz ter. p mirabi li i pluribus iucta. l. papi. .s. si qd ipu beri. d inof. test. qd facit ad multa sta tuta. C. Utrū pa ter. an pater teneat solue re cōdemna tionē filij. d legitia. r vid eudē Bar. i simili. r i ma teria in. l. sti chus. s. d pe cu. lega. r vi de ad istā q stionē q no. Bal. l. l. si fi li. i. fi. C. de bo. pferip. r q scripsi post Ang. i. l. si fi lio. in. ij. col. so. ma. r vid bal. i. l. oi mō s. i. C. d iof. tes. r q dicit i l. sticho. de pecu. lega.

nō tenebuntur heredes. Propterea hoc pbat expffe. d. l. filia. s. idē scribit. nā eaten coheres te nef qten pater erat obligat. r sic erat es alienū hoc ē pbat iste s. i. q. nfa p nō poterat cogi ad psecutionē studij. ergo rē. ut sic sit eiusdē cō ditiōis heres cui erat defunct: ut. l. heredē. j. de re. iur. Preterea aut dicit ffes teneri ratione obligatiōis trāssuse i eos: r hoc ē falsuz: ut dixi. Aut uigore donationis cōfirmare q bz vim reli cti. Hoc nō pōt dici: qa p futuro tpe nō ē facta traditio uel aliqd qd p traditiōe habeatur. r sic nō pōt cōfirmari morte: ut. l. pap. s. de do. inter vi. r ux. r qd no. i. l. qd d suo. C. de dote cau. nō nu. Fateor tñ q si aliqd debitū occasione studij esset ptractū: dū tñ esset honeste r licite factū: q ffes tenētur soluere de cōi tāquā es alienū p iu ra. s. allegata. r. l. s. r iul. s. pe. s. ad mace. ita in tellige materiā nostrā pulchrā r subtilē.

Ubi ab hostibus. Qd qd bz p mortē pñs uere uenit i collatiōez si retro habitū fingit. h. d. Tex. ibi nō fuisse: qa fingit retro habuisse tēpo re mortis pñs si captus nō fuisse.

Si emancipato. Qd qd bz tēpo re mortis pñs uenit i collationē. sec. i eo qd qñf p mortē pñs .h. d. cū. s. se. C. Op. s. de cōdi. r de. l. h. s. me. ubi sic dicit cū moriet. itelligit cū ē i actu morien di. Glo. q icipit aliqñ. rñdet h r optie. Ex hac sol. appet q gl. q i prin. h. s. si ab ipō q dicit loq istū. s. i emancipato r i suo nō bñ dicit: qa loqtur i suo: qa si itelligerem i emancipato: tunc illa sba cū moriet itelligeretur. i. cū ē i actu moriendi: qa ista ē ppa significatio nec p hoc redderet legatū inutile: ut. s. pxi. s. r ibi no. i. fi. s. si emancipato. Ex. s. sequenti.

Si filius ē p maleficio cōdenatus an de legiti ma debeat solui cōdenatio.

Si impubere. Que nō trāsmittuntur ad heredē nō cōferuntur. h. d. si qd uellet tractare materiā d qrtā q dbeet arrogato reuolueret totā materiā. l. si arrogator. s. de adop. s. nō curo. C. Op. d. h. q nō d3 cauet de pferēdo. s. s. ut le. no. ca. l. hec stiplo. r. C. ad tre. auc. ptra rogatis. Rñ. ibi erat spes q hereditas dberet ex uigorē fideicōmissi p cedētis: h3 cōditionalis. r sic ibi uolūtas dfuncti pcessit. s. h3 ex uolūtatē defuncti iducit a lege. iō ppe spes nō d. iō cautio cessat. fac ad hoc. l. p emancipationē. s. de li. le. r qd ibi dicit. C. Itēz op. j. l. pxi. s. id quoqz. ubi iterim nō debet. Bicit glo. aliud i legato. aliud i ista qrtā. nā ista qrtā debet ut es alienū. Quero si p religit aliquid huic filio an iputeat in qrtā. Videtur q nō: ut. l. creditorē. s. de le. ij. Glo. dterminat p trariū: qa ita demū qrtā dbeet si nō ē ei relictū tñ q suffi ciat ad qrtā: ut. l. si arrogator. C. Altio fac iste .s. ad. q. fili. ē cōdenatus p maleficio. an pater d3 soluere cōdenationē de legitia q debet filio i bonis pñs. Dic vñ tex. q nō: qa i uita pñs nō d3 legitia separi. nec ē ei spes uiuo pfe: ut h. An au tē fili. hēat aliqd ius i bonis pñs uiuo pfe. Dic ut dicit Dy. s. de li. agn. l. pe. i. fi. r ibi dicit. Itē d illa. q. utrū p de legitia debeat soluere cōdena tionē pōit spec. i. ti. de ex. sen. s. seqf. s. quid si fi li. r ibi dterminat q nō.

Si is qui. Qd qñf p mortē si retro qñtū fingit uenit i collatio nē. h. d. C. Op. r vñ q castrēse peculū nō ueniat i collationē: ut. s. e. l. s. nec castrēse. So. morte si li3 desit eē castrēse: ut. l. si. C. de inof. tes. iō uenit

i collationē. Querit gl. qre hic fecit mētionē de substituto. Et nō rñdet. s3 dic q facti accidē tiā nō iuris ministeriū denotauit.

Portiones. C. Lōtra. s. e. l. i. s. si ex dōdrate. Solu. ut ibi plene dicit.

Um emancipati. Si po nit casū duob. modis. Prio mō i con cepto i uita aui. Secūdo mō i cōcepto p mortē aui. r istā sam t3 gl. r bñ. Op. r vñ q nepos iste nō succedat auo: ut. l. i. s. si qd pximior. j. uñ co gna. So. dicit qdā h fuit cōcept. i uita aui. nō ē s3: qa tūc posset uenit ex psona sua nec bz neces se uenit ex psona pñs. Dic ergo q h fuit conce ptus p mortē aui. Ad s3 rñde q uenit ex psona pñs nō sua: qa est de casib. in qb. bo. pos. nō agnita trāsmittit: ut no. s. ti. i. l. s3 r si decesse rit. r p hoc dicit doc. q3 nepos pcept. p mor tē aui nō ueniat ad successionē aui ex psona sua: tñ qa ex eqtate ti. C. de his q añ ap. ta. hereditas pñs nō agnita trāsmittit: tūc nepos succedit ex psona pñs sui mortui. ita dicit Ly. C. uñ lib. l. q se pñs. r. l. si qd filii. C. de inof. tes. r Dy. i. l. gal lus. s. de li. r postb. i distictiōe magna.

Illud. Bicit dy. p istū. s. ego doceo illū q uenit p cōtra ta. r dicebat cōmitte re magnā fraudē. s. promittat alicui suo amico magnā quātitatē pecunie. r iō cū prius deducat es alienū fraudabit in collatione. tamē hoc ē cō tra conscientiam.

De illis. C. Dic nihil habetis.

Id quoqz. Dic possunt esse due ra tiones. una qa si stipu latio cōditionalis fuisse interposita dū esset in potestate iste fili. emancipatus qñeret pñi i spectro initio nō tpe existētis cōditiōis. sec. i legato: ut. l. si filius. j. de s3. obli. r. l. q legata. j. de re. iur. r ē rō diuersitatis: ut pōit glo. in. l. si uxor. C. de cō. inser. S3 ego assigno aliā rōnē qa in cōtracti b. existentia p ditiōis retrotrahit. secus i legatis ut plene dico i. l. si fili. j. de s3. obli. Ex. s. sequenti.

Qualiter cognoscat q actio def ad uindictā uel rei persecutionē. r an actio popularis detur ad uindictam. r an actio iniuriarū trāsmittatur ad heredes.

Emancipatus. Querit gl. ad qd cognosca utrū actio detur ad uindictā uel ad rei psecutio nē. Bicit ut i glo. r optime: r melius q dicit Dy. in. l. ij. s. i. j. vi bo. ra. r cy. in. l. i. C. qñ ciui. ac. cri. preiu. dixi in. d. l. ij. s. i. j. vi bo. ra. Querit gl. qui i popularib. actiōib. Glo. dicit idē: quia ē eadē ratio: qa uident tibi dari ad uindictā. uel dicit glo. secus quia actio iniuriarū datur existē ti in potestate. sed certe r actio popularis datur etiā filio i potestate sicut actio iniuriarū: ut. l. i fa ctū. j. de acti. r ob. unde dico idē in actiōe popu lari qd in actiōe iniuriarū. Querit p declara tione hui. tex. utrū actio iniuriarū trāsmittat ad heredes. Rñ. qa actio iniuriarū ad heredē non trāsmittit: ut. l. si eū. s. q iniuriarū. s. si qd cau. se cus i actiōe furti. ergo cū ad heredē nō trāsmitti tur cessat collatio: ut. s. l. pxi. Et eodē mō dic in populari. S3 unū ē qa actio iniuriarū ad here dez trāsmittitur post lit. cōtest. ut. d. s. qui iniu riarū. Itē actio popularis r post lit. contest. ē in bonis nostris r trāsmittit ad heredes: r uenit conferēda: ut. l. si cui. j. de s3. bo. sig.

d. U3 emā c. cipati. s. illd. magnaz fraudē. Op. tima cautela ut ueniēs p ptra ta. pos sit fraudare. facit qd no. i .l. si heredita tū. d. bo. auc. iudi. post. C. Id quoqz. q. vide in. l. fina. j. eo. C. Secus in legato. vide bal. in. l. de num. C. Emācipa t. uide bar. i. l. ptor. s. i. j. de iniur. r ē alia gl. i. l. pro herede. s. si. in glo. fi. r ibi imo. de acq. be. h. C. Glo. uicit idē. Hic gl. reputat bal. sing. in. l. rei iudi. s. i. fo. matri. r ibi imol. r ibi di xi post bar. Querit an actio iniuria rum trāsmittatur ad heredes. r qd de alijs. vid per bar. in. l. i. s. h. ff. de pua. delict. r bal. in. l. i. in .ix. col. C. ex deli. defun. an possit ce di. uide not. bal. in. l. per diuersas. in xvi. q. C. mā. r bar. in. l. i. iuriarum. de iur.

Xm

Si tres. C. Op. s. e. l. i. §. h. ex vdrate. So. ut ibi plene dixi.

Si ex emancipato. B. h. q. p. fert di. midia bonoz su. C. tra imo totu qd bz. ut. s. l. pr. §. pe. Bicut qd a q. h. p. fert totu. z. dic. q. hoc p. tigit pp. duas h. d. itates. z. eod. m. r. deo ad. l. i. §. s. e. uis gl. q. i. cipit sic ergo. z. sic p. fert. z. sic qn. quagita de qb. retinet sibi. xxv. z. sic uiril. It. ibi z. sic facti. So. c. o. ferat qn. quagita forma p. dicta. It. ibi ut minus det ga. q. r. t. a. vt. qn. quagita et acci. piat ga. dimidia. Ex. §. sequenti.

Ex statuto d. fert hereditas agnatis cu femina ppter eos excluditur.

Si duo agnati. Mot. q. qn. alicui au. fert hereditas c. o. tem. plati. o. e. alicui. v. f. illi h. d. itas p. ferri cui. p. t. e. plati. o. e. au. fert. que. tex. ad. de. ad. q. qua. feci de statuto qd. dicit q. filia femina no. succedit ext. r. ib. agnatis ga. cu. c. o. t. e. plati. o. e. agnatoz. filia repellat v. f. ill. agnatis h. d. itas a statu. to d. ferri. ut. h. qd. tene. m. e. t. i. de. q. q. dixi plene. i. l. i. §. s. h. j. ad. tertul. Ex. §. sequenti.

Ex ius implendi conditionez an transit ad heredem z de verbo remanere.

Rector. Mo. q. ius implendi c. o. ditione. no. t. r. a. s. i. t. ad. h. e. r. e. d. e. i. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. e. l. u. t. h. qd. tene. m. e. t. i. It. d. e. z. v. f. i. B. e. t. i. b. : ut. plenissime dixi. i. l. i. §. x. cu. p. e. t. i. e. r. o. j. de. h. b. ob. i. u. l. t. i. s. v. o. l. u. t. a. t. i. b. no. e. d. u. b. i. u. : ut. l. i. §. s. i. n. a. u. t. C. d. e. a. d. u. t. o. l. z. s. de. c. o. z. de. q. n. p. t. o. t. u. C. Op. gl. de. l. i. §. s. i. s. o. r. o. r. C. e. B. i. c. gl. d. u. p. l. e. x. h. z. r. e. m. e. d. i. u. u. n. u. q. s. i. p. o. s. s. i. d. e. t. r. e. m. a. n. e. a. t. a. p. o. e. u. s. i. n. o. p. o. s. s. i. d. e. t. c. o. s. u. l. a. t. e. i. o. f. f. i. c. i. o. i. u. d. i. c. i. s. z. b. n. d. i. c. : s. z. h. o. c. s. i. n. t. o. p. i. l. i. §. s. o. r. o. r. qd. d. i. c. u. t. i. b. i. p. g. l. z. l. y. u. i. d. g. l. q. i. c. i. p. i. t. i. u. a. c. u. a. d. i. c. u. t. i. b. i. z. v. s. h. h. o. So. ut. i. b. i. i. g. l. o. It. e. i. b. i. §. h. z. d. i. c. u. t. i. b. i. p. B. y. u. e. l. d. i. c. q. e. r. n. e. u. t. r. a. p. t. e. i. t. e. l. l. i. g. i. t. p. d. i. t. i. o. : i. b. i. e. x. t. r. a. q. z. C. A. l. t. i. o. n. o. d. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. h. b. i. r. e. m. a. n. e. t. : q. a. p. o. t. h. f. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. d. i. r. e. c. t. a. z. : ut. s. i. p. o. s. s. i. d. e. t. r. e. m. a. n. e. a. t. It. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. o. b. l. i. q. u. a. : ut. s. i. n. o. p. o. s. s. i. d. e. t. p. e. t. a. t. s. i. b. i. r. e. s. t. i. t. u. i. t. : ut. h. b. e. s. z. p. o. r. C. de. d. o. a. n. n. u. p. l. i. §. c. u. r. i. o. s. i. d. i. c. a. i. m. a. t. e. r. i. a. c. o. p. e. d. i. o. s. e.

Quotiens. De hoc q. l. i. t. e. r. e. m. a. n. e. a. t. i. n. t. e. r. s. e. z. s. u. i. t. e. r. s. e. h. o. d. i. e. c. o. s. e. r. a. t. d. i. c. a. j. de. c. o. l. d. o. l. p. a. t. e. r. f. i. l. i. u.

Emancipatus. B. h. q. e. t. u. r. i. p. o. i. u. s. i. m. o. s. t. i. p. t. o. u. a. l. e. t. l. i. c. z. o. b. e. x. c. e. p. t. i. o. : ut. l. q. s. i. n. e. d. e. p. d. i. s. i. n. e. c. a. u. B. i. c. u. t. q. d. a. q. e. t. u. t. u. s. i. p. o. i. u. s. f. e. x. c. e. p. t. q. i. u. s. c. i. u. i. l. i. t. u. e. f. z. e. b. o. a. s. o. l. u. p. h. o. c. a. p. p. e. t. r. i. s. u. q. e. r. o. q. p. m. i. s. s. i. o. i. p. o. i. u. r. e. n. o. v. z. s. z. d. n. i. u. i. u. i. p. o. i. u. s. t. r. a. s. i. t. d. i. c. u. t. q. d. a. q. a. s. t. i. p. l. o. e. d. i. u. s. c. i. u. i. l. i. d. n. i. u. i. d. i. u. r. e. g. e. t. i. u. s. s. z. d. i. c. q. e. o. d. e. m. o. v. z. s. t. i. p. l. o. q. u. o. d. n. i. u. i. t. r. a. s. i. t. : s. z. a. g. e. t. e. x. s. t. i. p. d. a. t. e. x. c. e. p. t. o. z. r. e. t. i. n. e. t. e. d. n. i. u. i. d. a. t. p. d. i. t. i. o.

Illium. Mo. q. dos p. f. e. c. t. i. t. i. a. n. o. d. f. e. e. i. b. o. i. s. p. r. i. o. : ut. h. qd. tene. m. e. t. i.

Quero circa hac. l. u. t. r. u. qd. h. d. f. n. o. d. z. p. f. e. r. r. i. s. i. t. u. e. x. s. i. u. e. m. f. i. m. o. n. i. u. s. i. t. s. o. l. u. t. u. s. i. u. e. e. x. t. a. t. R. n. m. a. t. r. i. m. o. n. i. o. p. s. t. i. t. u. t. o. l. o. q. t. u. r. l. i. s. t. a. i. d. u. b. i. t. a. t. e. r. : s. e. d. m. f. i. m. o. n. i. o. s. o. l. u. t. o. z. d. o. t. e. a. d. i. p. z. f. i. l. i. u. r. e. u. e. r. s. a. d. z. d. o. s. p. f. e. r. r. i. s. z. d. i. s. t. i. c. t. i. o. n. e. q. u. a. d. i. c. a. j. e. l. s. d. d. i. t. s. z. h. o. c. e. u. e. x. q. r. e. n. o. c. o. s. e. r. f. i. s. t. a. d. o. s. p. c. a. u. t. i. o. n. e. u. t. c. a. u. e. a. t. d. e. p. f. e. r. e. d. o. d. o. t. e. s. i. c. c. o. n. f. e. r. t. a. l. i. a. d. b. i. t. a. p. d. i. t. i. o. n. a. l. i. a. : ut. s. e. l. i. §. i. d. q. u. o. q. z. R. n. g. a. e. x. p. e. c. t. a. r. e. i. l. l. a. c. o. d. i. t. i. o. n. e. q. u. e. f. i. l. i. a. p. d. e. c. e. d. a. t. p. r. i. e. t. r. i. s. t. e. u. t. l. c. u. t. a. l. e. i. p. n. z. §. i. s. d. e. c. o. d. i. z. d. e. z. i. o. t. a. l. c. o. n. d. i. t. i. o. n. o. i. t. e. r. p. o. n. i. t. f. a. c. a. d. i. s. t. a. l. i. t. e. r. s. t. i. p. u. l. a. n. t. e. §. s. a. c. r. a. j. d. e. h. b. o. b. z. qd. h. a. b. u. i. s. t. i. s. s. z. t. a. b. u. l. i. l. l. d. §. h.

Quis. Si nepos i. p. r. a. t. e. r. e. t. e. t. u. e. i. a. t. a. d. s. u. c. c. e. s. s. i. o. n. e. p. r. i. s. e. m. a. n. c. i. p. a. t. i. a. u. p. e. o. c. o. g. i. t. c. o. s. e. r. r. e. n. i. s. i. e. u. b. o. n. a. f. i. d. e. e. m. a. n. c. i. p. e. t. b. d. z. e. i. s. t. e. §. a. l. i. q. u. a. r. u. l. u. s. u. b. t. i. l. p. r. i. c. i. p. u. e. i. c. a. s. u. s. p. o. s. i. t. i. o. e. C. B. h. q. f. i. l. i. a. n. o. p. o. t. c. o. u. e. n. i. r. i. q. a. s. u. c. c. e. d. i. t. a. u. o. a. b. i. t. e. s. t. a. t. o. c. u. f. r. a. t. r. e. q. r. o. q. d. a. d. p. p. o. s. i. t. u. n. o. n. e. f. r. a. t. r. e. n. o. e. m. a. n. c. i. p. a. t. o. n. e. p. t. i. s. c. u. f. r. a. t. r. e. s. u. c. c. e. d. e. b. a. t. e. q. l. i. t. e. r. R. n. a. n. e. m. a. n. c. i. p. a. t. i. o. n. e. s. u. c. c. e. d. e. b. a. t. e. q. l. i. t. e. r. d. i. u. r. e. p. r. o. r. i. o. s. z. d. i. u. r. e.

ciuili suis i totu succederet. Preterea isto casu ista filia nata p emancipatione debz conferre oia bona sua. nunc no p emancipatione illi nepotis no confert: qa emancipati iter se no conferunt: ut. l. i. §. i. §. l. p. r. o. r. §. q. u. o. t. i. e. s. §. e. z. i. h. o. c. p. d. e. s. t. e. m. a. n. c. i. p. a. t. i. o. f. r. i. s. i. s. t. i. n. e. p. o. t. i. C. B. h. q. i. s. t. a. r. o. n. o. e. i. a. d. o. p. t. i. u. o. : z. t. n. i. e. i. d. e. u. s. n. o. n. e. h. o. c. e. c. o. t. r. a. l. i. l. l. d. a. d. l. a. c. q. l. z. l. a. t. i. c. i. o. d. e. h. b. o. b. u. b. i. d. i. c. i. t. q. u. b. i. e. e. a. d. e. r. o. z. i. d. e. i. u. s. R. n. n. o. e. e. a. d. e. s. z. m. a. i. o. r. : q. a. f. i. l. i. o. a. d. o. p. t. i. u. o. e. m. a. n. c. i. p. a. t. o. n. u. l. l. o. m. o. s. u. c. c. e. d. i. t. p. r. i. a. d. o. p. t. i. u. o. u. i. d. e. g. l. o. q. i. c. i. p. i. t. i. m. o. m. a. i. o. r. e. It. e. u. i. d. e. g. l. o. q. i. c. i. p. i. t. n. o. q. n. i. s. i. S. o. p. z. s. p. r. i. g. l. o. A. i. d. e. t. e. n. o. c. r. e. d. o. i. s. t. a. g. l. o. q. i. c. i. p. i. t. i. m. o. m. a. i. o. r. p. o. s. s. e. a. d. a. p. t. a. r. i. a. d. t. e. x. q. a. s. m. h. a. c. g. l. o. e. e. t. d. i. c. e. d. u. q. i. s. t. e. f. i. l. i. a. d. o. p. t. i. u. o. e. e. t. f. i. l. i. u. s. f. i. l. i. j. e. m. a. n. c. i. p. a. t. i. : d. e. c. u. i. s. u. c. c. e. s. s. i. o. n. e. m. i. n. i. m. e. q. r. i. t. s. z. h. o. c. e. e. t. : r. u. c. p. e. m. a. n. c. i. p. a. t. i. o. n. e. i. u. r. a. n. a. t. u. r. a. l. i. a. r. e. m. a. n. e. r. e. t. z. i. s. t. e. n. e. p. o. s. s. u. c. c. e. d. e. r. e. t. e. q. l. i. t. e. r. c. u. f. i. l. i. a. n. a. t. a. p. e. m. a. n. c. i. p. a. t. i. o. n. e. : ut. l. i. i. §. i. j. z. i. i. j. §. d. c. o. t. r. a. t. a. z. h. e. c. e. s. t. a. i. t. e. l. l. i. g. e. d. o. p. p. e. t. e. x. u. t. i. a. c. z. i. p. r. e. a. d. o. p. t. i. u. o. s. z. u. o. l. e. d. o. s. u. s. t. i. n. e. r. e. g. l. o. q. i. s. i. t. m. a. i. o. r. r. o. : h. a. b. e. r. e. m. d. i. c. e. r. e. q. a. d. o. p. t. a. u. i. t. p. e. n. i. t. e. x. n. c. u. i. l. o. c. u. n. e. p. o. t. i. s. e. x. f. i. l. i. o. e. m. a. n. c. i. p. a. t. o. s. z. n. o. c. r. e. d. o. q. i. s. t. e. t. e. x. h. a. b. e. r. e. t. i. s. t. u. r. e. s. p. e. c. t. u. s. s. e. d. h. a. b. u. i. t. r. e. s. p. e. c. t. u. a. d. f. i. l. i. u. m. a. d. o. p. t. i. u. m. s. i. m. p. l. i. c. i. t. e. r. : ut. h. a. b. u. i. s. t. i. s. §. e. l. i. §. i. d. q. u. o. q. z. A. d. i. d. qd. d. i. c. u. b. i. e. e. a. d. e. z. r. o. z. c. R. n. q. e. a. l. i. a. r. o. n. o. h. u. i. c. c. o. t. r. a. r. i. a. s. z. d. i. u. e. r. s. a. p. q. u. a. d. e. b. z. e. e. i. d. e. i. u. r. i. s. : ut. h. a. b. u. i. s. t. i. s. §. e. l. i. §. i. d. q. u. o. q. z. Ex. §. sequenti.

An au teneat dotare nepte z si no vult an possit cogi. z an dbeat dos ad auum uel ad patre redire.

Edit dotē. Si auus dat dotē p nepte ex filio i ius qd bz auus i dote succedit ille fili' siue institutus siue exheredatus. b. d. C. Mo. casum que tene mēti: qa z certe sic siue sit institutus siue exheredatus: ut sequitur. Mo. tex. ibi q. p. p. e. officiu. au. ex hac. l. no. p. mo. quod di xi sūmario. Secūdo no. q. auus cogit dotat nepte: vt bic. ibi iō auus propter filiu zc. Et no. q. dicit dare et cōcor. s. de in re h. l. z. ideo. §. h. l. z. glo. dicit male. C. d. do. pro. l. vl. C. dicitur bic q. dos reuertitur ad patre nō ad auū. C. tra. C. de rei ux. ac. §. uideam. So. hic decessit nepos post mortē au. secus si eo uiuēt: ut l. cō trario. C. It. op. s. d. iur. do. l. auus. In glo. sunt due so. una ibi de rigore. hic de eqtate. z hoc uidet. p. bare tex. hic dum dicit occurrit eqtas. Alij dicit q. hic quā do dotauit nepte ppter filiu z sic cōtēplatione filij. ibi hō cōtēplatione neptis. Ita so. in se satis est bona. ta mē quātū ad hāc. l. nō est bona: qa bec. l. loquit in casu dubij. iō distinguit tres casus. quandoq. pater dat do tē pro nepte cōtēplatione filij: z tunc a filio uidet. p. f. e. c. t. a. i. d. e. o. r. e. u. e. r. t. i. t. u. r. a. d. e. u. : ut. l. p. f. e. c. t. i. t. a. §. d. e. i. u. r. e. d. o. z. d. e. v. u. l. z. p. u. s. u. b. l. s. e. d. s. i. p. l. u. r. e. s. §. i. n. a. r. r. o. g. a. t. o. a. u. t. d. e. d. i. t. c. o. n. t. e. m. p. l. a. t. i. o. n. e. n. e. p. t. i. s. : z. l. o. q. t. u. r. l. a. u. u. s. d. e. i. u. r. e. d. o. a. u. t. e. s. t. d. u. b. i. u. c. u. i. u. s. c. o. t. e. m. p. l. a. t. i. o. n. e. d. e. d. i. t. z. p. r. e. s. u. m. i. t. c. o. n. t. e. m. p. l. a. t. i. o. n. e. f. i. l. i. j. : ut. h. i. c. z. l. q. u. i. t. u. s. §. s. i. d. e. a. n. l. e. s. m. J. a. d. e. a. r. e. C. It. d. i. c. i. t. h. i. c. q. a. u. u. s. c. o. g. i. t. u. r. d. o. t. a. r. e. n. e. p. t. e. z. C. o. n. t. r. a. s. d. e. n. e. g. e. l. n. e. s. e. n. i. u. s. S. o. i. b. i. l. o. q. u. i. t. i. n. a. u. i. a. i. d. e. i. n. a. u. o. m. a. t. e. r. n. o. S. i. c. u. t. e. n. i. m. m. a. t. e. r. i. t. a. n. e. c. a. u. i. a. u. e. l. a. u. u. s. m. a. t. e. r. n. u. s. c. o. g. i. t. d. o. t. a. r. e. : ut. l. a. f. i. l. i. a. z. i. b. i. n. o. s. a. d. t. r. e. z. i. o. g. l. o. i. n. l. f. i. C. d. e. d. o. p. m. i. s. m. a. l. e. l. o. q. t. u. r. d. i. c. i. t. u. r. h. i. c. q. n. o. c. o. g. i. t. u. r. c. o. s. e. r. r. e. q. u. i. d. s. i. m. a. t. r. i. m. o. n. i. u. m. e. s. o. l. u. t. u. t. e. p. o. r. e. m. o. r. t. i. s. a. u. i. : u. t. r. u. i. s. t. a. d. o. s. d. e. b. e. a. t. c. o. s. e. r. r. i. f. i. l. i. o. a. q. u. o. r. e. p. e. t. i. t. G. l. o. d. i. s. t. i. g. u. i. t. z. b. n. C. s. z. q. r. o. s. i. a. u. u. s. n. o. v. u. l. t. d. o. t. a. r. e. q. l. i. t. e. r. c. o. p. e. l. l. e. t. r. n. d. e. o. i. u. d. i. c. i. s. o. f. f. i. c. i. o. c. a. s. u. s. e. s. t. i. n. l. q. l. i. b. e. r. o. s. d. e. r. i. t. u. n. u. p. a. d. c. u. i. i. u. d. i. c. i. s. o. f. f. i. c. i. u. p. t. i. n. e. b. i. t. t. a. x. a. r. e. d. o. t. e. q. u. a. n. t. a. d. o. s. d. e. b. e. a. t. d. a. r. i. : ut. l. p. f. e. c. t. i. t. a. §. i. s. d. e. i. u. r. e. d. o. t. A. n. a. u. t. f. r. a. t. e. r. t. e. n. e. a. t. d. o. t. a. r. e. s. o. r. o. r. e. G. l. o. e. s. t. i. n. l. c. u. p. l. u. r. e. s. §. d. e. a. d. m. i. t. u. f. a. c. i. t. l. f. i. l. i. u. s. u. b. i. p. u. e. d. u. z. g. l. o. i. n. l. n. o. o. i. C. d. a. d. m. i. t. u. z. i. b. i. p. d. o. c. t. e. t. i. g. i. s. s. o. m. a. l. i.

Nepotes. Opp. j. ti. i. l. i. §. si sit nepos. So. ut ibi. Ex. §. sequenti.

An bñficiū. l. ultie. C. de repu. h. d. i. b. e. a. t. l. o. c. u. i. f. i. l. i. o.

a C Si duo. cōtēplatiōe auferf. Sed pone die sta. tutu stātū masculis fi. lia nō succe. dat z extat fi. lius z nepos ex alio filio: an pars hui' fratris appli. cabitur filio uel nepoti. dic q. utriqz fm bal. i. l. i. in. v. col. C. de secū. nup. z vide d. pri. mo p. bar. in. l. suo lega. to. §. ij. z ibi late dixi de leg. i. b Rector. p dixi p. Jmol. i. v. l. h. decē. c J. q. s. Rñ. ali. ter sol. uit. Bal. et Jmol. in. l. h. cū dotē i. p. n. in. iij. colu. so. ma. d Edit do. d tem. ad. materia. h. l. uide qd. die bar. i. cō. si. i. c. i. p. i. q. p. dicta. primo arguif q. di. cta zc. No. tñ q. au' nō. tenef dotare nepte ex filio s. z fil' ipe h. z bal. singu. in. auc. res que. C. cōia d. le. Quid aut in. patruo z alt. is simi. an. obligati sint. ad dotaduz. vide angel. imol. z doc. in. l. i. §. solu. ma. qd aut i. filio et filia. an teneatur. dotare ma. tre. uide tex. q. non. z ibi. bal. ange. z. J. a. d. are. i. l. .ij. C. de p. s. lō. tē. z bal. i. .l. i. §. fi. C. de. inoffi. vo. qd. i. auo mater. no uide glo. z bart. i. l. fi. C. de dot. p. mis. z bar. hic. c Pro ne. pre. Tu uide. glo. no. z qd. ibi dixi i. l. q. i. aliena. §. in. terdum. de. acqui. here.

a Onnu
n Quaz-
do admittit
uariatio per
bar. late. i. l.
de rebus. s.
re. amo.
b Fili.
s Opp.
j. vid
j. ti. i. l. pa
ter. i. v. q. p
bar.
c Aul.
p glo. so.
uid bar
to. in. l. si fi
lius. in prin.
de vbo. obl.
De colla-
tione dotis.
Rubrica.
d Auis.
q s. si sit
nepos
succedat. vi.
de bar. in. l.
qui supersti.
s. de acqui.
here.
e Excusaf.
adde bal. in
d. l. illa. i. vl.
ti. col. 2. vid
q sequunt.
De prone
pote. an ne
potes conse
rat patruo.
Adde bar. i
l. si emacipa
ti. in pe. col.
C. eo.

emacipato. et an habeat locum in hereditate auita.

Omniqua. Circa hereditate ad
mittit uariatio usqz
ad annu. h. v. z e bda. l. In tex. ibi difficili. q.
d. si no petat bo. pos. ifra anu no admittit p. C. Op.
df h q admittit uariatio. C. de mo mul. l. fi. z. j. s. bo.
li. l. na absurdu. Sic glo. hic spale: ga hic tractat de he
reditate paratu. Tu dic p. Dy. ex. de re. iur. c. mutat co
filiu. lib. vi. z p eundē. s. de admi. tu. l. de rebus. Item
op. de le. i. s. si p cotumacia. s. e. ubi ppetuo admittit
ad cauedu. So. ibi agnouit bo. po. postea p cotumacia
cessat cauere. hic no an agnita bo. poss. recusauit caue
re. C. Quero an bnficiu. l. ul. C. de repu. here. heat lo
cu i filio emacipato. Glo. q e ibi vñ dicere q sic p hunc
tex. Quidā ultramō. dicūt contrariū q hic repudiavit
hereditate s; recusauit cauef. Ita dicit Ja. s. are. dic ut
dixi in. l. si qs su. s. de iure deli. Itē qro an bnficiuz. l.
ul. C. de repu. he. heat locū i hereditate auita. Ego co
sului q heat locū. Prio habem h duas gl. Una e gl.
pma h. l. i. h. Alia e glo. ij. p hoc videt tex. i. l. iusta iter
ptatiōe i fi. z. l. appone parētis. j. de h. fig. expfius i. l.
si qs suus. s. de iure delibe. ubi tex. loqtur generaliter d
quolibet suo. Tene ista bñ mēti.

Filius. Ista e sing. l. z bda. Videtis
ergo q i bis q succedūt di
uerso iure bz locū collatio. Cōtra. s. de s. ra. l.
filiū. s. z hoc sic pñs. So. ispecto rigore s; boz nō bz lo
cū collatio i succedētib; diuerso iure. s; ispecto sensu in
terptato sm eqtatē sceuole e loc; collatiōi qñ p ueniētē
p cōtra ta. minuit portio instituti. C. Op. j. ti. i. l. nec
ipa. ubi iter succedētes diuerso iur nō fit collatio. Sol.
hic lz diuerso iure succedāt potuerūt tñ eodē iure suc
cedere si uoluisse. uñ habētur pinde ac si eodez iure
successissent. ibi secus: ut ibi no. Preterea h loqtur an
p cōtra ta. totū testm irritat: ibi no qñ testm tñ p pte
irritat: ut ibi uidebitis.

Aulus. Ista e bona. l. C. Op. habetis
hic q adueniēte cōditioe dñi
ti qd possidebas ex una cā icipis possidere ex
alia cā. Silē in. l. fundo. s. ad. l. fal. z. l. si sub p ditiōe. s.
fo. z glo. e. j. de acq. poss. l. iij. s. ex plurimis. C. Op. q
debitū quātūcūqz cōditio existat p mortē cōferat: ut
l. ij. s. z id quoqz. Glo. sol. pmo duob; modis. z abe
sunt diuatiōes. qre dic. l. s. ria loqtur qñ dñes sub qdā
cōditioe simplici q pōt existere p mortē pñs z i uita. s; h
hic loqtur qñ debet sub cōditioe q extat tñ p mortēz
hoc expfso. z sic pñi nō potuit qri: ut. l. fi. j. de sti. ser. et
iō cessat collatio.

De collatione dotis. Rubrica.
Dictū ē. s. de collatiōe i gñe nūc dicāf de collatione
dotis in specie.

Auis. Duo dicit i pncipio. Pri
mo q collatio dotis fit et
q si nō petat cōtra ta. s; iter succedētes di iure
ciuili qd i alijs casib; nō ē. Secundo no. q
collatio dotis ē itroducta ab impator. alia ē itroducta
ex edicto ptoris. Tertio no. q bonoz collatō fit p offi
ciū iudicis: ibi ptor. z i fi. ibi p arbitriū fa. ber. hoc etiā
no. j. e. l. fi. z. C. e. l. si soror. dicā. j. e. l. p filiū. C. Que
ro q fuit rō cōstituēdi aliqd circa dotē spāliter. Rñ. q
ptor uocabat ad successiōē emacipatos p cōtra ta. vel
ab itestato grauauit eos onere collatiōis. s; filios i po
testate retēros nō grauauit eos onere collatiōis: ga ni
hil poterāt hēe iur isto: nisi castrēse uel qñ qd i collatio
ne nō uenit. Ad dō cōsiderauit impator q et fili i pote
state retēt; de iure isto pōt hēe p pñi. s. dotē: ut. s. fa.
ber. l. pōp. philadelphus. iō iter s; res ne emergat ineq;
litas itroducit collatiōē dotis.

Ex. s. sequenti.
An nepotes z p nepotes pferat patruis z quid eō
tra: ibi. Quero.

Si sit nepos. Iste. s. pōit quinqz casus
usqz ad. s. cū dos. z pōit
ipos tñ breuiter q ipossibile eēt breuius pōi z ē subtri
lis. s. vide glo. q incipit agit. z usqz ibi. s; vñ. pōit casū:
ibi icipit signare cōtraria. C. Op. q solis patruis z pa
truoz filijs cōferat: ut. s. ti. i. l. si nepotes. hic aut df q
cōferūt iter se tñ. z sic ē cōtra pñm s; z qntū rñsuz. Di
cit gl. spale ē i dote. cū enī loco sui pñs ē q nō cōferret
frib;: ut. s. ti. i. l. filiu. ergo nec ipa cōfert. Ista so. poss;
pcedere i dote nō i alijs bonis neptis. s; h dicit hic fer
ri dotē z alia bona sua ergo male: ga quātū ad alia bo
na ista rō nō cōcludit. Preterea si uez ē q iō isti nepo
tes nō cōferat patruis: ga p f eoz nō teneret pferre: in
cui; pñs locū succedūt nepotes seqref q ubi sola ne
ptis ē nō tenebat pferre patruo. sic nec pñ ei tenetur.
Hoc aut ē ptra istū tex. tertio rñso qre male. Uñ pma
so. nō vñ na. z leges q dicūt q nepotes succedūt ilocū
suoz parētū: itelligatis i locū suoz. hoc ē i gradu suoz
parētū: ut pinde succedāt i locū parētū suoz: ut tñ ha
beāt oēs nepotes quātū pñ habebat: ut. s. e. l. si nepo
tes. z. C. de suis z legi. auc. cessante. z auc. p f res. z in
auc. s. he. ab ite. s. hoc aut pñlegiū. tñ i uitate isti nepo
tes ex psona sua succedūt nō ex psona pñs eoz: cui nō
fuit delata hēditas z nepotes pferūt ex psona sua. Uñ
gl. dic q ibi abo erāt emacipati h nepos erat i ptate re
tētus: cui soli fit iniuria. qd dclara: ga si neptis ista non
succederet: ille nepos succederet z hēret dimidiā. p istā
ergo neptē nulla iniuria fit patruo. ar. ad hoc. l. i. s. i. z
s. pñ. s. t. i. z. l. is q i ptate. ij. rñso. s. d. le. i. Et eodē mō
dico i ultio rñ. ubi sunt due neptes ex eodē pñe: ga qñ
bz pōt dicef patruo si nō succederē tu istā dimidiā nō
bēres: s; soror mea. iō nō fit collatio. Sz qñ est sola ne
ptis uel plures ex diuers; pñb; cessat ista rō: ga pp hoc
fit patruo iniuria: iō fit collatio. Sz certe ista rō vñ eē in
plurib; nepotib; emacipatis: ga un; pōt dicef si nō suc
cederē ali; hēret totū. ergo nō facio tibi iniuriā: qre di
cēdū vñ q ultimū rñsū h. s. itelligam qñ erāt due ne
ptes: qre una nō poterat cogi ad collationē: ga nī erat
dotata. vñ ex ei; psona i totū dnegat collō: ga si ipa suc
cederet i nullo fieret collatio. s; si abe eēnt dotate: tūc
cōferret patruo sic plures emacipati: ga qlib; ē talis cō
ditiois q cogit pferre. Uñ null; pp aliū excusaf fac ad
p dclata. j. s. cōiūgē. cū emā. li. l. i. s. h. z qd ibi dixi i solu
tiōe p trarij. Itē ptra ē. C. s. colla. l. illā. ubi neptis pferet
patruo. dicūt qdā ibi neptis nō hēbat fref uel sororez.
Alij z meli; dicūt: ibi loqf i collatiōe dotis mñs ipius.
qre tenet pferre i illis psonis: qd; mal tenebat pferre.
s; h loqf i collatiōe dotis date ipi nepti. Hāc so. tenēt
doc. Dy. z cy. ibi lz gl. ibi alif dicat. C. Ultio qro a quo
ista neptis erat dotata. Dic glo. a pñe uel ab alio nō cu
ro. ita dicit gl. z bñ si ponim; pñez uel patruū cui fit col
latio eē i ptate: ga ei fit collatio dotis pfectitē z adue
titie: ut. j. e. l. s. si sub p ditiōe. z. C. e. l. filie dotē. s; si po
nis pñez z patruū emacipatū: tūc o; pōere q dos fuit
pfecta a pñe uel ab auo: s; cui; successiōe agit uel nō fiet
colla. ut. l. filie dotē. s. fi. tñ hodie o; q fit pfectitia. ali
as sec;: vt. C. e. l. fi. f. Quero qd d p nepotē. Rñ. idēz
qd i nepote eadē rōne. z facit mētionē tex. C. e. ut. l. libe
ris. z iō circa collatiōē istozuz nepotū cū patruis dic.
aut qñs an patru cogant pferre nepotib;. z certū ē q
sic: ut. h. z. l. illā. C. e. aut qñs an nepotes cogatur pfer
re patruis. z dic aut ē vñ nepos uel plures ex diuersis
frib; z cogit pferre: ut. h. aut sūt plures nepotes ex eo
dē ffe: z tūc aut qñs d dote uel donatiōe data eorū pñi
uel mñs dñctē z illā cogit pferre: ut. d. l. illā. aut de do
te uel donatiōe data ipis nepotib;: z tūc aut oēs nepo
tes sūt talis p ditiōis q possent cogi ad collatiōē: z tē
ipfi tāquā un; eēt pferre cogit patruis: ut. l. si nepotes.
s. ti. i. aut un; erat talis p ditiōis q i ei; psona nō cade
ret on; faciēdi collatiōē: z tūc pp cū nō pferf patruis
s; conferūt sibi iuicē: ut. h. z qd dixi de patruis idem i

Xm

avunculis amicis z materis: ut. l. illa. C. d. colla. Itē p̄dicta h̄a q̄i nepotes ipsi succedūt auo. secus si succes- sissent p̄mo p̄ri eoz: q̄a tūc fieret collatio fm q̄ p̄ eoz fecisset: ut. l. si marit. C. e. Itē p̄dicta h̄a i dote p̄fecta de bonis ei de cui hereditate agit: ut. l. ut liberis. C. e. z iō cū nepotes succedāt auo nō debēt cōferre dotē habitā ab eoz p̄re: l̄z glo. dubitet in. d. l. illa.

Lum dos. Dicit h̄ q̄ tū ipense necessarie detrahūt q̄ro qd i utilib. Qui dā dicūt idē: q̄a utiles q̄nqz necessarie dicūtur: ut. l. i. et. l. i. totū. s. de ip̄sis. Lōtraria tū op̄i. pl. placet cū uti- les ip̄se debēt repeti. z iō minus mulieri d̄bet fier d̄tra- ctio. sic dicitur i viro exite nō soluēdo. uel meli erit in electioe mulieris: ut si vult d̄trahēt utiles ip̄sas cōpu- ter dotē cū augmēto. q̄ro pl. v̄z dos pp̄ utiles ip̄sas i eo factas: s̄z si nō d̄traheret ip̄sas: tū d̄z cōputat tū do- tē nō id qd̄ ultra ualet. ar. p̄ hoc. j. e. l. si filia. qd̄ no.

Ex. l. sequenti.

Si sub cōditiōe. Dicit h̄ q̄ siue p̄ siue eīne dotē p̄misit: z sic inuit q̄ dos aduētitiā uēit i collonē. p̄tra. C. e. l. filie dotē. sol. aut tractam d̄ collone hēda emāci- patis. z tūc dicas q̄ eīne d̄dit cōtēplatiōe p̄ris: z sic ē p̄fectitiā. aut tractam d̄ collatiōe hēda suis: z tūc p̄p̄e- stat: s̄z hodie idifficte aduētitiā nō p̄ferūt: ut. C. e. l. si.

Ex. l. sequenti.

Quot modis fit collatio. Quero quot modis fit collo. Rū. fit q̄tuor modis. si qd̄ p̄ filia dedit dotē: tūc fit collatio re ip̄a dotē p̄ferēdo: ut. l. filie. C. e. z p̄ multas. ll. z. s. h. n. Scōo fit collo tāto min accipiē- do d̄ bonis p̄ris q̄tū ē dos: ut. C. e. l. dotis. Tertio fit cōicādo actionē: l̄z inanē forte: ut i auē. qd̄ locū. C. e. et. no. hac. l. s. cū dos. Quarto fit collo q̄n p̄ p̄misit non d̄dit: tūc fit collatio liberans filiū. hic est casus i hoc h̄. filia z. C. eo. ti. l. ij. z ibi no.

Emancipatus. Quid si matrimoni- um ē solutus. Dicit ut. l. dedit dotē. s. ti. i.

Ad adoptione. Op. facto testō nō h̄z locū colla- tio: ut. l. i. C. e. s̄z h̄ fuit h̄s istitut. ergo colla- tio cessat. Quidā dicūt q̄ fuit istitutā ab eīneo nō a pa- tre. Alij dicūt sp̄ale i filia data i adoptiōz. S̄z h̄itas ē q̄ h̄ fuit istitutā a p̄re naturali. z alio cōmittēte editū suc- cessit p̄ h̄ta. z ei portio ē aucta. p̄ h̄. j. pr. z qd̄ uidistil. s. t. i. l. cū emāci. s. id quoqz. Itē no. C. e. l. filia testō.

Si filia fuerit. Dicit h̄ q̄ habuit ne- cesse p̄terē p̄ cōtra- ta. Lōtra imo potuit adire ex testō: ut. l. si ex duob. s. s̄z illd̄. s. d̄ cōtra ta. so. ē neccesse. i. ē utile ul̄ ha- buit neccesse si vult eodē iure cū p̄terito succedere. Itē op. q̄ nō fiat collatio: ut. l. filii. s. z hoc fit p̄ris. s. d̄ cō- tra ta. so. aliō ē cū istitut. peti sibi fieri collationē a p̄te- rito q̄ nō p̄t: ut ibi. aliō cū p̄terit. ab istituto q̄ p̄t h̄z istius. l. diffictionē. ita dicit glo. z p̄t bñ dicef. Vel ibi q̄n succedūt diuerso iure. hic q̄n eodē.

Si pater. Op. q̄ legatū cōp̄eset in dotē: ut. l. huiusmōi. s. de le. i. s. cū p̄. z. l. filia legator. C. d. le. z ibi no. So. itellige ibi fuit legatū ad dotē. h̄ aut fuit legatū nō cōtēplatiōe dotis: z sic nō cōp̄eset i dotē. Itē op. si ē p̄terita ōz q̄ succedat p̄ h̄ta. uel diceret nullū. ergo p̄- dit legatū: ut. l. p̄ legatū. d̄ bis q. ut idi. z. l. filii. s. oī- b. s. de le. p̄stā. Solu. itellige q̄ vult esse cōtenta lega- to z dote nec vult succedere.

Si filius. Erronea successio nō iduc̄ col- lationē. h. d. Ex hac. l. cōcludit q̄ si bec bonoz. pos. legitie fuerit petita q̄ te- nef cōferre dotē f̄ri: l̄z emācipato. s̄z certe h̄ tractat de

collatiōe siēda f̄ri q̄ ē i p̄tate z ē heres script. z hoc ha- betis exp̄ssi i. l. filie dotē. i. fi. C. e. z habuistis. s. e. l. i. s̄. si sub cōditiōe dicā plene. j. e. l. pater filii.

Filia. Op. collo petif iudicis officio: ut. s. e. l. i. i. p̄n. ul̄ ex stip. interposita de p̄ferēdo. de q̄ habuistis. s. ti. i. l. i. s̄. i. ubz. z. l. si qd̄ filii. s̄. si. z sic p̄ au- xiliū stricti iuris agit. iō ueniūt vsur: vt. l. uideam. s̄. si. act. s̄. d̄ usuris. uidete rō ē ista q̄ d̄z p̄ferre p̄cipit fruct. ex hereditate q̄ sibi dat. iō dotē z ei vsuras d̄z p̄ferre sic dicim. i. filii. l. curabit. C. d̄ ac. emp. z. l. iul. s̄. ex uēdito. s̄. d̄ ac. em. v̄n iste usur sunt magis loco itereffe q̄ loco usuraz z eēt forte hodie p̄misse p. c. p̄q̄st. ex d̄ usuris.

Ex. l. sequenti.

Quid sit collatio: ibi. Ad p̄mū. Et quo iur̄ z q̄ rōne fit itroducta collatiō: ibi. Scōo. Et an emācipati emāci- patis p̄ferat: ibi. P̄rio. Et an q̄ nō sūt sui nec emācipa- ti: an iuicē p̄ferat: ibi. Scōo. Et an suis p̄ferat emācipa- ti: ibi. Tertio. Et an sui p̄ferat emācipatis: ibi. Quar- to. Et an filii p̄ferat eīneis nō descēdētib. Et quo iu- re petatur collatio: ibi. Quarto. Et q̄n h̄z locum colla- tio: ibi. Quinto. Et q̄liter fiat collatio in fi.

Alter filium. Dicit itē do tractare materiā collatiōis quā tractat gl. C. e. l. si emancipati. z ibi Ly.

tractat ita male q̄ ex dictis suis nihil boni potes elicef. Si testm̄ rūpif p̄ q̄relā p̄te cessat collo. z similiter iter eos q̄ diuerso iure succedunt. h. d. Mo. tex. ibi q̄ liber- tates zc. uidel ergo q̄ h̄ nō ē locus collatiōi i casu isto.

Op. z v̄r q̄ h̄at locū collatio ē testō rescisso p̄ q̄relā: ut. C. e. l. vt liberis. Dicit glo. q̄ in hoc. l. ista p̄ illā cor- rigif. uel meli. ibi loq̄ q̄n testm̄ p̄ q̄relā i totū rescidif. uñ oēs ab itestato eodē iur̄ succedūt. h̄ aut testm̄ p̄te rescidif z hoc ueri. an aut hodie fit correctū ifra dicā. Itē op. d̄f hic iter succedētes diuerso iure nō h̄z locuz collatio. s̄. s̄. ti. i. l. si filii. So. l̄z ibi succedūt diuerso iu- re tū poterāt succedere eodē iure. s̄z hic nō poterāt suc- cedere eodē iure ēt si uellēt.

Pro declarāda mate- ria collatiōis. p̄mo q̄ro qd̄ sit collatio. Scōo quo iur̄ sit itroducta collatio z q̄ rōne. Tertio iter quos z de qd̄ rebus d̄beat fieri collatio. Quarto quo iure petaf colla- tio. Quinto q̄n fiat. Sexto q̄liter fiat. Ad p̄mū r̄ideo z glo. declarat. s̄. ti. i. i. rubrica dicēs q̄ collatio ē bono- rū suorū cōicatio. Quare dico bonoz suorū. Rū. q̄a si eēt bona p̄ris magis uenirēt diuidēda q̄ cōicāda: ut. l. filie l̄z. C. eo. Itē dico bona p̄pria q̄a aliena nō ueni- rent cōferēda: ut. s̄. ti. i. l. p̄tor. s̄. emācipati. z. l. i. s̄. i. e. ti. z. C. e. ti. l. ea demū. Secūdo q̄ro quo iur̄ z q̄ rōne fit itroducta collatio. Dicit aduerte quia hic q̄si oīa itel- ligetis. z repio in hac materia sex vel septē iura. Et pri- mo fuit itroducta p̄ edictū p̄toris: ut. s̄. ti. i. l. i. i. prin. z hoc habebat locū iter eos q̄ succedebāt aut p̄ cōtra ta. uel ab itestato: ut. l. filii. s̄. z hoc fit p̄ris. s̄. de h̄ta. z. l. i. s̄. i. s̄. ti. i. secus si succedebant diuerso iure: ut. d. s̄. et hoc fit p̄ris. z hac. l. rō q̄re fuit itroducta ē duplex. pri- mo q̄a p̄ emācipatū fiebat iniuria suis: iō p̄tor collatio nē iduxit. secus si suo nō fieret iniuria: vt. d. l. i. s̄. i. z. s̄. pater. z. s̄. toriēs. secūda fuit rō q̄a qd̄ q̄rebat filius i p̄tate retētus q̄rebat p̄ri: s̄z emācipatus q̄rebat sibi p̄si. uñ uoluit p̄tor q̄ pinde cōferret fili. emācipatus sic fi patri acq̄suisset si i p̄tate māsisset: ut. s̄. ti. i. l. ij. s̄. diuer- sum. z. s̄. si duo. z iō castreña z q̄n nō cōferūt q̄a p̄ri p̄ nullū acq̄rūtur: ut. s̄. ti. i. l. i. s̄. nec castreñe. Itē rō q̄re req̄rebat q̄ eodē iure succederent nō diuerso fuit ista.

Lū enim p̄ collationē ad unū cumulū deducantur nō debent diuerso iure cēferi: ut. l. eū q̄ edes. de vsuc. uel q̄n diuerso iure succedunt: tūc qlibet uocabitur insoli- dum. n̄mus insolidū de iure ciuili z alius de iure preto- rio. sed per cōcurfus faciūt sibi partes: ut. d. l. filii per totum. Lū ergo nullus faciat iniuriam alteri: sed unus tantum aufert alteri quantū ille sibi. z sic iniuria potest cōpensari: ideo collatio cessat: s̄z si ueniebāt diuerso iu-

I pater. De hui. l. intellectu vid bar. i. d. l. huiusmōi. s̄. cū pater. z qd̄ ibi dixi z l̄z sol. bar. h̄ cōiter ha- beaf corru- pta tū in lec- antigo repif put hic cor- reri. **Filius.** s̄. filia. rō ē ista uide bal. in. l. si soroz. C. e. **Alter fi- p̄ liuz.** Ad h̄ac. l. uis qd̄ d̄m post bar. to. in. l. filie dot. C. e. **Itē opp.** Et vide. vij. no. regulas positas per bal. in mate- ria collatio. l. i. q̄n nouel- la. in p̄ri. C. d̄ inoffi. te.

vt dixi anno .j. de dona. l. ex hac scriptura.

Tit qōnis. Qui nō vult hēditatez nō cogit ad collonē. b. d. in summa.

De vētre i possessionē mittēdo z curatore ei. Rēca. Cōtinuatio p3 ex pñ. l. i. Querit gl. i. an h bonoz pos. sit iuris v facti. Et dicit q est facti nō iuris: qz nū dā detētionē tribuit. ar. l. i. f. j. q. ex cau. i. pos. ea. z no. in. l. h. finita. in gl. mag. in. s. iul. j. de dā. ifec. Cōdo q rit gl. qre nō pmist de sm ta. cū p illū tribuat ius sicut p 3 ta. Rñ def vt i gl. C Tercio qrit h loqtur de vē. in pos. mit. z de cu. ei. De pma pte tractat. l. i. vsqz ad. s. quotiēs. De scda pte tractat in. s. quotiēs. vsqz ad si. l. Tertio in alijs. ll. ponunt. q. ptnētes cōiter ad totā ru bri. z ad totum titulum.

Icuti. Op. z vñ et q ti. de ptra ta. p. uiderit circa nascitur: vt. l. i. i. pñ. s. de ptra ta. So. ibi puidet circa nascitu

ros postq tñ sūt nati. sed h titulus puidet dū est in vē tre. C Itē op. dñ h iure 3 tab. Cōtra imo h edictū h3 locū iur bo. pos. s3 ta. z et ab itestato: vt. j. e. l. s. h fili. z. l. vbi cūqz. z. l. h. fo. qd dīc iur bo. pos. 3 ta. d3 expōi eo iure quo daf 3 ta. bo. pos. qd ē vigore sue iurisdictionis.

Ex. s. sequenti.

Decretū iudicis ē nullū cū defē ius ex pte petētis.

Pregnātē. Op. j. e. l. h filius. vbi suffic q putef pgnās. Sol. intellige z dic q regit q sit pgnās: vt no. j. e. l. s. h ea. C Altio collige ex. s. isto q decretū iudicis est nullū qñ ius def cū ex pte petētis: vt hic. z in. l. i. s. hec verba. j. ne vis si. ei. z. l. cū vero. s. subuentū. s. fidei. li. dixi satis plene. l. i. iuste. j. de acqui. pos.

Totiens. Quero q est rō huius. n. Nos ha buistis. s. in pñ. l. q mittit in pos sessionē eo iure quo daf 3 ta. sed exheredato nō daf 3 ta. vt. l. nō putauit. in pñ. s. de ptra ta. ergo exheredatus vēter nō admitteret. Itē sm dictū huius n. h3 istā rōez qz si aliqs eēt q euz pcederet sine dubio nō mitteret in possessionē: vt. l. cū emācipatus. s. i. s. ptra ta. z vidistis. j. e. l. vbi cūqz. Hoc pmissio op. dñ h q exheredatus nō ē ptra vēter nō pōt exheredari: qz nō pōt cōmittere cāz in gratitudinis: vt. l. si qs in suo. C. de inof. te. So. pcedo oppositis: qz nō pōt hodie exheredari: vt ibi z no. s. d. li. z post. l. si posthum. z. l. maximū vitū. C. de li. p. vlex be. z sic vēter exheredat mittit i possessionē hodie. Itē dicit h q inter suos hdes z sic innuit q natus ex emā cipato nō mittit cōtra: vt. j. e. l. s. ex emācipato. z. l. h filius. in h. s. Rñ. q h dicit suū. dic hoc est pñū locū tenētē in successiōe ex cā. Nō intelligas suū. i. i. prāte. Pre tor enī vocat emācipatos sicut suos. Itē op. j. e. l. h. z. l. vbi cūqz. vbi mittit in possē. vēter q nō est pariturus suum. So. intellige suos hdes quocūqz mō. vñ melius suos hdes. hoc est liberos vocat eo iure quo ad cōtra ta. bo. pos. sed alios vocat alio iure: hoc est ex frute ali orum edictoz. Tene quā vis nō curo.

Ex. s. sequenti.

An masculinū cōcipiat femininuz: z an indefinita equipoleat vniuersali.

Sed z si certū. No. tex. ibi equus eniz zc. Op. dñ hic equus. Cōtra imo nō est equū d alieno largiri: vt. l. filius. i. pñ. j. de do. So. expone equus. i. minus iniq. C Itē op. dñ h aliquo casu. ptra imo semp admittit. cū eniz exhereda tio sit facta sub pditione nō valet: vt. l. iij. s. pure. s. de li. z post. So. exheredatio facta sub pditōe q h3 suspēde re exheredationē post natiuitatē nullo mō valet: sed hic post natiuitatē nō suspendit: ideo v3. Ista sol. nō vñ 3a qz ibi loqtur de posthumo sub pditione exheredato q pē suspēdere. Dicit gl. itellige exheredatū i defectū pditōis ptiue. als esset ptra dictū. s. pure. Ista sol. nō est vera qz in defectū pditōis ptiue exheredatio nō est necessa

ria: vt. l. suus quoqz. s. de here. in fli. iō debes scire z vi cere sic. aut pditio exhered atōis nullo mō pōt suspēde re exheredationē post natiuitatē posthumi z valet: vt hic. in pñ. qñf. aut pōt suspēdere post natiuitatē: z tūc aut est facta exheredatio in defectū pditōis ptiue z v3 vt hic no. aut est scā in defectū pditōis casualis: z tunc si qdē pditio exheredatiois extitit an natiuitatē posthu mi: ita q exheredatio est purificata: z tūc valet. als secus vt. l. posthuma. z. l. cū posthum. s. de li. z post. z qd ibi no. C Itē op. dñ h qz si fili nāscet nō pprehēdit filiā. z si dicit vñū non pphēdit ptes. Cōtra masculinū pphē dit femininū: vt. l. i. j. de ver. si. So. h i exheredatōe q est odiosa: vt. l. cū qdā. s. de li. z post. z iō dicas plerūqz. j. de pñ. l. pñ. pñ. i. pñ. Boc. itelligūt hoc v3 qñ i ca su odij pfer ab hoie. sec. si masculinum profertur a le ge i cāu odij: qz tūc indistincte pphēdit femininū: vt. l. si qs id qd. s. de iurif. om. iu. z no. i. l. si qs i tātā. C. vñ vi. C Itē dñ h q exheredat filiū itelligit exheredat vñū tñ. 3 i. l. v3. s. d. re. du. z. l. si qs ita. s. i. s. d. test. tu. So. possu m dicit qz hic vñū expōit: s3 i pñis ē loc. idifinite. Al meli h tractam de odio. Nñ idefinita vñū nō eqpolet vt h. z. l. iij. s. de li. z post. Et hoc ē verū qñ idefinita p fer ab hoie: s3 qñ a lege tūc eqpollet vñū: qz nō ē rō qre magis refer ad vñū q ad aliō. imo plus si lex loqtur i psona vñū singularis videt loqui vñū z illa psona videt adiecta grā exēpli vt i. phemio pñ. C. i. h. C Altio no. qz hodie posthum nō pōt exheredari: vt dixi. s.

Si uenter. Cōtra istū. s. opp. qz imo vēter d3 mitti i possessionē: qz pōt eē su aliquo casu. f. repudiātib. istitutis. vñ ob. s. s. pñ. So. dicit gl. illd dictū nō ē ita extēdēdū q ad istū casū porrigat. Tu dic qñqz pñiderato pñiti statu posthum nō ē nascitur su. tūc nō daf vētri bonoz pos. vt h. lic3 possēt accedei q su nāscat. qñqz pñiderato pñiti statu ē dubiū z tūc sp vēter in possessionē mittit: vt. s. s. pñ.

Rectissime. Op. z solue vt in glo.

Si filius. Op. gl. de. l. cū emācipat. s. si du os. s. de ptra tab. So. vt ibi. iō ne pos nō h3 ptra ta. qz ē qui eum pcedat.

Ex. s. sequenti.

Propter pacē de occisiōe vel vulnere nō tollit accu sario que cōpetit ad vindictam publicam.

Sic ea. No. tex. in h. ita q z suū tñ parētis zc. Bñ h qz d3 pñtare sūmatim: an sit v3oz. Cōtra imo d3 pñtare plene. C. e. l. i. s. pgnātē. Sol. dic gl. qz d3 pñtare plene q sit v3oz de alijs qōnub sūmatiz z qd i 3rio dñ itellige qz sufficit pñtare sūmatiz. C Itē op. dñ vbi cūqz. s. iterdū. j. e. vbi dñ plene cognoscēdū So. vt ibi videbitis. C Altio ex h. s. i. h. cū gl. no. qz qs nascit magis reipublice q parētib. Et hoc iducit ad .q. qz si fiat par d occisiōe vñ vulnere qz p hoc pōt tolli a ctio q ppetit iuriato. s3 si accusatio q ppetit ad vindictā publicā: vt h. z hoc pbat i. l. iij. s. ad fil. z qd ibi no. dñ.

Quotiēs. Dicitur iuriscōsult. tritare d fa pte rub. l. d. curatoz da. bo. z vētri.

Mulier. Bñ h i hāc rē curatoz pñstituēd est q ro qs ē curatoz: q pōt diminuet cā ve stiēdi v3ozē. Dicit gl. cura. pñstitut. vētri z bōis. Dicit gl. sup vbo pñstituēd. vide gl. i. l. cura. j. e. q dīc meli. naz curatoz vētris h3 curā istā vt pñtet vētri neēia ad victū. sed ad curā curatozis bonoz ē vt faciat alia q st neēia ad bona.

Ex. s. sequenti.

An phibita sequestratione sit phibita pnumeratio z descriptio.

Eligitur. No. tex. nō obsignare s3 tñ pñue rare zc. no ex h tex. mltotiēs ipse mittit i possionē ex edicto diui adri. vñ alio mō: z resua tur qd ppetatis certe ad pacē 3dicturis: an qd ppetatis resuat poterūt pñuerari z describi bona vt ppa qd possit vēdicare. ar. b. tex. qd tene mēti. C Itē no. ex b

C De ven. in pos. mit. Rubrica. Icuti. s. i3 ifra qñtum tps h missio petenda sit vide bal. in .l. h. in. vij. col. i. iij. q. C. vñ leg. C Si ca. no ta plene esse cognoscēdū de matrimo nio. z adde qd nō suffic pbare quez fuisse in pos sessione ma trimonij s3 bal. l. i. ij. in .xix. col. C. d. serui. C Ad. q. An sufficiat hēre pacē d occisiōe vel vulnere. vid bar. in. l. i. p. pñ. s. de in iurijs. C Eligitur Itē no. Ad de bar. in. l. ipatoris. s. h. j. de app. z in. l. i. C. d. pñ. seq. pe. z qd no. bar to. in. l. p. 3 ctū. in. h. j. d. dona. z in. l. facultas. C. de iure fici li. x. z bal. in .d. l. i. C. d. p. h. seq. z ibi limit. nisi sic ret descriptio cū iuria vt in descriptioe suppel lectilium.

De cōsū. cū emā. libe. Rubrica. I quis ex his querit glo. Tit rum iste ti. fit bo die correct? p Imo. i. d. l. h. de lib. z possbu. cum concor.

tex. q. i illis casib' i qb' e' p'hibita seq'ratio: si tñ e' p'hibita pñueratio z descriptio: vt h. Mo ob. C. de iure sis. l. des'f' d'is. li. x. q. ubi loq' i descriptōe q' e' idē qd' execu tio l' i f'f'cū ico: patō. Verbi grā ecclie faciūt ip'igi i reb' eoꝝ aliqō signū l' aliquā l'faz vt tal' res e' tal' ecclie: z ista tal' descriptio e' p'hibita: vt ibi. h. pñueratio z descriptō vt sciat quot st res bñ pōt fieri z e' p'missa: vt h. z. l. h. qf post hāc. C. de bo. dā. fac ad p'dicta qd' hētis. j. p. s.

I dē ait. Aide gl. sup' h'bo curatoꝝ: z sic videl' q' qñ daf cur. bōis pñt oēs res p'scribi vt h. z. hūstis. s. p. s. Itē no. tex. ibi z iuctariū faciēti q' curatoꝝ dat' bonis d'z facere iuctariū. vt h. z. l. i. s. de cur. bo. dā.

Urator.

Turator. Aide glo. q' icipit vt v'su ra. ibi z no. ipsā lz aliud no. s. e. l. mulier. z ibi dixi.

Straneo. Mo. q' exneus v'eter mitti tur in possessionē: vidistis j. l. pxi. z. l. h. qd' no.

Bicūqz. Intelligēdo q' qz possbu. m' z exne' mittat i possionē qd' intellige si nō h'z aliū de vñ se alar: vt. s. l. pxi. Ex. s. sequenti.

An sit dare actionē p'iudicialē p' quā dicat q's se pro nunciari agnatum vel cognatū vt vt p'nunciet aliquis suus frater: ibi. Ultimo.

Interdū. Iste. s. nō repit alibi fm Dy. z est mltū no. z et difficil'. C. Op. s. e. l. i. s. si ea. vbi qñ v'eter mittit i possionē sufficit sūmaria cognitio. Gl. dic' ibi petebat mitti agnat' nō v'eter p' tur' suū nō plz: q' ibi dic' vt nat': z sic tractat d' descēdē tñ' q' succedat ascēdēnt'. Alij dicūt h' logmur qñ resti scētes st de liberis: sed ibi loq' qñ resti scētes st exnei vel nulli'. Ista pōt eē melior. vt alr. qñ v'eter e' pitur' suū si vult mitti i possionē vt in ea sit vsqz ad t'ps pubertatis: tūc d'z adhiberi plena cāe cognitio: vt h. Si p'o vult in ea pmanere vsqz quo nascat: tūc adhibet sūmaria co gnitio: vt ibi. z tūc nato possbūo oꝝ q' petat se mitti in possionē ex carbo. edic. p. ti. j. ad carbo. ¶ Ultio possuz determinare. q. quā dixi me dicitur. h. i. l. siue s. s. h. de li. ag. an sit dare actionē p'iudicialē: p' quā dicat q's se p nunciari agnatū vt cognatū eē: vt vt p'nunciet aliq's suus ff' vt nō. Tex. i. d. l. siue s. i. h. vt velle q' nō h'eat locū ni si i suo. Sz tex h' fac' i s'ūū. Dic' n. oēs p'trouersias. z sic v' q' h'eat istā p'fessōiā negatōiā p' quā pñuciet agna t' vt cognat': vt h. Sz posses dicet h' qd' stat' mouet in cidēt: q' pncipalr h' peti h' d'itas. z qd' agnatōis vt co gnatōis venit icidēt. Sz rñ. idē puto si qd' agnatōis ve nit pncipalr: vt. j. ad carb. l. d' bōis. s. q' ita demū. z in multis locis: z h'z Inn. i. c. tuā. ex d' ordi. cog. z Jo. d' blo. isti. de ac. s. p'iudiciales. lz istā. l. nō alleget. Mo ob. l. iij. s. h. s. de li. ag. q' fateor q' nō hñt locū illa senatus cōsultra vt actōes p'iudiciales ex istis senatuscōsultis: h' tñ hñt locū alie p'iudiciales. Pro h' facit q' habetis in. l. nō nudis. C. de pba. p. glo. z doc. vbi d' q' possum esse in qñ possessione s'rnitatis: z p' qñs h'eo petitoꝝ: q' si cōpetit qñ possessorū: ergo z petitoꝝ.

I uentris. Op. de. l. i. C. de fal. So. dicit gl. vno mō z male. vt veni' qñqz accusatio de p'ru supposito vt d' adulterio fit directo pp' p'ru: z isto casu vocant tutores: z isto cāu differ: vt hic. qñqz fit vt mater puniat tñ: z tūc nō dif fer: vt. l. i. C. de fal. z ibi p. Ly.

Sthumus. Op. q' v'eter deat mit ti tñ q' pitur' e' suū nō ali': vt. s. e. l. i. s. toties. So. dicūt qdā q' h' d' ex oibus p'tib' edicti: h' e' siue ex restō siue ab itestato: siue p' vñ li beri. siue p' vñ legitimi dic' q' sit su'. Dec so. nō e' h'a: vt l. vbi cūqz. s. e. z. l. i. si exneo. s. e. q're dic' q' loq' idifficite

in quolibz qui si eēt nat' h'eret bonoꝝ pos. a p'tore ille mitteret i possionē. Mo ob. l. i. s. toties. vt ibi dixi. Sed e' d' fa q' v'eter q' e' pitur' suū d'z idifficite ali. siue h'eat al vñ se alar siue h': vt. l. cur. s. e. sec' i eo q' nō e' pitur' suū: vt l. exneo. s. e. Itē e' d' fa i cāe cognitōe. Itē q'ro t'pe du ret posso i vno: z q'ro in alio: vt. s. e. l. vbi cūqz. s. i. Sz q'ro nōne h'emus i. l. iij. s. acgrere. s. de bo. pos. q' daf pre nō citata. z e' tex. i. l. si su'. e. ti. quō ergo regrit' ple na cognitō qñqz i dāda ista possione. Rñ. ibi loq' i pos sessioē q' e' iuris nec fac' p'iudiciū i possione nec i p'peta te nec mittit i possionē facti h' e' posso facti. z de facto q's mittit i pos. vt possit diminuere: vt. l. i. s. toties. z. l. ij. j. q. ex cau. in pos. ea. ideo regritur cause cognitio.

De piugē. cū emancipatis liberis. Rica. C. Lōtinuatio appet ex pñ. l. i. nā dicitū e' s. d' h' ta. verū q' ad determinatōes eoꝝ q' ibi sūt deā. l. e' scān istō edictū iō ponit h' in rub. de piugēdis cū emancipatis liberis. Ex. l. sequenti.

Que fuit rō itroducedi hoc edictū: ibi. Pro decla ratioē. Et quot regrunt vt h'eat locū hoc edictū: z an hoc edictū hodie locū h'eat: ibi. Querit. z ibi. Ultimo z an ex. ll. correctis possit sumi argumētum.

I quis ex his. Pro pōit iuris cōsult' mētē edi cti. Scōo illō expōit. fa ibi: h' edictū. Gl. mag. pōit casū i pñ. l. z qñ sūmrat totū ti. Tex. ibi p tinebit. i. vocēf p se directo als secus: vt. j. e. l. si nepos. ¶ Pro declaratōe tex. q'ro q' fuit rō itroducedi istō edi ctū. Rñ de cā p'cordādi ius civile cū iure p'torio: vt p' bas. j. p. s. z gl. dic' aptius. Scōo q'ro q're dixit iuriscō sult' suo noie. Rñ. q' sec' si p' mediā psonā ad eos p'ti nēt h' d'itas: vt. j. e. l. si nepos. ¶ Quero q're dixit d' col larōe. Rñ. q' poterat eē discordāia iter nepotes z patru os. nā poterat dicere patru q' emancipat' d'eat cōferre. itē nepotes poterūt dicere q' emancipatus p'ferret solū eis: q' solū eis fac' iuriā. ¶ Querit gl. quot regrunt vt h'eat locū istō edictū. Dic' gl. q' octo. q' vide i gl. ¶ Ulti mo q'rit gl. vtrū istō edictū hodie locū h'eat. Et q' nō q' sublata e' hodie d'fa p'rie p'tatis: z emancipatōis: vt i auē. de here. ab ites. s. i. z iō cū solus fili' veniat ad suc cessionē de iure fisci z p'torio: ista piugētio nō h'ebit lo cū. ita dic' gl. h. z idē no. de li. p'te. l. vl. z. C. de inof. te. l. si pponas. s. i. z. C. de su. z legi. auē. i success. z i auē. de here. ab ites. s. i. z idē vt velle. Ros. i libellis suis in ti. s' bo. pos. s' ta. In p'tranū q' iste ti. nō fit hodie correct' vt q' ti. de here. q' ab ite. loq' qñ nullū e' q'ditū testm'. h' h'o qñ e' q'ditū testm' h' irritat p' p'tra ta. h' vt certissimuz fm multas gl. q' qñ testm' e' q'ditū z irritat nō sūt corre cta iura antiq': vt no. in. l. gallus. s. z qd' si tñ. s. de li. z post. z. l. si fili'. s. de mino. z. C. d' li. p'te. auē. ex cā. z. l. si emancipati. C. de coll. z h'z. i sūma b' ti. ¶ Preterea si bñ respicias totū ti. positū i auē. d' be. q' ab ite. loq' tñ qñ fili' emancipat' succedit cū parētib' vt cū s'rib' vt cū h' lijs fratrū vt alijs collateralib'. ¶ Nec vñ q' repies ibi qñ cū sobole sua metipe p'currit. si ergo nō mutat q're stare p'hibet: ut. l. p'cipim'. i. h. C. d' ap. z. l. scim'. d' testa. z q' legū correctio e' vitāda z c. z ita tenuit Ja. d' are. z Ly. i auē. i success. z mlti moderni doc. Sz videte h'itas e' ista si qdē ab itestato succedat. ite e' hodie correct'. si so lū p' iura auē. sed p' iura. C. ut. l. meminim'. C. de le. he. ubi dic' filiū emancipatū succedat ad s'rudinē suoz nō obstāte sibi i aliquo emancipatōe. ¶ Nec ibi fit distinctio cū quo ipse veniat ad successionē. Idē dico si aliqō testm' est factū qd' rescindat i totū p' q'relā vt dicēdo nullū ita q' res ad cāz itestati deducat z ab itestato succedat ea dē rōe: ut. d. l. meminim'. Sz si aliq's fili' h'eret necesse succedere p' p'tra ta. qd' e' qñ omisso bñficio iuris ciuilis de uolūrate uellet uenit p' p'tra ta. uel p' aliqō ius p'toꝝ: tūc dicerē istū ti. nō eē correctū: z i hoc dico Jac. de ra. bñ dicerē vñ nō e' p'pe iste ti. correct': h'z addit noua for ma succedēdi filio emancipato: z si ille eligit illā uenit i

totū. s; si uerū p ius pto:ū: tūc pūgūf cū suo filio: ut h. No ob. glo. palle. nā qū factū ē aliqō testm qrtū ad mo dū rūpēdi remanet dīa emācipatōis z pīe ptātis. qre emācipat° h; petere necesse ē ta. hodie sic olī. Sz post q̄ testm ē ruptū qrtū ad ius succedēdi nō remanet dīa nisi sm eū modū quē. s. dixi. Sz tenēdo istā gl. q̄ ē cor rect° iste ti. qre legif. Dicē gl. q; in ea sūt bōa ar. z als le ges facit intelligibiliores. Ex hac gl. hēs q̄ ex. ll. corre ctis pōt sumi argumētū. S. C. d. lati. li. tol. l. i. §. i. vbi fal si pena punif q. ll. correctas allegat°. So. qdā sūt. ll. cor recte in iuris corpe nō iduse. z iste nō pūit allegari: vt in hac gl. lz pbat in. c. auērate. de cōces. pben. lib. vj.

Jungitur. Cōp. q̄ hodie dat° i adoptio nē nō iūgūf nepoti: q; p hō ptā te nō exit: z sic remanet suus: vt. l. cū adoptiū°. §. o. ia er go. C. de adop. So. fateo: q; hodie corrigif si dat in a/ doptionē extraneo. secus si alio.

Si pater. No. tex. ibi nam exheredatis z c. Cōp. dī h qū fili° ē exheredat° ne pos admittif: z vī inuere q; tūc nepotes nō iūgūf pī exheredato z est vep: vt. s. hac. l. i. pñ. C. Lōtra h op. s. de iof. ref. l. si pponas. So. nitas ē ista q; an latā qrelā nō pōt iūgi nepos cū pīe suo: q; pī pp exheredatōez excludif: s; p itētātā z platā qrelā iūgūf pī cū filio p. l. si pponas. z h nō ex vigore b° ti. s; ex clausula addita p iulianū. de q̄ hētis. j. e. l. q duos. §. iul. Itē h inuif q; ex heredat° hī p mortuo. §. l. si pson°. §. ex testō. j. d. bo. lib. So. intellige de exheredatōe valida. secus si est fa cta inualida: vt quia nō est adita hereditas: vt. l. filium. §. sed cū exheredato. vel alias est inualida: q; nō est fa cta rite: vt. l. nō putauit. §. nō que uis. Cōp. j. de bo. lib. l. si psonus. §. si qs. So. intellige h de exheredatōe mala mente. als secus: vt ibi.

Ex. §. sequenti.

An illi q d necessitate nō d; istitui si sit pteritus def qrela vide i pñ. Et cū extat statutū q; filia nō succedat pī extātib° masculis vel mater nō succedat filijs alijs filijs extātib°: an si sit masculus z filius exheredat° q iudicio testatoris nō pōt succedere: an soror vel mī erit excludē: ibi. Quero. Et an ille q me ipedit z mecū pcur rit z iudicio testatoris excludif: an mihi partem faciat vide in fine.

Si pater i ptāte. Bī h si fili° ē exhe redat° nepos non admittif. Sīmo admittif ex psona sua: vt. l. iij. §. si emā cipat°. i. fi. §. z. l. si qs filii. C. de iof. ref. Sol. dico q; ne pos nō admittif ad hā. vt. h. s; bñ pōt admitti ad qre lā ex psona sua: q; nō fuit istituit° nec exheredat°: vt. d. l. iij. §. si emācipat°: vt. d. l. si qs filii. Dices tu h nō ē ve rū. nā solus exheredat° vī hīr° p exheredato vt i pteritōe mīna vī mīni generis h; qrelā: vt. l. i. z. l. se. s. de iof. re. s; iste nepos est pterit° ab auo pīno ergo nō d; hīe qre lā. Sz dico q; idifficite d; hīe qrelā. ille enī q nō d; istitui de necessitate si est pteritus hī p exheredato: vt dī i pte ritōe mīna vī mīni generis. s; h nepos quē pcedit fili° nō d; istitui: vt. l. si qs exheredato. i. pñ. s. de ius. re. iō ei° pteritio hī p exheredatōe sic i pteritōe mīna: z h pbat tex. s. de iof. re. l. pī filii. vbi pī h; qrelā. nō tñ debebat istitui cū eū pcedebat grad° liberor: z iō gl. q̄ ibi expo nit qrelā. i. s; tab. nō bñ exponit: z h p; ex tex. ibi q dicit testm nō eē factū ex cā pietatis q̄ est cā qrele: vt. l. i. z. ij. s. de iof. ref. Nec ob. l. filii. e. ti. q; ibi pī itētāuit hā. in iuste cū sibi nullo mō ppetebat: tū q; nō debebat insti tui: tñ q; gradus liberor pcedebant: z pbat ē in. l. iij. §. si emācipat°. in fi. z ibi dixi. s. de hā. Quero ego pmisi me dicitur h qōnē statuti. qd dicit q; filia nō suc cedat pī extātib° masculis: vī mī nō succedat filie extā tib° alijs filijs masculis. qd si ē ali° filius masculus q; ex iudicio testatoris nō pōt succedere: vt q; exheredat°: an ipedit mīez vī filia succedere: z ista pmisi me dicitur in. l. i. §. pe. s. d; hā. z iste ē valde difficilis passus: z vī q

talis exclusus nō impediāt: q; hī p mortuo: vt h. dī in tex. Et vt h pfecte videam° op. dī h q; exheredat° hī p mortuo. s. s. d. le. l. i. si fili°. §. cū qs. z ibi gl. Dicūt qdā vt Ja. de arc. hī p mortuo qrtū ad suū cōmodū. secus qrtū ad cōmodū alienū: vt ibi. Nec so. nō pl; q; ibi q; tū ad cōmodū alienū hī p mortuo: vī h nepotes ha bebūt totū cū als eēt hīuri dimidiāz. Dic ergo q; ibi exheredat° ipediēbat aliū faciēs q dītōez dispōnis defice re ex quo ille volebat succedere: vī nō attēdit sit exhe redat° vī nō: q; sufficē q; sit fili°: vt ibi. s; h logtur qū ex heredat° aliū ipediēbat: q; purrebat si sequēs cum eo succedebat. vī eo excludo p exheredatōez nō ipediēt aliū succedere: vt h. C. Itē op. de isto cāu q; seqtur si pī vbi fili° exheredat° nocet nepoti: vt ibi dī. ergo exheredatuf nō hī p mortuo: q; tūc veniret p ptra ta. nepos pterit° vī diceret testm nullū. Aduerte exheredatio assumit esse ctū post aditā hī dītātē: vt. l. filii. §. sed cū exheredato. s. de hā. z tūc incipit hīri p mortuo cū est hī dītātē z exhe redatio pfirmata. Si iūgūf nepos q; est sequēs in gradu vult venire p qrelā q̄ orif p° aditā hī dītātē: z pī q; pī exheredat° sibi nō obstat cū tūc post aditā hī dītātē hī p mortuo si fili° vellet venire p ptra ta. q̄ orif an aditā be reditātē: vt. l. illō in pñ. s. de ptra ta. vī vellet dicere nul lū qd ius orif an aditā hī dītātē nō pōt cū illo tūc quo ius d; oriri nō hēat pī p mortuo: vt in. §. si pī. z. l. si qs exheredato. in pñ. s. de iniur. te. Ex h seqtur aliō. vos sci tis q; ptra ta. q̄ daf pīono orif p° aditā hī dītātē: vt. l. illō. s. de ptra ta. mō fili° liberti exheredat° nō ipedit pīo nū qn succedat p ptra ta. vt in sti. de suc. li. §. s; nra ver. sed cū testm: q; illo tpe quo orif ptra ta. ille fili° hī pro mortuo. Itē in h. s; z si patru° vbi admittif nepos filio exheredato habito p mortuo: z ē rō q; venit ex quo dā iure ciuili z sibi hē ppetētī an aditā hī dītātē qm ip se erat in ptāte z pī emācipatus: z sic ei nullo mō ob. si vellet venire iure aliquo sibi q̄sito. iō q; pī ei° erat exhe redat° h; locū qd. s. dixi. Ex hoc pcludo ad. q. quā. s. dixi. filia femia nō succedit extātib° mascul. masculus ē exheredat° ipediēt ne succedere filiā feminā. aduerte si exheredatio eēt annullata aliquo mō tūc eēt: pīde ac si nō eēt facta: vt. s. dixi circa ptra ta gl. Sz si ē exheredat° rite ita q; testm nō pōt rūpe: tūc si qdez filia vult succedere tā q; sua nō pōt: q; tpe mortis fili° mascul° eā pcedebat vt h. §. si pī i. pñ. z. l. si qs exheredato. in pñ. q; nō d; istitui. sed si filia vellet venire p qrelā q̄ orif p° aditā here dītātē: z sic eo tpe quo fili° hī p mortuo tūc possēt suc dere: put dixi. s. de nepote. C. Lōtra pdicta op. fortif in auē. de nup. §. soluto. in fi. vbi filius q; i gratitudinez cōmisit nullo mō alij obstat. Sol. ibi fili° i grat° repellif a lege: z sic tpe mortis mīris repif exclusus. iō alios nō excludit: s; h excludif p factū hoīs: vt p exheredationez: que h; locū post aditā hī dītātē. iō nō excludit eos q; ve niūt p° aditā hī dītātē. Sz si veniret aliqs ex iure qd oritur an aditā hī dītātē cui ipse fili° obstat: tūc fili° ipē dit vt dixi. C. Itē huic. l. op. j. d. affi. li. l. i. §. si. vbi dī q; testator q; puat aliqūe portōe sua pī eā assignat cui vult z ille puatus fac pīe alijs. Rñ. z aduerte ad hoc qūq; a ctus puatōis alicui pcedit actū assignatōis facte alteri de eadē portōe q̄ ille est puat°. s; vbi grā exheredat q; p mo. ecce puatōis act°. Scōo ei° exheredati portio alte ri assignat: tūc hīr locū ea q̄. s. dixi. qūq; act° assignati onis facte alteri: z act° puatōis alteri est idē act°: tunc h; locū. l. ptra ta: q; testator pī assignare cui vult: z puat us alijs fac pīe. Ex hoc pcludo ad aliā. q. dīc statutu; q; mī nō succedat filio hīrī fīes carnale; ex pīe. mō po ne q; vn° fili° deceffit fratre pterito eīneo nō turpi pso na instituta succedat ne mī. Aides q; sic: q; frater nūc nō pōt succedere: q; ē pteritus. Lōtrariū puto. nā; iste frater puat succēsiōe facte defuncti: z actus puatōis nō pcedit actū trāstātōis in alitex. imo ē vn° z idē: z iō lū cuit de defuncto auferre illi z alij dare: z ille ff ita impe dit mīez sic si hēret: vt. l. i. §. si. j. de affi. li. Faciūt h ad

Allegata. Aliq; lz alle gare ex legi b° correctio adde bar. la tius i. l. si. j. de falsis. z i l. oēs popu li. in fi. de tu sti. z iure. **Si pater q̄ ro hanc. q. mouet bal. i. l. frater i. fi. C. d. iof. te. z vide bal. i. l. hmoi. §. ti cio. z. l. pie ne. §. si duo bus de le. l. aliqd i auē. nouissima. C. d. iof. te. faciūt no. p bar. in. l. i. §. fili° d; p ta. p cū i. l. paf filiū de iof. te. i repe. vbi late vīd. itē fac ad no. p bar. i. l. libe. rop. de ver. signi. z vide bal. in. l. i. in .vj. q. C. qn nō petē. par. p hoc vide dictū bal. in. l. i. i subiti. d. vul. z pupil. **Si pater de isto. §. si pater adde oino bal. in. l. fratres. in fi. C. de iof. testa. z vide bar. i. l. filius fa. §. cū qd le. i. post pñ. ij. col. **Ex hoc concludo.** Ad ista vide q; no. ang. z jmo. i. l. gal lus. §. z qd si tñ i. q. sta. tuti. de lib. z post.****

C Emācipat^o ex ppter. Et de dictione ex ppter. de dictione de. vid. tex. hūm. et ibi bar. in. l. si finita. s. i. d. d. l. h. dubiū et de dictione de no. bal. i. l. de pecori bus. C. ad. l. acq. l. p. bar. to. l. d. s. ex incēdio. **b** Ibi. n. sic no. No. d. his vbi et sequitur bal. i. l. ea p. de rescin. v. e. i. l. cu. res. et ibi bal. C. d. dona.

ea q̄ dixi āno. et dicā i. l. h. mōi. s. si piūcti. s. d. le. i. Lōtra p̄dicta v̄f fortiter. j. de bo. li. l. si p̄onus testō. in p̄n. et i. si. de suc. li. s. s. n̄ra. s. s. cū testm̄. vbi p̄terit^o a m̄se vel ab auo m̄no: v̄f a p̄se milite h̄f p̄ exheredato et p̄fnuz nō ipedit: t̄m̄ vides q̄ ē vnus et idē act^o p̄uatois et trāsla tiōis in aliū. s. p̄teritio. R̄ndeo l̄ sit vnus et idē actus in subiecta figura s̄boz t̄m̄ s̄m̄ v̄tatez lex s̄ngit exhereda tionē p̄cedet: v̄n̄ sicte act^o p̄uatois p̄cedat: vt ibi p̄z: q̄ p̄teritio ibi h̄f p̄ exheredatōe nec remanet i. s̄m̄ib^o p̄terit iōis. Et igit̄ ista materia liq̄at q̄m̄ ille q̄ me ipedit vel mecū p̄currit iudicio testatoris a successione excluditur v̄trū me ipediat v̄f mibi p̄rez faciat sic distingue. aut ille ipediēbat me: q̄ faciebat deficere p̄ditionē dispōnis ex q̄ debebā admitti. aut ipediēbat me: q̄ ius succedēdi hēbat. P̄no casu ēt p̄uat^o iudicio defuncti me ipedit: vt. l. fili^o. s. cū q̄s. et ibi no. s. de le. i. Sc̄do casu distingue aut act^o trāslatōis in aliū deportatōe q̄ illi p̄uato debe bat: et act^o p̄uatois est vn^o et idē. aut act^o p̄uatois p̄cedit. P̄no casu me ipedit ille p̄uatus sic si p̄uat^o nō ēēt vt. l. i. s. si. j. de assig. li. Sc̄do casu debes sc̄re q̄ ille act^o p̄uatois assumit effectū demū hereditate adita: vt. l. si liū. s. sed cū exheredato. s. de p̄tra. ta. J̄o distingue aut ego habebā ius succedēdi i. solidū ab ipso initio: s̄z ille p̄uat^o faciebat mibi p̄re p̄ p̄cursum: et tūc p̄uat^o mibi nō obstat: vt h. i. s. et si patru^o. aut ab initio nō hēbā ius suc cedēdi v̄f i. solidū nō hēbā: et tūc an volo venire ex ali quo iure q̄d h̄z originē a tpe mortis v̄f an aditā h̄f dita tē: vt p. bo. pos. s. ta. q̄ daf liberis vel dicēdo nullū et nō possū: vt h. in. s. si p̄r. et. l. si q̄s exheredato. in p̄n. s. de iniur. te. p̄iūcta. l. illd̄ in p̄n. s. de s. ta. aut volo venire p̄ aliq̄d ius q̄ h̄z originē t̄m̄ post aditā hereditatē: vt per s. ta. q̄ p̄teritio daf v̄f p̄ q̄relā et possuz: vt i. s. sed n̄ra. in sti. de suc. li. p̄iūcta. l. illd̄ in p̄n. s. de s. ta. et p̄ba. in. l. si q̄s filiū. s. de inof. te. et. s. d. p̄tra. ta. l. iij. s. si emācipat^o. i. si. s. et hoc verū siue act^o p̄uatois p̄cedat s̄e siue sicte: vt isti. de suc. li. s. s. n̄ra. s. testm̄. et. l. si patron^o testō in p̄n. j. de bo. li. ita debetis intelligere istā difficilē mām.

Liberos. Vide gl. q̄ incipit. j. e. s. ibi. i. fi. So. vt. d. l. tutela: quia ibi in hereditate libertoz s̄ngenuozum.

Si pater. Fac iste. s. ad id q̄d dixi vobis. i. l. cū emācipatus. s. si. s. de p̄tra. ta.

Illud. Vide gl. q̄ incipit quo ad hoc ibi. s. ar. cōtra. dicit. dic vt ibi p. Dy. in. l. si p̄prietari^o j. de dam. infe. c.

Inter ipsum. P̄no ponit vnū dictū. sc̄do illd̄ p̄ tria exēpla declarat.

Si quis ex nepotibus. Iste est notabil^{is}. s. ad materiā iuris accrescēdi ex piūctōe legali. fac. l. si duob^o i. p̄n. s. d. p̄tra. ta. et h̄ q̄l̄it p̄cedat et q̄ rōe dixi ple ne i. l. re piūcti. s. de le. iij. i. materia piūctiōis legalis te tigi. in. d. l. si duobus. in p̄n. s. de p̄tra. tab. Ex. s. sequenti.

De dictione ex ppter et de.

Emācipatus. Juriscōsult^o vsqz huc ex p̄diuit p̄mā p̄re edicti. s. de piūgēdis. h̄ incipit dicere d̄ sc̄da. s. de collatōe bono rū q̄ iducit p̄ hūcti. et durat vsqz ad si. l. vides ergo q̄ si li^o p̄fert t̄m̄ nepotib^o ex eo retētis: s̄z q̄tū p̄ferat seq̄t i. s. nūc videam^o. et est satis no. casus et ibi debere p̄ferre piūge s̄. eueniet. j. e. et postea redeas ad s̄. nā et si alius et in hoc s̄. no. tex. ibi hoc enī nō de bonis. Nā tu hēs d̄fas iter ex p̄p^o: vt. l. i. C. si seru^o. et. l. eo tpe. de pecul. et. l. i. s. si ex icēdio. de icen. rui. nau. cū s̄tib^o. et. l. nō du biū. C. de legi. s̄z h̄ hēs de dictione de meli^o q̄ alibi. et ha bes q̄d dicitio de denotat cām p̄ximā. sed dicitio p̄p^o de notat causam remotam.

Si filius. Hos hētis hodie ita difficilē lectō nē sic hūistis hoc anno: et h. s. vsqz ad si. diuidit i tres ptes: vt p̄z ex l̄ra. C. Op. videtis b

q̄ istis nepotib^o quoz vn^o est emācipat^o p̄fert. Lōtra emācipat^o emācipato non p̄fert: vt. l. i. in si. et. l. p̄tor. s. quotiēs. s. de col. bo. so. dic gl. huic nepoti emācipato nō p̄fert ex p̄sona sua s̄z ex p̄sona p̄fis sui i cui^o locū suc cedit q̄ p̄f p̄mo: tu^o erat in p̄tate. Lōtra h̄ac so. op. de tex. ibi q̄tū minus: q̄ si p̄f supuiueret nihil ēēt nepo tes bituri. s̄z h̄ dic min^o. So. expone min^o dic gl. i. nihil vt. l. illud. de tribur. et q̄i oēs h̄ac solu. tenēt. Sed mibi nō plz: q̄ q̄d dic q̄ nepos in loco p̄fis succedit expone .i. in gradū suū. nō intelligat q̄ ex p̄sona p̄fis fiat ei col latio: sed ex p̄sona sua: q̄ ius collonis nō q̄sitū nō tran sit ad heredē: vt. l. i. s. ibidē. s. de col. bo. dixi i. l. i. s. de col. do. s. si sic. Quare gl. alio mō sol. q̄ hic loqrur d̄ p̄fecticijs q̄ ēt emācipatis cōferunt hoc nō est v̄ez: q̄ nō repimus q̄ emācipatus emācipato p̄ferat p̄fecticia s̄z h̄ iura. sed hodie sic: vt. l. i. vt liberis. C. de codi. dixi. s. d. colla. do. inter filiū. So. gl. tertio mō et dicit hūc nepo tē esse emācipatū a p̄se suo nō ab auo. Nec so. non plz q̄ quocūqz mō nepos nō sit in auī p̄tate suffic: q̄ cessat rō collonis. p̄ hoc. l. si emācipat^o. i. p̄n. s. de p̄tra. tabu. Quid dicem^o. Deuiter dico h̄ q̄ huic nepoti emācipa to p̄fert p̄p^o fratē suū in p̄tate retētū: q̄ ambo vnā p̄so nā rep̄ntant: vt. l. si nepotes. C. de colla. bo. v̄n̄ suffic q̄ vnus sit in p̄tate. sec^o si diuerfas p̄sonas rep̄ntarent: q̄ ēēt nepotes ex diuerfis fratrib^o: vt. l. i. s. si sit nepos. s. de col. do. et format hoc p̄trariū. C. de col. l. si emāci pati. in. i. gl. et male so. uif. C. J̄re op. q̄ iste. s. nihil faci at ad ti. Glo. r̄ndet q̄ faciat ad ti. q̄ tractat de collatio ne faciēda: vt vidistis. s. e. l. in p̄n. et ex inde occasione sumpta generalius tractat.

Sed si sint. P̄no casu sic. q̄dā hēbat vnū filiū emācipatū ex alio filio p̄ mortuo duos nepotes emācipatos: ex vno istoꝝ pne potū i p̄tate iste fili^o emācipat^o p̄fert bona sua p̄p^o hūc p̄nepotē q̄ erat in p̄tate. modo q̄r̄it v̄truz isti nepotes emācipati de illis bonis collatis debeāt aliq̄d h̄re. R̄ndet iuriscōsult^o oēs isti nepotes et p̄nepotes rep̄ntant locū vni^o. t̄m̄ de bonis q̄ ipsi remanēt ex collone dimi diā hēbit ali^o nepos cū filio suo in p̄tate retētō qui est p̄nepos quo ad auū. h. d. J̄ste est difficilis. s. In tex. ibi p̄rem de bonis collatis a filio emācipato viuente. C. Op. et v̄f q̄ solus p̄nepos in p̄tate retentus debeat h̄re bona collata. nā emācipato nō sit collo. Dicit glo. sol. vt. s. p̄. s. Tu dic h̄ oēs isti nepotes et p̄nepotes h̄ntur loco vnus: et iō istis emācipatis p̄p^o p̄sonā pne potis q̄ est in p̄tate sit collo: vt. s. p̄. s. dixi.

Sed et si sit nepos. Et h̄ ponit ca lū et ver. q̄tinet et h̄i alia sunt clara.

Ex. l. sequenti. **Quid sit dicere talis accepit illā rem illa condicione qua habebat talis.**

Ibi. Ista est no. l. et h̄ dic. Clausula adie n̄ cta in. l. interpretata v̄f repetita in. l. in ter p̄tate. h. d. Et hoc no. ad multa facit ad hoc in auē. de filijs auī dotis. instru. natis. p̄ totā illā p̄stōnē et de hac materia q̄liter dictū in vno capite v̄f in alio re p̄ citū. dixi plene alio āno in. l. p̄tor. s. ij. vi. bo. raptō. J̄re no. h̄ec s̄ba q̄ hic dicūtur cū eadē cōditiōe intel ligunt in eisdē onerib^o: vt p̄stat legata fili^o sicut p̄f. Et hoc fac ad multa si v̄f talis accepit re illa p̄ditiōe q̄ ha bebat tal. nā intelligit eisdē pactis et onerib^o. q̄d no.

Et duos filios. Ista lex ē ma gne difficulta tis in casu et parue utilitatis. et primo ponit the ma et due. q̄ ex themate. sc̄do ponit r̄nsio ad p̄mā. q̄ ter tio r̄nsio ad sc̄daz. sc̄da ibi r̄ndet si filiū. tertia ibi q̄m̄ si p̄f. C. Op. j. e. l. vlti. Sol. vt ibi. C. Quero q̄ fuit noua clausula a iul. inducta. R̄n̄. hoc edictū. nā forte pretor qui hoc introduxit fuit vocatus iul. Vel forte iulianus iuriscōsultus introduxit hoc magis q̄ p̄tor. vel possum^o

diceret q nonna clausula fuit introducta a iuliano non a patre quoniam filius iungit cum preter heredato: ut habes in l. si vt pponis. §. i. §. de inof. testa.

Inepos. Jurisconsultus exponit verba posita. §. e. l. i. §. dicit suo nomine

Inquis filium. hoc loco in nepotibus naturalibus. secus in legitimis tamen: ut in adoptionibus: ut h. et habuistis no. §. e. l. iij. in glo. magna.

In post emancipata. Jurisconsultus ponit h. primo vnaz. q. cui non rident. scilicet ponit aliam cui rident.

tertio aliam cui rident. Sed ad. q. non soluta rident gl. an penul. scilicet ps incipit ibi et pponamus. tertia ibi et cui. Aduertatis quod est valde difficilis in hoc principio. collige casus in tex. ibi finge enim etc. Quero de h. q. nepoti est seruanda portio ex portione. que que sit ista portio diuisi. Dicit illa de q. fit metio. §. e. l. q. duos. sed fuit portio antonini nisi dicamus quod fuit idem diuisus pius et antoninus. Alij dicunt quod seruatur per hoc edictum: sed hoc est falsum: quod per hoc edictum nullo modo admittitur nepos: quod non est in parte. Si veritas est quod hic dicitur ex portione diuisi. portio intelligitur. i. ex edicto de lega. postan. et ex portione diuisi. portio que est facta ad illud edictum: et declarauit illud edictum pertinere ad hereditates: ut l. filii. §. sed et si portio. §. de leg. postan. Hoc premissis quod in primo casu que portio seruatur huic nepoti. In gl. sunt plures. prima est quod seruatur virilis. Hoc est tertia: quod sunt duo filij: ut l. virilis in pn. §. de leg. postan. Hoc opus non est verum: quod si hoc habebit iste filius quod non est in familia plus quam si esset in familia. tamen quodammodo volentes sustinere conceduntur: et dicitur quod est ratio: quod h. iure suo non per se. Alij hoc timetis dicitur quod seruatur tamen quantum haberet ex hoc edicto. §. quarta. alij idem quod conseruatur tamen quantum haberet si esset in parte. Si prima est vera quod tertia de conseruati. l. q. duos in fi. §. e. nisi diceret illa correctam. quod non est dicendum et hoc tenet D. C. Venio ad secundam partem quam duo erant nepotes quorum vnus erat in parte alter non quantum conseruatur vtrius virilis: hoc est quarta versus sextima. i. octaua. Dicit gl. sextima: et hoc est verum. Si tunc est gl. dubitatur et sunt verba D. que. §. primo seruatur virilis. hic vero non. Rident D. viri de intelligi quod iste accepte persone si habet aliquid ultra quam haberet vnus quod venit per se. ut l. virilis. §. i. §. de leg. postan. sed in primo casu h. l. si sibi seruatur virilis non habet plus quam haberet ille quod venit per se. Si h. si seruatur ei quarta: et haberet plus quam aliquis ex his quod vocantur ad se. id non seruatur quarta: sed conseruatur ei id quod haberet si in parte mansisset: et quod haberet plus si seruaretur quarta quam haberet si esset in parte probatur. Filius emancipatus cum nepote in parte retento habet dimidia quam partem iuicem: et sic quilibet quarta. Si ergo iste filius quod non esset in parte haberet quarta: ista quarta de veritate tamen a patre quod a filio et nepote in parte retento: ut. j. in fi. et sic nepos non erit in parte haberet quarta integra: et nepos erit in parte haberet quarta diminuta: et sic nepos non retinet in parte haberet plus quam aliquis ex his quod veniunt per se tab. quod esse non debet. id seruatur ei portio quam haberet si in parte mansisset. ita dicit D. predicta puto vera si ponamus in hac l. nepotem in parte retentum esse partem. vel si ponamus eum institutum: et vellet venire per edictum de iug. omisso beneficio. de le. postan. Sed si iste nepos in parte retentus esset institutus: et vellet venire per edictum. de le. postan. ut sibi portio conseruaretur: tunc sibi et alteri nepoti seruaretur tertia: et sic quilibet haberet duas uncias. ita debetis intelligere hanc materiam. Potest enim eligere iste nepos in parte retentus beneficium illius edicti de iug. et venire per se. ut eligere beneficium. de le. postan. ut l. filii. §. oib. §. de le. postan.

De carboniano edicto. Rubrica.

Dicitur est. §. de bo. pos. tra. et de multis edictis factis circa illud. sed quod edictum carbonianum est factum circa edictum de portione. ideo sequitur ista rubrica. Querit gl. q.

re dicat carbo. edictum. Dicit glo. quod a carbo. edictum: ut in glo. habes et bene.

In cui. Jurisconsultus primo ponit edictum naturalis. scilicet incipit edictum exponere. scilicet ibi non tamen masculi etc. Habetis hic tria que principaliter ponit edictum. circa illud principium sunt aliquae glo. que recitant verba jurisconsulti posita. j. e. p. totum tit. Sed primo quod vtrum iste cui fit controversia sit institutus vel exheredatus. Dicit vt. j. ea. l. §. pop. Item de hic controversia: an intelligitur agendo. Dicit glo. quod non sed tamen excipiendo. tu dic idem est agendo siue excipiendo. j. e. l. iij. §. parui. quod dicit vt ibi: et plenius dicam. j. ea. l. iij. §. missum. Dicitur hic controversia sic si sit inter liberos: an hec sufficit Rudeo sic. sed de controversia est de bonis: vt. j. e. l. iij. §. quis. Item de h. ca. cognita qualiter intelligitur. Dicit vt. j. e. l. iij. §. cause. Dicit h. quod aduersarius mittit in possessum si pupillus non satisfacit. quod an sit aliquis casus quo aduersarius mittat si sibi pupillus cauet. Rident sic si aduersarius est in pari gradu cum pupillo: vt l. sed et si is. j. eo. Istam materiam de satisfactione declara in. d. l. de bonis. §. si pupillo. j. eo. et l. sed et si is.

Et generaliter. Opus quod iste sibi conseruatur: tradit: quod primo dicit quod dat feminis hoc edictum: et postea dicit quod illi quod non habet portione. repellunt. sed in testamentis tamen seminarum non habet locum contra ta. ut l. illud. §. ad testamenta. §. de contra ta. So. intellige de feminis descendentes ex virili sexu. Item opus quod instituitur venientes ab intestato veniunt per carbo. et non habet portione. ut. j. e. l. §. pomp. et l. si impubes. Sed hoc sol. glo. et bene.

Si quis. Dicit declarat illud quod dicitur conseruatur si fiat. §. a quo fit. Na. §. in versi. et generaliter declarauit illud verbum si cui fit controversia. No. tex. ibi cum et si testator etc. ex quo habet quod per se dicat aliquem non esse suum filium non nocet filio: ut hic. sicut nec dicitur matris: ut l. si mulier. §. de pba.

Sed et si quis. Dicit. §. respicit illud verbum inter liberos positum. §. e. l. i. in pn. No. tex. ibi nam versus magis. Item no. tex. ibi sed et si defunctus etc. Ex quo habet quod si defunctus dicat esse seruatum hoc locum carbo. et versus mibi quod contra istum tex. sit tex. l. l. liber. C. de pe. he. de quo dicit vt dicit. j. e. l. iij. §. missum.

In pompo. No. ex h. §. quod ei quod habet bo. pos. fm tra. non dat carbo. Scilicet no. dram inter iam natum et posthumum. ro dicit est vt in gl. de et bñ declaratur: vt l. ij. C. de edic. diuisi adri. tol. Quero quod si est: an ille sit filius institutus dubitatur: vt quod aduersarius negat te esse illum quem testator instituit tamen quod filium: an habet locum carbo. Rident sic. quod eadem est ratio que est in posthumo: vt. j. e. l. iij. §. quis.

Idem ait. Videtur h. quod si aliquis exheredat tamen quod non filius exheredatio non valet. Si in. l. iij. in pn. §. de li. et post. Dicit gl. exheredatio non valet. §. si pber se filium interim tamen valet. Lerte satis potest sustineri et sufficit quod pber se filium semiplene: vt. j. e. l. iij. §. cause quo probatur dat carb. po. ut hic quod ab alio valet exheredatio: vt l. iij. in pn. et ibi no. §. de lib. et posthu.

Si quis filium. Dicit incipit iuriscōsultus declarare illa verba que dicuntur quod controversia differri debet in tempore pubertatis quod interest. Dicit iuriscōsultus rident: vides in l. nra quod si quod sit contentio de bonis tamen non habet locum carbo. secus si de bonis et statu: quod tunc sic. Quero si testator instituit filium non vt filium: an testum valet. Rident sic quod valet exheredatio sic facta multo magis institui. vt l. iij. in pn. §. de libe. et post. Hoc premissis aduerte ad istum §. quomodo iste filius dicebat se heredem ab intestato si institutus valet. Forte hoc erat quod erat institutus ex minima. Tamen si iura antiqua non poterat agere ad supplementum: sed poterat rube testum: vt l. cum quod tur. et l. oimodo. C. de inof. te. Vel dicit quod dicebat testum nullum non tamen dicebat bñ. Item opp. quoniam isti cobides ne

De carb. edic. Rubrica.

In cui. §. si quod De quo videtur in l. filius us. de bis que sunt sui vel alie. iur. C. de pponi. Rident sic. Adde bal. l. i. C. e.

Idem ait. Adde bal. in l. i. C. e. et in d. l. iij.

a C Si mat
pudicat fi
lio. vide vo
anto. i. c. pe
in. ix. col. de
repu. 2 in. c.
c3. el. ij. qui
fi. sint legi.
b Erbo
c nianu.
2 idez
videt. vide
bar. in. l. i. §.
p3po. s. c. 2
bal. i. l. i. C.
co.
c §. pube
ri. Et istum
tex. alle. no.
bal. in. l. i. ad
fi. C. de cu
ra. fur.

gat eū filiū: vñ q̄ nō hēat locū carb. q̄ sit cōtrouersia d̄
statu tñ nō d̄ bonis. q̄ bona sūt sibi relicta tāq̄ exneo
2 cessat carb. vt. j. e. l. iij. §. q̄uis. Rñ. imo faciebāt con
trouersia de statu 2 d̄ bonis dicentes nō eē filius: 2 sibi
relictū tanq̄ filio merito si nō est filius institutio nō va
let: vt. l. si p̄. 2. l. nec apud. C. de here. insti. Vel forte te
nebāt eū filiū 2 dicebāt relictū sibi factū esse p̄ditum ex
eo q̄ testm̄ dixit nullum. tñ illa allegatio nō est bona vt
gl. dicit 2 p̄bat. s. de his q. vt indig. l. post legatū i. p̄n.
Itē d̄r hic q̄ si heres cōtendit testm̄ valere nō h̄z locuz
carb. sed certe quatenus p̄tendit valere nō negat euz fi
liū nec est p̄tētio de bonis: q̄ si dicit testm̄ valere etiā p̄
p̄ns dicit se velle dare relictum illi filio. Rñ. l. 3 p̄tendāt
testm̄ valere tñ dicit relictū illi filio nō valere dicitē te
stamētū nullū. vñ alr est cōtentio de bonis n̄ de eo qd̄ fi
lio est relictum: sed de eo qd̄ vltra petit dicitēdo testamē
tum nullum. non tñ q̄stio differtur: q̄ est questio de bo
nis tñ non de statu.

Si mater. Iste. §. h̄z q̄ttuor ptes no. si sta
r pupilli reuocat i dubio differ
tur qd̄ status: s̄ si redarguit m̄. tūc secus vt h̄. C. Op
po. de p̄mo rñ. ad scōm. In p̄mo qd̄ differt. in scōo nō.
Gl. sol. i. p̄mo dicto q̄ fiebat qd̄ matri 2 puero fil. scōo
matri tñ. hoc videt tenere Ja. de are. 2 By. Vel aliter
in p̄mo rñso fiebat qd̄ puero tñ: 2 nō m̄. i. ij. rñso. m̄
tñ 2 nō puero. Ista est scōa lec. glo. 2 hoc videt tenere
Ro. in libellis suis sup hoc ti. Intelligit eniz p̄mū rñsū
q̄ fiebat qd̄ pupillo 2 faciēdo q̄onem pupillo p̄ quādā
p̄nam fit m̄i 2 hoc vult dicere tex. in p̄nci. mater redar
guis q̄uis in p̄n. i. ij. rñso mater p̄ncipaliter accusaf. ita
dicit Ro. Videte ista opi. nō videt esse h̄a: q̄ anq̄ ma
ter accuset 2 cōuincat nō pōt ista qd̄ moueri puero: vt
.j. l. p̄xi. nō ergo p̄cedit dictū Ro. q̄ p̄ quādā p̄ntiam
fiet qd̄ matri sustinēdo Ro. dic q̄ ista exceptio q̄ p̄us
debeat fieri qd̄ matri nō opponēbat: 2 sic iudiciū p̄ce
debat: vt. l. i. 2 qd̄ ibi no. C. de ap. 2. l. ij. C. cōi diui. 2 qd̄
ibi no. 2. l. si dicitū. §. si mācipiū. s. de euic. ita pōt susti
neri Ro. tñ diuinatio est. Sed tenēdo aliā opi. quā t̄z
By. 2 Ja. de are. remanet dubiū quō poterat simul 2
sel fieri qd̄ m̄i 2 puero cū accusatio m̄is fit qd̄ crimia
lis. l. l. cornelie de fal. vt. l. i. C. de fal. 2 qd̄ pupilli fit ciui
lis 2 sic debēt diuersos iudices h̄re: vt. l. solemus. §. la
trūculator. s. d̄ iudi. Possūm dicit q̄ p̄ n̄fēz agebat
de falso ciuilitē 2 petebāt p̄nunciari p̄tū esse supposi
tū cuius si ad hoc regrebat pupillus 2 eius administra
tores: vñ simul 2 semel istud iudiciū agitabat: merito
d̄z differrī: vt hic. sed in scōo rñ. mater criminaliter accu
sabat. ideo status pupilli nō tangebaf: 2 h̄ innuit text.
h̄. nā in p̄n. tex. dicit mater redarguit. nec dicit quō ci
uilitē vt criminaliter l̄z gl. dicat criminaliter. sed i scōo
rñ. dicit rea postulat: 2 sic accusabat. id qd̄ n̄ d̄z differrī
2 qd̄ qd̄ d̄z differrī q̄m̄ m̄ sola postulat rea: vt. j. e. l. iij. §.
ibidē. So. h̄ logf q̄m̄ m̄ erat maior. xxy. ānis. sec̄ si m̄
noz. ar. d. §. ibidē. 2 qd̄ no. j. e. l. si impubes. §. si m̄. Re
assume ergo sic oia p̄dicta q̄m̄ q̄z sit qd̄ pupillo tñ. q̄m̄ q̄z
matri tñ. q̄m̄ q̄z vtriq̄z. Primo casu differt cā status: vt
h̄. i. p̄n. s̄z vñā lec. 2 p̄ totū ti. istū. Scōo casu nō differt 2
hoc. §. in h̄. cū vero. nisi sit minor vñ grauida: vt. j. dicit
Tertio casu q̄m̄ sit qd̄ vtriq̄z q̄lter p̄cedat: vt. s. dixi.
Eluerte aut mater est minor 2 differt qd̄ respectu vtri
usq̄z: vt. j. e. l. iij. §. ibidē. 2 qd̄ no. j. e. l. si ipubes. §. si m̄
aut mater erat maior: 2 tūc respectu filij differt: s̄z respe
ctu matris differrī nō d̄z. ar. istius. §. in ver. cum h̄o. ita
videt etiā intelligere Ly. in. l. i. s. ad. l. cor. de fal. in se
cunda op. licz nō ita plene dicit. C. Op. etiā q̄m̄ m̄ so
la arguit p̄ accusationē videt q̄ debeat differrī qd̄ sta
tus: vt. l. si ventris. s. de ven. in pos. mit. So. dicunt qui
dam q̄ illa debet intelligi s̄m̄ p̄cedentē distinctionē q̄
ibi accusabat mater de adulterio ad impediendū partuz
h̄so. nō p̄cedit: q̄ si accusatio est criminalis non pōt si
mul 2 semel detegi p̄tra m̄em 2 partū: q̄ diuersa sūt in

dicia 2 debēt a diuersis iudicibus agitari. Quā dic q̄
ibi accusabat mater sola. fiebat tñ p̄iudiciū patru futu
ro: sed h̄ fiebat p̄iudiciū patru iam nato: 2 est rō. sicut
enim cū mater est minor qd̄ differt: vt dixi. s. ita etiam
q̄m̄ est grauida d̄z differrī: q̄m̄ nō pōt ita sufficiēter defē
dere. itē est rō: q̄ magis fauēmus patru nascituro q̄ iā
nato: vt. l. i. §. si ea. s. de ven. in pos. mit. hoc videt tene
re Ro. sup isto ti. Itē d̄r hic in fi. q̄ snia lata contra
matrē p̄iudicat patru. §. C. ad. l. cor. de fal. l. i. So. in
telligit gl. q̄ iste ver. referat ad p̄mū casum q̄m̄ agebat
2 matrē: 2 pupillū simul: 2 sic snia sūt lata 2 pupillum
ita dicit glo. 2 bene. Alij dicit q̄ etiā q̄m̄ snia est lata cō
tra matrē p̄iudicat filio quo ad p̄bationem: vt. l. i. §. si
cui. s. de ven. inspi. 2 qd̄ no. in. l. edictū. eo. ti. videte l̄z
factū matris p̄iudicat pupillo vel filio quo ad onus p̄
bationis est verū factū matris nō obseruātis ea que di
cuntur in illo titu. de ven. inspicie. non aut factū matris
succumbentis in causa: vt hic. 2 hoc puro verū. Vel ali
ter factum matris non nocet filio in causa principalī:
vt. l. i. C. d̄ falsis. alias sic sed nō placet. quare tene p̄mā
solu. quā dedi. rangif etiā hoc p̄ Ly. C. e. l. i. in. ij. q.
Et faciunt p̄dicta ad q̄onem quā disputauī: an snia la
ta p̄tra filium p̄o maleficio sufficiat: vt fiat executio cō
tra patrē. dic vt in disputatione mea 2 plene scripsi in. l.
cum filius. j. de ver. ob.

Item mulier. Donec viuit aliquis
ex p̄ncipibus crimi
nis nō potest agi ciuilitē de crimine p̄tra tertiu
h. d. C. No. l. 2 sic h̄es q̄ nō est i p̄tate mea velliz agē
ciuilitē. §. C. q̄m̄ ciui. act. cri. p̄iu. l. i. So. dicit Ja. d̄ are.
2 h̄i 2 multū no. 2 p̄tra criminofuz ego volo agere pos
sum eligere: an velim agere ciuilitē vel criminaliter: vt
.l. i. C. q̄m̄ act. ciui. cri. p̄iudi. ita dicit ipse. ad de nisi i ca
su homicidij: q̄ per ciuile actionē in vna cā nō debet p̄
iudicari cornelie de sicca. criminalis: vt. l. p̄tor edixit
. §. i. j. de iniur. fm lec. Ja. de are. Si vero volo agē cri
minaliter p̄tra tertiu nō possuz agere ciuilitē cōtra ter
tius: vt hic. 2. l. i. C. vbi cause fiscales: 2 refert Ly. latius
in. l. vlt. C. de fide instru.

Arbonianum. In fm tabu. i. in
bo. pos. fm tab.
d̄r hic q̄ posthumo instituto l̄z habeat fm tab.
pōt etiā habere locū hoc edictum. sed qd̄ si iam natus
est institutus. Dicit glo. idē si hec duo negent: sed gl.
.j. p̄xi. §. facit d̄r iam inter posthumum 2 iam natum:
2 idē videt facere tex. s. e. l. i. §. pompo. qd̄ dicem. di
co q̄ idez in posthumo: q̄ nego eū esse institutū: q̄ ne
go istū esse illum quē testator instituit vt filium nō ob
stante. §. p̄po. q̄ ibi denotat facti accidētia: q̄ raro cō
tingit illa p̄tentō q̄ testator errauit in corpe: sed si hoc
cōtingeret verū diceret nostra glo. Dicit hic in fideicō
misso 2 legato habet locum carbo. qualiter intelligat
tur. Dicit glo. duobus modis tene primā que est vera.

Quāuis. C. Op. dicitur hic q̄ scriptio here
di nō datur carbo. contra. s. p̄oxi.
Dicit glo. hic in iam nato. ibi in posthumo vel etiaz in
iam nato esset idem quando esset contentio de substan
tia persone: vt ibi dixi 2 hoc debet intelligi quando de
statu persone non est cōtentio: 2 ideo quia habet pos
sessionem ordinariam non recurritur ad istam: vt. l. q̄
uis. C. de edic. diui adria. tol. 2. l. i. 2. l. ij. quorum lega.
Item oppo. j. eo. l. de bonis. §. ita demum. C. Sol.
vt ibi. C. Quero quando mouetur questio status tā
tum: an differatur questio bonorum. Respon. non ga
quando mouetur questio status tantum non bonoruz
ad quid differtur cum non sint inuicēz p̄iudiciales.

Suberi. Nota q̄ decretum surrepticiuz nō
valet: vt. l. cum vero. §. subuentum
.j. de fideicommiss. libe. 2. l. magis puto. §. penul. s. de
re. corum.

Ex. sequenti.

In qbus possessorijs heat locu regula dolo facit q petis q restitutus es. z qualiter sit dubium de manda to pcur. z i coipso q hz infra cae penes se presumat pcur. z qn i cais summarijs sufficiat sumaria cognitio.

Cause. Dic incipit exponere illa verba ca co gnita qa bis in edicto posita fuerut. Op. of hic q dz cognosci summari. ptra. C. e. l. ij Sol. illa sm istam debet intelligi q cognoscetur summariz. Item dicit hic q summari cognoscit. Sin. l. iudices. C. de iudi. So. spale est hic vt plene no. in. l. iij. s. ab. dez. s. ad exhi. Itē op. dicit hic q pot opponi pue ro peteti carbo. tu no es filius. Contra in possessorijs non hz locu regula dolo facis q petis: vt. l. si qs ad se fundu. C. ad. l. iul. de vi. z plene no. in. l. i. s. i. j. de vi z vi ar. So. in possessorijs no habet locu regula illa. sz in possessorijs adipiscēde habet locu d quo plene i. l. do. lo. j. de doli excep. z plene dixi in. l. si socius. s. luci. s. so. ma. Itē of hic q cu no e dubiu de mādato admit tit cautio d rato. qro qliter itelligit dubiu d mādato. Dicit qdā qn ille q dicit se pcuratorē hz aliqd modi cū saltē qd faciat p eo qd mibi multū plz: z glo. ē iuris canonici q dicit q si apud aliqū reperit infra cae ē psumptio q sit pcurator: ut no. i. c. i. de pcur. z dixi i. l. vulgo. s. de admi. tu. z de hoc no. p doc. C. de pcur. l. i. z. l. no solū. s. q alieno. s. de pcur. Itē nor. hic q in causis summarijs sufficit ista pbatio semiplena ita q i ducat psumptionē: z hoc itellige i causis summarijs i qbus piudiciū modicū paraf: tūc. n. sufficit summaria cognitio q psumptionē iplicat. Si. n. paraf magnū piudiciū tūc requir plena cognitio: sz of summaria quia dāf breuiores dilatiōes: z sic no ad pbationē of sum maria: sz quia dāf dilatiōes breuiores. ita no. Dy. i. l. i. s. i. j. d preto. sti. z ita dz intelligi. c. illo. z. c. sepe con tingit. de uerbo. signi. in. de. facit ad predicta. j. proxi. s. z qd dicit ibi.

Ex. seq.

Qualiter practicef materia vide i prin. Et qualiter mater admittat testis i ca filij: ibi. Quero quomō. Et qn qs possit petef testes examinari ad eternā rei memo riā: ibi. Videte. Et an infamis de facto repellatur a fe rendo testimonio: ibi. Circa. Et qualiter iudex pnun ciabit super isto edicto cum simul z semel petaf bono rum possessio. z ut. q. differatur vide in fi.

Due autē cause. C. No. text. ibi fin. ge eē testes zc. pri mo qro practica huius materie. Rū. ad hoc vt bñfici um huius edicti cōpetat opz q prius ptraueria stat fiat: ut. j. e. l. s. h. practica ergo erit ista si possidet pu pillus: tūc si alius agit d eū dicens eū no eē filiū: z ipm eē pximiorē pfanguineū tūc pupillus excipiēdo pe teret se tuendū i possessione z qōnem differri: ut. j. e. l. s. missum. z. l. i. c. e. ti. sm vnā lec. Si no no possidet: tūc pmo ipse dz petere agendo petitorio uel possesso rio sm ea q dicā in. s. missum. Et si aduersari dicit eū no eē filiū omisso pmo iudicio dabit de nouo libellū z petet carbo. z. q. status differri in tps pubertatis: z erit forma libelli ista. Lū ego sim filius talis z mibi infera tur qō status z bonorū peto me poni in possessionem ex carbo. edic. z qōnem status differri in tps puberta tis ita format Ros. Al vt puto erat melius vt no petatur precise vt qō status differat in tps pubertatis: sz q pretor cognoscat vt pronūciat differendaz vel non put vtilius esse pupillo iudici videbif. hoc autē pro batur per ea q. j. dicā. C. opo. dicit hic q due sūt cau se congnitionis vna summaria. alia plenaria. ptra imo prima videt plenaria: vt. l. vbi cūqz. s. i. de ven. in. pos. mit. So. ibi est plenaria. non ideo qa sit imissio sed iō qa venit examinandū an qō status sit differēda vel no in tps pubertatis. vñ hic tex. illum declarat. Quero quō mater admittit ad testificandū p pupillo cōtra l. parētes. C. de testibus. So. spale ē i ca status z i cau

sis ptinētibus ad cam status: ut. l. si arbiter. s. h. s. de pba. Itē of hic q tutores zc. Lōtra in. l. si. s. de test. vbi tutores q agunt cam no pnt eē testes i eadē causa. So. possumus dicere q loqf de alijs tutoribus q qui agant cam status: vel dic spale ē i ca status z i cais pri nētibus ad cam status: sz pma opi. plus placet. Itē qro quō iudex dz hic inuestigare a tutoribus z a ma tre: nōne hoc est d pupillū. si eni format libellus ut di cit Ro. q petaf qō stat differri quō admitteret d pu pillū s. l. iul. s. de testa. Dic q forte petet aduersarius qōnem differri i tps pubertatis nō tutor vel mī. hoc si pot eē vey: qa q cam stat ifert nō pot petere vt disse raf: sz ille cui iserf: ut. j. e. l. s. qd dicemus. R. putarem libellū nō eē formādū ut tutor petat i libello pise cāz stat differri sz petat cognosci an dz differri ca stat z pe tet pnunciari qō ē utilius pupillo: ut. s. dixi. p hoc fa cit tex. in fi. s. diuus. ibi tutores eoz iudicio expiri vo luit z sic no petunt dare dilatiōē: sz de hoc cognosci. Vel si vis dicere q petat differri pise dic q iudex nō debebat dare nisi inqstione facta put hoc. s. of. Nō ob. tex. q dic tutores experiri voluit: qa ibi loqf d alijs tutoribus. hic de his q cam agūt. sz pcedēs opi. px. di eta plus placet. i. tex. ibi insinuare zc. Et sic no perirēt pbatiōes ut i auē. de test. s. z hoc mō iubemus posita. C. de testi. auct. si no aliqs. Dicit glo. q iste rōnes p batio. nō sunt hodie sufficientes. Videte si pupill possidet: ista glo. dicit veritatē qa reo ad pbandas su as rōnes daf beneficiū ut possit pducere z petere exa minari z publicari ad eternā rei memoriā ut palle. iur. z hac gl. z. l. vl. C. de usu. pu. Si no petit z non possi det z sic sustinet partē actoris: tūc nō hz beneficiū ut possit petere examinari z publicari: sz pot petere exa minari tūc nō publicari cū timet de morte testium vel eoz absentia diuturna: ut in. c. qm frequēter. ex ut lit. nō pte. z hoc si pot incōtinēti agere. secus si no pt age re incōtinēti ut qa hz ius agēdi pditionale: tūc pot pe tere examinari z publicari ad eternā rei memoriā: ut l. iul. z ibi plene solet dici. s. ad. l. acql. Alterius q ro quō pot dici q pp tps interuallū nō habeant can dē fidē. Dicit glo. q ptingit duobus modis. vno mō qa efficiunt infames de iure uel de facto: z sic non ha betur tāta fides: qa ispicif tps redditi testimonij: ut. l. iij. s. de testi. Circa hāc. q. qro vtz infamis de scō repellat a ferēdo testimonio: z vt tex. q sic in. l. cassius. s. de sena. Sed glo. hic nō dicit q repellat: sz minor fides adhibet: z vey dicit ista glo. qa minus credit: z tūc in subsidiū credit ei: z tūc cū tormentis: ut i auē. d test. s. si no ignoti: z. s. de testi. l. sui. z. l. ob carmen. in fi. nō obstat. l. cassius. qa infames de facto repellunt. sz qro quo tpe dz ispicif fides z pditio testis: an tpe quo negociū gerit vel tpe quo reddif testimonij. Dic q tpe quo testimonij reddif ut hic i tex. z glo. In triuz vt tex. s. de test. l. ad testiū. s. i. z. l. i. c. d testa. z ibi no. gl. volens soluere istud drium in legibus drijz vt dice re q intelligat de testibus q in iudicio nō habent ne cesse assistere: qa sunt ascripti in instrō publico: vel als nō est necesse q de nouo deponāt. ita no. in. l. i. c. de testa. sz hoc sit satis pbabile: tamē dic quādoqz testis mutat pditionē sui culpa: ut qa pp delictū effici infamis et tūc hz locū hec glo. q inspicitur tempus reddi ti testimonij. quādoqz mutat pditionē absqz sui culpa vt qa credebat se libez tpe testi postea detegif suus z tunc inspicif pditio testis tpe quo negociū gerit. ita lo qf. l. i. c. de testis. ita t3 d3. in summa de test. or. circa fi. qd tene menti. Sz qd si testis tpe testamēti erat bo ne pditionif. tpe redditi testimonij erat infamis: qd tps ispicitur: Dixi in. l. dāni. s. sabinus. j. de dā. infec. Se cū dā solōnez dat glo. q pot hic c ontingere. s. q testi nō adhibeat tātā fides pp tps plixitatē: qa nō ita creditur testi de facto longinquo sicut propinquo. p ista opi. facit in auē. hec psti. innouat psti. col. viij. Fac

a C. s. cause. qualiter itel. ligitur. Qua liter dicatur dubium de mādato. Ad de bal. z imo. i. l. meua. so. ma. per glo. in. c. corā. de of. deleg. z i. l. si. de pact. conuen. b C. p. Proba tio semiplena adde bart. in. l. iudex. C. d iud. z latius in. l. i. s. h. j. de preto. sti. pula. c C. Due autē cause. quero utrum. vtrū infamis re / pellatur a te stimonio. vi. de bal. i. c. i. an remo. dte. q pes eē de. fierūt. z bar. in. l. cunctos populos. C. d sum. tri. ad de tū quod semp facit sal tem iudiciū: vt no. bart. in. l. maritus. j. d questio. z vide no. in. c. preterea. de test. cog. z quod ibi p imol. ibi ali / as non ē ne cesse q d no. uo deponant adde bald. in. c. i. an remo. de test. q pa res esse dñe. z quod not. bar. in. l. i. s. seruus d que stio. z omni / no bald. post bar. z alios i. l. i. de testa.

alios debitores h[er]editarios id est distinguunt: ut ibi dicitur. Hec so. r[ati]o dicitur ibi et l. i. C. de iudi. et ibi doc. r[ati]o dicitur. Item op. dicitur hic quod potest opponi ista exceptio ne p[ro]iudicium fiat petiti[on]i h[er]editatis mou[er]e. Contra. C. de peti. here. l. si. Dicitur quod a[ut]em h[ab]et p[ro] illa corrigi non est vera. Sed dicitur quod lex s[er]ua loquitur in herede seu possessore p[ro]u[er]bo. hic loquitur i agere et bona so. qua[m] t[er]m[in]i gl. i. l. i. bonifidei. s. de peti. here. Vel aliter ibi loquitur quoniam erat contentio inter euz qui se heredem dicebat et alios legatarios vel creditores. s[ed] herat s[er]uatio iter eos quod se heredes ad duces dicebat et bona et p[ro]bat. et l. i. non distinguunt. s. si q[ui]s. s. de arbi. dixi plene. j. de excep. l. si p[ro] lit[er]e. Item op. C. de ordi. iud. l. i. So. ut ibi. Quero quod est d[omi]nia vtrum agat ut bonorum possessor carbo. an int[er]et directas actiones quod cognoscit. Dicit gl. quoniam ager ut bo. pos. carbo. ager isto modo: quia sicut i alijs bo. pos. decreta an bo. pos. ei competit bonorum possessoria h[er]editatis petiti[on]e: ut l. i. et ij. de bo. pos. here. peti. et h[ab]uistis s[ed] bo. pos. l. iij. s. bonorum. ita ipubes decreta bo. pos. carbo. uolebat agere ut h[ab]es et hoc p[ro]bat solum quia erat de mente carbo. pos. et uolebat quod illa cognitio s[er]uaria quod i ducebat p[re]s[er]uptione sufficiere ad carbo. pos. s. e. l. s. cause suffice[re]t i hac bo. pos. here. peti. quod non potest ut hic. Si si vult agere directa ut discutiatur v[er]o sit iter liberos v[er]o non hoc potest. et ita habetis intellectum huius. s. Quero quod si mo[do] uel p[ro]trouersia de ip[s]i[us] d[omi]ni statu non ip[s]i[us] filij an d[omi]ni differri p[ro] carbo. Videt quod sic: ut s. e. l. i. s. s. et h[ab]et r[ati]o. In s[er]uam uidet. C. de peti. here. l. si liberi. So. ibi p[ro] quod non stat[us] defuncti uertit in dubium stat[us] filij: ut quia defunct[us] dicitur h[ab]et sic filij non potest esse liber. et tunc differri: ut s. e. l. i. s. s. et h[ab]et r[ati]o. Si si p[ro]pter q[ui]nem status ipsius filij: ut quia fuit institut[us] heres ab extraneo: et tunc non differri: ut l. si liberi. alij legunt h[ab]et. s. alio modo dicentes q[ui]n prin. fuit missus i possessione solo s[er]u[er]o que p[re]tor studet c[on]stitueri possessore re ipsa. ita dicit ip[s]i ut cessent s[er]ua p[ro] dicta. Et potest esse i se satis bona ut exponam[us] missu. i. mitti iussus: quia ex solo iussu non constituitur quod possessor ut l. non est. de pig. ac. et l. cu[m] heredes. de acq. pos. s. s. tunc quero qua actione petat quod quod constituat possessor. Dicit glo. actione in factu[m] quod descendit ex quolibet edicto p[ro]toris: ut l. pe. s. cu[m] p[ro]tor. j. ne uis si. ei. Istud uidet mix cu[m] bo. pos. petat officio iudicis ut l. iij. s. si ca. s. s. bo. pos. Dicitur quidam quod ista q[ui] glo. referat solum ad ca[us]um. s. p[ro]xi. quoniam quis solum est mitti iussus tunc petat actio ne in factu[m] ut iste iussus executioni mandetur. s[ed] h[ab]et hoc possit fieri t[ame]n tutu[m] est quod fiat missio manu militari: ut l. si q[ui]s missus. j. ne uis si. ei. Quare dicit quod ista. q. referat ad totu[m]. s. et totu[m] t[ame]n. et bene dicit quod cogat actione in factu[m]. Ad ob. quod no. in l. iij. s. si ca. quia illud i bo. pos. que tribuit ius p[ro] quas nullu[m] aduersario sit p[ro]iudicium: nec requirit quod citatio fiat ut ibi dixi. sed hic loquitur i possessione quod est facti et h[ab]et certu[m] aduersariu[m] et requirit cognitio put dixi. s. e. l. s. in cause. et s. si due. id est actione i factu[m] non iudicis officio explicat. Quero quoniam hec actio in factu[m] itentat quod ueniat i ea. Dicit glo. quod corporalia t[ame]n al. l. ij. j. quod bo. uel meli[us] etia[m] incorporalia ueniunt quoniam si agit p[ro]tra aliquo debitore ut habuistis. s. p[ro]xi. s. et sic ista possessio h[ab]et aliqd[am] ultra q[ui] interdicitur quoru[m] bonoru[m].

Hec autem Et p[ro] hoc oportebit petere filiu[m] bo. pos. ordinariu[m]. s. j. .e. l. si impubes. s. si. Hec glo. corrigebat si uellet int[er]tare actione: al[ter] secus. et id dicit glo. oportebit in futuruz si uellet int[er]tare actione. sed nuc in carbo. non oportet: et id est no. C. e. l. i. in fi. vlt. glo. rest satis bona ut dicitur. j. e. l. si ipubes. i. fi. et tangat. j. l. p[ro]xi. Vel dicit quod iste tex. vult dicere si pupillus non possidet hereditate paterna ad hoc ut pueniat ad bo. pos. carbo. h[ab]et primo int[er]tare bo. pos. ordinariu[m]: ut sic aduersarij moueat q[ui]nem status: ut sic mota q[ui]ne status pueniat ad bo. pos. carbo. ad qua[m] non potest pueniri nisi primo moueat quod stat[us]: ut j. p[ro]xi. s. dixi. s. e. l. s. si due. et ita potest intelligi hic.

Deo. Dicitur hic ex p[ri]ma p[ar]te edicti. quero que est p[ri]ma p[ar]s edicti. Dicitur quodam p[ro]tra tab. quod p[re]cedit s[er]u tab. Ad est uerum quare dicit p[ri]ma p[ar]te edicti vocat bonorum pos. ordinariu[m]. sequente[m] vocat carbo. quod est extraordinaria. C. Op. s. e. l. iij. s. missu. ubi actione non potest intentare. dicit glo. etia[m] int[er]tabit actionem in factu[m] et sic ager possessorio t[ame]n. Vel dicit v[er]e oibus actionib[us] quoniam erit pubes et liquebit eu[m] heredem esse. Tu dicit quod missus ex carbo. actione p[ro]tra p[ri]ncipale aduersariu[m] non potest int[er]tare nisi s[er]u di[st]inctione[m] qua[m] vidistis in. s. missu. s[ed] p[ro]tra alios debitores potest int[er]tare s[er]u di[st]inctione[m] quam dicam. j. e. l. pe. C. Op. s. e. l. s. pe. ubi dicit quod ut possit actione[m] int[er]tare oportet petere bo. pos. ordinariu[m]. sed hic non potest petere ordinariu[m]: quia est exclusus ab ea: ut hic dicitur. igitur actione[m] int[er]tare nunq[ui] poterit. Possumus dicere quod licet sit exclusus a possessione ordinaria tenebat ius ad eundem d[omi]ni iure civili ideo actione[m] int[er]tabat et hoc patet ex glo. quod dicit quod liquebit eu[m] heredem non dicit bo. pos. Vel dicam[us] quod agnoscer bo. pos. non omittit p[ro] restitutio nez in integ[rum]: ut l. i. C. si ut se ab here. vel bo. pos. Vel possumus dicere quod in. d. s. pe. debeam[us] legere aliter q[ui] glo. ibi dicit quod si illa lec. sit p[ro]tra istu[m] tex. et legamus alio modo ut ibi dixi.

Ed si is. Hic incipit exponere tertiu[m] caput edicti de satisfactioe. **An autem.** Iste. s. facit i ar. ad. q. uos habetis in. l. p[ro]gnatis. s. penis. et s. s. sta. ho. l. ipator. quod suppliciu[m] m[er]itis differri p[ro] partu[m]. Quero quod d[omi]nate lactate pueru[m] cu[m] alia nutrix si repit: certe eadem e[st] r[ati]o quod donec si repit alia suppliciu[m] differat p[ro] h[ab]et tex. et sic dicitur doc. et maxie Oldra. Ex. l. sequenti. Quero e[st] r[ati]o quod i bo[is] maternis non h[ab]et locu[m] car. et an quod stat[us] differatur p[ro] hoc edictum.

De bonis. Quero quod e[st] r[ati]o quod in bo[is] maternis non h[ab]et locu[m] edictu[m] carb. r[ati]o. quia hoc edictu[m] est introductu[m] ad similitudine[m] edicti de p[ro]tra tab. ut l. i. s. i. s. e. s. i. testis feminae p[ro]tra tab. non h[ab]et locu[m]: ut l. illud. s. ad testameta. s. de s[er]uab. ergo nec carb. It[em] dicit quod differri quod stat[us]. s[ed] an differat p[ro] hoc edictu[m]. Dicit gl. quod non sed ex p[ro]stitutione uel interpretatione iurisc[on]sultoru[m] ut hic et s. e. l. iij. s. quous. Et id est isto casu ista dilatio possit p[ro]desse i bo[is] maternis et haberet viz carbo. ut si possidet filiu[m] et alius ageret s[ed] eu[m] dices eu[m] non filiu[m] tunc quod differri et inter[im] remanet i possessione sic in carbo. ut l. iij. s. missum. s. e. C. It[em] quero dicitur hic si sit quod simul s[er]u bonis paternis et maternis et fraternis q[ui]ro utru[m] h[ab]eat locu[m] missio ex hoc edictio. et v[er]o sic ar. j. e. l. si ipubes. s. si pupillus. p[ro]tra r[ati]o tenet gl. quod missio non h[ab]et locu[m] nisi in p[ri]nis. et ad. l. co[nt]rarias r[ati]o de ut in glo. quod no.

Ita demum. In tex. ibi explicandu[m] erit. hoc e[st] v[er]o ex hoc edicto: s[ed] ex p[ro]stitutione quod differri: ut s. p[ro]xi. et in l. iij. s. quous. s. e. t. uel hoc expediebat pupillo.

Qui pupillo. No. tex. ibi hec eni[m] possessio p[ro] satisfactioe cedit. habes hic quod missio in possessione h[ab]et viz cautionis. s[ed] in l. si finita. s. elegater. et s. se. j. de da. infec. Ex. s. sequenti.

Qui ille q[ui] d[omi]ni h[ab]et alimeta obeat h[ab]et exp[er]sas studij. **Ad solum.** No. tex. ibi i studio et c. No. quod ille q[ui] d[omi]ni h[ab]et alimeta d[omi]ni h[ab]ere et exp[er]sas i studio. s[ed] ubi pu. edu. s. l. q[ui] filiu[m]. s[er]u habuistis. s. s. ali. et ci. le. l. legatis. Ego r[ati]o ibi alio cu[m] debetur ex dispositioe testatoris. alio cu[m] ex dispositioe legis. Dices tu quod h[ab]et. s. facit s[ed] id quod dixi. s. s. col. bo. l. i. s. nec castr[um]. dixi quod p[ro]p[ri]i tenet ip[er]dere i studio filij. s[ed] r[ati]o deo tex. ibi declarat quod h[ab]et loq[ui] i studijs necessarijs s[er]u quod h[ab]et s[ed] p[ro]p[ri]etudine[m] et p[ro]ditione[m] sue p[er]sone uiuere non potest: ut adiscat gramatica[m] et s[er]ua. et tunc dicitur impensa necessaria: ut hic: sed secus in studijs in quibus homines

Deo ui
i tiatur.
ibi di.
ri. suppliciu[m]
differatur pro
pter partu[m] et
p[ro]pter mulie
re lactante[m] et
facit quod ha
betur in. l. ij.
s. si non pro
pter si quis
cauti. et ibi
doc.

dicat in h. nec at. q. mater no aufert pupillo ius ordinariu. s. imo etiā nec ex ordinariu aufert: vt .s. e. l. i. §. fi. r. l. iij. in fi. s. de iure do. So. pcedo q. pupillo no aufert nec ordinariu nec ex ordi nariu: sed no p iudicat mri qn petit se mitti i pos sessione noie ventris lz cōtra. no. s. de v. in pos. mit. l. i. §. si cui. dic vt ibi.

Um si
c ne. xi.
mita
vt p bal. in
l. i. C. eo.

Um sine Dicat hic q. exhere datus no hz car. qz si aliqs cōstiteret eū filiū no admitteret. s. s. e. l. i. si ipubes. in fi. vbi pstat que eē exclusum ab illo iure: z sic si aliqs cōstiteret eū filiū no admitteret: z tñ hz carb. So. ibi pōt admitti p res titutionē in integrū: z sic de iure ptoio. nam p carb. pto: sibi subuenit. sed h no pōt admitti ni si p qrelā: z sic de iure ciuili: vñ pto: no subuenit sibi nisi prius intētata querela. **Ultimo** h no. q. interest mea p nunciari me fratrē pp hereditatē fratris: z sic no. ad id qd dixi de actionibus iudicialibus: qz possuz me petere p nunciari fra trē: vt dixi. s. s. ven. in pos. mit. l. vbi cū qz. §. i.

Triptus Ho. casum in quo hereditas no adita trāsmittit. qd dic plene in l. venter. de ac qui. heredi.

Icia Dic plene de materia huius l. §. s. e. l. i. in fi.

Veritur Quero qd in pos sessionibus vacatib' puto q. debeat interim mitti in possessio nē si paratus est satisfacere vt sic possessiois pri bus fungeret: vt. s. e. l. de bonis. §. i. Ex. l. sequenti.

An missus ex carboniano possit agere.

Ed sicuti Opp. q. missus ex carbo. no possit res vendicare: vt. s. e. l. iij. §. missuz. Dic glo. q. ibi agebat p principalē aduersariū: hic p alios debitores: z est bona z ipsā approbat doc. in l. act. in. iij. opp. C. de ordi. iudi. Vel dic dic gl. hic satis dedit. iō agit p pticulares possessores tanq' curator: dat' bonis z est vera: z istaz opi. t3 Ly. C. e. l. i. De hoc an missus ex car. possit age re. hētis in l. i. in pn. s. e. z. l. iij. §. missū. z. l. ideo qz. z. C. de or. iudi. l. i. in. vj. q. z. C. e. l. i. s. d. inof. tel. l. qui de inofficioso. Et iō p declaratōe oium istoz reassume: aut qs inceperit agere anteq' sibi status qd moueret: z tūc postq' qd status icipit sibi moueri pōt omitta pma qōne carb. bo. pos. petere z qd differat qd status in tps pubertatis no distincto prius agebat petitorio vel possesso rio: vt. s. e. l. i. in pn. l3 gl. aliter ibi dicat. ita dz in telligi. l. iij. §. pui. s. e. z ita pōt intelligi. s. e. l. iij. §. pe. fm lec. quā dedi ibi. Aut vult agere post petita bo. pos. z tūc aut agit p principalē aduersa riū: aut p alios pticulares debitores vel possesso res. pmo cāu aut agit possessorio z pōt: vt. s. e. l. iij. §. missuz. z. §. parui. e. l. h3 lec. gl. Aut agit pe torio: z tūc si qd vult agere tanq' car. possessoz vt illa sūmaria pbatio q fuit habita in carb. sibi pfit in hoc iudicio z no pōt: vt. d. l. iij. §. missuz. Si vero vult agere directa petitione hereditatis z pbare se filiū: z tūc pōt: vt. d. §. missū. Si vero vult agere p alios debitores seu pticulares suc cessores: z tūc aut no satis dedit z no pōt: vt hic a cōtrario sensu. z. l. sed z si is. §. i. s. eo. aut satis dedit: z tūc aut vult agere tanq' heres. z no pōt ne fiat p iudiciū petitoi hereditatis: vt. d. §. mis sum. z. l. si qs libertatē. s. de peti. here. Aut vult agere tanq' curator: datus bonis ex vigore satis datōis: z pōt vt hic fm vnaz lec. vt. d. l. sed is. §.

.i. z. ij. z. iij. s. eo.

De bonoz pos. fm tab. Rubrica.

Dictū est bo. pos. s. tab. vey qz est alia bono rum possessio q vocat fm ta. q no hz locū donec pōt intētari ptra tab. vt. j. e. l. iij. in pnci. z. §. i. iō post titulū de bo. pos. ptra ta. segtur de bo. pos. fm tab. **Querit** gl. qre in codice pmo posuit bo. pos. fm ta. z hic postposuit. Dic vt hic in gl. Ex. l. sequenti.

Instra an possint scribi in papyro z i tabula lignea: z an credat lris marmoreis.

Abulas Quero vtrum sit dfa qbus ver bis qs vraf. Gl. q no z bñ. vt. l. hac cōsultissima. in h. z. l. qm. C. de testa.

Itē dī hic q no refert in q materia h fiat. **Quero** quid si scribat in tabula de ere. Rñ. sufficit etiā si i lapide scribat. **Quero** qd si in terra scribat. Rñ. si sigillari potest sufficit. **Ex** hac. l. ex gl. no. q instm publicū pōt pu blicari i chartis de papyro: vt hic. dū dic char tis: qz charte dicuntur de papyro: vt. s. de le. iij. l. libroz. z ex de pfirmatio. vtili vel inutili. c. cum dilect'. z in Spe. de instru. edi. §. postremo. ver. itē q est scriptum. Scōo no. q si in tabulis de li gno scribat instra publica eādē fidē portat sicut si in chartis scriberet: vt hic. dū dicit siue lignee sint. p hoc. s. cōmoda. l. i cōmodato. §. si pupil lares: z hoc ibi tangit p Duil. de cu. **Ultimo** ex qōnibus gl. q dicūt q pōt scribi in terra vel la pidib'. facit in ar. ad qōnez q scripturis antiqis factis in lapidib' debeat credi: z hoc est verū si fuit scriptū de priuz volūtate. p hoc est tex. z gl. C. de religio. l. monumētoz. in fi. p hoc qd no. in Spe. de pba. §. nūc videndū. ver. ix. Ex. §. sequenti.

Si pducunt duo instra eodē die facta nec ap paret d' pōritate q eoz pualeat: ibi. Querit. Et qd cū duo testes deponūt q ticius occidit seiuz aliq' sempronius qs puniet vide in fi.

Non autem de testa. mi. vbi solus cursus anni irritat tab. Solu. spāle ibi in milite. Itē op. C. de testa. l. sancimus. vbi cursus decen nij mutat testm. So. ibi fuit cursus decenij cū re uocatione facta licz minus solēniter: sed h nulla fuit reuocatio. **Querit** glo. quid si pducunt duo testā eodē die cōfecta nec appet qd prius z qd posterius. querit cui debeat stari. Gl. no. hic plene. z. C. de edic. diui adri. tol. l. fi. z Ros. po nit qsi idē sup hoc ti. i. h3 doc. vident' dicit sic. Si qdē illa duo testā fuerūt facta sub vna sigil latōe est vnū testm z ambo veniūt ex testō: vt. j. .e. l. §. si qs in duobus. z de tab. exbi. l. locū. §. i. Si aut sūt diuerse sigillationes no tñ app areq prius z q posterius. tūc h3. z Hug. dicūt q nul lus eoz sit heres qd Dy. t3: qz est dubiū de viri bus testi ergo no pōt adiri hereditas: vt. l. sed z si de sua. s. de acqui. here. hoc placz. sed recepit duas determinationes. Primo fm Jac. bal. vt sit veruz qñ neuter possidet: sed si alter posside ret ille obtineret z actor succūberet. Nā actor dz pbare testm suū esse factū posterius quo no pro bāte succumbit. p hoc. l. eū actum z qd ibi no. s. de neg. gef. z. l. si matrē. C. de pba. z. l. no so lū. §. sed vt pbari. j. de ope. no. nun. Scōa limi tatio q p dicta sūt vera qñ instituti sunt parīs cō ditionis: qz nullus erat de veniētib' ab intest. no eniz in vno essent instituti cānei in alio veniē

De bono
r u pos. h3 ta
bu. pica.

Abu
t las de
papy
ro. Circa in
strumētū pu
blicū i papy
ro facē ad id
qd dixi in J.
sempronius
pculo. d le
. iij. z adde
bar. in. l. i cō
modato. §.
sicut. i. fi. cō
mo.

C. s. no at
querit gl. vi
de bal. ang.
z Imo. in. l.
eū q. i pn. s.
de acq. he. z
de hac. q. z
qd i duabus
scētētis s.
rijo z dua
bus electōi
b' eadē die
factis. vide
bal. in. l. ij. i
pe. colū. C.
qñ prouo. z
qd in duob'
instrumētis
factis eodē
die nec appa
ret q pmo
z qd scōo vi
de bal. no. i
. l. de rebus
C. de dona.
aū nup. z gl.
bar. z bal. in
psti. i. C. i. §.
qb'. z qd in
duob' istris
pcuratōis
factis eodē
die in vna p
sona. Vide
bal. i. l. falsus
l. iij. col. C.
d fur. z d. q.
glo. vide ali
qd p glo. z
doc. i. c. ruo
bus. in gl. i.
de rescrip. i
. vj.
ADDE de
duob' pecu
ratorib' eo
dē die pstita
tis Old. cō
filio. i.

C Sufficit facit ad. q. Et ite dcm no. ad intel ctu eoz q di xi post gl. z bar. in. l. sibi tur s. de pi. gno. z adde qd is regula riter in inia regraf etiaz scriptura tn fallit icā ma trimoniali q sufficit pba ri per testes .c. albericus z ibi Inno. eē de testi. z ad bar. Ead de no. p. cu; i. l. sicut. C. de fi. instru. vide et bar. h bal. i. l. ij. i. iiii. col. C. de eden. et bar. z bal. i. l. emaci. de fi. instru. z bal. i. l. gesta in. iij. col. C. de re. iur.

C Sufficit qñ iudex p nūciat dicta testū hēri p aptis suffic ē adde bar. i. d. auct. qui semel.

C S. Si qñ in duobus. Allig alleg. bar. pñu te nuissē in. l. se proni? pcul lo. de le. i. s; possit pcaē dari q aut i instrumēto dscripte sūt publicaf et credif exem plo vt ibi. s; si solūmodo pcermaf exē plū n credif vt dic. z ad id q dicit h bar. vid qd scripsi i auct. si qñ in aliq .C. de eden. post bart. z bal. late z vi de bar. in. l. si qñ ex argē tarijs. s. pre tor aut. z. s. phibet. s. d edē. vbi etiā z; s; riu z fa cit h qd scri psi post Ro. in. l. kiēdū. i pe. charta. d ver. obli.

C Predi eta va. Add bar. i. l. ex ar gē. s. i. s. de edē. z Ly. in l. sctus. i. fi. .q. C. de fi. instru. z spe. i. ti. d. instru. edi. s. ostēfo ver. illō d qz

tes ab intestato: tūc debemus psumere i dubio p venientib⁹ ab intestato. ar. s. de p. ta. l. si duob⁹. s. si pus. z. l. hac cōsultissima. s. si qñ. C. de tes ta. z p hoc. l. vl. in fi. C. de codi. p hoc fac vrgē rō: q; si neutrū illoz testōrū valeret venientes ab intestato veniret: vñ si volūt venire ex testō fm s functi volūtate tutius est eos admitti p cōseruā da defuncti volūtate. Tertia limitatio est q; pre dicta sunt vera in pagano q nō pōt decedere p parte testatus: z p pre intestatus cū duobus tes tamētis: vt. l. si certarū. z. l. querebas. s. de test. mili. secus si esset miles: q; posset decedere cum pluribus testis. **C** Itē faciūt ad. q. si duo testes deponūt q; ticius occidit seium alij dicūt q; sem pronius occidit seium. Ex p dicitis pōt solui q; si diuersificāt in tpe: q; duo dicūt q; ticius occidit de mēse apulis. alij q; sempronius occidit de mē se maij: tunc isti sunt p rarij: vt. l. i. fm vnā lec. C. q; accu. nō pos. z sic vel neutri stabit: vel eligētur digniores fm. l. ob carmē. s. h. s. d. testi. si qñ nō diuersificāt in tpe sed simpliciter duo dicūt q; ti tius occidit seiu. alij duo dicūt q; sempronius oc cidit seiu: tunc cū possibile fuerit q; ambo simul occiderūt seiu ambo puniētur p ea q; s. dixi.

Ex. s. sequenti.

Quis p̄t pbare p duos testes se istitutū corā .vij. testib⁹ cū agit bo. pos. here. pe. Si qñ sit du biū d volūtate z solēnitate illa d; p septē testes p bari. Et cū appellatio fuit itēposita i scriptis z ē dep dita p testes poterit pbari. Et an sufficiat si dicat dicta testū hñda p apertis.

Sufficit. Dicit hic sufficit ta. extare lz nō pferant. **C** Quero quō iudex dabit bonoz possessionē si nō pferunt ta bule: q; nō ff apud hñdē vl defierūt extare. Rñ. si loqmur fm iura hodierna: fm q; sufficit sola a gnitio nō est dubiū: vt hic no. z. l. vl. C. q; admit. ad bo. pos. s; h; iura ista nō est dubiū. S; dic eo dez modo q; iste bo. pos. nō danf in forma iudicij: vt. l. iij. s. acgrere. de bo. pos. z sic iudex sūma tiz cognito negocio dabit bo. pos. **C** Sed que ro qd pdest ista bo. pos. cū si agā bo. pos. hñdi. peti. nō poterit pbari se istitutū. Dic gl. C. e. ti. l. ij. q; suffic pbari ipsū istitutū ex testō z septē tes tes interuenisse p duos testes. ita dicūt qdā. Si tñ est dubiū de volūtate z solēnitate: q; est dubi um an testato: me istituit. Itē an istituit me so lēniter: tūc voluntas d; pbari z solēnitas per se prem testes: vt pbat in. l. vl. C. de fideicō. si autē est certū de volūtate: sed dubiū de solēnitate: vt quia aduersarius heres cōfitef q; talis me here dez scripsit: sed dicit nō solēniter: tunc si qdē cō fessio heredis fuit certo tpe limitata: vt q; dicat cōfiteor q; talis te istituit tali tpe die ac loco. tē sufficit pbari solēnitas p duos testes. ita pōt in telligi gl. C. e. l. ij. Si qñ cōfessio heredis nō fuit limitata tpe z loco: vt q; dicit p̄fiteor q; fuisti he res scriptus sed nō solēniter: tūc nō suffic q; pbes de solēnitate nisi p septē testes. nā si pbas p du os tres vel q̄tuo: testes solēnitate itecessisse nō suffic: q; p̄fessio hñdis nō extēdit ad tps quo so lēnitas itecessit. **C** Alterius iste. s. facit ad. q. qñ appellatō d; itēponi i scriptis: z si ē i scriptis itēposita z est p dita certe p testes pbari pote rit: vt hic. z. l. testiū. in fi. C. de testi. Itē dicit hic sufficit tabulas extare lz nō pferātur. facit qñ iu dex p̄nunciat dicta testū hñda p aptis lz nō le gat nec p̄tibus apiat: suffic: z hoc puto veruz si ptes aliter sciāt dicta testū: vt i auct. atq; semel .C. de pba. z in sūma illius ti. per. Bzo.

Ex. s. sequenti.

C Producenti exēpluz testū nō d; dari possessio ex edicto diui adri. sicut nec notario pducēti exē plum a se factum de p̄prio testō.

Si quis in duobus. No. ta h q; exēplo nō pōt peti bo. pos. Et sic facit q; pos sessio ex edicto diui adri. nō debeat ei dari q; pro ducit exēplū lz bo. pos. ex illo ti. differat multum ab ista. nā illa nō pōt dari nisi pducat testm nō viciatū zē. vt. l. edicto. sed ista daf etiaz si tabule nō pducant: vt. s. s. sufficit. Itē fac ad. q. si vn⁹ z idē notarius exēplificat testm suū dicēs hoc est exemplum cuiusdā testi facti manu mei notarij. Et illo exēplo nō dabit bo. pos. nec pos. ex edicto diui adri. vt hñdē i testator q; exēplauit suū testm **P**redicta vera⁹ nisi exēplef ex p̄tocollo notarij mortui: quia tūc hñ p̄ infiso publico z auctētico vt in. c. cū. p. tabellio. eē de fi. instru. no. bñ tex. ibi si vero id qd exemplum.

Exigit. Juriscōsultus pcedit hoc ordi ne. p̄mo dicit a qbus debēt eē facte ta. vt bo. pos. dari possit. scdo dicit quō. ter tio qñ. quarto dicit p qua pte d; dari bo. pos. s. vero dixit ex qbus tab. datur bo. pos. z ita trāsit. p̄tra imo sufficit si hēat testi factionē tpe testi fa cti: vt. s. e. l. s. si qñ aut. Dio. dicit multū bene vi de eā que incipit nō duobus zē. z ipsā signa⁹ ibi nō. sic in duobus primis. imo idem vt pbat. s. i. proxi. alle.

Si linum. Dicit incipit tractare q̄les debēt eē tabule: vt bono. pos. def. Et ad euidētā scias q; tabule ex qbus petif bo. pos. debēt eē signate signis. vij. testiu; vt. l. i. C. e. ti. **C** Op. q; nō pōt dari fm ta. q; daf rñ ex tabul in qbus sūt. vij. signa. vt. j. e. l. charte z. C. e. lz hoc linū sit icā sū tñ remanēt. vij. sigilla. q; nō fuit icā sūz linū i quo ff. vij. sigilla appēsa s; aliō linū. **E**l si illō linū fuerit icā sū: dic q; nō ē to talif icā sūz qd no. ppter rescripta antiqua. s; qñ inuestigabit hic: an fuerit incisum linū a testato re vel ab alio. Rñ fm iura hodierna fm que suf ficit sola agnitio sine iudicis facto nō est dubiuz sed fm iura antiqua fm que requirebat decretū iudicis: tunc nō curo qualiter iudex. itēposuit decretum. sed in bo. pos. here. peti. examinatib plene a quo fuerit linum incisum. ar. l. de pupil lo. s. totiens. j. de no. ope. nun.

Ex. s. sequenti.

C An testō coroso i aliq parte substāiali debe at credi: z an notario dicēti hāc cancelationem ego feci.

Si rose. No. hic bo. tex. ad tab. seu ad puilegia q; qñq; corosaf hñt cordulā in q; est appēsum sigillū: q; sufficit q; re manet tñ de cordula qd sustineat sigillū: secus si totaliter cordula ē corosa. **P**onam⁹ q; testm ē corosuz in aliq parte substāiali an debeat credi dicit glo. q; nō. secus si nō sit corosum in parte substāiali: q; tūc sic: vt. l. si vnus. C. de testa. z. l. pe. s. h. e. ti. ita dicit glo. **A**duerte si testm conti net rasuram in loco suspecto nō debet ei credi: z hoc est verum nisi p aliqū partēz testamēti pōt cōprehendi q; in illa parte rasa cōtineret: vt in .c. cuz olim. extra de censi. z p hoc apparet si no tarius diceret cācellationem z superscriptionez ego feci sibi credaf: ut. l. i. s. de his que in te. de lē. z de hac. q. habetis p glo. z Ly. C. de edi. di ui adri. tol. l. ul. in scda. q. p̄ncipali circa fi.

Ex. l. sequenti.

C An bo. pos. fm tab. possit cōcurrere i bo. pos. cōtra tabu. ibi. Itēz. Et an possit peti bonozum

cū seq. **C** S. Exigit ipfaz signa. vide de hac glo. no. bal. i. l. i. C. de sa cro s. eccle. i lect. in. iij. q. in fi. z. i. l. fi. i. fi. C. si a nō ppe. iud. z. i. l. fi. in an tepe. col. in ver. h. dubi taf. C. vñ le git. plene p Imo p⁹ alt os i. l. is cui lege. de test. z. l. i. gallus .s. ille cāus. de li. z post. **C** Si rose. dicit gl. dō not. ad sub scriptionem notarij. z adde qd no. Imo. i. c. fra ternitatis. d hereti. z qd no. i. c. cūve nerabilis. d relig. do. z i .c. ex litteris d fi. instru. z adde qd no. dixit gui. d suza. i. l. fi. ex falso. C. de trāfactio. q vtes tali in strumēto in quo cōtinet aliqua falsi tas ēt in lo co nō suspec to icidit in crimē falsi. z refert ita te nere. Jo. an. in addi. spe. d instru. edi. s. instrumēta in addi. q; in cipit huic vi cto.

pos. vnde liberi. donec pendet: an alter petet cōtra ta. ibi. Querit. Et quid pdest habere possessionē p vnde liberi: ibi. Secundo. Et an posthumus possit venire per vnde liberi z per ptra ta. ibi. Sed quid.

Quissimum. Dic iurisconsultus incipit tractare quo tpe debet peti bo. pos. fm ta. **Op.** z videtur q possit adiri hereditas añ q petat ptra ta. qd apparet: q post aditaz hereditatem datur ptra ta. vt. l. illud in pn. s. de ptra ta. So. aliud in aditione de iure ciuili: vt ibi. aliō in fm ta. bo. pos. vt hic. Item videtur q instituti nō expectēt preteritos: vt. l. illud. s. i. s. s. ptra ta. Rñ. verum est q ibi nō expectant preteritos: sed nō veniunt p bo. pos. fm ta. sed ptra tabu. **Item op.** q fm ta. z ptra ta. pnt concurrere: vt. l. si duo. s. de leg. prestan. fm vnam lect. glo. Quidam reprehendunt ibi illam glo. ego sustinui eam ibi dicendo q tunc nō datur fm ta. donec sperat s ta. qñ institutus nō est i pari gradu cum venientibus p ptra ta. als secus vt ibi. Sed dices tu nōne hoc est s casum in. l. illud. s. fi. s. s. ptra tab. vbi institutus z preteritus erant in eodem gradu: z tñ habet locum fm ta. donec intē tatur cōtra ta. So. vos habetis. j. pxi. s. q institutus sub conditione pōt petere fm ta. ille ergo qui est institutus lz alius posset petere ptra tab. pendet institutionis sue cōditio: q poterit esse q ille nō petet ptra ta. interim. ergo si est eiusdē gradus nil repugnat eū admitti. Non ob. l. illd. s. fi. de ptra ta. q ibi loquitur in quadam pditione que verisimiliter expectari nō debet. s. vt posthumus nō nascatur als secus. Preterea rō potest esse ista: q si est eiusdem gradus alio petere ptra ta. fm ta. conuertet in contra ta. z ideo nō expectatur: vt. j. pxi. s. als secus: vt. s. Querit glo. vtrum interz posset peti vnde liberi. donec pendet: an ille petet ptra tab. z alius fm ta. Gl. arguit pro z ptra z finaliter dicit q sic. Sed qro dicit ne verum ista glo. Videte si nos ponimus esse preteritos filios in ptrae qui dicit nulluz testamentū de iure ciuili: tūc glo. dicit veruz q statim potest peti vnde liberi: z probant oēs leges allegatē in gl. sed si nos ponimus filium emancipatum esse pteritum: tūc glo. nō diceret verum nisi ponamus institutum repudiasse: q donec habet locum fm tab. non habet locum vnde liberi zc. vt. l. i. s. i. j. si ta. te. nul. extra. **Secundo** quero ad quid prodest venire p vnde liberi cuz habeant locum fm tab. Dicit glo. quo ad legata. Videte glo. verum dicit in emancipato here de scripto nō aduente vel repudiante. als nō haberet locū vnde li. **Sed** quid i posthumo. Dicit glo. idem q pōt venire per ptra ta. vel vnde liberi: z hoc intellige in posthumo: qui esset recasurus in ptraem. Ego dixi q bo. pos. contra ta. vel vnde liberi cōpetere possunt eidem. quero vtrum tps simul cedat vtriqz. Glo. q sic z bene **Item** dicitur q expectandi sunt qui possunt venire per contra tabu. quero quid si aliquis est exclusus p cōtra tabu. sed potest petere restitutionem in integrum: an debet expectari. Glo. dicit q nō z allegat. l. quartam. j. de fideicō. li. z. l. ij. s. si bonoz. j. ad tertul. qd tene menti: z ideoz habuistis heri. s. ti. i. l. si impubes. s. fi. Dicitur q debent expectari donec petatur ptra tab. sed quid si est petita contra tab. vtruz aliquis admittatur ad fm tabu. Rñ. sic si contra tab. est de lata ei qui non est ex liberis: vt. l. si impubes. s. fi. s. ti. i. **Quero** vtrum q diu pōt peti carbo

debet expectari sicut quando datur cōtra tabu. Videt q sic: q carbo. z cōtra ta. dantur eodem iure: vt. l. i. s. z generaliter. s. tit. i. Sed cōtra dicit vt in casibus quos habuistis. s. ti. i. l. si impubes in fine.

Ex. s. sequenti.

Can bonorum possessio que datur pendente conditione sit iuris vel facti: ibi. Querit. Et an deficiente conditione fm tabu. cōuertatur in cōtra tab. ibi: hic dicitur. Et an in ista bo. pos. ptra ta. sit opus noua agnitione vide in fi.

Si sub conditione. Dicit hic q instituto sub conditione datur bo. pos. fm ta. zc. Contra pendente conditione nō pōt adiri hereditas: vt. l. si quis instituitur. s. de here. institui. So. aliud in aditione. aliud in bono. pos. fm ta. z hic ē vnus de casibus in quib⁹ bo. pos. fm ta. est necessaria. Item videtur q in bo. pos. fm ta. nō habet locum quando est filius preteritus: q tunc testm est nullum nec pōt peti fm ta. vt. l. su⁹ quoqz in prin. de here. insti. z. l. si pater. C. de insti. z substi. So. imo potest testamentum esse ali- quod filio confirmante. sed quoz gl. tenet q hodie filio instituto sub conditione testamentū non est nullum: q remouetur con. ditiō qm ad legitimam. ita no. in. l. suus. s. de here. insti. z. l. si pater. C. de insti. z substi. **Dicit** vt dixi in. d. l. suus. **Dicitur** hic sub conditione. quero vtrū est verum siue sit institutus suus siue extraneus. **Dicit** glo. q sic dummodo extraneus sit institutus vtiliter: vt. j. e. l. bi demum. z intellige extraneo instituto z nullo filio preterito. vel erat filius exhere datus. als si fuisset filius preteritus: tunc filius posset venire per contra ta. q tales fuerūt ta. ex quibus adiri potuit hereditas tpe mortis quod sufficit: vt. l. quod vulgo. s. de contra tab. z. l. filium. e. ti. z sic bo. pos. fm ta. non pōt peti. **Item** dicitur hic si defecerit conditio pretor tuerur fm ta. ac si accepisset cōtra ta. sed quid si extiterit conditio. Dicit glo. remanebit datio firma: vt. j. e. l. s. si quis ita. Sed tunc quero quid si deficit conditio. Glo. responderet aut fuit institutus suus aut extraneus. **Primo** casu cōfirmatur. sed hoc scōm dictum non est veruz totaliter si essz talis que veniret ab intestato per vñ agnati vel vnde cognati. **Terre** fm ta. vnde legitimi vel vnde agnati: vt. j. e. l. sub conditione. z statiz dicam latius. **Querit** glo. vtrum bono. pos. q datur pendente conditione sit iuris aut facti. In hoc sunt opi. sed glo. dicit q est facti: z ideoz no. s. de here. insti. l. si quis instituitur. sed Ja. de are. dicit aliter vt refert Ly. in. l. si pater. C. de insti. z substi. in vlti. q. z clarius in. l. filijs matrem. de inoffi. testa. Et dicit aut est institutus extraneus sub conditione qui nullo modo erat ab intestato successurus: z tunc ista bono. pos. que ei datur est facti z tribuit sibi hoc solum: vt existente conditione non habeatur necesse de nouo petere. **Item** tribuit aliud fm Jac. de are. quia misus in possessionem iste poterit exercere omnia tanq curato: datus bonis. ita no. **De** als Ros. in. l. si quis instituitur. s. de heredi. insti. licz gl. ibi aliter dicit. Si vero iste erat extraneus talis qui veniret ab intestato z succederet per vnde legitimi vel vnde cognati: z tunc nō est iuris adueniente conditione bono. pos. fm tab. conuertetur in illā que sibi competeret: vt. j. ea. l. si sub conditione. z dicitur iuris: quia in omnem euentum tribuit ius. Aut est filius institutus: z tunc aut fuit institutus sub cōditione ptraia: aut ca

Quissimus. hic q instituto sub conditione datur bo. pos. fm ta. zc. Contra pendente conditione nō pōt adiri hereditas: vt. l. si quis instituitur. s. de here. institui. So. aliud in aditione. aliud in bono. pos. fm ta. z hic ē vnus de casibus in quib⁹ bo. pos. fm ta. est necessaria. Item videtur q in bo. pos. fm ta. nō habet locum quando est filius preteritus: q tunc testm est nullum nec pōt peti fm ta. vt. l. su⁹ quoqz in prin. de here. insti. z. l. si pater. C. de insti. z substi. So. imo potest testamentum esse ali- quod filio confirmante. sed quoz gl. tenet q hodie filio instituto sub conditione testamentū non est nullum: q remouetur con. ditiō qm ad legitimam. ita no. in. l. suus. s. de here. insti. z. l. si pater. C. de insti. z substi. **Dicit** vt dixi in. d. l. suus. **Dicitur** hic sub conditione. quero vtrū est verum siue sit institutus suus siue extraneus. **Dicit** glo. q sic dummodo extraneus sit institutus vtiliter: vt. j. e. l. bi demum. z intellige extraneo instituto z nullo filio preterito. vel erat filius exhere datus. als si fuisset filius preteritus: tunc filius posset venire per contra ta. q tales fuerūt ta. ex quibus adiri potuit hereditas tpe mortis quod sufficit: vt. l. quod vulgo. s. de contra tab. z. l. filium. e. ti. z sic bo. pos. fm ta. non pōt peti. **Item** dicitur hic si defecerit conditio pretor tuerur fm ta. ac si accepisset cōtra ta. sed quid si extiterit conditio. Dicit glo. remanebit datio firma: vt. j. e. l. s. si quis ita. Sed tunc quero quid si deficit conditio. Glo. responderet aut fuit institutus suus aut extraneus. **Primo** casu cōfirmatur. sed hoc scōm dictum non est veruz totaliter si essz talis que veniret ab intestato per vñ agnati vel vnde cognati. **Terre** fm ta. vnde legitimi vel vnde agnati: vt. j. e. l. sub conditione. z statiz dicam latius. **Querit** glo. vtrum bono. pos. q datur pendente conditione sit iuris aut facti. In hoc sunt opi. sed glo. dicit q est facti: z ideoz no. s. de here. insti. l. si quis instituitur. sed Ja. de are. dicit aliter vt refert Ly. in. l. si pater. C. de insti. z substi. in vlti. q. z clarius in. l. filijs matrem. de inoffi. testa. Et dicit aut est institutus extraneus sub conditione qui nullo modo erat ab intestato successurus: z tunc ista bono. pos. que ei datur est facti z tribuit sibi hoc solum: vt existente conditione non habeatur necesse de nouo petere. **Item** tribuit aliud fm Jac. de are. quia misus in possessionem iste poterit exercere omnia tanq curato: datus bonis. ita no. **De** als Ros. in. l. si quis instituitur. s. de heredi. insti. licz gl. ibi aliter dicit. Si vero iste erat extraneus talis qui veniret ab intestato z succederet per vnde legitimi vel vnde cognati: z tunc nō est iuris adueniente conditione bono. pos. fm tab. conuertetur in illā que sibi competeret: vt. j. ea. l. si sub conditione. z dicitur iuris: quia in omnem euentum tribuit ius. Aut est filius institutus: z tunc aut fuit institutus sub cōditione ptraia: aut ca

suali aut mixta. **P**rimo casu est facti et non potest conuerti in vnde legitimi: quia est quid sibi imputetur cum conditionem non impleuit: et ita dicit glo. que incipit casualis vel etc. Aut fuit institutus sub conditione mixta vel casuali: et tunc aut in defectum non fuit exheredatus: aut fuit exheredatus. **P**rimo casu h3 bo. pos. qua est iuris: et ideo in oem euentuz ius tribuit: vt hic. Scdo casu qm in defectuz conditionis fuit exheredatus et tunc aut fuit exheredatus non rite: aut rite. si non rite tribuit ius et p inde est ac si exheredatus non erat: vt. l. non putauit. §. non quis. §. de ptra ta. Si vero fuit rite exheredatus: aut ita q non poterit rumpere p querelam: et tunc non tribuit ius. als si poterit rumpere: tunc secus. hec vltima opi. non videtur vera: qz l3 posset rumpere p querelam illa bo. pos. non potest in aliam conuerti ante plataz querelam: nec ius hoc vult: et sic d necessitate expectabitur q ille adeat. **P**redicta vera si conditio sit adiecta in fauorez filij: qz tunc datur illa q est iuris als secus: vt no. doc. in. l. filius matrem. C. de inof. testa. dic vt ibi p Ja. de are. **P**redicta dicitur q deficiente conditione bo. pos. fm ta. conuertitur in ptra tab. **Q**uero vtrum hoc sit verum in distincte siue filius sit institutus siue exheredatus in defectum conditionis. **Q**uidaz in vltima glo. videtur dubitare: sed ego pcedo id q dicitur hic in gl. esse verum: qz si conditio deficit siue alius sit institutus siue non potest peti ptra ta. quasi tale testm sit ex quo potuit adiri hereditas: qz illud est verum pendete conditione ab alio q ab illo. Sed si potuit filius adire tunc non datur bono. pos. ptra tab. **E**t ideo dicit qz alius institutus erat d3 peti cōcuruz cū filio preterito: et ideo conuertitur in ptra ta. **Q**uero vtrum qm fit ista conuersio sit necessaria noua petitio vel agnitio. **L**erte non: vt. l. iij. §. si sub conditione. §. de ptra ta. sibi dum dicit accepisset in preterito: tñ non arbitror: q est male dicitur si de nouo petatur. **A**ltimo scias qz hic. §. h3 locum qm fit existente conditione sine dubio d3 dari heredi scripto. sed si esset dubium qz haberet alium cui faceret partē per concursum: tunc dicit vt dicemus. j. ca. l. §. si quis ita.

Quero vtrum vide qd no. bar. et bal. i. l. ij. C. d. succes. edi.

Pro qua. **V**idistis supra quo tempore petatur bo. pos. fm ta. nunc psequitur videre p qua parte petatur. **G**lo. op. et videtur qz interim debeat tota petitio vniri. ar. j. de assi. liber. l. sub conditione. §. i. et l. ex semisse. de acqui. here. **I**sta questio est multuz difficilis. ideo examina plene. in. l. ij. §. si pars here. peta. et dixi. §. de le. i. l. plane. §. si con iunctim.

Ex primis. **R**atio dubitandi erat qz videtur qz debeāt cō iungi: qz si ille est institutus per. xiiij. anos. ergo intra. x. qd hic remouet. p hoc. §. de vul. et pup. sub. l. ex facto. §. item quero.

Si quis ita. **O**pp. qz tertius non admittatur quia non est institutus. primo loco: vt. §. proxi. §. Sol. in spicimus mentem fm quam primo loco est institutus non autem inspiciamus ordinem scripture vide glo. que incipit ex gradu: ibi. l3 sit ar. cōtra dic vt ibi. nam ille. §. debet intelligi fm istum: vt non cōsiderem ordinem scripture: sed mentē etc. vt. l. si quis instituat. de here. insti.

Si quis ita instituerit. **D**icitur hic bo. autem pos. etc. contra immo pendente conditione potest peti bo. pos. vt. §. ca. l.

§. si sub conditione. **D**icit glo. ibi de bo. pos. q est facti hic iuris. trussa est. **A**lij dicunt qz non potest ita quin possit reuocari. trussa est etiam. **A**lij dicunt qz hic et ibi potest peti ea que est iuris: et quod dicit hic non peti. l. irruocabiliter. **T**u dicit qz ibi loquitur quando existente conditione vnus solus vocatur. tunc enim ille in possessione mittitur. hic autem ex existentia conditionis incertum est quis vocetur: et ideo non potest fieri missio in possessionem. **N**on enim possumus dicere quare magis vnus frater qz alius in possessionem mittatur: qz non sunt inuicem instituti nec per cursum faciunt partem: sed si esset vnus institutus alius substitutus: tunc institutus pendente conditione mitteretur in possessionem: qz hec fuit voluntas defuncti: vt instituto substitutus preferatur.

Si duo. **S**i substitutus preferatur cō iuncto cōditione cessante cō iunctus admittatur. h. d. **I**n hoc ver. no. duo. **P**rimo no. quod dixi in casu et plene dixi in. l. re coniuicti. §. de lega. tertio. **F**allit quando qz ppter presumptram voluntatem defuncti: vt. l. qui dam testamento. §. de vulg. et pupil. et ibi tetigi. **S**ecundo no. qz portio accrescat sine noua petitione de quo habuistis plene in. l. sed cū patro no. §. de bo. pos.

Ex. §. sequenti.

Si monachus fuit heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui acquirit.

Si seruus. **D**icitur hic qz transit ad nouum dominum. ptra immo videtur quod apud primuz debeat remanere: qz institutus videtur eius contemplatione vt. l. cum aliquis. C. de iure delibe. **G**lo. faterur contrarium: quia licet domini noui iussu acquirit tamen primo tenebitur restituere per conditionem sine causa. sicut in seruo fructuario vel bona fide possessore ita dicit glo. **F**ateor: id quod glo. dicit qz restitui ei cuius contemplatione est institutus debet referre ad casus positos in gl. b scilicet ad seruum fructuarium vel ad bona fide possessum non ad casum de seruo alienato: quia debz imputari domino alienati: vt videatur alienare cum omni causa cum apud emptorem est cum causa non sine causa. **I**tem dicitur hic qz hereditas debetur nouo domino. contra immo domino antiquo: vt. l. si post. §. si. §. quando di. leg. ce. et l. que le. j. de re. iur. **S**o. aliud in legato aliud in hereditate. ratio qz in legato inspicitur tempus mortis adire hereditatis. **S**ed quid in fideicomisso restituit. **G**lo. videtur dicere idē quod in hereditate. **V**idete in fideicomisso ē idem quod in bo. pos. vel in hereditate quo ad ea que ponuntur in. l. seruo inuito. ad treb. non quo ad ea que hac. l. dicuntur. naz fideicom. vni uersale queritur domino inuito seruo vt dicam in. d. l. seruo. et ante restitutionem transmittitur: vt no. plene in. l. apud iul. §. antistia. §. ad treb. et sic non potest dici idem quod in bo. pos. vel hereditate qm ad casum nostri. §. sed est idem quod in legato: et hoc tene menti: qz est vtile: qz si aliquis monachus fuit heres institutus vel aliquid sibi relictum et transfuit ad aliud monasterium. certe ex predictis apparet cui monasterio acquirat sicut dixi in seruo.

Cui monasterio. si monach⁹ fu it heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui monasterio acquirat vide qz no. bal. i. l. i. C. qz admitt. in. x. col.

Chartis. **I** char ta rasi scribi dicit tñ l. r. in. l. compa. ra. C. de fi. instru. qd d. trabif fidet istu scripti i chartis rasi. arg. l. fi. C. de edic. di. qd pot p cedere qm p raturā remā fisset aliqua cicatrix alias forte secus p istu tex. qd in chartis p foratis vide bal in. l. con tract. i. vij. col. C. de fi. instru.

Chartis. **V**ides hic et gl. dicit qz instrumeta possunt scribi i chartis rasi. l3 p suetudo non seruat. **I**n sub conditione.

C. §. si seruus. postof in gl. **P**ro hoc optime facit. l. si qz seruū. §. de ac. ept. et ita alias rñdi d. iure put hic dicit. l3 hac rōez nō vidit sem h bñ facit qd no. in. l. aditio. §. d. acq. here. et l. i. si seruū. §. si qz omif. cau. tel. i. pñ. vide **I**mol. q. d. ruz videt tenere in. l. si mibi et tibi. §. regula d. lega. i.

Cui monasterio. si monach⁹ fu it heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui monasterio acquirat vide qz no. bal. i. l. i. C. qz admitt. in. x. col.

Chartis. **I** char ta rasi scribi dicit tñ l. r. in. l. compa. ra. C. de fi. instru. qd d. trabif fidet istu scripti i chartis rasi. arg. l. fi. C. de edic. di. qd pot p cedere qm p raturā remā fisset aliqua cicatrix alias forte secus p istu tex. qd in chartis p foratis vide bal in. l. con tract. i. vij. col. C. de fi. instru.

De hoc vidistis plene in. l. ij. §. si sub conditioe .s. eo. titu.

Videndum. Hic est nota. casus. Contra hunc. §. op. fm hoc videtur qd filius sit deterioris conditiois qd extraneus: quia filius certis psonis legata pstat: extraneus non. Sol. intellige de filio instituto sub conditioe in cuius defectu alius fuit institutus quo casu habet necesse venire per contra ta. secus si in defectu conditionis non esset alius institutus: qd tunc aut deficiente conditioe veniret ab intestato et nemini legata pstatet. **Ultimo** no. qd licz pendente conditioe quis petet bo. pos. tamen non propter hoc quis dicitur de cedere testatus. sed inspiciamus finem vtrum existat conditio vel non: et tunc iudicabimus sinez an decesserit testatus vel non.

Ex. l. sequenti.

In bonorum possessio fm tabu. datur cuiusqz instituto.

Item. Dicitur qd ille institutus sub conditioe petit fm ta. qui est institutus vtiliter Sed extra nullus institutus sub conditioe est institutus vtiliter: vt. l. si quis sub conditioe. §. si quis omis. cau. te. So. huius timore quidam restringunt oes leges que dicunt qd instituto sub conditioe datur fm ta. in his qui possunt ab intestato succedere vel p contra tab. vt. l. ij. §. si sub conditioe. §. e. z. §. l. pr. Sed Jo. contra: qd bo. pos. datur cuiusqz instituto. sed si deficiat conditio tunc distinguit inter extraneos et filios et venietes ab intestato. ad rationem in contrariis videtur qd qd dicit vtiliter exponitur. s. a lege: qd nisi obstat et dicitio que solum obstat non obstat aliud impedimentum. simile habuistis in. l. iij. §. si. z. l. seq. §. de leg. pstatan.

Am tabule. No. qd dicitur plus si qd destruat si remanent. vij. sigilla que reguntur sufficit: et sic no. qd septem sigilla regunt als no valeret: vt. l. i. C. e. ti. Secundo no. qd si in testamento sint plures. vij. testibus scripti: et illi qui sunt supra scripti. i. vltra numerum scripti neget se interfuisse non ppter hoc vitiatu testm. vide bitis in. l. i. in fi. §. que admo. te. ape.

Ex. l. sequenti.

Institutus alternativie sub duabus conditio nibus p trariis et in diversis portionibus p qua portioe petet bo. pos.

Ita scriptum. Ibi ex parte no de terminata. s. ex qua parte fm By. alij habent in littera parte sexta. et sic videtur glo. habuisse in tex. suo. sed By. dicebat vacat: et sic debet intelligi et legi alio modo: et fm lect. By. est multum clara. sed fm lect. prout habes in littera sexta gl. legit alio modo: sed non applaudit littere. **Quero** tamen fm lect. glo. ponamus qd qdam est institutus alternativie sub duabus conditio nibus contrariis in diversis portionibus p qua portioe petet bo. pos. Dicit gl. qd est in electione sua petat ex maiori portioe vel ex minori: et bene dicit: sed non applaudit huic littere. **Opp.** fm lect. By. videtur qd aliquis sibi met non potest substitui: vt. l. si servus coem. §. ticius de vulg. et pup. Sol. non ob. imo concordat quoniam hic mutatur causa: quoniam deficiente conditioe prime institutionis incipit habere locuz substitutio vide glo. que incipit condit. ibi. §. de bere. in sti. dic imo de vul. et pup.

Ex. §. sequenti.

Licet testator dicat si filius meus decesserit i pupillari etate bona mea deueniant in talem p hoc no est quin substitutio sit pupillaris.

Qui filio. Hic est nota. casus et menti tenendus. **Opp.** per pupillare substi. succeditur pupillo: vt in sti. de pupill. substi. in prin. sed hic mihi dixit heres esto. ergo fuit vulgaris non pupillaris. So. dicitio mihi no ob. qd intelligitur mihi. s. per mediam personam pupilli. ita habuistis in. l. i. §. de vul. et pup. et ibi no. et sic. no. qd dicitio mihi: nihil operat. Et hoc est vtile ad. q. quam vidi de facto dicebant verba testi et voluit qd si decesserit in pupillari etate bona ipsius testatoris deueniant in tale. op. qd non erat pupillaris: quia testator dixit tm de bonis ipsius testatoris non de bonis ipsius pupilli. sed omnes doc. dixerunt contrarium: quia illa verba bona ipsius testatoris nil operantur: et perinde est ac si non essent adiecta et succedatur pupillo in omnibus bonis testatoris et pupilli: et illa verba nil operatur. sicut hic dicit de dicitio ne mihi. qd tene menti.

Quidam testamentuz.

No. qd in testamento in scriptis datur fm ta. in testamento nuncupatio datur bo. pos. fm nuncupationem: vt hic. et habetis. C. e. l. ij. tamen ille qui petit bono. pos. fm nuncupationem debet facere fidem de testa. patris. als non admittitur: vt. j. l. p. xxi.

Ex. l. sequenti.

Substituto petenti particulam testamenti debet dari cu heredis institutione.

Bonorum. **Oppo.** et videtur qd testamentum patris non sit necessarium: vt. l. sed et si contra. de vulg. et pupilla. **Gl.** dicit ab initio oportet qd pater faciebat sibi testamentum vt valeat testamentum filij. sed si testamentum patris expugnat: distingue vt in glo. **Ex hoc** habes qd si aliquis petat particulam testamenti: vt substitutus pupillariter tunc debet sibi dari a notario cum heredis institutione. ratio quia substitutio sine institutione non valet. de hoc per docto. in. l. fina. C. de preci. impera. offe. et l. argentarius. §. i. §. de eden.

Si ex liberis. **Q** ista est bona. l.

Nota ex hac. l. q. l. qui duos in princip. §. de reb. du. que loquitur quando incertitudo de prioritate et posterioritate emanat propter casum: quia ambo decesserunt vno casu habet locum quando decesserunt diversis casibus si tamen alias incertitudo emanat in defectum conditionis: vt hic. **Oppo.** qd ista obscuritas vitietur substitutionem: vt. l. duo sunt tici. §. de testa. ru. Sol. ibi emanat incertitudo circa personas eorum qui sunt instituti. hic circa personas eorum quibus est facta substitutio. **Item** oppo. j. de verborum obliga. l. continuus. §. illud. Solu. illa magis concordat: quia illud vt valeat stipulatio. hic vt valeat institutio. **Oppo.** de. l. si fuerit. §. de reb. dub. vbi est necesse qd substitutio facta per ista verba qui ex liberis et c. verificetur per vnum non per duos. Sol. hic speciale: quia defunctus voluit qd in hereditate ultimo morientis inueniret hereditatem patris. dixi in. l. qui duos in principio. de reb. du. **Item** oppo. de. l. euz qui. §. ad treb. Sol. ibi in substioe si deicommissarij. hic in directa pupillari. Ratio fuit

b **Dixerunt** suu. No. p iudice dele. referu te tatione expē saru vt nō si bi s; dlegati competat tatio. et vide bar. in. l. terminato. C. d fructi. et lit. expen.

Ita scriptu .s. q si lio. vtile ad .q. vba ipro ptiat vt valeat substitutio pupillaris. idē d iure ē dicēduz si testator ap posuisset v. bū nō exp. suz: s; tacitū puta si dixit si filius meus decesserit i pupillari etate volo q bona mea vcdant et distribuatur iter pau peres xpi p comissarios meos. naz h cōprehēdit q comissarij accipiāt bona ppria auctoritate et sic cōprehēdit virecta pupillaris si cut si dixit q bona ipsi us pupilli vcdant p hoc no. p bar. iū etis his que ipse voluit i. l. cēturio. f. §. ij. pnci. q. ē qd sit et d. vul. et pupill. l. repiaz qd pe. de anch. i. p filijs suis videat firma re suū eius qd hic dicit bar. s; forte nō bñ. s; hac .q. hētur p pau. s; ca. in. l. i. de vul. et pu. vid bal. in. l. scibus in. xvij. col. d ipub. ang. i. d. l. i. i pn. limitat istuz .s. duobus modis. ADDE cō. filium. d. pe. .vij. et vide bald. cōstio. .ccccxxij. .iij. li.

quia in hereditate vlti mi voluit testator: reperi-
re hereditatem p̄mi: que ratio cessat in contra-
rio. dixi in. l. qui duos in principio. §. de re. dub.
Item opponi. de manu. testa. l. cum ex pluri-
bus. Sol. vt dixi in. l. duo sunt ticij: quia est incer-
tudo personarum quibus aliquid relinquitur
sed hic instituti nō sunt incerti lz sit incerta mox
pupillo:um.

Filius. Querit glo. vtrum sibi pos-
sit imputari cur non misit pro-
curatorem. Glo. dicit q̄ non. Allegat. l. ab ho-
stibus in p̄nci. §. ex qui. cau. ma.

Testamento. Dic est subtilis
§. 7 primo ponit
vnum dictum. secundo eius limitationez. tertio
ponit aliud dictum quod videtur simile primo.
quarto assignat aliq̄s dissimilitudines inter istō
dictum tertium et primū. secunda ibi plene. ter-
tia ibi non secus. quarta ibi nec putauerit: et bre-
uiter. h. d. Testamentū eius qui se dedit ad ar-
rogandum irritatur nisi postq̄ factus fuit sui iu-
ris noua voluntate approbetur. Item testamen-
tum primū tollitur per secundum nisi secun-
dum postea incidatur: vt primū confirmetur:
quia tunc primū ad excipiendum tñ valebit.
hoc dicit. In tex. in fi. ibi actori idest heredi
scripto in secundo testamento opponatur p̄ he-
redem scriptum in primo possidentem et conue-
tum inspiciatur. l. si est scriptus in primo testamē-
to: et tunc posset euz opponere non als. Que-
ro in prima parte quare primū. testamentum
tollitur exceptione. Dicit glo. quia capitis dimi-
nutio est de iure pretorio. ideo non potest tolle-
re testamentum quod est de iure ciuili. ita dice-
bat Bzo. Guil. reprehendit dicens q̄ capitis di-
minutio est de iure ciuili: vt in sti. de le. agna. tu.
§. si. et edictum de capitis diminutione positū
in ti. de capi. dimi. non inducit diminutionē: sed
restituit actionem in capite minuto. Et gl. dicit
except. doli: quia per recentem voluntatem qua
si arrogatio facta tenuerit. Nec so. non est bona
quia in prin. huius. §. non fuit aliqua recens vo-
luntas: sed solum se dedit ad arrogandū: quare
dic quod dicit de exceptione doli debet intelligi
de exceptione facti seu intentionis: q̄ testamen-
tū tollitur ipso iure: vt. l. i. §. exigit. §. e. et ibi no.
et. §. de iniur. testa. l. i. Non ob. in sti. qui. mo. test.
in sti. §. non tñ. vbi dicit q̄ non per omnia irrita-
tur. et sic tex. ibi dicit nō per omnia: q̄ pōt ex no-
ua voluntate confirmari: vt hic. in secundo casu
quia immo ille. §. hoc probat. q̄ cum confirmet
de iure p̄torio: appet ergo q̄ de iure ciuili i totū
erat rescissum. Secundo quero vtrum omnia
que habet qui dat se in arrogationem in arro-
gatorē transeunt. De hoc dic in sti. de acqui. per-
arro. Circa secundam partem quero quot te-
stes debent habere iste littere q̄ confirmant istā
voluntatez. Glo. dicit. v. Idem no. C. de codi.
l. i. et no. in. l. heredes palam. §. sed si notam. §.
de testa. vbi videtur dicere q̄ sufficiāt duo. By.
ibi dicit et bene. quandoqz adhibet voluntatem
ad confirmandum voluntatem inualidaz: et tūc
requiruntur. v. vt hic. Quandoqz adhibent ad
declarandum voluntatem validam: et tunc suffi-
ciunt duo: vt ibi. Dices tu quomodo ex volun-
tate probata per. v. testes potest deberi heredi-
tas cum. vij. requiruntur: vt. l. hac consultissima.
C. de testa. et. l. cum tabule. §. eo. ti. Respon. suf-
ficat q̄ in p̄mis tabulis confirmatis fuerint. vij.
Ex illis enim p̄mis tabulis agitur non ex secū-
dis: et hoc fit de iure pretorio per bo. pos. fm ta.

vt in sti. qui. mo. testa. in sti. §. non tñ. facit. l. con-
ficiūt. §. si post. §. de codicil. Erit ergo hic cas-
sus in quo bo. pos. fm tabu. erit necessaria cum
de iure ciuili nō possit adire. Alij casus i quibus
bo. pos. non est necessaria no. per glo. et plenius
per docto. C. vnde legit. l. vlti. Veniamus ad
ver. non secus. hic innuit q̄ ideo sic quoniā fm
testamentum inciditur: vt reconualescat primū
sicqz per recentem voluntatem primū recon-
ualescat: sed hoc videtur contra ver. nec putauit
rit. Dicit glo. inter hunc casum et superiorem est
dissimilitudo et similitudo: vt in gl. habes. Sed
prima dissimilitudo non est bona: quia per ar-
rogationem tollitur ipso iure sicut per secundū
testamentum: vt dixi. §. primo. Item dicit gl.
est dissimilitudo in re suscitatione: et in hoc dicit ve-
ritatez. vnde apparet q̄ dissimilitudo est quo ad
excipiendum: sed quo ad agendum est similitu-
do. Opponi ad ver. nec putauerit. dicitur h
q̄ hic agitur de viribus exceptionis non testa-
menti: et sic innuit q̄ primū per secundum tol-
latur ope exceptionis. contra in. l. sancimus. C. de
test. vbi tollitur ipso iure. Dicit gl. hic non dicit
q̄ primū tollatur ope exceptionis: sed dicit q̄
oppo. exceptio agenti ex secundo per scriptum
in primo: et sic refertur ad proximū. alij referūt
ad primū quod nō placet: quia hec lectu. non
aptatur ad principium. Item dicitur hic q̄ a
genti ex secundo opponatur exceptio doli. con-
tra videtur q̄ per cancellationem tollatur secun-
dum ipso iure: vt. l. i. §. de his que in te. delen. et
l. si ita scriptum. §. de lega. ij. Sol. vbi testamen-
tum cancellatur anteq̄ sit perfectum tollitur ip-
so iure. Si vero post testamentum perfectum:
tunc non tollitur ipso iure: vt hic. et no. in. l. i. §.
de his que in te. delen. Dic innuit q̄ tantum ille
qui est scriptus in primo testamento potest op-
ponere exceptionem doli. Contra exceptio doli
ex parte opponentis est in rez: vt. l. ij. §. plane. j.
de doli exceptio. Sol. quedam est exceptio doli
descendens a dolo commisso in agendo: et tunc
loquitur lex contraria. Quedam est exceptio do-
li descendens a dolo commisso in forma agendi
et tunc non est iuris: quia illa exceptio non com-
petit vniformiter cuiuslibet conuento. nam si con-
uentus est scriptus in testamento cum habeat
voluntatem defuncti sibi competit. Sed si con-
ueniretur extraneus: tunc sibi non competit si
comittitur doli in actione querenda: quia vni-
formiter committitur contra quemlibet vnde q̄
cunqz conuenitur haberet. Dicitur hic q̄ pos-
sidentem habet exceptionem. quero vtrum contra
extraneum possessorem habeat actionem. Res-
pon. non quia non reconualescit: vt datur actio
contra aliquem: sed datur exceptio possidenti
nota glo. super verbo resuscitauit. Quero
quid si nemo possideret quis istorum duorum
deberet poni in possessione ex edicto diui adria-
ni. Secundus non: quia tabule sunt cancellate:
et illud edictum habet locum quando testamen-
tum non est vitiatum non cancellatum et. Sed
cometur in possessione scriptus in primo si ha-
bet testamentum non vitiatum non cancellatū
quia habet potiora iura: vt hic et preferetur: vt
l. edicto de edic. diui adriani tol. Ultimo h
l. facit ad materiam vtrum quis posset oppone-
re de iure tertij. Et quidam tractabant hic vt do-
minus Ray. doct. tractat in. l. cum seruum. C. de
seruis fugi. dixi plene in. l. ij. §. primo de except.
rei iudica.

a Cui ex
q liberis
§. te-
stamento. Cui
de bal. in. l.
fi. in. ix. col.
in versi. i. q.
et. C. vñ le-
gi. Et de in-
tellectu hu-
ius. §. vide
et bal. p. du-
es col. in. l.
sancimus.
C. de tes.

b C Glo. die
v. add bal.
in. l. fi. in. ix.
col. in versi.
que. C. vñ
legit.

c **Am** im-
pune of-
fendi. Not.
idē dicit bal.
l. l. figo i suo
C. d. inof. te.
idē videt te-
nere bar. j. e.
in. l. si libet?
z facit quod
no. in. l. i. cri-
minali. de iu-
ris. om. iu. ad-
uerte tñ quia
bar. z ang. z
pau. de cast.
in. l. qñs. d.
in ius vo. vi-
dent tenere
Priuz. die q
ipñ loquunt
qñ pena erat
comissa sed
bar. h. loqur
qñ nō erat cō-
missa. z vide
bar. in. l. qui
ea mente de
fur. dñ op. d.
l. papi. s. me-
misse. d. in
offi. test.

b **o** **liber-**
tus. quā
do alienatio
facta in frau-
dē sit ipō iu-
re nulla add
bal. in. l. hac
edictali. s. oī
. C. de secun-
nupti. z ibi
quō cogno-
scatur qñ sit
i fraudē hoīs
z vid qd no.
bal. in. l. i. in
i. oppo. C. si
quid in frau-
patro.

c **d** **Jui. no.**
cet filio
idē in crimi-
ne heredis in
c. statutu. de
hereticis. in
vi.

d **C** nō priue-
tur. filii non
puaē scudo
ppter deli-
ctū patris. d.
hoc latissime
p bart. in. l.
cū q. j. d. iter
dic. z releg.
Quid econ-
tra. vide qd
dixi p bar. i.
l. cū filii. de
ver. ob. z de
hoc vid latif-
sime bal. i. c.
j. s. i. d. succe-
seu. z in. d. c.
i. si vasal. su-
se. pri. z vi-
de glo. sing.
s. j. Dy. ibi in
l. qñtū. s. vl-
d. preca. bal.
in. c. i. s. in-
super. alias ē
. c. insup. de
pbi. seu. alic.
p sede. z qd
dixi in. l. sta-
tū. s. cor. l.
de iure fil.

eidit in penā cum nō tenuit iuramentum. arg. l. nō putavit. s. nō queuis. s. de sta. z. l. cōtinuus. s. pe. de ver. ob. Sol. qñqz id ex quo qd debet i cedere in penā nō pōt de iure fieri: z tunc sufficit de facto fieri: vt hic. alias si pōt de iure fieri non sufficit de facto fieri. de hoc per doc. in. l. i. C. de sepul. vio. z dixi plene in. d. s. pe. in. l. cōtinuus. j. de ver. obli.

f **I**lli hereditas. Not. q iura liber-
torū liberi nō habent: ut liberi. Et idem
est in emphi. ut. l. ut iurifurandi. s. si liberi. j. de
ope. li. quod no.

Ex. l. sequenti.
C Stāte statuto q declinās iurisdicōez iudicis
possit ipune offendi: si quis declinatoriaz oppo-
nat z nō prosequatur.

c **Am** s. i. No. q qd dicit accusasse.
C Op. q qui delulit nō videt
accusasse. j. de bo. li. gl. dicit q nō ex snia
sed ispecta serie verborū videt accusasse. Hoc si
plz: qz verba dicit accusasset hoc est pterituz pfe-
ctū z plusquāperfectū subiūctiuī mōi. z iō regri-
tur q sit pfecta accusatio. z iō fm rigore dñboruz
nō pcedit glo. Eū dico z forte nō male: ille qui
accusauit z accusatiōē psequit quoridie instan-
do: nisi petat abolitiōē pte pñte pōt dici accu-
sasse. sed si desistat nihil in eo dicēdo: z tūc tacen-
do nō dī accusasse: nisi vsqz ad sniam ster: vt. d.
. s. accusasse qd facit ad. q. v. z cū dicit statutu q si
qs declinasse inueniatur iurisdicōez iudicis q
possit ipune offendi. quidā opposuit ecce. decli-
natoriā: demū sup illa nō fuit pñunciātū dixi q
nō pōt ipune offendi: vt. d. s. accusasse. z. l. i. ser-
uitutem. s. petijse. de bo. lib.

g **A**ius. **C** Op. in auē. vt lice. ma. z
aue. s. ad hec. Solu. ut ibi
no. Ista. l. inducī per Dy. q si vasallus
partē vnus ex dñis emat vel sit heres institutus
vtrū adhuc sit vasallus. Et dicit q sic: vt. l. cuz ex
oīone. s. de excu. tu. Sed dy. dicit veruz: si istud
ius nō poterat vēdi vel ad heredes trāsmitti. at
eēt dubitabile. z iō cogitetis: qz nō potui videre.

s **I**urauero. Facit ad. c. qz
uis. de pac. lib.
vj. z ad. c. cū cōtingat extra de iureiu. vbi
sitr iurat nō venire ad hereditatē pñs z ad eius
successiōē vel si reuocare vēditiōē rei dotalis:
ut in. c. l. de iureiu. qz dico q dñij translatio vel
pactum vel iuramentū valeat. hoc nullo iure ca-
uetur ex quo multe cōclusiōes sequūtur. de quo
dixi in. l. seius z augerius. s. ad. l. fal. z in. l. q sup
sti. de acq. hf. z dicā pleni in. ff. nouo. deo dāte.

q **U**i contra. **C** Op. de. l. ado-
priuū. s. de in ius
vo. glo. sol. z bene. dicā pleni in. l. diui
fratres. j. e.

Ex. l. sequenti.
C An durius agat cū. l. q cum homine.

s **L**ibertus. Singularis est
multi. z hoc itē
dit: alienatio facta in fraudē legis ipso iu-
re nō valet. facta aut in fraudē hoīs vs: s; per re-
uocatoriā rescindit. h. d. Eidebitis hic sup quo
fundata est. l. ista: qz sup his regul. z. l. diui adri.
quod s. l. fit nō vs: ut. l. fraus. s. de legi. z. c. fi. ex
de reg. iur. Scōa est per ti. j. si qd in frau. patro.
C Op. de. l. celsus. s. de arbitris. vbi duri agif
cū hoie qz cū. l. Sol. ibi de hoie iuris ministro. s;
nō plz: qz arbiter nō est minister iuris: nec oritur
actio ex eius duritia: z repio q duri agitur cum

hoie legū ministro qz cū lege: ut. l. ampli nō pe-
ti. j. rem ra. ha. vbi verbū peti platū ab hoie itel-
ligif p lit. ptes. sed a lege p sniaz: vt. l. q in seruitu-
tem. s. petijse. j. de bo. li. So. quedā est pena re-
spiciēs actū: qz agūt ministri z duri agif cū lege
qz ius h; magis pñtes annullādi qz hō. quedā ē
pena extrinseca: z tūc miti agif cū lege. d. s. pe-
tijse. dixi in. d. l. amplius. Et no. l. istaz ad multa
qz vtilis lex est.

Si quis. Notabilissimus. s. est. z rō ē
qz qñ per primā alienatiōē
factus est minor cētenario. in scōa s; ob. qz i pñ-
ci. legis erat facta iualida per istā. l. z. l. ticia. s. i-
perator. s. de le. ij. z. l. i. de inoffi. don. determinat
etiā glo. z distinguit qñ facit plures donatiōes
vtrū oēs reuocet vel vltimā vel quō: ut patet in
glo predictarum legum.

Ex. l. sequenti.
C Filius an feudo priuef pp delictum patris.

d **J**ui. Delictū aui vel pñs non nocet
nepoti vel filio in iure libertoz
h. d. **C** Not. in hac. l. qz l; ioperator pluri-
es iudicauerit vnū: si tñ surgit postea Priuz rece-
dat a suo pñlio. **C** Itē no. p eo qd ponit in snia
adhibito pñlio prudentū z. Tertio no. qd dixi
in casu. **C** Op. q delictū pñs noceat filio: vt. l. q
ritur. j. de bo. li. Glo. hui timore distinguit mul-
tum bene. vide glo. que icipit vt euidēter z ipsaz
signa vnū tñ addatis: vt qd dicit q delictū pñs
nō nocet filio post mortē pñs intellige: nisi i cri-
lese male. vbi delictū patris nocet filio in iure li-
bertoz z fm distinctiōē quā dedi. s. e. l. iura.
Itē hec lex inducī ad. q. qz filius nō priuef fe-
udo pp delictū pñs. de hoc hētis p glo. in. l. emā-
cipatuz in fi. s. de sena. z p By. in. c. nō dz aliquif
de reg. iur. lib. vj. de quo dic pleniuz. x. col. q fuit
cā pri. bene amit. s. deniqz. z in ti. fi. de feu. fuerit
cōtro. c. h. uasallus. z in ti. fi. vasal. feu. pri. cui de-
se. de. c. i.

Ex. l. sequenti.
C Patri vel pñono: an filii vel liberti iure insti-
tutionis relinquere debeat.

s **I**ue excluditur. Hic
casus z menti tenendus. **C** Quero
vtrum quod hic dicitur sit correctum per iura
hodierna q vident velle q habeat iure institu-
tionis in auē. vt cū de ap. cog. s. aliud. Dicit gl.
q nō in patrono: licet in filio sic. ita dicit gl. quā
no. An autē in filio sit correctuz. Dic: vt notant
doc. C. d. inoffi. tes. auē. nouissima. Sed aduerte
ponendo casuz hic: prout dicit text. nō eēt corre-
ctuz nec in pñono nec in filio: qz hic fuit institut^o
pñonus in certa portiōe z fuit legatū seruo. quo
casu nō esset correctuz in filio: qz si filius aliquid
hēret iure instōnis: z eēt aliquid sibi a seruo lega-
tum pputaref in quartā. sufficit eniz q aliquid ha-
beat iure institutiōis. z ergo gl. ista q pñono nō
est necesse relinquere iure institutiōis. Sed quid
in patre an filius debeat ei iure institutiōis relin-
quere. Dñs Ja. de bel. determinauit q sic: qz ea-
dem est rō. Lōtrariuz credo: qz in patre nō repe-
ritur correctuz. z iura nō corrigunt ex idēitate
rōnis: nisi quaten^o sit lege expressū. vt. l. precipi-
mus in fin. C. de ap. vbi tex. hoc dicit expresse.
Preterea pñ z pñonus equiparant: nisi in casu
bus: vt no. s. ti. ij. l. i. circa prin. s; in patrono nō
est correctuz: vt hic. ergo nec in patre q ei egpara-
tur cum in hoc nō reperitur diuersitas.

Ex duobus. Hic est no. z singula-
ris casus. illi ergo qui

e **o** **I**ue. s.
excludi-
tur. nō repe-
ritur. idēz t; z
bal. in. l. oio
. C. de inoffi-
te. i. v. venio
ad. q. vbi de
hoc dō bar-
to. facit mē-
tionem vide
bal. i. l. i. C. d.
p ta. lib. z in
auē. ex cā. v.
ij. op. C. de
lib. pte. z agi-
i. l. nā z si pa-
rētib^o. de in-
offi. test. vbi
allegat casuz
in. s. aliud q
qz capituluz
in v. s; si hec
obseruata si
fuerit i auē.
vt cū de ap-
pel. cogno. z
s; bar. etiā t; z
bal. in. l. i. C.
de s; ta. libe-
cui^o opi. vid
tur verior z
p imo. i repe-
ti. l. i. s. si ex
fundo de he-
re. insti. z ad
bart. h. adde
bal. in pñ. im-
cipiē. In xpi
noie amē. su-
per prio pu-
cto facit du-
bitationem.
ADDE bal-
pñ. lxxi. i. ci-
piēte vras ē
i. lib. z. cal-
pñ. v. de tes.

XIII

C De obse. a liberto patro. p. r. u.

e Et ille pcedet No. de duo b' doctorib' eodē tpe factis qd pcedit. r vide bar. i. l. i. j. d albo scrib. r not. in. l. i. in prin. de p. lib. li. x. que Ang. allegat qd pri' licentiat' r ex magno intervallo doctorat' pferat non solū licentiat' s' r doctorat' in illo intervallo. qd no. qd fuit de facto s' Bal. in aut. habita i. vij. col. C. ne si pro pa. dicit qd licentiat' habeatur p scholari. qd si vn' doctor ē iuris canonici alius civilis v' p 10. an. in. c. clerici. de iudic. qd si sacre pagine. vide in. c. eā te. d. etate r qualitate. r adde qd no. bal. in. l. ne. mini de aduo. diuer. iudi. r an licentiat' veniat appel. doct. habetur per bal. in. l. i. in pe. col. lo. ma. tri. r in. l. pe. s. d. tes. milit. ad hoc adde no. p bar. i. l. ij. s. prius. d. vulg. r pu. r qd si est doctor vtriusq. qz iuris an pferat simpli. ci doctori. vi de p baldum i simili qd sic in. l. sed r milites in pn. s. de excu. tu. to. qd si filius ē doctor. p non quis pferatur. vide no. per simo. d. burfiano i pbenio cle. mentinaruz. ADDE ple ne sely. in. c. pmo de ma. io. r obe. r ro. consilio. cccxxij. vbi an licentiat' debeat pcedere scdo doctoratū post r qn theolo.

bz portionē debitā iure institutiōis nō accrescit portio eius qui venit per contra ta. sec' si ambo venirent p cōtra ta. qz veniūt eodē iure. Secundo no. qd ille qui petit supplementū pinde habetur: ac si peteret per contra tab. vt hic.

Ex l. sequenti.

C An iudex appellatiōis possit pnunciare sniaz nullā: r an possim petere sniaz pnunciari nullā r si aliqua est peto pnunciari r eā rescindi tanq' iniustā. Et an si peto restōnem in integrū iudex possit pnunciari de nullitate. Et an si peto principaliter sniaz pnunciari nullā: iudex possit pronunciare de iniquitate.

c **Armelia.** Iudex appellatiōnis pōt p parte sententiā pfirmare p pte nullā pnunciare. h. d. in snia. habetis. s. fa. ber. l. quidā. Op. gl. p. ter. s. fa. ber. l. in hoc iudicio. Dicit glo. hoc iō quia diuersa sunt capitula. C. Not. ex hac. l. q' iudex appellatiōis pōt pnunciare sniam nullā: vt. l. quedam mulier. s. fami. ber. Ex quo apparet qd glo. que ē in. l. i. C. qn puo. nō est ne. nō dicit verū. Dicit enī qd si appellas a snia nulla iudex nō debet pronūciare sniam iniustā imo d' pronūciare nullā vt hic. qd dicit. vt. l. si exp'ssim. j. de ap. C. Itē no. qd possum petere sniam pnunciari nullā r si aliqua est peto pnunciari r eā rescindi tāq' iniustā: vt h' pro hoc in. l. i. C. qn puo. nō est ne. r est casus in. c. cōstitutus extra de i integ. rest. vbi possum petere cōtractū pnunciari nullum r si aliquid est possum petere rescindi per resti. in integ. C. Sed quero qd si peto simpliciter resti. i iteg. an iudex pōt pronūciare de nullitate sicut in cā appellatiōis. Ad partē affirmatiuā facit. s. d. mi no. l. verū. s. ex facto. C. Itē quero qd si aliquis petit principaliter sniam pnunciari nullā an iudex possit pronūciare de iniquitate snie. De istis questionibus tractat per Anno. extra de offi. de le. c. cū cōtingat. in glo. ma. pposui h' ano dicere in. l. i. j. que sen. sine ap. rescin. dicā alibi.

C De obseqis a libertis p rono pstandis. Rub.

Liam militis.

e Principiū idē nos habem' in. l. i. C. de p. su. li. xij. qd ille qd ē antiquior pcedit modo sunt duo doctores eodē tpe facti. Lerte erit d' fia in etate r alijs cōditio nibus r ille pcedet' vt hic ibi inter collibertos.

Procuratorē.

p Quero quomō pōt accusare ingratus p procuratores nōne hec est cā capitalis: vt. l. edicto. s. rei. s. de bo. pos. cū suis simi. ergo nō admittit procura tor: vt. l. pe. s. ad crimē. de pu. iudi. Dicit gl. dic vt. l. sed hec. s. i. s. de procu. vbi idem tex. Rū. nō sufficit qd sit cā reductiōis in seruitutē nisi sit intentata criminaliter. s. ad vindictā publicā. s. h' fuit intentata civiliter vt hic. r. l. sed hec. s. i. idē r in adulterio si agatur ad thori sepationez. ista dicitur civilis cā: vt in. c. tue extra de procu. tñ in hoc licet sit civilis: quia delictū versatur debent poni oia limitate vt sit certū sicut in accusatiōne criminali: vt. l. libellorū. s. si. de accu. facit. l. pre tor edixit. s. i. de iniur. r. l. itaqz. de dolo. r. tex. iij. d. c. tue. extra de procura.

C De operis libertorum. Rubrica. li. xiii.

Quis operas.

e Dicitur hic qd transit ad filios stipulatio oparum. qro qualiter transibit Rūdeo post mortē patris ad

mittitur successio: vt hic nō eo viuo: vt. l. vt iuris iu. s. si liberi. j. e. ideo dic: vt. C. de ope. li. l. liberti liberteqz.

Abriles.

f Vos scitis qd gl. cōiter accipit fabriles p certis sicut etiam no. gl. in. l. si nō for tem. s. libertus. de p. di. inde. Ja. de are. intelligit aliter r forte nō peius qd gl. qd refert. L. C. de ope. li. l. liberti liberteqz.

Ex l. sequenti.

C Si decretū statim iterponat post emācipatiōnē an pinde sit ac si esset decretum interposituz in ipsa emācipatiōne.

Iurisiurandi.

v Ista ē bōa. l. vos habuistis. s. e. l. ij. qd pretor dat iudicium oparuz in libertaz. mō hic d' qualiter obligatur r in hoc pncipio regitur qd sit libertus. r cā libertatis iuret ad hoc vt obligetur iureiurādo. q. d. qd ingenu' nō obligaret iureiurādo r ē verū: vt. l. si qd p eo. in prin. de fideiuf. nec seru' obligabitur iurādo: vt hic in ver. iurare. r glo. h' dicit. Lōtra. s. de iureiurādo p totū. r. C. si aduer. v' dī. in aut. sacramēta: vbi ex iuramēto qui libet obligat. So. qnqz iururādū prestatur super pterito ad lit. decisiōnē r tūc dabitur actio r obligatio: vt. s. de iureiurādo p totū. quoddaz iuramētū interponit ad cōfirmationem ptract' vt in aut. sacramēta puberū. C. si aduer. vendi. quoddā est iuramētū qd interponitur mere ad introducēdā obligationē. vt si iurē me tibi datu rū cētū vel aliqd facturum tūc nō introducitur obligatiō nisi in liberto: vt hic r. l. si qd p eo. j. d' fideiuf. r. l. vlt. j. de li. ca. in tantuz qd inno. tenet etiā qd de iure canonico nō erit actio vel obligatio. ita no. extra de isti. c. cū venisset. r extra de iureiur. c. quinquālis. l. j. quidā alij dicant contra. C. Item. op. dicitur hic qd debet iurare cā libertatis. contra. j. in ver. plane. So. quidam dicunt qd p mūm dictū huius. l. corrigitur. alij dicūt melius qd cā libertatis sit cā remota licet nō sit proxima. r cū dico de proxima cā intelligit nō multū remota vt habuistis in. l. vxori. s. d. au. r. ar. le. Itē dicit hic qd iurare debet ante manumissionē vel post statim. s. qd si iurauit ante manumissionē: sed secuta est statim manumissio. Glo. dicit qd idē qd tene menti bene ad. q. pater donauit filio vos scitis qd donatio inter patrem r filiu in potestate nō valet. sed si est emācipatus sic. Qui dam emācipauit filiu r dedit ei aliqd r post hoc iudex decretū interposuit. opponebat qd emācipatio nō valuit cū fuerit facta ante decretum interpositū. Ego dixi p riu p hac glo. C. Ultimo quero an in dubio presumit iurari causa libertatis. gl. qd sic qn incōtinenti. facit. l. queritur. s. i. bonis de priui. credi. qd tene mēti ad multa. nō dico plus nunc.

Ex. s. sequenti.

C An filius possit repudiare hereditatē pnam r retinere emphiteosiz: ibi. Quero. Et an cū qd accepit emphiteosiz p se suisqz filijs legitis masculis r feminis pariter admittatur: ibi. Quidā. Et an stāte predicta cōcessiōe: si p filiu beredez vniuersalē instituit feminā in re certa nihilomin' ad emphiteosiz piter admitti debeat: ibi. Secūduz. Et an cū p facit legatū filie transcendēs legitimā cum hoc qd de bonis suis plus petere nō possit: an hoc nō obstāte possit dotem maternā petere vide in fi.

S i liberi. No. illū s. parui aut refert no. qd per patrem pōt que

gus pferat canonice in bñcialibus. C. De opis libertoz. ru. b i vtriusq' rādi. qd bet obligat Ex iuramen to: qd libet pōt obligari ad de bar. in. l. iusturan. qd ex conuenti. s. d' iureiur. C. Vos scitis. facit qd no. bar. in. l. vniuersa. C. de p. i. imp. offer. r in. l. si ita qd. s. ca. l. de v. ob. r qd no. in. l. ij. C. qd me cā. r in. l. pe. C. de condi. ob tur. cau. Et istud facit ad q. de teste vi cete qd fuit factū tēpore guerre. po. stea regit qd fuit factum sup an guer ram qd nihilomin' dicit s' tpe guer re r ita dice bat bald. e imol. per illū tex. i. l. diuor tio. in prin. so. ma. r v' d' qd no. bar. i. l. i. j. de sol. v. qro quali ter itelligat in re p' rti. r. Dicit bal. in. l. ped' i pn. j. de incen. tui. nau. itez ad illud vide qd dixi in. i. char. lect. ff. ve. nō cōme moro. ADDE que posui in. l. vi uortio.

XIII

C. §. si liberi. quid de emphiteosi. Emphiteosis an hēiat iure hereditatis si pater stipulat pro se et filijs et adde qd bal. hriū tenuit in. l. ij. C. de suis et legi. adde bar. i. l. si nō sor. §. libert' in fi. de pdi. inde. et bal. in. c. i. de suc. cel. feu. et imol. in. l. qd dicit de ver. obli. bal. in. auē. vñ si parens. de inof. tes. in fi. et sic videt hic qd emphiteosis nō possit trāsire ad heredes et neos et sic in ppe. tuū vari pōt idē t3 bar. in. l. qd dicit d' vbo. ob. et in. l. si tibi de ec. §. pactus de pactis qd intelligit: vt dixit bar. in. l. si patroni. in pn. §. ad tre. h. bar. vi def tenere p riu. in auē. p petua et iau tē. q. rē in fi. C. de sa. fan. ec. et i. l. si h. nia. §. si de vectigalib'. in. l. ij. col. de dā. isec. ibi se cūdo quero et vide quod ibi scripsi. et vide io. an. i. in pn. d. proba.

C. Aduerte qd §. emph. b. alle. videt eē correctus p. §. licentia i. auē. de ali. et emph. col. ij. et sic vide tur qd gl. in. l. etiā i. pn. et ibi bar. solu. ma. nō bñ di. cat. et bal. in. d. l. etiā di. cit. d. §. cor. rectū quo ad tps nō quo ad qualitatē successoris nisi forte cō suetudo se hēret in op. positū: qz tē consuetudo eēt seruanda nec posset fieri ultra quā permitteret consuetudo. et de hoc vltimo habetur per bar. et doc. in auē. qui rem de sa. fan. ec. et hec sol. fuit originaliter Jo. an. l3 bal. nō alle. in. c. in pn. de pba. sup. glo. sed hriū v3 q. d. §. ex toto sit correctus. t3 spe. in ti. de loca. §. nūc aliqua. v. vij. querit. et bal. et cessante consuetudine videt idē tenere in auē. sigs de sa. fan. ec. et idem ibi t3 Ly. et cōster doct. et vide bal. in. l. i. C. de iure. emphi. et in auē. ppetua. de sa. fan. ec. et imol. in. d. l. quod dicit. et aliqd per imol. post bal. in. d. l. et in prim. et adde que. j. proxime scripti. et qd no. bar. in. l. gallus. §. quidā re etc. de libe. et posthu. et hanc vltimā partē videt etiā sentire bal. in. d. l. etiā in addi. et in. l. ii. C. de suis et legi. adde tñ casum valde no. in quo emphiteosis poterit etiam absqz pentione ad heredes extraneos trāsmitteri. nec finitur tertia generatio. que casum no. bar. in. l. q. cunqz. C. de omni agro. deser. li. xi. vbi oino. vide. l3 si firmet pedes. sed pone aliqs acqsiuit emphiteosim ecclesie p prescrip. annorum. c. ut in auē. de eccle. titu. in pn. an ius illius prescrip. extendat ad tertiā generationē: an in infinitum. respondeo qd sicut emphiteosis informiter cōcessa. tñ personarū distinc. intelligitur i tertiā generationē ita si sit prescrip. qz isomnis ē: vt in auē. de nō alie. §. emphiteosim. quod est no. ita refert bal. se consuluisse in. c. si. de feu. da. in vicem. l. cōmis. quod no. et vide bal. in. l. si. C. de lib. cau. et melius in. d. l. i. in. ij. col. de iure emphi. Itē limita fm bar. no. in. l. quicunqz. C. de omni agro deser. li. xi. nō tamen affirmat videlicet qd si fundus in emphi. datus eēt sterilis et emphiteotici artificio effectus eēt melior: tunc etiā ultra tertiā generationē res retineri potest et ad extraneos trāsmitteri. et istud vltimū reperio quod segtur ro. in rub. de arbi. in fi. ix. charte. et quō in cōtractibus intelligatur ista verba cōcessit vsqz in tertiā generationē. vide bal. in auē. si quas ruinas de sa. fan. ecclē. quem sequitur p. de. de anch. in clef. i. de pe. et dum. §. dixi. an. §. emphiteosim sit correctus. adde glo. in. §. adeo in sti. loc. et gl. in. d. auē. si quas ruinas. et imo. in quodā cōsilio qd incipit Guicardonus de panno. tamē nō decidit. sed dicit forte debere at tendi cōsuetudinē que est optima legū interpres. p quo adde not. in auē. q rem. C. de sa. fan. ecclē. vtrū autē emphiteosim trāseat in monasteriū. vide bal. post bar. et doc. in auē. ingressi. in. vi. col. de sa. fan. ec. in. c. clericus i. fi.

ri actio filio emancipato. de hoc per Ly. C. de contrahen. et cōmit. stipul. l. ij. dixi. in. l. quod d' de h. ob. et l. plane. Itē no. ar. qd in feudo succedat equaliter: licz sint instituti filij inequliter: vt. r. col. de succes. feu. c. i. fm Jac. de are. C. Sed qro qd de emphiteosi quā qs accepit p se et filijs suis quos postea inequliter instituit: an succedat equaliter. Lerte hic vñ rex. qd sic. et dicā. j. statim. Quero qd si fili' renunciauit hēditati p'ne an potest retinere emphiteosim. Et vñ qd sic: qz nō h3 vt heres: sed vt fili'. ar. hui'. §. et no. in spe. de loca. §. nunc aliqua. h. clxxviii. In hriū vñ casus. x. col. an agna. vel. si. defun. repu. here. et. c. i. h3 ibi loqz de iure p'uetudinario in feudis. aliud de iure cōi qd seruarem' in ēphiteosi: vt ibi dicit Jaco. de bel. in. d. c. i. Predicta puto vera qñ quis accepit emphiteosim p se suisqz filijs. sed si accepisset p se suisqz heredib' legitimis masculis vt pro se suisqz filijs et heredib' masculis: et sic apponeret verbū heredib' deberet filijs. ita demuz: si eēt heredes: qz cōcessio regit vtrunqz qd sit filius et heres. ita dicit rex. in auē. de nō alienadīs. §. emphiteosim hō. Et ideo feuda que trāseunt ad filios. ita demuz si heredes sunt: dicunt venire in hereditatis petitione: ut. l. itez videndū. §. si. de here. peti. et idē dicerē in emphiteosi que requirit hoc. f. aliquē filium esse et heredē. Sed an isto casu quo regitur qd sit fili' et heres sufficiat qd sit institut' fili' p re certa. Hoc anno habui cōsulere. et in illa. q. erant duo dubia. Quidāz receperat emphiteosim p se suisqz filijs legitimis masculis et feminis. queritur an debēt admitti pariter vel primo masculi. secūdo an his deficientib' admittant femine. In feudo est expedituz: qz femine admittūtur demuz deficientib' masculis: vt. x. col. ep3 vel abb. c. i. de suc. feu. c. i. §. filia vero. Sz hoc ius p'uetudinariū est singulare' i feudis h' iuris tōis regulas: vt. r. col. de eo qui sibi et suis si. ma. et fe. c. i. expressius p. Jac. de bel. in predi cto ti. epi. vel abba. c. i. et iō nō est trahenduz ad

si de seu. sue. cōtro. inter dō. et agna. et no. in. c. in pn. de pba. vide bal. i. l. antiquitas. i. pn. C. de vsufr. Et si recipio emphiteosim pro me et heredi bus meis. an intelligat de prio herede tñ et facit iste text. in. §. si liberi. ad qsti. qd si vn' patron' deceat plurib' relictis heredib' ex disparib' portionib' puta vnū ex dimidia alios ex trib' vntijs p quolz dicit esse ius patronat' penef quēz equali ter et ius p' tandi. vñ si vn' fuit p' tatus ab illis duob' obtia nebit h3 ino. et io. an. in. c. i. de iur. pa. Itē et multo magis si te. stator heredi b' inuixit ec clesiā p' strui vel altare oz dinari. secus vovbi essent duo patroni et vnus reliqz ratvñ here dē et ali' plu. res. nā tantū valebit vox illius qstum illoz pluris. c. plures de iure pat. qd no. et tene mē ti q' i' ali iu. re patronat' nouiter que rēdo semper regitur au. ctoritaz ep3 ut no. io. an. i. c. ex inua. tione. de iu. re pat. et an ius patrona tus transeat ad filios nō heredes. et an ad institutos i re certa. vi de plene pe. de anc. i. cle. ij. de iu. pa. post sede. in p. xvi. et i. p. filio. c. c. et ibi et p. do. p. p. pau. quō transeat

consequētiā: vt. l. qd vero. et l. ius singulare. §. de legi. Puto igit qd ex vigore predictorū h3o ruz femine et masculi pariter veniāt sicut pariter succedūt: vt. l. maximū. C. de li. prete. nisi in ciui tate vel patrie cōsuetudo aliter se circa cōcessio nez emphiteosis hēret. Itē p' dicta h3a nisi eēt sta tutū in ciuitate qd femina nō succedat extantib' masculis: tunc eniz p' dicta verbalz copulatiue prolata deberēt itelligi ordine successiuo: ut fe mine deficientib' masculis admittant: ut. l. gal. lus. §. quidā. et ibi no. de li. et post. et no. Ly. i. l. liberti. C. e. f. Secundū dubiū est quid si talis re cipiens in emphiteo. dicto mō masculuz vniuer salem heredē instituit: sed filiam feminā in certa quāritate. et iussit qd plus de bonis suis petere nō possit: an filia perdat ius petēdi portionē sibi cō tingentē in rebus emphiteosis. Idē posses po nere in filio masculo dicto mō in certa re institu to. Itaz. q. format Spe. in ti. de loca. §. nūc ali qua. h. lxxviii. et l3 arguat pro et hō tñ se firmat Heritas tñ est qd dicte filie remanet ius petendi sibi quesituz ex vigore stipulatōis paterne i nul lo diminutuz per dictaz institutionē factam i cer ta quāritate. quod pbatuz cum ista filia nō ha beat: vt heres patris dispositio p'ris nō valeat in hoc aliqd: vt habem' in feu. de suc. feu. c. i. i. pn. et hoc est ius cōe. et Spe. in prealle. h. dicit circa hoc similit' eē emphiteosim et feu. Preterea hoc videmus in actiōe de dote que querit filie ex sti pulatione paterna: qz pater nō pōt istud ius di minuere filie: nisi tantū ultra relinquat pater de suis bonis in quantū eaz grauat: vt. l. si cum do tem. §. si pater. §. so. ma. Preterea posito qd pa ter possit etiā filiā p'nuare sua dispositiōe ab em phiteosi: tñ ista h3a hoc nō iportant: sed debuit exprimerē qd iura emphiteotica solū apud filiu3 remanerēt: quod p3 per hūc tex. nam p' pōt vni ex filijs assignare libertū: et tamē si vnum ex filijs instituit in magnā portionē aliū in modicā. p' pea instituit in modicā nō repellit qn cū alijs admit

cu3 vniuersitate et an transeat ad extraneos: et an ad filios naturales. vide bal. in. l. cam quā. C. de fideicō. ADDE an emphiteosis ecclesiasti ca trāseat ad heredes et neos que posui in. l. et ubi plene: et an emphiteosif scripta sapiat naturā separatā ab alia emphiteosi. vide bal. cōsi. xxi. ij. lib. An autē emphiteosis trāseat in monasteriū. vide pe. de anch. cōsi. clxxij. et quō intelligat masculina generatio in emphiteosi p eundē p. c. cclx. et ap pellatione heredis in emphiteosi qd veniāt. vide cal. p. h. xv. de vbo signifi. b. Deficientibus masculis. hoc limita nisi feudū sit exiguū ita dicit bal. i. c. i. §. est et alia. que fu. pti. cau. benef. amittē. dixi post bal. in. l. gallus. §. etiam de lib. et posthu.

C. Et singularare. No. singularare dictū et cū opi. bar. §. trāsit pe. de ancha. in cle. ij. de iu. pa. Et ad no. hic p' bar. in oibus istis. q. vide imol. l. c. potuit. de loca. in asipe. char. vbi videt restringere dicta bar. pcedere in emphi. ecclē. tñ. **C.** Ordine successiuo. vide quod scripsi post imol. in. d. l. gallus. §. i.

C. Et ibi no. Et quod scripsi post bal. in. l. cetera. §. i. de le. i. et vide tex. in. c. i. de succes. feu.

C. Quod pbatuz. bal. t3 hriū in. d. l. liberti. in. xi. col. et i. d. auē. quas actō nes. et per optimas rōes quas vide. et bal. in. d. l. qm nouella. et qd no. bal. in. l. si qm. §. et generaliter. de inof. tes.

C. Diminuere. Sz imol. videt qd pater possit diminuere ius quesitū p cū filie sue p no. p bar. per illū tex. in. l. q. romē. §. flautus. de ver. ob. i. q. sua et bar. id qd ipse tenuit hic. etiā cōsuluit in cōsi. ici. apud aliquos in. q. ij. h3 duo dubia. alias icipit d'is amatus. et spe. in. d. §. nunc aliqua in. v. clvij. alias. clvij. et facit qd no. bal. in. l. gallus. §. i. de libe. et posthu. et bal. in. l. si adulta. C. de here. act. et in terminis bal. in. d. auē. si quas in pe. col. et i. d. l. liberti. in. xij. col. et in. l. itē videndū. §. nunc videamus. de peti. here. et i. c. i. in pn. de probi. feu. ali. per se. et imol. in. l. si domus. §. si. ad fi. de leg. i. et in. l. filius. §. cū pater. de le. i. et no. bal. ang. et imo. in. l. apud iul. §. sigs alicui de le. i. et qd ibi scripsi. et qd pater nō possit piudicare filijs t3 federi cus. in p. c. cxxij. qd incipit factum tale est duo fratres. hriū in pposito videt tenere pe. de anch. in p. c. cxxij. et imol. in. c. potuit ad fi. de loca. cū

Bar. hic cōcordat ang. in. l. itē videndū. §. nunc videamus. alias. §. si. de peti. here. vbi refert ia. bu. ita cōsuluisse. & de hac. q. vide sal. i. l. fi. C. de iure empbi. & an vnus ex fratribus possit pro pte sua facere inuestiri alteruz ex plurib⁹ fratribus. vide bal. in. l. fi. C. de suis & legi. cū simi. & vide. l. ser. uuz filii. in. §. si quid alicui. de le. i. & ibi per dy. & ray.

¶ Cōsului ruz. vide ad h dicta ang. in cōsi. clxx. vbi videtur tenere opi. bar. hic. vide bal. in. l. quo niaz nouella. C. de inoff. testa. vbi refert bar. con. suluisse idēz quod hic. et omnino vid. bal. i. l. liberti. C. e. & no. p. bal. in. l. si adulta. C. de here. acti. & videndū est qd no. bart. in. l. fidei. §. si quis ita. de le. iij. & qd no. bal. i. l. si qd. §. & gene. rali. C. de inof. testa. et limita. vt p. bal. in. d. l. qm̄ de hac clausula qd sit tacitus & contētus vi de pulchre bal. i. l. iij. C. de iure do. ad fi.

¶ De. re. h. p. bal. adde bal. i. l. iij. m. iij. col. C. de lib. & eo. lib. & bart. plene in. l. fi. de duo. reio.

¶ Uo vi. ctu. vi. de bar. de huius. l. itel lectu. in. l. fi. nō sor. §. li. bertus post gl. ibi. de cō. di. ide. & bar. in. l. iij. C. de neg. ges. & vi de oino bal. in. l. liberti. C. d. ope. lib.

¶ Uo itine. ris. No. de medico qui vadit p. cer. to salario ad aliquē locuz qd debet ha bere salariū pro illa die qua itinerat ad bal. i. l. liber. i. viij. col. C. e. h. tñ recessit d. se. ro nō hz sala riū p. vna die l. iij. d. ānu. le. & ibi bal.

tatur: vt hic & ita erit in proposito. Preterea sus ficit institutū ex quacunqz pte institutū esse etiāz ex modicissima: vt conseruet ei ius patronatus: ut. l. sed ex modica. j. tit. i. ergo ita in proposito. Preterea si poneremus filiū simpliciter ex here datum hoc nō sufficeret ad excludendum euz a iure patronatus: sed eēt necesse qd sit exhereda tus mala mente. In dubio presumitur nō mala mente: vt. l. si patronus. §. si qd nō mala mente. & §. seq. j. tit. i. ita in proposito cum filia sit istitu ta in re certa & est iusta esse contēta & quod plus de bonis suis petere nō possit dicta verba debēt intelligi qd plus de bonis defuncti petere nō pos sit iure heredi. §. nō dōz priuari eo iure quod ha bet: vt filia nō ut heres: ut iure patronatus & em phiteorico: vt probant iura predicta: & probaf. j. proxima. q. No. ob. iura alleg. per spe. prio nō ob. l. femine. C. de secun. nup. q: ibi mater nō co gatur reseruare filij rōe alicuius cōventionis ha bire cum alio: sed ex vigore illius constitutionis que disponit: vt mater ibi possit eligere vnum ex filiis. sed in. q. nostra veniret contra cōventionē habitam cum alio: si eligeret vnum ex filiis. No. ob. q. pater potest priuare filios nō soluendo ca nonem: q: hoc est ex natura cōventionis. & cō uentio nō offenditur: sed concedens. sed eligen do vnum ex filiis offenditur cōuentio: q: voluit filios pariter admitti. No. ob. q. pater potest as signare libertum vni ex filiis: & responde: vt ex p. dictis apparet. ¶ Quero pater instituit filiam in certis rebuz & iussit eam stare tacitam & contē tā: & qd plus de bonis suis petere nō possit & po ne qd res ille sunt vltra legitimam. modo illa filia vult dotem maternāz. queritur an possit. oppo nebatur qd nō: q: p. illa verba plus petere nō pos sit videtur habere animum compēfandi: vt. C. de rei vxo. act. §. scien. dum. Consuluit cōtrariū q: bona intelliguntur deducto ere alieno: ut. l. bonorum. & l. si sub signatum. §. bona de d. sig. ¶ Modo filia petit dotem tanq̄ es alienum: nec petit de bonis suis: q: illa intelliguntur deducto ere alieno. pro hoc allegatur pro casu. l. pretor. §. emancipati. §. de col. bo. ita etiā in precedētī .q. petit emphiteosim: vt es alienuz nō vt de bo nis defuncti quod no.

¶ Quando.

¶ Pro liberto. Qualiter fideius. sor accedat obliga tioni operarum habetis no. in. l. cum filio. §. i. j. de d. ob. & l. sicut. & l. si qd pro eo. de fideius. & l. nemo est qui nesciat. de duo. re.

¶ Vere. No. tex. ibi cum pprietas & c. tene menti istam ratio nem. de quo plene dixi in. l. nemo est qui nesciat de duobus reis. & dixi etiā in. l. si quis id quod. eo ti. tota die fiunt instrumenta pacis & cōcordie & promittūt plures ex vna parte pluri bus ex alia parte se inuicem nō offēdere: erūt ne plures rei credendī & debēdi. Lerte non: q: ad

¶ De suis & legitimis. Rubrica.

¶ Intestati nō succedit: q: c. Sed p. bar. expresse firmat bal. in. c. i. i. prin. de succes. seu. nisi statutū eēt per cōsuetudinē aliter interpre tatur. & ita refert se pluries cōsuluisse & hētur per eundē bal. in. l. iij. C. qui tes. fa. pos. & in. l. cū antiquioribus. C. de iure deli. per vltra. in. l. i. C. qñ i perator: inter pupil. & vidu. vbi tenuerūt predictā opi. bal. & p. bar. & vide

tur tenere ang. per illū tex. & in. l. testamēto. C. de test. mil. ibi in cōtestatio ne filie & c. Et in hac materia cōsuluit bar. & hētur p. imol. in. l. centurio. de vul. & pupil. & in. c. cū tibi de test. ad fi. & albe. de rosa. in quadā sua disputa tione & bal. in. l. in testō. §. de legi. tuto. & vide oio bal. in. l. iij. in. fi. C. si pē den. ap. mozo interue. & L. y. etiaz in. d. l. iij. C. qui tes. fa. pos. cuius opi. etiā est secut⁹ cō sulēdo imol. in. p. incip. in casu p. mis so prio discuti endū ē qui succedit: nisi pbaretur ali ter eē de cōi vsu loquēdi & ita itelligit opi. bar. hic bal. in. p. filio incipi. in xpi noie amen. si mater & si ex tat t. §. bar. qd nō verifi cetur statu tum in pupil lo: nisi pro baret de cōi vsu loquēdi qd dicit esse difficile. in il lo casu dicit qd procedit opi. Bar. & quod iuriscō sultus h non facit fidē de tali usu loq̄ di. & illud cō siliū recitat & seqtur pe. de anch. statim post mediuz dicti cōsiliij i .v. qd dicit de patroo: & ibi etiā dicit se pro hac p. te sepi⁹ cōsa luisse bon. et qd bar. est so lus. sed pro bart. facit. l. sciuola. j. de leg. her. pau. in. l. generali ter in. p. C. de inst. & sub sti. dic qd do. cristo. de ca. sti. & fulg. ibi p. dicit ter. ibi qd aliud ē dicere sine testō. & sic cō firmat qd sta tutū de quo hic p. bar. l. nō hēt locū in pupil. tñ si statutū dice ret si decessit rit sine testō vel ab itesta to bene ha beret locum quia diuersa sunt. d. l. ge. neralit. pau. de cast. vbi subdit qd illi qui tenent p. bar. hic non vident bene ponderasse istuz tex. nec

hoc qd sint plures rei credendī & debendī: debet esse eadem res que debeat pluribus: vt. l. si quis id quod de duobus reis. sed in casu nostro non debetur eadem res a pluribus: nec eadē res plu ribus. nam quilibet debet suam rez & culibet de betur sua res: q: aliud est offendere titium aliud meuium. hoc probatur hic: ibi cum proprietat eorum & c.

¶ Uo victu. Cum tribus se. sunt bone leges.

¶ No. tex. in. l. quod hic. ibi: q: vniuer sitas sponndit & c. Ex quo habes qd qui pro mittit facere aliquid alicui debz facere suo victu nisi cōsuetudo patrie aliter se habeat: vt. l. exce. & quod ibi no. C. loca. C. p. ad. l. suo victu. de l. opere. in. fi. So. ibi dicit qd libertus debet face re sumptus patrono. verū est si patronus nō hz vnde se alat. alias secus: vt. l. suo victu. ¶ Altiō in. l. q. nisi in. fi. no. arg. q: medicus qui vadit ad aliquē locum pro tanto salario in die dōz hēre sa larium tēpore itineris.

¶ Am patronus. No. tex. in. fi. ibi in omnibus operis.

¶ Edicus. Ista ē bona lex quā no. & tene menti.

¶ De suis & legitimis liberis. Rubrica.

¶ Glo. p. tinuat rubricā. cōtinua: ut in ea.

¶ Ex. l. sequenti. ¶ Intestatus: an dicat decedere furiosus & ille cuius testm̄ postea ruptum extitit: ut habeat lo cum statutū anglicanum disponēs qd forensi in testato ibidē decedētī succedat ecclesia.

¶ Intestati. Opp. & vī qd ille qui nō pōt testm̄

facere dicat intestatus: ut. l. is cui. §. si. §. de testa. So. ibi dicit intestabilis hic intestatus. nā intestabilis est no men. vnde significat priuationē potentie. vñ dicitur intestabilis qui testari nō pōt. Hic no. dicit i testatus qd est participiuz quod significat priua tionē actus: sed positionē potentie fm primaz si gnificationem: q: testari poterat. Per hoc dicit Pe. de bel. pti. erat cōsuetudo in anglia qd si fo rensis decederet intestatus succederet ecclesia maior. mō decessit ibi quidā impubes & furiosus itestatus. Lerte dicit ipse qd ecclesia nō succedit q: pprie non decessit intestatus: & verba statuti debent intelligi in dubio fm ppriam significatio nē: ut. l. nō aliter. §. de leg. iij. & l. i. §. si is qui na uem de exerci. per hoc etiā vī qd statutum ciuita tis quo cauef qd mater nō succedat filiis ab itesta to vel filius intestatis qd nō hēat locū in pupillo decessēte qm̄ ille proprie intestatus nō decessit: vt hic. sed in partibus tuscie cōis vsus loquēdi se habet qd etiā ille qui nō pōt facere testamen tū dicatur decedere intestat⁹. & pro hoc facit ista

etiam fm cum bar. bene ponderauit: q: fm bar. debet probari vsus lo quēdi sed fm cum nō debet probari: q: tex. hic videtur velle qd pupill⁹ hētur p. intestato: & qd iura que loquūtur de intesta to vendicēt sibi locuz in pupillo. & ita dicit se pluries cōsuluisse. l. videaf opi. dicti do. cbrī. so. re in cōtrarium. & in materia etiāz vide bald. in. l. si orrogator. in antepe. col. de adop. & bal. oio insti. de heredi. que ab intesta. q. dicit qd statutū lo

est secut⁹ cō sulēdo imol. in. p. incip. in casu p. mis so prio discuti endū ē qui succedit: nisi pbaretur ali ter eē de cōi vsu loquēdi & ita itelligit opi. bar. hic bal. in. p. filio incipi. in xpi noie amen. si mater & si ex tat t. §. bar. qd nō verifi cetur statu tum in pupil lo: nisi pro baret de cōi vsu loquēdi qd dicit esse difficile. in il lo casu dicit qd procedit opi. Bar. & quod iuriscō sultus h non facit fidē de tali usu loq̄ di. & illud cō siliū recitat & seqtur pe. de anch. statim post mediuz dicti cōsiliij i .v. qd dicit de patroo: & ibi etiā dicit se pro hac p. te sepi⁹ cōsa luisse bon. et qd bar. est so lus. sed pro bart. facit. l. sciuola. j. de leg. her. pau. in. l. generali ter in. p. C. de inst. & sub sti. dic qd do. cristo. de ca. sti. & fulg. ibi p. dicit ter. ibi qd aliud ē dicere sine testō. & sic cō firmat qd sta tutū de quo hic p. bar. l. nō hēt locū in pupil. tñ si statutū dice ret si decessit rit sine testō vel ab itesta to bene ha beret locum quia diuersa sunt. d. l. ge. neralit. pau. de cast. vbi subdit qd illi qui tenent p. bar. hic non vident bene ponderasse istuz tex. nec

Xm

queno de de
cedente ab i
testa. et sic p
aduerbiū bñ
ēōprehendit
intestabilem.
Primum sentit
Cy. in. l. ij. in
ult. q. C. qui
test. fa. pos. et
guil. de cu.
in. l. i. C. qñ i
per. interpu.
et per docto.
i dictis locis
et per bar. in
cōsilio inci.
l. q. predicta
plura uiden
tur moueri
dubia: et i cō
si. incip. statu
to vrbis ve
teris: et in cō
si. incipiente
puella et. et i
psi. incipien
te hec est co
pia. et ang. in
psi. xvi. et in
psi. xvij. et i
psi. cetero
pmo. vbi oi
no vide et in
psi. xv. inci
pente in dei
noie roman
alias troian
vbi videtur
transire cum
bar. et cū bar.
expresse tran
sit pau. d. ca
in psi. cclxxx.
liij. content
auctoritate
bar. per albe
ricum in pri
ma parte sta
tutorum. q.
xliij.
ADDE an
pupillus di
catur dece
dere ab inte
stato bal. con
silio. xxxij. d.
iure cōsilio. d.
lib. et consil.
xliij. quidā
nomine bla
sius eo. pmo
lib. et consilio.
liij. cōmunis
opi. et consil.
cclxxxvij. et
psi. cclxxxij.
statuto caue
tur pau. d. ca.
confi. cclxxx.
vij. ro. cōsil.
liij. et xxxij.
abb. cōsi. lxx.
ij. li. bal. et
consilio. ccc.
xlij. et lviii. i.
lib. et consilio.
xxi. et cclxvi.
iiii. lib. cal.
cōsilio. xlvij.
de testa.

lex que dicit p intestatia accipere debem. Cōis
eni vsus loquendi nō est ppria significatio: vt. l.
labeo. de supel. leg. et l. cū de laniōis. §. afinaz. de
fun. instru. tñ cōis vsus loquēdi preferē pprie si
gnificationi: vt. l. libroy. §. qñ tñ cassius. §. d leg.
. iij. et iō putarē matrē repellendā. et q sic intelli
gatur de cōi vsu loquēdi est hic ter. C Tres que
ro aliquis fecit testm qd postea ē ruptu agnatio
ne vel repudiatiōe hereditatis vtr succedat tūc
ecclia de qua dicit statutū q succedat decedenti
bus intestatis. Ter. hic videt q sic: ga pprie est
intestatus qñ testm rumpit. Primum dico fm pro
ppria significatiōe: ga psuetudo requit q de
cedat intestatus hoc est eo tpe quo decedit sit
intestatus: ut. l. in delictis. §. si extraneus. §. d no
ra. et l. si ticius. §. de test. mili. hz iste q fecit testm
qd rūpitur nō decedit itestatus tūc pprie cuz
morit: sed tunc pprie cū destruit testm. hic ē ca
sus. insti. de legi. agna. suc. §. proxi. vñ fm ppriaz
significationem nō succederet ecclia. sed ex cōi
vsu loquendi aliter intelligimus ut dixi. Tertio
no. istū ter. q dicit hz hos quoqz p intesta. et. ex
quo habes q aliud est aliquem esse intestatum.
aliud pro intestato haberi: ga ista verba signant
improprietatem. dixi in. l. pretor. §. si quis inter.
de oper. no. nunci.

Querit. Ex seruo qui morā patitur liber/
tatis dicitur nasci suus libero vel
seruo q libertatis moram patitur. h. d.
Ex. §. sequenti.

Can hodie nepos ex filio emancipato teneat
locum patris.

Quare. Dicitur hic siue naturalis. que/
ro vtrū debeat intelligi d natu/
ralibus tñ vel de naturalibus et legitimis. Sol.
intellige. f. de legitimis: vt no. j. e. l. §. si. nā natu
ralis tñ nō ē suus q apparet ga non est in pte
ga ex iustis nuptijs nō est pcreatus: ut insti. de
pa. po. in prin. et l. nā ciuius. §. de his qui sunt sui
vel ali. iuris. q talis apparet: ga talis filius pteri
tus nō hz aliquod ius contra testamentū: ut no.
in. l. i. circa pn. de d tab. Secundam partem hu
ius. §. de dānando crimine per duelliois. dic ut
dixi in. l. qui a latronibus. §. i. de testa. et no. insti.
. e. §. per contrarium.

Si filius. Dicitur hic q filius definit
ēē in pte capitis diminu
tione magna vel minore. quero qd de minima.
glo. videt dicere q nō. sed fallum vñ dicere ga
capitis diminutione minima: ut de emancipatio
ne qñ qd exiit de pte: ut. §. minima. insti. de ca
pi. di. et l. tutelas. de capitis di. et l. gallus. §. et
quid si tñ. §. de li. et po. Sustinendo glo. dicas
q glo. intellexit hic: qñ capitis diminutio cōtin
git in persona pñs. nā tūc per mediā et maximaz
liberantur a patria potestate nō per minimaz: hz
transunt a patre in pteaz arrogatoris. sed si in
telligimus de capitis diminutione minima con
tingente in persona filij tunc glo. deberet dicere
mediā et minima. nō aut deberet dicere nō mini
ma. C Quero vtrum hoc pcedit hodie q filio
emancipato nepos teneat locū sui. Glo. tangit i
. l. gallus. §. et qñ si tñ. §. de lib. et post. et tenet q
sic. ego tenui contrarium: quia casus ē i ptriū:
ga emancipatus succedit hodie ad similitudinē
sui. casus est in. l. meuius. §. i. C. de legi. heredi.

Si quis. Succedere dicimur nō solū
ei qui habere definit: sed ei
et cui spes habendi deficit. C No. ter. ibi nō mi

nus aut nepotes succedūt in. locū parentū suo
rū. hoc iō ga ter. in corpore de here. que ab inte
stato. dicit q in locū parentū ueniunt filij et filie
eoz. nec dicit de p nepotibus. certe idē erit de p
nepotibus ut hic: quia appellantur filij.

Ex. §. sequenti.

C Femina exclusa a statuto an dicatur esse sua
heres patri.

Sciendum. Quis quis intestat de/
cedit an qd sit suus tē
pus mortis inspicit. sed si decedit facto testō tē
pus quo testm destruitur inspicit. h. d. No. ter.
ibi qñ quis successio i suis heredibus nō sit. ex quo
hēs q i suis heredibus nō est locus successorio
edicto. qñ an sit vey dīcā. j. pxi. §. Scdo not. q
nepos pōt istitui sub oī pditiōe vt hic. ibi vel ne
pos et. de hoc dic ut. l. suus quoqz i pn. d here.
insti. et l. hz si i pditiōe. §. nepos. e. ti. vbi dubitat
p gl. tñ casus ē hic circa istā matriā de suis here
dibus. C Quero dicit statutū huius ciuitatis q
filia femina nō succedat ab intestato masculis ex
tantibus. qro utrū filia femina dicat esse sua he
res. Lerte nō quia vides hic q filius exhereda
tus non est suus ut hic: et eadem ratione filia pri
uata a statuto successione non est sua. et hoc pro
dest scire ad multa.

Ex. §. sequenti.

C An duo de iure ciuili possint esse heredes.

Post suos. Dicitur hz q post suos
statim uocantur cōsan
guinei. Cōtra imo nō est locus successorio edi
cto extantibus suis de capite in caput. sed d gra
du in gradum: ut. §. proxi. §. et. §. vñ li. l. scripto.
et l. q se pñs. cū si. Glo. dicit itelligitur q hic nū
q fuerunt sui: ita uocant p sūguinei nō ex vigore
edicti successorij: ga ipsi primi reperiūtur: et hoc
verū mero iure ciuili fm q sui heredes erāt siue
vellēt siue nollent. sed p siderato iure ptorio erat
locus successorio edicto extantibus suis. et sic. l. q
se pñs. est correcta. Alij dicūt cōtrariū q nepos
nō pōt admitti vt su: ga nō ē locus successorio
edicto extantibus suis: sed admittit agnatus per
bo. pos. vñ agnati de iure ptorio. Ja. d are. De.
et Li. et Ja. de bu. et Rai. de for. tenebāt istā opi.
scdaz. semper ego dixi q in hoc male dicūt: et gl.
dicūt verū: et rō istorū doctorū est ista: quia non
pnt esse ptes heredes insolidū eodē iure: vt. l. si
vt certo. in. §. si duobus vehiculū. comodati. et
. l. ptra q. §. vñ duo. j. de re. iur. et l. hereditatez
. §. si. de castre. pecu. sed filius de iure ciuili est he
res velit nolit. ergo alius nō pōt esse heres de iu
re ciuili. Sed male dicūt: et cōtra casuz. l. i. §. si qd
adita. j. ti. i. vbi si aliquis adiuit hereditatem po
stea abstinit per bñficiū restōnis in integrum
alius admittit ex lege. xij. tab. Sed ob. quia pri
mus qui est heres institutus remanet heres d iu
re ciuili: vt. l. sed et si sine. §. sed qd pap. de mi. et.
. l. ei qui soluēdo. in. si. de here. inst. et tñ ibi sunt
duo heredes de iure ciuili. Ad rōnem eorū que
est q nō pnt esse duo heredes eodez iure conce
do veruz est: et eodē respectu sed diuersis respe
ctibus sic: vt puta ga vnus est heres de iure ciuili
directo. alius de iure ciuili vtiliter: et ita est i to
to titulo ad tre. ga hēs hz directas de iure ciuili.
fideicomissariū utiles de iure ciuili: ga ex sena
tusconsulto: et sic erit hic pñm hēs d iure ciuili dire
cto aliū vtiliter. dixi i. l. q se pñs. C. vñ li. et i. l. ex
heredatū. d re iudi. et sic gl. bñ dicit. C Ultimo
no. gl. q incipit q et cōcepti et. quā sepe allegat
By. ad hz q a q remouet gen. et qlibet ei spēs.

C. §. Scien
dū. p riva
ta a statuto
Exclusio a
statuto defi
nit esse suus
hoc idem te
net bal. in. l.
maximus vi
tium circa fi
nem. C. de li
be. prete. qd
ppetuo no. et
ponit bal. in
. l. cūctos po
pulos. d sum
ma trinitate.
et per roma
nus i. l. apud
iul. §. idēz iu
lian. ad tre
bellia. sequit
ur etiaz ro.
in. l. vtre. §.
de acquiren
heredi. in. v.
col. Et facit
quod voluit
bal. in. l. q se
patri. in an
tepenul. col.
. C. vnde lib.
vbi dicit q
statutum di
sponens vt si
lius possit se
abstinere tol
lit omnes sui
tatem et om
nes eius esse
et quod di
ctum sequit
ibidē p Dau
de ca. et i. l. i.
. C. si vt le ab
heredi. absti.
ADDE que
posui i. l. ma
ximum vitiū

¶ Ost cō sanguine agnati. recitat. Et ibi. late per 10. an. b C Succedant in stirpes. vtruz ne potes succedant i capita vel in stirpes & vide quod no. bar. in. l. i. s. si pars heredi. peta. & hāc opi. videtur etiam sequi bal. in feudis in c. i. in pñ. d. succ. seu. & per cū in. c. i. d. gra. suc. in seu. et etiā sequitur bald. opi. accur. sif. in. c. i. de natu. suc. feud. & vide bal. in. c. i. s. quia vidim⁹ qui seu. dare pos. accur. sif. us. & bar. seq. tur etiam do. mi. Fran. de rampo. in. d. auē. cessante. & est cōmunis opi. & et eam disputādo quidam doc. excellē. tenuit v3. d. mat. de mathe. in tractu de succes. ab inte. i. tertio argu. p. rici. & in feudis et vide not. p. bal. in. l. ii. C. de suis & legit. & i. simi li vide duas .q. no. p. bal. i. auē. p. fra. tres. la. ii. C. d. legi. here. & tex. cū glo. in. l. lege. ad fi. co. ti. sal. in auē. cessan te co. ti. tenet opi. a30. & cō filiū bar. inci pit sup here. di. dñi nicol. vbi tenet idē qd̄ hic nullo addito.

¶ Ost consanguineos

No. q. iter agnatos nō est locus succes sorio edicto sed corrigitur vt dicitur in glo.

Ex. §. sequenti.

¶ Filij duorū fratrum qualiter succedat patris & auunculis & qualiter cū eis & qualiter alijs succedant.

Agnati.

Hec hereditas.

¶ Quero q. dam decessit relictis filijs duorū fratrum nullis existentib⁹ consanguineis. quero vtrū filij succedat in stirpe vel in capita. In hoc fuit opi. olim inter Azo ex vna pte & Accur. ex alia. dicebat Azo eos vocari i capita: & no. ipse in summa de legi. heredi. & gl. re citat in auē. cessante. e. ti. in quo vñ residere glo. insti. de legi. agna. suc. §. hoc etiā. qd̄ videtur p. bari per illū tex. & per. l. lege. xij. ta. in fi. C. d. legi. he. & s. si ps hereditatis pe. l. i. in fin. & hoc. §. in h. hereditas. Do. accur. cōsultuit cōtrariū: & ego vidi in suis consilijs & hoc glosauit in dicta auē. cessante: & in. d. l. i. i. fi. si ps hereditatis pe. i. glo. super ver. hereditatis. & in glo. super h. vendicā tis. dicens iura antiqua. ff. & C. corrigi in hoc p. d. auē. Moderni doctores quidam tenēt opi. Az. ut Ros. eius discipulus in ti. d. bo. pos. vnde cogna. §. ul. que spe. i. ti. de suc. ab inte. recitat⁹ & nihil firmat. Ja. de are. By. & Ly. sequēdo eos tenēt opi. Accursif. vt p3 ex no. p. Ly. i. d. auē. ces sante. Ja. bu. ibidē tenet opi. Azo. q. succedant in capita: & solum succedant in stirpes qñ succe dunt cum patris per ius auē. Rō tunc est: quia succeditur cōtra ius cōmune cum patri q sunt proximiores in gradu defuncto de cuius succes sione tractatur deberent preferri nepotibus q sunt in remotiori gradu. vnde hoc in privilegi um nepotū est ut in locū suoz parentum succe dant. Sed qñ succederent inter se nō existentib⁹ patris remanent iura antiqua incorrecta: & vñ detur innuere tex. in auē. de here. ab intest. §. reliquū circa fi. vbi tale remedium & c. Ego vero v. ter tantas opi. cum de facto occurrit ab opi. Accursif. nō discessi: nec discedo: imo eā teneo tāq̄ ueram. primo per tex. quem alleg. in. §. si nō ne q3 fratres. in auē. de here. que ab intest. secūdo p casum in eo. ti. §. illud. qui. §. precedit. alias. ecce dit. §. si vero. vbi expresse dicit q. qñ nulli super sunt filij masculi vel femine filij fratrum succedūt in locum parentum suoz qui erant in secundo gradu & excludunt alios qui in tertio sunt lz ipsi in tertio sint: & ibi de hoc tangitur per Ja. d. bel. hic etiam dicitur in auē. cessante. h. hi autē. alias scipit post fratres ex vtroq3 & c. apparet ergo ex predictis q. et qñ succedunt cū his qui sunt pa res in gradu succedunt in locum patris eoruz & sic in stirpes. Preterea pbatur qa si aliud dice res sequeretur q. licet quo ad patruos succede rent in stirpem tñ inter se fieret diuisio in capita ut in hoc exemplo. Defunctus est ticius relicto fratre & ex alio fratre vno nepote & ex alio fratre duobus nepotibus ille frater haberet tertiaz ne potibus remanent alie due partes: que deberēt inter se diuidi in capita sm predictam opi. & sic quilibet haberet tertiam: quia non utuntur pri uilegio inter se. hec consequentia probatur i si mili. s. de vulg. & pupil. qui cum plures. & ista cō

sequentia est falsa: ut. d. §. reliquum: quia quilibet uocatur in eam partem quam pater acceptu rus erat. ergo est falsum antecedens. Manifeste ergo concluditur q. filij fratrum inter se suc cedant in stirpes: quod est verum quando tra ctatur de successione alicuius ex patris vel auū culis. Si uero tractatur de successione aliorum tunc remanent q. succedant in capita: ut. d. §. si uero neq3 fratres: & sic iste. §. in vno corrigitur prout dicit de eo qui decessit relictis filijs duo rum fratrum. in alio exemplo remanet incorre ctus prout loquitur in eo qui decessit relictis fi lijs duorum patruorum: & ita de facto consului in ciuitate assisij.

¶ Parui. Istud quod dicitur de adopti uis filijs: dic hodie ut in. l. cum in adoptione. C. de adoptionibus.

Ex. §. sequenti.

¶ Tertio ex vtroq3 parēte an preferatur tertio ex altero parente.

¶ Legitima. Dicitur hic q. ille admit titur qui est proximior. dicit glo. fallit in multis: ut in gl. patet. Item do tibi aliam fallentiam in duobus fratribus quo rum unus est coniunctus ex vno parente alius ex duobus: preferatur ergo ille qui est coniunct⁹ ex utroq3 parente. in auē. cessante. & in cor. vnde sumitur. Sed quid in tertijs vtrū tertius ex utro q3 parente preferatur tertio ex vno parente tā tum. pone exemplum duobus modis. Primo pater meus habuit vtrum fratres ex vtroq3 pa rente alius ex vno parente tantum: tractatur de successione mea. S3 pone q. habēs duos filios ex prima vxore accepit uxorem secundā & vxor habebat filiam ex alio matrimonio quam filiam tradidit nuptui uni ex filijs suis primi matrimo nij ex qua natus est filius. Filius natus ex secun da uxore ē tertius huius filij ex utroq3 parēte qa frater carnalis patris & frater carnalis matris. Fili⁹ pmi mrimonij est tertius ex uno parente tñ qa frater carnalis patris qritur quis in successione preferatur. hanc questionem uidi de facto hoc dico etiam salua meliori deliberatione puto q. non. nam illud quod dicitur utrum sint ex uno parente an ex utroq3 non habet locum nisi quā do tractatur de successione fratrum uel patruo rum. secus si de successione ulteriorum: ut. d. §. si uero neq3 fratre. ibi enim sola propinquitas i spicitur iu gradu non uincola quibus iungunt sin hoc. §. iste in hoc non corrigitur. ita debetis intelligere.

¶ Interdum. Proximior intelligi tur de tempore mortis si nullum conditum est testamentum. alias pro ximior intelligitur eo tempore quo testamentū destituitur. hoc dicit.

¶ Unde uelle. Scripto herede repu diante succedunt pro ximiores in gradu cum onere fideicommissi ab intestato petitur. hoc dicit. & est scabiosus. §. C. oppo. inter agnatos non est successio: ut. s. .e. l. in princ. So. illud ueruz cum unus ex agna tis fuit eo tempore in quo hereditas fuit dela ta: sed hic agnatus presens decessit antequam hereditas esset delata. sed hodie in totum ē suc cessio: ut insti. de leg. agna. suc. §. placebat. Itē oppo. q. hereditate non adita fideicommissus ex tinguatur: ut. l. ille a quo. §. si de testamento ad tre. Dicunt quidam q. hic fuit relictum a ueniē

¶ Legitima quia frater. & istud idēz p. batur subtili ter inducen do in auē. de here. que ab intest. in. §. re lictum. & i. §. si igitur de / func. in d. hu ius priuilegi um. & in. §. si vō neq3 fra tres. h. alle. & ita ibi firmat Ja. de bel. et bart. in lect. & facit. s. ca. l. in princ. & ita p̄sulendo refert bal. te nuisse fracif. berti. de pu sio & aliusuz de iustitia glo. de floren tia ibi etiam dicit recolē de memorie bar. hic ita te nuisse & vide bald. in auē. cessante. d. le gi. here. vbi videtur text. hoc etiam te net pau. d. ca. i. auē. post fra tres. C. de le gi. here. & in suo consilio .cc. lxxvii. et bal. in confi. inci. i. christi nomine talis punctus est. tici⁹ decessit.

XIII

tibus ab intestato. sed certe hoc est contra tex. qui dicit qd fuit relictum ab herede descripto. Quare alij dicunt qd hic fuit hereditas adita: sed hoc est contra textum: qui dicit qd fuit repudiata. Quare dic qd fuit relictum ab herede scripto et repetitum a ueniētibus ab intestato. alias nō pcederet nisi forte fm aliam lec. que est in l. eam quam. C. de fideicō.

Intestato.

Post. r. De hoc dixi aliquid in l. gallus. in prin. § lib. et posthu. et Dy. §. de testa. ho. l. septimo mense. et ibi scripsit multa scripta magistri gentilis.

Ex. l. sequenti.

Nepotes proprie qui dicantur. Et qui ueniant appellatiōe posterorū. Et an si quis accepit emphyteosim pro se filiis et nepotibus: an cōprehendatur qui nō erant concepti.

Tem pretor.

Ex quo habes qd nepotes proprie dicunt illi qui tēpore mortis eius: de cuius successione qritur sūt nati. Sed pone fuit statutū hoc tēpore aduentus imperatoris Federici qd aliqui nobiles essēt exbātiti ipi et eorū filij et nepotes. certe si sunt aliqui nepotes qui nō erāt cōcepti. tūc nō cōprehēdunt. s; si uis qd ipi cōprehēdantur dicas ipi et eorū posteri. naz posterorū appellatiōe cōprehēdunt oēs descēdētes. hic est tex. in l. iuriscōsultus. §. parētibus. §. de gradibus. Itē quero aligs accepit emphyteosim p se suis filiisq; et nepotibus. mō nepotes nō erāt tūc cōcepti an cōprehēdunt. Videt qd nō ut hic. Dico qd isti nepotes admittūtur et eis ex illo instrumētō querit ius quia hoc qd dicitur h; locuz tantū in acq;siōe hereditatis legitime. Et no. qd dico legitime et de bono. pos. itelligitur. secus in alijs acq;siōibus. hic est tex. no. in l. paulus. §. paulus. de bo. li. et scripsi in l. qd dicitur de s; b. obli. p̄dicta q̄a in acq;siōibus. in dispositiōibus nō penalib; dic ut dixi. §. in p̄ma questiōe.

Ex pluribus.

Ius accrescendi sequitur rem. et ideo ad heredes transit. ius substitutiōis respicit personā. ideo ad heredē nō trāsmittit. h. d. no. glo. ibi. et l. 13. et. que sit ratio huius. l. dic ut hic in glo.

Capitis.

Ratiōem huius. l. uis quia per legē. xij. tabu. defertur hereditas per noīa designantia agnationem. sed per emancipationez definit esse agnatus. ergo et. sed p senatuscōsulta defertur hereditas p noīa nature: ut pater mater que no mina per emancipationē nō tollūtur: ut l. tutelae de capi. di. sed hec. l. hodie corrigitur: q̄a sublatā est differētia emancipationis et patrie potestatis. per auct. de suc. que defert. ab intesta.

Pater.

Istius. l. intellectum pono plene in l. si is qui pro emptore de usufructu. pro emp. in tracta. de fictione translatiua. C. de l. q. si filium. de castren. pecu. Respondit gl. sui iuris credit decessisse q̄tuz ad successiōem ab intestato nō q̄tum ad substitutiōnez pupillarez. et ideo dic ut in glo. Tu uero dicas qd istud est verum q̄tum ad pupillarem substitutiōem. sed q̄tum ad tacitam uulgarem que cōtinetur in expressa pupillari. dic ut dicam in l. i. §. de uulg. et pupil.

Ad senatusconsultum terculianū. Rubri.

Ad terculianū. Rub.

Fue ingenua.

Tractat de offiō senatuscōsulti officiani p qd filius succedit matri. s; secunda. l. loquitur de senatusconsulto tertuliano per quod mater succedit filio.

Siea.

Hic casum specialem in quo hereditas matris non adita transmittitur ad heredes et ratio est quia absq; sui culpa adire nō potuit. alios casus habes in l. uentre et acqui. heredi.

Filius.

Hic est bene nouus casus similibus casus habes. §. l. propi. §. i. Iste. §. uidetur de uerbo ad uerbum contra. l. in tercidit. de p̄di. et demon. et contra distinctiōnez quaz dedi in l. si cognatis de re. du. ubi dixi qd ille qui efficitur seruus hominis: et postea liber admittitur. secus si efficiatur seruus pene. dicitur h; totum econuerso. Respondeo in successiōe ex testamento procedit illa distinctiō quam dedi dicta. l. si cognatis in prima lec. sed in successiōe ab intestato erit distinguēdū totū econuerso. Ratio est: quia ille qui efficitur seruus hominis non efficitur eius cōditionis: ut non sit successibilis ex testamento: quia alijs potest facere heredem ministerio suo: ut l. si pater. §. de heredi. insti. sed ille qui efficitur seruus pene ex testamento fit insuccessibilis. et si restituat uidetur ali; homo: ut l. si seruus. §. de adi. leg. in successiōe uero ab intestato totū econuerso. nam ille qui efficitur seruus hominis definit esse agnatus uel cognatus omnino. Et lic; efficiat liber nunq; restituit: quia remanet libertus alien; ideo nunq; ius succedēdi recuperat: ut hic. facit. l. homo liber. de statu ho. sed si seruus pene efficitur et restituatur naturalia et ciuilia iura recuperat: merito habilis ad succedendum reperitur. quod intelligo uerum nisi hereditas per alium esset apprehensa: ut no. in l. gallus. §. et quid si tantum si. gl. mag. §. de libe. et posthu.

Ex. l. sequenti.

Interpretatio quid sit.

Qui operas. Mo. glo. que dicit interpretationem. i. corrigo. Ex quo habes quid sit dicere interpretatio. simile no. in l. i. §. de ori. iur. et ibi glo. allegat istum tex. C. de oppo. §. proximo. solu. illud quod dicitur hic de damnato rei capitalis non corrigitur: sed solum id quod dicitur de eo qui locauit operas suas: ut cum bestijs pugnaret.

Ex. §. sequenti.

Que est ratio qd hereditas que defertur ex senatusconsulto non tollitur per capitis diminutionem: sed illa que per l. xij. ta. sic.

Capitis.

Que est ratio qd hereditas que defertur ex senatusconsulto non patitur capitis diminutionem. sed ea que defertur ex l. xij. tab. sic. Rationem reddit tex. in l. tutelae. §. de capi. dimi. quia per senatusconsultum defertur hereditas per nomina naturalia. sed per capitis diminutionez non tollitur nomen naturale: quia nihilominus remanet mater uel filius. sed per l. xij. tabul. defertur hereditas per nomina iuris: ut suis et agnatis. sed per capi. diminutiōem definit quis esse suus et agnatus. ideo tollitur per capi. dimi

d Fue ingenua. §. qui opas. Quid sit iter pretatiō. uide bar in l. ab executiōe. C. quo. appel. in prin. et habet tex. et ibi bal. l. gallus. §. etiā si parētē dli. et posthu. Et quot modis hic sumatur interpretatio. uide late bal. in l. iij. C. de libe. preteri.

Tem p tor. vi. de glo. et docto. in l. i. C. ad orfici. et ad istum tex. no. ibi nō p prie et bene facit glo. no. et quod ibi i. l. qd si nepotes. de testatu. et pro itel lectu hui;. l. uide bal. l. i. si in psonam C. de fideicō. no. per bar. i. l. i. C. de his qui ante ap. tabu. b. Dico legi time. uide bal. in l. qui se patris i. xi. col. C. uide lib. et etiaz in vl. q. et i. l. si i psonam. C. de fideicō. c. Ex plurib; uis bal. dū in l. i. i. x. q. C. qd nō pe. par. sed si casus substi. locum nō h; an redeat ad cōiunctū uel ad quem uide bar. in l. re coniu. cti. in iij. q. iij. q. prin. de leg. iij. q. est q. ualde no.

¶ Si quis adita. adde bar. i ru. C. d succed. edi. 2 in. l. ex con tractu. de re iudi. vbi lati us. 2 in. l. i. i. vlti. col. in vlti. q. prin. de vulg. 2 pup. b ¶ Quid ait se natus. in pte ritio. Excep tio prescrip tionis ipedit litis igref. suz. ad bar. in. l. h. j. pro suo. 2 quod ibi dixi c ¶ Dabui. q. No. d statu to qd loquit de pteritis 2 futuris. add lat. bar. i. l. oēs populi. i. v. q. prin. d iust. 2 iur. d ¶ Iue i. f. genua. §. sed si sint sui. no. 2 vid bal. in. c. i. in h. prin. d. suc. feu. h. si statu tu die q ma ter non pos sit succedere filio nisi i oc tava parte 2 alij repudia runt partes suas an ma tri accrescat totū. vid bal. in. l. i. in vlt. col. C. d. secū. nup. 2 ē pas sus dubius 2 hic add bal. in. l. maximū in. vi. col. de libe. pteri. 2 facit istd no. pro distinc. Imol. quam facit in. l. gal lus. §. 2 qd si tm de lib. 2 posthu. v. j. in .q. an filia p. bibita p sta tutum succe dere nō extā tibus mascu lis possit pete re cōtra tab. ut deducat testamētum ad cām inte stati 2 sic suc cedat nō ob test. de qua .q. vide bal. in. d. l. maxi mū. in vlt. q. 2 in .d. §. 2 quid si tm. 2 Ang. ibi. 2 in .l. si emanci pa. C. de col la. alias in. l. ut libe. eo. ti. 2 imol. no. in .d. §. 2 quid si tātū. 2 ro. in .d. l. ut li beris.

nutiōem quod no.

Ex. §. sequenti.

¶ Exclusus ab hereditate p beneficiū restitu tionis in itegrū lz remaneat heres de iure civili ta mē nō ipedit qn alius sit heres de iure civili.

Si quis adita. De hoc. §. fed pluries magnuz festū i quo habes q ille q p restituōez in itegz excludit ab hereditate: licz de iure civili heres remaneat: tm nō ipedit qn alius possit esse heres de iure civili: ut dixi in. l. i. §. sciēduz. s. ti. i. 2 hic est casus pro opi. gl. i. l. qui se patris. C. unde li be. C. Op. glo. de. l. h. de suc. edic. Sol. ibi.

Ex. §. sequenti.

¶ Exceptio prescrip tiōis ipedit litis ingressuz. 2 qualiter itelligātur illa vba. Et p dicta locum habeant in preteritis 2 futuris.

Quod ait senatus. Hic est no. §. h videt tex. q exceptio pscriptiōis est exceptio rei finite 2 sic ipedit lit. ptes. site habes in. l. trāfacta .j. de v. b. sig. 2 i. l. cū qrebat. §. i. j. iu. sol. Itē ad uerte qd dico i. l. oēs ppli ubi dicebā q p dca lo cū habeāt i pteritis 2 futuris. Ista vba i pteritis itelligi dnt i pteritis p dētib nō finitis: ut. l. cau sas. C. d. trāfac. 2 i aut. ut cū d appella. cog. i pn. nā finita dicūt q sit finita pacto trāfactiōe: ut quouis alio mō: ut h. 2. ll. s. alle. 2 habui quōez in his terminis. dicit statūtū q filia nō succedat extātib filijs masculis 2 hoc hz locū i pteritis 2 futuris. mō quedā filia cū fratre diuiferat: qre bat an in ea locū habeat statūtū. Dixi q nō: qa illa causa erat iam decisa diuisiōe.

Iue ingenua. No. tex. i §. h si fili us. h. h. 2 si liberi. qro nōne v f q redat

cta in suitutez desinat eē mater lz manumittatur ut. s. px. §. Respōdeo isto tpe quo pepit fuit ser ua: merito si fuit manumissa stat. eius augmēta tur 2 redit ad statū quo erat tpe natiuitatis iō re manet mater. h. s. px. §. nūq redit ad eū statuz quo erat tpe natiuitatis. iō mater nō remāsit.

Libera. Supra dixi q mater admittit ad successiōem filiorū. hic nō pōit an filij filioz matrē excludāt usqz ad. §. obij cū. ibi pōit an p matrē excludat usqz ad. §. pa ter. ibi an mater excludatur ex eo q filius tutorē nō penijt usqz ad h. l.

Ex. §. sequenti.

¶ Statūtū q filia femina nō succedat extātib liberis itelligit extantibus filijs q patri possint succedere.

Sed si sint sui. No. q si statu tu dicit q filia femina nō succedat extātib liberis itelligit extātib filijs qui succedāt patri. casus est hic. cō cor. l. siue. §. h. s. de iurepa. 2. l. si ex modica. §. si filius. de bo. lib. 2. l. i. §. si filij. s. de bo. pos. con tra ta. h. 2 tra hoc v f. q imo isti debeāt excludere matrē si potuerūt succedere lz nō succedāt: ut. l. filiussa. §. cū qs. 2 ibi no. s. de leg. i. Solu. ut ibi dixi i. l. i. §. si filij. s. de bo. pos. cōtra tabu.

Ex. §. sequenti.

¶ Suis heres an patris hereditatē nō aditam transmittat. Et an q petit bonorum possessiōez videatur agnoscere hereditatem.

Si quis ex liberis. Bone casū sic filius exis in patria ptate habebat vxorez pgnā tem ita q si nascere nō nascere in ptate ipus si

lij. postea fuit mācipatus: postmodū decessit re licta vxore sua pgnāte: vxor pgnās fuit missa in possessiōem noie uentris 2 pepit unū filiū q de cessit antequam adiret hereditatē. Querit vtz iste filius ipediat matrē que ē auia quo ad ipm succedere filio suo qui est pf quo ad ipm. Et du biū erat qa ueter missus in possessiōem videbat haberi loco aditiōis. tm iuriscōsultus dicit cōtra. Bicit tex. an mater pris sui que est auia quo ad ipm dy. dicit tex. uocat ita q admittat ad succes siōez filij sui. Et admittat mater istius postubmi ad hāc hēditatē tāq sibi trāsmittā a filio suo. di cit tex. agnoscat qui pf fuit emācipatus a pte suo auo: quo ad hūc posthumū. 2 sic nat. nō recidit i ptatem pris sui. No. tex. ibi neqz enim sufficit. C. Op. 2 videt q hēditas pris nō adita trāmit taf: ut. C. de suis 2 le. l. apud hostes. 2. l. heredi tatem. §. filius. j. de castren. pecu. cum similibus sed dicitur hic contra. Solu. dicunt quidaz fate or q hereditas non adita non transmittitur: 2 alijs casibus ille leges loquūtur. sed ueritas est q hereditas patris non adita transmittitur: ut dicam in. l. si filius qui patri. s. de vul. 2 pupil. Quare dic q h filius scilicet posthumus nō est suus: quia non erat in potestate patris. Et si di cis quomodo potest esse. Respondeo: quia tem pore emancipationis patris sui erat conceptus 2 sic nascebatur in potestate aui. 2 ita intelligit h Du. 2 Ly. in. l. apud hostes. C. d. suis 2 leg. 2 sic no. q suus heres hereditatem patris non aditā transmittit ut hic. ibi si non suus heres agnoscat dicam in. l. si filius qui patri. Item uidetur q q petit bonorum posses. uideatur agnoscere here ditatem: ut. l. puberem. C. de iure deli. Solu. ibi de bonorum posses. que ius tribuit: ut in posses sione nomine uentris 2 carbo. 2 similibus. nam iste bono. poss. nō faciunt heredem: ut dicitur h quod tene menti.

Sed si infanti. Que est ratio dif ferentie inter in fantem 2 furiosum. Dixi in. l. i. de bonoruz pos sess. infan.

Obicitur. Pater ergo excludit ma trem nō auus.

Si sit Ibi agnatus defuncti vltra fratre 2 sic ob. sequens. §. Per istuz tex. habetis vnā decretalez. extra de concess. prebē. .c. auctoritate. li. vj. facit quod dixi uobis in. l. i. §. pe. s. de cōtra tab.

Si sit consanguineus.

¶ At intelligas hunc. §. videas insti. eo. ti. Ad cui dentiam huius. §. premitte q sicut filius exclu dit matrem 2 pater matrem ita frater consangui neus excludit matrem. sed soror consanguinea succedit vna cum matre. ita habetis insti. e. ti.

Si mater. Dicitur est supra quali ter mater excludat a suc cessione filij propter filios uel consanguineos. modo est videndum quando priuetur successio ne propter tutorem non petiūm. Et primo po nit mentem cuiusdam constitutionis. secūdo in cipit illam constitutionez exponere. secunda ibi. equidem 2c. C. Oppo. ad prin. C. ad tertulli. l. omnem. 2. l. matres. Solu. ista loquitur quando filius decessit impubes. secus si factus pubes de cesserit. Sed queritur de qua matre loquitur h an in matre naturali 2 legitima an naturali tan tum. Respondeo etiā in naturali tātū loquitur: .l. h. C. qui pe. tu.

¶ Si qd ex liberis. ad ip sum vid istū tex. alle. per Oldra. i con filio .xx. inci plente qdaz habēs.

¶ Si mater. vid d huius §. intellectu bar. in. l. ma tris. C. eo. 2 diē no. bar per istū tex. in. l. ij. C. de neg. gest. qd excusat ma ter si non pe tijt tutorem filijs egēis.

XIII

Equidem statutū loquū in p̄tate hēt locū in capitaneo . facit qd̄ no. bar. i . l. si maritus de. q. r alle. fing. glo. i. l. e. sub. alias ē . l. stipulatio. s. si. s. d. pac. in gl. i. v. p̄tē qd̄ statutum loquēs i p̄tate itelligitur log etiā cum suis iudicib⁹ r hūc tex. al. le. ro. in suis fing.

Quid ergo . Not. tex. s. iudicos comitatus debentes denunciare maleficia sub certa pena. qd̄ si denunciat compulsi a iudice an excusetur a pena. Certe videt debere distingui . aut p̄crastinabat r differebat: r tūc si cōpellitur a iudice non excusetur: alias sic vt hic.

Ex. s. sequenti.

An mater priuētur successione cum nō petijt tutorem: tamen ipsa vel alij administrarūt tutelam r an ēt priuētur cum nō recusat vt legitim⁹ admittatur.

Quod si pater . Cōp. r videt qd̄ mater non possit eē tutrix s̄m ista tpa: vt. l. si. s. de tute. So. hoc concedo. r qd̄ hic dicitur itelligit qd̄ hic impetravit a principe: vt. d. l. si. Sed quid⁹ si tutores non petijt: sed ipsa gessit vel alij gesserūt sed non legitime: qz non fuit factū inuētariū nec eis tutela decreta an excusetur. Dicit glo. qd̄ non qz tūc excusetur cū ipsa vel alij legitime gesserunt r ita debet itelligi. ita dicit glo. qd̄ no. Iste. s. inducitur per Bi. r alios ad. q. v. r. tutela m̄ris sit legitima. Et hic videtur tex. qd̄ sit legitima. Alij dicūt eā anormalā de quo no. in auē. matri r auie C. qm̄ mu. tu. offi. fun. pōt. dixi in. l. si quis sub cōditione. s. de testa. tu. C. ultimo iduco istū tex. ad. q. dicit. l. ij. s. q. pe. tu. qd̄ mater debet petere tutores filijs nō habentibus tutores legitimos vt. l. matres. C. e. ti. r sic mater quasi semper excusetur cum raro contingeret qd̄ non sint legitimi r ratio erat: qz mater non poterat eē tutrix nisi impetraret a principe. r ideo excusabat si erāt legitimi. qz legitimi statim poterant administrare. Hodie. n. per ius auctētorū prefertur legitimo. vñ legitimus non pōt administrare nisi mater recuset tutelā. r iō dico qd̄ mater incidit in istam p̄stitutionē si ipsa nō recuset tutelā ita qd̄ legitim⁹ possit administrare vel ipsa nō administrat r ad hoc induco istū tex. quia sicut ipsa mater incidit in cōstitutionem qm̄ testator voluit eam administrare: qz hoc casu statim potuit impetrare a principe ita hodie. cū enim vult ius cōe qd̄ ipsa statim administrare potest r preferat legitimo incidit in p̄stitutionem si nō administrat nec recusat tutelā. ita qd̄ legitimus possit administrare. Non intelligas qd̄ mater teneatur petere tutores qm̄ superest legitimus: sed debet ipsa administrare vel saltem administrationem recusare ita qd̄ legitimo competat ius administrandi.

Filius . No. ēt qd̄ in penali dispōne statutum in filio nō hz locum in nepote. dicā. s. de tes. tu. l. qd̄ si nepotes.

Quod si curatores . No. ibi qd̄ si cū p̄gnās. No. ergo qd̄ mater hz sit grauida nō tñ excusetur si nō petat tutore filijs suis vel curatorem ventri qd̄ tene menti perpetuo.

Ex. s. sequenti.

Si sit statutus terminis. xxx. diez pro p̄mo. r. r. p. ij. x. r. pro. iij. x. r. in primo comparet p̄curator r litigatur ita qd̄ trāsit terminus r pronūciat procuratorē nō esse legitimuz an alij duo termini currant.

Non solum . Currit ergo tempus matri ad petendum

tutores dēnec agitur cā an illi quos petijt habeant priuilegium excusandi se vel non. Et hoc facit ad qōnē. datus est alicui terminus ad comparandum. xxx. dierum. quorum. x. pro primo r. x. pro secūdo r. x. pro tertio. r. peremptorio termino comparet. in primo p̄ procuratores sup. p̄ curatorio litigatur ita qd̄ transeunt illi. xxx. dies r finaliter p̄nunciatur procuratorē nō esse legitimum: an cucurrerint illi duo termini. Certe sic si p̄ncipali pōt iputari culpa quare talem dedit p̄curatorem vel tali modo dedit: ut hic. quod tene menti.

Quid si indignos . Cōp. qd̄ hic pretor nō tenet sequi necessario petitem a matre hz contrarium no. r male. s. de tes. tu. l. si quis sub conditione. r. ibi dicā. Scōo no. qd̄ si mater petijt minus idoneos r fuerūt dati nō excusat mater. qui aut sint idonei videbitis. j. proximo. s.

Idoneos . Nota. tex. qd̄ mater debet petere tutores filijs locupletes in hac materia. ita no. in. l. paupertas. s. de excusa. tu. Sed quid si nō reperiatur ita locuplex. Rñ. petat plures qui inter eos omnes sint ita locupletes sicut pupillus. ita no. in. d. l. paupertas sed in fideiussore dato a tutore nō requirit qd̄ sit ita locuplex sicut r pupillus: vt. l. mulier. C. de iure do.

Quid si non compulit . Dicit tex. cum plenum hic respondet. Ex. s. sequenti.

Qualiter intelligat confestim in matre debet tutorem petere. Et infra quantum temp⁹ debeat mater petere tutorem filio post mortē mariti. r an mater elapso anno possit probare qd̄ non fuit negligens. r an idem sit in alijs p̄ximiorib⁹ pupilli qd̄ in matre.

Confestim . Supra i. s. si mater dicitur confestim. modo in hoc. s. queritur quō intelligatur confestim. Dicitur hic cōfestim. s. C. de legi. here. l. sciāt. r. j. e. s. si. vbi dicit in annuz. Sol. vno de trib⁹ modis. p̄rio qd̄ ista corrigatur per illas. sed ē falsum qd̄ ille leges dicunt in annū s̄m. l. r sic referunt se ad istam. vel dic qd̄ istud quod hic dicitur confestim. refertur quādo debet dare nomina eorum qui sunt reiecti seu remoti nō quando debet ab initio petere: vt euidenter apparet ex verbis constitutionis posite. s. in. s. si m̄ nō petierit. Hoc dictum nō p̄z per ea que habuistis. s. in. s. qd̄ si tutores. vbi dicitur qd̄ mater debet petere curatorem ventri. r sic apparet qd̄ nō habetis terminuz vnus anni. r iō puto qd̄ hec dictio confestim refertur ad totū. s. quare dic qd̄ ille leges intelligatur s̄m istum. s. vt quod dicit in annū intelligat. s. cōfestim: vt potuit nisi sit ipeditus legitima cā ita qd̄ annū non transcedat. r ita videbatur tenere Ri. ma. in. d. l. si sciāt. C. Quero infra qd̄ tuz tps mater debeat hoc facere. Dicit. q. habui hoc anno de facto. r dixi primo qd̄ si pupillus morit infra nouem dies a morte defuncti puto matrem excusandā idistincte per auē. sed nec iura. C. de sepul. vio. r in corpore vnde sumitur: vbi dicitur qd̄ infra nouē dies a morte defuncti non potest inquietari. r ideo hoc anno potuit esse qd̄ tot cō sanguinei matris decesserūt qd̄ habuit excusationem pluriū mensum per illā auē. Item puto qd̄ si pupillus decederet infra. xxx. dies. mater esset excusata sine alia excusatione: qz breuias tps

tu. l. matris pietas. r vid qd̄ no. s. e. l. si mater. qd̄ si pater r qd̄ hēt in. l. q alienā. C. de p̄cu. r. C. q. tes. tu. l. veterib⁹ cum ibi no. r insti. ad tertul. s. quē ad. hoc p̄cedit nō tñ in matre sed in auo. r qd̄ qd̄ alio ascende. l. si. s. p̄sonis. C. de adm. tu. cūz ibi not. vide bar. i. d. s. p̄sonis. qd̄ dicit qd̄ hoc nō p̄dit in tutore testamētario idē r bal. in. d. s. p̄sonis qd̄ dicit qd̄ ex hō nō p̄cedit ipietas. r vñ de bal. in. l. p̄cibus. in. v. col. de ipub. C. Confestim qd̄o ista. r vñ de bal. i. l. p̄cibus in. viij. col. C. de int. pub. r qd̄ refert pau. de de ca. in. l. s. si decesserit. qui fatidat. cog. r not. p̄ eum in. l. cū stipulatus s̄z mibi a procu. lo. de v. obi.

In excusatione. Vide ang. in pñ. li. nec pōt mōrā purgare s; ang. in. l. si infulā. 2 ibi imol. in. v. sal. regule de ver. ob.

Tractari. ad istū. s. vi. de bal. i. auē. s. dē in. v. q. ro nunqd pe. ne. C. de se. nup.

Uidendū no. q. exclusā matre eo: qz nō petijt tutore non applicat fisco: sed veniunt alij. adde gl. i. l. nepotib; q. pe. tuto. 2 bal. i. l. ij. C. si aduer. de. lic.

An est ordo. add bal. in. l. scibus i. viij. col. C. d. impu.

Quero cauet. vid bal. in. l. si defun. etus. C. de suis 2 legi. 2 in. l. q. unq; C. de ser. fu. in. iij. col. 2 i. l. illā. C. de col. 2 et cōsū luit Imol. 2 bald. in. l. qd. v. o. s. de leg. 2 vide oino bald. in. d. l. illā. Quid sit statutū excludit sorore a successione germā an excludat a successione reo. toris ange. q. sic in pñ. eccexliij. ici. piē. i. dei no mine totum dictū statutū 2c. alle. no. p. b. r. hic.

Per tex. adde qd in simili no. pulchre bal. in. l. si q. C. eo.

Preterea vid bar. in. d. l. seruo leg. qd ibi dicit. 2 bart. i. l. ij. s. si. s. de col. bo. 2 qd no. bal. in. l. si q. filij. C. de inof. test. in. v. q. ro re. tōo statuto. 2 bar. in. l. i. s. pe. de bo. pos. 2 tab. 2 bal. in. l. maximū vitium in. i. col. C. d. libe. pte. 2 in. l. si defunc. C. de suis 2 legi.

eam excusat. rō qz in hoc fuerūt expense que debent fieri a magge. vt. l. i. C. de neg. ge. vnde ante qd cōponat negocia sua: ut possit mittere ad petendos tutores: puto qd habeat dilationem. xxx. dierum: vt. l. fi. C. de requi. re. ar. auct. qui semel. C. qūo 2 quādo iu. Itē puto qd si pupillus infra quinquaginta dies decederet: esset excusata mater nam video qd tutori ad pponendam excusationem dant quinquaginta dies: 2 ab illo termino inantea est tutela piculo suo: vt. l. scire oportet. s. i. s. de excu. tu. eadez rōne matri ad petendū tutorem dabunt quinquaginta dies: quia etiam maior est rō in petitione qd in excusatione 2 a quinquaginta diebus inantea puto matrem nō excusari: nisi probet legitimam cām. C. ultimo not. qd mater nō potest propōere legitimam causam post annum: 2 sic lapsus anni facit presumptionem iuris: 2 de iure qd nō habuit legitimā excusationem: ut hic cōtra quam nō admittitur pbatio. C. Quero quid in alijs qui tenēt primum locum in successione pupilli: an repellantur: si nō petant tutore pupillo. Rñ. idē esse in alijs qd succedūt primo loco pupillo quod est in matre: vt. l. sciant. C. de legi. here. tenementi ista.

Tractari. In tex. municipalib; qd requisiti recusauerunt tutorem dare: vt. l. i. s. magistratibus. s. de magis. conue.

Et si forte. Videtis hic qd mater excluditur a successione filij nō solū de ea que ei defertur a iure cōmuni: s; etiam de ea que defertur ex vigore illius stipulationis que est stricti iuris. 2 ideo puto qd mater nō petēs tutorem filijs repellitur a successione nō solum ea que defertur a iure cōi: sed etiaz ea que defertur ex forma statuti: qd tene menti. Ex. s. sequenti.

Statutū excludens matrem a successione filiorum extantibus agnatis vsq; ad tertium gradum an excludat auuz maternum.

Videndum. Hic est valde no. s. habuistis. s. in verbis constitutionis positus in. s. si mater qd mater que nō petit tutorem filio nō habet ius vendicandum bonorum. Quid queritur qualiter intelligatur qd nō habet ius vendicandum bonorum. ad quod rñdet hic iuriscōsultus. C. Querit glo. matre exclusā veniūt alij: sed an est ordo in petendis tutorib; vt prius mater: deinde deum ea exclusā: alij possunt petere tutorem non ante. Dicit glo. 2 bene qd non. Idem not. C. de legi. here. l. sciat. Quero caues? statuto ciuitatis florētie qd mater nō succedat filijs extantib; agnatis vsq; ad tertium graduz. quero qd de auo materno: si respicis verba statuti soluz excludit matrem. de admittendis autē agnatis nihil disponunt: sed matre exclusā veniunt sequentes i gradu qui tenēt primuz gradum successione: vt hic sed auus veniret si mater nō esset ergo 2c. Item pro hoc: qd mater sub noie proprio nō sub noie cognati excludit. Ergo nō excludunt alij agnati: ut. l. tutelas. s. de capi. di. In cōtrarium qd excludatur auus maternus videtur ratio statuti qd videt velle qd hereditates remaneāt apud agnatos. Preterea si excluditur proximior in gradu sequens videt excludi: vt. l. i. s. fratre. 2 quod ibi

Uinco matrē. Si vinco vincentē te: fortius vinco te vide bal. in. l. sig. filij in fi. C. de inof. test. 2 bar. in. l. i. s. filium. s. de p. ta. in. v. quero scdo pone 2c. 2 in. l. si defun. C. de suis 2 legi. 2 ibi per bal.

Diceret statutū. adde bal. in. l. maximū. C. de lib. pte. 2 quod ipse no. in. l. i. C. de in ius vocā. 2 l. i. in. l. i. in fi. C. que sit lō. cōsue. 2 qd not. bar. cū

no. s. si quis. ali. tes. phi. Quid dicemus. Ricar. ma. disputauit vnam. q. in similibus terminis 2 determinauit agnatos preferēdos omnibus cognatis per tales rationē. dicit hic. mater excluditur quantū tamen ad excludendū alios videtur esse heres: vt. l. mulieri 2 ticio. s. de p. di. 2 demō. 2 l. cū quasi. s. sed 2 si quis. s. de fideicō. Adhibi videtur qd ista ratio nō sit bona. Primo p. tex. s. e. l. s; 2 sint sui. 2 s. de bo. li. l. si ex modica. s. si filius. Ubi nuduz nomē heredis nō sufficit ad alios excludendos: tamen determinatio sua videtur mihi vera 2 pro euidentia scias qd ista verba qd mater nō succedat extantibus agnatis habent nō solum virtutem exclusiuā matris: vt hic. sed etiā habent virtutē inductiuā: vt agnati succedant. nā illi ablatiui absoluti extantibus agnatis inducūt dispositionem quādo proferunt ab eo qui pōt disponere circa illud: vt. l. fideicōmissa. s. cū esset. s. de le. iij. 2 l. in ratione. s. tam 2 si. s. ad. l. fal. Preterea quādo vna dispositio fit alij cuius contemplatione: s; expresse verba ad illum nō dirrigant: tamen ei competit actio: vt. l. seruo legato. s. si testamentū. s. de leg. i. 2 l. fideicō. s. iterdum. s. de lega. iij. Et de cum ista dispositio sit facta fauore agnatorum eis ex hac dispositioe competit actio: vt legib; s. allegatis. Preterea quando aliquis remouet a lucro contemplatione alterius illi d; applicari cuius cōtemplatione remouetur: vt apparet in tutore qui priuatur legato: si nō gerit tutelam: vt. l. si post legatū. s. amittere. s. de his qui. vt indig. 2. C. de le. l. pe. 2 pro hoc optime est tex. s. de col. bo. l. cum duo emancipati. s. si duo emancipati 2 ibi dixi. Ex his cōcludo qd statutum videtur dispōere qd mater nō succedat: s; agnatis. Ex hoc sequit qd agnati succedunt exclusā matre 2 oibus cognatis ad hanc. l. que dicit qd matre exclusā admittuntur alij sequentes in gradu: quia hic est facta exclusio nullius contemplatione: 2 per istam constitutionē nullus alius nominatim vocat matre exclusā: s; in. q. nostra secus. Non ob. si dicit qd si per statutum mater nominatim excluditur. ergo nō alij: vt. l. tutela. s. de capi. di. quia fateor qd ex illo capite quo mater excluditur alij non excluduntur sed ex eo qd agnati vocantur alij excluduntur: qd cum aliquos voco: alios videor excludere: vt. l. cum pretor. s. de iudi. 2 expresse in. l. sicut certi. C. de testa. mili. Et si auus maternus diceret: ego vinco agnatos: agnati vincunt matrem: ergo ego vinco matrē nō est bona argumentatio: quia qd dicit auus ego excludo agnatos verū est de iure cōmuni: vt in auē. defuncto. C. e. s; agnati excludunt matrem 2 omnes cognatos ex forma statuti. ideo concludo qd siue mater sit mortua siue viuat qd agnati admittantur exclusā matre 2 omnibus sequentibus in gradu. 2 ideo puto in oibus filijs. q. descendētib; ex statuto: vt puta: si diceret statutum extantibus masculis filia femina non succedat: quid de nepote ex filia certe idem quod in filia per ea que. s. dixi. tene ista menti. 2 sic de facto consului in ciuitate florentie.

Atrem. Sp. ille qui habet p̄ez adoptiuum est in ei po testate: ergo non habet heredem matrē vel alium: vt. l. ij. de castren. p. e. So. intellige qd

bis que ibi dicit in auē. p̄ fratres. C. de suis 2 le. 2 dec vlti. q. bar. posset d. cidi p alia q no. ipse bar. 2 q ibi scrip. si. in. l. libero rū de v. si. 2 bal. i. l. scim. C. de inoffi. te. ang. in. l. de qbus ad fi. de legi. 2 to. an. in. ti. d. tes. s. i. 2 i. ti. de suc. ab in test. in rub. 2 pe. d. anc. i. c. cōnū statutu circa mediū de cōsi. 2 in. d. l. liberor; in. vij. col. C. Consului in ciuitate. 2 ad materiā q rif qd si statutu dicit q agnati filias defuncti excludat a successione nun qd filij fororis excludēt filia. 2 dicit dū est q nō quia nō sunt agnati: qz s; hēant iura ciuilia fauora bilia agnato rū. nō ha bēt iura cōz dinaria ma xie odiosa sta tuto: qz sta tuta debet i telligi pprie s; diffinitio nē vocabuli nō iproprie. sed filij foro ris s; diffi nitionē voca buli agnatio nis si ē agna tus: s; p̄stru mentū redu ctus ad pari tatē agnato rus: 2 nulluz simile est idē ergo 2c. C. d. leg. here. l. le ge. vide bal. i. l. mēnim. e. ti. si voco enim hos agnatos nec et noie nec re tm. s; similes de quo statu tū nō loquit q ar. d. simili ad similia si pcedit maxime qsi idu cerz exclusio nē s; ius naturale. 2 ita fuit determinatum bofi. disputado p

Nico. s. ma. fm bal. i. c. i. gn agna. vel filij. Et i hac materia ad d. q. no. bal. l. i. l. i. d. r. d. v. fig. i. vij. col. z sequē. qui ar dicant cō sanguinei agnati. vide bar. in. l. i. c. u. z quidā. s. q. d. t. h. s. de acq. here. z adde qd dixit bal. in. c. i. p. illuz tex. q. mod. seu. ad si. pti. q. istud statu tū q. femina nō succedat extitibus pa rētib. masculis vsq. ad .iiij. gradum intelligit in agnatis. z an nepos dicat agnat. auo. vide i. l. q. se patris in gl. ij. C. vñ libe ri. z in. l. que fil. s. de ad opti. facit. l. fil. s. de su. is z legiti.

f **Filius mater.** pot. adire. prius t. z idē bar. in. l. i. q. s. uo. s. de iu. d. l. z no. plene p. bar. in. d. l. q. se patris.

C **U**idēf repudiare bal. s. in dicta. l. h. s. cū igi. de iur. deli.

s **Filius.** q. no. de statuto di ctate q. filia nō succedat extitib. ma sculis. adde qd bal. i. c. i. s. i. in ti. epz vel abbatem dixit no. vbi oio vide per bal. in. l. figo posthūos. s. h. de li. z po. z plene p. cū dez in. l. figo filii. C. de in offi. testam. Et ad p. dicta marie i. d. c. i. s. i. adde bal. in. auē. s. z et si q. l. vi. col. C. de fe. nup. z i. l. in gbus. in. ij. col. e. ti. late p. ag. z mol.

pater adoptiuus etum emancipauit: vt dicitur in .l. ij. §. obijcitur. s. e.

M **Attris.** Not. tex. ibi: si diuersis zc. z sic z rustici respon dent contra banc. l.

Quissimum.

Si ex filio. Dic est difficilis casus z facit ad ea que plene dixi in .l. i. §. pe. s. de s. tab. Ex. l. sequenti.

C **A**n ex eo q. dico credo q. volo repudiare hē ditatez: dicatur facta repudiatio.

F **I**li mater. Dic est notabilis z sing. casus dicit text. verba: que verba posita sunt.

.s. e. l. §. si nemo dicit tex. admittēda est non p. z hoc pbat rō que sequitur. Videt ergo q. filius q. dixit se nolle adire postea penitētia pacta p. t. adire. C. de repu. here. l. sicut vbi q. dixit se nolle adire postea nō p. t. adire. Dicit gl. aliō ē re pudiare: z tūc non pōt admitti ex penitētia. aliud si dixit nolo adire: z tūc magis differre videt q. repudiare: vt no. in. l. ij. C. de iur. z fac. igno. z facit quod no. C. vñ de li. l. q. se patris. Dec opi. videt cōtra tex. q. sic dicēdo nolo adire nō repu diat. ergo sequēs in gradu nō possit adire: q. p. mus nō esset exclusus: sed hic inuitur q. sequens possit adire. ut hic expressius. s. e. l. i. §. si nemo. z sic videt repudiare. quare dic spāle in heredi tate materna: vt hic sicut in hereditate paterna: vt. l. h. C. de repu. her. Sed s. predicta facit. l. ij. C. de iur. z fac. igno. sed dic ut ibi not. in glo. in alia so. Hoc premisso qd si quis dicit ego credo q. volo repudiare hereditatē: an ex hoc videat repudiare hereditatem. Videte vos debetis di cere sic. q. n. q. quis expresse dicit ego repudio: z tunc videtur repudiare sine dubio. Itēz si dicat nolo esse heres: vt hic. z. s. e. l. i. §. heres. z. s. de suc. edi. l. i. §. qui semel. Quandoq. loqitur dubi tatiue nō credo mihi expedire: vel credo heredi tatē esse periculosā: z tūc aut dicit ista vba post petiū tempus ad deliberādūz. z videt repudia re: vt. l. sed si alio. §. i. ad tre. aut ante petiū tē pus ad deliberandū: z tūc concurrunt triū mē sium sequentiūz videtur repudiare: vt. C. de iu re deli. l. scimus simili modo circa p. n. l. cum glo. nota. Quādoq. nihil dicit: z tunc si quidem nō est datum tēpus ad deliberandū: z potest adire p. petuo: vt. l. l. z. C. de iu. deli. Sed si decederet i fra annum tantū transmittit ius deliberandi: vt .l. cum antiquiorib. Si vero est statutū tempus ad deliberandū: tunc si ad petitionē filij dic: ut .l. scimus circa h. C. de inof. tes. Si hō ad petiti o nem creditorum: tūc post tempus v. adire: vt. l. scimus. §. pe. de iur. delib. Si vero ad petitionēz substituti: tūc v. repudiare: ut. l. q. diu. z ibi not. s. de acqui. here.

F **I**lius.

Ex §. sequenti.

C **S**tante statuto q. femina dotata nō succedat quousq. supuixerit mascul: an illo mortuo filia possit succedere patri: ibi. Quero. Et an si filia decedat atēq. ff. f. mortuo filij possint succede re: ibi. Quero quid. Et indecūsum vide: an filia taliter exclusā possit petere cautionē a fratre de nō delapidando bona: ibi. Quero dos. Et an si lia que ex forma statuti nō succedit: si sit preseri ta rumpat testamentum.

Quando impendenti.

Querit glo. vtrum mater interim sit heres. dicit glo. q. nō: q. tex. dicit in suspensio. z bene idē no. in. l. illud. s. si pars here. pe. Quero caues sta tuto huius ciuitatis q. filia femina dotata nō suc cedit quousq. supuixerit aliquis masculus. con tingit q. tpe mortis p. is iupererat aliqs mascu lus qui postea est mortuus sine liberis p. is here ditate adita. queritur vtrum filia possit aliqd pe tere de hereditate p. fna. Bubiū facit: q. i succes sione ab intestato ille admittit q. est primior tpe mortis vel tpe quo testm. destituit si testm. fuit fa ctū: ut ist. de h. q. ab ite. §. ita demū. z. s. ti. i. l. ij. §. p. xi. z. s. de p. di. insti. l. h. z quod ibi not. s. ista filia nō erat proximior neq. apra ad succedēduz tpe mortis zc. Preterea postq. hereditas p. is fuit adita per filium cepit eē hereditas filij z ce pit esse iuncta bonis filij: vt. l. sed z si plures. §. si lio. s. de vul. z pupil. z sic de p. is hereditate nō est amplius tractandū. In contrarium facit: q. statutū videtur qd priuet istā filiam ad tempus quousq. filius supuixerit z cessante impedimento videt irreuocabiliter admitti: vt hoc. §. quid di cemus. Pro declaratione debetis scire q. p. ista verba quousq. masculus supuixerit femina non succedit masculus ad successionē videtur vocari quousq. supuixerit: vt dixi in simili. s. e. l. ij. §. h. Est ergo videndū de significatione istorum ver borum quousq. superuixerit. nam certum est q. statutū pōt fieri vt quis sit heres in vita alicui de functo z postea definit esse z alius sit postea he res in vita postea non: tunc in parte filie p. mor tem nō esset heres: sed filia. Sed ista vba quous q. zc. hoc non important. s. q. filius in vita sit heres. z post tēpus. i. post mortē filij filia sit he res: tūc filia nō succederet etiam mortuo mascu lo. z q. istam significationēz nō habeant q. post tempus posset esse heres: videtur casus in. l. im peratores. de ma. testa. z. s. de excu. tu. l. pe. z. s. de suspe. tuto. l. ij. §. q. si quis. pro hoc videt ex pressuz per Inno. extra de eta. z qua. c. u. z bone z ibi ponit expresse de dictiōe quousq. In con trariuz videt z ista est veritas q. ista verba signi ficent q. filio nō superstitē filia posset admitti q. si in illa parte: ille nō habeat heredes ibi donec su peruuiuit fili. hoc probatur. s. de ven. i. pos. mit. .l. i. §. h. z. l. siue. §. t. adiu. de condi. fur. z. l. in de lictis. §. si detracta. s. de noza. z. l. i. s. de cur. fu. z hoc in bis dictionib. t. adiu. quousq. z simili bus a legē. platis. Idem si preferant a contrabē ribus vel a testatore. probat in. l. pater seuerinaz in h. j. de condi. z demon. z. l. i. C. de le. z. l. gaio. §. i. perator. de ali. z. ci. le. z. s. de vsu. l. iij. z. l. am biguitatem. ij. responso. C. de vsuf. Ex quibus concludo q. filijs definentibus extare filia possz succedere patri. nō ob. l. i. perator. de manu. test. q. ibi hoc contingit: q. testator potestatem dare nō potest ad tps: vt. l. libertus. eo. tit. iō illa vba nō operant extinctionem libertatis: q. testator hoc expresse nō posset. Idem dicerem in heredi tate que nō pōt adiri ad tēpus: ut. l. hereditas. s. de here. isti. sed hic fit a lege quod pōt sicut a milite: vt. l. miles ita in p. n. s. de test. mili. nō ob. .l. pe. s. de excu. tu. z. l. iij. §. si q. tutor: q. ista di ctio quo ad z donec apponit actui habēti limita tionē circa tēpus: utputa tutela que libertate fi nitur. vñ de cum ego dico quoad reipublice cau sa nō alias intelligitur. s. infra. xiiij. annos. vñ p. p.

in. l. ci. q. de here. insti. et ang. i. §. sig. aut in auē. s. here. z. l. in .l. ij. C. de li. prete. p. bar. z bal. i. l. gal. lus. §. z. qd si tm. z ibi ag. in vlti. char. de li. z po. z bald. in. l. vñ vior. C. qñ di. le. ce. p. su. luit bal. i. cō. filio suo icip. statutu. z cō. suluit bar. in p. filio suo icip. piē. pponit q. pater. zc. C. p. d. hie. ri. no. q. sta. tutū pōt face re q. quis sit heres: sicut in vita z postea definit eē he res z ali. sit heres directo adde bal. i. l. c. n. euz i. vlt. col. C. de be re. insti.

C **N**ō ipor. tāt. banc. q. late examiat bald. in. l. ij. C. de li. pte. g. Quousq. de dictione quousq. p. bar. in. l. i. de com di. z demō.

Xm

Quero quid. Et de hac q. et similibus vide bal. in. l. ij. C. de libe. prece. multa p̄ bar. hic referen. et p̄ bar. hic tenere vide ang. et imol. in. l. ei q. de heredi. insti. vide no. per bal. in. l. si quis filiu. C. de inof. test. et facit qd no. bar. in. l. i. in fi. C. de his qui ante aper. tab.

Cogitabis. Bald. in. d. l. si qd filiu. t. q. sic. et Imol. in. d. l. ei qui. et bal. l. i. extrancu. ad fin. C. de bere. insti. et vide qd hēs in. l. iter oēs. s. q. fatida. cog.

Breuiter dico. p. bal. l. ij. C. de li. pte. p. bar. in p̄. icip. qdā. et. et i. p̄. in cip. pat. hēs filiu. et filia s. bal. l. i. lemāci. pati. l. iij. col. l. C. de col. t. q. bar. sed bal. et imo. in. l. si qd po. s. hūs. s. si fi. l. i. p̄. de li. et po. t. q. cum bar. et imol. l. i. ei q. d. ber. isti. p. pau. d. ca. l. d. l. si qd posthos p. bar. i. p̄. i. c. d. ia. quōdā. et i. p̄. i. c. i. noie vñi. p. ponit q. pa. ter filia dota. tam et.

Ad. q. vi. de bal. in. l. si qd filiu. C. de inof. te. l. i. si qd posthos s. i. d. l. et po. et l. i. ij. C. de li. pte. s. qd de hac. q. d. i. c. it. statutu. q. statib. agna. tis vsq. ad q. t. uz gradū. fi. lia femina si succedat. an. si sit factum. testm. et filia. sit p̄. terita ip. sa possit rū. pere testm. cū. statutu. loq̄. ab intestato.

tempus subiectum faciunt magis diem seu quandam suspensionem q̄ conditionem suspē suam: ut. l. scimus. s. donec. C. de iur. deli. Item non ob. dicitur Inno. in. c. cum bone: q. ibi loq̄ tur quando ista verba proferuntur per iudicem tunc enim iudex debet esse certus de illo futuro euentualias enim dispositio videtur dissoluta: vt ibi patet per eum. Simile in. l. i. s. de cur. fur. vbi dicitur q. prodigus et furiosus tādū durant in cura quādū ad mores suos fuerint reuersi. quod intelligit Jaco. de are. si hoc fuerit manife ste per iudicem declaratum. Sed si ponerem q. statutum diceret simpliciter. filia femina nō suc cedat extantibus masculis. si masculi essent tem pore mortis et esset per eos hereditas adita: tūc nō est amplius de hereditate patris tractanduz sed de hereditate filij. et procederent argumen ta. s. in p̄. in. facta retēto statuto quod dicit quo usq. et. Quero quid si filia decedat antequaz frater: an poterint heredes eius filie adire herē ditatem fratre mortuo. Respondeo siquidē vo lūt adire ex persona matris: nō possunt: quia cū hereditas matri non esset delata nō potuit trās mittere nec ius deliberandi: vt. l. cum antiquo ribus. C. de iure deliber. Si vero voluit adire ex persona eorum possent nati tempore aui: vt. l. ij. s. si quis proximior. s. vnde cognata. C. Quero vos habuistis q. filio decedente filia femina ad mittitur. quero vtrum filia possit petere cautio nem a filio de nō dissipando nec dilapidādo bo na et hereditate retinenda: si casus obuenerit q. decedat sine liberis cogitabis. Quero quid si ista filia femina dotata sit a patre in testamento preterita: an testamentum rumpit cum vetante statuto: nō possit succedere. Breuiter dico ille filius potest rumpere testamentum qui non pos set ab intestato succedere: ut. l. i. s. penulti. s. de contra tabu. sed ista filia viuente masculino nō suc cedit ergo et. sicut dicim. de posthuma que nō rumpit statim: et sic possit sustineri. glo. in. l. anti qua. s. si pars here. pe. si ergo filia precedat fra tri testamentum erit validum. ar. l. si posthumus et. l. si posthuma. et quod ibi no. s. de libe. et post. et quod dixi in. l. i. s. totiens. s. de vñ. in pos. mit.

vide ang. et ibi p̄ imo. in. l. gall. s. et qd si trā. de li. et po. et dicit de. de anc. se alias p̄suluisse q. si statutu. excludit filias a successioe patris extantib. ma sculis q. si pater instituit filios: nō veniāt filie q̄tuz in successioe diuersa est cōditio et natura per statutu: vt sic verba testatoris intelligant s̄m mentes statuti. sec. si c̄neus instituit filios petri: q. venient et filie petri. l. q. filiab.

sed si filius precederet testamentum rumpere: interim autem est in pendentem. sic in posthumo preterito. Sed contra predicta videtur q. inte rim non sit in pendentem immo filius institutus i terim sit heres ex testamento eo mortuo: testame tum irritetur: vt. l. miles. in. princ. s. de testa. mili. Respon. predicta vera sunt quando statutum nō dispōit aliquid circa testamentum: sed saltem circa personam filie q. non succedat extantibus masculis. tunc enim: q. possibile est q. aliquo ca su filia reperiet se preteritam et se posse succedere. ideo interim testamentum est in pendentem sicut dictum est de posthuma et de filio capto ab ho stibus: vt. l. penulti. de libe. et posthu. sed si statu tum disponeret circa testamentum: vt si diceret q. filia nupta non posset rumpere testamentum quoufque superuixerit masculus: tunc testamen tum interim valeret: et masculino decedente rum peretur: vt. l. miles ita de testa. mili. Et predicta inuestigatio est necessaria ad questionem quaz habui de facto in hac ciuitate pater filium insti tuit filiam nuptam dotatā preteritam et adiecit: si non valet vel valebit iure testamenti: valeat iure codicillorum. Contingit q. filius decedit super stite filia que dicit testamentum nullum: et constat predictum testamentum nulluz esse: sed dubita tur de fideicommissio quo videtur grauata ista fi lia per illa verba si non valet et. Et certe siquidē testamentum retro nullum esset hodie declara tum: tunc dies fideicommissi cessit in vita filij insti tuti: et ita filia tenetur hereditibus eius restituere. Sed si testamētū omnio filio viuo valuit et post mortem eius annullatur: constat q. illa cōditio si non valet et. habuit effectum post mortē eius et sic eo viuo non cessit dies fideicommissi. ergo ei hereditibus non debetur. sed remanet apud filia grauatam: vt. l. i. s. ne autem. C. de cadu. tol. et. l. si in personam. C. de fideicō.

Explicit lectura eximij doctoris domini Bar toli de saxoferrato super secūda parte Infortia ti vna cum addi. do. Alexandri de imola.

de le. l. i. filij appcl. et. l. i. iu sta. de v. sig. facit. l. lucius. s. q̄tuz. de le. i. dubium tñ est s. euz: q. statutu. lo gtur i succes sionib. ab in testato nō ac disponit de successioib. ex testō de q. loq̄tur ergo et. l. q. qd a strigende de v. ob. ita dicit i. l. tres frēs de pac. qd et bñ no. ad ma teriā. l. i. j. de v. s. et illud p̄ muz dēs suū colligit ipse ex vñis bal. in. d. l. tres frēs. ego nō regi p̄ filium istō pe. d. an. i suis p̄. tñ p̄ illo dōo bñ facit qd nō. bar. l. i. here. des mei. s. cū ita ad tre. et. l. i. vt iure iu. s. si liberi s. de op. lib. et q̄rit bal. et Imol. l. i. fi. lio p̄terito. s. iusto rup. et irri. testō. in p̄. char. i. fi. qd si filia re nūciauit suc cessioi pater ne cū iuramē to et postea p̄ terita est an possit testm. i pugnare. ad de bal. l. i. si emancipati. et. iij. col. C. d. colla.

aa Prima alba de legatis primo certa primo si cer. pe.	bb Ex. l. sequenti. plus valet si heres videbatur	pp Ex. l. sequenti po. z ibi vero presumitur at cum dicimus	yy De q̄ restituat ex predictis si totam sed ibi fuit
bb Qui filiabus cum est de legatis ad rem	ii In reperendis ornatricibus glo. siue re vtrum isti	qq Si produxi dignus: vt. j. claudius cus sit fisco	zz Op. de. l. i. cautio non aliqui heredes debet dari
cc Ex predictis z inclinat in q̄ ter: vel homo	kk Testatoris q̄ non: vt. l. tinctionem moriatur. s̄.	rr Quod omni dixi: z tunc minutum: vt q̄ falsum	zz Aut sub p̄ditioe non aditam q̄ hecerant tra tab. sed male
dd Meraliter. s̄. Ex. s̄. sequenti set tacite asse. s̄. de	ll Deo hic loquit z postea dos merito testis stitutione s̄oz	ss Executio contra si legatarius item pro quiritur q̄	zz Et dixi anno totum. s̄. si venit dicere q̄ noua Ex. s̄. sequenti.
ee Aduerte tamen bas eius electio legatorum pro sequentibus	mm Lui fundum liberto libellus an singulos	tt Esse purum in ratione cōmissarium si ex pluribus	zz Si scriptus cidit in penam ri actio filio lex que dicit
ff Adterie oppo. j. de iur. fil. cit si illi confirmata	nn Fuit permiffa spec. in ti. dicitur hic si alij	uu Utroq; z vt. s̄. de le. ij. contrario semper vt hic: z. l.	zz Finis.
gg Et hoc rum. vt. l. dies legata ti. i. z contra	oo Consequenter te: quia p̄t C. de iudi. dennari. de quo	xx Dubiu de virib⁹ ei eēt verecundia qui op. j. quod debet	

Venetijs per Baptifam de
Lortis. M. cccclxxxij.
die vltima Junij.

17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150

In nomine domini amen. Geronimus presbiter
fructuarius in diebus suis iustitiam suam
etiam in diebus suis iustitiam suam

In nomine domini amen
Geronimus presbiter
fructuarius in diebus suis
iustitiam suam etiam in diebus suis

